Ч. 220. Львів субота 1 (14) жовтня 1905. Річник XXVI.

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Вагорна ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Палац Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

	в Австриї:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 64 к.
на пів року	16 „	— 32 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Вагорна. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженням. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсерату або за єї місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Акция „краю“ в справі парцеляциї.

II.

Дальший проект Виділу краєвого що до способів „уреґульованя“ парцеляцийного руху по інтенциям „краю“ відповідає другому з ряду дезідератови „комісиї аґрарної“, а іменно що-до утвореня краєвої інституциї, котра орґанізувала би парцеляцийні спілки та тим спілкам патронувала. Проект сей стоїть в тісній звязи з першим проектом, дотикаючим зміни статута Банку краєвого, іменно через те, що — як звісно уже з першої статі в сій справі кредит парцеляцийний у Банку краєвім був би доступним лише патронатским парцеляцийним спілкам, а виключені би були від него усі приватні підприємці і посередники та инші кредитові і господарскі інституциї.

Після проекту Виділу краєвого в сій справі належить повести краєву акцию в цїли орґанізациї покупнів землї в „парцеляцийні спілки“ на основі закона державного о спілках рільничих з дня 9-ого цьвітня 1873 р. Н-р 70 В. з д. Яко патронатске бюро краєве для тих „парцеляцийних спілок“ мало би функувати славетне бюро патронату спілок райфайзеньских, записане за короткий час свого істнованя в тямці Русинів як польско-шовіністична інституция. Мотивом до сего послїдного рішеня була думка, що краєву орґанізацию парцеляцийну належить оперти на істнуючій уже (а в звісним нам напрямі веденій!) орґанізациї райфайзенок. Лише „спілка орґанізацийна“, з'орґанізована на основі статута, удїленого бюром патронату, та принята сим бюром у патронат краєвий, буде мати — за опінією бюра патронату — відчинений кредит у Банку краєвім.

Щоби виключити від участи в „спілках парцеляцийних“ всяких непожаданих людий, а з другого боку уможливити знов належане до таких спілок таких людий навіть споза кругів покупнів землї, котрі бюрови патронату будуть пожаданими, містить „взірцевий статут“ спілок, долучений до справозданя, слїдуючі постанови: 1) що кождий член спілки мусить зложити деклярацию, кілько морґів землї думає закупити, і зложити відповідну сему скількість удїлів, зглядно задатків на удїл (§. 6. b. і c.); 2) що заряд спілки може відмовити принятя до спілки без поданя мотивів (§. 6. конець); 3) що можна виключити члена зі спілки, коли він всупереч декларациї не хоче набувати землї (тодї удїл єго пропадає) (§. 11. в.); 4) що можна виключити члена зі спілки, коли показує ся (що за елястика!) що він задумує набути землю в цїли спекуляцийного купченя нею“; і 5) що Патронат може призволити на принятє до Спілки і такого члена, що не має наміру купна землї, отже і не складає згаданої в горі декларациї (§. 6.). Статут — як бачимо — так гнучкий, що на єго основі можна сконструовати склад усїх спілок ad libitum п-а Стефчика та патронованих ним польских русиноїдів у рускій части краю. Згори можна вгадати, що тими особами, котрих поданя о принятє в спілку буде ся відкидати „без поданя мотивів“, або котрих зі спілки буде виключати ся, будуть з правила Русини, а знов буде ся до спілок напихати польских ксьондзів, учителїв, „ржонцїв“ і т. п., хочби вони і не набували землї.

Щоби запевнити ся однак, аби не знайшла ся нї одна спілка навіть між патронатскими (ануж „гайдамаки“ кинуть ся до закладаня таких спілок!), котра-би не поступала так, як се лежить в інтересах „краю“ (читай: Поляків і польскої шляхти), то патронатский статут здає кожду спілку на ласку і неласку бюра Патронату, через котре виключно спілка може затягти позичку, котре надзорує через свого делеґата пертрактациї о купно землї, само виправцьовує плян парцеляциї, само переводить подїл землї і т. д.

Сама керма парцеляцийного руху через Патронат виконувала би ся ось-як:

Бюро Патронату удержувало би евіденцию всїх на продаж сфірованих маєтків, як і всїх зголошуючих ся до бюра покупнїв землї. Тим робом бюро стало би властиво земельною біржою. „Звичайно, іменно в західній части краю — каже справоздане — разом з офертою властителя більшої посїлости, виставлюваної на продаж, впливали би і оферти сусїдних селян о купно сеї землї“ — зворот характеристичний, бо мимохіть будить запитане: чому се іменно має бути так в західній Галичинї, а вже инакше у східній? і звідки справоздане так з гори пророчить сю ріжницю? Що тут не без якоїсь закавики, сьвідчить і дальший зворот в справозданю, що „коли би нїхто з сусїдних селян не зголошував ся, а бюро патронату вважало в тім случаю сусїдску парцеляцию корисною, тодї само воно засягне інформаций в сусїдних громадах, чи не розкупили би сего маєтку“, як би однак бюро було иншої думки, тодї „само із селян, зголосивших ся і з дальших сторін (!), цїлком уже на власну руку з'орґанізує спілку, добираючи (!) до неї членів після власної думки (!)“. Кольонїзацийний характер акциї краєвої не міг мабуть бути уже яснїйше висловленим. Бюро Патронату краєвого заміняє ся після сего проекту прямо на кольонїзацийну комісию, дїлаючи паралельно з другою-ж такою комісиєю — „комісиєю краєвою для рент. осель“.

Що цїлий тій орґанізациї присьвічувати ме польско-шовіністична і антіруска а до того реакцийно-шляхоцка цїль, сего дальшими доказами нехай послужить і те, що після проекту Виділу краєвого, бюро патронату буде обовязане старати ся о заховане „фольварку“ і в тій цїли навіть само має вишукувати відповідних людий (розуміє ся: Поляків), котрі би часть розпарцельованих земель відкупили на „фольварк“, і тим людям має служити всякою помочию. Дальше має бюро Патронату усе комунїкувати ся з „кр. комісиєю для рент. осель“ в цїли видїленя части парцельованих земель на рентові оселї, а вкінци має дбати, аби — коли вже не можна вдержати „фольварку“ — двірскі забудованя обертати на „kaplicę“, „szkołę“ (додаймо: T-a S. L.!) і т. д. Справдї, плян гарно зарисований: коли можна, так вдержати „polski dworek“; як-же се неможливе, то на єго місце всадити мазурску кольонїю, з „kaplic-ою“, szkółk-ою“ і т. д. А „sprężysty“ пан Стефчик уже подбає, щоби сей плян як слїд переведено. Ось-так краєва ґваранция кових 30,000.000 корон для Банку краєвого буде властиво кредитом краєвим для польско-кольонїзаторскої акциї на Руси.

Виділ краєвий сам однак сумнїває ся, щоби так зарисована акция в цїлости могла забити свобідну, чи — як справоздане тенденцийно per Pausch u. Bogen єї зве — „спекуляцийну“ парцеляцию. До речі можна з повним оправданем замітити, що коли би справдї наведені в горі способи не годні були зломити справдїшної спекуляциї, тодї вся акция краєва — як би єї цїлию була справдї борба з спекуляциєю — не варта — як то каже ся — навіть фунта клочя, і шкода лише краєвого гроша на неї. Та, як звісно, в цїлій акциї ходить не так о зломане справдїшної земельної спекуляциї, як головно о змонополїзоване парцеляциї в руках польских, а іменно в руках краєвого бюра Патронату, і о веденє єї по думцї польско-кольонїзаторских плянів, тож дальший — з черги третий — проект Виділу краєвого лише потверджує сей наш висказ.

Автори плану о „Ukrajowieniu“ парцеляциї почувають іменно, що оба в горі начеркнені проекти не годні в цїлости загатити свобідної а чесно веденої парцеляцийної акциї з руского боку, а що найбільше можуть їй в дечім зробити певну конкуренцию. Що більше однак: автори „ukrajowienia“ парцеляциї сьвідомі того, що доки істнує свобідна парцеляцийна акция з руского боку, доси Бюро Патронату не може розвинути з усею свободою антіруской кольонїзаторскої акциї після звісних способів, випрактикованих уже при райфайзенках, — а то хоч би тому, що в кождім случаю, де бюро Патронату не схотїло би принятя в патронат рускої парцеляцийної спілки або де воно потайки з'орґанізувало би спілку з Мазурів для кольонїзацийної парцеляциї на Руси і т. д. — оставала би для місцевих руских селян отвором дорога свобідної парцеляциї при помочи руских інституций кредитових. Руска свобідна парцеляция паралїжувала би ось тим нераз акцию краєву, коли лишень ся послїдна виявляла би ся антіруской. Се автори „ukrajowienia“ розуміють добре і звідси зродив ся третий, а слїдуючий проект:

Виділ краєвий взяв ся випрацювати парцеляцийний закон, котрого головні постанови були би слїдуючі: 1) кождий контракт продажи і купна або даровизни землї, спричинюючий парцеляцию посїлости о поверхни почавши від 3 гектарів в гору, або кожде видїлене парцелї в такоїж посїлости, вимагає предложеня плану парцеляцийного, затвердженого Намісництвом в порозуміню з Виді-

Пять золотих медалів.

Найновійших моделів.

Станислава Вронського у Львові, ул. Театральна ч. 5

Шкіряні штуки, фурла з всїх родів, верхи до шуб, перерібка ґарнитурів. Цїни найнизші, якість добірна. Цїнники оплатно. Відділ ґарнитурів після найновійших моделів.

ШУБИ лише у 842 2—6

Пять золотих медалів.

16)

Археольоґічна поїздна по Греції

атеньских конґресистів в 1905. р.

VIII.

Еґіна.

Виїхавши о 10 год. вечером з Ітейскої пристани, плили ми на схід Коринтийским заливом, переплили коринтийский канал і станули о 6 год. рано коло города Еґіни, що лежить на західнім побережу острова того самого імени і що то в своїм часї співревнував в морскій торговли з могучим Коринтом та вкінци упав жертвою стремлїня до панованя Атенцїв. По мітичним переказам був прародичем Еґінетів Зевесів і Еґінни син Еак, що то за своє розумне і справедливе правлїнє був поставлений в підземнім сьвітї судиєю померших. В історії являє ся Еґіна осадою знаного нам Еґінавру. Відірвавшись від него в IV. віцї, дійшла она, іменно в початках перских війн, до дуже великої могучости. По битві під Саламіною одержав еґінетский корабель нагороду за найбільшу хоробрість. Еґінети позакладали були свої торговиці на берегах Чорного моря, в Умбриї, Єгиптї, де продавали вироби свого мебелевого, глиняного і іншого промислу. Еґінетскі гроші, що мали на собі вибитий образ черепахи, були найбільше розповсюднені. Еґінетска міра і вага була в уживаню у Греків аж до римских часів. Однак та цвитуча могучість була, як висказав ся Перикль, боляком для Атен в їх розширюваню свого панованя над морем. Длятого під розмаїтими поворами розпочинали Атени війни проти Еґіни і вкінци в 456. р. пер. Хр. девятимісячною облогою змусили її до розваленя своїх мурів, до видачі воєнних кораблїв і до плаченя трибуту. Однак і того ще було за мало; в початках пельопонезскої війни вигнано Еґінетів зовсїм з їх острова, а край розділено між аттицких горожан. Вправдї по пораженю Атен Спартанами 404. р. могли Еґінети назад вернути до своїх осель на острові, однак давна могучість вже не вернула.

Нинї цїлий остров має 7500 мешканцїв і є в північній своїй половині дуже урожайний. Сам же город Еґіна, що лежить на західнім пагідно пологім березї (бо впрочім береги є стромі), має 4700 мешканцїв. Еґінети жиють тепер з плодів рілї, оливних, фіґових і міґдалових дерев, що близко города дуже удають ся, з торговлї, котру ведуть з найблизшими місцевостями на суходолї, з риболовства і з добуваня з дна моря губок. Занимають ся також гончарством; приміром, їх двоушні, високошийні збанки, звані „каннатія“, можна видїти всюди в торговлях в Пірею і Атенах.

Коли ми висїли на беріг, привитано нас вистрілами з моздірів, триюмфальною брамою, хоругвами, промовою бурмістра і т. д. і запрошено нас на маленьку перекуску до демархії (громадского уряду), почім удали ся на місце сьвятинї Афродити. Стояла она трохи на північ від города на досить високім горбку близко пристани з хорошим видом на Еґіньску затоку. З цїлої сьвятинї лишав ся по нинї тілько оден на 8 м. високий дорийский стовп та часть східних підвалин; весь інший материял ужив був президент Греції Каподістріяс, котрий якийсь час мешкав в Еґінї (там стоїть на площі єго мармуровий бюст), на будову пристаневої тами. Замітне також, що в піску того горбка найти можна богато мушель з характеристично проверченою дїркою. Догадують ся з того, що в старинї добувано в Еґінї з дотичних слимаків порфіровий сок і крашено нам тканини. Чи не мешкали отже ту колись Фенікіяни, тим більше, що на то вказує сьвятиня Афродити?

По огляненю тих невеликих останків старини вертали ми назад до пристани. Ішли ми найбільшою і найширшою в Еґінї дорогою, що тягне ся берегом моря здовж пристани, яку собі були ще старинні Еґінети — в недостачі природної — зробили штучно, повівши від берега далеко в море дві гами, котрі до нинїшного дня добре заховали ся і котрі в старинї мабуть були продовженем городских мурів. Здовж улиці стоїть довженний простий ряд то партерових то одноповерхових домів, котрих досить часті чола є звернені до моря і подають гарний вид на поблизкі малі острівцї Момі, Метопі, Анґістрі та на протилежні гори епідаврийскі. В партерах тих домів видно досить густо каварнї, в котрих повно сидить Греків і розправляє. Не тілько ту, але всюди в Греції, як в Атенах, Пірею, Тебах ітд., при улицях находить ся богато каварень, в котрих в кождій порі дня — в серединї каварнї або на кріслах виставлених на тротуар — пересиджує богато Греків, що або горячо дискутують або перечитують всякі ґазети. Се грецкі полїтики! Під зглядом полїтикоманії Греция представляє спачений образ Франциї. Всьо від малого до великого полїтикує, кожде, хочби найменше розпорядженє правлїня критикує і в кождім з них личні мотиви добачає. Звідси походить то — як на так малочисельний нарід — надмірне число часописий, що так жадно Греки що дня розхоплюють. В Атенах, приміром, що дня від 4. год. до 7. по полудни уганяє головними улицями так богато хлопцїв з часописями і так голосно виявляє їх імена, що повстає правдивий ярмарочний крик, дуже неприятний для того, хто до того не привик. Висїдом тої полїтикоманії є також за велике число ріжних партий в парляментї, котрі з собою завзято борють ся, а з котрих нїяке властиво не має докладно означеної проґрами. Та за то Греция не має национальних борб. Греки тим щасливі, що мають велику асимілядийну силу, котрою як давно, так і тепер гелленїзують чужі елементи. На тій то живій силї покладає грецка осьвічена верства свою надію на запевнену будучність своєї народности.

Прибувши до наших лодок, пращані співом зібраної шкільної дїтвори, відплили ми на корабель і ним поплили дальше довкруга північного побережа Еґіни, аж доки не станули при східнім побережу в маленькім заливі, що називає ся Гаґія Маріна. Є се одинока природна пристань острова; але що она далеко лежить від урожайних полоз, то не має значіня. Переправившись барками на беріг, одні на конях або ослах (що вже ту на нас чекали), другі пішо удали ся на гору. Належить піднести на похвалу старих учасників прогульки та женщин, що помимо великої спеки — а було то саме полудне — ішли пішки і на гору і назад. Дорогги не було, а крута, нерівна, каменисто стежка, по котрій часто і звірята спотикали ся, так, що треба було добре пильнувати ся, щоб не випасти з сїдла, чи потовчи ся, або і стрімголов не скотити ся на діл. Довкола нас тільки низкі, мізерненькі корчі та скала. По доброї пів години їзди найшли ся ми на горі, що відзначає ся не так своєю високостию, як свобідним положенєм. Вже сам свобідний чаруючий, вид, з тої гори винагородив наш труд. У ніг наших на схід розливає ся широка Сароньска затока; на північний схід видно, як на долони, Пірей і Атени з Акрополїєю та Лікабетом, а за Атенами дальше цїлу аттицку рівнину з єї пасмом гір, що тягне ся аж до пригірка Суніон; на північ купає ся в фалах моря остров Саламіна, а на північний захід простягає ся аж до Істму Меґара; на полудне взносить ся таки на острові Еґіна найвисша точка понад цїлою Сароньскою затокою: се є гора Орос (532 м. висока), на котрій висше згаданий Еак виставити мав мітичному переказу свому батькови Зевесови вівтар за те, що вислухав єго просьби і по довгій посусї спустив на землю дощ. На захід же від нашого становища на самім вершку гори стремлять в гору величаві руїни старинної сьвятинї, задля і якої ми ту вийшли. Після Геродота була она посьвячена богинї Атенії. Нинїшнїй розкопи по радї баварского професора Фуртвенґлера, котрий нас опроваджував і обяснив, вказують на богиню Афею, божество подібне атрибутами до Артеміди. Була она хоронительною женщин і представляла ся в формі сидячої женщини з дитиною на раменах. На Афею яко богиню тої сьвятинї вказує передовсїм виконана в 1901. роцї напись з іменем тої богинї тай найдені численні терракотові фіґурки з позитивним зображенєм богинї.

Руїни вправдї робить враженє дуже давної старини, однак вік сьвятинї не сягає

ТАПЕТИ, Материї на меблї, матераци, колдри, портиєри, дивани

Меблї у всїх стилях. Комплетна обстанова, тапіцерскі материяли. Всякі роботи обнимає в місті і на провінциї.

Спілка львівских тапіцерів Ягайлоньска, ч. 3. 663 11—52

лом краєвим; 2) непредложене пляну парцеляцийного Намісництву робить контракт неважним; 3) намісництво може відмовити затвердженю пляну парцеляцийного з трех причин: а) коли в плані не забезпечено відповідних доїздів до господарств і піль; б) коли парцеляция споводує „безправну“ девастацию лїсів; і в) коли в передвступних умовах слїдно знамена лихви (clausula generalis!); 4) як до 60 днів намісництво не віднесе плянів, вони вважають ся затвердженими; 5) кождий голова обшару двірского і кожда зверхність громадска має з уряду донести в означенім речинци о доконуючій ся парцеляциї Намісництву і Видїлови краєвому, а то в цїлях „czuwania“, „zapobiegania“ і евіденциї зі сторони тих властий. З отсего ясне, що той „закон парцеляцийний“ мав би на цїли вічо инше, як дорогою адміністрацийних сенатур спинити свобідну руску парцеляцию, а бодай так утруднити єї, аби селян на силу від неї відстрашити.

О проектї сїм можна буде сказати належне слово критики, коли він прибере уже конкретнїйшу форму скодифікованого законопроекту. Нинї вже однак можна сказати, що він колїдує рішучо так з книгою законів цивільних, як і з основним законом о господарскій свободї, бо від уподобаня адміністративних властий робить зависимим оборот землею та виключає свободу економічну в тім обороті, — не кажучи вже о тім, що відчиняє ворота тисячним секатурам, над'ужитям і тенденцийности. Проектований закон позваляв би між иншим Намісництву опрокидувати пляни парцеляцийні, а за тим і вавити de facto контракти купна і даровизни, в разї „знамен лихви“.

Що іменно єсть „лихва“, сего ніякий закон вичерпуючо не каже і не може сказати, а тим самим пропонований Видїлом краєвим закон віддавав би самовільному узнаню адміністрацийної власти можність розбиваня трансакций о землю, де лише сїй власти забажало би ся добачити „лихву“. Против лихви істнує закон карний о лихві і він вистарчає, щоби єї як слїд поборювати, коби лише державні прокураториї, карні суди сповняли належно своє дїло в тім згляді. Вводженє якихось превенцийних постанов, котрі замість служити поборюваню лихви, служили би хиба лише політично-національним цїлям польским, та секатурам адміністрацийним, є цїлком злишне, а в виду покликаних в горі державних законів не можливе. Вкінци годить ся ще зазначити, що ухвалене так заміреного закону переходить компетенцию краєвого сойму, а належить до парляменту, при чім, позаяк вводило би зміну закону основного о господарскій свободі, тож вимагало би кваліфікованої більшости у палатї.

На тім скінчили би ми нинї з справою „ukrajowienia“ парцеляциї. Вернемо до неї, коли вона стане на порядку дня. Тим часом одная наша суспільність, познакомлена з наших отвищів з сим проектом, повинна заняти супротив него належне становище на вічах, зборах, і т. д., — як супроти проекту крайно ворожого нашій народній справі. Нехай до найдальшого закутка нашого краю дійде критика сего проекту і нехай підносить ся протест усего народу руского против нових законів кольонїзаторских.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Державна рада.

Відень. Conserv. Corresp. доносить, що державна рада збере ся д. 21 с. м. (А сойми? — *Ред.*

Ческий сойм.

Прага. На вчерашнім засїданю сойму полагоджено кілька справ повітових і громадских, почім маршалок мав замкнути засїданє і заповів дневний порядок наступуючого засїданя. Коли сказав, що на чергу нарад прийде внесенє пп. Пакси, Герольда і Подлїпного в справі зміни виборчої ординациї, почали нїмецкі посли кричати: „То не чекайте на проект правительства!“ та загрозили обструкциєю. Ческі посли відповіли, що се лише повривка до обструкциї, бо Нїмцї хотять не допустити до дискусиї над виборчою реформою; нехай же собі ведуть обструкцию!

Моравскі справи.

Берно. 17.000 Чехів, обезпечених в моравско-шлеснім товаристві обезпечень, управляним Нїмцями, виповіло свої обезпеченя.

Між Хорватами а Італїйцями.

Триєст. На запросини вп. Гогенльоє відбула ся конференция хорватских і італїйских провідників, щоби уможливити соймову роботу. Нарада нї до чого не довела, бо Італїйцї не хотять допустити в соймі бесїд в мові хорватскій.

З Угорщини.

Відень. Wien. Allg. Ztg. подає вість нїби то цїлком певну, що Февраврій не обіймає на ново управи, що буде дальше, невідомо. — А знов Fremdenblatt доносить, що кабінет Февраврия буде реактивований, бо вже всї перешкоди усунені. Кабінет Февраврия виступить з богатою суспільно-політичною і економічною програмою та з загальним правом голосованя, троха зміненим. А що нема сойму, то Февраврій розвине свою програму в Будапештї перед виборцями, коли буде старати ся о мандат до сойму. В новій програмі правительства має виходити ся заява, що справа угорскої команди мусить бути усунена, а передовсїм вернути мусять нормальні відносини на Угорщанї з новою більшостию соймовою, котра буде мати до правительства довіре.

З Росиї.

Петербург. Кн. Трубецкий, ректор московского унїверситету, занедужав тут нагло підчас наради в міністерстві просьвіти і незадовго помер. — З Красноярска доносять, що застрілено там на улици поліцмайстра, коли з жінкою вертав з театру.

Одеса. На вічу студентів ухвалено 768 голосами против 592 розпочати науку в унїверситетуї, але аж по внесеню военного стану і по наданю народови повних горожаньских прав.

Москва. Унїверситет отворено наново; на вчера було скликане віче студентів. Поліция і козаки все ще виступають против страйкуючих робітників. Приходить сьвіже войско для скріпленя залоги. Положенє в місті все ще грізне. Поїзда переповнені людьми, утїкаючими з міста.

Петербург. Міністерство просьвіти виготовляє проект, щоби знести всякі обмеженя всїх народностий. Проект буде внесений в державній думі.

Льондон. Доносять з Одеси, що в полудневo-східних сторонах Кавказу розрухи тревають дальше. Кілька тисяч Татарів напало на вірменьске місто Газнавазар; Вірмени вперли їх, але при тім погибло 197 Вірменів, а богато земств зрабовано і спалено.

Тифліс. Ґенерал-ґубернатор видав розпорядженє, щоби войско розганяло товпи, а в разї опору щоби уживано оружия.

Петербург. Виготовлено проект заселеня Сибіри жовнїрами. Кождий жовнїр, бажаючий там поселити ся, дістане 15 десятин землї і до 500 рублїв на господарство. Офіцири дістануть по 400 десятин. Поселенцї мають бути вільні від податків. Є намір до пяти лїт поселити там 100.000 родин.

Швеция-Норвеґія.

Штокгольм. Обі палати парляменту приняли карльштадскую умову. На наступуючім засїданю буде Норвеґія признана самостійною державою.

Анґлїйска фльота в Японї.

Токіо. Прибув сюди анґлїйский адмірал Ноель з цїлим корпусом офіцирским анґлїйскої фльоти і з 1.000 анґлїйских моряків. Населенє повитало їх з великим запалом.

НОВИНКИ.

— **З виборчої акциї по Валевскім.** В недїлю дня 8 жовтня с. р. відбуло ся в Бурштинї величаве передвиборче віче при співучасти яких 700 — 800 людий. На віче прибув д-р Окуневский та кількох духовних та сьвітских інтелїґентів. Зборам проводив п. К. Шевчук зі Станиславова. Перший забрав голос д-р Окуневский. В своїй промові з'образив бесїдник в популярний спосіб розвій конституциї в західно-европейских державах та Австриї, сказав про компетенцию сойму та парляменту як і про се, яке значінє має вибираве своїх людий до всїх тїл законодатних, вказав на сумні наслїдки нашої байдужности, числами виказав, куди ідуть краєві та державні гроші, як нерівномірно трактована є в буджетї східна Галичина в порівнаню до західної, як се відбиває ся на просьвітї та смертельности населеня а опісля перейшов до справ, котрі мають прийти на порядок дневний австрийского парляменту. Значну часть своєї промови присьвятив д-р Окуневский справі загального голосованя, пояснив значінє та фактичну цїль рентових загород, порушив справу пропінациї, реформу ґрунтових книг, закон ловецкий, закладанє заробково-господарских спілок, право патронату та відновленє Вавелю, при чім піддав гадку, щоби наші соймові посли домагали ся також від галицкого сойму відбудованя старинних памяток в Галичи та заложеня там народного музею. Інтересним є становиско, яке заняв д-р. Окуневский в справі Угорщини. Відлученє Угорщини від Австриї є для нас пожадане з економічного взгляду. Угри платять на удержанє спільної армії лиш 30 прц. всїх коштів, решта 70 прц. тяжить на Австриї. По відлученю Угорщини сей тягар значно (о 20 прц.) зменшив би ся. Крім того засипають нас Угри своїм збіжем, мясом, худобою і т. п., через що продукти наших селян не можуть вадержати їх конкуренциї. На кінци згадав д-р Окуневский про події в сумежній Україні, вказав на сю тїсну звязь, яка нас лучить з нашими братами за кордоном, та висловив надію, що колись і там настане лїпша доля, що сьвітло свободи озарить закований український нарід і тодї кордон стратать вагу, а ми подамо українським братам помічну руку до спільної працї над здвигненем величної будови волї і свободи. Промову д-ра Окуневского нагородили зібрані довготреваючими оплесками. По д-рі Окуневскім забрав голос адвокат з Бурштина д-р Мальц (сіоніст). Бесїдник вказав на несправедливу куриальну ординацию виборчу та підніс конечність єї реформи. Опісля заявив свої симпатиї для рускої справи та руского кандидата. Говорив менше більше так: „д-р Окуневский висказав свої погляди на всї справи, ми знаємо впрочім з єго давнїйшої посольскої дїяльности, що він схоче і зможе заступати інтереси єго поневоленого народу. Коли рускому народови засьвітить лїпша доля, то і чужий загріє ся і чужому лїпше буде. Тому всї покривджені, всї поневолені люди уважають д-ра Окуневского за свого кандидата та доложать всїх заходів, щоби єго вибір переперти. Сама людскість вимагає, щоби вийшов д-р Окуневский послом, що-б Русини узискали сей приналежний їм мандат. Коли один палець болить, то є хоре цїле тїло, коли рускому народови дїє ся кривда, то терпить на тім цїлий край. На сьвітї є дві сили — дві верстви людий: для одних сонце сьвітить, а другі живуть в темнотї, пухнуть з голоду. Вже час, щоби темні прозріли і стали до борби за свої права. Всї чесні люди повинні подати собі руку та солїдарно піти за д-ром Окуневским, нїхто не сьміє усунути ся від голосованя, всї повинні користати з прислугуючих їм прав. Дїти будуть проклинати своїх батьків, коли ті не виборуть їм лїпшої долї. День вибору — се іспит зрілости для наших селян — се проба, чи вони хочуть видобути ся на верх, чи вічно жити в темнотї та нуждї. Нехай кождий буде апостолом сих гадок, нехай по краю розійде ся гомін сих слів, а 31 жовтня буде для нас днем тріюмфу“. Промова д-ра Мальца викликала у зібраних сильне враженє. Слїдуючий бесїдник о. Пристай, подякував д-рови Мальцови за єго почуваня для руского народу, пригадав зібраним давнїйшу дїяльність д-ра Окуневского в соймі і парляментї, візвав всїх, що-б припильнували правиборів та постояли за своїм кандидатом, коли не хочуть покрити ся ганьбою і стидом. Промову свою закінчив о. Пристай поставленєм слїдуючих резолюций: Передвиборче віче в Бурштинї домагає ся: 1) загального, безпосередного, тайного голосованя, 2) відреставрованя старинного руского замку в Галичи на народний музей, 3) заснованя рускої ґімназиї в Бережанах, Стрию, Самборі і Дрогобичи, 4) знесеня дивоглядного, перестарілого права патронату, 5) розділу ради шкільної на руску і польску, 6) презентованя народних учителів не радами шкільними окружними але місцевими, 7) безусловного піднесеня платнї для учителів, 8) зміни закона ловецкого. Всї ті резолюциї приняв зібраний нарід одноголосно. Опісля забирало голос ще кількох селян, котрі жалувались на ріжні кривди та радились в численних справах. На відхіднім звернув ся о. Пристай до зібраного народу з запитом, чи приймають кандидатуру д-ра Окуневского? По салї залунав голос загальної згоди а самому кандидатови уряджено ще при відходї сердечну овацию. — *Ф. І. О.*

— **Староста Свобода урядує!** Підчас коли поведенє комісарів при правиборах в станиславівскім повітї є бездоганне, заслугує самоволя товмаченого старости на публичне напятнованє. Сими днями відбули ся правибори в Тисьменици. Комісар в'їхав невадійно, скликав кільканайцять Жидків махерів, замкнув виборчий льокаль і „зробив“ вибори. Вибрано 16 виборців самих Жидів — поплечників староства. Жандарми не пускали нїкого з міщан до виборчої салї. Також і з Бучаччини доносять, що там дїють ся великі надужитя, бо листи нїгде не оголошено а до листи в Бучачи і ще в кількох місцевостях повписувано людий, що не мають права голосованя, або навіть померших. В листї присланім в тій справі до нас домагають ся селяни конче скликаня віча на цїлий бучацкий повіт і упрошеня на се віче самого кандидата, бо повіт крайно занебаний і без живої аґітациї, принайменьше в послїдну хвилю, не ма виглядів на успіх при виборах. Сподїємо ся, що сей відзив спонукає місцевий комітет до живійшої акциї, бо пора і так вже спізнена, а було-б встидом для Бучачини, колиб причинила ся до поваленя народної кандидатури.

— **Признанє послам.** — Народна орґанїзация на повіт львівский заявляє, що солїдаризує ся вповні з декларациєю зложеною рускою соймовою репрезентациєю в справі Вавелю і висказує пп. послам, а з окрема д-ру Олесницкому, за їх мужне і достойне виступленє в обороні прав руского народа щире признанє і подяку. — За народну орґанїзацию на повіт львівский: *О. Фолис.*

— **Офіцияльний розбій в шкільництві.** Пишуть нам: Як ми се свого часу донесли, рада шкільна краєва на петицию внесену через громадку латинників в селї Гнильчу, підгаєцкого повіта, наказала в місцевій радї шкільній того-ж села, в котрім єсть етатова 2-клясова школа народна з язиком викладним утворити безпроволочно надетатову клясу з язиком викладовим польским. Проти сего рішеня ради шкільної внесла рада громадска, яко фундаторка школи, в обороні виключно їй прислугуючого права що до язика викладного в тій-же, протест до міністерства просьвіти, повідомляючи заразом об тім окружну раду шкільну. І склалось дивнеє диво! Ото невичікуючи порішеня протесту, з'їзджає дня 7 жовтня інспектор шкільний підгаєцкий до села, наймає на власну руку, а на кошт громади, не повідомляючи о тім навіть раду шкільну місцеву, хату, в поблизу костела, забирає там лавки з рускої школи і отвирає клясу з язиком викладовим польским. До сего протизаконного самовільного поведеня п. інспектора не подаємо ніяких коментарів, сподїємось однак, що наші посли соймові не спустять з ока цїлої тої справи і заінтерпелюють в соймі п. намісника, жадаючи від него поясненя що-до поведеня ради шкільної краєвої. — *Х.*

— **Наука рускої релїґії по польски.** На онодїшнім засїданю львівскої ради міскої заявив президент міста Михальский, що справа науки рускої релїґії в III ґімназиї у Львові находить ся „на найлїпшій дорозї“. Незадовго має розписатись конкурс на услівях, рішених міскою радою ще тодї, коли та ґімназия була креована. Наука рускої релїґії буде удїляти ся в згаданій ґімназиї дальше по польски. Вже 20 лїт тому назад рускі круги заходились около того, щоби той предмет викладано по руски, однак міністерство рішило згідно з постановою міс-

поза V. столїтє пер. Хр., бо не найдено в фундаментах ніяких ваз, що виходили би поза 500 лїт пер. Хр. За те найдено останки підвалин якоїсь давнїйшої сьвятинї і взагалї традиция культу на сїм місци сягає аж мікенських часів. До того просторого культу мабуть належить також довга печера з вернацею, що находить ся на північ від руїн.

Але оглянемо сьвятиню. Ото з східної сторони широкою рампою виходимо на сьвяту область, на котрій по серединї стояла сьвятиня. Область була вирізнана штучним насипом і огороджена то природними скалами то квадратовими мурами. Сьвятиня мала форму дорийского періптеру з 12 стовпами по кождім з обох довгих боків а 6 стовпами по кождім з обох коротких. Стовпи разом з капітелями були високі 5·30 м. Деякі з них були моноліти, а инші зложені з кількох бубнів, утворених з жовтавого каменя. Звела були они обтягнені рівномірним стюком. Дах і скульптурні окраси були зроблені з пентелїйского мармору. Сьвятиня складала ся з трох частий, що звали ся пронаос, наос і опістодом. Пронаос і наос були утворені так, як і в Тезейонї в Атенах, антами (продовженями довгих стїн) і двома між ними стоячими стовпами. Наос дїлив ся двома рядами по 5 тонших стовпів на три кораблї так, як в Партенонї в Атенах. З наосу провадили двері до опістодому, де стояв камінний вівтар. На причілках находили ся різьби, зображаючі борби Еґінетів з Троянцями. Тілько всього можна собі відтворити з вигляду сьвятинї.

Нинї з давної величавої сьвятинї удержало ся лише отсе: Посеред великого множества порозкидуваних камінних брил та округлих частий стовпів взносить ся чотироступнева висока підвалина, звана в архітектурі крепідома. На верхній єї части, званій стильобатом, стоять з східної, фронтової сторони всї 6 стовпів, а з прилежних довгих боків 14, разом 20 стовпів, що належали до стовпоходору, окружаючого сьвятиню. Стовпи сї перехували ся дуже добре з каннелюрами, капітелями та цїлим над ними архітравом. І в пронаос лишили ся оба стовпи, що стояли межи антами, разом з архітравом тай надвірок від дверий, що вели до наосу. Лишила ся також по части і підлога в сьвятинї. Деякі стовпи окуто грубими зелїзними обручами, щоби не звалили ся. Впрочім нема більше нїчого: нї стїн, нї стелї, нї даху ітд. Ба, правда, в 1811. р. знайдено в румовиску причілкові різьби, представляючі борби Еґінетів проти Троянців; однак ті різьби замулив був в рік пізнїйше тодїшний баварский наслїдник престола Людвик за 20.000 скудів (около 50.000 злр.) і перевіз до Монахова, де они тепер є найцїннїйшим старбом тамошної ґліптотеки. Ті різьби є також найцїннїйшою спадщиною сеї сьвятинї, бо в них заховав ся нам тип штуки найбільшого еґінетского артиста Ованта і товаришів. Коли хто буде з читачів в монахійскій ґліптотецї, нехай зверне увагу на ті цїнні різьби. Зреставрована славним Торвальдзеном, представляє різьба з західного причілка борбу між Греками (Аянтоні Ахіллем) а Троянцями (Парисом) з Атеною, стоячою по середині, а з східного причілка — оборону Телямона Гераклем. Обі ті марморові різьби відзначають ся симетриським уґрупованем осіб, а крім того видно в роботї, хоча она належить ще до архаїчної доби, незвичайне на той час знанє людского тїла та довладне студиованє і віддане поодиноких єго форм. Тілько що голови мають архаїчний характер, іменно знаний типовий усьміх. Зброя рицарів в тих різьбах зроблені з бронзу.

Крім тих різьб виконано в 1891 роцї досить богато відривків з різьб, межи ними голова і руки, що мабуть належать також до причілкових різьб. Ті фраґменти находять ся тепер по части в маленькім місцевім музею, по части (мармурові голови) в національнім музею в Атенах.

Оглянувши так сьвятиню Афеї та наситившись довволитним видом, вернули ми по стрімкій стежцї нашими зьвірятами або пішо назад до пристани і посїдали на корабель. Був пополудневий послїдний час, море пагідно під нами фильовало, як ми, повні приятних споминів і естетичних вражінь збогатив ми на місци наші відомости про культуру і штуку старинних Греків, вертали до Пірею, щоби по сьвяченю сеї пельопонеської подорожи зладити ся до другої.

Енікеї, в липню 1905.

Іа. К.

890 2—10

Ґалантерийно-забавково-спортовий маґазин

поручає новини в галантерії, забавках, приладах до подорожи і перфюмерії по казочно низьких цїнах.

Антонович і Саркасевич

ул. Гетманьска ч. 6

(коло готелю Вікториї).

ЮЛІЯН СОЛИК

передтим **Фр. Мрозиньский**

у Львові, ул. Собіского ч. 7,

поручає всякі роди 852 5—30

ФУТЕР

Футра до подорожи, пальтоти мужескі та дамскі після найновійших фасонів саки, пелерини жакети, колії, заручавки, шапочки дамскі, колпаки, шапки мужескі, шкіри у всїх родах поодиноко та гуртом, також **верхи готові** до мужеских і дамских футер. — Футра для Впр. Духовеньства також на рати. — Найновійші матерії на верхи в найбільшім вибор і Цїни умірковані. Медаль золотий на виставі в Бучачи 1905. Цїнники на жадане franco.

кої ради. Руска церковна власть буде дальше толерувати ту аномалію а між руским духовеньством знов знайде ся хтось, що з потоптанем національного почуваня буде учити руских дітий рускої релігії — по польски...

— **Справа українська** — як доносять телеґрами до петербурских ґазет — була предметом порядку дневного збору студентів одеского університету дня 26 ст. ст. вересня. Близших вістий ще нема.

— **Голос з Заліщик.** Сьвітла інтеліґенция! Чесні братя селяне повіта заліщицкого і сумежних! Філія руского товариства педаґоґічного в Заліщинах не має свого дому, не має коренного ніякого капіталу, не має ніяких фондів! Всеж таки в сім році розширила свою селяньску бурсу з причини наплиску кандидатів. Мусить дати удержаня 50 питомцям! Видатки кольосальні! Помешкане в Народнім Домі" місячно 60 К. саме молоко місячно 30 корон! Опал для 6 комнат і кухні! Сьвітло! Служба! Надто мусить причинитись до удержаня 9 своїх питомців в Кіцманецькій бурсі, яких там виправила до ґімназиї! Тож сею дорогою кличемо до Вас, просимо: спішість як найскорше з усякими датками в натурі і грошах, Датки в натурі відбирає кождої хвилі настоятель бурси в „Народнім Домі". Датки в грошах просимо висилати на руки п. Юр. Мартинюка, ц. к. податкового сфіцияла в Заліщиках. [Хв. Редакций „Свободи", Гайдамаків" і „Руслана" зволять сю відозву повторити.] — За видїл філії: *Йосиф Раковский. М. Баричко.*

— **Два ювілеї українських учених.** В першій половині жовтня с. р. обходити буде харківский університет ювілеї двох своїх дуже заслужених в науці професорів, обох Українців. Дня 2 ст. ст. жовтня мине трицять літ наукової діяльности Миколи Сумцова, професора „русской" літератури, а 8 ст. ст. жовтня двацять і пять літ діяльности Дмитра Багалїя, професора „русской" історії. Проф. Сумцов надрукував звиш триста робіт (наукових студий, статий і заміток) наукових і публїцистичних, а круг его наукових інтересів дуже широкий, обхоплює і історию літератури (н. пр. з української літератури студиї про Лоаникія Ґалятовского, Лазара Барановича і и.), і фольклор, і етноґрафію і історию штуки (студию про Леонарда да Вінчі), і педаґоґію. Другий ювілат Дм. Багалїй знаний є в науці автор цїнних історичних робіт (н. пр. про Сїверну землю, про кольонїзацию степової окраїни Московскої держави, про основане міста Харкова, про заселене Харківского краю, про кольонїзацию т. зв. Новоросийского, про харківский університет) і богато ріжного рода статий. Кромі заслуг в науці і в університетско-професорскій діяльности оба наші ювіляти заслужили ся ще і яко горожани міста Харкова на поли ширеня просьвіти серед міского населеня.

— **Реформа фінансово-адміністрацийної процедури.** Міністерство фінансів видале розпорядженє в справі реформи фінансово-адміністрацийної процедури. Передовсім увзглядненo в давна підношене бажане що-до вглядання сторін в акти і дорученя рішень правному заступникови, що інтервенїював іменем сторони. Скарбовим дирекциям поручено, щоби супротив кождого бажаня, не ідучого в розріз з приписами, відносили ся приязно. Просьби, віддавані сторонам, мають бути мотивовані ясно і коротко. Низші власти візвані, щоби до кінця 1900 р. дали звіт, як принято то нове розпорядженє, які воно викликало наслідки і які евентуально потрібні ще зміни.

— **Дрібні вісти.** Цїсар санкціонував соймовий закон, дозволяючий повітовій репрезентациї в Раві рускій на затягненє позички в квоті 175.000 К.

Краєва рада шкільна признала безпроцентові позички на будову шкіл: громаді Динів березівского повіта в квоті 4000 К і громаді Живномір бучацкого повіта в квоті 1600 К.

Budapesti Hirlap доносить, що в найблизшім часї вийде розпорядженє що-до зміни мундурів в цілій австрийскій армії.

В лїсах коло Турви арештовано робітника, що убив недавно в Синевідску купця Адлерберґа.

Цїсар надав професорови львівского університету д-рови Тад. Войцеховскому почесну відзнаку для штуки і науки.

Брат митрополита Шептицкого, Станислав, капітан австрийского ґенерального штабу, що брав участь в російско-японській війні, приділений до російского ґенер. штабу, як військовий аташе, повідомив з Іркутска свого батька ґр. Яна Шептицкого, що вертає назад до Австриї.

Інавґурация нового шкільного року в львівскій політехніці відбуде ся дня 16 с. м.

Лекторат рускої мови в львівскім університеті розпічне проф. Кокоруда дня 17 с. м. в сали V.

Збори і засїданя.

— **Політичні збори Львівских Русинів** відбудуть ся на другу неділю то є дня 22 с. м. в важних біжучих справах політичних в великій сали „Народного Дому". Початок зборів о год. 5. по полудни. До участи в зборах будуть упрошені також перебуваючі тепер у Львові посли соймові і парляментарні. Просить ся всїх руских патріотів місцевих, щоб осьвідомили про збори як найширші круги руского населеня у Львові так щоб на зборах не бракувало ані одного сьвідомого Русина!

Довірочні збори в цїли орґанїзациї української академічної молодїжи відбудуть ся в понедїлок 16 жовтня с. р. в комнатах „Академічної Громади", ул. Вірменьска ч. 30 о годині 6 вечером. Справа се дуже важна, тому просимо явитись в як найбільшім числї. — *Орґанїзацийна комісия.*

Померли

— **Симеон Кочиркевич**, директор мужеской школи ім. Франц Йосифа I в Перемишли, упокоїв ся дня 12. с. м. в 44 році житя. В. є. п.!

— **До** нинїшного числа "Дїла" долучаємо 5 арк. III-го тому повісти „Фараон".

Галицкий сойм.

З дня 14 жовтня 1905.

(*34 зас., II. сесиї, VIII каденциї*).

Самостійні внесеня.

Руский клюб предложив нині слїдуючі самостійні внесеня:

I. Внесене пос. Олесницкого і тов. о заснованє самостійної ґімназиї в Бережанах з руским язиком викладним.

II. Внесене пос. Олесницкого і тов. в справі зміни дотичних параґрафів ординациї виборчої до рад громадских, повітових і сойму в тім напрямі, щоби набуваючі ґрунти в обшарів двірских на основі закона про рентові оселї не мали вірильного голосу при виборах.

III. Внесене пос. д-ра Олесницкого і тов. в справі зміни арт. V і VII закона з 22 червня 1867 ч. 13 Вакр. згідно закона з 31 мая 1874 ч. 45 Вакр. і закона з 8 вересня 1880 ч. 34 Вакр.:

О язиці викладнім в середних школах,

котрі після предложеня руских послів мають звучати:

Арт. 5 а) В школах середних Галичини суть язики польский і руский яко язики викладні рівноуправнені. В кождій поодинокій школї середній може правильно лише оден з тих язиків бути язиком викладним.

Арт. 5 б.) В школах середних удержуваних з фондів публичних в цїлости або в части, а в часї виданя сего закона істнуючих, буде язиком викладним той язик краєвий, котрий в часї виданя сего закона єсть в тих школах язиком викладним.

Арт. 5 в.) О язиці викладнім шкіл середних, які з фондів публичних на будуче мають бути заснованї, рішати будуть в кождім поодинокім случаю компетентні власти шкільні на основі слїдуючих обмежень: Коли заістнує потреба заснованя школи середної в місцевости, в котрій доси ніякої школи середної того рода не було, буде язиком викладним сеї школи той, якого після результату послїдної конскрипциї уживає більше як 50% людности повіту, в котрім дана місцевість єсть положена.

Потреба тота має уважати ся за істнуючу, наколи на три місяцї перед початком року шкільного зголосить в краєвій власти шкільній що найменше 30 родичів в дотичнім повітї замешкалих своє намірене віддати свої дїти до першої кляси школи середної, коли тая в означеній місцевости сего повіту буде заснована.

Коли заістнує потреба заснованя нової школи середної в місцевости, де єсть вже така школа середна з польским язиком викладним, має новозаснована школа одержати руский язик викладний, наколи людність в дотичнім повітї єсть після результатів послїдної конскрипциї в числї висшім понад 50 процент руською, або коли в істнуючій польскій школї середній єсть висше 200 учеників рускої народности.

Коли заістнує потреба заснованя нової школи середної в місцевости, де єсть вже така школа середна з руским язиком викладним, має новозаснована школа одержати польский язик викладний, наколи людність в дотичнім повітї єсть після результатів послїдної конскрипциї в числї висшім понад 50 прц. польскою, або коли в істнуючій рускій школї середній єсть висше 200 учеників польскої народности.

Потреба заснованя нової школи середної має уважатись істнуючою, коли число учеників в істнуючій вже такій школї середній дійде висше 500.

Арт. 5 г.) В школах середних з язиком викладовим польским мають бути заведені паралельні кляси з язиком викладовим руским, наколи зажадає сего що найменше 25 родичів учеників дотичної кляси.

Доки закон краєвий инакше не постановить, полишений буде язик нїмецкий в дотеперішнім обємі викладів в ц. к. II-ій ґімназиї у Львові.

§ 2. Виконанє сего закона поручаєсь Міністерству просьвіти і віроісповідань.

Початок засїданя.

Відтак розпочало ся о год. 11·35 відчитуванє петиций, між ними також петициї філії „Руского тов-а педаґоґічного" в Станиславові о запомогу з краєвих фондів на удержанє бурси. Петицию попирав пос. Гурик, почім на его внесенє відіслано сю петицию до комісиї буджетової.

По відчитаню петиций забрав голос комісар правительственний ґр. Лось і відповідав на кілька інтерпеляций внесених на попередних сесиях, між ними і на три інтерпеляциї рускі в справі поведеня адміністрацийних властий в повітах товмацкім і брідскім (о поведенє уряду громадского в Топорові).

З порядку дневного полагоджено між иньшими:

Внесенє пос. Гурина о відповідне поміщенє для уряду книг ґрунтових в Станиславові — відіслано до комісиї правничої.

Внесенє пос. Малаховского і Яворского в справі підвисшеня платнї народних учителїв дослано до комісиї буджетової. Внесенє звучить, що дотичне предложенє має виготовити видїл краєвий і предложити его соймови на найблизшій сесиї.

Внесенє пос. Олесницкого в справі скликаня анкети для наради над наміреною реформою закона цивільного полагоджено в той спосіб, що на предложенє правничої комісиї видїл краєвий має пильнувати справи і в дотичнім часї вислухати інтересованих з усїх кругів населеня а зібраний материял з внесенями предложити соймови.

Внесенє комісиї правничої що-до уреґульованя книг ґрунтових в краю полагоджено в сей спосіб, що візвано правительство, аби як найскорше внесло в дотичними зарядженями і предложенями.

Вкінци полагоджено внесенє пос. Влодка що-до знесеня оплати за дорученя письм судових в сей спосіб, що взиває ся дирекцию почт, аби вводила по селах інституцию листоносів громадских а сї мали-б обовязок доручувати також письма судові.

По полагодї повисших справ пос. Олесницкий інтерпелював еще маршалка, коли буде предложена верифікация вибору з повіта жидачівского, по чім відчитано решту тзв. „впливу", а між иньшими наведені вже внесеня руского клюбу а підтак інтерпеляцию пос. Олесницкого і тов. в справі громадских виборів в Тустановичах пов. дрогобицкого.

На руки пос. д-ра Олесницкого вплинуло 72 петиций громад повітів: Старий Самбір, Самбір, Рудки і Турка о заснованє самостійної ґімназиї з руским язиком викладним в Самборі.

Звертаємо увагу наших читачів на анонс п. Василя Вітиньского, руского цукорника у Львові.

— **Відділ церковний при Домі торговельно-промисловім „Достава" в Станиславові** поручає: Гарні а дешеві вироби церковні як фелони, фани, чаші, хрести, ліхтарі, трійці, паукі, дарохранительниці, монстранциї, лямпи вічні, всеночники і прочі ризи та виробцерковні. Приймає до позолочуваня чаші і до відновленя фелони.

Надіслане.

Специяліст в діточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю діточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4, I. п.

4 пари обуви за зр. 3·25

Закупивши велику скількість обуви від одної конкурсової маси, можу короткий час продавати его за безцїн, а то: і пару мужеских, 1 пару дамских до шнурованя в добрім роді, з кількованою підошвою, а також 1 пару мужеских і 1 пару женьских модних. Всї четири пари є гарно виконані, міцні, легкі, добрі на весну і лїто. Міра величини після цн. коштують лише зр. 3·25. Висилає ся за післяплатою. Невідповідні заміняю або звертаю гроші. При тім управляю кождого купуючого о докладну польску адресу.

С. Урбах

Краків ч. 41. 670 1—2

Перший руский краєвий склад і робітня

ножівничих виробів

поручає власні вироби анґлїйскі і солїнґенські а іменно:

БРИТВИ, МАШИНКИ до стриженя волося від 5·60 К до 9 К, до бороди від 4·50 К до 7 К ножі, ножички, ножицї. Всяке острене тихже і направу принимає ся.

Цїнники на жаданє даром.

ІВАН ЛЯВРУК

839 **Львів, Галицка ч. 6.**

Цитристи

дістануть 5 кусників на цитру і катальоґ даром у J. NEUKIRCHNER, Görkau Böhmen. 867 3—3

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН

в пасажу Гавсмана

(46 разів преміоване)

Від 15/10 до 21/10 до побаченя: Інтересні оглядини угорскої столиці БУДАПЕШТУ. Величаві будинки і памятники знаменитих людий

ВСТУП 10 кр. 53

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно з 3 річною порукою, величка LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим брилянтом, 1 прегарна колїя з орієнт. перел, неодна женьска окраса з лат. замком, 1 хороший скіряний пуляре і елеґанцка циґарничка з бурштином, 1 гарнітур шпінок до сорочки і манштетів, 1 сцизорик, 1 прегарне тоалетове зеркальце з бельгійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук ріжних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланєм готівки або почтовим побранєм 1 зр. 95 кр в маґазині 65

С. КОГАНЕ

Краків Pf/882.

За недогідне гроші звертають ся.

Новоотворена руска фабрика цукрів чаєвників, медівників і цукорня

Василя Вітиньского

у Львові, ул. Баторого ч. 10, філія ул. Жовківска ч. 61

поручає Вп. Публицї знамениті смачні і здорові чаєвники ½ кільо тілько 70 кр. як також тїста, медівники та весїльні вистави.

908 1—3

Адвокат д-р Кос

в КАПУШИ

гляда є рутинованого конципієнта.

891 5—?

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пиварню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї рускі дневники.

З поважанєм

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Зміна помешканя.

Д-р Володимир Кобриньский

лїкар недуг: внутрішних, хірурґії і акушери

меткає тепер

Ринок ч. 3, I. п. (ріг Домініканьскої).

874 4—6

Різьбарске артистичне заведенє

Кароля Унца

Львів, улиця Красїцких ч. 7,

виконує всякі роботи з обсягу різьбарства а також штукатериї і бальконы.

Специяльність: накладанє (Auftrag.)

26 3—3

Знак випалений на корку

для охорони перед фальшованєм

Маттонія ґієсгіблерска вода щавова. 36

ВСЯКІ КУПОНИ

і **вильосовані папери вартостні**

виплачує без потрученя провізиї або коштів

КОНТОРА ВИМІНИ

Ц. к. управ. Галицкого акцийного 374

Банку Гіпотечного.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. I.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Дешеве ческе

пірє на постіль

5 кг.: сьвіжо дерте К 9·60, лїпше К 12, біле як пух мягке К 18, К 24, біле як сьніг і мягке як пух К 30, К 36. Висилаєсь оплатно за почтовою післяплатою. Заміна або зворот за оплаченим порта допускають ся.

BENEDIKT SACHSEL Lobes 157

26: почта Шльнно, Чехи. 6—8

ЗНАМЕНИТІ ЦУКРИ фунт 80 с.

КАРМЕЛЬКІВ фунт 40 сот.

поручає:

Фабрика Трочиньского

883 **Львів, ул. Фредри.** 4—12

449 I. 11—19

Плащі і непромакальні пелерини, мужескі і дамскі

поручає

Постійні цїни фабричні.

Цїнники на жаданє...

СПЕЦИЯЛЬНИЙ СКЛАД

ЛІНОЛЕУМ і ЦЕРАТ

Львів, ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИНА ч. 3

Постійні цїни фабричні.

476

Робітню знарядів церковних

другу руску в Галичині поручає

Василь Дуткевич

бронзівник в Перемишли.

Приймає чаші до золоченя, дароносиці, евангелії і инші сего рода річи церковні. Золочене і сріблене відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, ліхтарів, павуків.

ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, Бронзівник

Перемишль, ул. Францішканьска ч. 18. 595 37—90

Чудний успіх осягають женщини, уживаючи анґлійского огіркового молока. Усуває з лиця по кількох днях веснянки, виприски та инші шкіряні недуги, вигладжує морщини і надає лицю, без ушкодженя шкіри, білий, сьвіжий і ніжний вигляд. То средство, нагороджене на париській і віденьскій виставі, виперло в Анґлії та у нас швидко всякі инші средства краси. Фляшка 2 К, до того правдиве анґлійске мило 1 К і пудер 1·20 К, огірковий крем 2 К. Дістати можна в кождій аптиці. Головний склад: Жиґмонт Рукер, Львів; Ф. Браєр, Перемишль на Брамі ч. 4; М. Шварц, аптикар, Перемишль; Райм і С-ка, Краків. 160 6 4—4

Дуже ефектовні статуї Ісуса або Пр. Діви із серцем, вічне сьвітло.

Фіґура зладжена з білого, рожевого або голубого, транспарентного (прозорого, рубіново-червоного скла, матова або блискуча, важить $2^1/_2$ кґ. і становить дїлість разом з лямпкою на оливу. При осьвітленю серце Ісуса або Пр. Діви виступає в незвичайнім блеску дїлає успокоюючо на недужих, а для безсонних є найлїпшим нічним сьвітлом. Цїна лише 2·80 зр. за штуку, з углецевим сьвітлом (горить без оливи 2 роки) 3·30 зр. Через заощадженє оливи статуя не коштує взагалї нічого. Висилає за післяплатою лише склад статуй

R. FLESSIG, Wien, II/42

Czerningasse 16, почтовий фах 32. 848 3—3

Ґерманія акц. тов-о обезпечень на житє в ШТЕТЕНІ.

В Австриї дїяльне від 1873 року.

Бюра у Відни, Germaniahof I, Lugeck Nr 1 і Sonnengass Nr. 1, (у власних будинках.)

Стан обезпечень з кінцем 1904 р	823.9 мілїонів К.	
Резервові фонди	356.4	„ „
До розділу дивіденд істнуючі резерви зиску обезп.	24.5	„ „

Дивіденда після пляну Б в асек. роцї 1906/7 аж до $71^1/_2$% повної премії.

Обезпеченє на случай неспосібности до працї!

Користи обези на случай неспосібности до працї в порівнаню в кождим иншим родом обезпеченя ось-які: На случай тревалої і пілковитої неспосібности до працї, спричиненої недугою або случаєм пр. умовою недугою, параліжом, подаґрою, висохлим хребтовим стрижнем, сліпотою, глухотою і т. п. увільнює обезпеченого почавши від слїдуючого року обезпеченя від всякого дальшого плаченя премії тар. IV ПД, а крім того обезпечений дістає від того самого часу 5 до 10% річну ренту від обезпеченого капіталу аж до ужитя або для платности послїдної річної премії. Бажаних інформаций удїляє безплатно. 712 3—6

АДОЛЬФ ЛІБМАН, банковий дім, Львів, Сикстуска 2.

Фабрика цементових виробів

ҐРАФА ГЕНРИКА СТАРЖЕНЬСКОГО

в Гнїздичеві

виробляє *патентовані цементові дахівки,* ріжнобарвні, ґлязуровані і неґлязуровані в ріжних форматах. *Цементові помости* і *хідники* в ріжних барвах і взірцях. *Перепусти* і *рури* у всяких розмірах. *Жолоби* і *корита* в довільній довготї. *Комини, сходи, нагробники, граничні стовпи* і взагалї всякі роботи, що входять в обсяг цементового промислу.

Телеґрами: **Фабрика „Гнїздичів, Кохавина“.** Почта і зелїзниця в місци. 853 6—20

Цїни умірковані. Цїнники і конторски даром і оплатно.

Дома і в дорозї доконечне средство

Бальзам *аптикаря* **A. Thierry**

є загально звісний і признаний.

Дуже успішний при лихім травленю з побічними недомаганями, як при відбиваню, згазї, затканю стільця, витворі квасів, почуваню наповненя, корчах жолудка, недостачі апетиту, інфлюенциї, катарі, запаленях, ослабленях, вітрах і т. п.

Усмиряє корчі і болї, злагіднює кашель, розпускає слиз і очищує.

Найменше висилає ся почтою 12 малих або 6 великих фляконів за 5 К оплатно: 60 великих або 30 малих фляшин 15 К оплатно.

Треба уважати на одиноку правно забезпечену зелену охоронну марку з черницею „Ich dien“. Лише такі правдиві.

Аптикаря **A. THIERRY** **масть з центифолії**

усмиряє біль, змягчує розпускає, гоїть і т. д. Найменше висилає ся почтою 2 слоїки оплатно 3·60 К. В дрібній продажи в торговлях 1·20 К за слоїк. Повний доказ, що бальзам аптикаря A. Thierry і масть з центифолії є недостижимі средства, подає брошура з тисячами оригінальних подяк, яку додає ся даром до замовленого бальсаму або на жаданє висилає ся окремо даром. Адресувати треба: Аптикар A. THIERRY в Прерраді (Pregrada ad Rohitsch-Sauerbrunn. Про фальшівників і дальших продавців наслїдуваних фабрикатів мого правдивого препарату прошу мені донести, щоби потягнути їх до судової одвічальности. 235

Знаменито прасоване біле

дістає ся легко і певно при помочи

СРІБЛИСТОГО КРОХМАЛЮ

Фріца Шульца jun. Акц. тов. Еґер і Липско.

Правдивий лише з охоронною маркою „GLOBUS“ і „ЗЕЛЇЗКО“.

Можна дістати всюди в картонах.

451 12—28

„Сокільский Базар“

одинока українська фірма шкільних і канцелярийних приборів поручає свій богато заосмотрений склад в вироби паперові ґалянтерийні, гуцульскі і т. п. Вироби з глини, як тарелї, вазони, фляконки в цьвіти, попельнички і т. д. — Вироби гуцульскі, як топірцї, сердаки, шапочки, поясы, тарелї і т. п. — Вироби з пацьорків, як ґердани, пояси і т. д. — Вишиванки, як краватки, сорочки, обруси, ручники, фартушки і т. д. — Образи і портрети. — Сокільскі ланцушки. — Перепісні листки. — Сокільскі тутки і паперцї.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР“ виконує кредкові портрети з фотоґрафій в цїнї від 12 К.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР“ продає усї українські часописи і календарі і посередничить у всїх торговельних дїлах.

Замовленя доконує оборотною почтою. — При більших замовленях дає опуст. 789 14—25

ГАРАЗД! ГАРАЗД!

„Сокільский Базар“ у Львові ул. Руска ч. I.

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лїкарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успіхом против **всякого рода шкірної висипки,** особливо против порнїв і хронічних недуг шкіри та паразитів, прищів, також против нечистоти носа, відморожень і печеня ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% дерезної смоли** і зовсїм відріжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного.

Берґера смоляно-сїркового мила.

Як **лагіднїйше смоляне мило** до усуненя **всякої нечистоти лиця,** против висипки на шкіри та голові у дїтий, як також незрівнане косметичне мило **до миття кулелїв** і до **щоденного ужитку** служить

Берґера ґліцериново-смоляне мило

що містить в собі 35% ґліцерини і є сильно наперфумоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:

Берґера бораксове мило

особливо на веснянки, остуди, опалене від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Цїна штуки кождої повисшої сорти 70 с. разом з поученєм, як уживати.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену з боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикетї. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Всї инші медичні і гіґієнічні мила марки Берґера вичислені в інструкциї уживаня, додані до кождої штуки мила.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Кароля Дїля, Петра Миколяйка, Якова Пінеса-Поратиньского, Жиґмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Білявского, Едварда Бріґнера, І. Пінелеса, Симеона Гая, д-ра Т. Зарицкого; в дрогериях: Петра Миколяйка і С-ка, Г. Ґріншпана, Ф. Травнфельнера, Ізидора Фрухтмана. — У Вашківцях и. Ч. у аптикаря Еміля Більнера а також у всїх галицких аптиках. 206 30—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I., Sterng. 8.

ЧАСТИННУ СПЛАТУ

признаємо всїм особам добре ситуованим, без ріжницї стану або ранґи.

Ново отворений маґазин новостий для женщин і дїтий у Львові, при ул. Галицкій ч. 19, під фірмою

„Малий Лювр“

поручає свій величезний вибір блюзок, капелюхів, рукавичок, гальок, шлифрів, матанок, фартушків

КОНФЕКЦИЇ ДІТОЧОЇ І ДЛЯ ХЛОПЦІВ

парасолїв, парасольок, панчох і панчошкових товарів, воальок і инших модних товарів, льняних товарів, столового біля, мужеского, дамского, і дїтячого біля і т. д.

Замовленя з провінциї полагоджує сьвід воротно.

Управа маґазину „МАЛИЙ ЛЮВР“ у Львові, Галицка 19 (ріг ул. Собіского). 325а

Ілюстровані цїнники висилає ся на провінцию даром і оплатно.

Наш головний склад диванів, портиєр, фіранок, хідників, коців, ковдер, кап на столи і на ліжка, церат, лїнолєум і декорацийних артикулів находить ся **у Львові, ул. Сикстуска ч. 6** (Пасаж Гавсмана).

Ілюстровані ЦІННИКИ висилаємо на провінцию даром.

Покекші в СПЛАТАХ після умови.

Всї товари, які лишились з **випродажі** звиненої фірми „А. Кшиштофович у Львові“, а то: *дивани, фіранки, портиєри, диваники* над і перед ліжка, *хідники, церати, лїнолєум, перскі і смирненьскі дивани* та всякі декорацийні артикули набули ми нотарияльним актом до ч. реп. 12029/5.

Ті припаси, а також більшу часть висортованих товарів нашого складу **продаємо з незвичайної нагоди по дуже низьких цїнах** *і уділяємо Впов. особам добре ситуованим, на домагане так у Львові, як і на провінциї* **радо кредиту після устної або письменної умови.** — Ілюстровані цїнники висилаємо на провінцию даром, за надісланем 10 сот. в почтових значках. Поручаємо також, як довго вистануть засоби, отсї товари: **Диваники** перед ліжка по 30, 40, 50 кр. і висше. **Дивани** над ліжка по зр. 1·25, 2, 2·10 і висше. **Дивани** сальонові по зр. 5, 6, 7 і висше. **Хідники** метр по 15, 20, 25 кр. і висше. **Портиєри** штука по кр. 60, 75, зр. 1 і висше. **Коронкові фіранки** штука по кр. 60, 75 зр. 1 і висше. **Капи на столи і ліжка** зр. 1·20, 1·50, 2 і висше. Останки ріжних материй на меблї і ріжних хідників дістати можна казочно дешево.

УПРАВА ФІРМИ **„AU LOUVRE“**

8256 21—37 **Львів, ул. Сикстуска ч. 6.**

Наша ново-отворена фірма дамских і дїточих новостий находить ся при ул. Галицкій ч. 19.

Водопроводи, Каналїзация для міст, місточок, сел, публичних будинків і приватних домів

проектує і уряджує

АВҐУСТ ЛЕВ і С-ка

у ЛЬВОВІ

ул. Коллонтая ч 6.

Адреса на телеграми: **„Кальоря“ Львів.**

Центральне топленє. Світло ґазове і електричне. — Всїлякі уряджения промислові. Млини, тартаки, горальнї.

Мотори всїляких систем, бензинові, ссучо ґазові, спіратусові і електричні. 741 8—52

Громозводи на Божі доми, телефони і електричні дзвінки.

Основна зам.: Кождий кусник мила з маркою **„Шіхт“** є ґарантовано чистий і вільний від всяких шкідливих складників.

Запорука: **25.000 корон** платить Фірма **Ґеорґ Шіхт, Аусіґ** кождому, хто докаже, що се мило з маркою „Шіхт“ заключає в собі які небудь шкідливі домішки.

МИЛО ШІХТА

(з оленем або ключем) 615а 6—20

є найлїпше і найдешевше до уживаня!

Чудесна, інтензивна сила чищеня і велика видатність мила Шіхта, єго лагідність і безуслівна чистість основують ся на специяльнім способі виробу і на дуже старанним доборі потрібних до виробу сирих материялів, котрі по найбільшій части виробляють ся в власних закладах з специяльним узглядненєм їх призначеня. **Мілїони разів випробоване і досьвідчене.**

Найлїпшою ростинною товщию є признаний вже в роцї 1902

ц. к. слїдчим заведенєм для средств поживи загального австрийского аптикарского союза і

як найчистїйша тепер омаста до страв поручуваний

„КУНЕРОЛЬ“

з фабрики фірми

Емануїл Кунер і Син, Відень

ц. і к. двірских доставників.

Рік заснованя 1880.

Правдивий лиш тодї, коли опаковане має напись „Кунероль“ і охоронну марку.

653

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий. З друкарнї Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 221. Львів понеділок 3 (16) жовтня 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро ґазет А. Окшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком
з Австриї: на чужині:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к
на пів року 16 „ — [illegible]
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попередним заміреженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Велике українське віче в Петербурзї.

З росийских лїберальних часописий довідуємо ся, що дня 11-ого с. м. відбуло ся в Петербурзї, в т. зв. актовій сали, велике віче українських студентів, в котрім взяло участь поверх 2.000 люда. Доносячі о тім петербурскі часописи підносять з натиском, що було се перше публичне віче в Росиї, скликане Українцями, та на якім Українцї виступили як політично сьвідомий елемент.

Після донесень сих часописий перебіг віча був слїдуючий.

Перший референт (імен референтів з відомих політичних причин в справозданях не подано) відчиняючи віче зазначив факт, що від часу прилученя України до Росиї, с. є. від 250 років єсть се перше українське віче в Росиї. Дещо невірно, бо ще значний час по переяславскім договорі з 1654 р. Україна користувала ся повною державною автономією на основах персонально-династичної унії з Росиєю, котру-то автономію значно обмежено по полтавскім погромі 1709 р., а остаточно знесено аж 1764 р. — факти державно-правного значіня, що й тепер повинні бути використані на річ змагань України до автономії і федеральної унії з Росиєю. — *Ред.*). Доперва тепер — говорив бесїдник — мають Українцї спромогу явно висловити росийскій суспільности свої потреби і бажаня та вияснити відносини росийскої бюрократиї до українського питаня.

Слїдуючий референт, в рефератї про „ґенезу автономних змагань на Українї“, дав короткий історичний погляд на українські автономічно-державні змаганя в минувшинї, назвуючи перші початки тих змагань до XV і XVI віків, коли-то українська нация стала ясно виріжнювати ся як осібна етноґрафічно-національна цїлість від сусїдних народів: Поляків, Москалїв, Татар і Литовцїв. В тих часах українське міщаньство, а по части і українська шляхта, орґанїзують школи бурси, друкарнї, лїцеї, братства усякого роду і т. д. В Київі заходами українських гетьманів і митрополита-патріота Могили повстає національна сьвідомість українська що носить на собі релїґійно-обрядовий характер так, як автономна українська православна церква була найважнїйшою тодї суспільною інституциєю культурно-національного значіня, в яву вимірили свої удари польонїзация і ведуча до неї латинїзация. Небавом однак національна думка українська набирає значіня політичного, від коли іменно двигачем єї став сильний та змагаючий до автономії стан козацкий. Ся еволюция завершуєть ся за часів національного повстаня під проводом Богдана Хмельницкого та знаходить свій вислів у переяславскім трактатї з Росиєю. Україна злучила ся з Росиєю як рівнорядна автономна одиниця, злука ся була однак причиною заневоленя України. Переказавши коротко, якими дорогами ішло політичне, социяльне і національне заневолене України та погребане української автономії, бесїдник начеркнув з порядку коротко історию українського відродженя в XIX-ім столїтю, згадав про кирило-методиєвське брацтво і Шевченка, Костомарова та Кулїша з їх автономно-федералїстичними змаганями, до переслїдуваня сего руху росийским правительством, і перейшов до крайних утисків українства, що почали ся з 1868-им роком замкненем українських недїльних шкіл, а завершили ся указом з 1876 року. Від сего часу українське національне житє шукало захисту в Австриї, де в Галичинї найшло пригожий ґрунт в тамошнім українскім населеню, котрого права на національний розвиток ґарантує австрийска конституция. Мимо ворожого становища Поляків в Галичинї розвинулись тут тисячі українських товариств, українська преса і українське політичне житє, повстали українські ґімназиї і українські катедри на університетї, вкінци українське „Наукове товариство ім Шевченка“. Але і Українцї в Росиї не зрікають ся своїх національних прав; вони жадають свободи для українського слова в печати, жадають української школи, а вкінци політичної автономії України.

Дальші бесїдники виказували: що вину в давленю України поносить не лише росийске правительство, але і великорусска суспільність, котра доси бодай — навіть в найпоступовійших кругах — в національнім відношеню України солїдаризувала ся з своїм правительством; що національне пробудженє України та змаганя до автономії зачинають захоплювати і масу народню; що на Українї пливе тепер український політичний рух двома руслами: лїберально-демократичним і пролетариятско-социялїстичним, серед котрих-то напрямів можна відріжнити по кілька відтїнків і т. д.

Вкінци ухвалено слїдуючу резолюцию:

„Ми, Українцї, зібрані на першім українськім вічу в Петербурзї 28-ого (стар. стилю) вересня 1905 р. рішили:

З огляду на се, що уживане рідної мови у всїх державних і суспільних інституциях єсть одним із найважнїйших способів культурного і економічного розвитку нациї,

З огляду на се, що Україна, як національна одиниця, визначує ся еще цїлим рядом инших социяльно-економічних прикмет;

З огляду на се, що при істнуючім режімі не можна числити на нїяку обезпеку національних прав,

жадаємо:

1) скликаня конституанти на основах загального, рівного, безпосередного і тайного голосованя;

2) автономії України на широких демократично-федеративних основах.

На тім вічу замкнено.

Подавши отсе опис перебігу першого українського віча в Росиї за росийскими дневниками та сподїючи ся, що небавом будемо в спромозї дати нашим читачам точнїйші звістки про нього, вважаємо відповідним вже нинї висловити з приводу сего замітного факту кілька уваг.

Перш усего підчеркуємо отже переломово-історичний характер сего віча, який замітили уже, так перший бесїдник віча як і росийска преса. Українське петербурске віче се перший публичний масовий виступ Українцїв як політично-сьвідомої нациї у Росиї, а вже тим самим, як рівнож і своєю численностию, своїм перебігом та ухваленою резолюциєю набирає воно значіня першої поважної української манїфестациї на річ автономії України, манїфестациї яка уже відбила ся і ще дальше відібєть ся голосним відгомоном серед публичної опінії Росиї і ширшого сьвіта, та пхне українське питанє на перед краще усїх петиций і меморияльів.

Петербурскі Українцї-еміґранти промовили першу книгу, а тепер, за сим вічем повинні наступити подібні віча по всїх більших осередках України. Перше українське віче в Петербурзї промостило шлях, яким належить ступати, шлях сьміливої, явної та масової борби за українську справу, а кинений на сїм вічу приклюдно, перед лицем усего сьвіта, клич автономії України повинен бути провідною зорею усїх українських політичних виступів, з ініциятави якої-небудь української партиї сї виступи походили би.

За оден рік росийскої державної кризи Українцї, як сьвідчить петербурске віче, перебули школу політичного житя, милевими кроками. Від дрібних та несьмілливих ухвал ріжних педаґоґічних інституций та від петициї о дозвіл печатати св. письмо по українськи до послїдної манїфестациї в Петербурзї лежить великий шмат дороги в ідейно-політичнім розвитку. З нациї селюків та етноґрафів, якою до тепер були Українцї, родить ся на наших очах українська нация в політичнім розуміню сего слова. І коли процес сей піде дальше так скорим темпом, як доси йде — а єсть усяка надія що так воно буде, і усякі дані, що маємо до дїла з елементарним, нездержимим рухом — то недалекий час, як Українцї станут одним з головних політичних чинників на сходї Европи і будуччина України, а тим самим і наша, буде раз на все забезпечена.

Реґуляция каналових рік в Галичинї.

V.

Що-до дороги законодатної, — то передвсїм § 47 краєвого закона водного вимагає зміни і реформи.

Постановляє він, — як висше згадано — що „ґрунта узискані через будови реґуляцийні припадають тим, котрі поносять кошти реґуляцийного підприємства“ — додає од-

Леонїд Андреєв.

СТЇНА.

(Переклів Володимир Літиньский).

Я в другим прокаженим обережно підповз до самої стїни і поглянув в верх. Відси не було видно грани стїни; вона прямо і гладко піднімала ся і немов розрізувала небо на дві половинї. І наша половина неба була буро-чорна, а на овиді темно-синя, так, що не годен було пізнати, де кінчить ся чорна земля і починаєть ся небо. І придавлена землею і небом задихалась чорна ніч і глухо та важко стогнала, а з кождим тоном виридала з свойого нідра гострий, пекучий пісок, від якого болїсно горіли наші рани.

— Попробуєм перелїзти, — сказав до мене прокажений а голос його був гидкий і вонючий, такий самий, як в мене. І він підставив плечі, я став на них, але стїна була все така сама висока. Як і небо розрізувала вона і землю, лежала на нїй, як товста, сита змія, спадала в пропасть, піднімалась на гори, а голову і хвіст ховала за обрієм.

— Ну, отодї пробєм її! — предложив прокажений.

— Пробєм! — згодив ся я.

Ми вдарили грудьми об стїну і вона почервонїла від крови наших ран, лиш остала глуха і неподвижна. І ми впали в розпуку.

— Убийте нас! Убийте нас! — стогнали ми і повзли, лиш всї лиця з відразою відвертали ся від нас і ми виділи одні лиш плечі, що здрігали ся від глубокого мерзїння. Так ми доповзли до голодного. Він сидів притулившись до каменя і здавало ся, самому ґранітови було важко від його гострих, колючих лопаток. У нього зовсїм не було мяса і кости стукали при порушеню, а суха шкіра шелестїла. Долїшня його губа обвисла і з темної устної ями йшов кошлявий голос:

— Я го-ло-ден.

І ми засьміяли ся і поповзли швидше, нови не стрінули чотирох, які гуляли. Вони сходили ся, розходили ся, обнїмали ся і крутили ся. Їх обличчя були блїді, втомлені, без усьміху. Один заплакав тому, що перестав гуляти безконечний танець і просив перестати, але другий мовчки обняв його і закрутив. І знова став він сходити ся і розходити ся і при кождім його кроцї капала велика, мутна сльоза.

— Я хочу танцювати, — зашипів мій товариш, але я поволїк його дальше. І знов перед нами була стїна, а біля неї сидїло двох підігнувши під себе ноги. Один рівномірно від часу до часу бив головою об стїну і падав, стративши сьвідомість, другий поважно глядїв на нього, мацяв рукою його голову, а відтак стїну і коли сей вертав до сьвідомости, говорив:

— Треба ще; тепер не богато лишило ся.

І прокажений засьміяв ся.

— А то дурнї, — сказав він весело віддуваючи уста. — А то дурнї. Вони думають, що там сьвітло. А там так само темно, так само повзають прокажені і просять: убийте нас.

— А старий? — запитав я.

— Ну, щож старий? відповів прокажений. Старий дурний, слїпий, нїчого не знає. Хто видів дїрочку, яку він проколупав в стїнї? Ти видів? Я видів?

І я розсердив ся і важко вдарив товариша по напухлинах на його голові і закричав:

— А чого ти сам лазиш?

Він розплакав ся і ми оба заплакали і повзли дальше просячи:

Убийте нас! Убийте нас!

Лиш з трепотом відвертали ся лиця і нїхто не хотів убити нас. Гарних і сильних вони вбивали, а нас бояли ся доторкнути. Тавї підлї!

II.

У нас не було часу, не було нї вчера, нї сьогодні, нї завтра. Ніч нїколи не відходила від нас, не відпочивала за горами, щоби прийти сюда сильною, ясно-чорною і спокійною. І тому вона все була така втомлена, задихана і похмура. І лиха вона була. Случаєсь так, що нестерпучо їй робило ся чути наші голосїння і стони, видїти наші рани, горе та гнїв і тодї бурхливою лютостю запалювалась її чорна, глухо працююча грудь. Вона ревіла на нас, як полонений звір, якому попутав ся розум і гнївно лискала огненними, а страшними очима, що осяювали чорні, бездонні пропасти, темну, гордо-спокійну стїну і бідолашний гурт дрожачих людий. Вони притискали ся до стїни, немов до друга і просили в ньої захисту, лиш вона все була нашим ворогом, все! І ніч обурювало наше легкодуше та боязливість і вона починала грізно реготати ся колихаючи своїм сїрим, пятнистим черевом. Старі, лисі гори підхоплювали сей чортівский реґіт. Гучно вторувала йому хмурно розвеселена стїна, пустотливо пускала на нас каміне, а вони торощили наші голови і розплескували тїла. Так веселили ся і перекликували ся сї велити, вітер грав їм дику мельодию, а ми лежали ниць і в жахом прислухували ся, як в нутрі землї буркотить щось величезне і глухо бурмотає та стукаючи просить ся на свободу. Тодї всї ми молили:

— Убийте нас!

Лиш умираючи кожду хвилинку ми були безсмертні, як боги.

Приходив порив божевільного гнїву і веселости і ніч плакала сльозами каяття, важко зітхала і немов хора плювала на нас мокрим піском. Ми з радостию прощали її, сьміяли ся в неї висаленої, слабої та ставали веселі, як дїти. Солодкою піснею здавало ся нам вите голодного, з веселою завистю глядїли ми на тих чотирьох, які сходили ся, розходили ся і плавно крутили ся в безконечнім танцю.

І пара за парою почали й ми крутити ся і я, прокажений знаходив собі тимчасову подругу. І се було так весело, так любо! Я обнімав її, а вона сьміяла ся і зубки в неї були біленькі, білесенькі, а личка рожевії. Се було так любо!

Не годен зрозуміти, як се случило ся, що весело висвирені зуби починали цокотїти, поцїлуї ставали кусанем і з вереском, в нїм ще не щезла радість, ми почали грати і убивати один одного. І вона, біленькі зубки, так само била мене по моїй болїсній, хорій голові і гострими нїгтями впивала ся в мої груди, добираючи ся до самого серця — била мене прокаженого, бідного, такого бідолашного. Се було страшнїйше, ніж гнїв самої ночи, нїм бездушний реґіт стїни. І я, прокажений плакав, дрожав від страху і потихонько, потай від усїх цїлував гидкі ноги стїни та просив її мене, тільки мене одного пропустити в той сьвіт, де нема божевільних, нема тих, що вбивають себе взаїмно. Але та підла стїна не пропускала мене і тодї я плював на неї, бив кулаками і кричав:

— Дивіть ся на сю убійницю! Вона сьміє ся з нас!

Лиш голос мій був гидкий а віддих вонючий і нїхто не хотів слухати мене, прокаженого.

(Конець буде).

Ново отворений маґазин ШУБ у ЛЬВОВІ ул. Собіского ч. 9 Станислава Стемпковича
коло склепу п. Седляка
поручає по найприступнїйших цїнах свій богато заосмотрений маґазин шуб, так готових, як і шиїра та матеріял на покриє шуб у великім виборі, а також каптани з персиян баранків, сельскинів, астраканів; вкінци новіри, боа, зарукавки, дамскі і мужескі шапки, бараниці до саний. Цїнники на домагане. 808 10—10

нак, що „ґрунти ті мають бути відступлені властителям прибережних ґрунтів на їх жадане, коли підприємство не потребує їх вже більше до лінійного забезпеченя і укріпленя берегів“.

Сей додаток в нічім не змінює тих великих некористий, які мусять зносити прибережні властителі.

Підприємство забирає їм ґрунти, котрі недавно може, заки їх ріка забрала, були в їх посіданю, забирає очевидно безплатно, а закон обіцює, що підприємство колись може їм відродати ті ґрунти.

Але ся евентуальність лежить зовсім в довільности підприємства — значить відпродасть, єсли схоче і за яку схоче ціну. Дійсно, потішаюча перспектива для властителів!

Норма § 47 кр. закона водного єсть і зі становиска юридичного зовсім неоправданою.

Постановляє вона о новім способі набутя права власности, якого не знає закон цивільний і який стоїть в суперечности з §§ 407—412 сего закона. Після тих постанов повинні відсипи, узискані через реґуляцию, припасти на власність передовсім тих, котрі яко їх властителі суть інтабульовані, а відтак на власність властителів сумежних ґрунтів, а опущене корито повинно бути передовсім тереном відшкодованя для тих, через котрих ґрунт нове корито переходить; а тимчасом § 47 зак. води. призначає ся узискані ґрунти на річ підприємства реґуляцийного.

До того сам зміст § 47 зак. води. єсть дуже неясний і неозначений.

Закон не означує нігде близше, що належить розуміти під „ґрунтом, узискним через будову реґуляцийну“ — не означує навіть поняти корита ріки, не розвязує також питаня, в котрій хвили ґрунт, занятий через ріку, зістає узисканий через реґуляцию і з котрою хвилею він титулом сего узисканя припадає реґуляцийному підприємству.

Все те отвирає велике поле до самоволі властий і орґанів реґуляцийних, котрі всї ті неясности і недокладности використовують на шкоду прибережних властителів.

А властителі ті не лиш тратять власність землї, але тратять через реґуляцию посїдане берегу ріки, котре доси кождому з них служило без перешкоди і було для них великої вартости, бо мали вони через те безпосередний приступ до води, могли з неї користати і набувати та виконувати права водні. Через реґуляцию втискує ся між їх надбережні посїлости а ріку новий властатель, господарюючий виключно на берегах т. є. підприємство реґуляцийне, який відбирає їм се посїдане і всї сполучені з ним вигоди, а кромі сего ставить перед них перспективу всїляких шикан.

§ 47 закона водного вводить сего властителя зовсім в суперечности з обовязуючим законом цивільним. Після § 411 з. к. повинен би сей, узисканий через реґуляцию ґрунт припасти властителеви берегів, котрих був він правильно і перед тим власностию, заки его вода забрала. Нема отже ніякого правного титулу признавати підприємству землю часто в значних просторах і високій вартости, котра недавно ще може передтим була в руках приватних властителів а і тепер ще на них стоїть заінтабульована.

Ті причини спонукали мене на соймовій сесиї в р. 1904 поставити внесене на зміну § 47 кр. закона водного.

Я предложив стилїзацию § 47 в слїдуючій формі: „Грунт узисканий внаслїдок будов реґуляцийних з тереву вод, що становить добро публичне, припадає тим, що поносять кошти підприємства — мусить одначе бути відступлений властителям примежних ґрунтів на їх жадане за зворотом вартости, при чім має підприємство право, коли інтерес убезпеченя берегів вимагає відповідного закультурованя, зложити сей обовязок на набуваючого за потрученем коштів закультурованя від ніяких рубна і убезпечити сей обовязок на відступленім ґрунтї.

„Відсипи, що повстають в наслїдок будов реґуляцийних на ріках, які не становлять публичного добра, припадають на власність властителів примежних ґрунтів по мисли постанов §§ 407—412 зак. див.“

Моє внесене відіслав сойм до комісиї водної, котра прийшла в полагодженю его перед сойм з внесенем о поручене видїлови краєвому, щоби порозумів ся що до зміни § 47 з правительством і на слїдуючій сесиї предложив проект зміни сего § 47 на основах ухвалених і принятих комісиєю.

А основи ті зібрала і представила комісия в слїдуючих точках:

1) єсли реґуляцию рік провадить держава, то перед тим, нім розпочне ся робота реґуляцийна на даній просторони ріки, має бути переведена розправа і видане оречене власти політичної навіть і в тих случаях, коли корито уреґульоване має лежати цїлковито в границях корита природного і відчуженє ґрунтів приватних не наступає, а то в цїли ствердженя границь корита і розсудженя замітів сторін;

2) притім поступованю адміністрацийним підприємство реґуляцийне повинно мати свого осібно заступника, котрим не може бути урядник, що управляє поступованем і видає оречене;

3) коритом ріки єсть простороня покрита водою, що плине при нормальнім середнім єї стані, о скілько ґрунти заслані тоді через воду, не суть покриті веґетацию рільничою або лїсною;

4) по предложеню інтересованим сторонам спеціяльного плану реґуляциї певної простороня ріки і вислуханю їх замітів, має бути оречене політичної власти ствердженє корито ріки природне і корито ріки предложене, — оба означені після нормального, середного стану води;

5) ґрунти положені поза коритом природним, як також ґрунти положені в границях того корита, але покриті веґетацию рільничою або лїсною, мають бути набуті від властителів дорогою вивласненя, оскільки мають бути заняті під проектоване корито;

6) части корита природного, котрі через реґуляцию позістануть поза берегом корита уреґульованого, підприємство реґуляцийне на основі оречення власти політичної, що служить на підставу реґуляциї, обіймає в своє посїдане і має право предприняти на них всякі роботи вязані реґуляциєю, як також ужатковати їх аж до сего часу, в котрім ґрунт не піднесе ся до рівня середного, нормального стану води;

7) з сею хвилею ті части корита природного припадуть на власність властителям сумежних ґрунтів, будуть їм однак віддані лиш за відшкодованем на річ фонду реґуляцийного в квотї 400 корон за оден гектар ґрунту;

8) власть політична по переведеню розправи орікає о признаню тої власности і о відшкодованю, котре єї обтяжає на річ підприємства, що веде реґуляцию;

9) коли по виданю оречення, яке служить за підставу реґуляциї ріки, вода зрове ґрунти, положені поза границею так корита природного як також корита означеного реґуляциєю, і єсли власть політична не позволить властителеви таких ґрунтів боронитись перед зариванем власним накладом, а підприємство того не робить і ґрунт зістане зірваним, тоді підприємство обовязане єму звернути сей ґрунт в речевци означенім в уступі 7, без жадного відшкодованя.

Се внесене водної комісиї прийняв сойм без зміни, а крім того ухвалив резолюцию з візванем до правительства, щоби виясняючи §§. 41 і 47 краєвого закона водного ухвалило як найскорше блудне толковане тих постанов, а передовсім, щоби і при реґуляциї рік, веденій державою, наказало властям політичним переведенє поступованя і виданє оречення предвидженого законом, щоби при тім поступованю установило обовязного заступника підприємства будови, звінци щоби поясняло законом, що яко корито ріки має бути узнаною простороня, яка є занята через ріку при єї середнім стані, виключивши ґрунти, покриті веґетацию рільничою або лїсною.

Видїл краєвий, сповняючи новоше поручене сойму виготовив проект зміни §. 47. закона водного, котрий має бути предложений соймови на найблизшій сесиї.

Проте сей, підводячий з значній части під тенденцию мого внесеня, вимірене на повнадене границь неограниченому до тепер заборови ґрунтів, подам в дальшій статї.

Д-р Евген Олесницкий.

Зазив до загалу українських дївчат.

„В єдности сила“ сими словами зачинаємо свій зазив взиваючи загал українських дївчат на жіноче віче, котре устроює „Кружок українських дївчат“ у Львові дня 2 падолиста, 1905 р. в справі орґанізациї жіноцтва а іменно в справі основуваня філїї товариства по провінціональних селах і містах і в справі потреби основуваня жіночих ґімназий по більших осередках нашого краю.

Приспособлюючись до здійсненя першого та горячого бажаня товариства попрацював видїл перед ферциями над зміною доси обовязуючого статута, котрий права на основуванє філїї не давав, та змінений після вимогів статут предложив 14. мая надзвичайним загальним зборам, котрі одноголосно за зміною заявили ся і з одушевленем думку основуваня філїї повитали. Відтак змінений статут предложено ц. к. намісництву до затвердженя і нинї з позволенем в руках на здійсненє нашої мрії звертаємо ся радісно до загалу українських дївчат з зазивом, щоб сею справою заінтересувались та помогли нам в осягненю великої і гарної цїли. А задача ся — се злука загалу українських дївчат без огляду на стан і клясу, без огляду на ровень образованя і інтелїґенциї в одну велику й могучу цїлий край обнимаючу орґанїзацию... бо „в єдности сила“! А нам як раз брак сеї єдности, брак нам орґанїзациї, через що не можемо статись сильними, не можемо стати на ровени, на якім стоїть жіноцтво инших культурних країв. А про вагу сьвідомого високо культурно стоячого жіноцтва хиба не тут місце доказувати. Ми зазначимо лиш, що коли жіноцтво всїх инших культурних країв творить сильні великі орґанїзациї, боре ся сьміло за свої права і за права свого народу, коли воно образованем своїм дорівнує днесь мущинї — то наше руске жіноцтво з виїмком малої лише горстки остає все еще далеко позаду. Воно не відчуває чи відчути не хоче потреби висшого образованя, орґанїзациї, злуки, котра конче потрібна, щоб щось актуального здїлати, щоб жаданям своїм надати сили й поваги.

Руске жіноцтво жиє еще „блаженним житєм“ наших бабок і прабабок, забуваючи о сїм, що сьвіт йде все наперед. Дивна байдужність і апатия на все, що кругом діє ся, що не дотикає его „я“ — се безінтересне. Є вправдї троха товариств жіночих, котрі орґанїзують жіноцтво, але се крапля в морю а при тім і в всїх товариствах дїлають найчастїйше лише одиницї, а знову же товариства поодинокі не лучить нїчого спільного; вони живуть житєм еґоїста, кожде для себе і про себе.

Ясна річ, що праця поодиноких товариств кождого на свою руку не може бути ніяк інтензивною. Лише тісна злука поодиноких товариств в оден суцїльний орґанїзм, котрого поодинокі части оставали би під безперервним і безпосередним впливом одного осередка і впливали би взаїмно на себе, та котрий кермував би ся у всїх частях однаковими ідейними спонуками, причім надзір верховної орґанїзациї не дали би льокальним кружкам заснїтитись, але противно, дали би тривку безперервність їх розвоєви, лише така злука може бути запорукою систематичної працї та лише при такій орґанїзациї може вона обняти найширші круги нашого жіноцтва, даючи їм можливість сповняти своє народне завданє... всесторонного осьвідомленя і еманципациї міщаньского та селяньского жіноцтва; поважного і серйозного домаганя прав жіночих, котрі зрівнали би єї з мущиною.

Ось і в сїй то цїли скликуємо наше віче і просимо о участь всїх українських дївчат так членів як і нечленів, делеґаток всїх істнуючих товариств українських дївчат і товариств жіночих, репрезентанток жіноцтва сельского і міщаньского та взагалї всїх, хто лише схоче сею справою заінтересуватись.

Програма віча та близші інформациї будуть в короткім часї оголошені в часописях.

За Видїл: *Северина Данилевич*, голова.

— Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальнї і орґанїзуйте курси для анальфабетів!

Телеграми.

О загальне право голосованя.

Опава. Вчера чеські робітники ухвалили на зборах петицию о загальне право голосованя; депутация вручила петицию президентови краю. Відбув ся також з'їзд социяльно-демократичного сторонництва з краю і ухвалив резолюцию з жаданям загального голосованя; по зборах около 100 осіб пішло перед будинок соймовий і перед намісництво. В Моравскій Остраві відбули ся чеські збори при участи около 700 осіб; ухвалено резолюцию за загальним голосованем і за економічною борбою з Нїмцями. По зборах виправлено демонстацию на улицях, але жандармерия розігнала товпу. З Опави виправлено до Острави батальон війска.

Люблянa. Славянскі социялісти і социяльно християнське сторонництво ухвалили однакові резолюциї за загальним правом голосованя.

З Угорщини.

Будапешт. Magyar Nemzet пише: З уваги на суперечні донесеня дневників тримаємо ся свіх, висказаних бар. Феєрварием з пятницю перед дневникарями, що в пятницю не запало нїяке рішене. Длятого всякі коментарі уважати треба лише за здогади. Хто знає отвертість бар Феєрвария, може бути певний, що він не тримав би в тайнї, коли би запало була яка рішене.

З Росиї.

Петербург. В Москві, Києві і Тифлїсї заведено воєнний стан.

Берлин. З Москви доносять, що розрухи тревають там дальше. Козаки здобувають барикади, ставлені страйкарями. Богато жовнїрів ранених і 20 робітників убитих.

Петербург. Побоюють ся тутки всеобщого страйку. — Мобілїзация кавказкого округа воєнного, оголошена царским указом, обіймає области над ріками Кубанем і Тереком та ставропольску ґубернію. Мобілїзацию викликало теперішне положене на Кавказї.

Одеса. Указом з д. 13 с. м. знесено тут воєнний стан. Начальник міста поробив кроки у міністра внутрішних справ, щоби знесено цензуру для Одеси.

Київ. З осіб, що брали участь на зборах лїтературно-артистичного товариства д. 27 вересня, засуджено адміністрацию 186 людий на кару арешту від тижня до трех місяців. Лїтерат Водовозов, котрого реферат читано на зборах, засуджений на три місяцї.

Вітебск. Викрито тут тайну друкарню і богато заборонених друків з печаткою социяльно-революцийного комітету. Увязнено 30 осіб.

Москва, Унїверситет отворено і виклади розпочато в порядку.

Петербург. Православне духовеньство у внутрішних ґубернїях царства постановило попирати кандидатів до думи з сторонництва конституцийно-демократичного з тим, щоби домагали ся в думі: 1) уведеня виборчої засади почавши від уїздів; 2) розділу церкви від держави; 3) визначеня духовеньству платнї замість дотеперішних оплат від духовних треб.

Петербург. Тїло кн. Трубецкого відвезено при величезнім здвизї народу, особливо студентів і робітників, на дворець зелїзницї, а звідти до Москви. Між множеством вінцїв був також вінець від царя.

Швеция-Норвеґия.

Християнія. Норвежска рада державна ухвалила задержати монархічний лад держави і почати нові переговори, щоби віддати престол одному з князів шведскої династиї.

Штокгольм. Парляментарна комісия ухвалила внесене, щоби знести унїю з Норвеґією і признати Норвеґію самостійною державою; ухвалено також усунути з шведскої фляґи знаки унїї.

Ратифікация мира.

Петербург. Вчера о год. 3 по полудни дипльоматичний заступник Америки вручив міністрови заграничних справ урядове донесене, мікадо в суботу ратифікував мировий договір. Рівночасно француский посол в Токію має повідомити японське правительство про підписане договору царем.

Париж. Цар підписав российско-японьский договір і припоручив российскому амбасадорови в Парижи повідомити о тім француске правительство та просити его, щоби повідомлене переслано японьскому правительству. Рузвельт зателеґрапував зараз до француского посла до Токія.

Новинки.

— **Сойм Галицкий** збере ся на своє дальше пленарне засїдане вчера (второк) о год. 10 перед полуднем.

— **Признанє руским послам.** Народна орґанїзация на стрийский повіт оповіщує під адресою руских соймових послів: Заява, яку Ви зложили устами посла д-ра Олесницкого з завеїьскій справі се почуванє і сердечна гадка кождого Русина і цїлого руского народа. Тому честь Тобі, Впов. Пане д-р Олесницкий, честь Вам, Впов. Панове рускі посли, що відчули почуваня цїлого руского народа і в словах так вірно їх з'образили! Честь Вам і подяка за оборону прав руского народу! — За народну орґанїзацию на на повіт Стрий: Сьвящ. *Евстахій Качмарский.*

— **Староство не признає української мови.** Дня 5 с. м. прийшов я до бережаньского ц. к. старости, ґрафа Дзедушицкого з просьбою о потверджене сьвідоцтва убожества. Коли я просив его — очевидно по українськи, — щоби менї прибив печатку, він звернув ся до мене з запитанем, чи я не міг би сих слів сказати по польски. Діставши від мене візмовну відповідь, сказав: „Jak tak, to ja z panem nie będę mówił“. Той сам пан ґраф не хотїв менї відписати перед роком сьвідоцтва убожества написаного по українськи, кажучи впрост: „Nie podpiszę, bo po rusku napisane!“ Пора, щоби рускі посли заняли ся сим паном, а намісник повчив его, як має поводитись ц. к. староста супроти руских сторін. — *Олелян Бачиньский*, студ. фільв.

— **Признанє за нар дний труд.** Наш Вп. дописуватель з Теребовельщини пише нам: В ч. 156 „Дїла“ була подана моя допись про послїдний руский концерт в Теребовли, при чім не піднесено заслуг тих родин, які до его удачі своїм правдивим пожертвованем головно причинили ся. Хоч що правда, дневник не може подавати дуже обемистих дописей з вечерків, які устроюють ся по цїлій Руси, то однак признане коротке, кому належить ся, треба висказати, бо щира праця і труд заслугують у нас на зазначене, де нарідна праця, хочби і в формі вечерків, сточ ає все еще на одиницях. Длятого прошу принаймньше коротко сконстатувати, що коли удачі вечерка вельми потрудили ся родини Вп. Чемериньских, Тимусів і Савчиньских, котрі декого з учасників хору гостили навіть у себе а і самі їздили на проби помимо далекої відлеглости і не конче доброї дороги. При тім належить висказати признане, а також горячу подяку талановитій пянїстцї і акомпаніяторцї п-ї Володимирі Тимусізній, котра своєю грою причинила ся до поставленя концерту на висотї артизму. — *Кореспондент „Дїла“.*

— **Депутация учителів.** В кулюарах львівского сойму явила ся в суботу депутация учителів міских шкіл і була у маршалка та кількох послів з просьбою о законодатне полагодженє підвисшеня плат, ухваленого вже радою м. Львова. В сїм тижни має прибути масова депутация народних учителів з цїло-

го краю, щоби просити о управильнене учительских плат.

— **В справі памятника Т. Шевченкови в Київі** полтавска уїздна управа виготовила на близький земский з'їзд реферат, в якім висказує ось-який свій погляд: „Не може бути сумніву, що здвигнене памятника Шевченкови є конечне, але, на єї думку, фонд на памятник повинно зложити ціле населене України не дорогою обовязкових вкладок із земских гроший, але добровільними датками. Нехай даток буде хочби й копійка, нехай за ті копійки стане скромний памятник! та за те він буде дійсно народним памятником, а не земским.“ Мимо сего управа полтавского уїзду всетаки жертвує одноразови сто рублів.

— **На яких основах спочиває „Руска захоронка“ у Львові?** Товариство се опікує ся дітьми найбіднійшої верстви у Львові. Сотку голодної і обдертої дітвори має захоронка накормити, приодіти і навести на добру дорогу. Ся інституция з огляду гуманного і національного безперечно вельми хосенна та необходимо потрібна, а збудована кона наче палата на леду. Балі, вечерниці, равти, фестини се підвалина єствованя нашої захоронки. Не допише баль, на фестин повне хмара, і по великих видатках і заходах із сторони виділу каса принесе кільканайцять корон чистого доходу. Заробили музиканти, властителі льокалів, де забави відбувають ся, всякі чужі маґазини строїв, фіякри і т. и. а з гроша, виданого кождою одиницею на баль, равт і т. п., припадає на бідну дітвору дуже малий процент. Не одна родина іде на такі забави лиш з патріотизму, а на жаль, се пожертвоване приносять найменше хісна тим, котрим хочемо помочи. Впрочім нас бавить новість, на равт або баль, з котрих дохід призначений на захоронку, з початку збересь більше танцюючих з патріотизму, а по часі всі зазиви до участи будуть минати без враженя. А змаліє се жерело доходів, то отворить ся пропасть для захоронки. Не допише каса по забавах, не лишаєсь виділови инша дорога, як випрошувати жертви на всяких збор х, забавах і по хатах. Хто ходив просити на цїли, сей знає, яке миле положене тих, що жадають гроша. Одні патріоти вимовляють ся, що дають на театр а на инші цїли вже не в силі давати, другі коротко відповідають: „за богато тих драч“, а инші піднесуть гордо голову, і не відповівши анї слова, відвернуть ся, наче перед вязнивим прошаком. Справді подивляти треба витревалість і пожертвоване виділових пань, котрі з'уміли удержувати дві захоронки три роки, не маючи майже ніяких сталих і певних доходів. Кількадесять членів, що платять річно вкладку 2 К, і кілька членів, котрі кождого місяця жертвують по 2 К, се постійний дохід захоронки, котра на покрите місячних видатків мусить мати 300 К. Тому сьвятим обовязком львівскої громади подбати о долю сеї інституциї. Кожда руска родина а зглядно кожда женщина середної верстви повинна і може з суми, призначеної на свої видатки, жертвувати корону або дві кождого місяця на хліб для бідних дітий. Се-ж діти нашого бідного народу, чужі їм не поможуть. Дві або три сотки членів, котрі з'обовяжуть ся і будуть платили стало якусь суму на захоронку, запевнять розвій сеї інституциї, коли-ж дальше будемо байдужно відносити ся до сеї справи, то захоронка мусить упасти, не поможе зелїзна праця виділу. По цїлім краю лунають зазиви, що народня честь вимагає вибудувати сьвятиню штуки, але народна честь наказує нам дбати також про інституциї, котрі ведуть роботу з долу, від підвалин. — *Член.*

— **Наганяч добичі польскій гакаті.** З Мостищини пишуть нам: Ціла громада Хоросниця, яворівского деканату, задумує в найкоротшім часі перейти на латиньский обряд. Хоросниця належить до парохії в Селисках, де парохом є о. Йосиф Крушиньский, член львівского „Народного Дома“ і общества Качковского. Сей „маститий патріот“ поводить ся з парохіянами страшно лихо, здирає з них неможливо високі треби, а в додатку занедбує Хоросницю під зглядом релїґійним, бо від кількох літ не приїздить на богослужене до їх церкви. Все те разом довело їх до рішучої постанови перейти на латиньский обряд, де надіють ся знайти ліпшу опіку. Їх намірови сприяють обставини, бо за старанем місцевого дідича Поляки будують з великим поспіхом костел, при чім помагають їм ревно рускі громадяни, звозячи материял і т. п. Число руских душ в Хоросници виносить після переписи з 1900 р. 701. Не знаємо, чи церковним властям відомий результат роботи о. Крушиньского, тому на всякий случай звертаємо на се увагу перемиского епископату. Крайна пора недопустити відповідним зарядженем до скандалу, щоби руска громада падала в обіймй польскої гакати завдяки лише нетактови свого пароха. — *Я.*

— **Український театр А. Саксаганьского в Полтаві** підготовляєсь до вистави нової штуки „Липнева ніч“, яку з польского перекладав С. Тобилевич. (Автор сеї штуки, Горчаковский, дістав за ню премію імени Г. Сенкевича). Нотуємо сей на око дрібний факт для того, бо се вперве російска цензура дала українському театрови дозвіл відограти штуку переложену з иншої мови на українську.

— **Студенти-Поляки київского університету** оголосили „вец польскі“ в університеті. Відозва, видана дня 27 ст. ст. вересня а підписана орґанізацию „Полонія“, містить також коротші тексти в мовах українській і московскій. Тут замітимо, що перший „вец польскі“ устроїли вже недавно польскі студенти в потербурскім університеті і на нїм ухвалили далеко сягаючі резолюциї, між тим, розумієсь, автономію Польщі.

— **Татарска преса в Росиї** не лише від давна дозволена, але ще й тїшить ся виїмковим потуранем цензури. „Новости Дня“ наводять між иншими ось-які вивиски з одної татарскої часописи, перепущені кавказкою цензурою: „Вкінци Москалї, що складають ся з пяниць і розпусників, знова розбиті Японцями, котрі незабаром завоюють і всю Росию. Для магометан означає се радісний початок торжества ісляма, бо тепер обезсилені і розбиті Москалї не будуть в силі недопустити всїх російских магометан до утворення власної держави“. Ті слова були надруковані тому шість місяців в найострійший період російско-японьскої війни, коли цїлковитий погром Росиї являв ся Татаром зовсїм певним. Трохи пізнїйше напечатано в тій ґазеті ось-що: „Нарід, що не користуєть ся нинїшним положенем російского правительства, приневоленого сповнити домаганя всїх народностий, останеть ся вічно в погорді і закріпощню. В такім знаменнім часї живучим в Росиї Татарам зроблено всего пять-шість марних, майже нужденних уступок“. На иншім місци надруковано таке: „Доконечно треба мати під такою або сякою покришкою якусь інституцию для підготовленя нашого народа до будучої борби. Наш народ наділений з природи великими здібностями, він не лишений також і політичного змислу. Є можливість влити в одну цїлість ріжнородні племена і народи Малої і Середної Азиї. Крім того одна пята часть всего населеня Росиї — магометани. Туреччина, Перзія а навіть Афґаністан мають природне право до Росиї. Очивидно, як лише в Росиї настане конституцийна форма правительства, головний голос буде належати до нас — магометан; тому і будучину ісляму можна уважати обезпеченою. До тої то будуччини ми й мусимоладити ся“. Так відзивають ся в царстві кнута Татари, між тим коли в кількадесятьміліонові Українцї анї не мають змоги вибирати в той спосіб голос в своїй обороні, анї в загалї не дуже старають ся говорити. Українцї остали далеко позаду Татар.

— **Віче бурмістрів,** що відбуло ся вчера у Львові, було посьвячене головно пропінацийній справі, звязаній з міскими інтересами. Дискусия була дуже оживлена, а її основними думками було: 1) що признана містам винагорода належить ся їм на основі закона, а не є якимсь дарунком для тих міст; 2) що винагорода, означена як паушаль а не процентово, є для тих міст кривдою, бо виключає більшу участь міст в тім жерелї доходу на будучину, не увзглядняючи достаточно культуральних домагань, які мають міста до сповненя. Наслїдком того поручено послам з міст, щоби старали ся змінити в тім дусї постанови проекту краєвого виділу.

— **Вивіз галицкої нафти.** На з'їздї нафтових промисловців в Петербурзї заявили представителї нафтового промислу в Галичинї готовість доставити сейчас 40 міліонів пудів нафти для Росиї, де як звістно, а в наслїдок розрухів в Баку на Кавказї, продукция нафти значно зменшила ся. Австрийский амбасадор в Петербурзї взяв на себе поруку, що оферта галицких промисловців повелна і що нафта буде в речинци доставлена.

— **Відкриті тайні друкарні в Росиї в остатних часах.** Як доносять київскі дневники в Києві поліция відкрила тайну друкарню Революцийної української партиї, захопила великий склад нелеґальної української літератури і арештувала кілька осіб. Також (в ночи на 27 ст. ст. вересня) відкрила поліция друкарню Социяльно-революцийної партиї народности московскої, при чім захопила три особи, з котрих дві були заняті друкованем проклямациї а одна складала нову проклямацию. (Поліция забрала надрукованих вже 1000 примірників проклямаций). Сеся друкарня була більша, мала черенок на пять пудів. — В Москві відкрила поліция в сутеренах одного дому тайну друкарню Лотишів, котра мала черенок на два пуди, але не удалось їй схопити нікого з людий, бо чоловік, котрий був занятий у друкарни, вспів утечи, вискочивши вікном.

— **Смерть ґенерала Кондратенка.** З нагоди перевезеня тїла ґенерала Кондратенка [родом Українця.] з Порт-Артура до Петербурга передає очивидець в петербурскім „Слові“ ось-які подробиці при яких погиб сей ґенерал, що був, як звісно, душею оборони вріпости: „Дня 2 ст. ст. грудня, около 9 год. вечером, ґен. Кондратенко приїхав до штабу II. відділу і в супроводї начальника відділу, підполковника ґенерального штабу Наумеенка, військових інжинірів підполковника Рашевского і капітана Зіґенїдзе, з ад'ютантом відділу підпоручником Крайком перейшов через Куропаткиньску люнету на форт ч. 2, де все товариство зібрало ся в офіцирскім казематї і складало ся з 14 офіцирів. бо до ґенерала прилучив ся ще комендант люнети Каліцкий з другими офіцирами. Зібрані стовпили ся в казематї около стола, за котрим сидів ґенерал, і нараджували ся, що робити з фортами. В долівцї каземата було кілька ям для фуґасів [підземних розів], котрих робили моряки, а другий їх відділ спочивав з фельдфеблем. На пілїй лінії третої боєвої дільницї форт ч. 2 уважали проклятим місцем, тому вість, що ґенерал Кондратенко вдруге находить ся на форті, сильно всїх занепокоїла; офіцири, дізнавшись про се, сейчас удали ся на той форт. Мічман Вітгефт, а за ним начальник третої боєвої дільницї переходили місток, що віз до форту, коли почули страшний свист 11-цалевого стрільна а незабаром глухий его вибух на форті, на стрічу їм вибігли якісь збожеволїлі, поранені люди, що остерегали їх словами: „Не йдіть, ваше високородіє, таки всїх убило“. Офіцири кинулись в бетоновий коридор, але в дворех офіцирского каземата їм загородила дорогу купа навалених тїл. Каземат був наповнений пороховим димом, огонь пожежі осьвічував картину повного розгрому. Знаряд, що пробив вершок каземата і деревляну перегороду, розірвав ся між офіцирами, що нараджували ся, і всїх убив. Так погиб геройский ґенерал Кондратенко, сїм офіцирів і кілька моряків, що робили в ямах, були ранені і зовсїм поглухли. Ґенерал, як видко, був убитий ударом ґазів, бо его тїло не було ушкоджене. Науменко і Рашевский, убиті відломками стрільна, були залиті кровю, їх пізнали по споветах. Крайкови відорвало ноги. Ранені стегнали... Сейчас дістали наші і винесли всїх до штабу II. відділу“.— Тої самої теми доторкнув ся в „Бірж. Ведомостях“ Е. Ножин, що переживав страшні хвилї Порт-Артурскої облоги, і ось-як описує послїдні хвилї ґен. Кондратенка: „Офіцири, думаючи, що ґен. Кондратенко відходить, підвели ся. Ґенерал сказав до них кілька слів, коли роздав ся наближаючий шум пятого з черги ґранату. Кондратенко, похилившись на стіл, підпер руками голову і глядів задуманий на карту. Слабе сьвітло лямпи падало на его поблїдле лице та сивіючу бороду. В казаматї тишина... Шум знадвору росте... Кождий ждає. Крайко не зводить очий з ґенерала. В дверех сидить поручник Сінкевич і знаками радить — випити... Секунда, друга, трета... Свист, удар, вибух, ще і ще раз! Загальний не то стон, не то крик жаху, здивованя... А-ажа! Все змішало ся. Порох, дим, стук падучого каміня, стихаючі крики, душливі сіро-бурі ґази від вибуху, запах крови, і в куті, де сиділи Кондратенко, Рашевский і инші, лише синява полумінь перебігла вказками по купі обломків і трупів і вискочила на верх, на двір. Все замовкло. Шуршав лише пісок і доносились з під купи відломків стони поручника Крайка і техніка Потапова“.

— **Поворот хрещених Жидів на жидівску віру в Росиї.** В наслїдок царского указу о свободі віри богато хрещених жидів вертає назад до давної своєї віри. Як доносять петербурскі дневники, в самім Петербурзї вернуло доси 130 родин з інтелїґентної верстви, а то: лїкарі, адвокати, літерати, артисти і т. д. Видко ті Жиди приймали християньство длятого, щоби могли користати з науки і вийти в люди, але в души оставались Жидами.

— **Львівска політехніка** мала в послїднім літнім півроцї 1017 слухачів. Між ними було 72 Русинів (69 руско-кат., а 3 мойсеєвого іспов.). Прочі народности числили: Поляків 933 (рим.-кат. 760, руско-кат. 12 (!), вірм.-кат. 1, еванг. 9, гр. ориент. 1, мойсеєв. 149, безвіроісповідний 1). Чехів 6, Німців 4, Француз 1 і 1 Болгарин. Учительский збір складає ся з 26 професорів, 1 заступника професора, 8 приватних доцентів, 10 платних доцентів, 4 учителїв, 32 адюнктів, конструкторів і асистентів.

— **Дрібні вісти.** Дня 22 с. м. відбуде ся посьвячене церкви в Орховичах пов. мостиского, через епископа Чеховича. Церква вимурована після плянів В. Нагірного.

Барон Інтаро Комура і ґр. Серґій Вітте одержали від колюмбійского університету титули докторів прав honoris causa за заключене мира між Росиєю а Японом.

Управитель міністерства просьвіти надав управителеви 6-клясової народної школи в Раранчи, Іванови Ярошиньскому титул директора.

Місто Льондон числить на основі послїдної переписи 6,581.402 мешканців.

Вінчане п. Осипа Шухевича, сина проф. Володимира і Герміни з Любовичів, з п-ою Евгенією Стоцкою, донькою о. Івана і Марії з Авдиновских, відбуде ся в недїлю дня 22 сего місяця в церкві парохіяльній в Оглядові.

— **З „Труда“.** Отсим подаємо до відомости Впов. Пань, що наш сальон мод приладив на сей сезон прегарні капелюхи. Кількоплїтна праця в тім заводі подала нам можність приладити на сей сезон гарний вибір в капелюхах дамских від найдешевших до найстройнїйших. Ми є тепер в можности услужити наших гостий капелюхами, почавши вже від шести корон за штуку. Просимо проте Впов. Пань, щоби зволили ласкаво відвідати сальон мод жіночої спілки промислової „Труд“ у Львові, Ринок 39, а ми певні того, що найдуть там відповідні для них вироби. При сїй нагоді позволимо собі припоручити також склеп нашого Товариства з приборами до жіночих робіт, полотнами і материями. Все сьвіже і а добрній якости та недорого. — *Дирекция „Труда“.*

З товариств.

— **З „Львівского Бояна“.** Виділ товариства „Львівский Боян“ ухвалив дати перший осїнний концерт с. р. дня 5. падолиста. З огляду на те прошу всїх П. Т. членів хору, щоби були ласкаві являти ся на пробах в можливо як найбільшім і як найточнїйшім комплетї. Звичайні проби відбувають ся правильно в вівторок і пятницю вечером між год. $7\frac{1}{2}$—$9\frac{1}{2}$ в льокали товариства ул. Вірменьска ч. 2. Тодї найлучше також зголошувати приступленє до товариства. Булоб дуже пожаданим, щоби всї музикальні Русини і Русинки львівскі, що вже сьпівають або хотять сьпівати, приступили до нашого товариства — на славу рускої пісні, а може і на власне душевне вдоволенє. — *Др. Іван Копач*, діріґент.

Переписка Адміністрациї.

Хв. Кас. в Мос. вед. Тепер за вересень а не за жовтень, бо в серпню не виплачено. — Е. Мо. в Ос. Так. — К. Бо. в Лї. За рік 1904 зістало в залеглости 12 кор., а за сей рік належить ся 16 разом 28 кор., на се вложено доси 15 кор. 40 сот., тож до кінця жовтня прийде нам ще 11 кор. 60 с., о скоре вирівнане котрих, аби висилку не здержати, просимо. — В. Гань. в Тв. До кінця вересня прийде нам ще 1 кор. 60 сот. — Хв. Тов. „Січ“ в Чер. З 1904 р. зістало в залеглости 4 кор., проте належить ся нам до кінця жовтня 1905 ще 5 кор. — П. Ле. в Го. к. Льв. За 2 квартал прийде нам ще 3 кор. 20 сот.

Календар: Нинї: Дионизия (лат.: Гала); завтра: Еротея (лат.: Люцини); позавтра: Хартиня (лат.: Лука).

Талановитий ученик одної з львівских ґімназий, з висшої кляси, син убогих родичів селян, не має кривдо лекциї і находить ся в крайній нужді. Лекциї або ласкаві датки в грошах для него приймає п. Вол. Бирчак, ц. к. учитель німецкої ґімназиї у Львові, ул. Підвале.

Льотерия на вдовично-сиротиньский фонд. Розпорядженем ц. к. міністерства скарбу дістала „Eintracht“ (Згода), товариство адміністрацийного персоналу віденьских часописий, дозвіл на устроєнє льотериї для призбираня фондів на підмоги для вдовиць і сиріт по своїх членах. Льотерия має між иншими головну виграну **30.000 К**, і значні менші виграи по 3000, 2000, 1000 К і т. д. Ціна льосу виносить лише 1 К, а тягненє відбуде ся дня 19 жовтня с. р.

— **Відділ церковний при Домі торговельно-промисловім „Достава“ в Станиславові** поручає: Гарні а дешеві вироби церковні як фелони, фани, чаші, хрести, лїхтарі, трійці, паники, дарохранительниці, монстранциї, лямпи вічні, всеночники і прочі ризи та виробцерковні. Приймає до позолочуваня чаші і до відновленя фелони.

Тижневе справозданє торговельної палати в Львові за час від 8 до 14 жовтня 1905. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 7·85 до 8·05 а на термін 7·50 до 7·60, *Жито* старе 5·85 до 6·05 а на термін 5·60 до 5·70, *ячмінь* броварний 6·15 до 6·55, а пастівний 5·40 до 5·80, *овес* оброчний 6·— до 6·20, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·—, а нова —·— до —·—, *просо* —·— до —·—, *горох* до варення 8·25 до 8·85, пастівний 6·50 до 6·80, *вика* 5·75 до 6·10, *біб* —·— до —·—, *бобик* 5·75 до 6·10, *ріпак* 11·40 до 11·60, *льнянка* —·— до—·—, *насїнє льняне* 10·10 до 10·40, *насїнє конопляне* 9.— до 9·25, *хміль* (за 50 кільо) 50·— до 70·—, *нафта* звичайна 17·50 до 18·50, сальонова 19·50 до 21·50, *конюшина* червона 55·— до 65·—, біла 45·— до 52·50, шведска 45·— до 55·—, *тимотка* —·— до —·—, *Спірітус* loco за 10.000 літрів 36·55 до 36·85.

Надіслане.

Специяліст в діточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю діточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4, I. п.

Зміна помешканя.

Д-р Володимир Кобриньский

лїкар недуг: внутрішних, хірурґії і акушери

мешкає тепер

Ринок ч. 3, I. п. (ріг Домініканьскої).

874 6—6

Адвокат д-р Кос

в КАПУШИ

гляде рутинованого конципієнта.

891 6—?

Читальня „Просьвіти“ в Руді (п. Рогатин) потребує спосібного інструктора нотного сьпіву до веденя хору. Зголошеня на руки Дмитра Кривого, містогоновн читальнї.

915 1—8

Нотар у Винниках коло Львова

глядає **помічника** з гарним письмом і вправного в справах табулярних. Студенти прав (з повисшими вимогами), що хотїлиб лишитись в нотариятї мають першеньство. 896 2—5

Подяка.

При нагоді закупна у п. Ф. Оліярника за дуже приступну ціну хороших поставників — дістали в дарунку церков в Деревлянах в Спасї букети блишані вазонові і до сьвічок вартости понад кор. 60. За той дар дякуєм желяючи молодій фірмі як найкращого успіха. — *Комітет.* 915 1—1

Коперницкий і Син

Механіка у Львові площа Галицка ч. 1. проти Банку Гіпотечного на плянтадиях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїляні инші прибори оптичні всїляні направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Довголітний інструктор з ґімназияльною матурою глядає лекциї на село на цілий рік. Близша відомість у о. Лежогубского, катехита у Львові, ул. Сикстуска 47. 893 3—3

Панночки учительки глядаю до 10-літної дівчинки в III. кл. народ. школи на цілий рік. Зголошеня до: о. Николи Паньківского, пороха в Устияновій, п. Устрики долішні. 892 3—5

Пошукує ся спільника до певного і рентовного інтересу з невеликим капіталом. — Близші звістки (письменні) в „Рускім Соколї" у Львові, ул. Коперника 9." 880 5—5

АКАДЕМІК глядає лекциї або писарки. Середні услівя „Наука" Яричів Новий poste restante. 907 1—3

Молодець 24-літний ремісник виконуючий річи маючі добрий покуп, відзначений чотирма медалями на виставах і многими листами похвальними, маючий вже широку знану свою фірму пошукує чесної подруги житя, біглу в тім інтересі і знаючу ся на господарстві рільничім, обряду руского. Посаг вимаганий. Переписка „Надія" poste restante Яворів. 903 1—1

Укінчений академік пошукує лекциї в домі сьвященичім. Ласкаві зголошеня У. Б. poste restante Львів. 906 1—3

Півець церковний іспитований з добрим теноровим голосом, котрий може виказати ся добрими сьвідоцтвами може обняти зараз посаду Василь Мартинюк почта Курани. 909 1—5

Молодець маючи 4-ро літну практику купецку з гарним виписом на помічника, глядає місця в торговлї товарів корінних або до веденя крамниці на селї. Ласкаві зголошеня прошу надсилати Миконай Ткачук Городенка. 912 1—5

БЮРО Німчиновскої, Львів Ринок ч. 12а поручає учительки музикальні з французьким і рускім, також німки, ґаздині і всяку службу. 77 1—1

Не жартуй мазурка на фортепян Я. Лопатиньского по 70 сот. Висилає Українська Накладня у Львові. Дістати можна також в книгарнях. 80310—12

КРАКІВСКА ЦУКОРНЯ
Львів, ул. Фредра
поручає знамениті тїста по 3 кр.
882 5—12

Вповажані о. о. Парохи

пп. урядники і инші добре ситуовані особи спроваджувати могуть за готівку або на кредит від ново заснованої фірми:

„ЗОРЯ" („Jutrzenka")

всїлякі можливі товари, а також зимову конфекцию для Панів, Пань і дітий товари футряні, дамскі і мужескі капелюхи, обуву, всїляке біле, деревляні і желїзні меблї, лямпи, порцелянові посудини, ДИВАНИ, портієри, фіранки, хідники, капи, ковдри, килими, шифони і т. п. — Гарний ілюстрований цінник висилаємо за надісланем 10 сот. марками.

Управа першого край. Дому товарово експортового **„ЗОРЯ"** („JUTRZENKA") Львів, пасаж Міколяша І. п. 48. 614 1—4

Оголошене.

Понеже на надзвичайних загальних зборах тов. „Народний Дім" в Чорткові скликаних на день 12 червня с. р. не явила ся приписана в §. 22 ж) статута скількість членів — про те запрошуємо по раз другий всїх П. Т. Членів згаданого товариства на слїдуючі загальні збори, котрі відбудуть ся в Чорткові дня 1 н. ст. падолиста 1905 о год. 2-ій пополудни в комнатах Рускої Бесїди з тим, що рішеня сих зборів будуть правосильними без огляду на число присутних членів.

Порядок дневний:

1) Зміна статутів §§. 2, 4, 9, 11, 16, 17, 21, 23, 33 і 34;
2) Справа конверсиї довгу товариства;
3) Вибір члена дирекциї в місце уступившого д-ра Новаковского;
4) Внески членів.

ЗА НАДЗИРАЮЧУ РАДУ:

о. І. Чмола предсїдатель. *Е. Юрчиньский* секретар.

Недужі на легкі і горло, астматики і недужі на гортанку.

Хто хоче раз на все позбути ся своїх недомагань на легкі і горло, навіть найбільше упертих, як астму, кочби як застарілу і уважану за неулїчиму, нехай зголосить ся до **А. Больфского в Берлїнї** N. Weissenburgerstrasse 79. Тисячі подяк дають запоруку великої цїлющої сили его лїченя. Брошура даром.
694 6—10

ЖІНОЧІ КАПЕЛЮХИ БОА
воальки, шлюбні вельони,
Капелюхи жалобні
все у великім виборі
873 поручає 5—10
ЛЮДМИЛА СПОЖАРСКА
у Львові, Академічна 2.

EPILEPSI

Хто занепа[illegible] падачку, корчі і т. п. [illegible] уги, нехай зажадає [illegible] се. Висилає даром і [illegible] Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.
163 [illegible] 52

ЛЕ[illegible]
ВАЛІХЕВИЧ
СКЛАД і РОБІТНЯ
РИМАРСКИХ ВИРОБІВ
ЛЬВІВ
при ул. Кароля Людвика 3,
поручає на теперішний сезон
Куфри, Куферки, Торби
і т. п. прибори до подорожи
в ріжних величинах по найприступнїйших цїнах.
618 25—?

Машини до шитя і гафту
поручає
від 32 літ знаний П. Т. Публицї
СКЛАД МАШИН
ІОСИФА ІВАНІЦКОГО
механіка і специяліста
у Львові, Готель Жоржа.

Науку шитя і гафту удїляє безплатно фірма — аґентів не посилає. — Цїнники даром і оплатно. 699

Земля на продаж для хлїборобів!

Під містом Коломия є до розпродажи (парцеляциї) кількасот морґів добре справленої, видатної землї, рибний ставок і малий млин.

Хто хоче купити тої землї, нехай зголосить ся лично або письмом до: Д-ра Стефана Федака у Львові (ул. Сикстскач. 48) у або Дра Леся Кульчицкого в Коломиї (в Народнім Домі.) 889 4—10

БІЛЬШЕ ЯК 1000 ПОДЯК
і атестів пп. Лїкарів, Клїнік і загальних шпиталів сьвідчать найлїпше про високу лїчничу вартість
Іхтіоментолю
(правно охорон.),
котрий дуже часто по кількаразовім ужитю усуває невавідно і тревало: Ревматизм, болї нервові, гостець, пораженє, біль голови, біль зубів і инші долягдости ревматичного і нервового характеру.
Цїна фляшки з описом ужитя коштує 1 Кор.
ІХТІОМЕНТОЛЬ можна набути у всїх аптиках, або прямо: З хемічної лябораториї аптикаря **ШИМОНА ЕДЕЛЬМАНА** в Богородчанах. 911 1—24
Почтою висилає ся найменше **дві** (2) фляшки.
Просить ся жадати виразно **Іхтіоментолю Едельмана.**

Накладом „Сокільского Базару" у Львові
вийшла
друга серия переписних листків, окрашених вишивками складаюча ся з 19 карт і коштує 1 К — штука 12 с.

Зміст серії:

1. Монограм Сокола.
2. Герб України по обох боках кордону.
3. Шевченко.
4. Хмельницкий на кони.
5. Вид наддунайскої Січи.
6. Благанє о помилуванє засудженого.
7. Козацка вбруя.
8. Нутро козацкого табору.
9. Завив на суд.
10. Могила В. Барвіньского на Личак. цвинтари у Львові.

789 11—25

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ
МИХАИЛА БИЧИШИНА
Львів, ул. Замарстинівска ч. 21 а.
Заложена в роцї 1896, принимає всїлякі направи повозів і виконує замовленя на нові повози по приступних цїнах з ґарантиєю за добрий виріб, понадто має їх на складї, а крім того півкриті фаетони і легонькі візки. Старі повози бере в коміс, або замінює за нові за евентуальною доплатою. 881 5—13

Заряд Товариства „Ризница"
має честь повідомити
що з днем 26 вересня 1905 р. отворив
другу з ряду Філію в Станиславові ул. Казимирівска ч. 8
і поручає Всч. Духовеньству, Чест. Брацтвам церковним передовсїм Епархії Станиславівскої закупно всяких знарядів церковних. Маючи громадні зношеня з первороднями фірмами заграничними і краєвими і платячи готівкою всї товари купуєм і спродаєм без конкуренциї всякій товар по найдешевших цїнах, а половину заробку нашого передаєм що року на гуманїтарні цїли вказані статутом, як сьвідчать щорічні справозданя. Відкликуєм ся на нашу 12-лїтну практику і честну службу для слави Божої і окраси наших Церквей і просимо о дальшу піддержку сеї єдиної чисто сьвященичої інституциї. — *Дирекция Ризници.* 850 8—11

Без конкуренциї.
Чи конце! треба з Гамбурґа і Триєсту спроваджувати?
Звісний в краю і виключний склад
Чаю і Кави
під фірмою
АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1
поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кґ.	Congo добра	1·40 кр.	½ кґ.
Portorico prima	65	„ „	Moning родинна	1·60	„ „
Ceylon знаменита	76	„ „	Kaysow добірна	1·80	„ „
„ плянтац.	90	„ „	Souchong знам.	2·—	„ „
„ перлївка	90	„ „	„ найл.	2·50	„ „
Мокка арабска	80	„ „	Kintuk аромат.	3·—	„ „

Висилка 2 кґр. кави і 1 кґр. чаю разом оплатно, або 2 кґр. чаю і в 5 кґр. кави особно оплатно за післяплатою. 913

Оповіщенє загальних зборів.

Звичайні загальні збори членів Жіночої спілки промислової „ТРУД", стоваришеня зареєстр. з обмеженою порукою відбудуть ся дня 3 н. ст. падолиста 1905 о год. 5 з полудня в власнім домі товариства у Львові, Ринок 39 з слїдуючим порядком дневним:

1) Відкрите і уконституованє зборів;
2) Звіт ради управляючої з дїяльности за рік 1904/5;
3) Звіт комісиї контрольної і внесеня;
4) Доповняючій вибір двох членів ради на місце вильосованих;
5) Звіт з переведеної ревізиї через краєвий Союз ревізийний і внесеня ради управляючої;
6) Вибір комісиї контрольної на рік адм. 1905/6.
7) Внесеня і інтерпеляциї членів.

Право голосу з зборах мають тілько тіи члени, котрі повно уплатили що найменче оден удїл. Леґітимацию для членів служать їх книжочки удїлові.

Львів дня 9 жовтня 1905.

ЗА РАДУ УПРАВЛЯЮЧУ:

Герміна Шухевичева предсїдателька. *Ольга Барвіньска* секретарка. 901 2—3

Товариство „Любов" у Львові

обезпечає: 1) **ренти вдовам**, зглядно **сиротам** по своїх членах, 2) **придане** на річ третих осіб (дїтий).

Приступленє до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра єсть здорова і не переступила 60 рік житя

Перший відділ, *обезпеченє рент*, запевнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, зглядно б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий відділ дає можність і найбіднїйшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 роцї житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов" своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші премії*, які можна вплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цїлорічних ратах;
2) *28-* зглядно *14-дневу проволоку* до вплачуваня премій;
3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потрученя;*
4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*
5) звільненє від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;
6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошти друку;
7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов" у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих письм Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

ПЕРША в ГАЛИЧИНІ РУСКА
торговля і рукодїльня церковних знарядів
із золота, срібла і бронзу
Петра Дуткевича
в Станиславові, улиця Бельведерска ч. 4
продає по найнизших цїнах бальдахими, водоноси, брачні вінки, дарохранительниці, гарм. звінки, сванґелїя, кадильниці, кропила, кивоти, хрести, ліхтарі, вівтарики до процесиї, патериці, павуки, підставники, плащеницї, суконки, шалї.
Золочу огнево дуже тревало старі знищені чаші, по визолоченю бувають посьвящені Преосвящ. епископом в Станиславові.
Великий склад лямп на вічне сьвітло. — Зелїзних надгробних хрестів. — Всякі знищені церковні знаряди приймаю до огневого золоченя, срібленя і бронзованя. — Велика лїярня церковних звонів.
Дякую сердечно Всеч. Духовеньству і чест. Брацтвам церковним за численні замовленя і поручаюсь ласкавій памяти на будуче.
З високим поважанем: **П. ДУТКЕВИЧ.**
867 7—30

Рух зелїзничих поїздів
зимний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в недїлю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що недїлї і сьвята) Керевмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понедїлок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в недїлї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брюхович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полуднем (тільно в недїлї і рим.-нат. сьвята, 1·45 пополудни (тільно в недїлї і рим.-нат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9. і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тільно що недїлї і сьвята.
„ Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-нат. сьвята.)
„ Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-нат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Законаного (від 25/6 до 15/9), Освєнцїма (від 25/6 до 15/9), Велїчки (від 1/6 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керевмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,(Ворохти (від 1/7 до 30/9) що недїлї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Коканин (від 1/5 до 30/9 що недїлї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави рускої	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брюхович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тільно що недїлї і сьвята рим.-нат.) 12·30 пополудни (тільно що недїлї і сьвята рим.-нат.) 2·10, 3·20 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої	11·15 в ночи кождої недїлї.
„ Янова	6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9і 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-нат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) - 5·58 пополудни.
„ Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-нат. сьвята.)
„ Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що недїлї і рим.-нат. сьвята.)

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарнї Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 222. Львів второк 4 (17) жовтня 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24, Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 с

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числить ся по 20 с. за стрічку.

Furor polonicus.

Наче камінь, кинений в гнїздо шершенів, так подїлала рішуча правно-полїтична декларация п-а Олесницкого на польску пресу. Пораженний неприємною несподїванкою польский сойм забув в першій хвилї язика в ротї, за те польска преса дає тепер волю скаженій, тим більше скаженій, що в тім случаю безсильній люти, та плює на руский клюб, на п-а Олесницкого і на цїлий руский народ цїлими потоками найординарнїйших лайок, денунциаций на нікчемних ідіотизмів — знак, що Полякам брак усякого розумного і чесного арґументу, яким могли би ослабити могуче враженє руского протесту і що протест сей попїлив справдї там, де був виміреним: в найбільш делїкатне місце прехитрих, польско-реставрацийних заходів, що в них польскі полїтики втягли Віденъ та до яких безлично гадають вони визискати навіть особу самого Монарха.

Реєструючи нинї відзиви польскої преси з приводу вавельского протесту, зачнемо під ідіотизмів католїцко-клерикального Głos-у Narodu.

„Д-р Олесницкий — пише там якийсь соймовий кореспондент зі Львова — єсть нинї у Русинів героєм дня. Позавидував очевидно лаврів п. п. Вас. Яворскому і д-рови Косови та... виступив супротив опінїї всего польского народу (що за обида маєстату — *Ред.*). в справі Вавелю. А враженє сеї мови? Згірдне здвигненє раменами у досьвідних полїтиків і перехід над нею до дневного порядку. Маршалок тричі питає польских послів, чи має хто замір відповідати Олесницкому?... Загальна мовчанка. Чи-ж поважні родичі не трактують так само вибриків примхованого дїтвака?“...

А ми спитаємо: чи такої тактики, як Głos Narodu не тримає ся той, котрому напльовано в очи, а він впевняє, що се дощ паде?... Коли всї польскі „досьвідні“ полїтики на декларацию п-а Олесницкого прямо збаранїли та коли мимо очивидних наклику-вань маршалка не могли здобути ся на нїяку відповідь — Głos Narodu — має лице звати се „згірдною мовчанкою досьвідних полїтиків“. Справдї, коли Поляки хочуть з ґрунту осьмішити ся, нехай лише держать ся курячої тактики католїцко-народових орґанів, та скілько разів одержать полїтичну пощочину від нас, нехай збувають єї подібною „згірдною мовчанкою“, як се було на першім засїданю сойму. Впевняємо, що така „погорда“ буде нам дуже на руку...

Не більше концепту від Głos-у Narodu виявила і стара подільско-шляхоцка девотка — Gazeta Narodowa. В статї „Furya ukraińska“ дістає вона справдїшних пароксизмів безсильного гнїву, лаючи ся крепко на руский посольский клюб, на п. Олесницкого, а головно на нашу часопись за статю про декларацию п. Олесницкого, під заг. „Wawel“. „Фурия українська в цїлій своїй огидї та нікчемности розсвяженїла на стовпцях „Дїла“ — пише Narodówka про нашу рішучу, але притім поважну і в повних межах приличности держану статю про Wawel. — „Український письмак — каже Narodowa — в незагнузданій своїй злости відходить від змислів та попадає в галюцинациї... Хоч при боку hołowy (sic!) рускої соймової ґрупи не бачено всїх без виїмки руских послів, а іменно бракувано трех „unickich“ епископів. „Дїло“ однак чванить ся самовільно, що в особі адвоката Олесницкого „протестувала“ вся Україна“ т. є. галицка, буковиньска і російска. (Епископи не є нїякими послами, бо руский нарід мандату їм не давав, хоч має право вимагати від них яко руских ієрархів щоб ішли з Русинами солїдарно, а посол Олесницкий одержав мандат з волї народу і як голова клюбу народних представників руских єсть тим самим і офіцияльним, конституцийним репрезентантом всего руского народу. При тім наші епископи не були на засїданю, отже на них покликувати ся годї. — *Ред.*). „Пише орґан п. Романчука — каже Narodowa — що veto п. Олесницкого є приловленем противника, граючого підробленими картами. На таку підлість відповідь злишна“ — викрикує запінена Narodowa, держачи ся очивидно тактики того шляхтича, що то недавно приловлений на дефравдациї через свого хлїбодавця... вызвав єго на поєдинок.

Виступ п. Олесницкого і наш має бути після Narodow-ої „ілюстрациєю“ етики (!!) і льоґіки (!!) руских псевдо-проводирів“, котрі нї раз не хочуть дати ся убрати в польскі шори. — „В своїй плоскій зависти — пише Narodowa про нас — комбінує „Дїло“, що відновлений замок на Вавелю сінонїм Польщи“, а в кількадесять стрічок понизше, мабуть на доказ своєї льоґіки і етики, каже: „Польскі посли руководили ся лише високою думкою щоби заховати для потомків сьвяті релїквії минувшини... З тим старим, зморшавілим замчищем вяжуть ся тїсно традициї і ідеї, що присьвічували нашим королям і вождам. Воля Божа злучила (га, як зійдемо уже на „волю Божу“, то вона може не тілько „злучити“ але і „розлучити“ — хиба, що супротив польских ягайлоньских плянів і „воля божа“, як треба, то іде в кут — *Ред.*) нерозривними узами долю Польщи, Литви і Руси. Тож і в „золотій“ епосї вавельского замку та сама ідея присьвічувала в цїлій силї тим, що там резидували“. Запевнивши Русинів, що в небіщи-Польщі було їх предкам наче в Бога за плечима, Narodowa виводить: „Ясна отже річ, що і теперішні їх потомки повинні словом і дїлом причинити ся до відбудованя замку на Вавелю, що все був синонїмом спільности інтересів і згоди польско-литовско-рускої“.

В своїм фарисействі Narodowa каже Русинам бути вдячними Полякам й за то, що в Галичинї руске житє чим раз більше розвиває ся. Справдї уже верх безличности, коли розбишака має претенсию на вдяку нападеного, що не дав себе до решти обрабувати. Се вже на скрізь, польска етика і польска льоґіка.

Найдинші напасти на руских послів і загалом на Русинів помістило однак Słowo polskie в статї „Posłowie ruscy wobec Wawelu“. Впехпольский орґан пише, що рускі посли „устроїли демонстрацию, що що-до нетактовности і неоправданости перевисшала всї нумери соймової „програми“ рускої, які доси можна було оглядати“. Зазначивши вже по n-тий раз з денунциаторским натиском, що рускі посли в часї оклику на честь цїсаря демонстративно не підняли ся з місць, Słowo polskie з міною „mistrza tańców i towarzyskich form“ бере ся руских послів поучати про невідповідність та „неприличність“ їх поведеня — ідіотизм, який саме до лиця впехпольским кльовнам, вдаючим з себе великих штатсманів. Коли однак демонстрация при оклику на честь цїсаря, була „brakiem towarzyskich form“, то декларация п. Олесницкого, а іменно протест против претенсий на східну Галичину і зазначенє осібного правного титулу, на якім опирає ся прилученє східної Галичинї до корони Габсбурґів, — „сьвідчить о слабости умовій і о злій волї“ Русинів. Słowo polskie натягає декларацию п. Олесницкого так, лачеби Русини ставали на становиску угорского державного права тай зове сей поважний акт „enuncyacyą tak naiwną, jak i żakowską“, що має сьвідчити про „моральність полїтичну нинїшних галицких Русинів“. Тут Słowo polskie, щоби виявати сю „неморальність“, а радше з розмилуваня в денунциациї, розводить ся про се, що „від трех років певні скрайні рускі елементи стали пропаґувати в популярних видавництвах думку, що габсбурска династия зробила з Поляками тайний заговор на погибіль галицкої Руси, що затим треба радше бороти ся з Австриєю, ніж з Поляками, які є лише „слїпим мечем в руках Габсбурґів“... Не заікнувши ся і словечком про се, що безличне використуванє особи Монарха і втяганє єго в вавельску справу лише може піддержувати подібні твердженя та надавати їм правдоподібности, що отже як-раз польска полїтика вавельска достарчає материялу до подібних думок, Słowo polskie торочить дальше що ся думка „зроджена на днї рускої полїтики в тїсних та запоморочених головах руских“, опанувала з нагоди Вавелю „Дїло“, а вкінци і руский соймовий клюб. Słowo polskie дуже бідкає над Русинами, серед яких приймають ся такі „ordynarne hasła“ і у яких полїтикою кермує „tłum безіменни, цемни, обаламуцони і дзічейонци“ — та над рускими послами „що є пьонкамі в реєку сїльних гайдамацких консорциуф і бернимі виконафцамі захцянек оґлупяного пшез те консорция тлуму“. Рускими послам „бракло

Леонїд Андреєв.

СТЇНА.

(*Переклів Володимир Лїтиньский*).

(*Конець.*)

III.

І знов ми повзли, я і другий прокажений. І знов кругом нас було шумно. І знов мовчки крутило ся тих чотирьох, стрясаючи порох із свойого одїня і замазуючи кроваві рани. Лиш ми втомили ся, нас давив біль і житє тяжило нам. Мій товариш дороги сїв і рівномірно ударяючи рукою по земли швидкою скороговіркою гугнявив:

— Убийте нас. Убийте нас...

Жвавим рухом ми схопились на ноги і кинули ся в товпу, лиш вона розступала ся і ми бачили самі тільки плечі. Ми кланяли ся плечам і просили:

— Убийте нас.

Та плечі були неподвижні і глухі, немов друга стїна. Се так страшно, коли не бачиш лиць людий, а одні їн плечі непорушні та глухі.

Але ось і мій товариш покинув мене. Він побачив лице, перше лице і воно було таке саме, як у нього, страшне і розванене. Та се було лице женщини. І він став усьміхати ся, ходив довкола неї вигинаючи шию і розсїваючи сморід. А вона так само усьміхала ся до нього розваленим ротом і похнюпувала очи позбавлені вій.

І вони спарували ся. І на мить всї обличя обернули ся до них і широкий, розвертаючий ся реґіт потряс здоровими тїлами: такі вони були сьмішні залицяючи ся одно до другого. І я, прокажений сьміяв ся: адже ж безглуздно женити ся, коли ти такий поганий і хорий.

— Дурень, — сказав я глумливо. — Що ти з нею будеш робити?

Прокажений бундючно усьміхнув ся і відповів:

— Ми будемо торгувати камінем, що паде з стїни.

— А дїти?...

— А дїти ми будемо вбивати.

Як по дурному: родити дїти, щоб їх убивати! А опісля вона скоро його зрадить — у ньої такі лукаві очи.

IV.

Вони доробляли свою роботу — той, що бив головою і другий, що помагав йому. І коли я підповз, оден висів на гаку, вбитім в стїну і був ще теплий, а другий тихенько сьпівав веселу пісоньку.

— Іди, скажи голодному, — приказав я йому і він слухняно пішов висьпівуючи. Я бачив, як голодний відхитнув ся від свойого каменя. Хитаючись, падаючи, зачепаючи всїх колючими ліктами, то на чвораках, то повзком він пропихав ся до стїни, де гойдав ся повішальник, жамцав зубами і весело сьміяв ся, як дитина. Тільки кусни ноги! Лиш він опізнив ся і другі сильнїйші випередили його. Вони напираючи один на другого, драпаючи і кусаючи обсїли трупа повішельника, гризли його ноги і апетитно цмякали, а розгризувані кости тріщали. І його не допустили. Він сїв підігнувши під себе ноги і дивив ся, як їдять другі; облизував ся кошлявим язиком, а з його великого, пустого рота неслось протяжне витє:

— Я го-ло-ден.

От було сьмішно: той умер за голодного, а голодному навіть й кусень з ноги не дістав ся. І я сьміяв ся і другий прокажений сьміяв ся і його жінка при тім сьмішливо відслонювала і закривала свої лукаві очи: заплющити вона їх не могла, через те, що в неї не було вій.

А він вив щораз лютїйше і гомонїйше:

Я го-ло-ден.

Хрипка счезла з його голосу. Чистий, металїчний, пронизливий, ясний звук підіймав ся в гору, бив об стїну, а відгукнувши ся від неї, летїв над темними пропастями і сивими верхами гір.

І скоро завили всї, що находили ся під стїною, — їх було так богато, як саранчи і пажерливі і голодні були, як саранча, — то здавало ся, що в нестерпних муках завила сама спалена земля, широко розчинивши свою камінну пащу. Неначе ліс сухих дерев, що схилились в один бік від бушуючого вітру, піднїмали простягаючись до стїни судорожно випрямлені руки, схудлі, жалібні, молячі руки. І в них було стільки розпуки, що здрігало ся камінє і боязливо втїкали сиві та синї хмари. Але стїна стояла неподвижна і висока та рівнодушно відбивала голосїня, що верствами пронизуючи прорізувало густий, вонючий воздух.

І очи всїх обернули ся до стїни і огненні лучі пускали зі себе. Вони вірили і ждали, що зараз упаде вона і відкриє новий сьвіт. В засліпленю віри вони вже бачили, як колибаєть ся камінє, як дрожить в основах до вершин камінна змия, що угодувала ся кровю і людскими мозками. Може бути, то сльози дрожали в наших очах, а ми думали, що сама стїна, тож еще пронизливійше стало наше витє.

Гнїв і радість близької побіди зазвучали в нїм.

V.

І ось що случило ся тодї.

Високо на камінь вийшла худа, стара жінка з запалим, сухим лицем і довгим, нечесаним волосєм подібним до сивої гриви старого, голодного вовка. Подерта одїж відслонювала жовті, сукорляві плечі і худі, обвислі, сточені материньством груди, що дали житє богатьом. Вона простягнула руки до стїни і очи всїх пішли за ними; вона заговорила і в її голосї було стільки муки, що соромливо завмерло розпучне витє голодного.

— Віддай менї моє дитя! — сказала жінка.

І ми всї мовчали, скажено усьміхали ся і ждали, що відповість стїна. Кроваво-сїрим пятном виступив на стїнї мозок того, якого ся жінка називала „моє дитя“ а ми ждали нетерпеливо, грізно, що відповість підла убийниця. І було так тихо, що ми чули шелест хмар, що сунули ся понад нашими головами і сама чорна ніч здержала стони в своїй груди, лиш з легким свистом випльовала горячий, дрібненький пісок, що розїдав наші рани. І знов зазвенїло суворе і гірке домаганє:

— Жорстока, віддай менї моє дитя!

Все грізнїйшою і скаженїйшою ставала наша усьмішка, але підла стїна мовчала. Тодї з мовчазної товпи вийшов гарний, суворий старець і став побіч жінки.

— Віддай менї мойого сина, — сказав він.

Було так страшно і весело! Плечі мої їжили ся від холоду і мязи стягли ся від припливу незнаної, грізної сили, а мій товариш штовхав мене в бік, ляскав зубами і вонючий віддих шипячою і широкою хвилею виходив із гниючого рота.

Склад і робітня шуб
БРАТІВ ЛЮБЕЛЬСКИХ
при ул. Валовій, ч. 3 у Львові.

Поручаємо на зимовий сезон свій сьвіжо спроваджений запас шуб, в шкірах і готових, дамских і мужеских, ковнїри, рукавки, шапки бараниці, сердаки і богато инших товарів, що входять в обсяг кушнїрства Також удержуємо на складї великий вибір сукна в найлїпших родах до покритя шуб і перероблюємо їх після найновійших журналїв, по найприступнїйших цїнах.

Ілюстровані цїнники висилаємо оплатно. 868 3—20

розуму альбо характеру“ — конклюдує в своїм delirium tremens вшехпольский орґан і кличе, що з Русинами „не може бути жадних пактуф, анї жадного порозуменя“. „В 48-ім роцї — каже Słowo polskie — формували Русини для Австриї полки „райфурів“ против Угорщини; нинї потомки сих „райфурів“ боронять прав угорскої корони. „Хамска нїчемність перемінила ся в хамску ординарність — от і увесь полїтичний розвиток Русинів“.

В тій скаженій тирадї забуло Słowo лише на одно: що на сонце не повинен виходити той, що має масло на голові, а про „райфурство“ Русинів не сьміють балакати ті, що самі управляють проституцию „троїстої льояльности“, і котрих уся полїтика є полїтикою валенродизму в найнїчемнїйші единиї. З ним Русинам іти і против кого — на се позволеня і ради Русини не питали і не стануть питати у Поляків, а коли „демократичний“ орґан шляхотної нациї Поляків тикає нам „хамством“, так нехай-же тямить, що з польскої школи ми вийшли, а вона чей мусїла лишити у нас певні слїди...

Ось-так про правно-полїтичний протест Русинів відізвала ся та часть польскої преси, що не вміла або не бачила потреби укривати о скілько сей протест був Полякам невигідним та о скілько він мішає їх пляни. З голосом „Czasy“, котрий пробував удавати з себе історичного ерудита та полїтично-правного теоретика та узброєний в „поважні“ арґументи пробував опрокинути значіне виступу руского соймового провідника — розправимо ся завтра.

Реґуляция каналових рік в Галичинї.

(*Дальше.*)

Предложений краєвим видїлом проєкт зміни §. 47 вод. зак. звучить:

Арт. I.

Постановленя §. 47 краєвого водного закона з дня 14-ого марта 1875 В. з. кр. Ч. 38 вносять ся в своїм дотеперішнім змісті і заступають ся слїдуючими постановами:

§. 47.

Грунт узисканий через реґуляцийні будівлї в руслї вод припадає тим, котрі поносять кошти підприємства.

За границю між руслом води, а ґрунтами надбережними уважати належить лїнію берега при середнім нормальнім (найдовше в роцї треваючім) станї води.

Границя тота має бути перед тим, нїм розпічнуть ся роботи реґуляцийні усталеною через власть полїтичну на основі специяльного реґуляцийного проєкту по вислуханю властителїв надбережних ґрунтів.

§. 47 а.

Скоро цїль реґуляциї вістала осягнена і ґрунт узисканий через реґуляцию підніс ся до висоти корон будовель реґуляцийних, мусить бути той ґрунт відступлений властителям сумежних ґрунтів на їх жадане за відшкодованєм.

Єсли виконані роботи реґуляцийні удержувані суть через державу або край, може власть полїтична I-ої Інстанциї на внесене заряду підприємства приписати новонабувцям спосіб ужиткованя відступлених їм ґрунтів.

§. 47 б.

Висота відшкодованя за ґрунти узисканї через реґуляцию має бути означена в браку обопільної згоди через суд мировий, котрого кошти поносять обі сторони по половинї.

Висота того відшкодованя не може однак переносити коштів вложених на узискане ґрунту через реґуляцийне підприємство, — а єсли ті кошти перевисшують 400 корон за оден гектар, — 400 корон за гектар.

Так виглядає доси законодатна акция в тій справі.

Зміна §. 47 — наколиб наступила і в такій формі, як проєктує видїл краєвий, — не наступить зараз і не єсть певним, чи згодить ся на неї правительство котре на запитане видїлу краєвого в тім напрямі не дало доси нїякої відповіди, — а на всякий спосіб не буде дїлати „вспять“ — отже тим більше повинні інтересовані при реґуляциї переведеній тепер, застерігатись перед некористями, плинучими з теперішного змісту §. 47 і практики в єго приміненю.

Якже се робити і яким способом?

Передовсїм повинні інтересовані, отже так громади як і приватні особи, дуже пильно перестудиювати виложені пляни реґуляциї. На плянах тих означена будуча, уреґульована ріка двома границями. Границї вузші — означені лїніями червоними, обнимають корито нормальне — границї ширші, означені синими лїніями, означають корито висшого стану води, — лїнії прямовісні червоні, поведені в прямовісним напрямі поза синими лїніями, означають загати, які мають побудоватись за для удержаня і скріпленя берегів — жовті місця на плянї означають шутровиска.

Разом з плянами має бути виложений операт, в котрім вичислені будуть всї ґрунти, які підприємство занати має яко власність осіб чужих і за які заплатити має відшкодоване. Сей виказ „чужих ґрунтів“ належить порівнати з плянами і провірити, чи всї ґрунти, остаючі в посїданю приватних осіб або громад або на них інтабульовані, а положені чи то серед лїній граничних червоних згидно синїх, або означені на мапі яко шутровиска жовтою фарбою, або в кінци занятї під греблї суть вичислені в виказї ґрунтів чужих, які мають бути викуплені.

Дуже часто всїх тих ґрунтів в тім виказї не буде, бо підприємство, уважаючи їх яко опущене корито або ґрунт узисканий через реґуляцию не уважає за потрібне числитись з тим, що просторонь ся єсть інтабульована на властителя приватного і не узнає єї за ґрунт чужий.

Єсли отже так річ має ся, то повинні інтересовані громади або приватні властителї внести заміти против реґуляцийного операту, яко не згідного з фактичним станом річи і нарушаючого права приватні третих осіб та супротивитись в тих замітах переведеню реґуляциї на основі сего операту.

В замітах тих не можна обмежитись на загальникове твердженє, що операт не згідний є з фактичним станом або нарушає права приватні, але належить докладно вичислити парцелї, котрі яко власність приватна суть фактично занятї під реґуляцию, а не поміщені в виказї ґрунтів, які мають бути викуплені.

Д-р Евген Олесницкий.

Галицкий сойм.

З дня 17 жовтня 1905.

(*35 зас., II. сесиї, VIII каденциї*).

Засїданє отворено о год. 10½ перед пол. Відчитано внесеня, петициї і інтерпеляциї, між ними також інтерпеляцию пос. д-ра Олесницкого о надужитях староства в Товмачи при праваборах в Тисьменици з нагоди доповняючого вибору по Вапевскім.

Відтак приступлено до дневного порядку, з якого полагоджено слїдуючі справи:

Внесенє пос. Стояловского і тов. в справі заснованя промислового суду в Бялій — відіслано до комісиї правничої.

Внесенє пос. Лея і тов. о поміч для народного учительства в Кракові з причини дорожнї — відіслано до комісиї буджетової.

Внесенє пос. Ґиєвоша, щоб розслїджено тан урядників рад повітових, їх побори і емеритальне обезпеченє — відіслано до комісиї адмінїстрацийної.

Внесенє пос. Олесницкого о заснованє рускої ґімназиї в Бережанах — відіслано до комісиї шкільної.

До мотивованя сего внесеня забирав слово пос. д-р Олесницкий доказуючи конечну потребу заснованя нової ґімназиї в Бережанах взагалї, а з рускою викладною мовою з'окрема. Дотичні дати і арґументи звісні вже нашим читачам з мемориялу громад петиціонуючих о заснованє сеї ґімназиї, тож виводи пос. Олесницкого замаркуємо тут лише кількома словами. Бесїдник звернув передовсїм увагу на те, що Русини мають взагалї за мало середних шкіл, бо середних шкіл в Галичинї є тепер 52, а з того тілько 5 з рускою викладовою мовою. Тимчасом після звіту ради шк. кр. було рускої молодїжи з кінцем року шк. 1903 — 4,508, з чого лише 2,173 могло користати з науки в рідній мові, а решта мусїла вчити ся в мові польскій. Переходячи до ґімназиї в Бережанах бесїдник виказує, що дотеперішна польска ґімназия є переповнена і що там мусить бути як найскорше заснована нова ґімназия, очевидно з мовою викладовою рускою. Раз длятого, що Русини в дотичнім окрузї представляють 6/7 усеї людности, а число учеників Русинів в бережаньскій ґімназиї дійшло до поважної цифри 313. Домаганє Русинів, аби передовсїм в тій місцевости креовано нову руску ґімназию є отже вповні оправдане. (*Оплески у Русинів*).

О зміну закона о викладній мові в школах середних.

Відтак приступлено до першого читаня внесеня пос. д-ра Олесницкого і тов. що-до зміни краєвого закона з 22 червня 1867 Взкр. 13 і слїдуючих о викладній мові в школах середних.

До мотивованя сего внесеня забрав слово внескодавець пос. д-р Олесницкий і сказав що слїдує:

Стаючи перед Високою Палатою з внесенєм на зміну закона шкільного з 22 червня 1867 ми не домагаємось нїчого нового, не жадаємо нїяких нових прав або концесий. Ми жадаємо лиш того права, яке мають всї народи Австриї на основі законів конституцийних, жадаємо привернення для руского народа австрийскої конституциї.

Закон з 22/6 1867 єсть для нас в цїлім значеню того слова законом виїмковим, котрий засуспендував для народа руского конституцию в єї найголовнїйшім управненю, бо в праві на шкільництво середне, і той виїмковий закон тяжить над русним народом вже близько 40 лїт.

Закон сей єсть передовсїм в високій степени противконституцийний.

В § 5 обмежає він право Русинів в Галичинї на школи середні, бо заводить з тих школах язик польский яко правило, а руский яко виїмку, виїмку залежну від уподобаня галицкого сойму.

Так говорить закон з 22/6 1867, однак по тім законї виданий зістав закон основний державний з 21/12 1867 ч. 142 взд., котрий в тім самім предметї має постановлене арт. XIX, яке дає на поли національнім кождому народови повну і необмежену рівноправність без всяких застережень і ограничень.

Закон з грудня — пізнїйший від закона з червня, а lex posterior derogat priori, ясною єсть отже річию, що закон з 22/6 1867 звязує о стілько, о скілько він з ним не суперечний. Помимо того однак закон сей обовязує і тяжить важкою зморою над руским народом трохи не половину столїтя, спиняє єго культурний розвиток і сповняє против него місию справдї варварску, недостойну віків цивілїзациї, бо відоймає дїтям єго сьвітло науки і просьвіти!

Така річ, такі відносини, щоби через близько 40 лїт обовязував закон фактично знесений, щоби після него реґулювались найважнїйші справи народа, можливі хиба в одній Галичинї, не можливі однак нїгде, де панує стан правний, або хоч крихта почутя публичної етики!

Завдяки сему виїмковому законови виродились в краю нашім анормальні і нїгде непрактиковані відносини. Коли нарід польский від самого початку автономічної ери без нїяких трудів і заходів, без зуживаня часу і сил своїх конституцийних репрезентантів дістає тілько шкіл середних, кілько їх єму потреба, кілько вимагає образованє і вихованє єго молодїжи то руский нарід мусить о школи ті вести тяжку, довголїтну і єго сили в високім степени абсорбуючу борбу — коли польскі школи середні трактують ся лише з чисто педаґоґічного становиска, в рускої кождої школи робить ся квестия полїтична, — коли заснованє польских шкіл єсть звичайним актом адмінїстрациї державної на поли шкільництва, рускі школи уважають ся концесиєю для Русинів, за котру они ще мають бути вдячними і уважати єї за рід якоїсь ласки зі сторони більшости соймової і правительства.

А ласка тая записалась в історії послїдних 40 лїт нашого краю фактами в високій степени замітними.

З ласки сеї одержали Русини за 40 лїт аж 5 шкіл середних, коли Поляки тихо і без борби одержали їх за сей час аж 47!

Так виглядає рівноправність запоручена австрийскою конституциєю в практичнім приміненю до Русинів, так виглядає рівномірність в трактованю обох народностий в нашім краю!

Єсть се зовсїм так, як би одному з двох бігцїв, котрі станули побіч себе, щоб бігти до одної мети, увязано тяжку кулю до ніг і венено з нею здоганяти вільного соперника. Такою кулею у ніг в культурнім поступі руского народу є як-раз закон з 22/6 1867, котрий має за цїль не що иншого, як зупинити наш культурний розвиток. Благородна цїль тая вінчалась блискучим успіхом, а успіх сей видний, коли порівнаємо відношенє фреквенциї учеників рускої народности до учеників инших народностий в школах середних Галичини перед введенєм в житє закона з року 1867 в відношенєм теперішним.

Перед законом тим ві всїх майже ґімназиях східної Галичини становила руска молодїж більшість, нинї становить она значну меншість, і се єсть зовсїм природним результатом факту, що молодїжи нашій віднято можність учитись в рідній мові, що замкнено для неї тим способом двері сьвятинї науки, а польскій молодїжи відчинено їх широко.

Що польска більшість соймова мала в тім інтерес, щоби тим способом здавити і утруднити розвиток культурний Русинів в тім краю, се річ зрозуміла, — однак зі сторони правительства австрийского єсть се прямим злочином, що оно мимо виданя пізнїйшого основного закона державного з 21/12 1867 позволило на зовсїм неправне удержанє в силї закона з 22/6 1867 і для того на правительство тоє паде головна отвічальність за тую довголїтну тяжку кривду заподіяну народови рускому на поли єго найважнїйшого і найжизненнїйшого права.

Становиско австрийского правительства, яке оно від р. 1867 займає в справі руского шкільництва середного, єсть тим дивнїйше і замітнїйше, що оно стануло в разячу суперечність з попередними актами державними в тій справі, запоручаючими Русинам на тім поли права, відповідаючі їх числу і культурним потребам. Рескрипт мін. з 9/V 1848 виданий на петицию Гол. Рускої Ради, що домагала ся заведеня рускої мови викладової в школах середних східної Галичини, прирікає виразно увзглядненє сего жаданя і зарядженє, щоби в тих частях Галичини, котрі заселені суть Русинами, були в висших заведенях наукових признані права руского язикам розмірі, відповіднім величинї руского населеня. В рескриптах з 4/12 1848 і 8/1 1849 висказано принцип, що в східній Галичинї має бути викладовим язиком руский язик (gleichmässige Betheilung der ruthenischen Sprache bei dem öffentlichen Unterrichte in den ruthenischen Theilen Galiziens) — постановлено, що в ґімназиях східної части Галичини, тодї ще нїмецких, заведений має бути виклад руский в міру, як знайдуть ся-

---

І ось вийшов із товпи ще один чоловік і сказав:

— Віддай менї мойого брата:

І ще вийшов один і сказав:

— Віддай менї мою доньку!

І ось стали виходити мущини і жінки, старі і молоді, простягали руки і невмолимо звучало їх гірке домаганє:

— Віддай менї моє дитя!

Тодї і я прокажений учув в собі силу і відвагу, вийшов наперед і грімко — грізно крикнув:

— Убійнице! Віддай менї самого мене!

А вона, вона мовчала. Така бреклива, така підла, вона вдавала, що не чує і злобний сьміх потряс мої зранені щоки і божевільна лють наповнила наші наболїлі серця. А вона все мовчала рівнодушно і тупо. Тодї жінка сердито потрясла худими, жовтими руками і невмолимо кинула:

— Так будь же проклята, ти, що вбила моє дитя!

Гарний, суворий старець повторив:

— Будь проклята!

І звеличим, тисячоголосим стоном повторила вся земля:

— Будь проклята! проклята! проклята!

VI.

Глубоко зітхнула чорна ніч. І, неначе море підняте ґураґаном і всею своєю важкою, ревучою масою кинене на скелї, — захитав ся весь видимий сьвіт і тисячю напружених, скажених грудий вдарив об стїну. Високо, до самих важко перевертаючих ся хмар, бризнула кровава піна і очервенила їх і вони стали огненні та страшні і кидали червоне сьвітло в долину, там, де гремїло, грюкотало і вило щось дрібне, але дивоглядно многочисленне, чорне і скажене. З завмираючим стоном повним незимовного болю, відхлинуло воно — а непохитно стояла стїна і мовчала. Та не боязко і не соромливо мовчала вона — хмарний і грізноспокійний був погляд її безфоремних очий — гордо, як цариця спускала вона з своїх плечий пурпурову керею швидко спливаючої крови, а краї її губили ся серед покалїчених трупів.

Але умираючи кожду хвилинку ми були безсмертні, як боги. І знов заревів дужий потік людских тїл і всею своєю силою вдарив об стїну. І знов відхлинув і так богато, богато разів, поки не наступила втома, мертвий сон і тишина. А я, прокажений був біля самої стїни і видів, що вона горда цариця починає хитати ся і жах упадку пробігає по її каміню.

— Вона паде! — закричав я. — Братя, вона паде!

— Ти помиляєш ся, прокажений — відповіли менї братя.

І тодї я став їх просити:

— Нехай собі вона стоїть; але чиж кождий труп не є ступнем до верху? Нас богато і житє наше важке. Застелимо трупами землю; на трупи накинемо нові трупи і так дійдем до верху. І сли лишить ся тілки один, — він побачить новий сьвіт!..,

І я огнянув ся з веселою надією — і — побачив одні плечі рівнодушні, ситі, втомлені. В безконечнім танцю крутили ся ті чотири, сходили ся і розходили ся, чорна ніч виплювала мокрий пісок, наче хора і нескрушимою масою стояла стїна.

— Братя! — просив я. — Братя!

Та голос мій був гидкий а віддих вонючий і нїхто не хотїв слухати мене, прокаженого.

Горе!.. Горе!... Горе!...

8. IX. 1905.

ЮЛЯН СОЛИК
передтим Фр. Мрозиньский
у Львові, ул. Собіского ч. 7,

поручає всякі роди 853 6–30

ФУТЕР

Футра до подорожи, пальтоти мужеські та дамскі після найновійших фасонів саки, пелерини жакети, колії, зарукавки, шапочки дамскі, комбінаци, шапки мужеські, шкіри у всїх родах поодиноко та гуртом, також **верхи готові** до мужеских і дамских футер. — Футра для Впр. Духовеньства також на рати. — Найновійші матерії на верхи в найбільшім виборі Цїни умірковані. Медаль золотий на виставі в Бучачи 1905. Цїнники на жадане franco.

сили учительські спосібні до руского виладу.

Се суть запевненя, се ґарантиї австрийского правительства для Русинів в пору, ко ли оно Русинів потребувало і на них опиралось.

В сучаснім правнім устрою держав оправдують закони виїмкові лише дуже виїмкові відносини і то лише на час переходовий — можливо найкоротший.

Руский нарід обложено сим понижаючим законом виїмковим тревало на цілі десятки літ, сковано его в пута зависимости від тих, в котрих програмі першою точкою есть знищене его екзистенциї, приставлено над ним судиєю того, хто стоїть з ним в тяжкім віковім спорі.

І під тягаром того закона виїмкового стогне нарід руский ще і нині, стогне в тую хвилю, коли ві всїх закутках сьвіта навіть в державах опираючих на стані виїмковім свое істноване, закони подібні починають належати до історії.

Внесене мое має на цїли нїчо иншого, як лише усунути той стан, котрий супротив законів конституцийних ipso facto і ipso jure давно вже повинен був уважатись неістнуючим, — уможливити рускому народови тую рівноправність на поли шкільництва середного, яку дала ему австрийска конституция, а якої виконане в практиці через неправне удержузане в силї закона з 22/6 1868 було неможливим — отворити молодїжи руській замкнені перед нею сим законом двері просьвіти і науки, скинути з народа руского понижаючі і ганьблячі пута закона виїмкового.

Часи змінились! Нарід руский в Галичині нині не той, що був в р. 1867, инші у него потреби нині на поли шкільництва, инше розуміне его становиска публично-правного...

Нині нарід руский не позволить держати себе більше в путах законів виїмкових, а жадає дїйсної правної рівноправности і не вдоволить ся тими окрушками, які від часу до часу можуть упасти Єму з бенькетового стола пануючої народности.

Час крайний нам поставити справу тую принципіяльно; реформа виборча і сей закон шкільний се наші головні принципіяльні поступяти — за них, зуміє нині постояти належито руский нарід, і коли більшість сойму справді на серіо думає о якімсь мирнім співдїланю з нами для добра краю, то нехай в власнім добре зрозумілім інтересї на серіо почисгить ся з тим нашим становиском і з тими нашими жаданями, від котрих нїколи не відступимо і за нїяку цїну.

(*Грімкі, демонстрацийні оплески всї Русинів*).

Дальше засїдане.

З порядку залагоджено еще слїдуючі справи:

Внесене пос. *Олесницкого* — о вибудоване будинку для рускої ґімназиї в Тернополи (зазив до правительства) — відіслано до комісиї шкільної.

Виділови пов. в Збаражи, на внесене виділу краєвого, уділено концесию до побору митничих оплат на дорозї I кл. Залуже-Березовиця мала і Збараж-Буда збараска.

Год. 1, — засїдане тревае дальше.

Слїдуюче засїдане в четвер о годинї 10 рано.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Краєві сойми.

Берно. Вчера отворено тут соймову сесию. Засїду маршалка і намісника Чехи перервали оплесками, жадаючи між иншим від намісника, щоби насамперед промовляв по чески. Намісник відповів на те, що говорить же і по чески, але чемність вимагає, щоби насамперед промовляти мовою більшости. П. Странский зголосив нагле внесене в справі загального голосованя і важадав щоби комісия до 14 днів виготовила проект, а повних засїдань сойму щоби в тім часї не було. П. Пражак зголосив нагле внесене, домагаюче ся переміни берненьскої мійскої поліциї на державну, а п. Фукс зложив внесене на зміну виборчої ординациї та подїл сойму і краєвого виділу на національні курії. Наступуюче засїдане назначено на середу.

Опава. При вчерашнім отвореню шлеского сойму після промови маршалка социяльні демократи на ґалериї зняли оклики за загальним правом голосованя, почали сьпівати робітничі пісні і кидати на салю відозви. Президент палати перервав засїдане і звелїв опорожнити ґалерию. Опісля президент краю бар. Гайнольд промовив по німецки, а потім п. Міхейда іменем славяньских послів запротестував против того, що президент краю не повторив своєї промови по чески і по польски. На те бар. Гайнольд відповів, що він не хотїв упосліджувати славяньске населене, а лише тримав ся дотеперішного звичаю. П. Грубий зголосив внесене в справі виборчої реформи, п. Тірк в справі роздїлу Угорщини від Австриї. Наступуюче засїдане відбуде ся в середу.

З Угорщини.

Будапешт. Угорске кореспонденцийне бюро доносить, що поновне іменоване бар. Фаро доносить, що поновне іменоване бар. Фаєрвария президентом міністрів є вже доконане, але дотичне письмо короля появить ся аж пізнїйше.

Відень. N. fr. Presse доносить, що бар. Фаєрварий з міністром торговлї і з секретарем міністерства скарбу приїхав до Відня і буде у цїсаря на авдиенциї, та каже при тім, що ся подорож не остає в жадній звязи з поновним іменованем Фаєрвария, бо те іменоване вже є доконане, але дотикає справ економічних і фінансових, які находять ся в програмі Фаєрвария.

Загреб. Угорске кореспонденцийне бюро доносить: На недїлю скликано до Загребу збори для протесту против резолюциї далматских і хорватских послів, ухваленої в Рецї, але реалїсти і социялїсти розбили ті збори. Сторонництво права (Старчевича), котре скликано було збори, не прийшовши до голосу, опустило салю і удало ся перед дім посла д-ра Франка та зладило ему овацию, а потому пішло перед дім посла Арамбашіча. А знов социялїсти і реалїсти пішли на площу Зрінія з окликами за ухваленою в Рецї резолюциєю і за загальним правом голосованя. Спокою вігде не нарушено. [Замітити треба, що ухвалена в Рецї резолюция стріла ся в Хорватщинї з загальним протестом, так що навіть вибрана в Рецї депутация, котра мала удати ся до Будапешту для переговорів з мадярскою коаліциєю, приїхавши до Загребу, роз'їхала ся відтам домів. — *Ред.*]

З Росиї.

Льондон. Observer доносить сензацийну вість, що д. 1 лютого с. р. Росия на жадане Німеччини зробила з Німеччиною і Австриєю умову, що в разї революциї в царстві польскім Німеччина і Австрия мали би поставити разом дві дивізиї війска.

Петербург. Кажуть, що державна дума має бути скликана на д. 27 сїчня. — В новім прасовім законї знесено одвічальність редакторів за укриване автор'в статий.

Відень. Mittags Ztg. довідує ся з Петербурга, що з нагоди перевезеня тїла кн. Трубецкого на зелїзницю зладжено так великаньску манїфестацию, якої Петербург еще не бачив. Несчислені товпи народу з усїх верств взяли участь в походї; сотки вінцїв зложено на домовинї.

Петербург. Петербурска телеґрафічна аґенция доносить, що підчас перевозу тїла кн. Трубецкого зпосеред товпи, що не могла помістити ся на двірци зелїзницї, пав стріл з револьвера, а козаки і жандарми розігнали товпу. Опісля народ з червоними хоругвами розсипав ся по Невскім Проспектї. Поліция і жандармерия розганяли товпи, але ті все громадили ся наново, а коло унїверситету обкинули жандармерию і вінницю камінем.

Петербург. „Правит. Вѣстникъ" оголошує, що д. 15 с. м. вичеркнено вел. князя Кирила Володимировича з армії.

Петербург. Під проводом кн. Щербакова і кн. Шереметева приїхало сюди 1000 заступників консервативних сторонництв. Хотять вони просити о авдиенцию у царя, щоби ему висказати свої погляди на теперішне положене Росиї. Є вони тої гадки, що державні справи не могуть дальше йти теперішним ладом. Росия упаде, бо не має сильної власти. Депутация хоче просити царя, щоби покликав нових міністрів, бо теперішні оказали ся неспосібними.

Москва. Зачали виходити дневники, між иншими також і „Москов. Вѣдомости".

Ратифікация мира.

Петербург. „Прав. Вѣстникъ" оголошує комунїкат, що цар підписав мировий договір. Договір входить в житє з днем 15 с. м. і буде незадовго оголошений.

Льондон. В остатних артикулах мирового договору є постанова, що обі держави мають уживати манджурскої зелїзницї лише в торговельних і промислових цїлях. Є також постанова, що обі держави мають звернути одна другій видатки, пороблені на утримане военних бранців; по обчисленю тих видатків Росия має надвишку виплатити Японови.

Токіо. Вернув сюди Комура. Мікадо приняв его і вручив ему письмо з признанем за заходи около заключеня мира. — Вислано приказ до головної кватири в Манджуриї, щоби войска завертали з своїх становиск. Опорожнене Манджуриї має наступити до 6 місяців.

Швеция-Норвеґія.

Штокголм. Обі палати парляменту приняли без дискусиї внесене правительства в справі зірваня унії з Норвеґією. Потому ухвалено зміну державних гербів і фляґ.

Християнія. Ждуть відповіди короля Оскара на просьбу, щоби оден з князїв его роду приняв престол короля Норвеґії. В разї відмови правительство зверне ся до кн. Кароля даньского.

НОВИНКИ.

— **Правиборчі махерства.** З Вучаччини пишуть нам: Дня 13. с. м. переведено в Коропци правибори в спосіб, як се бувало за ґрафа Казя. Комісар староства допускав ся таких різких надужить, що Русини, хотяй добре з'орґанізовані і числом своїх виборців в десятеро перемагаючі противника, упали. Комісар велїв жандармам не пускати до виборчого льокалю Русинів, лише Жидів і латинників, відчитував руских виборців так борзо, що мало кому з них удало ся віддати свій голос. Колиж відчитував Жидів і латинників, ждав на них так довго, доки не явились. Опісля віддав читане правиборчих лїст війтови, що був на своїй лїстї виборцем, відтак Жидови Вайнтравбови, першому аґітаторови війтівскої лїсти і поставленому також на виборця. Вкінци відчитували лїсти правиборчі якийсь жидок Штрейфлер і Рудольф Кноблюх, оба війтівскі, дуже дїяльні у виборчім льокали аґітатори. Ті послїдні чотири відчитували лише своїх сторонників. Коли до Кноблюха зголошувались наші люди і просили, щоби їх відчитано, сей отверто заявив, що зробить се, коли будуть голосувати на війтівску лїсту. Люди не згодились, отже не були допущені до голосованя. Аґітатори і війтівскі сторонники обсадили виборчий льокаль і не впускали туди наших виборців, а що задля натовпу і стиску перед громадским урядом війтівскі посїпаки не могли борзо доставляти своїх поплечників, отворили вікно до виборчого льокалю і туди пересаджували своїх сторонників. Всї ті лайдацтва дїялись в очах ц. к. комісаря і за его апробатою, а коли руский сьвященик кілька разів протестував против того, комісар велїв его жандармом випровадити з виборчого льокалю серед великої утїхи жидків і хрунїв. Зараз потім наші люди відступили від голосованя. На всї ті лайдацтва маємо сьвідків, котрі потвердять все під присягою. Як нас в поганий спосіб побито, нехай посьвідчить слїдуюче порівнане мешканців Коропця: 400 Жидів, 700 латинників Русинів, а 4500 Русинів руского обряду. Ми вислали сейчас протест до намісництва, на кождий факт надужитя подали сьвідків, просили о уневажнене сих правиборів, що нам видерли 11 виборців, письмо зарекомандовали, та великої надії на успіх не маємо. Просимо Народний Комітет, щоби сейчас постарав ся, де треба, аби нашу тяжку кривду усунено. — *Покривджені правиборці.*

З Товмаччини пишуть нам: Правибори в Тисьменици мали відбути ся 11 с м., тимчасом день перед тим перемінено речинець на 10 с. м. А ще в послїдну недїлю оголошено в церквах, що правибори відбудуть ся 11. с. м. Однак кручка п. старости не вдала ся, бо народа зійшла ся сила, около 1000 наших людий. Жандарми пускали до салї виборчої майже самих Жидів. Голосоване відбувало ся лише три години і точно о 11. год. замкнув комісар віддаване голосів. Управнених до голосованя було яких 1800, зійшло ся всїх майже 1000 людий, а припущено лише 163, але між ними около 100 Жидів, решта урядники, Поляки і наші. Очивидно, що Жиди, переперли свою „rządowo" жидівску лїсту. Внесено протест, котрий підписало більше як 450 міщан, як також повідомлено телеґрафічно намісника і президента міністрів про нелеґальність правиборів. — В Марківцях відбули ся правибори дня 13. с. м. Комісар день перед тим заїхав до двора а на другий день трома чи чотирма фірами привіз з собою 30 двірских посїпаків. Тимчасом наших явило ся більше як сотка, але з них припущено лише 12 до голосованя, хотяй нарід протестував против такої нелеґальности. Вибрано дїдича Поляка, війта-хруня і одного двірского посїпаку. Руский парох о. Кархут навіть і не заглянув до виборчої салї. Вибори тревали загалом 25 мінут т. є. від 8·30—8·55. Протест внесено. — Про правибори в Хомяківцї, які відбули ся перед кількома днями, можемо з приємностию донести, що відбули ся правильно. Вибрано самих сьвідомих людий, де причинив ся значно тамошний парох о. Дурделла. — *П. К. Д.*

— **До патриотів равского повіта.** В жовтни 1903 р. заложили Русини равского повіта в Раві рускій кредитове товариство „Віра", що має бути осередком економічного житя в повітї. Та хотяй дирекция того товариства докладає всяких сил, щоби оно стануло на тім становищи, яке фактично таке товариство в чисто рускім повітї занимати повинно, руска суспільність равского повіта на жаль дотепер досить байдужно відносить ся до него і з виїмком одиниць — що правда, треба признати, з обох партий — зовсїм, ним не занимає ся; ба є навіть патріоти, що по инших равских касах льокують свої капітали, а до нашої каси навіть з удїлом до тепер не приступили. А чейже удїл 20 корон не така велика сума, щоби її не можна було зложити в рускій касї та стати її членом, хочби лиш для самої цїкавости і для пізнаня, як се товариство веде ся та який его розвій. Тому кличемо до вас, патриоти равского повіту, що до тепер не є ще членами: приступайте самі з удїлами та наклонюйте селян, щоби в члени товариства приступали і видобувайте свої капітали з инших равских кас і льокуйте їх в касї рускій, щоби се товариство розвивало ся та стануло на тій висотї, на якій руске економічне товариство в чисто рускім повітї стояти повинно. — *Дирекция.*

— **Зелїзнича катастрофа.** На стациї Новий Заґурж наїхала нині в ночи о год. 12 машина на поїзд, що їхав до Стрия. Три вози ушкоджені вихопили ся з шин, кілька осіб є легко ранених, одна тяжко. Потерпів також кондуктор Ґрубский, ранений в голову. Поміч лїкарску уділено потерпівшим в Заґуржу. Наслїдком карамболю поїзд прибув до Стрия з одногодинним опізненем.

— **Пожарний курс** з членами пож. філії „Сокола" в Мшанї" коло Львова відбув ся в недїлю дня 15 с. м. В читальнянім домі зібрало ся по береги селян, де делеґати львівского „Сокола" виложили теорию пожарництва, як також задачу і обовязки членів взглядом тов-а. Відтак переведено на дворі вправи походові, з сикавкою і „панцом водним. Опісля для вправ кілька алярмів, з яких послїдний випав зовсїм поправно. — Заложене „Сокола" в Мшанї, то заслуга адвоката д-ра Федака, який відступив належачий ся ему гонорар від селян, на завязане і на перші прибори тов-а. Мшана, хотяй не чутна на часописях — є одним з найлїпше з'орґанізованих сїл в Галицкій Українї. Кілька власних крамниць, читальня, каса, „Союз" і зсип збіжа, то муравлина праця тамошного пароха о. Січиньского. Замітити належить, що гурток місцевих Поляків винаняв свій склеп Жидови, який платить їм відповідну ренту. — *В.*

— **Дрібні вісти.** В недїлю, 15 с. м. відбуло ся у Львові на пл. Солярнї посьвячене під будову костела св. Єлисавети.

Добра Богданівка в скалатскім повітї перейшли на власність ґр. Баворовского з Сороцка, що купив їх від п. Домбчаньскої за 800.000

Наради деканів львівскої диецезиї обряду римо-кат. відбувають ся нині і позавтра в палатї польского архиепископа у Львові.

В Стрию наступила онодї вечером експльозия в машинї, що виробляла ацетиленове сьвітло для віденьскої каварнї; оден робітник ранений а всї доконичні шиби вибиті.

В Бремі відбув ся недавно конґрес в справі поборюваня торговлї людским товаром, причім на основі статистичних дат стверджено, що найбільша торговля живим товаром веде ся в Будапештї і у Львові.

У Львові кинула ся з першого поверха дому ч. 41 при ул. Льва Сапіги 41-лїтна Мария Дузикова, жінка возьного політехніки, і померла наслїдком потовченя.

Цїсар надав жандармови Войтїхови Яглї срібний хрест заслуги за уратоване дитини з огню.

Автор голосної повісти „Aus einer kleinen Garnison", поручник Більзе, що наразив ся на переслїдоване з боку прусских військових властий, як доносять з Сарбрікен пропав нагло без вісти. Здогадують ся, що его убито.

Видовища і забави.

В суботу дня 21. с. м. відбудуть ся заходом тов. „Руска Бесїда" у Львові в власних комнатах вечерницї з танцями. Вступ від особи 1 К для пп. академиків 50 сот. Початок о 9 годинї вечером. — *Виділ.*

Померли.

— **Ольга Кирчівна,** учителька в Перегиньску, померла дня 16. с. м. в 38 роцї житя а 16 учительскої служби на грудну недугу у свого стрия Павла Киртова в Ланчинї. Покійна була щирою Русинкою і такою манїфестувала себе перед иншими учительками, незважаючи на неласку із за того із сторони своїх зверхників, навіть таки Русинів. В. її п.!

Специяліст в діточих недугах
Д-р В. Гукевич
довголїтний асистент ц. к. юбилейного шпиталю діточого у Відни 837
ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4, I. п.

Адвокат д-р Кос
в НАПУШИ
гляд'є рутинованого конципієнта.
891 6—?

Д-р Рудольф Мілер
лїкар внутрішних недуг
повернув до Львова і ординує при ул. Городецкій ч. 28. 916 1—1

Коперницкий і Син
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. I.
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Учениця VI. кл. ґімназ. шукає лекциї на село. Зголошеня під „Учениця фільольоґ" poste restante головна почта Львів 73.

Ученик VIII. кл. ґімназ. пошукує лекциї на провінциї. Близші інформациї під: „Diligentia 4", poste restante Львів.

Мужчина здібний до закладаня хору, так сьвітского як і церковного, міщаного або мужеского, шукає місця по дешевій цїнї. Оголошеня приймає під: poste restante К. Р. Тернопіль. 919 1—3

Особа, що знає ся на господарстві, сїльскім і домовім, прийме посаду до управи дому у сьвященика вдівця. Зголошеня: П. Сайківна, Львів, ул. Зиґмунтівска ч. 11, двері ч. 8. 920 1—3

ФОРТЕПЯНИ переграні Швайґгофера, Штінґля, Езера і т. п. поручає найдешевший склад фортепянів під фірмою М. Войнарович, Ринок ч. 17. Яко правдивий фаховець можу ручити за доброту і тревалість набутого у мене інструменту так нового, як і переграного. 50 2—2

Реньске природне вино
1 фляшка . . . . К 2·40
10 „ . . . . . „ 22·—
поручає торговля
ІВАНА БОРИСА
в Перемишли. 918

З покої з передпокоєм, кухнею і бальконом до винаймленя від 1 падолиста с. р. ул. Головацкого ч. 7, I. пов. Першеньство мають Русини. 838 3—3

Стара деревяна церква
і дзвінниця, ще в досить добрім станї, зараз на продаж. Зголошеня приймає руско-кат. уряд парохіяльний в Озерянцї, почта Заруде. 899 2—3

Поручаю літургічні вина (Messweine) під моєю особистою ґарантиєю від 33 крейцарів за літр австрийского і від 55 кр. за літр токайско-самородного franco кожда стация. При замовленю прошу покликати ся на „Діло“.

З поважанем

822 10—30 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

М. НАС

Львів, ул. Шпитальна ч. 28

поручає свій великий вибір всякого рода поїздів, нових і переїзджених, в ціні дуже приступній, приймає їх до заміни, переховання, в коміс на продаж або купує за готівку. Також приймає замовленя до вінчань елеґантні повози з білими мінями, що походять з цісарскої стадинни, і виповняє поїзди та коні під верх. 191 2—3

ЗНАМЕНИТІ ЦУКРИ фунт 80 с.
КАРМЕЛЬКІВ фунт 40 сот.
поручає:

Фабрика Трочиньского

883 **Львів, ул. Фредри.** 5—12

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельоване. Власний виріб кавчукових і металевих стампілій, ґравюри на метал і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілій.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Сикстуска ч. 14.

Що?!... — Тато позволили, батже се АНТІНІКОТИНОВІ ТУТКИ ЯКОБІ.

ПОЗІР! Правдиві лише в коробках від циґар.

Ц. к. трафіка специяльностий **В. БІЛІНЬСКОГО** Львів.

306 26—26

Робітню знарядів церковних

другу руску в Галичині поручає

Василь Дуткевич

бронзівник в Перемишли.

Приймає чаші до золоченя, дароносниці, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золоченє і срібленє відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, ліхтарів, павуків.

ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, Бронзівник

Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 595 38—90

Сьвітло церковне і столове

з охоронною марною +. **М. Ц. Н. Т.** *поручає*

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“

I-а найкрасше по 172 кор. за 100 кільо.
II-а дуже добре по 156 кор. за 100 кільо.
III-а добре без знаку +. М. Ц. Н. Т. по 128 К за 100 кіл.

Від сих цін для церков 10 опусту.

Ціна I-а II-а loco фабрика, III-а loco стация Львів.

830 Сьвітло наше горить ясно, не коптить і не спливає. 10-18

ІВАН ІГНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Сукониці ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опаленє 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печенє шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалінове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґліцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекцийно-гіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порпаї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танінове мило з ґліцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порпаї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 55—84

Земля на продаж.

Товариство „Краєвий Союз Кредитовий у Львові“ (Ринок ч. 10) має на продаж землю в слїдуючих повітах: Мостиска, Яворів, Щирець, Старий Самбір, Жидачів і Коломия.

Зголошувати ся треба як найскорше. — Близших інформаций уділяє Дирекция сего Товариства. 869 4—10

СКЛАД ЦЕРКОВНИХ ТОВАРІВ

богато заосмотрений в найновійші ризи, лямпи і всїлякого рода церковні знаряди поручає

„ДОСТАВА“

товариство зареєстроване з обмеженою порукою в **Станиславові, ул. 3 мая ч. 4.**

Принимає церковні ризи до направи, чаші до золоченя в огни і відсилає посьвячені.

На жаданє виготовляємо фелони грецким кроєм (після кур. Є. Е. Впреосв. Митрополита).

Образи на полотні і блясї до вівтарів, іконостасів, сальонів.

Другий торговельний відділ посередничить в купні і продажи машин, збіжа яєць і т. д.

Поручає січкарні, млинки і инші машини рільничі і господарскі, славні машини до шитя „Вікторія“, одинокі з рускими написями і поученями.

Принимає замовленя на вино, солонину, полотна, суперфосфати і достарчає всьо по цінах фабричних. — Всякі замовленя залагоджує ся без проволоки.

917 Дохід на запомогу церков і народні цїли. 1—3

Навоженє лук

Жужлевою мучкою Томаса

єсть

найлїпшим і найдешевшим навозом фосфоровим під всї управні ростини. Чим більша грясть муки, тим дешевше припадає 1 кґ.% фосфорової кислоти, тому, що кошти перевозу муки високо- і низько процентової є однакові. Крім сего високо процентова мука ручить за фабрикат без заміту, підчас коли мука низькопроцентова є часто фальсифікатом.

!! Бачність на знак „Зоря“ !!

Ґенеральний репрезентант **„Фабрик фосфорів Томаса“** в Берлинї, **ИОСИФ КАРРАХ,** *у Львові, ул. Ягайлоньска ч. 22.*

Цїнники і обяснення даром і оплатно. 604 21—25

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЄ АРТ. ЛІТОҐРАФІЧНЕ

під фірмою:

АНДРІЙ АНДРЕЙЧИН і СПІЛКА

Львів, ул. Коперника ч. 17.

Виготовляє білети візитові, запрошеня на вінчаня, балї і вечерки, грамоти, образи, вартостні папери, мапи, ноти, етикети, плякати і взагалї всї роботи, які входять в обсяг літоґрафії.

Поручену роботу виготовляє ся на час і можливо дешево.

Машини порушані силою електричною! 544 34—?

Заснована **1782** Заснована **1782**

Цїс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно в найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковaних цїнах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і сполоджених та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цїнники і інформациї висилає ся на домаганє оплатно і даром. 347 22—26

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

У Львові Ринок ч. 11 (напротив тов. Просьвіти.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, лїсок, шкіряних виробів, російских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумерії.

Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутериї. 760

По найдешевших цїнах. Без конкуренциї.

Вповажані о. о. Парохи

пп. урядники і инші добре ситуовані особи спроваджувати могуть за готівку або на кредит від ново заснованої фірми:

„ЗОРЯ“ („Jutrzenka“)

всїлякі можливі товари, а також зимову конфекцию для Панів, Пань і дїтий товари футряні, дамскі і мужескі капелюхи, обуву, всїляке біле, деревляні і желїзні меблї, лямпи, порцелянові посудини, ДИВАНИ, портієри, фіранки, хідники, капи, ковдри, килими, шифони і т. п. — Гарний ілюстрований цїнник висилаємо за надісланєм 10 сот. марками.

Управа першого край. Дому товарово-експортового **„ЗОРЯ“** („JUTRZENKA“) Львів, пасаж Міколяша I. п. 48. 614 2—4

Театр Езера! *ул. Янівска число 2.*

Мирові переговори між Росиєю а Японом. — Богослуженє в Царскім Селї. 897 1—1

Отсим маємо честь новідомити Всч. Духовеньство і П. Т. руску Публику, що дня 28 вересня с. р. отворили ми **у Львові Ринок ч. 41** наш склад під фірмою:

СКЛАД ТИРОЛЬСКИХ ВИН

Є. Екс. Иосифа барона ді Паулього.

Поручаючись ласкавим зглядам Всч. Духовеньства і П. Т. руської Публики, маємо честь запевнити єї, що вина наші є натуральні, за що ґарантуємо. Продаж вин лишає в оригінальних фляшках і бочках. Висилка вин на провінцию відбуває ся з нашого вільного складу на Знесїню. Поручаючись ласкавим зглядам П.Т. Публики остаємо з глубоким поважанем

Склад тирольских вин Є. Екс. Йосифа барона Ді Паулього у Львові, Ринок ч. 41.

Цїнники даром і оплатно. 886 2—?

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

Де Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан **12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в недїлю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що недїлї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Верґомета (в понедїлок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в недїлї і сьвята.)

„ Кракова **2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·95, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).

„ Підволочиск 7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.

„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.

„ Рави руской 7·50.

„ Станиславова 8·05.

„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.

„ Яворова 8·18, 4·32.

„ Коломиї 10·05.

„ Ряшева 10·35.

„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).

„ Белзця 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полуднем (тільно в недїлї і рим.-кат. сьвята, 1·45 пополудни (тільно в недїлї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.

„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9. і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тільно що недїлї і сьвята.

„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)

„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова **12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Замонакого (від 25/6 до 15/9), Осьвенцїма (від 25/6 до 15/9), Велїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)

„ Іцкан **2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,(Ворохти (від 1/7 до 30/9) що недїлї і сьвята.)

„ Підволочиск 6·30, 10·55, **2·—**, 9·—*, 11·05*.

„ Яворова 6·55, 5·58.

„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кокавини (від 1/5 до 30/9 що недїлї і сьвята.)

„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.

„ Белзця 11·10.

„ Ряшева 4·10.

„ Коломиї 5·50.

„ Рави руской 7·30*.

„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.

„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тільно що недїлї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тільно що недїлї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.

„ Рави руской 11·15 в ночи кождої недїлї.

„ Янова 6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9і 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята) 3·08 полуд. (від 14/5 до 10/9) - 5·58 пополудни.

„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)

„ Любіня вел. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черемними тонкими; поїзди нічні є означені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні біжучі їзди на часом біжучи всякого иншого рода, інвестровані провідниками, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день з мійсцем бюрі д. н. державних зелїзниць, касам Гаусмана ч. 9. 65

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 223. Львів середа 5 (18) жовтня 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulavski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

„Руске державне право“.

Політично-правне застережене та протест п. Олесницкого в справі Вавелю викликали в польскій пресї — як се нами зазначено уже вчера в статї Furor polonicus — не лише самі ординарні лайки та дикі напасти, але і пробу опрокинути поважний протест Русинів і серіозні єго основи, різно поважними і серіозними — бодай із зверхного виду — арґументами. Зробив се іменно найповажнїйший орґан польских політичних керманичів, краківский Czas, в статї під покладеним в горі заголовком: — „Руске державне право“.

Коли решта польскої преси, як: Głos Narodu, Gazeta Narodowa, Słowo polskie і т. д. осьмішує ся намагаючи вмозити в себе і в публичну опінїю, немовто декларация п. Олесницкого не мала нїякої ваги, а рівночасно своїми скаженими напастями на сю декларацию, засьвідчає як-раз противне — Czas зрозумів, що кпинами анї лайкою не затре поважного враженя і значіня виступу п. Олесницкого та тому з історичними і теоретичними арґументами в руках пробує ослабити вагу руского протесту, коли вже не звести єго значіня до зера. Виводи Czas-у заслугують будь-що-будь на серіозну відповідь, з якою отсе і поспішаємо.

Та підім перше слїдом перебігу думок і виводів Czas-у.

Історичний титул — каже Czas — який протиставлено в декларациї п. Олесницкого польским державно-правним претенсиям не має властиво нїякої ваги. Історичне „право“ корони угорскої до східної Галичини опирало ся на кількох відорваних фактах ефемеричного забору, а зникло раз на все разом з тим, як Людвик Анжу, король угорский продав се право Казимирови Великому, королеви Польщи, за 100.000 фльоренів умовою з 1352-ого року. Витягли єго на сьвіт, не вірючи в єго серіозність, аж австрийскі „kauzypedry“ з часів Марії Тереси, або сею фікциєю виправдати забір Галичини Австриєю, а тепер д-р Олесницкий у своїй декларациї соймовій. Так сконструоване „руске державне право“ — пише дальше Czas — є однак унїкатом в історії Европи. Титул, на який покликав ся д-р Олесницкий, єсть запозиченим з угорского державного права і сьмішно, коли Русини кують собі з него якесь своє державне право.

— „Ми привикли до сего — пише Czas — що европейскі нациї, коли підносять державно-правні жаданя, основують їх на своїй, а не на чужій независимій минувшинї історичній, що — одним словом — вони мають своє власне державне право. Тому руске „державне право“ в Галичинї є унїкатом в цїлім сьвітї — каже Czas та радить нам не тикати сего права, коли не хочемо представити ся народом без державної минувшини.

Czas однак „ласкавий“ для нас та признає навіть, що державне житє Руси старше від такого-ж житя Польщи, але упало заки витворила ся одноцїльна нация руска. „В тім — кінчить Czas — лежить загадка цїлої теперішної рускої полїтики і конечність для руских полїтиків робити полїтику етноґрафічну, а неможність вести полїтику історичну. В сім як-раз ріжниця між полїтикою рускою а польскою, між рускою етноґрафічною а польскою історичною, в тім також і ріжниця поглядів на квестию східної Галичини. І додаємо: уся слабість, але й уся сила рускої полїтики лежить в єї етноґрафічнім становищи, становищи, що від історичного безперечно (?!) низше (?!), але для Русинів одиноко безпечне і національно користи їм запевнююче. З хвилею, як Русини сходять із него, мусять — як д-р Олесницкий — зійти на манівцї державного права... угорского і справу свою осьмішити. А передовсїм мусять на поли права історичного стрінути ся з иншим державним правом, що не є фікциєю австрийских „kauzypedrів“ XVIII-ого віку, але оперте в минувшинї на віковій цивілїзацийній працї, а в сучасности на двох найвисших суспільних верствах: шляхтї і міщаньстві, — мусять стрінути ся з правом історичним польским!“

Отсе навели ми, в послїдній части навіть у дословнім перекладї, виводи Czas-у, аби дати їм належну відправу.

Перш усего сконстатувати належить, що, зводячи квестию на поле „руского державного права“, Czas — очевидно з полїтичним розмислом — відвертає увагу опінїї публичної від головної справи, о котру розходить ся, а іменно від справи Вавелю і польских правно-державних аспірациї що до Галичини. Тимчасом декларация п. Олесницкого не займає ся „руским державним правом“ а головна цїль єї не проголошене і оборона такого права, але протест против польского державного права на Руси. Коли д-р Олесницкий згадав між иншими арґументами своєї декларациї і про титул, на основі якого галицка Русь прийшла під скиптр Габсбурґів, то має се в першім ряді значінє неґативне, як заперечене польских державно-правних претенсий до галицкої Руси. І в тім лежить точка ваги послїдної декларациї соймової Русинів.

Czas вправдї намагає ся в своїм історичнім виводї ослабити на всякий случай значінє історичного арґументу декларациї. Та тільки тут мусимо єму відмовити історіоґрафічної правдомовности або знаня, а затим і справдїшного успіху. З правом угорскої корони до королївства галицкої Руси — коли вже говоримо о сїй справі — не така коротка та проста история, як се виходило би з представленя Czas'у. Угорскі претенсиї і приналежність Галицкої Руси до угорскої корони цїлком ще не закінчили ся умовою Людвіка Анжу з Казиміром Великим та тими 100,000 фльоренів, на які оцїнено вартість предмету умови. Історія каже нам якраз противне, а іменно: що Гал. Русь набув Людвік Анжу, король Угорщини, ще перед окупациєю єї через Казимира Великого, і то набув дорогою умови з Дмитром Дедьком, воєводою і фактичним реґентом Галичини; що сей Дмитро Дедько як реґент і васаль з угорскої руки правив дальше Галичиною та що Людвік Анжу титулував єго своїм васалем — „vir noster“, себе-ж королем Руси, що дальше умовою з року 1350 (а не 1352!) Людвік Анжу (мабуть по смерти Дедька) на основі права угорскої корони до Галичини дав єї лише в личне досмертне посїдане Казимирови Великому як землю угорскої корони; що по смерти Казимира Великого Галицка Русь перейшла знов назад у безпосередну власність угорскої корони і як таку власність сеї-ж корони Людвік Анжу дав єї у лено свому крівнякови і палятинови угорскому Володиславови князеви Опольскому, як угорскому васалеви; що як васал з руки угорскої Володислав Опольский правив галицкою Русию двома наворотами через кільканайцять років, підписував ся князем гал. Руси, а васалем Угорщини, бив монети з гербом Руси і з іменем та титулом своїм як васаля та іменем і титулом Людвика Анжу як короля Угорщини і свого зверхника; що й опісля, коли користуючи ся скрутним положенєм Марії Анжу, дочки і наслїдниці Людвіка на Угорщинї, Ядвіґа, королева польска і єї муж Ягайло заняли галицку Русь, то в тимчасовій угодї з приводу сего факту Угорщина зависла вправдї доходженя своїх прав, але лише часово, бо тілько на час житя Ядвіги, а тим самим не зрікла ся нїколи своїх прав до корони галицкої, — корони, яку фактично довший час посїдала і яку набула скорше від Польщи, ще й до того дорогою умови з правним репрезентантом гал. Руси, воєводою Дедьком, а не простим правом пястука, як се мала ся річ з забором Ядвіги і Ягайла.

Отсе суть історичні факти, які ми навели певне не на те, аби мотивували ними угорскі права на гал. Русь, але щоби виказати, як кульгає історична ерудиция чи правдомовність Czas'у, затим як хибні єго виводи що до вартости титулу, на якім примучено гал. Русь до корони Габсбурґів. І коли би справдї угорским полїтикам замануло ся виступити з „дикою“ — як Czas каже — претенсиєю до галицкої Руси, мали би за собою на всякий спосіб кращий і старший полїтично-правний титул від титулу Поляків. Се розуміли добре „kauzypedри“ австрийскі з кінця XVIII-ого віку коли на основі сего як-раз титулу віндикували Галичину для Габсбурґів, як угорских королїв, хоч могли би були — уже певне зі слабшою рациєю — віндикувати єї як часть Польщи на основі факту, що в Габсбурґах плила і кров Ягайлонів.

Як казали ми однак у горі, то з руского боку в соймовій декларациї ужито сего історичного арґументу лише в неґативнім значіню, як заперечення прав Поляків до гал. Руси — так, як певне не наша річ боронити прав угорскої корони. Коли-ж Czas дедукує, начеби у декларациї своїй Русини позитивно станули на становищи угорского державного права та на нїм схотїли оперти своє державне право і тим лише осьмішили свою справу, то ми розуміємо аж надто добре, що се лише диялектична хитрість підвавельского орґану, котрий сам будує вітряки, з якими бажає поборикати ся. Czas дуже добре се розуміє — тілько удає, наче би не замічав сего — що коли польске право державне що до східної Галичини опрокидує ся між иншим і обговорюваним титулом, бо се в цїлости оправдане і має таке значінє, що в Австриї, офіцияльно з боку держави проголошений титул мусить мати більшу правно-полїтичну стійність від усякого иншого посторонного та ким-небудь придуманого титулу, як се має ся річ з титулом Поляків до гал. Руси.

В другій части своєї статї Czas, пустивши ся на широкі води полїтичної фільософії, переводить характеристику і антітезу полїтик: рускої як етноґрафічної і польскої як історичної, та в своїй печаливости о Русинів радить їм не вступати на терен історичного права — коли не хочуть осьмішити ся. Ми радо признаємо ось тут слушність спостереженя Czas-у що до засадничих прикмет порівнаних ним полїтик обох народів, і не тілько признаємо, що наша сила лежить в етноґрафічнім принципі нашої полїтики, але навіть з натиском зазначимо, що в нинїшних часах демократизациї усего житя, коли широкі народні маси приходять до рішаючого голосу, полїтика етноґрафічна стає єдино раціональною і єдино має будучину перед собою, — тим більше у народів вже по свому суспільному складові як се має ся річ з Русинами демократичних.

Коли-ж за правом Русинів на гал. Русь промовляє найважнїйший титул і етноґрафічна фізіоґномія східної Галичини та етноґрафічно-полїтичний принцип, то з сего ще однак нї трохи не слїдує, щоби ми, Русини, споконвічні мешканцї сеї землї і перші полїтичні єї орґанїзатори, мали — як се „радить“ нам Czas — не підносити наших історичних прав до неї та мали і дали їх нехтувати. Землю сю лишили нам у спадщинї ті, що перші засадили і високо розвинули в нїй культуру перенату з християньско-грецкого сьвіта, а обильно заплоднену могучим розмахом українсько-руского народного ґенія. І коли нинї нам не рівнодушний факт, що в офіцияльній титулятурі австрийского монарха містить ся титул „короля Галичини і Володимириї“, то се знак, що почуте історичного права на сю землю в нас так само нинї живе, як було живим тодї, коли ще корона Галичини і Володимириї спочивала на сьвітлих головах Романа „самодержця“ та Данила короля всеї Руси. Наше самостійне і могуче державне житє старше тут усякої иншої державної нормиги, а відгомін єго полїтичного значіня в просторах віків так сильний, що дзвенить до нинї голосною луною не лише в серцях мілїонів руского народу але і в офіцияльній та торжественній титулятурі монархів держави, якої горожанами єсьмо. Цїсар Австриї не лише єсть „Imperator Austriae“ але і „Galiciae et Lodomeriae Rex“, і се єсть наше руске державне право, якого зрікати ся не думаємо і яке подбаємо піднести, оборонити і зреалїзувати, коли настане слушний по сему час.

Коли-ж уже станемо слїдами Czas-у розбирати, який кому титул — етноґрафічний чи історичний — більше служить що до східної Галичини, та загалом в межах Австриї і австрийского державного права — то на се скажемо нашим противникам коротко а твердо, нам, панове, служать тут оба титули, так етноґрафічний як і історичний, ни-ж не лише, що на нашій земли лишені усякого титулу, але і на своїй — на Мазурщинї і в краківскім — нема для вас в Австриї нїякого иншого титулу, крім етноґрафічного — так, як титул „короля Польщи“ в Австриї не істнує, а одиноким нинї правним єго власником єсть „король Польщи“ — Микола II-ий Романов, якому певне не стане на перепонї і ґраф Ґолуховский з своїм „дружним зближенєм“, коли він схоче декому пригадати, хто тепер розпоряджає польским державним правом.

„Зауфанє людку“.

З Камінки струм. пишуть нам:

На день 12 с. м. заповів, з огляду на наближаючі ся вибори, посол в V куриї князь Павло Сапега збори виборців до Камінки в цїли зложеня справозданя з своєї посольскої дїяльности. Хотяй збори сї держав повітовий маршалок п. Тулїє в як найбільшій тайнї, запрошуючи на них лише польских обшарників, місцевих польских урядників і послугачів, з сїл лише війтів — з рускої інтелїґенциї запрошено лише місцевого пароха о. М. Цегельского і д-ра Ступницкого тай то доручено їм запрошеня всего на день перед зборами — то місцеві Русини довідались таки про сї збори і узнаючи, що звіт сей єсть прямою наругою над виборцями V куриї, постановили за всяку цїну недопустити до сего, щоби „poczciwy ludek ruski“ ухвалив спокійно „uznanie i podziękowanie panu księciu“.

Збори були заповіджені на год. 10, та равский князик, по великопаньскому звичаю, приїхав доперва о год. 11½. За сей час вдало ся „нашим“ — з признанєм для Камінеччини мусимо піднести, що значна часть начальників громад була по нашій сторонї — війти до салї. Князь з великопаньскою міною, оточений виділом ради повітової, урядниками староства, дооколичними обшарниками, місцевими урядниками, з котрих деякі були в контушї, війшов неначе тріюмфатор до салї. П. Тулїє зміркував зараз, що ситуация небезпечна, що „наших“ більше, та зарадити сему вже не міг.

Номінований на предсїдателя зборів п. Тулїє удїлив голосу послови. Зараз з самого початку єго бесїди зірвала ся буча. Коли п. Сапега почав в бруґальний спосіб критикувати „гидру“ обструкциї, називаючи всїх людий, що роблять обструкцию „warchołami i niecywilizowanymi“, почав народ кричати „То неправда, то брехня!“ П. Тулїє зірвав ся мов бішений і почав кричати „Kto tu ma gadać, jak książe mówi, wy tu nie macie prawa, nie macie zaproszenia, wynoście się, bo was każę wożnemu wyrzucić“. На се зірвала ся правдива буря, народ почав шуміти, а д-р Дм. Левицкий заявив, що ми тут всї виборцї з V куриї і маємо право слухати, що для нас зробив наш посол, та що з відси не вийдемо. Тулїє і Сапега зміркували, що ситуация для них досить небезпечна, успокоїлись і посол зачав вичисляти добродїйства, які він для V куриї зробив, іменно підвисшене форшпанів, реґуляция рік, ковґруа і трактат торговельний з Німеччиною, над яким розводив ся мало не годину, вичисляючи всї дати тарифи цлової та закону ветеринарийного. Народ сьміючись говорив голосно, що

що він нам то все говорить, вас то нічого не обходить, от пускає нам тумана в очі!" На закінчене взяв п. посол ось-такий політичний Meisterstück: „Przechodząc do ogólnego bezpośredniego prawa wyboru, powiem, iż jako człowiek, jako katolik, jako członek rodu Sapiehów i jako przynależący do wolnomyślnego narodu nie sprzeciwiam się ogólnemu prawu głosowania, nad wnioskiem Kramarza nie mogłem jednak nigdy głosować, bo nie pozwolę, by parobek głosował, a jego gospodarz nie". (!!)

По скінченю сеї бесіди, котра викликала невдоволене не лише у селян, але навіть у польскої інтеліґенциї, вніс сейчас якийсь польский сьвященик *подяку* „księciu panu" за его напятноване обструкциї і „zaufanie" за его посольску діяльність. Нім однак зміг п. Тулїє піддати се внесене під голосоване, зголосив ся до слова д-р Михайло Олїйник і в незвичайно різких та поривистих словах напятнував ворожу діяльність посла для V курії, его становиско в справах руских, головно в справі виборів, страйків і в справі руского університету. По д-ру Олїйнику виступив о. Цегельский і той рівнож в острих і ядренних словах напятнував шкідну діяльність посла для нашого народу, вороже становиско его і кола польского для справ руских головно шкільних і візвав народ, щоби послови не ухвалити довіря, бо такий посол на наше признане не заслугує. Серед розбуреного вже народа зголосив ся до слова д-р Дм. Левицкий. Передовсім напятнував він наскрізь некультурне і нецивілїзоване поступоване предсїдателя, котрий виборців з посольского звіту хоче викидати возьними, а звертаючи ся до бесіди п. Сапеги заявив, що се есть прямо наругою, щоби такий посол, що через цїлу каденцию дїлав лише на шкоду виборців, еще осьміляв ся здавати перед ними свій звіт. Того заступника V курії нїхто не чув в парляменті за цїлий час каденциї, а тепер, щоби отуманити народ, говорить про мало зрозумілий не лише народови але і самому послови торговельний трактат з Німеччиною і то в хвили, коли сей народ гине в тяжкій нуждї і коли ним потрясає могутня хвиля відродженя в змаганях до загального права голосованя.

В сїм місци встає блїдий з гнїву п. Тулїє і відбирає слово бесїдникови „bo to jest niesłychana agitatorska mowa". І ту доперва зірвала ся правдива буря. Народ, лютий до крайности, почав кричати: „Дайте говорити! Не мило послови слухати, але він на се заслужив!" Серед криків п. маршалка і п. посла з одної сторони а народу з другої сторони поставив д-р Левицкий ось таку резолюцию: „Виборцї в V курії по вислуханю посла кн. Павла Сапеги узнають, що він через цїлий пятилїтний час свого посольства не лише що не дїлав на користь своїх виборців, але виступав все ворожо їх інтересам, і супроти того они его так як від самого початку, і тепер не узнають за свого посла, а за его посольску діяльність висказують ему своє повне негодоване." П. маршалок кричить: „Ja tego wniosku nie mogę dać pod głosowanie, bo księciu już uchwalono zaufanie". На таку крайну неправду народ остовпів. „Що! коли! яке „zaufanie" се брехня, се лож!" — посипалось з усїх уст.

„Książe pan" не сподїючи ся, щоби той народ міг против такого пана як він, аж в так грізний спосіб виступати, а видячи, що народ так розлючений, що може перейти до чинної опозициї, змінив тактику і став майже благати: „Panowie! ten pan nazwał was ciemną masą, a ja uważam was za braci, ja przyszedłem do was jak brat. Przyjdzie czas, że wy się poznacie na farbowanych lisach i na tych ludziach, którzy na waszych barkach chcą zrobić karyerę". На се відповів д-р Левицкий, що він назвав виборців темною масою, бо дїйсно есть богато еще між ними темних, бо якби всї були сьвідомими, то Ви, п. после, певне не були би нинї послом і не важили би ся здавати ту свого звіту. На Вашій фарбі народ вже добре пізнав ся, а такої варнери, щоби на барках тих людий дійти без нїякої заслуги аж до посольского мандату, як се здало ся Вам, се вже в недалекій будучности нікому не вдасть ся". Хтось крикнув „Ходім до дому, се шкандал, щоби ми ту дальше лишали ся" і зараз майже половина людий серед сьміху, гамору і кривду опустила салю.

Панки втїшили ся, бо думали, що може хоть тепер вдасть ся їм ухвалити князеви „zaufanie", та і тут они гірко завели ся, бо зараз зголосив ся до слова п. Гаврило Мулькевич і від него мусїв почути князь еще не одне гірке слово правди. П. Мулькевич висказав аномалію, яка лежить в тім, що князь заступає V курию, розібрав докладно відмінні інтереси таких панів як кн. Сапега від інтересів хлопских, висказав їх вороже становиско против хлопів і завізвав оставший народ, щоби тому панови не ухвалили довіря. По нім забрав еще раз слово д-р Олїйник, висказав пожаточність страйків, та яке становиско займали в тім посли і такий Сапега, котрий тут говорить, що є братом народу, а в дїйсности платить ему „песю" платню. По нім забрав слово д-р Ступницкий і красноріччивою бесїдою загрів народ, щоби старав ся всїма силами через петициї і віча постаратись, щоби в Камінцї Стр. засновано ґімназию з рускою мовою викладовою.

По сїм зголосив ся ще до слова адв. д-р Крувчиньский в польскім контуші. Народ не чекаючи, нім він зачне говорити, виймов майже в цїлости з салї, так що в нїй не лишило ся, в виїмком трех старостиньских війтів, нїякого мужика.

„Si tacuisses, philosophus mansisses" сказав в своїй промові посол князь і здає ся, щоби був знав, яка чекає его халепа, був би еще той рік мовчав, як мовчав 5 лїт, а був би позістав навіки хоч незвісним, але фільозофом...

Учасник.

Сойми.

В чеснім соймі німецкий посол Бахман мотивував свое внесене подїлу видїлу краевого на дві національні секциї і збільшеня числа членів видїлу з 8 на 10. Кожда секция мала би послугувати ся своїм власним язиком урядовим, лише урядова печатка була би уложена в обох язиках. П. Ґр. Букоа вказуючи на се, що так внесене Бахмана як також внесеня пп. Герольда і Подлїпного стоять в певній звязи з собою, бо всї домагають ся виборчої реформи, вніс о відіслане сих внесень до окремої комісиї, зложеної з 27 членів. Чех п. Двожак заявив ся против внесеня Бахмана; за сим внесенем не може голосувати жаден чесний Чех, бо внесене стремить до роздїлу ческого королївства. Жаден Німець не хоче учити ся по чески. У всїх краях, в котрих жие кілька наций, як в Швайцариї, Бельґії і Істриї, жадають від урядників знаня краевих язиків, лише в Чехії нї. По промові Двожака зібрані на ґалериї національні социялїсти зачали кричати; нехай жие загальне голосоване! Ганьба Німцям! Ганьба виборчій кривдї. Маршалок перервав засїдане і казав опорожнити ґалериї. При голосованю принято внесене ґр. Букоа.

При кінци засїданя п. Епінґер предложив внесене, взиваюче правительство, щоби з огляду на се, що вредаґований ним проект закона о виборчій реформі не має виглядів, вредаґувало инше внесене, а іменно, щоби ввело IV. курию з 36 мандатами.

В тирольскім соймі п. Конці поставив нагле внесене о розділ краевої ради шкільної на італїйску і німецку. Наглість внесенбухвалено, а само внесене відіслано до комісиї. П. Шепфер предложив нагле внесене з жаданем виборчої реформи до сойму.

В зальцбурґскім соймі зголошено внесене о візване правительства, щоби мінїмум вільне від особисто-доходового податку (1,200 К) підвисшено і щоби вимір сего податку був справедливійший. Зголошено також внесене о знесене послїдних двох лїт військових вправ і введене урльопів на час жнив.

В долїшно-австрийскім соймі п. Баухінґер запитує правительство, що наміряє зробити, аби австрийску годівлю безрог охоронити перед італїйскою конкуренциєю і перед небезпекою затягненя пошести в наслїдок імпорту італїйских безрог.

В горішно-австрийскім соймі маршалок Ебенгох, отвираючи сойм, згадав також за угорску кризу і висказав надію, що не прийде до розбитя єдности держави і армії.

Угорска криза.

Поодинокі мінїстри нового кабінету Февраря мають бути іменовані в суботу, почім мінїстри того самого дня поїдуть до Відня, щоби в недїлю зложити присягу в руки цїсаря. Правительственні дневники потверджують вість, що рівночасно з іменованем нового кабінету має появити ся меморияи монарха з правительственною проґрамою. Проґрама буде загальна і не буде обговорювати подробиць. Близші подробицї проґрами Февраря лишать ся тайною аж до енунциациї самого президента мінїстрів, котрий, як правительственні орґани запевняють, в коротнім часї буде мати нагоду розвинути свою проґраму.

Magyar Nemzet пише: Факт номінациї Февраря відразу змінить положене. Цїлию правительства Февраря в першій половинї с. р. було тілько приготовлене компромісу між більшостию а короною, а стояло поза сторонництвами. Тепер становище правительства опирає ся на цїлком зміненій основі. Правительство виступить з великою проґрамою що до всїх галузий політичного, економічного, суспільного і культурного житя, а буде кабінетом не лиш відвічальним, але і парляментарним. Супротив зміненого положеня всї сторонництва будуть мусїли тепер заняти становище. Коаліция, котра доси була покликана до утвореня правительства, тепер вже стратила сю місию, так що вже не входить в рахунок. Найблизша будучність політична буде зависїти від становища сторонництв супротив правительства і его проґрами.

ТЕЛЕҐРАМИ.

По війнї.

Токіо. Вчера оголошено урядово цїсарский маніфест о заключеню мира. В маніфестї сказано: „По 20-місячній війнї становище Япану є сильнїйше, ніж перед тим. Російскі повновластцї порозуміли ся з японьскими що до услівий мира і доказали, що їх бажане заключеня мира було щире. Ми ствердили, що услівя мира суть цїлком згідні з нашими бажанями і тому ми підписали мировий договор. Росия знов є приятелем Япану. До наших підданих звертаємо ся з горячим візванем, щоби залишили маніфестациї, котрі суть лише виплывом порожности і наказую, щоби всї напружили свою працю і сили в цїли скріпленя становища держави". Рескрипт до армії і маринарки висказує признане за великі побіди.

Петербург. В збірнику державних законів оголошено мировий договор.

Вашинґтон. Державний департамент зарядив видане задержаних в американьских портах кораблїв російских.

Чорногора.

Загреб. Дневники доносять, що між Чорногорою а Італїєю заключено союз, на підставі котрого з Італїї вислано до Черногори 40 гармат.

Венецуеля.

Берлїн. З Шербурґа виїхав военний вружляк, котрий має взяти участь в морскій демонстрациї на венецуельских водах, разом з сими кораблями, котрі там вже знаходять ся. Підставою операциї буде Порт де Франс.

Марокко.

Танґер. Якийсь бандит увязнив кількох анґлїйских офіцирів. Яко услівя увільненя сих офіцирів домагає ся, щоби увільнено его брата, котрий сидить в вязници в Танґері.

З Росиї.

Петербург. Рада мінїстрів ухвалила приступити до кольонїзациї Сибіру і північного Сахалїну. До кольонїзациї має бути ужите головно війско. Воякам, котрі схочуть там поселити ся, будуть признані як найбільші користи. Звичайні вояки дістануть по 200 морґів і 500 рублїв безпроцентової позички; низші офіцири по 800, а висші по 1500 морґів, котрі собі самі можуть вибрати. Окрім того дістануть висові позички.

Риґа. Утворене надбалтийского ґенерал-ґубернаторства є річию порішеною. В ґенерал-ґубернаторство будуть злучені 3 надбалтийскі провінциї, як се було до року 1873.

НОВИНКИ.

— **Велику демострацию задумують устроїти** социяльні демократи в понедїлок 23 с. м. рано перед соймовим будинком у Львові в користь загального права голосованя. В окремій відозві комітет сего сторонництва взиває робітників, щоби в понедїлок занехали роботу того дня і явили ся перед соймом. В тім часї удасть ся депутация, зложена з делеґатів всїх більших міст з цїлого краю, до маршалка і намісника та предложить їм мемориял в справі загального, тайного, рівного і безпосередного права голосованя.

— **Віче в Бережанах.** Пишуть нам: В понедїлок, дня 16 с. м. відбуло ся тут велике народне віче при участи поверх 3000 народа з читорох повітів. Реферували: д-р Бачиньский про отворене рускої ґімназиї в Бережанах і п. Шміґельский про виборчу реформу. Промовляв також пос. Старух. Одушевлене учасників було незвичайне. Подрібний опис подамо в найблизшім числї. — *Б.*

— **Народ будить ся.** Дня 29. вересня с. р. відбулось отворене читальнї „Просьвіти" в Березові вижнім, повіта печеніжиньского. Здавало ся, що в тім селї неможлива всяка праця, тому що сотки Березівців тягнуть що року з пилами на роботу на Угорщину, Румунію і т. д. і перебувають там довший час, часом пів або три чверти року. Як працювати з тими людьми? Та день 29. вересня був найлїпшим доказом, до чого може довести совісна та безупинна праця. Отворене читальнї відбулось величаво, здвиг народа сягав числом до тисячки. Зараз по вступнім слові п. Михайла Ґеника, студента прав, та по поясненю статутів проф. ґімн. Гнатишаком, делеґатом філії „Просьвіти" в Коломиї, вписалось над півтора сотки членів. Концертова часть випала зовсїм вдоволяючо. Мішаний хор під управою о. Лугового відспівав досить удачно „Марш руских дїтий" та „Ой Днїстре мій Днїстре". Не згірше випав сольо сьпів Н. Бодруґа, місцевого начальника громади „Поворот з чужини". Зазначити треба, що всї точки концерту виконали самі селяни крім скрипкового дуету п. Ярослава Руденьского та п. Мального. Вкінци о. Луговий виголосив ще горячу бесїду і всї присутні відсьпівали народний гимн. Одинока в тім заслуга о. Лугового, що крім тяжкої працї около морального піддвигненя народу зумів найти час та спосіб, щоби і в сїм глухім кутї розбудити житє між народом та положити основи просьвітного руху. — *Гість.*

— **Поясненє на допись** поміщену в ч. 218 „Дїла" з 29,9 (10/10) с. р. під заголовком „З Жовківщини на адресу рускої інтеліґенциї". Від Вп. посла д-ра Короля одержали ми слїдуюче письмо з просьбою о поміщене: Не есть моїм звичаєм відповідати на атаки поміщувані в часописях, в тім случаю однак мушу відступити від засади, бо допись нападаєсь не лише на мене, але на цїлу інтеліґенцию жовківского повіту, закидаючи всїм брак патриотизму з тої причини, що не прибули на віче Мостеньске. Істория того віча була покрита великою тайною, бож его орґанїзатори, помимо того, що добре знали, що в жовківскім повітї єсть політичне товариство — до котрого мимоходом сказавши, они нїколи не належали, — не уважали потрібним анї вказаним бодай повідомити видїл того товариства о наміреню скликаня сего віча, если же узнали за кроп дуже політичний без співудїлу того видїлу взагалї віче устроювати. Доперва 2 дни перед вічем одержав я кореспонденцийну карту від д-ра Невестюка (одного з орґанїзаторів) з повідомленем, що віче має відбути ся, та того дня пораз перший довідав ся, що якесь віче взагалї в Мостах буде. Здивував ся я не мало, довідавши ся доперва з картки, що за два дни віче в Мостах, місточку положенім в жовківскім повітї, а здивоване мое було тим більше, що жию в тім самім повітї, що есьм послом до сойму і ради державної з тогож повіту жовківского, та що есьм предсїдателем політичного товариства, котре чейже не малі положило заслуги в тім, що наш повіт, як каже сам Впов. дописуватель, уходить майже за перший повіт під взглядом політичної сили, — маю отже не лиш претенсию, але і право домагати ся від своїх людий в повітї, щоби о кождій акциї політичній в повітї мене що найменше повідомили тогди, коли сю акцию начинають. Отримавши картку віднїс ся я сейчас відворотною почтою до д-ра Невестюка з запитанем, яке то віче, хто его аранжує і які будуть референти, бо думав, що то віче чисто національне і длятого мене о вічу в послїдній хвили повідомляють. В сам день віча рано отримав я знов картку від д-ра Невестюка з повідомленем, що віче єсть загальне. Довідавши ся так, що віче має мати загальний характер, та що его аранжують на власну руку названі в дописи орґанїзатори, постановив я не їхати на те віче, бож инакше не міг я поступити яко предсїдатель політ. товариства, тримаючи ся цїле мое житє тої єдино здорової засади, що в політицї повинна бути передовсїм карність народна, що політику повинно ся вести під проводом політ. товариства, яке в повітї істнує, бо кождий сепаратизм ослабляє сили в повітї, деморалїзує не лише селяньство, але і інтеліґенцию, та мусить довести до цїлковитого фіяска. Тої засади видно тримала ся вся патриотична інтеліґенция в повітї, котра не уважала потрібним прибути на віче на покаяк тих, котрих таж інтеліґенция на жаднім вічу рускім в Жовкві не видїла. Признаю, що справи піднесені на вічу в Мостах були жизненї, і я яко посол охотно заняв би ся тими справами, если би менї були подані конкретні факти, котрі би я міг зужиткувати чи то в соймі, чи в парляментї. На жаль таких фактів нїхто менї доси не подав, а без фактів сам Впов. дописуватель, если би ему судилось бути послом, не міг би нїчого вдїяти в законодатних тїлах, бо там не вистарчить сама енерґія, а потреба доконче фактів. То само мушу сказати і що до інспектора шкільного „Niedźwieck-ого", про котрого польонїзаторскі розмахи доходять мене глухі слухи, нїхто однак не подав менї до нинї анї одного конкретного факту, хотяй я старав ся дізнатись о таких промахах того „sprężystego" інспектора, та в кругах учительских хотїв довірочно дещо довідатись, що можна би публично чи то в соймі, чи в парляментї, як належить, напятнувати. Если Впов. дописуватель знає такі факти, най буде ласкав подати менї їх до відомости, а я певно сповню мій посольский обовязок. На закінчене взиваю Впов. дописувателя, най подасть явно і отверто, в чім добачує у мене політику кокетованя і взаїмної адорациї, най не стріляє в пова плота, а най дасть факт підписавшись повним іменем, а я готов кождої хвилї посьпадати мандати, если того зажадають патриоти і виборцї моїх округів виборчих, щоби дати їм можність вручити мандати самому дописувателю, котрий нараз став так дуже енерґічним поборником рускої справи. — *Д-р Михайло Король.*

— **Страйк учителїв.** З Турки над Стрийом пишуть нам: Дня 16 с. м. всї учителї тутешної мужескої 5-клясової школи занехали науку і розпустили дїтвору на необмежений час. Причиною сего страйку є дивне поведене предсїдателя місцевої ради шкільної, о. Михайла Прухницкого, місцевого руского парока і маршалка повітового. Сей панотець так занятий своїми заходами о всякі „гонори", що не має часу сповняти найкардинальнїйших обовязків предсїдателя шкільної ради. Мимо кількаразової пригадки управи згаданої школи, щоби постарав ся для школи о паливо, наука мусїла відбувати ся серед діймаючої студени і то з дня на день все більшої. Дійшло до того, що дня 14 с. м. температура в школї виносила — 5° Реоміра! Чи при такій студени можлива наука, підчас коли нормальна температура в школї в зимі, означена шкільними приписами, не може бути низша від + 13° Реоміра? Але все те славетному предсїдателеви байдужне, байдужно ему, що дїтвора приходить до школи майже года й боса, в додатку голодна, що наслїдком нестерпимої студени в школї наражена на ріжні недуги, а навіть смерть. Супротив того не диво, що учителї, не могучи довше терпіти такої аномалії, устроїли страйк. — *М. М.*

— **Чим займають ся польскі бецирки?** Надіслано нам куверту з фірмою повітового видїлу в Станиславові, з урядовою стампілею і неофранковану, бо „rzecz urzędowa wolna od opłaty pocztowej". Добуваємо із середини ту „rzecz urzędow-y" і бачимо кекский афіш, що оповіщує аматорске представлене „музичного товаржиства імени Монюшкі" в Станиславові. Показуєть ся, що до діяльности польских бецирків належить також устроюване аматорских представлень та що рекламоване таких „урядових" чинностий відбуваєть ся на кошт ц. к. почти. Каридостойність такої маніпуляциї, що під урядовою фірмою зберігає зовсїм приватну річ від почтової оплати, аж надто очивидна, але не в Галичинї. Діють ся у нас многі инші безправства, чомуж і польскому бецирковн не вільно переступати закон безкарно, коли тільки ходить о „цель народови?" Дирекция ц. к. почт певно за се на повітовий видїл в Станиславові не гнїваєть ся...

— **Пожарний курс в Перемишли.** Заходом української молодїжи відбуде ся дня 3. і 4. падолиста с. р. пожарничий курс під управою упрошеного фахового чоловіка п. Ш. зі Львова а під наглядом начальника мійскої огневої сторожі. Про поміч в наглих випадках буде викладав п. д-р М. Долиньский. Селяни з дальших сторін одержать даром нічліг. Взиваємо товариства „Січи" перемиского округа, щоби безуслівно вислали на сей курс учителя і II. четаря, а заразом запрашаємо товариства „Соколи" і

ґімнастичні товариства ім. Качковского, як і людий з тих сіл, в яких доси не основано ще ніякого товариства пожарничого, щоби загостили на сей курс, повідомивши нас вперед переписним листком. Всї письма в тій справі просимо адресувати: „І. Боцюрнів, кандидат адвокатури в Перемишлї“. — Гаразд! — *Заряд українскої молодїжи!*

— **Не даймо себе іґнорувати.** Пишуть нам з міста: В послїднім часї розіслано у великій скількости „Prospekt der Friedens-Lotterie“, виготовлений в чотирох мовах, а також льоси, зладжені аж в шістьох мовах. Між тими всякими мовами є очивидно й мова польска, але з рускої анї слїду. Супротив того обовязком Русинів є звернути ті льоси під адресою: „Baronin Bertha v. Suttner“, або для більшої демонстрациї відослати до Народної Канцеляриї а та нехай зверне їх гуртом з відповідною заявою. — *А.*

— **Польский дїдич убийником.** З Коросна доносять: Сими днями відставлено до арешту тутешного повітового суду властителя дібр Пораю, Тадеуша Букоємского. Сей панок удержував любовні зносини із своєю служницею Лукією Торбою, котра рівночасно не гордила селянином Яном Домеком. Переконавши ся, що Лукія єго зраджує, Букоємский пішов в товаристві кількох людий до хати, де мешкав Домек, і ударив свого соперника так сильно в голову, що той по кількох годинах помер.

— **Японьска реформа в австрийскій поліциї.** Міністерство внутрішних справ видало розпоряджене до всїх дирекций поліциї, щоби вправили поліциянтів в японьскій боксерскій штуцї „дзін-дзітс“. Є се скорочений спосіб поконуваня людий, що ставлять опір, відповідним вхопленем за рамена, карк і в половину. Віденьска поліция зробила вже початок і заанґажувала на інструктора звісного атлета Яґендорфера. Побачимо незадовго й у Львові, як звісні з дикої брутальности наші поліциянти будуть пописувати ся новою штукою.

— **Лїцитацимна продаж движимостий** по сербскій королївскій родинї Обреновичів відбуває ся тепер у Відни. В першім дни лїцитация принесла 65.000 корон, в другім 22.000 корон. Рух в часї лїцитациї був дуже великий. Публика виповнила величезну салю лїцитацийну по береги. Продавано срібло і образи. Велика ваза з севрскої порцеляни — дар президента Карнота, пересланий королеви Милянови, котрої цїна виклична виносила 1500 корон, зістала продана за 3.500 корон. Ориґінальні предмети, що украшували колись „арабский сальон“ Миляна, продавано дуже дорого, бо 5 або 6 разів висше як виклична цїна. Дальше будуть продані меблї, дивани, спальня королевої Наталії, упряж і сильна застава.

— **В Білинцї малій**, самбірского повіта, засновано пожарну філїю львівского „Сокола“. Намісництво вже затвердило статут.

— **З „Труда“.** Отсим подаємо до відомости Впов. Пань, що наш сальон мод приладив на сей сезон прегарні капелюхи. Кількотїтна праця в тім заводї подала нам можність приладити на сей сезон гарний вибір в капелюхах дамских від найдешевших до найстройнїйших. Ми є тепер в можности услужити наших гостий капелюхами, почавши вже від шести корон за штуку. Просимо проте Впов. Пань, щоби зволили ласкаво відвідати сальон мод жіночої спілки промислової „Труд“ у Львові, Ринок 39, а ми певні того, що найдуть там відповідні для них вироби. При сїй нагоді позволимо собі припоручити також склеп нашого Товариства з приборами до жіночих робіт, полотнами і материями. Все сьвіже і в добірній якости та недорого. — *Дирекция „Труда“.*

— **Дрібні вісти.** На львівский унїверзитет записано ся доси 2458 студентів, між ними 883 на фільософію, 1344 на права, 100 на теольоґію і 131 на медицину.

В Улазові чесанівского повіта убив селянин Юрко Салїй підчас суперечки свого зятя Івана Недомисла, ударивши єго маглївницею по голові.

Вінчане п. Никифора Даниша, професора ґімназиї в Бучачи, з п-ною Мартою, донькою п. Кирила Окуневского, аптикара в Кіцмани, відбуде ся дня 31 жовтня 1905 в місцевій руско-кат. церк-. (Почта, зел. і телеґр. стация Кіцмань.)

Населене в Ню-Йорку переступило в послїдчім часї число 4 мілїонів.

З товариств.

З тов-а „Просьвіти“ доносять: З нагоди покликаня Преосьвященого епископа о. Константина Чеховича цїсарем до палати панів вислало товариство „Просьвіта“, котрого Преосьвященний є довголїтним членом, отсе привітне письмо: „Товариство „Просьвіта“ у Львові з правдивою радостию приймило до відомости, що цїсар зволив заіменувати Вашу Всесьвітлість досмертним членом палати панів. Отсим іменованем радїє товариство „Просьвіта“ тим більше, що так великого відзначеня удостоїли ся Ваша Всесьвітлість, наш довголїтний член, що Своїм добродїйством і пожертвованем причинили ся богато для просьвіти руского народу. Проте Головний Видїл товариства „Просьвіта“ іменем цїлого товариства „Просьвіта“ складає Вашому Преосьвященьству щирі желаня з нагоди сего незвичайного відзначеня та бажане здоровля, сили і витревалости до дальшої культурної працї для добра руского народу. За Головний Видїл товариства „Просьвіти“: *Юлїян Романчук* голова, *о. Олександер Темницкий* член видїлу. — На се письмо одержав Головний Видїл слїдуючу відповідь від Єго Преосьвященьства: „Цїнне письмо Сьвітлого Головного Видїлу з дня 14 вересня 1905 ч. 2285 утїшило мене дуже. Сьвітлий Головний Видїл зволив іменем цїлого товариства „Просьвіти“ переслати менї желаня по поводу покликаня мене через Єго Величество цїсаря до палати панів. Желаня ті суть для мене дуже цїнні; я тїшу ся ними яко епископ і яко довголїтний член товариства „Просьвіти“ а дотичне письмо заховаю собі яко дорогу памятку. Походять бо ті желаня від нашого так поважного товариства, котре для відродженя і піднесеня нашого народа много вже здїлало і дасть Бог, невпинно дальше і як найкрасше дїлати буде. Тож умолюючи Бога о богату жатву для нашого товариства „Просьвіти“, пересилаю за щирі слова мою найщиршу глибоко відчуту подяку так Сьвітлому Видїлови як і цїлому нашому так дуже заслуженому товариству „Просьвіта“. Перемишль 27 вересня 1905. *Константин Чехович* епископ перемиский.

Збори і засїданя.

Загальні збори членів „Народної Гостинницї“ відбудуть ся в четвер дня 19. с. м. о год. 5 з полудня в домі „Народної Торговлї“ у Львові, Ринок ч. 36.

Загальні збори „Музичного кружка Академічної Громади“ відбудуть ся в суботу 21 с. м. в льокали „Академічної Громади“ о год. 7·30 вечер із слїдуючим порядком дневним: 1) звіт з концертової прогульки. 2) Розвязане „Музичного кружка“ тов-а „Академічної Громади“. 3) Заснованя независимого академічного хору, на своїх власних статутах. 4) Внесеня і інтерпеляциї. Позаяк справа великої ваги, просить ся усїх сьпіваків-Громадян і не-Громадян о як найчисленнїйшу участь. — *Петро Зволиньский* голова, *Тарас Шухевич* секретар.

Урядові вісти:

— **Краєва рада шкільна** іменувала заступниками учителів в середних школах: Фр. Озємблого в VII ґімн. у Львові, Ад. Піша і нос. Цєжа в ґімн. Франц-Йосифа у Львові, Абр. Вика, Едв. Борковского і Людв. Вєньковского в І ґімн. в Тернополи, Генр. Роза в І ґімн. в Перемишли і Мих. Коваля в ґімн. Живци; Кар. Опольску заст. учительки в жін. семинариї учит. у Львові; — затвердила вибір Сем. Шпільмана з Кального на представителя учительского званя до окр. ради шк. в Зборові; — іменувала в народник школах: Мих. Вербівну учителькою 3-кл. школи в Хотимирі, Ник. Ягайловича управ. 2-кл. шк. в Кудринцях, Брон. Чіпановского учит. 1 кл. школи в Малявій, Стеф. Авґустиновичівну учит. 1-кл. шк. в Нетїлисках і Кар. Русинівну учит. 1-кл. шк. в Рудках; — перенесла учителів(-льки): Цен. Кочурову з Явірна до Поремби-Жеґоти, Мих. Левицкого з Бураковець до Завая, Клем. Мосову з Моршина до Довгого.

Краєва рада шк. зорґанїзувала між иншими: 1-кл. шк. в Гонораївцї, рогатиньско округа, перемінила 1-кл. школу в Довгім, стрийского округа на 2-клясову; поручила три зошити сьпіванника п. з. „М. Копко. Музична бібліотека. Часть 9, 10 і 11 по 25 с.“ до ужитку учителів при науцї церковного сьпіву в народних і видїлових школах.

— **Іменованя.** Старший скарбовий радник Иосиф Вайдович одержав при нагоді переходу в стан спочинку титул радника двора. — Гірничий радник в міністерстві скарбу Станислав Кучкевич іменований старшим скарбовим радником в окрузї львівскої дирекциї скарбу. — Міністер внутрішних справ іменував рах. радника Валериана Павловского начальником рахункового департаменту краєвого правительства в Чернівцях.

Сему ранґу дістали отсї професори середних шкіл: Ян Цанчиньский (Ряшів), Деметер Чеховский (Краків), Роман Ґутвіньский (Краків), Андрій Яґлярни (Краків), Ян Яґлярж (Краків), Валериян Кривульт (Краків), д-р Иосиф Лїмбах (Львів), Станислав Шнайдер (Львів), Франц Зайдлер (Краків), Франц Солтисік (Ряшів), Болеслав Шомек (Львів), Володимир Шухевич (Львів) і д-р Ціппер (Львів).

З почти. Міністерство торговлї реактивувало квіскованого почтового асистента Евгена Запуского а дирекция почт придїлила єго до уряду на головнім двірци у Львові.

Дирекция почт іменувала почтмайстром першої кляси: Ст. Смеречаньского в Тартакові, Ф. Короткевича в Куликові, К. Осташевского в Озїрній, В. Томкевича в Олеську, Е. Васильковского в Улашківцях, С. Лаского в Щавици, К. Надаховского в Окоцїмі, Б. Фрузїньского в Йорданові, В. Басїньского в Сухій, А. Кобержицкого в Зборові, С. Швеґлера в Тимовій, Ф. Новака в Тарґовісках, А. Вернера в Угнові, І. Смеджу в Динові, С. Андерля в Заторі, І. Знаміровского в Сасові, І. Фрайндліха в Ґлоґові, Р. Камінського в Устріках дол., І. Яворского в Рабці, В. Ґерманїса в Щирци, І. Папа в в Ст. Самборі, К. Доберніґа в Східници, Р. Еннера в Старім-селї коло Підволочиск, Е. Дільца в Бурштинї, І. Стасева в Бжеску, І. Домануса в Балигородї, А. Ґарґу в Заболотцях, М. Домбжаньского в Мільници, А. Карасиньского в Бічу, Л. Крупского в Луцї, Л. Юрчака в Войнилові, О. Вірнштайна в Мушинї, А. Александровича в Кристинополи, Ф. Кантора в Вишнївчику і З. Медвецкого в Нижанковичах; почтмайстрами II кл.: А. Городиньского в Стожах і Р. Волиньского в Лоннї; надала посади експедиентів: в Моршинї Каролинї Альбрехт, в Глубічку вел. Т. Копитчакови, в Лукавици А. Ґриґлевскому, в Могилянах Йосифі Вонсович, в Ропінку, в Мальвинї Францль, в Прошовій А. Шоцї Мальвинї Францль, в Рівнім А. Покорному, в Водниках І. Зброжкови, в Камінцї Липник (на двірци) Р. Лїсовскому.

Ц. к. Дирекция зелїзниць держави

Ґазета Львівска оголошує розписане лїцитациї на роботи переплетничі на рік 1906 для округа ц. к. Дирекциї зелїзниць державних у Львові.

Оферти зладжені на приписаних формулярах належить вносити найпізнїйше до 10 падолиста 1905 до години 12 в полудне до ц. к. Дирекциї зелїзниць державних у Львові.

Близші услівя сеї достави подані в Ґазетї Львівскій, і можна їх переглянути також в ц. к. Дирекциї, відділ для справ правних і адміністрацийних.

Бібліоґрафія

— **Наукове дїло про Україну.** Появив ся, друкований в Києві, перший випуск „Древностей Украины“, видаваних „Імператорским московским археольоґічним обществом“. Містить він в собі дїло професора київского унїверситету Л. Л. Павлуцкого „Деревянные и каменные храмы“ в пятьох українських ґуберніях. Книжка ілюстрована дванацятьма таблицями фототипій і 85 рисунками в текстї (види, пляни, деталї старинних церков, вигляд престолів, церковної різьби і т. и.)

КОНКУРС.

Наукове Товариство імени Шевченка оголошує отсим конкурс на одну запомогу з фонду пок. Антона Бончевського в сумі 440·53 кор., яка може бути евентуально роздїлена на дві по 220·26 кор., призначену для студентів унїверситету сьвітских факультетів. Кревні фундатора мають першеньство. Надїлений запомогою має підписати реверс, в якім з'обовяжеть ся звернути побрану запомогу фондови, скоро вможе.

Удокументовані подання належить вносити на адресу Видїлу до дня 15 падолиста 1905 р.

ЗА ВИДІЛ:

М. Грушевський голова. *В. Гнатюк* секретар.

— **Рахунок краєвого Товариства кредитового урядників і сьвящеників** стоваришеня зареєстр. з обмеж. порукою у Львові, за місяць вересень 1905.

I. Стан довжний:		Кор. с.
1. Уділи членьскі		31·912·06
2. Фонд резервовий		2.754·87
3. Вкладки щаднич.		—·—
а) стан на початку місяця	К 139,023·43	
б) вложено в вересни	5.786·44	
в) винято в вересни	9.162·79	
позістає з кінцем місяця		135.647·08
4. Кредит банковий		17.268·70
5. Позичка в гал. фондї пропинац.		25.000·00
6. Сальдо відсотків		7.497·12
7. Непіднята дивіденда		717·—
8. З рах. ріжних сторін		508·58
Сума		221.305·41
II. Стан чинний:		
1. Пожички уділені на скрипти і векслї:		
а) стан на початку місяця	К 194,895·23	
б) уділено в вересни „	21,170·—	
в) сплачено в „ „	7.882·05	
стан з кінцем місяця		208.183·18
2. Кошти адміністрациї		3.529·24
3. Кошти спору		48·13
4. В щадници почтовій (оборот чековий)		398·97
5. Движимости		790·40
6. Льокациї в Товариствах і банках		6.776·83
7. Готівка з днем 30/9 1905		1.578·66
Сума		221.305·41

Членів прибуло 17, убуло 2, остає в кінцем вересня 1905, всїх членів 658 з 789 деклярованими уділами в сумі 39.450 К. Уділ членьский 50 К — може бути вплачуваний ратами; вписове 2 К. Товариство принимає вкладки щаднячі на $4^1/_2$ %, пожички уділяє на 7%. Товариство посередничить в заключуваню обезпечень на житє всякого рода і уділяє дотичних інформаций безплатно.

Львів дня 30 вересня 1905.

Переписка Адміністрациї.

Вп. Т. Ро. в Ву. До кінця року прийде ще 6 К 33 с. — Е. Се. в Кос. Тепер вплачено за вересень а не жовтень. — А. Сі. в Кіц. Там. — П. Гу. в Со. До кінця року прийде нам ще 2 К. — Вс. Ле. в Гро. До кінця року прийде нам ще 9 К. — Хв. Кас. в Лю. Тепер заплачено лиш до кінця 3 кварталу. — Вс. Го. в Ме. За 3 квартал прийде нам ще 4 К. — М. Че. в Ня. До кінця року прийде нам ще 10 К. — Е. Гри. в Смо. Вракуючі Вам армуші „Фараона“ просимо почисельно реклямувати а вишлють ся. — Д. Ко. в П. До кінця року прийде нам ще 7 К. — І. Доль. в Franzensfeste. За другий піврік прийде нам ще 3 К. — Е. Га. в Віб. З одержаних в січни с. р. 12 К вписано на залеглість з минулого року 8 К, а тепер передплата вирівнана по конець 3 кварталу 1905. — Е. Лу. в Дом. Гроші на „Руску Хату“ доручено еще 21 липня, куди слїдуємо.

Талановитий ученик одної з львівских ґімназий, з висшої кляси, син убогих родичів селян, не має хвилево лекциї і находить ся в крайній нуждї. Лекциї або ласкаві датки в грошах для него прийме п. Вол. Бирчак, ц. к. учитель нїмецкої ґімназиї у Львові, ул. Підвале.

Календар: Нинї: Хартини (лат.: Луки); завтра: Томи ап. (лат. Петра з Альк.); позавтра: Сергія (лат.: Феліціана).

Полїцийна льотерия, котрої вигри виставлені у Відни I. Graben 14 і своєю красою звертають на себе загальну увагу, виключує перші три головні вигри, а то: 30.000 К, 5.000 К і 1·00 К під тими самими услівями, що доси. Тягнене відбуде ся невідклично дня 11 падолиста с. р. а льоси по 1 К можна дістати у всїх льотерийних колектурах, трафіках і конторах виміни.

Надіслане.

Специяліст в дїточих недугах

Д-р В. Гукевич

доцентний асистент ц. к. цивільного шпиталю дїточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4, І. п.

Адвокат д-р Кос

в НАПУШИ

глядає рутинованого конципієнта.

891 6—?

Читальня „Просьвіти“ в Руді (п. Рогатин) потребує спосібного інструктора нотного сьпіву до веденя хору. Зголошеня на руки Дмитра Кривого, містоголови читальнї.

915 1—3

Новоотворена руска фабрика цукрів чаєвників, медівників і цукорня

Василя Вітиньского

у Львові, ул. Баторого ч. 10, філїя ул. Жовківска ч. 61

поручає Вп. Публицї знамениті смачні і здорові чаєвники $^1/_2$ кільо тілько 70 кр. як також тїста, медівники та весїльні вистави.

908 1—3

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтацийних площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Ученик VIII. кл. шукає лекциї на село. Зголошеня під адр.: М. Бояковский уч. VIII. кл. ґімназ. Бучач.

Молодець маючи 4-ро лїтну практику купецку з гарним виписом на помічника, глядає місця в торговлї товарів корінних або доведеня крамницї на селї. Ласкаві зголошеня прошу надсилати Миколай Ткачук Городенка. 912 2—5

Півець церковний іспитований з добрим тенорозим голосом, котрий може виказати ся добрими сьвідоцтвами може обняти зараз посаду Василь Мартинюк почта Курани. 909 2—5

Укінчений академік пошукує лекциї в домі сьвященичім. Ласкаві зголошеня У. Б. poste restante Львів. 906 2—3

Панночки учительки глядають до 10-лїтної дївчинки в III. кл. народ. школи на цїлий рік. Зголошеня до: о. Николи Паньківского, пороха в Устияновій, п. Устрики долїшні. 892 4—5

АКАДЕМІК глядає лекциї або писарки. Середні услівя „Наука“ Яричів Новий poste restante. 907 2—3

Ученик VI. кл. ґімназ. шукає лекциї на село. Зголошеня під „Ученик фільольог“ poste restante головна почта Львів 73.

Ученик VIII. кл. ґімназ. пошукує лекциї на провінциї. Близші інформациї під: „Diligentia 4“, poste restante Львів.

КРАКІВСКА ЦУКОРНЯ

Львів, ул. Фредра

поручає знамениті тїста по 3 кр.

882 6—12

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. Льоси на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни.

Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 780

ТУТКИ цигаретові з найзнаменитших паперців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

МАРКО ФАЄРШТАЙН

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН

у Львові, улиця Городецка, ч. 51

поручає всякі рільничі машини першорядних фабрик, а то: сїчкарні ріжних систем, *машини до чищеня і меленя збіжа, кирати, молотїльні, плуги, уметачі і праси до олію* і т. п.

931 Полекші в сплатах. 1—12

448 IV. 1—18

„Сокільский Базар“

одинока українська фірма шкільних і канцелярийних приборів поручає свій богато заосмотрений склад в виробах паперові ґалянтерийні, гуцульскі і т. п. Вироби з глини, як тарелї, вазони, фляконики в цьвіти, понельнички і т. д. — Вироби гуцульскі, як топірцї, сердаки, шапочки, пояси, тарелї і т. п. — Вироби з пацьорків, як ґердани, пояси і т. д. — Вишиванки, як краватки, сорочки, обруси, ручники, фартушки і т. д. — Образи і портрети. — Сокільскі ланцушки. — Перешені листки. — Сокільскі тутки і паперцї.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР“ виконує кредкові портрети з фотоґрафій в цїнї від 12 К.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР“ продає усї українські часописи і календарі і посередничить у всїх торговельних дїлах.

Замовленя доконує оборотною почтою. — При більших замовленях дає опуст. 789 15—25

ГАРАЗД! **ГАРАЗД!**

„Сокільский Базар“ у Львові ул. Руска ч. 1.

Товариство взаїмного кредиту „ДНІСТЕР“

стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою у Львові Ринок ч. 10.

приймає **вкладки** до опроцентованя **на 4%** і оплачує за вкладників **податок рентовий** від процентів; для ощадженя коштів посилки можна присилати гроші чеками щадницї почтової; вкладати може кождий, навіть і не члени; на жадане звертає ся вкладку кождого часу навіть без виповідженя (за есконтом).

Позички удїляє „Днїстер“ своїм членам на 6% сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 лїт; при 30 ратах ½ річних виносить рата амортизацийні (на капітал і відсотки) 5; до позичок вимагає ся **першої гіпотеки** або **доброї поруки**.

На парцеляцию і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до *„Днїстра“*.

Членами можуть бути тільки *члени обезпечені в „Днїстрі“*.

Чистий зиск розділяє межи членів яко дивіденди від удїлів а на добродійні цїли. — Дотепер удїлив *„Днїстер“* на церкви, бурси, школи і т. д. **31.738 К.**

Стан фондів Товариства кредитового „Днїстер“ 31/12 1904.

Вкладки	1,783.673 К.	Позички удїлені	1,616.402 К.
Удїли членьскі	133.117 К.	Цїнні папери льок.	123.627 К.
Фонд резервовий і інші	26.576 К.	Льокациї	169.456 К.
		на рахунку біж.	81.968 К.

34

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручові ч. 41 по 77 зр.
Обручові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Всч. Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженєм уряду громадского.

Услівя оплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Науки шитя і гафту безплатно. Цїнники на жадане даром. 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ
перед тим
Іван Ливрук
Львів, Пасаж Міколяша.

Не жартуй мавурка на фортепян Я. Лопатиньского по 70 сот. Висилає Українська Накладня у Львові. Дістати можна також в книгарнях. 80311—12

НОВООТВОРЕНИЙ
маґазин карльсбадскої обуви
під фірмою:
Бернарда Бльоха
у Львові, ул. Галицка 14
поручає
всякого рода обув
для женщин, мужчин і дїтий, елеґантну та тревалу,
а також
правдиві російскі
Кальоші
по найдешевших цїнах.
910 1—4

П. Т. Господинї!

Прошу при закупнї меблїв, матерацїв, колдер і т. п. домагати ся вистілки з вати д-ра Бішофа, котра є хемічно відчищена і зладжана против молїв, блощиць і всяких насїкомцїв, що гнїздять ся в тапицированих меблях. Тонкий поклад сеї вати хоронить меблї від всякого хробаства. Аркуш вати д-ра Бішофа величини 80/220 цм. коштує лише 1 зр. Висилка 4 аркушів оплачена. Відпродуючим рабат. Кожда пачка вати заосмотрена охоронною маркою і підписом д-ра Бішофа, на що треба звертати пильну увагу. Виключна продаж для Галичини і Буковини в складї колдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА
у Львові, Коперника ч. 5.

Матераци чисто волосїнні обложені ватою д-ра Бішофа є цїлком певні перед блощицями, молями і т. п. незвичайно елястичні, мягкі, тревалі, поручаю їх яко знаменитість хорим; відповідно до ваги і якости коштують по зр. 18, 20, 24, 26, 28 до 35 зр. 3 подушки; ті самі матераци без вати д-ра Бішофа значно дешевше. — Матераци з морскої трави обложені ватою д-ра Бішофа, по зр. 40, 50 і 52 за 3 подушки. — Старі тверді матераци волосїнні переробляю і обкладаю ватою д-ра Бішофа можливо найдешевше. Матераци пружинові з подвійним підкладом вати д-ра Бішофа по зр. 22 від мішка, без вати 18 зр. Вовняні колдри, обложені ватою д-ра Бішофа, абсолютно певні перед молями від зр. 8, 10, 12 до 15. Звичайні колдри від зр. 3·50, 4·50 і 6·50. Оксамитні колдри, спід з гарної французкої сатини з обох сторін до ужитку по зр. 14, 15, 18 до зр. 32. Колдри на пуху з обох сторін по зр. 14, 15·50, 20 до зр. 40 поручає спеціяльна робітня колдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА
у Львові, Коперника ч. 4.
636 1—10

Тягнене невідклично 11 падолиста 1905.

Віденьска ц. к. поліцийна льотерия

1 льос коштує 1 К. *Перша головна вигра*

Корон 30.000 корон

друга **5000 К**, а третя **1000 К**, за дозволом цїсаря і на домагане виграшого виплачує ся готівкою по відтягненю 10% і законного податку. — ЛЬОСИ дістати можна у всїх конторах виміни, льотерийних колектурах і трафіках.

Ц. к. бюро поліцийної льотериї находить ся у Відни, I. Schottenring 11 (в будинку дирекциї поліциї). 829 4—10

Церковне сьвітло

в маркою „Спасителя“ або „Salvator“

правдиве стеаринове (мільове) одна з найлучших, єсть біле тверде, не коптить і не спливає — дуже поручає ся.

Іа церковне	77 зр.	столове	75 зр.
IIа „	67 зр.	„ (патички)	66 „

Стеаринове з маркою „Apollo“.

Іа „Apollo“ церковне	80 зр.	столове	76 зр.
IIа „Apollo“	70 зр.	столове	68 зр.

За 100 клґ. (крім транспорту 3 кр. від клґр.) опаковане даром. — Висилає для церквей на 3 місячний час заплати (за готівку ще 2% опусту.)

ТОРГОВЛЯ ПЕРКОВНОГО СЬВІТЛА
Евгена Мартинця у Львові
пл. Унії Берестейскої ч. 5. 812 5—5

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ
МИХАИЛА БИЧИШИНА
Львів, ул. Замарстинівска ч. 21 а.

Заложена в роцї 1896, принимає всїлякі направи повозів і виконує замовленя на нові повози по приступних цїнах з ґарантиєю за добрий виріб, понадто має їх на складї, а крім того півкриті фаетони і легонькі візки. Старі повози бере в коміс, або замінює за нові за евентуальною доплатою. 881 6—13

Заряд Товариства „Ризница“

має честь повідомити
що з днем 26 вересня 1905 р. отворив
другу з ряду філію в Станиславові ул. Казимирівска ч. 8

і поручає Всч. Духовеньству, Чест. Братствам церковним передовсїм Епархії Станиславівскої закупно всяких знарядів церковних. Маючи громадні зношеня з перворядними фірмами заграничними і краєвими і платячи готівкою всї товари купуєм і спродаєм без конкуренциї всякій товар по найдешевших цїнах, а половину заробку нашого передаєм що року на гуманїтарні цїли вказані статутом, як сьвідчать щорічні справозданя. Відкликуєм ся на нашу 12-лїтну практику і честну службу для слави Божої і окраси наших Церквей і просимо о дальшу піддержку сеї єдиної чисто сьвященичої інституциї. — *Дирекция Ризници.* 850 9—11

Фабрика цементових виробів
ҐРАФА ГЕНРИКА СТАРЖЕНЬСКОГО
в Гнїздичеві

виробляє *патентовані цементові дахівки*, ріжнобарвні, ґлязуровані і неґлязуровані в ріжних форматах. *Цементові помости* і *хідники* в ріжних барвах і взірцях. *Перепусти* і *рури* у всяких розмірах. *Жолоби* і *юрита* в довільній довготї. *Комини, сходи, нагробники, граничні стовпи* і взагалї всякі роботи, що входять в обсяг цементового промислу.

Телеґрами: **Фабрика „Гнїздичів, Кохавина“.** Почта і зелїзниця в місци. 853 7—20

Цїни умірковані. Цїнники і кошториси даром і оплатно.

Оповіщене загальних зборів.

Звичайні загальні збори членів Жіночої спілки промислової „ТРУД“, стоваришеня зареєстр. з обмеженою порукою відбудуть ся дня 3 н. ст. падолиста 1905 о год. 5 з полудня в власнім домі товариства у Львові, Ринок 39 в слїдуючим порядком дневним:

1) Відкрите і уконституоване зборів;
2) Звіт ради управляючої з дїяльности за рік 190⁴/₅;
3) Звіт комісиї контрольної і внесеня;
4) Доповняючій вибір двох членів ради на місце вильосованих;
5) Звіт з переведеної ревізиї через краєвий Союз ревізийний і внесеня ради управляючої;
6) Вибір комісиї контрольної на рік адм. 1905/6.
7) Внесеня і інтерпеляциї членів.

Право голосу з зборах мають тільки тіи члени, котрі повно уплатили що найменче оден удїл. Леґітимациєю для членів служать їх книжочки удїлові.

Львів дня 9 жовтня 1905.

ЗА РАДУ УПРАВЛЯЮЧУ:

Герміна Шухевичева предсїдателька. *Ольга Барвіньска* секретарка. 901 3—3

Вповажані о. о. Парохи

пп. урядники і инші добре ситуовані особи спроваджувати могуть за готівку або на вредит від ново заснованої фірми:

„ЗОРЯ“ („Jutrzenka“)

всїлякі можливі товари, а також зимову конфекцию для Панів, Пань і дїтий товари футряні, дамскі і мужескі капелюхи, обуву, всїляке біле, деревляні і желїзні меблї, лямпи, порцелянові посудини, ДИВАНИ, портієри, фіранки, хідники, капи, ковдри, килими, шифони і т. п. — Гарний ілюстрований цїнник висилаємо за надісланєм 10 сот. марками.

Управа першого край. Дому товарово-експортового **„ЗОРЯ“ („JUTRZENKA“)** Львів, пасаж Міколяша I. п. 48. 614 3—4

Рух зелїзничих поїздів
важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

Де Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в недїлю і сьвята), Деятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що недїлї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Берґомета (в понедїлок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в недїлї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави руської	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5 – 30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Врукович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полуднем (тільки в недїлї і рим.-кат. сьвята, 1·45 пополудни (тільки в недїлї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9. і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тільки що не) дїлї і сьвята.
„ Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Замонамого (від 25/6 до 15/9), Осьвенцїма (від 25/6 до 15/9), Велїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,(Ворохти (від 1/7 до 30/9) що недїлї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30 9 що недїлї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави руської	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Врукович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тільки що недїлї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тільки що недїлї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави руської	11·15 в ночи кождої недїлї.
„ Янова	6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9і 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята) 3·08 пополуд. (від 14/5 до 10/9) - 5·58 пополудни.
„ Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані є чорними тонкими; поїзди мішані з означені звіздкою. Пора кічна чи сьвята за від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди на також білети всякого рода, ілюстровані провідники, розкладки їзди і т. д. можна купити через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, площа Каркоана ч. 9. 85

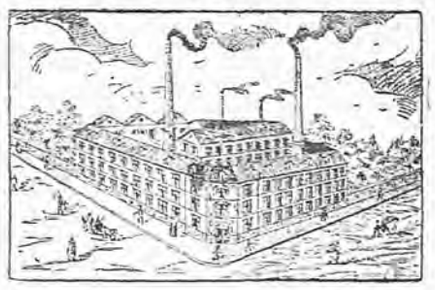

ПАРОВА ФАБРИКА
ЧЕКОЛЯДИ, ДЕСЕРОВИХ ЦУКРІВ, ГЕРБАТНИКІВ І ОВОЧЕВИХ ПЕРЕТВОРІВ
Д-ра Івана Рукера і Спілки
(Командитової Спілки)

ФАБРИКА: *ул. Замарстинівска ч. 21.* ЛЬВІВ ГОЛОВНІ СКЛАДИ: *ул. Кароля Людвика 3, пл. Голуховских ч. 9*

поручає свої вироби виключно краєві а що:

Чеколяди в найлїпших родах помадкові, сметанкові до їди і вареня.

Десерові цукри всякого рода, цукорки надївані, атласівки, анґлїйскі Roks-Drops.

Варшавскі гербатники в кількадесяти родах, тортики, нуґати, ґрипярі, макароники, медівники і т. д.

Овочеві перетвори компоти, конфітури, мармоляди, сиропи і кандизовані овочі.

Специяльности фабрики: Tatra-Milk чеколяда, помадки у всяких родах: лїкерові, масові, марципанові, чеколядові і ґаляретові, кармельки всякого рода, російскі, кавові, варшавскі, наполїтанки, Langues de chats (котячі язички), крокети.

Найбільший вибір бомбонерок, кошичків і принагідних кармельків в ріжних цїнах.

Замовленя з провінциї виконує ся відворотно! 899 2—3

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий. З друкарнї Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 224. Львів четвер 16 (19) жовтня 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Сагорня ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кіліньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вукштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuchowski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком
в Австриї: на цілий рік . . 30 к. — на пів року . . 16 „
за границею: — 44 к. — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Сагорня. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламациї незапечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Бесїда п. Романчука,

виголошена в державній радї д. 6. жовтня 1905 р. для умотивованя наглого внесеня в справі загального права виборчого.

Висока палато! На полагоджене сих наглих внесень лишає ся так мало часу, що бесїдники мусять як найбільше обмежати ся, щоби ще нинї могло прийти до уквали. Длятого буду говорити як найкоротше і укажу лише на те, що доси або зовсїм поминено або не в такій мірі порушено, як треба.

Та насамперед позволю собі одну, по части особисту замітку. Ще перед чотирма роками, коли тут раджено над тим, як би палату увільнити від обструкциї і рушити з місця, подав я таку раду, щоби вибрати постійну комісию з 37 членів, котра би подїлила ся на три секциї по 12 членів; одна з тих секций мала би занятись виготовленем закону о національностях і язиковому, друга виборчою реформою, а трета реформою реґуляміну і установленем трибуналу для виборів. Але тая рада не припала сторонництвам палати до вподоби. Проявили ся гадки, що оно скорійше розбило би палату нїж уздоровило. Та з того часу палата чотири роки лише позірно животїє, а всїх тих важних, ба конечних справ не тілько не полагоджено, але навіть не торкнено. І нинї національні спори так само, як передтим, розривають державу і парлямент; виборчою реформою таки мусимо займати ся, а й хиби нашого реґуляміну проявляють ся при кождій нагоді. Виборів, проти котрих вже перед пяти роками повношено протести, не провірено й доси і вони мабуть до самого кінця каденциї не діждуть ся провіреня. І так показує ся, що лїпше було би стало ся, коли би ся палата взяла ся тогдї до полагоди найважнїйших справ держави і народів, хоч би було прийшло їй померти передчасною але славною смертию, нїж коли животїє таким марним житєм і марно зійде зо сьвіта.

Переходячи до умотивованя мого нагого внесеня, мушу передтим розправити ся з єго прихильниками і противниками.

П. д-р Крамарж замітив вчера, що виборче право мали би лише ті дістати, що уміють читати і писати. Правда, що він сам признає невластивість такої гадки, бож уже й тепер богато виборцїв з 5, 4, а навіть з 3, виборчої куриї мають голос, хоч є анальфабетами. Отже він радить, щоби тим виборцям виїмково лишити голос і на дальше. Але чи воно справедливо, карати когось за те, в чім він не провинив? Чи хто винен тому, що в єго громадї нема школи, де він міг був научити ся читати і писати? Таким способом загальне виборче право війшло би на обмежене право.

Д-р Крамарж сказав дальше — очивидно в найлїпшій гадцї, щоби деяких противників єго внесеня приєднати для него — що число послів з Галичини треба би обмежити, щоби вони не мали тут занадто великого впливу.

Отже п. посол д-р Крамарж ставить ческого зарібника що-до виборчого права на рівни з ческим аристократом, за те галицкий робітник у него не варт тілько, що ческий зарібник. Чи мала-ж би бути менша ріжниця між ческим зарібником а ческим аристократом, нїж межи галицким а галицким зарібником?

Таким способом дві найважнїйші части внесеня вже відпали би, так що виборче право не було би вже загальне і рівне, а лишилось би тілько безпосередне і тайне. Тимчасом тепер, бодай в теориї, признано вже майже загально, що найлїпшою виборчою реформою є заведене загального, рівного, безпосередного і тайного голосованя.

А що виборча реформа є конечна, показує передовсїм теперішна виборча ординация, коли не взагалї найгірша, то певно одна з найгірших, найбільше відсталих в цїлій Европі, ба навіть в цїлім сьвітї. Про недостатки тої ординациї говорено вже вчера.

Але я хочу вказати ще на одну хибу, про котру доси, оскілько знаю, що не згадувано: маю на гадцї нерівне трактоване народностий. В Австриї є $25^1/_2$ мілїона душ населеня; а що в палатї послів засїдає 425 членів, то оден посол припадає середно на 44.000 населеня. Як же ті мандати розділені поміж поодинокі народности? Найлїпше стоять Італїйцї і Нїмцї, бо у них оден посол припадає вже на 44.000 мешканцїв. Потому наступають Румуни і Сербо-Хорвати з одним послом на 58.000 і 59.000 мешканцїв. Дальше наступають Чехи з одним послом на 70.000, Поляки з одним на 73.000, потому Словінцї з одним послом на 74.000 і на самім кінци Русини з одним послом на 135.000 мешканцїв. Таким чином Русини три рази гірше стоять від Нїмцїв або Італїйцїв, а майже півтретя раза гірше від Румунів або Сербо-Хорватів. Мимоходом замічу, що сї числа вказують лише, кілько послів кожда народність могла би собі вибрати при теперішній виборчій ординациї; але в дїйсности мають тепер Русини завдяки галицким виборчим практикам замість 25 послів лише 10, так що оден посол припадає не на 135.000 мешканцїв, але оден на 337.000.

В прирівнаню до теперішної виборчої ординациї можна би загальне, рівне і безпосередне виборче право назвати майже ідеалом виборчого права. Що-до тайного голосованя, то певно близше ідеалу було би, коли би всї виборцї були в тім положеню, щоби не тайно, а явно могли заявляти справдїшний вираз своєї волї. Та на жаль велике число виборцїв остає ще занадто під всїлякими впливами, щоби се було для них можливе.

Я не забуваю врештї також на декотрі слабі сторони загального рівного права голосованя. Передовсїм не всї ще маси народу є у нас настілько зрілі, щоби як слїд розуміти вагу і значінє виборів, а також не свобідні настілько, щоби навіть при тайнім голосованю визволити ся від усїх впливів. Алеж так само було й тогдї, коли заводжено пяту курию; а коли її вже раз таки утворено, то й тепер при заведеню загального і рівного права виборчого нема причини на те зважати.

Важнїйшою перешкодою могло би у декотрих сторонництв бути те, що через заведене загального рівного права виборчого мусїв би значно змінити ся теперішний національний стан посїданя що-до числа мандатів. Так пр. Нїмцї мають тепер, коли зачислити до них 7 социяльних демократів і трех послів з моравского середного сторонництва (*Веселість*), 207 послів; а коли би заведено загальне рівне і безпосередне голосоване, то не могли би вибрати послів більше як 153, так що стратили би 54 мандати. Ба навіть і се число готово зменшити ся через те, що в декотрих краях живуть Нїмцї розсїяні поміж иншим населенем, так що там инша народність може їх переголосувати. Так пр. в Галичинї живе 212.000 Нїмцїв. Вони повинні би при теперішнім числї всїх послів вибрати більше як трех послів; а тимчасом вони не мали спромоги вибрати навіть одного. Та сему можна би так зарадити, щоби утворено національні виборчі округи замість политичних — після полїтичного подїлу краю.

У всякім разї повинні Нїмцї тямити, що більшости в сїй палатї вони не мають і нїколи мати не могуть, хоч би як штучно придумано якусь нову виборчу ординацию; бож і неможлива річ, щоби девять мілїонів Нїмцїв попри $16^1/_2$ мілїонів населеня инших народностий могли здобути більшість. (*П. Герцоґ: Чому не кажете за плачені податки?*) При загальнім, рівнім і безпосереднім виборчім праві не входить в рахубу, кілько хто платить податків. (*П. Герцоґ: Се-ж і є несправедливість!*) О сїм вчера так богато говорено і се так часто і з такими арґументами розбирано в дотичній лїтературі, що дальші заміти в сїй справі не могуть мати нїякого значіня.

Дальше повинні Нїмцї зважити: Чи 207 послів, яких доси мають в сїй палатї, богато їм помогло? Чи при кождій нагоді, коли ходило о національні справи, не єднали ся всї ненїмецкі посли против Нїмцїв і не переголосовували їх? Та ще повинні Нїмцї тямити, що в справі виборчого права мають против себе не тілько инші народности, але й великі маси власного народу, бо весь загал нїмецких робітників стоїть за загальним голосованем та й крім робітників великі маси і впливові нїмецкі сторонництва побивають ся за загальним правом виборчим. Вкінци нехай Нїмцї тямлять, що дух часу неспинно пре до заведеня загального права виборчого і здавить того, хто єму противить ся. Та й се ще повинні би Нїмцї зрозуміти, що, скоро раз инші народности не будуть мали потреби боятися тут переголосованя від Нїмцїв, ненїмецкі посли не так легко знайдуть ся в однім таборі против Нїмцїв і що в неоднїй важній справі також ненїмецкі сторонництва могуть станути по сторонї Нїмцїв.

Менї дуже було би жаль, коли би Нїмцї, особливо нїмецке поступове і нїмецке людове сторонництво мали станути по сторонї противників загального права виборчого. Вийшло би се на їх власну шкоду, а певно не на користь Нїмцїв.

Та хочу вказати на дві річи, на котрі при заведеню нової ординациї виборчої, опертої на загальнім голосованю, треба би звернути увагу. По перше треба би число послів значно зменшити. Палата послів складає ся тепер з 425 членів. Се за велике число, а через те палата мало спосібна до працї, комісиї подабають на малі парляменти, а їх працї поступають дуже поволи. 250—300 послів було би цїлком досить. Тогдї палата була би далеко спосібнїйша до роботи, а праця в комісиях поступала би далеко лекше і швидше.

Але також і поодинокі нові посли зискали би на тім, бож більша є повага і честь бути одною трехсотною частию нїж чотириста двацять пятою.

По друге треба би доконче дати також меншостям заступництво. Бож несправедливо є, щоби хтось, хто дістав лише оден або кілька голосів більше нїж єго противник, вже через те ставав послом, коли тимчасом в иншім виборчім округї кандидат дістав далеко більше голосів і таки не вийшов послом, або, як часом лучає ся, хтось в кількох виборчих округах разом два рази тілько голосів дістане, як инший вибраний на посла кандидат, а таки не вийде послом. Сему у всякім разї треба якось зарадити.

Вкінци ще кілька слів про наглість внесеня. Чому як-раз тепер є таке внесене на часї і чому справа має бути так нагла, що не можна її відложити?

Нагла се справа з двох причин: раз, що палата вже лише короткий час, навіть несповна рік, має радити і що нову палату треба би вибирати на підставі дотеперішної ординациї, коли до того часу не установить ся нової; а в такім разї по всякій імовірности вийшла би палата так само неспосібна до працї, як і теперішна, так що теперішна мізерия тягла би ся дальше і в новій палатї.

Друга причина є ся, що в Угорщинї буде імовірно заведене загальне право виборче. Чиж Австрия має лишити ся позаду? Чи мусить Угорщина поступати наперед, а Австрия іти лише її слїдами? Чи не було би для нас красше і також пожиточнїйше, коли би ми поступали наперед, а Угорщина ішла в наші слїди?

Гадаю, що наведені причини повинні бути достаточні, щоби вас, мої панове, спонукати до голосованя за наглостию, а опісля і за самим внесенем. Длятого прошу вас усильно, голосуйте за нашими внесенями! (*Признаня і оплески*).

Реґуляция каналових рік в Галичинї.

(*Дальше.*)

Коли і як вносити ті заміти?

Після § 13 зак. з 11 червня 1901 ч. 66 в. з. д. має при реґуляциї рік каналових застосоване поступоване експропріацийне унормоване для вивлащеня під зелїзницї законом з 18-го лютого 1878 ч. 30 в. з. д. Після сего закона як неменше після § 7 розп. мін. з 23 цьвітня 1903 має для усталеня, що має бути предметом вивлащеня відбутись на місци комісия обходова, а що найменше на 14 днїв перед терміном сеї комісиї обходової належить всї плани реґуляцийні і операти для вивлащеня потрібні, виложити в кождій громадї до публичного перегляду, а рівночасно належить оголосити в громадї через прибите оповістки і оповіщене в спосіб місцевого звичаєвий, — а також через едикт в ґазетї урядовій, в якім речинци вільно інтересованим вносити заміти против плянам і операторам реґуляцийним. Між оголошенем комісиї обходової а терміном сеї комісиї мусить упливути найменше 8 днїв.

В тім отже оголошенім речинци до внесеня замітів належить вносити всї заміти що-до реґуляциї, отже так заміти що-до забору ґрунтів, о котрім висше говорено, як і всї инші заміти, о котрих понизше буде мова. Заміти вносити належить через дотичне староство на письмі і на се письмо не потреба стемпля анї підпису адвоката — можна єго внести до протоколу подавчого староства або через почту до староства.

Заміти можна вносити також і при комісиї обходовій устно, але далеко практичнїйше вносити їх на перед до староства на письмі, особливо там, де інтересовані стають при комісиї самі без заступника правного і не зуміють належито жадань своїх сформулювати.

До комісиї завзивають ся лише ті особи, що внесли перед тим заміти на письмі і начальники громад, на котрих териториї реґуляция має відбуватись.

Комісия застанавляєсь над замітами і жаданями сторін і стараєсь ті жаданя полагодити через заключене з інтересованими угоди.

Очевидна річ, що угода все єсть пожадана, але треба уважати, під якими условинами єї заключаєсь, чи она не привдить прав інтересованих.

Що-до першого питаня, о котрім говорю в тім уступі т. є. що-до забираня ґрунтів під реґуляцию, можна погодитись з підприємством реґуляцийним при комісиї обходовій, коли оно ограничить ся на забране ґрунту під реґуляцию доконче потрібного, отже прим. ґрунту в границях корита висшого стану води (синьо означених), а зречеся прав до ґрунтів поза сими границями лежачих, хочби через ті ґрунта колись ріка і дїйсно плила і хочби они в часї реґуляциї творили шутровиско. Таке полагоджене ґрунтів було-б ще корисне для інтересованих, лише належить з таким разї жадати від комісиї, щоб она забезпечила сторонам інтабуляцию права власности ґрунтів положених поза повисшими границями, о скількоби ті ґрунти були добром публичним.

Важна квестия лежить також в тім, як уложати відносини власности ґрунтів, на котрих будуть побудовані греблї. Греблї будують ся в напрямі поперечнім поза лїніями граничними корита для висшого стану води. Єсли тами ті прийдуть на чужім приватнім ґрунтї, то неможливим єсть вивласнене ґрунту для самих загат, бо се були-б лише вузкі паси серед ґрунту, який є приватною власностию; а підприємство не схоче очевидно задля тих вузких пасів вивласнити цїлих широких просторів ґрунтів. Впрочім цїлию загат єсть, щоби при їх помочи підвіс ся ґрунт прибережний до пожаданої для інтересу реґуляцийного висоти і як по упливі кількох лїт загати — сю свою цїль сповнять, квестия їх власности перестане бути актуальною. Длятого, єсли ті загати мають після плянів бути побудовані на ґрунтї чужім, то найлїпше уреґулюєсь справа, наколи підприємство на певний означений час виарендує від властителїв ті ґрунти під загати за якимсь з гори означеним чиншом, не зрікаючись права власности дотичних місць, на котрих загати будуть уміщені.

Задля піднесеня і скріпленя берегів культурує підприємство тїж береги, отже простороны надрічні межи загатами лозиною. І тая культура лозиною має також лише часову задачу — підчести і скріпити береги і длятого вистарчить, наколи і ті простороны між загатами будуть від приватних властителїв лише виарендовані, при чім повинні собі ті властителї застерегти в певних періодах часу, коли лозина виросте так, що можна єї буде рубати, правильно що три роки, вирубати під наглядом орґанів реґуляцийних лозину і обернути на свій ужиток.

В той спосіб уреґульовані зістали по довгих пертрактациях квестиї власности надбережних ґрунтів при сегорічній реґуляциї ріки Стрия.

Колиб при комісиї обходовій квестиї спірні так що до ґрунтів, як і під иншими взглядами полагодитись не дали, рішає заміти намісництво, а від ореченя намісництва присугує сторонам право рекурсу до днїв 14 до міністерства рільництва.

б) Друге важне питане, яке виринає при реґуляциї рік се справа комунїкациї.

Реґуляция переводить ся часто тим способом, що ріку веде ся новим коритом т. зв. перекопом, котре може бути далеко від давного корита положене. Тоє нове корито може перетинати дорогу, яка лучить громади і місцевости зі собою, або громади з ґрунтами їх мешканцїв. Через тоє наступає утруднене комунїкациї. Часом лучаєсь, що нове корито поведене буде так, що відотне значні навіть обшари ґрунтів або пасовиск від села так, що господарі не будуть могли на ті ґрунти дістатись і на них господарити або худобу пасти.

Таке утруднене комунїкациї спроваджує реґуляция не лиш тодї, коли веде ріку новим коритом але і тодї, коли реґулює єї в коритї дотеперішнім.

Ріки — особливо гірскі — в теперішнім неуреґульованім стані суть плитні і комунікация в брід відбуваєсь ними без трудности, їздить ся в брід і в брід ходить худоба.

Інакше буде однак по реґуляциї. Реґуляция мусить значно поглубити корито і піднести береги так, що перехід в брід буде зовсім неможливий. Кромі сего перехід сей буде і недозволений, бо береги будуть покриті культурою і сторожа реґуляцийна не позволить нікому до них доступити. Тож там, де нині громада не мала ніякої трудности, маючи ґрунти або пасовиска за рікою, по реґуляциї буде в кождім случаю від ґрунтів і пасовиск відтята.

Не треба доказу на тоє, що таке утруднене або унеможливлене комунікациї грозить господарству великими шкодами і що ті шкоди можуть зрівноважити користи, які принесе реґуляция. Як запобігати тим шкодам? Які заміти можуть інтересовані під тим зглядом вносити, які жаданя в тих замітах — взглядно при комісиї обходовій ставити?

Там, де траса корита, яке має бути уреґульоване, відтинає від громади значні обшари єї ґрунтів, там треба жадати перед всім зміни трасиг. є поведеня єї в такім напрямі, щоб ті ґрунти не були від громади відділені. Таке внесене на зміну траси не має — як се вже висше піднесено — виглядну на успіх тоді, коли єго ставить ся при комісиї обходовій або в замітах внесених перед комісиєю обходовою. На таке внесене місце властиво перед затвердженєм траси через комісию краєву і дзятого з таким натиском підніс я висше неправильність дотеперішного поступованя властий реґуляцийних, котра лежить в тім, що они помимо виразного припису § 4 розп. мін. з 23 цьвітня 1903 плянів перед затвердженєм траси через комісию краєву до перегляду інтересованих не виладають.

Очивидна річ, що де не було нагоди зробити сего перед затвердженєм траси, там внесене на зміну траси треба ставити в замітах перед комісиєю обходовою, або при тій комісиї внесених — однак рівночасно треба ставити і дальші жаданя що до комунікациї на случай неувзглядненя внесеня на зміну траси.

Якіж се будуть жаданя?

Там, де корито ріки, яке має бути уреґульоване, перетинає публичний гостинець представляючий собою средство комунікацийне між громадами і унеможливлює дотепер практикований переїзд в брід, там належить домагатись безусловно поставленя мосту коштом реґуляцийного підприємства. Там, де корито ріки утруднить або унеможливить по реґуляциї переїзд або перехід на відтяті ґрунти або перегін худоби на відтяті пасовиска, належить домагатись єсли не мосту, то урядженя коштом підприємства і удержаня пороому, а рівночасно відповідно широкого доступу і доїзду до місця переводу по обох сторонах ріки і відграниченя того доступу і доїзду барнерою від закультурованих прибережних просторів, щоби худоба не вступала на ті простори і не робила шкоди.

Звичайно не хоче підприємство брати на себе заходу будови пороому і удержаня єго і зложить на тую ціль відповідний капітал на річ дотичної громади до виділу повітового. В такім случаю нехай громада добре обчислить висоту сего капіталу, щоби він вистарчив на будову пороому і ще зістало тілько, щоб з відсотків оставшої суми можна удержати перезівника і все, що до перевозу потрібне.

Д-р Евген Олесницкий.

Велике народне віче в Бережанах.

Бережанці добре приготовили ся до віча, але й випало оно під вождим взглядом сьвітло. Розмокші через сноту дороги не спинили маси народа, котра стягнулась зі всіх чотирох повітів. На жаль не міг примістити всіх дім „Надії", хоч розширений сегорічною прибудовою. Не лише велика саля, але й сцена, ґалерия, сіни і всі примежні салї були прямо набиті народом.

Селяньство дописало не лиш числом величним около трех тисяч голов, але й великим заінтересованєм при всіх точках бесід. Се пізнати було можна по вираві лиця у кождого, а ще більше по частих влучних окликах, котрими перервали промови референтів. На послідну обставину зложили ся три вельми важні причини. Справи підношувані є самі собою так важні для нашого народа, що живе заінтересоване ними цілком зрозуміле. Возьмім пр. справу ґімназий руских. Ті селяни, що дають діти в школу, самі сьвідомійші люди по селах. Мартирольоґія наших дітий в польских школах може зареєструвати тисячі жертв між селяньскими дітьми. Батьки через своїх дітий чують на власній шкірі теперішну польовізацийно-екстермінацийну систему польскої школи. Кілько покривджених, тілько сьвідомих завзятих аґітаторів против польскої, а за рускою школою. Є більш болючі річи, кривдячі справи для нашого селяньства — жадна одная не зуміє так легким способом розрухати селян як справа власної школи. Річию лише орґанізаторів, провідників по повітах є забрати ся до пляновоі роботи. В справі ґімназиї бережаньскої роблено так, що віче було би чи не було заказане, нарід знав би, що се значить потреба власних сьвятинь науки. Відозвами нарід був так підготовлений, що йдучи на віче мав вже досить пережуваного матеріялу. Се лише повинно бути початком початку не лише в краю, але й в бережаньскім окрузї. Коли в кождім окрузї кожду справу намірену добре спопуляризує ся, коли розпустить ся ті друки в відповіднім числі в час наперед, нарід не заведе ані числом ані якостию пониманя справи. Се нехай приймуть наші батьки яко „memento" в дальшій борбі про визвіл поневоленого народа.

До повного зрозуміня справ підношуваних причинили ся на послід совістно оброблені реферати. П. Андрух Шміґельский зі Збаращини представив в красномовній бесіді справу зміни ординациї виборчої, а д-р Вол. Бачиньский з Бережан справу наших ґімназий, так що кожда одиниця не лиш чула але й розуміла велику вагу тих справ. Запал тих і дальших бесідників як д Т. Старуха, о. Кончевича, о. Мосори, о. Гарматія просто одушевляв стовпилену масу. Підчас бесіди п. Шміґельского чутно було, що нарід знав вже не ті „Тирольці сходу", що при кінци сорокових років йшли против загального свободолюбного руху в західній части нашої Монархії. Нарід дав пізнати, що не просить але жадає зміни ординациї виборчої так як всюди тепер в цілій Австриї. Підчас бесіди другого референта нарід виявлював своє грімке обурене, подібне до розюшеного риву соток львів, особливо в тих місцях де представлювано наші муки за гріхи Польщі хочби в дрогобицкій институциї, знаній під назвою „шибениці для руских дітий". Не лише жінкам але запрацьованим мужикам текли сльози обуреня, знак близького кінця терпцю.

Промова послідного бесідника о. декана Городецкого була прямо величавою. Хто не хотів, то мусів не лише відчути але й зрозуміти по єго мові грозу теперішної хвилї, по котрій прийдеть ся нам жити своїм житєм або стати ся погноєм для чужої культури. Електризуюча маси єго промова навіяна була глубоким житєвим досьвідом. Не слова, гучні фрази мають бути вершком нашого публичного житя, бо се соломяні фаєрверки. Праці невпинної з посьвятою майна і житя жадав бесідник і помочи такої нашим послам провідникам, щоби сьвіт видів за ними в кождій важній хвилї, при кождім їх зазиві міліони.

Резолюций ухвалено кільканайцять:

Взиває ся ц. к. правительство,

1) щоби на будуче не респектовало закона краєвого з 22 червня 1867 виміреного на культурне упослїджуване руского народа, а скасованого артик. XIX. основ. закон. з 21 грудня 1867 і щоби в як найкоротшім часї приступило до креованя в дорозї адміністрацийній стільки державних шкіл середних з рускою викладною мовою, кілько се відповідає чисельности і культурним потребам руского народа в Галичині.

Взиває ся сойм краєвий,

2) щоби безпроволочно ухвалив основане в Бережанах другої державної ґімназиї з рускою викладною мовою так, щоби з початком р. шк. 1906/7 створено що найменше чотири низші кляси.

3) щоби знулював закон з 22 червня 1867 яко суперечний з арт. XIX основних зак. з 21 грудня 1867 о скілько сей закон відносить ся до руской мови викладної в середних школах, зглядно щоби ухвалив дотичне внесене д-ра Олесницкого і тов. з дня 14 жовтня 1905 і здійснив тим чином запоручену основними законами повну рівноправність польскої і руской мови на поли середного шкільництва.

4) щоби ухвалив безпроволочно заснованє руских ґімназий в Дрогобичи, Самборі, Стрию, Яворові, другої ґімназиї зі Львові та подбав, щоби намірена ґімназия в Сокали мала руску викладну мову.

5) щоби ухвалив новий закон о краєвій радї шкільній з поділом на раду руску і польску.

6) щоби ухвалив заснованє кількох семинарий учительских руских, бо досї на ганьбу нема жадного в Галичині

7) Взиває сяц. к. раду шкільну краєву

7) щоби безпроволочно сповнила домаганє родичів учеників кляс I, II, III і V бережаньскої ґімназиї і завела в тих клясах науку в рускій мові.

Взиває ся раду державну і сойм краєвий.

8) щоби безпроволочно приступили до реформи виборчої ординациї і ввели загальне, рівне, безпосередне і тайне право голосованя до ради державної, сойму, рад повітових і громадских.

Віче протестує против:

9) продовженя середновічного права пропінациї в якій небудь формі та домагає ся свобідного промислу,

10) гакатистично-кольонізацийним затїям польско-шляхоцкої соймової більшости і остоює за повною свободою парцеляциї.

11) нерівномірного розділюваня краєвих фондів між польові і рускі институциї і збогачуваня тим робом польскої культури в немощи руской руским податковим грошем.

12) провірюваня автентичности підписів батьків в справі руских паралельок в ґімназиї бережаньскій через староства.

13) дальшого варварского гноблення українського слова царским правительством і взиває закордонних братів, щоби добивались своїх прав не петициями та депутациями, а виповідженєм деспотизмови царскому боротьби на житє і смерть в злуці зі всіми революцийними борцями за свободу і рівноправність.

14) Віче висказує признане і вдячність рускій соймовій репрезентациї що своїм мужеским і глубоко політичним актом в справі Вавелю заманіфестувало грімко протест цїлого народа руского против закулісових інтриґ польских політиків, котрі в злуці з двірскою камарилею раді би здійснити ягайлоньску ідею відновленя історичної Польщі коштом повного поневоленя Руси.

15) Віче взиває нашу соймову і парляментарну репрезентацию до найострійшої опозициї.

Учасник.

Угорска кріза.

Вчера оголошено цісарске письмо іменуюче Феєрвария наново президентом міністрів з порученєм утвореня нового кабінету. В дотичнім письмі стоїть: „Коли не повело ся утворене правительства з членів коаліциї, котра є більшостию сойму, треба було постарати ся о иншу конституцийну і відвічальну управу державних справ, котра могла би запевнити конституцийне співдїлане всїх законодатних чинників. Відповідно до конституцийно порученої самостійности Угорщини, панує між короною, а народом цїлковита гармонія і єї не може закопотити воля одного чи другого чинника". Письмо висказує на завінчене надію, що новий кабінет доведе до конституцийного розвязаня теперішного критичного положеня в як найкоротшім часї.

Віденьскі дневники доносять, що головні засади виборчої реформи Феєрвария опирають ся на 2 точках: 1) всї ті кляси населеня мадярскої народности, котрі до сеї пори не мали виборчого права, дістануть цїлковиту політичну рівноправність, а тим самим буде зломана оліґархія шляхти; 2) всї немадярскі народности дістануть ті самі права політичні, що Мадари. Будапештеньскі дневники доносять, що коаліция, хоч не знає проґрами Феєрвария, відкидає єго. Що Феєрварий внесе в парляменті, то більшість соймова відкине.

Народна Торговля.

Перед 21-им загальним збором „Народної Торговлї, що має відбути ся дня 1 н. ст. падолиста с. р. у Львові, видала Дирекция, як що року, друкований брошурою звіт із дїяльности управляючого Совіта, фінансового стану товариства і т. д. за минулий рік адміністрацийний т. є. від 1. липня 1904 до 30 червня 1905 р.

Звіт управляючого Совіта (в рефераті п. Івана Чернявского) звучить:

Маєток товариства підніс ся в тім році адм. (в коронах) з 143.406·58 до 145.711·53, отже о 2.304·95 і складав ся: з уділів в сумі 109.670·54, з фонду ревервового 33.198·73 і резерви товарової в квоті 2.842·26.

Вкладок на книжочки було з кінцем року 808.083·68; в порівнаню з попереднім роком зросли о 40.483·90. З сего слїдує, що відношене власного майна до чужого представляє ся як 1 : 5·5. Вартість камениць, по відтягненю довгів гіпотечних, виносять 329.569·20 і сей без жадного ризика уміщений капітал представляє поважну забезпеку для вкладок.

Число членів 1061 з попередного року зросло о 13 нових членів, отже з кінцем адм. року було членів 1074. Рух в тім напрямі представляє ся так: Нових членів приступило 34 з квотою уділів на 5.024, давнїйші члени доплатили до своїх уділів 1.416·45, разом вплинуло на уділи 6.440·45; виступило 21 членів, (з того 10 умерло) і ті вибрали уділи свої в квоті 1.224·32. Кромі того виплачено часть уділів трем особам на квоту 7.300 (ті не перестали бути членами, бо часть уділів полишили дальше, але більших квот потребували на закупно недвижимостий), так що з уділів убула квота 8·524·32 і через те, хотяй число членів, зросло о 13, квота уділів упала в порівнаню з роком попереднім о 2.083·87 і виносила з кінцем року адм. 109.670·54.

Персонал службовий „Народної Торговлї" складав ся з 30, червню 1905 р з двох директорів, інспектора складів, бухгальтера, кореспондента, заступника секретаря, помічника бухгальтериї, практиканта бухгальтериї, контиста і возьного при головнім заряді, з двох аґентів подорожуючих у відділї посередництв, маґазинера при головнім маґазині та 14 начальників складів, 2 начальниць, 14 касиерок, 9 помічників і 52 практикантів при складах філїяльних — разом 104 осіб.

Цїлий торговельний персонал, занятий в адміністрациї складів „Народної Торговлї", з виїмкою двох членів, вийшов з учеників товариства. Від початку заснованя товариства принято на практику 326 учеників; з тих в послїднім році було в чинній службі товариства 95 осіб, а 25 отворили свої торговлї. В послїднім році отворили свою торговлю пп. Свищ і Іванець в Надвірній. З практикантів торговельних виписано від основаня товариства на помічників 137, в послїднім році адм. 7; з тих задержано чотирох в службі, два відійшли до війска, а оден дістав місце в иншій рускій торговельній институциї.

Що-до обороту крамниць, то в тім році адм. було в купецких зносинах з Торговлею 801 крамниць, котрі побрали товару на 401.490·63 і дістали опусту 49.405·48. В порівнаню з попереднім роком о 69 крамниць більше і побрали товару більше на 16.632·22 а дістали опусту більше о 5.138·29. Вже із сего зіставленя показуєсь певний поступ на поли праці товариства з крамницями, і що в тім напрямі ділано відповідаючи рішеням послїдних загальних зборів як слїдує:

Передовсім возьмім на увагу зібраний материял дотично крамниць. З него показуєсь, що на близько 2000 крамниць ледви кількасот, і то розкинених в ріжних повітах, дає своїм веденєм доказ, що розуміє своє купецке діло. Прочі продають і торгують доти, доки не роздадуть вложеного капіталу на кредит (притім не записують навіть, котрого дня і який товар дано на кредит, а через те виходять часті колїзиї з дебіторами, запереченя, а в браку доказового материялу претенсиї ті по більшій части яко нестягальні пропадають), почім лишать ся самі з довгами з титулу побраних у гуртівників товарів на кредит, котрих виплатити не в силї, товару не мають за що купити і упадають, родячи другі крамниці, ведені тою самою системою. — Ледво кількадесять крамниць є в силї зладити самостійно замкнене рахункове.

Річ певна, що орґанізация такого материялу представляє непоборимі трудности. Вихідною точкою з сего положеня єсть: постарати ся передовсім о крамниці належито ведені і тому Совіт постановив ширити гадку основуваня крамниць спілкових систему Рочдель, а при нагоді основуваня їх стосувати статут загальнїйший, призначений для спілок господарских взагалї. (Книжочка „Просьвіти" ч. 293 „Про нові спілки господарскі). Крамниці спілкові мали би бути закладані там, де дотепер крамниці нема, або де крамниця істнуюча хилить ся до упадку. Средством аґітацийним за такими крамницями були би: публікациї в часописях, відчити й віча.

Приняв ши сю засаду, старав ся Совіт о виконане єї хоть в части, а результатом старань єсть видана накладом товариства, написана п. Петрушевичем, урядником товариства, книжочка „Як заводити крамниці спілкові систему Рочдель", ряд статей в часописях, обіжники видані до начальників, поучаючі о важности справи крамничної і о важности належитого приготовленя до купецкого діла як персоналу торговельного, так і учеників, що зголошують ся на крамничну практику. При тім не занехала управа товариства і живим словом аґітувати за основуванєм крамниць спілкових, а відчити п. Петрушевича, висиланого з рамени товариства в Станиславові, Камінці струмиловій і Збаражи збудили живе заінтересоване.

(Дальше буде).

ТЕЛЕҐРАМИ.

З Росиї.

Петербург. В фабричній дїльници і в многих фабриках вдовж шлїсельбурґскої шосе розпочав ся страйковий рух з причини, що робітникам не признано заступництва в думі. Страйкарі напали на міску зелїзницю і здержали рух. Візване в цїли привернення ладу війско, товпа прогнана намінєм; 1 офіцир і 2 козаки ранені. Доперва вечером привернено спокій. В Нарвскій дїльници відбуло ся робітниче віче над справою загального страйку. Та сама справа була також предметом нарад на зборах низших урядників і робітників зелїзничих.

Маґдебурґ. З Петербурга доносять, що уступлене Побідоносцева вже порішене. Уступить при кінци с го місяця.

Петербург. На Кавказі знов прийшло до завзятих борб між Татарами, а Вірменами.

Краків. З Варшави доносять, що военний суд тепер завалений справами офіцирів і рядових обжалуваних о розширюване проклямаций против теперішного ладу державного. Суд видає дуже строгі вироки, засуджуючи на Сибір і відобране всяких прав.

Варшава. З Ломжи доносять, що недалеко єго міста впав в руки поліциї транспорт набоїв, призначений для Варшави. Арештовано трех жидівских візників.

Петербург. В. князеви Кирилови відобрано апанажі, але полишено єму гієність вел. князя.

Гельсінґфорс. Оголошено царске зарядженє з ріжними пільгами в области місцевих язиків і службових привілеїв. Сенат має послуґувати ся місцевими язиками в зносинах з властями, з винятком ґенерал-ґубернатора і державного секретаря. Те саме відносить ся до ґубернаторів, ґубернїяльних управ. Знесено право вступати до правительственної служби в Фінляндиї тим особам, котрі скінчили висші школи в царстві. Ґенерал ґубернаторови віднято право іменованя урядників з полишенєм приписів фінляндских законів, з винятком урядників канцеляриї ґенерал-ґубернатора. Супротив того, що сойм еще не ухвалив буджет і не можуть бути побирані деякі податки, будуть здержані деякі роботи публичні і виплата 20 міліонів марок до скарбу царства.

Відень. В Петербурзї ходить чутка, що ректора московского університету, кн. Трубецкого строено (?).

Мароко.

Льондон. Взятих в полон мавританьскими бандитами анґлійских офіцирів, бандити виступили на волю, бо бояли ся атаку торпедовців.

Хіни.

Шангай. Доносять про сильний рух антідинастичний, котрий також звертає ся против чужинців. Правительство стягає до Пекіну війска, щоби обезпечити цісарский двір і посольства.

Скандинавщина.

Штокгольм. Надзвичайну сесию шведского парляменту замкнено престольною промовою, в котрій король висказав жаль з причини зі вана унії з Норвеґією, але висказує також надію, що оба народи будуть жити в цілковитій згоді.

По війні.

Токіо. Департамент маринарки одержав вість, що затоплений в Порт-Артурі російский панцирник Побіду японські офіцири видобули з води і що корабель свобідно плаває по мори.

Сойми.

Берно. З нагоди інтерпеляций і внесень в справі поступованя поліциї і війска в часі берненьских розрухів, прийшло на вчерашнім засіданю до бурливих сцен між Німцями а Чехами.

Градец. В стирийскім соймі п. п. Резель і Шахерль поставили внесене о загальне голосоване.

Опава. В Шлезкім соймі відіслано до комісиї внесене п. Тірка в справі відділеня Угорщини від Австриї.

Японці в Европі.

Рим. Урядовий комунікат заповідає приїзд до одного з італійских портів японьскої фльоти під командою Тоґа. В дорові з Італії до Анґлії Тоґо задержить ся також в тульоньскім порті, де торжественно прийме его француска маринарка.

Доповняючий вибір.

Райхенберґ. При доповняючих виборах до державної ради вибрано провідника австрийскої социяльної демократиї, д-ра Віктора Адлера.

НОВИНКИ.

— **Правиборчі надужитя в Бучаччині.** Пишуть нам: Дня 17 с. м. відбули ся в Жизномири правибори. Тому що Жизномир, від коли памятаємо, вибирав опозицийних виборців, пустив ся комісар староства Лукашевский на таку штуку: відбув вибори в иншім часі, як оголошено, постягав з жизномирского двора чужих робітників, котрі там доперва 2 неділи роблять, машиніста, котрий там також недавно робить, так що права голосованя не має — і такими правиборцями перепер хрунівских виборців більшостию 5 голосів. Притім 6 двірских формалїв, котрі памятали, як підчас страйку громада йшла з ними против Корнбліха, тепер не хотіли голосувати проти громади і хоть Корнбліх з Лукашевским пригнали їх, вони втікли і не голосували. Тому писар С. Луців, що робить з пяними контракти і забирає сиротиньскі пивки, не відчитав 16 з членів читальні, хоть они були і в лісті і в сали підчас голосованя, або читав так борзенько, що не мож було й відозвати ся, бо мусіли би всі нараз кричати, а комісар кричав як пяний. Надужите було таке велике, що навіть війт, М. Вербіцкий котрого вибрали і котрий засідав в комісиї, не підписав протоколу. Так само не підписав Федь Ґулак. Підписав лише сам комісар. Як зробив ся рух, комісар втікав як куля. Подібно робили вибори на сусідних селах. Скрізь жидівскі посесори йдуть проти громад, а за хрунями і старостами. Навіть такі як Цудик Цаймер — що потому жалують ся на „антисемітску“ (?) аґітацию. — *О. Н.*

— **Принятє робітничої депутациї.** Намісник і краєвий маршалок заявили, що приймуть в понеділок на авдиєнциї делеґацию социяльно-демократичного сторонництва, котра має предложити мемориял в справі загального права голосованя. Година принятя буде означена пізнійше.

— **Послови Гурикови** принесено нині підчас соймового засіданя сумну вість з дому — а іменно, що якийсь панок Ляхавец з Станиславова пострілив его сина 22-літного парубка, коли той орав на власнім ґрунті, а також пострілав коні при плузі. Пос. Гурик виїхав сейчас до дому.

— **Страйк переплетчиків у Львові** скінчив ся побідою робітників. Вчера по полудни прийшло до угоди між делеґатами майстрів а робітників. Майстри згодили ся на minimum платні для робітників 13 К, а для робітниць 6 К. Понадто підвисшено кождій катеґориї робітників о 2 К тижнево, а робітницям о 1 К 30 с. за роботу в годинах позаробочих а 50 проц. в сьвяточні дні.

— **З'їзд польских женщин** заповіджено на день 19 с. м. в Кракові. Орґанізацию з'їзду заняла ся редакция журнала Nowe Słowo. В програму входить ряд рефератів, між иншим про участь женщин в праци около подвигненя економічного положеня польского селяньства.

— **Фахові школи.** Вписи до фахових шкіл для будівельного промислу при ц. к. державній промисловій школї у Львові відбудуть ся в пятницю, дня 3 падолиста с. р. Ново вступаючі ученики мають крім метрики уродженя, шкільного сьвідоцтва з укінченої 6-лїтної науки з добрим поступом в народній школї або II. кляси середних або видїлових шкіл, та сьвідоцтва моральности за час від виступленя зі школи аж по день впису, предложити також і сьвідоцтво з практики на будові, потверджене корпорацию мужарів, теслів або ґамінярів.

— **Асентирункові обманьства,** викриті недавно в Кракові, представляють ся в чимраз більших розмірах. Тамошні часописи доносять, що карний суд в Кракові велїв арештувати пять осіб за те, що помагали інтересованим викупитись від військової служби, а навіть посередничили в дезерциї. Справа обнимає майже всї асинтирункові округи західної, а по части і східної Галичини. О скілько звісно, арештовано одного полкового лїкаря. Впрочім подробиці справи, власти держать в строгій тайнї.

— **„Найважнїйший“ монарх в Европі** то бельґійский король Леопольд, як показало ся підчас вистави в Леодиї. В павільонї електричних ваг попросив король оден фабрикат, щоби сїв на фотели. Король зробив се дуже радо і вага виказала сейчас 98·7 кільоґрамів. „А що? — сказав король, усьміхаючись — я „найважнїйший“ монарх в Европі, бо навіть король Едвард важить о три кільо менше“.

— **Дрібні вісти.** Впреосьв. митрополит Шептицкий виїхав на тиждень до Крехова.

Правительство виарендувало громадї м. Львова право побору акцизи на час від 1906 до 1908 на дотеперішних услівях т. є. за уплатою чиншу в сумі 820.000 К річно.

В Кромерижи відбуло ся в сих днях з рамени моравского краєвого видїлу шконтро міскої каси, що виказало в ній недостачу 391.933 К. Дефравдовано від многих лїт.

В Будапештї відбув ся поєдинок на шаблї між бурмістром д-ром Гірґінґома адвокатом д-ром Маєром по причині полеміки в громадских справах.

З Вайсенкірхен (Моравія) доносять, що звідтам утїк 33-лїтний Медард Саганек, касиєр північної зелїзницї, вдефравдувавши 23.000 К.

В Роґожні під Ґрудзьондзом помер сими днями в 110 році житя Ян Єсьоновский. Маючи 100 лїт оженив ся був третий раз.

„Псковскія Ґубернскія Ведомости“ доносять що добра ґенерала Куропаткіна, які находять ся в псковскій ґубернії, будуть продані на публичній лїцитациї з причини... залеглих податків.

З Парижа доносять, що директор тамошної комічної опери запізвав критика Вілея о винагороду в квоті 100.000 франків по причині страт, які потерпів театр наслїдком несправедливих рецензий, поміщуваних в однім париским дневнику.

В Бальтіморе засудив тамошний суд мурина Джона, кельнера в однїй з передміских реставраций, на два роки вязниці за поцїловане при гостях білої кельнерки.

Найвисший трибунал державний у Відни відкинув жалобу властителя дібр Якова Шефера з Залуча в Галичинї против державного скарбу о заплату 1,490.000 К винагороди за доноси, які він робив в 1891 р. скарбовій дирекциї в Чернівцях в справі податкових мальверзаций в кількох великих горальнях на Буковинї.

На льокальній зелїзници Бєрки-Грималів вдержано на оден день поїздовий рух наслїд ушкодженя шляху від пожежі торфовищ.

Социялїстичний посол Бебель виграв остаточно процес о 800.000 марок, які записав єму оден померший б. баварский офіцир. З тих гроший дав Бебель до каси своєї партиї 35.000 марок на страйкарів в Берлинї 10.000 а одному жіночому союзови 5.000 марок.

Звісний шведский вчений Свен Гедін вибирає ся в нову подорож до середної Азиї, щоби розслїдити околиці жерел Інду та Брамапутри і великий простір озер в середучім Тибетї. Кошти подорожі покриють шведский король і кілька шведских богачів.

Збори і засїданя.

Комітет виборчий на повіт підгаєцкий запрошує всїх виборців з повіту Підгаєцкого на збори на день 24/10 905 о 12 год. до Підгаєць, на котрі прибуде також д-р Т. Окуневский.

Видовища і забави.

З „Кружка українських дївчат“. В неділю 15/10 відбуде ся на „кружку“ відчит тов. О. С. про „Жерміналь“ Ем. Золї. Слїдуючої неділї 22/10 має відчит тов. Т. З. про найновійшу поему д-ра Ів. Франка під заг. „Мойсей“. Просимо о численнїйшу участь і пригадуєм, що відчит зачне ся точно о 3 год., позаяк о 5-тій політичні збори в „Народнім Домі“ в котрих товаришки схотять може взяти участь. — *Северина Данилевич.*

Галицкий сойм.

З дня 19 жовтня 1905.

(36 зас., II. сесиї, VIII каденциї).

Засїданє розпочало ся о год. 10·45 перед полуднем. Відчитано внесеня і інтерпеляциї, між ними дві інтерпеляциї пос. д-ра Олесницкого і тов. 1) в справі надужить при доповняючих виборах по Валевским в Коропци і Марківцях і 2) в справі виборчих надужить при виборах до громадскої ради в гром. Говилів великий.

З порядку полагоджено слїдуючі справи:

Внесок пп. Михаловского і Ґломбіньского о призначене на поліпшене платний учительских відповідної квоти після можности уже на р. 1906 — відіслано до комісиї буджетової.

Внесок п. Стапіньского в справі заосмотреня в протягу 5 лїт всїх громад в краю в відповідні будинки для шкіл народних — відіслано до комісиї шкільної.

Внесок п. Лаварского о признане народному учительству в повітї бяльскім надзвичайної субвенциї з причини дорожнї — відіслано до комісиї буджетової.

Внесок п. о. Шпондра о вздержане неслушних екзекуций податкових там, де вже заплачено належитість — відіслано до комісиї податкової.

Внесок п. Олесницкого з проектом закона зміняючого постанови §. 16. закона громадского з 12 серпня 1866 Ч. 9. В. з. кр. згідно закона з 21 марця 1888, Ч. 40. В. з. кр.

Внесок п. Олесницкого з проектом закона зміняючого §. 8. ординациї виборчої повітової.

Внесок п. Олесницкого з проектом закона зміняючого постанови §. 14 соймової ординациї виборчої — відіслано до комісиї правничої.

До мотивованя всїх трох внесень забрав голос внескодавець пос. Олесницкий і зазначив, що інституция тав. вірилїстів взагалї не має рациї, бо вводить майоризацию сїльскої куриї людьми, які мають зовсїм инші інтереси. Признала се навіть правнича комісия в справозданю до проекту закона з 26 червня 1887 ч. 46 В. з. кр., котрої референт д-р Скалновский сказав, що як би число вірилїстів помножено, то се нарушило-б самі основи обовязуючої ординациї. З тої причини внескодавець вносить зміну ординациї виборчої до рад громадских, повітових і сойму в тім напрямі, щоби в усїх дотичних параґрафах, де каже ся про права вірилїстів було додане обмежене, що сї права не відносять ся до тих властителїв земельної посїлости, які набули землю на основі закона о рентових загородах.

Дальше полагоджено:

Внесок п. Шецня о заложене семинариї учительскої женьскої в Бережанах — відіслано до комісиї шкільної.

Справозданє комісиї правничої о внеску п. о. Вільчкевича о признане урядам громадским і парохіяльним права увільненя від оплат за рекомендациї урядових кореспонденций полагоджено в той спосіб, що сойм рішив візвати правительство до предложеня відповідної реформи зак. в 2 жовтня 1865 Ч. 108 В. з. д. о доручуваню урядових письм.

Справозданє комісиї адміністрацийної о петициї мешканців присїлка „Сїльце ad Божників“ в повітї підгаєцкім о вилучене зі звязи громади Божників і утворене з того присїлка самостійної громади — принято згідно з бажанєм дотичної громади.

Год. 1 — засїданє тревае дальше.

Руский клюб висилав депутацию до намісника в справі надужить при теперішних доповняючих виборах по Валевскім. Намісник відповів, що казав вже собі предложити дотичні материяли, та що всякі правибори, де були якісь неправильности, будуть знесені. Заразом подав намісник, що видав зарядженє, аби при правиборах означувано лише годину, коли правибори мають зачинати ся, але не годину їх закінченя.

На скілько сї заяви намісника не будуть лише звичайною в таких случаях офіцияльною фразеольоґією — vederemo.

Пос. о. Богачевский вніс три інтерпеляциї о надужитях адміністрацийних властий в Долинщинї, про що точнїйше подамо завтра.

Календар: Нинї: Томи ап. (лат Петра в Альк.); завтра: Сергія (лат.: Фелїціяна); позавтра: Педаґії (лат.: Уршул).

Репертуар руского театру (тепер в Коломиї) — сали щадничої каси: в суботу 21 с. м. „Пошались в дурнї“ оперета в 3 діях М Кропивницкого; в неділю 22 с. м. „Бурлака“ драма в 5 діях Карпенка-Карого; ві второк 24 с. м. „Cavaleria rusticana“ опера в 1 дії Масканї, 2) „Гулик“ комедія в 1 дії М. Гавалевича і 8) „Вечерниці“ в четвер 26 с м. „На днї“ сцени з житя в 4 діях М. Горкого. Абонамент І-рядний на шість вистав 15 кор. Абонамент II рядний на шість вистав 10 кор. Початок о годині 8 вечером.

Репертуар міского театру у Львові: Нинї в четвер „Манон“ опера в 4 актах І. Массенета; завтра пятниця „Сиґ“, драма в 4 актах Пшибишевского.

Надіслане.

Специяліст в дїточих недугах
Д-р В. Гукевич
доголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни 837
ордин. від 3—5 год. ул Ґродзїцких ч. 4, І. п.

Адвокат д-р Кос
в НАЛУШИ
гляд є рутинованого концилієнта.
891 7—?

Нотар у Винниках коло Львова
глядає **помічника** з гарним письмом і вправного в справах табулярних. Студенти прав (з повисшими вимогами), що хотїли би лишитись в нотариятї мають першеньство. 896 3—5

КОНТОРА ВИМІНИ
ц. к. управ. гал. акц.
Банку Гіпотечного
купує і продає
всякі папери цінні і монети
по найдешевшім курсї деннім не числячи ніякої провізиї. 374

Перекази на Відень, Берлин, Париж і инші заграничні місцевости
видають
Сокаль і. Лілієн
банковий дім і контора виміни.
Порученя з провінциї полагоджуємо відворотною почтою без дочисленя окремої провізиї. 207 г

Коперницкий і Син
Оптики і Механіки у Львові площ Галицка ч. 1.
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Панночки учительки глядають до 10-лїтної дївчинки в III. кл. народ. школи на цїлий рік. Зголошеня до: о. Николи Паньківского, пороха в Устияновій, п. Устрики долїшні. 892 5—5

Ученик VI. кл. ґімназ. шукає лекциї на село. Зголошеня під „Ученик фільольоґ“ poste restante головна почта Львів 73.

Ученик VIII. кл. ґімназ. поступує лекциї на провінциї. Близші інформациї під: „Diligentia 4“, poste restante Львів.

Академік шукає лекциї на селї. Може також в часї зими вивчити хор. Ласкаві зголошеня на руки Дирекциї „Народної Торговлї“ в Золочеві. 2—3

Ученик VIII. кл. шукає лекциї на село. Зголошеня під адр.: М. Бояковский уч. VIII. кл. ґімназ. Бучач.

Ученик VII. кл. ґімн шукає лекциї на селї. Зголошеня під адресою: O. O. poste restante Ярослав. 917 1—3

Здоровий, домовий харч, цїна після вимагань. Скарбківска ч. 35, І. п. 757 4—5

Особа, що знає ся на господарстві, сїльскім і домовім, приймє посаду до управи дому у сьвященика здівця. Зголошеня: П. Сайківна, Львів, ул. Зиґмунтівска ч. 11, двері ч. 8. 2—3

Вдовець 37 лїт, ц. к. податковий урядник, з 5-лїтною дочкою, шукає в матримоніяльних цїлях сею дорогою з недостачі часу і знакомости чесної женщини, Русинки, в віцї 26 до 32 лїт. Справу трактує поважно, на анонїми не відповідає. Зголошеня на адресу: Едвард Пацановский в Перемишли. 925 1—3

ЗНАМЕНИТІ ЦУКРИ фунт 80 с.
КАРМЕЛЬКІВ фунт 40 сот.
поручає:
Фабрика Трочиньского
883 **Львів, ул. Фредри.** 6—12

Реньске природне вино
1 фляшка . . . . К 2·40
10 „ . . . . . „ 22·—
поручає торговля
ІВАНА БОРИСА
в Перемишли. 918

Климентий Федуньо
переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету
поручає
своє переплетниче і ґалянтерийне заведенє
у Львові ул. Валова ч. 29. 366
Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. и. по умірених цїнах.

М. НАС
Львів, ул. Шпитальна ч. 28
поручає свій великий вибір всякого рода поїздів, нових і переїзджених, в цїнї дуже приступній, приймає їх до заміни, перехованя, в коміс на продаж або купує за готівку. Також приймає замовленя до вінчань елеґантні повози з білими кіньми, що походять з цїсарскої стадинини, і виловичає поїзди та конї під верх. 91 3—3

ЖІНОЧІ КАПЕЛЮХИ
БОА
ВОАЛЬКИ, ШЛЮБНІ ВЕЛЬОНИ,
Капелюхи жалобні
все у великім виборі
873 поручає 6—10
ЛЮДМИЛА СПОЖАРСКА
у Львові, Академічна 2.

4 пари обуви
за зр. 3·25
Закупивши велику скількість обуви від одної конкурсової маси, можу короткий час продавати єго за безцїн, а то: 1 пару мужеских, 1 пару дамских до шнурованя в добрім роді, з кількованою підошвою, а також 1 пару мужеских і 1 пару женьских модних. Всї чотири пари є гарно виконані, міцні, легкі, добрі на весну і лїто. Міра величини після цн. коштують лише зр. 3·25. Висилає ся за післяплатою. Невідповідні заміняю або звертаю гроші. При тім упрашаю кождого купуючого о докладну польску адресу.
С. Урбах
Краків ч. 41. 670 2—2

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЕ АРТ. ЛІТОГРАФІЧНЕ

під фірмою:

АНДРІЙ АНДРЕЙЧИН і СПІЛКА

Львів, ул. Коперника ч. 17.

Виготовляє білети візитові, запрошеня на вінчаня, балї і вечерки, грамоти, образи, вартостні папери, мапи, ноти, етикети, пакати і взагалї всї роботи, які входять в обсяг лїтографії.

Поручену роботу виготовляє ся на час і можливо дешево.

Машини порушані силою електричною! 544 35—?

Накладом „Сокільского Базару“ у Львові

вийшла

друга серия переписних листків, окрашених вишивками складаюча ся з 19 карт і коштує 1 К — штука 12 с.

Зміст серії:

1. Монограм Сокола.
2. Герб України по обох боках кордону.
3. Шевченко.
4. Хмельницкий на кони.
5. Від наддунайскої Січи.
6. Благане о помилуване засудженого.
7. Козацка вбрия.
8. Нутро козацкого табору.
9. Зазив на суд.
10. Могила В. Барвіньского на Личак. цвинтари у Львові.

789 12—25

Робітню знарядів церковних

другу руску в Галичині поручає

Василь Дуткевич

бронзівник в Перемишли.

Приймає чаші до золоченя, дароносиці, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золочене і сріблене відбуває ся в огни. Поручає склад коругов, чаш, ліхтарів, пацуків.

ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, Бронзівник

Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 595 39—90

Наліг піяньства

усуває ся нав на все при помочи порошку ZOA. То средство не має нїякого смаку і тому можна его дати до кождого напитку й без відома піяка.

Одна пачка на цїлковите вилїчене К 10, оплатно, без оплати від цла і дискретно.

Богато нещасних людий, опанових тим страшним налогом, повернули до своїх родин і товариств, одним словом, мілїони і мілїони людий поправили ся і стали порядними членами суспільности. Численні подяки можу дати до прочитаня. Висилає за попереднім надісланєм гроший або на післяплатою головний склад **ЛЮДВИКА ПОЛЯКА** (Lodovico Pollak) в Медиолані (Італія) Листи до Італії коштують 25 сот., картки 10 сот Переписка у всїх мовах.

775 3—4

БІЛЬШЕ ЯК 1000 ПОДЯК

і атестів пп. Лїкарів, Клїнїк і загальних шпиталів сьвідчать найлїпше про високу лїчничу вартість

Іхтіоментолю

(правно охорон.),

котрий дуже часто по кількаразовім ужитю усуває незавідно і тревало: Ревматизм, болї нервові, гостець, пораженє, біль голови, біль зубів і иньші долягости ревматичного і нервового характеру.

Цїна фляшки з описом ужитя коштує 1 Кор.

ІХТІОМЕНТОЛЬ можна набути у всїх аптиках, або прямо: З хемічної лябораториї аптикаря **ШИМОНА ЕДЕЛЬМАНА** в Богородчанах. 911 2—24

Почтою висилає ся найменше **дві** (2) фляшки.

Просить ся жадати виразно **Іхтіоментолю Едельмана.**

Важне для парохіяльних урядів і читалень!

Макс Ґлязерман

ПЕЧАТНИКАР

Львів, ул. Сикстуска ч. 17

виконує густовно і дешево стампілї і кавчукові і метелеві для парохіяльних урядів, громад, читалень і т. п. по 2·50 с. враз з пуделком і фарбою, литі нагробні таблиці, числа домів і улиць, відзнаки для лїсних та пільних сторожий і клеймо до пльомбовани мяса.

Переписка руска. 285 4—10

Академік шукає пекциї на село на цїлий рік. Зголошеня від: Львів, Паньска ч. 27, Двожик. 3—3

ЛЕ.

ВАЛІХЕВИЧ

СКЛАД і РОБІТНЯ

РИМАРСКИХ ВИРОБІВ

ЛЬВІВ

при ул. Кароля Людвика 3,

поручає на теперішний сезон

Куфри, Куферки, Торби

і т. п. прибори до подорожи

в ріжних величинах по найприступнїйших цїнах.

61* 26—?

Земля на продаж для хлїборобів!

Під містом Коломия є до розпродажи (парцеляциї) кількасот морґів добре справленої, видатної землї, рибний ставок і малий млин.

Хто хоче купити тої землї, нехай зголосить ся лично або письмом до: Д-ра Стефана Федака у Львові (ул. Сикстскач. 48) у або Дра Леся Кульчицкого в Коломиї (в Народнім Домі.) 889 5—10

ПЕРША в ГАЛИЧИНІ РУСКА

торговля і рукодїльня церковних знарядів

із золота, срібла і бронзу

Петра Дуткевича

в Станиславові, улиця Бельведерска ч. 4

продає по найнизших цїнах бальдахіми, водоноси, брачні вінки, дарохранительниці, гарм. звінки, евангелїя, кадильниці, кропила, кивоти, хрести, ліхтарі, вінтарики до п. оцеські, патериці, пацуки, підставники плащеницї, суконки, шалї.

Золочу огнево дуже тревало старі знищені чаші, по виволоченю бувають посьвящені Преосвящ. епископом в Станиславові.

Великий скарб лями на вічне сьвітло. — Зелїзних нагробних хрестів. — Всякі знищені церковні знаряди приймає до огневого золоченя, срібленя і бронзованя. — Велика лїрия церковних звонів.

Дякую сердечно Всеч. Духовеньству і чест. Братствам церковним за численні замовленя і поручаюсь ласкавій памяти на будуче.

З високим поважанєм: **П. ДУТКЕВИЧ.**

560 8—30

ЗАМОВЛЕНЯ

на осінний вагоновий транспорт **ВИН**

приймає

Народна Торговля у Львові

ЦІНА ВИН:

Ц-а при 100 літр.	50 літр.	25 літр.	
Кор. 0·80	Кор. 0·84	Кор. 0·88	за оден літр
І-а при 100 літр.	50 літр.	25 літр.	
Кор. 1·00	Кор. 1·04	Кор. 1·08	за оден літр
Вино самородне при 100 літр.	50 літр.		
Кор. 1·20	Кор. 1·24		за оден літр

711 *Франко стация Львів — бочка не числить ся.* 3—30

Поручаємо також вина дорожші і знаменити

МЕДИ ПИТНІ.

ІВАН ІГНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Суконницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бераксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє свербячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лица і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і зниженює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекцийно-гігієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої наскірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку наскірну висипку, почене ніг і порпї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порпї і свербячку шкіри 70 сот. 209 56—84

Я Анна Чілляґ

з моїм величезним, 185 цм. довгим волосем русалки, маю его завдяки 14-місячному уживаню моєї помади власного винаходу. Мою помаду приймали за одиноке средство до плеканя волосу, приспішеня їх росту і скріпленя цибульок. У мужчин викликує повну, сильну бороду і надає по короткім уживаню волосю на голові і на бороді природний колиск та хоронить его від вчасної сивини до пізної старости.

Я нїколи не впевнювала, що лисим людям і в місцях, де нема волосних цибульок, виросте волосє бо чейже се неможлива річ; зате відростає волосє у мужчин і женщин вже по дуже коротім часї і так можна удержати до пізного віку буйний взрост волосє при ужитю винайденої мною, чудово длаючої помади **Анни Чілляґ** і з тої то причини тїшить ся мій препарат сьвітовою славою і всюди в цїлім сьвітї за ним питають.

Тому поручає ся мужчинам і женщинам, що терплять на випадане волосє, уживати лише **помади Анни Чілляґ,** а будуть подивляти прямо чудові її успіхи. Моя фірма єствує поверх 25 лїт і длятого ручить за найлїпший успіх. Позаяк в послїдних часах появило ся дуже богато безвартісних наслїдувань, прошу їх мимо захвалюваня відкидати.

Цїна пушки 1, 2, 3 і 5 зр.

Висилає ся щодень почтою по надісланю належитости або за післяплатою. Висилає безпосередно фабрика на цїлий сьвіт, куди треба адресувати всякі замовленя.

АННА ЧІЛЛЯҐ, Відень, GRABEN 118.

Одинокий висилковий склад у Львові, аптика під срібним орлом **Г. РУБЛЯ** поредтим Ж. Рукера. 668 11—50

Навожене лук

Жужлевою мучкою Томаса

єсть

найлїпшим і найдешевшим навозом фосфоровим під всї управні ростини. Чим більша грясть муки, тим дешевше припадає 1 кґ % фосфорової кислоти, тому, що кошти перевозу муки високо- і низько процентової є однакові. Крім сего високо процентова мука ручить за фабрикат без заміту, підчас коли мука низькоприцентова є часто фальсифікатом.

!! Бачність на знак „Зоря“ !!

Ґенеральний репрезентант **„Фабрик фосфорів Томаса“** в Берлинї, **ИОСИФ КАРРАХ,** *у Львові, ул. Ягайлоньска ч. 22.*

Цїнники і обяснення даром і оплатно. 604 22—25

Вповажані о. о. Парохи

пп. урядники і инші добре ситуовані особи спроваджувати могуть за готівку або на кредит від ново заснованої фірми:

„ЗОРЯ“ („Jutrzenka“)

всїлякі можливі товари, а також зимову конфекцию для Панів, Пань і дїтий товари футряні, дамскі і мужескі капелюхи, обуву, всїляке біле, деревляні і желїзні меблї, лямпи, порцеляновi посудини, ДИВАНИ, портієри, фіранки, хідники, вапи, ковдри, килими, шифони і т. п. — Гарний ілюстрований цїнник висилаємо за надісланєм 10 с. т. марками.

Управа першого край. Дому товарово експортового **„ЗОРЯ“ („JUTRZENKA“) Львів, пасаж Міколяша** І. п. 48. 614 4—4

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в недїлю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що недїлї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Верховета (в понедїлок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в недїлї і сьвята.)
„ Краковa	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·10**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9)
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, **11·45**, 10·50.
„ Рави рускої	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Рашева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Бевзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Врухович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полуднем (тілько в недїлї і рим.-кат. сьвята, 1·45 пополудни (тілько в недїлї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9. і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„ Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Краковa	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Заповнаного (від 25/6 до 15/9), Освенцїма (від 25/6 до 15/9), Вежічки (від 1/6 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,(Ворохти (від 1/7 до 30/9) що недїлї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кожанки (від 1/5 до 30.9 що недїлї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Бевзця	11·10.
„ Рашева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави рускої	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Врухович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що недїлї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що недїлї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої	11·15 в ночи помдої недїлї.
„ Янова	6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9і 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим., кат. сьвята) 3·03 пополуд. (від 14/5 до 10/9) - 5·58 пополудни.
„ Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди посвітні друковані є тонкими поїздами; поїзди нічні є замачені звіздкою. Мера часу чинить за від 6 год. вечір до 6 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди на часом білети можного лекшого руху, білети кроздїлчі, розкладу їзди і т. д. можна набувати через цїлий дома в мійскім бюрі к. к. державних зелїзниць, кілька Гаусмана ч. 9. 85

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Редаґують: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 225. Львів пятниця 7 (20) жовтня 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 33. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzenski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком:

	в Австриї:	за границею:
на цілий рік	36 к.	— 40 к.
на пів року	18 „	— 20 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 6 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попередньою застережею. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсерату або за єї місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числить ся по 20 с. за стрічку.

З наших кривд на поли шкільництва.

(Голос з краю).

Сегоріччі численні вписи до новокреованої рускої ґімназиї в Станиславові дали знов оден з наглядних доказів, як оправдані є жаданя наші, жаданя Русинів на поли шкільництва всїлякої катеґориї.

Помимо значно опізненого урядового оголошеня про отворене першої кляси сеї ґімназиї з шкільним 1905/6 роком, помимо строго переведених записів і вступних іспитів, помимо строгого іспитованя також з польского язика (хоч руского до польскої ґімназиї зовсїм не питають!?), помимо богато „попалених“ при тих іспитах або й відправлених уже при записах по причині переступленя нормального віку — маємо прецінь нараз аж три віддїли першої кляси новоотвореної рускої ґімназиї.

Хто не знає добре наших міжнародних відносин і взагалі відносин тих на провінциї, сей і не може мати навіть понятя, до яких бакальних ба навіть прямо сьмішних розмірів доходити може польский шовінїзм та гакатизм наших „найсердечнїйших“ против нас. В своїй шовіністичній злобі не важать ся они голосити, що будьто ми силоміць тягнули до запису першого лїпшого хлопця з села, що нарочно приїхав або прийшов з вітцем чи материю до Станиславова „на торг“, і не оглядали ся зовсїм на те, що родичі таких хлопців випрошували ся від того або й тяли були тому зовсїм противні і боронили ся всїми силами від такої „напасти“.

Не перечимо, що ми — пишучий сї замітки перебуває в Станиславівщинї — інтересували ся справою записів і вступних іспитів до станиславівскої ґімназиї, і по нашій можности робили все, що законно дозволено, щоби ті записи і вступні іспити випали добре, всеж таки кілький здоровомислячий чоловік не повірить в такі сплетнї, щоби ми першого лїпшого хлопця з села, що не до запису а лиш на торг приїхав чи прийшов до міста, еспортовали до запису до рускої ґімназиї! Ми не лише сего не чинили і чинити не могли, але ми навіть не могли бути так всевідучі і чудотворні, як се о диво! були деякі педаґоґи з польских місцевих шкіл, що наперед знали точно, яка при вступнім іспитї до станиславівскої польскої ґімназиї (до котрої разом і рівночасно вгомонували ся і рускі дїти, що відтак на виразне жадане мали бути переписані до рускої ґімназиї) буде сего року письменна задача з мови польскої і з нїмецкої а також і з рахунків, та уже наперед, — на день-два — перед тим іспитом вимуштрували добре до тих задач своїх школярів, щоби задачі добре пописали, і щоби тим робом могли бути увільнені від устного іспиту!...

Ось якими то дорогами ходять наші „najserdeczniejsi“, щоби лиш для себе всьо придбати, собі лиш всьо загорнути, а на нас нужденних та тяжко покривджених, що то навіть о найменшу марницю мусимо бороти ся аж до послїдного, ще такі сплетнї, таку наругу не важать ся складати!...

Нам в загалї дуже тяжко приходить достарчуване контингенту молодїжи придатної на учеників до рускої ґімназиї, особливо-ж до першої кляси, бо ми Русини маємо в цїлім краю майже виключно лиш самі одно — або що найвисше двокласові школи народні з викладовим язиком руским. Всї ті школи належать до так званого „низшого (сїльского) типу“, а нїмецкого язика не учать зовсїм в таких школах. Наука сего предмету має місце почавши доперва від шкіл триклясових, а таких, анї чотирокласових шкіл з рускою мовою викладовою ми зовсїм не маємо! З тої причини рускі сьвященики, рускі учителї на селї і заможнїйші рускі міщани і селяни мусїли і мусять приготовлювати приватно своїх синів до вступного іспиту до рускої ґімназиї. Ми устроїли сего року нашим старанем і накладом, навіть специяльний курс в Станиславові для приспособленя учеників до сего іспиту.

На цїлий станиславівский округ є справдї одна однїсїнька чотирокласова руска народна школа яко школа вправ, але се є школа правительственна, призначена виключно для шкільних вправ учительских кандидатів, а доступ до неї дуже утруднений, особливо-ж коли йде о вписане чужого ученика до кляси третої або четвертої. Впрочім до сеї школи в загалї принимають дуже мале число учеників, бо після приписів, котрих особливо щодо рускої школи придержують ся дуже строго, можна до поодиноких кляс сеї школи принимати що найвисше лиш 40 учеників. Але наші „найсердечнїйші“ і тут під позором прав, розпоряджень або стану річи, уміють ставати нам на перепонї. Станиславівска руска школа вправ від часу свого заснованя (1880) має так лихе і скупе поміщене, що в жадній клясї не може помістити ся навіть 30 учеників. Тож коли хто зголосить ся до запису до сеї школи, не принимають виговорюючи ся недостачею місця. Сего року тим способом відправлено від запису дуже поважне число дїтий особливо до кляси третої і четвертої, до котрих щорічно наспіває з провінциї много зголошуючих ся до запису до тої школи. Натомісць рівнорядна польска школа вправ, поміщена з рускою в тім самім правительственнім будинку, має кляси гарні, просторі і видні.

Другий аркан, котрим орудує ся, є відстрашуване хотївших ся вписати вступним іспитом, при котрім зголосивші ся звичайно перепадають. Сего року в клясї III майже всї перепали і мусїли около половини вересня або зовсїм зі школи уступити, або по можности перейти до другої кляси. Решту — хоч принятих — під повором неспосібности переносить per nefas і силоміць учитель сеї кляси (Гельфер) до кляси другої, хоч сам при вступнім іспитї признав їх спосібними до третої або хоч деякі з них в тій самій школї укінчили з добрим поступом другу клясу.

Крім того пугають вписуючих ся шкільною оплатою, котрої безусловно жадають з гори при вписї. Єсли хто просить, щоби на оплату заждати трохи, бо на разї не має її під рукою, або не знав, що треба платити, відправляють его з нїчим. Єсли хто каже, що єсть бідний, то кажуть єму записати дитину до мійскої школи, де не треба платити, або (в приступі надзвичайної ласки) питають, чи має віродостойне сьвідоцтво убожества. Зголошуючий ся увіряє вписуючого пана, що і о тім не знав, для того не має, але принесе „завтра“.

Однак єму кажуть, що тепер зараз потреба сьвідоцтва — або знов, що єсли достарчить сьвідоцтво таке зараз, то буде син вписаний. Коли-ж біднага „завтра“ або і того самого дня зголосить ся до запису і викаже ся сьвідоцтвом убожества, кажуть єму, що не приймуть его, бо уже заповнено, або що уже за пізно. Коли-ж не се, то брак карток вписових або випису з метрик уродженя чи лїкарского сьвідоцтва щепленої віспи вистарчить, щоби намірений впис ударемнити.

З сих і тим подібних причин число учеників рускої школи вправ і фреквенция до сеї школи бувають заєдно дуже слабі; нераз в однїй, двох клясах буває заледво по кількох учеників!...

Сего року є дотепер в першій клясї 20 в другій 24, в третій господарує учитель Поляк, лиш 14, а в четвертій 25 чи 26 учеників. При тім варто замітити, що анї одна кляса рускої школи вправ не має порядної і просторої салї. Дійшло до того, що сторожеви шкільному дано від тамтого року просторну фронтову комнату шкільну і прилягаючий до неї передпокій на помешкане, а руску одну клясу поміщено від подвіря шкільного коло самих виходків, там де перше було довгі часи помешкане сторожа! Тепер сю клясу перенесено до темної, вузкої, вохкої і малої комнатки, де перше була семінарицка столярня!

До того всего вступ до кляси сеї був майже неможливий, бо в коритари перед нею стояли заєдно цебрики з помиями, якісь скринї, шафарка сторожихи, а на шараґах перед клясою сею сушили ся заєдно пеленки або яке друге дитяче плате!...

Отсих кілька образків, в які прямо вірити ся не хоче, нехай вистарчить, в який спосіб трактує ся в Галичинї руске шкільництво. Нас побивають не тілько тим, що вже самі розпорядженя „komisyi edukacyjn-ої“ спиняють перехід нашої сїльскої молодїжи до середних шкіл, але тоті перешкоди убільшає еще нова язва, яка розпаношила ся в цїлій східній Галичинї — польский шовінїзм, котрий вироджує ся на поли нашого шкільництва в нестерпну систему переслїдуваня і секатури. Можна сьміло сказати, що Польщу будують тепер всї Поляки на офіцияльних становисках в краю — кождий з них старає ся, щоби руский нарід не допустити до якого небудь зросту, а форсує заразом всїми силами своїх то є Поляків.

Отся система і є найбільшою язвою, на котру звертаємо увагу головно тому, що на соймі краєвім будуть певно як все дебати над справами шкільництва — нехайжеж рускі посли не забудуть сказати правду в очі галицким верховодам, і замаркувати, що таке шикановане Русинів на кождім кроцї і переслїдуване не доведе до доброго кінця. При тім повинно забирати голос більше послів, не оден о. Богачевский, для замарковаря ваги справи, бо справа шкільництва є безперечно найбільший болем на нашім орґанїзмі.

Свого часу була в „Дїлї“ знаменита стаття з проектом, щоби члени-Русини нової ради шк. краєвої скликували довірочні збори учительства і визначнїйших руских діячів для зложеня звіту із своєї дїяльности і зясненя опінії про стан шкільних справ в краю. Сей проект є знаменитий і треба побажати, щоб був як найшвидше зреалїзований. Так дальше бути не може і наша репрезентация в найвисшій краєвій маґістратурі шкільній мусить заняти більше різке становиско нїж до тепер.

Х.

Кілька слів в справі будівель церковних.

Від недавного часу вентилює ся у нас питане на темат „після якого стилю будувати наші церкви“, а то чи придержувати ся типу старих наших деревяних церков, чи полишити в тім дїлї громадам та архітектам свобідну руку в проектованю. Питане се виринуло в наслїдок розписаного Є. Е. митрополитом гр. Шептицким конкурсу на взірцеві плани будови руских церков.

Бажанем Є. Е. митрополита, оповіщуючого сей конкурс було, одержати посредством сего конкурсу взірцеві плани на будову церков з твердого материялу, котрих підставою були би типи наших старих деревяних церков, приноровлені до будинків мурованих, аби сей гарний тип будівництва церковного з часом не запропастив ся.

На конкурс сей вплинуло кільканайцять проектів, однако тілько два з них внїшним своїм видом пригадували наші старі церкви. Кажемо пригадували, бо не увзглядненo при них всего того, що наша церков деревяна характеристичного має між иншим прим. також ярмосів, котрі конечні були би не тілько з уваги на устав церковний, але також з уваги на се, що они продовжають стїну іконостасову і надають будівли ширшу підставу, а копулками своїми мальовничість цїлого вигляду будівлї.

В наслїдок отже сего конкурсу виринуло висше наведене питане, та в деяких місцевостях запроектовано вже будови мурованих церков на взорі деревяних. О скілько дасть ся се в практицї перевести, покаже будучність, а було би вельми пожаданим, як би дало ся перевести бодай там, де се з уваги на ріжні обставини було би можливим.

Працюючи в тім заводї анш двайцять лїт, набув я вже певну скількість досьвіду, тому позволю собі о тім предметї сказати кілька слів.

При проектованю кождої будівлї треба мати на оцї те, щоби запроектоване мало ся дїйсно виконати, бо не все, що дасть ся нарисувати, можливим є в даних обставинах збудувати. Буває часто, що найгарнїйший проект остає ся лише проектом, а будівля після него виконана мало що до него подібна. У нас специяльно впливають на се ось такі обставини: брак средств материяльних, брак добре фахово вишколених майстрів, гонене за дешевизною, несовісна конкуренция підприємців, слабі а густо-часто нїякі понятя про красу архітектонїчного твору. Сї перешкоди, як не одна то друга унеможливлюють з малими хиба виїмками перевести не одно дїло так, як его перевести належало би. Брак средств материяльних спонукує людий віддавати виготовлене плянів неуцам, а пляни все-ж таки становить підставу будівлї; брак средств приневоляє громадян до шуканя дешевого майстра; несовісні підприємцї побивають ся взаїмно обниженими цїнами; брак фахового знаня і понятя про красу твору архітектонїчного спричиняє брак контролї над виконанем, а все те опісля відбиває ся на будівли і на громадї, що видала гроші, а не має того, що при лїпших обставинах навіть з тим самим коштом могло було бути.

При проектованю будівлї треба конечно з висше наведеними недостатками числити ся. Рівно-ж треба тут брати під розвагу властивости материялів, бо то що виконує ся прим. з дерева, не конче дасть ся виконати з каменя і на відворот. Наші старі церкви збудовані з дерева, отже материялу мягкого, суть низькі з многими дахами і піддашами, бо материял не конче придатний до високих будівель, а дашків і піддаш потребував до охорони перед дощем. Під охороною сих дахів, дашків і піддаш перестояли деревяні наші церкви по кілька столїть, коли тимчасом такі будівлї з високими голими стїнами і половини сего віку не достояли би. Материял твердий позволяє ставити будівлї високі, кварті тілько одним дахом. Властивости материялів будівельних і клїмат були по-при стан культури дотичного народа важними чинниками при твореню певного стилю. Як важним моментом при будовах навіть деревяних церков є справи грошеві, доводом сего ось яке явище: найкоштовнїйший трикопулової церкви зменшає ся; піддаша, давнїйше оперті на стовпах, редукують ся до піддаш опертих лиш на угловиx конвольах, а ярмоси пикнуть зовсїм. Тип дерев, — впрочім дуже цїкавий, — який бачимо в турчаньских горах, не відбудовує ся; а тип церкви Хрестообразної з одною копулою наперехрестю і чотирма малими копулками на причілках з піддашами на угловиx конвольах без ярмосів, — яко найдешевша будівля, — розширює ся щораз більше. І тут мушу рішучо ствердити, що не проектант в тім винуватий, що той або сей тип нашої церкви не відновляє ся, але винні обставини, між котрими найважнїйшою є брак средств материяльних. Де отже не заходить обставина браку гроша, там треба нові деревяні церкви будувати після взорів старих і то таких, які в даній околици будовано, щоби віками створене характеристичне дїло яко ознака нашої старої культури не пропадало. Нинїшні будівлї мусять бути просторійші, бо збільшило ся число громадян, а тим самим мусять бути висші і оказалїйші.

Колиж однако нинї материял деревяний стає щораз рідшим, та коли нарід наш приходить до переконаня, що лучше є будувати церкви з материялу твердого, стає питане „як будувати“ зовсїм на часї.

Мій погляд в тім зглядї такий: Де є спроможність з будовою мурованої церкви примінити ся до взорів старих наших деревяних церков, там можна би до них примінити ся, однако в тім случаю треба все перевести так як сего дотичний тип вимагає з увзглядненем властивости материялу будівляного без фушерки, якої допускають ся деякі пп. „архітекти“ з їх деревяними верандами, вмавляючи в людий, що се „руский стиль“. Обставлюване мурованої церкви деревяними верандами — нїби піддашами, — є анахронїзмом, якого при так поважній будівли, якою є церков, не повинно допускати ся, бо такої мішанини при наших церквах нїколи не було, та і з уваги на монументальність будівлї бути не повинно. Наколи будинок церковний є з твердого материялу, повинні з такого материялу бути також і прочі єго добудовани з виїмком лише дахів. Позволю собі однако тут замітити, що при проектованю такої будівлї треба уважати на се, щоби она по єї збудованю не робила на оглядуючого тую враженя будівлї деревяної або вілї богатого панка, та будинку стацийного. Будівля ся повинна мати характер святинї і характер будівлї монументальної, відповідно до материялу, з якого збудована і згідно з цїлею до якої призначена.

У всякім иншім случаю треба при проектованю наших церков задержати те, що з уставом церковним та з історию нашої церкви стоїть в тїснїй звязи т. є. поземний подїл пляну і копули. Місце, де відправляє ся богослужене і розділ побожних після полів обусловляють розділ будівлї церковної на три части, а звязь нашого обряду з сходом маркує ся копулою, котра хоть в бігу часу прибирала ріжні форми, а все лишила ся на наших церквах і завершувала їх так, як завершувала святинї Византиї. До сих підстав мусить примінити ся архітектура внїшна і тут надає ся найлучше стиль византийский і романьский, хотяй і дорицкому стилеви не мож відмовити тут місця. Дасть Бог, що з бігом часу і з розвоєм наших сил умислових витворить ся на основі наших мотивів наш специяльний руский стиль будівельний в тім напрямі належить трудити ся, а поки-що треба покористувати ся тим, що розум і спосібности людські на поли штуки через довгі століття створили, нам переказали, примінюючи се до наших обставин — з увзглядненем того, що з сеї области свого питомого вже маємо.

До створеня нового стилю треба ґенїїв мисли, треба можних попроектанів їх і треба цїлих століть часу.

В. Нагірний.

Галицкий сойм.

З дня 19 жовтня 1905.

(36 зас., II. сесиї, VIII каденциї).

(Дальше.)

В дальших нарадах на вчерашнім засїданю сойму принято внесене адміністративної комісиї на вилучене громади Остри з повіту бучацкого і прилучене її до товмацкого повіту.

Петицию Миколаєва над Днїстром, щоби там утворено нове староство, передано краєвому видїлови. Заразом уваленo всї петициї о заложене староств передати краєвому видїлови з тим, щоби ще сеї сесиї виготовлено там внесеня для сойму. Принято також внесене п. Меруновича, поперте п. Абрагамовичем, щоби краєвому видїлови припоручити застановити ся над тим, чи не лїпше було би заложити нове староство в Щирци замість в Миколаєві (не завадить замітити, що п. Абрагамович має коло Щирця

свої маєтности, котрі належать до львівского староства).

Дальше принято між иншим внесене громад Янова, Чапель і Гуменця в судового повіту самбірского і прилучене їх до суду в Старій Сопи.

Вкінци відчитано внесеня, петициї і інтерпеляциї. П. Мазикевич зголосив внесене на заложене рускої ґімназиї в Раві рускій, п. Король на заложене рускої ґімназиї в Самборі, п. Кремпа о заложене польскої середної школи в Тарнобжеґу. Місто Теребовля внесло петицию о заложене польскої ґімназиї в Теребовли. На руки п. Остапчука вніс церковний комітет з Березовиці малої збараского повіту петицию о запомогу на довінчене будови церкви.

П. Богачевский вніс отсї інтерпеляциї: 1) до правительства в справі нелеґального стяганя податку від Генрика Шпіса в Суходолі долиньского повіту; 2) до краєвого видїлу і правительства в справі нелеґальности громадскої зверхности в Турі великій долиньского повіту; 3) до правительства в справі доповняючих виборів до повітової ради в Долині; 4) до правительства в справі шкід, роблених дикою звіриною в долиньскім повіті; 5) до правительства в справі нелеґального поведеня ц. к. камерального управителя Рутковского в Лопянці долиньского повіту.

Засїдане скінчило ся о год. 1 мин. 30 по пол.; наступуюче назначено на суботу.

ТЕЛЕҐРАМИ.

З Сербії.

Білград. Національна партия виготовола адресу до короля, в котрій вказує на непевність житя і майна в Сербії, порушує справу офіцирского заговора і доказує конечність привернення дипльоматичних зносин з Анґлією.

Мадяри в Америці.

Будапешт. В наслїдок поголоски, що з еміґрантами до Америки їдуть сьвященики, котрі вже в Америці вливають на еміґрантів, щоби не зрікали ся угорского горожаньства, американьске правительство наказало против сих сьвящеників зарядити строге слїдство, і як буде доказане, що вони в згаданій цїли приїхали з еміґрантами, відсилати їх назад до Европи.

Угорска кріза.

Будапешт. Цїсар затвердив всїх дотеперішних міністрів на дотеперішних становищах, з виїмком міністра рільництва Ґерґіх. Міністром рільництва іменований бувший віцепрезидент сойму бар. Фейліч. Новий кабінет заняв ся безпроволочно орґанїзованем власного сторонництва, котре названо поступовим. Февраврий надїяв ся в першій хвили, що до поступового сторонництва приступить ціле лїберальне сторонництво. Однак більшість лїбералів не хоче рискувати політично і покра поступове сторонництво лишить ся еще лїберальне, хоч чисельно дуже ослаблене.

Сойми.

Берно. На вчерашнім засїданю сойму знов прийшло до бучі між деякими чеськими а нїмецкими послами з причини обопільних зневаг.

Мировий маніфест.

Вчера оголошено маніфест о заключеню мира між Росиєю а Японом, в котрім сказано: Бог зіслав на нашу вітчину тяжкі проби і удари в кровавій війнї, котра дала богато доказів хоробрости і відваги наших славних військ в страшних боях з хоробрим і сильним ворогом. Ся болюча для всїх війна вже скінчена; схід нашої держави буде розвивати ся в мирі і в добрих зносинах сусїдских з теперішним нашим приятелем, японьскою державою. Оголошуючи нашим підданим привернене мира, ми певні, що їх мольби сполучать ся з нашими, аби Бог побагословив наші великі праці, які маємо виконати разом з вибраними народом мужами для удосконаленя і добра Росиї.

Повстане в Арабії.

Царгород. Урядово доносять, що начальний командант взяв по трьдневім бою кріпость Цафер, котру уважали за неможливу до здобутя. По завзятім бою військо вдерло ся до кріпости. Третина ґарнізону, складаючого ся з 700 людий погибла.

Ірляндия.

Льондон. Мекльбурский парлямент ухвалив 33 голосами против 21 внесене о висланє петициї до короля в користь автономії Ірляндиї.

Італія і Чорногора.

Цетиня. Урядовий дневник заявляє, що вісти, мов би Чорногора дістала від Італії 40 гармат, суть фальшиві. Сї гармати правительство купило у одної з італійских фірм.

Слїдство за цїсарске письмо.

Будапешт. Против дневника Egyetertes заряджено карне слїдство з причини, що цїсарске письмо до Февраврия оголосив рівночасно з урядовим дневником.

Панамский канал.

Атлянта. Президент Рузвельт виголосив тут промову, в котрій зазначив, що будова панамского каналу тягне за собою конечність вборони моря по обох сторонах каналу і що Унія мусить звернути пильну увагу на удержане ладу на берегах і островах Карібского моря.

Розділ держави від церкви.

Париж. Французскі епископи вислали до сенату письмо з подякою з причини виданя закона о розділ держави від церкви.

Болгария а франция.

Париж. У президента міністрів відбув ся бенкет в честь пробуваючого в Парижи болгарского князя Фердинанда. Оба виголосили промови, запевняючі о обопільній симпатиї Франциї і Болгариї.

З Росиї.

Петербург. Потверджує ся вість, що Побідоносцев подав ся до димісиї. Цар еще не рішив сеї справи, але є майже певне, що димісию прийме. Причиною того, що Побідоносцев зголосив димісию є се, що комісия Кобека, мимо его протесту, ухвалила завести свободу праси і що цар рішив ся на утворене кабінету міністрів. Серед нових обставин, які сї реформи викличуть, Побідоносцев був би змушений уступити, отже волїв тепер сам се зробити.

Москва. Страйк щораз загальнїйший. Вчера прилучили ся до страйку 3.000 робітників, занятих в дрібних фабриках. Одну друкарню, котра працювала, страйкуючі зецери здемолювали. Між товпою а військом прийшло до борби.

Петербург. На вчерашнім вічу вецерів ухвалено вернути до праці і не домагати ся платнї за три дни демонстративного страйку.

Одеса. Вчера розпочали дїяльність виборчі комісиї. Цензура не позволяє дневникам оголошувати статей про виборчий рух.

Берлін. На численних зборах робітничих в Петербурзї ухвалено приступити до ґенерального страйку аж тогди, коли робітники вже будуть заосмотрені в оружє і будуть могли виступити против війска. Нинї головною задачею робітників має бути здобуванє оружя і аґітация серед війска.

Катеринодар. Між покликаними до військової служби резервістами вибухли грізні розрухи. Резервісти не слухають розказів, напали на військові маґазини і знищили їх. Між резервістами, а військом прийшло до острого конфлїкту; по обох сторонах богато убитих і ранених. Ситуация грізна, бо до резервістів можуть прилучати ся робітники. Зраблено склеп з оружем.

НОВИНКИ.

— **До рускої інтеліґенциї і інтересованих.** На зарібки в Прусах потреба: До фабрики паперу сейчас 100 жінок і дївчат. Плата денна 1·50 м. в акордї до 2 марки, хата, опал, сьвітло і кухня з урядженем разом, що тижня 25 фунтів картофель. Всї прочі віктуали достарчає фабрика по низьких цїнах. Крім того треба богато робітників до робіт земних і полевих. По укінченю робіт полевих охочі знайдуть гарний заробок при цукроварнях. Мущини в віцї 18—30 р. по копальнях угля і гутах. Проте охочі нехай скоро зголошують ся до правдивого нашого руского бюра. Адреса: „Vermittlungsamt für ruthenische Arbeiter Neuberun o/J. zu Händen Teodors Stadnyk“. В дорозї, як на стациї в Осьвенцїмі не слухати жадних намов!! Прибувши до Найберуна зголосити ся треба всїм в бюрі, де суть „урядники післані від Русинів іменно Стефанович або Стадник. Се бюро на разї поміщене в готели п. Берлїнера. Лежить в середині міста — великі шиби. Заразом перестерігаємо наших руских робітників перед визиском аґентів, котрі волочать ся по цїлій Галичинї, та підшивають ся під руске бюро та обдурюють нарід. Руске правдиве бюро дає завдатки на подорож, лише просимо подати число потребуючих. Наших Вп. Отців духовних просимо о ласкаве поучене інтересованих. Всї рускі часописи просимо пару разів повторити се оголошене. — *Руске бюро посередництва праці в Найберунї.*

— **З діяльности Товариства „Взаїмна поміч галицких і буковиньских учителїв і учительок“.** В першій половині жовтня зголосило ся 135 нових членів (всїх разом є отже 821). В тім часї вислала Дирекция в цїли ширеня ідеї Товариства, приєднуваня єму як найбільше членів і підготовленя ґрунту для маючих заснувати ся Відділів окружних 152 посилок; всюди висилано обі відозви Дирекциї, дальше чеки, декларациї і статути. Дирекция одержала вже великий засіб чеків виставлених на фірму Товариства і висилає їх кождому на просьбу і зазив. В 48 округах одержали вибрані Радою Надзираючою мужі довіря більші пачки з згаданими висше друками і формулярами як також і запрошенями на довірочні збори. Дирекция надїє ся, що сї мужі довіря скличуть в тих днях на довірочні збори всїх товаришів і товаришки свого округа і згуртують всїх для так важного і хосенного Товариства. Звісна учительска часопись „Gazeta nauczycielska“, яку видає в Кракові знаний приятель Русинів М. Козół присьвятила в послїднім числї Товариству дуже гарні і теплі слова, повні признаня і заохоти, називаючи се великим кроком до лїпшої будучини і важним здобутком руского учительства. Хто отже не поспішив доси з приступленем в члени Товариства, нехай се зробить чим скорше, бо інакше буде мав менші користи і вигляди на будучність. В перших двох роках істнованя Товариства приймає ся кождого без обмеженя; вік і літа служби не стоять на перешкодї і не потягають за собою в перших двох лїтах нїяких доплат і додатків, а Товариство стане виплачувати членови підмоги і датки похоронні вже по роцї належеня до Товариства. — В послїдних днях внесено до Намісництва два подання в справі заснованя Відділу окружного, а то: для округів шкільних в Раві рускій і Рогатинї. В многих округах бракує до приписаного статутом числа членів по 2—4; Дирекция має надїю, що в слїдуючих днях внесе подання для дальших 5 округів, коли в них число членів доповнить ся. — Дирекция внесла 18 жовтня — виповняючи ухвалу Ради Надзираючої — чотири петициї до Сойму краєвого, іменно: петицию о уділене субвенциї для Товариства (а то в огляду на его високі гуманїтарні цїли і завданя), петицию в справі виданя праґматики службової для учителїв народних, внесеня тайної кваліфікациї і унормованя дисциплїнарного поступованя, дальше петицию в справі зниженя лїт служби з 40 на 35, вкінци петицию в справі підвисшеня платнї народним учителям, іменно зрівнаня їх що до платнї і емеритури з державними урядниками трех найнизших кляс. — Секция правної охорони звійшла в житє і дістає вже письма і прошеня; під пору занимає ся справою трех покривджених учителїв і робить старанє через визначних правників, щоби їм помочи і привернути їх права. — *„Від Дирекциї Товариства „Взаїмна поміч галицких і буковиньских учителїв і учительок“ Львів, ул. Сикстуска ч. 49.*

— **Nie kijem to pałką!** З Камінеччини пишуть нам: Мабуть якесь проклятє висить на наших учителях, які беруть ся до патріотичного дїла і до сповнюваня своїх народних обовязків. Найчастїйше дїє ся що такого учителя — „гайдамаку“ власти або гонять „ze względów“ по цїлій Галичинї або таки позбавляють его хлїба — суспендують. З деяких взглядів можна їм і не дивуватись, однак щоби патріот учитель міг терпіти за свою дїяльність для народа таки від своїх, що повинні єму ще й помагати, можливе хиба в Огляндові. Минувшого року був там учитель Ст. Швед, котрий здавалось хотїв і душу свою положити за народну справу. В досить скорім часї постарав ся він, що місцева читальня віджила повним житєм, а що найважнїйше засновано „Січ“ в якій згуртувалось житє майже цїлого села. Не було се однак на руку дворови і хрунам і нуже є о. Стоцким на чолї, котрий мимоходом сказавши стоїть в тїснїйших зносинах з „wszechłajdack-им“ двором, як з громадянами і нуже рити під учителем, перед властями, що він ширить радикалїзм, атеїм і пропаґує гайдамацтво на шкоду і дворови і попови. І стало ся по їхньому: учителя перенесено до 24 годин, хоч нїчого не доказано і так він місто подяки і помочи у пароха зазнав кривди і гіркої невдяки. Тепер можете отче, ходити до двора з процесиєю і висьпівувати ґрафови многолїтствія і дальше тримати селян у темнотї та хрунївстві, а веї товариства, які так гарно розвивали ся завдяки п. Шведови, порозвязувати. Але правда не згине і хоч не власти, а вже пімстились на учителю, то таки, що він засїяв буде між нами рости, а вашим попечникам прийде таки невдовзї конець. — *Селянин.*

— **Львівский маґістрат на рускі цїли.** На онодїшнім засїданю ухвалив львівский маґістрат запомоги на ріжні польскі цїли в загальній сумі 4200 К, причім для Русинів проявив жертвенність майже девять разів меншу, бо ухвалив лише для одної „Народної Лїчницї“ раптом 500 К. О безпримірна польска справедливости!

— **Давна столиця руских князів Ростаславичів** — Звенигород, тому вісїм столїть один з трех найбільших городів на галицкій Руси, є нинї селом, з 2,000 душ населеня, в половині дороги зі Львова до Бібрки. З княжого замку, котрий двічи остояв ся в 12 віцї перед нападами Печенїгів, не остало нї слїду, за те добре заховав ся високий підзамковий насип та рови і вали. Бездонні мочари довкруга колишнього Звенигорода нинї висхли, город змалїв і хоч в давній давнинї его імя звенїло славою по цїлій Руси від Карпат до Дону, нинї мало хто знає про него більше, як прим. про Звенигород в борщівскім повітї або який инший. Одно остало княжому Звенигородови, а се его жителї, бутні, сьмілі і підприємчиві і тому заможні, а видно се по мурованих і побиваних бляхою хтопских домах то по великих господарских будинках. В тій то історичній місцевости оснував ся заходом самих селян пожарний „Сокіл“, а онодї були его перші загальні збори. На той день прийшли сокільскі стяги з сусїдних Гаїв, Копурова і Водник та пять відпоручників львівского „Сокола“. Перед зборами, як звичайно, відбув ся курс пожарництва і муштра, до якої стануло поверх сто Звенигородців, а дївчата та дїти при гарній погодї бавили ся в сокільскі гри під проводом одного з делеґатів. Збори зроблено в громадскім урядї при величезнім здвизї народа. По промовах делеґатів, з яких одна, д. Ґ-к, говорив про славну минувшину Звенигорода, вписало ся в члени товариства поверх півтора сотки селян. При виборі старшини головою „Сокола“ став д. Іван Кіт, начальником стягу д. Гр. Данилик, а містоначальником доктор Мик. Мох. Прочими виділовими вийшли рівнож поважні господарі, а до ревізийної комісиї вибрано адміністратора парохії о. Вол. Марчака. Послїдної недїлї відвідали нове сокільске гнїздо в Звенигородї знова три відпоручники львівского „Сокола“. Один з них відфотоґрафував Соколів, уставлених в ґрупах на замковій горі, а потім инший делеґат докінчив виклади про пожарництво і начеркнув проґраму дїяльности філії. Народу зібрало ся сим разом ще більше як на загальних зборах. Запал до „Сокола“ росте а проявляє ся в числї членів, яке нинї виносить близько триста і дорівнує числу членів тамошної Читальнї „Просьвіти“, яка є одною з найлїпших і має власний дім. Годить ся ще додати, що в Звенигородї хиба слїпий не уміє читати, всї прочі письменні, сьвідомі своїх прав і уміють за них постояти. Карности і послуху научать ся в „Соколї“. — *С. Б.*

— **Акция народного учительства.** Пишуть нам: Дня 8. жовтня н. ст. відбув ся в Станиславові в салї театр. ім. Монюшка з'їзд і довірочні наради делеґатів, мужів довіря і репрезентантів учительства нар. з Галичини східної. Участь в з'їздї взяло коло 120 представителїв поодиноких округів шкільних по половині Русини і Поляки, також в президиї було двох Русинів, а двох Поляків. Наради над потребою дальшої орґанїзациї учительства обох народностий і над способами переведеня сеїх орґанїзациї, а відтак про постуляти учителїв вели ся в сей спосіб, що всї бесїдники-Русини промавляли рідною мовою. Між иншими ухвалами рішили збори одноголосно від кождого округа шкільного в цїлім краю вислати депутацию (в округах мішаних зложену з Русинів і Поляків) до сойму краєвого зглядно маршалка і визначних послів. Дня 2. падолиста с. р. має відбути ся у Львові з'їзд і довірочні наради сих депутаций за запросинами. Зачуваємо також що комітет станиславівского з'їзду порозумів ся з комітетами довірочних зборів у Львові, Кракові і Коломиї а неменше з комітетом загального віча учительского у Львові з р. 1904. — *Б.*

— **З житя американьских Русинів.** Як доносить американьска „Свобода“, в Ню Йорку повстало нове руске товариство „Народна Самопоміч“, що має на цїли: стояти на сторожи інтересів руского народа в Америцї, орґанїзувати руских робітників, уділати інформаций в еміґрацийних, зарібкових, кольонїзацийних і бізнесових справах, закладати читальнї та вечірні школи, у ержувати бібліотеки та книгарнї, устроювати відчити, представленя і видавати „Інформацийний місячник“. Товариство має вже свою салю, єсть „зачертоване“ і розпочало свою дїяльність, бо вислало по „прейзах“ двох членів, що будуть давати відчити і закладати читальнї. — Видавництво імени Бончевского в Скрентонї Па змінило назву своїх книжочок „Слово“ на „Читальня“. — З оповісток в амер. „Свободї“ видко, що американьскі Русини згуртовані в своїх товариствах проявляють чимале товариске житє. Так прим. „Запорожска Січ“ в Ню-Йорку заповіла на 28 с. м. „великий баль“, а такі самі „балї“ заповіли: „братство св. Андрея в Ню-Йорку, читальники при братстві св. Димитрия в Мікісроко, руска кольонїя в Монесен і братство св. Косми і Дамяна в Ансонії. Філядельфійска читальня устроїла 14 с. м. вечерок із сьпівами і деклямациями, а товариство „Зора“ в Ню-Йорку відбуло того самого дня річний мітинґ. В Гейзельтонї відбув ся концерт і театральне представлене драми „Хто винен“. Концерт, на котрім сьпівано між иншим українські народні пісні, виконав хор з Мекаду, зорґанїзований п. М. Бабійом, що своїми виступами предбав собі в цїлій околици славу. В Мекаду є також руский аматорский кружок, що дає від часу до часу театральні представленя. — „Канадийский Фармер“ доносить, що руска кольонїя в Venlaw Man. заснована читальню ім. Тараса Шевченка. Заходом редакциї тої часописи вийшов у Вінніпеґу „Учебник анґлїйскої мови для руского народа“, книжка, що стане у великій пригодї руским еміґрантам в Америцї. — Вкінци на увагу заслугує допись з Бразилії, поміщена в амер. „Свободї“, де якийсь С. П. з Куритиби (Парана) нарікає, що рускі кольоністи в Бразилії не натуралїзують ся, не набувають собі прав бразилїйскої держави і взагалї не беруть участи в полїтичнім житю. В Ріо Кляро Русини становлять значну силу, а не стараються ся витиснути свій вплив на публичні справи.

— **Папа против славяньскої лїтурґії.** З Риму доносять, що папа негодує на славяньских епископів в Дальматиї і в сусїдних краях, що не хотять підчинити ся его приказам, і постановив за всяку цїну переперти свою волю. Особливше негодованє викликує у пани дальматиньске духовеньство. Здогадують ся, що папа видасть на неслухняних екскомуніку, причім его енерґію піддержує віденьске правительство. Як звісно, дальматиньске духовеньство упирає ся доконче при славяньскій мові та азбуцї в церковних книгах.

— **З'їзд учительских делеґатів з цїлого краю** відбуде ся дня 22 с. м. В понедїлок представники учительства удадуть ся до соймових послів просити о піддержане остаточних справедливих домагань що-до управильненя учительских плат і домагатись о сповнене обіцянок, даних депутациї у Відни послами Гломбіньским та Дзедушицким а також міністрами Ґавчом, Коснем і Пентаком.

— **Запитанє до ц. к. властий.** Хорий на уха, а при тім убогий, бо разом з огородом маю лиш 3½ морґа поля, хотїв я поїхати до Львова до лїкара-специялїста на пораду і вніс до ц. к. дирекциї зелїзницї державної в Станиславові просьбу до ч. 23199/04 о зниженє цїни їзди. Хотяй місцевий начальник громади, місцевий о. парох і бучацкий ц. к. староста потвердили на тім поданю моє убожество, дирекция зелїзницї відмовила моїй просьбі, бо я не доручив одної корони на таксу маніпуляцийну. Дня 16. грудня 1904 долучив ся до того самого подання одну срібну корону і в замкненій коверті віддав той лист ц. к. урядови почтовому в Золотім Потоцї до ч. рецепіси 28, заплативши порто 45 сотиків. Дня 10. січня 1905 відобрав я з того самого ц. к. Уряду почтового ту мою просьбу звернену безуспішно знов з причини, що я не долучив одної корони на таксу маніпуляцийну. Позаяк мій лист з одною

короною від хвилї наданя єго урядови почтовому в Золотім Потоцї аж до хвилї віддання єго дирекциї зелїзницї був в руках осіб урядових, тому, хотяй я той лист не надав яко лист грошевий, сьмію запитати публично Вп. Панів краєвих настоятелїв урядів почтових і зелїзничих, може они знають, де подїла ся моя корона? — *Федь Кланцик син Матїя*, рільник зі Скоморох.

— **Австрийска жандармерия.** Етати австрийскої жандармериї на 1906 р. упаджено в осьяних цифрах: 1 ґенерал-поручник, 7 полковників, 1 полковник авдитор, 9 підполковників, 11 майорів, 43 ротмістрів I, і 23 II, кляси, 55 поручників, 49 підпоручників, 10 рахункових капітанів I, і 4 II. кляси, 26 рах. підпоручників, 1 адюнкт помічничого уряду, 20 вахмайстрів і 10 стацийних комендантів, 406 вахмайстрів, 2800 командантів станиць і 8981 жандармів. — Державний буджет на 1905 р. заводить підвисшене службових додатків для жандармериї, що від тепер будуть обчисляти ся не після степеня ранґи, але після лїт служби. Підчас перших 5 лїт служби будуть офіцири жандармериї побирати титулом службових додатків 600 К. річно, по пятьох лїтах 840 К. і т. д. а по 27 лїтах служби 2046 К. Також жандарми вояцкого ставу дістають підвисшене службового додатку. В перших трех роках будуть діставати з того титулу по 100 К. річно, по четвертім роцї служби 200 К. по осьмім 300, по дванайцятім 400 К, а по шіснайцятім 500 К. Жонаті жандарми дістануть ще кватировий додаток, устепенований на 6 кляс від 100 до 240 К. річно.

— **З електричної зелїзницї у Львові.** В цїли уреґульованя руху на місьвім електричнім трамваю ухвалив львівский маґістрат закупити 10 нових возів з моторами по 16.000 К, вибудовати другий шлях від стациї коло церкви св. Петра і Павла до Личаківскої рогачки коштом 36.000 К, вибудовати шлях до міского театру попід будинок дирекциї скарбу коштом 60.000 К, і вимінити шини на просторі 3 клм. старого шляху коштом 120.000 К.

— **Про гребанє живих людий** на побоєвищах в Манджуриї ми вже нераз донесли. А ось в петербурскім дневнику „Слово" В. Лїхочев подає факти, від котрих волосє стає на голові. Всї, що вернули з Манджуриї, розказують згідно, що там російскі санїтети гребали живих! „Живих, прошу панї ховали" — говорив вояк з Порт-Артура пани Д., своячцї Лїхочева. Коли п. Д. слухала єго з недовірєм, оповів їй вояк: „Атже і мене мало що не ховали! Лежу ранений — чую, йдуть. Підійшли до мене. Порухали — я зойкнув. А тут, бачу, санїтет за чорну фарбу бере... (Чорною барвою значено неживих, червоною ранених). Що то, кажу, я живий, якже можна! — А гроші, питає, маєш? — Маю, кажу. — А богато? — Десять рублїв. — То давай! — Взяв, зробив на менї червоний знак, але не далеко відійшов, як Японець не лопне шрапнелем! І зараз єго так звалило на місци, того санїтета. Слухаю: втихло... Пощо, думаю, має моя десятка пропадати? Я приповз до него, обшукав, а в него не то щоби десять, але цїлих триста рублїв. Думаю: моє щастє — і забрав єму всьо"... Носив вовк, понесли і вовка...

— **Капітан ґенерального штабу, ґр. Стан. Шептицкий,** що як австро-угорский військовий аташе перебував при російскій армії в Манджуриї, приїхав онодї до Москви. Ґр. Шептицкий, що одержав ордер сьв. Анни III кляси з военною окрасою (два мечі зложені навхрест), удає ся ще до Петербурга, де буде на авдиенциї у царя. З Петербурга поїде на Варшаву і Краків до Відня, щоби зложити цїсареви устний звіт, а відтак розпічне відпочинок. — Другий австро угорский аташе на поли війни, підполковник Чічеріч також повертає і разом з ґр. Шептицким станув у Москві. Він одержав від царя ордер сьв. Станислава II. кляси з военною окрасою. Від Іркутска до Москви їхали оба аташе окремим поїздом, доставленим їм російскими властями.

— **Адмірал Тоґо а християньство.** На запит одного з японьских християн, д-ра Йомаку, чи то правда, що адмірал приняв християньску віру, Тоґо відповів: „Нї, се не правда. Впрочім я не розумію висказу „приняти" ту або другу віру, „перейти" на католицизм і т. п. По моїй думцї віра то — дїло особистої совісти. Чоловік може вірити так або иначше, розуміти суть божества в тім або другім змислї, але до того не треба обовязково принимати назву католика, протестанта, буддиста і т. п. Релїґія не мундур, установлений на те, щоби відріжнити приналежних до одного полку, до одної фльоти. І особисто я нїколи не питаюсь моїх підчинених, як вони представляють собі Бога, в що вони вірять. То їх особисте дїло, що не підлягає контроли, анї чужому вмішаню. Для мене, як і для всїх Японцїв — закінчив Тоґо — непонятно, як можна говорити про віротерпимість, тому що ми не розуміємо, що може бути переслїдуванє за віру; особливо в наших часах і між інтелїґентними людьми".

— **Опери і концерти крізь телефон.** Варшавскі часописи доносять, що директор варшавских телефонів, інжинїр Ольшевский, дістав дозвіл на упаджене в Варшаві специяльної сїти мікрофоно-телефонїчної для слуханя опер та концертів. В тій цїли п. Ольшевский задумує упадити самостійну сїть для лучення абонентів з театрами, фільгармонією та концертовими салями. В той спосіб властителї таких апаратів будуть могли, не виходячи з дому, слухати опер, опереток і концертів. Мікрофонові апарати зладжені після останньої системи, винайденої перед 4 роками. Оплата за користанє з того телефону має виносити 150 рублїв річно.

— **Реформи сїльскої почти.** Урядовий Dz. rozp. poczt. i tel. оповістив покликанє 185 почтмайстрів II кл. до I кл. Позаяк з кінцем 1904 р. було 1700 почтмайстрів в II кл., між тим 500 почтмайстрині, що виключені від посуненя до I кляси, показує ся, що шеста часть мужеского почтового персоналу аванзувала до кляси I. Той сам дневник оповіщує іменованє 157 почтмайстрів II кляси, так що в сїм роцї 400 почтових помічничих урядників і почтових експедиентів буде затягнених до почтового етату. Той великий аванс в сїльскій почтї є наслїдком реґуляциї давних неарарияльних почтових урядів, котра забезпечила сїльским почтам лекший розвиток. З днем 1 сїчня с. р. себ-то з днем реґуляциї клясового подїлу стверджено, що в часї від 1902 р. до 1904 число почтових урядів I кляси піднесло ся з 745 до 916 а почтових урядів II кляси з 1690 до 1915. Результатом сего розвитку було системізованє 171 посад почтмайстрів I кляси і 235 посад почтмайстрів II кляси і що за тим слїдує, побільшенє платнї тих почтмайстрів. Почавши від с. р. пенсийний видаток в тім напрямі зріс о 645.000 К, а видаток на льокальні додатки о 65.000 К, отже разом о квоту 710.000 К. Крім того побільшили ся також побори сїльских почтових урядників о 218.000 К річно а служби о 102.000 К. В той спосіб річні побори сїльских почтмайстрів зросли о квоту 1,030.000 К річно.

— **Від видавництва „Ruthenische Revue".** Просимо П. Т. читачів „Ruthenische Revue" звинити проволоку у видаваню послїдних випусків. Се має свою причину в тім, що редактор п. Роман Сембратович від довшого часу тяжко хорий на запаленє легких. — За видавництво „Ruthenische Revue": *В. Яворский.*

— **Дрібні вісти.** В Білокриници на Буковинї помер митрополит секти старообрядовців Атаназій Макаров.

Товариство „Ризниця" жертвувала на церков св. Володиміра на Засаню в Перемишли 1000 К.

У Львові при ул. Краківскій ч. 6. отруїла ся каварняна касиєрка 25-лїтна Анна Зборовска recte Чабак, родом з Клаю.

В Іцканах на Буковинї арештовано дефравданта Мехея Райша, що утїк зі Львова.

З Гесиї доносять, що бурмістр місточка Капельродек, Герман Гас, здефравдував в тамошній кредитовій касї 725.000 марок.

В Софії викрили в народнім болгарскім банку мілїонову дефравдацию, наслїдком чого арештовано директора і кількох урядників сеї институциї.

В Будапештї арештовано одного з найвизначнїйших мадярских поетів, Юлїя Руднянского за фальшованє векслїв та инші обманьства.

Зборы і засїданя.

До Русинів міста Львова. Збори скликані до великої салї „Народного Дому" на сю недїлю год. 5 вечером заповідають ся дуже сьвітло. Наші посли соймові заявили вже свою участь в сих зборах. На збори, яко публичні, може і повинен явити ся кождий Русин, зглядно Русинка, без огляду на свої полїтично партийні переконаня. На порядку стоять лише дві, але дуже важні справи — нашого полїтичного положеня і виборчої реформи. Взиваємо еще раз Русинів столицї краю до як найчисленнїйшої участи.

Перші загальні збори філїї „Руского товариства педаґоґічного" в Стрию відбудуть *ся дня 1 листопада н. ст. 1905 в салї* „Народного Дому" з слїдуючим денним порядком: 1. О годинї $8^1/_2$ богослуженє на інтенцию товариства. 2. Відкритє зборів о годинї 11-тій. 3. Відчитанє статуту і вписи членів. 4. Вибір голови і видїлу. 5. Внесеня членів. За членів основателїв: *о. Ю. Федусевич, Йосиф Левицкий.*

Видовища і забави.

Дня 1-го н. ст. падолиста с. р. о год. 3 з полудня відбуде ся в льокали тов. Руска Бібліотека (Дім нашої позичкової „Поміч") загальний збір товариства „Філїя руского тов. педаґоґічного в Теребовли", на котрий всїх членів як і тих, що мали-б намір вступити в члени, запрашає ся. — *Видїл.*

З товариств.

Видїл товариства „Руский Інститут для дївчат" в Перемишли має честь запросити отсим П. Т. членів товариства на загальні збори, що відбудуть ся дня 31 н. ст. жовтня с. р. о годинї 5, евентуально (§ 18 статута) о годинї 6 вечер в великій сали Інститута (вхід від улицї Капітульної). Порядок дневний вказаний § 21-им статута. Від Видїлу товариства „Руский Інститут для дївчат": *о. Мирон Подолиньский* предсїдатель, *Северин Зарицкий* секретар.

З філїї „Сїльского Господаря" в Олеську пишуть нам: Наша філїя має сего року в своїй шкілцї 2.000 щеп овочевих на продаж а то: грушки по 80 сот., яблонї, сливи і черешнї по 60 сот. за штуку (цїни знижені). Щепи гарні і рослі. При зголошуваню треба подати докладно свою послїдну стацию зелїзничу і належитість за щепи вперед присилати. Члени олеської філїї, уплативші за р. 1905 свою членьску вкладку (2 кор.), одержать 3 щепи даром, о котрі однакож мусять зголосити ся. Можна і тепер приступати в члени і сейчас одержать новоприступивші 3 щепи даром. Члени, що не належать до філїї в Олеську, лиш до центрального товариства у Львові, або до якої иншої філїї „Сїльского Господаря" можуть тільки через головний видїл у Львові або зглядно через видїл своєї філїї набути наші щепи і тому потребують тамже о них зголошуватись. — *Від видїлу філїї „Сїльского Господаря" в Олеську.*

Руский Народний Дім в Олеську, стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою виказало за місяць вересень с. р. слїдуючий рахунок (в коронах): I. Стан довжний: 1) удїли: 1366·04, 2) фонд резервовий: 305·92, — разом 1671·96, 3) вкладки з початком місяця 7450·96, вложено 1982·56, винято 700·—; стан з кінцем місяця 8733·52; пожички затягнені 3 000·—, 5) сальдо відсотків 411·84. Сума пасивів 13.817·32. II. Стан чинний: 1) позички удїлені з початком місяця 11.523·17, сплачено 709·16, удїлено 900·—; стан з кінцем місяця 11.714·01, 2) власні льокациї 1.150·—, 3) кошти спору 28·13, 4) кошти адміністрацийні 61·52, 5) готівка 260·36, 6) кошти заснованя 603·30. Сума активів: 13.817·32. Стоваришенє числить доси 150 членів з деклярованими удїлами 2590·— кор. Оден удїл виносить 10 кор., порука трикратна; стопа процентова від вкладо 4 і пів проц., від пожичок 7 проц.

Загально академічне віче з порядком нарад: Загальне право виборче і академічна молодїж" буде в суботу, дня 21 жовтня с. р. в салї Ґвязди, ул. Францїшканьска. Початок о 7·30 год. вечером. — *Комітет.*

З „Укр. Академічної Помочи". Перше повакацийне засїданє видїлу „Ук. Ак. Пом." відбуде ся в понедїлок дня 23 с. м. о год. 6 вечером в льокали „Ак. Громади". Задля важности справ просить ся т. т. видїлових явити ся на засїданю. — *Видїл.*

Урядові вісти:

— **Іменованя.** Львівский суд краєвий іменував судовими авскультантами: практиканта краєвої дирекциї скарбу у Львові Ярослава Савчака і судових практикантів: Берн. Френкля, Ант. Соколовского, Северина Левицкого, Франца Цїцькевича, Северина Боднара, Евгена Вержбяньского, Андр. Нижанковского, Ад. Кубіштали і Евгена Бачиньского.

Краєва рада шкільна іменувала д-ра Антона Бориса заступником учителя в рускій ґімназиї в Тернополи і перенесла о. Василя Лицину, заступника учителя реліґії в реальній школї в Ярославі до III. ґімназиї у Львові.

Ц. к. Дирекция зелїзниць державн

Скорочене речинця заладованя, зглядно виладованя посилок на всїх шляхах зелїзниць державних і на шляхах зелїзниць приватних позістаючих в зарядї державнім з виїмкою зелїзниць приватних в Дальмациї:

По мисли постанов § 69 точка 7 реґуляміну руху для зелїзниць в краях, репрезентованих в думі державній і на підставі розпорядженя ц. к. Мінїстерства зелїзниць, оголошеного в дневнику розпоряджень для зелїзниць і плавби ч. 118 з 1905 скорочає ся означений тарифою речинець за — і виладованя посилок на 6 годин денних на шляхах ц. к. австр. зелїзниць державних і на шляхах зелїзниць приватних позістаючих в зарядї державнім, з виїмкою таких зелїзниць в Дальмациї.

Постанови сї входять в житє з днем 12 жовтня 1905 і дотичать також торгів промислових.

Бібліоґрафія:

— **Переписні картки п. Струхманчука.** Картки п. Я. Струхманчука видав не — як було у нас подане — Мстислав Рус, але п. Т. Іневич. Картки ті можна набути в „Народній Торговлї" в Збаражи за готівку або марками. Сонїдним фірмам дає ся в коміс за 20% опустом.

— **Русини! Памятайте на Народний фонд і на українско-руску бурсу в Новім Санчи!**

— **Подяка і просьба.** В імени погорівших парохіян Таврова, дякую щиро Впр. о. радникови Д. Гузарови і єго чесним парохіянам з Завалова за жертву в квотї 70 К і Впр. о. містодеканови Пелехатому та парохіянам Нуща і Кругова за жертву 22 К, прислані для найбіднїйших погорільців. Заразом заявляю, що ратункова акция, звернена в тім напрямі, аби запомочи найбіднїйших при участи краєвої правительственної запомоги, принесла той успіх, що многі з біднаків непогорівших завидують погорівшим, бо тоті по огни богатші стали, як були перед огнем. Прошу про те покірнїйше родимців і всїх людий доброї волї звернути тепер свою жертволюбивість в користь будуючої ся таврівскої церкви, тому що тота при огни понесла найбільші страти, бо погоріло много придбаних до будови материялів, вартости повисше 4000 К, куплених за позичені гроші! Перший з помочею в тім нещастю зволив поспішити Преосьвященний Митрополит, жертвуючи на покрите тої страти 200 К. Дякуючи за сей великодушний дар, надію ся, що той примір жертвенности не лишить ся одиноким, але найде численних наслїдувачів. Всї ласкаві датки уряд парохіяльний буде квітувати в часописях. — *Ом. Дудрович*, парох.

Календар: Нинї: Сергія (лат.: Фелїцїяна); завтра: Пелагії (лат.: Уршулї); позавтра: Якова Ап. (лат.: Кордулї.)

Репертуар руского театру (тепер в Коломиї) — сали щадничої каси: в суботу 21 с. м. „Пошились в дурнї" оперета в 3 дїях М. Кропивницького; в недїлю 22 с. м „Бурлака" драма в 5 дїях Карпенка-Карого; ві второк 24 с. м. „Cavaleria rusticana" опера в 1 дїї Масканї, 2) „Гуцик" комедїя в 1 дїї М. Гавалевича і 8) „Вечерницї" в четвер 26 с. м. „На днї" сцени з житя в 4 дїях М. Горкого. Абонамент I-рядний на шість вистав 15 кор. Абонамент II-рядний на шість вистав 10 кор. Початок о годинї 8 вечером.

Репертуар міского театру у Львові: Нинї в пятницю „Снїг", драма в 4 актах Пшибишевского.

Тижневе справозданє торговельної палати ві Львові за час від 8 до 20 жовтня 1905. Валюта коронова. Цїна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 7·80 до 8·— а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 5·90 до 6·10 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* броварний 6·30 до 6·60, а пастівний 5·50 до 5·80, *овес* оброчний 6·20 до 6·40, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·—, а нова —·— до —·—, *просо* —·— до —·—, *горох* до вареня 8·25 до 9·—, пастівний 6·60 до 6·85, *вика* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·10 до 6·30, *ріпак* 11·50 до 11·75, *льнянка* —·— до —·—, *насїнє льняне* 10·10 до 10·40, *насїнє конопляне* 9.— до 9·25, *хміль* (за 50 кільо) 50·— до 70·—, *нафта* звичайна 17·50 до 18·50, сальонова 19·50 до 21·50, *конюшина* червона 50·— до 65·—, біла 45·— до 60·—, шведска 55·— до 70·—, *тимотка* —·— до —·—, *Спірітус* loco за 10.000 лїтрів 34·25 до 34·50.

КОНКУРС.

Наукове Товариство імени Шевченка оголошує отсим конкурс на одну запомогу з фонду пок. Антона Вончевського в сумі 440·53 кор., яка може бути евентуально роздїлена на дві по 220·26 кор., призначену для студентів унїверситету сьвітских факультетів. Кревні фундатора мають першеньство. Надїлений запомогою має підписати реверс, в якім з'обовяжеть ся звернути побрану запомогу фондови, скоро зможе.

Удокументовані подання належить вносити на адресу Видїлу до дня 15 падолиста 1905 р.

ЗА ВИДЇЛ:

М. Грушевський голова. *В. Гнатюк* секретар.

Надіслане.

Специяліст в дїточих недугах
Д-р В. Гукевич
доголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни 837
ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4, I. п.

Адвокат д-р Кос
в КАПУШИ
гляд є рутинованого конципієнта.
891 8—?

Адвокат Д-р СТЕФАН ФЕДАК у Львові
шукає рутинованого конципієнта
по можности з правом субституциї.
931 1—5

Читальня „Просьвіти" в Руді (п. Рогатин)
потребує спосібного інструктора нотного сьпіву до веденя хору. Зголошеня на руки Дмитра Кривого, містоголови читальнї.
915 2—8

Звертаю увагу Всеч. Духовеньства
що в своїй
АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКІЙ РОБІТНИ
виконую
хрести і мідяні кулї на церковні вежі, громозводи, зелїзні вікна, будівляні окутя, після найновійших взірців а також огородженя на гробні, придорожні, ліжка для бурс від 10—20 кор. і тим подібні роботи входячі в обсяг шлюсарства.
МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ
193 6—18 **Львів, ул. Коперника ч. 16.**

„The Gresham"
ТОВАРИСТВО ЖИТЕВИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
під контролею австрийского і анґлїйского правительства.
Яко запоруку для австрийских обезпечених признало правительство отсї вартости: Депозит тов-а в ц. к. центральній державній касї у Відни виносив

8 лютого 1904	К	26,416.938·10
Реальність у Відни	„	1,050.000·—
Реальність в Празї	„	450.000·—
Позички виплачені обезпечен.	„	3,605.734·13
	К	31,662.672·23

Проспекти і нові тарифи доставляє даром
Філїя для Австриї у Відни I., Giselastrasse 1
(дім власність тов-а) 485
і Головна аґентура для східної Галичини у Львові, пасаж Гавсмана 3 а.
Товариство війде радо під корисними услівями в зносини з людьми, що надають ся на аказиторів до житевих обезпечень.

Копеницький і Син
Львів: Площа Галицка ч. 1.
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають
Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Семинаристка глядає лекциї в місци або на селї. Зголошеня: Семинаристка, poste restante Львів. 929 1—2

Панночки виравної учительки, глядаєсь до 2 дївчат з II. і V. кляси школи народ. на цїлий рік за удержане і умірковану винагороду. Зголошеня до Григория Нарожняка в Єзуполи. 928 1—3

Панночка, сирота з укінченою IX. кл., глядає посади приватної учительки до дїтий. Зголошеня на адресу: Заряд школи в Крехові п. почта Журавно. 930 1—5

Півець церковний іспитований з добрим тенеровим голосом, котрий може виказати ся добрими сьвідоцтвами може обняти зараз посаду Василь Мартинюк почта Курянн. 909 3—5

АКАДЕМІК глядає лекциї або писарни. Середні успіхи „Наука“ Ярчів Новий poste restante. 907 3—3

Укінчений академік пошукує лекциї в домі сьвященичім. Ласкаві зголошеня У. Б. poste restante Львів. 906 3—3

КРАКІВСКА ЦУКОРНЯ
Львів, ул. Фредра
поручає знамениті тіста по 3 кр. 882 7—12

Ученик VIII. кл. шукає лекциї на село. Зголошеня під адр.: М. Бояковский уч. VIII. кл. ґімназ. Бучач.

Мужчина здібний до закладаня хору, так сьвітского як і церковного, мішаного або мужеского, шукає місця по дешевій цїнї. Оголошеня приймає під: poste restante К. Р. Тернопіль. 919 2—3

Молодець маючи 4-ро лїтну практику купецку з гарним виписом на помічника, глядає місця в торговлї товарів корінних або доведеня крамниці на селї. Ласкаві зголошеня прошу надсилати Миколай Ткачук Городенка. 912 3—5

Стара деревяна церква
і дзвінниця, ще в досить добрім станї, зараз на продаж. Зголошеня приймає руско-кат. уряд парохіяльний в Озерянці, почта Заруде. 899 3—8

М. Н С
Львів, ул. Шпитальна ч. 28
поручає свій великий вибір всякого рода поїздів, нових і переїзджених, в цїнї дуже приступній, приймає їх до заміни, переховання, в коміс на продаж або купує за готівку. Також приймає замовленя до вінчань елеґантні повози з білими кіньми, що похо (ять з цїсарскої стадинни, і виповнює поїзди та конї під верх. 191 3—3

Поручаю лїтурґічні вина (Messweine) під мою особистою ґарантиєю від 33 крейцарів за лїтр австрийского і від 55 кр. за лїтр токайско-самор дного franco кожда стация. При замовленю прошу покликати ся на „Дїло“.
З поважанєм
822 11—30 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

МАРКО ФАЄРШТАЙН
У ЛЬВОВІ
ул. Городецка ч. 51
головний заступник для Галичини і Буковини сьвітової фабрики кас
Бахер і Гільдесгайм у Відни
поручає
свій склад заосмотрений в **огнетревалі і опанцирені КАСИ** той-ж фабрики по приступних цїнах.
922 *Полекші в сплатах* 1—12

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНІСТЬ 585
викликану іменно страшними наслїдками тайних гріхів молодости і розпусти, усуне напевно і на довго одинока розширена в многих виданях ілюстрована книга
самоохорона д-ра Ретава
Російске видане: 1 зр.
Польске видане: 1 зр.
Німецке видане: 2 зр.
Тисячі людий найшли в ній поясненя своїх недуг і направили свої мужескі сили при помочи вказаного в книжцї *способу лїченя*. По одержаню франко належитости, висилає ся франко книга в куверті маґазином видавців Р. Ф. Бірей в Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Автоматичні масові лапки
на щурі за 2 зр. на миши за 1·20 зр. ловлять без нагляду до 40 штук одної ночи і устанняють ся самі від себе. Лапка на шваби „Eclipse“ ловить тисячі швабів і стоноґ одної ночи за 1·20 зр. Всюди найлїпші успіхи. Висилає за післяплатою.
J. SCHÜLER. Відень II/2. Kurzbauergasse. 795
Численні подяки і признаня.

Здоровий, домовий харч, цїна після вимагань. Скарбківска ч. 35, I. п. 757 5—5

Виконує найдешевше
всякі ритовничі роботи, печатки і цизельоване. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на металь і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.
Артистично-ритовниче заведенє 186
А. Зіґмана
у Львові, ул. Сикстуска ч. 14.

Перший руский склад машин до шитя.

Неперівнаної доброти машинк до шитя і гафту Зінґера.
Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 46 по 88 зр. (для грубої роботи).
Всч. Сьвященикам і кл. Урядникам продаю на рати, як також для селян на потвердженєм уряду парафіяльного.
Усїлї сплати приступні. Готівка о 10% дешевше. Науки шитя і гафту безплатно. Цїнники на жадане даром. 55
ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ
перед тим
Іван Лаврун
Львів, Пасаж Мікольяша.

Земля на продаж.
Товариство „Краєвий Союз Кредитовий у Львові“ (Ринок ч. 10) має на продаж землю в слїдуючих повітах: Мостиска, Яворів, Щирець, Старий Самбір, Жидачів і Коломия.
Зголошувати ся треба як найскорше. — Близших інформаций уділяє Дирекция сего Товариства. 869 5—10

Заснована **1782** Цїс. кор. привіл. Заснована **1782**
РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ
Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.
Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів
І. А. Бачевский у Львові
ц. і к. надворний доставник
поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковaних цїнах.
Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях.
ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА
на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і солодженних та ц. к. інститутом до розслїду споживчих средств розслїджених.
Цїнники і інформациї висилає ся на домагане оплатно і даром. 347 23—26

Рух зелїзничих поїздів
важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:
З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в недїлю і сьвята), Деятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що недїлї і сьвята) Керевмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Берґомета (в понедїлок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в недїлї і сьвята.)
„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·10, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця 5·—.

На Підзамче
„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.
„ Брукович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полуднем (тілько в недїлї і рим.-кат. сьвята, 1·45 пополудни (тілько в недїлї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9. і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що недїлї і сьвята.
„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:
До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Законаного (від 25/6 до 15/9), Освенцїма (від 25/6 до 15/9), Вадїчна (від 16/ до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан 2·51, 6·15, 9·30, 2·40, 10·40*, Керевмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватра (від 1/7 до 31/8,(Ворохта (від 1/7 до 30/9) що недїлї і сьвята.)
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що недїлї і сьвята.)
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця 11·10.
„ Ряшева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави рускої 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча
„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:
„ Брукович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що недїлї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що недїлї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої 11·15 в ночи кождої недїлї.
„ Янова 6·55 рано, 9·15 середполуднем (від 1/5 до 30/9і 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята) 3·03 пополуд. (від 14/5 до 10/9) - 5·58 пополудни.
„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані є чорними цифрами; поїзди нічні є означені звіздкою. Пора нічна тя триває від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.
Звичайні білети їзди як такси білети всякого пишного рода, інвестовані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в міжнім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 95

Сьвітло церковне і столове
з охоронною маркою +. **М. Ц. Н. Т.** *поручає*
„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“
І-а найкрасше по 172 кор. за 100 кільо.
II-а дуже добре по 156 кор. за 100 кільо.
III-а добре без знаку +. М. Ц.Н.Т. по 128 К за 100 кіл.
Від сих цїн для церков 10 опусту.
Цїна І-а II-а loco фабрика, III-а loco стация Львів.
830 Сьвітло наше горить ясно, не коптить і не спливає. 11-18

НОВИСТЬ! ПОЗІР!
„Сокільский Базар“ у Львові 924
видає тутки і паперцї „Сокола“

1000	тутюк з монограмом Сокола з корковим мундштіком	3·40 К
„	„ „ „ з ватою	2·70 „
„	„ „ „ без вати	2·50 „
„	„ гладких з ватою в пуделках	2·40 „
„	„ „ без вати „	2·20 „
„	„ „ з ватою в рульонах	2·— „
„	„ „ без вати „	1·80 „
„	„ жовтих „Майс“ в пуделках	2·20 „
„	„ „ „ в рульонах	1·80 „
100/100	пуделко паперців з монограмом Сокола	6·— „
100/100	„ „ „Ліра“	2·40 „
100/50	„ „ „	1·20 „

Цїни тутюк і паперців гуртовні а для купців 10% каса сконто.

СКЛАД ЦЕРКОВНИХ ТОВАРІВ
богато заосмотрений в найновійші ризи, лямпи і всїлякого рода церковні знаряди поручає
„ДОСТАВА“
товариство зареєстроване з обмеженою порукою в **Станиславові, ул. 3 мая ч. 4.**
Приймає церковні ризи до направи, чаші до золоченя в огни і відсилає посьвячені.
На жадане виготовляємо фелони грецким кроєм (після кур. Б. Е. Впреосв. Митрополита).
Образи на полотні і блясї до вівтарів, іконостасів, сальонів.
Другий торговельний відділ посередничить в купні і продажи машин, збіжа яєць і т. д.
Поручає сїчкарні, млини і инші машини рільничі і господарскі, славні машини до шитя „Вікторія“, одинокі з рускими написями і поученями.
Приймає замовленя на вино, солонину, полотна, суперфосфати і достарчає всьо по цїнах фабричних. — Всякі замовленя вигоджує ся без проволоки.
917 Дохід на вапомогу церков і народні цїли. 2—3

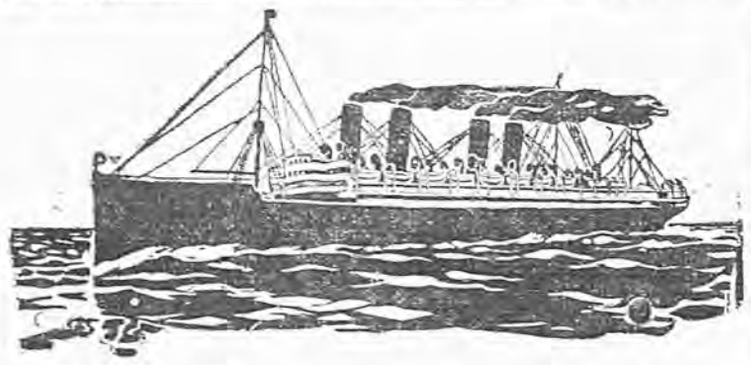

до Америки
Канади, Тексасу, Арґентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Японії, Хін і т. д.
з Галичини і Буковини
найдешевше перевозить
Перевозове товариство пароходів
NORDDEUTSCHER LLOYD
В БРЕМІ.
В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.
Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:
Ґенеральна Аґентура Північно-німецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 29—50

НАЙЛІПШИЙ
ЧАЙ
всюди можна дістати
Головний склад у Львові
ДРОҐЕРИЯ
ЛЕШКА
Сладовского
пл. Капітульна 7.
863 6—26

Заряд Товариства „Ризница“
має честь повідомити
що з днем 26 вересня 1905 р. отворив
другу з ряду Філію в Станиславові ул. Казимирівска ч. 8
і поручає Всч. Духовеньству, Чест. Брацтвам церковним передовсїм Епархії Станиславівскої закупно всяких знарядів церковних. Маючи громадні зношеня з первороднями фірмами заграничними і краєвими і платячи готівкою всї товари купуєм і спродаєм без конкуренциї всякій товар по найдешевших цїнах, а половину заробку нашого передаєм що року на гуманітарні цїли вказані статутом, як сьвідчать щорічні справозданя. Відкликуєм ся на нашу 12-лїтну практику і честну службу для слави Божої і окраси наших Церквей і просимо о дальшу піддержку сеї єдиної чисто сьвященичої інституциї. — *Дирекция Ризници.* 850 10—11

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ
МИХАИЛА БИЧИШИНА
Львів, ул. Замарстинівска ч. 21 а.
Заложена в роцї 1896, принимає всїлякі направи повозів і виконує замовленя на нові повози по приступних цїнах з ґарантиєю за добрий виріб, понадто має їх на складї, а крім того півкриті фаетони і легонькі візки. Старі повози бере в коміс, або замінює за нові за евентуальною доплатою. 881 7—13

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Бервовский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий. З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 226. Львів субота 8 (21) жовтня 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; Е. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім заплаченим. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числить ся по 20 с. за стрічку.

Нї за яку цїну!

Мотивуючи 14-го с. м. в соймі своє внесене на анульоване закону краєвого з 22 червня 1867., котрим основуване руских середних шкіл в Галичинї зроблено зависимим від призволу сойму, а котрий de iure і de facto знесений уже артикулом XIX-им основних законів з 2-ого грудня 1867 — посол д-р Олесницкий закінчив свою, під кождим взглядом знамениту промову принципіяльною заявою на адресу соймової більшости, сего змісту: „Знайте се, панове, що реформа соймової виборчої ординациї на основі загального, рівного, безпосередного і тайного виборчого права та знесене de iure уже неважного закону виїмкового против руского шкільництва з 22-ого червня 1867 — отсе два засадничі жаданя, від яких руский народ за нїяку цїну і нїколи не відступить, і задля яких готов і буде вести завзяту борбу, поки не наступить здійснене сих єго постулятів“.

Коли посол Олесницкий кидав в лице польскій соймовій більшости отсї кличі непримиримого, принципіяльного бою, устами єго говорив весь руский народ Галичини без огляду на социяльний стан, інтелектуальний уровень та партийні ріжниці. В тій заяві, так само як в торжественнім, правно-політичнім протестї з приводу Вавелю, голова руского соймового клюбу був правдивим речником і репрезентантом опінії всего руского населеня краю, єго-ж заяви вірним, а грімким і достойним відгомоном волї мілїонів. Доказом сего отся однодушність та згідність, з якою уся руска преса підперла горячо оба виступи голови руского клюбу, та ті заяви признаня і солїдарности що їх ухвалюють з приводу сих виступів наші політичні орґанізациї і віча. Загальне, рівне, безпосередне і тайне виборче право і свобідна руска національна школа отсе під нинїшну хвилю ті два засадничі жаданя, які несе з собою з невідклонимою доконечностию житє руского народу, які лунають на всїх руских вічах і зборах, які гомонять раз у раз із стовпців руских дневників, які дійшли уже до всїх закутин рускої части краю, за якими стоїть однодушно руска інтелїґенция побіч руского селяньства, за якими односередно і з рівною силою заявляють ся всї рускі сторонництва і які через се набирають значіня всенародної програми, та які — нехай се знають панове-Поляки — мусять бути переведені в житє, хочби цїною найбільших посьвячень і жертв зі сторони руского народу і хочби задля них ворожнеча обох народів в краю мала переступити ті границї, де кінчить ся парляментарна гра і парляментарні арґументи, а їх місце заступає грізна та засліплених гнобителїв одиноко переконуюча мова фактичних масових сил.

Сказано, що оба наведені постулати се жаданя, що їх з невідкличною доконечностию видвигає на порядок дня положене руского народу. В східній Галичинї руский автохтонний народ становить три четвертини населеня, а мимо того на своїй-же власній земли сей народ мусить почувати ся парієсом, лишеним горожаньских і людских прав. На рідній земли, яку він заселює від тисяча лїт, яку зросив гірким потом і кровю соток предківских поколїнь, на якій він ще нинї становить подавляючу більшість населеня — руский народ лишений всякого політичного голосу, лишений права становити о своїх потребах, лишений власної школи і власної культури, лишений вкінци усякої можности культурного розвитку. Завдяки крайно несправедливій і крайно абсурдній виборчій ординациї, а в додатку завдяки виборчим розбоям, які розвинули ся як-раз лише на пригожім ґрунтї сеї ординациї, руский народ репрезентований в соймі такою жмінкою послів, яка не стоїть в нїякій пропорциї не лише до чисельної сили народу, але — хочби і зробити концесию нашим противникам — і до єго сили податкової, культурної та політичної, а тим менше до єго потреб. Зновже нечуваний в европейській, культурній державі, виїмковий закон, — якому рівня хиба один указ з 76-ого року — по правдї уже неважний, а однак примінюваний закон з 22-ого червня 67-ого року, поставив непоборимy гать культурному розвиткови народу, замкнув нациї шлях до осягненя висших щаблїв культури, вдержав наш розвиток о цїлі десятки лїт, позбавив нас відпорної сили, що лежить у висшій осьвітї, та де нинї не позваляє нам стати нациєю в повнім, европейскім значіню сего слова. Тож виборча реформа і знесене антіруского закону з 67-ого року силою фактичної конечности стали тими постулятами усего руского народу, від яких він не може відступити під грозою власної народної смерти, від яких отже не відступить „за нїяку цїну“.

Політичний розвій руского народу і єго розвиток як нациї, та потреби і жаданя сего народу, давно уже перейшли ті межі, в яких він мусить по неволї обертати ся, позбавлений поважної числом і відповідної єго фактичній силї репрезентациї, що могла би належно заступати єго волю. Ось-тут, в тій диспропорциї між парляментарною і соймовою репрезентациєю а фактичним степенем розвитку і сили руского народу належить шукати причини тих потрясень, які послїдними роками зайшли в польско-руских відносинах, а які є першими пластівками елементарних вибухів сконованої національної енерґії. Ми надто низько мусїли би цїнити політичний розум та зір польских провідників, коли би вони не розуміли сего, що мають тут до дїла з елементарним рухом півчетверта мілїонової маси, рухом, який зачеркує чим раз ширші круги, входить в найдальші суспільні глибини та буде мусїв розсадити наложені на него основи силою, коли їх завчасу не здійметь ся.

Панове-Поляки привикли однак силу і потреби руского народу в Галичинї міряти чисельностию єго репрезентациї в соймі і парляментї та тою легкостию, з якою їм приходить ся майоризувати нечисленну жмінку руских послів. Вачучи перед собою десяток чи півтора десятка руских послів, а знов по своїм боцї сотенну посольску фамянґу, та переголосовуючи без нїякого труду і женади Русинів, панове-Поляки переносять то відношене і на весь руский народ, легковажучи собі в безпечних мурах сойму три і півмілїонову масу і єї настрій та забуваючи, що з нею не так проста справа, як з 12-а послами руского соймового клюбу, і що... народу переголосувати не сила.

Парляментарна репрезентация грає в нинїшних державах ролю клапи безпеченьства, що дає можність запобігти грізним вибухам суспільної енерґії, через усуване перепон, стоячих тій енерґії в дорозї та через справлюване єї в русло мирного суспільного розвитку, дорогою завчасу переведених реформ. Тої клапи безпеченьства відносно до руского народу в Галичинї нема, і коли би польска більшість соймова руководила ся справдї політичним розумом, а не лише короткозорим, становим і національним еґоїзмом та завзятєм, — тодї у власнім інтересї, в інтересї недалекої будучини, вона сама помогла би сю клапу сотворити, переводячи реформу соймової виборчої ординациї на основах загального, рівного, безпосередного і тайного виборчого права.

Так само привикли польскі політики з легким серцем трактувати справу руских середних шкіл, роблячи з креованя одної рускої ґімназиї що пять років, предмет політичної спекуляциї та політичної пихви, — знова ошибочно оцїнюючи вагу жадань рускої репрезентациї в тім взглядї та загалом трактуючи сю справу як фракцийне жадане одної части рускої інтелїґенциї.. В чотирох стїнах сойму, де голос руских послів загибає в поморі 150-и Поляків, польскі політики знов не бачуть того, що мусїли би бачити, як би здоровими очима глянули кругом себе по краю. Тим часом в тім краю, від Сяну до Збруча, від Сокаля до Кут, руский селянин уже зрозумів вагу національної, рускої середної школи, а то зрозуміне тим твердше і тим більш кріпке, та тим сильнїйше спонукує єго міцною, мозолистою рукою сягнути по руску середну школу, що воно оперло ся в него на незрушимій основі єго власного, станового і личного інтересу. Рускі селяньскі маси з практики на шкірі власній і шкірі своїх дїтий досьвідчили добре, що польска середна школа се різня для їх дїтвори і що їх власної, рускої школи не дають їм тому, аби наш селянин — як Русин і як хлоп — остав гельотом на власній земли. Руска національна школа, завдяки польскій системі шкільній, стала уже в сьвідомости наших селян не лише національним, але і социяльним поступятом, і коли нинї, на вічах в Сокали або Бережанах, являє ся кількатисячна хмара руского мужицтва, аби демонструвати бурливо за рускою середною школою, так се знак, що постулят сей став кличем мас перворядного значіня. Хто нинї хоче ще ставити перепони рускому середному шкільництву, сей має против себе всю руску селяньску масу і всю руску інтелїґенцию — весь руский народ Галичини.

Чи польска соймова більшість однак схоче ввійти в серіозний зміст слів п. Олесницкого та чи вона схоче трактувати справу не лише з вузкої перспективи, яку дає тїсний ронд соймової салї, але чи потрафить глянути на неї з ширшого становища політики на дальший плян, не наша річ тим журити ся. Ми зі свого боку скажемо лише то: хочете мати, панове, в краю спокій, хочете знайти з нами modus vivendi, так перше сповнїть два обговорювані, засадничі поступяти цїлого руского населеня краю. Инакше не шукайте мира, бо знайдете тілько війну і борбу на житє і смерть.

Вісти з российскої України.

З Полтавскої ґубернії. В місті Полтаві почалась передвиборча кампанія. Утворили ся три партиї: українсько-демократична, конституцийно-демократична і умірено-лїберальна“. — В уїзднім місті Лохвици на приватнім зборі членів земств ухвалено зорґанізувати для виборів партию на основах московского з'їзду земских і міских діячів, уложено плян кампанії і вибрано тимчасово бюро. — В уїзднім місті Кременчуку видано виборчу відозву, близьку змістом ухвалам згаданого московского з'їзду. — В уїзднім місті Ромнах земский збір, ухваливши недавно богато жадань народних учителїв, ухвалив заразом конечність уведеня української мови в школах і народних читальнях, бо лиш так може бути успіх шкільної науки і поступу просьвіти між народом.

З Харківскої ґубернії. Питомцї харківскої духовної семинариї, зійшовши ся всї до одного, запросили на свій збір ректора й цїле учительске тїло і оголосили їм зміст уложеної петициї до св. Синода, в котрій домагають ся корінної зміни наукового і виховуючого устрою семинариї, а закінчили заявою, що поки Синод не полагодить їх петициї, они покидають семинарию. Ректор петицию приняв, щоб доручити єї архіеп. Арсенїєви. Архіепископ мав опісля розмову з семинаристами і обіцяв переслати петицию Синодови. Потім семинаристи розїхались домів; біднїйші дістали з ректорату позичку на дорогу. (Се не одинока духовна семинария без студентів: опорожнїли також инші семинариї, н. пр. в Саратові, Тифлїсї) — В Харкові страйкувала якийсь час також молодїж середних шкіл.

З Чернигівскої ґубернії. Московско-бюрократичний кнут по давному доказує на Українї. Сьвідчить о тім обурюючий дикий поступок чернигівского ґубернатора, оголошений в „Нов. Времени“ письмом Михайла Красовского, предсїдателя петербурскої городскої думи і члена чернигівского ґубернского земства. Річ була така: Представники чернигівского ґуб. земства на московскім з'їздї уважали за потрібне познакомити суспільних діячів Чернигівщини в постановами з'їзду і вияснити плян виборів до державної думи і в тій цїли спросили поіменно на день 25 ст. ст. вересня до Чернигова представників усїх пятнацяти уїздів ґубернії на приватну нараду в домі бувшого предводителя дворяньства А. Муханова. Означеного дня зібрало ся 45 осіб (члени ґуб. земства, предсїдателї уїздних управ земских і навіть деякі земскі начальники). Коли якраз мала розпочатись нарада, впадає до дому Муханова поліцмайстер з поліцийним урядником, уставивши перед домом віддїл поліциянтів. Поліцмайстер візвав зібраних сейчас розходитись. Они заявили, що не розійдуть ся, бо се збір приватний, який не має нїякої протизаконної цїли, впрочім ґубернатор знав наперед о сім зборі. На се поліцмайстер заявив, що прикаже поліциянам вивести їх силоміцю. Коли зібрані відповіли: „Добре, кличте поліциянтів!“ — поліцмайстер, порозумівши ся телефонічно з ґубернатором, заявив, що вже не ужиє поліциї, але спише протокол і, на приказ ґубернатора, лишає ся на зборі, доки всї не розійдуть ся. По списаню протоколу з наведенем імен усїх зібраних, почала ся нарада під проводом Красовского, однак невдовзї перервала єї поява управителя ґубернскої канцеляриї з оповіщенем від ґубернатора, що ґубернатор не каже розганяти зібраних поліциєю, щоб не робити уличній товпі соблазняючого дивовища, як поліцияни будуть тащити улицями людий займаючих високі урядові й суспільні становища, але замість сего заповідає їм, що віддасть їх під суд, а поліцмайстер має лишити ся до кінця наради. На се голова наради Красовский заявив ґубернаторскому послови, що дуже радо приймають вість о відданю їх під суд, бо вірять, що в судї правда затриюмфує. Посол ґубернатора відійшов, а зібрані радили дальше до 9 години вечером. Розуміє ся з причини присутности поліцмайстра збір був звязаний, деяких питань не міг обговорити.— Отсе зміст письма Красовского. Розказали ми сю пригоду докладнїйше, щоби показати, яких сатрапів цар шле на Україну (чогось подібного не позволив собі нїякий ґубернатор в московских ґуберніях або в Польщи). Коли ж такий сатрап так поступає зі збором людей на високих становищах, то як він мусить поступати із звичайними смертельниками? яка може бути „воля“ виборців в чернигівскій ґубернії?

З Херсоньскої ґубернії. В Херсонї відбула ся сего тижня при ґубернскій земскій управі нарада представників земств в справі народної просьвіти в цїлій ґубернії (обіймаючій шість уїздів: херсоньский, александрийский, ананїївский, елисаветградский, одеский і тираспольский). Між иншим ухвалено конечну потребу примусу шкільного в народнім шкільництві і конечність викладу в рідній мові молодежи у всїх типах народних шкіл. — В „Дїлї“ була вже недавно згадка о т. зв. „сходцї“ (зборі) студентів одеского університету, на котрій, серед дискусиї над національним питанєм, оден учасник мав реферат о українській справі, виказуючи дике гноблене України, гноблене української мови й лїтератури, української школи і т. д. Як у всїх висших школах в Росиї, так і в Одесї „сходки“ відбувають ся день-в-день при участи також публики з усяких верств суспільних. Правительство очевидно, дуже нераде сему, але не має відваги замикати висші школи, котрі вже за час війни стояли порожні, а автономічні нинї власти університетів і політехнїк справедливо вказують на те, що якби правительство дало народови свободу зборів, то публика не тисила-б ся на збори студентів, отже винна сему сама петербурска бюрократия. Розуміє ся, що і реакцийна праса не щадить нападів на ректорів і на совіти шкіл висших за те, що студенти надуживають храмів науки для політичних аґітаций. Отже замітну відповідь дав на те оногди совіт одеского університету, ухваливши таку резолюцию: „Совіт новоросийского університету признає, що головним призначенєм університету є наукова і навчаюча роботя. Однакож уважаючи, що політичне підготовлене будучих діячів суспільних також входить в задачі висшої школи, то совіт уважає за річ конечну полишити студентам всї средства, якими розпоряджає університет, для виробленя політичних пересьвідчень студентів і їх орґанізациї в партиї, однакож з тою засторогою, щоби ся участь університету у визвольнім [„освободительном“] руху не перешкаджала науковим занятям студентів“.

З Київскої ґубернії. В Київі вся молодїж висших шкіл веде визвольну борбу. Недавно викликав сензацию факт, який лучив ся в київскій духовній академії. Там відбуває ся з початком кождого року т. зв. „торжественний акт“, на який сходить ся єрархія церковна і достойники сьвітскі. Так було і сего року, та при одній небувалій доси обставинї, що на акт не появили ся студенти академії, а натомість надіслали заяву, що „висшим духовним заведеням потрібна автономії, а не торжеств!“ — Розуміє ся, і в київскім університетї день-в-день відбувають ся збори студентів при участи публики. На зборах розбирають ся питаня політичні, социяльні, национальні, сьпівають ся не малі правительству пісьнї (реакцийні дневники найбільше казять ся на пісьнї українські), по зборах відбувають ся маніфестацийні походи, звичайно зі стрічию з поліциєю, козаками і віддїлами піхоти. Сего тиждня прим. підчас похорону київского визначного адвоката Куперяїка. На похорон зібрало

Антонович і Сарасевич Галантерийно-забавково-спортовий маґазин
ул. Гетманьска ч. 6 (коло готелю Вікториї).
поручає новини в галантериї, забавках, приладах до подорожи і перфумерії по казочно низьких цїнах.
890 3—10

ЮЛЯН СОЛИК передтим Фр. Мрозиньский у Львові, ул. Собіского ч. 7,
поручає всякі роди ФУТЕР 852 7—30
Футра до подорожи, пальтоти мужескі та дамскі після найновійших фасонів саки, пелерини жакети, колії, зарукавки, шапочки дамскі, колпаки, шапки мужескі, шкіри у всїх родах поодиноко та гуртом, також верхи готові до мужеских і дамских футер. — Футра для Впр. Духовеньства також на рати. — Найновійші материї на верхи в найбільшім виборі Цїни умірковані. Медаль золотий на виставі в Бучачи 1905. Цїнники на жадане franco.

Самуїл Фішер
Львів, улиця Театральна ч. 11.
Головний склад ріжних шуб і поодиноких шкір, поручає готові мужескі і дамскі шуби, зарукав и, ковнірі, шапки і т. п.
Торговля заложена в 1848 р.
904 1—3

ся кільканацять тисяч народу, між тим множество студентів шкіл висших і середних. Похід сьпівав марсилянку і инші революцийні пісьні. Перед брамою кладовища стояла компанія піхоти, сотня козаків і відділ поліциї, але не спинили походу. По похоронї ті тисячі народу вертали з кладовища знов сьпіваючи марсилянку. Тепер поліцмайстер при брамі віввав нарід залишити сьпів марсилянки і розійти ся. З товпи запунав стріл в поліцию, відтак стріли в публику. Богато осіб ранено а одну жидівочку застрілено. Другого дня відбув ся збір студентів і публики в університеті (звиш тисяч осіб). Ректор просив, щоби розійшли ся, та на него ніхто й не зважав; уступили аж тогді, як з'явила ся поліция й відділ піхоти, і пішли до анатомічного будинку, де лежав труп застріленої, звідтам пустились до одного театру, щоб там відбути збір, але поліция виперла їх (вспіли тілько розкинути в театрі проклямацию при грізних окликах), вкінци вернулись в університет (вже в числі кількох тисяч душ) і там в авли збір відбув ся. Потім ректор університету скликав університетский совіт на надзвичайне засїдане і поставив внесене, щоби університет замкнути. Однакож совіт узвалив не замикати університету. (На засїданю було 29 професорів). Тай не диво, вся свободолюбна суспільність симпатизує з визвольним рухом молодежи, бачучи, що царска бюрократия просто кпить собі з народної волї, не дає народови найконечнїйших свобід, а натомість по давному пускає в рух історичний кнут...

Галицкий сойм.

З дня 21 жовтня 1905.

(*37 вас., II. сесиї, VIII каденциї*).

Засїдане розпочало ся о год. 10½ перед пол. Мотивовано передовсїм петициї, між иншими пос. Старух петицию громади Березниця вижна в повіті лїськім о субвенцию з причини градобою. Петицию відіслано до комісиї буджетової.

Між інтерпеляциями відчитано кілька дрібних інтерпеляций польских а дальше 1) інтерпеляцию посла Старуха і тов. в справі громадских виборів в громадї Нараїв село пов. Бережани і 2) інтерпеляцию пос. о. Богачевского і тов. в справі виборів в громадї Ришкова Воля пов. Ярослав.

Відтак з порядку дневного полагоджено слїдуючі справи:

Внесок п. Весолїньского в справі орґанїзациї повітових шкіл господинь сельских і заложеня краєвої школи того рода в ясельскім повітї — відіслано до комісиї господарства краєвого.

Внесок п. Стапіньского о заплачене з фонду краєвого квот 126 К 88 с. і 1216 К 18 с. еґзеквованих від громади Комборні титулом коштів лїченя убогих — відіслано до комісиї буджетової.

Внесок п. Крамарчика о обмежене (!!) примусу шкільного в школах народних сельских на два місяцї червень і вересень кромі правильних вакацяй (липень, серпень), — відіслано до комісиї шкільної.

Внесок п. кс. Вільчкевича о зміну обовязуючого реґуляміну для домової служби з зазивом до краєвого видїлу, щоби на найблизшу сесию предложив проект реґуляміну поправленого в дусї поступовім християньскої свободи і рівности — відіслано до комісиї правничої.

Внесок п. Шведа о признане народному учительству в повітї живецкім додатку з причини дорожнї — відіслано до комісиї буджетової.

Внесок п. кс. Стояловского о зміну закона краєвого з 15 серпня 1895 Ч. 62 В. з. кр. о увільнене справ гіпотечних дрібних від примусу нотаріяльного в тім змислї, щоби увільнене підвисшено до справ вартости 200 К — відіслано до комісиї правничої.

Внесок п. кс. Стояловского в справі виконаня нового закона о достарчуваню фір для війска — відіслано до комісиї правничої.

Внесок п. Кремпи о заснованє середної школи в Тарнобжеґу — відіслано до комісиї шкільної.

Год 1-ша — засїдане тревае дальше.

На нинїшнім засїданю мотивувати буде пос. д-р Король внесене о заснованє рускої ґімназиї в Самборі. Внесене буде відіслане до комісиї шкільної.

З самостійних внесень предложених послами на нинїшнім засїданю замітні суть два внесеня:

1) Внесене пос. Поточка підписане також рускими послами о знесене мит на дорогах краєвих і повітових;

2) Внесене пос. Весолїньского о заказ шинкованя від 6 год. вечером в суботу аж до 6 години рано в понедїлок

ТЕЛЕҐРАМИ.

Виборча реформа.

Прага. Правительство внесло вчера в соймі предложене в справі зміни виборчої ординациї до ческого сойму. Проект вводить загальну курию з 36 мандатами. Курия великої посїлости має бути подїлена на курию посїлости фідеікомісової і курию звичайної посїлости. Перша буде вибирати 16 послів, друга в 7 округах 54 послів. Число послів з міст має бути побільшене з 72 на 92, з чого Прага дістане 12, замість дотеперішних 10. Сільскі громади будуть мати 74 послів, замість дотеперішних 84. Виборче право в загальній курії буде мати кождий повнолїтний горожанин що 6 місяців жиє в одній громадї.

Норвеґія.

Копенгаґа. Тут говорять, що королем Норвеґії буде без сумніву вибраний князь Кароль, котрий вступить на норвеґский престол під іменем Гакота IX. Князь мав зажадати, щоби справу рішило загальне голосоване народне.

Угорска кріза.

Будапешт. З причини неухваленя контингенту рекрута, порішено випустити вояків, що вислужили 3 роки лише на двотижневий урльоп, почім будуть назад покликані до служби і задержані аж до 1 сїчня, о скілько не зголосять ся охотники до відбутя свого обовязку військового. В деяких полках піхоти вже зголосило ся тілько охотників, що вислужені вже тепер можуть бути звільнені, а на їх місце будуть покликані з трех лїт ерзацрезервісти, котрі будуть задержані в війску аж до ухваленя соймом контингенту рекрута. При кінноті і артилериї ся система не дасть ся примінити, бо там нема досить вправлених ерзацрезервістів. В військових кругах припускають, що найменше четвертина сегорічного запотребованя буде заступлена охотниками.

Загальне голосоване.

Відень. Люеґер поставив нагле внесене, взиваюче видїл краєвий щоби на слїдуючу сесию предложив соймови виборчу реформу в дусї загального голосованя. Наглість і внесене ухвалено величезною більшостию против голосів з торговельних палат і великої посїлости.

З Росиї.

Відень. З Петербурга доносять, що Вітте домагає ся зміни закона о думі в конституцийнім дусї і сю зміну ставить яко услівє принятя проводу в кабінетї міністрів. Міністер фінансів Коковцев підпирає се жадане Віттого.

Льондон. Вітте переговорює з визначними особами сторонництва реформи. Вітте запевнив їх, що цар хоче сповнити бажаня народу і заявив, що хоче бути конституцийним монархом. Єго ідеалом є анґлїйский король Едвард. Дальше сказав Вітте, що річию думи буде дати вираз волї народу. Просив членів сторонництва, щоби намовляли населене до спокою, бо неспокій дає пожадане оружє реакционїстам, окружаючим еще престол.

Москва. Поліция вдарила ся на конґрес адвокатів і коли зібрані мимо візваня не хотїли розійти ся, поліцаї вмешались на бесїдника і втягли єго до сусїдної комнати. Доперва, коли на енерґічне візване поліция випустила пірваного, зібрані розійшли ся. Пізнїйше поліция впала до хати одного з адвокатів, до котрого зійшло ся кілька адвокатів, але на жадане господаря уступила.

Петербург. В висших кругах урядових говорять, що Побідоносцев з причини старости уступив з свого становища.

Томск. З причини безперервних розрухів студентских замкнено університет на необмежений час.

Москва. Урядники, машиністи, телеґрафісти і служба московско-казаньскої зелїзницї розпочали страйк. Страйкарі допускають ся ексцесів.

Петербург. В університетї відбувало ся студентске віче, на котре прийшло богато чужих осіб, головно робітників. В наслїдок того на віче прийшла поліция і зажадала розвязаня. Відповіли їй, щоби уступила, а збір сейчас розійде ся. Коли поліция не хотїла уступити, прийшло між нею а робітниками до бійки. Десять осіб покалічено.

Льондон. Дневники доносять, що при жене в цїлій Росиї дуже критичне. У всїх більших містах суть формальні маґазини оружя і муниції. Оружє приходить контрабандою з-за границї, а упекшує контрабанду гранична сторожа. Більша часть армії симпатизує з революционерами. Кождої хвилї може прийти до вибуху.

Петербург. Царский указ оголошує, що уживане польского і литовского язиків, яко викладових, в приватних школах, є поки що дозволене. Лише наука історії і ґеоґрафії має відбувати ся по російски.

Київ. В часї поторону провідника київских демократів, адвоката Куперника, оден поліцай застрілив дївчину. Се обурило цїле місто так, що на другий день розпочали ся масові демонстрациї. На кладовищи зібрала ся величезна товпа, котру доперва сильний віддїл війска розігнав.

Петербург. „Сын Отечества“ доносить, що утворене міністерского кабінету стоїть в звязи з справою ревізиї закона о думі і змін на нових підставах. „Нов. Время“ доносить, що справи утвореня кабінету еще не порішено.

Риґа. В учительскім семинариї коло Вольмару, семинаристи невдоволені з поступованя ректора зруйнували шкільний будинок, роздерли портрет царя і викинули єго до ріки.

— Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальнї і орґанїзуйте курси для анальфабетів!

НОВИНКИ.

— **Про правибори в Підгаєччинї** пишуть нам: В підгаєцкім повітї правибори майже покінчені, остаєсь лишень кілька сїл, в котрих правибори будуть переведені в сих днях. Докладних дат що-до висліду правиборів по всїх місцевостях Підгаєччини поки-що годї було вібрати; можна сказати тільки те, що загальний результат правиборів в тутешнім повітї для нас не дуже то сьвітло випав. Стаєсь се завдяки роботї комісаря староства Городиского, звісного ширшій громадї з єго виступів на полїтичних вічах в Підгайцях, де він завсїгди фунґує як представитель полїтичної власти. По всїх селах, де він лишень переводив правибори, особливо в селах над Стрипою, виборцями в чисто руских місцевостях повиходили або жиди або двірскі офіциялісти або війти. Яких штучок допускали ся панове комісарі [крім Городиского урядували комісар Дельож і практикант намісництва Ращеньский] при правиборах, наводжу ось який класичний примір. Дня 17 с. м. мали відбутись правибори в Голгочах. Треба знати, що Голгочі одно з більше осьвідомлених сїл в Підгаєччинї а при тім дають аж 6 виборців. Тому не диво, що староство на спілку з жидами, посесорами (а єх тут цїла купа, не вчисляючи в те жидів-офіциялістів, сїльского арендаря і т. д) постановило перевести тут правибори за всяку цїну по своїй думцї. Першою штучкою було те, що на подачу 620 голосів староство визначило лишень одну годину. План був такий, що змобілїзована двірска служба разом з жидами мала обсадити завчасу виборчий льокаль — громадску канцелярию і не пустити и тім до сере ини громадяньских правиборців. З хвилею приїзду комісаря як-стій мало зачатись голосоване підчас котрого голосувати могла тільки двірска служба, бо як сказано, правибори мали тревати тільки годину. Для переведеня правиборів комісар Городиский чомусь не приїхав, мабуть все таки бояв ся стратити свої лаври, набуті по инших місцевостях. Проте вислано сюди молодого практиканта Ращиньского, котрий насамперед поїхав до двора для подрібного уложеня пляну. Однак ще на кілька годин перед приїздом комісаря наші люди самі заняли виборчий льокаль, тому коли вкінци показав ся комісар і змобілїзована двірня, переведене першого пляну було вже не можливе. Спільники як-стій знова порозумілись. Комісар удав ся до громадскої канцеляриї і зачав переводити вибори а двірский „шафар“ кинувсь між людий і став намовляти до бійки „на жарт“, обіцюючи за те схочим по 2 кор. Коли на сю пропозицию нїхто не згодив ся, не розуміючи, чому люди, що не гнївають ся, мають битись, сам „шафар“ з другими ще жидом горальником копили ся взаїмно за бороди і вчинили крик: „пане комісар, мене бють“. Крик сей очевидно збільшив ся ще загальним сьміхом, який викликала та комічна жидівска бійка „на жарт“. Та з того „жарту“ в тій хвилї скористав комісар, котрий замість приказати арештувати жандармам (а було їх аж 3) тих, що нарушали спокій, заявив, що замикає збори. Нїчого не помогли представленя виборчої комісиї, що бучу предїв наумисно робили жиди в тій цїли, щоби унеможливити правильний хід виборів, правибори відложено на необмежений час, поки староство на спілку з двором не придумає нової штучки. В такий менше більше спосіб переведено правибори в більшости підгаєцких сїл при чім за такий лихий вислїд ледви чи не половина вини спадає на наших таки місцевих дїячів, котрі мало сею справою інтересувались. — *Ф—ф.*

— **Признане руским послам**. Сьвященики комарняньского деканату, зібрані в Шоломиничах дня 19. жовтня с. р., солїдаризують ся з заявою руского соймового клюбу в справі Вавелю і складають сердечну подяку тому клюбови а специяльно єго голові д-рови Евгенови Олесницкому за сьміле виступлене в обороні прав руского народа на першім засїданю галицкого сойму дня 10 с. м. — Шоломиничі дня 19. жовтня 1905. Теофіль Турчманович, декан комарняньский, А. Ковальский, А. Савицкий, К. Гнатишак, О. Тимчишин, Л. Стецик, М Стеців, С Кульчицкий, С. Борис, К. Кульчицкий, В. Петрик, І. Петрик, М. Усцкий, А. Прухницкий, Г. Царевич, С. Онишкевич, І. Косоноцкий, І. Козакевич, Л. Манастирский, Д. Гординьский.

— **„Свій до свого“**. У відповідь на допись О. Хойнацкого пароха з Гарасимова в справі конкурсу на будову церкви тамже поміщену в ч. 201 „Галичанина“ і новинках ч. 205 „Дїла“ подає архітект п. Насїрний, що головною причиною, для чого у нас на Руси церкви і доми приходскі будують ся самими чужими підприємцями, по більшій части мазурськими, єсть брак руских підприємців а дальше байдужність рускої суспільности для промислу власного, чого найлїпшим доказом пісня гадка п. Насїрного має бути мале число питомців ремісничо промислової бурси, а в слїд за тим брак вишколених ремісників Русинів. Я підчас довголїтної моєї практики будівельної прийшов до цїлком иншого пересьвідченя. У нас суть майстри, підприємцї будівельні Русини, єсть їх що правда мало але суть, і то добре вишколені в своїм ремеслї люди, котрі і на плянах розуміють ся добре і на певно підприємства будови мурованих церквей піднятя ся можуть — тай виконають роботу лїпше чим пройдисьвіти з Мазурщини, бо ті послїдні се люди, що не уміють у себе нїчого заробити, та пхають ся на нашу Русь, щоби тут наших мужиків ущасливити своєю дуже проблематичною „культурою“. Руских підприємців найшло би ся еще більше, наколи-б кождий сьвященик чи начальник громади поступив так, як о. Хойнацкий та наколи у себе має що будовати, оголосив конкурс виразно жадаючи майстра-підприємця Русина, або дающи хоч перш ньство Русинови. Я сам знаю концесионованих майстрів мулярских Русинів, котрі будують Полякам і Жидам та й забули вже, що суть Русинами, а наколи я о сїй справі з одним з них говорив, то він сказав менї: Ja muszę być Polakiem, bo mi Polacy dają zarabiać a Rusinów, którzy by coś we Lwowie budowali, ja nie znam wcale“. Головна причина того лежить отже між тими, котрі дають роботу і котрі поручають майстрів ремісників. Наміряє на примір яке село будувати у себе чи то церков чи дім приходский, то зараз з'явить ся якийсь завзятий з Сїняви або Ландута, стягає комітет або громаду до корчми і там зачинає ся справа від келишка та шклянки, а наколи вже всїм добре в головах шумить, то зручний Мазур часто в спілцї з Жидом робить контракт будови такий, як самі хотять, а часто і гроші беруть на задаток, запевняючи, що „nie ma się czego obawiać, bo on ma swą realność w Sieniawie wartości kilkunastu tysięcy“ — а що мусить бути певний справи, то каже собі дати задаток, виказуючи ся часто неімовірними сьвідоцтвами або крадженими плянами будівень, котрі він десь там мав будувати. У нас взагалї все так єсть, що чужий має більше щаста від свого, бо від Русина чи то в наших інституциях чи в приватних бюрах жадає ся, щоби працював за пів дурно, і клепче ся єму все в уха, що він повинен працювати з патріотизму, що одная зовсїм не перешкаджає директорам, упрямителям і членам рад надзираючих брати добру платню, ухвалювати собі ремунерациї а часто і робити гріш працею своїх підвладних. — Недавно що завязала ся в „Зорі“ заходом п. Чуми, урядника „Днїстра“ секция будівельна, і сейчас зголосили ся два рускі підприємцї, а чи богато з тої секциї користало? Навіть будови руских інституций віддає ся у нас Полякам або Жидам. Ось факти: Будова домів „Народної Торговлї“ в Тернополи і Самборі вів Поляк Масловскі, а кльозети в „Народній Торговли“ у Львові якийсь Мікльош, той самий, котрому віддаєсь роботу громовводів на руских церквах, хоч дуже добре виконує се руска фірма: Устеньский-Спожарский. ОО. Василияни в Жовкві віддали будову і роботи бляхарскі якомусь Полякови а нагляд технїчний одержав там якийсь Жид. А чи нема у нас руских бляхарів? Є у Львові Когутя, Дашкевичі, Чмілї а в Рогатинї є знаменитий бляхар Зуб, котрого я сам уживав до виконаня бляхарскої роботи при однїй церкві з дуже добрим успіхом. А прим. о. Кальба оголосив конкурс на плян церкви аж в „Związku studentów architektury“, хоч є два рускі товариства технїків-Русинів у Львові а і першу нагороду в конкурсї, оголошенім через польский „Związek“ одержав не жадеи Поляк анї Жид, але Русин, де юрорами були самі професори політехніки, отже люди, котрі розуміють ся на річи. При тім застерігаю ся, що не виступаю тут цїлком против польских, мазурских або жидівских підприємців, бо знаю, що кождий жити хоче і жити мусить, але нїхто навіть найбільший ворог не може нам взяти за зле, если будемо своїх попирати, бо так роблять всї народи культурні. — *Яків Рудницкий.* (Містимо сю новину з огляду на єї оправдану тенденцию і щоб не підношено заміту, що не допускаємо публичної критики, хоч факти подані що до „Народної Торговлї“ полягають мабуть на неточних інформациях автора. Сподїваємо ся, що управа „Н. Торговлї“ справу вияснить. — *Ред*).

— **З полїтичної боротьби на Українї.** В доповненю вісти, поданої нами перед віськома днями, про викрите поліциєю в Київі тайної друкарнї Р. У. П. (революцийної української партиї) доносять нам ось-що. Поліция перевела — імовірно наслїдком доносу — трусеницю у одного з членів партиї і на основі відкритих познак розвела ряд дальших трусениць та арештовань. Так отже дня 6 н. ст. жовтня найдено в мешканю студента Омицинського нелеґальну літературу й трохи черенок, наслїдком чого арештовано єго та єго жінку. В нинїшнім домі найдено архів з документами Р. У. П., друкарню і значну скількість нелеґальної літератури, а в слїд

Плащі і непромакальні пелерини, мужескі і дамскі
поручає
Постійні цїни фабричні. — Цїнники на жадане...

СПЕЦИЯЛЬНИЙ СКЛАД
ЛІНОЛЕУМ і ЦЕРАТ
Львів, ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИНА ч. 3
Постійні цїни фабричні.
476

за тим арештовано семинаристів Сікору, Омельниченка, Миколаїва і Шушківского. Дня 8 с. м. арештовано Ганну Тимошенко, дня 9 с. м. Рябошапку, у котрого найдено згадувані вже в „Ділї“ 4 пуди черенок. В звязи з тим арештовано того самого дня Якова Гуняка-Артемовского, О. Коваленка, Івана Федорченка і деяких инших. Трусеницю переведено також у проф. Антоновича та инших українських патриотів. На днях були трусениці в справі Р. У. П. на Кубаньщині в Катеринодарі, між иншим в чайній „попечительства народной тверезости“, але не найдено нічого. Рівночасно арештовано учительку Олену Ганжу, сестру директора ґімназиї, у котрої найдено видавництва Р. У. П. Арештована була ведужа і на другий день мала би піддати ся операциї і лише завдяки заходам брата випущено її з тюрми. Так само в Полтаві відбули ся в послїдних днях трусениці та арештованя осіб, що належали до Р. У. П. Арештовано чотири особи, одну при трусеници ранено. Через тиждень одного з арештованих пущено на волю. З Ніжина доносять, що там Р. У. П. разом з другими партиями устроїли демонстрацию з приводу засудженя на смерть Малова, котрий виконав атентат на тамошного поліцмайстра. — В Полтаві розвиває українська демократична партия живу акцию в справі виборів до государственної думи.

— **До руского загалу.** Братя Русини! Ми Русини разского повіта будуємо в Раві рускій свій „Народний Дім“, де примістять ся рускі товариства і селяньска бурса. Згаданий дім вже на укінченю, одная годі его докінчити задля браку фондів. Всї наші фонди, якими ми доси розпоряджали, вичерпали ся. Ми Русини разского повіту нікоди не сторонили від датків на рускі „Народні Доми“ і рускі бурси по инших повітах. Звольте-ж, Братя Русини, з инших повітів допомочи нам бодай дрібними лептами докінчити наш „Народний Дім“ в Раві рускій та увести в житє селяньску бурсу, за що Вам буде велика дяка. Всякі датки просимо слати на адрес: *о. Евгеній Горницкий*, парох в Раві рускій. [Всї рускі часописи зволять сю просьбу перепечатати]. — *Виділ.*

— **Збори українсько-рускої социяльної демократиї у Відни** відбули ся минувшої недїлї. Промовляли пп. Савка, Бардах і Зарицкий. Ухвалено резолюцию: „Українсько-рускі робітники социяльно-демократичні у Відни заявляють, що лише на основі рівного, загального і безпосередного права вибраний парлямент може працювати з хісном для народа. Протестують против виступів Ґавча і постановляють вийти на случай потреби на улиці, щоби в той спосіб здобути собі рівне і безпосередне виборче право“.

— **Українське віче** — таке саме яке відбуло ся недавно в Петербурзї, скликано на завтра до Києва.

— **Віче в Дрогобичи** скликала Виділ політичного товариства „Дрогобицка Народна Рада“ на день 23 жовтня 1905 р. на слїдуючий понедїлок о годині 1 по полудни в сали ґімнастичній і упрашає о як найчисленнїйшу участь.

— **Краєвий банк** підніс ескомт векслїв о $^1/_2$% т. є на 5 прц., взглядно для зарібкових і господарских товариств на $4^1/_2$%. Опроцентоване инших новичкових готівкових інтересів на застав паперів і за гіпотечним забезпеченем лишаєсь незмінене: 5 прц. взглядно $4^3/_4$ прц.

— **Дрібні вісти.** Товариство „Рязница“ розіслало сими днями 40 фантів вартости 1000 К в дарі для своїх членів церков.

В Замулинцях коло Коломиї господар Іван Вольский убив сокирою власну матір, а відтак привязавши себе мотузом до дерева, утопив ся в Прутї. З покинеского листу показує ся, що причинкю були маєткові непорозуміня.

В Пятицерквах на Угорщинї арештовано шайку фальшівників банкнотів, самих Болгарів, котрі фабриковали 50 коронівки.

— **До нинїшного числа „Діла“** долучаємо 6 арк. III-го тому повісти „Фараон“.

Збори і засїданя.

Звичайні загальні збори товариства слухачів політехніки „Основа“ у Львові відбудуть ся в недїлю, дня 5 падолиста с. р. в салї V. політехніки з отсим порядком дневним: 1) Отворене зборів і відчитане протоколу попередних зборів, 2) звіти виділу і контрольної комісиї, 3) вибір виділу і контрольної комісиї, 4) внесеня і інтерпеляциї. Початок точно о год. 2 попол. — За виділ: *Винників* містоголова, *Миронович* секретар.

В Самборі в сали „Народного Готелю“ відбуде ся в четвер дня 26. с. м. о год. 1 в полудне всенародне віче із слїдуючим дневним порядком: 1) Справа рускої ґімназиї в Самборі, 2) безпосередне, загальне і тайне право голосованя, 3) реферат економічний, 4) внесеня і інтерпеляциї. Нехай нікого із сьвідомих Русинів самбірского і доохресних повітів не бракне на сїм вічу.— *Комітет.*

З штуки і лїтератури:

— **Гостина Львівского Народного Театру в Коломиї.** Вже з початком вересня ходили слухи в нашім місті, що незадовго загостить до нас театр. Кожде патріотичне серце забилось радісно, бо не бачили ми рускої сцени поза них три роки. Протяг часу великий: не одно могло змінитись, не одно й дійсно змінилось. А в театрі? Кождому відомі сї бурливі часи, які пережила українська „Мельпомена“ сегорічної весни. З тим більшою проте нетерпливостию ми всї ждали, коли вже появлять ся повідомленя, оголошуючі представленя. Ждали, ждали тай діждались. Вертаючи зі школи я побачив жовті афіші: „На короткий час загостить львівский народний театр — під управою Миколи Садовского. Перв нас складаєсь з 40 осіб“. О! сорок осіб, гадаю собі, се вже поважне число, як на вандруючу трупу. Управа в руках Садовского, — Українця — рідного брата звісного драматурґа Карпенка-Карого Тобилевича. Чи не вернуть то колишні часи, коли то еще покійний Гриневецкий правив нашою сценою, коли то наша сцена могла міритись з иншими — чужими і не соромити свого народу. Надійшла ожидана хвиля. Дружина приїхала. Сейчас заповіджено „Вуркану“ Карпенка-Карого. З бючим серцем прийшов я в салю Каси Ощадности (польскої, бо наш Народний Дім покищо не має еще власної сали). Ролю героя взяв сам Садовский. Привитаний грімкими оплесками нашої публики став грати. І ілюзия цїлковита! Се бо бачили ми справдїшного бурлаку-чабана, що вернувши в рідне село стає до борби з волосним правленем: стає до борби чесної — і побіджає. Се справдїшний артист, що понимає свою задачу як слїд, віддає типову стать борця против гнету, — видержуючи до кінця з своєю чудовою інтерпретацию, манить, порпває за собою публику. От-таких нам артистів коби більше! Зпоміж прочого персоналу звертає на себе головно увагу симпатична для нашої публики пані Рубчакова: а впрочім наша суспільність добре познакомлена з цїлим товариством. Вистава штуки, костюми, декорациї — все те зливаєсь в гармонїйну цїлість. Якто все мізерно перше виглядало! Справдї з якими то неімовірними трудностями мусить еще й доси п. управа боротись, — коли помимо очевидної найлїпшої волї зі сторони п. Садовского — в декорациях, приміром дещо еще не так, як слїд: В „Катеринї“ ми в зеленім листовім лїсї серед снїгу: в „Вароні циганьскім“ простий стіл місто гарного портику в любовній сценї дочка жупана з сином ґувернантки. Але в кождім разї слїдний і ту вже значний зворот до лїпшого: а зважмо до того, що се вандруюча трупа, підмоги єї мінїмальні, сцена невідповідна, мала — то й не подивуємо ся дуже. Доси було 13 представлень. Не буду описувати кождого з осібна, — скажу коротко: Драми виходять знаменито: видко, свільно працї на труду вкладає в них шановна управа. — Оперетки і співи взагалї слабші. Ту осьмілив би ся я звернути увагу Вп. д Садовского, нехай він не виставляє таких річий, як „Барон циганьский“, або „Свати Мусїя“. Річи се загально звісні: бачили ми їх много разів; — а коли хори не дописують, пощо виставляти пародиї оригіналів? Хоч правда! се тільки теория! В дійсности на виставах більшої стійности театр неімовірно порожний! Приміром на „Міщанах“ Пешкова-Горкого, або на „Дітях Ванюшина“ Найденова! Хори не дописують, се правда! Але може і на тім поли буде лїпше, бо от вже приїхав з України диригент ц. Войненко-Осипович: Він безперечно справить сю важну недостачу нашого театру. Богато еще до желаня зіставляє і оркестра, що нераз без милосердия мучить нерви публики. На нашу думку належало би єї радикально зреформувати: бож в нашім театрі виставляє ся переважно пєси зі сьпівами, а музика чейже при тім необхідна. Не зашкодилоб єї і в двоє збільшити! Але новий диригент зарадить і сему лиху і наша сцена стане поважною. Сьміло дивимо ся вже тепер вперід: віримо сьвято, що сталий театр у Львові відповість вповні своїй задачі. В дружині є доси 5 Українців: Директор, пп. Махніцкі, П. Паньківский (справдї Галичанин, але довший час перебуває на Українї), і П. Войненко. А се не малої ваги: бо ті Вп. п. артисти говорять гарною мовою, не зміняючи тексту авторів-Українців. А при тім обзнакомлені добре з тамошними обставинами, віддають справдї реально поодинокі типи в штуках з українського житя. Що до мови — видно поступ і у наших шановних артистів. Тепер ми вже немов зжились з нашою трупою. Що-дня вертаючи в полудне зі школи, бачу сю миду громаду: „Здорові були! ми з проби!“ Бувало перше, я бачив нераз, як проба о 10-ій кінчилась... Тепер о 1-шій. Належало би лиш пожадати, щоб наші дорогі гості й дальше так щиро працювали на вибрачій ниві. Сї дружні-сердечні відносини між ними а їх управителем-режисером, нехай будуть для них заохотою в виповненю важкої їх задачі. На кінець віщьна слів до публики. Передвісїм разить немило саля не виопознена по береги: ба часами прямо сьвітить пустками! Вже 3 роки, як гостив в нас театр: чиж не повинні ми використати теперішню хвилю тай цїлими фалянґами заповнити салю? Були деякі вистави впрост чаруючі: Нагадаю „Міщан“ Горкого, „Мартина Боруля“ Карпенка-Карого, „Діти Ванюшина“ Найденова: а може всего третина лиш місць була занята! Се справдї байдужність! Не дивуватись, що Поляки не відвідують поодиноких вистав. Они взяли на абстиненцию! Але ми підпираймо одиноку в Галичинї інституцию, бо без средств материяльних й найлїпша воля управи не богато зарадить. А годї нам від д. Садовского жадати, щоби власною кишенею докладав та вирівнував недобори Зачувати, що еще будемо бачили 17 вистав. Не останьмо по заду! А що до наших заміток, то впевняємо: ми sine ira et studio. Рани треба лїчити, не закривати їх. — *Лев Гнатишак.*

— Переписні картки п. Струхманчука. Картки п. Я. Струхманчука видав не — як було у нас подане — Мстислав Рус, але п. Т. Ілевич. Картки ті можна набути в „Народній Торговли“ в Збаражи за готівку або марками. Солїдним фірмам дає ся в коміс за 20% опустом.

Здоровий жолудок се основа тілесного і духового здоровля та правильного розвитку цїлого орґанізму. Однакою здорового жолудка є сильне, легке травленє, в противнім случаю замість веселого настрою відчуваємо пригнобленє, роздразненє, безсонність, біль голови, згагу, давленє в жолудку та инші прояви жолудкового нежиту. Щоби ті немилі наслїдки зіпсутого жолудка усунути, треба лише ужити знаменитого на се средства, яким є загально звісні жолудкові каплї Брадія. Вони скріплять сейчас жолудок, додають апетиту, усувають всякі жолудкові недомаганя і взагалї причиняють ся як найкрасше до привернення здоровля.

Надіслане.

Специяліст в дїточих недугах
Д-р В. Гукевич
довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни 837
ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4, I. п.

Адвокат д-р Кос
в КАПУШИ
гляда є рутинованого конципієнта.
891 9—?

Адвокат Д-р СТЕФАН ФЕДАК у Львові
шукає рутинованого конципієнта
по можности з правом субституциї.
931 2—5

РЕСТАВРАЦИЯ
Поручає ся реставрацию, пиварню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї рускі дневники.
З поважанем
756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Знак випалений на корку
ДЛЯ ОХОРОНИ ПЕРЕД ФАЛЬШОВАНЕМ
MATTONI'S GIESSHÜBLER
Маттонія ґієсгіблерска вода щавова. 36

Новоотворена руска фабрика цукрів чаєвників, медівників і цукорня
Василї Вітиньского
у Львові, ул. Баторого ч. 10, філїя ул. Жовківска ч. 61
поручає Вп. Публицї знамениті смачні і здорові чаєвники $^1/_2$ кільо тілько 70 кр. як також тїста, медівники та весїльні вистави.
908 2—3

Коперницкий і Син
Оптики і Механіка у Львові площа Галицка ч. 1.
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїляні направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Гарні мешканя
з домашним здоровим харчем знайдуть П. Т. академіки і старші ученики в рускім домі по умірковаиній цїнї. Приймаєсь також Панів на сам харч. О. К. ул. Скарбківска ч. 35.
708 18—?

Дешеве ческе пїре на постїль
5 кг.: сьвіжо дерте К 9·60, лїпше К 12. біле як пух мягке К 18, К 24, біле як сьніг і мягке як пух К 30, К 36. Висилаєсь оплатно за почтовою післяплатою. Заміна або зворот за оплаченем порта допускають ся.
BENEDIKT SACHSEL Lobes 157
26 почта Пільзно, Чехи. 6—6

МАРКО ФАЄРШТАЙН
У ЛЬВОВІ
ул. Городецка ч. 51
головний заступник для Галичини і Буковини сьвітової фабрики кас
Бахер і Гільдесгайм у Відни
поручає
свій склад заосмотрений в **огнетревалі і опанцирені КАСИ** той-ж фабрики по приступних цїнах.
932 Полекші в сплатах. 2—12

ГРЕБІНЬ до фарбованя волося.

Звичайним чесанем закрашує сиве або червоне волосе на правдиво русяве, брунатне або чорне.

Одна штука уживає ся роками. Тисячі в ужитку. Штука 5 К. Висилає
J. Schüller
II/2 Kurzbauergasse, Nr. 4/5.
796 2—?

ЗНАМЕНИТІ ЦУКРИ фунт 80 с.
КАРМЕЛЬКІВ фунт 40 сот.
поручає:
Фабрика Трочиньского
883 **Львів, ул. Фредри.** 7—12

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН
в пасажу Гавсмана
(46 разів преміоване)
Від 22/10 до 28/10 до побаченя:
Подорож парівцем до Америки. Звідане Чікаґо, ріки Гудзон, Каліфорнії і т. п.
ВСТУП 10 кр. 53

Просимо зажадати
нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.
Шіц і Хаєс
банковий дім і контора виміни.
Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 78

НОВООТВОРЕНИЙ
маґазин карльсбадскої обуви
під фірмою:
Бернарда Бльоха
у Львові, ул. Галицка 14
поручає
всякого рода обув
для женщин, мужчин і дїтий, елеґантну та тревалу,
а також
правдиві російскі
Кальоші
по найдешевших цїнах.
910 2—4

Семинаристка глядає лекциї в місци або на селї. Зголошеня: Семинаристка, poste restante Львів.
429 1—2

448 IV. 8—18

Globin

450 II. 9—19
дає без труду
знаменитий полиск!
Удержує шкіру
мягкою і тревалою.
Одинокий фабрикант:
Fritz Schulz jun. Aktien.-Ges.,
Eger i B. u. Leipzig.

Театр Езера! *ул. Янївска число 2.*
Лишає ся лише чотири дни. В понедїлок дня 23 с. м. послїдне представленє.
897 1—1

Дуже ефектовні статуї Ісуса або Пр. Діви із серцем, **вічне сьвітло.**
Фіґура зладжена з білого, рожевого або голубого, транспарентного (прозорого, рубіново-червоного скла, матова або блисьвуча, важить $2^1/_2$ кґ. і становить цїлість разом з лямпкою на оливу. При осьвітленю серце Ісуса або Пр. Діви виступає в незвичайнім блеску дїлає успокоюючо на недужих, а для безсонних є найлїпшим нічним сьвітлом. Цїна лише 2·80 зр. за штуку, з углепальним сьвітлом (горить без оливи 2 роки) 3·30 зр. Через заощадженє оливи статуя не коштує взагалї нічого. Висилає за післяплатою лише склад статуй

R. FLESSIG, Wien. II/42
Czerningasse 16, почтовий фах 32. 848 3—3

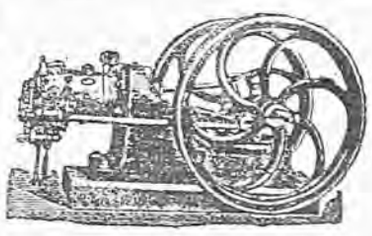
Мотори
бензинові і ссучо- ґазові найновійших конструкций, випробовані ц. к. міністерством торговлї, з фабрики інжинїра
Е. ПЛЕВА, Відень, Гернальс
жертвує склад і заступництво для Галичини і Буковини
Л. КВЕЛЛЕР
ул. Городецка ч. 45.
Кошториси, цїнники і плани даром. Кошти погону на годину і силу коня $1^1/_4$—2 сотики. 816 45—52

ТАПЕТИ, Материї на меблї, матераци, колдри, портиєри, дивани
Меблї у всїх стилях.
Комплетна обстанова, тапіцерскі материяли. Всякі роботи обнимає в місті і на провінциї.
Спілка львівских тапіцерів
Ягайлоньска, ч. 3. 662 12—52

Жолудкові терпіня

походять часто наслідком заворушень у травленю, що проявляють ся **як недостача апетиту, твердий столець, згага, вітри, нудности, лихий смак, біль голови** і т. п. і нерідко переходять в тяжке ушкоджене здоровля, коли завчасу не зарадите тому.

Знаменитим средством на всї ті прояви вісутого жолудка показали ся від десятків лїт звісні і загально люблені

жолудкові каплї Брадія

тому що побуджують апетит, скріплюють жолудок і усувають легко перешкоди. Успіх певний. Цїна фляшки разом з приписом ужитя **К —·80**, подвійна фляшка **К 1·40**.

При купованю в аптиках треба зажадати виразно лише правдивих **жолудкових капель Брадія** і не дати накинути собі чого иншого. Уважати треба притім на опаковане в червоних пуделках з образком Марії як охоронною маркою і з підписом C. Brady

Головний склад C. Brady's Apotheke, Wien I., Fleischmarkt Nr. 1382 висилає за попереднім надісланєм або післяплатою квоти **5** К шість малих або квоти **4** К **50** с. три великі фляшки оплатно без ніяких більше коштів. 926 1—12

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

Маґазин Футер

М. А. АВГУСТИНА

у Львові, ул. Театральна ч. 7

(напроти головного входу до костела катедрального)

поручає всякого рода

футра, ґарнїтури, шапки, верхи до футер і пр.

БОА

в ріжних форматах і гатунках у величезнім виборі.

Цїнники на жадане даром і оплачено. 856 6—20

ЧАСТИННУ СПЛАТУ

признаємо всїм особам добре ситуованим, без ріжниці стану або ранґи.

Ново отворений маґазин новостий для женщин і дїтий у Львові, при ул. Галицкій ч. 19, під фірмою

„Малий Лювр“

поручає свій величезний вибір блюзок, капелюхів, рукавичок, гальок, шлифроків, матанок, фартушків

КОНФЕКЦІЇ ДІТОЧОЇ І ДЛЯ ХЛОПЦІВ

парасолів, парасольок, панчох і панчошкових товарів, воальок і инших модних товарів, льняних товарів, столового біля, мужеского, дамского, і дїтячого біля і т. д.

Замовленя з провінциї полагоджує сявід воротно.

Управа маґазину „МАЛИЙ ЛЮВР“ у Львові, Галицка 19 (ріг ул. Собіского). 325а

Ілюстровані цїнники висилає ся на провінцию даром і оплатно.

Наш головний склад диванів, портиєр, фіранок, хідників, коців, ковдер, кап на столи і на ліжка, церат, лінолеум і декорацийних артикулів находить ся **у Львові, ул. Сикстуска ч. 6** (Пасаж Гавсмана).

Фабрика цементових виробів

ҐРАФА ГЕНРИКА СТАРЖЕНЬСКОГО

в Гнїздичеві

виробляє *патентовані цементові дахівки*, ріжнобарвні, ґлязуровані і неґлязуровані в ріжних форматах. *Цементові помости* і *хідники* в ріжних барвах і взірцях. *Перепусти* і *рури* у всяких розмірах. *Жолоби* і *юрита* в довільній довготї. *Комини, сходи, нагробники, граничні стовпи* і взагалї всякі роботи, що входять в обсяг цементового промислу.

Телеґрами: **Фабрика „Гнїздичів, Кохавина“.** Почта і зелїзниця в місци. 853 8—20

Цїни умірковані. Цїнники і кошториси даром і оплатно.

НАЙЛІПШИЙ

ЧАЙ

всюди можна дістати.

Головний склад у Львові

ДРОҐЕРИЯ ЛЄШКА Сладовского

пл. Капітульна 1.

863 7—36

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАША

у Львові Ринок ч. 11 (напротив тов. Просьвіти.) Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, лїсок, шкіряних виробів, російских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумериї.

Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутериї. 760

По найдешевших цїнах. Без конкуренциї.

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лїкарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успіхом против **всякого рода шкірної висипки**, особливо против порпів і хронїчних недуг шкіри та паразитів, прищів, також против червоности носа, відмороженя і печеня ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40%, деревної смоли** і зовсїм відріжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного.

Берґера смоляно-сїркового мила.

Як **лагіднїйше смоляне мило** до усуненя **всякої нечистоти лиця**, против висипки на шкірі та голові у дїтий, як також незрівнане косметичне мило **до митя, кулелїв** і до **щоденного ужитку** служить

Берґера ґліцериново-смоляне мило

що містить в собі 35% ґліцерини і є сильно наперфумоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:

Берґера бораксове мило

особливе на веснянки, остуди, опалене від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Цїна штуки кождої повисшої сорти 70 с. разом з поученєм, як уживати.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену в боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Всї инші медичні і гіґієнїчні мила марки Берґера вичислені в інструкциї уживаня, додані до кождої штуки мила.

Дістати можна у Львові в **аптиках:** Якова Байзера, Кароля Діля, Петра Міколяша, Якова Піпеса-Поратиньского, Жиґмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Білевского, Едварда Брікнера, І. Пінелеса, Симеона Гая, д-ра Т. Зарицкого; в **дроґериях:** Петра Міколяша і С-ки, Г. Ґріншпана, Ф. Травнфельнера, Ізидора Фрухтмана. — У **Вашківцях** н. Ч. у аптикаря Еміля Вільнера а також у всїх галицких аптиках. 206 31—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I., Sterng. 8.

Одиноке, дійсно анґлійске

средство краси

є Балясси правдиве анґлійске

ОГІРКОВЕ МОЛОКО

усуває всяку нечистоту лиця, висипку, прищики, веснянки, пятна від недуги печінки і т. п. і надає лицю сьвіжий та молодечий вигляд.

Фляшка 2 К, до того огіркове мило 1 К, Крем огірковий 2 К, пудер 2 К і 1·20 К.

Головна висилка: **C. Balassa аптика, Budapest Erzsébetfalva.**

Головні склади в Галичинї: аптика Жиґм. Рукера, Львів і аптика Ф. Брайера, Перемишль, площа „на Брамі“ ч. 4 і у всїх аптиках і дроґериях. 160 11 - 20

Дома і в дорозї доконечне средство

Бальзам *аптикаря* **A. Thierry**

є загально звісний і признаний.

Дуже успішний при лихім травленю з побічними недомаганями, як при відбиваню, згазї, затканю стільця, витворі квасів, почуваню наповненя, корчах жолудка, недостачі апетиту, інфлюенциї, катарі, запаленях, ослабленях, вітрах і т. п.

Усмиряє корчі і болї, злагіднює кашель, розпускає слизя і очищує.

Найменше висилає ся почтою 12 малих або 6 великих фляконів за 5 К оплатно; 60 великих або 30 малих фляшин 15 К оплатно.

Треба уважати на одиноку правно забезпечену зелену охоронну марку з черницею „Ich dien“. Лише такі правдиві.

Аптикаря A. THIERRY **масть з центифолії**

усмиряє біль, змягчує розпускає, гоїть і т. д. Найменше висилає ся почтою 2 слоїки оплатно 3·60 К. В дрібній продажи в торговлях 1·20 К за слоїк. Повний доказ, що бальзам аптикаря A. Thierry і масть з центифолії є недостижимі средства, подає брошура з тисячами оригінальних подяк, яку додає ся даром до замовленого бальсаму або на жадане висилає ся окремо даром. Адресувати треба: Аптикар A. THIERRY в Преґраді (Pregrada ad Rohitsch-Sauerbrunn. Про фальшівників і дальших продавців наслїдуваних фабрикатів мого правдивого препарату прошу менї донести, щоби потягнути їх до судової одвічальности. 235

Ілюстровані ЦІННИКИ висилаємо на провінцию даром.

Пожекші в СПЛАТАХ після умови.

Всї товари, які лишились з **випродажі** звиненої фірми „А. Кшиштофович у Львові“, а то: *дивани, фіранки, портиєри, диванки* над і перед ліжка, *хідники, церати, лінолеум, перскі і смирненьскі дивани* та всякі декорацийні артикули набули ми нотарияльним актом до ч. реп. 12029/5.

Ті припаси, а також більшу часть висортованих товарів нашого складу **продаємо з незвичайної нагоди по дуже низьких цїнах** *і уділяємо Впов. особам добре ситуованим, на домагане так у Львові, як і на провінциї* радо кредиту після устної або письменної умови. — Ілюстровані цїнники висилаємо на провінцию даром, за надісланєм 10 сот. в почтових значках. Поручаємо також, як довго вистануть засоби, отсї товари: **Диваники перед ліжка** по 30, 40, 50 кр. і висше. **Дивани над ліжка** по зр. 1·25, 2, 2·10 і висше. **Дивани сальонові** по зр. 5, 6, 7 і висше. **Хідники** метр по 15, 20, 25 кр. і висше. **Портиєри** штука по кр. 60, 75, зр. 1 і висше. **Коронкові фіранки** штука по кр. 60, 75 зр. 1 і висше. **Капи на столи і ліжка** зр. 1·20, 1·50, 2 і висше. Останки ріжних материй на меблї і ріжних хідників дістати можна казочно дешево.

УПРАВА ФІРМИ **„AU LOUVRE“**

3256 21—37 **Львів, ул. Сикстуска ч. 6.**

Наша ново-отворена фірма дамских і дїточих новостий находить ся при ул. Галицкій ч. 19.

Водопроводи, Каналїзация

для міст, місточок, сел, публичних будинків і приватних домів

проєктує і уряджує

АВҐУСТ ЛЕВ і С-ка

у ЛЬВОВІ

ул. Коллонтая ч. 6.

Центральне топленє. Світло ґазове і електричне. — Всїлякі уряджения промислові. Млини, тартаки, горальнї.

Мотори всїляких систем, бензинові, ссучо ґазові, спіритусові і електричні. 741 9—52

Громозводи на Божі доми, телефони і електричні дзвінки.

Адреса на телеграми: **„Кальоря“ Львів.**

Головна річ: Кождий кусник мила з іменем „Шіхт“ під ґарантією чистий і вільний від всяких шкідливих примішок.

Ґарантия: 25.000 К дає фірма Georg Schicht, Aussig кождому хто докаже, що її мило з іменем „Шіхт“ має шкідливі примішки.

МИЛО ШІХТА

(з оленем або ключом)

уживають

завдяки его особлившим

знаменитим прикметам

успішно

до всего можливого особистого ужитку

до праня

і всего, що взагалі дає ся прати.

6156 8—19

Найлїпшою ростинною товщию з кокосових оріхів є признаний вже в роцї 1902

ц. к. слїдчим заведенєм для средств поживи загального австрийского аптикарского союза і

як найчистїйша тепер омаста до страв поручуваний

„КУНЕРОЛЬ“

з фабрики фірми

Емануїл Кунер і Син, Відень

ц. і к. двірских доставників.

Рік заснованя 1880.

Правдивий лиш тоді, коли опаковане мав напись „Кунероль“ і охоронну марку.

653

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарнї Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 227. Львів понеділок 10 (23) жовтня 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток додається „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро газет Б. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		44 к.
на пів року	16 „		22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попередним вистереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числить ся по 30 с. за стрічку.

Віче львівских Русинів.

Вчерашне віче львівских Русинів, скликане до великої салї „Народного Дому“, було поважною манїфестациєю Русинів столицї краю в двох найважнїйших справах, які стоять тепер на дневнім порядку в краю — в справі виборчої реформи і реставрациї Вавелю. Можна сьміло сказати, що такого руского віча Львів ще не бачив — не минула ще пята година, на котру зповіджено збори, а вже простора саля „Народного Дому“ була битком наповнена. Зібрало ся найменше три тисячі народу і се є найлїпшим доказом, що львівска Русь провидає ся з довговікового сну, що сьвідомість народна починає і тут промощувати собі дорогу до руских сердець і умів. Вчерашні збори були лише потвердженєм слів відозви, яку розкинено між львівске руске населенє на пару днів перед зборами, що столична Русь живе і що вона гуртує ся що раз міцнїйше до народної самооборони.

Участь в вічу була так численна, що богато осіб прибувших по 5-ій годині мусїло здержати ся на коритарі і по кольоарах, помимо того, що для учасників отворено також обі ґалериї, котрі сейчас заповнило ся так, що годї було і протиснути ся.

На збори прибули також перебуваючі хвилево у Львові (деякі посли виїхали з огляду на те, що сойм збере ся аж завтра) посли соймові і парляментарні, а іменно з послів парляментарних явив ся п. посол Василь Яворский, а з соймових: пос. д-р Олесницкий, д-р Могильницкий, о. Богачевский і п. Глиджук.

Збори відкрив короткою промовою д-р Кость Левицкий, голова „Народної Ради“ повитавши зібраних і зазначуючи вагу хвилї, в якій відбуває ся львівске віче. На руский нарід іде важка хуртовина конституциї, в державі будять ся нові сили до перестрою держави на демократичних і свободолюбних основах, тож нехай і Русини столицї руского краю заберуть голос і висказують те становиско, яке занимають Русини супроти вимогів політичної хвилї. Двигнено прапор котрий відтак піддержать Русини і инших міст і місточок, тай загалом всї наші сьвідомі сили рускої части краю.

По тій промові д-р Левицкий запропонував на предсїдателя зборів посла до парляменту п. Вас. Яворского, котрий і обняв президию, привитаний грімкими оплесками. Секретарював п. Кузьмич, секретар „Народного Комітету.“

Рефератів було два: перший реферат про рівне, загальне і безпосереднє право голосуваня; реферував п. Осип Кузьмич. Бесїдник в довшій основній промові представив виборчі ординациї иньших держав а відтак перейшов до Австриї, котру представив яко державу національного гнету і *шляхотских привілеїв*. На тій застарілій орґанїзациї держави терплять однак найбільше Русини, котрі не тілько не можуть мати відповідної чисельности репрезентациї, але виставлені ще суть на страшні шикани і надужитя.

Галицкі вибори стали ся вже славні в цїлім сьвітї, але ті виборчі практики найбільше відбивають ся на плечах Русинів. Оден Руский парляментарний посол припадає на 135.000 людности, між тим коли пересїчно оден посол иньшої народности припадає вже на 44.000 Коли отже руский народ має визволити ся хоч в части з сих кайдан, то першою условиною сего може бути лише виборча реформа на основі загального, рівного, тайного і безпосередного голосованя до всїх тїл репрезентацийних, а з окрема до сойму і парляменту. Відтак поставив іменем „Народної Ради“ слїдуючі резолюциї.

Русини м. Львова, зібрані на вічу дня 22 жовтня 1905 р., констатують, що теперішний устрій австрийскої держави не відповідає інтересам руского народа і тому домагають ся: 1) безпосередного, загального, тайного і рівного виборчого права до всїх тїл репрезентацийних: державних, краєвих, повітових і громадских з усуненєм всяких виборчих курий; 2) переміни теперішного устрою утворенєм національних територий, отже для Русинів відділеня східної Галичини і части Буковини в цїли утвореня окремої політичної териториї.

Над тим рефератом вивязала ся жива дискусия. Перший забрав голос п. Мих. Лозиньский, але без потреби став критикувати загальне голосованє, думаючи, що в той спосіб веде успішну пропаґанду для бороненого ним анархізму. Загальне право голосованя не поможе після п. Л—ого на рани суспільности, бо не усуне нужди, яка панує в найнисших суспільних верствах. По Лозиньскім відповідав д-р Трильовский. Нав'язуючи до висказів передбесїдника, д-р Трильовский вказав на те, що осягнувши загальне право голосованя, можемо здобути собі не лише політичну свободу, але й поправити економічне положенє. Є се отже боротьба й о хлїб. Нинї через несправедливу виборчу ординацию руский народ відданий на самоволю польскої власти. Вибори сходять на пародию, а народна репрезентация на іронїю, бо дбає інтереси того населеня, котрому повинна служити. Инакша буде ситуация народу, коли в парляментї і соймі засядуть репрезентанти, вибрані на основі загального голосованя. Для ілюстрациї теперішної виборчої ординациї бесїдник наводить факти врадежий голосів, яких допускають ся теперішні верховоди на шкоду руских кандидатів. Д-рови Олесницкому украдено в Дрогобичи сто кільканайцять голосів, а так само д-рови Франкови в Збаражи. Прокураторія сконстатувала, що була крадїж, але хто її допустив ся, не хотїла знати. По заведеню загального права голосованя такі безправства станут неможливі. — Робітник Зубач наводив безліч фактів для характеристики, як власти поводять ся з Русинами у Львові і візвав присутних взяти участь в нинїшній демонстрациї за загальним правом голосованя. Наконець промовив п. Цегельский полемізуючи з виводами п. Лозиньского і поставив внесенє, щоби візвано львівских Русинів до участи в нинїшній демонстрациї.

Обі резолюциї віче ухвалило одноголосно.

Другий реферат про політичне положенє Русинів виголосив редактор „Діла“ д-р Евген Левицкий. Понеже пора була вже спізнена, тому бесїдник перейшов відразу до справи Вавелю, котра — як казав — разом із справою загального голосованя є найважнїйшою квестиєю для Русинів в біжучій хвилї. Подавши коротко історию відновленя Вавелю і перенесенє єго власности на „край“, бесїдник зазначив, що утворенє з Вавелю цїсарскої резиденциї є великою небезпекою для руского народа в Галичинї і єго будучности. Не розходить ся тут о теперішного монарха яко цїсаря Австриї, але польскі політики вже тепер величають будучого резидента на Вавелю „королем“, даючи до зрозуміня, що в тім резиденції вони хочуть з часом мати репрезентанта і власника польскої корони. Супротив тої хитрої політичної гри руский нарід мусить рішучо застеречи ся, бо ми не дозволимо, щоби коли-небудь і хто-небудь резидував на Вавели з титулу права польскої корони яко володар рускої части краю. Східна Галичина є не лиш споконвіку заселена Русинами, але є се край історично руский, котрого державно-політичні основи будували наші колишні князї і королї. Тому то всякі права до князївства згляду королївства галицко-володимирского маємо лише ми Русини і тої спадщини мусимо боронити в інтересї нашої независимости і красшої будучности. Переходячи відтак до обговореня першого засїданя галицкого сойму, бесїдник зазначив, що рускі посли сповнили двічи свій обовязок: коли польска часть сойму піднесла ся, щоб висказати подяку цїсареви за єго ласку для краю, рускі посли демонстрацийно не встали з місць (голосно з поміж вічевиків: Честь їм за се!) — відтак замаркували своє становище еще в той спосіб, що заложили протест і застерегли ся против того, щоб актови відбудови Вавелю признавано які-небудь правно-державні консеквенциї. Тепер — кінчив бесїдник — є нашим обовязком *яко горожан столицї* галицко-володимирскої Руси піддержати сей протест, аби був доказ, що рускі посли говорили з души

Голос российских „освобождевців“ про українську квестию.

Нефортунна війна для Росиї з Японом по при цїлу тьму инших преважних питань видвигнула на сьвітло дня і квестию національну. В шировій імперії білого царя, де як здавало ся, на віки все замовкло, нараз під чародійним впливом японських ґранатів все воскресло до житя і хопило ся до борби зі зморшавілим царским режімом. На широкім просторі від Висли і Неви аж гей поза Кавказ заговорили гноблені неповірними словами а гуком бомб і вбійством царских посіпак; підняли голову не тілько якійсь там „warcholy“, але люди доси в більшій частині „благонадьожні“: земцї, адвокати, університетскі професорі і т. д. і на своїх зібранях та з'їздах стали домагати ся цїлковитого усуненя гнилого самодержавя. Не помогли і варварові репресалїя зі сторони бюрократиї, нїчого не вдїяв лїберальствуючий про око кн. Сьвятополк-Мірский, вікому не замилила очий так звана „конституция“ з 19 н. ст. серпня с. р. — всї, з виїмкою може консерватистів з посеред шляхти, рішили дальше вести борбу за свободу usque ad finem. Само собою розуміє ся, що ся борба з царатом вимагала і вимагає певної орґанїзациї сил; поминувши всякі гуртки і партиї, оперті на социалїзмі, що вже перед тим вели пропаґанду серед підданих царя-миротворця, настало плякове згуртованє сил і серед российскої лїберальної інтелїґенциї, між якою веде перед радикальствуюча партия „освобожденців“ зі своїм двотиждневником „Освобожденіе“, що виходить в Парижи під редакциєю бувшого університетского професора Петра Струве. Сей загальний рух за здобутєм красших условин суспільно-політичного житя в Росиї не оминув, річ природна, і закордонних Українців, бо і вони взяли участь в сїм руху, хоч на жаль не дуже то рішучу і не координовану.

Минувший і біжучий рік є роком уродин кількох нових українських політичних партий: української социял-демократичної спілки (У. С. Д. С.) української народної партиї (У. Н. П.) української радикальної партиї (У. Р. П.) і української демократичної (У. Д. П.); кромі сего в осібну национальну ґрупу гуртують ся і українські социялїсти революционери і в сей спосіб мати мем невдовзї українську социяльно-революцийну партию (У. С. Р. П.). Попри вичисленні партиї дїлала ще і давнїйше основана революцийна українська партия (Р. У. П.), з українських партий доси найсильнїйша; всї ті партиї можна подїлити на дві головні ґрупи: оперті на социалїзмі (У, С. Д. С., Р. У. П., У. С. Р. П.) і партиї радикального покрою (У. Д. П., У. Р. П.); окремо треба нам поставити У. Н. П. оперту на шовіністично национальнім ґрунтї, яку під зглядом суспільно-політичних ідеалів годї придїлити до першої або другої ґрупи.

Проґрами деяких з тих партий були свого часу друковані на шпальтах „Діла“ (У. Н. П., У. Д. П. і У. Р. П. — а кромі сего писало ся дещо і про Р. У. П. і У. С. Д. С.) і читачам звісні, тому ми про них не будемо розводити ся; ту тілько принагідно згадаємо про периодичні видавництва, які видають поодинокі партиї. І так Р. У. П. видає „Працю“ і „Селянина“, У. С. Д. С. „Правду“ (також по российски для „русских“ ґуберній) і кілька чисел „Листка Правди“, У. Н. П. „Самостійну Україну“; всї зрештою партиї видають непериодично ріжні аґітацийні брошури. Що до национального сьвітогляду то всї наведені партиї, з виїмкою хиба одних социальних демократів, в ширшій або висшій формі обстоюють територияльну автономію України, а У. Н. П. стремить навіть до повної політичної независимости України. Так далеко ідуче ставленє национальної справи Українцями не одержує placet не лишень від российских социальних демократів але і від радикальствуючої российскої інтелїґенциї, що так радо признає всї можливі права Полякам в Конґресівцї. Для нас, Українців, вельми цікаве становище, яке зглядом нашої нациї займуть панове российскі лїберали, ще безперечно по лїквідациї самодержавія прийдуть до державної керми в Росиї. Нашу цїкавість в тім зглядї заспокоїла статя нїкого Українця, появивша ся в 77 числї „Освобожденія“ з 26 н. ст. вересня с. р. під заг. „Русскія оппозиціонныя партіи и украинцы“, котру до певної міри можемо уважати за profession de foi в українськім питаню российских державних керманичів in spe. Статя ся хоч вийшла з під пера якогось „Українця“ і носить на собі характер полеміки з „Ruthenische Revue“, має деякі знамена проґрамової енунциациї освобожденців в нашій квестиї і начальний їх редактор п. Струве акцептувавши єї tacite, тим неначе замаркував, що Українцї повинні гейби сиамскі братя жити по вік „въ культурномъ и политическомъ единствѣ съ Великороссіей“. Цїлу ту цікаву статю передаємо в повнім переводї з российского, не вдаючи ся з нею в близшу полеміку. Ту лиш зазначимо, що вихвалюванє під небеса российскої культури, як і взиванє української радикальної і демократичної партиї до вступленя на „автономныхъ началахъ“ в „Союзъ Освобожденія“ — nota bene за зреченєм ся дальше ідучих национальних аспіраций — робить не конче смачне враженє. Так само твердженє, що „только сочиненія Драгоманова могутъ намъ помочь выработать дѣйствительно раціональныя политическія программы, раціональную политическую тактику“ не лишене укритої цїли, бо звісно, що Драгоманів не був поборником державно-політичної самостійности України але федерациї українських земель з Росиєю; впрочім навіть найбільший поклонник Драгоманова признасть, що „раціональная“ проґрама а тим більше „раціональная“ політична тактика не може нинї серед скомплікованих і що раз більше комплікуючих ся відносин, виключно операти ся на творах великого українського критика.

Статя вкінци інтересна яко доказ, що серед поступової української інтелїґенциї кромі сторонників демократичної і радикальної партиї знаходять ся і приверженцї „Освобожденія“, котрі за всяку цїну раді би задержати „культурное и политическое единство“ з Москвою і відповідно до сеї тези сконструовати політичну проґраму. Статя звучить в перекладї:

„Перше липневе число „Ruthenische Revue“ (3 Jahrg. Nr. 13), двотиждневника виходячого в Відни, посьвячує особливо багато місця відносинам российских опозицийних партий і российскої опозицийної суспільности до України і українського питаня. Все висказано там настільки односторонне, тенденцийно-вороже і не згідно з правдою, що ми уважаємо за відповідне відповісти на видвигнені проти российскої суспільности обвинованя. Наша відповідь вимушена особливо тою обставиною, що журнал видає ся в німецкій мові, а то причиняє ся до широкого розпростороненя висказаних в нїм гадок. Та розповсюднена і впливова часопись, як „Frankfurt. Zeitung“ в Н-рі 207 з 28 липня с. р. поспішила привести в виписках головні обжалованя висказані в „Ruthen. Revue“.

„В характері вступної статї в сїм числї напечатана статя якогось І. Л. Н. з Києва — „Ультранаціональна позиция российских опозицийних партий“. „В послїднім часї — запевняє автор — ультранаціональна позиция российских опозицийних партий, так лїберальних як і социялїстичних, все більше виступає на перший плян“.

Історичним ходом вони прямо змушені висказувати ся по національнім питаню, виступити проти самодержавного централїзму і зажадати національної автономії. Но іменно в сїм питаню вони хотїли би лишити все по старому. Поволи але певно поступаюче в перед національне відродженє України лишає ся все більше невигідним. У всїх тих партий можна замітити щире стремлїнє піддержувати, затушовувати або многозначучо замовчувати насильну русифікацию України. Анї од-

Пять золотих медалів. **ШУБИ** 842 2—6 *лише у* **Станислава Вроньского** *у Львові, ул. Театральна ч. 5.* Пять золотих медалів.

Шкірина штуки, футра зовсїм готові, верхи до шуб, перерібка ґарнїтурів. Цїни найнизші, якість добірна. Цїнники оплатно. Відділ ґарнїтурів після найновійших моделїв

цілого руского населеня, та що ми готові в критичну хвилю піддержати сей протест власним житєм для оборони прав, одідичених по наших предках. Бесідник поставив слідуючі резолюциї:

1) Віче Русинів галицко-володимирского королівства застерігає ся против того, щоби актови реставрациї замку на Вавели приписувано колинебудь правно-історичний характер, а особливо щоби витягано правно-політичні консеквенциї що-до рускої части краю і

2) згідно з тим віче прилучає ся вповни до декларациї, яку в тій справі зложили репрезентанти руского народа в галицкім соймі на першім засіданю теперішної сесиї,

3) віче висказує подяку і честь руским послам за становище в повисшій справі, а особливо речникови д-рови Олесницкому.

Повисші резолюциї приняло віче en bloc одноголосно і без дискусиї, даючи тим доказ виїмкової солідарности з виводами референта.

Віче закінчило ся овацією для руских соймових послів а з окрема для пос. д-ра Олесницкого, бо коли референт подав вість, що д-р Олесницкий є між зібраними, залунали грімкі оплески, які довго не уставали.

На тім замкнув пос. Яворский збори а в грудий зібраних вічевників, мужчин і женщин, роздала ся пісня „Не пора“ і „Ще не вмерла Україна“.

Словом віче львівских Русинів випало імпозантно і повинно відбити ся широким відгомоном по цілім руским краю.

Народна Торговля.

(*Дальше.*)

На нараді крамарів з Збаражи піднесено справу вивозу яєць, а орґанізатори того повіту віднесли ся до нашого товариства з запитанем, чаби товариство не схотіло тою справою заняти ся. Зваживши, що сей повіт уходить за оден з найліпше зорґанізованих та що після засягнених інформаций у крамарів і по селах велике число покладків з сего повіту вивозять, постановило товариство наше зробити пробу. В тій цїли заложено в Шельпаках так сказати-б експортову стацию, за порозумінем і згодою о. Гонїнатого, котрий не щадив і пізнїйше свого труду в розпочатій акциї. Приготовлено тут місце на склад і паковане зарівно покладків, як і дощок та гиблївок, поучено людий, як скуповувати покладки і сортувати після величини, сьвіжости і ґатунку, як пакувати і переховувати. Коли в дальшій акциї закуплено скринки і запевнено собі місце збуту, приступлено до закупна покладків. Та ту зараз показали ся трудности. Покладків було за мало, щоби в короткім часї зібрати ваґон, а і ті були переважно малі й брудні, за якими попиту нема і грубо низше платить ся, а в додатку конкуренти піднесли цїну і робили всякі трудности, а свої люди, не понимаючи ваги наміреного інтересу, також старали ся вивискати ситуацию. Остаточно вислано 60 скринок яєць і страчено на них квоту 1.239·91 К, як се в біянсї увидкнене. — Мимо сеї страти постановив Совіт справи експорту не спускати з ока і при догіднїйших успіхах вести єї дальше.

Коли по крамарских вічах з Станиславові, Камінці й Збаражи нихто більше не зголошував ся в справі орґанізациї крамниць, помістив заряд товариства, в часї, коли приготовлювано справу вивозу яєць, слідуючу відозву в часописях: „Признаючи велику вагу орґанізациї руху крамарского, відносимо ся сею дорогою до институций просьвітних, господарских, промислових і людей справою сею інтересуючих ся з прошенем, щоби зволили нас повідомити, чи в данім місточку або місті не дало би ся устроїти віча крамарского, згідно відчиту й дискусиї на сю тему. Колиб успіх таких зборів був хоть в части запевнений, а крамарі, або люди котрі би хотїли взятись до заснованя крамниці, чи то приватної, чи спілкової охотно сю гадку приняли-б і нею заінтересували ся, ми готові висилати нашого урядника з відчитом, котрий заразом уділяв би порад і вказівок потрібних до веденя крамарского діла“. — На сю відозву зголосили ся орґанізатори з Калуша, Тернополя, і Рави рускої до кождого з тих міст їздив делеґат товариства з відчитом про орґанізацию сільскої торговлї та про важність згуртованя крамниць около Народної Торговлї.

Кромі згаданих відчитів устроєно в Тернополи, на жадане філії „Просьвіти“ курс так сказати-б крамничний, на котрім пояснено услівя здорового і тревалого утвореня комітету крамничного, котрий поділив між себе повіт на рейони і працює систематично над піднесенем крамниць і вирванем їх з-під чужої зависимости. В тій цїли відбувають члени комітету що недїлї і сьвята люстрациї крамниць, а в инші дни сходять ся і обговорюють справозданя. Коли додамо, що як минувшого року так і сего товариство наше на жадане люстрациї крамниць в Добромірці, Шельпаках, Лисичинцях, Дубровици, Наконечнім, Буневі і Більчу золотім, принимало учеників на практику крамарску (практику таку відбуло 16 учеників, висилало своїх аґентів в повіти: станиславівский, коломийский, борщівский, рогатиньский і золочівский в цїли інформованя, як вести крамниці і приєднуваня крамниць для товариства, а вкінци, що виручувало купців, стоявших в звязи з товариством в персоналї і помагало на жадане при устроюваню торговель, то було би се в короткости представлене роботи товариства в справах торговельних і крамничних за послїдний рік адміністрацийний.

На закінчене, відповідаючи бажаню послїдних загальних зборів, хочемо піднести справу основуваня так званих „Союзів крамничних. Цїлию їх мало би бути: гуртувати крамниці в певнім окрузї около себе через достарчуване їм товарів по цїнах гуртових, уділюване кредиту, люстроване і контроля крамниць, уділюване потрібних порад при закладаню і веденю крамниць. Сю саму цїль має також наше товариство і як висше в части справозданя що-до крамниць піднесено, цїль сю по змозї сповняє, зістаючи в купецких зносинах з 801 крамницями. О скілько отже цїли нашого товариства і маючих ся закладати Союзів крамарских були би одні, о стілько закладане їх в теперішних часах уважали би ми за злишне, хотяй би з того згляду, що при Союзах того рода треба би доперва робити досьвіди в кождім напрямі, старатись о людей і капітали, коли у нас все те вже готове, від 22 літ випрактиковане і з чого кождої хвилї всї можуть користати. Міг би хто закинути, що сей погляд наш єсть вислїдом обави перед конкуренциєю зі сторони тих Союзів. Так не єсть, а доказом сего досьвід, що окружні Союзи, які вже повставали не тілько серед нашої суспільности, але взагалї в Галичинї з браку капіталу фахового знаня і з причини ріжних проб і експеріментів мусїли скоро упадати і дійсно упадали, лишаючи вневіру у власні сили і вбиваючи ініціятиву нераз і пожиточних гадок в тім напрямі. Є се дальшим доказом все і всюди випробованої засади, що супроти институций економічних стоячих на сильних підставинах, якою єсть вже наше товариство, нові институциї торговельні того самого напряму діланя, остояти ся не можуть. Отже не обава конкуренциї для нас шкідної, але добро загальне, щоб не тратити надармо нашого гроша і не роздроблювати наших сил спонукує нас до висказу повисшого щирого і отвертого погляду.

Мусимо однак зазначити, що о скілько би такі Союзи крамничні старали ся ввести в круг своїх інтересів такі інтереси торговельні, яких до тепер анї наше товариство, анї жадне инше не веде, приміром: експорт яєць і инших сирівців краєвих, як збіжа, шкіри, вовни, льну і пр., а з другої сторони достарчуване селянам, особливо в підгірских околицях, муки, збіжа і пр. на час порядновку за відповідним кредитом, то того рода Союзи були би не тілько пожадані, але одним з конечних средств до дальшого економічного двигненя нашого народу.

Єсть отже на поли торговлї много ще місця й роботи і для нас і для ріжних і ріжних союзів; ходить тілько о те, щоби сил наших не розділювати, неприродної й нездорової конкуренциї не викликувати, не робити непотрібних експеріментів, знеохочуючих людей і викликуючих зневіру у власні сили.

(*Дальше буде*).

З Росиї.

Москва. Загальний російский союз зелїзничий видав відозву, взиваючу до загального страйку політичного. Страйк зелїзничих функционарів обняв вже всї лінії, з винятком московско-петербурґскої. Страйкують урядники зарядів зелїзниць в Москви до Курска і з Москви до Нижн. Новгорода разом з бічною лінією до Мурому. На ярославско-арханґельскій лінії вдержано рух. На лінії з Москви до Рязаня машиністи покинули льокомотиви. Поспішний поїзд, котрий відійшов з Москви в полудне, станув в дорозї з Москви до Курска. В суботу розпочав ся страйк на лінії рязаньско-уральскій. Страйкарі домагають ся свободи праси і слова і 8-годинного дня робучого. Від вчера страйкують на лініях: Москва-Київ-Вороніж, Москва-Ярослав - Арханґельск, Москва - Казань, Москва-Рязань-Уральск, Москва-Курск-Орел, Москва-Н. Новгород і Москва-Бжеск. Страйку нема на лінії Миколаїв - Москва - Віндава.

Петербург. В правительственних кругах панує переконане, що теперішний страйк зелїзничий є лише політичним маневром і пробою наміреного на пізнїйше страйку зелїзничого на всїх лініях, що сходять ся в Москві і Петербурзї, щоби заволодити обі сї міста,

Відень. З Петербурга доносять, що Вітте з міністром Коковцевом домагають ся переробленя закона о думі на цїлком конституцийний. Специяльно домагає ся свободи праси.

Берлін. З Петербурга доносять, що в. князь Володимир здаєсь в короткім часї усуне ся від участи в кермі державою.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Відень. Угорскі міністри зложили в суботу присягу в руки цїсаря. По зложеню присяги Февраврий і Крістофі були на авдиенциї у цїсаря і здали справу о діяльности з своїх ресортів. Цїсар приняв справоздане до відомости.

Будапешт. Член кабінету Февраврия мав по авдиенциї у цїсаря сказати, що авдиенция Февраврия і Крістофіого не значить, що потрібні суть якісь зміни в їх проґрамі. Проґрама нового кабінету готова і усталена. Цїлию послїдної авдиенциї було обговорене політичних справ великого значеня. Проґрама буде подана до публичної відомости в той спосіб, що Февраврий прийме депутацию і виголосить перед нею проґрамову промову. Сю проґраму Февраврий предложить також соймови. Проґрама обіймає загальне і рівне виборче право, а окрім того инші важні суспільні і економічні реформи. Февраврий надїє ся, що єго проґрама розмотає ситуацию. Члени кабінету рішили ся непохитно всї свої сили віддати до розпорядимости сїй проґрамі і перевести єї.

О загальне голосоване.

Краків. Вчера відбуло ся величаве віче за загальним голосованем, котре закінчило ся походом через місто.

Берно. По робітничім вічу за загальним голосованем відбув ся похід під сойм. Демонстрация відбула ся в спокою.

Стрий В Народнім Домі відбуло ся в суботу робітниче віче за загальним голосованем. По вічу відбув ся похід улицями міста. Жандармерия і поліция сконсиґновані. Все відбуло ся спокійно.

По війнї.

Токіо. Тоґо приїхав в недїлю до Токіо, щоби цїсареви здати справу з діяльности фльоти. Тоґа вижидали на двірци адмірали, ґенерали і дипльомати. Коли Тоґо складав рапорт, окружали єго адмірали Катаока, Дева і Камімура разом з своїми штабами. Населене устроїло Тоґови уличну овацию. В хвили приїзду, привитано Тоґа гарматними стрілами. На улицях грала музика.

Льондон. З Токіо доносять, що правительство наміряє просити в парляменті о дозвіл на підвисшене стану армії з 13 на 20 дивізий, щоби Япан міг лїпше сповняти обовязки союзника.

З Балкану.

Царгород. Грецка ватага замордувала в місцевости Потурос в монастирскім вілаєті 50 мужчин, спалила 16 домів і знищила засоби збіжа.

Польский департамент.

Відень. Часть аґенд, котрі за Кербера віддано ріжним фаховим департаментам, приділено назад галицкому департаментови в міністерстві внутрішних справ, а іменно: аґенди в справі позичок, повітових і громадмадских додатків до податків, соймових ухвал, введеня громадских додатків і рішень в справах державного горожаньства.

Скандинавщина.

Хрістиниїя. Десять членів парляменту поставило внесене, щоби в справі вибору короля зарядити загальне голосоване. Дискусия над внесенем зачне в пятницю.

НОВИНКИ.

— **До рускої інтеліґенциї і інтересованих** На варібки в Прусах потреба: До фабрики паперу сейчас 100 жінок і дївчат. Плата денна 1·50 м. в акорді до 2 марки, хата, опал, сьвітло і кухня з урядженем разом, що тижня 25 фунтів картофель. Всї прочі віктуали достарчає фабрика по низьких цїнах. Крім того треба богато робітників до робіт земних і полевих. По укінченю робіт полевих охочі знайдуть гарний заробок при цукроварнях. Мущини в віцї 18—30 р. по копальнях угля і гутах. Проте охочі нехай скоро зголошують ся до правдивого нашого руского бюра. Адреса: „Vermittlungsamt für ruthenische Arbeiter Neuberun o/J. zu Händen Teodors Stadnyk“. В дорозї, як на стациї в Осьвенцїмі не слухати жадних намов!! Прибувши до Найберуна зголоситись треба всїм в бюрі, де суть „урядники післані від Русинів іменно Стефанович або Стадник. Се бюро на разї поміщене в готели п. Берлїнера. Лежить в середині міста — великі шиби. Заразом перестерігаємо наших руских робітників перед визиском аґентів, котрі волочать ся по цїлій Галичинї, та підшивають ся під руске бюро та обдурюють нарід. Руске правдиве бюро дає завдатки на подорож, лише про имо подати число потребуючих. Наших Вп. Отців духовних просимо о ласкаве поучене інтересованих. Всї рускі часописи просимо пару разів повторити се оголошене. — *Руске бюро посередництва праці в Найберунї*

— **За загальним виборчим правом голосованя** відбула ся нинї у Львові величава маніфестация робітничої верстви перед соймом і намісництвом. На годину 10 перед пол. заповіджену социяльно-демократичною орґанізацию зібрало ся перед соймом около 30.000 народа, що заняли цїлу площу передсоймову і значну часть Сьвіцкого городу. В проґраму демонстрациї входила висилка депутатів від робітників всїх міст Галичини і така депутация була принята маршалком ґр. Баденїм зараз по год. 10-ій. Іменем депутациї промовляли до маршалка пос. Дашиньский (по польски) і п. Микола Ганкевич (по руски). Пос. Дашиньский висловив надію, що із польского люду будуть зняті кайдани, а п. Ганкевич вказав на вагу загального права голосованя для всего українського народа по сїм і тім боцї кордону. Нехай наш край — казав бесідник — стане заборолом волї і нехай голос репрезентантів українського робучого люду з вольної трибуни соймової нашого краю звенить воскресним зазивом та бе в серце наших закордонних братів. На сї промови відповів маршалок в довшій бесїдї, зазначуючи, що він сам є за значним розширенем виборчого права, бо має надію, що вже в найблизшій будучности прийде в галицкий сойм до частинної реформи виборчої ординациї. При тій нагоді підніс маршалок, що демонстрация робітників випала не тілько дуже численною, але й поважною та супокійною, що є найлїпшим попертем їх домагань. Маршалок перепрашає, що дає свою відповідь лише по польски, а не так як до него говорено в обох мовах, бо рускою мовою добре не володїє. По тій відповіди двигнув ся цїлий робітничий похід найкоротшою дорогою перед намісництво і тут станула ще раз депутация перед лицем намісника ґр. Потоцкого. Намісник був одначе більше повздержливий в заявах що-до виборчої реформи, бо сказав, що від центрального правительства не дістав в тій мірі ніяких уповажнень, а справа належить передовсїм перед чинник ухвалюючий, т. є. перед сойм. Похвалив лише спокійну поставу робітників, на тім авдиенция скінчила ся. Вийшовши від намісника, промовив ще до народу пос. Дашиньский по польски, а п. Вітик по руски, давши короткий звіт з обох авдиенций, почім зібрані спокійно розійшли ся. В часї до 12 год. цїле місто сьвяткувало, бо робітники не станули до роботи, заповівши страйк, а й склепи були майже всї позамикані. Навіть трамваї і фіякри не курсували. В суботу вечером відбуло ся в справі виборчої реформи також віче поступових академіків без ріжниці народности, котре заявило ся також однодушно за загальним голосованем.

— **Немила пригода.** Уряджуючи віче руских ex praesidio, зарядили ми видане відозви і на тій відозві помістили підписи передовсїм виділу „Народної Ради“ а відтак підписи деяких виднїйших Русинів з між партийного комітету послїдних виборів до ради м. Львова. Се зробили ми в двоякій цїли: раз, щоби надати відозві більшої поваги, а по друге, щоби надати вічу характер безпартийности і заступства Русинів всяких верстов і занять. Притім задля браку часу вислали ми курзора до всїх підписаних, щоби дали дозвіл на свій підпис, тим більше, що на відозві були також імена осіб на зависимих становищах. Се припоручене наш курзор мабуть не вповні виконав, бо між иншими одержали ми від о. Стефановича, катехита при ц. к. женьскій семинариї у Львові, слїдуюче письмо: „Прошу сконстатувати, що мій підпис на відозві поміщений без моєї відомости“. Очивидно, що ся дрібна пригода особистої натури має лише підрядне значінє, але користаємо з нагоди, аби перепросити інтересованих за мимовільну некоректність, сповнену в найлїпшім намірі. Віче мало характер справдї всенародний і „Галичанинъ“ зовсїм непотрібно налякав ся в послїдній хвили що на вічу можуть запасти ухвали, звернені против котрого-небудь із руских сторонництв.

— **Польскі вибори.** Пишуть нам: Дня 17. жовтня відбули ся в Озерянах, товмацкого староства правибори з загальної куриї до державної ради, а 18. с. м. внесли ми протест на руки уряду громадского до староства і відпис прямо до намісництва, а то з таких причин: 1) Більше як 120 недопущено до голосованя, хотяй тіж еще перед приїздом комісаря Сьвітальского були на місци; випорожнивши виборчий льокаль поставив постерунок, котрий не впускав до салї. 2) Правибори розпочали ся о чверть до дванацятої години, хоть оповіщені були на 8, і хоть комісар Сьвітальский о означеній годинї прибув. 3) Много з впущених до льокалю виборчого, голосувало по кілька разів, бо впущено два рази по 30 правиборців, а оголошено, що на одну лїсту віддано 90, а на другу 25 разом 115 голосів. (Тут слїдують імена і назвиска, котрі пропускаємо). Для поясненя мусимо додати, що село Озеряни замешкують в більшій половинї

на з них не прилучила ся до протесту українського населеня проти тактики централїстів, зверненої против обходу Переяславского договора; навіть противно, всї вони старають ся мовчки признати і санкціонувати політичними заявами отвертий і противаконний насильний акт правительства, котрий являє ся наругою над почутем права загально навіть з московско-державної точки погляду. Ні в однім орґанї російских опозицийних партий не можна найти анї одної замітки о змаганях Українців до еманципациї або хочби слово симпатиї на їх адресу. Двом із них, що виходять за границею, післано недавно статї з України, в котрих була доказана в прихильнім тонї неконсеквенция такої тактики.

Але редакциї відносять ся неприхильно до тих питань, і ми скорше або пізнїйше будемо змушені піддати се дїло отвертому осудови, хоча до сеї пори ми і мовчали ради доброго мира. Також мало беруть ся під розвагу в много численних проектах конституций російских опозицийних ґруп відносини України до Росиї або хочби до сего часу незмінений, а тілько обійдений — правительством дорогою нарушеня права договір 1654 року. Яка чудна консеквенция! Се одинокий случай в історії борби за свободу, коли елементи, борючі ся за свободу, проходять зі стоїчним супокоєм коло самого грубого насильства зі сторони тих, що мають власть, і не находять против него навіть слів платонїчного протесту. Замітно — продовжає дальше автор — що в той час як імператорска академія наук в Петербурзї, т. є. офіцияльна репрезентантка російскої науки виступила в обороні рівноправности малоруского народа і доказала необхідність єї цїлою масою історичних, фільольоґічних і юридичних арґументів... російскі опозицийні партиї глухі в питаню до сеї рівноправности“.

(*Дальше буде.*)

мужики Русини а в меншій половині шляхта, переважно латинники Поляки. Перед приїздом комісаря заняли льокаль але не салю виборчу переважно Русини. Комісар випросив всїх на подвіре, а коли жандарм прибув о год. 10·45, комісар поставив его в дверех перед входом до хати і зарядив впускати по 30 до льокалю виборчого; Русини стояли близше дверий, то казав їм відступити ся, а шляхта, що стояла по під хату, мала вільний вхід до помешканя. Щоби Русини не ввійшли, сам комісар заступав їм дорогу, те повторило ся два рази. А потім оголосив, що вибори закінчені. Польска лїста 90 голосів, а руска 25! Кількох з Русинів сьвідчило, що оден шляхтич голосував два рази. Правда що впускали еще відтак вже по одному шляхтичеви вичитавши з лїсти виборчої, і тих почитували голосно, а другі шляхтичі покликували їх з надвору. Але Русина жадного не покликали. Відпис протесту вислано прямо до намісництва, бо теперішний начальник громадскій умів десь зникнути, на так довгій час, заки не мине речинець вношеня протесту. — *Оден з покривджених.*

— **В справі несповненя посольских обовязків.** Надіслали нам слїдуючий комунїкат до оголошеня: В новинцї „Діла“ ч. 218 в 29/9 с. р. під заголовком „прольоґ до зближаючих ся загальних виборів“ піднесено закид, що наші посли до парляменту з виїмком послів пп. Романчука і Яворского не сповняли своїх посольских обовязків. Закид сей що до дотичних послів позістає доси зовсїм оправданий. Поступоване і праця наших послів так соймових як і парляментарних вельми впливає на політичну психольоґію нашого народа і на розбуджуване народно-політичного руху серед него. Рухливість, рішучість, енерґія і праця наших послів розентузиязмовують наш народ і витворюють серед него такіж самі риси, а оспалість, „шлямазарність“, апатия, недбалість і лїнство наших послів витворюють те саме і серед народних мас. Народ видячи, що — хочби лиш декотрі — его посли, вибрані майже завсїгди завдяки надзвичайним его зусиллям, не дбають о свої посольскі обовязки, попадає в апатию, тратить довіре до своїх репрезентантів, з цїлої народної роботи і зовсїм перестає анїмувати ся справою виборів народних кандидатів, бо думає собі: „По що розбивати ся за своїми кандидатами, колиони, зіставши послами, на засїданях не бувають і нїчо не роблять“. Кожда недбалість в сповнюваню своїх обовязків є каригідна а як фатально вона мусить відбивати ся на психольоґії і рішучости наших посольских клюбів! Скілько денервуючих хвиль задля того мусять пережити їх голови і прочі совістнїйші посли, на котрих при таких обставинах цїла праця нашої репрезентациї фактично мусить опирати ся! Углядняючи все те, підписаний іменем повітової мостиской орґанїзациї в отсїй дорозї висказує бажане, щоби наші посли, котрих повисше згаданий закид дотичить, з закиду того чим скорше оправдали ся, бо в противнім разї поставить репрезентация мостиской орґанїзациї на найблизшім „Народнім З'їздї“ внесене на висказане дотичним послам через „Народний З'їзд“ свого негодованя. — Мостиска, дня 16 жовтня 1905. За повітову народну орґанїзацию в Мостисках: *З. Скварко.*

— **З тов. „Шкільна Поміч“ в Чернівцях.** В першій половинї жовтня с. р. відбули ся в Чернівцях загальні збори тов. „Шкільна поміч“. Із звіту з дїяльности товариства за останній адм. рік виходить, що виділ на своїх засїданях радив по більшій части над інститутом, який товариство удержувало своїм коштом і з доплати питомців. В новім роцї товариство було приневолене замкнути сей інститут задля недостачі питомців. Крім того „Шкільна Поміч“ уділяла запомоги біднїм ученикам. Сойм уділив товариству запомоги 500 К. Каса на основі звіту виказує приходів 1171·34 К, розходів 1652·30 К. Недобір 480·96 К покрито грішми товариства. Маєток тов-а виносить разом 1222·04 К. Веденє інститута принесло недобір 869·94 К, котрі товариство покрило із своїх фондів, причім бувші питомцї залягають з довгами 185·20 К. На сей рік по причинї великої дорожнечі в Чернівцях, а також наслїдком того, що ґімназия в Кіцмани притягнула велике число рускої молодїжи, рускі родичі посилають менше дїтий до ґімназиї в Чернівцях, тому й до інститута „Шкільної помочи“ зголосило ся тепер лише 3 питомців. Супротив сего інститут зовсїм замкнено. Тепер ті засоби, які видавало товариство на покриване дефіциту інститута, будуть обернені на запомоги бідних а спосібних учеників. До нового виділу увійшли: крилошанин о. Костецкий, проф. Кміцикевич, о. Сїмович, секр. Коралевич і авск. Шухевич. Заступниками виділових вибрали збори пп.: о. Луцкого і д-ра Кордубу, а до контрольної комісиї пп.: Захарияшевича і Могильницкого.

— **До Родимців перемишляньского повіта.** Перед 8 місяцями розпочало у нас свою дїяльність кредитове товариство „Народний Дім в Перемишлянах“. Вп. Родимцї нашого округа мали нагоду на загальних зборах, на приватних зібранях і через наші часописи познакомлись з важною его цїлию і переконати ся о конечности піддержаня сеї так потрібної інституциї. Не бракло горячого слова, просьби і пригадки зі сторони управи товариства. Та хотяй може і більше в причин дотеперішної анемії нашого „Народного Дому“ то все таки факт остане фактом, що до нинї на 52 членів лиш 19 зложили в цїности своєї деклярованї уділи, ба що на цїлий перемишляньский повіт лиш 3 особи і одна читальня ульокували свої дрібні ощадности в нашім товаристві. Невідрадний сей прояв не може вправдї захитати єствованя товариства, та однак такий брак заінтересованя зі сторони родимців нашого округа безперечно здержує розвиток товариства, а хто знає, чи ще довго потревають ті деякі догідні для розвитку обставини, котрі товариство тепер має а котрі при піддержаню зі сторони наших людий, могли би дати товариству відразу тривкі основи. Тож знов приходить ся нам просити Вп. о. духовних, учителів, інтелїґенцию, міщан, селян і читальнї нашого округа, щоб заінтересувались нашим товариством, щоб вступали в члени, щоб льокували у нас свої хоть дрібні ощадности, та щоб шукаючих таного і догідного кредиту до нас відсилали. Вп. Членів, котрі декларували свої уділи, просить ся безпроволочно їх зложити. — За дирекцию тов-а „Народний Дім“ в Перемишлянах: *Вол. Сїнгаєвич*, директор-голова.

— **В харківскій духовній семинариї** д. 11 с. м. зібрали ся зрана всї питомцї, візвали до себе ректора і всїх учителїв та відчитали їм петицию до св. Синоду в справі зміни учебного і виховуючого ладу семинарий. Між иншим домагають ся семинаристи, щоби по укінченю перших чотирох клас вільно їм було переходити до унїверзитету (з виїмком фізично-математичного виділу), а по укінченю цїлої духовної семинариї всїм без ріжницї до духовної академії. Дальше жадають більше гуманного поведеня начальства, знесеня контролї над кореспонденциєю, дозволу на орґанїзацию наукових, лїтературних і т. и. кружків, допущеня всїх книжок до бібліотек, а в українських семинариях також книжок українських, свобідного виписуваня ґазет, свобідного переходу до инших семинарий, знесеня кари карцеру і „голодного столу“, дозволу на жите в приватних мешканях і б. и. Петицию сю вручено ректорови в просьбою, щоби її переслав св. Синодови, а заразом з заявою, що всї покидають науку до часу, поки не довідають ся з ґазет, що св. Синод забрав ся до виготовленя реформи духових семинарий. Вечером того дня зазов усї зібрали ся, а тогдї явив ся харківский архієпископ Арсеній і обіцяв їй причинити ся до того, щоби їх петицию відправлено до Синоду. Потім всїх семинаристів пущено домів і видано їм гроші на дорогу з тим, що гроші ті мають звернути.

— **Рускому жіноцтву** подаємо до відомости, що заким буде руска ґазета мод, дуже добре замовляти у фірми „Lechner, Wien I, Seilerstätte 5“ ріжні часописи, як „Modenwelt“, „Wäschezeitung“, „Kindergarderobe“ і много инших того рода. Тих ґазет розходить ся в Австриї і Німеччинї кількасот тисяч, є длятого дешеві а додають ще богато ріжних постійних додатків, так що сама часопись приходить майже даром. Наше жіноцтво не забуде німецкої мови і не буде брати за дорогі гроші польских часописей. Німецкі разом з додатками о половину дешевші як польскі і додають таблиці кроїв і таблиці ілюстровані як безплатні постійні додатки. Посилка грошей дуже улекшена, треба лише зажадати пробних чисел від тої фірми. — А.

Пожарний „Сокіл“ в Жидачеві засновано на статуті львівського „Сокола“. Намісництво вже затвердило статут.

Збори і засїданя.

Загальні Збори Союза галицких шинкарів відбудуть ся дня 25 с. м. п. с. в середу о 9 год. рано в сали готелю Bellevue. На порядку дневнім справа знесеня пропінациї а запровадженя оплат шинкарских від р. 1911. З гляду на вагу справи просить ся о як найчисленнїйшу участь. Хто не єсть членом може на зборах вписатись в річною вкладкою К. 2.

В Самборі в сали „Народного Готелю“ відбуде ся в четвер дня 26. с. м. о год. 1 в полудне всенародне віче із слїдуючим дневним порядком: 1) Справа рускої ґімназиї в Самборі, 2) безпосередне, загальне і тайне право голосованя, 3) реферат економічний, 4) внесеня і інтерпеляциї. Нехай нїкого із сьвідомих Русинів самбірского і доохресних повітів не бракне на сїм вічу.— *Комітет.*

Звичайні загальні збори товариства слухачів політехніки „Основа“ у Львові відбудуть ся в недїлю, дня 5 падолиста с. р. в салї V. політехніки з отсим порядком дневним: 1) Отворене зборів і відчитане протоколу попередних зборів, 2) звіти виділу і контрольної комісиї, 3) вибір виділу і контрольної комісиї, 4) внесеня і інтерпеляциї. Початок точно о год. 2 попол. — За виділ: *Винників* містоголова, *Миронович* секретар.

Видовища і забави.

В салях львівскої „Рускої Бесїди“ відбудуть ся в четвер дня 2. падолиста надзвичайні вечерницї з танцями, на котрі виділи товириств „Рускої захоронки“ запрошують молодїж і старшу інтелїґенцию зі Львова і з провінциї. Дохід з вечерниць призначений на оба наведені товариства, яких потребу признасть кождий з Русинів, а на вечерницї, можна надїяти ся, явить ся певне той, хто знає, з якими недостатками борють ся оба товариства, аби сповнити бодай вчасти свою многоважну задачу.

З товариств.

Виділ філії руского товариства педаґоґічного в Бережанах складає отсим щиру подяку Вп. п. Іляронови Козакови, нашому славнозвісному артистови-бьпіванови, Вп. п. М. Кекешівній та Вп. п. Гуравевій за їх ласкаву співучасть в концерті, устроєнім бережаньским Бояном дня 10 жовтня б. р. на дохід будови дому для селяньскої бурси. Дохід з концерту невеличкий: усього 151 К 74 с., а причина сему велика злива, яка лютувала в день концерту в околици Бережан. Деякі патриоти, не могучи в наслїдок зливи приїхати на концерт, надіслали почтою датки на будову дому для селяньскої бурси, як: о. А. Лотоцкий з Тростянця 6 К, о. Д. Коцюба з Зарваницї 2 К, о. О. Яворский в Лучинець 2 К, о. д-р О. Мільницкий зі Львова 2 К, о. М. Садовский в Шибалина 10 К, о. А. Гриневецкий в Мельнича 5 К, о. кс. Сосенко в Конюх 6 К і о. П. Дудик з Дрищева 3 К. Честь їм за се, а vivant sequeytes!

— **На памятник Маркияна Шашкевича** на Підлиській горі (книж. вклд. ч. 6.) зложили дальше: Брацтво парубоче в Закомари 2, о. Д. Танячкевич 1, о. В. Єзерский 1, о. Д. Танячкевич 1, о. В. Єзерский 1, на празнику в Підлисю 13, складка в Ожидові через о. Д. Танячкевича 24 К разом з давнїйшими **157·40.**

— **Рахунок товариства вз. кредиту „Днїстер“ у Львові** за час від 1 січня до 30 вересня 1905 (сотики пропущено). І. Вкладки щадничі: вложено 703.383·00 К, винято 469.204·000 К, стан з кінцем вересня 1905 р. 2,017.852·00. II. Позички на скрипти і векслї: уділено 762 нових позичок в сумі 793.704·00 К, сплачено 374 цїлков. і рати 436.254·00 К, стан з кінцем вересня у 3.327 довжн. 1,973.852. III. Уділи членьскі вплачені від 3753 членів 155.695·00 К. IV. Фонд резервовий і фонди на страти 30.085·00 К, разом фонд власний 185.780 К, V. Цїнні папери і вкладки в других тов. 256.943·00 К. VI. Готівка на рах. біжуч. і в касї 123.582·00 К. Вкладки принимаємо на 4 процент, позички уділяємо на 6 процент. — При сплатї на 30 рат піврічних виносить рата амортизацийна 5·18 від 100 К.

— **На фонд будови Народного Дому в Олеську** (книжочка вкладк. ч. 2. зложили дальше слїдуючі Добродії: о. Я. Гутковский з пушки в Ожидові 12·20; з пушки в Олеську 2·00, о. Д. Танячкевич 1, п. П. Пітулей 2, о. В. Єзерский з пушки 1, від себе 1, складка на загальних зборах 6, з пушки в Олеську 1·07, о. Д. Танячкевич 1, о. Я. Гутковский з пушки в Ожидові 10, з пушки в Гумнисках 1, з лябета в Ц. 1·44, з пушки в Олеську 1·32 і 70 с. разом з давнїйшими: **419·37.**

Переписка Адміністрациї.

Вп. О. Чу. в Ри. Все є в порядку по конець 3 кварталу. — Н. Ге. в За. До кінця року все. — Н. Ге. в Ле. Тепер вплачено по конець другого кварталу. — В. Мо. в Двір. З минулого року зістало залеглости 6 Корон в сїм роцї вплачено 24 К проте прийде нам до кінця сего року еще 14 К о вирівнане котрих просимо. — В. Під. в Ло. Тепер вплачено за серпень а не жовтень. — В. Сї. в Ста. Тепер вплачено за вересень а не жовтень. — В. Лих. в Слу. вел. Тепер вплачено за вересень а не жовтень. — К. Ма. в Дол. Тепер вплачено за вересень а не жовтень. — Др. А. Гор. в Чор. До кінця року прийде нам ще 8 К. — М. Юз. в Зв. До кінця року прийде нам ще 4 К.

Вп. О. Прип. в Рош. Тепер вплачено за липень а не вересень. — Е. Рост. в Чорт. Тепер вплачено по конець липня і до кінця року прийде нам ще 13 К 40 с. — Ю. Ду. в Фір. До кінця року належить ся нам ще 1 К 50 с. — В. Клї. в Ба. рус. До кінця року ще 4 К, а повість „Фараон“ просимо зареклямовати після чисел аркушів, а вишлемо. — В. Ка. в Чер. Тепер вплачено до кінця вересня а не жовтня. — І. Че. в Кор. н. Уг. З минулого року зістало в залеглости 16 К, тому тепер вплачено доперва за 1-ий а не 4 квартал. — А. Ки. в Ув. До кінця року прийде нам ще 8 К, бо тілько зістало в залеглости з минулого року. — І. Га. в Ви. До кінця року прийде нам ще 10 К.

— **Бібліотека Наукового Товариства імени Шевченка** у Львові біжає зібрати у себе всї дотеперішні видання „Кобзаря“ і поодиноких його частин і в тій цїли звертає ся до Вп. українського загалу з просьбою відступити їй (коли хто має) оті видання: 1) Кобзар Т. Шевченка (коштом Кожанчикова) С. Петерб. 1867 (перше можливо повне видане); 2) Кобзарь Т. Шевченка. Прага, 1876. Т. I; 3) Кобзарь Т. Шевченка. Львів, 1876. Т. I; 4) Кобзарь Т. Шевченка. Женева, 1878. Т. I; 5) Кобзарь Т. Шевченка. Львів, 1880; 6) Кобзарь Т. Шевченка. Женева, 1881. Т. I; 7) Кобзарь. Т. Шевченка. Київ, 1889; 8) Кобзарь Т. Шевченка, Київ, 1894 (8°); 9) Кобзар Т. Шевченка. Київ, 1894 (12°); 10) Иллюстрованный Кобзарь Т. Шевченка. Спетерб. 1896 В. I, II, III (4°); 11) Кобзарь Т. Шевченка. Київ, 1899; 12) Малый Кобзарь Т. Шевченка. Черкасси, 1900; 13) Кобзарь Т. Шевченка. Київ, 1901; 14) Дещо зъ Кобзаря Т. Шевченка. Харків, 1901; 15) Катерына. Поема Т. Шевченка. СПетерб. 1840; 16) Гамалія. Поема Т. Шевченка. СПетерб. 1844; 17) Новыя стихотворенія А. Пушкина и Т. Шевченко. Лейпцигъ, 1859; 18) Катерына. Поема Т. Шевченка. СПетерб. 1860; 19) Наймичка. Поема Т. Шевченка. СПетерб. 1860; 20) Тополя. Поема Т. Шевченка. СПетерб. 1860; 21) Тарасова нічъ. Т. Шевченка. СПетерб. 1860; 22) Гамалія. Т. Шевченка. СПетерб. 1860; 23) Псалми Давидові. Т. Шевченка. СПетерб. 1861; 24) Иванъ Підкова. Т. Шевченка, СПетерб. 1861; 25) Перебендя. Т. Шевченка. СПетерб. 1862; 26) Тополя. Баллада Т. Шевченка. СПетерб. 1862; 27) Еретикъ Иванъ Гусъ, Т. Шевченка. Відень, 1863; 28) Чигиринский Торбанистъ-Пѣвецъ. Т. Шевченко. СПетерб. 1867; 29) Поезіи Т. Шевченка (изд. К. Сушкевича). Львів, 1867. Т. I, II; 30) Катерына, поема Т. Шевченка. Київ, 1875; 31) Гайдамаки, поема Т. Шевченка. Київ, 1875; 32) Наймичка, поема Т. Шевченка, Київ, 1875; 33) Відьма. Саул. Т, Шевченка. Прага, 1876; 34) Княжна. Варнак. Петрусь. Поеми Т. Шевченка. Прага, 1876; 35) Катерына. Поема Т. Шевченка. Київ, 1882; 36) Збирникъ творивъ Т. Шевченка. СПетерб. 1883 Т. I; 37) Наймычка. Поема Т. Шевченка. Київ, 1885; 38) Невольникъ. Поема Т. Шевченка. Київ, 1886; 39) Катерина. Поема Т. Шевченка. СПетерб. 1886; 40) Катерына. Поема Т. Шевченка. Одесса, 1888; 41) Княжна. Т. Шевченка. Одесса, 1889; 42) Москалева Крыныця. Поема Т. Шевченка. Одесса, 1889; 43) Назаръ Стодоля. Дія Т. Шевченка. Одесса 1889; 44) Поезиї. Т. Шевченка. Женева, 1890; 45) Катерына. Поема Т Шевченка. Одесса, 1889 (II вид.); 46) Тополя. Баллада Т. Шевченка. Київ, 1891; 47) Наймычка. Поема Т. Шевченка. Харків, 1892; 48) Катерына. Т. Шевченка. Одесса, 1893; 49) Слова правди і науки. Із поезий Т. Шевченка. Чернівцї, 1895; 50) Катерына. Поема Т. Шевченка. Чернигів 1895; 51) Наймычка. Поема Т. Шевченка. Чернівцї, 1896; 52) Прычынна Утопленa, Русалка. Марьяна. Поемы Т. Шевченка. Київ, 1898; 53) Катерына. Поема Т. Шевченка. Харків, 1901; 55) Невольникъ, Тополя, Перебендя, Т. Шевченка Київ. 1902. Посилати на адресу: Наукове Товариство ім. Шевченка, у Львові, ул. Чарнецкого, 26. Всї дари будуть виказані в „Хронїцї“ Наук. Тов. ім. Шевченка. З поважанем Іван Кревецький, за бібліотекаря.

КОНКУРС.

Наукове Товариство імени Шевченка оголошує отсим конкурс на одну запомогу з фонду пок. Антона Бончевського в сумі 440·53 кор., яка може бути евентуально розділена на дві по 220·26 кор., призначену для студентів унїверситету сьвітских факультетів. Кревні фундатора мають першеньство. Надїлений запомогою має підписати реверс, в якім з'обовяжеть ся звернути побрану запомогу фондови, скоро зможе.

Удокументовані подання належить вносити на адресу Виділу до дня 15 падолиста 1905 р.

ЗА ВИДІЛ:

М. Грушевський голова. *В. Гнатюк* секретар.

Яко добру і певну льокацию

поручаємо:

4½% Листи гіпотечні,
4 „ Листи гіпотечні коронові,
5 „ Листи гіпотечні преміовані,
4 „ Листи Тов. кред. земского,
4% Листи Банку краєвого,
5 „ Облїґациї Банку краєвого,
4 „ Позичку краєву,
4 „ Облїґациї пропінацийні і всякі ренти державні.

Папери ті продаємо і купуємо по найточнїйшім курсї деннім

КОНТОРА ВИМІНИ 374

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

Читальня „Просьвіти“ в Руді (п. Рогатин) потребує спосібного інструктора нотного сьпіву до веденя хору. Зголошеня на руки Дмитра Кривого, містоголови читальнї.

915 2—5

Новоотворена руска фабрика цукрів чаєвників, медівників і цукорня

Василя Вітиньского

у Львові, ул. Баторого ч. 10, філія ул. Жовківска ч. 61

поручає Вп. Публицї знаменитї смачні і здорові чаєвники ½ кільо тілько 70 кр. як також тїста, медівники та весїльні вистави.

908 2—3

Адвокат Д-р СТЕФАН ФЕДАК у Львові

шукає рутинованого концепієнта

по можности з правом субституциї.

931 2—5

Надіслане.

Специяліст в дїточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4, I. п.

Адвокат д-р Кос

в КАПУШИ

гляда є рутинованого концепієнта.

891 9—?

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

проти Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

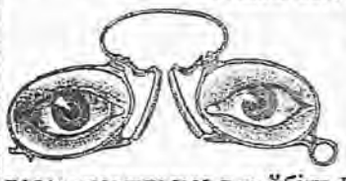

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

ЛІЯРНЯ ДЗВОНІВ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** різної ваги і приймає ушкоджен. дзвони до переливаня в найкоротшім часі, а також має на складі готові дзвони різної ваги.

Дякуючи всім Вп. приходникам і фундаторам за всї дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цїлі ґрупи. За тревалість материялу і гармонійний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публицї

З глубоким поважанем

70 **АНТОНІЙ СЕРАФИН.**

Аґентів не висилаю.

„Народна Гостинниця“

стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою

будує у Львові свій власний готель.

Чим більше заінтересованя окаже в тій справі наша суспільність, тим скорше буде сей триповерховий дім увінчений і відданий до публичного ужитку. Заінтересованє і признанє важности предприємства „Народної Гостинницї“, котре ширити буде відомости нового у нас промислу, окаже наша суспільність численним вписуванем в члени нашого товариства і льокацию своїх капіталів, від котрих то льокаций платимо 5%. — Жертви не жадаємо, але даємо нагоду певної і користної льокациї капіталів, що приспорить вкладникам доходи, а народній нашій справі хосен в загальнім значіню. — Адреса нашого товариства: „Народна Гостинниця“ у Львові, ринок 36. **УПРАВА.** 751 8—?

ПЕРША в ГАЛИЧИНІ РУСКА

торговля і рукодїльня церковних знарядів

із золота, срібла і бронзу

Петра Дуткевича

в Станиславові, улиця Бельведерска ч. 4

продає по найнизших цїнах бальдахими, водоноси, брачні вінки, дарохранительниці, гарм. звінки, евангелія, кадильниці, кропила, кивоти, хрести, ліхтарі, вівтарики до процесиї, патериці, павуки, підставники, плащеницї, суконки, шалї.

Золочу огнево дуже тревало старі знищені чаші, по визолоченю бувають посьвящені Преосвящ. епископом в Станиславові.

Великий склад ламп на вічне сьвітло. — Зелїзних надгробних хрестів. — Всякі знищені церковні знаряди приймаю до огневого золоченя, срібленя і бронзованя. — Велика ліярня церковних звонів.

Дякую сердечно Всеч. Духовеньству і чест. Братствам церковним за численні замовленя і поручаюсь ласкавій памяти на будуче.

36 8—30 З високим поважанем: **П. ДУТКЕВИЧ.**

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

Маґазин Футер

М. А. АВГУСТИНА

у Львові, ул. Театральна ч. 7

(напроти головного входу до костела катедрального)

поручає всякого рода

футра, ґарнітури, шапки, верхи до футер і пр.

БОА

в ріжних форматах і гатунках у величезнім виборі.

Цїнники на жаданє даром і оплачено. 508—26

Без конкуренциї.

Чи конче!

треба з Гамбурґа і Триєсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кґ.	Congo добра	1·40 кр.	½ кґ.
Portorico prima	65	„ „ „	Moning родинна	1·60	„ „ „
Ceylon знаменита	76	„ „ „	Kaysow добірна	1·80	„ „ „
„ плянтац.	90	„ „ „	Souchong знам.	2·—	„ „ „
„ перлівка	90	„ „ „	„ найл.	2·50	„ „ „
Мокка арабска	80	„ „ „	Kintuk аромат.	3·—	„ „ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 кгр. чаю разом оплатно, або 2 кгр. чаю і в 5 кгр. кави особно оплатно за післяплатою. 913

Земля на продаж.

Товариство „Краєвий Союз Кредитовий у Львові“ (Ринок ч. 10) має на продаж землю в слїдуючих повітах: Мостиска, Яворів, Щирець, Старий Самбір, Жидачів і Коломия.

Зголошувати ся треба як найскорше. — Близших інформаций уділяє Дирекция сего Товариства. 869 5—10

ЛЕ

ВАЛІХЕВИЧ

СКЛАД і РОБІТНЯ

РИМАРСКИХ ВИРОБІВ

ЛЬВІВ

при ул. Кароля Людвика 3,

поручає на теперішний сезон

Куфри, Куферки, Торби

і т. п. прибори до подорожи

в ріжних величинах по найприступнїйших цїнах.

618 26—?

Автоматичні масові лапки

на щурі за 2 зр. на миши за 1·20 зр. ловлять без нагляду до 40 штук одної ночи і уставляють ся самі від себе. Лапка на шваби „Eclipse“ ловить тисячі швабів і стоног одної ночи за 1·20 зр. Всюди найлїпші успіхи. Висилає за післяплатою.

J. SCHÜLER, Відень II/2. Kurzbauergasse. 795

Численні подяки і признаня.

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно з 3 річною порукою, величина LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим брилянтом, 1 прегарна колїя з орієнт. перел, неодна женьска окраса з лат. замком, 1 хороший скіряний пулярес і елеґанцка цигарнічка з бурштином, 1 гарнітур шпінок до сорочки і маншетів, 1 сцизорик, 1 прегарне тоалєтове веркальце з бельгійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук ріжних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланем готівки або почтовим побранем 1 зр. 95 кр. в маґазині 65

С. КОГАНЕ

Краків Pf/882.

За недогідне гроші звертають ся.

ЖІНОЧІ КАПЕЛЮХИ БОА

воальки, шлюбні вельони, *Капелюхи жалобні* все у великім виборі

873 поручає 6—10

ЛЮДМИЛА СПОЖАРСКА

у Львові, Академічна 2.

Вдовець 37 літ, ц. к. податковий урядник, з 5-лїтною дочкою, шукає в матримоніяльних цїлях сею дорогою з недостачі часу і знакомости чесної женщини, Русинки, в віцї 26 до 32 літ. Справу трактує поважно, на анонїми не відповідає. Зголошеня на адресу: Едвард Пацановский в Перемишли.

925 1—3

Особа, що знає ся на господарстві, сільскім і домовім, прийме посаду до управи дому у сьвященика вдівця. Зголошеня: П. Сайківна, Львів, ул. Зиґмунтівска ч. 11, двері ч. 8. 920 2—3

Півець церковний іспитований з добрим теноровим голосом, котрий може виказати ся добрими сьвідоцтвами може обняти зараз посаду Василь Мартинюк почта Куряни. 909 3—5

Реньске природне вино

1 фляшка . . . . К 2·40

10 „ . . . . . „ 22·—

поручає торговля

ІВАНА БОРИСА

в Перемишли. 918

КРАКІВСКА ЦУКОРНЯ

Львів, ул. Фредра

поручає знамениті тїста по 3 кр.

882 7—12

Здоровий, домовий харч, цїна після вимагань. Скарбківска ч. 35, I. п. 757 5—5

Ученик VII. кл. ґімн. шукає лекциї на селї. Зголошеня під адресою: O. O. poste restante Ярослав. 997 1—3

Панночка, сирота з укінченою IX. кл., глядає посади приватної учительки до дїтий. Зголошеня на адресу: Заряд школи в Крехові п. почта Журавно. 930 1—5

Молодець маючи 4-ро лїтну практику купецку з гарним виписом на помічника, глядає місця в торговлї товарів корінних або доведеня крамницї на селї. Ласкаві зголошеня прошу надсилати Микола Ткачук Городенка. 912 3—5

EPILEPSI

Хто занепадає на падачку, корчі і т. п. нервові недуги, нехай зажадає брошури про се. Висилає даром і оплатно Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M. 163 28—5

Накладом „Сокільского Базару“ у Львові

вийшла

друга серия переписних листків, окрашених вишивками складаюча ся з 19 карт і коштує 1 К — штука 12 с.

Зміст серий:

1. Монограм Сокола.
2. Герб України по обох боках кордону.
3. Шевченко.
4. Хмельницкий на кони.
5. Вид наддунайскої Січи.
6. Благанє о поминуванє засудженого.
7. Козацка вбруя.
8. Нутро козацкого табору.
9. Завив на суд.
10. Могила В. Барвіньского на Личак. цвинтари у Львові.

789 12—25

Навоженє лук

Жужлевою мучкою Томаса

єсть

найлїпшим і найдешевшим навозом фосфоровим під всї управні ростини. Чим більша грасть муки, тим дешевше припадає 1 кґ.% фосфорової кислоти, тому, що кошти перевозу муки високо- і низько процентової є однакові. Крім сего високо процентова мука ручить за фабрикат без заміту, підчас коли мука низькопроцентова є часто фальсифікатом.

!! Бачність на знак „Зоря“ !!

Ґенеральний репрезентант **„Фабрик фосфорів Томаса“** в Берлинї, **ИОСИФ КАРРАХ,** *у Львові, ул. Ягайлоньска ч. 22.*

Цїнники і обяснення даром і оплатно. 604 22—25

БЮРО Німчиновскої Львів, Ринок 12 А поручає музикальні учительки з французкою, німецкою і рускою конверзацією, рутинованї сільскі господинї, а також всяку мужеску і женьску службу. 1—17

Гарні мешканя

в домашнім здоровім харчем знайдуть П. Т. академіки і старші ученики в рускім домі по умірковaній цїнї. Приймаєсь також Панів на сам харч. О. К. ул. Скарбківска ч. 35. 708 18—?

Робітню знарядів церковних

другу руску в Галичинї поручає

Василь Дуткевич

бронзівник в Перемишли.

Приймає чаші до золоченя, дароносницї, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золоченє і срібленє відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, ліхтарів, павуків.

ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, Бронзівник

Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 595 39—90

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

МИХАИЛА БИЧИШИНА

Львів, ул. Замарстинівска ч. 21 а.

Заложена в роцї 1896, принимає всїлякі направи повозів і виконує замовленя на *нові повози* по приступних цїнах з ґарантиєю за добрий виріб, понадто має їх на складї, а крім того півкриті фаетони і легонькі візки. Старі повози бере в коміс, або замінює за нові за евентуальною доплатою. 881 7—13

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЄ АРТ. ЛІТОҐРАФІЧНЕ

під фірмою:

АНДРІЙ АНДРЕЙЧИН і СПІЛКА

Львів, ул. Коперника ч. 17.

Виготовляє білети візитові, запрошеня на вінчаня, балї і вечерки, грамоти, образи, вартостні папери, мапи, ноти, етикети, плякати і взагалї всї роботи, які входять в обсяг лїтоґрафії.

Поручену роботу виготовляє ся на час і можливо дешево.

Машини порушані силою електричною! 544 35—?

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в недїлю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що недїлї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Берґомета (в понедїлок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в недїлї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ *Підволочиск*	*7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.*

Поїзди льокальні.

„ Брухович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полуднем (тільмо в недїлї і рим.-нат. сьвята, 1·45 пополудни (тільмо в недїлї і рим.-нат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9. і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тільмо що недїлї і сьвята.
„ Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-нат. сьвята.)
„ Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-нат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Освєнцїма (від 25/6 до 15/9), Велїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,(Ворохти (від 1/7 до 30/9) що недїлї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що недїлї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави рускої	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тільмо що недїлї і сьвята рим.-нат.) 12·30 пополудни (тільмо що недїлї і сьвята рим.-нат.) 2·10, 3·20 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої	11·15 в ночи кождої недїлї.
„ Янова	6·55 рано, 9·15 середнополуднем (від 1/5 до 30/9і 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим., нат. сьвята) 3·08 попол. (від 14/5 до 10/9) - 5·58 пополудни.
„ Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-нат. сьвята.)
„ Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що недїлї і рим.-нат. сьвята.)

Примітка. Поїзди посьпішні друковані є червоними повними; поїзди вічні є зазначені звіздкою. Пора вічна чи сьвить ся від 6 год. вечір до 6 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого ниншого рода, інвестровані провідними, розклади їзди і т. д. можна купити через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних желїзниць, площа Гаусмана ч. 9. 85

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Возконский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 228. Львів второк 11 (24) жовтня 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток дострачає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 33. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім заплаченєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсерату або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Етика польскої „демократиї“.

Мемориял Русинів з Бережанщини в справі рускої ґімназиї в Бережанах показав ся невигідним навіть для „демократів“ з краківскої Nowої Reform'и. Певно се мусить бути дуже гірко, коли цїлий мемориял є, мож сказати актом обжалованя пануючої системи а опирає ся на так ясних числах і арґументах, що хиба в сорому пануючій клїцї запасти ся в землю. Мемориял невигідний й тому, що ним заінтересував ся цїлий руский нарід в краю, бо слова мемориялу виняті з душі цїлого руского народа в Галичинї. Невигідний він, бо від тепер Русини не товчуть о ґімназийку, але домагають ся руских шкіл зі своєю управою.

Статя в 240 числї N. R. є чисто тенденцийна, обчислена на пущене блахмана польскій публицї читаючій той „демократичний“ дневник. Се прямо неймовірне, а однак правдиве. Послухаймо, що говорить демократ в тій часописи.

„Tak się w zarysie przedstawia cyfrowa argumentacya w memoryale użyta. Pozornie jest ona przekonywującą, ale tylko pozornie. Zasadniczo bowiem słabą jej stroną jest to, że operuje ona cyframi ogólnemi, dla celów tak bardzo specyalnych, jak kwestya założenia albo niezałożenia danego gimnazyum. Sprawa gimnazyum nie jest sprawą soli (!) dla bydła, ani pożyczki (!) bezprocentowej, aby przy jej rozstrzyganiu wystarczało oprzeć się na ogólnych cyfrach ludności. Operując wyłącznie niemi, możnaby śmiało sprzeczać się o to, dlaczego poprostu Lwów ma więcej szkół, niż okręg brzeżański, chociaż pierwszy niema nawet setnej części tego obszaru, ani połowy tej ludności, co drugi.

„Gimnazyem jako takie niema swej dostępności dla wszystkich, jest jednak instytucyą, zaspokajającą potrzeby kulturne tych, którzy je posiadają, czyli tych, którzy posyłanie swych dzieci do gimnazyów dla nich lub dla siebie uważają za pożyteczne. Jessto dość proste i rozumiejące się samo przez się, że autorowie memoryału brzeżańskiego nic chyba przeciw temu do zarzucenia nie znajdą. Jednakowoż z tego faktu, że gimnazyum powinno się stosować tylko do narodowości tych, którzy z niego korzystają, a nie tych, którzy w jego okręgu mieszkają, wynika także konsekwencya, iż nie można wnioskować, iż sam fakt dwukrotnie wyższej liczebności Rusinów nad Polakami w okręgu brzeżańskim, daje im prawo do dwóch gimnazyów ruskich.

„Argumentem statystycznym w orzekaniu, jakie dane gimnazum być powinno, może być logicznie tylko to, co nazwę „koeficyentem kultury“ dwóch narodowości, pomiędzy któremi spór o gimnazyum się toczy. Koeficyent zaś kultury, t. j. sumy tych potrzeb, które ma zaspokoić gimnazyum, wyraża się nie w absolutnych cyfrach tej lub tamtej ludności, ale w cyfrach, oznaczających stopień w spożytkowywaniu usług oddawanych przez gimnazyum już istniejące, u obu narodowości w stosunku do tych ich cyfr absolutnych.

„Pod tym jednak względem, który w tej sprawie jedynie decydować powinien, postulat ruskiego gimnazyum w Brzeżanach przedstawia się o wiele mniej przekonywująco. Opierając się bowiem na cyfrach w tym ostatnim przytoczonych i to nie urzędowych, ale już przez autorów memoryału odpowiednio skorygowanych, widzimy, że Rusini, stanowiący 76·16% ludności okręgu brzeżańskiego, wysyłają do gimnazyum w Brzeżanach tylko 37·4% uczniów tego ostatniego, podczas gdy Polacy i Żydzi, stanowiący 23·31% ludności tego okręgu, wysyłają do gimnazyum w Brzeżanach 62·1% jego uczniów. Czyli — konficyent kultury Rusinów brzeżańskich wynosi 37·9, Polaków zaś i żydów 62·1%.

„Skoro tedy staniemy na tem stanowisku, — кінчить автор, — na którem każdy logicznie myślący stać musi, mianowicie, że gimnazyum należy się temu, kto go praktycznie potrzebuje, to opierając się na cyfrach danego materyału ruskiego, dojdziemy z łatwością do wniosku, że drugie gimnazum w Brzeżanach jest istotnie potrzebne, ale nie ruskie, lecz polskie, ponieważ Polacy potrzebują gimnazyum dwa razy więcej, niż Rusini“.

В цїлій тій статї як бачимо нема поданої цїлої арґументациї, котра є ужита в мемориялї. Шанібний „демократ“ поминув єї, бо гірка она, а правдива „як Господа слово“. Се вже само характеризує досадно етику демократа, що полемізує лише з одним одинїсеньким арґументом, немов би иньших в нашім мемориялї цїлком не було. Але розправмо ся з тим, що є.

Демократ впроваджує „коефіцієнт культури“. Радимо демократам сидїти тихо з тим „коефіцієнтом“, а то почують Прусаки в Познаньщинї і Москалї в Конґресівцї і скрутять для себе вигідний а для панів Поляків вельми порядний бич. Той коефіцієнт, підносить N. R., був би як-раз арґументом за тим, щоби всї школи на Шлеску австрийскім, прусиім, в Познаньщинї були нїмецкі а в Конґресівцї російскі. Москалї наслали своїх урядників до Конґресівки, Нїмцї на Шлеск і до Познаньщини. Всї ті урядники становлять малу жмінку населеня місцевого, а всї мають спромогу слати дїти в школу і они як-раз з рештою зайшлого московского, зглядно нїмецкого населеня створять вельми прикрий для Поляків „коефіцієнт культури“ в тих краях.

Коли так вже демократ розписав ся, чому не згадав, що ві всїх школах середних східної Галичини становили Русини більшість перед р. 1867 т. є. тодї, коли мова викладна була нїмецка. Ми дуже вдячні шанібному авторови за той коефіцієнт, бо всунув і нам в руки сьвіжий арґумент против польскої а за рускою школою. Від тепер будемо все покликувати ся на се, що наш коефіцієнт культури в східній Галичинї був більший як польский, доки не сплинула на нас благодать в формі закона з 1867 р.

Жадають тепер Жиди заснованя одної жидівскої ґімназиї в Галичинї. Польскі часописи підняли великий крик, один з угорских Жидів вніс просьбу в сїй справі до ради шкільної. Ославлений коефіцієнт культури вимагає, щоби безпроволочно замінено кільканайцять середних шкіл польских і обі нїмецкі на жидівскі.

В р. 1903/4 було в середних школах Галичини:

		Всїх учеників	Всїх Жидів	Жидів в відсотках
ґімназия	Броди	559	257	45·97%
„	І. Коломия	553	225	40·68 „
„	І. Перемишль	745	206	27·66 „
„	І. Тернопіль	790	357	45·18 „
„	Станиславів	789	334	42·33 „
„	Стрий	704	210	29·82 „
„	II. Львів	430	214	49·76 „
реальна	Ярослав	236	80	33·89 „
„	І. Львів	399	86	21·55 „
„	II. Львів	318	90	28·30 „
„	Снятин	49	20	40·81 „
„	Станиславів	258	202	78·29 „
„	Тернопіль	388	245	63·14 „

Зваживши, що в округах згаданих є більше Жидів як Поляків без Жидів, повинні всї згадані школи бути після демократичного коефіцієнта жидівскі. Радимо в сей спосіб демократам відозвати ся публично. Сей сам коефіцієнт вказує, що десятками шкіл народних по місцевостях руских iure caduco накинено польску мову викладну.

Отсе наша розправа з коефіцієнтом демократичним. Нехай запамятає собі „демократ“, що всякі школи в тій чи иншій мові повинні засновувати ся після числа населеня, а не „коефіцієнта культури“, бо инакше ніякий покривджений нарід не міг би стати тим, чим хоче бути — коефіцієнтом культури. Річ має ся отже цїлком на оборот, ніж викладає демократ з „Now-ої Reform-и“. Населене не може в відповідній мірі користати з чужих по мові шкіл і не може продукувати належного єму числа інтелїґенциї, але коли дістане свої школи, то і єго інтелїґенция та культура має спромогу двигати ся і рости. А в тім напрямі наші рускі ґімназиї можуть бути найлїпшим доказом, бо вже кілька чи кільканайцять лїт істнованя тих ґімназий вистарчило, щоб число учеників Русинів в середних школах дотичних повітів більше як потроїло ся, міжтим, як в повітах, де є лиш польскі ґімназиї подекуди навіть упадає. Треба отже населеню дати школи в рідній мові, аби воно стало коефіцієнтом культури, а не на оборот, як се викладає хитрець в краківскім орґанї польскої „демократиї“. Та доси виказали ми лише, що глупота бездонна аж бє в очи навіть невидющим з тих псевдо учених демократичних елюкубраций. Тут бачимо однак щось більше як глупоту. Цинїзм і злоба се за мало ще сказати о статї демократа. Демократ імпутує авторам мемориялу опзроване в мемориялї числами, котрі нїби відповідно скориґовані мають бути, або що не є урядові. Се також „етика“ демократична кидати прямо лож голословну без подаваня доказів. Жадаємо доказів, инакше пятно лжи прихне на демократах.

Цинїзм статї є ще тим страшнїйший, що автор анї слівцем не згадує про тую скажену систему в школах польских східної Галичини, до котрих мусять ходити Русини.

Голос російских „освобожденців“ про українську квестию.

(*Дальше.*)

„Прочитавши висше наведені виписки зі статї в „Ruth. Revue“ читач разом з нами, правдоподібно, задасть питане: чим обяснити висказані в нїй думки, чи повною несьвідомостию чи крайною несовісностию? Кождий, хто читав російскі часописи за послїдних девять місяців, певно нераз стрічав в російских поступових орґанах, „Руси“, статї і резолюциї, доторкаючі України і українського питаня.

Резолюциї появляли ся з многочисленними підписами і перепечатували ся другими так столичними як і провінциональними ґазетами. Опісля, в часописях, де вони вперве були видруковані, появляв ся цїлий ряд письм з заявами прилученя до них. Окремі письма були напечатані навіть по малоруски в тім видї, як їх прислано. Для кождого безпристрасного чоловіка було ясно, що серед других наболївших питань нашої всеобіймаючої вітчини українське питане занимає видне місце і повинно поставити ся його на рівнї з польским, фінляндским і другими національними питанями. Може бути, що деяких Українців не вдоволяє впрочім не велике число появивших ся і появляючих ся статий і резолюций. Но в тім винуваті одні Українцї. Не петербургским же і московским літератам писати в українській квестиї.

Вони вповні зрозуміло, в нїй цїлковито неосьвідомлені і не мають часу з нею близше знаємити ся особливо тепер, коли житє і останні випадки видвигнули перед ними таку масу инших нерішених питань. Все то автор вступної статї в „Ruth. Revue“ цїлковито іґнорує. Він знає тілько о докладнім мемориялї, що його зредаґувала „імператорска“ академія наук.

Такий виїмковий респект зглядом голосу офіцияльної інституциї ми уважаємо в високій степени неумісним. Всїм звісно, що академія наук так само як киевский і харківский університети писали докладні реляциї в питаню о малоруским язицї не з власної ініциятиви, але з виразного порученя (!) правительства.

Закулїсна сторона зредаґованя тих мемориялів більшости, розуміє ся, незвісна. Но автор, правдоподібно, не меньше як сей, що пише ті стрічки, сьвідомий того, що на прихильне відношене всїх тих офіцияльних інституций до малоруского язика і літератури зовсїм не можна було наперед вповні рішучо числити. Наколи же і вони висказали ся не меньше прихильно в справі малоруского питаня, то се поясняє ся загальним настроєм російскої суспільности в послїдні часи. Та просьвітна інституция, котра в дану хвилю загального пробудженя Росиї, віднесла би ся ворожо до жадань Малоросів такої же свободи для своєї літератури, якою користоване ся пануюча національність в Росиї, і розширеня котрої в змислї повної свободи друку жадає тепер вся російска суспільність, — покрила би ся незмитою ганьбою. Бо се значило би висказати ся не лише проти свободи друку загально, но і за тими актами обурюючого насильства над малоруською літературою, до яких спосібне тілько всїми тепер зненавиджене і погорджуване самодержавє.

„Автор наведеної статї може одначе вказати на се, що в нелеґальній літературі а почасти в „Освобожденіи“ нїчого не поміщує ся о малоруским питаню. В другій статї „Україна і російска суспільність“, надрукованій в тім же числї „Ruth. Revue“ „Освобожденіе“ прямо обвиняє ся в тім, що воно промовчує малоруске питане.

Але передтим, нїм видвигати таке обвинене, треба спитати редактора „Освоб.“, чи він діставав статї в малоруській квестиї. Сам редактор в статї, посьвяченій памяти Драгоманова, заявляє, що він недостаточно компетентний до того, щоби оцїнювати значінє Драгоманова для українського руху — тим менше може він писати самостійні статї що до українського питаня. Консеквентно, виноваті в тім, що в „Освоб.“ не появляли ся статї в малоруській квестиї, знова одні тілько Українцї. Правда, автор згадує о якихсь там двох статях, післаних в якійсь там два нелеґальні орґани і до сеї пори ненапечатаних. А богато змушує догадувати ся, що ті статї далекі не тілько інформацийного характеру. Українцї повинні поняти, що в російскі політичні орґани вони можуть іти тілько з інформацийними статями і видвигати в них тілько такі жаданя, котрі в даний момент можна реалїзувати. Для дальших жадань Українців — повної автономії України і федерациї сказяньских народів — тепер не місце в російских оповицийних орґанах. В їх користь повинні вести Українцї пропаґанду так серед малоруської, як і російскої суспільности зразу в своїх орґанах“.

„Дальше автор статї дорікає російским оповицийним партиям за се, що вони в виробляваних ними проектах конституций не узглядняють інтересів Малоросиї. Той докір може бути признаний справедливим тілько що до виданого редакциєю „Освобожденія“ проєкту основного державного закона російскої держави. Однако в нїм іґнорують ся не специяльно інтереси Малоросиї, та загально національне питане, навіть Польща в нїм не споминає ся. Проєкт той виданий яко материял, він вироблений лише ґрупою петербургских і московских освобожденців ще в жовтни минувшого року, і, розуміє ся, піддасть ся ще докладній ревізиї і перерібцї перше, чим стане проєктом партиї „Освобожденія“. Противно, коли союз Освоб. приготовляв ся до виробленя своєї партийної проґрами, одна з південно російских його ґруп устроїла в лютім і марті сего року спільні наради Росиян і Українців для обсудженя тих жадань, які висказують Українцї. До участи в них були запрошені Українцї всїх партий, споріднених з Союзом Освоб., т. є лїберали, радикали і демократи. На них спільними силами вироблено слїдуючі резолюциї:

„І. Признаючи для будучого політичного устрою одиноко справедливою і розумною систему федеративної орґанїзациї на основі національної територияльности, під сю пору, руководячи ся головно бажанем усунути централїзацийний характер правлїня, ми уважаємо найбільше корисним і ведучим до цїли утворити територияльну самоуправу, розділивши териториї, о скілько можна, після однородности успівій економічних, ґеоґрафічних і етноґрафічних для кождої з них, при чім система місцевої самоуправи, починаючи від сільскої громади і дрібної земскої одиницї, переходить через повітові і ґубернїяльні земства і кінчить ся територияльним земством, що має свою репрезентацию в соймі. Необхідність сотвореня більших одиниць самоуправи як ґубернїяльні земства диктує ся

Склад і робітня шуб
БРАТІВ ЛЮБЕЛЬСКИХ
при ул. Валовій, ч. 3 у Львові.

Поручаємо на зимовий сезон свій сьвіжо спроваджений запас шуб, в шкірах і готових, дамских і мужеских, ковнїри, зарукавки, шапки бараницї, сердаки і богато инших товарів, що входять в обсяг кушнїрства Також удержуємо на складї великий вибір сукна в найлїпших родах до покритя шуб і переробляємо їх після найновійших журналів, по найприступнїйших цїнах.

Ілюстровані цїнники висилаємо оплатно.

868 4—20

Він мовби не чув того й не бачив, що в них заведено для Русинів виїмковий стан, абстрагуючи від сего, що сама наука в чужій мові з гори не допускає, щоби руский нарід здобув собі відповідний коефіцієнт, котрий висувають демократи. Се дивне диво так писати тоді, коли по всіх закутках Галичини східної лунає окик: Проч з шибеницями для руских дітий! Рускої школи з рускою управою жадаємо!

За рускою школою повстає цілий нарід. Те що ми тепер бачимо, се лиш початок початку. Ми властиво не повинні вдавати ся в жадні полеміки з словами ворогів, бо які би они не були, тенденция їх злобна аж воняє, закінчимо хиба словами бережаньского мемориялу: „Діждали ся ми тих сумних часів, що намість давнїйшого ідентифікованя ворога робучого народу з паном-шляхтичом, тепер ще завзятїйшим ворогом социяльно-культурного поступу руского народа треба уважати Поляка-демократа“...

Не на „демократів“ чиснимо, а на свої маси, а ті нас не заведуть. Побачите, але за пізно!

М. Х.

Реґуляция каналових рік в Галичині.

(Дальше.)

Розуміє ся, що ставлячи жадане що-до мосту або порому зглядно перевозу належить означити після плану місце, на котрім інтересовані бажають урядженя такої комунікациї.

Нераз буде підприємство реґуляцийне опирати ся жаданю мосту або порому і засланяти ся тим, що оно в даних місцях уладить в зреґульованім корити такий брід, котрим буде можна вигідно переїхати або худобу переганяти.

На таку пропозицию не належить в засаді годитись, бо віхто не знає, як ріка по реґуляциї буде виглядати і чи така комунікация взагалї буде можлива. В виємкових разах, коли би інтересовані мусїли тим вдоволитись, належить конечно жадати, щоби підприємство виразно зобовязало ся, в разї, коли би такий перехід, переїзд або перегін в брід оказав ся неможливим або небезпечним, уладити на тім місци перевіз поромом. Се зобовязане має містити ся або в протоколярній угоді або в окремій ухвалї, виданій інтересованим намісництвом.

в) При реґуляциї рік важним буде для інтересованих утримане і забезпечене їх прав водних.

Права водні є права до побору і уживаня води для приватних цїлий, іменно для приватних підприємств. Найзвичайнїйші права водні у нас є права побору води до удержуваня млинів. Такі права можуть бути, а в переважній части випадків мусять бути нарушені через реґуляциї. Коли корито ріки лише трохи буде через реґуляцию пересунене, то очивидно дотеперішні шлюзи і язи мусять бути перебудовані або в иншім місци побудовані, бо инакше млин буде доплиеу води позбавлений.

Для того властителї водних прав, а особливо млинів повинні ті свої права перед обходовою комісиєю або при ній зголосити і виказати.

Як належить ті права виказувати?

В кождім старостві веде ся т. зв. „книга водна“, в котрій всї права водні в повітї суть вписані. Отже інтересовані мусять передовсїм провірити, чи їх права є в тій книзї вписані, а коли нї, завчасу постарати ся о вписане, взяти від староства посьвідчене о вписї і долучити его до замітів або подати до протоколу комісиї обходової; а коли би се не було можливе, виказати ся консенсом політичної власти на веденє дотичного підприємства (млина). Коли ж би і сего консенсу не можна було дістати, треба би час істнованя млина доказати покликаними сьвідками.

Виказавши істноване права водного, повинні інтересовані по мисли §§. 16 і 17 розп. мін. з 23 цьвітня 1903 р. жадати, щоби підприємство реґуляцийне при ново зреґульованім корити уладило їм своїм коштом будови (шлюзи, язи і т. д.), потрібні до веденя млина або виконуваня иншого права водного в дотеперішних розмірах; — а коли би се не було можливе або коли би в наслїдок реґуляциї те право водне утратило свою рацию істнованя або дотеперішну рентовність, повинні інтересовані жадати від реґуляцийного підприємства викупу того права.

г) До прав водних зближені права побору шутру, піску і каміня з корита ріки. Після §. 15 краєвого закона водного вільно кождому з рік публичних брати муул, землю, пісок, шутер і камінє і се право становило важний чинник в господарстві прибережних громад і їх мешканців. Поглублене корита, підвисшене і закультуроване берегів утруднить виконуване сего права, і для того інтересовані громади повинні при комісиї обходовій жадати обезпеченя їм сего права, а іменно, щоби підприємство реґуляцийне означило місця, в котрих і по реґуляциї вождий буде мати вільний приступ для побору піску, шутру і каміня.

Не менше важним для громад мочене конопель.

Коли в селї нема иншого місця до мочення конопель і доси їх в ріцї мочило ся, має громада право жадати визначеня місць, де би конопиї і по реґуляциї без перешкоди могли мочитись. Є се квестия на позір може дрібна, але в грунтї річи дуже важна і у всїх громадах наших в високім степени актуальна.

д) Підвисшене і закультуроване берегів при реґуляциї не остане без впливу на права риболовлї в уреґульованих рінах.

Виконуване права риболовлї вимагає безперечно, щоби те право власне або арендоване лишилось на всїх водах на теренї реґуляциї при дотеперішних властителях або арендарях аж до укінченя періоду аренди, а коли окажесь конечною зміна ревірів, щоби та зміна переведена була доперва по усуваню сего періоду.

В цїли виконуваня сего права через полів риб і раків і також через нищене шидників і в цїли дозору конечне є застережене для управнених вільного доступу і переходу маніпуляциї в цїлях рибацких пішо, з фіри або верхом вздовж ріки на ґрунтах тревало або часово занятих, входженя на тами, язи і инші будови, плаваня на лодках і тратвах в повисших цїлях.

(Дальше буде).

З Росиї.

Берлїн. До страйку зелїзничих урядників і служби припучини ся також листоноси. Зелїзничий персонал домагає ся вісїм-годинного дня працї, безкарности для страйкарів, внесеня стану облоги і „скріпленої охорони“, амнестиї для всїх політичних перестуцїв, пошанованя горожаньских прав і загального голосованя. Цїлий страйк опирає ся на політичних основах. Мінїстер комунікациї поїхав до Москви і надїє ся, що потрафить страйк закінчити компромісом.

Москва. Арештованих членів союза зелїзничого персоналу увільнено. Нинї прийде зелїзничий батальон, котрий буде вправляти ся в удержаню руху на лїнїї Москва-Казань. Мінїстер комунікациї, князь Хілков старав ся намовити машинїстів, щоби вернули до працї. Переконав лише одного машинїста, котрий повів льокомотиву до Рязаня.

Петербург. Рух на Николаївскій зелїзници здержаний. В Харкові страйк обхопив майже всї варстати і фабрики. Всякий рух устав. Населене задержує трамваєві воза. На вечер заповіджено велике народне віче під голим небом. В Балашові проклямовано загальний страйк. Зелїзничий рух на лїніях Москва-Вряньск-Вязма і Рязань-Орел цїлком здержаний.

Москва. Рух на зелїзници Москва-Мітава здержаний. Москва відтята від всїх міст.

Саратов. Робітники і урядники зелїзницї розпочали страйк. Вечером відбули ся два збори, на котрих ставлено політичні поступати.

Тифліс. На мешкане фабриканта Сарікідзе, котрий зрадив поліциї лябораторию революціонерів, якийсь революціонер кинув бомбу і утїк. Погибли всї жінки, що були в хатї і двоє дітий.

Відень. Цариця приняла у себе жінку Віттого. Се уважають за доказ, що вплив Віттого в дворі сильно скріпив ся. До сеї пори цариця рішучо не хотїла приняти Віттого.

Берлїн. Вітте старає ся, щоби як найскорше утворено кабінет мінїстрів після західноевропейских взорів. Вітте лише тогди прийме гідність президента мінїстрів, коли цар дасть єму спеціяльні повновласти. Вітте має також заявити, що як буде дійсно іменований президентом мінїстрів, тогди відложить вибори до думи на 2 місяцї, щоби знести булиґінівску ординацию виборчу і зредаґувати спеціяльну ординацию, більше відповідаючу потребам і бажаням населеня.

Петербург. Слїдство против аґітаторів і воновників різнї на Кавказї вже закінчене. Знайде ся в нїм звиш 400 осіб. Процес против них зачне ся в полоинї падолиста.

Москва. Порішено бойкотувати всї ті особи, котрі яко судиї або прокуратори брали участь в видаваню вироків смерти, як також всїх, котрі при виконаню сих вироків асистували. Бойкот має іти так далеко, що властителї домів не мають таким особам винаймати мешкань.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Державна рада.

Прага. N. Listy доносять, що на случай, коли би парлямент в осїннїй сесиї не ухвалив державних конечностий, Ґавч рішив ся розвязати палату послів.

Норвеґія.

Християнія. Бувший президент мінїстрів Блер виголосив на вічу промову, в котрій заявив ся за заведенєм републики в Норвеґії. Віче заявило ся за зарядженєм народного голосованя.

Альбанія.

Царгород. Австро-угорский амбасадор поробив у Парижи відповідні кроки з причини вимордованя Альбанцами одної католицкої родини в Дяковій.

Католики під султаном.

Царгород. Мароницкий патриярх передав султанови власноручне письмо папи, в котрім сей дякує за толеранцию і опіку над католиками, просячи рівночасно о се і на дальше.

Торговельні договори.

Відень. В мінїстерстві заграничних справ розпочали ся вчера наради російских і австрийских делеґатів в справі торговельного договора з Росиєю. Ведуть ся також переговори в справі відновленя договора з Болгариєю і з Швайцариєю.

По війнї.

Токіо. Цїсар відбув перегляд цїлої японьскої фльоти разом з добутими і видобутими з моря російскими кораблями.

Угорска кріза.

Відень. З Будапешту доносять, що еще сего тиждня буде оголошена автентична програма правительства. По оголошеню програми Февраврий зачне акцию в цїли спаралїжованя аґітациї сконалїзованих сторонництв. Правительство буде старати ся поучити край, що монарх не нарушує конституциї, лише козлїцея хоче нарушати права монарха, поручені законом з 1867 року, як також, що неправдою є, мов би кабінет бояв ся станути перед соймом. Кабінет зараз на першім засїданю сойму 19 грудня стане в парляментї, виложить там свою проґраму і буде старати ся позискати для неї прихильників. Як кабінет не стане для своєї проґрами більшости, прийде до нових виборів. Февраврий не гадає нарушувати анї свободи преси, анї свободи зборів, але грозить найострійшими карами всїм тим, котрі будуть втягати особу монарха до партийних борб.

Будапешт. Вчера зібрав ся на нараду виконуючий комітет коаліциї і ухвалив видати остру відозву против кабінету Февраврия.

Македонія.

Царгород. В політичних кругах говорять, що в справі скарбової контролї в Македониї султан згодить ся на жаданя держав еще перед приміненєм примусових стредств і лише поробить деякі застереженя.

Любе в Іспанії.

Мадрид. Відповідаючи на візиту іспаньского короля в Парижи, Любе вчера приїхав до Мадриду. На двірци привитав его король, князї і репрезентанти властий. Президент Франциї разом з королем поїхав до королївскої палати.

НОВИНКИ.

— **О загальне право голосованя.** Подану вчера вість про вчерашну велику маніфестацию за загальним правом голосованя доповняємо сегодня деякими подробицями. Хоч була се властиво маніфестация социяльно-демократичного сторонництва з цїлого краю, то участь в нїй взяло дуже богато народу, не належачого до того сторонництва, так що около 10. год. зрана зібрало ся кільканацять тисяч людий. Замітити треба, що в тім часї цїле місто прибрало якийсь незвичайний сьвяточний вигляд. Хоч улицями переходили громади людий, простуючи під сойм, то всюди панували спокій і тишина, наче би ті громади йшли до церкви. Нїгде не видно було нї одного фіякра, рух трамваїв устав на якийсь час; склепи і шинки були позамикані. О год. $10^1/_2$ явили ся перед соймом відпоручники социальних демократів з 17 галицких міст і зі Львова. Зібраний вже під соймом многотисячний здвиг народу повитав їх з відкритими головами грімкими окликами. З бальконy соймового будинку придивляло ся імповуючому видовищу богато соймових послів. На промови пп. Дашиньского і Гонкевича відповів краєвий маршалок ґр. Ст. Баденї, що вручені єму мемориялы приймає, але не має права говорити про становиско, яке тепер або пізнїйше займе сойм в справі соймової реформи виборчої. Сам про себе уважає маршалок постепенне і на фактичних відносинах краєвих оперте розширене виборчого права за слушне і оправдане. Нагного перевороту, як в кождій иншій справі, так і в сїй не уважав би маршалок згідним з добром краю; за те радо повитав в соймі заступників робучої верстви і гадає, що спокійна і поважна участь заступників усїх верств в працях для добра краю може причинитись до вирівнаня або бодай до злагодженя противностий і до вияснення то спростованя розповсюджених тепер а часто хибних понять о намірах і напрямі праць теперішного сойму чи то его більшости. Маршалок дуже добре розуміє, що заступники робітничої кляси і взагалї найширших суспільних верств домагають до виборчого права способом, який уважають за відповідний але гадає, що ті заходи тим близші будуть здійсненя, чим більше поведе ся упикнути всего, що хочби тілько що-до форми має характер неоправданої пресиї, або тероризму. Вкінци висказав маршалок надію, що так депутация, як і ті, що її вислали, є такого самого погляду та самі будуть дбати, щоби всї і завсїгди остали вірними сїй гадцї. Намісник ґр. Потоцкий дав депутациї таку відповідь: „Вашим бажаням, щоби ваші петициї пересланти центральному правительству, уволю. Ухвалюване змін соймової ординациї виборчої належить до сойму. Аж коли би сойм ухвалив щось в сїй справі, прийде на мене черга передати справу центральному правительству і заняти в нїй становиско. Тепер не маю уповажненя зложити іменем правительства яку небудь заяву. Однако в моєї сторони могу зазначити, що суспільний орґанїзм слїдуючими вимогами: 1) спільностю многих задач симоуправи, котра навіть в сучасній Росиї привела до основаня цїлого ряду окружних управ, обіймаючих по кілька ґуберній (шкільні, фабричні, судові, почтово-телеґрафічні, військові і адміністративні округи); 2) нераз виринаючою у существуючих ґубернїяльних земств потребою з'єдиненя не тілько в загально-російску земску орґанїзацию, но і в орґанїзациї територияльні, наприклад для борби з епідеміями, для правильної орґанїзациї шкільництва, для орґанїзациї аґрономічної помочи населеню і т. д.; 3) розділенєм економічних і культурних інтересів і етноґрафічних особливостий після більших територияльних районів, обіймаючих по кілька ґуберній і творячих в той спосіб штучні границї для діленя на териториї; 4) штучностю істнуючого в многих случаях діленя Росиї на ґубернії, границї котрих були деколи поведені після случайних вимог без огляду на економічні, культурні і етноґрафічні услівя; зміцненєм престіжа орґанїзаций самоуправи, чим ґварантує ся більше правильний розвиток місцевого житя і усуває ся обаву бюрократичної централїзациї; 6) більше раціональною орґанїзациєю висшої палати, як представительства специяльних територияльних інтересів, в котрій попри единьство спільно-державних задач найдуть собі вираз спільно територияльні потреби, і котра обезпечує на будуче нормальний перехід до реорґанїзациї державного устрою на федеративних основах“.

„II. 1) Наука в початкових школах для українського населеня повинна вести ся в рідним його язицї, а спільнодержавний язик повинен занимати в них місце тілько яко предмет науки, при чім громади з неукраїнським населенєм можуть основувати школи з викладом на своїм рідним язицї. Для підготованя учителїв початкових шкіл повинно отворити ся специяльні учительскі школи також з українським язиком викладовим. В середних і висших школах поки що повинно завести ся яко предмети науки український язик, історию України і історию української літератури. В висших школах професори можуть на бажане читати вкладки і в українській мові. 2) В спільних інституциях територий з українським населенєм український язик урівноправнює ся зі спільнодержавним язиком. Язик діловодства в судах і адміністрацийних урядах повинен означувати ся в зависимости від бажаня осіб, що мають дїла в тих інституциях. Інституциї близькі до українського народа повинні вести діловодство в українськім язицї“.

„Для усуненя всякого непорозуміня ми повинні замітити, що декотрі Українцї видвигнули з початку свої ідеальні домаганя. Но вони скоро признали, що Союзъ Освоб., яко партия стояча на ґрунтї реальної політики, може застановляти ся тілько над такими домаганями, що їх безпосередно можна реалїзувати. Висше наведені домаганя і являють ся тим minimum, на котре згодили ся всї учасники наради. Не можна не згадати о сїм, що віхто з Українців, бравших участь в нарадї, навіть анї разу не напімкнув на переяславский договір 1654 року. Наскілько нам звісно, нї одна із серьозних українських партий нїколи не основувала і тепер не основує своїх домагань на тім трактатї. Се впрочім видко з опублїкованих в тій же „Ruth. Revue“ в чч. 11 і 13 проґрам української демократичної і радикальної партиї. На сей договір можуть покликувати ся тілько не більші кружки Українців — крайних шовіністів. Прикре дїятого враженє робить претенсия автора висше наведеної статї, щоби російскі опозицийні партиї взяли під розвагу хотяй би переяславский договір!

(Конець буде).

ЮЛЯН СОЛИК
передтим **Фр. Мрозиньский**
у Львові, ул. Собіского ч. 7,

поручає всякі роди 852 7—30
ФУТЕР

Футра до подорожи, пальтоти мужескі та дамскі після найновійших фасонів саки, пелерини жакети, колії, заручавки, шапочки дамскі, кожухи, шапки мужескі, шкіри у всїх родах поодиноко та гуртом, також **верхи готові** до мужеских і дамских футер. — Футра для Впр. Духовеньства також на рати. — Найновійші материї на верхи в найбільшім виборі Цїни умірковані. Медаль золотий на виставі в Бучачи 1905. Цїнники на жадане franco.

є орґанізмом живим, тому зміни в уладженю виборчих прав є можливі відповідно до змін, які заходять в суспільности. З признанем мушу сказати, що нинішний крок зробили ви з повагою і заховали взоровий лад і порядок". Після промов пп. Дашиньского і Вітика до вібраного народу розійшли ся всї в спокою, а в місті настав звичайний лад.

— **Вибір по Валевскім.** „Kurjer Stanisławowski" доносить, що шанси кандидата „комітету для виборчих розбоїв" судиї з Галича, вшехполяка Вершковского стоять корисно. В повіті станиславівскім мати буде польско-правительственний кандидат 140—145 голосів на загальне число 261, а в повіті бучацкім числять Поляки 210 голосів на 251 управнених до голосованя. Також і повіт товмацкий дасть польскому кандидатови деяку, хоч невелику більшість. Варто при тім додати, що одна з польских ґазет назвала Вершковского немовою (niemowa), бо на передвиборчих зборах говорив так погано, що викликав в живійших, мійских кругах значне невдоволене. Але „komitet centralny" для виборчих розбоїв сказав — і causa finita.

— **З закордонної України.** З Одеси доносять нам: Дня 20 с. м. відбуло ся на тутешнім університеті загально-академічне віче, на котрім ухвалено резолюцию з домаганем заснованя чотирох нових катедр: історії України, української мови, історії української літератури і українського права. — За дозволом міністерства вибрала міска рада в Київі комітет, що займає ся поставленем памятника Т. Шевченкови. До комітету ввійшли отсї радні: Н. Страдомский, Ф. Бурчак, П. Голубятників, В. Вражників і О. Левицкий.

— **Народні учителї,** в числї около сто, між ними богато з провінциї, вібрали ся в неділю на нараду, на котрій обговорили своє положене і формуловали свої постулати до сойму. Більшість бесїдників заявила ся против висиланя депутациї до сойму, а зате постановила просити послів, прихильних учительству, щоби постарали ся в соймі о підвисшене учительских плат вже від року 1906 і ухвалене дорожизняного додатку, коли можливо, ще на сей рік. Повисші збори аранжувала вдає ся верховодача кліка, бо їх патроном було польске офіцияльне „Towarzystwo pedagogiczne".

— **Книги чи провокация?** Пишуть нам з міста: Вшехпольский дух в львівскім університеті починає знов виступати офензивно против руської молодїжи. Найсьвіжійшим приміром сего от хочби урядова аґітация за „Товариством школи людової". Кождий студент по довершеню свого вписа дістає „індекс" разом з польскою відозвою „академіцкого кола T. S. L.", в котрій „заржонд" того товариства прагадує „обовязок" вписати ся до него. Тенденция T. S. L. аж надто нам звісна, тому урядове впихане згаданої відозви до „індексів" студентів Русинів сьвідчить про надто велику „сьмілість" університетових покровителїв сего гакатистичного товариства або прямо обчислене на кпини із рускої молодїжи. Надїємо ся, що університетові власти зроблять сейчас конець тій провокациї. — *М.*

— **Зміни в міністерстві.** З Відня доносять, що ряд справ, які д-р Кербер відобрав був галицкому департаментови міністерства справ внутрішних і приділив їх иншим департаментам, приділено назад галицкому департаментови. Належать сюди такі справи: позички і додатки до податків в громадах і повітах, соймові ухвали що-до громадских податків і продажи громадскої власности, а вкінци рішане в справах о австрийске горожаньство.

— **Нові задачі штуки.** В Венециї відбув ся недавно міжнародний конґрес штуки. Міністер Біянкі, відкриваючи наради, виголосив промову, в котрій схарактеризував свій погляд на штуку в ріжних епохах. Переходячи до теперішних задач штуки, бесїдник сказав: „Ми, сучасні люди, хочемо вдихувати в себе красу. Ми любуємо ся не лише красою форм, як Греки епохи Фідия, але ми домагаємо ся ще крім того, щоби штука зворушувала наше серце, наші почуваня. Атена з Партенона, Зевес олїмпійский, Аполльо визначають ся прекрасними формами, але глядячи на них, ми крім роскошованя красою форм не дізнаємо ніякого почуваня. Але від сучасної штуки ми вимагаємо, щоби вона зворушувала до глубини душі і щоби осягнений в той спосіб настрій мав більше загальний характер а не вузкий, специяльно артистичний".

— **Антимілітарна пропаґанда у Франциї.** В Парижи звертає на себе загальну увагу ґрупа социялїстів-антимілітаристів, що розвинула живу пропаґанду своїх ідей, викликуючи людий, обовязаних вступити в сім роцї до військової служби, щоби відказали ся від того обовязку. Се викликало велике негодоване у властий, котрі виступили дуже енерґічно против пропаґаторів антимілітарних ідей. В Парижи і на провінциї заряджено численні арештованя. В Шербурзї, на біржі праці, де засїдає „міжнародна антимілітарна ліґа" сконфісковано богато примірників відозви. Против кількадесятьох людий, що підписали сю відозву, заряджено процес.

— **Проступність мужчин а женщин.** В офіцияльних статистичних звітів показує ся, що дня 1 січня 1902 р. у всїх містах російскої держави сидїло в тюрмах 88.891 арештантів. Між ними було 80.782 то є 91% мужчин а 8.069 т. є 9% женщин. В инших державах стверджено менше-більше таке саме відношене. У Франциї проступні женщини творять 14% загального числа проступників, в Італії 9%, в Анґлії і в Уельсї 24%, в Америцї і в Японї около 4%. „Женьский Вістник" пояснює ті цифри ось як: Многі поясняють більшу проступність мужчин тим, що їм приходить ся вести тяжшу борбу за єствоване як женщинам. Але з тою думкою годї згодити ся. При теперішнім суспільнім ладї женщинам живе ся далеко тяжше як мужчинам. В родинї положене перших гірше як других. Коли женщина живе самостійно і лише із своєї працї, то її праця так лихо оплачує ся, що їй приходить ся терпіти голод. Ми думаємо також, що більша проступність мужчин походить від їх вродженого нахилу до зла. Наслїдком пануючого положеня в суспільности і злого виховання многих поколїнь в мужескій половинї людского рода зберігають ся покше всякі дикі привичаї, як в женьскій. Женщини віками виховують ся в думцї, що такі нагоди, як алькоголїзм, розпуста, газардова гра, сварливість для них — сором. Одван мужчин виховують так, що вони від самого дитиньства приходять до переконаня, що все те їм вільно. Хлопець дуже рано привикає до пустої сваволї, тому у него лихо розвивають ся задержуючі центри і він виріши, не має сили оперти ся ріжним лихим наклонам, що вкінци доводять єго до проступку. Оден алькоголїзм причиняє ся значно до скріпленя мужескої проступности.

— **Кіньске мясо у Львові** появить ся в продажи в найблизшім часї. Умова з одним віденьским промисловцем, що виводить до Відня галицкі конї на заріз, вже заключена, і підприємець винаймив вже у Львові льокалї на ятку та масарску робітню, а також спровадив потрібні машини. Мяса буде доставляти в міру запотребованя, а притім буде виробляти на місци вудженину з кіньского мяса в 11 родах, отже: шинки, полядвиці, ковбаси, салямі, роляди і т. п. Онодї підприємець приніс до торгового департаменту кіньску ковбасу на пробу. Всїм, що її їли та новина дуже смакувала. Кіньскі ятки і масарня з кіньскою вуджениною будуть отворені з днем 15 падолиста. Крім того зголосив ся ще оден підприємець, що готов при помочи громада отворити ятки з кониною.

— **В вчерашній статї** про віче львівских Русинів вкрали ся деякі коректорскі і стилїстичні похибки, з котрих особливо одна вимагає поправки. Іменно перша резолюция в справі Вавелю має звучати: Віче Русинів столицї галицко-володимирского Королївства застерігає ся против того, щоби актови реставрациї замку на Вавели приписувано колинебудь правно-політичний характер, а особливо щоби витягано правно-політичні консеквенциї що-до рускої части краю і згідно з тим віче прилучає ся вповні до декларациї, яку в тій справі зложили репрезентанти руского народа в галицкім соймі на першім засїданю теперішної сесиї.

— **Пожарний „Сокіл" в Долпотові** коло Калуша засновано на статутї львівского „Сокола". Намісництво вже затвердило статут.

— **Дрібні вісти.** В Сабатцї на Угорщинї торговельник кіньми Михайло Ульріх убив зелїзним кийом посла угорского сойму адв. Милоша Авлевича в мести за те, що Авлевич перевів єму зле процес.

В Петербурзї убито богату Американку Людвику Провост, причім зрабовано її гроші і ріжні дорогоцїнности на суму около мілїон рублїв. Виновників поки-що не викрито.

Збори і засїданя.

Два **учительські збори** відбудуть ся в Камінцї стр. дня 1 падолиста с. р. в салї „Сокола" о 11-ій годинї перед полуднем *конференция* філії Рус. тов. пед., а о 2-гій по полудни перший загальний збір окружного відділу тов. „Взаїмної помочи", з огляду, що програми обох зборів інтересні і в камінецкім судовім окрузї належать до перших, просить ся о численну участь. Коли-б хто з інтересованих не одержав запросин і програм, зволить зголоситись по них на місци.

В **Золочеві** о год. 3 пополудни в комнатах „Рускої Бесїди" довірочна нарада в справі товариства „Взаїмна поміч учителїв Галичини і Буковини". Просить ся прибути всїх, що інтересують ся сею справою і всїх членів філії „Руского тов. педаґоґічного" в Золочеві. — *Михайло Галущиньский.*

Видовища і забави.

Надзвичайні **вечерницї з танцями** устроюють в четвер дня 2 падолиста в салях „Рускої Бесїди" у Львові товариства „Руска захоронка" і „Вакацийні оселї".

Галицкий сойм.

Конець попередного засїданя.

З суботнїшного засїданя належать зазначити еще що слїдує:

До внесеня на заснованє **рускої ґімназиї в Самборі** забрав слово пос. д-р Король і доказував конечну потребу креованя сеї ґімназиї в як найкоротшім часї. Є се несправедливостию, коли 43,000 Поляків в повітах Самбір, Рудки, Турка і Старий Самбір має ґімназию, а 223,000 тисячі Русинів названих повітів ґімназиї не мають. Основанє нової рускої ґімназиї в Самборі є тим більше оправдане, що тамошна польска ґімназия має вже 770 учеників, в чім майже половина Русинів. З тої причини одна ґімназия на дотичні повіти не вистарчає і є конечним заснованє другої ґімназиї з язиком викладним руским. „Відкликуємо ся — казав бесїдник — до тої справедливости, на яку Ви панове все відкликуєте ся. Ми не просимо ласки, але того, що нам правно належить ся". — Як вже було замічене, внесенє відіслано до комісиї шкільної.

З порядку полагоджено еще внесенє посла Шаєра о заснованє шкілок для щепленя дерев при народних школах. Полагоджено в сей спосіб, що взиває ся краєву раду шкільну в цїлим притиском, щоби при народних школах основувала огородн, і зобовязувала учителїв до научуваня дїтий садівництва.

Вкінци перемолочено еще кілька справ меншої ваги, переважно петицийних і на тім засїданє замкнено.

Нинїшне засїданє.

(38 зас., II. сесиї, VIII каденциї з дня 24 жовтня 1905).

Засїданє, дуже мляве, при незвичайно малім комплетї, розпочато ся о год. $10^1/_2$ перед пол. Передовсїм відчитано кілька петиций, внесень і інтерпеляций, почім приступлено до дневного порядку. З внесень цїкаві суть внесенє ректора львівск. унів. д-ра Глуміньского на заведенє інституциї лїкарів в ґімназиях і семинарях (сего домагав ся торік пос. д-р Олесницкий. — *Ред.*) — внесенє пос. Стапіньского, щоб „кулкам рольнїчим" давати тану саму субвенцию як тов. господарскому — внесенє пос. Томашевского, щоби підмійских учителїв Львова і Кракова перенесено до другої кляси, а учителїв Станиславова до III кл. платнї і пос. кн. Вільчкевича о поучене громад, кілько оплачують титулом процентів проволоки від незаплачених податків. (З цїлої Австриї на Галичину припадає з загальної суми 42%).

З дневного порядку полагоджено слїдуючі справи:

Справозданє видїлу краєвого в справі петициї громади м. Стрия о візволенє на побір полїцийних оплат від театральних представлень, концертів, балїв і т. п. в користь фонду місцевих убогих — відіслано до комісиї адміністрацийної.

Внесок п. Тарнавского о признанє учителям шкіл народних в Перемишли додатку з причини дорожнї — відіслано до комісиї буджетової.

Внесок п. Фрухтмана о признанє народному учительству в Стрию додатку в висоті 20% платнї з причини дорожнї — відіслано до комісиї буджетової.

Внесок п. о. Весолїньского о виєднанє з дорозї закона заказу отиранє шинків і продажи трунків в неділю і католицкі сьвята — відіслано до комісиї адміністрацийної.

До мотивованя сего внесеня забрав слово пос. Вільчневич і в довшій, з жаром виголошеній промові домагав ся корисного полагодженя свого внесеня. Се є тим більше потрібне, що край має тягнути доходи з шанків, отже треба поставити загати, щоб з тим не лучило ся надужите. За внесенем промовляє рух антиалькоголїчний цивілїзованої Европи — а ще більше інтерес простого народу, котрий на відпустах і в сьвята запиває ся та попадає в деморалїзацию. Найбільше арештантів виказують арешти в неділю і сьвята і то з низших верстов населеня, а причиною тої сумної появи є як-раз шинкованє в неділї і сьвяточні днї. Внескодавець взиває своїм внесенем правительство, щоб в змислї єго домагання видало новелю до закона промислового.

Дальше полагоджено:

Внесок п. Поточка в справі внесеня мит на дорогах і мостах краєвих — відіслано до комісиї дорогової.

Внесок п. Филипа Влодка о звільненє від оплати податку консумцийного господарів при продажи мяса з худоби дорізаної в конечности — відіслано до комісиї правничої.

Справозданє видїлу краєвого о удїленю видїлови повітовому в Сяноцї концесиї до побираня мостичних оплат від перевозу громадского I кл. через Сян межи Тиравою сільною а Мриголодом — полагоджено згідно з бажанем повіту.

Справозданє комісиї буджетової о замненю рахунків фондів краєвих за рік 1904 — принято з тим, що надвишку з фонду за рік 1904 в квотї 254.506 К вставляє ся до буджету на рік 1906.

Год. 1-ша — засїданє тревае дальше.

Замітки.

Послїдних кілька засїдань сойму є прямо марнованем часу, бо засїданя суть дуже мляві, а при тім занимають ся справами, котрі мають дуже мале, або і не мають нїякого фактичного значіня. Посли тав. більшости соймової, особливо „повибирані" в сільскій курії, садять ся на всїлякі внесеня, о котрих знають, що ті внесеня підуть до коша, але ходить о те, щоб було чим зацитьвати виборців і повеличати ся, що ось то і вони „працювали" на користь людности. Особливо характеристичні суть в тім напрямі численні внесеня що-до учителїв народних, для котрих виєднує ся всїлякі додатки з причини дорожнї або і перенесеня учителїв деяких міст до висшої кляси платнї. Тота повінь внесень в справі народного учительства стає зрозумілою, коли зважимо, що народні учителї згуртували ся вже в опозицийну орґанізацию а вибори до сойму і парляменту суть вже за плечима. Числить ся отже на те, що деяких учителїв дасть ся остаточно всїлякими особистими користями перетягнути на сторону верховодачої кліки і „interes narodowy" буде уратований.

З засїданя **клюбів і комісий** заслугує на занотоване засїданє клюбу тав. демократів (посли з міст), котрий то клюб виготовив вже проект виборчої реформи з введенем V курії і помноженем мандатів з міст. Після сего проекту пята курия буде загальна і має розпоряджати 24 мандатами, а в тих по одному у Львові і Кракові. В курії селяньскій прибуде лише пять послів (з повітів Подґурже, Стрижів, Переворск, Печеніжин і Зборів) а за те в курії міст (де верховодами суть Поляки і Жиди) аж 19. З тим помноженем мандатів вносить клюб також збільшене числа членів видїлу краєвого о 2 — одного з послів пятої курії, другого з цїлого сойму. Проект внесуть демократи на однім з найблизших засїдань і зажадають, щоб внесенє переслано до окремої комісиї для виборчої реформи, з тим, що комісия має предложити своє справозданє соймови еще в сїй сесиї.

Над виборчою реформою радить також мабуть комісия правицї (так зве ся офіцияльно консервативна більшість соймова) але єї наради держать ся в строгій тайнї.

Рускі інтерпеляциї.

На нинїшнім засїданю вніс пос. д-р Олесницкий слїдуючі інтерпеляциї:

1) В справі надужитя при правиборах з курії V станиславівского виб. окр. в громадї Хоцімир.

2) В справі доповняючого вибору одного члена ради повітової в Городенцї.

3) В справі неправильностий в радї громадскій в Плотичи, пов. бережаньского.

4) В справі засудженя пароха в Гологорах за уживанє руского язика в урядовій кореспонденциї.

5) До Видїлу краєвого: о приневоленє маґістрату в Стрию до предложеня радї міста Стрия петициї Русинів міста Стрия о заснованє народної школи з руским язиком викладовим.

Календар: Нинї: Филипа (лат.: Рафаїла); завтра: Андроніка (лат.: Івана Кант.;) позавтра: Карпа (лат.: Евариста.)

Репертуар руского театру (тепер в Коломиї) — саля щадничої каси: в четвер 26 с. м. „На днї" сценїз з житя в 4 дїях М. Горкого. Абонамент I-рядний на шість вистав 15 кор. Абонамент II-рядний на шість вистав 10 кор. Початок о годинї 8 вечером.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 36.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому" ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропиґійского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в днї звич. за зголошенем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудни від 3—5.

Талановитий ученик одної з львівских ґімназий, з висшої кляси, син убогих родичів селян, не має хвилево лекциї і находить ся в крайній нуждї. Лекциї або ласкаві датки в грошах для него приймє п. Вол. Бирчак, ц. к. учитель німецкої ґімназиї у Львові, ул. Підзамче.

Свій до свого! Семко Гладюк, Іван Брик і Михайло Леськів, селяне проживаючі в Жужелю під Бельом, покривають хорошо церкви бляхою, на що могуть виказати ся найлучшими сьвідоцтвами від парохів дотичних церквей. В послїдних часах покрили они бляхою всї будинки господарскі в новіциаті СС. Служебниць в Кристинополи на найбільше їх вдоволенє. — О. К. Селецкий.

Надіслане.

Специяліст в дїточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4, I. п.

Адвокат д-р Кос

в КАПУШИ

гляде рутинованого конципієнта.

891 10—?

Адвокат Д-р СТЕФАН ФЕДАК у Львові

шукає рутинованого конципієнта

по можности з правом субституциї.

931 3—5

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пиварню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї рускі дневники.

З поважанем

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

РУСИНИ! Домагайте ся всюди **ТУТОК** **„ЗОРЯ"** **і ПАПЕРЦІВ**

оподаткованих з 5% на руский народний фонд. Кождий листок має випечатану водним друком напись. „Зоря" для відріжненя від злих наслїдувань. Цїна приступна, якість знаменита. Взірцї даром. Ласкаві замовленя покагоджую відворотною почтою.

Братя Ельстер

Львів, Охоронок ч. 9.

ПЕРША в ГАЛИЧИНІ РУСКА

торговля і рукодільня церковних знарядів із золота, срібла і бронзу

Петра Дуткевича

в Станиславові, улиця Бельведерска ч. 4

продає по найнизших цінах бальдахими, водоноси, брачні вінки, дарохранительниці, гарм. звінки, евангелія, кадильниці, кропила, кивоти, хрести, ліхтарі, вівтарики до процесиї, патериці, павуки, підставники, плащеницї, суконки, шалї.

Золочу огнево дуже тревало старі знищені чаші, по виволоченю бувають посьвящені Преосвящ. епископом в Станиславові.

Великий склад лямп на вічне сьвітло. — Зелїзних надгробних хрестів. — Всякі знищені церковні знаряди приймаю до огневого волоченя, сріблення і бронзованя. — Велика ліярня церковних звонів.

Дакую сердечно Всеч. Духовеньству і чест. Брацтвам церковним за численні замовленя і поручаюсь ласкавій памяти на будуче.

З високим поважанем: **П. ДУТКЕВИЧ.**

86 9—30

НОВІСТЬ! **ПОЗІР!** 924

„Сокільский Базар“ у Львові

видав тутки і паперці „Сокола“

1000	тутокъ з моноґрамом Сокола з корковим мундштіком	3·40 К
„	„ „ „ з ватою	2·70 „
„	„ „ „ без вати	2·50 „
„	„ гладких з ватою в пуделках	2·40 „
„	„ „ без вати „	2·20 „
„	„ „ з ватою в рульонах	2·— „
„	„ „ без вати „	1·80 „
„	„ жовтих „Майс“ в пуделках	2·20 „
„	„ „ в рульонах	1·80 „
100/100	пуделко паперців з моноґрамом Сокола	6·— „
100/100	„ „ „Ліра“	2.40 „
100/50	„ „ „	1·20 „

Цїни туток і паперців гуртовні а для купців 10% каса сконто.

Сьвітло церковне і столове

з охоронною маркою +. **М. Ц. Н. Т.** *поручає*

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“

І-а найкрасше по 172 кор. за 100 кільо.
ІІ-а дуже добре по 156 кор. за 100 кільо.
ІІІ-а добре без знаку +. М. Ц.Н.Т. по 128 К за 100 кіл.

Від сих цїн для церков 10 опусту.

Цїна І-а ІІ-а loco фабрика, ІІІ-а loco стация Львів.

830 Сьвітло наше горить ясно, не коптить і не спливає. 12-18

Заснована **1782** Заснована **1782**

Цїс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковaних цїнах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і сокоджених та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цїнники і інформациї висилає ся на домаганє оплатно і даром. 347 24—36

НАЙЛІПШИЙ

ЧАЙ

всюди можна дістати.

Головний склад у Львові

ДРОҐЕРИЯ

ЛЕШКА

Сладовского

пл. Капітульна 1.

868 8—36

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. 11 (напротив тов. Просьвіти.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолів, лїсок, шкіряних виробів, росийских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і переумериї.

Великий вибір пушок на циґарети, ґютюн, гроші і спінок з гербом Руси.

Великий вибір біжутериї. 760

По найдешевших цїнах. Без конкуренциї.

Ученик VI. кл. ґімназ. шукає лекциї на село. Зголошеня під „Ученик фільольог“ poste restante головна почта Львів 73.

Ученик VIII. кл. шукає лекциї на село. Зголошеня під адресою М. Бояковский уч. VIII. кл. ґімназ. Бучач. 1—3

Позір! Солонина дешевша!

До приватних осіб в 5-кілевих почтових кошах по 7 К 60 сот. без шкіри по 7 К 80 сот. оплатно. В 50-кілевих зелїзничих кошах по 72 і 75 кр. за кільо з Відня за післяплатою. Солонина ковбасна без шкіри дешевша. Цїни свобідно постійні. Просить ся о докладну адресу і зелїзничу стацию S. Steiner IX, Lichtensteinstrasse 121, Wien. Висилковий дім солонини, вудженини і вепрового мяса. 932 1—6

Машини до шитя і гафту

поручає від 32 лїт знаний П. Т. Публицї

СКЛАД МАШИН

ІОСИФА ІВАНІЦКОГО

механіка і специялїста

у Львові, Готель Жоржа.

Науку шитя і гафту уділяє безплатно фірма — аґентів не посилає. — Цїнники даром і оплатно. 699

МАРКО ФАЄРШТАЙН

ФАБРИЧНИЙ

СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН

у Львові, улиця Городецка, ч. 51

поручає всякі рільничі машини першорядних фабрик, а то: *сїчкарні* ріжних систем, *млинки* до *чищеня* і *мелення збіжа, кирати, молотїльнї, плуги, учепачі* і *праси до олїю* і т. п.

921 Полекші в сплатах. 4—12

Панночки вправної учительки, глядаєсь до 2 дївчат з II. і V. клясы школи народ. на цїлий рік за удержанє і умірковану винагороду. Зголошеня до Григория Нарожняка в Єзуполи. 928 2—3

Мужчина здібний до закладаня хору, так сьвітского як і церковного, мішаного або мужеского, шукає місця по дешевій цїнї. Оголошеня приймає під: poste restante К. Р. Тернопіль.

919 3—3

ЗНАМЕНИТІ ЦУКРИ фунт 80 с.
КАРМЕЛЬКІВ фунт 40 сот.

поручає:

Фабрика Трочиньского

883 **Львів, ул. Фредри.** 8—12

Гарні мешканя

в домашним здоровим харчем знайдуть П. Т. академіки і старші ученики в рускім домі по умірковaній цїнї. Приймаєсь також Панів на сам харч. О. К. ул. Скарбківска ч. 35.

708 19—?

Ученик VIII. кл. ґімназ. пошукує лекциї на провінциї. Близші інформациї під: „Diligentia 4“, poste restante Львів.

Поручаю літурґічні вина (Messweine) під моєю особистою ґарантиєю від 33 крейцарів за лїтр австрийского і від 55 кр. за лїтр токайско-самородного franco кожда стация. При замовленю прошу покликати ся на „Дїло“.

З поважанем

822 12—30 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованє. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на метал і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблицї з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Сикстуска ч 14.

ТУТКИ циґаретові з найзнаменитших паперців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Сукониць ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщенє і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю біхости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опаленє 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печенє шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекцийно-гіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порпаї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порпаї і сверблячу шкіру 70 сот. 209 57—84

СКЛАД ЦЕРКОВНИХ ТОВАРІВ

богато заосмотрений в найновійші ризи, лямпи і всїлякого рода церковні знаряди поручає

„ДОСТАВА“

товариство зареєстроване з обмеженою порукою в **Станиславові, ул. 3 мая ч. 4.**

Принимає церковні ризи до направи, чаші до золоченя в огни і відсилає посьвячені.

На жаданє виготовляємо фелони грецким кроєм (після кур. Є. Е. Впреосв. Митрополита).

Образи на полотнї і блясї до вівтарів, іконостасів, сальонів.

Другий торговельний відділ посередничить в купнї і продажи машин, збіжа яєць і т. д.

Поручає сїчкарнї, млинки і инші машини рільничі і господарскі, славні машини до шитя „Вікториа“, одинокі з рускими написями і поученями.

Принимає замовленя на вино, солонину, полотна, суперфосфати і достарчає всьо по цїнах фабричних. — Всякі замовленя залагоджує ся без проволоки.

917 Дохід на запомогу церков і народні цїли. 3—3

Навоженє лук

Жужлевою мучкою Томаса

єсть

найлїпшим і найдешевшим навозом фосфоровим під всї управні ростини. Чим більша грасть муки, тим дешевше припадає 1 вґ.% фосфорової кислоти, тому, що коштї перевозу муки високо- і низько процентової є однакові. Крім сего високо процентова мука ручить за фабрикат без заміту, підчас коли мука низькоприцентова є часто фальсифікатом.

II Бачність на знак „Зоря“ II

Ґенеральний репрезентант **„Фабрик фосфорів Томаса“** в Берлинї, **ІОСИФ КАРРАХ,** *у Львові, ул. Ягайлоньска ч. 22.*

Цїнники і обяснення даром і оплатно. 604 23—25

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу

Де Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в недїлю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що недїлї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Берґомета (в понедїлок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в недїлї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брукович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полуднем (тільно в недїлї і рим.-кат. сьвята, 1·45 пополудни (тільно в недїлї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9. і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тільно що недїлї і сьвята.
„ Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Замонакого (від 25/6 до 15/9), Осьвенцїма (від 25/6 до 15/9), Велїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,(Ворохти (від 1/7 до 30/9) що недїлї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, **2·—**, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кокавини (від 1/5 до 30/9 що недїлї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави рускої	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брукович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тільно що недїлї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тільно що недїлї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої	11·15 в ночи кождої недїлї.
„ Янова	6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9і 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята) 3·08 пополуд. (від 14/5 до 10/9) - 5·58 пополудни.
„ Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані є чорними тонкими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні біжучі їзди як також біжучі всякого ниякого рода, ілюстровані провідники, розкладки їзди і т. д. можна купити через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, площа Гаусмана ч. 9. 85

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Менецких] Коперника ч. 9.

Ч. 229. Львів середа 12 (25) жовтня 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Заторки ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	8 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Заторки. — Рукописи звертають ся лише за попередньою застереженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числить ся по 20 с. за стрічку.

Всеавстрийский хор.

Австрийскі державні керманичі давно уже здобули собі заслужену славу засніченних бюрократів, які не то, що не в силї сконструовати сяк-так путню формулу для розвязки запутаних державних питань, але які прямо не бачать того, що силою само кидає ся їм у вічи, та що, як то каже ся, і слїпий уже намацяв би. Барон Ґавч не даром оден з типових представників австрийских державних керманичів. Тому і нїчо не коштувало єго зарізикувати твердженє, що заведенє в Австриї загального виборчого і рівного виборчого права се річ для держави „небезпечна“ і не на часї. Так само в національній квестиї австрийскі правительства з тупоумним упором струса не хочуть чути нїчого про якусь основну реформу. Після рецепти всяких терезиянських штатсманів найбільша полїтична мудрість полягає в тім, щоби якось перепачкувати австрийску державну махіну з нинї на завтра, не заходячи чимало в голову, яке буде позавтра, і чи воно не принесе нових, ще більше трудностий, а тим менше журячи ся, який тому всему буде конець. І так попихана з мілини на мілину, австрийска державна нава протягає свою чим раз мізернїйшу еґзистенцию в чим раз менш приманчиву будучину. Австрийскі-ж ексцеленциї бавлять ся в ставленє хаток із карт; ведуть пертрактациї, аранжують конференциї, клеять „ситуациї“— аби перший лїпший подув полїтичного вітру обернув все те в купу дрантя, почім повтаряє ся ті самі, оклепані недорічности da capo al fine...

А тимчасом само житє многочисленних країв і народів австрийского стоипотвореня елементарною силою зачинає мостити шлях основному перестроєви держави, не зважаючи на се, чи признають єго вмістним або невмістним усякі короткозорі ексцеленциї і чи подобає ся або неподобає ся се тим, що вважають Австрию за свою домену, забуваючи, що не ніс для табаки, але табака для носа. В супереч офіцияльним енунциациям бар. Ґавча та певне в супереч єго надїям, австрийский парлямент поважною більшостию осьвідчив ся за виборчою реформою, кидаючи тим в широкі маси австрийского населеня клич, який відбив ся стотисячним відгомоном по усїх закутинах держави і лунає тепер громом від Львова до Триєсту.

Та нема мабуть красшого показчика, що властиво Австриї „єдино єсть на потребу“, як зібрані саме тепер краєві сойми. З виїмкою соймів малих країв Буковини, Країни, Побережа і Австриї горішної всї прочі сойми австрийских країв зібрали ся уже на осїнну сесию, між ними сойми найбільших країв: Галичини, Чехиї, Стириї Тиролю, Морави та Австриї долїшної. І певне не єсть се простим сутїком фактів, але навпаки становить се поважний симптом та поважним memento, коли у всїх соймах, з виїмкою лише альпейских „крайків“: Форальберґу, Сальцбурґу та Каринтиї, на порядку дня станули дві справи основного вседержавного значіня: справа виборчої реформи на основі загального і рівного виборчого права і справа розвязки національних питань законодатною дорогою.

В соймах: Галичини, Чехиї, Шлеска Морави, Австриї долїшної, Стириї і Тиролю станули на порядку обрад внесеня на заведенє загального, рівного і безпосередного права голосованя до соймів, при чім в соймах Чехиї, Австриї долїшної і Моравії — трех найвисше розвинених і найлюднїйших країв — будучина сих внесень мабуть запевнена. Характерне при тім, як ріжнородні клясовим, національним і культурним становищем сторонництва зійшли ся разом на точцї сего жаданя: молодочехи і старочехи, чеські клерикали, чеські радикали, долїшно-австрийскі антисеміти і тирольскі християньско социяльні, Русини і польскі людовцї, вкінци социялїсти усїх країв і народів. В тих таборах — сьміло можна сказати — ґрупує ся цїла Австрия, коли лишити на боцї незначні гуртки пануючих в поодиноких краях клїк.

Знов-же над розвязкою національного питаня законодатною дорогою радитимуть або радять уже сойми Чехиї, Морави і Тиролю — поза Галичиною трех найбільших країв з мішаним населенєм. На порядку обрад ческого сойму стоїть кілька споріднених внесень: правительственних, нїмецких і ческих в справі національних курий виборчих, соймових і подїлу видїлу краєвого на секциї по нациям. В Мораві квестия національних курий з комісиї виходить знова перед пленум сойму. В Тиролю на порядок дня стане в найблизшім часї справа роздїлу ради шкільної краєвої і видїлу краєвого на національні секциї. Два важні національні спори: ческо-нїмецкий і нїмецко-італїйский шукають собі в соймах краєвих формулки до виходу із теперішного невідрадного стану безнастанної борби. Лише трете з черги найбільш заострене в Австриї національне питанє — питанє польско-руске в Галичинї, брутальною насилою до часу задавлюване, завдяки штучно витвореній диспропорциї сил між репрезентациями соймовими обох народів не могло найти вислову у позитивних законодатних проєктах, тим яркійше за се відзиваючи ся в протестуючих виступах руских соймових послів.

Загальне видвигненє двох згаданих основних справ австрийскої внутрішної полїтики в так многих краєвих соймах назвали ми в горі появою вельми симптоматичною. Се-ж ясне, що квестиї, що їх однодушно видвигають між собою так ріжнородні, складом своїм відмінні і так полїтичною фізіоґномією неоднакі репрезентацийні тїла, якими є преріжні австрийскі краєві сойми, а до того квестиї, котрі так систематично виринають на так великих та ґеоґрафічно, етноґрафічно і культурно так відмінних просторах землї — як се має ся річ з просторами від Львова до Інсбруку — мусять бути квестиями засадничого, державного значіня, а до того квестиями, що давно уже дозріли до своєї розвязки.

В усїх репрезентацийно законодатних тїлах Австриї лунає клич виборчої реформи. В парляментї і в кількох соймах має він за собою фактичну більшість. В найбільш національною борбою захоплених і найбільш дозрілих краях Австриї трактує ся законодатною дорогою розвязку національних спорів, житє само з елементарною силою видвигає на всїх точках ті провідні принципи, що на них єдино може оперти ся уздоровленє держави і щастє єї народів. Не бачать і не хочуть бачити сего лише пан Ґавч, єго протектори і єго полїтичні приятелї. Течія суспільного житя переходила однак над такими слїпцями усе до порядку дневного.

Реґуляция каналових рік в Галичинї.

(Дальше.)

Що-до права риболовлї грозить крім того увасаднена обава, що через саму реґуляцию цїле риболовство виставлене є через знищенє терлиск на змарнованє і загладу.

В цїли заховання риболовлї, конечне є утворенє після фахових вказівок і під фаховим надзором відповідного числа місць на терлиска для риб та відповідних переплавів до тих місць. В тій цїли пожадана є при обходовій комісиї участь фахового знатока з обсягу господарства рибного.

Так само в цїлях виконуваня права пользованя конечне є застереженє, що на ґрунтах часово або стало вилучених з обшарів чи то польовань двірских, власних чи громадских арендованих, не може бути утворене нове право пользованя, анї власне анї арендоване. В тім напрямі пожадане буде усталенє норми, що дотеперішним управненим служити має і на дальше право виконуваня права пользованя самостійно або в дорозї аренди з їх сумежними ґрунтами, отже що перехід тих ґрунтів тревало або часово на власність фонду реґуляцийного не може зміняти дотеперішного виконуваня права того через їх дотеперішних властителїв. Вкінци подібно, як при риболовлї конечне тут є застереженє для управнених свободи переходу призначеними на се дорогами, дозору і виконуваня права пользованя в порі властивій на відповідну звіринну ловну. Отже в тім напрямі повинні інтересовані що-до удержаня права риболовлї зглядно пользованя, поставити жаданя при обходовій комісиї.

б) Над ріками розложені звичайно просторі пасовиска, які в надрічних сторонах становлять головну підставу господарства. Доки ріка неуреґульована, пливе она звичайно криволїнійним руслом, а в численних закрутах ріки суть найлїпші пійла і терла для худоби. Кромі того має худоба всюди здовж ріки приступ безпосередний до води і се є головним услівєм доброго випасу худоби.

Сей стан річи зміняє радикально реґуляция. Тут випростовуєсь русло ріки, закрути никнуть, береги стають високі і закультуровані так, що худоба не має до них приступу. Пійла і терла никнуть, а тим самим пасовиско тратить половину своєї вартости.

Щоби охоронитись перед тими некористними наслїдками реґуляциї, повинні інтересовані в замітах своїх жадати, щоби підприємство реґуляцийне власним коштом уладило для них при зреґульованім руслї ріки тілько пійл і терл, кілько було перше, і щоби відгородило ті пійла і терла від надбережної культури. В замітах належить після плану реґуляцийного означити докладно місця, в котрих ті пійла і терла мають бути зроблені, — зглядно заявити се при обходовій комісиї.

в) Не менше актуальною для громад буде справа відгородженя ґрунтів громадских, а особливо пасовиск від тих надбережних просторів, які реґуляцийне підприємство засадить ловиною. Звістна річ, що над берегами рік лежать найлїпші пасовиска громадскі. Коли тепер береги рік забере у своє посїданє реґуляцийне підприємство, буде худоба на пасовисках безнастанно входити на ті закультуровані надбережні простори і робити шкоди, а звідси повстануть великі секатури і шикани для громад і поодиноких властителїв худоби, котрі не будуть могли обігнатись від кари і тяганини. Нинї двох-трох пастушків вистарчить для цїлої громадскої худоби; опісля і десять разів тілько не вистане, хиба щоби до кождої штуки окремого держати сторожа. Щоби зарадити злому, конечно треба жадати, щоби підприємство власним коштом відграничило свої надбережні простори від сусїдних ґрунтів і пасовиск і те відграниченє в добрім станї удержувало, і те жаданє повинні інтересовані катеґорично ставити у своїх замітах, зглядно при обходовій комісиї.

г) На конець зазначую квестию найважнїйшу, а то перспективу обниженя через реґуляцию вартости пасовиск і сїножатий надбережних, а в слїд за тим упадку господарства випасового і плекання худоби в надрічних сторонах.

Над ріками, які на основі каналових законів мають бути уреґульовані, лежать найкрасші пасовиска, на котрих випасають ся рік річно десятки тисячів штук худоби.

Доки ріки суть неуреґульовані, доти стан води в платкім кориті ріки високий; а що цїла порічина має землю перепускаючу воду, тож високо стояча в ріцї вода підпливає широкі простори побережних ґрунтів і додає потрібної вогкости корінцям трави, котра дикого росте буйно і дає добре сїно знамениту пашу.

З другої сторони знов при теперішнім станї води в ріках підходить она на пасовисках в многих місцях на верх і творить численні криницї або струї, а ті малі резервоари води, розсїяні по просторих пасовисках, суть незвичайно вигідні для випасаючої ся худоби, котра в них має всюди близко воду. При нинїшнім станї річи навіть повіни, швидкі дуже з огляду на орні ґрунти, не показують такого небезпеченьства з огляду на паші, бо заносячи шутровиска намулом роблять з них на слїдуючі роки добрі пасовиска.

Якжеж може виглядати річ по уреґульованю рік?

Конець буде.

Галицкий сойм.

Конець вчерашного засїданя.

На внесенє санїтарної комісиї ухвалив сойм розширити шпиталь в Гусятинї та прибувати павільон на 40—50 ліжок і на покрите половини коштів уповажнено краєвий сойм затягнути пожичку.

Ухвалено візвати правительство, щоби з державних фондів покривано кошти, випливаючі з того, коли призначених до бранки відсилає ся до шпиталїв до розслїдженя їх здоровля.

Адміністрацийна комісия подає внесенє, щоби петициї громад о зміну ловецкого закону відослати до краєвого видїлу. П. Стапіньский жалує ся, що справи зміни ловецкого закону, так прикрого і кривдячого для народу, тягне ся вже чотири роки та все таки нема їй кінця. Член кр. видїлу п. Пілят пояснює, що кр. видїл не покінчив єще студий над сею справою і якраз удав ся до намісництва о потрібні материяли, так що справа буде могла війти до сойму аж на наступуючій сесиї. П. кн. Чарторийский заявляє, що й сам уважає деякі зміни в ловецкім законї за оправдані; але тепер нема що дискутувати справу, скоро довідуємо ся, що на найблизшу сесию сойму кр. видїл виготовить уже проєкт. Тепер треба дотичні петициї відослати до кр. видїлу, щоби скористав з них при укладаню проєкту. П. Стапіньский забирає ще раз голос і зазначує, що тепер дискусия потрібна, бо на рік, коли проєкт уже війде до сойму, не буде часу дискутувати, а треба буде принати проєкт, який він буде, щоб не відкидати разом з єго недостатками також і того, що він може принесе доброго. Бо що проєкт буде мати свої хиби, сего можна надїятись на певно. Щонебудь у нас приготовляє ся в краєвім видїлї чи анкетах, робить ся без сторін найбільше в справі інтересованих.

Після промови референта ухвалено внесенє комісиї.

Наконець без дискусиї відослано до кр. видїлу множество всїляких петиций і на тім закінчено засїданє. Наступуюче назначено на четвер.

Петициї, вручені маршалкови в понедїлок депутациєю социально-демократичного сторонництва о загальне право голосованя, передав вчера маршалок п. Бойкови, а сей вніс їх до соймового протоколу; бо маршалок сам по мисли реґуляміну не має права вносити петиций до сойму.

На чергу нарад найблизшого засїданя сойму прийде між иншим справозданє комісиї для аґрарних реформ в справі рентових осель. Комісия жадає, щоби сойм приняв до відомости справозданє краєвого видїлу з заходів около уведеня в житє закону о рентових оселях та щоби сойм вставив до буджету на 1906 р. 25.000 К на кошти урядованя краєвої комісиї для рентових осель і другі 25.000 К на першу рату для дотованя резервового фонду рентових листів — з тим, що ся сума має бути звернена краєвому фондови, скоро згаданий резервовий фонд зросте з власних доходів до висоти, достаточно забезпечуючої сповненє своєї задачі.

Збирає ся соймове польске коло, найвисша польско-шляхотска репрезентация. Лагодить ся очивидно якісь важні справи; які — поки-що не знати.

О проєктї виборчої реформи, виготовленім в польскім „демократичнім“ клюбі соймовім (гл. вчерашне наше справозданє з соймових засїдань) пише Nowa Reforma: „Коли спадкоємцї давної лївицї не могли здобути ся на тілько демократичного темперамента, щоби в імя загально-демократичних прав рівною міркою вимірити всїм синам сеї зем-

лї участь у виборах, то належало ся вже бодай взяти з сільскої курії „одіюм“ посередних виборів. — Арґументи політичної чи властиво опортуністичної натури не промовляють до нашого переконаня. Бо коли раз станемо супротив Русинів на засаді справедливости і згідного пожитя, то не потребуємо боятись їх заступників анї в соймі анї в парляменті. [Чи N. Ref. станула до Русинів на засаді справедливости і згідного пожитя“ також в недавній своїй статї в справі жадань рускої ґімназиї в Бережанах?] А поки замість курияльної системи не прийде инша, на загальнім праві виборчім оперта, наш край не скине з себе ярма консерватизму і реакциї, котра тамує єго рухи і не позваляє на розвій культурний і економічний.

Kuryer lwowski докоряє проектови демократів між иншим тим, що полишає він на дальше той сам високий цензус податковий з курії міст і з курії сільских громад, котрий значно є висший від цензу, вимаганого при виборах до державної ради, — дальше, що проект демократів затримує привілей табулярної земли в сільській курії і разом з тим кривдячу постанову що-до вірильних виборців. „Бачимо в проекті демократів — кінчить Kur. lw. — половичність, брак консеквенциї і голероване найпоганїйших дивацтв теперішної виборчої системи, котра вже до тої міри не відповідає теперішним вимогам суспільности, що не заслугує на п-пираня частинними уступками“.

Naprzód пише, що галицкі демократи оказали ся в своїм проекті ще раз тим, чим вони справдї є: евнуками. Не здобулись вони на зірване з системою привілеїв, а хотять її ще укріпити. Не жадають внесеня курії, а до теперішних чотирох кривд народу хотять додати пяту кривду, пяту курию. Двацять чотирма мандатами хотять дати народови „відчипне“. Коли баденївска пята курия збанкротувала на цїлій лінії, так що навіть клерикали, як Ебенгох, домагають ся зірваня з теперішною виборчою системою, галицкі демократи підносять тую з банкротовану пяту курию ніби свою хоругов, ніби вершок своєї політичної мудрости і своєї демократиї.

З Росиї.

Вісти, які вчера вечером надійшли з Росиї — о скілько їх нинї-завтра не здементують — суть заповідию цїлковитої зміни ситуациї політичної в користь домагань народних мас. Поминувши факти, що демонстративний страйк против думи, специяльно против виборчої ординациї до думи обхопив цїлу центральну і полудневу Росию, а Москву відтяв від цїлого сьвіта, маємо нинї, неожидану, але все таки сензацийну вість, що Вітте іменований президентом кабінету. Сей факт мусить бути наслїдком переміни комітету міністрів в одноцїлий і солїдарний кабінет. За сею вістию прийшла друга, що реченець скликаня державної думи відрочено о два місяцї, що зредаґований Булиґіном, а принятий царем і оголошений закон о думі відкинено та що має бути зредаґований новий закон о думі.

Хоч би сї послїдні вісти поки що не справдили ся, то все таки само іменоване Віттого президентим міністрів, о скілько сїй номінациї приглянемо ся на тлї теперішних подій в Росиї і на тлї того, що Вітте ставив за услівє принятя сеї гідности, можемо з всякою певностию заключити, що міродатні круги Росиї рішили ся знов уступити перед напором публичної опінії, рішили зробити оден крок дальше на дорозї демократизациї державної машини.

Звісна річ, що коли тілько перша чутка пішла про се, що Вітте має бути покликаний на становище міністра і то начального, говорено, що Вітте годить ся приняти сю гідність під услівєм, що: 1) комітет міністрів буде переміненний на міністерский кабінет після західно-европейских взорів; 2) державна дума одержить законодатну власть; 3) виборча ординация до думи буде змінена і оперта на ширших підставах, так щоби до участи в законодавстві були дійстно допущені народні маси.

Рівночасно з тим, як вели ся переговори з теперішним президентом міністрів, розпалів ся майже в цїлій Росиї величезний страйк, при акомпаняменті атентатів на орґани державної власти. Страйкови дав непоборимy майже силу страйк персоналу желїзниць. Майже на всїх лїниях російских і українських ґуберний застрайкували не лиш робітники, машиністи і кондукторы, але і всї урядники руху, бюрові і телеґрамісти. Специяльною цїлию сего страйку є відрубане всїх головних міст від сьвіта. Що-до Москви, се вже вчера вповні повело ся. Желїзницею до Москви нїхто не може дістати ся, нї з неї видобути ся. Як сей страйк потрезає пару днів, то населеню Москви прийде ся хиба з голоду вмерти. Невідступним товаришем таких страйків суть масові віча, уличні демонстрациї і бійка з поліциєю, жандармами і військом. І дійсно в цїлій Росиї радять віча, демонструють, бють ся з військом. В Харкові демонстранти привитали атакуючих їх козаків петардами! Атентати на житє орґанів власти на дневнім порядку в кождім місті.

Цїлий сей страйк має характер політичний, він є демонстрациєю против думи, сеї карикатури народної репрезентациї, демонстрациєю против шкандальної ординациї виборчої. Правда, що страйкарі і демонстранти — о скілько вони належать до робітничої маси — домагають ся заведеня 8-годинного дня робучого, однак у всїх резолюциях ухвалюваних на вічах страйкарів, перше місце займає резолюция з жаданем зміни думи на дійсно народний парлямент. Між окликами демонстрантів найголоснїйше чути оклик: „Проч самодержавє! проч дума!“

В хвили, коли цїла Росия демонструє против думи, коли ся демонстрация страйками здержала всякий рух в державі і викликує цїлковиту анархію, в тій самій хвили чуємо про віддане керми державою в руки чоловіка, котрий так само є противником сеї думи, котрий так само як зревольтовані маси домагає ся зміни думи на конституцийний парлямент. Як правдиві суть вісти, що прийшли до нас рівночасно з вістию о іменованю Віттого президентом міністрів, то здаєсь аж тепер сповнить ся головне бажанє народів Росиї — Росия дістане західно-европейский парлямент.

Телеґрами.

Варшава. Вчера рано застрілено на улици двох жовнїрів поліцийних. Нинї мають застрайкувати робітники двох лїний желїзничих, що виходять з Варшави на полудне.

Москва. Страйкарі попсували оден водопровід, так що кілька дїльниць міста не має води. В Курску порішено здержати почтовий і телеґрафічний рух. Страйкарі обсадили почтовий і телеґрафічний уряд.

Петербург. До страйку желїзничих робітників прилучили ся портові. Експортери вислали до міністра комунікаций просьбу, щоби старав ся вплинути на закінчене страйку, бо нагромаджені на стациях товари псують ся, що буде причиною величезних страт. З Катеринослава прийшли телеґрами, що страйкарі задержали всї поїзди. Положенє грізне, бо брак війска для охорони.

Харків. Робітники зрабували омогди склади оружя і узброїли ся. Дневники не виходять. Деякі пекарнї здемольовано, в инших працю здержано. Вже вчера давав ся відчувати брак хлїба і живности.

Петербург. Говорять, що в. князь Володимир рішив ся обставати при резиґнациї з команди ґвардиї і виїхати за границю. Царский рескрипт з доказом довіря царя до Володимира і з розширенєм компетенциї єго власти, хоч вже був видрукований, цар казав в послїдній хвили відложити.

Харків. В понедїлок відбули ся тут збори при участи 20.000 робітників, студентів і міщан. Коли надійшла кіннота і зачала народ розганяти, демонстранти зачали стріляти до війска з револьверів і кидати петарди. Війско дало дві сліпі сальви і одну остру. По обох сторонах богато осіб ранено.

Петербург. В костромскій ґубернії віче з 3000 хлопів ухвалило не брати участи в виборах до думи, бо не уважають єї за правдиву репрезентацию народну. Хто взяв би участь в виборах, того будуть уважати за зрадника і ворога свободи народу. В Кременчузї відбуло ся кілька віч, на котрих порішено бойкотувати державну думу.

Катеринослав. Ученики середних шкіл не хочуть ходити до шкіл і устроюють публичні демонстрациї.

Рига. Тут застрілено на улици старшого ревірового Рамета і заштилетовано наставника балтийскої фабрики ваґонів. Віче студентів поліция і козаки розігнали в брутальний спосіб.

Москва. Начальник поліциї бар. Меден одержав димісию. Причиною має бути брутальність поліциї в часї похорону Трубецкого. Щоби утихомирити роз'ярене населенє міста, правительство жертвувало начальника поліциї.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска криза.

Будапешт. Нинї має бути оголошена проґрама правительства. Рівночасно має уконституовати ся нове сторонництво правительственне. Міністер рільництва мав сказати, що Февраврий буде тепер старати ся позискати для себе більшість в соймі. Як єму се не поведе ся, то на весну розвяже сойм. Як і нові вибори не дадуть єму більшости, то він тогди отверто возьме ся до насильств.

Міністер внутрішних справ засистував ухвалу пештеньского комітату, взиваючу оподаткованих, щоби до комітатової каси складали оплати на евентуальне відшкодоване урядників.

Сойми.

Прага. Вчера відбула ся в соймі дискусия над наглим внесенєм Молодочехів о заведенє загального голосованя. Подлїпан і Крамарж промовляли за внесенєм. Аґрарист Прашек противив ся загальному голосованю, а становище Молодочехів в сїй справі назвав комедиєю. Внесенє відіслано до комісиї.

Берно. Німець Фукс зголосив нагле внесенє о зміну ординациї виборчої до сойму. Фукс заявив, що хоч Німцї суть за загальним голосованєм, то все таки гадають, що рівне і загальне право голосованя принесло би з собою велике небезпеченьство під национальним зглядом. Чех Странский промовляв за загальним голосованєм, а репрезентант великої посїдности Скене против.

Зальцбурґ. Внесенє Штельцля о загальне голосованє відіслано до комісиї. Візвано видїл краєвий, щоби звернув ся до правительства з жаданєм, аби не згодило ся на жаданє ріжних міст отвореня границь Росиї і Румунії для імпорту худоби і мяса до Австриї.

Цельовець. Сойм ухвалив візвати правительство, щоби не увзглядняло жадань міских репрезентаций Берна і Цельовця о отворенє для худоби і мяса границь Росиї і Румунії.

Чернівцї. Вчера отворено сойм. П. Василько зголосив нагле внесенє о заведенє загального голосованя до сойму. Внесенє мотивували Василько і Штравхер. Наглість відкинено 17 голосами против 11.

Інсбрук. Перед соймом відбула ся демонстрация робітників за загальним голосованєм. Депутацию робітників в сїй справі приняли маршалок краєвий і намісник.

Сербія.

Білград. В скупштинї відбуває ся адресова дискусия. Вчерашнє засїданє було незвичайно бурливе, а викликала бурю промова міністра заграничних справ, котрий між иншим сказав, що єму незвісні суть причини, з яких Анґлія зірвала дипльоматичні зносини з Сербією. Посол з поступового сторонництва, Николаєвич заявив, що все лихо виходить від офіцирского корпусу. Засїдник сильно атакував правительство за се, що в армії суть еще офіцири, котрі мають руки замарані кровю. Події в ночи 29 мая 1903 суть причиною, чому під зглядом понять о моральности, цїла Европа розійшла ся з Сербією. Від сеї хвилї не істнує загранична політика Сербії. Сї слова і критика неконституцийного поступованя правительства викликували що хвиля голосні протести з правительственних лавок.

Норвеґія.

Християнія. Карльштадска угода буде підписана сего тиждня, по чім буде оголошений маніфест короля Християна, в котрім він зрезиґнує з норвеґскої корони. Супротив того вибір нового короля не може відбути ся перед слїдуючою суботою.

Корея.

Ню-Йорк. Корея тепер в передодни революциї. Заговірники хочуть здетронізувати теперішну династию: жадають оголошеня не зависимости Кореї від Японії. Арештовано богато осіб. Говорять, що Японія обсадить цїлу Корею військом.

— Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальнї і орґанїзуйте курси для анальфабетів!

НОВИНКИ.

На віче! В недїлю дня 29 жовтня 1905 о годинї 1 в полудня відбуде ся в Станиславові в театральній салї товариства Монюшка **Передвиборче віче**, на котрім д-р Т. Окуневский виголосить свою кандидатсву промову. З огляду на вагу хвилї просить ся всїх духовних і сьвітских патріотів Станиславівщини о енерґічне занятє ся сею справою в своїй місцевости і доохрестности, щоби як найбільше людей, в першій мірі виборців, на тім вічу ся явило. **Всїх виборців станиславівского повіту взиває ся**, щоби дня 31 жовтня, в день вибору посла в V курії, зібрали ся рано о 7 годинї в катедральній церкві в Станиславові, де для них відправить ся Служба божа а відтак всї солїдарно підуть до голосованя. — *Станиславівский народний комітет.*

— Єще причинок до робітничої демонстрациї в справі загального голосованя. Польскі дневники, навіть напів консервативні, подають точно промову пос. Дашиньского — виголошену на авдиенциї у маршалка і намісника, але за те промову репрезентанта руских робітників промовчують цїлком, трактуючи заяву п. Ганкевича яко якийсь додаток до польскої енунциациї. З тої причини подаємо промову, яку виголосив заступник руских робітників на авдиенциї, п. Микола Ганкевич, в повній основі. Вона звучить: „Ексцеленциє! Стаю перед Вами, стаю перед головою і репрезентантатом Галицкого Сойму, щоби в імени тих мас українського люду робучого, що йдуть під стягом социялїзму, щоби в імени широких мас українського народу, що праз політичних позбавлений, що в правах політичних покривджений — зложити їх горяче і непохитне домаганє — соймової реформи виборчої, основаної на підставі загального, рівного, безпосередного, тайного права голосованя. Домаганє се стало кличем боєвим широких мас народних, не тільки у нас, але і в цїлій нашій державі; воно є найблизшою метою змагань робучого люду в його боротьбі за красшу будучність. Домаганє се таїть ся в найглибших глибинах душі народних мас; воно зросло ся з ідеєю правди і справедливости. І тому рух за реформою виборчою — такий могучий, нестриманий, непобідний; він нестримний й могучий, як хвилї рік гірских, що силу свою черпають в таємних, вічних жерелах гір, в таємних силах віковічних борів. І рух сей за рівним правом для всїх має далекосягаюче значінє; він животворний для цїлої суспільности, для цїлого краю. Се горожанином свого краю, своєї суспільности, свого народу хоче стати безправний доси політично гельот; се о співучасть в культурній праци, в суспільно-політичнім житю боре ся безправний люд. І в хвили, коли таємне дрожанє переймає весь сьвіт від краю до краю; в хвили, коли сонце свободи в крівавім блеску сходить за кордоном; коли спадають кайдани з польского народу; коли свитає день правди і волї для нашого українського народу за кордоном — нехай політична воля забиєне і у нас, в нашім краю, для широких мас українського народу! Нехай край наш стане забороном волї! Нехай голос робучого люду українського, нехай голос його репрезентантів з вольної трибуни соймової нашого краю звенить воскресним зазивом і бє в серця наших братів, наших земляків за кордоном! Самосьвідомий люд робучий — се в теперішну добу історичну двигач поступу і волї, — се борець за красшу будучність цїлого загалу, за волю і самостійність свого народу, за гармонію міжнародну, основану на рівнім праві для всїх! І в імени широких мас того люду складаю перед Вами, Ексцеленциє, їх домаганє соймової реформи виборчої, основаної на підставі загального, рівного безпосередного, тайного права голосованя“.

— Комітет для виборчих розбоїв урядує. В понедїлок по полудни відбуло ся у Львові засїданє повного центрального комітету передвиборчого під проводом Тадеуша Ценьского. Ухвалено затвердити представлену повітовими комітетами кандидатуру Єроніма Вержбовского, судового радника в Гамичи на посла до ради державної з V курії станиславівского округа.

— В справі отвореня церкви Преображеньскої при „Народнім Домі“ у Львові. Як звісно, від кількох лїт Преображеньска церков при „Народнім Домі“ у Львові приладжена вже настілько, що можуть відбувати ся в нїй богослуженя і фактично відбула ся там кількоденна місия оо Василиян, та відбувають ся богослуженя для шкільної молодїжи, а все таки зачинена она для публичних богослужень. Церков міска т. зв. Волоска є на нинїшні часи, де елемент руский у Львові значно збільшив ся і збільшає ся з зростом людности у Львові, взагалї зовсїм невистарчаюча. Супроти сего значна часть рускої людности, особливо з верств робітничих удає ся на богослуженє до костелів, та певно, що богато з них в наслїдок того польщить ся. Дня 28 вересня с. р. явила ся у Єго Ексц. Митрополита під проводом В. Нагірного депутация з прошенєм о заведенє правильних богослужень в Преображеньскій церкви при „Народнім Домі“, деби вірні руского обряду могли заспокоювати свої духові потреби. Депутация зложена з пп. В. Нагірного, В. Панькова, М. Шпортуна і А. Кисїля вручила Єго Ексц. Митрополитови дотичне прошенє з 900 підписами. Є. Е. Митрополит узнав потребу отвореня згаданої церкви і заявив, що починено вже відповідні заходи у правительства в цїли систематизованя другої парохії міскої, а поки се наступить, щоби призначено плату бодай для двох сотрудників при сїй церкві. Коли се буде порішене, того не можна знати, в кождім случаю не наступить оно так скоро. Дальше заявив Є. Е. Митрополит, що Преображеньска церков є приватною власностию „Народного Дому“, отже не може нею розпоряджати, хиба лиш тодї, якби сей інститут віддав єї до єго розпорядимости. В тім случаю зарядив би, щоби в тій церкві відбували ся правильно богослуженя. В кінци дорадив Є. Е. Митрополит, щоби з сею справою удала ся депутация до Совіта. „Н. Дому“. — Дня 13. жовтня була депутация під проводом д-ра Дамяна Савчака в совітї „Н. Дома“ з представленєм сеї справи. Тут одержано відповідь, що починено заходи у правительства як висше наведено, та росходить ся тілько о поперте сих заходів з сторони Є. Е. Митрополита, щоби на разї признало правительство дотацию бодай для двох сотрудників, а церков буде безпроволочно віддана до ужитку вірних, бо є цїлковито готова. Може би інтервенция наших послів до ради державної приспішила сю справу, бо она під зглядом національним тут у Львові конечна.

— В справі руских шкільних внесень в галицкім соймі умістив Kurjer Warszawski письмо зі Львова такого змісту: „З руского клюбу вийшли два внесеня. Перше о основанє рускої ґімназиї в Бережанах. З огляду на се, що торік сойм ухвалив нову ґімназию руску в Станиславові, клюб не може навіть думати, щоби сойм згодив ся на те внесенє, котре має укриту цїль: сотворити нове питанє, остре і ятряче, яке давало би руским послам нагоду до дальшої аґітациї у внутрі, а назверх до жалоб на польску „гакату“. Друге внесенє домагає ся зміни закона о викладовій мові в середних школах в тім напрямі, щоби викладова мова зависїла від процентної скількости учеників обох народностий. Се внесенє змагає до вкороченя права автономії сойму, права рішаня о викладовій мові в школах. Оба внесеня надто прозорі і соймовій більшости не остаєсь нїчо иншого, як тілько відслонити укриті їх цїли, бо зі злою вірою диспути нема“. — Річ можлива, що автор письма, передає справдїшну думку соймової русиноїдної гакати, але при тім також дуже замітне, що варшавский дневник мав чоло умістити таку допись і зсолїдаризувати ся з нею в хвили, коли російскі лїберали розпинають ся за польскими школами в Росиї...

— Ц. к. податковий інспектор в Рудках п. Суруфка — вшехпольский орґанїзатор. Єсли котрий повіт може жалувати ся на вшехпольскі вибрики, то хибань повіт рудецкий. Малисьмо колись часи „króla“ польского небщ. Янка і єго сателїта кс. Камінського; малисьмо часи маршалкованя „демократів“ Ал. Райского і оспавленого д-ра Яклїньского. Они бачили скрізь то шизму, то moskwicyzm і радикальство і допровадили рудецкий повіт (75% Русинів!) до того стану темноти, в якім находив ся до недавна. Колиж мы почали до себе приходити, коли самосьвідомість національна почала мимо „цїльности“ деп. о. М. Матковского et cons. (приятелїв повисших демократів) брати верх, і здавало ся, що от от повіт рудецкий заживе новим житєм, — наднесло до нас п. Суруфку на ц. к. податкового інспектора. І почав сей цїсарский урядник розсаджувати повіт мов вода замерзла землю. Як з рога обильности почали сипати ся у нас всякі польскі патріотичні

шопки: одні аранжовав явно ц. к. інспектор, другі потайно. По селах в 3/3 з гр. кат. населенем а в цілости з руским розговірним язиком як Конюшки сім., Загіре, Хлопчиці, Долобів, Новосілки гост., Михайлевичі, Поділці, Венькова Вишня і т. д. позаснував Kółka roln. і розділив спокійних людий на два ворожі табори. В Рудках основав Towarzystwo szkoły ludowej, відновив Sokół і своїм впливом насилував Русинів урядників податкових бути членами сих русиножерних товариств і брати активну участь в польских патріотичних „урочистосцах“, як память повстаня з р. 1831 і ин. За его ініциятивою засновано в Комарні супроти руской бурси польску, а в Рудках він сам особисто таку польску бурсу основав. Але коби то в тих польских бурсах мали приміщене тілько польскі діти: колиж бо пан інспектор вишукує Русинів зависимих від дворів і забирає їм діти до польскої бурси. Ба що більше! він тії діти, руского походженя, руских родичів, руської віри особисто записує яко Поляків rzm. kat. obrządku до школи. Ба ще щось більше! В нашій рускій бурсї в Комарні був хлопчина з Подочець, що звав ся Сурівка. Ц. к. інспектор податковий Суруфка, хлопский син з Мазурів, вмовив в батька сего хлопця, що они собі кревні, постарав ся в дворі для старого Сурівки о добрий інтерес, а молодому хлопцеви обіцяв паньску опіку аж до смерти, і батько продав свою дитину: п. Суруфка завів хлопця до польскої бурси в Рудках, записав в школї за Поляка obrz. rzm. kat., і зробив з Русина спокойнїку правдивого Поляка! Таких викрадувань руских дітий ц. к. інспектором було кілька випадів, як в Подільцях (2), в Новосілках гост. і ин. За торговлю живим товаром карають нинї дуже строго; чиж би п. Суруфцї мав сей ґешефт війти безкарно? П. Суруфка не жалує ні коштів ні труду, щоби поїхати по селах на аґітацию. Его мало коли можна застати в канцеляриї; навіть канцеляриїний персонал не знає, де він не раз находить ся. Писарі звичайно так і відправляють сторони, що п. інспектор раньше не прийшов а по полудни не приходить. Ба що більше! щоби мати можність поїхати на аґітацию, п. інспектор відбуває комісиї по дорозї в чотири очи, а певно що собі числить сонні кошта комісійні! То що ту написано, се не жадна денунциация. О тім знає ц. к. староство в Рудках на письмі, але не хоче зачіпати ся з п. Суруфкою, бо за ним стоїть гр. Скарбек і другі можні сего сьвіта. Вже минувшого року мали сего пана перенести до Ланцута, лишень кажуть впливам грабіни Скарбкової має п. Суруфка завдячити, що на місци лишив ся. Хлопи знають о тих впливах п. Суруфки, і густо часто надувають его порядно.

Недавно побив хтось в ночи на Острові Погорецкім одного ноторичного зводія „Поляка“. Сей „Поляк“ був знакомий з п. Суруфкою, бо разом будували „косьцюлок“ (за 39 нумерів против руской церкви не давно спішно побудованої вимуровано для 18 „Поляків“ косьцюлок!) А що той „Поляк“ мав зависть на п. Короляка, ініциятора будови церкви, то пійшов до п. Суруфки на скаргу. Ну і п. інспектор на тілько був неоглядний, що обстав з патріотизму за сим злодійом, вистарав ся о судові оглядини (навіть в чужім суді), споводував не тілько слїдство судове, але і жандармске — pobicie na tle politycznym — і з того вийшов „чист“, бо жандармерия вислїдила, яких приятелів має п. Суруфка, а побив того приятеля чужий чоловік. Таких анекдоток можна би много зібрати в рудецкім повіті на конто ц. к. податкового інспектора. Чи сей голос дійде до відомости Екс. п. Коритовского а особливо чи з того буде який успіх, не знаємо. Тілько ж ми мусимо напятнувати таке поведене ц. к. податкового інспектора на вічну память. Можливо, що п. Суруфцї ніхто нічо не зробить, бо як довідуємо ся, він хоче пенсйонувати ся і зістати повітовим секретарем на місци старенького п. Зброжка; але перестерігаємо завдалегідь Русинів рудецкого повіта, щоби пильнували сего пана, як до села прийде. — *Сьмідомий.*

— **Хоч одну годину мати гонор** хотів п. Куба Скульский, бувший експедитор почт і телеґрафів, теперішний член видїлу ради повітової і ц. к. ради шкільної окружної в Заліщиках, і — хоч безконфесийний — член (?!) комітету церковного в Лисівцях, приклонник „Галичанина“ і пренумератор „Руского Селянина“, махер виборчий і підприємець найріжнороднїйших підприємств в Заліщиках і поза Заліщиками і пр. і пр. Именно в громадї Лисівцях по 7-лїтнім неправнім урядованю старої громадскої ради і старшини вибрано остаточно нову раду громадску, до якої дивним дивом увійшов і п. Куба Скульский. Перед місяцем відбули ся вибори старшини громадскої і Куба Скульский хотів за всяку цїну стати війтом, хоч перед роком клав ся на свою дитину, що до виборів старшини громадскої мішати ся не буде. Коли-ж громадяни відмовили собі тої чести мати такого пана своїм „вуйцем“, тогдї Куба Скульский став просити, щоби его вибрали бодай лиш на вісім днів, потім спустив на 24 годин, а нарештї бодай на одну годину — так тільки, щоби хоч одну годину мати гонор, а він зараз зрезиґнує. Однак та ввісна вже і повседневна клятьба не вплинула на радних і они вибрали війтом кого иншого. З пересерда зробив Куба Скульский протест до староства і ми маємо повну надію, що еще знов бодай сім лїт поурядує собі старий війт, заушник п. Куби і староства. Бодай то жила галицка адміністрация! — *Скр-ий.*

— **Страйк студентів духовних академій і семинарий на Українї.** Ми вже писали недавно, що студенти київскої духовної академії демонстрацийно не явились на торжественнім актї, заявивши ректорови, що їм не потрібно торжеств, але автономії академії і корінної єї реформи. Коли розпочались виклади, студенти ходили по одному на деякі предмети, а вкінци вручили ректорови петицию о автономію і реформу академії з заявою, що доки все те не буде поладжене, они солїдарно виступають і розїздять ся. (Рівночасно так само застрайкували духовні академії в Петербурзї, Москві і Казани). В кілька днів по страйку студентів дух. академії так само застрайкували студенти київскої духовної семинариї. (Як обчисляють російскі дневники, в наслїдок такого стрейку замкнено в Росиї вже звиш двацять духовних семинарий, між ними, розуміє ся, й семинариї на Українї).

— **Українські театри.** Український театр під управою Саксаганьского все ще дає вистави в Полтаві, а знов у Києві, в театрі Бурґоне, гостить від 1. ст. ст. сего місяця укр. театр під управою Гайдамаки. Між иншими штуками представив сей театр дня 4. ст. ст. с. м. оперу „Катерина“ в трох діях, лїбрето (після Шевченкової поеми) і музика Арма.

— **Мученики за віру.** З Сеґедина (в Угорщинї) доносять, що тамошний суд військовий засудив трох вояків з 6 полку піхоти кождого на два роки тяжкої вязниці за те, що яко назарейці не хотять повнити військової служби, бо доґми назарейскої секти заборонюють їм се. Треба додати, що се вже третий засуд тих воякiв, бо дві кари, рівнож тяжкі, вже перед тим відпокутували.

— **Мясова акция.** Мимо заведеня у Львові продажі дешевого мяса провінціонального на пл. Стрілецкій і на ул. Стежковій, львівскі різники зовсїм не думають знизити цїни свого мяса, вишрубованої висоти. Супротив того маґістрат розважає зовсїм поважно проект утвореня окремих міских яток, де продавано-б мясо без визиску купуючих. Щоби улекшити проживок мешканцям міста серед теперішної загальної дорожнечі, завів маґістрат стерилїзацию вепрового мяса, легко вугроватого, і убоге населене радо его купує. Рівночасно попри отвореню яток з кіньским мясом, котрого продаж розпічне ся в половинї падолиста, заходить ся громада около отвореня яток з кріличим мясом. Продаж того мяса розпічне ся з кінцем грудня.

— **Будинок „думи“.** Петербурскі „Новости“ заперечують чутку про перебудову таврідскої палати, в котрій, як звісно, мають відбувати ся наради „государственної думи“. На поміщене думи буде побудований специяльний будинок коштом двох мілїонів рублїв, а тимчасом знаснїновно 100 000 рублїв не на перебудову, але на хвилеве уладжене таврідскої палати. Справу повірено специяльній комісиї під проводом будівничого Деружиньского.

— **Податок від собак у Львові** приносив громадї міста довгі лїта дохід ледви на 2 до 3 тисяч корон. В послїдних роках заведено докладнїйшу евіденцию собак і почали енерґічнїйше стягати дотичний податок, наслїдком чого дохід з того жерела виносив за останні два роки по 13.000 К. На основі того досьвіду громада постановила завести ще точнїйшу евіденцию собачого роду і на слїдуючий рік вставлено до буджету 20.000 К титулом доходу з податку від собак.

— **Коротше велїзниче сполучене Києва з Петербургом.** Товариство московско-віндаво-рибиньскої зелїзниці дістало недавно концесию на будову зелїзниці зі Жлобина до Києва. Від Петербурга до Жлобина вже готова. Часть від Петербурга до Вітебска (533 верст) вибудувало згадане товариство, а від Вітебска до Києва мало побудувати само правительство, однак за сім лїт побудувало (на Оршу і Могилів) лише до стациї Жлобин лїбаво-роменьскої зелїзниці (265 верст). Тепер довершене шляху зі Жлобина до Києва (300 верст) відступило правительство товариству московско-віндаво-рибиньскої зелїзниці. Будова зачнесь уже на другий рік і вестись-ме спішно. Шлях буде йти правим берегом Двіпра. Кошт будови 24,830.000 рублїв. Тепер з Києва до Петербурга ковельскою лінією мусить ся їхати 1346 верст, а на Жлобин буде 1100 верст. Посліпний поїзд їхати-ме не довше як 24 годин. Кажуть що з Києва пійде ся лінія в простім напрямі до Одеси.

— **Винагорода за військові вправи.** В Правї відбуло ся в недїлю віче около 200 резервістів, котрі ухвалили революцию, взиваючу до аґітациї, щоби домагати ся від міністерства війни винагороди з боку держави за час, страчений на військові вправи і маневри. Подібна аґітация має бути переведена у всїх краях держави.

— **Історична памятка у Львові.** Наслїдком вбурена кількох каменниць при ул. Батория і Академічній в цїли поведеня нової поперечної ул ці відкрито останок давного фортифікацийного валу, що служив між иншим до оборони міста підчас облоги Хмельницкого. Памятникова комісия, вибрана з рамени міскої ради, ухвалила виконати фотоґрафічну знимку того останка історичної бувальщини і звернути ся до дотичних будівельних підприємців, щоби при розкопцї валу звертали увагу на евентуальні викопалища.

— **Дрібні вісти.** Цїсар іменував професора VI ґімназиї у Львові, Александра Фрончевича, директором ґімназиї в Бережанах.

При ул. Марії Магдалини у Львові отроїв ся 19-лїтний друкарский складач Петро Богосевич, спроневіривши 50 корон, які дістав від одного з сусїдів до зміняня.

П. Олександер Мишуґа виступає тепер в царскій опері в Петербурзї. Критика хвалить его особливо за креацию Ионтка в „Гальцї“.

— Крил. о. Чапельский просив нас ще вчера зазначити, що у него не було курзора в справі підпису его на відозві віча львівских Русинів.

Збори і засїданя.

Звичайні загальні збори товариства „Руска Бурса“ в Стрию відбудуть ся дня 1 падолиста с. р. о год. 2 по полудни в сали „Народного Дому“ з отсим порядком: 1) Звіт з діяльности товариства за минувший шкільний рік; 2) касовий звіт; 3) вибір голови 8 членів і 3 заступників видїлу; 4) вибір контрольної комісиї; 5) самостійні внесеня членів. — Того самого дня о год. 9 рано відправить ся в міскій церкві поминальне богослужене за померших членів і добродїїв товариства. — За видїл: *о. Юліян Федусевич* голова, *о. Николай Матковский* секретар.

Видовища і забави.

Кружок забавовий товариства руских ремісників „Зоря“ у Львові (ул. Краківска ч. 17), устроює вечерницї з танцями дня 28. жовтня 1905 о год. 9. вечером, на котрі запрошує до як найчисленнїйшої участи — *Комітет.*

З товариств.

З „Народної Торговлї“. Дня 9. серпня 1905 помер в Відни Іван Станкевич, родом з Галичини, не полишивши завіщаня послїдної волї. По помершім лишили ся книжочки вкладкові нашого Товариства, котрі находять ся тепер у куратора маси спадкової субституата нотарияльного п. Оскара фон Гіршберґа в Відни III Hauptstrasse ч. 56. і на адресу сего куратора маси спадкової висилаємо виплату згаданих книжочок в готівцї. — *Дирекция.*

Померли:

— **Аристарх Крижановский**, ч. сьв. ВВ., упокоїв ся в монастирі оо. Василиян в Крехові в 28 роцї житя. В. е. п.!

Урядові вісти:

— **З епархії перемиской.** Презенту на парохію Прилуки одержав о. Меѳетий Гробельский. До канонїчної інституциї на парохію Липіє завізваний Роман Стецїв. Розписано конкурс на слїдуючі парохії: З речинцем до 30 падолиста 1905 1) Ветлина деканату балигородского, 2) Горянка дек. балигор., 3) Криве ad Тісна дек. балигор., 4) Лопінка деканату балигор., 5) Жабле мур. дек. белского, 5) Долина дек. біцкого, 7) Днїстрик дуб. дек. жукотиньского (патрона право спочиває), 8) Лімна деканату жукот., 9) Берега гір. дек. затварницкого, 10) Хміль дек. затвар. (патрона право спочиває), 11) Тарнавка дек. канчуцкого, 12) Михайлевичі дек. комарняньского, 13) Радруж дек. любачівского, 14) Крукеничі дек. мостиского, 15) Грушатичі дек. нижаннівского, 16) Улазів дек. ожешицкого, 17) Малковичі дек. перемиско-загор., 18) Хідновичі дек. перем.-загор., 19) Баранчицї дек. самбірского, 20) Влажів дек. самбірского, (патрон прив. і Еп. Ордин.) 21) Біличі гор. дек. Старо-самбірского, надання свобідного), 22 Біличі дольні, дек. старосамбірского, 23) Свидник дек. старосамб., 24) Токарня дек. сяніцкого, 25) Порудно дек. яворівского, 26) Ясель дек. ясляского. Речинець розуміє ся в сей спосіб, що поданя і найдешевше.

до дня 30 падолиста 1905 мають бути з дотичних урядів деканальних предложені Еп. Консисториї. Подання незаосмотрені потрібними закучниками передовсїм сьвідоцтвом з іспиту конкурсового як і такі, котрі би до 30 падолиста 1905 не вплинули, будуть звернені безуспішно.

МАЙСТРА-РУСИНА потреба зараз до будови нової деревляної церкви в Заставній (на Буковинї). Зголошеня приймає гр.-кат. уряд парохіяльний в Заставній.

Полїцийна льотерия, котрої вигри виставлені у Відни I. Graben 14 і своєю красою звертають на себе загальну увагу, виплачує перші три головні вигри, а то: 30.000 К, 5.000 К і 1.000 К під тими самими услівями, що доси. Тягнене відбуде ся невідклично дня 11 падолиста с. р. а льоси по 1 К можна дістати у всїх льотерийних колектурах, трафіках і конторах виміни.

Календар: Нинї: Андроника (лат.: Івана Кант.;) завтра: Карпа (лат.: Евариста); позавтра: Назаря (лат.: Сабіни)

Репертуар руского театру (тепер в Коломиї) — саля щадничої каси: в четвер 26 с. м. „На днї“ сениця житя в 4 діях М. Горкого. Абонамент І-рядний на шість вистав 15 кор. Абонамент II рядний на шість вистав 10 кор. Початок о годині 8 в. вечером.

Надіслане.

Специяліст в діточих недугах
Д-р В. Гукевич
довголїтний асистент ц. к. юбилейного шпиталю діточого у Відни 837
ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4, I. п.

Адвокат д-р Кос
в КАЛУШИ
гляде рутинованого конципієнта.
891 11—?

Адвокат Д-р СТЕФАН ФЕДАК у Львові
шукає рутинованого конципієнта
по можности з правом субституциї.
931 4—5

Читальня „Просьвіти“ в Руді (п. Рогатин) потребує спосібного інструктора нотного сьпіву до веденя хору. Зголошеня на руки Дмитра Кривого, містоголови читальнї.
915 3—6

Коперницкий і Син
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше
4185

Ученик IV. кл. гляда лекциї, бюрового занятя, у адвоката або в иншій рускій інституциї. Ласкаві зголошеня під адресою: Diligentia poste restante Перемишль.

Здоровий, домовий харч, цїна після вимагань. Скарбківска ч. 35, I. п. 757 5—5

Гарні мешканя
з домашним здоровим харчем знайдуть П. Т. академіки і старші ученики в рускім домі по умірковаїй цїнї. Приймаєсь також Панів на сам харч. О. К. ул. Скарбківска ч. 35.
708 20—?

Молодець маючи 4-ро лїтну практику купецку з гарним виписом на помічника, гляда місця в торговлї товарів корінних або до веденя крамницї на селї. Ласкаві зголошеня прошу надсилати Миколай Ткачук Городенка. 912 4—5

Півець церковний іспитований з добрим теноровим голосом, котрий може виказати ся добрими сьвідоцтвами може обняти зараз посаду Василь Мартинюк почта Куряни. 909 4—5

Панночка, сирота з увиченою IX. кл., гляда посади приватної учительки до дїтий. Зголошеня на адресу: Заряд школи в Крехові п. почта Журавно. 930 2—5

КРАКІВСКА ЦУКОРНЯ
Львів, ул. Фредра
поручає знамениті тїста по 3 кр.
882 8—12

Реньске природне вино
1 фляшка . . . . К 2·40
10 „ . . . . . „ 22·—
поручає торговля
ІВАНА БОРИСА
в Перемишли. 918

Недужі на легкі і горло, астматики і недужі на гортанку.
Хто хоче раз на все позбути ся своїх недомагань на легкі і горло, навіть найбільше упертих, як астму, кочби як застарілу і уважану на неулїчиму, нехай зголосить ся до **А. Больфского в Берлїнї** N. Weissenburgerstrasse 79. Тисячі подяк дають запоруку великої цїлющої сили его лїченя. Брошура даром.
694 7—10

Просимо зажадати
нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.
Шіц і Хаєс
банковий дім і контора виміни.
Львів площа Марийска ч. 7. (рог ул. Коперника). 780

Ученик VIII. кл. шукає лекциї на село. Зголошеня під адресою М. Боянковский уч. VIII. кл. ґімназ. Бучач. 2—3

НОВООТВОРЕНИЙ
маґазин карльсбадскої обуви
під фірмою:
Бернарда Бльоха
у Львові, ул. Галицка 14
поручає
всякого рода обув
для женщин, мужчин і дїтий, елеґантну та тревалу,
а також
правдиві російскі
Кальоші
по найдешевших цїнах.
910 3—4

Перший руский склад машин до шитя.

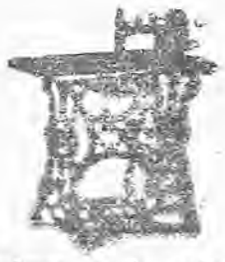

Неперевисшої доброти машини до шитя і гафту Зінґера.
Німкі від 27 до 65 зр.
Ручні від 35 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).
Воч. Священикам і ин. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженем уряду громадского.
Уклїк сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Науки шитя і гафту безплатно. Цїнники як жадає даром. 55
ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ
перед тим
Іван Ловрун
Львів, Пасаж Міколяша.

Wystawa światowa St. Louis 1904
Najwyższe odznaczenie „Grand Prix“
GLOBUS-PUTZ-EXTRACT
Globus-
wyciąg do czyszczenia
czyści lepiej, niż każdy inny środek do czyszczenia metali
47 III 47 10—9

Тягнене невідклично передпослідний тиждень.

Віденьска ц. к. поліцийна льотерия

1 льос коштує 1 К. *Перша головна вигра*

корон 30.000 корон

друга 5000 К, а третя 1000 К, за дозволом цїсаря і на домагане виграшного виплачує ся готівкою по відтягненю 10% і законного податку. — ЛЬОСИ дістати можна у всїх конторах виміни, льотерийних колектурах і трафіках.

Ц. к. бюро поліцийної льотериї находить ся у Відни, I. Schottenring 11 (в будинку дирекциї поліциї). 829 5—10

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

МИХАИЛА БИЧИШИНА

Львів, ул. Замарстинівска ч. 21 а.

Заложена в роцї 1896, принимає всїлякі направи повозів і виконує замовленя на нові повози по приступних цїнах з ґарантиєю за добрий виріб, понадто має їх на складї, а крім того півкриті фаетони і легонькі візки. Старі повози бере в коміс, або замінює за нові за евентуальною доплатою. 881 8—13

Робітню знарядів церковних

другу руску в Галичинї поручає

Василь Дуткевич

бронзівник в Перемишли.

Приймає чаші до золоченя, дароносицї, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золочене і сріблене відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, ліхтарів, павуків.

ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, Бронзівник

Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 595 40—90

Лише тоді правдивий, коли тригранна фляшка єсть замкнена нижше поданою опаскою (червоний і чорний друк на жовтім паперк.)

Доси не перевисшений!!

В. МААҐЕРА

правдивий очищений

ТРАН З ПЕЧІНКИ

(є законно обезпеченім опакованю

жовтого фляшка К. 2·—

білого „ К. 3·—

з фабрики

ВІЛЬГЕЛЬМА МААҐЕРА

у Відни.

Розслїджений першорядними повагами медичними і задля своєї легкої стравности поручений також дїтям і записуваний у всїх тих случаях, в котрих лїкар хоче досягнути скріпленя цїлого орґанїзму, іменно грудей і легких, збільшеня ваги тїла, поліпшеня соків, а також взагалї прочищеня крови.

Дістати можна в найбільшій части Аптик і Дроґерий австро-угорскої Монархії. 902 2—18

W. MAAGER,

WIEN, III./3., Neumarkt 3.

Против наслїдувань заряджує ся судове слїдство.

Знаменито прасоване біле

дістає ся легко і певно при помочи

СРІБЛИСТОГО КРОХМАЛЮ

Фріца Шульца jun. Акц. тов. Еґер і Липско.

Правдивий лише з охоронною маркою „GLOBUS“ і „ЗЕЛІЗКО“.

Можна дістати всюди в картонах.

451 13—28

Що року горять хлопскі мілїони неасекуровані!

„ДНІСТЕР“

Товариство взаїмних обезпечень у Львові (ринок 10) одиноке руске Товариство асекурацийне обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу на случай пожежи. По пожарі виплачує „Днїстер“ зараз відшкодованя; оцїнку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 лїт виплатив „Днїстер“ відшкодовань в сумі 5 мілїонів 340 тисяч корон.

Фонди „Днїстра“ виносять (з кінцем р. 1904) суму 1,183.874 кор. і уміщені суть в цїнних паперах.

В „Днїстрі“ єсть обезпечених більше як 300.000 будинків. На покрите хат черепом дістають члени „Днїстра“ позичку в Товаристві кредитовім „Днїстер“.

Полїси „Днїстра“ приймають ся при всїляких позичках в Банку краєвім, касах ощадности і касах сиротиньских.

Чистий зиск по скінченім роцї звертає ся членам, в лїтах 1901—1904 звернув „Днїстер“ членам 284.857 кор., (за лїта 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премії).

Аґенциї „Днїстра“ находять ся в всїх містах, і більших селах і треба подавати обезпечене через аґентів; господарі письменні повинні старати ся о аґенциї „Днїстра“ в таких сторонах, де инші аґенти „Днїстра“ не роблять. Аґенти „Днїстра“ заробили вже *провізиї 662.807 корон.*

На житє обезпечайте ся тілько через „Днїстер“ в Товаристві краківскім; свою провізию від сих обезпечень дає „Днїстер“ *на рускі добродїйні цїли.* 34 20—26

„Днїстер“ припоручили Превосв. Епископ. Ординарияти.

Стережіть ся огню і асекуруйте ся в „Днїстрі“!

Покрадене або згоріле (хоженка) можемо (можемо)

ПЕРША в ГАЛИЧИНІ РУСКА

торговля і рукодїльня церковних знарядів

із золота, сріблa і бронзу

Петра Дуткевича

в Станиславові, улиця Бельведерска ч. 4

продає по найнизших цїнах бальдахими, водоноси, брачні вінки, дарохранительницї, гарм. звінки, евангелїя, кадильницї, кропила, кивоти, хрести, ліхтарі, вівтарики до процесиї, патерицї, павуки, підставники, плащеницї, суконки, шалї.

Золочу огнево дуже тревало старі знищені чаші, по визолоченю бувають посьвящені Преосвящ. епископом в *Станиславові.*

Великий склад лямп на вічне сьвітло. — Зелїзних надгробних хрестів. — Всякі знищені церковні знаряди приймаю до огневого золоченя, сріблення і бронзованя. — Велика лїярня церковних звонів.

Дякую сердечно Всеч. Духовеньству і чест. Брацтвам церковним за численні замовленя і поручаюсь ласкавій памяти на будуче.

З високим поважанем: **П. ДУТКЕВИЧ.**

863 10—30

УЧИТЕЛЬ

орган руского товариства педаґоґічного двотиждневник педаґоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Прекумерата річна 5 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

Маґазин Футер

М. А. АВГУСТИНА

у Львові, ул. Театральна ч 7

(напроти головного входу до костела катедрального)

поручає всякого рода

футра, ґарнїтури, шапки, верхи до футер і пр.

БОА

в ріжних форматах і гатунках у величезнім виборі.

Цїнники на жадане даром і оплачено. 856 2—6

Фабрика цементових виробів

ҐРАФА ГЕНРИКА СТАРЖЕНЬСКОГО

в Гнїздичеві

виробляє *патентовані цементові дахівки,* ріжнобарвні, ґлязуровані і неґлязуровані в ріжних форматах. *Цементові помости* і *хідники* в ріжних барвах і взірцях. *Перепусти* і *рури* у всяких розмірах. *Жолоби* і *норита* в довільній довготї. *Комини, сходи, нагробники, граничні стовпи* і взагалї всякі роботи, що входять в обсяг цементового промислу.

Телеграми: **Фабрика „Гнїздичів, Кохавина“.** Почта і зелїзниця в місцї. 853 2—20

Цїни умірковані. Цїнники і кошториси даром і оплатно.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в недїлю і сьвята), Деятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що недїлї і сьвята) Керевмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Верґомета (в понедїлок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в недїлї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·10**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полуднем (тілько в недїлї і рим.-кат. сьвята, 1·45 пополудни (тілько в недїлї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9. і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що недїлї і сьвята.
„ Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Замостяного (від 25/6 до 15/9), Освєнцїма (від 25/6 до 15/9), Велїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8), Ворохти (від 1/7 до 30/9) що недїлї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, **2·—**, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що недїлї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави рускої	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що недїлї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополуднем (тілько що недїлї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої	11·15 в ночи кождої недїлї.
„ Янова	6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята) 3·08 пополуд. (від 14/5 до 10/9) 5·58 пополудни.
„ Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані є чорними тонкими; поїзди нічні є замкнені звіздою. Пора нічна триває від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди на часом білети всякого низшого рода, інвентовані провідники, розкладу їзди і т. д. можна купити через цїлий день в міжнім бюрі ц. к. державних зелїзниць, площа Гаусмана ч. 9.

П. Т. Господинї!

Прошу при закупнї меблїв, матерацїв, колдер і т. п. домагати ся вистілки з вати д-ра Бішофа, котра є хемічно відчищена і зладжана против молїв, блощиць і всяких насїкомців, що гнїздять ся в тапицированих меблях. Тонкий поклад сеї вати хоронить меблї від всякого хробацтва. Аркуш вати д-ра Бішофа величини 80/220 цм коштує лише 1 зр. Висилка 4 аркушів оплачена. Відпродуючим рабат. Кожда пачка вати заосмотрена охоронною маркою і підписом д-ра Бішофа, на що треба звертати пильну увагу. Виключна продаж для Галичини і Буковини в складї колдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, Коперника ч. 5.

Матераци чисто волосїнні обложені ватою д-ра Бішофа є цїлком певні перед блощицями, молями і т. п. незвичайно елястичні, мягкі, тревалі, поручаю їх яко знаменитість хорим; відповідно до ваги і якости коштують по зр. 18, 20, 24, 26, 28 до 35 зр. 3 подушки; ті самі матераци без вати д-ра Бішофа значно дешевше. — Матераци з морскої трави обложені ватою д-ра Бішофа, по зр. 40, 50 і 52 за 3 подушки. — Старі тверді матераци волосїнні перероблюю і обкладаю ватою д-ра Бішофа можливо найдешевше. Матераци пружинові з подвійним підкладом вати д-ра Бішофа по зр. 22 від мішка, без вати 18 зр. Вовняні колдри, обложені ватою д-ра Бішофа, абсолютно певні перед молями від зр. 8, 10, 12 до 15. Звичайні колдри від зр. 3·50, 4·50 і 6·50. Оксамитні колдри, спід з гарної французкої сатини з обох сторін до ужитку по зр. 14, 15, 18 до зр. 3·. Колдри на пуху з обох сторін по зр. 14, 15·50, 20 до зр. 40 поручає специяльна робітня колдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, Коперника ч. 4.

636 2—10

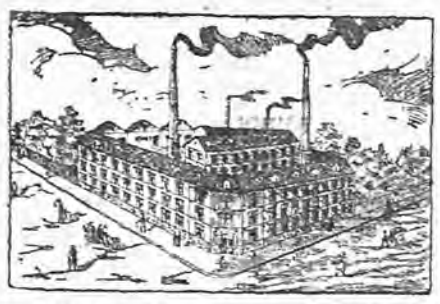

ПАРОВА ФАБРИКА

ЧЕКОЛЯДИ, ДЕСЕРОВИХ ЦУКРІВ, ГЕРБАТНИКІВ І ОВОЧЕВИХ ПЕРЕТВОРІВ

Д-ра Івана Рукера і Спілки

(Командитової Спілки)

ФАБРИКА: *ул. Замарстинівска ч. 21.*

ЛЬВІВ

ГОЛОВНІ СКЛАДИ: *ул. Кароля Людвика 3, пл. Голуховских ч. 9*

поручає свої вироби виключно краєві а то:

Чеколяди в найлїпших родах помадкові, сметанкові до їди і вареня.

Десерові цукри всякого рода, цукорки надївані, атласівки, анґлїйсві Roks-Drops.

Варшавські гербатники в кільканадесять родах, тортики, нуґати, ґрилярі, макаронники, медівники і т. д.

Овочеві перетвори компоти, конфітури, мармоляди, сиропи і кандизовані овочі.

Специяльности фабрики: Tatra-Milk чеколяда, помадки у всяких родах: лїкерові, масові, марципанові, чеколядсві і ґаляретові, кармельки всякого рода, російскі, кавові, варшавскі, напомітанки, Langues de chats (котячі язички), крокети.

Найбільший вибір бомбонерок, кошичнів і принагідних кармельків є ріжних цїнах.

Замовленя з провінциї виконує ся відворотно! 89 3—3

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарнї Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 230. Львів четвер 13 (26) жовтня 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток видає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 6 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім заплаченєм. — Рекламациї неспечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числить ся по 20 с. за стрічку.

Положенє на Буковинї.

Позавчера вібрав ся буковиньский сойм на осїнну сесию під цїлком відмінними авспіциями, ніж се мало місце ще в сесиї минулій. „Вільнодумний Союз“, до якого належали Русини, румуньскі „демократи“ та поступові Нїмцї і Жиди, з кінцем минулої сесиї розбив ся через зраду румуньских „демократів“, а затим і уґруповане сторонництв соймових рішучо змінило ся. Через перехід румуньских „демократів“ на сторону румуньских і вірмено-польских консерватистів та „християньских“ Нїмців витворила ся нова більшість, крайно ворожа національним змаганям Русинів. Таким зворотом закінчила ся минула сесия соймова, а доповняючий вибір в сторожинецкого округа, де руский кандидат перепав несподївано значною меншостию, вказував, що ворожнеча заострює ся до небувалих передше на Буковинї розмірів. Все, що було чужого і консервативного, злучило ся при сїм виборі для поваленя руского кандидата з небуваною солїдарностию, при чім буковиньскі москвофіли, о скілько могли по своїм мізерним силам, заслугували собі пильно нікчемну славу Ефіяльтів. Серед такого заостреня зійшов ся знов буковиньский сойм.

Нову соймову сесию, що розпочинає ся серед так замітних, а для Русинів так неприхильних обставин, стрічає черновецка „Буковина“ довшою вступною статею під заголовком „Нова доба“, з якої подаємо отсе що замітнїйше:

„Супротив зростаня давної меншости — пише „Буковина“ — в теперішну реакцийну, волоско-вірмено-польско-христ.-нїмецку більшість остають руські посли, які з давна придержувались одні на Буковинї демократичних принципів, тепер в меньшости разом із гуртком послів нїмецких і жидівских, що утворили клюб міский. Із зміною фактичних обставин полїтичних в краю, задокументованих посередно головно послїдним вибором доповняючим до парляменту, стратив також рацию істнованя давний найбільший клюб соймовий „Вільнодумний Союз“. Він же й справдї вчера розвязав ся. Наші посли творять тепер самостійний клюб руский, а прочі члени „Вд. Союза“ (д-р Штравхер, д-р Вайденфельд, д-р Тітінґер, д-р Скедль і Ланґенґан) самостійний клюб міский. Треба-ж одначе зазначити, що сей послїдний роздїл не наступив ізза якоїсь ворожнечі між обома сими ґрупами „Вд. Союза“; навпаки зносини між поодинокими членами обох сих ґруп, як також і самих ґруп, будуть і на будуче як найлїпші, повні прихильної учинности“.

Переходячи дальше до причин, задля яких розбив ся „Вільнодумний Союз“ — „Буковина“ пише:

„Основою „Вд. Союза“ було полишене кличів ненависництва віроісповідного й національного, а за те полишене свобідної працї поодиноким ґрупам послів над піднесенєм своїх народів... Сю високу цїль „Вільнодумного Союза“ зрозуміло богато союзників одначе так, що їм вільно буде робити, що лиш забажають і то коштом нашим, та що ми ради утримання союзників покинемо дальшу культурну й орґанїзацийну роботу около нашого селяньства. Так порозуміла „Вд. Союз“ передовсїм переважна, коли не вся, частина провінціонального жидівства, для якого — се треба сконстатувати отверто — наші читальнї, „Січи“, каси та крамницї стали сїмю в оцї. Загал Жидів сїльских не дорів таких своїх провідників, як в першій мірі довголїтний наш друг д-р Б. Штравхер. Із того вийшло таке, що жидівскі посли йшли разом з послами рускими, а сїльскі Жиди — як показали послїдні вибори — пішли майже одноцїльною лавою проти нас. Через дальше істноване „Вд Союза“ члени клюбу міского тільки тратилиб мир у своїх виборців, які заняли вороже становище проти Русинів, а се не лежить хиба в інтересї публичної справи. Розірване спільности клюбової із теперішним клюбом міским розвязує руки також нашим послам, які мусїли в богато разах виступати із зменьшеною енерґією проти сїльских лихварів і визискувачів, щоб не сковано зараз закиду, що ось то наші посли виступають, проти жидівского народу, чого нїколи не було й не буде. Те саме відносить ся у великій мірі до обох послів нїмецких, що були у „Вд. Союзї“, тодї коли весь нїмецкий загал пішов за криком ґерманїзаторів і з пос. Відманом на чолї голосить прямо загладу нашим змаганям!...“

„Вступаючи у „Вд. Союз“, полишили рускі посли справи власні на другий плян, дбаючи передовсїм о добро цїлого краю. І вийшло таке, що весь час істнованя „Вд. Союза“ спільники визискували по більшій части на те, щоб скріпити свої позициї, тодї як Русини, хоч були в більшости, не клали із свого боку для сьвятого спокою майже нїяких національних домагань. Помимо того дійшло до сего, що нинї проклямовано „сьвяту війну“ проти Русинів, мабуть тому, що вони не зуміли достроїти ся до загально-краєвої корупциї й деморалїзациї. В виду сего рускі посли не бачуть нїякої причини до надмірного посьвячуваня для цїлого краю, занедбуючи справи власного народу, в якого орґанїзациї виказали послїдні вибори значні недостачі. Із хвилею утвореня окремого руского клюбу зачинає ся перервана на якийсь час давна робота руских провідників около свого народу. А роботи тої є безкіч, надто майже нема поля публичного житя, на якім би Русини, як нация не були болючо покривджені. Оглядатись на те, що добуте того, що нам належить ся після всякого права, вийшлоб на зменшене несправедливого стану посїданя кого небудь, не маємо нїякої причини, тим більше, що вороги радіб нї більше, нї меньше тільки вмести нас із лиця землї. Швидке переведене власної реорґанїзациї безвинна робота культурно-економічна, праця під високо піднесеним власним національним прапором повинні надто борзо показати ворожому наїздови, що vana sine viribus ira...“

Так отже руский клюб соймовий на Буковинї в дійсности остане ізольованим, бо і з наведених слів „Буковини“ можна заключати, що все таки між ним а т. зв. клюбом міским (поступові Жиди і Нїмцї) суть деякі супротилежности, які не позваляють їм оставати дальше в трівкім союзї та які вимагають для обох ґруп свободи рукі.

Такого фіналу усьої акциї з т. зв. „Вільнодумним Союзом“ можна було з гори надїяти ся, коли лише сотворена сею акциєю ситуация на Буковинї стала невигідною для буковиньских польско-вірменьских шляхтичів, а ще більше для шляхоцко-польскої полїтики в Галичинї. Зріст демократичних струй на Буковинї, значне двигнене Русинів а за се зведене буковиньских Поляків на дальший плян мусїли викликати чимале негодоване у польских полїтиків з Галичини, а навіть значне занепокоєнє задля евентуального впливу Буковини на Галичину. Мати під боком край, де Русини мали би можність свобідного розвитку і котрий був би ярким контрастом супротив Галицкої Руси, стогнучої під обухом славетної польскої господарки, а до того мати о межу від Галичини сильний осередок руского національночо житя та демократичного і справдї конституцийного ладу — се перспектива, якої для панів-Поляків нїяк не мож було назвати принадливою і котру вони — розуміє ся — на всякий спосіб мусїли віддалити в неозначену будуччину. Коли отже на Буковинї скоро скінчила ся ера „Вільнодумного Союза“, а натомість знова сконструовано румуньско-польско-реакцийну більшість против Русинів, так спружиною, укритою за плечі правительства, були там галицко-польскі верховоди і їм мають буковиньскі Русини в першій мірі завдячити так неприхильне тепер становище правительства, як і силенє антіруской коаліциї.

Буковиньскі Русини проявляють нераз з полїтиці і загалом в національних справах певний провінціональний партикуляризм. Зависимість полїтичного курсу на Буковинї від підшептів і прямих галицких Поляків повинна однак бути для них вказівкою повної спільности наших національних інтересів по обох боках Черемошу та повинна на будуче спонукувати буковиньских Русинів шукати тїснїйшого зближеня до Галичан для поборюваня спільних ворогів. Буковина сама єсть за малим краєм, аби єї „полїтичний курс“ міг виробльовати ся та держати ся самостійно, без огляду на посторонні, позакраєві сили. Як буковиньскі Поляки найшли підмогу у впливах галицких Поляків по канцеляриях віденьских ексцеленций, так буковиньскі Русини мусять шукати близшого полїтичного контакту з Галицкою Русию.

Се послїдне тим більше вказане, що вигляди, які зарисовують ся мабуть на довші роки для буковиньских Русинів, цїлком не заповідають ся відрадно. На буковиньску Русь надходять — як з усїх познак можна вносити — роки тяжких проб, часи серіозної борби о національне істноване. Період, коли можна було основувати полїтику на зручним кокетованю з правительством і на вигідних компромісах, не минув для Русинів — що правда — безкористно, але се треба сконстатувати — уже скінчив ся і мабуть нїколи єму уже не вертати. З румуньского боку зачинає ся сьвідома національна масова аґресия, а Нїмцї і Поляки теж розуміють добре, що їх ратунок в тім, аби на спілку з Румунами задавити розвиваючих ся скоро Русинів. Супротив того і Русинам відчиняє ся до виходу із положеня і до красшої будуччини лише оден шлях: шлях демократично-опозицийної і принципіяльної полїтики мас — а не одиниць.

„Буковина“ дуже добре в своїй статї зазначує отсю потребу — шукати опори для руской національної полїтики в народній, мужицкій масї, та цїлком оправдано накликує до орґанїзациї народних сил і осьвідомлюваня полїтичного руских народних мас. „Буковина“ ударила тут як-раз в найвідповіднїйшу струну. Справдї — полїтичного осьвідомленя буковиньско-руским народним масам брак і в тім зглядї перед буковиньскими Русинами отвирає ся велике поле працї, — поле, яке мусить бути скоро оброблене, коли Русини на Буковинї не хочуть дати випередити ся Румунам в полїтичнім виробленю народу.

Реґуляция каналових рік в Галичинї.

(*Конець.*)

Реґуляция поглубить корито ріки, через що стан води в ріцї обнизить ся і вода не буде вже підпливати під пасовиска в висотї спосібній викликувати буйну веґетацию супротив чого заходить обава, що пасовиска висхнуть і стануть значно менше видатними.

Так само заходить обава, що в наслїдок поглубленя корита висхнуть і ті малі резервоари води розсїяні по пасовисках, а в многих місцях навіть студнї в селах, котрі в значній части засилювані суть зашкірною водою з ріки.

Обава тая хоч заступники реґуляцийних властий нинї єї зовсїм виключають, не є безпідставна, бо суть прецеденси, котрі її виправдують.

Так прим. в Журавенщинї, де реґуляция Днїстра на основі давнїйших законів вже від довших часів переводить ся, ствердили сей сумний результат реґуляциї властителї прибережних пасовиск; їх пасовиска по реґуляциї суть о много менше видатні, як перед тим були.

В сторонах надбужаньских мали по реґуляциї Буга пасовиска зовсїм повисихати, так що земля на них ставала немов скала і порозпукувалась місцями на кілька метрів ширини.

То суть факти, з котрими треба числитись і котрі оправданим страхом переймають рільних господарів в надрічних сторонах у котрих наші суть одинокою основою господарства і істнованя, а тим самим многоважним жерелом краєвого богацтва.

Коли-б такі наслїдки мала реґуляция всюди спровадити, то була би она дійсним нещастєм, бо замінила би найкрасші сторони краю в правдиву пустиню.

Як жеж поступати інтересованим з уваги на сї обави? Як забезпечуватись против таких грізних евентуальностий?

Квестия тая тим ріжнить ся від квестий в попередних уступах трактованих, що тут не розходить ся о шкоду певну і очивидну, котра зараз наступить, а о шкоду можливу, котра може наступити в будучности.

Длятого жаданя інтересованих, які поставити они повинні в замітах або до протоколу обходової комісиї, повинні бути більше-менше сего змісту:

„На випадок коли би показало ся, що в наслїдок спровадженого реґуляциєю обниженя корита ріки пасовиска наші висхнуть і видатність їх та вартість обнижить ся, жадаємо зобовязаня реґуляцийного підприємства, що в такім разї народить своїм коштом ті пасовиска при помочи шлюз або инших будов і ті будови своїм коштом буде удержувати, так щоби видатність тих пасовиск була незменшена, зглядно, коли-б се не було можливе, заплатить інтересованим відповідне відшкодоване“.

На поставленю сего жаданя не повинні однак інтересовані поперестати, а повинні забезпечити собі доказ на тоє, що можливе обниженє видатности пасовиска, коли дійсно наступить, є результатом обниженя корита через реґуляцию.

Доказ сей мусить бути переведений дорогою судовою зараз, т. є. заким розпічне ся реґуляция і корито ріки є ще в дотеперішнім станї.

Доказ сей належить перевести через знатоків, а іменно гідротехнїків, котрі при помочи заложених т. зв. рур обсервацийних ствердять, як високо тепер вода на пасовисках підходить. — Сей доказ вложений буде в актах судових, а за лїт кілька, коли покажесь дійсно, що пасовиска висихають, переведе ся доказ другий з таких же знатоків, котрий викаже ріжницю висоти води, її впливу на веґетацию, і тим способом усталений буде доказ, що обниженє вартости спровадила реґуляция, а доказ сей стане підставою жаданя відшкодованя.

Суть се средства осторожности, на котрі добре тямити треба інтересованим, тим більше що власти засадничо нинї обави обниженя вартости ґрунтів іґнорують і в ореченях лаконічно полагоджують дотичне жаданє інтересованих зачвою, що обави такі суть безпредметові, отже і числитись з ними підприємству не треба.

Прозорливість отже радить забезпечуватись иншими можливими дорогами.

Справа означеня цїни за ґрунти, що мають вивласнитись, не полагоджуєсь при обходовій комісиї, а є предметом окремої відтак розправи.

При тій розправі належить жадати за ґрунт не лиш єго реальної вартости, але також відшкодованя за утрудненя господарскі, через реґуляцию споводовані.

В разї, коли би не можна добровільною дорогою відшкодованя означити, має єго означити суд при помочи знатоків.

Се короткі уваги що-до реґуляциї рік канальових на основі студиї законодатного материялу і практики.

Не є цїлию їх викликувати неоправдану опозицию против реґуляциї самої, котрої належите переведенє принесло би для краю богато пожитку, а лише запобігти неналежитому переведеню її, противному не лиш інтересови рільничого населеня, але, як висше виказано, духови і постановам самих законів, на котрих реґуляция рік каналових опираєсь.

В Стрию в вересни 1905.

Д-р Евген Олесницкий.

Буковиньский сойм.

Позавчера почала ся сесия буковиньского, сойму і то при цїлком віддмінним складї сторонництв. В попередній сесиї мав вольнодумний союз більшість в соймі; колиж непорозуміня при обсадї президиї краєвого банку довели до розбитя союза, лишило ся в нїм шість послів руских і пять нїмецких против сполучених румуньских, вірмено-польских і оста-

лих двох німецких. В понеділок зійшли ся члени вольнодумного союза на коротку нараду і постановили розділити ся на два клюби, на клюб руский, до котрого належать посли: Ник. Василько, Капитовский, Левицкий, Малек, Пігуляк і д-р Смаль-Стоцкий, і на клюб мійских послів, до котрого належать посли: Вайденфельд, Ланґенган, Скедль, Штравхер і Тітінґер. Руский клюб вибрав головою д-ра Смаль-Стоцкого, а мійский Скедля. Оба клюби мають і на дальше оставати в дружних політичних зносинах.

Перше засїданє сойму отворив маршалок бар. Василько довшою промовою, в котрій здав справу про долю ухвалених на попередній сесиї проектів законів (одні дістали вже санкцию, инші ще її вижидають або будуть соймови назад звернені) та повідомив про успіхи в справі уздоровленя краєвих фінансів. Вкінци звернув увагу на угорскі події, зазначив, що сойм мусить заняти становиско против всяких заходів, котрі мають на меті розбити єдність армії, та взвав до залишеня спорів в соймі.

Потім промовив президент краю Бляйлебен, указуючи на корисне полагодженє справи краєвих фінансів, котре дасть соймови змогу довершити управнаьнене платні народних учителів, лікарів і громадских секретарів та инших краєвих провів; вкінци висказав надію, що сойм у згідній праці для добра краю займе ся так важними економічними справами, та обіцяв поміч правительства.

Опісля повідомив маршалок палату про розвязанє вольнодумного союза і утворенє клюбів руского і мійского.

Потім п. д-р Апр. Ончул зголосив внесенє на внесенє пропінацийного права і заведенє оплат шинкарских; п. д-р Штравхер зголосив нагле внесенє на заведенє загального рівного безпосередного і тайного голосованя при виборах до сойму, а п. Ник. Василько таке саме внесенє від руского клюбу.

Наступили інтерпеляциї п. Василька і тов. в справі законів, ухвалених в попередній сесиї сойму, а доси не санкціонованих 1) в справі закону о знесеню мит на краєвих дорогах і мостах; 2) в справі управильненя платні народних учителів; 3) в справі розширеня виборчого права при виборах до сойму; 4) в справі орґанізациї служби здоровля; вкінци 5) інтерпеляция в справі упосїдженя рускої мови в університеті.

По переведеню виборів до соймових комісий перервано засїданє до пополудня.

На пополудневім засїданю мотивували пп: Штравхер і Ник. Василько свої наглі внесеня, зголошені на ранїшнім засїданю.

Коли по промові п. Штравхера прийшло до голосованя, в салї не було майже жадного посла з соймової більшости, так що наглість внесеня принята.

Опісля зачав говорити п. Ник. Василько. Тимчасом посходили ся до салї члени більшости, а заставши вже результат першого голосованя, почали у великім роздражненю розправляти між собою, так що хвилями бесїдник не міг навіть говорити.

По промові п. Василька п. Вовчиньский зложив іменем соймової більшости заяву, що при всякій прихильности для такої реформи виборчої, котра відповідала би потребам краю і практично була би можлива, соймова більшість не може над так важною справою радити і рішати нагло і длятого буде голосувати против наглости внесеня.

По довгій дебаті над постановами реґуляміву згоджено ся вкінци на те, щоби ще раз голосувати над обома внесенями разом; і тогді наглість обох внесень відкинено 17 голосами против 11. При дальшім голосованю одноголосно ухвалено передати оба внесеня конституцийній комісиї.

На тім скінчило ся засїданє.

Галицкий сойм.

З дня 26 жовтня 1905.

(39 зас., II. сесиї, VIII каденциї).

Засїданє розпочало ся доперва о год. 11.15 перед пол., бо польскі посли ходили на відслоненє памятника в латиньскім катедральнім костелї бл. п. архиепископа Ісаковича.

На сали суть всї наші епископи і митрополит, котрі мали вчера засїданє в справі всеавстрийского з'зду епископів, який має відбути ся в другій половині падолиста с. р.

По відчитаню петиций і інтерпеляций, внесених на нинїшнім засїданю, приступлено до дневного порядку, в якого полагоджено слїдуючі справи:

Справозданє видїлу краєвого в справі утвореня з громади Тиновичі-Хорів двох відрубних громад адміністрацийних — з тим, що творить ся дві окремі громади: Тиновичі і Хорів.

Внесок пп. Вайгінґера і Буйковского о признанє учителям шкіл народних почавши від р. 1906 додатку дорожняного в висоті 25 процент платнї — відіслано до комісиї буджетової.

Внесок ректора Гиковіньского о заведенє інституциї шкільних лікарів в школах середних і учительских семинариях — відіслано до комісиї шкільної.

Внесок п. Вурста в справі десинфекциї уживаної одежи — відіслано до комісиї санітарної.

Внесок п. Яна Ґноїньского в справі будови і консервациї доріг повітових і громадских I. кляси — відіслано до комісиї буджетової.

Внесок п. Шепля о розпочатє будови зелїзниці Львів-Бережани-Підгайці еще в тягу року 1905 — відіслано до комісиї зелїзничої.

Внесок п. Майсса о признанє учительству народному в Бохни на рік шкільний 1905/1906 додатку дорожняного в висоті 20 процент платнї — відіслано до комісиї буджетової.

Внесок п. Томашевского о перенесенє до висшої кляси платний учителів в громадах підмійских — відіслано до комісиї шкільної.

Внесок п. Стапіньского о підвисшенє субвенциї для „Кружків рільничих" — відіслано до комісиї буджетової.

Внесок п. Вурста в справі заосмотреня всїх громад в краю в здорову воду до питя — відіслано до комісиї громадскої.

Внесок п. о. Вільчкевича в справі процентів провольки від неуплачених в речинци податків — відіслано до комісиї податкової.

Внесок п. о. Шпондра в справі признаня додатку дорожняного учительству шкіл народних повіта Краківского — відіслано до комісиї буджетової.

Справозданє видїлу краєвого о удїленю видїлови повітовому в Раві рускій концесиї до п бираня оплат митничих на дорозї громадскій I. кляси Рава руска-Вулька мазовецка — полагоджено згідно з бажанєм видїлу повітового в Раві.

Год. 1-а засїданє тревае дальше.

Внесеня і інтерпеляциї.

Між внесеними нинї внесенями і інтерпеляциями суть слїдуючі:

Пос. Шведа о знижене податку домово-клясового від домів будованих з дерева.

Пос. Вайгінґера і Райского (т. зв. лївиці соймової) внесенє о виборчу реформу (звісне вже з вчерашного числа „Дїла").

Пос. Стапіньского о зміну закона ловецкого.

Пос. Кремпи о полученє обшарів двірских з громадами.

Три інтерпеляциї пос. д-ра Олесницкого, подані вже нами в справозданю з попередного засїданя.

Інтерпеляцию пос. о. Богачевского в справі школи народної в Побережу.

Інтерпеляцию пос. Остапчука в справі невиплаченя громадам пов. збараского належитостий за будову державних доріг з Тернополя до Підволочиск і Тернополя до Бродів в рр. 1854 до 1868.

Народна Торговля.

(Конець.)

В Справозданю біляновім (реферат п. Ромава Сосновского) читаємо:

Предложенє справозданє білянсове показує, що наше товариство в минувшім XXI. адмін. роцї принесло ще красші результати, чим в роках попередних, а то:

Загальний оборот касовий виносив 7,687.072 К 02 с., отже о 125.181 К 11 с. більше чим в роцї попереднім. А зиск чистий більший від торічного о 1.332 К 79 с. і виносить 15.978 К 40 с.

Всї торги виносили разом 1,617.498 К 69 с. і представляють ся в поодиноких складах так:

		в тім від крамниць	на суму	дістали опусту	Виказано на штраф в противу року
в централї	79.681·64	115	57.820·02	5.183·50	64.095·52
1. у Львові	218.761·45	79	36.649·66	3.037·63	40.367·54
2. в Станиславові	119.015·44	106	62.578·65	7.195·52	48.048·89
3. в Перемишли	105.470·29	35	30.486·85	1.962·27	21.876·99
4. в Тернополи	84.020·68	51	42.576·27	4.098·25	41.727·67
5. в Дрогобичи	95.395·04	31	9.235·42	797·21	24.793·68
6. в Коломиї	82.658·92	91	81.673·19	9.125·31	66.401·38
7. в Стрию	145.347·09	37	12.866·88	1.137·16	40.262·45
8. в Снятинї	127.711·49	10	4.379·22	411.07	21.090·92
9. в Самборі	68.945·52	23	7.545·27	1.447·84	12.226·04
10. в Рогатинї	46.977·94	30	9.817·83	1.161·71	8.272·32
11. в Бродах	51.256·40	35	13.038·48	1.057·66	14.270·28
12. в Сяноцї	61.266·75	25	6.800·38	1.033·92	7.527·99
13. в Городенцї	48.131·37	42	14.399·14	1.469·06	15.618·08
14. в Борщеві	44.160·26	69	91.864·21	9.101·16	63.995·98
15. в Золочеві	200.585·13	22	9.759·16	1.186·21	8.246·32
16. в Збаражи	38.713·38				
	1,617.498·69	801	491.490·63	49.405·48	498.322·35

Повисші торги в порівнаню з роком попереднім більші о 61.257·24 К.

Крамниць брало товар в наших складах 801, то є о 69 більше чим року попереднього, і побрало товару за 491.490·63 К, отже більше о 16.632·22 К, чим року попереднього. і дістали опусту на суму 49.404·48 К, о 5.138·29 К більше чим року попереднього.

Повисші торги принесли зиску брутто 163.301·83 К. До того треба долучити зиск з посередничень і есконту 16.822·66 К. Разом отже зискано 180.125·49 то є о 8.898·38 К більше чим попередного року.

Видатки на кошти адміністрациї виносили 131.639·67 К, о 1.759·44 кільше ніж року попередного. Відсотків від вкладок заплачено (зглядно дописано) 36.469·50 К, о 2.284·15 К більше, ніж попередного року.

Реальности товариства принесли доходу 28.574·77 К. На кошти адміністрациї і на податки від тих реальностий, як також на 2 проц. амортизацию сплачено (зглядно вписано) 19.762·98 К. Проценту від повичок на тих реальностях оплачено 2.611·37 К. Чистий зиск з каменниць виносить отже 8.811·79 К.

З мобілїй відписано 1.722·87 К.

Разом отже виносять приходи 209.424·70 К, з дочисленем перенесеної решти зиску з 1904 року в квоті 724·44 К, а розходи 193.446·30 К. Лишає ся отже, як висше подано, чистий зиск 15.978·40 К.

Готівки в касах було 40.102·69 К і в почтовій щадници 4.547·69 К.

Льокаций було 97.560·24 К. Ефекти резервового і пенсийного фонду виносили 1.468·62 К, на кавциях 123.383·47 К, а на вачетах персоналу 6.422·16 К.

Вартість всїх наших реальностий виносить 390.230·78 К. Довги на тих реальностях інтабульовані упали в наслїдок частинної сплати капіталу в квоті 2.034·69 К на 60.661·51 К.

Товарів на складах по цїні закупна було на 316.979·30 К, о 13.289·13 К більше від попереднього року.

Стан дебіторів у всїх складах виносить 144.645·52 К і зріс від попереднього року о 16.448·73 К. Однак се позиция нт мертва, о чім сьвідчать вплати доконані на штрацу. Ті вплати виносили у всїх складах 498.822·35 К, отже о 41.309·01 К більше чим в роцї попереднім.

Рубрика наперед уплаченого чиншу зменшила ся о 12.850·51 К по причині перенесеня наперед уплаченого чиншу за склад городенский, яко висшого кредиту, на конто дебіторів центральної каси, і виносить 19.453·00 К.

Вартість мобілїй по відписеню аморти зацийнім суми 1.722·87 К виносись 15.506·82 корон.

Отже цїла сума активів виносить 1,201.807·18 К.

Число членів побільшило ся о 13, однак удїли зменшили ся о квоту 2.083·87 К, а то по причині, що три члени відняли зі своїх удїлів квоту 7.300·00 К, не перестаючи однак дальше бути членами товариства, як се було піднесене в справозданю адміністрацийнім.

Рівнож і фонди резервовий та пенсийний побільшили ся відповідно о 3.076·28 К, зглядно о 1.546·56 К і 1.529·72 К, так що резервовий фонд виносить 33.198·73 К а пенсийний 13.807·32 К.

Вкладки на книжочки виказують поважну квоту 808.083·36 К (кавциї і депозити 123.383·47 К) так що від попереднього року зросли о 40.483·90 К.

Резерва податкова виносить 3.492·21 К. Дальше тої резерви не дотовано, бо уважає ся за вистарчуючу.

Дивіденди не піднято на 5.675·46 К.

Конто коренте кредиторів виносило 25.013·52 К. Резерва страт в товарах побільшила ся о 1.000·00 К і виносить 2.842·26 корон.

Разом сума пасивів виносить 1.185.828·78 К. По порівнаню з активами показує ся ріжниця 15.978·40 К., котра то сума творить висше виказаний зиск.

На підставі повисшого представленя управляючий Совіт вносить під ухвалу зборів: 1) Предложений білянс за рік 1904/05 з рахунком страт і зисків, виказуючий зиск 15.978·40 К, приймає ся до відомости; 2) Поручає ся Совітови управляючому, щоби чистий зиск 15.978·40 К розділив по мисли § 62 статута, та щоби титуфом дивіденди від удїлів виплачував 7 процент.

З Росиї.

Нинї вже нема ніякого сумніву, що імпозантний страйк персоналу майже всїх російских зелїзниць, є маніфестациєю політичною. Доказом того суть резолюциї на численних вічах страйкарів, а передовсїм резолюция віча зелїзничих делеґатів з цїлої Росиї, котре відбуло ся в Петербурзї і авдиенция відпоручників віча у міністра Віттого дня 24 с. м. З'їзд делеґатів ухвалив мемориял, в котрім головними жаданями суть загальне голосованє і скликанє конституанти. Ухвалено вислати дві депутациї, котрі мали передати відписи меморияла міністрам Хілкову і Віттому. Хілкова депутация не знайшла дома, бо він був на авдиенциї у царя в Петергофі. Вітте приняв депутацию і заявив, що розмова депутациї з ним може мати лише приватний характер, але він не противить ся оголошеню розмови. Вітте замітив, що мемориял обіймає богато жадань, котрі не можуть бути здійснені, але богато инших жадань заслугує на увагу. Вітте признав конечність свободи зборів і преси, що буде як найкорше признане. Воєнний стан на зелїзницях є випливом непорозумінь, котрі безпроволочно будуть усунені. Він є противником всякого гнету і проливу крови, за як найдальше ідучою свободою, але може заповісти, в який спосіб зробити кінець страйкови. На єго думку страйк мусить насамперед закінчити ся, а відтак доперва буде можна приступити до уложеня условій мира. Остаточно Вітте заявив ся против загального голосованя і против конституанти.

Вернувши від Віттого, делеґати здали перед з'їздом справу з авдиенциї і по короткій дискусиї члени з'їзду пішли до університету на віче. На сїм вічу, в котрім взяло участь 8.000 осіб, ухвалено розпочати дня 25. страйк на всїх зелїзничих лїниях, що відходять з Петербурга. Наради тревали до півночи.

Телеґрами.

Петербург. Віче зелїзничих урядників з дня 23. с. м. ухвалило, що дня 25 с. м. має розпочати ся страйк на всїх зелїзничих лїниях, що виходять з Петербурга. Вчера розпочав ся в Одессї зелїзничий страйк; не відійшов анї оден поїзд. Страйкують на всїх полудневo-західних лїниях. До міністерства зелїзниць донесено вчера, що в наслїдок страйку в дорозї застрягло 154.000 ваґонів наладованих збіжем, а то на всїх лїниях Росиї і російскої Азиї.

Москва. На лїниї Москва-Казань жде 2000 осіб на від'їзд поїзду; суть се по найбільшій части бідні люди. Від заряду зелїзниць дістають вони кождого дня відшкодованє за кошти побуту. Подорожні другої кляси дістають по рублеви на день. На лїниї Москва-Петербург переїхав вчера в ночи лише оден специяльний поїзд з міністром Хілковом. Говорять, що машиніста, котрий вів сей поїзд, замордовано. Властителї аптик ухвалили замкнути всї аптики, не видавати лїкарств і прилучити ся до страйку аптикарских помічників, домагаючих ся політичних реформ. Вчера зелїзничий страйк обіймав: Симбірск, Катеринослав, Київ, Смоленьск, Вороніж, Саратів, Харків, Симферополь, Ярославль, Н. Новгород, Одесу.

Варшава. На всїх зелїзницях, що виходять з Варшави страйкують, з винятком зелїзниці варшавско-віденьскої. Судьба поїздів, що суть в дорозї до Варшави не звісна. Не приїхав також кн. Леопольд Гогенцолерн, котрий в подорожи від царя мусїв задержати ся десь в дорозї.

Москва. Бурмістра повідомлено, що всї міскі урядники і робітники ухвалили нинї розпочати страйк. Депутация робітників заявила, що признанє їм материяльної поправи не може здержати робітників від страйку, бо що до політичних прав, всї робітники Москви поступають солїдарно. Ві второк страйкарі обсадили почтовий уряд. В телеґрафічнім урядї працює війско, але нинї здаєсь і телеґраф перестане працювати, так що Москва вже цїлком буде відрізана від сьвіта. Водопроводи перервані, так що Москва не має нинї води.

Полтава. Нинї розпочав ся тут загальний страйк, дневники не виходять. Також в військових школах страйкують.

Петербург. Міністер комунікаций Хілков був у царя і предложив єму внесенє, щоби дня 25. с. м. відбула ся кабінетова рада під проводом царя. Цар згодив ся на се, але заявив, що замість него буде президувати Вітте. Від царя Хілкову мусїв вертати повозкою, бо поїзди на лїниї Петербург-Петергоф вже не курсували.

Катеринослав. Коли козаки розігнали студентске віче, зібрала ся перед ратушем кількатисячна товпа і на вість, що надходить війско, зачала ставити барикади. Війско дало сальву; богато осіб убитих і ранених. В тім самім часї війско стріляло в иншій сторонї міста, коло памятника Пушкіна, до страйкуючих робітників зелїзничих. Убито 3 робітників, 9 ранено.

Петербург. В часї вчерашних заворушень в Катеринославі убито 15 осіб, ранено 16.

Відень. Zeit одержала вчера депешу з Петербурга, що нинї буде урядово оголошене іменованє Віттого президентом міністрів.

Петербург. Майже всї стани населеня відбули вчера збори при величезнім числї учасників. Всюди ухвалено одноголосно бойкот думи державної. На вічу в консерваториї домагано ся безпроволочного замкненя французского театру, яко першого кроку до конечного здемократизованя царских театрів. Ювелїри і золотники рішили розпочати страйк.

Берлїн. З Білостока доносять, що з вязниці утїкло 5 політичних вязнів, членів Бунду.

Петербург. Дневники доносять, що міністерство внутрішних справ узнало за конечну річ безпроволочно зревідувати закони в справі релїґійної толеранциї, між иншим о іменованю душпастирів, ставленю католицких хрестів і фіґур, католицких процесиях, приписах що до касати монастирів в королївстві польскім і о подружах з католиками.

Москва. Конґрес інжинірів ухвалив загальний страйк, в котрім мусять безусловно взяти участь всї інжинїри руху, варстатові і фабричні.

Петербург. На лїниях Петербург-Вильна і Петербург-Варшава перерваний також почтовий рух. Для звичайних листів уживають дорогу Штокгольм-Або. Посилок, що мають якусь вартість, рекомендованих листів і пакунків почта цїлком не приймає.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Подїл Австриї.

Відень. Два дневники подають сензацийну вість, що німецке правительство предложило було Росиї тайний союз в цїли розібраня між себе Австро-Угорщини. Оден париский дневник доносить, що німецка дипльоматия предложила Росиї плян, котрий змінив би цїлком нинїшну рівновагу европейску. Француска дипльоматия поборювала сї плани і остаточно побідила. Які се були плани, каже виразно петербурский кореспондент Times-у. Німеччина предложила Росиї союз, котрого підставою мав бути подїл Австро-Угорщини.

Вітте був за сим союзом і пляном, але французкі дипльомати супротивили ся єму, бо єго виконане скріпило би силу Німеччини. Росия відкинула отже сї пляни і порозуміла ся з Анґлією на засаді удержаня status quo в Европі. Німецкий амбасадор в Петербурзї одержав для того димісию.

Сейми.

Берно. Сойм по довшій дискусиї відкинув внесене п. Фукса о виборчу реформу, а ухвалив внесене Странского о загальне голосоване.

Любляна. Вчера отворено сойм. Перед отворенем маршалок приняв депутациї сторонництв социяльно-демократичного і християньско-социяльного з жаданем загального голосованя.

О загальне голосоване.

Відень. Вчера відбуло ся віче робітників при участи 5000 осіб за загальним голосованем. По вічу участники помашерували через Рінґштрасе. Поліция заступила походови дорогу і робітники розійшли ся.

Любляна. Тут відбуло ся вчера велике віче робітників з справі загального голосованя. По вічу устроєно похід, в котрім взяло участь звиш 2000 осіб: социяль-демократів і християньско-социяльних. По виголошеню двох промов — до одних і других, маніфестанти спокійно розійшли ся.

Норвеґія.

Християнія. Правительство наміряє предложити парляментови внесене о уповажнене кабінету до переговорів з даньским королевичем Каролем о принятє норвеґскої корони під услівем, що народне голосоване попре се внесене.

Анархісти.

Париж. В Мадритї арештовано вчера на театральній площи двох анархістів: Іспанця і Француза. При арештованих не знайдено оружя.

Страйки.

Тульон. Ґазові робітники розпочали страйк. Префект вислав 9 тисячів машиністів до фабрики, щоби бодай машини електричні удержати в руку. В ночи панувала в місті повна темнота.

Ст. Хаґо де Чілї. Оногди приїхало тут 3000 вояків в цїли здавленя розрухів, викликаних страйком різників. В уличній борбі з військом погибло 60 осіб, а 200 є ранених.

Япан і Анґлія.

Льондон. Король зарядив, щоби в найблизшім часї анґлійске посольство в Токіо перемінено на амбасаду.

Угорска криза.

Відень. Февраврий при принятю депутациї будапештеньского округа виборчого подасть до відомости також свою економічну проґраму, обіймаючу цїлий ряд будови нових земниць льокальних і водних доріг на велику скалю.

Будапешт. Міністерство вислало до всїх муніципій обіжник о іменованю кабінету і запевіло, що наміряє рядити строго законно. Правительство числить на поперте муніципій, специяльно, що вони будуть приймати податки і зголошуючих ся рекрутів. На случай несповнюваня обовязків, правительство ужиє против муніципій як найострійших средств.

Нова війна?

Петербург. Льондоньский кореспондент дневника „Нов. Врем.“ доносить телеґрафічно що вибух німецко-анґлійскої війни неминучий і дуже близький (?!)

Від Адміністрациї.

Пригадує ся на відновлене передплати за місяць падолист, зглядно еще за IV. квартал 1905 з рівночасною просьбою о вирівнане позісталих ще залеглостий тим певнїйше, що Адміністрация має також до поладнаня свої рахунки за папір і в др карни. Неузглядняючим сю просьбу, була би Адміністрация приневолена дальшу висилку часописи безусловно застановити.

НОВИНКИ.

— **„Apetyty ruskie rozigrały się na dobre“**, так о наших мінімальних домаганях культурних думає не лише Słowo polskie, спянїле щовінїзмом, але й краєва рада шкільна та міністерство просьвіти. Обі ті власти видають шумні обіжники о шкільній гиґієні, велять учителям сесю науку студиювати на університетї і специяльні іспити з неї складати, а проти єї найпримітивнїйших вимог велять по 78 учеників пакувати до одної кляси! Як з обчисленя виходить, в рускій ґімназиї в Перемишли на одного ученика випадає 2·60 m^3, а найбільше 3·50 m^3 воздуха, підчас коли мінімум єго означили лїкарі на 6—7 m^3. Коли возьмем на увагу, що в тих клясах сушить ся ще кільканадесять змоклих в слотну пору плащів учеників, то можемо собі представити, як віддихає молодїж і єї учителї. І діє ся то в третім місті краю, під оком фізика, що стоїть на сторожи публичного здоровля! І коли серед таких условин наша молодїж нидїє фізично і занепадає так, що розстроєні нерви вкладають слабшим одиницям самоубийче оруже в руки, як то стало ся минувшого року шкільного, то русиноїдна преса підносить вереск на нїбито моральний занепад нашої молодїжи! Коли тим невиносимим відносинам всякі урядові заходи збору учительского не змогли запобігчи, обернули ся дня 22 вересня с. р. родичі учеників до членів краєвої ради шкільної інспектора д-ра Майхровича і рад. Барвіньского через окрему депутацию (в складі єї входили: д-р Кормош, о. декан Гнилевич, о. Захариясевич і п. Борис) в представленем тої справи. Депутация найшла у них повне признане справедливости своїх домагань і запевнене горячого поперття справи, та на тім поки-що й скінчило ся. Ми мали вправдї під конець жовтня приватну звістку від рад. Барвіньского, що міністерство згодилось вже на отворене філії з днем 1 падолиста с. р., та хотяй нинї вже 25 жовтня, не винаймлено льокалю на ту філію. А тимчасом справа дуже нагла і пильна, бо одинокий відповідний льокаль у д-ра Літиньского буде від 1 падолиста кому иншому винаймлений, позаяк д-р Літиньский, з котрим представники краєвої ради шкільної вже два рази о наем умовились, а потім умови не подержали, довше ждати не хоче і не може. Ті обставини спонукали комітет родичів до висланя на руки міністерства просьвіти телеґрами, в якій з'ображено крайне невідрадне положене перемиської рускої ґімназиї. Скоро она не віднесе бажаного успіху, останесь хаба одно средство: бойкот школи!

— **Віче львівских Русинів** звернуло на себе увагу в ширших кругах. Довоєї точні справоздання з сего віча подали всї оменники краєві — краківский „Czas“ дав навіть дослівне майже резюме в „Дїла“ про реферат в справі Вавеню разом з дотичними резолюциями, а з дневників віденьских подали телеґрафічні, також доволї точні реляциї „Neue freie Presse“. „Tagblatt“ і Arbeiter Zeitung“.

— **Вісти з Києва.** Український театр під управою Д. Г. Гайдамаки між иншими штуками виставив „Страшну розплату“ драму Бадиної в 5 діях з 7 відслонах зі співами й танцями, а підготовляє для вистави дві нові штуки: драму Яновскої „Без віри“ в 5 діях і комедию Ванченка „Недолюдка“ в 3 діях з житя київских „босяків“. — Професор київскої духовної академії Н. І. Петров кінчить сего року сорокліте ученої діяльности. Проф. Петров є авторитетним знавцем київслої старовини. Він є головою церковно-археольоґічного музея при академії (першого на цїлу Росию богатством церковної старовини), він зорґанізував сей музей і уложив катальоґ. Писав богато про археольоґію Києва, видав поважну історично топоґрафічну студию про старинний Київ, писав також на теми історії штук і історії літератури, специяльно української. Списав рукописні збірки міста Києва, між ними також цїнну бібліотеку Софійского собору. Тепер проф. Петров збирає й видає материяли для історий київскої духовної академії з нагоди близького єї 300-лїтного ювілея.

— **Для студентів медицини.** Пишуть нам: Дійшло до моєї відомости, що у війску є понад 200 лїкарских посад необсаджених задля браку кандидатів і тому військові власти признають студентам медицини вже від першого року стипендию, за котру зобовязують ся служити потім 6 лїт лїкарами у війску. Позаяк видїли правничий і фільозофічний тепер дуже переповнені і ті студенти, що вступають тепер на університет, будуть мусїли довго ждати, заки дібють ся становища і то майже все зависимою від всяких настоятелїв не конче Русинам прихильних, то було би дуже добре, щоби часть нашої молодїжи перенесла ся на лїкарский видїл і постарала ся очивидно о військову стипендию. Як стипендист має кождий вже від початку університетских студий часть удержаня, а по 13 роках (іменно 5 лїт на університетї, 1 рік на іспити, 1 рік служби при війску — з того пів року в шпитали і 6 лїт як військовий лїкар) може стати независимим, виступивши з війска. Щоби військових лїкарів лїпше вообразовати, отворено у Відни при військовим шпитали практичну школу, до котрої посилають кождого нововступившого військового лїкаря і де кождий може достаточно вообразовати ся в практичній части лїкарскої штуки. Стипендия виносить перед першим риґоровум 480 К річно, по першім риґоровум, отже від третого року аж до промоциї по 1008 К. річно. Подання (остемпльовані) треба вносити до міністерства війни перед декабрем. До подання треба долучити: 1) сьвідоцтво приналежности або Militärpass, 2) сьвідоцтво хрещеня, 3) сьвідоцтво з обох курсів VIII кляси 4) сьвідоцтво зрілости, 5) сьвідоцтво безженного стану, 6) сьвідоцтво моральности, 7) індекс або сьвідоцтво фреквентациї з декамату 8) обовязані до асентарунку письвідку, що ставляли ся і 9) заяву, що петент обовязує ся служити 6 лїт як військовий лїкар (Berufsmilitärist). Крім того петент мусить зголосити ся рівночасно до якого-небудь штабового лїкаря по сьвідоцтво фізичної здібности, а сьвідоцтво вишле сам лїкар просто до військових властий. — *Д-р. Дорик.*

— **Гуцульска депутация із Жабя**, під проводом знаного жабівского ґазди Соломійчука, прибула оногди до Львова в справі кривд заподїяних тамошним громадянам фундациєю ґв. Скарбка. Комісия сервітутова ще в 1859 роцї признала була 127 господарям власність парцель на загальну суму 2.565 моргів і 1.304 сяжнїв, а в десять років опісля фундация почала відбирати тим ґаздам (одному по другім) ті парцелї, так що 40—50 ґаздів втратили свою власність. Процеси тревають до нинї, а що ще при тім замітне, що за забрані фундациєю парцелї Гуцули мусять платити податки. Деякі родини зійшли на жебрацтво. Отже депутация приїхала до куратора фундациї з текстом угоди з 1859 р. і з предложенем, щоби управа фундациї постарала ся ствердити на місци, що згаданим ґаздам признані їм 1859 р. парцелї забрала скарбківска фундация. Куратор фундациї обіцяв справу полагодити. Депутация надїє ся, що додержать слова. Поживем — побачем.

— **Пригода**, яка лучила ся синови пос. Гурина, котрого мали пострілити на польованю, скінчила ся релятивно корисно, бо не була зовсїм небезпечною а „пострілений тїшить ся вже повним здоровлем. Супроти того пос. Гурин вернув вже до сойму і бере участь в засїданях. При тій нагоді мусимо спростувати подану в першій хвили вість, немовто причиною „пострілу“ був якийсь панок Ляхавец“? Є лише оден того імени в Станиславові, д-р Ляхавець, поважаний в станиславівских кругах лїкар, котрому анї снило ся брати участь в польованю в критичнім дни, бо взагалї не полює. Тим самим хибною була також перша інформация подана нами онодї на підставі вісти, яка наспіла в критичнім дни до пос. Гурина зі Станиславова.

— **Депутация шинкарів**, зложена з пп. Єновича, Бориса (з Перемишля), Ростала, Франта і Малашиньского, була нинї у маршалка, щоб предложити їм свій меморияв в справі звісного проєкту закона пропінацийного о оплатах від шинкарского промислу. Депутация станула між иншими і на тім, оправданім вовсїм становиску, щоби замість оплат від ведення шинків був заведений звичайний податок консумцийний, а дальше, що оплати повинні платити також особи приватні (пани) від спроваджуваних напитків та що евентуальні концесиї шинкарскі належить видавати лише шинкарям, бо инакше можуть такі концесиї діставати ся знов в руки людий, які з шинкарством не мають нїчого спільного (шляхтичі, котрі будуть концесиї субарендувати і трясти шинкарями яко своєю політичною армією). Депутациї відповів маршалок, що о якихсь змінах проєкту нема вже бесїди — натомість відповідь намісника була більше корисна і прихильна. Депутация говорила вкінци еще з референтом комісиї Д. Абрагамовичем, але також без успіху. Як звісно, предложене находить ся вже в комісиї буджетовій і на другий тиждень буде принятє в повнім соймі - розуміє ся згідно з бажанем польских потентатів.

— **Дрібні вісти.** Вінчане п. Михайла Ганушевского, укінченого богослова, з п-ою Орисею, дочкою о. Теофіля Горникевича, відбуде ся дня 14 падолиста в Гошові п. п. Болехів.

З товариств.

З „Львівского Бояна“. З огляду на близький концерт (має бути вже 5-ого листопада!) прошу дуже всїх П. Т. членів являти ся як найпильнїйше і найточнїйше на хоральних вправах. — *Д-р Іван Копач*, діріґент.

Пожарний „Сокіл“ в Тетевчицях, камінецкого повіта, засновано на статутї львівского „Сокола“. Намісництво вже затвердило статут.

Урядові вісти:

— **Надане презенти.** Намісництво надало презенту на парохію цїсарского надана в Лїдянах о. Северинови Наконечному, дотеперішному пароховн в Старім Збаражи.

— **Русини! Памятайте на Народний фонд і на українсько-руску бурсу в Новім Санчи!**

Календар: Нинї: Карпа (лат.: Евариста); завтра: Назаря (лат.: Сабіна); позавтра: Евфемія (лат.: Шимона і Юди.)

Репертуар рускoго театру (тепер в Колоснї) — саля надничої каси: в суботу 28 с. м. Два представленя: пополудневе: „Запорожець за Дунаєм“ опера в 3 діях Артемовского-Гулака, вечером: „Мартин Боруля„ комедія в 5-ти діях Карпенка-Карого; в недїлю 29 с. м. „Катерина“ опера в 3 діях музика Аркаса; в второк 31 с. м. Перший раз штука яка має на Українї надзвичайний поспіх „Суєта“ комедія в 4 діях Карпенка-Карого; в четвер 2 падолиста „Сто тисяч“ комедія в 4 діях Карпенка-Карого; в суботу 4 падолиста „Продана наречена“ опера в 3 діях Сметани; в недїлю 5 падолиста перший раз в Галичинї „Батькова Казка“ яка має на Українї величезний поспіх, драма в 5 діях Карпенка-Карого. Абонамент І-рядний на шість вистав 15 кор. Абонамент ІІ-рядний на шість вистав 10 кор. Початок о годинї 8 вечером.

Репертуар міского театру у Львові: Нинї в четвер „Паяци“: опера в 2 актах. Розпічне: „Cavaleria rusticana“.

Полїцийна льотерия, котрої виграи вистановлені у Відни I. Graben 14 і своєю красою звертають на себе загальну увагу, виплачує перші три головні виграи, а то: 30.000 К, 5.000 К і 1'00 К під тими самими услівями, що доси. Тягнене відбуде ся невідклично дня 11 падолиста с. р. а льоси по 1 К можна дістати у всїх льотерийних колектурах, трафіках і конторах виміни.

Надіслане.

Специяліст в дїточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4, І. п.

Адвокат д-р Кос

в КАПУШИ

глядає рутинованого конципієнта.

891 12—7

Нотар у Винниках коло Львова

глядає **помічника** з гарним письмом і вправного в справах табулярних. Студенти прав (з повисшими вимогами), що хотїлиб лишитись в нотарятї мають першеньство. 896 4—5

Ц. к. уприв. галицкий акцийний

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Відділ депозитовий

принимає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, принимає до переховання цїнні папери і уділяє на них задатки.

Окрім того заведено на взір заграничних інституций так звані

ДЕПОЗИТА СХОВКОВІ

(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар одержує в сталевій панцирній касї сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важні документи.

В тім напрямі гіпотечний Банк поробив як найдальше йдучі зарядженя.

Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім відділї. 874

Перекази на Відень, Берлин, Париж і инші заграничні місцевости

видають

Сокаль і Лілієн

банковий дім і контора виміни.

Порученя з провінциї полагоджуємо відворотною почтою без дочисленя окремої провізиї. 207 г

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. І.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

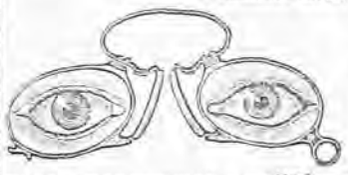

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, лупи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся на найскорше і найдешевше. 4185

Ученик VII. кл. ґімн. шукає лекциї на селї. Зголошеня під адресою: О. О. poste restante Ярослав. 927 2—3

Вдовець 37 лїт, ц. к. податковий урядник, з 5-лїтною дочкою, шукає в матримоніяльних цїлях сею дорогою в недостачі часу і знакомости чесної женщини, Русинки, в віцї 26 до 32 лїт. Справу трактує поважно, на анонїми не відповідає. Зголошеня на адресу: Едвард Пацановский в Перемишли. 925 2—3

ЗНАМЕНИТІ ЦУКРИ фунт 80 с. **КАРМЕЛЬКІВ** фунт 40 сот. поручає:

Фабрика Трочиньского

883 **Львів, ул. Фредри.** 9—12

Мід патоку десеровий, курацийний, з власної пасіки, 5 кґ. 6 К 20 с. оплатно. Знамениті **питні медиі овочеві** домашного виробу по низькій цїні висилає *Евген Билиньский в Збаражи.* За чистість і якість ручить ся. 110 1—10

Для господарів! Маю на продаж молотільню і 2-кінний керат, майже нові, бо лише одну зиму уживані, а також дуже добрий млинок, спроваджений із Спілки в Перемишли. Цїна 400 К. — М. Фоппо, парох в Розділові, п. Вишів. 936 1—3

В Судовій-Вишни

продає Антін Костецкий реальність і 20 моргів орного поля. Зголошувати ся в місци. 937 1—6

Здоровий, домовий харч, цїна після вимагань. Скарбківска ч. 35, І. п. 757 5—5

ЖІНОЧІ КАПЕЛЮХИ

БОА

воальки, шлюбні вельони,

Капелюхи жалобні

все у великім виборі

873 поручає 7—10

ЛЮДМИЛА СПОЖАРСКА

у Львові, Академічна 2.

Подяка.

До Хв. Ґенеральної Репрезентациї для Галичини і Буковини акц. Товариства обезпечень на житє „Allianz“ у Львові.

Чую ся в приятнім обовязку виразити сердечну подяку Товариству обезпечень на житє і ренти „Allianz“, а в особенности секретареви Ґенеральної Репрезентациї для Галичини і Буковини у Львові, п. Адольфови В. Мегрови, за скору і без потручень виплату підписаному, як управненому до побору обезпеченої квоти К. 4.000, до поліси Ч. 44.743 на імя о. Івана Гопіватого, грек.-кат. пароха в Пробіжні виставленої, хоть обезпечене тоє заключене в тім Товаристві недвя в падолисті 1904, отже лиш 9 місяців тревало.

Констатуючи еще раз той так похвальний факт, сьміло поручаю кождому тоє Товариство.

Пробіжна 23 жовтня 1905.

З глубоким поважанем *І. Готтесфельд.*

На сїножати

єсть

Жужлева мучка Томаса

признана найлїпшим і найдешевшим фосфоровим навозом. Ужити її можна ще тепер на озимини як поголовний навіз а також під весняний засів можна її розсїяти тепер на сирі скиби.

Брошурки з поученєм і цїнники висилає даром і оплатно.

Ґенеральний репрезентант фабрик фосфатів Томаса 604 1—25

ИОСИФ КАРРАХ

Львів, улиця Ягайлоньска число 22.

II Бачність на знак „Зори" II

ЗАМОВЛЕНЯ

на осінний вагоновий транспорт **ВИН**

приймає

Народна Торговля у Львові

ЦІНА ВИН:

II-а при 100 літр.	50 літр.	25 літр.	
Кор. 0·80	Кор. 0·84	Кор. 0·88	за оден літр
I-а при 100 літр.	50 літр.	25 літр.	
Кор. 1·00	Кор. 1·04	Кор. 1·08	за оден літр
Вино самородне при 100 літр.	50 літр.		
Кор. 1·20	Кор. 1·24		за оден літр

711 *Франко стация Львів — бочка не числить ся.* 10—20

Поручаємо також вина дорозші і знамениті

МЕДИ ПИТНІ.

ПЕРША в ГАЛИЧИНІ РУСКА

торговля і рукодїльня церковних знарядів

із золота, срібла і бронзу

Петра Дуткевича

в Станиславові, улиця Бельведерска ч. 4

продає по найнизших цїнах бальдахими, водоноси, брачні вінки, дарохранительниці, гарм. звінки, евангелїя, кадильниці, кропила, кивоти, хрести, ліхтарі, вівтарики до процесиї, патериці, павуки, підставники, плащеницї, суконки, шалї.

Золочу огнево дуже тревало старі знищені чаші, по виволоченю бувають посьвящені Преосвящ. епископом в Станиславові.

Великий склад ламп на вічне сьвітло. — Зелїзних надгробних хрестів. — Всякі знищені церковні знаряди приймаю до огневого волоченя, срібленя і бронзованя. — Велика лїярня церковних звонів.

Дякую сердечно Всеч. Духовеньству і чест. Брацтвам церковним за численні замовленя і поручаюсь ласкавій памяти на будуче.

З високим поважанем: **П. ДУТКЕВИЧ.**

868 11—30

Важне для парохіяльних урядів і читалень!

Макс Ґлязерман

ПЕЧАТНИКАР

Львів, ул. Сикстуска ч. 17

виконує густовно і дешево стампілї кавчукові і металеві для парохіяльних урядів, громад, читалень і т. п. по 2·50 с. враз з пуделком і фарбою, литі нагробні таблиці, числа домів і улиць, відзнаки для лїсних та пільних сторожий і кліщі до пльомбованя мяса.

Переписка руска. 285 5—10

ОГОЛОШЕНЄ.

Дня 20 н. ст. падолиста 1905 р. о 2 годині по полудни відбудуть ся Надзвичайні Загальні Збори членів Повітового Товариства Кредитового, стоваришеня зареєстрованого о обмеженою порукою в Сокали в сали „Народного Дому" в Сокали, на котрі всїх ВП. П. Т. Членів тогож товариства запрошує ся.

На порядку дневнім:

1. Зміна §§. 5, 11 і 50 статутів Товариства.
2. Вибір 3 членів дирекциї і двох заступників.
3. Внесеня членів.

З Ради надзираючої Повітового Товариства Кредитового, стоваришеня зареєстров. з обмеженою порукою.

В Сокали дня 14 жовтня 1905 р.

Сильвестер Вітошиньский предсїдатель. *Михаїл Мельник* секретар. 938 1—3

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского унїверситету

поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведенє

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по умірених цїнах.

ІВАН ІГНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Суконницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщенє і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опаленє 50 сот.

Камфорове і камфорово-сїркове мило усмиряє сверблячку і печенє шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огнин, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сїркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сїрково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекцийно-гігієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порпиї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порпиї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 58—84

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педаґоґічного двотижневих педаґоґічно-науковий виходить від 1 січня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Преумерата річна 8 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр

ДЛЯ ВСІХ СВЯТИХ!

Окраса для кождого християньского мешканя!

Фіґури представляючі серце Ісуса, Марії і ангела охронителя!

Ті красні фіґури суть з білого, рожевого або синього скла, викінчені на взірець артистичних моделїв. Висота одної фіґури виносить 35 цм. вага $2^1/_2$ клґ., спочиває на великій гарній підставі і виповнює передовсїм обовязок **нічного сьвітла.** З заду кождої фіґури находить ся лямпочка на оливу. В темній комнаті, коли лямпочка засьвічена сяють **СЕРЦЕ ІСУСА і СЕРЦЕ МАРІЇ** в давнім, притягаючім сьвітлї, що д'лає на кождого торжественно. Кожду фіґуру висилає ся із сьвітлом „карбона" (горить без оливи два роки і коштує лише **К. 6.** Через заощадженє на оливі не коштує фіґура майже нїчо. 887 1—1

Головний склад: ЮЛІЮС ФЕКЕТЕ, Відень, V/I. Schönbrunnerstrasse 31/D.

Я Анна Чілляґ

з моїм величезним, 185 цм. довгим волосєм русалки, маю єго завдяки 14-місячному уживаню моєї помади власного винаходу. Мою помаду признали за одиноке средство до плеканя волося, приспішеня їх росту і скріпленя цибульок. У мужчин викликує повну, сильну бороду і надає по короткім уживаню волосю на голові і на бороді природний полиск та хоронить єго від вчасної сивини до пізної старости.

Я нїколи не впевнювала, що лисим людям і в місцях, де нема волосних цибульок, виросте волосє, бо чейже се неможлива річ; зате відростає волосє у мужчин і женщин вже по дуже короткім часї і так можна удержати до пізного віку буйний зарість волося при ужитю винайденої мною, чудово дїлаючої помади **Анни Чілляґ** і з тої то причини тїшить ся мій препарат сьвітовою славою і всюди в цїлім сьвітї за ним питають.

Тому поручає ся мужчинам і женщинам, що терплять на випадане волося, уживати лише **помади Анни Чілляґ,** а будуть подивляти прямо чудові її успіхи. Моя фірма єствує поверх 25 лїт і длятого ручить за найлїпший успіх. Позаяк в послїдних часах появило ся дуже богато безвартісних наслїдувань, прошу їх мимо захвалюваня відкидати.

Цїна пушки 1, 2, 3 і 5 зр.

Висилає ся щодень почтою по надісланю належитости або за післяплатою. Висилає безпосередно фабрика на цїлий сьвіт, куди треба адресувати всякі замовленя.

АННА ЧІЛЛЯҐ, Відень, GRABEN 118.

Одинокий висилковий склад у Львові, аптика під срібним орлом **Г. РУБЛЯ** поредтим Ж. Рукера. 668 12—50

Позіо! Солонина дешевша!

До приватних осіб в 5-кілевих почтових кошах по 7 К 60 сот. без шкіри по 7 К 80 сот. оплатно. В 50-кілевих зелїзничих кошах по 72 і 75 кр. за вільо в Відня за післяплатою. Солонина ковбасна без шкіри дешевша. Цїни свобідно постійні. Просить ся о докладну адресу і зелїзничу стацию S. Steiner IX, Lichtensteinstrasse 121, Wien. Висилковий дім солонини, вудженини і вепрового мяса. 932 2—6

ЛЕР

ВАЛІХЕВИЧ

СКЛАД і РОБІТНЯ

РИМАРСКИХ ВИРОБІВ

ЛЬВІВ

при ул. Кароля Людвика 3,

поручає на теперішний сезон

Куфри, Куферки, Торби

і Т. П. ПРИБОРИ ДО ПОДОРОЖИ

в ріжних величинах по найприступнїйших цїнах.

618 27- ?

Тягнене невідклично передпослїдний тиждень.

Віденьска ц. к. поліцийна льотерия

1 льос коштує 1 К. *Перша головна вигра*

корон 30.000 корон

друга **5000 К**, а третя **1000 К**, за дозволом цїсаря і на домагане виграшного виплачує ся готівкою по відтягненю 10% і законного податку. — ЛЬОСИ дістати можна у всїх конторах виміни, льотерийних колектурах і трафіках.

Ц. к. бюро поліцийної льотериї находить ся у Відни, I. Schottenring 11 (в будинку дирекциї поліциї). 839 6—10

Накладом „Сокільского Базару" у Львові

вийшла

друга серия переписних листків, окрашених вишивками складаюча ся з 19 карт і коштує 1 К — штука 12 с.

Зміст серії:

1. Монограм Сокола.
2. Герб України по обох боках кордону.
3. Шевченко.
4. Хмельницкий на кони.
5. Вид наддунайскої Січи.
6. Благане о поминуване засудженого.
7. Козацка збруя.
8. Нутро козацкого табору.
9. Зазив на суд.
10. Могила В. Барвіньского на Личак. цвинтари у Львові.

789 13—25

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЄ АРТ. ЛІТОҐРАФІЧНЕ

під фірмою:

АНДРІЙ АНДРЕЙЧИН і СПІЛКА

Львів, ул. Коперника ч. 17.

Виготовляє білети візитові, запрошеня на вінчаня, балї і вечерки, грамоти, образи, вартостні папери, мапи, ноти, етикети, плякати і взагалї всї роботи, які входять в обсяг лїтоґрафії.

Поручену роботу виготовляє ся на час і можливо дешево.

Машини порушані силою електричною! 544 36—?

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохта (від 1/7 до 30/9 в недїлю і сьвята), Деятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що недїлї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понедїлок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в недїлї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **3·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брукович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полуднем (тільно в недїлї і рим.-кат. сьвята, 1·45 пополудни (тільно в недїлї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9. і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тільно що недїлї і сьвята.
„ Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Освенцїма (від 25/6 до 15/9), Велїчки (від 1/6 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватра (від 1/7 до 31/8,(Ворохта (від 1/7 до 30/9) що недїлї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, **2·—**, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кокавини (від 1/5 до 30/9 що недїлї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави рускої	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брукович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тільно що недїлї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тільно що недїлї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої	11·15 в ночи кождої недїлї.
„ Янова	6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята) 3·08 пополуд. (від 14/5 до 10/9) 5·58 пополудни.
„ Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані з черемнами тоненькими; поїзди нічні є замаркені звіздкою. Мора нічна чинить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди на часом білети всякого ниньшого рода, інвестовані провідними, розкладу їзди і т. д. можна купити через цїлий день в міжнім бюрі ц. к. дирекциї зелїзниць, площа Гаусмана ч. 9. 5

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарнї Народової [Маєсцких] Коперника ч. 9.

Ч. 231. Львів пятниця 14 (27) жовтня 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток додає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chumarski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і надоплата за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		44 к.
на пів року	16 „		22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Революция в Росиї.

В Росиї вибухла знов революция. Тим разом принимає вона характер ґенерального страйку, але на самім страйку не скінчить ся. Рівночасно зі страйком відбувають ся численні збори, на улицях міст падуть трупи а уся адміністрация стратила майже цілком голову. Явище, яке ми бачили вже давнійше, знов повторило ся — рух суспільно-політичний, борба з царатом прибрала такі розміри, так розширила ся, що нема власти в Росиї, котра могла-б сей рух опанувати і стати паном положеня. Залякана і безрадна бюрократия має лише оден спосіб: вислати на товпу козаків з нагайками і жандармів, але від сего нема великого поратунку. Навпаки, жандармскі і козацкі побої тілько розлючують ще більше і так вже роз'ярену суспільність і підносять той фермент, який скорше чи пізнійше мусить довести до побіди.

Який є клич того руху, що розгорів ся саме тепер в російскій імперії? Кличем є: Проч з „думою“, проч з інституциєю, в якій сам нарід не одержав належного єму заступства! І той клич є не тілько справданий, але є заразом критикою наївности того чиновництва, котре думало, що — карикатурою конституціоналізму вспіє розбити саму російску суспільність на ворожі табори. Було великою похибкою Булиґіна і тих, котрі за ним стояли, що дали російскій суспільности з а м а л о. Нинїшна „дума“, доси навіть не функціонуюча, виключена передовсім цїлу клясу мійских робітників від всякої участи в репрезентациї, а се був перший і найбільший промах, бо дав революцийним і конституцийним кругам знаменитий атут і оруже до революцийної аґітациї. Вистарчило вказати лише на сю зневагу робітникам, вистарчило аґітацийної праці кількох місяців, щоб всю масу робітників згуртувати майже без виїмку до рішучої і безглядної боротьби. При тім зімстила ся на російскім чиновництві власна єго тактика в поборюваню „підпольної Росиї“ — за часів Плевого і єго попередників саме правительство помагало орґанізувати робітників яко окрему верству в надії, що в той спосіб вирве робітничу масу фабричних робітників з під впливів „антидержавної аґітациї“ і удержить їх в своїх руках. Та тим часом сей рахунок зімстив ся тепер на самім чиновництві; робітнича верства прийшла до сьвідомости, а одержавши тепер копняка від правлячих кругів при орґанізованю думи, стануда тим сьміливійше до борби за внехтовані свої права і інтереси.

Та не тільки на точці робітників зробило російске правительство тактичний промах, але також і що-до т. зв. інтеліґенциї, то є передовсім що-до російских конституціоналїстів. Коли-б проєкт думи був вийшов дещо ширше, з загальними ґарантиями свободи і з демократичнїйшою виборчою ординациєю, то російским лїберальним кругам була-б дана можність на леґальній дорозї, через саму думу, добивати ся постепенно розвою конституцийних і державних порядків а супокійна еволюция внутрішних відносин в Росиї була-б в той спосіб уратована. Однак темне і заскорузле чиновництво занадто навчило ся хитрити і занадто зросло ся в своєю самоволею, щоб навіть в інтересї власнім зробити якийсь поважний крок в напрямі реформ — і нинї збирає за се заслужені плоди. Дума не вдоволяла н і к о г о а держава опинила ся знов там, де була перед карикатурою булиґінської реформи, то є в обіймах революциї.

Мужем провидїнїя, який має ратувати загрожені позициї чиновництва і обсолютного режіму являє ся тепер Сергій Вітте, дипльоматичний „побідник“ з Портсмуту. Дневники доносять, що Вітте мав вже зістати покликаний на премєра будучого міністерского кабінету в дусї „умірковано-лїберальнім“ та що навіть сама дума має бути відложена на два місяцї, бо єї статут має бути підданий новій, більше демократичній і поступовій ревізиї. На скілько сї вісти правдиві, годі на разї знати, але то певна річ, що булиґінська дума вже не устоїть ся і що прийде до дальшої, нової реформи, подібно як се було в добі передконституцийній в Австриї. Прийде до поправок, і знов до поправок, поки з сего фабрикованя не вийде щось можливого і вистарчаючого, принайменше на разї, для опозицийних елементів в Росиї.

Хто бачить се скрутне положенє, тоту слїпу улицю, в яку забило ся російске чиновництво і царский абсолютизм зі своєю хитрою і безглуздою господаркою, той не може не відчувати внутрішного вдоволеня, що — кажучи вульґарно — дїє ся „котюзї по заслузї“. А вже коли хто з такого обороту річи може бути передовсім вдоволений, то іменно ми, Українцї. В булиґінській думі ми може були-б не одержали анї одного заступника, а правлячі тепер круги не хотїли з нас зняти навіть таких варварских кайдан, як оскавлений указ з 1876 р., котрий знести царске чиновництво все таки уважало еще „несвоєвременним“. Тож новій фазї внутрішної борби в Росиї ми можемо приглядати ся тільки з нетаєною радостию і сьмілим борцям на улицях Петербурга, Москви, Києва, Одеси і Варшави бажати скорої а як найсьвітлїйшої побіди.

Віче в Дрогобичи,

скликане „Дрогобицкою Народною Радою“ відбуло ся 23 жовтня с. р. при участи зверх двох тисячів народа. Було се поправдї всенародне віче: явила ся численнїйше як звичайно інтеліґенция духовна і сьвітска та міщаньство, а селяни явили ся в усїх майже громад повіта, так що велика місна саля ледви помістила участників віча. Так численного руского віча еще Дрогобич не видїв; народ видно зрозумів, що справи, які мають обговорювати ся на вічу, тїсно звязані з долею народа. Віче отворив і президував голова Дрогобицкої Народної Ради о. І. Отто, покликавши на секретарів о. Вачиньского з Ріпчиць і селянина Яця Олексовского.

Реферат політичний мав з великим зрозумінєм, ясним і красномовним викладом знаний діяч в Самбірщинї д-р Данило Стахура. Він вказав на те, що одною з причин нашого лихого політичного положеня, є замале число репрезентантів в соймі і радї державній. Колиж прийдуть вибори соймові і до державної ради, та Русини проявлять якийтакий рух політичний, то їх змаганя розбивають ся по найбільшій части не лише через нерегальне переводженє виборів із сторони політичних властий, але також, і то може в більшій мірі, через своїх таки людий, через хрунївскі зверхности громадскі. Длятого бесїдник жадав: щоби наша акция політична звернула особливу увагу на вибори громадскі, *бо се є підвалиною політики*; а що сї підвалини у нас в дуже многих громадах гнилї, тож недомагає і вся наша політика.

Відтак пориваючо змалював усї кривди на поли політичнім і економічнім, які терплять Русини від соймової більшости; вилюстрував закон рибацкий, ловецкий, пояснив справу завельску і закінчив поясненєм теперішного найважнїйшого жаданя Русинів о заведенє загального рівного безпосередного і тайного голосованя. Народ одушевляв ся, слухаючи єго бесїди, а оклики і потакуваня вказували, що народ ті золоті слова розуміє і добре бере собі до серця.

Відтак коротко реферував про шкільні справи о. Михайло Вачиньский, замітивши, що властиво мав бути референтом посол о. Богачевский, але важні справи затримали наших послів у Львові. Бесїдник указав коротко на кривди Русинів на поли шкільництва, через подїл народних шкіл на типи сільский і міский, через науку язика польского в народних школах, через брак руских ґімназий і університету. Пояснив кривдячий Русинів закон з 22 червня 1867 котрий, хоч властиво скасований пізнїйшим законом основним, все таки дивним дивом остає у нас в силї. Ширше і основнїйше говорив бесїдник про кривди Русинів в дрогобицкім повітї, де 28 громад не має шкіл, а шкільні власти не дбають за школи навіть там, де громадяни домагають ся школи, приміром в Унятичах, де громада купила ґрунт під школу і зложила 2.600 К на школу перед 10 лїтами, а до нинї там школа не з'орґанїзована, хоч гроші лежать в ц. к. старостві. Шкільні будинки в повітї є в злім стані, бо шкільна власть школами не опікує ся так як се дїє ся в західній Галичинї. А вже найбільше кривд зносять дрогобицкі Русини через те, що нема в місци руской ґімназиї, а в польскій ґімназиї Русинів перепускають через сито польского шовінїзму. Датами статистичними виказав бесїдник, що Русинів учеників там найострійше клясифікують, бо не десяткують їх, а половинять двійками. Звернув увагу на те, що хоч тепер ходить до дрогобицкої ґімназиї ледви 126 Русинів, то не означає се, щоби не було охоти до посиланя дїтий до ґімназиї. Бо хто лиш з Русинів може здобути ся на те, то посилає дїтий до инших ґімназий, щоби лиш охоронити свої дїти перед дрогобицкими педаґоґами, що позволяють собі вони з нашої народности, денунциюють фалшиво, невинного проганяють зі школи або чистять двійками, щоби „zatrzymać polski charakter gimnazyi“

Сам дрогобицкий повіт має майже 100.000 душ руского населеня, то й має право домагати ся заложеня руской ґімназиї, тим більше потрібної, коли взяти на увагу теперішні неможливі відносини в дрогобицкій ґімназиї:

Нawязуючи до акциї руских послів в справі зміни краєвого закона з 22 червня 1867, відчитав бесїдник резолюциї, котрі подаємо на кінци і візвав зібраних до признаня і подяки для руских соймових послів, особливо для їх речника д-р Евгена Олесницкого.

Народ слухав уважно, а коли була бесїда за відносини в дрогобицкій ґімназиї, залунали оклики: „Се не педаґоґи, се Іроди! Денунциант Старомейский! Ганьба! Підлота!“ і т. и.

В дискусиї промовляло богато селян. Роман Свищ жадав скасованя порученого обему дїланя громад або заплати з фондів державних. Василь Тимків жалував ся на кривди в шкільництві. Яць Олексовский висказав обурене і недовіре тим польским шляхотским послам, що посьміли в державній радї голосувати проти внесеня за загальним, рівним, безпосереднім і тайним голосованем. Замітною була бесїда селянина Андрія Кузика з Вроницї. Він сказав, що руский нарід не хоче бути ворогом польского народа, але коли Поляки мають польскі школи народні, середні і два університети, то нехай не перешкаджають нам, щоби ми такі праза і інституциї дістали, як они. Тогдї певно буде згода між нами.

Конець буде.

Галицкий сойм.

З дня 27 жовтня 1905.

(40-е зас., II. сесиї, VIII каденциї).

Засїданє розпочало ся о год. 10½ перед пол. Консервативна правиця зібрала ся в комнатї. Передовсім відчитано петициї, внесеня і інтерпеляциї, між ними:

Внесенє пос. о. Богачевского і тов о заснованє р е а л ь н о ї ш к о л и в Долинї з рускою викладовою мовою;

Інтерпеляцию пос. д-ра О л е с н и ц к о г о і тов. до правительства, чому в С т р и ю нема доси н а в і т ь н а р о д н о ї ш к о л и р у с к о ї, помимо численного руского населеня в тій місцевости і вношених в тій справі петиций.

Відтак полагоджено в п о р я д к у д н е в н о г о в першім читаню внесенє пос. Шведа о зниженє податку домово-клясового від деревляних домів о одній комнатї на 1 Кор. 50 сот. — в той спосіб що внесенє відіслано до комісиї податкової.

При другій точцї дневного порядку — першого читаня внесеня пос. В а й г і н ґ е р а, Р а й с к о г о і тов. о зміну **виборчої ординациї до сойму** (звісне внесенє демократів з міст т. зв. лївиці соймової) — розвинула ся довша дискусия. До мотивованя забрав передовсім слово пос. Вайгінґер доказуючи слушність домаганої реформи. О тім, що цїле внесенє польских „демократів“ є лише хитрою штукою після засади „nie honorowo, ale zdrowo“, аби зискати нові мандати в міст а за сей ґешефт дати шляхтичам кільканайцять нових мандатів по селах, бесїдник розуміє ся не говорив. Вкінци вніс, щоби єго предложенє відіслано до о к р е м о ї к о м і с и ї д л я в и б о р ч о ї р е ф о р м и, яку належить ad hoc вибрати а яка мала-б складати ся з 14 членів. Против того іменно, послїдного домаганя, щоби внесеня о реформі виборчій відіслано і евентуально відсилало до окремої комісиї ad hoc, промовляв пос. о. Стадніцкі, в надії, „że przekona tę Wysoką Izbę“, що внесеня виборчої реформи належить відсилати виключно до комісиї адміністрацийної. Бесїдник є за комісиєю адміністрацийною (т. зв. „похоронною“) тому, бо тота комісия буде могла „досьлїйше“ полагодити (!) таку справу як виборча реформа. Пос. Сколишевский, стояловець, був очевидно відмінної думки від ґр. Стадніцкого, бо ин-раз справа виборчої реформи є дуже важна і лїпше віддати єї новій специяльній комісиї, ніж комісиї, котра має вже і инші справи до полагодженя. Пос. Сколишевского попер пос. Стапіньский, котрий зазначав, що внесенє пос. Вайгінґера і тов. заключає в собі нові і важні мотиви і длятого належить їх розглянути в специяльній комісиї, а не в комісиї адміністрацийній, котра лїпше зробить, коли забере ся до полагодженя численних внесень і петиций, які вже там відіслано, в інтересї людности. Промовляли ще пос. Мерешкі (за окремою комісиєю), Пінїньский (против, яко — „argumentami p. Stapińskiego nie przekonany“) — по чім р і ш е н о г о л о с а м и п р а в и ц ї против голосів лївиці, людовців, стояловців і Русинів: відіслати внесенє пос. Вайгінґера і тов. д о к о м і с и ї а д м і н і с т р а ц и й н о ї, з тим однак додатком, що ся комісия має бути побільшена о 4 нових членів. За адміністрацийно-похоронною-комісиєю голосувало 71 послів, против 48. (Сей результат голосованя приняла лївиця іронїчними оплесками).

Повисша дебата була лише присьпівом до дискусиї, яка в справі виборчої реформи розвине ся ще пізнїйше, при 6-ій точцї дневного порядку, котрий звучить: „Справозданє комісиї адміністрацийної о внесенях пос. Стапіньского і Олесницкого в справі виборчої реформи (поставлених на попереднїй сесиї).

Зараз при слїдуючій точцї дневного порядку, внесеню пос. Стапіньского на зміну закона ловецкого, позволив собі внескодавець на кінци з більшости соймової поставивши внесенє формальне, щоби єго предложенє відіслано до комісиї... адміністрацийної Ухвалено згідно з бажанем внескодавця.

З порядку полагоджено ще внесенє пос. Сколишевского в справі обвалованя Висли і пос. Кремпи о полученє обшарів двірских з громадами відіславши їх до відповідних комісий — по чім прийшло на етап:

Справозданє комісиї адміністрацийної о внесенях пос. Олесницкого і Стапіньского про виборчу реформу.

Комісия вносить:

Над внесеньми послів Олесницкого і Стапіньского приступити сойм д о д н е в н о г о п о р я д к у!

Пос. Стадніцкі — очевидно в припорученя цїлої правиці — предкладає, щоби „на разї“ (читати треба на все!) справозданє комісиї у с у н у т и з д н е в н о г о дневного порядку.

Д-р О л е с н и ц к и й забирає голос, щоби супротивити ся внесеню пос. Стадніцкого. Два роки — казав бесїдник — пяк минуло від часу як ми поставили наше внесенє, тож вже хиба ждали досить, щоби принайменше нинї, по двох роках, мати можність висказати наш погляд про поведенє сеї Вис. Палати в так важній справі. А ждали на се справозданє комісиї не лише ми — ждав на тогу нашою цїлий край, для котрого виборча реформа стане ся першою і найважнїйшою справою. Тимчасом внесенє д. Стадніцкого хоче нам відібрати можність до висказаня нашої опінїї а навіть виходить небезпеченьство, що остаточно справа піде еще раз до комісиї адміністрацийної, тої комісиї, котра була гробом для нашого внесеня вже через два роки і буде здає ся таким самим гробом і тепер А протест наш мусимо висказати тут з тим більшим притиском, що після одержаних нами інформацей до комісиї адміністрацийної в 4 нових проектованих членів не увійде анї оден Русин, так що в тій комісиї руский нарід в найважнїйшій справі для него не буде взагалї заступлений а панове будете радити про нас без нас. З тої рацї протестуємо горячо против усуненя справи виборчої реформи з нинїшного дневного порядку і настоюємо на те, аби справа була сейчас пере-

Склад і робітня шуб
БРАТІВ ЛЮБЕЛЬСКИХ
при ул. Ваповій, ч. 3 у Львові.

Поручаємо на зимовий сезон свій сьвіжо спроваджений запас шуб, в шкірах і готових, дамских і мужеских, ковнїри, зарукавки, шапки бараницї, сердаки і богато инших товарів, що входять в обсяг кушнїрства Також удержуємо на складї великий вибір сукна в найлїпших родах до покритя шуб і перероблюємо їх після найновійших журналів, по найприступнїйших цїнах.

Ілюстровані цїнники висилаємо оплатно.

868 5—20

дискутована і рішена. (*Демонстрацийні оплески Русинів.*)

Відтак забрав слово пос. Стапіньский, щоб прилучати ся вповні до виводів пос. Олесницкого. Не робіть панове з нами комедиї — казав звернений до правиці. В комісиї адміністрацийній ви вже рішили раз перейти до дневного порядку над нашим домаганем, тож нема сумніву, що зробите те саме і тепер, бо не хочу припускати, що завтра скажете що иншого, ніж сказали вчера. Тимчасом ми хочемо знати Ваше становиско сейчас, аби край зчав, чого має від вас надіяти ся і ожидати. (*Оплески*).

В дальшій дискусиї забирали ще слово кн. Чарторийский, Стадницкий і Пінїньский, по чім на внесене пос. Чарторийского рішено:

I) Справоздане комісиї усуває ся з нинїшного дневного порядку;

II) Припоручає ся комісиї адміністрацийній, щоби своє справоздане про внесене виборчої реформи пос. Вайгінґера і тов. предложила повній палатї до 14 днів;

III) Справоздане комісиї про внесено пос. Олесницкого і Стапіньского буде поставлене на порядок нарад, коли прийде перед палату справоздане пос. Вайгінґера і тов.

На сїм виборчу дискусию на разї закінчено...

—

З порядку прийшло ще під наради справоздане шк. комісиї о середних школах, до котрого забрав голос пос. д-р Олесницкий. Першу часть своєї промови бесїдник присьвятив законови з 1867 р., котрий вже Качала назвав в р. 1868 цирографом на убите Русинів, по чім виказував конечну потребу заснованя кількох нових руских ґімназий.

Год. $1^1/_2$ — зас. тревае дальше.

— Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанізуйте курси для анальфабетів!

З Росиї.

Революция в Росиї.

Сї страйки, демонстрациї і атентати котрі присилували царя зробити пролом в системі правлїня Росиєю, котрі присилували его дати Росиї позори конституциї і заповісти ріжні реформи в напрямі демократизациї держави, були нїчим в прирівнаню до сего, що тепер в Росиї дїє ся. Правда, не чути тепер гуку бомб і грохоту сальв карабінових, але за те революция вибухла загальнїйше. Хоч теперішний рух вже не так загрожує житя не поодиноких осіб, але представителїв і виконавців державної власти, то проте теперішна револьта може бути в своїх наслїдках о много успішнїйша, може довести до глубшої зміни державного устрою, а навіть до цїлковитої побіди російскої демократиї.

Полїтичний страйк обняв цїлу Росию. Застановлене зелїзничого руху грозить цїлій Росиї катастрофою. З сим страйком симпатизує все населене Росиї, бо до него прилучають ся не лиш робітники найріжнїйших заведень промислових, але і інтелїґентні фахи, чого найлїпшим доказом є страйк проклямований московскими фармацевтами, лїкарями і інжинїрами. Супротив такого страйку правительство є цїлком безсильне. Військо, хоч вірне правительству, нїчого тут не вдїє, бо військом можна лише розігнати збори, демонстративні походи і атаки товпи на будинки чи особи. До роботи військом не мож присилувати робітничих мас. Для російского правительства ситуация тим гірша, що сего війска тепер в Росиї мало, а і се яке є не дуже надає ся до акциї против народних мас. Правительство перестало вірити в своє військо. Участь вояків в вічах, демонстративних походах на дневнім порядку. Вояки і офіцири виступають навіть цїлком отверто на публичних вічах і загрівають народ до борби. Таке військо революциї не здавить. В своїй безрадности правительство послугує ся військом лише для охорони державних будинків. Пообсаджувано військом зелїзничі двірцї, телеґрафічні і почтові уряди і на тім майже кінець. Против вічевиків і демонстрантів, против страйкарів, котрі товпами ходять від фабрики до фабрики і заохочують працюючих до залишеня роботи, війск тепер майже не уживають.

Зелїзничий страйк робить державі мілїонові шкоди. Голод, котрий грозить всїм більшим містам може товпу розярити, що вона готова перейти від пасивної страйкової револьти до насильного бунту. До льондоньских дневників доносять, що кождої хвилї з Петербурга може надійти вість, що власть в царскій столици перейшла в руки народної товпи. Лїберальні дневники рішили не піддавати ся цензурі, робітники ставлять барикади окружені дротом. Тренов обняв команду над петербурґским ґарнїзоном, але потерпають, що сей ґарнїзон готов причинити ся до побіди революциї.

Непевні і неясні суть вісти про се, що правительство наміряє зробити, аби успокоїти розгукану масу. Кажуть, що Вітте іменований президентом кабінету мінїстрів, але самого кабінету еще нема. Кажуть, що буде проклямована демократична конституция, але се, поки що, лише така чутка. На всякий случай найблизші дни принесуть рішене. Зелїзничого страйку держава не годна видержати довший час. Страйк до кількох днів або сам упаде, або его зломлять (на що не заносить ся), або цар уступить і дасть Росиї демократичну конституцию. Так тяжких днів і так многонадійних днів, Росия еще нїколи не переживала.

Телеґрами.

Відень. Дирекциї австрийских зелїзниць оголошують, що особовий і товаровий рух на зелїзницях віденьскій і надвислянских здержаний. Висилка товарів до Росиї через Сосновець здержана.

Катовиці. Робітники знищили за Ченстоховою тор на варшавско-віденьскій зелїзници. Рух поїздів між Катовицями а Сосновцем здержаний.

Варшава. Страйкарі напали вчера на друкарнї дневників і порозбивали готові вже плити, щоби дневники не могли вийти. Вийшов тілько Kurjer W. Нинї має зачати ся страйк у всїх фабриках. В Пабяницях коло Лодзї вибухли заворушеня. Військо зробило ужиток з оружя. Кілька осіб убито.

Петербург. Тут говорять, що вчера рано фінляндский дворець прийшов вчера поїзд з двома ваґонами наладованими бомбами. Коли прийшла полїция, щоби бомби сконфіскувати, ваґони були вже порожні. Вчера устав рух на міскій зелїзници. На публичнім вічу в котрім взяло участь до 20.000 осіб, всї бесїдники взивали до оружного виступу. На підставі царского указу, підписаного в. кн. Володамиром, петербурский ґарнїзон віддано під команду Тренова.

Льондон. На 16 головних зелїзничих лїниях в Росиї рух устав цїлком. В Москві панує голод. В Одесї страйк вже обняв всї полудневі лїниї. Торговля збіжем цїлком устала. Анґлїйскі круги торговельні затревожені тим, що дїє ся в Росиї. Маса товарів призначених для Анґлїї і Африки, лежить в Петербурзї і Москві. Вчера замкнено в Москві всї фабрики. В Петербурзї купцї замикають склепи, всяка торговля устає.

Берлїн. Заграничні посольства в Петербурзї повідомлено, що почтові заряди на час зелїзничого страйку не будуть приймати нїяких посилок. В Москві військова власть заявила фабрикантам, що не возьме їх в оборону з причини браку достаточних сил військових.

Курск. На жадане страйкарів, правительственні і автономічні урядники здержали свої чинности.

Париж. Російске правительство звернуло ся до шведского правительства з просьбою, щоби обняло перевіз почти через Штокгольм. Для перевозу фрахтів будуть винаймлені окремі кораблї.

Петербург Страйкарі аґітують по друкарнях, щоби властителї часописий видавали ґазети без цензури.

Берлїн. З Москви доносять, що машиніста, котрий на просьбу мінїстра комунікацай хотів провадити поїзд, робітники стягли і кинули під колеса машини. Машиніст погиб на місци. Відтак робітники випустили пару з всїх льокомотив. Кілков мусїв лишити ся в Москві і від'їхав доперва по півночи.

Петербург. Говорять, що вже є готовий указ царский, подаючий Росиї правдиву і широку конституцию. Вчера відбула ся під проводом Віттого кабінетова рада Вітте має одержати необмежену повновласть. Рада мінїстрів заявила ся вчера за утвореньем кабінету мінїстрів. Премер буде мати титул президента мінїстрів і буде мати право предкладаня кандидатів на мінїстрів, з виятком мінїстрів: внутрішних справ, війни, маринарки і царского двора.

Харків. В унїверситетї вібрало ся звиш 2000 осіб. Коли військо окружило будинок, вібрані зачали забарикадувати входи, щоби війска не впустити. Доперва по довгих переговорах професорів з військовою властию пустили всїх вільно. Віче відбуде ся під голим небом вже за дозволом властий.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Соймы.

Чернівцї. В соймі п. Пігуляк вніс інтерпеляцию з причини обмеженя язикових прав Русинів на Буковинї. Ончул мотивував своє внесене о безпроволочне знесене права пропінациї і заведеня шинкового податку. Дотичний проект закона відіслано до скарбової комісиї.

Берно. Справу виборчої реформи сойм передав окремій комісиї, зробленій з 21 членів.

Македонія.

Царгород. Шість амбасадорів держав звернуло ся до порти з просьбою о спільну авдиенцию в справі Македониї.

Петербург. З Севастополя доносять, що чорноморска ескадра одержала наказ відплисти до берегів Туреччини, щоби устроїти демонстрацию з причини спору Туреччини против заведеня реформ в Македониї.

Норвеґія.

Християнія. Загальне голосоване в справі вибору короля має відбути ся дня 12 падолиста. Правительство наміряє видати перед тим проклямацию до народу.

Кровавий страйк.

Ст. Хабо де Чіль. Оногди приїхало тут 3000 вояків в цїли здавленя заворушень викликаних страйком різників. В уличних борбах убито 60 осіб, 200 осіб ранено.

НОВИНКИ.

— **Осторога.** Перестерігаю руску суспільність перед п. Теофілем Ґумовским, бувшим урядником руского бюра в Найберунї, а тепер на услугах польско-нїмецкого бюра, яке стоїть в звязи з маґістратом львівским. Сей пан прибувши недавно до Коропця представив ся як висланник правдивого руского бюра від п. Стефановича а заперечивши всяку *звязь того-ж з бюром* маґістрацким потрафив оманити людий і забрати около 70 робітників. Мав він прибути еще вдруге по решту зголосивших ся людий, однак по відкритю его підступу більше не явив ся. — *Теодозий Крохмалюк*, сотрудник в Коропци.

— **Правиборчі надужитя.** З Товмаччини пишуть нам: В Ходемирі відбули ся правибори дня 18 с. м. О год. 9 рано явив ся в в селї комісар Сьвітальский, але побачивши, що громадяни вібрали ся численно до голосованя та що нема надії, аби переперти старостиньских поплечників, не розпочинав виборів, аж доки посесор Вайсман не позвозив візками всїх жидів і паньских слуг. Всю ту компанїю уміщено в однїй комнатї громадского уряду, при дверех станули три жандарми і розпочалось голосоване. На дворі під будинком стояло около 200 господарів, але до голосованя їх не допущено. Коли при відчитуваню одного або другого хто сказав, що він находить ся під канцеляриєю або таки в сїнях, комісар Сьвітальский заявив, що се то само, якби відчитаний лишив ся дома і до вибору зовсїм не явився. Господар Микола Юзик почувши своє імя, хотів перетиснути ся до середини, щоби віддати голос, але жандарм наставив баґнет і крикнув: „Куди лїзеш, на ґвер?“ Впрочім комісар сказав отверто, що голосують лише ті, що були в середині, т. є жидки та їх слуги, а коли вони переголосували замкнув урядованє. Очивидно вибрано паньских поплечників. Нарід таким безправством страшно був обурений. Поверх 150 господарів зголосило протест против доконаного вибору, а крім того о. Ілия Котів з трома господарями поїхали до старости Свободи в Товмачи. Але той збув їх кпинами, що, мовляв, taka bagatela, ja myślał, że to coś ważniejszego і т. п. Крім внесеного письменно протесту через староство до намісництва повідомлено рівночасно про то безправство телеґрафічно намісника ґр. Потоцкого і президента мінїстрів бар. Ґача, але чи се що поможе в краю, що „nierządem stoi“? — *Очивидець.* — В Золотім Потоцї оголошено дня 24 с. м. в полудне, що виборчу лїсту можна переглядати від 17 до 25 вересня. Начальник громади Стеф. Казимирович не приняв протесту внесеного почтою. Протест висланий листом „експрес“ уряд почтовий доручив урядови громадскому аж на другий день. Мимо протесту правибори відбули ся дня 25 с. м. На 676 правиборців голосувало 98. З того 23 голоси упали на хлопску лїсту, а 75 на паньску. З 353 членів читальнї „Просьвіти“ голосувало тільки 15. Парох, москвофіл о. Петрик не брав нїякої участи в предвиборчій акциї. — В Скоморохах громада не знала нїчого о реченци правиборів і вони відбули ся в тайнї перед громадою. Вибрано Авраама Шльомка і двох его проятелїв. Парох, москвофіл Глїбовицкий, здаєсь навіть не знав, що вибори розписані. В Русилові відбуло ся все так само. Вибрано Гирша Верфля і війта. В Костїльниках правибори мали відбути ся 16 с. м. о годинї 3-ій. Комісар, котрий сидїв в дворі не показував ся, бо в громадскій канцеляриї була більшість наша. Не діждавши ся комісаря, люди вечером розійшли ся. Тогди хрунї збігли ся назад і вибрали свого. В Сокільци вибрано властителя села. Тут комісар довідав ся, що в Костїльниках люди бунтують ся, отже казав вибрати еще двох для Костїльник. В Вістрі вибрано пана. В Марківцях привезено до голосованя масу всякої голоти і переперто трех паньских виборців в сей спосіб, що 40 селян не допущено до голосованя. — Дня 11 с. м. відбулись правибори в Долинї повіта товмацкого. Правибори відбулись без відома правиборців при замкнених дверах в присутности 8—10 люда, самих прихильників і заушників війта Николи Коропецкого звісного махера виборчого і паньского вислужника та лизуна. Прочі правиборцї, хотяй повинні були знати три дни наперед о правиборах, довідались о них доперва в половинї голосованя і то случайно завдяки присутности в селї секвестратора, що прийшов грабити за шарварки. Оден з інтересованих, хотячи справдити шарварок, удав ся до громадскої канцеляриї. Там застав громадку людий, самих довірених і комісаря. Догадавшись, що се вибори, побіг чимскорше з село дати знати людям. Зібравшись на борзї в спорім числї, правиборцї рушили в сторону канцеляриї, та вже було по виборах. Цїкаве сьвітло кидає на ті правибори те, що вони були розписані властиво на 14. Жандарм, що асистував при виборах, показував кілька день перед тим на письмі Іванови Крижівскому і кільком иншим господарям, що правибори розписані були властиво на 14 с. м. Колиж присутні дивувались, як може в конституцийній державі дїятись таке безправство, що о такім важнім актї, як вибір посла, не знають ті, з котрих волї він має вийти, кпив собі сей панок з їх сьвятого обуреня а на відхіднім сказав: „Лїпше для мене, що ви не знали, бо я був би мусїв сидїти до полудня, а так от і по виборах“. Оповідають також в селї, що комісар перед в'їздом до села казав на Вілїй, долиньскім фільварку, перепрягати коні до простого воза а сам передяг ся, бо мовляв не хоче, щоб его в селї пізнали. Що і в тім є богато правди, сьвідчить те, що комісар приїхав до села на двірскім візку та двірскими кіньми і зовсїм не виглядав на урядника. Не дивниця отже, що нїхто не дорозмірковував ся правиборів по такім панку, тим більше, що, як було згадано кілька день перед тим, принесено вістку, що правибори для Долини розписані на 14 с. м. От якими лайдацкими штучками переводять ся правибори.

— **Загальне право голосованя а галицка „гієрархія сполечна“.** На онодїшнім засїданю польского „кола соймового“ обговорювано між иншим его становище а також віденьского „кола“ супротив видвигненої в парляментї справи загального права голосованя і тому не відрічи буде познакомити наших читачів з поглядами деяких польских полїтиків, що верховодять також в цїлій Галичинї. Треба признати, що навіть в такім „колї польскім“ проявила ся в тій справі мала ріжниця поглядів, бо прецї найшли ся розумнїйші одиницї, котрі признають слушність домаганю мілїонів мас. Так приміром пос. Роттер не годить ся із звісним становищем „кола польского“, занятого в тій справі в радї державній, пос. Петеленц заявив ся рішучим прихильником загального права голосованя „в імя ідеї справедливости і рівности горожан супротив права“, а так само пос. Ґрек та Рутовский домагають ся значної реформи виборчої соймової ординациї, хоч сей послїдний з застереженем, що „granicą rozszerzenia powinien być nasz interes narodowy, który górować powinien ponad wszystko“. Зате „консерва“ і наші вшехполяки заявили ся рішучо против загального права голосованя. Звісний Козловский вказує, що „wprowadzenie bezwzględne powszechnego głosowania sprowadzić musi despotyzm rządów i teroryzm mas — a nie mamy wielu życzliwych ani w sferach biurokratycznych, ani w innych stronnictwach — musimy więc w tej sprawie postępować z całą ostrożnością“. Ґломбіньский радить в тій справі уважати на „interes narodowy i autonomiczny“. Шляхотска „консерва“ виступає против загального права голосованя вже без нїяких застережень. Ґр. Войтїх Дзедушицкий каже, що „dla państwa powszechne prawo głosowania może stać się trucizną“. „Już z piątą kurją narodowe namiętności się wzmogły — a cóż dopiero stanie się gdy szowinistycznymi hasłami zelektryzują się masy?“ Пос. Бобжиньский радить не уступати з дотеперішної позициї в користь мас, а головно Русинів. „Nie robić nic, co się sprzeciwia interesom kraju i narodu. O jednem nie wolno zapomnieć, że ten Sejm w chwilach zamętu z jednej strony w Wiedniu, a z drugiej za kordonem powinien przedstawiać ostoję dla ducha i interesu narodowego“. В подібний спосіб промовляли проча „сполечна гієрархія“. На те все повторяємо лише голос краківского „Naprzod-у“, котрий, застановляючи ся над тим, яка судьба жде виборчу реформу в галицкім соймі, впевнює, що цїла „лївиця“, людовцї, Русини, а навіть розумнїйші краківскі станьчики є за сею або тою формою виборчої реформи, лише опирають ся їй — Подоляки. „Лише ті висланники — пише Naprzód — зігнилої, збанкрутованої, що продає або виарендовує жидівским спекулянтам фільварки, горстки обшарників, котрі викликали вже перед кількома роками розпучливий рільничий страйк соток тисячів убогого населеня — лише та найглупїйша, найординарнїйша часть обшарників, перетканa богато потомками хижих доробкевичів, лише вони відважують ся ще на заздатий опір против домаганя цїлого польского і руского народа! Коли се має бути одинокий результат для польскости, що зберігаючи ту подільску „шляхту“ від чисельної переваги руского народа, кривдячи тим мілїони Русинів, мають Поляки доховувати ся в тих подільских дворах найглупїйших і назадницких полїтиків, то нехай би ті двори радше втратили всяку репрезентацию і не затроювали нам своїми гнилими визівами атмосфери публичного житя... Подоляки славні прецї від давна з назадництва (wstecznictwa) і з обмежености своїх полїтиків, а то що на їх переді стоїть тепер нагнаний недавно намісник ґр. Леон Пінїньский, не додасть їм певно анї полїтичних сил анї поваги“. Кінчить Naprzód так: „Нехай сойм вибирає: або милїйша єму бундючність тисячі упривілейованих обшарників або інтереси мілїонів працюючого народу. Нехай вибирає і постановляє, але нехай знає, що така постанова рішає на довгі лїта про будуччину краю, про его розвиток і его споконї“...

— **Вісти з Харкова.** Совіт харківского унїверситету одноголосно ухвалив іменувати почесним членом сего унїверситету многозаслуженого історика України, професора київского унїверситету Володимира Антоновича з нагоди 35-лїтної его професорскої дїяльности. — Недавно відбуло ся в харківскім унїверситетї віче студентів-Українцїв при участи запрошених посторонних осіб. На вічу відчитано реферат о принципіяльній стороні українського питаня. По довгій дебатї над рефератом вібрані приняли резолюцию, котра — як пише „Южний Край“ — не вдоволила крайних націоналїстів. —

РУСИНИ! Домагайте ся всюди **ТУТОК** і **ПАПЕРЦІВ** **„ЗОРЯ“** оподаткованих з 5% на руский народний фонд. Кождий листок має випечатану водним друком напись. „Зоря“ для відріжнена від злих наслїдувань. Цїна приступна, якість знаменита. Взірцї даром. Ласкаві замовленя покагоджую відворотною почтою.

Братя Ельстер
Львів, Охоронок ч. 9.

Ректор харківского університету Л. В. Рейнгард вислав 'д совіта університету д. 16 н. ст. с. м. телеґ[рам] у до міністра просьвіти в справі віч на університеті такого змісту: „Совіт харк[івско]го університету ще в лютім рішучо заяв[ив], що нормальний хід академічного житя не є можливий без загальної політичної свободи. Тепер совіт, приневолений силою подій, на своїм засіданю з 29 ст. ст. вересня одноголосно ухвалив: „Наново ствердити, що автономний університет в суспільности, не маючій свободи особи, слова, друку і зборів, з конечности мусить служити за місце, куда суспільність, сьвідома своїх прав, пре ся з елементарною силою, як воздух вихром пре ся до місця найменшого тиску. Совіт робить і робити-ме все, що в его силах, для піддержаня нормального ходу академічного житя, але сили поза ним дужші, тож і нема спромоги сперти їх тиск, і совіт не може й не має права взяти на себе одвічальности за наслідки ділань причин зовнішних, які мають причину в ході історичного процесу. Запобічи катастрофі можна лиш тогді, коли народови взґарантує ся сьвяті права кождого чоловіка: ненарушимість особи, свобода слова і зборів". За сю заяву честь харківскому університетови!

— **Нарада галицких епископів** відбулась позавчера у Львові у вірм. архиеп. Теодоровича. Взяли в ній участь: митроп. Шептицкий, архиепископи Більчевский і Вебер і епископи Чехович, Хомишин, Пельчар, Фішер і Новак. Нарада тревала цілий день, рано від 9 до 1 год. а по обіді у еп. Теодоровича до 8 год. вечером. — Про теми нарад доси нічого не оголошено, але можна догадувати ся, що раджено над справами шкільними зі становища церковного. Можлива річ, що одною з тем наради, було винайдене способу, як зарадити тому, що часть сьвящеників, як руских так і польских (сих других в західній Галичині) не вчать по школах релігії, а дотеперішні способи спонуканя їх до сего остають ся без успіху.

— **Під розвагу загальним зборам „Народно. Торговлі".** Руске купецтво розвиваєсь, поволи розгалужує ся по цілім краю. Маємо таку поважну інституцию торговельну, як наша „Народна Торговля" з філіями по головних центрах; маємо своїх пр ватних купців в кільканадесять; маємо і многих метких крамарів по селах. Тому і цілком слушно лунає клич: свій до свого! Однак на жаль того „свого" по наших склепах не слідно. І на се хочу звернути увагу зборів „Народної Торговлі". До котрого бу ь склепу війдемо, всюда видно лиш польщину та німеччину. Всякі вивіски, оголошеня і анонси ріжних товарів, всї етикети почавши від чорнила до чобіт та сірників, а скінчивши на таких „делікатесах" як Maggi-я все польске або німецке. Се сором для нашого купецтва, аби щось подібного за свої солені гроші товарувати. Можуть всякі не то краєві, але заграничні продуценти давати для Поляків етикети і т. п. польскі, чому би не спромогались для тіло і так поважних відбирателів о руські. Се не політика, не шовінізм, а справа економічна. Продуцентови ходить о збут товару, а хто бере і платить, той має право жадати сповненя деяких условин. Чомуж на то спромоглась лише одна фабрика „Катрайнера?" Річию знов публики єсть присилувати до сего склепарів, щоби не вимавлялись своєю байдужностию або й безхарактерностию: „моя хата з краю", „най хтось зробить початок!" Тож початок належить без сумніву до „Народної Торговлі", котра з своїми філіями має в тій справі важний голос. А о сей обовязок не патріотизму, але нашої чести, нехай упімнуть ся загальні збори. — *М. Бар.*

— **Материяльні средства німецкої социяльно-демократичної партиї.** Revue universelle наводить виїмки з фінансового звіта, представленого на послїднім социяльно-демократичнім конґресі в Єні. Доходи партиї виносять за 1904—1905 р. суму 723.069 марок. Дневник Vorwärts дав 100.000 марок чистого доходу, а торговля книжками 125.000. Проча сума була доставлена місцевими комітетами, котрі розпоряджають крім того значними средствами, що находять ся в їх власній управі. Розходи партиї за час від 1903—1904 р. до конґресу в Бремі виносили 362,7 9 марок. Найбільша сума розходів 84.600 марок записана під рубрикою „кошти орґанізациї", другою більшою позициєю є видаток на загальну аґітацию в квоті 78.115 марок. Виборча аґітация коштувала 54.718 марок, а поміч і запомоги 33.606 марок. Розходи в 1904—1905 р. піднесли ся до 499.118 марок, з них 150.000 видано на аґітацию а 39.827 на винагороду членам райхстаґу. Около 300.000 марок на основі рішеня конґресу відложено до резервового капіталу.

— **Зелїзниця Львів-Підгайцї.** Обходова комісия для проектованого зелїзничого шляху зі Львова до Підгаєць під проводом радника намісництва Устияновского вже провірила згаданий простір в повітах львівскім і бобрецкім аж до границї перемишляньского повіта. З виїмком протесту одної ґрупи властителїв ґрунтів против переведеня шляху в окрузї громади м. Львова, не внесено на згаданім просторі шляху ніякого поважного заміту против проєку. З тої причини комісия на основі повновласти міністерства зелїзниць уділила дозволу на будову цїлої тої частини шляху, з виїмком будови в окрузї м. Львова. Протести против сеї частини шляху мусять порішити центральні власти.

— **П. Олександер Мишуга**, від початку сего року шкільного професор сольового сьпіву в музичній школї Миколи Лисенка в Києві, виїхав на якийсь час до Петербурга, запрошений на виступи в тамошнім театрі Консерваториї. О першім виступі п. Мишуги читаємо в „Нов'їм Времени" з 11 (24) жовтня ч. 10634: „П. Мишуга почав в театрі Консерваториї свої спектаклї „Гальною" [в партиї Йонтка]. Знаменитий сей артист може служити за взорець совісного трактованя свого званя. Єго голос задержав таку сьвіжість і силу, які явись би й котрому-небудь з его молодших товаришів. Потім кожда фраза у него оброблена так, що не може перейти незамічено, а інтенциї композитора увидатнені, не замяті, як се часто буває у многих при виконуваню старих опер. У виконаню п. Мишуги музика Монюшка набирає живости й кольориту, від котрих ми тут більше або менше відвикли. Давно вже не судилось нам чути „Гальку" в такім займовім осьвітленю, яке надав їй п. Мишуга".

— **Віче державних урядників**, поселених у Львові, відбуде *ся дня 29 с. м. о 5 год.* по полудни в салї радних в ратуши. Дневний порядок віча отсей: 1) Отворене віча радником двора Юрием Пивоцким. 2) Уконституоване віча. 3) Звіт комітету з дотеперішної діяльности і внесеня що до зладженя петициї о підвисшене активального додатку. 4) Справа злуки урядників. — Головною справою віча є петиция о підвисшене активального додатку державних урядників. В петициї мають урядники жадати зрівнаня активального додатку у Львові з таким, який є у Відни.

— **Нові посади ґеометрів.** Міністерство фінансів позволило на основане 29 нових посад ґеометрів при евіденциї катастру земельного податку, позволивши вже давнїйше на утворене шість таких посад на 1905 р. Нові ті посади будуть обсаджувані постепенно (в 1906 р. шість посад) в міру позисканя відповідно кваліфікованих кандидатів.

— **З'їзд повітових маршалків.** Дня 1 падолиста с. р. о год. 5 по пол. відбуде ся у Львові в соймовій сали з'їзд презесів повітових рад цїлого краю під проводом кн. Юрия Чарториского. На дневнім порядку: громадскі справи і справи зміни дорогового закона.

— **Дрібні вісти.** Нові вибори до повітової ради в Яворові розписано намісництво: для куриї сільских громад на 5, для міскої куриї на 6 і для куриї більшої власности на 7 грудня с. р.

Цїсар приняв вчера на авдиенциї військових аташе підполковника Чічеріча і капітана ґр. Шептицкого, що повернули з Манджуриї.

Збори і засїданя.

З „Кружка українських дівчат у Львові. З важних від видїлу незалежних причин віче, оголошене на день 2 падолиста відложено на перші днї грудня с. р. Близші інформациї будуть відтак оголошені. — При тій нагоді просимо всїх товаришок, котрі залягають з давними вкладками місячними, щоби були ласкаві надіслати їх найдальше до 1 грудня. Котрі товаришки до сего дня не надішлють вкладок або бодай якоїсь писемної заяви, чому вкладок не заплатили, будуть вичеркнені з членів товариства. — *Видїл.*

Дня 1 н. ст. падолиста с. р. 1 пополудни відбудуть ся в Перемишлянах перші загальні збори видїлу окружного товариства „Взаїмна поміч учителїв і учительок Галичини і Буковини", на котрі запрашаю всїх вписаних дотепер членів з цїлого повіту (є їх 25) і тих що думають ще вступити в членсего товариства, так з поміж учительства, як і з поміж сьвященьства та сьвітскої рускої інтелїґенциї.

Загальні збори філіїї Руского тов. педаґоґічного в Калуши відбудуть ся дня 1 падолиста с. р. в отсим порядком дневним: 1) Звіт уступаючого видїлу, 2) вибір нового видїлу, 3) внесеня. По загальних зборах відбуде ся ще довірочна нарада в справі тов. „Взаїмна поміч". — *Видїл.*

Замість довірочних нарад відбудуть ся „загальні збори" тов. Взаїмна Поміч в Калуши д. 1 падол. 1905 о год. точно 1 з полудня в комнатах Руского касина. Просимо о як найчисленнїйшу участь і як найскорше прибувати.

В Миколаєві н. Д., в комнатах читальнї „Просьвіти", (дім коло церкви) відбуде ся дн. 1 падолиста с. р. о год. 11 перед полуд. довірочний збір в справі товариства „Взаїмна поміч учителїв і учительок галицких і буковинчаских", на котрий з припорученя ради надзираючої, запрошує все П. Т. учительство дотичного округа, як не менше кождого, прихильного справі учительскій Запрошеня, на місци. — *Леопольд Балицкий.*

Загальні збори філіїї „Руского товариства педаґоґічного" в Жовкві відбудуть ся 1 падолиста 1905 о годинї 2 по полудни в комнатах „Народного Дому" в Жовкві, на котрі члени основателї мають честь запросити всїх сьвідомих Русинів повіта жовківского.

П. Загальні збори „Хлопскої Ради в Скалатї" відбудуть ся дня 3 падолиста в пятницю о год. 11 перед полуднем в сали „Руского Банку" в Скалатї. Порядок дневний: 1) Отворене зборів, 2) Справоздане з діяльности видїлу за рік минувший, 3) Справоздане касове, 4) Вибір видїлу з 8 членів, 5) Вибір суду мирового з 5 членів і 3 заступників членів, 6) Внесеня членів Позаяк надближає ся час великої роботи політичної, час виборів, до ради державної і сойму упрашає ся о численну участь бо вся робота буде зависїти від того, яких виберемо людий до видїлу товариства; відкладайте одного дня, не щадіть трудів і прибувайте на збори. — *В. Винярский*, голова.

Видовища і забави.

Кружок забавовий товариства руских ремісників „Зоря" у Львові (ул. Краківска ч. 17), устроює вечерницї з танцями дня 28. жовтня 1905 о год. 9. вечером, на котрі запрошує до як найчисленнїйшої участи — *Комітет.*

З товариств.

Видїл політичного товариства „Дрогобицка Народна Рада" упрашає отсим інтелїґенцию духовну і сьвітску, сьвідомих міщан і селян, щоби в громадах, де еще не вібрано підписів на петицию за основанем рускої ґімназиї в Дрогобичи, такі підписи зібрали і відослали на руки о. Михайла Бачиньского пароха в Ріпчицях, почта Мединичі. Підписи треба вібрати на аркуши паперу написавши на горі „Громада (Н.) прилучає ся до петициї за основанем рускої ґімназиї в Дрогобичи" і то в двох екземплярах, бо один піде до сойму, другий до ради державної. По можности старати ся також о прибите печатки громадскої читальняної, уряду парохіяльного, ради шкільної місцевої і п.

В „Академічній Громадї" (ул. Вірменьска 30 I) буде в суботу д. 28. X. відчит М. Ловиньского п. з. „Кельн і Єна" — (Із сучасного робітницкого руху в Німеччинї). Початок о 7 год. вечером. Гостям вступ вільний.

Видїл тов. українських студентів „Січ" в Чернівцях вибраний на загальних зборах дня 22 с. м., уконституовав ся осьяк: Голова Емануїл Стратичук, студ. прав.; заст.-голови Яків Голота, студ. філ.; писар Омелян Цїсик, студ. філ.; касиєр Володимир Федорович, студ. філ.; бібліотекар Микола Равиюк, студ. філ.; контрольор Лев Рудницкий, студ. філ.; архівар Сильвестер Дисьо, студ. прав. Заступниками видїлових вибрані: Сьвятослав Лакуста, студ. філ.; Сильвестер Голубович, студ. філ.; Микола Полек студ. фільоз.

В Коломиї відбуде ся, дня 1 падолиста с. р. о 2 год. в полудня в сали „Народного Дому", П. пов., довірочна нарада учительства коломийского округа в справі товариства „Взаїмна поміч галицких і буковиньских учителїв і учительок".

Пожарний „Сокіл" в Давидківцях, чортківского повіта, засновано на статутї львівского „Сокола". Намісництво вже затвердило статут.

— **Русини! Памятайте на Народний фонд і на українсько-руску бурсу в Новім Санчи!**

Послїдні вісти.

Петербург. Заряд партиї соц. демокр. зорґанізував продажу оружия для страйкарів. До кождого оружия додають 25 набоїв. Робітники заняті при будові воєнних кораблїв страйкують. Так само урядники держ. зелїзниць і урядники петерб. земств.

Петербург. Сюди прибула для збільшеня залоги 24 дивізия піхоти. Трепов видав указ, в якім каже: „Військо і полїция буде стріляти зразу слїпими, а відтак острими набоями „коли люд буде опирати ся." Сегодня вборонено уряджувати збори в наукових закладах.

Берлїн. З Москви, Харкова і Екатеринослава доносять про бійки з військом.

Проклямация революциї.

Петербург. На зборах 20.000 учасників ухвалено узброювати ся і повставати проти війска, уживаючи оружия.

МАЙСТРА-РУСИНА потреба зараз до будови нової деревляної церкви в Заставній (на Буковинї). Зголошеня приймає гр.-кат. урад парохіяльний в Заставній.

Студент прав глядає лекциї або иншого занятя на провінциї. Зголошене з поданем условий під адресою: *Евген Щуровский* в Струтинї винним п. п. Долина коло Стрия. 941 1—4

Інтелїґентна 26-лїтна женщина глядає місця яко бона до малих дїтий, або до веденя малої господарки з зарядом кухнї, або до догляду хорих. Вимоги скромні. Раставецка, poste restante Крукеничі коло Мостиск. 940 1—3

Панночка, сирота з укінченою IX. кл., глядає посади приватної учительки до дїтий. Зголошеня на адресу: Заряд школи в Крехові п. почта Журавно. 930 3—5

Ученик IV. кл. глядає лекциї, бюрового занятя, у адвоката або в иншій руській інституциї. Ласкаві зголошеня під адресою: Diligentia poste restante Перемишль.

Панночки вправної учительки, глядаєсь до 2 дївчат з II. і V. класи школи народ. на цїлий рік за удержане і умірковану винагороду. Зголошеня до Григория Нарожняка в Єзуполи. 928 3—3

Академік шукає лекциї на селї. Може також в часї зими вивчити хор. Ласкаві зголошеня на руки Дирекциї „Народної Торговлї" в Золочеві. 3—3

Ученик VI. кл. ґімназ. шукає лекциї на село. Зголошеня під „Ученик фільольог" poste restante головна почта Львів 73.

Ученик VIII. кл. ґімназ. пошукує лекциї на провінциї. Близші інформациї під: „Diligentia 4", poste restante Львів.

Ученик VIII. кл. шукає лекциї на село. Зголошеня під аресою М. Бояковский уч. VIII. кл. ґімназ. Бучач. 3—3

Здоровий, домовий харч, цїна після вимагань. Скарбківска ч. 35, I. п. 757 5—5

В Судовій-Вишни продає Антін Костецкий реальність і 20 морґів орного поля. Зголошувати ся в місци. 937 2—6

Реньске природне вино
1 фляшка . . . . К 2·40
10 „ . . . . . „ 22·—
поручає торговля
ІВАНА БОРИСА
в Перемишли. 918

Гарні мешканя з домашним здоровим харчем знайдуть П. Т. академіки і старші ученики в рускім домі по умірковaній цїнї. Приймаєсь також Панів на сам харч. О. К. ул. Скарбківска ч. 35. 708 21—?

Подяка.

Всїм Високоповажаним Отцям, що зволили ласкаво взяти участь в похороннім обходї Найдорожшого Мужа і Батька бл.п. отця Альіна і Всїм Високоповажаним Паньству, що зволили ласкаво прибути на сей сумний обхід, як також і тим Всїм Добродїям, що надіслали нам заяви Свойого глубокого співчутя, та слова щирої розради в нашім горю — складаю отсим як найщирійшу і найсердечнїйшу подяку.

Чагрів 22 жовтня 1905.

З Огоновских Антонина Раковска з родиною. 936 1—1

Надіслане.

Специяліст в дїточих недугах
Д-р В. Гукевич
довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни 837
ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4, I. п.

Адвокат д-р Кос
в **КАПУШИ**
глядає рутинованого концепієнта.
891 13—?

Адвокат Д-р СТЕФАН ФЕДАК у Львові
шукає рутинованого концепієнта
по можности з правом субституциї.
931 5—5

Нотар у Винниках коло Львова
глядає **помічника** з гарним письмом і вправного в справах табулярних. Студенти прав (з повисшими вимогами), що хотїлиб лишитись в нотарияті мають першеньство. 896 5—5

Читальня „Просьвіти" в Руді (п. Рогатин)
потребує спосібного інструктора нотного сьпіву до веденя хору. Зголошеня на руки Дмитра Кривого, містогоновн читальнї.
915 4—8

Звертаю увагу Всеч. Духовеньства
що в своїй
АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКІЙ РОБІТНИ
виконую
хрести і мідяні кулї на церковні вежі, громозводи, зелїзні вікна, будівляні окутя, після найновійших взірців а також огородженя нагробні, придорожні, ліжка для бурс від 10—20 кор. і тим подібні роботи входячі в обсяг шлюсарства.
МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ
198 7—18 **Львів, ул. Коперника ч. 16.**

Коперницкий і Син
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

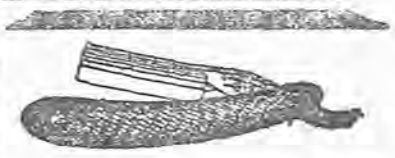

Перший руский краєвий склад і робітня
ножевничих виробів
поручає власні вироби анґлїйскі і солїнґенські а іменно:
БРИТВИ, МАШИНКИ до стриженя волося від 6·60 К до 9 К, до бороди від 4·50 К до 7 К ножі, ножички, сцизорики. Всяке острене тихже і направу приймає ся.
Цїнники на жаданє даром.
ІВАН ЛЯВРУК
839 **Львів, Галицка ч. 6.**

Виконує найдешевше
всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованє. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на металь і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.
Артистично-ритовниче заведенє 186
А. Зіґмана
у Львові, ул. Синстуска ч. 14.

КРАКІВСКА ЦУКОРНЯ
Львів, ул. Фредра
поручає знамениті тїста по 3 кр.
882 9—12

Поручаю лїтурґічні вина (Messweine) під моєю особистою ґарантиєю від 33 крейцарів за лїтр австрийского і від 55 кр. за лїтр токайско-самородного franco кожда стация. При замовленю прошу покликати ся на „Дїло“.

З поважанєм
822 13—30 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Просимо зажадати
нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. Льоси на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс
банковий дім і контора виміни.
Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 780

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Нїжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Всч. Сьвященикам і зп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за поручуваннєм уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Науки шитя і гафту безплатно. Цінники на жаданє даром. 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ
перед тим
Іван Ливрук
Львів, Пасаж Міколяша.

„Сокільский Базар“
одинока українська фірма шкільних і канцелярийних приборів поручає свій богато наосмотрений склад в вироби паперові ґалянтерийні, гуцульскі і т. п. Вироби з глини, як тареї, вазони, фляконики в цьвіти, понельнички і т. д. — Вироби гуцульскі, як топірцї, сердаки, шапочки, пояси, тареї і т. п. — Вироби з пацьорків, як ґердани, пояси і т. д. — Вишиванки, як краватки, сорочки, обруси, ручники, фартушки і т. д. — Образи і портрети. — Сокільскі ланцушки. — Переписні листки. — Сокільскі тутки і паперцї.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР“ виконує кредкові портрети в фотоґрафій в цїні від 12 К.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР“ продає усї українські часописи і календарі і посередничить у всїх торговельних дїлах.

Замовленя доконує оборотною почтою. — При більших замовленях дає опуст. 789 16—25

ГАРАЗД! ГАРАЗД!
„Сокільский Базар“ у Львові ул. Руска ч. I.

НАЙЛІПШИЙ
ЧАЙ
всюди можна дістати.
Головний склад у Львові
ДРОҐЕРИЯ
ЛЕШКА
Сладовского
пл. Капітульна 1.
863 9—36

Дома і в дорозї доконечне средство
Бальзам аптикаря A. Thierry
є загально звісний і признаний.

Дуже успішний при лихім травленю з побічними недомаганями, як при відбиваню, ґазї, затканю стільця, витворі квасів, почуваню наповненя, корчах жолудка, недостачі апетиту, інфлюенциї, катарі, запаленях, ослаблених, вітрах і т. п.

Усмиряє корчі і болї, злагіднює кашель, розпускає слизь і очищує.

Найменше висилає ся почтою 12 малих або 6 великих фляконів за 5 К оплатно; 60 великих або 30 малих фляшчин 15 К оплатно.

Треба уважати на одиноку правно забезпечену зелену охоронну марку з чернищею „Ich dien“. Лише такі правдиві.

Аптикаря A. THIERRY **масть з центифолії**
усмиряє біль, змягчує розпускає, гоїть і т. д. Найменше висилає ся почтою 2 слоїки оплатно 3·60 К. В дрібній продажи в торговлях 1·20 К за слоїк. Повний доказ, що бальзам аптикаря A. Thierry і масть з центифолії є недостижимі средства, подає брошура з тисячами оригінальних подяк, яку додає ся даром до замовленого бальсаму або на жаданє висилає ся окремо даром. Адресувати треба: Аптикар A. THIERRY в Прерадї (Pregrada ad Rohitsch-Sauerbrunn. Про фальшівників і дальших продавців наслїдуваних фабрикатів мого правдивого препарату прошу менї донести, щоби потягнути їх до судової одвічальности. 235

Сьвітло церковне і столове
з охоронною маркою +. **М. Ц. Н. Т.** *поручає*
„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“
I-а найкрасше по 172 кор. за 100 кільо.
II-а дуже добре по 156 кор. за 100 кільо.
III-а добре без знаку +. М. Ц. Н. Т. по 128 К за 100 кіл.
Від сих цїн для церков 10 опусту.
Цїна I-а II-а loco фабрика, III-а loco стация Львів.
850 Сьвітло наше горить ясно, не коптить і не спливає. 13-18

Заряд Товариства „Ризница“
має честь повідомити
що з днем 26 вересня 1905 р. отворив
другу з ряду філїю в Станиславові ул. Казимирівска ч. 8
і поручає Всч. Духовеньству, Чест. Брацтвам церковним передовсїм Епархії Станиславівскої закупно всяких знарядів церковних. Маючи громадні зношеня з первороднями фірмами заграничними і краєвими і платячи готівкою всї товари купуєм і спродаєм без конкуренциї всякій товар по найдешевших цїнах, а половину заробку нашого передаєм що року на гуманітарні цїли вказані статутом, як сьвідчать щорічні справозданя. Відкликуєм ся на нашу 12-лїтну практику і честну службу для слави Божої і окраси наших Церквей і просимо о дальшу піддержку сеї єдиної чисто сьвященичої інституциї. — *Дирекция Ризници.* 850 11—11

Робітню знарядів церковних
другу руску в Галичинї поручає
Василь Дуткевич
(бронзівник в Перемишли.
Приймає чаші до золоченя, дароносницї, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золоченє і сріблене відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, лїхтарів, павуків.
ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, Бронзівник
Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 595 41—90

НОВІСТЬ! ПОЗІР! 924
„Сокільский Базар“ у Львові
видає тутки і паперцї „Сокола“

1000	туток з моноґрамом Сокола з корковим мундштіком	3·40 К
„	„ „ „ в ватою	2·70 „
„	„ „ „ без вати	2·50 „
„	„ гладких в ватою в пуделках	2·40 „
„	„ „ без вати „	2·20 „
„	„ „ в ватою в рульонах	2·— „
„	„ „ без вати „	1·80 „
„	„ жовтих „Майс“ в пуделках	2·20 „
„	„ „ „ в рульонах	1·80 „
100/100	пуделко паперців з моноґрамом Сокола	6·— „
100/100	„ „ „Лїра“	2·40 „
100/50	„ „ „	1·20 „

Цїни туток і паперців гуртовні а для купців 10% каса сконто.

ОГОЛОШЕНЄ.
Дня 20 н. ст. падолиста 1905 р. о 2 годинї по полудни відбудуть ся Надзвичайні Загальні Збори членів Повітового Товариства Кредитового, стоваришеня зареєстрованого о обмеженою порукою в Сокали в сали „Народного Дому“ в Сокали, на котрі всїх ВП. П. Т. Членів тогож товариства запрошує ся.

На порядку дневнім:
1. Зміна §§. 5, 11 і 50 статутів Товариства.
2. Вибір 3 членів дирекциї і двох заступників.
3. Внесеня членів.

З Ради надзираючої Повітового Товариства Кредитового, стоваришеня зареєстров. з обмеженою порукою.

В Сокали дня 14 жовтня 1905 р.

Сильвестер Вітошиньский предсїдатель. *Михаїл Мельник* секретар. 938 2—3

ПЕРША в ГАЛИЧИНЇ РУСКА
торговля і рукодїльня церковних знарядів із золота, сребла і бронзу
Петра Дуткевича
в Станиславові, улиця Бельведерска ч. 4
продає по найнизших цїнах бальдахими, водоноси, брачні вінки, дарохранительницї, гарм. звінки, евангелїя, кадильницї, кропила, кивоти, хрести, лїхтарі, вівтарики до процесиї, патерицї, павуки, підставники, плащеницї, суконки, шалї.

Золочу огнево дуже тревало старі знищені чаші, по виволоченю бувають посьвящені Преосвящ. епископом в Станиславові.

Великий склад лямп на вічне сьвітло. — Зелїзних надгробних хрестів. — Всякі знищені церковні знаряди приймаю до огневого золоченя, сріблення і бронзованя. — Велика лїярня церковних звонів.

Дякую сердечно Всеч. Духовеньству і чест. Брацтвам церковним за численні замовленя і поручаюсь ласкавій памяти на будуче.

З високим поважанєм: **П. ДУТКЕВИЧ.**
862 12—30

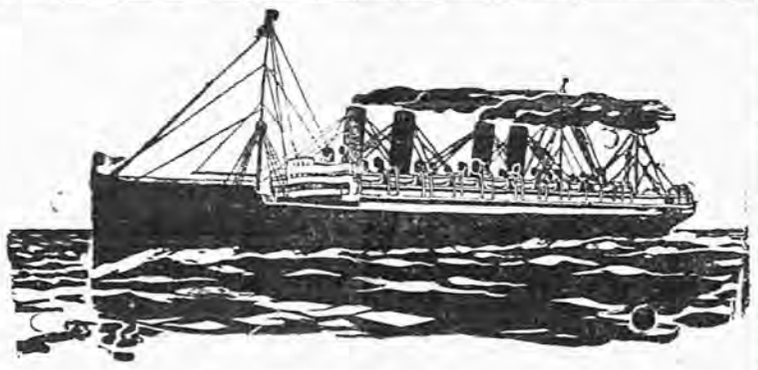

до АМерики
Канади, Тексасу, Арґентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралїї, Япону, Хін і т. д.

з Галичини і Буковини
найдешевше перевозить
Перевозове товариство пароходів
NORDDEUTSCHER LLOYD
в БРЕМІ.
В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:
Ґенеральна Аґентура Північно-німецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 30—50

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ
МИХАИЛА БИЧИШИНА
Львів, ул. Замарстинівска ч. 21 а.
Заложена в роцї 1896, принимає всїлякі направи повозів і виконує замовленя на нові повози по приступних цїнах з ґарантиєю за добрий виріб, понадто має їх на складї, а крім того півкриті фаетони і легонькі візки. Старі повози бере в поміс, або замінює за нові за евентуальною доплатою. 881 9—13

Земля на продаж для хлїборобів!
Під містом Коломия є до розпродажи (парцеляциї) кількасот морґів добре справленої, видатної землї, рибний ставок і малий млин.

Хто хоче купити тої землї, нехай зголосить ся лично або письмом до: Д-ра Стефана Федака у Львові (ул. Сикстскач. 48) у або Дра Леся Кульчицкого в Коломиї (в Народнім Домі.) 889 6—10

Заснована **1782** Цїс. кор. привіл. Заснована **1782**
РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ
Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.
Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів
І. А. Бачевский у Львові
ц. і к. надворний доставник
поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковaних цїнах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях,
ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА
на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і сокоджених та ц. к. інститутом до розсїду споживних средств розсїджених.

Цїнники і інформациї висилає ся на домаганє оплатно і даром. 347 25—26

Рух зелїзничих поїздів
важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в недїлю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що недїлї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Берґомета (в понедїлок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в недїлї і сьвята.)
„ Кранова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·35, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясня (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полуднем (тільно в недїлї і рим.-кат. сьвята, 1·45 пополудни (тільно в недїлї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9. і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тільно що недїлї і сьвята.
„ Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кранова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Замонамого (від 25/6 до 15/9), Осьвенцїма (від 25/6 до 15/9), Велїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,(Ворохти (від 1/7 до 30/9) що недїлї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що недїлї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави рускої	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тільно що недїлї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тільно що недїлї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої	11·15 в ночи кождої недїлї.
„ Янова	6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9і 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята) 3·08 пополуд. (від 14/5 до 10/9) - 5·58 пополудни.
„ Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди посьпішні друковані є чорними; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 6 мінут 59 рано.

Звичайні біжучі їзди як часом біжучи всякого ниніпора рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна купити через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, площа Гаусмана ч. 9. 55

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарнї Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 232. Львів субота 15 (28) жовтня 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток додаває ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Окшовского ул. Кіліньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароли Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutzwski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	8 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсерату або за її місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числить ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Пригадує ся на відновлене передплати за місяць падолист, зглядно еще за IV. квартал 1905 з рівночасною просьбою о вирівнане позісталих ще залеглостий тим певнійше, що Адміністрация має також до поладнаня свої рахунки за папір і в друкарни. Неузглядняючим сю просьбу, була би Адміністрация приневолена дальшу висилку часописи безусловно застановити.

Доповняючі вибори.

Вже за кілька днів стануть рускі виборцї виборчого округа V курії Станиславів-Товмач-Рогатин-Підгайцї-Бучач до виборчої урни, аби рішити, чи заступником майже чисто руских повітів має бути Русин, чи знов Поляк — і то вшехполяк, затверджений комітетом для виборчих розбоїв.

Доказувати ваги вибору для нас чейже не потребуємо. Маємо так мало заступників в радї державн, так осьмо упослїджені під зглядом парляментарної і всякої иньшої репрезентациї, що кожда нова позиция є важним здобутком на поли нашої самооборони.

Та не тільки тим, не лише тою загальною ситуациєю є важний теперішний доповняючий вибір, а еще більше з огляду на зближаючі ся вже вибори до ради державної. Корисний доповняючий вибір в опорожненім окрузї скріпить наші сили, піднесе нашого духа — натомість виборчий погром ослабить нас еще більше і тілько скріпить тоту апатию, яка в застрашаючий спосіб обгорнула значну часть нашої суспільности.

Є очивидна і всім відома річ, що в теперішній виборчій акциї Русини не сповнили як слїд свого обовязку. Розходило ся в данім случаю лише о оден виборчий округ, о акцию всього на всього в кількох повітах, тож обовязком Русинів дотичних повітів ужити всїх сил і заходів, щоби сей вибір свінчив ся для нас побідою. Тимчасом тої роботи ми якось не бачили, а були повіти, котрі взагалї не розвинули ніякої, або майже ніякої діяльности. А між тим вести аґітацию, і то успішну аґітацию, було тим разом дуже легко. Кандидатом став чоловік, не якийсь без імени і заслуг, але як-раз муж, котрий вже від років працює успішно на нашім народнім поли, муж, котрого в своїм часї за его виступи в соймі і парляментї повинна була мати на устах кожда руска дитина. Особа кандидата давала отже досить поля для як найширшої і найтіснійшої аґітациї, можна сказати навіть до викликаня загального одушевленя, і коли се не стало ся, то вина за такий дивний, прямо каридостойний промах паде на ославлену нашу байдужність, на тоту апатию, яку не зможуть розвіяти навіть громи — не то наше прикре положенє та наші дотеперішні, застрашаючі прямо неудачі.

Коли возьмемо на увагу той прикрий стан по деяких наших повітах, той брак всякої енерґії і ініциятиви, то мимохіть мусимо поспитати тих наших людий на провінциї, що сидять з заложеними руками, на кого вони властиво числять? Чи числять може на те, що наш противник сам отямить ся, що переконають его вимоги справедливости і що зі сокрушілим серцем, як який розкаяний покутник сам стане перед нами, щоб звернути нам наші права, або хочби принайменьше загарбані від нас неправно мандати?

Однак справа самого вибору по Вакевскім не є ще страчена, коли принайменьше в послїдну хвилю ті, що доси спали, заберуть ся до енерґічної, горячкової діяльности. Противно, — розбираючи реляциї з виборчого терену навіть польских дневників видно, що результат виборчої кампанії важить ся, що треба лише трохи напруженя, а рішнець вибору може перехилити ся на нашу сторону. Длятого ще і в сїм послїднім моментї кличемо: „До діла!“ Нехай наші діячі і вся інтелїґенция дотичних повітів зрозуміє, що на них дивить ся цїлий край і допильнує, аби день 31-ого сего місяця був не днем погрому, але нашої спільної сьвітлої побіди!

Сего бажаємо щиро не лиш в інтересї дотичних повітів, але еще більше в інтересї цїлого руского краю.

Віче в Дрогобичи.

(Конець.)

Наконець член виділу повітового о. Юліян Гумецкий говорив о справах повітових, указав на кривду, яка стала ся Русинам при остатних виборах повітових і заохочував, щоби Русини добре зорґанізували ся і вибрали при найблизших виборах повітових найрозумнїйших людий, котрі постояли би за інтересами народа. Відтак принято одноголосно отсї резолюциї:

А) в справах політичних:

1) Віче жадає запровадженя в як найкоротшім часї загального рівного безпосередного і тайного голосованя до всїх репрезентаций.

2) Віче жадає від центрального правительства строгого наказу для галицких властий політичних, щоби всякі вибори законно переводили і щоби кожде надужитє політичного урядника при виборах було остро карене.

3) Віче жадає, щоби центральне правительство наказало властям політичним в Галичинї, щоби они виборцям з сільскої курії до державної ради і до сойму та делеґатам до вибору повітової ради позволяли перед виборами переглядати в ц. к. старостві спис всїх виборців, зглядно делеґатів, а то згідно з духом виборчої ординациї, котра на такий перегляд в инших куриях виразно позволяє. Віче рішучо протестує, щоби такі річи, як спис виборців, зглядно делеґатів, був галицкою тайною урядовою, і взиває руских послів до акциї в сїм напрямі.

4) Віче жадає, щоби ц. к. міністерство внутрішних справ рішило вже раз корисно для Русинів і згідно з законним станом річи рекурс в справі повітових виборів в Дрогобичи, внесений перед 9 місяцями, і уневажнило незаконні вибори повітові з 1903 року.

5) Віче жадає, щоби повітачні власти рішили як найскорше протести против громадских виборів і не перетягали урядованя громадских зверхностий поза законний час, а зокрема щоби а) в громадї Опарах наказали перевести громадскі вибори з I. кола згідно з рішенєм адміністрацийного трибуналу у Відни з січня 1905 р., бо там стара рада громадска урядує вже 14 лїт і майже половина радних вимерла або уступила, так що громадска рада фактично остала без комплету, — і б) щоби рішили протест проти громадских виборів в Довгім, внесений перед 10 місяцями.

Б) В справах шкільних:

1) Віче жадає, щоби центральне правительство виконувало також зглядом Русинів постанови арт. XIX закона основного з 21 грудня 1867 В. з. д. ч. 142, щоби Русини могли в школах народних, середних і в університетї побирати науку в рідним язицї.

2) Віче жадає, щоби центральне правительство узнало згідно з законним станом річи закон краєвий з 22 червня 1867 за знесений через арт. XIX, закона основного і отвітно поступало при основаню шкіл середних в справі язика викладового.

3) Віче жадає подїлу краєвої ради шкільної на дві секциї, руску і польску.

4) Віче жадає отвореня другої ґімназиї в Дрогобичи з руским язиком викладовим вже в роцї шкільнім 1906/7 і взиває послів так соймових як і державних до отвітної акциї.

5) Віче жадає від ц. к. краєвої ради шкільної отвітно жаданю родичів отвореня вже в сїм роцї шкільнім паралельки I кл. ґімназияльної з руским язиком викладовим при польскій ґімназиї в Дрогобичи.

6) Віче жадає основаня руского університету у Львові.

7) Віче жадає від властий шкільних з'орґанізованя шкіл народних у всїх громадах дрогобицкого повіту, а то в 28 громадах, де ще нема шкіл народних, а поперед в Унятичах, Раневичах, Даляві, де громадяне сего домагають ся.

8) Віче протестує против незаконного уведеня польского язика викладового в школах народних в Дрогобичи на передмістю задвірняньскім і зварицко-лїшняньскім і взиває ц. к. кр. раду шкільну, щоби отвітно з правним станом річи завела в тих школах викладовий язик руский.

9) Віче жадає заложеня руских ґімназий в Бережанах, Самборі і Сокали.

Кромі сих резолюций ухвалено одноголосно:

1) Признанє і подяку руским послам соймовим за гідне чести руского народа правно-державне становище і отвітне поведенє в справі Вавелю, а специяльно висказує признанє і подяку д-рови Евгенови Олесницкому, речникови клюбу, за его становище в теперішній сесиї соймовій, в справі вавельскій, реформациї виборчої і зміни закона з 22 червня 1867.

2) Наконець віче висказує жаданє, щоби рускі посли так до ради державної як і до сойму з уваги на ворожу Русинам систему теперішного правительства провадили так в державній радї, як в соймі як найострійшу опозицию з приміненєм всякої можливої тактики опозицийної.

Галицкий сойм.

З дня 28 жовтня 1905.

(41-ше зас., II. сесиї, VIII каденциї).

Засїданє при мінімальнім числї послів розпочало ся о год. $^{3}/_{4}$11. Відчитано внесеня і інтерпеляциї, між ними внесенє пос. Гурика о знесенє пашпортів на худобу і інтерпеляцию того-ж посла що-до недогідностий, які терпить шкільна молодїж Книгинина під Станиславовом.

Відтак відбуло ся попиранє петициї — петицию громади Солинка пов. лїського о субвенцию з фонду краєвого на відбудову погорілої церкви попирав пос. Старух.

З порядку дневного полагоджено:

Внесенє пос. Шпондра о розширенє діяльности бюра меліорацийного — відіслано до комісиї краєвого господарства.

Внесенє пос. Горайского о зміну льокальної тарифи на желїзницях для галицкої ропи — відіслано до комісиї желїзничої.

При внесеню о заснованє руской реальної школи в Долинї забирав до мотивованя голос внескодавець о. Богачевский і сказав меньше-більше, що слїдує: Сам Екселенция намісник сконстатував, що в краю є за мало шкіл реальних а таке саме становиско заняв також торік пос. Фрухтман, реферуючи справу внесеня о заснованє такоїж школи в Стрию. Бесїдник зазначує, що відповіднїйшим місцем до заснованя реальної школи є Долина, бо Стрий має вже ґімназию і приватну учит. семинарию, між тим як повіт Долина не має ніяких шкіл середних. Тимчасом сей повіт має великі богацтва природні, має розвитий промисл, навіть фабричний, тож школа середна, а особливо реальна, є там конче потрібна. „Каменем преткновенія“ буде тут однак здає ся переважаюче руске населенє повіта і язик руский викладовий, бо повіт є що до населеня майже чисто руский. Однак, панове, — казав бесїдник — сей „арґумент“ не повинен нас відстрашувати від креованя реальної школи в Долинї, бо на справедливости ще нїхто зле не вийшов. Глядїть на Москалїв, котрі добровільно усунули ся з варшавского університету, щоб помочи Полякам до знаціоналїзованя сеї їх наукової институциї. Русини бажають тілько сьвітла для своїх дїтий; нехай же побіч польских сьвітил культури для польскої народности, будуть і свої сьвітила культури для народности рускої. Під зглядом формальним вносить бесїдник на переслане его внесеня до комісиї шкільної. *(Живі оплески від Русинів).*

Розуміє ся, що внесенє пос. Богачевского відіслано до шкільної комісиї згідно з бажанєм внескодавця, але там буде воно певно погребане, бо красномовні слова руского бесїдника були в тім „jedynem polskim parlamencie“ горохом киданим об стїну...

Наступив доповняючий вибір 4 членів до комісиї адміністрацийної з огляду на внесенє о виборчу реформу. Комісия „матка“ запропонувала на сї місця: пос. Ґломбіньского (!), Ґурского, Лясковского і Левенштайна. Забрав слово пос. Стапіньский, аби зазначити іменем цїлої людової опозициї факт, що до комісиї не покликано навіть внескодавців — его і пос. Олесницкого, хоч так дїє ся зі всїх законодатних тїлах на цїлій нули земсвій, що до комісий покликує ся, коли вже не репрезентантів партиї, з якої внесенє вийшло, то принайменше внескодавців. Заміт пос. Стапіньского остав ся без успіху, — з вибору вийшли ті, котрих запропонували шляхотско-польскі махери.

Школи середні.

Розпочала ся дальша, перервана вчера дискусия над справозданєм шкільної комісиї в справі шкіл середних.

Пос. Целецкий доказував, що в краю є за мало шкіл фахово-промислових і поставив резолюцию, щоб на найблизшу сесию видїл краєвий прийшов з дотичним внесенєм. Головна причина, чому бесїдникови не подобає ся теперішне „пер поздене“ ґімназий і реальних шкіл є „гіперпродукция інтелїґенциї“.

Другий бесїдник, пос. Томашевский старав ся відповідати на вчерашну промову пос. Олесницкого, а в дійсности парафразував лише статї „Słowa polskiego“ в справі руского шкільництва. Число рускої молодїжи в середних школах не є „ніяким арґументом“ за заведенєм дальших руских середних шкіл, бо суть і Русини, котрі „волять посилати свої дїти до польских ґімназий чим до руских“. Не є також арґументом за дальшим креованєм руских шкіл число руского населеня, бо повинна рішати в таких случаях сила податкова (!) елементу, а тота сила у Русинів є дуже мала. В справі науки релїґії по руски в ґімназиї Франц Иосифа у Львові Русини також не мають права жалувати ся, бо сам Екец. митрополит Шептицкий признав, що є греко-католики польскої народности, а такими єсть також греко-католицка молодїж названої ґімназиї. Нема вкінци покривдженя Русинів що-до будинків шкільних і т. п., бо подібні покривдженя терпять також Поляки.

Пос. Козловский домагав ся, щоби в школах середних введено вже раз „historyę kraju rodzinnego“ яко предмету обовязкового. Полемізував дальше з тим уступом вчерашної промови пос. Олесницкого, де було сказано, що намісник в своїй інавґураційній промові жалував ся на переповненє середних шкіл. Намісник не казав, що молодїжи в ґімназиях є „за богато“. (Так казав! Є се новий арґумент польских політиків „nach Oben“, аби не допускати до дальшого заснованя ґімназий з рускою викладовою мовою. Польскі верховоди жалують ся на переповненє ґімназий і клепчуть про потребу фахових рільничих і промислових шкіл, той заміт підносять не з огляду на польске населенє і польскі ґімназиї, бо як-раз сего року виєднали у центрального правительства вставленє до буджету позиций на три нові польскі ґімназиї). Намісник — казав дальше Козловский — говорив тілько — про невідповідний розділ молодїжи між ґімназиями а школами фаховими і того самого погляду є також бесїдник. Вкінци домагав ся розширеня ігор і прогульок по ґімназиях, бо є се майже одинока нагода, де учитель може довідати ся від учеників про їх політичні погляди.

Год. $1^{1}/_{2}$ — зас. тревае дальше

Революция в Росиї.

Події в Росиї розвивають ся незвичайно швидко. Загальний страйк починає переходити в оружну революцию. В Петербурзї на величезнім вічу, що відбуло ся в університетї, взивано виразно до оружия. Зорґанізовано також продаж оружия, а в кількох містах, як в Ревлю, розграблено приватні склади револьверів і карабінів. На зборах в Петербурзї виступають навіть офіцири і прості жовнїрі з революцийними бесїдами. Ві второк мав оден офіцир упевняти, що богато его товаришів стоїть по стороні революциї, а войско подїлив на три катеґориї: одні — сказав — на приказ будуть стріляти до людий, другі не послухають, а треті звернуть цївки до тих, котрі би велїли стріляти до народу. Петербурґский ґенерал-ґубернатор, що сими днями обняв команду над войском, видав оповіщенє, в котрім заповідає, що всякі розрухи будуть зараз як найенерґічнїйше здавлені. Коли би товпи ставили опір, буде войско відразу стріляти острими набоями. Появило ся також розпорядженє, що не вільно відбувати народних зборів в будинках висших шкіл. Для скріпленя залоги прийшла до Петербурга 24 дивізия піхоти. На нарадї під проводом царя ухвалено, як доносить Magdeburger Ztg., мобілїзацию армії. Петербург по-

ЮЛІЯН СОЛИК
передтим Фр. Мрозиньский
у Львові, ул. Собіского ч. 7,
поручає всякі роди ФУТЕР 852 8—30
Футра до подорожи, пальтоти мужеські та дамські після найновійших фасонів саки, пелерини жакети, колії, зарукавки, шапочки дамські, колпаки, шапки мужеські, шкіри у всїх родах поодиноко та гуртом, також верхи готові до мужеских і дамских футер. — Футра для Впр. Духовеньства також на рати. — Найновійші матерії на верхи в найбільшім виборі Цїни умірковані. Медаль золотий на виставі в Бучачи 1905. Цїнники на жаданє franco.

890 4—10
Галантерийно-забавково-спортовий маґазин
АНТОНЕВИЧ і САРКАСЕВИЧ
поручає новини в галантериї, забавках, приладах до подорожи і перфумерії по казочно низьких цїнах.
ул. Гетманьска ч. 6
(коло готелю Вікторії).

Головний склад ріжних шуб і поодиноких шкір, поручає
готові мужескі і дамскі шуби, зарукав и, ковнірі, шапки і т. д.
Самуїл Фішер
Львів, улиця Театральна ч. 11.
Торговля заложена в 1848 р.
904 2—3

ділено на три воєнні округи; кождий округ має своє войско на поготові.

У відповідь на свої розпорядженя ґен. Трепов дістав вирок смерти, а комітет студентів видав відозву до всїх товаришів, щоби всї свої сили віддали революциї і університет отвирали для всїх політичних зборів. Відозва скликує також народне віче до університету на нинїшний день. Трепов має університет обставити войском. З Царского села прийшла ґвардия кіраспрів з відділом машинових карабінів. Електричне сьвітло на улицях міста погасло.

Як доносять з Петербурга, над 7000 страйкуючих кинуло ся на николаївский дворець зелїзницї і знищило его до тла та повривано крім того шини на просторі 5 кільометрів. А знов за Наврскою заставою мало прийти до стички з войском, причім погибло 100 робітників.

В Москві страйк не то що не меншає а ще росте. Вчера застановлено працю в 38 фабриках. Ґенерал ґубернатор оголосив, що на шляху Николаївскім і Московско-Курскім рух припинено, так що довіз живности є забезпечений. Войско розставлено по цїлім місті з приказом, щоби в разї найменшого збіговиска стріляно острими набоями. Оден відділ козаків, висланий против народних зборів, відказав послуху.

До Берлина доносять з Росиї, що в Москві, Катеринославі і Тамбові лучають ся завзяті бійки з войском. В Самарі прийшло між товпою а войском до бійки, при чім войско стріляло. В Полтаві козаки розігнали велике народне віче; богато осіб ранено.

В Харкові відбуло ся ві второк в університетї кілька робітничих зборів. Коли довідано ся, що надійшло войско, уставлено барикади з телеґрафічних стовпів, каміня і дротів і так перемінено університет на кріпость. Двері і вікна затарасовано камінєм, углем і бальками. В полудне доставлено забарикадованим оружия, що розграблено в місті в приватних склепах. Драґони стріляли до забарикадованих і убили 10 осіб, а богато людий ранили. Тимчасом уладжено в місті демонстрацию против революціонїстів; при тім прийшло до буч, а в редакциї „Южного Края“ і урядового дневника повибивано шиби. Рівночасно голота рушила на передмістя, де не було поліциї, та грабила склепи. Ґенерал-ґубернатор оголосив стан воєнний. Утворена недавно комісия „для загального добра“, за жена з поважних горожан, війшла в переговори з ґенерал-ґубернатором. За его згодою утворила ся мійска міліция з узброєних робітників і студентів. Що-до забарикадованих в університетї згоджено ся, що вони мають усунути барикади, віддати оружиє і спокійно вийти з університету, відки могуть удати ся без перешкоди на площу, де відбували ся збори студентів. Забарикадовані приняли ті услівя. Виходачих товпа витала овацийно. Збори студентів тревали до 6 год. веч., почім усї розійшли ся; але вечером прийшло до стички з войском. До Берлина прийшла з Харкова вість, що там революціонїсти оголосили републику і установили провізоричне правительство.

З Варшави доносять, що майже всї почтові уряди застановили службу. Зелїзничі двірцї позамикані. В політехницї відбуло ся віче; войско окружило будинок. На улици убито одного професора політехниви, котрий уходив за провідника реакциї. Оногдї згорів дворець варшавско-віденьскої зелїзницї. Пожарна сторожа відказалась гасити огонь; аж спроваджено арештантів, котрі під сторожию войска взяли ся до гашеня. На улицях міста узброєні революціонїсти ударили на войскові патролї і на поліцию. Поки прийшло більше войска, убито кількадесять жовнірів і поліциянтів. Вчера оголошено в Варшаві загальний страйк. Ґенерал-ґубернатор оголосив воєнний стан третого ступня. По 8-ій годині веч. не вільно виходити на улицю. Ostdeutsche Ztg. доносить з Варшави ніби цїлком певну вість, що від оногдїшної ночи місто стоїть в поломенях; огонь мали підложати демонстранти. Під Ченстоховою на варшавско-віденьскім шляху зелїзничім робітники знищили шлях і висадили два мости у воздух. З Лодзї доносять, що і там має сегодня розпочати ся загальний страйк у всїх фабриках; доси страйкувано 33.000 робітників. Місто цїлком відрізане від сьвіта; від двох днів не надходить почта. В Пабяницах під Лодзею оголошено загальний страйк; прийшло при тім до бійки з войском, в котрій богато осіб убито і ранено. Danziger Ztg. доносить, що в причини розрухів на границї стоять усї граничні прускі полки на поготові.

Телеґрами.

Петербург. Робітники заняті при будові трех воєнних кораблів і робітники варстатів маринарки страйкують. Застрайкували також урядники ґенеральної дирекциї державних зелїзниць і урядники земства петербурґскої ґубернії. Управа социяльно-демократичної партиї зорґанізувала продаж оружя для страйкарів. До кождої штуки оружя додають по 25 патронів. На вічу в університетскім подвірю, в котрім взяло участь до 20.000 людий бесїдники взивали зібраних, щоби ситуацию розвязали оружием. Урядники масово подають ся на пенсию. Так само богато поліцийних жовнірів внесло подане о звільнене зі служби. Державний банк окружено войском. Булиґін мав висказати ся: „Тепер в Росиї нема жадного правительства!“

Берлїн. На вічу, котре відбуло ся в середу в ночи в університетї, було богато офіцирів і рядових жовнірів. Офіцири виголошували революцийні промови. Менші відділи лучать ся з страйкарями.

Ляйпціґ. Вчера донесено з Петербурга: Всї склепи і публичні будинки замкнені. На улицях розставлене войско. Напруженє всюди сильнїйше ніж в часї памятних днів січневих. Дневники взивають правительство, щоби надало конституцию. На вечер скликано кілька віч до університетского будинку. Поліция позволила на віча.

Берлїн. З Петербурга доносять: В справі свободи праси зроблено важний крок. „Наша Жизнь“ умістила статю, котру цензура не хотїла пустити. Наклад сконфіскувано. Всї петербурґскі редакциї, з винятком двох консервативних дневників зібрали ся на нараду, що робити з цензурою.

Петербург. Зелїзничий страйк обхопив вже цїлу державу. Всї більші фабрики і варстати в державі замкнені. Страйкує звиш мілїон людий. Правительство стратило голову. Трепов заборонив купцям під строгою карою замикати склепи. Вчера страйкарі казали замикати склепи, що купцї зробили. Купцї, між молотом а новалом, в розпуцї; по найбільшій части винтікали з міста. Майже всї державні урядники в Петербурзї залишили працю; майже всї уряди міскі замкнені. Аптикарі, лїкарі і адвокати ухвалили від нинї прилучити ся до страйку. Зецери ухвалили складати лише часописи редаґовані в революцийнім дусї. Урядово наказано замкненє шкіл до 31 с. м. Вчера прилучила ся до страйку всї урядники мінїстерства комунікациї. На Невскім Проспектї всї виставові вікна забиті дошками. Цїла артилерия петербурґского ґарнізону стоїть в готовости з набитими гарматами.

Париж. В Петербурзї говорено, що цар наміряє „для відпочинку“ виїхати до Дармштаду. Вітте обняв би управу держави в характері реґента. Нинї дневники доносять з Петербурга, що цар лишить ся в Петербурзї, а лише цариця має виїхати на кілька тижнїв до Копенгаґи.

Москва. В місті говорять, що між козаками панує велике невдоволенє з причини, що правительство уживає їх до борби з народом. Коли одному відділови козаків, зложеному з 50 людий, казали стріляти до товпи, відділ не послухав. Офіцир казав вернути відділови до касарнї, де всїх тих козаків увязнено.

Льондон. Оден дневник доносить, що в Севастополи збунтували ся матрози панцирника Катерина II. і батальон кріпостної артилериї. З Одеси доносять, що панцирник Патьомкін знищений. Потвердженя сих вістий еще нема.

Москва. Вчера замкнено всї дроґуериї. Лїкарі не працюють. До страйку прилучила ся робітники дальших 33 фабрик. Майже всї технічні бюра завісили свої чинности. Нинї мають прилучити ся до страйку всї лїкарі в службі міста. На почтї працюють лише висші урядники, решта страйкує. На сибірскій зелїзници розпочав ся страйк, котрий має тревати до вторка.

Берлїн. На петербурґскій зелїзници паніка. Промислові і зелїзничі акциї сильно падуть.

Рига. Головні телеґрафічні і зелїзничі лїнії перервані. В Курляндиї знищено в кількох місцях зелїзницї і телеґрафічні полученя. До пібавского банку для торговлї і промислу вдерла ся товпа, розбила одну касу і забрала 30.000 рублїв.

Київ. З винятком „Кіевлянин-а“, всї дневники прилучили ся до страйку. В Саратові всї аптики замкнені. Місто без сьвітла. Замість ґазет, надходять лише депеші. Міска дума зорґанізовала комісию, котра має заняти ся охороною горожан.

Берлїн. Говорять, що російску козачу, котра мала бути в сих днях уставлена, відрочено з причини революти в Росиї.

Варшава. Професора університету Амальского, провідника партиї професорів-антиреформістів, убито на улици палками.

Петербург. В четвер вечером товпа народу кинула ся на маґазини з живностию, бо розійшла ся чутка, що ті маґазини будуть замкнені. До півночи перед кождим маґазином стояла товпа народу, домагаючи ся продажи живности.

Берлїн. З Москви доносять, що вчера не було там анї води, анї ґазу. Всї пекарнї замкнені. В многих місцевостях відділи війск мали прилучити ся до страйкарів. На передмістях Петербурга товпа мала зрабувати всї атки. Всї петербурґскі банки рішили нинї замкнути свої бюра. Француско-російска фабрика балтийского товариства на просьбу робітників здержала у себе працю. Так само зробили корабельні доки на ґалернім острові. Робітники дістали платню за два дни.

Полтава. Тут відбуло ся велике народне віче, котре козаки розігнали. Богато осіб покалїчено.

Ревль. Страйкарі зрабували склади оружя; забрали револьвери і карабіни.

Париж. Ходить чутка, що цїсар Вільгельм жертвував цареви свою поміч против революциї. З причини революциї в Росиї, скріплено на російско-прускій границї військові відділи.

Петербург. Правительство числить на се, що голод присилує страйкарів до капітуляциї. На сїй надїй опирає ся упір правительства. Під вражінєм відозви Трепова населенє троха успокоїло ся і деякі люди вертають до своїх щоденних занять. Страйкуючі робітники не думають вертати до працї. Аґітатори роздають населеню без перерви оружє і амуницию. Оголошено царский указ о публичних зборах скликаних в цїли обговореня державних і економічних справ. Указ уважають нинї за спізнений, котрий вже не потрафить успокоїти мас.

Берлїн. На Кавказї анархія. З Батуму доносять, що товпа здержала оден поїзд, кинула ся на подорожних і зрабувала їх.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Сойми.

Прага. По довшій дискусиї внесено о звіну виборчої ординациї до сойму відіслано до виборчої комісиї. П. Бакса мотивував нагле внесенє о загальне право голосованя з признанєм голосу жінок.

Зальцбурґ. Сойм ухвалив візванє до правительства, щоби з огляду на небезпеку зірваня державної єдности, боронило нїмецкого язика в армії і щоби в Австриї законодатко ввело нїмецкий язик державний. П. Файкс заявив, що голосує за внесенєм тілько длятого, що державний язик розуміє виключно яко язик для зносин.

Угорска кріза.

Будапешт. Новий клюб правительственний має вже 100 членів, але між ними є лише 20 послів. Февраврий, щоби задокументувати, що чує ся направду мінїстром, спровадив ся до урядового мешканя. На слїдуючий тиждень мінїстри мають розїхати ся по краю і виголошувати на зборах програмові промови.

Страйк на зелїзницях.

Прага. В углевім районї національні социялісти чеські зорґанізували обструкцийний страйк на зелїзницях. Робітники при поїздах виконують перестарілі приписи реґуляміновi з такою точностию, що через те товарові поїзди значно опізняють ся. Сею обструкциєю наміряють вибороти поліпшенє бату і службових пільг.

Побренькуванє шаблею.

Берлїн. На звірскім обідї з нагоди відслоненя памятника Мольтаого, цїсар Вільгельм зніс слїдуючий тоаст: Нинїшному торжеству нехай будуть посьвячені дві чаші. Одна належить ся минувшости і є вдячним споминою заслуг провидїнїя, котре в великих часах великому цїсареви дало великих патядинів. Бажаю передовсїм випити першу чашу, посьвячену памяти великого ґенерала цїсаря Вільгельма, друга чаша призначена теперішности і будучности. Як нам в сьвітї дїє ся, ви бачили знове. Длятого кличу: держати порох сухо, меч вострений, тямити о наших цїлях, сили мати напружені! Проч з зловіщими пророками! Пю в руки мого народу узброєного. Нїмецка армія і єї штаб ґенеральний нехай жиють! Ура!

Відень. З Берлїна і Льондона згідно доносять, що промова цїсаря Вільгельма зробила незвичайне враженє. Дневники звертають увагу, що сим разом цїсар не згадав словом за мир, що цїла промова була виголошена під адресою Анґлїї. В касарни мав Вільгельм виголосити другу промову до війска. Він сказав там: „Живемо в таких часах, що кождий, спосібний до бою Нїмець повинен бути готовий до борби за вітчину.

Льондон. Державний секретар Вродін виголосив промову, в котрій сказав, що нема нїяких справ непорозуміних між Анґлїєю а Нїмеччиною. Так само неправдива є вість, що Анґлїя готова була виладувати 100.000 війска в Шлезвіку.

НОВИНКИ.

— **З виборчого руху.** Дня 24 с. м. явив ся в Рогатинї перед численним народом і многими виборцями, наш кандидат д-р Теофиль Окуневский і в довшій бесїдї пояснив, яку задачу має посол народний у Відни і яке є теперішне положенє руского народа. Симпатична поява і переконуюча бесїда д-ра Окуневского одушевляли нарід, тож і всї окликнули его своїм одиноким заступником у Відни. В бесїду д-ра Окуневского вплїтали селяни свої примітки і оклики, котрими дали доказ своєї сьвідомости національної, тож і ясно стало д-ру Окуневскому, чому повіт рогатинський є сильний; крім того около 50 сьвящеників єсть виборцями. Пізні жару патріотичного були бесїди двох селян, котрі взивали всьо селяньство до солїдарности, а майже з розпукою і великим огірченєм виразив оден селянин свій біль по тій причинї, що хотяй Рогатинщина вибере у себе послом д-ра Окуневского, то однакож другі повіти его хотять повалити. Тому і кликав сей селянин-патріот до своїх братів у других повітах (Підгайцї, Станиславів, Бучач, Товмач), щоби они не копали самі під собою гробу і погибели, а навернулись з дороги темноти та всї свої голоси віддали на д-ра Окуневского! „Будемо гірко плакати і тяженько проклинати нашу долю, котра нас злучила з такими повітами, які еще і нас за собов до гробу тягнуть!“ От так кликав селянин сергобу тягнуть!“ От так кликав селянин сергобу тягнуть!“ дега до своїх братів у других повітах, щоби домали кайдани тьми і неволї а вилїтали до сьвітла правди і добра! — Дай Боже щоби день 31 жовтня приніс сьвітлу побіду на цїлій виборчій лїнії! — *Виборець з Лугу!*

— **Поклик до всїх виборців Русинів в Рогатинщинї!** Уже дня 31 жовтня с. р. маєте ставути в Рогатинї до урни виборчої і до неї зложити Вашу карту виборчу! З тої урни виборчої має вийти послом нашим д-р Теофіль Окуневский, адвокат з Городенки! Тота картка виборча є нашим мечом, котрим можемо здобувати приналежні нам права, та вибороти для себе і для цїлого народа руского лїпшу долю! Чейже нїхто не буде так зерозумним, щоби той меч обернув против себе і себе самого, своїдїти і цїлий нарід руский убивав! Сей меч не дайте собі вирвати з рук анї обітницями ворогів, анї страхом, а станьте всї як кріпкі і чесні борцї за народні права! Уже день перед виборцем нинї прибувають наші сьмілі виборцї з подальших сторін до Вербляновець під Рогатином і там підночують у с. пароха! Всї виборцї близші і дальші най являть ся дня 31 жовтня о год. 8-ій рано в церкві в Рогатинї точно і певно, где разом помолимо ся о поміч Божу! Наше дїло єсть чисте і сьвяте, не оскверніть его темнотою і здрадою! День 31 жовтня най принесе для Рогатинщини славу і честь! — *Від орґанізациї повітової в Рогатинщинї: о. Ст. Городецкий.*

— **До праці.** З Бучача пишуть нам: В оживляючім ся щораз більше руху по всїх закутях Руси не бере здаєсь лиш наш повіт громадної участи. Нема майже дня, щоб не відбувались по руских повітах віча або збори скликані місцевими орґанізациями, або бодай одиницями, що старають ся з'орґанізувати свої повіти. У нас нїхто тим не журить ся. Кілька сьвідомих одиниць рушилось в послїднім часї та не могучи дійти до порозуміня з загалом, котрий показав ся рівнодушним на всї змаганя, зрезиґнували здаєсь з дальшої працї. Інтелїґенция бучацка здаєсь вже так досвіла, що їй не треба жадних товариств, а положенє політичне та економічне в цїлім повітї так добре, що і в небі лучше не буде. На довірочних зборах інтелїґенциї в серпни с. р. пригадав хтось, що тут засновано в своїм часї „Селяньску Раду“. Довідали ся ми, що вона істнує на папери, хоч майже всї з видїму ходять по сьвітї, ба крім голови орґанізациї допчуть таки бучацку землю. Душа зрадїла під ту хвилю, бо здавалось, от вже настав час пробудженя в нашім повітї, що така важна орґанізация поверне до житя. Так щож? Скінчимо ся на тім, що не лиш нїхто не старає ся воскресити завмерлої орґанізациї, але забули і про збори. Коли не тямите мої панове, то я Вам пригадую, та тут публично взиваю членів видїлу „Селяньскої Ради“ пов. бучацкого, щоби остаточно вже зібрались та проявили якесь житє, бож і загальна справа сего вимагає, а Вам лучше здаєсь буде, если імена Ваші записані будуть між борцями за добро народа, ніж в списї гробокопателїв живучої еще нашої долї. — *Сьвідомий.*

— **З Полтавщини.** Уїздний з'їзд земский в Кобелянах — як пише „Правительственный Вѣстникъ“ — узнавши конечну потребу корінної реформи нинїшної народної школи, ухвалив звернутись до правительства з домаганєм, щоб оно завело в народних школах виклад в українській мові, дальше — щоб розширило компетенцию шкільних рад („училищныхъ совѣтовъ“), передавши земству рішанє про напрям шкільництва в правом для земских кураторів шкіл брати участь в шкільних радах з голосом рішаючим.

— **В справі народної просьвіти** пишуть нам: Пануюча у нас шкільна система позбавляє тисячі сільских дітий науки. З другої сторони сотки наших академиків живе без занятя в бідї на провінциї або у Львові та просять по часописях помочи від суспільности в формі лекций, управи хорів і т. д. Поможіть їм, сьвященики і громадне, нехай не марнїють наші робітники народні! Давно удержували наші церкви шпитаї а до недавна школи, де учили тілько руского письма. З такої школи вийшов Шевченко і инші великі наші люде. Для добра народу відложіть проте з церкви знова в грізних часах по кілька зр. місячно через зимові місяцї, дайте в громадї кутик для академіка а він вивчить всю молодь в сеї письма, так що не буде нї одної селяньскої дитини неграмотної і обійдемо ся без польских ворожих шкіл, бо вчити апостола читати в церкві вільно без позволеня „комісиї едукацийної“. При тій нагоді могуть ті академики заздалегідь приготовляти школярів з німецкого до ґімназиї а селяни радо, як знаємо з практики дадуть місячно по 2 зр. і коли школярів буде з десять, то буде то доброю запомогою і средством удержаня для академіка. Таким чином не оден рахунок зможемо перечеркнути противникови, коли він такий бішений шовініст а в тім лежить цїла мудра, інстинктовна, народна політика. До дїла! — *Свій.*

— **Вісти з Києва.** Київскі дневники оголосили з університету таку оповістку (українською мовою і кулїшівкою): „Орґанізацийний комітет для урядженя загальних зборів студентів Українцїв подає до відомости, що віче це призначено на четвер, 13 ст. ст. октября, в XIV авд. (уні-

Плащі і непромакальні пелерини,
мужескі і дамскі
поручає
Постійні цїни фабричні. — Цїнники на жадане...

СПЕЦИЯЛЬНИЙ СКЛАД
ЛІНОЛЕУМ і ЦЕРАТ
Львів, ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИКА ч. 3
Постійні цїни фабричні.

верситет) о 4-ій годині". — Як відомо, правительство дало одному польскому ґрафови з України дозвіл видавати в Києві польску щоденну часопись; тепер доносять київскі дневники, що сей дневник зачне вже виходити з початком падолиста с. р. Київскі Поляки старають ся тепер знов о дозвіл на видаване польского тиждневника і на видавництво польскої популярної бібліотеки. Як дневник, так і сї видавництва обчислені на українську територию. Дозволений правительством Полякам клюб у Києві вже зорґанізував ся і винаняв собі льокаль за 9.000 рублів річно. Загалом польский елемент у Києві підняв голову, скрізь чути польску мову. — Звісний український писатель М. Стешенко умістив в „Кіевск'ім Слов'і" замітну статю: „Холмская Украина и мѣры къ ея „сохраненію". Зміст сеї статї подамо на стовпцях „Діла".

— **Научка польскій гакатистці.** З Сокала пишуть нам: Дня 19 с. м. відбула ся в тутешнім суді розправа против п. Юстини Голковскої з Тирави волоскої, о котрій писало „Діло" дня 2. с. м. під заголовком „Трафікантка гакатистка", як то она двох учителів п. Винярского і Пеленьского публично в трафіці обидила за то, що по руски говорили. Переведена розправа виказала, що все написане в „Ділї" є правда, котру потвердили заприсягнені сьвідки, іменно що п. Голковска коли пп. Винярскій і Пеженскій зажадали по руски а відтак по німецки степля сказала: „Tu nie ruska ani niemiecka trafika! Panowie nie macie inteligencyi, bo jakbyście ją mieli tobyście po polsku mówili! Wynoście się smarkacze, bo was każę związać i na policyę zaprowadzić. Widać, żeście jak chłopy w chodakach chodzili" і т. и. Не помогла оборона адвоката п. Т., котрий виводив, що трафікантка не обовязана розуміти і говорити по руски ані по німецки на „polskiej ziemi" а так само мало впливу на вимір справедливости зробила „Gazeta Sanocka", котра пп. Винярского і Пеленьского за те, що хотіли говорити навіть по німецки, аби лише стемпель дістати, висилав аж до Камеруну під „Prusaka, gdzie do murzynów będą mogli używać dowoli mowy niemieckiej", — бо судя Мармарош засудив п. Голковску за обиду чести на 24 годин арешту заміненого на 10 К. гривни і на поношеніє коштів. Добре зробили пп. В. і П., що провчили трохи п. Голковску, як козам роги трес ся! На другий раз певно не схоче ся їй зачіпати „hajdamaków", а й „Gaz. Sanocka", замовкла як не пишна разом з її редакторами Piecha-ми і Slązka-ми, котрі розписали ся о „szowiniźmie i zacietrzewieniu" п. Винярского і „Діла" та порадили п. Г. вкоротити прасовий процес, що вона мала й зробити. — *М. З.*

— **Непоправний лихвар.** Перед судом присяжних в Тернополи, відбувала ся сими днями розправа против Лейзора Шіфмана з Борщева, обжалованого за цілий ряд обманчивих і лихварских штучок. Ще в р. 1883 було заряджене слідство против вітця обжалованого, однако той умер ще перед розправою. Разом з вітцем були обжаловані в 1883 році два его сини Лейзор і Берко і суд засудив обох на 9 місяців тяжкої вязниці. Однако та кара не викликала у Лейзора Шіфмана поправи, бо він почав з більшою ще хитростию вести свої обманьства, за котрі в р. 1888 дістав 8 місяців тяжкої вязниці, а в р. 1895 навіть 6 літ. Брат его Берко умер, а Лейзор вийшовши з вязниці вів дальше своє мерзке ремесло, за котре був богато разів караний по повітових судах. Числа случаїв, в котрих заряджені слідства були застановлені, не можна навіть подати, бо переведене доказів було дуже тяжке, особливо коли взяти на увагу, що яко пошкодовані виступали найчастійше наслідники первістного довжника, а з другої сторони хитрий обманець мав в гори уложений плян діяльности і оборони. При кінци жовтня 1904 року прихоплено его на обманьстві, якого допустив ся при нагоді позички, уділеної селянці Анні Поворозник, в вносоті 100 корон, котру то суму вписав Лейзор Шіфман на векслі яко 200 корон. З тої причини потягнув его суд в Тернополи знов до одвічальности. В часї розправи було доказано, що той лихвар займав ся заєдно лихвою, при чім обманьства всякого рода були на дневнім порядку. Побиране сум в подвійній висоті уділеної позички і 48% від ста були у него звичайні. Суд по переведеній розправі в огляду на непоправність лихваря засудив его на 5 літ тяжкої вязниці.

— **Зелізниця Львів-Підгайці.** Міністерство зелізниць поручило намісництву у Львові перевести реамбуляцийну і стацийну комісию для проектованої льокальної зелізничої лінії Львів-Підгайці в окрузї перемишляньского повіта, на основі подрібних плянів виконаних управою будови сеї зелізниці у Львові.

— **Справа маршалка Оями.** В деяких російских часописях появила ся чутка, що головний командант японьскої армії, маршалок Ояма зовсім не Японець, а якийсь каторжник Фінець, що утїк із Сахаліна і принявши японьске підданьство, вспів добити ся високого становища в японьскім військовім сьвіті. В замітках, які появили ся з тої нагоди в часописях, вказувано, що ґенерал Коротков знає особисто Ояму з часів его перебуваня в каторзї. Слухи ті дістали ся до самого Оями. Очивидно Ояма обурив ся тим і постановив потягнути до одвічальности всї ті ґазети, що пустили в сьвіт ту сплетню, а передовсім ґенерала Короткова, на котрого покликують ся ті ґазети. Ояма покликуєсь на японьскі закони о пресї, котрі хоронять всякого „від клеветних чуток, що кидають тінь на добру славу" і надіє ся, що російскі пресові закони так само оборонять его від слухів, пущених в цїли дискредитованя імени японьского военного діяча. Бажаючи передовсім дістати ся до жерела клеветної чутки, маршалок Ояма звернув ся через американьске посольство в Петербурзї до російского міністерства війни з просьбою розвідати місце перебуваня ґенерала Короткова, з котрого іменем звязані замітки про мниме фіньске походжене Оями.

— **Інтервю з капітаном Шептицким.** Оден із співробітників N. fr. Presse розмовляв з капітаном ґр. Шептицким, по его повороті до Відня. Капітан Шептицкий дуже хвалив хоробрість російских вояків, а особливо їх видержалість на труди. Про головних командантів російскої армії висказав ся з великою резервою: Куропаткин робив на нїм враженє чоловіка несьвідомого своїх цїлий і намірів зате-ж Линевич тїшить ся загальною симпатиєю в армії. Капітан Шептицкий був 19 місяців на поли війни, а 21 разів в огни. Коли свого часу уважали его погибшим, тоді він був на скрайнім лївім крилї в корпусї Рененкампфа. Той віддїл пережив нечувані труди, відбуваючи марш в горах, де нераз навіть чужі аташе мусїли цїлими днями йти пішки, бо конї не могли наспіти.

— **Премії для слуг,** що служать у того самого хлїбодавця або его родині найменше 15 літ, з того бодай 3 роки у Львові, будуть роздані в Галицкій касї ощадности в суботу 30 грудня с. р. Зголошеня о допущене до премій треба вносити до 1 грудня с. р.

— **Пятна на сонци.** Сими днями на середині сонїчного кружка можна було оглядати величезне пятно навіть голим оком, лише або при помочи окоптїлого скла або крізь дїрку в картонї. Споглядаючи крізь телескоп, бачить ся великі заворушеня на сонци. Пятно величезне, бо займає десяту частину сонїчного кружка. Яких 40 пятен, з котрих найбільше перевисшає просторонь землї, находить ся на пенумбрі, поперетинаній смугами сьвітла. [Сонїчне пятно складає ся з ядра або умбри та з сїрого окруженя або пенумбри.] Цїлий простір сих пятен має промір шість разів більший від проміру землї, бо виносить він округло 80.000 кільометрів. Наслїдком ротациї сонця пятно пересуває ся на право, а по 13 днях знов найде ся з лївої сторони сонця. Метеорольоґи здогадують ся, що сегорічну слотаву осінь завдячуєм тим забуреням і пятнам на сонци.

— **Дрібні вісти.** Цїсар удїлив з власних фондів комітетови будови церкви в Озїрній зборівского повіта, квоту 500 К.

Повітова рада в Бродах уконституовала ся, вибравши презесом опять Октава Скалю, а его заступником Онуфрия Городиньского.

Збори і засїданя.

Полосове віче учительске яке мало відбути ся в дни 1 зглядно 2 падолиста с. р. у Львові; по мисли ухвали довірочних зборів, що відбули ся 8 с. м. в Станиславові, відкладає ся на пізнїйше. Вичекаймо, як побачимо, в який спосіб теперішна більшість соймова так справи наші предложені вже соймови через взаїмну поміч", як також і прихильні нам внесеня декотрих послів в справі нашої „щербатої" долї — пожагодить! — *К.*

До відомости п. п. учителів і оо. духовних повіта заліщицкого! На 1-го листопада с. р. о год. 11-тій в полудне скликана конференция педаґоґічна до Заліщик. Прошу всїх безусловно явитись, бо наступить уконституоване видїлу окружного товариства: „Взаїмної помочи галиц. і буковинь. учителів і учительок". — За філїю руск. тов. педаґоґ. — *о. М. Баричко*, голова.

З товариств.

Руске Товариство педаґоґічне внесло сими днями на руки посла Окесницкого до сойму петициї о удїлене субвенциї для удержуваня товариством інституций а то: бурси, двох інститутів, інтернату, семінариї, школи видїлової, курсів анальфабет в, курсів яз. руского і на видавництва товариства („Учитель", „Дзвінок", „Бібліотеку"). Крім того предложило товариство соймови дві петициї філїї товариства пед. в Бережанах о підмогу на бурсу і в справі основаня рускої ґімназиї в Бережанах.

З „Народної Гостинниці". Впв. членів нашого Товариства завідомляємо, що по мисли рішеня загальних зборів з 19. жовтня 1905 дивіденда за рік 1904 виплачує ся від повноуплачених удїлів за предложенем книжочки удїлової в висоті 6 процент. Дивіденда непідняті до кінця сего року, будуть дописані до удїлів яко дальша вкладка удїлова дотичного числа. — *Дирекция.*

Пожарничий курс в Перемишли відбудесь не дня 3 і 4 падолиста, як се було свого часу оголошене в часописях, але доперва в місяцю грудню — а то з причини смерти начальника огневої сторожі в Перемишли бл. п. П. Заґурского. Точний реченець подамо пізнїйше. — *Заряд української молодїжи в Перемишли.*

Урядові вісти:

— **З львівскої архиепархії.** Висьвячені на пресвитерів увічнені студенти богословія: 1) Иосиф Александрович, 2) Роман Березиньский, 3) Онуфрий Возьняньский, 4) Константин Гуляй, 5) Роман Добровольский, 6) Николай Іванчук, 7) Омелян Кашенюк, 8) Лев Кочій, 9) Никола Миндюк, 10) Емануїл Підлїсецкий, 11) Іван Прийма, 12) Іван Пюрик, 13) Михайло Романишин, 14) Володимир Скоробогатий, 15) Петро Процик, 16) Михайло Шараневич, 17) Павло Штокалко, 18) Володимир Федів і 19) Никита Будка. — На конкурс з речинцем до 30 падолиста виставлена парохія Пеняки. — До канонїчної інституциї візвані: Теодор Кузьмів на Підгорцї, Роман Зарицкий на Івачів і Іполит Хомин на Дмитровичі. — Канонїчну інституцию дістали: Михайло Мосора на Сколе і Иосиф Мартинець на Цуцилівцї. — Завідательства парохій дістали: Іван Чарторинский в Гнїздичеві, Григорий Грушка в Пеняках, Денис Майковский в Поручині, Богдан Окримович в Голинї, Филип Озергун в Вільхівци, Михайло Захарчук в Ярчівцях, Володимир Федів у Сливках і Александер Ілевич в Кабарівцях. — Парохіяльними сотрудниками установлені: Василь Павула в Соснові, Петро Процик в Товстім, Роман Березиньский в Золотниках, Павло Штокалко в Бродах, Михайло Романишин в Добротворі, Никола Іванчук (з правом управи) в Болотні, Никола Миндюк в Урлеві, Емануїл Підлїсецкий в Щирци, Іван Пюрик в Ставчанах, Константин Гуляй (з правом управи) в Кудобинцях, Роман Добровольский в Ілавчи, Іван Прийма (з правом управи) в Чемеринцях, Омелян Каленюк в Бурштинї, Володимир Скоробогатий в Журавнї, Михайло Шараневич в Настасові і Лев Кочій в Тернополи.

— **Іменованя.** Управитель міністерства просьвіти переніс Иосифа Круковича, окр. інспектора шкільного в Городенцї, на таку саму посаду до Печеніжина. — Краєва рада шкільна затвердила дїйсного учителя римокат. релїґії о. Володисл. Когутского в ґімназиї в Стрию в учительскім званю і надала єму титул професора, а дїйсного учителя Едварда Левка в Золочеві затвердила в учительскім званю і надала єму титул професора; — іменувала заступниками учителів в ґімназиях: Альфр. Райха в Стрию, Стан. Витковского в Самборі, Івана Мариняка в II. ґімн. у Львові і Володимира Менціньского в Сяноцї.

Ц. к. Дирекция зелїзниць державн.

„З днем 1 падолиста с. р. запроваджує ся на шляху Дрогобич-Самбір новий поїзд мішаний ч. 1288 для перевозу осіб, відходячий з Дрогобича о год. 10 мін. 35 вечером, з Добровлян о год. 11 мін. 15 в ночи, з Дорошова о год. 11 мін. 34 в ночи, з Дублян о год. 12 мін. 4 в ночи, а приходячий до Самбора о год. 12 мін. 50 в ночи.

Сей поїзд буде мати в Дрогобичи получене з поїздом особовим ч. 1220, відходячим зі Стрия о год. 9 мін. 10 вечером, а приходячим до Дрогобича о год. 10 вечером. — В Самборі буде мати получене з поїздом особовим ч. 1212, відходячим зі Самбора о год. 1 мін. 10 в ночи в напрямі Хирова, Загіря, Сянока, Кракова.

В цїли допровадженя їдучих з Борислава до мішаного поїзду ч. 1288, відходячого з Дрогобича о год. 10 мін. 35 вечером, курсовати буде на шляху Борислав-Дрогобич новий поїзд мішаний ч. 1888 відходячий з Борислава о год. 9 мін. 18 вечером, з Трускавця о год. 9 мін. 40 вечером а приходячий до Дрогобича о год. 9 мін. 48 вечером.

Рівночасно уклгає змінї поїзд особовий ч. 1227 на частковім шляху з Хирова до Самбора і відходити буде з Хирова о год. 4 мін. 56 рано, з Фельштина о год. 5 мін. 8 рано, з Глубокої о год. 5 мін. 13 рано, з Надиб о год. 5 мін. 24 рано, з Біскович о год. 5 мін. 33 рано а приходити буде до Самбора о год. 5 мін. 45 рано.

Відїзд і приїзд висше наведених поїздів подані після часу середно-европейского.

Сим доносить ся, що задля ушкодженя мосту на шляху Борки великі-Грималів, здержано на тім шляху весь рух 17 с. м.

Рух особовий привернеть ся 18 с. м., а товаровий застановлений на дальше.

Сим доносить ся, що дня 18 с. м. привернено весь рух на зелїзници Борки великі-Грималів.

— **До нинїшного числа „Діла"** долучаємо 7 арк. III-го тому повісти „Фараон".

— **В Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер"** видано в місяци вересни с. р. 22.667 важних поліс на суму 19,512.203 К 3 сот. Разом від 1 січня по конець вересня с. р. видано 155.120 важних поліс з премією 1,452.674 К 29 с.; попередного року за той сам час було 136.563 важних поліс а премією 1,246.852 К 11 сот., отже сего року о 18.557 поліс і 205.822 К 18 с. премії більше. Шкід в вересни було 386 случаїв, разом від початку року по конець вересня було 1800 шкід, котрі разом з коштами лїквідациї виносять 1,048.429 К. з чого по потрученю части реасекурованої лишаєсь на власний рахунок 494.870 К; в порівнаню з роком попереднім єсть сего року о 99 шкід і о 34.114 К відшкодовань більше. Фонди Товариства виносять 1,280.818 К 36 сотиків.

Переписка Адміністрациї.

Вп. В. Ми. в Ро. До кінця року прийде нам ще 12 К. — Ф. Ор. в Те. З минулого року вістала залеглість 8 К тож тепер вплачено за 3 а не 4 квартал. — М. Вин. в Но-Ле. До кінця року ще 14 К. — А. За. в Ви. Тепер виплачено за 3 а не 4 квартал. — І. Пе. в Ко. До кінця року ще 4 К. — П. Кир. в Дин. Так. — А. Ви. в Оль. За 2 квартал прийде нам ще 1 К, бо одержано лиш 7 К.

Ruthenisch 1 b. 1905.

Календар: Нинї: Лукіяна (лат.: Симона і Юди.); завтра: Льонтіна (лат.: Наркіза); позавтра: Андрія (лат.: Клявдия.)

Репертуар руского театру (тепер в Коломиї) — сала щадничої каси: в недїлю 29 с. м. „Катерина" опера в 3 діях музика Аркаса; зі второк 31 с. м. Перший раз штука яка має на Українї надзвичайний поспіх „Суєта" комедія в 4 діях Карпенка-Карого; в четвер 2 падолиста „Сто тисяч" комедія в 4 діях Карпенка-Карого; в суботу 4 падолиста „Продана наречена" опера в 3 діях Сметани; в недїлю 5 падолиста перший раз в Галичинї „Батькова Кавка" яка має на Українї величезний поспіх, драма в 5 діях Карпенка-Карого. Абонамент I-рядний на шість вистав 15 кор. Абонамент II рядний на шість вистав 10 кор. Початок о годині 8 вечером.

Талановитий ученик одної з львівских ґімназий, з висшої класи, син убогих родичів селян, не має хвилево лекциї і находить ся в крайній нуждї. Лекциї або ласкаві датки в грошах для него приймає п. Вол. Вирчак, ц. к. учитель німецкої ґімназиї у Львові, ул. Підвале.

Надіслане.

Спецнялїст в дїточих недугах
Д-р В. Гукевич
довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни 837
ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4, I. п.

Адвокат д-р Кос
в КАПУШИ
гляде рутинованого конципієнта.
891 14—?

Різьбарске артистичне заведене
Кароля Унца
Львів, улиця Красїцких ч. 7,
виконує всякі роботи з обсягу різьбарства а також штукатерії і балькони.
Специяльність: накладане (Auftrag.)
726 3—3

РЕСТАВРАЦИЯ
Поручає ся реставрацию, пивярню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї рускі дневники.
З поважанем
756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

ВСЯКІ КУПОНИ
і вильосовані папери вартостні
виплачує без потрученя провізиї або коштів
КОНТОРА ВИМІНИ
Ц. к. управ. Галицкого акцийного 374
Банку Гіпотечного.

Знак випалений на корку
ДЛЯ ОХОРОНИ ПЕРЕД ФАЛЬШОВАНЕМ
MATTONI'S GIESSHÜBLER
Маттонія ґієсгюблерска вода щавова. 36

Коперницкий і Ольк
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. I.
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

ТАПЕТИ, Материї на меблї, матераци, колдри, портиери, дивани **Меблї** у всїх стилях. **Спілка львівских тапіцерів** Ягайлоньска, ч. 3. Комплетна обстанова, тапіцерскі материяли. Всякі роботи обнимає в місті і на провінциї. 662 19—52

В Судовій-Вишни

продає Антін Костецкий реальність і 20 моргів орного поля. Зголошувати ся в місци.
937 3—6

НОВООТВОРЕНИЙ
маґазин карльсбадскої обуви
під фірмою:
Бернарда Бльоха
у Львові, ул. Галицка 14
поручає
всякого рода обув
для женщин, мужчин і дітий, елеґантну та тревалу,
а також
правдиві російскі
Кальоші
по найдешевших цінах.
910 4—4

Позір! Солонина дешевша!

До приватних осіб в 5-кілевих почтових кошах по 7 К 60 сот. без шкіри по 7 К 80 сот. оплатно. В 50-кілевих зелізничих кошах по 72 і 75 кр. за кілько в Відня за післяплатою. Солонина ковбасна без шкіри дешевша. Ціни свобідно постійні. Просить ся о докладну адресу і зелізничу стацию S. Steiner IX, Lichtensteinstrasse 121, Wien. Висилковий дім солонини, вудженини і вепрового мяса. 932 3—6

ЗНАМЕНИТІ ЦУКРИ фунт 80 с.
КАРМЕЛЬКІВ фунт 40 сот.
поручає:
Фабрика Трочиньского
883 **Львів, ул. Фредри.** 10—12

МАРКО ФАЄРШТАЙН
У ЛЬВОВІ
ул. Городецка ч. 51
головний заступник для Галичини і Буковини сьвітової фабрики кас
Бахер і Гільдесгайм у Відни
поручає
свій склад заосмотрений в **огнетревалі** і **опанцирені КАСИ** той-ж фабрики по приступних цінах.
922 Полекші в сплатах 3—12

Дивна новість!
325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно з 3 річною порукою, велична LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим брилянтом, 1 прегарна колія з орієнт. перел, неодна женьска окраса з лат. замком, 1 хороший скіряний пулярес і елеґанцка циґарнічка з бурштином, 1 гарнітур шпінок до сорочки і манштетів, 1 спизорик, 1 прегарне тоалетове веркальце з бельгійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук різних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланем готівки або почтовим побранем 1 зр. 95 кр. в маґазині 65

С. КОГАНЕ
Краків Pf/882.
За недогідне гроші звертають ся.

Фортепян Бевендорфера, короткий, продам дешево. Академічна ч. 8. Склярска. 52 1—1

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН
в пасажу Гавсмана
(46 разів преміоване)
Від 29/10 до 4/11 до побачення:
Одеса, Сімферополь, Евпатория, Бакчисарай і т. п.
ВСТУП 10 кр. 53

Дешеве ческе
пірє на постіль
5 кг.: сьвіжо дерте К 9·60, лїпше К 12. біле як пух мягке К 18, К 24, біле як сьніг і мягке як пух К 30, К 36. Висилаєсь оплатно за почтовою післяплатою. Заміна або зворот за оплаченем порта допускають ся.
BENEDIKT SACHSEL Lobes 157
261 почта Шльвно, Чехи. 6—8

Ніяких прищів

веснянок, остуди, висипки та всякої иншої нечистоти на лици не має той, хто уживає славнозвісного, правдиво анґлійского, зовсім нешкідливого огіркового молока К. Балясси, котре відсьвіжує, вибілює і відмолоджує нашкірок. Успіх певний по 2- 3-разовім ужитю. Треба лиш уважати, щоби на кождій *фляшці* було імя „Балясси". Фляшка 2 К, до того правдиве анґлійске мило огіркове 1 К. Пудер 1·20 К а огірковий крем 2 К. Дістати можна в кождій аптиці К. Балясси, Будапешт-Erzsebetfalva. — Головний склад: Жигмонт Рукер, Львів; Ф. Браєр, Перемишль на Брамі ч. 4; Райм і С-ка, Краків. 100с 4—4

Фабрика цементових виробів
ҐРАФА ГЕНРИКА СТАРЖЕНЬСКОГО
в Гнїздичеві
виробляє *патентовані цементові дахівки*, ріжнобарвні, ґлязуровані і неґлязуровані в ріжних форматах. *Цементові помости* і *хідники* в ріжних барвах і взірцах. *Перепусти* і *рури* у всяких розмірах. *Жолоби* і *корита* в довільній довготі. *Комини, сходи, нагробники, граничні стовпи* і взагалі всякі роботи, що входять в обсяг цементового промислу.
Телеґрами: **Фабрика „Гнїздичів, Кохавина".** Почта і зелізниця в місци. 853 10—20
Ціни умірковані. Цінники і кошториси даром і оплатно.

Від 1868 р. уживане
Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лікарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успіхом против **всякого рода шкірної висипки**, особливо против порпаїв і хронічних недуг шкіри та паразитів, прищів, також против червоности носа, відмороженя і печеня ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40%. деревної смоли** і зовсім відріжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного.

Берґера смоляно-сїркового мила.
Як **лагіднїйше смоляне мило** до усуненя **всякої нечистоти лиця**, против висипки на шкірі та голові у дітий, як також незрівнане косметичне мило **до митя, кулелїв** і до **щоденного ужитку** служить
Берґера ґліцериново-смоляне мило
що містить в собі 35% ґліцерини і є сильно наперфумоване.
Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:
Берґера бораксове мило
особливе на веснянки, остуди, опалене від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.
Ціна штуки кождої повисшої сорти 70 с.
разом з поученем, як уживати.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену з боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Всї инші медичні і гіґієнічні мила марки Берґера вичислені в інструкциї уживаня, додані до кождої штуки мила.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Кароля Діля, Петра Міколяша, Якова Піпеса-Поратиньского, Жигмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Білевского, Едварда Брікнера, І. Пінелеса, Симеона Гая, д-ра Т. Зарицкого; в **дроґериях:** Петра Міколяша і С-ки, Г. Ґрінпана, Ф. Травнфельнера, Ізидора Фрухтмана. — У **Вашківцях** н. Ч. у аптикаря Еміля Вільнера а також у всїх галицких аптиках. 206 32—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I., Sterng. 8.

Жолудкові терпіня

походять часто наслїдком заворушень у травленю, що проявляють ся **як недостача апетиту, твердий столець, згага, вітри, нудности, лихий смак, біль голови** і т. п. і нерідко переходять в тяжке ушкоджене здоровля, коли завчасу не зарадите тому.

Знаменитим средством на всї ті прояви зіпсутого жолудка показали ся від десятків лїт звісні і загально люблені

жолудкові каплї Брадія

тому що побуджують апетит, скріпляють жолудок і усувають легко перешкоди. Успіх певний. Ціна фляшки разом з приписом ужитя **К —·80,** подвійна фляшка **К 1·40.**

При купованю в аптиках треба зажадати виразно лише правдивих **жолудкових капель Брадія** і не дати накинути собі чого иншого. Уважати треба притім на опаковане в червоних пудельках з образком Марії як охоронною маркою і з підписом *A. Brady*

Головний склад C. Brady's Apotheke, Wien I., Fleischmarkt Nr. 1382 висилає за попереднім надісланем або післяплатою квоти **5** К шість малих або квоти **4** К **50** с. три великі фляшки оплатно без ніяких більше коштів. 926 2—12

БІЛЬШЕ ЯК 1000 ПОДЯК
і атестів ин. Лікарів, Клінік і загальних шпиталів сьвідчать найлїпше про високу лїчничу вартість

Іхтіоментолю

(правно охорон.),
котрий дуже часто по кількаразовім ужитю усуває **незавідно і тревало:** Ревматизм, болї нервові, гостець, пораженє, біль голови, біль зубів і иньші долягдости ревматичного і нервового характеру.

Ціна фляшки з описом ужитя коштує 1 Кор.

ІХТІОМЕНТОЛЬ можна набути у всїх аптиках, або прямо: З хемічної лаборатории аптикаря **ШИМОНА ЕДЕЛЬМАНА** в Богородчанах. 911 3—24

Почтою висилає ся найменше **дві** (2) фляшки.

Просить ся жадати виразно **Іхтіоментолю Едельмана.**

ЧАСТИННУ СПЛАТУ
признаємо всїм особам добре ситуованим, без ріжниці стану або ранґи.
Новоотворений маґазин новостий для женщин і дітий
у Львові, при ул. Галицкій ч. 19, під фірмою
„Малий Лювр"

поручає свій величезний вибір блюзок, капелюхів, рукавичок, гальок, шлифроків, матанок, фартушків
КОНФЕКЦИЇ ДІТОЧОЇ І ДЛЯ ХЛОПЦІВ
парасолїв, парасольок, панчох і панчошкових товарів, воальок і инших модних товарів, льняних товарів, столового біля, мужеского, дамского, і дітячого біля і т. д.
Замовленя з провінциї полагоджує сьвідоворотно.
Управа маґазину „МАЛИЙ ЛЮВР" у Львові, Галицка 19
(ріг ул. Собіского). 325а
Ілюстровані цінники висилає ся на провінцию даром і оплатно.
Наш головний склад диванів, портиєр, фіранок, хідників, коців, ковдер, кап на столи і на ліжка, церат, лінолеум і декорацийних артикулів находить ся **у Львові, ул. Сикстуска ч. 6** (Пасаж Гавсмана).

Ілюстровані ЦІННИКИ висилаємо на провінцию даром.

Полекші в СПЛАТАХ після умови.

Всї товари, які лишились з випродажі звиненої фірми „А. Кшиштофович у Львові", а то: *дивани, фіранки, портиєри, диваники* над і перед ліжка, *хідники, церати, лінолеум, перські і смирненьскі дивани* та всякі декорацийні артикули набули ми нотарияльним актом до ч. реп. 12029/5.

Ті припаси, а також більшу часть висортованих товарів нашого складу **продаємо з незвичайної нагоди по дуже низьких цінах** *і уділяємо Впов. особам добре ситуованим, на домагане так у Львові, як і на провінциї* **радо кредиту після устної або письменної умови.** — Ілюстровані цінники висилаємо на провінцию даром, за надісланем 10 сот. в почтових значках. Поручаємо також, як довго вистануть засоби, отсї товари: **Диваники перед ліжка** по 30, 40, 50 кр. і висше. **Дивани над ліжка** по зр. 1·25, 2, 2·10 і висше. **Дивани сальонові** по зр. 5, 6, 7 і висше. **Хідники** метр по 15, 20, 25 кр. і висше. **Портиєри** штука по кр. 60, 75, зр. 1 і висше. **Коронкові фіранки** штука по кр. 60, 75 зр. 1 і висше. **Капи на столи і ліжка** зр. 1·20, 1·50, 2 і висше. Останки ріжних материй на меблї і ріжних хідників дістати можна казочно дешево.

УПРАВА ФІРМИ **„AU LOUVRE"**
3256 22—37 **Львів, ул. Сикстуска ч. 6.**

Наша ново-отворена фірма дамских і дїточих новостий находить ся при ул. Галицкій ч. 19.

Водопроводи, Каналїзация
проєктує і уряджує
АВҐУСТ ЛЕВ і С-ка
у ЛЬВОВІ
ул. Коллонтая ч. 6.
Адреса на телеграми: **„Кальоря" Львів.**

для міст, місточок, сел, публичних будинків і приватних домів
Центральне топленє. Світло ґазове і електричне. — Всїлякі уряджения промислові. Млини, тартаки, горальнї.

Мотори всїляких систем, бензинові, ссучо ґазові, спіритусові і електричні. 741 10—52
Громозводи на Божі доми, телефони і електричні дзвінки.

Основна зам.: Кождий кусник мила з маркою **„Шіхт"** є ґарантовано чистий і вільний від всяких шкідливих складників.
Запорука: **25.000 корон** платить Фірма **Ґеорґ Шіхт, Аусіґ** кождому, хто докаже, що се мило з маркою „Шіхт" заключає в собі які небудь шкідливі домішки.

МИЛО ШІХТА
(з оленем або ключем) 615а 7—20

є найлїпше і найдешевше до уживаня!

Чудесна, інтензивна сила чищеня і **велика видатність мила Шіхта**, єго лагідність і безуслівна чистість основують ся на специяльнім способі виробу і на дуже старанним доборі потрібних до виробу сирих материялів, котрі по найбільшій части виробляють ся в власних закладах з специяльним узглядненем їх призначеня. **Мілїони разів випробоване і досьвідчене.**

Найлїпшою ростинною товщию з кокосових оріхів є признаний вже в роцї 1902
ц. к. слїдчим заведенем для средств поживи загального австрийского аптикарского союза і
як найчистїйша тепер омаста до страв поручуваний
„КУНЕРОЛЬ"
з фабрики фірми
Емануїл Кунер і Син, Відень
ц. і к. двірских доставників.
Рік заснованя 1880.
Правдивий лиш тоді, коли опаковане має напись „Кунероль" і охоронну марку.
658

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий. З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 233. Львів понеділок 17 (30) жовтня 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ягорня ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulewski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платити у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з почтою додатком:

	в Австриї	не границею
на цілий рік	32 к.	— 64 к.
на пів року	16 „	— 32 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 12 с. на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ягорня. — Рукописи звертають ся лише за попередньою заплатою. — Рекламациї беспечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Поляки і менші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Наші середні школи.

Річ посла д-ра Е. Олесницкого

виголошена на засіданю сойму дня 27 н. ст. жовтня 1905 при дебаті над школами середними.

В попередних роках користали ми, рускі посли, з нагоди дебати над школами середними також і в тім напрямі, щоби висказати наші загальні погляди на справу шкільництва без огляду на єго національну цїху, дискутувати над потребою реформ в тім шкільництві, і ставили в тім напрямі наші резолюциї.

Сим разом обмежитись мусимо на обговорене наших прав і потреб національних на поли сего шкільництва, на піднесене жадань руского народа що-до школи середної, бо маємо в тім напрямі тілько матеріялу, що виповнить він сам собою рами нашої дебати і наших промов в тім предметї.

Справа шкільництва середного єсть для нас не лиш в найвисшім степени важною, але она єсть в нашім краю справою на скрізь політичною, трактуєсь на всїх точках зі становиска політичного і ми отже рівно і сего становиска не можемо спускати з уваги.

Се річ впрочім природна.

Там, де дві народности борють ся зі собою о пановане над краєм, о вплив в єго управі, о надане сему краєви свого національного характеру, там не може бути анї для одної анї для другої з тих народностий рівнодушним, кілько рік-річно інтелїґенциї випродукують дотичному народови школи середні і яке образоване, яке виховане тая інтелїґенция зі шкіл тих винесе, бож нїхто инший, як тая інтелїґенция поставить контингент борців о єго політичні права, нїхто инший як лише она заповнить міста в краю, займе становиска урядові і публичні і рішить о національнім характері краю.

Длятого борба о школу, а передовсїм о школу середну, стає одною з перших і головних точок програми кождого народу — предметом найбільшої дбалости і як найстараннїйших заходів єго політиків — длятого кождий нарід на терені сего шкільництва стремить здобути і скріпити свій перший стан посїдання.

Доказом сего суть хочби ті події, які відбувають ся на териториї земель польских в державі російскій.

Перший проблиск свободи зродив там сейчас борбу о школи, а питане шкільне, яко перший постулят розбудившого ся житя політичного стоїть і доси там на першім плянї польскої акциї і займає найбільше уваги і найбільше інтересу загалу.

Подібні прояви бачили ми і в політичній історії нашого краю.

Від першого проблеску політичної свободи від р. 1848 розпочинаєсь у нас борба о школу середну — в початку перехилилась в борбі тій побіда на сторону Русинів. Патенти цїсарскі та мінїстерскі рескрипти з 9/5 1848, з 4/12 1848 і 8/1 1849 запоручають рускому народови право до шкіл середних на єго споконвічній териториї, на земли Червоної Руси — однак пізнїйше скріплене політичного становиска Поляків, проворність їх мужів державних і катастрофи політичні, що діткнули Австрию, перехиляють побіду в тій борбі на сторону польску, а побіда тая довершаєсь законом з 22/6 1867, котрий вводить язик викладовий польский зі всїх школах середних краю, а віддає руске шкільництво середне на ласку галицкого сойму.

Закон з 22/6 1867 се акт високо політичний, се виграна для Поляків важнїйша від Рацлавиць — для Русинів програна страшнїйша від Берестечка — і не даром заявив пос. Качала при дебатї над тим законом дня 31/12 1866: „внесок комісиї є то диограф на убите Руси“.

Закон сей був прямою консеквенциєю політики принятої тодїшним австрийским правительством против Русинів, прямою консеквенциєю слів Байста, „о скілько Русини в Галичинї істнувати мають, — се полишаєсь галицкому соймови до порішеня“.

Против сего закона вимірене внесене наше, поставлене на загальне домагане цїлого народа руского на тій сесиї соймовій, котрого судьбу не тяжко предвидїти, котре однак не зійде нїколи з програми найкардинальнїйших постулятів руского народу і з порядку дневного сеї палати.

Результатом сего закона було для польскої народности розвій шкільництва, піднесене науки, збільшене з кождим роком числа інтелїґенциї, — для народа руского поставив він тяжку запору на дорозї розвитку, котра лише незначному числу рускої молодїжи позволила користати з науки в школах середних, а репрезентацию руску в тім соймі засудив закон на довголїтну тяжку борбу о школи середні, в котрій здобули они в протягу лїт 40 заледво чотири школи, бо львівска руска ґімназия узнана вже в законі з р. 1867, — значить десять лїт борби пересічно коштує нас здобуте одної школи середної на нашій земли під крилами австрийскої конституциї!

Се тяжке упослїдженє руского народу на поли шкільництва наглядно представляють цифри лежачого перед нами справоздання ради шкільної краєвої. Людність руска становить після послїдної конскрипциї — коли до Поляків почислить ся людність жидівску — 42·20 процент, людність польска з жидівскою 54·57 процент всеї людности краю.

Тимчасом 54.57 проц. Поляків і Жидів має 47 шкіл середних, 42·20 проц. Русинів має їх ледви 5 — або инакше: одна школа польска на 80.000 Поляків, а одна руска школа на 620 000 Русинів.

Виходить отже, що Русини повинні мати не 5, а minimum 37 середних шкіл, аби можна говорити про національну справедливість в шкільництві. Навіть як би ми брали під розвагу не число населеня, а число дїйсно записаних учеників обох народностий, то коли в р. шк. 1903/4 — 20.664 учеників Поляків (з Жидами і Русинами латиньского обряду) мало 46 середних шкіл, то 4.557 учеників Русинів мало лише 4 середні школи, або иншими словами: випадала одна школа польска на 449 учеників, а одна руска аж на 1.139. — Отже навіть на тій підставі належало би Русинам в р. шк. 1903/4 що найменше 10 шкіл, а в сїм роцї певно значно більше.

Для доповненя образу упослїдженя Русинів на тім поли додати треба, що зпоміж 11 реальних шкіл в краю анї одна не має рускої викладової мови, хоч деякі лежать в часто руских околицях прим. в Снятинщинї задля 7·36 проц. польского населеня (з Русинами латиньского обряду) в тамошній реальній школї заведено польску викладову мову.

Та не лиш між рускими, а польскими школами середними заходить така страшна диспропорция; — диспропорция тая істнує взагалї між школами середними в західній, а східній части краю так, що польска територия краю взагалї значно більше в школи ті є випосажена, як руска.

Бо коли західна Галичина з 23.842 км. квадратових простору, а 2.501.769 мешканцями має 1 школу середну на 1.083 км. квадрат. і 113.716 мешканців, то в східній з 54 650 км. квадрат. і 4.812.171 мешканцями припадає одна школа середна на 7.707 км. квадрат. і 150.432 мешканців, вчисляючи в те вже і приватну ґімназию в Хирові. З того зіставленя виходить, що східній Галичинї належать ся нинї що найменше 10 нових середних шкіл. (Д. б.)

Програма Феєрвария.

В суботу була у Феєрвария депутация виборців в другого виборчого округа будапештеньского і просила єго, щоби приняв кандидатуру до сойму. Сю нагоду Феєрварий використав для проголошеня нової програми угорского правительства. Феєрварий заявив, що приносить з собою нову програму і нову політику і буде старати ся позискати для сеї позїтики нову більшість в соймі. Коли би надії завели єго, він в відповіднім часї розпише нові вибори. Феєрварий висказав дальше здиковане, що політики, котрі стоять на засадї угоди з р. 1867, беруть участь в борбі за заведенєм двоявичности в армії. Рік по заключеню угоди тодїшний президент кабінету, ґр. Юлїй Андраші нераз заявив, що леґіслатива хоче для спільної армії не два язики, але оден. Дальше бесїдник навів уступ з працї молодшого Ю. Андрашія, котрий написав, що усталене язика команди найлїпше полишити і на дальше в руках королївскої власти.

На чолї моєї програми — говорив дальше Феєрварий — я поставив загальне, безпосередне тайне право виборче, котре має бути переведене після громад. Вводячи се право, правительство не забуде о охоронї державних і національних інтересів. Щоби не наражувати ся на ріжні підозріня, правительство безпроволочно по скликаню сесиї, предложить соймови готовий проект виборч і реформи.

В військовій справі можу донести, що вже розпочала ся переносини офіцирів-Мадярів до Угорщини. В військових школах вже заряджено угорский викладовий значної части предметів. Заряджено також, щоби іспити складано по угорски. Для вояків заряджено також вклади в мадярскім язицї, навіть в сїм случаю коли жовнїр не є Мадяром, але по мадярски розуміє. Справу військових емблематів полагодить окрема комісия. Правительство є в засадї за дволїтною військовою службою.

З причини браку часу неможливе було пороблене змін і длятого правительство є за удержанєм цлової спільности з Австриєю аж до закінченя реченця торговельних договорів, т. є. до року 1917. Однак по сїм реченци, коли в краю розвине ся сильна політика економічна, правительство не буде противити ся з'орґанїзованю самостійної угорскої політики економічної.

Правительство звернуло також увагу на потребу парцеляциї в великім стилю і на аренду домен на довший период часу для всїх господарів. Окрім того правительство хоче уможливити конверсию довгів середної і малої посїлости. Широка інвестицийна проґрама правительства обіймає будову каналів і реґуляцию рік.

На поли социяльної політики специяльно важне є удержавнене санітарних справ і обезпечене робітників на старість і на неспосібність до працї.

Правительство буде стреміти до удержавненя комітатових урядників і до виготовленя для них службової праґматики в цїли запевненя їм службової независимости. Також буде старати ся о управильнене фінансових відносин і конверсиї довгів урядників державних, муніципальних і зелїзничих. Підпирати буде міста, щоби уможливити обниженє міских податків. Розпочату в р. 1902 реформу платнї урядників буде старати ся довести до кінця, такожсамо вести буде дальше акцию в справі поліпшеня бруту нотарів.

В справі податкової політики правительство наміряє ввести пр ґресивний пода-

Голос російских „освобожденців“ про українську квестию.

(*Конець.*)

„Вертаючи до висше наведених домагань Українців, ми можемо закомунікувати, що вони в цїлости були предложені з'їзду „Союза Освоб.“, відбувшому ся в марті сего року. Відносно до домагань, дотикаючих малоруского язика, дебат на з'їздї не було.

Всї признавали їх вповні справедливими, і вони в спільній формі вже були внесені в предложений з'їздови проєкт проґрами. Дебати викликано тілько з причини домагання територияльної самоуправи дорогою цїленя Росиї на териториї. Деякі дуже видні земцї освобожденцї виступили ясно і різко проти тих домагань, доказуючи, що ґубернія є як раз одиниця після териториї і населеня для орґанїзациї самоуправи. По їх стороні була сороклїтня практика, привичка і традиция. Горяча оборона територияльного принципа, з котрого виступили представителї всїх південно російских ґруп, не могла переконати з'їзд в цїлости. Більшостию членів з'їзда його відкинено як спільний принцип реорґанїзациї місцевої автономії Росиї. Але в видї виїмка його вже введено в проєкт проґрами для Польщі, Литви і Закавказа. З'їзд взяв під розвагу і домагання Малоросів, котре боронили всї представителї південно російских ґруп, так як у всїх них були інструкциї їх членів Малоросів, і приналучив до названих областий також Малоросию“.

„Всї ті факти повинні бути знані авторови вступної статї в „Ruthenische Revue“ як Кієвлянинови. Коли він їх не знав, то він значить дуже слабо поінформований не тілько відносно що до „Союза Освобожденія“, але і відносно що до діяльности українських опозицийних ґруп. Ми повинні ще вказати на те, що в сю пору, коли відбув ся послїдний з'їзд „Союза Освоб.“ не було инших форм згоди з Українцями, бо тодї ще не були орґанїзовані нї українська демократична, нї українська радикальна партия“.

„Незвичайно інтересні ті виводи, котрі роблять автори висше наведених статий в „Ruth. Revue“ відносно що до тактики декотрих українських ґруп. Автор вступної статї в конклюзиї своєї статї пише: „Українська национальна партия зачала свою діяльність замахом на памятник Пушкина в Харкові і мотивовала єго тим, що на малоруській земцї не повинні знаходити ся російскі памятники — передовсїм памятник Пушкина, котрий в своїй поемі „Полтава“ висьміяв малоруского борця за свободу — Мазепу. Малоруські ґазети, виходячі за границею, осудили сей поступок яко в високій степени шовіністичний. Але проводирі української национальної партиї твердять, що признане українських национальних постулятів можна добити ся тілько шовінїзмом. І так ми бачимо, що так українська национальна партия, як і російскі опозицийні партиї занимають однаку позицию: всї вони ультранационалїстичні. Скорше або пізнїйше ся точка постулату принесе свої плоди... Точки, якими автор кінчить свою статю, змушують догадувати ся много, по части заповняють ся словами другої статї в тімже числї журнала — „Україна і російска суспільність“, о котрій ми вже згадували „Здобуте национальної автономії, твердить єї автор, якийсь Кушнїр з Відня: „дуже легко достижиме для України дорогою злуки з другими неросийскими народами — тому, що в інтересї тих націй з'єднати симпатиї України для своїх цїлий. Початок подібної політики неросийских народностий зроблений на загально російским конґресї літератів і журналїстів, що відбув ся в цьвітни с. р. в Петербурзї. Дякуючи згодї неросийских делеґатів, удало ся при помочи социял-демократиї в рекомпензату за піддержане їхнїх економічних домагань переперти не тілько резолюцию, зредаґовану в национальнім автономічнім дусї але і осібну резолюцию о знесеню указа 1876 року. Так отже в спілцї неросийских национальностий проти пануючої нациї лежить розвязка політичного житя конституцийної Росиї, а на важках єї положене України займе рішучо видне місце“. Ми бачимо, що задля неначе би ультранационалних і централїстичних тенденций російских опозицийних партий Росиї грозить цїлий ряд нещасть: починаючи від рабашовіївскої пропаґанди дїлом, зверненої проти російскої культури на малоруськім ґрунтї і кінчаючи розвиненою до совершенности австрийскою дипльоматиєю політикою divide et impera і tertius gaudens“.

„Читач, може бути, з недовірям зупинить ся перед тою масою злоби і ненависти до російских опозицийних партий, котрими дишуть висше наведені виписки. Нащо розбуджувати таку непримириму ворожнечу проти політичних ґруп!“

„Но в тім розбуджуваню ненависти є дуже глубокий і вірний психольоґічний рахунок. Нїчо так не з'єднує людий, як чувство ворожнечі і ненависти. Ті пристрасти убивають всяке критичне чувство і скептицизм.

На спільного ворога можна навести яку небудь негарне обжаловане в сліпленю пристрастю воно буде оказувати ся правдоподібним. Тою дорогою можна доступити дуже тревалої з язи досить великих ґруп. Противно означені ідеали часто не визначають ся в такій мірі спосібностю гуртовати і з'єдинати. Означені ідеали побуджують до критики, а се творять розвичні струї і напрями. Далеко лїпше оставляти їх в певнім туманї неозначеня і висшости. В душі українця просуває ся цїлий ряд картин української природи, пісень, поезиї, історичних спомин о Січи і Козаччинї, образів будучої української свободи і автономії. Но все те в загальних чертах; бо прецінь при більше детальнім означеню можуть виявити ріжницї поглядів і може повстати сепаратичне чувство. Все проче повинно замінити ненависть до спільного ворога. Вона є творить незрушиму солїдарність. Клясичним приміром того, як при вашім низькім політичнім розвитку розбуджена ненависти помагає творити політичних партий служить поведене наших социял-демократів. Із теориї марксизма вони головно присвоїли теорию клясової боротьби. Вони знаходять буржуазию завіть там, де єї зовсїм нема, і проповідують безпощадну ненависть і борбу з нею.

Дякуючи сїй тактицї їм удало ся доволї бистро зрівнати ся з другими партиями і зорґанїзувати доволї сильні в російских условях ґрупи. Але ся тактика партийної орґанїзациї, представляючи значні улекшеня і користи, доводить часом до противних результатів.

„МЕРКУР“ НОВО ОТВОРЕНА палярня кави специяльних ґатунків і мішанки найдобірнїйшого чаю у Львові, улиця Кілїньского. 94 a 1—12

ток і перевести реформу податку консумцийного.

Голова депутациї виборців заявив, що депутация стоїть на засаді угоди з р. 1867 і бажає собі вирівнаня противностий, які виринули між народом а короною.

Pest. Lloyd пише, що програма робить враженє, як би на єї підставі мала бути з'орґанізована найліпша держава в сьвіті, при ужитю титаньских сил і надлюдскої енерґії. Орґан коаліциї Bud. Hirlap пише, що нова програма правительства то фатаморґана, при котрої помочи правительство гадає виманити народ з поля, на котрім тілько разів не дав побіди, на инше поле, в тій надії, що для коаліциї ситуация погіршить ся і вона буде побита. Орґан социяльних демократів Nepszawa пише: Хоч програма не цілком згідна з нашими погядами, мусимо признати, що се початок нової ери і що від р. 1848 ми такої програми не чули. Орґан католицких людовців Alkotmany критикує дуже остро програму, виказує певність, що Февраврий буде побитий, бо против него заявить ся не лиш коаліция, але і сторонництво Тіси. Az Ujsag висказує переконанє, що коли би парляментарне правительство в нормальнім часі виступило з такою програмою і заявило, що з гори одержало згоду монарха, то народ приняв би програму овацийно, а всі правнодержавні застереженя мусїли би замовкнути Кождий мусить узнати великі заслуги Февраврия. Нині розходить ся лиш о се, чи програма розвяже парляментарну кріву. Відповідь на се питанє випадає заперечуючо.

Галицкий сойм.

Засїданє з дня 30 жовтня 1905.

(Зас. 42-ге, II сесиї, VIII кад.).

Засїданє розпочало ся о год. 10·30 перед пол. Відчитано внесеня і інтерпеляциї, між иншими також нагле внесенє пос. о. Богачевского, щоби Генрикови Спісови з Суходолу дол. повіту звернено неправно побраний податок. (В тій самій справі внесена перед кількома днями інтерпеляция мала сей наслідок, що за згаданий податок переведено на движимостях Спіса — екзекуцию!)

Відтак з порядку дневного погоджено слідуючі справи:

Внесок п. Буйновского о прискоренє реґуляциї ріки Вислоки — відіслано до комісиї водної.

Внесок п. Пайґерта в справі рефакциї для зелїзничого транспорту спіритусу призначеного до експорту — відіслано до комісиї зелїзничої.

Внесок п. Гурика о знесенє а по крайній мірі злагодженє приписів о пашпортах на худобу — відіслано до комісиї правничої. До мотивованя сего внесеня забрав голос пос. Гурик і в довшій промові виказував, яким тяжким і неоправданим тягарем є примус пашпортовий що-до будови.

Внесок п. Міхаловского о признанє народному учительству в Тернополи додатку з причини дорожнї — відіслано до комісиї буджетової.

Внесок. п. Вітославского в справі додатку дорожнянского для учителів і учительок народних шкіл в Коломиї — відіслано до комісиї буджетової.

Внесок п. о. Богачевского в справі додатку з причини дорожнї для народного учительства в Рогатинї — відіслано до комісиї буджетової.

По пожагодженю тих справ приступлено відтак до дальшої дебати над справозданєм шкільної комісиї про стан

шкіл середних.

Перший забрав слово віцепрезидент ради шк. краєвої д-р Плажек, щоб дати відповідь іменем „komisy-i edukacyjn-ej" на піднесені в тягу дискусиї заміти. Передовсїм відповідав д-р Плажек на промову д-ра Олесницкого. Заміти руского посла суть неоправдані, бо рада шкільна краєва відносить ся однаково до Русинів як і Поляків. Раді шкільній краєвій годі робити завид, що она не бере ініциятиви в креованю руских середних шкіл, бо до того брак їй компетенциї. О викладній рускій мові в середних школах рішати може лише сойм по мисли закона з дня 22 червня 1867 року — супроти чого голос ради шк. краєвої in punkto середних руских шкіл є обмежений; рада шк. краєва може вказувати, де потреба приступити до креованя нової середної школи, але не може сказати, що тота або инша школа повинна бути рускою. (Се вимівка, бо вправдї о викладній рускій середній школї має рішати сойм, але се не виключає, щоби рада шк. краєва не виступила в тім напрямі з ініциятивою або хочби з опінією. Впрочім д-р Плажек мимохіть своєю арґументациєю потвердив лише слушність замітів д-ра Олесницкого про сам закон з 1867 р., бо коли є закон, що не позваляє найвисшій краєвій маґістратурі шкільній виконувати свої обовязки супроти руского населеня на поли єго потреб середного шкільництва, то такий дикий і антикультурний закон повинен бути знесений!) Відтак неслушні суть — після думки бесїдника — заміти, що рада шк. краєва не вводить викладів в рускій мові там, де того домагає ся 25 родичів учеників дотичних заведень. Президент признає, що подання такі з трьох (в Бережанах, Дрогобичи і Стрию) польских ґімназий ввійшли до ради шк. краєвої, але дотичні подання жадають викладної мови руской в дотичних клясах, між тим як арт. V. буква б) зак. з 1867 р. позваляє вводити виклад в рускій мові для деяких предметів, що не є одно і те саме. (Пуста гра слів!) Впрочім, імена дотичних петентів повинні бути стверджені, а дотичні подання повинні бути заопініовані через власть. (Чогось подібного арт. V. абсолютно не вимагає!) і коли анальоґічне поданє інтересованих в Гнильчу полагоджено прихильно, то се стало ся не наслїдком відмінного трактованя Русинів а Поляків, але тому, що поданє Гнильчан заопініювала покликана до того власть, а іменно рада шк. краєва. (Що тут має до діла при народній школї закон з 1867 р.?!). Взвнци що-до згаданого домаганя, то треба ще числити ся також з аґітациєю і антаґонізмами (?!) і длятого „осторожність" є тут особливо вказана. — Що-до переповненя руских ґімназий в Перемишли і у Львові, то бесїдник слушність сего заміту признає, але винайденє дальшого поміщеня для рускої ґімназиї в Перемишли наступить вже в слїдуючім роцї, а під руску ґімназию в Тернополи ґрунт вже закуплено. — Неоправданий є дальше заміт пос. Олесницкого що-до тенденцийного іспитованя по польских ґімназиях Русинів при вступних іспитах, бо (!) всї іспитанти зложили присягу на совісне клясифіковане і оцїнюванє результатів відповіди, а загальні цифри відзначених не (!) можуть тут бути підставою до яких небудь доходжень або ревримінаций. Дальший завид пос. Олесницкого в справі тзв. Suplentenwirtschaft по руских ґімназиях єсть оправданий, але він в рівній (!) або ще більшій (!) мірі дотикає польских ґімназий як і руских. „Неслушне" є вкінци посуджуванє дрогобицкої ґімназиї з причини виключеня двох учеників-Русинів з дрогобицкої ґімназиї, бо протокол, котрий був основою екскюзиї, підписав сам дотичний сьвідок а протокол сей списував не директор — тодї занятий — але двох инших учителїв. (Тілько всього?!) На тім скінчив д-р Плажек свою „відповідь" на рускі жалоби і перейшов до инших замітів піднесених в дискусиї, іменно що-до морально-релїґійного виховання молодїжи, віддаючи особливе признанє в тім напрямі суботнїшній промові архиеп. Теодоровича. Заразом однак вважав за відповідне репрезентант ради шк. краєвої подякувати митрополитови Шептицкому за єго „Лист до Поляків гр. кат. обряду", бо тим поміг до відповідного полагодженя болючої квестиї катихетури в ґімназиї Франц-Йосифа у Львові.

По промові д-ра Плажка промовляв ще пос. Пініньский що-до системи вихованя взагалї в середних школах, по чім дискусию замкнено а до голосу прийшов ще записаний перед тим до голосу пос. Стапіньский.

Год. 1½ — зас. тревае дальше.

Революция в Росиї.

Вчерашні телеґрами.

Петербург. В суботу оголошено в Харкові і харківскім окрузї военний стан. Говорять, що харківскі революціонери увязнили ґубернатора і наміряють засудити єго на смерть. Указ Трепова зоронив всякі збори в університетї і всяких инших будинках шкільних. Трепов позволив на збори тілько в кількох театрах і в народнім домі. Всї ті будинки суть в фабричних дїльницях. В пятницю Вітте конферував кілька годин в Петергофі, куди дістав ся пароходом. Цар мав приняти єго проект конституциї. Всї ждуть нетерпеливо на оголошенє конституциї. Кількох міністрів поїхало до Петергофу з просьбою до царя, щоби не допустив до проливу крови. Друга версия каже, що міністри їхали поїздом, але 4 км, перед Петергофом поїзд задержано і міністри ішли дальше пішки.

Кельн. В пятницю відбувало ся засїданє комісиї Сольского. Засїданє перервано до вчера, бо Віттого покликано нагло до царя. Коли вернув, засїданє відбувало ся дальше до півночи. Ухвалено одноголосно утворенє кабінету під проводом Віттого, котрий сей уряд приняв. Трепов має в найблизших днях уступити з свого становища, бо Вітте під сим услівєм згодив ся приняти президентуру в кабінетї а цар на се згодив ся.

Одеса. Ученики середних шкіл застрайкували і ходили відтак від школи до школи, змушуючи всюди залишити науку. Ученики кричали: „Нехай жиє революция! Проч з царатом!" На одній улици полїция заступила їм дорогу. В бійцї богато учеників покалїчено. Бурмістр пішов до ґубернатора і запротестував против варварских насильств.

Ревль. В ночи поперевертано тут телеґрафічні стовпи. Міский театр горить.

Берлїн. Прийшла тут вість, що ґубернатора і всїх висших урядників державних присиловано винести ся з міста.

Ейткуни. З Москви доносять, що сполучені сторонництва політичні рішили вибрати власне правительство і поступати самостійно.

Берлїн. Заряд почт оголосив, що залишено приниманє пакетів і цїнних листів до Росиї. З Торна доносять, що з граничної стациї Шпитно зорґанізовано до росийскої границї кінну почту, котра перевозить листи і ґазети.

Варшава. На розказ ґенерал-ґубернатора полїцмайстер зарядив, щоби брами домів замикано вже о годинї 5 з полудня. Другорядні реставрациї мають бути замикані о годинї 5, перворядні о 6-ій. На віденьскій зелїзници виїхало в пятницю кілька поїздів з касовими урядниками. Вони розвозять по стациях гроші на виплати, що не терплять проволоки. Зелїзничий тор під Ченстоховою в кількох місцях знищений. Направа мосту забере кілька днів часу.

Москва. Депутация московских фабрикантів заявила ґенерал-ґубернаторови, що военний стан не уважають за пожаданий. За се конечною річию є признанє робітникам права зборів в фабриках, та щоби дума була зорґанізована на лїберальних підставах і народови признала елементарні свободи. Міска репрезентация має скликати з'їзд шляхти, громад, шкіл і товариств, щоби нарадити ся над внутрішним положенєм. Замкнено третий і послїдний маґазин монополевий.

Петербург. В суботу від год. 6 з полудня відбували ся в університетї віча осіб з найріжнїйших верств суспільности: адвокатів, студентів і т. д. Між зібраними були також офіцири в уніформах. Віча тревали поза північ. В академії наук уміщено сильні відділи війск. Страйкарі рішили вимивати все, що довело би до проливу крови, а не будуть старати ся за всяку цїну виголодити Петербург і околицю. В инших шкільних будинках також відбували ся віча; полїция нїгде не показувала ся. На Невскім Проспектї і за Николаївским двірцем уставлено великі відділи кінноти і піхоти. Передмістя сильно обсаджені військом. По улицях ходять густі патролї. Вечером фінляндскі зелїзницї вдержали рух на росийских лїніях, так що Петербург цїлком відтятий. Поїзд, котрий віз до Петербурга високих урядників, станув в відданеню 4 км. від цїли подорожи. Решту дороги подорожні відбули пішки. До страйкової каси прийшло з заграницї 90.000 рублїв. В Одесї військо стрімко до дїтий, богато покалїчено.

Москва. Тут панує брак води. Водопроводи понищені, а вода в рінах попсована так, що плавають здохлі риби. Торговельний дім Расторґуєва знищений. Навіть ґімназиясти страйкують. Кілька ґімназий замкнено.

Київ. Всї зелїзницї страйкують. В університетї і політехницї відбувають ся без перерви віча. З причини страйку зецерів і дневникарів ґазети цїлком не виходять. Друкують ся лише донесеня про революцийний рух в Росиї. Склепи і школи позамикані. Улицями перетягає військо. Над Києвом оголошено военний стан.

Ревль. Між населенєм а полїциєю і військом прийшло в кількох місцях до бійки. Убито 8 робітників, а 40 ранено. Товпа узброєна в карабіни і револьвери, вдержала огневу сторожу, котра ішла горіючий театр міский ратувати.

Ірнуцк. На забайкальскій зелїзници розпочав ся страйк. Персонал центрально-азийскої зелїзницї застрайкував.

Льондон. Матрози панцирника Катерина II і відділ артилеристів кріпости хотїли викликати бунт, котрий з трудом здавлено. Увязнено 400 матрозів.

Берлїн. З Петербурга доносять: Трепов зібрав всїх самостійних командантів полків і заявив їм, що мають цїлковиту повновласть, без нїякої пересторогн стріляти до кождого більшого зібраня людий. До Петербурга стягають 60.000 війска.

Льондон. Кореспондент „Таймса" доносить, що збунтувало ся 4000 полїцийного війска в Уралї. Збунтоване військо разом з страйкарями рабує склепи.

Нинїшні телеґрами.

Петербург. Вісти, які надійшли з Харкова, викликали тут паніку. Заряд міста наміряє утворити міску мілїцию. На студентских вічах ухвалено іґнорувати приписи Трепова о зборах. Ту саму гадку висказали професори висших шкіл. Революціонери розкидають в ґарнізонї письма з візванєм, щоби не слухати наказів Трепова, бо розярене в масах скріпило би ся. З дневників вийшов лише „Правит. Вѣстникъ".

Ревль. Коли ґубернатор прирік вицофати військо з улиць і випустити на волю арештованих, запанував наново спокій.

Петербург. Після приватних вістий з Харкова, зворушеня утихли в наслїдок тактовного поступованя ґубернатора, котрий не згодив ся на ужите оружия против товпи.

Рига. Страйкарі убили на улици полковника. Школи, маґазини і банки позамикані.

Одеса. Тут розліплено оголошенє ґубернатора, що військо буде стріляти без попередженя.

„Социялдемократи не знали міри в сїм стремлїню протиставлюваня себе до всего прочого і в розбуджуваню ненависти до всего, що ухиляє ся від поглядів. В результатї вони сотворили у себе таку атмосферу взаїмного ненавидженя ся і загального підозріваня себе, що замість з'єдиненя, вони все більше розділювали ся на малі ґрупи. Ще пять літ тому назад наші социялдемократи могли доволї легко з'орґанїзовати в віддїльних так національних, як і чисто росийских ґруп одну збиту і могучу партию. Тепер відносини в тім зглядї цїлковито безнадійні".

„Подібні плоди приносить тая же політика і серед Українців. Культурні сили їх в порівнаню з тою культурною і політичною роботою, яку вони мусять сповнити, крайно незначні. А межи тим серед них самих менше всего можна стрітити згоду і солїдарність. Першими з українських партий з'орґанїзовали ся социялїстичні і від разу повстала не одна, а дві партиї: революцийна українська партия і українська партия социялїстична. Відтак перша з них розділила ся на дві партиї і таким чином повстала ще трета партия українська социялдемократична спілка. Наколи не сшабаємо ся, істнує ще четверта ґрупа українців-социялїстів, ґравітуючих до социялїстів революціонерів. Опозицийні і радикальні елементи, приступивши сеї весни до партийної орґанїзациї, також не найшли нїчого лїпшого, як від разу орґанїзовати дві партиї „українська демократична партия" і „українська радикальна партия". По правдї, віяких реальних даних для істнованя двох партий, а не одної, нема".

„Вертаючи до статий в „Ruth. Revue", ми повинні сказати, що прочитавши їх, ми зі смутком переконали ся, що аґітация і пропаґанда покійної „Правди" не остала безслїдною на Українї.

Ми мали на увазї журнал „Правду", оснований в 1888 роцї українськими шовіністами і перестаний істнувати з початком девятидесятих років. Але справдавем для „Правди" служить та обставина, що вона видавала ся в період самого глубокого політичного упадку, коли не тілько від росийского самодержавя але і від росийскої суспільности тяжко було вижидати чогонебудь гарного. Кромі того „Правда" віддала рішучо велику услугу Українцям, бо вона заставила Драгоманова піддати критицї українсві-шовіністичні проґрами і стремлїня і протиставити їм більше раціональну культурну і політичну проґраму. Два твори Драгоманова „Чудацкі думки про українські справи" і „Листи на Надвіпряньску Україну" мають для Українців таке саме значінє, як і клясичний твір того же автора в росийскій мові „Историческая Польша и великорусская демократія". В них Драгоманов також точно піддав безпощадній критицї пересуди українських націоналїстів і шовіністів, так як се зробив з історичними претенсиями польских патріотів-революціонерів і з централїстичними і якобіньскими стремлїнями росийских революціонерів кінця 70 і початку 80 років в „Істор. Польщі і великорускій демократії". Ми цїлком не помиляємо, як можна по виходї тих творів обстоювати ідеї, подібні до тих, що їх проповідувала покійна „Правда". Ми повинні догадувати ся, що твори Драгоманова, на жаль, дуже мало знані на Українї. Длятого ми уважаємо конечною річию передонсїм візвати Українців щоби близше і лїпше знаємили ся з ідеями Драгоманова. В особі Драгоманова ми мали політичного писателя і діяча, яким міг би гордити ся кождий нарід. Він — честь і слава нашої вітчини, як і одинокий, дійсно великий наш поет Шевченко. Тілько твори Драгоманова можуть помогти нам виробити дійсно раціональні політичні проґрами, раціональну політичну тактику. Тутки на часї указати особливо на се, що Драгоманів все перестерігав перед непотрібним протиставлюванєм нас, Українців, Великоросам. Ми не повинні дивити ся на нашу культурну політичну спільність з Великоросами як на яке історичне прокляте, до чого дуже склонні наші націоналїсти і шовіністи. Росийска культура все була, є і на все остане ся до певної степени „общерусской" культурою. Росийска нация, правдоподібно, одинока зі всїх славяньских наций, що є спосібна сотворити сьвітову культуру, якою до сеї пори представляють ся італїяньска, анґлїйска, француска і німецка культура. Ми повинні дорожити своєю близкостю до культури, котра без сумнїву, буде мати сьвітове значінє".

„Но се нї трохи не виключає для нас можности сотворити, на рівні з „общерусской" культурою, і свою українську культуру. Противно, спираючи ся на свою близькість до тої висшої культури і черпаючи з неї свої сили, ми скріпимо свої средства. У нас є всї даві для сотвореня своєї власної культури, всї ми переконані в тім, що Українцї представляють собою окрему національність — і ся національність, щоби війти в спільну сїмю культурного людства повинна мати свою питоменну культуру".

„Приймаючи разом з Драгомановом ті вихідні точки для всеї нашої культурної і політичної діяльности, ми повинні і в дану хвилю політичної кризи в Росиї поступати згідно з ними. Нам при нїчім розбуджувати і кормити в собі ненависть до опозицийних і радикальних елементів росийскої суспільности. Досто, коли ми переймемо ся безпощадною ненавистю до росийского самодержавя, головного виновника всїх наших бід; росийска же радикальна і опозицийна суспільність нам головний приятель. Єсли ми декоди не стрічаємо в ній достаточного понимання наших інтересів і потреб, то в тім винуваті по части ми самі. Ми повинні іти серед неї і прихиляти єї в нашу сторону. Ми не повинні бояти ся стратить задля того свою індивідуальність і свою питоменність, як того часто боять ся наші крайні націоналїсти і шовіністи. Длятого я уважав би вповні природним, наколи би недавно формірованші ся наші українські партиї — демократична і радикальна постарали ся зараз же вступити на автономічних принципах в „Союзъ Освобожденія". Вони далеко більше осягнуть, вводячи в проґраму і діяльність „Союза Освобожденія" часть своїх домагань, як бережучи свої обширні проґрами тілько для свого домашного ужитку. Приступленє до „Союза Освобожденія" не буде їм перешкаджати вести пропаґанду на своїм українським ґрунтї в користь більше обширної і віддаленої своєї проґрами і тим в результатї підготовляти признанє єї і росийскими опозицийними партиями. Тілько така проґрама, основана на переконаню в культурну і політичну єдність з Великоросиєю, а не на принципі divide et impera, гідна нас. Принявши єї, покажемо, що не боїмо ся стратити свою національність задля зближеня з росийскою суспільностию (чого часто боять ся наші крайні націоналїсти і шовіністи), так як ми твердо переконані, що ми, Українцї творимо осібну національність і спосібні сотворити свою національну культуру".

С. Б—н.

ного остереженя, як з товпи кине хтось хоч би одним каменем. Університет окружило військо і нікого до него не впускає. Аптики перемінено на ратункові стациї. Всї площі обсаджені козаками. Міский заряд уконституовав ся яко автономічний комітет, зложений з 15 членів. Робітники побудували на улицях барикади з трамваєвих возів, бальків, шильдів і т. и. К заки стріляли до барикадів і убили 1 студента, 3 робітників, одну дївчину; ранили 8 осіб. На віче прийшли 2 офіцири і 4 салдати з просьбою, аби демонстранти не стріляли до війска, то і війско не буде стріляти до товпи. З винятком козаків війско дійсно не стріляло.

Харків. Вчера відбуло ся в університеті віче, на котрім порішено страйк закінчити. Лише на зелїзницях страйк буде тревати дальше. Житє вертає на нормальні тори. Телефони і телеґрафи вже функціонують.

Гамбурґ. З Гельсінґфорсу доносять: Всї місцевости, з винятком ґарнізонових, в руках повстанців. Революціонери увязнили місцеві власти.

Париж. Кріза в Петербурзї закінчить ся імовірно побідою народу. На зборах в університ. бачили богато урядників з міністерствав уніформах, котрі поступали солїдарно з студентами. Віче приняло їх окликами: „Нехай жиє революция, проч з автократиєю!“ Цар вже не може опирати ся на армії. Що раз більше вояків бере участь в революцийнім руху.

Москва. Університет забаракадований. При входах стоять узброєчі сторожі студентскі. Делеґати робітників заявили репрезентациї міста, що направлять водопроводи, як резервовари будуть віддані під їх заряд. Робітники застерігають собі право пускати воду там, де будуть уважати за відповідне. Міска репрезентация обіцяла дати відповідь до вечера.

Київ. Віче 5000 зелїзничих робітників ухвалило страйкувати дальше. Перед університетом прийшло до конфлікту з війском. Покалїчено кілька осіб, а звиш 1000 увязнено. Університет замкнено і окружено війском. Провідника радикальної партиї, адвоката Ратнера арештовано. З Полтави доносять о бійках в війском.

Київ. В окруженю царя уважають погоноску о димісиї Трепова за неузасаднену. Трепов еще перед кількома днями заявив, що готов зголосити димісию, але цар відкинув всї проби усуненя Трепова. Причиною проволоки іменованя Віттого є хиткість царя, котрий не хоче дати Віттому жаданої ним необмеженої повновласти.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Торговельні договори.

Відень. Російскі відпоручники в цїли заключеня торговельного договора з Австриєю від'їхали. Перегори розбили ся, бо російскі повновластцї не мали права признати Австриї таких самих пільг, які признано Німеччинї в російско-німецкім договорі.

Удержавнене „Нордбанки“.

Відень. Вже закінчено перегляд предложених північною зелїзницею міністерству зелїзниць нових обчислень в справі цїни викупна зелїзниці. Супротив того міністерство зелїзниць запросило делеґатів північної зелїзниці на конференцию, котра відбуде ся дня 4 падолиста.

Норвеґія.

Християнія. На засїданю парляменту в суботу п. Коноб заявив, що в аресї до короля Оскара була суппозиция королївства. Коли-ж король не приняв предложеня, то в справі будучої форми ряду треба відкликати ся до народу. Міністер заграничних справ заявив, що конституцийне королївство дає населеню таку саму спромогу розвинути сили, як република, а перехід до републики мусїв би потягнути за собою перетворене цїлого житя суспільного. Коли би парлямент відкинув предложенє правительства, то правительство буде уважати свою місию за скінчену і віддав би мандати в руки парляменту.

Македонія.

Царгород. Султан поставив ся остро. Всї амбасадори чужих держав зголосили ся були на спільну авдиенцию в справі реформи фінансів Македонії. Султан заявив, що їх не прийме.

Відень. Демонстрация фльот держав против Туреччини вже порішена. В демонстрациї возьмуть участь держави і інтересовані в балканьских справах: Австрия, Анґлія, Італія, Франция і Росия. Німеччина відмовила ся від участи в демонстрациї. Демонстрация відбуде ся на внесенє Австриї і Росиї, яко держав найбільше інтересованих.

НОВИНКИ.

— **Виступленє пос. Барвіньского і Гладишовского з Руского парляментарного клюбу.** Ми згадали недавно о донесеню „Руслана“ про виступленє послів Барвіньского і д-ра Гладишовского з Руского клюбу парляментарного. Тепер можемо сю справу, засягнувши інформаций з компетентної сторони, в автентичний спосіб пояснити. В пятницю 29. вересня пос. Яворский предложив Рускому клюбови довшу інтевпеляцию в справі поведеня галицких властий против Січий і д-ра Трильовского. Пос. Барвіньский, прочитавши яко член парляментарної комісиї ту інтерпеляцию, зажадав счеркненя одної части, в котрій містили ся атаки на намісника ґр. Потоцкого а іменно згадано було о процесї о виграний льос і о фасиї доходів задля вимиреня податку. Повеже п. Яворский на се не годив ся, пос. Романчук скликав клюб. Був тогди у Відни крім сих трех послів ще лиш др. Гладишовский, котрий прилучив ся до жаданя п. Барвіньского, отже стояли два голоси против одного. П. Романчук заявив проте, що інтерпеляция не може бути внесена яко інтерпеляция клюбова і що п. Яворский міг би її внести тілько приватно від себе, чого єму зборонити не можнаб, бо тут не розходить ся о якусь засадничу справу пп. Барвіньский і д-р Гладишовский були иншої гадки і вказували на шкоду з такої інтерпеляциї; на се дістали відповідь, що анї они самі анї клюб тут зовсїм не анґажують ся, коли не буде анї їх підписів анї голови клюбу. На тім нарада клюбу скінчила ся. Невдовзї потім д-р Гладишовский (чи п. Барвіньский) прийшов до п. Романчука і просив, щоби він таки вплинув на п. Яворского, бо они мусїли-б оба з клюбу виступити. П. Романчук толкував, що до сего не мають найменшої причини, але обіцяв впрочім ще поговорити з п. Яворским. Се і зробив, але п. Яворский відповів, що вже вніс інтерпеляцию і не може єї назад взяти. О тім д-р Гладишовский (чи п. Барвіньский) зістав зараз повідомлений. На остатнім засїданю палати послів, коли роздано послам стеноґрафічний протокол з інтерпеляциєю п. Яворского, п. Романчук дістав лист від п. Барвіньского з підписом єго і д-ра Гладишовского, що они по причині внесеної п. Яворским інтерпеляциї не можуть зіставати з ним в однім клюбі. Посол Романчук показав сей лист п. Яворскому, оба розуміли єго так, як після тексту і після даних обставин єдино можна було розуміти, що пп. Барвіньский і Гладишовский жадають або виступленя п. Яворского з клюбу або самі виступлять. Отже на запитанє п. Яворского, що гадає з тою справою зробити, п. Романчук відповів, що предложить її клюбови, скоро явить ся в потрібнім комплетї, бо і на тім засїданю були лише ті самі 4 посли, що перше. — Длятого оголошенє в „Галичанї“ і в „Руслані“, що пп. Барвіньский і Гладишовский вже виступили з клюбу, мусїло пп. Романчукови і Яворскому, як і прочим 4-ом членам клюбу, котрі о цїлій тій справі нїчого не знали, бути несподїванкою.

— **Віче в Коломиї.** Пишуть нам: В Коломиї відбуло ся дня 28 с. м. в салї „Народного Дому“ публичне віче, скликане радикальною орґанїзациєю. На сїм вічу виголошено кілька рефератів а з них заслугують на особлившу увагу: реферат п. Павлюка про молочарскі спілки і д-ра Трильовского про загальне голосованє. Д-р Гулеюк пояснював услівя працї в Прусах та вагу руского бюра в Найберунї і заохочував селян до приниманя роботи в Прусах через руске бюро в Найберунї. На вічу ухвалено між иншими отсї резолюциї: 1) Віче взиває селяньство до закладаня молочарських спілок. 2) Віче заявляє ся за заведенєм загального, безпосередного і тайного права виборчого до всїх інстанций. 3) Віче взиває всї села скликати віча в справі заведеня загального голосованя. Зазначити годить ся, що се вже другі з черги публичні збори в Коломиї, скликані в справі розширеня виборчого права. (Перше скликали социяльні демократи 15 жовтня де ухвалено також домагатись загального голосованя). Здало би ся, щоби і національно-демократична орґанїзация скликала таке віче, аби нарід як найбільше розрухати і освідомити о єго полїтичнім положеню і правах. По вічу відбулось представленє для селян „Запорожець за Дунаєм“ (грав наш народний театр) а по представленю концерт, на який зложились хори дружини театральної, декламациї п. Садовского (Чернець-Шевченка) та дївчини селянки п. Ткачук (Байда-Масляка), сольо-сьпів п. Рубчакової та вправи Січовиків. Підчас сего сьвята вручили Січовики п. Рубчаковій вінець в доказ вдячности за невтомну артистичну працю на рідній сценї, причім д-р Трильовский подякував многозаслуженій артистцї іменем січової орґанїзациї а знова від „Кружка українських дївчат в Коломиї“ вручили делеґати сего товариства директорови Садовскому лавровий вінець в доказ вдячности та пошани нашому заслуженому земляковн. В зборах і на сьвятї взяло участь кілька соток селян і невелике число інтелїґенциї. — *Учасник.*

— **З правиборчого руху.** З Галича доносять нам, що при доповняючім виборі одного виборця дня 26 с. м. прихильник польского кандидата, „cieszącego się popularnością Polaków i Rusinów“, після завзятої боротьби соромно перепав і руский кандидат одержав одного виборця більше.

— **Віче студентів-Українців московского університету.** Московский дневник „Русскія Вѣдомостѣ“ (ч. 264 з 9 ст. ст. жовтня) доносить: „Невдовзї відбуде ся в університетї віче студентів-Українців, на котрім мають виголоситись реферати: 1) ґенеза руху за автономні права України. 2) Російска суспільність, а боротьба за автономію України. 3) Национальний і цензурний угнїт на Українї. 4) Мартирольоґія борців за автономію України. 5) Сучасні сторонництва на Українї.“ — Се вже пятий університет в Росиї, де (при участи також не-студентів) видвигає ся справу українську і ухвалює ся резолюциї. Як відомо, перше таке віче було в Петербурзї, друге в Одесї, третє в Харкові, четверте в Києві, (в четвер минулого тижня). О київскім вічу не маємо доси вісти з причини зелїзничого і ґазетного страйку.

— **Галицка педаґоґія а основні закони конституцийні.** Пишуть нам: Укінчена семинаристка подала ся на учительску посаду в окрузї городецкого староства і виразно написала в поданю, що кваліфікована є лише з польским язиком викладовим і що по руски говорити не вміє. Помимо того надано їй посаду учительки у великім селї рускім. Она зрекла ся сеї посади тому, що по руски не вміє і ту причину подала виразно так старостї як і шкільному інспекторови. В якийсь час опісля подала ся знову на посаду в городецкім повітї і подала в поданю знову, що по руски не вміє. Та всеж таки надано їй посаду в чисто рускім селї З., куди, приневолена обставинами, виїхала на посаду в вересни с. р. Супротив того як погодять „rodak-starosta“ і rodak-inspektor“ таке знасилуванє приписів педаґоґії XIX артикулу основних законів конституцийних котрий звучить: „Всї народи в Австриї є рівноуправнені і кождий нарід має тут ненарушиме право на охорону і плеканє своєї народности і мови. Держава признає, що всї краєві мови в школї, урядї і публичнім житю є рівноуправнені. В краях, в котрих жиє більше народів, мають бути уряджені публичні наукові заведеня в сей спосіб, що кождий нарід — без примусу вивченя другої мови краєвої — одержить потрібні средства до образованя у своїй мові“. Так звучить артикул XIX основних законів конституцийних, які сьвято додержати заприсягли і „rodak-starosta“ і „rodak-inspektor“. Як же буде учителька в чисто рускім селї З. учити руских дїтий, що не говорять иншою мовою, як лише рускою, як она не вміє мови рускої і не годна речення по руски написати? — *М.*

— **Дрібні вісти.** У Львові має повстати в найблизшій будуччинї анґлїйский конзулат, котрого управу анґлїйске правительство повірило проф. Романови Заловецкому.

В Кракові застрілив ся в однім з тамошних купелевих заведень Володимир Анґелюс, засуджений на 6 місяців вязниці в недавнім процесї о надужитя в заставничім заведеню, яке находило ся під єго управою.

Ґенерал Михайло Драґоміров, що відограв свого часу дуже визначну ролю підчас російско-турецкої війни в 1877 р., а відтак київский ґенерал-ґубернатор, помер дня 29 с. м. в своїх добрах в чернигівскій ґубернії.

В Цеперові коло Яричева пожар знищив 9 селяньских загород.

Збори і засїданя.

В Стрию відбудуть ся дня 1 падолиста с. р. загальні збори „Віддїлу взаїмної помочи галицких і буковиньских учителїв в Стрию“ в „Народнім Домі“. Порядок дневний: 1) Відкритє зборів; 2) відчитанє статутів; 3) вибір голови і видїлу; 4) внесеня членів і інтерпеляциї.

Видовища і забави.

Вечерницї у Львові, устроювані заходом „Рускої захоронки“ і „Вакацийної осеї“, не відбудуть ся в четвер 2 падолиста, але аж в суботу. — *Видїл.*

Померли.

— **Антін Дудрович**, директор народної школи в Сколїм, в 62 роцї житя. — В. єму п.!

Урядові вісти:

— **Іменованя.** Управитель міністерства просьвіти іменував суплента II ґімназиї в Ряшеві, Романа Цегельского, пров. учителем у учит. женьскій семинариї в Чернівцях. — Старшими почтовими контрольорами: Еман. Гайдера для Львова, Йосифа Дінстенфельда для Станиславова, Володисл. Сидоровича для Львова а старшим управителем почтовим для Щакови почт. контрольора Стан. Скомпского. — Управ. мін. торговлї іменував рахункового радника Кароля Саванка старшим рах. радником в рахунковім департаментї дирекциї почт і телеґрафів у Львові.

— **Перенесеня.** Намісник переніс ст. комісаря повітового Вик. Пшибиславского зі Львова до Золочева, повіт. комісарів Адольфа Пясецкого з Домброви до Львова і Вол. Кудельского з Бжеска до Сокаля, конц. Ігн. Віліньского зі Львова до Сванату, Юл. Струсиньского з Гусятина до Пшеворска, Конст. Розвадовского з Золочева до Львова і Яна Мікоша з Чесанова до Домброви, а також концептових практикантів намісництва: Фел. Мецґера з Переворска до Гусятина, Ем. Кульчицкого з Надвірної до Чесанова, Віт. Хшановского зі Львова до Бжеска і Тад. Войцїкевича зі Львова до Заліщик. — Канцелїст намісництва Йосиф Яцковский перенесений з Жидачева до Горлиць.

Послїдні вісти.

Париж. В ночи наспіла з Льондону депеша доносяча, що цар приняв лїберальну прґраму, іменував Віттого президентом кабінету і надав думі державній власть законодатну. Всї кляси суспільности суть управнені до виборів до думи. Воєнні суди будуть всюди знесені. Дотичний маніфест має появити ся ще нинї.

Берлїн. Віте приняв на авдиенциї адв. Адлера і редактора Соколова, та сказав їм в розмові, що Росия є до дна скоррумпована і що переговори в Портсмут були забавкою в порівнаню з задачею, що очидає Віте в Росиї.

Петербуг. Урядники урядової аґенциї телеґрафічної розпочали страйк.

— **Поправка.** В суботнїшнім ч. „Дїла“ вкрала ся до новинки п. з. „Научка польскій гакатистцї“ похибка, бо замість „Із Сянока пишуть нам“, вийшло „Із Сокаля“ і т. д.

Пересторога. Заряд квести на новий монастир для немічних сестер Василиянок упевняє всїх, що не вислав жадних инших квестарок крім пр. матери Софії Станьчак, котра маючи всї потрібні позволеня в намісництва і духовних властий за благословенєм наших Впреосьвященних, і під опікою Пресв. Родини, вже другий рік щасливо квестує. Ся прилюдна заява була би зайвина, як би чорні дїла якихсь перебранок та безличних мантїйок не робили ганьби нашим монастирям, завдаючи ся то за Василиянок то за Служебниць. Проте повідомляючи про се Високоповажану публику, просимо питати безусловно всїх квестуючих о леґітимацийну книжку і в браку тої-же поступити собі з мантїйками чи мантїями по справедливости. — *З монастира Ч. Сс. В. В.*

Тижневе справозданє торговельної палати в Львові за час від 22 до 30 жовтня 1905. Валюта коронова. Цїна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·00 до 8·20 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 6·10 до 6·30 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* броварний 6·20 до 6·50, а пастівний 5·60 до 5·90, *овес* оброчний 6·15 до 6·40, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·—, а нова —·— до —·—, *просо* —·— до —·—, *горох* до вареня 8·30 до 9·—, пастівний 6·70 до 7·—, *вика* 6·75 до 7·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·05 до 6·30, *ріпак* 11·40 до 11·60, *льнянка* —·— до—·—, *насїнє льняне* 10·10 до 10·40, *насїнє конопляне* 9.— до 9·25, *хміль* (за 50 кільо) 45·— до 65·—, *нафта* звичайна 17·50 до 18·50, сальонова 19·50 до 21·50, *конюшина* червона 50·— до 65·—, біла 45·— до 60·—, шведска 55·— до 70·—, *тимотка* —·— до —·—, *Спірітус* loco за 10.000 лїтрів 35·70 до 36·10.

Поминальне богослуженє

за бл. п.

Проф. університету

Д-ра Ом. Огоновского

відбуде ся в четвер 2 н. ст. падолиста о 9 год. рано в Успеньскій церкві. На се богослуженє запрошує

Родина Покійного.

Календар: Нинї: Андрія (лат.: Клявдия); завтра: Луки (лат.: Вольфґанґа); позавтра: Іоїла (лат.: Всїх Сьвятих).

Репертуар руского театру (тепер в Коломиї) — сала щадничої каси: ві второк дня 31 с. м. Перший раз штука яка має на Українї надзвичайний поспіх „Суєта“ комедія в 4 дїях Карпенка-Карого; в четвер 2 падолиста „Сто тисяч“ комедія в 4 дїях Карпенка-Карого; в суботу 4 падолиста „Продана наречена“ опера в 3 дїях Сметани; в недїлю 5 падолиста перший раз в Галичинї „Батькова Казка“ яка має на Українї величезний поспіх, драма в 5 дїях Карпенка-Карого. Абонамент I-рядний на шість вистав 15 кор. Абонамент II-рядний на шість вистав 10 кор. Початок о годинї 8 вечером.

Талановитий ученик одної з львівских ґімназий, в висшої кляси, син убогих родичів селян, не має хвилево лекций і находить ся в крайній нуждї. Лекциї або ласкаві датки в грошах для него прийме п. Вол. Вирчак, ц. к. учитель нїмецкої ґімназиї у Львові, ул. Підвале.

Надіслане.

Специяліст в дїточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4, I. п.

Читальня „Просьвіти“ в Руді (п. Рогатин) потребує спосібного інструктора нотного сьпіву до веденя хору. Зголошеня на руки Дмитра Кривого, містогоновн читальнї.

915 5—8

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. I.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

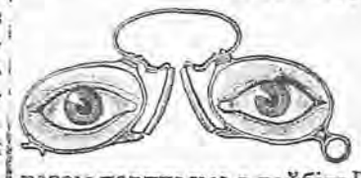

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїляні направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 418

Фільварок коло Калуша, добра чорна земля 206 морґів, половина 50-лїтного лїса, будинки, інвентар, засів, паша і збіже, все в найлїпшім станї, зараз на продаж дуже дешево. Потреба готівки около 60.000 К. Адресувати: Евген Білиньский в Збаражи. 949 1—3

ПАННА з гарним руским письмом дістане занятє периодичне але постійне. Зголошувати ся письмено під „почтовий фах ч. 4.“ 946 1—1

Вправний інструктор прийме лекцию або занятє бюрове на провінциї. Адреса: Академік, Скала над Збручем. 948 1—4

Ученик в віцї 14 лїт з укінченою II. кл. ґімназ. реальн. або видїловою найде місце зараз в корінній торговли Івана Бориса в Перемишли. 942 1—?

Здоровий, домовий харч, цїна після вимагань. Скарбківска ч. 35, I. п. 757 5—5

Панночка, сирота з увінченою IX. кл., глядає посади приватної учительки до дітий. Зголошеня на адресу: Заряд школи в Крехові п. почта Журавно. 930 4—5

Ученик IV. кл. глядає лекцій, бюрового занятя, у адвоката або в иншій руській інституциї. Ласкаві зголошеня під адресою: Diligentia poste restante Перемишль.

В Судовій-Вишни

продає Антін Костецкий реальність і 20 моргів орного поля. Зголошувати ся в місци. 937 4—6

Для господарів! Маю на продаж молотільню і 2кінний керат, майже новий, бо лише одну зиму уживані, а також дуже добрий маливок, спроваджений із Спілки в Перемишли. Ціна 400 К. — М. Фліс, парох в Роздзаловї, п. Бишів. 936 2—3

Реньске природне вино

1 фляшка . . . . К 2·40
10 „ . . . . . „ 22·—
поручає торговля
ІВАНА БОРИСА
в Перемишли. 918

КРАКІВСКА ЦУКОРНЯ
Львів, ул. Фредра
поручає знамениті тіста по 3 кр.
882 10—12

EPILEPSI

Хто запевняє о падачку, корчі і т. п. недуги, нехай зажадає брошури про се. Висилає даром і оплатно Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M. 163 54—52

ЖІНОЧІ КАПЕЛЮХИ
БОА
воальки, шлюбні вельони,
Капелюхи жалобні
все у великім виборі
873 поручає 8—10
ЛЮДМИЛА СПОЖАРСКА
у Львові, Академічна 2.

МАРКО ФАЄРШТАЙН
ФАБРИЧНИЙ
СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН
у Львові, улиця Городецка, ч. 51
поручає всякі рільничі машини першорядних фабрик, а то: *січкарні* ріжних систем, *млинки* до *чищеня* і *меленя збіжа, кирати, молотільні, плуги, учепачі* і *праси до олію* і т. п.
921 Полекші в сплатах. 5—12

449 I. 12—19

Земля на продаж.

Товариство „Краєвий Союз Кредитовий у Львові“ (Ринок ч. 10) має на продаж землю в слідуючих повітах: Мостиска, Яворів, Щирець, Старий Самбір, Жидачів і Коломия.

Зголошувати ся треба як найскорше. — Близших інформаций уділяє Дирекция сего Товариства. 869 6—10

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЄ АРТ. ЛІТОГРАФІЧНЕ
під фірмою:
АНДРІЙ АНДРЕЙЧИН і СПІЛКА
Львів, ул. Коперника ч. 17.
Виготовляє білети візитові, запрошеня на вінчаня, балї і вечерниці, грамоти, образи, вартостні папери, нити, ноти, етикети, пинкети і взагалі всї роботи, які входять в обсяг літографії.
Порутену роботу виготовляє ся на час і можливо дешево.
Машини порушані силою електричною! 544 37—?

Накладом „Сокільского Базару“ у Львові
вийшла
друга серия перешкних листків, окрашених вишивками складаюча ся з 19 карт і коштує 1 К — штука 12 с.
Зміст серії:

1. Монограм Сокола.
2. Герб України по обох боках кордону.
3. Шевченко.
4. Хмельницкий на кони.
5. Вид наддунайскої Січи.
6. Благане о поминуване засудженого.
7. Козацка збруя.
8. Нутро козацкого табору.
9. Завив на суд.
10. Могила В. Барвіньского на Личак. цвинтари у Львові.

759 14—25

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ
МИХАИЛА БИЧИШИНА
Львів, ул. Замарстинівска ч. 21 а.
Заложена в році 1896, принимає всїлякі направи повозів і виконує замовленя на нові повози по приступних цінах з ґарантиєю за добрий виріб, понадто має їх на складі, а крім того півкриті фаетони і легонькі візки. Старі повози бере в коміс, або заміняє за нові за евентуальною доплатою. 8110—13

Охоронна марка: ЯКОР.
LINIMENT. CAPSICI COMP.
замість
PAIN-EXPELLER
признане загально як найзнаменитше, усипляюче біль средство по ціні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всїх аптиках.
При закупні того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальні фляшочки в пуделках з охоронною маркою „Якор“, з аптики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний вибір. 772 20—20
АПТИКА РІХТЕРА
„під золотим львом“ в Празї, I. улиця Єлисавети 5. Висилка щоденна.

„Сокільский Базар“

одинока українська фірма шкільних і канцелярийних приборів поручає свій богато заосмотрений склад в вироби паперові ґалянтерийні, гуцульскі і т. п. Вироби з глини, як тарелї, вазони, фляконики в цьвіти, понельнички і т. д. — Вироби гуцульскі, як топірцї, сердаки, шапочки, пояси, тарелї і т. п. — Вироби з пацьорків, як ґердани, пояси і т. д. — Вишиванки, як краватки, сорочки, обруси, ручники, фартушки і т. д. — Образи і портрети. — Сокільскі ланцушки. — Перешкні листки. — Сокільскі тутки і паперцї.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР“ виконує кредкові портрети з фотоґрафій в ціні від 12 К.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР“ продає усї українські часописи і календарі і посередничить у всїх торговельних ділах.

Замовленя доконує оборотною почтою. — При більших замовленях дає опуст. 789 17—25

ГАРАЗД! **ГАРАЗД!**
„Сокільский Базар“ у Львові ул. Руска ч. I.

ПЕРША в ГАЛИЧИНІ РУСКА
торговля і рукодільня церковних знарядів
із золота, срібла і бронзу
Петра Дуткевича
в Станиславові, улиця Бельведерска ч. 4
продає по найнизших цінах бальдахими, водоноси, брачні вінки, дарохранительниці, гарм. звінки, евангелія, кадильниці, кропила, кивоти, хрести, ліхтарі, вівтарики до процесиї, патериці, павуки, підставники, плащеницї, суконки, шалї.
Золочу огнево дуже тревало старі знищені чаші, по визолоченю бувають посьвящені Преосвящ. епископом в Станиславові.
Великий склад ламп на вічне сьвітло. — Зелїзних надгробних хрестів. — Всякі знищені церковні знаряди приймаю до огневого волоченя, срібленя і бронзованя. — Велика лїярня церковних звонів.
Дякую сердечно Всеч. Духовеньству і чест. Братствам церковним за численні замовленя і поручаюсь ласкавій памяти на будуче.
866 13—30 З високим поважанем: **П. ДУТКЕВИЧ.**

БІЛЬШЕ ЯК 1000 ПОДЯК
і атестів пп. Лікарів, Клїнік і загальних шпиталїв сьвідчать найлїпше про високу лїчничу вартість
Іхтіоментолю
(правно охорон.),
котрий дуже часто по кількаразовім ужитю усуває невавідно і тревало: Ревматизм, болї нервові, гостець, пораженє, біль голови, біль зубів і иньші долягности ревматичного і нервового характеру.
Ціна фляшки з описом ужитя коштує 1 Кор.
ІХТІОМЕНТОЛЬ можна набути у всїх аптиках, або прямо: З хемічної лябораториї аптикаря **ШИМОНА ЕДЕЛЬМАНА** в Богородчанах. 911 4—24
Почтою висилає ся найменше **дві** (2) фляшки.
Просить ся жадати виразно **Іхтіоментолю Едельмана.**

Що?!... — Тато позволили, атже се АНТІНІКОТИНОВІ ТУТКИ ЯКОБІ.

ПОЗІР! Правдиві лише в коробках від цигар.
Ц. к. трафіка спеціальностий **В. БІЛЬСКОГО** Львів.
306 26—26

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
Маґазин Футер
М. А. АВГУСТИНА
у Львові, ул. Театральна ч. 7
(напроти головного входу до костела катедрального)
поручає всякого рода
футра, ґарнітури, шапки, верхи до футер і пр.
БОА
в ріжних форматах і гатунках у величезнім виборі.
Цінники на жадане даром і оплачено. 856 4—6

Без конкуренциї.
Чи конче! треба з Гамбурґа і Триєсту спроваджувати?
Звісний в краю і виключний склад
Чаю і Кави
під фірмою
АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска I
поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кґ.	Congo добра	1·40 кр.	½ кґ.
Portorico prima	65	„ „ „	Moning родинна	1·60	„ „ „
Ceylon знаменита	76	„ „ „	Kaysow добірна	1·80	„ „ „
„ плянтац.	90	„ „ „	Souchong знам.	2·—	„ „ „
„ перлівка	90	„ „ „	„ найл.	2·50	„ „ „
Мокка арабска	80	„ „ „	Kintuk аромат.	3·—	„ „ „

Висилка 2 кґр. кави і 1 кґр. чаю разом оплатно, або 2 кґр. чаю і в 5 кґр. кави особно оплатно за післяплатою. 913

ОГОЛОШЕНЄ.

Дня 20 н. ст. падолиста 1905 р. о 2 годині по полудни відбудуть ся Надзвичайні Загальні Збори членів Повітового Товариства Кредитового, стоваришеня зареєстрованого о обмеженою порукою в Сокали в сали „Народного Дому“ в Сокали, на котрі всїх ВП. П. Т. Членів тогож товариства запрошує ся.

На порядку дневнім:

1. Зміна §§. 5, 11 і 50 статутів Товариства.
2. Вибір 3 членів дирекциї і двох заступників.
3. Внесеня членів.

З Ради надзираючої Повітового Товариства Кредитового, стоваришеня зареєстров. з обмеженою порукою.

В Сокали дня 14 жовтня 1905 р.

Сильвестер Вітошиньский предсїдатель. *Михаїл Мельник* секретар. 938 3—3

На сїножати
єсть
Жужлева мучка Томаса

признана найлїпшим і найдешевшим фосфоровим навозом. Ужити її можна ще тепер на озимини як погоновний навіз а також під весняний засів можна її розсїяти тепер на сврі скиби.
Брошурки з поученем і цїнники висилає даром і оплатно.
Ґенеральний репрезентант фабрик фосфатів Томаса 604 2—25
ИОСИФ КАРРАХ
Львів, улиця Ягайлоньска число 22.
II Бачність на знак „Зоря“ II

Рух зелїзничих поїздів
важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

Де Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова	2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясна (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, 2·30, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави руської	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, 2·15, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брюхович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полуднем (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята, 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9. і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„ Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Замонастирского (від 25/6 до 15/9), Освєнцїма (від 25/6 до 15/9), Вовїчин (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватра (від 1/7 до 31/8,(Ворохта (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кожавник (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави руської	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·45, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брюхович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави руської	11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова	6·55 рано, 9·15 середнолуднем (від 1/5 до 30/9і 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·03 пополуд. (від 14/5 до 10/9) - 5·58 пополудни.
„ Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди почтові друковані є чорними тоєтами; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди на часом білети всякого ниного рода, інформації провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в міжнім бюрі ц. к. державних зелїзниць, часом Гаусмана ч. 9. 85

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий. З друкарні Народової [Маєцких] Коперника ч. 9.

Ч. 234. Львів второк 18 (31) жовтня 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток докучує ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попередньою застереженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Наші середні школи.

Річ посла д-ра Е. Олесницкого

виголошена на засіданю сойму дня 27 н. ст. жовтня 1905 при дебаті над школами середними.

(Дальше.)

Ся кривдача ріжниця між обома частинами краю виходить ще різкійше, коли зі східної виймемо такий компактний центр, як Львів з 10 школами середними. Тоді побачимо величезні полоси східної Галичини як повіти а) Сокаль-Рава руска-Чесанів-Камінка-Жовква-Яворів-Мостиска-Городок з простором 9.264 км. квад. і 718.837 мешканцями; — б) Збараж-Скалат-Теребовля-Гусятин-Чортків-Борщів-Заліщики-Городенка з простором 6.568 км. квад. і 680.701 мешканцями; в) Косів-Печеніжин-Надвірна-Богородчани-Калуш-Долина-Жидачів — з простором 9722 км. квад. і 528.543 мешканцями — усі ті величезні полоси, разом більші як ціла західна Галичина, а кожда з них окремо більша від деяких коронних країв в Австриї як Зальцбурґу (з 7.153 км. квад. і 192.763 мешканцями — що має 3 середні школи (Шлезка) з 5.147 км. квад. і 680.333 мешканцями, що має 11 середних шкіл (Країни) з 9.995 км. квад., а 508.150 мешканцями, що має 7 середних шкіл, (а майже рівна Буковині) з 10.441 км. квад. і 730.195 мешканцями, що має 7 середних шкіл немають ані одної середної школи. З того дальше виходить, що коли в західній Галичині міст із середними школами є 13, то у східній, в двоє більшій тілько 16 — через те у західній Галичині поодинокі школи віддалені між собою 21—63 км., а у східній Галичині найменше віддалене 37 км. (Перемишль-Ярослав) а доходить до 122 км. (Тернопіль-Снятин), бо коли на просторі між Ряшевом а Краковом (145 км.) стрічаємо аж 6 середних шкіл, поміж Львовом а Станиславовом на просторі мало меншім (115 км.) або між Тернополем а Снятином (122 км.) нема ані одної середної школи.

На тій сесиї соймовій поставлено внесене о заснованє нових шкіл руских середних. Суть місцевости, де потреба їх необходима і пекуча. До тих місцевостий належать Бережани, де число рускої молодїжи з початком року шкільного 1905/6 дійшло до 311 — Самбір, де число се виносить нині 262, Стрий, де виносить 249. Рівнож конечним єсть отворенє руских ґімназий в тих окресностях, котрі, як висше виказано на територіях більших, як многі цілі краї коронні, не мають ані одної школи середної, а котрих населенє є в значно переважаючій части руске.

Обовязком ради шкільної краєвої, котра рік-річно щедро виєднує у правительства заснованє потрібних шкіл польских, котра дорогою сеї ініятиви споводувала в тягу послїдних двох літ креованє девяти шкіл середних польских (VI і VII ґімназия у Львові, школа реальна у Львові і Кракові, ґімназиї — в Тарнові, Ряшеві, в Новім Торзї і школи реальні в Снятинї і Живци) а сего року креованє ґімназий в Мельцу і Сокали— обовязком сеї ради шкільної буде приходити — доки істнує закон з 22/6 1867 — перед сойм з ініциятивою творення шкіл середних руских так, щоб ся справа не була обмежена на приватну ініциятиву руских послів, бож від найвисшої маґістратури шкільної передовсїм маємо право жадати безсторонности там, де ходить о науку і просьвіту.

А в першім ряді належить стреміти до закладання ґімназий, а в східній Галичині руских ґімназий по менших місточках. Се має за собою дуже великі користи. Се відтягло-б молодїж від міст великих і зменшило-б там переповненє шкіл — для родичів було-б се великою полекшою, бо могли-б значно дешевшим коштом удержати діти, а що найважнійше уможливило-б се належиту контролю школи над молодежию, ухоронило-б молодїж від сеї коррупциї, від якої серед великомісного заколоту так тяжко єї охоронити. В інавґураційній сегорічній промові намісника чули ми погляд, що фреквенция шкіл середних дійшла до дуже великої цифри і що се не єсть потїшаючим обявом.

Погляду сего не міг бим поділяти без застереженя.

Коли виходимо зі становиска, що тая молодїж, то кандидати на бюрократів, то певно річ застрашаюча — бо бюрократию уважаю найбільшим нещастєм нашого краю, єсли однак розходить ся о факт, що молодїж образуєсь і горнесь до науки і то іменно молодїж з висших а в особенности з селяньских сфер — то се обяв лише потїшаючий, — бо се значить, що сфери ті будять ся до умового і горожаньского житя, що отрясають ся з останків вікового заневоленя, а край наш впрочім потребує людий сьвітлих і образованих і має на стілько галузей заробкованя, щоб їм дати можність удержаня, — а само збільшенє подачи інтеліґентних людий мусить споводувати викрите і поліпшенє нових доріг заробкованя особливо на поли промислу, а коли конечність звелить якійсь частині тої хвилевої гіперпродукциї шукати праці навіть хочби поза границями краю, то більше пожитку для краю буде з горожан сьвідомих і образованих, працюючих хочби навіть за границею, як з темних непросьвічених мас, що тягнуть тут свою нужду в повнім материяльнім і інтелектуальнім занепаді.

Що-до рускої молодїжи однак, не може бути мови о якій-будь за великій фреквенциї, о якій будь надпродукциї інтеліґенциї.

Число 4557 — се цифра зовсїм невелика на число учеників три міліонового руского населеня нашого краю, а радше за мала так, що нам яко представителям сего населеня застановитись треба над причинами, для чого лише так малий процент нашої молодїжи користає зі шкіл середних.

Одна причина сеї появи висказана вже мною, — се є брак шкіл руских середних. В пяти ґімназиях, — а властиво в чотирох, бо в пятій отворена доперва I-а кляса — не поміститься 4557 учеників, а єсть много молодїжи, котра для віддаленя місця не може записуватись до істнуючих руских ґімназий, а від польских здержують єї так трудности язикові як і відносини пануючі в тих ґімназиях з огляду на молодїж руску, о чім пізнійше згадаю.

Фактом єсть, що отворенє кождої нової рускої ґімназиї збільшає значно число молодїжи шкільної. О тім сьвідчать цифри фреквенциї в істнуючих ґімназиях руских в порівнаню з фреквенциєю попередною Русинів в ґімназиях польских тихже міст перед заснованєм рускої ґімназиї.

Буковиньский сойм.

На другім засіданю буковиньского сойму в четвер д. 26 с. м. відчитано інтерпеляцию п. Пігуляка в справі упослїдженя рускої мови на Буковині. В інтерпеляциї указано між иншим на факт, що при отворенню нового староства в Заставній жаден з репрезентантів правительства не промовив до зібраного народу по руски, а на будинку староства не уміщено рускої написи. П. Ник. Василько вніс інтерпеляцию до краєвого маршалка в справі поведеня п. д-ра Лупу, котрий, засїдаючи в краєвій радї шкільній в рамени краєвого видїлу, на пращальнім бенкетї, данім для краєвого інспектора шкільного д-ра Тумлїржа, знаного ворога як Русинів так Румунів, вихвалював заслуги уступаючого інспектора для краєвого шкільництва. Інтерпелянти запитують краєвого маршалка, чи він схоче зміст інтерпеляциї подати до відомости краєвого видїлу, щоби він мандат до краєвої ради шкільної дав кому иншому. Підчас відчитаня тої інтерпеляциї счинили пп. Авр. і Тит. Ончули, д-р. Лупу та Сімйонович таку бучу, що секретар ледво міг докінчити читанє. Маршалок зараз відповів на інтерпеляцию, що д-р Лупу був на бенкетї в характері приватнім, і нїхто не має права єго приватну промову цензурувати.

З черги прийшла нарада над внесенєм п. Ончула і тов. в справі знесеня пропінацийного права і заведеня шинкарских оплат. Насамперед мотивував своє внесенє п. Авр. Ончул. Він указав на лихий стан краєвих фінансів і на чим-раз більші культурні потреби краю, котрих годї вже заспокоювати дальшим підвисшуванєм краєвих додатків до податків, бо й так уже ті додатки дійшли до 96%. Правительство вгоджує ся, щоби пропінацийне право, котре гасне з роком 1910, знести зараз тепер. Колиж би завести замість пропінацийного права оплати шинкарскі, то стратили би лише шинкарі свої дотеперішні великі зиски, а зискали би край і консументи; край мав би забезпечений дохід річних 1.800.000 К, а консументи зискали би 600.000 К, коли тимчасом продовженє пропінацийного права несе би краєви лише 800,000 К річно.

Мотивували ще те саме внесенє другі внескодавцї, д-р Гончиньский і д-р Гальбан, почім внесенє принято одноголосно і приділено єго фінансовій комісиї.

На тім скінчило ся засїданє, а наступуюче назначено на понеділок.

Галицкий сойм.

(Докінчене вчерашного [42-ого] засїданя).

По промові віцепрезидента кр. ради шк. д-ра Пиажа промовляв бувший намісник ґр. Пініньский. Ґраф нарікав на те, що молодїж надто заповняє ґімназиї, і на „фальшиві напрями в літературі“ (розумій: демократичні) і взивав до хрестоносної війни против тих напрямів.

Відтак сойм ухвалив замкнути дискусию і вибрати ґенеральних бесїдників. Вибрано: Стапіньского „против“, а ґр. Войтіха Дідушицкого „за“.

П. Стапіньский. Насамперед збиває нарікання панів на переповненє ґімназий. Укінчені ґімназисти, коли не стане посад урядових, знайдуть занятє хочби й на селї, н. пр. будуть вести там крамниці. Всякі обмеженя відобють ся на убогій молодежи; вже й тепер по ґімназиях (н. пр. в Кракові) істнує привілей для синів паньских з кривдою селяньских. Нарікання на „лагідну“ клясифікацию також вимірені против убогої молодежи. Жаданє, щоби як найбільше учеників „палено“ при переходї з IV до V кляси є просто неморальне, неетичне. Жаданє, щоби молодїж звертати до практичних фахів

Остров Сахалїн.

В порі, коли силою Портсмеского мирового договору полуднева половина Сахалїну переходить в руки Японців, цікаво буде, як гадаємо, нашим читачам перечитати деякі докладнійші вісти про той „Соколиний остров“, як простий народ в Росиї називає тую найстрашнійшу країну каторжної ссилки.

Сахалїн лежить в Охотскім морю межи 45° 54′ і 54° 53′ північної ширини а межи 141° 40′ і 144° 53′ східної довжини против устя ріки Амура і загороджує собою від Східного океану майже 1.000 верст східного берега Азиї. Уздовж тягне ся Сахалїн майже 900 верст, а ширина єго хитає ся межи 125 а 25 верстами. Від азийского суходолу дїлить єго вузкий Татарский пролив, що у своїм найвузшім місци між рогами Поґобі і Лазарева має всего 7 верст уширш і зве ся проливом Невельским.

Величиною Сахалїн два рази більший від Греции, а $1^1/_2$ раза більший від Данії, але анї населенєм анї природою він нї троха не подібний до сих країн. Клїмат Сахалїна незвичайно острий, хоч своїм ґеоґрафічним положенєм остров відповідає досить теплим сторонам, як Одесї, Криму, Авіньонови, Гамбурґови, рязаньскій ґубернії.

Довгий час уважано Сахалїн за півостров, злучений пісчаною лавою з азийским суходолом. Такої гадки був Ляперуз в р. 1787 і росийский мореплавець Крузенштерн в р. 1805; та аж в р. 1849 другий росийский мореплавець Невельский об'їхав Сахалїн вздовж цїлого Татарского проливу і відкрив, що там нема нїякої злуки з суходолом.

Первісно розпоряджалось на острові само лише місцеве населенє, Гиляки і Айноси, та часом заходили туди для риболовлї Японцї, котрі уважали Сахалїн за посїлість Китайців, як сьвідчить о тім японьска назва острова „Карафту“, значить, китайский остров. Аж в р. 1854 появляє ся на острові перша росийска оселя „Муравєвский пост“, а за нею в р. 1857 друга, „пост Дуе“, на місци найдених покладів камінного угля. Згодом оказалась потреба розмежити росийскі і японьскі інтереси на острові.

В р. 1867 зробила Росия першу умову з Японом; признано в нїй одній і другій сторонї свободу проїзду по цїлім острові. Японцї загорнули тогдї полудневу часть, а Росияни поселились на півночи і в серединї острова. В р. 1869 належали до Росиї вже дві треті Сахалїна, і в тім роцї вислано туди першу партию каторжних. Та властиво можна було користати лише з середної части, бо в північній неможливо було жити. Длятого в р. 1875 набула Росия і полудневу часть, даючи Японцям в заміну Курильскі острови.

Північна третина Сахалїна вічно замерзла, так що зовсїм не надає ся до поселеня Але й в других частях клїмат дуже острий, так що пр. в головнім місті Сахалїна, в Александровску, зима острійша чим в Архангельску, а середна температура в січни — 21°, 2, в лютім — 15°,2, в липни + 16°, 2. При тім на Сахалїнї бувають незвичайні опади; лїтом дощ лле без кінця, в зимі мечуть страшні метелиці. Від того люди часто занедужують. Але пошестні хороби, як віспа, тиф, дифтерит, завитали на остров аж з приходом Европейців; особливо віспа дала ся місцевому населеню вознаки, поки інтеліґентні каторжники не почали щіпити віспу гиляцким та айноскам дїтям.

Береги Сахалїна по більшій части скалисті і неприступні, а при недостатку добрих пристаний годї користати як слїд з богатств острова, бо трудно їх забрати і вивезти, хоч трудно і дібратись до них; лїси і гори „каторжного острова“ такі вже справдї каторжні, що й доси ще не удало ся людям дібратись у всї дебри.

А таки богатств тих є досить. Коло непривітної оселї Дуе чи Дуї, давнїйшої столицї Сахалїна, заложеної ще в р. 1857, находять ся богаті поклади угля, оброблювані каторжниками. На півночи є цїлі озера нафти, доси ще не використувані. Здовж заливу Терпіня стрічає ся богато янтару. Є також поклади мармору, руд, а кажуть, що навіть і золота. Ще більше богатий Сахалїн на зьвірину. В лїсах і тундрах стрічає ся богато соболїв, лисів і медведів. Часто попадають ся олені, кабарди, видри, росомаки, горностаї. Часом пробирає ся зимою по замерзнім проливі з амурских лїсів навіть і тигр. Водять ся на Сахалїнї також вовки, але дивним дивом тримають ся одалїк людских осель, бо... боять ся худоби! Кажуть, що і на Амурі, коли вперве розведено вівцї, вовки сторонили від них, наче боячи ся незнаних еще зьвірюк. Давнїйше і медвідь тримав ся одалїк людий та кормив ся лише рибою; але відколи сторочні люди, поселившись на берегах рік, загородили єму приступ до риби, став він чим-раз частїйше появляти ся в оселях та зачіпати людий. Із птиць стрічають ся на Сахалїнї дикі лебедї, гуски, качки, куропатви, тетері, рябчики і слїмки.

Але головне богатство Сахалїне се риба. Риба здавна стягала на Сахалїн Японців, рибою кормить ся місцеве населенє, ба навіт і медвідь. Гиляки і Айноси не могли би й жити без риби, бо у них нема жадної иншої поживи. Гиляцкі і айноскі дїти остають при груди матери до 4-ого або й 5-ого року житя, бо раньше неможлива для них річ перейти до рибного корму. Длятого нерідко можна бачити таке, що хлопець досконало бігає і навіть має ніж за поясом, а біжить до груди матери і, попіссавши, бере за люльку! Бо замітати треба, що серед Гиляків і Айносів курене тютюну дуже розповсюднене.

Селедець і „кета“ риба подібна до сїмги, являє ся при берегах Сахалїна періодично в так густих масах, що човна ледво можуть посуватись в густих лавах риби. Все море на непрогладнім просторі попросту кипить і кишить тогдї від риби. Селедець іде весною, в другій половині цьвітня, а кета при кінци липня або в початках серпня і звичайно входить в ріки Тим, Торонай, Дуйку і и. та пробирає ся аж до їх жерел, яких 200 верст від устя. Тогдї настає для туземців жниво. Рибу ловлять, солять, сушать. Ловлять її сїтями, гарпуном і попросту... голими руками. Робить тогдї всьо, що жиє, старий і молодий, мужчини, жінки і дїти. Ловлять рибу лише у верхівях рік, куди вона приходить утомлена і навіть хора. При тім більше марнують рибу, ніж зберуть собі на пожиток. Лїпше уладжують ловлю Японцї, котрі на полудни острова управляють її на великі розміри. Вони головно ловлять селедцї і приготовляють з них... навіз для піль на своїх островах.

Гірскі сторони Сахалїна прорізані долинами, куди пливуть ріки Тим, Поронай і и. Болотниста земля в тих долинах покрита модриною, кленом, березою, івою, глодом, черемхою. Вершки гір лисі, узбіча покриті смерекою і ялицею, а кругом глука густа відвічна тайга. Замітна сахалїньска рістня своїми великолистими ростинами: величезними лопухами і angelophyllum ursinum, величавою ростиною з простим, до трех метрів високим билом і з широким капелюхом на вершку.

Давний дикий стан Сахалїна значно вже змінив ся завдяки несказаним трудам кількох поколїнь каторжників. Зміну видно особливо довкола головних осад, Александровска, Рыковска і и. На викорчуваних і осушених місцях є вже управні поля і сїножати; є вже місцями і дороги, проведені після тяжкої борби з природою. З кождим роком множать ся оселї поселенців, що відбули вже час каторги і тепер займають ся господарством, хоч дуже часто виглядають ті оселї дуже сумно з причини, що начальство мало

„МЕРКУР“ поручає ЗНАМЕНИТІ КОНЯКИ і добірні роди ЧАЮ і РУМУ.
Львів, ул. Кілїньского
9456 1—12

в теорії горне, але відома річ, що молодіж фахових шкіл, по скінченю науки, не може знайти в краю занятя, а оден ученик коштує край 15.000 К. Нарікають пани, що молодіж втягає ся до політики, але-ж то як раз вони самі (ті, котрих речником був у соймі ґр. Тарновский) втягають ґімназистів до ріжних маніфестаций політичних, вписують єї до содалїций і инших на-пів політичних інституций. Коли-ж так, то чому инші сторонництва мають дїяти інакше? Рівне право для всїх! Мусите погодитись з фактом, що доба васарняна вже минула, що нинї іде дух свободи, плине струя покривджених. Ви єї не спините! Коли нарікаєте, що лихо в школї, то знесїть мундури, що гнетуть селян, а хісна з них ніякого. Пани говорять тут о неморальности серед учеників, а самі субвенционують тих, що виставляють в театрі такі „Śniegi“ і и. Дальше Стапіньский остерігає кр. раду шкільну перед проектом, щоб она шпигуванка учителїв, бо вислїдок з сего буде фатальний. Що-до релїґії, то силами виходили не від студентів IV. ґімн. власц, але від учених богословів, як н. пр. Лютер. Нинїшний катехізм шкільний може лиш відстрашити дитину від науки своєю незрозумілостию. Шкіл реальних в краю за мало. Що-до оплат шкільних краєва рада повинна тямити, що Галичина бідний край, а оплати то кара не на учеників, а убогих родичів. Так само вступні іспити. Підручники шкільні уложені тяжко. Наукою греки, не потрібною в житю, забиває ся тілько мозки молодежи, марно тратять ся час. Учителї повинні бути осторожнїйші при кваліфікованю учеників на щоденних конференциях; бесїдник сам чув, як професори інформували родичів: „На що єму школа? єму радше худобу пасти!“ або „Єму з очий видно, що він злодій!“ Також треба благодїти и жнпис о віцї шкільнім кандидатів до шкіл середних. Вкінци треба зважити той специяльно-австрийский вивиск, яким руйнує ся громаду на будинки шкільні. Н. пр місточко Кросно, що має 30 процент додатків до податків, мусить величезним коштом ставити будинок на реальну школу, а оно животїє тілько пропінацією. Такий торг, будоване середних шкіл в тім місті, котре дасть більше гроший, є вивиском!

П. Дїдушицкий нарікав на декадентску лїтературу, на театр, що ширять песимізм серед молодежи...

По промові референта шкільної комісиї ґр. Ст. Тарновского і по фактичнім спростованю д-ром Олесницким неправд і крутарства в бесїдї п. Томашевского — маршалок замкнув засїдане о 3 годинї сполудня.

Комісия аґрарна виготовила вже свій звіт із проекту видїлу краєвого в справі унормованя парцеляциї і предкладає соймови до ухвали осьмі резолюциї:

I. Припоруе ся видїлови краєвому, щоби дотично соймової резолюциї з дня 26 жовтня 1903 предложив проект парцеляцийного закона, котрий би, маючи на оцї потребу удержаня середної власности земскої, ввів обовязкове предкладане парцеляцийного плану на таких основах:

1) Парцеляцийного плану має ся вимагати при видїленях із земскої посїлости, яка сбіймає що-найменше 60 гектарів. Гіпотечне видїлене з таких посїлостий може наступити лишень на підставі парцеляцийного плану, затвердженого ц. к. намісництвом в порозуміню з краєвим видїлом.

Затвердженя парцеляцийного плану треба відмовити: а) коли намірено цїлковиту парцеляцию, без полишеня відповідного простору ґрунту при істнуючих господарских, зглядно рільничо-промислових будинках; б) коли є очивидно, що парцеляция грозить знищенєм лїсового господарства; в) коли для маючих повстати господарств не забезпечено відповідних доїздів; г) коли при подїлї проектованім для побільшеня істнуючих господарств були-б погіршені відносини комасацийні.

II. Поручає ся краєвому видїлови, щоби для управильненя відносин, які настали в наслїдок парцеляциї, взяв під розвагу справу зміни дотичних законів“.

Як бачимо з сих резолюций, комісия не згодила ся на проект краєвого видїлу, щоби патронат для райфайзенок обняв також інтереси парцеляцийні „через засновуване селяньских спілок парцеляцийних, виготовлюване для тих спілок парцеляцийних плянів і полагоджуване правних чинностий, посередничене між обшарниками-продавцями а селянами-купцями через удержуване в тій цїли бюра евіденцийного і кореспонденцийного а вкінци через виробльоване для селяньских спілок позичок з 30 мілїонового фонду в Банку краєвім“. Не згодилась она в части в огляду на обовязуючі закони, а ще більше в огляду тих політичних і суспільних інтересів польских, які репрезентує соймова більшість. В звітї аґрарної комісиї виразно о тім говорить ся і в тій інтенциї застережено в резолюциях конечність полишуваня якоїсь середної посїлости (фільварків) при парцеляциї і предкладаня плану парцеляцийного (проект посла Гучка), через що банки парцеляцийні дістають би від банку краєвого позички тілько під услівями наведеними в резолюциях аґрарної комісиї.

Нинїшне засїдане.

Засїдане з дня 31 жовтня 1905.

(Зас. 43-те, II сесиї, VIII над.).

Засїдане розпочало ся о год. 10.30 перед пол. відчитанєм внесень і інтерпеляций. Між внесенями відчитано також внесене пос. д-ра Олесницкого слїдуючого змісту:

Взиває ся ц. к. правительство: 1) щоби в дорозї законодатній внесло на зміну § 760 з. ц. в тім напрямі, щоби безнаслїдні спадщини по горожанах держави в поодиноких краях переказані були дотичним краям в цїли утвореня окремих під зарядом дотичних країв остаючих фондів, котрих призначенєм було би поносити кошта удержуваня зглядно лїченя осіб хорих а до працї неспосібних, спадаючі нинї по мисли законів громадского і о праві приналежности на громади, в котрих ті особи мають право приналежности, о скілько ті громади коштів поносити не суть в силї, 2) щоби перевело в дорозї законодатній зміну закона з 3 грудня 1863 ч. 105 взд. зглядно з 5 грудня 1896 ч. 222 взд. в тім напрямі, щоби самим фактом десяти лїтного добровільного і безперервного побуту в громадї набував горожанин австрийский приналежність до сеї громади.

Кромі того поставив пос. д-р Олесницкий внесене о заложене відділу венеричного при шпитали в Стрию.

Відтак з порядку дневного полагоджено слїдуючі справи:

Внесок п. Шевця о признане додатку дорожняного народному учительству в Бережанах і Золочеві — відіслано до комісиї буджетової.

Справоздане видїлу краєвого в справі зізволеня громадї Рава руска на побір оплат громадских від напоїв спіритусових, пива, меду, мативяну і вишняку — принято згідно з волею громади.

Справоздане устне комісиї гірничої о внеску посла Ґорайского в справі зниженя тариф зелїзничих для галицкої ропи — принято з тим, що о знижене сих тариф взиває ся ц. к. правительство.

Справоздане комісиї громадскої о предложеню видїлу краєвого в справі зачисленя громад Борислав і Тустановичі до ряду громад підлягаючих краєвому законови з 3 липня 1896 (піднесене до ряду місточок) принято помимо протесту пос. д-ра Олесницкого, котрий вказував на передчасність рішеня справи для Тустанович і безпотрібного обтяжуваня громади — в сей спосіб, що обі названі громади підносить ся до ряду місточок.

Відтак верифіковано еще деяні вибори а іменно з сїльских громад з повітів ясельского, золочівского, брідского і бжеского.

На порядку стоїть також верифікация вибору з сїльских громад пов. жидачівского — год. 1 засїдане тревае дальше.

В тягу засїданя внесено 8 нових інтерпеляций, з тих 6 руских (3 д-ра Олесницкого, дві пос. о. Богачевского і 1 пос. д-ра Короля).

Революция в Росиї.

З причини перерв в телеґрафічній комунікациї, в сїй хвили не знаємо, що вчера стало ся в Росиї. Не знаємо, чи революция побідила на цїлій лїнії, чи цар рішив ся раз вже дати і дав дійсно своїй державі демократичну конституцию, чи може знов ратує автократизм фразами о „участи вибраних мужів в законодавстві“, як се робив був своїм маніфестом о думі державній.

Виданий вчера комунїкат петербурскої аґенциї телеґрафічної звучить:

„Нинї вечером появить ся царский маніфест, іменуючий Віттого президентом міністрів з задачию з'єднаня правительственних функций. Маніфест оголосить надане горожаньских свобід, признане державній думі державної власти законодатної і розширене виборчого права до державної думи“.

Заповіджений маніфест дійсно оголошено. Він зачинає ся від слів: „Ми Николай II, з божої ласки цар, самодержець всеї Росиї і т. д. оголошуємо всїм нашим підданим що слїдує: Несповій і заворушеня в наших столицях і в инших місцевостях нашої держави наповняють наше серце великим і тяжким болем. Щастє росийского владики є нерозривно сполучене з щастєм народу, а терпіне народу є терпінєм владики. Вислїдом теперішних рухів може бути розстрій народу, небезпека для ненарушимости і єдности цїлої держави. Великий обовязок, що тяжить на нашім монаршім післанництві каже нам ужити всяких сил і власти в цїли приспорення кінця тих для держави так небезпечних заворушень. Наказую властивим властям поробити кроки до усуненя безпосередних проявів неспокою і заворушень і до охорони населеня, що хоче виконувати свої обовязки. Аби успішно здійснити средства, що ведуть до успокоєня публичного житя, ми узнали за конечне надати чинностям найвисших властий правительственних одноцїлий напрям“.

Продовжене сего маніфесту подаємо в послїдних вістях.

В вістях про самий революцийний рух нове лиш се що в Одесї прийшло до кровавих конфліктів товпи з військом. В прочій Росиї революция має характер більше пасивний: страйком спаралїжовано не лише все економічне житє Росиї, але і функционоване державного апарату. Се дає масу нагоду до попису козацкій нагайцї і оружній інтервенциї військ. В прочім росийске правительство, наполохане так масовим і солїдарним страйком, не лиш робітників, але і урядників, не хоче перетягати струни і старає ся усувати військо з очий розярених мас народних. В додатку правительство вже не вірить своїй армії і попросту боїть ся, щоби ті підпори і стовпи автократичного ладу не перейшли на сторону зревольтованої маси.

Керманичі Росиї вже здаєсь прийшли до переконаня, що мусять вибирати між двома конечностями: вічною анархією в державі, або демократичною конституциєю. Супротив того дуже імовірне, що справдить ся се, що заповів комунїкат петербурскої аґенциї телеґрафічної.

Телеґрами.

Париж. В Тифлїсї майже на всїх улицях стріляють. Робітники стріляють з вікон і дахів до поліциї; військо відповідає стрілами. По обох сторонах богато убитих і ранених.

Берлїн. Тут говорять, що революционери висадили в воздух панцирника Патьомкіна. На кораблї був мінїстер маринарки Бірільов і погиб разом з кораблем.

Київ. Тут приходить що хвиля до кровавих конфліктів між населенєм а козаками. Оден відділ козаків збунтував ся.

Кільонія. Оден воєнний кружляк і дві дивізиї торпедовців одержали нагло наказ зійти на повне море. Кораблї дійстно вийшли з порту з запечатаними розказами. Говорять, що сї кораблї мають царя і царицю забрати до Данії. З инших жерел доносять, що кораблї мають забрати лише членів нїмецкої амбасади і конзулїв.

Льондон. Вчера пополудни прийшло в Одесї до заїлих борб уличних з військом. Звиш 30 осіб убито а 100 ранено. Товпа здобула два маґазини з оружем і узброїла ся. Військо поубивало богато дїтий. При улици Рішелєна страйкарі збудували барикади. Козаки дали кілька сальв і здобули барикади. В инших сторонах били ся на барикадах. Звиш 200 осіб убито. Барикади військо поздобувало доперва над вечером. Піхотї власти не вірять і держать єї в касарнях. Уживають лише козаків і жандармів. Козаки в нагінцї вдирають ся аж до приватних мешкань і мордують людий.

Ревль. Страйкарі не хочуть відступити від політичних домагань. Військо стріляло. Убито 45 коло 70 покалїчено.

Гельсінґфорс. Вчера проклямовано страйк на зелїзници, що лучить Фінляндию з Петербургом. Робітники задержали три особові поїзди з Виборґа і відчепили від них машини.

Берлїн. Обчисляють, що в цїлій Росиї страйкує 7 мілїонів людий. В кількох містах потворили ся місцеві правительства.

Терст. Льойд оголосив, що з причини заворушень в Одесї здержано корабельний рух між Терстом а Одесою до дальшого зарядженя.

Берлїн. З Петербурга доносять, що еще в недїлю цар не хотїв чути о нїяких уступах. Доперва послїдні вісти, специяльно вісти, що в страйках і в демонстрациях беруть участь державні урядники а в офіцирскім корпусї також кипить, затревожила царя так, що він уступив і згодив ся на предложеня Віттого. Сам Трепов мав напирати на царя, щоби згодив ся на уступки.

Москва. „Моск. Вѣд.“ вийшли в чорних рамках і оголосили візване „до всїх Росиян“ щоби зібрали ся в церквах і узброїли ся против революционерів.

Петербург. В 14 відділї матрозів вибухли в недїлю в полудне поважні заворушеня, котрі до вчера здавлено. До голови товариства адвокатів прийшли чотири офіцири, котрі висказали бажане, щоби при орґанїзациї демократичного руху в армії ужито також офіцерів.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Будапешт. В справі програми Хаєрвариа лїберальна партия (доси правительственна) ухвалила резолюцию, в котрій сказано, що точки програми Фаєрвариа вже знаходять ся в програмах ріжних сторонництв, лише що нема і не буде матеріяльних средств до їх здійсненя. Що-до виборчої реформи, то сторонництво є за постепенним розширюванєм виборчого права. Загальне голосоване противить ся найсьвятїйшим национальним інтересам і унеможливило би політику на підставі засад з р. 1867. З сеї причини лїберальне сторонництво відкидає правительственну проґраму і не буде єї підпирати.

Зелїзнича обструкция.

Прага. Персонал західно-ческих зелїзниць державних прилучив ся до зелїзничої обструкциї.

Француский парлямент.

Париж. Вчера зібрав ся парлямент. Ухвалено предложене о амнестиї 541 голосами против 5. Амнестия обіймає всїх засуджених державним трибуналом і за шпигуньство.

По війнї.

Токіо. Департамент маринарки доносить, що в Порт-Артурі видобуто росийский пароход Всадник.

Социяльні демократи.

Відень. Вчера розпочав ся тут всеавстрийский конґрес социяльної демократиї.

— Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальнї і орґанїзуйте курси для анальфабетів!

НОВИНКИ.

— Передвиборче віче, скликане на мин. недїлю до Станиславова, відбуло ся імпозантно. Звиж тисячки учасників, селян, міщан і інтелїґенциї, битком заповнила велику салю театральну, всї льожи і ґалериї. Кандидатскої бесїди д-ра Окуневского, в якій були порушені всї наші нинїшні постулати народні, вислухали вічевики з очевидним напруженєм і з безнастанними, різкими окликами одобреня. Відтак промовляло богато бесїдників горячо за сею одинокою народною кандидатурою і збори ухвалили єї одноголосно. Віче замітне ще компромітуючим здемаскованєм двоїтної політики тут. социялїстів, що зовсїм усунули ся від теперішних виборів. Речники їх старали ся оправдувати своє поведене тим, що в „робітничій“ курії має право кандидувати лиш робітник, не в сурдутї чи в сїраку, що вони погорджують пятою нурию, котру кинено лиш яко кість незгоди між поодинокі кляси, що вкінци відобрано їм можність голосувати через громадне невписане до лїсти правиборців. Одначе дістали належиту відправу від п. Королюка з Черніева, котрий подав докази на се, що деяні социялїстичні проводирі виразно аґітували против участи при сих виборах, і від о. Баріша, що виказував, як „свободолюбні“ социял. демократи не гірше від шляхтичів будують Польщу на на наших карках. Верхом... сьмілости социялїстів були інтерпеляциї до кандидата, яке він займе становище супротив їх специяльних постулятів, та чи вступить до польского кола, подібно, як инші рускі посли (!!). Сего було народови за богато і піднесло ся таке обурене, що социялїстичний бесїдник по десятьмінутовій перепалцї перестав говорити. Чи богато причинять ся социял-демократи до евентуального упадку демократичного кандидата, а побіди шляхтича, се инша річ; в кождім разї становище їх супротив виборчої акциї в Станиславові дуже характеристичне. — *Р.*

— З передвиборчого руху. Дня 23 с. м. відбули ся передвиборчі збори в Болшівци, рогатиньского повіта, при участи поверх 400 селян. З інтелїґенциї явило ся всего 7 сьвящеників. На зборах явив ся руский кандидат на посла, д-р Окуневский і в основній промові порушив всї квестиї нашого національного руху, вказуючи велике покривджене руского народа та вказуючи на способи, якими можна сему зарадити. Потім пояснив д-р Макух нинїшну виборчу ординацию та значінє загального права голосованя для широких народних мас. На запити д-ра Макуха та Ів. Калина, як кандидат буде боронити інтересів руского народа в деяких справах, д-р Окуневский дав всесторонну відповідь. Промовляв ще голова зборів о. Городецкий і зазначивши, що купка інтелїґентів та послів не вдїє нїчого із сильним противником, візвав народні маси, щоби вони вічами і демонстрациями підпирали змаганя послів. Вкінци принято однодушно отсї резолюциї: 1) передвиборчі збори в Болшівци висказу-

ЮЛЯН СОЛИК
передтим **Фр. Мрозиньский**
у Львові, ул. Собіского ч. 7.

поручає всякі роди 852 9-30 **ФУТЕР**

Футра до подорожи, пальтоти мужескі та дамскі після найновійших фасонів саки, пелерини жакети, колії, зарукавки, шапочки дамскі, колпаки, шапки мужескі, шкіри у всїх родах поодиноко та гуртом, також **верхи готові** до мужеских і дамских футер. — Футра для Впр. Духовеньства також на рати. — Найновійші матерії на верхи в найбільшім виборі Цїни умірковані. Медаль золотий на виставі в Бучачи 1905. Цїнники на жадане franco.

ють пос. д-рови Олесницкому і тов. признане за їх сьміле виступлене в справі відбудованя Вавелю за рускі гроші і против анексиї східної Галичини до польского королівства; 2) протестують против управеленя парцелациї і 3) одобрують одноголосно кандидатуру д-ра Теофіля Окуневского при доповняючім виборі з виборчого округа пятої курії Рогатин-Станиславів-Підгайці Бучач-Товмач. Перед закінченем зборів о. Яворский з Лучинець пояснив виборцям тактику при виборах дня 31 с. м. в Рогатині. — *Учасник.*

— **Польска гаката в народній школі в Старім Самборі.** Пишуть нам: Не аби якою египетскою язвою для старосамбірских міщан є „польскі сокуд" Вінковскі, управитель тутешної 5-клясової школи. Перенесений до Старого-Самбора дисциплінарно, будучи вельми міриних спосібностий, умів критим шехом так іти, що добив ся управительства. Позаяк в тутешній школі є переважаюче число шкільних дітий руских [420], то міщани не перестають допоминати ся о свою руску школу, а принайменше о респектоване руско-кат. обряду і о добру науку рускої мови в тутешній школі. Все те побуджує „польского сокола" аж до бісноватости. В червни с. р. прийшли тутешні міщани до заряду народної 5-влясової школи в Старім Самборі з домаганем, щоби при кінци року повідомленя для них з поступу в науках їх дітий видавав заряд школи в мові рускій. Вінковскі, піняче ся зі злости на таке говорене міщан, важадав від них, щоби своє домагане внесли на письмі. Непідозріваючи в тім нічого злого, списали міщани своє домагане на папери, 50 міщан, уміючих писати, поклали на нім свої підписи і гадали, що стане ся після їх волі. Та де там, Вінковскі носив ся з списаним міщаньским домаганем як курка з яйцем, бігав до Річчого, а що schöne Seelen finden sich, оба нараджували ся, вертували шкільний закон і догнували ся були якогось параґрафу, що їм позваляв відкинути тото домагане, та аж оден чоловік вказав їм відповідний припис в законі, який управляє родичів до того домаганя. Перечитавши той уступ із шкільного закона, дав Вінковский „нурка", кинувши домагане до коша, та роздавши дітям руским своїм звичаєм повідомленя польскі. Але будучи мистцем в дозучуваню Русинам, по довгих конференциях з сердечними опікунами Русинів в Старім-Самборі, знайшов не аби який спосіб, щоби покорити руске гайдамацтво, пробиваюче ся на руській земли в тім, що хоче ся говорити, мислити і писати рускою мовою. Списане домагане відступлено ц. к. скарбовій дирекциї самбірского округа в Самборі яко не остемпльоване. Ну, а в скарбовій дирекциї, куда глянь та оберни ся, всюди „пржиязеле людку рускеґо". І тоті „пржиязеле" таку жичливість показали для нашої мови та для старосамбірского міщаньства, що від тої жичливости аж в пятах постигло Яковови Яремі, котрий свій підпис на домаганю умістив на першім місци. 100 корон кари після наказу з 5. IX. 905 р. ч. 395 за тоє, що на домагане не приліплено стемпля за 1 корону, якого правно не належало ся! Здає ся тих 100 корон потребують в Самборі, щоби ними може заплатити рату за польску касарню; але міщаньство Старого-Самбора тою дорогою звертає ся до Єго Експеленциї п. намісника і до п. віцепрезидента краєвої ради шкільної — коли в їх серцях тліє ще яка іскорка справедливости або бодай почуваня людскости — то може би здобули ся на мізерний акт справедливости та забрали собі з Старого-Самбора Вінковского, котрий вніс не тілько між дітий до школи нетерпимий шовінізм, але між тутешним учительством не має симпатиї і поважаня задля недостачі спосібностий до веденя школи. Ми не боронимо, наколи той управитель такий милий та дорогий шкільним властям, нехайже тоті власти возьмуть собі єго на Мазури. До нинїшної школи, до системи научеия, до того правдивого угуманюваня дітий і так нарід руский не має довіря, чиж потреба ще збільшати тоту величезну неохоту шикачами і шовінізмом?! — *О.*

— **Рентові оселі в практиці.** Пишуть нам: В літі с. р. об'їздив Роман Йордан, „szlachcic z pod Krakowa" польскі кольонії в Бразилії і намовляв тамошних поселенців, щоби вертали до Галичини де „na Rusi" поможуть їм через рентові оселі закуповувати землю. Цікава річ, що той панок вештав ся також поміж руськими кольоністами, але зовсім не намовляв їх до повороту до Галичини.

— **Рік тому минув,** як страшний огонь знищив майже ціле село Почапи коло Золочева. Тоді люди безрадні стояли і лиш давили ся, як страшний ворог без милосердия пожирав їх майно. Коби тоді люди були знали як ратувати при пожарі, були би охоронили село перед великою стратою. Нині вже люде в Почапах можуть спокійнійше спати, бо минулої неділі засновано там пожарну сторожу „Сокіл". Вже в церкві заповів парох о. крил. Вергановский загальні збори і заохочував людий, щоб явили ся численно на се сьвято. Мимо сильного вітру і зимна станули молоді господарі і парубки до вправ під проводом делеґата зі Львова Н. Сіяка. Руни їм костенїли, а однак не покидали ряду від полудня аж до сумерку. Другий делеґат С. Г. забавляв тимчасом дітий і дівчата ріжними грами руховими, і вчив сиґналів пожарних а дітвора то вже так розбазикала ся, що не попускала єго і бігала за ним, як за своєю невькою. Виділи сю охоту делеґати і користаючи з неї, мимо того що покрипли в вітру і студіни, працювали до пізного вечера. Пописовий алярм на кінци випав зовсім удачно. По науці відбули ся загальні збори в домі читальнянім, де містить ся також церковна крамниця. Зборам проводив о. Вол. Підсоньский з Белзця. Головою вибрано о. досвіт. Вергановского, начальником Олексу Лаврика, а єго заступником Івана Пинупка. Єсли би було більше часу, то се сьвято було би випало еще величавійше, бо місцева інтеліґенция доложила всяких заходів і не щадила трудів, щоби все випало як найлучше. Люди прилядили ся з декламациями, які мусіли відпасти. Так вводять „Соколи" рух і нове житє по селах, в яких єго не було, а воскресають єго там, де воно завмерло. — *Як...*

— **В справі основаня італїяньского університету в Триєсті** виготовили італїяньскі студенти мемориял в італїяньскій, німецкій, французкій, українсько-рускій, ческій, польскій, румуньскій, сербско-хорватскій та словіньскій мові і розіслати єго членам австрийского парляменту, товариствам і періодичній пресі цілої Австриї та других держав. В мемориялі виказані недостачі, сполучені з проектованим відкритем італїяньского університету в Роверето, а зате вказано на користи, які мав би університет, утворений в Триєсті.

— **Курси деревних виробів і металевої орнаментики** в Вишници на Буковині входять небавом в житє, як лише затвердить їх буковиньский сойм. Переведенем того діла заняв ся директор промислової школи в Чернівцях п. Кольбенгаєр, котрий предложив краєвому виділови, а той соймови звіт до затвердженя. В звіті своїм подав п. Кольбенгаєр, що він на порученє ради промислової вів при помочи студ. прав Балигородского переговори з 3 майстрами, т. є Василем Шкрибляком з Яворова, Марком Мегеденюком з Річки та Василем Девдюком із Старого Косова які згодили ся радо уділяти науки в маючій заснувати ся школі за винагородою 140 К місячно. Наука мала би тревати від 15 жовтня до 15 цьвітня що року, а цілий час треваня науки має виносити 3 курси. Окрім науки згаданих предметів, яка буде тревати 5—7 годин денно, буде відбувати ся ще також наука читаня, писаня і раховання через 1—2 години денно. При принимаю до школи належить передовсім принимати незаможних селяньских синів. Найбільше число учеників виносить 20. Місячні стипендиї для них мали би виносити 20 К, які евентуально можна знизити до 15 К. Один з замовлених майстрів-учителів зробив проект, щоби до науки в школі допущено також 4—5 дівчат в віці від 12—13 літ, що п. Кольбенгаєр полишив узглядненю краєвого виділу. Наука мала би відбувати ся в 3 ґрупах, кожда по 6—7 учеників. Майстри учителі заключили контракт на 3 роки з 3 місячним виповідженем з обох сторін. Адміністрацию школи радив п. Кольбенгаєр поручити народному учителеви, що уділяв би також науки читаня, писаня і раховання. Той учитель мав би також зладити план науки і інструкцию для адміністрациї школи. Контролю над школою треба би повірити одному з фахових учителів державної школи промислової. Він був би обовязаний інспекционувати єї принайменше 3 рази на курс. Вкінци подає п. Кольбенгаєр у своїм звіті кошти удержаня курсу в квоті 8.400 К. Краєвий виділ Буковини винаймив на школу хату у Вижници і поручив адміністрацию тої школи надучит. Гр. Туркевичеви. Наука в тій школі буде відбувати ся в рускій мові.

— **Бляґа польского посла.** З Калуша пишуть нам: На засіданю сойму з дня 26 с. м. поставив пос. д-р Вуршт внесенє, щоби в цілім краю всї громади заосмотрено в здорову воду. Се чиста бляґа із сторони славетного посла, бо-ж в калуськім по іті той сам п. Вуршт урядує як повітовий лікар вже 20 років, але до нині не постарав ся, щоби бодай одна громада заосмотрила ся в здорову воду, а навіть в самім Калуши позволяє на се, щоби жидівске окописко було на передмістю, заселенім густо міщанами. Коли в літі по дощи пригріє, то попри окописно перейти не можна і тому тиф в Калуши не вигасає ніколи. Той сам п. Вуршт позволив коло млинівки, з котрої люди беруть воду до пиття, побудовати гарбарню і тому всї нечистости з неї спливають до тої млинівки. З яким отже чолом славетний пос. Вуршт побиваєсь в соймі о здорову воду для цілого краю, коли не вміє завести собі під носом в тім напрямі порядку? І по що тут удавати комедию, що дбає ся о публичні інтереси? Атже всї знають, що се бляґа. — *С.*

— **В справі руского приватного учительского семинара.** Всїх, що бажали би у будучому шкільному році 1906/7 записатись на І-ший рік українського приватного учительского семинара у одному із провінціональних міст в Галичині, а мати муть до сего конечні условини (скінчених 15 літ, скінчену цілу місцеву виділову школу або IV клясу ґімназияльну або реальну) прошу до тижня зголосити ся у підписаного. — Коломия 30. жовтня 1905. *Іван Раковский.*

— **Ґенерал Драґоміров.** Померший онодї ґенерал Михайло Іванович Драґоміров уродив ся в 1830 р., отже осягнув 75 літ житя. До року 1866 був учителем тактики в миколаївскій академії ґенерального штабу в Петербурзї і виобразував цілу ґенерацию офіцирів. Між иншими пізнїйший цар Александер III був єго учеником. В р. 1866 взяв участь в австрийско-німецкій війні і написав про неї цікаву книжку. Від року 1868 був шефом штабу київского військового округа, а в російско-турецкій війні 1877/8 командував 14-ою дивізиєю піхоти, на чолї котрої брав участь в борбах в проминах Шипка під ґен. Гурком. Тяжко ранений вернув до Петербурга на посаду директора миколаївскої академії, в 1889 р. став командантом київского військового округа, а вільна літ опісля і ґенералом-ґубернатором. Був се найпопулярнїйший російский ґенерал, і військо цінило єго як шефа, що дбав о добро воянів. По перших погромах в Манджуриї покликали єго до военної ради в Петербурзї, але жертвуваної єму начальної команди задля глубокої старости не міг приняти. Був автором численних розвідок з области военної теориї, як: основи тактики, про стратеґію, основи приготовлюваня армії до битви і ин. Писав також критичні оцінки визначнїйших літературних творів, між иншими „Війни і мира" Толстого. В політиці був славянофілом. Торік покинув службу задля слабого здоровля і замешкав в Конотопі під Черниговом де й помер.

— **Дрібні вісти.** До Відня прибуде дня 13. падолиста с. р. іспаньский король Альфонс XIII і побуде там аж до 17 падолиста, почім від'їде до Монахова.

Депутация мадярских студентів прибуде дня 5 падолиста с. р. до Львова, щоби ревізитувати польску молодіж, котра загостила була торік до Будапешту і Дебрецина.

В Коломиї розпочав ся в тамошнім окружнім суді процес против Жида Абрамка Рамзера, обтяженого 137 фактами лихви.

Видовища і забави.

Перший осінний концерт „Львівского Бояна" відбуде ся 5 падолиста с. р. в великій сали „Народного Дому". В програму входять мішані і мужескі хори, сольовий спів артиста п. Григоровича і смичковий квартет проф. „Вис. муз. Інститута" п. Бережницкого. Подрібну програму подадуть афіші. Ціни місць: Перворядні фотелї 2 К 50 сот., другорядні 1 К 60 сот., треторядні 1 К. Вступ на салю 80 сот., ґалерия 50 сот., для учеників 30 сот. Білети можна набувати в „Львівскім Бояні", ул. Вірменьска ч. 2, почавши від середи 1 падолиста с. р. від 7—8 год. вечером.

Тов. „Народна Спілка" в Кутах устроює в неділю, дня 5 падолиста с. р. в сали Стетнера аматорске представленє „Ворожбита", комедиї Григория Цеглиньского. Чистий дохід призначений на будову „Народного Дому" в Кутах. Початок о 8 год. вечером.

З товариств.

В Перемишли відбуде ся д. 5. падолиста о год. 8 веч. в льокали товариства „Руска Бесїда" відчит п. Ольги Ціпановскої про Ellen Key. — *Від Виділу „Товариства українського жіноцтва.*

Конституция в Росиї.

(*Депеша з послїдної хвилї*)

Петербург. Вчера появив ся царский маніфест з слїдуючою кінцевою заявою:*)

„На Наше правительство накладаємо обовязок сповнити отсю Нашу невідмінну волю:

1) Належить дати населеню трівкі основи горожаньских прав, опертих на дійсній ненарушимости особи, свободї віроісповіданя, свободї слова, стоваришуваня і зборів.

2) Належить вибори до державної думи, заряджені уже передше, розширити — на скілько позволить короткий час, остаючий до речинця скликаня думи на ті кляси населеня, котрі тепер від виборчого права цїлком виключені і покликати ті кляси до співучасти в думі, при чім переведене принципу загального права голосованя полишає ся до унормованя новому законодатному тїлу.

3) Належить поставити як без'услівний принцип, що без дозволу державної думи не може ніякий закон одержати обовязуючої сили, та що репрезентантам народу має бути забезпечена дійсна участь в провірюваню леґальности поведеня властий.

Звертаємо ся до всїх вірних синів Росиї, щоби, памятаючи на свої обовязки супротив вітчини, причинили ся до успокоєня теперішних розрухів і разом з Нами ужили всїх сил, аби вітчині привернути загальний лад і мир.

Видано в Петербурзї дня 30 ого жовтня 1905, в 11-ім році Нашого правлїня.

Миколай.

Петербург. Конституцийний маніфест царя оголошено о півночи, в надзвичайнім виданю „Правительственного Вестника" і печатаних депешах петербургскої телеґрафічної аґенциї. Роздавано єго на всїх улицях.

Муніфест зробив величезне враженє. На Невскім проспекті зібрала ся стотисячна товпа народу, котра довгий час підносила громовий оклик: „Да здраствуетъ свобода!"

Петербург. Городска дума столиці на нинїшнім засїданю ухвалила слїдуючу телеґрафічну адресу до царя: „Городска дума Петербурга витає з одушевленем заповідь так горячо вижиданої свободи, і вірить кріпко в ясну будучину нашої дорогої вітчини, „Многая літа" цареви вольного народу!

*) Початок гляди в „Телеґрамах".

Доповняючій вибір.

Підгайці 31/10. При доповняючих виборах посла до Ради державної з загальної курії одержав на 172 голосуючих Єронім Вершховский 103, д-р Теофіль Окуневский 69 голосів.

Станиславів. До 1-ої в полудне д-р Окуневский 104 голоси, Вержховский 150.

Рогатин: Окуневский [illegible], Вержховский [illegible].

Товмач: Окуневский [illegible], Вержховский [illegible].

Бучач: Окуневский [illegible], Вержховский — гол.

Календар: Нині: Луки (лат.: Вольфганґа); завтра: Іоїла (лат.: Всїх Сьвятих); позавтра: Артемія (лат.: День задушний).

Репертуар руского театру (тепер в Коломиї) — сала щадничої каси: в четвер 2 падолиста „Сто тисяч" комедія в 4 діях Карпенка-Карого; в суботу 4 падолиста „Продана наречена" опера в 3 діях Сметани; в неділю 5 падолиста перший раз в Галичині „Батькова Казка" яка має на Україні величезний успіх, драма в 5 діях Карпенка-Карого. Абонамент І-рядний на шість вистав 15 кор. Абонамент II рядний на шість вистав 10 кор. Початок о годині 8 вечером.

В Colosseum еще нині представлене з сензацийної біжучої програми. Від завтра виступ нових, сьвіжо заанґажованих сил.

Вп. п. Фр. Овимкевич, Русин, архітект з Дрогобича, виготовив плани нової церкви парохіяльної в Озерянці і провадив догляд технічний при єї будові. З принятих на себе обовязків вивязав ся совісно, так що церков тутешна є не тілько окрасою нашого села і околиці, але і нашого питомого будівництва. Тож складаючи єму на тім місци заслужену подяку, поручає ся того молодого многонадійного архітекта ВПреп. Отцям і Комітетам парохіяльним. — Сьвящ. Петро Чумак, парох і голова коміт. парох.

МАЙСТРА-РУСИНА потреба зараз до будови нової деревляної церкви в Заставній (на Буковині). Зголошеня приймає гр.-кат. уряд парохіяльний в Заставній.

Талановитий ученик одної з львівских ґімназий, з висшої кляси, син убогих родичів селян, но має хвилево лекциї і находить ся в крайній нужді. Лекциї або ласкаві датки в грошах для него приймє п. Вол. Бирчак, ц. к. учитель німецкої ґімназиї у Львові, ул. Підвале.

Надіслане.

Специяліст в діточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголітний асистент ц. к. ювилейного шпиталю діточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзіцких ч. 4, І. п.

Льоврана коло Абациї.

Пансіон „Central" поручає ся Родимцям на сезон осінний і зимовий по цїні 5 корон денно від особи за покій з цїлим утриманем.

1—6 *Сидонія Романчукова.*

Молодий заможний дідич, гарної вроди, з руської України, бажає скоро одружатись з інтеліґентною Русинкою, скромною, гарно вихованою, яка розуміє ся на господарстві. Посаг не є доконче потрібним. Ласкаві листи з фотоґр. картками прошу адресовати: Росія Ст. Мерчик. Хар.—Ник. ж. д., Виноградову. „О. О."

950 1—2

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пиварню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї рускі дневники.

З поважанем

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1. против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїляні направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 418

Новоотворена РЕСТАВРАЦИЯ і КОМНАТА до СНІДАНЬ **у Львові при ул. Хорущини ч. 6** поручає Вповажаним Гостям знамениту кухню а також великий вибір перекусок, зимних і горячих. — Пиво знамените. — Услуга звинна і солїдна. Одна проба вистане, щоби переконати ся о знаменитости подаваних страв і напитків. Числячи на ласкаву память П. Т. Публики, пишу ся з глубоким поважанем

ІВАН ЯКОБІ, *реставратор.*

95 1—3

Інтелїґентна 26-лїтна женщина глядає місця яко бона до малих дїтий, або до веденя малої господарки з зарядом кухнї, або до догляду хорих. Вимоги скромні. Раставецка, poste restante Крукеничі коло Мостиск. 940 2—3

Академік що укінчив руську ґімназию у Львові з відзначенєм, пошукує лекциї на село на цїлий рік, або бюрового занятя. Адр. І. Салагуб, Львів, Ринок 36 II. п.

Ученик IV. кл. глядає лекциї, бюрового занятя, у адвоката або в иншій рускій інституциї. Ласкаві зголошеня під адресою: Diligentia poste restante Перемишль.

Ученик VI. кл. ґімназ. шукає лекциї на село. Зголошеня під „Ученик фільольоґ“ poste restante головна почта Львів 73.

Ученик VIII. кл. ґімназ. пошукує лекциї на провінциї. Близші інформациї під: „Diligentia 4“, poste restante Львів.

Ученик VIII. кл. шукає лекциї на село. Зголошеня під аресою М. Боянoвский уч. VIII. кл. ґімназ. Бучач. 3—3

15 лїт ґаранциї за МАШИНИ до шитя дає лише фірма *В Кукавский* у Львові пасаж Міколяша.
Просить ся зажадати цїнника.
945 1—20

В Судовій-Вишни
продає Антін Костецкий реальність і 20 морґів орного поля. Зголошувати ся в місци.
937 5—6

Здоровий, домовий харч, цїна після вимагань. Скарбківска ч. 35, I. п. 757 5—5

ЗНАМЕНИТІ ЦУКРИ фунт 80 с.
КАРМЕЛЬКІВ фунт 40 сот.
поручає:
Фабрика Трочиньского
883 **Львів, ул. Фредри.** 11—12

Строїтель фортепянів, першорядний і концертовий, поручає ся Вповажаній Публицї і просить о пасаку память. Ринок ч. 8, Войнарович. 50 1—8

Позір! Солонина дешевша!
До приватних осіб в 5-кілевих почтових кошах по 7 К 60 сот. без шкіри по 7 К 80 сот. оплатно. В 50-кілевих зелїзничих кошах по 72 і 75 кр. за кільо в Відня за післяплатою. Солонина ковбасна без шкіри дешевша. Цїни свобідно постійні. Просить ся о докладну адресу і зелїзничу стацию S. Steiner IX, Lichtensteinstrasse 121, Wien. Висилковий дім солонини, вудженини і вепрового мяса. 932 4—6

Виконує найдешевше
всякі ритовничі роботи, печатки і цизельоване. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на метал і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблицї з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.
Артистично-ритовниче заведенє 186
А. Зіґмана
у Львові, ул. Сикстуска ч. 14.

Машини до шитя і гафту
поручає
від 32 лїт знаний П. Т. Публицї
СКЛАД МАШИН
ІОСИФА ІВАНІЦКОГО
механіка і специяліста
у Львові, Готель Жоржа.
Науку шитя і гафту удїляє безплатно фірма — аґентів не посилає. — Цїнники даром і оплатно. 699

Поручаю лїтурґічні вина (Messweine) під моєю особистою ґарантиєю від 33 крейцарів за лїтр австрийского і від 55 кр. за лїтр токайско-самородного franco кожда стация. При замовленю прошу поминати ся на „Дїло“.
З поважанєм
832 14—30 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Гарні мешканя
з домашним здоровим харчем знайдуть П. Т. академіки і старші ученики в рускім домі по умірковaній цїнї. Приймаєсь також Панів на сам харч.
О. К. ул. Скарбківска ч. 35.
708 22—?

Робітню знарядів церковних
другу руску в Галичинї поручає
Василь Дуткевич
Бронзівник в Перемишли.
Приймає чаші до золоченя, дароносницї, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золоченє і срібленє відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, ліхтарів, павуків.
ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, Бронзівник
Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 595 42—90

Оголошенє.

Рада Надзираюча „Повітового Товариства кредитового“ в Городенцї скликує отсим на основі своєї ухвали з дня 5 жовтня 1905 **Надзвичайні загальні збори** тогож товариства, котрі відбудуть ся в пятницю дня 8 грудня н. ст. 1905 року о год. 3-тій з полудня в салї „Народного Дому“ в Городенцї.

ПОРЯДОК ДНЕВНИЙ:

1. Зміна §§. 5, 8, 10, 16, 41 і 50 статута товариства.
2. Внесеня і інтерпеляциї.

Городенка дня 28 жовтня 1905 р. 951 1—3

ЗА РАДУ НАДЗИРАЮЧУ:
О. А. Олесницкий. *Іван Радулян.*

НАЙЛІПШИЙ
ЧАЙ
всюди можна дістати
Головний склад у Львові
ДРОҐЕРИЯ
ЛЕШКА
Сладовского
пл. Капітульна 1.
868 10—36

НОВІСТЬ! **ПОЗІР!**
„Сокільский Базар“ у Львові 924
видає тутки і паперцї „Сокола“

1000	тутох з моноґрамом Сокола з корковим мунштіком	3·40 К
„	„ „ „ в ватою	2·70 „
„	„ „ „ без вати	2·50 „
„	„ гладких в ватою в пуделках	2·40 „
„	„ „ без вати „	2·20 „
„	„ „ в ватою в рульонах	2·— „
„	„ „ без вати „	1·80 „
„	„ жовтих „Майс“ в пуделках	2·20 „
„	„ „ в рульонах	1·80 „
100/100	пуделко паперців з моноґрамом Сокола	6·— „
100/100	„ „ „Ліра“	2.40 „
100/50	„ „ „	1·20 „

Цїни тутох і паперців гуртовні а для купців 10% каса сконто.

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Суконницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11
поручає
дуже успішні і незрівнані в наслідках
ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоєсове мило на оприщенє і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бераксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опаленє 50 сот.

Камфорове і камфорово-сїркове мило усмиряє сверблячку і печенє шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сїркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сїрково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекцийно-ґіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порпї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порпї і сверблячу шкіри 70 сот. 209 59—84

„Народна Гостинниця“

стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою
будує у Львові свій власний готель.

Чим більше заінтересованя окаже в тій справі наша суспільність, тим скорше буде сей триповерховий дім укінчений і відданий до публичного ужитку. Заінтересованє і признанє важности предприємства „Народної Гостинницї“, котре ширити буде відомости нового у нас промислу, окаже наша суспільність численним вписуванєм в члени нашого товариства і льокациєю своїх капіталів, від котрих то льокаций платимо 5%. — Жертви не жадаємо, але даємо нагоду певної і користної льокациї капіталів, що приспорить вкладникам доходи, а народній нашій справі хосен в загальнім значіню. — Адреса нашого товариства: **„Народна Гостинниця“** у Львові, ринок 36. **УПРАВА.** 751 9—?

ЛЯРНЯ ДЗВОНІВ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА
в КАЛУШИ
відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** різної ваги і приймає ушкоджен. дзвони до переливаня в найкоротшім часї, а також має на складї готові дзвони різної ваги.

Дякуючи всїм Вп. приходникам і фундаторам за всї дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цїлі ґрупи. За тревалість материялу і гармонїйний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публицї

З глубоким поважанєм
70 **АНТОНІЙ СЕРАФИН.**
Аґентів не висилаю.

Рух зелїзничих поїздів
важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу

Де Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохта (від 1/7 до 30/9 в недїлю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що недїлї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Берґомета (в понедїлок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в недїлї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тукнї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брюхович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полуднем (тільно в недїлї і рим.-кат. сьвята, 1·45 пополудни (тільно в недїлї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Якова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9. і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тільно що недїлї і сьвята.
„ Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)

З Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Замонаного (від 25/6 до 15/9), Осьвенцїма (від 25/6 до 15/9), Велїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що недїлї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, **2·—**, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що недїлї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави рускої	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брюхович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тільно що недїлї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тільно що недїлї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої	11·15 в ночи кождої недїлї.
„ Якова	6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята) 3·08 пополуд. (від 14/5 до 10/9) 5·58 пополудни.
„ Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди полїшні друковані є черевними поїздами; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна чи ночна є від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди на часом білети великого пункту рода, інвестовані провідники, розкладу їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, площа Гаусмана ч. 9. 65

Заснована **1782** Ціс. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковaних цїнах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і солоджених та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цїнники і інформациї висилає ся на домаганє оплатно і даром. 347 26—26

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАША

у Львові Ринок ч. 11 (напротив тов. Просьвіти.)
Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, російских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумерії.
Великий вибір пушок на циґарети, ґютюн, гроші і спінок з гербом Руси.
Великий вибір біжутериї. 760

По найдешевших цїнах. Без конкуренциї.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий. З друкарнї Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 235. Львів середа 19 жовтня (1 падолиста) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 3; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 33. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатками
в Австриї: на чвертьлітя:
на цілий рік . . 32 к. — 64 к.
на пів року 16 „ — 32 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише на попереднім застереженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Пригадує ся на відновлене передплати за місяць падолист, зглядно ще за IV квартал 1905 з рівночасною просьбою о вирівнане позісталих ще залеглостий тим певнійше, що Адміністрация має також до поладнаня свої рахунки за папір і в друкарни. Неузглядняючим сю просьбу, була би Адміністрация приневолена дальшу висилку часописи безусловно застановити.

На нові шляхи!

Революция в Росиї побідила, заки ще зміряла ся з самодержавієм в кріваві бою, заки лишила за собою фазу пасивного страйку та заки перейшла до актидного атаку. А була се найбільша і найориґінальнійша революция, яку знає история людства Сім міліонів робучих рук і робучих умів взяло участь у страйку і страйк сей загатив усе житє держави: устала комунікация товарова, особова і кореспонденцийна, устало житє торгове і промислове, міста завмерли без трамваїв, без осьвітленя і без води, держава опинила ся без функціонарів. Суспільна орґанізация і державна махіна станули та самі з себе переставали істнувати. Так, була се найбільша і найориґінальнійша революция, яку тямить людство!

Західно-европейскі социяльні революціонери голосять ґенеральний страйк — загачене усего суспільного і державного житя, як форму будучої революциї, що впровадить новий социяльно-політичний лад в західно-европейскі держави. Росия випередила західну Европу, і ґенеральним страйком, на велитеньских просторах від ледової півночи до теплих країн полудня, доконала революциї, що звертає на цілком нові шляхи историю усего Сходу Европи та буде мати великий вплив і на долю Славянщини та цілого европейского континенту.

Над Росиєю, царством 120 міліонів душ і половини Европи, зійшло молоде сонце свободи. Для десятків народів імперий півночи відчинили ся вольні шляхи до нового кращого житя. День 31-ого жовтня 1905 був днем похорону старої Росиї, що виросла в варварскій колисці московского царства та що по моголь-ским традициям сего царства основу державної сили бачила в самоволї, тюрмі і нагайці, — і днем родин нової Росиї, Росиї правного ладу, опінїї демосу і вольних народів. Росия, як держава, перебула отсе в своїй історичній еґзистенциї найбільшу зворотну точку, доконала найбільшого розвоєвого ступня. Замкнувши позавчера серед могутньої революцийної дрожи, якої филї сягали від Лодзї, Одеси і Тифлїсу по Гельсінґфорс, Перм і Іркутск, ту добу своєї історий, що єї відчинила в мрачній минувшині північних борів Юрій Мономахович і Андрій Боголюбский, Росия, повна великих надій та могучих бажань вступила у нову добу свого історичного істнованя. Старі форми державного житя, вироблені під обухом могольскої неволї та в борбі з сею-ж неволию, а підкріплювані опісля політикою заборів, стали переживати ся з хвилею, як не стало простору дальшим заборам, в які звертала ся доси уся увага і енерґія российского народу, а мусїли захитати ся до решти моментом, як політика военної експанзиї понесла перший а великий погром. Доки було дїло з малокультурними або мало-що культурнїйшими народами Сходу Европи і середної та північної Азиї, кнут міг ще бути вистарчаючим сполучником державної орґанїзациї. З хвилею, як на своїй дорозї стрінула Росия держави-конкурентів, яких сполучником так високий чинник, як воля і опінїя народу, кнут показав ся нї при чому і мусїв уступити місця волї і опінїї народу. Послїдна революция довершила сего великого історичного дїла на сьвітлу будуччину Росиї і на красшу долю не лише єї народів.

Вага перелому, що доконав ся в Росиї, сягає справдї далеко поза межі північної імперий. Очи славяньского сьвіта середної і полудневої Европи, де славяньскі народи і племена знемагають в нерівній борбі о істноване з німеччиною, італїйщиною, мадярщиною і туреччиною, а то нераз і в борбі з другими Славянами, звертали ся часто на північ, до великого, славяньского брата, хоч як здержувала їх незавидна доля власних горожан царату. Нинї всї перепони та скрупули в тім зглядї перестають істнувати, і з хвилею, як российска конституанта положить трівкі та широкі основи демократичному ладови в Росиї, славаньска ґравітация до российско-славяньскої федерациї стане могутним еманципацийним движенем, під яким готов в розвалинах лягти не оден пережитий орґанїзм державний, коли не з'уміє, сотворенем кращих условин народного житя, в час перенести точку тяготїня назад у свої межі.

Найбільше однак історичне значіне має перелім у Росиї для нас — Русинів-Українцїв. В сяєві величнього сонця волї виходить на політичну арену східної Европи 30 міліоновий народ, якого уста були доси замкнені, руки заковані. Революция в Росиї доконала найбільшої революциї на Українї. Від полтавского погрому Україна вперве виступить в сім'ї народів східної Европи як політичний орґанїзм, Україна вперве заговорить вольними устами. Два-три десятки народного розвитку під животворними лучами российскої конституциї, а трийцять міліоновий український велитень стане одним з рішаючих чинників на Сходї Европи. Нашим закордонним братям не треба в тій великій хвили пригадувати, яка незмірна одвічальність перед будуччиною народу тяжить тепер на їх головах.

І нашу Галичину переносить российский перелім у цїлком нове положене. Коли Київ стане живим осередком народного житя 30-міліонових мас, Львів і Галичина, де шукала доси одинокого пристановища українська народня ідея, сходять на другий плян. Воля в Росиї переносить точку ваги нашого національного житя зі Львова у Київ, і коли там забезпечена наша будуччина в 30-и міліоновій масї, то що-ж значити можуть супротив того факту всї залицяня австрийских премієрів до Поляків, всї pacta conventa Відня з польскими проводирями, що може значити польска політика галицкого сойму, канїбальскі апетити вшехполяків або всї виборчі і вічеві практики галицких старостів і комісарів. Чи з Галичини буде Польща чи таки Русь-Україна — се рішить ся тепер не в Відни, анї у Львові, і не рішати сего австрийским бюрократам, анї галицко-польским шовіністам. Се рішить ся на Українї і рішить тут сама Україна. Воля в Росиї принесе згодом волю і нам, тут, в нашій вузшій вітчинї.

Нехай живе свобідна, демократична Росия! Нехай живе российско-славяньска федерация вольних народів! Нехай живе вольна, демократична Україна від Сяну і Вислоку по Кубань і Кавказ!

Фактичне спростоване

пос. д-ра Олескицкого на промову пос. Томашевского.

На звісну промову пос. Томашевского в справі руского шкільництва відповідав на вчерашнім засїданю (як се зазначено на иншім місци в справозданю з гал. сойму) пос. д-р Олесницкий. Відповідь ся звучить дослівно:

Дуже жалую, що я приневолений відповідати п. Томашевскому на єго передвчерашну бесїду лише в границях фактичного спростованя. Длятого нехай буду оправданий, що може помину деякі поменші подробиці, бо не дозволяє менї розводитись над ними границя, яку ставить реґуламін для фактичного спростованя.

Підношу тільки, що всї заміти, які підніс п. Томашевский против моєї бесїди, опирались на дуже вигіднім способі полеміки: не тикати матеряду доказового, не тикати арґументу цифр — а брати за основу полеміки се, що противник або зовсїм не сказав, або що згадав лише мимоходом.

В той спосіб полемізував п. Томашевский з тою частию моєї бесїди, в котрій я виказав, що Русини на поли шкільництва під зглядом числа шкіл середних суть в найвисшім степени покривджені:

Тут передовсїм простую, начеб я — як се підносить п. Томашевский — зажадав для Русинів від разу 37 шкіл середних. Констатую, що там не було — я підніс лише, що если-б брати за підставу число людности руской і пропорцию тих шкіл до польских, то випало би на нас 37 шкіл. Я підніс однак дальше, що беручи за підставу пропорцию числа руских учеників до числа шкіл руских побачимо, що нам після сеї пропорциї належить ся десять шкіл середних. Я жадав отже сего числа шкіл — а полеміка п. Томашевского звернена була против того, чого я не жадав.

Під зглядом фактичним простую твердженє п. Томашевского, наче би реальні школи мали лише 190 учеників Русинів — простую, начеб в реальній школї в Снятинї було лише 11 учеників Русинів. Се прямий фалш. В Снятинї є в самої бурси руской 27 учеників в реальній школї і се число я сам ствердив — очевидно суть там ученики ще й з поза бурси, котрих числа не мав я нагоди сконстатувати, але се число, котре сконстатував-ем, є більше як два рази численнїйше від числа поданого п. Томашевским.

Остров Сахалїн.

(Дальше.)

Оскілько одностайна ґеоґрафія Сахалїна, остілько населене єго визначає ся великою ріжнородностию. На невеликім просторі заселеної землї живуть там всуміш Москалї, Українцї, Поляки, Татари, Чухонцї і богато инших народностий, що складають ся на велику российску імперию. Крім тих вахожих чи засланих находить ся на Сахалїнї, хоч в далеко меншім числї, також автохтони: в середній части острова Гиляки, в полудневій Айноси (айно = чоловік), на східних берегах мала дрібка Оронів чи Орочів, а до того на полудни немало Японцїв, що поселились там задля рибного промислу.

Колись в непамятних часах мусїло на Сахалїнї жити немало народу. В долинї Дуйки познаходжено богато останків з камінного віку, як черепи, грузила від неводів, кремінні топори і стріли і т. и. Тепер каторжники становлять, так сказати, ядро населеня. По містах, як в Александровску, в Корсаківцї і и., каторжники і поселенцї занимають ся торговлею, ремеслом, наймають ся в послугу за кухарів, льокаїв і т. д., і нїкого із свобідних людий не лякає близьке сусїдство з розбійниками і душогубами.

Перепись в р. 1897 виказала 28.113 душ усего населеня на Сахалїнї; в тім числї було 20.472 мужчин, а лише 7.641 жінок. Зсильних поселенцїв було 6.934 (6.055 мужчин і 879 ж.), зсильних каторжників 4.979 (4.220 м. і 759 ж.), а поселенцїв з каторжних 1.273 м. і 293 ж. Усего разом було в тім роцї на Сахалїнї самих зсильних 13.479 чи то 48% всего населеня. Крім зсильних живе на острові значне число урядників, поліциї і войска, яких вимагає управа краю, шести сахалїньских тюрм та каторг. Місцевого населеня було небогато: около 2.000 Гилянів, стількож Айносів і зовсїм незначне число Оронів. Осад було тогдї 97, а в них 4.712 осель. Управленої під збіже землї було 2.924 десятин = 5.526 морґів = 3.187 гектарів; огороди займали 646 десятин чи то 1.221 морґів або 704 гектарів.

Для поясненя ужитих повисше назв: зсильні каторжники, зсильні поселенцї і поселенцї з каторжних, треба додати, що ті засланцї, що прибувають з Росиї на Сахалїн засуджені на каторжні роботи, звуть ся урядово „ссыльно-каторжными“; вони йдуть жити в тюрмах, а відтам ходять на каторжну роботу. Але буває, що з такими зсильними каторжниками прибувають добровільно або пізнїйше за ними приїздять люди свобідні, звичайно жінка з дїтьми або суджена і т. и. В такім разї каторжник не живе в тюрмі, а разом з тами свобідними особами поза тюрмою та лише має обовязок що днини йти на каторжну роботу; такі звуть ся урядово „каторжными поселенцами“ чи т. поселенцями з каторжних. По десяти роках каторги (звичайно той час зменшають до шести лїт) випускають зсильних з тюрми, дають їм землю і материяльну поміч, з тим обовязком що мають поставити собі хату, завести господарство, розвести худобу і т. д.; таких звуть „ссыльно-поселенцами“. По других десяти роках ті зсильні поселенцї набувають права свобідних крестян і звуть ся „крестянами изъ ссыльныхъ“. Їм вільно покинути Сахалїн і поселитись, де хотять, по цїлій Сибіри (крім кількох законом означених округів). І вони справдї користають з тої свободи та звичайно переселяють ся зараз до теплого усурийского краю, віддаленого від Сахалїна всего о 4—5 днів дороги. Буває, що 70-лїтні старцї, набувши права крестян, продають своє господарство, в котре вложили тілько працї і здоровля, та забирають ся з Сахалїна. Длятого можна сказати, що свобідних крестян із зсильних на Сахалїнї майже нема; виїмки є дуже рідкі. Длятого і в повисше поданій статистицї вони не визначені.

Цікаво буде пізнати бодай в головних нарисах житє на Сахалїнї, особливо житє засланцїв, тої переважної части населеня острова.

Всї зсильні прибувають партиями до Александровска, де їх відбирає начальство і зараз переводить в тюрму. По закону всї каторжники повинні що найменше два роки прожити в тюрмі, виймаючи тих, з ким добровільно приїхали свобідні рідні, хоч би такий засланець засуджений був і на неозначений час, значить, на цїле житє. Але в практицї і крім тих нещасливих щасливцїв богато каторжників зараз після приїзду поселяє ся поза тюрмою.

До таких належать передовсїм жінки, раз тому, бо женьских тюрем на Сахалїнї нема, по друге, що нема там і каторжних робіт для жінок, а по трете, що для „сельско-хозяйственной исправительной колонїи“, якою є Сахалїн, конечні є до „домообзаводства“ робітницї, а инших жінок крім каторжниць та зрідка добровільно прибуваючих там нема.

Дальше ті, з ким приїздять добровільно жінки і всї ті засланцї, що знають бодай сяк так якенебудь ремесло, як кравцї, пекарі, ковалї і и., також поселяють ся поза тюрмою в приватних хатах. Всї вони повинні, як уже сказано, що днини йти на каторжну роботу; але нерідко буває так, що ремісників зовсїм увільняють від робіт, коли окаже ся особлива потреба їх ремісничого труду.

Всї такі „свобідно проживаючі“ дістають свою пайку арештантского харчу, як хлїба, круп, солонини і и.

Кожда з шести сахалїньских тюрем складає ся з двох відділів: для „состоящихъ на испытаніи“ і для „исправляющихся“. В першім відділї, в острійшім, проводять каторжники від одного до вісьмох лїт; потому в другім, де вже не голять голови, увільняють від салдатскої варти і т. и., каторжник живе перед виходом у зсильні поселенцї рік до трех лїт.

Тюрма разом з робітнями, банями і иншими тюремними будинками обводена високезним островерхим; та ся огорожа зовсїм не має такої ваги, як у звичайних тюрмах. Бо на Сахалїнї каторжники раз-враз заняті поза тюрмою і стикають ся з окружаючим сьвітом, так що огорожа тюрми не має для них значіня. Властиво цїлий Сахалїн є і без огорожі нїщо инше, як одна величезна тюрма.

В серединї має тюрма кілька великих комір, звичайно дуже нехарних, з заболоченим помостом, з одним довгим полом, „нарою“, по середині. Нара має легкий спуст на обі сторони, а каторжники сплять на вій у два ряди, головами до купи, а ногами на хату. Постелї нема, а сплять на всїлякій драни, часто на одежи, що після роботи на снїгу або на дощи не мала часу просохнути. Там виснуть і гниють останки страв, валяють ся шматки хлїба і т. и. Майже в кождій тюрмі крім звичайних комір є ще окрема, „вандальная“, на 15—20 осіб, де за кару запирають в кайданах тих, що провинили ся чим.

Житє тюремне з єго „майданами“, лихвою і терором сильнїйших над слабими ярко описане в достаточно знаних і у нас „Записках изъ мертваго дома“ Достоєвского; длятого шкода тут повтаряти тих описів, бо в сахалїньских тюрмах не инакше діє ся, як і в сибірских. Одна ріжниця — правда, що велика — в тім, що тут каторжники далеко більше часу проводять на роботах поза тюрмою, ніж в тюрмі.

Які-ж то ті каторжні роботи на Сахалїнї? Вони вказані вже самою тенденциєю, „сельско хозяйственною“, сахалїньскої каторги. „Сельско-хозяйственная колонїя“ потребує землї під управу; отже каторжники рубають

А на чисті тім опирає він твердженє, що Русинам школи реальної не треба! Се вже само ілюструє досадно вірність єго арґументів і дедукций.

Дальше підніс п. Томашевский, що в школах середних ученики рускої народности репробують ся длятого, бо суть зле приготовані. Я поминаю се, що я на доказ того навів цифри процентові із справозданя ради шкільної краєвої а полеміка з цифрами повинна опирати ся на цифрах, але поминаючи се підношу, що в самім Дрогобичи 17 на 20 учеників репробовано при вступнім іспиті.

Під зглядом фактичним простую дальше твердженє, що в Станиславові не принято 3 учеників руских длятого, що они мали більше як приписаних 14 літ. Не принято не 3 але 7. Поминув мовчанєм п. Томашевский, що в Новім Торзі принято помимо переступленя приписаного віку значне число польских учеників без трудности. Врешті дивний є арґумент п. Томашевского, котрим старав ся опрокинути нашу претенсию що-до ґімназиї Франц-Йосифа у Львові під зглядом науки релігії в рускім язиці, п. Томашевский сказав, що там ходять лише Поляки гр. кат. віроісповіданя. Я думав, що п. Томашевский яко директор тої ґімназиї фактично сказав таку річ, що спростоване б де неможливе. Тимчасом переконав ся я із справозданя ради шкільної краєвої, що п. Томашевский не є поінформований навіть о відносинах в своїй власній ґімназиї, бо після справозданя ради шкільної краєвої є гр. кат. учеників в тій ґімназиї 79 а з того 59 Русинів, котрі зголосили ся яко Русини до рускої народности, і директор Томашевский сам інскрибував їх яко приналежних до народности рускої. Не знаю отже, як п. Томашевский може виступати з так сьмілим твердженєм, що там не було ані одного Русина. Я лишаю се осудови Панів, як з сего рода арґументами і правдами на сих арґументах опертими числити ся належить.

Дальших арґументів п. Томашевского порушати не можу, бо на се не позваляють рами фактичного спростованя. Додаю лише, що заміт, начеби молодіж руска не була в школах польских трактована на рівні з молодежию польскою не є так голословний як сказав п. Томашевский. Я не сьмів би перед Високою Палатою виступити з так тяжким замітом, єсли би я на се не мав доказів з ґімназиї ясельскої і дрогобицкої, котрі я навів а що-до котрих ва жель і п. президент ради шкільної краєвої не міг дати належитої відповіди.

Кінчу тую промову і лиш одно єще позволю собі замітити. П. Томашевский ужив тут звороту, котрий мусів і мене і нас всіх дітнути. З певного рода насьмішкою сказав він „Ви хочете, щоби рада шкільна краєва була для вас нявькою“. Ми дуже добре розуміємо іронію, яка містить ся з сего рода вислові, єсли посол польский в той спосіб до Русинів звертає ся. Ми знаємо, як стоїмо в тій раді шк. на поли шкільництва і я відплачую ся „piękнем za nadobne“ і заявляю: Не хочемо щоби рада шкільна краєва була для нас нявькою, але жадаємо, щоби не була мачохою.

(Грімкі і довготреваючі оплески зі сторони руских послів і на ґалериї).

— Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанізуйте курси для анальфабетів!

і корчують тайгу, непрохідний ліс, осушують болота, проводять дороги. Кілько то затратило ся давнійше і затрачує ся ще й тепер сил і житя на тую роботу! Люди працювали по пояс в болоті чи воді, упадали під тягарем зрубаних дерев, умирали від пропасниці, а навіть замерзали в глухих кутах тайги. Тепер, коли вже ті роботи в значній части минули, прийшли на чергу головно роботи будівельні і господарскі. Каторжники ставлять нові будинки, направляють старі, мостять і утримують в порядку улиці. В надморских осадах будують пристані.

До найтяжших робіт належать сокирницкі, бо кожду колоду, потрібну до будови, каторжний сокирник має власними заходами, значить, власними силами пригасити з місця вирубу на місце будови, часто й кілька верст.

Крім того каторжники добувають уголь в копальнях коло Дуї і ладують єго на пароходи. В дуйскій тюрмі і в копальнях тримають найтяжших проступників, між котрими є й такі, котрих кайданами приковують до тачок. Робота в копальнях дуже тяжка, і длятого кождий рік, там проведений, числить ся каторжникам за півтора року каторги.

Немало праці вимагає також і заспокоєнє самих тюремних потреб. В тюрмі працюють кухарі, пекарі, кравці, шевці, водоноси, рубачі і т. и.

Всі ті роботи служать до очищеня і поправи проступників, поки ті не стануть ся гідними занятя становище члена господарскої кольонії. Першим ступнем того очищеня є, як уже сказано, тюрма „для испытуемыхъ“. Після означеного часу „испытуемые“ переходять у відділ „исправляющихся“. І тут і там за добре поведенє скорочують час кари. „Исправляющіеся“ могуть в деяких разах жити поза тюрмою, могуть мати гроші, могуть женитись і ходять на роботу без салдатскої варти. Всеж таки робота, харч і одіж остають у них ті самі, що і у „испытуемыхъ“, і вони аж до виходу в поселенці живуть на цілім утриманю тюрми; тюрма і кормить їх і одягає.

(Дальше буде).

Конституция в Росиї.

Царский маніфест о конституциї зробив в цілій Росиї глубоке враженє, викликав в першій хвили велику радість. Міска дума в Петербурзї вислала того самого дня телеґраму до царя: „Ура цар вільного народу!“ В Одесї ґубернатор виголосив до розентузиязмованої товпи, зібраної перед єго палатою промову, котру закінчив окликом „Нехай жиє конституция!“ В инших містах панувала також радість. В маніфестациях брали участь також офіцири. По перших вибухах радости прохолодив запал критицизм. Царский маніфест проголосив тілько основи, на котрих має бути збудоване законодавство російске. Потерпають, що виконуючі закони не будуть виглядати так ідеально, як основи проголошені в маніфесті. На всякий случай часи абсолютизму минули в Росиї безповоротно. Народ дістав в руки оружиє, котрим потрафить боронити евентуальні пляни реакціонерів. В додатку особа Віттого, в котрого руки віддано керму держави, є здаєсь запорукою, що великі слова в конституцийнім маніфесті не лишать ся словами. Песимізм, котрий по перших вибухах радости проявив ся в многих кругах, був сильно виправданий тим, що маніфест не заповів амнестиї для політичних злочинців і що не проголошено зміни осіб в правительстві. Тепер доносять, що Вітте розпочав переговори з міністром судівництва в справі оголошеня амнестиї для всіх осіб за політичні „злочини“, бо при зміненій ситуациї сі „злочинці“ вже не можуть бути для державного ладу небезпечні. Доносять також, що до нового кабінету мають увійти Ламсдорф, Хілков, Бірільов і міністер війни Редіґер. В сих днях Вітте має уложити подробиці проґрами правительства. По кількамісячній неприсутности цар вернув вчера до Петербурга. Повіция удержує поворот в тайні, а зимова палата обставлена військом.

Вітте предложив цареви справоздане під титулом „Директива“, котрого зміст слідуючий:

Рух в російскій суспільности є вислідом заколоченя рівноваги між материяльними інтересами, а зверхними формами житя до мислячої суспільности. Першою задачию правительства є всі услівя горожаньских свобід ввести в житє перед законодатною санкциєю в думі. Так само має бути порішене на рівноправність всіх Росиян без ріжниці віри і народности. Правительство не повинно мішати ся до виборів і не доборювати перших ухвал думи, як довго вони не відійдуть від історичної величини Росиї. Правительство повинно ідентифікувати ся з гадкою великої більшости суспільности, а не з ехом поодиноких, дуже часто вміняючих ся ґруп. Специяльно мусить бути переведена реформа думи державної на засадничих підставах виборчого права. Чинности правительства повинні спирати ся на слідуючих основах:

1) Щирість в переведеню засади горожаньскої свободи і установленю поруки сеї свободи. 2) Стремлїнє до знесеня виїмкових законів. Гармонія в дїльности всїх орґанів правительства. 4) Знесенє репресалїй против поступків, котрі не грозять безпеченьству держави і суспільности. 5) Опозиция против всякого дїланя загрожуючого безпеченьству держави і суспільности, і то на підставі законів і моральної згоди з розумною більшостию суспільности.

Треба мати довіре до політичного такту російскої суспільности, бо є виключене, щоби єї бажанєм була анархія, від котрої держава розлетїла би ся.

Телеґрами.

Петербург. Оберпрокурор синоду Побідоносцев подав ся до димісиї. Вчера в цілім місті відбували ся віча. Остаточних ухвал в справі зелїзничого страйку не було. Редактори дневників по оголошеню маніфесту сейчас розпочали роботу і вчера вийшли всї дневники. Перед казаньскою катедрою відбула ся величезна маніфестация. Поліцаї салютували перед червоними хоругвами. Оден офіцир виголосив до товпи промову. Се викликало такий ентузиязм, що офіцира носили на руках.

Берлін. В Петербурзї панував вчера спокій. Лише перед технольоґічним інститутом прийшло до кровавого конфлїкту з військом. До війска стріляли з вікон інституту. Війско відповіло салвою. Кілька осіб ранено.

Одеса. Поліция усунула з шпиталя потайки 5 трупів осіб, що померли від ран. Розходило ся о се, щоби похорон не дав нагоди до масової маніфестациї. Університет і управа міста запротестували енерґічно против сего і поліция видала трупи назад. Нині торжественний похорон сих жертв заворушень. Торговельний рух вже отворено. Барикади усунено і в місті загаварував спокій. Розпочав ся зелїзничий рух в сторону Галичини.

Київ. Ґубернатором має бути іменований загально любаний ґенерал Сухомлїнов.

Варшава. Між інтелїґенциєю маніфест викликав загальну радість. Робітники варшавско-віденьскої зелїзниці ухвалили страйкувати дальше.

Петербург. Тут загально говорять, що всї великі князї, котрі інтриґами і терором вдержували царя від надання конституциї, повинні виїхати на довший час за границю, бо в противнім случаю народ все буде потерпати, що виконаню буде сильно обрізане се, що дає царский маніфест.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Виборы.

Ясло. При доповняючих виборах до парляменту вибраний кс. Пастор 648 голосами против 123, котрі упали на д-ра Барановского.

Краків. З великої посїлности вибраний одноголосно (30 голосами) послом до державної ради проф. Антін Ґурский.

Торговельні договори.

Відень. Нарад між австрийскими а російскими делеґатами не зірвано. На вчерашній конференциї обговорювано австрийскі і російскі тарифи цлові.

О загальне голосованє.

Відень. Вчера відбула ся перед парляментом величезна маніфестация робітників за загальним голосованєм.

Угорска кріза.

Будапешт. Виконуючий комітет коаліциї ухвалив вчера декларацию против проґрами правительства. Проґрамі не можна вірити, бо вона старає ся підкупити народ. На виконанє проґрами потрібні десятки літ, а проголосило єї правительство, котре за пару недїль буде належати до минувшини. Декларация виказує конечність оборони конституциї і прав парляменту супротив корони, а загальне виборче право мало би лише тогди значенє, коли би була запоручена чистота виборів.

НОВИНКИ.

— Вчерашний доповняючий вибір в окрузї виб. V курії Станиславів-Товмач-Рогатин-Підгайцї-Бучач скінчив ся нашим погромом. Результат був такий, який ми подали вчера: на 1089 голосуваших кандидат польский, Вершховский, одержав 678 голоси, кандидат Русинів д-р Окуневский лише 416. Пять голосів уневажнено. Розклад голосів на поодинокі повіти представляє ся ось-як: Станиславів: д-р Окуневский 104, Вершховский 155, — Рогатин: д-р Окуневский 148, Вершховский 61, — Підгайцї: д-р Окуневский 69, Вершховский 103, — Товмач: Окуневский 47, Вершховский 160, — Бучач: Окуневский 48, Вершховский 194. Як бачимо з того виказу, доповняючий вибір по Валевскім, помимо корисних загальних условин для опозицийної кандидатури, скінчив ся нашим погромом і повинен викликати румянець встиду на лицях Русинів. З боку польского ставав чоловік зовсім незвісний, звичайна фіґура — по стороні нашій чоловік заслуг і широкого імени, а однак вистарчила сама воля верховодячої партиї, щоб руский кандидат, ще й того рода політичної кваліфікациї, перепав в коренно руских повітах аж 124 голосами, а польский кандидат одержав більше від руского — 257 голосів! Але не дивниця, що так скінчило ся, коли Русинів обхопила загальна апатия а руска інтелїґенция в таких повітах, як Товмач (47 голосів!!) Бучач або Підгайцї заложила руки і ані пальцем не кивнула, щоб розвинути якусь ширшу аґітацию за рускою кандидатурою. Навіть Бучач, де правибори переведено всюди по селах нелеґально без повідомленя громад і при помочи самих двірских форналїв, дав тим разом о оден голос більше чим такий Товмач, повіт колись оден з сильнїйших. Якими будуть супроти того загальні вибори до ради державної на слїдуючий рік при такій варигідній апатиї і дрантивости загалу рускої інтелїґенциї а політичнім здеморалїзованю селяньства аж лячно подумати. Славно списав ся тілько оден повіт рогатиньский, та є то може один новий повіт, що має патріотичне духовеньство і загалом патріотичну руску інтелїґенцию, — не має непотрібних партийних спорів а інтелїґенция (самі майже народовці) іде рука в руку з народною масою. Але щож порадять такі повіти, коли їх засипле хрунїзда з решти виборчого округа? Ще раз кажемо: Встид і ганьба!

— Віцепрезидент д-р Плажек в своїй відповіди п. д-ру Олесницкому сказав, що неслушні суть заміти, що рада шк. краєва не вводить викладів в рускій мові там, де того домагає ся 25 родичів учеників дотичних заведень. Виводи його в тій справі були однак не лишень вповні неоправдані чи тим неслушні, але на жаль минали ся з правдою признаючи, що подання такі з 3 польских ґімназий (Бережани, Дрогобич, Стрий) вплинули до ради шк. краєвої, сказав, що подання жадають викладної мови рускої в дотичних клясах, між тим, як арт. V. буква б. зак. з 1867 позволяє вводити виклад в рускій мові для деяких предметів, що не є одно і те саме. Тут минув ся д-р Плажек з правдою, о скілько ходить о подання родичів учеників кляс I, II, III, і V бережаньскої ґімназиї і то грубо, бо подання сї стилїзовані суть згідно з поминаним арт. осмаченого ґалицистичного закона. Наводжу дослівно з подання „Підписані родичі х учеників, вписаних до z кляси ґімназийної в Бережанах, просять о заведенє для їх синів вже з початком р. шк. 1905/6 рускої мови викладової по привикладі в мові польскій. Дальші його виводи теж густа січка. „Імена дотичних петентів повинні бути стверджені“. Читаєм в. V зак. з 1867 ве раз і не два і не знайшовем в нїм подібної установи. Але приймім, що треба ствердженя імен, то кілько на се часу треба радї шкільній? Далї цїкаво би знати, чи і нотарияльно леґалїзовані підписи потребують також ще й дальшого ствердженя? Подане батьків учеників I кл. відійшли з Бережан до ради шкільної 28/IX б. р., а II кл. 7/IX б. р., на першім було 40 а на другім 44 підписів. Щоби радї шкільній не дати ніякої притоки до проволїканя справи, зійшли ся родичі учеників кл. I і II до Бережан і підписали у нотара другий раз подане, а то з I кл. 35, з чого 27 другий раз, а 8 було нових, з II кл. 33, з котрих 26 другий раз а 7 було нових — тож просило раду шкільну рускі виклади в I кл. з злеґалїзованими нотарияльно підписами відійшли до ради шкільної 28/IX і 30/IX. Належало сподївати ся, що вже нїчо не стане на перепонї часом минуло вже 2 місяцї шкільної науки, а цїлий місяць від хвилї, коли рада шкільна дістала подання з нотарияльно ствердженими підписами, а до нинї справа не полагоджена, за те в днях 16, 17 і 18 жовтня переслухувано петентів в старостві бережаньскім, наражаючи їх непотрібно на страту часу, кошта подорожі, і що найважнїйше на зітнене з галицко-польскими урядниками адміністрацийними, до яких кождий Русин чує зроджену і непоборимy відразу. І не знати коли остаточно діждемо ся відповіди на наші подання. Кінцевий арґумент в відповіди п. Плажка, що дотично згаданого домаганя належить ся числити з аґітацию і антаґонізмом (?!) і длятого осторожність є тут особливо вказана — не здивував би нас в устах Ґломбіньского, Грушецкого et cons. або на сторонцях вшехлайдацкого Słowa polsk-ого чи старечої „Ґазети народової“ — але цїлком він не до лиця в устах шефа ради шкільної краєвої. Надію ся, що посол д-р Олесницкий заінтерпелює ще раду шкільну краєву в справі нашого домаганя і дасть належиту відправу п. Плажкови, та послам Томашевскому і Козловскому. — *Д-р В. Бачиньский.*

— Знають ся як лисі конї. Пишуть нам: Якраз минає третий рік з того часу, коли то Поляки-ученики бучацкої ґімназиї відсьпівавши під памятником „полеґлих за ойчизнен“ кілька патріотичних пісний, рушили з факлями в руках, з пікамі і стрільбами, котрими памятник прикрасили були, походом серединою міста під читальню Качковского і справили там кацапам добру лазню. „Преч з Москалями! — кричали они — pereat! na rohybel Moskalom!“ а відважнїйші узброєні в стрільби відгрожували ся і викликували москвофілів на дві словами: „ходзь ту ктури!“ „Галичанинъ“ коротко згадав про ту демонстрацию і назвав був кількох єї проводирів по імени. А Гецевъ, професор ґімн. і амбасадор кацапів в Бучачи, задоволив ся тим, що учительска конференция ухвалила всїм демонстрантам нагану. Більшої кари він не домагав ся анї до суду не позивав проводирів демонстрациї — хоть було за що, — бо ту ходило о Поляків. Зовсїм инакше поводить ся г. Гецевъ, коли ходить о те, аби знищити ученика-Українця — о чім сьвідчить слїдуючий факт: Юліян Чайковский ученик III. кл. переписував ся в минувшім роцї (коли ще був в II кл.) з колишнїм своїм товаришом Іваном Нимчуком, тодї уч. II. кл. в Станиславові, досить часто, а між иншими писав єму, що має між учениками-Поляками много ворогів. Раз дістав Чайковский від Нимчука картку, в котрій єго просить, аби писав до него по „русски“ і етимольоґією. Картку ту бачили майже всї товариші Чайковского з Бучача і один з них таки відворотною почтою написав Нимчукови пару дурниць і непричичних слів (грецкими буквами). Звичайно шваби: молоде тай дурне. З отсею карткою і з тою, в котрій Чайковский жалував ся на ворогів, звернув ся Нимчук доперва сего року до Гецевъ-а. Гецевъ кинув ся зараз до дир. Зиха, котрий — як не поїхав на польованє — то лиш на то в канцеляриї чекає, аби хтонебудь прийшов з доносом на ученика — Русина [гляди: Гайдамаки 148 ч.]. Як Зих втїшив ся доносом Гецевъ-а—не треба вже казати. Таж єму прецїнь о то ходить, аби мати якусь ключку на Русина і зараз з ґімназиї викинути. Хоть Чайковский випирав ся, немов він писав картку з дурницями (він ще тодї й по грецки писати не знав] — се нїчо не помогло: за старанєм Гецевъ-а вилетів він з ґімназиї. Поляки за демонстрацию дістали нагану, а бідного Русина за то, що хтось написав до кацапа дурницї, викидають зі школи. Чому? Бо кацапи і Поляки знають ся як лисі конї, они на спілку завзяли ся нищити Русинів, а „ґешефти“ всякі між собою собі взаїмно прощають. — *Х.*

— Демонстрация в Станиславові відбула ся вчера вечером з приводу вибору посла. Робітники, невдоволені вислїдом вибору, зібрали ся на віче, а відтам в числї яких 2000 голов рушили через місто. Хотїли дістати ся до Ринку, але жандармерия і поліция заступили їм дорогу. Так само не пущено їх до староства. На розї ул. Карпіньского прийшло до стички з поліциєю. Комісаря староства Матковского зранено в голову до крови, а інспекторови поліциї Войтасевичови засипано попелом очи. Кількох поліциянтів побито. Остаточно удало ся жандармериї товпу розігнати. До ужитя оружя не прийшло. Арештовано шістьох демонстрантів

— В справі поліпшеня долї дяків. Пишуть нам: Минувшої соймової сесиї ухвалено новелю до конкурецийного закона, однак вона нікого з дяків анї з духовеньства не вдоволила, бо пр. духовеньство мало би великі короводи з народом через те збиранє конкурецийного датку. Тому обовязком кождого аґента товариства дяків скликати як найскорше збори і вислати петицию до сойму о зміну тої новелї. Петиция вже готова, бо видрукована в ч. 10 „Дяківского гласу“, отже треба лише заосмотрити єї в підписи. Всечеснїйше духовеньство повинно також приложити до сего свою руку. — *Ст. Поцтивий*, дяк в Городници.

— З „Народної Торговлї“. На увагу Пов. Редакциї уміщену під новинкою „Свій до свого“ в ч. 226 просимо о уміщенє слїдую-

чого поясненя: Правдою єсть, що дім нашого Товариства в Тернополи будував предприємець п. Иосиф Масловский; однако автор згаданої новинки п. Рудницкий міг перед написанєм єї засягнути у нас інформациї, а тут був би довідав ся, що до обнятя роботи при будові нашого дому в Тернополи завізвані були письменно також руські підприємці які тогди були у Львові, та тоті не внесли оферти, але вніс оферту між иншими також п. Масловский. Оферта п. Масловского мимо того, що була для нас найдогіднійша, була крім того поперта еще тернопільскими Русинами, котрі мали нагоду пересьвідчити ся на місци про солідність робіт сего підприємця. — При будові дому „Народної Торговлі" в Самборі заняті були Русини (на скілько їх там було відповідних до сего діла), Поляки, Німці і Жиди. Тут була отже робота розділена поміж всі самбірскі народности. — Уставленя кльозетів в нашім львівскім домі поручили ми п. Міклюшови а то по тій причині, що рускої фірми, яка би таку роботу виконувала, тогді у Львові не було а п. Мікльош був нашим льокатором і ми в наслідок того уважали за відповідне єму тую роботу віддати. — *Дирекция.*

— **Осторожно з продажию нафтових теренів.** Пишуть нам з Снятинщини: В тутешнім повіті вибухла послідними часами нафтова горячка. Ґеольоґи викрили жили роби в Снятину, Пелни, Заршині, Беску, Милюни та в Новосілках. В долині межи Заршином, Бескою і Ямиром стане за кілька місяців Пенсильвенія, таке там богацтво роби. Не диво, що краєві і заграничні фірми купують за грубі гроші селяньскі і парохіяльні ґрунти. Дехто з тих, що мали такі ґрунти, за пів року став маґнатом. Та ми радили б не спішити ся з продажию, треба визискати конкуренцию фірм, бо нераз за пару день можна взяти двічи а навіть десять разів більше. Тому осторожно і без посвіху, а більше буде руских богатих людий. Се-ж для народної справи також потрібне. — *В. Р.*

— **Віче державних урядників,** мешкаючих у Львові, відбуло ся дня 29 с. м. в ратушевій сали при численній участи інтересованих. На віче прибули також намісник ґр. Потоцкий, президент апеляциї д-р Тхоржницкий і віцепрезидент скарбової дирекциї д-р Коритовский. Перший реферував ревідент дирекциї домен і лісів, п. Найсер. Зазначив він, що вже тому 19 літ як між урядниками розпочала ся акция о підвисшене активального додатку, котрий тоді був за малий, але акция не довела до ніяких успіхів. Нині супротив нечуваної дорожні мешкань і живности незвичайно пекуча. Положене львівских урядників фатальне. Платні урядників обтяжені наслідком довгів сумою 2,700.000 К, а задатки доходять до пів міліона, не числячи „спящих" довгів, що виносять далеко більше. Закон з 1873 р. примінив активальні додатки до мешкань. Одначе нині ті мешканя підскочили двічи і тричи висше і в того огляду Львів стоїть на рівни з Віднем, де преці ті додатки висші. Супротив того львівскі урядники постановили дорогою петициї старати ся поки-що о признане у Львові активальних додатків в такій висоті, в якій має Відень. В дискусиї над рефератом забирали голос рад. Півоцкий і пос. Ґломбіньский. З черги забрав голос п. Найсер і обговорив докладно справу асоциациї урядників. Активальні додатки лише хвилево поправлять долю урядників, тому ходить о постійну поправу їх положеня. Покликаний до житя комітет буде проте заходитись в трех напрямах: 1) улекшити кредит урядникам відповідною державною позичкою, 2) заложити споживочне товариство і 3) приступити до будови дешевих мешкань для урядників. Приготована праця до переведеня того пляну вже в ході і незабаром комітет скличе віче та представить конкретні внесеня. В тій справі забрав голос урядник намісництва, п. Будзиновский і заявив, що пропонована асоциацийна акция не виратує урядників. Були вже проби із споживочними товариствами та дешевими домками, але підприємство мусіло збанкротувати, бо не було солідної господарки. Так само позичка не уздоровить анормальних відносин урядників, бо дасть ся їм нагоду ще більше залізти в довги, а їх преці треба буде віддати. Одинокою зарадою було би знижене податків, тому треба старати ся, щоби пожвні средства переходили через руки як найменше посередників, а коли все подешевіє, то й положене урядників поправить ся. Коли в тій справі не хотів ніхто вже забирати голосу (імовірно задля присутности своїх шефів), відозвав ся намісник ґр. Потоцкий і додаючи присутним відваги до отвертого висказуваня поглядів, попер вимагав комітету в напрямі орґанізациї кріпкого урядничого товариства, що подавало би своїм членам дешевий кредит і всі артикули потрібні до житя. Всякі заходи обіцяв бесідник в імени правительства піддержати. Промовляли ще рад. Лаский і пос. Ґломбіньский, і наконець ухвалено ряд резолюций, в котрих між иншими постановлено вислати відповідну петицию до правительства та парляменту і апробовано розпочату комітетом акцию в цїли поправи положеня державних урядників у Львові. Жаль, що на вічу урядників ніхто ані словом не обізвав ся по руски а предложене мемориялу у Відни віддано без протесту такому русиноїдови як посол Ґломбіньский.

— **Шкарлятина у Львові** починає прибирати ширші розміри. Доси оголошено в місьвім фізикаті поверх 30 случаїв в ріжних дільницях міста. Для поміщеня недужих маґістрат ухвалив виповичити головному шпиталеви міский епідемічний барак, а рівночасно звернув ся до краєвого виділу з домаганєм, щоби постарав ся для шпиталю о постійний окремий будинок для дітий недужих на шкарлятину, дифтерию і подібні пошести.

— **Крадіж двох ваґонів.** Крадежі на російских зелізницях, якими вславило ся російске чиновництво підчас послідної війни, не переводять ся. До петербурских „Новостий" доносять з Харбіна, що на сибірскій зелізници украдено в незвісний доси спосіб два ваґони. Іменно жінка ґенерала Наришкина від оренбурских козак-в 11-го і 12-го полку, що находять ся в Манджуриї, вислала під адресою до Харбіна два ваґони ріжних річий і до сеї пори ті ваґони не наспіли до місця призначеня. Заряджено глядання, але ваґони пропали без сліду. Ніхто не має поняття, де вони поділи ся.

— **Реформа в обмундурованю японьскої армії.** На основі досьвідів послідної війни японьскі військові власти вже приступили до реформи в обмундурованю своїх офіцирів. Позаяк війна показала в практиці, що всяка форма, визначуюча офіцирів від звичайних вояків, виходить для офіцирів лише на шкоду, бо звертає на них особлившу увагу неприятеля, то японьскі військові власти постановили завести одну спільну форму для вояків і офіцирів, без всяких відзнак, з виїмком лише незамітних здалека зьвіздок або нашивок на ковнїри.

— **Фотоґрафоване на віддаль.** З Берлина доносять: В тутешнім електротехнічнім товаристві виголосив перед двома днями дуже інтересний виклад, сполучений з демонстрациями, проф. монахійского університету д-р Корн, на тему електричного фотоґрафованя з віддали. Проф. Корн представив цілий ряд апаратів, котрими удало ся єму перенести телеґрафічною дорогою фотоґрафії на дуже значну віддаль. Торік зроблено кілька проб між Монаховом а Норимберґією з найліпшим успіхом. Дотична система, значно скомплікована, буде на основі дальших досліїв значно упрощена. Полягає вона на тім, що оригінальну фотоґрафію розкладає ся на богато дрібних складових частиць, малих табличок, котрі відтак в автоматичній дорозі переходять від надавця до відбирателя. На кількох пробних фотоґрафіях стверджено, що характеристичні черти були зовсім виразні. Так само виказав д-р Корн можливість пересиланя в телеґрафічній дорозі оригіналу письма надавця до відбирателя. Від усовершеня того винаходу буде зависіти можливість бачеия в віддали, поки-що не переведена, але в будучнині не належить вона зовсім до неімовірностий.

— **Воздушний ґльоб.** На сьвітовій виставі в Ст. Люї був величезний земский ґльоб збудований з зелїза. Тепер перевезено той ґльоб до Нового Йорку і інжиніри уставляють его на підмурованю. Про величину тої кулї можна вносити з того, що в єї нутрі буде могло вигідно змістити ся 25.000 осіб. Вісь ґльоба є 265 метрів довга. Що кільканадцять метрів в гору будуть устроєні в нїм поверхи, а на них великі салї, кольосеї, цирки і т. д. В гору буде можна їхати 8-ма віндами. На 52 метри над землею буде перший поверх з реставрациями і театрами, в яких змістить ся 5.000 людий. В висоті 122 метрів буде гіподром з 4-ма аренами на 10.000 видців. На третім поверсї будуть уряджені осклені ґалериї, з яких буде можна оглядати околицю ґльоба. На четвертім, передпосліднім поверсї буде движима реставрация, яка буде обертати ся, а гість при столї буде міг оглядати через скляні стіни далекі околиці. На послїднім поверсї буде екзотичний огород, пальмовий гай, водограй, цьвіти під скляним склепінєм ґльоба. Кошти викінченя сего чуда сьвіта обчислено на 5 міліонів долярів.

— **Женщина при зеркалї.** Кілько годин в житю проводить пересічна женщина при зеркалї? Оден француский статистик обчислив се досить докладно. Можна приняти, що сучасна дівчина починає вже з шестим роком правильно приглядатись собі в зеркалї. Від 6 го до 10-го року житя проводить при зеркалї около сїм мінут денно. Від 10-го до 15-го потребує вже на сю цїль 15 мінут, а від 15-го до 20-го не обійде ся понаше 30 мінут. Почавши від від 20-го року житя женщина проводить — або, як хто хоче, тратить — денно бодай одну годину підчас нїмої забави з улюбленим зеркалом. Було-б недискретно означати статистично, коли женщина починає з меншим заінтересованєм приглядати ся власному образови. Всеж таки можна насьміло сказати, знайде ся чимало таких, які переступили 60-ту „весну", що бодай десять мінут на день стоять перед зеркалом. Взагалї за ціле житє женщина проводить пересічно 7000 годин або 10 місяців в приємнім „сам на сам" із зеркалом.

— **Дрібні вісти.** Краєва рада шкільна з'орґанізувала 1-клясові школи: в Воли Гнойницкій аворівского округа, в Водилові і на присілку Перевозець коло Коропця в бучацкім повіті.

В Липици горішній, рогатиньского повіта, згоріло шість господарских загород.

По метеорольоґічним записам минувший місяць жовтень був найстуденїйший, який запамятано від 1776 р.

В Станиславові замкнено народні і видїлові школи по причині епідемії шкарлятини і тифу.

Вінчане п. Марка Дороша, укінченого богослова, з п-ою Галею, дочкою о. Адама і Даницелї де Василькович Витвицких відбуде ся дня 14 падолиста в Батькові пп. Маркопіле, стац. телеґ. Пенки а зелїзнича Зборів.

Збори і засїданя.

— Оголошене. Дня 9. н. ст. падолиста 1905 о 1 год. по полудни відбудуть ся надзвичайні загальні збори членів „Руского Народного Дому в Олеську", стовар. зареєстр. з обмеженою пор. в сали Уряду громадского в Олеську. Порядок дневний: 1) вибір одного члена Ради надзираючої, 2) вибір 2 членів дирекциї і трех заступників, 3) внесеня членів. Єсли би о означенім часї не зібрала ся достаточна скількість членів, то тогож дня о 2 год. по полудни в тім самім льокалю відбудуть ся другі надзвичайні загальні збори з повисшим порядком дневним, без огляду на скількість присутних членів. §. 22, д.). Рада надзираюча „Руского Народного Дому" стовар. зареєстр. з обмеж. порукою *о. Т. Дуткевич*, предсїдатель, *о. Я. Гутновский.*

З Ярослава. Дня 14 н. ст. падолиста с. р. відбудуть ся доповняючі загальні збори Товариства бурси ім. св. Онуфрия в льокалю бурси о 6 год. вечером. Наколи би о 6 год. не було статутом жаданого числа членів, відбудуть ся о год. 6·30 того самого дня другі загальні збори. — Того самого дня о год. 8·30 вечер устроює Видїл сеї бурси вечерок з танцями на дохід бурси в сали „Сокола". Підписаний Видїл повідомляючи о тім, має честь всїх П. Т. Членів до ласкавої участи уклінно запросити. Запрошеня на вечерок в тих днях висилають ся. — Від Видїлу бурси ім. св. Онуфрия в Ярославі: *о. І. Хотинецкий* предсїдатель, *о. Я. Хотинецкий* секретар.

З „Львівского Бояна". Повідомляє ся всїх членів, що ґенеральна проба осїнного концерту відбуде ся в пятницю дня 3 падолиста о год. пів до 8 вечером точно. Проте просимо всїх членів явити ся на пробі в комплетї. — *Видїл.*

Видовища і забави.

Програма концерту „Львів. Бояна", що відбуде ся в недїлю 5 падолиста с. р. в сали „Народного Дому". 1. Ф. Колесса: „Обжинки", хор мішаний з солями а capella, виконає „Львівск. Боян". 2. А. Дворжак: Квартет смичковий оп. 96: а) Allegro ma non troppo, б) Lento, в) Molto vivace, г) Finale. Vivace ma non troppo. Виконають; 1. скрипка: О. Бережницкий; 2. скрипка: В. Кінель; альтівка: Е. Зільберштайн; віольончеля: К. Лїліенталь. 3. а) Д. Січиньский: „Даремне пісне", б) С. Моркадантє: „Пісня Корсарів" в супр. фортепяна, виконає муж. хор „Львівск. Боян". 4. а) Ст. Людкевич: „Черемоше брате мій", б) М. Волошин: „Ой глянув я, подивлю ся", сольові пісні в супр. фортепяна, відсьпіває п. Г. Григорович, артист мійского театру у Львові. 5. Б. Вахнянин: „Дума з Невольника", хор мішаний з солями в супр. фортепяна, виконає „Львівск. Боян". — Початок точно год. 7 вечером. Цїни місць: перворядні фотелї: 2·50 К, другорядні 1·60 К, треторядні 1 К. Вступ на салю 80 сот., ґалерия 50 сот., для учеників 30 сот. Білети скорше набувати можна в „Сокільскім базари" при ул. Рускій ч. 1, а в день концерту від год. 5 при касї.

Читальня „Просьвіти" в Новім Санчи устроює 4 с. м. в сали зелїзничої читальнї аматорске представлене. Відограні будуть: „Перше повмирали, потому ся побрали", комедия в 2 діях і „З любови", комедия в 1 дії. Початок о годинї 8 вечером. По представленю забава з танцями.

Руска Бесїда в Самборі устроює в своїй сали в суботу дня 4 н. ст. падолиста 1905 р. вечерок з танцями, на котрий отсим запрашає. Вступ 1 К, 50 с. від особи. Початок точно о годинї 9 вечером. Стрій візитовий.

З товариств.

Русинів равского повіту повідомляємо отсим, що будова „Народного Дому" в Раві рускій вже довінчує ся і що в недовзї відбуде ся торжественне посьвячене, на котре зволять Русини численно явити ся. О дни посьвяченя оповістимо. — *Видїл.*

Пожарний „Сокіл" в Дичкові коло Тернополя засновано на статутї львівского „Сокола". Намісництво вже затвердило статут.

З „Труда". Впв. членів нашого стоваришеня отсим повідомляємо, що біляне за рік адм. 1904/5 виложений в канцеляриї товариства, а на жадане висилає ся почтою. — *Дирекция.*

Важне для Пань! „Сальон Мод" жіночої спілки пром. „Труд" приймає капелюхи до переробленя почавши вже від 60 сотиків. Аксамітні стрійні по 1·50 кор. Ринок ч. 39 І поверх. — *Дирекция.*

Урядові вісти:

— Іменованя і перенесеня. Намісник іменував скарбового концепіста, д-ра Стефана Цвойдзіньского у Львові повітовим комісарем при політичних властях в Галичині. — Львівский висший суд краєвий іменував концептового практиканта краєвої дирекциї скарбу, Евгена Маркевича судовим аскультантом в Станиславові. — Президент висшого краєвого суду у Львові іменував слухача прав Адама Добровольского у Львові практикантом рахункового департаменту висшого краєвого суду у Львові.

Цїсар іменував приватного доцента з титулом надзвичайного професора, д-ра Вільгельма Брухнальского надзвичайним професором польскої мови й літератури на університетї у Львові.

Бібліоґрафія.

Часопись правнича і економічна, том VIII 1905 обіймає: 1) Кость Кульчицкий, Значінє кредиту і стоваришень в економіцї суспільній. 2) д-р Михайло Зобков, Правне положене духовника при веденю метрик. 3) д-р Станислав Днїстряньский, Нові причинки до теориї заручин в новітнім праві. 4) Ярослав Ільницкий, Право перевозу на зелїзницях (далї). 5) Ярослав Ільницкий, Із судейскої практики. 6) Наукова хроніка. 7) Оцїнки і реферати. 8) Miscellanea.

Кость Кульчицкий. Значінє кредиту і стоваришень в економіцї суспільній, відбитка з тому VIII часописи правничої і економічної. Можна набути в книгарни Наукового Товариства імени Шевченка. Ся наукова розвідка подає приступно найновійші вислїди про стоваришеня економічні, проте єсть дуже важна для економічної орґанізациї в Галичинї.

— **Термінар,** календар на рік 1906, приноджений до потреб адвокатских, нотарияльних і судових канцелярий, для лїкарів і учителїв, зарібково-господарских товариств і для всїх підприємств, де потрібні щоденні записки. Уложив і видав д-р Іванов Голубович. Тернопіль. „Друкарня Подільска". 1905. Річник перший. — Є се перше у нас того рода видавництво, а що визначає ся не лише добірним укладом, але й гарною зверхною формою, то заслугує з кождого огляду на специяльну увагу інтересованих кругів. Термінар д-ра Голубовича повинен вийти з руских рук всякі того рода польскі або німецкі видавництва, котрим своєю вартостию зовсїм не уступає, коли їх не перевисшає.

Всч. Отців духовних місцевостий, до будовано церкви при помочи руских будівничих і ремісників, прошу о подане адреси сих послїдних. Так само прошу, щоби і самі пп. будівничі та ремісники, котрі пошукують занятя при будові церквей, подали мені свої адреси. — *Яків Рудницкий* у Львові, ул. Куркова ч. 4.

Поминальне богослужене

за бл. п.

Проф. університету

Д-ра Ом. Огоновского

відбуде ся в четвер 2 н. ст. падолиста о 9 год. рано в Успеньскій церкві. На се богослужене запрошує

Родина Покійного.

Календар: Нині: Іоіла (лат.: Всїх Сьвятих); завтра: Артемія (лат.: День валушний); позавтра: Якова (лат.: Кароля).

Репертуар руского театру (тепер в Колоднї) — сезон щадничої каси: в четвер 2 падолиста „Сто тисяч" комедія в 4 діях Карпенка-Карого; в суботу 4 падолиста „Продана наречена" опера в 3 діях Сметани; в недїлю 5 падолиста перший раз в Галичинї „Батькова Кавка" яка має на Українї величезний поспіх, драма в 5 діях Карпенка-Карого. Абонамент І-рядний на шість вистав 15 кор. Абонамент II рядний на шість вистав 10 кор. Початок о годинї 8 вечером.

Репертуар міского театру у Львові: Нині в середу о год. 7·30 „Аїда" опера в 5 актах Верді'ого; завтра в четвер о год. 8-ій „Відма" (Діди) діло музичне в 4 образах Ст. Монюшка, слова А. Міцкевича.

В Colosseum від дня 1 до 15 падолиста програма сензацийних новостей. Між иньшими електричний танець і нова оперетка.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому" зі второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолиньских від 9—3 що день окрім недїль і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропиґійского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. полудневих від 3—6. — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в дні звич. за оголошеня від год. 10—1. — Музей Оссолиньских в дні звич. від 9—1, а зі второк і четвер також по полудни від 3—5.

Полїцийна льотерия, котрої вигри виставлені у Відни I. Graben 14 і своєю красою звертають на себе загальну увагу, виплачує перші три головні вигри, а то: 30.000 К, 5.000 К і 1.000 К під тими самими услівями, що доси. Тягнене відбуде ся невідмінно дня 11 падолиста с. р. а льоси по 1 К можна дістати у всїх льотерийних колектурах, трафіках і конторах виміни.

Талановитий ученик одної з львівских гімназий, в висшої кляси, син убогих родичів, шукає, не має хвилево лекций і находить ся в крайній нужді. Лекциї або ласкаві датки в грошах для него приймає п. Вол. Бирчак, ц. к. учитель німецкої гімназиї у Львові, ул. Підвале.

Надійшло.

Специяліст в діточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголїтний асистент ц. к. шпитального шпиталю дїточого у Відни 907

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзіцких ч. 4, I. п.

Читальня „Просьвіти" в Руді (п. Рогатин)

потребує спосібного інструктора хорового сьпіву до веденя хору. Зголошеня на руки Дмитра Кривого, містоголови читальнї.

915 6—6

Коперницкий і Ко

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

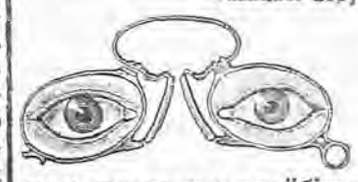

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, найтонші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки полові по 12, 15, 24 і висше. Зразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвінери, пюпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 418

Виравний інструктор приймає лекцию або занятє бюрове на провінциї. Адреса: Академік, Скала над Збручем. 948 2—4

Студент прав глядає лекциї або иншого занятя на провінциї. Зголошенє з поданєм условий під адресою: *Евген Щуровский* в Струтині вижнім п. п. Долина коло Стрия. 941 2—4

Фортепян Безендорфера, короткий, майже новий дешево продам. Ринок ч. 8, I п. Войнарович. 50 1—3

В Судовій-Вишни
продає Антін Костецкий реальність і 20 морґів орного поля. Зголошувати ся в місци. 937 6—6

Фільварок коло Калуша, добра чорна земля 206 морґів, половина 50-літного ліса, будинки, інвентар, засів, паша і збіже, все в найлїпшім станї, зараз на продаж дуже дешево. Потреба готівки около 60.000 К. Адресувати: Евген Білиньский в Збаражи. 949 2—3

Поїзди всякого рода, нові і проїзджені, також САНИ поручаю у великім виборі, приймаю їх до заміни, в коміс на продаж або купую за готівку. Дрібна продаж всяких повозових додатків Приймаю також замовленя до вінчань на елеґантні повози з білими кіньми, що походять з цїсарскої стаднини, по приступних цїнах. 191 1—3

М. НАС
Львів, ул. Шпитальна ч. 28

Реньске природне вино
1 фляшка . . . . К 2·40
10 „ . . . . . „ 22·—
поручає торговля
ІВАНА БОРИСА
в Перемишли. 918

КРАКІВСКА ЦУКОРНЯ
Львів, ул. Фредра
поручає знамениті тїста по 3 кр. 882 11—12

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гапту Зінґера.

Нїжні від 27 до 85 зр.
Руч. від 31 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 28 по 38 зр. (для грубої роботи).

Веч. Сьвященикам і кн. Урядникам продаю на речи. як також і для земян за посередничєм уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Науки шитя і гапту безплатно. Цїнники на жадане даром. 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ
перед тим
Іван Ліврук
Львів, Пасаж Мікольяша.

Мід патоку десеровий, курацийний, з власної пасіки, 5 кґ. 5 К 80 с. оплатно. Знамениті **питні меди і овочеві** домашного виробу по низькій цїнї висилає *Евген Билиньский в Збаражи.* За чистість і якість ручить ся. 110 2—10

Просимо зажадати
нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс
банковий дім і контора виміни.
Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 780

П. Т. Господині!

Прошу при закупні меблїв, матерацїв, колдер і т. п. домагати ся вистілки з вати д-ра Бішофа, котра є хемічно відчищена і зладжана против молїв, блощиць і всяких насікомців, що гнїздять ся в тапицированих меблях. Тонкий поклад сеї вати хоронить меблї від всякого хробацтва. Аркуш вати д-ра Бішофа величини 80/220 цм коштує лише 1 зр. Висилка 4 аркушів оплачена. Відпродуючим рабат. Кожда пачка вати заосмотрена охоронною маркою і підписом д-ра Бішофа, на що треба звертати пильну увагу. Виключна продаж для Галичини і Буковини в складї колдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА
у Львові, Коперника ч. 5.

Матераци чисто волосїнні обложені ватою д-ра Бішофа є цїлком певні перед блощицями, молями і т. п. незвичайно елястичні, мягкі, тревалі, поручаю їх яко знаменитість хорим; відповідно до ваги і якости коштують по зр. 18, 20, 24, 26, 28 до 35 зр. 3 подушки; ті самі матераци без вати д-ра Бішофа значно дешевше. — Матераци з морскої трави обложені ватою д-ра Бішофа, по зр. 40, 50 і 52 за 3 подушки. — Старі тверді матераци волосїнні переробляю і обкладаю ватою д-ра Бішофа можливо найдешевше. Матераци пружинові з подвійним підкладом вати д-ра Бішофа по зр. 22 від мішка, без вати 18 зр. Вовняні колдри, обложені ватою д-ра Бішофа, абсолютно певні перед молями від зр. 8, 10, 12 до 15. Звичайні колдри від зр. 3·50, 4·50 і 6·50. Оксамитні колдри, спід з гарної французкої сатини з обох сторін до ужитку по зр. 14, 15, 18 до зр. 32. Колдри на пуху з обох сторін по зр. 14, 15·50, 20 до зр. 40 поручає специяльна робітня колдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА
у Львові, Коперника ч. 4.
636 5—10

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНІСТЬ 585

викликану іменно страшними наслїдками тайних гріхів молодости і розпусти, усуне напевно і на довго одинока розширена в многих виданях ілюстрована книга

самоохорона д-ра Ретава
Російске видане: 1 зр.
Польске видане: 1 зр.
Нїмецке видане: 2 зр.

Тисячі людий найшли в нїй поясненя своїх недуг і направили свої мужескі сили при помочи вказаного в книжцї способу лїченя. По одержаню франко належитости, висилає ся франко книга в куверті маґазином видавців Р. Ф. Бірей в Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Вже невадовго появить ся з друку:

ІЛЮСТРОВАНИЙ МУЗИЧНИЙ КАЛЕНДАР на р. 1906.

Чистий дохід з розпродажи призначений — як торік — на **будову руского народного театру** у Львові.

Сей календар поручають з найлучшої сторони: практичність, дешевість і постійна вартість. На зміст складають ся: а) Календарium і добірні статї занимаючі однаково і для немузиків; б) „Небесні Сьпівцї“ драматична алеґория С. Яричевского, справлена і розширена автором. Річ патріотична і гарна, надаюча ся до сценїчних вистав, без великих заходів, для аматорских кружків — вкінци в) перша новість в рускій лїтературі музичній п. заг. „Короткий начерк науки гармонії і композициї“ о. В. Матюка з численними примірами в нотах. Все разом коштує — лиш в дорозї передплати — **franco і корону.** По видрукованю, цїна буде висша. Замовляти належить завчасу переказами почт. під адресою: **Р. Зарицкий Львів, ул. Сикстуска ч. 62.** При більших замовленях за готівку, *для Боянів і учеників 10% опусту.*

Охоронна марка: ЯКОР.

LINIMENT. CAPSICI COMP.
замість
PAIN-EXPELLER

признане загально як найзнаменитше, усмирюче біль средство по цїні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всїх аптиках.

При закупні того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальні фляшочки в пуделках з охоронною маркою „Якор“, з аптики Ріхтера, бо тодї лише дістане ся оригінальний вибір. 772 21—20

АПТИКА РІХТЕРА
„під золотим львом“ в Празї, I. улиця Єлисавети 5. Висилка щоденна.

Послїдний тиждень.

Віденьска ц. к. поліцийна льотерия
1 льос коштує 1 К. *Перша головна вигра*
корон 30.000 корон

друга **5000 К**, а третя **1000 К**, за дозволом цїсаря і на домагане виграшого виплачує ся готівкою по відтягненю 10% і законного податку. — ЛЬОСИ дістати можна у всїх конторах виміни, льотерийних колектурах і трафіках.

Ц. к. бюро поліцийної льотериї находить ся у Відни, I. Schottenring 11 (в будинку дирекциї поліциї). 829 7—10

„Сокільский Базар“

одинока українська фірма шкільних і канцелярийних приборів поручає свій богато заосмотрений склад в вироби паперові ґалянтерийні, гуцульскі і т. п. Вироби з глини, як тарелї, вазони, фляконки в цьвіти, понельнички і т. д. — Вироби гуцульскі, як топірцї, сердаки, шапочки, пояси, тарелї і т. п. — Вироби з пацьорків, як ґердани, пояси і т. д. — Вишиванки, як краватки, сорочки, обруси, ручники, фартушки і т. д. — Образи і портрети. — Сокільскі ланцушки. — Перепиcні листки. — Сокільскі тутки і паперцї.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР“ виконує кредкові портрети з фотоґрафій в цїнї від 12 К.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР“ продає усї українські часописи і календарі і посередничить у всїх торговельних дїлах.

Замовленя доконує оборотною почтою. — При більших замовленях дає опуст. 789 18—25

ГАРАЗД! **ГАРАЗД!**
„Сокільский Базар“ у Львові ул. Руска ч. I.

ПЕРША в ГАЛИЧИНЇ РУСКА
торговля і рукодїльня церковних знарядів
із золота, срібла і бронзу
Петра Дуткевича
в Станиславові, улиця Бельведерска ч. 4

продає по найнизших цїнах бальдахими, водоноси, брачні вінки, дарохранительницї, гарм. звінки, евангелїя, кадильницї, кропила, кивоти, хрести, лїхтарі, півтарики до процесиї, патерицї, павуки, підставники, плащеницї, суконки, шалї.

Золочу огнево дуже тревало старі знищені чаші, що визолоченю бувають посьвящені Преосвящ. епископом в Станиславові.

Великий склад ламп на вічне сьвітло. — Зелїзних надгробних хрестів. — Всякі знищені церковні знаряди приймаю до огневого волоченя, срібленя і бронзованя — Велика лїярня церковних звонів.

Дякую сердечно Всеч. Духовеньству і чест. Братствам церковним за численні замовленя і поручаюсь ласкавій памяти на будуче.

З високим поважанем: **П. ДУТКЕВИЧ.**

86 14—30

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ
МИХАИЛА БИЧИШИНА
Львів, ул. Замарстинівска ч. 21 а.

Заложена в роцї 1896, принимає всїлякі направи повозів і виконує замовленя на нові повози по приступних цїнах з ґарантиєю за добрий виріб, понадто має їх на складї, а крім того півкриті фаетони і легонькі візки. Старі повози бере в коміс, або замінює за нові за евентуальною доплатою. 88111—13

Знаменито прасоване біле
дістає ся легко і певно при помочи
СРІБЛИСТОГО КРОХМАЛЮ
Фріца Шульца jun. Акц. тов. Еґер і Липско.
Правдивий лише з охоронною маркою „GLOBUS“ і „ЗЕЛЇЗКО“.
Можна дістати всюди в картонах.
451 14—28

Що року горять хлопскі мілїони неасекуровані!

„ДНІСТЕР“

Товариство взаїмних обезпечень у Львові (ринок 10) одиноке руске Товариство асекурацийне обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу на случай пожежи. По пожарі виплачує „Днїстер“ зараз відшкодованя; оцїнку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 лїт виплатив „Днїстер“ відшкодовань в сумі 5 мілїонів 340 тисяч корон.

Фонди „Днїстра“ виносять (з кінцем р. 1904) суму 1,183.874 кор. і уміщені суть в цїнних паперах.

В „Днїстрі“ єсть обезпечених більше як 300.000 будинків. На покрите хат черепом дістають члени „Днїстра“ позичку в Товаристві кредитовім „Днїстер“.

Полїси „Днїстра“ приймають ся при всїляких позичках в Банку краєвім, касах ощадности і касах сиротиньских.

Чистий зиск по скінченім роцї звертає ся членам, в лїтах 1901—1904 звернув „Днїстер“ членам 284.857 кор., (за лїта 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премії).

Аґенциї „Днїстра“ находять ся в всїх містах, і більших селах і треба подавати обезпечене через аґентів; господарі письменні повинні старати ся о аґенциї „Днїстра“ в таких сторонах, де инші аґенти „Днїстра“ не роблять. Аґенти „Днїстра“ заробили вже *провізиї 662.807 корон.*

На житє обезпечайте ся тілько через „Днїстер“ в Товаристві краківскім; свою провізию від сих обезпечень дає „Днїстер“ *на рускі додроднїйші цїли.* 34 21—26

Стережіть ся огню і асекуруйте ся в „Днїстрі“!

Покривайте свої хати черепом (дахівками).

„Днїстер“ припоручили Преосв. Епископ. Ординарияти.

Фабрика цементових виробів
ҐРАФА ГЕНРИКА СТАРЖЕНЬСКОГО
в Гнїздичеві

виробляє *патентовані цементові дахівки,* ріжнобарвні, ґлязуровані і неґлязуровані в ріжних форматах. *Цементові помости* і *хідники* в ріжних барвах і взірцях. *Перепусти* і *рури* у всяких розмірах. *Жолоби* і *нориця* в довільній довготї. *Комини, сходи, нагробники, граничні стовпи* і взагалї всякі роботи, що входять в обсяг цементового промислу.

Телеґрами: **Фабрика „Гнїздичів, Кохавина“.** Почта і зелїзниця в місци. 853 11—20

Цїни умірковані. Цїнники і кошториси даром і оплатно.

На сїножати
єсть
Жужлева мучка Томаса

признана найлїпшим і найдешевшим фосфоровим навозом. Ужити її можна ще тепер на озимини як поголовний навіз а також під весняний засів можна її розсїяти тепер на сирі скиби.

Брошурки з поученем і цїнники висилає даром і оплатно.

Ґенеральний репрезентант фабрик фосфатів Томаса 604 3—25

ИОСИФ КАРРАХ
Львів, улиця Ягайлоньска число 22.
!! Бачність на „знак „Зорі“ !!

Рух зелїзничих поїздів
важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в недїлю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що недїлї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понедїлок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в недїлї і сьвята.)
„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полуднем (тілько в недїлї і рим.-нат. сьвята, 1·45 пополудни (тілько в недїлї і рим.-нат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9. і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що недїлї і сьвята.
„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-нат. сьвята.)
„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-нат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Замонаного (від 25/6 до 15/9), Освєнцїма (від 25/6 до 15/9), Велїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан 2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що недїлї і сьвята.)
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що недїлї і сьвята.)
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця 11·10.
„ Ряшева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави рускої 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що недїлї і сьвята рим.-нат.) 12·30 пополудни (тілько що недїлї і сьвята рим.-нат.) 2·10, 3·20 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої 11·15 в ночи кождої недїлї.
„ Янова 6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-нат. сьвята) 3·08 пополуд. (від 14/5 до 10/9) 5·58 пополудни.
„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-нат. сьвята.)
„ Любіня вел. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що недїлї і рим.-нат. сьвята.)

Примітки. Поїзди мешанні друковані є червеними кольорами; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди на часом білети всякого ниместо рода, ілюстровані провідники, розкнади їзди і т. д. можна купити через цїлий день в мінімум бюрі ц. к. державних зелїзниць, площа Ґаусмана ч. 9. 85

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Лозицкий.

З друкарнї Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 326. Львів четвер 20 жовтня (2 падолиста) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получай ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzinski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком:

в Австриї:		на границях:	
на цілий рік	32 к.		— [illegible]
на пів року	16 „		— [illegible]

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. [illegible] к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженем. — Рекламациї незапечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і жалі приватні оголошенє числить ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Пригадує ся на відновлене передплати за місяць падолист, зглядно ще за IV. квартал 1905 з рівночасною просьбою о вирівнанє позісталих ще залеглостий тим певнійше, що Адміністрация має також до поладнаня свої рахунки за папір і в друкарни. Неузглядняючим сю просьбу, була би Адміністрация приневолена дальшу висилку часописи безусловно застановити.

Наші середні школи.

Річ посла д-ра Е. Олесницкого

виголошена на засіданю сойму дня 27 н. ст. жовтня 1905 при дебаті над школами середними.

(Дальше.)

Не конець однак на тім, що шкіл руских у нас так мало, що ті школи здобувають ся так поволи і з таким трудом, — по при се сконстатувати належить факт, що приняте рускої молодіжи до шкіл істнуючих так руских як і польских єсть що раз більше утруднене так, що не тяжко доглядіти в тім систематичного переводженя тенденциї не допускати рускі діти особливо з селяньского стану до шкіл середних. Се закид зовсім не пустословний, а стоять за ним факти і дати, оперті рівнож на справозданях ради шкільної краєвої так сегорічнім як і попередних.

Процент репробованих учеників при вступних іспитах до 1-ої кляси підніс ся без огляду на народність дуже значно. Не більше як десять літ тому виносив він для цілого краю 12·45 проц. — а вже в році 1898 підніс ся на 23.40 процент, в р. 1900 на 23.07 проц.

В роках 1898—1902 зголосилось до вступного іспиту у всіх галицких ґімназиях 21.633 учеників, а з них репробовано 4.789 т. є. 22.15 проц.

Коли возьмемо під увагу число і процент репробованих в тім часі в поодиноких ґімназиях і поділимо ґімназиї всї в краю на дві катеґориї т. є. одну з процентом репробованих низшим пересічного 22.15 проц. і другу з процентом висшим, то побачимо, що до першої катеґориї належати будуть майже самі західно-галицкі ґімназиї, а до другої від 22·32 проц. — 35·60 проц. самі ґімназиї східної Галичини, а іменно рускі у Львові (22·40 проц.), Коломиї (23·86 проц.), Перемишли (29·82 проц.) або польскі в тих повітах і містах східної Галичини, де єсть значна більшість Русинів і де з природи річ Русини до польских ґімназий мусять ся записувати, як Золочів (22·46 проц.), Бережани (22·53 проц.), Станіславів (24·63 проц.), Стрий (29·61 проц.), Броди (31·28 проц.) Бучач (32·50 проц.).

Мова тих цифер ясна і виразна. Там, де суспільність польска єсть суцільна, як в західній Галичині, і не потребує лякатись ніякого напору, там і під тим зглядом приміняєсь инша міра, як в східній Галичині, де при кождій нагоді присьвічує одна ціль: ослаблене руского елементу, щоб край сей чим раз більше тратив руский характер.

Не до відмінних результатів доводять цифри за рік послідний 1904/05. На сей рік виказує справоздане загальну цифру зголосивших ся до вступних іспитів в цілій Галичині 5.915, з котрих репробовано 1009 — значить 17·23 проц. Процент був би ліпший як за літ попередних, однак розділім єго знов між поодинокі ріжниці народностий відповідаючі ґрупи ґімназиї, а одержимо інтересний результат. З загального числа зголосивших ся припадає на східну часть краю 3966, з котрих перепало 780, — на західну 1949, з котрих перепало 229 учеників. — Значить в східній Галичині репробовано 19.91 проц., в західній 11·75 проц.

Приглянь мось тепер представленим в справозданю ради шк. кр. цифрам, як они виглядають в ґімназиях чисто руских, чисто польских і в тих ґімназиях польских в західній части краю, де ходять Русини в значнім числі і де з числа сего руский загал дедукує потребу руских ґімназий в дотичних містах, а побачимо, що репробоване при вступних іспитах відбуваєсь на найбільшу скалю як раз в тих послідних, і то через прочищуване головно зголошуючої ся молодежи рускої. Коли процент репробованих учеників виносить в Тарнові 4·12 проц., — в Бохни 8.69 проц., в Вадовицях 8·92 проц., в Новім Торзі 9·87 прот., в краківских ґімназиях пересічно 10·03 проц., в Ряшеві 13·73 проц., в Дембіци 13·63 проц. — то виносить він в Самборі 18·84 проц., в Золочеві 20·37 проц., в Бучачи 27·84 проц., в Стрию 31·78 проц., в Дрогобичи 36·78 проц., в Бродах 43·93 проц.

Дивним трафом якимсь головна масакра відбуваєсь як-раз там, де в польскій ґімназиї єсть учеників руских много і де збільшене сего числа могло би оправдувати жадане Русинів на заложене рускої ґімназиї або хоч руских паралельов.

В школах реальних 5 західно-галицких виносить процент репробованих при вступних іспитах 9·81 проц., в шести східно-галицких 12·81 проц. — значить і тут виходить і тенденция і консеквенция не инша, як при ґімназиях.

Минувшого року зайшов в Дрогобичи факт так яркий і драстичний, що з початком р. 1904/05 при вступнім іспиті до I-ої кляси репробовано зі зголосивших ся 20 учеників 17 — отже **85** проц.

Цифри з біжучого року шкільного 1905/06 о скілько маю їх в руках стверджають наглядно повисшу систему.

Так прим. в ґімназиї в Дембици репробовано на сей рік лише 5·61 проц., підчас коли в Перемишли в II-ій ґімназиї репробовано 17 проц., в Золочеві репробовано самих Русинів 50 проц. — ґенеральна масакра, так, що коли в минувшім році принятих було до I-ої кляси 46 Русинів, то сего року принято їх лише 24.

Особлившого рода процедура застосована зістала сего року при вписах до новоутвореної рускої ґімназиї в Станиславові. До сеї ґімназиї не призначено вступних іспитів перед феріями, помимо, що се наказало було на урґенс станиславівских Русинів міністерство просьвіти. Супротив того рускі ученики перед феріями були приневолені робити вступні іспити в польскій ґімназиї і там зробило їх 59 сей іспит. По вакациях переписалось з них 40 до рускої ґімназиї а 19 не хотів директор польскої ґімназиї позволити на переписане до рускої і робив навіть зголошуючим ся по се родичам великі трудности. Кромі тих 40 зголосилось по вакациях до рускої ґімназиї ще 125 учеників, однак з них репробовано при вступнім іспиті аж 23, а 7 мимотого, що дуже добре здали іспит, не принято длятого, що скінчили вже 14 літ. Рівночасно подано їм до відомости, що до инших ґімназий можуть бути приняті, лише не до рускої в Станиславові.

Такий процедер вводячий numerum clausum практикуєсь лише що до руских ґімназий. В ґімн. в Новім Торзі було в р. 1904 в I-ій клясі 38 учеників скінчивших 14 літ житя, для рускої ґімназиї і то тої, котрої креоване стояло тільки літ трудів і заходів, застосоване зістало на самім вступі правило виїмкове.

Істнуючі рускі ґімназиї суть в порівнаню з польскими під многими зглядами упосліджені так, що не лиш наука в них не може відносити повних успіхів, але і фізичний розвиток молодіжи наражений єсть на небезпеченьство.

Під тим зглядом піднести належить перед всім справу поміщеня ґімназий. Справу поміщеня тернопільскої ґімназиї підніс я в окремім внесеню. Справа тая вже третий раз підносить ся в тім соймі, і все безуспішно. Поміщене сеї ґімназиї, то прямий замах на житє і здоровле наших дітий. Ґімназия приміщена в будинках, які зі згляду на безпеченьство публичне належало-б зараз замкнути. О справі тій, яко трактованій окремо в тій палаті, не буду тут дальше розводитись.

Не менше неможливе має поміщене руска ґімназия у Львові. Льокаль сеї ґімназиї з Народнім Домі, приспособлений колись до поміщена найвисше 700 учениців, мусить нині містити в тих самих убікацях 973 учеників. До того убікациї ті суть нерівної величини, отже і поділ кляс на відділи мусить з фізичної конечности випасти нерівно, так, що на деякі відділи припадає по 60—70 учеників. Є се не лиш нечувана річ під зглядом гиґієни, але також і правдиве monstrum педаґоґічне. Через се марнуєсь високий процент молодіжи рівно під зглядом фізичним як і науковим. В многих клясах єсть так темно, що учать при сьвітлі ґазовім в день. З того хорують ученики масами на очи. В послідним році з самої бурси „Тов. педаґоґічного“ на 200 учеників було в сеї причини 50 хорих на очи. Від десяти літ чуємо обітниці нового будинку для сеї ґімназиї і не можемо діждатись їх сповненя. Діждались-мо ся лиш сего, що площу під сю ґімназию закуплено в місци зовсім невідповіднім, далекім від середини міста, хоч можна було купити в далеко ліпшім і вигіднійшім місци (прим. від Юра при ул. Міцкевича). Єсть се велика кривда для руского шкільництва, що одинока ґімназия руска в столици міститись буде не в центрі міста, а в місци догіднім хиба для одної части міста, а рівночасно буде се значним утрудненем для молодіжи, а навіть і неможливостию, бо трудно жадати, щоб всі родичі і опікуни, що мають діти в рускій ґімназиї, примусово спроваджувались на Городецке і Новий сьвіт, а дітям особливо меншим чейже не подібно ходити до сеї ґімназиї півмилї з Жовківского або з Личакова!

(Дальше буде).

До білянсу нашої еміґрацийної роботи.

Нема ще року, як через основане бюра посередництва праці в Найберуні, наша, перед тим більше доривочна акция в справі висиланя руских робітників до Німеччини зглядно до Пруc дізнала не лишень правного унормованя та трівкости, але і значного розширеня і поглубленя. А довершило ся се не такто дуже гладко. Початки були доволі тяжкі для нашого бюра. Не досить що треба було поборювати всї хитрі і підступні маневри конкуренцийних бюр польских, галицких і на прускій території, котрим служила до розпорядженя ціла хмара аґентів. Але наш еміґруючий робітничий елемент представляє ся нераз таким хистким, не виробленим, що трудно було собі в ним

Остров Сахалїн.

(Конець.)

Хлїба дістає кождий каторжник по три фунти (1·227 кільоґр.) на день; та він служить не лише за корм, а також за гріш при ріжних розплатах. Длятого їдять єго дуже обережно, а добру часть лишають про запас від усякої потреби. На снїдане дають каторжникам чай, а на сбід варену страву просто з кітла. Кождий підходить по черзї з своєю чаркою до кітла, дістає порцию і їсть, де хоче. На одного припадає на день 40 золотників (170 ґрамів) мяса, 15 золотників (64 ґр.) круп і за копійку додатків. Коли йде риба, селедець чи кета, заступають мясо рибою. Ті, що живуть поза тюрмою або виходять далеко від тюрми на роботу, дістають свою пайку неварену. Одїж дістають усї річно.

Коли каторжник відбуде свою кару, дають єму, як уже сказано, землю, щоби загосподарував ся. Коли ж котрий окаже неохоту до господарства або недбалість, то завертають єго на оден рік назад до тюрми і до каторжних робіт.

Але управа не все завдає собі настільки труду, щоби вибрати чи найти пригожу для поселеня землю. Длятого часто лучає ся, що нового поселенця садять на готове вже господарство, котре завів собі инший, давнійший. Такий новий співвласитель дістає назву „половинщика“.

Поселенець уже не дістає утриманя з тюрми; але на початок, звичайно через два перші роки, видають єму місячно на кожду душу по пуді муки, 5 фунтів круп і 5 ф. солонини. Нераз дають поселенцеви на початок корову або телицю, свиню, часом коня. Та буває й таке, що голод змусить поселенця варівати худобину і з'їсти. Крім того дають поселенцеви сокиру, пилу, лопату, мотуза, цьвяхи і т. и., щоби мав чим поставити собі хату. Колиж виведе вже хату під дах, тоді дають єму скло і зелїзо. Те все дають властиво в пожичку, котру він має в означенім часї звернути; але звичайно довг лишає ся на вічне віддане. Так само дають і зерно на засів — також у пожичку. Але часто зерно йде не в землю, а в жолудок. Та й нема що дивуватись тому, бо гірка доля такого поселенця, коли він власними силами, хоч і при згаданій помочи управи, має поставити собі хату, викорчувати землю, осушити болото і т. д. Не дармож зложила ся на Сахалїні приповідка, що каторга починає ся не на каторзї, а на поселеню.

Ще пів біди такому поселенцеви, що мая гроші і протекцию у начальства. Він осїдає там, де єму подобає ся; дім собі купить або поставить за гроші без власного труду, а господарство собі розведе або й нї. Він може возьме ся до торговлї, до промислу, до ремесла. Але горе тому, у кого нема гроший; а таких буває далеко більше. Єму визначать шмат лїса на болотах та дадуть сокиру, пилу і лопату! Весь час, поки він рубає дерево, стягає єго на місце будови, котре треба висушити і викорчувати, — весь той час жиє під голим небом на сирій землї! Давнійше бодай відпускали каторжників на поміч такому поселенцеви. Пізнійше залишили се, бо казали, що каторжники працюють, а поселенець тимчасом байдики бє. А поратуватись чужою помочию без гроший рідко лучає ся спромога.

Особливо важко приходить ся новому поселенцеви, коли він самітний бурлака. „Без баби, як без рук!“ говорять поселенцї. А що тих баб так мало на Сахалїні, то й цїнять ся вони незвичайно. Ось що розказує знаний російский письменник Ант. Чехов*) про радість, з якою витають на Сахалїні кожду нову партию каторжниць:

„Коли прибуває партия жінок до Александровска, то передовсїм ведуть її урочисто з пристани до тюрми. Жінки, зігнувшись під тягарем клунків, плетуть ся по дорові, утомлені, ще не очунявши від морскої хороби, а за ними, як на ярмарку за комедиантами, ідуть цїлі товпи баб, мужиків, дїтий і канцеляристів. Мужики-поселенцї ідуть за товпою з чесними, простими гадками: їм потрібна господиня. Баби глядять, чи нема в новій партиї землячок. А писарям і надзирателям потрібні „девочки“. Буває се звичайно над вечером. Жінок запирають на ніч в тюрмі в окремій коморі, а тим часом в тюрмі і в місті цїлу ніч говорять про нову партию, про розкоші родинного житя, про неможливість вести господарство без „баби“ і т. и. Першої доби, поки пароход не відійшов до Корсаківки, наступає подїл прибувших жінок між округи. Роздїляють александрівскі урядники, і длятого їх округ дістає лїпшу часть як що-до числа так що-до якости; вже менше і послїднїйші дістає округ тимівский. Там лишають ся самі молоді і гарні, а до полудневого округа дістають ся майже лише старі і такі, що „не заслуживають мужской благосклонности“. Про кольонїзацийні цїли Сахалїна нїхто й не думає при подїлї жінок, і виходить, що чим гірший для кольонїзациї округ, тим більше має жінок. І так з найгіршім александрівскім на 100 мужчин припадає 69 жінок, в середнім тимівскім 47, в найлїпшім корсаківскім лише 36.

„З жінок, вибраних для александрівского округа, часть назначує ся до прислуги урядникам — розказує дальше Чехов: — Друга часть іде в гарем писарів і надзирателїв; трета, найбільша, дістає ся поселенцям, при чім дістає жінку лише той, хто богатший і має протекцию. Жінку може дістати і каторжник, навіть з відділу „испытуемыхъ“, коли він чоловік грошовитий і має вплив в тюремнім мирі. В Корсаківцї сьвіжих жінок також поміщують в окремий барак. Начальник округа і смотритель осель разом рішають, хто з поселенців і хрестян варт дістати бабу. Першеньство дає ся тим, що вже завели господарство і добре заховують ся. Тим вибранцям посилають приказ, щоби того а того дня явили ся з тюрмі по жінку. І ось в назначений день стягають ся „женихи“, вичепурені, як кого стати. Їх впускають в женьский барак і лишають разом з жінками. Зразу якось ніяково одним і другим. Женихи ходять коло нар мовчки та лиш споглядають на жінок, а ті сидять похнюплені. Кождий вибирає без кислих ґримас, без усьмішок, а цїлком поважно, відносячись по людски і до негарности і до старости;

*) В р. 1890 їздив Чехов нароком на Сахалїн для пізнаня природи острова і тамошного житя та опися списав свої помічення в спорій книжцї. (Повне видане творів Чехова: С-Петербургъ, Изданіе А. Ф. Маркса, 1903. Том XV і XVI. стор. 175+167 „Островъ Сахалинъ“).

Склад і робітня шуб
БРАТІВ ЛЮБЕЛЬСКИХ
при ул. Валовій, ч. 3 у Львові.

Поручаємо на зимовий сезон свій сьвіжо спроваджений запас шуб, в шкірах і готових, дамских і мужеских, ковніри, заруканки, шапки бараниці, сердаки і богато инших товарів, що входять в обсяг кушнірства. Також удержуємо на складї великий вибір сукна в найлїпших родах до покритя шуб і переробляємо їх після найновійших журналів, по найприступнійших цїнах.

Ілюстровані цїнники висилаємо оплатно.

868 6—20

раду дати. Видно, що він навіть не здавав собі справи, за чим він там приїхав. Подивив ся, мовляв на Пруса, тай вертав до дому. Комини фабричні, рух фабричний так его переполохали, що він втікав, хоч би і пішки. Бо знаю і о таких припадках.

Причина головна отсих появ певно лежала в тім, що аґенти, зістаючі в службі ворожих нам елементів, потрафили збаламутити наших людей, що їх тут чекає загибель, розказували, що там над входом до підземних шахт намальована смерть, що там тілько а тілько робітників виносять з шахти неживих або покалічених. Збаламучені давали тим брехням віру. Друга, чи властиво перша причина, що не було такої душі в селі, котра би їх була належито обучила і лиш так обучених висилала в дорогу. Те все треба було перенести і покомати. Се і стало ся за моєю Вільною. Нинька виходять до Німеччини лишень завідомі люди, сьвідомі своєї цїли, розумієм яка їх праця там чекає, але повні надії, що на їх праця буде належито винагороджена. І та надія їх не заводить.

Недостає мені тих всїх даних, щоби обмірити ту суму матеріяльних користий, які дістають ся народови нашому через ту робітничу еміґрацию. Не допускаю, що рахунок виніс вище би високу цифру. А притому до сего дає мені мій реєстр, думаю, що не скупий.

Вісти, які мене надходили з ріжних місцевостий про наших еміґрантів, самі потішаючі, що можуть зрадувати кожде народолюбне руске серце.

Села, в яких повиходили робітники засипають ся перевагами почтовими до родичів, до жінок не на кілька риньских, но на десятки і сотки. „Посилаю вам..., купіть там корову“, „купіть то і се“, „заплатіть там і там“. „Мамуню! посилаю Вам 30 риньских, як верну, то привезу ще з собою“ — се пише дівчина молоденька. Хлопець, син вдовиці посилає мамі вже по 3 тижнях заробленї „марки“. Хлопець, сирота крайно запущений, недавно одним словом, висланий на роботу заробляє коло 60 риньских місячно, підпомагає бідного брата і пише мені: що він „не забуде якусь офіру зробити і для церкви“, а пише се без всякої суґестиї. (Признаю ся, що я мало токих книж утішних зазнав в житю, як читаючи сей лист). Не знаю припадку, щоби хто вертав, не привізши з собою гроший. Я мав лиш два такі случаї, де з причини визиску працьодавця треба було інтервеніювати. Відміну сего стану сейчас осягнемо.

З заробленим грошем укладають ся пляни нові. Парубок, син не дуже засібного господаря а батька кількоро дітий, зложив вже пару сот риньских, щоби купити ґрунт і не дробити в дома земли.

Приходить нова рефлексия, инше розуміне задачі житя. Парубок приїхавши до дому на 14 днів, каже, що єму вже скучно без роботи. Инший, вже жонатий, жалує, чому він так пізно за такі зарібки дозвідав ся і тілько віку стратив.

Пишуть мені: Прошу прислати сюди (в Німеччину) більше наших людий, щоби нас була більша сила. Инші знов пишуть: Нам тут добре, але ми хотіли би піти де инде, щоби більше сьвіта побачити...

Праця фабрична, всякдно копальняна цїлком не шкодить їх здоровлю, бо приїжджають до дому такі гладенькі, що аж любо дивити ся. Видно, що добре відживляють ся. Чують потребу лучшого житя. „В вас такий тоненький борщ, що через него Прусак видно“. Се міра сама — ілюструють досадно відміну потреб житя. І навіть культурні форми житя присвоюють ся нашими еміґрантами дуже легко і успішно.

Звівши те все в один образ, оказує ся, що вже наша дотеперішна еміґрацийна робота зазначує великим плюсом користий народних під тим чи материяльним, суспільним і культурним. А се що йно початок. При єї дальшім зрості надіяти ся в Бозї пільновитої переміни в положеню нашого народу. І приходить ся з болем і соромом завертати думкою на той „страчений час“, коли нарід наш позбавлений людяного зарібку, без руху, апатичний для свого нужденного стану навіть, без мисли, веґетував, нидів, а молодіж єго туманїла й дичіла. З якою досадою в души мусить ся клеймукати поступоване наших міродатних сфер, котрі такий стан нужди хотіли консервувати, спиняючи еміґрацию, бодай межи нашим рускими народом, — той благодатний суспільний рух навіть для держави.

Но той великий перелім в нужденнім, майже безвихіднім положеню народу нашого зроблений. Нема, по моїй думці, сили, щоби той рух вже спинити могла. Тут вже ніякі репресалії на нічого не здадуть ся. Шкода нинька шукати навіть за якимись посторонними „аґітаторами“. Вони-ж вже нині і непотрібні. Сам нарід буде своїм аґітатором, розаґітований своїми дітьми, котрі вже зазнали добродійства еміґрациї і набули вже розуміня прав і потреб гідного людского житя. Ті вже не позволять собі сего видерти.

І той горизонт ширшає. Я знаю припадки, де вже наші люди самостійно, без аґентів винаходять собі догідні місця зарібку.

Певно, що той, хоч так спасенний рух, вимагає незвичайної осторожности і опіки і тут в краю і на еміґрациї, щоби ми ним нашу народну цїль осягнули. Уважаю конечним перевести орґанізацию межи нашими еміґрантами-робітниками, повивати їх в товариства, подбати про їх народне образоване в читальнях, касинах і може навіть в окремій для них ґазетці. Тоді найкористнїйший вислід народного білянсу нашої еміґрацийної роботи буде цїлковито запевнений.

О. Данило Танячкевич.

Конституция в Росиї.

Телеґрами.

Москва. Маніфест принято тут з ентузиязмом. Страйкарі вертають до праці. На улицях відбуло ся богато зборів. Перший на таких зборах промовляв ректор університету. Пізнїйше товпа устроїла похід через місто. Велика маніфестация відбула ся перед домом ґен. ґубернатора, де товпа зажадала увільнення політичних вязнів. Товпа хотіла взяти штурмом вязницю. Ґен. ґубернатор заявив депутациї, що Вітте казав всїх адміністративно засуджених віддати судови і до 3 днів випустити на волю. Уставлені перед вязницею машинові гармати будуть усунені, а арештовані будуть перед 10 с. м. увільнені. Товпа хотіла увільнити двох арештантів з арештантского воза. Поліцай стріляв при тім з револьвера, убиті дві особи.

Київ. Вість о маніфесті викликала між народом велику радість. Товпа устроїла на улицях патриотичну маніфестацию. З причини визиваючого поступованя дотеперішних провідників страйку, прийшло до конфліктів, котрі скінчили ся погромом Жидів (?). Український народ рушив до жидівских дільниць і поробив там страшне знищене (?).

Петербург. Окрім телеґрамів з донесенями о користнім вражіню маніфесту на провінциї, доносять також о конфліктах з поліциєю, котра стріляла. В ночи поліция розвязала збори союза, бо збір не був зголошений. Депутациї висланій до Віттого в справі амнестиї, Вітте відповів, що амнестия є пожадана, але се не від него залежить.

Петербург. Побідоносцев дістав димісию на підставі царского рескрипту, з узнанем для єго дїяльности і з помишеєм Побідоносцева на єго дотеперішних становищах члена державної ради, державного секретаря і сенатора. Міністра просьвіти, ґенерала Глазова на власну єго просьбу увільнено з дотеперішного становища і віддано до диспозициї міністра війни. Управу міністерства просьвіти обняв провізорично дотеперішний товариш міністра Луканов. Міністер внутрішних справ зніс заборону уличної продажи кількох дневників.

Київ. Прояви радости населеня здавило військо. Драґони шаржували товпу. Депутация представителів міста просила ґен. ґубернатора щоби здержав сї насильства. Ґубернатор відповів: „Тепер маємо военний стан, маніфесту я доси не одержав“. Вчера було 300 ранених, а два рази тілько убитих (?). На розказ ґубернатора звернено против товпи машинові гармати.

Одеса. Оногди розрухи повторили ся. На одній улици убито 41 осіб, 92 ранено. Прийшло до бійки між робітниками і студентами а козаками.

Москва. Виконуючий комітет страйкарів рішив візвати робітників, щоби безпроволочно вернули до праці. Комітет не розвязує ся, лише буде ждати на розвій політичних подій.

Льондон. До Петербурга доносять з усїх сторін, що ґенеральний страйк скінчив ся і що робітники вертають поволи до праці. Всюди вертає спокій і лад. Случають ся тут і там поодинокі конфікти, але революцию можна вже уважати за скінчену. Провідники конституцийного руху заявляють, що револьта знов вибухне, як проявить ся хоч би найменше стремлїнє до обмеженя проголошених маніфестом свобід.

Варшава. Вчера устроїла товпа величаву демонстрацию за амнестиєю і загальним голосованем. Прийшло до дрібних конфліктів з поліциєю.

Гельсінґфорс. Страйк тревае дальше. Сенат зажадав телеґрафічно скликаня сойму. Прокуратор просив ґубернатора, аби власти ніяк не мішали ся до страйку. Місиий видїя ухвалив симпатию для політичного страйку і рішив домагати ся безпроволочного скликаня сойму.

ТЕЛЕҐРАМИ.

О загальне голосоване.

Прага. На Перекопах устроєно величезну робітничу демонстрацию за загальним голосованем. Часть зібраних демонструвала перед німецким касином. Дві особи арештовано.

Масовий страйк.

Відень. На вчерашнім засїданю социяльно-демократичного конґресу ухвалено резолюцию, чи рішене, чи і коли треба ужити масового страйку, яко конечного оружя, полишає ся мужам довіря партийної орґанізациї.

Угорска кріза.

Будапешт. Виконуючий комітет коаліциї заняв ся справою одноцїлого поступованя комітатів в ставленю опору против інсталяциї новоіменованих старших жупанів. Пештеньский комітет скликав в сїй справі конференцию всїх комітатів.

Зелїзничий страйк.

Прага. Вісти, що надходять майже з усїх більших міст краю стверджують, що майже на всїх зелїзничих лїниях робітники ухвалили пасивний страйк. Ситуация дуже поважна.

По війні.

Сайґон. Надійшли тут російскі кружляки Олег і Аврора, разом з адміралом Енквістом.

НОВИНКИ.

— **Шовінїзм польского судиї.** Із Збаражчини пишуть нам: В повітовім суді в Новім Селї мали мы півтора року до діла з судиєю Яном Сокульским, що вславив ся крайною нетерпимостию до всего, що руске. З початку якось не проявляв він дуже своїх здібностий, але де далї почав насилати руским сьвященикам всїляві письма в польскій мові і на їх жаданє перекладу дотичних письм на мову руску іритував ся і принезолював сьвящеників удаватись за перекладами аж до міністерства. Та минувшого місяця п. Сокульского перенесено до Рогатина. Але на відходнім, щоби єго незабутна особа не затерла ся скоро в памяти тутешних Русинів, виштрихнув він на прощане таку штуку, що прямо треба дивувати ся, що чогось подібного міг допустити ся судия, чоловік, що все має до роботи з параґрафами, отже повинен найкрасше розуміти, що вільно а чого не вільно. Для ілюстрациї єго поведеня нехай служить дословний відпис документу, який мабуть не буде потрібувати богато коментарів. Документ сей звучить: *Протокол списаний в гр. кат. уряді парохіяльнім в Новім Селї дня 7 н. ст. жовтня 1905 р. з Мариєю Собота, вдовою по Олексї Соботї, господарю з Нового Села. „Дня 5 н. ст. жовтня 1905 р. завізвав мене ц. к. суд повітовий (відділ III) в Новім Селї в цїли переведеня посмертної пертрактациї по бл. п. моїм тестю бл. п. Іванї Собота. Я явила ся перед паном судиєю Яном Сокульским. В бюрі були на той час присутні кромі мене, Настя Москалюк і моя теща Параня Собота. При столику сидів писар Підгурский. На запитане п. судиї, кого я желала би за опікуна моїм дїтям, я заявила, що бажаю собі опікуном нікого иншого, лиш о. О. Зарицкого місцевого пароха, бо така воля не тілько моя, але за ним заявив ся на смертній постели в присутности ц. к. нотаря мій покійний тесть Іван Собота. На то скочив розгніваний судия з криком і заявив: „Ксьондз не може бути опікуном, бо носить реверенду“. Коли я моє прошене ще раз повторила, запитав, чому я конче настаю, аби ксьондз був опікуном. Я заявила на се, що заходами нашого отця духовного мій син Тома уже третий рік ходить до ґімназиї в Тернополи, отже уважаю єго найбільшим добродїєм моєї родини. На се п. судия відповів: „Не штука ксьондзови посилати твого хлопця до школи, як він має тілько книшів, і я би посилав як би мав тілько“. Дальше спитав судия, в якій ґімназиї мій син. Я відповіла, що в рускій. На те судия з найбільшим обуренем крикнув: „Дід Поляк, батько Поляк а син в рускій ґімназиї? Сей хлопець в мене першого встромив би ніж, ксьондз краде души і не може бути опікуном“. По сих словах заглянув до якоїсь книжки і крикнув: „Так устава каже!“ При відході я заявила що таки нікого не бажаю опікуном, лиш о. Зарицкого. Се зізнане могу ствердити присягою. Нове Село, дня 7 жовтня 1905 р. — Мария Собота вр.“ При писаню сего протоколу були сьвідками: Володимир Гошматий, парох Шельпак і Володимир Герасимович, парох Терпилївки. — Лиш кілька слів поясненя. Кілька лїт тому заопікував ся о. Зарицкий дуже спосібним а бідним сиротою з Нового Села, Томою Соботою і подав єму способи дістатись до рускої ґімназиї в Тернополи, де сей хлопчина ходить тепер вже до третої кляси і дуже добре вчить ся. Та пану сендзьому не сподобало ся се, що дїд сего сироти десь був латинником а внук пішов до рускої ґімназиї. Пропала „польска“ душа, треба її ратувати. Треба отже руского попа розуму навчити і недопустити до опікуньства. Описаний поступок очивидно годі було дарувати, бо тут обида не одного о. Зарицкого, але, як виходить з наведеного протоколу, обида цїлого руского духовеньства а також обида публичної інституциї, рускої ґімназиї в Тернополи. В тій цїли запросив о. З. на пораду кількох сусїдів сьвящеників і вони як християньскі сьвященики урадили, що ще треба спробувати, а чей може удасть ся справу залагодити на місци. Написало ся отже до п. Сокульского письмо, в якім в чемний спосіб взиває ся єго, щоби свої вискази відкликав і о. З. перепросив, але прилюдно, перед тими самими сьвідками, перед якими наніс обиду і то в суді. На се п. Сокульскі не згодив ся. Супротив того о. Зарицкий вніс жалобу на п. Сокульского, жалобу до президиї ц. к. висшого краєвого суду у Львові, та повідомив о інциденті дотичну духовну власть. Отся допись нехай піддасть поведене польского шовініста під осуд публичної опінії. — *Поінформований.*

— **Виборчі надужитя перед карним трибуналом.** Пишуть нам: В серпни минувшого року було поміщене донесене карне за шахрайства при виборах до ради гром. в Сухоставі гусятиньского повіта, котрі уже третий раз відбувались. А справа ось в чім. Відомий в часописий і інтерпеляций Стах Волошин урядує уже 14 лїт без вибору та не може ніяк погодитись і признати фактом се, що війтоване не єсть урядом дожизненним. Вправді сухоставскі громадяни чули в старостві і в присутности старости погляд на ту квестию самого Волошина, коли він сказав: „Я стою на фундаменті — доки я і пан староста маємо еще „впадзу“, то я не дам собі видерти з рук мого мандату; мене не сьміє громада викидати з ради“. Та однак громадяни сухоставскі не чують ся бути переконаними такими арґументами. Ся заява тим важна, що можна собі уявити, як то мусять ся відбувати вибори під такими силками а еще при помочи Жидів і в переконаню, що „Бог високо а цїсар далеко“. Нич дивного, що перші вибори відбулись в січни р. 1902 при нечуваних надужитях — майже розбишацтві а ужитку не роблено лише длятого, що зі всїх сторін роблено намір, аби погодитись і перевести вибори компромісово. Вибори в осени переведено, але союзники зрадили, внесли протест і виждано нових виборів. При виборах в р. 1904 постановлено за всяку цїну, per fas et nefas переперти лїсту жидівско-писарско-війтівску. Та тепер уже не уйшло. За так безличні шахрайства завдано до суду карного 3 осіб, а державна прокураторня виготовила і предложила акт обжалованя писареви Дувареви за злочин обманьства о фалшоване лїст яко документу, Срулеви Ґельманови і Нухімови Прессерови о переступство виборчого закона сповнене через те, що голосували на підставі фалшивих повновластий. Розправа відбулась в Тернополи 26 с. м. перед трибуналом карним і Жиди зістали засуджені по 7 діб арешту а Дуваль з великою бідою викрутив ся. Сей засуд єсть наглядним доказом, де і по чиїй стороні суть надужитя виборчі — єсть доказом, що треба нам в подібних случаях удаватись на дорогу судово-карну, а що найважнїйше, доказано, що лїста виборців була сфальшована. Проте нові вибори, в черги 4-ті, мають відбути ся на підставі ново уложеної лїсти, о що тепер треба старатись. Так отже починаєсь наново фаза інтерпеляций, петиций, депутаций та Бог зна якого шамотаня ся, заким добьєсь громада реченця нових виборів. Треба знати, що в тій справі вношено вже 2 інтерпеляциї в раді державній, одну чи дві в соймі, писано цїлі стоси петиций, просьб, скарг, рекламаций і пр., а 2 рази була депутация у Єго Ексцел. п. намісника, раз у маршалка, 3 разів до виділу повітового, і що найменше 15 або 20 разів в старостві, оден раз масова до 50 люда, хотяй наш руский хлоп повільний, податливий і терпеливий. За наслідки такого що найменше нерозважного поступованя будуть відпо-

---

він хоче лише вгадати по лици, котра з них добра ґаздиня. Ой і вилупа єму в око котра там молода чи стара. І він сїдає обіч неї і починає розмову. Вільна питає, чи є в него самовар, чим крита хата; він відповідає, що є самовар, толиця, кінь, а хата крита тертицями. Після такого господарского житту, коли обоє міркують, що справа скінчена, вона рішає ся спитатись: „А взиваєш ви мене не будете?“ І розмова кінчить ся. Жінку приписують пов лавцом, і цїлком вінчане готове. Поселенець вертає з своєю сожительною до хати; доми вона заставляє самовар, а сусїди, дивлячи ся на дим, з завислю толкують, що у нього а такого є вже баба.“

Поселенці жаночою цїнять своїх баб і боять ся, щоби баба на щонебудь не образила ся і не пішла до другого. Законні жінки свобідного населеня Сахаліна находять ся скрізь в далеко гіршім положеню, чим ті „совмѣстныя устроительницы хозяйства“, котрі прибули на Сахалин на каторгу.

Сказано вже, що крестяни із вольних чим скорше забирають ся з Сахаліна. Ще будучи поселенцем, кождий щадить і скупить, як може, щоби лише заощадити на виїзд, скоро здобуде права крестянина. Але лучають ся часто утечі навіть каторжників, тим більше що при слабім надзорі не трудно утечи чи то з роботи чи навіть з тюрми. Колиж бо не до порівнаня вже труднїйше дібрати ся до моря та перепливти пролив. Тим то таких утїкачів скорше чи пізнїйше ловлять, або й коли самі вертають, утомлені голодом і холодом. Розуміє ся, що опісля їх положене стає ще гірше. А все таки лучають ся випадки, що й найтяжші кари не відстрашують від повторної, одної і другої утечі. Але бувають і сьмішні випадки уданої утечі. За кождого зловленого утїкача дістають салдати чи Гиляки по три рублї. Отже бувае, що й кількох каторжників разом намовляють салдата, щоби їх там а там зловив; потому вони нїби утїкають, салдат ловить їх і бере за кождого по три рублї, котрими дїлять ся з утїкачами.

Отяке в коротких нарисах житє на Сахалїні. Не доторкнено тут житя свобідного населеня як автохтонного так захожого. Алеж бо про те свобідне населенє не так то й можна богато цікавого сказати, бо воно попросту зникає при каторжниках і поселенцях. Тон, який цїлому Сахалїнови надають вязниці, є так різкий, що проникає всї явища тамошного житя. Каторжники і вольні поселенці взяли ся там не лише в тюрмах і на роботах, але і між урядовою службою, як між писарями, учителями і т. п. та в службі у приватних осіб, в торговлї, ремеслї і п. Каторга так взяла верх на острові, що навіть сахалїньскі діти грають ся в каторгу, в салдатів, бродяг, в тюрму, в утечу.

Річ певна, що тепер, коли силою портсмеского договору цїла полуднева, далеко красша часть Сахалїна від 50-го степеня північної ширини перейде в посїдане Японців, переверне ся там і житє, тим більше, що близкість Японії дасть тій високо культурній державі змогу инакше заняти ся островом. Чи Росия і дальше схоче уважати свою часть острова за „сельско-хозяйственну кольонію“, хоч за 40 лїт мала вже досить часу пізнати безуспішність своїх заходів, — се покаже будучність. У всякім разї, коли не удавали ся ті заходи доси, поки цїлий Сахалїн був в руках Росиї, то тим менше надіятись можна успіхів, коли лишає ся їй найменше до кольонїзациї придатна часть острова.

А. Б.

відати ті, в чиїх руках єсть мирне і справедливе помагоджене справи — так староство як і видїл, в котрім робить що хоче звісний К. Ценьский. Про еще інтересвійшу справу, а то справу будови школи, напишемо пізнійше — *Громадянин.*

— **Голос з сільскої глуші.** Пишуть нам в Бобреччини: Читаю нераз в „Дїлї" про недомагане нашої народної орґанїзациї в ріжних повітах і на жаль мушу признати, що й Бобреччина належить до таких запущених сторін. А шкода, бо нарід тут охочий до просьвітної роботи і взагалї материял дуже добрий, треба лише „працї і працї", а до того знов треба „людий і людий". Так, для Бобреччини треба лише кілька дїяльних сьвітских інтелїґентів, а цїлий повіт представляв би ся зараз инакше. Особливо в місточку Стрілисках здав би ся Русин лїкар, в Ходорові або в самій Бібрцї Русин адвокат, а певно не нарікали би на неповодженє. Тимчасом нїхто тут не проявляє орґанїзацийної дїяльности: духовеньство попало в апатию і спить разом з народом, а учительство, стероризоване властями, хоч раде а не може. Отже конче нам треба независимих, сьвітских інтелїґентів! Може сей голос прогомонить безслїдно, як богато инших відзивів в народній справі, але апелюю до людий, охочих до працї, бо сором і жаль, що Бобреччина так нидїє. — *Ф. К.*

—**Загальні збори „Народної Торговлї" у Львові** відбули ся дня 1 с. м. в домі товариства. Заки подамо докладний звіт, нотуємо нинї що найголовнїйше. Збори отворив о год. 4·30 предсїдатель Совіта д-р Щасний Сельский, а сконстатовавши, що збори були скликані по мисли постанов §. 37 статута, та що зібрало ся достаточне число членів, візвав до вибору президиї зборів і уконституованя. Збори вибрали одноголосно предсїдателем зборів д-ра Евгена Олесницкого, містопредсїдателем о. Івана Златоустого Отта, пароха в Лишнї, а на секретарів о. Йосифа Фолиса і Николая Заячківского. Від читаня звітів Совіта звільнено референтів по тій причинї, що звіти були вже друковані і кождий з членів міг їх дістати від 15 жовтня в складах, а присутні мали їх в руках. Вязвала ся дискусия [котру докладнїйше подамо пізнїйше], в котрій головно жадано, щоби на всїх товарах була марка руска, а по поясненях референтів і дирекциї контрольна комісия на основі своїх контроль предложила удїлити зарядови абсолюторию. Збори приняли сї внесеня одноголосно, як також рішили приняти білянс за рік 1904/5 з рахунком страт і зисків і поручили Совітови, щоби чистий зиск 15.978·40 кор. роздїлив по мисли §. 62 статута, та щоби титулом дивіденди виплачував за рік 1904/5 7 процент. — При доповняючім виборі членів Совіта вибрано поновно п. Юліяна Січиньского, радника домен і лїсів і о. катехита Александра Стефановича. — Марку презенцийну для членів Совіта означено в тій самій висотї 6 кор. — До контрольного комітету вибрано: Костя Паньковского, Антона Хойнацкого і Волод. Шухевича. — Вкінци принято до відомости, що в товаристві відбула ся контроля ревізийного союза, котрий сконстатував в письмі своїм [се письмо відчитав рад. Роман Сосновский], що товариство розвиває ся постійно, що маєток товариства зростає, та що управа в своїй дїяльности придержує ся постанов статута, реґулямінів і закона. Врештї висказано через повстане з місць подяку о. Александрови Темницкому за єго довголїтну успішну працю в товаристві яко члена головного комітету контрольного, до котрого дальшого мандату задля браку часу вборонив ся приняти.

— **В справі дешевого мяса.** В місяци жовтни довезено до Львова 45,564 кільоґрамів мяса з провінциї, або пересїчно по 1519 кґр. денно. Позаяк різники, котрі продають мясо в базарах знизили в наслїдок того цїну мяса по 8 сотиків на кільоґрамі і та знижка увійшла вже в житє, розпочав маґістрат переговори з доставцями мяса з провінциї і добив ся також знижки для мяса вепрового. Та знижка дотикає послїднїйшого рода мяса, котре тїшить ся великим попитом убожшого населеня. Як дуже львівскі різники косо глядять на з снованої ся у Львові кіньскі ятки видко з того, що коли фаховий різник, котрий вже від семох лїт веде ятки кіньскі у Відни, п. Бабачек зголосив ся з обовязку до тутешної різницкої корпорациї, аби до неї приступити, заряд корпорациї не хотів єго вписати і не приймив від него складаної такси. Тодї то п. Бабачек зложив таксу в маґістратї, котрий, як зверхна власть, опір різників зломив.

— **Дрібні вісти.** Цїсар удїлив з власних фондів громаді Валява, перемиского повіта, 200 К запомоги на будову церкви.

Видовища і забави.

З „Кружка українських дївчат". В недїлю 5. падолиста 1905 о год. 3 пополудни відбуде ся на „кружку" відчит тов. Сев. Данилевич на тему „Про повстанє і розвій антропольоґії". Просимо о численну участь. — *Видїл.*

В суботу, дня 4 падолиста, відбуде ся заходом читальнї „Просьвіти" на жовківскім передмістю у Львові в великій сали „Turnferein"-у при ул. Об'їзд ч. 6 вечерок з танцями, попереджений концертом хору читальняного, в програму котрого входять: 1) Нїжанковский: „Люблю дивитись", дует на сопран і альт, 2) Лисенко: „Верховина", хор мішаний, 3) Колесса: „Народні пісні", хор мішаний, 4) мандоліна і ґітара, дует, 5) Лисенко: „Ой Днїпре, сольо барітонове. Вступ на концерт 20 сот. на танцї 50 сот. Буфет в власнім заряді. Хто хоче гарно забавитись і кому справа тисячів несьвідомлених Русинів замешкаючих жовківске передмістє не є чужою, повинен прийти на сей вечерок. — *Видїл читальнї.*

З товариств.

Викладова секция філїї педаґоґічного товариства в Станиславові оголошує далї на падолист і грудень 1905 такі популярні викладн: VI. в недїлю 5 падолиста виклад з ґеольоґії проф. Василя Чайківского: „Чи наша земля виглядала все як сегодня?; VII і VIII. в недїлї 12 і 19 падолиста виклади проф. Івана Соболя: „Телеґраф безвдроту" з демонстрациями I і II часть; IX і X. в недїлї 26 падолиста і 3 грудня виклади проф. Михайла Гранковского: „Про стиль в архітектурі" I і II часть. Вступ по 10 сот. від особи. Для учеників, міщан і селян безплатний. Виклади відбують ся в сали „Рускої Бесїди". Початок точно о 5·30 пополудни. — *Проніп Рибчук, Антін Крушельницкий.*

— **До укр.-руского драматичного тов. ім. Котляревского** вплинуло по конець жовтня с. р. в складках і вкладках членьских (в коронах): від тов. „Боян" в Снятинї 6 вкл. чл. і 1 на театр, читальня „Просьвіти" в Рожневі 2·20 за книжки, О. М. Цар в Маковичах 10 добр. даток зібраний в домі о. М. Царя з нагоди празника через панну Онишкевичівну, Днїстровики вкл. членьскі за місяць червень 3·75 і липень 6, інж. Дурбак з Борислава вкл. член 15. Всїм П. Т. жертводавцям складає видїл щиру подяку. При тій нагоді просить видїл всїх П. П., що мають у себе ще не розпродані цеголки на будову театру, або не вирівнані рахунки, щоб як найскорійше їх вирівнали, щоб з кінцем року не було жадних залеглостий. Те саме відносить ся також і до виказів на збиранє датків і вкл. членьских. — *Ол. Утриско*, касиєр.

З товариств.

З товариства „Народна лїчниця" у Львові.

Засїданє Надзираючої Ради товариства „Народна лїчниця" у Львові відбуло ся в понедїлок дня 23. с. м. Рада приняла з вдоволенем до відомости звіт директора д-ра Евгена Озаркевича, в котрім стверджено, що інституция розвиває ся постійно чим раз сьвітлїйше. В біжучім роцї зголосило ся до неї о поміч лїкарску до тепер вже 3.600 осіб, а поодиноких ординаций удїлено около 11.000. Се представляє проти минувшого року приріст около 1000 осіб. Сим стала інституция вже наче щоденною конечною потребою терплячих убогих міста Львова і околиці, а навіть і з подальших сторін. З огляду на так велику фреквенцию предложив директор бажанє збору лїкарского отворити ще побіч вже істнуючих 6 відділів лїчничих (2 для внутрішних недуг, 2 ґінекольоґічні, 1 хірурґічний і 1 для недуг очних), ще два нові відділи. — Рішено проте утворити перш усього відділ для недуг дїточих і затверджено лїкарем ординуючим сего відділу Вп. д-ра Василя Гукевича, бувшого довголїтного асистента ц. к. ювилейного шпиталю для недуг дїточих у Відни, і відділ для недуг горла, уший і носа, котрого провід має Вп. д-р Орест Литвинович.

Принято з жалем до відомости, що лїкар ординуючий Вп. др Ярослав Грушкевич перенїс ся до Тернополя, через що інституция стратила таку знамениту силу лїкарску і рішено зложити єму за дволїтний совісний і безкорисний труд для інституциї письменну подяку. На єго місце покликано провізорично на лїкаря ординуючого очного відділу Вп. д-ра Віктора Райса.

В цїли заспокоєня потреб інституциї постановлено управильнити фінансовий стан товариства через одноразове покритє усїх належитостий і в тій цїли рішено війти в переговори з одною рускою кредитовою, фінансовою інституциєю.

Принято до відомости, що Видїл краєвий і маґістрат міста Львова вставили вже в свої буджети на рік 1906, відповідні квоти яко субвенциї для інституциї.

Рішено внести еще до кількох инших інституций поданя о признанє субвенциї на рік 1906, як також постарати ся о признанє з цїсарскої щорічної гуманїтарної фантової льотериї частину єї доходу на користь товариства.

Ухвалено упросити прихильних для товариства осіб на провінциї, щоби заняли ся збиранєм членьских вкладок і рішено вислати до них відповідне письмо з книжочкою юкстовою.

Постановлено скликати загальні збори товариства на день 8. грудня л. ст. 1905.

Відозва!

Хтось хотїв насьміяти ся над нами чи впустити жало знеохоти в наше тїло, кажучи, що у Русинів за много вже інтелїґенциї, за много „панів".

Чи справдї се так?

Близько дві тисячки громад руских не має жадного учителя. Десятки осель, котрі повинні мати чотиро- і більшекласні школи мусять обходити ся при одно-або двоклясівках. Кількасот тисяч дїтвори є з гори призначені на анальфабетів, а число їх більшає о кількадесять тисяч річно.

Яких сорок шкіл середних, належних нам після урядової статистики населеня і після числа тих шкіл у найблизших наших сусїдів, повинні в будучности найти своїх учителїв.

На сорокдевять наших повітів маємо ледви кільнох Русинів інспекторами шкільними.

Близько шістьсот адвокатів жиє в східній Галичинї, а наших і пядесятки не має. Понад вісїмдесять місцевостий судових не має жадного адвоката Русина, хоч инших є в них по кілька і кільканайцять.

Всї уряди політичні обсаджені не Русинами. В дикастериях судовій, скарбовій, почтовій та зелїзничій далеко нам, ще дуже далеко, до такого числа наших урядників, котре би відповідало числу руского народа в Галичинї.

Ми не маємо навіть четвертини числа всїх нотарів, лїкарів, ветеринарів і аптикарів, живучих руским хлїбом.

Єдина кадецка школа на рускій земли в Австриї не дає навіть 8 проц. наших абсольвентів. На політехницї, в школах лїсових, торговельних, рільничих і промислових нема десятої части наших учеників. Наші міста і місточка — не є наші! зі сьвічкою в них шукати руских купців, ремісників і промисловців.

Се в Галичинї!

А чи не ждуть, і не плачуть тисячі наших переселенців в північній і полудневій Америцї о проповідників Слова Божого і просьвітителїв?

Чи не прокидає ся тепер кількадесятьміліонна маса України зі сну? Чи не має она відсотково ще менше інтелїґенциї як Галичина? Не є перепоною кордони для імпортациї інтелїґенциї з Позаньщини і Конґресівки до Галичини — не мусить все бути для нас стїнкою непроникливою кордон в дифузиї гадок і інтелїґенциї між австрийскою а російскою Україною.

Казати нам, що за много у нас інтелїґенциї, се глум, злоба або іґноранция.

За много даємо коксум нтів для кільканайцяти тисяч горалень, пропінацій і шинків, за много гостий для кільчасот колектур льотерийних.

Нам потрібно інтелїґенциї, тисячів сьвідомої інтелїґенциї.

Хто як хто а Бережанщина зачинає поволи пізнавати вагу теперішної хвилї. Завж три сотки Русинів вписано ся на сей рік до бережанської ґімназиї. Бережанщина вже заговорила, добре заговорила про руску ґімназию. Та що значить триста Русинів на вісимсот кількадесять всїх учеників в такім окрузї, котрий дає 95 процент Русинів до війска! Бережанщина повинна вже нинї мати кілька руских шкіл середних, а не має жадної.

Селяньство наше протирає вже очи. Горне ся до школи, а гаєть посуне ся лавою до сьвітла. Брак средств удержаня, брак старанного нагляду був і є перепоною в витворюваню правдивої нашої інтелїґенциї.

Нам треба бурс і то великих бурс таких, щоби заняли ся також вихованєм тої бідної молодїжи, що пре ся в школи.

В Бережанах є досї дві бурси. Руска Бурса має невеличку реальність обдовжеву пятьма тисячами корон і удержує 63 учеників. Селяньска Бурса товариства педаґоґічного дає прают 33 хлопцям. Десятки подань о принятє відкинено в обох бурсах для недостачі місця і фондів.

В Бережанах повинні станути доми для бурс гідні Бережанщини.

Вважаючи справу бурс пекучою потребою нашого округа, завязали ми комітет, котрого цїлию є збиранє складок на обі інституциї! Побіч делеґатів обох товариств, удержуючих бурси, війшли до него виднїйші люди з повітів бережаньского, підгаєцкого, рогатиньского, перемишляньского і бібрецкого з правом кооптациї.

Пора зачати Брати, бо время є люте!

Весною 1906 року зачне ся будовати, побіч істнуючого вже дому, каменица на приміщенє 200 учеників. На се треба нам яких трайцять тисяч корон.

Вс. Отцї духовні і ВП. Учителї спішили нераз з помочию обом бурсам. Ми маємо повну надію, що і дальше не забудете подати нам помічну руку та пригадати селяньству при всяких нагодах, що оно в першім рядї має обовязок дбати про сї і дїти.

До Тебе звертаємо ся нечисленна решта сьвідомої Інтелїґенциї. Пособи меншій братві!

Всї члени рад громадских і повітових нехай памятають про нас при укладаню буджетів. Ми сьвято є пересьвідчені, що Бережанщина поставить ся і покаже, що так само як дає 95 проц. темного жиру для армат, подбає про достарченє 95 проц. молодїжи руской до школи і постарає ся о удержанє і відповідне приміщенє для неї!

Але Ти Інтелїґенциє, котра вийшла з бережаньскої ґімназиї, не опустиш нас на певно. Розсипана по цїлім краю прибудеш до Бережан сего року на столїтній ювилей істнованя Твоєї Школи. Пригадаєш Собі при тім сьвятї, що колись сїдало на 35 учеників до матури по 23 Русинів. Пригадаєш і поможеш нам так, щоби настали від тепер красші часи.

Ласкаві датки, взглядно декларациї просимо висилати на руки Гринька Бобяка учителя ґімназиї і директора тов. кредит. Надія в Бережанах або складати на руки делеґатів в дотичних повітах.

Бережани в серпни 1905 р.

Бачиньский Никола, проф. ґімн. в Бережанах, Бобяк Гринько, учит. ґімн. в Бережанах, Городецкий Стефан, парох в Вербиличах і декан рогатиньский, Дуткевич Петро, емерит. проф. ґімн. в Бережанах, Лотоцкий Анастазій, парох в Тростянци і декан підгаєцкий, Пеленьский Андрій, парох в Книгиничах, Рудницкий Іван, ц. к. нотар в Бережанах, Свистун Павло, парох в Козовій і містодекан бережан., Соневицкий Михаїл, шамбелян папского престола і катехит ґімн. в Бережанах, Танчаковский Алек., парох в Дунаєві і декан нараївский.

Переписка Адміністрациї.

Хв. Тов. „Влас. По." в Єзу. До кінця року прийде нам ще 4 К. — В. Лу. в Ве. виж. До кінця року ще 4 К. — І. Го. в Кри. Одержано до кінця року так як належало ся 16 К. — Хв. Кос. рус. в Дро. До кінця року належить ся нам ще 4 К. — Вп. С. Хм. в Зо. До кінця року належить ся нам ще 8 К. С. Куль. в Во. Одержано по конець 3 кварталу 24 К. — Хв. Рус. Бес. в Ваш. Тепер вплачено по конець вересня. — Вп. Є. Ли. в Ко. До кінця року прийде нам ще 6 К — С. Ба. в Бол. До кінця року ще 8 К. — І. Хир. в Со. Тепер вплачено за 3 а не 4 квартал. Хв. Тов. „Родина" в Під. Тепер вплачено за серпень а не падолист. — Вп. Г. Пи. в Бе. Тепер вплачено за жовтень а не падолист. — А. Ма. в Сан. пов. двор. За біжучій квартал належить ся нам 8 К. — І. Шев. в Лїма. До кінця року прийде нам 14 К. — Всч. Мон. оо. Вас. в Під. к. Зо. До кінця року належить ся нам ще 16 К.

— **Рахунок „Краєвого Союза кредитового"** стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові за місяць вересень 1905.

Стан довжний:		Кор. с.
1. Удїли		61.428·27
Фонд резервовий		1.101·86
2. Вкладки: Стан з початком місяця вересня с.р.	1,097.535·06	
вложено	49.780·76	
винято	84.820·56	
Стан з кінцем міс. вересня		1,062.545·26
3. Позички затягнені: Стан з початком міс. вересня		
затягнено	11·400	
сплачено	—·—	
Стан з кінцем міс. вересня		11.400·00
4. Сальдо відсотків		32.667·04
5. Решта зиск з року 1904		1.714·24
6. На рахунку біжучім. Рікні		1.781·36
7. На рахунку коштів спору		7.33
8. Кредитори		—·—
Сума		1,176.948·36
Стан чинний:		
9. Позички удїлені: Стан з початком вересня	916 183·55	
сплачено	23.209·75	
удїлено	37.500·00	
Стан з кінцем міс. вересня		930.473·80
10. Недвижимости		189.264·32
11. Льокациї		34.969·80
12. Інвентар		700·00
13. Кошти адміністрацийні		8.225·00
14. Готівка		6,946·92
15. Кошти інвентаря		—·—
16. Друки для товариств		2.258·82
17. Папери фонду резервового і специяльної резерви		4.109·70
Сума		1,176.948·36
Кредит парцеляцийний		198.954·72 К
„ скриптовий		83.450·00 „
„ товариств		561.870·75 „
„ приват.		86.198·33 „
Сума		930.473·80 К

Членів прибуло 1 убуло 0, остало з кінцем вересня 1905 517 з 1.507 декларованими удїлами в сумі 75.350 К. Стопа процентова від вкладок $4^1/_2$. — Стопа процентова від позичок $5^1/_2$—6%. Затягнено позички в банку краєвім (11.400 К) на процент 4%.

Львів дня 30 вересня 1905.

Календар: Нинї: Артемія (лат.: День залушний); завтра: Аверкия (лат.: Губерта); позавтра: Якова (лат.: Кароля).

Репертуар руского театру (тепер в Коломиї) — сала шадничої каси: в суботу 4 падолиста „Продана наречена" опера в 3 дїях Сметани; в недїлю 5 падолиста перший раз в Галичинї „Батькова Казка" яка має на Українї величезний поспіх, драма в 5 дїях Карпенка-Карого. Абонамент I-рядний на шість вистав 15 кор. Абонамент II рядний на шість вистав 10 кор. Початок о годинї 8 вечером.

Репертуар міского театру у Львові: Нинї в четвер о год. 8 ій „Відма" (Дїти) дїло музичне в 4 образах Ст Монюшка, слова А. Міцкевича.

В Colosseum від дня 1 до 15 падолиста програма сензацийних новостей. Між иньшими електричний танець і нова оперетка.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому" ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропиґійского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в дни озн. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні озн. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудни від 3—5.

Талановитий ученик одної з львівских ґімназий, з висшої класи, син убогих родичів селян, не має хиба книг і находить ся в крайній нуждї. Лекциї або ласкаві датки в грошах для него прийме п. Вол. Вирчак, ц. к. учитель вінської ґімназиї у Львові, ул. Підвале.

Надіслано.

Специяліст в дїточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4, I. п.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. управ. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купує і продає

всякі папери цінні і монети

по найдешевшім курсї деннім не числячи нїякої провізиї. 374

Молодий заможний дідич, гарної вроди, з російської України, бажає скоро одружитись з інтелігентною Русинкою, скромною, гарно вихованою, яка розуміє ся на господарстві. Посаг не є доконче потрібним. Ласкаві листи з фотогр. картками прошу адресовати: Россія Ст. Мерчик. Хар.—Ник. ж. д., Виноградову. „О. О.“
950 2—2

Всякі заграничні монети купують і продають найкористнійше

Сокаль і Лїлїєн

банковий дім і контора виміни.

Замовленя з провінциї виконуємо відворотною почтою без дочисленя окремої провізиї. 207 e 14—?

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 418

Курс Львівский

з дня 2 н. ст. падолиста 1905.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. з. в.	555 —	565 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. з. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	580 —	586 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% з. в. вильос. з 10% прем.	111 50	— —
Банку гіпот. гал. 4½% з. в. льос. 50 л.	101 30	102 —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	99 —	99 70
„ краєвого 4½% з. в. льос. в 51	101 50	102 30
„ „ 4% з. в. льос. в 57 л.	99 80	100 50
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 н.	99 70	100 40
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. з.	99 80	100 50
Буков. фонду пропінацийного 5% в. з.	102 80	— —
Комунальні Банку крає. 5% (II. см.)	101 50	— —
„ „ „ 4½% (III. см.)	101 50	102 20
„ „ „ 4% (IV. см.)	99 50	100 20
Позички краєвої в 1873 по 6% з. в.	— —	— —
Позички краєвої в 1893 по 4% з. в.	99 50	100 20
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	98 40	— —
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	90 —	98 —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 26
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	252 50	254 30
100 марок німецких	117 —	117 50

ВДОВИЦЯ бездітна, середного віку, Русинка, що розуміє ся на кухни і господарстві, глядає місця до заряду дому. Зголошеня: Козак, poste restante, Добровляни коло Дрогобича. 953 1—3

УЧИТЕЛЬКА старша ученица або самітна женщина найде солїдне поміщене у інтелїґентної особи. Вальонова ч. 1, II. Порозуміти ся можна 9—12 рано. 944 1—3

Кандидат адвокатури (Русин), з всїми іспитами і цїлою практикою, глядає сейчас місця концепієнта, спільника або іншого занята. Знає добре по німецки. Адреса в Адміністрациї „Дїла“.
954 1—3

Ученик в віцї 14 лїт з укінченою II. кл. ґімназ. реальн. або видїловою найде місце зараз в корінній торговли Івана Вориса в Перемишли. 942 2—?

ЗНАМЕНИТІ ЦУКРИ фунт 80 с.
КАРМЕЛЬКІВ фунт 40 сот.
поручає:
Фабрика Трочиньского
883 **Львів, ул. Фредри.** 12—12

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету

поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведенє

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. и. по умірених цїнах.

Накладом „Сокільского Базару“ у Львові

вийшла

друга серия переписних листків, окрашених вишивками складаюча ся з 19 карт і коштує 1 К — штука 12 с.

Зміст серії:

1. Монограм Сокола.
2. Герб України по обох боках кордону.
3. Шевченко.
4. Хмельницкий на кони.
5. Вид наддунайскої Січи.
6. Благанє о помилуванє засудженого.
7. Козацка вбрия.
8. Нутро козацкого табору.
9. Зазив на суд.
10. Могила В. Барвіньского на Личак. цвинтари у Львові.

789 15—25

Оповіщенє.

Надзвичайні збори членів товариства задаткового **„Добробит“**, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою, відбудуть ся дня 16 падолиста 1905 р. в „Готелю Народовім“ в Самборі о годині 10 перед полуднем, евентуально о годині 2 по обіді по полудни того самого дня, якби не доставало перед полуднем статутом означеного комплету, з отсим порядком дневним: 1. Зміна статуту. 2. Предложеня членів. — *ДИРЕКЦІЯ.* 956 1—1

Мід курацийний

липовий в 5-кілевих бляшанках оплатно по 6 К висилає Евстахій Юзичиньский, Бережани. 794 1—10

ЖІНОЧІ КАПЕЛЮХИ
БОА
ВОАЛЬКИ, ШЛЮБНІ ВЕЛЬОНИ,
Капелюхи жалобні
все у великім виборі
873 и ручає 9—10
ЛЮДМИЛА СПОЖАРСКА
у Львові, Академічна 2.

Позір! Солонина дешевша!

До приватних осіб в 5 кілевих почтових кошах по 7 К 60 сот. без шкіри по 7 К 80 сот. оплатно. В 50-кілевих зелїзничих кошах по 72 і 75 кр. за кільо в Відня за післяплатою. Солонина ковбасна без шкіри дешевша. Цїни свобідно постійні. Просить ся о докладну адресу і зелїзничу стацию S. Steiner IX, Lichtensteinstrasse 121, Wien. Висилковий дім солонини, вудженини і непрового мяса. 932 5—6

Робітню знарядів церковних

другу руску в Галичинї поручає

Василь Дуткевич

бронзівник в Перемишли.

Приймає чаші до золоченя, дароносиці, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золоченє і срібленє відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, піхтарів, павуків.

ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, Бронзівник

Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 595 43—90

ОГОЛОШЕНЄ.

В недїлю дня 12 падолиста 1905 о годинї 5 по полудни відбудуть ся

XII. Надзвичайні Загальні Збори

Народного Банку для рільництва, торговлї і промислу в Мостисках в сали Товариства з слїдуючим дневним порядком:

1. Відчитанє протоколу з послїдних Загальних Зборів.
2. Зміна взглядно доповненє §. 1 статутів.
3. Вибір шістьох членів Ради надзираючої.
4. Внесеня членів.

На случай колиб не зібрав ся комплет членів приписаний статутом, відбудуть ся Збори в тим самим порядком дневним дня 15 падолиста (в середу) о годинї 6 пополудни без огляду на число зібраних членів.

Яков Френкель член дирекциї. — *Д-р Ігнатий Корнер* начальний директор.

955 1—1

Земля на продаж для хлїборобів!

Під містом Коломия є до розпродажи (парцеляциї) кількасот морґів добре справленої, видатної землї, рибний ставок і малий млин.

Хто хоче купити тої землї, нехай зголосить ся лично або письмом до: Д-ра Стефана Федака у Львові (ул. Сикстскач. 48) у або Дра Леся Кульчицкого в Коломиї (в Народнім Домі.) 889 7—10

ОДИНОКЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЄ АРТ. ЛІТОҐРАФІЧНЕ

під фірмою:

АНДРІЙ АНДРЕЙЧИН і СПІЛКА

Львів, ул. Коперника ч. 17.

Виготовляє білети візитові, запрошеня на вінчаня, балї і вечерки, грамоти, образи, вартостні папери, мапи, ноти, етикети, плякати і взагалї всї роботи, які входять в обсяг лїтоґрафії.

Поручену роботу виготовляє ся на час і можливо дешево.

Машини порушані силою електричною! 544 38—?

ІВАН ІГНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Суконницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоєсове мило на оприщенє і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опаленє 50 сот.

Камфорове і камфорово-сїркове мило усмиряє сверблячку і печенє шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і винїжнює шкіру кусник 70 сот.

Сїркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сїрково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекцийно-гіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметї, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порпиї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порпиї і сверблячу шкіри 70 сот. 209 60—84

Важне для парохіяльних урядів і читалень!

Макс Ґлязерман

ПЕЧАТНИКАР

Львів, ул. Сикстуска ч. 17

виконує ґустовно і дешево стампілї кавчукові і металеві для парохіяльних урядів, громад, читалень і т. п. по 2·50 с. враз з пуделком і фарбою, литі нагробні таблиці, числа домів і улиць, відзнаки для лїсних та пільних сторожий і клещі до пльомбованя мяса.

Перепонка руска. 285 6—10

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в недїлю і сьвята), Дежатина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що недїлї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Верґомета (в понедїлок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в недїлї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Якорова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брукович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полуднем (тілько в недїлї і рим.-кат. сьвята, 1·45 пополудни (тілько в недїлї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9. і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що недїлї і сьвята.
„ Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Замопамого (від 25/6 до 15/9), Освенцїма (від 25/6 до 15/9), Вемічки (від 1/6 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що недїлї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, **2·—**, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Коканини (від 1/5 до 30/9 що недїлї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави рускої	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясля.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брукович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що недїлї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що недїлї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої	11·15 в ночи кождої недїлї.
„ Янова	6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята) 3·08 пополуд. (від 14/5 до 10/9) - 5·58 пополудни.
„ Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди позначені друковані є чорними чотвертями; поїзди лїчні є означені звіздкою. Мора лїтна тривать ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого виноса рода, інтервовані кроніцкими, розвозди їзди і т. д. можуть бувати через цїлий день в мінетім бюрі д. м. державних зелїзниць, площа Гаусмана ч. 9. 85

957 1—12

Оповѣщене.

„ЗАЩИТА ЗЕМЛИ“, общество зарегистрованное съ ограниченною порукою во Львовѣ при улицѣ Краковской число 17, II. поверхъ, удѣляетъ пожички для набыванія и удержанія земли и поднесенія господарства, покупаетъ большіи посѣлости и сельскіи господарства въ цѣли продажи тыхъ же въ цѣлости или парцелями своимъ членамъ, принимаетъ капиталъ въ щадницу, опроцентовуетъ ихъ по 4 и платитъ само подать рентовую и удѣляетъ отворотною почтою всякихъ поясненій въ дѣлѣ закупна и продажи земли.

При прошеніи о пожичку нужно предъявити вытягъ ипотечный и аркушъ посѣлости геометромъ подтвержденный. Высота ипотеки при удѣленіи кредитовъ отъ 6 до 7%.

Состояніе съ днемъ 30-го сентября 1905 года:

Станъ долженый:

1. Фондъ резервный	2188·84
2. Удѣлы членовъ	22334·05
3. Щадничіи вкладки	180292·04
4. Дивиденда неподнята	1106·87
5. Сальдо отсотковъ	7633·79
6. Решта надвышки изъ 1904 г.	307·85
Общая сумма	213863·44

Станъ чинный:

1. Пожички ипотечныи	177428·84
2. Издержки администраційніи	2183·48
3. Кошта заснованія и мобиліи	284·46
4. Еффекты	6935·—
5. Льокаціи въ Банкахъ	27018.01
6. Переходовіи	5·64
7. Наличными въ касѣ	8·01
Общая сумма	213863·44

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і окремо за редакцию: Д-р Евген Лежицкий.

З друкарні Народової [Маєнских] Коперника ч. 9.

Ч. 237. Львів пятниця 21 жовтня (3 падолиста) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер додаткових

	в Австриї	за границею
на цілий рік	32 к	— [illegible] к
на пів року	16 „	— [illegible] „

У Львові (без почтової пересилки):

на цілий рік	28 к	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Наші середні школи.

Річ посла д-ра Е. Олесницкого

виголошена на засіданю сойму дня 27 н. ст. жовтня 1905 при дебаті над школами середними.

(Дальше.)

В ґімназиї перемиській панує нечуване переповнене. — В ґімназиї єсть 13 віддїлів, — але два віддїла I-ої кляси числять по 71 учеників, — два II-ої кляси 62 і 68 учеників, V кляса числить в одчім віддїлї 78, а VI а кляса 64 учеників.

Конечним єсть одже отворене ще чотирох паралельок, — однак на ті паралельки нема в будинку місця. Вже в р. 1900 було за мало саль, коли було 500 учеників так, що кляси мусїли бути уряджені в бібліотецї і кабінетї фізикальнім. Тепер то саме число убікацій має служити для 780 учеників. Суть кляси деякі о просторі 25 м□ — на одного ученика не припадає ледво 3 і пів метра кубічного воздуха.

25/9 1905 була депутация отців в радї шк. кр. просячи о заряджене злому і одержала приречене, що до 15 жовтня наступить плян убікаций — перенесене до них роздїлених кляс. Доси однак не наступило тоє — отцї телеґрафували 21 жовтня до міністерства — властитель реальности, де мали бути винаті убікациї єсть лише до 1/11 1905 звязаний а доси нам дефінітивно не зістав заключений.

В ґімназиї рускій в Коломиї єсть всїх кляс 14, однак потреба конечно отвореня 15-ої, бо в Іій клясї є два віддїли по 71 і 72 учеників. — Однак і тих 14 нема де помістити, бо саль шкільних єсть всего 11, в наслїдок чого містять ся три кляси в кабінетах фізикальнім і природничім і в малій кімнатї призначеній первісно на бібліотеку. — В ґімназиї нема дальше зовсїм салї рисункової, а саля ґімнастична єсть спільна з польскою ґімназиєю, — однак за тїсна і недогідна, — а кромі того повстають для обох ґімназий великі трудности з причини подїлу годин.

В таких відносинах знаходять ся рускі школи що-до поміщеня.

І під тим взглядом заходить велика нерівномірність в трактованю ґімназий руских з польскими.

Руска ґімназия у Львові мала в р. 1902/3 учеників 752, віддїлів 16, — в р. 1903/4 учеників 870, віддїлів 19, — в роцї 1904/5 учеників 928, віддїлів 19, в р. 1905/6 має учеників 973, віддїлів 19.

Помимо всего того єсть се доси одна неподїлена ґімназия.

Тимчасом ґімназия III-а у Львові мала в р. 1901/2 лише 844 учеників і 17 віддїлів і одержала філїю, ґімн. IV у Львові мала в р. 1901/2 901 учеників і 20 віддїлів і одержала філїю; ґімназия V-а у Львові одержала філїю при 928 учениках і 20 віддїлах, а в тих філїй утворено вже дві окремі ґімназиї у Львові VI-у і VII-у.

Ґімназия II-а в Кракові одержала в р. 1902/3 філїю при 712 учениках і 16 віддїлах.

Супротив того повинні бути у Львові давно вже дві рускі ґімназиї а що найменше вже утворена при ґімназиї академічній філїя, і для того підносимо ми нинї рішучо жадане утвореня другої рускої самостійної ґімназиї, а поки се наступить, подїлу істнуючої ґімназиї на заведене головне і філїяльне під окремим управителем педаґоґічним і з окремим станом системізованих сил.

А яка міра прикладає ся в отвореню кляс паралельних, се знов можна побачити на примірах.

В р. 1904/5 було в рускій ґімназиї в Перемишли в I-ій кл. на 146 учеників 2 віддїли, в польскій ґімназиї в Перемишли в II-ій клясї на 146 учеників 3 віддїли, в Вадовицях в I-ій клясї на 112 учеників і в II-ій клясї на 103 учеників також по 3 віддїли.

В рускій ґімназиї в Коломиї в I-ій кл. на 132 учеників 2 віддїли, в польскій в I-ій клясї на 130 учеників — 3 віддїли.

Взагалї мала в р. 1904/5 руска ґімназия в Перемишли на 641 учеників 12 віддїлів, а польска в Бохни на 627 учеників 16 віддїлів — руска ґімназия в Коломиї на 540 учеників 12, польска в Вадовицях на 588 учеників 16 віддїлів.

Се цифри знаменні, і по них зрозуміти можна, для чого з рускої ґімназиї у Львові виступило в протягу року 1903/4 — 119, а зі всїх польских у Львові в тім часї 45 учеників, котрі буквально не мали місця в тій школї, можна представити собі, — які в тих руских ґімназиях панують відносини ґіґієнічні, кілько жертв здоровя і житя потягає за собою серед рядів молодїжи та система упосїджуваня руских шкіл під взглядом поміщеня!!

Коли б сїда про паралельки, то не можу не піднести тут справи руских паралельок в ґімназиях польских, — взглядно заведеня в деяких клясах по три паралельки польскі і руских по мисли закона з 22/6 1867, єсли сего зажадає 25 родичів. Тая постанова закона з р. 1867, котра має бути хоч частковим еквівалєнтом для Русинів за те, що закон сей відняв їм всї права на поли шкільництва, остає доси мертвою буквою.

З початком сего року шкільного внесли родичі висше 25 учеників з I-ої кляси ґімн. в Бережанах, Стрию і Дрогобичи до ради шкільної подане о заведене для їх дїтий руских викладів. Доси сї прошеня не полагоджені, а за то зарядила рада шк. кр. через староства, а іменно через староство в Бережанах провірене автентичности підписів і то при помочи жандармів.

Отже Русини всюди, де лиш зажадають яких-будь прав, передовсїм стрічають ся з жандармскими баґнетами.

Я пит юсь, на якій підставі рада шк. краєва а рігорі пресумує неавтентичність підписів, для чого як раз Русинам імпутують ся фальсифікати і неправильности там, де они упоминають ся о тую окрушну своїх прав? Для чого — коли в Гаильчу в пов. підгаєцкім — не кількадесять а кільканайцять селян зажадало утвореня польскої школи народної, рада шк. кр. не провірювала підписів, тілько сейчас з поминенем всїх вимогів правних їм школу тую заложила?

Цїль сего ясна сама собою, щоби руского селянина маючого дитину в школї жандармским баґнетом відстрашити, щоб не захочувалось єму на будуче жадати рускої науки для своєї дитини!!

Се також наше пляюсь на поли шкільництва середного!!

В руских ґімназиях ще і доси панують значні недостачі що-до сил учительских.

Не єсть сего причиною брак взагалї руских сил учительских — таких сил єсть богато, однак они в значній части призначені до польских ґімназий. При ґімназиях польских служить витравних руских педаґоґів і добрих учителїв тілько, що ними можна-б обсадити кілька руских ґімназий, — а тим часом в руских школах много місць необсаджених, а много заповняють суплєнти без кваліфікациї, недокінчені богослови, юристи або студенти з инших факультетів.

В тернопільскій рускій ґімназиї, котра яко носяча імя „Цїсарска і ювилейна“ мала бути взірцем для инших і мала бути обсаджена самими іспитованими силами, заходить страшна дісспропорция між учителями а суплєнтами; — на 27 членів учительского збору є лише 10 дійсних учителїв і то вже з управителем і катехитом а 17 суплєнтів! Такий склад нагадує найгірші часи т. зв. Supplentenwirthschaft по реорґанїзациї середного шкільництва з гуманїорів.

В коломийскій ґімназиї єсть на 22 членів учительского збору 12 кваліфікованих і 10 суплєнтів.

В тернопільскій ґімназиї заходить потреба систематизованя ще найменше пять місць а іменно: одного фільольоґії клясичної, одного рускої мови одного ґерманїста, одного історика і одного математика.

В коломийскій ґімназиї необсаджена посада учителя язика нїмецкого, а покладане конечно систематизоване ще другої посади ґерманїста і одної для математики і фізики.

В перемиській ґімназиї конечним є систематизоване одної посади ґерманїста і одної математика.

В інтересї науки і виховання і в інтересї справедливости жадаємо закінченя вже раз тої понижаючої руске шкільництво прозіворії, усуненя того Supplentenwirthschaft в руских школах, покінченя з тими унещасливленими правниками і богословами! З відки приходить бідна руска молодїж терпіти через тоє, що комусь там не хоче сьвітити ся прав або теольоґії, звідки приходять люди, котрі самі не чули в собі кваліфікациї до педаґоґії, бо посьвятились иншому заводови, котрі не мали тілько спосібности або пильности, щоби повінчити ті вибрані студиї, робити свої особисті спекуляциї на педаґоґії і виконувати всякі експерименти на бідній рускій молодїжи?

Чи власти шкільні так низко цїнять ремесло педаґоґічне, що у них хто будь перший-лїпший спосібний на педаґоґа?

Ґімназия тернопільска дійшла вже сего року до повних вісїм кляс 660 учеників, помимо того не є она ще віддїлена від польскої і не має директора. Польскі школи середні дістають правильно директора з отворенем — се також оден з причинків до вінкстрованя нашої рівноправности на поли шкільництва.

В минувшім роцї поставив я в тім напрямі резолюцию — резолюцию тую піддержую і нинї.

Далеко ще гірше як з силами учительскими стоїть річ з підручниками рускими.

Вже минувшого року при дебатї шкільній звертав я на се увагу і постазивем відповідні в тім напрямі резолюциї — однак резолюциї тії не прийшли навіть ще під нараду сеї палати і справа не лиш не поступила на перед, але представляєсь нинї ще гірше як перед роком.

З початком біжучого року шкільного оказав ся брак 20 підручників, котрі вістали вичерпані, а іменно: 1) Катехизм для I-ої кляси, 2) Читанка руска для I-ої кляси; 3) Wypisy polskie для I-ої кляси, 4) Арітметика Огоновского для I-ої і II-ої кляси, 5) Верхрацкого Зоольоґія для I-ої і II-ої кляси, 6) Верхрацкого Ботаніка для I-ої і II-ої кляси, 7) Wypisy polskie для II-ої кляси, 8) Граматика латиньска для III—VIII кляси, 9) Вправи латиньскі для III-ої кляси, 10) Грецка граматика для III—VIII кляси, 11) Стоцкого граматика руска III-ої і IV кляси, 12) Вправи нїмецкі для III-ої кляси, 13) Історія для III-ої кляси, 14) Фізика для III-ої кляси і IV-ої кляси, 15) Мінеральоґія для III-ої кляси, 16) Руска читанка для IV-ої кляси, 17) Огоновского Хрестоматія для VI-ої кляси, 18) Нїмецка Читанка для VI-ої кляси, 19 Нїмецка Читанка для VII-ої кляси, 20) Нїмецка Читанка для VIII-ої кляси.

Нема доси також підручника психольоґії для VIII-ої кляси.

Кромі того відчуваєсь дуже потреба словарів латиньско — руского і грецко - руского.

Віритись справдї не хоче, щоб того рода відносини в шкільництві панували, щоб майже всї підручники були вичерпані.

Се знов нічия вина, тілько ради шк. кр. котра до сеї справи відносить ся з крайним легковаженем.

Давнїйше, коли була лиш одна академічна ґімназия у Львові, істнувала цїла комісия до укладу руских книжок шкільних — нинї, коли єсть пять руских ґімназий, вся та праця здана на одного чоловіка і очевидно, мусїло дійти до таких сумних результатів. До того підручники многі суть перестарілі, — не відповідають анї приписаним плянам, анї станови і вимогам науки, — і не дорівнюють підручникам польским, о котрі дбає рада шк. кр. з великою старанностию.

І се знов подвійні міри в трактованю руского і польского шкільництва, що брак підручників, який вже заходить від ряду лїт не лиш понизить, але і унеможливить під многими взглядами успішну науку в руских ґімназиях.

З огляду на сей більше як сумний, а прямо страшний стан річи, з огляду на тоє, що веденє руских шкіл середних без підручників взагалї єсть немислиме а дотеперішний спосіб трактованя сеї справи в радї шкільній краєвій злому абсолютно не зарадить, жадаємо утвореня перманентної комісиї при радї шкільній краєвій зложеної з фахових педаґоґів з усїх галузий наук входячих в обем пляну наукового шкіл середних і обзнакомлених докладно з духом і потребами руских шкіл середних і віддання тій комісиї укладу руских шкільних підручників.

Коли говорю про потреби специяльні руского шкільництва не можу полишити квестиї участи Русинів в его адміністрациї. Були часи, де мали ми між референтами справ шкіл середних в міністерстві просьвіти таких людий, котрі хоч в части були Русинами і могли мати бодай якесь понятє о потребах руского шкільництва.

Було се в часах, як Русини мали лише одну ґімназию — тепер, коли їх мають пять, коли справи руского шкільництва мусять з природи річи прибрати широкий обем, нема в міністерстві анї одного урядника, котрий би розумів хоч троха відносини і знав потреби руского шкільництва. Сумнїваю ся навіть, чи пан сей, котрий є референтом тих шкіл, уміє добре по руски читати і писати. То само майже діє ся з інспекторами.

Є се велика аномалїя і велика кривда для руского шкільництва. Як могло оно добре адмініструвати ся, коли на горі над ним нема людий знаючих докладно его відносини і потреби. А такими чейже мають бути лише особи рускої народности а до того мужі досьвідні на поли руского шкільництва. Тож дуже оправданим єсть наше жадане до правительства, щоби удержувано при міністерстві просьвіти референта для руского шкільництва з помім досьвідних руских педаґоґів, знаючих докладно відносини і потреби руских шкіл — а щоби тою самою засадою руководжено ся при іменованю для тихже шкіл краєвих інспекторів.

Не всїм ученикам Русинам можливе ходити до руских шкіл середних.

Після справозданя ради шкільної краєвої було при кінци р. 1903/04 — з загального числа руских учеників 4557 — в руских ґімназиях 2173, значить 2384 руских учеників було в польских ґімназиях.

В біжучім роцї єсть їх в ґімназиях польских значно більше, а в деяких в дуже значнім числї, — прим. в Бережанах 311, Дрогобичи 124, Ярославі 116, Самборі 262, Сяноку 135, Стрию 249, Золочеві 178. Доля молодїжи рускої в польских школах незавидна.

Передовсїм упосїджені суть ті ґімназиї з огляду на руску молодїж тим, що в переважній части тих шкіл нема системізованих посад для учителїв руского язика, а в многих нема сталих катехитів.

Нема системізованих посад учителїв рускої мови в ґімназиях в Ярославі, Яслї, Коломиї I, Львові IV, V і VI, Сяноцї, Перемишли I, і Тернополи I, в школах реальних в Ярославі, Львові Тернополи, Станиславові і Снятинї, нема сталих руских катехитів в ґімназиях в Яслї, Коломиї I, Перемишли I, в школах реальних в Ярославі, Львові, Станиславові, Снятинї. В наслїдок того в многих тих школах наука релїґії і руского язика не істнує майже зовсїм, або подаєсь доривочно, від напасти і без хісна для учеників.

А цифри тих учеників так значні, що оправдують зовсїм жадане, щоби они і науку релїґії і свого руского, родинного язика могли побирати правильно і з хісном.

(Конець буде).

Галицкий сойм.

Засїдане з дня 3 падолиста 1905.

(Зас. 44-те, II сесиї, VIII кад.).

Засїдане розпочало ся о год. 10·30. Відчитано внесеня і інтерпеляциї, між ними інтерпеляцию пос. д-ра Короля в справі виборчих надужить при доповняючім виборі в Товмачинї і внесене о. Ефиковича о додаток з причини дорожнї для народних учителїв в Вродах.

З дневного порядку полагоджено слїдуючі справи:

Внесок посла Старуха о признане додатку дорожняного народному учительству повіта ліского — по мотивованю відіслано до комісиї буджетової.

Внесок посла Олесницкого о будову павільону венеричного при загальнім шпитали в Стрию — відіслано до комісиї санітарної.

Внесок посла Олесницкого о візване ц. к. правительства до зміни закона о праві приналежности і перекладане краям безнаслїдних спадків — відіслано до комісиї правничої.

Справоздане видїлу краєвого в справі візволеня громадї м. Теребовлї на побір підвисшених оплат громадских від напоїв спіритусових, пива, меду, вишняку і малиняку — принято згідно з бажанем міста.

Польскі вибори.

Відтак наступила справа верифікациї вибору з сільскої куриї пов. жидачівского. До справозданя видїлу краєвого в тій справі з внесенем на верифікацию, забрав слово пос. д-р Олесницкий і в довшій безпощадній промові вказав цїлу неважність „вибору“ польского посла Павлїковского. Бесїдник зазначує, що староство жидачівске здавна вже визначало ся виборчими надужитями і виробило в тім напрямі техніку, якою може рішучо пишатити ся перед иншими староствами. В р. 1895 утяло се староство штуку, над якою навіть природники ломлять собі пусто голову — з 66 виборців зробило ся 44 в той спосіб, що 22 замкнено до арешту і тому з 66 упало лише 44 голосів. В р. 1897 староство жидачівске списало ся так, що навіть прокуратория державна мусїла ввести карне доходженє. Вибір в р. 1901 не був вже так на вні розбишацкий — бо тодї вибори відбували ся взагалї вже під иншою планетою, під знаменем тихих надужить і хитрощий — але помимо того переведено его так, що навіть видїл краєвий не мав через повні пять лїт цивільної відваги виступити з его верифікациєю. Доперва тепер по пяти лїтах приходить краєвий видїл з своїм справозданем, але з оправданою несьмілостию і стидливостию. Відтак перейшов бесїдник до поодиноких точок неважности і зазначує, що вибір п. Павлїковского є абсолютно неважний а се з слїдуючих причин: 1) Явність вибору була при тім виборі заєсева, що потвердили сьвідки переслухані в судї. 2) О ного виборця не допущено силою до голосованя, що рівнож доказано переслуханем сьвідків. 3) Староство розписало число виборців по поодиноких громадах після старої конскрипциї, через що сама мали о 16 виборців менше ніж повинні були мати. 4) Вибір перевела комісия неважно вибрана, бо картон найдено при голосованю 135, хоч голосуючих було лише

133. Сам староста кинув картку за неприсутного (що не вільно!) Антона Свішньского, хоч відтак при переслуханю випер ся того надужитя. Але се не дивниця, „бо у нас старости зраджують в таких случаях епідемічний брак памяти“. (*Сьміх*). 5) Вкінци виділ краєвий відкинув рускому кандидатови 4 голоси яко неважні, нібито для того, що було більше осіб того імени в дотичній місцевости. Бесідник виказує, держачи ся тої самої арґументациї, що кільканайцять голосів, які упали на Павліковского, були з тої самої причини неважні. 6) Вибір є неважний також тому, бо сам виділ краєвий признає, що два голоси: „Василь з Тухлї“ належить дочислити до числа загалу голосуючих. Коли так, то голосувало 133, абсол. більшість 67, п. Павліковский одержав лише 66, отже п. Павліковский не зістав вибраний а намісник не повинен був видати єму цертифікату. Реасумуючи всї свої виводи як і неважність поодиноких виборців п. Павліковского (17), констатує вкінци бесідник, що Павліковский одержав після актів лише 48 важних голосів, що вибраний зістав de facto і de jure о. В. Давидяк, і на тій основі вносить, щоб вибір п. П-ого узнати за неважний та оречи, що вибраний зістав о. Василь Давидяк з Тухлї. (*Оплески від Русинів*).

Промова пос. Олесницкого і проста неможливість виправданя „вибору“ Павліковского викликала констернацию в таборі більшости соймової. Пос. Стадніцкий вніс, щоб акти відіслано ще раз до краєвого виділу для розслїдженя піднесених замітів. Пос. Станівський заявляє, що встидає ся такого справозданя, яке дав виділ краєвий, і самого вибору та буде голосувати передовсїм за внесенєм пос. Олесницкого а ґзент. Стадніцкого, але нїколи за внесенєм виділу краєвого.

Рішено — розуміє ся — по полемиці між д-ром Корсленем а прав. комісарем ґр. Лосьом, пос. Д. Абрагамовичем і ґр. Л. Пінїньским що-до цертифікату після внесеня пос. Стадвіцкого.

Год. 1·35 — вас. тревае дальше.

З комісий.

Комісия буджетова полагодила вже справу тзв. шинкарских оплат а дотичне справоздане прийде вже на порядок на одно з найблизших засїдань сойму. З нарад комісиї показує ся, що наша критика дотичного предложеня краєвого виділу і висказані при тім побоюваня були зовсїм оправдані. Є се нове шубравство верховодячої еліки, щоб коштом населеня наповнити свої шляхотскі кишенї а в реформи пропінацийних відносин укувати нове оруже до політичного деморалїзованя народа. Передовсїм комісия не приняла внесеня, щоби правительство надавало концесиї лише людям шинкарского фаху, а так само не приняла внесеня, що шинкарских концесий не можна кумулювати по кілька в одних руках. Тим своїм становиском в справі щодо надаваня концесий виявила більшість соймова, яка є дійсна цїль предложеня. Święta karczma верне назад, хоч в иншім, більше „модерним“ одязї. Панове шляхта будуть знов діставати концесиї на веденє шинків по кілька і кільканайцять, а обновивши ся доходом з чиншу за субаренду, будуть ще трясти як і доси цїлою фалянґою зависимих від себе шинкарів для політичних, польско-шляхотских цїлий. Дальшим орудием в тім самім напрямі буде довільність в приміненю тарифи і накладаню оплати на поодиноких шинкарів, що буде новим тереном не лише для всїлякого хабарництва і протекцийної господарки, але і шрубою, під котрої давленєм цїла кляса шинкарів буде танцювати, як їм лише заграє pan starosta і pan marszałek powiatowy.

Про предложенє скажемо ще основнїйше і більше, коли появить ся друком справоздане комісиї.

Виборча реформа.

Комісия адміністрацийна — розуміє ся при добре замкнених дверах — радила вже над виборчою реформою. Остаточно реформа тепер не буде а комісия „задля браку часу“ має прийти з внесенєм, що припоручає ся виділови краєвому, аби виготовив відповідний проект і предложив его соймови на слїдуючий рік. Так рішають польскі шляхтичі jedynego polskiego parlamentu в той час, коли навіть в Росиї має бути в найблизшій вже порі утворений парлямент з заступством всїх кляс і верстов населеня та опертий на принципі загального голосованя!..

А можеб припоручити виділови краєвому, щоби за субстрат свого ґзентуального предложеня взяв — „Государственную думу“ Булиґіна?

— **Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальнї і орґанїзуйте курси для анальфабетів!**

Революция і контр-революция в Росиї.

Вісти, які наспівають з Росиї, виглядають на певний погляд дуже суперечні, але вони стають ся ясні для того, хто розуміє внутрішну борбу, яку переживає російска держава.

З одної сторони дїлають там сили революцийні, котрі не довіряють цареви як і загальним постановам его маніфесту і ведуть та будуть вести борбу дальше, аж до фактичного здійсненя своїх поступатів. Передовсїм домагають ся сї революцийні елементи загальної амнестиї для всїх вязнених з причин політичних, а відтак заведеня горожаньскої міліциї, бо думають, що се буде найлїпша запорука для осягненя бажаних результатів. В тих своїх домаганях ідуть російскі революціонери лише точ-в-точ слїдом західної і середної Европи, де в рр. 1848 і слїдуючих, коли вела ся борба між конституціоналїстами а абсолютизмом, всюди ставлено подібні домаганє. А хто знає з окрема хитрість верховодячих російских кругів, той не може дивувати ся, що і російскі революціонери не довіряють нї „цареви“ нї „міністрам“ (треба розуміти тут Віттого) і хочуть реальних ґарантий, що свобода не буде зломана, бо на своїм довірю вже нераз попекли ся.

З другого боку дїлає в Росиї реакция, котра — як видно з донесень — розпоряджає цїлими масами аґентів-провокаторів та має свою сильну, добре здисциплїновану орґанїзацию. Єї члени сидять в найблизшім окруженю царя, по міністерствах і урядах, навіть по селах, а кінчем сеї орґанїзациї є здавити революцию при помочи розпсених і під'юджених банд (тзв. чорних сотень). І як лише розпочала ся акция революціонерів, щоб ґенеральним страйком вимусити на цареви конституцию, сейчас почали рухати ся також чорні сотні і тоті тайні руки, котрі пустили в рух цїлий апарат, який дїлав вже раз з успіхом в часї першого революцийного вибуху в Одесї. Отсїй то роботї темних духів треба приписати такі сумні події, про які доносять дневники з тверскої ґубернії, або про погроми Жидів в Києві, Саратові і других містах та місточках.

Щоби робота зорґанїзованої реакциї могла на довшу мету віднести успіх годї припустити, але Росия переходить справдї тяжку *внутрішну борбу*, яка може ще потревати довший час а зазначати ся страшним знищенєм єї культурних осередків і потоками крови. Свободи в Росиї не дасть ся вже зломити, бо за нею стоїть маса робітників і вся лїпша частина суспільности, але держава може перейти еще цїлу фазу страшної кровавої анархії, так що треба буде цїлих десятов лїт, щоб ті рани відтак погоїти.

Для держав і єї внутрішного ладу було б мабуть найлїпше, якби для успокоєня революцийних елементів надати справдї загальну амнестию, а заразом колиб кинувши в кут булиґіньску думу покликано безпросволочно конґрес земств яко російску конституанту. Земства се одинока нинї готова вже автономна орґанїзация в Росиї з виробленою державною програмою, так що на суспільнім авторитетї можнаб оперти перше лїберальне сильне правительство, яке Росия для очищеня терену і осягненя супокою передовсїм потребує.

Телеґрами.

Петербург. Царский указ оголошує реорґанїзацию ради міністрів. Президента вибирає цар зпоміж міністрів і инших достойників. Справоздання складані цареви начальниками властий, мусять бути насамперед зголошені у президента міністрів, котрий також відбирає відомости о загальних зарядженях пороблених начальниками властий. Висші урядники всїх галузий адміністрациї не можуть бути іменовані без попередної згоди ради міністрів. Так само всякі проекти законів, предкладані поодинокими міністрами думі і державній радї, мусять бути передтим предложені радї міністрів.

Берлїн. З Одеси доносять, що онегди пішло около 50 поліцийних урядників на передмістє Молдованка і зачали р бувати склепи. На крик рабованих надбігли робітники і вигнали напасників. Козаки кинули ся розганяти товпу і зачали стріляти. В місті настав переполох. Низші поліцийні власти орґанїзують формальні напасти на дрібнїйших купців і жидів.

Севастополь. Дня 31 жовтня 2000 робітників зібрало ся на улици, а коли мимо візваня поліциї товпа не хотіла розійти ся, прикликано військо, котре при атаку на багнети закололо 2 жінки. Доперва на розказ ґенерала військо відкликано. Товпа одержала поміч матрозів з музикою на чолї і з червоними хоругвами. Народ рушив під вязницю і по боротьбі з сторожию увільнив всїх політичних арештантів.

Відень. З Одеси доносять, що на понедїлок заповіджено там приїзд чорноморскої фльоти. Се є найлїпшим запереченєм поголоски про бунт на чорноморскій фльотї.

Петербург. В середу революціонери устроювали на головних улицях демонстрациї, в котрих брали участь студенти, робітники, ґімназисти, а також офіцири і салдати. День перейшов досить спокійно, лише тут і там військо розганяло демонстрантів, причім приходило також до кровавих конфліктів. Редактори дневників рішали іґнорувати дотеперішні приписи прасові. Супротив того правительство, щоби сальвувати свою повагу, видало офіцияльний комунікат, поясняючий, що під порученою маніфестом свободою слова треба розуміти також свободу преси.

Берлїн. В середу вечером знесено в Варшаві военний стан і заповіджено політичну амнестию. Військо вицофано з улиць. Оберполїцмайстер увільнив 480 політичних вязнів, инших не хотів випустити. Товпа зачала штурмувати ратуш. Прикликано військо з артилерією. Прийшло до формальної битви, в котрій убито 16 осіб, 27 тяжко ранено. Поліция розігнала публичне віче, причім убито 7 осіб. Пополудни вицофано з улиць військові патролї.

Мінськ. Тут відбуло ся величезне віче під голим небом, при участи 15000 людий. Офіцири і рядові без оружия братали ся з народом. Людова депутация привела увільнених вязнів політичних. Ентузиязм був нечуваний. Коли віче вже розходило ся, посипали ся насто сальви. Погибло дуже богато осіб, (кажуть звиш 40) між ними загально звісний адвокат Еатис.

Вчера появив ся правительственний комунікат з зазивом до спокійної части російского народу, щоби підпирала стремлїня правительства до введеня нового ладу державного, на що потрібний довший час, і що є можливе лише по привернеию внутрішного ладу. Деякі елементи старають ся підрити довірє до правительства і викликати заворушеня, але як більшість народу прийде правительству з помочию, то відносини сейчас поправлять ся. В противнім случаю правительство не бере на себе нїякої відвічальности за наслїдки, а переведенє реформ відбуло би ся в повільнїйшім темпі, нїж се було би пожадане.

Париж. З Петербурга доносять, що до 48 годин буде оголошена політична амнестия.

Петербург. Вітте мав при редакторах дневників звучить: На царскім дворі суть дві партиї рівні силою; цар слухає одних і других. В сїй хвили партия Віттого взяла верх. Як довго се потреває, тяжко предвидїти.

З провінциї надходять вісти, що цензура всюди знесена.

Казань. Військо стріляло до спокійних маніфестантів. Чернь рабує і нищить склепи, на що військо дивить ся цїлком спокійно і не боронить рабованих. В шпитали богато ранених. Козаки стріляють без пляну і потребе; з особливою сатисфакциєю стріляно до вікон.

Вязма. Цїлу жидівску дїльницю знищено і зрабовано.

Петербург. В Ростові н. Д., Києві, Новгородї і Херсонї проявляє ся огірченє против Жидів, котрим закидають, що викликали заворушеня для політичної і революцийної аґітациї. В многих місцях доми і склепи Жидів зрабовано і понищено. Ростов в руках черни. Стрілянина без перерви.

Одеса. В місті анархія. Говорять о 4.000 до 5.000 трупів. Поліция мала сама узброїти чернь против Жидів. В кількох місцях експльодували бомби. Одного ґенерала, що ішов на чолї процесиї застрілено. На козаків, що хотїли замкнути дорогу до мешканя ґенерал ґубернатора, кинено бомбу і козаки розбігли ся. Командант козаків утїк з міста. Військо заховувало ся пасивно. (Ся телеґрама найлїпше ілюструє вартість теперішних донесень з Росиї. На вступі говорить о 4 до 5 тисячах трупів, а кінчить тим, що військо заховує ся пасивно! — *Ред.*)

Київ. Вчера розліплено в місті величезні плякати з оголошенєм, що військо одержало строгий наказ всякі ексцеси давити стрілянєм. Арештовано 7 головних ворохобників, котрі будуть поставлені перед военний суд. Улиці Київа застелені товарами викиненими з жидівских склепів. Богато склепів цїлком знищено. „Кіевлянинъ“ стверджує цїлковиту руїну жидівского населеня. Шкоди обчисляють на міліони. Редакциї лїберальних дневників понищено, друкарнї попалено. В жидівскій дїльници безперервні огнї. Жиди боронять ся від напастників револьверами і ножами. До 25 осіб убитих, звиш 50 ранених. Поліция і військо заховують ся пасивно.

Льондон. В Києві військо бє ся з козаками. Чернь вдерла ся силою до міских саль. Царский портрет кинено на землю. Військо дало три сальви. Не ураблений нї оден жидівский склеп. Козаки і поліция беруть участь в рабунках. Офіцери розбили банковий дім Еамтайна.

Петербург. В бійцї коло технольоґічного інститута застрілені професор Толе і прокуратор Марґулес.

Москва. Адвокати ухвалили зажадати усуненя Трепова і слїдства против московского митрополита за проповіди взиваючі населенє, щоби нападало на опозицию.

Льондон. Революцийна партия рішила взяти ся до динамітових атентатів так довго, як довго не будуть увільнені політичні арештанти і як довго военний стан не буде всюди знесений. Говорять, що буде оголошена військова диктатура з в. князем на чолї, котрого правою рукою має бути Трепов. Говорять також, що Росия має просити Німеччину о поміч против Королївства польского.

Маґдебурґ. Цар згодив ся на всї жаданя партиї реформ, не виключаючи загальної амнестиї.

Петербург. Київского ґенерал-ґубернатора Клайґельса усунено. Єго наслїдником іменований ґенерал Сухомлїнов.

Льондон. З Петербурга доносять: Уличная революция після заяви її провідників, має тревати так довго, доки політичні вязні не будуть увільнені, а стан облоги знесений. Провідники поручали революционерам, щоби в цїлій державі атакували вязниці і старали ся увільнити арештантів. Запевідають також наново знищенє всїх телеґрафів, зелїзничих лїний і водопроводів. Диктатура Трепова здаєсь бути певною. Говорять, що цар відкличе всї свої приреченя.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Відень. Міністерство війни повідомило команди корпусів, що не може виплатити дотациї на біжучий рік з призначеної на ріжні надзвичайні потреби, але що мусить відложити виплату сеї дотациї на слїдуючий рік. Се опізненє стоїть в звязи з браком фондів в спільних міністерствах, що є наслїдком угорскої кризи.

Скандинавщина.

Християнія. Франция і Данія узнали независиму Норвеґію.

Штокгольм. Шведске правительство дало димісию многим послам при чужих дворах, Норвеґам, котрі о се самі просили.

Хіни.

Кантон. Дня 28 жовтня Хінцї замордували 5 місіонарів, двох мужчин, дві жінки і одну дитину.

НОВИНКИ.

— **Польский ксьондз і ц. к. почта при гакатистичній роботї.** Пишуть нам з Бучаччини: Юрко Савіцкий, селянин зі Звенигорода коло Бучача, перетягнений на латиньский обряд звісним кс. прапатом Громницким, загадав оженити ся з Русинкою Марією Куляс, що була записана в книзї метрик руского парохіяльного уряду в Бучачи. А що кс. прапат виходить з тої засади, що чи женить ся Русин з Польською, чи Поляк з Русинкою, вінчанє мусить відбути ся в костелї, тож загадав і всїм случаю так зробити. До сего треба було конче прийти в посїданє метрики Марії Куляс. За порадою кс. прапата удає ся вуйко Марії Ваврик Куляс до руского парохіяльного уряду в Бучачи і просить о видачу метрики для Марії Куляс. Коли о. Василовский, теперішний завідатель руской парохії в Бучачи, довідав ся і змірковав, в чім дїло, виставив вправдї метрику, але не дав єї до рук Ваврикови Кулясови, лиш за рецепісом післав почтою до руского парохіяльного уряду в Звенигородї, де проживає Мария Куляс і де отже після закона повинні голосити ся єї оповіди та відбути ся вінчанє. Се не було на руку кс. прапатови, котрий постановив за всяку цїну прийти таки в посїданє тої метрики. А що він тепер тяжко хорий, то виручив его вишколений ним латиньский сотрудник в Бучачи кс. А. Смолїньский, котрому знов з сїм дїлї допоміг ц. к. почтовий урад в Бучачи. Сей урад мимо того, що письмо було адресоване до руского парохіяльного уряду в Звенигородї і що вже виставив томуж рецепіс до Ч. 989 на згадане письмо, на просьбу Юрка Савіцкого, виставив другий рецепіс. Савіцкий пішов з рецепісом до кс. Смолїньского, котрий рецепіс підписав і сейчас післав Савіцкого, щоби з почти відобрав письмо з метрикою Марії Куляс, ще раз повтаряємо, виразно адресоване по руски до руского парохіяльного уряду в Звенигородї. Урядник видав письмо, хоть рецепіс не був підписаний властивим адресатом. І так кс. Смолїньский прийшов в посїданє метрики Марії Куляс, котрої потребував до голошеня оповідий і осягненя консенсу в суді, бо Мария малолїтна. Виписавши собі з метрики потрібні дати та намовивши ще до того Юрка Савіцкого, щоби пішов з наречеными по консенс і рівночасно,зголосив перехід на латиньский обряд, відослав письмо з метрикою на почту але вже розпечатане. Дня 10 жовтня с. р. дістав і руский парох в Звенигородї, о. Любович рецепіс на висше згадане письмо з метрикою. А що нї того, нї слїдуючого дня не було нагоди на почту, тож 12 с. м. будучи особисто в Бучачи, пішов з рецепісом на почту по письмо. Коли ж побачив, що письмо розпечатане, задержав рецепіс у себе, а урядника спитав о причину того. Сей змішав ся і заявив, що через ошибку (?) видав другий рецепіс до рук якогось хлопа, що той рецепіс підписав кс. Смолїньский також через ошибку (?) лист отворив а пересьвідчившись о ошибцї (?) звернув его почтї назад. В тім дїлї відніс ся о. Любович сейчас до управителя почти в Бучачи, вишукав хлопа [Юрка Савіцкого], котрий і рецепіс (дуплїкат) і лист відбирав і носив до кс. Смолїньского, списав з ним протокол і вніс заваженє до ц. к. дирекциї почт у Львові. Річ очивидна, що тут не може бути нїякої мови о ошибцї. Все було добре уложене. Кс. прапат з кс. Смолїньским навзаїли ся дістати метрику Русинки в свої руки і звінчати єї без відома руского пароха в Звенигородї а ц. к. почтовий урад нібито через „ошибку“ допоміг їм до того. — *К. Л.*

— **Під розвагу рускій молодїжи.** Пишуть нам: Часто доводить ся в „Дїлї“ читати оповістку, що „талановитий ученик такої а такої ґімназиї, син убогих родичів, находить ся в крайній нуждї, тому просить публику о ласкаві датки і т. п.“ Правду сказавши, мене кождого разу гнїває така оповістка, бо сьвідчить про крайну недостачу практичного змислу у нашої молодїжи, чи там єї родичів. І се кождий мусить менї признати в часах, коли руский промисл і руска торговля стоять так низько, і не можуть так скоро розвинути ся задля недостачі руского образованого персоналу. Як далеко красше зробив би такий ученик, колиб замість терпіти нужду, нищити своїх бідних родичів до послїдного і ловлячись послїдної дошки ратунку, подавати до ґазети анонс з публичною жебраниною о поміч, перекинув ся на поле промислу або торговлї! Атже нинї то поле стоїть у нас відлогом, руского купецтва і промислу майже нема, підчас коли запотребованє нашої публики дуже велике. І вільно то нашого гроша йде у ворожі нам руки, лише тому, що наша волить нужду і жебранину по ґазетах, як кинути ся до практичного фаху. На промислї та купецтві основуєсь нинї все богатство і добробит народу, доказом на се инші европейскі суспільности. Коли руска

молодіж то зровуміє і зверне ся там, куди єї яко бідну найбільше повинно тягнути? Бідує в ґімназиї, тратить здоровлє і велика єї часть марнує ся, бо не довінчивши студий та не знаючи ніякого практичного фаху, лише побільшає ряди інтеліґентного або й півінтеліґентного пролетарияту. А тимчасом богато з них, звернувшись поки-час до промислу чи купецтва могли би стати заможними і від нікого независимими горожанами, яких власте Русинам треба як найбільше. Отже пора руским ученикам мати практичний розум і залишити жебранину по ґазетах, бо всяких жертв ми потребуємо на так численні народні цїли. — *Руский купець.*

— **З'їзд презесів повітових рад** відбув ся дня 1 с. м. в соймовім будинку у Львові Присутних було 40 презесів. Справу реформи дорогового закона реферув Меч. Урбаньский, і поставив внесенє: „Презеси повітових рад заявляють ся за реформою дорогового закона в напрямі внесеня особистої престациї тоді, коли замість неї буде запевнений еквівалент відповідаючий її вартости у формі чи то покриваня коштів конверзиї нової сїти державних або краєвих доріг, чи у формі постійних річних державних або краєвих субвенций, призначених на удержанє громадских доріг". Внесенє принято. Д-р Чайковский реферував справу винагороди для громад за поручений обсяг діланя і згідно з єго внесенєм заявив ся з'їзд за розведенєм відповідної акциї з домаганєм від правительства винагороди для громад за сповнюванє порученого обсягу діланя. Референт представив відтак справу зміни § 64 громадского закона в тім напрямі, щоби виїмково в случаях, де ходить о одвічальність членів громадскої зверхности, за касовий недобір прислугувало право безпроволочної екзекуциї рішенєм повітового виділу, затвердженим краєвим виділом, і щоби не треба було доходити шкоди в дорозї права, цивільний або карно судовій. Відтак переказано постійному комітетови до розслїду внесенє: „З огляду на се, що в сільских громадах по причині невідповідної винагороди від війтівского уряду усувають ся сьвітлїйші і заможнїйші господарі, а на посади громадских писарів нема уквалїфікованих кандидатів; з огляду на се що справа скріпленя громади через сполуку в двірским обшаром стрічає ся з опозицією ізза оправданої обави перетяженя громадскими податками, з огляду на се, що правительство мимо тількоразових заповіджень не приступає до винагородженя громад за виконуванє порученого обсягу діланя, — з'їзд презесів повітових рад ухвалює петицию до краєвого сойму з домаганєм признаня частини шинкарских оплат, які мають завести ся з вигасненєм права пропінациї, або додаткових оплат від кождого вишинку в хосен дотичної громадскої управи, а то тим більше, що мешканцї громади, оплачуючі високі податки від горячих напоїв в хосен держави, краю а навіть заможнїйших міских громад, мають передовсїм право побирати оплату в хосен власної управи, котрої з безпосередних податків не годні удержати. Вкінци ухвалено утворити стипендийну фондацию ім. Аполінария Яворского для учеників польскої народности.

— **Конкурси** оголосив Інститут „Народного Дому" у Львові, а то на: стипендию ім. цїсаря Франц Йосифа в квотї 309·70 К для академіків; 2 стипендийні запомоги бл. п. Теодора Лукашевского по 200 К для академіків; стипендийну запомогу ім. бл. п. Ник. Панковича в квотї 120 К для учеників середних шкіл; стипендию з фундациї бл. п. о. Ів. Васильновского в квотї 80 К для учеників всїх шкіл і академіків; стип. запомогу бл. п. Петра Целевича в квотї 200 К для академіків; 2 стипендиї ім. бл. п. Льва Мацїлиньского в квотї 110 і 100 К для учеників середних шкіл: 2 стипендийні запомоги ім. „Неназваного" по 300 К для студентів фільософії. Подання о ті стипендиї належить вносити через дотичні шкільні власти до дня 30 падолиста с. р.

— **Віче почтових і телеґрафічних урядників** у Львові відбуде ся дня 5 с. м. Предметом нарад буде: 1) справа скороченя часу служби на 35 лїт; 2) теперішне положенє почтових урядників по причині невідрадних відносин що-до аванву і 3) службова праґматика.

— **Демонстрациї у Відни.** В послїдних днях відбував ся у Відни загальний конґрес австрийского социяльно-демократичного сторонництва, в котрім взяли участь також делеґати галицких социялїстів. Коли підчас нарад дня 31 жовтня с. р. наспіла вість про конституцийний маніфест в Росиї, постановила партайна управа устроїти перед цїсарским бурґом і парляментом демонстрацию для задокументованя, що австрийскі робітники не дадуть ся трактувати гірше від росийских. Сейчас розведено по фабриках і варстатах аґітацию і наслїдком того вечером того дня зібрало ся на бурґрінґу і Франценсріґу до 20.000 голов. Демонстранти поділило ся на дві части: одні пішли перед головну браму бурґу, другі заняли місце перед парляментом і обі кричали: Нехай живе росийска революция! Проч з камарилею! Проч з Ґавчом! Проч із спідницями! Полїция поводила ся супротив товпи пасивно. Відтак сполучили ся демонстранти перед парляментом. Розвивано червоні прапори, сьпівано социялїстичні гимни і підношено оклики в честь росийских революціоністів та за загальним правом голосованя. Рівночасно в ріжних місцях социялїстичні проводарі виголосили бесїди. Промовляли посли д-р Адлер, Дашиньский, Зайц, Шумаєр, дальше Дияманд (зі Львова) і инші. — Вчера відбуло ся велике віче в справі загального права голосованя. По рефераті пос. Пернерсторфера промовляли іменем Чехів Немет, Русинів Вітик, Поляків Дашиньский, Словінців Трістан і Італїянців Пітоні. Всї заповіли енерґічне виступленє для здобутя загального права голосованя. По вічу кількатисячна товпа рушила під парлямент, але на Рінґштрасе заступила дорогу полїция і хотїла звернути товпу в бічні улиці. Демонстранти ставили опір і обкинули полїциянтів камінєм. Тодї полїция, кінна і піша, добула шабель і рубаючи плазом, розігнала демонстрантів. Кілька осіб ранено, а чимало арештовано.

— **Убийниця мужа.** В Челяди на Горішнім Шлезку в Прусиї, на границї королївства польского допустила ся жінка гірника Парча страшного злочину. Іменно по повороті з весїля разом з мужем, коли муж твердо заспав, підсунула єму під подушку динамітний набій і запалила єго. Наслїдок був страшний. Голова і часть туловища нещастної жертви розлетїли ся на кусники, а на стели зависли частини тїла і мозку. Оногди прибула на місце судова комісия. Люта женщина випирала ся злочину але остаточно була примушена признати ся до всього. Єї арештовано, а разом з нею одного молодого робітника, з котрим она удержувала любовні зносини.

— **Мінїятурні малюнки.** Недавно викінчив маляр Ван Дрістан образ, на котрім представляє битву під Ватерльо. Цїлий образ містить ся на полотнї величини одного квадратового метра. На такій малій просторі містить ся 250.000 осіб. Кожда з них, не більша від муравля, є дуже виразна, а передовсїм фіґура Наполеона, окруженого ґенеральним штабом, замітна знаменитим викінченєм. Армія, боєві лінії, атак кавалериї є повні житя і руху. Париска критика зачислила той твір до архитворів сьвіта в области малярства.

Видовища і забави.

З Перемишля. З причин від товариства независимих заповіджений на д. 5. падолиста с. р. відчит не може відбути ся.— *Від Товариства українського жіноцтва в Перемишли.*

З товариств.

Посьвячене льокалю товариства „Опіки над слугами і робітницями під покровом Матери Божої" відбуде ся в недїлю 5 падолиста о год. 5 пополудни при улици Осолиньских ч. 11. II подвірє III сходи III поверх. З огляду на велике суспільне значінє товариства просимо руску публику о як найчисленнїйшу участь. — *Від Виділу.*

Померли

— **Антін Лихновский**, парох в Мшанци, тернопільского деканату, упокоїв ся дня 28. жовтня с. р. в 72 роцї житя а 57 сьвященьства. В. є. п.!

— **Юліян Дворянин**, парох в Чортівци, жуківского деканату (станиславівскої епархії) помер дня 1 с. м. в 68 роцї житя а 45 сьвященьства. В. є. п.!

Переписка Адміністрациї.

Вп. П. Дур. в Ва. За сей рік заплачено тепер вже все. — М. Клю. в До. Годять ся. — П. Ян. в Га. Тепер вплачено за жовтень. — С. Не. в Ко. Згідні. — П. По. в Мо. Тепер вплачено за липень а не вересень. — В. Щер. в Ка. Так, вирівнані. — Ж. Ле. в Ка. стру. Тепер вплачено за жовтень а не падолист. — Я. Ко. в По. За сей рік вплачено вже все. — Н. Ча. в Пе. На рік 1906, лишило ся 6 К. — Р. Ше. в Сам. За грудень прийде нам ще 2 К. 70 с. — Т. Вл. в Хо. Ви зложили доси 2+4+4+4+2+4 разом всего 20 К.

— **Рахунок краєвого Товариства кредитового урядників і сьвящеників** стоваришеня зареєстр. з обмеж. порукою у Львові, за місяць жовтень 1905.

I. Стан довжний:		Кор. с.
1. Уділи членьскі		33.165·23
2. Фонд резервовий		2.790·87
3. Вкладки щаднич.		—·—
а) стан на початку місяця	К 135.647·08	
б) вложено в жовтни	5.800·21	
в) винято в жовтни	6.178·25	
позістає з кінцем місяця		135.269·04
4. Кредит банковий		23.143·70
5. Позичка в гал. фонді пропинац.		25.000 00
6. Сальдо відсотків		8.939·41
7. Непіднята дивіденда		699 25
8. З рах. ріжних сторін		1.928·05
Сума		220 935·55
II. Стан чинний:		
1. Пожички уділені на скрипти і векслї:		
а) стан на початку місяця	К 208,183·18	
б) уділено в жовтни „	22,970·—	
в) сплачено в „ „	10,751·02	
стан з кінцем місяця		220.402·16
2. Кошти адміністрациї		3.770 78
3. Кошти спору		16 97
4. В щадници почтовій (оборот чековий)		322·37
5. Движимости		800·40
6. Льокациї в Товариствах і банках		4.267·25
7. Готівка з днем 31/10 1905		1.355·62
Сума		230.935 55

Членів прибуло 18, убуло 1, остає в кінцем жовтня 1905, всїх членів 675 з 808 декларованими уділами в сумі 40.400 К. Уділ членьский 50 К — може бути вплачуваний ратами; вписове 2 К. Товариство принимає вкладки щаднячі на $4^1/_2$ %, пожички уділяє на 7%. Товариство посередничить в заключуваню обезпечень на житє всякого рода і уділяє дотичних інформаций безплатно.

Львів дня 30 жовтня 1905.

Календар: Нинї: Аверкия (лат.: Губерта); завтра: Якова (лат.: Кароля); позавтра: Маркияна (лат.: Геркуляна.)

Репертуар руского театру (тепер в Коломиї) — саля щадничої каси: в недїлю 5 падолиста перший раз в Галичинї „Батькова Кавка" яка має на Українї величезний поспіх, драма в 5 діях Карпенка-Карого. Абонамент I-рядний на шість вистав 15 кор. Абонамент II-рядний на шість вистав 10 кор. Початок о годині 8 вечером.

В Colosseum від дня 1 до 15 падолиста програма сензацийних новостей. Між иньшими електричний танець і нова оперетка.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому" ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека унїверситетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят.— Музей Просьвіти, Ставропиґійского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в днї звич. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полвід 3—5.

Надіслане.

Специяліст в діточих недугах
Д-р В. Гукевич
довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю діточого у Відни 837
ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4, І. п.

Льоврана коло Абациї.
Пансіон „Central" поручає ся Родимцям на сезон осінний і зимовий по цїні 5 корон денно від особи за покій з цїлим утриманєм.
2—6 *Сидонїя Романчукова.*

Академік що укінчив руську ґімназию у Львові з відзначенєм, пошукує лекциї на село на цїлий рік, або бюрового занятя. Адр. І. Салагуб, Львів, Ринок 36 II. п.

Мід курацийний
липовий в 5-кіневих бляшанках оплатно по 6 К висилає Евстахій Юзичиньский, Бережани. 794 2—10

Строїтель фортепянів, першорядний і концертовий, поручає ся Вповажаній Публицї і просить о ласкаву память. Ринок ч. 8, Войнарович. 50 2—3

Бруховичі. Новий, мурований, недокінчений, бляхою критий дім мешкальний о 8 убіваціях в найкрасшім місци села з $1^3/_4$ морґом ґрунту або без ґрунту продам зараз дешево. Зголошеня в шкільнім будинку. — *Алексей Бартош.* 958 1—3

Особа в середнїм віцї, знаюча ся добре на кухни, домовім і сільскім господарстві глядає посади до заряду дому у сьвященника вдівця. Ласкаві зголошеня Львів, ул. Мицкевича ч. 20. П. Микитишина. 960 1—5

Молодий заможний дїдич, гарної вроди, з'ро сийської України, бажає скоро одружитись з інтеліґентною Русинкою, скромною, гарно вихованою, яка розуміє ся на господарстві. Посаг не є доконче потрібним. Ласкаві листи з фотогр. картками прошу адресовати: Россія Ст. Мерчик. Хар.—Ник. ж. д., Виноградову. „О. О." 950 2—2

Звертаю увагу Всеч. Духовеньства
що в своїй
АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКІЙ РОБІТНИ
виконую
хрести і мідяні кулї на церковні вежі, громоводи, зелїзні вікна, будівляні окутя, після найновійших взірців а також огородженя нагробні, придорожні, лїжка для бурс від 10—20 кор. і тим подібні роботи входячі в обсяг шлюсарства.
МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ
193 8—18 **Львів, ул. Коперника ч. 16.**

Коперниций і Син
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають
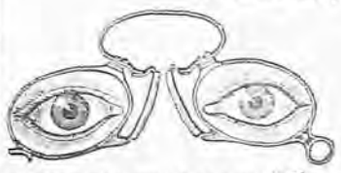
Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

В нова-отворенім інститутї для учеників при ул. Кльоновича ч. 3 є сїм місць до обсадженя. 959 1—7

Вправний інструктор приймє лекцию або занятє бюрове на провінциї. Адреса: Академік, Скала над Збручем. 948 3—4

Студент прав глядає лекциї або иншого занятя на провінциї. Зголошенє з поданєм условий під адресою: *Евген Щуровский* в Струтинї виннім п. п. Долина коло Стрия. 941 3—4

Інтеліґентка 26-лїтна женщина глядає місця яко бона до малих дїтий, або до веденя малої господарки з зарядом кухнї, або до догляду хорих. Вимоги скромні. Раставецка, poste restante Крузеничі коло Мостиск. 940 3—3

Фільварок коло Калуша, добра чорна земля 206 морґів, половина 50-лїтного лїса, будинки, інвентар, засїв, паша і збіже, все в найлїпшім станї, зараз на продаж дуже дешево. Потреба готівки около 60.000 К. Адресувати: Евген Біліньский в Збаражи. 949 3—3

Просимо зажадати
нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. Льоси на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.
Шіц і Хаєс
банковий дім і контора виміни.
Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 780

Поручаю літурґічні вина (Messweine) під моєю особистою ґарантиєю від 33 крейцарів за літр австрийского і від 55 кр. за літр токайско-самородного ґранде кожда стация. При замовленю прошу покликати ся на „Діло".
З поважанєм
822 15—30 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

НОВІСТЬ! ПОЗІР! 924
„Сокільский Базар" у Львові
видає тутки і паперці „Сокола"

1000	туток з монограмом Сокола з корковим мундштіком	3·40 К
„	„ „ „ в ватою	2·70 „
„	„ „ „ без вати	2·50 „
„	„ гладких в ватою в пуделках	2·40 „
„	„ „ без вати „	2·20 „
„	„ „ в ватою в рульонах	2·— „
„	„ „ без вати „	1·80 „
„	„ жовтих „Майс" в пуделках	2·20 „
„	„ „ „ в рульонах	1·80 „
100/100	пуделко паперців з монограмом Сокола	6·— „
100/100	„ „ „Ліра"	2.4" „
100/50	„ „ „	1·20 „

Цїни туток і паперців гуртовні а для купців 10% каса сконто.

Сьвітло церковне і столове
з охоронною маркою +. **М. Ц. Н. Т.** *поручає*
„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ"
І-а найкрасше по 172 кор. за 100 кільо.
II-а дуже добре по 156 кор. за 100 кільо.
III-а добре без знаку +. М. Ц. Н. Т. по 128 К за 100 кіл.
Від сих цїн для церков 10 опусту.
Цїна І-а II-а loco фабрика, III-а loco стация Львів.
830 Сьвітло наше горить ясно, не коптить і не спливає. 14-18

НАЙЛІПШИЙ
ЧАЙ
всюди можна дістати.
Головний склад у Львові
ДРОҐЕРИЯ
ЛЕШКА
Сладовского
пл. Капітульна 1.
863 11—36

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ
МИХАИЛА БИЧИШИНА
Львів, ул. Замарстинівска ч. 21 а.
Заложена в роцї 1896, принимає всїлякі направи повозів і виконує замовленя на нові повози по приступних цїнах з ґарантиєю за добрий виріб, понадто має їх на складї, а крім того півкриті фаетони і легонькі візки. Старі повози бере в коміс, або замінює за нові за евентуальною доплатою. 88112—13

15 лїт ґарантиї за МАШИНИ до шиття дає лише фірма *В. Кукаєский* у Львові пасаж Миколяша.
Просить ся зажадати цїнника.
945 2—20

Недужі на легкі і горло, астматики і недужі на гортанку.
Хто хоче раз на все позбути ся своїх недомагань на легкі і горло, навіть найбільше упертих, як астму, кашель як застарілу і уважану за неулїчиму, нехай зголосить ся до **А. Больфсного в Берлїнї** N. Weissenburgerstrasse 79. Тисячі подяк дають запоруку великої лїкуючої сили єго лїченя. Брошура даром.
694 8—10

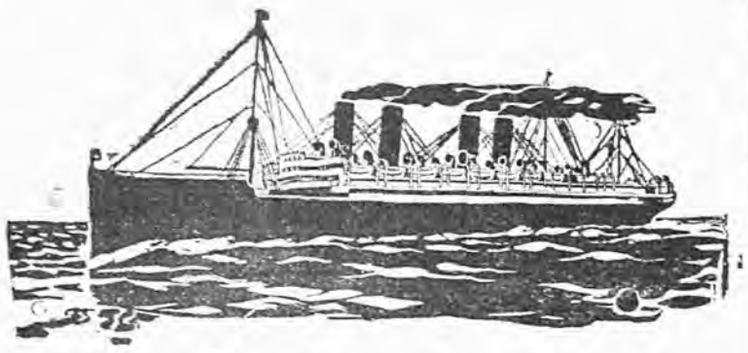

до Америки

Канади, Тексасу, Арґентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Япону, Хін і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

В БРЕМІ.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-німецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 30—50

Рух зелїзничих поїздів

зимний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Берґомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави руської 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полуднем (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята, 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч
„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9. і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

З Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Замонаного (від 25/6 до 15/9), Освєнціма (від 25/6 до 15/9), Велїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан 2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця 11·10.
„ Ряшева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави руської 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави руської 11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова 6·55 рано, 9·15 передполудним (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 пополуд. (від 14/5 до 10/9) - 5·58 пополудни.
„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим. кат. сьвята.)
„ Любіня вел. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітки. Поїзди посьпішні друковані є черенками поз ечними; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна тя ежить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого пишного рода, інформації провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в міжнім бюрі ц. к. державних зелїзниць, площа Гаусмана ч. 9. 55

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педаґоґічного двотиждневник педаґоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумерата річна 8 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

На сїножати

єсть

Жужлева мучка Томаса

признана найлїпшим і найдешевшим фосфоровим навозом. Ужити її можна ще тепер на озимини як поголовний навіз а також під весняний засів можна її розсїяти тепер на сирі скиби.

Брошурки з поученем і цїнники висилає даром і оплатно.

Ґенеральний репрезентант фабрик фосфатів Томаса 604 4-25

ИОСИФ КАРРАХ

Львів, улиця Ягайлоньска число 22.

Бачність на знак „Зоря“

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД БІЛЯ

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові Ринок ч. 11 (напротив тов. Просьвіти.)

Поручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, лїсок, шкіряних виробів, російских кальошів, альбумів як також тоалетового мила і перфумерії.

Великий вибір пушок на циґарети, тютюн, гроші і спінок з ґербом Руси.

Великий вибір біжутерії. 760

По найдешевших цїнах. Без конкуренції.

ПЕРША в ГАЛИЧИНІ РУСКА

торговля і рукодїльня церковних знарядів із золота, срібла і бронзу

Петра Дуткевича

в Станиславові, улиця Бельведерска ч. 4

продає по найнизших цїнах бальдахими, водоноси, брачні вінки, дарохранительниці, гарм. звінки, евангелїя, кадильниці, кропила, кивоти, хрести, лїхтарі, вівтарики до процесиї, патериці, павуки, підставники, плащеницї, суконки, шалї.

Золочу огнево дуже тревало старі знищені чаші, по виволоченю бувають посьвящені Преосвящ. епископом в Станиславові.

Великий склад ламп на вічне сьвітло. — Зелїзних надгробних хрестів. — Всякі знищені церковні знаряди приймаю до огневого волоченя, срібленя і бронзованя. — Велика лїярня церковних звонів.

Дякую сердечно Всеч. Духовеньству і чест. Брацтвам церковним за численні замовленя і поручаюсь ласкавій памяти на будуче.

З високим поважанем: **П. ДУТКЕВИЧ.**

86 15—30

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

Маґазин Футер

М. А. АВГУСТИНА

у Львові, ул. Театральна ч 7

(напроти головного входу до костела катедрального)

поручає всякого рода

футра, ґарнїтури, шапки, верхи до футер і пр.

БОА

в ріжних форматах і гатунках у величезнім виборі.

Цїнники на жадане даром і оплачено. 856 5—6

Заснована **1782** Заснована **1782**

Цїс кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковaних цїнах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях.

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорові фабрично зладжених і сполоджених та ц. к. інститутом до розслїду споживних средств розслїджених.

Цїнники і інформациї висилає ся на домагане оплатно і даром. 347 27—26

Реньске природне вино

1 фляшка . . . . К 2·40
10 „ . . . . . „ 22·—

поручає торговля

ІВАНА БОРИСА

в Перемишли. 918

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Всч. Сьвященикам і кн. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженем уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10%, дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цїнники на жадане даром. 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Ліврук

Львів, Пасаж Мікеляша.

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельоване. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на металь і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Сикстуска ч 14.

НАШІ НИЗЬКІ ЦІНИ ВИКЛИКУЮТЬ СЕНЗАЦИЮ.

Дуже тривкі **мужескі черевики** гладкі і обкладані пара **зр. 2·90.**

Знамениті **мужескі черевики** до шнурованя пара **з р. 3·25.**

Елеґантні **мужескі черевики** із шкіри Boks з ґумою пара **зр. 4·25.**

Великий вибір добрих **чобіт з холявами** для духовеньства пара **зр. 8.**

Дамскі елеґантні Chevreau до шнурованя пара **зр. 4·25.**

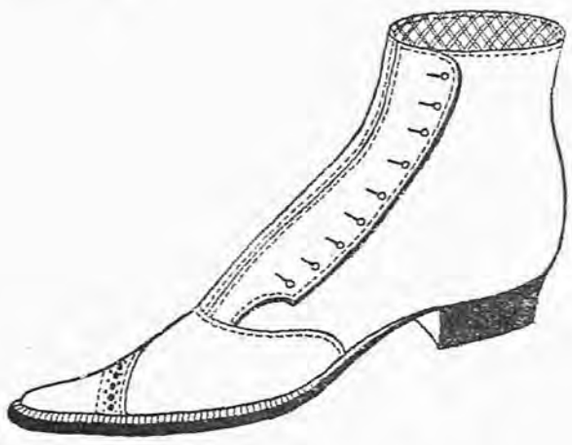

Одинока філїя у Львові лише улиця Гетьманьска ч. 8.

Готель „Вікторія.“

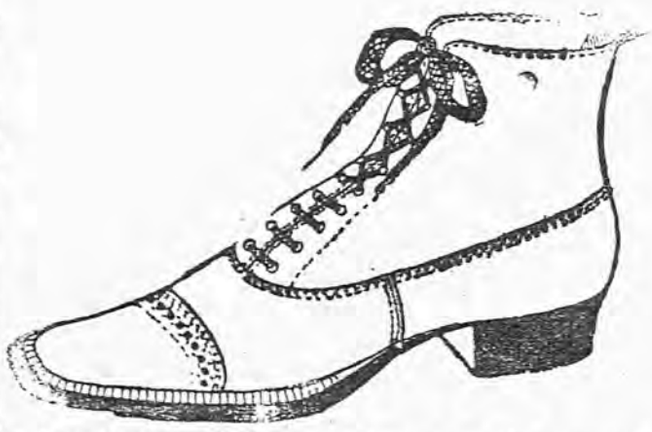

Тривкі **дамскі черевики** з ґумою пара **зр. 2·60.**

Дуже добрі **дамскі черевики** до шнурованя пара **зр. 2·90.**

Незвичайно тривкі **дамскі черевики** до запинаня пара **зр. 3·25.**

Елеґантні **дамскі черевики** до шнурованя із шкіри Boks пара **зр. 3·90.**

Сальонові елеґантні **дамскі мештики** легонечкі пара **зр. 1·50.**

Вироби найбільшої фабрики обуви в цілій монархії продає

Альфред Френкель Тов. ком. 249 6—10

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвідує редакцию: Д-р Евген Левицкий. З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 238. Львів субота 22 жовтня (4 падолиста) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzanski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і надежність за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

	в Австриї:	на границях:
на цілий рік	32 к.	— 44 с.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поединоке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попередним вистереженем. — Рекламациї неспечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Наші середні школи.

Річ посла д-ра Е. Олесницкого

виголошена на засїданю сойму дня 27 н. ст. жовтня 1905 при дебатї над школами середними.

(Конець.)

Кромі того суть і в західній Галичин в кождій з численних там ґімназий розсїяні ученики народности рускої. Не велике їх число, але все по кільканайцять есть їх в кождій школї середній. Не маю претенсиї, щоби для малого числа в кождій школї були системізовані катехити, однак перед двома роками поставив я внесене в тій палатї, щоби для заспокоєня потреб духовних, для познакомленя з засадничими відомостями під взглядом обряду були системізовані місця двох, а в остаточности хочби одного катехита гр. обряду, котрий би об'їздив ті ґімназиї і в кождій хочби через кільканайцять днів на рік пробуваючи, заспокоїв духовні потреби молодїжи і познакомляв єї з найголовнїйшими прикметами гр. кат. обряду.

Се внесене, доси не увзглядненe, повтаряю і тепер в формі резолюциї.

Коли бесїда про науку релїґії, то мушу задержатись на хвилю при справі, яку рівно я вже два рази підносив в тій палатї, а іменно при справі науки релїґії гр. кат. в III-ій ґімназиї Франц-Іосифа у Львові.

Доси був там язик викладний науки релїґії польский — тепер як-раз умер катихат і має бути розписаний новий конкурс на се місце. Читаю і чую, що в радї міста Львова ся справа була порушена, що жадано там, щоби нїяк не допустити і на дальше руского викладу релїґії гр. кат. в язицї рускім. Дивно се виглядає таке становиско Поляків супротив нас як-раз в хвили, коли за границею добивають ся для себе права на поли шкільництва і коли там узискали право побирати науку релїґії зі всїх школах по польски. То вже дійсно не власний інтерес, а безпримірна ненависть диктує таке жадане, щоби дїтям рускам не позволити науку релїґії — науку віри і обрядів побирати в рускім язицї. Таж наука о обрядах так тїсно у нас звязана з язиком руским, таж цїла наука релїґії так звязана у нас з язиком пітурґічним, що в иншім як рускім язицї удїлювана бути не може. А впрочім факт удїлюваня науки релїґії гр. кат. в язицї польскім є противний обовязуючим законам, а іменно § 7 зак. 25/5 1868 ч. 48 в. з. д., понеже до науки релїґії гр. кат. підручників польских зовсїм нема, лише суть підручники рускі, а квестия тих підручників залежить від апробати зверхної власти духовної і без згоди єї на видане нових польских підручників науки релїґії в иншім язицї, як язицї підручників відбуватись не може.

Длятого ставлю відповідну резолюцию в тій справі.

Судьба руської молодїжи в польских ґімназиях незавидна і з инших взглядів. Она трактуєсь в ґімназиях тих зовсїм відмінно, як молодїж польска, а се упосїдженє впливає не лиш нетворизно на єї науку, але вже на молоду напоює серця молодїжи сьвідомостию пониженя, котра витворює передвчасно атмосферу пригнобленя і передвчасно здирає з очий руської молодїжи ті ілюзиї, до яких право має кожда молодїж.

Давно проминули ті часи, коли учителї Поляки не робили ріжницї між народностию учеників. Часи ті — добрі — згадуємо нераз ми, ученики польских шкіл і признаємо, що між нашими учителями Поляками були правдиві батьки й руської молодїжи, котра зберегла для них чувства вдячности і поважаня. Тепер часи ті змінились радикально. Нинї впрочім і трудно жадати від учителя Поляка, щоби він з рівним чувством відносив ся до ученика Русина, як до ученика Поляка. Прецїнь той учитель не живе замкнений від сьвіта, прецїнь він читає щоденно „Słowo polskie“ і инші польскі часописи, живе серед сучасного руху суспільного і полїтичного і чує, щоденно, що Русини се посїв „гайдамацкий“, котрий треба нищити, а не плекати.

І звідкиж би у него мало взятись якесь теплїйше чувство для руської дитини, для руської молодїжи?

А без теплїйшого чувства, без чувства, батьківского учителя цїла педаґоґія подібна до зимового сонця, що сьвітить а не гріє, а сонце таке не виплекає молодої ростини, а зморозить єї передвчасно!!

І длятого чуємо часто, на яке трактоване наражені суть рускі дїти в польских ґімназиях, як часто падуть там з катедр слова пригадуючі дїтям тим їх просте походженє, їх некультурність, а дїсь то як-раз від тих людий, котрих задачию єсть виховати ученика, доповнити в нїм браки домашного вихованя і повести его до культурности. Доходить до того, що многих польских учителїв разить навіть руска молитва в устах руского ученика, як дїсь се вже від кількох лїт в ґімназиї ярославскій, де і в послїднім роцї не лиш учитель той сам, що в роцї попереднім, (Пйнтковский сего р. в II-ій клясї б) але навіть сам директор заведеня заказав по руски молитись, де дійшло до того, що учитель ученикови перервав в клясї руску молитву і казав молитись дальше ученикови-Полякови.

В ґімназиї в Ясли посварив ся ученик V-ої кляси Стецьків Русин — зі своїм товаришем Вольским-Поляком. Вольский кинув неприличним словом на народність руску — Стецьків відповів неприличним словом на народність польску.

Оба зробили зле — більше зле той, хто розпочав, хоч не екскульпую зовсїм і Русина, котрий грубостию відповів на грубість.

А який результат був з того?

Стецьків зістав виключений з ґімназиї, а Вольский остав в нїй дальше.

Ще драстичнїйша річ сталась в послїднім роцї в ґімназиї дрогобицкій.

В Дрогобичи став хтось в ночи 12/7 1904 „міцкевичівского дуба“.

Очевидно почато слїдити за виновниками, а дирекция ґімназиї почала слїдити чи в тім ексцесї не брали участи котрі ученики Русини.

Підурядник вел'язницї Еміль Кайм мав візнати в дирекциї ґімназиї до протоколу, що тої ночи в ексцесах уличних брали участь ученики Никола Мелянник, Иосиф Смольницкий, Дмитро Колпецкий, Олекса Косак і Никола Мацюрак.

Се вистарчило, що всї ті ученики зістали виключені.

Отцї учеників подали на Еміля Каймa скаргу до суду. При розправі показалось, що в дирекциї ґімназиї списано з Каймом протокол представляючи его візнаня зовсїм инакше, як він їх дійсно зложив. Коли в дійсности Кайм зовсїм не твердив, щоби в ночи 12/7 1904 тих учеників сам бачив, а лише покликав ся на заподаня осіб третих, в протоколї ствердженим зістало, що він обтяжив їх з власного спостереженя. Се ствердив він в судї з готовостию заприсяженя сего візнаня і в тім змістї зложив декларацию в дни 29/5 1905 U VI 2138/4. Дальше виказалось в судї, що не Кайм сам зголосив ся до дирекциї, але дирекция его завізвала і обтяжеча учеників формально з него витягала. На таких хитких основах знищила власть шкільна екзистенцию пяти молодих хлопців, такими дорогами доведено до їх осудженя. Се не дисциплїна, а месть, шовіністична месть учителя над учеником. Се доказ, який дух панує в тій і инших ґімназиях польских супротив руської молодїжи.

А що в дрогобицкій ґімназиї не є се факт відорваний, а противно панує там консеквентно переведена в тім напрямі система, я позволю собі що-до сеї іменно ґімназиї навести цифри, виказуючі, як в тій ґімназиї стремить ся систематично до того, щоби руску молодїж з неї виперти і усунути.

В р. 1899/1900 вписалось до сеї ґімназиї до I-ої класи 46 Русинів, а з тих дійшло в р. 1905/06 до VIII трох! — в р. 1900/01 вписалось до I-ої кл. 25 Русинів, з тих дійшло в р. 1900/06 до VI-ої кляси двох!! — в р. 1901/2 вписалось до I-ої класи 30 Русинів, з тих дійшло до V-ої класи трох!! (система децимальна — зглядно децимуюча); в р. 1902/3 вписалось до I-ої класи 33 учеників, з тих дійшло до IV-ої класи 12 — в р. 1903/4 вписалось до I-ої класи 31 Русинів, з тих дійшло до III-ої класи чотирох! В р. 1901/2 був прц. руської молодїжи в тій ґімназиї 25·78 прц., в 1902/3 — 24·89 прц., в 1903/4 24·46 прц., в р. 1904/5 — 20·92 прц.

Числа то дуже вимовні, і пливуча з них тенденция надто очивидна. Ґімназиї польскі суть нинї колискою польского патріотизму. „Szkoła narodowa!“ — то є по сторонї польскій здійснений постулат. Ученики тих шкіл разом з учителями беруть нинї живу участь в маніфестациях патріотичних. Супротив того руска молодїж засуджена в тих ґімназиях на ситуацию непотрібного інтруза, котра дуже тяжко відбиваєсь на єї науцї, вихованю, на єї психицї, на формациї єї сьвітогляду.

Ми не маємо нїчого против того, щоби польскі школи були школами „народовими“, щоби будили патріотизм польский, але хочемо, щоби нашій молодїжи даною була можність мати достаточне число своїх шкіл, щоби она мала нагоду виховуватись в своїм народнім дусї, з пошанованем єї народних чувств, під опікою учителїв, котрі-б обнимали єї батьківским дружним чувством.

Сї відносини в польских школах — се найлїпший арґумент за рускими школами і для того справу тую, справу руских шкіл середних поклали ми між перші точки нашої програми і наших постулятів і постоїмо за неї всею силою.

Кінчу сим мої заміти над справозданем шкіл середних і ставлю слїдуючі резолюциї, які прошу ухвалити:

Взиваєсь ц. к. правительство щоби:

1. Як найскорше отворило другу ґімназию у Львові з рускими язиком викладовим, а поки се наступить, подїлило теперішну руску ґімназию у Львові на заведенє головне і філїяльне під окремим управителем і з окремим станом системізованих сил;

2. Як найскорше приступило до будови будинку на поміщенє руської ґімназиї у Львові;

3. В руській ґімназиї в Перемишли отворило ще по одній паралельній клясї в клясах I, II, V і VI і постаралось о відповідний льокаль на їх приміщенє;

4. В руській ґімназиї в Коломиї отворило одну клясу паралельну в клясї I і постаралось о розширенє будинку через наем що найменше чотирох кляс шкільних і окремої салї рисункової і ґімнастичної;

5. Як найскорше полагодило внесені з початком року шкільного 1905/6 прошеня родичів руских учеників в Бережанах, Стрию і Дрогобичи о заведенє кляс паралельних з рускими язиком викладовим;

6. В дорозї перенесеня учителїв спосібних учити по руски з польских до руских ґімназий заповнило бракуючі в тихже послїдних місця кваліфікованих учителїв;

7. Систематизовало в руских ґімназиях слїдуючі нові місця учителїв: в Тернополи одно фільольоґії классичної, одно рускої мови, одно нїмецкої мови, одно історії і одно математики, — в Коломиї одно язика нїмецкого, одно математики, — в Перемишли також одно язика нїмецкого і одно математики.

8 Як найскорше зарядило накпад вичерпаних підручників для шкіл середних з рускими викладом, як також виданє підручника психольоґії і постаралось о уложенє і виданє словаря латиньско-руского і грецко-руского і нїмецко-руского.

9. Щоби для будучого укладу книжок шкільних для руских шкіл середних утворило перманентну комісию при радї шкільній краєвій, зложену з фахових педаґоґів з всїх галузий наук входячих в обем плану наукового шкіл середних;

10. Щоби покликувало і постійно удержувало при міністерстві просьвіти референта для руского шкільництва зпоміж досьвідчених руских педаґоґів знаючих докладно відносини і потреби руских шкіл так під взглядом педаґоґічним як і дидактичним;

11. Щоби інспекторами для руских шкіл середних установляло лише людий в той спосіб кваліфікованих;

12. Щоби систематизувало посади учителїв рускої мови в ґімназиях в Ярославі, Яслї, в Коломиї в I-ій ґімназиї, у Львові в IV, V, і VI ґімназиях, в Сяноцї, в I ґімназ. в Перемишли і в I ґімн. в Тернополи, в школах реальних: в Ярославі, Львові, Тернополи, Станиславові і Снятинї, а посади руских катихитів в ґімназиях в Яслї, в I-ій в Коломиї, в I в Перемишли і в школах реальних в Ярославі, Львові, Станиславові і Снятинї.

13. Щоби, для шкіл середних західної Галичини, в котрих єсть лише мале число учеників гр. кат. обряду, систематизувало одну посаду гр. кат. катихита, котрий дорогою обїздки поодиноких ґімназий заспокоював би потреби релїґійні тих учеників і познакомляв їх з наукою о гр. кат. обряді.

14. Щоби розписуючи конкурс на опорожнену посаду науки гр. кат. релїґії в ґімназиї III у Львові умістило в конкурсї застереженє, що виклад сеї науки має бути руский.

Холмска Україна і як єї охоронити.

Як ми вже згадали недавно в „Дїлї“, п. І. Стешенко умістив в „Кіевскихъ Отголоскахъ“ замітку статю п. заг. „Холмская Украина и мѣры къ ея сохраненію“. Ся статя заслугує на нашу увагу тим більше, що п. Стешенко з самого початку стверджує факт, що „події останних часів у Холмщинї затревожили всю Україну, а вже найбільше австрийских Русинів“.

Тай не диво! Рим доси анї пальцем не рушив, як в наслїдок сегорічного толеранцийного указу царского польскі римо-католицкі біскупи загарбали і загарбують до латиньства тисячі унїятів Українців, (і Білорусів), коли комітет міністрів, признавши свободу навіть сектантам ріжного рода, виключив від свободи єдино унїятів. Рим на се не обізвав ся, хотяй — як то зазначували навіть деякі „обєдинительні“ російскі дїячники — до нинї обовязують в Холмщинї польскі декрети, забороняючі перехід з одного обряду на другий отже загарбанє унїятів до латиньства є нелеґальне! Рим не обізвав ся, хотяй ще й в найновійших часах папи римскі приймали й благословили паломників „упорствующих унїятів“ з Холмщини і заохочували їх витревати в унії, т. є. в греко-католицкім обрядї, тим даючи їм запоруку, що при сприячих обставинах в Росиї римский престол возьме в охорону унїятску церков, котрої доси не зрік ся. Чомуж стало ся інакше? Таже папи все говорили унїятам: „Хочемо, щоб ви були католиками, а не латинниками“... Чи нинї скасовано сю засаду? На кождий спосіб Рим повинен в нагоди подій в Холмщинї висказатись виразно, щоби греко-католики нашої народности в Австриї, Угорщинї тай в обох Америках знали, чи — по прецедентї в Холмщинї — они можуть покладатись на торжественно попередними папами оголошені декрети...

Коли так холмскі унїяти опинили ся в латиньстві, російский сьв. синод, щоби ратувати бодай решту Українців в Холмщинї, котрі не опинили ся ще в польских костелах, на лоб на шию ссунував нову епархію холмску (хоч уже від кількадесяти лїт просили о се сьв. синод православні батюшки-„обєдинителї“). Розуміє ся, основанє холмского епископства має на цїли єдино приспішуванє московщеня українського народу. Найлучшим доказом сего є факт, що комітет міністрів, обезпечивши Полякам, Литовцям і Білорусам науку релїґії по школах в мовах польскій, литовскій і білоруській, — Українців бувших унїятів а нинї вже латинників, як і Українців оставших ся при православію полишив без науки в рідній мові, отже Українцї загнані до латиньства мусять релїґії вчитись по польски, а Українцї православні по московски. Річ ясна, що комітет міністрів кинув українські дїти бувших унїятів в пащеку польонїзму длятого, що інакше сам верг би був собі колоду на дорозї до московщеня українського народу, бо коли-б польско-латиньскі катихити мусїли вчити українські дїти по українськи, то консеквентно мусїли-б так само і православні катихити вчити їх по українськи. Щоби до сего не допустити, то найлучше подїлити ся жиром: „ви, Поляки, жеріт одну половину „хахлов“, а ми, Москалї, жерти-мемо другу“...

Стара се історія в відносинах Росиї з Польщею супротив України. Не сягаючи в давнїйші часи, досить згадати часи Павла I., котрий піддав Українців-унїятів під власть латиньского духовеньства, латиньскому митрополитови дав право предкладати папі просто від себе кандидатів на унїятских епископів, і т. д. Розуміє ся, латиньске духовеньство перетягало унїятів на латиньство, забирало унїятскі монастирі і т. и. За Олександра I., так само великого приятеля Поляків, доля українського народу не полїпшала. Олександер, сердечний приятель кн. Адама Чарторийского, польщив при помочи Чарторийского правобережну Україну польским шкільництвом, бо навіть носив ся з думкою відбудувати Польщу в границях з перед першого подїлу 1772 р., та тілько здержали его від того Москалї, між иншими історик Карамзин. Ся полїтика була ще і в початках панованя Миколи I., а стала зміняти ся аж по польскім повстаню в 1830 р., коли то почато на місце польщеня вводити московщенє України...

„Холмске питанє — пише п. Стешенко — дотикає двох боків житя: релїґійного й національного“. Що-до першого він безусловно стає на точку релїґійної свободи, а при толеранцийнім указї і при основаню холмскої епархії поминено одно віроісповіданє — унїятске, з него не знято найдан. Що-до другого боку національного, каже п. Стешенко (дословно):

„Той сам принцип (свободи) повинен усунути і тревогу українських патріотів о винародовленє Холмщини. В такім дусї висказують ся навіть „Московскія Вѣдомости“ (ч. 240 з сего року). Той орґан, забувши свої стогни на „сепаратизма“ заявляє, що конечно „позаботиться объ изданіи исторіи холмскаго края, а также и другихъ книжекъ для народа на малороссійскомъ языкѣ“. Здаєть ся, дальше вже нікуди! Коли вже Ґрінґмут [ре-

КОНЦЕРТ Льокаль отворений цїлу ніч. В ночи теплї перекуски.
дамської капелї. поручає ся П. Т. Публицї.
КАВАРНЯ Г. БРАЙФОҐЛЯ ул. Ґродзицких ч. 4

РУСИНИ! Домагайте ся всюди ТУТОК і ПАПЕРЦІВ „ЗОРЯ“ оподатковуних з 5% на руский народний фонд. Кождий листок має випечатану водним друком напись. „Зоря“ для відріжненя від инших наслїдувань. Цїна приступна, якість знаменита. Взірцї даром. Ласкаві замовленя покагоджую відворотною почтою.

Братя Ельстер
Львів, Охоронок ч. 9.

933

дактор „Моск. Вѣд ей“] признає частині українського народу право до єго національного розвитку, то деж ті сили, що стоять єму в дорозі, і єму потрібне страждане народу, нидіючого в накиненій єму силою чужій формі? Конець-вінцем порішене питаня ясне: Українську народність в Холмщині можна спасти тілько свободою національного розвитку, а не якимнебудь виїмковими средствами“.

Від часу надрукованя статї п. Стешенка зайшов важний факт — поява найновійшого царского маніфесту. В тім маніфесті цар знов запоручає свободу слова і віри. Не вжеж би і сим разом виключено від свободи українське слово і греко-кат. віроісповіданє? В такім випадку царска запорука була би брехнею — в Росиї все ще не було-б свободи, она в тім взглядї не стала-б на рівнї не то з культурними европейскими державами, але навіть з Туреччиною!

Галицкий сойм.

Засїданє з дня 4 падолиста 1905.
(Зас. 45-те, II сесиї, VIII кад.).

Засїданє розпочало ся о год. 10·30 перед пол. Відчитано внесеня і інтерпеляциї, між ними інтерпеляцию пос. Останчука в справі громадских виборів в Галичках пов. збараского і пос. д-ра Короля о віцібраню карт промислових в селї Торках пов. сокальского.

Відтак переказано в порядку дневного три внесеня о признанє народному учительству в Бродах (пос. Заці і о. Ефановича) і Дрогобичи (пос. Вісьневского) додатку з причини дорожнї до буджетової комісиї, по чім слїдувала дальша дебата

над школами середними.

При дискусиї специяльній в тій справі забирали голос пос. Стояловский і Стапіньский, з котрих послїдний поставив внесенє, щоб візвати правительство до заснованя середних шкіл в Галичинї „рівномірно з иншими краями коронними“. Передовсїм однак домагає ся пос. Стапіньский креованя нових ґімназий в Тарнобжеґу, Освенцімі і ще двох місцевостях... Західної Галичини. О тім, що при рівномірности трактованя належить хиба в першій мірі зрівнати східну Галичину з західною, бесїдник очивидно не говорив.

Пос. о. Мазикевич попирав домаганє, щоби ґімназию засновано передовсїм в Раві руській.

Пос. д-р Король забрав слово, щоби виказати, що ґімназия, яка має вже бути напевно заснована в Сокали, мала язик викладний руский. Правительство вставило вже позицию на креованє сеї ґімназиї в буджетї на рік 1904, а що і оно хотїло мати при тім в Сокали ґімназию руску а не польску, сьвідчить факт, що при двох инших ґімназиях, котрі рівночасно мають бути креовані в західній Галичинї, додано, що се мають бути ґімназиї польскі, а при позициї на ґімназию в Сокали такого додатку що до викладної мови не подано. Впрочім повіт сокальский і сумежні суть майже чисто рускі і тому бесїдник ставить додаткове внесенє до резолюций шкільної комісиї, що викладна мова в ґімназиї в Сокали має бути руска.

На жаль, внесенє пос. д-ра Короля відпало, бо не мало навіть реґуляміном вимагано поперття 15 послів. Внесенє підперла лише часть руских послів і три посли польскої народности: Швед, Стояловский і Сколишевский, що дало разом лише 14 голосів. Вправдї яко пятнайцятий підніс руку також ректор краківского унїверситету пос. Павлїцкий, але стоячі за ним польскі посли спонували єго, що руку цофнув. З руских послів голосувала за попертєм внесеня лише часть, бо трох послів не було на той час в сали а наші церковні ієрархи взагалї не являють ся на засїданях сойму, навіть в так важних справах, як справа шкіл. Через таку неточність в сповнюваню своїх обовязків внесенє д-ра Короля не було відповідно поперте, так що не прийшло до єго мериторичного трактованя а само внесенє браком поперття скомпромітовано.

Вкінци принято резолюциї поставлені комісиєю шкільною: 1) що справозданє ради шк. краєвої о станї шкіл середних за р. шк. 1903/4 приймає ся до відомости і 2) що взиває ся правительство до заснованя нових середних шкіл там, де заходить сего потреба. Так само принято згідно з внесенями комісиї 1) візванє до правительства, щоб зогляду на надмірний наплив молодїжи до ґімназиї засновувано школи з напрямом практичним, 2) щоби при іспатї зрілости введено також як обовязковий іспит з релїґії і 3) аби рада шк. спинила молодїж від ходженя до театру на пєси, для неї невідповідні.

На тім замкнено дискусию над школами середними, а приступлено до дальшої точки порядку дневного — до дебати над

школами народними.

З записаних до голосу в тій справі, забрав перший голос посол вс. Стояловский. Год. 4·30 по пол. — засїданє тревае дальше.

Польска гаката.

Соймове польске „коло“ приняло на вчерашнім засїданю слїдуючі дві резолюциї: 1) Соймове польске коло узнає, що земля у східній Галичинї має діставати ся в руки польскі, 2) що тілько така парцеляция, при якій лишає ся більший фільварок а ґрунт, розпарцельований між селян надто не дробить ся, відповідає „względom narodowym“.

Соймове коло польске є се найвисше репрезентацийне тїло цїлого польского населеня краю, бо в склад сего неофіцияльного сойму польского, входять всї посли польскої народности так до сойму як і парляменту без огляду на сторонництва.

Вчерашне рішенє соймового польского кола остане ся історичним документом, бо є се вперве, що репрезентанти цїлого польского населеня в краю станули вже і на внї, зовсїм отверто, на становиску польскої кольонїзациї Руси і гакатизму.

Ся отвертість вийде нам лише на пожиток.

З Росиї.

Вчерашні вісти з Росиї звучали троха песимістично о стілько, що еще не було певне, чи правительство рішать ся дати амнестию політичним „злочинцям“ і тим успокоїть страйкуючих робітників. В додатку — як звичайно при всїх масових заворушенях, так і тепер — шумоване суспільне устроїло собі в ріжних містах погроми жидів, хто знає чи не інспіровані реакціонерами, так що конституцийний маніфест не відразу успокоїв масу, не відразу запанував лад. Можна було потерпати, що реакціонери, котрих партия реформи лише з великим трудом на хвилю поборола, знов опанують царя і він не лиш не дасть реальної поруки свобід оголошених в маніфестї, але навіть відкличе се, до чого маніфестом зобовязав ся був, покликуючи ся на арґумент, що дальшими заворушенями народ дав доказ, що еще не доврів до свободи.

Нинїшні вісти кажуть надїяти ся, що Росия вже не цофне ся до давного. В головних столицях Росиї, Петербурзї і Москві вже запанував спокій, і кождому ясно, що заворушеня в Київі, Одесї і инших містах мають характер звичайних ексцесів здичілої і здеморалїзованої черни, против котрої виступили самі революционери, помагаючи державним орґанам в заведеню пожаданого спокою і ладу. Що до нинї протижидівскі заворушеня не вплинули умно на керманичів держави і що поголоски, мов би з причини сих заворушень цар наміряв відкликати свої приреченя, пови що не справджують ся. Противно, нинї доносять, що на головне тепер домаганє революционерів: політичну амнестию цар вже згодив ся, дотичний указ вже підписав і що він нинї буде оголошений. Так само серйозно буде виконана проголошена маніфестом свобода праси, котра впрочім, хоч дотичного закона еще нема, увійшла в житє в практицї, бо дневники іґнорують істнованє цензури і всїх дотеперішних приписів прасових, а правительство не потягає за се нї редакторів нї видавців до відвічальности. Є всяка надія, що ентузиязм мас, який проявив ся в хвили оголошеня конституцийного маніфесту, не перемінить ся в розчарованє.

Телеґрами.

Петербург. Цар підписав нинї амнестийний указ. Нинї має бути видана дотична проклямация. Говорять, що помилувано всїх політичних „злочинцїв“, з винятком тих, що від 1889 р. виконали морд, або старали ся замордувати ногось. Проводники страйкарів заявили, що по виданю амнестийного указу зачнуть працю і будуть ждати на дальші закони. Коли би правительство не додержало своїх приречень, то зорґанїзують народне повстанє. Цензура щоденних ґазет у всїх язиках зносить ся. Говорять, що приготовляє ся новий указ царский в справі переведеня свободи праси. Вітте конферував в сїй справі з дневникарями і предложив їм до заопінїованя дотичний проект. Вчерашний день минув в містї спокійно. На улицях нема нї війска нї товпи. Загально панує вдоволенє з наданих свобід.

Берлїн. З Петербурга доносять, що в найблизших днях має бути оголошений новий закон прасовий. На порученє Віттого сенатор Кобеко до кількох годин вредаґував проект нового закона прасового.

Петербург. Урядово оголошено, що всї циркулярні зарядженя прасові знесено і що найвисшій власти прасовій заборонено видавати нові розпорядженя. Для неурядових заграничних депеш дневникарских цензуру знесено.

Берлїн. В борбі між Віттем а Треповом, Трепов упав і єго димісия стала ся фактом. Цар вже підписав амнестийний едикт і зложить присягу на конституцию. Инше жерело доносить цїлком противно, що вплив Віттого упадає, а перевагу зискує Трепов. Реакционери переконують царя, що Вітте фальшував телеґрами і представляв цареви фальшиво силу революциї, щоби тим царя стероризувати і присилувати єго до підписаня конституцийного маніфесту.

Петербург. З Київа і Одеси доносять про кроваві протижидівскі ексцеси. Чернь рабує і нищить жидівскі мешканя і склепи і мордує Жидів. В Одесї студенти арештували 200 провідників рабунку і заперли їх в унїверситетї. Ладу в містї пильнують узброєні студенти. В Київі ґенерал Маврін арештував вчера 190 рабівників жидівских склепів; убито 12 осіб, а 14 ранено. В Ростові над Доном убито вчера 34 осіб а 59 ранено. В Полтаві товпа заатакувала вязницю, при чім до 30 осіб ранено. Заворушеня були еще в Калузї, Гроднї, Рибіньску, Твері, Міньску, Білімстоцї, Баку і Севастополи. Про протижидівскі розрухи доносять також з Вітебска, Вороніжа, Вильни Елисаветграду.

Відень. Північна зелїзниця оголошує, що з причини відносин на стациї Границя особовий рух між Щаковою а Границею здержаний. Комунїкация між Катовицями а Королївством перервана.

Фінляндия.

Гапаранда. Росийский ґарнїзон в Улчаборзї видав без опору оружє. Росийскі написи на улицях позатирано.

Торнеа. Згоносило ся 150 робітників для удержаня ладу. Міста Торнеа, Кемі і Уленборґ удекоровані национальними хоругвами фіньскими. Вчера вечером всї фінляндскі міста були удекоровані.

Гельсінґфорс. Міский заряд вибрав „комісию публичного добра“ і повідомив страйковий комітет, що може приняти відвічальність за удержанє ладу. На сю цїль ухвалено 10.000 марок. Міский заряд збирає ся два рази на день на засїданє. Вибрано комісию з 3 членів, котра в важних справах має все порозуміти ся з страйковим комітетом.

Гапаранда. До Торнеї надійшла вість, що фінляндский сенат розвязано а сенатори і ґенерал-ґубернатори одержали димісию. Взагалї в Фінляндиї панує спокій. В сих днях має виїхати з Гельсінґфорсу депутация до Петербурга.

Петербург. Вчера надійшла тут вість, що Фінляндия має уконституовати ся яко република. Ся вість зробила в Петербурзї велике враженє.

Льондон. Кореспондентови Morning Posty мав заявити оден з провідників фінляндского руху. Наша спокійна революция була без успіху. Тепер мусимо наші права конституцийні здобути собі назад иншою дорогою. Персональної унїї з Росиєю не наміряємо зривати; хочемо лише усунути росийске правительство і бюрократию.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Виборча реформа.

Відень. На вчерашній кабінетовій радї обговорювано подробицї виборчої реформи, котра мала би бути внесена в осїнній сесиї державної ради. По кабінетовій нарадї над сею справою Ґавч був на авдиенциї у цїсаря, по чім знов зібрала ся рада мінїстрів.

О кроваву демонстрацию.

Відень. В долїшно-австрийскім соймі п. Зайц (соц. дем.) інтерпелював намісника з причини брутального поступованя поліциї в часї демонстрациї робітників за загальним голосованєм. Інтерпеляция христ. социялів в тій самій справі звалює всю вину кровавих подій при демонстрациї на соц. демократів, „котрі устроїли зорґанїзований напад на поліцию“. З сеї причини прийшло до страшної бучі між Зайцом а хр. социялами, так що маршалок мусїв переривати засїданє. Намістник заявив, що поліция розпочала свою роботу доперва по кількох візваних, щоби товпа розійшла ся і в кратичній хвили, коли товпа грізно поставила ся до поліциї. Ранено 40 осіб, з того 10 тяжко. З поліцаїв ранено двох. Арештовано 16 осіб. Виновники будуть строго покарані. Правительство не позволить, щоби політичні справи рішали ся на улици.

О виборчу реформу.

Прага. Вчера півтора тисячна товпа устроїла демонстрацию за загальним голосованєм. Перед нїмецким касином демонстровано против нїмецких послів. Поліцию обкинено камінєм. Нїкого не ранено. Поліция розігнала демонстрантів. Арештовано одну особу.

Торговельні договори.

Відень. Австрийскі і росийскі делеґати вже прийшли до згоди в справі торговельного договора, так що єго заключеню вже нїчо не стоїть на перешкодї.

Угорска кріза.

Будапешт. Мінїстер судівництва видав обіжник до всїх прокураторів держави, звертаючий увагу на пасивний упір в деяких комітатах, що би не допустити до заприсяжен на комітатових орґанів поступали як найострійше, а евентуально послугували ся арештом.

Колошвар. В муніципії ґрупа опозиционістів страшним криком хотїла не допустити до заприсяженя ґр. Текелія в характері старшого жупана. Текелї сам зложив присягу і сей факт записано в протоколї.

Норвеґія.

Християнія. Король Оскар і члени королївскої родини зложили всї гідности, які мали в норвеґскій армії і фльотї.

З Сербії.

Білград. Дневники доносять, що правительство наміряє спенсионувати кількох офіцирів, котрі належали до заговора против Александра.

НОВИНКИ.

— **Народна Канцелярия** просить тих довжників, котрі не вирівнали ще рахунку за паперцї і тутки „Зоря“ розіслані в минувшім роцї, аби як найскорше надіслали належитість, бо фабрика не хоче довше чекати.

— **З орґанїзациї народного учительства.** Дня 1 с. м. відбули ся в Перемишлянах перші загальні збори окружного відділу на судовий повіт перемишляньский тов. „Взаїмна поміч галицких і буковиньских учителїв і учительок, на котрих вибрано слїдуючий видїл: Михайло Рихвіцкий, управ. школи в Кореличах, яко голова, Буцманюк Іван, управ. школи в Уневі, заступником, Герчановский Василь, управ. шк. в Станимири, касиєром, Ковальчук Никола, учитель в Перемишлянах. секретарем, Мария Кекишівна, учительк в Дусанові, контрольором. Збір ухвалив, віднести ся з просьбою до ради надзираючої у Львові, щоби приступила до заснованя другого окружного відділу з осїдком в Гаиняних, позаяк є вже приписане число статутом 30 членів. (Доси вписаних є вже 33 членів). Тому повідомляє ся отсею дорогою всїх членів з гаиняньского судового повіта, щоби приєднували там як найбільше членів, щоби згуртовали всїх Русинів учителїв до сего товариства. — *М. Рихвіцкий* голова.

— **Польский язик в жандармериї.** Пос. Володимир Гневош повернув з Карльсбаду, де пробували також президент мінїстрів бр. Ґавч і мінїстер краєвої оборони Шенай. Як доносять польскі часописи, від обох тих мінїстрів пос. Гневош вимусив запевненє, що незабаром буде зарядженє введенє польского язика в жандармериї. Нїмецкий язик буде задержаний лише в урядових зносинах між жандармериєю а центральними властями. Колиб се мала бути правда, то Поляки знов перешвиндлювали би з центральними властями нову уступку в користь свого панованя в Галичинї з покривдженєм інтересів руского народа. Против заходів спольщеня жандармериї, удержуванєї коштом краєвих фондів, ми вже вераз протестували в нашій часописи і навпаки домагались заведеня для жандармериї в урядованю між русским населенєм мови рускої. Тож не сумнїваємось, що з нагоди задуманої реформи урядової мови в галицкій жандармериї рускі посли в соймі виступлять тепер з відповідною резолюциєю до правительства, домагаючись запевненя рускій мові рівноправности там, де доси віденьский централїзм і польска гаката її знехтували.

— **Кровава демонстрация у Відни.** Описана вчера демонстрация у Відни мала далеко грізнїйший характер, як спершу доношено. Як звісно, дня 1 с. м. по вічу в „Sophiensaal“ многотисячна товпа рушила для демонстрациї під бурґ, але на Рінґштрасе спинила її поліция, розганяючи демонстрантів в бічні улицї. Тут прийшло до кровавих сцен. Поліцияти рубали шаблями наоколо, а товпа утїкаючи, нищила по дорозї шиби і ліхтарні. Наслїдок був такий, що часть Оперрінґу і Ешенбахґасе робила відтак вражінє побоєвища. Найбільше потерпіла каварня Кайзерґартен. Служила вона цїлу ніч за шпиталь до заосмотрюваня ранених. Число ранених обчисляють на 60, між ними 12 тяжко. Одному студентови поліциянт вибив шаблею око. Тяжко покалїчений також посол Шальк. Редакция Arbeiter Ztg. подає, що в її бюрах заосмотрено 40 ранених. Наслїдком такого брутального поведеня поліциї у віденьскім соймі внесено різкі інтерпеляциї.

— **Хлїб у Львові.** Від кількох тижнів санїтарна комісия ревідує пекарнї у Львові, а її вислїд для мешканців міста, що споживають продукти сих пекарень, дуже інтересний. Показало ся, що на 83 зревідованих доси пекарень лишетри найдено у взірцевім порядку. В переважній части львівских пекарень бруд і нехлюйство глумлять ся з найпростїйших основ гиґієни. Міска санїтарна власть повинна як найскорше подати до публичної відомости тоті пекарскі фірми, що при ревізиї показали ся взірцевими, аби публика знала, де можна дістати печиво, в якім неможливі ріжні „відкритя“.

— **Самоубийства.** На кладовищи в Городку

Склад рі жних шуб і поодиноких шкір, поручає
Самуїл Фішер
Львів, улиця Театральна ч. 11.
Готовий склад готої мужескі і дамскі шуби, зарукав и, ковнїрі, шапки і т. п.
Торговля заложена в 1848 р.
904 3—3

ТАПЕТИ, Материї на меблї, матераци, колдри, портиери, дивани
Меблї у всїх стилях.
Комплетна обстанова, тапіцерскі материяли. Всякі роботи обнимає в містї і на провінциї.
Спілка львівских тапіцерів
Ягайлоньска, ч. 3.
662 13—52

ЮЛЯН СОЛИК
передтим Фр. Мрозиньский
у Львові, ул. Собіского ч. 7,
поручає всякі роди
852 9—30
ФУТЕР
Футра до подорожи, пальтоти мужескі та дамскі після найновійших фасонів саки, пелерини жакети, колії, зарукавки, шапочки дамскі, кожухи, шапки мужескі, шкіри у всїх родах поодиноко та гуртом, також верхи готові до мужеских і дамских футер. — Футра для Впр. Духовеньства також на рати. — Найновійші материї на верхи в найбільшім виборі Цїни умірковані. Медаль золотий на виставі в Бучачи 1905. Цїнники на жаданє franco.

в. Львова відобрали собі онодї житє вистрілами з револьвера незвісні з назвиска мужчина в віцї около 30 лїт і женщина, трохи молодша. При небіщиках найдено картку, з котрої показало ся, що відобрали собі житє добровільно. — У Львові при ул. Висновецких застрілив ся вчера емеритований ст. комісар скарбової сторожі, Ян Фонфарский по причинї нервового розстрою. В полишенім письмі зазначив, що секатура звераників викликала у него нервовий розстрій, а що не хотїв скінчити на Кульпарнові, відбирає собі житє. Числив 53 роки. — В Тернополи кинув ся онодї рано в самоубийчім намірі під зелїзничий поїзд зелїзничий шлюзар, Йосиф Морхвяний і погиб на місци. Перед тим цїлу ніч пив в кількох шинках, щоби імовірно набрати відваги до самоубийства, котрого причина незвісна.

— **Огнї.** В Глинках знищив онодї пожар три селяньскі загороди, заподїваючи шкоду 2900 К. Огонь повстав наслїдком хибної будови комина.

— **Настрій манджурскої армії.** „Освобожденіе“ подає листи, одержані з Мавуями (Япон) від взятих до неволї і держаних там офіцирів „порт-артурців“. Перший з них, звернений до російских офіцирів, каже: „У всїх японьских містах, де нас розміщено як бранців, утворили ся лїберальні офіцирскі кружки, що взяли собі за цїль революцийну пропаґанду так між собою, як між звичайними войсками. Головна наша задача приготовити для Росиї між офіцирами та вояками досьвідчених аґітаторів, що задержали би між собою звязь і після повороту до краю... Досьвідчивши сорому неволї, після цїлого ряду погромів і понижень, не можемо зносити довше пануючої в Росиї системи гнету, тому в імя військової чести, спаяненої недачостию самодержавія і правлїнем бюрократиї, глядаючої власної користи, домагаємо ся полїтичної свободи, свободи слова, особи, преси, зборів і рівноправности народностей. Словом домагаємо ся як найширшої конституциї, забезпечуючої народам волю“. Подібний зміст инших листів, що сьвідчать найлїпше про настрій цїлої манджурскої армії і поясняють, чому російскі власти так не спішать ся з поворотом тої армії до европейскої Росиї. Доказ також на те, що коли цар дає нинї конституцию, то дає лиш се, що мусить.

— **Дрібні вісти.** Видїл повітової ради в Вібрцї розписав конкурс на посаду окружного лїкаря в Стрілисках нових з річною платнею 1000 К і додатком на їзду 700 К (округ обіймає 22 громад), з речинцем до кінця падолиста с. р.

Капітан 56 п. п. Казимир Нагорецкий з Баранова зложив перед екзамінацийною комісиєю для учительского званя в ґімназиях і реальних школах професорский іспит.

В справі загального права голосованя устроюють социялїсти у Львові ряд довірочних зборів у фахових товариствах в недїлю 5 с. м. а в понедїлок 6 с. м. загальне народне віче.

Вінчане п. Василя Мандзика, скінченого богослова, з панною Евгенією Кончевичівною відбуде ся дня 12. с. м. вечером в Тростянци вел. [почта і зел. ст. Зборів].

При копаню бараболь на поли коло Зашкова, львівского повіта, посперечали ся онодї два хлопцї Олекса Фурта та Ілько Ісько і підчас бійки Ісько ударив так сильно мотикою Фурту по голові, що той по кількох годинах помер. Іська відставила жандармерия до слїдчої вязниці карного суду у Львові.

В Перемишли почала виходити з днем 1 с. м. щоденна часопись п. з. Dziennik Przemyski.

Ученик львівскої школи кадетів, Станислав Мехальский дістав від мінїстерства війни похвалу за вратоване тонучого.

Директором каси ощадности у Львові на місце д-ра Стечковского, що уступає з новим роком, іменований адвокат д-р Фердинанд Квятковский.

На краківский університет вписало ся доси 2245 слухачів і около 90 госпітанток. Між слухачами є яких 100 з Конґресівки.

— **До нинїшного числа „Дїла“** долучаємо 8 арк. III-го тому повісти „Фараон“.

Збори і засїданя.

Довірочна нарада в справі „Ак. Помочи“ відбуде ся ві второк дня 7 с. м. о год. 7 веч. в льоколи „Ак. Громади“, Вірменьска 30, I. пов. На порядку дневнім відчитане евентуально і ухвалене статутів „Укр. Ак. Помочи“. Всїх товаришів як і старших людий, що інтересують ся сею важною справою, просить ся о численну участь. — *С. Баран, І. Яремко.*

Віче урядників почтових і телеґрафічних відбуде ся у Львові дня 5 (недїля) падолиста с. р. о годинї 4 пополудни в сали урядничого касина (Ринок ч. 9.) з слїдуючим порядком дневним: 1) зменшене лїт служби на 35, 2) сучасне положене урядників почтових в Австриї задля зних обставин аванзових, 3) Праґматика службова. За видїл львівскої філії Стоваришеня урядників почтових: *Адольф Вінтерсберґер, Ст. Паньків.*

Видовища і забави.

Заходом Товариства українських студентів „Січ“ в Чернівцях відбуде ся в Вашківцях в сали касиновій в суботу, дня 11-го падолиста 1905 року аматорске представлене Мартин Боруля, комедия в 5 актах І. Тобилевича (Карпенка Карого). По представленю слїдують вечерницї з танцями. Стрій візитовий, або народний. Вступ на представлене і вечерницї 2 корони, місця сидячі (для пань) на представлене 2 К 50 сот. Початок точно о годинї 8 вечером.

З товариств.

Видїл читальнї „Просьвіти“ на Личаківскім передмістю складає отсим щиру подяку Високоповажаним Добродїям: п. Костеви Паньківскому директорови „Союза“ за щедрий дар 10 кор., п. Володимиру Крижановскому за справлене двох великих лавок, п. Сидорови Британови, секретарови „Днїстра“ за дар двох бюстів, о. Й. Дудкевичеви з Цїшок за жертву 2 кор. та о. Ю. Дуткевичеви рівнож за жертву 2 кор., — на річ висше згаданої читальнї та засилає їм щире „Спаса-Біг“. — Заразом повідомляє тойже видїл, що дня 5 с. м. (в недїлю) відбудесь о год. 7 вечером в комнатах читальнї відчит д-ра п. Дубансвича п. з. „Як і коли маємо ся женити“, почім слїдувати будуть товариські забави. — *Видїл.*

Урядові вісти:

— **Іменованя.** Цїсар іменував старосту, д-ра Антона Цоля референтом адмінїстрацийних і економічних справ в краєвій радї шкільній. — Александра ґр. Іксіль-Ґіленбанда команданта II корпусу у Відни ґенеральним інспектором військ та комендантом IV корпусу в Будапештї і фельдцайсмайстра Антона Іальґоцня ґенеральним інспектором військ. Обом надав цїсар військові хрести заслуги а Ґальґоцеви висказав признане за службу на становищи команданта X корпусу в Перемишли.

З товариств.

З дїяльности товариства: „Взаїмна поміч галицких і буковиньских учителїв і учительок“.

До дня 1 падолиста зголосило ся в члени 845 членів. В тім числї находять ся не лиш звичайні члени с. є учителї і учительки (переважно народних шкіл) але також члени спомагаючі і добродїї, Русини з инших кругів суспільности. Дирекция підносить з узнанем патриотизм і сьвідомість сих послїдних членів і подає їх імена до прилюдної відомости не лиш для приміру і заохоти, але і на доказ, що се молоде товариство стаєсь популярним і необхідним в нашім народнім житю. Доля нашого народного учительства інтересує ширші круги нашої суспільности; для поперття змагань учительства і поліпшеня їх долї жертвує неоден сьвідомий патриот свій тяжко запрацьований гріш, неоден поняв вже ідею нового товариства і присилає охотно свою лепту. Честь і слава сим ідейним людям! Нехай в їх слїди вступають многі другі щирі сини Руси-України а наше товариство стане сильним забороном і подасть народному учительству, сим поневоленим і часто густо переслїдованим робітникам на ниві шкільництва і народної справи певний захист і поміч в кождій потребі.

1) Ось імена сих патриотів. Яко члени добродїї вступили і заплатили від разу 100 корон або першу рату після § 9 статуту (20 К) слїдуючі особи: прилюшанин О. І. Чапельск й зі Львова, дир. Союза Кость Паньковский зі Львова, купець Іван Борис з Перемишля (прислав I рату в квотї 25 К) і сов. суду Роман Алексїєвич з Угнова.

2) Яко члени спомагаючі зголосили ся з вкладкою річною 2 К (деякі і з висшою) слїдуючі патриоти:

І. Вачиньский, касиєр „Днїстра“ (з вкл. 4 К), Ник. Вачиньский, проф. ґімн. в Березанах, о. П. Білиньский, парох в Зарваницї (прислав два рази по 5 К), Спир. Ґерусїньский, учитель зі Львова і секретар товариства, Вол. Данилович, ц. к. адюнкт технїчний зі Жовкви і єго супруга Наталїя (з вкладками по 4 К), о. Богд. Елашевский, парох в Гуменци, Симеон Кульчицкий, ц. к. інсп. под. у Львові і єго супруга Евгенїя, д-р Іван Куровець, лїкар в Калуши і єго супруга Цецилїя (з вкладкою по 10 К) і Мороз Никола, управ. школи вправ у Львові і містоголова ради надзираючої, Михайло Мош, управит. школи в Ременові і заст. директора товариства, о. Стефан Питлик, парох в Сїльци бенькові, Титко Ревакович, сов. суду у Львові (з вкладкою 10 К), о. Алекс. Стефанович, катехит женьскої семинариї у Львові, Юлїян Сьмішко, ц. к. офіциял почт. у Львові, Іван Марцїнків, возьний маґістрату у Львові, д-р Волод. Янович, лїкар в Станиславові (з вкладкою 10 К), о. Иосиф. Яворский парох в Лучинцях, о. Стефан Городецкий, парох в Вербилівцях, о. Павло Кудрик, парох в Рогатинї, Мария Біґецка, жена проф. акад. ґімн. у Львові (жертвувала 20 К), д-р В. Охримович, адвокат в Заліщиках, о. Петро Илевич, парох в Кулаївцях, о. Мих. Струмінський, зав. в Іваню зол., о. Иос. Раковский, проф. при семинариї в Заліщиках, о. Іван Туркевич, катехит при семинариї в Заліщиках, о. Мих. Баричко, парох в Бедриківцях і голова філії тов. пед. в Заліщиках, Олена Дубівна в Заліщиках, Емилїя Вітковіцка в Заліщиках, Ю. Куніцка в Новосїлцї.

Дирекция товариства має надію, що вслїд за тими великодушними і сьвідомими одиницями піде великий гурток нашої інтелїґенциї і вступить в члени так важного і потрібного товариства. Після статуту платить член спомагаючий річно 2 К яко вкладку і може себе або родину зголосити (з окремими вкладками) до специяльних фондів товариства і тим робом користати з добродїйств товариства. Член добродїй платить або відразу вкладку в квотї 100 К або ратами по 20 К через десять лїт. Член може так само як і член спомагаючий зголосити свою участь в специяльних фондах товариства (с. є похороннім, посаговім і пенсийнім) іто для себе або своєї родини чи знакомих (очивидно на основі річних вкладов).

Всякі інформациї і відповіднї друки висилає відворотною почтою дирекция товариства (адреса: Львів, ул. Сикстуска 47). — *Дирекция товариства „Взаїмна поміч галицких і буковиньских учителїв і учительок“ у Львові.*

Послїдні вісти.

Відень. На віденьскім університетї вибухли нинї великі розрухи студентскі задля інсбруцкої справи. На університет візвано ратункове пог. тївле.

Берлїн. Localanzeiger доносить з Києва, що звільна вертає там спокій.

Петербург. Кн. Оболеньский, член державної ради, іменований оберпрокурором Сьвятїйшого Синода.

Берлїн. Berliner Tgbl. доносить, що оголошене амнестийного мониїфесту відрочено до понедїлка. Всї сказані на дожизненну вязницю одержуть знижене кари на лїт 15, сказані на 15 знижена на 7½ лїт, сказані на 4 роки зісланї будуть на Сибір. Низші кари цїлковито знесено.

Петербург. Амнестийний указ вичисляє певні катеґориї засуджених за полїтичні провини, котрі будуть цїлковито улаcкавлені. Инші особи, засуджені на тяжкі кари одержать обнижене кар.

Петербург. Амнестийний указ обіймає також всї злочини до дня 31 жовтня с. р. проти особи царя і царскої родини — а також злочини удїлу в тайних товариствах революцийних.

Копенгаґа. Страйкарі в Торнеї одержали відомість, що до Гельсінґфорсу прийшла піхота і 8 армат, але жовнїри не хотять стріляти. Горожаньска ґвардия достарчила 4000 людий для удержаня порядку і щодня відбуває вправи в стріляню. Жовнїри і їх провідники прирікли горожанам поміч в случаю повстаня. Коли до Гельсінґфорсу надійшла відомість про зближуване ся російского війска, народня ґвардия виступила проти нього і змусила єго до цофненя без борби.

— **Русини! Памятайте на Народний фонд і на україньско-руску бурсу Новім Санчи!**

Календар: Нинї: Якова (лат.: Кароля); завтра: Маркияна (лат. Геркуляна): позавтра: Арети, Атаная (лат.: Леонарда).

— **Подяка.** ВПоважаним ученикам рускої ґімназиї у Львові, що були ласкаві своїм прегарним сьпівом звеличати поминальне богослужене за упокій душі бл. п. Омеляна Огоновского, складає сторим найсердечнїйшу подяку. — *Омелянова Огоновска.*

Надіслано.

Специяліст в дїточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголїтний асистент ц. к. ювілейного шпиталю дїточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4, I. п.

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пивярню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї рускі дневники.

З поважанем

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Знак випалений на корку

Для охорони перед фальшованем — MATTONI'S GIESSHÜBLER — Маттонія ґієсгіблерска вода щавова. 36

Яко добру і певну льокацию

поручаємо:

4½% Листи гіпотечні,
4 „ Листи гіпотечні коронові,
5 „ Листи гіпотечні преміовані,
4 „ Листи Тов. кред. земского,
4% Листи Банку краєвого,
5 „ Облїґациї Банку краєвого,
4 „ Позичку краєву,
4 „ Облїґациї пропінацийні і всякі ренти державні.

Папери ті продаємо і купуємо по найточнїйшім курсї деннім

КОНТОРА ВИМІНИ 374

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. I.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Мід патоку десеровий, курацийний, з власної пасіки, 5 кґ. 5 К 80 с. оплатно. Знамениті **питні меди і овочеві** домашного виробу по низькій цїнї висилає *Евген Билиньский в Збаражи.* За чистість і якість ручить ся. 110 3—10

Globin

450 II.10—9

дає без труду **знаменитий полиск!** Удержує шкіру **мягкою і тревалою.**

Одинокій фабрикант:

Fritz Schulz jun. Aktien.-Ges., **Eger i B. n. Leipzig.**

Позір! Солонина дешевша!

До приватних осіб в 5-кілевих почтових кошах по 7 К 60 сот. без шкіри по 7 К 80 сот. оплатно. В 50-кілевих зелїзничих кошах по 72 і 75 кр. за вільо в Відня за післяплатою. Солонина ковбасна без шкіри дешевша. Цїни свобідно постійні. Просить ся о докладну адресу і зелїзничу стацию S. Steiner IX, Lichtensteinstrasse 121, Wien. Висилковий дім солонини, вудженини і вепрового мяса. 932 6—6

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно в 3 річною порукою, велична LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим брилянтом, 1 прегарна колїя з орієнт. перел, неодна женьска окраса з лат. замком, 1 хороший скіряний пуляpee і елеґанцка циґарничка з бурштином, 1 гарнїтур шпінок до сорочки і манштетів, 1 сцизорик, 1 прегарне тоалєтове зеркальце в бельгійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук різних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланем готівки або почтовим побранем 1 зр. 95 кр. в маґазинї 65

С. КОГАНЕ

Краків Pf/882.

За недогідне гроші звертають ся

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН

в пасажу Гавсмана

(46 разів преміоване)

Від 5/11 до 11/11 до побаченя:

Величава подорож до **Боденьского озера** і живописної околиці.

ВСТУП 10 кр. 53

МАРКО ФАЄРШТАЙН

У ЛЬВОВІ

ул. Городецка ч. 51

головний заступник для Галичини і Буковини сьвітової фабрики кас

Бахер і Гільдесгайм у Відни

поручає

свій склад заосмотрений в **огнетревалі і опанцирені КАСИ** той-ж фабрики по приступних цїнах.

922 Полекші в сплатах. 4—12

448 IV. 9—18

Дешеве ческе

пірє на постіль

5 кґ.: сьвіже дерте К 9·60, лїпше К 13, біле як пух мягке К 18, К 24, біле як сьніг і мягке як пух К 30, К 36. Висилаєсь оплатно за почтовою післяплатою. Заміна або зворот за оплаченем порта допускають ся.

BENEDIKT SACHSEL Lobes 157

261 почта Пільзно, Чехи. 6—6

Перший руский краєвий склад і робітня

ножівничих виробів

поручає власні вироби анґлїйскі і солїнґеньскі а іменно:

БРИТВИ, МАШИНКИ до стриженя волося від 5·60 К до 9 К, до бороди від 4·50 К до 7 К ножі, ножички, сцизорики. Всяке острене тягне і направу принимає ся.

Цїнники на жаданє даром.

ІВАН ЛЯВРУК

839 **Львів, Галицка ч. 6.**

Інтерийно-забавково-спортовий маґазин

поручає новини в галантериї, забавках, приладах до подорожи і перебуваня по низьких цїнах.

Антоневич і Саркасевич

ул. Гетманьска ч. 6

(коло готелю Вікториї).

Плащі і непромакальні пелерини, мужескі і дамскі

поручає

Постійні цїни фабричні. — Цїнники на жадане... — Постійні цїни фабричні.

СПЕЦИЯЛЬНИЙ СКЛАД

ЛІНОЛЕУМ і ЦЕРАТ

Львів, ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИКА ч. 3

476

Послїдний тиждень.

Віденьска ц. к. поліцийна льотерия

1 льос коштує 1 К. *Перша головна вигра*

корона 30.000 корон

друга **5000 К**, а третя **1000 К**, за дозволом цїсаря і на домагане виграшого виплачує ся готівкою по відтягненю 10% і законного податку. — ЛЬОСИ дістати можна у всїх конторах виміни, льотерийних колектурах і трафіках.

Ц. к. бюро поліцийної льотериї находить ся у Відни, I. Schottenring 11 (в будинку дирекциї поліциї). 839 8—10

„Сокільский Базар"

одинока українська фірма шкільних і канцелярийних приборів поручає свій богато зазсмотрений склад в вироби паперові ґалянтерийні, гуцульскі і т. п. Вироби з глини, як тарелї, вазони, фляконики в цьвіти, попельнички і т. д. — Вироби гуцульскі, як топірцї, сердаки, шапочки, пояси, тарелї і т. п. — Вироби з пацьорків, як гердани, пояси і т. д. — Вишиванки, як краватки, сорочки, обруси, ручники, фартушки і т. д. — *Образи* і портрети. — Сокільскі ланцушки. — Переписнї листки. — Сокільскі тутки і паперцї.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР" виконує кредкові портрети в фотоґрафій в цїнї від 12 К.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР" продає усї українські часописи і календарі і посередничить у всїх торговельних дїлах.

Замовленя доконує оборотною почтою. — При більших замовленях дає опуст. 789 19—25

ГАРАЗД! ГАРАЗД!

„Сокільский Базар" у Львові ул. Руска ч. I.

Пять золотих медалїв.

ШУБИ 842 3—6 *лише у* **Станислава Вроньского** *у Львові, ул. Театральна ч. 5.*

Шкірина штуки, футра зовсїм готові, верхи до шуб, перерібка ґарнїтурів. Цїни оплатно. Відділ ґарнїтурів після найновійших моделїв. Цїнники оплатно. Цїни найнизші, якість добірна.

ЧАСТИННУ СПЛАТУ

признаємо всїм особам добре ситуованим, без ріжницї стану або ранґи.

Ново отворений маґазин новостий для женщин і дїтий у Львові, при ул. Галицкій ч. 19, під фірмою

„Малий Лювр"

поручає свій величезний вибір блюзок, капелюхів, рукавичок, гальок, шлефроків, матанок, фартушків

КОНФЕКЦИЇ ДІТОЧОЇ І ДЛЯ ХЛОПЦЇВ

парасолїв, парасольок, панчох і панчошкових товарів, воальок і инших модних товарів, льняних товарів, столового біля, мужеского, дамского, і дїтячого біля і т. д.

Замовленя з провінциї полагоджує сьвід воротно.

Управа маґазину „МАЛИЙ ЛЮВР" у Львові, Галицка 19 (ріг ул. Собіского). 325а

Ілюстровані цїнники висилає ся на провінцию даром і оплатно.

Наш головний склад диванів, портиєр, фіранок, хідників, коців, ковдер, кап на столи і на ліжка, церат, лїнолеум і декорацийних артикулів находить ся **у Львові, ул. Сикстуска ч. 6** (Пасаж Гавсмана).

Охоронна марка: ЯКОР.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

замість

PAIN-EXPELLER

признане загально як найзнаменитше, усмиряюче біль средство по цїнї 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всїх аптиках.

При закупнї того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальні фляшочки в пуделках з охоронною маркою „Якор", в аптики Ріхтера, бо тодї лише дістане ся оригінальний вибір. 939 22—20

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом" в Празї, I. улиця єлисавети 5. Висилка щоденна.

Земля на продаж.

Товариство „Краєвий Союз Кредитовий у Львові" (Ринок ч. 10) має на продаж землю в слїдуючих повітах: Мостиска, Яворів, Щирець, Старий Самбір, Жидачів і Коломия.

Зголошувати ся треба як найскорше. — Близших інформаций удїляє Дирекция сего Товариства. 869 7—10

Жолудкові терпіня

походять часто наслїдком заворушень у травленю, що проявляють ся **як недостача апетиту, твердий столець, згага, вітри, нудности, лихий смак, біль голови** і т. п. і нерідко *переходять в тяжке* ушкодженє здоровля, коли завчасу не зарадите тому.

Знаменитим средством на всї ті прояви зіпсутого жолудка показали ся від десятків лїт звісні і загально люблені

жолудкові каплї Брадія

тому що побуджують апетит, скріпляють жолудок і усувають легко перешкоди. Успіх певний. Цїна фляшки разом з приписом ужитя **К —·80**, подвійна фляшка **К 1·40.**

При купованю в аптиках треба зажадати виразно лише правдивих **жолудкових капель Брадія** і не дати накинути собі чого иншого. Уважати треба притім на опакованє в червоних пуделках з образком Марії як охоронною маркою і з підписом *C. Brady*

Головний склад C. Brady's Apotheke, Wien I., Fleischmarkt Nr. 1/382 висилає за попереднім надісланєм або післяплатою квоти **5** К шість малих або квоти **4 К 50** с. три великі фляшки оплатно без ніяких більше коштів. 926 3—12

Фабрика цементових виробів

ҐРАФА ГЕНРИКА СТАРЖЕНЬСКОГО

в Гнїздичеві

виробляє *патентовані цементові дахівки*, ріжнобарвні, ґлязуровані і неґлязуровані в ріжних форматах. *Цементові помости* і *хіднини* в ріжних барвах і взірцях. *Перепусти* і *рури* у всяких розмірах. *Жолоби* і *корита* в довільній довготї. *Комини, сходи, нагробники, граничні стовпи* і взагалї всякі роботи, що входять в обсяг цементового промислу.

Телеграми: **Фабрика „Гнїздичів, Кохавина".** Почта і зелїзниця в місци. 853 12—20

Цїни умірковані. Цїнники і кошторисы даром і оплатно.

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лїкарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успіхом против **всякого рода шкірної висипки,** особливо против порпів і хронїчних недуг шкіри та паразитів, прищів, також против червоности носа, відмороженя і печеня ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40%, деревної смоли** і зовсїм відріжнює ся від усїх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного.

Берґера смоляно-сїркового мила.

Як **лагіднїйше смоляне мило** до усуненя **всякої нечистоти лиця,** против висипки на шкірі та голові у дїтий, як також незрівнане косметичне мило **до митя, кулелїв** і до **щоденного ужитку** служить

Берґера ґліцериново-смоляне мило

що містить в собі 35% ґліцерини і є сильно наперфумоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:

Берґера бораксове мило

особливе на веснянки, остуди, опалене від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Цїна штуки кождої повисшої сорти 70 с. разом з поученєм, як уживати.

J. Hell & Comp.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену з боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикетї. Преміоване почесним медалем у Відни 1888 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Всї инші медичні і гіґієнїчні мила марки Берґера вичислені в інструкциї уживаня, додані до кождої штуки мила.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Кароля Дїля, Петра Міколяша, Якова Піпеса-Поратиньского, Жиґмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Білевского, Едварда Брікнера, І. Пінелеса, Симеона Гая, д-ра Т. Зарицкого; в **дроґериях:** Петра Міколяша і С-ки, Г. Ґрінпшпана. Ф Травнфельнера, Ізидора Фрухтмана. — У **Вашківцях** н. Ч. у аптикаря Емілїя Вільнера а також у всїх галицких аптиках. 206 33—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I., Sterng. 8.

Робітню знарядів церковних

другу руску в Галичинї поручає

Василь Дуткевич

бронзівник в Перемишли.

Приймає чаші до золоченя, дароносницї, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золоченє і сріблене відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, ліхтарів, павуків.

ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, Бронзівник

Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 595 44—90

Дома і в дорозї доконечне средство

Бальзам аптикаря A. Thierry

є загально звісний і признаний.

Дуже успішний при лихім травленю з побічними недомаганями, як при відбиваню, згазї, затканю стільця, витворі квасів, почуваню наповненя, корчах жолудка, недостачі апетиту, інфлюенциї, катарі, запаленях, ослабленях, вітрах і т. п.

Усмиряє корчі і болї, злагіднює кашель, розпускає слизя і очищує.

Найменше висилає ся почтою 12 малих або 6 великих фляконів за 5 К оплатно: 60 великих або 30 малих фляшин 15 К оплатно.

Треба уважати на одиноку правно забезпечену зелену охоронну марку з чернилцею „Ich dien". Лише такі правдиві

Аптикаря A. THIERRY **масть з центифолії**

усмиряє біль, змягчує розпускає, гоїть і т. д. Найменше висилає ся почтою 2 слоїки оплатно 3·60 К. В дрібній продажи в торговлях 1·20 К за слоїк. Повний доказ, що бальзам аптикаря A. Thierry і масть з центифолії є недостижимі средства, подає *брошура* з тисячами оригінальних подак, яку додає ся даром до замовленого бальсаму або на жадане висилає ся окремо даром. Адресувати треба: Аптикар A. THIERRY в Прєґрадї (Pregrada ad Rohitsch-Sauerbrunn. Про фальшівників і дальших продавцїв наслїдуваних фабрикатів мого правдивого препарату прошу менї донести, щоби потягнути їх до судової одвічальности. 235

Ілюстровані ЦІННИКИ висилаємо на провінцию даром.

Почекші в СПЛАТАХ після умови.

Всї товари, які лишились з **випродажі** звиненої фірми „А. Кшиштофович у Львові", а то: *дивани, фіранки, портиєри, диванчики* над і перед ліжка, *хідники, церати, лїнолеум, перскі і смирненьскі дивани* та всякі декорацийні артикули набули ми нотарияльним актом до ч. рен. 12029/5.

Ті припаси, а також більшу часть висортованих товарів нашого складу **продаємо з незвичайної нагоди по дуже низьких цїнах** *і удїляємо Впов. особам добре ситуованим, на домагане так у Львові, як і на провінциї* радо кредиту після устної або письменної умови. — Ілюстровані цїнники висилаємо на провінцию даром, за надісланєм 10 сот. в почтових значках. Поручаємо також, як довго вистануть засоби, отсї товари: **Диваники перед ліжка** по 30, 40, 50 кр. і висше. **Дивани над ліжка** по зр. 1·25, 2, 2·10 і висше. **Дивани сальонові** по зр. 5, 6 7 і висше. **Хідники** метр по 15, 20, 25 кр. і висше. **Портиєри** штука по кр. 60, 75, зр. 1 і висше. **Коронкові фіранки** штука по кр. 60, 75 зр. 1 і висше. **Капи на столи і ліжка** зр. 1·20, 1·50, 2 і висше. Останки ріжних материй на меблї і ріжних хідників дістати можна казочно дешево.

УПРАВА ФІРМИ **„AU LOUVRE"**

256 23—37 **Львів, ул. Сикстуска ч. 6.**

Наша ново-отворена фірма дамских і дїточих новостий находить ся при ул. Галицкій ч. 19.

Водопроводи, Каналїзация

для міст, місточок, сел, публичних будинків і приватних домів

проєктує і уряджує

АВҐУСТ ЛЕВ і С-ка

у ЛЬВОВІ

ул. Коллонтая ч. 6.

Адреса на телеграми: **„Кальоря" Львів.**

Центральне топленє. Світло ґазове і електричне. — Всїлякі уряджения промислові. Млини, тартаки, горальнї.

Мотори всїляких систем, бензинові, ссучо ґазові, спіритусові і електричні. 741 11—52

Громозводи на Божі доми, телефони і електричні дзвінки.

Пять золотих медалїв.

Шкірина штуки, футра зовсїм готові, верхи до шуб, перерібка ґарнїтурів. Цїни оплатно. Відділ ґарнїтурів після найновійших моделїв. Цїнники оплатно. Цїни найнизші, якість добірна.

Головна річ! Кождий кусник мила з іменем „Шіхт" під ґарантиєю чистий і вільний від всяких шкідливих примішок.

Ґарантия: 25.000 К дає фірма Georg Schicht, Aussig кождому хто докаже, що її мило з іменем „Шіхт" має шкідливі примішки.

МИЛО ШІХТА

(з оленем або ключом)

уживають

завдяки его особлившим

знаменитим прикметам

успішно

до всего можливого особистого ужитку

до праня

і всего, що взагалі дає ся прати.

6156 9—19

Найлїпшою ростинною товщию з кокосових оріхів є признаний вже в роцї 1902

ц. к. слїдчим заведенєм для средств поживи загального австрийского аптикарского союза і

як найчистїйша тепер омаста до страв поручуваний

„КУНЕРОЛЬ"

з фабрики фірми 653

Емануїл Кунер і Син, Відень

ц. і к. двірских доставників.

Рік заснованя 1880.

Правдивий лиш тодї, коли опакованє має напись „Кунероль" і охоронну марку.

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одповідає за редакцию: Д-р Евген Левицкий. З друкарнї Народової [Менсових] Конарска ч. 9.

Ч. 239. Львів понедїлок 24 жовтня (6 падолиста) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Eichter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 12 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числить ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Пригадує ся на відновлене передплати за місяць падолист, зглядно ще за IV. квартал 1905 з рівночасною просьбою о вирівнане позісталих ще залеглостий тим певнїйше, що Адміністрация має також до поладнаня свої рахунки за папір і в друкарни. Неузглядняючим сю просьбу, була би Адміністрация приневолена дальшу висилку часописи безусловно застановити.

Еще в справі зарібної еміґрациї руского селяньства.

Руска еміґрация за зарібками до Прус пішла сьлїдом за мазурскою. Найперше пішли хоч мало Русини з сусїдних повітів з Мазурами тай всуміш з Мазурами і не яко Русини, але яко Мазури або з німецка „galizische Polen“ для відріжненя від Мазурів з Росиї (russische Polen).

По страйках 1902, коли то наші робітники заробили собі у польского уряду звиш 200 літ кримінału, Народний Комітет постановив в лютім 1903 року звернути нарід руский масою до Прус, щоб нарід від голодової смерти уратувати, а заразом економічно і культурно піднести, видачи добрі наслїдки такої еміґрациї до Прус Мазурів з Галичини та Росиї.

В тій цїли навязав Народний Комітет зносини з бюрами працї для „сезонових“ робітників в Німеччині, а висславши лїтом того-ж року для студий робітничих відносин, для несеня духовної помочи і взагалї поучення руского робітника і опіки над ним свого делеґата, навязав відтак через него зносини також і з „рільничими палатами“.

Гадка кинути руского робітника на зарібки до Прус залунала широко по рускій части Галичини а найшла відгомін і в Прусах. Для одних отвирала ся нова дорога до житя — для других прихід нового робітника, так потрібного до розвитку промислового і рільничого німецкої держави на аренї сьвіта. Русинам ся еміґрация дала можність показати, що жають взагалї якісь Русини і що нидіють під ганьбячим гнетом і неволею польскою, в котрої мимо XX віку не годні добути ся. Серби і Болгари з під Турка вже давно вибили ся а ми Русини не можемо добути ся з під панованя Поляків, котрі під девізою за „нашу і вашу вільність“ фальшували і фальшують по нинїшний день опінїю сьвітову, хвалячи свою адміністрацию краю або навіть доказуючи, що руского народу взагалї нема. Показало ся однак, що руского робітника в Прусах принято з подивом, що поява его викликала заінтересоване его долею і житєм а нинї нема кута в цїлій великій німецкій державі, щоби не знали, що є рускі робітники, і чим є Русини, ба вже і в урядових справозданях статистичних пише ся про Русинів-робітників.

Ся многоважна робота Народного Комітету для поліпшеня долї руского народу і виступ, хоч лише на разї в роли робітника з міліоновими руками на аренї сьвіта поступила і поступає наперед витиченим шляхом для добра народу, для піднесеня его економічного і культурного. Аґітация рознеслась по цїлім рускім краю, нинї вже і Поділє і зелена Буковина, хоть ще мало, але вже шлють робітників до Прус на зарібки, а в Прусах, щоб Русинів не мішати з Мазурами, дано Русинам можність також яко Русинам о Русинах подбати.

Ся робота Народного Комітету стала солию в оцї польским верховодам. Не дано Русинам бюра, хоч давано всїляким пройдисьвітам, роблено і робить ся найріжнороднїйші пакости робітникам недаванем книжок робітничих, арештованем по дорозї, завертанем до дому, страшенем про „зьвірске обходжене“ Прусаків з робітниками, видаванем всякого рода указів, накладанем кар, видумуванем нових язв египецких, ба навіть впливами via Відень, аби тілько руского робітника до Прус недопустити, очернюючи его як лїнивця і в особистих зносинах, в письмах та пресї, того робітника, котрий платив за мачоху Польщу своєю кровію і працею турецкі гарачі, того робітника, що своїм кровавим потом годував польску шляхту, давав гроші на розгульне житє по цїлій Европі в всїх єї пекольних норах, того вкінци робітника, без котрого працї і по нинїшний день польскі вельможі не могли-б нї за що гуляти нї будувати Польщі на Руси! Вся преса польска, краєва і позакраєва, — бо так казав польский „rząd“ спільний у всїх трех заборах — накинула ся на Народний Комітет, що веде „handel ludźmi“, що хоче на народї „гроші заробити“, що продає нарід в пруску неволю, а як трафило ся, що якийсь Русин невдоволений вертав з Прус, то радости польскій не було кінця.

Они, ті наші „браця“, знали добре, що се все лож, але шукали дурних і пускались на страшака.

На торговли людским товаром заробляли і заробляють тілько аґенти-Жиди, уживаючи всїляких підлих способів, аби зробити гроші, як розличні оплати (пр. за відроблене книжки), завдатки і ин. Самі-ж Поляки заложили бюра польскі коштом краю (хоть дивлячи ся як робить ся в сьвітї, повинні були заложити, тілько коштом панів, тих, що робітника потребують). Німецкі бюра які є не можуть удержати ся таксами які оплачують працьодавцї, але мусять мати підпомоги від дотичних товариств, які їх заложили. Одному Народному Комітетови приписувано щасте „робленя грошевого інтересу“, а висилане робітника до Прус називано „прускою неволею“ хоча в тій прускій „неволи“ мазурский робітник вже „томить ся“ десятки лїт а з відтам его не визволяють помимо того, що він прецїнь блисший для панів-Поляків, як Русини. А чому? Бо мазурский робітник приносить до дому — міліони! З прускої неволї Мазур в Познаньщинї зложив вже по касах звиш 500) міліонів марок, котрими то грішми оперують тепер сотни польских банків, вже не тілько для добра робітника але і купця та міщанина. З прускої неволї Мазур приніс тілько гроша, що розпарцелював обшарників в цїлій майже західній Галичинї, на міліонах з прускої неволї покладає надію і польский „rząd“ забираючись до парцеляциї і кольонїзациї східної Галичини мазурским елементом. Тому хоть уїдає ся на Русинів за „handel ludźmi“ однак за Прусака (krzyżaka) дуже мало пише ся, щоби его недразнити, аби не запер міліонів, того жерела для під'єму культурного, економічного і народного Поляків, та шле ся Мазурів всїми дорогами і способами до Прус на роботу, а як який невдоволений вертає, то не тілько, що нїчого не напише ся для его оборони, перестороги, але і не вгадуєсь об сїм.

В своїй облудї гадають польскі верховоди, що їм удасть ся і дальше пускати тумана в сьвітї, що они дбають о руский нарід, коли о свій власний недбають.

Крику найбільшого піднесено с. р., коли на підставі договору утворено в бюрі в Найберунї „Руский відділ“ виключно для руских робітників. Тогдї вже ся увага польского ряду і верховодів звернула ся на се бюро. Колиж Народний Комітет розвязав сю угоду, чисто для добра народного, і заключив иншу, розуміє ся кориснїйшу для наших робітників то польским верховодам було вже за мало клевет, які віддано в пресї на адресу руского виділу і Народн. Комітету, і взяли ся і до инших способів, аби роботу Народного Комітету зломати.

Полишеного Народним Комітетом спільника, хоч він Прусак, взяв д-р Паздро, шеф краєвого бюра, родовитий Поляк, в свої обійми. Д-р Паздро, хоч на его „марцеві залицянки“ жадна рільнича палата не відповіла, вже в маю с. р. зголосив ся по контракти на рік 1906, заключив з Прусаком угоду а відтак поїхав ще до Берлїна. Штеттина і других німецких міст, щоб і там з Прусаком побратати ся. Понеже однак після угоди мусить і п. Паздро пустити руских робітників до Прус, то польскі верховоди вивернули раптом „козла“, і через хрунів та всїх хрещених і нехрещених посїпаків, попираних самими ц. к. старостами, аґітують, щоб Русини ішли до Прус на роботу, але за польскою маркою. Щоб руского робітника тим лекше обманити передержують пруского аґента в міскім бюрі у Львові, аби тілько орґанїзацийну роботу Народного Комітету для добра руского робітника знищити.

Засада Народн. Комітету була і є: доложити всїх заходів, аби руский робітник пішов яко Русин і щоби всюди лише яко сьвідомий Русин виступав. В тім осьвідомленю і будженю руского народу лежить і головна причина, чому цїлій Польщи еміґрацийна робота Народного Комітету не подобала ся. Народний Комітет заняв ся зарібковою еміґрациєю до Прус, бо нарід ідучи до Прус на роботу є все в дома — в краю. Зароблений гріш піде до краю тай служить для прожавленя руских родин і економічного піднесеня. Нитка любови до рідного краю при такій роботї не перериває ся, але відвідинами раз два рази в роцї лише зміцняєсь, коли противно при еміґрациї за море в далеку країну найчастїйше затрачує ся.

Польскі верховоди переводять в дїло як-раз зовсїм відмінні цїли. Польскі верховоди закладали і закладають бюра краєві робітничі не аби робітникови помочи, але аби взяти его еще кріпше під своє пановане і як би коли дали бідному яку роботу, то хиба на те, аби зараз сей Русин wdzięcznością відплатив ся для польских верховодів і Польщі. Друга цїль сих польских бюр є знов така, щоб на случай, коли би робітник в краю таки занадто розмножив ся, можна було вислати его в сьвіт, аби в краю верховодам не переривав спокою. Тому то звісний закон о бюрах посередництва працї ухвалено і уряджено ті бюра на кошт руского хлопа. В дотичнім реґуляминї до закона мають однак війти способи, як робітника, яко польского патріота, пускати в сьвіт та з Русинів зробити Поляків.

Після реґуляміну Поляки заложили в Кракові кошари краєві для всякого робітника і еміґранта без пашпорту. З тих кошар не мож буде жадному робітникови рушитись з краю, а як котрий схоче з краю за море утїкати, то тілько за дозволом краєвого бюра. Се бюро буде передовсїм продавати, без концесиї, карти корабельні, та руского хлопа виганяти з его батьківщини. Для тих робітників, що не будуть мати гроша на дорогу, замовлених єсть в корабельнім товаристві „Австро-Американа“ 5.000 варт безплатних в горячу полосу Бразилиї, на певну загибіль. — Тій роботї, котрої цїль вивозити руских еміґрантів на смерть або на далеку мандрівку без можности повороту, перебиває акцию дїяльність Народного Комітету і тому-то вони так злоблять ся на Народний Комітет і обкидують его грязию клевет. Они добувають всїх сил і способів, щоби лише сїй роботї перешко-

„РОЗВАГА“

артыстичный збирныкъ.

Уложывъ Олекса Коваленко. Выд. И. Самоненко. Кыївъ, 1905 р. Цина 1 руб. 25 коп.).*

Українська лїтература, після довгої перерви починає все частїш і частїш зацїкавлювати ширші круги нашого суспільства. Почуваєть ся, що і в „обывательскомъ“ серцї прокидають ся горожанськ: симпатиї до рідного краю, до його минулого та до сучасного енерґічного й невсипущого житя. Лїпшим показчиком народної культури являєть ся завжди і скрізь лїтература. По стародавному порівнаню штука кождого народу — се корона, що вінчає його культуру. Таким чином між станом лїтератури і загальним культурним рівнем того чи иншого народу істнує пряма відповідність. Недавні українські видання „Вік“ показали, що має сей народ що-до художної ідеї. Тепер вийшов в друку новий збірник поезий „Розвага“. Уложений по проґрамі „Чтеца-декламатора“, він проте має далеко більше ваги, аніж того можна було сподївати ся від подібних видань взагалї. Завдяки вмілому виборови перед читачем встає в достатній повности поетична душа українського народу в її головних проявах. Ми бачимо в збірнику три роздїли: 1) Declamatorium, 2) Мельодекламациї і лїричні поезиї та 3) Жарти й гуморески. Читач найде в кождому роздїлї найкращі звірці, гідні стати поруч з творами европейських письменників. Але ми звернемо нашу увагу на перший роздїл, де зібрана, сказати-б, ідейна українська поезия. Ми готові уважати за першим роздїлом пануюче й самостійне значінє і будемо за нього говорити в такій гадцї, щоби опираючись на уміщені там вірші, уявити собі суть й основу української поезиї. Одначе до того ми уважаємо потрібним зробити невеличкий одступ в царину історично-лїтературну.

„Ще не вмерла Україна“ сьпівали колись несмілі голоси, пригнічені усякими „запретительными мѣромрiятiями“... А тим часом в тиші кабінетів „люди науки“, узброєні знанєм, рішали право України на се саме „ще“. Зайшла велика суперечка. Се був якийсь фільольоґічний турнір, від котрого видцям ставало моторошно. Часом думалось, що ся суперека мала на оцї фільольоґічними міркуванями позбавити Україну права уважати себе „самоопредѣляющейся“ національною одиницею, і таке мішане науки й полїтики дуже тяжко вражало. Спорили про лексичне „убожество“ або „богатство“, спорили про число особливостий, що надають мові право уважати ся самостійною. Нарештї дійшло до того, що „охранительная“ печать і її служителї ревно уживали слова „языкъ“, даючи перевагу в порядку субординациї термінови „нарѣчіе“... Деякі раді були за „упертість“ та „уїдливість“ позбавити українську мову навіть і сього „чина“ і прирівняти її до жарґону... Слїпа, напів письменна „інтелїґенция“ уважала українську мову — мовою мужицькою!... Так, се все було! І навіть в серци України, на берегах „Днїпра широкого“ „розпинали рідну, бідну Україну“... Але національне чутє після порівнаня Соловйова, — се гвіздок: чим дужче по ньому бити, тим міцнїйше він держать ся. І фільольоґічні суперки тільки немилосерно ятрили серце довготерплячої мучениці...

Але дивним і вражаючим видаєть ся цїлковите безсиле відобрати або навіть ослабити самостійне духове богатство того народа, котрому не признавано права мати свою мову. А богатство се так гостро виріжняєть ся поміж иншими славяньскими племенами!

Оріґінальність духа — се такий арґумент, проти котрого вираховуване лексичних та фонетичних одмін стає просто забавкою. Виключний характер української думки в її чудовим змішанєм епічного елементу з самим щирим і глибоким лїризмом — змішанєм, що нїде не подибуєть ся у Славян і зовсїм чуже було новому епосови великоруському; пісні побутові, семейні, обрядові, хоч в меншій мірі, а всеж таки оріґінальні; нарештї характерні яскраві образи, — все се багатство самобутної національної душі!

Історія склалась так, що се богатство лишилось мимо обставин, від України цїлком незалежних. Сини України вийшли „в пани“ й одцурали ся од рідної мови, від рідних ідей та проміняли жупан на чиновницький фрак... А потім? Потім „было дѣло подъ Полтавой“...

Загально славяньске відроженє захопило своїм рухом український народ і пробудило нового духа у своїх синів, що зістались вірними своїй занапащеній батьківщинї. Ренеґати й зрадники не могли нїчого вдїяти.

Крок за кроком, тяжким терністим шляхом, купуючи кожду пядь свободи житєм людий і навіть поколїнь, Україна добула собі признане їй права на ідейну свободу... І знов ми чуємо гордий поклик: „Не вмерла Україна!“ То давнїйше „ще“ одкинено, бо нї за яке „ще“ й мови бути не може. Визнаючи силу художної й наукової думки, рахуючись з результатами самобутного, гостро визначеного значіня, аби бути консеквентним, треба визнавати й націю! Поважаючи ідеї, треба й їх творців поважати! Наші днї, являючись початком нової ери, рано чи пізно повинні чис ити ся з усїми питанями, що повстають із сучасного стану кождого народу, в тім числї й українського. А признане права на національну самостійність — се буде лише зворот старого довгу! Те — що уже не може тих суперек бути, про котрі ми раніше казали: в одчинені двері не вломлюють ся! Яким же чином усе те стало ся? Яким же чином усе те стало ся? Чим вони ворогів побідили, чим вони „чорний мур“ зірвали? Нї огнем, нї мечем, а тим оружем, від котрого валять ся башти й мури Вавилона! І се оруже — сьвітло! Ще великий Тарас казав: „Учіте ся, брати мої!“ На той же шлях, шлях науки й осьвіти, показували й инші. Старий поет Руданський також вірить в силу науки. Його словами каже батько синови, коли його до науки посилає. Він домагаєть ся, щоби син бадьоро й чесно працював, нї у кого не запобігав ласки, не вірував анї в пана, анї в золото, лише в силу свого розуму.

„Тодї завітом ти порівняєш ся,
В добрі — розумі закуп'єш ся,
З полем батьківським привітаєш ся“.

Той же поклик до культурної боротьби ми чули недавно на відслоненю памятника І. Котляревського в Полтаві. Поетови уявляєть ся Україна в образі заснуваного царства. Коли все мовчало, закуте по руках і ногах, лишилось тільки одно оруже борби — знева-

*) Статя уміщена була в „Кіев. Газет.“ Ч. 231. з 22/VIII. (4. IX.) 1905 р.

„МЕРКУР“
НОВО ОТВОРЕНА
палярня кави специяльних ґатунків
і мішанки найдобірнїйшого чаю
у Львові, улиця Кілїньского.
943а 2—12

дити, керуючись принципом „nie honorowo ale zdrowo“.

Маємо надію, що всї ті хитрі заходи наших відвічних ворогів, хоч їх піддержують вже навіть наші ренеґати з під москвофільского стягу, таки не удадуть ся. Руский хлоп вже іде до Прус яко Русин, і яко Русина всюди єго там знають. Той робітник, що був в Прусах на роботї, не хоче за дурно на польских панів робити, тай пізнає, яка велика ріжниця між польскою господаркою в Галичинї, а людскою культурною в Німеччинї.

А що при сїй роботї польских верховодів мусять помагати та кариняти також наші ренеґати, се річ звісна, на се було вже чи мало доказів. Они, як і їх пани Поляки, виходять з сеї самої точки погляду та кермують ся сим самим принципом „niehonorowo ale zdrowo“. І так в ч. 206 „Галичанина“ з д. 14 (27) жовтня с. р. горячою статею накликають руский нарід, щоби ішов в „Прусію“ через „Amtliche Vermittlungsstelle für ruthenische Arbeiter“ via бюро маґістратске у Львові, обіцюючи золоті гори, але мабуть в своїм засліпленю, та заїлости не провіривши вперед, чи се корисне для нашого робітника.

Щоби мож лїпше осудити поведенє „Галичанина“, наведемо кілька фактів, про забезпеку, яку дає се захвалюване Галичанином бюро, про єго поведенє з людьми і т. д. Нераз кучить ся, що наш робітник не додержать контракту, будь то маючи до сего причини, будь то і нї, і так робить не лиш наш робітник, але і мазурский, а навіть мазурских робітників, що ломлять контракти, є більше чим Русинів. Помимо того захвалюване „Галичаниномъ“ „Vermittlungsstelle für ruthenische Arbeiter“ не оголошує імен мазурских робітників зломивших контракт, але за те вже двома наворотами оголосило умисне в Kattowitzer Ztg. (ч. 180 з 8/8 і 189 з 18/8), що „ruthenische Arbeiter sind kontraktbrüchig geworden“...

Се робить з рускими робітниками бюро в фірмою для Русинів, до котрого Галичанинъ так завзято запрашає...

А ось дальші факти подібної катеґорії:

Сильвестер Щерба з Карова пов. Рава, намовлений аґентами, котрих велике число з того бюра уживає ся по Галичинї і підшиваючись під „руске бюро“ обдурює нарід, виїхав через бюро маґістратске у Львові до Vermittlungsstelle в Найберуні. Аґенти казали, що повезуть до фабрик цементу; приїхавши в Найберуні розділили одних до поля, других до фабрик. Сильвестер Щерба дістав ся до фабрики, однак вскорі мусів сю роботу лишити, бо не був до неї спосібний.

Яків Кузьма з Романівки пов. Тернопіль їхав за намовою аґентів via бюро маґістратске у Львові. Тут дали єго до поля разом з Мазурами. Мазури роботу полишили, а він голоден, обдертий прийшов до руского бюра правдивого, проклинаючи бюро маґістратске, та свій розум, що дав ся так обдурити.

Олекса Мудрик з Верхнї пов. Калуш, явив ся в сїм бюрі, маючи потрібні папери в руках з просьбою о видане єму книжки, чекав три дни в Найберуні на видане книжки, однак не одержав, тому, що яко сьвідомий Русин не хотів приняти працї пропонованої сим бюром.

Микола Ясїмовский з Кобилї пов. Збараж, котрого дали поміж самих Мазурів, які робили єму всїлякі пакости, і по сїй причинї полишив роботу, чекав на книжку три дни і єї не одержав.

Івана Співака з Романова з пов. Бібрка висьміяли, наколи не хотів за 50 ф. денно робити.

Николи Келебай пішов на роботу через захвалюване Галичаниномъ бюро працї, однак по якімсь часї мусїв по причинї слабости, роботу полишити. В Найберуні чекав на видане книжки цїлий тиждень, книжки не видано, поштуркувано єго, врештї повернув в Галичину недочекавши ся книжки. Годить ся при тім зазначити, що в Найберуні давали єму удержане — раз на 24 год. каву і кавалочок булки...

Та досить фактів. Нам здає ся, що вже сам виклад про махінациї Поляків вистарчить, аби переконати загал Русинів, о що тут дїйсно розходить ся. Поляки взяли в свої руки попереднє „Vermittlungsstelle für ruthenische Arbeiter“ і зорґанїзували акцию через маґістратске бюро у Львові на те, аби зломити орґанїзацию „Народного Комітету“ а запанувати над тим руским елементом, що конче вибирає ся з краю. Вони числять на те, що коли не удасть ся їм при помочи краєвского бюра вислати Русинів на загибіль за море, то принайменше вирвуть єго з рук рускої орґанїзациї та помішають єго з Мазурами і навчать шанувати Поляків яко своїх „dobrodziejів“. Русини повинні однак ужити всїх сил, аби тій інтризї, до котрої заанґажовано також „Галичанина“, покласти конець і постарати ся, аби руский робітник ішов лише через руску народну орґанїзацию і правдиве руске независиме бюро в Найберуні, бо тілько тодї сей робітник стане по повороті сьвідомим руским дїячем, а не прихвостнем польскої гавати!

Приватний учительский руский семинар в Коломиї.

Від філії „Руского тов. педаґоґічного в Коломиї одержали ми слїдуюче письмо до поміщеня:

На розписані нами жертви надіслали всїлякі Вп. рускі жертводавцї за час від 20 червня до 23 вересня с. р. квоту 3.353 К 91 с. (Виказ сих жертв помістимо завтра. — *Ред.*).

З того, що ми не одержали до тепер повної потрібної нам суми (8000 К) на час, а навіть до нинїшного дня не маємо навіть половини єї, виходило би, що або руский нарід в Галичинї не має вже житевої сили, або наша суспільність не відчуває потреби, щоби наших наслїдників учили свої люди, або що та суспільність не має довіря до нашого товариства.

В першім случаю шкода хиба всїх наших народних змагань, та в се ми вірити не хочемо.

В другім случаю схаменїм ся, бо буде за пізно каяти ся і працювати, як уже не буде для кого.

В третім случаю просимо висказати нам недовіре виразно, отверто й прилюдно, а ми радо відступимо задумане нами дїло до переведеня людям від нас до того здібнїйшим, охотнїйшим та щасливійшим (або може лише популярнїйшим).

Та поки се наступить, почуваємо ся до обовязку пояснити так цїлій суспільности як особливо тим жертводавцям, котрі чи то на відтинках почтових переказів чи то на окремих картках і в листах домагали ся від нас отвореня школи вже в р. 1905/6, чому сего не зробили, а радше зробити не могли.

Приватні школи всїх степенів вільно вправдї отвирати й удержувати всїм горожанам нашої держави, але лише за дозволом державної власти, то єсть в тім разї мінїстерства просьвіти. Такий же дозвіл можна одержати лише під услівем сповненя дотичних вимогів установлених мінїстерством що до поміщеня школи, пляну науки і забезпеченя тій школї потрібних сил учительских. До сповненя тих вимогів треба не лише відповідних засобів грошевих, але й часу і то досить довгого, бо по написаню подання до мінїстерства і по заосмотреню того подання ві всї докази сповненя дотичних вимогів — будинок відповідно великий, внутрішне єго урядженє, статут орґанїзацийний, склад учительского збору [в семинари не можуть учити жадного предмету учителї без фахових кваліфікаций] город до науки господарства, а всьо мусить бути доказане урядовими документами — таке подане висилає ся до ц. к. ради шкільної краєвої. Там референт мусить наперед всьо провірити, а відтак представляє справу на засїданю повної ради. По прихильнім порішеню справи радою шкільною відходить подане до мінїстерства, а там знов іде справа урядовою дорогою по бюрах і референтах і засїданях, а на всьо то треба довгого часу, бож і наша рада шкільна і мінїстерство просьвіти мають ще й більше справ до полагодженя. При таких обставинах два місяцї часу на переведенє справи через інстанциї то дуже мало, а коли зважимо, що в часї ферий майже всї уряди не лише просьвітні але й прочі здекомплектовані виїздом урядників на відпочинок, то легко зрозуміти, що липень і серпень найменше придатні до полагодженя такої справи як узисканє дозволу на заснованє школи.

А поглянемо ще на учительські сили. Для ґімназиї а навіть для унїверзитету їх лекше роздобути нїж для учительского семинара, бо як сказано, в семинари не можуть учити жадного предмету учителї без дотичних кваліфікаций: теольоґи, правники й медики а навіть студенти-фільософи тут непридатні, бо навіть до науки предметів в ґімназиях надобовязкових (як сьпів, музика, рисунки, ґімнастика, господарство) мусять бути в семинари учителї з кваліфікацию для шкіл середних. У нас Русинів сьпіваків вправдї много, та сьпіваків-учителїв з іспитом можна почислити на пальцях одної руки. Так само єсть з числом учителїв рисунків і ґімнастики, а вже до науки господарства нема зовсїм нїкого; навіть у двох семинарах державних нема ким тих посад замістити.

Чи при таких обставинах можна було вже в вересни сего року отворити в Коломиї руский семинар, нехай осудять люди, котрі розуміють вагу і значенє такої школи як учительский семинар. Та на жаль у нас загальна думка про учительский семинар така сама як про народних учителїв: видать люди, що учителї під бідою гнуть ся, та і думають, що й та школа, котра їх випекала, така собі — от семинария, прагожа хоть би й до насьмішків над нею на театральній сцені („Вихованець“.) Нї! добродії, учительский семинар то після свого статута така гарна і поважна інституция, що з неї сьміяти ся нїкому розумному не вільно, а після свого призначеня для служби народної просьвіти, він такий високий, що в протягу тиждня або й місяця можуть єго (хоть би й лише в думках або бажаньях) засновувати тільки ті люди, котрі пустака-ґімназиста або реаліста наганяють до працї такими погрозами: „а вчи-ж ся, хлопче, *бо як нї*, то підеш до шевця або до семинариї!“

Та годї нам, громадо-народе, думати так про учительский семинар в XX. столїтю! Або скажім собі, що з нас ще може щось бути і буде, а тогди закладаймо собі справдїшний учительский семинар і не оден, а хоть би й десять, або нї, то не сьмішім ся та не осьмішуймо інституциї, котру поважають другі народи.

Може наші думки про учительский семинар та про вимоги для него видадуть ся кому занадто високими та ідеальними — тому радимо прочитати думки єго орґанїзаторів в орґанїзацийнім статутї та подумати про задачу учительского семинара. Кого-ж нї одно нї друге не погодить з нами, той лише зробить, як перестане сею справою занимати ся.

Ми однак, доки нам суспільність завною свого недовіря до нашої роботи не відбере права тою справою займати ся, не перестаємо нею займати ся і вправдї о рік пізнїйше але тим певнїйше й основнїйше школу отворимо, если нам суспільність доказе, що потребу такої школи справдї відчуває. В тім взглядї, як і повинно бути, ідуть передом львівскі громадяни, бо доси вони найбільше дали (хотяй, що правда, отвираючи при Л. Н. В. свою нїби окрему адмінїстрацию фонду, псують трохи порядок цїлої справи, та ми надїємо ся, що тепер по розісланю наших чекових посьвідок зложеня, се роздвоєнє заряду чи радше збираня фонду піде вже цїлком правильно). По львівскій громадї найлїпше зорґанїзувала ся в сїй справі громада бережаньских Русинів під проводом д-ра Степана Томашівского, а за Бережанцями треті в ряду народні учителї, котрі, пішовши за покликом свого товариша в під Коломиї, на оружних своїх конференциях датками по 1 К много прачинили ся до збільшеня основного фонду.

Та всього того ще мало; як має що зі школи бути, ми просимо окочих жертводавців не уставати в половинї дороги. Хто доси ще не одержав наших чекових посьвідок зложеня, а хотів би ними послугувати ся при пересилцї гроший, най подасть свою адресу на переписнім листку, а ми вишлемо сейчас потрібні бляникети.

На сїм не конець однак нашої просьби: на віщо не здадуть ся гроші, коли школа не буде мати учителїв і то тих предметів, котрих не можуть учити учителї тутешної ґімназиї анї тутешних шкіл видїкових. Треба нам до року конечно учителя музики-сьпіву, другого до рисунків, третого до науки господарства.

Хто з Русинів чує в собі охоту до такої народної служби — працї, а має силу й спроможність постарати ся о кваліфікацию до науки тих предметів, нехай зволить війти з нами в переписку в цїли близшого порозуміня.

Страху п. Юліяна Ловіцкого, що руский семинар учительский, а ще до того приватний не буде мати учеників, ми не відчуваємо і в тім з автором недавної статї в „Дїлї“ не годимо ся. Правда, що до нашого семинара не запасав би ся нїхто, як би ми побирали від учеників місячну оплату за науку; та ми на ту оплату не числимо і як-раз тому жадаємо для школи цїлком иншої підвалини матеріяльної. А щоби забракло між Русинами учеників, котрі би відтак з жаром серця пішли працювати в народї для народу, в се чей і пов. автор не вірить. Треба лише показати семинаристам правдиву а незрівнано красну цїль їх будучої працї, а тогди певно їх не забракне і вчити ся вони будуть гарно, бо вчати ся будуть для добра нас усїх і нинї сущих і будучих поколїнь.

На наші отверті і щирі слова, ждемо від Тебе, Народе, скорої й сильної відповіди, а при тім пригадуємо, що то, що ми хочемо *зробити для мужевої* части нашого народу, наше матерне „Руске товариство педаґоґічне у Львові“ робить уже третий рік для женьскої части, в трудних і знеохочуючих обставинах матеріяльних.

За видїя товариства „Філїя руского товариства педаґоґічного“ в Коломиї.

П. Мостович, голова. *К. Посацкий*, секретар.

Галицкий сойм.

Конець суботнїшного засїданя.

В справі народних шкіл предложила шкільна комісия в своїм рефератї над „справозданєм ради шк. краєвої“ слїдуючі резолюциї:

1) Справозданє ради шк. краєвої о станї шкіл народних принимає ся до відомости;

жаючий сьміх! Сей сьміх виходив із страждаючої душі Котляревського. Він сьміяв ся і над панами і над підданками. І од сьміху його потроху пробуджувались приспані люди. „До зброї, до зброї!“ гукали розбуджені люди. І всї ставали під стяг.

Але „не невола чужа і не сила меча,
Гаслом стала; „осьвіта й наука“
Проти наїзду злого і тьми і бича, —
Ся найкрасша в житю запорука!“

і поет Вороний у підніжа памятника Котляревського кличе всїх під той же стяг:

Годі спати! Прокиньтесь! Ви спали сто [лїт,
Мабуть виспались добре, нетяги?!
День на дворі! Нас кличе новий наш [гетьман,
Не гетьман польовий, а культурний!“

Перед сим ідеалом культурного борця блїднуть усї инші, всї ті, що додавали духа минулому. І „славне козачество“ чує гіркий докір з уст поета Мови. І докір сей не можна уважати за неслушний. Хлїбороб наткнув ся на кістяк козацький і замислив ся.. В його голові повстав козак-вояка, оборонець слабих та рідного краю від вражих змагань... Але поет розвиває блискучу ілюзию козацтва. Воно не вміло „шанувати других свободу“. З його рядів, з його старшини „на ляхо Вкраїні вродились пани“. Вони то й були „педачими синами“, зрадниками рідного краю. Геть від сього ідеалу!.. Нехай хлїбороб вигодує сина і дасть йому в руки могуче знаряде — науку. Ся сила непереможна!

„Над силу ума
Вже дужшої сили на сьвітї й нема...
Як стануть у славу такі вояки,
То більш поратують, анїж козаки“.

(Козачий містяк).

Такий гимн сьому „лицарству духа“ ми чуємо в уст українських поетів протягом цїлого столїтя. І коли оден поет докоряє козацтву зневагою до чужої свободи, то другий поет, М. Старицький, каже, куди повинні „прямувати“ борцї за мрії.

Ми цїлому сьвіту бажаєм братаня,
Поради, осьвіти й свободи!

Але й сей мирний ідеал недосяжний без борби. Щоби зробити людий вільними, треба розбити кайдани й тюрми, де томлять ся раби й невольники; щоби дати людям просьвіту, треба бороти ся з темними силами! А ся боротьба тяжка і жертв вимагає. Правда, д. Верниволя втїшаєть ся тим, що „за волю краю і братів менї не встид носить кайдани“, та й борцеви не страшні вони. „Козачка“ присьвячує чудовий вірш „зісланому борцеви“. Вона вірить, що сила його незломна...

„Тебе, наче дикого зьвіря, гонять,
В тюрмах, казематах гноять,
Але за братів своїх бідних незрячих
До смерти ти будеш стоять.
За людські права, за братерство, за рів- [ність
Житє молоде віддаєш.

Перед сією могучою силою, після довгої й упертої боротьби, „кати“ повинні уступити. І весь мир, во всї віки присьвячував свої найкрасші твори художні величаню ідеї боротьби за свободу! І „Прометеїв вогонь“,— є красший дар чоловікови. Сїячі сьвіта, яких по всїх усюдах катують та мордують, завжди народною любовю користували ся. Тиранїя, що виникла з темряви, боїть ся сьвітла і утискає його представників. Устами поетів народ завжди й всюди вклене перших і поклоняєть ся стражданю других.

Сьвіжий і новий настрій, що виникнув завдяки сучасним подіям, почуваєть ся в богатьох творах молодих поетів українських. І багато читачів охоче прочитають вірші в прозі д. Певі „Тихше читайте сю річ!... Так, „тихше, тихше“!..

Боротьба за сьвітлі ідеї малюєть ся часто в образі великої, стихійн і боротьби! Се припливи хвиль морских, се гуркіт падаючих скель, се пожежа! „Плавні горять!“ Дніпро ще покритий ледом, усї мешканцї сплять мирним сном; аж раптом пішов могучий, стихійний стогін: се загорілись плавні... Нехай горить, думає д. Дніпрова Чайка, нехай ослобонають місце для тих, кому треба жити. І захоплена якимсь особливим напливом сили, вона готова всїх будити, йти на боротьбу, завзяту і стихійну! „Геть од сонного мороку, од огидного безділя, ген туди, де лють ся ріки, ріки праведної крови... де цїна житя дешева, а цїна свободи й правди підняла ся, як нїколи! Де охочі саможертви шлях широкий устилають до всенюдского ясного щастя, волї і братерства“...

Але пожежа помалу стихає, і на души стає ще сумнїйше.

І справдї, нема чому радїти! Ми розуміємо загальний настрій української поезиї ідейної. Від „лишеннаго правъ“ не можна вимагати танцїв та веселих радісних пісень. Аби тільки не було суму, сопутника безнадійности. І сього нема. Навпаки, їх підтримує, додає сили і огріває віра в красше. І, подібно привезеному висше ідеалови нового рицарства, ідея віри також близька й рідна души українського поета. Ми не кажемо за Шевченка. Його ідеї всїм відомі. Але подивимось у других поетів. Сучасник нашого Гоголя Кулїш тужив, що його кобза або мовчить або співає жалібні пісні. Але й в сїй журбі його підтримує певність на сповнене. „Колись прийде час, що подасть правда голос!“ Ще гострійше та ярче ідея віри висловлена у Руданського. І сумний настрій, під котрим поет перекладав псальму „На рѣкахъ Вавилоньскихъ“, цїлком марніє при сьвітлї віри.

„Гей, гей бики! Зерно поспіє!
Обіле золотом поля,
І потече знову медом
І молоком сьвята земля.
І все мине, що гірко було,
Настануть дивні роки...
Чого-ж ви стали, мої діти?
Пора настала! Гей бики!“...

Будучий ясний день так само уявляєть ся й д. Грінченкови. Се буде день любови, щастя й радости, коли не стане нї неволї нї безправя. І сей день буде великим не тільки для України, але й для цїлого сьвіта.

„З народом війдеть ся народ,
З'єдна братерство цїлий сьвіт!“...

„В боротьбі добудеш ти право!“ — Такий девіз ми знаходимо у всїх поетів українського народу.

Жадоба иншої долї, на яку Україна має повне право — от їх бажанє. А ради сього вони всї, повторюючи слова Чужбинського, можуть сказати:

„Душу, тїло ми положим
За нашу свободу,
І покажем, що ми братя,
Козацького роду“.

Вс. Чаговец.
Переклав *М. Лященко.*

2) Взиває ся раду шк. кр., щоби посади головних учителів в учительских семинариях надавала лише силам кваліфікованим;

3) Взиває ся правительство, щоби побільшило число краєвих інспекторів, системізувало посаду інспектора рільництва; заснувало більше число нових семинарий, приступило до будованя будинків для істнуючих вже семинарий, а передовсім у Львові, Заліщиках, Сокали і Тернополи.

При загальній дебаті над сим справозданем забрав перший голос (против) о. Стояловский і жалував ся, що по народних школах учать надто сухо без ідеальнійшого підкладу, що за мало в них еще народного польского духа (?!) та що інспектори окружні поступають собі надто самовільно і автократично. (Се правда!)

Пос. д-р Малаховский, бесідник „за" — домагав ся передовсім довших відпусток і більших стипендий для учителів виділових шкіл для дальшого образованя за границею. Конкурси на посади учителів повинні бути пересунені на грудень і май. Домагав ся дальше иншого унормованя вакаций з огляду на роботи в поли. Взінци бесідник домагав ся розширеня науки історії Польщи в учительских семинариях і загалом школах більшеклясових та щоби до ради шк. краєвої покликувано також репрезентанта учительских семинарий і народного учительства (двох, одного Поляка і одного Русина) і поставив в сім напрямі цілий ряд резолюций.

На тім перервано дискусию над народними школами, по чім на закінчене урядили Поляки еще слідуючу демонстрацию:

Забрав голос пос. Райский в тзв. лівиці і прочитав ось-яку заяву:

„З границь держави, в якій найбільша часть наших земель, нашого народу живе без прав горожаньских і національних, надходить вість, яка здає ся заповідати конець безправства і значні переміни.

„В тій хвили, в якій, дасть Бог, засвитає день історичної справедливости, ми, сини одного і неділимого народа, зібрані на сойм в сій dzielnic-и, шлемо нашим братям за кордоном горячі слова надії".

Сеї заяви вислухали всі посли польскої народности стоячи.

На тім засіданє закінчено.

Нинїшне засїданє.

Засїданє з дня 6 падолиста 1905.

(*Зас. 46-те, II сесиї, VIII кад.*).

Засїданє розпочало ся о год. 10·30 перед пол. Маршалок повідомив палату, що уділив відпустку пос. Каз. Любомирскому на 3 дни а пос. Павліковскому з причини недуги (захорував на невилічиму верифікацию мандату!) до кінця сесиї. Відтак відчитувано деякі дрібнійші інтерпеляцийки і мотивовано петициї — між иншими пос. Барабаш мотивував петицию учительства богородчаньского повіта о надзвичайний додаток з причини дорожнї.

З порядку пожагоджено внесенє пос. Томашевского о додаток для учителів міста Самбора, відіславши его до комісиї буджетової.

Відтак слідувала дальша ґенеральна дебата над станом шкіл народних.

О год. 11-ій забрав слово яко бесідник против о. Богачевский, котрий говорить безперервно до сеї хвилї (год. 1·30 по пол.).

Змісту сеї промови не подаємо, бо буде печатана в цїлости в нашім дневнику.

Слідуюче засїданє завтра о год. 10 перед пол.

При кінци засїданя предложив пос. Остачук внесенє о уділенє додатку з причини дорожнї учительству повіта збараского. Се внесенє буде відчитане на слідуюнім засїданю.

В справозданю з суботнїшного засїданя зайшли дві цифрові похибки з вини складача: позицию на ґімназию в Сокали вставлено в буджет на рік 1906 (не 1904) і засїданє закінчено о год. 2·30 а не 4·30 по пол.

Революция і контр-революция в Росиї.

Телеґрами.

Париж. З Петербурга доносять, що в. кн. Александер Михайлович має уступити з становища шефа маринарки. Се уступленє уважають за інавґурацию нової ери, бо в. кн. був провідником военної партиї і головним противником Віттого.

Петербург. Член державної ради кн. Оболеньский іменований надпрокуратором св. синода. Говорять, що димисия Трепова недалека. Разом з ним має усунути ся в. кн. Володимир.

Берлїн. Вся европейска преса переповнена донесенями з Росиї про різню Жидів в ріжних містах. Про погроми Жидів доносять з Киева, Одеси, Кишинева, Ростова н. Д., Ярослава, Саратова, Миколаєва і инших міст. Розшаліла товпа нищить жидівскі доми і склепи, рабує і мордує Жидів. Військо, поліция і жандармерия або заховує ся пасивно, або бере участь в рабунках. Деякі донесеня кажуть, що погроми жидів орґанізують перебрані по хлопски поліцийні аґенти.

Одеса. Тут кинено бомбу на телеґрафічний уряд. На місци погибло 12 урядників, кількох є ранених. Ростов над Доном цїлий горить.

Петербург. Вітте приняв трех членів центрального комітету страйкового і президента конґресу зелїзничих делеґатів. Вітте уповажнив їх повідомити всї страйкові комітети зелїзничі, що правительство приняло всї їх жаданя. Вчера відбула ся нарада зелїзничих комітетів в цїли закінченя страйку. З провінциї надходять спокійнїйші вісти.

Петербург. Цар згодив ся на скликанє надзвичайної сесиї фінляндского сойму на 20 грудня в цїли ревізиї виборчих підстав до сойму. Маніфест з 15 лютого 1899 о спільнім законодавстві для цїлої держави і всї по 1899 р. видані закони знесено.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Пропінация.

Чернівцї. Сойм ухвалив закон о знесеню права пропінациї і заведеню шинкарских оплат на Буковинї.

О загальне голосованє.

Відень. Вчера відбула ся у Відни перед парляментом величезна маніфестация робітнича за загальним голосованєм. На ландлябрах і фіґурах перед парляменйом поровішувано червоні хоругви. Демонстрация тревала годину і була спокійна. В Градци, Берні і Цельовци також відбули ся подібні демонстрациї.

Прага. Тут відбула ся величезна демонстрация робітників за загальним голосованєм. Коли появила ся поліция, товпа привитала єї камінєм і револьверовими стрілами. Поліция відповіла стрілами і товпа розбігла ся по передмістях. Військо опорожнило улиці. В публичних будинках повибивано шиби. В Олешовицях збудовано барикаду, котру військо і поліция усунули. На передмістях демонстрациї тревали дальше. На поліцию і військо видано камінєм і шклянками від пива. В наслідок експльозиї киненої між коні ракети, упав з коня офіцир і тяжко потовк ся. До полудня арештовано 61 осіб. У многих арештованих знайдено довгі ножі, штилети і набиті револьвери. На Володимирскій улици поліция добула шабель і спільно з військом розігнала товпу, котра бомбардувала камінєм державні будинки. Два інспектори поліциї тяжко ранені, 20 поліцаїв лекше.

Виборча реформа.

Відень. Говорять, що в осінній сесиї правительство предложить державній раді проєкт виборчої реформи. Дневники доносять, що робітничі демонстрациї за загальним голосованєм вплинули на прискоренє праць над виборчою реформою в міністерстві.

Краків. Naprzód доносить, що шляхта в галицкім соймі рішила тихцем внести в соймі предложенє о утворенє V куриї до сойму з 15 мандатами і з посередним, явним голосованєм. Дідушицкий і намісник виїхали до Відня, щоби на сей проєкт одержати згоду правительства.

Заява правительства.

Відень. Wiener Abendpost (півофіцияльна) пише: **Правительство мусить заняти ся справою виборчої реформи**, о скілько позваляє на се степень розвою публичного житя. До того спонукують правительство голосованє в парляменті над сею справою і події за границею. Реформа може однак наступити лише через парлямент і тому правительство зломить всякі протизаконні демонстрациї силою.

Зелїзнича обструкция.

Прага. Обструкция на ческих зелїзницях тревае дальше. Вже спізняють ся поїзди на зелїзницях північно-західній і північно-чеській.

Студентскі бійки.

Відень. З нагоди роковин студентских заворушень в Інсбруці, прийшло тут вчера в університетскім будинку до бійки між студентами нїмецкими а італійскими. Нїмецкі студенти демонстрували зразу против ректора Філіповича і професора Дворжака, а відтак італійских студентів викинули з авлї. В бійці ранено тяжко 4 студентів. Нинї бійка повторила ся, при чім звалено університетску рампу.

НОВИНКИ.

— **З учительскої орґанїзациї.** Дня 1 падолиста відбули ся в Золочеві довірочні збори товариства „Взаїмна Поміч галицких і буковиньских учителів і учительок". Збори отворив п. Галущиньский а опісля пояснив в приступний і ясний спосіб, який буде косен для учительства з того товариства, — заохотивши до заснованя „Відділу окружного" для округа шкільного: Золочів. Опісля вписано ся до товариства зги. его золочівского відділу 12 членів звичайних а 4 спомагаючих і вибрали з помежи себе виділ а то: голова: Симеон Наливайко, заступник Йосиф Туркало, секретар Ізидор Бучацкий, касиєр Стефанія Галькевич, контрольор Лука Семчишин. Заразом рішили збори внести просьбу до центральної дирекциї о повідомленє принадежної власти. Вкінци відбуло ся засїданє „Руского Товариства педаґоґічного", на котрім обговорено важні справи сего товариства. Виділ складає подяку „Руській Бесїдї" в Золочеві за відступленє комнат на збори і рівнож дякує всїм особам з поза званя учительского, що зволили ласкаво взяти участь в сих важних зборах. — *Учасник.*

— **О загальне голосованє.** Вчера перед полуднем відбуло ся у Львові 14 довірочних нарад робітничих в справі загального голосованя. По зборах зібрали ся робітники на марійскій площи перед колюмною Міцкевича. В часї промови п. Ганкевича розвинено дві червоні хоругви. Поліцийний комісар старав ся відобрати хоругви, але его потовкли і хоругви не дали. Окруживши червоний стяг, товпа пішла під театр, де поліция знов пробувала здобути се знамя революциї, але знов без успіху. Народ завернув відтак назад. Під щадницею промовляли пп. Діямандi і Вітик, по чім робітники розійшли ся.

— **Вчерашний концерт Львівского Бояна** який відбув ся в сали „Народного Дому" випав, загалом беручи, зовсїм вдоволяючо. На першім місци згадати тут треба хори мужескі, а відтак пречудний квартет смичковий з п. О. Бережницким на чолї. Виконано квартет смичковий Дворжака оп. 96, а оплескам не було кінця. З хоральних продукций визначали ся: „Дума з Невольника" хор мішаний з солями в супроводї фортепяну і Д. Січиньского „Даремно пісне" та Меркадатта „Пісня Корсарів", оба твори виконані хором мужеским в супроводї фортепяну. Розпочав ся концерт від „Обжинків" Ф. Колесси, хор мішаний з солями a capella. Сольова продукция п. Григоровича, артиста львівского мійского театру, котрий мав виконати Волошина „Ой гляну я, подивлю ся" і Людкевича: „Черемоше, брате мій", відпала з причини недиспозициї концертанта. Саля була майже цїла заповнена — хорами управляв п. д-р Копач, звісний вже діріґент з попередних концертів „Бояна". Акомпаніямент на фортепяні вели зовсїм коректно пп. Ол. Ясеницка, Т. Шухевич і Б. Вахнянин.

— **Dwa bratanki.** Вчера приїхали до Львова угорскі студенти, яких на двірци витали Поляки-студенти (Чительняки). Бука се ревізита за тогорічні відвідини польских академіків. З двірця відпровадили їх на площу Марійску, де ждала на них товпа цікавих. Социялісти, які зібрали ся також у великім числї, старали ся перешкодити сьому привітови, що відбував ся у стіп міцкевичівскої колюмни. Наслідком сього, прийшло до бійки, так що аж мусїла інтервеніювати поліция. По уступленю побитих вшехполяків в марійскої площи, ступні Міцкевичівскої колюмни заняли социялісти, звідки по вільких промовах розійшли ся. Лише на улици Коперника сторожила поліция іще довго брам пасажу Мікдяша, який від якогось часу є виставлений стало на атаки. Приїзд мадярских студентіт був заараньжований для відновленя союза" „двох братанків", при чім одна треба подивляти фарисейство польских політиків, бо коли одні беруть Мадярів в свої обійми, то знов другі, як прим. віцепрезес „кола" п. Давид Абрагамович виступає рішучо і отверто проти мадярского сепаратизму. Що правда, то тим разом братане не повело ся, бо мадярскі студенти від'їдуть зі Львова з ґузами, яких не жалували їм польскі социялісти.

— **Сьвята корчма.** В громадї Боберка перемишляньского повіту громадска зверхність супротивила ся заснованю третої корчми в селї, бо дві істнуючі вже й так за богато розпоювали народ. В додатку ся трета корчма мала станути коло школи. Против корчми заявив ся також заряд школи і постерунок жандармериї. Мимо сих трех опиній, а навіть самого староства, намісництво видало концесию на утворенє третої корчми в Боберцї.

— **Огонь.** Пишуть нам: В Малковичах коло Городка знищив пожар шість селяньских загород в ночи 2. с. м., при чім став ся такий траґічний случай, що чотирох людий утратило житє. Іменно господар Василь Лановта, в котрого хатї счинив ся огонь з незвісної причини, хотївши уратувати свої дїти, викинув найстаршу дївчинку через вікно і уратував єї, але друге дитя, так само викинене упало під загату і там згоріло. Відтак ухопив на руки два що йно охрещені хлопці-близнюки, та вже не встиг з ними утїчи з хати, бо зі всїх боків обхопив его дим і поломінь. Так по пригашеню огню найдено его згорілого на вуголь разом з дїточками, а жінка також так сильно попекла ся, що нема надії удержати єї при житю. — *X.*

— **Еміґрантів до Америки** повідомляє ся, що в Ню-Йорку знесено кварантану для еміґрантів з Галичини.

— **Величезні дефравдациї** викрито — як доносять з Букарешту — в румуньскій військовій інтендантурі. Підозрілих о дефравдациї кількох висших офіцирів арештовано. Слїдство веде ся дальше. Король Кароль видав приказ, аби виновних покарано з неумолимою строгостию.

— **Ґрупи революцийні в Росиї.** О ґрупах революцийних в Росиї пише добре інформована часопись „Post" берлїньска. Події останних днів виразно виказують, що нинї істнують в Росиї добре з'орґанїзовані революцийні рухи, котрі розпадають ся на слідуючі ґрупи: 1. Ґрупа робітнича. З'орґанїзувало єї сторонництво социяльно-революцийне. Коли з початком минувшого тиждня підчас розрухів робітничих в Одесї увязнено кількох аґітаторів, видала та ґрупа зазив до енерґічного виступленя против поліциї і війска, що дало на вислїд забуреня робітничі, в цїлій Росиї південній. 2. Ґрупа селяньска. В тій характер революцийний виступає ще острійше. На раві ставляє вона жаданя економічні; коли-ж однак посуне ся о крок вперед, тоді не легко буде стримати ту лавіну. 3. Бунтуюче ся військо. Мимо всяких затирань, викрутів і заперечень можна з певностию сконстатувати, що та ґрупа рядови російскому богато пошкодить і не мало нещасть спровадить. 4. Вкінци найстрашнійша для всїх ґрупа спролетаризованої товпи, ті шумовини суспільні, що суть болячкою і страхом для всїх рядів.

— **Землетрясенє.** В Катанзаро і Монтелеоне, в Італії, місцевостях навіщених недавним страшним землетрясенєм, дало ся чути онодї о годинї 2-ій пополудни знов землетрясенє, що викликало великий переполох.

— **Дрібні вісти.** Вінчанє п. Осипа Кузьмича, урядника „Дністра" і секретаря „Народного Комітету" з п-ою Стефанією Скоморовскою, донькою д-ра Івана і Зофії з Чировских, відбуде ся дня 16 н. ст. падолиста 1905 р. о год. 7 вечером в парохіяльній церкві в Кутах над Черемошем.

З товариств.

Для запевненя розвитку „Руских Зі хоронок у Львові" порішив виділ тов-а вислати курсора до всїх руских родин у Львові з прошенєм, щоби підперли ласкаво сю інституцию і жертвували хотяй найменшу, але постійну місячну підмогу. Сподїємо ся, що Львівска Громада не відмаже своєї помочи бідній рускій дїтворі. — *Виділ.*

Померли.

— **Евгенія Кінаш**, жена руского пароха в Ріпневі, упокоїла ся дня 3 с. м. по довгій і тяжкій болїзни в домі своїх родичів в Полтві, проживши літ 30. Похорон відбуде ся в Полтві (стация Задаїрс) дня 5/XI перед полуднем. В. їй п.

Календар: Нинї: Арети, Атаназия (лат.: Леонарда); завтра: Маркияна (лат. Геркулина); позавтра: Еиметрия (лат.: 4 Коронатів).

Репертуар руского театру (тепер в Станиславові в салї театральній тов. музичного ім. Монюшка) зі второк 7 падолиста „Мартин Боруля" комедія в 5 діях, Карпенка-Карого; в четвер 9 падолиста „На дні" сцени з житя в 4 діях М. Горкого; в суботу 11 падолиста „Запорожець за Дунаєм" нар. опера в 3 діях Артемовского-Гулака; в недїлю 12 падолиста „Бурлака" драма в 5 діях Карпенка-Карого; зі второк 14 падолиста „Діти Ванюшина" драма в 5 діях Найденова; в четвер 16 падолиста „Хазяїн" драма в 4 діях Карпенка-Карого. — Абонамент І-рядний на шість вистав 15 кор. Абонамент ІІ-рядний на шість вистав 10 кор. Початок о годині 8 вечером.

В Colosseum від дня 1 до 15 падолиста програма сензацийних новостей. Між иншими електричний танець і нова оперетка.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому" зі второк, середу, пятницю і суботу від 8—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. — Музей Просвіти, Ставропиґійского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. почасудних від 3—6. — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в дні понед. за вимкненєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні понед. від 3—1, а зі второк і пятницю також по полудни від 3—5.

Поліцийна льотерия, котрої вигри вистановлені у Відни I. Graben 14 і своєю красою звертають на себе загальну увагу, виплачує перші три головні вигри, а то: 30.000 К, 5.000 К і 1.00 К під тими самими услівями, що доси. Тягненє відбуде ся невідклично дня 11 падолиста с. р. а льоси по 1 К можна дістати у всїх льотерийних колектурах, трафіках і конторах виміни.

Заява. Отсим заявляю, що з причин в ніякій части від мене независимих з ч. 11-тим „Комаря" з дня 20 жовтня с. р. зложив я редакцию „Комаря" і що супроти того в видавництві „Комаря" мусить наступити довша, на разї необмежена, перерва. — *Бруно Гіжовский.*

Спілка для господарства і торговлї в Перемишли поручає на теперішну пору: а) томасину і каініт калуский на знавожене лук. Поученя о способі знавоженя уділяємо безпроволочно. Цїнники висилаємо даром. б) коловоротки до прядення по 10 К 50 с. за штуку. в) Пашне вапно Бартеля по 2 кор. за пять кілевий мішочок разом з опакованєм. г) Знаряди господарскі як: січкарнї, молотільнї, вирати і т. п. Цїнник наш ілюстрований вже друкує ся і буде невдовзї розісланий, а поки що подамо кождому оборотно цїну господарских знарядів. д) Посередничимо в закупнї угля камінного і подамо на жаданє оборотно цїну loco копальня, або loco послїдна стация зелїзнича. е) яко новість поручаємо підвози до кутя волів. Цїну і близші поясненя подамо оборотно. — *Дирекция.*

Тижневе справозданє торговельної палати ві Львові за час від 29/10 до 13/11 1905. Валюта коронова. Цїна за 50 клгр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·20 до 8·40 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 6·30 до 6·50 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* броварний 6·30 до 6·60, а пастівний 6·90 до 6·20, *овес* оброчний 6·35 до 6·55, *гречка* —·— до —·—, *кукурудза* готова —·— до —·—, а нова —·— до —·—, *просо* —·— до —·—, *горох* до вареня 8·50 до 9·25, пастівний 6·80 до 7·—, *вика* 6·75 до 7·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·20 до 6·40, *ріпак* 11·40 до 11·60, *льнянка* —·— до—·—, *насїнє льняне* 10·10 до 10·40, *насїнє конопляне* 9·— до 9·25, *хміль* (за 50 кільо) 45·— до 65·—, *нафта* звичайна 18·— до 19·—, сальонова 20·— до 22·—, *конюшина* червона 50·— до 65·—, біла 45·— до 60·—, шведска 55·— до 70·—, *тимотка* —·— до —·—, *Спірітус* loco за 10.000 літрів 35·30 до 35·70.

Специяліст в діточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю діточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4, І. п.

Д-р Казимир Левандовский

повернув зі студий дентистики і ординує в недугах зубів. — Витягане зубів і пльомбоване без болю. 970 1—?

Львів, площа Галицка ч. 7.

Хаперницкий і Ко

Бетники і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтацях площі Галицкої поручають

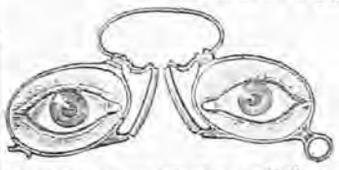

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся на найскорше і найдешевше. 4185

Кандидат адвокатури (Русин), з всіми іспитами і цілою практикою, глядає сейчас місця концепіента, спільника або іншого занятя. Знає добре по німецки. Адреса в Адміністрациї „Діла“. 954 2—3

ВДОВИЦЯ бездітна, середного віку, Русинка, що розуміє ся на кухни і господарстві, глядає місця до заряду дому. Зголошеня: Козак, poste restante, Добровляни коло Дрогобича. 953 2—3

Вправний інструктор прийме лекцию або занятє бюрове на провінциї. Адреса: Академік, Скала над Збручем. 948 4—4

Ученик з віці 14 літ з увінченою II. кл. ґімназ. реальн. або виділовою найде місце зараз в корінній торговли Івана Бориса в Перемишли. 942 3—?

Студент прав глядає лекциї або иншого занятя на провінциї. Зголошенє з поданєм условій під адресою: *Евген Щуровский* в Струтині вижнім п. п. Долина коло Стрия. 941 4—4

Для господарів! Маю на продаж молотільню і 2-кінний керат, майже нові, бо лише одну зиму уживані, а також дуже добрий млинок, спроваджений із Спілки в Перемишли. Ціна 400 К. — М. Фолис, парох в Розджалові, п. Бишів. 936 3—3

Строітель фортепянів, першорядний і концертовий, поручає ся Вповажаній Публиці і просить о ласкаву память. Ринок ч. 8, Войнарович. 50 3—8

Мід курацийний

липовий в 5-кілевих бляшанках оплатно по 6 К висилає Евстахій Юзичиньский, Бережани. 794 3—10

Реньске природне вино

1 фляшка . . . . К 2·40
10 „ . . . . . „ 22·—

поручає торговля

ІВАНА БОРИСА

в Перемишли. 918

Пампушки щодень сьвіжі, знамениті, по 3 кр. — Гербатників фунт по 60 кр. припоручає: **Цукорня краківска, Львів, ул. Фредри.** 967 1—12

БЮРО Немчиновскої, Львів, Ринок 12 а, припоручає Француску, молоду і старшу, з наукою німецкої мови і музики, учительки, бони Німки. 77 1—1

Парохія до заміни.

Зголошеня до Уряду парох. в Миколаєві над Днїстром. 963 1—2

„Сокільский Базар“ у Львові шукає хлопця до практики. Практика тревае пів року безплатно. Вимагає ся скінчених 6 кл. виділових. 959 1—3

Академік що укінчив руську ґімназию у Львові з відзначенєм, пошукує лекциї на село на цілий рік, або бюрового занятя. Адр. І. Салагуб, Львів, Ринок 36 II. п.

Оголошенє.

Потребую сейчас піддячого до зручуваня мене в дяківстві в дні седмичні, котрий при тім буде міг належито укінчити науку дяківства з іспитом, як також учити ся громадскої писарки. *Іван Капшій*, дяк і писар гром. Підгайчики, почта Зборів. 964 1—3

EPILEPSI

Хто занепадає на падачку, корчі і т. п. нервові недуги, нехай зажадає брошури про се. Висилає даром і оплатно Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M. 163 25—52

ЖІНОЧІ КАПЕЛЮХИ БОА

ВОАЛЬКИ, ШЛЮБНІ ВЕЛЬОНИ,
Капелюхи жалобні
все у великім виборі
873 поручає 10—10
ЛЮДМИЛА СПОЖАРСКА
у Львові, Академічна 2.

КОНКУРС.

Отсим розписує ся конкурс на посаду **директорки** в Товаристві **Жіноча спілка промислова „Труд“** у Львові. До чинностей директорки належить веденє справ Товариства взагалі. Близші поясненя уділить дирекция. До писемного зголошеня належить долучити: метрику, короткий опис житя і сьвідоцтва дотеперішного занятя. Петентки, котрі працювали вже в подібних інтересах які веде „Труд“, будуть мати першеньство. Знанє рускої мови в слові і письмі конечне. — Услівя взагалі користні.

965 1—3 **ДИРЕКЦИЯ.**

Театр ріжнородностий

DEPENDENCE BRISTOL

щодень представленє першорядних артистів, дві сензацийні 782 комедиї. Родинна програма. Початок о год. 8½. 3—8

Оповѣщене.

„ЗАЩИТА ЗЕМЛИ“, общество зарегистрованное съ ограниченною порукою во Львовѣ при улицѣ Краковской число 17, II. поверхъ, удѣляетъ пожички для набыванія и удержанія земли и поднесенія господарства, покупаетъ большіи посѣлости и сельскіи господарства въ цѣли продажи тыхъ же въ цѣлости или парцелями своимъ членамъ, принимаетъ капиталъ въ щадницу, опроцентовуетъ ихъ по 4 и платитъ само подать рентовую и удѣляетъ отворотною почтою всякихъ поясненій въ дѣлѣ закупна и продажи земли.

При прошеніи о пожичку нужно предъявити вытягъ ипотечный и аркушъ посѣлости геометромъ подтвержденный. Высота ипотеки при удѣленіи кредитовъ отъ 6 до 7%.

Состояніе съ днемъ 30-го сентября 1905 года:

Станъ должный:

1. Фондъ резервный	2188·84
2. Удѣлы членовъ	22334·05
3. Щадничіи вкладки	180292·04
4. Дивиденда неподнята	1106·87
5. Сальдо отсотковъ	7633·79
6. Решта надвышки изъ 1904 г.	307·85
Общая сумма	213863·44

Станъ чинный:

1. Пожички ипотечныи	177428·84
2. Издержки администраційніи	2183·48
3. Кошта заснованія и мобилія	284·46
4. Еффекты	6935·—
5. Льокаціи въ Банкахъ	27018.01
6. Переходовіи	5·64
7. Наличными въ касѣ	8·01
Общая сумма	213863·44

957 2—12

Накладом „Сокільского Базару“ у Львові

вийшла

друга серия переписних листків, окрашених вишивками складаюча ся з 19 карт і коштує 1 К — штука 12 с.

Зміст серії:

1. Монограм Сокола.
2. Герб України по обох боках кордону.
3. Шевченко.
4. Хмельницкий на кони.
5. Вид наддунайскої Січи.
6. Благанє о помилуванє засудженого.
7. Козацка збруя.
8. Нутро козацкого табору.
9. Зазив на суд.
10. Могила В. Барвіньского на Личак. цвинтари у Львові.

789 16—25

НАЙЛІПШИЙ

ЧАЙ

всюди можна дістати.

Головний склад у Львові

ДРОҐЕРИЯ
ЛЕШКА
Сладовского
пл. Капітульна 1.

863 12—36

„Народна Гостинниця“

стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою

будує у Львові свій власний готель.

Чим більше заінтересованя окаже в тій справі наша суспільність, тим скорше буде сей триповерховий дім увінчений і відданий до публичного ужитку. Заінтересованє і признанє важности предприємства „Народної Гостинниці“, котре ширити буде відомости нового у нас промислу, окаже наша суспільність численним вписуванєм в члени нашого товариства і льокацією своїх капіталів, від котрих то льокаций платимо 5%. — Жертви не жадаємо, але даємо нагоду певної і користної льокациї капіталів, що приспорить вкладникам доходи, а народній нашій справі хосен в загальнім значіню. — Адреса нашого товариства: **„Народна Гостинниця“ у Львові, ринок 36.** **УПРАВА.** 751 10—?

Послідний тиждень.

Віденьска ц. к. поліцийна льотерия

1 льос коштує 1 К. *Перша головна вигра*

корон 30.000 корон

друга **5000 К**, а третя **1000 К**, за дозволом цїсаря і на домаганє виграваго виплачує ся готівкою по відтягненю 10% і законного податку. — ЛЬОСИ дістати можна у всїх конторах виміни, льотерийних колектурах і трафіках.

Ц. к. бюро поліцийної льотериї находить ся у Відни, I. Schottenring 11 (в будинку дирекциї поліциї). 829 9—10

На сїножати

єсть

Жужлева мучка Томаса

признана найлїпшим і найдешевшим фосфоровим навозом. Ужити її можна ще тепер на озимини як поголовний навіз а також під весняний засів можна її розсїяти тепер на сирі скиби.

Брошурки з поученєм і цїнники висилає даром і оплатно.

Ґенеральний репрезентант фабрик фосфатів Томаса 604 5—25

ИОСИФ КАРРАХ

Львів, улиця Ягайлоньска число 22.

Бачність наїзнак „Зоря“

Лише тоді правдивий, коли триграна фляшка єсть замкнена низше поданою опаскою (червоний і чорний друк на жовтім папери.)

Доси не перевисшений!!

В. МААҐЕРА

правдивий очищений

ТРАН З ПЕЧІНКИ

(є законно обезпеченім опакованю
жовтого фляшка К. **2·—**
білого „ К. **3·—**

в фабрики

ВІЛЬГЕЛЬМА МААГЕРА
у Відни.

Розслїджений першорядними повагами медичними і задля своєї легкої стравности поручений також дїтям і записуваний у всїх тих случаях, в котрих лїкар хоче досягнути скріпленя цїлого орґанїзму, іменно грудей і легких, збільшеня ваги тїла, поліпшеня соків, а також взагалї прочищеня крови.

Дістати можна в найбільшій части Аптик і Дроґерий австро-угорскої Монархії. 902 3—18

W. MAAGER,
WIEN, III./3., Heumarkt 3.

Против наслїдувань заряджує ся судове елїдство.

ПЕРША в ГАЛИЧИНІ РУСКА

торговля і рукодільня церковних знарядів із золота, срібла і бронзу

Петра Дуткевича

в Станиславові, улиця Бельведерска ч. 4

продає по найнизших цїнах бальдахими, водоноси, брачні вінки, дарохранительниці, гарм. звінки, евангелїя, кадильниці, кропила, кивоти, хрести, ліхтарі, вівтарики до процесиї, патериці, павуки, підставники, плащеницї, суконки, шалї.

Золочу огнево дуже тревало старі знищені чаші, по визолоченю бувають посьвящені Преосвящ. епископом в Станиславові.

Великий склад лямп на вічне сьвітло. — Зелїзних надгробних хрестів. — Всякі знищені церковні знаряди приймаю до огневого золоченя, срібленя і бронзованя. — Велика лїярня церковних звонів.

Дякую сердечно Всеч. Духовеньству і чест. Братствам церковним за численні замовленя і поручаюсь ласкавій памяти на будуче.

З високим поважанєм: **П. ДУТКЕВИЧ.**

863 16—30

Без конкуренциї.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Триєсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1

поручає спроваджувати

КАВИ				ЧАЮ			
Santos добра	55	кр.	½ кґ.	Congo добра	1·40	кр.	¼ кґ.
Portorico prima	65	„	„ „	Moning родинна	1·60	„	„ „
Ceylon знаменита	76	„	„ „	Kaysow добірна	1·80	„	„ „
„ плянтац.	90	„	„ „	Souchong знам.	2·—	„	„ „
„ перлівка	90	„	„ „	„ найл.	2·50	„	„ „
Мокка арабска	80	„	„ „	Kintuk аромат.	3·—	„	„ „

Висилка 2 кґр. кави і 1 кґр. чаю разом **оплатно**, або 2 кґр. чаю і в 5 кґр. кави **осібно** оплатно за післяплатою. 913

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу

Де Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан **12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в недїлю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що недїлї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понедїлок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в недїлї і сьвята.)
„ Кракова **2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·35, 8·10, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск 7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск **7·—**, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брукович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полуднем (тілько в недїлї і рим.-кат. сьвята, 1·45 пополудни (тілько в недїлї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9. і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що недїлї і сьвята.
„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова **12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Замонаного (від 25/6 до 15/9), Освенцїма (від 25/6 до 15/9), Вельчки (від 1/6 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан **2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що недїлї і сьвята.)
„ Підволочиск 6·30, 10·55, **2·—**, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що недїлї і сьвята.)
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця 11·10.
„ Ряшева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави рускої 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брукович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що недїлї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополуднем (тілько що недїлї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої 11·15 в ночи кождої недїлї.
„ Янова 6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9; 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята) 3·08 пополуд. (від 14/5 до 10/9) 5·58 пополудни.
„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Примітки. Поїзди поспішні друковані є червоними розетами; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 6 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети пекного пишного рода, інвестровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в міжнім бюрі ц. к. державних зелїзниць, площа Гаусмана ч. 9. 95

При закупні товарів просиме покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 8.

Ч. 240. Львів второк 25 жовтня (7 падолиста) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком:
в Австриї: на чверть року
на цілий рік . . 32 к. — 40 „
на пів року . . 16 „ — 20 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 10 к. 5 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попередньою застереженєм. — Рекламациї незапечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсерату або за єї місце, а з рубрики „Дрібне письмо“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Наші народні школи.

Бесїда посла о. Богачевского

виголошена в галицкім соймі дня 6 падолиста с. р. при розправі над справозданем комісиї шкільної за рік 1903/4 на підставі справозданя Ради шкільної краєвої.

Високий Сойме!

Нарід руский, котрий анї не має одного свого унїверзитету, котрий таке незначне має число руских шкіл середних, котрий анї одної не має своєї школи промислової і фахової, головну свою увагу мусить звернути на школи народні, які уважати мусить за найважнїйшу підставу свого розвитку, житя і будучности. Фальшивий є той голос, котрий каже, що нарід наш нїчого иншого не домагає ся, нїчого иншого не допоминає ся, нїчого иншого не потребує як тілько хлїба, бо нарід наш добре памятає на слово Христове „не о хлїбі единім живий буде чоловік“. Так достойні Панове! Надія наша в сьвітлї полягає, але то сьвітло мусить дійти в найтемнїйший закуток під найнизшу стріху.

З тої причини рускі посли соймові в дискусиї над школами народними брали все як найживійшу участь. Могли они промовчати о всякій иншій кривдї, могли они придушити в собі всякий инший жаль і біль, але нїколи не могли они того зробити зі взгляду на народне шкільництво.

Зістаючи вірним тій засадї забираю я і нинї голос, щоби на шкільництво народне взагалї а руске в особенности погляд наш заявити, становиско зазначити. Далекий я від того, щоби цїлий той так обширний предмет вичерпати і дїткну ся пару точок, які в даній хвили уважаю за найважнїйші.

Школами народними займає ся кромі справозданя ради шкільної краєвої також комісия шкільна і буджетова; неменше многі цїкаві річи находять ся в виданях центральної статистичної комісиї у Відни, позвольте достойні Панове, що я тими всїми річами в тягу моєї бесїди послуговати ся буду. А єсли може троха довше протягне ся моя бесїда, прошу ся не нетерпеливити, бож шкільництво я уважаю за таку справу, котра дійсно на те заслугує, щоби глубше над нею застановити ся і обширнїйше єї обговорити. А мушу довше застановити ся над тою справою ще і для того, що сегорічне справоздане комісиї шкільної є майже тілько цїлковитим повторенєм справоздань з лїт попередних і зовсїм не дотикає кілька характеристичних моментів, які в послїднім роцї зайшли на поли народного шкільництва.

Мої Панове! Найважнїйшим чинником в шкільництві є безперечно сам учитель. Який учитель таке і шкільництво: сю аксіому можна поставити майже без жадного застереженя. Навіть в Японї учителї на рівнї ставляють ся з родичами, бо коли родичам дїти завдячують виховане і житє, то учителям образоване і знанє. З тої причини кождий край культурний передовсїм учителїв як найбільшою окружає жичливостию і прихильностию, уважаючи їх не за щось підрядного і низшого, але за найважнїйших робітників на ниві народній і суспільній; за піонїрів просьвіти і учителїв народа, за найбільших опікунів, добродїїв і форматорів душ своїх дїтий.

Як тая повинність у нас виконує ся, того передовсїм доводить материяльне положенє учительства. Від початку сеї соймової сесиї аж до нинї не перестають на пультах наших появляти ся многі а многі, з ріжних а ріжних сторін сеї палати виходячі внесеня, зміряючі до поліпшеня долї народного учительства взглядно удїленя єму відповідного додатку. Найжеж і менї вільно буде пару слів о тім сказати а передовсїм увзглядняти сторону історичну і статистичну сеї справи. Мої Панове! В роцї минувшім майже у всїх краях переводжено унормоване і поліпшенє учительскої платнї. Всї сойми не поперестали на фразах але дїлами показали свою жичливість для учительства і не поскупили на ту цїль гроша. В самій Австриї низшій кошти поліпшеня виносять для 8.600 осіб 4,237.800 К. Постійні учителї видїлові будуть побирати у Відни від 2.200 К, до 2.600 К, і 1000 К, на мешканє. Народні учителї від 1.400 К, до 2.200 К, і 800 К, на мешканє. Окрім того 6 пятилїть по 200 К. В Австриї висшій на провінциї мають побирати постійні учителї видїлові від 2.000 К, до 2.400 К, постійні учителї народні від 1.200 К, до 2 200 К, додатки на мешканє 220 К, до 500 К, відповідно до місцевостий і шість пятилїть по 200 К, числених від зложеня кваліфікацийного іспиту. Стабілїзация наступає зараз по іспитї. В Моравії поліпшенє учительских плат має коштувати около 3 мілїонів корон. Постійні учителї видїлові будуть побирати по 2000 до 2400 К, і шість пятилїть по 250 К, постійні учителї народні по 1200 К, 1.600 К, і 1.800 К, і шість пятилїть по 200 К. Стабілїзация зараз по іспитї. На Буковинї учительскі платнї зрівнано з платами краєвих урядників найнизших ранґ.

А щож стало ся в тім напрямі у нас? У нас примінено галицку приповідку „нехай буде, як бувало“. У нас учительство народне зістало відправлене з нїчим. І ви, мої Панове, хочете, щоби учительство з тої причини було задоволене і спокійне? І ви, мої Панове, хочете, щоби учительство з тої причини не ужалило ся і відповідних кроків не починало?!

Мої Панове! Ухваляючи послїдне підвисшенє платнї в роцї 1902 комісия шкільна подала заразом начеби історичний начерк тої справи, навела дати, котрі мають сьвідчити о щедрости Сойму Галицкого для просьвіти і теплім серци для учительства. Після тогож в роцї 1869 признано збільшені стипендиї педаґоґічні для відличних учителїв коштом 10.000 злр. В роцї 1872 ухвалено закон з дня 2 мая 1873 нормуючий перший раз учительску платню і пятилїтні додатки.

В роцї 1874 ухвалено закон із 6/3 1876 підносячий платню о 78.000 злр. В роцї 1888 ухвалено закон з дня 2/1 1889 побільшаючий пятилїтні додатки коштом 95.000 злр.

В роцї 1892 підвисшено другий раз побори учителїв коштом 200.000 злр. В роцї 1896 підвисшено третий раз платню учительску коштом 100 000 злр. В роцї 1899 підвисшено тут ж коштом 600.000—700.000 кор. В кінци в роцї 1892 побільшено платню учительску о 636.190 кор. Та придививши ся всїм тим цифрам і датам близше переконаємо ся, що всї они не так о великодушности і щедрости Сойму для просьвіти сьвідчать, але о чімсь може цїлком противнім. І так в роцї 1869 поставлено вправдї внесенє на ухваленє 10.000 злр. на учительскі стипендиї, але справа та оконечно ухвалена зістала аж в роцї 1871, отже в 10 лїт істнованя сойму; впрочім і сума та супроти позісталостий з краєвої позички 3 мілїонової з року 1866 занадто показує ся мала і о щедрости сойму цїлком не сьвідчить!

В роцї 1880 член більшости соймової д-р Шуйский обстає за тим, щоби на учителїв народних брати елементи наївні, бо ті менше коштують; в роцї 1881 задля браку фондів цїлком не відбувають ся конференциї шкільні; в роцї 1883 рада шкільна краєва задля браку фондів много учителїв увільняє з посад яко злишних. В роцї 1884 виносив вправдї видаток на цїли просьвітні 370 650 зр., алеж і то увзглядняти потреба, що сойм ческий в тім роцї на ту цїль преплїмінував 10 разів більше. В роцї 1887 референт комісиї шкільної п. Абрагамович апелює звідси до інспекторів шкільних окружних, що їм „повинна рука задрожати, коли якому учителеви признають додаток пятилїтний“, а член більшости соймової Емілї Торосевич в роцї 1899 з емфазою кличе, що платня учителїв є „пишна“, скоро на ті посади зголосило ся 7.234 людий. І таке тепло і тая щедрість тягне ся аж до року 1902!

В роцї 1902 підвисшив вправдї сойм платню, але то в той спосіб, що відняв одному а дав другому. Впрочім закон той много містить несправедливостий. Возьмім лише на увагу другу клясу платнї. Закон шкільний краєвий з дня 6 марта 1875 зачисляв до другої кляси плати громади з населенєм понад 10.000 душ і признавав їх учителям 600 зр. = 1.200 К. Закон з 2 січня 1889 поміщив платнї учителїв в тій клясї незмінені. Закон з дня 15 червня 1892 зачисляє до другої кляси платнї одинайцять більших міст, котрими суть: Бяла, Дрогобич, Ярослав, Коломия, Новий Санч, Перемишль, Ряшів, Самбір, Станиславів, Тарнів і Тернопіль. Закон сей є уже остілько ласкавий для учителїв тих міст, що признає їм підвисшенє платнї річної о 100 зр.; се єсть на 700 зр. = 1.400 К. Платню ту затримує слїдуючий закон з дня 5 мая 1896. Нові зміни заводить доперва закон з дня 5 липня 1899. Після него до другої кляси платнї належать міста, зорґанізовані на підставі закона краєвого з дня 13 марта 1899, отже кромі повисших 11, єще 10 инших міст, зачислених давнїйше до третої кляси платнї. Суть то міста: Бохня, Броди, Бережани, Бучач, Горлїце, Городок, Ясло, Яворів, Кросно, Подґуже, Сянік, Снятин, Сокаль, Стрий, Теребовля, Вадовиці, Зелїзна, Золочів і Жовква. Закон сей установляє в тих містах три катеґориї платнї учителїв народних, а то: для 1/4 части загалу посад 1.600 К, для 1/4 части 1.400 К, а для 1/2 частий посад 1.200 К. Закон з дня 21 жовтня 1902 лишив сю постанову без зміни.

Бачимо з того, що по пятиразовій ревізиї пенсий учительских, в часї від 1875 року аж до нинїшних часів, значна часть, бо половина учителїв по найбільших містах (кромі Львова і Кракова) побирає платню таку, яку їм признавав закон з року 1873. Через трийцять лїт сойм не зробив нїчого, щоби поліпшити їх відносини материяльні, ба навіть законом з року 1899 *скривдив* їх, визначаючи пенсию о 200 корон річно низшу. Подібну штучну латанину, получену з як найменшими видатками для фонду краєвого, можна виказати в дальших клясах.

(Дальше буде).

Галицкий сойм.

Вечірне засїданє.

Промова пос. Богачевского про народні школи і учительскі семинариї тревала повні півчетверта години і виповнила собою цїле майже раннє засїданє, так що маршалок видїв ся спонуканим в послїдний

Николай Лесков. [1])

1)

Владичий суд. [2])

Дуже молодим, майже хлопцем, почав я мою службу в Києві під начальством Олексія Кириловича Ключарева, котрий опісля служив директором департаменту державного скарбу і був знаний службіст і чиновник від голови до пат. Єго бояли ся в Житомирі, бояли ся в Києві та перестали боятись аж в Петербурзї, де той суворий і сухий формалїст вмірковував, що він там не до масти козир, та скоро після виходу зі служби умер. Він походив з духовного стану, виховував ся в духовних школах і був по вдачі бурсак найчистїйшої води. Він був невтомний, справний, ньоґічний, сухий, любив у всїм точність і не виявляв слабостий милостивого серця. Правда, він дуже любив свою комнатну собачку з рудавим ушима; цмокав її в саму морду; тревожив ся, коли вона видавалась єму сумною, і навіть власноручно робив їй промивки; але я нїколи не бачив, щоби в єго сухім, майже жорстокім лици задрожав хочби оден мяз, коли він виганяв зі служби батька великої родини або стриг в рекрути малолїтних Жиденят, котрих тодї брали до войска в дитинячім віцї.

Ся бранка жидівских дїтий була поправдї страшна операция. Закон позваляв брати в рекрути дїтий не молодших, як дванацятилїтних; але „з вигляду“ і „на підставі присяжних розслїдів“ принимали дїтий і значно молодших, бож в тім для служби не добачувано шкоди, а оказували ся навіть деякі користи, пр. було переконанє, що маленькі дїти скорійше правили і лекше хрестились.

Користаючи з такого погляду, Жиди-здатчики виривали маленьких Жиденят з материньских обіймів, майже не перебираючи, і просто з теплої постели саджали їх в холодні краківскі брики та таскали до здачі.

Що за страшні, душу розриваючі річи при тім діялись, о тім не дай Боже й згадувати. По всїх жидівских містах і місточках буквально повторяв ся „плач в Рамі“: Рахиля голосно ридала по своїх дїтях і не хотїла утїшити ся.

До самої строгости вимогів закона, нинї славити Бога і государя вже знесеного, прилучала ся ще на утиск бідних вся безмежна жорстокість жидівскої неправди і шахрайки, практикованої на всї лади. Чергових рекрутів майже нїколи не можна було дістати, а приводжено підчергових, запасних (резервових) і зовсїм нечергових. А що бранки були часті і переводились дуже строго, то розслїджувати не було коли, та, щоби не бракло до числа, приймано нечергових з тим, що опісля проміняє ся їх на чергових. Але розуміє ся, що те майже нїколи не наступало; „записано і геть з рук“. Приняту дитину засилали в далекі кантонистскі [1]) баталїони, а бідні батки навіть не знали, де її глядати. До того-ж у дбалих командантів, що по свому дбали при християньство та імовірно так само по свому єго розуміли, показувало ся, що значна часть таких Жиденят вже охрещена, поки ще партия приходила на місце, де хрещенє йшло ще успішнїйше. Словом, дитина, раз взята від батьків-Жидів, була для них майже на віки пропаща.

Дуже богато з тих Жиденят хрестили ще перед виходом партий з Києва. Особливо заходила ся коло того повійна жінка тодїшного полудневo-західного ґенерал-ґубернатора Катерина Олексіївна Васильчикова, з роду Щербатова.

Найстрашнїйша несправедливість при здачі дїтий була в тім, що у них майже у всїх без виїмки нїколи не бувало виписів з рабіньских метрик, а літа приведеного означувано, як я сказав, або з вигляду, котрий може змилити, або на підставі т. зв. присяжних розслїдів, на котрі завсїгди ще менше можна було спустити ся. Що то були ті присяжні розслїди, се дуже цїкава річ і може бути потрохи наукою для декотрих фантастів, що мають дуже високу гадку о жидівскій релїґійности. Шість або дванацять Жидів присягано десь там, що вони добре знають, що такому а такому Шмільови чи Мордкови вже минуло дванацять лїт; і на підставі того документу брало ся в рекрути дїтий, котрим було не більше як сїм або вісїм лїт. Таких випадків була тьма. Бувало й так, що одні 12 синів Іараїля, наняті здатчиками, присягали, що Мордкови дванацять лїт, а другі дванацять, наняті батьками дитини, під такою-ж присягою упевняли, що хлопцеви лише сїм лїт! Бувало навіть, що одні і ті самі люди присягали і на одно і друге. Се пояснювалось тим, що при описуваних мною справах повстав окремий промисл сьвідків, готових до присяги. З найпоганїйшого сьвіта жидівских кагалів, так гарно описаних рабіном Брафманом, що приняв християньство, повставали банди безсовістних і грубо здеморалїзованих людий, що так і вештали ся шайками по дванацятьох, глядаючи роботи, значить, всюди питаючи, „чи нема чого присягати“.

І де лише було „чого присягати“, там, при продажнім приставі і продажнім „казенним рабіні“ без страху вимавляло ся імя Єгови і Єго сьвятим іменем наче покривало ся страшну неправду гидкої совісти людскої.

---

1) Николай Семенович Лесков (Лѣсковъ) належить до перворядних російских письменників. Критик Венґеров так між иншим висловлює ся про него: „Зближаючись декотрими сторонами свого таланту до Островского, Писемского і Достоєвского, Лесков жадному з сих великих мистців російского слова не уступає в чисто артистичних силах.“ Лесков уродив ся на селї в орлївскій ґубернії в р. 1831. Отець єго був дворянином з чиновників, а мати родовитою дворянкою. До школи ходив він всего шість лїт до орлївскої ґімназиї. Опісля служив два роки в карній палатї в Орлї, а потому, 18-лїтним хлопцем, перейшов на службу до Києва. Писати став він, маючи вже близько трицять лїт. Єго житє було незвичайно ріжнородне: шкільної науки захопив дуже мало, за те перейшов незвичайно широку і високу школу житя. Він служив і в судї і в скарбовости і в мінїстерстві просьвіти і в доменах; був довгий час торговельним аґентом і їздив богато по всїм усюдам по краю і за границю. Тим то й добре пізнав житє всїх станів суспільности, селян, сьвящеників, урядників, войскових, дворян; знав також добре житє сектантів і Жидів; в часї свого проживаня в Києві і в Київщинї пізнав і Українців. Для того єго твори визначають ся як ріжнородностию так і вірним зображенєм житя. Симпатичні вони ще й сьмілостию, з якою автор висказує свої лїберальні поступові погляди, та тою горячою любовію до ближнього, яка віє, так сказати би, з кождої єго стрічки. Писав дуже богато. Писаня єго, незвичайно ориґінальні і гарні, у нас майже незнані; а цїкаві для нас особливо ті з них, що оперті на спогадах автора з єго проживаня в Києві. — *Примітка автора перекладу.*

2) Пропускаємо вступ, зрозумілий лише для тих, хто читав одно з оповідань автора, написаних перед „Владичим судом“.

1) Кантонист = салдатска дитина, виховувана до войскової служби.

Склад і робітня шуб
БРАТІВ ЛЮБЕЛЬСКИХ
при ул. Валовій, ч. 3 у Львові.

Поручаємо на зимовий сезон свій сьвіжо спроваджений запас шуб, в шкірах і готових, дамских і мужеских, ковнїри, зарукавки, шапки бараницї, сердаки і богато инших товарів, що входять в обсяг кушнїрства. Також удержуємо на складї великий вибір сукна в найлїпших родах до покритя шуб і переробляємо їх після найновійших журналів, по найприступнїйших цїнах.

Ілюстровані цїнники висилаємо оплатно. 368 7—20

КОНЦЕРТ Львівскої капелї. В ночи теплї перенуски. поручає ся П. Т. Публицї. КАВАРНЯ Г. БРАЙФОҐЛЯ ул. Ґродзіцких ч. 4

хвили зарядити еще надзвичайне вечірне засїдане, яке розпочало ся о год. 8-ій вечером.

Що-до промови пос. о. Богачевского, то була вона знаменита своїм совісно зібраним материялом з нашої мартирольоґії на поли народного шкільництва і валила наче град картачів в раду шкільну краєву і єї, практиковану на Русинах, систему. Тож не дивниця, що ся промова руского посла зробила дуже немиле враженє на польских шовіністах „jedynego polskiego parlamentu“ і всї вони в дальшій дискусиї повертали до виводів руского бесїдника, але оставали супротив нагромадженого ним фактичного материялу безоружні.

На увагу з промов вечірного засїданя заслугує лише офіцияльна промова віцепрезидента ради шк. краєвої д-ра Плажка, котрий в загальній формі старав ся закрити польску „komisy-ю edukacyjn-у“ від пороблених їй замітів. На разї подаємо сю „оборону“ д-ра Плажка з єї есенціональних уступах:

Посол о. Богачевский — признав д-р Плажек — зібрав тілько фактичного материялу, що не будете здати від мене, мої панове, аби я дав або міг дати на неї основну відповідь. А не можу єї дати тим більше, що здержують мене від сего тісні межі, в яких мусить держати ся відповідь кождого заступника власти в сїй високій палаті. То лише можу сказати шан. о. послови, що коли єму йде о те, аби усунути змаганя неприхильні для Русинів на поли народного шкільництва, то в управі ради шк. краєвої він найде на тім поли певну і прихильну поміч. (Так як доси? — *Ред.*). В кождім однак случаю мушу вже заздалегідь сконстатувати (?) z całą stanowczością (!), що якби Впов. о. посол був пересяв свій доказовий материял через решето доброї волї, то певно був би пересьвідчив ся, що богато з наведених ним фактів полягає лиш на неточности або на тенденцийности інформаций. (Яким правом можна закидувати послови злу волю, коли не то не дало ся доказу, але навіть признає ся посередно, що богато з наведених ним замітів не є без фактичного оправданя? — *Ред.*).

На оден заміт Впов. посла — казав дальше віцепрезидент ради шк. краєвої — мушу однак вже тепер дати специяльну відповідь, а се на заміт, немовби рада шк. краєва видала свого часу обіжник, котрим віддала народне учительство під нагляд жандармериї і добровільних доносчиків з поміж учительства. Розходить ся тут о обіжник ради шк. кр. з 9 (?) лютого 1904 do przewodniczących rad szkolnych okręgowych. (Як делїкатно! Замість сказати „до старостів“, каже ся о przewodniczących! А чому іменно видано обіжник до старостів, а не прим. до інспекторів шкільних або самих рад окружних? — *Ред.*) Сконстатувати мушу, що нема там анї слова о якійсь шпіонериї або обмеженю горожаньских свобід. Річ лежить в тім, що „Gazeta szkolna“ і „Промінь“ взивали учительство до тайної орґанїзациї учительства (не тайної, а довірочної. — *Ред.*) в цїлях політичних, а на тану акцию мусїло (?!) бути видане зарядженє зі сторони щк. власти. Звернено однак при тім увагу, щоб під доглїд взято головно молоді сили. (Ага! Учителїв без сталих посад, аби при помочи денунциаций перевести на учительстві політичний остракизм з гори в цїлях пануючого в краю сторонництва — *Ред*) а заразом зазначено, що поведенє з фактично провинившими ся має бути оглядне але рішуче (Баґателя!).

На тім закінчив віцепрезидент д-р Плажек свою відповідь на політичну і національну часть промови пос. о. Богачевского і відповів ще на кілька замітів дрібнїйшої ваги, як прим. що-до обовязку стипендистів давати знати о вступленю до війска або о науцї релїґії в школах і т. п.

Характеристичне було в промові д-ра Плажка, що ся промова була обережна і доволї тактовна в тонї, хоч цїль єї — закрити безправства „edukacyjn-ої komisyi“ — не була нею осягнена. П. віцепрезидент не відчитав передовсїм в цїлости спірного що-до тексту обіжника ради шк. краєвої, а се є найлїпшим доказом, що є в тім обіжнику річи, які боять ся сьвітла дня. Відтак п. віцепрезидент уважав за „незаконну аґітацию“ — орґанїзацийну роботу учительства при помочи довірочних зборів, коли такі збори забезпечені законом (§ 2 зак. о зборах і закон основний з 1867) всїм горожанам держави, отже і народним учителям. Не учителї отже, але edukacyjna komisyja нарушила істнуючі політичні горожаньскі права, а о скілько радї шк. краєвій ішло о евентуальне дїйсне нарушенє яких параґрафів, то опіку в тім напрямі треба вже було лишити власти політичній і ц. к. державній прокураториї.

По д ру Плажку забирали ще голос пос. Ґломбіньский, Сколишевский, Стаднїцкий і Стапіньский, але їх промови не мали в собі нїчого важнїйшого. Пос. Ґломбіньский продукував ся зі своїм звісним вже вшехполяцтвом, боронячи позиций на Вавель, T. Sz. L. і т. п., нїби у відповідь о. Богачевскому, котрий сказав, що треба инакше орудувати буджетом і не давати руского гроша на чисто польскі цїли, а фонди на руске шкільництво певно найдуть ся. До фактичного спростованя зголошувало ся кількох послів і о. Богачевский, але маршалок почув в собі нараз тілько духа з тзв. lex Urbański, що не дав майже нікому говорити, покликуючись на реґулямін.

Нинїшне засїданє.

Засїданє в дня 7 падолиста 1905.
(*Зас. 47-те, II сесиї, VIII пад.*).

Засїданє розпочало ся точно о годинї 10-ій. Внесеня на признанє учительству в Підгірю, Ярославі, Ряшеві, Величцї (внесеня пос. Мариєвского і Яля) в Горлицях і Яслї (внесенє пос. о. Пастора) надзвичайного додатку з причини дорожнї відіслано до комісиї буджетової.

Громадї Будзанів признано право побираня оплат від напитків спіритусових і пива на цїли громадскі.

Радї повітовій в Раві рускій признано концесию на побиранє митових оплат на повітовій дорозї Рава-Угнів. Таку саму концесию уділено вид. пов. в Збаражи що-до дороги громадскої I кл. Збараж - Підволочиска.

Вкінци обшарови двірскому в Красїчинї признано концесию на побиранє митових оплат від перевозу через Сян в Красїчинї.

По полагодженю сих дрібнїйших справ приступлено до специяльної дискусиї над станом народних шкіл, по котрій принято пять предложень шкільної комісиї, поданих вже оноді в „Дїлї“.

Кілька внесень самостійних, поставлених в поправцї до повисших резолюций комісиї шкільної, відіслано до тої-ж комісиї для дальшого переводу.

На тім скінчив сойм взагалї дебату в справах шкільних. Прийдуть ще лиш справозданя шкільної комісиї о внесеннях пос. д-ра Олесницкого і других руских послів що-до креованя нових руских ґімназий і щодо знесеня закона з 22/6 1867 — розуміє ся, наколи комісия буде вважати за відповідне прийти зі своїм справозданєм з тих внесень перед повну палату...

Розпочала ся нова, многоважна дискусия в справі кредиту на цїли парцеляциї.

Польска гаката.

Комісия банкова прийшла з слїдуючими внесенями: 1) припоручає ся банкови краєвому, щоб уділяв позичок на цїли парцеляциї тілько там, де інтересовані предложать плян парцеляциї, який буде затверджений через раду управляючу банку і 2) що плян парцеляциї не може бути затверджений а кредит парцеляцийний уділений, де з парцеляциї не остане ся ненарушений фільварок а розділений ґрунт не дає ґарантиї, що з парцеляциї повстануть здорові самостійні господарства селячьскі.

Перший до того гакатистичного проекту забрав слово пос. д-р Олесницкий, щоб в довшій, з силою виголошеній промові виказати раз: нераціональність предложеня зі становиска здорової політики аґрарної, а по друге: відкрити гакатистичну цїль предложеня і запротестувати проти него іменем Русинів. Предложенє появляє ся вправдї лише в невинній формі звичайних директив і резолюций, але їх значінє і евентуальний вплив сягає дальше, нїж правильно ухваленого закона аґрарного. Комісия хоче, щоб одним отворити кредит в краєвім банку а другим єго замкнути — і се мусить глубоко відбити ся на аґрарних і національних відносинах в краю. Бесїдник виказує, що навіть зі становиска інтересів парцелюючих панів є ставленє того рода обмежень шкодою, бо нераз полишенє фільварку є фінансовою і економічною неможливостию, не кажучи вже о тім, що на будучих фільварках засядуть не шляхтичі, які не вміли господарити навіть на більших обшарах, а спекулянти і ґешефтярі. Законодавство аґрарне, котре хоче силою творити більші комплекси ґрунтів незвісне в цїлій Европі і оно є дивовижною специяльностию галицкого сойму. Важнїйше однак для Русинів, що предложенє комісиї є предложенєм чисто політичним, котрого теоретичний підклад становить онодїшна ухвала „Соймового польского кола“. Не о аґрарні, фінансові та економічні взгляди Вам іде, але о викиненє Русинів з рускої землї, о кольонїзацию Руси Мазурами і новою польскою шляхтою, о скріпленє тих клїщів, які мають здавити руский нарід. В тім напрямі польский шовінїзм не знає границь, бо ще не минуло року, як ухвалено рентові осели, а вже польска соймова більшість приходить з новим внесенєм на здавленє Русинів. Бесїдник остерігає перед того рода політичним лакімством. В кождім случаю мусить запротестувати іменем руского народа проти того, щоб польскі політики переводили свої політичні антирускі пляни при помочи інституциї, котра є не приватною польскою, але краєвою. Сотворіть собі і кілька того рода приватних банків для веденя кольонїзациї, беріть гроші з власних кишень, але полишіть на боцї інституцию, до котрої руский нарід має з Вами рівне право! (*Демонстрацийні оплески Русинів*). Евентуальні внесеня і поправки до резолюций застерігає собі бесїдник до специяльної дебати.

По пос. Олесницкім забрав голос пос. Шецель.

Година пів до 2 — засїданє тревае дальше.

Загальні збори „Народної Гостинницї“.

Дня 19 жовтня с. р. відбули ся у Львові треті загальні збори „Народної Гостинницї“ при достаточній участи членів під проводом судового радника Ярослава Ільницкого. Іменем дирекциї і надзираючої ради товариства здав п. Василь Нагірний справу з дїяльности за рік адміністрацийний 1904. Він пригадав насамперед, що в р. 1904 мала „Гостинниця“ обняти в посїданє згоджений вже Краківский готель у Львові і тим розпочати свою дїяльність. Та сталось инакше. Купно готелю розбило ся з причини єго властителїв, а „Гостинниця“, стративши $^3/_4$ року на своїх заходах, опинила ся там, де була зразу. Опісля навязувала управа товариства переговори з ріжними властителями готелїв, але не доходила до жадного успіху. Не прибувало також і членів товариства мимо всїх заходів управи. Дійшло до того, що призадумувано ся над тим, чи не лїпше було би товариство розвязати. Але вкінци при помочи „Народної Торговлї“, котра вложила значнїйшу суму на щадничу книжочку „Народної Гостинницї“, стало ся можливе, що управа товариства зробила умову о будову власного готелю; та се стало ся вже сего року, так що воно не належить властиво до справозданя за р. 1904.

В р. 1904. приступило до товариства 109 нових членів з 145 уділами, так що по уступленю двох членів товариство з кінцем р. 1904. мало 259 членів з 335 уділами. На щадничі книжочки, заведені в р. 1904., вложено по конець року 14.711·55 К.

Білянс товариства такий: В касї було з кінцем 1904. р. 1.559·78 К, в льокациях 22.900 К, а в движимостях 371·54 К, — разом в активах 24.831·32 К. В пасивах: Фонд резервовий 683·10 К, уділи членів 5.586 К, вкладки на книжочки 14.711·55 К, непобрана дивіденда 166·10 К, конто кредиторів 3.070·07 К і зиск 614·50 К — разом 24.831·32 корон.

Рахунок страт і зисків виказує в стратах: кошти адміністрациї 683·31 К, відпис з рахунку движимостий 41.28 К, процент від вкладок 371·55 К, зиск 614·50 К; в зисках 1.710·64 К процентів від льокаций.

З чистого зиску 614·50 К можна виплатити 6 проц. дивіденди від уділів за р. 1904., а остану решту приділити до резервового фонду.

Вкінци справозданє пояснює умову, зроблену, як висше замічено, вже сего року о будову власного готелю. На розї улиць Сикстуской і Костюшка зобовязало ся підприємство, з котрим зроблено умову, поставити триповерхову каменицю на готель, котра буде коштувати 322.000 К. Підприємство зобовязало ся дальше затягнути на той дім гіпотечну пожичку до половини єго вартости, а решту має сплатити товариство ратами. Рати, котрі вже доси треба було платити, сплачено у свій час; є надія, що й дальші рати сплачуватись буде на час, але бажати би треба, щоби руска суспільність більше заінтересувала ся так важною справою, приступаючи в більшім числї в члени товариства. В готелю, котрий має бути отворений в серпни 1906. р., буде в партері 7—8 склепів, дальше убікациї на реставрацию, каварню, 26 комнат готеневих і мешканє для управителя. В готелю найдуть також приміщенє селяни, що приїздять до Львова що днини, за ріжними орудиями своїми і громадскими.

В дискусиї, яка вивязалась над справозданєм, пояснив п. Нагірний, що в остатних тижнях почало приступати до товариства троха більше членів і так само почали вкладати вкладки на книжочки щадничі, а навіть наші фінансові товариства, як пр. „Ризниця“, уміщають свої капітали в „Гостинници“. Се, як і надія, що й дальше число членів буде зростати, а вкінци і чинші за склепи, котрі з отворенєм готелю начнуть вплпвати, велять надіяти ся, що, як доси припадаючі рати сплачувано правильно, так воно буде і дальше. Будову готелю веде підприємство Гавсмана під дозором нашої технїчної комісиї. Після всяких обчислень по оплаченю банкових рат і процентів від повірених товариству капіталів та коштів адміністрациї лишить ся з доходів готелю і цїлого дому поважнїйша квота на амортизацию чи то на зворот повірених товариству капіталів.

По тих поясненях приняли загальні збори справозданє надзираючої ради і дирекциї і уділили управі товариства абсолюторию.

На запитанє проф. Шухевича, длячого загальні збори так пізно скликано, пояснено, що довгий час управа товариства вагала ся, як уже було зазначено, чи не розвязати би товариство; дальше приступлено потому до переговорів о будову готелю, і так перетягло ся скликанє зборів аж доси. На будуче збори будуть скликувані правильно.

Наконець вибрано до надзираючої ради поновно вильосованих пп. Волод. Дидиньского і Вас. Чуми, а на місце п. Пащака, котрий перейшов в склад дирекциї, радника Яросл. Ільницкого.

З Росиї.

В справі пореволюцийних заворушень правительство видало комунїкат. Причини заворушень комунїкат добачує в „огірченю“ одної „части населена“ против другої, іменно з причини маніфесту з 30 жовтня. Одиновим средством против заворушень є перезонанє всїх, що реформи будуть безусловно переведені і що нїякі заходи не перешкодять сему. Комунїкат поручає умірковане і апелює до льояльних горожан, на котрих чекають при успокоєню краю. Важнєм правительства є введенє реформ і при тім правительство хоче оперти ся на спокійній більшости населеня, котрому дорогі суть будучий розвій Росиї на засадї горожаньскої свободи і територияльна інтеґральність Росиї. Особливо чиснить правительство на поперте преси, котра повинна зрозуміти, що в теперішній хвили конечне є сполучене духовних сил цїлої Росиї.

В Петербурзї уважають за річ цїлком певну, що правительственна програма Вітвого є цїлком ідентична з програмою поступової партиї. Ся програма обіймає слїдуючі точки: 1) Єдність і неподїльність російскої держави, такої як вона є нинї; 2) Парлямент на підставі можливо найширшого права виборчого. Управнений до голосованя має бути кождий 25-лїтний, який платив через 3 роки хочби рубля річного податку. Новий парлямент одержує законодатну власть, так само як і рада державна, котру переміняє ся на висшу палату; 3) Висша палата творить ся в той спосіб, що цар іменує одну третину, а дві третини будуть складати ся з мужів науки і начальників земств; 4) Цїлковита свобода преси, слова і зборів, ненарушимість особи і власности; 5) Поправа положеня хлопского стану, творенє нових банків хлопских, підчесенє внутрішної кольонїзациї; 6) Поправа положеня робітничої кляси; 7) Загальний примус науковий; 8) Рівноправність всїх віроісповідань; 9) Цїлковита независимість судів.

Телеґрами.

Варшава. Кількох аґітаторів, котрі старали ся викликати розрухи против жидів, убито.

Петербург. Цар приняв димісию мінїстра фінансів Коковцева і мінїстра внутрішних справ Булиґіна. Говорять, що новий закон прасовий вже готовий і що в найблизших днях буде оголошений. На підставі амнестиї увільнено доси лише до 400 вязнів, але готовно з вязниць полїцийних і судових. З Петропавловскої кріпости випустили тілько 4 жінки. Говорять, що Трепов против заряджень амнестиї задержав в вязници 110 осіб.

Тифліс. На ґрупу реакціонерів, котра з царским портретом устроїла похід через місто, стріляно з револьверів і кидано бомби. Війско, що асистувало походови, відповіло сальвою; 10 осіб убитих, 30 ранених. В Владикавказї прийшло до бійки між революціонерами а консерватистами. З обох сторін стріляно, 4 особи убиті, кільканайцять ранених. На реакцийних робітників російских і Магомеданців, демонструючих в Баку з образами царя, Вірмени видали з вікон бомби і стріляли. В однім домі експльодувало 15 бомб і богато скринь з набоями. Убито і ранено до 20 осіб.

Берлїн. З Одеси доносять, що в часї погрому жидів виколювано жидам очи, кидано їх з поверхів або з дахів на брук, инших убивано поводи зелїзними штабами.

Рига. В недїлю прийшло до кровавої бійки між жидами, Лотишами і старовірами. Стріляно до жидівскої біжницї. Погибло 8 осіб. Війско розігнало одних і других.

Москва, „Чорні сотнї“, зложені з найнизше упавших елементів черни, ходять улицями з церковними хоругвами і портретами царя і мордують так, що не скидають перед ними шапки. Кількох студентів розшалїла чернь розірвала на кусні.

Любава. Тут прийшло до бійки між піхотою а козаками. Козаків вистріляно.

Одеса. Робітники замордували італїйского конзуля, підозріваючи єго, що стоїть по стороні жидів. Число убитих в послїдних заворушенях подають на 3.500, а ранених на 12.000.

Вся глумлива гидь того страшного помітаня іменем Божим була всїм явна до очивидности; але... справа, так обезпечена з формальної сторони, не спиняла ходу „порядку“. Нї судити нї годити нї заступати ся за слабого, хочби очивидно покривдженого, не було нї часу нї способу нї охоти.

Так; я не помилив ся в слові: не було вже й охоти, тому що в тім морю стонів і сліз, в котрім менї в моїй молодости прийшло ся провести стілько тяжких днїв, тупіло вже й чуство; і коли часом і відзивало ся слабе спочуте, то єго зараз таки здавляла сьвідомість повної немочи, щоби помочи тому страшному, роздираючому горю цїлої громади материй, що заводили під стїнами уряду, і батьків, що рвали собі пейси.

Страшні картини повтаряли ся з дня на день, притупляли вражливість навіть в незлім і доступнім для милосердя серци.

Але як нема правила без виїмки, так і тут, в тій важній смузї моїх ранних спогадів є одна виїмка, з котрою для мене вяже ся найкрасший спомин про оден дрібний і певно що маловажний, але на мою гадку дуже замітний і оригінальний випадок; кидає він мягке і тепле сьвітло на загибаючу вже в людскій памяти особу добродушного ієрарха, покійного митрополита київского Філярета Амфітеатрова.

Може бути, що читач здивує ся троха, яку звязь має митрополит з жидівскою бранкою. І справдї є чому дивуватись; та чим воно видає ся давнїйше, тим повинно бути цікавійше. І длятого я прошу читача, щоби терпеливо йшов за мною до кінця мого недовгого оповіданя.

„МЕРКУР“ поручає ЗНАМЕНИТІ КОНЯКИ і добірні роди ЧАЮ і РУМУ.
Львів, ул. Кілїньского
9436 2—12

Париж. З Томска доносять, що на революционерів, котрі хотіли знищити тор сибірскої землянниці, напали реакцийні робітники, загнали їх до шоп, котрі відтак підпалено. Живцем спалено 800 людий.

Варшава. Ґенерал-ґубернатор оголосив заборону зборів під голим небом. Всї такі збори буде розганяти військо.

Петербург. Вітте іменований президентом міністрів. Телеґрами з провінциї доносять, що народ всюди успокоює ся.

Фінляндия.

Гельсінґфорс. На підставі царского маніфесту зносить ся: маніфест з лютого, військовий закон з р. 1901, розпорядженє в справі зміни статуту сенату і о розширеню компетенциї ґенерал-ґубернатора, інструкция для ґенерал ґубернатора і его товариша, постанови о усуваню з служби судових і цивільних урядників, постанови о управильненю функций жандармів і о обмеженю права зборів. Сенат візвано, щоби зробив предложенє нової ординациї виборчої на підставі загального і рівного права голосованя, як також щоби уложив предложенє нової конституциї, котра уповажнила би заступників народу до контролї діяльности властий. Сенат дістав також порученє оголошеня безпроволочного знесеня цензури і зредаґованя законів о свободі праси, зборів і товариств. Сї закони мають бути зредаґовані до скликаня сойму.

Ганаранда. Жандармів, котрі коло Сімо старали ся зірвати шини, хлопи арештували і відставили до Улеаборґа. В Вазї прийшло до бійки між козаками а товпою. Козаки вдерли синьо-білу хоругов і на єї місци умістили російску. Дві особи убиті.

Петербург. Появив ся царский маніфест з 4 с. м., котрим цар скликує сесию сойму і припоручає соймови видати виборчу реформу на засаді загального голосованя і одвічальности властий перед соймом. Кромі сего має сойм предложити закон о загальних свободах горожаньских і преси.

Гельсінґфорс. Страйковий комітет рішив вчера в полудне застановити страйк. Панує спокій. Настрій населеня є радісний.

— **Русини! Памятайте на Народний фонд і на українсько-руску бурсу в Новім Санчи!**

ТЕЛЕҐРАМИ.

Державна рада.

Відень. Дневники довідують ся, що державна рада буде скликана здаєсь вже дня 28 падолиста. Ґавч наміряє зараз по першім засіданю означити ясно нове становище правительства в справі загального права виборчого.

Сойм в Чорногорі.

Цетинія. Князь Николай видав проклямацию, заряджуючу вибори депутациї, котру скликано на 6 грудня.

Студентскі бійки.

Відень. Неїмецкі студенти обсадили вчера вже о годині 9 рано університетску рампу. Оден з них виголосив промову, в котрій заявив, що демонстрация відбуває ся лише против студентів, а не против німецкого характеру університету. О год. 10 надійшли німецкі студенти і хотіли виконати штурм на рампу, але поліция не допустила до сего і розділила обі сторони. Німецкі і неїмецкі студенти розійшли ся і на сїм демонстрация скінчила ся.

Угорска криза.

Будапешт. Муніципальний виділ будапештеньского комітату ухвалив незаприсягати нового наджупана з причини, що саля є муніципальною власностию. Салю поручено опечатати і наджупана до неї не впускати. Голова заявив, що сю ухвалу виконає, а уступить лише перед силою.

Арад. Муніципальний комітет інсталював нового наджупана. За заприсяженем заявило ся 69 голосів, против 25. По 13 опозицийних промовах наджупана заприсяжено.

О виборчу реформу.

Прага. Демонстрациї в передмістях тревали до півночи; в многих домах вибито шиби. Перед редакциєю Praw-a Lid-y побито одного поліцая. Студенти політехніки не ходять на виклади, лише демонструють за загальним голосованем. Намісництво видало комунікат, в котрім, покликуючи ся на факт, що саме правительство заповіло виборчу реформу, взиває робітників, щоби здержали ся від всяких насильств при демонстрациях. Сей комунікат розліплено по місті. За участь в заворушенях арештовано до 100 осіб. Говорять, що два ранені померли в шпитали.

Лінц. Вчера устроєно тут величавий демонстрацийний похід за загальним голосованем. Депутация робітників передала маршалкови і намісникови дотичні мемориали. Маршалок Ебенгох звернув увагу на се, що правительство працює над далеко ідучою реформою виборчою. Сам Ебенгох тої гадки, що загальне голосованє є вже зрілою реформою і не дасть ся здержати. Намісник також заявив, що розширенє виборчого права на тих, що его доси не мають, є справою, котра вже не дасть ся усунути з дневного порядку. Против загального голосованя вже майже ніхто не виступає. Трудність є лише в жаданю рівного голосованя. (Се значить, що в інтересі Поляків Ґавч задержить курії. Видко, знесенє курий не дістало апробати цїсаря. *Ред.*)

Відень. Великі маніфестациї робітничі за загальним голосованем відбули ся в Інсбруці, Зальцбурзї, Мор. Остраві, Терсті і инших містах.

НОВИНКИ.

— **До орґанізациї народного учительства.** З Надвірнянщини пишуть нам: Учительство тутешного округа шкільного проявляє між собою дуже богато житя і енерґії. В сїм році відбуло оно вже кілька довірочних зборів в цїлях орґанізацийних в своїм окрузї, взяло численно участь в кількох довірочних зборах відбутих в Коломиї і Станїславові, а онодї відбулись знов довірочні збори в Надвірнї, на котрих постановлено отворити тут „Віддїл товариства взаїмної помочи галицких та буковиньских учителїв і учительок“. Дня 12 с. м. мають відбути ся знов перші загальні збори окружні того товариства в Делятинї. Своєю солїдарностю і енерґією товариского житя учительство надвірняньского округа може лише чванити ся і стати приміром для сусїдних округів, котрі поки що в переважній части — дрімають... — *Надвірняньский.*

— **Посольске справозданє.** П. д-р Гладишовский, виступивши з руского клюбу, рад би мабуть дістати від „виборцїв“ wotum zaufania, бо, як нам доносять, скликує чи властиво спрошує виборців, щоби здати їм справу з своєї посольскої дїяльности. Для більшого безпеченьства розіслав запросини на довірочні збори лише деяким вибраним виборцям і вибраним сьвященикам, і то на завтра, в день св. Димитрия, на год. 11-ту перед полуднем. Збори відбудуть ся в маґістратскій сали в Тернополи. Рускому послови якось не перешкодила спросити збори увага на руске сьвято, і то в часї, коли рускі виборцї і сьвященики почувають ся до обовязку бути в церкві. І чому-ж збори мають бути довірочні, а не загально приступні для всїх виборців?...

— **Пророцтво рабіна сповнило ся.** Пишуть нам: В нашім селї Данильчу рогатиньского повіта вибух перед роком бойкот коршми, котрий так наполохав місцевих Жидів, що удали ся до рабіна і просили о пророцтво. Рабін відповів, що не мають чого бояти ся а страшний на разї бойкот принесе для них гарні плоди. І се пророцтво жидівского рабіна сповнило ся, бо проводирі бойкоту не мали на стілько характерности, щоби бойкот видержати і утопили самі зложене слово чести в горівцї. Так тепер при правиборах випили аж вісїм лїтрів оковити з бойкотованої коршми. А зробили се провідники місцевої читальнї та верховоди громади, котрі по короткій отямі ведуть знов громаду на давне безпуте. „Схаменїть ся, будьте люде, бо лихо Вам буде“. — *Читальник.*

— **Про декларацию п. Райского,** вложену, як вчера донесено в „Дїлї“, на суботнїшнім засїданю сойму, телеґрафують зі Львова краківскому Czas'ови: Декларация, котру п. Райский відчитав в суботу під конець соймового засїданя, походила лише від демократичного сторонництва; в тім то значіню розуміти треба ужиті в нїй слова: „ми, зібрані в соймі“. Декларациї не міг п. Райский відчитати іменем сойму вже через те, що его клюб нї з ким передтим не порозумівав ся і нїчиєї згоди на декларацию не позискав. Додати ще треба, що саля підчас відчитаня декларациї була пуста, а „гучні оплески“ походили від лївиці.

— **Телефонїчна мовниця** до публичного ужитку буде д. 15. с. м. заведена на Волянцї під Бориславом; уладжена вона буде при тамошнім урядї почтовім і телеґрафічнім. Уживати її буде можна до розмови з Бориславом за оплатою по 20 сот. за три мінути і до розмови з Дрогобичем і Скідницею за оплатою по 60 сот. за три мінути та до надаваня фоноґрамів.

— **З причини холери** розпорядило саксоньске правительство, що всї еміґранти могуть переїздити через австрийско-саксоньску границю лише на зелїзничих шляхах через Течен, Боденбах і Еґер. Всї инші шляхи заперті для переїзду еміґрантів, так що проїзжих буде ся завертати на висше указані шляхи де піддатись мусять лїкарским оглядинам; в разї, коли би у кого стверджено холеру, то не пустять его дальше.

— **Публичні виклади в старім Римі.** Публичні виклади се зовсїм не витвір нових часів, як би хто може думав, але они вже процвитали в старім Римі за Августа, а за его наслїдників дійшли до справдешної манії. Римскому народови менше залежало на самім знаню, він любив слово для самого слова і жадав від бесїдника тілько смаку, бистрости і дотепу, а передовсїм цінив дар імпровізациї. Бесїдник, що мав вечером виступати, приготовлював ся дуже старанно. По купели виголошував перед зеркалом свій виклад і учив ся рухів і міміки. Коли надійшла година викладу, входив на естраду, закидав на себе ґрациозним рухом тоґу, укладав уста до усьміху і просив слухачів о тему до бесїди. Межи слухачами були помічники, котрі етарали ся вже о тоє, щоби публика поставила тему, в котрої бесїдник приготовив ся. Вимагало се богато зручности зі сторони помагачів, але було і вельми поплатне. Коли-ж однако не удало ся їм, то вже залежало від сприту бесїдника, щоби перейти незначно від поставленої теми до тої, що приготовав ся. В разї неудачі стрічали бесїдника сьміх і кпини, а на відворот оплескувано его, коли зручно вивинув ся з сїльця, коли н. пр. на питанє о Пітаґорі, або Федонї розводив ся дуже приємно о своїй міґренї, як Гімерий, або о своїм вивихненю, як Апулей, або о домашних клонот х. Ся штука приносила бесїдникови богацтва і почести. Часопись „Journal des Debats“ оповідає, що фільозофови Аристидови заплачено за оден виклад 90 тисяч корон на наші гроші. Ґераклїд купив собі за мілїон посїлість, а коли Гадриян удав ся на виклад, то цїни, котрими поводив віньми, були срібні і дорогим камінем вибивані. Аттик з доходів своїх виставив в Атенах театр, в Дельфах устроїв площу на прогони, в Термопилях купелї, і водопровід в Олїмпії. Коринтийцї виставили Діонови Хризостомови мармурову статую, а вкінци три инші бесїдники: Марк Аврель, Пертинакс і Евгенїй зістали навіть цїсарями. Не дивниця, що батьки хотїли видїти своїх синів славними бесїдниками. Якийсь Людий видїдичив свого сина а навіть зробив его своїм невільником, що той не посїдав дару вимови. Також оповідають о однім бесїдникови, що коли він тяжко заслаб, то казав себе живцем похоронити, щоби, як говорив, сонце не могло хвалити ся, що бачило, як его уста заніміли. Инакше буває у нас, не треба стілько і так добрих бесїдників що нам, коли маємо вести аґітацию для осьвідомленя народа і боронити себе з трибуни соймової і парляментарної.

— **Удар грому в піраміду.** Над египетскими пірамідами коло Джізеку лютилась недавно така буря з громами, якої не тямять там від 15 лїт. Але замітнїйше те, що грім ударив в одну піраміду і вирвав кілька каменїв величезних розмірів. Є се перший такий випадок, якого доси не було ще, відколи стоять піраміди.

— **Найгрубший чоловік.** В Америцї помер в послїдних днях найгрубший може чоловік на сьвітї, названщем Пипип Крідж. Нездужав від кількох місяців. Давнїйше був занятий в цирку, де его показувано яко найтовстїйшого мужчину на сьвітї. Крідж важив 775 фунтів і мав шість стіп округа, але кости его були дуже малі. Треба було двох кравців, аби взяти міру на его штани, бо для одного було би се неможливе. На сю одїж треба було сїм метрів подвійної материї.

Збори і засїданя.

Звичайне засїданє виділу драм. товариства ім. Котляревского відбуде ся в четвер дня 9 падолиста с. р. о год. пів до 8 вечером в льокали тов. „Руска Бесїда“. З огляду на вагу біжучих справ просить ся п. виділових о комплетну участь.

Ц. к. Дирекция зелїзниць державн. Сим доносить ся, що на шляху Стрілки-Топольниця-Ясениця замкова привернено рух особовий дня 31 жовтня а товаровий 1 падолиста с. р.

Специяліст в діточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю діточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4, I. п.

Д-р Казимир Левандовский

повернув зі студий дентистики і ординує в недугах зубів. — Витаганє зубів і пльомбованє без болю. 970 2—?

Львів, площа Галицка ч. 7.

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пивницю і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї рускі дневники.

З поважанєм

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Льоврана коло Абациї.

Пансіон „Central“ поручає ся Родимцям на сезон осінний і зимовий по цїнї 5 корон денно від особи за покій з цїлим утриманєм.

2—6 *Сидонїя Романчукова.*

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Парохія до заміни. Зголошеня до Уряду парох. в Миколаєві над Днїстром. 963 2—2

Особа в середнїм віцї, знаюча ся добре на кухни, домовім і сїльскім господарстві глядає посади до заряду дому у сьвященника вдівця. Ласкаві зголошеня Львів, ул. Мицкевича ч. 20. П. Микитишина. 960 2—5

В ново-отворенім інститутї для учеників при ул. Кльоновича ч. 3 є сїм місць до обсадженя. 959 2—7

Брукoвичі. Новий, мурований, недокінчений, бляхою критий дім мешкальний о 8 убіваціях в найкрасшім місци села з 1¾ морґом ґрунту або без ґрунту продам зараз дешево. Зголошеня в шкільнім будинку. — *Алексей Бартош.* 953 2—3

Фортепян Безендорфера, короткий, майже новий дешево продам. Ринок ч. 8, I п. Войнарович. 50 2—3

РИЖКИ КВАШЕНІ

в барилках 4¾ клґр. франко почтою за побранем 4 корон

висилає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

971 **у Львові.** 1—3

15 лїт ґарантиї за МАШИНИ до шитя дає лише фірма *В Кукавский* у Львові пасаж Міколяша.

Просить ся зажадати цїнника.

945 3—20

Музичні новости.

Стоїть гора високая, пісня на середний голос Д. Січинського. Цїна 70 сот.

Українські танцї І. на фортепян Я. Лопатинського. Цїна К. 1·20.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД

Українська Накладня

у Львові, Вроновска 8.

Дістати можна також в книгарнях. 962 1—10

Поручаю лїтурґічні вина (Messweine) під моєю особистою ґарантиєю від 33 крейцарів за лїтр австрийского і від 55 кр. за лїтр токайско-самородного franco кожда стация. При замовленю прошу покликати ся на „Дїло“.

З поважанєм

832 16—30 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Поїзди всякого рода, нові і проїзджені, також САНИ поручаю у великім виборі, приймаю їх до заміни, в коміс на продаж або купую за готівку. Дрібна продаж всяких повозових додатків Приймаю також замовленя до вінчань на елеґантні повози з біхими кіньми, що походять з цїсарскої стадинни, по приступних цїнах. 191 2—3

М. Н С

Львів, ул. Шпитальна ч. 28

Просимо зажадати нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. Льоси на спласти продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни.

Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 780

Перший руский склад машин до шитя.

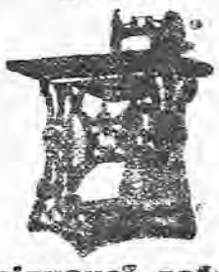

Неврівнаної доброти машини до шитя і гафту Бінґера.

Нїжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 85 зр. (дуже трудні роботи).

Всч. Сьвященикам і кн. Уряд. скали продаю на рати, як також для жони за потвердженєм уряду тривалого.

Услїни сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шиття і гафту безплатно. Цїнники на жадане даром. 5

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Ливрук

Львів, Пасаж Міколяша.

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованє. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на метали і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Сикстуска ч. 14.

П. Т. Господинї!

Прошу при закупні меблїв, матераців, колдер і т. п. домагати ся вистілки в вати д-ра Бішофа, котра є хемічно відчищена і зладжана против молїв, блощиць і всяких насїкомців, що гнїздять ся в тапицированих меблях. Тонкий поклад сеї вати хоронить меблї від всякого хробацтва. Аркуш вати д-ра Бішофа величини 80/220 цм коштує лише 1 зр. Висилка 4 аркушів оплачена. Відпродуючим рабат. Кожда пачка вати заосмотрена охоронною маркою і підписом д-ра Бішофа, на що треба звертати пильну увагу. Виключна продаж для Галичини і Буковини в складі колдер і матераців

ЙОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, Коперника ч. 5.

Матераци чисто волосїнні обложені ватою д-ра Бішофа є цїлком певні перед блощицями, молями і т. п. незвичайно елястичні, мягкі, тревалі, поручаю їх яко знаменитість хорим; відповідно до ваги і якости коштують по зр. 18, 20, 24, 26, 28 до 35 зр. 3 подушки; ті самі матераци без вати д-ра Бішофа значно дешевше. — Матераци з морскої трави обложені ватою д-ра Бішофа, по зр. 40, 50 і 52 за 3 подушки. — Старі тверді матераци волосїнні переробляю і обкладаю ватою д-ра Бішофа можливо найдешевше. Матераци пружинові з подвійним підкладом вати д-ра Бішофа по зр. 22 від мішка, без вати 18 зр. Вовняні колдри, обложені ватою д-ра Бішофа, абсолютно певні перед молями від зр. 8, 10, 12 до 15. Звичайні колдри від зр. 3·50, 4·50 і 6·50. Оксамитні колдри, спід з гарної французкої сатини з обох сторін до ужитку по зр. 14, 15, 18 до зр. 3·. Колдри на пуху з обох сторін по зр. 14, 15·50, 20 до зр. 40 поручає специяльна робітня колдер і матераців

ЙОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, Коперника ч. 4.

636 6—10

ЮЛЯН СОЛИК

передтим **Фр. Мрозиньский**

у Львові, ул. Собіского ч. 7,

поручає всякі роди 852 10—30

ФУТЕР

Футра до подорожи, пальтоти мужеські та дамскі після найновійших фасонів саки, пелерини жакети, колії, зарукавки, шапочки дамскі, колпаки, шапки мужеські, шкіри у всїх родах поодиноко та гуртом, також **верхи готові** до мужеских і дамских футер. — Футра для Впр. Духовеньства також на рати. — Найновійші материї на верхи в найбільшім виборі Цїни умірковані. Медаль золотий на виставі в Бучачи 1905. Цїнники на жадане franco.

Оголошене.

Рада Надзираюча „Повітового Товариства кредитового“ в Городенці скликує отсим на основі своєї ухвали з дня 5 жовтня 1905 **Надзвичайні загальні збори** тогож товариства, котрі відбудуть ся в пятницю дня 8 грудня н. ст. 1905 року о год. 3-тій з полудня в салї „Народного Дому“ в Городенцї.

ПОРЯДОК ДНЕВНИЙ:

1. Зміна §§. 5, 8, 10, 16, 41 і 50 статута товариства.
2. Внесеня і інтерпеляциї.

Городенка дня 28 жовтня 1905 р. 951 2—3

ЗА РАДУ НАДЗИРАЮЧУ:

О. А. Олесницкий. *Іван Радуляк.*

Сьвітло церковне і столове

з охоронною маркою +. **М. Ц. Н. Т.** *поручає*

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“

I-а найкрасше по 172 кор. за 100 кільо.
II-а дуже добре по 156 кор. за 100 кільо.
III-а добре без знаку +. М. Ц. Н. Т. по 128 К за 100 кіл.

Від сих цін для церков 10 опусту.

Цїна I-а II-а loco фабрика, III-а loco стация Львів.

830 Сьвітло наше горить ясно, не коптить і не сливає. 15-18

Вже незадовго появить ся з друку:

ІЛЮСТРОВАНИЙ МУЗИЧНИЙ КАЛЕНДАР на р. 1906.

Чистий дохід з розпродажи призначений — як торік — на **будову руского народного театру** у Львові.

Сей календар поручають з найлучшої сторони: практичність, дешевість і постійна вартість. На зміст складають ся: а) Календариюм і добірні статї занимаючі однаково і для немузиків; б) „Небесні Сьпівці“ драматична алеґория С. Яричевского, справлена і розширена автором. Річ патріотична і гарна, надаюча ся до сценічних вистав, без великих заходів, для аматорских кружків — вкінци в) перша новість в рускій літературі музичній п. заг. „Короткий начерк науки гармонії і композициї“ о. В. Матюка з численними примірами в нотах. Все разом коштує — лиш в дорозї передплати — **franco 1 корону.** По видрукованю, цїна буде висша. Замовляти належить завчасу переказами почт. під адресою: **Р. Зарицкий Львів, ул. Сикстуска ч. 62.** При більших замовленях за готівку, *для Бомнів і учеників 10% опусту.*

Робітню знарядів церковних

другу руску в Галичинї поручає

Василь Дуткевич

бронзівник в Перемишли.

Приймає чаші до золоченя, дароносницї, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золочене і сріблене відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, ліхтарів, павуків.

ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, Бронзівник

Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 595 45—90

Фабрика цементових виробів

ҐРАФА ГЕНРИКА СТАРЖЕНЬСКОГО

в Гнїздичеві

виробляє *патентовані цементові дахівки,* ріжнобарвні, ґлязуровані і неґлязуровані в ріжних форматах. *Цементові помости* і *хідники* в ріжних барвах і взірцях. *Перепусти* і *рури* у всяких розмірах. *Жолоби* і *корита* в довільній довготї. *Комини, сходи, нагробники, граничні стовпи* і взагалї всякі роботи, що входять в обсяг цементового промислу.

Телеграми: **Фабрика „Гнїздичів, Кохавина“.** Почта і зелїзниця в місци. 853 13—20

Цїни умірковані. Цїнники і кошториси даром і оплатно.

ЧАСТИННУ СПЛАТУ

признаємо всїм особам добре ситуованим, без ріжницї стану або ранґи.

Ново отворений маґазин новостий для женщин і дїтий у Львові, при ул. Галицкій ч. 19, під фірмою

„Малий Лювр“

поручає свій величезний вибір блюзок, капелюхів, рукавичок, гальок, шлифоків, матанок, фартушків

КОНФЕКЦИЇ ДІТОЧОЇ І ДЛЯ ХЛОПЦІВ

парасолів, парасольок, панчох і панчошкових товарів, воальок і инших модних товарів, льняних товарів, столового біля, мужеского, дамского, і дїтячого біля і т. д.

Замовленя з провінциї полагоджує сьвід зворотно.

Управа маґазину „МАЛИЙ ЛЮВР“ у Львові, Галицка 19

(ріг ул. Собіского). 325а

Ілюстровані цїнники висилає ся на провінцию даром і оплатно.

Наш головний склад диванів, портиєр, фіранок, хідників, коців, ковдер, кап на столи і на ліжка, церат, лінолеум і декорацийних артикулів находить ся **у Львові, ул. Сикстуска ч. 6** (Пасаж Гавсмана).

НОВІСТЬ! **ПОЗІР!** 924

„Сокільский Базар“ у Львові

видав тутки і паперцї „Сокола“

1000	туток з моноґрамом Сокола з корковим мунштіком	3·40 К
„	„ „ „ в ватою	2·70 „
„	„ „ „ без вати	2·50 „
„	„ гладких в ватою в пуделках	2·40 „
„	„ „ без вати „	2·20 „
„	„ „ в ватою в рульонах	2·— „
„	„ „ без вати „	1·80 „
„	„ жовтих „Майс“ в пуделках	2·20 „
„	„ „ „ в рульонах	1·80 „
100/100	пуделко паперців з моноґрамом Сокола . . .	6·— „
100/100	„ „ „Ліра“	2.40 „
100/50	„ „ „	1·20 „

Цїни туток і паперців гуртовні а для купців 10% каса сконто.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою у Львові Ринок ч. 10.

приймає **вкладки** до опроцентованя **на 4%** і оплачує за вкладників **податок рентовий** від процентів; для ощадженя коштів посилки можна присилати гроші чеками щадницї почтової; вкладати може кождий, навіть і не члени; на жадане **звертає ся вкладку кождого часу** навіть без виповідженя (за есконтом).

Позички уділяє „Днїстер“ своїм членам на 6% сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 лїт; при 30 ратах ½ річних виносить рата амортизацийні (на капітал і відсотки) 5; до позичок вимагає ся **першої гіпотеки** або **доброї поруки.**

На парцеляцию і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до *„Днїстра“.*

Членами можуть бути тільки *члени обезпечені в „Днїстрі“.*

Чистий зиск розділяє межи членів яко дивіденди і уділів а на добродійні цїли. — Дотепер уділив *„Днїстер“* на церкви, бурси, школи і т. д. **31.738 К.**

Стан фондів Товариства кредитового „Днїстер“ 31/12 1904.

Вкладки	1,783.673 К.	Позички уділені .	1,616.402 К.
Уділи членьскі. . .	133.117 К.	Цїнні папери льок.	123.627 К.
Фонд резервовий і інші	26.576 К.	Льокациї . . .	169.456 К.
		на рахунку біж.	81.968 К.

„Сокільский Базар“

одинока українська фірма шкільних і канцелярийних приборів поручає свій богато заосмотрений склад в вироби паперові ґалянтерийні, гуцульскі і т. д. Вироби з глини, як тарелї, вазони, фляконики в цьвіти, понельнички і т. д. — Вироби гуцульскі, як топірцї, сердаки, шапочки, пояси, тарелї і т. п. — Вироби з пацьорків, як ґердани, пояси і т. д. — Вишивані краватки, сорочки, обруси, ручники, фартушки і т. д. — *Образи* і портрети. — Сокільскі ланцушки. — Переписні листки. — Сокільскі тутки і паперцї.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР“ виконує кредкові портрети з фотоґрафій в цїні від 12 К.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР“ продає усї українські часописи і календарі і посередничить у всїх торговельних ділах.

Замовленя доконує оборотною почтою. — При більших замовленях дає опуст. 789 20—25

ГАРАЗД! **ГАРАЗД!**

„Сокільский Базар“ у Львові ул. Руска ч. I.

ІВАН ІГНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Суконницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалінове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґліцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекцийно-гіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також приметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порпї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танінове мило з ґліцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порпї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 6¹—84

Ілюстровані ЦІННИКИ висилаємо на провінцию даром.

Покекті в СПЛАТАХ після умови.

Всї товари, які лишились з **випродажі** звиненої фірми „А. Кшиштофович у Львові“, а то: *дивани, фіранки, портиєри, диванини* над і перед ліжка, *хідники, церати, лінолеум, перскі і смирненьскі дивани* та всякі декорацийні артикули набули ми нотарияльним актом до ч. реп. 12029/5.

Ті припаси, а також більшу часть висортованих товарів нашого складу **продаємо з незвичайної нагоди по дуже низьких цїнах** *і уділяємо Впов. особам добре ситуованим, на домагане так у Львові, як і на провінциї* **радо кредиту після устної або письменної умови.** — Ілюстровані цїнники висилаємо на провінцию даром, за надісланем 10 сот. в почтових значках. Поручаємо також, як довго вистануть засоби, отсї товари: **Диваники** перед ліжка по 30, 40, 50 кр. і висше. **Дивани** над ліжка по зр. 1·25, 2, 2·10 і висше. **Дивани** сальонові по зр. 5, 6, 7 і висше. **Хідчики** метр по 15, 20, 25 кр. і висше. **Портиєри** штука по кр. 60, 75, зр. 1 і висше. **Коронкові фіранки** штука по кр. 60, 75 зр. 1 і висше. **Капи** на столи і ліжка зр. 1·20, 1·50, 2 і висше. Останки ріжних материй на меблї і ріжних хідників дістати можна казочно дешево.

УПРАВА ФІРМИ **„AU LOUVRE“**

256 24—37 **Львів, ул. Сикстуска ч. 6.**

Наша ново-отворена фірма дамских і дїточих новостий находить ся при ул. Галицкій ч. 19.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

Де Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохта (від 1/7 до 30/9 в недїлю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що недїлї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Берґомета (в понедїлок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в недїлї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·10**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полуднем (тільно в недїлї і рим.-кат. сьвята, 1·45 пополудни (тільно в недїлї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9. і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тільно що недїлї і сьвята.
„ Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Законаного (від 25/6 до 15/9), Освєнцїма (від 25/6 до 15/9), Вемічки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватра (від 1/7 до 31/8,) Ворохта (від 1/7 до 30/9) що недїлї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, **2·—**, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кокавини (від 1/5 до 30/9 що недїлї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави рускої	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тільно що недїлї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тільно що недїлї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої	11·15 в ночи кождої недїлї.
„ Янова	6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята) 3·08 пополуд. (від 14/5 до 10/9) 5·58 пополудни.
„ Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вен.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані є зарахованя повстиєм; поїзди нічні є означені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, інвестровані провідники, розкладу їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, площа Гаусмана ч. 9. 65

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Бережовский. Редаґує і отвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Менецких] Конецпольска ч. 9.

Ч. 241. Львів четвер 27 жовтня (9 падолиста) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzyski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і надсилкість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

з Австрий:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		44 к.
на пів року	16 „		22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім застереженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсерату або за її місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подписи і инші кращатні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Правительство а виборча реформа.

Бурливі події, викликані майже по всїх більших містах Австриї рухом широких мас населеня в справі загального голосованя, як і нагла та важна зміна, що доконала ся в сусїдній державі а що не могла бути рівнодушною для многих народів Австро-Угорщини, проговорили остаточно ad hominem. Заскорузле правительство такого любимця віденьскої камарилї, як бар. Ґавч, не могло уже знехтувати тих фактів, що не аби-як поцїляють в престіж габсбурґскої монархії та т. зв. рішаючим кругам у Відни грозять заплянем горячого сала за шкіру. Треба було вняти гординю із серця та поспішити з якоюсь успокоюючою заявою. Таке власне значінє має півурядовий комунїкат з Wiener-Abendpost, про який у нас уже згадувано, а якому з огляду на се єго значінє, належить близше приглянути ся.

Комунїкат констатує перш усего, що і більшість парляменту і більшість населеня держави заявили ся за виборчою реформою, а тим самим стає вона актуальним питанєм дня, що вимагає полагоди, там більше, що „ті жаданя знаходять підпору в подіях, що доконали ся в инших державах“ По сїм розкаяню та признаню, яке стоїть в ярній суперечности з тим, що бар. Ґавч балакав ще при послїдній парляментарній дебатї над інвестиєю загального голосованя, наступає однак, замість чогось ясного та позитивного, звичайне австрийско-бюрократичне крутарство, котре показує всю нещарість та тупу коротнозорість, з якими бар. Ґавч забирає ся до вимушеної на нїм реформи.

„Не ходить тут — виводить комунїкат — о приложенє простої формули. Коли перехід не має бути сполученим з надто великими політичними потрясенями, треба взяти під увагу ріжні провідні точки. Се праця, вимагаюча найспокійнїйшої та найзрільшої розваги... До сеї працї треба однак одного — каже комунїкат (і тут „вилазить шило з мішка!“) — а іменно спокою публичного житя, бо в часї пристрастних масових рухів така праця не може бути виконаною. В тім тонї править дальше комунїкат тим кругам, що домагають ся виборчої реформи, казане при помочи усяких давно уже виполовіних фраз, думаючи очивидно переконати широкий загал, що може собі спокійно балакати о виборчій реформі — що певно не заколотить спокою австрийским ексцеленциям — але не повинен бути настійчивим та проявляти свою опінїю в спосіб, що дражнить нерви усяких високопоставлених осіб. „Парлямент, а не улиця, єсть місцем, де має запасти рішенє“, кінчить комунїкат, в якім — справдї не знати — що більше належало би подивляти чи тупе та трусливе крутарство чи ідіотичну претенсіональність на силу і авторитетність.

Коментарі до сего офіцияльного комунїкату легко собі доспівати. Як на те, друга офіциозна часопись, а іменно орґан двірскої камарилї — Fremdenblatt, поспішає сама з аж надто щирим вияснєнєм. „Правительство — лише Fremdenblatt — займає ся уже виборчою реформою, але мусить дбати, щоби не нарушити нїмецкого стану посїданя, а так самої иншого визначного чинника“ (читай Поляків! *Ред.*). Ось-тут і лежить заковика! Можна вірити, що коли ходить о сконструоване виборчої реформи, при якій мав би остати ненарушеним парляментарний стан посїданя, то се не аби ява „праця“, якій певно дуже можуть мішати демонстрациї „улиці“. Та тільки, чи „улиця“ буде так наївна, щоби послухати добрих рад з офіциозного боку і не мішати як-раз усїми силами такій саме „праци“ — можна безпечно сумнївати ся. Двірскі круги та їх послушники, в роді бар. Ґавча, зволять позволити, що „улиця“ цїлком инакше буде задивляти ся на ту „працю“ від них та що вона, не питаючи знов призволу у тих „рішаючих“ кругів, яким так немилі рефлексиї насуває бурлива постава австрийских міских мас, схоче дальше рішати про долю виборчої реформи в Австриї, так як до тепер на неї вплинула, а не лишить єї на нечисті руки австрийских ексцеленций.

Правительство, як бачимо з наведених офіциозних енунциаций, зацукало ся в справі виборчої реформи на двох „принципах:“ що ся реформа має бути переведена лише нормальною конституцийною дорогою, се єсть через теперішний парлямент, та що така реформа не сьміє нарушити національного стану посїданя пануючих наций в парляментї. Оба сї „принципи“ очивидно стоять з собою в тїсній праґматичній звязи, при чім задержанє національного status quo в парляментї єсть цїлию, а парляментарна дорога виборчої реформи дорогою до сеї цїли.

Що віденьским двірским кругам, яких тубою єсть бар. Ґавч, розходить ся властиво не так о Нїмцїв, котрих позиция в парляментї через заведенє загального рівного виборчого права не підпала би ще радикальній зміні, а головно о „наших любих Поляків“, яких загальне і рівне голосованє за одним замахом ввело би на другорядну партию в парляментї, се аж надто ясне і се потверджують також донесеня дневників про конференцию ґр. Дзедушицкого з бар. Ґавчом в тій справі. Що іменно було предметом сеї конференциї, се можна вимірковувати з статї, пера „одного з найвиднїйших польских проводирів“ (очевидно самого ґр. Дзедушицкого), поміщеної в „Polnische Correspondenz“.

„Налякане подіями в Росиї і привидом анальоґічних подій в Австриї — пише ся там — австр. правительство задумує очевидно піти на уступки людовим масам, тим більше, що теперішну куриальну систему представляє ся як причину австрийского парляментарного безладя. Але причина австрийскої кризи лежить — по думцї польского політика — цїлком де инде, а іменно в централїстичній конституциї. Реформа виборча тут нї при чому. Натомість — виводить ґр. Дзедушицкий — треба тілько обмежити компетенцию ради державної а розширити компетенцию соймів, і все буде гаразд. В якім іменно напрямі мало би піти се розширенє компетенциї соймів, в Polnische Correspondenz не сказано, та се договорив уже відкрито сам ґр. Дзедушицкий в політичнім інтерв'ю, поміщенім в Neue Freie Presse. Поляки — сказано там — згодили би ся остаточно на якусь виборчу реформу, але під услівєм, що національні справи будуть переказані краєвим соймам.

З наведеного стає отже ясним, що коли віденьскі круги не можуть рішити ся на заведенє загального і рівного виборчого права, то лише з огляду на відносини Поляків до Русинів і лише завдяки інтриґам польских проводирів, які бачать, що така виборча реформа скинула би їх безвідклично з заниманого ними тепер становища.

Не треба однак напружувати ся на арґументи, щоби виказати так усю без'основність правительственного становища, як і усю недорічність проектів ґр. Дзедушицкого. Щоби парляментарною дорогою можна було перевести яку небудь вдоволяючу реформу та щоби так переведена реформа могла розвязати австрийску крізу, се повинні віденьскі круги вибити собі раз на все з голови. Бар. Ґавч не так наївний, а тим менше може він вважати так наївною більшість австрийского населеня, домагаючу ся виборчої реформи, аби повірити що упривілейовані кляси і нациї, домінуючі в теперішнім парляментї, самі доконають на собі політичного „гаракірі“ та зречуть ся свого упривілейованого становища, вводячи парляментарною дорогою сяк-так путню реформу. Колиж правительство думає обдарувати народи Австриї реформою, яка би задержувала дотеперішний стан посїданя в парляментї, то се справдї уже аж надто ідіотичний концепт, аби брати єго серіозно. Бо в чім би властиво полягала уся суть і вартість реформи, коли би вона не змінювала дотеперішної пропорциї сил в парляментї, а лишала усе по давному. І чи думає бар. Ґавч, що на таку полову візьме він демонструючі маси австрийских народів?

Для справдїшної і серіозної виборчої реформи в Австриї є тілько одна дорога: дорога октройованя, а щоби правительство змусити до того, аби вступило на неї та щоби перевело реформу по думцї людових мас, а не по думцї закулїсових інтриґантів в роді ґр. Дзедушицкого, до сего єсть лише оден спосіб — напір мас, террор улиці. І правительство може ще в десятьох нових комунїкатах промовляти до „холодної розваги“ народних мас, се однак не заверне руху за виборчою реформою з революцийної дороги, на яку він вступає. Віденьщо важить ся на революцию з гори на Угорщинї, де для своїх цїлий навидає загальне і рівне виборче право, нехай подбає зробити се і в Австриї, коли не має бути змушеним до сего революцийного кроку грізним движенєм мас з долу. І нехай віденьскі круги тямлять при тім, що коли би справдї пішли за хитрими радами Поляків, самі підписали би засуд смерти на Австрию. Доперва перенесенє національних справ до соймів і відданє меншостий краєвих на ласку і неласку краєвим більшостям, розсадило би Австрию. Нинї краєвим меншостям лишає ся парлямент, як найвисша апеляция в їх борбі за національне істнованє; коли би вона відпала — остали би для них як одинокий вихід хиба лише: оружна револьта, бомби і динаміт. А чи видержав би таку доперва крізу дряхлий та складний орґанізм Австриї, ще й до того тодї, коли на Сходї сходить сонце волї — — над тим не треба собі ломити довго голови...

Чи буде суд?...*)

Чи буде суд? Чи буде кара?...
Чи буде правда між людьми?
Повинна буть! бо сонце стане
І оскверненну землю спалить.

Т. Шевченко.

Перше вільне українське слово „на нашій, не-своїй землї“ натурально було б почати з гимнів волї та з блискучих надій на будущину. Здавалося б — чи може почувати випущений з тюрми в'язень що-небудь инше, оприч безмежної радости? Здавалося б — чи можуть уста його промовляти щось друге, а не благословити той час, коли спали з його довголїтні кайдани?... І проте ми, той в'язень, не почуваємо зараз нїчого, оприч глибокої туги та безкрайнього обурення. Страшні події останніх днів потьмарили всяку радість, захмарили почуття волї й одсунули геть-геть далеко ті хвилини ясного щастя, що настали були по довгих днях тяжкої муки. Старий режім, на якому давно вже вибите було глибоке тавро ганьби і роспаду, покидаючи свої позиції й одступаючи в безвість минулого, справив своє кріваве свято — останнє, може, але тим страшнїйше, тим ганебнїйше... Кров холоне в жилах од самої згадки, від одної думки про ті кріваві дні — дні „безумія и ужаса“, без жадного проблиску якоїсь людської думки, без просвітку якогось людського почування...

За ті дні ми не виноватимо темний люд, якого навмисне держали в темряві й неволї, до якого не пускали й проміньчика світла, якого систематично збивали з доброї пути і цькували на таких же самих бідних і нещасних, зневолених людей. Коли про ту темну юрбу можна ще сказати, що вона „не відає, що творить“, то поруч неї стоять инші, які відали, і дуже добре відали, що і для чого творилося. Се всї ті, що свідомо ширили і роспускали усякі брехнї, нацьковували темну юрбу на неповинних людей; се ті, що навіть в ганебні дні „безумія и ужаса“ не вдержували язиків своїх од гнилих слів ненависти та братовбивчої ворожнечи; се ті, що повинні були обороняти спокій, а замість того — спокійно давились на лихі вчинки лихих людей або спокійно ж таки оружною силою гамували безабро－ных. На їх і повинна впасти відповідальність за пролиту кров, за всю ту кризду невимовну, що творилась останніми днями по Київу та инших містах нещасної землї. Історія вб'є тим Каїнам та Юдам осиковий кілок у спину, і вічний сором лежатиме на їх головах...

Але спускатись на самий суд історії ми не можемо. Мусить бути ще й инший суд — суд недукавий, суд скорий, поки ще не засохли кріваві слїди, поки не позатирали їх ті, кому се потрібно. Сей суд буде судом не над особами, не над поодинокими злочинцями, а над усім нашим минулим, — над усією системою гніту й неволї. Він виразно покаже, що до минулого нема й неповинно бути повороту, що між минулим і майбутнім лежать цїла безодня, що треба йти новим шляхом, витворивши цїлком новий уклад житя. Се мусить бути такий суд, щоб навіть незрячим досї роскрились очі на всю ту незліченну силу лиха, кривди і злочинств, які неподільно серед нас панували.

Ми, українцї, винесли й витерпіли, може, найбільше того лиха та неволї, бо на тому, що всї терпіли, ще не край був нашим мукам. В демократичних ідеалах українського народу та його свідомої интеллїґенциї сини темряви й неволї побачили велику небезпеку, і вони вигадали на його спосіб, якого від середніх віків, од часів Пилипа Испанського та „святої“ інквизициї, нїхто ще не важивсь прикладати по цїлому культурному світі. Вони задумали вбити душу народа, наложивши кайдани на його єдиний скарб — вільне незалежне слово. Більш, як 40 років лежав той гніт над українським народом. Кращі сини його, що постановили на його користь працювати, разом з усією вільнолюбною Росією мучились, страждали і боролись, як ясного сонця ждучи сподїваної волї.

І от перші днї тієї волї захмарені страшним злочинством. Витерпівши на своїх плечах незмірну вагу полюдських утисків, ми тим більше відчуваємо те нечуване злочинство і вимагаємо суду над його виноватцями. Ми віримо, що буде суд, і буде кара, і буде правда між людьми, —

Повинна буть! бо сонце стане
І оскверненну землю спалить!...

С. Ефремов.

*) *Кіевскіе Отклики ч. 285 з 7 н. ст. падол. 1905.*

Галицкий сойм.

(Докінчене ранїшн. засїд. з 7. с. м.).

По п. Олесницкім промовляли ще три польскі посли. Д-р Шецель домагав ся, щоби банк краєвий видатнїйше підпирав краєвий промисл. — Д-р Лео важадав поставленя нового будинку для філїї банку краєвого в Кракові. Третяй почав говорити п. Стапіньский, але невдовзї звернув ся до маршалка з прошенєм, щоби замкнув засїданє, бо він утомлений і не в силї говорити. Маршалок (о 2 год.) відложив засїданє до 8-ої вечером.

Засїданє вечірне.

П. Стапіньский, розумієсь, виступив против комісийного проекту кредиту на парцеляциї. Між иншим заперечив, мовби через парцеляциї винищувалось лїси. Самі пани їх винищили, виродали Жидам, бо потребували гроший. Велика і середна власність підупадають матеріально, а хлопи підносять ся. Сеї історичної Немезиди не здержать анї ухвали сойму анї кредит банку краєвого, бо такий процес перебула вже цїла західна Европа. Банк парцеляцийний (в котрім має голос і п. Стапіньский), під услівами, які ставить комісия, не буде користати з кредиту в банку краєвім, а знайде єго деинде.

Дальше п. Буйновский рівнож промовляв против проектів комісиї.

По замкненю загальної дискусиї забрав слово референт комісиї п. Гупка. Він зазначив, що комісия „сповнила свій обовязок, звертаючи увагу на небезпечні експерименти економічні й суспільні, роблені тим банком за краєві гроші, бо черпані з кредитів банку краєвого“.

Відповідаючи д-ру Олесницкому на заміт, що банк краєвий при парцеляцийних інтересах підпирає Поляків безконечно більше ніж Русинів, п. Гупка голосовно се заперечив.

Відтак приступлено до специяльної дискусиї. Принятє до відомости білянсу банку краєвого за 1904 рік і уділенє абсолюториї дирекциї банку ухвалено без дебати.

При дальших жаданях банкової комісиї в справі позичок з Банку краєвого на парцеляциї забрав слово п. Стапіньский і промовляв против них, однак надармо; більшість приняла внесеня комісиї (з двома дрібними змінами тексту) і в додатком: „Сойм взиває видїл краєвий, щоби він що року предкладав соймови виказ уділених банком краєвим кредитів враз із парцеляцийними планами“. Внесенє д-ра Короля о переходї до порядку дневного не допустив маршалок під голосованє. Таким чином ухвалені соймом внесеня банкової комісиї звучать:

„Поручає ся видїлови краєвому, щоби заряд банку краєвого при уділюваню кредиту інституциям і предприємствам парцеляцийним держав ся ось-яких засад: 1) Позички можна як доси давати тілько на кождий поодинокий інтерес парцеляцийний в окрема. 2) Позички можна давати з реґули по предложеню дирекциї затвердженого надзираючою радою, або установленим нею орґаном, парцеляцийного пляну, начерненого на основі зголошень осіб, котрі хотять парцелювати. 3) Надзираюча рада банку краєвого відмовить затвердженя предложеного їй парцеляцийного пляну, коли з него покаже ся: а) що намірено розпарцелювати двірский обшар до нащадку, без полишеня простору решти фільварковоі відповідної до фільваркових будинків; б) що переважна часть господарств, маючих чи то ново повстати, чи побільшати ся, не може мати усівій здорового і самостійного господарского бату“.

Потому прийшла на дневний порядок друга справа парцеляциї — узнана аґрарної комісиї (видрукований недавно в „Дїлї“ в повнім текстї) взиваюча видїл краєвий, щоби законом управильнив парцеляцию і щоби для управильненя від-

Новоотворена РЕСТАВРАЦИЯ і КОМНАТА до СНІДАНЬ у Львові при ул. Хорущини ч. 6 поручає Вповажаним Гостям знамениту кухню а також великий вибір перекусок, зимних і горячих. — Пиво знамените. — Услуга звинна і солїдна. Одна проба вистане, щоби переконати ся о знаменитости подаваних страв і напитків. Числячи на ласкаву память П. Т. Публики, пишу ся з глубоким позажанєм

9571 2—3 ІВАН ЯКОБІ, *реставратор.*

носин, які настали в наслідок парцеляциї взяв під розвагу справу зміни дотичних законів.

В дискусиї перший забрав слово д-р Король. Бесідник зазначив очивидну тенденцию проекту аґрарної комісиї вимірену против Русинів.

Соймова більшість має далекі плани кольонізованя східної Галичини. Се видко з проектів виділу краєвого, комісиї банкової і аґрарної. Але сї плани відложено ще в пору, коли Русини вможуть против них зорґанізуватись і оборонитись. Руский нарід приготований против тої екстермінацийної політики і не дуже боїть ся тих плянів. Колиб вам, попри закон о рентових оселях, удало ся перевести ще закон парцеляцийний і замкнути каси банку краєвого для руских парцелянтів, то і так не загатите природної струї. Виділ краєвий і комісиї, не узнаючи вроджених прав Русинів до землї у східній Галичині, спускає з ока национальні і суспільні перевороти, о яких перед двацять лїтами може годї було й подумати, а нинї они легко дадуть ся здійснити. XX-те столїтє повне несподїв нок. Іде реформа виборча. Присуд більшій посїлости вже виданий: протягом 30—40 лїт она мусить щезнути, як се віщує д-р Грабскі. Коли-ж она щезне, то щезне і підпора „народової“ політики польскої, бо „дворки“ займуть спекулянти-жиди. Польска шкода буде однака, отже на що здасть ся дразнене Русинів? Чи Русин купить землю з рук польского банку чи з рук Жида-спекулянта, се для польских традиций „народових“ вийде на одно. По щож грошем руского хлопа тучити того спекулянта? Шовіністична преса польска заслїпила Поляків і зі всїх боків чути крик: „Ратуйми земе польскон!“ Ся праса тероризує опінїю, а гаслу тому дає своє placet соймове коло польске ухвалою з перед кількох днів, що „польски земя“ не сьміє переходити в „чужі“ руки, т. є руских хлопів. Тимчасом сю „польску“ землю сотнами лїт панщизняної неволї зливали русі хлопи своїм потом, тож і мають до неї повне право. Справа парцеляциї є справою чисто економічною, тому Русини й протестують, щоб єї трактувати зі становища політично-національного. Через утруднене парцеляциї збільшать ся рух еміґрацийний, а з другої сторони внеохотять ся тих еміґрантів, котрі заробили гріш на чужинї, купувати землю в краю, і тим чином відверне ся поворотний приплив еміґрантів і гроший присилаиих доси з чужини до краю, а все те причинить ся до ще більшої руїни задовжених обшарів двірских. Вінци д-р Король поставив внесенє: перейти над внесенями аґрарної комісиї до дневного порядку. (*Оплески від Русинів*).

Відтак промовляли ще два польскі посли. Оба, Севковский і Сколишевский, заявили ся за проектом комісиї і оба дуже лютились на промову д-ра Короля. Оба здобулись на відвагу говорити, що польска гаката свої парцеляцийні проекти не вимірює против Русинів, хоч соймове коло польске виразно порішило, що двірскі землї на Руси має ся парцелювати лише між мазурів!... П. Сколишевский також законови о рентових оселях і бюрам посередництва працї надав характер приязний рускому народови, а під конець своєї бесїди так розкукурічив ся на руский „шовінїзм“, що крикнув до Русинів „w imieniu narodu polskiego“: „od Wawelu wara!“ — і тим розсмішив руских послів а осьмішив себе. Певна річ, що як би польский нарід за свої гроші реставрував Вавель, то се „wara“ було-б на місци; але-ж той Вавель реставрує ся коштом мілїонів польско-королївску резиденцию і на польский національний музей за кровавий гріш руского народу...

Нинїшне засїданє.

Засїданє розпочало ся о год. 10·30 перед пол. Відчитано інтерпеляциї і внесеня, між ними три інтерпеляциї пос. д-ра Олесницкого в справі надужить властий і одну пос. Гурика в справі станиславівскої рускої ґімназиї з запитом до правительства, чому на основі торічного краєвого закона введено в руській ґімназиї науку язика польского яко предмету обовязкового а не заведено анальоґічно науки язика руского яко обовязкового в тамошній польскій ґімназиї.

З порядку дневного полагоджено слїдуючі справи:

Внесенє пос. Шведа о вставленю до буджету на рік 1906 квоти 30.000 К, на будову шкіл в повітї живецкім відіслано до комісиї буджетової.

Внесенє пос. Останчука о признанє надзвичайного додатку для народних учителів в повітї збараскім — по горячім мотивованю зі сторони внесходавця — відіслано до комісиї буджетової.

Внесенє пос. Тишкевича в справі будови зелїзницї з Рашева до Тарнобжеґа відіслано до комісиї зелїзничої.

Пос. Старух мотивував своє внесенє в справі внесеня взглядно обмеженя обовязку пашпортового на худобу. Бесїдник зазначив, що закон державний з 29 лютого 1880 Вдд. ч. 35 є несправедливий, бо без потреби накладає обовязок предкладаня пашпортів так в случаю експорту за границю як і в обороті внутрішнім. Рация закона лежить в тім, аби не розносити на дальшу просторонь заразливих хоріб, але надзвичайні средства осторожности суть потрібні хиба лиш при транспортах худоби на дальшу просторонь, а не при продажи на місци, де вистарчає звичайна ревізия санїтарна при помочи ветеринарів, унормована вже і так в §§ 8—14 згаданого закона. Бесїдник предкладає зазив до правительства, щоби закон з 1880 року змінено в той спосіб, що обовязок пашпортовий взагалї зносить ся а обмежує ся єго лише на транспорти худоби зелїзницею з тим, що виказувати ся пашпортами мають самі купцї, нападовуючі товар на зелїзницю.

Внесенє відіслано до комісиї адмінїстрацийної.

Радї пов. в Старім Самборі зізволено на побір мит від мостів на рогачках в Старім Самборі, Топільници, Турю, Тершавій, Старій Соли.

З порядку приступлено до дальшої дискусиї над справою

унормованя парцеляциї.

Перший промовляв пос. Гноїньский вголошуючи внесенє, щоби при парцеляциї розділювано тягарі конкуренцийні дотеперішних обшарів двірских між набувців в відношеню до куплених ними ґрунтів.

Пос. Гупка боронив ся від особистих замітів пос. Стапіньского заповідаючи, що більше відповідати не буде. Поясняє, що „Bank ziemski“ (заснований пос. Жардецким), котрого є членом, має на цїли посередничити (то є винаходити мазурских купців на Русь!) при твореню осель рентових.

Пос. Стапіньский виголосив довшу промову, в котрій виказував, що фактичне замкненє кредиту в банку кредитовім розпаношить лише потайну роботу всїляких спекулянтів. Але панам іде лише о удержанє „dwork-ів“ для забезпеченя панованя шляхти і тому слухають нерозумних проектів Гупки. Кінчить замітною, що всї арґументи і слова остороги зі сторони людової опозициї не відносять в тій палатї успіху, бо пани-верховоди навчили ся легковажити голос всякої опозициї і тому кличем люду так польского як і руского мусить бути: Проч з тим соймом! проч з виборчими і репрезентацийними привілеґіями. Нарід мусить звести рішучий бій, аби в сій палатї засїли инші посли, правдиві заступники населеня.

Год. 1-ша засїданє тревае дальше.

З Росиї.

Правительственний комунїкат каже, що після вістий з всїх частий Росиї настало загальне успокоєнє. Ясною річию є, що остру крізу викликали ріжні конфлїкти нової системи з перестарілими тенденциями. Сумні події послїдного тиждня можна уважати за реакцию консервативних елементів між населенем против пересадних може манїфестаций радикальних елементів. Однак тяжко заперечити, що в деяких случаях сю реакцию попирали аґенти місцевих властий.

Теперішне правительство не гадає іґнорувати сих фактів, або затаювати їх. Коли би се робило, поступало би дальше в давнім напрямі, а не дорогою поступу. Між аґентами льокальних властий суть вороги нової системи, котрі всїми силами виступають против здійсненя реформ.

В телеґрамі до одного банкира в Ню-Йорку Вітте заявляє, що тяжко, аби всї власти від разу привикли до нових відносин і переконали ся о добродійстві культурної управи державної. Однак можна сконстатувати, що у всїх случаях, в котрих урядники льокальних властий підпирали ексцеси, судові урядники безпроволочно зарядили слїдство.

Кабінетова рада уложила нові приписи о виборах до думи державної. Виборче право буде розширене також на тих, що платять чинш бодай третої кляси; на купців, що платять промисловий податок бодай другої кляси; на всїх, що мають сьвідоцтво відходу з всїх наукових інститутів; на урядників з платнею 1.200 рублів в більших містах а 900 рублів в менших; на властителїв недвижимостий вартости 300 рублів в містах з 25 тисячами мешканців, 1.000 рублів в місцевостях з вище 25.000 мешканців.

Число робітничих репрезентантів установлено на 21, отже оден мандат випаде на 20.000 людий. Вибір робітничих заступників буде відбувати ся округами. Число членів думи підвисшено на 600.

Кабінетова рада закінчила наради над справою знесеня превенцийної цензури.

Телеґрами.

Берлїн. Вітте вже утворив кабінет, котрий буде складати ся з умірковaних лїбералів Мінїстром рільництва має бути іменований помічник в мінїстерстві фінансів Кутлев, директор державних зелїзниць Немешаєв обійме теку доріг і зелїзниць, Гучков обійме теку мінїстерства торговлї. Дни Трепова почислені і він незабаром буде усунений з ґенерал-ґубернаторства.

Одеса. Число жертв заворушень обчисляють на 6.000, з того 2.000 убитих; 964 на місци погибло. Між убитими є значний процент жидів. Також богато коняків погибло. Оден полк козаків стратив 136 людий.

Петербург. „Наша Жизнь“ доносить, що Вітте візвав до себе директора прасового департаменту і зажадав, аби безпроволочно оголосив закон о свободі праси. Директор просив, щоби єму полишено час до 15 с. м. Вітте відповів на сю просьбу відмовно, супротив чого в сих днях буде оголошений новий закон о цензурі. Страйк рішучо завінчений, демонстрациї устали. Мінїстер фінансів уступив, на єго місце іменовано Шіпова. Є плян перетвореня департаменту торговлї і промислу при мінїстерстві фінансів в окреме мінїстерство торговлї.

Батум. В Наровіванї мілїция заатакувала шефа округа, коло котрого було 120 козаків. Борба тревала 17 годин. Всїх урядників полїциї убито; з мілїциї погибли 4 особи. Одного офіцира убито бомбою. Козаки попідпалювали дворохрестні села.

Варшава. В Новоґеорґієвскій кріпости при устю Нарви до Висли, кинено бомбу до мешканя команданта кріпости. Командант розірваний на кусні. Жінка, дїти і оден жовнїр тяжко ранений. Кількох підозрілих о атентат вояків арештовано.

Лодзь. Вчера війско стріляло на улици до робітників, котрі побачивши патрольо, кричали: „дивіть, їдуть розбійники!“ Убито 6 робітників, 5 ранено.

Відень. Трепов одержав димісию. Против єго димісиї виступала енерґічно цїла камарила двірска, але остаточно побідив Вітте.

Київ. Тут убито президента земства, бар. Гінцбурґа, котрий боронив свою хату перед „чорною сотнею“. В Кишеневі чорна сотня здобула від війска гармати і бомбардувала ними жидівскі доми, по чім стріляла до війска. Кишинев горить.

Саратов. Вже успокоєне населенє підбурив до нових насильств епископ Гермоґенес. Епископ візвав народ, щоби виступив против „ворогів держави“, котрими суть студенти і ґімназисти.

Петербург. В Закавказкім Краю положенє безнадійне. Всї зелїзницї в руках повстанців. Війско стягають зі всїх сторін; машерує пішки. Шини позривані, мости поруйновані динамітом. Телеґрафічні лїнії також повищені.

Берлїн. З Петербурга доносять: Проект виборчого закона вже був готовим і мав бути оголошений. Коли Вітте покликав до свого кабінету Шіпова і Дючкова, оба приняли візванє, однак під услівем, що Трепов і Дурново будуть усунені і що буде заведене загальне, але посереднє голосованє.

ТЕЛЕҐРАМИ.

О виборчу реформу.

Прага. На площи св. Вячеслава стрілив хтось з поміж робітників до полїциї. Демонстрациї за загальним голосованем відбули ся також в Теплицях і Райхенберзї. В Болеховицях стріляно до людий. Вчера при величезній участи публики відбув ся похорон робітника застріленого в часї демонстрациї. На домовинї зложено 50 вінців від товариств і орґанїзациї. Похорон відбув ся спокійно.

Інсбрук. Сойм радить дальше над виборчою реформою, при чім намістник бар. Шварценау висказав симпатию для розширеня виборчого права. Намістник заявив ся против вилученя виборців инших курий в загальної курії і против подїлу сеї курії на міску і сільску. Виборчу реформу назвав намісник не лиш конечною, але також наглячою і перестерігав перед єї відкладанем.

Бреґенция. Сойм ухвалив візванє до виділу краєвого, щоби безпроволочно уложив предложенє о новій ординациї виборчій на засадах системи пропорціонального загального, рівного і безпосередного голосованя.

Люблянa. Супротив того, що велика посїлість (Нїмцї) заявила ся в соймі против загального голосованя, а соймові протоколи в Стириї і Каринтиї редаґують ся лише по нїмецки, п. Сустершіц вніс, щоби від тепер протоколи сойму редаґувати лише по словіньски. Внесенє ухвалено і послїдний протокол зредаґовано лише по словіньски.

Прага. Ґавч конферує з провідниками парляментарних сторонництв в справі права загального голосованя. Правительство стоїть при тім на становищи, що передовсїм мусить бути запевнена нормальна робота парляменту.

Відень. Вчера Ґавч конферував в справі виборчої реформи з Бернрайтером, Люеґером, Пацаком і Крамажом. Говорить, що Ґавч вже має готовий проект, але не знають, який. Сумнївають ся, чи для проекту знайде ся більшість в парляментї.

Берно. До сойму вплинуло звиш 200.000 петиций о загальне голосованє.

Угорска кріза.

Будапешт. Президент сойму Юст казав позапечатувати мінїстерскі покої в соймовій палатї, а до соймової салї позволив впустити лише двох мінїстрів Крістофія і Лянїя, котрі суть послами. Инші мінїстри одержать лише карти вступу на ґалерию. Своє зарядженє президент Юст мотивує тим, що правительство є незаконне, отже для сойму воно не істнує.

Зелїзнича обструкция.

Відень. Функционарі всїх державних зелїзниць, що сходять ся у Відни, ухвалили вчера одноголосно резолюцию, в котрій заповідають, що нинї зачне ся на всїх двірцях державних зелїзниць у Відни і в околици „точне виконуванє інструкций“ так довго, як довго платня не буде підвисшена о 20 прц. В резолюциї сильно замарковано жаданє загального, рівного, безпосередного права виборчого.

Зальцбурґ. Конференция директора державних зелїзниць з робітниками скінчила ся безуспішно. Всї поїзди спізнають ся, навіть особові. В Лубнї цїла стация забаррикадована зелїзничими поїздами, супротив чого спізнають ся особові поїзди.

Прага. З причини обструкциї деякі урядники виступили енерґічно против служби. Служба внесла против сих урядників карне донесенє, що їх змушують до ломаня інструкций. До страйку прилучили ся вчера машиністи.

Відень. Переговори страйкарів з правительством перервані. До страйку прилучило ся до 10.000 робітників державних зелїзниць. Се десята часть низшого персоналу зелїзничого в Австриї. Страйкарі домагають ся підвисшеня платнї о 20 прц., що зробить 26 мілїонів корон річно.

Ватикан і Франция.

Рим. Ватикан готов згодити ся на закон о роздїлї держави від церкви, бо папі полишено певну свободу іменованя епископів.

Обезпеченє робітників.

Париж. На вчерашнім засїданю палати послів відкинено внесенє социялїстичних послів в справі обезпеченя робітників на старість, щоби кошти сего обезпеченя вставити до буджету. Референт заявив, що до коштів повинні причинити ся підприємцї і робітники.

Япан.

Льондон. Японьский посол в Льондонї іменований амбасадором. Японьский посол в Петербурзї, бар. Куріно верне на свою посаду яко амбасадор. З Токіо доносять, що в окрузї Фукушіма панує голод.

З Сербії.

Білград. На зборах офіцирів, що належали до заговора против Александра, полковник Місіч поставив внесенє, щоби члени заговора добровільно виступили з війска і тим причинили ся до розвязаня справи заговірників. Виводи Місіча ухвалено одноголосно і порішено уложити в сій справі меморияи. Тільки ґрупа 6 до 8 заговірників відбула окрему нараду. Ухвали сеї ґрупи незвісні.

Демонстрация фльот.

Відень. В мореній демонстрациї против Туреччини возьмуть участь два австро-угорскі кружляки. Цїла демонстрацийна фльота буде мати 15 кораблїв всїх держав, з виняткам Нїмеччини. На турецкі води фльота відійде при кінци сего тижня, як до сего часу Туреччина не дасть вдоволяючої відповіди.

ПОВИНКИ.

— **Перша політична статя по українськи в Росиї** появила ся після знесеня всяких цензуральних обмежень і проголошеня конституциї в російскім кіевскім дневнику: „Кіевскіе Отклика“. Містимо сю статю в нинїшнім числї нашої часописи без змін як історичний документ.

— **Зарібки в Прусах.** До Прус до робіт при копальнях потреба богато робітників. Охочі най зголошують ся до руского бюра вперед письменно подаючи число і вік людий (18—35). Адреса: Vermittlungsamt für ruthenische Arbeiter Neuberun O. S. zu Handen Stefanowytsch.

— **Поклик.** 53 учеників I кляси рускої ґімназиї в Станиславові має зараз зложити оплату шкільну. Більша часть добрих учеників, що безпечно будуть мали добрий поступ, для убожества мусїла би опустити школу. Просимо о поміч, щоби можна заних оплату зложити. Ласкаві датки просимо присилати до „Заряду Сельньскої Бурси“ в Станиславові ул. Казимирівска ч. 108.

— **Нема Русинів при війску в Перемишли** лише „Поляки, Нїмцї і Чехи“... Не вірите? То прошу перечитати собі „Programm für die Gottesdienstordnung pro Oktober, November und December 1905, Festungskommendobefehl Nr. 271 vom Semptember 1905“. В тій програмі для всїх перемиских полків піхоти, іменно 58, 9, 77 і 45 [три перші в значній більшости рускі, бо рекрутовані з руских повітів] визначено по народностям окремі богослуженя, але в дотичних рубриках бачимо лише: deutsche, polnische і böhmische Mannschaft. Про Русинів в програмі анї згадки. Щоби наочно переконатись, чи се правда, вибрав ся я одної недїлї на богослуженє, котре мало відбути ся в руській церкві катедральній для вояків Нїмців о 7·30 рано з лївого берегу Сяну [всїх Русинів вояків, церков нараз не помістить!] І що застаю? Церква заповнена жовнїрами, але думаєте може може, що Нїмцями? Де там! Самими нашими Бойками, Гуцулами і Подоляками з 58 і 77 полку піхоти, котрі слухали з увагою поучаючої проповіди свого улюбленого напевняка. Деж то Нїмцї, думаю собі, чи може на хорах? Нї, бо там самі військові музиканти. „Венцїски“ [Чехи]. Ага, се для п. капітана править ся богослуженє, що припровадив тих „Нїмців“ а сам проходжуєсь по сьвіжім воздусї, бо єму в церкві за душно. Так, ексцеленциє п. Siedler, не знаєте, як назвати тих бідаків із східної Галичини по нїмецки, та й зовете їх офіциально „Нїмцями“. Не стидайте ся, панове старшино, тих бідаків, що творять більшу половину перемискої залоги, назвати „ruthenische

РУСИНИ! Домагайте ся всюди **ТУТОК** і **ПАПЕРЦІВ** **„ЗОРЯ“** оподатнованих з 5% на руский народний фонд. Кождий листок має випечатану водним друком напись. „Зоря“ для відріжненя від злих наслїдувань. Цїна приступна, якість знаменита. Взірцї даром. Ласкаві замовленя покагоджую відворотною почтою.

Братя Ельстер
Львів, Охоронок ч. 9.

Mannschaft“, але не „deutsche, polnische böhmische“, щоби комісь в пригоді й они вас не повстидались. При тім замічу, що в Перемишли нігде по касарнях нема руских написів, а як де є, пр. в касарни краєвої оборони, то латиньскими буквами! — *Цікавий.*

— **Рускі назви улиць в Чернівцях.** В черновецкій раді міскій утворила ся специяльна комісия, що має придумати для кількадесятьох улиць нові назви. Як доносить Czernowitzer Tgb., комісия вже упорала ся із своєю задачию і проектує цілий ряд імен визначних людий для назв черновецких улиць. Замітна річ, що поміж іменами Ґетого, Шіллера, Гайного, Бетовена, Ваґнера находимо також імена Шевченка, Федьковича і Воробкевича. Деякі улиці проектує комісия назвати іменем Василька, Репти, а лише одну польским іменем Міцкевича.

— **Рускі катехити в міских школах у Львові.** На онодішнім засіданю міскої ради у Львові надано посаду катехита руско-католицкої релігії в міскій школі ім. Конарского о. Василеви Лискови і в такійже школі ім. Мартина о. Андрієви Возняковн.

— **Посольскі звіти.** Д-р Ґустав Рошковский повідомляє виборців до ради державної з округа міст Самбір-Стрий-Дрогобич, що звіт із своєї посольскої діяльности в косен згаданих округів буде складати: дня 10-го с. м. в Самборі, 11 с. м. в Дрогобичи і 13 с. м. в Стрию, в кождім з тих міст в сали засідань міскої ради о 4 год. пополудни.

— **Дефравдация на почті.** В дирекциї почт у Львові зголосив ся онодї помічний урядник почтовий, Йосиф С. і признав ся, що перед кількома днями спроневірив грошевий лист, який містив в собі 120 К, іменно в тій цїли, щоби купити револьвер і відобрати собі житє. Та хоч купив вже револьвер, постановив ще в останнє „ужити житя“. Забава тревала кілька днів і коли забракло гроша, нестало єму відваги наложити на себе руку. Тому зголосив ся добровільно до дирекциї і просив, щоби полишила єго дальше в службі, а він шкоду винагородить. Дирекция віддала єго в руки поліциї і рівночасно зарядила слїдство, котре викаже, чи він не допустив ся більшої дефравдациї.

— **Убійство.** Михайло Матерньский, дорожний кондуктор з Чорткова, вибрав ся був перед кількома тижнями до Бучача, щоб полагодити ріжні орудки. Спізнившись в повороті до поїзду, пішов до підміскої громади Підлїсє, щоби там наняти фірманку. В коршмі на Підлїсю з'їв підвечірок і вийшов глядати фіри, але вже не вернув і від тої хвилї пропав за ним всякий слїд. Аж перед кількома днями найшли єго в підлїскім лїсї висячого на дереві. Позаяк не найдено при нїм анї годинника, анї гроший, які виходячи з коршми мав певно при собі, заходить підозріне, що убив єго хтось в цїли грабежи і аж пізнїйше повісив на дереві, щоби дїло виглядало на самоубийство.

— **Будівничий Івана Грізного.** — Російский цар Іван Грізний (1533—1584) робив для піднесеня свого на пів дикого народу більше, як всї єго попередники, але і перевисшав їх всїх жостокостию. Між артистами і учеными, котрих з за границї на свій двір покликав, був і знаменитий італїйский будівничий. Іван, що повернув був з виправи на Новгород, де він в протягу шість недїль замордував був до 60 тисяч людий, припоручив свому будівничому, щоби він на памятку єго побіди виставив в Москві церкву Пр. Діви, котра би величавостию і надзвичайностию перевисшала всї дотеперішні церкви в Росиї. Щоби заслужити на признанє необразованого тирана, артист відкинув всї помисли, які зродили ся в єго души, а рішив ся построїти таку будівлю, що відповідала би смакови царя. Так станула церква, що ще нинї між 300 церквами в Москві впадає в оча своєю особенностию. На даху церкви вносить ся 17 бань ріжних що до виду, а котрі подобають на цибулї, ананаси, мельони, гарбузи, то на зелені, червоні і жовті шишки соснові. Іванови дуже подобала ся будова, а коли будівничий прийшов по єї узнїченю по заплату, дав му Іван повний мішок золота. Колиж однако ущасливлений артист просив о відпустку, щоби міг вернути до своєї вітчини, то цар казав єму виколоти очи, щоби артистови не прийшла охота і в Італїї збудувати подібної церкви. Дармо благав артист і запевнював, що він і не думає ставити в своїй вітчинї такої церкви, нїчого не помогло і жостокий розказ царя сповнено. Для нещасного, безпомічного артиста було неможливо вертати до своєї вітчини і він докінчив своє бідолашне житє в столици грізного тирана, жалуючи дуже, що дав ся так легкодушно заманити в єго службу.

— **Для артистів.** Міністерство віроісповідань і просьвіти розписало конкурс на стипендиї для талановитих артистів, що не мають средств до дальшого образованя а працюють в области красних штук.

— **За піяньство 27 лїт в арештї.** В арештї в Новім Гейвен, в Сполучених Державах північної Америки, сидить один чоловік за піяньство вже 27 років. Перший раз арештували єго за піяньство 1878 року і засудили на 10 днів арешту. Коли єго випустили, він до 24 годин знов упив ся і дістав сим разом 3 місяцї арешту. Але всякі кари єму не помагали. Чоловік той звичайно не буває на волї більш 12 годин, бо скоро єго випустять, сейчас упиває ся в найблизшім шинку, а поліция тягне єго знова до арешту.

— **Дрібні вісти.** Вінчанє п. Антона Левицкого з п-ною Елеонорою Волощуківною в Тисьменици відбуде ся дня 16 с. м.

— **До нинїшного числа „Дїла“** долучаємо 9 арк. III-го тому повісти „Фараон“.

Збори і засїданя.

Звичайні загальні збори членів тов. „Академічна Громада“ у Львові відбудуть ся в недїлю, дня 12 с. м. о год. 3 по пол. в сали III на університетї з таким порядком дневним: 1) відчитанє протоколу з попередних загальних зборів; 2) звіт уступаючого виділу і уділенє єму абсолюториї; 3) вибір нового виділу; 4) внесеня і інтерпеляциї. — *Виділ.*

Дня 16-го лат. падолиста с. р. в четвер о годинї 1 по полудни відбуде ся в будинку маґістрацкім в Збаражи **велике народне віче** в справі загального, прямого і тайного права голосованя. Коли широкі маси робучого народу виступили до бою, готові й житє віддати за те велике право, то і нам селяньскому робучому людови, не можна відсувати ся від сего бою. Підопрім же і ми своєю силою і своїм могучим голосом загальну та спільну всїм нам справу! Прибуваймо-ж тисячами на се віче, нехай побачуть і переконають ся наші противники де є сила і до кого належить будучність. — *Від хлопского вічевого комітету.*

— **З „Львівского Бояна“.** З ріжних причин (котрі будуть власне вияснені) прошу дуже всїх П. Т. дїйсних членів Бояна явити ся в як найбільшім і найточнїйшім комплетї на пробу хору завтра т. зн. в пятницю 10 листопада с. р. — *Д-р Іван Копач*, діріґент.

Видовища і забави.

Забавова комісия тов. „Сокіл“ у Львові, устроює в суботу дня 11-ого с. м. в комнатах „Руской Бесїди“, великі вечерницї з танцями, на котрі запрошує всю місцеву і замісцеву інтелїґенцию. Вступ від особи 1 К. Початок о год. 8½ вечером.

Кружок забавовий тов. руск. ремісників „Зоря“ у Львові, (ул. Краківска ч. 17), устроює послїдні вечерницї з танцями, котрі відбудуть ся в суботу дня 11. падолиста 1905 о год. 9 вечером. — *Комітет.*

В недїлю дня 12-го с. м. відбуде ся в читальни „Просьвіти“ на передм. Личаківскім у Львові (ул. Личаківска ч. 87 I. пов.) концерт в честь Маркіяна Шашкевича, а в програму сего концерту увійдуть: 1) Промова про значінє Шашкевича. 2) Хор мішаний, Кумановского „Летів орел“. 3) Бандурист декламация. 4) Мандоліна і ґітара — дует. 5) Хор мужеский. 6) Сольо „Цьвітка дрібная“. 7) Декламация. 8) Хор мішаний Комоновского „Ой вербо вербо“. 9) Хор дїточий. По концертї забава з танцями при муз. смичковій. Початок о год. 7 веч. Вступ на концерт і забаву 50 сот. від особи. Просимо о численну участь. — *Виділ.*

Великий дїточий баль відбуде ся в недїлю 12 с. м. в салї „Бесїди“, початок о годинї 4-тій. Комітет балевий постарає ся о милї несподїванки для малих гостий, тому сподїє ся, що всї рускі родини скористають з нагоди, щоб весело забавила ся їх дїтвора. Баль дїточий інтересний є і для старших, бо кождого душа радїє, коли глядить на дрібну дїтвору наче цьвіти розсипані по сали, коли закунають дзвінкі голосочки та щирий сердечний сьміх дїточий. Дохід призначений на Товариство опіки над слугами і робітницями“ і на „Руску Захоронку“ у Львові. Вступ від осіб старших і маленьких по 50 сотиків. Від виділу Товариства опіки над слугами і робітницями і Руской Захоронки.

З товариств.

— **Пожарний „Сокіл“ в Мшанци**, гусятиньского повіта, засновано на статутї львівского „Сокола“. Намісництво вже затвердило статут. По нинїшний день основано 235 пожарних філїй львівского „Сокола“.

— **Старшини пожарних „Соколів“** взиває ся, сейчас відослати підписані петициї на адресу: „Сокіл“ у Львові, ул. Коперника ч. 9.

Урядові вісти:

— **Вісти з перемискої епархії.** З причини резиґнациї о. Димитрія Куцериба, пароха в Синяві з одержаної презенти на парохию Одрехову дек. сяніцкого, уложено нову пропозицию, до котрої приняті: Петро Дуркот (стар.), Захария Чесник, Ант. Менциньский, Гр. Макар, Волод. Вахнянин, Волод. Калужняцкий, Волод. Венгринович, Петро Ясеницкий, Мих. Юрчакевич, Ант. Криницкий, Мирон Лазоришак, Ем. Крайчик. — Канонічну інституцию дістали: Орест Пап на Новосїлки, Ів. Товарницкий на Ляшки муровані, Стефан Ковбур на Царикське, Роман Стецїв на Липе, Андрій Наконечний на Заміхів, Мих. Гробельский на Прелуки. — Сотрудництва дістали: Теодор Піх в Сяноцї, Волод. Дуб в Ярославі, Філярет Яминьский самостійне в Цвіржи, Ів. Клюфас сам в Постолові, Северин Ільницкий в Дахнові. — Завідательство в Берегах гор. дістав Мих. Ільницкий. — Увільненє від іспиту конкурсового дістали: Ігнатий Калужняцкий, Симеон Борис. — Відзнаки крилошаньскі дістав Вронислав Ґоцкий, парох в Оспірові. — Правительство предложило дотацию з рез. фонду на дальший рік для сотрудників в Мшанній, Новій веси, в Вугинах, в Радванцях і в Добровлянах. — Речинець до ординациї назначений на день 12 грудня с. р.; подання належить вносити до 1 грудня.

— **Перенесеня.** Краєва рада шкільна перенесла заступників учителїв Василя Грицевича з ґімназиї волочівскої до Дембіци і Стан. Збієвского з Дембіци до Золочева.

— **Осьму ранґу** міністер просьвіти дав між иншими професорам: Анат. Луцикови в Дрогобичи, д-рови Н. Сабатови в Станиславові.

Ц. к. Дирекция зелїзниць державн.

Сим доносить ся, що рух товаровий до Росиї через Броди і Підволочиска здержаний, рух особовий відбуває ся тілько поміж стациями Броди-Радивилів і Підволочиска-Волочиска.

Переписка Адміністрациї.

Вп. А. Чу. в Юн. До кінця падолиста. — Др. І. Ка. в Бор. До кінця року прийде нам ще 9 К 66 с. — М. На. в Ясе. сіль. За сей рік вплачено тепер вже все. — М. Кос. в Чер. Бракуючі аркуші повісти Фараона просимо зарекламовати по нумерах а вишлють ся. — М. По. в Кз. ліс. Тепер вплачено лиш по конець жовтня. — Я. Май. в Го. Добре. — Н. Сен. в Пе. Годять ся. — А. Чич. в Пе. На рік 1906 виписано тепер 2 К. — В. Дн. в Пе. Тепер вплачено лиш по конець жовтня. — М. Мень. в Пе. Так. — Л. Ле. в Ско. До кінця року ще 2 К. — В. Што. в Тар. До кінця року належить ся нам ще 8 К. — Д. Ру. в За. Нарікання нич тут не поможуть, лиш треба неодержані числа по 24 годинах зараз рекламовати. — О. Ян. в Яр. До кінця року прийде нам ще 12 К. — С. Ґр. в Яр. Тепер вплачено лиш до кінця жовтня. — Вп. М. Аб. в Кри. За сей рік прийде нам ще 1 К 20 с. — Е. Ду. в За. Ще за 4 квартал. — Хв. Тов. Кас. „Родина“ в Зборові. За 4 квартал прийде нам ще 8 К. — С. Сз. в Спо. За сей рік належить ся нам ще 5 К 20 с. — Г. Сем. в Жу. До кінця року прийде нам ще 2 К. 70 с. — О. Ма. в До. Тепер вплачено лиш по конець вересня. — О. Во. в По. Ка. Тепер вплачено за жовтень а не падолист. — М. Ду. в По. Тепер вплачено лиш за жовтень. — І. Пав. в Гру. Тепер вплачено до кінця падолиста. — В. Ли. в Глу. вел. Тепер вплачено за жовтень. — Е. Се. в Ко. Тепер вплачено лиш до кінця жовтня. — С. Ср. в Кр. Тепер лишалось на 1906 р. 5 К 60 с. — М. Сг. в Ве. в. До кінця року прийде нам ще 2 К 40 с. — С. Капь. в Мо. За сей рік належить ся нам ще 7 К. 70 с. — В. Сі. в Сг. Тепер вплачено лиш за жовтень. — Ю. Ле. в Лу. виж. До кінця сего року прийде нам ще 10 К. — П. Га. в Мли. Тепер вплачено по конець вересня.

— **Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанізуйте курси для анальфабетів!**

Календар: Нинї: Нестора (лат.: Теодор; завтра: Терентия (лат. Андрія); позавтра: Анастазиї (лат. Мартина).

Умильна просьба. В Вербляних, селї прилученім до парохії Гумниск в повітї каменецкім на пів замешканім через латинників в недїлю 22 жовтня с. р. відбуло ся здвиженє хрестів на ново збудовану церков. Є се маєтність ґр Казимира Баденього від котрого не можна надіяти ся найменшої помочи при будові церкви. Дехто навіть кепкував собі, що такі харлаки, як в Вербляних беруть ся будувати церкву. Але таки її збудували! Ся одначе радість окуплена величезними тягарами, яких той бідний нарід своєю силою понести не годен. Тому підписаний звертаєсь з найумильнїйшою просьбою до милосерних руских сердець, щоби зволили уменьшити тягар бідним руским громадянам з Верблян. Ласкаві датки просить ся присилати під адресою підписаного: *Віктор Єзерский*, парох в Гумниских пп. Буск.

Д р Казимир Левандовский вернув із дентистичних студий і приймає в недугах зубів. Безболїсне винимане і пльомбоване. Львів, пл. Галицка ч. 7.

Репертуар руского театру (тепер в Станиславові в салї театральній тов. музичного ім. Монюшка) в суботу „Запорожець за Дунаєм“ нар. опера в 3 діях Артемовского-Гуляка; в недїлю 12 падолиста „Бурлака“ драма в 5 діях Карпенка-Карого; ві второк 14 падолиста „Дїти Ванюшина“ драма в 5 діях Найденьова; в четвер 16 падолиста „Хазяїн“ драма в 4 діях Карпенка-Карого. — Абонамент І-рядний на шість вистав 15 кор. Абонамент II-рядний на шість вистав 10 кор. Початок о годині 8 вечером.

В Colosseum від дня 1 до 15 падолиста програма сензацийних новостей. Між иньшими електричний танець і нова оперетка.

Ученик в старшім віцї, але слабо фізично розвинений, при тім пильний і лагідної вдачі, з увінченою виділовою школою і з курсом учительского семинара, задля браку удержаня хоче віддатись купецкому станови. В тій цїли шукає місця склепового практиканта. О ласкаві зголошеня просить ся на адресу: Н. Балиньский „Академічна Громада“, ул. Вірменьска ч. 30 Львів. 973 1—3

Середних лїт панна поїхала без за границю до родини, котра потребує дома прихильної особи до помочи у всїм Адреса poste restante Львів, книжка. 974 1—2

Академік I. року прав глядає занять у адвоката або лекциї на провінциї на цїлий рік. Ласкаві зголошеня належить присилати на адресу: Роман Конашевич, Львів, ул. Калеча ч. 42. 975 1—3

Пампушки щодень сьвіжі, знамениті, по 3 кр. — Гербатників фунт по 60 кр. припоручає: Цукорня краківска, Львів, ул. Фредри. 967 2—12

УЧИТЕЛЬКА старша учениця або самітна жінщина найде солїдне поміщенє у інтелїґентної особи. Бальзова ч. 1, II. Порозуміти ся можна 9—12 рано. 944 2—3

Студент прав глядає лекциї або лекцкого занятя на провінциї. Зголошенє з поданєм условий під адресою: *Евген Щуровский* в Струтинї вижнім п. п. Долина коло Стрия. 941 4—4

Реньске природне вино
1 фляшка . . . . К 2·40
10 „ . . . . . „ 22·—
поручає торговля
ІВАНА БОРИСА
в Перемишли. 918

Мід курацийний
липовий в 5-кілевих бляшанках оплатно по 6 К висилає Евстахій Юзичиньский, Бережани. 794 4—10

Строїтель фортепянів, першорядний і концертовий, поручає ся Вповажаній Публицї і просить о ласкаву память. Ринок ч. 8, Войнарович. 50 3—8

Панночка, сирота з увінченою IX. кл., глядає посади приватної учительки до дїтий. Зголошеня на адресу: Заряд школи з Крехови п. почта Журатно. 930 4—5

Бруновичі. Новий, мурований, недокінчений, блякою критий дім мешкальчий о 8 убикациях в найкрасшім місци села в 1¾ морґом ґрунту або без ґрунту продам зараз дешево. Зголошенє в шкільчім будинку. — *Алексей Бартош* 953 3—3

МАРКО ФАЄРШТАЙН
ФАБРИЧНИЙ
СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН
у Львові, улиця Городецка, ч. 51
поручає всякі рільничі машини першорядних фабрик, а то: *сїчкарні* ріжних систем, *млинки* до *чищеня* і *мелеча збіжа*, *кирати*, *молотільні*, *плуги*, *учепачі* і *праси до олію* і т. п.
921 Полекші в сплатах. 6—12

КОНКУРС.

Наукове Товариство імени Шевченка оголошує отсим конкурс на одну запомогу з фонду пок. Антона Бончевського в сумі 440·53 кор., яка може бути евентуально розділена на дві по 220·26 кор., призначену для студентів університету сьвітских факультетів. Крезні фундатора мають першеньство. Наділений запомогою має підписати реверс, в якім з'обовяжеть ся звернути побрану запомогу фондови, скоро зможе.

Удокументовані подання належить вносити на адресу Виділу до дня 15 падолиста 1905 р.

ЗА ВИДІЛ:

М. Грушевський голова. *В. Гнатюк* секретар.

Надіслане.

Специяліст в дїточих недугах
Д-р В. Гукевич
довголїтний асистент ц. к. воєнного шпиталю дїточого у Відни 837
ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 5, I. п.

Д-р Казимир Лезандовский
повернув зі студий дентистики і ардинує в недугах зубів. — Витаганє зубів і пльомбованє без болю. 970 3—?
Львів, площа Галицка ч. 7.

Ц. к. уприв. галицкий акцийний
БАНК ГІПОТЕЧНИЙ
Відділ депозитовий
принимає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, принимає до переховання цінні папери і уділяє на них задатки.
Окрім того заведено на взір заграничних інституций так звані
ДЕПОЗИТА СХОВКОВІ
(Safe Deposits.)
За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар одержує в сталевій панцирній касї сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важні документи.
В тім напрямі гіпотечний Банк поробив як найдальше йдучі зарядженя.
Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім відділї. 874

Яко добру і певну льокацию
поручаємо.
4½% Листи гіпотечні,
4 „ Листи гіпотечні коронові,
5 „ Листи гіпотечні преміовані,
4 „ Листи Тов. кред. земского,
4% Листи Банку краєвого,
5 „ Облїґациї Банку краєвого,
4 „ Позичку краєву,
4 „ Облїґациї пропінацийні і всякі ренти державні.
Папери ті продаємо і купуємо по найточнїйшім курсї деннім
КОНТОРА ВИМІНИ 374
ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

Найдешевший в Львові
Оптика і Механіка у [illegible] ул. [illegible] ч. 1.
против Банку Гіпотечного на плянтацях площі Галицкої поручає
Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найкорше і найдешевше. 4165

Земля на продаж для хлїборобів!

Під містом Коломия є до розпродажи (парцеляциї) кількасот морґів добре справленої, видатної землї, рибний ставок і малий млин.

Хто хоче купити тої землї, нехай зголосить ся лично або письмом до: Д-ра Стефана Федака у Львові (ул. Сикстскач. 48) у або Дра Леся Кульчицкого в Коломиї (в Народнім Домі.) 889 8—10

Робітню знарядів церковних

другу руску в Галичинї поручає

Василь Дуткевич

бронзівник в Перемишли.

Приймає чаші до золоченя, дароносиці, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золочене і сріблене відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, ліхтарів, павуків.

ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, Бронзівник

Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 595 46—90

Білянс „Сокільского Базару“

представляє ся ось так:

Інвентар списаний дня 31 липня 1905 зіставлений за час від 1 вересня 1904 до 31 липня 1905.

	АКТИВА.	ПАСИВА.
дебіторів після спису	877·59 с.	—·— с.
кредиторів „ „	—·— „	8.170·93 „
готівка з 31 липня	1.020·62 „	—·— „
товари по власних цїнах	8.853·87 „	—·— „
інвентар	696·12 „	—·— „
кошти васнованя	84·40 „	—·— „
	11.532·60 с.	11.532·60 с.

Кошти адміністрациї:

кошти найму	790·12 с.
належитости правні	75·06 „
платнї персоналу	785·06 „
відсотки від довгів	23·10 „
передплати і оголошеня	136·70 „
датки і рекумерациї	37·52 „
порторня	253·60 „
потреби канцелярийні	333·44 „
опал і сьвітло	178·41 „
ріжні видатки	93·20 „
Разом	2.706·21 с.

Приходи:

позичка	600·— с.
з давного торгу	884·23 „
з денного торгу	11.8:6·71 „
з посередництва	388·61 „
довжники за товар	873·39 „
за ґазети	1.082·81 „
зворот платнї	15·— „
зворот чиншу	18·10 „
депозит	40·— „
Разом	15.782·55 с.

Розходи:

чинш	808·22 с.
належитости правні	75·06 „
потреби канцелярийні за готівку	232·21 „
платнї персоналу	800·06 „
інвентар	696·12 „
за товари	10.022·23 „
анонси	136·70 „
порторня	253·60 „
ґазети	759·88 „
посередництво	285·60 „
опал і сьвітло	178·41 „
кошти васнованя	84·40 „
ріжні видатки	93·20 „
датки і ренумерациї	39·44 „
зворот довгів	240·— „
відсотки	23·10 „
зворот депозитів	40·— „
Розхід	14.768·23 с.
Прихід	15.788·85 с.
Загальний оборот	30.557·08 с.

Красний сей вислїд маємо завдячити тій части нашої суспільностї, котра зрозуміла наше початкове трудне положене, поперла наші змаганя і новим довірєм наділила „Сокільский Базар“.

З натиском мусимо на сїм місци піднести, що наше Вп. Учительство так зі Львова як із провінциї численно в „Сокільскім Базари“ товари побирало, а вже майже без виїмку всї львівскі українські учениці і ученики всї шкільні прибори в „Сокільскім Базари“ закуповували.

За се складаємо так Вп. Учительству як і тим молоденьким а так горячим патриотам сердечне спаси-Біг.

Вкінци зазначуємо, що небавом „Сокільский Базар“ зареєструє ся, чим вдобудемо більші фонди, на підставі чого будемо могли сьміло конкурувати з чужими купцями.

Львів, дня 31 липня 1905. 968 1—1

ЗА УПРАВУ:

Проф. А. Алиськевич. А. Будзиновский. Д. Кучика.

БІЛЬШЕ ЯК 1000 ПОДЯК

і атестів пп. Лїкарів, Клїнік і загальних шпиталів сьвідчать найлїпше про високу лїчничу вартість

Іхтіоментолю

(правно охорон.),

котрий дуже часто по кількаразовім ужитю усуває незавідно і тревало: Ревматизм, болї нервові, гостець, пораженє, біль голови, біль зубів і инші долягласти ревматичного і нервового характеру.

Цїна фляшки з описом ужитя коштує 1 Кор.

ІХТІОМЕНТОЛЬ можна набути у всїх аптиках, або прямо: З хемічної лябораториї аптикаря **ШИМОНА ЕДЕЛЬМАНА** в Богородчанах. 911 5—24

Почтою висилає ся найменше **дві** (2) фляшки.

Просить ся жадати виразно **Іхтіоментолю Едельмана.**

70% на фонд будови театру дає той, хто в тов. ім. Котляревского замовить отсї книжки:

1. Наталка Полтавка ком. опера Котляревского в 3 д. текст	40 с.	з перес.	50с.
2. Наталка Полтавка . . . . партитура	3·60 „	„	3·85 „
3. Ворожбит народна комедія, Цеглиньского в 3 діях	1·— „	„	1·10 „
4. Заверуха і Два домики а одна фіртка одноак. Лотоц.	—·50 „	„	—·60 „
5. Настоящі, комедія в одній дії Бобиневича	—·59 „	„	—·60 „
6. Чоловік чести, драма в 3 діях Володиславича	1·30 „	„	1·50 „
7. Боян збірник малорус. кварт. на муж. хор Матюка	2·60 „	„	3.— „
8. Завіщане Т. Шевченка, бас сольо в супр. хору і форт. В.	50 „	„	—·60 „
9. Весняка пісня в супроводі фортеп. Матюка стих Шашк.	40 „	„	—·50 „
10. Коляди на мішаний хор Матюка	1·— „	„	1·10 „

972 1-3

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведене

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелий, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по умірених цїнах.

Накладом „Сокільского Базару“ у Львові

вийшла

друга серия переписних листків, окрашених вишивками складаюча ся з 19 карт і коштує 1 К — штука 12 с.

Зміст серії:

1. Монограм Сокола.
2. Герб України по обох боках кордону.
3. Шевченко.
4. Хмельницкий на кони.
5. Вид наддунайскої Січи.
6. Благане о помилуване засудженого.
7. Козацка збруя.
8. Нутро козацкого табору.
9. Зазив на суд.
10. Могила В. Барвіньского на Личак. цвинтари у Львові

789 17—25

Товариство взаїмного кредиту „ДНІСТЕР“

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою у Львові Ринок ч. 10.

приймає **вкладки** до опроцентованя **на 4%** і оплачує за вкладників податок рентовий від процентів; для ощадженя коштів посилки можна присилати гроші чеками щадниці почтової; вкладати може кождий, навіть і не члени; на жадане звертає ся вкладку кождого часу навіть без виповідженя (за есконтом).

Позички удїляє „Днїстер“ своїм членам на 6% сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 лїт; при 30 ратах ½ річних виносить рата амортизацийні (на капітал і відсотки) 5; до позичок вимагає ся першої гіпотеки або доброї поруки.

На парцеляцию і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до „Днїстра“.

Членами можуть бути тілько *члени обезпечені в „Днїстрі“.*

Чистий зиск розділяє межи членів яко дивіденди від уділів а на добродійні цїли. — Дотепер уділив *„Днїстер“* на церкви, бурси, школи і т. д. **31.738 К.**

Стан фондів Товариства кредитового „Днїстер“ 31/12 1904.

клади	1,783.673 К.	Позички уділені .	1,616.402 К.
цїли членьскі. . .	133.117 К.	Цїнні папери льок.	123.627 К.
онд резервовий і инші	26.576 К.	Льокациї .	169.456 К.
		на рахунку біж.	81.968 К.

Оповѣщене.

„ЗАЩИТА ЗЕМЛИ“, общество зарегистрованное съ ограниченною порукою во Львовѣ при улицѣ Краковской число 17, II. поверхъ, удѣляетъ пожички для набыванія и удержанія земли и поднесенія господарства, покупаетъ большіи посѣлости и сельскіи господарства въ цѣли продажи тыхъ же въ цѣлости или парцелями своимъ членамъ, принимаетъ капиталъ въ щадницу, опроцентовуетъ ихъ по 4 и платитъ само подать рентовую и удѣляетъ отворотною почтою всякихъ поясненій въ дѣлѣ закупна и продажи земли.

При прошеніи о пожичку нужно предъявити вытягъ ипотечный и аркушъ посѣлости геометромъ подтвержденный. Высота ипотеки при удѣленіи кредитовъ отъ 6 до 7%.

Состояніе съ днемъ 30-го сентября 1905 года:

Станъ должный:

1. Фондъ резервный	2188·84
2. Удѣлы членовъ	22334·05
3. Щадничіи вкладки	180292·04
4. Дивидендъ неподнята	1106·87
5. Сальдо отсотковъ	7633·79
6. Решта надвышки изъ 1904 г.	307·85
Общая сумма	213863·44

Станъ чинный:

1. Пожички ипотечныя	177428·84
2. Издержки администраційнія	2183·48
3. Кошта васнованія и мобилія	284·46
4. Еффекты	6935·—
5. Льокаціи въ Банкахъ	27018.01
6. Переходовіи	5·64
7. Наличными въ касѣ	8·01
Общая сумма	213863·44

957 3—12

Наліг піяньства

усуває ся раз на все *при помочи* порошку ZOA. То средство не має ніякого смаку і тому можна его дати до кождого напитку й без відома піяка.

Одна пачка на цілковите вилїчене К 10, оплатно, без оплати від цла і дискретно.

Богато нещасних людий, опанових тим страшним налогом, повернули до своїх родин і товариств, одним словом, мілїони і мілїони людий поправили ся і стали порядними членами суспільности. Численні подяки можу дати до прочитаня. Висилає за попереднім надісланем гроший або за післяплатою головний склад **ЛЮДВИКА ПОЛЯКА** (Lodovico Pollak) в Медиоляні (Італія) Листи до Італії коштують 25 сот., *картки 10 сот.* Переписка у всїх мовах.

775 4—4

Важне для парохіяльних урядів і читалень!

Макс Ґлязерман

ПЕЧАТНИКАР

Львів, ул. Сикстуска ч. 17

виконує ґустовно і дешево стампілї кавчукові і металеві для парохіяльних урядів, громад, читалень і т. п. по 2·50 с. враз з пуделком і фарбою, литі нагробні таблиці, числа домів і улиць, відзнаки для лісних та пільних сторожий і клїщі до пльомбованя мяса.

Переписка руска. 285 7—10

На сїножати

єсть

Жужлева мучка Томаса

признана найлїпшим і найдешевшим фосфоровим навозом. Ужити її можна ще тепер на озимини як поголовний навіз а також під весняний засів можна її розсїяти тепер на сирі скиби.

Брошурки з поученем і цїнники висилає даром і оплатно.

Ґенеральний репрезентант фабрик фосфатів Томаса 604 6—25

ИОСИФ КАРРАХ

Львів, улиця Ягайлоньска число 22.

Бачність на знак „Зори“

Рух зелїзничих поїздів

зимний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

Де Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Берґомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **3·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави руской	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) пополуднем (тільно в неділї і рим.-кат. сьвята, 1·45 пополудни (тільно в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9. і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тільно що неділї і сьвята.
„ Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кранова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Замонамого (від 25/6 до 15/9), Осьвенціма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави руской	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брукович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тільно що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тільно що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави руской	11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова	6·55 рано, 9·15 передпополуднем (від 1/5 до 30/9і 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим., кат. сьвята) 3·08 пополуд. (від 14/5 до 10/9) - 5·58 пополудни.
„ Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані є чорними товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого инакшого рода, інвестровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мінєрім бюрі х. и. королевских сьвітниць, площа Ґвуальма ч. 9. 85

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Виказець: Александер Борковский. Редаґує і оповідає за редакцию: Д-р Евген Левицкий. З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 242. Львів пятниця 28 жовтня (10 падолиста) 1905. Річник XXVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кіліньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. дедиц.

в Австриї: за цесарську

на цілий рік . . 32 к.
на пів року . . 16 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к

Поодиноке число коштує у Львові 6 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попередним вистереженєм. — Рекламациї незапечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку

Наші народні школи.

Бесіда посла о. Богачевского

виголошена в галицкім соймі дня 6 падолиста с. р. при розправі над справозданем комісиї шкільної за рік 1903/4 на підставі справозданя Ради шкільної краєвої.

(Дальше.)

Несправедливість того закону яскраво увидатнює ся також на нашім повіті долиньскім, іменно 2 містах Рожнітові і Перегіньску. Людність Рожнітова виносить 3591 мешканців а Перегіньска 6.576 мешканців т. є. два рази тілько. Мимо то Рожнітів зачислений є до III кляси платні а Перегіньско до IV кляси і управитель школи в Рожнітові побирає 200 корон а в Перегіньску тілько 100 корон додатку, мимо того що той послідний має еще і надетатову клясу о 2 мили віддаленій. Осмолоді, до котрої сам мусить доїжджати.

Так само і на передмістю Бродів в Старих Бродах, хоч там є і дирекция фінансова і уряд податковий і другі уряди, учителі цілком неслушно зачислені суть до IV кляси і побирають платню учителів сільских. Або возьмім приміром Воскресінці коло Коломиї. Є то село всего два кільометри віддалене від середмістя. Всї мешканцї несуть всякі продукти до міста, де їх добре продають. З тої причини в тім селї годі що небудь купити: анї молока, анї паші, анї бульби, анї бураків, за всїм треба посилати до міста а еще і післанець коштує, що принесе яні річи. А мимо того учителї звідтам зачислені до IV кляси платнї, так якби житє там було справдї лекше і дешеве. То само доторкає ся очивидно і всїх так званих підміских громад.

Остаточно, мої Панове, можемо тую річ еще і з иншої сторони взяти. Возьмім лише платню учительску в роцї 1874 т. є. в часї III-ого поліпшеня. Платнї учителїв виносили тогди 850.000 корон — всїх учителїв було 3.266 — отже пересїчна річна платня одного учителя виносила 260 кор. а місячна 21 кор. І питаю ся Вас, Достойні Панове, чи з тою платнею міг вижити учитель сам і єго родина, чи міг заощадити щось на случай недуги, чи мав за що поховати ся і сиротам що небудь лишити? А мимо того ті учителї нї більше нї менче лиш 20 лїт, бо до року 1892, мусїли на підвисшене платнї чекати. Та і то підвисшене далеко не було вистарчаюче. Для приміру возьмім тілько рік 1897 т. є 5 лїт по тім другім підвисшеню. Платнї учительскі виносили тодї 7,686.172 кор., всїх учителїв було 8.471, значить пересїчна річна платня одного учителя виносила 795 кор. а місячна 66 корон.

В кінци в роцї 1902 платнї учительскі виносили 8,170.000 К, всїх учителїв було 8.807, отже пересїчна річна платня одного учителя виносила 927 кор, а місячна 77 кор., підчас коли в Прусах пересїчна річна платня виносить 1395 марок, місячно 116 марок т. є 2 рази більше як у нас, а в цїлій Долїтавії 1521 кор. на рік а 127 кор. на місяць.

Правда, платню таку і еще менчу побирають учителї „Towarzystwa szkoły ludow-oї“ в Тернопільщинї, але по перше не мають нїяких студий; суть то ексжандарми, ексорґанїсти і маленькі хлопчики; по друге мають они дуже маленьку задачу а іменно плекати польский національний шовінїзм, а чейже ми від наших учителїв жадаємо чогось важнїйшого, чогось висшого, чогось благороднїйшого і чогось для краю пожаточнїйшого!...

Єсли отже всї майже краї в напрямі поліпшеня учительскої платнї постановили поступити еще дальше, чиж ми самі одні позволимо, щоби послїдна учительска платня дочекала ся 25-лїтного ювилею?...

А єсли когось і то все не може переконати, то нехай удасть ся до семинара учительского і спитає першого лїпшого слугу, яку він побирає платню на місяць, то відповість що 90 корон, инший що 96 корон, о тарциянї вже й не говорити, бо той побирає 1600 корон річно. А я позволю собі спитати: кілько науки, працї, кілько заходів і старань, кілько вкінци протекций мусить учитель ужити, щоби досягти такої платнї як сї звичайні служачі?

На подібні заміти Ви, панове, все маєте одну відповідь: „Звідкиж на те все взяти фондів? Край зруйнований, тож треба оглядати ся на фінансове положене краю“.

Та передовсїм в тім заниді ударяє се, що більшість соймова — бож то она розпоряджає буджетом краєвим — забуває на витриманість — податкову, коли ходить о цїли так сказавши непродуктивні, односторонні і люксусові, коли ходить о реставрацию Вавелю, котрий чейже не має служити обом народам, а тілько одному коли ходить о щедру запомогу на „кулна рільничі“, котрі, як показала минувшорічна посуха, також суть звернені проти нас, — коли ходить о „Towarzystwo szkoły ludowej“, котрого шовіністична дїяльність аж надто є очивидна і разяча — в кінци коли ходить о польскі театри і о їх директорів — а тілько тогдї руководить ся милосердієм, коли розходить ся о просьвіту...

Впрочім з загальних видатків на народні школи випадало в роцї 1901/2 в Чехах 5·61 корон на 1 мешканця, в Шлеску 3·22 корон, у нас заледво 1·48 кор., значить 4 рази менче як в Чехах а 2 рази менче як в Шлеску. А в кінци в роцї 1902, коли сойм послїдний раз підвисшав платню учительску, то анї о 1 сотик не підвисшено податку, але цїла тота сума прийшла з ощадности зробленої на замкнених школах, інтеркалярнях учительских платнях і пятилїтях. А треба знати, що тї ощадности дійшли в однім роцї 1902 до висоти 1,313.049 кор., отже мимо тої жертви лишило ся еще 683,049 К зарібку!..

Одну еще річ надмінити належить. Перед пару лїтами відступило правительство краєви часть доходу з податку від горівки, в висотї около 5 мілїонів корон річно. Гроші ті мали бути ужиті на підвисшене народної просьвіти в Галичинї, що однакож доси чомусь не наступило. Коли отже се стане ся, то цїлком вигідно можна буде платню підвисшити, шкільництво піднести а витриманостию податковою не засланяти ся.

То у нас, мої Панове, учителї суть так щасливі, що платня їх відповідно до инших країв не тілько не підвисшає ся, але навіть се, що їм правно належить ся, обкроює ся і уриває ся.

Ось глянемо приміром на „Справоздане ради шкільної краєвої“ таблиця IV. З неї довідуємо ся, що в 498 школах одноклясових були з ведені кляси над'етатові. Учителї повняли отже обовязки управителїв шкіл, але за ту чинність не побирали осібного додатку (100 корон), а фонд краєвий заробив на них в однім роцї 49.800 корон! Так само із згляду на число кляс — було 1398 шкіл двоклясових, зі згляду однак на орґанїзацию — було їх лише 966 значить ся фонд краєвий на 432 учителях заощадив знов квоту 43.200 корон, позаяк они також не мали додатку за управительство...

Загальне число кляс чинних в школах публичних виносило 9907, з того системізованих 7213 (72·81%) а надетатових 2694 (27·19%). Се є доказом, що число надетатових кляс в відношеню до кляс системізованих є за велике. Найгірше під тим зглядом представляють ся школи міского типу, де надетатові кляси становлять 39·14% загалу. Тому то по містах дуже часто можна подибати школи 4-клясові, котрі числять 8, 10, 12, а навіть більше кляс чинних. Кляси над'етатові істнують в них від многих лїт, число їх збільшаєсь з кождим роком, але рада шкільна краєва не спішить ся якось в переміною таких кляс на школи самостійні мимо виразної постанови арт. 5. закона шкільного краєвого з дня 23 мая 1895. А чому так дїєсь, се річ вповні зрозуміла! Учителї над'етатові менше коштують, бо побирають низшу платню від учителїв сталих, не мають права до додатків пятилїтних, а в разї їх смерти вдови і сироти нич не получають, за те видатки в буджетї краєвім на просьвіту о много менші.

Вкінци в цїли ощадности на учителях робить ще рада шкільна краєва і таке, що коли в послїднім роцї було посад опорожнених 1914, то 615 іспитованих учителїв і 1430 учительок сидїло на тимчасових посадах!

(Дальше буде.)

Поклик

Руского товариства педаґоґічного до всїх кругів рускої суспільности.

Недавно зачав ся рік шкільний і обі школи, що їх удержує головний видїл Руск. товариства педаґ. с. є. жіноча школа видїлова ім. Шевченка з правом публичности (о 5 клясах) і женьска семинария у Львові (о трех роках) стали знова сповняти свої важне завдане. Два місяцї нового року шкільного можуть ще рішати о преліминари і буджетї цїлого року, бо менше більше будуть тепер вертати ті самі позиції в приходах і розходах обох шкіл і цїлого товариства. Таке вісставлене зладжене через підписаного касиєра спонукує видїл в пору звернути ся до всїх кругів рускої суспільности з прошенєм і покликом, щоби єї зволили розвідати матеріяльні відносини товариства і надсилали від тепер стало через весь рік що місяця жертви і датки на удержане згаданих обох шкіл.

Родимцї! Наше положене материяльне є крайно невідрадне, ба навіть розпучливе. Чекає нас прямо фінансова криза і катастрофа. Прошемо лиш нас вислухати і вирозуміти, війти в наше положене і поняти наш теперішний крок.

Товариство педаґоґічне стає що раз то більше необхідним в нашім народнім житю і сповняє совісно своє завдане. Оно числить 27 філїй, удержує у Львові і по містах в краю многі інститути для молодїжи шкільної і бурси (як чисто селяньскі так і мішані) дає многим соткам молодїжи за малу оплату приміщене, захист і моральний провід, удержує безплатні курси для анальфабетів в многих осїдках філїй і у Львові, зладжує відчити і виклади, конференциї і сходини учительскі, осьвідомлює при помочи своїх двох часописий і видавництва учительство, молодїж шкільну, селянство і інтелїґенцию вкінци удержує у Львові згадані обі школи та має як звісно небавом в Коломиї оснувати трету з ряду школу, с. є. мужеску семинарию учительску.

Мимо тих змагань і інституций товариство педаґоґічне не може що до своєї дїяльности рівнати ся з подібним ческим товариством „Ustredni matice skolska“ або з нїмецким „Schulverein-ом, а навіть зі словіньским товариством „Družba sv. Cirila in Metoda“ а чому — на се осьта відповідь: Ми маєм звязані руки — бо нам брак фондів і відповідного числа тружеників. Ми не в силї удержати навіть обох шкіл у Львові і нам вже тепер грозить криза та безвихідне положене. Ми не мали у Львові свого дому на обі школи, тиснемо ся в невигідних винаятих каменицях і видаєм що року велику квоту на адаптациї, поприваємо недобори в обох бурсах (при ул. Вірменьскій, котра дає приміщене

Николай Лесков. 2)

Владичий суд.

А. К. Ключарев, не зважаючи на мої молоді лїта, призначив мене до веденя бранки. До сего не треба було жадних висших спосібностий, але річ вимагала великої працї. Цїлі днї, часом від самого рана до змерку — бо при сьвітлї рекрутів не осмотрювали — треба було безвихідно сидїти в сали, щоби по черзї давати поясненя що-до осіб, котрих приводили до бранки, і що-до несчислених жалоб та указувати на закони, котрі підходили до порішеня того або иншого випадку. А ледво зачинили салю, починала ся горяча канцелярийна робота, щоби приготовити все до другого дня. Треба було приняти оповістки, порівнати їх з рахунками і черговими реєстрами, відослати гроші на мундури і харч, видати квити і роздивити цїлі гори запутаних жалоб і найлукавійших доносів, які напливали що днини.

Канцелярия, що складала ся з урядників, поприсиланих на той час в ріжних урядів, помагоджувала лише те, що вимагало механїчної роботи, як: виписати і записати, видати; а все инше, що вимагало якогонебудь толку і знаня законів, спочивало на однім чоловіцї, на референтї. Длятого на так томлячий, трудний і одвічальний уряд вибирано людий старших службою і досьвідних; але А. К. Ключарев при своїй в неоднім огляді властивій єму незвичайности вибрав на те становиско мене, хоч я ледве що почав службу і мав усего 21 лїт.

Легко собі уявити, кілько працї а мусів випадати, щоби вести в порядку клопітливе і одвічальне дїло при такім строгім начальнику, як А. К. Ключарев, по котрім опісля наступив добродушний Н. М. Кобилин, що мене також затримав на тім становиску. Моя мука почала ся на півтора місяця перед бранкою, бо треба було виготовити участки, черги і т. и., тревала дальше півтора до двох місяців підчас самої бранки та скінчилась аж після виладженя справозданя. Весь той час я не жив нїяким людским житєм, а тілько службою; я мав ледво годину або півтора години часу на обід та не більше чотирох годин на спане в ночи.

Всякий чейже легко зрозуміє, як при такім житю мало було у мене часу на те, щоби „серцем милосердитись, над людьми плакати і молитись“.

В тім часї, бути може навіть одного з найтяжших днів, я сидїв раз вечером за своїм столиком в бюрі і читав одну за другою жалоби, які менї накидано. Як звичайно, було їх дуже богато, а переважно були вони майже однакового змісту. У всїх були ті самі жалї, і всї вони були писані тим самим дуже сумовитим і дуже звичайним шабльоном. Але нараз попав менї в руки листок препоганого зімнятого паперу, на котрім мимохіть спинила ся моя увага. Від того паперу так і віяло важким і незвичайним горем, котрого годї було не замітити, як і годї не замітати наскрізь замерзлого вікна, тому що від него віє холодом. Сам вигляд того паперу нагадував того убогого, про котрого Гайне сказав, що у него „глядїло убожество з кождої дїрки і з очий глядїло убожество“.

Я почув невідперту потребу як найуважнїйше роздивити той папір; але ледво почав я єго читати, як і побачив зараз, що се було майже неможливе. Неможливо було зрозуміти, яким воно було писане язиком, а навіть яким письмом. Там були букви і польскі і рускі і нараз між ними цїле слово або оден знак по жидівски. Сама надпись була щось нїби подібна до надписи, яку зробили Гоголївскі купцї в жалобі, поданій „господину финансову“ Хлестакову: тут були і слова з високчайшого титулу і імя предсїдателя і згадувались „усї ґенерал-ґубернатори і чини і ваші оберпреподобіє увмістї в флїґерточаков [се мало значити: „флїґель-ад'ютант Чертков“] і увсї, хто в Бога вірує“. Словом, було видно, що проситель жалував ся всїм властям у сьвітї і все те уладив в такій формі, що можна було взяти за жарт і за насьмішку та була повна підстава цїлий той твір лишити „безъ послѣдствій“ і кинути під стіл до коша. Та, знов повтаряю, тут „глядїло убожество з кождої дїрки і з очий глядїло убожество“, і менї стало єго дуже жаль.

Замість, щоби відкинути прошене за єго неформальність, я почав єго читати і „духом стрівожив ся, на що читати учив ся“. Недокладність в надписи була нїчим в прирівнаню до того, що було в самім текстї; та за те в тій недокладности ще упертїйше побивала ся розпука.

Проситель в мало зрозумілих висловах, в котрих трудно було дібрати ся до змислу, розказував отсе: Він був „інтролїґатор“ і, маючи при своїм ремеслї дїло з ріжними книжками, „посядал много науки в премудрость Божого слова пообширнаго разсужденія“. Таке „обширне разсужденіе“ спровадило на него неласку кагалу, котрий всупереч усїм правилам напав в ночи на хату інтролїґатора і з постели забрав єго десятилїтного сина та повів до здачі в рекрути. Інтролїґатор справдї не був на черзї і виказував ся присяжними сьвідками, що взятий кагалом єго син має всего сїм лїт. Але на чергу в ті днї перед кінцем бранки не зважали, а кагал із своєї сторони подавав инших присяжних сьвідків, що хлопцю минуло вже дванацять лїт.

Інтролїґатор очивидно вгадував, що людска кривда переможе єго правду, і не маючи надії, щоби поконати ту кривду, з розпукою молив, щоби з принятєм єго сина підождати лише оден день, бо він панна уже за свого сина наємника, двацятьлїтного Жида, і везе єго до здачі, а просьбу єго посилає „в узперед по почтї“.

По нашому звичаю все нїчого не значило; а що самого інтролїґатора з єго наємником не було в Києві, а єго хлопця вже привезено і на завтра призначено до осмотру: то було ясно, що, коли він окаже ся здоровим і на тїлї кріпким, то ми єго „по зверхному вигляді“ постриємо і кінець.

З сим я і відложив просьбу інтролїґатора на бік з відповідною замітною. Більше я нїчого не міг зробити. Але минула година і друга, а у мене нї з сего нї з того з голови не сходить той бідний обчитаний переплетчик. Менї все уявлялось, що коли завтра прилетить сюди з своїм „обширним разсужденієм“, а єго дитина буде вже в військових касарнях, куди так легко попасти, а трудно добути ся відтам.

І менї чим-раз більше ставало жаль того бідного Жида, що у своїм горю так несподївано згадує про свої шкільні образованє. За тим широким образованєм менї уміджувалась цїла стара історія, а такі з взятим жидівстві вічно нова. Чи тут не треба було здогадувати ся чогось такого: чоловік, маючи в ряду добру совість, трохи розширив свій сьвітогляд і, не зрадкуючи віри батьків, спробував мати свою окрему гадку про духа тої віри, замкненого в букві, та став більше дбати про очищене свого серця, чим про умиване рук і полоскане шкляноч, — і от справа готова: він небезпечний вольнодум, а фарисейский талмудизм нагажав ся єго знищити і стерти з лиця земли? Коли би той чоловік був богатий, із свиньскі ковбаси у іспрявника, цїлком забув Єгову і не думав о Єго заповідях, але не шкодив би фарисейскій нїбито праведности: то було би нїчого; єго терпіли би і навіть позажали би та боронили. Але у него появила ся якась ширінь, якась свобода духа; і ось правовірне жидівство не може єго стерпіти.

звиж 200 учениках і в інтернаті сьв. Ольги), не можемо як слід амортизувати довгу в друкарни і приступити до видаваня новик і так потрібних, книжочок для молодіжи, ми не можемо удержувати в своїми філіями і кружками педаґоґічними тіснійших зносин і наглядати їх діяльність через делеґатів ілюстраторів, ми не можемо навіть сего року удержати відповідно обох шкіл і покрити ті найпотрібнійші видатки.

Школа виділова ім. Шевченка числить сего року 176 учениць і розвиває ся завдяки сему, що виділ заанґажував від нового року шкільного стану управительку і кілька сталих сил учительских, успішнійше і кориснійше чим в попередних літах.

Доси спочивав розвій сеї школи в руках кількох немногих ідейних одиниць, які майже безкорисно жертвували їй свій вільний час і свою працю і завдяки при такім стані річай від доброї волі і сьвідомости охотників. Виділ узнав і зрозумів, що школа не може всегда числити на такі корисні обставини і на безкорисну працю кількох труженників, які з патриотизму служили справі, однак не могли часто і при найліпшій волі сповнити всі добровільно обняті обовязки. По тій причині перевів виділ далекосяглі реформи, так що від тепер зможе школа нормально розвивати ся так, як кожда правна або державна школа. Виділ креував іменно стану посаду управительки, кілька сталих посад учительских, уложив реґулямін для молодіжи і збору учительского, перевів много адаптаций в льокалях та доповнив завдяки жертвольбивости кількох добродіїв кабінети и руковї і бібліотеку.

В тім всім руководив ся виділ лишень зглядами на добро і розвій школи. Всі видатки були необхідні і точно обчислені на фінансовий стан товариства. Виділ завів іменно від року піврічні оплати від учениць школи і числив на можливість зібраня сих оплат і покритя пороблених адаптаций і улучшень. На жаль завели сї обчисленя, бо в більшій части зголосила ся до школи крайно бідна молодіж, так що нема мови о точнім стягненю всіх оплат.

Ще гірше вийшов виділ і управа обох шкіл з обчисленями що до доходів семинариї в біжучім році шкільнім. Вправді зголосило ся на перший рік понад 40 кандидаток, так що число всіх учениць на трех роках виносить 82, однак ті учениці еще біднійші як учениці школи. Подібні приватні школи польскі не увільняють майже нікого від оплати, побирають місячно 16—20 корон від кождої кандидатки і не наборують недоборами. Они доходять навіть в посїдане власних камениць і можуть удержувати власні сили та гонорувати ліпше учителів. Товариство педаґоґічне не може навіть мріти о таких нормальних відносинах. Хотяй орґанізацийний статут семинариї предвиджує вимкові зниженя і вводить місячну оплату в квоті 20 К, однак був виділ приневолений сего року знизити на внесене збору учительского більше як в половині сю оплату до 10 К місячно, а около 2/5 учениць звільнити цілком від плаченя яких-небудь датків. Дійшло до того, що виділ видає місячно на удержане школи, особливо гоноровані сих учительских відповідно до львівских відносин, чотири рази тілько як побирає від учениць, а що виділ не має крім надії на надзвичайну одноразову підмогу від сойму (найбільше в висоті 1000—1500 К) ніяких фондів на сю ціль, тому грозить єму місячний недобір в тій одній позиції на квоту 1000 К, с. є. за цілий рік в висоті 10.000 К. Коли додамо еще недобір в школї виділовій, який дійде сего року при нових видатках до 5000 К, то прийдем до висновку, що товариство мусить роздобути за всяку ціну що місяця найменше около 1500 К, доходів або буде приневолене серед року шкільного замкнути обі школи.

Не хочемо розводити ся над наслідками сеї послідної страшної алтернативи, не уживаємо тут нових средств як погроза, пересада пресия на суспільність. Ми констатуєм лиш факт, що товариство видало в жовтни і падолисті майже послідні засоби гроша, узискані з вписового і оплат в школї, з субвенций соймових і всїх жертв присиланих немногими патриотами. Ми обчислили, кілько нам прийдесь платити місячно і кілько буде виносив місячний недобір. Доси ми не подавали суспільности таких обчислень і звітів, бо семинария не числила тілько клас та обі школи могли при доходячих силах сяк-так розвивати ся. Сей стан оказав ся однак прямо неможливим і спричинив згадані зарядженя виділу і конечні реформи в обох школах, потягнув одиак за собою два а навіть три рази так великі видатки і кошти удержаня і завів нас над пропасть близької фінансової кризи, ба навіть майже над пропасть ліквідациї товариства.

Родимці! Не лишайте нас в тій страшній ситуациї без помочи і не приневоляйте нас кидати сю велику культурно-просьвітну працю, яка нам має придбати великий гурток сьвідомо вихованого жіноцтва і учительства. Ратуйте нас і наші школи перед загибелию і упадком. Ми знаєм, як умів, може наша суспільність в врайнім положеню і безвихідній ситуациї ратувати і які зносити жертви. Ми пригадуєм нашій суспільности сецесию академічної молодіжи і ті великі, майже геройські подвиги всїх кругів нашої суспільности. Наше положене є мало що ліпше як було тоді положене академічної молодіжи. Ми не маємо віяких виглядів на поліпшене ситуациї, на вишукане нових жерел доходу. Ми даєм бідній молодіжи науку в школї і захист по інститутах, ми виступаєм яко високо гуманітарне і добродійне товариство і доходимо з тим всім до материяльної кризи, до банкруцтва. Маємо три або і чотири рази тілько платити — чим побираємо і можемо побирати.

Кінчимо нашу заяву і наш покик словами:

Родимці! ратуйте наші одинокі приватні школи і нашу будучність. Спішіть з жертвами, декляруйте і тепер так як колись підчас сецесиї нашої молодіжи академічної місячні підмоги, вписуйте ся в члена товариства, вирівнуйте всякі зажеглости в товаристві, збирайте при кождій нагоді складки на удержане обох шкіл товариства педаґоґічного, аранжуйте відчити, представленя, вечерниці і инші торжества на сю високу ціль і не давайте нам і нашим школам пропадати. Всякі жертви віддасть Вам сторицею ся молодіж, яка виховує ся в наших школах і інститутах в чисто народнім дусї, в сьвідомости і ідейности. Вписове і вкладка до товариства виносять лиш по 1 К, тому гуртуйте ся тисячками в члени товариства а видвигнете нас з крайної біди і кризи. — Адреса товариства ул. Сикстуска 47, адреса касиєра: ул. Кохановского 15 Б. — Від виділу: *І. Чапельский*, голова; *А. Алиськевич*, касиєр.

Вісімнацять століть не змінило ще тої старої історії! Та я вертаю до своєї історії.

Може комусь видати ся дивним, чому я словом інтроліґатора надавав таке значіне; він же, притиснений бідою, дуже легко міг народом прикинутись гоненим за свободу гадок.

Я се розумію; і певно, нехай би таке мучило ся тепер, то підозріне, дуже імовірне, могло би закрасти ся і в мою голову. Але в тім часї, до котрого відносить ся моє оповідане, о таких річах, як „свобода гадок“, не думали навіть люди, що находили ся в далеко ліпшім положеню, чим бідний Жидок, у котрого в постели пірвали єдиного сина. Єму і до голови не могло прийти, щоби почвакити ся лібералізмом, котрий скорійше напасть міг на него спровадити, ніж користь принести; а се-ж зовсім не до лиця чоловікови з жидівского роду, що взик всьо добре обчисляти наперед. Отже я мав підставу вгадувати, що слово о релїґії ужите тут цілком щиро.

Повтаряю: мені жаль стало бідного інтроліґатора, і я загадав помочи єму троха. Я хотів, вертаючи в ночи домів, заїхати до Анґлійскої гостинниці, де стояв фліґель-ад'ютант, що приїхав на бранку, та сказати єму, чи не схотів би він вступити ся за бідного чоловіка і попросити, щоби бранку того участка відложено на оден день.

Фліґель-ад'ютанти, котрих присилано на бранку, хоч і не мішались просто в такі розпорядки, але їх просьби все більше-менше вислухувано. Колиж бо й сей мій намір ні до чого не здав ся, бо поки я міг виконати его, нещасна справа інтроліґатора помоталась такими фатальними випадками, що его сина могло вже вратувати хиба якесь чудо.

І що-ж? Чудо для него стало ся, і то стало ся свобідно, просто і легко, на перекір усім очивидним неможливостям, завдяки лише одному тому тихому „земному ангелови“, за якого в Києві уважано митрополита Філярета, що цілком несподіваним способом вдав ся в сю жидівску справу і поконав усю жидівску кривду та мертву букву закона своїм живим і милостивим владичим судом.

З Буковиньского сойму.

На 8-ім засїданю з дня 7 с. м. віцемаршалок д-р Смаль-Стоцкий мотивував своє внесене в справі управильненя язикових відносин в черноведзім учительскім семинари. Перший § внесеня звучить:

„Відповідно до викладової мови народних шкіл, для котрих має ся вообразувати учителїв, має ся основати окремі учительскі семинарі, мужескі й жіночі, з викладовими мовами рускою, румуньскою, зглядно німецкою. До часу основаня таких семинарів має ся при істнуючих семинарях мужескім і жіночім, утворити окремі відділи з рускою, румуньскою, зглядно німецкою мовою викладовою“.

Д-р Смаль-Стоцкий мотивуючи се внесене говорив:

„До тепер є в семинари викладова мова німецка, хоч се не опирає ся на ніякім законнім приписї. Навпаки, маємо міністерский розпорядок з дня 20 серпня 1879 число 2529, яким дозволяє ся запровадити побіч німецкої викладової мови також руску і волоску. Отже наш семинар правно утраквістичний, на діяї-ж німецкий, хотяй він має виховувати учителїв для 47 шкіл німецких, а для 153 руских і 128 волоских. Чиж се відповідає найголовнійшій педаґоґічній засаді, що учитель має бути найліпше вообразований в тій мові, яка є матерною его школярів? Вже від 10 літ западає кождого року в соймі одноголосна ухвала, щоби завести бодай руский і волоский відділ при тут. семинари. Сойм одначе не знайшов послуху у правительства. Навіть знехтувало воно найдальший термін 1905/1906 р., поставлений єму соймом. Та сойм мусить взяти ся за остаточне средство — за самопоміч. В поміч стає єму закон 31-им §-ом з д. 2 мая 1883: „Мову викладову означує на внесене краєвого начальства шкільного міністер просьвіти, коли краєвий закон не постановляє інакше“. Отже нехай шкільна комісия виробить проект закона по мисли 1-ого параґрафу сего внесеня. — Палата ухвалила відослати внесене до шкільної комісиї.

На сім засїданю румуньский посол Вольчиньский коршемними словами („halts Maul!“ і т. я.) обидив руского посла Васильька, коли той вніс інтерпеляцию до краєвого президента; длячого оно, по усуненю війта в Волоскім Банилові, віддало веденє справ громадских тамошному дідичеви Урсакому (Румунови), котрий веде війну з громадою, не хоче від літ платити додатків до податків за свої ґрунти в громаді і так пропадає громаді близько 8000 К, і т. д. — З причини обиди Василько визвав Вольчиньского на поєдинок. Заступниками Василька є д-р Стоцкий і оден надпоручник, а Вольчиньского два Поляки: пос. Абрагамович і радник суду Дворский.

Галицкий сойм.

(*Докінчене раніш. засїд. з 9 с. м.*)

По звиш тригодинній промові п. Стапіньского против внесень аґрарної комісиї в справі парцеляций записало ся до голосу близько десять стальчивів. П. Стадницкий вніс, щоби замкнути дискусию. До голосу записав ся ще раз Стапіньский і зараз, по ухвалї замкненя дискусиї, дістав слово яко бесїдник „против“, а по нїм п. Ґурский „за“. По промові ще референта Скалковского приступлено до голосованя.

Внесене д-ра Короля, щоби над внесенем аґрарної комісиї перейти до порядку дневного, упало; голосувало за ним усего 9 послів (5 Русинів і 4 польских людовців).

З причини спізненої пори не вичерпано дневного порядку.

Перед замкненем засїданя відповів ще намісник на інтерпелядию пп. Стан. Тарновского, Юрия Чарторийского, Яна Шептицкого і 52 послів з правиці в справі недавних подій в Кракові при нагоді публичних маніфестаций за загальним голосованем. Намісник сказав, що правительство відносить ся безсторонно до демонстраций за загальним голосованем, натомість є познаки, що товпа хоче визвати власти до острійшого виступленя. Було-б нещастє, коли-би військо мусїло стріляти. Доси в стрічах між товпами а поліциєю потерпіла тілько поліция. В Кракові дня 15 жовтня ранених було пять поліцаїв, останної неділї три урядники поліциї, а з товпи за оба рази ніхто не був зранений. Власть буде остро доходити й карати кожде переступлене закона властями і орґанами поліциї, але знов нехай суспільність стане опінією при власти против тероризму товпи.

Нинїшне засїдане.

Засїдане в дня 10 падолиста 1905.

(*Зас. 49-те, II сесиї, VIII кад.*).

Засїдане розпочало ся о год. 10 рано. Відчитано внесеня і інтерпеляциї меншої ваги, по чім з порядку дневного полагоджено слїдуючі справи:

Внесок п. Меруновича з проектом закона о реґуляциї ріки Полтви з доплывами — відіслано до комісиї водної.

Внесок пп. Андрія Любомірского і Пінїньского о візване ц. к. правительства до побільшеня числа товарових ваґонів на зелїзницях льокальних в Галичинї — відіслано до комісиї зелїзничої.

Опісля наступила дальша дискусия над

унормованєм парцеляциї.

Промовляв перший в дискусиї специяльній мазурский хлоп. пос. Крамарчик, домагаючи ся як найшвидшого введеня в житє закона о рентових оселях (мазурский голод на руску землю!). Сего треба тим більше, що обмеженє парцеляцийного кредиту в банку краєвім спинить по части процес парцеляцийний.

Пос. Менціньский поставив до першої резолюциї внесене комісиї аґрарної, де накидає ся при парцеляциї обшарів понад 60 гектарів обовязок предкладаня і затвердженя плану, поправку, котра звучить: Нема обовязку предкладаня плану там, де ґрунт продаваний частинно з посїлости виносить менше чим одна пята часть цїлої дотичної посїлости, а остаюча по продажи решта виносить що найменше 60 гектарів.

Сю поправку приняв також справоздавець комісиї пос. Скалковский, через що увійшла она в предложене самої комісиї до уступу 1.

Пос. д-р Олесницкий забрав слово, щоб виказати, що комісия, принимаючи поправку пос. Менціньского сама узнала, що єї виїмкове предложене є нїсенїтницею. Руські посли будуть однак і против поправки як і цїлого предложеня, бо суть за повною свободою обороту землею а обмеженя, вводжені тим соймом, мають очивидно за ціль не вимоги раціональної господарки, але чисто політичні. Вказує на се не тілько ухвала „соймового кола польского“ але і той уступ резолюций, котрий каже, що при парцеляциї виділювані части ґрунту мають своїм обшаром давати ґарантию „здорового“ самостійного господарства — а се значить, що більшости соймовій польскій іде виключно о вольонїзацию. Колиб сего обмеженя ставленого комісиєю не було, то руські місцеві селяни набували-б хочби малі кусники землї, аби тими кусниками скріпляти свої посїлости, а тоді сї посїлости мали-б як-раз условини „здорового розвитку і самостійного істнованя“. Бесїдник виказує, що предложеня комісиї суть нїсенїтницею також зі становища юридичного, бо противлять ся самій основі закона цивільного, опертого на необмеженій свободї обороту землею. Свою промову закінчив пос. Олесницкий слїдуючим уступом: Оден з польских бесїдників казав, що як колись будучий історик буде писати історию XIX віку, буде мусїв зазначити, що шляхта стратила вже робітника через знесене панщизняних обовязків. Не знаю, хто буде тим істориком XIX віку, але коли ним буде чоловік безсторонний, то він скаже: XIX вік вніс неволю панщини, але був ще сойм в XX столїтю, котрий на сего чорнороба хотів вложити ярмо ще тяжшої неволї. (*Оплески від Русинів*).

По тій промові приступлено до голосованя: Перший уступ предложеня принято з поправкою пос. Менціньского, всї инші принято після внесеня комісиї без змін

Наступила дискусия над предложенем о знесеню пропінациї і заведеню оплат шинкарских.

Промовляє перший пос. д-р Король — год. 1-ша, засїдане тревае дальше.

З Росиї.

Реакция, котра старала ся протижидівскими заворушенями і антіконституцийними демонстрациями скрутити карк Віттому і унеможливити введене в житє засад проголошених в конституцийнім маніфестї, скомпромітувала ся і стратила найсильнійші свої фільяри. Саме правительство і поодинокі ґубернатори ствердили, що почин до погрому Жидів дали політичні урядники. Головні підпори абсолютизму, Трепов і в. кн. Володимир усунені з дотеперішних впливових становищ. Трепов дістав димісию з становища ґенерал-ґубернатора і шефа ґарнізону в Петербурзї. Рівночасно іменовано Трепова командантом палати. В. кн. Володимир перестав бути командантом військ петербурского округа і царского корпусу ґвардиї, а на его місце іменований в. кн. Николай Николаєвич. Вітте забирає ся дуже остро до тих урядників, котрі чинно, чи пасивно причинили ся до погрому Жидів. Ґубернатор в Міньску має бути усунений, так само начальник Одеси Найгард, хоч в дворі має великі впливи. За занедбане обовязків має пійти під суд ґубернатор Фінляндиї кн. Оболеньский і ґубернатор Тверу. Всї ті факти суть доказом, що Вітте рішучо побідив і що правительство серьозно старає ся перевести зобовязане царя.

Телеґрами.

Київ. Ґубернатор оголосив заяву, що одержав богато донесень, потверджуючих надужитя політичних урядників в часї послїдних заворушень. Ґубернатор взиває всїх, що були сьвідками подібних надужить, щоби єму надіслали докладні інформациї.

Париж. Після донесень кореспондентів в Петербурга не є виключене, що буде оголошена загальна амнестия. Говорять також о евентуальнім повороті Мірского до керми. Ліста нових міністрів еще не уложена. Вітте хотів утворити кабінет з визначних осіб ліберального табору, але деякі з них ставили жаданя неможливі до принятя. Супротив того Вітте мусить доповнити кабінет добрими урядниками. Вчера ліста вже була готова, але в послїдній хвили знов зайшли якісь перешкоди.

Одеса. Біржа ухвалила розіслати до бірж цїлого сьвіта візване до збираня складок на жертви погрому Жидів. На підставі амнестийного указу увільнено 180 вязнів. Депутациї, котра прийшла до ґенерал-ґубернатора Кавльбарса з вістию, що орґанізує ся нова різня, Кавльбарс прирік видати як найстрійші зарядженя і запевнив, що здавить всякі заворушеня. Військо одержало наказ стріляти до кождого, хто би лиш напав на дім або склеп.

Кронштад. Минувшої ночи були тут кроваві заворушеня. Місто горить, мешканцї утікають. Палату маринарского клюбу підпалено і знищено. Товпи експедентів з матрозами стріляють на улицях до людий. Духовеньство устроїло процесию в надії, що в той спосіб приверне спокій. З Петербурга вислано до Кронштаду два баталїони піхоти.

Петербург. Вість о замордованю італійского конзуля в Одесї є неправдива. Социяльно демократична партия в своїм дневнику „Новая Жизнь“ оголосила свою проґраму, ідентичну з ерфуртскою проґрамою німецкої социяльної демократиї. Вітте казав прасовому департаментови зредаґувати новий закон прасовий на слїдуючих основах: 1) Зносить ся цензуру для дневників і книжок видаваних в якім будь язицї; 2) Правительство не може виключати з під дискусиї праси жадної справи; 3) Нові часописи можуть видавати ся по попереднім зголошеню сего наміру у власти; 4) Праса підчинена лише судам, котрі мають поступати після обовязуючих законів.

Відень. З Одеси доносять: В міскім шпитали лежить 175 убитих і 425 ранених, в жидівскім шпитали 100 убитих і 200 ранених, на лїзнях 60 убитих і 200 ранених, в висшій жіночій школї 110 ранених. Між убитими і раненими є 80 процент Жидів. Оден козацкий полк стратив 136 людий.

Льондон. На жертви протижидівских заворушень вислано до Петербурга 20,000 фунтів штерлїнґів (чверть міл. корон).

Виборґ. Супротив того, що політичні жаданя Фінляндиї сповнено, страйк закінчено. Вчера панував вже нормальний рух.

Петербург. В Фінляндиї прийшло до цїлковитого порозуміня між міщаньскими сторонництвами а социяльними демократами.

Обі партиї мають спільно поступати і працювати до будучности. Міщаньске сторонництво приняло до своєї проґрами право загального голосованя, а социялісти згодили ся на систему двох палат.

Краків. До дневників доносять з Варшави, що нині має надійти там з Петербурга депеша з донесенем о наданю королівству польскому автономії такої, яку має Фінляндия.

Петербург. Приїхав тут П. Струве, редактор „Освобожденія". Говорять, що Струвого покликав Вітте, щоби з ним нарадити ся в многих справах. Міністер війни вніс просьбу о димісию. Причиною мало бути арештоване 20 офіцирів ґвардиї, обжалуваних о участь в революцийнім руху. В Кронштаді арештовано 34 офіцирів.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Поляки на Шлеску.

Бельск. В наслідок інтервенциї німецких послів, паралельки польского семинаря учительского в Тішині, мають бути перенесені до Устроня, де з них має бути утворений самостійний семинар польский.

О загальне голосоване.

Берно. Вчера відбув ся тут знов кільватисячний похід демонстрацийний з червоними хоругвами за загальним голосованем. Похід відбув ся спокійно.

Опава. По вічу робітників за загальним голосованем відбула ся демонстрация під соймом.

Відділене держави від церкви.

Париж. В сенаті розпочала ся дискусия над законом о роздїлї держави від церкви. Відкинено всї клерикальні внесеня, котрих цїлию було відрочене справи.

Бунт в Бразилії.

Ріо Жанейро. Цїлий ґарнїзон і кріпость в Ст. Круз збунтували ся. По завзятій борбі погибло 60 вояків і 3 офіцири. Правительственна ескадра окружила кріпость, щоби до бунту не могли прилучити ся вихованки військової школи.

Угорска кріза.

Будапешт. В клюбі правительственної партиї обговорювано онногди справу розвязаня сойму і нових виборів. Коли хтось замітив, що коаліция в нові вибори не вірить, Февраврий сказав: „Менї однаково, чи вірять, чи не вірять. Головна річ в тім, аби се почули. Вибори суть близші, ніж панове з коаліциї думають. Пленарне засїдане лїберального сторонництва відбуде ся 22 с. м., на котрім буде предложена проґрама з трех слїдуючих точок: 1) обстоюване за угодою з р. 1867, 2) відложене национально - військових домагань, 3) усунене загального права виборчого.

Зелїзнича обструкция.

Відень. Управитель міністерства зелїзниць видав до зелїзничого персоналу розпорядженє, в котрім зазначує, що нарошне примінюване істнуючих приписів в спосіб утруднюючий службу, рівнає ся непошанованю приписів і о скілько се діє ся з зним наміром, мусить бути як найострійше каране. Міністер перестерігає, щоби зелїзнича служба не вмушувала его до виданя зарядженъ, котрі були би для неї дуже болючі. Се не стане ся, як персонал безпроволочно верне до давнїйшого способу виконуваня служби. Домаганя персоналу о поправу материяльного биту суть в части слущні і міністер думає дати средства на поправу відносин, але в рамах, на які позволяють фінанси держави. На цїлковите сповнене домагань служби не вистануть фінанси держави і сповнене всїх сих жадань мусить бути виключене, бо вони переступають міру управнених жадань. Щоби унеможливити примінюване реґуляміну против інтересів служби і службових обовязків, міністерство видало рівночасно інструкцию що до способу переведеня служби, пересуваня ваґонів. Говорять, що до обслуги поїздів правительство призначить зелїзничий полк і покличе резервістів сего полку. В місті, хто може, закуповує вугль і віктуали, бо уважають за можливий загальний страйк зелїзничий.

НОВИНКИ.

— **Безличний визов.** Помимо протесту усеї рускої преси рада міста Львова рішила ся обходити 250-лїтні роковини „увільненя" Львова від Хмельницкого, а своє „торжество" удержувала в такій тайнї, що програму обходу, який має відбути ся вже завтра, подано доперва в вчерашних виданях польскої преси. В програму сего гакатистичного торжества входять: Богослуженє в латиньскій катедрі і вірменьскім костелї, торжественне засїданє міскої ради о 5 пополудни (за запрошенями) і вечірне представленє в театрі з осьяким патриотично - польским репертоаром: Prolog okolicznościowy Россовского, Obraz z życiowych osób, III акт з опери Монюшка „Straszny dwór" і „Warszawianka". Не потребуємо додавати, що польске торжество є безличним визивом не лиш руского населеня міста Львова але цїлого руского населеня в краю і треба лише дивувати ся, що дотична ухвала ради міста Львова не була засистована зі сторони правительства. Але не дурно маємо в сїй двельнїци ck. Rząd...

— **Ось длячого** хоче ц. к. рада шкільна краєва мєґалїзовати підписів в ц. к. староствах. Ц. к. староство в Дрогобичи дістало поручене переслухати 25 родичів, що внесли подання до ц. к. ради шкільної краєвої, щоби їх синам в I кл. ґімназияльній викладано всї предмети по руски — чи їх підписи правдиві. Такий наказ се чудовище галицкої адміністрациї, та ось вияснене, длячого таке чудовище видумано. Завізвані до староства на день 6 того місяця господарі з Ролева Іван Добромильский, Петро Пастернак і Федь Рихтицкий не знали причини свого завізваня а урядник питає їх: „Які Ви подання подавали?" Они сказали, що мають якийсь процес, то подавали скаргу до суду, подавали о принятє до бурси, о увільнене від оплати шкільної... „А більше нїгде?" — питав дальше урядник, а коли они не могли собі усїх своїх подань пригадати і роздумували, що за причина такого питаня „Добре, добре! возьміть за перо!" — сказав і показав їм двері. Значить ся, певно написав в протоколї, що они не подавали о паралельку руску... Тимчасом як їм вияснено, длячого їх так штудерно питали польскі урядники, оба аж сплакали з болю на таке поведенє і хотїли зараз іти до староства та заявити, що они се подане підписали і при нїм обстають, та вже тодї урад був замкнений. Помимо того еще в тім тижни підуть до староства, щоби сей протокол спростовано. Коментар зайвий, та дивувати ся не можна, що оден хлоп сказав на вічу в Дрогобичи, що хлопи видять „фальшивства" які діють ся в Дрогобичи — і затискають кулак, котрий спаде колись на винних... А знов двох господарів і одна жінка з Довгого були запитані в тій самій справі ось як цікаво: „То ви не хочете, щоби ваші сини учили ся по польски, по нїмецки, по латинї?... Але они знали, о що іде і відповіли: „Хочемо, але хочемо мови викладової рускої". Також усїх питано дуже детайлїчно, де они подане підписували, хто їм нарадив, хто був тогди в касині і т. и. Чи і се видати ся поручила дрогобицкому старостві галицка найвисша краєва рада шкільна?... — *Д—ий.*

— **До руских членів видїлів повітових рад.** Минувшого тижня вислали ми до видїлів повітових рад східної части краю звіти одинокої рускої ремісничої і промислової бурси у Львові за рік 1904 з просьбою о удїлене субвенциї. Щоби наші подання не пішли до коша, звертаємось сею дорогою до Високоповажаних членів повітових рад, а особливо до Всечеснїйших Отців, засїдаючих у видїлах, щоби ужили свого впливу та постарали ся о прихильне полагодженє наших подань. Бурса наша, як відомо, має дуже велике призначенє, бо має на цїли вишколенє і вихованє цїлих рядів фахових ремісників і промисловців, чого нашій нациї до економічного піднесеня як раз недостає, однак з браку фондів не може своєї задачі сповняти так, як було би пожаданим. Автономічні власти, що кинули клич „упромисловленя краю", підпирають радо морально і материяльно всякі змаганя до здійсненя сего клича; нехай же і тепер, коли відозвав ся голос рускої інституциї, яка клич сей зрозуміла і витревало до него прямує, сї власти не перейдуть над її голосом до порядку дневного. Маємо надію, що нї один Русин, засїдаючий в видїлї повітової ради не злегковажить собі сеї справи, але що кождий ужиє цїлої енерґії, щоби видїли полагодили наші подання корисно. — *Видїл рускої ремісничої і промислової бурси у Львові.*

— **Будова рускої ґімназиї у Львові** має розпочати ся — як доносить Gazeta lwowska — з весною слїдуючого року. Будинок має станути при ул. Льва Сапіги на ґрунтах п. Захаревича, біля політехнїчної школи. Що се місце під ґімназию невідповідне, скаже кождий не лише Русин, але й Поляк, що трохи розуміє ся на технїчних вимогах сучасної школи. Не хотять сего розуміти лише польскі шкільні власти, коли ходить о ґімназию р у с к у. Вони раді, що викинуть одинокy руску ґімназию далеко на передмістє, покликуючись навіть на ріжні ґіґієнічні і топоґрафічні арґументи, хоч своїх пять ґімназий [і прочі, які задумують ще креовати] містять запопадливо в центрі міста. Тут рішають вже наші арґументи, які ми добре розуміємо. Впрочім не хотячи стягати на себе підозріня партийности, наводимо голос орґану п. Барвіньского [члена краєвої ради шкільної], „Руслана", котрий ще дня 1 с. м. написав в тій справі між иншими ось що: „Справою здвигненя нового будинку для академічної ґімназиї занимали ся шкільні власти і львівскі Русини, одначе она до нинї не полагоджена. Як відомо, лучало ся дуже гарне місце при площі св. Юра, відповідне під будову акад. ґімназиї і властителї сего місця жертвували під корисними услівями, одначе особисті зобовязаня рішили, що закуплено площу побіч технїки. Не треба бути знавцем, щоби оцїнити, що ся площа зовсїм невідповідна на школу, бо колиб цїла там положена площа була призначена під академічну ґімназию, то можнаб будинок всунути дальше в глубину, подібно як технїку, а передну часть обернути на шкільний огород. Тамчасом лише половина сеї площі призначена для акад. ґімназиї і то як раз половина положена при улицї Льва Сапіги, котрою безнастанно їздять не лише трамваєві вози, фіякри, але й тягарові вози і тим способом буде гурвіт ще більше перешкоджувати науцї, як при теперішнім положеню. Окрім того ся площа так вузка, що не буде місця на огород для учеників і они знов будуть приневолені дусити ся по коритарах і по кінсах. Колиб закуплено місце при площі св. Юра, могли би ученики вийти на перестанках на площу св. Юра, не згадуючи вже о тій вигодї, що мали би під боком церкву". Кінчить згадана часопись свої замітки таким висновком: „З огляду, що закуплене місце побіч технїки не надає ся на школу, повинні би львівскі Русини начово підняти сю справу, звернути ся до намісника а не сумніваємо ся, що намісник, розглянувши цїлу справу, подумає про відповіднїйшу полагоду справи. Вже коли первородна руска ґімназия має одержати новий будинок, нехай він буде взірцевий і для инших шкіл. Однак справа не терпить проволоки, про се повинні памятати львівскі Русини. Сю справу повинні би рішучо поперти рускі посли і рускі члени ради шк. кр."

— **Поворот Мадярів зі Львова.** Цікаве сьвітло на шопку, устроєну недавно у Львові вшехполяками з мадярскою молодїжю, кидає подія, яка склала ся на зелїзничім двірци в Будапештї. Зібрав ся там онодї гурт мадярскої поступової молодїжи, щоби зробити демонстрацию студентам, які вертали з вшехпольскої шопки у Львові. Однак студенти тим поїздом не прибули, приїхав в нїм лише ґр. Апоній з послом Генталером. Поступовці кинули ся на них, обсипали їх зневажливими словами, Генталерови поломили капелюх і вже хотїли кинути ся на Апонія, але публика взяла їх в оборону. Хоч зайшло тут, як видко, непорозуміне, то все таки із сего можна собі уявити, з яким симпатичним елементом братали ся у Львові вшехполяки. Schöne Seelen finden sich immer...

— **В справі шкільних книжок.** По причині нарікань на часті зміни шкільних підручників видало міністерство просьвіти розпорядженє, котре наказує, щоби в школах народних і в низших ґімназиях безусловно частїйше не змінювано підручників, як що пять пїт, а у висших ґімназияльних клясах лише в такім случаю частїйше, коли покаже ся конечність зміни з річевих причин.

— **Новий шкільний інспекторат.** Управитель міністерства просьвіти виокремив шкільний зборівский округ зпід шкільного надвору з округа золочівского і установив окрему посаду шкільного інспектора окружного в Зборові з слїдуючім шкільним роцї.

— **Зміна корпусного команданта у Львові.** Командант львівского корпуса, фельдцайґмайстер Фердинанд Фідлер перенесений до Відня яко командант тамошного другого корпуса на місце ґен. Іксхіля-Ґіленбанда, що став, як звісно, командантом корпуса в Будапештї. Рівночасно командантом львівского корпуса іменований фельдмаршаль-лейтнант Рудольф Брудерман, приділений доси до ґенерального інспектора кавалериї архиєв. Оттона. Ґен. Брудерман уходить за одного з найспосібнїйших австрийских ґенералів. Галичину пізнав, будучи від 1897 р. командантом кінної бриґади в Тернополи а відтак дивізиї в Кракові.

— **Довги урядників.** В середу відбула ся конференция делеґатів урядників намісництва з делеґатами краківских урядників. В конференциї взяли участь також радники двора Заксский, Єґерман і Півоцкий. Зібрані застановляли ся над пляном конверзиї урядничих довгів після пляну п. Сенковского і обдумали спосіб дальшої акциї, змагаючої до з'єдиненя всїх заходів урядників до поліпшеня своєї долї.

— **Почтові самоїзди.** Дирекция почт в Австриї низшій проектує завести самоїзди на місце дотеперішних почтових кабріолетів. Для місцевостий, положених дальше від зелїзниці, заведенє самоїздів рівнало би ся вибудованю зелїзничого шляху.

— **Дрібні вісти.** П-на Юлїя Вільківна з Болехова зложила дня 8 с. м. перед ц. к. іспитовою комісиєю в намісництві іспит з державної рахунковости.

З'їзд делеґатів рускої радикальної партиї відбуде ся у Львові в днях 3 і 4-ого грудня.

Краєва рада шкільна признала громадї Парище надвірняньского повіта безпроцентову позичку 2000 К на будову школи.

В Збаражи відбуде ся дня 16 с. м. в сали маґістрату селяньске віче в справі загального голосованя.

В Сасові повісив ся ученик IV кляси волочівскої ґімназиї, Иосиф Милковский, син возьного із Зборова. Причиною самоубийства мали бути лихі поступи в науцї а також шиканя хлопця із сторони мачохи.

У Львові застрілив ся вихованець кадетскої школи Иосиф Ґецманек, родом з Оломунця. Причиною самоубийства була заведена любов.

Максим Горкий по оголошеню посїдного царского маніфесту повернув до Петербурга і задумує видавати там демократичну часопись.

В Парижи помер бувший варшавский ґубернатор ґенерал-адютант Чертков.

У Винниках застрілив ся 20-лїтний Кароль Ліпский з причини нещасливої любови.

У Відни застрілив ся ґенерал-майор, Отто Брезніцер, інспектор заведень плеканя коний.

Зборы і засїданя.

— **Віче львівских Русинів** відбуде ся в сю недїлю дня 12 с. м. о год. 5 вечером в великій сали „Народного Дому". На вічу виголошений буде реферат про політичне положенє Русинів у Львові. Віче присьвячене памяти великого гетьмана України Богдана Хмельницкого на спомин сьвітлої події, коли то гетьман України перед 250 роками ішов визволяти столицю Галицко-Володимирскої Руси із тяжкої неволї. Взиває ся всїх Русинів без ріжницї партий о як найчисленнїйшу участь.

Видовища і забави.

В Яслї відбуде ся заходом читальнї „Просьвіти" з Н. Санча дня 12 с. м. аматорске представленє, на яке зложать ся штуки: „Перше повмирали, потім ся побрали", комедия в 2 діях, і „З любови", комедия Мозера в 1 дії. По представленю забава з танцями.

З товариств.

В „Академічній Громадї" (ул. Вірменьска ч. 30) відбуде ся в суботу 11 с. м. в „Кружку для суспільних наук" відчит тов. Лозиньского „З історії американьского робітничого руху". Початок о 7 год. вечером.

Померли.

— **Льонгин Бачиньский**, урядник при міністерстві просьвіти [син адвоката в Стрию], упокоїв ся у Відни дня 8 с. м. в 34 роцї житя. — В. є. п.!

В дирекциї полїциї у Відни відбуде ся дня 11 с. м. о год. 8 вечером тягнена льотерії, устроєної віденьским товариством полїцийних урядників в хосен їх вдовиць та сиріт. Звертає ся увагу на богацтво льотерії, виповненої цїнними виграми а лиш по 1 К можна дістати у всїх льотерийних колектурах, трафіках і конторах виміни.

Талановитий ученик одної з львівских ґімназий, з висшої класи, син убогих родичів селян, не має хвилево лекциї і находить ся в крайній нуждї. Лекциї або ласкаві датки в грошах для него прийме п. Вол. Бирчак, ц. к. учитель нїмецкої ґімназиї у Львові, ул. Підвале.

Надіслане.

Специяліст в дїточих недугах
Д-р В. Гукевич
довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни 837
ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4, I. п.

Д-р Казимир Левандовский
повернув зі студий дентистики і ординує в недугах зубів. — Витаганє зубів і пльомбованє без болю. 970 4—?
Львів, площа Галицка ч. 7.

Льоврана коло Абациї.
Пансіон „Central" поручає ся Родимцям на сезон осїнний і зимовий по цїнї 5 корон денно від особи за покій з цїлим утриманем.
8—6 *Сидонія Романчукова.*

РЕСТАВРАЦИЯ
Поручає ся реставрацию, пивярню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї рускі дневники.
З поважанєм
756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Різьбарсно артистичне заведенє
Кароля Унца
Львів, улиця Красїцких ч. 7,
виконує всякі роботи з обсягу різьбарства а також штукатериї і балькон.
Специяльність: накладанє (Auftrag.)
726 1—3

Звертаю увагу Всеч. Духовеньства
що в своїй
АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКІЙ РОБІТНИ
виконую
хрести і мідяні кулї на церковні вежі, громозводи, зелїзні вікна, будівляні окутя, після найновійших взірців а також огородженя нагробні, придорожні, ліжка для бурс від 10—20 кор. і тим подібні роботи входячі в обсяг шлюсарства.
МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ
193 9—18 **Львів, ул. Коперника ч. 16.**

Коперницкий і Ско
Оптики і Механіка у Львові площа Галицка ч. 1.
против Банку Гіпотечного на плянтацких площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

ВДОВИЦЯ бездїтна, середного віку, Русинка, що розуміє ся на кухни і господарстві, глядає місця до заряду дому. Зголошеня: Козак, poste restante, Добровляни коло Дрогобича. 953 3—3

Особа в середнїм віцї, знаюча ся добре на кухни, домовім і сїльскім господарстві глядає посади до заряду дому у сьвященника вдівця. Ласкаві зголошеня Львів, ул. Мицкевича ч. 20. П. Микитишина. 960 3—5

Оголошенє.
Потребую сейчас піддячого до виручуваня мене в дяківстві в днї седмичні, котрий при тім буде міг належито увінчити науку дяківства з іспитом, як також учити ся громадскої писарки. *Іван Капшій*, дяк і писар гром. Підгайчики, почта Зборів. 964 2—3

Ученик в віцї 14 лїт з укінченою II. кл. ґімназ. реальн. або видїловою найде місце зараз в корінній торговли Івана Бориса в Перемишли. 942 4—?

Кандидат адвокатури (Русин), з всїми іспитами і цїлою практикою, глядає сейчас місця конципієнта, спільника або іншого занятя. Знає добре по нїмецки. Адреса в Адміністрациї „Дїла". 954 3—3

В нове-отворенім інститутї для учеників при ул. Кльоновича ч. 3 є сїм місць до обсадженя. 959 3—7

Мід курацийний

липовий в 5-кілевих бляшанках оплатно по 6 К висилає Евстахій Юзичиньский, Бережани. 794 5—10

Реньске природне вино

1 фляшка . . . . К 2·40
10 „ . . . . . „ 22·—
поручає торговля
ІВАНА БОРИСА
в Перемишли. 918

Фортепян Безендорфера, короткий, майже новий дешево продам. Ринок ч. 8, I п. Войнарович.
50 3—3

Мід патоку десеровий, курацийний, з власної пасіки, 5 кг. 5 К 80 с. оплатно. Знамениті **питні меди і овочеві** домашного виробу по низькій ціні висилає *Евген Билиньский в Збаражи.* За чистість і якість ручить ся. 110 4—10

Бруковичі. Новий, мурований, недокінчений, бляхою критий дім мешкальний о 8 убіваціях в найкрасшім місци села з 1¾ морґом ґрунту або без ґрунту продам зараз дешево. Зголошеня в шкільнім будинку. — *Алексей Бартош.* 958 3—3

Поїзди всякого рода, нові і проїзджені, також САНИ поручаю у великім виборі, приймаю їх до заміни, в коміс на продаж або купую за готівку. Дрібна продаж всяких повозових додатків. Приймаю також замовленя до вінчань на елеґантні повози з біхими кіньми, що походять з цісарскої стадниини, по приступних цінах. 191 3—3

М. НАС
Львів, ул. Шпитальна ч. 28

Поручаю літурґічне вина (Messweine) під моєю особистою ґарантиєю від 33 крейцарів за літр австрийского і від 55 кр. за літр токайско-самородного franco кожда стация. При замовленю прошу поклинати ся на „Діло“.
З поважанем
822 17—30 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

15 літ ґарантиї за МАШИНИ до шитя дає лише фірма *В Кукавский* **у Львові** пасаж Міколяша.
Просить ся зажадати цінника.
945 4—20

Музичні новости.

Стоїть гора високая, пісня на середний голос Д. Січиньского. Ціна 70 сот.
Українські танці I. на фортепян Я. Лопатиньского. Ціна К. 1·20.
ГОЛОВНИЙ СКЛАД
Українська Накладня
у Львові, Вроновска 8.
Дістати можна також в книгарнях. 962 2—10

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, *котрий розсилаємо даром і оплатно.* **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни.
Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 780

„Сокільский Базар“ у Львові

шукає хлопця до практики. Практика тревае пів року безплатно. Вимагає ся скінчених 6 кл. виділових. 969 2—3

Перший руский краєвий склад і робітня
ножівничих виробів
поручає власні вироби анґлійскі і солінґенські а іменно:
БРИТВИ, МАШИНКИ до стриженя волося від 5·60 К до 9 К, до бороди від 4·50 К до 7 К ножі, ножички, сцизорики. Всяке остренє тихже і направу принимає ся.
Цінники на жаданє даром.
ІВАН ЛЯВРУК
839 **Львів, Галицка ч. 6.**

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованє. Власний виріб кавчукових і металевих стампілій, ґравюри на метали і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілій.
Артистично-ритовниче заведенє 186
А. Зіґмана
у Львові, ул. Сикстуска ч 14.

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.
Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).
Воч. Священикам і кн. Урядникам продаю на рати, як також і для селян на потверджеменм уряду громадского.
Усіляи сплати приступні. Готівкою з 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цінники на жаданє даром. 55
ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ
перед тим
Іван Ляврук
Львів, Пасаж Міколяша.

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНІСТЬ 585
викликану іменно страшними наслідками тайних гріхів молодости і розпусти, усуне напевно і на довго одинока розширена в многих виданях ілюстрована книга
самоохорона д-ра Ретава
Російске видане: 1 зр.
Польске видане: 1 зр.
Німецке видане: 2 зр.
Тисячі людий найшли в ній поясненя своїх недуг і направили свої мужескі сили при помочи вказаного в книжці способу лїченя. По одержаню франко належитости, висилає ся франко книга в куверті маґазином видавців Р. Ф. Бірей в Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

НАЙЛІПШИЙ
ЧАЙ
всюди можна дістати.
Головний склад у Львові
ДРОҐЕРИЯ
ЛЕШКА
Сладовского
пл. Капітульна 1.
863 13—36

НОВІСТЬ! ПОЗІР! 924
„Сокільский Базар“ у Львові
видає тутки і паперці „Сокола“

1000	тутох з моноґрамом Сокола в корковим мунштіком	3·40 К
„	„ „ „ в ватою	2·70 „
„	„ „ „ без вати	2·50 „
„	„ гладких в ватою в пуделках	2·40 „
„	„ „ без вати „	2·20 „
„	„ „ в ватою в рульонах	2·— „
„	„ „ без вати „	1·80 „
„	„ жовтих „Майс“ в пуделках	2·20 „
„	„ „ „ в рульонах	1·80 „
100/100	пуделко паперців з моноґрамом Сокола . . .	6·— „
100/100	„ „ „Ліра“	2·40 „
100/50	„ „ „	1·20 „

Ціни тутох і паперців гуртовні а для купців 10% каса сконто.

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педаґоґічного двотижневик педаґоґічно-науковий виходить від 1 січня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Преумерата річна 6 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

ПЕРША в ГАЛИЧИНІ РУСКА
торговля і рукодільня церковних знарядів
із золота, срібла і бронзу
Петра Дуткевича
в Станиславові, улиця Бельведерска ч. 4
продає по найнизших цінах бальдахими, водоноси, брачні вінки, дарохранительниці, гарм. звінки, евангелія, кадильниці, кропила, кивоти, хрести, ліхтарі, вівтарики до процесиї, патериці, павуки, підставники, плащеницї, суконки, шалї.
Золочу огнево дуже тревало старі знищені чаші, по визолоченю бувають посьвящені Преосвящ. епископом в Станиславові.
Великий склад ламп на вічне сьвітло. — Зелїзних надгробних хрестів. — Всякі знищені церковні знаряди приймаю до огневого золоченя, срібленя і бронзованя. — Велика лїярня церковних звонів.
Дякую сердечно Всеч. Духовеньству і чест. Братствам церковним за численні замовленя і поручаюсь ласкавій памяти на будуче.
363 17—30 З високим поважанем: **П. ДУТКЕВИЧ.**

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
Маґазин Футер
М. А. АВГУСТИНА
у Львові, ул. Театральна ч. 7
(напроти головного входу до костела катедрального)
поручає всякого рода
футра, ґарнітури, шапки, верхи до футер і пр.
БОА
в ріжних форматах і гатунках у величезнім виборі.
Цінники на жаданє даром і оплачено. 856 6—6

Лямпи до вічного сьвітла

І всї прибори до того (зміняє ся раз на два тиждні)
поручає у великім виборі
„ДОСТАВА“
Склад церковних товарів в Станиславові улиця 3 мая ч. 4.
На складі найдобірнїйші фелони, хоругви, чаші, хрести, павуки, ліхтарі, цьвіти, воскове сьвітло і т. п. — Що дня одержуємо подяки і признаня за добірність і дешевість товару.
II. Відділ торговельний
поручає млинки, січкарні, машини до шитя, до писаня, прибори хірурґічні і т. д.
Все по цінах фабричних. 976 1—5

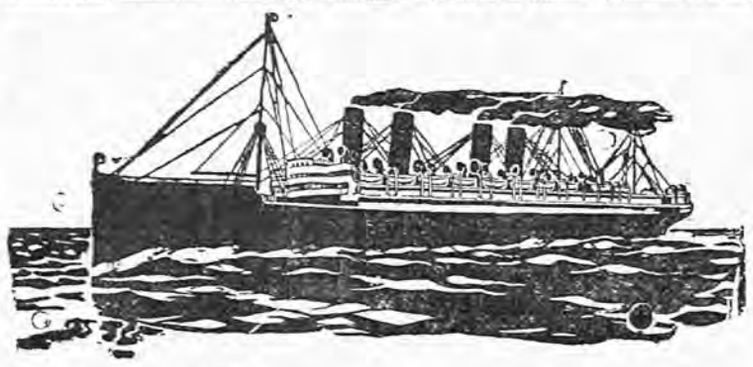

до Америки

Канади, Тексасу, Арґентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Япону, Хін і т. д.
з Галичини і Буковини
найдешевше перевозить
Перевозове товариство пароходів
NORDDEUTSCHER LLOYD
В БРЕМІ.
В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.
Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:
Ґенеральна Аґентура Північно-німецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 31—50

Тягнене завтра.

Віденьска ц. к. поліцийна льотерия

1 льос коштує 1 К. *Перша головна вигра*
корон 30.000 корон
друга **5000 К**, а третя **1000 К**, за дозволом цїсаря і на домагане виграшого виплачує ся готівкою по відтягненю 10% і законного податку. — ЛЬОСИ дістати можна у всїх конторах виміни, льотерийних колектурах і трафіках.
Ц. к. бюро поліцийної льотериї находить ся у Відни, I. Schottenring 11 (в будинку дирекциї поліциї). 829 9—10

КОНКУРС.

Отсим розписує ся конкурс на посаду **директории** в Товаристві **Жіноча спілка промислова „Труд“** у Львові. До чинностей директорки належить веденє справ Товариства взагалї. Близші поясненя уділить дирекция. До писемного зголошеня належить долучити: метрику, короткий опис житя і сьвідоцтва дотеперішного занятя. Петентки, котрі працювали вже в подібних інтересах які веде „Труд“, будуть мати першеньство. Знанє рускої мови в слові і письмі конечне. — Успіхи взагалї користні.
965 2—3 **ДИРЕКЦИЯ**

Сьвітло церковне і столове

з охоронною марною +. **М. Ц. Н. Т.** *поручає*
„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“
I-а найкрасше по 172 кор. за 100 кільо.
II-а дуже добре по 156 кор. за 100 кільо.
III-а добре без знаку +. М. Ц. Н. Т. по 128 К за 100 кіл.
Від сих цін для церков 10 опусту.
Ціна I-а II-а loco фабрика, III-а loco стация Львів.
830 Сьвітло наше горить ясно, не коптить і не спливає. 16-18

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Берґомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Краснова 2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Вокзал 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брукович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полуднем (тілько в неділї і рим.-нат. сьвята, 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-нат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9. і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-нат. сьвята.)
„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-нат. сьвята.)

З Львова з головного двірця відходять:

До Краснова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Заполного (від 25/6 до 15/9), Осьвенцїма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/6 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан 2·31, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Коханини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Вокзал 11·10.
„ Ряшева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави рускої 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брукович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-нат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-нат.) 2·10, 3·20 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої 11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова 6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-нат. сьвята) 3·08 пополуд. (від 14/5 до 10/9) 5·58 пополудни.
„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-нат. сьвята.)
„ Любіня вел. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-нат. сьвята.)

Примітки. Поїзди посьпішні друковані є чорними цифрами; поїзди нічні є означені звіздкою. Пора нічна означує ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого нижшого рода, інвестровані проміжними, розкладу їзди і т. д. можна набувати через цілий день в міжнім бюрі ц. к. державних зелїзниць, площа Гаусьмана ч. 9. 25

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одповідає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 243. Львів субота 29 жовтня (11 падолиста) 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватори ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 8; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком:

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	36 к.	на пів року	18 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 20 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватори. — Рукописи звертають ся лише за попередньою заторгованою. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсерату або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числить ся по 20 с. за стрічку.

Розбишацка ухвала.

На вчерашнім засіданю галицкого сойму голосами усіх польских послів против голосів жмені послів-Русинів та людовців запала ухвала, якій подібні западають хиба лише в гакатистичнім соймі Прусиї та для якої нема і не може бути иншої назви, як — розбишацтво.

Бо чим-же иншим, як не розбишацтвом єсть, коли фондів інституциї краєвої, основаної на ґваранциї податковій усего населеня краю, коли фондів того банку краєвого, що єсть de iure настілько польским, наскілько і руским, над'уживає ся для кольонізаторско-екстермінацийної акциї одного народу против другого? Чи-ж не єсть се розбишацтвом на масову скалю, коли рускому селянинови, рускому податникови, який своєю кервавицею ґарантує за фінансову силу краєвої інституциї, коли сему ручителеви з публично-правного примусу замикає ся дорогу користати з сеї-ж інституциї, коли єму виїмковим законом відбирає ся право бути учасником тих пожитків з неї, до яких управнений по всім принципам справедливости і новочасного, правового державного ладу кождий горожанин держави?! Чи-ж не варварске се розбишацтво вкінци, достойне родових і духових нащадків крівавого Яреми, коли автохтонови землї, тому, котрого предкам загарбано єї з рук силою закованого з зелїзо шляхоцкого пястуна, котрого предки, прадіди і пращурі, своїми мозолистими руками вирвали єї з обіймів пущі і мочару, котрого діди з поколїня на поколїнє зливали єї своїм потом, гноїли єї своєю кервою, коли єму, що ще до нинї зроблює свій злиденний вік на тім паньскім ланї, — публичним, до него-ж самого належачим грошем, забере ся ту землю на річ далекого прибудьки, чужого пройдисьвіта, що неситий власною землею, з усім цинїзмом, усіма дикими інстинктами та усею без'оглядною моралею кольонїзатора піде „на Русь“ шукати легкої наживи?!...

А таким саме розбишацтвом єсть послїдна ухвала польскої соймової більшости, котрою наказано Банкови краєвому, аби на будуче удїляв кредиту лише на такі парцеляцийні інтереси, яких плян затвердить рада надзираюча Банку, причім як услівя такого затвердженя установлено, що парцеляция не може вести до повного знесеня обшару двірского анї не може розбивати землї на малі кусні, які би не творили самостійних, більших господарств. В осьвітленю звісної ухвали т. зв. „соймового кола польского“, що земля обшарів двірских в Східній Галичинї має переходити лише в руки польскі, ясне аж надто значінє повисшої ухвали соймової. Фонди Банку краєвого будуть від тепер служити лише такій парцеляциї, яко цїлию отрясене з довгів польского дідича та творене заможних кольоній мазурских на Руси. Як се справедливо підніс в дебатї соймовій п. д-р Олесницкий, місцевий руский селянин, що скотів би докупленем кусника поля скріпити своє господарство, буде мати замкнену дорогу до сего.

Коли би ще треба було коментарів до сеї послїдної антирускої ухвали краєвого сойму, то мабуть не знайде кращого, як статя „Gazet'и Narodow'ої“ в сїй справі, під заголовком „Obowiązek patryotyczny“, поміщена в ч. 25[illegible]-ім з сего року.

„На західних „кресах“ — пише орґан подільскої шляхти — ми вже зрозуміли, що випустити частку польскої землї з польских рук значить витяти частку тїла з „Ojczyzny“. Ту, на східних „кресах“ ми щойно зачинаємо се понимати. І ми установили заказ спродажи польскої (?!) землї в чужі руки... Скристалїзовано се в резолюциях польского кола соймового,... котре орекло, що задержанє польскої (?) землї в польских руках єсть патріотичним обовязком. (Підчеркнено Gazet-ою Narodow-ою. — *Ред.*). Так орекло „коло“ однодушно і — не хочемо сумнївати ся — так само однодушно держати ся будуть того всї, а хто зробить инакше, нарушить патріотичний обовязок“.

Gazeta Narodowa, найвірнїйша інтерпретаторка русиноїдних думок польско-шляхоцкої соймової більшости, а з нею всї русиноїдні Поляки забувають лише, чи радше навмисне замикають очи на се, що єсть основна ріжниця поміж „кресами“ західними а східною Галичиною. Познанщина се споконвіку польска земля і колишня колиска польскої національности і польского державного житя. Польска шляхта в Познанщинї се справдїшні автохтони тамошної землї, се споконвіку Поляки і посїдачі споконвіку польскої землї, яку брутальним насилєм думають загарбати тепер чужинцї-потомки відвічних ворогів польского народу. Инша цїлком річ східна Галичина. Земля се споконвіку руска і колишня царина руских Ростиславичів та Романовичів, від перших хвиль історичної минувшини заселена Русинами. Теперішна польска шляхта східної Галичини се не якась одноцїльна автохтонна креация, але конґльомерат що найменше трох чинників, з яких найсильнїйший, колись таки руский-боярский і княжий (Сапіги, Чарторийскі, Дідушицкі, Чайковскі, Богдани, Гординьскі, Пузини, Шептицкі і т. д. і т. д.) нинї спольщений і в наругу своїм предкам, тепер в таборі, ворожім рідному — так! рідному, але зрадженому народови; другий — ті Вірмени (Абрагамовичі, Криштофовичі, Ромашкани і т. д.), яким колись вигнанцям з рідної землї, руські князї і руска земля дали захист і гостину, а вкінци третий — та то західноевропейска іммиґрация, що плила тут віками за здобутком, а що побіч головного контиґенту Поляків принесла в собою також тепер уже спольщених — Нїмців, Чехів, Французів та Італїян. Земля-ж, яку держать нинї в руках сї потомки руских князїв і боярів, вірменьских вигнанців та польских, нїмецких, французских, італїяньских і чеських вашелцїв, се земля споконвіку руска, яка чей не стала ще польскою через те, що недавний ще предок ґр. Шептицкого князя Пузини або ґр. Дідушицкого приняв патиство і став „Поляком“, що набув єї перед двома чи трема віками дорогою королївского надання, а то і прямим розбоєм, який-там малопольский чи великопольский „худопахолок“ Ґурка чи Пінїньский, що купив єї нащадок захожого з Франциї Візієна, з Італїї Баденїя, або шукаючого тут захисту Вірменина Абрагамовича... Галицка Русь і галицко-руска земля нїколи отже не була польскою і польскою не єсть так, як нїмецкою або московскою землею не стає ще земля набута Нїмцем чи Москалем у Польщи. Приватно земля належати може кому небудь і належить по закону тому, хто єї набув правною дорогою — будь він автохтон чи чужинець; суспільно, національно вона дідництвом тих, хто на нїй споконвіку живе і працює, хто єї своїми руками протягом віків виробив із первісної пущі і хто нинї єї своїми руками управляє. А супротив тих всїх рацій: історичних, економічних і соціольоґічних ухвала в справі парцеляциї остане розбишацкою ухвалою, а так понимане „патріотизм“, як поняли его „соймове коло“ і Narodowa, остане канїбальским „патріотизмом“ тих культуртреґерів, що кольонїзують Познанщину, що конфіскували польскі добра в Конґресівцї, що нинї мордують Герерів, що звели на жебраків і динамітардів культурну колись націю Ірляндцїв, що „патріотизм“ бачать в неволеню і руїнї другого народу.

Новочасних галицких „крижаків“ можемо однак впевнити, що і так далеко посунене русиножерство не в силї стерти нас з лиця сеї землї і не перемінить Руси в Польщу. Руский хлоп зрозумів уже небезпеку, що грозить єму з боку польских русиноїдів та знає, що значить отся борба о землю. Ся національна борба єсть для него рівночасно економічною борбою найбільше пекучого значіня і горе тому, хто схоче руского хлопа обдерти з землї, з якої він доси, хочби се була і „польска“ земля, жив. Кидаючи клич „нї кацпа шляхоцкої землї в рускі руки“, польскі русиноїди мечуть в рускі сїльскі маси зерно найлютїйшої економічної і социяльної борби, що крівавим заревом займає ся над нашим краєм. Коли за кордоном всьміхає ся Полякам сонце волї, коли там мріють вони про близке здійсненє своїх ідеалів і находять підпору в благородній опінїї російского загалу, тут в Галичинї — де вони самі панами ситуациї — заводять вони найгидкїйшу орґію національної екстермінациї. Слїпі і необачні — громадять самі той вибуховий материял, що колись змете їх з лиця сеї землї так, як змів неволю в тій імперії, що здавала ся вічною тюрмою народів. Недалека будуччина, а не спожита сила руских мілїонових мас насьміє ся гірко над заходами. В тих масах наша будуччина. І можете їм забрати землю, але душі їх не возьмете тим більше інїколи. Земля-ж в результатї буде того, чия єсть маса і в кого народна боєва сила.

Письма і вісти з України.

З Одеси одержали ми отсе письмо:

„Одеська Українська Студентська Громада уважає своїм прямим обовязком подати Вам, так сказати, звіт про свою діяльність, щоб суспільність знала та була у курсї українських справ. Кожна ступінь поступова, на наш погляд, повинна бути подана до відомости усїх українських орґанїзаций. Просимо надрукувати у Вашій часописї притьмом наш „Додаток до резолюций загально студентського збору Новоросийського Університета. Сей загально-студентський збір ухвалив той „Додаток“, надрукує його і подасть у „Раду професорів“ як свої вимоги, з тим, щоб ся Рада заявила своє відношенє до резолюций „Додатку“ і вчинила щось до їх реалїзациї. Одеська Українська Студентська Громада жде здійсненя її думок та бажань від Вас і зичить Вам усего найкращого...“

По сих словах листу подаємо [з гектоґрафу] в повній основі:

„Додаток до резолюций загально-студентського збору [26 вересня — 4 жовтня 1905 р.], **котрий уважає доконечним Одеська Студентська Українська Громада“.**

Годячи ся з постановами, виробленими „коалїцийною радою“, і з доповненями до них, ми, студенти-Українцї, домагаємо ся ще ось-яких пунктів:

А) Домаганє принципіяльне:

Вложити в резолюцию дотично национального питаня жаданє автономії України на демократично-федеративних основах з Росиєю. А що в тій резолюциї наводить национальности по черзї скількости населеня, то належить ся поставити Українцїв на першім місцї. Специяльно що-до питаня, яка повинна бути народна просьвіта в автономній Українї, ми Українцї, полишаючи кожній национальности, живучій на териториї України, право на вільне, культурне рішанє самій про себе, стоїмо за тим, щоби народна просьвіта, від початкової школи до університету строго годила ся з принципами национальної автономії.

Б) Домаганя хвилї:

Уважаючи, що осущене наших принципіяльних жадань можливе тільки при услівю упадку самодержавного устрою в Росиї і оцїнюючи дану хвилю з точки погляду інтересів української народности, ми Українцї уважаєм за доконечне поставити ряд жадань дочасового характеру, які автономний університет морально обовязаний сповнити, щоб сим показати, що він прихильний потребам населеня, а не приписови ворожого населеню правительства. Роблячи сей крок, ми з одного боку маємо на оцї факти, які зайшли в університетах Юр'ївськім і у Варшавськім, де на перекір височайшим указам і міністерським циркулярям допущено женщин і Жидів до слуханя викладів, а з другого боку глядимо на осущене тих жадань як на почин реалїзациї всїх потреб українського населеня.

1) З огляду, що Новоросийський університет служить для ґуберній Херсонської, Подільської, Катеринославської, Таврицької і Бесарабської, а в населеню тих ґуберній Українцї становлять его масу [в першій 68%, в другій 80%, в третій 67%, в четвертій 42%, в пятій 19 %], ми студенти-Українцї домагаємось:

а) Щоби для сего населеня викладалась его история, в видї „Історія України“, принципіяльно українською мовою.

Примітка I. Щоби се жаданє могло сейчас осущатись, ми, з огляду на технїчні трудности, уважаємо за можливий тимчасово виклад сего предмету в державній мові.

б) З тих самих мотивів домагаємось введеня на фільольоґічнім факультетї нового предмету „Українська мова“, принципіяльно викладом українським.

в) Паралельно з предметом „Исторія литературы русской“, як літератури „господствующаго государственнаго народа“, ми домагаємось „Історії літератури української“, се єсть літератури місцевого народу, принципіяльно українським викладом.

г) З тих самих мотивів домагаємось ввести на юридичнім факультетї новий предмет „Історія українського права“.

Примітка II. Беручи на увагу, що в даву хвилю може серед професорів Новоросийського університету не знайтись осіб, що володїли-б українською мовою і були специялїстами в наведених предметах, ми уважаємо можливим віддати виклади тих предметів приватним лекторам-специялїстам, котрих Рада професорів покличе на основі загальних приписів в таких випадках.

2) Виходячи з погляду, що автономний університет має право заспокоювати внутрішні свої потреби, коли тілько у него є своя добра воля, ми студенти-Українцї домагаємо ся, щоби бібліотека Новоросийського університету без провокации придбала видання в українській мові (книжки, ґазети, журнали), як ті, що вийшли, так і ті, що виходити-муть в Росиї, а специяльно за границею (Галичина, Буковина, Півн.-Амер. Держави, Канада).

3) З огляду, що дїти православного духовеньства — силою виїмкових условин, сотворених самодержавною бюрократиєю в цїлях винародовленя і відокремішненя також і українського сїльского населеня — мусять побирати науку в школї духовного правлїня, а та відриває своїх вихованцїв від народного ґрунту і винародовлює їх, ми студенти-Українцї, уважаючи автономний університет школою вольного, безпартийного знаня і правди, домагаємось, як коректив сих дочасних условин, отворити безпровокочно доступ до університету семинаристам, котрі скінчили загальні IV. класи семинариї, на однакових правах з ґімназиястами.

4) Уважаючи терміни „Малороссія“, „Малоруссы“ ...проявами тенденцийної правительственної термінольоґії, ми, узнаючи їх обидними для нашої національної амбіциї, жадаємо, щоби ті понятя правильно виражали ся словами „Україна“, Українцї“...

Друга відрадна вість з Одеси:

Українська інтелїґенция в Одесї основує українське товариство під назвою „Просьвіта“, призначуючи сему товариству як найширші просьвітні завдання. Невдовзї має відбути ся збір усїх прихильних цїлям товариства для окончного обробленя статута. Всякі інформациї о сїм товаристві дає доктор І. М. Луценко в Одесї (ул. Херсонська ч. 52).

Нема сумнїву, що такі українські просьвітні товариства поосновують ся тепер по всїх центрах широкої України.

З Києва доходять нас вісти — одна зовсїм певна, що від Нового року почне там виходити щоденна українська часопись, а друга вістка, поки-що ще в формі поголоски, що вже сими днями має там появитись українська часопись (чи дневник, чи тижневник, чи ще яка інакша, не знаємо). Одна вість не суперечить другій і ми горячо бажали-б, щоби показало ся правдою, що Києву не прийдесь ждати на українську часопись аж до Нового року.

Як скрізь в Росиї, так і на Українї відбувають ся тепер епархіяльні з'їзди духовеньства для нарад над реформами в православній церкві і ухвалюють множество резолюций щоби дати приклад, якого рода бувають ті резолюциї, заводимо ухвалені недавно епархіяльним з'їздом Чернигівської епархії, оголошені в російських дневниках.

Чернигівський з'їзд ухвалив безпровокочно скликати епар. церковний собор при участи білого духовеньства і мирян; ввести консисторию; ввести виборну раду пресвитерів; установити принцип вибору на всїх ступінях церковної єрархії; перевести корінну реформу всїх духовно-шкільних заведень [як відомо, всї академії і семинариї духовні в Росиї й на Українї позамикано з причини стойки студентів]; перевести корінну реформу церковного суду; ввести широку внутрішну самоуправу духовеньства; знятє сьвященичого стану не має вести за собою обмеженя прав; дозволити повторну женитьбу сьвященників-вдівців; дозвіл сьвященикам носити сьвященичу одежу тілько в часї богослужень.

Певна річ, що се не всї рішеня з'їзду, а тілько ті, котрі авторови розісланої до дневників телеґрами видались відповідними до оголошеня.

Читаючи по російських дневниках звіти із соборів, бачимо в них, мов червону нитку на білій ткани, скрізь великий антаґонізм епархіяльного білого духовеньства до владики,

Брати Ельстер
Львів, Охоронок ч. 9.
ЗОРЯ
Домагайте ся всюди ТУТОК
РУСИНИ! і ПАПЕРЦІВ
КАВАРНЯ Г. БРАЙФОҐЛЯ
ул. Ґродзіцких ч. 4
поручає ся П. Т. Публиці.
КОНЦЕРТ дамскої капелї.
Льокаль отворений цїлу ніч.
В ночи теплі перекуски.
966 3—6

консисторий тай привілейованих черців, а внаслідок сего бажане визволитись по змові як найбільше зпід самоволї владик-сатрапів та консисторий (зложених з креатур владики). На многих з'їздах уквалено добиватись скасованя привілея, щоби на владичі престоли і на инші визначні посади іменовано лише черців, а щоби різне право мало біле духовеньство. Ба що більше, виринула між духовеньством і обговорює ся навіть в дневниках гадка, щоби право на епископску катедру міг мати навіть сьвященик із живучою жінкою, котра не переставала би оставатись при мужу-епископі. Сторонники сеї реформи доказують, що сего церков не вборонює.

Галицкий сойм.

(Докінчене ранїшного засїданя з д. 10 с. м.)

П. Керонь іменем руского клюбу заявив, що рускі посли будуть голосувати за внесенем комісиї, бо хотять, щоби краєві доходи збільшили ся не підвисшенем податків до податків, а иншим способом, не обтяжаючим населеня. При тій нагоді бесїдник згадав про самоволю старость при виконуваню шинкарских і промислових законів та указав на кілька драстичних прикладів, як староства в Жовкві, в Раві і в Сокали всякими способами утрудняють руским крамарям торговлю горячими напитками в запечатаних фляшках. Длятого той руский нарід нетерпеливо жде упадку пропінациї і сьвентей корчми; але в другої сторони боїть ся, що тогдї наші власти будуть сторонничо уділяти промислові карти і шинкарскі концесиї, протеґуючи всїляких виборчих махерів. Вкінци зажадав бесїдник, щоби заведено і в шинках примусове сьвяткованє недїль і сьвят.

П. Біліньский жадає, щоби замість двох міліонів корон, яких жадає більшість буджетової комісиї на відшкодоване для 30 міст, та замість півтретя міліона, якого на сю цїль домагає ся меншість комісиї, призначено $2^1/_4$ міліона. — На те п. Фрухтман іменем меншости комісиї відступив від свого внесеня.

П. Колїшер критикував проект закону і виказував, що замість оплат шинкарских повинен бути заведений податок консумцийний. Пропонований податок від пива є занадто високий, а се вплине на обниженє продукциї пива в краю. Бесїдник домагає ся, щоби замість пропонованих 8 К від гектолїтра уквалено лише 6 К.

На тім засїданє відложено до вечера.

Вечірне засїданє.

П. Станіньский рад би, щоби не лише знесено пропінацию, але щоби і взагалї алькоголь щез безповоротно. Коли би почислити всї нещастя, які виходять з питя алькоголю, і порівнати їх з доходом, який край буде мати з сего жерела, то окаже ся величезна страта; бож річно пропивають у нас яких сто міліонів, котрі, на инші цїли ужиті, не до порівнаня більше піднесли би край. Але у нас сьвята корчма має виїмкове значенє. В р. 1889 пропінатори, що засїдають в соймі, ухвалили закон, котрий лише половину доходів, які з того жерела пливуть, віддав краєви, а другу половину сховали пропінатори до своєї кишенї. Тепер ухвалює сойм новий закон; але й тепер на 161 послів є 84 арендаторів пропінациї. Тим то й пояснити можна неодну загадку соймових ухвал. В Росиї цар раньше завів обмеженя в уживаню алькоголю, ніж „польский сойм" в конституцийній державі; але се не зрушить совісти — у тих, кого повибирали до сойму жандарми. [Маршалок взиває бесїдника, щоби не обиджав послів]. Отже стара пропінация гасне, а сойм накладає нові тягарі на населенє, котре тут не має своїх заступників, замість обложити податками великі обшари, завести податок проґресивний від спадщин, оподатковати люксусові артикули і т. п. В проектї нового закону звернено увагу на інтереси всїх, лише не сільских громад, а піяньство буде тревати дальше так, як доси. Зміна на лише можлива лише тогдї, коли ясновельможні корчмарі усунуть ся від сего інтересу.

Опісля замкнено дискусию і вибрано ґенеральним бесїдником, п. Тарбавского против проекту і п. Пініньского за проектом. По них промовляв еще референт п. Абрагамович, а дальше приступлено до дискусиї специяльної, в котрій забирали голос пп. Станіньский, Пініньский і Колїшер. Вкінци принято цїлий проект по мисли внесень комісиї і перейшла лише одна поправка п. Пініньского, на котру ми вказали вже повисше, що на відшкодоване для міст призначено по $2^1/_4$ міліона корон річно.

Засїданє скінчило ся о $1^1/_4$ год. в ночи. Наступуюче назначено на нинї.

Нинїшне засїданє.

Засїданє з дня 11 падолиста 1905.

(Зас. 50-те, II сесиї, VIII кад.).

Засїданє розпочало ся о год. $10^1/_2$ перед пол. Відчитано нинї внесеня, між иншими нагле внесене пос. д-ра Олесницкого і тов., котре звучить: Взиває ся ц. к. правительство, щоби застановило сейчас будову рускої ґімназиї при площи Льва Сапіги у Львові, бо се місце на поміщенє рускої ґімназиї недогідне і невідповідне.

Внесене се по мотивованю внескодавцем відіслано до комісиї шкільної.

З порядку полагоджено справозданє виділу краєвого о доповненю реґуляциї канальових рік — видїм вносить вставлене до буджету квоти 754.000 К. на забудоване гірских доплывів Соли і Скави рр. 1907—1912 — в той спосіб, що відіслано предложене до комісиї водної.

Пос. Сколишевский і Пастор внесли, щоб виділ краєвий предложив проект закона о меліорациї і дренованю ґрунтів в тім змислї, що акциєю має бути обнятих $1^1/_2$ міліона морґів ґрунту і тревати 50 лїт. Внесенє відіслано також до комісиї водної.

По полагодї сих двох внесень приступлено до дальшої дискусиї над предложенем пропінацийним а іменно над резолюциєю а) доданою до предложеня, яке звучить: „Припоручає ся виділови краєвому, щоб заняв ся утворенєм окремого фонду на субвенциї для міст на роботи асанацийні". Промовляв перший пос. Крамарчик, другий пос. Лазарский.

Год. 1-ша засїданє тревае дальше.

З Росиї.

Телеґрами.

Петербург. З огляду на перерву в зелїзничім почтовім руху царский указ зарядив продовженє важности векслїв платних по день 20 жовтня, котрі будуть могли бути протестовані також по реченци платности. Проценти від векслїв всей спосіб запротестованих мають бути обчислювані не від дня протесту, але від реченця платности.

Кронштад. Вісти о заворушенях в Кронштадї за границею переборщені. В місті огонь вже погашений. На улицях патролюють відділи козаків і піхоти. В наслїдок енерґічних зарядженъ властий заворушеня не повторили ся.

Гельсінґсфорс. Виборґский ґубернатор казав арештувати поліцмайстра і секретаря поліциї за спроневіренє оружия. З усїх сторін Фінляндиї надходять вісти о цїлковитім приверненю спокою. В Гельсінґсфорсї, або і инших містах маніфест принято з великою радостию. Страйк закінчений. Сенат за згодою ґенерал-ґубернатора признав 160.000 марок винагороди для національних ґвардистів і робітників, котрі в часї страйку повнили в місті службу безпеченьства.

Відень. В четвер була у Ґолуховского президия жидівского союза з просьбою о інтервенцию з причини протижидівских заворушень в Росиї, бо сї заворушеня можуть перекинути ся до Галичини. Ґолуховский відповів, що така інтервенция була би дуже тяжка і без виглядів на успіх. Щоби рух не перекинув ся до Галичини, власти вже поробили всї потрібні зарядженя.

Петербург. Перше число социялїстичного дневника „Новая Жизнь" сконфісковано, а против редактора заряджено слїдство за оголошенє проґрами сторонництва.

Ґалац. Революціонери в Одесї висадили в воздух телеґрафічний уряд.

Париж. З Петербурга доносять, що збунтували ся драґони ґвардийского полку. Потерпають, що збунтовані опанують всенні кораблї і схочуть бомбардувати Петергоф, щоби присилувати царя перенести ся до Петербурга.

Льондон. Револьта в Кронштадї мала вибухнути в слїдуючих причин. За уличні розрухи в Петербурзї арештовано 100 матрозів, котрих Трепов казав вислати кораблем до Кронштаду під суд. В дорозї арештовані опанували корабель і з червоною хоругвою в'їхали до кронштадского порту. Надбережні батериї не хотїли до них стріляти. При сьпіві революцийних пісень зачало ся рабованє міста. Матрози стріляли на осліп до прохожих. Богато домів підпалено. Знищено 15 улиць і порт. По обох сторонах погибло звиш 100 людий.

Петербург. З всїх сторін Росиї надходять вісти, що спокій вертає. Ґубернатор Москви оголошує, що не може зречи ся права караня заговірників і рішив ся удержати над. Говорять, що Вітте рішучо домагає ся, аби ґубернатори вісьмох ґуберній, в котрих прийшло до послїдних реакцийних заворушень і насильств, одержали димісию.

Берлін. Збунтовані матрози і вояки здобули арсенал і розділили оружиє між народ. В тій хвили кипить там бій, в котрім бере участь артилерия. Від гуку гармат дрожать мури міста. До революціонерів прилучили ся улани і деякі форти порту, котрі стріляють з гармат до козаків, що стоять на противнім березї.

Льондон. З Петербурга доносять, що Віттого зачинає брати ся розпука, бо прийшов до переконаня, що взяв на себе неможливу до виконаня задачу. Тепер переконує ся, що радикальна зміна абсолютистичної Росиї на конституцийну державу не дасть ся перевести відразу. Ріжні визначні особи відкинули запросини Віттого, щоби вступили до кабінету. Вітте змушений утворити кабінет з бюрократів, а такий кабінет не буде тїшити ся довірием суспільности. Ламсдорф рішив ся уступити, бо не хоче бути членом кабінету Віттого.

Льондон. Збунтовані матрози здемолювали офіцирске касино і маринарску бібліотеку, одну з найцїннїйших в Европі. Погибло звиш 100 офіцирів. В руках збунтованих є оден корабель воєнний.

Петербург. Вчера в полудне повело ся здавити бунт. Часть війска (7000 людий) котрі не збунтували ся, заосмотривши ся в машинові карабіни, побідили збунтованих і арештували провідників бунту. На улицях полюють на збунтованих матрозів і безпардонно стріляють їх. Вчера оголошено в Кронштадї воєнний стан. У всїх містах Росиї замкнено університети і всї висші школи.

Відень. Коли Вітте предложив цареви проект конституцийного маніфесту, цар заявив, що в засадї годить ся на маніфест, але зажадав деяких змін, котрі зазначив на марґінесї. Вітте заявив на се, що на зміни не годить ся і не прийме президентури кабінету. Цар сказав, що відповідь дасть на другий день, але зараз зарядив іменованє президентом кабінету Ігнатєва, котрий має революцию затопити в крови. Тимчасом надійшла депеша о бунтї чорноморскої фльоти, а друга о шаленім упадку курсу росийских вальорів в Берлїнї. Цар знов змінив своє рішенє, іменував Віттого президентом кабінету і підписав его маніфест конституцийний.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Зелїзничий страйк.

Відень. До пасивного страйку на зелїзницях прилучили ся всї альпейскі і моравскі зелїзницї. З причини браку вугля кілька цукроварень в Чехії застановило рух. Бровар в Пільзнї, котрий денно висилав 50—60 ваґонів пива, висилає тепер лише 10 бочок.

Пільзно. Вчера прийшов тут транспорт безрог з Галичини. З причини опізненя поїзду всї безроги вигибли.

Прага. З причини браку вугля перестали функціонувати два бровари, кілька рафінерий цукру і спіритусу.

Градец. В наслїдок зелїзничої обструкциї сверджено загальне затамованє товарових фрахтів.

Норвеґія.

Християнія. Голяндия узнала самостійність Норвеґії.

По війнї.

Петербург. Вернув тут адмірал Небогатов з рапортом Рожественьского о битві коло Цушіма.

Токіо. Незабаром зачнуть ся переговори Япану з Хінами в справі Манджуриї і инших важних справ, випливаючих з сьвіжо закінченої війни. Як важні будуть сї переговори, доказом є се, що Япан виделеґував до переговорів Камуру. Хіни хочуть узискати скороченє реченця опорожненя Манджуриї і знесенє заграничної сторожи зелїзничої. Япан хоче узискати зелїзничі концесиї, аби на всякий случай мати стратеґічну перевагу в Манджуриї.

НОВИНКИ.

— **Звертаємо увагу Львовян, що завтрішне віче відбуде ся не о годинї 5, як було вчера в „Дїлї" оголошено, але о год. 4 пополудни, бо відтак буде саля занята на концерт. Просимо тому явити ся чверть години скорше, бо віче розпічне ся точно о год. 4.**

— **Słowo polskie в ролї австрийского денунцияпта.** Звісний орґан вшехпольскої гакати помістив передвчера вступну статю, в котрій денунциює нас перед австрийским правительством з причини нашого становиска занятого в „Дїлї" по проголошеню конституциї в Росиї. В „інкримінованій" статї ми зазначили, що конституцийна Росия буде атракцийним осередком для австрийских Славян та що і квестия українська буде рішена в Києві, а не у Львові польскими верховодами і австрийскими жандармами, — а се все так розлютило орґан вшехполяків, що дістав нападів скаженини т. зв. furor ruthenophobicus і виписав нам не лиш імпертиненцию, немов то ми не є народом, але і заденунцював нас перед Віднем, що ми перестали бути „Тирольцями Сходу" та перейшли в „табор русофільский". На мазанину вшехпольских гакатистів ми школи не звертаємо уваги, тож і тим разом „шляхотну денунцяцию" вшехпольского орґану поминули мовчанем. Дуже добру научку дав однак „Słow'y Polsk'omu" краківский „Naprzód", тож позволимо собі тут навести его слова, бо в них підхоплено по части і наше власне становиско. „Статя „Дїла" — пише „Naprzod" — се лекция з історії. Свобода се маґнет, який притягає до себе народи. І не порадить на се ні іритация „Słowa polsk'ого" що Русини не хочуть бути „Тирольцями Сходу" ні радість того орґану, що Русини на Україні суть лише материялом етноґрафічним. Житє конституцийне зробить вже своє і нема в тім нічого дивного, коли Русини галицкі відвертають відразу свої очи від „Королївства Галичини і Льодомериї". Що їх там вже? Чи шляхотский кнут? Чи виборчі надужитя? Чи правибори переводжені старостами і жандармами? Чи Ґолуховскі, Пініньскі, Абрагамовичі яко „представники руского хлопа в соймі і парляменті?" Отсе знаменита відповідь вшехпольскому орґанови, а коли ще хоче знати, як ми самі думаємо про его ельокубрациї, то скажемо: Від коли то вшехполяцтво перейшло на службу Австриї, так що аж бавить ся в шпіцля і денунцияпта? Доси ми були того пересьвідчення, що вшехполяки йдуть до „odbudowania ojczyzny" а тепер чуємо, що для панів вшехполяків не є осоружною роля навіть звичайних доносчиків, коли лиш можна укувати батіг на Русинів. Тілько що сей батіг в клоча, бо самі Поляки звертають ся тепер, — як радить їм навіть „Przegląd" — в своїми симпатиями до росийского правительства а і славний чи ославлений п. Ґломбіньский, лидер вшехпольского табору, сказав онодї на засїданю „Соймового польского кола": „Panowie Polacy muszą teraz zwrócić się z sympatyami do rosyjskiego rządu, jeżeli chcemy wybić się także w Rosyi na to dominujące w całem państwie stanowisko, jakie zajmujemy obecnie w Austryi". Дайте отже спокій, панове вшехполяки, австрийскому патріотизмови, бо хто знає, чи і Ви, поки запіх тричі могут, не виречете ся супроти Австриї тої ролї, о яку компетує на наше місце так завзято орґан вшехполяків — ролї „Тирольців Сходу"...

— **Против польскої провокациї руского народу,** устроюваної нинї у Львові з нагоди річницї облоги міста Богданом Хмельницким зложив п. Семен Вітик іменем своїх партийних однодумців протест, кольпортований нинї по місті на черзових картках п. з. Pokój ludziom dobrej woli!

— **Боротьба о виборчу реформу.** Управа української социяльної демократиї у Львові видала в 50.000 примірників відозву до селян, закликуючи їх до участи в боротьбі о загальне, безпосередне, рівне і тайне виборче право до парляменту, сойму, громад та всїх репрезентацийних тїл. Рівночасно скликують сільскі віча з отсих місцевостях: Гриманові, Цеброві, Буську, Єзуполи, Мостисках і в Збаражи. В найблизшім часї відбуде ся цїлий ряд віч також в инших місцевостях східної Галичини.

— **Руский народний театр** під дирекциєю п. Миколи Садовского розпочав в дни 7 листопада ряд вистав в Станиславові в сали театральнїй товариства імени Монюшка. Ішла пятиактева драма Карпенка-Карого „Мартин Боруля"; на четвер (9 листопада) заповіджена драма Горкого „На днї", а дальший репертуар нам не є, знаний і доси неоголошений. Цїлість театру представляє ся дуже гарно, управу артистичну сьвідно — так сказати-б — на вождім кроцї. Найвизначнїйшим артистом є сам директор п. Садовский; его креация Мартина Борулї була в кождім слові і у всїх рухах недостижима. До гри директора достроїв ся цїлий ансамбль. А ту побачили ми добрих давних знакомих п. п. Осиповичеву, Ґембіцкого, Стадників, Дякова, Нижанковского і Паньківского; гра їх всїх була без докору. На доброго артиста виробляє ся п. Махницкий, миле враженє робить на видця п. Кохаченько; дальша карьера артистична тих панів залежить від їх працї. Публики явило ся досить мало, передні місця і льожі сьвітили пустками, дальші були трохи заповнені, допісала тілько молодїж на партері і на ґалериї. Принято виставу „Мартина Борулї" дуже симпатично, а оплесків публика не щадила. Завважимо, що в самій штуцї приходять слова, котрі на Україні деякі з них незвісні і незрозумілі, инші знов прямо неприличні. Думаємо, що краса мови не втратить нїчого на тім, єсли дирекция змінить чи повикидає ті незрозумілі або неприличні (для нас Галичан) слова. Недостаточною треба назвати рекляму, а без реклями навіть перворядні сценя не могуть обійти ся. Сим разом розліплено в Станиславові немовливі плякати, они незно нікому не імпонували, а околична публика о виставі зовсїм не знала, бо театр не помістив оголошень в часописях. — *Гість.*

— **Наш молочарский промисл.** Філїя „Просьвіти" в Стрию заложила з днем 1 падолиста с. р. в „Народнім Домі" в Стрию: 1) торговельне бюро для продажи масла в місци і експорту поза границї Стрия; 2) завела в тім самім льокали і має на складї всї машини і приряди, потрібні до заснованя нових і заосмотреня вже істнуючих спілок молочарских; 3) сполучивши всї доси заснованї рускі спілки молочарскі в „Союз", утворила інформацийне бюро з окремим торговельним діловодчиком, котре буде стояти до услуг нашої суспільности, що інтересує ся молочарством. Всїм інтересантам, що доси побирали масло в „Народної Торговлї" в Стрию, подаємо до відомости, що она масла нашого не буде більше на складї держати, тому просимо з всякими замовленями звертатись на адресу: „Краєвий Союз руских молочарских спілок в Стрию" (Народний Дім). Цїна 1 клґ. десерового масла на зимові місяцї для висилки стоїть 1 зр. 35 кр. loco Стрий без порта і опакованя, а цїна в Стрию 1 зр. 40 кр. — *о. Остап Нижанковский.*

— **До Русинів в Перемишли і околиць.** Вказ жертв, які понизше вичислені купецкі фірми титулом відсотов за закуплені у них товари зложили для рускої бурси в Перемишли в часї від 1 вересня 1904 до 31 серпня 1905 (в коронах: Райф 76, Ізаак 26, Піскор 20, Шольц 7, Юшиньский 5, (всї в ринку), Гайман 3, Вальц 7, Штавбер 6 (при ул. Францїшканьскій), Вольман (каварня Бульвар) 4. Разом 154 К. — Хто небудь у згаданих фірм купує за готівку, зволить ласкаво зажадати картки на дотичну суму і кинути єї у скринку рускої бурси. Картки ті відтак купець обчислить і в своїм час виплатить від того процент. Таким способом кождий без труду і ніякої жертви зі своєї сторони може стати добродїєм сеї інституциї. Купцї дуже радо виплачують ті відсотки, тілиле жалують ся, що карток мало, бо они вважають се яко рекляму для себе і рад

Антонович і Саркасевич
ул. Гетманьска ч. 6
(коло готелю Вікториї).
Галантерийно-забавково-спортовий маґазин
поручає новини в галантериї, забавках, приладах до подорожи і перфумериї по низьких цїнах.
890 6—10

ЮЛЯН СОЛИК
передтим Фр. Мрозиньский
у Львові, ул. Собіского ч. 7,
поручає всякі роди
ФУТЕР
852 12—30
Футра до подорожи, пальтоти мужескі та дамскі після найновійших фасонів саки, пелерини жакети, колії, зарукавки, шапочки дамскі, кожушки, шапки мужескі, шкіри у всїх родах поодиноко та гуртом, також верхи готові до мужеских і дамских футер. — Футра для Впр. Духовеньства також на рати. — Найновійші матерії на верхи в найбільшім виборі. Цїни умірковані. Медаль золотий на виставі в Бучачи 1905. Цїнники на жадане franco.

би се бачили, колиб руска суспільність дала їм доказ, що сю рекляму належно оцінює, т. з. у них купує. Коли би лише уся перемиска громада консеквентно жадала карток, бурса могла би мати з того дохід що найменше в десятеро більший. Тож просимо дуже усіх при закупні тямити на нашу інституцию! — *Виділ рускої бурси в Перемишли.*

— **Товмацкий староста Свобода перенесений.** Ся вість — як пишуть нам — немов громом поразила всіх товмацких махерів і тому давай фабрикувати депутацию до намісника, щоби не позбавляв їх покровителя і товариша. Готова депутация в імени повіту товмацкого, але без его відомости, вже була у намісника. І хто? Звісний махер Валевский, секретар повітової ради, жидок Гіршгорн, війт з Прибилова і Чех Говурка, польский „патріотник“ і бурмістр з Товмача. Шкода, що ще не повиходили з кримінару „пшияцеле“ пана Свободи Генцель Фаєр, звісний з асентирункових обманьств, засуджений на два місяці кримінару і проціватор Шпіндель, що за фальшиву присягу відсиджує шість місяців кримінару. Була би ще ліпше дібрала депутация. Та мабуть ся штука не удасть ся, бо згадана депутация нікого крім себе не репрезентує, а по друге, вона за ніяку ціну не виправить тих безправств, якими п. Свобода вславив ся на цілу Галичину і перевисшив значно клясичні надужитя російскої бюрократиї.

— **Відгомін польско-мадярскої шопки.** До ректора будапештеньского університету Лянґа прийшла вчера депутация, зложена з 15 студентів, і домагала ся видалення в дисциплінарній дорозі тих студентів социялістів, що напали на двірци на студентів, повертаючих зі Львова. В противнім случаю депутация грозила різкими наслідками. Ректор випросив собі передовсім грізний тон депутациї, до жаданя студентів не прихилив ся, бо не можна примінювати дисциплінарних средств до подій, які сталися поза університетом, і остаточно випросив депутацию за двері. Невдоволені студенти зробили за те ректорови демонстрацию, і вибили з ректорату шиби.

— **Сонна хороба.** З Тернополя доносять: Перед кількома днями доставлено до тутешного жидівского шпиталю хлопця, маючого літ може 14 до 15, котрий їхав з Відня до Тернополя. Він заснув у ваґоні ще перед Львовом і не можна пробудити его до нині мимо уживаних всіляких средств. Лиш одна електрична струя виникує у него біль, бо хлопець тоді кричить. Як називає ся той хлопець, не знати, бо не мав ніякої леґітимациї а при нім знайдено лиш 14 корон і 2 білети віденьского трамваю. Лікарі слідять пильно за станом недужого і живлять его молоком, вином і булїоном. Може бути, що се се тота сама хороба, яка від кількох літ зачала проявляти ся епідемічно в декотрих сторонах Африки а головно-всхідній у муринів. Досліди европейских лікарів показали навіть, що тота як єї названо сонна хороба єсть навіть заразлива, бо скоро лиш в якійсь родині занедужав оден чоловік, то по кількох днях занедужав зараз і другий, відтак третий і т. д., а пошесть поволи обнимала ціле село. Характеристикою тої хороби було, що занедужавші з перших початках будили ся, поживили ся і западали знов в сон — але пізнійше вже не пробуджували ся і гинули.

— **Справа увільненя хліборобів від довгів.** В міністерстві рільництва ведуть ся тепер приготовні роботи, що мають на цїли увільнене земельних посїлостий від гіпотечних довгів. Ходить передовсім, щоби пересьвідчитись, чи можливе переведене акциї, задуманої комісиєю державної думи та рільничою радою і який іменно був би її евентуальний успіх. Супротив того розіслано при помочи намісництв до кас ощадности і других заведень для гіпотечного кредиту квестіонарі, в котрих указано на всі обставини сеї важної справи. Міністерство надіє ся, що наспіють річеві і основні відповіди, котрі вияснять становище згаданих заведень що-до рільничого реального кредиту. Також з ґрунтових книг таких повітів, що можуть уходити за типові, будуть засягнені відповідні дані. Ті дані мають вияснити суть і стан нинїшного задовженя хліборобскої посїлости на основі причин повстаня і часу їх треваня та на основі условин амортизациї і опроцентованя. Згадані дані повинні в сей спосіб доповнити досліди кредитових заведень і служити подвуди для контролї. В тій акциї не може очивидно ходити о цифрове константоване висоти задовженя. Такі досліди мали би обнимати цїлу Австрию. Ходить о се, щоби сконстатувати, яка іменно юридична і економічна суть гіпотечного задовженя і як вона надаєть ся на ріжні способи сплачуваня та ріжні катеґориї довжників. Для переведеня тих дослідів установлено чотиромісячний реченець. Надїятись, що сею дорогою призбираєсь вірний та основний матеріял, котрий подасть змогу пересьвідчити ся, чи можлива і під якими условинами реформа рільничого реального кредиту.

— **Лихий тютюн.** Міністерство скарбу оповіщує: Наслідком частих нарікань галицкої публики на лихоту „турецкого тютюну середної якости“ (mittelfeiner türkischer Rauchtabak) заряджено у всіх галицких маґазинах тютюну докоджене, котре виказало, що вироби фабрики тютюну і циґар у Винниках, що походять з місяця червня с. р. не відповідають дійсно вимогам, привязуваним до доброго материялу. Тому у всіх галицких маґазинах тютюну наказано, щоби не видавали більше того виробу (т. є. з місяця червня), але виміняли его за товар відповіднійшої якости. По думці міністерства скарбу тютюн зіпсув ся тому, що підчас его розсилки з Винник до маґазинів панувала спота, котра впливає відємно на тютюн, хотяй і будівельні відносини згаданої фабрики могли також вплинути на зіпсуте тютюну. Позаяк у Винниках в найблизшім часї має бути прибудований відповідний будинок до фабрики, тому міністерство висказує надію, що на будуче тютюн в самій фабрицї не буде псути ся.

— **Справа зміни календаря в Росиї.** Зложена перед кількома місяцями комісия в міністерстві для зміни юліяньского календаря на григоріяньский мусїла скоро перервати свої роботи з огляду на внесені заміти бувшим прокуратором св. синода Побєдоносцевим. Однакож — як пишуть російскі дневники — з огляду на важність і конечність як найскоршого порішеня сеї справи, тепер утворено при імператорскій академії наук окрему комісию і визначено нараду єї на 27 ст. ст. жовтня (9 н. ст. падолиста). Говорять, що полагоджено справи комісиї академії новий календар увійшов би в Росиї в житє вже з днем 1 н. ст. марта 1906 через одноразове скорочене місяця лютого на половину днів.

— **Жиди утікають з Росиї.** Дорогою на Підволочиска починають переїзджати через Львів і Краків до Відня та дальше на захід мешканці Київа, Одеси і инших російских міст, що були в послїдних часах видовищем страшних сцен пожеж, грабежий і убийств. Онодї переїхав через Краків до Відня звісний банкир з Київа барон Ґінсберґ, котрого ціле майно розграблено. Ціле лице мав — як пишуть краківскі часописи — обандажоване; около очий ще сьвіжі рани, немов від удару острим предметом, на ногу нагягав по причині віднесеної рани. Родина бар. Ґінсберґа перебуває вже у Відни, куди схоронила ся ще перед зворушенями. Того дня переїзджала через Галичину ґрупа німецких кольоністів з херсоньскої ґубернії, удаючись до Канади. Кольоністи оповідали, що в цїлій ґубернії панує загальний безлад, а убийства і грабіж Жидів на дневнім порядку.

— **Дрібні вісти.** В Тарнові застрілив ся з незвісної причини д-р Юлій Вуйцїцкий, адвокатский конципієнт.

Міска рада в Станиславові постановила завести в тім місті від нового року середноевропейский час.

Афера між послами Н. Васильком а д-ром Вольчиньским, задля котрої перший визвав другого на поєдинок, скінчила ся мирово, бо д-р Вольчиньский перепросив п. Василька, а надто прирік відкликати свої обидливі слова на найблизшім засїданю буковиньского сойму.

В Чернівцях відобрав собі житє скарбовий радник Отокар Сикора, Чех, підрізавши собі бритвою жили. Причиною самоубийства 45-лїтного холостяка був нервовий розстрій.

— **До нинїшного числа „Діла“** долучаємо 10 арк. III-го тому повісти „Фараон“.

Збори і засїданя.

Загальні збори кружка музичного „Львівского Бояна“ відбудуть ся в понедїлок дня 13. с. м. о год. 7 вечером в комнатах товариства. Сим запрошуємо усіх членів кружка, як також і тих, що мали-б охоту вписати ся в члени кружка. — *Виділ.*

Звичайні загальні збори членів філії Руского товариства педаґоґічного в Коломиї відбудуть ся в неділю 3 грудня с. р. в сали Народного Дому о год. 3 по полудни, а на случай браку числа членів статутом приписаного о год. 4 тогож дня і в тімже місци при якім небудь комплеті з отсею проґрамою: 1) Звіт з діяльности уступаючого виділу; 2) провірене касових звітів і абсолюторія уступ. виділови; 3) вибір нового виділу; 4) внесеня членів. — За виділ: *П. Мостович*, голова *К. Посацкий*, секретар.

Видовища і забави.

Товариство „Родина“ в Коломиї повідомляє красавиці і леґінів всего Покутя, що в суботу дня 18 с. м. устроює в сали „Народного Дому“ „солодкі вечерниці“ з танцями Буде се остання забава перед Пилипівкою. Вступ 1 К 60 сот. від особи. Стрій візитовий. Початок о годині 8 вечером.

З товариств.

— **Народна Канцелярия** просить тих довжників, котрі не вирівнали ще ракунку за паперці і тутки „Зоря“ розіслані в минувшім році, аби як найскорше надіслали належитість, бо фабрика не хоче довше чекати.

З „Кружка українських дівчат“. З причини, що сеї неділї [12. с. м.] пополудни відбуде ся на „Бесїдї“ діточа забава, заповіджений відчит відкладаємо до другої неділї. — *Виділ.*

Померлі.

— **Антін Кужеля**, учитель музики в учительскій семинариї в Чернівцях, автор кількох руских думок та коломийок на фортепян, упокоїв ся дня 2 с. м. в 69 році житя. В. є. п.!

— **Емануїл Рошкович**, руский катехит унґварскої ґімназиї, оден з виднїйших угорских Русинів, упокоїв ся дня 11 с. м. в 55 році житя. В. є. п.!

— **Русини! Памятайте на Народний фонд і на українсько-руску бурсу в Новім Санчи!**

Д-р Казимир Левандовский вернув із дентистичних студий і приймає в недугах зубів. Безболїсне виниманє і пльомбованє. Львів, пл. Галицка ч. 7.

Новітнє інсератове бюро. Анонсова експедиция Altalanos Tudosito в Будапешті [властитель редактор Юлій Леопольд] звісна в краю і за границею. Найбільші інсеренти полагоджують всї свої оповіщеня через то реноване бюро, бо повірені собі порученя виконує з особлившою фаховою вмілостию, совісностию і незвичайною точностию. Не дива, що то бюро стало першим в своїм роді в Будапешті.

Для бідного ученика VI. кл. ґімн., що находив ся тимчасом в прикрім положеню, зложили на мої руки: Вп. П. Т. Ревакович (Львів) 3 К, д-р І. Копач (Львів) 1 К, М. Гординьский (Нове село) 10 К, В. Яворська (Колодрібка) 2 К, М. Абрисовська (Галич) 2 К, І. Олесницкий (Переволока) 3 К, 2 20 с., Лисиницкий (Космач) 2 К, А. Макухова (Тернопіль) 2 К, Ю. Ковшевичева (Станиславів) 5 К, М. Долгун (Перемишль) 4 К 5 с, Е. Г. (нечитке письмо — Бірчи) 2 К. Кромі сего зібрала Вп. П. Коцовска між знакомими 14 К — Разом 50 К 25 с. Іменем сего ученика складаю всім ласкавим Дорбодїям щиру подяку. — Володимир Бирчак учитель II. ґімн. у Львові.

Kathreiner Ib. 1905.

Недїлемо.

Школа танців
Людґарди Будковскої
перенесена на ул. **Осолїньских 8**, I. п. в офіцинах. Записи приймає ся щодень.
79 1—?і найдешевше.

Пампушки щодень сьвіжі, знамениті, по 3 кр. — Гербатників фунт по 60 кр. припоручає: **Цукорня краківска, Львів, ул. Фредри.**
967 3—12

В ново-отворенім інституті для учеників при ул. Кльоновича ч. 3 є сїм місць до обсадженя. 959 3—7

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН
в пасажу Гавсмана
(46 разів преміоване)
Від 12/11 до 18/11 до побачення:
Дуже цікавий огляд
МОСКВИ
в послїдних часах.
ВСТУП 10 кр. 53

Робітню знарядів церковних
другу руску в Галичинї поручає
Василь Дуткевич
бронзівник в Перемишли.
Приймає чаші до золоченя, дароносиці, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золочене і сріблене відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, ліхтарів, павуків.
ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, Бронзівник
Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 595 47 90

Земля на продаж.
Товариство „Краєвий Союз Кредитовий у Львові“ (Ринок ч. 10) має на продаж землю в слїдуючих повітах: Мостиска, Яворів, Щирець, Старий Самбір, Жидачів і Коломия.
Зголошувати ся треба як найскорше. — Близших інформаций уділяє Дирекция сего Товариства. 869 3—10

Премійований найвисшим відзначенєм
„Grand Prix“ на сьвіт. виставі в Ст.-Люїс 1904.

Домагайтесь лише
екстракту до чищеня
Globus
як з боку на образку
бо продають богато безвартісних наслїдувань.
445 1. 5—9
Одинокий фабр.: Фріц Шульц jun. Акц. тов. Еґер в Ч. і Липско.

Специяліст в діточих недугах
Д-р В. Гукевич
довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю діточого у Відни 837
ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4, I. п.

Д-р Казимир Левандовский
поверхнув зі студий дентистики і ординує в недугах зубів. — Вятаганє зубів і пльомбованє без болю. 970 5—?
Львів, площа Галицка ч. 7.

ВСЯКІ КУПОНИ
і **вильосовані папери вартостні**
виплачує без потрученя провізиї або коштів
КОНТОРА ВИМІНИ
Ц. к. управ. Галицкого акцийного 374
Банку Гіпотечного.

„The Gresham“
товариство житєвих обезпечень
під контролею австрийского і анґлїйского правительства.
Яко запоруку для австрийских обезпечених признало правительство отсї вартости:
Депозит тов-а в ц. к. центральній державній касї у Відни виносив
8 лютого 1904 . . . . . К 25,416,938·10
Реальність у Відни . . . . . „ 1,050,000·—
Реальність в Празї . . . . . „ 950,000·—
Позички виплачені обезпечени . „ 3,905,734·13
К 31,662,672·23
Проспекти і нові тарифи доставляє даром
Філія для Австриї у Відни I., Giselastrasse 1 (дім власність тов-а) 485
і Головна аґентура для східної Галичини у Львові, пасаж Гавсмана 3 а.
Товариство війде радо під корисними услівями в зносини з людьми, що надають ся на акізиторів до житєвих обезпечень.

Кохарницкий і Син
оптики і механіки у Львові площа Галицка ч. 1.
против Банку Гіпотечного на плантациях площі Галицкої поручають
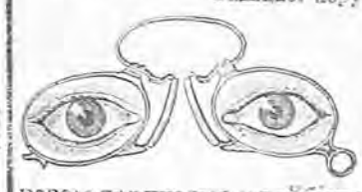
Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всіляні инші прибори оптичні всїляні нагроди полагоджує ся як найскорше.
4185

Дивна новість!
325 штук за 1 зр. 95 кр.
Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно з 3 річною порукою, велична LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим брилянтом, 1 прегарна колія з орієнт. перел, неодна женьска окраса з лат. замком, 1 хороший скіряний пуздрес і елеганцка цигарничка з бурштином, 1 гарнітур шпінок до сорочки і еспіметів, 1 сцизорик, 1 прегарне тоалетове зеркальце з бельгійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук ріжних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланєм готівки або почтових побранок 1 зр. 95 кр. в магазині 65
С. КОГАНЕ
Краків Pl. 882.
За недогідне гроші звертають ся

Дешеве чеське
пірє на постіль
5 кг. сьвіжо дерте К 9·10, лише К 12, пів пудова мачки К 17, К 24, обо як вище і марше як пуд К 30, К 36. Висилають оплатно за почтовим післяплатою. Заміна або зворот на оплатнем. Перше дослідженє ціни.
BEN DIKT SACHSEL Lobos 157
20 Почта Шлаґнов, Чехи. 7—

МАРКО ФАЕРШТАЙН
ФАБРИЧНИЙ
СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН
у Львові, улиця Городецка, ч. 51
поручає всякі рільничі машини першорядних фабрик, а то: *сїчкарні* ріжних систем, *млинки* до чищеня і мелеци збіжа, *кирати, молотїлки, плуги, упнагачі* і *праси до олію* і т. п.
9/1 Поклади в оплатах. 7—1

ТАПЕТИ, Материї на меблї, матераци, колдри, портиєри, дивани
Меблї у всїх стилях.
Комплетна обстанова, тапіцерскі материяли. Всякі роботи обнимає в місті і на провінциї.
Спілка львівских тапіцерів
Ягайлоньска, ч. 3. 563 13—52

Дома і в дорозі доконечне средство

Бальзам аптикаря A. Thierry

є загально звісний і признаний.

Дуже успішний при лихім травленю з побічними недомаганями, як при відбиваню, згазі, затканю стільця, витворі квасів, почуваню наповнення, корчах жолудка, недостачі апетиту, інфлюенциї, катарі, запаленях, ослабленях, вітрах і т. п.

Усмиряє корчі і болі, злагіднює кашель, розпускає слизи і очищує.

Найменше висилає ся почтою 12 малих або 6 великих фляконів за 5 К оплатно: 60 великих або 30 малих фляшок 15 К оплатно.

Треба уважати на одиноку правно забезпечену зелену охоронну марку з чернецею „Ich dien". Лише такі правдиві.

Аптикаря A. THIERRY **масть з центифолії**

усмиряє біль, змягчує розпускає, гоїть і т. д. Найменше висилає ся почтою 2 слоїки оплатно 3·60 К. В дрібній продажи в торговлях 1·20 К за слоїк. Повний доказ, що бальзам аптикаря A. Thierry і масть з центифолії є недостижимі средства, подає брошура з тисячами оригінальних подяк, яку додає ся даром до замовленого бальзаму або на жадане висилає ся окремо даром. Адресувати треба: Аптикар A. THIERRY в Прегради (Pregrada ad Rohitsch-Sauerbrunn. Про фальшівників і дальших продавців наслідуваних фабрикатів мого правдивого препарату прошу мені донести, щоби потягнути їх до судової одвічальности. 285

ЧАСТИННУ СПЛАТУ

признаємо всім особам добре ситуованим, без ріжниці стану або ранґи.

Ново отворений маґазин новостий для женщин і дітий у Львові, при ул. Галицкій ч. 19, під фірмою

„Малий Лювр"

поручає свій величезний вибір блюзок, капелюхів, рукавичок, гальов, шлафроків, матанок, фартушків

КОНФЕКЦІЯ ДІТОЧОЇ І ДЛЯ ХЛОПЦІВ

парасолів, парасольок, панчох і панчошкових товарів, воальок і инших модних товарів, льняних товарів, столового біля, мужеского, дамского, і дітячого біля і т. д.

Замовленя з провінциї полагоджує свід воротно.

Управа маґазину „МАЛИЙ ЛЮВР" у Львові, Галицка 19

(ріг ул. Собіского). 325a

Ілюстровані цінники висилає ся на провінцию даром і оплатно.

Наш головний склад диванів, портиер, фіранок, хідників, коців, ковдер, кап на столи і на ліжка, церат, лінолеум і декорацийних артикулів находить ся **у Львові, ул. Сикстуска ч. 6** (Пасаж Гавсмана).

Від 1868 р. уживане

Берґера медичне смоляне мило

поручене визначними лікарями, уживає ся в переважній части европейских держав з успіхом против **всякого рода шкірної висипки,** особливо против порпів і хронічних недуг шкіри та перазитів, прищів, також против червоности носа, відморожень і печеня ніг. **Берґера смоляне мило** має в собі **40% деревної смоли** і зовсім відріжнює ся від усіх прочих смоляних мил по торговлях. — При упертих недугах треба спробувати дуже успішного.

Берґера смоляно-сірковогo мила.

Як **лагіднійше смоляне мило** до усуненя **всякої нечистоти лиця,** против висипки на шкірі та голові у дітий, як також незрівнане косметичне мило **до митя, кулелїв** і до **щоденного ужитку** служить

Берґера ґліцериново-смоляне мило

що містить в собі 35% ґліцерини і є сильно наперфумоване.

Дальше як дуже добре средство на шкіру уживає ся з великим успіхом:

Берґера бораксове мило

особливе на веснянки, остуди, опалене від сонця, угри і всяку иншу шкірну нечистоту.

Ціна штуки кождої повисшої сорти 70 с.

разом з поученем, як уживати.

Домагати ся треба в аптиках і дотичних склепах виразно Берґера смоляного мила та уважати на уміщену з боку охоронну марку і підпис фірми **G. Hell. & Co.** на кождій етикеті. Преміоване почесним медалем у Відни 1883 і золотим медалем на виставі в Парижи 1900.

Всі инші медичні і гігієнічні мила марки Берґера вичислені в інструкциї уживаня, додані до кождої штуки мила.

Дістати можна у Львові в аптиках: Якова Байзера, Кароля Діля, Петра Міколяша, Якова Піпеса-Поратиньского, Жиґмонта Рукера, К. Склепиньского, К. Білевского, Едварда Брікнера, І. Пінелеса, Симеона Гая, д-ра Т. Зарицкого; в **дроґериях:** Петра Міколяша і С-ки, Г. Ґріншпана, Ф. Травнфельнера, Ізидора Фрухтмана. — У Вашківцях н. Ч. у аптикаря Еміля Вільнера а також у всіх галицких аптиках. 206 34—36

Головна висилка: G. Hell & Comp., Wien I., Sterng. 8.

Знаменито прасоване біле

дістає ся легко і певно при помочи

СРІБЛИСТОГО **КРОХМАЛЮ**

Фріца Шульца jun. Акц. тов. Еґер і Липско.

Правдивий лише з охоронною маркою „GLOBUS" і „ЗЕЛІЗКО".

Можна дістати всюди в картонах. 451 15—28

Охоронна марка: ЯКОР.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

замість

PAIN-EXPELLER

признане загально як найзнаменитше, усмирюче біль средство по ціні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всіх аптиках.

При закупні того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальні фляшочки в пуделках з охоронною маркою „Якор", з аптики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний вибір. 39 23—20

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом" в Празі, І. улиця Елисавети 5. Висилка щоденна.

Театр ріжнородностий

DEPENDENCE BRISTOL

щодень представленє першорядних артистів, дві сензацийні комедиї. Родинна програма. Початок о год. 8½. 782 4—8

„Сокільский Базар"

одинока українська фірма шкільних і канцелярийних приборів поручає свій богато заосмотрений склад в вироби паперові ґалянтерийні, гуцульські і т. д. Вироби з глини, як тарелї, вазони, фляконики в цьвіти, попельнички і т. д. — Вироби гуцульскі, як топірці, сердаки, шапочки, пояси, тарелї і т. п. — Вироби з пацьовків, як гердани, пояси і т. д. — Вишиванки, скрізатки, сорочки, обруси, ручники, фартушки і т. д. — Образи святих. — Сокільскі ланцушки. — Перепісні листки. — Сокільскі тутки і паперці.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР" виконує кредкові портрети в фотоґрафії в ціні від 12 К.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР" продає усі українські часописи і календарі і посередничить у всіх торговельних ділах.

Замовленя доконує оборотною почтою. — При більших замовленях дає опуст. 789 21—25

ГАРАЗД! **ГАРАЗД!**

„Сокільский Базар" у Львові ул. Руска ч. І.

БІЛЬШЕ ЯК 1000 ПОДЯК

і атестів пп. Лікарів, Клініс і загальних шпиталів сьвідчать найлїпше про високу лічничу вартість

Іхтіоментолю

(право охорон.),

котрий дуже часто по кількарозовім ужитю усуває незавідно і тревало: Ревматизм, болї нервові, гостець, пораженє, біль голови, біль зубів і инші долягливости ревматичного і нервового характеру.

Ціна фляшки з описом ужитя коштує 1 Кор.

ІХТІОМЕНТОЛЬ можна набути у всіх аптиках, або прямо: З хемічної лябораториї аптикаря **ШИМОНА ЕДЕЛЬМАНА** в Богородчанах. 911 6—24

Почтою висилає ся найменше **дві** (2) фляшки.

Просить ся жадати виразно **Іхтіоментолю Едельмана.**

На сїножати

єсть

Жужлева мучка Томаса

признана найлїпшим і найдешевшим фосфоровим навозом. Ужити її можна ще тепер на озимини як погодовний навіз а також під весняний засів можна її розсїяти тепер на сирі скиби.

Брошурки з поученем і цінники висилає даром і оплатно.

Ґенеральний репрезентант фабрик фосфатів Томаса 604 7—25

ИОСИФ КАРРАХ

Львів, улиця Ягайлоньска число 22.

Бачність на знак „Зоря"

Фабрика цементових виробів

ҐРАФА ГЕНРИКА СТАРЖЕНЬСКОГО

в Гнїздичеві

виробляє *патентовані цементові дахівки,* ріжнобарвні, ґлязуровані і неґлязуровані в ріжних форматах. *Цементові помости* і *хідники* в ріжних барвах і взірцях. *Перепусти* і *рури* у всяких розмірах. *Жолоби* і *корита* в невільній довготі. *Комини, сходи, нагробники, граничні стовпи* і взагалі всякі роботи, що входять в обсяг цементового промислу.

Телеграми: **Фабрика „Гнїздичів, Кохавина".** Почта і зелїзниця в місци. 853 14—20

Ціни умірковані. Цінники і кошториси даром і оплатно.

МАРКО ФАЕРШТАЙН

У ЛЬВОВІ

ул. Городецка ч. 51

головний заступник для Галичини і Буковини світової фабрики кас

Бахер і Гільдесгайм у Відни

поручає

свій склад заосмотрений в **огнетревалі** і **опанцирені КАСИ** той-ж фабрики по приступних цїнах.

982 Полекші в сплатах 5—18

---

449 L. 13—19

ТУТКИ цигаретові з найзнаменитших папирців як: Le Bouble, Abadie (біл і жовті) Біґнетові корчки найдешевше А. Мавуржевич Львів ул. Сканбіреса ч. 7.

Одиноке, дійсно анґлійске

средство краси

є Балясси правдиве анґлійске

ОГІРКОВЕ МОЛОКО

усуває всяку нечистоту лиця, висипку, прищики, веснянки, пятна від недуги печінки і т. п. і надає лицю сьвіжий та молодечий вигляд.

Фляшка 2 К, до того огіркове мило 1 К, Крем огірковий 2 К, пудер 2 К і 1·20 К.

Головна висилка: **C. Balassa аптика,** Budapest Erzsébetfalva.

Головні склади в Галичині: аптика Жиґм. Рукера, Львів і аптика Ф. Брайєра, Перемишль, площа „на Брамі" ч. 4 і у всіх аптиках і дроґериях. 150 12 20

Ґерманія акц. тов-о обезпечень на житє в ШТЕТЕНІ.

В Австриї діяльне від 1873 року.

Бюра у Відни, Germaniahof I., Lugeck Nr 1 і Sonnengasse Nr. 1, (у власних будинках.)

Стан обезпечень з вінцем 1904 р.	823.9	міліонів К.
Резервові фонди	356.4	„ „
До розділу дивіденд істнуючі резерви зиску обезп.	24.5	„ „

Дивіденда після пляну Б в асек. році 1906/7 аж до 71½% повної премії.

Обезпеченє на случай неспосібности до праці!

Користи обезп. на случай неспосібности до праці в порівнаню з кождим иншим родом обезпеченя ось-які: На случай тревалої і цїлковитої неспосібности до праці, спричиненої недугою або случаєм пр. умовою недугою, паралїжом, подаґрою, висохлим хребтовим стрижнем, слїпотою, глухотою і т. п. увільняє обезпеченого почавши від слїдуючого року обезпеченя від всякого дальшого плаченя премії тар. IV ЙД, а крім того обезпечений дістає від того самого часу 5 до 10% річну ренту від обезпеченого капіталу аж до ужитя або дня платности послїдної річної премії. Близших інформаций удїляє безплатно. 712 4—6

АДОЛЬФ ЛІБМАН, банковий дім, Львів. Сикстуска 2.

Ілюстровані ЦІННИКИ висилаємо на провінцию даром.

Полекші в СПЛАТАХ після умови.

Всї товари, які лишились з **випродажі** звиненої фірми „А. Кшиштофович у Львові", а то: *дивани, фіранки, портиери, диваники* над і перед ліжка, *хідники, церати, лінолеум, перскі і смирненьскі дивани* та всякі декорацийні артикули набуті на нотарияльним актом до ч. реп. 12029/5.

Ті припаси, а також більшу часть висортованих товарів нашого складу **продаємо з незвичайної нагоди по дуже низьких цінах** *і уділяємо Впов. особам добре ситуованим, на домагане так у Львові, як і на провінциї* **радо кредиту після устної або письменної умови.** — Ілюстровані цінники висилаємо на провінцию даром, за надісланем 10 сот. в почтових значках. Поручаємо також, як довго вистануть засоби, отсї товари: **Диваники** перед ліжка по 30, 40, 50 кр. і висше. **Дивани** над ліжка по зр. 1·25, 2, 2·10 і висше. **Дивани** сальонові по зр. 5, 6, 7 і висше. **Хідники** метр по 15, 20, 25 кр. і висше. **Портиери** штука по кр. 60, 75, зр. 1 і висше. **Коронкові фіранки** штука по кр. 60, 75 зр. 1 і висше. **Капи** на столи і ліжка зр. 1·20, 1·50, 2 і висше. Останки ріжних материй на меблї і ріжних хідників дістати можна казочно дешево.

УПРАВА ФІРМИ **„AU LOUVRE"**

256 25—37 **Львів, ул. Сикстуска ч. 6.**

Наша ново-отворена фірма дамских і діточих новостий находить ся при ул. Галицкій ч. 19.

Водопроводи, Каналїзация

для міст, місточок, сел, публичних будинків і приватних домів

проєктує і уряджує

АВҐУСТ ЛЕВ і С-ка

у ЛЬВОВІ

ул. Коллонтая ч. 6.

Адреса на телеграми: **„Кальоря" Львів.**

Центральне топленє. Світло ґазове і електричне. — Всїлякі уряджения промислові. Млини, тартаки, горальнї.

Мотори воїляних систем, бензинові, осучо ґазові, спіритусові і електричні. 741 12—52

Громозводи на Божі доми, телефони і електричні дзвінки.

Основна зам.: Кождий кусник мила з маркою **„Шіхт"** є ґарантовано чистий і вільний від всяких шкідливих складників.

Запорука: **25.000 корон** платать Фірма **Ґеорґ Шіхт, Аусіґ** кождому, хто докаже, що се мило з маркою „Шіхт" заключає в собі які небудь шкідливі домішки.

МИЛО ШІХТА

(з оленем або ключем) 615a 8—20

є найлїпше і найдешевше до уживаня!

Чудесна, інтензивна сила чищеня і велика видатність мила Шіхта, єго лагідність і безуслівна чистість основують ся на специяльнім способі виробу і на дуже стараннім доборі потрібних до виробу сирих материялів, котрі по найбільшій части вироблюють ся в власних закладах з специяльним узглядненем їх призначеня. **Міліони разів випробоване і досьвідчене.**

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Відповідає: Александер Корковский. Редаґує і одповідає за редакцию: Д-р Евген Лежицкий. З друкарні Народової [Маєских] Коперника ч. 9.

Ч. 244. Львів понедїлок 31 жовтня (13 падолиста) 1905.

ДІЛО

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ адміністрация „Діла“, ул. Ягорня ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 8; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 28. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Hunter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість на інсерати платні у Львові.

Передплата на „Діло“ з літер. додатком:

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 33 к.

Поединоке число коштує у Львові 6 с. на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ягорня. — Рукописи звертають ся лише за попередньою за кореженою. — Рекламациї незапечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсерату або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Наші народні школи.

Бесїда посла о. Богачевского

виголошена в галицкім соймі дня 6 падолиста с. р. при розправі над справозданєм комісиї шкільної за рік 1903/4 на підставі справозданя Ради шкільної краєвої.

(Дальше.)

Надзвичайне засїданє видїлу драм. товариства ім. Ів. Котляревского відбуде ся в четвер дня 16 падолиста о год. 7·30 вечером в комнаті „Руської Бесїди“. З огляду на вагу справи просить ся п. видїлових о компетну участь.

Закон краєвий з дня 23 мая 1895 каже виразно в артикулї III: „Єсли число учеників записаних в початком року шкільного на науку щоденну через 3 по собі наступаючі лїта досягне пересічно 80, належить безуслівно постарати ся о другого учителя, — о третого, коли те число дійде до 160, і в тій пропорциї дальше. Сей закон однак зовсїм не виконує ся. Кілько то у нас учителїв мусить учити по 100, 150 і 200 дїтий?... Подібне укороченє має місце і що до катехитів шкіл народних... Сотрудник в Нижневі повіта товмацкого о. Леонтій Коростіль сповняє заразом обовязок катехита при 4-клясовій місцевій школї. За науку релїґії дістава він доси по 100 корон ремунерациї. Та раптом за послїдний піврік 1903/4 визначено єму на підставі розпорядженя ради шкільної краєвої з дня 18. серпня 1904 ч. 28376 лиш половину сеї платнї т. є. 50 корон. Подібно мала ся річ і в Миколаєві над Днїстром повіта жидачівского. О. Андрій Дубіцкий, місцевий сотрудник, удїляє науки релїґії в пятиклясовій школї мішаній. В роцї 1903/4 мав він 20 годин тижнево іменно в I кл. хлопців 2 г., в I кл. дївчат 2 г., в II кл. хлопців і дївчат разом 2 г., в III кл. хлопців і дївчат разом 2 г., в IV кл. хлопців і дївчат 2 г., в V кл. хлопців 2 г., в V кл. дївчат 2 г., 2 еґзорти 4 г., на науцї доповняючій 2 г., разом 20 г. За I. II. III. кл. і науку доповняючу рада шкільна краєва не платить, тож за прочі години належало ся єму 250 кор. Тимчасом рада шкільна краєва визначила єму лиш 150 кор. Він зробив представленє і доперва в жовтни одержав приналежну решту 100 кор., з тим додатком, що за екзорти в IV. і V. клясї рада шкільна краєва жадної ремунерациї удїляти не буде... О. Плятон Карпіньский, сотрудник із Струзова повіта теребовельского, котрий в лїтах від 1/10 1900 до 1/4 1904 повнив також обовязок катехита при мужескій і жіночій 4-клясовій школї, вістав за той час покривджений на 450 корон. Іменно дістав він в I півроцї 1901/2 150 корон замість 200 корон, в II півроцї 1901/2 100 корон замість 200 корон, в I півроцї 1902/3 100 корон замість 200 корон, в II півроцї 1902/3 100 корон замість 200 корон, в I півроцї 1903/4 100 корон замість 200 корон. В повітї рогатиньскім ремунерациї за удїлюванє науки релїґії за минувший рік шкільний не вістали виплачені аж до падолиста. Так дїє ся і по инших повітах. Вкінци в многих містах, як от в Сяноцї або в Мостах великих, де є більшеклясові школи, нема системізованих посад осібних катехитів, або не суть тії посади обсаджені. В Миколаєві над Днїстром посада латиньского катехита для 90 польских дїтий є уже системізована, натомість для 300 руских дїтий доси еще нема. Всю таку ощадність на просьвітї, на релїґії, на учителях і на катехитах ми мусимо тут випимати і яко невластиву узнати... Не можу, мої Панове, здержати ся, щоби уступу того не закінчити словами Чехова о тій справі. Він пише:

„Чиж єсть се властиве, що чоловіка, котрий є покликаний до вихованя народу, — оплачує ся як найнужденнїйше? Не повинно ся терпіти, щоби такий чоловік ходив в лахах, щоби дрожав від зимна в вогких бараках шкільних, де через дїри всї вітри гуляють, щоб він дусив ся в димі, був наражений на перестудженя, а в трийцятім роцї житя занепав тяжко на ларінґітіс, ревматизм, туберкульозу... Ми повинні стидати ся за такі відносини!“

Я позваляю собі поставити дотично піднесених висше замітів слїдуючу резолюцию:

„Поручає ся видїлови краєвому, щоби в порозуміню з краєвою радою шкільною виготовив і соймови на найблизшій сесиї до ухваленя предложив проєкт унормованя і підвисшеня учительскої платнї“.

Но може правне і горожаньске становище учителя є того рода, що оно в силї неодну єго гірку хвилю осолодити?

О тих солодощах учительских говорило ся вже тут нераз і не два; на жаль, заходить еще потреба і дальше о тім говорити. Мої панове! нїхто в сьвітї не має тілько настоятелїв, тілько властий, що учитель. Найперше намістник і віцепрезидент краєвої ради шкільної, потім два інспектори, оден краєвий а другий окружний, дальше делеґат окружної ради шкільної з посеред духовних або горожан і ще такий делеґат ради повітової до місцевої ради шкільної. В громадї виступають предсїдатель місцевої ради шкільної і місцевий надзиратель шкільний, а по-при них і предсїдатель обшару двірского враз із війтом в селї а бурмістром в містї; понадто кождий член краєвої ради шкільної, ради окружної, ради місцевої, ради повітової, ради громадскої і т. д., і т. д. З під ока тах властий такий учитель анї одної мінути не може ухилитись; без контролї тих властий анї кроку поступити. Та все те було би ще пів біди, коби не злоба людска, анїмозия, пресия, антаґонїзм, сторонничість, шовінїзм, фальшива інформация і інтриґа. Досить котрому небудь із висше названих потентатів не подобатись, а вже — перенесенє „ze względów służbowych“ готове! Всему тому не положив тамя анї старий закон дисциплїнарний, анї і новий, бо всї поправки, котрі до того змагали, на жаль, не приняті! А наслїдок того такий, що в самім однім роцї 1900/01 було нї більше нї менче, як 1874 учительских перенесень! Хочемо вірити табельцї справозданя кр. ради шкільної, що в тім роцї перенесеня учителїв не були так численні. А однакож нїяк не можу стримати ся, щоб зараз тут не піднести пару випадків, які дійшли до моєї відомости і які правне і горожаньске становище учителїв як не може лїпше ілюструють.

З гори, мої Панове, зазначую, що цїлком не твердженю, мов би всї учителї були сьвяті і жадних і грубих не допускали ся надужить. Противно, зараз тут на вступі мушу піднести, що такий Петро Островский з Окешова, повіту товмацкого, не має часу займити ся школою, бо безнастанно пише суплїки і нема одного дня, щоб би він до суду не позивав. Броніслава Андровичева із Тарнавицї пісної, повіту надвірняньского, замість пильнувати школи, управляє ґрайзлерню і велить дїтям шкільним купувати все у себе. Маємо і в стрийскім повітї таких учителїв. То обоє паньство Хрущевскі із Станькова, зглядно Фалиша. А хоч пан Хрущевский є нїби тілько помічником своєї жінки і хоч властиво та жінка є управителькою, то мимо того цїлий рей в обох громадах і в обох школах веде пан Хрущевский, а затим не учить, шкільні гроші власновільно роздає, до церкви дїтий не водить, вкінци упиває ся і спокійним та тверезим людям смертию з револьвера грозить. Такий Юрчиньский в Плотичи, повіту бережаньского, котрий получивши ся з війтом-пявкою Андрухом Кушнїром крок в крок з ним іде і громаду на нужду вводить. Якубовский з Корсова повіту брідского, роками броїть, дїтя гобкає, за що єго навіть суд засуджує. Або такий Пірог з Боберки, повіту турчаньского, котрий, як то виказала судова розправа, дїти шкільні намовляє, щоб у родичів сїно брали і єму приносили. Примір такої непримірної учительки находить ся також в однім селї повіту золочівского в особі одної собі панни Рунї, котра замість науки дає соблазнь. Є то впрочім фаворитка одного бувшого старости золочівского, звісного адоніса, котрий тепер находить ся тут при намістництві і... nomina sunt odiosa, але sapienti sat... Мовби рідка сестра єї находить ся також в однім селї теребовельского повіту, котрої імени також не хочу згадувати а котру жандарм підчас конференциї публично мусїв провадити через ринок... Та ба! має і она щастє бути фаворитою одного повітового потентата. Або вкінци такий пан учитель з Бучачовець, котрий потрафив знасилувати цїлу клясу недоросних дївчат шкільних. І не можете мене тепер питати, як торік питали, чи я о тім всїм переконав ся? Переконав ся о тім суд і сумно, що аж суд мусїв вдавати ся і о таких річах переконувати ся.

Всї такі річи навіть не дивні. При обставині, що до учительского фаху щораз більше приймає ся ексельоків, ексельнерів, ексбон і експокоїбок; що все на галицкій мові називає ся досить невавно, „силя некваліфіковані“, такі річи навіть необхідні. Одно лиш дивне, що такі личности тїшать ся якоюсь дивною протекциєю, якимись дивними плечима в горі, а інтересовані громади, жадними просьбами, зажаленями, урґенсами, слезами не годні від шкільних властий противу таких справдї негідних учителїв і учительок допросити ся від шкільних властий жадного слїдства, доходженя, перенесеня анї взагалї якоїсь заради... Лекше усунути гофрата, як такого навіть провізоричного учителя, котрий за цїну польского шовінїзму допускає ся найглубших надужить і соблазний в громадї.

(Дальше буде.)

Ювилейний обхід Русинів міста Львова.

Вчерайший обхід, який устроїли львівскі Русини в честь Богдана Хмельницкого був поважною народною манїфестациєю, а заразом і достойною відповідию на провокаторске поведенє мійскої ради.

Вже о 3/4 на четверту великa саля „Народного Дому“ стала заповняти ся чисто рускою публикою а о годинї 4 о котрій мало розпочати ся віче, саля була вже заповнена по береги. Як на недавнім вічу в справі Вавелю так і тепер богато учасників мусїло стояти по коридорах а ґалериї прямо упирали ся від зібраної там публики, котра не могла вже найти місця на самій сали. Можна сьміло числити число присутних на вічу на яві 4.000 народа.

Точно о годинї 4 на котру віче було заповіджене, відкрив збори іменем скликуючого комітету п. Василь Нагірний зазначуючи, що се єсть віче торжественне в честь великого гетьмана України Богдана

Витяг з аналїзи: Мучка підлягає легко і майже цїлковито страленю, як се виказала проба штучного травленя, при котрій 90·36% підлягло страленю. Та мучка відзначає ся також отравленю в жолудку дїтий навіть в тім віцї, коли змога травленя стравних тїл в мучцї виносить лиш 34·585%, коло 56·61% тїл, не числячи також скробіоватих тїл у них ще дуже мала. Скількість скробіоватих тїл, тощі і цукра, підлягаючих на білковиті тїла, то числячи води і мінеральних солий, приладаючих на білковиті тїла, терпім періодї їх житя. З того огляду перевисшає мучка для дїтий СТ. ГУРҐУЛЯ по- — Краків, 28 мая 1905 р. *Д-р Ігнат Лемберґер.*

952 1—15

Фабрика відлїзчої МУЧКИ
Станислава Гурґуля
ц. і к. доставника двора в Ярославі.
Здобизагранич. перетвір, а то мучку Куфека.

Николай Лесков. 3)

Владичий суд.

О дванацятій в ночи я зачув якийсь сильний гамір у великій канцелярийній сали, сумежній з бюром, де я сам оден сидів за моїм столиком.

Подібні непорядки, як галас, лучались тому, бо мої підвластні не боялись такого молодого начальника канцелярії, як я, та не оказували менї великого пошанованя. Ще найлїпшими з них що-до субординациї були старі титулярні совітники, декоровані „бездоганними спряжками“ і Станиславами. Ті важні люди, хоч і не долюблювали мене, як „дїтвака“, котрого на їх гадку „посадили їм на шию на їх зневагу“, а все таки для поваги заховували ся статочно; але молодїж, хоч і добре справляла ся в роботї, поводила ся кепско. Бувало й пустують і забавляють ся коштом тих „титулярних“. А був між ними оден, котрого дуже імовірно ще й доси памятають в Києві, Григорий Іванович Салько, великий дивак, що учив ся у дяка і службу начав при дяцї і незвичайно тим гордив ся. Він мав дивне уподобанє в старім канцелярскім падї і давав усїм ориґінальні ради з дяківскої мудрости. Так пр. тямлю, як він, побачивши раз, що я ледво перемагаю утому і дрімоту, сказав до мене:

— Робіть так, як мене учив старий дяк: возьміть у мене з табакерки нюх табаки та всипте собі в очи; сон зараз мине. Ми в ті часи, коли була ще справдїшна служба, — вас тодї ще й на сьвітї не було, — завсїгди бувало так робили.

Того й других єму подібних старників легкодушна молодїж часто дражнила і виводила з терпцю, та притім нераз з жартів доходило до драчі.

Часи не так то ще давні, а вже цїлком майже неймовірні.

Так і сим разом, почувши галас, я гадав, що мої хлопцї певно роздрочили котрогось з титулярних совітників, і вийшла звичайна колотнеча, котра повинна зараз скінчити ся дружним сьміхом. Але виходило инакше: я почув, що вся моя юрба кудись понесла ся, і канцелярия нараз наче опустїла.

Я встав і вийшов подивити ся, що таке стало ся. Саля дїйсно була пуста, сьвічки горіли на незаняттих нїким столах, і лише в однім кутї сидів нерухомо як мумія найстарший з моїх титулярних совітників. Нестор київских канцелярий, Плятон Іванович Долиньский, що мав Володимирский хрест за трицятьлїтну службу.

Той наш Нестор був величезний, сухий, давно як голуб сивий старенезний Українець. Він тримав себе дуже неприступно і важно; звичайно нїколи не піднимав ся із свого місця без конечної потреби і не розмовляв; а коли розмовляв, то лаяв ся, і то не инакше як по українськи.

Побачивши мене, він глянув поверх своїх мідяних окулярів, став сердито рушати щоками і зачав мене набирати:

— Що-ж, хиба ви не бачите, що тут робять: вони усї побігли дивитись на скаженого Жидюгу. Це-ж вам стидно: який же ви старший? Ідїть бо, гонїть їх поганців назад до працї.

— Який же — питаю — взяв ся там божевільний?

— А чортяка його відає, звідкиля він узяв ся! Ось він там десь на сходах крутить ся.

Я взяв з одного стола сьвічку і пішов до виходу на сходи. Тут в просторій, дуже слабо осьвітленій сїни були всї мої урядники. Вони густо стовпили ся, так що оден другому аж на плечі засїдали, та смостріли в середину утвореного ними колеса, відки чийсь засапаний голос з розпукою лебедїв поганою жидівскою мовою:

— Ай-вай, пустїть мене, пустїть! Уй, ай, ай, ай-вай, пустїть! Ай, пустїть, бо нема часу, бо він вже... та у лавру... утїк... Ай, гашпадін митрополит... ай-вай, гашпадін митрополит, колиж ви же стар чоловік... ай-вай, колиж ви у Бога віруєте... ай, што же ето такой бу-у-удет! Ай, пустїть нене, ай, ай, ай!

— Куди тебе парха пустити? — гамував єго знакомий голос саждата Алексїєва.

— Туди... ґвалт! Я не знаю куди... Хто в Бога вірує.. пустїть... бо я нещасливий бідний Жидок... Що вам мене тримати... по що мене мучити?... Я вже замучений... пустїть ради Бога!

— Та куди тебе чорта пустити? Куди ти підеш? Куди просиш ся?

— Ай, тілько пустїть!... Я піду... ей Богу піду... бо я не знаю, куди піду... бо менї треба до сам гашпадін митрополит...

— Та хибаж тут, Жиде ти якийсь, сидить господин митрополит! — резонував сторож.

— Ах... кедиж... кедиж я не знаю, де сидить гашпадін митрополит, де до нього стукати... Ай, менї-ж його треба, менї його ґвалт треба! — в розпукою нартавив і побивав ся Жид.

— Мало чого тобі треба: оттак тебе парха зараз і пустять до митрополита!

Жид еще тяжше загомонив.

— Ай, менї нада митрополит... менї... менї не пустять до митрополит... Пропало, пропало моя дитина, моє нещасне дитина!

І він нараз заридав на таку страшну нуту, що всї аж відступили.

Салдат затикав єму рукою рот, але він визволив лице і знов заголосив з жидівскою шкільною вібрациєю:

— Ой, Єшу! Єшу Ґаноцрі! [по жидівски значить: Ісусе Назаряннє!] Він тебе хоче ошукати; не бери його найдака, мишиґінера, шута... Ой, Єшу, на що Тобі такий поганець!

Почувши, що той Жидок взиває вже Ісуса Христа, я розпихнув товпу. Передо мною явив ся образ, що міг нагадати ґрупу в бісноватим на Рафаїловій картинї „Преображеня“. Вже старший, лахматий Жид, весь мокрий, в обмерзлім лахмітю, з зіпрілим лицем, до котрого поприлипали єго корні кудли, з витріщеними очима, в котрих видно було і жах і безнадійну розпуку і безмежну любов, готову навіть на смерть.

Єго тримали за ковнїр і за пояс два здоровенні салдати, а він в їх руках корчив ся і побивав ся, то весь ступаючись як слимак, то вужем вючи ся, то всїми способами стараючись вирвати ся з желїзних обіймів.

Тая страшна розпука і ті слова: „хто в Бога вірує“, котрі я що-йно прочитав в ориґінальній просьбі, а тепер знов їх почув від того несамовитого нещасного, навели мене на здогад, що тут є якась загальна звязь. Менї прийшло на гадку: Чи не є се той інтрольїґатор? Тількож, як він міг так скоро встигнути за своєю просьбою і як він не замерз в сїм мізернім лахмітю, а вкінци, чого єму треба, що він таке лепече у своїй страшній розпуцї то про лавру то про митрополита то наконець про самого Єгошуа Ґаноцрі? Тай чи попросту він не збожеволїв?

Щоби покласти конець тій сценї, я махнув салдатам рукою і звелїв Жида пустити. Та тілько ті відняли від него свої руки, бо-

Новоотворена РЕСТАВРАЦИЯ і КОМНАТА до СНІДАНЬ у Львові при ул. Хорущини ч. 6 поручає Вповажаним Гостям знамениту кухню а також великий вибір перекусок, зимних і горячих. — Пиво знамените. — Услуга звинна і солїдна. Одна проба вистане, щоби переконати ся о знаменитости подаваних страв і напитків. Числячи на ласкаву память П. Т. Публики, пишу ся з глубоким поважанєм
ІВАН ЯКОБІ, *реставратор.*
952 3—3

Хмельницкого і дня того на вічу буде лише виголошений відповідний реферат а відтак приняті відповідні резолюциї.

На предсїдателя зборів покликав п. Нагірний посла о. Богачевского а на його заступника міщанина львівского п. Кошуличьского, що збори приняли одноголосно грімкими оплесками.

Наступив реферат, котрий виголосив редактор „Діла", д-р Евген Левицкий. Бесїдник представив передовсїм положенє Галицкої Руси за часів руских князїв а відтак зобразив яркими красками сї прикрі відносини, в яких опинило ся Галицко — Володимирске королївство по смерти послїдних потомків короля Данила. Перйод, який тепер наступив, належить до темних картин нашої історії, бо закінчив ся цїлковитим зломанєм галицких Русинів і їх полїтичної та національної самостійности. Не проминуло півтора столїтя, а Галицка Русь виглядала вже зовсїм инакше, втративши навіть відпорність супроти заливу єї польскою шляхтою та польско-католицкими воюючими орденами. А сю саму судьбу переходила також столиця краю Львів, котрий скольонїзовано чужими елементами а самих Русинів віддано на поталу латиньских ксьондзів і польских потентатів.

Відтак перейшов бесїдник до тих відносин, які запанували загалом на руских землях протягом XV. і першої половини XVI. столїтя, зазначуючи цїлковите закріпощенє Русинів так на поли церковнім і полїтичнім як і социяльнім, та ілюстрував свої виводи численними фактами і цитатами з тодїшних історийоґрафів.

В другій части свого реферату перейшов бесїдник до перйоду козацких повстань і загалом тих рухів, які мали довести до скинення з українського народу національного і суспільного ярма. На тім тлї перейшов бесїдник до головної своєї теми — до походу Хмельницкого під Львів, зображуючи в довшім яркім виводї поодинокі фази воєнних походів сего великого українського гетьмана проти Польщі. Для оборони Львова йшов Хмельницкий аж двома наворотами, бо в рр. 1648 і 1655 маючи на цїли визволенє столиці Галицкої Руси з під польского панованя. На обох сих походах бесїдник задержав ся довше, а з окрема відпирав цитатами з історичних жерел ті брехнї польских шовіністів, котрі представляють похід Хмельницкого на Львів як якийсь дикий напад в цїли нищеня і стяганя контрибуциї. Хмельницкий йшов під Львів яко руский патріот, яко тогочасний провідник цїлого українського народа, щоби увільнити рускі землї із польскої неволї.

Кінцеву часть своєї промови присьвятив бесїдник тим моментам, котрі наказують Русинам почитати Хмельницкого як найбільшого свого героя. Ми почитаємо Хмельницкого за те, що стояв на чолї нашого народу в ту хвилю, коли він зірвав ся до своєї оружної самооборони, а вів єго від триюмфу до триюфу, від побіди до побіди. Ми почитаємо дальше Хмельницкого і за те, що він був справдїшним ґенієм военної штуки, знаменитим тактиком і стратеґіком, котрий з мас простого народа вмів сотворити 200.000 армію, спосібну до побідної росправи. А если нинї рада міста Львова важила ся обходити торжество мнимої „оборони" міста від Хмельницкого, то єсть се не лиш безпримірною провокациєю цїлого руского населеня краю, але грудною болота, киненою на величну постать нашого національного героя. Обома наворотами Хмельницкий тілько з великодушности на просьби і благаня депутациї міста відступив від облоги і тому говоренє о якийсь „обороні" єсть наругою, завданою історичній правдї. Хмельницкий мав під своїми стопами польску корону, в його полонї находили ся польскі гетьмани і найвисші польскі достойники, єго благали о помилуванє і король Ян Казимир і навіть єго жена, — коротко кажучи Хмельницкий мав в своїх руках судьбу тодїшної польскої держави, котрій даровав прямо житє, тож єсть тим більшою „відвагою" зі сторони теперішних польских шовіністів обходити якісь торжества мнимої „оборони" перед Хмельницким.

Але ми еще з иншої рациї — кінчив референт — обходимо тепер ювилей Хмельницкого. Історня польско-руских взаємин повтаряє ся а кождий свідомий обсерватор подій не може не бачити, що ми в польско-руских відносинах переживаємо саме тепер подібну хвилю, як в віках XV і XVI. В той час йшла на Русь повінь польскої кольонїзациї і польского панованя, що викликала козацко-польскі війни, а скінчила ся траґічно для обох сторін: упала справдї спльонїдрована і зруйнована Україна, але упала і Польща, вичеркнена з полїтичної карти Европи. Тепер той історичний процес повтаряє ся. Польща знова повстає, але не тота Польща, що хотїла би державного права на своїх землях, але Польща Ягайлонів, тота Польща, що хоче пожвити ся чужим добром і відреставровати давну ойчизну від моря до моря. Проголошено клич польскої кольонїзациї, під яким станули всї національні польскі сторонництва, а польска рука простягає ся поволи вже не лиш по скідну Галичину але йде навіть до повільного забору Волиня і російскої України. Тільки ж той історичний рахунок, тота міжнародна гра не єсть еще докінчена. На Сходї свитає, на Україну стають падати перші лучі свободи, тож дасть Бог, що тота поворотна хвиля руско-польскої борби випаде тим разом на нашу користь.

Хмельницкому, що відограв таку кульмінацийну ролю в історичній фазї кровавого польско-руского бою — честь і слава!

Отсего реферату, що тревав більше як годину, вислухали вічевики з великим заінтересованєм, перериваючи поодинокі маркантнїйші уступи живими одобренями. Кождий відчував ті кривди, які перетерпів доси наш нарід, тоту наругу, на яку зважують ся теперішні польскі шовіністи взглядом нас і тому з грудий много тисячної публики вирвали ся мимохіть дуже острі слова і окрики, котрі тревали нераз і по кілька хвиль.

Коли реферат скінчив ся а публика успокоїла ся, предложила президия віча до ухваленя слїдуючі резолюциї принятї одноголосно:

I. Русини міста Львова висказують свою найвисшу почесть великому гетьманови України Богданови Хмельницкому за єго сьвітлу оборону руского народа а з окрема за єго походи під Львів в рр. 1648 і 1655, якими Хмельницкий йшов визволяти столицю Галицко-Володимирскої Руси із польскої неволї.

II. Віче львівских Русинів установляє біжучий місяць числячи від нинїшного дня якоювилейний і взиває всї рускі товариства і інституциї, щоби в честь Хмельницкого устроювали в тім часї торжественні обходи, відчити і концерти.

Кромі тих двох резолюций принято еще слїдуючу телеґраму, яка від віча має бути вислана до української громади в Києві:

„Віче львівских Русинів, вібране нинї в честь Богдана Хмельницкого з нагоди 250-лїтного ювилею єго походу під Львів, пересилає закордонним братям слова радости з причини заповіди конституцийних свобід в царстві — а заразом бажаня як найшвидшого здійсненя там на них національних змагань".

Забрав ще слово предсїдатель віча о Богачевский, щоби подякувати вічевикам за численну участь, а заразом візвати всїх Русинів, щоби при помочи національного і полїтичного осьвідомленя як найширших мас народа змагали певним кроком до нашої мети.

Відчитано еще наспівші на віче телеґрами і на тім поважна манїфестация завінчила ся при звуках пісні „Ще не вмерла Україна".!

Кровава демонстрация.

По скінченю сего ґрандіозного віча учасники зі сьпівом „Ще не вмерла Україна" і „Не пора" стали виходити з салї „Народного Дому". — За сей час з тисячів грудий лунали наші національні пісни, що широким відгомоном несли ся далеко по Львові і пригадували польскій шовіністичній публицї, що Львів, столиця jedynej wolnej dzielnicy, лежить на споконвіку рускій землї і що не вільно їй провокувати національних почувань руских жителїв города Льва.

Коли вже всї вічевики опинили ся на Театральній улици, рушили перші ряди зі сьпівом на устах вільним кроком вперед і завернули в Трибунальску улицю, але тутки стрінули ся з подвійним кордоном пішої поліциї, що плечі об плечі заперла вхід походови до ринку; за тим подвійним кордоном поліциї пішої уставив ся віддїл кінної поліциї, що з буньдучними мінами ждала лиш сеї хвилї, щоби дати упуст своїм диким інстинктам!

Ту мусимо з натиском замаркувати, що поліция з розмислом уставила ся на розї улицї Трибунальскої від сторони ринку, щоби супокійних учасників походу тим лїпше масакрувати в темній і вузонькій уличцї — замість недопустити походу в Трибунальску улицю, що було би не скінчило ся обурюючими кровавими сценами. При сїй нагоді зазначимо рівнож сильно, що вже звійшло в прямий звичай львівскої поліциї спустити руский похід в вузенькій улицї, де певнїйше і вигіднїйше можна упустити руску кров; так було і підчас антикорберівскої демонстрациї минувшого року, де поліция кинула ся на похід доперва в вузкій улицї перед „фаєрпікетою" і як виказала судова розправа, допускала ся варварских насильств на безоружній і невинній товпі. З неменьшим взглядом натиском зазначити мусимо, що лиш рускі походи суть в специяльній „опіцї" львівских поліцаїв, бо пр. Полякам або социяльним демократам а навіть польским ученикам середних шкіл можна уряджувати у Львові ріжні демонстрацийні походи і поліция супокійно підчас походу поводить ся — впрочім поліцаї одержали згори наказ кинути ся на руский похід, бо ще вчера кружили голосно по Львові вісти, що поліция буде бити Русинів! Так і стало ся, а вина вчерашного розливу крови спадає на адресу львівскої поліциї!

На вид поліциї, похід дійшовши аж до єї рядів, супокійно задержав ся і ту коротко промовив п. Ігнат взиваючи учасників донесним голосом до мирного розходу. Зібрані справдї услухали сего візваня і стали завертати назад в улицю Театральну, через що, річ природна, серед густо збитих рядів настало замішанє і крик.

В тій одначе хвилї стала ся річ можлива хиба в краю, де на взір російского Трепова всевладно панує галицкий Трепов що виразно заповів в jedynym polskim parlamencie здушенє хочби найневиннїйшої демонстрациї в потоках людскої крови! Ото на даний комісарем знак піші поліцаї добули шабель і кинули ся на перші ряди походу, коли тимчасом кінні в повнім ґальопі з витягненими горі шаблями вїхали в середину походу. Настала хвиля, що своєю грозою і нечуваною брутальностию є в стані потрясти хочби найсильнїйшими нервами. Крик, вой падаючих і ранених, тупіт кіньских копит, і глухий лусніт від ударів поліцейских шабель мішали ся разом в диву, покольну гармонію. Підчас шаржи кинув хтось до поліцаїв дві стріляючі жабки, котрі в очах польских редакторів вересли аж до револьверових стрілів. Поліцаї били, штовхали і рубали, кого попало; се було для них тим лекше, що улиця Трибунальска вузонька і темна і учасники походу не мали де схоронити ся перед шаржею. Ціла Трибунальска улиця покрила ся в одній хвили сотками людий, котрі не маючи де схоронити ся, падали на брук тратовані уґинаючими і копитами поліцейских коний. По якімсь часї з тяжкою бідою удало ся тратованим усунути ся на Театральну улицю або ринок, а на місци, де поліция пописувала ся своєю „хоробростию", лежала ціла маса парасолїв, парасольок, палиць, капелюхів і т. д. по котрих що хвиля в шаленім бігу переїздили кінні поліцаї. Поліция прямо сїкла тутки невинну публику, а число ранених лекше і тяжше на Трибунальскій улицї виносить понад 30. Нинїшні польскі часописи (Kurjer lwowski i Dziennik polski) доносять, що стация ратункова заосмотрила вчера між иншими і чотирех поліцийних жовнїрів, котрі віднесли зраненя переважно від удару каменями, які підчас шаржі хтось з товпи до них кинув.

Невдовзї по масакрі на Трибунальскій улици часть учасників походу (академіки) а іменно ті, що були на заді коло Театральної улиці пішла дальше Театральною і на розї Галицкої хотїла дістати ся на ринок, але знова стрінули ся з пішою і кінною поліциєю, котра і ту виявляла свої специяльні здібности в розтрусуваню і битю людий. Вкорі одначе демонстранти цофнули ся назад і сьпіваючи національні пісни потягли на площу Марійску, вносячи по дорозї грімкі оклики в честь Богдана Хмельницкого. Звідси удали ся демонстранти до пасажу Мікольша, де серед криків „ганьба в нехристиянам" витовкли шиби в кіоску Słowa polsk. З пасажу Мікольша удали ся учасники демонстрациї на площу Марійску а відтак Бернадиньску, почім завернено ще раз на площу Марійску і ту демонстранти спокійно розійшли ся.

Підчас того зачали ся громадити в ринку товпи цікавих людий, зазблених сьпівом демонстрантів на Галицкій улици; між тими на ринку були ґімназисти, що нїякої участи в демонстрациї не брали. На тих учеників, що стояли на ринку коло дому „Просьвіти" — де як раз відбувала ся забава і куда сьпішили ученики — урядили поліцийні комісарі формальні лови і велїли арештувати вповні безвинних студентів. Сьвідком таких арештовань був ак. Ст. Баран, котрий в товаристві цїлої лави поліцаїв удав ся з арештованими на одвах на площу св. Духа; але офіцир на одвазї не хотїв приймати арештованих, тому поліцаї змушені були відставити їх аж на інспекцию при площи Смольки. Арештованими були Роман Куровецкий уч. VII кл. ак. ґімн. і Юліян Яворский, рівнож уч. VII кл. ак. ґімн. Перший з них стояв спокійно коло дому „Просьвіти" і мав намір удати ся на дїточу забаву на „Бесїду" — а другого велїв комісар арештувати коло самого ратуша, бо Яворский, хоч ішов зовсїм спокійно (Яворский ішов рівнож на дїточу забаву на „Бесїду", а що не міг там дістати ся задля того, що коло „Просьвіти" стояв поліцийний кордон, звернув ся в сторону ратуша і ту приказав єго комісар арештувати) чомусь комісарови не подобав ся і він прискочивши до Яворского з криком: aresztować, bo za dużo jest studentów" віддав єго в руки поліцаїв Арештовано на ринку спокійних учеників без вибору, при чім комісар питав ся „pan Polak, czy Rusin", а коли дістав відповідь, що Поляк, то пускав спокійно а Русина велїв сейчас таскати поліцаям. Не обійшло ся одначе і ту без помилки, бо арештовано одного Поляка, уч. учит. семинариї в мундурку, (зове ся Йосиф Братро) а що семинарист заскочений несподївано забув сказати, що він Поляк, то відведено і єго аж на інспекцию поліцийну.

Кромі тих учеників арештовано ще і академіка Івана Цапика, на котрім розьвірені поліцаї формально подерли одїж, Остапа Коцюка, уч. промислової школи, Петра Машталїра, льокая і Андрія Журика, сторожа.

При протоколярнім переслуханю на поліциї був сьвідком ак. Баран і за єго інтервенциєю комісар по списаню протоколу випустив учеників на вільну стопу, задержуючи в поліцийних арештах тільки Журика і Машталїра.

Так то кровавою завдяки поліциї скінчило ся вчерашнє віче Русинів міста Львова, — а ми всїх, хто бачив брутальні насильства поліциї просимо передати їх опис до дальшого ужитку.

жевільний Жид кинув ся наперед, як кітка, що була заперта в темній шафі і нараз несподївано побачить перед собою відчинені двері. Урядники, оден зо сьміхом, другий з переляком, як розсипаний горох повідскакували на бік, а Жид пустив ся в підсковки. Він скакав з одних відчинених дверий у другі, драпав ся в зачинені двері другого віддїлу, а все з плачем, стонами, з криком „ай-вай", та так швидко, що поки ми вспіли здігнати єго, він вже ускочив до канцелярії і десь там причаїв ся. Чути лиш було відтам єго дрожаве і тремтячий віддих, але єго самого нїгде не було видко, — попросту наче врізь землю пропав; трисе ся і дихає і шкробає ся під підлогою, як тїнь Гамлета.

За хвилю єго відкрили і ми найшли єго скорченого на земли в кутику стола. Він сидїв, сильно обнявши руками і ногами ногу стола, а зубами тримав ся за край червоного сукна, обшитого ґальонами і торочками, котрим був накритий стіл.

Можна було думати, що Жид уважав себе тут наче в замку та тримав ся за ріг канцелярийного стола наче за ріг жертвенника. Він втаборив ся там очевидно так кріпко, що скорійше можна було відрубати єго судорожно заціпані пальцї, нїж відорвати їх від стола. Сандат тормосив єго і тягнув цїлком надаремно; тяжкий довгий стіл цїлий тряс ся і рушав ся, а Жид не пускав ся єго і заразом кричав на цїле горло.

Менї стало воно так осоружно, що я звелїв єго лишити і післав за мійским лїкарем. Але показало ся, що лїкарскої помочи не було потрібно. Ледво Жидови дали спокій, як він зараз утих, почав шпати і шпортати у себе за пазухою, а за хвилю, оглядаючись на всї сторони, підокрав ся до мене як вовк і положив на стіл пачку паперів, щільно завинених в грубу бібулу, наскрізь просякнуту якоюсь вонючою, бурою, нїби сукроватою дуже противною мокротою.

Якось нїяково признаватись, а гріх не сказати, що я не без обридженя розгорнув ті папери; було там не що инше, як документи найму, зробленого інтроліґатором за свого сина. І так показало ся вже на певно, що сей стогнучий і дрожачий Жид є не хто инший, як той самий „широко образований" Жид, котрого просьба так мене зацїкавила. Значить, ми були вже троха знакомі.

Не відправляючи єго від себе, я скоро пробіг привичним оком єго вонючі папери і побачив, що всї вони в цїлком добрім порядку, а єго наємник, двацяти-двоїтний Жид, по всїм правилам безперечно повинен бути допущений до бранки замість єго маленького сина; навіть і гроші всї, сто рубляїв, були тому наємникови виплачені.

Але в такім разї в чім же біда того чоловіка, і яку причину має вся тая страшна тревога, що доводить єго до такої несамовитої розпуги?

А біда була страшна і невідверта! І перепетчик розумів її, хоч і не у всїм фатальнім її значіню.

Мушу розказати, в чім була річ.

Наємник інтроліґатора, як уже сказано, молодий, але повнолїтний Жид (наймати ся дозволяє закон лише повнолїтним), був, як треба було думати, великий шахрай. Він уладив з бідним Жидком страшну хитру розбишацку штуку, а притім так твердо і певно обчислену і оперту на законї, що її не могла повалити нїяка законна власть на земли. А розуміє ся, нї менї нї інтроліґаторови в ту хвилю анї на гадку не впадало подумати про власть найласкавійшої людини, що могла висказати рішенє „не от мира сего", рішенє, після котрого сьвітским правникам лишалось тілько сповнити правду, поставлену владичим судом милосерного Філярета над лукавою жидівскою кривдою, що наважилась обернути у глум і християньскі хрестини і всю прозорливість закона.

„МЕРКУР"
НОВО ОТВОРЕНА
палярня кави специяльних ґатунків
і мішанки найдобірнїйшого чаю
у Львові, улиця Кіпіньского.
943а 3—12

Для зілюстрованя, як заховувала ся вчера поліция подаємо отсе письмо п. директора А. Борковского, котрий був сьвідком подій при ул. Трибунальскій:

Я чоловік старий; кров у мене мала вже час давно остигути; на жадні видовища я не цікавий.

Тим то я стороню від усяких демонстраций. Але на вчерашне віче львівских Русинів уважав я за свій національний обовязок піти, тим більше що з кождим днем зростаючий шовінізм Поляків годен уже розпічати і найзимнійшу кров навіть у найспокійнійшого Русина. Я кажу загально про шовінізм „Поляків“, бо справді вже не знаю, кого би можна винятн із загалу Поляків, скоро навіть так поважна репрезентация, якою повинна бути рада столичного міста, зважилась на так визиваючий крок, яким був позавчерашний обхід 250-тиліття облоги Львова Богданом Хмельницким, та скоро той шовінізм вдер ся навіть в найширші круги від найнизших до найвисших ц. к. урядників східної, значить, русної Галичини. Я вже не згадую про польске дневникарство, котре — з виїмком одного Monitor-а і часом еще Naprzod-у — у своїм шовінізмі давно вже переступило всякі можливі границі, так що дуже часто входить уже на поле гумористики (як пр. Kuryer lwowski, орґан польских людовців, день в день приносить вісти з Києва зарівно як і з Варшави в рубрицї „Z ziem polskich!“).

Отже я пішов на віче разом з донькою, і то тим сьмілійше, бо знав напевно, що буде воно поважне, спокійне і коротке. Я пішов, хоч не було у мене часу, бо, маючи сьогодня виїхати у важних родинних справах на кілька днів зі Львова, мав я ще перед виїздом викінчити деякі пильні роботи. По закінченю віча рвав ся я чим скорше вийти з салі і піти просто до дому. Річ легко зрозуміла, що, квапячи ся домів, не знав я на гадку, щоби вийшовши на улицю, лишитись по заду і піти собі в просто противну сторону дальшим колом до хати. Я пішов звичайною дорогою в сторону Марійскої площі, і то тим сьмілійше, що на улици було зовсім просторо. Але ледве дійшли ми недалеко костела езуїтів, як опинились нараз серед такої тиснави, що, як то кажуть, ні вперед ні взад. Ми успокоювались тим, що на площі коло езуїтів проріджить ся здвиг, так що буде можна визволити ся. Але оказалось воно неможливо, і ми, мов филею ріки несені, раді і нераді попливли в улицю Трибунальску, — знов успокоюючи ся, що незабаром вийдемо на ринок, та там уже станемо вільні. В такій мисли старались ми навіть, оскільки було можливе, протискатись наперед, щоби чим скорше визволити ся з тиснави. Та стало ся щось несподіваного, бодай для мене, що перший раз в житю найшов ся в такій пригоді. Весь здвиг спинив ся; не можна ані наперед поступити, ані завернути ся, бо з заду счинив ся ще більший натовп. Нараз починають люди зперед нас завертати ся. Пісня — мабуть „Ще не вмерла Україна“ — втихла. На самім переді чути якісь крики. Товпа знов остановила ся. Чути чиюсь промову. Виджу, що хтось, піднесений на руках в гору, сильним голосом взиває народ, щоби спокійно розійти ся. Підчас тої промови на самім переді вчинило ся троха свобіднійше, так що я з донькою могли поступити ся ще близше до виходу в ринок та в середини улиці завернути близько тротоару, що веде попід готель і реставрациї. Коли так стоїмо та хвилю ждемо, щоби перед нами троха прорідло, нараз кидають ся люди зперед нас в дику утечу, а за ними при дуже слабім осьвітленю улиці блисли піднесені в гору шаблї. Я не встиг еще з донькою відвернути ся, як вискає на нас кількох поліцаїв з піднесеними шаблями, а другою рукою ударяють нас в груди, так що ми обоє перевернули ся на знак в болото. Підняти ся нема способу, бо люди втїнають дальше і дончуть нас ногами. Я лежу майже без памяти, донька коло мене в розпуці о моє житє. В тім впадає на нас знов трех инших поліцаїв і починає нас плазувати шаблями, хоч ми обоє лежали мовчки горіниць на земли. На щастє якось прорідло, і ми могли підняти ся. Але капелюха мого нема, парасоля мого і доньчиного так само, капелюх доньки в болоті, одного кальоша нема. Я ледво стою, бо, падаючи потовк собі кости; поступити ся також не могу, бо в правій голени чую тяжкий біль. Показало ся опісля, що голінь потовчена і вранена; певно хтось, утїкаючи поверх мене, почастував мене здоровим закабуком. Розуміє ся само собою, що одїж наша цїлком знівечена, голова, лице, волосє стиляне в болоті. Ледво ми отямили ся з перестраху і дива, аж тут жене на нас кількох кінних поліцаїв; та якось пощастило нам усунути ся на бік, бо в тім місци, де ми стояли і роздивляли ся ще за потраченими річами, було вже порожно. Ми переждали хвилю, поки сторожа безпеченьства не докінчить свого діла очищеня улиці.

Отсе сухо і предметово розказана пригода, яка „на гладкій дорозї“, в столичнім місті галицкої Руси, спіткала мене і мою доньку д. 12. падолиста 1905. около 5½ години вечером. А тепер еще кілька, рівнож цїлком предметових заміток.

Анї я анї моя донька за весь час нашого мимовільного демонстрацийного походу не відозвали ся анї одним словом, навіть не сьпівали пісень, бо не маємо голосу до того, нічим і ніяк не оказали найменшого супротивленя власти анї її орґанам, бо навіть не бачили анї голосу не чули ніякої власти, — хоч, що правда, коли би були й почули яке там „rozejść się“!“, то попросту не було фізичної можности „розійти ся“. Коли я побачив вилискуючі ся шаблї, тогдї здогадав ся, що поліция певно загородила вхід до ринку. Самих поліциянтів я ще й тогдї не бачив (повтаряю, що на улицї було як би нароком майже цїлком темно), а побачив їх аж тогдї, коли напали на нас, на мене і доньку, та з дикостию московскої „чорної сотнї“ повалили нас в болото.

І з дива не могу вийти, яка могла бути розумна рация загороджувати улицю від ринку. Атже до того часу не було жадного непорядку, жадних т. зв. ексцесів, бож самого сьпіву (сьпівано „Ще не вмерла Україна“, „Не пора“ і ще якусь пісню про козацтво, котрої я не знаю) не можна ще звати „ексцесом“; сьпівають же тепер всї і всюди! А в ринку була би якась, певно значна часть спокійно розійшла ся, инші-ж може — я не знаю, але може — були би пішли під маґістрат і знов щось засьпівали, тай на тім була би скінчила ся демонстрация без найменшої нічиєї шкоди. Такі демонстрациї, оскільки знаю з ґазет, власти спокійно терплять, а часом, оскільки можна здогадуватись, навіть радо те плять. У всякім разї роля сторожі безпеченьства зовсїм не була би спізнена тогдї, коли би справдї вже заносило ся на ексцеси; та сим разом не було найменших познак, котрі би вказували на те. Але я перший раз в житю найшов ся в такій пригоді, то може і не умію осудити справи.

У всякім разї, коли вже треба було доконче не допустити походу до ринку, бо може там на помості уладив п. Казим. Левицкий або брата Квести (не во гнів їм кажучи) виставу шкіра і порцеляни, то єдино розумно було загородити Трибунальску улицю від сторони езуїтів, а не пускати народ у вузку, цїлком темну і коротку улицю, наче рибу в сак, щоби опісля тим певнїйше і вигіднїйше доконати конституцийної масакри!

На останок додам, що, переждавши хвилю, поки улиця „очистить ся“, а ми очуваємо, пішли ми на інспекцию ц. к. поліциї та зложили там до протоколу жалобу за нашу кривду та шкоду, котру заразом могли ми за сьвіжа запрезентувати до очий. Потовченя і побої, яких ми зазнали, відзивають ся аж нинї на добре. Головою від упадку, а може і побоїв, не могу повернути, горішні ребра в правого боку болять несказано при кождім дотику, руху, а навіть при віддиху; не могу анї ходити анї стояти, бо права нога потовчена від гоженя аж до сидженя і клуба. З меншими ушкодами на тілї вийшла дочка, але й вона має синяки по правій стороні тїла.

Алекс. Борковский.

З Росиї.

Телеґрами.

Петербург. В суботу появив ся царский указ, іменуючий слїдуючих міністрів: Шипов (фінанси), Тімірязов (торговля), Немешаєв (комунікациї), Фільозофов (контроля державна), Кутлер (рільництва). Новий набінет видав комунїкат, взиваючий розважну часть населеня о попертє переведеня реформ, бо їх переведене можливе тілько при успокоєню умів і приверненю ладу. Тимчасом все надходять вісти о провокациях поліциї. Правительство зарядило остре слїдство і виновників покарає. Рада міністрів зробить все, щоби маніфест царя був переведений.

Київ. Поліцмайстер і єго помічник дістали димісию з причини їх поступованя в часї заворушеня.

Берлін. З Петербурга доносять, що Вітте зложив з уряду ґубернаторів Міньска, Твери і Ярослава за їх участь в попираню чорних сотень. Віддано їх під суд.

Льондон. Революция в Кронштадї завінчена. Збунтовані матрози арештовані. Мають кождого що десятого розстрілити. Штаб маринарки оголошує, що в часї заворушень не убито жадного офіцира. Офіцири, котрі в часї революти вивтїкали з Кронштаду, мають бути віддані під суд.

Петербург. Бунт в Кронштадї викликало зле трактоване матрозів офіцирами. Бунт був звернений против офіцирів і урядників, котрі в цивільнім убраню поутїкали з міста. Спалено 20 домів, 200 мешкань зрабовано; убито 40 осіб, зранено до 100.

Варшава. Говорять, що в цїли привернення спокою буде заведений в цїлім Королївстві воєнний стан.

Петербург. Синод видав відозву, взиваючу всїх православних, щоби признаними правами не послугували ся в цїли війни домашної, але щоби зглядом инших віроісповідань заховували ся спокійно і поступали з ними приязно.

Кишинев. В вязници збунтували ся арештанти і підпалили будинок. Візвано військо, котре дало сальву. Богато вязнів убито і богато ранено.

— **Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанїзуйте курси для анальфабетів!**

ТЕЛЕҐРАМИ.

Загальне голосоване.

Градец. Міска рада ухвалила резолюцию з жаданєм загального, рівного, безпосередного і тайного голосованя до державної ради.

Угорска кріза.

Будапешт. Австрийский амбасадор в Берлїнї ґр. Шеґені знов веде переговори між коаліциєю а короною.

Француский кабінет.

Париж. Димісию міністра війни Берто уважають за невідкличний факт. В польских кругах говорять, що єго наслїдником буде радикальний посол Жерве, або емеритований ґенерал Лянґльоа.

НОВИНКИ.

— **Нинїшне засїданє сойму** під президиєю віцемаршалка митрополита ґрафа Шептицкого розпочало ся нинї о год. 10·30 перед пол. На початку відповідав ґр. Лось на інтерпеляцию пос. Олесницкого з 8 падолиста мин. року в справі „Січий“, по чім приступлено до полагоди дневного порядку. Справоздане з сего відкладаємо до завтра задля браку місця.

Рускі посли хотїли нинї внести інтерпеляцию з причини зьвірского поведеня львівскої поліциї підчас вчерашної рускої демонстрациї, але жаден польский посол не хотїв дати підпису на сю інтерпеляцию. Наслїдком того справа буде послами полагоджена в иншій дорозї.

— **З господарско-торговельної орґанїзациї.** Пишуть нам: Дня 9 с. м. відбули ся надзвичайні загальні збори „Народного Дому“ в Олеську. Межи свобідними внесенями членів виринуло питане продажи штучних навозів і господарских знарядів. В нинїшних часах не можливо уже без штучних навозів обійти ся і селяни поволи зачинають їх уживати. Однак мимо осторог так в дневниках як і на господарских зборах які від часу уряджує тов. „Сільский господар“, селяни беруть штучні навози сумнївної вартости у Жидів а се тому, що Жиди дають їх на кредит. Длятого зараз по зборах зібрала ся надзираюча рада „Народного Дому“ та видїл „Сільского господаря“ і уквалено до спілки заложити в Олеську склад штучних навозів, наразї томасини і каїнїту. В тім складї буде продавати ся не лиш за готівку, але і на кредит в той спосіб, що купуючий на кредит підпише скрипт довжний в касї „Народного Дому“ і там отримає асиґнату на жаданий навіз. В подібний спосіб можна би всюда, де з позичкові каси, закладати ґрансперні т. є. дрібну спродаж штучних навозів. Також і сельскі крамниці могли би ся тим заняти, а коли би самі не могли спроваджувати цїлими ваґонами, будуть могли брати їх в складї океськім. В тім случаю мають завчасу вгодити ся і дати певний задаток, та могли би собі навози відбирати просто із зелїзницї. Коли ся проба удасть ся, будуть спроваджувати ся також инші навози штучні а з часом може отворить ся осібний віддїл для господарскої торговлї.

— **На рускі цїли** ухвалила соймова буджетова комісия отсї субвенциї: 1) для рускої вічницї 1000 К, 2) дяківского товариства 600 К, 2) вакацийних осель 400 К, 4) Руского педаґоґічного товариства [на ріжні цїли] 11.300 К, 5) дївочого інститута в Перемишли 2400 К, 6) „Просьвіти 11.000 К, 7) видавництва о. Джулиньского 800 К, 8) видавництва оо. Василиян 400 К, 9) тов. ім. Шевченка 12000 К, 10) руского театру [субвенция, конкурс і надзвичайне на ґардеробу] 24000 К, 11) музичного інститута 2500 К, 12) Сільского Господаря 1000 К, 13) Труда 1000 К і „общества“ Качковского 6000 К — разом 74.400 К. До сего виказу не вчислені бурси, Вояни, Соколи, Заховонки, для котрих субвенциї йдуть на ричалти, уквалені до роздачі краєвим видїлом.

— **Польский обхід річницї облоги Львова**, сьвяткований „воюючою Польщею“ в суботу 11 с. м., зазначено передовсїм вивішанєм на ратушевій вежи хоругви з барвою міста і на касї ощадности з барвою „народовою“. Сам обхід розпочав ся рано від богослуженя в польскій катедрі, в котрім взяли участь між иншими міска старшина і представителї ріжних польских товариств. Рівночасно Поляки „mojżeszowego wyznania“ молили ся в синаґозї. Пополудни відбули ся в ратушевій сали збори за особистими запрошенями; там зібрав ся цьвіт польскої гакати, щоби вислухати відчиту міского архиварюса д-ра Чоповского [каперовича, що за своїх академічних часів уходив за Русина] про події з часів облоги Львова Хмельницким, а вечером відограно в театрі відповідно дібрані штуки. На памятку цїлої шопки видано коштом міста брошурку, написану другим маґістратским істориком Фр. Яворским, що вихвалив львівских міщан за оборону Львова „przed hajdamacką nawałą“.

— **Скасоване двох сьвятих.** Папа Пій X. велїв скасувати двох сьвятих, бо показало ся що їх нїколи на сьвітї не було. Є се іменно св. Експедит і св. Фільомена. З костелів в Римі і в Неаполи усунено вже статуї та образи тих сьвятих. Рівночасно папа зарядив дальші досліди що-до історичної автентичности обоїх инших „сьвятих“.

— **Дешеві обіди** може дістати в школї варення товариства „Опіки над слугами і робітницями“ при ул. Осолїньских ч. 11, перше подвіре, III сходи, 3 поверх.

— **Безплатне бюро слуг** отворено при ул. Осолїньских ч. 11, перше подвіре, III сходи, 3 поверх. — *Заряд тов. „Опіки над слугами і робітницями“.*

Збори і засїданя.

Загальні збори тов. „Шкільна Поміч“ у Львові відбудуть ся дня 15. с. м. в комнатах „Руской Бесїди“, Ринок ч. 10. Початок о год. 5 по полудни. На порядку дневнім: 1) звіт видїлу з дїяльности за минувший рік, 2) вибір голови і членів видїлу.

Народне віче в Тернополи скликує на день 22 с. м. „Подільска Рада“ до салї „Міщаньского Брацтва“. На дневнім порядку: політично економічне положене руского народу і справа загального, безпосередного і тайного голосованя.

Послїдні вісти.

Петербург. В цїлім королївстві польскім оголошено стан воєнний. Рівночасно поширює ся умів, що сказано між иншим: Поляки пер бодо уступки, але польскі політики, забувши на давні терпкі науки, проявляють вимаганя, які суть небезпечні не лиш для місцевої людности, але суть вказом російскій державі і уають на меті відірване Польщі від Росиї. (Про сї „вимаганя“ [illegible] ґраф вано до Варшави з галицкого сойму! — *Ред.*) Правительство не допустить до нарушеня цїлости держави і вимагає — коли Поляки не залишать всякої [illegible] — [illegible] добродїйства відносно до [illegible] ного [illegible] ньства, які виплили [illegible] ніфестів з 18 серпня і 30 жовтня.

Відень. Бар. Ґоч [illegible] делеґацию промисловців і заявив, що правительство вже на сю сесию парляменту [illegible] проект виборчої реформи, котрий буде мусїв бути полагоджений ще за сеї каденциї. Проект, котрий саме виготовляє ся, йде далеко в напрямі розширеня виборчого права, яке буде так уложений, що має забезпечувати упривілеґійований стан посїданя Нїмців і Поляків (!).

Львів. Справоздане здмінїстр. комісиї гал. сойму про виборчу реформу має бути предложене позній палатї в сей четвер а дискусия потрезає три дни. Сойм буде радити до дня 25 с. м. Комісия предложить до кр. видїлу, щоб виготовив проект на слїдуючу (!) сесию з тим, що попередні вибори мають бути удержані, право голосованя в сільскій курії розширене на всїх оподаткованих (овва) а для мійских робітників („укваліфікованих“) утворені специяльні памяти з правом вибору заступника. (Чисте обманство, обчислене на те, щоб не дати нїчого! — *Ред.*)

— **Конкурс.** В друкарни Наук. Товариства ім. Шевченка у Львові є місце на трох учеників. Від кандидатів вимагає ся свідоцтва з II кляси ґімназиї або VI видїлової (не конче з достаточним поступом). Зголошувати ся у директора друкарнї при ул. Чарнецкого ч. 26 I пов. — *Д-р Д. Лукіянович.*

Хустку вовняну (шаль), найдену вчера вечером в улици Трибунальскій, може властительна відобрати в реставрациї „під трема коронами“.

Специяліст в дїточих недугах
Д-р В. Ґукевич
довголїтний асистент ц. к. окружного шпиталю дїточого у Відни 837
ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4, I. п.

Д-р Казимир Лезандовский
повернув зі студий до [illegible] і ординує в недугах зубів. — [illegible] пльомбованє без болю. 970 5—?
Львів, площа Галицка ч. 7.

Признанє. Торговля [illegible] церковних приборів п. Фл. Олярника у Львові ул. Тарнавецка [illegible] дорогамна товариству „Січ“ в Ґрудах на Буковини дуже гарний прапор по [illegible] цїнї. Дякуємо п. Олярникови [illegible] і артистичне виконанє, [illegible] його торговлю всїм Хв. тов. „Січ“ і „Січі“, що ще не мають такого прапора. — *Ольга Журавінська.* 985 1—2

Знак випалений на корку
Для охорони перед фальшованє.
MATTONI'S GIESSHÜBLER
Маттонія ґієсгюблерска вода з щавова.

Плащі і непромакальні пелерини, мужескі і дамскі
поручає
Постійні цїни фабричні. — Цїнники на жаданє... — Постійні цїни фабричні.

СПЕЦИЯЛЬНИЙ СКЛАД
ЛІНОЛЕУМ І ЦЕРАТ
Львів, ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИКА ч. 3
476

Академік І. року прав глядає занятя у адвоката або лекциї на провінциї на цїлий рік. Ласкаві зголошеня належить присилати на адресу: Роман Конашевич, Львів, ул. Кавеча ч. 42.
75 2—3

Середних лїт панна поїхала би за границю до родини, котра потребує дома прихильної особи до помочи у всїм Адреса poste restante Львів, книжка. 974 2—2

Вдова розуміюча домове сїльске господарство, шукає посади у священика або вдівця. *Любена Мервартова*, Личаківска 107.
970 1—3

Руско-католицкий уряд парохіяльний в Сучаві глядає сейчас дяка безженного, з добрим голосом, котрий міг би провадити хор. Зголошеня враз із сьвідоцтвами надсилати підписаному найдальше до 30 с. м. Близші условія подасть ся всїм зголошуючим ся листовно. — *о. П. Городецкий* зав. Сучави. 977 1—3

До Всв. Учительства!

Впов. предплатників „Учителя“ котрим висилаємо „Сьпіванник для народних шкіл“ просимо о як найскорше надіслане (залученим чеком або марками) належитости т. є. 50 гелерів. З поважанем: **Українська Накладня у Львові**, ул. Вроновска ч. 8. 980 1—10

Фільварок на продаж

10 морґів подільского поля, хати і будинки господарскі, 10 мінут від міста і зелїзницї. Надає ся знаменито для молочної господарки і годовлї водного дробу на більшу скалю; також на цегельню. Парцелї будівлані. Відомість через адміністрацию. 1—3
981

Постановив-єм покинути стан сьвященичий і перейти в стан сьвітский. Приму яку небудь посаду — чи то яку контрольор якого небудь маєтку, чи яко інструктор, чи яко иншу. За виповнене своїх обовязків ручу. Зголошеня прошу присилати до „Адміністрациї Дїла“, одная скоро, бо подане о звільнене від сьвященичого стану вже вислав-єм, отже міг бим остати ся без кута. О високість пенсиї менї зовсїм не ходить! — *Молодий сьвященик.* 1—:°

Мід курацийний

липовий в 5-кілевих бляшанках оплатно по 6 К висилає Евстахій Юзичиньский, Бережани. 794 6—10

Реньске природне вино

1 фляшка . . . . К 2·40
10 „ . . . . . „ 22·—
поручає торговля
ІВАНА БОРИСА
в Перемишли. 918

Хто з милосерних людий дасть яке занятє або лекцию з норм. клас бідному ученикови? Ласкаві зголошеня під „І. Ю. Л.“ у п. Зуха Львів, ул. Павлїнів, ч. 10.

Цукорня Анелї Курнах, Ринок ч. 34 поручає готові торти на леґуміни по 1 зр. смачні тїста по **4 кр.** 991 1—3

Цанночка, сирота з укінченою IX. кл., глядає посади приватної учительки до дїтий. Зголошеня на адресу: Заряд школи в Крехові п. почта Журавно. 930 5—5

EPILEPSI

Хто занепадає на падачку, корчі і т. п. нервові недуги, нехай зажадає брошури про се. Висилає даром і оплатно Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.
162 96—52

Оповіщене.

Комітет для будови руского театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного руского театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих карток призначений на будову руского театру у Львові.

Висилає ся найменше 25 штук по цїнї **2 кор. 50 сот.**, разом з оплатою почти але тілько за попереднім надісланем гроший.

Набути можна в „Комітетї для будови руского театру“ Львів, Ринок 10, І. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по цїнї 10 сот. за штуку.

Перша і одинока руска

Фабрика цукорничих виробів як також цукорня

Василя Вітиньского

у Львові ул. Батория ч. 10, Філїя улиця Жовківска 61 (біля зелїзничої рампи)

поручає

Тіста франдуські, десерові, дріжджеві і инші по 4 крейцари.

Медівники правдиві на чистім маслї загально хвалені по 1, 2, 3, 4 і 5 кр. ½ віля 50 кр.

Чаєвники (дрібні тісточки до чаю в сто родах найкучші ½ віля тілько 70 крейцарів, для родимців приїздних поручаю дуже смачну каву порцию по 12 кр.

Всякі замовленя в провінциї висилаю відворотно. 978

Товариство „Любов“ у Львові

обезпечає: 1) **ренти вдовам**, згляднo **сиротам** по своїх членах, 2) **придане** на річ третих осіб (дїтий).

Приступлене до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра єсть здорова і не переступила 60 рік житя

Перший відділ, *обезпечене рент*, запевнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, згляднo б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий відділ дає можність і найбіднїйшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 році житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов“ своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші премії*, які можна вплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цїлорічних ратах;

2) *28-* згляднo *14-дневу проволоку* до вплачуваня премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потрученя;*

4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*

5) звільнене від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошти друку;

7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов“ у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих письм Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

Ч. 3934.

КОНКУРС.

Повітовий видїл в Стрию оповіщує конкурс на дві стипендиї в квотї по 120 К для учеників краєвого садівничого заведеня в Заліщиках з стипендийної фондациї стрийского повіта імени цїсаря Франц Йосифа. Близші услівя можна переглянути в бюрі повітового видїлу в урядових годинах, в управах народних шкіл і парохіяльних урядах. Реченець подань до дня 25 грудня 1905 р.

З ПОВІТОВОГО ВИДІЛУ.

988 1—2 *Онишкевич*, презес.

ПЕРША в ГАЛИЧИНЇ РУСКА

торговля і рукодїльня церковних знарядів із золота, сребла і бронзу

Петра Дуткевича

в Станиславові, улиця Бельведерска ч. 4

продає по найнизших цїнах бальдахими, водоноси, брачні вінка, дарохранительниці, гарм. звінки, евангелїя, кадильниці, кропила, кивоти, хрести, лїхтарі, вівтарики до процесиї, патериці, павуки, підставники, плащеницї, суконки, шалї.

Золочу огнево дуже тревало старі знищені чаші, по виволоченю бувають посьвящені Преосвящ. епископом в Станиславові.

Великий склад лямп на вічне сьвітло. — Зелїзних надгробних хрестів. — Всякі знищені церковні знаряди приймаю до огневого волоченя, срібленя і бронзованя. — Велика лїярня церковних звонів.

Дякую сердечно Всеч. Духовеньству і чест. Брацтвам церковним за численні замовленя і поручаюсь ласкавій памяти на будуче.

З високим поважанем: **П. ДУТКЕВИЧ.**

863 18—30

„Народна Гостинниця“

стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою

будує у Львові свій власний готель.

Чим більше заінтересованя океже в тій справі наша суспільність, тим скорше буде сей триповерховий дім укінчений і відданий до публичного ужитку. Заінтересоване і признане важности предприємства „Народної Гостинниці“, котре ширити буде відомости нового у нас промислу, окаже наша суспільність численним вписуванем в члени нашого товариства і льокацию своїх капіталів, від котрих то льокаций платимо 5%. — Жертви не жадаємо, але даємо нагоду певної і користної льокациї капіталів, що приспорить вкладникам доходи, а народній нашій справі хосен в загальнім значіню. — Адреса нашого товариства: „Народна Гостинниця“ у Львові, ринок 36. **УПРАВА.** 751 11—?

ЛЯРНЯ ДЗВОНІВ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** різної ваги і приймає ушкоджен. дзвони до переливаня в найкоротшім часї, а також має на складї готові дзвони різної ваги.

Дякуючи всїм Вп. приходникам і фундаторам за всї дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цїлі ґрупи. За тревалість материялу і гармонїйний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публицї

З глубоким поважанем

АНТОНІЙ СЕРАФИН.

70 Аґентів не висилаю.

Оповѣщене.

„ЗАЩИТА ЗЕМЛИ“, общество зарегистрованное съ ограниченною порукою во Львовѣ при улицѣ Краковской число 17, II. поверхъ, удѣляетъ пожички для набыванія и удержанія земли и полнесенія господарства, покупаетъ большіи посѣлости и сельскія господарства въ цѣли продажи тыхъ же въ цѣлости или парцелями своимъ членамъ, принимаетъ капиталъ въ щадницу, опроцентовуетъ ихъ по 4 и платитъ само подать рентовую и удѣляетъ отворотною почтою всякихъ поясненій въ дѣлѣ закупва и продажи земли.

При прошеніи о пожичку нужно предъявити вытягъ ипотечный и аркушъ посѣлости геометромъ подтвержденный. Высота ипотеки при удѣленіи кредитовъ отъ 6 до 7%.

Состояніе съ днемъ 30-го сентября 1905 года:

Станъ должный:

1. Фондъ резервный	2188·84
2. Удѣлы членовъ	22334·05
3. Щадничіи вкладки	180292·04
4. Дивидеада неподнята	1106·87
5. Сальдо стсотковъ	7633·79
6. Решта надвышки изъ 1904 г.	307·85
Общая сумма	213863·44

Станъ чинный:

1. Пожички ипотечныя	177628·84
2. Издержки администраційнія	2183·48
3. Кошта заснованія и мобилія	284·46
4. Еффекты	6935·—
5. Льокаціи въ Банкахъ	27018.01
6. Переходовіи	5·64
7. Наличными въ касѣ	8·01
Общая сумма	213863·44

957 4—12

Накладом „Сокільского Базару“ у Львові

вийшла

друга серия переписних листків, окрашених вишивками складаюча ся з 19 карт і коштує 1 К — штука 12 с.

Зміст серії:

1. Монограм Сокола.
2. Герб України по обох боках кордону.
3. Шевченко.
4. Хмельницкий на кони.
5. Вид наддунайскої Січи.
6. Благанє о помилуванє засудженого.
7. Козацка збруя.
8. Нутро козацкого табору.
9. Зазив на суд.
10. Могила В. Барвіньского на Личак. цвинтари у Львові

789 18—25

Без конкуренциї.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Триєсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1

поручає спроваджувати

КАВИ				ЧАЮ			
Santos добра	55	кр.	½	кг.	Congo добра	1·40	кр. ½ кг
Portorico prima	65	„	„	„	Moning родинна	1·60	„ „ „
Ceylon знаменита	76	„	„	„	Kaysow добірна	1·80	„ „ „
„ плянтац.	90	„	„	„	Souchong знам.	2·—	„ „ „
„ перлївка	90	„	„	„	„ найл.	2·50	„ „ „
Мокка арабска	80	„	„	„	Kintuk аромат.	3·—	„ „ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 кгр. чаю разом оплатно, або 2 кгр. чаю і в 5 кгр. кави осібно оплатно за післяплатою. 913

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохта (від 1/7 до 30/9 в недїлю і сьвята), Деятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що недїлї і сьвята) Керемезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергмета (в понедїлок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в недїлї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **3·10**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*,

Поїзди льокальні.

„ Брукович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полуднем (тілько в недїлї і рим.-кат. сьвята, 1·45 пополудни (тілько в недїлї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9. і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що не) дїлї і сьвята.
„ Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)

З Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Замонастирского (від 25/6 до 15/9), Освєнцїма (від 25/6 до 15/9), Вєлїчки (від 1/6 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керемезе (від 1/5 до 30/9), Дорин-Ватра (від 1/7 до 31/8,) Ворохта (від 1/7 до 30/9) що недїлї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 5·25*, Поковчик (від 1/5 до 30/9 що недїлї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави рускої	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брукович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що недїлї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що недїлї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої	11·15 в ночи кождої недїлї.
„ Янова	6·55 рано, 9·15 середполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим., кат. сьвята) 3·03 пополуд. (від 14/5 до 10/9) - 5·58 пополудни.
„ Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел.	**2·15 пополудни** (від 14/5 до 10/9 що недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди позначені друковані з черешками пополудни; поїзди нічні з знаменем звіздки. Пора нічна називає ся від 6 год. вечір до 6 години 59 рано.

Звичайні білети їзди на часом білети зимного маєтку, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна купити через цїлий день в міжнім бюрі п. п. державних зелїзниць, площа Ґаруського ч. 9.

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педаґоґічного двотиждневник педаґоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумерата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і отвечає за редакцию: Д-р Евген Левицкий З друкарні Народової [Менецких] Конечника ч. 9.

Ч. 245. Львів второк 1 (14) падолиста 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chunavski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з ві ер. додатком:

в Австриї:		на границею:	
на цілий рік	32 к.		— 34 к
на пів року	16 „		— 32 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 32 к

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім за кориженєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення платять ся по 20 с. за стрічку.

Наші народні школи.

Бесїда посла о. Богачевского

виголошена в галицкім соймі дня 6 падолиста с. р. при розправі над справозданем комісиї шкільної за рік 1903/4 на підставі справозданя Ради шкільної краєвої.

(Дальше.)

Коли-ж справдї негідні учителї й учительки зазнають такої великої опіки від властий шкільних, то натомість учителї нешовіністи, совістні, взірцеві, примірні підпадають під нелюдску самоволю і поталу. В Ходорові, повіту бобрецкого, управитель школи Красуцкий в публичнім Дневнику поручень закидує учителеви Вересови крадіж одної шкільної дошки, так що невинний учитель аж в суді мусить собі шукати сатисфакциї. В Соколівцї, повіту золочівского, жандарм Веляник фальшиво доніс на учительку Григоровичівну, що она з дїтьми по ночах ходить по містї і з ними сьпіває каригідні піснї. При слїдстві, яке з тої причини виточено учительцї, той жандарм намавляв дїти до ложного сьвідоцтва. В Заліщиках інспектор Юзва, хотячи позбутись учителя з Костільник, посилає на него якогось риболова, щоб его стежив і о кождім его кроцї інспекторови доносив. В Стрілисках нових управитель староства з Бібрки шамбелян Ґродзїцкий ходить по шинках і шинкарів випитує о кваліфікациї і поведенє учителїв; так само комісар староства з Бібрки Малїновский з'їзджає і випитує, чи управитель школи Кузьмак із Стрілиск старих належить до Сокола руского в Стрілисках нових. В Комарові громадский писар Гампель, розлючений, що хтось обжалував его, хотяй слушно, з причини крадежи в касї громадскій, лють свою звертає на учителя Маршалюка і в доносї до староства в Станїславові закидує єму несотворені річи. В Кулаківцях, повіту заліщицкого, пробощ кс. Касперскі обжаловує учительку Котлярчукову, що в короткій дорозї, іменно на его слово, не відступає єму свого мешканя на відправленє нешпорів... В Могильници, повіту теребовельского, якийсь анонім доносить до старостева на управителя школи Дамяна Фуртака, що він мав знасилувати одну шкільну дївчину. Той управитель впав у неласку місцевого пробоща польского кс. Сквірчиньского за те, що на похорон своєї жени запросив побіч него також місцевого пароха руского. Щоби Фуртака знищити, лучить ся кс. Сквірчиньский з молодшим некваліфікованим учителем Антоном Віннїцким і молодшою учителькою тої школи, ті безнастанно Фуртака провокують і ногу єму підставляють. Таке саме анонїмне письмо чорнить учителя в Дрогобича Михайла Ґавдияка, що то „niepoprawny hajdamaka, i skończony pijak...“ Найпримірнїйшому а заразом найпобожнїйшому учителеви Юрчакови з Михайлївки якийсь донос закидує атеїзм.. В Сокали якийсь анонім, підписавшись „Obecny“, денунциює учителя Власїйчука за те, що свому колезї в жартї сказав: „кажуть люди, що ви хрунь“, руского катихита о. Демчука за те, що на екзортї для руских учеників допустив ся богохульства, величаючи Матїр Божу Материю Руси.

І на підставі таких доносів, таких інформаций нікого не минає незаслужена кара. Зверхність громадска в Бориничах дістає наказ від староства з Бібрки, під грозою жандармериї, пристазити до трох днів учителя Шоробуру. Учительцї Григоровичівній, учительцї Котлярчуковій і катихитови о. Демчукови виточують слїдства. Учителя Ґавдияка з Дрогобича за те, що до суду подав фальшивого денунцианта, переносять за десяті гори; учителя Юрчака, хоч слїдство виказало его невинність, переносять до Королївки; учителя Власїйчука переносять за десяті гори; учителя Дамяна Фуртака переносять до десятого повіту, а на учителя Маршалюка з'їздить підчас его неприсутности ревізия, переводить ся слїдство, приїздить фізик повітовий і вперає в него слабість, а вкінци против его волї приходить єму декрет спенсионованя і визначують єму 250 К річно по 17 лїтах вірної служби!...

Що староста мостиский одного учителя враз із учителькою, его женою, відогнав від присяги службової за те, що обоє они були одягнені не по балевому, хоч прилично, то можна брати з боку більше комічного; але є річи прикрійші. Бувають перенесеня без слїдства, без підстави, без відомости учителя — „оттак собі“. Сталого учителя з Бурштина Леопольда Баніцкого по 12 лїтах побуту перенесено до Роздолу, а довідуєсь він о тім нагло й несподївано, коли по вакациях перший раз прийшов по пенсию до уряду податкового. З початком лютого сего року учительку з Турі великої, долиньского повіту, Михайлину Березівну перенесено до Задеревача, та ледви она з тяжкою бідою спровадила ся вечером на призначене місце, рано надбігає з окружної ради шкільної в Долинї післанець з урядовим повідомленем, що она має забирати ся дальше — до Лисович. І так бідну учительку протягом одної доби перенесено „оттак собі“ два рази! А у неї була тогдї хора матїр... Впрочім з провізоричними учителями і учительками не робить ся нїякої церемонії і без виповідженя обсаджує ся їх посади. Так стало ся чотиром учителькам повіту городецкого, котрих інспектор аж 23 серпня, т. є. безпосередно перед початком року, увільнив від служби. Таке не повинно дїяти ся і я дїятого ставлю отсю резолюцию: „Взиває ся ц. к. правительство о зарядженє, щоби посада провізоричних учителїв і учительок могла бути виповіджена наймеднє чверть року наперед“.

Та правдиві орґії з підчиненими учителями виправляє управитель староства з Бібрки згаданий уже висше шамбелян Ґродзїцкий. Той завзяв ся чомусь на молодого а щирого і трудящого учителя із Стрілиск нових Дмитра Прибилу, певно дїятого, що его отець, війт з Романова, нїколи справи рускої не зраджує при виборах. За вітця постановив Ґродзїцкий пімститись на синови. З тої причини найперше уживав других учителїв, щоби Прибилу до „добровільного“ опущеня повіту наклакали, а коли єму се не вдало ся, він в два дні опісля несподївано владає до хати, де учить Прибила, мерзить, громить, безчестить і провокує учителя перед дїтьми шкільними, не дає єму навіть молитви з дїтьми докінчити, вкінци ще доправляє єму в канцеляриї шкільній і проводить его до божевільства... Та се не одинокий випадок. Дня 15 мая с. р. привезено до староства в Бібрцї учителя з Любешки, 36 лїт житя, хорого на розстрій нерзів і попавшого в божевільство. За час 16 лїт служби був він під 12 інспекторами перекидований з місця на місце, стратив господарство, стратив пасїку, з гризоти умерла єму жінка. Ще й тепер, приїхавши, просив інспектора о лучшу посаду, де би хоч трока лекше міг відітхнути. За послїдні два роки се вже третий випадок божевільства учителїв в повітї бобрецкім...

Здавалось би, мої панове, що чаша горя, безправя і самоволї учительства вже переповнена і дотичні власти шкільні затрублять на пожаданий і похвальний в тім взглядї відворот. Так могло навіть здавати ся із заповнень, які при ухваленю нового закона дисциплїнарного давав тут пан референт комісиї шкільної. Тимчасом стала ся річ, котра далеко перевершує всї попередні. Маю на мисли два укази краєвої ради шкільної: оден з лютого а другий з марта сего року. Першим указом краєва рада шкільна припоручає старостам розтягнути єще строжший надзір над учителями, а до денунціованя учителїв молодших віком, ужити учителїв старших. Другий прямо віддає учителїв під нагляд жандармериї. Урядова Gazeta lwowska старала ся в своїм часї істноване таких указів заперечити, але приперта до стїни мусїла автентичність їх признати і потвердити...

Не знаю причин, які спонукали краєву раду шкільну до виданя тих указів; не знаю, хто є властивим автором і мотором їх; не знаю, як п. намісник рішив ся покласти на них свій підпис. Бож ті укази одним замахом касують основні закони державні, одним замахом виймають учителїв з під всякого права, заводять в шкільництві стан вімковий! Сьвятиню науки має опанувати дух поліцийний, а якже тогдї зможе школа осягнути свої високі цїли? якже зможе наші дїти підвести до людскої й горожаньскої гідности?

(Дальше буде.)

Здержане реформ в рос. Польщи.

Конституцийний указ царский здобула робітнича кляса цїлої Росиї поперта інтелїґенциєю російских і українських земель. В землях польских борцями о свободу були тілько робітники з социялїстичною частию студентериї. Загал польскої інтелїґенциї сидїв тихо, як миш в дїрі, а навіть „гасив огонь“, здержуючи маси від насильної борби з царатом. Вшехполяки навіть шпалювали сих борцїв о свободу, порівнуючи їх з дикою чернию, котра не має нїякого суспільного, нїякого людского ідеалу, а страйком, штилетом і бомбою послугує ся тілько в цїли викликаня анархії догідної для рабунку, котра працює хиба лише для зненавидженого Прусака, щоби сей міг виконати давне і горяче своє бажанє: користаючи з заворушень в „крулевстве“, вмашерувати з своєю армією до Варшави.

Цїлком инакше зачали сьпівати пани вшехполяки, коли ся „чика чернь“ ті „вороги національних ідеалів“ здобули і для польских країв Росиї свободу. Доперва тогди, одержавши чужим коштом волю, виліз ся вшехпольска гаката на дневне сьвітло. Єще не було часу перезести заповіджених конституцийним маніфестом свобід, як по цїлій Польщи залунає оклик: „сего нам замало, дайте цїлковиту автономію політичну землям польским!“ Розпочали ся віча і демонстрациї під проводом тих вшехполяків, котрих в часї борби о горожаньскі свободи віде не було видко, котрі маневрували так, аби в борбі о свободу Росиї і Поляків текла тілько чужа не польска кров. Одним словом: єще не увійшли в житє горожаньскі свободи, а вже розпочали ся приготовленя до національної польскої револьти. Сею роботою вшехполяки зробили свому народови медвежу прислугу. Російске правительство, котре — як се виходить з усїх енунциаций Віттого — щиро і серіозно хоче ввести в житє все те, що цар заповів в своїм маніфестї, мусить мати спокій, а передовсїм мусить бути вільне від всякої борби против акциї не маючої нїчого спільного з узисканєм, чи з розширенєм вже узисканих горожаньских свобід. Коли правительство мусить сконцентрувати і ужити всї свої сили для одної, майже над сили тяжкої справи, то передовсїм мусить усунути з дороги всї більші колоди, всї більші перешкоди, унеможливлюючі скоре і добре переведенє головної своєї задачі. Коли Вітте хоче відновити Росию на підставі горожаньских свобід, то передовсїм мусїв постарати ся о здавленє реакцийного руху, проявившого ся в масакрі жидів в кронштадскій жакерні, мусїв вшехполяком вибити з голови гадку, що вони зможуть використати теперішну анархію в Росиї в цїли відбудованя польскої держави. За зарядженями в цїли здавленя протижидівскої і антиконстатуцийної рухавки реакцийних елементів, мусїло послїдувати завішенє всїх заповіджених свобід в краю, котрий національно політичним бунтом унеможливлював введенє в житє конституциї не лиш у себе але і в цїлій Росиї. Ось зміст комунїкату спровонованого роботою вшехполяків:

Зарядженя поробленї в наслїдок указу з 25 грудня 1904 відносили ся також до підданих польскої народности. Знесено виняткові закони, гамуючі свобідний розвій сеї народности, а єї права зрівнано з правами російского населеня. В той спосіб перейшли реформи в справі школи, земств, міскої і судової адміністрациї і толеранцийний указ.

Дальше розширено на Поляків загальні зарядженя в справі покликаня представителїв народу до державної думи і заведеня свободи зборів. Нарештї дня 30 жовтня узнано Поляків вільними горожанами. В той спосіб дано їм цїлковиту змогу взяти участь в великій працї творчій.

Забуваючи цїлковито давнїйше одержані болючі науки, кермничі польского руху політичного в Королївстві проявляють стремлїня рівно небезпечні для польского населеня, як безличні супротив російскої держави і зміряючі до відірваня Польщі від держави.

Комунїкат вичисляє способи, котрими вшехполяки старають ся дійти до своєї цїли і заявляє: Правительство не допустить до нарушеня інтеґральности. Проекти і дїла повстанців змушують правительство до як найрішучійшої заяви, що як довго всї заворушеня в привислянських землях не устануть, як довго часть населеня, що іде за політичними аґітаторами, не відступить від свого гаслїпленя, так довго сї землї не дістануть жадного добродїйства випливаючого з маніфестів 18 серпня і 30 жовтня.

О здїйсненю мирних засад не може бути бесїди в краю, що є в станї заворушень. В цїли привернення ладу оголошено военний стан у всїх ґуберніях польского королївства. Так отже будучність польского народу зависить від него самого. Правительство, котре хоче і на дальше удержати в силї розпочате послїдними дїлами законодатними розширенє національних прав польского народу, зажде, аж народ сей увільнить ся від політичного заворушеня і перестерігає народ перед вступленєм народу на дорогу, котрої небезпеку на жаль пізнав вже не перший раз.

Комунїкат енерґічний, і Поляки не можуть анї на хвилю бути в сумнїві, яких средств правительство ужиє на случай національної рухавки польскої і які будуть єї наслїдки. В руках Поляків їх власна доля, а можливе, що так ж доля инших народів Росиї. Кожда національна катастрофа, котра від часу віденьского конґресу постигла Польщу, була також катастрофою для всїх тих підданих Росиї, котрі так тяжко боролись о свободу. Вже два рази від сеї пори Росия мала дістати форми европейского житя, але два рази польскі повстаня і погроми Поляків були погромом російских народів були гробом свободи цїлої Росиї. По кождім здавленім повстаню польскім стягали ся сильнїйше кайдани наложені на руки всїх народів Росиї. Як за житя Польщі, як по єї упадку, так само і тепер керманичі польского народу були і суть прокляттям Сходу Европи; як колись, так і тепер вони працюють можливо під старим своїм оклином національним: „за нашу і вашу свободу!“

Галицкий сойм.

(Докінченє суботнїйшого засїданя.)

П. Крамарчик виступив против резолюциї, щоби по знесеню права пропінациї край дав дотациї містам обнятим статутом орґанїзацийним з 1889 р. Містам дає ся а селам нї, отже в резолюциї повинно бути сказано: „містам і громадам і сїльским“. Через сей закон право пропінациї згасне для дворів, але лишить ся для міст... При голосованю внесенє Крамарчика упало.

П. Сталїньский вніс, щоби оден шинк припадав на 1000 мешканців (а не, як предложила комісия: в містах на 500 а в селї на 800 душ), а також, щоби шинкарові концесиї могли виконуватись через заступство взглядно через аренду лише в випадку смерти концесіонаря і переходу концесиї на вдову, згляднo на малолїтних спадкоємців, і в випадку довшої довшої недуги концесіонаря. І се внесенє упало, а перейшли резолюциї комісиї з додатком резолюциї п. Шеня:

„Сойм, узнаючи фінансові трудности міст обнятих орґанїз. статутом з 1889 р., котрі не мають дотациї з краєвих фондів з титулу вигасненя права пропінациї, а они з права пропінациї посередно користали, припоручає видїлови краєвому, щоби розслїдив потребу дотованя тих міст з краєвих фондів і предложив соймови відповідне внесенє“.

А ухвалене внесенє буджетової комісиї, ухвалене соймом, звучить:

Вис. сойм зволить ухвалити:

I. Проект закона о введеню шинкарских оплат і підвисшеня консумцийної оплати від пива.

II. Ухвалити: Сойм, узнаючи сущну потребу удїлити помочи містам, намірюючим перевести систематичну й тревалу асанацию, припоручає видїлови краєвому, щоби занявся справою утвореня окремого фонду краєвого на запомоги містам (одначе з виключенєм міст, які дістають дотацию з краєвих фондів титулом вигасненя права пропінациї) на асанацийні роботи і в тій цїли, по переведеню переговорів з ц. к. правительством що-до підпори сеї акциї, предложив соймови дотичне внесенє.

III. Сойм взиває правительство: а) щоби перед вигасненєм права пропінациї управильнив законодатною дорогою в Галичинї видаванє концесий на шинки і конрібуцию продаж напоїв алькоголїчних в той спосіб, щоби, при узглядненю специяльних потреб населеня, припадав з правила оден шинк на 500 мешканців в громадах міских і маломіских, а на 800 в сїльских; б) щоби при надаваню шинкарских концесий, по [illegible] постанов промислових законів, береженo зажадане личного виконуваня шинкарских концесий.

IV. Звіт видїлу краєвого про висоту краєвих оплат шинкарских і про підвисшенє консумцийної оплати від пива сойм приймає в признанєм до відомости.

Відтак прийшов на дневний порядок звіт господарскої комісиї із внесенєм видїлу кр. о медїорациях. Комісия закінчила свій звіт дванацятьма внесенями і над ними перевела ся на нинїшнім засїданю ґенеральна дискусия, а дальші наради відложила на засїданє вечірнє. На суботнїйшім засїданю внесли посли-жиди Рапапорт, Лявенштайн, Фрухтман, Кольшер і тов. інтерпеляцию до правительства, чи оно гадає подбати о охорону австрийских жидів в Росиї.

ЗНАМЕНИТІ КОНЯКИ і добірні роди ЧАЮ і РУМУ.
поручає
ЛЕВЕНТЕР
Львів, ул. Кілїньского
9436 4—12

КАВАРНЯ Г. БРАЙФОҐЛЯ
ул. Ґродзїцких ч. 4
поручає ся П. Т. Публицї.
КОНЦЕРТ дамскої капелї.
Льокаль отворений цїлу ніч.
В ночи теплі перекуски.
966 4—6

На вечірнім засіданю в суботу сойм полагодивши справу меліорацій, приступив до наради над справою признаня кредиту на пенсійні задатки, які би рада шкільна, в порозуміню з краєвими властями, виплачувала учителям чи то на упорядковане їх материяльних відносин, чи в випадках наглої потреби (н. пр. недуги або смерти когось з родини). Справу відослано до комісиї буджетової.

Відтак ухвалив сойм внесене зелізничої комісиї: припоручити видїлови краєвому, щоби обняв акциї першеньства до 300.000 К проектованої льокальної зелізниці Золочів-Сасів-Ушня.

З черги припоручено видїлови краєвому, щоби виробив новий реґулямін для слуг на місце нинїшного застарілого.

Опісля завязалась ширша дискусия над справозданем о внесеню п. Гневоша, щоби видїл краєвий докладно розслїдив стан образованя і материяльного положеня урядників стало або провізорично занятих при радах повітових. За тим промовив перший п. Мерунович, а по нїм п. Стапіньский виступив з острою критикою рад повітових. Не завиваючи в бавовну, ствердив факт, що селяни ненавидять видїли повітові і горячо бажають, щоби їх скасувати. Ради повітові — се злишна, шкідна, чисто бюрократична інституция, що не сповняє своїх властивих задач, а тілько робить шляхотску полїтику. — Потім кс. Столповский, Козловский і Лазарский боронили ради повітової. — Від Русинів промовив о. Богачевский, стверджуючи факт, що руский нарід не має анї дрібки довіря до рад повітових. Они займають ся лише польскою полїтикою на шкоду руского селяньства і рускої народности. — До голосованя над сею справою не прийшло, бо не було в сали комплету, і маршалок о 12 год. в ночи замкнув засїданє.

На вчерашнім засїданю (під проводом заступника маршалка митр. Шептицкого) правительственний комісар відповів на давну інтерпеляцию д-ра Олесницкого в справі руских „Січий“. Комісар заперечив, щоби намісництво поступало сторонничо. Видало оно обіжник до старостів в лютім 1904 р., де сказано було наглядати над Січами, а єли тілько переступлять статут, замикати їх, забирати акти і пересилати до рішеня намісництву. А се тому, бо „Січа“ бавились в аґітацию „полїтичну“ й суспільну. Що-до розвязаня Січий в Косівщинї, то було се в цїли „охорони населеня польского й жидівского“, бо Січи в Ясеневі горішнім і Косові рішили силою вивозити Соломійчука з арешту, а до Львова наспіли депеші о наміреній різни на Юра, котрі вимагали виїмкових заряджень. (А що виказали процеси с. Попеля і д-ра Трильовского? Показало ся, що Січи поводили ся зовсїм леґально, але против тих, що пустили фальшиві вісти і слали депеші, не зроблено навіть карного доходженя!) Що-до відзнак, намісництво виступало против них, бо в статутах дозволено носити відзнаки лише при пожежах і вправах. Вкінци комісар обговорював поодинокі случаї розвязаня Січий. — П. Олесницкий зажадав отвореня дискусиї над відповідию прав. комісаря, однак се внесене не знайшло потрібного числа голосів для підпори. — Цікава була ще інтерпеляция п. Шведа, котрий питав правительство, чому оно нїчого не зарядить против того, щоби судовий радник в Кракові, побіч своїх обовязків судових не займав ся також веденем шинку!

Відтак сойм дозволив громадї Збараж побирати оплату від алькоголїчних напоїв.

Наступила дискусия над звітом сільної комісиї в справі продажи соли, при чім комісия поставила також резолюцию, щоби „управнити“ заряд салїн без зменшеня доходів державного скарбу і без нарушеня сільного монополю; щоби збільшено експльоатацию копалень поташово. соли в Калуши; щоби правительство старало ся знизити цїну соли і улекшувало побір сирому для худоби. — Сойм приняв резолюциї комісиї, а також щоби виріб соли для худоби уряджено в салїнї в Косові.

Потім ухвалено візвати правительство, щоби як найскорше почало будову льокальни Львів-Бережани-Підгайцї і поручено видїлови краєвому перевести договори з правительством о будову зелїзницї зі Львова на Камінку струмілову до Стоянова.

Дальше ухвалено припоручити видїлови краєвому проект заснованя, при помочи краєвих фондів, по повітових містах сталих або тимчасових домів притулку для убогих старців: калїк і реконвалесцентів, а також ухвалено побільшити етат краєвого бюра зелїзничого о 3 посади.

Під конець почалась дискусия над звітом о школї в Дублянах; дальшу дискусию відложено на нинї.

Нинїшне засїданє.

Засїданє розпочало ся о годинї $10^1/_2$ перед пол. під президиєю віцемаршалка Ексц. митрополита ґр. Шептицкого. Відчитано внесеня і інтерпеляциї, між ними інтерпеляцию пос. д-ра Олесницкого і тов. в справі безправного незатверджуваня нововибраної ради повітової в Збаражи.

З порядку полагоджено слїдуючі справи:

Внесок п. Вялоскурского в справі зміни закона о належитостях в 18 червня 1891 Ч. 74. В. з. д. — відіслано до комісиї правничої.

Внесок п. Шведа о підвисшеню дотациї з фонду шкільного краєвого на будову народних шкіл — відіслано до краєвого видїлу.

Відтак розпочала ся дальша дискусия над справозданем комісиї господарства краєвого о наукових заведенях рільничих, горальни і фільварку в Дублянах, як також о досьвідних стациях хемічно рільничій в Дублянах і ботанїчно-рільничій у Львові. Промовляли пос. Пілят, Томашевский і справоздавець пос. Струшкевич, почім дотичні внесеня комісиї принято без змін.

Наступила дискусия над справозданем видїлу краєвого в справі зарядженъ в цїли піднесеня годівлї худоби в краю а в окрема резолюций внесених в тій справі в р. 1904 послами д-р Олесницким і Крамарчиком. Комісия вносить, щоби сойм приняв до відомости звіт з дїльности видїлу краєвого, а заразом, щоби над внесеними пос Олесницкого і Крамарчика перейти до дневного порядку.

Забрав голос п. д-р Олесницкий і зазначив, що єго справозданє не вповнї вдоволило. Заповідає поставлене при специяльній дискусиї додаткового внесеня, в тім змислї, що видїл краєвий має через видїли повітові поучити сїльске населене, що після обовязуючого закона з 1902 року кільна громад може лучити ся до спільного держаня бугаїв і що кошт того удержаня може бути громадам в цїлости виписаний або зменшений.

Комісия длятого внесла прийти до дневного порядку над резолюциями п. Олесницкого з р. 1904, що по думцї комісиї домаганя пос. Олесницкого зістали вже фактично переведені самим видїлом краєвим.

Закінчив дискусию справоздавець пос. Шведь, котрий признав додаткову резолюцию пос. Олесницкого яко комісийну.

При голосованю принято внесеня комісиї а так само внесене пос. Олесницкого одноголосно.

Год. 1. — зас. тревае дальше.

На нинїшнім засїданю внесли посли рускі інтерпеляцию в справі звісного поведеня поліциї в часї рускої демонстрациї по вічу львівских Русинів в честь Хмельницкого. Інтерпеляцию підписали також три посли людовцї. В інтерпеляциї подають інтерпелянтя подїї, які мали місце в улици Трибунальскій, наводять докази на факти дикого поведеня поліцаянтів супроти публики і запитують правительство: 1) чи відоме єму є поведене львівскої поліциї при демонстрациях взагалї а при послїдній демонстрациї в окрема? — 2) чи правительство схоче покарати провинивших ся і зарядити, аби того рода брутальности більше не повторяли ся і 3) чи, та яке дасть правительство відшкодоване і сатисфакцию тим, котрі при шаржи поліцаянтів потерпіли.

Інтерпеляция буде відчитана на завтрішнім засїданю.

Пос. Олесницкий і тов. поставили внесене, котрим взиває ся міністерство зелїзниць, щоби по варштатах державних зелїзниць в краю заведено обовязково сьвяткованє руских сьвят.

Маршалок Баденї не бере від вчера участи в засїданях, бо виїхав до Кракова на вінчанє свого сина д-ра Генрика Баденього з п-ою Ядвіґою Платтер. Посли вислали ґратуляцию.

З Росиї.

Телеґрами.

Могилів. Жінка міского радного, Черского дістала ся під чужим іменем до сальону ґубернатора Кінґенберґа і двома вистрілами з револьвера зранила єго тяжко в рамя і живіт.

Петербург. Товариш міністра внутрішних справ Дурново іменований управителем міністерства внутрішних справ і покликаний до державної ради. В Кронштадї спокій. Збунтованих матрозів міністерство висилає в довгу і тяжку подорож морску, під надзвичайними услівями. В Одесї спокій. В Тифлїсї зелїзничий страйк скінчений. З инших міст також доносять, що спокій вернув.

Париж. В. кн. Кирило мав заявити одному дневникареви, що єго отець в. кн. Володимир подав ся до димісиї лише з сеї причини, що єго (Кирила) вигнано з Росиї. Вітте є найвідповіднїйшим чоловіком до успокоєня умів в Росиї. Се амбітний чоловік, але льояльний слуга царский, отже безпідставні суть вісти, мов би він хотів стати президентом російскої републики.

Льондон. Вітте рішив відложити вибори до державної думи аж до хвилї, коли буде готовий закон о виборчій орденациї. Вітте зачинає опановувати ситуацию. Єго зарядженя унеможливили заповіджену на недїлю різню Жидів.

ТЕЛЕҐРАМИ.

О загальне голосоване.

Відень. В суботу і в недїлю відбули ся масові демонстрациї робітничі за загальним голосованем. Такі самі демонстрациї відбули ся в Кракові, Чернівцях і инших містах. Спокою нїгде не нарушено.

Загреб. Поліция і військо розігнали демонстрантів за загальним голосованем.

Упір султана.

Льондон. Тут панує переконанє, що заповіджена на вчера вечер конференция амбасадорів в Царгородї є послїдним актом дипльоматичним супротив порти перед демонстрацию флоти.

Угорска кріза.

Відень. Як доносять з Будапешту, в кругах коаліциї говорять, що Февраний в найблизших днях подасть ся до димісиї.

Будапешт. Кореспонд. бюро заперечує вість, мов би кабінет Февраня мав подати ся до димісиї. Університет замкнено. Сенат рішив релеґувати провідника прогульки студентів до Львова Меля, котрий брутально заховував ся супротив ректора.

Зелїзнича обструкция.

Відень. Дирекциї державних зелїзниць у Відни, в Празї, Пільзнї, Лїнцу доносять, що ситуация є всюди користна. Спізненя менші, персонал працює пильно. В Форальберзї ухвалено вчера розпочати обструкцию. Північна зелїзниця оголосила, що з причини обмеженя товарового руху на полудневій зелїзници, не приймає посилок до стаций полудневої зелїзницї з виключенем звірят і предметів, що псують ся.

Терст. Замість 70 ваґонів, надавано вчера тілько 30 ваґонів. Полудневa зелїзниця обмежила приниманє товарів. Місто має еще на 3 дни угля.

НОВИНКИ.

— **Вчерашне число „Дїла“** підпало конфіскатї. Наслїдком того видано і розіслано другий наклад.

— **Зарібки в Прусах.** До Прус до робіт при копальнях потреба богато робітників. Охочі най зголошують ся до руского бюра вперед письменно подаючи число і вік людий (18—35). Адреса: Vermittlungsamt für ruthenische Arbeiter Neuberun O. S. zu Handen Stefanowytsch.

— **Ще в справі кровавої демонстрациї у Львові.** Позаяк опис звісних подвигів львівскої поліциї підчас онодїшної демонстрациї у вчерашнім числї „Дїла“ прокураторня признала за відповідне сконфіскувати, тому щоби наші читачі і на провінциї мали саме-таке понятє про ту кровавy подію, повторюємо опис польского дневника „Naprzód“, що не підпав конфіскатї. Кореспондент краківского „Naprzod-у“ в ч. 313 пише: „По вічу в Народнім Домі рушили учасники серед сьпівів та окликів ул. Театральною і Трибунальскою, хотячи дістати ся до Ринку. Сей намір ударемнила поліция, виконуючи дикий атак на демонстрантів. У вузку ул. Трибунальску кинув ся ґальопом відділ поліцаянтів і почав страшенсо рубати товпу. Дикість львівских поліцаянтів звісна, але так страшних сцен, як сим разом, у Львові ще не бачено. Люди падали під копитами коний як муха. Дич на конях передетїла як вихор улицю, лишаючи за собою ранених, що лежали на земли і вили ся в болю. Одному рускому академикови перетяли шаблею так страшно руку, що мясо звисало, відкриваючи кість... В многих місцях на бруку було видно великі сліди крови... За кінними поліцаятами йшли піші і валили шаблями тих, що уратувались від віньских копит. Товпа в дикім переполосї втїкала в ул. Трибунальскої. Кількох поліцаянтів і поліцийного комісаря побито легко, щоби оборонити се перед їх атаками. Дальше читаємо в „Naprzod-і“: „Вість про поліцайну різню в'електризувала ціле місто. До пізного вечера филювали заворушені товпи по улицях міста, а денеде повставали самі від себе демонстрациї як протест против різнї... Обурене між львівскою публикою велике. Коли поліция, розвузхвалена бесїдою Потоцкого, буде дальше масакрувати людий, то у Львові готові скоїти ся поважні події“. Додатково для ілюстрациї розьвіреня поліциї доносять нам очевидцї, що поліцаянт ч. 119 ударив кулаком в груди сторожа бурси Руского тов. педаґоґічного, хоч демонстрантів вже давно розігнано і сторож стояв спокійно на розі Краківскої улицї. — Як можна було надїятись, польска преса старає ся представити цїлу демонстрацию у фальшивім сьвітлї, виказуючи, немов то демостранти нападали на поліцию, знущались над нею, стріляли з револьверів. Подібно й поліция пустила нинї до дневників рапорт, що поліцаянти лиш пустили одному студентови в носа кров. А тимчасом річ певна, що більше як трийцять осіб потерпіло рани, але вони не хотять виступати з жалобою, бо боять ся, аби їх не втягнено в карний процес, як се стало ся за антикерберівску демонстрацию. Неправдою є також, немов то хтось з товпи стрілив, заким розпочав ся атак поліциї Гук, подібний до вистрілу з револьвера, роздав ся вже підчас самої різнї, але походив він не з якогось оружя, лише від... експльодуючої жабки, яку хтось з демонстрантів кинув на землю. Супротив того сьмішно читати в польских ґазетах про кулї, що свистали коло уший поліцийних комісарів, а одна мала навіть зранити поліцаянта в палець.

— **Пращанє директора Садовского в Коломиї.** Пишуть нам: Несповна $1^1/_2$ місяця гостив руский театр в Коломиї. В недїлю 5 с. м. заповіли афіші послїдне представленє („Батькову казку“ Карпенка-Карого) і коломийска громада, пізнавши гарні успіхи директорскої працї п. Садовского, задумала бодай в части заявити так єму як усій театральній дружинї своє признанє. Як вже була згадка в „Дїлї“, наші Січи з Покутя — з д-ром Каримом Трильовским на чолї — вручили гарний лавровий вінець неструдженій артистцї п. Рубчаковій. Дальше дївчата, що гуртують ся в „українськім кружку“ передали п. Садовскому лавровий вінець, в котрий повплїтали білетики з власноручними підписами, причім предсїдательна п. Колпуняківна теплими словами подякувала шановному управителеви за єго повну посьвяченя працю. Вкінци цїла українська громада Коломиї вчинила сему великому артистови сердечну овацию. Передовсїм зібралась она в імпонуючім числї, виповнила салю по береги. По послїдним акті публику здержано: піднеслась ще раз завіса. На сценї зібралась спора громадка пань і панів... і рознеслась буря оплесків... Се бо радник Каратницкий випровадив зза куліс п. Садовского. Коли замовкли оплески, виступив п. Кульчицкий і в горячих словах подякував невтомимому робітникови за єго працю, оперту на високім, ідейнім розуміню драматичної штуки. Всї були до глубини зворушені, особливо коли п. Каратницка передала п. Садовскому вінець з підписами коломийскої громади та коли п. Кульчицкий вручив єму від Коломийцїв золотий перстень з брилянтиком, просячи, щоби й далї працював так успішно на добровільно вибраній дорозї житя... П. Садовский зворушив ся до сліз і щиро стискав руки громади. По представленю зібралась ще спора громадка людий при спільній вечері, щоби провести послїдні хвилї з п. Садовским та частию дружини. Нотар Телїшевский підносячи чарку в руки п. Садовского, сказав між иншим: „Виховуй, незрівнаний артисте, нове поколїнє для нашої сцени! З під твоєї артистичної управи — ми певні сего — вирине много талантів, що широко й далеко рознесуть славу нашої народної сьвятинї!“ Тепер театральна дружина в Станїславові. Ми бажаємо їй дальшого успіху. Пращайте!

— **Шануйте народну честь.** З Мостищини пишуть нам: До польского „Sokoła“ і „Kasyna“ в Мостисках, з котрих перший є під проводом польского „бецирку“, належить богато Русинів з інтелїґенциї і псевдоінтелїґенциї так місцевої як і замісцевої. Натомість до руских товариств в Мостисках не належить анї оден Поляк, а і з дотичних Русинів мало хто належить а з належачих мало в руских товариствах показує ся. Вправдї з щирого переконаня нїхто з сьвідомійших Русинів до повисших польских товариств не належить і Поляки на їх щиру вірність і прихильність зовсїм числити не могуть. От провадить їх там сервілїзм, безідейність і гладане опінії „porządnego Rusina“. Все те сьвідчить лиш як найгірше о характерах таких Рутенців а самі чеснїйші одиницї з поміж Поляків все те добре знають і самі бридять ся такими Рутенцями. Шкода що Поляки вдоволяють ся самими лиш позорами і не хочуть зрозуміти, що більше довіря і прихильности здобули би собі серед Русинів, якби таких Рутенців наганяли зі своїх товариств вчити ся наперед засад, ідейности, честности, щирости і совісности супротив свого народа. Деяких Рутенців, належачих до повисших товариств, міг би дехто ще оправдувати їх зависимими становищами. Але до тих товариств належать з Русинів і такі люди, що є зовсїм независимі (як на пр. кільнох сьвященників і декотрі лїкарі) і удають великих патриотів а на котрих менше чесні Поляки, вербуючи нових членів до своїх товариств з поміж Русинів, все люблять покликувати ся і вказувати яко на „porządniejszych Rusinów“. В сей спосіб дотичні Рутенцї не лиш материяльно підпомагають гакатистичні товариства і інституциї на своїй земли, але своїм приміром деморалїзують инших, більше зависимих Русинів а навіть самі їх втягають до польских товариств, як се було в „Sokol-і“ в Мостисках. З глупоти, браку засад, нетакту, „заячесердія“, сервілїзму, облуди і перфідиї таких Рутенців сьміють ся навіть не Русини а вказуючи на них при кождій нагоді „люзають“ нам в очи словами: „U was nie ma ludzi! To hołota bez idei, bez zasad!“ На таке dictum нема нїякої відповіди і з соромом мусять ся мовчати. І лїпи тут нарід і народну силу з таких індивідуїв і при таких обставинах! Болото завсїгди болотом.. А зважмо ще отсю материяльну сторону: Членські вкладки в „Kasyn-і“ виносять річно 31 К 20 с., а в „Sokol-і“ 12 К. Оскільки доси сконстатовано належить до „Kasyna“ 9 Русинів а до „Sokoła“ 14. Разом отже платять Русини річно 448 К 80 с. на удержане обох повисших польских товариств в Мостисках, а поминаємо вже „Towarz. szkoły ludowej“, „Towarz. Dzieciątka Jezus“ і т. п., до котрих також богато Русинів належить. В цїлім мостискім повітї видають Русини добровільно з причини своєї глупоти, облуди і сервілїзму найменше 1000 К на удержане польских „Kasyn“, „Sokol-ів“ і т. п. а можна вносити, що в цїлім краю видають Русини добровільно річно около 100.000 К на польскі Kasyna, Sokoły, Gwiazdy, Przyjaźnie, Towarz. szkoły ludowej, Tow. pedagogiczne, czytelnie, kółka rolnicze, kapliczki, mateczki, kościółki і т. п. Деякі з тих Рутенців крейцара не дадуть на рускі цїли, а декотрі „великі патріоти“ дають річно відчіпне ледви 1 корону на народні марки і то треба штуками від них тягнути, бо кажуть, що „велика біда, нема звідки“, а до „Kasyna“ і „Sokoła“ платять річно по 30 кілька корон і самі допитують ся, чи припадково може не залягають

Склад і робітня шуб
БРАТІВ ЛЮБЕЛЬСКИХ
при ул. Ваговій, ч. 3 у Львові.

Поручаємо на зимовий сезон свій сьвіжо спроваджений запас шуб, в шкірах і готових, дамских і мужеских, ковнїри, заруканки, шапки баранцї, сердаки і держуємо на складї великий вибір сукна в найлїпших родах до покрити шуб і переробляємо їх після найновійших журналів, по найприступнійших цїнах.

Ілюстровані цїнники висилаємо оплатно.

888 8—20

РУСИНИ! Домагайте ся всюди ТУТОК і ПАПЕРЦІВ „ЗОРЯ“ сподатвованих з 5 % на руский народний фонд. Кождий листок має випечатаним водним друком напись. „Зоря“ для відрижненя від злих наслїдовань. Цїна приступна, якість знаменита. Взірцї даром. Ласкаві замовленя повагоджую відворотною почтою.

Братя Ельстер
Львів, Охоронок ч. 9.

933

Чи се не ганьба? Таким підлим поведенем обхляпують они болотом лице цілого свого народа! Але ми будемо мити і лиш на їх власних лицях зіставимо болото і гній... Побачимо, чи спосібні они ще мати почутє сорому і ганьби і чи умиють ся самі... Тому, щоби опісля не мали до нікого жалю, завчасу повідомляємо їх отсим, що від 1 грудня с. р. будемо публікувати поіменно всіх тих Русинів, котрі є членами так повисших як і инших гакатистичних товариств в мостисвім повіті. Притім оголосимо і їх становища, щоби наша суспільність могла уневинняти тих, котрих при наших відносинах до певної міри, уневинняти мусить ся. — *С.*

— **Вп. пос. Д-р Е. Олесницкий** просить нас о поміщене слідуючої замітки: „Маю честь подати до прилюдної відомости, що безвзглядно нікому і під ніякою условиною не уділяю грошевих дарів або позичок ані не підписую векслів взглядно инших зобовязань. До сеї заяви спонукує мене факт, що о подібні річи послідними часами звертаєсь до мене майже щоденно значне число осіб з рускої суспільности яко до... посла (!!). Не знаю, чи посольство єсть титулом оправдаючим подібні жаданя. Однак з моєї сторони заявляю, що я не є в положеню і можности подібним жаданям вдоволити а о скілько ходить о які будь акти добродійности, то нехай вже мені самому буде полишене оцінене, чи, о скілько і де мала би она мати місце. Длятого остерігаю дальших евентуальних петентів, нехай заощадять собі даремно труду, котрий остане без успіху а дотичні письма без відповіди. — *Д-р Евген Олесницкий.* (Містячи се письмо мусимо додати, що до наших послів звертає ся взагалі безліч людий в справах зовсім особистих і приватних, які очивидно з мандатом посольским, яко обовязком народним і публичним, не мають нічого спільного. Тоте особисте петиціоноване in sua causa повинно отже устати, бо пп. послам забирає ся лише непотрібно час, призначений на иншу ціль, а іменно виконуване посольских обовязків. — *Ред.*)

— **Від Вп. п. К. Паньківского,** директора „Краєвого кредитового Союза“ одержали ми слідуюче письмо з просьбою о поміщене: Недавно появила ся брошура п. з. „Де правда?“, в якій пороблено мені яко членови управи „Руского товариства педаґоґічного“ всілякі неоправдані заміти. Понеже ся брошура дала вже привід „Dziennik-ови polsk-ому“ до напастий на товариство, проте уважаю за відповідне звернути увагу рускої суспільности, що виділ „Руского товариства педаґоґічного“ перевів строге доходжене що-до піднесених проти мене в брошурі замітів, і на основі безсумнівних документів, бо на основі книг і письм товариства сконстатував, що заміти брошури „Де правда?“ суть в цілости неоправдані. Свою дотичну заяву помістив виділ „Руского товариства педаґоґічного“ в орґані товариства: Учителю з дня 5 с. м. ч. 21.

— **Нагорода за біль.** Намісник Потоцкий, їздив недавно до Кракова і зложив особисто візиту в приватних мешканях двом урядникам поліциї, трохи потурбованим підчас демонстрациї дня 5 с. м. Тепер ґр. Потоцкий надіслав трем поліцийним урядникам в Кракові, раненим підчас згаданої демонстрациї, похвальні декрети і ремунерациї, а то: Томасикови 800 К, Стичневи 400 К і Соколовскому 200 К. Ані слова, гарна заохота до дальших подвигів в борбі з демонстрациями.

— **Для касиєрів і членів управ спілок ощадности і позичок** устроїть бюро патронату тихже спілок на поручене краєвого виділу практичний курс науки в часі від 4 до 16 грудня с. р. На той курс, що відбуде ся у Львові, можуть бути приняті кандидати, представлені управами єствуючих вже або комітетами основателів проектованих і в бюрі патронату зголошених спілок. Число учеників обмежено на 32. До просьби о принятє треба долучити метрику хрещеня і пробу письма з заявою, що кандидат на случай принятя буде придержуватись обовязуючих підчас науки інструкций. Біднійші кандидати можуть дістати від краєвого виділу підмоги по 50 К, о що треба внести подане раньше. Крім того бюро патронату піддержить стараня принятих на курс кандидатів з місцевостий, дальше від Львова віддалених, о знижене ціни їзди зелізницею. Вкінци постарає ся бюро патронату о вигідне поміщене для учасників курсу підчас їх побуту у Львові. Неостемпльовані просьби о принятє на курс треба вносити до бюра патронату для спілок ощадности і позичок при краєвім виділі у Львові найдальше до 24 с. м. Неузгляднені подання будуть звернені.

— **Ексц. Митрополит Андрей Шептицкий** виїздить дня 15. падолиста в середу на довший час до Відня.

— **З нинішним числом** „Діла“ розсилаємо виказ жертв на будову руского-народного театру у Львові за місяць жовтень.

Зборы і засіданя.

Віче в справі загального, рівного, безпосередного і тайного права голосованя відбуде ся дня 17 падолиста с. р. (в пятницю) о годині 10 перед полуднем в Мостисках в салі Ю. Шульца (там, де є склад яєць). Просить ся о численну участь.

В Перемишли відбуде ся в неділю, дня 19. падолиста 1905 о год. 12 в полудне в сали „Народного Дому“ велике хлопске віче з слідуючим порядком нарад: 1) отворене віча і вибір президиї, 2) загальне право голосованя, 3) внесеня до точок дневного порядку. Звертаємось до Русинів перемиської землі з зазивом як найчисленнійше явитись на тім вічу, щоби в той спосіб дати доказ нашої політичної зрілости, дати доказ нашої енерґії, з якою забираємось до здобутя одного з найголовнійших належних нам прав. За виділ „Селяньскої Ради“ *д-р Теофіль Кормош* голова, *Стефан Новаковский* заст. голови, *Тимко Микита* за секретаря.

Видовища і забави.

Послідні вечерниці з танцями перед Пилипівкою устроює у Львові в салях „Рускої Бесіди“ товариство студентів політехніки „Основа“ в суботу дня 18. с. м., на котрі запрошує отсим всю місцеву і замісцеву інтеліґенцию. Вступ від особи 1 К. Початок о год. 7·30.

З товариств.

З товариства слухачів політехніки „Основа“ у Львові. На загальних зборах які відбули ся дня 5 с. м., вибрано слідуючий виділ: Стефана Посацкого головою, Бронислава Бурбелу містоголовою, Вінкентія Дудара секретарем, Стефана Мироновича скарбником, Остапа Левицкого бібліотекарем, Клима Ґутковского, Тита Билинкевича, Івана Сьвірского, Йосифа Васюту виділовими, Евгена Нагірного і Романа Олеськова містовиділовими, Василя Михальчишина, Олексу Винникова і Петра Яремкевича о комісиї контрольної.

Урядові вісти:

— **З львівскої архиепархії.** На конкурс з реченцем до 30 грудня с. р. розписані парохії: 1) Дитятин, підгаєцкого деканата і 2) Успеньска парохія у Львові. Новий парох львівскої Успеньскої церкви має згодити ся на виключене з парохії одної части єї території, яка буде належати до парохії при церкві Преображеньскій у Львові, котру має ся утворити.

— **З шкільництва.** Міністерство просьвіти признало між иншими VIII ранґу отсим професорам ґімназий: д-ру Миколі Сабатови і Стан. Шардзі в Станиславові, Анатолеви Луцикови в Дрогобичи, Людв. Микулі в Бучачи, Ґуст. Летлерови, Іван. Рощі, д-р Мих. Курисеви і д-р Вікт. Ганови у Львові і кс. Клем. Бестрицкому в Золочеві. — Краєва рада шкільна перенесла заступників учителів: Василя Грицевича з ґімн. в Золочеві до Дембиці і Стан. Збиєвского з Дембиці до ґімн. в Золочеві.

Бібліоґрафія:

— **R. Лопатиньский: Українські танці на фортепян.** Ціна 1 кор. 20 сот. Львів, Українська Накладня. Нашій небогатій літературі музичній прибув отсим оден з краснійших творів, який заслугує вповні на увагу наших музичних кругів. В тім творі подибуємо красні коломинки, мельодийно зложені в кількох частях, із вступом та закінченем, зложеним дуже відповідно. Можна надіятись, що отсей твір заступить усі дотепер писані подібні твори чужих композиторів, чого у нас нераз і за богато, от хочби й „szumek Zawadzkiego“. — *В.*

— **Переписні картки п. Струхманчука.** Картки п. Я. Струхманчука видав не — як було у нас подане — Мстислав Рус, але п. Т. Ілевич. Картки ті можна набути в „Народній Торговли“ в Збаражи за готівку або марками. Солідним фірмам дає ся в коміс за 20% опустом.

— **Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанізуйте курси для анальфабетів!**

З товариств.

Справоздане з діяльности Головного Виділу тов. „Просьвіта“ за місяці вересень і жовтень 1905 р.

[В часі тім відбув виділ 9 засідань, на котрих запали отсі важнійші ухвали і рішеня:

1. Виділ рішив приняти п. Ал. Гарасевича з днем 1-го падолиста с. р. на сталого учителя господарства товариства „Просьвіти“. П. Гарасевич буде провадити при Головнім Виділі бюро господарске, — яке членам товариства уділяти буде безплатно всяких порад і інформаций в справах господарских, молочарских і т. п.

2. Виділ приняв до відома, що за місяць червень вийшла книжочка п. Федоровича: „Про лічене домашних звірят“ (видане перероблене і доповнене), а за місяці липень і серпень розвідка п. Філярета Колесси п. з. „Огляд укр. рускої народної поезиї“ (преміована з фундациї Ст. Дубравского).

3) Виділ приняв до відома, що в II-ім кварталі відкрито 13 нових читалень, та що в III-ім кварталі 15 громад внесло подання до намісництва з повідомленем про відкрите читалень „Просьвіти“. В II-ім і III-ім кварталі ухвалив Виділ вислати дарові книжки 60 читальням, Бурсі св. Онуфрия в Ярославі, бурсі селяньскій в Станиславові та філіяльній бібліотеці в Станиславові.

4. На отворене філії в Жидачеві (8 вер. с. р.) вислав виділ як свого делеґата п. д-ра Костя Левицкого а на торжество посьвячення дому філії „Просьвіти“ в Сокали п. пос. Юл. Романчука.

5. Виділ приняв до відома справоздане з перших загальних зборів в Жидачеві, з торжества посьвячення філіяльного дому в Сокали та справоздане річне філії рудецкої, котрій з гляду на єї енерґічну і успішну працю просьвітну признав 25 проц. від зібраних вкладок членьских в рр. 1904, 1905 і 1906. Крім того приняв виділ до відома справоздане читальні в Зубрци пов. бучацкого, читальні в Борщеві і львівскої читальні IV (передмістя личаківского).

6. Виділ приняв з подякою дар п. Ольги з Гузарів Левицкої, що зложила в Товаристві 600 К в цінних паперах, призначуючи їх на запомоговий фонд для бідних учеників.

7. Виділ рішив вислати Впреосьвящ. Епископови перемискому Константинови Чеховичови, довголітному членови „Просьвіти“, привітне письмо з нагоди іменованя єго членом австр. палати вельмож. (На се письмо наспіла до виділу подяка від Впр. Епископа, — яка свого часу була оголошена в „Ділі“).

8. Виділ рішив вислати письмо проф. Сумцову з подякою за єго сьвітлу оборону прав нашої мови на науковім з'їзді антропольоґічнім в Катеринославі.

9. Виділ приняв участь в сьвітовім антіалькоголічнім конґресі в Будапешті через свого делеґата о. Данила Танячкевича. (Справоздане з сего конґресу оголосив о. Танячкевич в „Ділі“).

10. Виділ рішив внести до галицкого сойму дві петициї, одну о уділене 12000 К субвенциї на видавництва, та другу о уділене 12000 К субвенциї на цїли господарскі.

11. Принято 293 нових членів.

Крім того полагоджував виділ усякі справи філій і читалень нашого товариства та уділяв їм рад в справах економічних і просьвітних.

З канцеляриї тов-а „Просьвіта“ у Львові.

— **Оповіщене.** В часі від 4 до 16 грудня 1905 р. урядить Бюро Патронату з припоручення виділу краєвого з дня 21 жовтня с. р. ч. 99.396/05. XIII. Практичний курс науки для касиєрів і членів Заряду Спілок ощадности і позичок. На курс сей, що відбуде ся у Львові, можуть бути приняті кандидати, представлені Зарядами Спілок істнуючих, або основательними Комітетами проектованих Спілок і зголошених до Бюра Патронату. Зазначує ся при тім, що число учеників на курсі є обмежене до 32. Першеньство до принятя на курс прислугує кандидатам з тих Спілок патронацких, котрі до сеї пори з курсів не користали, а потребують вивчення свого кандидата на касиєра, іменно, если в відмовнім полагодженю подання о принятє кандидата представленого на попередний курс одержали приречене принятя на теперішний курс, що в поданю належить пригадати. До кождого прошеня о принятє на курс треба долучити: 1. Метрику хрещеня або звичайний метрикальний витяг кандидата. 2. Пробу звичайного письма кандидата, разом з єго заявою, що наколи буде принятим, з'обовязує ся прибути на науку і придержувати ся обовязуючої в часі науки інструкциї. Кандидати незасібні могуть одержати запомогу від Виділу краєзогв по 50 К, о що треба в поданю о принятє просити. Крім того готове Бюро Патронату поперти заходи принятих на курс кандидатів з місцевостий дальше від Львова положених о знижене ціни їзди зелізницею. В тій цїли належить долучити до подання о принятє друге подане до властивої Дирекциї зелізниць державних ось такого змісту: „До Сьвітлої ц. к. Дирекциї зелізниць державних в . . . . Підписаний має намір удати ся до Львова в цїли відбутя науки на „Практичнім курсі для управителів і касиєрів Спілок ощадности і позичок“, який Виділ краєвий уряджує у Львові в часі від 4 до 16 грудня с. р. Не маючи на покрите коштів подорожи достаточних фондів, упрашає підписаної о уділене єму леґітимациї до їзди зелізницею III-ою клясою за половину ціни на просторі з . . . . . до Львова і назад. . . . . дня . . . . . 1905“. Подання тії зверне Бюро Патронату, по заозмотреню своїм потвердженем, кандидатам принятим на курс з вияснене, як треба з ними дальше поступати. Вкінци постарає ся Бюро Патронату також о догідне поміщене участників курсу через час їх побуту у Львові. Неостемпльовані подання о принятє на курс належить вносити до „Бюра Патронату для Спілок ощадности і позичок при Виділі краєвім у Львові“ найдальше до 24 падолиста с. р. Неузгляднені подання будуть звернені.

— **Поклик.** 53 учеників I кляси рускої ґімназиї в Станиславові має зараз зложити оплату шкільну. Більша часть добрих учеників, що безпечно будуть мали добрий поступ, для убожества мусіла би опустити школу. Просимо о поміч, щоби можна заних оплату зложити. Ласкаві датки просимо присилати до „Заряду Селяньскої Бурси“ в Станиславові ул. Казимирівска ч. 108.

Переписка Адміністрациї.

Вп. М. Ен. в Зв. п. Пру. До кінця року прийде нам ще 6 К 34 с. — Н. Го. в Ба. по. До кінця року належить ся нам ще 9 К 60 с. — П. Ми. в Бу. Ще за грудень. — І. Де. в Мо. Тепер вплачено лиш до кінця серпня. — В. Під. в Ло. Тепер вплачено лиш до кінця вересня. — О. Сав. в Но. Греб. За сей рік вплачено тепер все. — А. Лу. в Ста. Тепер вплачено лиш по конець жовтня. — М. Кут. в Го. Тепер вплачено лиш до кінця жовтня. — Г. Ле. в Нім. Тепер вплачено за вересень а не жовтень. А. Чич. в Пе. Переписка в числі 237 не відносить ся до Вас, бо Ваша надвишка на рік 1906 виходить лиш на 2 К, а в жовтни одержано 6 К. — І. Ве. в Виж. п. Вук. Ще 4 К 80 с. В. Глї. в Жу. Одержано. — Ю. Ма. в Го. Одержано. — О. Ле. в Желу. Тепер вплачено лиш по конець жовтня.

Вп. Р. Пер. у Від. Тепер вплачено лиш до кінця вересня. — Ю. Кі в На. Тепер вплачено за 3 квартал. — І. Ку. в Синч. к. Ко. До кінця року належить ся нам ще 20 К наслідок залеглости з минулого року. — Н. Гре. в Яз. Тепер вплачено до вересня а не грудня. — І. Лу. в Брем. До кінця року прийде нам ще 4 К. — К. Ма. в Дов. Тепер вплачено за жовтень а не падолист. — Р. Пе. в Оже. Тепер вплачено за вересень, а не жовтень. — С. Бо. в По. За сей рік все. — В. Чо. в Ска. Тепер вплачено по конець вересня. — Л. На. в Зі. До кінця року прийде нам ще 3 К. — Т. Пот. в Ку. Тепер вплачено лиш по конець падолиста. — М. Ар. в Яс. гор. За сей рік вплачено тепер все. — М. Бо. в Су. Годять ся. — В. Ле. в Ро. До кінця року ще 8 К.

Адміністрация „Молодіжи“ залучила при розсилці 10 ч. всім своїм довжникам перекази. Позаяк наше видавництво боре ся, як многі инші, з недоборами, не сумніватись, що Вп. Довжники зволять сейчас виповнити получені перекази і їх нам надіслати 5 кор., які дасьте на так гарну ціль, не зажене Вас чейже в біду, але ми можемо сю страту відчути, коли знайдесь більше неохотних до сплаченя передплати. Не дайте упасти видавництву!

Календар: Нині: Косми (лат.: Серафіна; завтра: Акиндия (лат.: Леопольда); позавтра: Акепсими (лат. Отмара).

Репертуар руского театру (тепер в Станиславові в салі театральній тов. музичного ім. Монюшка) в четвер 16 падолиста „Хазяїн“ драма в 4 діях Карпенка-Карого. — Абонамент I-рядний на шість вистав 15 кор. Абонамент II-рядний на шість вистав 10 кор. Початок о годині 8 вечером.

В Colosseum від дня 1 до 15 падолиста програма сензацийних новостей. Між иньшими електричний танець і нова оперетка.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропигійского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в дні звич. за зголошенем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Льоврана коло Абациї.

Пансіон „Central“ поручає ся Родимцям на сезон осінний і зимовий по ціні 5 корон денно від особи за покій з цілим утриманем.

3—6 *Сидонія Романчукова.*

Надіслане.

Специяліст в діточих недугах

Д-р В. Гукевич

доголітний асистент ц. к. ювилейного шпиталю діточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзіцких ч. 4, I. п.

Д-р Казимир Левандовский

повернув зі студий дентистики і ординує в недугах зубів. — Витяганє зубів і пльомбоване без болю. 970 5—?

Львів, площа Галицка ч. 7.

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пиварню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї рускі дневники.

З поважанєм

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтанах площі Галицкої поручають

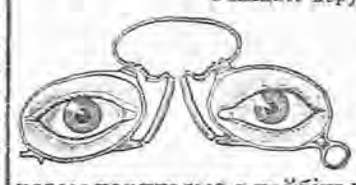

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** польні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, лупи і всілякі инші прибори оптичні всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Оголошене.

Потребую сейчас піддячого до виручуваня мене в дяківстві в дні седмичні, котрий при тім буде міг належито укінчити науку дяківства з іспитом, як також учити ся громадскої писарки. *Іван Капшій,* дяк і писар гром. Підгайчики, почта Зборів. 964 3—3

ЮЛЯН СОЛИК

передтим **Фр. Мрозиньский**

у Львові, ул. Собіского ч. 7,

поручає всякі роди 852 12—30

ФУТЕР

Футра до подорожи, пальтоти мужеські та дамскі після найновійших фасонів саки, пелерини жакети, колії, зарукавки, шапочки дамскі, котпаки, шапки мужеські, шкіри у всїх родах поодиноко та гуртом, також **верхи готові** до мужеских і дамских футер. — Футра для Впр. Духовеньства також на рати. — Найновійші матерії на верхи в найбільшім виборі. Цїни умірковані. Медаль золотий на виставі в Бучачи 1905. Цїнники на жадане franco.

Недужі на легкі і горло, астматики і недужі на гортанку.

Хто хоче раз на все позбути ся своїх недомагань на легкі і горло, навіть найбільше упертих, як астму, кочби як застарілу і уважану за неуліччиму, нехай зголосить ся до **А. Больфсного в Берлині** N. Weissenburgerstrasse 79. Тисячі подяк дають запоруку великої цілющої сили его ліченя. Брошура даром.

694 9—10

15 літ ґарантиї за МАШИНИ до шитя дає лише фірма *В Кукавский* **у Львові** пасаж Міколяша.

Просить ся зажадати цінника.

945 5—20

Поручаю літурґічні вина (Messweine) під моєю особистою ґарантиєю від 33 крейцарів за літр австрийского і від 55 кр. за літр токайско-самородного franco кожда стация. При замовленю прошу покликати ся на „Діло“.

З поважанем

822 18—30 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

РИЖКИ КВАШЕНІ

в барилках $4^3/_4$ клґр. франко почтою за побранем 4 корон

висилає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

971 **у Львові.** 2—3

Пампушки щодень сьвіжі, знамениті, по 3 кр. — Гербатників фунт по 60 кр. припоручає: **Цукорня краківска, Львів, ул. Фредри.**

967 4—12

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельоване. Власний виріб кавчукових і металевих стампілій, ґравюри на метал і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілій.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Сикстуска ч. 14.

МАРКО ФАЄРШТАЙН

ФАБРИЧНИЙ

СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН

у Львові, улиця Городецка, ч. 51

поручає всякі рільничі машини першорядних фабрик, а то *січкарні* ріжних систем, *млинки* до *чищеня* і *меленя збіжа, кирати, молотільні, плуги, угнетачі* і *праси до олію* і т. п.

921 Полекші в сплатах. 8—10

Робітню знарядів церковних

другу руску в Галичині поручає

Василь Дуткевич

бронзівник в Перемишли.

Приймає чаші до золоченя, дароносниці, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золоченє і сріблене відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, ліхтарів, павуків.

ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, Бронзівник

Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 595 48—90

5 корон і більше денного зарібку

Товариство поньчошкових машин для домових робітників

глядає осіб обох полів до поньчошкових виробів на нашій машині.

Проста і швидка робота цілий рік дома. Не треба приготовних робіт. Віддалене місце замешканя не впливає зовсім, а ми продаємо роботу.

Товариство панчошкових машин для домових робітників

987 THOMAS. M. WHITTIK et Comp. Prag Petersplatz. 7. 1—?

ІВАН ІГНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Суконниці ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опаленє 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печенє шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалінове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґліцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекцийно-гігієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також приметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порпаї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танінове мило з ґліцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порпаї і сверблячу шкіри 70 сот.

209 62—84

Руский „Народний Дім“ в Збаражи

повітове зареєстроване стоваришене з обмеженою порукою.

Рахунок за місяць жовтень 1905.

			кор. сот.
Стан довжний.			
1. Уділи		2445·13 с.	
Фонд резервовий		559·— „	3004·13 „
2. Вкладки: Стан з початком місяця		366·21 „	
вложено		4536·86 „	
винято		835·— „	
Стан з кінцем місяця			4068·07 „
3. Позички затягнені: Стан з почат. м.			
затягнено		3000·— „	
сплачено		—·— „	
Стан з кінцем місяця			3000·— „
4. Сальдо відсотків			234·77 „
5. На рахунку біжучім			20·66 „
6. Инші позициї стану довжного			—·— „
		Сума	10327·63 „
Стан чинний:			
8. Позички уділені: Стан з початк. м.		1360·— „	
сплачено		—·— „	
уділено		6920·— „	
Стан з кінцем місяця			8280·— „
9. Недвижимости			—·— „
10. Льокациї			150·— „
11. Кошта спору			—·— „
12. Кошта адміністрацийні			15·55 „
13. Готівка			—·— „
14. Иньші поз. стану чин. (кошта заснов.)		546·18 „	1335·90 „
		Сума	10327·63 „

Членів прибуло — убуло — остало з кінцем жовтня 1905 292 з декларованими уділами в сумі 7060 корон. Стопа процентова від вкладок 5%. Стопа процентова від позичок $7^1/_2$%. Затягнено позички в Краєвім Союзі кредитовім у Львові на процент $5^1/_2$%.

Збараж дня 31/10 1905 р.

Руский „Народний Дім“ в Збаражи повітове зареєстроване стоваришене з обмеженою порукою.

Андрій Шміґельский справник. *Теодор Стрільбицкий* касиєр. 993 1—1

Сьвітло церковне і столове

з охоронною марною +. **М. Ц. Н. Т.** *поручає*

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“

I-а найкрасше по 172 кор. за 100 кільо.
II-а дуже добре по 156 кор. за 100 кільо.
III-а добре без знаку +. М. Ц. Н. Т. по 128 К за 100 кіл.

Від сих цїн для церков 10 опусту.

Цїна I-а II-а loco фабрика, III-а loco стация Львів.

830 Сьвітло наше горить ясно, не коптить і не спливає. 17-18

КОНКУРС.

Отсим розписує ся конкурс на посаду **директорки** в Товаристві **Жіноча спілка промислова „Труд“** у Львові. До чинностей директорки належить веденє справ Товариства взагалї. Близші поясненя уділить дирекция. До писемного зголошеня належить долучити: метрику, короткий опис житя і сьвідоцтва дотеперішного занятя. Петентки, котрі працювали вже в подібних інтересах які веде „Труд“, будуть мати першеньство. Знанє рускої мови в слові і письмі конечне. — Услівя взагалї користні.

965 3—3 **ДИРЕКЦИЯ.**

НОВІСТЬ! ПОЗІР!

„Сокільский Базар“ у Львові 924

видає тутки і паперцї „Сокола“

1000	туток з моноґрамом Сокола з корковим мунштіком	3·40 К
„	„ „ „ з ватою	2·70 „
„	„ „ „ без вати	2·50 „
„	„ гладких з ватою в пуделках	2·40 „
„	„ „ без вати „	2·20 „
„	„ „ з ватою в рульонах	2·— „
„	„ „ без вати „	1·80 „
„	„ жовтих „Майс“ в пуделках	2·20 „
„	„ „ „ в рульонах	1·80 „
100/100	пуделко паперців з моноґрамом Сокола	6·— „
100/100	„ „ „Ліра“	2.40 „
100/50	„ „ „	1·20 „

Цїни туток і паперців гуртовні а для купців 10% каса сконто.

Оголошенє.

Рада Надзираюча „Повітового Товариства кредитового“ в Городенцї скликує отсим на основі своєї ухвали з дня 5 жовтня 1905 Надзвичайні загальні збори тогож товариства, котрі відбудуть ся в пятницю дня 8 грудня н. ст. 1905 року о год. 3-тій з полудня в салї „Народного Дому“ в Городенцї.

ПОРЯДОК ДНЕВНИЙ:

1. Зміна §§. 5, 8, 10, 16, 41 і 50 статута товариства.
2. Внесеня і інтерпеляциї.

Городенка дня 28 жовтня 1905 р. 951 3—3

ЗА РАДУ НАДЗИРАЮЧУ:

О. А. Олесницкий. *Іван Радуляк.*

Лямпи до вічного сьвітла

і всї прибори до того (зміняє ся раз на два тиждні)

поручає у великім виборі

„ДОСТАВА“

Склад церковних товарів в Станиславові улиця 3 мая ч. 4.

На складі найдобірнїйші фелони, хоругви, чаші, хрести, павуки, ліхтарі, цьвіти, воскове сьвітло і т. п. — Що дня одержуємо подяки і признаня за добірність і дешевість товару.

II. Відділ торговельний

поручає млинки, січкарні, машини до шитя, до писаня, прибори хірурґічні і т. д.

Все по цїнах фабричних. 976 2—5

На сїножати

єсть

Жужлева мучка Томаса

признана найлїпшим і найдешевшим фосфоровим навозом. Ужити її можна ще тепер на озимини як погоновний навіз а також під весняний засів можна її розсїяти тепер на сирі скиби.

Брошурки з поученем і цїнники висилає даром і оплатно.

Ґенеральний репрезентант фабрик фосфатів Томаса 604 8—25

ИОСИФ КАРРАХ

Львів, улиця Ягайлоньска число 22.

!! Бачність на знак „Зоря“ !!

НАЙЛІПШИЙ

ЧАЙ

всюди можна дістати.

Головний склад у Львові

ДРОҐЕРИЯ

ЛЕШКА

Сладовского

пл. Капітульна 1.

863 14—36

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

Де Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полуднем (тільно в неділї і рим.-кат. сьвята, 1·45 пополудни (тільно в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9. і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тільно що неділї і сьвята.
„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Замонакого (від 25/6 до 15/9), Освенцїма (від 25/6 до 15/9), Велїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан 2·31, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця 11·10.
„ Ряшева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави рускої 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брухович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тільно що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тільно що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої 11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова 6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9і 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим., кат. сьвята) 3·08 полуд. (від 14/5 до 10/9) - 5·58 пополудни.
„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди посвітні друковані є червоними тонкими; поїзди нічні є замачені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди на часи білети зонного низшого рода, інвеструвані кроїдиями, розкади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, площа Гаусмана ч. 9. 85

При закупні товарів просиме покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий. З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 246. Львів середа 2 (15) падолиста 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Багория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Churanski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком:
в Австриї: на тримісяць
на цілий рік . . 32 к. — 64 к.
на пів року . . 16 „ — 32 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция піх ч. 24 ул. Багория. — Рукописи звертають ся лише за попередньою за порожнаю. — Незапечатані почтовітані вільні від порога.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсерату або на її місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числить ся по 20 с. за стрічку.

Наші народні школи.

Бесіда посла о. Богачевского

виголошена в галицкім соймі дня 6 падолиста с. р. при розправі над справозданем комісиї шкільної за рік 1903/4 на підставі справозданя Ради шкільної кравої.

(Дальше.)

Панове старости як і жандарми виконують очивидно точно поручену ролю, поручену їм указами п. намістника. Учителеви Власійчукови заявив інспектор з Яворова Фрайденберґ перед учителями, що він остає під дозором поліцийним. В Зарічу, повіту надвірнянського, відбули ся дня 26 марта сего року загальні збори читальні Просьвіти, а в них взяв участь також місцевий учитель Зиновій Матковский. Та зараз на другий день являєсь у него постенфірер жандарм Влащек і зачинає при дітях індаґувати учителя. Не діставши таких, як хотів, відповідий, постенфірер робить донесене до суду, суд відступає справу державній прокураториї в Станиславові. Прокуратория, розумієсь, хоч і як шукала, не могла знайти нічого, хочби на волос, каригідного в участи учителя в зборах Просьвіти. Однакож чи через таке поступоване жандармериї, в наслідок звісного указу, піднесла ся повага учителя в громаді і у дітий, се полишаю до осуду висовій палаті. В Братківцях, повіту станиславівского, жандарм Вербинець навідав ся до предсідателя місцевої ради шкільної Василя Белея і, запросивши его на пиво, щоби ему язик добре розвязав ся, став випитувати о небувалі річи про учителя Олексу Савчука. Учитель Стефан Кретів з Туркотина, перемишляньского повіту, звернув ся до директора школи Затлукала в Гаиняках з предложенем, щоби спільно з ним зорґанізували шайку шпіонів, котрі би на своїх молодших товаришів доносили не до ґазет, „ale tam, gdzie trzeba“... Правда, що чесний директор не пристав на се, всеж таки само таке предложене характеризує духа часу. В Коломиї утворила ся спілка денунциянтів зложена з трох учителів, з котрих (анальоґічно до прускої гакати) оден зачинає ся на К, другий також на К, а третий на Т, і котра нікого не пощадила зпід ока і язика...

Розгуляні жандарми не щадять також катихитів. Катихит Василиянин о. Ортиньский за повідомленем властий відправляв від 21—24 марта с. р. реколекциї для дітий шкільних в Михайлівці. Нараз о 7 годині вечером являють ся два жандарми і зачинають слідити: хто отворив зглядно (як они казали) хто розбив школу, при чім одному десятилітному хлопчині грозили, що повісять его горі ногами, коли їм сего не скаже...

І cui bono все те робить ся? Який може бути наслідок такого поступованя? Який буде конець такого походу на учительство? Не треба бути великим пророком, щоб на се відповісти. Уже бувший міністер Гартель сконстатував в буджетовій комісиї парляменту, що у нас є понад 60% учителів, котрі вже осягнули кваліфікацию і посади а переносять ся до инших фахів. Так само і справоздане ради шкільної констатує, що в послідним році була заходила потреба близько 800 учителів, а прибуло їх ледви 495. За тими указами все, що серед учительства чільнійше, сьвітлійше, благороднійше й характернійше, покине школу мимо підпори всїх инших властий, якою справоздане ради шкільної чомусь так дуже чванить ся. А чи то добре буде для школи, чи добре буде для краю, над тим повинні були зріло застановити ся ті, що видавали згадані укази...

З огляду на те стан нашого шкільництва не може бути інакший, як тілько сумний, пресумний. Справоздане ради шкільної потішає нас, що в цілім краю, громад без шкіл є 933. Однак сей висказ потребує очевидно належного поясненя. Іменно після справозданя ради шкільної два роки тому було громад без шкіл 1062, попередного року 981 а тепер 933. Значить, коли в попереднім році громад заосмотрених школами прибуло 81, то сего року майже половина того, т. є. 48, або иншими словами, коли попередного року одна нова школа припадала пересічно на оден повіт, то сего року припадає одна на два повіти! Тож коли в тім темпі закладане шкіл буде дальше поступати і ще кождого року спадати, то можеж дочекаємось вже раз того стану, що в инших краях, іменно, що кожда громада власну буде мати школу?

Та се число ще із иншого боку потребує поясненя. Бож коли справоздане ради шкільної каже, що тілько 933 громад є без школи, то по перше: до громад зі школами числить ся також ті громади, де вправді є школи, але нечинні, котрі отже фактично не істнують а котрих в тім році було 239, а по друге, до громад посїдаючих школи зачисляє справоздане також ті громади, котрі школи не мають, але належать до шкільної звязи з другими о кілька кільометрів віддаленими громадами, а котрих є 975. Счисливши все те разом, стан шкільництва під зглядом шкіл представляє ся ось в який спосіб: Громад без звязи і школи 933, громад із звязию але без шкіл 975, громад із школами але нечинними 239, разом 2.147.

До того самого майже результату можемо дійти і в инший спосіб: Послідний спис людности виказує, що в Галичині маємо 91 міст, 223 місточок і 5921 сіл, разом 6237 громад. Після таблиці 23 урядового справозданя ради шкільної маємо в 131 містах і місточках 248 шкіл типу міского. В прочих місточках находять ся школи типу сільского, нераз розділені після пола молодіжи на дві школи: мужеску і дівочу. Приймім, що таких місцевостий з 50 о 100 школах, то одержимо слідуючі числа: в 181 містах і місточках числить ся 348 шкіл. Після справозданя число всїх чинних шкіл публичних є 4.299 Відтягнувши 181 від загального числа громад, 348 від числа шкіл, пересьвідчимось, що на 6.056 громад припадає 3.951 шкіл, або сказавши иншими словами 2.105 громад не має школи публичної. Отже на всякий спосіб число громад, позбавлених шкіл, зростає з 933 на найменче 2.000.

Ще два роки тому потішала нас комісия шкільна, що число анальфабетів від 1880 до 1900 року упало із 77% на 56%. Но і ся річ не може обійтись без поясненя. Бо число людности в 1880 р. виносило 5,958.908 анальфабетів було тогді 4,876.614. В 1900 р. число людности виносило 7,315.939 а анальфабетів було 4,655.689. То значить, що коли за тих двацять літ число людности зросло о 1,357.032, то число анальфабетів зменшило ся тілько о 220.925 або на кождих 100 осіб, о котрі в тім двацятилітю зростало число людности, уміло читати й писати ледви 16.

(Дальше буде.)

З житя Русинів у Відни.

Побіч „Кружка земляків“, до котрого належить переважно старша „братия“ рускої інтеліґенциї, є ту ще 2 ремісничі товариства з котрих товариство руских робітників „Родина“ найбільше числить членів і найбільше зачиняє житя. Власне дня 5 листопада дало се товариство в сали К. Фухса III. Rennoog 71. вечерок „Theater Abend“ з ось такою програмою: 1) Моцарт В. А. Серенада ч. I. і II., 2) Комедия Бобикевича „Настоящі“, 3) Моцарт В. А. Серенада ч. III. і IV., 4) Вебер Хор стрільців з опери „Freischütz“ (скрипка) і 5) Москаль чарівник Котляревского комедия.

Вечерок розпочав ся о 7½ годині.

Перебуваючи тепер у Відни задля наукових студий, мав я нагоду бути на тім вечерку від початку аж до замінченя першої части продукциї, с. є. до години 11, бо другу часть вечерка становили танці розпочаті коломийкою, котрі мали тягнутись „урядово“ до год. 3 — про ту часть не можу дати ніякого звіту. Однак цікава дуже річ, як виконали наші робітники поодинокі точки першої части програми.

Найперше зазначу, що вправді саля невелика, але була повна гостий; було їх числом 300 а в тих, як я міг зміркувати з мови і одушевленя, до 180 чисто руских людий, українських патріотів, з жінками, з доньками та взагалі з ріднею.

Хто кинув оком по сали, — розуміє ся не бувачи на ремісничих вечерках — той мусів дивуватись, що тутешні робітники з своїми родинами майже нічим не ріжнять ся з огляду на приходне поведене, тоалету і взагалі на культурну товариськість житя, від висшої, себ-то від середної верстви образованої суспільности. Тут і там видко було наших вояків „в мундурах“, але і ті уміли приноровитись до поважної і при тім веселої хвилї вечерка. Від участи невідказались і наші „Січовики“, а надто і члени з „Кружка земляків“ та инші Русини-урядники. Була присутна також і родина отця пароха Шиха, і о. Котецкий, та взагалі Русини, що ідеєю праці для розбудженя українського духа у Відни горнуть ся разом при кождій нагоді.

Музикальну часть програми виконала орхестра молодих аматорів, котру дуже удачно вишколив п. Шутка, машиніст при ц. і к. „Бурґтеатрі“, бувший галицкий дяк. Усї части серенади виконала орхестра під его управою зовсїм удачно і ту і там лише за різко виступала скрипка (прім) — впрочім цілість робила дуже миле враженє. З того згляду справді належить піднести заслуги п. Шутки, що він безкорисно так богато причинив ся до удачі вечерка, з котрого дохід призначено на добродійні цїли. Комедию Бобикевича „Настоящі“ виконали аматори зарівно — як на їх сили — зовсїм удачно. За слабий тілько голос був у Боровича, і тому часто не чути було его слів. За те дуже добре віддано ролю его жінки, а знаменито випала роля Остапа. Також і Лесько та Гануся відповіли вимогам штуки.

На жаль, не можна того суду дати про другу комедию-оперету „Москаль чарівник“. Сама штука невідповідає вимогам драматичної поезиї, надто богато московскої мови, а се робить трудність аматорам — тому і перекручуваня слів не бракло, а до того оперета вимагає і сьпівучих сил, тим більше, що у Відни цвите сьпів, а вкінци аматори, що найважнійше, не мали видко до волї часу вивчатись добре своїх ролї. Не знаю, чому режісер, п. Кошак, урядник міністерияльний, допустив до вистави сеї штуки, котра взагалі не зробила додатного враженя, противно затирала миле враженє першої комедиї. Однак з признанем належить піднести вишколену гру принадної молодиці у українськім строю Тетяни, а побіч неї і еї мужа. Всеж таки видко було, що наші робітники попри свою щоденну працю посьвятили чимало часу на устроєнє справді гарного в цїлости вечерка.

Николай Лесков. 4)

Владичий суд.

Треба знати, що по закону, Жид не міг у войску вступити лише Жид, а він християнин. Тим, розуміє ся, пояснялось, що незвичайно рідкі були випадки, щоби замість жидівского рекрута наймав ся другий Жид. Всякий простий чоловік боїть ся і не любить войскової служби, а Жид еще вдвоє тілько, так що по добрій волі або наймом він не дасть ся замамити до войска. Бо і якою-ж спокусою могло би для него бути яких там 300—400 рублів, коли кождий Жидок, не цілком упосліджений природою, може завсїгди сам доробити ся такої суми цілком безпечним ґешефтом? А упосліджені природою не здатні до войска. Як же хто хотів найти наємника, то мусів хиба глядати десь якесь недащо, що не мав де подїтись та згодив ся нанятись до войска. Але таких людий між Жидами завсїгди буває мало.

Отже переплетник на своє щастє і нещастє найшов таку рідкість. Та що-ж то був за чоловік? Був то замітний традицийний жидівский ґешефтяр, що в акті найму добачив досконалий спосіб зробити інтерес через знищене ближнього і зневагу релїґії і закону. А що найцікавійше, він хотів те все зробити в білий день і, так сказати, завести новий, передтим еще незнаний, а незвичайно вигідний спосіб впити собі з релїґії і закону.

Тим дурисьвітом був оден з челядників дамского кравця Давидка, котрий в ті часи був для Києва тим самим, що нинї париский Ворт для цілого т. зв. образованого сьвіта. Того челядника за якісь справки прогнано з Києва. Вештаючись без роботи з міста до міста золотої України, він попав ся переплетникови в тую горячу хвилю, коли сей в розпукою боров ся за пірваного у него сина. Зроблено умову найму; але зроблено не так спроста, як воно водило ся у всїх хрещених людий, а з хитрим підступом і укритою мислию, котру кравець старанно таїв до часу, поки ему настала пора виконати її. Він нанав ся за інтролїґаторского сина за чотириста рублів, але з тим, щоби умова була списана всего на сто рублів, а триста мав дістати наперед без всяких формальностий. Не було в сім нічого незвичайного, бо полагоджуване інтересів без законьких формальностий або бодай з деяким їх нарушенем, лежить в жидівскій вдачі.

В наглій потребі переплетник не спирав ся з наємником і відразу пристав на всї услівя. Він зараз продав за двісті рублів „дім і всю худобу“, словом, всьо, що мав, а за триста запродав ся записом якомусь богатому жидови на роботу. Словом, звязав ся на всї сторони і виплатив триста рублів. Потому списано всї папери, а переплетник післав почтою згадану на початку мого оповіданя просьбу тай сам поспішив за нею до Києва з усїми останими паперами і з наємником. Тут его і ждала біда. То була остатна хвиля, поза котру наємник не міг дальше удавати і відкрив свою ігру. По дорозї на попасї в якімсь білоцерківскім заїздї він щез із стодоли.

Дійшовши до сего місця свого оповіданя, мій Жидок наново зареві і знов стратив мову та ледво-неледво міг досказати решту до кінця. Було воно врешті дуже коротке і просте. Коли він торгував ся в корчмі за якісь припаси, а сторож задивив ся, кравець скористав із хвилї, драпнув до другої корчми до знакомого балаґули, не торгуючись обіцяв ему добру заплату і взяв чвірку легких і басних жидівских коний та пігнав до Києва... хрестити ся.

Страшнійшого не могло для переплетника нічого стати ся, бо разом з тим пропала ціла его справа: він був ограблений, обдурений і, що ся зве, без ножа зарізаний. У него пропадав і син і все его майно, бо кравець, забажавши вихрестити ся, увільняв ся тим відразу від свого обовязку служити за Жида; вже сама заява, що він хоче приняти християньску віру, ставила его під окрему опіку закона і християньских властий.

Вже самого недоладного оповіданя про сей випадок було для мене досить, щоби зрозуміти розпуку переплетника і всю неможливість якоїнебудь надії на чиюнебудь поміч. А справа являла ся ще скрутнійшою чоловікови, хто не цілком був чужий деяким товариским обставинам.

Переплетник, хлипаючи і рвучи на собі лапсердак, сказав менї, що він дуже довго глядав свого кравця по Білій Церкві. Він тягав ся з корчми до корчми з ріжними мишуресами, а ті нароком подавали ему хибні вісти і водили его з хати до хати, щоби лише дістати хабаря і гаяти час. Він стратив на тій безпожиточній тяганині мало що не цілий день, а тимчасом скористав з того утікач. Коли переплетник після довгої метушні і біганини по Білій Церкві і потому по Києві попав на заметений лисїм хвостом вовчий слїд свого утікача, той уже сидів спокійно в мурах Лаври і приготовляв ся до приняття св хресту.

Було ясно, що той мантій загадав знищити переплетника при помочи зневаги св. християньскої тайни; але як можна було доказати ему нещирість і злочинну наругу? Хто возьме ся до сего, коли по стороні того „оглашеного“ закон і сили, котрі тогді уважано за ще сильнійші від закону? Хитрий Жид, проживаючи перед роком у київского Ворта, чував дещо як о слабостях так і о силї і значіню декотрих осіб, важних не так своїм урядовим становищем, як своїми впливами на людий урядово високо поставлених. Такою особою була тогді передовсїм жінка покійного ґенерал-ґубернатора князя Іларионова Іларияновича Васильчикова, княгиня Катерина Алексіївна, з роду княжна Щербатова, за котру я згадував висше. Вона була тогді в якімсь дивно напруженім християньскім настрою, повнім гарних намірів; але всїм тим намірам, як по більшій части всїм гарним намірам великосьвітских опікунок, на жаль зовсїм недоставало одного: серіозности і практичности, без котрих ті наміри часто приносять більше шкоди, чим пожитку. Є в тім щось фатального, як би іронія судьби.

Релїґійність княгинї була зовсїм не така, як нинїшна велика сьвітска релїґійність, що обявляє ся головно в погоні за тим, щоби похвалити ся вірою. Княгиня Катерина Алексіївна оказувала віру ділами і надїлала їх тілько, що автор „Опыта изслѣдованія о доходахъ и имуществахъ нашихъ монастырей“ мусів їй дати дуже видне місце. Після княгинї Анни Алексіївної Орлової княгиня Васильчикова являє ся найбільшою з титулованих монастирских фундаторок. Вона була фундаторкою дуже славного нинї братского монастиря коло Києва; по розслїдам Ростиславова монастир той завдяки княгини посїдає тридцять шість верст землї та ще й маєтности, котрих не описав Ростиславов. Але поки ще княгиня оказала таку добродійність новому монастиреви „старця Йони“, знана вона була в Києві в своєї філянтропії. Під її опікою познакомив ся Київ з усїми способами теперішної суспільної добродійности; за неї завели ся льотериї, концерти, балї, маскаради і театральні вистави на користь убогих. Словом, за неї і завдяки їй „широко розвинулась“ уся та sui generis „християньска“ добродійність, котру в наших часах уже з неодної сторони оцінено критично по заслузї, а вжеж таки вона й доси є в звичаю у суспільности, що стратила сьвідомість простих доріг правдивого християньского милосердя.

Попри добродійних заходах при помочи уладжуваня ріжних товариских забав княгиня оказала великий нахил, поправляти обичаї і ширити християньску віру. В тім вона була навіть мабуть оригінальнійша і сьмілїйша від усїх великосьвітских опікунок петербурских. Може бути, що се приписати треба її верховодячому і в деякім огляді повновластному значіню в Києві, котрий з цікавостию і деяким набожним недовірюванем глядів на почини своєї княгинї.

На закінчене першої части с. е. перед розпочатєм танців, виступив на сцену голова товариства п. Ферничак (новаль) подякував присутним гостям і членам товариства, що зволили так численно зібрати ся на той вечер, зазначив ціль таких товариских сходин, а натякнувши і на тих неприсутних Русинів, що їх „манить Сибір“, відніс ся з просьбою до молодої рускої інтеліґенциї, на першім місци до пп. „Січовиків“, щоб они зволили їм невідказувати своєї духової помочи, та яко такі уділяли їм, робітникам, ширших відомостий про „своє рідне“ та народне змаганє. Гадаю, що п. голова мав на думці популярні відчити, які дійсно принесли би чимало хісна для наших робітників і скріпляли би їх в національних поглядах. Сим справді повинні тутешні академіки-Русини як найскорше заняти ся.

Як тов. „Родина“ доволі заявляє житя, так „Кружок земляків“ дуже слабо дає про себе чути. На сходинах 2 листопада було таки дуже мало число членів, а прецінь у Відни же доволі богато старших Русинів-урядників, пенсіоністів, лікарів — тільки всі они якось „не мають часу“ зійти ся в гуртон, а вожять або дома сидіти, або по чужих кружках забавляти ся. Однак — як мене впевнювано — теперішний виділ „Кружка“ докладає всіх сил, щоб і тую „висшу“ братию згуртувати в сильнійшу громаду, а є надія і на те, коли теперішний, доволі енерґічний голова п. В. Борсдайкевич чим скорше переведе свої гарні пляни в діло.

Вкінци кину слово і про церков.

На богослуженю в неділю невеличка церков св. Варвари буває звичайно майже повна. Видко між присутними найбільше старших Русинів, ремісників і пань. Хор на сьвяточні богослуженя мішаний, а сьпівали — чужинці! Напів богослуженя грецкий, трохи за монотонний, держаний через цілу службу в мольовім акорді, доволі „пано“. Робить вражінє сумного поминального богослуженя! Русь і там меляихолійна — доля невесела, чужина! — а надто і пождонедільня Служба сумна; ось і все вражінє, яке має наша кольонія на чужині. Моя рада була-б, щоб діріґент п. Провоповач (бувший ученик акад. ґімн.) роздобув ноти у Львові нашої часто рускої тонациї, а надто може би за ті гроші, які дістають теперішні сьпівали (1200 зр. річно) зложив добрий мужеский хор, єли не можна дістати лучших сопраністок (як теперішні). Можеб не разило так „Слава“, „Іже херувіме“, хотяй своєю дорогою се річ у Відни доволі трудна, і я пригадую собі ще тепер, як то було за моїх академічних часів у Відни, де я (тому вже 18 літ) завсїгди брав участь в хоральнім сьпіві та завсїгди не міг здержатись від сьміху, коли тенори (плачені Німці) при „Іже херувими“ вінчали „Und wird sind bezahlt“ (отверзім печаль“.)

Тільки про житє тутешних Русинів.

Д-р М. П.

Руский Інститут для дівчат в Перемишли.

Дня 31 м. м. відбули ся загальні збори товариства „Руский Інститут для дівчат в Перемишли“, котрий сего року обходить десятьліте свого істнованя. Всім старшим членам товариства є в живій памяти ті тяжкі заходи і труди коло здвигненя інститута і получені в ними обави як що-до успішности самого діла, так що-до єго будучности. Та невсипучі заходи попередних виділів через десять літ принесли овочі такі, як ниш можна було ожидати і нині стоїть се товариство і інституция ним удержувана на цілком тривких основах. Передовсім зносив виділ як і цілий інститут симпатию цілої рускої суспільности взагалі, а наших батьків з окрема, о чім сьвідчить ся обставина, що вже в перших літах школа Руского інститута для дівчат в Перемишли згорнула до себе молодіж не лиш усіх закутів рускої части Галичини, але навіть з далекої Буковини, і з року на рік фреквенция стало зростає. Тепер є в ліцею в приготовляючій клясі 18, з першій клясі 43, в другій клясі 33, а третій клясі (в двох відділах) 45 учениць. Вчисливши до того 20 учениць виділової школи (тепер постепенно перемінює ся на ліцей) одержує ся поважну цифру 159 учениць.

Як звісно є се перша руска школа в тім роді, тому виділ мусів постарати ся також о відповідні підручники. Заходами товариства вже вийшов в двох частях учебник французкої мови в переводі д-ра Щурата, а небавом вийдуть дальші дві части. Крім того приготовляють ся учебники мітольоґії, німецкої мови, ґеоґрафії і історії.

Для піднесеня наукової ровени заосмотрив виділ бібліотеки для учителів і молодіжи в цінні твори з поля науки і белетристики, а сего року побільшив в дуже значній мірі ґабінети: історичний, ґеоґрафічний і природничий, та запупив моделі, взірці до рисованя і прилади до заложеного в сім році рисункового ґабінету. Веденє науки поручено виключно фаховим силам, іменно професорам обох ґімназий і власним учителькам.

А що результат праці був косенний сьвідчить отім усіх клясифікациї і признаня краєвого інспектора; та і краєва рада шкільна виразила під адресою виділу цілій громаді перемиских Русинів, працюючій спільними силами около розвою нашого інститута признанє за благородне пожертвованє для високогуманного народного діла.

Заходами покровителя інститута преосв. епископа Чеховича вспіла в сім році для інститута підмога з державної добродійної льотериї в сумі 7000 К, а на будуче, щоби облегчити тягар удержаня ліцея, видавництв і инших коштів, виділ вніс просьбу до правительства о підмогу.

По уділеню виділови абсолюторії і по виборі трох членів виділу на місце уступивших розвинулась дискусия над дальшою судьбою інститута.

Вже сего року виділ найшов ся в тім положеню, що мусів відмовити деяким ученицям принятя задля браку поміщеня. На слідуючий рік положенє буде ще тяжше, бо фреквенция стало збільшає ся та певно і дальше буде зростати. Вже сего року в двох клясах було більше як по сорок учениць, а ниже одну з них поділено на два відділи, хоч належало би поділити. До того треба додати, що в міру прибуваня кляс збільшить ся число учениць, мешкаючих в інституті, значить, що крім числа научних комнат треба також збільшити число мешкальних комнат. Виділ над тим вже застановляв ся і прийшов до переконаня, що треба ще одно крило добудувати або поставити окремий будинок на школу. Та на се треба фондів, а фондів нема; значить, требе звернути ся з зазивом до суспільности о поміч. Та з другої сторони повинні і самі батьки учениць причинити ся до заходів товариства. Бо коли зважити, що вихованки інститута мають взірцеве помешканє, добрий і здоровий харч, нагляд, купелі, лінарску опіку, пранє і всякі инші вигоди, а до того і науку, то просто не хоче ся вірити, щоби се могло бути за 40 корон місячно; а то ще й значне число інституток платять навіть лише по 30 К або й менше. Додати ще треба річ загально знану, що, як в цілім краю, а особливо по всіх більших містах, так і в Перемишли ціни всіх артикулів, потрібних до житя, нечувано пішли в гору і дальше ростуть наче на дріжджах, так що наймізернійшої станциї для ученика не дістане низше 40 К місячно. Дивного попросту дивуватись треба, як управа інститута може обстати при так на сі часи неімовірно низьких оплатах за утриманє і науку інститутон. А що при такім стані річий виділови товариства неможливо й думати про розширенє інститута, про якісь нові, хоч і як доконечні будови, о сім чейже нема що й говорити богато. Річ певна, що підвисшенє оплат буде мусіло наступити, коли не зайде — на що на жаль не заносить ся — значний зворот в теперішній доріжні.

Алеж бо й сего ще не досить. Із справозданя виділу довідались ми сумну, неімовірну, нечувану річ, що за адміністрацийний рік 1904/5 батьки інститутоК не доплатили 5086·33 К! І з дива годі вийти, як могуть найти ся „патриоти“, що в такий спосіб розуміють свої не то вже патриотичні, але попросту людскі обовязки; а з другої сторони годі зрозуміти, як може управа інститута в грошевих справах, від котрих же залежить само істнованє інститута, бути так вибачливою. Тут мягке серце зовсім не на місци, а противно тримати ся треба пословиці; „Любім ся як брати, рахуймось як Жиди!“

На закінченє зборів виділ предложив від себе з нагоди десятьліта істнованя інститута такі внесеня: 1) вислати депутацию до преосв. епископа Чеховича з подякою за дотеперішну опіку над товариством і інститутом і просити єго о дальше покровительство, 2) справити на доказ подяки за покровительство його портрет, і вкінци 3) іменувати почесним членом паню Марию Примівну, котра на становищи директорки помічниці в ліцею і директорки цілого інститута від єго заложеня невсипущо трудилась і трудить ся для добра інститута.

...Н.р.

Галицкий сойм.

(Докінченє вчерашного засїданя).

На ранїшнім засїданю по полагодженю справи піднесеня хову худоби (на рік 1906 призначено на сю ціль 100.000 К) прийшов під наради звіт комісиї краєвого господарства в справі безпроцентових позичок на осушенє і дренованє ґрунтів. Комісия внесла 1) щоби уділені безпроцентові позички на сю ціль приняти до відомости; 2) дати повновласть виділови кр. затягнути позичку до 5,000.000 К протягом десяти літ, почавши від 1907 р. по 500.000 К річно, під услівем, що відсотки тої позички оплачувати буде адміністрация державна, 3) поручити виділови кр., щоби в порозуміню з дирекциєю банку кр. розслїдив і виробив проект для низькопроцентних позичок на меліорациї. — В дискусиї над сею справою вивязала ся палка сварка межи бундючним кс. Пастором а людовцем Стапіньским на темат, чи коло польске дбає о добро краю. П. Стапіньский, скритикувавши діяльність „кола“, виказав, що оно, як у всім, так і в справі меліорациї нічо доброго не зробило, а найлучшим доказом сего є сумний стан краю. Що-до меліорациї він зажадав, щоби краєвих гроший уживано передовсім на меліорациї громадских ґрунтів; дальше виступив против проектованого протеґованя задовжених дворів; вкінци заявив ся за тим, щоби на меліорацию селяньских ґрунтів не давано позичок приватним предприємствам, але щоби меліорациї тих ґрунтів переводило бюро меліорацийне, котре дає більшу ґарантию. — Хотяй послїдну гадку (що-до спілок) підпер ректор політехніки Відт і ще вказав на потребу основаня меліорацийного виділу на львівскій політехніці, сойм приняв лише внесеня комісиї.

Під конець прийшла на порядок дневний справа упорядкованя і розвою садівничої продукциї в краю і в садівничім заведеню в Заліщиках. По промові лиш одного бесїдника перервано засїданє до 7½ год. вечером.

На вечірнім засїданю (котре почалось при участи лише 29 послів) докінчено дискусию про садівництво, ухвалено підпирати садівництво в краю і візвати правительство, щоби при віднові торговельного договору з Росиєю постарав ся о отворенє всіх комір цлових для привозу дерев і корчів овочевих і для прикраси.

Відтак сойм переслав до комісиї буджетової нагле внесенє о данє 4.000 запомоги погорільцям з Таврова (бережаньского повіту), де згоріло 47 загород враз із збіжем, а також церков, приходство. Справа має полагодитить ще сеї сесиї.

Опісля почалась нарада над водними дорогами. Водна комісия, стверджуючи, що центральне правительство по мачушиному трактує в тім ділі Галичину, внесла, щоби сойм знов запротестував против заведбування правительством речинця призначеного на почате сплавного каналу в Галичині і щоби візвав правительство, аби оно розпочало роботи над тим каналом в 1906 році, а знов виділ краєвий щоби виплатив правительству суму потрібну до опроцентованя і уморення осьмої части тих облїґаций, які правительство видасть на сплавні канали, з виключенєм коштів робіт вступних, котрі покриває само правительство.

П. Олесницкий в довшій промові обговорював справу реґуляциї рік, великі шкоди, які терпить нарід від рік, і поставив цілий ряд дотичних резолюций. — П. Менціньский, признавши рацию виводам п. Олесницкого, промовив за тим, щоби резолюциї д-ра Олесницкого передати водній комісиї.

По промовах п. Колїшера (котрий говорив, що правительство нині починає само не додержувати постанов закона о будові каналів, бо сей закон не має за собою достаточно оброблених студий) і п. Лазарского (котрий виказував фактами, що при нинїшній системі реґуляциї рік руїна жде не то одиниці, але цілі громади й повіти) — сойм ухвалив внесенє водної комісиї а резолюциї д-ра Олесницкого передав водній комісиї з припорученєм щоби ще сеї сесиї здала з них справу в палаті.

Під конець сойм приняв без дебати внесенє промислової комісиї в справі звіту кр. ради шк. о державних промислових і торговельних школах в Галичині. Комісия жадає від правительства видатнїйшого дотованя промислового шкільництва і основуваня більше таких шкіл в краю; вибудованя промислової школи у Львові, фахової в Коломиї і инших.

Нинїшнє засїданє.

Засїданє розпочало ся о год. 10·30 перед полуднем. Президує маршалок Бадені. Відчитано руску інтерпеляцию в справі поведеня поліциї підчас послїдної демонстрациї, почім приступлено до дневного порядку.

Полагоджено слїдуючі, самі дрібні справи:

Внесок п. Кремпи о признанє дорожнього додатку народному учительству в повітах мелецкім, тарнобжеским і ропчицкім — відіслано до краєвого виділу.

Справозданє комісиї промислової о діяльности виділу краєвого на поли промислу принято згідно з внесенєм. Комісия предложила іменно завив до правительства, щоби збільшило субвенциї на школи промислові, систематизувало кілька нових посад в сих школах і з окрема взяло в більшу опіку заведеня виробу діточих забавок і кошикарского промислу.

Наступила дискусия над введенєм в житє закона про сиротиньский фонд.

Забрав голос пос. кс. Стояловский, котрий виголосив довшу промову а єму відповідав іменем виділу краєвого пос. Глиджук.

Год. 1-ша зас. тревае дальше.

З Росиї.

Загально панує переконанє, що здержанє конституцийних реформ в польских краях Росиї є ділом німецкого цісаря. Кореспонденти з Петербурга доносять, що в бюрі „Союза Союзів“ також суть того переконаня, що входить тут в гру вплив німецкого цісаря, що не цар Николай II, але цісар Вільгельм II і Біньов суть ворогами Польщі. Льондоньскі дневники пишуть, що перед пів роком Німеччина і Австро-Угорщина порозуміли ся в справі висилки війск до королівства, коли би там витворила ся ситуация, до котрої російске правительство не доросло. Ситуация на Угорщині унеможливила тепер Австриї здійсненє сего наміру, однак цісар Вільгельм рішив ся сам здавити всякі польскі аспірациї.

„Наша Жизнь“ доносить, що принимаючи депутацию всіх станів польских, Вітте заявив, що правительство не гадає дати ніяких концесий Полякам, котрі так ярко проявили свою незрілість до реформ. Тепер є вже ясне, що реформи були бажанєм малої тілько жмінки революционерів. Вітте сказав на кінци, що можливий є поворот реакциї.

Польскі делеґати мають бути обурені нечемним принятєм. Вітте представив їм коротко точки, висказані опісля в оголошенім комунікаті і рукою дав знак, що авдиенция закінчена. Коли оден з делеґатів против сего ремонстрував, Вітте трісну пястуком об стіл і крикнув: „все так, як я сказав, ухвалено. Ви чули, на чім стоїть правительство і на тім баста!“

Демократична і ліберальна преса російска виступає солїдарно против сего винятково трактованя польских земель, бо потерпає, що реакцийні зарядженя в Польщі будуть початком реакциї в цілій Росиї. Деякі навіть заключають, що звісним комунікатом Вітте дав доказ, що не думає серйозно о заведеню конституциї в Росиї.

Телеґрами.

Петербург. Відповідно до висказаного в маніфесті з 30 жовтня наміру розширеня виборчого права на ті класи населеня, котрі досі не мають єго, рада міністрів займає ся тепер уложенєм приписів, котрі в короткім часі будуть оголошені, почім безпроволочно відбудуть ся вибори до думи. — Оголошено інструкцию для ґен. адютантів, висланих в ціли привернення ладу до ґуберній чернигівскої, саратівскої і тамбовскої. Інструкция надає їм начальну команду над війском і поліцією. Підчинено їм всі граничні і правительственні власти, з винятком судів. Її прислугує право замикати особи небезпечні для публичного спокою, замикати промислові і торговельні відприємства, виданє обовязуючих приписів в цїли удержаня ладу.

Катовиці. Дирекция зелїзниці оголошує, що зелїзнича комунікация з Росиєю вчера знов не функционувала.

Петербург. Страх перед антіжидівскими заворушенями тревае дальше. До Фінляндиї утїкло кільканацять тисячів Жидів. В дїльницї Василївский Остров на брамах значать, кілько в хаті жиє Жидів і студентів. Банкирі висилають капітали до заграничних банків. В Ізмаїлї, російскім порті на Дунаю вибухли протижидівскі заворушеня. Убито до 100 Жидів, кількасот покалїчено, а жидівскі доми попалено.

Варшава. Коли вчера баталїон піонірів машерував через місто, кинено на них бомбу, котра вибухла запізно, коли відділ вже перейшов. Експлозия не зробила ніякої шкоди. В Кутні вибухли хлопскі заворушеня.

Відень В Владивостоці вибухла револьта матрозів. На улицях кипить завзятий бій. Нові револьти військові вибухли також в манджурскій армії з причини зарядженя, що резервісти будуть відіслані до дому доперва в марті. Збунтовані спалили кілька маґазинів і урядових будинків.

Льондон. Положенє на Кавказї дуже грізне. Збунтувало ся 24 Грузинів заосметрених в найлїпше оружиє. Зелїзниці понищені і правительство не може висилати війск на місце. На здавленє револьти потрібні цїлі два корпуси. Росия стратила всяку власть на Кавказї.

Букарешт. В Акерманї вирізано Жидів. Богато домів підпалено. Про страшну різню Жидів доносять також з Дануцені в Бесарабії.

Петербург. Католицкий епископ в Петербурзї одержав від папи заборону участи католицкого духовеньства в процесиях з політичним характером.

ТЕЛЕҐРАМИ.

О загальне голосованє.

Прага. Посол з більшої посілости, Скене заявив, що Ґавч дійсно наміряє завести загальне, рівне і безпосереднє право голосованя і що велика посілість вже погодила ся з сим наміром. Рівночасно має бути переведена реформа палати панів в тім напрямі, щоби могла успішнійше противділати посольскій палаті, вибраній на підставі рівного загального права голосованя.

Берно. Вчера відбуло ся тут віче робітників за загальним голосованєм. По вічу відбула ся спокійна демонстрация.

Угорска криза.

Будапешт. Справа військових емблематів буде в коротнім часї порішена, бо на слїдуючий тиждень зачне у Відни наради в сій справі мішана комісия. Нові емблемати будуть введені вже 1 січня на підставі найвисшого розпорядженя. Рівночасно буде переведена рівність Угорщини в дипльоматичних заступствах монархії: 1) На всіх будинках амбасад, посольств і конзулятів, як також на всіх документах і печатках будуть поміщені угорскі герби побіч австрийских; 2) всім дипльоматичним заступникам монархії, о скілько не суть Мадярами, буде доданий угорский заступник.

Відень. Февраний був вчера на довшій авдиенциї у цісаря.

Будапешт. Найвисший розказ поличе в коротнім часї угорских запасових резервістів для доповненя презенцийного стану армії, з причини наміреного урльопованя жовнірів, що вислужили три роки.

По війнї.

Кобе. Адмірал Рожественьский всїв тут на корабель, щоби вернути до Росиї через Владивосток і Сибір. Разом з ним суть єго штабові офіцири.

Льондон. Японьске правительство винарендувало тут два кораблї, в цїли перевезеня японьских бранців до Япону.

Норвеґія.

Християнія. Вчера в полудне був звісний результат голосованя з 435 округів. За монархією заявило ся 242.000 голосів, за републикою 64.000. Правительство предложить парляментови закон в справі переведеня вибору короля.

Македонія.

Льондон. Проґрама демонстрациї фльот против Туреччини є вже готова. Держави поступають згідно, але заки зроблять остаточний крок, вишлють еще раз до султана повідомленє о проґрамі приготовленя. Намірена є також бльокада Дарданенів. В дипльоматичних кругах сумнївають ся, чи султан зго-

дить ся на фінансову контролю в Македонії, бо се було би рівнозначне з утратою сеї провінції.

Царгород. Амбасадори шести держав ухвалили вислати еще одну ноту до порти.

Париж. Демонстрация фльот на турецких берегах Азиї має бути сполучена з виладованем війск. Команду над сею демонстрациєю має обняти австрийский адмірал.

НОВИНКИ.

— **Подяка народного учительства Вп. послови о. Богачевскому.** Учителї коломийского і печеніжиньского округа вислали дня 13 с. м. до Вп. о. Богачевского слїдуючу телеґраму: „За Вашу сьвітлу і горячу оборону руского шкільництва взагалї, а народного учительства окремо, складаємо Вам, Високодостойний Отче после, сердечну подяку. Честь Вам! — Учителї коломийского і печеніжиньского округа“.

— **Сьвідки полїцийної масакри Русинів** підчас звісної демонстрациї дня 12. с. м. і взагалї очивидцї поодиноких фактів зволять зголосити ся до редакциї „Дїла“ (в передполудневих годинах) в цїли доставленя як найдокладнїйших даних, з котрих зробить ся відповідний ужиток.

— **Гадки по виборах.** Пишуть нам з Рогатинщини: При послїдних виборах до парляменту з V куриї виборчого округа Рогатин-Підгайцї-Станиславів-Вучач-Товмач показало ся наглядно, що народна сьвідомість і енерґія місто зростати, упадають, показалось се на повітах Вучач, Товмач, а не менше і на повітї Підгайцї. Глухі вісти ходили в Рогатинщинї ще перед виборами, що згадані повіти для польского кандидата запевнені, і Рогатинщина з розпукою приступала до виборчої урни, бо знала, що всяка її робота даремна через другі повіти. І кождий питав та дивував ся, що в тамтих повітах Русини роблять, чи они вже цїлком здеморалїзовані, чи они вже дїйсно стали „гнилою колодою“, що по сьвітї валяєсь!? За конституцийними правами в Росиї тисячі людий кров проливають, а у нас з готових прав конституцийних не уміють чи не хотять користати, а таких повітів є у нас на жаль ще богато! Радби дехто дізнати ся, чому Рогатинщина полїтично сильна? Отже передовсїм тому, що у нас національна солїдарність, партийні роздори оминає ся дуже старанно, а в таких важних справах, як вибори, всї йдуть однодушно. Дальше — що вже й „Дїло“ само від себе сконстатувало — є у нас патріотичне духовеньство і патріотична сьвітска інтелїґенция, чого доказом, що все до виборів стає около 50 сьвящеників з своїми виборцями. А вкінци, частими вічами, часописями і звітами наших послів, загартоване в полїтичній борбі такими старостами, як Райхельт, Вайдович і деякими комісарами виборчими махерами, бо бувало, що сьвящеників шилами кололи, нападали, селян арештовано і ріжних нечестних штучок виборчих уживано, а з кождої такої виборчої борби виходив наш селянин більше осьвідомлений, завзятущий і з отвореними очима так, що того і найлїпший бесїдник на вічу не міг би вдїати. Отже в першій мірі причина полїтичної неудачі паде на нашу інтелїґенцию, котра попавши в апатію і лїнивство, забуває, що стративши нарід, тратить ґрунт під ногами, стає ся грабарем власного народа. А тимчасом чуйність народа будить ся вічами, котрі є полїтичною школою для народа; тут не потреба великої ерудициї і вимовности референтів, а лишень щиро, ясно і отверто до народа промовляти. Вічами осьвідомимо нарід і вкажемо дорогу до самооборони. Дальше повинна в читальнях „Просьвіти“ гуртувати ся просьвітна та економічна робота. Добре зорґанізована читальня має нам доповнити хиби, походячі з ворожого нам шкільництва. Читальнї мають бути живим чинником, ведучим наш нарід до культурного житя до поступу. Але і тут конче потрібна інтелїґентна рука, а особливо нашого духовеньства. Ту свою народну місию зрозуміла в більшій части рогатиньска інтелїґенция, духовна і світска і бачим її при роботї в бурсах, читальнях, ріжних товариствах, при веденю крамниць, позичкових кас, молочарских спілок, переводженю комасациї селяньских ґрунтів взагалї при роботї культурній. Лишень треба, щоби тота робота ішла скорійшим ходом та обняла закутини нашої Руси, а спішитись нам треба дуже, бо время люте. Тих кілька гадок, хоч і не нових, нехай будуть осторогою перед грозячим лихом і нехай спонукають нашу інтелїґенцию в занедбаних повітах до скорої а інтензивної народної роботи. Взагалї Рогатинщина з жахом глядить на зближаючі ся вибори до парляменту, коли бачить побіч себе так запущені повіти, котрі єї працю паралїжують. Наколи дотичні повіти не переведуть у себе чим скорше доброї орґанізациї і не заявлять живого руху народного, то в такім случаю для Рогатищини нема иншого виходу, як хиба не брати з ними виборчої участи. — *Загальний голос.*

— **Народна честь чи посада?** Пишуть нам: Читаю в польских дневниках, що наука релїґії в ґімназиї Франц-Йосифа у Львові буде викладатись дальше по польски, бо вже кількох катехитів подалось о ту посаду. Читаю се і не хочу вірити, щоби в XX столїтю в конституцийній державі, в столици Руси, в державній ґімназиї імени пануючого цїсаря знайшла ся людина, до того сьвященик, котрий би вирік ся свого матерного слова, що є чейже найсьвятійшим ідеалом кождого порядного чоловіка, ба, котрий би в тім ренеґатстві удержував ще молодїж. Тодї коли инші культурні народи дають своє житє за рідну мову, за свою сьвяту справу, у нас із спокійною совістию приймає ся се як звичайну посаду. З подібної справи у Вжесні Поляки наробили крику на цїлу Европу. Ми як барани годимо ся на доптане Поляками нашого найприроднїйшого права — користуватись при науцї релїґії рідною мовою, і то в часї, коли навіть той „варварский“ Москаль здобув ся на конституцию. А людина така, що задля кількох серебреників продає то, що чоловік має найдорогшого, хиба не варта доброго слова. Не знаємо сего чоловіка, що о тоту посаду старає ся, але мусимо єму з гори заповісти, яке принятє жде єго від братів сьвящеників і цїлої рускої суспільности. Мабуть не знайде ся одна рука, яка простягне ся до него, нї оден чоловік, що промовить до него руске слово. Хто не числить ся з народною честию, над тим руский загал перейде до порядку дневного. — *Ів. Б.*

— **З учительскої орґанізациї.** Дня 12. с. м. відбули ся перші загальні збори окружного відділу товариства „Взаїмна поміч галицких і буковиньских учителїв і учительок“ в Делятинї. На збори прибуло 20 учителїв і учительок. По докладнім обговореню справи вибрано виділ, котрий уконституовав ся так: П. Кирчів, голова; І. Зубаль, містоголова; І. Недїльский, секретар; З. Матковский, касиєр; К. Тарантюк, контрольор. — Вскорі прийде до розділу на дві части с. є. делятиньский і надвірняньский віддїл, бо вже мало бракує до вимаганого статутом числа членів, а є ще досить товаришів і товаришок, котрі доси не зголосились до товариства. Проте повинні они зголоситись як найскорше, щоби мож скоро розпочати правильну роботу. — *М. О.*

— **Виборцї посла ґр. Станислава Стадніцкого** просять нас о поміщене сеї просьби: „Отсим упрашаємо нашого посла ясневельможного п. ґр. Станїслава Стадніцкого, щоби зволив ласкаво прибути дня 17. падолиста 1905 о годинї 10. перед полуднем до Мостиска **на віче**, (відбуде ся в домі Ю. Шульца, там, де є склад яєць), і щоби як „наш“ посол заявив і пояснив нам своє становище супроти загального, рівного, безпосередного і тайного права виборчого. Іменем виборців селяньскої куриї мостиского повіту *Михайло Бонк і Мих. Лутчин*, селяни.

— **Рівноправність рускої мови.** Пишуть нам: На правительственнім будинку в Делятинї зверху висить дві таблицї. На одній написано: „ц. к. суд повітовий“ в обох мовах; на другій лиш: ц. к. урженд податкови“. Так само і в серединї, по стороні суду всї оголошеня і вивіски виповнені в обох мовах; по стороні же уряду податкового все виповнене лиш „уржендово“, а руских букв нїгде не заглянеш. Цїкаво знати, чи розпорядженя президиї скарбової дирекциї обовязують лиш поодинокі уряди чи всї?! — *М. О.*

— **Непошановане руских сьвят.** З Равщини доносять нам, що повітовий суд в Раві рускій покликав (очивидно при помочи польского візваня) руских селян Михайла Ничая і Василя Богуша на сьвято св. Димитрия дня 8 с. м. на термін в опікунчій справі.

— **Антипруску демонстрацию** устроїли вчера вечером польскі студенти у Львові. В унїверситетї і в полїтехнїцї відбули ся збори „Towarzystwa bratniej pomocy“, почім одні з полїтехніки, другі з унїверситету мали вирушити на ул. Мохнацкого під нїмецкий конзулят, щоби задемонструвати против прусского правительства, що причинилось, як вдогадують ся, до застановленя конституциї в Конґресівцї. Перші прибули з Нового сьвіта попід цитаделю студенти полїтехніки, котрі в числї около 500 осіб змагали до цїли на ул. Мохнацкого від ул. Супіньского. Однак недалеко нїмецкого конзуляту заступила їм дорогу піша і кінна полїция. Розпочалась шаржа; полїция ударила з добутими шаблями на демонстрантів, упало кілька вистрілів з револьверів і товпа кинулась в розтїч в сторону ул. Супіньского. Кільканайцять демонстрантів потерпіло при тім рани. Кілька хвиль опісля надтягли з другої сторони улицї під конзулят студенти унїверситету, але коли полїция набила карабіни і заявила, що буде стріляти, демонстранти відійшли до міста. Пробували ще зробити демонстрацию під російским конзулятом при ул. Коперника, але полїция не допустила до сего. Відсьпівавши під памятником Міцкевича кілька патриотичних пісень, демонстранти розійшли ся. Цїкава річ, що Słowo polskie і деякі инші польскі часописи від вчера вечером нагло змінили свій погляд на львівску полїцию, котру ще вчера рано хвалили за масакру, уладжену в недїлю на рускій публицї.

— **Кіньске мясо.** В найблизших днях появить ся у Львові в торговли кіньске мясо і вудженина з него. Продавати ся буде в трех склепах, а то при ул. Городецкій ч. 91, ул. Гродзїцких ч. 4 і при ул. Замарстинівскій. Цїни кіньского мяса слїдуючі: фунт полядвицї 36 сот., фунт розбратля 30 сот., фунт печенї 32 сот., фунт парнской ковбаси 44 сот., сухої ковбаси 40 сот., салямі 44 сот., франкфуртскі ковбаски більша штука 8 сот., менші штука 4 сот., дебреценьскі сервелядки штука 8 сот.

— **До нинїшного числа „Дїла“** долучаємо 11 арк. III-го тому повісти „Фараон“.

Видовища і забави.

З нагоди посьвяченя дому Самопомочи відбудуть ся дня 23. с. м. о 8 годинї вечером вечерницї тов. „Основи“ в Бродах. Запрошеня розіслано. Хто би запрошеня не получив, зволить зголоситись у котрого будь з виділових. — *Виділ.*

З товариств.

Руска орхестра, яка істнує при тов. „Львівский Боян“, яко „кружок музичний“ того-ж товариства, розпочинає уже по фериях свої вправи. Однак в цїли близшого порозуміня що-до дня вправ, і дальшої програми дїяльности, спрошую отсим усїх дотеперішних членів сеї орхестри, як також кождого, хто схотїв би вписати ся до нашого кружка, на збори, що відбудуть ся в четвер дня 16 с. м. о год. 7½ вечером в „Боянї“ (ул. Вірменьска ч. 2. I п.) Давних членів прошу запросити на сї збори тих, які схотїли би належати або подати адреси знакомих музикальних людий. — За видїл: *О. Шухевич.*

Померли.

— **Петро Свидницкий**, висл. народний учитель, упокоїв ся дня 11 с. м. в Золочеві в 71 роцї житя. В. є. п.!

З судової салї.

Перед судом присяжних у Львові відбула ся в суботу карна розправа Михайла Петрицкого, редактора „Гайдамаків“ против Осипа Шпитка, редактора „Дзвона“ о обиду чести. П. Михайло Петрицкий вніс проти Осипа Шпитка обжаловане за те, що він яко одвічальний редактор „Дзвона“ помістив против него в редаґованій ним часописи ряд статий і заміток (в чч, 22, 25, 33), в котрих закинув єму всїлякі погані вчинки а кромі того зневажив єго публично такими словами як: „розбишака, що жре коштом чести народа, аби дійти до майна і значіня“, — „найдак“ — „бандит“ — „найпростїйшої води злодій-бандит“ — „брудне індивідуум“ — „брудний ґешефтсман“ — „розбишака-мантій“ — „шпіґун“ — „циган“ — „шахрай“ — „ошуванець“ — „кровожадний шакаль“ — „чорна плавка, що ще доси тиняє ся ждучи або Кузьпаркова або Бриґідок“ і т. и. Поміж фактами, наведеними в інкримінованих статях п. Шпитком суть між иншими слїдуючі: 1) що Петрицкий загарбав весь дохід з розпродажи туток „Зоря“ оподаткованих на „Народний фонд“ порозумівши ся з фабрикантом Ельстером, 2) що надуживав фірми „Народного Комітету“, чеків і ремунерара плаченого комітетом за аґітацийні поїздки на свої приватні цїли, 3) що взивав деяких духовників, аби вислїджували предплатників инших видавництв, 4) що яко судия мировий в однім процесї взяв „ребухем“, 5) що рідного батька хотїв пустити в куратели, аби стати куратором і загарбати ввесь маєток і 6) що від нареченої Калитчукової, де харчував ся, вимагав гроший, так що ся викинула єго з хати. Між інкримінованими статями є також „лист японьского короля до Михайла I, короля „Гайдамаків“, в котрім той заявляє, що не прийме єго на шпіцля, по чім слїдує карикатура Петрицкого з підписом: „Гроші або кишки“.

Трибуналови проводить радник Харак, обжалованого боронить д-р Ашкеназе, жалобника заступає д-р Горовіц.

Переслуханий обжалований заявляє, що буде вести „доказ правди“, але всї інкримінованї статї не були звернені против одного Петрицкого. По відчитаню деяких уступів з статий мусїв однак обжалований приняти одвічальність за всї статї і замітки інкримінованї приватним жалобником. Поясняє, що по страйках „змінив свої полїтичні переконаня“ і став видавати „Дзвін“ для борби з „гайдамацтвом“. (Зі своєї „зміни переконань“ виправдує ся Шпитко в однїй з інкримінованих статий тим, що Русини не хотїли єму дати хлїба. На „Дзвін“ має давати гроші польский друкар Галацїньский). Обжалований виступав против п. П-ого лише „в оборонї своєї чести.“

Приступлено до переслуханя сьвідків.

В справі загарбаня доходу з туток зізнавали сьвідки: д-р Кость Левицкий, Осип Кузьмич, фабрикант Ельстер, Михайло Шишкевич (експедитор „Гайдамаків“) і Денис Сембратович. Перші два сьвідки подали, що „Народний Комітет“ побирає від туток „Зоря“ 5% податку на Нар. фонд, але сей податок стягає ся марками Народного фонду, котрі наліплює ся на пуделках, Народний фонд одержав отже податок в цїлости. З зізнань фабриканта Ельстера показало ся, що Ельстер сам, вже по умові з „Нар. Комітетом“ звернув ся до Петрицкого, щоб поміг кольпортувати тутки, бо інтерес мимо завзиву комітету не йде. Петрицкий приняв ся тодї сам розширювати тутки, зложив на се 1200 кор. з власного маєнку і застеріг собі за те дальшу провізию таку, як Ельстери платять за таку функцию і иншим анґросістам, котрі побирають їх товар. На запитане поясняє Ельстер, що маніпуляция з марками булаб також неможлива, бо кожда пачка є заосмотрена маркою Народного фонду і се стоїть під контролею загалу. Що кожда висилана П-ним пачка мала марку Народного Фонду потвердили також Сембратович і Шишкевич.

В справі надуживаня фірми і чеків „Народного Фонду“ при розсиланю книжок зізнав сьвідок п. Осип Кузьмич, що Петрицкий справдї розсилав з пачками Народного Ком. свої видавництва і уживав чеків, але на се мав довіл з Народн. Канцеляриї а дотичні видатки покрив ричалтом з гори, залучаючи при тім до своїх книжок рахунок з власним підписом. Печатки сьвідок п. Петрицкому не давав. Сьвідок Сембратович зізнає, що редактор „Дїла“ д-р Евген Левицкий застерігав ся раз при розсилцї брошури о страйках, щоб видавництв П-ого до посилок не долучати.

Що-до „шпіонованя“ предплатників инших видавництв не було ніяких катеґоричних зізнань. Зізнаня що-до вреди і заденунціонованя в „Гайдамаках“ автора статий в „Дзвонї“ вимірених против Народного Комітету — „урядника намісництва“ — поминаємо з огляду на інтересовану особу.

В справі „ребухем“ за функцию судиї мирового зізнав сьвідок д-р Кость Левицкий, предсїдатель того суду, що о „ребухем“ нїчого не знає. Правда лише, що зворот коштів і право їх поліквідованя членами суду було умовлене чи застережене з гори. Сьвідок Сембратович зізнав, що була умова між жалобником а одним членом суду о 200 К, але титулом коштів. О якімсь „ребухем“ нїчого не знає.

В справі „викиненя“ Петрицкого нареченою з причини жаданя гроший були спитані сьвідки проф. В. Бирчак і Д. Сембратович. Оба потвердили, що Петрицкий харчував ся кількома наворотами у одної панї, де і они харчували ся, але о якімсь жаданю гроший і „викиненю П-ого за обливку“ нїчого не знають.

Що-до уживаня гонорару за виїзд на віча на свої приватні цїли зізнавало кількох сьвідків, між иншими пп. пос. Романчук, д-р Кость Левицкий, п. Осип Кузьмич і другі. Пос. Романчук і д-р Кость Левицкий ствердили, що п. П-ий виїжджав на віча висиланий Комітетом, але за се звертає Комітет кошти всїм, котрі в такій цїли виїжджають. Щоби п. Петрицкий, виїхавши на аґітацию не сповнив своєї функциї, о тім сьвідки не мають нїякої відомости. Сьвідок п. Денис Сембратович зізнає, що п. Петрицкий, виїжджаючи на віче до Золочева, брав з собою також „Гайдамаки“ і инші свої видавництва.

Були ще зізнаня в справі розсилки „Гайдамаків“ зі „Свободою“, побраня в якімсь случаю два рази передплати (чи зі злої волї сьвідок не знав) і инші дрібнїйші зізнаня, котрі полишаємо.

В справі курателї над батьком, „аби загарбати маєток“, мав бути спитаний кандидат нотарияльний п. Навроцкий з Копичинець, котрий однак не прибув. По вияснену з обох сторін, а з окрема п. Петрицкого, що пішло тут о охорону майна при помочи курателї наслїдком якогось некорисного процесу і що се дораджували єму як-раз дорадники правні, трибунал відмовив переслуханю того сьвідка і замкнув тзв. перевід доказовий.

На тім розправа скінчила ся а виводи і видане вироку відрочено до четверга, дня 16 с. м.

Се справоздане подаємо лише з публїцистичного обовязку для поінформованя публики, бо розправа не видала нїчого цїкавого і обертала ся на такім „високім“ ровени, як прим. справа туток, „надуживане“ посилок, шпіонованя передплатників і т. и. При тім варто замітити, що „Słowo polskie“ і „Wiek nowy“ помістили вже також справоздання з розправи, але ті справоздання суть видимо закрашені тенденцийностию на некористь п. Петрицкого, мабуть в тій цїли, аби вплинути в користь обжалованого на лаву присяжних — самих Поляків.

При розправі заступник обжалованого заховував ся в нечемний спосіб для обжаловуючого, що рішучо не повинно дїяти ся на розправах судових.

— **Руске безплатне бюро слуг** отворене з днем с. м. при ул. Осоліньских ч. 11, I. подвіре, III. сходи, III. поверх, години урядові від 9—11 рано. Сподїваємо ся, що наші Панї не підуть тепер до инших бюр, коли мають своє власне. — *Від Видїлу.*

Календар: Нинї: Акиндин (лат.: Леопольда); завтра: Акепсини (лат.: Отмара); позавтра: Іоаникіта (лат.: Сальомей.)

Репертуар руского театру (тепер в Станиславові в салї театральній тов. музичного ім. Монюшка) в четвер 16 падолиста „Хазяїн“ драма в 4 дїях Карпенка-Карого. — Абонамент I-рядний на шість вистав 15 кор. Абонамент II-рядний на шість вистав 10 кор. Початок о годинї 8 вечером.

В Colosseum від дня 1 до 15 падолиста програма сензацийних новостей. Між иньшими електричний танець і нова оперетка.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 5—6. — Бібліотека унїверситетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропиґійского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в днї звич. за зголошенем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полвіх 3—5.

Специяліст в дїточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4, I. п.

Д-р Казимир Левандовский

повернув із студий дентистики і ординує в недугах зубів. — Витягане зубів і пльомбоване без болю. 970 5—?

Львів, площа Галицка ч. 7.

ОПЕРАТОР

Д-р Казимир Вільчек

довголїтний I-ший секундар хірурґ. відділу проф. Д-ра Зембіцкого, ординатор хірурґ. відділу „Народної лїчницї у Львові“.

Улиця Валова число 25, I. п. орд. 2—5 п. п.

997 1—8

Льоврана коло Абациї.

Пансіон „Central“ поручає ся Родимцям на сезон осінний і зимовий по цїнї 5 корон денно від особи за покій з цїлим утриманем.

1—6 *Сидон і Романчукова.*

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицки ч. 1.
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всіляки инші прибори оптичні. Всіляки направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 418 5

Тижневе справоздане торговельної палати в Львові за час від 9/11 до 13/11 1905. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·20 до 8·40 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 6·30 до 6·50 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* броварний 6·30 до 6·60, а пастівний 5·90 до 6·20, *овес* оброчний 6·35 до 6·55, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·—, а нова —·— до —·—, *просо* —·— до —·—, *горох* до вареня 8·50 до 9·25, пастівний 6·80 до 7·—, *вика* 6·75 до 7·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·20 до 6·40, *ріпак* 11·40 до 11·60, *льнянка* —·— до—·—, *насіне льняне* 10·10 до 10·40, *насіне конопляне* 9.— до 9·25, *хміль* (за 50 кільо) 45·— до 65·—, *нафта* звичайна 18·— до 19·—, сальонова 20·— до 22·—, *конюшина* червона 50·— до 65·—, біла 45·— до 60·—, шведска 55·— до 70·—, *тимотка* —·— до —·—, *Спірітус* loco за 10.000 літрів 35·30 до 35·70.

Курс Львівский

з дня 15 н. ст. по колиста 1905.

	Плат.	Жад.
Акциї за штуку без купона.		
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	555 —	565 —
Банку для торговлі і промислу 200 зр.	— —	260 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. н.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясси по 200 зр.	580 —	586 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. в 10% прем.	111 50	— —
Банку гіпот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	101 30	102 —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	99 —	99 70
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 50	102 20
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 80	100 50
Товариства кредит. 4% (I. емісиї)	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 н.	99 70	100 40
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. а.	99 80	100 50
Буков. фонду пропінацийного 5% в. а.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	101 50	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	101 50	102 20
„ „ „ 4% (IV. ем.)	99 50	100 20
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 5.	100 20
Позичка м. Львова 4% по 200 корон	98 40	— —
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Льоси:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	90 —	98 —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	252 50	254 30
100 марок німецких	117 —	117 50

До Впов. Учительства!

Впов. предплатників „Учителя“ котрим висилалисьмо „Сьпіванник для народних шкіл“ просимо о як найскорше надіслане (залученим чеком або марками) належитости т. є. 50 гелерів. З поважанем: **Українська Накладня у Львові**, ул. Вроновска ч. 8. 980 2—10

Театр ріжнородностий

DEPENDENCE BRISTOL

щодень представлене першорядних артистів, дві сензацийні комедиї. Родинна програма. Початок о год. 8½. 5—8
782

Вже незадовго появить ся з друку:

ІЛЮСТРОВАНИЙ МУЗИЧНИЙ КАЛЕНДАР на р. 1906.

Чистий дохід з розпродажи призначений — як торік — на **будову руского народного театру** у Львові.

Сей календар поручають з найлучшої сторони: практичність, дешевість і постійна вартість. На зміст складають ся: а) Календариюм і добірні статї занимаючі однаково і для немузиків; б) „Небесні Сьпівці“ драматична алеґория С. Яричевского, справлена і розширена автором. Річ патріотична і гарна, надаюча ся до сценічних вистав, без великих заходів, для аматорских кружків — вкінци в) перша новість в рускій літературі музичній п. заг. „Короткий начерк науки гармонії і композиції“ о. В. Матюка з численними примірами в нотах. Все разом коштує — лиш в дорозі передплати — **franco 1 корону.** По видрукованю, ціна буде висша. Замовляти належить завчасу переказами почт. під адресою: **Р. Зарицкий Львів, ул. Сикстуска ч. 62.** При більших замовленях за готівку, *для Боянів і учеників 10% опусту.*

Музичні новости.

Стоїть гора високая, *пісня на середний голос Д. Січенського.* Ціна 70 сот.

Українські танцї І. на фортепян Я. Лопатинського. Ціна К. 1·20.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД

Українська Накладня

у Львові, Вроновска 8.

Дістати можна також в книгарнях. 962 3—10

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни

Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 780

Фабрика цементових виробів

ҐРАФА ГЕНРИКА СТАРЖЕНЬСКОГО

в Гнїздичеві

виробляє *патентовані цементові дахівки,* ріжнобарвні, ґлязуровані і неґлязуровані в ріжних форматах. *Цементові помости* і *хідники* в ріжних барвах і взірцях. *Перепусти* і *рури* у всяких розмірах. *Жолоби* і *корита* в довільній довготі. *Комини, сходи, нагробники, граничні стовпи* і взагалі всякі роботи, що входять в обсяг цементового промислу.

Телеґрами: **Фабрика „Гнїздичів, Кохавина“.** Почта і зелїзниця в місци. 853 15—20

Ціни умірковані. Цінники і кошторяси даром і оплатно.

Помічник оборотний і добрий експедиент найде місце в корінній торговли Івана Борриса в Перемишли. 994 1—?

Академік вправний інструктор глядає лекциї або иншого занятя на селї. Німецка конверзация, також француска мова. Зголошеня: „Рутина“ Львів, Університет. 996 1—3

Руско-католицкий урад парохіяльний в Сучаві глядає сейчас дяка бежженного, з добрим голосом, котрий міг би провадити хор. Зголошеня прав і сьвідоцтвами надсилати підписаному найдальше до 30 с. м. Близші условія подасть ся всїм зголошуючим ся листовно. — *о. П. Городецкий* зав. Сучави. 977 2—3

В **ново-отворенім інститутї для учеників** при ул. Кльоновича ч. 3 є сїм місць до обсадженя. 959 4—7

Хто з милосерних людий дасть яке занятє або лекцию з норм. кляс бідному ученикови? Ласкаві зголошеня від „І. Ю. Л.“ у п. Зуха Львів, ул. Павлїнів, ч. 10.

УЧИТЕЛЬКА старша учениця або самітна женщина найде солїдне поміщене у інтелїґентної особи. Бальонова ч. 1, II. Порозуміти ся можна 9—12 рано. 3—3
944

„РУСКА ХАТА“

ілюстрована часопись лїтератури, штуки і сучасного житя

виходить 5 і 20 кождого місяця в обемі 2 до 3 аркушів під редакциєю: *Дениса Сембратовича.* Цїлорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адміністрациї: **Львів, Бляхарска ч. 8.**

„Краєвий Союз кредитовий“

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цїнах:

Книга довжників	арк. по	10	сот.
Замкненя місячні2	„ „	5	„
Інвентар довжників	„ „	5	„
Інвентар вкладників	„ „	5	„
Інвентар уділів	„ „	5	„
Книга головна	„ „	10	„
Книга ліквідацийна	„ „	10	„
Книга вкладок щаднич.	„ „	10	„
Книга уділів членьских	„ „	10	„
Реєстр членів	„ „	10	„
Справоздане і замкнене рахунків	„ „	10	„
Зголошена о позичку штука	„	2	„
Виказ уморення позички	„	2	„
Асигнати касові штука	„	1	„

Купувати і замовляти належить в **„Краєвім Союзї кредитовім“** у Львові. Ринок ч. 10, I. поверх.

Перший руский склад машин де шитя.

Незрівнаної доброти машини де шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи)

Всч. Сьвященикам і кн. Урядникам продаю на рати, як також для лекаря за потвердженем уряду гімназиального.

Голїки сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шиня і газету безплатно. Цінники на жадане даром. 5

ЗОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Лаврук

Львів, Пасаж Міколяша.

П. Т. Господині!

Прошу при закупні меблїв, матерацїв, колдер і т. п. домагати ся вистілки з вати д-ра Бішофа, котра є хемічно відчищена і зладжана против молїв, блощиць і всяких насїкомців, що гнїздять ся в тапицированих меблях. Тонкий поклад сеї вати хоронить меблї від всякого хробаства. Аркуш вати д-ра Бішофа величини 80/220 цм. коштує лише 1 зр. Висилка 4 аркушів оплачена. Відпродуючим рабат. Кожда пачка вати заосмотрена охоронною маркою і підписом д-ра Бішофа, на що треба звертати пильну увагу. Виключна продаж для Галичини і Буковини в складї колдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, Коперника ч. 5.

Матераци чисто волосїнні обложені ватою д-ра Бішофа є пізком певні перед блощицями, молями і т. п. незвичайно елястичні, мягкі, тревалі, поручаю їх яко знаменитість хорим; відповідно до ваги і якости коштують по зр. 18, 20, 24, 26, 28 до 35 зр. 3 подушки; ті самі матераци без вати д-ра Бішофа значно дешевше. — Матераци з морскої трави обложені ватою д-ра Бішофа, по зр. 40, 50 і 52 за 3 подушки. — Старі тверді матераци волосїнні переробляю і обкладаю ватою д-ра Бішофа можливо найдешевше. Матераци пружинові з подвійним підкладом вати д-ра Бішофа по зр. 22 від мішка, без вати 18 зр. Вовняні колдри, обложені ватою д-ра Бішофа, абсолютно певні перед молями від зр. 8, 10, 12 до 15. Звичайні колдри від зр. 3·50, 4·50 і 6·50. Оксамитні колдри, спід з гарної француской сатини з обох сторін до ужитку по зр. 14, 15, 18 до зр. 32. Колдри на пуху з обох сторін по зр. 14, 15·50, 20 до зр. 40 поручає специяльна робітня колдер і матерацїв

ИОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, Коперника ч. 4.

636 7—10

Іван Ґанаковский

церковний маляр

в Мартинові новім [почта в місци]

виконує артистично всякі роботи, входячі в обсяг церковного малярства і золотарства, приймає ціле мальоване церквей по можливо приступних цїнах і ручить за артистичне і совістне виконане.

989 1—2 З глубоким поважанем *Іван Ганаковский.*

„Сокільский Базар“ у Львові шукає хлопця до практики. Практика тревае пів року безплатно. Вимагає ся скінчених 6 кл. гимназиальних. 969 3—3

Ч. 3934.

КОНКУРС.

Повітовий видїл в Стрию оповіщує конкурс на дві стипендиї в квоті по 120 К для учеників краєвого садівничого заведеня в Заліщиках з стипендийної фундациї стрийского повіта імени цїсаря Франц Йосифа. Близші услівя можна переглянути в бюрі повітового видїлу в урядових годинах, в управах народних шкіл і парохіяльних урядах. Реченець подань до дня 25 грудня 1905 р.

З ПОВІТОВОГО ВИДІЛУ.

988 2—2 *Онишкевич,* презес.

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету

поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведене

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелий, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. и. по умірених цїнах.

„Сокільский Базар“

одинока українська фірма шкільних і канцелярийних приборів поручає свій богато заосмотрений склад в вироби паперові ґалянтерийні, гуцульскі і т. д. Вироби з глини, як тарелї, вазони, фляшонки в цьвіти, пепельнички і т. д. — Вироби гуцульскі, як топірці, сердаки, шапочки, пояси, тарелї і т. п. — Вироби з пацьорків, як ґердани, пояси і т. д. — Вишиванки, краватки, сорочки, сбруси, ручники, фартушки і т. д. — Образи і портрети. — Сокільскі ланцушки. — Переписні листки. — Сокільскі тутки і паперцї.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР“ виконує кредкові портрети в фотоґрафій в цїнї від 12 К.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР“ продає усї українські часописи і календарі і посередничить у всїх торговельних дїлах.

Замовленя доконує оборотною почтою. — При більших замовленях дає опуст. 789 22—25

ГАРАЗД! **ГАРАЗД!**

„Сокільский Базар“ у Львові ул. Руска ч. 1.

Що року горять хлопскі мілїони неасекуровані!

„ДНІСТЕР“

Товариство взаїмних обезпечень у Львові (ринок 10) одиноке руске Товариство асекурацийне обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу на случай пожежи. По пожарі виплачує „Днїстер“ зараз відшкодованя; оцїнку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 лїт виплатив „Днїстер“ відшкодовань в сумі 5 мілїонів 340 тисяч корон.

Фонди „Днїстра“ виносять (з кінцем р. 1904) суму 1,183.874 кор. і уміщені суть в цїнних паперах.

В „Днїстрі“ єсть обезпечених більше як 300.000 будинків. На покрите хат черепом дістають члени „Днїстра“ позичку в Товаристві кредитовім „Днїстер“.

Полїси „Днїстра“ приймають ся при всїляких позичках в Банку краєвім, касах ощадности і касах сиротиньских.

Чистий зиск по скінченім роцї звертає ся членам, в лїтах 1901—1904 звернув „Днїстер“ членам 284.857 кор., (за лїта 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премії).

Аґенциї „Днїстра“ находять ся в всїх містах, і більших селах і треба подавати обезпечене через аґентів; господарі письменні повинні старати ся о аґенциї „Днїстра“ в таких сторонах, де инші аґенти „Днїстра“ не роблять. Аґенти „Днїстра“ заробили вже *провізиї 662.807 корон.*

На житє обезпечайте ся тілько через „Днїстер“ в Товаристві краківскім; свою провізию від сих обезпечень дає „Днїстер“ *на рускі додрокійні цїли.* 34 22—26

Стережіть ся оню і асекуруйте ся в „Днїстрі“! *Покажите свої хати черепом (асекурацию).*

„Днїстер“ припоручили Преосв. Епископ. Ординарияти.

Рух зелїзничих поїздів

зимний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в недїлю і сьвята), Деятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що недїлї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Берґомета (в понедїлок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в недїлї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·10**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брюхович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полуднем (тілько в недїлї і рим.-кат. сьвята, 1·45 пополудни (тілько в недїлї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Якова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9. і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що недїлї і сьвята.
„ Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Заполяного (від 25/6 до 15/9), Освєнцїма (від 25/6 до 15/9), Велічки (від 1/6 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що недїлї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що недїлї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави рускої	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брюхович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що недїлї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що недїлї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·30 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої	11·15 в ночи кождої недїлї.
„ Якова	6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята) 3·08 полуд. (від 14/5 до 10/9) - 5·58 пополудни.
„ Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди посьпішні друковані є чорними цифрами; поїзди нічні є означені звіздкою. Мора нічна числить ся від 6 год. вечір до 6 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди на такім білети великого міжнародного, інвестровані провідними, розкладу їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мінім бюрі ц. к. державних зелїзниць, площа Гаусмана ч. 9. 85

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Берковский. Редаґує і одповідає за редакцию: Д-р Евген Левицкий. З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 247. Львів четвер 3 (16) падолиста 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		на границях:
на цілий рік	32 к.	— 40
на пів року	16 „	— 20

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попередньою за кошеннєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Наші народні школи.

Бесіда посла о. Богачевского

виголошена в галицкім соймі дня 6 падолиста с. р. при розправі над справозданєм комісиї шкільної за рік 1903/4 на підставі справозданя Ради шкільної краєвої.

(Дальше.)

Переходимо тепер до фреквенциї дітий. Справоздане ради шкільної подає нам факт, також ніби потішаючий, що фреквенция дітий почавши від 1899 до 1903 р. взагалї зростала. Але справоздане забуває додати, що річний приріст всїх дітий шкільних в краю взагалї виносить 30.033, отже в тім цїлім пятилїтю повинна була фреквенция зростати разом о 165.000, а зросло тілько о 119.904, а з сего виходить, що залеглість анальфабетична в тім пятилїтю не тілько не уморила ся, але ще побільшила ся о 45.096. Одним словом — наше шкільництво не поступає кроком відповідним не тілько до шкільництва инших країв, але і до зросту людности і дітий в краю власнім.

Фреквенция дітий в послїднім роцї шкільнім після Справоздання ради шкільної представляє ся ось-як: Всїх дітий в віцї 6—12 лїт було в тім роцї 5,086.000 а у віцї 13—15 лїт 505.000, разом 1,591.000 дітий. По відчисленю дітвори неспосібної до науки лишило ся обовязаних до науки щоденної 1,061.435 а до науки доповняючої 499.167, разом 1,560.602. Із І-ої катеґориї побирало науку дома і в школах 811.954, із ІІ-ої 162.656. З сего показує ся, що з дітий у віцї 6—12 лїт не побирало науки 249.481 (22·97%) а з дітий від 13 до 15 лїт 336.511 (66·63%), отже разом, після обчислення самої ради шкільної, 585.992 (44·80%) спосібних до науки дітий не побирало ніякої науки! Якже інакша є фреквенция в инших краях! В Чехах на 1,005.142 обовязаних дітий ходило до школи 1,086.492.

Галицка краєва рада шкільна потїшає ся, що фреквенция на науцї щоденній в 1904 роцї в порівнаню з попереднім роком зросла о 24.000 дітий. Та зріст той є тілько повірний. Бож в роцї 1903 було на науцї щоденній записаних 770.605 дітий, ходило 741.343, не ходило 29.262. В роцї 1904 було на науцї щоденній записаних 809.236, ходило 765.383, не ходило 43.853. Отже із записаних на щоденну науку дітий не ходило сего року о 14.591 більше, як попереднього року. Так само і у всїх громадах, де були школи або звязь в роцї 1903, не побирало науки 147.064 а 1904 року 159 007 дітий, отже знов о 11.943 більше. А так не лиш нема поступу, хиба поступ в зад!

Про стан галицкого шкільництва сьвідчить також інтензивність науки. Сю інтензивність характеризує само Справоздане ради шкільної, коли говорячи о науцї доповняючій замічає, що та наука обмежала ся переважно на повторенє відомостий із щоденної науки. Впрочім о сїй інтензивности сьвідчить і так великий процент дітий відкидуваних щорічно при вступних іспитах до ґімназий. Вкінци і статистика Центральної статистичної комісиї у Відни переконує нас, що в Галичинї на І. степень науки вчащає 72% шкільної дітвори, а кінчить школу (т. є. учащає на IV, V, VI, VII і VIII степень науки) ледви 7%. В Чехах кінчить школу 31·5%, в Австриї 38%. В тім взглядї Справоздане ради шкільної не є точне і дбатого я ставлю ось-яку резолюцию: „Взиває ся краєву раду шкільну, щоби в будучих Справозданях подавала число дітий, котрі кінчать щорічно школи народні й виділові, подібно як се діє ся з абітурієнтами шкіл середних і семінарий учительских.

Яка-ж причина тої неуспішности? яка причина, що дітвора, вийшовши зі школи, в скорім часї знов попадає в анальфабетизм? Найбільше винна тут очивидно система, а по-при тім і тїснота й невідповідність будинків шкільних. І о тих будинках най менї буде тут вільно пару слів сказати.

Минувшого року посол д-р Могильницкий ставив тут внесенє в справі будови будинків судових, посол Мерунович в справі будинків на поміщенє урядів і інституций публичних в Галичинї, а сам вносив інтерпеляцию в справі судового будинку в Долинї. І справдї, се справа незвичайно важна тай вимагаюча енерґічної заради. Ходить найбільше о предприємця, о те, кому поручає ся будову так важного, бо публичного будинку. Приміром всї нові суди й уряди податкові будує тепер шурин радника будівництва Шковрона, Сліньский, за великі гроші а нї до чого. Так в Болехові збудував він суд і уряд податковий за 100.000 К а цїла будова не варта і 50.000 К. Мимо того при колявдациї інжинер намісництва сказав, що все добре, хотяй будинок уряду податкового, перероблений із старого суду, є низький і такий темний, що можна осліпнути... Материял такий лихий, що заким уряд податковий там спровадив ся, підлоги вже посихали ся!

Така сама маніпуляция робить ся і з будинками шкільними. Що при тім найбільше користають Жиди, відступаючи на школи безвартні коршми а беручи за них тисячі, то була би ще річ не найбільшої ваги. В Увислї, повіту гусятиньского, побудовано школу коштом 15.000 К. Підприємцем був якийсь Кавалюк, пупіль староства і ради повітової, та вже по роцї стеля в школї завалила ся, підлоги пігнили а під підлогою потворили ся озера. Здавалось би, що панове, попарившись на однім будинку, будуть осторожнїйші при другім. Так нї! той самий Кавалюк, звязавши ся із здеморалїзованим війтом Стаком Волошином, кладе знов школу в Сухоставі того самого повіту, і знов цегла невипалена, дахівки як найгірші... В Буську, повіту камінецкого, на передмістю „Довга сторона“ є школа перероблена з жовнїрскої стайнї, неможлива до отоплення, і чи там можлива, як власти жадають, наука успішна?... В Ростоках, повіту косівского, бувший староста Сабат відступив школу на кошари для жандармів, а дїти з Ростів мусять тепер ходити до школи аж на зелену Буковину... Так само в Устеріках того самого повіту староста Сабат до збудованої з тяжким трудом школи закватирував жандармерию і она сидїла там чотири роки. Вправдї жандармерия зложила щось 1000 зр. чиншу, але будинок знищила, а громада чинш пропустила і нїчого не лишило ся. В Рожнїтові заходить потреба будови нової школи. В тій цїли винайшла комісия місце під будову як найгірше, найневідповіднїйше. З одного боку цвинтар і дорога, куди на місце вічного супочинку вандрують небіщики на преріжні пошести, а з другого звіниця з голосними, майже заглушуючими звонами, само-ж місце на горі, виставлене на безнастанні вітри і продуви. Додавши до того, що (як сказав інжинер) мурованє самих фундаментів буде коштувати стілько, що половина будинку шкільного, — дальше, що винайм будинку для школи дївочої коштує 3.000 К річно а наука для хлопців відбуває ся в будинку, який уже пятнайцять лїт тому узнано урядово за упадаючий (baufällig), а будете мати, панове, понятє о господарцї з будинками шкільними! А вже найкрасше стало ся в Завишни, повіту сокальского. Там місцева рада шкільна переїмінувала видаток шкільний на рік 1904 в квотї 746 К 60 с., та окружна рада шкільна і видїл повітовий в Сокали, в порозуміню із зіпсованим хоч уордерованим війтом Цариком, вставили фікцийну суму нїби на прибудованє нової ІІ. кляси нї більше нї менче як 2032 К!

Посол Стапіньский закинув нам, що шкільні будинки у східній Галичинї о много лучші, як в Галичинї західній. Але коли так де є, то заслуга в тім нїчия инша, як тілько самих громад. Доказом на се най послужить громада Заздрість повіту теребовельского. От перед десятьма лїтами краєва рада шкільна наказала тій громадї прибудувати нову клясу. Скинено конкуренцийну розправу і обчислено кошти на 3000 зр., з котрих одну третину після висоти оплачуваного податку мав дати обшар дзірский, взглядно польский маґнат ґраф Ґолуховский. І що, панове, скажете? — десять лїт процесував ся ґр. Ґолуховский з громадою за ту суму, т. є. за тую тисячу ґульденів і до нинї анї крейцаря не дав і громада сама своїм коштом мусїла сю клясу поставити. Подібно дїє ся і з будинками шкільними в Турцї, де знов сам староста Біліньский будові того нового будинку робить ріжні, непридумані перешкоди, так що ся справа через него вже десять лїт тягне ся, а громада придбану на сю цїль перед десятьма лїтами позичку мусїла дальше порозпозичати межи людий. Найже п. Стапіньский прийме до ласкавої відомости, що ми для будови наших будинків шкільних, кромі себе самих, не маємо ніяких приятелів!

(Дальше буде.)

Перші збори „Національної Ради“ Русинів на Буковинї.

відбули ся онегди в Чернівцях при участи представителїв усїх буковиньско-руских товариств для наради над внесенями Народного комітету вибраного ще перед кількома місяцями на зборі черновецких Русинів. Явили ся сотки селян, дуже богато народних учителїв і иншої сьвітскої інтелїґенциї.

Збори отворив предсїдатель д-р Вол. Филипович і дав слово д-ру Смаль-Стоцкому, віцемаршалкови сойму, до першого реферату „Політичне положенє Русинів на Буковинї“. Д-р Стоцкий в півторагодинній бесїдї дав історичний перегляд дотеперішних змагань буковиньских Русинів аж до доби кн. Гогенльогого, а під конець схарактеризував теперішну ситуацию бук. Русинів. По розпадї Вільнодумного союза ситуация Русинів не є невідрадною. На союзників нема що будувати, треба покладатись на власну працю. Наступають часи не гірші а лїпші. Є надія на загальне голосованє, в Росиї надано права всїм народам, отже і нашому українському (грімкі оплески). Наш нарід стає на цїлій лїнії до бою за свою сьвяту справу, тож сьміло можемо скликнути: Україна ще не вмерла і не вмре! (гучні оплески).

Потім проф. Авт. Клим зреферував другу точку наради „Справа орґанїзациї (взглядно реорґанїзациї) „буковиньских Русинів“ і поставив начерк єї:

„Всї Русини на Буковинї, що годять ся на нашу проґраму, кучать ся в одну велику політичну громаду.

Русини кождої політичної громади в краю, що приймають нашу проґраму, вибирають зміж себе місцевий комітет, який складає ся з тілько членів, кілько дотична громада вибирає виборців при виборі посла до ради державної. Вибір відбуває ся кождого року, звичайно осению, в листопадї. Всї члени місцевого комітету дїлять ся після своєї

Николай Лесков. 5)

Владичий суд.

В часи Бібіківсї панував було в ґенерал-ґубернаторскім домі целїбат. Колиж опісля появилась там жінка, і то така, що не відказувала собі приємности показуватись в товаристві, то її вплив був дуже замітний і особливо в дамских кругах викликав досить сильне наслїдованє.

На око те все могло собі подобати на щось живе і навіть дуже пожиточне; але опісля почали люди инакше задивлятись і говорити. Та не в сїм річ. Добродійність і поправа обичаїв дійшли до того, що навіть з „Магдалиньского приюта“ для каючих ся повій одного часу уважано за річ пожиточну видавати „магдалинок“ замуж за салдатів. Тим способом хотїли „не дати собацї вертатись на свій берліг“. Княгиня брака дуже горячу участь в уладжуваню тих подруж і навіть давала відданицям придане, котре для салдатів мало свою притягаючу силу. Вони женили ся з магдалинками і, розуміє ся, нї троха не дбали про щирість їх покаяня, а тілько щоби дістати сто рублїв і то-що з одїжи. Опісля, утїшивши княгиню актом вінчаня і покористувавшись тим, чим кождий з подругів уважав за вигідне покористуватись, вони розділялись і розходились „кійждо во свояси“. Виходили з того всїлякі дивезні пригоди. „Собаки назад вертались на свій берліг“, тілько що тепер уже за згодою своїх чоловіків. Словом, по іронії судьби над аристократичним нерозумінєм житя „послѣдная быша горше первыхъ“.

Жонатих таким способом салдатів годї й винуватити строго, що так охотно збували з рук своїх розледащілих жінок. Куди єму з своїх розледащілих жінок здала ся такі жінка, що відвикла від всякої тяжкої працї, а навикла тілько до пустоти. Салдат, що оженив ся з магдалинкою по більшій части з приводу начальства, котре хотїло вгодити княгини, брав те, що єму до чогонебудь було придатне, а жінку, що привикла „їсти курку з маслом і пити солодке вино“, пускав на чотири сторони; вона-ж вибирала з них ту, в котрою була більше освоєна і де лекше надїялась заробити суму, яку обіцяла платити чоловікови за те, що її пустив „по згодї“.

Такі були іронічні результати тої сентиментальної забавки і фантастичної моралїзациї; та вона скоро надоїла і з нею дали собі спокій.

Далеко опірнїйші були заходи коло ширення християньства; та й тут на жаль досить часто виходили сумні дива. Запопадливости княгинї найбільше надуживали несовістні люди з тих низьких кругів жидівства, що найбільше терплять від страшної загальної несправедливости. Не находячи нїгде охорони перед пануючою тут деморалїзациєю, ті люди самі деморалїзують ся так, що „міняють віру, як циган конаку“. Серед того то сьміття — а до него належав також і наємник нашого переплетника — виробилась окрема практика для вислискуваня християньского пориву княгинї, до котрої, як вірили і говорили бідні Жидки, досить було удатись, і вже тогдї нїхто не сьміє й доторкнутись, хоч би „увесь закон тріснув“. І в таких поглядах спритних Жидів не богато було прибільшеного. Бож і не самі Жиди, а навіть і богато дуже осьвічених християн з так званого висшого київского товариства з ті часи з далеко меншою вагою оглядались на те, чого хоче князь, ніж на те, чим би вгодити княгинї.

Пройдисьвітови челядникови Давидка очивидно добре був знаний стан річий в Києві, і він, попавши в рекрути, задумав покористуватись тим та безкарно знищити і погубити попавшого єму в руки переплетника.

Взяв ся він до сего знаменито. В тім самім часї, коли переплетник писав свою знану вже просьбу, щоби підождати з бракою єго хлопця, кравець написав жалїсне письмо до одної із знаних в ті часи київских опікунок. Була се баронеса В., що дуже носила ся з своєю зверхною релїґійностию. Хитрий Жид миложив їй ріжні невзгодини і терпіня, які він витерпів, так що аж постановив було піти в рекрути; але втім нїбито несподївано зійшло на него нове сьвітло: він нагадав собі ті добродійства, які сьвідчать високі християни тим, що пристають до правдивої „хрещеної віри“, і він хоче вихрестити ся. Тому, коли єму удасть ся втечи від здатчика, то він скоро явить ся в Києві і просить, щоби єго зараз скрити перед гонителями та помістити в монастирі і чим скорше охрестити; колиж єму не удасть ся втечи, то якимнебудь иншим способом взяти єго в опіку і привести „в хрещену віру“. Об сїм просив він повідомити ясновельможну княгиню Катерину Алексїївну, а на її апостольску ревність він покладає всї надії та молить її заспокоїти єго жадобу християньского сьвітла.

Сего було аж надто досить. Баронеса, дістатши таке письмо, що давало їй притоку походити в ріжні місця і до ріжних осіб, до котрих вона дуже радо любила заходити з своїми апостольскими клопотами, відразу запевнила собі найенерґічнїйшу участь княгинї та могла її іменем впливати на всїх тих, котрим не можна було просто приказувати; тими, котрим можна було приказувати, розуміє ся, не було що й журити ся.

Словом, за оден поранок справа того пройдисьвіта була уладжена так, що єму треба було лише явитись у когонебудь з тих, котрі були о нїм уже повідомлені, і він уратований.

Щось лїпшого для него годї було й придумати; а тимчасом, як уже знаємо, самі обставини так гарно єму зложили ся, що єму пощастило виконати і другу часть програми, значить, цїлком вигідно утечи від свого наймателя та ще спонукати сего, що стратив собі цїлий день на даремній шуканинї по ріжних заїздах і кутах Білої Церкви, того по Бердичеві найбезладнїйшого жидівского гнїзда.

Поки цїлком запаморочений переплетник напів до Києва, де в додатку не знав, до кого звернути ся і де глядати свого наємника, той уже під опікою найкрасших рекомендаций кушав монастирску рибу і відпочивав після перебутих тревог в теплій келиї у одного з черців Лаври, котрому було припоручено як найдовладнїйше приготовити єго до св. хрещеня.

Переплетник, розказуючи менї сю дивезну історию, серед плачу і стонів оповів менї також, як він довідав ся, де тепер єго „злодій“. Він розповідав і о тім, де й вільно він роздав гроший мирянам і немирянам, як він раз „ледві не утоп на Глибочицї“, раз „ледві не згорів“ в пекарнї Лаври, куди він не знати як дістав ся. І все те було незвичайно образово, живо, цїкаво, а заразом несказано зворушаючо і до загину сьмішно, так що навіть трудно сказати, чи більше сьмішно чи більше зворушаючо.

Та, славити Бога, анї у мене, що сидїв за столом, перед котрим він жалїсно плакав, кидав ся і рвав на собі нахи і волосє, анї у тих урядників, що глядїли на него крізь відчинені двері, не було охоти сьміяти ся з него.

Всї ми при всїй нашій нещасній привичцї до подібних смутків і мук були поражені тим страшним несамовитим терпінєм, котре у того бідомашного викликало навіть кровавий піт.

Так, тая вонюча сукровата мокрота, котрою просякла обгортка поданих менї папе-

Найлїпшим кормом для дїтий, особливо в першім періодї житя, є молоко здорової матери, доброї кормительки. Однак коли того корму нема або за мало чи то мати не находить ся у всїх услївях доброї кормительки, **мучка Ґурґуля** се одиноке відживляюче средство, що заступить успішно ту недостачу. Набути можна в аптиках. 983a 1—15

спосібности орґанізацийною працею в громаді, вибираючи з поміж себе голову, скарбника і т. д. Комітет веде спис членів народної орґанізациї і приймає добровільні датки на народний фонд. Всї члени місцевих комітетів кождого судового повіту збирають ся що року, звичайно в грудни, в місцевости, де є повітовий суд, на нараду над політичним положенєм Русинів в дотичнім повіті і для вибору повітового комітету з 5 членів.

Члени повітового комітету ділять поміж себе після своєї спосібности орґанізацийну працю в цїлім повіті, вибираючи голову, заступника голови, секретаря і скарбника. Повітовий комітет веде спис членів народної орґанізациї дотичного повіту і збирає гроші на народний фонд.

Всї місцеві комітети творять Національну Раду Русинів на Буковині і збирають ся що року, звичайно в січни, в Чернівцях на нараду над політичним положенєм Русинів в краю і для вибору 15 Русинів, замешкалих в Чернівцях або в найблизшій околици, до краєвого комітету, в якого склад входять ще всї голови, зглядно заступники голов усїх повітових комітетів і з дорадчим голосом посли до краєвого сойму і до ради державної та заступники нашої преси".

По дискусиї принято проєкт референта. До орґанізацийного краєвого комітету увійшли з вибору картками: Д-р Вол. Филипович, о. сов. М. Галіп, Вол. Ясеницкий, д-р К. Клим, д-р Т. Галіп, о. Е. Семака, Антін Клим, д-р О. Маковей. Ник. Дрогомирецкий, От. Руснак, Ник. Іоценко, Іван Воробкевич, Дар. Пігуляк, Юр. Мартинюк, Іл. Карбулїнкий, а заступниками їх: о. Д. Єремійчук, Мицак і Юрій Кавуля.

Після сего забрав слово адв. д-р Теодот Галіп, поясняючи народну програму буковиньских Русинів, яка звучить:

„Ми, Русини на Буковині, яко частина українського народу, ставимо собі таку програму: I) В справах національних: будемо підтримувати і скріпляти національну силу, єдність і самостійність нашого народу. — II) В справах державно-політичних: При теперішнім державнім устрою ми віддані всею душею рідному краєви Буковині і працюючи перед усїм і завсїгди для нашого народу на Буковині, ми змагати будемо до національної автономії і спільности Русинів в державі; — III) В справах економічних: будемо змагати до того, щоби кождий чоловік міг користувати ся плодами своєї праці; — IV) В справах культурних: будемо змагати до піднесеня сучасної культури.

Подрібні поступати.

I. В справах національних: а) будемо домагати ся, щоби кождий Русин міг в своїй рідній мові: аа) побирати науки в школах, бб) доходити свого права у всїх урядах і вв) слухати слова Божого в церкві. — Таке саме право признаємо дд) иншим нациям проживаючим на одній з нами території; б) будемо заводити і піддержувати заклади, товариства і предприємства з характером національним і демократичним.

II. В справах державно-політичних домагаєм ся: а) заведеня загального, рівного і тайного голосованя і знесеня курий при виборах до громадских рад, до буковиньского краєвого сойму та австрийскої державної ради і до инших репрезентацийних корпораций; б) найширших горожаньских вольностий: особистої і домашної, слова і печати, зборів і виборів, віри і совісти; в) аби всї публичні урядники були особисто одвічальні також поодиноким горожанам за всяке нарушенє їх прав чи то приватних, чи публичних, і аби кождому горожанинови була дана можність в найкоротшій дорозї доходити поверненя шкоди і покараня такого урядника, так як се доси установлено лишень дотичних судових урядників.

III. В справах економічних: а) будемо змагати до добровільної орґанізациї в спілки виборні, кредитні і споживні; б) бажаємо придбаня землї для селян, обездовженя селян за державною помочию, піднесеня культури землї, і хлїборобского промислу взагалї; в) змагаємо до заведеня одного загального проґресивного подохідного податку і знесеня поодиноких родів посередних і безпосередних податків, відтак домагаємо ся: д) публичної охорони против зиску працї (установленя найнизшої зарібної працї, зниженя стопи процентової, забезпеченя найменшої недвижимости, вільної від екзекуциї в той спосіб, щоби скількість доконче потрібна до удержаня родини була зовсїм вільна від екзекуциї); е) заведеня безплатних інформацийних бюр для попиту і подачі працї; є) безплатних курсів аґрономії, вандрівних учителїв, заложеня аґрономічних та промислових шкіл; ж) скороченя часу військової служби і зменшеня видатків на військо; з) нагороди підчас військової служби військовим резервістам і їх родинам; і) обезпеченя робітників на старість і випадок калїцтва.

IV. В справах культурних домагаємо ся: а) народних, середних і висших шкіл з народною викладовою мовою; б) безплатної науки у всїх школах.

Остатну точку наряду: „Справа тактики партийної" реферував посол Єр. Пігуляк, обговорюючи наше становище супроти ґруп, які витворили ся між самим селяньством, супроти церкви й духовеньства, а також супроти наших елементів, з якими приходить ся жити разом буковиньским Русинам. Тактика вимагає, всяких непотрібних ворогів собі необережними виступами не робити а по можности притягати до табору всї путні елементи.

Під конець збори приняли одушевлено резолюцию о. С. Маланчука: „Мужі довіря Русинів, зібрані д. 12. листопада 1905 із усїх буковиньских повітів, одобряють політичні і політично-тактичні виводи своїх провідників а заразом висказують повне довіре всїм руским послам і подяку за їхню самовідречену працю. Зібрані, констатуючи майже повну присутність делеґатів усїх буковиньско-руских громад і однодушність нинїшних рішень, приймають одноду шно проєкт народної орґанізациї і програми".

Галицкий сойм.

На вчерашнім ранїшнім засїданю сойм ухвалив внесенє адміністрацийної комісиї в справі сиротиньского фонду. Комісия припоручила видїлови кр. вібрати дати: а) уложити виказ із цїлого краю сиріт, занедбаних і опущених дїтий, а також виказ гуманїтарних інституций в краю, котрі займають ся виховуванєм таких дїтий і таких, котрі за відповідну субвенцию із сиротиньского фонду занялись би опікою над такими дїтьми; б) розглянути можливість заложеня у східній і західній Галичинї по одним виховуючім заведеню для таких дїтий, увійти в переговори з правительством о видане закона, котрим надвишки з обороту сиротиньских кас збірних передавано би раз на все краєвому сирітському фондови, вкінци розширити атрибуциї опікуньчих судів в виданю гадки о сиротах.

Відтак ухвалено: щоби правительство не допускало, аби вироби з вязниць і карних домів ішли в торговлю. Потім припоручено видїлови кр. петицию міста Львова, щоби край причинив ся до будови і удержаня будинку львівского музея промислового. — Візвано правительство, щоби обняв в свій заряд дорогу з Риманова до Королика польского і перевів реконструкцию державної дороги в місті Риманові, а видїлови кр. припоручено хати субвенциї на дорогу з Риманова до Королика польского, доки єї не перейме правительство в свій заряд. — Ухвалено, щоби видїл кр. скликав анкету в справі краєвих місцевостий купїлевих і з наряду здав справу соймови на найблизшій сесиї. — Припоручено видїлови кр. розслїдити, в порозуміню з правительством, справу заосмотреня цїлого краю в здорову воду і дезинфекциї одежи, а також старати ся о побудованє венеричного відділу при повіт. шпитали в Стрию (після внесеня п. Олесницкого). — Радї м. Гусятина дозволено затягнути позичку 30.000 К на розширенє шпиталя, а громадї м. Стрия побір поліцийних оплат від театральних представлень на фонд убогих.

Під конець сойм ухвалив резолюциї гірничої комісиї: 1) щоби правительство надало характер публичної інституциї краєвій стациї досьвідній для нафтових продуктів і щоб сю стацию субвенціонувало; 2) припоручено видїлови кр., щоби старав ся о урядженє досьвідної стациї при львівскій політехницї для приладів і знарядів вертничих; 3) візвано правительство ввести в житє гірничо-гутничий видїл в львівскій політехницї.

На сїм засїданю відчитано інтерпеляциї ректорів унїверситету і політехніки в справі поведінкової масакри польских студентів з нагоди демонстраций перед консулятами німецким і російским.

На вечірнім засїданю полагоджив сойм такі справи: Ухвалив внесеня банкової комісиї що-до змінки деяких §§-ів статута банку краєвого дотично позичок і вкладок щадничих. — Припоручив видїлови кр., щоби дбав о скорший, нїж доси, поступ в будові будинків для урядів і публичних інституций в краю, а зокрема щоби обдумав средства для полекші будованя більшого числа шкіл, взвши щоби знов візвав правительство, аби приспішало будову власних будинків на уряди й державні інституциї. — П. Олесницкий домагав ся, щоби увеличенє позичок в банку краєвім розширено також на будову церков, однак оно не удержало ся. — Ухвалено роздїлити громаду Тинезичі-Хорів з пов. ярославским на дві громади. — Візвано правительство, щоби побільшило число радників при найвисшім трибуналї у Відни і перестало покликувати туди апеляцийних радників з Галичинї лиш яко помічничі сили. — Передано видїлови краєвому до розгляду справу відповідного уміщеня ґрунтових книг при судї в Станиславові (внесенє п. Гурина). — Поновно візвано правительство, щоби завело уліпшеня в купїлевім місци Криници (котре є власностию правительства), — Припоручено видїлови кр. предложити на найблизшій сесиї внесенє в справі розширеня круга дїланя меліорацийного бюра на проєктованє й виконуванє водопроводів і каналїзациї по селах, і по малих і більших містах. — Вкінци приняв сойм до відомости і з признанєм звіт видїлу кр. о бюрах посередництва працї. Підчас дискусиї п. Гурик запротестував против бесїди послів кс. Весолїньского і Лазарского, з котрих виходила тенденция: бюрами працї і еміґрацийними комісарями загородити робітникови рускому дорогу на зарібки до Німеччини.

Нинїшнє засїданє.

(54. зас. II. сесиї, VIII. пер. сойму з дня 16. падописта 1905 р.) зачало ся о годинї 10·30 перед полуднем.

По відчитаню т. зв. впливу, між иншими також інтерпеляциї польских демократів в справі поведеня поліциї львівскої підчас вторкової демонстрациї польскої учів. молодїжи перед німецким конзулятом, приступлено до першого читаня внеску п. Олесницкого о візванє ц. к. правительства, щоби в варстатах ц. к. державних зелїзниць в Галичинї східній увзглядновано урочисті сьвята гр. кат. обряду.

Для мотивованя внесеня забирає слово п. Олесницкий і виказує, що в зелїзничих варстатах у Львові, Станиславові і Стрию дуже значна часть функціонарів і робітників є Русини і греко-католики, а мимо того руских сьвят не можуть вони обсервувати, бо вправдї звільняє ся їх з руські сьвята на їх жаданя з занятя, за се однак потручує ся їм відповідну квоту в їх платї. Така система єсть нїчим иншим як зневажаєю руского обряду та каже греко-католикам матеріяльними стратами з кровавого зарібку оплачувати собі свободу релїґійну. По сїй промові внесенє відослано до комісиї адміністрацийної.

Принято далї до відомости справозданє видїлу краєвого що до призволу громадї Щавниця на побір громадских оплат від горячих напитків і справозданє комісиї господарства краєвого о краєвій школї господарства лїсового у Львові.

При точцї „справозданє комісиї адміністр. в справі утвореня фонду позичкового для огнетрвалого критя дахів і зміни відповідних постанов законів будівельних" забрав слово п. Король і в короткій та ядерній промові виказав усю шкідливість та утяжливість сеї „реформи" для населеня сїльского. Для сїл буде се новий тягар, котрий пожарам не запобіжить, а тільки дасть ся відчути як нова драча нашим селянам. Дотеперішні закони будівельні для сїл і місточок суть для наших селян і маломіщан так утяжливі, що до нинїшного дня рідко де їх виконує ся, а служать вони хиба лише до адміністративних секатур. Коли ще заведе ся примус критя домів дорогим материялом, то тим менше є надії на виконуванє сего закону і тим більше відчиняє ся поле для шикан. Бесїдник не виступає в засадї против попираня змагань до критя дахів лїпшим материялом, але противить рішучо примусови і ставить відповідну поправку.

Слїдуючий бесїдник п. Стапіньский виказував, що дорога примусового критя домів дорогим материялом цїлком не веде до цїли, бо пожежам, які мають жерело в нуждї, алькоголїзмі, темноті і забобонности народу, се не запобіжить. Тут треба инших способів: загального піднесеня материяльного і інтелектуального рівня населеня, а тимчасом попираня пожарництва і асекурациї. Далї бесїдник переходить до безпощадної критики краківскої „фльориянки", котра переслїдує процесами селян, протеґує панів перед хлопами, а функціонарів і аґентів своїх добирає з усяких збанкрутованих марнотратників і неробів. Піддавши подрібному розборови проєкт видїлу краєвого, бесїдник закладає протест против вводженого проєктом примусу.

Против проєкту промовляє дальше і п. Бойко, повтаряючи арґументи п. п. Короля і і Стапіньского.

Година 1-ша п. Бойко говорить дальше

З Росиї.

Петербурґска аґенция телеґрафічна заперечила вагаві цїлу авдиенцию, на котрій Вітте мав так невічливо принати польску депутацию. Тепер краківскі дневники привезли справозданє про авдиенцию делеґатів віча польских правників у Віттого. Делеґати були у Віттого 12-ого с. м.; авдиенция тревала пів години. Коли делеґати вказали на конечність знесеня военного стану в Варшаві, Вітте відповів: „Военний стан не може бути знесений з причини загального революціонїзованя краю. Він навіть буде розширений на ціле королївство. Що дня падуть там бомби, а представителїв власти стріляє ся як куропатви. Я був і є прихильником Поляків. Ті, що мене знають в дїяльности на полудневo-західних зелїзницях, можуть стверджити, що я нїколи не був упереджений нї до Поляків, нї до Жидів. Так я як і правительство хочемо перевести і переведемо реформи в нашім краю, вказані в царскім маніфестї, в увзглядненєм язикових, релїґійних і загальних місцевих услівий. Правительство надасть нам широку місцеву самоуправу, однак без самостійности, до котрої не допустить, бо сего не хоче російский нарід. Повтаряю і то з натиском, що реформи будуть введені доперва тогди, коли королївство успокоїть ся. Дотеперішні змаганя реформи були скупі, а в шкільній справі — признаю се — ми поступили за осторожно.

На увагу одного з членів депутациї, що віденьско-варшавска зелїзниця наміряє страйкувати дальше, аж до знесеня виїмкового стану, Вітте відповів зіритований: „Отже нехай зелїзницї страйкують! Нехай фабрики стоять, нехай люди виїздять з краю! Правительство не зробить нїчо під обухом!" На увагу о строгім поступованю властий Вітте відповів: „Загальна зміна осіб в адміністрацийній орґанізациї не може наступити в одній хвили. Одїдство, котрого домагаєте ся, потреває би пів року. Жалуєте ся на взяте положенє, але чи лїпше було би вам під иншим, чужим правительством?"

Телеґрами.

Варшава. В ночи з вторка на середу вивезені до Архангельска: ґр. В. Тишкевич, адвокат Лїбіцкий і проповедець Янцек. Вони були дня 10 с. м. на авдиенциї у ґенерал-ґубернатора і просили в імени суспільности, щоби правительство як найскорше признало королївству автономію, бо інакше край не успокоїть ся. В заряді державної асекурациї всїх урядників Поляків заступлено Росиянами. Усунені урядники ухвалили були ввести у себе польске урядованє. Завішено дневники, Goniec, Gazeta Polska і Gazeta Warszawska.

Краків. З Варшави доносять, що там арештовано социялїстів Сероневского, Люксенбурґа і Шапіра. Провідницю шлезких социялїстів, д-ра Естеру Гольде, котра оногди тут приїхала, застрілено.

Берлїн. Бюро Вольфа доносить; Заграничні дневники доносять, що Німеччина впливає на становище Віттого в справі жадань автономії королївства польского і що правительство поробило приготовленя, щоби королївство обсадити. Супротив того з поважного жерела запевняють, що сї поголоски суть фальшиві. Від многих лїт не було в польских справах нїякої виміни гадок з російским правительством.

Петербург. Страйковий комітет ухвалив розпочати від вчера в полудне загальний страйк, котрий має тревати так довго, як довго не буде відкликаний виїмковий стан в польскім королївстві. Візваня услухала часть зелїзничих робітників, всї робітники при електричних заведенях. Вчера дневники не вийшли. Над Петербургом має бути оголошений военний стан.

Берлїн. Аґітация в Петербурзї за помилуванєм матрозів в Кронштадї що раз ширша. На чолї сеї аґітациї стоїть духовеньство, котре хоче висилати депутацию до царя.

Петербург. Між еміґрантами, котрі вернули до Росиї, є також Віра Засулич, котра перед 28 роками виконала атентат на поліцмайстра, вітця теперішного команданта царскої палати.

Харків. Унїверситетска рада ухвалила не розпочинати викладів так довго, як довго не буде знесений военний стан. В чернигівскій ґубернії вибухли аґрарні заворушеня. Хлопи з кількох сел зрабували оден фільварок і підпалили его. Опісля напали на два инші фільварки, але їх відперто. О подібних заворушенях доносять з Самарскої ґубернії. В Єгривах до 700 Вірмен напало на татарске село, вимордувало 400 мешканців, підпалило доми і забрало худобу. І туди вислано військо.

Петербург. Телеґрафічну аґенцию уповажнено заявити, що донесеня о принятю польскої депутациї у Віттого суть фальшиві. Сего принятя цїлком не було і Вітте цїлком не висказав слів оголошених в пресї.

Бресляв. З Пйоткова доносять, що військо не хотїло стріляти до народу. Офіцири самі стріляли з револьверів і зранили богато людий.

Берлїн. В Владивостоцї вибухла військова револьта. Вояки не хочуть вертати до Росиї і жадають, щоби їх задержано до марта. Зрабовано військові маґазини. Військо не хоче робити служби. Прийшло до кровавих авантур.

Токіо. Збунтовані в Владивостоцї матрози обсадили форти від сторони моря і грозять бомбардованєм міста

Шанґай. Інтернований тут в часї війни кружляк Асколь відійшов до Владивостока, щоби причинити ся до здавленя бунту. Кружляк Манджур і торпедовцї Громобой і Бібр також одержали наказ відплисти до Владивостока. Цивільне населенє Владивостока і купцї утїкають на кораблї в порт.

Петербург. „Новости" доносять, що до польскої депутациї Вітте сказав: „Помиляєте ся, панове, як гадаєте, що правительство є безсильне і уступить. В польскім королївстві поріщено завести военний стан, а що до Росиї, то виявило ся, що суспільність не є приготовлена до реформ і що заведенє конституциї було жаданєм лише невеликої жмінки революціонерів. В Росиї може еще прийти реакция — „за нїчо не можу ручити". До варшавских адвокатів Вітте сказав: „Ви домага-

---

рів і котрою смердїли всї ті документи, була не що инше, як кровавий піт, котрий я єдиний той раз в моїм житю на власні очи бачив на чоловіцї. Коли той „ледві не утопившийся і ледві не згорівший" сухорявий, утомлений Жид розмерзав і розмакав в теплій комнатї, его чоло з мокрим волосєм, що поприлипано до него, его скорчені руки, що судорожно скубали пахміте, а особливо его грудь, що визирала зпід розірваного жапсердака, — все те було покрите наче сїдами, з котрих, як малиновий сок крізь густе ситко, виступала і слезила дрібосенькими росистими каплями червона мокрота. Бачити се — страшно!

Хто нїколи не бачив того кровавого поту, — а таких, я гадаю, дуже богато, як і таких, котрі навіть не припускають можности такого явища, — тим я могу сказати, що я его сам бачив і що се несказано страшно.

Особливо те росисте малинове пятно в сторонї серця доси живо стоїть менї перед очима і менї здає ся, наче я бачив крізь него отверте чоловіче серце, як воно терпить найтяжшу муку, муку батька, що рве ся уратувати свою дитину. О, ще раз кажу: се страшно!

Пишне русе волосє остатної шкотскої королевої, що вмить посивіло, коли „джентельмени робили їй тоалету" і укладали нещасну на колоду у великій сали фодрайнґеньского замку, не могли бути страшнїйші від того поту, котрим прів той батько, побиваючи ся за своїм хлопцем.

Я мимохіть згадав на кровавий піт Того, котрого праведну кров сами прадїди спровадили на голови дїтий проклятого роду; і моя власна кров приплила менї до серця, а потому швидко відплила та зашуміла в ушах.

Всї мої мисли, всї почування наче щось потерпіли, щось зазнали і страшно болючого і солодкого. Передо мною, здавалось, стояв не просто чоловік, а якийсь кровавий історичний символ.

єте ся знесеня виняткового стану, але ваші фабриканти як-раз жадають заведеня виїмкового стану".

Берлін. Збунтоване військо спалило цілий Владивосток. Купці і цивільне населеня утїкло на кораблї. Бунтівники зрабували цїле місто і здемолювали палату команданта. В перлїм дни бунту убито 300 бунтівників.

Париж. Рожественьский одержав наказ завернути з дороги до Европи і поїхати до Владивостока, щоби там привернути лад.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Заграбский унїверситет.

Задар. Сойм одноголосно ухвалив внесене з жаданем цїлковитого признаня в Австрії дипльомів загребского унїверситету.

Норвеґія.

Париж. Парлямент ухвалив окремий кредит на утворене в Християнії французского посольства.

Виборча реформа.

Берно. Комісийний проект виборчої реформи до сойму задержує куриальну систему і додає нову загальну курию. В куриях мійскій, сільскій і загальній вибори мають відбувати ся після национальних округів. В соймі будуть утворені курії: ческа, німецка і великої посїлости. Видїл краєвий буде складати ся з маршалка, 8 членів і 8 заступників, з чого по 2 з курії вел. посїлости, по 4 з ческої курії, а по 2 з німецкої.

Македонія.

Царгород. Представителї держав доручили вчера порті ноту, жадаючу прискореня сповненя бажань держав в справі контролї фінансів Македонії.

Відень. Анґлїя домагає ся, щоби демонстрация фльот відбула ся перед Смирною, бо в той спосіб султана найлегше буде можна присилувати до уступок.

Угорска кріза.

Будапешт. Від нового року появлять ся на австро-угорских амбасадах і конзулятах нові емблемати. Окрім того кожда амбасада чи конзулят, де шефом є австрийский горожанин, дістануть заступника Мадяра.

Анґлїя а Росия.

Лондон. Дневники доносять, що правительства так Росії як Анґлії старають ся щиро довести до позитивного зближеня обох держав. Переговори ведуть ся, а справа буде полагоджена, коли в Росії настане спокій.

Знижене часу працї.

Париж. Сенат затвердив додатковий кредит, потрібний на знижене часу працї в державних фабриках тютюну і сїрників на девять годин.

НОВИНКИ.

— **Для ілюстрациї кровавої масакри Русинів у Львові** подаємо опис очевидця академіка п. І. Цапаня, котрий пише нам ось що: Будучи на загальних виборчих зборах товариства „Академічна Громада", разом з товаришами пішов і я на віче до „Народного Дому". Були чи чверти на пяту, так що ми не могли вже увійти до самі, де відбувалось віче, а мусїли ждати на коридорах. По скінченю віча відозвались із середини голоси, що йдемо всї спокійно до Ринку а опісля розходимось. Очевидно, що ми, академіки, будучи на коридорі, мусїли йти в перших рядах, бо нас перла величезна маса народу, що йшла за нами. Я йшов на лївім крилї і маю на се сьвідків, а не був в середині першого ряду, як менї комісар закидає. З піснею! „Ще не вмерла" і „Не пора" ступали ми торжественно і увійшли в улицю Трибунальску, бо туда дорога до Ринку. Вхід до Ринку загородила нам в два ряди уставлена поліция піша, а за нею стояла кінна. Позаяк дальше не можливо було йти а комісарі — було їх з чотири — взивали, щоби розходились, п. Ігнат візвав нарід до розходу. Витворилась метушня в середних рядах, бо не знали в котрий бік розходитись. Одні хотїли йти в зад, другі мимоволї подались вперід, щоби туда розійтись. Розумієсь само собою, що передні ряди подались, не хотячи вперід. Се взяли комісарі за атак на поліцию, добули своїх шпад а свистом дали знак жовнїрам. Всї жовнїрі в одну мить добули шаблї і з нечуваним імпетом кинулись в товпу. Ті, що стояли з краю улиці а між ними був і я, лишились за плечима поліциї пішої а перед лицем кінної, що женучи ґальопом, гнала нас по лежачих людях вперід. Як виглядало побоєвище вже описали часописи. Розігнавши безборонну товпу, комісарі розпочали свою роботу — арештованя. Коло вистави фотоґрафа Лїсси зібрав ся гурток ґімназистів, що приглядались здалека. Між них впав з добутою шаблею комісар і бив немилосерно, куди попалось. Я, що разом з кількома товаришами там скоронив ся, вижу до комісаря: „Прошу не бити студентів, вони не демонструють". В тій хвили кинув ся на мене комісар, а чотирох жовнїрів вхопило мене між себе, кидали мною до землї, оден бив в голову, другий копав ногами, третий штовхав в бів, так, що я ослабленний не в силї був вдержатись на ногах, впав і не годен був йти дальше. Насилу вкинули мене в дорожку і завезли на інспекцию. Ту застав я Вп. дир. Борковского з дочкою, що складав протокол з брутального поведеня поліциї. Списали і зі мною протокол. До протоколу втягнули двох сьвідків, що прийшли посьвідчити мою муку. Я просив їх, щоби мене пустили домів, бо мушу йти на лекциї, а котрийсь там комісар каже: „Nic nie szkodzi, choć pan 48 godzin przesiedzi albo i odrazu do sądu odstawionym być może, to może się panu odechce „borby" prowadzić". І, я пересидів дармо дві години. Поліция припровадила, ще шістьох ґімназиястів а між ними було двох Поляків, то тих пустили а решту задержали, аж по списаню їх імен і на запоруку тов. С. Варана пустили їх на вільну стопу. О осьмій годинї випустили і мене ослабленого і подертого а на мою розраду і потїху приписали менї рецепту: „підбурюване товпи і атакованє поліциї". Жду розправи, а сьвідки викажуть, де є правда. — *Іван Цапяк*, студент фільософії.

— **Польщенє при помочи народної школи.** З Рудеччини пишуть до „Галичанина". Із села Грімна усунула шкільна власть управителя народної школи за те, що сьміє поза школою говорити до руских дїтий по руски, а его місце заняв молоденький управитель, котрого уважають „перлою" учительства, бо походить зза кордону. До сеї пори руска шкільна молодїж в Грімні ходила від 1 вересня до 1 жовтня до церкви, а польска до костела. Однак новий управитель заборонив рускій молодїжи йти до церкви і приказав їй ходити разом з латиньскою молодїжю до костела, бо то wszystko jedno. Та найшли ся сьмільчаки, котрі мимо заборони учителя ходили до церкви. Управитель школи засудив їх за те на шкільний арешт. Правда, пізнїйше він надумав ся і пустив їх до дому, але молодїж тероринована в той спосіб, не пробує вже противитись управителеви, боячись кари. Хотяй в школї руских дїтий дві третини, то однак за сей шкільний рік дїти не говорили ще рускої молитви, не сьпівали нї одної рускої піснї, а приневолені цїлими годинами сьпівати польскі піснї. Коли одна сьміливійша дитина замітила учителеви, чому ученики не молять ся нїколи по руски, учитель тупнув ногою і крикнув: to wszystko jedno! Хотяй в розкладї наукових годин находить ся і наука рускої мови, учитель приказує брати польскі книжки і заміняє науку рускої мови польскою, бо то wszystko jedno. Місцевий руский парох віднїс ся з жалобою до орднариата в Перемишли, а покривджені родичі до краєвої ради шкільної, але ми знаємо, чим такі жалоби кінчать ся. Учитель за свою ревність дослужить ся лиш похвали і признаня. Люде безпомічні і тому постановили бойкотувати школу, коли їх справедливі домаганя не будуть сповнені.

— **Любачівским патріотам в альбом.** Пишуть нам: Глуха тишина запанувала в житю любачівских Русинів. Найменшого, знаку що ті люде щось думають, щось відчувають, що розуміють чим раз тяжше положенє свого народу. Мир тобі, Любачове! — такий девіз виписала любачівска інтелїґенция на своїм прапорі. Була тут колись читальня „Просьвіти". Богато працї стояло, заки ту читальню з'орґанізовано та визволено спід впливу тутешного пароха, що ставив всякій просьвітній роботї перепони. Поволи забрались ми і до будови власної хати. Правда, читальняна хата станула, але в дуже невідповіднім місци, серед болота, в сутечах. Почалось веґетованє читальнї, та коли не стало покійного д-ра Запозецкого, завзятого підпольній роботї о. Гошовского читальня запала в глубокий сон. Тепер коли хто нелюбачівский побачить ту хатину, побудовану серед болота, з повибиваними вікнами, обтрісканими стїнами, закидану жидівским сьмітєм, певно погадає, що се може якийсь давний холеричний шпитель. На жаль, се „Просьвіта" міста Любачева, в котрім не брак рускої інтелїґенциї і більшість міщан Русини. Любачівцї! Коли були Ви останнїй раз в читальни? Менї здаєсь, що не сего року. Та міщан так дуже я не виную. Де дріжджа нема, там хлїб не підросте. Але інтелїґенция! „Простїть, пани начальники дивлять ся на те недобрим оком; ну, тай еґомосць кривлять ся. Пощо нам задиратись?" — Так інтелїґенция говорить. Чому Поляки не боять ся належати до свого „Сокола?" Рівні права! Як всї возьметесь до працї, нїхто Вам нїчого не зробить. Приміром нехай будуть ті-ж Поляки. У них що суботи представленє, вечерницї, забави, вони збивають гріш до гроша і незабаром власний дім поставлять, не такий, як наша читальня. А ви, рускі патріоти, уважаєте собі за велику честь, коли вас запросять, ба, навіть самі впрошуєтесь. Сором таким рабам і трусам! Подивіть ся, що робить тямущі Русини по инших містах, ворґанізуйтесь і живіть як цивілізовані люде, коли взагалї власна цивілізация вам не байдужна. — *Оден з многих.*

— **Руске Товариство педаґоґічне** устроює на дохід приватних дївочих шкіл, удержуваних Товариством ряд відчитів, які відбувати ся будуть в салї VI кляси академічної ґімназиї („Народний Дім" III поверх). Перший буде відчит проф. д-ра Вол. Коцовского на тему „Кілька слів про чисту науку", котрий відбуде ся дня 18 с. м. о год. 6 вечером.

— **Дудьо перед виборцями.** В сали повітової ради у Львові складав Давид Абрагамович звіт із своєї посольскої дїяльности. Перед 16 слухачами [Абрагамович вибраний з курії більшої посїлости] промавляв „ексцеленция" — як пише Kurjer lw. — письливо против загального, рівного і тайного голосованя, котре очевидно позбавило би его мандату, а відтак три виборцї ухвалили єму подяку за успішну дїяльність.

— **З'їзд канцелярийних помічників.** Дня 12 с. м. відбули ся в ратушевій сали у Львові наради з'їзду ц. к. канцелярийних помічників і помічничих функционарів. Референт п. Бунда представив нужду, яка панує між канцелярийними помічниками і повторив домаганя, висказані вже в мемориялї, предложенім свого часу радї державній. З'їзд галицких канцелярийних помічників домагає ся, щоби розпорядженє, на основі котрого унормовано перед кількома роками становище і плату канцелярийних помічників, було перемінене в закон; дальше щоби скасувати титул „канцелярийний помічник" а завести титули: „акцесист" на случай постійного декрету, і „аспірант" на случай провізоричного декрету; щоби minimum плати виносило 1.200 К, і щоби були заведені 4-лїтні службові додатки по 200 К. Крім того домагає ся з'їзд виплати повних побірів на час військових вправ і недуги удїленя відпусток в міру можливости, заведеня дисциплїнарного поступованя і щоби акцесист по 12 лїтах служби мав право до становища державного урядника XI ранґи. З'їзд рішив висилати відпоручників на загальний з'їзд австрийских канцелярийних помічників, що має відбути ся в місяци грудни у Відни.

— **В справі переписних листків** видала галицка дирекция почт і телеґрафів отсе повідомленє: Друковані картки приватного накладу відповідаючі що до величини і форми переписним листкам урядового накладу а містячі заголовок „Переписний листок" або „Карта кореспонденцийна" уважано доси, коли були оплачені після тарифи для друків, за недостаточно оплачені переписні листки і обтяжувано їх портом в подвійній висоті недостаючої квоти. Після розпорядженя міністерства торговлї з дня 24 жовтня 1905 ч. 55 294 мають такі картки, — оскілько відповідають в цїлости услівям, під якими можна пересилати почтою друки за зниженою оплатою, — уважатись за друки, а заголовок „Переписний листок" або „Карта кореспонденцийна" мають уряди почтові перечеркати. Колиб така картка навіть після зниженої тарифи для друків не була належито оплачена, тодї уважатись єї буде від тепер за недостаточно оплачений друк, а не за недостаточно оплачений переписний листок.

Після обовязуючих доси приписів вільно було надавцеви листової пересилки поміщувати на адресовій сторонї крім свого імени і назвища тілько такі додатки, що не мали знамени личної кореспонденциї. Малюнки могли находитись по адресовій сторонї лише під услівем, що мимо того адреса пересилки дасть ся легко перечитати і на відтиски урядової печати як також на службові замітки не забрано місця. Переписні листки, на котрих по адресовій сторонї наліплювано які небудь картки, таксовано як листи і опортовувано їх додатково. Тепер розширило міністерство торговлї ті приписи на стілько, що на адресовій сторонї переписних листків вільно від тепер наліплювати в краєвім обороті т. зв. марки на добродїйні цїли, народні марки і т. д., наспідком чого такі переписні листки не будуть додатково опортовувані.

— **Поясненє.** Від п. Стефана Григорчука дістали ми до поміщеня слїдуюче письмо: В „Дїлї" ч. 219 з дня 13. жовтня поміщена була в рубрицї „осторога", в котрій урад працї Русинів подає до прилюдної відомости, що з бувшими помічниками руского бюра пп. Теофілем Ґумовским і Стефаном Григорчуком не має нїчого спільного і не висилає в Галичину за людьми. Сї вербують людий до тих панів, у котрих суть тепер на службі т. є. до бюра працї з фірмою рускою, через бюро маґістратска у Львові. Прошу о поміщенє слїдуючого спростованя. Неправдою єсть, щоби я був помічником бюра а противно був я урядником а навіть заступником п. Стефановича. Не служу взагалї при жаднім зі згаданих бюр, а тимсамим не виїзджаю і не вербую людий до нїкого, бо аґентом нїколи я не був, не буду і на таке не надаюсь. Отже если жадними аґенциями не занимаюсь, тим самим осторога єсть злишна. Але правда єсть, що в червни і липни їздив я на орґанїзацию в східну Галичину і Буковину яко урядник руского бюра за відпусткою і відомостию о. Ганицкого і п. Стефановича і з їх виразного порученя. Ставлюванє п. Ґумовского на рівнї зо мною, єсть що найменше не на місци, бо він мав инші функциї тодї, а і тепер він мене нїчого не обходить. — З належним поважанєм: *Стефан Григорчук.*

— **Дрібні вісти.** На краківский унїверситет записало ся доси 2309 слухачів і 55 госпітанток, між ними 413 з Конґресівки.

П. Лев Гузар отворив з днем 3 с. м. нотарияльну канцелярию в Печеніжині.

Зборы і засїданя.

В Перемишли відбуде ся в недїлю 19 с. м. в комнатах „Рускої Бесїди" відчит проф. Мельника на тему: подїл працї в природї і в житю чоловіка. Початок о год. 8 вечером.

Видовища і забави.

Кружок забавовий тов. руских ремісників „Зоря" у Львові (ул. Краківска ч. 17), устроює на загальне жаданє своїх гостей вечерницї з танцями, котрі відбудуть ся в суботу дня 18. падолиста 1905 о год. 9 вечером. — *Комітет.*

Урядові вісти:

— **Із станиславівскої епархії.** Конкурсовий іспит для старечих ся о парохії відбуде ся 12 грудня і в слїдуючих днях. Просьби внести до 1 грудня, а 11 особисто до консисториї явитись. — Іменовані: Корн. Зленко із Серета асесором консисториї, Мих. Гулка з Борщева шамбеляном папским, Антін Левицкий з Ферескули і Єроним Барвіш з Угринова долїшного радниками еписк. консисториї. — Канонїчну інституцию дістали: Денис Нестайко з Черниці на Бучач і Івидор Бобиневич із Сочави на Саджавку. — Відпустку для принятя до львівскої епархії дістали: Антін Бучко з Черновець і Омелян Лопушаньский із Снятина. — До духовної звязи приняті окінчені богослови: Филип Лабеньский, Мариян Рогошевский і Павло Хома. — Відпустку для сповненя обовязків учителя дістав на оден рік Спиридіон Каркут, учитель при рускій ґімназиї у Львові. — Відпустку для покріпленя здоровля дістали: Павло Петрицкий на 2 місяцї, Іван Глїбовицкий на оден місяць, Віктор Чапиньский дальше на місяць, і Лев Струтиньский на три місяцї. Увільнений від завідательства в Милївцях монах чина сьв. Василя вел. Іван Модрицкий. — Введені: Михайло Гаврилюк яко сотрудник з правом управл. в Ворвулинцях, Партенїй Чубатий яко завідатель в Кійданові, Антін Казновский яко завідатель в Глубочку, Василь Чайковский яко завідатель в Перемилові, Киприян Дума яко прив. сотр. в Побережи, Макар Каровець монах чина сьв. Вас. вел. яко завідатель в Милївцях] Стефан Кунанець яко завідатель в Пробіжній, Иосиф Біліньский яко сотрудник в Сковятині, Михайло Романовский яко сотрудник в Стецеві, Володимир Сінгалевич яко сотрудник в Белелуї і Никола Томич яко прив. сотрудник в Річцї. — Від конкурсового іспиту увільнені Емілїян Боярский в Новосїлки костюкової на шість лїт, Іван Коцик в Щитовець на три лїта і Александер Лезицкий в Камінного на 6 лїт. — Консистория предложила намісництву установити дотацию для прив. сотрудників: в Синькові, в Белелуї, в Косові коло Чорткова, в Королївцї (до кінця житя теперішного пароха) в Садках, в Жабю-Ільцї і в Черніївї. — Правительство признало дотацию для приватних сотрудників: в Залїщиках, Заріччи, Кошилївцях, Герасимові, Підвербцях і Кутах старих. — Місию учити релїґію в народних школах дістали: Володимир Стефанович в Кутах, Андрей Стрільчик в Городенцї, Іван Плавюк в Товмачи, Мариян Рогошевский в Хоростковї, Михайло Бурчицкий в школї женьскій ім. Гофмановоі в Станиславові і монах Иосиф Пеленьский в одноклясовій школї народній в Михайлївцї — Титул стола дістали окінчені богослови: 1) Константин Балицкий, 2) Володимир Галайчук, 3) Марко Дорош, 4) Іван Плавюк, 5) Мариян Рогошевский, 6) Володимир Сінгалевич, 7) Антонїй Сірецкий, 8) Евстахій Тесля, 9) Николай Томич, 10) Матїй Черник, 11) Станислав Шпитковский, 12) Теодор Рак і 13) Іван Придаткевич. — Рукоположенє дістали: Теодор Рак, Мариян Рогошевский, Николай Филипів, Михайло Романовский, Филип Лабеньский, Павло Хома, Володимир Сінгалевич, Никола Томич, Іван Плавюк, Іван Станецкий, Іван Придаткевич і Іван Фяголь. — До дух. семинариї у Львові приняті на перший рік: 1) Емілїян Бартош, 2) Іван Вальницкий, 3) Василь Чекановский, 4) Іпаріон Лушпрньский, 5) Стефан Чеховский, 6) Стефан Яськевич, 7) Антін Кучма, 8) Никола Любович, 9) Василь Яремак, 10) Михайло Фяголь, 11) Іван Косович, 12) Яків Тарнавский, 13) Петро Німчук, 14) Боган Дрогомирецкий, 15) Никола Луцкий і 16) Теодор Винничук. — До римскої колеґії принятий Стефан Оробець.

— **Русини! Памятайте на Народний фонд і на українсько-руску бурсу в Новім Санчи!**

— **З Відня:** Слїдуючі Добродїї зложили до кінця жовтня 1905 на руки підписаного (в коронах) і На будову народного театру (на конто субскрипциї на виказ тов. ім. Котляревского): Др Бережницкий і Дяків по 8, Н. Гриневецкий 7, Дуткевич і Кузьмович по 5, Галиковский, Іваницкий, о. Котецкий, Назарук, Сірецкий, Шевчук і Федорович по 2, Глїбовицкий 1·30, Даскалюк і Курдияк по 1, Стафіняк 60 с., а добровільні датки: Решетилович п-на Оля Павлюхівна по 5, Стефанович 2, разом 62·90 К. — На отворенє і удержанє руских шкіл (на конто субскрипциї): Шварц 6, Кушнір і Макар по 4, Ґудз і Ситник по 3, Ф. З. 2·50, Стельмахів 2, Витвицкий 1·20, Дубляниця і Тустанівский по 1, а добровільні датки: Дудиньский, Назарук і Темницкий по 1, Вардак 50 с., Бабин 30 с., Кирницкий і Попович по 20 с., разом 31·80 К. — На Народний фонд розпродав марок за 4 Корони. — Виказані квоти вислав підписаний чеками Каси Щадничої на конто 830.584, 829.327 і 833.266. — *Максим Дуткевич*, Відень, IX. Waisenhausgasse, 1.

— **Руске безплатне бюро слуг** отворене з днем с. м. при ул. Осоліньских ч. 11, I. подвірє, III. сходи, III. поверх, години урядові від 9—11 рано. Сподїваємо ся, що наші Панї не підуть тепер до инших бюр, коли мають своє власне. — *Від Видїлу.*

Календар: Нинї: Акепсини (лат.: Отмара) завтра: Іоаникія (лат.: Сальомеї); позавтра: Галактіона (лат.: Оттона.)

Репертуар руского театру (тепер в Станиславові в салї театральній тов. мувичного ім. Монюшка) в четвер 16 падолиста „Казнїн" драма в 4 дїях Карпенка-Карого. — Абонамент I-рядний на шість вистав 15 кор. Абонамент II-рядний на шість вистав 10 кор. Початок о годинї 8 вечером.

В Colosseum від дня 1 до 15 падолиста програма сензацийних новостей. Між иньшими електричний танець і нова оперетка.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому" зі второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека унїверситетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссоліньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропиґійского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в днї звич. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссоліньских в днї звич. від 9—1, а зі второк і пятницю також по полях 3—5.

Надіслане.

Специяліст в діточих недугах

Д-р В. Гукевич

доголітний асистент ц. к. ювилейного гпиталю діточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзіцких ч. 4, І. п.

Д-р Казимир Левандовский

повернув із студий дентистики і ординує в недугах зубів. — Витягане зубів і пльомбоване без болю. 970 6—?

Львів, площа Галицка ч. 7.

Признане. Торговля всїх церковних приборів п. Федора Оліярника у Львові ул. Театиньска ч. 3 доставила товариству „Січ" в Раранчи на Буковині дуже гарний прапор по незвичайно низькій цїнї. Дякуємо п. Оліярникови за приступні услівя і артистичне викінчене, та поручаємо його торговлю всїм Хв. тов. „Січ" і „Сокіл", що ще не мають власного прапора. — *Ольга Журанівська.* 985 2—2

Для певної льокациї капіталів

припоручаємо:

4 і 4½ листи заставні Тов. кред. земского
4 і 4½% „ „ Банку краєвого
4 і 4½ „ „ „ Банку гіпотечного
4 і 4½ „ позичка м. Львова.

Ті паперн купуємо і продаємо найкориснїйше

СОКАЛЬ і ЛІЛІЄН

дім банковий і контора виміни.

Копернициций і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Від дрібних річий

зачинаймо попирати свою торговлю і промисл а богато гроша в краю лишить ся і богато рук найде працю. Пощо маєте, Вповажані Пані, купувати заграничний крохмаль, коли фабрика ЛЕОНАРДА СОЛЕЦКОГО у Львові виробляє такий знаменитий **брилянтовий крохмаль з мітною і бажантом,** що перевисшає своєю добротою всякі заграничні вироби, є лїпший, дешевший і можна єго всюди набути. Зажадайте лише крохмалю краєвого виробу! 995 1—4

70% на фонд будови театру дає той, хто в тов. ім. Котляревского замовить отсї книжки:

1. Наталка Полтавка ком. опера Котляревского в 2 д. текст 40 с. з перес. 50с.
2. Наталка Полтавка . . . . партитура 3·60 „ „ 3·85 „
3. Ворожбит народна комедія, Цеглиньского в 3 діях 1·— „ „ 1·10 „
4. Заверуха і Два домики а одна фіртка однож. Лотоц. —·50 „ „ —·60 „
5. Настоящі, комедія в одній дії Бобикевича —·59 „ „ —·60 „
6. Чоловік чести, драма в 3 діях Володиславича 1·30 „ „ 1·50 „
7. Боян збірник малорус. кварт. на муж хор Матюка 2·60 „ „ 3.— „
8. Завіщане Т. Шевченка, бас. сольо в супр. хору і форт. В. 50 „ „ —·60 „
9. Веснівка пісня в супроводі фортеп. Матюка стих Шашк. 40 „ „ —·50 „
10. Коляди на мішаний хор Матюка. . . . 1·— „ „ 1·10 „

972 2—3

Робітню знарядів церковних

другу руску в Галичинї поручає

Василь Дуткевич

бронзівник в Перемишли.

Приймає чаші до золоченя, дароносниці, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золочене і сріблене відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, ліхтарів, павуків.

ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, бронзівник

Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 595 49—90

Оповѣщене.

„ЗАЩИТА ЗЕМЛИ", общество зарегистрованное съ ограниченною порукою во Львовѣ при улицѣ Краковской число 17, II. поверхъ, удѣляетъ пожички для набыванія и удержанія земли и поднесенія господарства, покупаетъ большіи посѣлости и сельскіи господарства въ цѣли продажи тыхъ же въ цѣлости или парцелями своимъ членамъ, принимаетъ капиталъ въ щадницу, опроцентовуетъ ихъ по 4 и платитъ само подать рентовую и удѣляетъ отворотною почтою всякихъ поясненій въ дѣлѣ закупна и продажи земли.

При прошеніи о пожичку нужно предъявити вытягъ ипотечный и аркушъ посѣлости геометромъ подтвержденный. Высота ипотеки при удѣленіи кредитовъ отъ 6 до 7%.

Состояніе съ днемъ 30-го сентября 1905 года:

Станъ должный:

1. Фондъ резервный	2188·84
2. Удѣлы членовъ	22334·05
3. Щадничіи вкладки	180292·04
4. Дивиденда неподнята	1106·87
5. Сальдо отсотковъ	7633·79
6. Решта надвышки изъ 1904 г.	307·85
Общая сумма	213863·44

Станъ чинный:

1. Пожички ипотечныи	177428·84
2. Издержки администраційніи	2183·48
3. Кошта заснованія и мобилія	284·46
4. Еффекты	6935·—
5. Льокаціи въ Банкахъ	27018.01
6. Переходовіи	5·64
7. Наличными въ касѣ	8 01
Общая сумма	213863·44

957 5—12

Важне для парохіяльних урядів і читалень!

Макс Ґлязерман

ПЕЧАТНИКАР

Львів, ул. Сикстуска ч. 17

виконує ґустовно і дешево стампілї кавчукові і металеві для парохіяльних урядів, громад, читалень і т. п. по 2·50 с. враз з пуделком і фарбою, литі нагробні таблиці, числа домів і улиць, відзнаки для лісних та пільних сторожий і клїщі до пльомбованя мяса.

Переписка руска. 285 8—10

Ученик в старшім віцї, але слабо фізично розвинений, при тім пильний і лагідної вдачі, з укінченою виділовою школою і з курсом учительского семинара, задля браку удержаня хоче віддатись купецкому станови. В тій цїли шукає місця склепового практиканта. О ласкаві зголошеня просить ся на адресу: Н. Балиньский „Академічна Громада", ул. Вірменьска ч. 30 Львів. 973 2—3

Академік І. року прав глядає занятя у адвоката або лекциї на провінциї на цїлий рік. Ласкаві зголошеня надежить присилати на адресу: Роман Конашевич, Львів, ул. Калеча ч. 42. 975 3—3

„Сокільский Базар" у Львові шукає хлопця до практики. Практика тревае пів року безплатно. Вимагає ся скінчених 6 кл. виділових. 969 3—3

Руско-католицкий урад парохіяльний в Сучаві глядає сейчас дяка безженного, з добрим голосом, котрий міг би провадити хор. Зголошеня прав із сьв доцтвами надсилати підписаному найдальше до 30 с. м. Близші условія подасть ся всїм зголошуючим ся листовно. — *о. П. Городецкий* зав. Сучави. 977 3—3

Хто з милосерних людий дасть яке заняте або пенцию з норм. кляс бідному ученикови? Ласкаві зголошеня під „І. Ю. Л." у п. Зуха Львів, ул. Павлїнів, ч. 10.

Постановив-єм покинути стан сьвященичий і перейти в стан сьвітский. Прийму яку небудь посаду — чи то яко контрольор якого небудь маєтку, чи яко інструктор, чи яку иншу. За виповнене своїх обовязків ручу. Зголошеня прошу присилати до Адміністрациї „Діла", однак скоро, бо подане о звільнене від сьвященичого стану вже вислав-єм, отже міг бим остати ся без кута. О високість пенсиї менї зовсїм не ходить! — *Молодий сьвященик.* 2—10

УЧЕНИК висшої ґімназиї, що приготовляє ся до матури, глядає сейчас лекциї на селї на цїлий рік. На жадане нїмецка конверзация. Ласкаві зголошеня з поданими условями слати до: „Diligens" poste restante. Янів к. Львова. 999 1—2

Потребую інструктора до двох хлопців І. і III. кл. нормальної на цїлий рік. Першеньство мають ученики ґімназияльні. Условя після умови. Зголошуватись до: *Алексей Очабрук* парох Волиці, п. Буківско. 998 1—2

Пампушки щодень сьвіжі, знамениті, по 3 кр. — Чаєвників фунт по 60 кр. припоручає: **Цукорня краківска, Львів, ул. Фредра.** 967 5—12

Фільварок на продаж

10 морґів подільского поля, хати і будинки господарскі, 10 мінут від міста і зелїзниці. Надає ся знаменито для молочної господарки і годівлї водного дробу на більшу скалю; також на цегельню. Парцелї будівляні. Відомість через адміністрацию. 931 2—3

Земля на продаж для хлїборобів!

Під містом Коломия є до розпродажи (парцеляциї) кількасот морґів добре справленої, видатної землї, рибний ставок і малий млин.

Хто хоче купити тої землї, нехай зголосить ся лично або письмом до: Д-ра Стефана Федака у Львові (ул. Сикстскач. 48) у або Дра Леся Кульчицкого в Коломиї (в Народнім Домі.) 889 9—10

ІВАН ІГНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Суконниці ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сїркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огнин, відсьвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сїркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сїрково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекцийно-гіґієнїчних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметї, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порпї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порпї і сверблячу шкіри 70 сот. 209 63—84

Театр ріжнородностий

DEPENDENCE BRISTOL

щодень представлене першорядних артистів, дві сензацийні комедиї. Родинна програма. Початок о год. 8½. 782 6—8

5 корон і більше денного зарібку

Товариство панчошкових машин для домових робітників

глядає осіб обох полів до панчошкових виробів на нашій машинї.

Проста і швидка робота цїлий рік дома. Не треба приготовних робіт. Віддалене і місце замешканя не впливає зовсїм, а ми продаємо роботу.

Товариство панчошкових машин для домових робітників

987 **THOMAS. M. WHITTIK et Comp. Prag Petersplatz. 7.** 2—?

Перша і єдинока руска

Фабрика цукорничих виробів і цукорня

Василя Вітиньского

у Львові ул. Батория ч. 10, Філїя улиця Жовнівска 61 *(біля зелїзничої рампи)*

поручає

Тіста французскі, десерові, дріжджеві і инші по 4 крейцари.

Медівники правдиві на чистім маслї, загально хвалені по 1, 2, 3, 4 і 5 кр. ½ кіля 50 кр.

Чаєвники (дрібні тісточки до чаю) в сто родах найлучші ½ кіля тільки 70 крейцарів,

для родимців приїзжих поручаю дуже смачну каву порцию по 12 кр.

Всякі замовленя в провінциї висилаю відворотно. 978

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

Де Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Берґомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави руської	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брукович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полудне (тільки в неділї і рим.-кат. сьвята, 1·45 пополудни (тільки в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9. і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тільки що неділї і сьвята.
„ Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

З Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Запонаного (від 25/6 до 15/9), Осьвенцїма (від 25/6 до 15/9), Вемічки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, **2·—**, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кокавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави руської	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брукович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тільки що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тільки що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·30 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави руської	11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова	6·55 рано, 9·15 передполудне (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 полуд. (від 14/5 до 10/9) - 5·58 пополудни.
„ Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди посьпішні друковані є чорними тонкими; поїзди лїчні є означені звіздкою. Пора лїчна тривить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, інвестовані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в міжнім бюрі ц. к. державних зелїзниць, площа Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одповідає за редакцию: Д-р Евген Левицкий. З друкарні Народової [Маєцких] Коперника ч. 9.

Ч. 248. Львів пятниця 4 (17) падолиста 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 34. Бюро газет А. Охьшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 50 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 34 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попередньою за тереженьєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсерату або за її місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подвійні і жирні приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Кліка.

По заявах маршалка і намісника, по вицофаню справозданя пос. Ґарапіха з нарад повної палати, можна було на хвильку думати, що на польских верховодів прийшла хвиля застанови та що настане виборча реформа до сойму, котра хоч в части зближить „jedyny polski parlament“ до типу новочасного тїла репрезентацийного. Хто так однак думав, той дізнасть великого розчарованя. Бо як-раз комісия адміністрацийна покінчила вже свою діяльність а її плід — директиви для видїлу краєвого, як має евентуально виглядати ординация виборча до jedynego polskiego парляменту — зістали вже оголошені. А ті директиви вказують, що комісия, закрита і так найострійшою тайною, радила зовсїм не над тим, чи і оскільки розширити виборчі права людности при виборах до сойму, але як-раз над чимсь противним: — як видумати таку ординацию виборчу, щоб не дати нїчого а заразом формально розширити право голосованя в сей спосіб, щоб на довший час дальша зміна ординациї виборчої виглядала на око непотрібною...

Можно би здавати ся, що така комбінация, як прим. формальне розширене рамок голосованя а враз з тим і удержане мерторичного дотеперішного стану, є річию неможливою, чимось в роді квадратури кожеса — а однак так не єсть. Коли йде о обманене народу, то шляхотско-польські нерманичі суть такими віртуозами, яких нема других на цїлім крузї земнім а і найбільші хитруни політичні повинні йти до них на науку...

Розширене права виборчого полягає на тім, аби всї мали по можности право голосованя а кождий голос мав відповідну вагу. Треба отже, щоб той голос був прямий, рівний і безпосередний, бо лиш тодї він не сходить ad absurdum. Наші верховоди, маючи перед собою конечність розширеня рамок ординациї виборчої, мусїли зробити щось з селянами, які не мають доси голосу, і робітниками по містах. Отже комедия готова — розширити право голосованя так, аби кождий мав тоту честь і приємність віддати голос, але заразом той голос зробити de facto зовсїм безвартним і ілюзоричним. Ось в чім лежить хитрість всяких обманців народу і такий іспит з хитрости здали закулїсові аранжери директив для евентуальної виборчої реформи до сойму summa cum laude...

Адміністрацийна комісия вносить:

„Сойм удержує принцип репрезентациї куриальної, а змагаючи до розширеня (!!) права виборчого дорогою знижки податкового цензу при податках безпосередних і узглядненя в містах, що суть більшими осередками промислу, також робітників увалїфікованих, однак з тим, що через відповідні законні постанови усунеся можність майоризациї кляс висше оподаткованих і осьвічених — припоручає видїлови краєвому, щоби на найблизшій сесиї предложив проєкт ординациї виборчої, який спочивав би на повисших принципах“.

Перекладаючи сю дипльоматичну форму на форму реального і простого розуміня річи, внесене комісиї звучить:

По селах мають голосувати всї або майже всї оподатковані безпосередними податками, аби здавало ся, що там рамки виборчого права розширено майже на всїх селян. Заразом однак має там бути задержана посередність (!!) і явність голосованя, дотеперішні найбільші хиби виборчої системи, аби з того розширеня права голосованя не було нїякої користи а стан посїданя мандатів був на дальше удержаний в руках шляхтичів!

По містах вносить комісия, щоби також втягнено до права голосованя і висше оподаткованих та робітників, щоб можна було сказати: „маєте майже загальне голосоване!“ Щоб однак з тих нових голосів не було нїякого пожитку, комісия вносить дуже дотепно, щоби в тій цїли були видані відповідні ґарантиї законні, а іменно — як вже стало звісно — ґарантиї такі, що з робітників допустить ся до голосованя лише часть то є т. зв. увалїфікованих і скаже ся їм голосувати разом з міщаньством, а іменно дрібними ремісниками, купцями і т. и., так що вибір дїйсного репрезентанта робітничої верстви буде прямо неможливий...

Ось ся штука, яку втяла комісия, штука, перед котрою дума Булиґіна виглядає на невдале, сьмішне партацтво!

Та помиляють ся панове, єсли думають, що їх підступ не то вдоволить обдурюване так погано населене, але що увійде хочби в житє! Се є обман, наруга над домаганями народа, пуста фарса жмінки комедиантів відіграла на арені XX столїтя, котре вже всюди, бо навіть в Росиї промостило дорогу для принципу самовладства люду. Їм здає ся, що вони вспіють удержати ся при кермі, подібно як малою якоюсь фінтою при грі в карти в „коньснім касині“ або джокейкаюбі, тай то в часах, коли сьвідомість політична росте, коли нинї кождий на пів осьвічений хоче — і зовсїм слушно — брати участь в реґульованю его справ. А тоту комедию вони грають в пору, коли самі социяльні і економічні відносини зміняють до тла ситуацию і роблять шляхотску верству малою, тонкою плївкою, в социяльнім галицкім орґанїзмі, маленьким здесяткованим гуртком, поза котрим живе видїдичених фактично в впливу цїлих сїм мілїонів!!

Ми не сумнїваємо ся, що наші і польскі людові посли дадуть належну відповідь на комедию шляхотских верховодів, але єще більший обовязок паде тепер на суспільність. На улицю, на віча, до демонстраций! — нехай не буде в краю так довго супокою, поки не стане сойм і парлямент на основах дїйсної репрезентациї люду! — отсе повинен бути клич, який має залунати тепер по цїлім краю. А той клич повинен зарокотїти громом і навчити теперішних краєвих верховодів, що нарід не дасть собі кпити з его слушних домагань і що з проєктом мнимого розширеня виборчих прав, яке пропонує комісия, стане ся те, на що він заслугує, — піде до коша.

А що-до послів з людової опозициї так руских як і польских, то було-б на часї застановити ся, чи оплачує ся брати участь в тім соймі та радити над всїлякими резолюциями, котрі не будуть нїколи зреалїзовані, або над мостами і митами, в пору, коли народови треба вже раз здобути належні єму основні політичні права. Красше, задержуючи мандати, піти на „улицю“, на віча і демонстрациї та заповісти і вадити борбу поза соймом на житє і смерть, чим кидати горохом об стїну, та ждати, поки верховодяча кліка дасть ся упросити до добровільного обкроєня своїх привілеґій.

Кліка є і хоче остати клікою а єї змете лише фактична сила люду!

Наші народні школи.

Бесїда посла о. Богачевского

виголошена в галицкім соймі дня 6 падолиста с. р. при розправі над справозданєм комісиї шкільної за рік 1903/4 на підставі справозданя Ради шкільної краєвої.

(Дальше.)

Рада шкільна каже в своїм справозданю, що в роцї 1904 ходило до школи в містах пересїчно 51 дїтий в селах перейшло 89 дїтий на одну клясу. Та вже на иншім місци она признала, що Біла, повіту чортківского, мала 681 дїтий на всего дві сили учительскі. Я від себе зверну увагу на анормальні відносини, які під тим взглядом панують навіть в так значнім місті як Золочеві. Там I. кляса числить 210 учеників, котрих подїлено на два. Оден віддїл побирає науку вперед, а другий зараз по тім, без попередного перевітреня салї. До другого віддїлу призначено дїти подальше мешкаючі, особливо з сїл. Они мають приходити раз о 9, раз о 10, а часом о 11 годинї. Не знаючи пори, дїти приходять вчаснїйше, часто вже о 8 годинї. В лїтї і теплїйші днї осени й зими волочать ся они по місті і деморалїзують ся, а в зимі перемерзають на дворі. Оба віддїли веде одна учителька. II-га кляса числить 160 учеників і так само подїлена на два віддїли: оден ходить вчаснїйше, другий пізнїйше до тої самої салї. Після розпорядженя краєвої ради шк. не вільно лучити кляс, котрі разом числять більше як 100 учеників, а ту лучить ся на девятрі години, н. пр. на сьпів, ґімнастику, навіть I і II клясу. — Так само низше всякої критики є будинок, який маґістрат в Стрию мусїв донаймити для головної школи. Брак відповідних будинків шкільних дає ся прикро відчувати не тілько в школах народних, але і в семинариях учительских, особливо у Львові й Сокали. Для того я, щоби потім не повтаряти ся, ставлю зараз тут ось яку резолюцию: „Взиває ся ц. к. правительство, щоби розвинуло строжшу контролю над будовою нових будинків шкільних для шкіл народних і щоби як найскорше приступило до будови відповідних будинків для мужеских семинарий учительских у Львові й Сокали“.

Який же наслїдок може бути того невідрадного стану? Наслїдок той проявляє ся: 1) в нуждї галицкій, 2) в наших відносинах санїтарних, 3) в галицкій смертности, 4) в галицкій моральности, 5) в галицких переступствах і злочинах, 6) в галицкім алькоголїзмі, 7) в галицких довгах і лїцитациях. Застановім ся над кождою з тих точок дещо близше.

Статистика виказує, що приріст худоби

Николай Лесков. 6)

Владичий суд.

Я тогдї не зовсїм був вільний від деякого містицизму, хоч врештї і доси я не всьо маю охоту відкидати в нїм, бо — нехай менї вибачать учені богослови — не знаю віри, цїлком свобідної від деякого містицизму. І не знаю, чи під впливом того подуву чи з якої иншої причини, досить що в моїй утомленій голові, відорваній від красших мислий, в яких я прожив дитинячі лїта, а тепер поверненій до роботи менї противної, зайшло щось зовсїм менї незрозумілого. Тая пригода, в котрій дрібні річи і шахрайство так перемішали ся з драматизмом батьківскої любви і з релїґійними справами; тая проста обстава великої мрачної урядової комнати, де кожду цеглу можна було розмочити в тих слезах батьків і дїтий, що їх тут пролито; той старозавітний семітский тип виривленого муками лиця, що наче нагадував цїле племя мучителїв Праведника, і той плач, те кликане „Єшу! Єшу Ганоцрі, віддай менї его, парха!“ — те все потрясло мною до глубини душі, я міг би сказати навіть, до забутя дїйсности, до нестями.

Мої наелектризовані нерви так працювали, що менї почало здаватись, наче в тій урядовій комнатї дїє ся щось зовсїм не урядове. Чи не гачув Він того кликаня сина Своїх ворогів, чи не побачив Він те роздерте серце і чи не йде Він взяти на Своє сьвяте плече ту нещасну вівцю, що може ненароком промекала Єго імя?

І я нараз забув, що мій тїлесний розум надумав ся сказати тому Жидови. А я хотів сказати єму ось що: щоби він і его син зробили те саме, що зробив їх хитрий наємник, значить, щоби вихрестили ся. І справдї, що м перешкаджало зробити се, тим більше що ой отець, що кликав „Єшу Ганоцрі“, у всяком разї близший був Синови Божому, чим ой драб, що в білий день взяв ся шахраїти ірою.

Що вийшло би з того, коли би Жид приняв мою гадку? Яка задача явилась би для адміністративної практики, який випадок для правників і... яка соблазнь для правдивих почитателїв св. віри!

Менї і в голову не приходило, що, бути може, зовсїм було би вийшло инакше, нїж я міг надїяти ся, коли би був сказав свою гадку. Бути може, що той Жид, що тепер кличе Ісуса Назарянина, почувши моє слово, кинув би ся в другий бік розпуки та став би гудити імя, котре тепер призиває. Але нїчого такого не було в моїй голові. Память моя отяжіла і я не сказав нерозважного слова, котре вже важилось у мене на устах; і все тїшу ся, що не сказав того. Инакше був би зробив дурно та імовірно був би позбавив ся нагоди видїти одну з дивних прояв промислу Божого серед повної немочи людскої. Я попросту мовчав, і вийшло, що так було найлїпше.

Памятаю, як нинї, тую морозну і ясну ніч; місяць стояв високо на київсїм небі. Гарне і тогдї ще патриярхальне місто, що аж до ґенерал-ґубернаторства Н. Н. Анненкова не знало нї „шатодефлерів“ нї инших цїлонічних гульбищ, уже затихло і спало. З високої дзвіницї Лаври гудів приємний дзвін на заутреню; значить, була північ. Моя перемерзла рижа коняка гнала бистро, так що молодий візник Матвій ледво міг тримати заціпенїлими руками віжки; а тут нараз на звороті коло „царского саду“ щось шмигнуло, — чоловік не чоловік, собака не собака, а щось таке, від чого мій троха полохливий кінь кинув ся в бік, і ми з візником мало не вилетїли з санок.

І від тої хвилї те щось так і мелькало і шмигало то за мною то передо мною: то щезне десь в тїни, то знов несподївано вискочить на звороті, перебігне осьвічену місяцем улицю і знов наполохає коня, що вже почав казитись і ще кілька разів мало нас не викинув. Не спосіб зрозуміти, що то за мара видає ся; а на остаток, ледво я станув при під'їздї моєї хати недалеко церкви св. Андрія, те щось, тая мара знов тутки явила ся. Ну, і що-ж воно таке? Був то знов він, знов мій переплетник, в тим самим виглядом мученика, з тим самим кровавим потом на голій холодній груди. Єму, видно, не було холодно; серце наскрізь горіло.

Він тепер не кричав і не йойкав, а лише не опускав мене, наче моя тїнь, і, як бачите, у швидкости не уступав навіть мому коневи.

Куди его було дїти? Прогнати — люто; пустити до себе?... Та який в тім змисл? Я-ж єму нїчого не міг порадити, а він тілько навкучить. А до того я на мій сором був трока гидливий, а від него так воняло тим кровавим потом.

І я так таки не рішив ся, що робити. Війшов я в передну, а він за мною; я до свого кабінету, а він сюди. Видно сюди єму була вказана дорога, і я єму вже не боронив. Менї хотїлось казати его напоїти чаєм, а потому відослати до кухнї спати. Але поки я успів сказати се мому слузї, сей став менї розказувати, що до мене заходив і лишив карточку Андрій Іванович Друкарт, оден з дуже поважаних і дїяльних людий ґенерал-ґубернаторскої управи. Він був тодї урядником до окремих припоручень при князю Васильчикові і зовсїм недавно помер на становищи сїдлецкого віцеґубернатора.

Попри своїй службовій дїяльности Друкарт в ті часи був знаменитий декляматор драматичний і дуже даровитий актор. Завдяки тим спосібностям він сповняв не лиш припорученя князя, але мав часом припорученя і від всемогучої у нас княгинї. А княгини як-раз тогдї треба було гроший на якісь добродїйні цїли, і вона припоручила Друкартови уладити в мійскім театрі виставу на користь убогих.

Я також деклямував досить незле і був досить добрим автором; і длятого при пересмотрі сценічних сил, котрі мав Друкарт зібрати, звернено увагу й на мене. Друкарт писав менї, що з уваги, що я і Юров оба одного росту і подібні оден до другого, то ми „конечно мусимо“ грати Добчиньского і Бобчиньского.

При моїй тогдїшній утомі і при недостатку вільного часу була то просто напасть; і я, кинувши з невдоволенєм письмо мого доброго приятеля, постановив встати завтра як найрачше і, поки піду до бюра, поїхати до канцеляриї ґенерал-ґубернатора до Друкарта, щоби відвязатись від вистави.

Так роздумуючи, я сербнув трока поданого менї горячого чаю і пригадав собі знов на мого нещасного Жида та дуже счудував ся, що его вже не виджу. А він, бідняка тим часом вже спав, скулившись ся в клубок на розкиненій межи шафою і дверима козячій шкірі, де звичайно спала моя гінча собака. Вони лежали обоє обіч, а доси лютий пес, що взагалї нелюбив Жидів, сим разом наче уважав за потрібне змінити свою неохоту до того племени. Він наче змірковав своїм інстинктом, що обіч него притулило ся таке безталанне горе, котрого не слїд відганяти.

Я був вдоволений і Жидом і собакою лишив їх до рана на одній постели, а сам лїг на своє ліжко утомлений враженями, котрих було немилосерно богато: Жид наємник, білоцерківска корчма, Лавра, митрополит, дикі ридання і стони, імя Єшу, мовчаливий князь і уперта княгиня з її всемогучою силою, мій дївчин Юров та Бобчиньский з Добчиньским; конечність і неможливість відвязатись від того всего і нараз... якийсь тихий передсонний спомин про мою стару няньку, Болгарку Марину, котру всї чомусь називали „Туркинею“. І во а всїх перемагає: стоїть надомною та ласкаво шепче: „Спи, дитино, спи: Христос прийде і пастиря приведе“. І подумайте собі, що все те було до річи! Так; все те, що складаюсь на так пестру і недоладну збиранину понять, оказалось потрібним; у всїм тім буденнім хаосї були всї елементи, конечні до того, щоби вийшов дивно сьвяточний випадок, котрий так і хоче ся менї назвати чудесним, бо так був він несподїваний і мало імовірний.

Ми з переплетником висипляннсь перед такою нерівною і небезпечною битвою, котрої кождий розумний чоловік напевно був би завчасу відцурав ся, колиб нам не було дано добродїйне незнане будучого.

межи роком 1890 а 1900 виносив у нас 10.89%, в Дальматиї 17·34%, в Моравії 22·37%. Дальше довідуємо ся з тої статистики, що люди, особливо селяни, у нас родять ся й умирають без ніякої опіки лікарскої. Межи 1879 а 1898 роком число хорих в наших публичних шпиталях майже подвоїло ся, однакож ліжок в тих шпиталях прибуло ледви 349. Ми дійшли до таких відносин, що коли в Чехах, Мораві і Шлеску одно шпитальне ліжко випадає найбільше на 691, в Австриї низшій, Стириї і Тироли найбільше на 295 мешканців, то в Галичині оно випадає на 1246 мешканців! Дальше поучає нас та статистика, що у нас на такі хороби, як дифтерия, коклюш, віспа, шкарлятина, кір, тифи плямистий і черевний, червінка, запалене легких і горячка пологова, хорує три рази більше людий, як в Чехах, Мораві і в Шлеску разом! А що ще особливше, то се, що коли в инших краях число тих хоріб постійно зменшає ся, у нас оно збільшає ся. Межи 1896 а 1899 роком хорувало у нас що річно: на віспу 1703, 3452, 6996, 5726 осіб; на тиф плямистий 2613, 3981, 5941; на шкарлятину 19269, 22624, 19418; на кір 29533, 47862, 38517.

В VII. річнику часописи Statistische Monatschrift з 1902 р. находимо, що в роках 1898, 1899 і 1900 число внесених баґательних позвів виносило в західній Галичині 128,288, 132,798, 134,201 а у східній 367,000, 375,590, 410,987. О неплатне в посїданю в західній Галичині 5468, 5011, 5186, у східній 14733, 14796, 15755, підчас коли в Чехах число таких позвів протягом трох літ зменшило ся о 8000, а в Мораві о 1000.

Наслїдком темноти ростуть у нас крадежи, обманьства, рабунки, убійства, скрытовбійства і підпали. Під тим взглядом стоїмо вже гірше не тілько, як Чехи, але як Каринтия і Країна. В лїтах від 1896 до 1898 число засуджених у нас за злочини виносило 7167, 7748, 9799 т. є. протягом двох лїт збільшило ся о 2632.

Що у нас в наслїдок темноти пропінация цвите, хто може се заперечити? На доказ сего досить поглянути на Справоздане ради шкільної і порівнати его з преліміварем фонду пропінацийного на рік 1905. Возьмім лиш кілька повітів: Повіт Лїсько: людий 95.362, громад 154, громад без шкіл 99, на рік 1905 фонд пропінацийний преліміную з сего повіту 141.925 К; повіт Новий Санч: людий 119.773, громад 167, громад без шкіл 95, фонд пропінацийний преліміную 149.428 К; повіт Добромиль: людий 68.987, громад 96, громад без шкіл 53, фонд пропінацийний преліміную 82.425 К; повіт Турка: людий 71.057, громад 74, громад без шкіл 46, фонд пропінацийний преліміную 59.581 К; повіт Живец: людий 108 629, громад 70, громад без шкіл 36, фонд пропінацийний преліміную 240 000 К, — і т. д.

Після австрийскої статистики том LXI з 1902 р. число екзекуцийних продажий виносило в Галичині 1889 року 659, 1898 року 1122; в Чехах 1889 року 5347, 1898 року 2112; в Мораві 1889 року 1983, 1898 року 1214, в Шлеску 1889 року 213, 1898 року 175. Коли отже число таких примусових продажий всюда инде зменшає ся, у нас оно в тих 10 лїтах зросло о 463. — Так само самих заінтабульованих селяньских довгів було в роках 1870-ім 4.933.784 К, в 1880-ім 32,807.018 К, в 1890-ім 103,063.704 К, в 1894-ім 144,862.870 К.

Всї ті річи, цифри й дати, яко очевидні наслїдки темноти, чейже не веселі, і я, колиб се було в моїй силї, казав-бим убрати їх в чорні рами і вивісити тут по стїнах сеї палати і там, зараз при входї до сего будинку, щоби кождий „виборець народу“, входячи сюда, знав і памятав, який єсть его найважнїйший обовязок для темного, позаду стоячого, тяжко занедбаного рідного краю..

Колиж, мої панове, так сумний є стан народного шкільництва взагалї, о скількож більше сумний є стан шкільництва руского! Ми покривджені під взглядом числа шкіл, учителів і дїтий у школах. Всї дати, яко очевидні доводи всего того, закриті старанно в Справозданю краєвої ради шкільної і я длятого мушу знов иншого ужити жерела, згаданого вже дїла Schematismus der allgemeinen Volks und Bürgerschulen. Правда, що той шематизм містить дати з 1900 року, алеж від того часу шкільні відносини для нас не тілько не поліпшили ся, але погіршили ся.

Після того дїла (на 329 сторонї) було в 1900 роцї громад без шкіл в західній Галичині 709, у східній 882 (сего року в західній Галичині 340 громад без шкіл, у східній 593). Дальше після тогож дїла в 1900 роцї: видїлових шкіл мали Поляки 43, Русини ні одної, звичайних шкіл Поляки 1980, Русини 1675, кляс мали Поляки 4094, Русини 2214. Коли углядимо сегорічний стан, то після самого Справозданя ради шкільної руских шкіл було 72 менче як польских; шкіл чинних руских о 123 менче як польских; вкінци всїх кляс руских було що-найменче 2218 менче від польских!

На сїм місци не від річи буде згадати і про несправедливість самого міста Львова. Після Справозданя львівскої окружної ради шкільної за рік 1903/04 було в тім роцї дїтей польских 8382 (55·43%), жидівских 4920 (32·40%), руских 1828 (12%). З огляду, що Русинів у Львові є 30.000 і що руські дїти становлять осьму часть загального числа дїтий, повинні би Русини мати тут що найменше пять шкіл руских, а тимчасом є лиш одна школа руска (імени Шашкевича).

Не лучше, ба ще гірше стоять Русини під взглядом народного шкільництва в Сяню. Хотяй Русинів є в самім місті 6.645 на 23.545 людности, а руских дїтий шкільних 952, мимо того на сїм шкіл народних нема анї одної рускої школи, ба навіть в новотвореній осьмій школї на передмістю Запиатин, в котрій нема анї одної польскої дитини, введено язик викладовий польский! Додати ще треба, що двократна просьба 200 родичів-Русинів до ради міста як і до краєвої ради шкільної о заложене хоч одної рускої школи осталась даремною. Одну ще річ мусить ся тут піднести. Ото статистика віденьска згідно з дїйсним станом річи вичисляє 231 шкіл утраквістичних, підчас коли Справоздане ради шкільної всї ті утраквістичні школи зачисляє чомусь до руских. Длятого я ставлю слїдуючу резолюцию: „Взиває ся краєву раду шкільну, щоби в слїдуючих Справозданях подавала цїлком докладно і осібно, кілько є шкіл руских а кілько утраквістичних“...

Переходжу тепер до числа учителїв. Після згаданої статистики віденьскої було в 1900 роцї учителїв-Поляків 5449, учителїв-Русинів 2284. Як з огляду на се виконує ся у нас § 48 закона з дня 2 мая 1883 В. з. д. ч. 53, котрий настановляє, що управителями шкіл можуть бути тілько особи, спосібні удїляти науки релїґії того обряду, до якого належать більшість учеників, того зрозуміти годї! Та не лиш о народність учителїв нам ходить, але також о те, чи руські школи обсаджені кваліфікованими силами, а з окрема, чи мають ті учителї кваліфікацию з руским язиком викладовим. Отже що-до першого, то із статистики віденьскої довідуємо ся, що в 1900 роцї учителїв і учительок без кваліфікациї було у східній Галичині 812 (70%) а в західній лише 346 (30%). Що-до другого не можемо ні звідки довідати ся, і длятого я ставлю ось-яку резолюцию: „Взиває ся краєву раду шкільну, щоби в слїдуючих Справозданях подавала цїлком докладно число учителїв-Русинів і учителїв-Поляків, а також кілько учителїв і учительок в руских школах має кваліфікацию з викладовим язиком руским, а кілько їх не має“.

Мушу і се згадати, що сего року в Тернополи покликано на члена екзамінацийної комісиї для учителїв народних для рускої мови учителя некваліфікованого! Як же він зможе другим давати кваліфікацию? Ба й ще одно треба зазначити: Загально відомо, що комісиї екзамінацийні у східній Галичині занадто милосердні і вибачливі для учителїв-Поляків і учительок-Поляк що-до рускої мови і нераз дають їм патент з руским язиком викладовим, хоч ті двох слів по руски склеїти не годні. При таких іспитах кваліфікацийних комісиї екзамінацийні жадають більше знаня з язика нїмецкого, з математики і фізики, як з руского, в наслїдок чого нераз лучає ся, що дїти шкільні знають руский язик лучше, як такі „патентовані“ учителї і учительки. Длятого я мушу поставити ще одну резолюцию: „Взиває ся правительство, щоби строго поручило екзамінацийним комісиям видавати патенти з руским язиком викладовим тілько таким учителям і учительям, котрі тим язиком докладно володїють“.

(Дальше буде.)

Галицкий сойм.

На вчерашнім ранїшнїм засїданю — при дискусиї в справі примусу крити дахів огневідпорним материялом — дальший бесїдник п. Бойко (селянин-людовець) а за ним і п. Кремпа (рівнож селянин-людов.) виступали так само, як д-р Король і Стапіньский против того примусу. П. Бойко справедливо замітив, що коли примус стане законом, то сей закон так само буде мусїв остатись лиш на папері, як несден инший, якого виконати годї (н. пр. закон о нищеню деякого шкідного хабаза). Переведеню закона о критю дахів черепицею стане на перепонї просто та обставина, що в краю за мало цеголень. — Навіть консерватист Ценьский висловив побоюванє перед примусом, бо населене за убоге, щоби его стати на огневідпорні дахи. — По промові члена краєвого видїлу Верещиньского, котрий обставав за примусом, замкнено ґенеральну дискусию і промовляли вже лиш ґенеральні бесїдники: кс. Стояловский „против“, а п. Пашковский „за“ (хоч на правду і кс. Стояловский говорив „за“).

Цїла бесїда кс. Стояловского була полемікою з п. Стапіньским, „Ze względów narodowych“ він надяв станьчикам, навіть вихваляв „Фльориянку“, тож і не диво, що шляхтичі-реакционери плескали єму як наняті..

На вечірнім засїданю промовляв бесїдник „за“ п. Пашковский. Як він, так і справоздавець комісиї Майс боронили внесеня комісийного.

В специяльній дискусиї, котра заняла цїле вечірне засїданє, деякі посли при §. 20. знов промовляли против примусу огневідпорних дахів, а п. Король вносив, щоби §. 20. відослати назад до адміністрацийної комісиї, однак все надармо — більшість ухвалила цїлий проект закона з деякими малозначущими поправками, котрі не містять в собі змін засадничих.

Під конець засїданя п. Стапіньский заінтерпелював маршалка: 1) коли прийде на дневний порядок справа виборчої реформи, котра після ухвали сойму мала прийти під наради за два тиждні, а минуло вже три тиждні? — 2) длячого маршалок не поступив після реґуляміну з внесенєм п. Бойка в справі поголосок о інтервенциї Австриї і Пруси в користь Росиї против Царства Польского? — 3) коли прийде під наради справа дорогового закона? — Маршалок відповів: до 1) що справа виборчої реформи увійде під наради ще сеї сесиї, дотичне справоздане комісиї вже друкує ся; — до 2) що внесеня п. Бойка не відчитано тому, бо его зміст „пересягає компетенцию сойму“; — до 3) що справа закона дорогового увійде під наради ще сеї сесиї.

Нинїшне засїданє.

Засїданє розпочало ся о год. 10½ перед пол. Відчитано внесеня і інтерпеляциї, між ними також інтерпеляцию пос. д-ра Олесницкого в справі поведеня старости в Грибові при викупнї ґрунтів під зелїзницю.

З порядку дневного полагоджено:

Внесок п. Шаєра о признанє дорожняного додатку народним учителям в повітах ряшівскім, стрижівскім і кольбушівскім — відіслано до видїку краєвого.

Внесок п. Шведа о принятє в заряд державний повітової дороги „Петрасина“ званої, в повітї живецкім — відіслано до комісиї дорогової.

Внесок п. Ґломбіньского в справі зміни закона краєвого з дня 23 мая 1895 Ч. 57, В. з. кр. в тім напрямі, що мають бути творені нові школи пїдсемальні жіночі з іспитами вступним і матуральним — відіслано до комісиї шкільної.

Наступило справоздане комісиї буджетової в справі акциї видїлу краєвого в цїли відновленя Вавелю. Комісия вносить згідно з пропозициєю видїлу краєвого, щоби на цїль реставрациї замку вставлювано в буджет рік річно по 100.000 корон. Принято голосами Поляків.

При дискусиї над дїяльностию краєвого видїлу в справі т. зв. операций аґрарних, головно в справі комасациї забрав перший голос о. Богачевский і критикував дїяльність видїлу. Видїл пильнує більше меліорациї чим комасациї, бо з меліорацийних користають головно властителї більших посїдостий, між тим як комасация призначена більше для семаньского населеня. Справа іде пиняво, бо видїл краєвий утворив за мало посад для дотичного персоналю занятого при комасациї, а тепер хоче еще сей персонал о двох зменьшити. *(Оплески від Русинів).*

З Росиї.

Як нинїшні вісти з Росиї не переборщені, то загальний страйк, перерваний оголошенєм конституцийного маніфесту, розпочав ся наново, а викликало его здержанє реформ і проголошене военного стану в королївстві польскім. Ініцияти́ву до нового стрейку дав петербурский комітет робітників. В відозві до робітників сей комітет говорить між иншим: „Конституцийне правительство царске зачинає вести давну політику. Віддало під суд хоробрих матрозів і знов зачало гнобити польский народ. Супротив того всї петербурскі робітники мають залишити працю в полудне дня 15 с. м., щоби показати свою солїдарність з матрозами і революцийним пролетариятом польским“. На засїданю „союза союзів“ всї союзи, з винятком лїкарів, ухвалили прилучити ся до страйку. Вчера в полудне страйкувало в Петербурзї 32.000 робітників фабричних і зелїзничих. Ґазети не виходять. Часть робітників має бути противна страйкови. Говорять, що страйкарі не довго видержать, бо страйковий фонд невеликий. В многих фабриках прийшло вчера до кровавих бійок між страйкарями, а тими, що не хочуть страйкувати. Положенє грізне, бо майже всї страйкарі суть узброєні. На ниві намірена велика демонстрация. Правительство грозить, що до сеї демонстрациї не допустить, хочби силою оружя і що під пресиєю не зробить ніякої уступки. На улицях патролює військо і поуставлювано карабінові машини. Комітет страйкарів вислав до Москви аґітаторів, щоби і там викликати загальний страйк.

Вітте вислав до робітників всїх фабрик і варстатів слїдуючу телеґраму: „Братя робітники! Верніть до працї, здержіть ся від заворушень. Змилуйте ся над вашими жінками і дїтьми, не слухайте ніяких лихих рад! Цар зарядив, щоби специяльну увагу звернено на робітничу справу і в тій цїли утворено ся міністерство торговлї і промислу, котре має заняти ся управильненєм відносин між робітниками а працьодавцями. Дайте нам час, щоби можна зробити для вас все що можливе. Послухайте ради чоловіка, котрий любить вас і бажає вашого добра“.

Телеґрами.

Берлїн. В Люблинї відбув ся демонстрацийний похід. Богато убитих і ранених. В тутешнім повітї волочать ся хлопскі ватаги по сто людий, мордують знатні родини і нищать їх майно.

Париж. В Петербурзї знов узнано за обовязуючі ті средства, якими Трепов старає ся здавити уличні заворушеня. В. кн. Николаєвич, іменований недавно військовим командантом Петербурга, замовив для себе місце на корабли, котрий з Петербурга відійде за границю. Говорять, що правительство телеґрафічно зарядило поворот двох корпусів манджурскої армії, бо військові сили в краю не виставуть на здавленє евентуальних заворушень.

Петербург. В Москві розпочав ся загальний страйк.

Петербург. Після урядових зіставлень в часї кронштадских заворушень убито 26 людий, ранено 2 офіцирів, 81 матрозів цивільних, 5 домів спалено, а зрабовано 6 офіцерских мешкань, 143 склепів і 9 шинків. Всїх бунтівників і тих що брали участь в рабунках, арештовано. При рапорті бракувало 34 матрозів. Слїдство веде енерґічно жандармерия.

Берлїн. З Севастополя доносять, що там грозить вибух бунту матрозів. Має бути також оголошений загальний страйк.

Петербург. З села Маліновская в Сердівскім повітї доносять, що ватага рабівників загнала худобу до церкви. Хлопи убили перед церквою 42 членів сеї ватаги, заки еще надійшло військо. З Кірванова доносять, про хлопскі розрухи. Хлопи рабують, палять і кредуть збіже. Знищено 25 державних домен. Військо безсильне, бо его за мало.

Москва. Робітники дуже нерадо приняли предложенє загального страйку. Взагалї не хочуть страйкувати в користь домагань Поляків.

Ясси. З Одеси доносять, що в однім шинку порозбивано всї фляшки і бочки, замкнено в шинку жида і підпалено. Жид згорів разом з шинком. В иншім місци хулїґани звязали до купи цїлу жидівску родину і кинули в огонь. На кораблях, що стояли в порті кидано ракети, щоби їх підпалити, так що кораблї мусїли відплисти на повне море.

Любава. Полїцийного урядника Клюґа, котрий підпивши собі, намовляв людий до протижидівских заворушень, товпа арештувала і поставила перед заімпровізований суд народний. На підставі вироку сего суду Клюґа сейчас застрілено.

Берлїн. З Петербурга доносять, що Вітте рішив розвязати департамент полїциї в міністерстві внутрішних справ, як також корпус жандармериї. Трепов звільнив свою канцелярию, а всї єї урядники одержали з царскої каси двоятну платню.

Петербург. Нинї має бути оголошений указ, повідомляючий хлопів, що державні добра будуть їм спродані по низькій цїнї в ратах платних через 1000 лїт.

Париж. Дневники доносять, що в Петербурзї панує переконанє, що цар хотїв надати королївству польскому такі самі права, які має Финляндия (?), але цїсар Вільгельм II енерґічно запротестував против сего. Цар уступив і завісив в королївстві конституцию.

Варшава. Ґен.-ґубернатор заборонив кольпортажу ґазет. Нинї має розпочати ся праця у всїх фабриках.

Льондон. З Токіо доносять, що Владивосток цїлком спалений. Часть фортифікаций збунтовані висадили в воздух динамітом. Четверту часть офіцирів маринарки вимордовано. Цїле місто є купою звалищ.

Петербург. Заряджено слїдство против 24 ґубернаторів, в котрих ґубернїях прийшло до протижидівских заворушень. Вітте предложив цареви проект призначеня 15 міліонів рублїв на запомоги для пошкодованих в часї послїдних заворушень в ріжних місцевостях держави.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Державна рада.

Відень. Державну раду скликано на 28 с. м. Говорять, що парлямент буде радити до половини грудня, полагодить буджетову провізорию і ухвалить австрийску квоту на спільні видатки. По новім роцї збере ся чеський сойм, щоби закінчити працю над виборчою реформою, по чім в другій половинї, чи при кінци січня знов збере ся парлямент. В тім часї, або в перших днях лютого правительство предложить парляментови закон о загальнім голосованю. Правительство числить на се, що закон буде ухвалений до весни, так щоби при кінци лїта нові вибори до парляменту вже могли відбути ся на підставі загального права голосованя.

Загальний стрейк.

Прага. Орґан ческих урядників оголосив відозву, щоби на случай загального стрейку робітників, застрейкували також всї урядники.

Загальне голосованє.

Лїнц. До Linz. Volksbl. доносять, що правительственний проект виборчої реформи опирає ся на слїдуючих засадах: 1) безусловне знесенє всїх курий, 2) загальне рівне право голосованя, 3) малі округи виборчі, 4) роздїл мандатів між поодинокі краї з увзглядненєм так населеня, як і квоти оплачуваних безпосередних податків.

Демонстрация фльот.

Відень. На підставі порозуміня між державами, що беруть участь в демонстрациї фльот против Туреччини, команда над сполученими фльотами буде віддана австрийскому адміралови Ріперови.

Норвеґія.

Християнія. Правительство повідомило парлямент, що відповідно до одержаного уповажненя звернуло ся до кн. Кароля даньского з просьбою о принятє норвеґскої корони. Кн. Кароль готов приняти корону. Парлямент приняв 100 голосами против 11 правительственне предложенє, визначаюче королеви апанажі в квоті 700.000 корон. Вибір короля відбуде ся завтра.

Копенгаґа. Кн. Кароля відпровадять до Християнії даньскі, нїмецкі і анґлїйскі кораблї военні.

Виборча реформа.

Берно. Сойм ухвалив нову виборчу реформу, котру предложив референт більшости комісиї, п. Скене. Против предложень голосували 4 Нїмцї і 8 Чехів. На внесенє п. Фукса сойм приняв до новелї виборчої ординациї постанову, що оба краєві язики суть рівноправні в урядованю сойму.

Відень. В поінформованих кругах говорять, що на случай введеня загального голосованя

правительство наміряє дати Галичині 90 до 95 мандатів.

Приватні урядники.

Прага. Nar. Listy доносять, що на першій точці порядку дневного в палаті послів державної ради буде справа о обезпеченю приватних урядників.

НОВИНКИ.

— **Зарібки в Прусах.** До Прус до робіт при копальнях потреба богато робітників. Охочі най зголошують ся до руского бюра вперед письменно подаючи число і вік людий (18—35). Адреса: Vermittlungsamt für ruthenische Arbeiter Neuberun O. S. zu Handen Stefanowytsch.

— **На віче у Львові!** Народне віче в справі заснованя рускої народної школи для IV (личаківскої) дільниці міста Львова відбуде ся в неділю 19 с. м. о год. 5-тій по полудни в ґімнастичній салі мужескої школи св Антонія (схід від ул Гновіньского). Родимці! Не сотки а тисячі нашої дітвори, не маючи рускої школи, змушені ходити до польских шкіл. Які наслідки має се для нашої народної справи, знаємо аж надто добре. Наші діти виходять з тих шкіл мимовільно і несьвідомо зничарами власної своєї родини, рідного свого народу. Чиж дальше будемо мовчати? Чиж дальше байдужно будемо глядіти на се, як сотки нашої молодіжи, сего прекрасного цьвіту нашої будучности раз на все будуть пропадати для нашої справи? Чиж в часї великого нашого відродженя забудемо на народну школу? Тому кождого, хто почуває ся Русином, кождого, кому дорога будучність нашого народа, кличемо на то віче. — *Вічевий комітет.*

— **Якби безроги мали роги!...** Велика, імпонуюча маніфестация львівских Русинів в честь Богдана Хмельницкого страшенно розлютила редакцию Słowa polskiego, котра, як звісно, не хоче уважати Русинів взагалї якимсь народом, що єму прислугують на сьвітї людскі та божі права, а в політицї проголосила без обиняків засаду: ceterum censeo, Ruthenos esse delendos. Не дивниця, що коли онодїшним вічем Русини потрясли цїлим Львовом і показали лиш в незначній части свою силу, Słowo polskie вдарило у великий давнім тревоги, що відзивають гайдамацкі сцени з „Ogniem i mieczem“ і падьхає, як „polski rząd“, як „polscy posłowie“ позволяють, „aby takie zajścia minęły bezkarnie!“ І рівночасно дорікає вшехпольский гаватист може по раз сотний тому „польскому ржондови“, що уділює запомоги для руских товариств, що будує руску ґімназию і то „w najpiękniejszem miejscu Lwowa“, що творить (?) „nowe, dalsze (?) gimnazya ruskie po całym (?) kraju, що „polskie panie patryotki zakupują wiktuały w Narodnej Torhowli“... Не так робили Поляки перед р. 1870. „Mieli odwagę walczyć i dlatego zwyciężali. Odwagi tej zabrakło dziś całemu polskiemu społeczeństwu“... Але вшехпольский гаватист не тратить надії. Онодї рускі маніфестанти „mieli do czynienia jedynie z policyą i zasadami utrzymania porządku w miescie. Jednakowoż narodowe uczucie polskich mieszkańców naszego grodu systematycznie drażnione i wyzywane przez hajdamaków ruskich może w końcu zerwać tamy rozsądku i umiarkowania, a słuszny gniew i oburzenie mogą przypomnieć manifestantom, że i Polacy potrafią upomnieć się o swe prawa, a na sztandary swe bezhasnie plwać nie pozwolą“. Słowo polskie грозить ні більше ні менше лиш битєм Русинів. З'орґанїзує у Львові „чорні сотни“ і на взорець російских хуліґанів буде мордувати руских гайдамаків. Ось до чого посувають ся збожеволїлі русиноїди! Справдї, що то не було-б з Русинами, якби безроги мали ... роги!

— **Політичний вирок.** В процесї М. Петрицкого, редактора „Гайдамаків“, против О. Шпитка, редактора „Дзвона“ о обиду чести предложив вчера трибунал судиям присяжним 15 питань, на котрі лава присяжних відповіла в переважній части неґативно. Наслідком чого запав вирок трибуналу **увільняючий** обжалованого від вини і кари. Поясненє до сего вердикту судиїв присяжних дає промова оборонця д-ра Ашкеназого, котрий сказав, зробивши очивидний вплив на лаву присяжних: „В данім процесї іде о інтерес публичний; мусите застановити ся над тим, чи добре єсть, засуджуючи Шпитка, скріпити позицию редактора „Гайдамаків“, котрого дїяльність є нам всїм відома а шкідлива, чи навпаки п. Шпитка увільнити“. В той спосіб поставлено процес на чисто політичний терен, так що материял фактичний і доказовий з попередної розправи стратив вагу і випав цїлком з дискусиї, а остала ся лише дебата між заступниками обох сторін і самим приватно-обжаловуючим на тему політичної дїяльности одної а другої сторони. Так представляє також вчерашну розправу і єї результат нинїшне „Słowo polskie“, котре пише: „Була то борба двох поглядів політичних; в такій борбі падуть нераз зневажливі слова, котрі однак годї брати дослівно“. Впрочім заступник обжалованого ужив цїлої форси своєї вимови, щоб дотеперішну аґітацийну дїяльність Петрицкого представити в очах присутних Поляків в як найстрашнїйших формах, тим о результатї розправи — при істнуючих у нас нинї обставинах — годї було навіть сумнївати ся. Обжаловуючий буде мати хиба тоту одну потїху, що фактичні заміти, піднесені против него в „Дзвонї“ показали ся або неправдивими або тенденцийно закрашеними, що однак не приносе великого хісна, бо „полеміка“ на шпальтах „Дзвона“ прийме тепер хиба ще острійші і безглуздїйші форми. Вкінци треба зазначити, що вчерашна промова д-ра Горовіца, котрий заступав приватного жалобника, була так змістом, як і формою знаменита, хоч не віднесла успіху. — З попереднього нашого справозданя „Із судової салї“ мусимо еще принагідно спростувати початковий уступ, в котрім замість слів „зміна переконань“ має бути „зміна фронту“. Помилка ся вийшла з вини складача. Рівнож пропущено там цїле одно реченє, (в місци де говорить ся о субсидиях на „Дзвін“) де мало бути сказане: „натомість Петрицкий дав до зрозуміня в „Гайдамаках“, що сї гроші, плачені друкарем п. Галаціньским, походять з иншого жерела. Се і дало привід до тим завзятїйшої полеміки між обома сторонами“.

— **З ново-санчівскої Руси.** Пишуть нам: Від кількох лїт стоять ново-санчівскі заточенцї між двома ворожими огнями, між молотом і ковалом. А однак ся мала громадка, згуртована під проводом посла п. Василя Яворского, стоїть непохитно проти напорів ворогів. Їх товариства розвивають ся справдї чудово. Не буду згадувати о гарнім розвою „Українськоі бурси“, філії „Просьвіти“, що бодай в части лучить в собі і доохресних заточенців, або о „Лемківскім Банку“, що в так короткім часї станув на дуже кріпких основах, хочу вказати лише на живу і тревалу дїяльність читальнї „Просьвіти“ в Новім Санчи. Се товариство не дрімає, не вствує лише на папері, але живе повною силою. Заточенцї, лишені нагоди бачити українську сцену та почути на ній свою рідну мову і рідну пісню, заснували при своїй читальни „драматичний кружок“, що бодай від часу до часу може пригадати їм руский театр. Дїяльність свою розпочав сей кружок ще в минулім роцї, виставивши дві драматичні штуки з гарним успіхом. В сїм роцї, скріплений новими силами з прибутєм паньства Шереметів до Нового Санча, розвиває свою дїяльність ще красше. П. Шеремета обняв в нїм режисерство і під єго умілою управою відограно дня 4 с м. знов дві штуки: „Перше поумирали, потому ся побрали“ і „З любови“. Представленє випало надсподївано добре — мож сказати знаменито. Заточенцї місцеві і доохрестні були одушевлені сим представленєм, а навіть чужинцї подивляли наших аматорів. На будуче заповів кружок нові представленя, іменно незабаром має відограти ся „Вихованець“. Заточенцї з поблизших міст запрошують артистів аматорів до себе обіцюючи красний дохід для читальнї. На жаль, мушу сказати, що і в Новім Санчи не діє ся все, як слїд. Те, що кождому заточенцеви мабуть найбільше досаулює, що є найтяжшою для него недостачию на чужинї, сего недостає також і новосандецким заточенцям: они до нинїшного дня не мають церкви. Ненаситна кацапня, загарбавши церковний, Українцями призбираний фонд в квотї 18.000 К, проковтнула єго і навіть не думає кервавий сей гріш, який зложив лептами наш убогий народ, звернути на ту цїль, на яку був призначений. От і побожні богомольцї „атци“, що на кождім кроцї дорікають Українцям атеїзмом. Нїчим для них часті візваня церковного владики, нїчим добро нашої церкви. Навіть Богу не віддадуть того, що Боже. Українцї причували, що так оно стане, длятого й заснували виєвдовзї по розборі окремий „Комітет будови церкви“ в Новім Санчи. Та нерозважні, думаючи, що бодай в тім сьвятім дїлї не будуть бороздити, але хоть в части допомагати їм ті, що всюди величають себе вірними слугами Божими, впустили наново ту гниль поміж себе, а наслїдком сего тепер цїлковите засвічене того „комітету“. Маститий „атец“ Венгринович, котрого, яко місцевого пароха, вибрано на жаль головою „комітету“, забув мабуть про свій обовязок, бо від довшого часу навіть не скликує комітетових засїдань. А брак церкви се найбільше пекуча справа для заточенців. Що крок стрічаєш тут златинїзованого, а тим самим і спольонїзованого Русина. Слова: „Mój ojciec był Rusin, ale ja jestem już Polakiem“ можна дуже часто тут почути. І се цїлком недивне. Ті, котрих гірка доля прогнала з поміж своїх, натхнені любовю до поневоленої своєї неньки України-Руси, і на чужинї не забувають о нїй. Та за те їх поколїнє мусить пропадати для свого народа, бо хотяй би батько як старав ся виховати свої дїти в дусї народнім, то занятий працею на хлїб насущний, не в силї охоронити їх від постороннього впливу. Одна церков може ратувати їх від загибели. І ось де можна доглянути причину того, що кацапи не бажають собі тої церкви в Новім Санчи. Она спиняла би польонїзацию заточенців, а цїлию тих ренеґатів єсть: вислугувати ся ворогам народа. — *Українець.*

— **З учительскої орґанїзациї в Калущинї.** Пишуть нам: Дня 1 с. м. відбули ся загальні збори філії „Руского товариства педаґоґічного“ в Калуши, на котрі прибуло около 40 членів. Звіт з дїяльности видїлу за м. р. подав п. Ю. Когут. Відтак загальні збори удїлили уступаючому видїлови абсолюторию та зложили щиру подяку п. Цецилії Курівцевій за її ревну дїяльність около товариства. В склад нового видїлу на рік 1906 увійшли: пп. Курівцева, Чабан, Когут, Згаєвич, Глодзиньский, Петрушевичівна і Шпень. Позаяк містоголова уступившого видїлу п. І. Сенчина перенесений в инший округ, на внесенє членів, подякували загальні збори п. Сенчині за єго щиру працю. Відтак відбули ся загальні збори окружного віддїлу товариства „Взаїмної помочи гал. і бук. учителів і учительок“, на котрих п. Павло Посацкий подав звіт з загальних зборів, того товариства у Львові з дня 28 серпня с. р. Відтак вибрано видїл, котрий уконстатував ся ось як: Чабан голова, Посацкий містоголова, Штень секретар, Сембратович касиєр і Когут контрольор. По день 8 с. м. числить сей віддїл поверх 30 членів. Вправдї суть ще учителї, котрі для своєї байдужности до тепер ще не вписались, однако сподїємось, що і ті схаменуть ся і до так вельми важної для нас інституциї як найскорше впишуть ся. — Дня 7 с. м. відбув ся в Калуши пращальний вечерок в честь п. Сенчини, управителя зі Збора, перенесеного до иншого округа. Крім учителїв на вечерок явили ся також инші гостї, між ними пос. д-р Кос. Виголошено богато промов в честь уступаючого п. Сенчини, причім бесїдники запевнили єго, що розпочати ним дїло не змарнуєсь, але другі, йдучи за єго приміром, поведуть єго дальше. — *Учитель.*

— **Новий пожарний „Сокіл“** — як нам пишуть — війшов в житє дня 29. м. м. в Струтинї вижнім, долиньского повіту. На загальні збори того дня прибув до Струтина стяг Січовиків з Долини зі своїм кошовим п. Грабовеньским. Зборам проводив друг кошовий і також пояснив статути, значінє і цїль „Сокола“. П. Грабовеньский в довгій промові взивав зібраних до просьвіти, єдности і працї на народній нивї около добра вітчини. Єго одушевляючої промови вислухано з напруженою увагою і нагороджено грімкими оплесками. По вписї членів та по виборі старшини, до якої війшов яко голова д. Мих. Марчук, відсьпівано патріотичні пісні, почім п. Грабовеньский викладав про фоноґрафи і ґрамофони та запродукував музику на привезенім з собою фоноґрафі. Присутні селяни подякували прелеґентови за ту несподїванку грімким відсьпіванєм „многих лїт“, а всїх гостий Січовиків зі сьпівом випроваджували далеко поза село, дякуючи їм за відвідини.

— **О виборчу реформу.** Социяльні демократи скликали на нинї о год. 7 вечером до салї „Gwiazdy“ у Львові віче в справі виборчої реформи. На віче мають явити ся посли Дашиньский, Стапіньский, Бойко і инші, а також кільна руских послів.

— **Дрібні вісти.** Вінчанє п. Мариана Мацейовича, ґімназияльного учителя, з п-ою Фавстиною Горбалевичівною відбуде ся дня 18 с. м. в парохіяльній церкві в Стрию о 1 год. в полудне.

Видовища і забави.

В честь Богдана Хмельницкого! Читальня „Просьвіти“ на Городецкім передмістю (пл. св. Юра ч. 5) устроює в неділю 19 с. м. торжественні вечерницї в честь Богдана Хмельницкого. В програму входять промова, мужеский хор, декламация, цитрове сольо і орхестра. По вечерницях відбудуть ся товариські забави. Вступ вільний. Добровільні датки на дохід читальнї приймає ся з подякою. — *Комітет.*

Забавовий кружок тов. „Основа“ пригадує ще раз, що в суботу 18 с. м. відбудуть ся вечерницї з танцями в комнатах „Рускої Бесїди“, устроєні єго заходом. Будуть се послїдні вечерницї в осїннім сезонї, нехай про те запишуть ся милою згадкою у нашої громади. Початок о год. $8^1/_2$. Вступ 1 корона, для пп. академіків 50 сот.— *Комітет.*

В Перемишли відбудесь заходом товариства „Січ“ в неділю, дня 19. падолиста 1905. в сали „Народного Дому“ аматорске представленє під з. „Дядько“, комедия в 3 діях Р. Бенедікса. Початок точно о год. 7·30 вечер (час місский). Сподїємось, що перемиска Русь явить ся численно на тім представленю, а то тим радше, що чистий дохід є призначений на справле-

З товариств.

В читальни „Просьвіти“ на Личаківскім передмістю у Львові (ул. Личаківска ч. 87, I п.) відбуде ся в суботу 18 с. м. відчит п. Миколи Ганкевича про „Сучасне положенє в Росиї“. Початок о 8 год. вечером. По відчитї танцї. Вступ 30 сот.

На дохід приватних шкіл Руского товариства педаґоґічного відбуде ся перший відчит проф. д-ра В. Коцовского на тему „Кільна слів про чисту науку“ в суботу 18 с. м. в сали VI кл. рускої ґімназиї у Львові (Народний Дім, III пов.). Початок о год. 6 вечером. З огляду на дуже гарну цїль просить видїл Р. Т. П. львівских Русинів о як найчисленнїйшу участь.

„З Кружка українських дївчат“ у Львові. В неділю 19 с. м. о год. 3 пополудни відбуде ся на „Кружку“ відчит тов. Сев. Данкевич „Про повстанє і розвій антропольоґії“ [продовженє попереднього відчиту]. Просимо всїх товаришок о численну участь. — *Видїл.*

Надіслане.

Д-р Казимир Левандовский

повернув із студий дентистики і ординує в недугах зубів. — Витяганє зубів і пльомбованє без болю. 970 6—?

Львів, площа Галицка ч. 7.

АДВОКАТ

Д-р Ігнатий Корнер

В МОСТИСКАХ

глядає концїпієнта. 1000 1—3

Звертаю увагу Всеч. Духовеньства

що в своїй

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКІЙ РОБІТНИ

виконую

хрести і мідяні кулї на церковні вежі, громозводи, зелїзні вікна, будівляні окутя, після найновійших взірців а також **огородженя** на гробні, придорожні, ліжка для бурс від 10—20 кор. і тим подібні роботи входячі в обсяг шлюсарства.

МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ

198 9—18 **Львів, ул. Коперника ч. 16.**

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїляні направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Пяніно, нове, перехресне, концертове дешево продам Ринок 8, I. Войнарович. 50 1—1

Глядаю вправного а людяного інструктора до тамповитого сина, що проболїзнь зарепетував II. кл. ґімн. в виладовим язиком польским. Дам уміренну платню і удержанє а жадаю поруки за добрий успіх до висшої кляси в липни 1906. — *Сьвящ. В. Мисик* в Ваньковій п. Ропенка. 1001 1—3

Вдова розуміюча домове сільске господарство, шукає посади у сьвященика або вдівця. *Любена Мервартова*, Личаківска 107. 930 2—3

До Впов. Учительства!

Впов. предплатників „Учителя“ котрим висилаємо „Сьпіванник для народних шкіл“ просимо о як найскорше надісланє (залученим чеком або марками) належитости т. є. 50 геперів. З поважанєм: **Українська Накладня** у Львові, ул. Вроновска ч. 8. 980 3—10

Помічник оборотний і добрий експедиент найде місце в корінній торговли Івана Боруса в Перемишли. 994 2—?

Мід курацийний

липовий аб-кілевих блашанках оплатно по 6 К висилає Евстахій Юзичиньский, Бережани. 794 7—10

Цукорня Анелї Курнах, Ринок ч. 34 поручає готові торти за леґуміни по 1 зр. смачні тїста по **4 кр.** 991 7—3

Постановив-ем покинути стан сьвященичий і перейти в стан сьвітский. Приму яку небудь посаду — чи то яко контрольор якого небудь маєтку, чи яко інструктор, чи яку иншу. За виповненє своїх обовязків ручу. Зголошеня прошу присилати до Адміністрациї „Дїла“, однак скоро, бо поданє о звільненє від сьвященичого стану вже вислав-ем, отже міг бим остати ся без кута. О високість пенсиї менї зовсїм не ходить! — *Молодий сьвященик.* 3—10

15 лїт ґарантиї за МАШИНИ до шитя дає **лише фірма** *В Кукавский* **у Львові** пасаж Міколяша.

Просить ся важати цїнника.

945 6—20

Музичні новости.

Стоїть гора високая, пісня на середний голос Д. Січинського. Цїна 70 сот.

Українські танцї I. на фортепян Я. Лопатинського. Цїна К. 1·20.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД

Українська Накладня

у Львові, Вроновска 8.

Дістати можна також в книгарнях. 962 4—10

Поручаю лїтурґічні вина (Messweine) під моєю особистою ґарантиєю від 33 крейцарів за лїтр австрийского і від 55 кр. за лїтр токайско-самородного franco кожда стация. При замовленю прошу покликати ся на „Дїло“.

З поважанєм

832 19—30 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни.

Львів площа Марийска ч. 7. (рог ул. Коперника). 780

МАРКО ФАЄРШТАЙН

У ЛЬВОВІ

ул. Городецка ч. 51

головний заступник для Галичини і Буковини сьвітової фабрики кас

Бахер і Гільдесгайм у Відни

поручає

свій склад заосмотрений в **огнетревалі і опанцирені КАСИ** той-ж фабрики по приступних цїнах.

922 Полекші в сплатах. 6—12

Перший руский краєвий склад і робітня

ножівничих виробів

поручає власні вироби анґлїйскі і солїнґенські з іменно:

БРИТВИ, МАШИНКИ до стриженя волося від 5·60 К до 9 К, до бороди від 4·50 К до 7 К ножі, ножички, сцизорики. Всяке острене тихже і направу принимає ся.

Цїнники на жаданє даром.

ІВАН ЛЯВРУК

839 **Львів, Галицка ч. 6.**

Парделяция ґрунтів (поле і ліс) в Должці, 6 клм. від стациї Мартинів, при головнім шляху Львів Станиславів. Близших пояснень уділить: Управа дібр в Должці, п. Войнилів. 1002 1—4

Академік вправний інструктор гладає лекциї або иншого занятя на селї. Німецка конверзация, також француска мова. Зголошеня: „Рутина“ Львів, Університет. 996 2—3

Іван Ґанаковский

церковний маляр

в Мартинові новім [почта в місци]

виконує артистично всякі роботи, входячі в обсяг церковного малярства і золотарства, приймає ціле мальоване церквей по можливо приступних цінах і ручить за артистичне і совістне виконане.

989 2—2 З глубоким поважанем *Іван Ганаковский.*

Сьвітло церковне і столове

з охоронною маркою +. **М. Ц. Н. Т.** *поручає*

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“

I-а найкрасше по 172 кор. за 100 кільо.
II-а дуже добре по 156 кор. за 100 кільо.
III-а добре без знаку +. М. Ц. Н. Т. по 128 К за 100 кіл.

Від сих цін для церков 10 опусту.

Ціна I-ї II-а loco фабрика, III-а loco стация Львів.

830 Сьвічі наше горить ясно, не коптить і не спливає. 18-18

НАЙЛІПШИЙ

ЧАЙ

всюди можна дістати.

Головний склад у Львові

ДРОҐЕРИЯ

ЛЕШКА

Сладовского

пл. Капітульна 7.

863 15—36

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

Маґазин Футер

М. А. АВГУСТИНА

у Львові, ул. Театральна ч 7

(напроти головного входу до костела катедрального)

поручає всякого рода

футра, ґарнітури, шапки, верхи до футер і пр.

БОА

в ріжних форматах і гатунках у величезнім виборі.

Цінники на жадане даром і оплачено. 856 6—6

Лише тоді правдивий, коли тригранна фляшчина єсть замкнена низше поданою опаскою (червоний і чорний друк на жовтім папери.)

Доси не перевисшений!!

В. МААҐЕРА

правдивий очищений

ТРАН З ПЕЧІНКИ

(є законно обезпеченім опакованю

жовтого фляшка К. 2·—
білого „ К. 3·—

з фабрики

ВІЛЬГЕЛЬМА МААГЕРА

у Відни.

Розслїджений першорядними повагами медичними і задля своєї легкої стравности поручений також дітям і записуваний у всїх тих случаях, в котрих лікар хоче досягнути скріплення цїлого орґанїзму, іменно грудей і легких, збільшеня ваги тїла, поліпшеня соків, а також взагалї прочищеня крови.

Дістати можна в найбільшій части Аптик і Дроґерий австро-угорскої Монархіє. 902 4—18

W. MAAGER,

WIEN, III./3., Heumarkt 3.

Против наслїдувань заряджує ся судове слїдство.

НОВІСТЬ! **ПОЗІР!** 924

„Сокільский Базар“ у Львові

видає тутки і паперцї „Сокола“

1000	тутох з моноґрамом Сокола з корковим мунштіком	3·40 К
„	„ „ „ в ватою	2·70 „
„	„ „ „ без вати	2·50 „
„	„ гладких з ватою в пуделках	2·40 „
„	„ „ без вати „	2·20 „
„	„ „ з ватою в рульонах	2·— „
„	„ „ без вати „	1·80 „
„	„ жовтих „Майс“ в пуделках	2·20 „
„	„ „ в рульонах	1·80 „
100/100	пуделко паперців з моноґрамом Сокола	6·— „
100/100	„ „ „Ліра“	2·40 „
100/50	„ „ „	1·20 „

Ціни тутох і паперців гуртовні а для купців 10% каса сконто.

На сїножати

єсть

Жужлева мучка Томаса

признана найлїпшим і найдешевшим фосфоровим навозом. Ужити її можна ще тепер на озимини як поголовний навіз а також під весняний засів можна її розсїяти тепер на сирі скиби.

Брошурки з поученем і цїнники висилає даром і оплатно.

Ґенеральний репрезентант фабрик фосфатів Томаса 604 9—25

ИОСИФ КАРРАХ

Львів, улиця Ягайлоньска число 22.

!! Бачність на знак „Зоря“ !!

Фабрика цементових виробів

ҐРАФА ГЕНРИКА СТАРЖЕНЬСКОГО

в Гнїздичеві

виробляє *патентовані цементові дахівки*, ріжнобарвні, ґлязуровані і неґлязуровані в ріжних форматах. *Цементові помости* і *хідники* в ріжних барвах і взірцях. *Перевпусти* і *рури* у всяких розмірах. *Жолоби* і *корита* в довільній довготї. *Комини, сходи, нагробники, граничні стовпи* і взагалї всякі роботи, що входять в обсяг цементового промислу.

Телеґрами: **Фабрика „Гнїздичів, Кохавина“.** Почта і зелїзниця в місци. 853 16—20

Цїни умірковані. Цїнники і кошториси даром і оплатно.

Земля на продаж.

Товариство „Краєвий Союз Кредитовий у Львові“ (Ринок ч. 10) має на продаж землю в слїдуючих повітах: Мостиска, Яворів, Щирець, Старий Самбір, Жидачів і Коломия.

Зголошувати ся треба як найскорше. — Близших інформаций уділяє Дирекция сего Товариства. 869 9—10

Лямпи до вічного сьвітла

і всї прибори до того (зміняє ся раз на два тиждні)

поручає у великім виборі

„ДОСТАВА“

Склад церковних товарів в Станиславові улиця 3 мая ч. 4.

На складї найдобірнїйші фелони, хоругви, чаші, хрести, павуки, ліхтарі, цьвіти, воскове сьвітло і т. п. — Що дня одержуємо подяки і признаня за добірність і дешевість товару.

II. Відділ торговельний

поручає млинки, сїчкарні, машини до шитя, до писаня, прибори хірурґічні і т. д.

Все по цїнах фабричних. 976 3—5

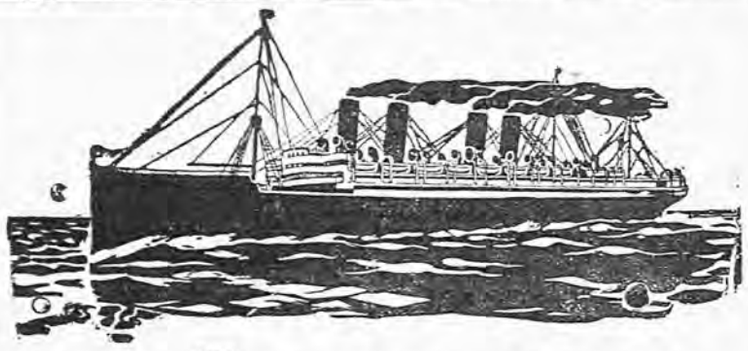

до Америки

Канади, Тексасу, Арґентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Япону, Хін і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

В БРЕМІ.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-німецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 32—50

Реньске природне вино

1 фляшка . . . . К 2·40
10 „ . . . . . „ 22·—

поручає торговля

ІВАНА БОРИСА

в Перемишли. 918

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної добрости машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр
Обручкові ч. 41 по 77 зр
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Воч, Священикам і зп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженем уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цїнники на жадане даром. 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Ляврук

Львів, Пасаж Мікеляша.

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельоване. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на метали і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Сикстуска ч 14.

НАШІ НИЗЬКІ ЦІНИ ВИКЛИКУЮТЬ СЕНЗАЦИЮ.

Дуже тривкі **мужескі черевики** гладкі і обкладані пара **зр. 2·90.**

Знамениті **мужескі черевики** до шнурованя пара **зр. 3·25.**

Елеґантні **мужескі черевики** із шкіри Boks з ґумою пара **зр. 4·25.**

Великий вибір добрих **чобіт з холявами** для духовеньства пара **зр. 8.**

Дамскі елеґантні Chevreau до шнурованя пара **зр. 4·25.**

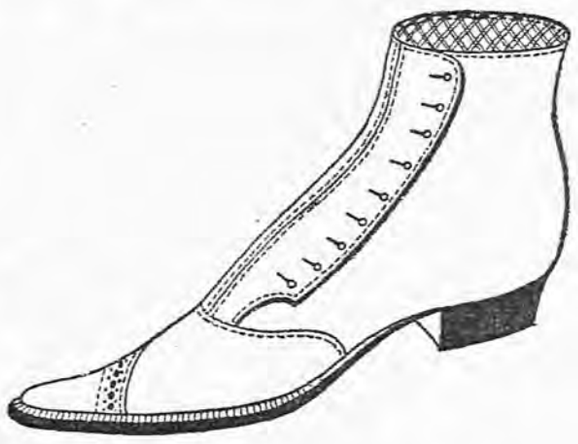

Одинока філїя

у

Львові

лише

улиця Гетьманьска ч. 8.

Готель „Вікторія.“

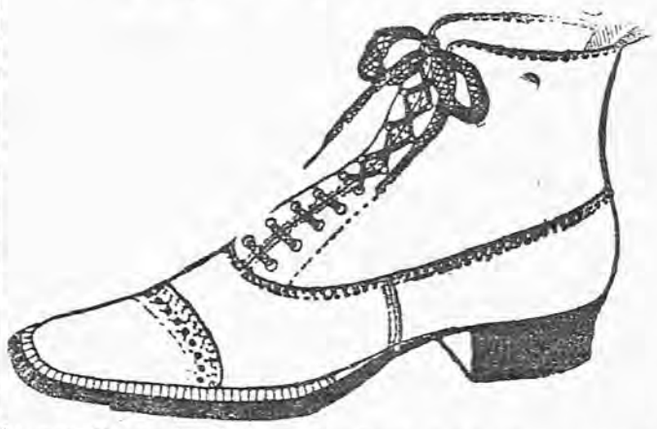

Тривкі **дамскі черевики** з ґумою пара **зр. 2·60.**

Дуже добрі **дамскі черевики** до шнурованя пара **зр. 2·90.**

Незвичайно тривкі **дамскі черевики** до запинаня пара **зр. 3·25.**

Елеґантні **дамскі черевики** до шнурованя із шкіри Boks пара **зр. 3·90.**

Сальонові елеґантні **дамскі мештики** легонечкі пара **зр. 1·50.**

Вироби найбільшої фабрики обуви в цїлій монархії продає

Альфред Френкель Тов. ком. 249 7—10

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Ворковский. Редаґує і отвечає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Маєцких] Коперника ч. 9.

Ч. 249. Львів субота 5 (18) падолиста 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Багатория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кіліньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzenski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком
в Австриї: на цілий рік . . 32 к. — на півроку: — 44 к. на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Багатория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім зарахованєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.
Оголошеня звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або на її місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числить ся по 20 с. за стрічку.

Наші народні школи.

Бесіда посла о. Богачевского

виголошена в галицкім соймі дня 6 падолиста с. р. при розправі над справозданєм комісиї шкільної за рік 1903/4 на підставі справозданя Ради шкільної краєвої.

(Дальше.)

Та найцікавійші дати подає нам статистика центральної статистичної комісиї у Відни що-до шкільної дітвори. З неї довідуємо ся по перше, що дітий шкільних було взагалі 683.440, з того Русинів 250.812 а Поляків 347.190, отже о 97.000 більше. Сего також не можна довідати ся із справозданя краєвої ради шкільної, длятого я ставлю резолюцию: „Взиває ся краєву раду шкільну, щоби в слідуючих справозданях подавала цїлком докладно, кілько є дітий руских в шкільнім віцї взагалі, а кілько з них ходить до школи“.

Дальше що-до дітвори довідуємось із статистики, що у всїх народних школах рускою мовою володіло 105.876 а польскою 295.729. Правда, що після тої статистики є також діти утраквістичні, а є їх 205.150, але они разом з рускими взяті ледви дорівнують числу дітий, котрі говорять лише по польски. Всї сї дати можна також знайти в статистицї д-ра Пілята, в томі VII, стор. 65.

Вкінци і се гідне запамятаня й уваги, що зміж 5460 дітий грецко-кат. обряду в західній части Галичини по руски говорить тілько 2933, по утраквістичному 1283, а 1244 цїлком не знає по руски. Натомість показує нам та статистика, що мимо обовязкового утраквізму у східній Галичинї ні більше ні менче як 76.643 дітий цїлком не знає по руски. А коли я вже при обрядї й народности дітий, то най менї буде вільно тут з притиском піднести, що конкордия постановлена св. престолом, у нас цїлком не заховує ся, але помить ся єї і допче ся, а многі заряди шкіл власновільно без всякої женади переписують діти грецко-кат. обряду на латиньске. Так стало ся з учеником III кляси школи вправ в Станиславові Антоном Дерлягою із двацятьма иншими учениками в Станиславові, так з учеником I кляси Володиславом Коником з Коросна, так з Старім Самборі, де рускі діти мусять відмовляти польскі молитви... (П. кс. Пастор: Strują się!) А длячогож ви по руски молитви не відмовляєте? Отсе тота величана наша „рівноправність“, отсе та величана „прихильність“ для нас, отсе те величане заспокоюване „istotnych“ потреб наших!

Та може хтось закине, що причина сего всего лежить в самім народї рускім, котрий нїби сторонить від поступу і сьвітла. Та сему закидови суперечить не тілько цїла історія народу руского, але й документи і дати з часів послїдних. Іменно д-р Філіпович, радник двору, ректор університету з Відня, в лїтї 1904 р. удав ся в подорож до Канади, щоб у тамошних іміґрацийних властий розвідати про відносиня між поселенцями з Австриї й Галичини, специяльно між Русинами, котрих є там 80.000 на 400.000 населеня. Свої розвідки, поміченя й замітки помістив він у віденьскім тиждневнику Oesterreichische Rundschau з цьвітня сего року. Він пише там: „Що західна Канада стала ся доступною, в тім значну часть заслуги мають Русини“. Заступник міністра внутрішних справ писав про Русинів: „Зачисляємо їх до найлучших наших поселенців“ і так само говорили д-рови Філіповичеви анґлійскі урядники. Аґент з Йорктона в провінциї Асінібоа пише з урядовім звітї до міністерства внутрішних справ: „Про Галичан скажу, що они в великій мірі помогли побудувати зелїзницї. В їх громадах нема злочинів анї переступів“. Ще один урядовий звіт описує, що руским селянам приділено землю, якої всї відрекли ся, а мимо того они зробили єї урожайною. Дальше пише про Русинів: „Дуже дбають о виховане дітий і закладають школи, а учителї кажуть, що діти дуже розумні й цїкаві до науки“. — Отже не в народї руснім лежить причина темноти й нужди, але в чім иншім!

Для нас, панове, неприязний вітер віє від самої краєвої ради шкільної! Доказ сего бачимо в уділюваню посад учительских. Ось вам факти: На Братківцї, повіту стрийского, подав ся учитель-Русин Турский з 25 лїтами служби і учителька Полька Корковска зі Стрия з 5 лїтами служби. Мимо опінії місцевої ради шкільної, котра заявила ся за Турским, сю посаду дістала Корковска! — В Москалівцї, повіту косівского, посаду управителя школи дістав перенесений сюди перед двома лїтами за кару Поляк Бобіньскі, з 15 лїтами служби, против взірцевих учителів Русинів, одного аж із 26 лїтами служби! — На розпорядженє краєвої ради шкільної сьвітлий учитель Русин Гірний мусїв переносити ся з Глинян, перемишляньского повіту, до Ушкович, щоби зробити місце Польцї шовіністцї, знаній вже високій палатї, Яворовскій із Солової. — В Миколаєві над Днїстром на девять сил учительских є тілько три Русини, котрі й так доми ведуть по польски. — В Галичи в женьскій видїловій школї віодна учительна не знає по руски, ба ще зійшовши ся одна з другою, сьміє ся з того, говорячи: „Ucz ich tak po rusku, aby żadna z nich nie umiała po hajdamacku!“ — Та вже найлучше в Бібрцї: На розписаний конкурс до тамошної шестикласової школи подав ся учитель Поляк із західної Галичини К. Бородзіц, що анї слова не вміє по руски. Місцева рада шкільна заявила ся длятого против него, та краєва рада шкільна з уряду перенесла того Бородзіца до тої бобрецкої школи на перекір Русинам лише тому, що він добрий „польскі Сокул“...

І не гадайте, що на тім всїм уже конець! Такі управителї й учителї, діставши ся на такі посади без знаня рускої мови, ще й хвалять ся своєю іґноранциєю, і ще рускі сторонки, підчинене учительство ба і руских катихитів трактують грубо, так що треба позивати їх до суду. Примірів на те вже не наводжу, але всї такі річи були підношувані публично, в рускій пресї...

Доказ неприязного нам вітру з краєвої ради шк. бачимо дальше в полагоджуваню справ що-до мови викладової по народних школах... Мої панове! У всїх краях з мішаними народностями навіть меншости мають якесь забезпечене що-до своєї викладової мови. В Буковинї, де зголосить ся 40 учеників якоїсь народности, отвирає ся для них кляси з їх язиком викладовим, кромі того визначує ся для тих кляс окремих надзирателів тої самої народности. У нас натомість краєва рада шкільна поступає против закона краєвого з дня 22 червня 1867 та державного закона з дня 21 грудня 1867 і заводить par force науку польскої мови навіть там, де нема анї одної польскої дитини! Натомість в польских дївочих школах у Львові, хоч там ходить богато дївчат руских, рускої мови зовсїм не учать! У нас навіть там, де ми становимо більшість, наша мова не забезпечена. У нас чисто рускі села і місточка, із зникаючо малим числом польскої людности, як Косів, Пістинь, Печеніжин, Петликівцї, Задвірна коло Дрогобича, Ходорів, Поморяни, Озірна, Скалат, Грималів, Городенка, Обертин, Хотимір, Баворів, Ходачків, Олесько, Соколівка, Топорів, Войнилів, Бурштин, Старий Самбір, Гатовичі коло Сокаля і т. д. і т. д. — всї мають школи з викладовим язиком польским!

Є в повітї підгаєцкім село Дрищів, якого населенє переважно руске. Отже в тім селї отворено в 1904/5 роцї шкільнім одно клясову школу з рускою мовою викладовою і надано там учителя. Однакож польский проборщ кс. Робош не видав тому учителеви випису дітий з метрики обовязаних до школи. В додатку з'їхали до Дрищева три делеґати „Товаржиства школи людовей“ із Станиславова, підбурили селян латиньского обряду, щоби дїтий до тої леґальної школи не посилали, і поручили веденє школи для польских дітий якомусь Козловскому, убраному в довгу кирпоту, котрий вправдї уміє читати й писати, але жиє крайно соблазняючо й неморально. Знають о тім власти шкільні, але замість розігнати таку школу і замкнути, підпирають бойкотоване леґальної рускої школи меншостию дітий польских. Я тілько цїкавий, чи ті власти так само прихильно дивились би на може більше оправданий бойкот школи польскої зі сторони більшости дітий руских?

В Яворові в школї до недавна була мова викладова руска. Та в дневнику урядовім з жовтня минувшого року в конкурсї на посаду до тої школи оголошено що вже і там звідкись взяла ся мова викладова польска.. В Болоссові, повіту надвірнянського, заложено перед кількома роками також таку школу імени Костюшка для тамошних Мазурів з рамени кола Товаржиства школи людової в Станиславові. Школа та через тих пару лїт утримувала ся принайменче коштом самих інтересованих Мазурів, та сего року краєва рада шкільна узнала сю школу за публичну і мимо протесту рускої громади, котра вже удержує одну таку школу звалила на ню тягар удержаня також тої мазурскої школи коштом 228 К 51 с. річно, хотяй обшар двірский має дати лиш 37 К 49 с. В Гнильчу, підгаєцкого повіту, де є 1462 Русинів а лише 620 латинників, краєва рада шкільна на просте домаганє польского вікария кс. Римарчика з блискавичним поспіхом, бо за два тижнї, вилучує з рускої школи в Гнильчу всї діти польскі і творить для них самих надетатову школу польску! Відповідь пана президента, яку нам дав при дебатї о школах середних, іменно що стало ся се не на жадане кс. Римарчика, але на внесенє окружної ради шкільної, для нас зовсїм не вистарчає і нас зовсїм не вдоволяє. Бож до ухвалюваня викладового язика компетентна тілько рада громадска, а коли окружна рада шкільна собі присвоїла се право, то очивидячки допустилась безправя, а краєва рада шкільна не повинна була безправя затверджати! Ба не досить того! Хотяй рада громадска на руки окружної ради шкільної внесла протест до міністерства, окружний інспектор з Підгаєць з'їхав до села, видер лавки з рускої школи і силою отворив польску школу!... Так поступає краєва рада шкільна очивидно в інтересї шкіл польских — а як она відносить ся до руских?

(Дальше буде.)

Національні курії.

Моравский сойм ухвалив нову ординацию виборчу до сойму, цїкаву тим, що сею ординацию зроблено в Австриї першу пробу подїлу виборців двох націй на два виборчі тїла, так що в однїй ґрупі будуть голосувати лише чеські виборцї, в другій лише нїмецкі.

Після нової ординациї, соймові посли творять три курії: 1) Курию великої посїлости, 2) курию чеських послів вибраних містами, торговельними палатами, сільскими громадами і загальною клясою виборців; 3) курию нїмецких послів вибраних містами, торговельними палатами, сільскими громадами і загальною клясою виборців. Дві послїдні курії утворять ся в соймі в той спосіб, що посли вибрані містами, торговельними палатами, сільскими громадами і загальною клясою виборців, мають зараз на вступі до сойму, відповідно до національности в округах котрий їх вибрав, вписати ся до спису обох народностий яко чеські чи нїмецкі посли. Сей впис є важний аж до кінця важности мандату. Посли з торговельних палат мають на початку каденциї заявити, до котрої з обох національних курий приступають. Як котрий посол не впише ся, тратить право брати участь в виборах після національних курий.

Нова ординация виборча установляє дальше, що з 46 послів, які мають вибрати міста і промислові місцевости, припаде 20 послів на ческе населенє, 20 на нїмецке і по 3 посли на торговельні палати в Бернї і Оломуцу. З 53 послів з сільских громад 39 припадає на ческе, 14 на нїмецке населенє. З 20 послів загальної кляси виборців 14 припадає на ческе населенє, 6 на нїмецке.

На підставі переходових постанов нового закона виборчого намістник має зарядити заложенє катастру для національних округів. Громадскі уряди мають всїх управнених до голосованя втягнути в дві окремі національні лїсти: ческу і нїмецку. О національности управненого до голосованя рішає остаточно єго власна заява. Для великої посїлости і торговельних палат нова ординация виборча основуєсь на пропорциональнім голосованю. По голосованю обчисляє ся число голосів, які виписані на картах голосованя особи мусять дістати, аби бути вибраними. Число відданих голосів дїлить ся через о оден збільшене число послів, які мають бути вибрані. Як має бути вибраних 20 послів, а голосувало 130 виборців, то 130 дїлить ся через 21. В такім случаю послом вибраний той, що дістав 7 голосів. При скрутинії поступає ся так, що як вже хто дістав потрібне до вибору число голосів (в нашім примірі 7), то єго імя счеркує ся на всїх дальших картах голосованя, а відчитує ся найблизше імя. Коли і сей кандидат одержить потрібне число голосів, поступає ся зним так як зпопереднім. В той спосіб поступає ся так довго, аж буде вибране означене число послів.

Нова ординация є тим важна, що тут вперве зломано при виборах засаду територияльности, котра веде до національної майоризациї — а еще більше тим, що може вона стати також підставою при укладаню проєкту виборчої реформи до парляменту. На разї однак не дасть ся аподиктично сказати, чи і оскілько того рода реформа є вказана для всїх країв; безусловно буде она добра там, де населенє національно є дуже помішане, так що територия стратила характер одноцїльно-національний, як се і має місце на Моравії.

За загальне право виборче.

Вчера вечером відбула ся у Львові знов одна величава манїфестация за загальним правом виборчим, скликана социяльно демократичною партиєю до салї „Ґвязди“. На се віче прибули на запрошенє також деякі соймові посли, а то: д-р Олесницкий, Гурик, Стапіньский, Войко, Ротер, д-р Ґрек, Левенштайн і Міхальский і посол до ради державної Дашиньский. Людий зібралось множество: не тілько саля й бічні комнати „Ґвязди“ були битком набиті, але й ціле подвіре залягло нарід, побіч промов на сали були промови й на подвірю. В сали промовляли найбільше посли.

Перший промавляв п. Дашиньский. Нинїшні ординациї виборчі кривдять не лиш сільский нарід і робітників, але і міщаньство й інтелїґенцию, тому основна реформа єї конечна. Без такої реформи не устоїть ся Австрия. Реформа до ради державної буде, а коли львівский сойм єї не ухвалить, то маси народу з краю тяготїти будуть до Відня. Прийде хвиля, коли держава буде мати в тім інтерес, щоби в Галичинї скинути теперішну більшість. Тогдї правительство прийде сюда, [як прийшов на Угорщинї Фаєрварі] з демаґоґічними фразами до шляхоцкої республїки, а хтонебудь сюда прийде з правом людским, то він буде нашим союзником. Нинї краєві блуди мусить ся прати у віденьскім парляментї, бо заступники робучого люду в соймі не мають місця. Сей сойм — то збірник кривд і привілеїв, чуткий на кождий інтерес панка, а глухий на інтереси селян і міщаньства. Розбираючи критично проєкт адміністрацийної комісиї в справі реформи виборчої до сойму, п. Дашиньский сказав: „Найлучше характеризує сю комісию факт, що такий нагнаний комісар староства а нинїшний референт справи виборчої д-р Ґурский, котрий за виборче шахрайство дістав у лице, такий радник Лясковский котрого мало що не прогнано за ріжні історії з посади краківского делеґата а нинї дяюрніста краєвого банку, що бере 50 корон денно — такі люди рішають о правах люду... Колиб серед соймової лївиці було бодай десять мущин, а не самі баби, то той проєкт не став би законом. Провокатори народу Ґурскі і Лясковскі числять на слабосилє сільского люду і на таких послів, що нинї йдуть зі Стапіньским, завтра пійдуть з кс. Пастором, а як запросять їх на ще кілька обідів, підуть з ким иншим. Дальше числять на покору урядників, котрі зроблять так, як їм намісник скаже, біскуп припоручить а кагал допоможе. Числять і на слабу силу робітників, та коби лиш не помилили ся. Вкінци числять ся з чинником, котрий має в руцї поліцию і військо. Дальше п. Дашиньский, говорячи о намісникови, називав єго „галицким Треповом“ (против чого виступив правит. комісар). Намісник загрозив у соймі навіть військом. Але й баґнети слаба надія. Робітники борють ся о те саме право, яке дає король і цїсар. Нехайже ґр. Потоцкий уважає, щоби так, як петербурский Трепов, не вернув ся до своїх Кшешовиц дармувати (голос: І акциї купувати!) Против загального права голосованя ставають арґумент, що тогдї польске населенє видасть ся Русинам на поталу. Алеж Русини нинї покривджені, а політика, оперта на такій кривдї, мусить скінчити ся фіяском. Борючись о свої права, не можемо гнести Русинів. Скасувавши шляхоцкі привілеї можна би при 250 мандатах обділити кожду меншість. Робітники, певні побіди, стоять вірно при системі загального, рівного права голосованя.

Потім п. Вітик в імени робітників українського социяльно-демократичного сторонництва заявив (по руски), що не тілько українські социяльні демократи, але весь український нарід домагаєсь виборчої реформи, котра піднесе люд і навіть міста, а повалить пановане шляхти.

З черги промовив п. Стапіньский. В соймі — мовив він — шляхтичі з безграничним цинїзмом ухвалюють свої інтереси, а кажуть, що то „для мінїсцї люду“. По демонстрациї робітників перед соймом они, налякавшись, говорили, що реформа виборча прийде на дневний порядок перед буджетом, а коли страх минув, то говорять, що аж побуджеть. Просто плюнути на все! Ті пани глухі й сліпі, о нїчо не дбають, нехай нарід польский і руский утїкає до Америки, аби лиш они

Братя Ельстер
Львів, Охоронок ч. 9.
938
„ЗОРЯ“ сподатовавших з 5 % на руский народний фонд. Кождий листок має вишечатаний водним друком напис „Зоря“ для відрізненя від злих наслїдовань. Ціна приступна, якість знаменита. Взірцї даром. Ласкаві замовленя повгоджую відворотною почтою.
РУСИНИН! Домагайте ся всюди тутюк і паперців

КАВАРНЯ Г. БРАЙФОҐЛЯ
ул. Ґродзіцких ч. 4
поручає ся П. Г. Публиці.
КОНЦЕРТ дамскої капелї.
Льокаль отворений цїлу ніч.
В ночи теплі перекуски.
966 —6

остались при власти. Сеї сесиї безличність тих панів дійшла до зеніту. За їх вину найбільша для них кара не буде за строга...

Потім промовив (по руски) п. д-р Олесницкий. Прилучивши ся до характеристики теперішної більшости соймової, поданої передбесідниками, висказував, що справа виборчої реформи є величезної ваги для всесторонно покривдженого руского народу. Народний інтерес Русинів вимагає, щоби як найширші верстви населеня дістали право виборче і сего держали ся завсїгди рускі посли. Ще в 1892 р. поставили внесене з домаганем виборчої реформи, опісля кілька разів поновляли его, а перед трома роками предложили вироблений проект, в котрім, щоби осягнути поки що бодай найконечнїйші, найпекучїйші зміни в нинїшнім праві виборчім, ставили умиренїйші жаданя, хоч при тім принципіяльно зазначували потребу загального й безпосередного права виборчого. Однак грубошкіра більшість соймова, заяклo ворожа хочби й найдрібнїйшому розширеню усяких прав селяньскої і робучої верстви, брутально відкинула навіть той проект. По тім факті рускі посли прийшли до пересьвідченя, що у соймової більшости нема дрібки доброї волї і ставили рішучо на становищи загального й безпосередного голосованя. Теперішні уклади комісиї в справі виборчої реформи просто скандальні. Мимо того не трудно передвидїти, як сойм обійде ся з ними. Але нехай буде, як хоче, а рускі посли не зложать оружя. Не тілько з соймі, але й поза соймом будять свій нарід до боротьби за права обрабованих з права, за загальне, безпосередне тайне й рівне право виборче.

Відтак промовляли ще демократи пп. Розер і д-р Ґрек. Перший заявив ся за загальним правом голосованя, а другий бодай признав, що по реформі виборчій до парляменту буде мусїв і сойм ухвалити таку реформу, яку ухвалить парлямент.

Вкінци промовили ще два посли селяни пп. Бойко і Гурик.

П. Бойко, зазначивши ворожий настрій паніи зі сойму против люду і людовців, запевнив, що людовці, стоячи поза колом польским, витрезають до кінця, як в парляменті так і в соймі, при жаданю загального права виборчого.

П. Гурик (по руски), рівнож схарактеризувавши досадно вороже поступоване соймової більшости супротив народу, виказав се не лиш на справі виборчої реформи, але й на законах шкільнім, ловецкім, дороговім і на инших. Він також заохочував до боротьби за загальне право виборче.

Вкінци віче ухвалило предложену п. Дашиньским резолюцию, котра кінчить ся словами: „Не буде спокою в краю, доки не упадуть виборчі привілеї, доки не виборемо рівного, загального, безпосередного, тайного права голосованя до сойму“.

До людий на подвірю промовляли між иншими пп. Мик. Ганкевич і Вітик.

По вічу громада людий (пару тисяч душ) пійшла демонстрацийним походом перед сойм, там внесла окрик за виборчою реформою і розійшла ся.

Галицкий сойм.

Вчерашне засїданє.

По о. Богачевскім забирали ще голос в справі операций аґрарних пос. Сколишевский і Піят, по чім принято слїдуючі резолюциї:

1) Взиває ся правительство, щоби заіменовано директором технїчних операций інжиніра уздібненого спеціально до справ аґрарних і меліорацийних;

2) Етат технїчного персоналу має складати ся з 3 інжинірів комасацийних, 3 асистентів і одного помічника;

3) На кошти комісиї аґрарних вставляє ся в буджет квота 40,964 К.

З порядку полагоджено справу рільничих шкіл в Черниховї, Бережници, Ягольници, Городенцї, Кобірничах і Суходолї приймаючи до відомости дотичне справозданє видїлу краєвого. Після того справозданя до школи в Черниховї ходило в р. шк. 1904/5 19 кандидатів (зголосило ся їх аж 167) а до решти вичисленних шкіл записало ся на сей рік 216. Рішено засновати нову рільничу школу в Західній Галичинї, а іменно в Мілоцінї к. Ряшева, на що ухвалено до диспозициї видїлу краєвого кредит в висоті 28.700 К, на утворенє і 10.438 К. на удержанє сеї школи в р. 1906.

В справі розвою молочарства в краю рішено вставити до буджету квоти на удержанє відповідного персоналю, а іменно на удержанє одного інструктора молочарства, ад'юнкта інструктора і помічника інструктора. Також має застановити ся видїл краєвий над тим, чи не дав би ся засновати курс доглядачів худоби при заведенях молочарских, котрий то курс мав би бути отворений при деяких школах рільничих.

Слїдувала дебата над справозданєм видїлу краєвого про веденє райфайзенок, при якій виголосив довшу промову пос. о. Богачевский. Бесїдник представив в який спосіб бюро патронату фаворизує Поляків, а як старає ся спинити розвій райфайзенок серед руского населеня. На основі численних фактів доказував, що бюро виробило собі вже цїлу систему — в селах з мішаним населенєм задержує зголошенє рускі в безконечність а за те старає ся, щоб впливуло подане о засноване райфайзенки польскої і на такі поданя відповідає корисно і сейчас. В богато случаях довершено правдивого розбою в руских райфайзенках на користь жмінки Поляків, так що бюро патронату пустило ся вже навіть на отверту борбу з руськими райфайзенками. Махером в тім дїлї є п. Стефчик, котрий удає безсторонного супротив Русинів, але в самій річи є гаватистом і свому Русинови помічникови каже писати, що єму самому подобає ся. Ви — кінчив — бесїдник, видаєте нам вже не лиш борбу на поли політичнім і культурнім, але і економічнім; однак зважте, що з усїх борб в яких проявляти ся може борба національна, борба на поли економічнім є найстрашнїйша. (*Оплески від Русинів*).

На сю промову старали ся дати відповідь: член видїлу краєвого пос. Піят і — нї сїло нї пало — пос. Стояловский, але без успіху. Д-р Піят вдоволив ся звичайним в таких случаях замітом односторонности і тенденцийности а пос. Стояловский казав, що Русини не мають що жалувати ся, бо польских кас на Маґурщинї є більше і тому (!!) рускі каси засновують ся за польскі гроші. (Такий перфідний арґумент міг видумати справдї лише „lampiarz jerozolimski“).

По тій інтересній дискусиї принято справозданє видїлу краєвого без змін.

При кінци засїданя мотивував еще пос. Стояловский своє нагле внесенє, щоби в школї, удержуваній нїм. „Schulverein-ом“ в Липнику наука релїґії для дїтий польских відбувала ся по польски. (Свого пильнують, але викладу релїґії в ґімн. Франц Иосифа у Львові в рускім язицї недопустили! — *Ред.*) Внесенє відіслано до комісиї шкільної, з тим, що звіт сего внесеня має здати комісия еще в біжучій сесиї.

На тім засїданє замкнено о год. 3 по пол. Слїдуюче назначено на нинї год. 10 рано.

— —

Sejm dba o kulturalne potrzeby Rusinów!

Комісия шкільна рішила на передвчерашнім засїданю:

Над внесенями пос. д-ра Олесницкого і тов. 1) о зміну закона з 22 червня 1867 в справі язика викладного в середних школах і 2) о заснованє нових руских ґімназий приходить ся до дневного порядку. Так само приходить ся до дневного порядку над шкільними внесенями пос. о. Богачевского.

Sapienti sat!

Nie honorowo, ale zdrowo.

Сойм рішив еще перед трома тижнями, що комісия адміністрацийна має прийти з предложенєм в справі зміни ординациї виборчої до днів 14. Сей реченець вже давно минув, але коли пос. Стапіньский запитав маршалка, що чувати з виборчою реформою, ґр. Бадені відповів: „Реченець був назначений лише для комісиї і вона его додержала, але не для мене. Від мене яко маршалка належить, коли справа буде поставлена на порядку нарад“. Видко з того, що верховодяча кліка хоче відложити дискусию над скандальним внесенєм комісиї аж на сам кінець, по ухваленю буджету, аби дискусию над виборчою реформою обмежити до „minimum“ і не допустити до демонстраций. Маршалкови відповімо, що его інтерпретация реґуляміну є чистим викрутом, бо вправдї в реґуляміні стоїть, що порядок нарад укладає маршалок, але се не значить, що палата не має права постановити, коли щось має прийти від обради пленарного засїданя. Инакше маршалок був би потентатом, котрий з всякими предложенями міг би робити що хоче а всякі термінові рішеня палати на адресу комісий не мали би змислу.

Нинїшне засїданє.

(*Зас. 56-те з дня 18 падол., II сес., VIII кад.*)

Засїданє розпочато о год. 10½ перед пол. Відчитано внесеня і інтерпеляциї, з петиций мотивував пос. Гурик петицию гром. Книгинин коло Станиславова з причини заливу громади рікою.

З порядку дневного полагоджено:

Внесок пос. Меруновича о признанє додатку народному учительству округа львівского замійского з причини дорожнї — відступлено видїлови краєвому.

Справозданє комісиї санітарної о справозданю департ. V. видїлу краєвого о веденю шпиталів — принято без змін до відомости.

Так само принято без змін справозданє комісиї адміністрацийної про акцию видїлу краєвого в справі будови вриля будинку соймового на поміщенє бюр краєвого видїлу.

Петицию громади міста Дембиці в Зах. Галичинї о уділенє комунальної позички в квоті 214.293 К, через Банк краєвий на будову ґімназиї — відступлено видїлови краєвому до розслїдженя, а евентуально узглядненя.

При справозданю з дїяльности департаменту V вид. краєвого рішено візвати правительство, щоб як найскорше отворило суд окружний в Чорткові і повітовий в Яблонові — а дальше, щоби розслїдило, о скілько заходить потреба креованя нових судів повітових в Топорові, Риботичах, Ковлові, Хоростковї, Чхові, Наролю і Сваляві а безусловно поробило приготованя до креованя судів: а) окружних в Бялій, Бохнї, Новім Торзї, Мельцу, Ярославі і Жовкві а б) повітових в Баранові, Майданї, Рудинку, Ягольници, Оверянах, Красній, Підкамени, Стрілисках нових, Устеріках і Завалові.

При дискусиї над дїяльностию видїлу краєвого в справі піднесеня хову коний промовляв пос. Гурик критикуючи поведенє комісий войскових при відданю коний особам приватним на удержанє і при преміованю за конї куповані для армії. Відповідає пос. Целецкий кажучи, що если преміованє є невідповідне, то тілько тому, що квота призначена міністерством на сю цїль є за мала. Рішено візвати правительство, щоби в р. 1906 квоту 50.000 К, преліміновану доси в відповідний спосіб підвисшив, так, щоб можна було за поодинокого коня преміовати годівника до висоти 200 К.

З порядку принято справозданя о огородничій школї в Тарнові і о школах промислових доповнюючих в р. 1903/4, по чім приступлено до вибору членів видїлу Гал. каси ощадности, комісий краєвих, податкових і комісиї для рентових осель. Вибрано:

До видїлу каси ощадности проф. д-ра Абрагама, д-ра Ярослава Кулачковского, дир. „Днїстра“, д-ра Ад. Лїліена, Стан. Незабітовского, Евг. Піроживского, Івана Шульца, Стеф. Сеньковского і д-ра Жигм. Сковрольского.

До комісиї апеляцийної для податку особ. доходового на 12 членів (6 звич., 6 заступників) з Русинів лише о. крил. І. Чапельского.

До краєвої комісиї для загального податку заробкового вибрано 4 членів і 5 заступників — самих Поляків.

Вибір до комісиї для рентових осель відрочено до вечірного засїданя. Має бути вибраних двох послів з повної палати (решту делеґує видїл краєвий і намісництво) — між ними пропонований є з Русинів пос. д-р Король.

В продовженю засїданя увійшли еще з руского боку слїдуючі інтерпеляциї:

I. Інтерпеляция пос. д-ра Олесницкого в справі виборів громадских в Гнилицках повіта збараского.

II. Інтерпеляция пос. о. Богачевского в справі обходженя Сьвята другого дня руского Великодня через урядників-Русинів в урядах податкових.

III. Інтерпеляция пос. Короля в справі крамниці в Колудрубах повіта рудецкого.

Год. 1·30 — засїданє тревае дальше.

— Русини! Памятайте на Народний фонд і на українсько-руску бурсу в Новім Санчи!

З Росиї.

Вісти про новий загальний страйк в Петербурзї і про ситуацию в Росиї звучать нинї суперечно. З одних донесень виходить, що страйк є лише частковий, а і той нинї-завтра закінчить ся, бо страйкарі вже не мають фондів, а після других вістий страйк є загальний, дуже добре зорґанїзований і що до него прилучають ся оден відділ армії по другім.

Про наміри становища Віттого і наміри царя також ріжно говорять. Після одних вістий цар наміряє усунути Віттого а державу віддати в руки тріюмвірату зложеного з в. кн. Николая Николаевича і реакціонерів ґр. Іґнатева і Трепова. З инших жерел доносять, що вісти о наміренім уступленю Віттого і оголошеню военного стану в Петербурзї суть безпідставні.

Телеґрами.

Відень. Страйк в Петербурзї скінчить ся здаєсь в суботу або в неділю; страйковий комітет перечислив ся в своїх силах. Страйкують лише робітники балтийскої і варшавско-петербурґскої зелїзницї. Страйковий комітет має дуже скупі фонди, так що страйкарям може платити лише по 30 копійок на день. Ширша публика не так підпирає теперішний страйк, як попередний. Се, що до страйку прилучили ся також аптекарі, викликало тепер серед публики велике невдоволенє. Зелїзничий персонал вже розділив ся на дві партиї. Коли одні страйкують, друга часть працює.

Берлїн. Страйк в Петербурзї росте, і здаєсь розросте ся до небувалих розмірів. Ґазети не виходять. В електровни замість страйкарів працюють матрози. Вчера розпочав ся страйк на зелїзници Петербурґ-Москва.

Петербург. На зелїзници Петербурґ-Москва рух розпочав ся наново. Правительство рішило ся не робити ніяких уступок і наміряє Росию подїлити на округи і в деяких округах завести диктатуру.

Берлїн. Страйкарі надіють ся, що петербурґский ґарнізон прилучить ся до страйку. Матрози ґвардиї відбули збори і заявили свою солїдарність з страйковим комітетом. В Москві і в Баку відбули ся військові збори, на котрих принято резолюциї ґенерального комітету страйкового.

Кишинев. Робітничі орґанїзациї проклямували на понедїлок загальний страйк.

Берлїн. В Харбінї вибухла військова революция.

Катовицї. Дирекция зелїзниць оголошує, що зелїзничий рух з Росиї знов перерваний.

Гамбурґ. На чолї нового руху революцийного в Росиї стоять давні урядники канцелярії Плевого, котрі прилучили ся до революцийного руху.

Петербург. Говорять о відкритю заговора на житє царя і его родини. Богато офіцирів має бути скомпромітованих. В деяких кругах беруть поважно в рахубу диктатуру в. кн. Николая Николаевича. Вчера відбули ся збори офіцирів, на котрих ухвалено розпочати в армії пропаґанду, щоби при давленю заворушень військо не стріляло до народу. Вчера устав телеґрафічний рух. Телеґрафічні урядники розпочали переговори в справі участи в страйку.

Льондон. В самім Петербурзї має страйкувати до 100.000 робітників. На провінциї страйкує 500 до 600 тисячів. З Севастополя доносять, що настрій між всїма 25 тисячами матрозів є дуже грізний.

Берлїн. Вчера розпочав ся нормальний рух на всїх зелїзницях в королївстві.

Краків. В Мишнові (королївство) хлопи ударили на громадский уряд і спалили всї урядові папери. В канцеляриї подерто царский портрет. Застрілено одного офіцира.

Берлїн. Хлопскі заворушеня в чернигівскій ґубернії тревають дальше. Початок зробив хлопский напад на добра Авґайця Мортона, котрий разом з домашною челядию цїлу ніч відпирав напад сильним огнем карабіновим. Над раном повезло ся єму вихопити ся і утечи до Чернигова з просьбою о поміч. Тогди хлопи здобули двір і все знищили до тла. Шкоду обчислено на 300.000 рублїв. Знищено всї двірскі і господарскі будинки, горальнї, дестилярнї, вибито весь інвентар і конї. Відтак пішли нападати на инші двори. Богато ранених і убитих, бо часть хлопів хотїла напастників здержати.

Петербург. Вчера появив ся царский указ, котрий редукує оплати за викупно хлопских ґрунтів всяких катеґорий від 14 сїчня 1906 до половини, а від 14 сїчня 1907 сї оплати цїлком зносить. Земский банк хлопский буде уклекшувати хлопам купно землї. Капітал банку буде підвисшений і банк дістане більші привілеї в роздаваню позичок.

Берлїн. З Пекіну доносять, що в Харбінї грозить бунт російских війск.

Льондон. Російске правительство відкликало при отовленя в цїли переведеня армії з Манджуриї до Европи. В послїдних днях правительство одержало вість, що сїй армії не можна довіряти і там грозить вибух революциї. Насамперед будуть перевезені до Росиї бранцї.

Одеса. Цензор просив телеґрафічно міністра внутрішних справ о знесенє цензури.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Виборча реформа.

Відень. Говорять, що на случай загального голосованя правительство хоче дати Галичинї 90 до 95 мандатів.

Задар. Сойм ухвалив внесеня зміняючі виборчу ординацию на підставі загального, тайного, рівного права голосованя і охорони меншости.

Угорска кріза.

Будапешт. Урядовий дневник оголосив покликане угорских резервістів з лїт 1903 і 1904 до чинної служби. Рівночасно в окупованих краях 3-річні вояки будуть задержані в службі так довго, кілько треба часу до розміщеня по краю запасових резервістів. Резервісти будуть покликані до служби друкованими оголошенями розліпленими в касарнях і розісланими почтою, аби ставили ся 27 грудня в найблизшій команді військовій. Супротив того, що в кінноті і тренї нема запасових резервістів, покличе ся до служби на місце вислужених жовнїрів відповідне число піхотинців, що відслужили оден рік.

Німецка маринарка.

Берлїн. Союзна рада рішила збільшити німецку фльоту о 6 великих кружляків і дивізиї торпедовців з 16 на 24. Се збільшенє мотивують конечностию примінити ся до висліїв російско-японьскої війни.

Загальний страйк.

Краків. Вчера відбуло ся социяльно демократичне віче, на котрім ухвалено устроїти демонстрацийний ґенеральний страйк дня 28 с. м., т. є. в дни, коли зійде ся державна рада.

НОВИНКИ.

— **Яворівщина дрімає.** Пишуть нам: Аж сумно погадати, як занедбаний яворівский повіт. Нарід по селах нидїє в темноті, а інтелїґенция в повній несьвідомости. Стероризована, чи засліплена в маршалку ґр. Шептицкім, боїть ся піднести руский голос, щоби лиш станудо на его: nie mieszać polityki“, „niech będzie spokój“ [але Полякам можна робити, що хотять!]. Як були в 1901 р. вибори до сойму, не було навіть кому скликати якоїсь наради, ба, коли на однім соборчику зійшла розмова на надходячі вибори, то деякі сьвященики радили вибрати депутацию і висилати до ґр. Шептицкого, щоби приймив кандидатуру! [Депутациї не висилали, бо о. Волосяньский злив їх запал студеною водою]. Не ганьба-ж то лизати руки польскому дідичови за те, що завдяки его

390 7—10

Галантерийно-забавково-спортовий маґазин
поручає новини в галантериї, забавах, приладах до подорожи і перфу-
мериї по казочно низких цїнах.
Антонович і Саркасевич
ул. Гетманьска ч. 6
(коло готелю Вікториї).

ТАПЕТИ, Материї на меблї, матераци, колдри, портиери, дивани
Меблї у всїх стилях. **Спілка львівских тапіцерів**
Комплетна обстанова, тапіцерскі материяли.
Всякі роботи обнимає в містї і на провінциї.
Ягайлоньска, ч. 3.
662
14—52

девізї „nie mieszać polityki“ ні одна руска громада не відважить ся урядувати по руски, що в єго селах не стрінеш на таблицях і дороговказах рускої букви, що в забавкарскій школї в Яворові (повітовій!) панує виключно польщана. За що той ґраф має нарід видно з тих нужденних куч, в яких мешкає єго двірска снужба, з тих миршавих церковець та руских приходств в єго парохіях. І за те руский нарід вибрав єго одноголосно послом! Справдї сором яворівскій інтелїґенциї, що до того допускає! От є в Яворові руска каса, але наша інтелїґенция підпирає польску, є руский склеп, але в нїм купує три чотири рускі сьвященики, а з 15 других дають руский гріш Жидови або Полякови і у него пересиджують, щоби з „панами“ видїти ся. Або от надходять вибори до повітової ради. Нїгде не чути, щоби засновано якийсь руский комітет, котрий уложив би руску листу і старав ся, щоби переперти руских кандидатів. „Nie mieszać polityki“ — девіз ґр. Шептицкого панує вселадно. А нарід по деяких селах, що задержав дрібку народної сьвідомости, дожидає нетерпеливо, коли найде ся в повітї яка живійша, енерґічнїйша інтелїґентна людина, що вирве Яворівщину з лїнивої дрімоти і розведе, як в инших сторонах нашого краю, орґанізацийну осьвідомляючу роботу. Чи скоро діжде ся? — *Д. Г. мужик.*

— **Гроза для лїського повіту.** Пишуть нам Компанія вшехполяків устроює в Устриках і в Лїську, „zjazdy generalne“ а то в Устриках 22 с. м. о год. 10 перед пол., а в Лїську 23 с. м., о тій самій годинї і розіслали в тій цїли по повітї запрошеня, де зазначують, що на дневнім порядку будуть „nader ważne sprawy, dotyczące żywosnych interesów narodowych i społecznych“ в лїскім повітї. Коментарі зайвші. Видко забули, за сей руский повіт і хотять єго силоміць цивілїзувати і тим способом забезпечити пановане верховодячої клїки в спілцї з świętą karczmą. Наш повіт крім нїльких польских кольоній майже виключно руский з виїмком місточок, де верх водять Жиди. За те може оден з найтемнїйших і найбільше запущених в цїлій Галичинї. Шкіл на стоількадесять громад ледво кількадесять і то ведених на галицкий „едукацийний“ спосіб. Що на се скажуть наші рускі патріоти лїського повіту, котрі може для świętej zgody також запрошені на ті „generalne zjazdy“, щоби спільно з ks. Dzierzyńskim, Ramułtem, Moszczyńskim і ин. будувати Польщу од моржа до моржа. А може будуть дальше спати сном блаженним, як до тепер і підпирати матеріяльно польскі читальнї, соколи та касина а все то для świętej zgody, як самі доси говорили. Скаменїть ся патріоти, лїського, устрицкого, балигородского і лютовиского округа, чи не сором, щоби так великий повіт, як лїський, з чотирма судовими округами не мав до тепер свого „Народного Дому“, своїх хоть чотирох селяньских бурс, хоть що друге село читальнї і склепу християньского! Надію ся, що сей зазив не лишить ся без відповіди і що наша інтелїґенция, сьвітска і духовна, округа лїського, устрицкого, балигородского і лютовиского возьме ся сей час до орґанізацийної роботи просьвітної та економічної, і дасть сим достаточну відповідь вшехпольским заходам, що ми тут також живемо і без нас господарити в повітї не можна. — *Сей.*

— **Рівноправність рускої мови.** Із Солотвини доносить нам, що на тамошних правительственних будинках, а то на суді, податковім урядї, почтї, а також нотарияті нема анї одної рускої букви, хотяй повіт чисторуский, а сама Солотвина має тілько Поляків, що їх на пальцях можна почисляти.

— **Крутійства польскої преси.** Від п. Івана Кошулиньского, міщанина львівского віцепрезидента віча в честь Хмельницкого, одержали ми слїдуюче письмо з просьбою о поміщене: В польских дневниках подано, що я не приняв достоїньства віцепрезидента на вічу, бо не заняв місця в президиї. Се донесене польских дневників є невгідне з правдою, бо я приняв уряд заступника голови, який собі почитаю за честь, а если не заняв місця побіч предсїдателя віча пос. о. Богачевского, то тілько тому, що стіл президияльний був за малий, так що годї було там помістити ся, а о. пос. Богачевский через увесь час зборів, вів президию так що моя інґеренция була зовсїм зайвша. — *Іван Кошулиньский*, міщанин.

— **До ілюстрациї поліцийної масакри Русинів** по вічу 12 с. м. у Львові пишуть нам: Коли кінна полиция зачала шаржу і товпа почала втїкати, почали в першій мірі падати женщини, такі купи наслїдком поспіху і тїсноти росли скоро. Полиция била шаблями, а кінна не вдоволилась самим тратованем, але з великим завзятєм рубала в низ, щоби досягнути межачих, і то не плазом, але рістрем. Коли товпа розійшлась по трохи, то піші поліцианти уганяли по хідниках специяльно за учениками і я сам бачив, як недалеко „Просьвіти“ одного ученика з хідника хотїв арештувати, і ученик спас ся лиш утечею. Опісля 4 поліцаїв уставились в оден ряд ішли хідником і гнали перед себе людий зовсїм невинних. Навіть аж до сїний одної каменицї гнали поліцаї за учеником. Не тілько на Ринку, але на улици Вірменьскій мусїли ученики втїкати перед поліциєю аж до Академічної Громади, бо поліцианти доконче їх хотїли зловити. Притім шпіцї і поліцианти позволяли собі на такі „віци“ супротив людий, як „o ten z poza Żółkiewskiej rogatki“, хотяй се відносило ся до одного студента, що не конче вибагливо був одїтий — *А. Бойко*, ст. фільософії.

— **Вшехпольскі чорносотенцї** не могучи простити Русинам недїльної демонстрациї, виписали в ч. 532 Słow-a polsk-ого цїлий ряд напастий на Русинів, між иншим і на учеників рускої ґімназиї, називаючи їх „здичілими“ та „здеморалїзованими“ за те, що мали взяти участь в згаданій всенародній маніфестациї. В своїй русиноїдности вшехпольскі хулїґани чіпили ся, нї сїло нї пало, одного з арештованих учеників — як звісно, зовсїм невинно— Юліяна Яворского і в доказ єго „гайдамацтва“ покликують ся на мнимий факт, що той ученик перед двома роками не міг здати вступного іспиту до V кляси польскої ґімназиї в Самборі, але здав єго, коли зголосив ся до рускої ґімназиї в Перемишли. З того показує ся передовсїм, що вшехпольска „чорна сотня“ стоїть в звязи з управами польских ґімназий, котрі доставляють їй дат в поборюваню рускої молодїжи. Та хоч як вшехпольско-глупий арґумент в повисшім случаю, з компетентної сторони просять нас сконстатувати, що інцидент з учеником Яворским представлений у фальшивім сьвітлї. П. Яворский не здав згаданого іспиту в польскій ґімназиї лише тому, що справляла єму трудности польска термінольоґія, отже не дивниця, що в руский ґімназиї той сам іспит міг випасти успішнїйше. Але де тут гайдамацтво чи там „smutne owoce pedagogiki ruskiej“, які мають проявляти ся у повисшім факті, сего можуть доглупати ся лише зідіотїлі вшехпольскі чорносотенцї, для котрих мірилом інтелїґенциї є лише польска культура, фабрикована в польских школах, а остаточний арґумент супротив Русинів: ceterum censeo... В тім самім числї Słow-a polsk-ого находимо ще ідіотичнїйшу напасть на Русинів, яку годї не зазначити. Польске товариство „koło panien“ у Львові устроїло недавно равт, де в половинї забави частина товариства на знак жалоби наслїдком застановленя конституциї в Конґресівцї постановила здержати ся від танців. Однак инша частина гостий таки почала танцювати і викликала загальне негодоване у присутних а відтак в польскій пресї. Як деякі дневники зазначили, тими неповздержними танечниками були члени товариства Sodalicyi maryańskiej, але Słowo polskie остало собі вірним і з безличним цинїзмом заявило, що панни, котрі зважились танцювати на польскім равтї, були „narodowości ruskiej“. Що рускі женщини могли належати до якогось „Koła panien“ і піти на польский равт, сего не можна навіть припускати, але вшехпольскі хулїґани, перті русиноїдним налогом, найшли їх навіть на польскім равтї і в своїм „шляхетнем обурженю“ мало-що їх не побили...

— **Нова жертва вшехпольскої господарки.** Пишуть нам: Онодї умер Нестор Курбас уч. III. кл. рускої ґімназиї в Тернополи, син був. директора рус. театру Стефана Курбаса (Яновича). Се перша сего року жертва, яку нарід руский кладе на вівтари системи нашого шкільництва. Коби послїдна! Коли на тисячку молодїжи в віцї 10—20 лїт випадає взагалї 1—2 случаїв смерти, і то майже виключно лиш при епідеміях або з причини нещасливих випадків, то руска ґімназия в Тернополи вислала на тамтой сьвіт в минувшім роцї щось чи не 8 молодцїв в силї віку, або 12 на тисяч з причини браку сна, туберкулів і тифу. Чи може ми віддаємо лиш хорі дїти до ґімназиї засуджені на смерть? Нї ми висилаємо саме здоровле, ми даємо тій ґімназиї що найлїпше, се перед вписами стверджають лїкарі, а доперва ґімназия робить їх калїками, або і трупами, змушуючи їх до сидженя по 5 годин денно в передпотопових норах домінїканьских. На новий будинок нема гроша, бо через полїтику таких Ґломбіньских, Сколїшевских ідуть рускі мілїони на паньскі бюра посередництва працї, на вшехпольскі Вавелї... Нам вара, пане Сколїшевский, до польского Вавелю, але вам вара до руского гроша; гріш той зложили ми з кервавицї нашої на потреби нашого народа, нашого краю, а не на забаганки зайдів. Кому потреба Вавелїв, нехай сам їх фундує з своєї кишенї, нам потреба в першій лїнії порядних будинків для нашої учащої ся молодїжи, а того за наші гроші домагати ся маємо право. В минувшім роцї вислала краєва рада шкільна свого відпоручника в цїли сконстатованя відносин санїтарних в нашій ґімназиї; комісия признала відносини справдї оплаканими і порішила поки-що поставити нові — risum teneatis — виходки! Єсли би припадково сего року мала мати місце знова подібна комісия, то радив бим, щоби порішила поставити при ґімназиї (там є еще кілька квадрат. метрів подвіря) шпиталик а бодай трупарню, нїм найдуть ся фонди на будову нової ґімназиї, то на всякий спосіб буде менше коштувати. Тілько слів на адресу накинених нам наших опікунів. А на адресу наших соймових послів горяча просьба, щоби покористували ся сим сумним випадком і еще раз при розправі буджетовій як найенерґічнїйше зажадали виставленя нового будинку для рускої ґімназиї Франц-Йосифа I в Тернополи. — *Оден з батьків.*

— **Будова соймового будинку в Чернівцях.** Скарбова комісия буковиньского сойму на засїданю з дня 11 с. м. ухвалила предложити соймови внесене о вибудоване нового соймового будинку в Чернівцях на т. зв. військових ґрунтах при ул. Єлисавети. Будинок буде мати три фронти до улиць: Роткірха, Сенковича і Унїверзитетскої; саля соймових нарад і кульоари будуть від подвіря, так що головний будинок буде служити лише на поміщене бюр краєвого видїлу. Новий будинок буде містити 154 убікаций, а кошти будови обчислені на мілїон корон.

— **Автономія народностий.** Віденьский тижневник Der Weg доносить, що у Відни повстало товариство Nationale Autonomie, котре поставило собі за цїль оживлену аґітацию в хосен розвязки національного питаня. „Вправдї в теперішній хвили — пише Der Weg — на дневнім порядку питане виборчої реформи, однак не треба спускати з ока також національного питаня. Виборча реформа має освободити нас від привілеґіованого парляменту і довести до правдивого правительства населеня. Однак національний мир не може завести оден лише парлямент. Тут треба співдїланя всїх миролюбивих і поступових елементів між самими народами. Ту задачу поставило собі товариство Nationale Autonomie. Статут, уложений основателями: д-ром Кронаветером, проф. Масариком, Лукіяном Брунером і Романом Сембратовичем, уже потверджений долїшно-австрийским намісництвом. Головні єго постанови ось-які: 1) Товариство Nationale Autonomie має свій осїдок у Відни і розширяє свою дїяльність на цїлу державу. 2) Товариство змагає до заведеня національної автономії на основі рівноправности всїх народностий і рас, загально людских прав і взаїмного поважаня та толеранциї. 3) То має осягнутись: а) зборами і дискусиями, б) відчитами, в) видаванем летучих листків і часописий, г) меморияламі і петициями і т. п. Хто хоче бути принятим до товариства, мусить бути порученим двома єго членами.

— **Для тих, що женять ся.** У Львові повстало нове товариство під фірмою „Аврора“, що має на цїли давати материяльну поміч тим своїм членам, що женять ся. Статути того товариства затвердило вже намісництво, а уложені вони на взорець статутів посагових кас в Конґресівцї, що розвивають ся добре і дають своїм членам велику користь.

— **З нотарияту.** Управитель мінїстерства справедливости переніс нотарів Теофіля Лютославского з Борщева до Львова а Яна Постемпского з Золочева до Борщева.

— **Від Вп. п. М. Білецкої** авторки брошури „Де правда?“ одержали ми слїдуюче письмо з просьбою о поміщене: Відносно до заяви п. К. Паньківского поміщеної в ч. 245 „Дїла“ прошу о ласкаве поміщене слїдуючого поясненя: В брошурі „Де правда?“ замітки звернені проти п. Паньківского відносять ся до него як настоятеля інституту ім. св. Николая я не яко члена управи „Руского Товариства педаґоґічного“. (Сю титулятуру подали ми самі і вона не стоїть в нїякій мериторичній звязи з текстом заяви. — *Ред.*). На заяву видїлу поміщену в „Учителю“ ч. 21 і письмо п. Паньківского, що заміти піднесені в брошурі проти него „суть в цїлости неоправдані, подам основну відповідь до прилюдної відомости. З поважанем: *М. Білецка.*

— **До нинїшного числа „Дїла“** долучаємо 12 арк. III-го тому повісти „Фараон“.

— **Дрібні вісти.** Вінчане д-ра Ананія Гнатишана, лїкаря зелїзних гут архикнязя Фридриха в Тшинци на Шлеску австрийскім, з п-ою Ельзою Когутівною відбуло ся дня 14 с. м.

В Копичинцях повісив ся емеритований судовий секретар, Здислав Вичулковский, що терпів від довшого часу на переслїдовчу манїю.

Збори і засїданя.

Віче у Львові. Пригадує ся Львовянам, що завтра, в недїлю, відбуде ся у Львові, в ґімнастичній сали школи св. Антонія (вхід від ул. Ґломбіньского) віче в справі заснованя рускої народної школи для личаківскої дїльницї. Початок о год. 5 по полудни.

Народне віче в Мостисках відбуде ся дня 8 грудня с. р. в домі Ю. Шульца. Реферати: політичний, економічний і просьвітний. На віче обіцяв приїхати посол д-р Олесницкий. Початок о 11 год. перед полуднем. — *Комітет.*

З товариств.

Популярно-наукові відчити Руского тов. педаґоґічного у Львові. В понедїлок дня 20. с. м. в сали VI кл. рускої ґімназиї (Народний Дім III. пов.) відбуде ся відчит д-ра М. Вахнянина про „хонеру“ (з демонстрациями). З огляду на се, що дохід з відчиту призначений на удержане приватних женьских шкіл Р. Т. П. видїл товариства просить руску публику о як найчисленнїйшу участь.

До Високопреподобних о. деканів всїх трех епархій. Складаючи сею дорогою як найсердечнїйшу подяку іменем питомцїв одинокої рускої ремісничої і промислової бурси у Львові, Високопреподобному о. деканови Іванови Радецкому в Мервичах за надіслану на річ нашої бурси квоту 27 К, зібрану на соборчику деканальнім, звертаємось до всїх Високопреподобних отцїв деканів з горячою просьбою, щоби за приміром Впр. о. декана Івана Радецкого заініціювали і на своїх соборчиках таку збірку а наша бурса не лише що перестане замикати рахунки дефіцитами, але опинить ся у власній хатї і успішнїйше сповняти буде свою велику задачу в економічнім відродженю руского народу. — *Видїл.*

„Самопоміч“ в Бродах. Дня 23 с. м. с. є. в четвер по св. Михайлї відбуде ся в Бродах посьвячене дому „Самопомочи“. Товариство се, основане перед 10 роками майже без нїяких фондів закупило в сїм роцї великий, мурований, партеровий дім, котрий по переведеню в нїм відповідної адаптациї представляє нинї вартість 25.000 К. В домі містить ся каса, касино, братска читальня і мешкане для сотрудника. Товариство се віддало селянам брідского повіту великі услуги, згуртувало і зближило широкі круги нашої місцевої і замісцевої інтелїґенциї і стало одиноким в повітї осередком, де всї Русини без згляду на свої погляди подали собі руки до працї на економічнім поли. Длятого Русини брідского повіта повинні уважати день посьвяченя власного дому яко велике народне сьвято і численно зібрати ся на се торжество. Само торжество розпічне ся рано о год. 9 богослуженем в парохіяльній церкві, о год. 12 відбуде ся водосьвята і посьвячене дому. Вечером о 8 год. устроює касинове тов. „Основа“ вечерницї з танцями. Вступ від особи 1 К. Просить ся о численну участь. — *Комітет.*

— **Виказ жертв на заснованє мужеского семинаря учительского в Коломиї** вплинувших від 24 вересня до 9 падолиста 1905. (в коронах). (Попередні жертви подамо в сих днях, коли буде більше вільного місця. — *Ред.*) Д-р М. Кос з Перемишля від д-ра Мервана з Кошиць 100, Омелян Колодницкий зі Стрия 4, Павло Посацкий з Мостища 5 Василь Бережаньский з Олеська 2, Михайло Лїськевич з Угнова 2, Симеон Ручка (від себе 2, від Русинів 4·60), разом 6·60, О. Алексей Воляньский з Криворівнї 5, Іван Зубаль із Саджавки 4, Ярослав Гординьский з Коломиї 10, Юрій Микитчин з Романівки 1, Яр. Роснецкий і Ник. Хомин (передали складку від весїльних гостий в домі п. Леверта вібрану дружкою пп-ою Мар. Хоминівною) 33·50, Андрій Алиськевич зі Львова 4, о. Ал. Воляньский з Криворівнї 5, Омелян Колодницкий зі Стрия 4, Читальня „Просьвіти“ в Мостисках 13, Ераст Бурачиньский з Бергомета 20, Теодор Дудиньский з Кучурова 2, разом від 24/9 до 9/11 1905 р. 221·10, а разом з двома першими виказами виносить сума жертв на семинар 3575 корон 01 с.

Календар: Нинї: Павла (лат.: Єлисавети); завтра: Єрона (лат.: Фелїкса); позавтра: Михаїла (лат.: Офіроване Пр. Діви.)

Репертуар руского театру (тепер в Станиславові в салї театральній тов. музичного ім. Монюшка) в недїлю 19 с. м. 1-ший раз в Галичинї „Суєта“ комедия в 4 діях Карпенка-Карого. Ся штука має надзвичайний успіх на Українї; зі второк 21 с. м. „Ой не ходи Грицю, та на вечерницї“ народна оперета в 5 діях М. Старицького; в четвер 23 с. м. „Сто тисяч“ комедия в 4 діях Карпенка-Карого. Ся штука має надзвичайний успіх на Українї; в суботу 25 с. м. „Cavaleria rusticana“ опера в 1 дїї П. Маскаґні, П. „Гуцик“ водевіль в 1 дїї М. Ґавалевича, III. Вечерницї, музика Нїщиньского; в недїлю 26 с. м. 1-ший раз в Галичинї „Бальзова казка“ драма в 5 діях Карпенка-Карого. Ся штука має надзвичайний успіх на Українї. — Абонамент I-рядний на шість вистав 15 кор. Абонамент II рядний на шість вистав 10 кор. Початок о годинї 8 вечером.

В Colosseum від дня 1 до 15 падолиста програма сензацийних новостей. Між иньшими електричний танець і нова оперетка.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому“ зі второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека унїверзитетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—3 що день окрім недїль і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропиґійского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в днї звич. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а зі второк і пятницю також по полудни 3—5.

ЮЛІЙ СОЛИК
поручає всякі роди
Футра до подорожи, пальтоти мужескі та дамскі після найновійших фасонів, саки, пелерини жакети, капелї, заручавки, шапочки дамскі, кожухи, шапки мужескі, шкіри у всїх родах поодиноко та гуртом, також **верхи готові** до мужеских і дамских футер. — Футра для охоронительства також на заказ. — Найнизші можливі на ваготи в найбільшім виборі
Фр. Мрозиньский
передтим Фр. Футер
Львів
Плащі і непромакальні пелерини, мужескі і дамскі
поручає
Постійні цїни фабричні. — Цїнники на жадане...
СПЕЦИЯЛЬНИЙ СКЛАД
ЛІНОЛЄУМ і ЦЕРАТ
Львів, ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИКА ч. 3
Постійні цїни фабричні.
476

Надіслане.

Д-р Казимир Левандовский

повернув із студий дентистики і ординує в недугах зубів. — Витягане зубів і пльомбоване без болю. 970 7—?

Львів, площа Галицка ч. 7.

ОПЕРАТОР

Д-р Казимир Вільчек

довголітний І-ший секундар хірурґ. відділу проф. Д-ра Зембіцкого, ординатор хірурґ. відділу „Народної лічниці у Львові".

Улиця Валова число 25, І. п. орд. 2—5 п. п.

997 2—8

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пиваряю і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї рускі дневники.

З поважанем

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

ВСЯКІ КУПОНИ

і вильосовані папери вартостні

виплачує без потрученя провізиї або коштів

КОНТОРА ВИМІНИ

Ц. к. уприв. Галицкого акцийного 374

Банку Гіпотечного.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. І.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоднує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Пампушки щодень сьвіжі, знамениті, по 3 кр. — Чаєвників фунт по 60 кр. припоручає: Цукорня краківска, Львів, ул. Фредра.

967 6—12

В ново-отворенім інститутї для учеників при ул. Кльоновича ч. 3 є сїм місць до обсадженя. 959 5—7

Мід патоку десеровий, курацийний, з власної пасіки, 5 кґ. 5 К 80 с. оплатно. Знамениті **питні меди і овочеві** домашного виробу по низькій цїні висилає *Евген Билиньский в Збаражи.* За чистість і якість ручить ся. 110 5—10

ГРЕБІНЬ до фарбованя волося.

Звичайним чесанем закрашує сиве або червоне волосє на правдиво русяве, брунатне або чорне.

Одна штука уживає ся роками. Тисячі в ужитку. Штука 5 К. Висилає

J. Schüller

II/2, Kurzbauergasse, Nr. 4/5.

796 3—?

Робітню знарядів церковних

другу руску в Галичинї поручає

Василь Дуткевич

бронзівник в Перемишли.

Приймає чаші до золоченя, дароносиці, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золочене і сріблене відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, піхтарів, павуків.

ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, бронзівник

Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 595 50 -90

„Сокільский Базар"

одинока українська фірма шкільних і канцелярийних приборів поручає свій богато вдосмотрений склад в вироби паперові ґалантерийні, гуцульскі і т. д. Вироби з глини, як тарелї, вазони, фляконки в цьвіти, попельнички і т. д. — Вироби гуцульскі, як топірцї, сердаки, шапочки, пояси, тарелї і т. п. — Вироби з пацьорків, як ґердани, пояси і т. д. — Вишиванки і краватки, сорочки, сбруси, ручники, фартушки і т. д. — Образи і портрети. — Сокільскі ланцушки. — Перепісні листки. — Сокільскі тутки і паперцї.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР" виконує кредкові портрети з фотоґрафій в цїнї від 12 К.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР" продає усї українські часописи і календарі і посередничить у всїх торговельних ділах.

Замовленя доконує оборотною почтою. — При більших замовленях дає опуст. 789 23—25

ГАРАЗД! ГАРАЗД!

„Сокільский Базар" у Львові ул. Руска ч. І.

КОНЦЕСІОНОВАНЕ НАФТОВЕ БЮРО

ТЕОДОРА КУЗИКА

В ДРОГОБИЧИ.

посередничить в купнї і продажи нафтових теренів, в арендованю селяньских ґрунтів з цїлю експльоатациї нафти, в купнї і продажи ріжного рода удїлів в нафтових підприємствах під найкористнїйшими услівями. 983 1—3

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН

в пасажу Гавсмана

(46 разів преміоване)

Від 19/11 до 25/11 до побаченя:

Перегляд французкої фльоти. Найбільші воєнні кораблї.

ВСТУП 10 кр. 53

ЧАСТИННУ СПЛАТУ

признаємо всїм особам добре ситуованим, без ріжницї стану або ранґи.

Ново отворений маґазин новостий для женщин і дїтий у Львові, при ул. Галицкій ч. 19, під фірмою

„Малий Лювр"

поручає свій величезний вибір блюзок, капелюхів, рукавичок, гальок, шляпок, матанок, фартушків

КОНФЕКЦИЇ ДІТОЧОЇ І ДЛЯ ХЛОПЦІВ

парасолів, парасольок, панчох і панчошкових товарів, воальок і инших модних товарів, льняних товарів, столового біля, мужеского, дамского, і дїтячого біля і т. д.

Замовленя з провінциї полагоджує сьвід воротно.

Управа маґазину „МАЛИЙ ЛЮВР" у Львові, Галицка 19

(ріг ул. Собіского). 325а

Ілюстровані цїнники висилає ся на провінцию даром і оплатно.

Наш головний склад диванів, портиєр, фіранок, хідників, коців, ковдер, кап на столи і на ліжка, церат, лїнолеум і декорацийних артикулів находить ся **у Львові, ул. Сикстуска ч. 6** (Пасаж Гавсмана).

Лиця із старшим виглядом

1Ое 4—4

відзискують сьвіжість і молодечість, коли їх плекати при помочи славно-звісного, зовсїм нешкідливого, правдиво анґлїйского огіркового молока Балясси. Се незрівнане средство краси усуває по кількох днях з лиця морщини, веснянки, остуди і надає єму сьвіжий і ніжний нашкірок. Фляшка 2 К до того правдиве анґлїйске огіркове мило 1 К, пудер 1·20 К і огірковий крем 2 К. Дістати можна в кождій аптицї. Висилка почтою через аптику К. БАЛЯССИ, Будапешт, Erzsebetfalva. Остерігає ся перед безвартісними наслїдуваними. Головний склад: Жигмонт Рукер, Львів; Ф. Браєр, Перемишль на Брамі ч. 4; Райм і С-ка, Краків. М. Шварц аптика в Перемишли, Симеон Гай аптикар двірский у Львові.

Театр ріжнородностий

DEPENDENCE BRISTOL

щодень представленє першорядних артистів, дві сензацийні комедиї. Родинна програма. Початок о год. 8½. 782 6—8

Жолудкові терпіня

походять часто наслїдком заворушень у травленю, що проявляють ся **як недостача апетиту, твердий столець, згага, вітри, нудности, лихий смак, біль голови** і т. п. і нерідко переходять в тяжке ушкодженє здоровля, коли завчасу не зарадите тому.

Знаменитим средством на всї ті прояви зіпсутого жолудка показали ся від десятків лїт звісні і загально люблені

жолудкові каплї Брадія

тому що побуджують апетит, скріплюють жолудок і усувають легко перешкоди. Успіх певний. Цїна фляшки разом з приписом ужитя **К —·80,** подвійна фляшка **К 1·40.**

При купованю в аптиках треба зажадати виразно лише правдивих **жолудкових капель Брадія** і не дати накинути собі чого иншого. Уважати треба притім на опакованє в червоних пуделках з образком Марії як охоронною маркою і з підписом

Головний склад C. Brady's Apotheke, Wien I., Fleischmarkt Nr. 1382 висилає за попереднім надісланєм або післяплатою квоти **5** К шість малих або квоти **4** К **50** с. три великі фляшки оплатно без вільних більше коштів. 926 4—12

Дома і в дорозї доконечне средство

Бальзам *аптикаря* **A. Thierry**

є загально звісний і признаний.

Дуже успішний при лихім травленю з побічними недомаганями, як при відбиваню, згазї, затканю стільця, витворі квасів, почуваню наповненя, корчах жолудка, недостачі апетиту, інфлюенциї, катарі, запаленях, ослабленях, вітрах і т. п.

Усмиряє корчі і болї, злагіднює кашель, розпускає слизя і очищує.

Найменше висилає ся почтою 12 малих або 6 великих фляконів за 5 К оплатно; 60 великих або 30 малих фляшин 15 К оплатно.

Треба уважати на одиноку правно забезпечену велену охоронну марку з черницею „Ich dien". Лише такі правдиві.

Аптикаря **A. THIERRY** **масть з центифолії**

усмиряє біль, змягчує розпускає, гоїть і т. д. Найменше висилає ся почтою 2 слоїки оплатно 3·60 К. В дрібній продажи в торговлях 1·20 К за слоїк. Повний доказ, що бальзам аптикаря A. Thierry і масть з центифолії є недостижимі средства, подає брошура з тисячами оригінальних подяк, яку додає ся даром до замовленого бальсаму або на жаданє висилає ся окремо даром. Адресувати треба: Аптикар A. THIERRY в Прерраді (Pregrada ad Rohitsch-Sauerbrunn. Про фальшівників і дальших продавців наслїдуваних фабрикатів мого правдивого препарату прошу менї донести, щоби потягнути їх до судової одвічальности. 235

Знаменито прасоване біле

дістає ся легко і певно при помочи

СРІБЛИСТОГО КРОХМАЛЮ

Фріца Шульца jun. Акц. тов. Еґер і Липско.

Правдивий лише з охоронною маркою „GLOBUS" і „ЗЕЛЇЗКО".

Можна дістати всюди в картонах.

451 16—28

Пять золотих медалїв.

ШУБИ 842 3—6 *лише у* **Станислава Вроньского** *у Львові, ул. Театральна ч. 5*

Пять золотих медалїв.

Шкірина штуки, футра зовсїм готові, верхи до шуб, перерібка ґарнітурів. Цїнники оплатно. Відділ ґарнітурів після найновійших моделїв. Цїни найнизші, якість добірна.

Ілюстровані ЦІННИКИ висилаємо на провінцию даром.

Покекші в СПЛАТАХ після умови.

Всї товари, які лишились з **випродажі** звиненої фірми „А. Кшиштофович у Львові", а то: *дивани, фіранки, портиєри, диваники* над і перед ліжка, *хідники, церати, лїнолеум, перські і смирненьскі дивани* та всякі декорацийні артикули набули ми нотарияльним актом до ч. рен. 12029/5.

Ті припаси, а також більшу часть висортованих товарів нашого складу **продаємо з незвичайної нагоди по дуже низьких цїнах** *і уділяємо Впов. особам добре ситуованим, на домаганє так у Львові, як і на провінциї* радо кредиту після устної або письменної умови. — Ілюстровані цїнники висилаємо на провінцию даром, за надісланєм 10 сот. в почтових значках. Поручаємо також, як довго вистануть засоби, отсї товари: **Дивани** перед ліжка по 30, 40, 50 кр. і висше. **Дивани** над ліжка по зр. 1·25, 2, 2·10 і висше. **Дивани** салонові по зр. 5, 6, 7 і висше. **Хідники** метр по 15, 20, 25 кр. і висше. **Портиєри** штука по кр. 60, 75, зр. 1 і висше. **Коронкові фіранки** штука по кр. 60, 75 зр. 1 і висше. **Капи** на столи і ліжка зр. 1·20, 1·50, 2 і висше. Останки ріжних материй на меблї і ріжних хідників дістати можна казочно дешево.

УПРАВА ФІРМИ **„AU LOUVRE"**

256 26—37 **Львів, ул. Сикстуска ч. 6.**

Наша ново-отворена фірма дамских і дїточих новостий находить ся при ул. Галицкій ч. 19.

448 IV. 10—18

Globin

450 II. 11—19

дає без труду **знаменитий полиск!** Удержує шкіру **мягкою і тревалою.** Одинокий фабрикант:

Fritz Schulz jun. Aktien.-Ges., **Eger i B. u. Leipzig.**

Помічник оборотний і добрий експедиент найде місце в корінній торговли Івана Бориса в Перемишли. 994 3—?

Водопроводи, Каналїзация для міст, місточок, сел, публичних будинків і приватних домів

проєктує і уряджує

АВҐУСТ ЛЕВ і С-ка

у ЛЬВОВІ

ул. Коллонтая ч. 6.

Адреса на телеграми: **„Кальоря" Львів.**

Центральне топленє. Світло ґазове і електричне. — Всїлякі уряджения промислові. Млини, тартаки, горальнї.

Мотори всїляких систем, бензинові, ссучо ґазові, спіритусові і електричні. 741 13—52

Громозводи на Божі доми, телефони і електричні дзвінки.

Охоронна марка: ЯКОР.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

замість

PAIN-EXPELLER

признане загально як найзнаменитше, усипляюче біль средство по цїнї 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всїх аптиках.

При закупнї того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальні фляшочки в пуделках з охоронною маркою „Якор", з аптики Ріхтера, бо тодї лише дістане ся оригінальний вибір. 939 24—20

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом" в Празї, І. улиця Єлисавети 5. Висилка щоденна.

ТУТКИ цигаретові з найзнаменитших паперів як: Le Nenblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А. Мавуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Головна річ! Кождий кусник мила з іменем „Шіхт" під ґарантією чистий і вільний від всяких шкідливих примішок.

Ґарантия! 25.000 К дає фірма Georg Schicht, Aussig кождому хто докаже, що її мило з іменем „Шіхт" має шкідливі примішки.

МИЛО ШІХТА

(з олеєм або ключом)

уживають

завдяки єго особлившим

знаменитим прикметам

успішно

до всего можливого особистого ужитку

до праня

і всего, що взагалі дає ся прати.

6156 10—19

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одповідає за редакцию: Д-р Евген Левицкий. З друкарнї Народової [Менсових] Конервиа ч. 9.

Ч. 250. Львів понеділок 7 (20) падолиста 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Валорна ч. 24. Бюро газет А. Ольшовского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulowski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з ві ер. додатнем
в Австриї: на чвертьроку:
на цілий рік . . 32 к. — 64 к.
на пів року . . 16 „ — 32 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року 7 „ на місяць . 2 к. 34 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Валорна. — Рукописи звертають ся лише за попередньою за мережкою. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.
Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стовпчу інсератову або за її місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Наші народні школи.

Бесїда посла о. Богачевского

виголошена в галицкім соймі дня 6 падолиста с. р. при розправі над справозданєм комісиї шкільної за рік 1903/4 на підставі справозданя Ради шкільної краєвої.

(Дальше.)

В Яблонові, повіту рогатиньского, не позволила краєва рада шкільна на отворенє надетатової кляси віби задля малої фреквенциї, хотяй там записало ся 177 дітий, а мимо того, є тілько одна дуже слаба сила учительска, і хотяй за отворенєм такої кляси промавляє сам закон шкільний із 23 мая 1895 і хотяй за тим заяви а ся також рада шкільна місцева і рада шкільна окружна. В Перевові і Лугах, предлежах села Коропця повіту бучацкого, де нема анї одної польскої дитини, рада громадска ухвалила викладовий язик руский і подала сю ухвалу до затвердженя краєвій радї шкільній. Рада шкільна, замість пояснити громадї, що ся річ розуміє ся прецінь сама собою і не потребує нїякого затвердженя зажадала судової леґалїзациї. Таку леґалїзацию громада предложила, та мимо того о затвердженю нема анї слиху анї диху! — В Лїсових Горбачах ad Топорів повіту брідского, ще перед трома роками ухвалила громадска рада заложити школу з руским язиком викладовим, та ся справа залягає й доси в краєвій радї шкільній, а тимчасом 80 дітий з відтам що дня мусять бити ногами до Топорова, шість кільометрів дороги! — Так само вже три роки залягає в краєвій радї шкільній поданє міщан з Копичинець о заложенє там руских паралельок.

Не лучшої прихильности від краєвої ради шкільної зазнаємо і в инших справах. В Корсові повіту брідского був предсїдателем місцевої ради шкільної довгий час дідич Гординьский, коли він умер, то „правом наслїда“ пару лїт вела предсїдательство без вибору єго жена, панї Гординьска, коли ж і та виїхала, вже нема нїкого. Краєва рада шкільна знає о тій аномалиї, а мимо того нїчо не заряджує, щоби єї усунути. Такий самий порядок панує також в місцевій радї шкільній в Опарах, повіту дрогобицкого. В Михайлївцї повіту борщівского є предсїдателем нїкий Геніш, котрий протративши свою фортуну хоче себе буджетами шкільними підреперувати. Та краєва рада шкільна, увідомлена о всїм, не хоче анї Геніша усунути анї Михайлївки із звязи від Кудринець відлучити.

Доказ „прихильности“ краєвої ради шкільної бачимо дальше в тім, що ся рада каже друкувати руских підручників так мало, що їх на початку року цїлком не можна дістати. От і тепер, мимо упливу так великого часу від початку року шкільного, доси ще по склепах нема руского катихізму і рускої біблиї.

В кінци маємо такий сам доказ на роздїлї запомог на будову шкіл. Іменно в дневнику урядовім краєвої ради шкільної ч. XVI з сего року оголошено, як видїв краєвий на внесенє краєвої ради шкільної роздїлив ті запомоги. Отже вичислено там 15 місцевостий, з котрих 12 належить до Галичини західної, а тілько 3 до Галичини східної. На західну Галичину преміюває ся там 6.100 К а на східну 1.800 К. Та й тих 1800 корон у східній Галичинї не призначені для шкіл руских, але для польских. Вкінци дає ся там запомогу товариству „школи людовей“ 800 К на заложенє школи в мазурскій кольонії коло Вільшаника повіта самбірского. Се певно відповідь на наші торічні жалї, що товариство „Школи людовей“, як само признало ся, постановило видати Русинам борбу на житє і смерть! Знову ж в XVII числа тогож дневника урядового переконуємо ся, що краєва рада шкільна на 1904/5 рік шкільний на виданє руских безплатних книжок призначила 29.005·87 К, а на виданє польских 72.464·18 К. Так само дїє ся і з так званими „нагородами пильности“.

О лихих підручниках руских говорив я вже досить попередних лїт, длятого лиш пару слів додам до того. Для шкіл пяти і шести клясових нема нїяких підручників а предмет, розклад і плян лишені довільности учителїв. В руских підручниках вже сам зверхний вигляд, вже сам папір богато лихший, як в польских. В польских подибуємо ілюстрациї польских лицарів, князїв, королів, польских памятників, а в руских натомість кури, гуси, качки, дики, вовки і медведї (кс. Пастор: „Bo wy nie macie nic sławnego!“) Наша минувшість сказнїйша як ваша! А що вже казати про зміст руских підручників? Я не можу зрозуміти, який є змисл моральний в читанцї третя часть, 7 уступ під заголовком „Побережникові сини“. В сїм уступі говорить ся, що ті сини накакали ся дивів та ведмедів і одної ночи, втомлені безсонностию, заснули. За кару за те диви порили і перевернули цїле поле, знищили все і ще в додатку отець злаяв синів за те. Менї здає ся, що кара все повинна бути відповідна до вини, а в сїм випадку вина не видає ся менї велика, бож спанє є природним правом кождого чоловіка. А і дивне, що в аналогічнім польскім підручнику сего уступу нема! В 195 уступі тої самої книжки каже ся категорично, що наверненє св. Павла, згадно надзвичайне сьвітло освітило єго в ночи; тимчасом Дїяння апостольскі (глава XXII, уступ 6) виразно кажуть, що то було в само полудне. Вкінци в 72 уступі тої самої книжки каже ся, що на Різдво Христова підчас полунощницї в церкві сьпіває ся пісню „З нами Бог“, тимчасом на Різдво в церкві нїяка полунощниця не відправляє ся, анї також на жаднїй полунощницї „З нами Бог“ не сьпіває ся. Більше нїсенїтниць не виказую, тим більше, що для поправленя згадно усуненя їх має відбути ся краєва конференция учителїв а окружні конференциї, скликані в тій цїли, вже відбули ся по всїх повітах. Жаль тілько, що многі інспектори на тих конференциях анї самі по руски не промовляли, анї жадного темату руского не визначали і учителям по руски промовляти не позволяли. Жаль дальше, що деякі інспектори тероризували учителїв, щоб они делеґатів на краєву конференцию вибирали не по своїй волї, але так, як було наказано з гори. Жаль вкінци, що на тих конференциях деякі учительки і учителї шовіністи ставили внесеня провокуючі нас, як Юрчиньский в Бережанах, щоби з руских читанок позвикидати рускі пісні й коляди, а Гумльова в Самборі, щоби викинути уступ о Днїпрі! Натомість коли в Жовкві учитель Савчак поставив внесенє, щоби в рускій книжцї Школа Народна часть IV помістити уступи з історії Руси, інспектор так сказав: „Rusi niema i takie ustępy nie mają racyi“... Дуже було би пожадане, щоби тою самою дорогою не пішла і конференция краєва.

(Дальше буде.)

Віче в Мостисках.

Дня 17 падолиста с. р. відбуло ся в Мостисках віче в справі загального, рівного, безпосередного і тайного права виборчого. Мимо осїнної зливи, яка була через цїлий день і віч перед вічем і забагнила всї і так страшно лихі дороги в мостискім повітї (маршалок повітовий п. Ґр. Стадницкий дбає лиш о дороги при своїх фільварках, і мимо того, що віче зістало оголошене лиш на три дни наперед (не можна було знайти салї на віче), великий льокаль складу ледь в Мостисках разом з двома притикаючими комнатами запосили ся вічевиками, репрезентуючими всї майже громади мостиского повіту. Християни і Жиди, Русини і Поляки, селяни, міщани, ремісники, купцї, сьвященики, урядники, лїкарі, адвокати, академіки, дектарі і взагалї всї стани з виїмком обшарників взяли участь в тім вічу.

Віче отворив адвокат п. д-р Корнер представляючи важність хвилї і справи, яка находить ся на дневнім порядку і зазначуючи, що нарочно скликано публичне віче, щоби могли в нїм взяти участь всї народи і власи і щоби кождий міг свобідно висказати свою гадку в справі загального, рівного, безпосередного і тайного права виборчого.

Предсїдателем віча вибрано п. д-ра Корнера а заступниками селян Миколу Кизлика і Михайла Бонка. Секретарював правник п. Балицкий. Правительство репрезентоване було через двох комісарів пп. Неймана і Кониянковского.

Перший референт п. Скварко в цїлогодинній бесїдї представив історичну і полїтичну сторону австрийскої конституциї а головно в цифрах віставлені кривди селян і всїх робучих мас виплиаючі з теперішного „штудерного“ права виборчого. Представив дальше теперішне загально-полїтичне положенє в краю і державі, сварнї і нелад в державі, подїї на Угорщинї і в Росиї, полїтичні відносини у всїх сусїдних державах, в котрих горожани вже тепер мають більше свободи і лїпші права як в Австриї і виказував, що і Австрия повинна і мусить зреформувати і оперти ся на широких народних масах, если не хоче, щоби в єї ріжнородних народах вкорінила ся і перейшла в хронїчний стан більша симпатия до сусїдних держав як до неї самої, щоби витворили ся шкідливі для держави розбіжні змаганя поодиноких народів. Представивши, як цїсар Иосиф II. хотїв поліпшити долю народів, але змаганє єго розбилось о великий опір з'орґанїзованих панів, дбаючих лиш о власний інтерес, коли тимчасом селяни задля темноти були байдужні, не поперли масовою силою змагань цїсаря і тому зіставали на дальше в яркій неволи у панів, — візвав бесїдник народні маси, щоби як найсильнїйше підперли теперішне змаганє цїсаря, котрий яко угорский король пристав на надане народам загального рівного, безпосередного і тайного права виборчого. Однак пани, особливо галицкі, не хочуть до сего допустити. Тому всї гноблені маси, коли не хочуть уже паньского ярма, повинні зірвати ся з цїлою силою до боротьби з панами, змусити їх не перешкаджати в заведеню виборчої реформи, а з нею разом ладу, спокою і добра всїх народів. Верховодячу в Галичинї шляхту зненавидїли народні маси, без ріжницї народности й віри, і лише штучками та страшними надужитями виборчими удержує ся она при кермі. При такім станї теперішна система правлїня в державі підриває державну силу на внї і підсопує повагу властий у внутрі, а все те, як сьвідчить історія, мстить ся відтак на самих державах. Представивши дальше на примірах з історії, що пануючі кляси нїколи добровільно не давали прав гнобленим масам, лише маси мусїли самі силою для себе видерти, візвав бесїдник всї робучі маси лучити ся в одну боєву силу зі ворґанїзованими й рухливими робітниками по містах, і так спільними силами а, як треба буде, загальним страйком припустити сильний штурм, де треба, для здобутя загального, рівного, безпосередного і тайного права виборчого та визволеня себе з неволї галицких фараонів.

Відтак сконстатовано, що виборцї мостиского повіту запросили „свого посла ґр. Стан. Стадницкого на віче, щоби яко „їх“ посол висказав свою гадку в справі виборчої реформи. Коли-ж стверджено, що п. посла не ма, вчинив ся крик. Зі всїх сторін закунало „Ганьба єму! Се не наш посол! Се посол жандармів, хрунїв і Калиновичів! І такі посли рішають до долю мілїонів людий! Якби він був правдивим нашим послом, то не лякав би ся являтись перед своїми виборцями на публичнім вічу, бо єли він дїйсно мав більшість виборцїв при виборах, то мав би і їх більшість на публичнім вічу! Ганьба єму і подібним єму!“

Слїдуючий бесїдник п. Тадей Гартлеб зі Львова, нанизуючи свою бесїду (по польски) до посольства ґр. Стадницкого, представляв, що се найбільший реакціонер в соймі, пильнуючий дуже, щоби сойм не ухвалив якого закона доброго для людий. Кождий єго заяць має більше право, як всї єго виборцї. Дальше представив склад сойму, ріжні кривдячі населенє закони ухвалені соймом, спосіб переводженя правиборів і виборів, анархію ширену верховодячими кругами а вкінци підніс, що польска шляхта дусить і руского і польского хлопа, та що всї ті кривди і цїла панська неволя можуть бути усунені лише через заведенє реформи виборчої.

По відчитаню привітного письма від д-ра Трильовского з Коломиї поставлено під голосованє резолюцию п. Скварка: „Зібрані дня 17 падолиста 1905 на публичнім вічу в Мостисках без ріжницї народности, віри і станів ухваляють домагати ся всїми силами, а в потребі і загальним страйком, заведеня загального, рівного, безпосередного і тайного права виборчого до всїх законодатних тїл.“ — Резолюцию приняло віче одноголосно при невмовкаючих оплесках, а при контрапробі анї один голос не заявив ся против неї.

Відтак, на жаданє комісарів, наступили ще фактичні простованя маючі на цїли сальвованє повагу властий, однак показало ся, що населенє мостиского повіту мабуть не забуде над'ужить і обманьств Капиневича, Петруского і т. д., котрі страшно підірвали довіре населеня до галицкої адміністрациї.

Предсїдатель візвавши участників до рознесеня між нарід всего того, що чули і до вербованя широких мас до спільної борби о виборчу реформу і красшу долю, замкнув збори а участники розійшли ся при сьпіві: „Не пора — служить!“ — *Х.*

Галицкий сойм.

Вечірне засїданє

з суботи дня 18 падолиста 1905.

Засїданє розпочало ся о год. 8·15 вечером. Приступлено відразу до дискусиї над преліміварем буджету на рік 1906.

Дискусия буджетова.

Перший, яко бесїдник против забрав голос іменем руского клюбу пос. д-р Король. Бесїдник зачав від того, що хоче зробити образунок зі стороною противною щодо полїтичного білянсу з послїдних лїт. Полїтика Поляків супроти Руси се полїтика аґресивна, хоч час був би єї змінити, бо тепер хвиля до того дуже відповідна. Пора зрозуміти, що тота полїтика не доведе до цїли. Два роки минуло, як на чолї краєвого правительства станув ґр. Андрій Потоцкий і здавало ся, що відносини змінять ся на лїпше. Се однак не наступило. У нас намісники зміняють ся, приходять люди всїлякого імени, але система супроти Русинів остає ся одна і та сама. Вина паде тут також на центральне правительство, котре не сповняє свого обовязку і не хоче брати Русинів в оборону. Правительство держить ся тактики лавированя і за цїну пожертвованя Русинів віддало ся в цїлости в обійми польского кола. Результат є однак дуже сумний навіть для самої держави. Русини проливали колись кров для Австриї, вині нитки привязаня руского населеня до Габсбурґів і Австриї значно ослабли а „Тирольцї Сходу“ належать до минувшости.

На поли полїтичної адміністрациї система є все для Русинів ворожа, а ся система вироджує і виплекує людий, котрі знущають ся над Русинами і руске населенє своїм поведенєм прямо провокують. Ви, Панове, повинні раз пересьвідчити ся, що квестия руска є і що Ви Русинів не знищите. Напротив приходить хвиля, що Ви будете мусїли зречи ся панованя над Русинами і тим поясняє ся, що Ви так горячково стараєте ся переводити свої кольонїзацийні пляни. Ви розумієте, що тайна Вашого панованя лежить в економічній зависимости руского хлопа від польского двора і для того хочете удержати руского хлопа в нуждї та куєте свої проекти аґрарні, а недавно-що проголосилисьте засаду „polska ziemia w polskich rękach“. Вкінци Ви зважили ся еще замкнути руському селяньству кредит в банку краєвім, але се скінчить ся для Вас не конче корисно. Русини працюють над економічним двигненєм селян і найдуть средства оборони, а на Вас сповнить ся приповідка: „Mądry Polak po szkodzie“.

Відтак перейшов бесїдник до поодиноких фактів поведеня властий адміністрацийних і сказав менше більше що слїдує: Навіть тут в соймі — казав бесїдник — Ви нас яко руских репрезентантів кривдите і іґноруєте. Як Ви полагодили наші шкільні внесеня, оперті на слушности і дїйсній культурній потребі? Ба навіть рускої мови не респектуєте. Руский митрополит яко віцемаршалок мусить тут говорити по польски а так само кождий з нас з крісла справоздавця. На поли адміністрациї панують прямо неможливі відносини. Інспектори шкільні суть звичайними польскими орґанїзаторами і аґентами „Towarzystwa szkoły ludowej“, а в адміністрациї полїтичній є те саме. Бесїдник наводить факт поведеня звісного Суруфви, інспектора податкового в Рудках, котрий уживає підступу і урядового впливу на те, щоб рускі дїти польонїзувати і перекоувати на римо-католицке. Бесїдник оповідає подрібно про дїяльність інспектора в Жовкві, ревного пропаґатора „Szkoły ludowej“ і інспектора кс. Дутневича, котрий в Грмнїй рудецкого повіта дав учителя, що заказав руским дїтям молити ся по руски і ходити до церкви. В Гнильчу отворено сейчас польску школу jure caduco, але Топорівцї від двох лїт не можуть добити ся рускої школи, хоч се їм після права вповні належить ся. Громадам жовківского повіту заказав староста предкладати виказы податкові по руски, хоч після зак. з 1869 р. уживанє одної з краєвих мов належить до свобідної диспозициї дотичних автономних институций. Чи такий закав не є гакатизмом чистої води?

Бесїдник переходить до справи виборчої реформи і зазначує, що се є одиноким спосіб, аби Русини могли хоч в части усунути заподїяну їм кривду. Але Ви і тої уступки зробити не хочете, а навпаки, стараєте ся еще більше скріпити польский харак-

„МЕРКУР“ НОВО ОТВОРЕНА палярня кави специяльних ґатунків і мішанки найдобірнїйшого чаю у Львові, улиця Кілїньского. 24 а 1—12

КАВАРНЯ Г. БРАЙФОҐЛЯ ул. Ґродецких ч. 4 поручає ся П. Т. Публицї. Льокаль отворений цїлу ніч. В ночи теплї перекуски. КОНЦЕРТ дамскої капелї.

тер сойму. Свою промову бесідник завінчив слідуючим уступом:

Коли думаю над тою системою, якої держать ся Поляки супроти нас, то мимохіть стискає ся мені серце, бо не знаю, чому ми маємо бути гірші від Вас? Курателя Ваша над нами предтім мусить скінчити ся, отже ані bono хочете за всяку ціну удержати Ваш стан посідання? Ми ведемо з Вами тяжкий процес, але памятайте, що як той процес виграємо ми, то внеквек уємо також кошти процесу з цілою строгостию. Длятого ліпше „сердечна згода ніж золотий процес“, тим більше, що ми тою борбою лише нищимо наші сили, котрі можнаб ужити на ліпшу ціль для піднесеня краю. Ані ми Вас, ані Ви нас в сей земні не викинемо. Ексц. намісник сказав, що нема більшої трагедії над тиранією люду, але Ви сего не хочете зрозуміти. Уважайте, що нарід сам приходить до пізнаня і сьвідомости, але коли переконає ся, що єго репрезентанти не можуть нічого осягнути в леґальній дорозі, то перейде до самооборони, вступить на дорогу, котрої ми єму не дораджуємо, але від котрої не зможемо єго також здержати. Тож: „Caveant consules“. (*Оплески від Русинів*).

По тій бесіді промовляло еще трох бесідників: пос. Вікторъ Чайковский, пос. Лео і пос. Станіньский. Два перші говорили на тему фінансової господарки краю. Чайковский задивляє ся на фінансову будучність Галичини дуже песимістично, пос. Лео навпаки предсказував, що по році 1911 буджет Галичини незначайно поправить ся. Поправлять єго оплати шинкарені, котрі дадуть, не як вже прелімінар буджету, 7.000.000 К, але що найменше 11. Вкінци переходячи до виборчої реформи до парляменту замітив (іменем правицевого сторонництва станьчиків?) що Поляки можуть евентуально згодити ся на загальне голосоване, але лиш під услівєм, що компетенция галицкого сойму буде розширена. (Отже „wyodrębnienie“?)

Послідний говорив Станіньский, критикуючи дуже остро шляхотску господарку і поведеня більшости соймової. Господарка шляхтичів довела до того, що хлоп з конґресівки стоїть висше від нашого, а наш селянин заграницею встидає ся прямо признавати, що він з Галичини. Так само не робить ся нічого в соймі. Що видала ся пуста сесия? Скінчив заповідиу борби під стягом загального голосованя, котре одно може покласти кінець нещастям краю.

На тім засіданє завінчено о год. 12-ій в ночи.

Нинішне засіданє.

(*Зас. 56-те з дня 20 падол., II сес., VIII кад.*)

Засіданє розпочато ся о год. 10½ перед пол. По відісланю кількох дрібних справ до дотичних комісий, приступлено до дальшої

дискусиї буджетової.

Пос. Ясь (з тев. лівиці соймової) говорив о будучности краєвих фінансів. Ані песимізм ані оптимізм не є тут оправданий, а вказаною є лише ощадність, бо на дальших 15 літ нема ніякої надії на якісь нові жерела доходу.

Пос. Тадей Ценьский полемізував з послом о. Богачевским і д-р. Королем. Пос. Богачевскому „відповів“, що єго жалоби і факти взяті з „Діла“ і „Гайдамаків“. (Не йде о те, звідки взяті, але чи правдиві! — *Ред.*) а що до промови пос. Короля, то „не є правдою“, щоби Поляки в нужді руского селяньства гляділи підпори до свого панованя, але в zaufaniu ludku. Доказ: вибори в Золочівщині і Станиславівщині.

Пос. кс. Пастор виголосив проповідь на тему wasni narodowej i społecznej.

Пос. Ґломбіньский в довшій промові боронив польскої господарки в краю, а відтак перейшов до відповіди на промову пос. Короля. Посол Король промовляє „za słomianą zgodą“ — бесідник є за згодою опертою на дусі обох народів, але се дасть ся осягнути лише відповідною діяльностию обох сторін. (Таку діяльність розпочала вже вшехполяки і пос. Ґломбіньский, давши ініциятиву до ґаватистичного походу на Русь!). Поляки мають право вести свою акцию на Руси і обертати краєвий гріш на польскі патріотичні цїли, бо Поляки тут є більше і Поляки більше платять податків чим Русини. (А пропорция?) Нападає на о. Богачевского за те, що брав участь в вічу в честь Хмельницкого. Закінчив апострофою до самих Поляків, аби не вели борби власової, котру нібито підпирає Відень, і що треба тримати ся давної доброї засади: „z polską szlachtą polski lud“.

Год. 1-ша — забрав слово кс. Стояновский.

— —

При зарядженях на початку виборах двох членів з цілої палати до краєвої комісиї для рентових осель вибрано: пос. д-ра Короля і Яна Гуку, а на заступників: Буйновского і нотара п. Онишкевича. Голосувало 72 послів.

З Росиї.

Новий ґенеральний страйк, проклямований яко демонстрация против завішеня конституциї і заведеня вимкого стану в королівстві польскім, упав. Страйк розпочала тілько часть петербурских робітників. Робітники инших міст Росиї приняли знову проклямацию головного страйкового комітету, не хотячи в інтересі автономії Польщи ставити на карту судьбу свобід в цілій Росиї. В додатку в самім королівстві зачали поодинокі страйкові комітети взивати до повороту до праці і рух в фабриках і на зелізницях розпочав ся в части вже в суботу, а в части має розпочати ся нині. Супротив сеї неудачи страйковий комітет в Петербурзі ухвалив нині закінчити ґенеральний страйк. До сеї ухвали страйкового комітету прилучила ся також рада робітничих делеґатів.

Статя „Правит. Вѣстника“ заперечує поголоску, що зарядженя правительства супротив Поляків викликали сусідні держави, що сими зарядженями відступлено від маніфесту з 30 жовтня і що вони видані на се, щоби довести до розламу між Росиянами а Поляками. Виправдуючи сї зарядженя, статя вказує на се, як тяжко зорієнтувати в сепаратистичних тенденциях Поляків, в стремленях до польскої автономії, котрих цїлию є цїлковите адміністративне і законодавне відділене Польщи від держави. Сего рода жаданя, поставлені без сумніву крайними партиями, стремлять до відбудованя польского королівства і до цїлковитого усуненя російских законів з Польщи. Судьба Поляків не може бути порішена перед учредитуантою думи. Що-до управильненя польскої справи, має бути вислухана гадка російского народу. Заведеня вимкового стану цїлком не викликало бажане відібраня Полякам признаних їм прав, але виключно конечність унеможливленя подій, котрих з становища висших інтересів держави не можна терпіти. Вощний стан буде знесений, як лиш знов настане спокій.

Телеґрами.

Петербург. Особи, котрі брали участь в кронштадских заворушенях, будуть поставлені перед воєнний суд, бо в Кронштаді був тогди стан облоги. Сї особи не будуть однак засуджені нагним судом. Вість, що вже видано кілька вироків смерти, неправдива.

Відень. Донесеня з Петербурга заперечують вість, що в. кн. Николай Николаєвич має бути іменований диктатором.

Льондон. З манджурскої армії правительство заміряє спровадити до европейскої Росиї лише 400 000 людий, а 300.000 має лишити ся в Азиї для оборони границь. Сей намір викликав велике невдоволене в полках, котрі мають лишити ся в Азиї і спричинив звісні заворушеня і бунти против старшини.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Норвеґія

Християнія. Норвеский сойм вибрав в суботу одноголосно королем даньского князя Кароля. В хвили оголошеня результату голосованя, відозвались в фортах гарматні сальви. Президент повідомив кн. Кароля о сім виборі.

Копенгаґа. Кн. Король зателеґрафував до норвеского парляменту: „За дозволом мого вітця приймаю вибір на короля Норвеґії, беру імя Гакона VII, а синови даю імя Олаф. Моя жінка і я просимо Бога о благословеньство для норвеґского народу; котрого славі і силі бажаємо посьвятити наше житє“. З нагоди вибору Кароля норвеским королем, даньский король помилував 36 вязнів.

Турецкі революционери.

Царгород. Поліция сконфіскувала плякати Молодотурків, котрі вказуючи на події в Росиї, взивали народ наслідувати Росию, щоби вибороти свободу. Арештовано до 50 осіб.

Демонстрация фльоти.

Поля. Вчера відплили на повне море австрийскі кораблі воєнні, котрі возьмуть участь в демонстрациї фльот против Туреччини.

По війні.

Нагасакі. Пятьсот російских бранців, котрі двома перевозовими пароходами мають відплисти до Владивостока, підозрівають о змову. Офіцири боять ся революти, отже звернули ся до Япону з просьбою о прислане японьского війска. На однім з сих кораблів російских їде 100 японьских констаблів з офіцером поліциї. Окрім того разом з кораблем вирушили чотири японьскі торпедовці. Разом з сею партиєю бранців їде адмірал Рожественьский.

Виборча реформа.

Відень. Говорять, що зредаґоване нової ординациї виборчої стрічає ся з великими трудностями, так що дотичне предложене не може бути внесене перед Великоднем.

Краків. По зборах робітників, на котрих ухвалено протест против ухвали соймової комісиї адміністративної в справі виборчої реформи, пішов похід з 3 червоними хоругвами під памятник Міцкевича, де бесідники заохочували до демонстративного ґенерального страйку дня 28 с. м.

Відень. На 25 робітничих зборах ухвалено до масового страйку дня 28 с. м. В тім дни відбудуть ся демонстративні віча, а відтак масовий похід перед парлямент з социяльно-демократичними послами на чолі. Депутация робітник в вручить президентови палати послів меморияд з жаданем загального голосованя.

Угорска кріза.

Будапешт. Правительство рішило ся против опозицийних муніципій ужити репресалій, на які лише закони позволять. Сим муніципіям правительство не дасть дотацій. Наджупанам дало правительство право суспендованя опірних урядників муніципальних.

Язикова борба.

Зальцбурґ. Сойм ухвалив 3 закони в справі узнаня німецкого язика за важливий язик урядовий автономічних тіл, їх урядів і шкіл.

Люблянa. По відчитаню протоколу з послідного засіданя сойму по німецки і по словіньски, сойм ухвалив затвердити лише словіньский протокол, а відкинути німецкий. Ухвалено нагаїсть внесеня, щоби протоколи з соймових засідань списувати від тепер лише в словіньскім язиці.

НОВИНКИ.

— **Зарібки в Прусах.** До Прус до робіт при копальнях потреба богато робітників. Охочі нехай зголошують ся до руского бюра вперед письменно подаючи часно і вік людий (18—35). Адреса: Vermittlungsamt für ruthenische Arbeiter Neuberun O. S. zu Handen Stefanowytsch.

— **Віче Русинів личаківскої дільниці міста Львова** відбуло ся вчера о год. 5-ій в сали шк. ім. сьв. Антония при ул. Личаківскій. На віче зійшло ся богато місцевого міщаньства і інтелїґенциї, так що простора саля була ціла заповнена. На порядку нарад стояла лише одна справа — заснованя 4-клясової народної школи на Личакові з руською мовою викладною. Реферував д-р Евген Левицкий. Бесідник виказував, що львівскі Русини а з окрема личаківскої дільниці суть дуже покривджені на поли шкільництва. В р. 1900 ім було у Львові людности 159.877, в чого около 30.000 Русинів вгл. греко-католиків а римо католиків около 83.000, а однак шкіл народних публичних з польскою мовою викладною було тоді у Львові 30 (до того 19 приватних) а руских всього одна ім. М. Шашкевича. В тім самім часі було молодіжи шкільної по школах народних публичних римо катол. 9.338, греко-католиків 1791, а Жидів 4.822, так що беручи справедливо, Русини повинні мати у Львові не одну, а 8 до 9 шкіл руских. Тепер Русини з Личакова мусять, коли хочуть бути патріотами, посилати діти аж на Вірменьску улицю до рускої школи, а се є для загалу мешканців дільниці майже неможливе. Тимчасом в школах на Личакові — а є їх три — є досить молодіжи рускої, щоби заповнити навіть і дві школи самостійні руські (є їх 06, не числячи посиланих до шк. ім. Шашкевича) Бесідник скінчив відзивом до ради міста Львова, представивши борбу Поляків о народну школу в Росиї, щ би дали Русинам те, чого і самі Поляки деинде добивають ся, бо за домаганем личаківских Русинів промовляють так дійсна потреба як і справедливість. — Над сим рефератом вивязала ся відтак довша дискусия, в котрій забирали голос купець п. Андрей Кисіль, п. Ілля Пак, п. Павлюк, панна Данилович, академік п. Яримович, Поляк п. Найман а вкінци о. Алекс. Стефанович. П. Кисіль звернув увагу, що треба аби дотичне подане до ради міста Львова внесено від родичів. Так зробив бесідник сам еще за президентури Домбровского, зібравши підписи на подане, котрому рада сейчас вдоволила, креуючи школу ім. Шашкевича. П. Пак і п. Павлюк вказували, яких средств повинні у жити Русини, аби добити ся свого народного шкільництва а з окрема п. Павлюк зазначив, що школа народна в чужій мові є варварством, проти котрого треба всіми силами боронити ся. П. Найман — властитель друкарні і член ради міста Львова — боронив раду від підкесених замітів а відтак зазначив, що коли подане буде відповідно поперте, то рада певно згодить ся на домагане личаківских Русинів. П-а Данилович звернула увагу, що побіч шкіл є ще шкільки тзв. фребліївскі для дітий від 3—6 літ, треба отже старати ся, аби при евентуальній рускій школі була також руска шкілка, бо тепер діти в шкілці польскій підпадають польонізациї. П. Яримович візвав Русинів, аби боронили ся о школу так, як се роблять Поляки в Росиї, а о. Ал. Стефанович дав директиви, як треба поступати, аби ми наше домагане переперли хочби в дорозі інстанций. По тих промовах принято одноголосно внесене, щоби старати ся о руску народну школу на Личакові зі шкілкою (після внесеня п. Данилович) як також, щоби в теперішних польских школах на Личакові заведено науку рускої мови яко предмету обовязкового — і на тім ніче скінчило ся. Переведенем ухвали має заняти ся комітет, скликавший збори. Президував п. І. Кошулиньский, отворив збори п. А. Кисіль. Зі сторони власти фунґував яко комісар п. Урбанович.

— **О права української мови в Росиї.** Українці з Харкова вислали — як доносить „Полтавщина“ — до ґрафа Вітте таку телеґраму: „З чувством глубокої горечи українська інтелїґенция бачить, що печать мовчаня не знята доси з уст українського народа, що свобода слова, дана маніфестом 17 ст. ст. жовтня, не розширилась на український язик, скований законом з 18—30 мая 1876 р. Той убийчий для духового розвитку нашої нациї закон ще не скасований. Ми просимо о доконечне зрівнане нас з другими народами Росиї в природнім праві говорити, печатати та видавати ґазети з рідній мові, і о скасоване закона з 1876 року“. — В „Харков-ім Листк-у“ поміщено отсе письмо: Кілька разів подавав я просьби на Височайше імя і до міністрів, а також до головної управи по ділам печати о дозвіл видавати ґазету в українській мові для народа і от наконець дістав нині від комітету міністрів, по ділам предсідателя комітету, з дня 11 (ст. ст.) жовтня до ч 3825 письмо такого змісту: „Маркосъ Лукичъ Кропивницкій симъ извѣщается, по порученію его сіятельства статсъ-секретаря графа Витте, что вопросъ, изложенный въ письмѣ отъ 3 октября сего года (сесеписьмо я післав на імя ґр. Витте), въ настоящее время обсуждается“. Коли для вас інтересна та заява, то прошу помістити у вашій часописи.“ — *М. Кропивницкий.*

— **„Галичанинови“ у відповідь.** Як спішний плота так і „Галичанинъ“ вчінив ся нашого справозданя — зовсім обєктивного — з процесу Петрицкий-Шептко і щоб поїздати собі на „українськім діятелю“ — як все п. Петрицкого — перепечатав зі „Słowa polskiego“ всї напасти на редактора „Гайдамаків“, хоч редакция „Галичанина“ могла довідати ся з того самого „Słowa polskiego“, що п. Петрицкий на тенденцийне справоздане з розправи поміщене в орґані польскої гакати післав спростоване на основі § 19 зак. пр. Понеже факти з розправи наведені в „Słowi polskim“ мають бути тим „доказом правди“, на якім оперли ся напасти орґану вшехпольскої гакати і єї москвофільского помічника, проте ми скористаємо з нагоди, аби виказати їх ложність і тенденцийність. „Słowo“ а за ним „Галичанинъ“ пишуть: „Показалось, що сей пан (Петрицкий) єсть звичайним авантурником. І так яко муж довіря „Народного Комітету“ вів переговори з одним фабрикантом тютюн в цїли узисканя рабату на народні цїли, але хоч сей фабрикант дає иншим купцям 10 прц., то Петрицкий розділяв рабат в сей спосіб, що 5 прц. дав „Народному Комітетови“, 2 прц. оставив фабрикантови а 3 прц. взяв собі. Другий раз, хотячи зискати предплатників для „Гайдамаків“, сказав редакторови „Свободи“, що голова комітету казав розіслати „Гайдамаки“ зі „Свободою“, що однак показало ся неправдивим. В тій самій цїли старав ся Петрицкий дістати спис предплатників „Свободи“ і „Дїла“ і як показало ся „яким-то способом“ (хитрий з біса „Галичанинъ“ і „Słowo polskie“, бо не кажуть, як!) дістав їх. Бажаючи вкінци відімстити одному рускому редакторови заденунціював єго брата, урядника намісництва, за одну радикальну (!!) статю і старав ся навіть дістати скрипт, аби мати „corpus delicti“. — Ми навели основно ті „факти“ зі „Słowa polskiego“ і „Галичанинъ-а“, аби показати, в як нечесний спосіб воюють сї два „братанки“, коли йде о „українського діятеля“. По перше що до тютюн, то вже звісно, що фабриканти Ельстери відступили Народному фондови 5 прц. доходу (такий самий дає ся фірма і на тютюн „Promień“ на річ T. Sz. L.) та що Нар. Фонд стягав цїлий той процент, продаючи фірмі марки Н. Ф. на відповідну квоту, котрі то марки наліплювано на пуденках „Зорі“. Доперва в три тижні пізнїйше по заключеню контракту з Нар. комітетом, коли купці не хотїли закуповувати тютюн „Зори“, удав ся сам Ельстер до п. Петрицкого і той зобовязав ся вести кольпортажу тютюн, вимінивши собі такий рабат, який фірма дає купцям, що беруть у неї товар. На се заризикував п. П. 1200 К купивши в гори відповідну скількість пачок, котрі відтак розширював по краю. П. Петрицкий брав отже рабат з решти цїни тютюн, які були би забрали жидівскі купці і сам промисловець і тому єго „ґешефт“ не представляє нічого не карпгідного. Ся було з другим фактом, підступною розсилкою „Гайдамаків“ зі „Свободою“ сего не знаємо, але се є хиба річ меншої ваги. Не є також нічим злим старати ся о спис абонентів наших часописий, бо се зробив би кождой редактор, котрий розуміє інтерес видавництва. Зло може бути не по стороні редактора стараючого ся о спис, а лише по стороні тих, котрі видали єму спис предплатників, бо такі списи держать ся звичайно в тайні. Що-до послідного факту: заденунціованя урядника за радикальну статю, то се є неправда, бо той „урядник намісництва“ помістив в „Дзвоні“ статю „Мантії і ворожбити“ з поганою напастию на „Народний Комітет“, а се хиба не може бути ніколи компромітациєю урядника в очах властий... Впрочім авторство статї було загально відоме і о явійсь денунциациї не може тут бути бесіди. Коли ми самі в справозданю з розправи не подали імени сего урядника, то лиш тому, що сей урядник є заразом членом одного з наших товариств і ми не хотїли наражувати опінії єї товариства і самого автора в очах руского загалу, тим більше, що дотичний урядник розвиває успішну діяльність в товаристві а кождий з нас є чоловіком і промахнути ся може. Ось-так виглядають ті факти в дійсним їх освітленю і кождий, що має хоч трохи непопсовані клепки в голові зрозуміє, що такі факти не можуть бути ніколи „доказом правди“, ще й доказом на такі заміти, як шакаль, бандит, злодій кваліфікуючий ся до Бриґідок або Кульпаркова, та що мусїли бути в грі наші причини, коли процес скінчив ся для обжалованого редактора „Дзвона“ ко-

РУСИНИ! Домагайте ся всюди **ТУТОК і ПАПЕРЦІВ** **„ЗОРЯ“** оподатковаиних з 5% на руский народний фонд. Кождий листок має випечатану водним друком напись „Зоря“ для відрижненя від злих наслідовань. Ціна приступна, якість знаменита. Взірці даром. Ласкаві замовленя полагоджую відворотною почтою.

Братя Ельстер
Львів, Охоронок ч. 9.

933

рисно. Вкінци мусимо еще сказати „Галичанинови“, що ми нікого не боронимо „обязательно“, так само як не є правдою, щоби п. П-ий був членом „Народного Комітету“. П. Петрицкий нам „ні сват ні брат“ і ми можемо годити ся або не годити ся на его діяльність, але є нашим публіцистичним обовязком станути в обороні правди, тим більше, що йде тут о честь чоловіка. П. Петрицкому стала ся кривда з огляду на напасти „Галичанина“ і „Słowa polsk-ого“, а що п. Петрицкий звісний є зі свого горячого патріотизму і енерґічної діяльности (за котру потерпів навіть кару вязниці) — то най „Słowa polsk-ого“ і „Галичанинъ-а“ вийде ему лише на пожатом. На тім кінчимо нашу відповідь на напасть „Галичанинъ-а“ а дискусию на тему конфлікту Петрицкий-Шпитко взагалі замикаємо, змушені заняти ся справою лише наслідком процесу яко орґан інформацийний, бо в того рода „публіцистичні спори“ не мішаємо ся.

— **З кругів адвокатских.** Виділ львівскої палати адвокатів вписав на засіданю з 18 с. м. на лісту адвокатів двох Русинів, іменно д-ра Івана Кмицикевича для Львова і д-ра Йосифа Партицкого для Станиславова.

— **Особиста безпечність на галицких зелізницях.** Пишуть нам: В неділю 14 с. м. вертала від сповіди з Кохавини одна пані, жінка велізничого урядника у Львові. Хоч мала білет третої кляси, кондуктор показав ся для неї особливо чемним і дав їй передіжку першої кляси, де не було більше нікого з подорожних. Підчас їзди виявила ся причина чемности кондуктора, котрий почав женщині примилюватись, обіймати її і посуватись до такої безличности, що перелякана женщина вибігла з купе на коридор, щоби тут лепше оборонити ся. Але кондуктор не уступив ся і напер з подвійною завзятостию на женщину, бажаючи силою перевести свій зьвірский намір. Нещасна була-б певно стала жертвою насильства, колиб на щасте того гамору і сіпаня не почули сидячі в другій передільці о. Ю. Г. із сином, студентом прав, котрі взяли женщину в оборону і увільнили її з рук озьвірілого кондуктора. Женщина були так зворушена тою небувалою пригодою, що аж по хвили з плачем подякувала за ратунок. В стацийнім уряді в Ходорові списано протокол і виновник буде імовірно належито і примірно укараний. Тимчасом повисший факт подаю до публичної відомости для остороги другам, що на галицких зелізницях безборонні женщини можуть бути наражені на неменші пригоди, як у варварскій Росиї. — *А. Г.*

— **Страйк учеників лісової школи.** Студенти лісової школи у Львові відбули онодї довірочну нараду, на котрій ухвалили не ходити на вкладя аж до часу, коли не будуть сповнені їх домаганя, представлені в мемориялї, зложенім на руки пос. Стапіньского в соймі.

— **З житя товариского.** У вівторок минувшого тиждня т. зн. 14 с. м. відбуло ся в Бережанах вінчане звісного нашого писателя д-ра Осипа Маковея, професора ц. к. учительскої семинариї в Чернівцях, з п-ою Ольгою Кордубівною, дочкою місцевого пароха. Бажаємо молодій парі усего доброго, а між иншим і того, щоби їх подружне житє не лиш не ослабило дотеперішної їх громадяньскої діяльности, але противно ще єї й зміцнило.

— **Ще з віча канцелярийних помічників.** В доповненю короткого звіту з віча канцелярийних помічників, яке відбуло ся у Львові 12 с. м., просять нас з інтересованої сторони ще зазначити, що на тім з'їзді явили ся ґреміяльно всї женщини, заняті при державних урядах у Львові, в числї около 200. В справі забезпеченя будучини т. є. запевненя емеритури женщинам, які поминено розпорядженем з 19 липня 1902, промовляла п. Кватковска і п. Кмициньский, котрі виказали кривду женщин, що сповняють так само і ті самі обовязки, які наложено на мужеский канцелярийний персонал, а преці лишено їх привілеїв, котрими згадане розпорядженє наділяє мужчин. Тому віче ухвалило резолюцию домагати ся від правительства, щоби розпорядженем з 19 липня 1902 обняло також і женщини.

— **Дещо із статистики Відня.** Число мурованих домів у Відни виносило з кінцем 1904 року 34.888, в котрих було 397.402 мешкань. Число порожно стоячих мешкань виносило в осени минувшого року 3095, а невинаймлених склепів 1815. Загальне число мешканців виносило 1,797.992 осіб. Вінчань заключено в минувшім році 16.889, дітий прийшло на сьвіт 54.623, між ними 16.700 незаконно роджених, а умерло 32.818 осіб. Всїх улиць у Відни є 2305, а загальна їх довгота виносить 851 кільометрів, т. є о 92 кільометри більше як віддалене Відня від Кракова, що виносить 759 кільометрів. На поливане улиць уживає ся дещо пересічно 160,394.000 літрів води. Публичні огороди займають простору 9,727.996 квадратних метрів. Памятників єсть взагалі 140, з того 66 релїґійного характеру, крім того єсть 34 величезних пирниць. Церков було минувшого року 117, капниць 204, жидівских біжниць 48. Число панокінних фіякрів виносило 994, однокінних 1794, ненумерованих повозів 1228. Товариств було з кінцем минувшого року взагалі 8007, між ними 235 акцийних, 263 сьпівацких, 641 касинових, 453 кас хорих і 892 добродійних.

— **Дрібні вісти.** В львівскій політехниці розписано конкурс на посаду платного доцента вичеркної ґеометриї з реченцем до кінця с. р. До доцентури привязана річна платня 2800 К.

В готели Польскім у Львові застрілив ся вчера 20-лїтний Володислав Крупский, кравецкий челядник з Жовкви, провівши перед тим ніч на забаві в товаристві женщини легких обичаїв та втративши богато гроший. При небіщику найдено ще грубу готівку, і тому здогадують ся, що причиною самоубийства була нещасна любов.

Австрийскі фабрики паперу наміряють піднести значно цїни паперу по причині мнимо висших цїн сирого материялу до виробу того товару.

У Волчкові станиславівского повіта убив селянин Войтїх Ґрохальский свого сусїда Мартина Обича, посперечавши ся з ним о вербу.

В Скалї яворівского повіта застрілив ся громадский лісничий Андрій Палюх наслїдком неосторожного поведеня з оружем.

Видовища і забави.

В честь Богдана Хмельницкого устроює ві второк дня 21 с. м. читальня „Просьвіти“ на передмістю Личаківскім у Львові концерт у власнім льокали (ул. Личаківска ч. 87. I пов.) в котрого програму увійдуть промова, сьпіви і декламациї. Початок о год. 7 веч. По концерті танцї при музиці смичковій. Вступ 40 сот. — *Виділ.*

З товариств.

З „Народної Гостинниці“. Рада надзираюча уконституовала ся вибираючи предсїдателем поновно п. Василя Нагірного, заступником предсїдателя сов. Ярослава Ільницкого, а секретарем поновно п. Василя Чуму. В члени „Народної Гостинниці“ вступили слїдуючі товариства і стоваришеня: „Народна Торговля“ (яко член і вкладчик); „Зоря“ тов. р. ремісників; „Народний дім“ в Жовкві; „Просьвіта“; „Ризниця“ (яко член і вкладчик); „Руска Бесїда“ у Львові; „Чит. Просьвіти“ в Пристани; Товариство кред. „Віра“ в Перемишли і „Банк звязковий“ в Станиславові.

З „Кружка українських дївчат“. Подаємо до відомости Товаришок, що відчит, котрий мав відбутись сеї неділї, відложено (не з вини прелеґентки) на второк, на день св. Михайла. Повідомляємо також, що другий раз відчиту відкладати не будемо, позаяк на слїдуючу неділю заповів свій відчит один з Впов. прелеґентів в Україні. Просимо тому зійтись ві второк о 3-тій год. по полудни. — *Виділ.*

З тов. „Академічна Громада“ — з кружка математично-фізичного. В середу дня 22 падолиста 1905 о год. 12 відбуде ся в малій сали „Інституту фізичного“ (ул. Длуґоша ч. 8) відчит товариша Льва Редкевича п. з. „О всесьвітнім етері“.

Збори і засїданя.

Довірочна нарада в Вібрцї в справі отвореня окружного відділу товариства „Взаїмна поміч галицкого і буковиньского учительства“ відбуде ся дня 21 с. м. о год. 2 по полудни [в домі Ґотліба].

— **Рахунок Товариства взаїмного кредиту „Дністер“** Львів від 1/1 до 31 жовтня 1905 (сотики пропущено.) I. **Вкладки щадничі** вложено К 750.896·—, взято К 515.207·—, стан з кінцем жовтня 2,016.362·—. II. **Позички на скрипти і векслі** уділено 837 нових позичок в сумі К 888.436·—, сплачено 415 цїлков. і рати в сумі К 477.099·—, стан з кінцем жовтня у 3361 довжників Кор. 2,027.739·—. III. **Уділи членські** виплачені від 3799 членів К 158.223·—. IV. **Фонд резервовий і фонди на страти** К 30.299·—. Разом фонд власний Кор. 183.522·—. V. **Цїнні папери і вкладки в других Тов.** К 244.180·—. VI. **Готівка на рах. біж. і в касї** К 140.711·—. Вкладки принимаємо на 4% позички уділяємо на 6%. — При оплаті на 30 рат піврічних виносить рата амортизацийна 5·18 від 100 кор.

— **Конкурс.** Щоби дати можність рускими дївчатам научити ся робіт жіночих і тим забезпечити собі на будуче удержане, постановила Дирекция жіночої спілки пром. „Труд“ розширити дотеперішну бурсу з 25 на 30 місць і в наслїдок того розписує отсим конкурс на 5 місць в тій бурсї. Услівя принятя єсь такі: 1) укінчений 14 рік житя, 2) сьвідоцтва з укінченої науки шкільної, 3) сьвідоцтво здоровля, 4) зобовязане підписане родачами або опікунами бути в бурсї через 3 роки, який то час конче потрібний до фахового виобразованя, 5) зобовязати ся заплатити 4 корони вписового, а крім того платити за помешкане, харч і науку в першім і другім році по 28 кор. а в третім році по 16 кор. місячно з гори. Що дотичить обсягу науки в бурсї то дївчата учать ся одного з трех фахів, то є: 1) шитя і крою біля, гафту білого, гафту кольорового і т. и.; 2) шитя і крою суконь; 3) робленя капелюхів дамских; 4) робіт артистичних — всї рукуновости кунецкої, маніпуляциї канцелярийної і язика німецкого. Для доповненя загального образованя засновує Дирекция вечірну науку. Поданя о принятє належить внести письменно до Дирекциї Жіночої Спілки Пром. „Труд“ Львів, Ринок 39 II. поверх. — *Дирекция.*

— **Przegląd lekarski** з дня 11 с. м. пише: Фабрика п. Ґурґуля в Ярославі виробляє печиво для диябетиків і мучку для дітий. Вироби розслїдила і поручає промислова комісия краківского ліварского товариства. В інтересї краєвого промислу звертаємо на них увагу наших читачів.

— **Поклик.** 53 учеників I кляси рускої ґімназиї в Станиславові має зараз зложити оплату шкільну. Більша часть добрих учеників, що безпечно будуть мали добрий поступ, для убожества мусїла би опустити школу. Просимо о поміч, щоби можна заняти оплату зложити. Ласкаві датки просимо присилати до „Заряду Селяньскої Бурси“ в Станиславові ул. Казимирівска ч. 108.

Календар: Нині: Ерона (лат.; Феліка); завтра: Михаїла (лат. Офіроване Пр. Діви); позавтра: Онисифора (лат. Цецилії.)

Репертуар руского театру (тепер в Станиславові в салї театральній тов. музичного ім. Монюшка) ві второк дня 21 с. м. „*Ой не ходи Грицю, та на вечерниці*“ народна оперета в 5 діях М. Старицького; в четвер 23 с. м „Сто тисяч“ комедия в 4 діях Карпенка-Карого. Ся штука має надзвичайний успіх на Україні; *в суботу* 25 с. м. „Cavaleria rusticana“ опера в 1 дії П. Маскаґі, II. „Гузка“ водевіль в 1 дії М. Ґавалевича, III. Вечерниці музика Нішиньского; в неділю 26 с. м. 1-ший раз в Галичині „Батькова клятва“ драма в 5 діях Карпенка-Карого. Ся штука має надзвичайний успіх на Україні. — Абонамент I-рядний на шість вистав 15 кор. Абонамент II рядний на шість вистав 10 кор. Початок о годині 8 вечером.

В Colosseum від дня 1 до 15 падолиста програма сензацийних новостей. Між иньшими електричний танець і нова оперетка.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 38.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолиньских від 9—3 що день окрім неділь і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропигійского Інституту і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в дни звич. за вголошенем від год. 10—1. — Музей Оссолиньских в дни звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Надіслане.

Д-р Казимир Левандовский

повернув із студий дентистики і ординує в недугах зубів. — Витягане зубів і пльомбоване без болю. 970 8—?

Львів, площа Галицка ч. 7.

Ново отворена інгалятория

системи д-ра Булїнґа, признаної найлїпшою і найпевнїйшою в недугах носа, горла, легких, астми і т. п. На вворець заведень в Ішлю Райхенгалю і Зальцбрунї. 1013 1—1

Станиславів-пасаж **Д-р МОНДШАЙН.**

Парохія на Підгірю близько Коломиї з одною церквою, 2.600 душ, 53 морґів поля до заміни за парохію в приступнім місци з рентовною господаркою. Адресувати до парохіяльного уряду в Мшині к. Коломиї. 1011 1—2

Помічник торговельний, що провадить бухальтерию, глядає посади. Зголошене: Помічник Адміністрация „Діла“. 1005 1—4

Поїзди всякого рода, нові і поїзджені, поручаю у великім виборі, приймаю до заміни, в комісі на продаж або купую за готівку. Приймаю також замовленя до вінчань на елеґантні повози з білими кіньми, що походять з цісарскої стадини, по приступних цїнах. 191 1—3

М. Н. С

Львів, ул. Шпитальна ч. 28

Знаменитий мід десеровий курацийний по 6 К, найлїпший „Raritas“ медоборів по 6 К 60 сот. за 5 клґ. франко. Мід в плястрах по 2 К за 1 клґ. За бляшанки звертаю 60 сотиків. **На будову театру** від руского замовленя даю 20 сот. **КОРЕНЕВИЧ** ем. учитель Іванчани. 1009 1—34

УЧЕНИК висшої ґімназиї, що приготовляє ся до матури, глядає сейчас лекциї на селї на цїлий рік. На жадане німецка конверзация. Ласкаві зголошеня з поданими услівями слати до: „Diligens“ poste restante. Янів к. Львова. 999 2—2

Потребую інструктора до двох хлопців I. і III. кл. нормальної на цїлий рік. Першеньство мають ученики ґімназияльні. Услівя після умови. Зголошуватись до: *Алексей Очабрук* парох Воницї, п. Буківско. 998 2—2

Булїон гиґієнічний знаменитий до росолу і для реконвалесцентів в цїні за 1 кґ. **3 зр. 50 кр.** поручає за післяплатою

В. КУНЦЕВИЧ в Бродах (на Островчику.)

1010 1—4

Маттоні'ого

GIESSHÜBLER

природна щава алькалічна.

28

„The Gresham“

товариство житевих обезпечень

під контролею австрийского і анґлїйского правительства.

Яко запоруку для австрийских обезпечених признало правительство отсї вартости:

Депозит тов-а в ц. к. центральній державній касї у Відни виносив

8 лютого 1904	К 26,416.938·10
Реальність у Відни	„ 1,050.000·—
Реальність в Празї	„ 450.000·—
Позички виплачені обезпечен.	„ 3,605.734·13
	К 31,662.672·23

Проспекти і нові тарифи доставляє даром

Філїя для Австриї у Відни I., Giselastrasse I (дім власність тов-а) 485

і Головна аґентура для східної Галичини у Львові, пасаж Гавсмана 3 а.

Товариство вийде радо під корисними услівями в зносини з людьми, що надають ся на аквізиторів до житевих обезпечень.

Колоремський і Син

Оптики і Механіки — Львів площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтацких площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Цукорня Анелї Курнах, Ринок ч. 34 поручає готові торти на леґуміни по 1 зр. смачні тїста по **4 кр.** 991 3—3

Вдова розуміюча домове сільске господарство, шукає посади у сьвященика або вдівця. *Любена Мервартова*, Личаківска 107. 980 3—3

Фільварок на продаж

10 морґів подільского поля, хати і будинки господарскі, 10 мінут від міста і зелїзниці. Надає ся знаменито для молочної господарки і годівлї бодного дробу на більшу скалю; також на цегельню. Парцелї будівляні. Відомість через адміністрацию. 3—3 981

Реньске природне вино

1 фляшка . . . . К 2·40
10 „ . . . . . „ 22·—

поручає торговля

ІВАНА БОРИСА

в Перемишли. 918

15 лїт ґарантиї за МАШИНИ до шитя дає лише фірма *В Кукавский* у Львові пасаж Миколяша.

Просить ся жадати цїнника.

945 7—20

EPILEPSI

Хто занепокоєний [illegible] падачку, корчі і т. п. [illegible] нехай жадає брошури [illegible] се. Висилає даром і оплатно [illegible] Frankfurt [illegible] M. 103 97—53

ГРИЖКИ КВАШЕНІ

в барилках 4¾ кґр. франко почтою за побранем 4 корон висилає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

971 **у Львові.** 3—3

Власного виробу

ЛЯМПИ на ВІЧНЕ СЬВІТЛО

з хіньского срібла і бронзу з огня золоченого по припису епископскої станиславівскої консисториї продає по найнизших цїнах

звісна руска торговля, сполучена з бронзівничою рукодїльною

Петра Дутковича

в Станиславові

улиця Бельведерска ч. 5.

Лямпи продає по цїнах 32, 40, 50, 62, 70, 80, 90, 100, 110, 120 корон за штуку.

Бльоки до лямп від 5—12 К.

863 1—21

5 корон і більше денного зарібку

Товариство панчошкових машин для домових робітників

глядає осіб обох полів до панчошкових виробів на нашій машинї.

Проста і швидка робота цїлий рік дома. Не треба приготовних робіт. Віддалене місце замешканя не вплиає зовсїм, а ми продаємо роботу.

Товариство панчошкових машин для домових робітників

987 **THOMAS. M. WHITTIK et Comp. Prag Peterspiatz. 7.** 3—?

Навіть здорова мати, добра кормителька, зробить добре, коли від часу до часу замість молока з трудні дасть дитині юшки з мучки ҐУРҐУЛЯ. Тим скріпить свої сили і поправить свій стан здоровля. Перехід кормленя дитини з корму матери на мучку Ґурґуля відбуває ся правильно з виключенем всякої небезпечности. Припис ужитя долучений до кождої пушки. 963в 1—14

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно з 3 річною порукою, велична LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим брилянтом, 1 прегарна колія з орієнт. перел, неодна женьска окраса з лат. замком, 1 хороший скіряний пуляреч і елеганцка циґарнічка з бурштином, 1 гарнітур шпінок до сорочки і мантетів, 1 сцизорик, 1 прегарне тоалетове зеркальце з бельгійского скла в етуі, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук ріжних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук в годинником, що сам ті гроші варт можна одержати за надісланем готівки або почтовим побранем 1 зр. 95 кр в маґазині 65

С. КОГАНЕ

Краків Pf/882.

За недогідне гроші звертають ся

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНІСТЬ 585

викликану іменно страшними наслідками тайних гріхів молодости і розпусти, усуне напевно і на довго одинока розширена в многих виданях ілюстрована книга

самоохорона д-ра Ретава

Російске видане: 1 зр.
Польске видане: 1 зр.
Німецке видане: 2 зр.

Тисячі людий найшли в ній пояснення своїх недуг і направили свої мужескі сили при помочи вказаного в книжці способу лічення. По одержаню франко належитости, висилає ся франко книга в куверті маґазином видавців R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

ЛІЯРНЯ ДЗВОНІВ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** ріжної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливаня в найкоротшім часі, а також має на складі готові дзвони ріжної ваги.

Дякуючи всім Вп. парохам і фондаторам за всі дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цілі ґрупи. За тревалість материялу і гармонійний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публиці

З глубоким поважанем

70 **АНТОНІЙ СЕРАФИН.**

Аґентів не висилаю.

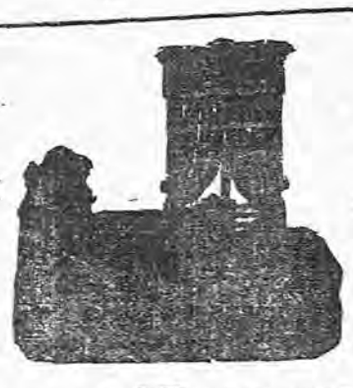

Ілюстровані ЦІННИКИ висилаємо на провінцию даром.

Полекші в СПЛАТАХ після умови.

Всї товари, які лишились з випродажі звиненої фірми „А. Кшиштофович у Львові“, а то: *дивани, фіранки, портиєри, диваники* над і перед ліжка, *хідники, церати, лінолеум, перскі і смирненьскі дивани* та всякі декорацийні артикули набули ми нотарияльним актом до ч. реп. 12029/5.

Ті припаси, а також більшу часть висортованих товарів нашого складу **продаємо з незвичайної нагоди по дуже низьких цінах** *і уділяємо Впов. особам добре ситуованим, на домагане так у Львові, як і на провінциї* **радо кредиту після устної або письменної умови.** — Ілюстровані цінники висилаємо на провінцию даром, за надісланем 10 сот. в почтових значках. Поручаємо також, як довго вистануть засоби, отсї товари: **Диваники** перед ліжка по 30, 40, 50 кр. і висше. **Дивани** над ліжка по зр. 1·25, 2, 2·10 і висше. **Дивани** сальонові по зр. 5, 6, 7 і висше. **Хідники** метр по 15, 20, 25 кр. і висше. **Портиєри** штука по кр. 60, 75, зр. 1 і висше. **Коронкові фіранки** штука по кр. 60, 75 зр. 1 і висше. **Капи** на столи і ліжка зр. 1·20, 1·50, 2 і висше. Останки ріжних материй на меблї і ріжних хідників дістати можна казочно дешево.

УПРАВА ФІРМИ **„AU LOUVRE“**

256 26—37 **Львів, ул. Сикстуска ч. 6.**

Наша ново-отворена фірма дамских і діточих новостий находить ся при ул. Галицкій ч. 19.

Незвичайно дешево

КАВУ в смаку незрівнану, сильну і ароматичну, мілкого зерна, в почтових пакетах 4¾ кілевих 14 К. франко.

Каву специяльність

незвичайно великого зерна 22 К с. франко.

поручає

Народна Торговля у Львові.

1008 1—10

„Народна Гостинниця“

стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою

будує у Львові свій власний готель.

Чим більше заінтересованя окаже в тій справі наша суспільність, тим скорше буде сей триповерховий дім увінчений і відданий до публичного ужитку. Заінтересоване і признане важности підприємства „Народної Гостинниці“, котре ширити буде відомости нового у нас промислу, окаже наша суспільність численним вписуванем в члени нашого товариства і льокацию своїх капіталів, від котрих то льокаций платимо 5%. — Жертви не жадаємо, але даємо нагоду певної і користної льокациї капіталів, що приспорить вкладникам доходи, а народній нашій справі хосен в загальнім значіню. — Адреса нашого товариства: **„Народна Гостинниця“ у Львові, Ринок 36.** **УПРАВА.** 751 12—?

ЧАСТИННУ СПЛАТУ

признаємо всім особам добре ситуованим, без ріжниці стану або ранґи.

Ново отворений маґазин новостий для женщин і дітий у Львові, при ул. Галицкій ч. 19, під фірмою

„Малий Лювр“

поручає свій величезний вибір блюзок, капелюхів, рукавичок, гальок, шлифроків, матанок, фартушків

КОНФЕКЦИЇ ДІТОЧОЇ І ДЛЯ ХЛОПЦІВ

парасолів, парасольок, панчох і панчошкових товарів, возльок і инших модних товарів, льняних товарів, столового біля, мужеского, дамского, і дітячого біля і т. д.

Замовленя з провінциї полагоджує свід коротко.

Управа маґазину „МАЛИЙ ЛЮВР“ у Львові, Галицка 19

(ріг ул. Собіского). 325а

Ілюстровані цінники висилає ся на провінцию даром і оплатно.

Наш головний склад диванів, портиєр, фіранок, хідників, коців, ковдер, кап на столи і на ліжка, церат, лінолеум і декорацийних артикулів находить ся **у Львові, ул. Сикстуска ч. 6** (Пасаж Гавсмана).

Без конкуренциї.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Триєсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кґ.	Congo добра	1·40 кр.	½ кґ
Portorico prima	65	„ „ „	Moning родинна	1·60	„ „ „
Ceylon знаменита	76	„ „ „	Kaysow добірна	1·80	„ „ „
„ плянтац.	90	„ „ „	Souchong знам.	2·—	„ „ „
„ перлівка	90	„ „ „	„ найл.	2·50	„ „ „
Мокка арабска	80	„ „ „	Kintuk аромат.	3·—	„ „ „

Висилка 2 кґр. кави і 1 кґр. чаю разом оплатно, або 2 кґр. чаю і в 5 кґр. кави особно оплатно за післяплатою. 913

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педаґоґічного двотиждневник педаґоґічно-науковий виходить від 1 січня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Преумерата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

БІЛЬШЕ ЯК 1000 ПОДЯК

і атестів пп. Лікарів, Клїник і загальних шпиталів сьвідчать найлїпше про високу лїчничу вартість

Іхтіоментолю

(правно охорон.),

котрий дуже часто по кількаразовім ужитю усуває незавідно і тревало: Ревматизм, болї нервові, гостець, пораженє, біль голови, біль зубів і иньші долягласти ревматичного і нервового характеру.

Ціна фляшки з описом ужитя коштує 1 Кор.

ІХТІОМЕНТОЛЬ можна набути у всіх аптиках, або прямо: З хемічної лябораториї аптикаря **ШИМОНА ЕДЕЛЬМАНА** в Богородчанах. 911 7—24

Почтою висилає ся найменше **дві** (2) фляшки.

Просить ся жадати виразно **Іхтіоментолю Едельмана.**

Оповѣщенє.

„ЗАЩИТА ЗЕМЛИ“, общество зарегистрованное съ ограниченною порукою во Львовѣ при улицѣ Краковской число 17, II. поверхъ, удѣляетъ пожички для набыванія и удержанія земли и поднесенія господарства, покупаетъ большіи посѣлости и сельскіи господарства въ цѣли продажи тыхъ же въ цѣлости или парцелями своимъ членамъ, принимаетъ капиталъ въ щадницу, опроцентовуетъ ихъ по 4 и платитъ само подать рентовую и удѣляетъ отворотною почтою всякихъ поясненій въ дѣлѣ закупна и продажи земли.

При прошеніи о пожичку нужно предъявити вытягъ ипотечный и аркушъ посѣлости геометромъ подтвержденный. Высота ипотеки при удѣленіи кредитовъ отъ 6 до 7%.

Состояніе съ днемъ 30-го сентября 1905 года:

Станъ должный:

1. Фондъ резервный	2188·84
2. Удѣлы членовъ	22334·05
3. Щадничіи вкладки	180292·04
4. Дивиденда неподнята	1106·87
5. Сальдо отсотковъ	7633·79
6. Решта надвышки изъ 1904 г.	307·85
Общая сумма	213863·44

Станъ чинный:

1. Пожички ипотечныя	177428·84
2. Издержки администраційніи	2183·48
3. Кошта заснованія и мобилія	284·46
4. Еффекты	6935·—
5. Льоваціи въ Банкахъ	27018.01
6. Переходовіи	5·64
7. Наличными въ касѣ	8·01
Общая сумма	213863·44

957 6—12

ІВАН ІГНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Суконниці ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камферове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалінове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсьвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґліцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекцийно-гіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порпії на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танінове мило з ґліцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порпії і сверблячу шкіру 70 сот. 209 64—84

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу

До Львова на дворець головний приходять:

8 Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави руської	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5 – 30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Врукович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полудне́м (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята, 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9. і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що не) дїлї і сьвята.
„ Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Заполяного (від 25/6 до 15/9), Освєнціма (від 25/6 до 15/9), Велїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30.9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави руської	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Врукович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави руської	11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова	6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9і 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим., кат. сьвята) 3·08 полуд. (від 14/5 до 10/9) - 5·58 пополудни.
„ Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди полїшні друковані є тяжкими тонкими; поїзди нічні є заначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди на разом білети всякого низшого рода, імператорські кровідники, розкладе їзди і т. д. моя набувати через цілий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, касам Ґаусмана ч. 9. 85

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Аксентович Порфирий. Редаґує і орудує за редакцию: Д-р Евген Левицкий. З друкарні Народової [Маєских] Конвершиї ч. 9.

Ч. 251. Львів середа 9 (22) падолиста 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістей“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Окшовского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Hasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Hasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з пересилкою додатком

	в Австриї:	на чужинщину:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім вихоренем. — Рекламациї неочечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Реформа виборча а „wyodrębnienie“ Галичини.

Чим раз сильнїйший напір робітничих міских мас та спочуваюче виборчій реформі становище многих инших партий по ріжних краях Австриї як не менше події в сумежній державі приневолили правительство бар. Ґавча взяти ся серіозно до переведеня виборчої реформи, евентуально навіть позапарляментарною дорогою. Так отже реформа виборча на основі загального і безпосередного права голосованя єсть уже ввестию порішеною. Розходить ся може ще лише о се, чи право виборче побіч загальности і безпосередности має бути рівним чи нерівним, як також о то, які концесиї думає реакціонерске правительство Ґавча дати в заміну пануючим тепер клікам — між ними і нашим польским верховодам — в заміну за знесене куриальної системи та для сальвованя їхньої домінуючої позициї. Сї два моменти очевидно будуть рішаючими для практичної вартости виборчої реформи для широких мас австрийского демосу та для поневолених народів і тому всїм тим, хто думає виборчою реформою осягнути зміну теперішного „стану посїданя“, треба мати ся добре на увазї, аби маюча ся перевести реформа не виглядала так, щоби була лише дальшим санкціонованем безправного стану супремаций одних над другими та на довгі роки запечатувала долю поневолених народів. А треба серіозно побоювати ся, що на таке справдї заносить ся.

Побіч квестиї рівности згидно нерівности права голосованя (від чого може] очевидно зависїти, чи навіть в повітах посїдаючих значну руску більшість не були би Русини засуджені на постійну виборчу меншість) для нас Русинів незвичайної ваги то, якими уступками заплачено би Полякам за виборчу реформу та як забезпечено їх пануюче становище в Галичинї.

Яка єсть цїна, за котру Поляки готові згодити ся на виборчу реформу, нашим читачам се уже звісно з переказаної нами в своїм часї статї з Polnische Correspondenz та з інтервю з ґр. Дзедушицким, презесом „кола польского“, поміщеного в Neue freie Presse. Ґр. Дзедушицкий, що саме тодї в справі виборчої реформи конферував з ґр. Ґавчом, сказав ясно і не завиваючи в бавовну, що Поляки згодять ся на виборчу реформу лише під услівем, що справи національні будуть віддані соймам, — простійше кажучи: що Русинів віддасть ся на повну ласку і неласку галицкого сойму. (А Polnische Correspondenz, віденьский орґан польского „кола“, донесла уже навіть, що між правительством а Поляками ведуть ся пертрактациї, аби в заміну за виборчу реформу всї справи культурні Галичини віддати в цїлости компетенциї галицкого сойму).

Що Поляки всїма силами заходять ся у Відни, аби на виборчій реформі не то не стратити, але ще й зробити корисний для себе „ґешефт“, якого цїною шкіра Русинів, се потверджують і виступи двох инших визначних польских політиків: Давида Абрагамовича і д-ра Лео із Кракова.

П. Давид Абрагамович, віцепрезес польского кола, ставав недавно перед 16-а (словами: шіснайцатьма) своїми „виборцями“ в куриї більшої посїлости і виголосив перед отсею „публикою“ глибоко політичну промову, в якій заявив, що Поляки і польске „коло“ є противними реформі, коли-ж би спинене єї показало ся неможливим, польске „коло“ стане непохитно на становищи „wyodrębnienia“ Галичини. Сю промову враз з одобренем „виборців“ закомунїковано сейчас орґанови двірскої камариллї, Fremdenblatt'ови, який — розуміє ся — подбав уже надати їй відповідний розголос.

Д-р Лео, посол міста Кракова та визначний член партиї т. зв. краївских станчиків, при дебатї буджетовій в соймі зазначив знов як речник краківскої консерви, що Поляки будуть могли згодити ся на загальне голосоване, але лише під тим услівем, що рівночасно зістане розширеною компетенция галицкого сойму.

Панове-Поляки, як бачимо, розвинули зі свого боку заходи, щоби наступаючий перестрій Австриї не тільки не захитав їх домінуючого становища в Галичинї, але навпаки, щоби серед тої кризи повести дїло так, аби визискати хвилю перестрою для зреалїзованя своїх державно-правних змагань. Не треба тут — розуміє ся — аж розводити ся, щоби зазначати, чим був би для руского народу такий зворот справи. Нинї ми в Галичинї віддані de facto на поталу Полякам, але de iure маємо ще можність виходу з сего положеня і виходу сего шукаємо в виборчій реформі. Коли-ж би і de iure віддано нас в руки галицкого сойму, доля Русинів в Австриї була би уже запечатана. З хвилею „wyodrębnienia“ Галичини, Австрия перестає для нас істнувати і настає Польща — наш смертельний та віковий противник. З тою хвилею і становище Русинів в Галичинї та їх боєва тактика мусїли би улягти радикальній зміні. Русинам не оставало би иншого виходу, як поставити усе на одну карту та хопити ся послїдного арґументу: фізичної сили руских селяньских мас; Галичина стала би тодї вульканом в якім доси кипів би огонь, і доси падали би жертви з обох боків, доки не спричинено би міжнародного конфлїкту і заграничної інтервенциї, що змінила би основно політичну карту східної Европи.

Як небудь однак можемо собі уявляти рішинець теперішної борби о загальне голосоване і польских заходів около вилученя Галичини, так нашому народови не можна в тій грізній хвили закладати рук, нам не вільно дрімати. Нинї наша судьба в наших власних руках і — на жаль — треба сконстатувати, що ми про сю судьбу дуже мало дбаємо. Годї нам не піднести сего публично, що наш загал в тій важній переломовій хвили не здає собі очивидно справи з небезпеки, яка грозить руській справі в Галичинї та з потреби як найгорячійшої акциї, якою заманіфестовано би твердо становище Русинів в австрийскім переломі. Як в 48-ім роцї, як опісля в 60-их роках, так і нинї готова отся історична хвиля перейти над головами руского народу без користи для нас, що більше! готова вдрулити нас за одним махом на сам спід отсеї пропасти, в яку нинї нас лише з трудом і на силу пхають. В політичній борбі лише з тим числять ся, хто оказує житє і силу, хто хоче жити і вміє для себе вимушувати право до житя. Коли цїла Австрия лунає громовим кличем робітничих мас, коли кождий, хто може, витягає руку по свою пайну в зближаючім ся історичнім моментї, коли всї вязаня держави тріщать і вона готовить ся улягти основному перестроєви, коли довкола нас доконує ся оден з найбільших в Австриї переворотів коли рішають ся справи нашого житя і смерти, коли там, у Відни, торгують нашою власною скірою — ми двигаємо ся рішучо за мало...

Бо поспитаймо ся, чим ми подбали доси розрухати наші маси, чим подбали ми підготовити їх так, аби вони кождої хвилї готові були своїм пастуком заважити на важцї політичної борби? Чим можемо ми спараніжувати роботу польских махерів у Відни, де маємо підготовану силу, що одним, великим, масовим зривом від Сяну по Збруч перечеркнула би плани Ґавчів і Дзедушицких та вимусила на них респект для руского народу?! Так, ми працюємо і аґітуємо рішучо за мало. Ми знов ждемо, щоби „високе правительство“ подбало і не забуло за нас, ми своєю мертвечиною лишаємо вільне поле заходам ворогів.

Гіркі се слова — та нинї ще не пізно, нинї ще час направити похибку. Дня 28-ого с. м. збирає ся парямент та зачинає радити о виборчій реформі. Нехай же тепер закунає вічами і демонстрациями руска Галичина, нехай в кождім містї, селї і місточку загомонить руский вічевий дзвін, нехай не буде закутка, деби не загомонів на вічах клич: жадаємо несфальшованого рівного, безпосередного, загального і тайного виборчого права! Проч з Польщею! Проч з вилученем Галичини! Проч з галицким соймом! — Се зробити єсть обовязком руской інтелїґенциї та сьвідомійших селян, тих, хто взяв на себе ролю провідників народу, обовязком тим лекшим, що ходить о так легку річ, як скликане хочби малих і льокальних, а численних віч, і о так преважну справу, як справа нашої національної будучини!

Галицкий сойм.

(Конець ранїшного засїданя з понедїлка).

По промові кс. Стояновского, котрий головно вадив шляхтї і спорив з п. Стапіньским, зажадав голосу намісник ґр. Потоцкий.

Виголосивши насамперед похвалу для політичних властий краю, сказав намісник таку замітну річ: В цїлім сьвітї, в цїлій Европі позаходили великі випадки, а великі приготовлюють ся. В сумежнім нам краю зайшли такі потрасеня, що не могуть не викликати затревоженя й у нас. Се є для нас фактом тим більше небажаним, що маємо рішати о важних справах, між иншим о виборчій реформі. Добра полагода кождої справи вимагає спокою. Диятого всї чинники повинні заховати спокій, той спокій, що позваляє докладно розслїдити стан суспільности і винайти способи, котрі могуть зарадити злому. Теперішна хвиля така, що всї мусять собі сказати: „горі імієм серця!“ всї є одвічальні за будучий розвиток річий, так меншість як і більшість. За ухвали сойму одвічає більшість; але й меншість повинна почувати ся до одвічальности. Більшість давала нераз докази, що помимо голосів ненависти старала ся не тілько о добро власне, але й о добро цїлого краю. Нинї порушено тут з лївої сторони два наглі постуляти народу: справу закону дорогового і ловецкого. Я переконаний, що той газив, звернений до більшости, не лишить ся без відповіди і, коли не сеї сесиї, то в найблизшім часї більшість прихильно полагодить сї справи. Тїшитись треба, що селяньство двигло ся материяльно, морально і інтелектуально. З сего треба витягнути консеквенциї, щоби не обмежати в соймовій салї ролю селяньства до критики, а змусити єго до спільної одвічальности за будучість. Соймова більшість повинна на слова ненависти завсїгди відповідати любовію, бо взаїмною ненавистию не вилїчить ся ненависти. Вкінци бесїдник, упевняючи, що стоїть поза сторонництвами, взиває не тільки більшість, а передовсїм меншість до спокою в нарадах, до витревалої працї і до любови.

З тих слів намісника видко, що він є за розширенем виборчого права, але помиляє ся, коли хвалить більшість соймову і взиває всїх до супокою і „мілосцї“. Найлїпшим доказом поведеня більшости є єї комісийне предложене в справі ординації виборчої реформи, котре доказує, що широкі верстви народу можуть здобути належні їм права не „мілосцьон“ і супокоєм, але лише масовим напором і силою.

На тім скінчило ся засїдане.

Вечірне засїдане.

В дальшій загальній дискусиї над буджетом промовляли пп. Скалковский і Козловский, а по замкненю дискусиї говорили ще ґенеральні бесїдники п. Стапіньский і п. Ґурский.

Опісля правительственний комісар Лось відповів на інтерпеляциї п. Олесницкого в справі поведеня поліциї з Русинами по звісним вічу д. 12 с. м. і на другу інтерпеляцию польских послів в справі поведеня поліциї підчас демонстрациї польскої молодїжи перед нїмецким конзулятом д. 14 с. м. На першу інтерпеляцию дав п. Лось таку відповідь: на підставі нібито докладного слїдства: В Трибунальскій улици поліция візвала товпу, котра учинила недозволений похід, щоби розійшов ся. Товпа не послухала, а навіть перервала кордон поліциї. З товпи упали два вистріли, а товпа кинула ся на поліцаянтів. Тогдї поліцаянти добули палашів. Пять осіб з товпи і чотирох поліцаянтів легко ранено. Строге слїдство військове виказало, що жаден з поліцаянтів не провинив ся против приписів службової інструкциї і що жаден з них не стріляв.

Всеж таки правительственний комісар у своїй відповіди не пояснив, чому не переслухано сьвідків, поданих в інтерпеляциї. Із зізнань тих сьвідків було би певно неодно вийшло инакше, як із зізнань самих інтересованих поліцаянтів. Не пояснила також відповідь правительственного комісаря, чому то було конечною річею замкнути кордоном Трибунальску улицю від улиці Краківскої і ринку, а не від Трибунальскої площі і ринку від склепу Валяха до склепу Стахевича. А річ се дуже важна. Бо коли би не впущено демонстрантів на Трибунальску улицю, то були вони могли розійти ся і певно були би розійшли ся через Трибунальску площу; ті знов, що були би може попхали ся в Трибунальску улицю, були би мали свобідний вихід на Краківску. Тимчасом стало ся з вини поліциї так, що всю товпу замкнено мов в сак в улицю Трибунальску, відки не було иншого виходу крім повороту, котрий вже не міг обійти ся без замішаня і нещасть.

Вчерашне вечірне засїдане.

З причини руского сьвята не було вчера ранїшного засїданя, лише вечівне.

На тім засїданю ухвалено відступити краєвому видїлови до полагоди петицию Березовова середного в коломийскім повітї о вилучене з громади Березова вижного. Дальше ухвалено: 1) візвати правительство до виготовленя нового закону о відписуваню ґрунтового податку в причини елементарних нещасть в лїсових господарствах; 2) закон о реґуляциї ріки Полтви з доплївами; 3) 200.000 К субвенциї з краєвого фонду для краківскої експортової торговиці мійскої на худобу і безроги; 4) передати краєвому видїлови справу будови зелїзниці з Мушини до Криниці.

Опісля прийшла на чергу справа внесень і петиций о поліпшене платнї народних учителїв. По довшій дискусиї ухвалено: 1) відступити внесеня і петициї краєвому видїлови, щоби в порозуміню з кр. радою шкільною виготовив внесеня, о скілько позволять фінанси краю; 2) припоручити краєвому видїлови, щоби при управильненю платнї учителїв мав на увазї: а) учителїв, обтяжених родиною, перед иншими; б) піднесене пятилїтних додатків; в) забезпечене всїм сїльским учителям мешканя і опалу в натурі; 3) призначено на поліпшене платнї учителїв 400.000 К; 4) вкінци на внесене п. Олесницкого ухвалено резолюцию, щоби кр. видїл в найблизшім часї виладив внесеня в справі поліпшеня платнї для катихитів.

Дальше приступлено до специяльної дискусиї буджетової. Передискутовано і ухвалено рубрику видатків і доходів шкільного фонду, при чім ухвалено резолюциї, щоби кр. рада шк. надзвичайні запомоги для учителїв розділяла без окремих подань і щоби сталих учителїв не переносила без потреби.

Вкінци на запитане п. Стапіньского заявив маршалок краєвий, що справа зміни поведкого закону прийде на дневний порядок на засїдане наступуюче, а справа дорогового закону аж по дискусиї над виборчою реформою.

Засїдане скінчило ся о год. $12^1/_2$ в півночи; наступуюче відбуває ся нинї.

Вчерашне засїдане.

З причини руского сьвята розпочало ся вчерашне засїдане доперва о год. $6^1/_2$ вечером. Перед приступленем до дневного порядку відповідав ґр. Лось на кілька інтерпеляций, між ними на інтерпеляцию пос. о. Богачевского в справі надужить в громадї Лопянка пов. долиньского. Петицию громади Березів середний пов. коломийского зі звязи з громадою Березів вижний відступлено краєвому видїлови. Відтак узнано будову зелїзниці з Мушини до Криниці за пожадану і припоручено видїлови краєвому, щоб розділив трасу і кошти будови і перевів пертрактацию з правительством. Так само відступлено радї шк. краєвій ваге внесене кс. Стояновского, щоби в школї нїмецкого „Schulverein-у“ в Липнику учено релїґії по польски.

„МЕРКУР“ Львів, ул. Кілїньского поручає ЗНАМЕНИТІ КОНЯКИ і добірні роди ЧАЮ і РУМУ.

9436 5—12

Слідувала дискусия

над платнями для народних учителів.

Комісия вносить, щоби титулом надзвичайного податку в причини дорожні вставлено до буджету ради шк. краєвої на рік 1906 квоту 300.000 корон до свобідної (!) диспозиції ради шк. краєвої.

Пос. Стапіньский вніс, щоби квоту 300.000 підвисшено до висоти 500.000 корон, бо перша квота є рішучо за мала.

Пос. Малаховский вніс, щоби призначити на згадану ціль 400.000 корон, а пос. Томашевский зазначив, що на додатов заслугують передовсім учителі хорі і тому жадає, щоби специяльно для хорих на ціли лічення призначити додатково еще 10.000 корон (хиба на саму аптеку, але заходить небезпеченьство, що похорують ся з успіхом всі польско-шляхотскі аґітатори серед учительства. — *Ред.*). При чім зазначив пос. Малаховский, що додаток до платні пожеданий є з огляду на політичні події заграницею.

Малаховскому відповідав пос. Олесницкий зазначуючи, що є прямо надужитєм, квестию учительскої платні трактувати зі становиска політичного. Торік учителі Русини і Поляки злучили ся виключно для борби о поправу свого станового і матеріяльного биту, а перховодячі круги зробили з сего зараз квестию політичну, деавуюючи і караючи тих учителів, навіть Поляків, котрі станули до такої спільної борби. Застерігає ся против того, щоб і тепер кредит 300.000 кор. не став ся фондом політично-диспозицийним в цілях роздаваня нагород для учителів „porządnych". Вінця вніс, аби виділ краєвий на найблизшу сесию предложив внесене щодо унормованя платні для катихитів народних шкіл.

При голосованю принято: 400.000 кор. для надзвичайного підвисшеня платні і 10.000 кор. для учителів недужих — кромі того принято також резолюцию пос. д-ра Олесницкого що-до уреґульованя платні катихитів.

Кромі того принято слідуючі внесеня комісиї що-до підвисшеня взагалі платні народних учителів:

1) Сойм відступає всякі дотичні внесеня і петициї виділови краєвому в тим, щоб порозумів ся з радою шк. краєвою і предложив соймови дотичне внесене, коли на се „позволить фінансове положене краю (!!).

Сойм припоручає, щоби при будучій загальній або частинній („stopniowej" — буде отже і „стопньова") реґуляциї мав на увазі слідуючі точки:

а) узглядняти передовсім учителів обтяжених родиною,

б) піднесене пятялітних додатків,

в) забезпечене учителям по селах мешкане і паливо в натурі.

При кінци переведено ще специяльну дебату над буджетом, при чім принято майже без зміни слідуючі рубрики: сойм і репрезентация, заряд, справи санітарні і шпиталь Лазаря в Кракові та справи добродійности.

Засідане замкнено о год. 2·30 в ночи.

Нинішне засідане.

Зас. 56-те з дня 20 падол., II сес., VIII кад.

Засідане розпочало ся о год. 10·30 перед пол.

Відчитано інтерпеляциї, між ними інтерпеляцию пос. д-ра Олесницкого 1) в справі надужять при реґуляциї Сьвічи в гром. Побереже, 2) до виділу краєвого в справі необсаджуваня місць катихитів, 3) в справі громадских виборів в Тухли, 4) в справі залеглих додатків в гром. Яличковате і 5) в справі відмовленя консенсу на будову хати тов. „Січ" в Жабю — відтак пос. д-ра Короля в справі замкненя крамниці в Коломрубах і в справі крамниці в Гарасимові та пос. о. Богачевского в справі сьвяток взяв Великодного понеділка в урядах рускої части краю.

З порядку призволено громаді Щирець на побір громадского додатку від напитків спіритуозних і меду — так само громаді Радимно від тихже напитків, а в полагоді внесеня д-ра Олесницкого, щоби правительство вислало до Лужвиці в пов. стрийскім специяльного лікаря для лічена тифу.

Принято відтак слідуючі комісийні внесеня і проекти законів:

Для членів ради шкільної краєвої, засідаючих там на основі арт. IV. зак. з 15 лютого 1905 ч. 39 Взкр. з титулу репрезентациї (уступ. арт. 4—7) призначує ся постійну річну платню в квоті 2000 К.

На кошти подорожи для тих членів призначує ся до диспозициї ради шк. краєвої квота 3.500 Кор. (на рік 1906).

Разом вставлено на позиції цїни до буджету загальну суму 3[illegible].000 К.

Принято закон о зміні зак. кр. з 23 мая 1895 ч. 57 Взкр. в справі жіночих шестиклясових шкіл в слідуючім напрямі (яко додаток арт. 14 б згаданого закона):

„Шестиклясова школа жіноча може бути радою шк. краєвою зорґанізована в сей спосіб, що в своїм плані науковім може становити для себе замкнену цілість, для вступаючих до сеї школи буде заведений іспит вступний а для абсольвентов матура, та що вкінци учителями (учительками) в такій школі можуть бути лиш сили кваліфіковані для шкіл ліцеальних або середних. Так зорґанізована школа буде звати ся школою ліцеальною а єї ученицям будуть прислугувати права учениць того рода шкіл, то є ліцеїв".

Внесене пос. Стапіньского в справі реформи закона повецкого полагоджено в сей спосіб, що припоручає ся виділови краєвому, щоби з проектом такого закона прийшов вже на найблизшу сесию.

Слідувала дальша специяльна дискусия над преліміварем буджету на рік 1906.

Полагоджено рубрику V уступ IV пв. „Товариства наукові і просьвітні видавництва" — а відтак приступлено до дебати над уступом V пв. „Театри". При пов. 152 поставив пос. д-р Король поправку, щоби „Обчеству им. Качковского", котре вперве одержало субвенцию в квоті 6.000 кор. вільно було видавати свої „издавія" дотеперішною правописею то є п. „етимологически". Поправку сю принято.

Розпочала ся довга дебата над справою театрів.

Год. 1 — зас. тревае дальше.

Яко слідуюча точка дневного порядку стоїть справоздане більшости і меншости комісиї адміністрацийної в справі виборчої реформи, котре прийде однак під дискусию мабуть доперва завтра на сам кінець сесиї в ночи, по полагоді буджету.

Норвеґія независима!

Сяір Норвеґії з Швециєю, котрі оставали доси в унії реальній, вже скінчив ся, а скінчив ся так, що Норвеґія стала ся зовсім независимим і самостійним королївством, бо навіть під управою окремих королів.

Історию спору обох з'єдинених держав звісна, тож не будемо єї тут повторяти. Спір повстав наслідком відмінних інтересів економічних і торговельних, котрим на перепові стояла спільна репрезентация конзулярна і дипльоматична заграницею, як і загалом реальна влада обох держав на поли торговельної, заграничної політики. Тож коли Норвежцям надоїли вже ті внутрішні спори з Швециєю, норвежский штортінґ рішив розвязати унію, а се ствердив відтак цїлий карід, покликаний до голосованя в тій справі наслідком ухвали шведского ринстаґу. Дальша судьба спору залежала вже тілько від переговорів, які вели комісиї делеґовані від обох сторін, а скінчило ся на тім, що між обома сторонами прийшло до повного порозуміня в тім напрямі, що не лиш усталено границі, але і порішено, що на міжнародній арені мають обі держави виступати яко держави зовсім від себе независимі і самостійні.

По тих взаїмних постановах вже тілько остала ся одна квестия до полагоди — квестия династична. Зразу була думка, щоб династию лишити спільну, але ся думка упала. Норвежці так утішили ся свободою і так хотіли єї забезпечати раз на все, що навіть і на тім поли забажали розділити ся зі Швециєю. Порішено отже найти иншого династа і винайдено вкінци в особі князя Карла, внука короля Данії.

Минула субота була як-раз тим днем, котрий запише ся золотими буквами в історії Норвеґії, а буде памятним також в історії цілої північної Европи. Того дня норвежский штортінґ, опираючи ся на плебісциті з 12 с. м. цілого норвежского народу, вибрав королем Норвеґії згаданого вже князя Карла. Акт самого вибору довершив ся незвичайно торжественно. На засіданю штортінґу були всі посли з виїмкою одного, а голосоване відбуло ся явно і поіменно. Князя вибрано одноголосно, згідно з волею народу. З хвилею довершеного вибору загреміли з цитаделі міста, старої кріпости Акергавс, сальви, після чого вибрано депутацию, яка мала удати ся до князя до Копенгаґи з предложенем єму норвежскої корони.

Єще того-ж самого дня відбуло ся нове засідане штортінґу, тим разом ще відраднійше. На сім засіданю відчитано іменно телеґраму від князя Карла, котрою звіщає, що за волею свого діда, короля Данії, приймає предложену єму корону і приймає заразом титул короля Гакона VII. Той титул не є таком без значіня — еще в середних віках правив в Норвеґії король Гакон VI, котрий приготовив був унію Норвеґії з Данією, а ся унія тревала відтак кілька столїть. Отже новий натяк на те, що і в будучности обі держави, Данія і Норвеґія, будуть поступати солїдарно.

К роль Гакон VII є молодцем 30 літ, отже має перед собою велику будучність, тим більше, що славить ся чоловіком образованим і інтеліґентним. Через жінку Mayd, доньку короля Анґлії Едварда VII, є він посвояченний з династию анґлійскою і длятого буде мати сильну підпору з міжнароднім концерті. Є отже чим тішити ся для Норвежців, котрим отвирає ся дорога до нової, гарної будучности.

З розбитєм унії шведско-норвежскої довершив ся оден з актів найбільше характеристичних для новочасної Европи. Розбите довершило ся з волї самих народів, а є то сьвітлий приклад тих змагань, які називаємо демократизациєю Европи. Може в тій події крие ся взагалі заповідь часів, коли то взагалі в уреґульованю міжнародних відносин і твореню держав рішати будуть не дипльомати і армії, але — як повинно бути воля самих народів.

З Росиї.

Телеґрами.

Москва. Тут відбуває ся конґрес земців; явили ся представителї 26 ґуберній і 39 міст. Дискусия обертала ся головно коло питаня, чи підпирати теперішне правительство, чи ні. Бесідники критикували остро поступоване правительства по оголошеню конституцийного маніфесту, особливо заведене военного стану. Мимо того більша часть бесідників заявила ся за тим, щоби Віттого підперти, аби він міг ввести в жите проголошену конституцию. Кн. Трубецкий виводив, що як конґрес не попре Віттого, то се викличе враженє, що всї суть невдоволені з конституцийного маніфесту. Наради відбувають ся дальше.

Варшава. Увільнених на підставі амнестийного указу візвано, щоби явили ся в канцеляриї жандармериї. Доси вісланo 27 Поляків. В однім домі арештовано при помочи війска 190 участників політичної наради.

Краків. Дневники оголошують слідуючий документ з Росиї: „До всїх штабсофіцирів 26 могилївского полку піхоти! Для здавленя повстаня населеня приписланьского краю поручаю панам безглядно виконати: 1) товпи маніфестантів, рабівників, розбишаків і всї инші масові збори уважати за ватаги повстанців і вистріляти їх аж до цїлковитого винищеня; 2) не позволити на ніякі віча ні збори і розганяти їх пальним оружем. Взагалі прошу памятати, що рішучий і безглядний спосіб вашого діланя є не лише вашим обовязком, але також одинокою дорогою до здавленя повстаня, ствердженого нинїшним комунікатом правительственним. Тимчасовий радомский ґенерал-ґубернатор Рутанов.

Петербург. В понеділок рух в фабриках розпочав ся наново. Також дневники по 6 днях перерви появили ся наново. Страйковий комітет був у Віттого, котрий запевнив, що в Кронштаді лише 11 людий стане перед военним судом. Мав він також запевнити, що в Польщи военний стан потреває дуже коротко, і що кара смерти буде рішучо знесена. Збунтувала ся часть 26 бриґади артилериї. Збунтовані жадають увільненя своїх товаришів в дисциплїнарній дорозї. Часть двох батальонів арештовано.

Москва. В Старім Осколї курскої ґубернії зруйновано три фільварки. Худобу вирізано, коні зігнано, будинки спалено. В воронежскій ґубернії хлопи зрабували добра кн. Ольденбурского. В Бесарабії збільшає ся аґрарний рух. В Гартопі „хулїґани" зрабували і спалили 40 жидівских домів і склепів. В курскій ґубернії хлопи зрабували і підпалили 17 дворів. Вислано там піхоту і козаків. В курскій і пензенській ґубернії оголошено стан скріпленої оборони Мимо маніфесту для хлопів, вибухли в чернаскім окрузї хлопскі заворушеня. Вислано на місце піхоту і драґонів. Також в Уманщині аґрарний рух збільшає ся.

Варшава. Праця розпочала ся у всїх варшавских фабриках. Заведено солїдарну відвічальність громад за шкоди зроблені в наслідок нападів на приватні і правительственні інституциї. Ті, що ухиляють ся від сеї солїдарности, будуть карані грошевою 3.000 рублїв. В громадах і дворах, в котрих будуть відбувати ся збори, буде розкватировене війско. Властителї будуть карані грошевою, а особи узнані за шкідні будуть виганяні.

Петербург. В Костромі збір конституцийної партиї ухвалив резолюцию взиваючу всї земства і міста, щоби Віттому висказали довіре, що є одиноким средством до заведеня спокою і закінченя страйків. За участь в протижидівских заворушенях будуть покликані перед суд: оберполїцмайстер в Катеринославі Найгард, оберполїцмайстер Одеси, міньский ґубернатор Курлов, ґубернатор казаньский Хомутов, Хвостов з Пензи і саратівский віцеґубернатор Клов. Надзвичайна рада міністрів ухвалила введене 9-годинного дня праці і скороченя чинної служби в війску і маринарці до трех літ.

Берлін. Хлопскі заворушеня в ґуберніях симбірскій і симферопольскій так розширили ся, що правительство мало вислати против хлопів артилерию з машиновими карабінами. В многих случаях малі відділи війск полишені під командою підофіцирів симпатизують і братають ся з хлопами.

Відень. Дирекциї зелїзниць оголошують, що привернено товаровий і почтовий рух з Росиєю звичайною дорогою на Щакову і Границу.

Лудзь. Майже всї фабрики розпочали в понеділок рух. Трамваї курсують, банки і інші бюра отворено. Місто має звичайний вигляд.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Страйк дня 28 с. м.

Прага. Союз ческо-славяньских студентів заявив, що в борбі о загальне голосоване прилучає ся до робітників і що члени союза дня 28 с. м. не прийдуть на виклади.

Відень. З причини заповідженого на 28 с. м. загального страйку, вечірні дневники сегодня не вийдуть.

Пасивний страйк в друкарнях.

Інсбрук. З причини спору о платню, розпочав ся пасивний страйк у всїх тирольских і форальберґских друкарнях. Кілька дневників вийшло вчера пізнїйше і в зменшенім форматї.

Градец. В деяких друкарнях зачав ся пасивний страйк.

Бунт Герерів.

Берлін. Ґенерал Трота доносить, що Генрік Вітбоа, головний начальник повстанців погиб в битві. Тяжко ранений іменував своїм наслїдником сина Самуїла Вітбоа.

Корея.

Льондон. Корейский цїсар підписав контракт, на підставі котрого Япан бере на себе ведене заграничних справ Кореї до часу, коли Корея окріпить ся так, що сама буде могла боронити своєї независимости. Надзір над внутрішною адміністрациєю Кореї обіймає японьский ґенеральний ґубернатор.

Македонія.

Відень. Вчера вечером міністерство заграничних справ мало одержати з Царгороду депешу, що султан згодив ся на жадане держав що до контролї македоньских фінансів.

Тибет.

Токіо. Підписаний тепер анґлійско-тибетаньский договор обіймає признане Анґлії, що Хіни мають право до зверхництва над Тибетом, за що Анґлія має одержати від Хін велику грошеву винагороду.

Турецкі фортифікациї.

Царгород. Російске міністерство заграничних справ мало прислати протест против будови фортифікаций при вході до Босфору і в кількох точках чорноморских берегів. Коли би не здержано будови, Росия грозить безпровочним жаданем виплати відшкодованя 650.000 фунтів штерлінґів і занятєм кількох точок на берегах Чорного Моря.

Виборча реформа.

Опава. Шлеский сойм ухвалив закон о виборчій реформі, що вводить при виборах до сойму пяту загальну курию. Против закона голосували чеські і польскі посли, котрі домагали ся збільшеня числа мандатів в сільскої і загальної курії і введеня національних курий.

НОВИНКИ.

— **В справі віч на провінциї.** Просимо про кожде віче повідомляти нашу редакцию. Так само вказаним єсть подати результат віча телеґрафічно до редакций Neue Freie Presse і Arbeiter Zeitung.

— **Новий вітер** повіяв в наших галицких судах в справі заснозуючих ся тепер у нас Народних Домів на основі закона о стоваришенях заробкових і господарских. Ось суд окружний в Самборі відмовив зареєстрованя Народного Дому в Трускавци і в Хирові тому, що після § 5 предложеного статута між иншими справами цїлию згаданого стоваришеня є ширене між своїми членами фахових відомостий із всяких областий господарства при помочи зборів, викладів, наукових прогульок і т. д. та заохочуване членів до меліорацийних господарских робіт і до підниманя рільничого і домашного промислу. Тота ціль не відповідає приписови § 1. зак. з 9 цвітня 1873 ч. 70 В. з д. о спілках заробкових і господарских, після котрого постанови сего закона могуть бути примінювані лише до тих товариств, котрих цїлию є ширене добробиту членів спільним веденем предприємства або удїлюванем кредиту а не скликуванем зборів, викладами, науковими прогульками і т. п. Дальшою причиною відмови є се, що після § 37. сего статута рада стоваришеня є управнена і обовязана застановити в урядованю цїлу управу або декого з членів в разї діланя членів управи на шкоду товариства. Постанова ся спротивляє ся приписови § 15 згаданого закона о стоваришенях заробкових і господарства, після котрого установлене членів управи має бути кождого часу відкличне без огляду на се, чи діланє членів управи є для товариства користне або шкідливе. Против того рішеня самбірского суду внесла управа рекурс до висшого суду краєвого у Львові, однак без успіху, позаяк висший суд ухвалою з дня 11 липня 1905 рішив рекурсу не узглядняти і зачіплену ухвалу самбірского суду затвердити, бо хотяй постанова § 37. предложеного статута заснованого стоваришеня не єсть противна приписови § 15 зак. з 9 цьвітня 1873. ч. 70, то вписови того стоваришеня до реєстру стоваришень заробк. і госп. стоїть на перешкоді уже сама назва фірми „Руский Народний Дім" позаяк така назва не має жадної звязи з предметом предприємства господарского, а така звязь після припису § 3. 1. повисшого закона обявляти ся повинна в назві фірми. Понадто постанови статута в § 5. не суть згідні з цїлями стоваришеня господарчого, скоро після § 1. наведеного закона задачею і цїлею стоваришеня заробк. і госп. єсть спільне веденє господарства, а за таку ціль не можна уважати куповане і продаване недвижимости для своїх членів, як не менше ширене між членами фахових відомостий, або заохочуваня тихже до меліорацийних робіт господарских, бо такі постанови не мають із спільним ве-

Склад і робітня шуб
БРАТІВ ЛЮБЕЛЬСКИХ
при ул. Ваковій, ч. 3 у Львові.

Поручаємо на зимовий сезон свій сьвіжо спроваджений запас шуб, в шкірах і готових, дамских і мужеских, ковнїри, зарукавки, шапки бараниці, сердаки і богато инших товарів, що входять в обсяг кушнїрства. Також удержуємо на складї великий вибір сукна в найлїпших родах до покритя шуб і переробляємо їх після найновійших журналів, по найприступнїйших цїнах.

Ілюстровані цїнники висилаємо оплатно.

868 9—20

деаем господарства нічо спільного. Супротив того стоваришене, на такім статуті засноване, не надає ся до вписаня в реєстр стоваришень зар. і госп. Щоби таки дізнати ся, чи справді вже сама назва Руский Народний Дім перешкаджає зареєстрованю, внесла управа ще рекурс до найвисшого трибуналу у Відни, але також без успіху, бо рішенем з дня 26 вересня 1905 ч. 15007 трибунал не вдавав ся навіть в мерітум справи, тільки з причин чисто формальних рекурс відкинув. Так отже стоїмо перед довершеним фактом, що окружний суд (в Самборі бодай на якийсь час не зареєструє вже жадного руского Народного Дому, бо назва невідповідна, незрозуміла, противна законови з 9 цьвітня 1873. Доси ся назва, для нас симпатична, не була перепоною і значне число Народних Домів позареєстровано. А длячого тепер Народним Домам має бути заборонене набуване недвижимостий, хотяй як-раз отся ціль стремить до успішного піднесеня господарства членів — і на який підставі дійшли всі три суди до висновку, що ширене фахових відомостий між членами та заохочуване тиж же до меліорацийних господарских робіт, противать ся постановам закона о стоваришенях зар. і госп., сего ми юристи на тепер зрозуміти не годні. Бути може, що колись пізнійше оно розяснить ся. Тепер, покищо, належить нашим фаховим силам застановити ся над тим, яким способом затримати наші Народні Доми — вже в самій фірмі, а мимо того узискати впис до реєстру стоваришень зароб. господарских. — *Д-ра Данило Стахура.*

— **На руки пос. д-ра Олесницкого** внесло 118 пожарничих філій львівского „Сокола" петициї до сойму о запомогу на цїли пожарництва. Львівский „Сокіл" вніс також три петициї до сойму о запомогу з краєвих фондів на цїли ґімнастики і пожарництва. Здає ся, що сойм і краєвий видїл не зважуть ся дати рускому „Соколови" відчепного 200 К. як було послїдного року. Товариство, котре має 240 пожарних філій і 13 ґімнастичних, має право до обильнїйшої запомоги з краєвих фондів.

— **До відомости краєвої ради шк.** Пишуть нам: В бучацкій шибеници (так міщани називають ґімназию) є учителем а властиво катом руских дїтий Юзеф Буржиньскі, також мисливий і в вільних хвилях поет; ученики прозивають его „Ґацек". Сей учитель явно голосить засаду: „Ктось мусї мець двуєн" і в практицї зі строго придержує ся. „Гайдамака" ч. 147 так про него пишуть: Буржиньскі не вміє утримати поваги в клясї й за пів сотана! на его годинах крик і гармідер як в хайдері. Він питає звичайно перед самою конференциєю або клясифікациєю, а що в двох годинах трудно всїх перепитати, тому по тім без питаня Русинам (передовсїм) і таким латинникам, за котрими нїхто словом не обізве ся, записує двійки, всїм иншим добрі вляси. Коли-ж котрий покривджений спитає Б-ого, за що дістав двійку, то таку почує відповідь: Idź zapytaj się Pana Boga, dlaczego pada deszcz! Przecież ktoś musi mieć dwuję, a komu ja dam? Temu nie dam, tamtemu też nie (і показує на паньских синів), bo nie można, to tobie dam". А як часом ученик просить Б-ого, щоби єму не дав двійки з свого предмету на сьвідоцтві, бо в такім разї дістане він трету і буде мусїв з Бучача забрати ся, то от що цїкавого довідає ся: Jest w piśmie św. — каже Б. — napisane, że kto ma dużo temu się jeszcze da, a ty masz dwuję z czterech przedmiotów, to dostaniesz jeszcze z piątego odemnie. Jednakowo będziesz repetował, podobnie jak jednakowo będziesz gnił, czy na cholerę umrzesz, czy cię szlak trafi. Zresztą, kto będzie pasł świnie?" — В сїм роцї шкільнім пр. Б. зовсїм не змінив ся і знов богато Русинів „мусї мець двуєн". Вже минає третий місяць науки, а Крижановского Михайла, ученика II А кл., до нинї анї разу не питав, а мимо того вписав єму до катальоґу за першу конференцию ноту недостаточну. Ба, що більше! Буржиньскі намовляє також пр. Р., аби дав двійку з свого предмету Крижановскому М. Г., уч. VIII кл., бо каже: „Ich brat zrobił mnie oszkrobłenije w Hajdamakach, ja więc tego młodszego z drugiej klasy nie puszczę, niech i pan kolega starszemu da dwuję". Коли мати покривдженого Михайла питала ся Б-ого, з відки взяло ся в катальоґу з натуральної „недостаточно", заявив єї, що „бандзе еще питани". Жалувала ся она також дир. Зихови (від Юдаша до Каїфаша), а сей сказав їй, що може сина забрати до иншої ґімназиї. Дуже файна річ: бучацкі міщани платили і платять з остатного всякі податки і додатки, аби лиш ґімназию під носом мати, а тимчасом мусять їх дїти учити ся по инших ґімназиях! Знов мене збув Буржиньскі тим, що мій брат Михайло подати також з інших шпедмйотуф (нїби „kto ma dużo, temu się jeszcze da!") „a zresztą — каже менї — pisz pan dalej do gazet!" І я, розуміє ся згідно з его волею, подаю сей факт до відомости кр. ради шк. нехай він поучить пр. Буржиньского, як має совісно і справедливо сповняти свої обовязки, на що прецїнь складав присягу. — *Крижановский Іван, студент прав.*

— **Польскі ґімназиясти патріоттовують.** Вчера зібрало ся кількасот польских ґімназистів і реалїстів на Личаківскім кладовищи, щоби почтити память жертв в Крожах. Одна часть зібрала ся по полудни а друга вечером, і всї сьпівали патріотичні пісні, слухали патриотачних промов, декламаций. Відтак рушили товпою серед сьпівів через місто під памятник Уейского і Міцкевича і тут знов виливали свої патріотичні почуваня в сьпівах і промовах. Зазначуємо се лише тому, що польска преса приняла сей факт як річ найприроднїйшу в сьвітї і очивидно з признанем для польскої молодїжи, підчас коли молодїж руску за анальоґічне поведене пятнує як „здичілу" і „гайдамацку".

— **З народного руху на провінциї.** Пишуть нам: В Іванкові коло Скали н. Збручем відбулось 29 падолиста 1905 заходом ч. о. Тита Чубатого в ґрегарній сали новозбудованої „Читальнї" в Іванкові представлене аматорске народної комедиї в 2 діях п. з. „Бойкот корчми". Молоді аматори-читальники відограли сю комедию знаменито. Автора комедиї, котра дуже подобалась селянам, що щільно виповнили салю, не знаю; тутешні інтелїґенти посуджують о авторство єї самого о. Чубатого. — *Д. С.*

— **Для руских нащадків на західних окраїнах.** Село Бахорець, висунене найдальше на захід перемиского повіта цїлих сто лїт було лишене самостійної рускої парохії і віддане в комірне до місцевого костела, попало під польский вплив. Та хоч нащадки вірних давної рускої парохії втратили вкінци й рідну мову, привязане до руского обряду і рускої народности уратувано їх від національної загибели. Нечувано завзятий латинїзаторский напір заставив їх перед кількома роками до будови власної церкви і при поборюваню всяких перепон, а навіть заборони будовати руску церкву, удалось вкінци довести дїло до кінця. Нинї бахорецкі Русини споглядають гордо на гарний мурований будинок, що пишає ся понад цїле село, а навіть найблизшу околицю. Вибудована вже й дзвіниця, а три дзвони дожидають хвилї, коли відозвуть ся на торжественне посьвячене церкви, але ся хвиля ще далека. В церкві нема ще іконостаса, нема найконечнїйших річий до відправлюваня богослужень, а що найприкрійше, не вирівнані ще деякі претенсиї, сполучені з будовою. Самі селяни, хоч з любви до руского обряду і рускої народности тягли ся доси з послїдного, не в силї того всего з власних фондів заплатити. Одинока їх надія ще на руский загал, котрий скинув ся для них доси дрібними жертвами на суму 7.728 К 58 с. Тепер не ходить о саму милостиню. Великою для них помочию буде, коли пришлють по 1 К ті всї особи, котрим перед двома роками вислано брошуру „Примір латинїзаторскої гакати на рубежах галицкої Руси". Доси не прислано тої належитости за 900 примірників, але надїятись, що тепер, коли ходить о довершене патріотичного дїла, дотичні особи поспішать із сповненем свого обовязку. Всякі надсилки будуть з вдячностию приняті, а по вирівнаню всїх претенсий рахунки будови церкви, на котру вливали складки з цїлого краю, будуть оповіщені публично. Грошеві посилки просить ся висилати на адресу: Сьвято-Николаївске брацтво в Дубецку, п. в місци. — *Сьвящ. Роман Прислопский.*

— **Хто і як будує Польщу!** Пишуть нам: В 540 ч. Słow-а Polsk-ого вичитав я новинку п. з. Mikołajów — ożywienie ruchu narodowego, в котрій автор доносить, що там по довгім снї патріоти знов пробудились, устроїли листопадову шопку, поакладали чи закладають ріжні гакатистичні товариства, з'орґанїзували цїлу околицю і вже є Польща. Але спитає дехто, що їх пробудило і кого властиво пробудило. О скілько знаю Николаїв н. Днїстром, то не було кому будитись а в околици між селянами годї було знайти Поляка на вік. Але від чого на сьвітї чуда? Перед кількома лїтами кс. Войтановский, латиньский парох в Николаєві, заложив Райфайзенку чи там „Спілку ощадности і пожичок" при латиньскій парохії, а що в самім Николаєві Поляків маленька жмінка, то кс. Войтановский стягає з цїлої околицї податливих селян Русинів і будує Польщу. От приміри: В селї Любянї вибрав Олексу Петрова, котрого жінка є обряду латиньского [але по польски говорити не уміє] а є дїтий хлопцї русини а дївчата хрещені на обряд латиньский. Що-ж робить кс. Войтановский? Від часу до часу заходить до его хати учить дїтий „pacierza", самого Олексу вибирає до видїлу своєї каси, ні сїло ні пало робить єму одного разу пропозицию, щоб разом з синами перейшов на латиньский обряд а він дасть єму за те 200 К. Однак Петрів на раві відмовив єму тої приємности, але кс. В. тим не знеохотив ся, бо хоч з Петровом не удалось, то удало ся з иншими, котрих число до 50 душ в подібний спосіб чи там за гроші перетягнув в селї Любянї і Глухівци на Поляків. Кс. Войтановский поробив з них вже Поляків, приїздить правильно до згаданих сел, збирає дїти без ріжницї так Русинів як Поляків [фабрикованих] учить „pacierza", надїляє образками, цукорками — а дїти цїкаві збігають ся — відправляє „годаїнкі" і робота йде вперед. Що-ж на то все парох з Бродок о. Іполит Погорецкий? О. парох о тім всїм нічого не знає, чи не хоче знати, як его попередники так і він веде борбу з своїми парохіянами філїяльної церкви в Любянї і Глухівци. Ті села творили перед 110 лїтами осібну парохію і тепер за всяку цїну хотять мати у себе знов сьвященика. Перейшли всї інстанциї, узискали апробату намістництва на відлучене, узискали дозвіл [на відлучене] коляторки п. Торосевичевої, лише о. парох не хоче позбути ся тих „бунтівників" і не дає свого дозволу. Замітка також річ, що нашій депутациї до митрополита заступив дорогу мітрат Білецкий, а також, як знаємо, всї протоколи, списувані деканом, були далеко невгідні з правдою. А тимчасом кс. Войтановский має намір вибудовати в селї Любянї своїм коштом костел і осадити тут віварого а громада вже клонить ся до того, щоб дати площу під будову костела. Гроза наступає велика, тому найвисша пора упорядкувати зносини згідно з бажанем найбільше інтересованих т. є. парохіян. — *Борис.*

— **Нафтовий рух в сяноцкім повітї.** Пишуть нам: Недавно тому подало „Дїло" звістку, що ґеольоґи відкрили в Сяніччинї богаті поклади і жили нафти на двірских і селяньских ґрунтах і що многі люди поробили маєтки на нафтї. Притім автор дописи накликує, щоби нарід не збував теренів за півдармо. Голос „Дїла" загомонів може вже за пізно до патріотів і до громад, в котрих нафтовий рух закипів. Треба було зараз в самих початках той нафтовий рух визискати на користь Русинів, та не було і нема кому. Русини спосібні все тілько бідкати і нарікати на всїляких ворогів, що нам наше добро загортають, а не спосібні ми нїколи станути в обороні того добра так, щоби его самим загорнути. Висилаємо наш нарід до Америки і до Німеччини на заробітки, а у нас Американцї, Німцї, Бельґійцї і Французи з рускої землї міліони горнуть. Коли тут ґеольоґи і інжинїри почали по селах волочити ся, то в слїд зараз за ними паньскі і жидівскі фактори, обладовані грішми, днювали і ночували в Тарнаві, Вельополи, Загірю, Поражи, Загутиню, Сторожах, Пловцях, Сянічку, Прусаку, Небещанах і других селах, де показала ся нафта, та поїли і поять людей даючи їм завдатки на „камфіну". І поробили золоті інтереси на нафтї такі Целери, Мозоловскі, Новаки, Любачевскі, Ґольдгамери, Небещалї яко фактори, контрактуючи для великих фірм нафтові терени на селяньских ґрунтах морґ по 1 К або і дешевше. А коли в Тарнаві і Вельополи вибухла нафта, скаменулись і наші люде, видячи, які маєтки роблять чужинцї. Зачали ся творити всїлякі спілки, а хто мав гроші, то і сам контрактував де що було можна і так витворила ся нафтова горячка і великий рух, але штучний, обдуманий на великі виски для себе а на загладу і знищене селян. В той нафтовий рух кинула ся також маленька горстка Русинів, щиро любячих свій нарід, щоби перешкодити контрактованю хлопских теренів чужими і своїми нафтовими спекулянтами. І от удало ся нам збунтовати нарід так, що нікому за жадні гроші не хоче землї нотрактувати під „камфіну", тілько скомасувавши поодинокі ґрунти в оден великий комплекс нафтовий, дали селяне Залужа, Загутиня, Половець і двірскій обшар в Небещанах нам повновласть до законтрактованя їх теренів нафтовій фірмі з виключенем всяких факторів. Ріжні фірми зголосили вже свої оферти до законтрактованя теренів і дають вже по 400 К від морґа, других 400 К при заложеню шибу, 200 К вибухового, 12% брутто і 50 сот. за кождий занятий сяжень землї; але ми не спішимо ся, бо знаємо, що дадуть більше, а також думаємо над тим, яким би то сьвітом могли тут станути руські шиби на славу і добро руских людий! Наша гадка така, що якби наші патріоти з цїлого краю схотїли заложити акцийне нафтове товариство і зложили потрібне число удїлів, то до року найдальше станули би тут на сяноцкій земли наші рускі нафтові шиби, котрі задокументовали би сьвітови, що і Русини спосібні і гідні своє добро для себе загортати. З тою гадкою виступаємо перед загалом наших патріотів і просимо єї взяти під розвагу, яким би сьвітом тоту так важну справу в дїло перевести, а то тим більше, що кількасот морґів найлїпшого роподайного терену маємо до законтрактованя. На разї не виявляємо себе, бо не знаємо, як загал Русинів прийме нашу гадку і чи взагалї єї прийме та схоче перевести в дїло. — *М. З.*

— **Против погрому Жидів в Росиї** виступили социяльні демократи у Львові на оподїшнім вічу, скликаним специяльно в тій цїли Промовляли п. Ганкевич, Гудец і жидівским жарґоном сіонїст Герц. Демонстрациї по вічу не було.

— **На завтра** (четвер) скликують львівскі социяльні демократи велику демонстрацию перед соймом в справі загального голосованя. Демонстранти мають війти ся о вказаній годинї в городї тзв. Ґаузицкім.

— **Наших Вп. дописувателїв** просимо не жалувати ся, що їх дописи залягають, але через справи соймові дневник заваленний иншим біжучим материялом. Дописи будуть отже міщені пізнїйше, відповідно до вільного місця в дневнику, по скінченю соймової сесиї.

Збори і засїданя.

Дня 28 падолиста с. р. о годинї 1 в полудня відбуде ся віче в Бурштинї. Предметом нарад буде справа безпосередного загального голосованя. Таке саме віче відбуде ся в Рогатинї дня 29 падолиста о год. 1. З огляду на важність хвилї упрашає ся о як найчисленнїйшу участь. Прочі часописи рускі зволять се повторити. — *Від орґанїзациї повітової в Рогатинщинї о. Ст. Городецкий.*

В вівторок дня 28 падолиста 1905 о годинї 11 в полудне відбуде ся в Станиславові в театральній сали тов. ім. Монюшки народне віче. Порядок дневний: 1) загальне голосоване, 2) ухвали теперішного сойму, 3) внесеня учасників. На се віче просить комітет всїх П. Т. патріотів о численну участь. По вічу відограє руский народний театр о годинї 3 пополудни при зниженій цїнї місць „Вурдану" — *Комітет.*

Видовища і забави.

Великі вечерницї з танцями устроює „Кружок українських дївчат" у Львові в суботу 25 с. м. в комнатах „Рускої Бесїди". Буде се послїдна забава в осїннім сезонї, тому надїємось численної участи. — *Забавочий кружок.*

Вечерок з танцями устроює Видїл Товариства „Тернопільский Боян" в недїлю дня 26 падолиста с. р. в сали „Рускої Бесїди" в Тернополи. Початок о год. 9 вечером. Вступ від особи 1 К. Стрій візитовий. Сею дорогою запрошує ся всїх охотних. Окремих запрошень не розсилає ся. — *Видїл.*

З товариств.

Орхестральна проба „Музичного кружка Львівского Бояна" відбуде ся в четвер 23. с. м. о год. 7 вечером в комнатах Бояна. Отсим запрошуєсь усїх членів кружка, як і тих, що хочуть вписатись, щоби точно і в комплетї явились. — Р. *Ганїнчак* дірігент, *Ос. Шухевич* секретар.

Старшина львівского „Сокола" подає отсим до загального відома, що в товаристві пічне ся з понедїлком найблизшого тижня курс науки пожарництва для інтелїґенциї і буде тревати около два тижнї. Наука буде безплатна і буде відбувати ся що вечера від 8 до 9 год. Зголошеня приймає ся від нинї між 7 а 8 год. що вечера.

З Товариства св. Петра: З уваги, що з кінцем грудня 1905 р. замикаємо рахунки, а майже половина наших членів залягає в вкладками, просимо Вп. деканів о чим скорше надіслане нам виладок від своїх церквей і сьвящеників свого деканату. — *Видїл.*

Переписка Адміністрациї.

Вп. С. Опиш. в Хи. Тепер вплачено за 3-тий а не 4-ий квартал. — І. Баль. в Ту. До кінця року 3 К. — З. Ґжи. в Доп. За сей рік прийде нам ще 4 К 80 с. — Р. Ка. в Во. Тан. — І. Гвоз. в Оль. до кінця року прийде ще 4 К, а „Чорну Раду" не маємо.

Календар: Нинї: Онисифора (лат.: Цецилії); завтра: Ераста (лат.: Клеменса); позавтра: Мини (лат. Іоана.

Надіслане.

Д-р Казимир Левандовский

повернув із студий дентистики і ординує в недугах зубів. — Витягане зубів і пльомбоване без болю. 970 8—?

Львів, площа Галицка ч. 7.

ОПЕРАТОР

Д-р Казимир Вільчек

довголїтний І-ший секундар хірурґ. відділу проф. Д-ра Зембіцкого, ординатор хірурґ. відділу „Народної лїчницї у Львові".

Улиця Валова число 25, І. п. орд. 2—5 п. п.

997 2—8

АДВОКАТ

Д-р Ігнатий Корнер

В МОСТИСКАХ

глядає конціпієнта. 1000 1—3

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пиварню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї рускі дневники.

З поважанем

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки в Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плантациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, лупи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Ученик VIII кл. ґімн. глядає лекциї на цїлий рік. Може приготовляти учеників до вступних іспитів ґімн. Зголошеня на адресу: *Кость Масевич* в Вербівцях п. п. Городенка. 1—3

Женщина самотна середнього віку, інтелїґентна Русинка, вміюча добре вести кухню, знайде приміщене у підписаного. Близші інформациї писати до: R. V. Hryvnak Box 40. Ford City, 1012 Pa. Nord-America. 1—3

Парцеляция ґрунтів (поле і ліс) в Должці, 6 клм. від стациї Мартинів, при головнім шляху Львів-Станиславів. Близших пояснень удїлить: Управа дібр в Должці, п. Войнилів. 1002 2—4

ЮЛІЯН СОЛИК передтим **Фр. Мрозиньский** *у Львові, ул. Собіского ч. 7,* *поручає всякі роди* 852 18—30 **ФУТЕР** Футра до подорожи, пальтоти мужеські та дамскі після найновійших фасонів, саки, пелерини жакети, колії, зарукавки, шапочки дамскі, колпаки, шапки мужеські, шкіри у всїх родах поодиноко та гуртом, також **верхи готові** до мужеских і дамских футер. — Футра для Впр. Духовеньства також на рати. — Найновійші матерії на верхи в найбільшім виборі Цїни умірковані. Медаль золотий на виставі в Бучачи 1905. Цїнники на жадане франко.

Студент прав знаменитий педаґоґ, шукає лекциї на селї. Ласкаві зголошеня: *Йосиф Бобечко* в Бібрцї п. п. loco. 1015 1—3

Мужчина, кавалер, 37 лїт, здоровий з доброго дому, купець з маєтком до 24.000 К, глядає для браку знакомости на сїй дорозї панни або молодої вдови милого вигляду і лагідної вдачі на щиру товаришку житя. Зголошеня приймає бюро деннників Букштаба у Львові до ч. 250. 1007 1—1

Молоду французку, учительки музики, музикальні ґувернантки з нїмецкою або французкою конверзациєю, боны, учительки, Нїмкинї, служницї, ключницї, прачки, офіциялїстів, всяку мужеску і женьску службу поручає бюро Нїмчиновскої, Львів, Ринок 12 А. 77 1—

Мід патоку з власної пасїки в 5 кілевих пушках по 6 К. оплатно висилає *Омелян Бородієвич* в Денисова. 1012 3—12

Помічник оборотний і добрий експедиент найде місце в корінній торговли Івана Бориса в Перемишли. 994 4—?

Пампушки щодень сьвіжі, знамениті, по 3 кр. — Чавників фунт по 60 кр. припоручає: Цукорня краківска, Львів, ул. Фредра. 967 7—12

Академік вправний інструктор глядає лекциї або иншого занятя на селї. Нїмецка конверзация, також француска мова. Зголошеня: „Рутина“ Львів, Унїверзитет. 996 3—3

Глядаю вправного а людяного інструктора до талановитого сина, що пробовлїнь зарепетував II. кл. ґімн. з викладовим язиком польским. Дам уміренну платню і упрежане а жадаю поруки за добрий успіх до висшої кляси в липни 1906. — *Сьвящ. В. Мисик* в Ваньковій п. Ропенка. 1001 2—3

Поручаю лїтурґічні вина (Messweine) під моєю особистою ґарантиєю від 33 крейцарів за лїтр австрийского і від 55 кр. за лїтр токайско-самородного franco кожда стация. При замовленю прошу покликати ся на „Дїло“.

З поважанем

832 20—30 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 до 77 зр.
Обручкові ч. 45 до 88 зр. (для грубої роботи).

Всч. Сьвященикам і ин. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за поручительством уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10%, дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цїнники на жадане даром. 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ
перед тим
Іван Ляврук
Львів, Пасаж Міколяша.

На сїножати
есть
Жужлева мучка Томаса

признана найлїпшим і найдешевшим фосфоровим навозом. Ужити її можна ще тепер на овимини як поголовний навіз а також під весняний засів можна її розсїяти тепер на сирі скиби.

Брошурки з поученем і цїнники висилає даром і оплатно.

Ґенеральний репрезентант фабрик фосфатів Томаса 604 17—25

ИОСИФ КАРРАХ
Львів, улиця Ягайлоньска число 22.
II Бачність на знак „Зоря“ II

Лямпи до вічного сьвітла
і всї прибори до того (зміняє ся раз на два тиждні)
поручає у великім виборі
„ДОСТАВА“
Склад церковних товарів в Станиславові улиця 3 мая ч. 4.
На складї найдобірнїйші фелони, хоругви, чаші, хрести, павуки, ліхтарі, цьвіти, воскове сьвітло і т. п. — Що дня одержуємо подяки і признаня за добірність і дешевість товару.
II. Відділ торговельний
поручає млинки, січкарні, машини до шитя, до писаня, прибори хірурґічні і т. д.
Все по цїнах фабричних. 976 3—5
ДИРЕКЦИЯ:
о. І. Барич С. Гайдиш о. К. Кульчицкий.

Музичні новости.
Стоїть гора високая, пісня на середний голос Д. Січинського. Цїна 70 сот.
Українські танцї І. на фортепан Я. Лопатинського. Цїна К. 1·20.
ГОЛОВНИЙ СКЛАД
Українська Накладня
у Львові, Вроновска 8.
Дістати можна також в книгарнях. 962 5—10

Просимо зажадати
нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатка ревізия льосів і ефектів.
Шіц і Хаєс
банковий дім і контора виміни.
Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 780

П. Т. Господинї!
Прошу при закупні меблїв, матерацїв, колдер і т. п. домагати ся вистілки з вати д-ра Бішофа, котра є хемічно відчищена і зладжана против молїв, блощиць і всяких насїкомців, що гнїздять ся в тапіцированих меблях. Тонкий поклад сеї вати хоронить меблї від всякого хробаства. Аркуш вати д-ра Бішофа величини 80/220 цм. коштує лише 1 зр. Висилка 4 аркушів оплачена. Відпродуючим рабат. Кожда пачка вати заосмотрена охоронною маркою і підписом д-ра Бішофа, на що треба звертати пильну увагу. Виключна продаж для Галичини і Буковини в складї колдер і матерацїв
ЙОСИФА ШУСТЕРА
у Львові, Коперника ч. 5.
Матераци чисто волосїнні обложені ватою д-ра Бішофа є цїлком певні перед блощицями, молями і т. п. незвичайно елястичні, мягкі, тревалі, поручаю їх яко знаменитість хорим; відповідно до ваги і якости коштують по зр. 18, 20, 24, 26, 28 до 35 зр. 3 подушки; ті самі матераци без вати д-ра Бішофа значно дешевше. — Матераци з морскої трави обложені ватою д-ра Бішофа, по зр. 40, 50 і 52 за 3 подушки. — Старі тверді матераци волосїнні переробляю і обкладаю ватою д-ра Бішофа можливо найдешевше. Матераци пружинові з подвійним підкладом вати д-ра Бішофа по зр. 22 від мішка, без вати 18 зр. Вовняні колдри, обложені ватою д-ра Бішофа, абсолютно певні перед молями від зр. 8, 10, 12 до 15. Звичайні колдри від зр. 3·50, 4·50 і 6·50. Оксамитні колдри, спід з гарної французкої сатини з обох сторін до ужитку по зр. 14, 15, 18 до зр. 3·. Колдри на пуху з обох сторін по зр. 14, 15·50, 20 до зр. 40 поручає специяльна робітня колдер і матерацїв
ИОСИФА ШУСТЕРА
у Львові, Коперника ч. 4.
636 8—10

Фабрика цементових виробів
ҐРАФА ГЕНРИКА СТАРЖЕНЬСКОГО
в Гнїздичеві
виробляє *патентовані цементові дахівки,* ріжнобарвні, ґлязуровані і неґлязуровані в ріжних форматах. *Цементові помости* і *хіднини* в ріжних барвах і взірцях. *Перепусти* і *рури* у всяких розмірах. *Жолоби* і *корита* в довільній довготї. *Комини, сходи, нагробники, граничні стовпи* і взагалї всякі роботи, що входять в обсяг цементового промислу.
Телеґрами: **Фабрика „Гнїздичів, Кохавина“.** Почта і зелїзниця в місци. 853 10—20
Цїни умірковані. Цїнники і кошторисы даром і оплатно.

НАЙЛЇПШИЙ
ЧАЙ
всюди можна дістати.
Головний склад у Львові
ДРОҐЕРИЯ
ЛЕШКА
Сладовского
пл. Капітульна 1.
863 16—36

Виконує найдешевше
всякі ритовничі роботи, печатки і цизельоване. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на метали і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблицї з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.
Артистично-ритовниче заведене 186
А. Зіґмана
у Львові, ул. Сикстуска ч. 14.

Рух зелїзничих поїздів
важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу

Де Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в недїлю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що недїлї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Верґомета (в понедїлок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в недїлї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брукович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полуднем (тілько в недїлї і рим.-кат. сьвята, 1·45 пополудни (тілько в недїлї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9. і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що недїлї і сьвята.
„ Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **3·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Законаного (від 25/6 до 15/9), Осьвенцїма (від 25/6 до 15/9), Велїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що недїлї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що недїлї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави рускої	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брукович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що недїлї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що недїлї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої	11·15 в ночи кождої недїлї.
„ Янова	6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9і 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим., кат. сьвята) 3·08 пополуд. (від 14/5 до 10/9) - 5·58 пополудни.
„ Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вен.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди посьпішні друковані є чорними товстими; поїзди мішані є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 6 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди на часом білети всякого виносу рода, інвестровані пропідпись, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в місцевім бюрі ц. к. державних зелїзниць, площа Сьвятоюрска ч. 9. 85

Климентий Федуньо
переплетник бібліотеки ц. к. львівского унїверситету
поручає
своє переплетниче і ґалянтерийне заведене
у Львові ул. Валова ч. 29. 366
Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. и. по умірених цїнах.

Робітню знарядів церковних
другу руску в Галичинї поручає
Василь Дуткевич
бронзівник в Перемишли.
Приймає чаші до золоченя, дароносницї, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золочене і срібмене відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, ліхтарів, павуків.
ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, бронзівник
Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 595 51—90

Товариство взаїмного кредиту
„ДНІСТЕР“
стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою
у Львові Ринок ч. 10.

приймає **вкладни** до опроцентованя **на 4%** і оплачує за вкладників **податок рентовий** від процентів; для ощадженя коштів посилки можна присилати гроші чеками щадницї почтової; вкладати може кождий, навіть і не члени; на жадане звертає ся вкладку кождого часу навіть без виповідженя (за есконтом).

Позички уділяє „Днїстер“ своїм членам на **6%** спляту гіпотечних позичок розкладає ся до 15 лїт; при 30 ратах ½ річних виносить рата амортизацийні (на капітал і відсотки) **5**; до позичок вимагає ся першої гіпотеки або доброї поруки.

На парцеляцию і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до *„Днїстра“.*

Членами можуть бути тільки *члени обезпечені в „Днїстрі“.*

Чистий зиск розділяє межи членів яко дивіденди від уділів а на добродійні цїли. — Дотепер уділив *„Днїстер“* на церкви, бурси, школи і т. д. **31.738 К.**

Стан фондів Товариства кредитового „Днїстер“ 31/12 1904.

клади	1,783.673 К.	Позички уділені .	1,616.402 К.
дїли членьскі. . .	133.117 К.	Цїнні папери льок.	123.627 К.
онд резервовий і інші	26.576 К.	Льокациї . . .	169.456 К.
		на рахунку біж.	81.968 К.

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
Маґазин Футер
М. А. АВГУСТИНА
у Львові, ул. Театральна ч. 7
(напроти головного входу до костела катедрального)
поручає всякого рода
футра, ґарнїтури, шапки, верхи до футер і пр.
БОА
в ріжних форматах і гатунках у величезнім виборі.
Цїнники на жадане даром і оплачено. 856 6—6

НОВИСТЬ! ПОЗІР!
„Сокільский Базар“ у Львові 924
видає тутки і паперцї „Сокола“

1000	тутох з монограмом Сокола з корковим мундштіком	3·40 К
„	„ „ „ з ватою	2·70 „
„	„ „ „ без вати	2·50 „
„	„ гладких з ватою в пуделках	2·40 „
„	„ „ без вати „	2·20 „
„	„ „ з ватою в рульонах	2·— „
„	„ „ без вати „	1·80 „
„	„ жовтих „Майс“ в пуделках	2·20 „
„	„ „ в рульонах	1·80 „
100/100	пуделко паперців з монограмом Сокола . . .	6·— „
100/100	„ „ „Ліра“	2·40 „
100/50	„ „ „	1·20 „

Цїни тутох і паперців гуртовні а для купців 10% каса сконто.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і спільно із редакциєю: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Мановских] Коперника ч. 9.

Ч. 252. Львів четвер 10 (23) падолиста 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ґаторня ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Churalski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитости за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з ал. ор. додатками
з Австриї: на чужинцеві:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ґаторня. — Рукописи звертають ся лише за попередньою заграничною. — Рекламациї неопечатані вільні від порто.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і жалї приватні оголошують ся по 30 с. за стрічку.

Наші народні школи.

Бесїда посла о. Богачевского

виголошена в галицкім соймі дня 6 падолиста с. р. при розправі над справозданем комісиї шкільної за рік 1903/4 на підставі справозданя Ради шкільної краєвої.

(Дальше.)

О тім, що Русини не можуть діждати ся анї одної видїлової анї пяти- і шестикласової школи рускої, ба навіть стрічають непоборимі трудности при переміні трикласових шкіл на чотирокласові, вже й споминати не хочу...

Для нас, панове, неприязний вітер віє також і від окружних рад шкільних, зглядно їх предсїдателїв і заступників предсїдателїв, старостів і інспекторів. Бо мамо того, що в таких окружних радах шкільних, навіть і в повітах чисто руских, ми цїлковито змайоризовані і майже не маємо голосу, ще ті панове часто уживають всего можливого й неможливого, щоби нас до решти роздратувати.

О поступованю старости шамбеляна Ґродзїцкого з Бібрки і єго „прихильности“ до нас говорив я вже висше. Додати ще мушу, що по викуреню руских сил учительских з повіту, посади учительскі позаймали Жиди і Жидівки, яких вже в тім повітї є 12. І як ті учителї молять ся з рускими дїтьми? як їх провадять до церкви?

Інспектор Недзьвецкі із Скалата їздить по читальнях Товариства „Школи людової“ в тім повітї і всюда з фервором виголошує оден і той сам реферат „O Rusi czerwonej i o naszych prawach do niej“. Той сам інспектор коли на стїнї в однїй школї увидїв образ св. Володимира, сказав з іронїєю і цинїзмом: „A gdzież Gonta i Żeleźniak?“ Вкінци перенесений до Жовкви постановив і той повіт доконче зробити вшехпольским. В тій цїли він самовільно увільнює з посад дотеперішні найлучші сили учительскі, а спроваджує своїх поплечників-шовіністів з повіту скалатского. В самих Мостах великих пооосаджував обі школи, мужеску і женьску, Поляками, котрі не мають кваліфікациї з рускої мови.

Окружна рада шкільна в Бережанах повичеркувала в громадских буджетах шкільних 8 корон на премії для дїтий руских а 6 корон на руску шкільну часопись „Учитель“, хотяй на польску Szkoł-у не вичеркнула. Та сама рада шкільна, покликуючи ся на закон краєвий з дня 23. мая 1895 ч. 58, розпорядженем з дня 28 січня 1905 ч. 162. наказує перевести вибір нових членів громадских до місцевих рад шкільних, але так, щоби з межи репрезентантів громади оба віроісповіданя, т. є. греко-католицке і римо-католицке були заступлені по половинї. Мої панове! Закон з року 1895 звів наші місцеві ради шкільні на незначащо, впроваджуючи там — кромі заступника обшару двірского (хотяйби той анї навіть в десятій части до удержаня учителя і школи не причиняв ся) і ради повітової — також репрезентанта віроісповідань польского і жидівского, хочби в школї не було анї одної польскої та жидівскої дитини! Колиж тепер окружна рада шкільна каже і репрезентантів громадских доконче дїлити на половину, то деж, навіть по руских громадах, ми подїємо ся? Чомуж натомість до окружної заміскої ради шкільної у Львові, де кромі одного всї члени тої ради, десять осіб, самі Поляки, анї рада повітова анї краєва рада шкільна не уважає за відповідне вибрати хочби одного репрезентанта народности рускої?!

В Заліщиках коли член окружної ради шкільної о. Іґнатович на повнім засїданю зажадав вияснення деяких надужить інспекторских, то інспектор Юзва заявив, що до о. Іґнатича належать справи тілько чисто духовні, і всяких вияснень відмовив... Кромі того віднїс ся Юзва до руского Ординаріяту в Станиславові, щоби той о. Іґнатича усунув, а заіменував иншого делеґата...

Та ще лучше стало ся в Рудках, куда сего року перенесено знаного вже високій палатї інспектора ксьондза кс. Дуткевича. Ото учителї-Русини того округа вже завдалегідь просили кс. інспектора, щоби перед послїдною конференциєю окружною, кромі набоженьства в костелї, відбуло ся також богослуженє в рускій церкві. Се їм навіть обіцяно, однакож коли прийшло до конференциї, а богослуженя руского в церкві таки не було, учитель-Русин Загірний, в імени своїх товаришів, запитав присутного на конференциї ц. к. старосту Покіньского: чому так стало ся? На те Покіньский гримнув: „Kto panu pozwolił o tem mówić? Pan wprowadza tutaj politykę i walkę narodowościową. Za to pana uwalniam z tutejszego powiatu! Nam oficerów nie potrzeba (п. Загірний зробив яко однорічний охотник офіцирский іспит) i postaraj się o to, że pan oficerem nie będziesz; jestem bardzo wpływowy...“ Але то, здаєть ся, вже така входить мода обходити ся на таких конференциях без церкви і без руского священика, бо так само стало ся торік в Миколаєві над Днїстром, де анї о руску службу божу інспектор Токарский нїкого не просив, анї навіть місцевий катихит о. Дубицкий запрошеня на сю конференцию від нїкого не дістав... Так було і в Печеніжинї, де торік о такій конференциї навіть не повідомлено місцевого руского катихита о. Дженджеру...

Надслужують добре той вітер, який дує в гори, підчинені орґани шкільні, а то управителї та учителї-слабодухи і вже наперед впадають в інтенцию зверхних своїх властий. Передовсїм они, щоби приподобатись сим властям, займають ся власновільним заводженем польскої мови викладової. Так стало ся в громадї Зєдарові повіту бучацкого, так в Угринівцях, Нирнові і Буравівцї повіту заліщицкого, так в Козівцї повіту тернопільского, так в Шумлянах малих повіту бережаньского, так в Товстім і Бірках великих повіту скалатского, (ся громада з тої причини внесла рекурс), так в Маковї, Завдрости, Кровинцї і Могильници повіту теребовельского, так в Майданї, Чабарівцї, Васильківцях, Городници, Коцюбинчиках і Гриньківцях повіту гусятиньского (в сїй громадї ще попередного року був язик викладовий руский), так в Жашкові повіту волочівского, де польску мову завів учитель Міхаловскі. У всїх тих громадах учителї самовільно позаводили собі викладову мову польску будучи певними, що їм волос за те з голови не спаде, ба ще й дістануть нагороду й похвалу... А може справдї краєва рада шкільна виточує з тої причини якому-небудь учителеви слїдство? Відповідь на се маємо на примірі Бірок повіту скалатского. На внесений рекурс з'їхав там інспектор окружний і, не питаючи ся в громадї нїкого, спільно з сбжалованим учителем вишпирав в хронїцї школи, що лїт тому двацять також оден учитель викладав на власну руку по польски. На підставі такого „геврека“ від'їздить інспектор спокійно до дому, приказуючи учителеви і дальше, неправно викладати по польски.

Та тепер буде ще гірше! Дня 16 мая с. р. відбуло ся польске нїби „господарске“ віче в Галїщиках без огляду, що в заліщицкім повітї Поляків взагалї дуже мало, постягано їх з инших повітів (стяганем займав ся через цїлий тиждень учитель з Теребовлї Ґрушецкий) і на тім ухвалено між иншим таку „господарску“ резолюцию: „Віче взиває сойм, щоби в селах з мішаним населенем закладав школи польскі“. А найби учитель-Русин позволив собі щось подібного! В Старім-селї повіту бобрецкого селяни домагали ся, щоби на однім кінци села отворено для них експозитуру школи з руским язиком викладовим. А що бобрецкий староста підозрівав учительку Русинку Ольгу Журавівску, що то она селянам піддала таку гадку, то переніс її в короткій дорозї до Девятнин. Она туда не могла пійти, то стратила посаду і мусїла перенести ся на Буковину, де є знаменитою учительскою силою...

Така самоволя, безлад і безправе повинні вже раз перестати і я дятого осьміляю ся поставити отою резолюцию: „Взиває ся ц. к. краєву раду шкільну, щоби в слїдуючих справозданях подавала цїнком докладно, яку мову викладову має кожда народна школа“.

Учителька Баар в Чемеринцях повіту перемишляньского роздає на попиcї руским дїтям в нагороду молитовники з печаткою „Towarzystwa szkoły ludowej“ і з дописною „Dziecinie polskiej zawsze i wszędzie mówić po polsku!“ Натомість в Заболотівцях повіту жидачівского, коли яка дитина дістала в нагороду руску книжку, зараз прискакував кс. Дренґевич і видирав з рук дитини. — Інспектор Говорка на окружній конференциї у Львові подав учителям до відомости, що одну учительку-Русинку з того повіту увільнено з посади за те, що навчила дїтий одної рускої пісні, якої нема в шкільній книжцї. Натомість управителеви школи в Калуши, Гумлеви нїхто нїчого не каже за те, що при кінци сего року шкільного руским дїтям казав замість „Боже буди покровитель“ сьпівати „Boże coś Polskę“...

Від управителїв шкіл родичі-Русини не можуть анї допросити ся анї виправувати руских повідомлень шкільних о поступах своїх дїтий, хоч то навіть признає їм розпорядженє краєвої ради шкільної з дня 14-го грудня 1890 ч. 787. Так в Бібрцї, так в Старім Самборі, так в Миколаєві над Днїстром, так за теперішного управителя Маврановского і в Косові, а катихитови рускому із Старого Самбора ґреміюм учительске не позваляє в головнім катальозї вписувати клясифікацийних нот по руски. Так навіть вже видані розпорядженя в нашу користь найнизші орґани шкільні не виконують, самовільно касують! Окружна рада шкільна в Косові навіть видала під днем 26 мая с. р. до всїх зарядів шкільних в повітї указ, в якім всупереч згаданому розпорядженю заборонює в руских школах внутрішнє руске урядованє, забороняє, щоби дневників і всїх актів не писано по руски. Ще лучше порадив собі заряд школи в Старім Самборі, зглядно управитель Вінковский. Коли міщани-Русини, по мисли згаданого розпорядженя домагали

Николай Лесков. 7)

Владичий суд.

Ранок, що мав оказати ся дотеплїйшим від вчерашного дня, настав у свій час такий ясний, наче би не знати в нїм сьвіто. Був то оден з тих чудових українських ранків, коли сонїчко в дивною і в північних сторонах майже незнаною силою пробує своєї власти над морозом. Цїлу віч тримає студінь і надо днем навіть еще більше лютать ся та заповідає не знати яку остру днину; а тимчасом ледво Феб виїде на небо у своїй яркій теліжі, тай уже і всї страхи щезають: небо горить рожевими красками, у воздусї так і заливає всьо ніжна, пестлива лагідність, сніг на освічених сторонах дахів від пригріваючого сонця улїтає парою. Коли затїнена сторона улиць і хат уся покрита ледом, то друга, огріта, тає; дахи виливають і димлять ся парою; голосно стукотять каплї, упадаючи з гори і знов у тїни замерзаючи; а воробців, тих вертких і до загину радїючих житєм птичок, нараз проявляє ся така тьма, що аж дивно, відки вони беруть ся. Ще вчера зовсїм не було їх видко, а нараз наче комашки в гарний вечер являють ся всюди. Їх веселим криливим цьвірінканем наповнений весь воздух; вони пурхають і уганяють оден за другим по відтаялих галузях і обсипують іней з тих обмерзлих вітов, що лишились еще у своїм сріблистім зимовім одязї. Де лише розмерзле місце, там цїла юрба тої криливої дрібноти; а вже найбільше їх на огрітих сторонах волочених бань церков і дзвіниць, де найяркійше горить і відбиває ся сонце. Тут збирає ся цїла міжнародна птича громада: по ґзимсах, порозкладавши хвости і розтягаючи на переміну то одно то друге крилечко, на пів лежать в приємнім farniente задумчиві голуби, похожають поважні галки і цїлими хмарами пурхають і перелїтають з місця на місце воробцї.

Словом, велике оживленє. Почавши від висших, воздушних верств, воно не оказує ся безсильним і в низших. І звірята і люди від того оживляючого тепла стають веселїйші, менше дихають і взагалї лїпше себе почувають. Теплі лучі, осьвічуючи і огріваючи тїло, наче знимають з душі строгість, дають більшу ясність умови і тую теплоту серця, при котрій чоловік стає чутливійший на поклики добра. Огрітий і осьвічений, він наче відвертає ся від темноти і холоду серця і сам готов осьвітити і огріти брата, що цїпенїє у мрачній тїни зими.

Таких чаруючих теплих днїв, цїлком несподївано проявляючих ся серед зимової студїни, я нїсде не бачив крім нашої України, а особливо в самім Києві.

Вставши такого гарного ранку, я передовсїм поспитав мого слуги о Жида і на немале моє здивуванє довідав ся, що єго вже нема в моїй хатї, що він еще досьвіта встав і почав драпатись на коритар, де мій слуга ладив самовар. Він з того самовара надїдив собі шклянку горячої води, випив її з кусником цукру, що найшов у себе в кишени, та пішов.

Куди він пішов, мій слуга не знав, а на питанє, в якім станї находив ся той бідолаха, сказав менї: — Нїчого, спокійнїйший; лише все по тихоньки квокав, як та пчільна матка.

Я напив ся чаю і, не гаючи часу, поїхав до Друкарта, котрий тогдї жив в низенькій мецанїнї над канцеляриєю ґенерал-ґубернатора в Липках, як-раз напротив ґенерал-ґубернаторского дому.

У мене і в гадцї не було говорити в Друкартом про інтрольґатора, бо, здавало ся, не мало би воно жадного змислу, а до того й покійний Андрій Іванович, хоч і дуже добрий чоловік, але при тім був дуже осторожний і не любив мішатись не в свої дїла. До того-ж я, признати ся з соромом, в той час майже вже забув на Жида і більше думав о собі. Та подобало ся судьбі поправити мою самолюбну забудькуватість і вивести на верх те, о чім передовсїм треба було тямити і дбати.

Менї треба було переїздити переулком, що йде до ґенерал-ґубернаторского дому від мійского чи то „царского“ саду. Там тогдї був дуже старий і дуже запущений дім, що належав до ґрафів Браницких. Той дім, одноповерховий, довгий як фабрика, і приземистий як старопольский шляхотский будинок, мав тую особливість, що стояв на спуску, так що оден конець лежав мало що не на сьмій земли, а другий підимав ся високо на якімсь насипі, над котрим було щось подібного до ґзимсу. Все те має, як зараз побачимо, своє значінє в нашій історії.

З родини ґрафів нїхто не жив в тім домі; жив тілько в однім крилї якийсь „плєнїпотент“ Браницких, також, розуміє ся, „пан“, у котрого була собака, мішанець з породи бульдоків. Той пес мав незвичайну, цїлком до тигра подібну масть і любив в погідні днї лежати на вершку тої високої приспи, по котрій вирівнувалась лїнїя дому, та любуватись видом, який відти відкривав ся. Єго знали люди; і хто бувало побачить єго здалека, той з пошаною перейде чим скорше на другу сторону, а хто йде попід сам дім, то й або цїлком не за примітить собаки, або коли погляне в гору і побачить її над самою головою, то й наполохає ся і пішле її панови більше або менше гарне крилате слово.

В той день, о котрім говорю, перістий пес плєнїпотента був на своїм вивисшенім місци і любував ся природою. Я не звернув на него уваги, бо й знав єго і як-раз в тій хвили побачив я на противлежнім тротуарі Друкарта та війшов, щоби поговорити з ним о тім, що не маю часу взяти участь в театральній виставі.

Тілько що ми почали розмовляти, втім нараз роздав ся страшний крик: „Уй-уй... каркадиль!“ і в ту саму хвилю кинув ся на нас... знов він, мій переплетник.

Відки він взяв ся і куди йшов, що попав по дорозї на „крокодиля“, я тогдї не знав; але він в борбі в новим страхом виглядав еще жалїснїйше і ще сьмішнїйше. При всїм жидівскім пошанованю для властий він у своїм переляку ліз під стару виношену енотову шубу Друкарта і, скубаючи її за поли, наче грав ся в кітку і мишку.

Ми оба розреготались, а він все кидав ся і кричав: „каркадиль, каркадиль!“ та з розпукою споглядав на бульдока, котрий цїлком спокійно глядїв на нас з свого підвисшеня.

Успокоїти Жида було неможливо; але за те ся пригода дала менї притому розказати Друкартови про горе тої нещасної людини.

Повтаряю, що Друкарт був незвичайно добрий чоловік, до того находив ся тогдї в незвичайно веселім настрою, котрий еще збільшив ся від тої пригоди з крокодилем. Живе спочуте взяло у него верх над єго осторожностию, що не позволяла єму мішати ся в не свої справи, і він сказав менї по тихоньки:

— Бач, що за гидь зроблено з сим каркадилем!

— Так! — відказую: — Гидь, і то така страшна, що й помочи єму нїяк і нїчим.

Друкарт похитав своєю розумною головою і каже:

— Ану, спробуємо!

— І що-ж можна зробити?

— А ось спробуємо. Ходи за нами, каркадиль!

Та сего не треба було й казати. Переплетник і так не відступав від нас і все забігав наперед, оглядаючись, чи не покинув крокодиль свого місця і чи не йде прокоштнути єго, чого Жид очивидно страшно бояв ся, — не знаю, чи більше за себе самого чи за сина, котрому в єго особі міг крокодиль відобрати єдиного оборонця.

У Андрія Івановича повстав плян вплинути на князя Васильчикова, плян, в котрім я не бачив нїякого пожитку і старав ся єго залишити, бо видавав ся менї цїлком неможливим до виконаня і даремним.

Ф. Оліярник, торговля церковних річий і девоционалій у Львові, *перенесена з улиці Театиньскої ч. 3* на улицю Театральну ч. 20 [фронтовий льокаль] коло „Народного Дому“, напротив промислової школи і поручає свій богатий склад і виріб церковних предметів з шовку, вовняного адамашку, бронзу, різьби на дереві і т. п.
Приймає ся знищені прибори до відновленя. На жадане висилає ся цїнник. 1068 1—11

ся для своїх дітий посьвідчень руских, казав їм все те подати на письмі. Та коли міщани се вчинили і 50 підписів на поданю умістили, він мимо того не видав руских посьвідчень, але те подане переслав до ц. к. дирекциї скарбового округа в Самборі, а та на підписаних, зглядно на першого підписаного Якова Ярему наложила штемпневу кару 100 корон! От яке наше право! от яка наша свобода!

(Дальше буде.)

Звіт з діяльности товариства „Взаїмна поміч галицких і буковиньских учителїв і учительок“ за вересень і жовтень.

Дня 5 падолиста відбула Рада Надзираюча своє трете засїдане. По відчитаню протоколу з попередного засїданя здавала дирекция звіт з діяльности і розвитку товариства за жовтень. В сїм часї розіслано до всїх округів всї друки як статут, декларациї, обидва поясненя (про хосен з товариства і про видїли окружні), чеки і окремі листи з вказівками. Від 10—31 жовтня вислано 211 таких посилок і приготовлено тим способом будьто довірочні збори і наради будьто перші загальні збори новозаснованих відділів окружних.

Число зголошень зросло з 692 на 854 (до дня 12/11 на 992); число декларацій зросло з 192 на 371 (з дня 12 падол. до 437). Крім звичайних членів має товариство з дня 12 падолиста 52 членів спомагаючих і 4 добродїїв.

Внесено до дня 31 жовтня 23 подань о заснованє відділів окр., до дня 12 падолиста загалом 30 подань. Дня 1 падолиста відбули ся перші загальні збори і вибір видїлу в сїмох округах с. є.: в Богородчанах (голова М. Васарґб), в Заліщиках (гол. Н. Кожокевич), в Збаражи (гол. О. Ал. Заячківский), в Калуши (гол. І. Чабан), в Камінцї струм. (гол. Ос. Мулькевич), в Перемишлянах (гол. Мах. Рихницкий) і в Стрию (гол. Н. Колодницкий). — Не прислано звіту з загальних зборів в Надвірній і Дрогобичи. Довірочні наради відбули ся того самого дня: в Миколаєві над Днїстром (тут рішено подїлити округ Жидачів на Миколаїв і Жидачів), в Золочеві (тут приєднано тілько членів звичайних і спомагаючих, що дирекция внесла в кілька днів потім подане о заснованє відділу окр.), в Коломиї (поки що відбула ся довірочна нарада місто загальних зборів, тут буде найбільше число членів між всїми округами, свідомість тут велика, орґанїзация примірна) в Раві рускій (тут навпаки видно якусь апатию і вичікуюче становище), в Рогатинї (тут ширить ся успішно ідея товариства і є змаганє приєднати тілько членів, щоби умовити в Бурштинї другий відділ окр.), в Снятинї (орґанїзация взірцева), в Тернополи (аґітация опізнила ся троха, но розвинула ся на сих зборах так гарно, що дирекция внесла вже подане о заснованє відділу окр.), в Чортківі (стало ся тут те саме що в Тернополи; треба піднести велике число членів спомагаючих бо аж 12 і то найбільше з другів сословьства; честь за се єднанє членів орґанїзаторам округа!), в Теребовли (доведено також до того, що дирекция внесла подане о заснованє відділу окр.). Разом відбуло ся — о скілько дирекциї відомо — 9 довірочних а 7 загальних зборів. — Не дають о собі нічого або мало що знати округи Дрогобич і Надвірна (мимо відбутих ся зборів), дальше Косів, Долина, Гусятин, Самбір, Яворів, Сокаль, Бібрка і Жовква хотяй зі всїх сих округах могли вже відбути ся перші загальні збори і віддїли вийти з упіком з житя. В Станиславові відбудуть ся перші загальні збори по 15 падолистї, в Рогатинї 1 грудня, в Долинї були довірочні збори 12 падолиста. Мало заходів робить учителї в Перемишли, Бродах, Мостисках, Турцї, Бережанах і Печеніжинї, апатично і з упередженєм віднесли ся учителї на перших загальних зборах в Стрию відносячи сумнїви що до хісна з товариства. Припускаєм, що буде тут якась посторонна і злобна контр-аґітация, бо се перший случай такого виступленя. Всюда, навіть в таких закутках як Грибів і Лісько, найшла ідея товариства і діяльність дирекциї як найбільше одушевленє і прямо ентузиазм; введенє в житє відділів окружних і секциї правної охорони з цїлим запасом окружних референтів і коштованих правників найшли по всїх усодах відгомін, всї учителї витають радісно сю орґанїзацийну і осьвідомляючу роботу, лишень в Стрию дались чути голоси сумнїву. Гадаєм, що се переходова фаза і наша ідея мусить і тут побороти всї перепони і ворожі змаганя, так як ми побороли всї перепони при укладаню статуту. Майже зворушуючим є факт, що в Западній Галичинї горнуть ся до товариства всї учителї і учительки, так що в таких містах як Грибів і Лісько не вистає до приписаного числа членів лишень по двох учителїв. Можна певно надїяти ся, що в тих округах повстануть скорше відділи окружні чим в таких містах як Броди, Мостиска, Турка, Борщів, Печеніжин, Ярослав. Дивною є річию, що в Сяноку пішли на марне гарні почини та нема ніякої чутки про спис учасників довірочної наради, яка відбула ся еще в лїтї і мала приєднати товариству досить велике число членів. — На Буковинї ширить ся ідея товариства не согірше; дня 5 падолиста відбули ся довірочні збори в Чернівцях, дирекция не одержала еще однак віяного звіту і не могла доси подати віяного подання о заснованє відділу окр., маємо однак надію, що наші мужі довіря дадуть нам до сего нагоду еще в падолистї і наша орґанїзация обійме принайменше округи: Кіцмань, Вижницю і Чернівцї.

Рішено подїлити округи: Камінку струмилову на сей округ і Буск; Перемишляни на сей головний і Глиняни. Подїл Жидачева не є ще з огляду на незначаюче число членів предметовий; натомість випаде подїлити (по введеню в житє головного відділу округи в Коломиї, Жовкві, Сокали, Львові. Рада надзираюча приймаючи сей звіт з руху в товаристві висказала не лиш дирекциї але і всїм мужам довіря і приклонникам ідеї товариства по округах сердечну подяку.

Дирекция подала дальше звіт зі стану каси і обороту грошевого: до кінця жовтня вплинуло (від початку с. є. від 1 вересня) 1657 К 18 с.; кошти заснованя і адміністрациї винесли 771 К 92 с.; готівка виносить 885 К 26 с. Сю квоту зложила дирекция на щадничі книжки Союза і Днїстра; якась часть остає в почтовій щадницї у Відни. — Додатково примічає дирекция, що по згаданих зборах вплинуло в послїдних днях много посилок, так що дня 12 падолиста замкнено касу приходом 2408 К.

Ухвалено в дальшій дискусиї занупити для укороченя переписки копіям; рішено надрукувати грамоти членські малого формату з допущенєм виїмків зі статуту (особливо про права і обовязки членів і деякі загальні точки реґуляміну).

Ухвалено передати справу реґуляміну фаховим знатокам, опісля перейти їх обчисленя і досліди, посьвятити сїй справі одно надзвичайне засїдане ради надзираючої і евентуально скликати в день загальних дорічних зборів Руск. товариства педаґоґічного (які відбувають ся що року дня 2 лютого) надзвичайні загальні збори товариства „Взаїмна поміч“ — щоби порішити після статуту сю справу, яка обходить все учительство і дає нагоду до неустанних інтерпеляций підчас всїх нарад і зборів і до запитань в переписцї з дирекциєю. — Рішено поки що взяти за норму: що повний датох похоронний буде виплачувати ся по явійсь свільности лїт лиш за головну звичайну членську вкладку (12-коронову) і то в сумі 100 К; надзвичайні вкладки, яких високість буде доперва предметом обчислень фахових людий і нарад заг. зборів, можна лиш в обмеженій свільности платити (пр. від 1—3), за кожду з них годї буде однак давати згадану основну квоту (с. є. 100 К). Так само обмежить реґулямін число надзвичайних вкладок до пенсийного фонду (мабуть до 3), натомість необмежене буде число вкладок до посагового фонду, який не входить в зобовязаня товариства на основі звичайної вкладки; сей фонд є окремий, тому мусять також і звичайні члени платити до того фонду вписове, і так: понад зголошених 5 вкладок 1 К (загалом) а понад 10 вкладок вписове 2 К; до 5 вкладок ухвалено не побирати ніякого вписового. — Кошти переписки між мужами довіря або видїлами з одної сторони а членами або і управою з другої має після ухвали ради надз. покривати товариство; понеже всї вкладки і инші доходи має безпроволочно пересилати видїл окр. або і кождий член з осібна (після довільного вибору) прямо до головної управи [на чини], тому рішено звертати касиєрам видїлів або мужам довіря понесені кошти переписки з урядуз дирекциї або дозволити їм, щоби потручували собі дотичну квоту раз в місяци з вібраних гроший, однак надсилали в долученю до місячного звіту рахунок на видану і побрану квоту. — Принято до відомости, що секция правної охорони уложила в порозумінню з дирекциєю в головних чертах реґуламін і розіслала его враз з поясненями в справі орґанїзациї відділів окр. і обовязків видїлу окр. до мужів довіря. Під пору прийшла секция вже чотиром учителям з помочию і то зовсїм успішно і корисно. Діяльність секциї взбуджує в членах довіре до цїлого товариства і творить як раз орґанїзацию учительства тісною, бо референти секциї по округах — се досьвідні учителї і знавцї відносин службових учительских і всїх законів, які учителїв обходять. Тим чином спричинить та орґанїзация зближенє учителїв і злуку їх в одну сїмю, яка себе буде боронити і беречи.

Дирекция повідомила вкінци раду надзираючу, що внесла після ухвали чотири петициї до сойму, т. є. о уділенє субвенциї для товариства, о зниженє учителям числа лїт служби з 40 на 35, о підвисшенє платнї учителям і зрівнанє їх що до поборів з урядниками трех найнизших клас і о заведенє праґматики службової, внесенє тайної кваліфікациї і унормованє дисциплїнарного доходженя. Дирекция заповіла також, що думає з весною ввести на основі окремого статуту щадничо-позичковий і кредитовий відділ на основі окремих уділів і посередництво в справі асекурациї, розпродажу приборів і книжок шкільних, до чого однак потреба передовсїм перевести точну і сильну орґанїзацию по відділах окружних, оперту на взаїмній щирости, довірю і характерности. — Поки що задумує дирекция віднести ся в найблизшім часї до великих і певних товариств асекурацийних за інформациями і запитанєм, які би пільги і зниженя уділили членам товариства і яку провізию признали би дирекциї яко аґенциї.

На сїм засїданє закінчено. Треба ще тут піднести, що на засїданю були присутні також члени комісиї контрольної, які бажали пізнати наглядно аґенди і розвій товариства і прибули в далеких сторін на засїданє. Рівнож годить ся піднести, що многі члени ради надзираючої мешкають на провінциї і мають навіть утяжливу подорож, мимо того однак прибувають все точно на засїданя ради і беруть живу участь в працї товариства.

Від ради надзираючої і дирекциї товариства ул. Сикстуска 47.

Віче в Збаражи.

В четвер 16 с. м. відбуло ся в Збаражи в маґістратскій сали велике народне віче. На порядку дневнім були дві справи: загальне, безпосередне, рівне і тайне право виборче і закон про управильненє парцеляциї. Се під теперішну хвилю справи найбільше пекучі, тож і стягнули на віче, мимо найгіршої дороги, до півтора тисячи людий, інтеліґенциї і селян. О 1. годинї досить простора саля виповнилась по береги, а ті селяни, що з-подальше прибули пізнїйше, мусїли тиснути ся в бічних коридорах або й стояти на дворі. Проводив п. Яцко Остапчук.

Про виборче право говорив п. С. Вітик зі Львова. Короткий зміст его промови такий: Час конституцийний, 50 лїт якої-такої волї ми, галицкі Українцї, переспали, даючи змогу своїм ворогам рішати про нас без нас. Погром Росиї на Сходї, бомби і револьвери російских революционерів потрясли спорохнавілою будівлею старої Росиї і розвалили єї. На руїнах сеї тюрми народів будуєсь Росия конституцийна.

Цар-самодержець, перед котрим гнула ся цїла шляхотска Европа, угнув ся перед революциєю. Австрийский робучий люд, глядачи на сей переворот в Росиї, підніс і собі голову, увидів, що може зробити він, яка непоборима у него сила, і постановив також сю Австрию, що трупом заносить, перетворити на Австрию, що була би прибіжищем, а не тюрмою своїх народів. Та тепер править Австриєю могучий шляхотский парлямент, в якім засїдають всякі спекулянти, вибрані при помочи баґнетів, а від них робучий люд не може нїчого сподївати ся. Розуміють се робітники і тому они вилинули: „Проч з таким парляментом, з тою шляхотскою будою! Ми хочемо парляменту, де засїдали-б посли вибрані на підставі загального рівного і безпосередного тайного права виборчого!“ І розпочалась борба. На улицях Відня й Праги вже полила ся робітнича кров. А що-ж у східній Галичинї? що-ж ми робимо? У нас загальна апатия, ми спимо. Збанкротовані коршмарі, східно-галицка шляхта, глядачи на нашу байдужність а під напором грізної постави робітників, знаєте, що они кажуть. Они вже уступають, готові дати якесь лїпше право виборче, але для робітників, а не для руских хлопів! Пани уважають, що рускому людови не треба якихось змін, він, кажуть, навіть не домагає ся. Покажіть же, що так не є! покажім, що і ми хочемо загального голосованя, і то покажім так, щоби шляхта се почула. Станьмо до борби, зітрім пятно ганьби, яке на нас тяжить за тих послів, що ми їх вислали до Відня, хиба на те, щоб не допустили до загального, рівного, безпосередного, тайного права виборчого. Не будьмо проклятєм для инших народів! Се сором, се ганьба для нас!

До реферату п. Вітика забирали ще слово п. Фельдман з Кракова і п. А. Шмиґельский. Оба яркими словами змалювали кривду, яку терпить робучий люд через істнуючу ординацию виборчу, котра деморалїзує народ (підкупством і т. и.). Лїк на се — реформа виборча. Пани боять ся єї, се їх загибіль, Допоможім же вже раз сим банкротам до загибелї!...

Другу точку реферував п. Шмиґельский. Коротко виказав всю нікчемність ухваленого соймом закона про управильненє парцеляциї. Такий закон могла зважитись ухвалити тільки така кліка, галицка шляхта, потомки тих, що свою вітчину продали.

Наконець промовив ще п. Остапчук, візвавши вічевиків до найенерґічнїйшої працї, для осьвідомленя найширших мас і до приєднаня їх до борби за красшу долю народу.

Віче ухвалило резолюциї:

I. Віче народне в Збаражи з дня 16 падолиста 1905 домагає ся загального, рівного, безпосередного і тайного права голосованя при виборах до парляменту, сойму, рад повітових і громадских.

II. Взиває всїх учасників віча, щоби по всїх селах повіта скликували збори для домаганя такого права виборчого, щоби тим способом поплинати як найширший загал до борби о те велике право.

III. Віче підносить рішучий протест проти недавно ухваленого в соймі закона о управильненю парцеляциї.

Одушевлені вічевики з червоним прапором і з піснию „Шалїйте, шалїйте скажені нати“ розпочали демонстрацийний похід. Комісар Купчиньский кинув ся з жандармами розганати людий. Народ, почувши могучий голос комісаря: „rozejść się! розходати ся!“ дїйсно розійшов ся, тим більше, що пора була до дому.

Стрийка дня 17. XI. 1905.

Ол. Б. студ. прав.

Галицкий сойм.

Вчерашне ранїшне засїданє.

В дискусиї над театрами п. Крамарчик виступав, як кождого року, против субвенций для театрів. П. Стапіньский бажав, щоби призначено якусь квоту на субвенциї для театрів селяньских.

Рубрику „Історичні памятники“ принято без дискусиї (видатки 102.880 К).

Довша дискусия вивязалась при рубрицї „Публичне безпеченьство“. П. Лазарский домагав ся, щоби намісник мав повну власть над жандармериєю, а не як доси, що жандармерия стоїть під властию власної команди, а власть політична має лише право взивати її до помочи. — П. Міхальский жалував ся на львівску войскову поліцию, кажучи, що львівскі поліцияити надають ся скорійше до робіт в каменоломах або в пісках, ніж до служби безпеченьства в містах.

П. Олесницкий зазначив, що рубрика, над котрою веде ся дискусия, повинна би скорійше мати заголовок „Небезпеченьство публичне“. В р. 1904 мав бесїдник нагоду указати в соймі не різні надужитя жандармериї, обмежаючі горожаньскі права населеня. Тогдї заступник правительства відповів, що переведе ся строге слїдство що-до указаних випадків; але про результат слїдства і доси нїчого не відомо. Відповідь на інтерпеляцию в справі „Січий“ заперечує деяким фактам... на підставі зізнань жандармериї; але на ті зізнаня годї спустити ся, бо слїдства против жандармів веде ся в тайнї. Коли який звичайний горожанин переступить закон, то мусить публично станути перед судом і відповідати на питаня; коли-ж се лучать ся жандармови, то він закриває ся урядовою тайною і не зізнає перед судом. Длятого публика цїлком слушно не має довіря до зізнань жандармів; а не маючи відомости о тім, що жандарм укараний, приходить до переконаня, що жандармам дає ся повну самоволю. Отже і та самовола що-раз більше скріпляє ся. Коли хто жалує ся команді на жандарма, то вона каже жандармови заскаржити о оскорбу чести, і суд засуджує жалобника, бо більше вірить жандармови, ніж покривдженому. Яку вартість мають зізнаня жандармів яко сьвідків в суді, можна переконати ся з процесу коломийского. В коломийскім процесї узнано недоказаний факт, що кілька осіб через шість годин були сковані, хоч ми мали на се десять зовсїм віродостойних сьвідків; але суд того сьвідоцтва не признав. Суд дав віру двом жандармам. Пос. Лазарский казав, що в західній Галичинї оперують рускі жандарми; за те у нас оперують Мазури і Чехи, котрі зовсїм не вміють також по руски. Де лиш начне ся яка руска акция, то можна з гори бути приготовленим на те, що жандарми будуть все проти неї дїлати. В Жулинї стрийского повіту заложили селяни „Сокіл“; тимчасом жандарм видів, як вони вправляли ся, і доніс, що селяни самовільно заложили „Січ“; з того вийшло слїдство о недозвольне товариство і о збори під голим небом. В січни с. р. в процесї Трильовского була нагода видїти, до чого спосібні наші жандарми. Спроваджуючи сьвідків, учили їх цїлу дорогу, як мають зізнавати. Навіть в самій сали розправ виступив жандарм з жалобою, що оден зі сьвідків інакше зізнавав, ніж він мав понотоване в нотесї. Коли-ж таке дїє ся в судї, то що-ж роблять, на що позваляють собі жандарми поза судом з темним селянином? На донесенє жандармериї, оперте на фальшивих поголосках, розвязано протизаконно кількадесять „Січий“ на Гуцульщинї. Так не поступають нїгде.

Коли п. Влоден виступив з жаданєм до правительства, щоби від початку р. 1906 завело в урядованю жандармериї польский язик, п. Олесницкий запротестував против такого розширеня прав польскої мови і зажадав, щоби жандармерия у східній Галичинї урядувала по руски.

При рубрицї „Видатки на комунїкациї“ сконстатовано брак компляту і закінчено засїданє.

Вечірне засїданє

П. Стапіньский порушує справу зміни дорогового закона, раз-враз спихану з дневного порядку. А справа се дуже пильна. Вже сам факт, що два дві шарварку мусить відрабляти зарівно халупник як і найбогатший господар, є страшною несправедливостию. Тепер селяни оплачують на дороги 1,854.856 К, міста 431.980 К, а двірский обшари 62.925 К; а на підставі дат, зібраних краєвим видїлом, при розкладї тягарів після оплачуваних податків, припало би громадам платити 1,286.000 К, на міста 578.961 К, а на двірскі обшари 487.000 К. Виходить з того, що громади зискали би річно 568,893 корон; тою квотою можна би замортизувати капітал 16 міліонів корон, а за таку суму можна би побудувати школи в цїлім краю. Та на жаль на скору зміну дорогового закону якось не заносить ся. Длятого бесїдник жадає наконець, щоби краєвий видїл виготовив на наступуючу сесию соймову проєкт дорогового закону, котрим престациї замінено би додатком до податків.

По довшій дискусиї убито справу тим, що внесенє п. Стапіньского передано до розслїдженя дороговій комісиї, не визначаючи їй жадного реченця, — значить справу відложено... на безрік..,

В дискусиї над „водними будовами і меліорациями“ промовляли пп. Бобжиньский, Крамарчик і комісар правительственний Лось. Против твердженя сего остатного, що водні комісиї не поступають тайно, зазначив п. Олесницкий, що дїє ся як-раз противно, та подав на се факти. Бесїдник взиває

Дитина, кормлена мучкою Гурґуля, вільна від блювоти, висипок і розвільненя, визначає ся сьвіжим лицем, живим поглядом, твердим елястичним тїлом, розвиває ся сильно, опорожненє відбуває ся правильно. Власне до усуненя розвільненя мучка Гурґуля є незрівнаним средством.

983 в 1—14

краєвий виділ, щоби скоро полагодив его внесеня, бо справа є пильна і нагла.

До години 12½ в ночи перемолочено дальші рубрики буджету і ухвалено цілий буджет після внесень комісиї.

Нинїшне засїданє.

Відчитано справозданє виділу краєвого в справі зізволеня громаді Альверня побір оплат від напоїв спіритусових, пива і меду і справозданє в справі тогож зізволеня громаді Улянів і інтерпеляцию п. Олесницкого в справі заказу будови дому для „Січи“ в Жабю і Яворові. Потім краєвий маршалок запропонував, щоби палата в склад депутациї до цїсаря в справі Вавелю вибрала: Дзедушицкого, Абрагамовича, Тарновского, Стадніцкого, Пінїньского, Райского і Крамарчика. Внесенє принято без голосів руских послів.

Потім в справі внеску меншости комісиї адміністрацийної що-до виборчої реформи забрав голос п. Ґломбіньский. По нїм в дискусиї загальній промовляв пос. Сколишевский („нове центрум“).

Посол Сколишевский закидує більшости соймовій, що справу яка є на порядку дневнім, залагодила менше ніж відповідало і не поступила так як повинна була поступити, що більшість станула на становиску удержаня власного стану посїданя а не на становищи народного інтересу. Не можна виключати суспільних верств від уставодавчої працї. Сойм в теперішній хвилї мусить приспішити з розширенєм прав виборчих людности. Бесїдник апелює до народового почутя палати і згадує про ті ясні хвилї минувшини, коли до соймових нарад допущано сих, які того права не мали.

Вкінци ставляє резолюцию аби в рамках обовязуючої нинї виборчої ординациї виділ краєвий випрацював нову ординацию, яка би відповідні курії, пропорціонально до плаченого податку і числа людности виносажила в мандати і жадане запровадженя V курії з принаймнї 24 мандатами. Нарештї жадає аби виділ уникав надмірного помноженя загального числа послів в соймі, бо на тім утерпіла би законодатна праця сойму.

По нїм забрав голос п. Стадніцкий, який боронить становиска соймової більшости. Бесїдник говорить, що на основі дотеперішної обсервациї, по селах і місточках може запевнити, що не лише нїхто з патріотичної інтелїґенциї не домагає ся безпосередного, рівного і тайного загального голосованя, але навіть населенє сільске є на сїй точцї більше консервативне. Длятого селяни „z przekonania w sercu i duszy“ суть такій реформі „stanowczo“ противні. „Вже тепер належить зазначити — говорив бесїдник — „od czego niech nas Bóg ochrania“ — що колиб мала в соймі нашім така реформа виборча наступити, належало би перше заострити реґулямін соймовий.

Година 1 30.

Голос забирає п. Олесницкий, критикує виборчу систему і збиває заниди Стадніцкого. (Промову подамо завтра в цїлости).

З Росиї.

Телеґрами.

Берлін. Півурядово доносять, що особовий і товаровий рух на росийских зелїзницях привернений. Товаровий рух здержаний еще лише на лїніях: балтийскій, ріґскій і варшавско-віденьскій.

Токіо. Росийскі комісарі, висланї до Япону по росийских бранцїв, потерпаючи, що в дорозї може вибухнути револьта бранцїв, просили, щоби росийскі пароходи з бранцями, козвоювало кілька японьских кораблїв воєнних. Супротив того, що японьске правительство відкинуло сю просьбу, поки що здержано транспорт бранцїв.

Варшава. Старшого наставника полїцийного, Майструка застрілив на улици якийсь 15-лїтний хлопець і утїк. Войскова патроля застрілила дві особи, що переїздили фякром, а трету тяжко зранили. Причина сеї стрілянини не вияснена. В сувальскій ґубернії зрабовано в послїдних часах 13 монопольних склепів. З нас напасники позабирали всї гроші, вписуючи до склепових книг відповідні поквітованя.

Москва. З дотеперішних нарад конґресу земцїв виходить, що земства наміряють поперти Віттого, як правительство сповнить услівя, які уложить виділ конґресу, а які нинї прийдуть під наради.

Петербург. Наслїдник Побєдоносцева, кн. Оболеньский згодив ся на домаганє православного духовеньства скликати загальний конґрес духовеньства до Петербурга або до Москви. Ген. Лїневич телеґрафував до царя, що небезпечні аґітатори крутять ся серед манджурскої армії. В борисоглїбскім повітї ширять ся в страшний спосіб хлопскі заворушеня. Хлопи забирають з дворів все, що їм впаде в руки. Убито звиш 100 осіб. Потерпають, що хлопи ударять на місто.

Берлін. З Петербурга доносять, що в найблизшім тиждни Жиди дістануть дозвіл осїдати в цїлій державі з виняткою обох столиць, для котрих потрібний буде специяльний дозвіл.

Петербург. Умірковані члени земств, як Шіпов, Кучков і Стахович приїхали до Петербурга і привезли готовий закон виборчий, уложений в Москві. Варшавского ґенерал-ґубернатора Скаґона покликано до Петербурга. Ґубернатор Інфлянт приїхав тут і жадає заведеня воєнного стану в Інфлянтах, з причини аґрарних заворушень.

Париж. З Токіо доносять, що обсада росийского транспортовця Вороніж, на котрім між иншими бранцями суть також адмірали Рожественьский і Віррен, збунтовала ся і обсадила корабель. Збунтовані заховують ся спокійно, бо Вороніж окружений японьскими торпедовцями. Потерпають, що насильства зачнуть ся доперва тогди, коли корабель виплине на повне море. Супротив того японьскі власти еще не дали єму дозволу на виїзд з порту.

Париж. З Петербурга доносять, що коли робітники наміряли устроїти похід через Невский проспект, заступили їм дорогу козаки і заатакували їх шаблями. Офіцир казав на власну відвічальність дати сальву до товпи. Убитих 15 осіб, богато ранених.

Москва. В хлопскім конґресї беруть участь головно революцийні социялїсти. Деякі бесїдники домагали ся, щоби знищено і рабовано двори. В пяти ґуберніях знищено 1400 дворів.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Державна рада.

Відень. Мінїстер фінансів Козель в буджетовій провізориї на 6 місяців попросить о уповажненє видання спільної ренти коронової 4% на 16 мілїонів корон. Правительство вставить також в буджетову провізорию позициї на поліпшенє биту зелїзничих офіциялїстів і на покрите дефіцитів нових зелїзниць альпейских, обчислених на 6 мілїонів корон.

О загальне голосованє.

Відень. Обчисляють, що в демонстрациї за загальним голосованєм в день отвореня парляменту возьме участь коло 200.000 осіб. Праця буде застановлена на взір 1 мая. Дневникарскі зецери зачнуть роботу доперва о годинї 2 з полудня, так що дневники опізнять ся.

Фаворизованє Поляків.

Градец. На засїданю сойму п. Рокітанскі закидав правительству, що воно найлїпші жерела доходів забирає для себе, а для країв не лишає нїчого. Одним винятком суть Поляки, котрим правительство дало змогу упорядкованя фінансів. Бесїдник надїє ся, що справедливий розділ мандатів при виборчій реформі зломить перевагу кола польского і для альпейских країв настане ера справедливости.

Обезпеченє на старість.

Париж. Парлямент дальше радив в справі обезпеченя на старість і мимо протесту мінїстра торговлї приняв внесенє, щоби закон відносив ся також до служби.

По війнї.

Токіо. Правительство займає ся реорґанїзациєю армії і фльоти. Буде утворена полудневa ескадра вружляків, котра буде стояти в Сінґапур.

Угорска кріза.

Будапешт. Опозицийні маґнати мадярскі наміряють затягнути кількамілїонову позичку, в цїли відшкодованя комітатів, котрим правительство відобрало державну субвенцию. Социяльні демократи видали відозву, в котрій коаліцию роблять відвічальною за покликанє ерзацреверви. Орґан социяльних демократів взиває провідників коаліциї, щоби зорґанїзували складки на родини резервістів покликаних до служби.

Крета.

Канеа. Повстанцї видали оружиє і муницию.

НОВИНКИ.

— **Наша байдужність супротив штуки і Заньковецка в Станиславові.** Одержуємо слїдуюче письмо: Дня 12 с. м. в недїлю вибрав ся я з жінкою до Станиславова на представленє до руского театру. Будучи певним, що в недїлю не лиш місцеві Русини, але цїла Станиславівщина з'їде ся до театру тим більше, що мала бути виставлена перший раз в Станиславові драма Карпенка Карого „Бурлака“ з виступом в титуловій ролї директора п. Миколи Садовского, спішив я о 7 год. вечером до театральної каси в обаві, що вже не дістану вигідного місця в театрі. Тут стрінуло мене однак перше розчарованє, бо майже всї сидячі місця були ще нерозпродані і стояли до мого вибору. Точно о 8 год. приходимо до театру, розглядаємо ся по амфітеатрі і бачимо, що партер і ґалерия переповнені студентами, вояками, селянами і робітниками, однак на фотелях всего кілька осіб, більша половина крісел порожна а льожі також сьвітять пустками. Шукаю очима за знакомими „патріотами“ сьвященниками, радниками, секретарами, адюнктами, професорами, адвокатами, однак майже нїкого з них не бачу. Не могу вийти з подиву, бо знаю, що навіть в таких „дїрах“ як Городенка або Надвірна саля театральна ще до того в недїлю все буває переповнена. Питаю д-ра П., де станиславівска Русь? Сей відповідає менї, що оно доси так на кождім представленю буває а ще до того, каже, здає ся „патріоти“ бойкотують театр. За що, питаю. А от каже вчера прийшов до театру о. Б. з жінкою і синком, для себе і жінки купив крісла а для сина партер. Сином сїв однак також на крісло. Коли се побачив секретар театру, попросив чемно сина о. Б., щоби або уступив з крісла або доплатив. На сю чемну просьбу дуже обурив ся о. Б. а за ним також инші патріоти і заявили, що їх нога більше в театрі не буде. Слухаю і ушам своїм не вірю, бо не хоче ся вірити, що се могло стати ся в народнім театрі. Бо якжеж можна обурити ся тим, що заряд театру хоче перестерігати порядок, що жадає від осіб, щоби не забирали місць, котрих не заплатили? І за те заповідати ще бойкот рідної штуки? Чи станиславівскі патріоти уважають за ласку, за котру заряд театру має їм ще бити поклони, що зволили свої достойні особи потрудити до руского театру? Чиж не є се не лиш обовязком „патріота“, але конечною духовою потребою кождої культурної людини, пійти хоч на кілька представлень тим більше, що вже через три роки Станиславів не бачив рускої сцени? Чи сю потребу відчувають у нас лише студенти, селяни і робітники? І ми хочемо мати претенсию до назви культурної нациї. Коли наші патріоти разом з вшехполяками бойкотують рідну штуку за те, що жадає ся від них належної заплати за місце в театрі? І не стид нам перед нашими гістьми артистами з України, котрі їхали до нас з рожевими надїями, що їдуть з Азиї до Европи, до своїх свобідних братів, де має бити живчик цїлої української нациї, а застали щось зовсїм противного? При тій нагоді довідав ся я, що директор театру п. Садовский заанґажував на гостинні виступи славнозвісну українську артистку драматичну п. Заньковецку, котра вже від кількох днів перебуває в Станиславові, однак боїть ся виступити на сценї перед пустим амфітеатром. Заньковецка в Станиславові! Та ґенїяльна артистка, що свій великий талант і цїле своє житє посьвятила виключно українській сценї, та гордість цїлої України, що від перших літ своєї молодости збирає лаври у всїх столицях великої росийскої держави: в Києві, Одесї, Петербурзї, Москві, та велика представительна української штуки, перед котрою схиляють голови і завидують єї нам Москалї і инші чужі нациї, она сидить майже незвістна в Станиславові і о єї побутї довідую ся лише принагідно! На другий день удостоїв ся я чести бути представленим великій артистцї. І як гірко було менї чути з єї уст слова розчарованя, слова жалю, що приїхала до Галичини, що від'їде не виступивши у нас на сценї! Із слезами в очах старав ся я вмовити в неї, щоби не зражувала ся першими враженями, що на єї виступ з'їде ся цїла галицка Україна. Здає ся, не конче я єї пересьвідчив, бо улягаючи вкінци моїм просьбам, сказала: „Добре, виступлю на сценї, виступлю на Вашу просьбу, буду грати для Вас, та не знаю, чи мене хто більше тут зрозуміє“. — На тім кінчу, а рефлексиї з мого коротного інтервю з славною артисткою полишаю пасканим читачам. — *Д-р Микола Лагодиньский.*

— **Загальний страйк в цїлій Австриї** приготовляє ся, як звісно на день 28 с. м., т. є. в дни отвореня державної ради. В той спосіб мають всї круги населеня зазначити одноцушне домаганє загального права голосованя. Почин до того страйку вийшов від социяльних демократів, котрі у всїх австрийских містах розвинули тепер в тім напрямі живу аґітацию. У Львові має відбути ся в пятницю, суботу і недїлю по ріжних товариствах 20 віч. Всї купцї рішили ся в згаданім дни замкнути склепи, а подібна аґітация йде також між шинкарями. „Страйкова ґвардия“, вибрала зміни ріжних кругів, буде в дни страйку контролювати, чи всюди страйкують. Вибрано також депутацию, що має удати ся до президента міста з домаганєм, щоби в дни страйку застановлено рух трамваїв. Так само веде ся горячкова аґітация за застановленєм особового руху на зелїзницях. Страйк має розпочати ся, як зачувати, о 6 год. рано і буде тревати до 12 год. в ночи. В тім часї має втихнути в цїлій Австриї всяка праця. Часописи очевидно не вийдуть. По Львові кружить чутка, що цїлий ґарнїзон стоїть готовий боронити загреженого порядку, що 30-ий полк має від'їхати до Кошиць, а на єго місце прибуде війско з Золочева.

— **Шануймо народну честь!** Пишуть нам: Дня 18 падолиста 1905 відбуло ся в Лїську аматорске представленє відогране аматорами „Miejscowego koła Towarzystwa szkoły ludowej“ celem przyzbierania funduszów na zakładanie i popieranie polskich czytelń ludowych. Цїль може бути добра для Поляків, але не для нас Русинів. В тім представленю взяли участь крім всеї місцевої польскої інтелїґенциї також майже всї наші чільні „патріоти“, зі своїм отцем деканом Бірецким, а з позамісцевих прибув також отець Мисик з Ванькови, віддаленої майже 3 милї від Лїська. Не дивуватись сьвітским інтелїґентам, котрі може для приподоби сильним сего сьвіта явили ся, щоби побільшити фонди сего русиноїдного Тов. яким єсть „Tow. szk. lud.“, а дивно тілько, що о. декан Бірецкий, у котрого так в парохії як і в цїлім деканатї нї читальнї, нї крамницї а за те темнота і брак національної сьвідомости, і отець Мисик з Ванькової на се представленє прибули. Отче Декан і Ви отче Мисик, питаємо Вас, чи наші товариства добродійні находять ся в таких достатках, що не потребують помочи? Кілько то наших бурс селяньских і ґімназияльних або бурса реміснича замикають свої рахунки величезними недоборами, або таке „Товариство педаґоґічне“, котре удержує школу і семинар жіночий а тепер наміряє утворити приватний мужеский семинар в Коломиї? Чи не знаєте, що 53 бідних а найздібнїйших учеників станиславівскої ґімназиї чекає видаленя зі школи, бо не мають чим заплатити оплати шкільної? Нї, сего Ви не видите а прошеня тих бідних не чуєте, коли спішите спомагати русиноїдне товариство. — *Сс.*

— **З руских кольоній півн. америк. Сполучених Держав.** Скрентоньска „Свобода“ доносить, що із руско-народних сьвящеників обняли парохії: о. Чаплиньский в Ню-Йорку, о. Добротвір в Ст.-Люіс, о. Вежигорский в Оліфанті, о. Струтиньский в Елїзабеті а о. Заплиньский в Бофало.

— **Дрібні вісти.** П. Александер Барвіньский, вертаючи з католицкого конґресу у Відни, задержав ся в Кракові, де в тов. Славяньскім клюбі виголосить відчит про українську справу в теперішну пору.

В Городищу королївскім бобрецкого повіта згоріло двоє дїтий, 6- і 4-лїтнє, полишені без нагляду в хатї.

Вінчанє п. Едварда Пацановского, ц. к. податкового офіцияла, з п-ою Оленою Петровичівною відбуде ся дня 26 с. м. Баличах [п. п. і зел. ст. Медика.]

Збори і засїданя.

З „Львівского Бояна“. Загальні збори членів товариства „Львівский Боян“ відбудуть ся дня 30 с. м. о 7 годинї вечером в сали товариства. Порядок дневний: 1) Звіт з дїяльности уступаючого виділу за адміністрацийний рік 1904/5. 2) Звіт касовий. 3) Звіт бібліотекаря. 4) Звіт контрольної комісиї. 5) Дискусия над звітами. 6) Вибір нового виділу. 7) Внесеня членів.

Віче в Козичах львівского повіта відбуде ся дня 26 с. м. Виголошені будуть реферати про шкільництво, політичне і економічне положенє та виборчу реформу. Початок о год. 2 по полудни. Є се перше віче у львівскім повітї, на котрім буде обговорена нинїшна виборча система і загальне право голосованя, тому просимо всїх селян з околичних сїл, щоби явили ся як найчисленнїйше. — *Комітет.* [Инші руські часописи просить ся о повторенє сеї оповістки].

Видовища і забави.

Послїдні вечерницї з танцями відбудуть ся в суботу, 25 с. м. в сали Turnverein-у при ул. Об'їзд ч. 6 заходом читальнї „Просьвіти“ на жовківскім передмістю. Початок о год. 8 вечером. Вступ від особи 60 сот. Стрій довільний.

З товариств.

Взиваємо другий раз виділ товариства „Скит Манявский“ в Богородчанах, щоби в як найкоротшім часї скликав загальні збори. — *Іван Басараб і то. сарші.*

Померли.

— **Зеновія Камінська**, жена пароха, упокоїла ся в Посічни дня 21 с. м. в 29 р. житя. В. їй п.!

— **Іван Попович**, повітовий інспектор шкільний в Сторожинци на Буковинї, упокоїв ся дня 18 с. м. В. є. п.

Бібліоґрафія.

— **Археольоґічна поїздка по Грециї** атеньских конґресистів в 1905 р. Написав Ілля Кокорудз, ц. к. професор академічної ґімназиї. У Львові, 1905. Сторін 107, вісїмка. Цїна 90 сот. — Є се відбитка звісних нашим читачам фейлетонів „Діла“.

Надіслане.

Д-р Казимир Левандовский

повернув із студий дентистики і ординує в недугах зубів. — Витяганє зубів і пльомбованє без болю. 970 9—?

Львів, площа Галицка ч. 7.

Вдовець лїт 39, підурядник при зелїзницї, шукає в матримоніяльних цїлях сею дорогою з недостачі знакомости, чесної женщини, Русинки, в віцї від 20—40 лїт. Справу трактує поважно, на анонїми не відповідає. Зголошеня на адресу poste restante А. Б. 32 Львів. 962

Льоврана коло Абациї.

Пансіон „Central“ поручає ся Родимцям на сезон осїнний і зимовий по цїнї 5 корон денно від особи за покій з цїлим утриманєм.

4—6 *Сидонія Романчукова.*

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. управ. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купує і продає

всякі папери цінні і монети

по найдешевшім курсї деннім не числячи нїякої провізиї. 374

Промеси до всїх тягнень

австрийских льосів.

Безплатна ревізия льосів для всїх тягнень.

Обезпеченє льосів від страт

при вильосованю найменшої виграної.

Сокаль і Лїлієн 2075

дім банковий і контора виміни у Львові.

Коперницкий і Син

Оптики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

До Впов. Учительства!

Впов. предплатників „Учителя“ котрим висилисьмо „Сьпіваник для народних шкіл“ просимо о як найскорше надіслане (заслученим чеком або марками) належитости т. є. 50 гелерів. З поважанєм: **Українська Накладня** у Львові, ул. Вроновска ч. 8. 980 4—10

Ученик в старшім віці, але слабо фізично розвинений, при тім пильний і пагідної вдачі, з уміченою виділовою школою і з курсом учительского семинара, задля браку удержаня хоче віддатись купецкому станови. В тій цїли шукає місця склепового практиканта. О ласкаві зголошеня просить ся на адресу: Н. Балиньский „Академічна Громада“, ул. Вірменьска ч. 30 Львів. 973 3—3

Знаменитий мід десеровий курацийний по 6 К, найлїпший „Raritas“ медоборів по 6 К 60 сот. за 5 клґ. франко. Мід в плястрах по 2 К за 1 клґ. За бляшанки звертаю 60 сотиків. **На будову театру** від руского замовленя даю 20 сот. **КОРЕНЕВИЧ** ем. учитель **Іванчани.** 1009 2—24

В нове-отворен'м інститутї для учеників при ул. Кльоновича ч. 3 є сїм місць до обсадженя. 959 6—7

Реньске природне вино
1 фляшка . . . . К 2·40
10 „ . . . . . „ 22·—
поручає торговля
ІВАНА БОРИСА
в Перемишли. 918

Мід курацийний
липовий в 5-кілевих бляшанках оплатно по 6 К висилає **Евстахій Юзичиньский,** Бережани. 794 8—10

Помі"н'к торговельний, що провадить бухальтерию, глядає посади. Зголошенє: Помічник Адміністрация „Діла“. 1005 2—4

„РУСКА ХАТА“
ілюстрована часопись лїтератури, штуки і сучасного житя
виходить 5 і 20 кождого місяця в обемі 2 до 3 аркушів під редакциєю: *Дениса Сембратовича.* Цїлорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адміністрациї: **Львів, Бляхарска ч. 8.**

Висилковий маґазин ткацких виробів
Едмунда Товарницкого
в Коломиї
висилає на бажанє даром і оплатно прібки полотна, шіртінґів, шевіотів, цайґів, столового біля, сукна, мужеску і женьску одїж і поручає вінчальні виправи.
Цїни фабричні.
Заступники і відпродавцї глядані всюди.
Зголошеня лише письменно. 1016 1—16

Власного виробу
ЛЯМПИ на ВІЧНЕ СЬВІТЛО
з хінского срібла і бронзу в огни золочевого по припису епископскої станиславівскої консисториї продає по найнизших цїнах
звісна руска торговля, сполучена з бронзівничою рукодїльнею
Петра Дуткевича
в Станиславові
улиця Бельведерска ч. 5.
Лямпи продає по цїнї 32, 40 50, 62, 70, 80, 90, 100, 110, 120 корон за штуку.
Бльоки до ламп від 5—12 К.
883 2—21

Товариство „Любов“ у Львові

обезпечає: 1) **ренти вдовам,** зглядно **сиротам** по своїх членах, 2) **придане** на річ третих осіб (дітий).

Приступленє до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра єсть здорова і не переступила 60 рік житя

Перший відділ, *обезпеченє рент,* запевнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, зглядно б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий відділ дає можність і найбіднїйшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 роцї житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов“ своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші премії,* які можна вплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цїлорічних ратах;

2) *28-* зглядно *14-дневу проволоку* до вплачуваня премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потрученя;*

4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*

5) звільненє від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошти друку;

7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов“ у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих письм Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

Від дрібних річий

зачинаймо попирати свою торговлю і промисл а богато гроша в краю лишить ся і богато рук найде працю. Пощо маєте, Вповажані Панї, купувати заграничний крохмаль, коли фабрика ЛЕОНАРДА СОЛЕЦКОГО у Львові виробляє такий знаменитий **брилянтовий крохмаль з ніткою і бажантом,** що перевисшає своєю добротою всякі заграничні вироби, є лїпший, дешевший і можна єго всюди набути. Зажадайте лише крохмалю краєвого виробу! 995 3—4

70% на фонд будови театру дає той, хто в тов. ім. Котляревского замовить отсї книжки:

1. Наталка Полтавка ком. опера Котляревского в 2 д. текст 40 с. в перес. 50с.
2. Наталка Полтавка . . . . партитура 3·60 „ „ 3·85 „
3. Ворожбит народна комедія, Цеглиньского в 3 діях 1·— „ „ 1·10 „
4. Заверуха і Два домики а одна фіртка одноак. Лотоц. —·50 „ „ —·60 „
5. Настоящі, комедія в однїй дії Бобикевича —·50 „ „ —·60 „
6. Чоловік чести, драма в 3 діях Володиславича 1·30 „ „ 1·50 „
7. Боян збірник малорус. кварт. на муж хор Матюка 2·60 „ „ 3.— „
8. Заповіщанє Т. Шевченка, бас. сольо в супр. хору і форт. В. 50 „ „ —·60 „
9. Веснівка пісня в супроводі фортеп. Матюка стих Шашк. 40 „ „ —·50 „
10. Коляди на мішаний хор Матюка. . . . 1·— „ „ 1·10 „

972 3—3

БІЛЬШЕ ЯК 1000 ПОДЯК
і атестів пп. Лїкарів, Клїнік і загальних шпиталїв сьвідчать найлїпше про високу лїчничу вартість

Іхтіоментолю

(правно охорон.),
котрий дуже часто по віськарговім ужитю усуває незавідно і тревало: Ревматизм, болї нервові, гостець, пораженє, біль голови, біль зубів і иньші долягости ревматичного і нервового характеру.

Цїна фляшки з описом ужитя коштує 1 Кор.

ІХТІОМЕНТОЛЬ можна набути у всїх аптиках, або прямо: З хемічної лабораториї аптикаря **ШИМОНА ЕДЕЛЬМАНА** в Богородчанах. 911 8—24

Почтою висилає ся найменше **дві** (2) фляшки.

Просить ся жадати виразно **Іхтіоментолю Едельмана.**

Оповѣщене.

„ЗАЩИТА ЗЕМЛИ“, общество зарегистрованнее съ ограниченною порукою во Львовѣ при улицѣ Краковской число 17, II. поверхъ, удѣляетъ пожички для набыванія и удержанія земли и поднесенія господарства, покупаетъ большіи посѣлости и сельскіи господарства въ цѣли продажи тымъ же въ цѣлости или парцелями своимъ членамъ, принимаетъ капиталъ въ щадницу, опроцентовуетъ ихъ по 4 и платитъ само подать рентовую и удѣляетъ отворотаою почтою всякихъ поясненій въ дѣлѣ закупна и продажи земли.

При прошеніи о пожичку нужно предъявити выпягъ ипотечный и аркушъ посѣлости геометромъ подтвержденный. Высота ипотеки при удѣленіи кредитовъ отъ 6 до 7%.

Состояніе съ днемъ 30-го сентября 1905 года:

Станъ должный:

1. Фондъ резервный	2188·84
2. Удѣлы членовъ	22334·05
3. Щадничіи вклади	180292·04
4. Дивиденда неподнята	1106·87
5. Сальдо отсотковъ	7633·79
6. Решта надвышки изъ 1904 г.	307·85
Общая сумма	213863·44

Станъ чинный:

1. Пожички ипотечныя	177128·84
2. Издержки администраційніи	2183·48
3. Кошта заснованія и мобилія	284·46
4. Еффекты	6935·—
5. Льокаціи въ Банкахъ	27018.01
6. Переходовіи	5·64
7. Наличными въ касѣ	8·01
Общая сумма	213863·44

957 7—12

ІВАН ІГНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Суконницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11
поручає
дуже успішні і незрівнані в наслідках
ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опаленє 50 сот.

Камферове і камфорово-сїркове мило усмиряє сверблячку і печенє шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсьвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сїркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сїрково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґліцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекцийно-гігієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порпї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґліцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порпї і сверблячу шкіри 70 сот. 209 65—84

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педаґоґічного двотиждневник педаґоґічно-науковий виходить від 1 серпня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумерата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 зр.

Земля на продаж для хлїборобів!

Під містом Коломия є до розпродажи (парцеляциї) кількасот морґів добре справленої, видатної землї, рибний ставок і малий млин.

Хто хоче купити тої землї, нехай зголосить ся лично або письмом до: Д-ра Стефана Федака у Львові (ул. Сикстскач. 48) у або Дра Леся Кульчицкого в Коломиї (в Народнім Домі.) 889 10—10

Важне для парохіяльних урядів і читалень!

Макс Ґлязерман
ПЕЧАТНИКАР
Львів, ул. Сикстуска ч. 17
виконує густовно і дешево стампілїї каучукові і металеві для парохіяльних урядів, громад, читалень і т. п. по 2·50 с. враз з пуделком і фарбою, литі нагробні таблиці, числа домів і улиць, відзнаки для лісних та пільних сторожий і клїщі до пльомбованя мяса.
Переписка руска. 285 9—10

5 корон і більше денного зарібку

Товариство панчошкових машин для домових робітників
глядає осіб обох полів до панчошкових виробів на нашій машинї.
Проста і швидка робота цїлий рік дома. Не треба приготовних робіт. Віддаленє і місце замешканя не впливає зовсїм, а ми продаємо роботу.
Товариство панчошкових машин для домових робітників
987 **THOMAS. M. WHITTIK et Comp. Prag Petersplatz. 7.** 4—?

Рух зелїзничих поїздів
важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохта (від 1/7 до 30/9 в недїлю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що недїлї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Верхмета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в недїлї і сьвята.)
„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ямна (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Рашева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5 – 30/9).
„ Белзця 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Врухович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полудне́м (тілько в недїлї і рим.-кат. сьвята, 1·45 пополудни (тілько в недїлї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9)- 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9. і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що недїлї і сьвята.
„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—.*, Замонаного (від 25/6 до 15/9), Освєнціма (від 25/6 до 15/9), Вєлїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан 2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що недїлї і сьвята.)
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Коканини (від 1/5 до 30/9 що недїлї і сьвята.)
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця 11·10.
„ Рашева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави рускої 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Врухович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що недїлї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що недїлї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 5·30 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої 11·15 в ночи кождої недїлї.
„ Янова 6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим., кат. сьвята) 3·08 пополуд. (від 14/5 до 10/9) - 5·58 пополудни.
„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Примітки. Поїзди посьпішні друковані є черешками тонкими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 6 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди на лавах білети зелїзного шляху рода, інвестровані кроїдами, розкладні їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в міжнім бюрі ц. к. державних зелїзниць, площа Гаусмана ч. 9. 85

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Бернонский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий. З друкарні Народової [Мекевих] Гогерина ч. 9.

Ч. 253. Львів пятниця 11 (24) падолиста 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Вагорна ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Вагорна. — Рукописи звертають ся лише за попередньою за кореженцем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Єще „відокремленє Галичини“.

Ми вже зазначили онодї, яке становиско повинен заняти руский нарід супроти змагань польскої верховодячої партиї до відокремленя Галичини — а іменно розпочати живу аґітацийну і вічеву діяльність, щоб рускі народні маси зробити відпорними на замахи противної сторони. Маємо рушити наше селяньство і висші верстви по містах, щоб події не заскочили нас неприготованими та щоб мати в тих масах податливе та міцне оружиє.

Та на квестию відокремленя Галичини можна і треба дивити ся також з иншого становиска, не лиш виключно нашого, руского, і сему власне хочемо присьвятити тих кілька заміток.

Польскі верховоди чують, що супроти новочасної демократизациї публичного житя теперішна їх штучна перевага і майоризация не дасть ся удержати і тому, для забезпеченя свого стану посїданя, recte національної грабіжи, хочуть взагалї перенесеня справ національних до краєвих соймів, бо розуміють, що тодї могли би робити що схочуть і забезпечити собі стан грабіжи по віки вічні. Тота програма не дасть ся однак перевести в Австриї, а не дасть ся перевести тому, що нема народу в Цислїтавії, котрий би десь по такій реформі не попав в стан безвихідної меньшости, маражуючи тим самим свої національні інтереси. Найсильнїйші в Австриї Нїмцї мусять бояти ся „украєвленя“ справи національної в Чехії, Моравії, Країнї, а Поляки — потентати в Галичинї — мають таке саме небезпеченьство в Шлеску і на Буковинї. Навіть отже і самі Поляки — найбільше горнаючі за „ukrajowieniem“ — не вийшли би добре на „украєвленю“ національної справи, бо вправдї Галичина скріпила би ся яко польский Піємонт, але разом з тим вага польского елементу упала би так в цїлій державі як і по инших краях поза границями Галичини.

На переведенє украєвленя справи національної в цїлій Австриї не можуть отже польскі політики числити, тим більше, що для реформи того рода навіть єї найгорячійші пропаґатори і прихильники не мають нїякого розумного арґументу. Одиноким арґументом має тут бути усуненє національної борби, але се є по просту сьмішне, бо украєвленє національного питаня не то не зменшить національних спорів, але їх ще збільшить. Прецїнь по краях панує вже тепер майоризация одних народів другими і се викликує як-раз національні антаґонїзми, коли ж компетенцию соймів розширимо і дамо краєвим геґемонам ще більшу власть, то зробилиби ми зовсїм так, як сей фушер-лїкар — колиб такий взагалї найшов ся — що маючи усунути якусь хоробу скріплював би іменно сю причину, яка недугу викликує. З украєвленя національної квестиї виринула-б ще лютїйша борба національна на житє і смерть, і тому о мнимій „санациї“ відносин через переказанє справ з характером національним до краєвих соймів нема навіть бесїди.

Та коли неможливе є розширенє польскої власти в Галичинї дорогою загальної реформи в цїлій державі, то остає еще другий спосіб — відокремленє Галичини, за яким польскі політики в послїднім часї почали дуже живо аґітувати. І нема сумнїву, що є чинники, котрі таким польским цїлям пішли би радо на руку, хоч і ті чинники не виставчають, щоб мрії галицко-польских політиків перейшли так легко в житє.

Тим, котрий мусить боронити ся проти відокремленя Галичини, і то боронити ся цїлою силою, є держава, для котрої відокремлена Галичина була-б отруєю. По правдї, Австрия яко одноцїльна держава перестала-б тодї істнувати, а змінила-б ся в тріялїстичне чудовище, котре представляло-б собою ще більше замішане, ніж теперішна дуалїстична монархія. Мають нинї верховодячі в Австриї круги безвихідний майже клопіт з мадярским сепаратизмом, то такий самий клопіт виріс би для них еще і з причини польского Піємонту. Відтак треба числити ся також з тим, що в „wyodrębionej“ Галичинї Русини не дадуть ся так легко з'їсти, а мусїли-б розпочати борбу зовсїм иншого рода ніж тепер. А се знов, мало-б знов той результат, що навіть заграничная політика Австриї була-б неможлива, бо посекціонована на три части держава мала-б на своїх східних границях болючу точку, котра спутала-б раз на все свободу рухів держави на міжнароднїй аренї. Вкінци-ж треба взяти і еще одно на увагу, що каже Австриї бороти ся перед відокремленєм Галичини, а се страх, який по „wyodrębnieniu“ настав би і настати мусїв би в решти Цислїтавії. Коли нинї Нїмцї, особливо ж нїмцї і антисеміти дуже радо споглядають на постулят відокремленя Галичини, то знов з другої сторони Австрия, власне з огляду на Нїмцїв, мусїла-б бути дуже противною реформі в напрямі відокремленя Галичини, бо вже тепер не може зломити опору Нїмцїв в справах національних, а по „wyodrębnieniu“ Галичини т. зв. північні Славяни були-б раз на все віддані на поталу безоглядної ґерманїзациї. А на се прецїнь Австрия, котрої рация істнованя лежить якраз в ріжнородности єї під взглядом національним і рівноправности, згодити ся не може, бо се була-б робота „pour le roi de Prusse“.

Отсе суть перепони, які перешкаджають зреалїзованю на разї польских мрій, та се не значить, щоби ми не розпочинали заздалегідь аґітацийну акцию для спаралїжованя того рода змагань. Не прийде при реформі виборчої ординациї до відокремленя, то наші віча будуть все таки попертєм виборчої реформи, яку хоче перевести правительство центральне — а настане хоч в части якесь „wyodrębnienie“, то наш рух буде оружем, котре буде можна ужити для рішучої і крайної боротьби.

До недавна за „wyodrębnieniem“ промовляли лише польскі лїберали і вшехполяки, але в послїднім часї, особливо від хвилї як на чолї кола польского у Відни станув Дзедушицкий а в державі розпочала ся аґітация за загальним голосованєм, станули під стягом „wyodrębnienia“ також і станьчики та взагалї верховодячі в краю чинники. Є то signum temporis, що ті верховоди верещать про wyodrębnienie тодї, коли ходить о недопущенє Русинів і низших верстов населеня до належних їм прав. Тодї вивішує ся знамя „wyodrębnienia“, за котрим, наче за патріотично-польским параваном криє ся лише оборона неволї і шляхотско-польских привілеґій.

Наші народні школи.

Бесїда посла о. Богачевского

виголошена в галицкім соймі дня 6 падолиста с. р. при розправі над справозданєм комісиї шкільної за рік 1903/4 на підставі справозданя Ради шкільної краєвої.

(Дальше.)

Та ми маємо ще досаднїйші факти шовінїзму деяких учителїв і їх ненависти до нас, тай до дїтий наших. Учитель Никита Лободич із Богородчан на початку року шкільного, коли рускі дїти вписують ся до школи, такими їх витає словами: „Ja wam powiadam, że chłop do gnoju, chłopa trzeba pędzić od szkoły“. — Учитель Роґош з Болехова валить на лавку і тростиною смалить ученика-Русина Квічолу із Саламонової Гірки за те, що дома з вітцем і материю говорить по руски. — Учитель Грушецкий в Теребовлї без відпустки їздить по вшехпольских вічах; з вікна школи підчас науки шкільної виголосив бесїду аґітацийну, коли відбували ся вибори до ради повітової в Теребовли, а вкінци враз із товаришами-вшехполяками, особливо з Яном Добровольским, що недїлї і сьвята їздить по сусїдних селах, будить ненависть до нас, бунтує спокійних селян, юдить брата на брата і забороняє їм говорити по руски під карою 20 соґиків за одно руске слово! От яка дорога наша руска мова! От як учителї плекають польский шовінїзм проти нас! Дійшло мої панове, до того, що Польки-монахинї, коли були учительками в Михайлівцї, борщівского повіту, ученика Віловуса побили до синцїв за те, що той говорив Отченаш не по польски але по руски, — що учитель Вержбицкий перед людьми плюгавить церков і сьвященика-Василиянина о. Ортиньского. Дїйшло, панове, навіть до того, що учителька Чеховичева з Уднова переконує дїтий, що то гріх пійти до церкви і там, як наше — руского христа поцїлувати...

Но щож дивувати ся таким учителям, коли професори найвисшої наукової институциї, іменно сенат академічний у Львові протестує против іменованя властивими властями членом краєвої ради шкільної не якогось там „вархола“ і „гайдамаки“, але таки свого колеґи, свого найльояльнїйшого, найспокійнїйшого, найугодовійшого д-ра Студиньского. Розуміє ся, що в концертї тім не могли дати ся завстидати і учителї ґімназий і такий самий для наших міжнародних відносин так дуже характеристичний протест внесли дня 11 мая с. р. З огляду на все те не можу закінчити сего уступу інакше, як словами мемориялу російских Поляків до б. міністра князя Святополка-Мірского в грудни минулого року: „Се примусове примінюванє державної [московскої] мови майже у всїх областях державного житя найболючійше дає ся відчути особливо на поли вихованя, де дїти від наймолодших лїт мусять укладати думки в чужій мові, через що кривлять ся а деколи й занникають їх спосібности, де школа, змагаюча до винародовленя, не осягаючи сеї цїли, викликує натомість звиріднене і де молодїж із шкідним для своїх характерів наслїдком виростає в атмосфері ненависти, лож й обману. Тож не дивно, що населенє не горне ся до просьвіти подаваної дїтям в незрозумілім для них язицї. І через те дїє ся, що число анальфабетів в Королївстві величезне, що гамує ся розвій

Николай Лесков. 8)

Владичий суд.

Я був такої гадки, маючи на увазї загально знану флеґматичну мляву вдачу князя, чоловіка дуже благородного і доброго, але на жаль не проявляючого тої енерґії, якої від него нераз дуже бажало ся. Але Друкарт знав князя лїпше і стояв на своїм.

— Не думайте так! — обставав він: — Князь добрий чоловік, і єму треба лише річ як слїд виложити. Він не соніл; не відразу оком прокибне, але за те й кривом не обріже. Він зачне лише у себе в серци довбати і як-раз викопує відтам те, чого треба.

Не від річи буде сказати дещо про фізичну і духовну вдачу князя. Він був великого росту, зарівно оказалий як симпатичний. Переважаючою чертою була у него доброта, але якось більше пасивна чим активна. Здавало ся, що він бажав би, щоби всїм було добре, а лише не знав, як би се зробити; длятого він дальше тим не журив ся... до часу. Лице єго показувало тихий спокій доброї совісти і було завсїгди нерухоме. Тая нерухомість оставалась і тогдї, коли єго щось особливо болїло за серце; тільки тогдї надувалась єго верхня губа і піднимали ся вуси. Говорив князь рідко і мало, хоч зовсїм не можна сказати, щоби говорив коротко і лаконїчно. В єго бесїдї завсїгди було щось недокінчене, а при тім на свій лад вложенє.

„Зробіть... стало!“ говорив князь, легко махаючи рукою. І ті, що єго розуміли, знали, що їм робити; і виходило добре, — добре тому, бо всї знали, що він думав і почував лише добре.

Дуже часто було воно гарно; але я не міг собі уявити, до чого воно доведе в сїм незвичайнім випадку, о котрий тут ходило. Против переплетчика і за єго кривдинним стояли по перше законні постанови, а по друге княгиня, котрої значінє на жаль було безперечне. Що-ж против сего постановить княже „стало“ та й що єму тут дїяти?

Щоби чогонебудь добити ся, треба передовсїм ясно знати, чого хочеш і якими дорогами хочеш доходити. А у нас у жадного з трех не було ясного пляну, чого ми властиво хотїли для вратованя нашого переплетчика і як. Ми лиш бажали помочи єму; а оден з нас розширив свої погляди настільно, що уважав за корисне розжалобити доброго князя, покладаючи на винахідчивість єго серця, котре начне щось довбати та викопує як-раз те, чого треба.

Друкарт був певний того, а я ні троха; на те міг він опісля радісно крикнути: „щасливий, хто вірує, — тепло єму на сьвітї!“

Я лишив мого страдальця під опікою нового опікуна, а сам забрав ся на своє місце і заняв ся своїми справами.

Тимчасом Друкарт повів злиденного переплетчика на авдиенцию до князя і постарав ся там, що бідолаху поставлено так наручно, щоби князь, коли вийде принимати просьби, міг звернути на него увагу. Так воно й стало ся.

— Що... се... стало... що за чоловік?... Чого так плаче?... Довідайтесь! — сказав князь до Друкарта, котрий сим разом був з ним.

Друкарт взяв просьбу і, розуміє ся, знаючи вже річ, лише поглянув на неї про оно. Та й так нїчого в нїй було глядати, бо сама річ щезала в описї терпінь переплетчика від людий, води, огню, а наконець і від кровопийцї, про котрого теж було згадано в просьбі.

Лишалось тілько згорнути просьбу і устно виложити князеви, о що ходить. Друкарт, чоловік тепий, розумний і талановитий, зробив се імовірно так добре, що князь відразу зворушив ся; брови у него легко насупились і верхна губа надула ся.

— Се що? — сказав він: — Се стало... шахрайство!... Се... так с... не можна позволити!

Урядник коротко, але докладно указав на закон.

Князь еще більше насупив ся та каже:

— Так!... Закон... так... стало... не можна!

Урядник не сказав нїчого, а князь зачав дальше принимати просьби. Тимчасом Жид ревів; а коли на него кричали „тсс!“, він на хвилю втихав і тілько дрожав, а потому знов починав стогнати без спів, без просьб.

Князя почало брати за душу.

— Кажіть... стало... єму мовчати і... вивести! — сказав він, ніби дуже сердито. Се було у него завсїгди добрим знаком; бо, коли він дав хоч троха пірвати ся гнївови, то при незвичайній своїй доброті, зараз таки піддавав ся реакциї і, як міг, шукав способу направити свою нетерплячку. Сего можна було тепер тим скорше надїяти ся, що й сам приказ „мовчати і вивести!“ дав він очивидно з досади, що не видїв можности зробити того, чого хотїв.

Так воно і стало ся. Ледво Жид зо страху замовк і два жандарми вивели єго з салї, князь відозвав ся:

— Тихо!... Скажіть... не треба!

Що мало означати се „не треба!“, годї було знати; але зрозуміли се добре: Жида вивели та не прогнали, і він сїв та дальше дрожав. А князь хутко скінчив авдиенцию і весь час виглядав якийсь невдоволений і зажурений. Відправивши просителїв, він не пішов до свого бюра, що було просто против входових дверий авдиенцийної салї, а вийшов до малої бічної комнати на право. Тая комната виходила вікнами на подвіре і служила князеви до розмови з тими, з котрими він уважав за потрібне поговорити сам на сам.

Він походив там кілька хвиль, а потому візвав Друкарта.

— Погано! — відозвав ся він.

— Дуже погано, ваше сіятельство! — відповів Друкарт спокійно і поважно.

— Тфу!... Що за штука... Мантій!

— Очивидно ледащо! — відповів Друкарт, розуміючи, що воно відносить ся до переплетчикового наємника, котрий забажав викрестити ся.

— І в законї сего... стало... нема?

— Нема! Там нема жадного виїмку; коли хто заявить бажанє, все одно.

— Взяв гроші... шахрай... Се... стало... яка... тут віра!

— Віра тут лише позір.

— Розуміє ся!... Та я... нїчого... стало... не могу. Ідїть.

І князь з очивидною мукою душевною відправив Друкарта. Та ледво сей дійшов до передної, як князь догадував ся того, чого

Ф. Оліярник, торговля церковних річий і девоционалій у Львові, *перенесена з улиці Театиньскої ч. 3* на улицю Театральну ч. 20 [фронтовий льокаль] коло „Народного Дому“, напротив промислової школи і поручає свій богатий склад і виріб церковних предметів з шовку, вовняного адамашку, бронзу, різьби на дереві і т. п.

Приймає ся знищені прибори до відновленя. На жаданє висилає ся цїнник. 1006 3—11

культури і що серед темних мас ширить ся здичіне обичаїв..." — Ті слова, мої панове, ілюструють також вірно наше положене шкільне тутка, дивно тілько, що ви, панове на те саме деинде умієте жалувати ся, чого самі тут допускаєте ся; дивно, що рівночасно все те тут діє ся, коли ви там, в Королівстві, прецінь зискуєте свою школу, дивно, що ви нам пощади й тоді не даєте, коли вашим і нашим братям там за кордоном підносить ся сонце правди, сонце волі, сонце свободи. (*Оплески від Русинів.*)

Переходжу тепер до учительских семинарий. Що-до тих семинарий, ви, панове, що-року маєте занотувати якісь успіхи, якісь плюси. І так лише в послідним році міністерство просьвіти позволило на отворене польскої семинарії учительскої в Вучачи, утримуваної фільєю львівского польского товариства педаґоґічного; так само позволило оно сему Товариству отворити в початком 1904/5 року польску семинарию учительску в Станиславові: кромі того трактує ся ще основане польскої семинарії учительскої в західній части Галичини. Та як найважнійший успіх народний на тім поли можете собі почислити се, що центральне правительство, не питаючи ся шлеского сойму, для спорореня більшого числа польских учителів для польского населеня, котрого там є 220.000, постановило при учительскій семинарії в Цешині заложити паралельки польскі і в тій цїли вже на 1905 рік вставило в буджет потрібну квоту.

А які-ж ми, галицкі Русини, 3,071.000 душ, маємо занотувати успіхи на тім поли? Ми маємо занотувати, що наше упослідженє й покривджене на тім поли ані на волос не поправило ся й не змінило ся, і що-до східної Галичини взагалі і рускої народности в окрема.

Передовсім що-до числа учительских семинарий. Всїх семинарий є, як каже справоздане краєвої ради шкільної, 14. З тих припадає шість на Галичину західну а вісїм на Галичину східну. Колиж узглядним число людности в західній Галичині, котрого є 3,862.350 супротив 4,452.650 у східній Галичині, то переконаємо ся, що в західній Галичині одна семинария припадає на 443.725 а у східній на 556.581 душ, то щоби якатака була рівномірність, заложено, що доконче були би потрібні найменче дві семинарії, а то одної мужеской а одної женьскої у східній Галичині. Дальше панує у східній Галичині більше переповнене Коли на одну семинарию з цілої Галичини припадає пересічно 259 учеників, то в західній Галичині припадає пересічно на одну 239 а у східній 273, і з тої причини успіх науки в Галичині східній не може бути так користний.

Що впрочім таке переповнене мстить ся на руских учениках і ученицях, се доказують факти. До женьскої учительскої семинарії в Перемишли сего року вписалось на перший рік 146, на другий 75, на третий 62, на четвертий 67, разом 350 учениць. Позаяк одначе може бути принятих лише 240 учениць, то поверх означеного числа показалось 110 кандидаток В тій справі дирекция семинарії віднесла ся до краєвої ради шкільної за порадою, і тота вислала на місце шкільного радника Кавецкого, котрий уладив справу на галицкий спосіб. Він розпорядив приняти на перший рік 60, на другий 64, на третий 60, на четвертий 61, разом 245 учениць, а прочих 105 веліїв віддалити. В додатку при принятю звелено звертати увагу на народність та віроісповідане, наслідком чого віддалено найбільше учениць гр.-кат. обряду і жидівского віроісповіданя. Доказом на се отсї цифри принятя: на перший рік принято 50 учениць римо-кат. обряду, 9 греко-кат. і 1 Жидівку; на другий рік: 49 римо-кат., 15 греко-кат.; на третий рік: 44 римо-кат., 16 греко-кат.; на четвертий: 49 римо-кат. і 12 греко-кат. обряду. Кількадесять Русинок зовсім не принято! — В Тернополи сего року до учительского семинара записалось до кляси приготовляючої 58 Русинів, а з них здало іспит ледви 24, а відпало 34 або 60 проц.; тимчасом із зголосивших ся 46 Поляків принято 32, а відпало всего-на-всего 24 проц. А ми вже й без того упослїджені й покривджені, як ніхто инший в державі!

Під зглядом викладового язика вісїм семинарий є утраквістичних, русько-польских а шість семинарий виключно польских. А деж, панове, семинарії чисто-рускі?! Так коли справоздане краєвої ради шкільної щороку виказує майже половину шкіл руских, то чиж сама консеквенция не вимагає, щоби були і семинарії чисто-рускі? Тимчасом нема ані одної! Що-до числа учеників, то було в тім році 838 учеників-Русинів а 108 учениць-Русинок. Чи тим числом краєва рада шкільна в силї заповнити всї школи рускі?

Ви потїшаєте нас утраквізмом, але ми вже виказували і все виказуємо, як в практиці виглядає той осмавлений галицкий утраквізм. Як трактує ся науку рускої мови в таких семинариях, я вже виказував в передущих лїтах. Так само дїєть і при матуральних іспитах приватистів і приватисток. До 1900 р. jure caduco дирекциї увільняли кандидатів і кандидаток від іспиту з рускої мови, не знати на основі якого права? Після розпорядженя краєвої ради шк. з 6 серпня 1900 ч. 19161 має ся їх вправдї також із руского питати, але коли не вміють, то злої ноти їм не вписувати до сьвідоцтва! Що таке розпорядженє цїлком суперечить орґанїзацийному статутови о учительских семинариях з 31 липня 1886 ч. 6031 і цїлий утраквізм робить ілюзоричним, розуміє ся само собою. Також після міністерского розпорядженя математика має викладати ся по руски; мимо того (приміром в Самборі) часто ані одної теми до матурального письменного іспиту матурального в рускій мові з математики не було!

В инших семинариях із трех тем, предложених учителем, буває часом одна руска, але ученики-Поляки всї теми виробляють по польски. І то — утраквізм!

Також і в сегорічнім справозданю краєва рада шкільна каже, що кромі релїґії і рускої мови ще й математику і природописну науку, а в мужеских утраквістичних семинариях ще й сільске господарство викладано по руски. Але що скаже краєва рада шкільна на факт, що тут, зараз під єї боком, у львівскій семинарії женьскій о рускім викладї тих предметів нїхто не чував!!

А вкінци ще одна замітка: Обовязуючий доси у вісьмох ґімназиях Австриї (в Марбурзї, Краінбурзї, Любляні, Рудольфсверті, Цїлеї, Сучаві і Чернівцях) утраквізм видав найгірші результати, бо все виказує найбільший процент репробованих учеників. Торік, коли тут зі сторони більшости соймової піднесено заведене утраквізму також по наших ґімназиях, виступили против того всї фахові круги, як рускі так і польскі. Отже чи те, що для ґімназий є очивидно зле, може для учительских семинарий бути добре?! Для того я ставлю резолюцию: „Взиває ся ц. к. правительство, щоби у східній Галичині основало безпроволочно дві семинарії учительскі, одну мужеску другу женьску, з руским язиком викладовим, а колиб се було тяжше, то щоби при істнуючих утраквістичних семинариях утворило рівнорядні кляси рускі".

(*Дальше буде.*)

Галицкий сойм.

Вчерашне ранїшне засїдане.

Третий в черги бесїдник д-р Олесницкий промовляє дві години. Знамениту єго промову подамо в „Дїлї" дословно. Тепер скажемо лише, що она від початку до кінця тараном валила польску більшість соймову, адміністрацийну комісию і краєве правительство. Д-р Олесницкий, розуміє ся, горячо заявив ся в імени руских послів за загальним, безпосереднім рівним правом виборчим, а тілько, якби оно упало, за своїм внесенєм поставленим 1904 р., в котрім містили ся дві головні точки: а) заведене V. курії для тих, котрі доси не мають голосу в ніякій иншій курії, а б) введене безпосередних виборів в тій курії і в курії сільских громад. Соймова комісия очивидно вносить відкинути і се внесене! — хотяй в Росиї Поляки для свого бажаного сойму в Варшаві хотять загального права виборчого і хотяй польскі посли в соймі шлескім зажадали загаль. голосованя! Внесене адміністрацийної комісиї галицкого сойму є документом, що своїм змістом спізнив ся о пів століття, документом, котрий сьміло можна назвати вдоптанєм прав чоловіка в XX-ім столїтю! Більшість галицкого сойму огидить ся так перед культурним сьвітом і навіть перед другими польскими дільницями лише з ненависти до Руси і зі страху перед скріпленєм руского елементу, при чім панам байдуже, що через те мусять терпіти також міліони мазурского люду селяньского і робітничого. Та в нинїшній хвили відносини між народами польским і руским рішатись будуть не на малім галицкім сьмітю, а у новій, конституцийній Росиї, а з огляду на відносини в самій Австро-Угорщині, з огляду на факти, що навіть у віденьскім парляменті більшість заявилась за загальним правом виборчим і правительство на се годить ся, а навіть сойм такого краю, як Дальматиї єдиноголосно ухвалив загальне право виборче — опір і упір „jednego polskiego sejmu" у Львові на нїчо не здасть ся! Рускі і польскі обезправнені маси вметуть нинїшний сойм упривілейованих!

По бесїдї п. д-ра Олесницкого відрочено засїдане до вечера.

Вчерашне засїдане.

Перший промавляв п. Мілевский. Учений професор економії в довгій бесїдї виводив, що загальне рівне право виборче є реакциєю. Правда, що рівні обовязки повинні бути злучені і з рівними правами; але анальфабетам годї признати рівне право виборче, бо се виглядало би, як коли би ми протеґували анальфабетизм. Та й рівности між людьми, крім рівности перед Богом, властиво нема; тому й нїгде нема загального рівного права виборчого в повнім значіню сего слова. Виборче право не є правом одиниці і не дає ся єго людям в інтересї одиниці, а лише в інтересї суспільности; длятого й репрезентация суспільности повинна заступати інтереси всїх клас суспільности. Бесїдник не є за привілеями; алеж і польска шляхта не проливала свою кров в обороні привілеїв, а за права і добро народу.

На ті слова відозвав ся з ґалерії грімкий голос: „Се ложь!" Заразом посипались з ґалерий на салю червоні картки, на котрих було випечатано: „Геть з привілеями! Нехай жиє загальне рівне безпосередне тайне голосоване!" Знала ся на ґалериях буря; з усїх сил кричано: „Ганьба вам! Брехуни! Геть з таким соймом!" і т. и. Маршалок стукає пилицею, але нїхто того не слухає. На сали поміст застелений червоними картками, на ґалериях крик. Тогдї маршалок сильним голосом оповістив, що перериває засїдане, щоби опорожнити ґалериї. Тимчасом на сали сиплють ся компліменти на адресу ґалериї. П. ґр. Здз. Тарновский кричить: „Опришки!", п. Дав. Абрагамович: „Розігнати гомоту!" і т. и. Посли порозходили ся на коритар; ґалерия успокоїла ся, але не опорожнювано її. Так тревало з годину. Вкінци ґалериї опорожнено і розпочато наново наради.

П. Мілевский докінчив свою бесїду тим, що загальне рівне право виборче назвав реакциєю і заявив ся за внесенями більшости комісиї.

Опісля говорив пос. Ротер. Він внесеня більшости комісиї назвав провокациєю тих верств суспільности, котрі домагають ся загального голосованя. Адміністрацийна комісия властиво нїчого не знає. Вона перейшла над внесенями п. Стапіньского і дра Олесницкого до дневного порядку. Бесїдник виказував потребу загального і рівного права виборчого, а що-найменше пятої курії до сойму. Вкінци заявив, що буде голосувати за внесенями меншости комісиї з тою зміною, що замість посередних виборів жадає безпосередних.

П. ґр. Пініньский зазначив, що цїла палата бажає розширеня виборчого права, а й він сам не противний загальному праву виборчому; алеж нема нїгде безоглядно доброї системи виборчої, як сьвідчать о тім Франция і Німеччина, де наслїдком загального голосованя щезли сторонництва лїберальні, а більшість мандатів дістає ся в руки социялїстів. Вкінци бесїдник заявив ся за задержанєм курий і постепенним розширюванєм виборчого права.

Вкінци ще промавляв п. Стапіньский за загальним безпосереднім тайним голосованєм, заповідаючи, що надійде час, коли пани будуть мусїли пристати на те право, коли тепер не схотять пристати на него добровільно і з честию.

На тім о год. 1¼ по півночи закінчено засїдане.

Нинїшне засїдане.

Засїдане розпочало ся о год. 10·30 перед пол. Відчитано внесеня і інтерпеляциї, між ними інтерпеляцию пос. Гурика в справі надужить війта Антона Робачевского з Чернїєва пов. Станиславів.

Відтак приступлено до дальшої дискусиї над виборчою реформою:

Перший промовляв пос. Козловский, котрий полемізував з бесїдниками опозициї і попирав внесеня більшости комісиї. Бесїдник є тої думки, що страх перед улицею є неоправданий. Загальне голосоване не є панацеєм на політичні і социяльні хиби (Отсе арґумент!) і длятого бесїдник є противний того рода змаганям. Головну часть своєї промови присьвятив полемиці з пос. Олесницким.

По Козловскім яко бесїдник против забрав слово пос. Рутовский. Бесїдник обожає Францию, і не є правдою, щоби сю державу знищило, як казав Козловский, загальне голосоване. Так само і поклик на Північно-американьску Спілку не видержує критики. Помимо того і він є противником загального голосованя, бо стоять на переконї „względy narodowe", а особливо є противником реформ накидуваних з гори.

Пос. Войтїх Дзедушицкий поучував польску соймову більшість, щоби пильнувала такого жемчуга, як галицкий сойм, бо се була і є „kolebka naszej narodowej myśli". Можемо отже розширити рамки репрезентациї, але мусимо пильнувати, щоби не були наражені на небезпеку „nasze interesy narodowe". Вкінци поставив поправку до внесеня більшости комісиї, щоби не обмежувано краєвого виділу вказівками, як: зниженє податкового цензу і кваліфікация робітників, але щоб сказати загально, що виділ краєвий має обдумати такий проєкт, яким би право виборче до сойму було розширене.

Поправку сю поперло вільканайцять послів, буде отже піддана під голосоване і мабуть перейде, бо прийшла автентична вість з Відня, (привіз єї сам Дзедушицкий) що правительство домагає ся безусловно V курії для сойму на спосіб V курії, заведеної при виборах парляментарних. І в тій цїли була як-раз зроблена поправка Дзедушицкого, щоб промостити дорогу для V курії.

О год. 1 забирає голос пос. Лазарский— засїдане тревае дальше.

Нинї пополудни буде сесия замкнена, бо є намірене вести так довго ранїшне засїдане, поки ввесь порядок нарад не буде вичерпаний.

З Росиї.

В Росиї вже повернув зглядний спокій, жаданий правительством яко перше услівє постепенного переведеня конституцийних реформ. На селах еще кипить в деяких ґуберніях, хлопи рабують і нищать двори, але — що є головне — в містах спокій. Ситуация поправила ся також тим, що щораз більше поважних голосів заявило ся в части за безглядним, а найбільше за услівним попертєм Віттого, без чого правительство Віттого було доси безсильне і — як Вітте нераз нарікав— не могло взяти ся до ніякої важнїйшої роботи, не могло перевести ніякої глубшої реформи. Від ріжних рад міских, бірж і инших институций надходять телеґрами, в котрих дотичні институциї заявляють, що будуть підпирати правительство, котре опре ся о маніфест з 30 жовтня. На конґресї земств третина членів заявила ся за попертєм правительства без застережень, инші члени земства заявляють, що будуть стояти за правительством, як воно безпроволочно переведе конституцийний маніфест без ніяких обмежень. Все те сильно скріпило захитане вже становище Віттого, однак він мусить скоро заспокоїти домаганя конституционалїстів, бо в противнім случаю все зверне ся против него. Початок Вітте здаєсь зробить новим законом прасовим, котрий, як вчера донесено з Петербурга, має бути оголошений еще сего тиждня.

Бюро конґресу земців і представителїв міст предложило з'їздови слїдуючу резолюцию: „Зваживши, що маніфест з 30 жовтня признає все те, чого жадано від початку, конґрес, стоячи на тім, що признані маніфестом свободи суть конечні в цїли успокоєня краю, заявляє цїлковиту солїдарність з сею підставою конституциї. Здійснене сеї проґрама є обовязком міністерства. Міністерство може числити на попертє значної більшости земств і міст так довго, як довго буде поступати в напрямі здійсненя того, що є в маніфестї. Яко одиноке средство запевненя поваги правительства і попертя представителїв краю, конґрес уважає безпроволочне видане розпорядженя, котре заповість загальне виборче право до думи, передасть першій думі функциї конституанти, зредаґує за згодою царя конституцию, переведе територияльні реформи і инші зарядженя".

До сеї резолюциї 27 бесїдників внесло поправки. Бюро конґресу зредаґує єї наново на підставі внесених поправок і внесе резолюцию на ново. Від ріжних товариств, зарядів земств і инших корпораций з провінциї конґрес дістав телеґрами, з заявою конечности попертя правительства.

Телеґрами.

Париж. Вітте предложив цареви нову лїсту міністрів, ужежену вже на підставі користних для Віттого ухвал конґресу земств. Міністром внутрішних справ має бути Головин.

Петербург. Сего тиждня мають бути оголошені тимчасові закони прасові. Дотичний указ вже підписаний. Говорять, що міністер внутрішних справ, Дурново на власну руку здержав був оголошене сего указу. Дурново вже сими днями має уступити.

Берлїн. Аґрарні заворушеня в ґуберніях тамбівскій і воронежскій щораз грізнїйші.

єму було треба, і жваво розмахнувши двері, крикнув веселїйшим голосом:

А, Друмарт!

Сей завернув ся.

— Тепер... того... як єго... ось як: Сего Жида... взяти на сани... і їдьте... з ним... зараз просто... до митрополита. Він добрий дїдусь... нехай подумає... всьо розкажіть. І від мене... кланяйтесь... і скажіть, що жаль... а нїчого не могу... бо закон. Ладно!... Розумієте!

— Так... що не могу... Дуже... стало... рад би... та не могу... А він дуже добрий... Розумієте!

— Дуже добрий, ваше сіятельство.

— Так єму... я се лишаю... і сам не мішаюсь... а тілько дуже єго... прошу.. Длятого... коли єму також жаль... як там знає... Може бути... просїть... а потому менї скажете.

Князь довінчив свою річ уже живійшим і веселїйшим тоном, махнув рукою, відвернув ся і, значно повеселївши, пішов до своїх комнат, та певно не на те, щоби розказати княгини о своїм розпорядку.

Друмарт узяв Жида і поїхав з ним до Лаври, а я дістав через післанця карточку, де було на шведму написано: „Задержіть ставку; їдемо до митрополита".

Ставку можна було стримати на дві-три години, і я се зробив; але до чого воно могло здати ся?

Та тут, доходячи в моїм оповіданю до стрічи з покійним митрополитом Філяретом Амфітеатровим, мушу сказати, яким він менї показав ся з загально людскої сторони.

Ще дитиною, у себе в орлївскій ґубернії, відки покійний митрополит був родом, наслухував ся я за него, що то чоловік безконечної доброти. У всїх тих оповіданях являв ся він скромним і терпеливим, тихим і оповійним чоловіком, — але не більше. Активної доброти єго я не знав ні в однім випадку.

Особисто я побачив єго перший раз в домі президента сварбової палати Я. І. П., де він показав ся менї дуже дивним. Коли ми всї, господарі і гості, стріли єго в сали, він благословив усїх, що підійшли до него за благословенєм. Опісля запримітивши молоду панночку, що була в тім домі ґувернантою, він глянув на неї і, не ступаючи з місця, каже:

— Ну, а ви що?

Дївчина низько єму поклонилась і остала на своїм місци.

— Що-ж, підійдіть! — візвав митрополит.

Тогдї господар шепнув єму:

— Ваше високопреосьвященьство, вона протестантка.

— Ну, і що-ж, що протестантка! Алеж не Жидівка!

— Нї, владико! Протестантка.

— Ну, так, протестантка. То ходи-ж сюда, дитино! Ходи! Ось так! Господь благослови тебе: во імя Отця і Сина і сьв. Духа.

Але коли вона, сильно зворушена, хотїла за нашим прикладом поцїлувати єго в руку, він погладив її по голові і сказав:

— Розумниця!

Дївчина так зворушила ся тою, імовірно несподїваною ласкою, що розплакалась і утїкла до дальших комнат. Опісля нераз вона ходила до митрополита, діставала від него образки і книжки і вкінци перейшла на православіє та завсїгди любила і поважала Філярета.

Ціле хлопске населене збунтоване против власти. Віцеґубернатор Воронежа казав без пардону стріляти до збунтованих хлопів і рабівників. Вже убито сотки хлопів.

Петербург. Державна дума має вібрати ся доперва в половині марта 1906. Умірковані поступовці вже уложили виборчу ординацию, котра буде оголошена в першій половині грудня. В одній фабриці робітники зажадали заведеня 8-годинного дня праці. Коли фабрикант замкнув фабрику, робітники хотіли вдерти ся до неї силою. Призликане військо дало сальву і убило 30 осіб.

Париж. На Петербург машерує 10.000 донських козаків (??). Вони з власної охоти вимашерували під командою свого атамана, щоби „царя висвободити з жидівскої неволі“.

Гельсінґфорс. Ґенерал-ґубернатором Фінляндиї іменований президент державного департаменту, тайний совітник Ґерард.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Відень. В розмові з одним дневникарем Февраврий схарактеризував ситуацию яко дуже поважну. Надходять неспокійні часи. До запагодженя кризи буде потрібний що найменше оден рік. Між ним а коаліцією вже не буде ніяких переговорів. Февраврий надіє ся, що реорґанізация парляменту цілковито змінить угорску політику.

Загальне голосоване.

Градец. Політична комісия сойму заявила ся за загальним голосованом до державної ради. Намістник заявив, що в найблизших днях збере ся державна рада і буде могла при співучасти правительства перевести новий закон виборчий, котрий певно причинить ся до уздоровленя наших відносин.

Буковиньский сойм.

Чернівці. Сойм ухвалив проект нової громадскої ординациї виборчої, за котрим промовляв також пос. Василько. Сойм замкнено.

Почтові урядники.

Відень. Правительство наміряє поліпшити платню почтових урядників і слуг. Розходить ся о поліпшене биту 37.000 урядників і слуг. Мають бути поліпшені авансові відносини урядників і бит почтових маніпулянтов.

Македонія.

Царгород. Правительство відкинуло жаданя держав в справі контролї фінансів Македонії. Порта годить ся лише на продовженє мандатів аґентів цивільних найдальше на два роки. Населене Царгороду занепокоєне вістями, що Росия на границі Малої Азиї громадить велику силу війск.

Атени. Призначені до демонстрациї кораблї всїх держав вже зійшли ся в Піреусї.

Анархістичний процес.

Париж. Завтра зачне ся перед присяглими процес против участників атентату на короля Альфонса. До розправи покликано 70 сьвідків, між ними кількох француских і іспаньских послів.

Кріза в Анґлії.

Льондон. Кабінет збирає ся нині на нараду. Супротив того, що ся нарада відбуває ся в незвичайнім часї, гадають, що незабаром або парлямент буде розвязаний, або кабінет уступить. Деякі дневники здогадують ся, що Бальфур уступить, а місию утвореня нового кабінету одержить ліберальне сторонництво.

НОВИНКИ.

— **Сим повідомляю** моїх Вп. Виборців, що в четвер 30. падолиста с. р. зложу в Стрию з сали „Народного Дому“ о год. 1 в полудне справоздане посольске, на котре сим Вп. Виборців запрошую. — *Д-р Евген Олесницкий.*

— **Маніфестация перед соймом** відбула ся вчера вечером при участи кількох тисяч народа. В часї, коли в соймовій сали вела ся дискусия над виборчою реформою, під соймом відбуло ся величаве віче, на котре прибули не лише робітники, але й всї, що домагають ся виборчої реформи. Промовляли д-р Дияманд, Вітик (по руски) і Гудец. Два перші бесїдники вказали між иншим на скрутне положене теперішних соймових верховодів, що поневолї уступають перед могучою силою робучою народу, котрий мусить осягнути загальне право голосованя і шляхотсвій господарці зробити конець. Бурю окликів признаня викликувала бесїда п. Вітика, що проголосив шляхотских верховодів політичними трупами і обіцяв в найблизшім часї засьпівати їм разом з цїлим робучим народом „вічная память“. П. Гудец, що якраз повернув з засїданя міскої ради, повідомив в своїй бесїдї, що міска рада згодила ся відступити робітникам ратушеве подвіре на віче ві второк. По відсьпіваню робітничого гимну зібрані рушили улицями під памятник Міцкевича, де д-р Дияманд візвав до аґітациї за ґенеральним страйком ві второк 28 с. м. і доніс про демонстрацию в соймовій сали, почім зібрані розійшли ся спокійно.

— **Вістка з російскої України.** В Одесї заснувано ся товариство „Просьвіта“, але новий градоначальник Григорев поспішив повідомити ініциаторів, що товариства засновувати ще не вільно, бо царский маніфест ще сили не має, позаяк по нїм було правительственне розпорядженє, котре пояснило, що свобода для товариств буде лише після оповіщеня про се в „законному порядці“. Всеж таки „Просьвіта“ функціонує і що дня вступають до сего товариства нові члени. — В Одесї має незабаром виходити тижнева часопись „Народня справа“, призначена для народа.— Російска цензура почала пропускати з Галичини і Буковини всї українські видання й часописи. — На сих днях має відбути ся український мітінґ в справі автономії України, на який закликають публїку через місцеві часописи. — В м. Лубнях вийшов царский маніфест на українській мові, а також доклад Віттого (фонетиною).

— **Поліпшенє плат народних учителів.** Шкільна комісия вже виготовила і предложила соймови звіт о внесенях і петициях в справі поліпшеня плат народних учителів. В тім звіті комісия зазначує, що невесолий стан краєвих фінансів не позволяє на тревале поліпшене долї учительства, а навіть по переведеню санациї краєвих фінансів [наслїдком узисканя нових доходів з шинкарских оплат і підвисшеня податку від пива по вигасненю права пропінациї в 1910 р.] краєвий сойм, латаючи дефіцити в попередних літ не буде розпоряджати значною сумою на реґуляцию учительских плат. Тимчасом поправа положеня учителів вимагає дуже значного обтяженя буджету, бо вже при підвисшеню плат о 20 прц. перевисшає при нинїшнім учительскім персонаті, що виносить поверх 10.000 осіб, суму 2 міліонів корон. Супроти того не може бути й бесїди о зрівнаню плат учительства з платнями урядників IX, X і XI ранґи, бо се потягло би за собою 10-міліонове обтяженє краєвого буджету і довело би край — по думці шкільної комісиї — до фінансової руїни. Всеж таки сойм признає доконечність поправи матеріяльного положеня народного учительства і тому в найблизших лїтах обмежить ся у видатках на инші цїли о стілько, щоби зискати потрібну резерву на тимчасове поліпшенє учительскої долї. Заким отже буде переведена реґуляция плат, треба поспішити з материяльною помочию, особливо тим учителям, що обтяжені родиною. В тій цїли комісия радить утворити окремий учительский фонд на надзвичайні запомоги. Ті запомоги не будуть мати — як впевнює комісар — характеру милостинї, зависимої від „ласки“ краєвої ради шкільної, але будуть роздїювані „по справедливости“ в квотах, принайменше по 100 К, передовсїм тим учителям, що обтяжені родиною, при узглядненю також місцевих дорожнечих условин, і то без індивідуальних подань, побічних заходів, протекций і т. п. Ті запомоги мають покищо заступати поправу платнї. Одная комісия бажає, щоби та провізорична поміч тревала як найкоротше і щоби могла наступити як найскорше реґуляция ширша, на основі закона. Дальше пропонує шкільна комісия соймова підвисшенє пятилїтних додатків, що поправило би положенє головно старших учителів, а вкінци зазначує потребу змагати до того, щоби всї учителї на селї мали забезпечене мешканє і опал. — Як бачимо, то шкільна комісия соймова вивязала ся із своєї задачі так, як по галицкім соймі, де верховодять шляхоцкі консервативні елементи, можна було надїяти ся. Під покришкою поліпшеня платнї краєві верховоди хотять зробити народне учительство ще більше слїпим орудєм в руках повітових матадорів, ще більше его політично здеморалїзувати, а специяльно супротив Русинів мати нове средство подавлюваня всяких прояв національної сьвідомости. Не дивниця, що пр. краківске учительство вже запротестувало против такого понижаючого способу заради учительскій недолї.

— **Нч рускі цїли на Буковинї** ухвалив буковиньский сойм отсї субвенциї: „Рускій Школї“ в Чернівцях 1000 К, Історичному товариству в Чернівцях 300 К, черновецкій філії „Рускої Школи“ 600 К, „Шкільній Помочи“ 5000 К, Музичній школї ім. Лисенка а) на удержанє школи 500 К, б) на уладженє школи 500 К, Тов. „Зоря“ 100 К, Ґімнастичному Тов. „Січ“ в Чернівцях 100 К, Запомоговому Тов. II. ґімназиї 250 К, Тов. „Мироносиць“ в Чернівцях 1000 К, Тов. „Рускої прав. шляхти“ 1200 К, „Рускій Бурсї“ в Сереті а) на удержанє 1000 К, б) на розширенє будинку 3000 К, (перша рата із 9000 К), рускому „Народному Домови“ в Чернівцях (інтернат) а) на удержанє 5000 К, б) на будову бурси 10.000 К, (перша рата із 50.000 К), Рускій селяньскій бурсї а) на удержанє 800 К, б) на скомплетованє інвентаря 1200 К, Бурсї в Кіцмани а) на удержанє 2000 К, б) на будову 3000 К (перша рата з 5000 К). Рускій міщаньскій Читальни в Чернівцях 300 К, „Рускій Бесїдї“ в Вижници 500 К, „Рускій Бесїдї“ в Чернівцях 1500 К, Тов. „Боян“ в Кіцмани 100 К, Тов. „Боян“ в Чернівцях 200 К, „Рускому Селяньскому театрови в Чернівцях 300 К, а „Рускій Бесїдї“ в Ростоках 100 К. — Разом 32.750 К.

— **Від Товариства опіки над слугами і робітницями у Львові.** Перед двома лїтами повстала думка заснованя приюта для слуг і робітниць, і тодї то Впресоа. митрополит Шептицкий відступив на примішенє сего товариства льокаль у власній реальности на Вульцї. В практицї показалось, що льокаль сей задля значного віддаленя від середмістя був недогідний для розвитку товариства, а що капаль у відповіднім положеню, тому товариство довший час не могло увійти в житє. Інтеліґенция, обтяжена народними податками ріжного рода, не спішить з підмогою молодому і незнаному ще товариству, инші знов недовірчиво гляда́ть на его косенність і просто відказують своєї помочи, а слуги і робітниці не вдоволялись обіцанкою, що приют отворить ся, як впише ся більше членів і прибираєсь відповідну суму гроша, і тому число членів зростало дуже пиняво. Завдяки щирим заходам Всеч. духовеньства іменно оо. Василиян і духовеньства церкви сьв. Юра товариство придбало 150 звичайних членів, котрі платять річну вкладку 2 К. Товариство „Клюб Русинок“ приступило яко член покровитель з сумою 100 К. Яко члени спомагаючі з одноразовою вкладкою 25 К вступили: товариство „Кружок українських дївчат“, пп. О. Любовичева, В. Коцовска, М. Білецка, М. Мелен і А. Підгірна, а з річною вкладкою 5 К: Д. Стефановичева, М. Літиньска, С. Лежогубска, О. Тороньска, оо. Бобикевич, Редкевич, Михняк, крилошанин Пюрко, п. С. Кульчицкий, В. Громницка, Ев. Кульчицка, Д. Дольницка, П. Кучабиньска, Л. Бінк, О. Лучаківска, Г. Шухевичева, Н. Кобриньска і О. Крушїковска. Хоч невеликий призбирано гріш, управа товариства була приневолена винаймити льокаль, щоб отворити приют для слуг і робітниць та посередничити в вишукуваню для них місця занятя. Дня 5 с. м. в недїлю відбулось посьвячене хати призначеної на приют при ул. Оссолїньских ч. 11. Акту посьвяченя довершив Впреп. митрат А. Білецкий при асистї оо. Юрика, Лежогубского і Михняка. По відправі промовив до зібраних о. Юрик, вказуючи на вагу товариства, котре поставило собі за мету помагати найбіднїйшій і найбільше занедбаній верстві нашого народа. В своїй сердечній та щирій промові згадав, що колиб наші діди і прадіди були зрозуміли як слїд вагу піднесеня з темноти і двигненя економічного робучої верстви, сьвітлїйшою була-б нинї доля нашої вітчини, инший характер мало би наше місто. Бесїдник взивав присутних, щоб кріпко держались своєї церкви і рідної мови та все, яка-б небудь постигла їх доля, берегли сей скарб у своїй души. Впреп. митрат Білецкий в короткій промові виразив бажанє, щоб дух Матери Божої, ідея чистого серця кермували новою інституциєю, і пожелав товариству якнайуспішнїйшого розвитку. Предсїдателька товариства звернулась до присутних з зазивом, щоб приєднували членів товариству і подякувала Впреп. митратови і духовеньству, що причинили ся до піднесеня торжества. З жертв зібраних з нагоди торжества вилинуло 52 К на цїли товариства.

— **Епільоґ заказаного передвиборчого віча** в Устю зеленім в дня 20 серпня с. р. відограв ся дня 23 с. м. перед карним трибуналом в Станиславові. Обжаловано іменно Николу Пашницкого о злочин з §. 99 кз. а Михайла Пашницкого о злочин з §. 99, провини з §§. 279, 283 і 314 кз. Обжалованих боронив адвокат д-р Жеґехівский. По блискучій обороні оборонця увільнив трибунал Николу Пашницкого цїлком, а Михайла Пашницкого від злочину §. 99 і провини з §§. 279 і 283 кз., а засудив тогож посьвідного за переступленє з §. 314 кз. на сїм днів арешту.

— **Міска рада за виборчою реформою.** На вчерашнім засїданю ради м. Львова ухвалено одноголосно внесенє лївиці такого змісту: „В хвили проломовій для нашого народа репрезентация м. Львова уважає своїм горожаньским обовязком звернути ся до краєвого сойму з горячим представленєм і просьбою о переведенє виборчої реформи, опертої на широких основах горожаньскої рівноправности, а допускаючої всї упосїджені доси верстви до участи в краєвім законодавстві. Репрезентация м. Львова не вагає ся ствердити, що в теперішну пору приписує тій справі першорядне значінє, не лише краєве, але й національне“. — Тоту резолюцию представив пос. Михальский в соймі.

— **В Скалатчині** говорять, що сего місяця 18 осіб з Сорони вголосило в старостві скалацкім перехід на православіє.—В Скалатї в понедїлок 19 падолиста складав справоздане посол д-р Гладишовский. Більшість зібраних, то були невиборці або виборці з других виборчих округів. Надїємо ся, що дістанемо точнїйше справоздане з сих зборів.

— **Дрібні вісти.** Краків має з початком нового року завести у себе кінну поліцию в числї 30 осіб.

Цїсар удїлив з власних фондів запомогу по 200 корон на будову церкви в громадах Молчанівка (пов. Скалат), Туре гор. (пов. Ст.-Самбір) і Плавне (пов. Стрий).

Видовища і забави.

Єще з Личаківскої читальнї у Львові. Аби всї наші члени і гостї набавились доволї сих мясниць уряджуємо в сю недїлю 26 с. м. єще раз послїдний, вечерницї з танцями, ві власнім льокали ул. Личаківска ч. 87, I пов. Між танцями ріжні несподїванки. Буфет у власнім заряді. Музика знаменита смичкова. Початок о год. 7·30 вечером. Вступ 40 с. — *Видїл.*

Померли.

— **Емілія з Фіцаловичів Медвецка,** жена о. Якова Медвецкого, сотрудника з Озерян к. Чорткова, померла дня 20 с. м. в 20 роцї житя. В. їй п.!

Добрим порадником для всїх родичів, що шукають для своїх дїтий поучаючої забавки, є ілюстрована книжочка про камінні скриночки до будови, котру фірма F. Ad Richter et Cie, Wien, I. Operngasse 16 висилає на домаганє даром. Книжочка містить в собі описи всїх можливих будівель при помочи камінців, гарні пояснюючі образки, а також численні похвальні голоси публики про ту забавку. Тому радимо всїм родичам перед купном різдвяного дарунку для своїх дїтий прочитати ту цікаву брошурї де можна довідатись також дещо близше про добрі музичні інструменти і говорячі машини.

Звісна фірма Станислав Ґурґуль, ц. і к. доставник двора в Ярославі, заложила фабрику віжживної мучки для дїтий, лїкарска порівнуюча аналїза ствердила, що та мучка перевисшує значно своєю якостию подібні виробы заграничні (Нестля Ґербера, Куфака), тому заслугує на особлившу увагу нашого загалу. Як довідуємо ся, перше значне замовленє на доставу більшої скількости мучки дістала згадана фабрика за посередництвом ц. к. австрийского торговельного музея у Відни від одної поважної вивозової фірми в Триєсті в цїли вивозу до середної Америки і Африки.

Надіслане.

Адвокат д-р Король
в Жовкві 1018
глядає концепієнта від 1 січня 1906.

Адвокат краєвий
Д-р Иосиф Бартицкий
отворить з днем 1 н. ст. грудня 1905 канцелярию 1010 1—?
в Станиславові
ул. Сапіжиньска (Тисьменецка) ч. 33.

Д-р Казимир Левандовский
повернув із студий дентистики і ординує в недугах зубів. — Витягане зубів і пльомбоване без болю. 970 3—?
Львів, площа Галицка ч. 7.

Звертаю увагу Всеч. Духовеньства
що в своїй
АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКІЙ РОБІТНИ
виконую
хрести і мідяні кулї на церковні вежі, громозводи, зелїзні вікна, будівляні окутя, після найновійших взірців а також огородженя нагробні, придорожні, ліжка для бурс від 10—20 кор. і тим подібні роботи входячі в обсяг шлюсарства.
МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ
195 9—18 **Львів, ул. Коперника ч. 16.**

Коверницкий і Син
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пісьні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвінери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Студент прав знаменитий педаґоґ, шукає лекциї на селї. Ласкаві зголошеня: *Йосиф Бобенко* в Вібрці п. п. Iooo. 1015 2—3

Парохія на Підгірю близько Коломиї з одною церквою, 2.600 душ, 53 морґів поля до заміни за парохію в приступнім місци з реальною господарькою. Адресувати до парохіяльного уряду в Машині к. Коломиї. 1011 2—2

Пампушки щодень сьвіжі, знамениті, по 3 кр. — Чайників фунт по 60 кр. припоручає: **Цукорня краківска, Львів, ул. Фредра.** 967 2—12

Женщина самотна середного віку, інтеліґентна Русинка, уміюча добре вести кухню, знайде приміщенє у підписаного. Близші інформациї писати до: R. V. Hryvnak Box 40, Ford City, Pa. Nord-America. 1013 2—3

Помічник торговельний, що провадить бухальтерию, глядає посади. Зголошенє: Помічник Адміністрация „Дїла“. 1005 3—4

До Впов. Учительства!
Впов. предплатників „Учителя“ котрим висилаємо „Сьпіванки для народних шкіл“ просимо о як найскорше надісланє (залученим чеком або марками) належитости т. є. 50 геллерів. З поважанєм: **Українська Накладня у Львові,** ул. Вроновска ч. 8. 980 5—10

Глядаю вправного а людяного інструктора до талановитого сина, що пробовлїнь зарепетував II. кл. ґімн. з викладовим язиком польским. Дам уміренну платню і удержанє а надаю поруки за добрий успіх до висшої кляси в липни 1906. — *Сьвящ. В. Мисик* в Ваньковій п. Ропенка. 1001 3—3

15 лїт ґаранції за **МАШИНИ** до шитя дає **лише фірма** *В Кукавский* **у Львові** пасаж Міколяша.
Просить ся зажадати цїнника.
945 8—20

Музичні новости.
Стоїть гора високая, пісня на середний голос Д. Січинського. Цїна 70 сот.
Українські танцї I. на фортепян Я. Лопатинського. Цїна К. 1·20.
ГОЛОВНИЙ СКЛАД
Українська Накладня
у Львові, Вроновска 8.
Дістати можна також в книгарнях. 962 6—10

Кожда мати, що дбає о здоровлє своїх дїтий, не ужиє нїколи иншої мучки як лише краєвого виробу мучку **ҐУРҐУЛЯ для дїтий“.** Порівнуючі аналїзи з виробами всїх фабрик на земній кули виказали, що мучка ҐОРҐУЛЯ у всїх складових частицях їх перевисшає і є одиноким і відживним средством. 984a 1—1

Поручаю літурґічні вина (Messweine) під моєю особистою ґарантиєю від 33 крейцарів за літр австрийского і від 55 кр. за літр токайско-самородного franco кожда стация. При замовленю прошу покликати ся на „Діло“.

З поважанем

822 21—30 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Перший руский краєвий склад і робітня

ножівничих виробів

поручає власні вироби англійскі і солінґеньскі а іменно:

БРИТВИ, МАШИНКИ до стриженя волося від 5·60 К до 9 К, до бороди від 4·50 К до 7 К ножі, ножички, сцизорики. Всяке остренє тихже і направу принимає ся.

Цінники на жаданє даром.

ІВАН ЛЯВРУК

839 **Львів, Галицка ч. 6.**

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Всч. Священикам і ин. Урядникам продаю на рати, як також і для членів за потвердженем уряду громадского.

Усіляи складати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Машини на жаданє даром. 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Лаврук

Львів, Пасаж Міколяша.

ОГОЛОШЕНЄ.

Дня 8 грудня с. р. відбудуть ся о 11 год. рано в домі Вп. Д-ра Мироновича в Сколїм надзвичайні загальні збори задаткової каси „ВЕРХОВИНА“, товариства зареєстрованого з обмеженою порукою в Сколїм із слїдуючим дневним порядком:

1. Звіт уступаючої дирекциї.
2. Вибір двох членів дирекциї.
3. Внесеня членів.

ЗА УПРАВЛЯЮЧУ РАДУ:

Т. Стрийский член ради. — *Іван Южнович* предсїдатель. 1019 1—1

Робітню знарядів церковних

другу руску в Галичині поручає

Василь Дуткевич

бронзівник в Перемишли.

Приймає чаші до золоченя, дароносниці, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золоченє і сріблене відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, пїхтарів, павуків.

ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, бронзівник

Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 595 52—90

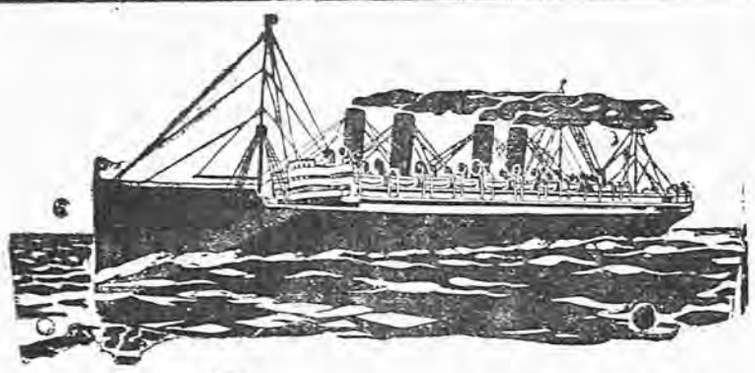

до Америки

Канади, Тексасу, Арґентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралїї, Япону, Хін і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

В БРЕМІ.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-німецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 33—50

НАЙЛІПШИЙ

ЧАЙ

всюди можна дістати.

Головний склад у Львові

ДРОҐЕРИЯ

ЛЕШКА

Сладовского

пл. Капітульна 1.

863 17—36

Оголошенє.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ тов. „Народна лїчниця у Львові“ відбудуть ся дня 8-го грудня н. с. о год. 6-ій вечером в музею ч. 7, гр.-кат. духовної семинариї, ул. Коперника ч. 36.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Отворенє зборів.
2. Звіт дирекциї.
3. Звіт секретаря і касиєра.
4. Звіт контрольної комісиї.
5. Вибір Ради і голови Товариства.
6. Вибір контрольної комісиї.
7. Внесеня членів.

Львів 24 падолиста 1905.

о. Іван Чапельский голова. — *Др Евгеній Озаркевич* директор. — *о. Іван Рудович* секретар.

НОВІСТЬ! — **ПОЗІР!** 924

„Сокільский Базар“ у Львові

видає тутки і паперцї „Сокола“

1000	туток з моноґрамом Сокола з корковим мунштіком	3·40 К
„	„ „ „ з ватою	2·70 „
„	„ „ „ без вати	2·50 „
„	„ гладких з ватою в пуделках	2·40 „
„	„ „ без вати „	2·20 „
„	„ „ в ватою в рульонах	2·— „
„	„ „ без вати „	1·80 „
„	„ жовтих „Майс“ в пуделках	2·20 „
„	„ „ в рульонах	1·80 „
100/100	пуделко паперців з моноґрамом Сокола	6·— „
100/100	„ „ „Ліра“	2.40 „
100/50	„ „ „	1·20 „

Цїни туток і паперців гуртовні а для купців 10% каса сконто.

„Сокільский Базар“

одинока українська фірма шкільних і канцелярийних приборів поручає свій богато заосмотрений склад в вироби паперові ґалянтерийні, гуцульскі і т. д. Вироби з глини, як тарелї, вазони, фляконики в цьвіти, попельнички і т. д. — Вироби гуцульскі, як топірцї, сердаки, шапочки, пояси, тарелї і т. п. — Вироби з пацьорків, як ґердани, пояси і т. д. — Вишиванки і краватки, сорочки, обруси, ручники, фартушки і т. д. — Образи і портрети. — Сокільскі ланцушки. — Переписні листки. — Сокільскі тутки і паперцї.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР“ виконує кредкові портрети в фотоґрафій в цїнї від 12 К.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР“ продає усї українські часописи і календарі і посередничить у всїх торговельних дїлах.

Замовленя доконує оборотною почтою. — При більших замовленях дає опуст. 789 24—25

ГАРАЗД! — **ГАРАЗД!**

„Сокільский Базар“ у Львові ул. Руска ч. I.

Лямпи до вічного сьвітла

і всї прибори до того (зміняє ся раз на два тиждні)

поручає у великім виборі

„ДОСТАВА“

Склад церковних товарів в Станиславові улиця 3 мая ч. 4.

На складї найдобірнїйші фелони, хоругви, чаші, хрести, павуки, лїхтарі, цьвіти, воскове сьвітло і т. п. — Що дня одержуємо подаки і признаня за добірність і дешевість товару.

II. Відділ торговельний

поручає млинки, січкарні, машини до шитя, до писаня, прибори хірурґічні і т. д.

Все по цїнах фабричних. 976 4—5

ДИРЕКЦИЯ:

о. І. Бариш — *С. Гайдима* — *о. К. Кульчицкий.*

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педаґоґічного двочасописний педаґоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумерата річна 8 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Ріхтера будівляні камінні скриночки з якором

є одинокою забавкою, котрою дїти залюбки займають ся лїтами. Нема другої гри такої всесторонної та цікавої, нема такої на довгий час дешевої, як камінні скриночки до будови, що майже не зуживають ся, а при кождім доповненю стають все більше поучаючими і милїйшими. Від кількох лїт може кожда будівляна скриночка також через улюблені і патентовані

МОСТОВІ СКРИНОЧКИ З ЯКОРОМ

після плану бути доповнена, так що дїти через докуплене такої скриночки можуть будувати прекрасні зелїзні мости. Щоби вибрати відповідну для віку дитини скриночку, треба лише зажадати від підписаної фірми гарно ілюстрованого цїнника, котрий на жаданє радо висилаєсь і містить численні вельми інтересні осуди.

Ріхтера будівляні камінні скриночки з якором і Мостові скриночки з якором а також Мозаїка з якором разом з другими вельми інтересними грами до укладаня суть по всїх лїпших торговлях з забавками в цїнї по К. —·75, 1·50, 3·— і висше на складї. По причинї многих наслїдувань треба при закупнї бути дуже осторожним і належить кожду скриночку без славної марки охоронної „Якор“ яко неправдиву зараз звернути, бо було би нерозважним свій добрий гріш за менше вартісне наслїдуване без цїли видавати. Хто любить музику, нехай зажадає цїнник славних музичних інструментів Imperator і говорячих машин.

F. AD. RICHTER et Cie.,

Королївскі надворні доставцї.

Контора і склад: I. Operngasse 16. Wien, — Фабрика: XIII/I (Hietzing), Рудольфстадт, Норимберґія, Ольтен, Роттердам, С. Петербург, Новий-Йорк. 1017 1—7

Мід курацийний

липовий в 5-кілевих бляшанках оплатно по 6 К висилає Евстахій Юзичиньский, Бережани. 794 9—10

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельоване. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на метали і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблицї з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Сикстуска ч. 14.

Незвичайно дешево

КАВУ в смаку незрівнану, сильну і ароматичну, мілкого зерна, в почтових пакетах $4^3/_4$ кілевих 14 К. франко.

Каву специяльність

незвичайно великого зерна 22 К с. франко.

поручає

Народна Торговля у Львові.

1008 1—10

На сїножати

єсть

Жужлева мучка Томаса

признана найлїпшим і найдешевшим фосфоровим навозом. Ужити її можна ще тепер на озимини як поголовний навіз а також під весняний засів можна її розсїяти тепер на сирі скиби.

Брошурки з поученем і цїнники висилає даром і оплатно.

Ґенеральний репрезентант фабрик фосфатів Томаса 604 18—25

ИОСИФ КАРРАХ

Львів, улиця Ягайлоньска число 22.

Бачність на знак „Зори“

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в недїлю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що недїлї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Верґомета (в понедїлок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в недїлї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави руської	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брюхович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полуднем (тільно в недїлї і рим.-кат. сьвята, 1·45 пополудни (тільно в недїлї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9. і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тільно що недїлї і сьвята.
„ Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Освєнцїма (від 25/6 до 15/9), Вельчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що недїлї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що недїлї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави руської	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брюхович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тільно що недїлї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тільно що недїлї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·40 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави руської	11·15 в ночи кождої недїлї.
„ Янова	6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9і 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята) 3·08 пополуд. (від 14/5 до 10/9) - 5·58 пополудни.
„ Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди поспішні друковані є чорними цифрами; поїзди нічні з завкачені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети полного пункта рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в міжнім бюрі ц. к. державних зелїзниць, площа Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одповідає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Менських] Коперника ч. 9.

Ч. 254. Львів субота 12 (25) падолиста 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Вагорня ч. 24. Бюро газет А. Одпшевского ул. Ягіньского 8; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 35. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutarski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 п.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 38 к

Поединоке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 86 ул. Вагорня. — Рукописи звертають ся лише на попереднім за вореженя. — Рекламациї незапечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсерату або за її місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Finita comedia.

Вчера скінчила ся сесия галицкого сойму, одна з довших, бо тревала від дня 10 жовтня до дня 24 падолиста, отже більше чим шість тижнів.

Помимо того сесия тота, о скілько йде о дійсні інтереси населеня, минула зовсім безплідно, і можна сьміло сказати — була одною з найпустійших. Ані одного закона не ухвалено, що давав би справді чи то якісь політичні права для народа чи то мав би причинити ся до поправи его социального чи економічного положеня. Нічого — буквально нічого, кромі дрібних охлапів в формі додатку з причини дорожні для защитьканя народних учителів і безліч революций, тих стосів задрукованого паперу, котрі будуть, коли не з'їдять їх миші, одиноким сьвідоцтвом і документом про діяльність для населеня на соймовій арені шляхотско-польских верховодів.

А однак помилив би ся той, хтоби нинї так думав, бо польскі нармазини суть справді безплідні там, де йде о добро загалу, але суть дуже говіркі і діяльні там, де йде о обезпечене свого власного матеріяльного биту або політичної переваги. І в тім змислї минула сесия не була безплідна, бо принесла нові цегли і цемент до будови шляхотско-польскої републики, розуміє ся „en miniature“.

В першій лінії треба згадати тут ухвалу в справі парцеляцийного кредиту в банку краєвім і директиви що-до евентуального закона для „унормованя“ парцеляциї. Тими рішенями додано нове колїсце до ланца, що має прикувати селянина до триюмфального воза шляхотско-польского пановання, а з'окрема має упасти цїлим своїм тягарем на шию Русинів. Бо панове не забули додати, як має бути переводжене в практицї замкнене кредиту парцеляцийного — вони сказали виразно ухвалою „Соймового кола польского“, що кредит має бути замкнений для Русинів, а з парцеляциї мають виростати як гриби по дощи „dworki szlacheckie“, відперті дорогою кольонїзациї плечами мазурского хлопа-кольоніста. Буде се отже новий бич на Русинів, бич, котрим Польща хоче остаточно загнати нас до гробу.

Уформоване кредиту в цїлях кольонїзациї було першим і найважнїйшим дїлом польскої верховодячої партиї, але на тім єї діяльність не скінчила ся. Галицко-польскі верховоди потребують еще до свого пановання гроший, бо фінансове положене краю їм не дописує, а такий легкий гріш вони хотїли тягнути з права пропінациї, вигасаючого в р. 1911-ім. Продовженя права пропінациї шляхотско-польскі махери не виторгували, але всеж таки виторгували шинкарскі оплати, котрі нженуть їм рік-річно по кільканайцять міліонів корон, і то з кишенї найбіднїйших верстов, бо селян і мійского робітничого пролетариату. Фінансово польско-шляхотскі верховоди обезпечили собі бит, бо податок консумцийний — а таким суть оплати шинкарскі — обтяжує їх найменше, а за те дає їм можність громем робучого народу господарити дальше, як вони кажуть для „краю“, а de facto для своєї кишенї і субвенціонованя під ріжними титулами і формами тих, котрі їх піддержують... Тай і шинкарі остануть на дальше зависимі від „krajowego rząd-y“, що також не є без вартости в наших „прикрих часах“, часах борби о репрезентацию і загальне право голосованя...

Наш білянс з послїдної соймової сесиї не був би однак повний, якби ми не сказали ще про одну річ — про трактоване нас тим соймом на поли нашого шкільництва. В тім напрямі „jedyny polski parlament“ станув виразно на поли крайної неґациї супроти Русинів і не було може сесиї, де ся неґация подана була в такій яркій і... цинїчній формі. Передовсім що-до руских середних шкіл, то сойм перейшов над всїми дотичними внесенями руских послів до дневного порядку, і то в пору, коли кількома днями передтим рішив візвати центральне правительство, щоб засновувало більше середних шкіл, розуміє ся польских, бо ті, які суть, вже не вистарчають. Та еще цинїчнїйша була друга ухвала сойму що-до народного шкільництва, де найпримітивнїйші і найслушнїйші домаганя, зібрані совісно в промові о. Богачевского, відкинено a limine вже в шкільній комісиї а сю ухвалу потвердила відтак палата на повнім засїданю! Тим дав галицкий, rectе польский сойм найкраще сьвідоцтво, як він відносить ся до Русинів, бо о відкиненю домаганя зміни закона з 22 червня 1867 р. як і о злегковаженю собі прямо жалоб руских послів на надужитя в школах вже і не говоримо. Для тих всїх справ мав сойм одну згірдну мовчанку, затверджуючи ipso facto ту систему, яка практикує ся у нас на поли руского шкільництва.

Білянс послїдної сесиї замикаємо рішенем в справі виборчої реформи, котру з розмису зарезервували ми собі на сам кінець, бо на ній найкраще виявила ся ворожа для народу тенденция верховодячої кліки. Як полагоджено сю справу по шість тижневих нарадах — се загально відомо. Зразу мав бути ухвалений торічний реферат адміністрацийної комісиї з переходом до дневного порядку, але коли се показало ся неможливим в огляду на рух за загальним виборчим правом в цїлій державі і на події в Росиї, тодї панове взяли ся на хитрощі: замкнули ся в комісиї на те, щоби видумати таку форму полагоди, аби можна було обманути цїлі маси народа, не даючи їм — нічого. Вкінци коли і ся штука не удала ся, бо з шляхотско-польских фарисеїв здерто маску а з Відня прийшов грізний наказ: „мусите!“ — галицко-польскі верховоди втяли нову штуку і ухвалили революцию, котра не каже майже нічого, а по правдї постарали ся о відрочене справи на цїлий рік, в надії, що може таки удасть вирятувати з небезпеки загрожені привілеґії. „Крутїм дальше! Може чейже удасть ся якось заціткати Відень і обманити народ!“ — ось на що ухвалено вчерашну революцию, за котрою підуть воїлякі інтриґи і закулїсові торги так в кабінетах міністерияльних і кульоарах парляменту як і у нас в краю. А се все роблять галицкі верховоди по шістьтижневій сесиї, коли було аж надто можности, прийти з готовою виборчою реформою, і коли в Австриї нема вже анї одної провінциї, де не була-б ухвалена виборча реформа на основі, а принайменьше в приближеню до загального права голосованя!

По скінченій сесиї удадуть ся вибрані онодї делеґати „сойму“, щоб подякувати цїсареви і „королеви“ за акт ласки, а іменно за переміну Вавелю на цїсарову резиденцию. І нема сумніву, що ті репрезентанти пануючої більшости будуть гнути ся в три погибели у Відни а їх слова будуть аж капати від солодощий, бо если коли, то іменно тепер верховодяча кліка буде потребувати охорони для забезпеченя свого пановання. Але той їх голос не буде голосом правди, а фальшу — не голосом краю, але голосом жмінки сатрапів. Колиб усї сїм міліонів населеня, а з окрема коли-б руский нарід мав і хотїв предложити яке прошене на степенях престола, то его прошене звучало-б: Вдяка тому, хто відсуне вже раз від управи краю теперішних галицко-польских верховодів, а до керми і репрезентациї покличе тих, котрі своєю працею удержують все — широкої маси народу!

Реформа виборча а Русини.

Промова посла д-ра Олесницкого в соймі при дебатї над виборчою реформою.*)

Високий Сойме!

В хвили, коли зі всїх цивілїзованих краях сьвіта допущене широких мас народа до участи в тїмах законодатних стає голосним окликом, дня, а в переважній їх части вже довершеним фактом, — в хвили, коли обмеженя того права на певні лиш кляси суспільности всюди сходять до мінїмальних границь або зовсїм усувають ся, — в хвили, коли за границею в абсолютній доси Росиї в борбі о право виборче проливаєсь кров, а нарід польский під панованем росийским цїлою силою змагає виборости собі се право в найширших границях прокламуючи всюди постулят загального голосованя і висилаючи за ним депутациї до Петербурга; — в хвили, коли нарід польский на Шлеску не вдоволяєсь пятою курією а жадає загального голосованя; — в хвили, коли справа загального рівного і безпосередного права виборчого стає актуальною в парляментах обох половин нашої монархії а у віденьскій палатї послів сягає фактичну більшість голосів, так що переведене єї єсть вже лише квестиєю дня, — в тій самій хвили в галицкім соймі являють ся документи змістом своїм спізнені о половину столїтя, тенденциєю суперечні зі струєю стремлїнь цїлої цивілїзованої людскости, документи, котрі сьміло можна назвати здоптанем прав чоловіка в XX-ім столїтю!

Сї документи — то справозданя адміністрацийної комісиї, попередне і теперішне, котрі нічим есенціональним не ріжнять ся між собою, йдуть до одної цїли і мають оден і той сам практичний ефект. Оба сї справозданя — то вікопомне дїло більшости галицкого сойму, більшости, котра себе зове единим польским парляментом, більшости, зложеної з людий, що хотять становити чоло і найвисшу репрезентацию народа польского і виступають і на тій точцї в імени народного польского інтересу!

Колись по лїтах для історика культури сї документи будуть предметом цїкавих студий — студий над психікою нациї, котра на одній териториї своїх земель допче ногами те, за що проливає кров на другій териториї, накликує цїлий сьвіт до участи в своїй судьбі під ярмом деспотизму, а рівночасно з одним закутку землї, де має руки розвязані, служить крайній реакциї і для охорони перестарілих, духови часу і примітивним вимогам справедливости суперечних привілеїв одної малочисленної кляси держить в оковах політичної неволї не кажу вже руске населене краю, але міліони позбавленого прав польского робучого люду? Так, се цїкаві документи, і прийде час, коли правдиві польскі патріоти дали би богато за те, щоб сих документів нїколи не було, бо они не придадуть блеску польскому імени і будуть все фальшивим дисонансом в гармонії голосових пеанів на честь культурности польского народа...

Справа реформи виборчої на основі загального голосованя не нова в нашім соймі. Єї домагались рускі посли ще в роках 1892 і 1893, а відтак в слїдуючих каденциях польскі посли зі сторонництва людового. Однак нїколи ся справа не вийшла по-за комісию соймову і все знаходила в лонї комісиї свій гріб!

Тана сама судьба постигла моє внесене поставлене в 1903 р., хоч предложив я его в формі готового скодифікованого закона і хоч своїм змістом було оно майже реакцийне, бо не нарушувало вічних основ сучасної ординациї, анї курияльної системи, анї чисельної пропорциї що-до розділу мандатів між поодинокі курії. Та мимо того похоронено его у вибраній ad hoc комісиї реформи виборчої, похоронено, що правда, з гонорами, бо ролю грабарів повнили аж три ексцеленциї!

Той сам проект закона вніс я поновно в 1904 р. — і се є перше справоздане комісийне, яке в тій справі приходить під дебату соймової палати. Се справоздане кумулює внесене моє з внесенем посла Стапіньского тай з проектом лївиці і се приневолює мене в гори заявити, яке відношене моє і моїх товаришів до сих внесень.

Я поставив своє внесене з раньше проекта закона в тій формі длятого, щоби дати можність сему соймови в теперішнім его складі приймити реформу мінїмальну без нарушеня основ обовязуючої ординациї, реформу, яку приймено в послїдних лїтах сїм країв коронних Австриї, — щоби дати доказ найбільшої умірености з нашої сторони і, хочби на основі такого мінїмального розширеня виборчого права усоспідїнених доси кляс, уможливити акцию і в сїй палатї й по-за нею для добра краю. Однак засадничо я і мої товариші були і єсьмо за загальним рівним безпосередним правом виборчим тай нинї голосувати будемо всї за внесенем п. Стапіньского, або евентуально, колиб оно упало, за внесенем моїм, а то тим більше, що вже послїдні два роки, які дїлять нас від хвилї першого поставленя мого внесеня, принесли з собою події, супротив котрих в теперішній хвили було-б не можливо ставити моє внесене з тій формі, в якій оно перед двома роками було поставлене.

Поступ в напрямі розширеня права виборчого зазначив ся в тім часї в Австриї і за границею. Поминувши стан сеї справи на Угорщинї і в австрийскім парляментї, треба піднести, що і ординациї соймові, лише перед кількома роками змінені, показались вже нинї недостаточними, тому в поодиноких краях, як в Чехах, в Австриї низшій і Мораві з успіхом піднято квестию дальшого розширеня прав виборчих до соймів, а в послїдних днях ухвалено в Дальматиї загальне голосоване до тамошного сойму. Сей поступ не може остатись без впливу й на наше становище і з тим лише застереженем ми, на випадок відкиненя внесеня п. Стапіньского, голосувати будемо за моїм внесенем.

Переходячи до самого справозданя комісиї, я зовсїм не запізнаю трудности положеня єї, коли хотїла умотивувати внесене, яке взагалї нічим умотивуватись не дасть ся, коли хотїла бодай позорами і софістериєю виправдати те, що не може бути виправдане ніяким способом перед трибуналом льоґіки і справедливости.

Комісия зазначує з гори, що не може полагодити мериторично анї мого внесеня анї внесеня п. Стапіньского, бо стоять сему на перешкодї взгляди технїчні, вимагаючі довшої студиї тих проектів, а відтак заходить небезпечність наглої зміни.

Арґумент взглядів технїчних — се лиш повір, а впрочім через два роки, а навіть ще і в сїй сесиї було досить часу ті перешкоди технїчні усунути.

За те справді клясичний другий арґумент! Не можна допустити реформи виборчої, бо се підорвало би почуте права й порядок в суспільности, а треба шанувати істнуючі інституциї, значить теперішну ординацию, бо сего вимагає удержане у людности поважаня для інституций, котрі є підвалиною свобід „обивательских“ і „народових“ і ґарантують конституцийний розвиток, волю й цивілїзацию.

Risum teneatis панове! Обовязуюча ординация виборча авансує на підвалину свобід горожаньских, на ґарантию волї цивілїзацийного розвитку... Перестаріла, заржавіла машина, що фунґує лише при помочи пресиї з гори, терору і корупциї, оперта на безпримірнім обезправненю найширших кляс людности, се має бути так нетикальна сьвятість, котрої нарушене грозить почутю права і порядку суспільного, а котрої задержане має ґарантувати спокій і нормальний розвиток і порядок правний?!

Такі комунали, як спокій і нормальний розвиток, кидає ся дуже легко, однак нинї з ними вже й на село йти не оплатить ся. Коли під „спокоєм“ і „нормальним розвитком розуміє ся пановане одної кляси з позбавлене прав міліонів, то ідеалом приклонників такого спокою повинен бути абсолютизм, котрий для удержаня такого „спокою“ і „нормального розвитку“ найлїпші дає часові ґарантиї. Кажу „часові“, бо вічного нема нїчого на сьвітї, а найменше вічним є той „спокій“ і „нормальний розвиток“, який собі представляє комісия при панованю одних, а заневоленю других. Найлїпшою ґарантиєю спокою є загальне вдоволене, а кардинальним вимогом его є признане кождому свого права. Suum cuique!

Не розумію иншого порядку, як опертого на станї правнім; не розумію иншого стану правного, як опертого на справедливости і рівноправности, котра нинї в XX-ім віцї, є чейже неспірною основою устрою кождої суспільности.

*) Подаємо промову п. Олесницкого в повній основі, а хоч она протягнесь на кілька чисел, то ми певні, що наші читачі, а специяльно ті зміж них, котрі беруть чинну участь в пропаґованю виборчої реформи по краю (через збори, віча) будуть нам за се вдячні, так само, як за видрукуване тексту промов д-ра Олесницкого і о. Богачевского про шкільництво середнє і низше (чого доказали маємо в письмах до нас з ріжних сторін краю). — *Редакция.*

ЮЛЯН СОЛИК
передтим Фр. Мрозиньский
у Львові, ул. Собіского ч. 7,
поручає всякі роди 852 19—30
ФУТЕР
Футра до подорожи, пальтоти мужескі та дамскі після найновійших фасонів, саки, пелерини жакети, колії, зарувавки, шапочки дамскі, кожушки, шапки мужескі, шкіри у всїх родах поодиноко та гуртом, також **верхи готові** до мужеских і дамских футер. — Футра для Впр. Духовеньства також на рати. — Найновійші матерії на верхи в найбільшім виборі Цїни умірковані. Медаль золотий на виставі в Бучачи 1905. Цїнники на жадане franco.

Братя Ельстер оподатнованих з 5% на руский народний фонд. Кождий листок має випечатану водним друком напись „Зоря“ для відрізненя від инших наслїдувань. Цїна приступна, якість знаменита. Взірці даром. Ласкаві замовленя полагоджую відворотною почтою.
Домагайте ся всюди туток і паперців „ЗОРЯ“ РУСИНИ!

Устрій опертий на заневоленю цілих мас людности, на позбавлюваню їх прав — се анархія в гори, котра звичайно спроваджує анархію з долини. Тероризм і революция стоять з собою в тісній причиновій звязи. Тіло давлене в горі, вже по правилам механіки паде горою в спід, а сподом підниматься в гору. Правила суспільного устрою ідуть тут в гармонії з правилами устрою природного.

Комісия боїть ся нарушеня спокою і порядку, коли кляси доси упослїджені будуть мати право виборче. Якіж то кляси і які прецеденси тої боязни? — Ходить тут о селяньство, маломіщаньство, дрібних ремісників а вкінци о стан робітничий. З тих кляс лише послїдна зорґанїзована о стілько, що о якійсь одноцїльній акциї може бути мова.

(*Дальше буде.*)

Вісти з краю.

З Сокальщини. [*Майстри до мужицких карманів*]. На зелїзничій стациї в Сокали є двох „Sokołów“: Schleicher i Nussbaum, Polacy mojżeszowi, одні з тих, що то по сиґнаґах за „powodzenie oręża polskiego dziękczynne modły składają“. Заняті вони постійно по всїляких польских товариствах яко „członkowie, wydziałowi“ і т. п. а у вільних хвилях продають на стациї білети, та обдирають мужиків, що виїздять громадами на роботу до Прус. Згадані панки ступають слїдами своїх батьків-хаматовців, що значили подвійною крейдою на одвірках скількість випитих ґоями нижшів смердюхи, та тим способом не з одного послїдну сорочку здерли, і кий жебрачий в руки всунули. Але за те придбали „środki na wiksztalcenie dzecki“.

„Tygodnik Jarosławski“ ч. 42 пише, що тоті панки систематично від кількох лїт обдирають бідних мужиків, і наводить докладні дати, імена покривджених селян, числа дотичних білетів і т. и. Мистцем в приспорюваню собі побічних доходів є безперечно п. Шляйхер. Він винайшов спосіб [мабуть і опатентував], в який можна легко прийти до монети, іменно обчислює транспорт робітників, відтак належитість за білети, і каже селянам складати по вільканайцять а навіть кільнадесять сотиків більше, як за білет належить ся. Селяни завдяки польскій господарці самі анальфабети, не вміють відчитати цїни на білетах, платять, що пан касиєр каже, а пан касиєр віддає „кесарево-кесареви“, а надвижну ховає в кишеню. Ба не тілько оден спосіб має помисловий пан касиєр. Вправдї в практицї той показав ся найлучший, і навіть товариш п. Шляйхера п. Нусбаум „z dobrim skutkim“ его нераз практикував. Раз спробував пан касиєр Шляйхер з иншої бочки. Від робітничої партиї, що складалась з около 30 осіб, зібрав робітничі книжки, і став з великою повагою переглядати. Мужики з страхом і трепетом глядять в лице грізного пана касиєра, та терпеливо ждуть на видачу білетів і зворот книжок. „Macie fałszywe paszporty!“ — завирокував — macie po koronie za karę zapłacić inaczej nie pojedziecie, jeszcze się was pozamyka!“ Мужики сараки, сяний такий сягнув за пазуху, добув платок, зубами розвязав завязаний там, кріваво запрацьований гріш і вручив жидівскій пявці. Однак найшлась миносердна людина, що приглядалась з боку тій сценї, вона дорадила мужикам, щоб на несовісного касиєра внесли жалобу до дирекциї, що мужики і зробили. Зелїзнича дирекция розслїдивши справу, звернула побрані неправно гроші на руки Михайла Кузняка в Воличах п. Сокаль. Найважнїйше, що про „nieprawidłowości“, поповнювані від кількох лїт касиєрами Nussbaum-ом і Schleicher-ом має знати ц. и. зелїзнича дирекция, та якось до тепер не чути, щоб бодай остерегла тих панків, аби на будуче осторожнїйше добирали ся до мужицких карманів. — *Яким Крін.*

З Тернополя. [*В справі виборчої реформи.*] Дня 22 с. м. відбулось в сали „Міщаньского Братства“ віче, скликане „Подільскою Радою“ в справі виборчої реформи. Реферат, основно і старанно оброблений, виголосив д-р Ізидор Голубович і поставив резолюцию: Віче руских селян і робітників заявляє, що для заведеня справедливого ладу в державі доконче потрібна реформа ординациї виборчої до сойму і ради державної на основі загального, безпосередного, тайного і рівного права голосованя і коли правительство тої реформи безпроволочно не переведе, нарід хопить ся найострійших средств. В дискусиї Ст. Абрагамовский запротестував проти польскої промови правительственного комісаря Днїстряньского [Русина з роду]. Дальше промовляли д-р Данилович і о. Цурковский, поясняючи ріжницю тайного і безпосередного голосованя, відтак польский социяльний демократ Струж, поздоровляючи збори іменем своєї партиї. Яцко Остапчук вказав на події в Росиї і порівнав їх з положенем в Австриї, а навязавши до остатних виборів з V куриї, заявив, що супроти нелеґальности правительственних средств нарід мусить хопити ся того самого способу. Лука Багрій з Настасова взивав нарід ревно постояти за загальним правом голосованя. Відтак Стефан Абрагамовский згадав, як славно списав ся наш і не наш посол д-р Гладишовский, що складав посольский звіт лиш перед тісним кружком своїх приятелів. Тут комісар Днїстряньский не дозволив дальше говорити, але по рішучій інтервенциї бесїдника говорив дальше і предложив д-рови Гладишовскому заяву недовіря, котру віче ухвалило одноцушно. По короткій промові Стружа, що візвав доохрестних хлопів на демонстрацию социяльних демократів в дни 28 с. м., д-р Данилович закрив збори, а майже три тисячки хлопів опустило одушевлені саме „Міщаньского Братства“ з піснею „Не пора“ на устах. — *П. К.*

— **З Теребовлї.** [*Посьвячене дому міщаньскої читальнї*]. Дня 19 с. м. відбуло ся в Теребовли посьвячене дому міщаньского товариства „Читальня“ при співучасти майже всїх тутешних міщан і великої части селян з поблизьких сіл. Торжество вийшло дуже імпозантно, а справдїшною его красою була бесїда виголошена по церковнім обрядї о. Цегельским, парохом із Струсова, що представив цїль товариства, як також вказав на три головні підвалини, на котрих товариство має непохитно розвиватись. Хоч як о. Цегельский був осторожний, то прецїнь его бесїда осягнула намірену цїль: на очах і лицях зібраних легко можна було відчитувати, як в серцях їх зажег ся новий патриотичний огонь та зростала мимохіть тиха але певна надія в красшу нашу будучину. Сим разом і о. Залуцкий, місцевий парох, не відмовив своєї присутности при місцево-народнім сьвятї і надїлив нас також бесїдою, та жаль лише, що виголошеною на адресу зовсїм неприсутних ренеґатів і шкарадупників, котрі звиняючись нїсенїтними вимівками, скрили ся того дня перед лицем теребовельскої Руси.

По торжестві, що протягнось до год. пів до 3 з полудня, заповіджено на вечер аматорске представлене „Наталка Полтавка“. Вечером о год. 7 заповнилась саля „Читальнї“ по береги численною публикою, що була цїнава побачити народну штуку, виставлену нерутинованими аматорами-міщанами. І справдї осягнули всї повне вдоволене, бо аматори вивязались із своїх роль зовсїм без хиби, завдяки власній працї, як також місцевого учителя п. Целевича, яко режисера і замісцевого п. Кр., яко діріґента. Вечер розпочав ся пориваючою мовою місцевого судиї д-ра Евина і Кобзаревим „Завіщанем“, відсьпіваним міщаньским хором. По представленю, котре замкнув опять д-р Евин загальною подякою, розпочались танцї, перериванї декламациями селянина-поета А. Антоняшина а забава протягнась пізно в ніч. *Д. К.*

— **З Калуша.** [*Порядки на зелїзницях*]. Вертаючи дня 21 жовтня с. р. зі Львова в напрямі до Стрия, хотів я занести жалоб на портиєра III. вестибулю за безправне і насильне побране від моїх дїтий 40 сот. В тій цїли удав ся я до урядника руку, маленького панка, з чорними вусиками, титулованого в сиоре руку „паном інжинером“. Годі однак було менї з ним розмовитись, бо казав, що по руски не розуміє. Тому привикав собі якогось, здаєсь підурадника, котрий служив єму за товмача. Однак не богато се менї помогло, бо вправдї був ласкав потрудити ся зі мною до портиєра, але справи не полагодив, кажучи, що „niemam teraz czasu“, а позаяк я мусїв від'їздити, предложив мою жалобу начальникови стациї, котрий, що правда вислухав мене чемно і прирік справу полагодити. Подаю се до відомости львівскої дирекциї, аби поучила панів урядників, що вони обовязані також руский язик розуміти і сторони чемно трактувати. От нехай би молоденькі пани брали собі примір із старого урядника, начальника стациї у Львові. — *Я. Коритовский*, купець в Калуша.

— **Бучач.** (*„Русская інтелїґенция проф. Гецевъ-а. — Ухо рве ся*). З Бучача пишуть нам: Дня 21 с. м. відбуло ся в тутешній читальни общ. ім. Качковского „всеобщее годинное собраніе“ членів. Міщан зійшло ся доволї, бо знали з практики, що по такій „оказиї“ буде попойка. Але нїхто з них не забирав голосу в дискусиї над звітом уступаючого видїлу; всї сидїли мовчки, та від часу до часу помахували головами і підносили або спускали руки, коли „Гецевъ“ приказав. Одна лиш Стефан Береза виступив остро проти господарки уступаючого видїлу та назвав всїх членів масою темної худоби, яка так легко дає ся водити за ніс московскому заволоцї. По виборі нового видїлу відограли аматори штуку „Пан писар“, в часї котрої „господынъ Гецевъ“ дав друге представлене. Ото его кузина (має їх наразї дві) Тереса Юзьків обидила кількома словами п. Ант. Гриневича з Переволоки, а коли дістала від него „piękne za nadobne“, пожалувала ся вуйкови Гецевъ-у. Добрий вуйко як стій присокочив до А. Г-а і в присутности много гостий вдарив его два рази в лице. А. Г. несподївано заскочений — а ще до того тримав дитину на руках — не віддавав єму з вже тим самим показав свою висшість від Гецевъ-а, котрий шкода що ґімназию і унїверзитет скінчив. Однак за ним впімнули ся инші і зараз посипали ся на адресу Гецевъ-а всякі epiteta ornantia. Береза Михайло то таки „до ока станув“ Гецевъ-у і кричав: „Ти батяру, ти дурню! Мурґо! Ти гадаєш, що ти між Москалями?!..“ Взагалї ганьбив Гецевъ-а хто лише хотїв, а коли він вернув до дому застав всї шиби в цїлім помешканю повибивані. П. А. Гриневич і другі будуть мати тепер науку, аби навіть в гостину не йшли до общ. Качковского і певно будуть не одному наказувати, що не туди дорога.

Сини бучацких міщан ходять до ґімназиї або в Бережанах або в Станиславові. В бучацкій ґімназиї є їх дуже мало, але й тих професори пересїдують і котїлиби-б їх з Бучача позбути ся. Міщани жалували ся і інспекторови Левицкому і по ґазетах, але по нїчо не помагає. Тож не диво, що людям не стає терпцю — звісно: збанок так довго воду носить, аж урве ся ухо. От від тижня що ночи якомусь професорови вилїтають шиби. Вибито між иншими вікна Рембачови, Буржиньскому. Буржиньскі як сидїв при столї і писав, так задеревів відразу на хрісї, коли вилетїв єму камінь до комнати і потовк образи; Ледви его відтерли. За виновниками шукає поліция. — *К.*

Галицкий сойм.

Вчерашне ранїшне засїдане.

П. Лаваровский говорив в оборонї меншости комісиї і виказував потребу розширеня виборчого права. — *П. пос.* Чартоpиский заявив ся против загального голосованя і против пятої куриї, в котрій бачить початок загального права виборчого. В поведеню соймової більшости витикає бесїдник два блуди, а то, що справу виборчої реформи не відослано до окремої комісиї, і що занадто скоро відкинено внесеня пп. Стапіньского і Олесницкого. Вкінци в справі польско-рускій остерігає бесїдник перед шовінїзмом так одну як і другу сторону.

Потім ухвалено замкнути дискусию і вибрано ґенеральними бесїдниками ґр. Стан. Тарновского (за) і п. Левенштайна (против) та відрочено засїдане до години 5-ої по полудни.

Остатне засїдане.

Перший промовляє п. д-р. Левенштайн іменем соймової лївиці. Він домагає ся задержаня куриальної системи і безпроволочного розширеня виборчого права через утворене пятої куриї на взір пятої куриї при виборах до державної ради.

Опісля ґр. Станислав Тарновский, духовий проводар краківского (станьчиківского) сторонництва старав ся доказати, що загальне голосоване є непотрібне, а навіть небезпечне, та — як всї инші бесїдники в тій справі зі сторони правиці — вказував на відстрашаючий примір у Франциї, до чого нїбито веде загальне голосоване. (Арґумент не видержуючий критики, бо годї все, що дїє ся на земли, приписувати загальному голосованю. Треба би що найменше виказати, що якась поява має місце тілько в державах, де є загальне голосоване, а нема оі там, де загального голосованя еще не заведено, — чого бесїдники не тілько не старали ся доказувати, але навіть не твердять. — *Ред.*). Бесїдник кінчить тим, що „не хоче“ пятої куриї і „не хоче“ загального голосованя, о чім годї було сумнївати ся.

По промові ґр. Тарновского дискусию загальну над справою права голосованя замкнено. Розпочала ся дискусия специяльна.

Пос. Ґломбіньский іменем меншости комісиї мотивував слушність проєку т. зв. лївиці соймової в напрямі заведеня V куриї і побільшеня числа посїв з міст. Бесїдник відповідає на заміт пос. Олесницкого, чому т. зв. лївиця не домагає ся спасованя посередности виборів, а заведеня виборів безпосередних, та каже, що є „теоретики на заходї Европи, котрі як-раз твердять, що не безпосередні, але посередні вибори суть лїпші“. Викрут замість арґументів! Польскі сторонництва суть противні безпосередности виборів, бо на тім зносили би також в части і Русини. — *Ред.*).

Справоздавець більшости соймової п. Гневош заявляє, що комісия адміністрацийна приняла поправку ґр. Дзедушицкого за свою.

До фактичного спростованя забирає слово пос. Ковальский, полемізуючи з пос. Рутовским, і пос. Пастор, зазначуючи, чому т. зв. Стоянівці і Поточківці голосувати будуть против внесеня меншости комісиї.

Всї промови, виголошені підчас дебати зі сторони консерватистів, робили попросту комічне враженє, бо цитовано навіть Арістотеля, аби виказати, що загальне голосоване є шкідливе, а з Франциї зроблено другу Содому. Виглядало зовсїм так, як би хтось перед смертю виголошував „учені“ тиради на доказ, що смерть річ неприємна або шкідлива.

Вкінци наступило голосоване, в котрім т. зв. більшість соймова, відкинувши всї инші поправки приняла внесене комісиї в стилїзациї Дзедушицкого. Внесене се звучить:

„Сойм, задержуючи засаду куриальної репрезентациї, прямує до відповідного розширеня виборчого права на верстви населеня, котрі сего права доси не мають, однако з застереженем, ще через відповідні законні постанови, получені з деяким збільшенем числа мандатів, запобіжить ся безоглядному майоризованю кляс висше оподаткованих і висше просьвічених, — та припоручає краєвому видїлови зібрати всї потрібні дати і материяли і на найблизшій сесиї сойму внести проєкт закону по мисли повисших засад“.

З черги нарад наступила справа реґуляциї каналових рік. Маршалок уже проголосив: „Приступаємо до дальшої точки дневного порядку!“, коли повстав намісник і „з найвисшого припорученя замкнув соймову сесию“. По відчитаню і приняттю протоколу з остатнього засїданя промовив маршалок, подаючи короткий огляд полагоджених в сїй сесиї справ. Найважнїйшим результатом сесиї є закон, котрий на якийсь час дає можність правильної господарки фінансової. На наступуючий рік підніс ся краєвий буджет о яких 700.000 К, з чого 400.000 К, припадає на поліпшене долї народних учителїв. Однодушні ухвали сойму забезпечують народним учителям управильнене платнї найдальше від р. 1911, а в разї можности навіть раньше. Зміна будівельних законів (сих вільних слів оказав маршалок по руски), ухвалена не без опозициї, окаже ся — треба надїятись — згодою і добродїйною. Показало ся також, що сойм признає потребу розширеня виборчого права і що сю реформу переведе в найблизшій сесиї; се повинно успокоїти край, але корисна полагода справи залежить від того, щоби не роблено нїчого, що могло би вигнїздати на тероризм або пресию. Очивидно, що гадки сойму безнастанно звертались там, де їх кликано не лиш серце, але і почутє народової єдности. Бож і розвиток народних сил в сїм краю є заразом скріпленем сил цїлого народу. Окликом в честь цїсаря завінчив маршалок свою народову промову.

Наступили ще всїлякі подяки: ґр. Стан. Тарновский дякував намісникови, намісник ґр. Тарновскому, маршалок митрополитови Шептицкому, — по чім засїдане закінчено о год. 8½ вечером.

Про ролю Дзедушицкого в справі виборчої реформи доносять до віденьских дневників. Пос. Дзедушицкий приїхав до Львова з тим, що має бути V курия і як сойм на се не пристане, то не наступить санкция закона про шинкарскі оплати. Інтервенция Дзедушицкого на „соймовім польскім колї“ мала сей наслїдок, що Ґурский, референт комісиї а противник V куриї врік ся реферату а предложене комісиї заступав в повній палатї (без якого небудь мотивованя) пос. Гневош. О тім, що принято також поправку Дзедушицкого вже відомо.

На тлї борби о загальне голосоване наступив також розвал між селяньскими послами західної Галичини. По одній сторонї станули людовцї (є їх трох) по другій противника загального голосованя стояновцї і Поточківцї, котрі разом утворили протягом сеї сесиї нове сторонництво т. зв. „вносцяньского центра“. За тим центром стоять шляхотско-польскі верховоди, котрі і будуть уживати нове сторонництво до борби по селах західної Галичини проти социялїстів і людовців.

З Росиї.

Телеґрами.

Варшава. Поліцмайстер заявив маґістратови, що як спокій буде дальше удержаний воєнний стан буде знесений в найблизших десяти днях.

Москва. Страйкарі знищили фабрику тютюну і кілька инших буданків. В нижноновгородскій ґубернії хлопи зрабували 170 шляхоцких дворів. Хлопи заявляють, що роблять се на виразний розказ царя.

Петербург. Союз властителїв друкарень ухвалив всїм тим, що примучили ся до полїтичного страйку, виплатити платню за час страйку. Те саме ухвалило московске товариство міских зелїзниць. Гандлярі дневників в Москві збойкотували дневник „Вечерная Почта“ і здемолювали его друкарню.

Москва. Конґрес земців рішив зажадати підчиненя всїх міністрів з винятком міністра царского двора під міністерияльну раду. Конґрес заявив ся більшостию ⅔ голосів за загальним безпосереднім виборчим правом. Бюро конґресу предложило конґресови до ухваленя слїдуючі домаганя в польскій справі: Знесене воєнного стану, продложене думі проєкту автономії королївства з задержанем державної єдности і безпроволочне введене польского язика в початкових школах, і громадах королївства польского. Конґрес відкинув жадане скликаня конституанти, а заявив ся за признанем функциї конституанти першій сесиї думи державної.

Петербург. Нинї має бути оголошений новий прасовий закон. Аґрарні заворушеня обняли 24 ґуберній. Говорять, що на місце Скалона варшавским ґенерал-ґубернатором буде іменований кн. Сьвятополк-Мірский.

Відень. З Петербурга телеґрафують, що дума вбере ся доперва в Марті. Виборчий реґуляминъ буде оголошений в перших днях грудня.

Париж. Мимо заперечень росийского правительства, вісти о грізнім станї здоровя Віттого суть правдиві. Вітте мав апоплектичний атак. Ліве рамя доси спаралїжоване, а в послїдних днях знов кілька разів зімлїв.

Берлїн. Всї вісти о недузї Віттого суть неправдиві.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Кріза в Анґлії.

Льондон. Кабінет відбув вчера двогодинне надзвичайне засїдане. Перед будинком зібрала ся велика товпа. Говорять, що кабінет рішив не подавати ся до димісиї, бо знає, що лїберальне сторонництво перед розвязанем парляменту не обняло би верми.

Антоневич і Саркасевич
ул. Гетманьска ч. 6
(коло готелю Вінсорпі).
Іламтерийно-забавково-спортовий маґазин
поручає новини в галянтерії, забавках, приладах до подорожи і перфумерії по казочно низьких цїнах.
890 8—10

ТАПЕТИ, Материї на меблї, матераци, колдри, портиєри, дивани
Меблї у всїх стилях. Спілка львівских тапіцерів
Комплєтна обстанова, тапіцерскі материяли. Всякі роботи обнимає в місті і на провінциї.
Ягайлоньска, ч. 3.
662 15—52

Російскі Жиди.

Відень. П. Штурм вніс в соймі інтерпеляцию, звернену против збігців з Росиї, головно Жидів, котрі без пашпортів приїздять до Відня за зарібком і тут роблять конкуренцию місцевому населеню.

По війнї.

Льондон. В російскій армії манджурскій мають панувати страшні відносини. Військо голодує і не має теплої одежи. Цїлі громади російских вояків приходять до японьских ґарнїзонів і просять о живність і одїж. Так офіцири як і рядові страшно огірчені.

Конфлїкт з Туреччиною.

Париж. Щоби фльота держав не могла обсадити цлових урядів на турецких островах, султан спродав цла Митілени і податок збираний з сего острова отоманьскому банкови за 57.000 турецких фунтів. Сї цла і податки суть вже отже приватною власностию банку і держави не можуть їх сконфіскувати.

Македонія.

Софія. Супротив демонстрациї фльоти революцийні комітети Зончева і его противників, злучили ся в одну орґанізацию. Зончев уступає ся з комітету і здаєсь буде реактивований в болгарскій армії.

НОВИНКИ.

— **Староста Свобода в Товмачи провокує руский народ.** Пишуть нам: Русини міста Тисьменицї рішили обходити память Богдана Хмельницкого, концертом дня 26 с. м., але се не подобало ся нашому славнозвісному старості Свободї, котрий заборонив концерт і спровокував ще до того руский народ. Щоби весь наш загал знав, як то наші старости мотивують свої заборони, наведу кілька слів із сего русиноїдного документу: „Заказує ся відбутє концерта, а то по причині, що урочисте почитанє сумної памяти богатирів неладу суспільного не може висвятити апробати леґальної власти державної, покликаної до утримованя порядку і супокою публичного, котрий через такую урочистість мігби дуже легко бути заколочений“. Чи повисші слова не є провокацию цїлого руского народа, коли такий Свобода сьміє кидати і то в урядовім комунікатї, як представитель власти, обиджаючі слова на нашого великого героя і оборонця самостійної Руси-України? Чи до того вже дійшло в нашій конституцийній Австриї, що австрийский представитель власти може безкарно наругувати ся з наших найсьвятійших почувань? Коли би щось подібного стало ся Полякам, то они порушили би небо і землю, щоби така наруга не уйшла безкарно. Може і у нас знайдуть ся люде, що стануть в обороні нашої народної чести, звертаю ся тут передовсїм до наших послів, щоби зволили сею справою заняти ся і зажадати у відповідній дорозї сатисфакциї. — *Міщанин.*

— **Мобілїзация зелїзничих функціонарів.** Із Станиславова доносять, що тамошна дирекция державних зелїзниць одержала для всїх зелїзничих функціонарів мобілїзацийні карти. Має се бути средством против заповідженого на день 28 с. м. ґенерального страйку, до котрого хотять прилучити ся також зелїзничі функціонарі, демонструючи за загальним правом голосованя.

— **Галицкі учителї на Буковинї.** В буковиньскім соймі заявив пос. д-р Ончул, що в послїдних часах переселило ся з Галичини на Буковину 128 народних учителїв, т. є. 20%. Між ними є 12 Жидів, 15 Нїмцїв і 101 Русинів.

— **В справі нафтової експльоатациї** пишуть нам: Хто приглядав ся вблизька трансакциям при арендованю нафтових теренів, знає, що підприємцї збувають наших селян властителїв ґрунтів, звичайно чим-небудь, а самі відтак тягнуть з землї мілїони. Колиб так в Бориславі подбав був хтось давнїйше о застережене інтересів селян при експльоатациї нафти з їх ґрунтів, нинї були би там Русини мілїонери, а бодай сотки таких одиниць, котрих майно числило би ся на сотки тисяч. Тимчасом тими мілїонерами і богатирями є самі Ґартенберґи, Коригаберг, Мев-Гервеї та инші чужинцї, а наш місцевий мужик, властитель тої ропо-(мілїоно-)дайної землї робить коло тих мілїонів за корону денно, коли не згинув під лавою в шиньву. Ходнло лиш о таку дрібницю, як щоби властитель-селянин застеріг був собі в контрактї з нафтовими підприємцями і заінтабулював для себе 10 до 20 процент brutto нафти, а зазначу, що 1 проц. brutto дає часом по кілька, кільканайцять або й кільканадцять тисяч річно, як пр. закоп „Яків“ у Східници. Не маю тут на думцї нафтових підприємств, на котрих люди роблять мілїони, але й ризикують гроші. Се инше дїло, що вимагає великого капіталу і великої осторожности. Хочу лише звернути увагу нашої інтелїґенциї в сторонах, де показує ся нафта, отже окрім по нашім Підгірю, почавши від Лемківщини через Санів, Лїсько, Турку, Старий-Самбір, Небилів, Перегиньско, Майдан, Солотвину (Дзвиняч, Старуня) до Космача, щоби бодай тепер не дали визискувати селян при тих контрактах. Треба поучати властителїв нафтових ґрунтів, щоби при контрактах крім готівки безусловно застерігати собі та інтабулювати на себе т. зв. brutto-проценти удїлу в нафтї чи земнім воску. Нехай все властитель має удїл в чистім зиску тих евентуальних, покищо навіть необчислимих богацтв своєї землї. (Що иншого є netto прц., то є удїл в зисках і стратах, се ризико, що вимагає вкладу, а на случай, як не пощастить ся, може властителя зруйнувати). При удїлї brutto властитель нїчого не ризикує, нїякі вклади і видатки его не обходять, він тягне лише висн. Коли пр. має 1 прц. brutto, то належить ся єму кожда сотна бочка ропи, згідно її торгова цїна, а ризико і всї кошти поносять підприємцї. В Бориславі тепер вже нїякий властитель не виарендовує свого ґрунту під експльоатацию нафти, не заінтабулювавши для себе бодай 18 до 20 прц. brutto, очивидно не числячи досить значної готівки, яку підприємець платить властителеви (на ризико) при підписї контракту, та инших застережень, як відшкодоване за ужитий простір, річний чинш, обовязок верченя що-до часу і глубини і т. п. Для ілюстрациї наведу власнї приміри. Перед двома роками продав в Бориславі оден господар, Русин, Никола Т. морґ ґрунту на власність нафтовому підприємцеви щось за 160 000 К і за се купив собі фільварок. Єго брат Петро не хотів продати свого морґа на власність, лиш при контрактї аренди крім значної готівки, платної при підписї, застеріг собі ще 20% brutto. Вибухи нафти були велинї і за кілїм місяців принесли єму більше як 200.000 (двіста тисяч) корон, а ще в десятеро принесуть більше, тим певнїйше, що на его ґрунтї закладають ся нові закопи. Се виглядає як в казцї, а так було би від десяток лїт для всїх властителїв ґрунтів в Бориславі, де показала ся нафта, колиб був хтось порадив їм таку дрібницю: „не підписуйте контракту, доки не заінтабулюєте для себе 10 до 20% brutto!“ На жаль зачувати, що й тепер в нових нафтових околицях (Сяніччина, Старасіль, Небилів, Перегиньско, Космач), селяни не застерігали собі на своїх ґрунтах brutto процентів. В Небилові лише громада застерегла собі % brutto, але приватні господарі здає ся нї. В одній околици аж пізнїйше звернув на се увагу селян молодий судия Русин, котрий як надопікунчий судия відмовив затвердженя такого контракту для малолїтних, доки не застережено для них brutto %. Здало би ся, щоби хтось уложив взорець такого контракту о [звичайно 25-лїтну] аренду права глядання й видобуваня нафти, земного воску та инших живичних мінералів і оповістив его публично. Пр. фіскус приписав [узуально] взорець такого нафтового контракту о ґрунти ерекціональні і адміністрацийні власти не затвердять контракту, коли не застережено відповідно інтересів ерекциї. А наш темний селянин збуває то право — звичайно в коршмі по пяному — на віки за марних кілька риньских, не застерігаючи собі нїякого удїлу в тім майнї, яке підприємець добуває з его землї. [З огляду на важність справи инші рускі часописи прошу повторити сю статейку]. — *Л. Гнатович.*

— **Загальний страйк у Львові** на день 28 с. м. приготовляє ся горячково. До страйку постановили приступити всї ремісники і робітники. Навіть многі майстри рішили окрім застановленя робіт взяти участь в робітничій маніфестациї. Дирекция міского театру на просьбу робітничої депутациї має дати для страйкарів відповідне представленє. Програма вторкової маніфестациї, о скілько доси знати, така: Від год. 7 до 10 прохід страйкової ґвардиї по місті. О год. 10 віче на ратушевім подвірю, будуть промовляти представники місцевого комітету, польскої і рускої социяльної демократиї, відтак представники поодиноких фахів, а вкінци социялїстичної молодїжи. По год. 12 похід рушить улицями Галицкою, Баторня, Фредра, Академічною, пл. Марияцкою і ул. Кароля Людвика під театр, де відбуде ся мітинґ. По полудни о год. 3 розпічне ся в театрі згадане представленє; а відтак відбудуть ся короткі збори, на котрих відчитаєсь вісти про хід страйку у Відни, Празї та инших містах. Вечером відбуде ся народний концерт, в котрім возьмуть участь визначні артистичні сили.

— **Польский махер дефравдантом.** Повітовий люстратор в Сокали, Станислав Гоголевский, великий аґітатор при всяких виборах і цїльний член „сполечної гієрархії“ в Сокальщинї, здефравдував, о скілько доси провірено, 40.000 К громадских гроший і пропав без слїду. Був він також членом головної і секретарем повітової управи „кулек рольнїчих“, а управляв торговлею „кулек“ в Сокали так, що вона збанкротувала.

— **Доповняючі вибори** до оцїночних комісий особисто-доходового податку відбудуть ся: до місцевих комісий в Бродах, Дрогобичи, Городенцї, Коломиї з Вербіжом н., Кракові, Львові, Н. Санчи, Підгірю, Перемишли, Ряшеві, Самборі, Станиславові, Стрию, Тернополи і Тарнові в днях 18, 20 і 21 грудня, а в инших округах 11, 12 і 13 грудня.

Зборе і засїданя.

З „Кружка українських дївчат“ у Львові. Довірочні збори (місто проектованого віча) українського жіноцтва відбудуть ся дня 3 грудня с. р. о 2 год. по пол. в сали тов. „Gwiazda“. В програму зборів входять реферати: 1. В першій частинї: а) тов. Н. Будзиновскої про жіночі ґімназиї, б) тов. С. Данилевич в дїлї заснованя філїй тов. „Кружок укр. дївчат“, в) Д. Шухевичівної про „ідеї еманципацийного руху“. 2) В другій частинї, реферат тов. М. Ганкевича „Боротьба за волю за нордоном“. Кружок українських дївчат просить горячо усїх, кого обходить дїяльність кружка і цїль сеї дїяльности: суспільне та політичне піднесенє українського жіноцтва, піднесенє его умового рівня, втягненє в круг широких інтересів публичного житя, стремлїнє зробити українське жіноцтво живою частиною народа, усїх, хто спочуває стремлїням кружка, прибути на сї довірочні збори. Хто зістав би через недогляд при висилцї запрошень поминений, зволить зголосити ся по запрошенє до товариства. — „Кружок українських дївчат.“ *С. Данилевич.*

Загальні збори тов. „Руска бурса“ в Бережанах відбудуть ся дня 8 грудня с. р. з сеим порядком: 1) звіт з дїяльности видїлу, 2) вибір нового видїлу, 3) внесенї членів.

— **До нинїшного числа „Дїла“** долучаємо 13 арк. III го тому повісти „Фараон“.

Найлїпший різдвяний дарунок для дїтий. Прямо возличаві успіхи осягнуло в послїдних десятках лїт средство до забави і занятя дїтий, котре мало визначає ся своєю зверхною формою, але котре має супроти иньших такі численні прикмети, що справдї належить признати єму високу тревалу вартість. Ми маємо на гадцї скриночки до будованя „Anker“ фірми Ф. Ад. Ріхтер et Сп. кор. доставцїв двору і камери, Відень I. Operngasse Nr. 16. В нашім столїтю поступу на кождім полї техніки, має воно справдї вартість, коли вже в дитинї будить ся почуте форми, а що сего не можна через нїяку иньшу забаву осягнути так звершено, доказує один погляд на викінчені звірцї, котрі зачинають з легкого і переходять поволи до чим раз труднїйшого. Камені є виробленї дуже чисто і уможливлюють дитинї легке і певне ставленє. Також належить оцїнити догідність скриночок, якою є їх тревалість, бо загублений камінь можна зараз заступити, а й самі скриночки можна через пляновє докупленє дальших доповняючих скриночок і скриночок в містками збільшати. Гарною новостию суть величаві гри до укладаня „Сатурн“ і „Метеор“, а також Ріхтера машини до писаня і музичні прилади.

Надіслано.

Адвокат краєвий

Д-р Иосиф Партицкий

отворить в днем 1 н. ст. грудня 1905 канцелярию 1090 2—?

в Станиславові

ул. Сапіжняньска (Тисьменецка) ч. 33.

Д-р Казимир Левандовский

повернув із студий дентистики і ординує в недугах зубів. — Витяганє зубів і пльомбованє без болю. 970 9—?

Львів, площа Галицка ч. 7.

АДВОКАТ

Д-р Ігнатий Корнер

В МОСТИСКАХ

глядає концїпієнта. 1000 2—3

Фортепяни короткі, Безендорфера, Гофбавра, знамениті, в комісї, дешево продам. Академічна 8, II. п. офіцини. 53 1—1

Мід патоку з власної пасїки в 5 кілевих пушках по 6 К. оплатно висилає *Омелян Бородієвич* в Денисова. 1012 4—12

Реньске природне вино

1 фляшка . . . . К 2·40
10 „ . . . . . „ 22·—

поручає торговля

ІВАНА БОРИСА

в Перемишли. 918

Знаменитий мід десеровий курацийний по 6 К, найлїпший „Raritas“ медоборів по 6 К 60 сот. за 5 клґ. франко. Мід в плястрах по 2 К за 1 клґ. За бляшанки звертаю 60 сотиків. **На будову театру** від руского замовленя даю 20 сот. **КОРЕНЕВИЧ** ем. учитель Іванчани. 1009 3—4

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН

в пасажу Гавсмана

(46 разів преміоване)

Від 26/11 до 2/12 до побаченя:

Інтересна подорож по Хорватиї.

ВСТУП 10 кр. 53

Мід патоку десеровий, курацийний, з власної пасїки, 5 кґ. 5 К 80 с. оплатно. Знамениті **питні меди і овочеві** домашного виробу по низькій цїнї висилає *Евген Билиньский в Збаражи.* За чистість і якість ручить ся. 110 6—10

Різьбарсно артистичне заведенє

Кароля Унца

Львів, улиця Красїцких ч. 7,

виконує всякі роботи в обсягу різьбарства а також штукатерні і балькон.

Специяльність: накладанє (Auftrag.)

726 2—3

Буліон гиґієнічний знаменитий до росолу і для реконвалєсцентів в цїнї за 1 кґ. **3 зр. 50 кр.** поручає за післяплатою

В. КУНЦЕВИЧ в Бродах (на Островчику.)

1010 2—4

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пиварню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї рускі дневники.

З поважанєм

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Знак випалений на корку

Для охорони перед фальшованєм

Маттонія ґієсгюблерска вода з щавова.

Яко добру і певну льокацию

поручаємо:

4½% Листи гіпотечні,
4 „ Листи гіпотечні коронові,
5 „ Листи гіпотечні преміовані,
4 „ Листи Тов. кред. земского,
4% Листи Банку краєвого,
5 „ Облїґациї Банку краєвого,
4 „ Позичку краєву,
4 „ Облїґациї пропінацнїні і всякі ренти державні.

Папери ті продаємо і купуємо по найточнїйшім курсї деннім

КОНТОРА ВИМІНИ 374

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

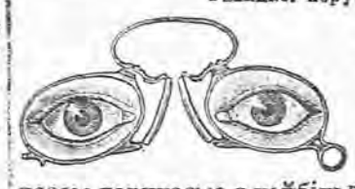

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно з 3 річною порукою, величка LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим брилянтом, 1 прегарна колїя з орієнт. перел, неодна женьска окраса з лат. замком, 1 хороший скіряний пулярес і елєґанцка циґарнїчка з бурштином, 1 гарнітур шпінок до сорочки і манштетів, 1 сцизорик, 1 прегарне тоалєтове зеркальце з бельґійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук ріжних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланєм готівки або почтовим побранєм 1 зр. 95 кр. в маґазинї 65

С. КОГАНЕ

Краків Pf/882.

За невдогідне гроші звертають ся

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни.

Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 78

Globin jest

najlepszym i najdelikatniejszym środkiem do czyszczenia obuwia

Заступництво **Фр. Кравзе** *Львів, ул. 3 мая ч. 7.* 449 L. 13—19

МАРКО ФАЄРШТАЙН

У ЛЬВОВІ

ул. Городецка ч. 51

головний заступник для Галичини і Буковини сьвітової фабрики кас

Бахер і Гільдесгайм у Відни

поручає

свій склад заосмотрений в **огнетревалі і опанцирені НАСИ** той-ж фабрики по приступних цїнах.

0 2 Подекші в сплатах. 7—12

Ученик VIII кл. ґімн. глядає лекциї на цїлий рік. Може приготовляти учеників до вступних іспитів ґімн. Зголошенє на адресу: *Кость Масевич* в Вербівцях п. п. Городенка. 2—3

Швидко а утїло 1—14 з великим хісном для орґанізму. Сю легку з дуже відживчу поживу знесе та стравить навіть дуже ослаблений жолудок, виросталча шкільна молодїж обох полів, ослаблені реконвалєсценти, женщини, що кормлять скуно і слабо збудовані, особливо особи кождого віку, недужі на жолудок і старцї найдуть в мучці Ґуріґуля средство, скріпляюче їх сили

984

Театр ріжнородностий

DEPENDENCE BRISTOL

щодень представленє першорядних артистів, дві сензацийні комедиї. Родинна програма. Початок о год. 8½. 7—8

782

Плащі і непромакальні пелерини, мужескі і дамскі

поручає

Постійні цїни фабричні. — Цїнники на жаданє... — Постійні цїни фабричні.

СПЕЦИЯЛЬНИЙ СКЛАД

ЛІНОЛЕУМ і ЦЕРАТ

Львів, ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИКА ч. 3

476

Найвеличавійший різдвяний дарунок!

Сьвітячі статуї із серцем Ісуса, Марії або ангела хоронителя, модельовані у віденьскій академії. Фігура з білого рожевого або голубого прозорого скла, матового або блискучого, і важить разом із судиною на оливу 2½ кг. Для діточих комнат і недужих та терплячих на безсонницю дуже відповідне нічне сьвітло. Ціна лише зр. 2·80 за штуку, із сьвітлом „карбона" (горить без оливи два роки) зр. 3·20. Наслідком тої ощадности на оливі статуя не коштує взагалі нічого.

Висилає за післяплатою

R. Flessig, Wien II.

Czerningasse 16, Postfach 32.

1108 1—8

КОНЦЕСІОНОВАНЕ НАФТОВЕ БЮРО

ТЕОДОРА КУЗИКА

В ДРОГОБИЧИ.

посередничить в купні і продажи нафтових теренів, в арендованю сенявьских ґрунтів в цїли експльоатациї нафти, в купні і продажи ріжного рода уділів в нафтових підприємствах під найкористнїйшими услівями. 986 2—3

---

5 корон і більше денного зарібку

Товариство панчошкових машин для домових робітників

глядає осіб обох полів до панчошкових виробів на нашій машині.

Проста і швидка робота цілий рік дома. Не треба приготовних робіт. Віддалене і місце замешканя не впливає зовсім, а ми продаємо роботу.

Товариство панчошкових машин для домових робітників

987 THOMAS. M. WHITTIK et Comp. Prag Petersplatz. 7. 5—?

Охоронна марка: ЯКОР.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

замість

PAIN-EXPELLER

признане загально як найзнаменитше, усмиряюче біль средство по цїні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всїх аптиках.

При закупні того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальні фляшочки в пуделках з охоронною маркою „Якор", в аптики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний вибір. 939 25—20

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом" в Празї, І. улиця єлисаветк 5. Висилка щоденна.

Одинока християньска реставрация в Жовкві.

Маю честь повідомити Вп. П. Т. Публику, що перенісши свій взірцевий і знаний з доброти

склад вудженини

до дому Вп. Крайцера-Каца (напротив аптики) уладив я при нїм в просторім, вигіднім виключно на ту цїль призначенім льокали першу християньску

Реставрацию і комнату до снідань

де все можна буде дістати смачні, здорові страви, приладжені на спосіб домовий. Напої найлїпшої якости. Пиво окоцімске на склянки. При складі вудженини буду провадити вируб сьвіжого вепрового мяса.

Поручаючись ласкавій памяти, остаюсь з поважанем

1021 1—1 **В. Роліньский.**

Одиноке, дійсно анґлійске

средство краси

є Балясси правдиве анґлійске

ОГІРКОВЕ МОЛОКО

усуває всяку нечистоту лиця, висипку, прищики, веснянки, пятна від недуги печінки і т. п. і надає лицю сьвіжий та молодечий вигляд.

Фляшка 2 К, до того огіркове мило 1 К, Крем огірковий 2 К, пудер 2 К і 1·20 К.

Головна висилка: **C. Balassa аптика,** Budapest Erzsébetfalva.

Головні склади в Галичині: аптика Жигм. Рукера, Львів і аптика Ф. Брайера, Перемишль, площа „на Брамі" ч. 4 і у всїх аптиках і дроґериях. 160 13 20

Wystawa światowa St Louis 1904

Najwyższe odznaczenie „Grand Prix"

Globus-

wyciąg do czyszczenia

czyści lepiej, niż każdy inny środek do czyszczenia metali

447 III 7—10

Заступництво: **Фл. Кравзе,** *Львів, ул. 3 мая ч. 7.*

Ілюстровані ЦІННИКИ висилаємо на провінцию даром.

Покупці в СПЛАТАХ після умови.

Всї товари, які лишились з випродажі звиненої фірми „А. Кшиштофович у Львові", а то: *дивани, фіранки, портиєри, диванини* над і перед ліжка, *хідники, церати, лінолеум, перські і смирненьскі дивани* та всякі декорацийні артикули набули ми нотарияльним актом до ч. реп. 12029/5.

Ті припаси, а також більшу часть висортованих товарів нашого складу **продаємо з незвичайної нагоди по дуже низьких цїнах** *і уділяємо Впов. особам добре ситуованим, на домагане так у Львові, як і на провінциї* **радо кредиту після устної або письменної умови.** — Ілюстровані цїнники висилаємо на провінцию даром, за надісланем 10 сот. в почтових значках. Поручаємо також, як довго вистануть засоби, отсї товари: **Диваники** перед ліжка по 30, 40, 50 кр. і висше. **Дивани** над ліжка по зр. 1·25, 2, 2·10 і висше. **Дивани** сальонові по зр. 5, 6, 7 і висше. **Хідчики** метр по 15, 20, 25 кр. і висше. **Портиєри** штука по кр. 60, 75, зр. 1 і висше. **Коронкові фіранки** штука по кр. 60, 75 зр. 1 і висше. **Капи** на столи і ліжка зр. 1·20, 1·50, 2 і висше. Останки ріжних материй на меблї і ріжних хідників дістати можна казочно дешево.

УПРАВА ФІРМИ **„AU LOUVRE"**

3256 27—37 **Львів, ул. Сикстуска ч. 6.**

Наша ново-отворена фірма дамских і діточих новостий находить ся при ул. Галицкій ч. 19.

Фабрика цементових виробів

ҐРАФА ГЕНРИКА СТАРЖЕНЬСКОГО

в Гнїздичеві

виробляє *патентовані цементові дахівки,* ріжнобарвні, неглязуровані і неглязуровані в ріжних форматах. *Цементові помости* і *хідники* в ріжних барвах і взірцях. *Перепусти* і *рури* у всяких розмірах. *Жолоби* і *корита* в довільній довготї. *Комини, сходи, нагробники, граничні стовпи* і взагалі всякі роботи, що входять в обсяг цементового промислу.

Телеґрами: **Фабрика „Гнїздичів, Кохавина".** Почта і велізниця в місци. 853 11—20

Цїни умірковані. Цїнники і кошториси даром і оплатно.

Дома і в дорозї доконечне средство

Бальзам аптикаря A. Thierry

є загально звісний і признаний.

Дуже успішний при лихім травленю з побічними недомаганями, як при відбиваню, згазї, затканю стільця, витворі квасів, почуваню наповнення, корчах жолудка, недостачі апетиту, інфлюенциї, катарі, запаленях, ослабленях, вітрах і т. п.

Усмиряє корчі і болї, злагіднює кашель, розпускає слизи і очищує.

Найменше висилає ся почтою 12 малих або 6 великих фляконів за 5 К оплатно: 60 великих або 30 малих фляшин 15 К оплатно.

Треба уважати на одиноку правно забезпечену зелену охоронну марку з черницею „Ich dien". Лише такі правдиві.

Аптикаря A. THIERRY **масть з центифолії** усмиряє біль, змягчує розпускає, гоїть і т. д. Найменше висилає ся почтою 2 слоїки оплатно 3·60 К. В дрібній продажи в торговлях 1·20 К за слоїк. Повний доказ, що бальзам аптикаря A. Thierry і масть з центифолії є недостижимі средства, подає брошура з тисячами оригінальних подяк, яку додає ся даром до замовленого бальсаму або на жадане висилає ся окремо даром. Адресувати треба: Аптикар A. THIERRY в Прерраді (Pregrada ad Rohitsch-Sauerbrunn. Про фальшівників і дальших продавців наслїдуваних фабрикатів мого правдивого препарату прошу мені донести, щоби потягнути їх до судової одвічальности. 235

ЧАСТИННУ СПЛАТУ

признаємо всїм особам добре ситуованим, без ріжниці стану або ранґи.

Ново отворений маґазин новостий для женщин і дїтий у Львові, при ул. Галицкій ч. 19, під фірмою

„Малий Лювр"

поручає свій величезний вибір блюзок, капелюхів, рукавичок, гальок, шлифоків, матанок, фартушків

КОНФЕКЦИЇ ДІТОЧОЇ І ДЛЯ ХЛОПЦІВ

парасолїв, парасольок, панчох і панчошкових товарів, воальок і инших модних товарів, льняних товарів, столового біля, мужеского, дамского, і дїтячого біля і т. д.

Замовленя з провінциї полагоджує сьвід воротно.

Управа маґазину „МАЛИЙ ЛЮВР" у Львові, Галицка 19 (ріг ул. Собіского). 325а

Ілюстровані цїнники висилає ся на провінцию даром і оплатно.

Наш головний склад диванів, портиєр, фіранок, хідників, коців, ковдер, кап на столи і на ліжка, церат, лїнолеум і декорацийних артикулів находить ся **у Львові, ул. Сикстуска ч. 6** (Пасаж Гавсмана).

ДЛЯ ВСІХ СВЯТИХ!

Окраса для кождого християньского мешканя!

Фіґури представляючі серце Ісуса, Марії і ангела охронителя!

Ті красні фіґури суть з білого, рожевого або синього скла, викінчені на взірець артистичних моделїв. Висота одної фіґури виносить 35 цм. вага 2½ клґ., спочиває на великій гарній відставі і виповнює передовсїм обовязок **нічного сьвітла.** З заду кождої фіґури находить ся лямпочка на оливу. В темній комнаті, коли лямпочка засьвічена сяють **СЕРЦЕ ІСУСА і СЕРЦЕ МАРІЇ** в дивнім, притягаючім сьвітлї, що робить на кождого торжественно. Кожду фіґуру висилає ся із сьвітлом „карбона" (горить без оливи два роки і коштує лише **К. 6.** Через заощадженє на оливі не коштує фіґура майже нїчо. 887 1—2

Головний склад: ЮЛІЮС ФЕКЕТЕ, Відень, V/I. Schönbrunnerstrasse 31/D.

Водопроводи, Каналїзация

для міст, місточок, сел, публичних будинків і приватних домів

проєктує і уряджує

АВҐУСТ ЛЕВ і С-ка

у ЛЬВОВІ

ул. Коллонтая ч. 6.

Адреса на телеграми: **„Кальоря" Львів.**

Центральне топленє. Світло ґазове і електричне. — Всїлякі уряджения промислові. Млини, тартаки, горальнї.

Мотори всїляких систем, бензинові, ссучо ґазові, спіритусові і електричні. 741 14—52

Громозводи на Божі доми, телефони і електричні дзвінки.

Ріхтера будівляні камінні скриночки з якором

є одинокою забавкою, котрою діти залюбки займають ся літами. Нема другої гри такої всесторонної та цікавої, нема такої на довгий час дешевої, як камінні скриночки до будови, що майже не зуживають ся, а при кождім доповненю стають все більше поучаючими і милїйшими. Від кількох лїт може кожда будівляна скриночка також через улюблені і патентовані

МОСТОВІ СКРИНОЧКИ З ЯКОРОМ

після плану бути доповнена, так що діти через докупленє такої скриночки можуть будувати прекрасні зелїзні мости. Щоби вибрати відповідну для віку дитини скриночку, треба лише зажадати від підписаної фірми гарно ілюстрованого цїнника, котрий на жадане радо висилаєсь і містить численні вельми інтересні осуди.

Ріхтера будівляні камінні скриночки з якором і Мостові скриночки з якором а також Мозаїка з якором разом з другими вельми інтересними грами до укладаня суть по всїх лїпших торговлях з забавками в цїнї по К. —75, 1·50, 3·— і висше на складі. По причині многих наслїдувань треба при закупні бути дуже осторожним і належить кожду скриночку без славної марки охоронної „Якор" яко неправдиву зараз звернути, бо було би нерозважним свій добрий гріш за менше вартісне наслїдуване без цїли видавати. Хто любить музику, нехай зажадає цїнник славних музичних інструментів Imperator і говорячих машин.

F. AD. RICHTER et Cie.,

Королївскі надворні доставці.

Контора і склад: I. Operngasse 16 Wien, — Фабрика: XIII/I (Hietzing), Рудольфстадт, Норимберґія, Ольтен, Роттердам, С. Петербург, Новий-Йорк. 1017 2—7

Основна зам.: Кождий кусник мила з маркою **„Шіхт"** є ґарантовано чистий і вільний від всяких шкідливих складників.

Запорука: **25.000 корон** платить Фірма **Ґеорґ Шіхт, Аусіґ** кождому, хто докаже, що се мило з маркою „Шіхт" заключає в собі які небудь шкідливі домішки.

МИЛО ШІХТА

(з оленем або ключем)

615а 9—20

є найлїпше і найдешевше до уживаня!

Чудесна, інтензивна сила чищеня і **велика видатність мила Шіхта,** его лагідність і безуслівна чистість основують ся на специяльнім способі виробу і на дуже стараннім доборі потрібних до виробу сирих материялів, котрі по найбільшій части виробляють ся в власних закладах з специяльним узглядненем їх призначеня. **Мілїони разів випробоване і досьвідчене.**

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Редаґує: Александер Розовский. Редаґує і отвечає за редакцию: Д-р Евген Петрушевич

З друкарні Наукової [Маєских] Конференция ч. 9.

Ч. 255. Львів понедїлок 14 (27) падолиста 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Ольшанского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попередньою заграницею. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числить ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Просимо о відновлене передплати за місяць грудень, зглядно ще за IV. квартал 1905 і о безуслівне вирівнане позісталих ще залеглостей, щоби Адміністрация не була приневолена дальшу висилку часописи з 14 грудня здержати

Небезпечні махерства.

Серед шляхоцкого табору небувала метушня. Консервативна та національна польска преса бє у дзвін трівоги. В рядах пануючої польскої партиї заворушило ся, наче в розпорпанім муравлищи; падуть боєві клич, доконує ся мобілїзация, ведуть ся воєнні приготованя та під'їзди. Дня 28-ого с. м. збирає ся парлямент і зачинає радити про виборчу реформу, а положене, витворене внішними і внутрішними подіями в державі, того роду, що заведене загального, безпосередного і тайного права голосованя вже нині можна вважати майже порішеним. Двайцятьосьмого падолиста с. р. зачинає ся у Відни ліквідация панованя банди шляхоцких сатрапів, тої безсердечної, безсумлінної, крайно еґоїстичної і крайно цинічної кліки, що важким тягаром визиску, неволї, пітьми і деморалїзациї гнетла протягом більш, ніж трех десятків літ, цілу Галичину. І з відси та метушня, звідси та мобілїзация всїх темних сил, звідси сей голос трівоги в пресї галицких плянтаторів та вшехпольских розбишак. Політична смерть заглянула їм в очи і від тої смерти рішили ся вони боронити всїма способами, на які їх стати. Настає час, що Абрагамовичі і Дзедушицкі, Ценьскі і Ковловскі, Пінїньскі і Гломбіньскі все мусять поставити на одну карту і або вийдуть з гри банкротами або самі розібють і загорнуть банк.

Трівожно-воєнний та притім очайдушно-здецидований настрій, що панує серед польско-шляхоцких верховодів дуже добре характеризує статя „Zadanie Koła polskiego wobec reformy wyborczej“, поміщена одним з найвизначнїйших польско-шляхоцких політиків в орґані „подоляків“ — Gazet'ї Narodow'й. Статя отся відкриває нам рівночасно плян отсих махерств, якими польске „коло“ у Відни думає покермувати справу на свою користь а на нашу некористь і загладу, а тим самим ясно ставить нам перед очи отсю небезпеку, яка грозить нам коли ми не потрафимо двигнути наших мас до грізного протесту против польско-шляхоцких заходів та колиоднодушним зривом сих мас в цїлім краю не приневолимо Відня не дати послуху жаданям „кола польского“. Тому наводимо з згаданої статї що найголовнїйше:

„...До реформи — пише Gazeta Narodowa чи там польско-шляхоцкий проводир — котра могла би загалом заквестіонувати дальше істнованє „кола польского“, як численного клюбу, або — що гірша справа — котра мусїла би спричинити цїлковиту зміну его дотеперішної полїтики та мала би пхнути нас на необчислимі газарди (природна річ, що з зредукованем „кола“ до другорядної або і треторядної позициї в парляментї відносини правительства до „кола“ і „краю“ стали би цїлком инші — *Ред. „Діла“*). І ми признаємо, що шанси малі, вигляди невеселі“ — пише польско-шляхоцкий політик та виказує, що найбільше лихо для „кола“ в тім, що Нїмцї і Чехи подають собі очевидно руки, аби перевести реформу на кошт „краю“ recto „кола“, бо так Нїмцї як і Чехи станули на становищи загального виборчого права, жадаючи лише для нїмецких і ческих провінций, як податково сильнїйших, пропорционально більшого числа мандатів. „Мало отже — пише Narodowa — маємо надії, аби в палатї послів забракло більшости двох третин голосів для реформи“. Польско-шляхоцкий політик числить ся в продовженю статї навіть з тим, що коли би в парляментї забракло остаточно кваліфікованої більшости для реформи, тодї правительство, приперте до муру подіями в Росиї і в Угорщинї та рухом робучих мас, сотворить собі таку більшість, розписуючи нові, евентуально ще й треті вибори — а тодї можна собі уявити, як електризуючо подїлає той клич на маси“ і можна бути певним, що „новозибрана палата буде ще прихильнїйша реформі“. Що більше: автор статї в Narodow'ій припускає, що навіть палата панів під пресиєю „улицї“ і правительства „не здобуде ся на відкинене реформи“ тим більше, що правительство через шпальти віденьскої „Conservative Correspondenz“ грозить навіть окройованем загального і рівного виборчого права.

Супротив того всего „для кола польского — говорить статя — насуває ся велика трудність. Бо хотяй „коло“ мусить засадничо поборювати ту реформу, хотяй воно мусить звести цїлу справу на терен вилученя Галичини під условинами, ним самим подиктованими, або яко conditio sine qua non поставити не лише 28 прц. мандатів для Галичини але також повну зміну конституциї в дусї закодатної децентралїзациї (розширене компетенциї сойму на справи національні! — *Ред. „Діла“*), хоч дальше з другого боку „коло“ може буде мусїло хопити ся тактики абстиненциї, як в р. 1873, а може навіть і обструкциї (го! го! „коло“ перекидає ся в „warchoła“ — *Ред. „Діла“*), — то однак „коло“ мусить розважити і се, чи вільно єму заризикувати, що та реформа увійде в житє і мимо найсильнїйшої его опозициї, і то може з 18 прц. мандатів, ще до того з зде розмежованими (sic!) округами виборчими, і чи ввиду того вільно „колу“ відсунути ся від активної участи в опрацьованю границь поодиноких виборчих округів і від діяльної борби і торгу о скількість мандатів, хоч вона сама вистарчати не може.

...На разї задачию наших політиків і статистиків є перестудіювати саме квестию орґанїзациї виборчих округів (підчеркнено в оригінали! — *Ред. „Діла“*), збирати і зіставляти дати під взглядом національним і суспільним так, щоби „коло“ могло приступити до сеї працї цїлком підготоване“.

Вкінци автор радить, аби „коло“ жадало скріпленя палати панів 200-а членами походячими з вибору зпоміж великих земельних посїдачів і в соймів краєвих, котра тодї могла би стати противвагою против парляменту, — та зазивом до „мінїстра-родака“, аби беріг в радї коронній інтересу „краю“ і аби заявив ся в справі реформи публично перед „опінією краю“ т. є. перед „колом“, що думає робити для ратованя польско-шляхоцких інтересів. „Коли презес „кола“ — кінчить автор — провадить тепер пересправи з правительством, то мінїстер для Галичини певно підпирає его при сих пересправах та в них посередничить“.

Плян польско-шляхоцких верховодів і цїль та напрям їх заходів у Відни лежать тут, як на долони. Повне вилучене Галичини або „виборча ґеометрия“ по думцї польских шляґувів і русиножерів, яка штучним укладом виборчих округів запевнювала би на Руси перевагу польским містам і т. д., враз з розширенем законодатної власти сойму, головно у національних справах — отсе спосіб, яким польске „коло“ хоче сальвувати пановане польскої шляхти в краю, а Поляків на Руси. До переведеня-ж сего пляну рівно добрим способом може бути абстиненция, як і обструкция, як вкінци „діяльна участь в укладї виборчих округів“ і „торги“ та „пересправи“ в парляментї і в комісиях, в кульоарах і в мінїстерских кабінетах за кулїсами парляменту.

Знаючи, яким миром втїшають ся панове з „польского кола“ у австрийского правительства, спеціально-ж у бар. Ґавча, а, ще важнїйше, в яких вони ласках в віденьскім бурґу, можемо мати всяку основу поважно побоювати ся, що виложені в горі махерства і торги польского кола около вилученя Русинів від користий виборчої реформи можуть дуже легко увінчати ся пожаданим для „кола“ успіхом. У Відни, з звісних нашому загалови мотивів, радіби певно найти якусь фіртку, що попри виборчій реформі лишала би status quo в національнім складї парляментарної репрезентациї Галичини і в самій Галичинї. І на се певно найбільше числять панове-Поляки та се представляє для нас найбільшу небезпеку.

На сю небезпеку, що лежить у польских махерствах в парляментї і нова парляментом, звертаємо тим паче увагу руского загалу, що — як се можна судити по деяких голосах з руского боку — не всї у нас здають собі справу із неї. В часї буджетової дебати у соймі впали іменно з уст посла д-ра Короля слова, яких ми вправдї не зареєстрували в обіжнім справозданю з соймових нарад, які однак належить тут зарепродукувати. Посол д-р Король вважав іменно вказаним ударити в угодовий тон та звернути ся до соймової більшости з слїдуючою апострофою: „Уважайте, панове, що саме тепер у Відни має трактувати ся справа виборчої реформи. Розважте, чи не лїпше було би, щоби ми, замість поборювати ся, тут погодили ся, а в Відни виступили солїдарно яко репрезентация Галичини в інтересї краю, бо инакше може легко найти примінене пословиця „tertius gaudet“, а я бою ся, щоби отсе „gaudium“ не було надто велике“.

Які небудь були мотиви і цїль тих слів і що небудь думав під ними п. Король, ми однак усїм натиском мусимо зазначити, що зазначене в тих его словах становище єсть з ґрунту хибне і для нашої справи крайно небезпечне. Найлїпшим доказом сего може послужити хочби і то, що слова єї знайшли дуже живий відгомін з польского боку, так що навіть такий патентований русиноїд, як п. Гломбіньский, заграв нараз в мирову ноту супротив Русинів та промовляв за потребою „zgody obu bratnich narodów“.

Тимчасом інтерес руского народу диктувати мусить рускій полїтицї становище як раз противне думцї п. Короля. „Gaudium“ от сего „третього“, якого п. Король так лякає ся, лячне може бути хиба тілько польским верховодам, що своїми мандатами отже зі свого стану посїданя заплатять за него. Нїяк одначе не лячне воно нам, Русинам, яким лише може бути на руку зредуковане сили і впливів „польского кола“ до властивих границь, хочби ся редукция доконала ся не лише на користь нашу, але і на користь Чехів, Нїмців і т. д. І руска парляментарна репрезентация поповнила би непростимий гріх против будучини власного народу, коли би справдї брала ся боронити у Відни, на спілку з „колом“, інтересів якогось там „краю“, а не валити тараном в сей „край“. Не в компромісї і солїдарній акциї з клюбом галицких плянтаторів і русиноїдів, але як раз в найострійшій борбі і противдїланю їм лежить задача наших віденьских послів. Руска парляментарна репрезентация не може занати иншого становища в парляментї, як лише становище найкрайнїйшої опозициї против всяких взагалї обмежень виборчого права та против всяких виїмкових постанов на річ Поляків що до Галичини. Лише тодї правительство і инші сторонництва будуть могли числити ся з рускою репрезентациєю і лише тодї мали би вони в єї опінії атут против реакцийно-автономістичним забагам польского „кола“ і лише тодї правительство мало би вільну руку супротив польского „кола“. Всяке хочби найменше співдїлане з польским „колом“ мусить натомість вийти лишень на користь сего-ж „кола“ скріпляючи несказано позицию Поляків супротив правительства і инших партий, а в результатї вийшли би Русини з такої спілки так, як кождий, хто своїми руками бере ся вигребувати другому каштани із жару. Руска репрезентация у Відни мусить доложити всїх заходів, щоби помішати усїм плянам польских верховодів, мусить дати вислів крайно непримиримому супротив сих верховодів настроєви руского народу, мусить з усею рішучостию маніфестувати все і всюда, що весь руский народ, від Сяну по Збруч бажає собі здесятнованя кліки ґешефтярів, званої „колом польским“, що сей народ протестує против всякого обмеженя виборчого права та що він увесь, як оден муж, всяке розширене автономії „краю“ вважатиме розбоєм на собі, против якого буде боронити ся так, як від розбою боронити ся належить. А в тім протестї підопруть свою репрезентацию всї круги і всї партиї руского народу в Австриї, тямлячи, що так, як жменя социяльних демократів в парляментї черпає свою силу в поставі робучих міских мас, так руска репрезентация повинна знаходити єї в рішучій, голосній, все і на все готовій поставі руского народу. Памятаймо отже, що демонструючи вічами і маніфестациями по цїлім краю, робити-мем полїтику нашу у парляментї...

Донесеня і здогади наші про махерства польско-шляхоцких верховодів потверджує також виніїшний „Kurjer lwowski“, котрий в телеґрамі з Відня пише: „Президия „польского кола“ в комплетї відбула довшу конференцию з президентом мінїстрів в справі виборчої реформи. Довідуємо ся з певного жерела, що ся конференция була умовлена в послїдних днях соймової сесиї і що президиї „кола“ товаришує намісник Потоцкий, о котрім пущено поголоску що подасть ся до димісиї (Ото кольосальна втрата! Аж страх бере подумати, що стане ся з Галичиною, як Потоцкий перестане бути намісником краю! — *Ред. „Діла“*.) наколи мала-б бути заведена реформа на основі загального і безпосередного права голосованя. Впевняють, що верховодяча кліка, котрої висловом є президия „кола“, рішила боронити ся всякими засобами полїтичної інтриґи: страшить нентральне правительство, що на случай згаданої реформы настане замішане в краю (не в „краю“, а між жмінкою сатрапів — *Ред. „Діла“*) і не вагає ся посунутись аж до денунциациї, що настане аґітация антидержавна (Отсе підпори престола і Австриї! — *Р. Д.*), якби власть дістала ся в руки народних мас“.

Донесеня „Kurjera“ потверджує вість, що намісник Потоцкий зараз по замкненю сойму виїхав до Відня а відтак і слова Тарновского, провідника станьчиків, котрий в пращальній промові до намісника сказав: „Маємо оправдану надію і певність, що особливо тепер ґр. Потоцкий своїм впливом і особою заслонить „край“ — так титулують себе галицкі верховоди — від грозячих небезпеченьств“.

Для нас супротив тих заходів банкротуючих шляхотских верховодів дорога є ясна: наш союз може бути по стороні лише тих, котрі борють ся о як найширші полїтичні права, отже по стороні робучого населеня і тих, так руских як і польских сторонництв, які сї маси репрезентують.

Народне віче в Перемишли.

Дня 19 н. ст. падолиста 1905 відбуло ся в Перемишли велике хлопске віче, скликане перемискою „Селяньскою Радою“ до великої салї „Народного Дому“ в справі загального голосованя.

Давно вже не бачив Перемишль так імпонуючого хлопского віча. Дої 2.000 хлопів і мійских робітників виповнило по береги велику салю „Народного Дому“. Не бракло також на вічу інтелїґенциї сьвітскої і духовної.

По отвореню віча головою „Селяньскої Ради“ адвокатом д-р Кормошем, засїли в президиї: б. посол соймовий Стефан Новаковский яко предсїдатель, селяни Т. Минита і О. Дзюбан як его заступники, а як секретарі селяни І. Ґенґало і академик В. Кіцуна.

В дискусиї, яка вивязалась по рефератї виголошенім п. Б. Гіжовским зі Львова, перший забрав голос п. З. Скварко з Мостиск і пояснив в довшій популярній бесїдї вагу того права виборчого, вказав на кривди, які дїють ся робучому народови, а які через заведене того виборчого права мусїли-б устати. По нїм вийшов на естраду п. д-р Лїберман. Привитавши зібраних хлопів іменем польскої социяльно-демократичної партиї висказав свою радість, що хлопи зрозуміли вагу загального права виборчого, та що стають до боротьби о него, подаючи дружну руку мійским робітникам. В довшій бесїдї візвав бесїдник зібраних хлопів до завзятої боротьби о право виборче, візвав їх, щоб розійшовшись домів, загрівали до сеї боротьби своїх братів, — хлопів, які з яких небудь причин не могли явитись на вічу. „Використайте хвилю, — говорив — покиньте всякі особисті спори, всяку партийність, возьміть ся всї дружно за руки, сьміло йдіть в бій за право, яке вам належить ся, се ваш найсьвятїйший обовязок і если не сповните — горе вам! проклянуть вас дїти, проклянуть вас потомки, проклянуть вас ваші брата, ті за кордоном, котрі кров проливають за волю і щастє українського люду“.

З численних промов селян заслугує на увагу довша бесїда Петра Новаковского, в якій ярко представив практиковані у нас надужитя виборчі, загрівав до орґанїзациї та солїдарности; бесїда Стефана Гватика, котрий горячими словами візвав хлопів, щоби в борбі о загальне право виборче йшли рука в руку з мійскими робітниками — та бесїда Олекси Муштука, котрий загрівав вібраних до витрвалости в тій боротьбі.

По вичерпаню дневного порядку ухвалили вібрані слїдуючі резолюциї:

1. Велике віче руских хлопів перемиского повіта відбуте дня 19 падол. 1905 р.

„МЕРКУР“

НОВО ОТВОРЕНА палярня кави специяльних ґатунків і мішанки найдобірнїйшого чаю у Львові, улиця Кілїньского.

943а 4—12

признає, що теперішна виборча система опирає ся на кривді і поневоленю робучого люду і тому віче домагає ся заведеня загального, рівного, безпосередного і тайного права голосованя і заявляє, що всіми силами і способами буде стреміти до заведеня сеї реформи вже в найблизшім часі, стаючи до борби в один раз з міским пролетарятом.

2. Віче солідаризує ся і виражає признане рускому клюбови соймовому і єго голові д-рови Е. Олесницкому за сьмілу оборону прав руского робучого народа.

3. Віче висказує погорду більшости соймовій, за вороже становиско занятє супроти домагань робучого люду о право виборче а специяльно перемиському послови IV. курії д-рови Чайковскому.

О годині 3 пополудни візвав предсідатель зібраних хлопів, щоби і на дальше так численно сходились на віча, які тепер частійше будуть відбуватись — замкнув збори.

Двотисячна товпа вийшовши зі салі перейшла демонстрацийно серед сьпіву і окликів за загальним правом голосованя улицею Костюшки (коло ц. к. староства), ринком, улицями Францішканьскою і Добромильскою, почім всі спокійно розійшли ся. Се маніфестация мас робучих — се грімке „memento" висказане під адресою верховодячої шляхотскої кліки. Се віче є доказом, що іскорка просьвіти занесена між народ розпалахкотіла могучою, сьвятою пожежою, перед якою не остоїть ся нічо, що гидке нелюдске, несправедливе. З тим самим одушевленем, з яким вічевики слухали промов, та ухвалили резолюциї, підуть широкі маси робучого люду у найзавзятійшу боротьбу з гаєтучою їх несправедливостию.

Серед віча пояснив адв. д-р Кормош, що д-р Люерман, промовляє на вічу, яко провідник польскої социяльної демократиї, запрошений до участи в вічу через видїя Селяньскої Ради в тої причини, що партия ся боре ся о ті самі права, що і наш народ. Ся ухвала дала Краківскому „Naprzod-ови" причину до сего, що він перекрутивши сам факт і зміст заяви, кинув ся з неоправданою лайкою.

Таке поступованє радше шкодить справі, чим помагає!

Х.

Конфлікт з Туреччиною.

Держави домагали ся від Султана, щоби він згодив ся на міжнародну контролю македовських фінансів. Коли султан зволікав з рішучою відповідию, держави загрозили демонстрацию фльот і занятєм деяких портів турецких. Коли воєнні кораблї держав зачали вже громадити ся, султан дав відповідь, якої держави не надіяли ся. Довга відповідь звучить коротко: „Руки в далека!" Турецка нота в сій справі заявляє, що жадана комісия для контролї фінансів є суперечна з зверхничим правом султана і через понижене поваги держави в очах підданих, могла би викликати неспокій в краю. Предложеня держав неможливі до принятя. Порта виконала всї з'обовязаня, які приняла берлїньским договором, наколи инші держави зробили дуже мало, а одна держава не зробила нічого. В 1903 роцї порта згодила ся на іменоване ґенерального інспектора і цивільних аґентів, на реорґанізацию жандармерії з чужими офіцирами і на систему десятин, очивидно з тим, що не буде наражена на шкоду нерушимість і цїлість держави. Нота вичисляє инші з'обовязаня порти, приняті добровільно і виконані, а мимо того держави напирають на неї з причини скарбових делеґатів, що противить ся договорам, запевняючим незавиcимість, ненарушимість і status quo. Порта надіє ся признаня амбасадорів, що ся річ противить ся гідности порти, отже не може бути виконана, особливо в хвили, коли кінчать ся мандати цивільних аґентів. Щоби задокументувати добру волю, порта продовжає сї мандати о два роки, але робить се послїдний раз. Як амбасадори будуть обставати при своїх жаданях, то порта складає з себе відвічальність за події, які можуть бути наслїдком таких домагань і за наслїдки невдоволеня публичної опінії в Туреччині за причини нарушеня прав держави.

Держави не надіяли ся такої відповіди і для того загрозили демонстрацию фльоті. Держави гадали, що як в Царгородї довідають ся, що міжнародна фльота збирає ся, то султан уступить і сповнить всї домаганя амбасадорів. Тимчасом султан поставив ся, як би знав, що грозьби держав суть комедиєю. Султан не зле обчислив ся. Самої демонстрациї фльот він не боїть ся, бо вона доведе що найбільше до занятя кількох менших портів, котрих цїла навіть не покриють коштів окупациї. На дальші, дійсно воєнні кроки султан не числить, бо знає, що порозуміне держав так далеко не сягає. Супротив ривалїзациї держав порозуміне не піде дальше, як занятє трех дурних островів.

Справа представляє ся тепер так, що держави самі не знають, що зробити з демонстрациї фльот. Хоч зразу була намірена лише невинна комедия, держави заанґажували ся за сильно, щоби завернути і треба зробити щось серйознїйшого. Поки що потїшають ся, що відмовна нота турецка є лише „послїдним вистрілом" перед уступками, що султан хотів сею острою нотою успокоїти лише турецких фанатиків, аби не бунтували ся, коли султан в якій замаскованій формі сповнить домаганя держав.

З Росиї.

Телеґрами.

Москва. З'їзд земців приняв резолюцию; домагаючу ся: знесеня виїмкових постанов, іменованя нових урядників полїцийних і адміністрацийних; піддачі всїх міністрів крім міністра двору під раду міністрів; слїдство що-до всїх проступків, доконаних при участи публики; піддачі полїциї під власть земств і міских управ; утвореня комітетів публичного безпеченьства; повної амнестиї для всїх політичних релїґійних проступків, доконаних перед маніфестом і пізнїйше.

Франкфурт. Frankf. Ztg. доносить з Москви, що на з'їздї земців заявило ся за безпосередним правом голосованя 174 голосів, за посередним 28, за безпосередним в містах, а посередним в селах 28.

Москва. З'їзд земців приняв 156 голосами против 12 резолюцию бюра з'їзду в цїлости; два члени не голосовали.

[Має ся тут на гадцї імовірно резолюцию що-до питаня, яке становище з'їзд має заняти до правительства ґр. Віттого, і що-до условий, на яких з'їзд може се правительство поперати. Отже ся резолюция заявляє повну солїдарність з засадами, висказаними в царскім маніфестї з д. 30 жовтня с. р., і уважає їх безпроволочне здійсненє за конечне условє втихомиреня краю. Суспільність може успішнїйше причинить до того втихомиреня, коли само правительство окаже рішучість і консеквентність при переводженю засад маніфесту. Поки-що виконанє маніфесту остає ся на одвічальности міністерства. З'їзд із своєї сторони висказує певність, що міністерство може числити на поміч широких кругів земских і міских діячів, коли правильно і консеквентно буде уводити в житє засади маніфесту. З другої-ж сторони всяке ухиленє від тих засад стріне ся з рішучою опозициєю в земских і міских кругах. Єдиним способом обезпечити авторитет народної репрезентациї і її власти та завести лад в державі уважає з'їзд безпроволочне заведенє загального безпосередного рівного і тайного голосованя і передачу першим зборам народної репрезентациї функций для виготовленя конституциї на демократичних засадах земскої і міскої самоуправи. Крім того перші збори мають уложити буджет на р. 1907, установити засади земельної реформи і взятись до робітничого законодавства. Для успокоєня краю ще перед скликанєм народної репрезентациї безпроволочно треба: 1) законно увести в житє основні засади полїтичної свободи, проголошені в маніфестї з д. 30 жовтня, а знести всї обовязуючі доси постанови і виїмкові закони, котрі противурічать тим засадам, і знести воєнний стан в Польщі; 2) перевести при участи горожан слїдство в справі погромів, які проявили ся по маніфестї, усунути і до одвічальности потягнути всїх адміністрацийних урядників в тих місцевостях, де позаходили погроми; 3) подбати, щоби всї адмін страцийні урядники від найвисших до найнизших виконували в практицї засади маніфесту, а в противнім разї щоби були одвічальні перед судом; 4) видати тимчасові розпорядженя, розширяючі права земств і міст що-до публичного безпеченьства; 5) признати повну амнестию за полїтичні і релїґійні проступки, доконані перед маніфестом; 6) знести кару смерти. — Оскілько сю первісну резолюцию бюра змінено наслїдком дуже довгої дискусиї, яка над нею завязала ся, доси ще з російских дневників не знаємо, а на заграничні телеґрами не все можна спустати ся].

Петербург. З Киева, Москви і Костроми надійшли від міских управ і від гуртків ріжних полїтичних сторонництв телеґрами до Віттого, висказуючі симпатию і обіцюючі поміч.

Берлин. З Петербурга доносять, що в околицях Нижного Новгороду проявили ся не лише розрухи аґрарні; 170 дворів розграблено — Berl, Tagblatt доносить з Петербурга, що селяньский з'їзд в Москві закінчив ся і ухвалено під конець січня скликати другий з'їзд. В думі мають селяни домагати ся зниженя постійної армії і утвореня народної міліциї. — З Москви доносить той сам дневник, що там почав ся наново великий рух, щоби викликати загальний страйк. Від четверга в переважній части фабрик робота стоїть. Ходить чутка, що д. 4 грудня в цїлій Росиї наново має почати ся страйк на зелїзницях.

Київ. Войсковий командант київского военного округа рішучо відказав всяких запоряджень против страйкуючих і заявив, що буде поступати після своєї совісти.

Петербург. Адмірал чорноморскої фльоти доносить, що моряки під впливом социялїстичної пропаґанди уладили в Севастополи демонстрацию. Розрухи розширились і на инші части армії. На вічу тяжко ранено адмірала Писаревского. — З Севастополя доносять, що моряки і злучені з ними робітники не граблять анї убивають, а самі удержують порядок. Зворохобленвй полк брестский увязнив команданта кріпости і 6 офіцирів. Другий полк не дав ся наклонити до ворохобні. Населенє утїкає з міста. Здержано рух зелїзничий.

Москва. Нинї в понедїлок має тут поновити ся загальний страйк на зелїзници, до котрого прилучають ся також телеґрафісти і телефоністи.

Кутаіс. Окружний суд і мирові суди не урядують, бо застрайкували всї маніпуляцийні урядники. На улици убито з револьвера капітана бесарабского полку Тарасова; убійника притримано.

ТЕЛЕҐРАМИ.

З Австриї.

Відень. Міністер війни Пітрайх підчас наради міністрів два рази хотів податись до димісиї, бо не хоче брати на себе одвічальности за зменшену битність армії; димісиї єго не принято. — Вчера відбуло ся велике віче християньско-социяльних виборців. Д-р Люеґер говорив про справи виборчої реформи. Опісля участники віча пішли перед парлямент, де уладили демонстрацию за загальним голосованєм. Відтам пішли перед цїсарский замок і відсьпівали там австрийский гимн. — Відбулись також і социялїстичні збори в справі загального голосованя. — Депутация социялїстичних студентів зажадала від ректора університету, щоби на день 28 с. м. застановлено викладн. Ректор відказав жаданю.

Опава. На зборах виборців посол Зомер сказав, що Нїмцї не могуть пристати на загальне голосованє, поки Галичина не буде відокремлена.

З Угорщини.

Будапешт. Управляючий комітет коаліциї має в суботу нараду і ухвалює резолюцию з заявою, що правительство своїм поведенєм що-до муніциїі в нарушує правний лад. Коли урядники за те, що слухають ухвал зборів муніциїів, потерплять яку шкоду, то коаліция по привернену правного ладу буде домагатись від правительства відшкодованя для тих урядників і звернення їм утрачених посад. Резолюция протестує против відобраня муніциїям субвенций і взиває урядників, щоби тримали ся ухвал муніциїів. — В справі брошури Цайзіґа всїх обжалованих увільнено.

З Туреччини.

Атени. Воєнні кораблї держав, що беруть участь в демонстрациї фльот, виплили в суботу на море з запечатаними приказами. Турецкі дневники пишуть, що в разї, коли би Болгария під позором переведеня жаданих реформ обсадила Македонію, то цїла Македонія повстане.

Константинополь. В суботу в полудне явив ся міністер заграничних справ у австрийско-угорского амбасадора. Порта мабуть готова уступити у всїх точках крім кількох дрібниць, о котрих мають еще відбутись наради.

Християнія. В суботу о год. 2 попол. при вистрілах з пушок в'їхала королївска пара до Християнії. Населенє витало її овацийно. На коронацию короля Гакона VII. має приїхати анґлїйский король і нїмецкий цїсар.

Брукселя. Бельґійский король Леопольд має уступити на річ свого братанича і наслїдника кн. Альберта.

НОВИНКИ.

— **Перша українська полїтична часопись в Росиї** наспіла вчера почтою до Львова. Є се тижневник „Хлїбороб", видаваний в містї Лубнях полтавскої ґубернії, а призначений для широких мас народа. На зміст першого числа на чотирох сторонах зложили ся отсї статї: Царський маніфест. — Про вольности громадянські. — Що таке виборче право? — Правда про розбої, що останнїми часами дїяли ся по богатьох городах. — На спогад товаришеві в тюрмі (вірш). — Історня маніфеста 17 падолиста. — Звістки з Петербурга. — Звістки з Одеси. — Звістки з Київа. — Звістки з Польщі. — Звістки з Галичини. — Лубенське життя. — Від Редакциї. — Формат „Хлїбороба" дрібку менший від формату „Дїла". Передплата на два місяцї 30 коп. Окреме число коштує 5 коп. — У звістках з Київа доносить „Хлїбороб": „Цїми днями почне виходити у Київі щоденна часопись української демократично-радикальної партиї під назвою „Громадське Слово". Редактором має бути Єфремів, а головними співробітниками відомі українські діячі Б. Грінченко, Е. Чикаленко, В. Леонтович і другі. — Ходить чутка, що революцийна українська партия [Р. У. П.] також незабаром почнає видавати українською мовою „Робітничу часопись".

— **Розумний голос.** Під заголовком: „В пору" надіслано нам слїдуючу статейку: В „Дїлї" ч. 248 з 17 падолиста с. р. в статї „Кліка" в кінцевім уступі сказано: „... що до послів з людової опозициї так руских як і польских, то було-б на часї застановити ся чи опинує ся брати участь в тім соймі, та радити над всїлякими резолюциями, котрі не будуть нїколи зреалїзовані, в пору коли народови треба вже раз здобути належні єму основні полїтичні права. Красше, задержуючи мандати, піти на „улицю", на віча і демонстрациї та заповісти і надити борбу поза соймом на житє і смерть, чим кидати горохом об стїну, та ждати, поки верховодяча кліка дасть ся упросити до добровільного обкроєня своїх привілеґій." Зазна сей повинен дійсно промовити не тілько до опозицийних послів, котрі на вічу 17 падолиста в „Ґвязді" самі признали, що у тім соймі, де панки з безграничним цинїзмом ухвалюють закони, на перекір опозицийним послам, незаконні, на перекір опозицийним послам, нема їм що робити. Але тепер, коли вже знаємо їм що робити. Але тепер, коли вже знаємо що славетний сойм полагодив справу виборчої реформи і яке „liberum veto" заложив проти неї, повинні також всї ті опозицийні партиї в краю, що піднесли клич реформи виборчої і борять ся за нею, а іменно всї три руські: социял-демократична, націонал-демократична і радикальна, — а також обидві польскі: социял-демократична і людова, зійти між собою в контакт і підняти спільну одностайну борбу, аби напором тої сили, яку вони спільно зможуть створити, приперти до стїни банду цинїчних, ароґанцких банкротів та суспендованих комісарів і делеґатів в роді Ґурских та Ляскових. Добре було би тим партиям, скликати спільне всенраєве віче до столицї краю і тим виявити силу опозициї і задокументувати Дідушицким, Стадніцким et comp. чи „lud wiejski" не хоче широких прав, а іменно права виборчого. Час остатний вже, аби тих панків витягти з за плечий того „ludu", аби вони ним не заступали ся, і по за плечі його не глузували з його недолї, безправя і його овечої терпеливости. Таке віче принесло-б ще й тоту моральну користь, а то опізнав би ся народ робучий сельский з міским, руский з польским, і на будуче не давав би ся обманювати всяким полїтичним та гаматистичним обманцям, котрі визискують та надуживають його несьвідомість та легковірність. Таке зближенє люду до себе і пізнанє спільних потреб та кривд, може витворити на будуче ту велику силу боєву, котра може потрафити в будучности розвязати справедливо і розумно ті питаня між обома народами, що нинї стають проклятєм дня, а в недалекій будучности готові викликати кривавий конфлїкт — особливо коли їх буде рішати та кліка, що нинї так цинїчно і брутально помітує найжизненнїйшими потребами і правами люду. Вже час, аби історию суспільного і нашого полїтичного житя і наших межинародних відносин творив люд — а не вороги його! Нехай же тих кільна спів руского хлопа возьмуть під розвагу розумні люди зі всїх висше згаданих партий, і нехай щиро не лукаво подадуть собі руку до борби против хитрого, але безпощадного всїм ворога — *Андрій Шміґельский.*

— **Реформа чи спольщенє школи.** В послїдних часах проявило ся між польскою суспільностию в Галичинї змаганє до зреформованя шкіл, головно середних, в поступовійшім дусї, однак при рівночаснім їх „ународовленю". В тій цїли скликано недавно віче родичів у Львові, де ухвалено резолюцию з домаганєм усуненя того всего, що відбирає шкільництву „народовий" характер, рівночасно заговорила про се польска преса, а й між самою молодїжю проявив ся живий рух, що вторує менше або більше згідно польонїзаторским заходам старшої польскої ґенерациї. Так пр. у Львові і в Кракові появили ся від молодежи відозви, названі виразно „wstępami do akcyi o unarodowienie i zreformowanie szkoły", де автори, невдоволені управою краєвої ради шкільної — за мало виступаючої як „narodowa komisya edukacyjna", а за богато проявляючої „lojalnych, austryackich tendencyj" — домагають ся в школї попри инших реформах також рішучого „wychowania narodowego". Той реформаторский рух між польскою молодїжю не міг остати байдужним і для української молодїжи, приневоленої обставинами учити ся в польских школах, а вже не могли прогомонїти без протесту крайно шовіністичні відзиви молодїжи „народово-демократичної, затроєної хулїґанською русиноїдностию Słowa-a polsk-ого. Наслїдком того надіслано нам до оповіщеня ось-яку заяву: „Хотяй молодїж українська відчуває хиби в нашім шкільництві під взглядом науковим не менше від польскої, а під взглядом національним далеко більше від неї, одначе з огляду на скрайно шовіністичне становище польскої молодїжи національно-демократичної, занятого в її остатнїй відозві супроти Українців, не уважає за відповідне попирати в який-небудь спосіб її акцию в справі реформи шкільництва, але противно виражає своє обурене і закладає яркий протест супроти такого поведеня. — *Українська молодїж польских ґімназий і шкіл реальних у Львові.*

— **Завтрішний масовий страйк** заповідає ся у Львові і в цїлій Австриї величаво. Буде се маніфестация не партийна, социялїстична, але маніфестация всїх поступових елементів австрийскої держави, що бажають перетвореня віденьского і краєвого парляментарного представництва на основах загального, безпосередного і рівного права голосованя. Як вже ми зазначили, у Львові устає завтра всяка праця з виїмком ц. к. урядів та деяких инших інституций. Вчера ухвалили всї друкарскі складачі приступити до страйку і тому завтра не вийдуть у Львові нїякі часописи, а тимсамим і „Дїло". Навіть в середних школах розвинено між молодїжю аґітацию за страйком, дарма що краєва рада шкільна загрозила вже заздалегідь на случай страйку розвязанєм школи і зарядженєм нових вписів. Той трівожний абсолютизм шкільної власти є прямо незрозумілий супротив факту, що деинде, де шкільна маґістратура не стоїть на сторожи шляхотско-консервативних привілеїв, от пр. у Відни увільнено урядово шкільну молодїж в завтрішнім дни від науки. Супротив того молодїж мусить здержати ся від участи в маніфестациї, а особливо руска, на котру передовсїм посипали би ся кари теперішної „едукацийної комісиї". Замітити однак годить ся, що зарядженє кр. ради

Мучцї Ґурґуля належить ся першеньство перед иншими подібними перетворами, спроваджуваними до нас з Росиї і инших країв, бо як то виказала аналїза, містить в собі частицї кориснїйші до відживленя дїтий, як заграничні перетвори, краєвого виробу і не є дорожша. Набути можна в аптиках.
984е 1—14 Припис ужитя долучений до кождої пушки.

шкільної є нераціональне навіть зі становища особистої безпечности учеників, бо молодіж ідучи до школи і повертаючи, може мимохіть замішати ся в маси демонстрантів і наразити ся на евентуальний атак орґанів публичного [не]безпеченьства або й репресалій шкільних властий.

— **Загальний страйк а війско.** Заповіджений загальний страйк на второк викликав у політичних і військових властях великий переполох. У Львові військова команда робить приготовленя як до війни. Харчу нагромаджено по касарнях на 14 днів. Водопроводи, ґазівню, банки та инші інституциї мають стеречи окремі військові відділи. Так само поставлено на военну стопу залогу в Кракові. Як доносить „Naprzód“, в Кракова висланo на той день місцевий 13-ий полк до Тарнова, а зате до Кракова прислано дві шкадрони драґонів з Відня.

— **Всенародне руске віче** мало відбути ся з рамени нашої народної орґанізациї дня 8 грудня в справі загального, рівного і безпосередного голосованя. З причини, що саля фільгармонії є тепер занята а инші салі були би на такі маніфестациї за малі, рішено, що назване всенародне віче не відбуде ся. Натомість в тій самій справі відбуде ся у Львові в найблизшій будучности руске віче повіту львівского, з тим, що подібні віча, о скілько ще не відбули ся, мають бути устроєні по всіх повітах рускої части краю.

— **Віче в Жабю** в справі загального голосованя відбуло ся дня 12 с. м. при участи поверх 6 сотен людий. Віче скликав знаний діяч і орґанізатор на Гуцульщині Юра Соломійчук, котрий виголосив реферат о загальнім, тайнім і безпосереднім голосованю. Резолюцию о заведене загального голосованя, як також резолюцию поставлену о. Лаголою о подїл Галичини на руску і польску часть, ухвалено одноголосно. Додати належить, що віче се відбулось заходами виключно самих селян Гуцулів.

— **З філії Р. Т. П. в Стрию.** Дня 1 с. м відбули ся в Стрию перші загальні збори філії Руского товариства педаґоґічного при численній участи місцевої і заміцевої інтеліґенциї. На зборах вибрано головою о. радника Юліяна Федусевича, до виділу Омеляна Колоднїцкого, Василя Білецкого, Теодора Решетилу і Василя Пасіку, а на заступників Іванну Вітковицку і о. Остапа Ніжанковского. На першім засіданю дня 2. с. м. виділ рішив відбувати свої засіданя кождого четверга, а також ухвалив устроїти ряд відчитів з історії рускої літератури та з областий знаня. Ті відчити відбувають ся що неділї і сьвята в сали „Народного Дому“. Виділ задумує також устроїти курс для анальфабетів в Стрию. На однім із засідань виділу виринула дуже важна думка — заснованє рускої дівочої бурси в Стрию, де могли би учителї, сьвященики, а навіть і богатші селяни поміщувати свої доньки, чим причинить ся до побільшеня інтеліґентних Русинок. Думка важна а переведена в діло була-б незвичайне хосенна. Виділ приготовляє материял і ввійшов в порозуміне в тій справі з иншими рускими товариствами в Стрию. Тому звертає ся виділ товариства до нашого сьвященьства і прочої інтеліґенциї, так міста Стрия як і округа о приступлюванє як найбільшим числом до філії Р. Т. П. в Стрию, бо від сего тілько буде залежати дальший її розвиток. Також просить виділ членів, котрим лежить на серци добро сего товариства і сприяють єго будучности, щоби зволили брати участь в засіданях виділу і своїми радами бути помічними в праци, а до стрийских Русинів звертаєсь з просьбою о як найчисленнїйшу участь у відчитах. Нові вписуючі ся члени зволять надсилати вписове і вкладку т. є. разом 2 К на руки касиєра Василя Білецкого, учителя мужескої виділової школи в Стрию. — *Виділ.*

— **Vivant sequentes.** Пишуть нам: Громадска рада в Саранчуках в повіті бережаньскім вставила в буджет на рік 1906 суму 20 корон на будову Селяньскої Бурси в Бережанах. Примір гідний наслїдованя. Де инші? — *Д-р В. Б.*

— **Істория борби о загальне право голосованя.** Гадка загального виборчого права зродила ся в австрийскім парляменті вже в 1848 р. Властиво вже той парлямент вийшов почасти із загальних, хотяй посередних виборів без ценза інтеліґенциї або оплачуваного податку. Коли той парлямент перенїс ся з Відня до Кромерижа, вибрана зміж него конституцийна комісия працювала над виборчим законом. Підчас розправ тої комісиї член Брестель заявив, що виборче право повинно посвідчувати кождому повнолїтному горожанинови, котрий вміє читати й писати. Виборча ординация мала означити случаї, в котрих підчас перших сорок лїт також анальфабети мали бути допущені до виборів. Инший член комісиї д-р Фішер побоював ся, що уміє знаня читаня й писана для узисканя виборчого права могло би викликати заворушеня в Галичині, де лише урядники, духовеньство і шляхта були грамотні. Д-р Ріґер заявив ся тоді за безвзглядним виборчим правом. Комісия ухвалила вкінци завезати цена інтеліґенциї, а задержати лише податковий ценз. Та заким проект конституцийного і виборчого закона війшов перед парлямент, дня 7 марця 1849 на основі цїсарского маніфесту парлямент в Кромерижи розвязано і надано народам нову конституцию. Дня 31 грудня 1851 р. ту конституцию скасовано і цїлих десять лїт панував абсолютизм. На весну 1861 р. зібрав ся на основі лютового патенту новий австрийский парлямент, але про загальне виборче право тоді не згадувано, а так само конституция з 1867 р. не змінила зовсім давного виборчого права. Аж в 1873 р. заведено безпосередні вибори до державної ради на місце виборів з краєвих соймів, але ся реформа не була дійсним розширенєм виборчого права. Коли в падолисті 1873 р. пос. Кронаветер поставив внесенє, щоби в адресі до цїсаря зажадати розширеня виборчого права, палата повитала сьміхом се внесенє, котре впрочім не прийшло зовсім під голосованє, бо не поперло єго навіть 20 послів. Але з ходом часу нарід сам почав домагати ся виборчого прва і в 1879 р. д-р Кронаветер предложив в раді державній петицию 35,000 фабричних робітників з домаганєм загального, рівного і безпосередного виборчого права. В слїдуючих роках повторювали ся ріжні внесеня о розширенє виборчого права, аж вкінци в 1882 р. для міст і сільских громад утворено т. зв. пятиґульденовців, то є розширено виборче право на тих, що оплачують податок в сумі 5 зр. В 1886 р. посли Кронаветер, Крайціґ і Люеґер поставили внесенє о візванє правительства, щоби продложило проект закона, заводячого загальні, рівні і безпосередні вибори, а зносячого дотеперішні куриї. Пізнїйше являли ся внесеня о утворенє робітничих палат з правом вибираня послів до ради державної, то знов утвореня нової виборчої куриї з робітників, що належать до кас хорих. В 1891 р. поставив пос. Перперсторфер внесенє о заведенє загальних, безпосередних і рівних виборів, а в р. 1893 молодочехи о наданє виборчого права всім повнолїтним горожанам держави. Вкінци правительство виступило з ініциятивою. Дня 10 жовня 1893 р. вніс ґр. Тафе, тодїшний президент міністрів, проект виборчої реформи, що розширяв значно виборче право в куриях міст і сільских громад. Зірвали ся до борби всї beati possidentes з реґіментаржем Яворским, Пленером і Гогенвартом на чолї і ґр. Тафе за місяць подав ся до димісиї. По трех роках заняв ся виборчим правом ґр. К. Баденї і розширив єго о V. курию. В тім самім роцї податковий ценз знижено в куриях міст і сільских громад з 5 на 4 зр. В слїдуючих роках ріжні посли з поступових сторонництв [між иншими й Русини] виступали з внесенями о заведенє загального і рівного виборчого права, а підчас послїдної сесиї ради державної навіть більшість голосів зажила ся за тим правом, лише наглість дотичного внесеня не могла узискати потрібної більшости $^{2}/_{3}$ голосів. Тепер всї сторонництва в раді державній і цїле населенє держави дожидає нетерпеливо правительственного проекту виборчої реформи.

— **Засадниче рішенє** видав найвисший трибунал у Відни в справі одвічальности фабрик і купців за доставу горячих (спіритусових) напитків до продажи яко солоджених. Дуже часто наражені бувають крамниці на секатури, ревізиї і конфіскати за продаж горячих напитків, котрі спрозадили з фабрик або від купців гуртівників яко солоджені т. є. зладжені на т. зв. горячій (хемічній) дорозї після припису канц. надв. з 31/5 1839, а котрі опісля показують ся несолодженими, незладженими в хемічній дорозї. Після арт. 349 торг. закона задавняють ся заміти до шістьох місяців по доставі товару. Тому дотепер суди все відмавляли відшкодованя, коли крамниці доходили відшкодованя від фабрик, гуртівників по 6 місяцях. Аж в найновійшім часї (12/7 с. р. до ч. 10405) найвисший трибунал судовий орік, що коли фабрикант або гуртівник купець продає горячий напиток яко солоджений в хемічній дорозї, а то покажесь неправдою, то є то цивільне обманьство, котре після арт. 350 торг. закона виключає 6-місячне задавненє.

— **27.000 К пропало на почтї.** З Кракова доносять, що почтовий уряд при ул. Боже Тіло вислав 24 с. м. вечером щоденний вимів до почтового уряду на двірци. Паковане листових і вартісних посилок довершив возьний Ігнатий Кос під наглядом уряднички п-ни Враєр. Коли на двірци офіциял Келер і возьний Косадюк відбирали ту пересилку, сконстатували, що печатка і опановане головного мішка були ненарушені, а проте нестало в нїм одного мішочка з пересилкою, що містила в собі около 27.000 К готівкою. Повідомлено дирекцию поліциї, котра слїдить ту загадочну справу. Возьний Кос толкує ся, що він в очах уряднички все в порядку до мішка впанував і не годен пояснити яким чудом пропали гроші з ненарушеного мішка.

— **Заговір против царскої родини.** До „Berliner Tageblatt-у“ доносять з Відня: Поліциї повело ся перехопити кореспонденцию членів російскої революцийної „боевої орґанізациї“ в Петербурзї з членами, що дїлають на провінциї. З тої кореспонденциї вийшло на яву, що був намір вимордувати в однім дни всїх членів царскої родини. Доси не спіймано анї тих, що ті листи писали, анї тих, до котрих були писані, бо мали сфінґовані адреси.

— **Настрій царя.** З Петербурга доносять на основі інформациї, засягненої з двірских кругів, що цар в послїдних днях постарів ся, а головною чертою єго настрою є безнадійність. Боїть ся він найгірших річий і недавно сказав до ґенерала Мандорфа, до котрого виїмково відносить ся з довірєм: „Байдуже менї, що стане зі мною, коби лише мій Алєша (наслїдник престола) уратував ся“. Инколи цар такий знеохочений, що годі наклонити єго, аби їв. Тепер цар держить ся ґр. Віттого. Однак двірска камарилля старає ся всїми силами прийти знов до впливу і проголосити військову диктатуру. Бюрократия має вже готовий цїлий плян, поділила Росию на округи і лише недостає царского підпису. Поки-що супротив впливів ґр. Віттого займає вижидаюче становище.

— **„На днї“ Ґоркого перед судом.** Перед касацийним трибуналом у Відни відбула ся онодї ось-яка розправа: Книгар Фелїкс Веса в Вродах видав в 1903 р. польский переклад штуки Ґоркого „На днї“ в 1000 примірниках. Книгар Мархлевский в Монахові, що набув від російского накладчика право перекладу творів Ґоркого на Німеччину, а тим самим набув повну охорону в Австриї, заскаржив Веста о недозволений передрук. Вест уневинняв ся, що дїлав в добрій вірі, що не знав нїчого о набутю Мархлевским прав до творів Ґоркого і що свій польский переклад видрукував раньше, заки Мархлевский набув права до творів Ґоркого. Суд в Золочеві Веста увільнив. Против того вироку Мархлевский вніс жалобу до касацийного трибуналу, котрий затвердив вирок золочівского трибуналу.

— **Жертви війни.** На основі урядових інформаций, як доносить петербурґска „Русь“, за цїлий час російско-японьскої війни було по стороні російскій убитих і пропало без вісти около 1700 офіцирів і 83.000 рядових; ранених було около 4500 офіцирів і 123.000 рядових. Майже таке саме число покинуло ряди по причині недуги. Крім того число померших наслїдком ран і недуг виносить 800 офіцирів і 27.000 рядових. Взагалї страти армії і фльоти (з виїмком взятих в неволю) виносять 360.000 рядових і 12.000 офіцирів. На запомоги для сиріт, оставших по військових, правительство має виасиґнувати суму 2,200.000 рублів.

— **Словаки.** Д-р Л. Нідерле видав в Будапештї національну карту словацких земель. Виходить з неї, що на 2,019.641 Словаків на Угорщині 1,749.415. Словаків замешкує одноцїльною масою 16 північно-західних комітатів на Угорщині. В десятьох комітатах творять більшість мешканців, а в шістьох инших поважні меншости. Словаки є в одній четвертині протестантами, а в трех четвертинах католиками, приналежними до диецезий вошицкої, остригомскої, спіскої і нітраньскої. Однак на епископских престолах сидять самі Мадяри. В духовних семинариях в Спіжи і Кошицях наука відбуває ся в латиньскій і мадярскій мові, зате між протестантским духовеньством переважають Чехи. Переклад біблії, уживаної в протестантских церквах, канціонали і сьпіваник є чеські. Науки відбувають ся по мадярски і словацки.

— **Нещастєм друкарских складачів** були рукописи француского повістяра Бальзака. Сей письменник звик був, як мало хто, так дуже переробляти свої писаня, що не лише єго рукописи, але й коректорскі відбитки творили хаос, в котрім ледви можна було з'орієнтувати ся. Первісний текст був часто змінений від першої до послїдної стрічки і складачі в друкарни кричали, що вольять складати всьо на ново, як поправляти. Зате правдива розкіш було складати рукописи старшого Дімаса або історика Люї Бляна. В друкарни наставало справдїшне торжество, коли принесено рукопись одного з тих письменників. Письмо Дімаса було велике і немов „штиховане“; каліґрафи могли уживати єго з успіхом за рекляму в цїли придбаня нових учеників. Письмо Бляна визначало ся незвичайною виразистостию і чистотою. Читалось єго як з друкованого і око складача прямо ним любувало ся. Коли хто хвалив Бляна за єго прекрасне письмо, старенький вчений звичайно відповідав: „Гадаєш люба дитино [він усїх називав „люба дитино“, тому й до него відзивали ся: „отченьку“], що складач має з моєю рукописю менше труду як з письмом Бальзака? О, то дуже помиляєш ся. Моє письмо таке виразне, що складач читає єго одним оком, і якраз тому має час думати про свої дїла. А та неувага виникує похибки, люба дитино, похибки, кажу тобі! Ах, що за похибки!“ І вчений з зажуреним видом добуває з кишенї коректу і показує протинку, одинoку пропущену протинку. „Ось, які похибки!“ повторяв нїмна разів і зітхнув важко. Відтак ще цїлі тижні не міг зажмурити ока задля тої протинки, котру пропустив складач, хоч вона стояла в рукописи така виразна.

— **Дрібні вісти.** З гіпотечного банку у Львові доносять, що на засїданю надзираючої ради ухвалено виплату сїчневого купону від акций банку, платного 1 сїчня 1906, по 20 К від штуки.

— **З нинїшним числом** висилаємо рекламовий афіш Товариства для розвою рускої штуки, причім зазначуємо, що в сих днях розішле се товариство до всїх церковних комітетів, читалень і товариств такий афіш, виконаний артистично в кількох красках.

Збори і засїданя.

З „Кружка правників“. Загальні збори „Кружка правників“ відбудуть ся позавтра (29 с. м.) огод. $5^{1}/_{2}$ по пол. в льокали „Ак. Громади“ з порядком дневним: звіт уступаючого виділу: удїлене йому абсолюторії, вибір нового виділу, внесеня і інтерпеляциї. Товаришів правників просить ся явитись на збори. *С. Баран* голова. *Я. Мулик* за писаря.

Народне віче в Новім Селї, збаразкого повіта, відбуде ся 28 с. м. (ві второк) в полудне в парохіяльнім будинку. На дневнім порядку: справа виборчої реформи.

Видовища і забави.

Просимо уважати! Дня 3 грудня с. р. відбуде ся в сали „Ґвязди“ при ул. Францїшканьскій заходом читальнї Просьвіти на жовківскім передмістю представленє опери Артемовского: „Запорожець за Дунаєм“, котру закінчать „Вечерниці“ Нїщиньского. Цїни місць: крісла першорядні 2 К, другорядні 1·50 К, треторядні 1 К. Вступ на салю 50 сот. Початок точно о год. 7 вечером. Білетів вчаснїйше можна набути в „Сокільскім Базари“ ул. Руска або в льокали читальнї при ул. Об'їзд ч. 6 партер. — *Виділ.* — Мусимо завважати, що читальня „Просьвіти“ на жовківскім передмістю належить до найкрасше розвиваючих ся і як то вже звісно ширшій львівскій публицї має знаменитий добре вишколений хор. Найкрасшим отже узнанєм щирої працї і великого труду який завдали собі члени, щоби вивчити так поважну і трудну штуку, як „Запорожець за Дунаєм“ буде, коли львівска публика явить ся на представленє як найчисленнїйше. — Р.

З товариств.

Курс науки пожарництва в львівскім „Соколї“ починає ся нинї о 8 год. вечер. Зголошеня до участи в курсї приймає ся лише нинї. Наука є безплатна.

З драматичного товариства ім. Котляревского. Виділ товариства подає отсим до відомости львівскої громади, що товариство уряджує в сім роцї вже другу серию відчитів, з котрих дохід призначений є на фонд будови театру. Перший відчит д-ра Василя Щурата на тему „Ґрунвальдска пісня“ відбуде ся в суботу дня 2 грудня с. р. о год. 6 веч. в кімнатах тов. „Руска Бесїда“ (Ринок ч. 10 I пов.). Вступ за добровільними датками. Відчит, як показує тема, буде дуже інтересний, а коли ще й зважить ся то, що поважаний преленґент приїзджає з ним аж з провінциї, то ті обставини позволять твердити, що львівска публика принаймнї своєю численною присутностию нагородить єго труди.

З математично-фізичного кружка тов. „Академічна Громада“. В четвер дня 30. с. м. о год. 11 відбуде ся в малій сали „Інституту фізичного“ відчит тов. Йосифа Насальского п. з. „ґрупа симетрична і посвоячені“.

Переписка Адміністрациї.

С. Зель. в Мн. ста. ще 10 К.—З. Ду. в Ви. Тепер вплачено за 3 а не 4 квартал. — П. Ро' в Кн. До кінця року прийде нам ще 9 К. — А. Ко. в Ви. ниж. Годять ся. — В. Жи. в Порт. Тепер вплачено за жовтень а не падолист. — Ц. в. ур. поч. в Сло. рун. Тепер вплачено за жовтень.

Календар: Нинї: Филипа (лат.: Валериана); завтра: Гурия (лат.: Кресцента); позавтра: Матея (лат.: Сатурніна).

Репертуар руского театру (тепер в Станиславові в салї театральній тов. музичного ім. Монюшка) ві второк 28 с. м. два представленя 1) пополудневе „Бурлака“, драма в 5 діях Карпенка-Карого, для народа по цїнах знижених; 2) вечером „Наймичка“, драма в 5 діях Карпенка-Карого. Перший виступ знаменитої української артистки Марії Заньковецької; в четвер 30 с. м. „Пошились в дурні“, народна оперета в 3 діях М. Кропивницького. — Абонамент I-рядний на шість вистав 15 кор. Абонамент II-рядний на шість вистав 10 кор. Початок о годині 8 вечером.

— **Випродаж в „Труді“.** Подаємо до відомости Вп. Пань, що ми зарядили перший раз від часу заснованя нашого товариства випродаж висортованих товарів і готових виробів, як рештки материй на блюзки, спідниці і т. п. готові капелюхи в великім виборі, готові сукнї, блюзки, гальки, і пр. в цїнї низше фабричної. Звісно, що „Труд“ удержує все товари тілько першої якости, одне і висортований товар є якости доброї, а випродаж уряджуємо тілько для того, щоби дати нашим Вп. Паням за дешеві гроші набути гарний товар, та щоби утворити місце в нашім інтересї для сьвіжого сезонового і модного товару. Випродаж потреває тілько оден місяць т. є. до кінця грудня 1905. — *Дирекция.*

Надіслане.

Адвокат краєвий

Д-р Иосиф Партицкий

отворить з днем 1 н. ст. грудня 1905 канцелярию 1050 2—?

в Станиславові

ул. Сапіжиньска (Тисьменецка) ч. 33.

Д-р Казимир Левандовский

повернув із студий дентистики і ординує в недугах зубів. — Витягане зубів і пльомбоване без болю. 970 9—?

Львів, площа Галицка ч. 7.

ОПЕРАТОР

Д-р Казимир Вільчек

довголїтний I-ший секундар хірурґ. відділу проф. Д-ра Зембіцкого, ординатор хірурґ. відділу „Народної лїчницї у Львові“.

Улиця Валова число 25, I. п. орд. 2—5 п. п.

997 3—8

Льоврана коло Абациї.

Пансіон „Central“ поручає ся Родимцям на сезон осінний і зимовий по цїнї 5 корон денно від особи за покій в цїлим утриманєм.

4—6 *Сидонія Романчукова.*

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. I.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи помагоджує ся як найскорше найдешевше. 4186

До заміни посада дуже добра, управ. 2 кл. школи за рівнорядну посаду близько міста і зелізничої стациї. Близша відомість: Заряд школи в Кореличах п. Фирлеїв. 1028 1—2

Потребую здібної учительки, евентуально здібного учителя до 2 дівчат в V і IV кл. і 2 хлопців з III і I кл. з порукою успішного іспиту в липни 1906. — Зголошеня з услівями приймає уряд парохияльний в Панасівці п. п. Підкамінь коло Бродів 1025 1—3

Учительки музикальні, в обома мовами, рутиновані сільскі господині, і всяку доборову службу, мужеску і женьску поручає бюро Немчиновскої, Львів, Ринок ч. 12 А.

До Впов. Учительства!

Впов. предплатників „Учителя" котрим висилалисьмо „Сьпіванник для народних шкіл" просимо о як найскорше надіслане (залученим чеком або марками) належитости т. є. 50 гелерів. З поважанем: Українська Накладня у Львові, ул. Вроновска ч. 8. 980 6—10

Помічник оборотний і добрий експедиент найде місце в корінній торговли Івана Бориса в Перемишли. 994 5—?

Пампушки щодень сьвіжі, знамениті, по 3 кр. — Чайників фунт по 60 кр. припоручає: Цукорня краківска, Львів, ул. Фредра. 967 9—12

Помічник торговельний, що провадить бухальтерию. глядає посади. Зголошене: Помічник Адміністрация „Діла". 1005 4—4

Мід курацийний **липовий** в 5-кілевих бляшанках оплатно по 6 К висилає Евстахій Юзичиньский, Бережани. 794 10—10

Ученик VIII кл. ґімн. глядає лекциї на цілий рік. Може приготовляти учеників до вступних іспитів ґімн. Зголошеня на адресу: *Кость Масевич* в Вербівцях п. п. Городенка. 3—3

Хто з милосерних людий дасть яке занятє або лекцию з норм. кляс бідному ученикови? Ласкаві зголошеня під „І. Ю. Л." у п. Зука Львів, ул. Павлінів, ч. 10.

Потяги всякого рода, нові і перевджені, поручаю у великім виборі, приймаю до заміни, в коміс на продаж або купую за готівку. Приймаю також замовленя до вінчань на елеґантні повози з білими кіньми, що походять з цісарскої стаднини, по приступних цінах. 191 1—3

М. Н. С

Львів, ул. Шпитальна ч. 28

EPILEPSI

Хто занепадає на падачку, корчі і т. п. нервові недуги, нехай зажадає брошури про се. Висилає даром і оплатно Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M. 162 28—52

„РУСКА ХАТА"

ілюстрована часопись літератури, штуки і сучасного життя

виходить 5 і 20 кождого місяця в обемі 2 до 3 аркушів під редакциєю: *Дениса Сембратовича.* Цілорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адміністрациї: **Львів, Бляхарска ч. 8.**

Ч. 2 ул. Гродзіцких СКЛАД ВУДЖЕНИН лише вепрових Ч. 2

заосмотрений в незрівнані в смаку шинки, ковбаси краяні і сікані, солонину і топлений смалець, паштети, рулади і т. п. делікатеси, входячі в обсяг масарства, поручаю Впов. Публиці. Услуга звинна. Чистота взірцева. Ціни приступні. Мій склад вудженин не має нічого спільного з яткою віньского мяса.

1027 1—3 З глубоким поважанем *П. ПУЖИНЬСКА.*

Без конкуренциї.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Триєсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1

поручає спроваджувати

КАВИ				ЧАЮ			
Santos добра	55	кр.	½ кґ.	Congo добра	1·40	кр.	½ кґ.
Portorico prima	65	„	„ „	Moning родинна	1·60	„	„ „
Ceylon знаменита	76	„	„ „	Kaysow добірна	1·80	„	„ „
„ плянтац.	90	„	„ „	Souchong знам.	2·—	„	„ „
„ перлівка	90	„	„ „	„ найл.	2·50	„	„ „
Мокка арабска	80	„	„ „	Kintuk аромат.	3·—	„	„ „

Висилка 2 кґр. кави і 1 кґр. чаю разом оплатно, або 2 кґр. чаю і в 5 кґр. кави особно оплатно за післяплатою. 918

Оповѣщене.

„ЗАЩИТА ЗЕМЛИ", общество зарегистрованное съ ограниченною порукою во Львовѣ при улицѣ Краковской число 17, II. поверхъ, удѣляетъ пожички для набыванія и удержанія земли и поднесенія господарства, покупаетъ большіи посѣлости и сельскіи господарства въ цѣли продажи тымъ же въ цѣлости или парцелями своимъ членамъ, принимаетъ капиталъ въ щадницу, опроцентовуетъ ихъ по 4 и платитъ само подать рентовую и удѣляетъ отворотною почтою всякихъ поясненій въ дѣлѣ закупна и продажи земли.

При прошеніи о пожичку нужно предъявити вытягъ ипотечный и аркушъ посѣлости геометромъ подтвержденный. Высота ипотеки при удѣленіи кредитовъ отъ 6 до 7%.

Состояніе съ днемъ 30-го сентября 1905 года:

Станъ должный:

1. Фондъ резервный	2188·84
2. Удѣлы членовъ	22334·05
3. Щадничіи вкладки	180292·04
4. Дивиденда неподнята	1106·87
5. Сальдо отсотковъ	7633·79
6. Решта надвышки изъ 1904 г.	307·85
Общая сумма	213863·44

Станъ чинный:

1. Пожички ипотечныи	177428·84
2. Издержки администраційніи	2183·48
3. Кошта заснованія и мобилія	284·46
4. Еффекты	6935·—
5. Льокаціи въ Банкахъ	27018.01
6. Переходовіи	5·64
7. Наличными въ касѣ	8·01
Общая сумма	213863·44

957 8—12

Ч. 2570.

КОНКУРС.

Отсим розписуєсь конкурс на посаду громадского секретара в Сколім місточку.

До тої посади прилучена єсть платня річна 1200 К.

Компетуючі мають виказати: 1) австрийске горожаньство: 2) кваліфікацию по мисли розпорядженя виділу краєвого з 20 мая 1898 В. з. кр. Ч. 88; 3) докладне знанє краєвих язиків [руского і польского] в мові і письмі.

Удокументовані поданя належить внести на руки начальника громади найдальше до дня 15 грудня 1905.

Сколе дня 21 падолиста 1905.

Д-р Корнилій Миронович
начальник громади.

1022 1—1

Власного виробу

ЛЯМПИ на ВІЧНЕ СЬВІТЛО

з хіньского срібла і бронзу в огни золоченого по припису епископскої станиславівскої консисториї продає по найнизших цінах

звісна руска торговля, сполучена з бронзівничою рукодільнею

Петра Дуткевича

в Станиславові

улиця Бельведерска ч. 5.

Лямпи продає по ціні 32, 40 50, 62, 70, 80, 90, 100, 110, 120 корон за штуку.

Бльоки до ламп від 5—12 К.

863 3—21

„Народна Гостинниця"

стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою

будує у Львові свій власний готель.

Чим більше заінтересованя окаже в тій справі наша суспільність, тим скорше буде сей триповерховий дім увінчений і відданий до публичного ужитку. Заінтересоване і признане важности підприємства „Народної Гостинниці", котре ширити буде відомости нового у нас промислу, окаже наша суспільність численним вписуванем в члени нашого товариства і льокацию своїх капіталів, від котрих то льокаций платимо 5%. — Жертви не жадаємо, але даємо нагоду певної і користної льокациї капіталів, що приспорить вкладникам доходи, а народній нашій справі хосен в загальнім значіню. — Адреса нашого товариства: **„Народна Гостинниця" у Львові, Ринок 36.** **УПРАВА.** 751 13—?

Робітню знарядів церковних

другу руску в Галичині поручає

Василь Дуткевич

бронзівник в Перемишли.

Приймає чаші до золоченя, дароносниці, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золоченє і сріблене відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, ліхтарів, павуків.

ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, бронзівник

Перемишль, ул. Францішканьска ч. 18. 595 53—90

Вже невадовго появить ся з друку:

ІЛЮСТРОВАНИЙ МУЗИЧНИЙ КАЛЕНДАР на р. 1906.

Чистий дохід з розпродажи призначений — як торік — на **будову руского народного театру** у Львові.

Сей календар поручають з найлучшої сторони: практичність, дешевість і постійна вартість. На зміст складають ся: а) Календариюм і добірні статї занимаючі однаково і для немузиків; б) „Небесні Сьпівці" драматична алеґория С. Яричевского, справлена і розширена автором. Річ патріотична і гарна, надаюча ся до сценічних вистав, без великих заходів, для аматорских кружків — вкінци в) перша новість в рускій літературі музичній п. заг. „Короткий начерк науки гармонії і композициї" о. В. Матюка з численними примірами в нотах. Все разом коштує — лиш в дорозі передплати — **franco і корону.** По видрукованю, ціна буде висша. Замовляти належить завчасу переказами почт. під адресою: **Р. Зарицкий Львів, ул. Сикстуска ч. 62.** При більших замовленях за готівку, *для Боянів і учеників 10% опусту.*

На сїножати

єсть

Жужлева мучка Томаса

признана найлїпшим і найдешевшим фосфоровим навозом. Ужити її можна ще тепер на озимини як поголовний навіз а також під весняний засів можна її розсїяти тепер на сирі скиби.

Брошурки з поученем і цїнники висилає даром і оплатно.

Ґенеральний репрезентант фабрик фосфатів Томаса 604 19—25

ИОСИФ КАРРАХ

Львів, улиця Ягайлоньска число 22.

!! Бачність на знак „Зоря" !!

Оповіщене.

Комітет для будови руского театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного руского театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих карток призначений на будову руского театру у Львові.

Висилає ся найменше 25 штук по ціні **2 кор. 50 сот.**, разом з оплатою почти але тілько за попереднім надісланем гроший.

Набути можна в „Комітеті для будови руского театру" Львів, Ринок 10, I. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по ціні 10 сот. за штуку.

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

Маґазин Футер

М. А. АВГУСТИНА

у Львові, ул. Театральна ч. 7

(напроти головного входу до костела катедрального)

поручає всякого рода

футра, ґарнітури, шапки, верхи до футер і пр.

БОА

в ріжних форматах і гатунках у величезнім виборі.

Цінники на жаданє даром і оплачено. 856

Висилковий маґазин ткацких виробів

Едмунда Товарницкого

в коломиї

висилає на бажанє даром і оплатно прібки полотна, шіртінґів, шевіотів, цайґів, столового біля, сукна, мужеску і женьску одіж і поручає вінчальні виправи.

Ціни фабричні.

Заступники і відпродавці глядані всюди.

Зголошеня лише письменно. 1016 2—16

Рух зелізничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу

Де Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Берґомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брюхович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полудне (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята, 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9. і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„ Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Замонастирского (від 25/6 до 15/9), Освєнціма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кокавини (від 1/5 до 30.9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави рускої	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·45, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брюхович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої	11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова	6·55 рано, 9·15 передполудне (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята) 3·08 пополуд. (від 14/5 до 10/9) - 5·58 пополудни.
„ Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел.	9·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди посвяткні друковані є червоними цифрами; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Увичайні білети їзди на такси білети всякого иншого рода, інвентарі провідника, розкоди їзди і т. д. мож набувати через цілий день в місцем бюрі ц. к. державних зелізниць, площа Гарумана ч. 9. 85

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і оповідає за редакцию: Д-р Евген Левицкий. З друкарні Бурсової [Манецких] Конечна ч. 9.

Ч. 256. Львів середа 16 (29) падолиста 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотека найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Казимира ч. 24. Бюро газет А. Ольшанского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Gefreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

з Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

за цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Казимира. — Рукописи звертають ся лише за попереднім зворотним. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Просимо о відновлене передплати за місяць грудень, зглядно ще за IV. квартал 1905 і о безуслівне вирівнане позісталих ще залеглостей, щоби Адміністрация не була приневолена дальшу висилку часописи з 14 грудня здержати.

Рускі товариства зарібкові і господарскі до року 1905.

Краєвий Союз кредитовий видав саме на днях „Звіт розвою руских союзних стоваришень зарібкових і господарских до 1905 року“, якого дати так замітні і для кождого Русина так відрадні, що вважаємо своїм обовязком познакомити із ними наш загал.

Так після „звіту“ число стоваришень, які в 1904 році належали до „Союза“, представляло поважну цифру 84 товариств, і з розвою тих лишень стоваришень подає „звіт“ подрібні дані. В році 1905 основало ся однак 21 нових товариств, так, що нині число руских товариств зарібкових і господарских, належачих до „Союза“, виносить уже 105 стоваришень. Кромі сего ще кільканайцять нових стоваришень внесло уже поданя о зареєстроване.

Слідуюча табличка дасть нам виображене о темпі, в якім доконує ся розвій руских зарібково-господарских товариств, як і вкаже нам, що наша орґанізация в тім напрямі прискорює своє темпо в такій мірі, що каже мати найкрасші надії на наш економічний розвиток:

Рік	Засновано товариств:
1873	1
1880	1
1881	1
1883	1
1886	1
1889	1
1893	1
1894	2
1895	4
1896	4
1897	3
1898	3
1899	10
1900	13
1901	5
1902	11
1903	11
1904	11
1905	21
Разом	105

З поміж 84-ох стоваришень, що з кінцем 1904 року належали до „Союза“ було товариств: торговельних 4, промислових 9, торговельно-промислових 3, торговельно-промислове і кредитове 1, а кредитових 68. На 84 стоваришень 10 було з необмеженою порукою (і то самі кредитові), решта — 74 товариств мали поруку обмежену, найвисше до пятикратної висоти. Лиш одна „Народна Поміч“ в Дубецку має поруку обмежену, 100 кратну.

Та ще цікавійшими повинні бути для загалу дати, відносячі ся до економічного розвитку самих товариств. І так з кінцем року 1904 в 84 ох стоваришенях, належачих до „Союза“ стрічаємо слідуючий стан:

Власне майно товариств виносить разом 1,732.751 кор. 40 сот., на що зложили ся: вплачені уділи в висоті 1,388.813 кор. 38 сот., та фонди резервові в сумі 343.938 кор. 02 сот. Зпоміж усіх товариств найбільше власне майно посідають: „Дністер“ (133.117 корон + 26,576 корон*), „Т-о задаткове“ в Зборові (120·770 к. + 34.789 к.), „Народна Торговля“ (111,754 к. + 31.652 к.), „Банк звязковий“ в Станиславові (85.271 к. + 29.622 к.), і т. д. Загалом 48 товариств виказує власне майно висше 5.000 кор. Прочих власне майно сягає низше 5.000 кор.

Незвичайно імпонуючо представляє ся стан вкладок ощадности 84 союзних стоваришень. Загальна сума єго виносить 8,878·924 кор. 47 сот., з чого найбільші пайки припадають на: „Дністер“ 1,783.673 кор., „Краєвий Союз кредитовий“ — 980.000 кор., „Народну Торговлю“ 767.599 кор, „Віру“ (Перемишль) 657.676 кор. і т. д. Загалом в 50 товариств стан ощадностий виносить висше 20·000 кор., в 34 сходить низше тої квоти. В 18 товариствах (з повисших 50) перевисшає сей стан 100.000 кор.

Висоті щадничих вкладок і власного майна товариств відповідає стан позичок уділених 84 союзними товариствами в році 1904. В тім році уділено позичок на загальну квоту 8,916·370 кор. 71 сот., з чого найбільші позициї виказують: „Дністер“ — 1,616.402 кор., „Краєвий Союз кредитовий“ — 792.625 корон. „Віра“ (Перемишль) — 683.283 корон, „Т-о задаткове“ в Зборові 494.909 кор., „Бескид“ в Сяноці 438,655 кор. і т. д. На 84 товариств в 48-ох стан уділених позичок перевисшає 20.000 кор., в прочих (36) спадає низше тої суми. В 20 товариствах сума уділених в році 1904 позичок перевисшає 100.000 корон.

Про великі розміри, які зачеркує розвиток наших економічних орґанізаций, сьвідчить вкінци загальний оборот касовий союзних стоваришень, що в р. 1904 виносив разом *42,876·318 К 06 сот.* Девять з тих товариств виказує оборот висший одного міліона корон, а іменно; „Народна Торговля“ — 7,561.890 кор., „Дністер“ — 5.369,435 кор., „Т-о задаткове“ в Зборові — 3,636.227 кор., „Кр. Союз кредитовий“ — 3,581·304 кор., „Віра“ в Перемишли 2,786.596 кор., „Каса задаткова“ в Радимні — 1,963.098 кор., „Повітове т-о кредитове“ в Тернополи — 1,460.714 кор., „Бескид“ в Сяноці — 1,229.013 кор. і „Народний Банк“ в Мостисках — 1,026.174 кор. Зпоміж 84 союзних стоваришень 47 виказало оборот висший від 100.000 кор, решта (37) мала оборот низший.

Отсе суть що найважнійші дані з „Звіту“, а вони вже вистарчають, щоби дати приблизне понятє про сьвітлий стан, в якім находить ся (відносно до свого короткого віку) наша економічна орґанізация. В руских економічних інституциях, які ще перед одним-двома десятками років ставили свої перші кроки, нині обертає ся десятками міліонів; ціла сітка руских стоваришень кредитових, торговельних і промислових покриває Галичину та загортає кожду закутину краю, і „Союз“ отсих товариств єсть вже нині орґанізацією, що може станути побіч неодної подібної орґанізациї инших народів.

Побіч скорого розросту сеї економічної орґанізациї для нас замітне однак ще одно, а іменно отся основа, з якої вона черпає свою силу. Головна позиция в капіталах, якими обертають союзні товариства, се вкладки щадничі, що виносять 8,878.924 кор. З дрібних ощадностий руского селянина, руської служниці і руского інтеліґента зложили ся сї міліони, що є основою економічної сили наших товариств. Се та скала, на якій здвигає ся храм нашої економічної і національної будуччини. Там лежить і там знайдемо ту силу, що стане непоборимим заборолом руської землї і руского народу против ворожої навали. Глядячи з гордостию і довірєм у збірну силу кріваво заощадженого руского крейцаря на нашу орґанізацию економічну і єї розвиток, можемо з вірою у будуччину кликнути: In hoc signo vincemus!

*) Перше число означає „вплачені уділи“, друге „фонди резервові“. Сотики пропускаємо.

Наші народні школи.

Бесіда посла о. Богачевского

виголошена в галицкім соймі дня 6 падолиста с. р. при розправі над справозданем комісиї шкільної за рік 1903/4 на підставі справозданя Ради шкільної краєвої.

(*Конець.*)

Та ще від утраквізму докучає нам обсада семинарий учительских учителями, котрі чомусь не люблять нас і против народности рускої ведуть ся дивною якоюсь завзятостию. Першим таким оказом є часто вже в сій палаті згадуваний учитель з Тернополя Станїслав Сроковский. Він, скоро тілько перед чотирма роками прийшов до Тернополя, зачав голосити публично по цілім місті, що він має місию утраквістичний семинар в Тернополи цїлком спольщити. І справді! Коли перед ним на 1-ий рік семинариї в Тернополи принимано учеників Русинів і Поляків по половині, то від часу єго приходу число приниманих учеників Русинів упало нагло о половину. По-при собі зорґанізував він ще учителів Швайновского і Яворчиковского і єли часом не може ученика Русина спавити, то роблять се тамті другі. Тай на тім ще не конець. При вступнім іспиті шлять они як-раз найлучших учеників-Русинів, щоби потому слабших при кождій нагоді можна нагнати...

Николай Левков. 9)

Владичий суд.

Та тим самим таки разом митрополит показав ся нам і в нашім сьвітлї. Ледво сїв він на почеснім місци на ванапі, як підсуїдилась до нему сестра господині, постарша панночка, та взялась єго „бавити“. Імовірно бажаючи показати свою сьвітовість, вона промовила з солоденьким усьміхом:

— Мабуть вам, ваше високопреосьвященьство, скучно тутки після Петербурга?

Митрополит здивувано глянув на неї і відповів:

— Що-ж се таке?... Що мені Петербург? — а відвернувшись додав: — Глупа!... Справді глупа!

Се перше враженє, яке він справив на мене, було дивне: він видав ся менї і дуже добрим і грубоватим. Згодом перше чим-раз кріпшало, друге слабло.

Тамню, як раз оден робітник упав з дзвінїці на пиятаний поміст і потовк ся. Митрополит станув над ним, глянув єму в лице, зітхнув і сказав ласкаво:

— Ех ти, дурний якийсь! — побагословив єго і пішов.

Був у Києві сьвященик Ботвиновский, чоловік не без звичайних слабостий, але незвичайно добрий. Він пр. зробив раз таке: У касиєра Т. брало щось около 30.000 руб., і єму грозила тюрма і руїна. Богато заможних людий жалувало єго, але нїхто не робив нїчого, щоби єму помочи. Тогдї Ботвиновский, котрий до того часу не знав чоловіка, продав усе, що мав цїнного, заставив дім, бігав без впину, збирав де що міг, і... виратував нещасну родину.

Владика, довідавшись о тім, сказав:

— Бач, яка гарна людина!

О. Ботвиновскому за се добро незабаром відплатили найчорнїйшою невдячною; посипались на него доноси до митрополита. Той візвав єго до себе і спитав, чи правда се, що о нім говорять.

— З неосторожности... винуватий, владико! — відповів Ботвиновский.

— А!... А чому ти куриш люльку з довгого цибуха? Га?...

— Винуватий, владико!

— Що винуватий?... Також з неосторожности? А! Як ти сьмієш? Хиба можна попови з довгого цибуха? — Так покричавши на него, прогнав єго нїби остро і додав: — Не важ ся курити з довгого цибуха! Зараз поломи свій довгий цибух!

За короткий нїчого не згадав; у всїх инших справах доноси остались без наслїдків.

Менї пригадав ся ще оден випадок, досить знаний свого часу в Києві, коли митрополит Філярет своїм милосердєм дав несподїваний оборот одній дуже дражливій справі.

В однім любязнім домі склало ся велике нещастє: незвичайно релїґійна, високо осьвічена і великодушна жінка наложила на себе руку і при тім наче нароком так розпорядила ся всїм, що не було нїякої можности зложити її нещасну постанову на заморочене розуму або якийнебудь мозковий розстрій. Лїкар М-н не хотів дати такого сьвідоцтва, а без того полїция не позваляла на похорон з церковним обрядом і на християньскім кладовищи.

Все те, розуміє ся, ще збільшало смуток і так уже пораженої пригодою родини; але не було що дїяти.

Тогдї одному в родичів понійної, Альфредови Юнґови, кепскому редакторови „Киевского Телеґрафа“, але дуже гарного серця чоловікови, прийшло на гадку винутись до митрополита і просити єго, щоби позволив покійницю похоронити як слїд по церковному обряду, хоч лїкарско-полїцийні акти не давали тої можности.

Митрополит приняв Юнґа, хоч і не у свій час, бо було вже досить пізно над вечером, вислухав єго, похитав головою, зітхнув і сказав:

— Ах, бідна, бідна, бідна!... Знав її, знав... бідна!

— Владико! Не позволяють її похоронити по обряду, а се для родини страшно!

— Ну, чому не похоронити? Хто сьміє не позваляти?

— Полїция не позваляє.

— Ну, що тут полїция? — перебив митрополит з милосерною нетерплячкою: — Бач, що видумали!

— Се тому, ваше високопреосьвященьство, бо лїкар каже, що вона була при цїлком здоровім умі.

— Ну-у! Що там лїкар! Богато він знає о здоровім умі! Я лїпше знаю від него. Жінка... слаба, немічна судина, глиняна... Приказую, щоби її похоронено по обряду; так, приказую!

І як він приказав, так, розуміє ся, і було.

Чиж не могло так само або щось подібного скластись і тепер? Він же й тепер був той сам, що тогдї, та й тепер міг так само щонебудь „лїпше знати“ від нас усїх і порішати так, щоби стріли ся ласка і правда та обцїлувались би справедливість суд.

Що-ж дивного, що справа пішла не на те, чого ми зримаємось, а на те, як він розсудить. Він скаже: „я лїпше знаю від них“, і конець!

І я, що доси анї на хвилю не припускав можливости, щоби уратувати переплетника, став нараз вірити, що несподїваний оборот, наданий справі князем Васильчиковим, повів її до такого судиї, котрий порішить її як найкрасше. Я так собі просто серцем думав, що не може бути, щоби митрополит признав за корисну річ приєднати церкві такого чоловіка, що входить до неї у своїм поганім халатї. Що за поживок в нових провелїтів, з котрих опісля складає ся в християньстві той шкідливий гурт людий без віри, без чести, без переконань, через котрих „імя Боже хулить ся во язицїх“.

„Нї!“ думав я собі: „Митрополит порішить гарно і по правдї.“

І я не помилив ся. Та вертаю тепер до мого оповіданя з тим, щоби закінчити єго вже раз кінцем, вінчаючим дїло. Прошу-ж вернути ся до тої хвилї, коли Жид і урядник поїхали до Лаври до митрополита.

Жид вранку не показував тої страшної розпуки, з якою явив ся вчера вечером. Правда, що він і тепер голосив, видав ся, дрожав, але в прирівнаню до вчерашного було воно спокійнїйше. Може воно потрохи пояснювось тим, що він зрана бігав до заїздного дому, де тримано рекрутів, та з далека глянув на сина. Але коли переплетника

Мучці Ґурґуля належить ся першеньство перед иншими подібними перетворами, спроваджуваними до нас з Прус і инших країв, бо як то виказала аналїза, містить в собі частиці кориснїйші до відживленя дїтий, як заграничні перетвори, краєвого виробу і не є дорожша. Набути можна в аптиках.

984е 1—14 Припис ужитя долучений до кождої пушки.

В послїднім роцї сей Сроковский визначив ся двома подвигами. Яко презес „кола Товаржиства школи людовей“ він оголосив звіт з дїяльности того кола за 1904 рік і в тім звітї він нас Русинів не називає инакше як лиш гайдамаками, і ціну точить тілько за те, що живемо. Та ще яркійший факт другий. Ото сей Сроковский підмовив одного селянина-Поляка Йосифа Кисїля з Плотичі, щоби пішов до Русина Миколи Петрицкого і там, удаючи Русина, виговорював передним ріжні (як сам казав) „глупства“ на Поляків, аби в той спосіб вимантити від Петрицкого якісь заборонені рускі книжки. Кисїль, вимантивши від Петрицкого книжки, заніс їх професорови Сроковскому, а той зараз враз із Кисїлем побіг на поліцию і заденунциював Петрицкого. Чи таке поступоване до лиця професорови учительскої семинариї? Чи такий професор в силї хоч трохи ублагороднити своїх учеників? чи в силї він хоч дрібку безсторонно відноситись до учеників Русинів? Відповідь на се полишаю вже самій палатї.

Другим таким нашим приятелем є директор жіночої учит. семинариї Войцеховский зі Львова. Знане є его поступоване яко делеґата при сегорічнім іспитї зрілости в Заліщиках. З гори зазначуємо, що ми не жадаємо, щоби при таких іспитах пускати неуків, але така строгість вже пересадна. На 70 екстерністів і екстерністок спанив він 63, між ними одну, котра з відзначенем є інчала приватну семинарию в Станиславові. До того директор Войцеховский при іспитї не дав питати дотичним учителям, а при конференциї не позволив їм каноніфікувати учеників після совісти, але власновільно знижав ноти абітурієнтам.

По-при семинариял учительских бачну мусимо звернути увагу і на інтернати, котрі із семинарами стоять в тіснім звязи і на котрі сойм рікрічно дає відповідну підмогу. Що в тих інтернатах не все в порядку, доказують факти.

В Самборі учителї майже силують учеників семинариї вступати до інтернату, і то під загрозою утрати стипендиї. Тимчасом страву там подає ся як найоганїйшу, шкідку здоровлю, а коли який питомець пожалуєсь на се, то Ґлоґовскі відрубує єму: „Stul pysk, nie pyskuj!“ Отже в лїтнім семестрі 1904 р. два питомцї того інтернату не могли вже дальше видержати і почали харчувати ся поза інтернатом за власні гроші. Се знов викликало обурене директора семинара і він постановив виключити із семинара обох тих питомців інтернату, та лише солїдарність решти молодежи стримала несправедливі загони директора і він своє ореченє взяв назад. З огляду на такі події, які і в инших інтернатах можуть лучити ся, питаю: як зможе краєва рада шкільна оправдати свої цироґрафи, які дає підписувати молодим неповнолїтним стипендистам, в котрих они зрікають ся своєї малолїтности, свого сирітства а навіть свого права на однорічну службу військову?!

В інтернатї в Сокали є префектом Йосиф Беднарскі Отже коли в тім інтернатї одному ученикови украв хтось гроші і він пожалував ся перед Беднарским, то Беднарскі полагодив цїлу справу так, що при всіх учениках кликнув: „To idź i skradnij drugiemu!“ Думаю, що префектами таких інтернатів треба-б назначити таких людий, як п. Беднарскі..

А коли я вже при Сокали, то мушу також і се піднести, що управа семинариї цїлком инакше трактує учеників народности польскої а рускої. На примір дня 1 падолиста 1903 р. в польский день задушний польска молодїж сокальскої семинариї устроїла велику полїтичну демонстрацию в память погибших повстанців з 1863 року. На цвинтари устроєно великий военний табор. Поневі огнї, набиті на шторц коси, уставлені в ковли баґнети, множество польских прапорів і ученики міских шкіл перебрані за косинярів в під Рацлавіц представляли поготівлє военне... О 6 годинї вечером польска молодїж семинарска в походї на цвинтар поступала в боевих рядах розтручуючи публику і співаючи революцийні пісні. Смолоскипами осьвітила головний відділ табору — осьвітила коси, а також осьвітила баґнети. Все те в очах управи шкільної було і добре і красне і миле, ба навіть учителї семинара Поляки брали у всім тім участь. Натомість рускій молодежи, котра тілько на боцї стояла і прислуховала ся похоронним пісням руского міщаньского хору на гробі померлого академіка Іванця на цїлком противлежнім кінци цвинтаря, виточено в семинари слїдство і внесено відобрати їм стипендиї, виключити із заведеня і покарати карцером! Правда, краєва рада шкільна застановила наразї слїдство, всеж таки остаточно вімстила ся на кандидатах руских, задержуючи їм по матурі сьвідоцтва і кидаючи їх на Мазури, н. пр. Тимка Жука до Ланьцута а Горбачука аж десь коло Бохнї. (Посол Томашевскі: To piękne miejsce!“) І Сибір також красний!

Чесні панове! Не перший се раз і не другий підносимо ми наші жалї, виказуємо їх, але поправи відносин не видимо. А ми не тілько жалуємо ся, але й зараду подаємо Тою зарадою є вічно инше, як **подїл краєвої ради шкільної на дві секциї, руску й польску.**

Се жадане назвали ви торік демонстрацию. Но коли се демонстрация, то і те демонстрация, що судівництво має дві апеляциї, що адміністрация зелїзниць подїлена межи три дирекциї а духовна на сім дієцезий. Коли се демонстрация, то і те демонстрация, що цїсар Фердинанд в декретї з дня 2 серпня 1848 р. іменуючи Вацлава Залеского намістником для цїлої Галичини, виразно зазначив, що чинить се тілько тимчасово, невдовзї заміняє окремого намістника в Кракові на Галичину західну а окремого у Львові на Галичину східну. [п. кс. Пастор: To zupełnie co innego!] Коли се демонстрация, то і те демонстрация що Поляк д-р Дітль в роках 1865 і 1866, зі взглядів чисто педаґоґічних, також домагав ся такого роздїлу краєвої ради шкільної...

Ви нас потїшаєте, що руска дитина сидить на одній лавцї спокійно коло польскої. Та слаба се потїха, гірке то сидженє, коли учитель-шовініст в школї доче і зневажає те, що рускій дитинї наймилїйше і найсьвятїйше... Нї, панове! далеко так не зайдемо. Фразами нихто в сьвітї ще не був ситий... Хто хоче справедливости для себе, мусить і другим справедливість віддати! Ми знов із своєї сторони, хочби лиш оден руский посол тут засїдав, все будемо кликати своє „ceterum censon“ — подїл краєвої ради шкільної на дві секциї, руску і польску!

Мої панове! Ледви оден рік минув, як ви тут ухвалили орґанїзацийний статут краєвої ради шкільної. Ми були єму противні, бож чисельне відношене наших членів до ваших, передше 2 на 11 а тепер 4 на 26, лишає ся одно й те саме, — за те під нашими взглядами, які ми точно виказали при дебатї, сей закон для нас гірший. Але настала нова шкільна власть краєва, нова рада шкільна, нова форма, нова риза, нова декорация Та чи настане також нова система? Чи викорінять ся давні хиби і блуди? Чи виоротять ся давні кривди? Чи з новою краєвою радою шкільною настане також нове поступове шкільництво? Чи наш голос перестане вже раз бути голосом вопіючого в пустини? Чи факти, які ми тут наводимо, станутъ ся в шкільництві просто неможливими?

Се, мої панове, є в інтересї не тілько нашім, але і в інтересї цїлого краю й держави, і ми длятого щиро бажаємо, щоб се наступило як найскорше, Тимчасом ми, для зазначеня свого невдоволеня й недовіря до нинїшної господарки шкільної, будемо голосовати проти внесеня комісиї шкільної. *Брава і оклески на лавах руских і на ґалериї).*

З ради державної.

Вчерашне засїдане палати послів розпочало ся при небувалім комплетї. Мінїстер фінансів предложив буджетову провізорию на перший піврік 1906. Мінїстер краєвої оборони предложив проект закона о контингентї рекрута на слїдуючий рік, управитель мінїстерства торговлї проект закона о провізоричнім управильненю торговельних відносин з Італїєю.

Промова Ґавча.

На вступі своєї промови Ґавч просив палату о ухвалене буджетової провізориї, що не є вотум довіря, але средством уможливляючим веденє адміністрациї. Становище правительства в угорскій справі не змінило ся. Спільні институциї, в першій лїнії спільність армії мусять лишити ся ненарушені. Не буде нарушена одноцїльна управа армії, нї язик команди і служби. Економічна спільність буде удержана лише під услівєм, що угорске правительство прийме умови заключені попередними правительствами. Що до спільного буджету монархії, то правительство просить парлямент о уповажнене до пороблення потрібних спільних видатків. Бесїдник висказав надію, що дїяльність моравского сойму буде взором для наших країв мішаних під національним взглядом, Що до приключеня загальної куриї виборців до системи репрезентациї інтересів в соймі, то супротив цїлком відмінного обсягу дїланя соймів і державної ради, право загального голосованя до державної ради цїлком не потягає за собою того, щоби засада репрезентациї інтересів в соймі мала бути усунена. Що иншого є репрезентация автономічного тїла, а що иншого полїтична репрезентация інтересів цїлої держави. Правительство переконане, що як раз специяльні економічні інтереси, котрі належать до сойму, знайдуть успішнїйшу охорону і яснїйше виступають при системі репрезентациї інтересів, уліпшеній курією загальної кляси виборчої, ніж при загальнім праві голосованя.

Виборча реформа.

Хочь дня 6 жовтня по дискусиї над внесенями о заведене загального, рівного і безпосередного тайного голосованя, палата не признала сим внесеням формально наглости, але значною більшостию голосів, в котрій були репрезентовані ріжні сторонництва, заявила ся за далеко ідучою реформою виборчого права до державної ради. Більша часть палати признала безуслівну конечність виборчої реформи. При тім правительство мусить і се увзглядняти, що до більшости двох третин голосів бракувало тілько 20 голосів, що в часї голосованя над так важною справою не було в палатї 156 послів і що за репрезентациєю інтересів не виступило властиво жадне сторонництво.

З сего вийшло отже ясне і сильне візване до правительства, щоби по мисли виявленого палатою бажаня, заняло ся справою заведеня загального, рівного і безпосередного права голосованя. З сего палата може пізнати, що правительство не потребувало заохоти з иншої сторони, а найменше демонстрациї могли причинити ся до прискореня темпа сеї справи. Правительству вистарчає голос сеї палати, вистало єму переконане, що правительство, котре не взяло би провідної ролї в сїй засадничій справі, не заслугувало би на назву правительства.

Правительство не може вибрати довільно виборчої системи, дїлане правительства обмежають певні природні границї, випливаючі з історичного розвою Австриї, з єї національного складу і з культурної ріжнородности поодиноких єї народів (!) **Сї згляди виключають принятє живцем яких-небудь чужих системів виборчих не примінивши їх до загальної місиї державної.** (Пригривка до нерівного права голосованя під національним взглядом! — *Ред*).

Парлямент повинен бути для держави тим, чим ґеоґрафічна карта є для природного вигляду краю. Нова виборча ординация повинна бути так уложена, щоби вибрана на сїй підставі посольска палата без виборчих курий давала можливо вірний образ держави, аби всї культурні і національні сили держави були в новій палатї репрезентовані в відповіднім відношеню.

Ми нїколи не були слїпі на се, що хід часу і розвій наших відносин стремить до знесеня всїх привілеїв виборчих. Се жадане від хвилї заведеня загальної служби військової і загального обовязку шкільного стає ся що раз сильнїйше. Наша власна істория є найлїпшим сего приміром. Лютова конституция з 1861 р. відповідала передовсїм тодїшним відносинам, до давнїйших станових реним відносинам, до давнїйших станових репрезентаций прилучено репрезентациї інтересів. Доперва в 1873 р. по заведеню безпосередних виборів державна рада одержала самостійність в ухвалюваню свого виборчого права. Від сего часу парлямент може, увзглядняючи відносини і хід часу, управильняти виборче право на підставі власних ухвал і розширяти его систему. Закон з 4 жовтня 1882 р. знизив в II і IV куриї виборчий цензус на 5 ґульденів, а закон з 5 грудня 1896 на 4 ґульдени. Але вже перед тим наступила важна зміна, увзглядняючи в части право загального голосованя, іменно законом в 14 січня 1896 р. утворено загальну (V) курию виборчу. Австрийска ординация виборча все поступає, зміряючи до остаточної цїли, то є до загального права голосованя. Своєю ухвалою в 1 жовтня с. р. палата зробила тілько крок, що правда дуже важний на дорові, на котру австрийске законодавство вступило майже перед двома десятками лїт. Є се також причина, для котрої правительство без проволоки приступило до великого дїла остаточного розширеня виборчого права. Правительство рішило ся доводити поважного дїла і надїє ся, що палата з єї сторонництвами піде за правительством сею дорогою.

Абсолютно найлїпша, одиноко добра система виборча не істнує. Навіть запалені прихильники рівного, безпосередного виборчого права не перечать, що воно має певні хиби, котрі можна злагодити, але котрі не дадуть ся усунути. Кожда виборча система має хиби, а нашим обовязком є зробити се, що для нас є відносно найлїпше. Буде се виборче право, котре **теперішному станови** найлїпше відповідає, котре з клясами посїдаючими тепер виборче право, зрівнає ті слої, що в великім промисловім розвою наших часів стали ся важним співчинником краєвої продукциї і національного маєтку.

Правительство не може анї думати о тім, щоби неуміючим читати і писати, відобрати виборче право, або се право обмежати на особи економічно самостійні. Оседлене визначає лише реченець, в котрім виборче право може бути виконуване в певній громадї. Постанови о оседленю, щоби мати право голосу в V куриї, можуть бути змінені. Довший побут з громадї, в котрій виборче право має бути виконане, може спровадити більшу сталість в національних округах виборчих і хоронити національний стан посїданя від кривдячих змін. Так само технїчна сторона голосованя, особливо в цїли запевненя цїлковитої свободи і чистоти виборів і усуненя всякого терору, вимагають докладної розваги.

Однак рішаюче значене для наших постанов має цїлком инша справа іменно **охорона національних меншостий супротив чисельної переваги** (читай: „запевнене Полякам дотеперішного числа мандатів у східній Галичинї. *Ред.*). Всї предложеня в сїм напрямі, так приміром пропорціональна система виборча, полягають на спостереженях, пороблених в чужих державах, але дають ся примінити до відносин в Австриї. Пропорціональна система є так запутана, що вимагає надзвичайної зрілости полїтичної а технїчні трудности суть так великі, що ся система добра для математиків, а не для полїтиків. Головною річию є сотворити виборче право, котре не було би штучне, а ясне, для кождого зрозуміле, а рівночасно давало поруку легкого переведеня адміністративного. З сеї причини правительство ненаміреє взагалї приймати пропорціональної системи, однак не виключало би примінення сеї системи в **деяких місцевостях** (загадочне!), де розходить ся о охорону меншостий і де з **огляду на більше число вибираючих** (в руских округах?!) ся реформа виборчого права дала би ся перевести. Що до системи плюральної, яка є в Бельґії, де рівночасно заведено обовязок вибираня, то висліди сеї системи еще не представляють ся ясно і не можна осудити єї наслїдків. Докладними студиями треба буде розслїдити, о скілько ся форма виборчого права дасть ся примінити до австрийских відносин.

Правительство гадає, що найлїпшою охороною національних меншостий будуть малі, можливо ограничені під національним взглядом виборчі округи з поединчими виборами.

Ми предложимо панам такий **подїл виборчих округів**, який з усею строгостию возьме на увагу відносини національного розміщеня населеня та **зменчить до можливої крайности число тих точок, які давалиб привід до національних спорів — отворить вкінци будучність для національної автономії.** (*Оплески*). Всїлякі полїтичні і социяльні змаганя будуть могли там стирати ся з собою, але не буде кипіти борба національна. Тим способом ми надїємо ся довести до здоровійшого уладженя нашого полїтичного житя.

Новий подїл виборчих округів вже і з тої причини є конечний, що при скасованю всїх курий остане вільними 178 мандатів, котрі мусять бути роздїлені між усїх виборців.

Повний роздїл мандатів після **процентового** відношеня людности, яка мала-б випадати на одного посла, не **надає ся у нас до примінення.**(!!) Сей ключ, уживаний в Німеччинї і Франциї, єсть в Австриї неможливий, понеже у нас не так, як в инших державах, входять в гру самі індивідуальні права одиниці, але в рівній мірі

посадили на сани, приступи розпуки знов вернули у него та ще й вдвоє страшнїйші. Він, кажуть, подабав на божевільного або до нестями пяного: зривав ся, підскакував, заводив, розмахував руками і кілька разів поривав ся скотитись із саний та втечи. Куди і чого, се він певно чи розумів; але коли проїздили попід оден лук врінстних вазів, єму наконець удало ся випасти на сніг, і він кинув ся до стїни, спер на ній в гору руки і заголосив:

— Ой, Єшу! Єшу! Що твій піп зі мною зробить?

Два услужні салдати, що наспіли на сю хвилю, взяли его, зігнули, як треба, щоби посадити на сани, і за хвилю конї станули перед сьвятими воротами чи то, як в Києві говорять, перед сьвятою брамою.

Тут анї пером описати, що діяло ся з Жидом, поки річ дійшла до кінця. Він віддавав поклони не лише стрічним живим черцям, але й стїнним образам, та все зітхав.

Підслїпуватий чернець, що сидів під воротами з кропилом за кропильницею, покропив его сьвяченою водою; він обтер ся і пішов дальше за своїм провідником.

Тепер треба було дістати приступ до митрополита, виложити єму справу та ждати, чим він потїшить.

Друкарт, розуміє ся, всьо обдумав, як єму виконати вложене на него припоручене. Він хотів лишити Жида, де буде наручно, на долинї, сповістити митрополита лише про себе одного та сам на сам спокійно виложити єму справу і, оскілько буде можливо, склонити доброго старця до милосердя над нещасним переплетником, а там — що буде, то буде.

Не знаю, чи добре чи зле було-б воно вийшло, коли би сталось було після уложеного плану; але все те нї на що не здало ся, бо для полагоди тої справи в горі приначено було инакше.

Пригадую, що дїялось воно прегарної погідної днини. Покійний владика Філярет тогдї був уже близький заходови своїх днів і раз-враз нездужав, навіть тяжко. Єго терпіня лагодив професор Караваєв, а ще частїйше его помічник Заславский, котрого покійний жартом звав отцем Заславским. Хвилї, коли він був здоровійший і міг обходитись без отця Заславского, бували недовгі і не часті, але таки бували; він тогдї оживляв ся і навіть виходив на воздух.

Жид і его опікун як-раз попали на таку хвилю. Не вспіли вони, обійшовши дзвіницю, завернути на право к митрополичим покоям, як побачили коло дверий невеликий гурток черців, може трох або чотирох, а між ними й самого владику.

Митрополит вийшов імовірно на коротку хвилю дихнути пагідним воздухом гарного дня і був без колбука та всяких инших відзнак свого становища, по домашному, в теплім кожушку і мягенькій шапцї. Але Друкарт пізнав его з далека, поклонив ся, підійшов та почав розказувати про цїль свого посольства.

Митрополит слухав, не показуючи по собі жадної уваги і прижмурюючи прозорі, вже тогдї потемнїлі повіки, та все глядів на дах одної банї великої церкви, де на обігрітім місци розложилась голуби, галки і воробцї. Здавалось, наче его дуже займають птицї; але коли Друкарт докінчив єму історию, як то наємник обдурив переплетника він трошечка усьміхнув ся і промовив:

— Бач! Наскочив злодій на злодія! — і похитавши головою, дальше глядів на птиць.

— Владико! — говорив єму тимчасом Друкарт: — Справа тепер так стоїть — і розказав єму все те, що уже знаємо.

Митрополит мовчав та дальше вдихував воздух і глядів на птиць.

„МЕРКУР“ поручає ЗНАМЕНИТІ КОНЯКИ і добірні роди ЧАЮ і РУМУ.
Львів, ул. Кілїньского
9436 5—12

книжечка Карєєва „Фільософія історії, історіософія і соціольоґія“. В сій книжечці розуміє автор під „фільософією історії“ фільософічний огляд минувшини людства. Так отже історія се наука, що занимає ся явищами, або феноменольоґічна, а фільософія історії, наука номомольоґічна, с. є. наука що з фільософічної, абстрактної точки погляду досліджує закони, після яких збувають ся події. І з сеї точки погляду приступає автор до історії нових часів. Для пояснення додамо, що ся книжочка єсть коротким звітом „Історії західної Европи в нові часи“, котру Карєєв видав 1893, а ся книжка являє ся неначе вступом до загальної історії нових віків, а головно історії XIX ст. Так отже „фільософія історії нових часів“ єсть наче поменшеною, але рельєфною копією великої картини — історії, і то історії культурного і соціяльного розвою західної Европи в епоху найцікавійшу з події і прояви. „Вид. Спілка“ зробила добре діло присвоюючи Карєєва нашій науковій літературі.

2. **О. Кобилянська.** До сьвіта, Новелї й нариси. Малої 8-и 153 ст. Ціна 2·80 К. — Найновійша збірка новель Кобилянської поміщує деякі новелї, друковані вже давнійше; найбільша однак часть з них друкована у перве. Тема нарисів, як і давнійших творів Кобилянської — се душа. Душа в її порывах, тугою, а часто з траґедиєю, а рідко, лише деколи з супокоєм і щастєм. Нариси Кобилянської, се настроєві картини, повні туги за тим, чого ніхто не посяде, але без чого житє ніжної, артистичної душі єсть лише пустою, безбарвною реґетацією. Одиан і жині, так сказати актуальні теми находить в Кобилянській вірного інтерпретатора. Доказом на се діяльоґ: „Балакання про руську жінку“, котрий специяльно можна поручити до уважного перечитання ріжним скептикам, або й ворогам модерного жіночого руху. Вони може признали би, що „в набутом ширшого образованя не згубить ся в нашій жінці почуте до обовязків родинних“.

3. **О. Авдикович.** Моя популярність, та инші оповідання. Малої 8-и, 176 ст. Ціна 2·60 К. — Орест Авдикович вже знаний нашій читаючій публиці, а що через кілька років мовчав, то се пояснює сам автор зараз в першім оповіданю „Моя популярність“. „Нащо і для кого писати?“ — казалось. Але перерва вийшла за хосен: оповіданя зібрані в отсій книжці вказують на єго белетристичний талант, та що той талант починає дозрівати, заокруглювати і модерізувати ся. Легкий гумор, делікатна сатира, деяка алеґоричність, отсе ціхи найновійшої єго збірки. При тім стиль простий і ясний, мова чиста, малюнки типів живі і реальні. Через усе те збірку належить зачислити до добрих набутків нашої літератури.

Лев Толстой. Севастопольскі оповіданя. Малої 16-и, 204 ст. Ціна 1·20 К. — Мимо того, що науково-суспільні теориї Л. Толстого находять завзятих противників, уоружених в арґументи оперті на знаню економічних відносин і людскої вдачі, якими годі признати Толстому — єго белетристичний талант признаний культурним сьвітом за первородний а єго гарні твори поперекладані на всї культурні мови. „Вид. Спілка“ познакомлює нашу публику з пером славного і великого поета. „Севастопольскі оповіданя“ одмічають ся й тому, що побіч артистичної вартости є вони зображенем воєнних картин облоги Севастополя, цікаві для нас тепер, більше як иншим часом, бо недавні події російско-японської війни викликали у публики живий інтерес до воєнних подій, які переходила давнійше, а лише тепер покінчила переходити деспотична Росия. Як сказано, книжку читає ся з великим інтересом.

Урядові вісти:

— **Іменованя.** Міністер рільництва іменував з етаті правничо-адміністрацийних урядників дирекциї домен адюнкта Володимира Гординського секретарем, а також асистентів лісництва: Казимира Ґеперта, Віктора Лобоса, Кароля Гаєму, Віктора Костеркевича управителями лісів, а слевів лісництва Фердинанда Яворского, Станислава Ґольчевского і Мечислава Бейля асистентами лісництва.

— **Перенесеня.** Намісник переніс ад'юнкта будівництва Франца Сенкевича з Коломиї до Заліщик, і практиканта будівництва Едварда Важного із Стрия до Коломиї. — Управитель міністерства торговлї переніс рахункового офіцияла в рахунковім департаменті дирекциї почт і телеґрафів Казимира Кесціньского до Відня і приділяв до рахункової експозитури дирекциї будови водних доріг.

Ц. к. Дирекция зелїзниць державн.

„З днем 1 грудня 1905 увійде в житє додаток II до тарифи часть II, зшиток 1 у східко-північно-західнім австрийскім звязку зелїзничім з дня 1 січня 1905.

„З днем 1 грудня 1905 увійде в житє нова тарифа часть II, зшиток 4 для збіжа, овочів стручкових, виробів млинарских і т. п. у східно-північно-західнім австрийскім звязку зелїзничім.

Сим повідомляє ся, що після донесеня граничної стациї Радивилів, піднято загальний рух на всїх зелїзницях російских через Радивилів.

Переписка Адміністрациї.

В. Мк. в Яголь. До кінця року прийде нам ще 7 К 20 с. — Е. Ре. в Во. Гроші одержано і доручено куда слїдувало. — В. Ме. в Лім. До кінця року ще 2 К. — К. Ло. в Лм. Ще 1 К. — Т. Гут. в Ясе. к. За. Прийде нам ще 1 К 40 с. — І. Але. в Чер. До кінця року прийде ще 5 К. — В. Мк. в Ро. До кінця року ще 12 К. — Др. І. Ці. в Го. На рік 1906 вістало тепер 12 К 50 с. — Г. По. в Бро. До кінця року належить ся нам ще 17 К а дотично побираня польских ґазет, вільному воля. — М. Дер. в Віт. За сей рік прийде нам ще 2 К. — А. Ле. в Ма. До кінця року прийде нам ще 2 К 70 с. — Е. Ге. в При. За сей рік належить ся нам ще 10 К. — Н. Буд. в Інс. в Тир. За сей рік належить ся нам 5 К 60 с. — А. Ве. в Мань. За сей рік прийде нам ще 8 К. — Д. Бо. в Ра. До кінця року прийде ще 3 К. — Воч. Мон. оо. Вас. в Крч. За сей рік належить ся нам ще 6 К. — Вп. І. Бо. в Ро. Тепер вістало на 1906 рік 2 К. — А. Гань. в Хо. Просимо в справі Бібліотеки віднести ся впрост до книгарні тов. ім. Шевченка у Львові. І. Круць. в Яро. Годимось. — Др. С. То. в Бе. До Ґріс висилаємо все правильно, за Бережани належить ся нам до кінця року ще 13 К 20 с. — О. Ган. в Бе. За сей рік прийде нам ще 10 К 40 с. — О. Пе. в Ко. До кінця року належить ся нам ще 15 К. — В. Пре. в Опір. Так є 6 січня с. р відобрана Адміністрация 16 К, однакож зі сеї квоти вістало вписаних на залеглість з 1904 року 12 К про те за сей рік належить ся нам ще 12 К.

Тран з печінки навіть в нинїшних критичних часах медичної науки не стратив своєї ролї. Се улюблене средство для слабосильних дітий і дорослих осіб, що у вигідній формі приймають сконцентровану поживу, [очивидно, коли їх жолудок то зносить] щоби поправити собі відживлене. Найлїпшим траном, бо найстравнїйшим, признано від многих лїт Маґера тран з печінки дорша!

Читаємо в Przegląd-ї lekarsk-ім в дня 25 падолиста 1905: П. Станислав Ґурґуль, властитель фабрики бішкоптів і медівників в Ярославі, зобовязав ся наліплати односотикові значки на пушках з відживчою мучкою свого виробу. Видїл товариства пересилає п. Ґурґулеви за спомаганє фонду для незасїбних вдовиць і сиріт по лїкарях подяку і взиває товаришів, щоби відживчу мучку краєвого виробу зволили попирати тим більше, що на основі хемічного досліду та мучка в нїчім не уступає подібним фабрикатам заграничних фірм, котрі засипують ними наш край.

Краків, 14 падолиста 1905.

Предсїдатель: Г. Йордан. Секретар: Д-р Лянґе.

Календар: Нинї: Матея (лат.: Сатурніна); завтра: Григория (лат.: Андрея); позавтра: Плятона (лат.: Елїґіюша.

Репертуар руского театру (тепер в Станиславові) в салї театральній тов. музичного ім. Монюшка) в четвер 30 с. м. „Пошлись в дурні“ народна оперета в 3 діях М. Кропивницького; в суботу 2 грудня „В народї“ драма в 5 діях Стешенка; в недїлю 3 грудня на загальне домаганє Публики по раз другий „Суста“, комедия в 4 діях Карпенка-Карого; в понедїлок 4 грудня послїдне представленє „Продана наречена“, опера в 3 діях Сметани. — Абонамент І-рядний на шість вистав 15 кор. Абонамент ІІ-рядний на шість вистав 10 кор. — Початок о годині 8 вечером.

В Colosseum від дня 15 до 30 падолиста програма сензацийних новостей. Між иньшими електричний танець і нова оперетка.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропиґійского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Цїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1. в дні звич. за зголошенем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудни від 3—5.

Тижневе справозданє торговельної палати ві Львові за час від 21/11 до 28/11 1905. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·20 до 8·40 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 6·30 до 6·50 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* броварний 6·30 до 6·60, а пастівний 5·90 до 6·20, *овес* оброчний 6·35 до 6·55, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·—, а нова —·— до —·—, *просо* —·— до —·—, *горох* до вареня 8·50 до 9·25, пастівний 6·80 до 7·—, *вика* 6·75 до 7·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·20 до 6·40, *ріпак* 11·40 до 11·60, *льнянка* —·— до —·—, *насїнє льняне* 10·10 до 10·40, *насїнє конопляне* 9.— до 9·25, *хміль* (за 50 кільо) 45·— до 65·—, *нафта* звичайна 18·— до 19·—, сальонова 20·— до 22·—, *конюшина* червона 50·— до 65·—, біла 45·— до 60·—, шведска 55·— до 70·—, *тимотка* —·— до —·—, *Спірітус* loco за 10.000 лїтрів 35·30 до 35·70.

Курс Львівский

з дня 29 н. ст. падолиста 1905.

Акциї за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 зр. а. в.	555 —	565 —
Банку для торговлї і промислу 200 зр.	— —	200 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	— —
Зелїз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. п.	— —	— —
Зелїз. Львів.-Чернов. Ясск по 200 зр.	580 —	586 —
Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. гал. 5% а. в. вильос. з 10% прем.	111 50	— —
Банку гіпот. гал. 4½% в. в. льос. 50 л.	101 30	102 —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	99 —	99 70
„ краєвого 4½% а. в. льос. в 51	101 50	102 20
„ „ 4% а. в. льос. в 57 л.	99 80	100 50
Товариства кредит. 4% (І. емісиї)	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 41½ л.	99 80	— —
„ „ 4% льос. в 56 в.	99 70	100 40
Облїґи за 100 зр.		
Галиц. фонду пропінацийного 4% в. з.	99 80	100 50
Буков. фонду пропінацийного 5% в. з.	102 80	— —
Комунальні Банку краєв. 5% (II. ем.)	101 50	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	101 50	102 20
„ „ „ 4% (IV. ем.)	99 50	100 20
Позички краєвої з 1873 по 6% а. в.	— —	— —
Позички краєвої з 1893 по 4% а. в.	99 50	100 20
Позички м. Львова 4% по 200 корон	98 40	— —
„ „ 4½% 4-ої емісиї.	101 10	101 80
Львови:	к. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 л.)	90 —	98 —
Монети:		
Дукат цїсарский	11 24	11 40
20 франківка	19 —	19 25
100 Рублїв срібних	250 —	253 —
100 Рублїв паперових	252 50	254 30
100 марок нїмецких	117 —	117 50

Надіслане.

Адвокат краєвий

Д-р Иосиф Партицкий

отворить з днем 1 н. ст. грудня 1905 канцелярию 10.0 3—?

в Станиславові

ул. Сапіжняньска (Тисьменецка) ч. 33.

Адвокат д-р Король

в Жовнві 1018

глядає концепієнта від 1 січня 1906.

ОПЕРАТОР

Д-р Казимир Вільчек

довголїтний І-шей секундар хірурґ. відділу проф. Д-ра Зембіцного, ординатор хірурґ. відділу „Народної лїчницї у Львові“.

Улиця Валова число 25, і. п. орд. 2—5 п. п.

997 3—8

Д-р Казимир Левандовский

повернув із студий дентистики і ординує в недугах зубів. — Витяганє зубів і пльомбованє без болю. 970 10—?

Львів, площа Галицка ч. 7.

Булїон гиґієнічний знаменитий до розводу і для рекоонвалесцентів в цїні за 1 кґ. **3 зр. 50 кр.** поручає за післяплатою

В. КУНЦЕВИЧ в Бродах (на Островчику.)

1010 3—4

Студент прав знаменитий педаґоґ, шукає лекциї на сенї. Ласкаві зголошеня: *Йосиф Бобечко* в Вібрці п. п. loco. 1015 3—3

Женщина самотна середнього віку, інтелїґентна Русинка, вміюча добре вести кухню, знайде приміщенє у підписаного. Близші інформациї писати до: R. V. Hryvnak Box 40, Ford City, Pa. Nord-America. 1012 3—3

В ново-отворенім інститутї для учеників при ул. Кльоновича ч. 3 є сїм місць до обсадженя. 959 7—7

Помічник оборотний і добрий експедиент найде місце в корінній торговли Івана Бориса в Перемишли. 994 6—?

Парцеляция ґрунтів (поле і ліс) в Должці, 6 клм. від стациї Мартинів, при головнім шляху Львів-Станиславів. Близших пояснень уділить: Управа дібр в Должці, п. Войнилів. 1002 4—4

До Впов. Учительства!

Впов. предплатників „Учителя“ котрим висилаємо „Сьпіваник для народних шкіл“ просимо о як найскорше надісланє (залученим чеком або марками) належитости т. є. 50 гелерів. З поважанем: Українська Накладня у Львові, ул. Вроновска ч. 8. 980 7—10

Мід патоку з власної пасіки в 5 кілевих пушках по 6 К. оплатно висилає *Омелян Бородієвич* з Денисова. 1013 5—12

Пампушки щодень сьвіжі, знамениті, по 3 кр. — Чаваників фунт по 60 кр. припоручає: Цукорня краківска, Львів, ул. Фредра. 967 10—12

Мід курацийний

липовий в 5-кілевих бляшанках оплатно по 6 К висилає Евстахій Юзичиньский, Бережани. 794 10—10

Реньске природне вино

1 фляшка . . . . К 2·40
10 „ . . . . . „ 22·—

поручає торговля

ІВАНА БОРИСА

в Перемишли. 918

Знаменитий мід десеровий купрацийний по 6 К, найлїпший „Raritas“ медоборів по 6 К 60 сот. за 5 клґ. франко. Мід в пластрах по 2 К за 1 клґ. За бляшанки звертаю 60 сотиків. **На будову театру** від руского замовленя даю 20 сот. **КОРЕНЕВИЧ** ем. учитель **Іванчани.** 1009 4—?

Постави всякого рода, нові і перїзджені, поручаю у великім виборі, приймаю до заміни, в коміс на продаж або купую за готівку. Приймаю також замовленя до вінчань на елеґантні повози з білими кіньми, що походять з цїсарскої стадняни, по приступних цїнах. 191 1—8

М. НАС

Львів, ул. Шпитальна ч. 28

Постановив-єм покинути стан сьвященичий і перейти в стан сьвітский. Приймуяку небудь посаду — чи то яко контрольор якого небудь маєтку, чи яко інструктор, чи хотяйби льокая. За виповненє своїх обовязків ручу. Зголошеня прошу присилати до „Адміністрациї Дїла“, однак скоро, бо поданє о звільненє від сьвященичого стану вже вислав-єм, отже міг би-м остати ся без кута. О висоність пенсиї мені зовсїм не ходить! — *Молодий сьвященник.* 992 1—10

Поручаю лїтурґічні вина (Messweine) під моєю особистою ґарантією від 33 крейцарів за лїтр австрийского і від 55 кр. за лїтр токайско-самородного franco кожда стация. При замовленю прошу покликати ся на „Дїло“.

З поважанем

822 22—30 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

15 лїт ґарантиї за МАШИНИ до шитя дає лише фірма *В Кукавский* **у Львові** пасаж Миколяша.

Просить ся зажадати цїнника.

945 9—20

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна реізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни.

Львів площа Марийска ч. 7. (рік ул. Коперника). 79?

МАРКО ФАЄРШТАЙН

ФАБРИЧНИЙ

СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН

у Львові, улиця Городецка, ч. 51

поручає всякі рільничі машини першорядних фабрик, а то: *січкарні* ріжних систем, *машини до чищеня і меленя збіжа, жорна, молотільні, плуги, увертачі і преси до олію* і т. п.

921 Полевні в складах. 9—10

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованє. Власний виріб каучукових і металевих стампілїй, ґравюри на метали і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі орзовані таблиці з блахи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад каучукових типоґрафій Perfect і ріжних кусок і стампілїй.

Артистично-ритовниче заведенє 156

А. Зіґмана

у Львові, ул. Сикстуска ч. 14.

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пиванию і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льовах чи руські дивники.

З поважанем

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Найстарший і Перший

Аптика і Механічна Виробня Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтацях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** піальні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо з найбільшім виборі окуляри, цвікери, лупи і всякі инші прибори оптичні. Всякі направи виконує ся на найскорше і найдешевше. 4185

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть річно 8 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтелїґентного Русина тоту часопись передплачувати, а предплату треба слати як найскорше для уреґульовання і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу. *Administration der Ruthenischen Revue, VIII Wickenburggasse 10 I St. Th. 9 Wien.*

Перший руский склад машин до шитя.

Недїльника доброти

машини до шитя і гаєту Зінґера.

Ціна від 27 до 65 зр.
Ціна від 35 до 82 зр.
Ціна від 42 до 77 зр.
Ціна від 50 до 90 зр. (разом з гаєтом).

Всі Господині і всі Українці вдячно за ціни, за ціни і за поширення праці [illegible]

Усякі справи [illegible]. Рахунок о 10% [illegible]. Ціни [illegible] 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Лепрук

Львів, Пасаж Миколяша.

Музичні новости.

Стоїть гора високая, пісня на середний голос Д. Січинського. Ціна 70 сот.

Українські танцї І. на фортепян Я. Лопатинського. Ціна К. 1·20.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД

Українська Накладня

у Львові, Вроновска 8.

Дістати можна також в книгарнях. 962 7—10

П. Т. Господині!

Прошу при закупні меблїв, матераців, колдер і т. п. домагати ся вистійка з ватою д-ра Біншоа, котра є хемічно відчищена і владжана против молїї, блощиць і всяких насїкомиць, що гнїздять ся в тапіцированих меблях. Тонкий повклад сеї ватою хоронить меблї від всякого хробаства. Аркуш ватою д-ра Біншоа величини 50/220 цм коштує лише 1 зр. Висилка з аркушів оплачена. Відпродуючим рабат. Кожда пачка ватою заосмотрена охоронною марною і підписом д-ра Біншоа, на що треба звертати пильну увагу. Виключна продаж для Галичини і Буковини в складі колдер і матераців

ЙОСИФА ШУСТЕРА

Львові, Коперника ч. 5.

Матераци чисто волочені обложені ватою д-ра Біншоа є нїлком невні перед блощицями, молями і т. п. незмінимо елястичні, мягкі, тревалі, поручають ся незнаменитість хорим; відповідно до ваги і якости коштують по зр. 18, 20, 24, 26, 28 до 35 зр. З подушкою: ті самі матераци без ватою д-ра Біншоа значно дешевше. — Матераци з дорогої праці обложені ватою д-ра Біншоа, по зр. 40, 50 і 52 за 3 подушки. — Старі тверді матераци тамошні перероблюю і обкладаю ватою д-ра Біншоа можливо найдешевше. Матераци пружинові з подвійним підкладом ватою д-ра Біншоа по зр. 22 від кінка, без ватою 18 зр. Вовняні колдри, обложені ватою д-ра Біншоа, абсолютно певні перед молями від зр. 8, 10, 12 до 15. Звичайні колдри від зр. 3·50, 4·50 і 6·50. Оксамитні колдри, спід з гарної французкої сатини з обох сторін до ужитку по зр. 14, 15, 18 до зр. 3·. Колдри на пуху з обох сторін по зр. 14, 15·50, 20 до зр. 40 поручає специяльна робітня колдер і матераців

ЙОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, Коперника ч. 4.

636 9—10

Власного виробу

ЛЯМПИ на ВІЧНЕ СЬВІТЛО

з хіньского срібла і бронзу в огни золоченого по припису епископскої станиславівскої консисторії продає по найнизших цінах

звісна руска торговля, сполучена з бронзівничою рукодільнею

Петра Дуткевича

в Станиславові

улиця Бельведерска ч. 5.

Лямпи продає по ціні 32, 40 — 62, 70, 80, 90, 100, 110, 120 корон за штуку.

Патентовані лямпки „Ouillon" сьвітять ся 14 день. 863 3—12

Театр ріжнородностий

DEPENDENCE BRISTOL

щодень представлене першорядних артистів, дві сензацийні комедиї. Родинна програма. Початок о год. 8½. 782 8—8

НАЙЛІПШИЙ

ЧАЙ

всюди можна дістати.

Головний склад у Львові

ДРОҐЕРИЯ

ЛЕШКА

Сладовского

пл. Капітульна 1.

863 18—36

Робітню знарядів церковних

другу руску в Галичині поручає

Василь Дуткевич

бронзівник в Перемишли.

Приймає чаші до золоченя, дароносниці, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золоченє і сріблене відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, ліхтарів, павуків.

ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, бронзівник

Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 595 54—90

5 корон і більше денного зарібку

Товариство панчошкових машин для домових робітників

глядає осіб обох полів до панчошкових виробів на нашій машині.

Проста і швидка робота цілий рік дома. Не треба приготовних робіт. Віддалене і місце замешканя не впливає зовсім, а ми продаємо роботу.

Товариство панчошкових машин для домових робітників

987 **THOMAS. M. WHITTIK et Comp. Prag Petersplatz. 7.** 6—?

Що року горять хлопскі міліони неасекуровані!

„ДНІСТЕР"

Товариство взаїмних обезпечень у Львові (ринок 10) одиноке руске Товариство асекурацийне обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу на случай пожежи. По пожарі виплачує „Дністер" зараз відшкодованя; оцінку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 літ виплатив „Дністер" відшкодовань в сумі 5 міліонів 340 тисяч корон.

Фонди „Дністра" виносять (з кінцем р. 1904) суму 1,183.874 кор. і уміщені суть в цінних паперах.

В „Дністрі" есть обезпечених більше як 300.000 будинків. На покрите хат черепом дістають члени „Дністра" позичку в Товаристві кредитовім „Дністер".

Поліси „Дністра" приймають ся при всїляких позичках в Банку краєвім, касах ощадности і касах сиротиньских.

Чистий зиск по скінченім році звертає ся членам, в лїтах 1901—1904 звернув „Дністер" членам 284.857 кор., (за лїта 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премії).

Аґенциї „Дністра" находять ся в всїх містах, і більших селах і треба подавати обезпечене через аґентів; господарі письменні повинні старати ся о аґенциї „Дністра" в таких сторонах, де инші аґенти „Дністра" не роблять. Аґенти „Дністра" заробили вже *провізиї 662.807 корон.*

На житє обезпечайте ся тілько через „Дністер" в Товаристві краківскім; свою провізию від сих обезпечень дає „Дністер" *на рускі додродійні цїли.* 34 23—26

Стережіть ся оману і асекуруйте ся в „Дністрі"!

Покажите сей лист чужинцям (іностранцям).

„Дністер" припоручили Преосв. Епископ. Ординарияти.

Земля на продаж.

Товариство „Краєвий Союз Кредитовий у Львові" (Ринок ч. 10) має на продаж землю в слїдуючих повітах: Мостиска, Яворів, Щирець, Старий Самбір, Жидачів і Коломия.

Зголошувати ся треба як найскорше. — Близших інформаций удїляє Дирекция сего Товариства. 869 10—10

Незвичайно дешево

КАВУ в смаку незрівнану, сильну і ароматичну, мілкого зерна, в почтових пакетах 4¾ кілевих 14 К. франко.

Каву специяльність

незвичайно великого зерна 22 К с. франко.

поручає

Народна Торговля у Львові.

1008 3—10

„Сокільский Базар"

одинока українська фірма шкільних і канцелярийних приборів поручає свій богато заосмотрений склад в вироби паперові ґалянтерийні, гуцульскі і т. д. Вироби з глини, як тарелї, вазони, фляконики в цьвіти, попельничка і т. д. — Вироби гуцульскі, як топірці, сердаки, шапочки, пояси, тарелї і т. п. — Вироби з пацьорків, як ґердани, пояси і т. д. — Вишиванки і краватки, сорочки, обруси, ручники, фартушки і т. д. — Образи і портрети. — Сокільскі ланцушки. — Переписні листки. — Сокільскі тутки і паперці.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР" виконує кредкові портрети в фотоґрафій в ціні від 12 К.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР" продає усї українські часописи і календарі і посередничить у всїх торговельних ділах.

Замовленя доконує оборотною почтою. — При більших замовленях дає опуст. 789 25—25

ГАРАЗД! ГАРАЗД!

„Сокільский Базар" у Львові ул. Руска ч. 1.

Лише тоді правдивий, коли тригранна фляшина есть замкнена низше поданою опаскою (червоний і чорний друк на жовтім паперп.)

Доси не перевисшений!!

В. МААҐЕРА

правдивий очищений

ТРАН З ПЕЧІНКИ

(є законно обезпеченім опакованю

жовтого фляшка К. 2·—

білого „ К. 3·—

з фабрики

ВІЛЬГЕЛЬМА МААҐЕРА

у Відни.

Розслїджений першорядними повагами медичними і задля своєї легкої стравности поручений також дїтям і записуваний у всїх тих случаях, в котрих лїкар хоче досягнути скріпленя цїлого орґанїзму, іменно грудей і легких, збільшеня ваги тїла, поліпшеня соків, а також взагалї прочищеня крови.

Дістати можна в найбільшій части Аптик і Дроґерий австро-угорскої Монархії. 902 5—18

W. MAAGER,

WIEN, III./3., Heumarkt 3.

Против наслїдувань заряджує ся судове слїдство.

ІВАН ІГНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марицка ч. 11. Краків, Сукиницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслїдках

ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсьвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґліцеринове мило есть з кождого огляду одним з найлїпших *дезінфекцийно-гіґієнічних* тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також приметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порпї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґліцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порпї і сверблячу шкіри 70 сот. 209 66—84

НОВІСТЬ! ПОЗІР! 924

„Сокільский Базар" у Львові

видає тутки і паперцї „Сокола"

1000	туток з моноґрамом Сокола з корковим мунштіком	3·40 К
„	„ „ „ з ватою	2·70 „
„	„ „ „ без вати	2·50 „
„	гладких з ватою в пуделках	2·40 „
„	„ без вати „	2·20 „
„	„ з ватою в рульонах	2·— „
„	„ без вати „	1·80 „
„	жовтих „Майс" в пуделках	2·20 „
„	„ „ „ в рульонах	1·80 „
„	пуделко паперців з моноґрамом Сокола	6·— „
100/100	„ „ „Ліра"	2.40 „
100/100	„ „ „	1·20 „
100/50		

Цїни туток і паперців гуртовні а для купців 10% каса сконто.

Ч. 2 ул. Гродзїцких СКЛАД ВУДЖЕНИН лише вепрових Ч. 2

заосмотрений в незрівнані в смаку шинки, ковбаси краяні і сїкані, солонину і топлений смалець, паштети, руляди і т. п. делїкатеси, входячі в обсяг масарства, поручаю Впов. Публицї. Услуга звинна. Чистота взірцева. Цїни приступні. Мій склад вудженин не має нїчого спільного з яткою кіньского мяса.

1027 3—3 З глубоким поважанем *П. ПУЖИНЬСКА.*

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету

поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведене

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелий, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. и. по умірених цїнах.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в недїлю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що недїлї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Берґомета (в понедїлок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в недїлї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брукович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед) полуднем (тільно в недїлї і рим.-кат. сьвята, 1·45 пополудни (тільно в недїлї і рим.-кат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч.
„ Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9). 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9. і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тільно що недїлї і сьвята.
„ Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Освєнцїма (від 25/6 до 15/9), Велїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що недїлї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що недїлї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави рускої	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брукович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тільно що недїлї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тільно що недїлї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави рускої	11·15 в ночи кождої недїлї.
„ Янова	6·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята) 8·08 вечер. (від 14/5 до 10/9) - 5·58 пополудни.
„ Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в недїлї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня нек.	8·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що недїлї і рим.-кат. сьвята.)

Примітка. Поїзди посвітні друковані є червоними товстими; поїзди нічні є зазначені звіздкою. Пора нічна називає ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди на часом білети певного пункту рода, інтервовані провідники, розкладу їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в кінцевім бюрі ц. к. державних зелїзниць, площа Гаусмана ч. 9. 46

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Берковский. Редакує і отвечає за редакцию: Д-р Евген Левицкий. З друкарні Народової [Маєнових] Коперника ч. 9.

з огляду на загально-заповіджений на день 28 с. м. у Львові страйк увільнив всіх питомців від викладів університетских для вимаганя всяких можливих несподіванок, які могли би пучити ся в дорозі до університету.

— **Вісти з Росиї в українській справі.** На з'їзді представителів земств і міст зібрані ухвалили візвану до правительства, щоби як найскорше внесло указ з 1876 р., котрим наложено найдальшу на українську мову й літературу з котрий, на ганьбу для Росиї, досі формально не скасований. (Як відомо, реакцийний Булїгін, попередний міністер внутрішних справ і автор скандального закона о правительственній думі, заявив був, що скасоване того тираньского указу царя Олександра II. ще й тепер не є на часі. Нині хід подій зробив своє, а факт, що вже вийшла українська часопись „Хлібороб", показує, що той указ фактично дістав уже в лоб). Представник земства з Чернигова адвокат Шраг пояснив на з'їзді справу українську і дійшов до висліду, що централїзация розібє Росию, а автономія з'єднить єї. На жаль, з'їзд сформулував автономію лише одної Польщі, отже Шраг зажадав, щоби так само вироблено відповідні проекти автономії для України, Литви і Грузиї. — Ми вже доносили, що в Полтавскій ґубернії видруковано для українського народу царский указ з 17 с. ст. жовтня (о конституциї) в українській мові. Тепер знов доносять російські дневники, що в Кременчузі поступова партия підготовляюча вибори до госуд. думи, звернула ся до населеня повіту відозвою надрукованою в українській мові, взиваючи селян пристати до проґрами сеї партиї.

— **Пильнуймо своїх прав.** З Старого Самбора пишуть нам: По довгих рокових жаданях руского міщаньства, мусів заряд V кл. школи народної в Старім-Самборі видати шкільні повідомленя в русій мові. Та пикує управитель школи, що за се бодай покарано стемплевою карою 100 кор. „zuchwałych Rusinów", бо не дати стемпля на подаваю, внесенім до заряду „szkoły ludowej". Забув бідолаха на се, що тепер пізнались міщани на его „фарбі", тай найдуть дорогу позбутись такої несправедливости. Але не подобались всім Русинам руські повідомленя. Найшовсь в Старім Самборі славний руский адвокат д-р Йосиф Ярема, котрий довідавшись, що его синови, Русинови, мають дати руске повідомлен , зажадав польского, що і зроблено. Сей поступок обурив кождого Русина, тим більше, що сей панок Русин жиє в русім повіті з руского гроша. Нині при такій кривді, яка діесь Русинам на кождім кроці, такий поступок єсть крайно поганий. Нехайже тепер скличуть проводирі патріоти повіту старо самбірского віче і тут порушать подібні случаї та перестережуть народ перед зрадниками руского народа. Також нехай всюди домагають ся русі родичі, де лише руска мова єсть обовязковою, руских повідомлень. Най займуть ся тою справою інтелїґенти, бо годі жадати від непросьвіченого селянина знаня параґрафів ц. к. ради шк. краєвої. А то лучаєсь, що інтелїґент посилає діти до школи а за русі повідомленя і не згадує. Рада шкільна краєва добре знала, що тим розпорядженем спинить ручину, если доперва на жадане родичів має видаватись руські шкільні повідомленя. Оден о тім ге знає, а другий і боїть ся обізватись за своїм правом, хоч боятись ся нема чого. — *О.*

— **До історії надужить товмацкого старости.** Пишуть нам: Як вісно, Свобода в Товмачи заказав вечерниці в Тисьменици в честь Хмельницкого, називаючи его „богатерем нещасту" і покликуючись на свою леґальність та обаву, щоби не прийшло до заколоту. Однак рівночасно той самий сторож „публичного супокою" позволив на д. 25 с. м. на польскі вечерниці в Товмачи в честь „освободаня Львова од нападу „„Русінуф"" под водзон Хмельницкеґо", хотя тут також могло прийти до заколоту. Свобода взяв собі за ціль провокувати Русинів. — *М. В.*

— **Виступ української артистки.** Із Станиславова доносять нам, що перший виступ славно-звісної артистки п. Марії Заньковецкої в русім театрі в Станиславові, заповіджений на 28 с. м., не відбув ся по причині загального робітничого страйку. П. Заньковецка виступить аж в четвер 30 с. м. в драмі Карпенка-Карого „Наймичка".

— **Великий пожар.** Дня 20 с. м. [з неділї на понеділок о 1 год. по півночи] вибух в селї Заловоть, повіта дрогобицкого, з незвісної причини страшний пожар, котрий в одній годині знищив до пощадку 33 господарств зі збіжем і пашою. Ратунок був немислимий, бо сеї ночи шоліла страшна буря. Тільки провидїню Божому і довшій перерві в забудованях завдячити треба, що ціле село не пішло з огнем. З погорільців лиш 6 господарств було асекурованих, 200 душ лишилось під зиму без хліба і даху. Народ в розпуці тим більше, що село, гірске, є дуже убоге і не в силї прийти в поміч всім потребуючим. Коли найдуть ся милосерні люди, що схотять отерти бідноті слези, нехай будуть ласкаві слати свої лепти до уряду парохіяльного в Зелікти, п. Підбуж н. Самбора. — *Сьвящ. Яків Яхно*, парох місцевий.

— **Зелїзниця Львів-Підгайці.** Політична обходова комісия для проектованої зелїзничої лінії Львів-Підгайці на просторі від Дунаєва до Бережан відбула ся в часї від 4 до 14 с. м. З виїмком піднесеного в громадах Жуків і Гиновичі домаганя о частинне пересунене зелїзничої траси не внесено нїяких замітів против проекту будови. Супротив того комісия в імени міністерства зелїзниць надала управі будови зелїзниці консенс на будову того зелїзничого простору з виїмком заквестіонованих частин в громадах Жуків і Гиновичі, що-до котрих міністерство зелїзниць рішить пізнїйше.

— **Нове сполучене Відня з Львовом** рішило установити міністерство зелїзниць, заводячи специяльний поспішний поїзд, що буде виїздити з одного міста до другого о 7 год. 30 мінут вечером а стане на місци о 8 год. 45 мінут рано. В той спосіб приспішить ся комунікацию між Львовом а Віднем і по залагодженю орудок в однім місті можна буде через ніч наспіти до другого.

— **Декларацию векслевих акцептів** при помочи почтового припорученя (zlecenie pocztowe) задумує увести міністерство торговлї. Перед виданєм відповідних зарядженъ постановило міністерство торговлї засягнути опінії торговельних палат, чи таке ускорнене купецкого векслевого обороту буде хосенне для купців.

— **Пів міліона фальшивих банкнотів.** З Дебрецена на Угорщині доносять, що північна Угорщина засипана фальшивими 50-ороновими банкнотами, виробленими в звісній льондонській фабрицї підроблених гроший. Досі спіймано 75 Жидів, котрі на Угорскій Руси і Словаччині пустили на них пів міліона фальвіфікатів. Головними героями тої шайки були Авраам Кис, Лазар Фішер і Соломон Штруб, всї з місцевости Кевешпіпей.

— **Депутация маніфестантів у Відни.** Підчас вчерашної маніфестациї у Відни ходила депутация робітничих проводирів [зі Львова були пп. Дияманд і Вітик] до президента міністрів бар. Ґавча, до президента палати панів кн. Віндішґреца і до президента палати послів ґр. Фетера. Бар. Ґавч сказав депутациї, що може сказати лиш на звісну заяву у „Wiener Abendpost" і на свою промову до депуталиї промисловців, а впрочім вияснить становище правительства в своїй бесїдї в палаті послів. Кн. Віндішґрец заявив, що не може нині сказати, яке становище займе палата панів, а ґр. Фетер сказав, що так трудна реформа може бути залагоджена лиш при повнім спокою.

— **Бунти в манджурскій армії.** На основ вістий, які доходять з далекого Сходу, ціла російска армія в Манджурії збунтована. Військовий бунт у Владивостоці був страшний. Вояки вимордували одного дня 400 офіцирів, між ними також віцеадмірала Єнсена, 300 урядників, 500 цивільних осіб і богато хіньских мешканців. Опанувавши місто, спалили головну дїльницю з державними будинками, випустили з вязниць засуджених і разом з ними доказували три дни, доки не надійшли війска з кореаньскої границї, а відтак розбігли ся по східній Сибіри, де очевидно годі буде їх виловити. Не так кровавий, але не менше значний був бунт в Харбіні, де війска відмовили офіцирам послуху і приневолили їх виїхати. Ґенерал Лїневич зателеґрафував до царя, що небезпечно було би спроваджувати полки з далекого Сходу, бо всї вони зреволюціонізовані. З Япону доносять, що між російскими бранцями, котрих є поверх 70.000, повстали два сторонництва: одно революцийне, друге вірне правительству, і оба зводять із собою справдїшні битви. Załоги двох военно-транспортових кораблїв „Володимира" і Воронежа", висланих до Япону по бранців, збунтували ся в Наґасакі і тому находять ся під японьскою сторожею, але коли виплинуть на повне море, хто знає, чи не поступлять з Рожественьским, Віреном і офіцирами, як поступила załога „Патьомкина". В Сайґонї, столици француской Кохінхіни, збунтовали ся załоги кружляків „Олег" і „Аврора" з ескадри Енкіста, що по битві під Цушімою утік був на Филипини. Вірним російскому правительству з цієї тої ескадри лишив ся тільки кружляк „Жемчуг" і він приняв на свій поміст усїх офіцирів. — Супротив такого фатального стану манджурскої армії нема просто бесїди про її відкликане до Европи. Російске правительство за нїяку цїну не зважить ся скріпити вже й так дуже сильний революцийний елемент поверх півміліонової зреволюціонізованою масою, котра в найгоршім часї змела би з лиця земли все, що звязане з дотеперішним ладом в російській державі.

— **Король Гакон,** покликаний Норвежцями для ущасливленя їх краю монархією династиєю, найшов ся в доволї оригінальнім положеню. Норвеский стортінґ ухвалив для него 700.000 корон річної апанажі, одначе против висоти тої королївскої пенсиї запротестувало чимало послів, заявляючи, що король Гакон має бути „демократичним" володарем і не потрібує видавати гроші на всякі двірскі церемонії. Коли бурмістр Християнії вислав новій королївській парі „всепідданїйший" привіт, ціла норвеска преса накинулась на него остро, доказуючи, що достоїнство норвеского народа зносить найбільше привіт „повірний". Рівночасно публична опінія застерігає собі, щоби до короля промовляти не „Ваше Величество", але зовсїм просто „пане королю". Король Гакон має бути для Норвеґії нїчим иншим, лише першим урядником в державі.

— **Висихане від.** Ґеольоґічні досьвіди і поміченя многих подорожних виказують, що води на цїлій поверхни землї висихають і що з деяких звісних до недавна збірників води не лишилось анї слїду. Такі помічення зроблено у всїх частях сьвіта. Особливо в Азиї від кількох столїть висихають води, а пустинї являють ся в тих місцях, де давнїйше була культура. У східнім Туркестанї перед двома тисячами лїт підсоне було пригоже для людского поселеня, як на се вказують руїни міст і монастирів. Тепер житє там неможливе. Кітяина Льоб-нор, що була колись великим озером, тепер має ледви слїди води. Пустиня Ґобі є дном колишнього великого солоного моря. Озера Арольске і Каспійске то також остатки великого моря. В західній части Сибіри озера значно зменшили ся в порівнаню з тим, що було у XVIII столїтю. Висихане від є наслїдком ледової епохи, що попередила нашу епоху. Значна частина Европи й Азиї була вкрита грубою верствою леду, а відтак наслїдком таяня величезні маси води стікали на полудне, творячи болота і тундри. Тепер вода Фінляндиї творять одно велике озеро, засїяне численними островами. Те саме дасть замітити в Азиї: води Сибіри, середної Азиї, Тибету і в многих инших місцевостях є останки величезних озер. В Америці находить ся велике солоне озеро, що постепенно зникає. Досліднїки впевняють, що на мисе пів століття, а з озера не остане й слїду. Від 1886 р. до тепер рівень того озера обнизив ся о $3^1/_2$ метра, а річне обниженє виносить 30 центиметрів. Ґеольоґічні обсервациї виказали, що рівень моря був колись о 180 метрів висшій, як тепер.

Зборы і засїданя.

Віче українського жіноцтва задле причин формальних змінено на довірочні збори, котрі відбудуть ся дня 3 грудня в сали „Związky Metalowców" в пасажи Міколяша (ул. Коперника) з слїдуючим порядком нарад: I. Передполуднем: Вступне слово. „Про жіночі ґімназиї" — реферат тов. Н. Будзиновскої — „Про ідеї емансипацийного руху" — реф. тов. І. Шухевич. II По полудни: „В дїлї заснованя філїї тов „Кружок українських дївчат" — реф. тов. С. Данилевич — „Боротьба за волю за кордоном", реферат тов. Миколи Ганкевича. Початок точно рано о 10-тій; пополудни о 2-гій. „Кружок українських дївчат" просить горячо усїх, кого обходить дїяльність кружка і цїль сеї дїяльности: суспільне та політичне піднесене українського жіноцтва, піднесене его умового рівня, втягнене в круг широких інтересів публичного житя, стремлїнє зробити українське жіноцтво живою частиною народа усїх, хто спочуває стремлїням кружка прибути на сї збори. Запрошеня можна дістати в товаристві „Кружок українських дївчат" (Ринок ч. 10 I. пов.) в суботу від 3—9 вечір, в неділю від 9—10, відтак при вступі. — За Комітет: *Северина Данилевич, — Дария Шухевич.*

Звичайні збори членів косівскої філїї „Руского товариства педаґоґічного" відбудуть ся дня 3. грудня с. р. в Рябнї з слїдуючим денним порядком: 1) лекция на стоп. IV. уст. 28. „Гей, гей воли!" 2) відчитане протоколу з попередних зборів, 3) відчит тов. Устияновича н. т. „Деякі причини нашого невідрадного положеня", 4) внесеня членів. Початок о годині 3 по полудни. По зборах філїї відбудуть ся перші загальні збори тов. „Взаїмної помочи учителїв". Хвиля незвичайно важна, тож просить ся о як найчисленнїйшу участь. — Видїл.

Звичайні загальні збори товариства „Руска Бурса в Тернополи" відбудуть ся дня 4 грудня 1905 в комнатах „Бесїди" о год. 8 вечером. Порядок дневний: 1) Звіт з дїяльности видїлу. 2) Вибір нового видїлу. 3) Внесеня. — *Від видїлу „Руска Бурса" в Тернополи.*

Дня 3 грудня с. р. відбудуть ся в Коломиї в сали Народного Дому о год. 2 в полудня перші загальні збори окружного відділу тов. „Взаїмна поміч галицких і бук. учителїв і учительок" з отсим порядком дневним: 1) вибране зборів, 2) вибір видїлу, 3) внесеня членів.

Віче в справі виборчої реформи відбуде ся в Комарні 1 грудня, а в Рудках 5 грудня с. р. все о 1 год. по пол. Просить ся о численну участь. — *Косоноцкий, Онишкевич.*

З Мостиск пишуть нам: Заповіджене на 8 грудня с. р. віче в Мостисках не відбуде ся тому, що того дня має відбути ся всенародне віче у Львові. — *Комітет.*

Зазив до Товаришок-учительок. Дня 3 грудня с. р., як звісно товаришкам з часописий, відбудуть ся довірочні збори українського жіноцтва. Головна цїль їх орґанїзация жіноцтва українського взагалї, а особливим увзглядненем орґанїзациї жіноцтва міщаньского і селяньского. Понеже Ви Товаришки-учительки, стоїте в безпосереднім відношеню до жіноцтва міщаньского і селяньского а проводите їм в духовім житю і можете тому найлучше в сих кругах по думцї „Кружка" дїлати, тож звертаємо ся окремо до Вас, Товаришки-учительки, з просьбою о якнайчисленнїйшу участь в сих зборах, на котрих при дискусиї над рефератом, присьвяченим сїй справі орґанїзацийній, будуть Ваші думки дуже цїнні та пожадані. Не тратимо більше слів на заохоту Товаришок до участи в зборах. По нашій думцї справа сама за себе говорить, — а нужніста єї повинна усунути всякі перепони, які спинювали би прибутє на збори. — За комітет: *Северина Данилевич, Дария Шухевич.*

Загальні збори філїї „Просьвіти" відбудуть ся в Станиславові дня 8 грудня 1905 о 12 год. в полудне в сали театральній. О годині 10 рано в церкві катедральній Богослужене, а о 5 год. пополудни „Людовий концерт". Упрашаєсь о численну участь.

Дня 3 грудня 1905 р. о год. 3 пополудни відбудуть ся в Львовах чит. „Просьвіти" в Мостисках II загальні збори філїї „Руского тов. педаґоґічного" з слїдуючим порядком нарад: 1. Вибір нового видїлу. 2. Справа заснованя тов. „Взаїмн. помочи учителїв і учительок в Гал. і Бук.". 3. Внесеня і інтерпеляциї. — *Видїл.*

Дня 8 грудня 1905 р. відбудуть ся в Раві руській в кімнатах „Народного Дому" при ул. Гуецкій перші загальні збори „Філїї Руского Товариства Педаґоґічного" в Раві руській, получені з першими загальними зборами окружного відділу тов-а „Взаїмна поміч галицких і буковиньских учителїв і учительок", на які, іменем комітету членів основателїв, Вповажаву руску інтелїґенцию сьвітську і духовну всїх Вп. патріотів нашого округу, а особливо всїх Вп. учителїв-Русинів уклінно запрашаю. На порядку дневнім: А) 1) Відкрите зборів і вибір президиї. 2) Обговорене цїлї і задачі „Руского Товариства Педаґоґічного" взагалї, особливо его „Філїї". 3) Внесеня членів. 4) Вибір видїлу. 5) Внесеня членів. Б) 6) Обговорене справи окружного відділу тов-а „Взаїмна поміч галицких і буковиньских учителїв і учительок". 7) Вибір видїлу. 8) Внесеня членів. Початок зборів точно о год. 2 по полудни. — За комітет: *Іван Капустій.*

В Чорткові відбуде ся дня 8 н. с. грудня с. р. в латиньске сьвято Непорочного Зачатія в сали театральній в домі громадскім Народне віче, в цїли обговорена справи загального безпосередного права виборчого і других біжучих справ інтересів народних.

З товариств.

На загальних виборчих зборах товариства „Академічна Громада" у Львові дня 19 с. м. вибрано слїдуючий видїл: Антін Гарасиміє, ст. пр. голова, Володимир Левицкий, ст. пр. містоголова, Юлїян Шепарович, ст. пр. писар, Олекса Стисович, ст. філ. касиєр фонду оборот., Никифор Гірняк, ст. філ. касиєр фонду запомог., Тадей Залеский, ст. філ. бібліотекар, Володимир Електорович, ст. прав контрольор, Михайло Ростковнч, Теодор Калитовский, Іван Крипякевич, Павло Лисан і Іван Цапяк — видїлові; Остап Бартошик, Евген Гайдукевич, Роман Кульчицкий і Юрій Панейко — заступники видїлових. — *Антін Гарасиміє* голова, *Ю. Шепарович* писар,

В Заліщиках зорґанїзовано за почином філїї Р. Т. П. ряд відчитів в цїли придбаня фондів для приватної рускої женьскої семинариї у Львові. Відчитів буде десять, з чого адв. д-р Охримович читав вже „про наші народні хиби". На найблизші чотири неділї, починаючи від 26 с. м., приготовлені відчити: про основи фільозофії (о. Турневич), про Хмельницкого (п. Баранник), про економічне значінє хову дробу (о. Раковский), історию людскої культури (п. Каратницкий). Відчити відбудуть ся в комнатах „Рускої Бесїди", що неділї, початок о 8 год. вечером. Вступ за добровільною оплатою. Датки в провінциї просить ся слати на руки о. Раковского. — *Видїл.*

Від Видїлу Рускої ремісничої і промислової Бурси у Львові. Послїдними часами звертає ся до нас більше майстрів за хлопцями до науки ремесла. Понеже всї наші пномнцї суть вже поміщені а на приняте нових питомців нема у нас місця, проте завідомляємо наших патріотів, котрим піднесене ремесла і промислу серед нашого народу лежить на серци, щоби розглянули ся за такими хлопцями і в справі приняття їх до науки ремесла порозуміли ся лишень письменно з Видїлом Рускої ремісничої і промислової Бурси у Львові на руки п. Івана Бачиньского Львів, Ринок ч. 10. Потрібні суть хлопці до столяра, кушнїра, кравця і шевця; рефлектуючі на приняте мусять мати укінчену чотиро-клясову школу народну, відповідну одежу і біле а близші услівя приняття до науки подасть на жадане Видїл Бурси порозумівшись з майстрами.

Дирекция Товариства „Труд" повідомляє отсим, що курс крою біля розпічне ся 1 грудня. Оплати з гори а то: вписового 4 К а за крій 10 К на раз.

Бібліоґрафія:

— **Primula veris.** Збірка поезий Стефана Цебрівського, Модеста Дмитренка, Василя Кудрика, Тараса Вірного і инших. Накладом Марії Сонтисової. Тернопіль, 1905. Сторін 40, мала вісїмка. Ціна 40 сот. — Друкарска штука надає сїй брошурцї більше інтересности, як сам зміст. Богато сецесийних декораций, богато чистого місця, але мало поезиї. Всеж таки між тими студентскими любовними мріями і незрілим песимізмом видко денеде поетичний розмах [„За що?" Цебрівского] а навіть досить щасливі сатиричні проби [у віршах Вірного]. Впрочім великі язикові недостачі і промахи против основних правил поетики виказують, що молодеські автори трохи за вчасно починають друкувати.

Накладом Укр. Рускої Видавничої Спілки вийшли отсї книжки:

1. **М. Карєєв.** Фільософія культурної і специяльної історії нових часів. Переклад із другого російского видання. Вип. 8-и 224 ст. Ціна 2·80 К. — Ще в 1903 р. вийшла накладом В. Сп

ЮЛЯН СОЛИК
передтим Фр. Мрозиньский
у Львові, ул. Собіского ч. 7,
поручає всякі роди
ФУТЕР
852 19—30
Футра до подорожа, пальтоти мужеські та дамскі після найновійших фасонів, сани, пелерини жакети, коші, рукавки, шапочки дамскі, кожушки, шапки мужеські, шкіри у всїх родах поодиноко та гуртом, також верхи готові до мужеских і дамских футер. — Футра для Впр. Духовеньства також на рати. — Найновійші матерії на верха в найбільшім виборі Цїни умірковані. Медаль золотий на виставі в Бучачи 1905. Цїнники на жадане franco.

історичне становиско краю (Гарна національна автономія, коли бере ся на увагу такі заштарілі арґументи!—*Ред.*), огляд на парляментарне заступство національности (А се знов що? — *Ред.*), велика ріжнородність їх економічного розвитку, їх сили податкової а тим самим їх ваги для держави. (*Оплески Поляків і Німців.*) Право виборче, яке не брало-б увагя на сї моменти, було-б може механічно рівне, але було б вислоном найбільшої нерівности і яркої несправедливости. (*Оплески Німців і Поляків*).

До яких результатів довело-б у нас реформа на чистім загальнім і рівнім праві голосованя доказують (? !) відносини звісні в історії парляменту 1848 року. (Тзв. сойм в Кромірижи. — *Ред.*). Загальне право голосованя мусить у нас опирати ся на відносинах історичних, культуральних і національних, значить реформа оперта на загальнім голосованю мусить забезпечити народам також в парляменті їх значіне історичне, національне і культурне (Се все сказане в користь Німців і Поляків! — *Ред.*), бо инакше парлямент не був би точним відбитком Австриї (Австриї опертої на привілеґіях! — *Ред.*).

Параґраф 6-ий закона основного о репрезентациї дає добру вказівку в тім напрямі. В сім параґрафі е поданий розділ мандатів на поодинокі краї і провінциї, а тим самим значіне того поділу поставлене е під охорону конституциї (Се юридична фінта, бо як-раз розходить ся о зміну сеї постанови. — *Ред*). При задержаню сего принципу дасть ся певно і у нутрі країв при діленю виборчих округів узглядити відносини національні. Правительство має на думці передовсім можливо одностайні по національности, національно відмежовані округи виборчі. (*Оплески*). Де се тілько дасть ся перевести в діло, там громади мають бути получені в одноцільні національно округи виборчі, при чім кожда громада буде місцем вибору. (*Оплески*).

Ось-такий розділ мандатів не стріне ся з перепонами в округах, які суть одностайні що до національности. Инша одиак річ в округах мішаних, де, для охорони від національних втрат, могли би всїлякі національні ґрупи виборчі, оскільки на се позволять відносини, бути прилучені до сусїдних, національно одностайних виборчих округів. (Значить лише на межах двох народностий, бо лиш там найдуть ся сусїдні, чисті по національности округи виборчі? — *Ред.*).

Онак як се вже було при розділї мандатів в V курії, возьмемо за справедливу(!) директиву при розділї мандатів на поодинокі краї і округи виборчі (!): цифру населеня, силу податкову, інтереси економічні які вплив, які сї краї і округи представляють під зглядом культури. Через те може бути запевнене також відповідне заступство округів, визначних що-до стану промислового. (Значить фабричні центри і міста. — *Ред.*).

Переведене вказаних тут принципів наступить в предложеню правительственнім.

Висока палата певно зрозуміє, що проект того рода закона вимагає довгих і точних студий, але не може вона остати ся без розвязаня. Правительство зробить усе, щоб дотичне предложене ввійшло на тапет нарад сеї палати в місяци лютім. (*Оплески, всїлякі заміти.*)

Сторонництва мати-муть доволї часу, щоб зазначити своє становиско, а правительство числить на поперте палати. Правительство стоїть непохитно при принципі знесеня виборчих курий (Отже лише парлямент з загального голосованя) — а відтак готов е в справах злучених з переведенем повисшого принципу, а особливо що-до розмежуваня виборчих округів і розділу мандатів узглядити поодинокі краї і домаганя сторонництв (Hier liegt der Hund begraben! — *Ред.*), бо правительство не може бажати, аби сторонництва, які суть підпорою держави (читай мабуть Поляки — *Ред.*) не прийшли до голосу і щоб також в будучности була їм віддана можність переводити в діло змаганя, які репрезентують (Точ в точ, як було в „Gazet-i Narodow-ій“ і „Czas-i“. Є се без сумніву результату нарад президиї „клюба польского“ в Ґавчем).

Рівночасно з повисшою реформою парляменту мусить однак прийти еще і друга — ревізия закона о реґуляміні державної ради, аби забезпечити правильний хід нарад. В тім напрямі правительство предложить палаті проект закона, котрий має забезпечити правильне функціоноване палати в інтересї самого парляменту.

Вкінци правительство занимає ся також питанем, чиби кругам, що втратять через нову реформу, не дати нашого заступства, а се послїдне могло-б стати ся через відповідну зміну палати панів (як звісно, се також оден з проектів, форсованих „колом польским“ — *Ред.*)

Правительство рішило ся перести виборчу реформу, чому стоїть однак на перепонї факт, що дорога до конституцийної полагоди справо е загачена трактатами торговельними, предложенем о контінґенті рекрута і буджетовою провізориєю. Сї предложеня треба отже як-найшвидше полагодити і усунути з порядку нарад. Своє предложене виборчої реформи правительство форсує в інтересї внутрішного ладу і велико-державного становища монархії. (*Оплески. — Пос. Штайн кричить: „Abzug!“*).

Конець засїданя.

По тій промові бар. Ґавча палата на внесене пос. Рибк рішила сейчас отворити дискусию над громовою президента міністрів.

Промовляли пос. Штернберґ і Ончюл, по чім засїд не замкнено, а слїдуюче назначено на четвер.

Про промову бр. Ґавча нискажемо наш погляд в окремій статї. Тут лише зазначимо, що бр. Ґавч, або радше верховодячі круги в Австриї станули на становиску загального, рівного і безпосередного права голосованя та національної автономії — тих двох реформ, які можуть стару Австрию перемінити на нову державу і вилїчити єї від старечого маразму, який був би довів до неминучої загибели. Помимо того переведене сеї реформи може — особливо для нас Русинів — випасти не так як повинно, бо слїди закулїсових інтриґ і впливів видні вже на самій декларациї бр Ґавча а виступлять еще яснїйше в евентуальнім предложеню. Теми фіртками, котрими шляхотско-польска геґемонія буде старати ся ввійти назад до перебудованої Австриї, будуть: оставлена ґеометрия виборча, то е розділ числа мандатів і створене округів, а відтак може і реформа палати панів. В кождім случаю бр. Ґавч дав аж надто моментів, щоб шляхотско-польске нановане на Руси уратувати від загибели. (Сила податкова, культуральна і придушуване національних меншостий до инших, чистих округів).

ТЕЛЕҐРАМИ.

З Росиї.

Москва. Вчера арештовано ціле бюро замкненого онегди хлопского конґресу. (Конґрес цїлком явно радив над хлопскою революциєю в цїли забраня земель великої посїлости. — Ред.)

Льондон. Більша часть ґарнізону в Севастополи, іменно цїла маринарка, цїла артилерия і часть сапер'в прилучила ся до бунту. Позрисано шини на дуже велике віддалене від Севастополя, так що тяжко зібрати військо, щоби Севастополь взяти штурмом. Міністер війни радить дати збунтованим уступки.

Севастополь. Нинї упливає речинець визначений збунтованим до капітуляциї. Команду над вружаєм Очаків обняв усунений з армії революционер офіцир Шмід.

Петербург. В Севастополи тепер спокій. В кріпости заведено военний стан. Розширене в Манджуриї росте. в Харбінї увязнено богато воякiв і офіцирів. Також гранична часть Сибіру обнята революцийним рухом. Лїнеич казав увязнити 12 аґітаторів, що приїхали з Европи до армії. Виновники стануть перед военним судом в Владивостоцї.

Москва. Вчера розпочав ся страйк в телеґрафічнім уряді. Військо стереже саль з телеґрафічними апаратами.

Демонстрация фльот.

Атени. Демонстрация фльот обсадила цїсовий і телеґрафічний уряд в Мітиленї. Ґубернатор Мітилени запротестував устно і письменно против вкладованя війска і обсадженя острова.

Царгород. Говорять, що султан наміряє уступити. Зміну в становищу султана безпосередно по висланю відмовної ноти викликало доносене амбасади, що на случай, коли порта не уступить, держави виступлять з більшими жаданями. Инша амбасада донесла, що держави зажадають автономії Македонії з ґенерал ґубернатором на чолї.

Норвеґія.

Християнія. У президента міністрів відбув е бенкет в честь короля. В бенкетї взяв участь також прускій кн. Генрик. Король Оскар, котрого повідомлено про вступлене на престол Гакона, відповів телеґрафічно в вічливих словах.

Чорногора.

Цетинія. Вчера відбули ся вибори на підставі загального голосованя. В цїлій державі вибрано 61 послів. Політичні сторонництва еще не уконституовала ся.

НОВИНКИ.

— **Вчерашна маніфестация** за загальним правом голосованя випала, як можна було надїятись, величаво та імпонуючо. Львів не мав мабуть ще нїколи такої незвичайної фізіономії, як підчас вчерашного одноднeвного, масового страйку. Перше, що замічав кождий мешканець Львова, вийшовши рано на місто, се загальна, майже сїльска тишина. Великоміский гамір завмер цїлковито, на улицях не було видко нї одного фіякра, нї одного тягарового воза. Лише почтові вози мішали денеде торжественну тишину дивним гуркотом. Всї склепи, реставрациї та шинки позамикані, улиці пусті, анї слїду із звичайного руху. Ніяке найторжественнїйше сьвято в роцї не годне так змінити зверхного вигляду міского житя. Около 9 години рано середмістє почало роїти ся від народу, що зі всїх сторін надтягає до Ринку. Рівночасно по всїх усходах ходила трійками „страйкова ґвардия“, контролюючи, чи всюди переводить ся, як слїд, страйк. Очивидно про якісь виїмки не було й бесїди, мимо розпучливих накликувань темних духів в місті проявляє ся абсолютна страйкова солїдарність. Головний рух зосередив ся около 10 години в Ринку, що увесь був залитий чорними филями народу. Богато людий носило социялїстичні червоні відзнаки. Згідно з програмою на ратушевім подвірю відбуло ся при участи кількох тисяч народу віче, на котрім промовляли на тему загального голосованя п. п. Гудец, Ганкевич (его руска промова викликувала найбільше оплесків і окликів), Шмінда, Безов, Кот і Торонь. П. Ганкевич зазначив, що рівночасно з тою демонстрациєю тисячі робітників стає перед бурґом, де засїдає найстарша династия в Европі, що склонила нинї голову перед червоним прапором, бо признала справедливі домаганя народу (в тім місци перервав бесїдникови правительственний комісар), а дальше заявив, що колиб на земях царату і старої Австриї повстала независима Русь-Україна і Польща, то робітники не устануть в працї, не звинуть червоного прапора, доки не розсипляють ся основи капіталїзму і не змінить ся теперішний стан ествованя невільників і панів. Подвіре було прямо забите вічевиками, а так само вікна всїх трех поверхів наоколо заповнили слухачі. Підчас промов з вікон третого поверха розкинено по подвірю тисячі білих картон з написом: „Проч з кодом польским!“ „Проч з парляментом привілеїв!“. Більша часть народу, що не могла змістити ся на подвірю, відбула віче на Ринку. Тут потворили ся три ґрупи. Під муром ратуша промовляв іменем академічної молодїжи п. Гартлеб, від сторони ул. Ґродецких зібрала ся товпа сіоністів і до них промовляв з дерева оден з їх бесїдників. Инший бесїдник коло карниці промовляв по жидівски до жидівскої социяльної демократиї, що хоч не признавала головною партийною управою, брала також дуже живу участь в демонстрациї. — Около 12 год. віча скінчили ся і розпочав ся похід. Взяло в нїм участь поверх 25.000 народу. Похід рушив улицею Галицкою, Ватория, Фредра, Академичною, пл. Марийскою, ул. Кароля Людвика в сторону театру. На переді несено велику таблицю з написом: „Проч з нуриями!“ „Жадаємо загального права голосованя“, а відтак поміж поодинокими віддїлами кількадесять польских і руских таблиць прапорів від поодиноких робітничих орґанїзаций. На самім переді ступала ґрупа женщин, на кінци віддїл жидівских социяльних демократів з еврейскими написами на таблици. Під театром промовили до товпи Лисевич, Нахер, Гартлеб і Ганкевич. По полудни відбуло ся в міскім театрі представлене „Wesela“ Виспянського, устроєне специяльно для робітників по знижених цїнах. Вечером у всїх робітничих товариствах відбули ся вечерки, на котрих закомунїковано вісти, що надійшли з инших міст про вчерашну маніфестацию. Треба признати, що цїла маніфестация у Львові відбула ся незвичайно поважно і тактовно. „Порядку“ не потрібно було „привертати“ лише тому, що поліция не показувала ся маніфестантам на очи, хоч всюди по заулках була сильно сконсиґнована. Войско просто осьмішило ся. По всїх касарнях ждало цїлий день узброєне і готове вирушити до бою а поодинокі віддїли обсадили подвіре каси ощадности, австро-угорского банку та инші публичні будинки. За рогачками розмістила ся кавалерия а рури водопроводів були стережені на цїлім просторі від Добростан по Зелену рогачку, де находять ся головні збірники води. Все те, як показалось, було непотрібне. — Подібні маніфестациї відбули ся по всїх галицких містах, як доносять телеґрами з Кракова, Перемишля, Ярослава, Самбора, Дрогобича, Борислава, Рашева, Бялої, Сянока, Золочева, Тернополя, Станиславова, Коломиї і Чернівців. Найвеличавійші одиак маніфестациї відбули ся у Відни і Празї. Похід попід віденьский парлямент тревав від 10 до 3 години, а взяло в нїм участь поверх 150.000 людий. В поході брало участь богато осіб у фантастичних костюмах. Між иншими загальну увагу звертала на себе молода дївчина, убрана в червону тоґу, з зеленим вінком на голові. Представляла ґенія свободи. Богато женщин несло на руках дїти, убрані на червоно. Походови придивляли ся з вікон парляменту міністри, між ними і бар. Ґавч. Рампа перед парляментом була занята посланцями. На однім з безчисленних прапорів було виписано: „Девятьох лїнюхів вибирає одного посла, 12.000 хлопів одного посла, 42.000 міщан одного посла а 72.000 робітників також одного посла“. В Празї демонструвало поверх 100.000 народа, причім в кількох місцях прийшло до поважних конфліктів, так що мусїло вирушити війско.

— **Академічна молодїж а виборча реформа.** В понедїлок 27 с. м. о год $7^1/_2$ вечером розпочало ся в сали Данка при ул. Шайнохи дуже численне загально академічне віче, скликане в справі виборчої реформи і становища, яке згляду неї повинна займити академічна молодїж; в сїм імпозантнім вічу взяли участь польска академічна молодїж социяльно-демократичної і людової партиї, дальше всї майже студенти Русини висших шкіл у Львові а також гурток академіків сионїстів. Оживлене на вічу було незвичайно велике; бесїдники — між ними Русин ак. Василь Панейко — зазначували в натиском, що вся поступова академічна молодїж, співчуваюча широким верствам народним, повинна станути до борьба з привілеями олїґархічної клїки і не спочати в тій борбі, аж доки народ не змете всїх привілеїв і не здобуде загального, рівного, безпосередного і тайного права голосованя до всїх тїл законодатних. Для замаркованя, що поступова академічна молодїж стане все в ряди борючих ся за реформу виборчу, оперту на як найширших основах, рішено одноголосно взяти ґреміяльну участь в масовім страйку в дни 28 с. м. По вічу около год. пів до одинайцятої в ночи удали ся учасники походом на політехніку, де як раз тодї відбувало ся віче польскої молодїжи академічної з під стягу „Słow-a polsk-ого“, що мало запротестувати проти масового страйку. Поступова польска і руска молодїж в одну мить заповнила коритарі політехніки, а часть війшла навіть до вічевої салї. Вчинив ся страшенний крик. Що хвиля лунали на адресу знаходячих ся в сали вшехполяків з сотон грудий слова: хуліґани, чорна сотня, московскі ступайки, вшехпольска голота і т. д. Ту належить зазначити, що в тім вшехпольским вічу на політехніцї взяли участь ректор унів. д-р Глюзїньский, ректор технїки Відт і декани університету і технїки — даючи тим доказ, що вони під командою галицких Трепових і варшавских індивідуїв ідуть збитою лавою против найслушнїйших домагань мас народних; за се і на їх адресу посипали ся такі слова як хуліґани, чорна сотня і тим подібні. Поступовці стали домагати ся, щоби віче перенесло ся до широкого вестібулю технїки, але *походи „wyodrębniacze“* бояли ся змірити ся око в око зі своїми противниками і волїли остати в салї під охоронними крилами своїх протекторів з титулами ректорів і деканів. Коли трохи утих пекольний крик, забрав голос польский социяльний демократ ак. Закшевский і людовець ак. Довнарович і запротестували проти того, щоби вшехполяки узурпували собі назву загально-академічного віча і напитнували досадно поведене молодих „чорносотенців“; свої промови скінчили зазивом до масового страйку. Ректор Відт, боячи ся, щоби не перейшла відповідна резолюция серед криків дрожучим зі страху голосом розвязав віче і враз з иншими матадорами опустив салю витаний від молодїжи грімкими криками: ганьба, хуліґан і т. д. Вшехполяки не ухвалили жадної резолюциї а натомість ще раз в вестібули політехніки рішено прилучити ся до масового страйку в дни отвореня парляменту. І справдї вчера кромі горстки вшехполяків нїхто зі студентів не явив ся на виклади анї на технїцї, анї на університетї анї в академії ветеринарнї. Вкінци варта зазначити, що той сам ректор Відт, що патронував на вічу молодих вшехполяків і маряньских содалїсів, відмовив салї на віче поступової технїчної молодїжи і тим добре замаркував, по чиїй сторонї симпатиї галицко-польских „учених“.

— **Słowo polskie побештало ся** як мало коли, з нагоди вчерашної страйкової маніфестациї. В покудневім виданю з понедїлка орґан вшехпольских чорносотенців аж в пятьох ріжних місцях виступив против заповідженої маніфестациї, уживаючи всїх арґументів, на які лише цїлий редакцийний штаб міг здобути ся, щоби як найбільше ослабити масовий голос львівских горожан за загальним правом голосованя. У вступній статї нарікає оден чорносотенець на суспільність, що е супротив социялїстичної аґітациї „bezwładna“, та на власти, що проявляють „tendencyjną bezczynność“, поводять ся „dwuznacznie“ і санкціонують діяльність страйкової ґвардиї. Другий чорносотенець в статейцї п. з. „Terror“ дорікає властям, що в Галичинї панують не староства, войско і поліция, але „garść wyrostków ulicznych, dzieci z mlekiem pod nosem, niedowarzonych głów i nieoczytalnych warchołów“. Третий чорносотенець потїшає своїх читачів, що „dekret socyalistyczny nie będzie wykonany“, бо купцї постановили зі второк не замикати склепів і неперервати роботу. Четвертий чорносотенець не вірить третому і вже в рубрицї „po zamknięciu numeru“ поучає купцїв, що „не лише в інтересї зазначеня своїх політичних поглядів, але передовсїм в добре зрозумілім інтересї власнім — склепи поотвирати“, а відтак виїзджає з найважнїйшим арґументом“ — : „Нехай за загальним, рівним правом голосованя маніфестують ті, що сьвідомо чи несьвідомо пішли під команду віденьского централїзму. Хто розуміє, що той постулят загрожує політичному становищи Галичини в Австриї і становищи польского живла [ага! — *Ред.*] в Галичинї, той повинен з цїлою сьвідомостию і цїлою цивільною відвагою свобідного горожанина здержати ся так від активної, як і пасивної участи в страйку“. Коли в той спосіб побито ідею маніфестациї, пятий вшехпольский чорносотенець забирає послїдний голос і декретує, що „sklepy, restauracye i t. p. będą jutro otwarte“ бо загал рішив ся не піддатись теророви, а власти [мабуть послухали таки Słow-a polsk-ого] постановили недопустити до вибриків „mętnych żywiołów“. Так проповідували вшехпольскі чорносотенцї в понедїлок, але прийшов второк і ціла та обскурна поліцейско-русиноїдна шайка мусїла дивити ся, як не лише загал, але й власти, ті „galicyjskie, polskie władze“ перейшли над її хрунканем до порядку дневного. Нинїшне Słowo polskie, раде-не-раде, констатує свою повну компромітацию.

— **Руско-католицкий митрополитальний ординарият у Львові** припоручив ректоратови ґенерального руского семинаря, щоби тойже

Склад і робітня шуб

БРАТІВ ЛЮБЕЛЬСКИХ

при ул. Валовій, ч. 3 у Львові.

Поручаємо на зимовий сезон свій сьвіжо спроваджений запас шуб, в шкірах і готових, дамских і мужеских, ковнїри, рукавки, шапки баранцї, сердаки і богато инших товарів, що входять в обсяг кушнїрства. Також удержуємо на складї великий вибір сукна в найлїпших родах до покритя шуб і перероблюємо їх після найновійших журналів, по найприступнїйших цїнах.

Ілюстровані цїнники висилаємо оплатно.

868 10—20

Ч. 257. Львів четвер 17 (30) падолиста 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Баторія ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з ві ер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 64 к.
на пів року	16 „		— 32 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попередньою за оплатою. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошенє звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошенє числять ся по 20 с. за стрічку.

На новий шлях.

Заява бар. Ґавча, зложена на першім засїданю парляменту дня 28 с. м., належить без сумніву до історичних подій в Австриї. Тою заявою не бр. Ґавч, бо він був тут лише орудєм, але найвисші круги в державі дали до зрозуміня, що політика „латанини“, яку доси так завзято а без успіху практиковано, має остаточно скінчити ся, та що ся держава, оперта доси на привілеґіях і консерватизмі, має бути перебудована на нових, чисто демократичних основах.

Які були причини, що викликали сю історичної ваги переміну не трудно догадати ся. Першою і найважнїйшою був без сумніву факт, що дотеперішна австрийска конституция вже від ряду лїт в дійсности не функціонує та що держава опинила ся в станї цїлковитого розладу і старечого маразму. Мусїв се признати і сам бр. Ґавч, котрий мав в осїнній сесиї ческого сойму довести до порозуміня між Чехами і Нїмцями та до марта слїдуючого року перевести парляментарно трактати і угоду, а скінчив тим, що не довів до нїчого. Другими причинами, що спонукали верховодячі круги до основної зміни полїтики, були без сумніву події на Угорщинї і в Росиї. Сепаратизм угорский, що став вже навіть загрожувати інтереси династиї, був найлїпшим доказом, до чого веде полїтика, котра одному національному елементови на некористь инших дає виїмкові, а навіть державні права. Щож знов до подій в Росиї, то були вони свого рода бичем, який підігнав заскорузлих австрийских мужів державних на нову дорогу. Росия свободолюбна і демократична прихилила-б до себе в скорім часї серця усїх Славян, а се мало-б той наслїдок, що антідержавні змаганя в Австро-Угорщинї зросли-б до незвичайної сили і скорше чи пізнїйше довели би до розриву монархиї, яка в той час стратила-б вповні рацию свого істнованя.

Основи, на яких має спочити нова Австрия, чи і Австро-Угорщина — бо анальоґічну програму вивісили верховодячі круги також по тамтім боцї Литави — спрецизував бр. Ґавч в коротких, але ядерних словах — рівне та загальне право голосованя до центрального парляменту і національна автономія. Не потребуємо тут доказувати, що се суть єдині основи, одинокий шлях, на якім стара монархія Габсбурґів може уратувати себе від загибели. Центральний парлямент Австриї, опертий на демократичних основах, сотворить для держави те, чого вона не має, а іменно осередок, в якім будуть збігати ся всї дійсні інтереси цїлого населеня і яким те населенє буде дорожити яко своїм спільним і дорогоцїнним добром. Для держави утворить ся отже в тім парляментї міцний центральний узол, такий, яким була доси для неї бюрократия і армія, але супротив національних антаґонізмів втратила давну сполучаючу силу. Щож до національної автономії, котра настане доперва пізнїйше але при демократизациї центрального парляменту настати мусить, то тота автономія стане ся одиноким средством, щоб усунути причину національних спорів і уздоровить до решти парляментарне житє, котре головно тим нездужає, що спори національні не допускають до природного розкладу сил на основах социяльних і культурних у всїх австрийских тїлах репрезентацийних і гальмують тим самим їх правильне функціонованє.

Так має ся річ з основними кличами вивішеними в промові бр. Ґавча — та инакше є з їх проектованим переведенєм. Коли ті основи і кличі належить безусловно узнати за єдино раціональні і ведучі до цїли, та навпаки, спосіб, як се має бути переведене, належить узнати за схиблений, а навіть такий, котрий цїле дїло великої реформи може звести на манівцї.

Першим і головним тактичним промахом, з якого наче з клубка вивязали ся і инші, є постанова рішаючих кругів, що виборча реформа на основі загального голосованя і зі знесенєм курий має бути переведена в дорозї парляментарній. Ся постанова є полїтичною наївностию, бо годї припустити, щоби парлямент опертий на социяльних і національних привілеґіях згодив ся на предложенє, котре є прямо неґацию того, що він фактично репрезентує. Є то так само, як колиб хтось, хотячи прийти через спадщину до чужого маєтку, проектував тому, котрого майно хоче посїсти, щоб поповнив добровільно самоубийство. Коли вже правительство хотїло бути так строго конституцийне, то можна було предложити справу теперішному парляментови, але в формі готового вже проекту, оперто pur et simple на основах загального і рівного права голосованя, однак не на те, щоб пертрактувати доперва о переведенє реформи зі сторонництвами, але на те, щоб на случай відкиненя перевести реформу дорогою октройованя. Хто однак бере ся до таких історичного значіня основних реформ, як реформа зазначена в промові бр. Ґавча, той не повинен навіть числити ся з такими дрібницями, як приміром квестия, на яку реформу згодять ся теперішні парляментарні сторонництва. Сї парляментарні сторонництва показали ся неспосібними до веденя парляментарного житя і повинні зникнути з лиця землї, тож годї звертати ся до них, щоб зволили згодити ся еще на такі реформи, як проект перебудови цїлої конституцийної структури. Проч з ними! — отсе одиноке становиско, яке повинно було заняти правительство супротивних при теперішній сатуациї.

Промах правительства, котре вважало за свій обовязок звернути ся зі своїм проектом до парляменту, був би однак нїчим, колиб правительству було розходило ся о саму формальність, значить о саме предложенє проекту парляментови, а не — як є в дійсности — о его парляментарне переведенє. Промах правительства стає ся однак фактичним промахом, коли воно не тілько вважало за відповідне звернути ся зі своєю реформою до парляменту, але хоче дійсно полагоди справи в тім парляментї, тай ще поробило з гори в тій цїли верховодячим сторонництвам уступки, які не тілько заперечують цїлу реформу і єї гарні засади, але можуть довести — кажучи вульґарно — до спартаченя цїлої реформи. А тоті уступки суть нам вже звісні — то торговля мандатами при помочи таких критерий, як сила податкова, вага культури, як історичне становиско, та вартість сторонництва для держави. Се суть ті фірточки, котрими старі верховоди будуть могли повлїзати до величного будинку нової Австриї і виратувати з демократичної повени свої національні і социяльні привілеґії.

Приглянувши ся арґументам, які навів бр. Ґавч для оборони свого становиска, а з окрема приглянувши ся его „критериям“, які мають лягти в основу его евентуальної виборчої реформи не потребуємо доказувати, що всї вони суть старим зношеним баґажом, який належало-б як-раз при помочи загального голосованя і національної автономії викинути на сьмітник.

Передовсїм що-до сили податкової, то іменно ся сила промовляє не за надїлюванєм більшим числом мандатів верховодячих сторонництв, але — за загальним голосованєм опертим на числї людности. Прецїнь нинї держава стоїть головно податками консумцийними, посередними, а се суть податки, котрі обтяжають менше-більше однаково кожду одиницю. Яким же способом закрала ся сила податкова до реформи гр. Ґавча яко арґумент за нерівним розділом мандатів? Бр. Ґавч, щоб обезпечити своїх пупілїв вповіж шляхти і буржуазиї має очевидно на оці самі податки безпосередні, але власне тим поновляє найкрайнїйшу несправедливість, бо дає більше тим, котрі оплачують лише малу часть державного тягару, а хоче скривдити тих, котрі день денно тягать до державної каси мілїони в формі податків посередних. Впрочім, коли такий арґумент має мати вагу для виміру прав, то чому правительство не примінить своєї засади також там, де йде о вимір обовязків — як приміром при поборі рекрута? Дає комусь релятивно менше мандатів, то нехай і вибиранє рекрута відбуває ся не після числа і фізичної здібности населеня, але після міри призначених полїтичних прав. Рівні обовязки то і рівні права, а не рівні права то і нерівні обовязки.

Так само як з силою податковою має ся річ і з другими арґументами бр. Ґавча — що-до ваги культури і значіня сторонництв для держави. Правда є, що нинї культура у австрийских народів не всюди однака, але хто тому винен? Чи то одні народи родять ся здібні до культури а другі якісь забиті туманы? Так нерівність культури виходить як-раз з нерівности полїтичних прав, з того перестарілого стану привілеґій, де то одні народи могли повною жменею черпати з каси державної гроші на свою культуру,

Деякі замітки з приводу „Зазиву до загалу українських дївчат“*)

Дня 12 лютого 1904 відбуло ся віче українського жіноцтва в присутности звиш 200 учасниць. Віче скликував „Кружок українських дївчат“. Тепер знов „К. У. Д.“ поміщує в „Дїлї“ поклик до такого-ж віча, що його цїлию має бути орґанїзация жіноцтва, його еманципация. Так отже провід в орґанїзациї еманципацийної роботи жіноцтва веде „К. У. Д.“ Тут не від річи буде пригадати, що побіч „К. У. Д.“ істнує у Львові инше товариство: „Клюб Русинок“. Дивного я й підношу факт, що „К. У. Д.“ дає провід акциї, в яку К. Р. офіцияльно не мішає ся, бо се каже нам припускати, що „старше“ жіноцтво уважає еманципацийну акцию за „не для нас“, подібно як се було з резолюциєю п-ї Лозенко на вічу з перед півтора року. Своїм боком К. Р., здаєть ся, вирозуміваючи на „молодечі пориви“ своїх дїтий, кажучи: нехай вишумлять ся. Однак ми приглянемо ся, наскілько поклики, віча ну і — резолюциї в силї зробити щонебудь в напрямі еманципациї такої, яка повинна бути, і з якої — я певний — не кождий, зглядно не кожда з інтересованих здає собі справу.

Еманципация — гарне слово. Про неї писали і пишуть поважні журнали, а ще більше всїлякі, менше і більше обскурні „Witzblatt-и“, в котрих мущини, заграшені марою еманципациї посувають свою „дотепність“ до остаточних границь, себто кажуть чоловікам родити дїтий, щоб тим виказати безосновність еманципациї. Очевидно, їм не приходить на гадку, що таким трактованєм справи тягнуть в болото своїх материй, жінок, сестер, дочок. Обскурний мізок міщуха не годен уявити собі жінки, котра буде мати можність відмовити єму своєї „любови“, тодї як він підохочений вертає з якого небудь „засїданя“, або перестане кухонну штуку уважати за свій „песячий“ обовязок. Він скорше знесе жінку з дорогими капелюхами, як з „еманципацийними забаганками“.

Сей страх перед еманципациєю зрозумілий, бо що вийде з подружя, коли жінка, стоячи образованєм і суспільною позициєю на рівнї з чоловіком, а в данім случаю навіть висше, побачить, що він не варта, щоб его любити, або — варати єму добрий обід? А се показало-б ся в дуже многих случаях і того „мущини“ боять ся.

Та лишім мущин в їх страху, а ходім до нашої „національної еманципациї“. Приглянемо ся їй трохи близше і стараймо ся не видавати окликів здивованя, коли побачимо, що наша еманципация — се карикатура всякої еманципациї.

Прошу близше. —

Як сказано, єсть у нас у Львові два жіночі товариства: старше і молодше. Деж однак крітерий, куди даній особі, що н. пр. саме дійшла до повнолїтности і до свого „кусника хлїба“ записати ся? Чи до „Кружка“, чи до „Клюбу“. Та, но, очевидно, будучи повнолїтною, випадає вступити до „Клюбу“. Приходить, а там питають: „А маєте ви пані, чоловіка?“ — „Нема“, — і треба йти до „Кружка“. — Знов инша особа, що не дійшла ще до повнолїтности, приходить записувати ся до „Кружка“. — „А у вас є чоловік?“ Особа паленіє і каже:

— „Єсть“.

— „То даруйте, ми не можемо вас приняти“.

— „Я-ж не повнолїтна“ — боронить ся особа*). Се не помагає і вона, молоденька ще, а маючи непереможну волю „зорґанїзувати ся“ йде поміж старих матрон і вговорює в себе, що вона вже поважна і може йти на баль як „опіка“ для дївчат. Правда, що се сьмішно — було-б, як би не було сумно. Єсть всюди товариства людий молодих і старших, людий на самостійних становищах і людий зависимих материяльно в певній мірі від своїх батьків чи опікунів, але ніде такого нема, щоб академіка, котрий хоче записати ся на „Академічну Громаду“ питали:

„Чи не жонатий ви, товаришу“, або якого там адвоката, радника, журналїста і пр. при вписї на „Бесїду“ дослїдкували:

„Чи, бува, не соколик ви, добродію?“

Такого нема ніде — лиш у наших „еманципанток“.

Де і в чім тут еманципация? питаю. Адже всяка орґанїзация повинна основувати ся на социяльнім становищі, в данім случаю на умовім розвою одиниць, які разом творять зорґанїзоване тїло, корпорацию. Орґанїзують ся робітники, учителї, студенти, верстви, народи, жінки, мущини, але яким робом находить ся в одній орґанїзациї учителька, студентка і „панна на виданю“, сего не збагне нїкто, а вже найменше члени відносної орґанїзациї. Перепрашаю, я висловила ся трохи неясно: Вони всї, а навіть богато инших дикастерий можуть находити ся в одній орґанїзациї, але тоді ся орґанїзация не може бути анї кружком дївчат, анї клюбом жінок, а мусить бути взагалї жіночою орґанїзациєю, а того власне нема.

Так отже наше жіноцтво орґанїзуючи ся, виходить з сего пункту, котрий саме хоче побороти. Хотячи знищити відносини, які ставлять жінку низше мущини, наше жіноцтво на тих відносинах доброохотно будує свої орґанїзациї, а тим самим годить ся на них і апробує їх. Що так є, зараз викажу.

Нїхто й нїчого не стоїть на перешкодї зорґанїзованю загального жіночого товариства, куди могли-б і повинні приступити всї, евентуально лише самостійні жінки без огляду на те, чи котра з них має чоловіка, чи нї. Також нїхто й нїчого не стоїть на перешкодї учительцї записати ся до учительскої орґанїзациї (хочби також лише жіночої) студентцї до студентскої, і т. д. Навіть „панни на виданю“ можуть зорґанїзувати собі товариство на статутах, затверджених ц. к. намісництвом і нїхто їм того не буде міг заборонити, хоч я перша написала-би про нього „страшенно зїдливу“ сатиру, виходячи з становища, що такка орґанїзация се був би чистий скандал. Ну, але вольному воля і „панни на виданю“ можуть орґанїзувати ся.

Я далека від того, щоб „К. У. Д.“ о щось подібного посудити і коли часом трафить ся менї в розмові з ким небудь стрітити погляд, що „К. У. Д.“ се орґанїзация „панни на виданю“, то подібний погляд без обиняків називаю обскурним, але — між нами сказавши — що мають про той кружок думати ріжні „ворога еманципациї“? Яку верству суспільности представляє він? Рішуче: верству незамужних жінок. Се факт. А коли дана ґрупа людий орґанїзує ся після певних норм, то річ певна, що ті норми є діяючі і в дальшім житю товариства. Студенти орґанїзують ся на тім принципі, що вони як студенти хотять до чого небудь довести, подібно робітники, подібно всякий инший народ. Яку основу

*) Від Редакциї. Отсї замітки прислано давнїйше в редакцию, однак через брак місця в часописї підчас сойлової сесиї не могли бути поміщені. Містимо їх тепер, бо справа не перестала бути актуальною, а стаття походить з кругів інтересованих. При тім від себе мусимо зазначити, що не вповні годимо ся на тон статї, (в деяких місцях), але основна думка єї є влучна і заслугує на увагу.

*) Подібний випадок справдї в „Кружку“ трафив ся.

Ф. Оліярник, торговля церковних річий і дезоционалій у Львові, перенесена з улиці Театиньскої ч. 3 на улицю Театральну ч. 20 [фронтовий льокаль] коло „Народного Дому“, напротив промислової школи і поручає свій богатий склад і виріб церковних предметів з шовку, вовняного адамашку, бронзу, різьби на дереві і т. п.

Приймає ся знищені прибори до відновленя. На жадане висилає ся цїнник. 1006 2—11

а другі, працюючі, мусїли відходити з нїчим. Загальне і рівне право голосованя має бути іменно тим средством, щоб культуру вирівнати, аби сьвітло науки сьвітило для них зарівно як і для тих, що завдяки привілеґіям були доси одинокими панами ситуациї.

Вкінци як стоїть справа з „заслугами сторонництв для держави?“ Правительство має тут на думцї Нїмцїв і Поляків, сї головні „підпори трону і австрийскої вітчини“. Ті чинники були однак не розсадниками серед населеня державної ідеї, — як думає бр. Ґавч — але іменно єї грабарями. Чому навіть „Тирольцї сходу“ перестали одушевляти ся чорно-жовтою „вітчиною“? Тому, що польско-шляхоцкі „підпори трону“ визискували державу лише для себе, а Русинам дали з неї смакувати такі солодощі, як всякі комісарскі надужитя і жандармскі побої. Не треба отже консервувати того стану і ратувати пануючі кліки, але навпаки розділити по рівні користи з держави на всїх, бо лиш тодї ся держава найде оперте сильне, в самих мілїонових масах населеня. А се хиба найсильнїйша підпора всякого престола і всякої держави.

В реперациях, які хоче завести бр. Ґавч при помочи нерівного роздїлюваня мандатів і виборчої ґеометриї всьмо заінтересовані також ми, Русини, бо се ми є тими, на котрих карках арґументи бр. Ґавча можуть відбити ся найприкрійше. І тому ми мусимо проти такого поганого „гандлю“ мандатами і округами під гарною вивіскою як найсильнїйше протестувати і домагати ся, щоб засади загального голосованя і національної автономії були переведені без обкроєнь і з усею строгостию. А що наші „bracia“ вже зачали інтриґу у Відни на широку скалю, котрим бр. Ґавч розчинив широкі ворота своїми „силами податковими“ і т. и., то нам треба мати ся на осторожности і зробити все можливе, щоб в торгах польско-віденьских не запродано нас на дальшу поталу шляхоцко-польскої переваги. Коротко кажучи: уряджуймо всюда віча, робім демонстрациї, розрухуймо і орґанїзуймо по всїх закутках краю наші маси, аби коли прийде пора, ми замахи віденьско-польских ґешефтярів могли звалити — силою.

Реформа виборча а Русини.

Промова посла д-ра Олесницкого в соймі при дебатї над виборчою реформою.*)

(Дальше.)

Селяньство і маломіщаньство не далось доси спровокувати до чинного нарушеня супокою, хоч від черги лїт доконують ся на нїм експерименти в родї виборів соймових з років 1895 і 1901 і парляментарних з років 1897 і 1900, котрі переводжені якраз під знаком і в імя основ обовязуючих виборчих ординаций є найлїпшим може нинї і єдино можливим средством виведеня того люду сільского з рівноваги. Значить, тут хиба лиш удержане обовязуючої ординациї і виконуваня не єї в практицї могли-б оправдати ті побоюваня, яких лякає ся комісия з причини реформи.

Коли бесїда тут про селяньство, то не можу поминути одної части промови п. Стадніцкого. Він каже, що має у себе селян, котрих переконав о небезпечности загального голосованя і они заявились против сеї системи виборчої. Я цікавий, де є такі селяни і як п. Стадніцкий їх пересьвідчив. Я знаю в мостискім повітї поважні орґанїзациї селяньскі, котрі якраз візвали нас, щоби ми як найсильнїйше підпирали загальне голосованє, і перед тиждень відбулось в Мостисках многолюдне поважне віче, і оно се жаданє ухвалило. Отже чим викаже ся п. Стадніцкий супротив тих голосів? які докази противставить сему правдивому нефабрикованому голосови народу зі свого повіта?

Остає стан робітничий, вправдї не такий сильний як за границею, однак на всякий спосіб зорґанїзований; — але чи дотеперішні виступи того стану дають хочби найменшу причину до боязни нарушеня спокою і порядку публичного? Проста безсторонність велить сконстатувати, що стан робітничий нашого краю зі всїх своїх маніфестациях, в цїлій своїй акциї анї на крок не виступив по-за границї обовязуючих законів і, мимо численних провокаций, удержав ся в рівновазї, яка сьвідчить о виробленю горожаньскої зрілости, і що зі сторони сего стану не грозить порядкови правному нїяка шкода анї нїяка небезпечність. Возьміть, панове, під увагу, якими дорогами добував ся перед сто лїтами в Европі стан третий своїх прав? Яких средств уживала буржуазия? Кілько крови пролилось в тій борбі? кілько заподіяно насильств? кілько невинних жертв упало? Якжеж інакше, як благороднїйше боре ся нинї о ті права стан четвертий! І допущене єго до сих прав має грозити небезпечностию для спокою, для суспільного ладу і нормального розвитку?

Адмінїстрацийна комісия має під сим взглядом свої скрупули, які виказує в полемицї із засадою загального голосованя. Она противна загальному голосованю, бо оно „не уміє шанувати розуму полїтичного, анї правдивої вартости, анї дотеперішної працї публичної“, бо ті, що йдуть на чолї працї даного народу, нїколи не подобають ся масам. Ся система, по мисли комісиї, грозить спровадженем до законодатних тїл елементів найменше образованих, при нїй виходять посли, котрі не зможуть внести в парляментї відповідного засобу фахового знаня і тим самим спинять цивілїзацийний рух орґанїзмів публичних.

Загальне голосованє — після слів справозданя комісиї — заострить антаґонїзми народні або навіть релїґійні, оно за'анулює волю й пересьвідченя виборців в користь аґітациї. Комісия уважає нинїшну систему куріяльну за найлїпше заборало прав і вольностий конституцийних, а вкінци вказує на відстрашаючий стан, який через загальне голосованє виробив ся на заходї, отже в Нїмеччинї, Франциї й Америцї — і пророчим духом заповідає, що в тих краях система виборча, оперта на загальнім голосованю, довго не потреває. Отсе всї арґументи комісиї що-до загального голосованя. Приглянь-мо-ж ся їм близше!

Комісия противна загальному голосованю, бо єї ідеалом є система куріяльна, запевняюча упривілейованим нинї клясам не лиш більшість, але рішучу перевагу на основі розумованя, що орґанїзми публичні, як держава або край, опирають ся переважно на їх плечах, т. є. на їх силї податковій, оружній і інтелектуальній. — З таким становищем і розумованем розправа коротка.

Коли нинїшний стан має виправдувати ся цензом податковим або маєтком управнених клас, то сей погляд нїяк не дасть ся виправдати й погодити анї з вимогами справедливости, анї навіть з принципом репрезентациї інтересів, щоби особам, або клясам, посїдаючим маєток і доходи, лише длятого дати загорнути в руки весь вплив полїтичний і всю перевагу в законодавстві. Такі консерватисти як Джон Стуарт Міль уважають се прямо неможливим, щоби висшість полїтичного впливу опиралась лиш на майнї, боячись, що подібна система витворила-б найбрутальнїйшу плютократию, була би простою провокациєю для клас не посїдаючих або мало посїдаючих і могла-б зі сторони великого капіталу або — як він висловлюєсь — зі сторони плянтаторів викликати гнет ведучий прямо до наглого перевороту.

Колиж опремось на засадї, що сойм має бути репрезентациєю інтересів, то мусимо сконстатувати, що нинїшна ординация нїколи не допустить до сего, щоби інтереси клас якраз слабших і потребуючих більше підмоги зі сторони законодавства були відповідно в нїм репрезентовані, щоби сойм був — як висказуєсь в своїх письмах полїтичних Мірабо — мапою своєї суспільности, на котрій задержані в менших пропорциях ті самі розміри, що в оригінали. А які пропорциї тих розмірів є в галицкім соймі? — Возьмім числа управнених до голосованя:

В куриї великої посїлости є їх 2.419 а вибирають 44 послів, значить: 1 посол припадає на 54 управнених.

В курії міст є 24.154 управнених а вибирають 28 послів, значить: посол припадає на 863 управнених.

В курії громад сільских є 531.315 управнених а вибирають 74 послів, значить: 1 посол припадає на 7.179 управнених

Возьмім тепер цифри людности взагалї. Людність на обшарах двірских виносить 276.042 осіб, отже 1 посол більшої посїлости випадає тут на 6.274 осіб. Людність міст, котрі вибирають окремих послів, виносить 622.232 осіб, отже 1 посол припадає на 22.222 осіб. Вкінци людність малої посїлости виносить 6,418.665 осіб, отже оден посол припадає на 86.790 осіб.

Возьмім напослїдок цифрове відношенє людности рускої до польскої і цифрове відношенє польских і руских репрезентантів в тім соймі. Із 149 вибраних послів є польских 136 а руских 13. Русинів живе в краю після послїдної конскрипциї 3,074.798 а Поляків 4,241.141, значить: 1 посол руский в сїм соймі припадає на 236.521 рускої людности коли оден польский посол припадає на 31.185 польскої людности.

Чи се можна назвати не вже справедливою, але взагалї якою-будь репрезентацією інтересів?

А впрочім велика квестия, на чиїй силї податковій опираєсь більше край і держава?

(Дальше буде.)

Хлопский рух в Росиї.

Через цїлий минувший тиждень радив в Москві „всероссийский хлопский з'їзд“ рівночасно із з'їздом заступників земств і міст. І не знати, котрому з них признати більшу вагу. Оба вони стоять при царскім маніфестї з д. 30 (17) жовтня; оба домагають ся як найдальше сягаючих консеквенций того маніфесту; оба являють ся могутним голосом і грімкою пересторогою на адресу правительства в теперішній хвили перестрою держави. Все таки є й великаньска ріжниця в нарадах і постановах обох з'їздів, хоч на обох бесїдники промавляють з рівною свободою і сьмілостию, до якої у нас в конституцийній державі при давно дозволеній свободї слова на жаднім вічу не заганяє ся жаден бесїдник, коли не хоче, щоби комісар зараз таки розвязав збори. Коли з'їзд земців стає на тім ґрунтї, щоби підпирати правительство Вітого і дати єму спромогу увести в житє засади царского маніфесту, а в дальшій консеквенциї пристає на скликанє думи, а лише жадає для тої думи функций конституанти („учредительнаго собранія“): то хлопский з'їзд постановляє навіть бойкот думи, а жадає таки зараз вибору конституанти. Найсьмілїйші постанови земского з'їзду виглядають попри ухвалах хлопского майже консервативними.

Неможлива річ в короткій статї подавати не то дискусию, але хочби навіть всї ухвали хлопского з'їзду, але для прикладу наведемо бодай кілька. І так крім згаданої вже повисше що-до бойкоту думи принято одноголосно резолюцию, що вся земля має перейти на спільну власність народу з тим, що тілько той може користати з неї, хто обрабляє її сам з родиною. На випадок, коли би не заспокоєно того жаданя, постановлено не давати теперішним властителям землї робітника чи то страйкувати. На питанє, чи всї знають, що то є страйк, відозвали ся голоси, що се знають трилїтні дїти. Дальше постановлено не платити податків (бо й нема відки) і недавати рекрута, поки земля не перейде на власність хлопів; позаминати також усї склепи з горівкою. Збори зазначили також окремою резолюциєю, що весь народ в цїлій державі вірве ся до ворохобнї; не є се грізьба, а лише заповідь на підставі вістий, які надходять з усїх кінців Росиї. З'їзд висказав своє обуренє з причини погромів Жидів. Принято резолюцию, що всї дотеперішні уряди мають бути знесені, а урядників має вибирати народ без ріжницї пола, народности і віри. Покиж сего не установить конституанта, не уважати жадних урядників, не давати їм підвод, гроший і т. и., жандармам і поліциї не давати жадних відповідий, сільску старшину заступити новою з вибору і т. и. Инша резолюция домагає ся безпровочного уведеня свободи слова, печати, зборів і товариств, безпеченьства особи і хати; всякі провини властий против тих свобід мають підлягати судам присяжних.

Се лише частина принятих резолюций. Заступники Білої Руси домагали ся повної автономії для свого краю; Українцї так само для України.

Петербургска аґенция розіслала по сьвітї вість, що на хлопскім з'їздї нема хлопів, а лише статистики, аґрономи і т. и. На те відповів з'їзд заявою, що більшість складає ся з селян-хлїборобів.

Нам, що знаємо консерватизм, а по части апатию нашого селяньства та ще й в якійсь части єго деморалїзацию — ним завинену, се загально відомо, — може видавати ся той „всероссийский хлопский з'їзд“ коли не „шопкою“, то у всякім разї проявою без поважного значіня, тим більше що анальфабетизм і темнота селяньства в Росиї є загально знані. Длятого лїпше буде послухати голосу росийских дневників про вагу того з'їзду.

„Петерб. Вѣдомости“ пишуть: Остатні часи принесли нам богато несподїванок; але найстрашнїйша небезпека що-йно надходить. На хлопскім з'їздї в Москві явило ся 300 заступників майже з усеї Росиї. Є там офіцири, поміщики, сьвященик, є й неписьменні селяни. Хлопский з'їзд зорґанїзували социял-демократи, социял-революціоністи: хлопский союз, що має доси до 300 тисяч членів. Є то знаменито зорґанїзована сила, котра по ким-що вбирає сили і дуже імовірно в січни дасть о собі знати. Є се доказ, що може зробити любов і енерґія. Сотні лїт жило серце і тепер еще живе в темнотї, болотї і грязи і тепер обертались коло неї духовности. Сотні лїт обертались коло неї духовеньство, поміщики, учителї і всїлякі народники та нїчого не зробили. Аж тепер появила ся в селї сила, що зрозумілим хлопским язиком пояснить хлопови самостійне житє на власній землї та спромогу увільнити ся від всїляких тягарів. Сила тая не спинить ся перед нїчим і дібє ся свого. Вона пояснить хлопови і значінє злуки і бойкоту чи оружної ворохобнї і людскі права, — не права „платити“, а права „жадати“ та попирати свої жаданя. За остатні три місяцї книжний ринок викинув мілїони брошур, але між ними не було нї одної від тих людий, що лякають ся того, що тепер у нас дїє ся. Погадати ще, що тепер дїє ся в 24 ґуберніях, обхопених аґрарною пожежою! Приходить на гадку, що страчено час, а тепер треба лише готовитись плисти з тим бішеним потоком, що понесе нас у вир подій.

„Русское Слово“ бє троха в иншу сторону. В промовах на хлопскім з'їздї — пише московский дневник — чує ся чим-раз різшу нуту, що сьвідчить о затратї віри в право, в законність, в можність добитися лїпшої долї мирним способом. Люди говорили, що конечно треба узброїти ся. „Без оружия — кажуть — хлопам не добити ся землї!“ Між иншими промовляв так навіть сьвященик, — не палкий молодець, а чоловік лїт сорока, скромний, простий, спокійний. Як же міг говорити так той, що сам учив і проповідував слова любови? Та треба самому жити на селї, щоби зрозуміти, яке пекло безправства давить селян. Тепер неодного бере жах на такі бесїди, як чуло ся на хлопскім з'їздї. А винити би не тих, що говорили, а те, що довело до таких бесїд. Не тому дивувати ся, що відозвали ся такі бесїди, а тому, що вони відозвались аж тепер. Кажуть, що у хлопів нема почутя законности. А деж хлопи бачили коли законність в прикладї до них?

Селяньство так уже довго стогне від нужди. Землї мало, а й тую не уміють обрабляти, бо живуть у тьмі, як жили сотні лїт назад. Так і дійшли до краю: нїхто про нас не думає, треба подумати самим о собі. Брали з мене, тепер я буду брати. Все се страшно, що дїє ся тепер і що може буде; але ще страшнїйше те, що було. Треба в селяньстві пробудити затрачену віру в закон і в права чоловіка, треба поважати єго права і тим научити єго поважати права других.

З Росиї.

Телеґрами.

Льондон. Цїла чорноморска ескадра збунтувала ся. Чотири воєнні кораблї стоять в боєвій позициї против табору війск. Революціонери мають артилерию і уставили єї на великім бульварі. Місто відтяте з усїх сторін. На чолї революціонерів стоїть офіцир Шмід. Під єго командою є цїла чорноморска фльота. Комендант кріпости візвав Шмідa, щоби покинув поміст „Очакова“ і прийшов до него. Шмід відповів відмовно і заявив, що якби єго хотїли зловити, ескадра збомбардує цїлий Севастополь.

Петербург. Приватна депеша з Севастополя доносить, що збунтовані перебили всїх офіцирів ґарнізону. Чотири кораблї воєнні готові розпочати бій з сухопутним війском, зібраним в ґарнізонах портових міст. Збунтованим повело ся захопити в свої руки артилерийскі маґазини в кількох портах.

Берлїн. Дня 28 с. м. вечером розпочав ся страйк почтових і телеґрафічних урядників на просторони від Волочиск до Київа, Одеси, Москви і Петербурга. З Одеси доносять, що урядники понищили телеґрафічні і телефонічні проводи. З причини страйку перерване також телеґрафічне полученє Варшави з Москвою, Київом, Ростовом, Одесою і Вильною. В Варшаві страйкують почтові урядники.

Петербург. В військовій електровни увязнено оногди 230 людий за участь в складках на родини жертв полїтичного руху. Полк ґвардиї стрільців не хотїв арештувати своїх товаришів. — Якісь два пани, що переїздили екіпажем попри мешканє міністра Дурнова, дали до єго вікон два револьверові стріли. Бувший одеский поліцмайстер Найгард, котрий за протижидівскі заворушеня мав бути відданий під суд, іменований ґубернатором в Н. Новгородї. Се мало стати ся за впливом Дурнова, без відомости Віттого.

Париж. Дневники доносять, що супротив грізного положеня в Петербурзї і державі конґрес земств має радити в перманенциї. Можливе є, що за 14 днїв конґрес земств перенесе ся з Москви до Петербурга.

Петербург. Подїї в Севастополи зробили велике враженє в висших кругах Петербурга. Вигляди реакциї упадають з кождою хвилею. Говорять, що правительство рішило ся на оголошеня лїберальнїйших законів, нїж того надїяли ся. Проєктоване є безпровочне знесенє всїх виняткових законів і відкликанє воєнного стану.

Пятиґорск (Кавказ). На телеґраму одної ґрупи мешканців з просьбою, щоби перед скликанєм думи правительство не полагоджувало справи автономії народів, бо біль-

РУСИНИ! Домагайте ся всюди **ТУТОК** і **ПАПЕРЦІВ** **„ЗОРЯ“** оподатвованих з 5% на руский народний фонд. Кождий листок має випечатану водним друком напись „Зора“ для відрижненя від злих наслїдовань. Цїна приступна, якість знаменита. Взірцї даром. Ласкаві замовленя полагоджую відворотною почтою. **Братя Ельстер** *Львів, Охоронок ч. 9.* 933

і остаточну цїль мають в своїй орґанїзациї українські дївчата? Нїякий прихильник, а щож доперва ворог еманципациї не скаже, що се має бути товариство для плеканя незамужного стану, або для „вибореня укр. дївчатам лїпшої долї“. „К. У. Д.“ хоч і відпекуючи ся руками й ногами і хоч нїхто з людий доброї волї о те не посудить єго — а я рішучо до таких причисляю себе — мусить фіґурувати як товариство „паннів на виданю“. Коли яке товариство який небудь прінцип робить крітериєм, після котрого можна або не можна до нього належати, то сей прінцип є через те „каменем преткновенія“ котрий се товариство поборює, або ідеалом, до котрого стремить. Візьмім — алькоголь. Одна ґрупа людий лучить ся під знаменем боротьби против алькоголю і своєю метою уважає цїлковите єго усуненє, а друга знов уважає за свій ідеал „16 бомб пільзнера“. Та одна і друга кладе за основу свого істнованя в орґанїзациї — алькоголь і справдї головно з ним має до дїла. „К. У. Д“ уважає за основу свого істнованя в орґанїзациї — незамужність, отже може або ідеалїзувати її, або поборювати. Бо тяжко принять, що орґанїзация К. У. Д. поняла незамужність як condicio sine qua non приналежности до Кружка — так собі для жарту. Конче мусить бути якась важнїйша притона, а можуть бути дві, лише що вичислені. Я не цїкава розбирати, котра саме ідея, чи „виконуваня“ незамужя, чи боротьби з ним єсть основою істнованя Кружка укр. „дївчат“, але з гори можу Вп. членів К. У. Д. впевнити, що поражаюча більшість — бо де бракне людий злої волї? — готова принять, що К. У. Д. орґанїзує ся під тим другим знаменем — боротьби против незамужя...

Але лишім жарт на боцї.

Конець буде.

шість російского народу є сему противна. Вітте відповів: „Рада міністрів не позволить предложити цареви зарядженъ, котрі могли би довести до відірваня частий, злучених з державою російскою кровю. Ініциятива в справах сих провінций може вийти лише від думи. Однак правительство не відносить ся з недовірєм до жадної части населеня. Виконуючи волю царя, правительство мусить шанувати і удержувати всї національні і релїґійні прикмети всїх частий населеня держави.

Петербург. Коли оногди просили Віттого, щоби позволив Ґапонови вернути до Росиї, Вітте відповів: „Се буде тяжко, бо Ґапон підчинений духовній власти і утїк з Росиї. Впрочім се є злишне, бо від 19 серпня Ґапон є в Петербурзї. Поліция не знає про се, але я маю навіть єго адресу“.(?). Ад'ютант команданта Севастополя телеґрафує, що не прийшло до заворушень. Збунтовані заховують ся спокійно.

Берлїн. З Петербурга доносять, що еще не є певною річию, чи міністер внутрішних справ Дурново одержить димісию. Противно, становище Віттого тепер захитане, бо цар має бути зражений ухвалами конґресу земств в Москві, котрим Вітте горячо опікував ся.

Петербург. Робітники всїх міских підприємств, не ждучи на предложене, котре мало управильнити час працї, оголосили 8-годинний день працї. Рада міністрів радить тепер над зміною правил о станї облоги. Де буде заведений стан облоги, будуть удержані всї полїтичні і горожанські права, а підвисшена буде лише відвічальність за ґвалти і злочини против влассти. Ґенерал-ґубернатори, котрі доси були безпосередно підчинені цареви, будуть тепер під розказами міністрів. Хлопский рух обняв вже 24 ґуберній, спалено сотки дворів і фільварків.

Одеса. Новий командант міста Григорів замкнув університет. Викликало се велике огірчене, а то тим більше, що до замкненя ужито війска.

Льондон. Повстанцї в Севастополи мають в своїх руках всї форти, з винятком двох і найлїпші кораблї воєнні. З Кишинева вислано до Севастополя полк піхоти і батерию артилериї. Нинї кінчить ся ультіматум поставлене збунтованим до капітуляциї. Кріпость окружено, а окрім того наміряють перервати водопроводи і здержати довіз харчів. Командант кріпости іменований диктатором і одержав наказ дістати бунтівників живих, чи мертвих.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Державна рада.

Відень. Міністерство фінансів предложило палатї послів проект закона в справі скороченя ходу інстанций в спірних справах о належитости. В менше важних справах вже краєві власти скарбові будуть найвисшою інстанциєю, а тілько в важнїйших случаях буде допускати ся відклик до міністерства фінансів. Рішаюча буде тут квота від 200 кор., до котрої не суть вчислені приписані побічні належитости. Против рішень краєвої власти скарбової яко послїдної інстанциї, також буде можна вносити зажалення до адміністративного трибуналу.

Виборча реформа.

Відень. Молодочехи і полудневі Славяни прихильно оцїнюють проект Ґавча. В консервативних кругах кола польского повіяв сильно опозицийний вітер против Ґавча. Всенїмцї і нїмецко-національний союз є за загальним голосованєм, однак з узглядненєм історичного і культурного становища Нїмців в Австриї, а язиком нарад парляменту мусить бути язик нїмецкий. Окрім того Всенїмцї жадають відокремленя Галичини, бо при загальнім голосованю Галичина майоризувала би инші краї.

Моравска ординация виборча.

Відень. Цїсар санкціонував ухвалену моравским соймом краєву ординацию виборчу.

Угорска кріза.

Будапешт. Рекрутация буде відбувати ся примусово. Військовий командант в Шеґединї видав наказ, щоби рекрутів брати силою. Ті що мають служити в війску, мають самі зголосити ся до доповняючої команди полку. Хто не зголосить ся добровільно, того возьмуть силою.

Угорский сойм.

Будапешт. Дневники доносять, що в половинї грудня сойм буде розвязаний.

Договор з Сербією.

Відень. Приїхали тут сербскі делеґати, щоби розпочати переговори в справі заключеня торговельного договора.

Конфлїкт з Туреччиною.

Царгород. Доходи забрані міжнародним війском в мітиленьскім урядї цловім виносять доси недвп парусот пястрів. Міжнародна фльота має також заняти остров Тенедос, як передтим порта не прийме домагань держав.

Бунт Герерів.

Берлїн. Самуїл Вітбоа, син помершого зраи Гендріка Вітбоа, прийшов з 73 мужчинами і 44 жінками добровільно до Вервелї і віддав 34 карабінів.

НОВИНКИ.

— **Збори в Мостисках.** В недїлю 26 падолиста с. р. відбули ся в Мостисках довірочні збори, на котрих явило ся поверх 150 польских селян з домен ґр. Стан. Стадніцкого. Предсїдателем зборів вибрано адвоката д-ра Корнера а відтак п. Скварко виголосив довший реферат о пановану шляхти від найдавнїйших часів аж доси, о індемнїзациї, пропінациї, процесах о пісї і пасовиска, о податках, о роздробленю і задовженю селяньских ґрунтів, о ріжних законах народ кривдячих, о виборчих надужитях і о реформі виборчій. Зібрані обурені крайно послїдною бесїдою ґр. Стан. Стадніцкого, виголошеною при дебатї над виборчою реформою в соймі і єго неприсутностию на вічу в Мостисках дня 17 с. м., ухвалили одноголосно резолюцию, домагаючу ся заведеня загального рівного безпосередного тайною права виборчого. Селяни нарікали також на те, що читальні „Tow. szkoły ludowej“ кормлять їх самими дурницями а то в інтересї ґр. Стадніцкого і взагалї всїх шляхтичів.

— **Руска молодїж в польских середних школах.** Як довідуємос з компетентних кругів, руска молодїж в I школї реальній у Львові підпадає сильному впливови польонїзациї, чи як хотять польскі верховоди — „польскої культури“. Так пр. ученики Русини в VII кл. молять ся в школї по польски, а таке саме дїє ся в низших клясах, де у руских учеників національна сьвідомість майже нїяка. Приміром нехай послужить отсей факт. В VII клясї питає онодї проф. Пасендорфер ученика про листопадове повстане. „Ja nie wymagam całkiem dokładnie, bo może ty Rusin?“ — каже. —„Nie — відповідає ученик — ja Polak, tylko jestem grecko-katolickiego obrządku“... А тимчасом родичі сего ученика сьвідомі Русини. Син в польскій школї вже став ренеґатом. Дальшим доказом польонїзациї польскою школою хочби й те, що у вчерашній польскій демонстрациї ученики Русини з висших клас I реальної школи взяли участь і машерували разом з Поляками за польским орлом. Сумно, що учителї Русини в дотичній школї не мають нїякого впливу на свою молодїж.

— **Польска молодїж militans.** В послїдних часах польска молодїж середних шкіл стає чим раз голоснїйша на улици. Нема одної патріотичної „rocznicy“ (а Поляки повидумували їх богато!) або якої иншої „народової оказиї“, щоби польска молодїж в мундурках не задемонструвала публично походами, сьпівами і промовами, що й вона рішає о „losach ojczyzny“. Як ми вже зазначували, та молодїж підіймає навіть акцию „ународовеня“ середних шкіл в Галичинї, очивидно на превелику втїху польскої преси і всего польского загалу, що мають ось тілько кандидатів на „богатеруф народових“. Не дивниця, що й перед кількома днями розійшли ся по всїх польских середних школах у Львові тисячі гектоґрафованих відозв, взиваючих молодїж до сьвяткованя 75-лїтних роковин т. зв. листопадового повстаня в Варшаві, щоби зазначити, що „duchem pokrewni jesteśmy bohaterom świętej walki“. Наслїдком тої аґітациї у всїх тих школах ходили депутациї учеників до дирекций, котрі з а з г о д о ю краєвої ради шкільної позволили молодежи обходити роковини польского повстаня дня 29 с. м. В програму обходу входили богослуженя за „poległych“ в часї від год. 8 до 10, а відтак в школї по двох годинах науки відчити про дотичну історичну подію. Та молодїж I-ої реальної школи ся програма, видко, не заспокоювала „najświętszych polskich uczuć“ бо по богослуженю в костелї Клярисок (при ул. Личаківскій) всї ученики уставили ся в чвірки і місто удати ся назад до школи, на превелике здивоване професорів помашерували в противну сторону на улицю Пекарску, несучи на передї червону хоругов з білим, польским орлом. Під костелом Змертвихвстанців похід стрінув ся з учениками VI ґімназиї, що саме виходили з Богослуженя. Сполучивши ся разом, рушили всї назад під будинок V ґімназиї при ул. Валовій. По дорозї стрінули ся в молодїжю тоїж ґімназиї, вертаючою із свого богослуженя, і знов звербували більшу половину під свій „штандар“. Тепер вирушив похід із скріпленими силами крізь середину міста, очивидно серед патріотичних сьпівів та криків, під IV ґімназию, поза Єзуїцким городом. Однак в тій школї відбувала ся вже наука, а вхід до будинку був зачинений. Не могучи дістати ся до середини, демонстранти висказали своє обурене окликами під адресою дирекциї і професорів: „ганьба!“, а відтак потягли крізь площу св. Юра на ул. Шумляньских, де находить ся II реальна школа. Очивидно дирекция тої школи, повідомлена завдалегідь про демонстрацию, веліла також замкнути вхід до будинку. Демонстранти постановили за всяку цїну здобути школу і дїйсно через сусїдну реальність впакували ся цїлою товпою на подвіре шкільного будинку, де почали сьпівати патріотичні піснї. Тодї поотвирали ся всї вікна і молодїж, зібрана в клясах, перервавши науку, відповіла також сьпівом. Се долило оливи до огню. Товпа почала зі всїх сторін штурмувати будинок. Виваливши вкінци двері, завалила юрба коридори і почала накликати учеників, що находили ся в клясах, щоби прилучили ся до демонстрациї. Професори заметушили ся, не знаючи, що робити. Оден з них, п. Янїк, пробував при помочи палицї товпу вигнати, але ученики кинули ся на него з кулаками і побили. Рівночасно почали в цїлім будинку товчи шиби, а часть учеників побігла до недалекого мешканя проф. Янїка і тут не лишили нї одної шиби цїлої. Проф Янїк надбіг до дому, але товпа єго знов потурбувала. Дійшло до того, що демонстранти вдерли ся до шкільних саль в партері і почали скрізь викидати малих учеників на двір. В цїлім тім штурмі помагали їм польскі технїки, академіки, а навіть робітники, занятї при будові в сусїдстві школи. По хвили, вдоволені успіхами своєї роботи, воєвнича молодїж рушила ул. Шумляньских ще раз під IV ґімназию, але по дорозї заступила їм дорогу вже поліция. Розпочалась сїпанина, оден поліциянт видер ученикови хоругов з польским орлом і вже мало не прийшло до розляву крови, коли-б не інтервенция старших осіб, котрі випросили у поліциї дозвіл на дальший похід. Товпа потягла тепер просто на Марійску площу під памятник Міцкевича і по кількох піснях та промовах ученики удали ся около 12 год. в полудне до своїх шкіл, однак... застали двері зачинені. Неспокійні розійшли ся домів, але демонстрация на тім не скінчила ся. Вечером вібрала ся молодїж всїх польских середних шкіл на Личаківскім кладовищи під памятником Ордона і знов розпочали ся сьпіви та промови і знов потягнув похід із штандарами, смолоскипами, сьпівами та криками ул. Пекарскою і т. д. на Марийску площу, де з стіп Міцкевича вилито до останка „najświętsze polskie uczucia“ в доказ „pokrewieństwa z bohaterami świętej walki“. — Нинї рано розпочав ся епільоґ вчерашної демонстрациї. Як довідуємось, ученикам трех найвисших клас I реальної школи відчитано урядово, що кляси V, VI і VII розвязані, а в найблизший понедїлок відбудуть ся нові вписи. Розпущені кляси удали ся гурмою до Стрийского парку на нараду, що дальше дїяти. — Сю студентску револьту на тлї патріотичнім описуємо нарочно так подрібно, щоби показати рускому загалови по раз може сотний, як нерівну міру прикладає „польска комісия едукацийна“ до підчиненої собі молодїжи польскої а рускої. Польскій молодїжи вільно демонструвати публично при всяких патріотичних нагодах, а навіть урядово устроює ся богослуженя та відчити, дарма що якесь там повстане не має нїчого спільного із шкільним образованєм. Молодїжи руских ґімназий не вільно навіть думати про щось подібне, а як „краєва комісия едукацийна“ віднесла би ся до анальоґічної манїфестациї, задуманої случайно молодїжю рускої ґімназиї, вказує богато значучий факт, що двох учеників рускої ґімназиї, арештованих підчас звісної нагінки львівскої поліциї за учасниками рускої демонстрациї в честь Хмельницкого у Львові, веліла дирекциї виключити зі школи, хоч віридостойні сьвідки зізнали, що ті ученики не брали участи в демонстрациї і лише случайно попали в руки поліциї. Отсе найновійші приміри безсторонности „польскої комісиї едукацийної“, котра у безмірнім потураню патриотичним поривам польскої молодїжи дійшла так далеко, що спричинила вчерашні вибрики молодих патріотників, „spokrewnionych z bohaterami świętej walki“. Побачимо, що з того буде дальше.

— **Польска молодїж mojżeszowego wyznania** обходила вчера також „падолистове повстане“ богослуженєм в жидівскій божници, однак дуже нефортунно, бо сіоністи перервали богослуженє і сьпіваючи сіоністичний гимн, викликали в божници велику бучу.

— **Всенародне Краєве віче,** скликана Радикальною партиєю має відбути ся дня 3 грудня (в недїлю) о г. 1 по пол. в салї Данка, ул. Шайнохи. Того самого дня перед полуднем буде відбувати ся дорічний з'їзд радикальної партиї.

— **Міжнародна шайка фальшівників банкнотів.** З Льондона доносять, що сими днями скінчено там слїдство в голосній справі підробляваня австрийских 50-коронових банкнотів під проводом галицких Жидів Фіша, Шапіри і Бутервайка. Що до других обжалуваних представитель Австриї зажадав відложеня, доки не будуть надіслані візнаня сьвідків в Відня. Оборонець згаданих фальшівників запротестував против того і загрозив, що піднесе ту справу в анґлїйскім парляментї. Мимо того судия прихилив ся до предложеня представителя Австриї і справу відложив на пізнїйше.

Збори і засїданя.

З к р у ж к а у к р. д і в ч а т. Довірочні збори укр. жіноцтва відбудуть ся в недїлю, 3 грудня с. р. в викладовій сали в пасажу Міколяша. Початок о год. 10 рано, продовжене о 3 год. по пол. Запрошеня видає комітет в суботу від год. 8—9 вечером і в недїлю від 8 рано в комнатї товариства, Ринок ч. 10. Ще раз звертаємо ся з просьбою о участь до всїх, мого інтересує цїль зборів. — За комітет: *С. Дачилевич, С. Левицка.*

З л ь в і в с к о г о Б о я н я. Видїл Бояна пригадує П. Т. членам, що нинї загальні збори товариства о год. 7 вечером у власнім льокали і просить о як найчисленнїйшу участь.

З ч и т а л ь н і „П р о с ь в і т и“ н а л и ч а н і в с к і м п е р е д м і с т ю. В суботу, 2 грудня відбудесь в льокали товариства (ул. Личаківска ч, 87) о год. 7½ веч. відчит Українця з Києва Евгена Василїєва „про закордонну Україну“. По відчитї гербатка і товариські забави. Вступ вільний, гостї пожадані. — *Видїл.*

Померли.

— **Михайло Перфецкий,** парох в Чемеринцях, нараївского деканату, львівскої епархії, упокоїв ся 24 с. м. в 90 роцї житя і 65 сьвященьства. В. є. п.!

Читаємо у львівскім Przewodnik-у Przemysłowім з дня 15 жовтня с. р.: Віджившу мучку для дїтий на ворець розповсюднюваних у нас заграничних виробів почала виробляти реномована фабрика бішкоптів і медівників Станислава Ґурґуля в Ярославі. Ту новину в области краєвого промислу витаємо з радостию, бо коли вже маємо чимсь заступити щораз труднїйші до здобутя мамки, то нехай то не буде довго належала нїмецка мучка, щоби викормлювати нею здорові рускі і польскі дїти. А що віджившча мучка Ґурґуля є для дїтий продуктом старанним і лїпшим від инших, про се сьвідчить розслїд і сьвідоцтво д-ра Лемберґера, доцента Ягайлоньского унїверситету і специялїста в розслїдах споживчих артикулів, котрий признає їй висшість над заграничними виробами. Фабрика постарала ся, щоби той новий виріб найшов ся у всїх аптиках і аптичних складах на складї.

Надіслане.

Адвокат краєвий

Д-р Иосиф Партицкий

отворить з днем 1 н. ст. грудня 1905 канцелярию 1050 3—?

в Станиславові

ул. Сапіжиньска (Тисьменецка) ч. 33.

Д-р Казимир Левандовский

повернув із студий дентистики і ординує в недугах зубів. — Витягане зубів і пльомбоване без болю. 970 10—?

Львів, площа Галицка ч. 7.

Льоврана коло Абациї.

Пансіон „Central“ поручає ся Родимцям на сезон осїнний і зимовий по цїнї 5 корон денно від особи за покій з цїлим утриманєм.

4—6 *Сидонїя Романчукова.*

Ц. к. уприв. галицкий акцийний

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Відділ депозитовий

принимає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, принимає до перехованя цїнні папери і удїляє на них задатки.

Окрім того заведено на взір заграничних институций так звані

ДЕПОЗИТА СХОВКОВІ

(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар одержує в сталевій панцирній касї сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важні документи.

В тім напрямі гіпотечний Банк поробив як найдальше йдучі зарядженя.

Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім відділї. 374

Інкасо Векслїв і переказів

на заграничні місця і на провінцию

приймають 207c

Сокаль і Їлїєн

банковий дім і контора виміни.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

До заміни посада дуже добра, управ. 2 кл. школи за рівнорядну посаду близько міста і зелїзничої стациї. Близша відомість: Заряд школи в Кореличах п. Фирлеїв. 1023 1—2

Потребую здібної учительки, евентуально здібного учителя до 2 дївчат в V і IV кл. і 2 хлопців з III і I кл. з порукою успішного іспиту в липни 1906. — Зголошеня з услівями приймає уряд парохияльний в Панасівцї п. п. Підкамінь коло Бродів. 1025 2—3

Ученик VIII кл. ґімн. глядає пекциї на цїлий рік. Може приготовляти учеників до вступних іспитів ґімн. Зголошеня на адресу: *Кость Масевич* в Вербівцях п. п. Городенка. 1—3

Фабрика віджившої Мучки

Станислава Гурґуля

ц. і к. доставника двора в Ярославі.

Витяг з аналїзи: Мучка підлягає легко і майже цїлковито стравленю, як се виказала проба штучного травленя, при котрій 90·36% підлягло стравленю. Та мучка відзначає ся також тим, що містить в собі велику скількість тїл підлягаючих стравленю в жолудку дїтий навіть в тім віцї, коли змога травленя скробіоватих тїл у них ще дуже мала. Скількість скробіоватих тїл в мучцї виносить лиш 34·585%, коло 56·61% тїл, не числячи води і мінеральних солий, припадаючих на білковаті тїла, товщі і цукри, підлягнуть вхолоненю навіть у немовлят в першім періодї їх житя. З того огляду перевисшає мучка для дїтий СТ. ҐУРҐУЛЯ подібни заграничний перетвір, а то мучку Куфека. — Краків, 28 мая 1905 р. *Д-р Іґнат Лемберґер.* 982 1—15

70% на фонд будови театру дає той, хто в тов. ім. Котляревского замовить отсі книжки:

1. Наталка Полтавка ком. опера Котляревского в 2 д. текст	40 с.	з перес.	50 с.
2. Наталка Полтавка . . . . партитура	3·60 „	„	3·85 „
3. Ворожбит народна комедія, Цегливського в 3 діях	1·— „	„	1·10 „
4. Заверуха і Два домики а одна фіртка одноак. Лотоц.	—·50 „	„	—·60 „
5. Настоящі, комедія в одній дії Бобикевича	—·50 „	„	—·60 „
6. Чоловік чести, драма в 3 діях Володиславича	1·30 „	„	1·50 „
7. Боян збірник малорус. кварт. на муж хор Матюка	2·60 „	„	3.— „
8. Заповіщане Т. Шевченка, бас. сольо в супр. хору і форт. В.	50 „	„	—·60 „
9. Весняка пісня в супроводі фортеп. Матюка стих Шашк.	40 „	„	—·50 „
10. Коляди на мішаний хор Матюка.	1·— „	„	1·10 „

972 3—3

Від дрібних річий

зачинаймо попирати свою торговлю і промисл а богато гроша в краю лишить ся і богато рук найде працю. Пощо маєте, Вповажані Пані, купувати заграничний крохмаль, коли фабрика ЛЕОНАРДА СОЛЕЦКОГО у Львові виробляє такий знаменитий **брилянтовий крохмаль з кітною і бажантом,** що перевисшає своєю добротою всякі заграничні вироби, є лїпший, дешевший і можна єго всюди набути. Зажадайте лише крохмалю краєвого виробу! 995 3—4

5 корон і більше денного зарібку

Товариство панчошкових машин для домових робітників

глядає осіб обох полів до панчошкових виробів на нашій машині.

Проста і швидка робота цілий рік дома. Не треба приготовних робіт. Віддалене місце замешкання не впливає зовсім, а ми продаємо роботу.

Товариство панчошкових машин для домових робітників

987 THOMAS. M. WHITTIK et Comp. Prag Petersplatz. 7. 7—?

БІЛЬШЕ ЯК 1000 ПОДЯК

і атестів пп. Лікарів, Клінік і загальних шпиталів сьвідчать найлїпше про високу лїчничу вартість

Іхтіоментолю

(правно охорон.),

котрий дуже часто по кількаразовім ужитю усуває невавідно і тревало: Ревматизм, болї нервові, гостець, пораженє, біль голови, біль зубів і иньші доляглости ревматичного і нервового характеру.

Ціна фляшки з описом ужитя коштує 1 Кор.

ІХТІОМЕНТОЛЬ можна набути у всіх аптиках, або прямо: З хемічної лябораториї аптикаря **ШИМОНА ЕДЕЛЬМАНА** в Богородчанах. 911 9—24

Почтою висилає ся найменше **дві** (2) фляшки.

Просить ся жадати виразно **Іхтіоментолю Едельмана.**

Оповѣщене.

„ЗАЩИТА ЗЕМЛИ“, общество зарегистрованное съ ограниченною порукою во Львовѣ при улицѣ Краковской число 17, II. поверхъ, удѣляетъ пожички для набыванія и удержанія земли и поднесенія господарства, покупаетъ большіи посѣлости и сельскіи господарства въ цѣли продажи тыхъ же въ цѣлости или парцелями своимъ членамъ, принимаетъ капиталъ въ щадницу, опроцентовуетъ ихъ по 4 и платитъ само подать рентовую и удѣляетъ отворотною почтою всякихъ поясненій въ дѣлѣ закупна и продажи земли.

При прошеніи о пожичку нужно предъявити вытягъ ипотечный и зрзутъ посѣлости геометромъ подтвержденный. Высота ипотеки при удѣленіи кредитовъ отъ 6 до 7%.

Состояніе съ днемъ 30-го сентября 1905 года:

Станъ должный:

1. Фондъ резервный	2188·84
2. Удѣлы членовъ	2233·05
3. Щадничіи вкладки	180292·04
4. Дивиденда неподнята	1106·87
5. Сальдо отсотковъ	7633·79
6. Решта надвышки изъ 1904 г.	307·85
Общая сумма	213863·44

Станъ чинный:

1. Пожички ипотечныя	177428·84
2. Издержки администраційніи	2183·48
3. Кошта заснованія и мобилія	284·46
4. Еффекты	6935·—
5. Льокаціи въ Банкахъ	27018.01
6. Переходовіи	5·64
7. Наличными въ касѣ	8·01
Общая сумма	213863·44

957 9—12

Вже незадовго появить ся з друку:

ІЛЮСТРОВАНИЙ МУЗИЧНИЙ КАЛЕНДАР на р. 1906.

Чистий дохід з розпродажи призначений — як торік — на **будову руского народного театру** у Львові.

Сей календар поручають з найлучшої сторони: практичність, дешевість і постійна вартість. На зміст складають ся: а) Календариюм і добірні статї занимаючі однаково і для немузиків; б) „Небесні Сьпівці“ драматична алеґория С. Яричевского, справлена і розширена автором. Річ патріотична і гарна, надаюча ся до сценічних вистав, без великих заходів, для аматорских кружків — вкінци в) перша новість в рускій літературі музичній п. заг. „Короткий начерк науки гармонії і композиції“ о. В. Матюка з численними примірами в нотах. Все разом коштує — лиш в дорозї передплати — **franco 1 корону.** По видрукованю, ціна буде висша. Замовляти начежить завчасу переказами почт. під адресою: **Р. Зарицкий Львів, ул. Сикстуска ч. 62.** При більших замовленях за готівку, *для Боянів і учеників 10% опусту.*

УЧИТЕЛЬ орґан руского товариства педаґоґічного двотиждневник педаґоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Коханевского ч. 15. Предплата річна 6 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 зр.

Наліг півньства

усуває ся раз на все при помочи порошку ZOA. То средство не має ніякого смаку і тому можна єго дати до кождого напитку й без відома піяка.

Одна пачка на цілковите вилічене К 10, оплатно, без оплати від цла і дискретно.

Богато нещасних людий, опанованих тим страшним налогом, повернули до своїх родин і товариств, одним словом мілїони і мілїони людий поправили ся і стали порядними членами суспільности. Численні подяки можу дати до прочитаня. Висилає за попереднім надісланем гроший або за післяплатою головний склад **ЛЮДВИКА ПОЛЯКА** (Lodovico Pollak) в Медиоляні (Італїя). Листи до Італїї коштують 25 сот., картки 10 сот. Переписка у всїх мовах.

777 1—4

Висилковий маґазин ткацких виробів

Едмунда Товарницкого

в КОЛОМИЇ

висилає на бажанє даром і оплатно прібки полотна, шіртінґів, шевіотів, цайґів, столового біля, сукна, мужеску і женьску одіж і поручає вінчальні виправи.

Ціни фабричні.

Заступники і відпродавці глядані всюди.

Зголошеня лише письменно. 1016 3—16

На сїножати

єсть

Жужлева мучка Томаса

признана найлїпшим і найдешевшим фосфоровим навозом. Ужити її можна ще тепер на озимини як поголовний навіз а також під весняний засів можна її розсїяти тепер на сирі скиби.

Брошурки з поученем і цінники висилає даром і оплатно.

Ґенеральний репрезентант фабрик фосфатів Томаса 604 20 25

ИОСИФ КАРРАХ

Львів, улиця Ягайлоньска число 22.

!! Бачність на знак „Зоря“ !!

Важне для парохіяльних урядів і читалень!

Макс Ґлязерман

ПЕЧАТНИКАР

Львів, ул. Сикстуска ч. 17

виконує густовно і дешево стампілї каучукові і металеві для парохіяльних урядів, громад, читалень і т. п. по 2·50 с. враз з пуделком і фарбою, литі нагробні таблиці, числа домів і улиць, відзнаки для лїсних та пільних сторожий і кліщі до пльомбованя мяса.

Переписка руска. 285 10—10

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Сукиницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сїркове мило усмирає сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсьвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сїркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сїрково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґліцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекцийно-гіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порплї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґліцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порплї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 67—84

Власного виробу

ЛЯМПИ на ВІЧНЕ СЬВІТЛО

з хіньского срібла і бронзу в огни волоченого по припису епископскої станиславівскої консисториї продає по найнизших цінах

звісна руска торговля, сполучена з бронзівничою рукодїльнею

Петра Дуткевича

в Станиславові

улиця Бельведерска ч. 5.

Лямпи продає по цїнї 32, 40 [illegible] 62, 70, 80, 90, 100, 110, 120 корон за штуку.

Патентовані лямпки „Guillon“ сьвітять ся 14 день. 863 4—12

ЛІЯРНЯ ДЗВОНІВ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** ріжної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливаня в найкоротшім часї, а також має на складі готові дзвони ріжної ваги.

Дякуючи всїм Вп. парохам і фундаторам за всї дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цїлі ґрупи. За тревалість материялу і гармонїйний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публицї

З глубоким поважанєм

70 **АНТОНІЙ СЕРАФИН.**

Аґентів не висилаю.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Дзвинятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Берґомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави руської	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тукиї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брухович	від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед полуднем (тілько в неділї і рим.-нат. сьвята, 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-нат. сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч
„ Янова	8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9) 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9 і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„ Щирця	10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим. нат. сьвята.)
„ Любіня	10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим нат. сьвята.)

З Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, З монакого (від 25/6 до 15/9), Освенцїма (від 25/6 до 15/9), Велїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватра (від 1/7 до 31/8 Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята
„ Підволочиск	6·20, 10·55, **2·—**, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кожавини (від 1/5 до 30 що неділї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави руської	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брукович	від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-нат.) 12·30 пополуд (тілько що неділї і сьвята рим.-нат.) 2·10, 3 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави руської	11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова	8·55 рано, 9·15 передполуднем (від 1/5 до 30 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим нат. сьвята) 3·08 пополуд. (від 14/5 до 10/9 5·58 пополудни.
„ Щирця	1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим нат. сьвята.)
„ Любіня вел.	2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-нат. сьвята.)

Примітка. Поїзди позначені друковані з черенками [illegible] ночними; поїзди нічні є означені жирно. Мора нічна [illegible] ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди на часом білети взаїмного [illegible] рода, інвалїдні провінциєнти, розкладні їзди і т. д. мож [illegible] бувати через цїлий день в міжнім бюрі к. к. держав [illegible] сьвіщиць, площа Гавсмана ч. 9. 6[illegible]

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Маєцких] Коперника ч. 9.

Ч. 258. Львів пятниця 18 падолиста (1 грудня) 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Бімньско ч. 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бушштаб ул. Кароля Людвика ч. 33. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Rosenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Gottfeldmark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Rosenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з ді ер. додатком:
в Австриї: за границею:
на цілий рік . . 32 к — 64 к
на пів року . 16 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 32 к
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 95 к
Поодиноке число коштує у Львові 10 с.
на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попередньою заграницею. — Рекламациї нерозпечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення платять ся по 20 с. за стрічку.

Виборча реформа
а руска парляментарна репрезентация.

Вчера познакомили ми наших читачів з основними зарисами Ґавчового проекту виборчої реформи та вказали на два основні промахи правительства: формальний — а іменно, що правительство бар. Ґавча стануло на становищи переведеня реформи теперішним, по своїм складі невідповідним до сего діла парляментом, та річевий — а іменно що правительство думає викривити принцип рівности голосованя на річ пануючих доси клас і націй через усякі фірточки, в разї узглядненя „податкової сили“, „культурного, історичного та державного значіня“ деяких націй і кляс, і т. п. Отсї промахи правительства аж надто очевидні а арґументи, якими бар. Ґавч намагав ся їх „вибілити“, надто марні, щоби треба було напружувати ся для виказаня фалшивої ноти, що дзвеніла в Ґавчовім проекті і нам надто легко прийшло ся виказати безосновність правительственного становища та крутарство арґументів міністра-президента. Вкінци зазначили ми вчера і небезпеку, яка відчиняє ся для нас у тих фірточках, маючих уможливити польскому „колу“ задержане дотеперішної позициї, та потребу як найінтензивнїйшої масової акциї з руської сторони, щоби польско-шляхецким заходам помішати в рішаючім моменті одноцушним зривом руских народних мас.

Головна точка ваги нашої акциї в справі зміни конституциї безперечно лежати-ме, з природи річи лежати мусить в аґітацийно-демонстрацийнім руху ви та в масових виступах нашого населеня по цїлій східній Галичинї, не можна нам одначе спускати з очий того значіня, яке в так важній і в переломовій хвилї може мати відповідно поведена акция наших парляментарних заступників. Ми далекі від того, щоби бажали нашій парляментарній репрезентациї давати означені директиви, яких в даних моментах способів і доріг належало би їй ужити, аби справу повести найкориснїйше для руского народу, бо розуміємо, що оцїнку в тім взглядї треба в головній мірі лишити добрій воли і політичному розумови єї самої, як безпосередно і найлїпше познакомленої з прочими відносинами на парляментарній аренї, в кождій, даній хвили. Все таки однак подаємо нашим парляментарним послам отсею прилюдною дорогою проект, після якого — думаємо — належалоби розвинути акцию в парляментарнім форум сподїючись, що наші посли у Відни, о скілько се буде в їх силах і о скілько на се позволять обставини, подбають перевести єго в дїло.

Проект виборчої реформи, начеркнений бароном Ґавчом, побіч нас Русинів не вдоволяє певно також і деяких инших інтересованих сторін. Коли бар. Ґавч піддає принцип загального і рівного виборчого права деяким модифікациям через введене звісних уже критерий, невидержуючих ніякої критики, то діє ся се іменно в інтересї двох, в Австриї пануючих народів: Нїмців і Поляків, причім тими, хто має заплатити рахунок тих модифікаций, мають бути: в відношеню до Поляків Русини, в відношеню до Нїмців Словінцї, а в значній мірі і Чехи. Сим робом усї ті, in spe покривджені нациї, з природи стають у конкретній справі виборчої реформи союзниками ad hoc та мимохіть акция їх мусить розвивати ся в однаковім напрямі.

Для руских парляментарних репрезентантів, які — розуміє ся — рішучо непохитно мусять стояти на принципі безглядної рівности виборчого права, відчиняє ся тим чином можність повисканя союзників у борбі з заходами польского кола та з правительственними уступками на їх річ. Сей момент повинні рускі посли у Відни взяти під розвагу та старати ся покористувати ся ним, іменно для надання свому становищу до правительственного проекту ширшого, загально-австрийского значіня.

Сими думками руководячи ся, вважаємо, що згуртоване послів тих націй на яких кошт доконано би модифікаций в принципі рівности виборчого права, до солїдарної та після спільного пляну веденої акциї, являє ся річию не лише потрібною, але і можливою до переведеня. Парляментарний бльок, до якого крім Русинів ввійшли би Словінцї і Чехи, евентуально ще й Хорвати чи Італійцї, міг би заважити чимало на віденьскій аренї, тим більше, що і социяльні демократи рівнож поборювати-муть всяку нерівність виборчого права. Річию руских парляментарних послів було би негаючи ся дати ініциятиву до утвореня такого бльоку, заки-ще правительство увійде в торги з поодинокими сторонництвами та заки потрафить роз'єднити їх робленем концесий то одним то другим. На всякий случай було би вказаним, щоби руский клюб ввійшов в порозуміне з інтересованими клюбами инших народів та споводував спільну конференцию президий чи парляментарних комісий тих клюбів в порушеній справі.

Та коли ми звертаємо ся до руского клюбу з дезідератами в справі парляментарної борби о виборчу реформу, не можемо на закінчене ще раз не піднести з натиском, що всяка робота наших послів у Відни о стілько лише буде мати значінє, о скілько єї підпре відповідне движене руского загалу в краю. Тож замикаємо і сю статю нашим caeterum censeo: до роботи! в народ: бо о стілько нам лише удасть ся помішати плянам польского „кола“, о скілько постава руских мас в Галичинї буде такою, аби викликувала справдїшний пяк у наших противників і респект у Відни.

Реформа виборча а Русини.
Промова посла д-ра Олесницкого в соймі при дебатї над виборчою реформою.*)

(*Дальше.*)

В буджетї державнім виносили в 1903 роцї податки безпосередні 285,932.000 К, а податки посередні разом з доходами з монополів соли і тютюну 592,779.200 К. Сама Галичина принесла першим титулом 36,773.700, другим 96,072.000 К. В краєвім буджетї Галичини оплати консумцийні представляють позицию 7,139.000 К, однак від кількох лїт они рік річно збільшають ся дуже значно, а після проекту реґулюючого справу пропінациї по 1910 рік мають принести краєви суму 13 міліонів. Податки посередні, доходи з монополїв соли і тютюну — се контрибуция кляс найнизших, бо найчисленнїйших кляс неупривілейованих, а супротив пропорциї повисших чисел чейже віхто не хоче твердити, що они менше від кляс упривілейованих причиняють ся до удержаня орґанізмів публичних! Се податок гроша, а що говорити про податок крови? Чи сей взагалї може знайти свою рівновартність в цензї податковім і чи не оправдує він вже ніяких прав для податників? Чи сим податком, тілько разів і так щедро оплаченим в обороні держави й краю, не заслужили собі найширші класи людности, щоби допущено їх до рівних прав публичних?

Але адміністрацийній комісиї ходить ще о одну важну річ і о інтелїґенцию будучих послів! Комісия лякає ся, що змінена ординация помине заслугу й науку, образоване й дійсну вартість! — На се треба передовсїм запитати, чи при тяперішній ординациї дійсно лише самі заслужені, образовані й чесні люди приходили до тіл репрезентацийних? Чи специяльно було так в Галичинї? Чи то істория послїдних лїт не вчить нас о чімсь зовсїм противнім? Переглянемо ряди тих ґешефтярів, що старались о мандати, щоби робити власні інтереси, тих, що продавали свої впливи політичні за гроші і користи, і сконстатуймо, з яких они сфер походять і ким були форсовані при виборах? Певно, що надкидали їх силою і форсували їх на кляси найнизші, не сільскі або робітничі виборцї! А з другої сторони, чи инші на основі пануючої ординациї вибирає ся людий самих ґеніяльних або фахових? Возьмім загальне число послів, а послів тих, котрі дійсно щось роблять в соймі або парляментї і взагалї здібні до роботи, то яка вийде пропорция? І по щож хвалитись результатами дотеперішних виборів на основі дотеперішних ординаций?

А що-до виборів на основі розширених прав виборчих, то панове, нема страху! Правдиву заслугу, правдиву працю, правдиве знане зуміють знайти і пошанувати ті „сірі маси“, яких так лякає ся справоздане комісиї, з тою ріжницею, що тодї вибір дістане ся скорше людям, котрі вже дали докази, що вміють безінтересовно трудитись для добра краю і загалу, як тим, котрі на оцї мають передовсїм добро приватне своє або своєї кляси.

Істория послїдних часів учить, що в важних хвилях маси інстинктово оглядають ся за правдивими провідниками духовими народу інстинктово вишукують і видвигають на перед. Доказом сего роля Ґоркого в Петербурзї, Сенкевича у Варшаві. І в нашім краю зуміють ті маси пошанувати і розум і інтелїґенцию і працю і посьвячене і духа висшого і серце щире, а єсли не схилять чола перед титулом і маєтком, єсли кілька ексцеленций менше засяде в соймі, то буде вправдї катастрофа, але така, що єї при божій помочи можна буде якось перебол ти!..

Страшить нас комісия примірами Заходу, як Нїмеччини, Франциї, Америки! — Господи, як нам жаль тих країв! як жаль нам їх, що не мають таких ґеніяльних людий, як наша галицка делеґация! що не мають таких виборів! що не мають таких славних порядків, які у нас скрізь панують в Галичинї — наших війтів, таких дотепних і помислових штайрамтів! Справдї нещасливі краї — і я розумію добре, чому так милосердить ся над ними комісия, однак нас не відстрашить анї тая низшість Франциї, Нїмеччини або Америки, анї сплакані відносини Греції і Швайцариї, котрі вже близько трицять лїт мають чисте загальне голосоване, анї недоля Анґлїї, Данїї, Голяндиї, котрі мають се право з незначними лиш обмеженями, анї перспектива сумної судьби всїх тих австрийских і позаавстрийских країв, котрі, стремлячи до сего права і надїючись єго ледадень вже мати, стрімголов летить в бездну; ми признаємо, що всї ті краї й народи нещасливі і далеко їм до нас; ми готові навіть припустити враз із комісиєю, що невдовзї они отямлять ся і прийдуть до нас придивитись нашим ідеальним порядкам і ідеальним відносинам. — а однакож мимо того ми так неглядні і ризикуємо навіть заміняти ті наші ідеальні відносини за французкі або нїмецкі, не страхаємось бути за загальним голосованєм.

Комісия адміністрацийна не тілько відкидає проект п. Стапівського, стремлячий до заведеня загального безпосередного і рівного права виборчого зі знесенєм курий, але також і мій проект закона, котрий задержує і курії виборчі і число послів і котрий сама комісия в своїм першім справозданю назвала умірений. Відкидаючи мій проект закона станула комісия передовсїм в суперечність сама з собою.

(*Дальше буде*).

Справоздане правительственного посла.

(*Письмо із Збаращини.*)

Дня 23 падолиста с. р. зволив показати „льояльним“ виборцям свою персону ц. к. посол Гладишовский і сим мабуть нагадати їм, що вже шість лїт минає і недалекий час виборів... Повідомленя про своє справоздане розсилав п. посол дуже обережно до начальств громадских та до таких людий, що або нічого не знають, що дїєсь навкруги них, або до таких, що боять ся своєї тїни. Справдї і маленько їх зібрало ся на „славословіє“ пану послови і якби був не явив ся цїлий місцевий штаб правительственний з п. старостою на чолї, трохи вшехполяків з п. „коморнїком“ Соболем, трохи пропінаторів і о. Курдидик з Черниховець (що шість лїт тому на виборчих зборах правительственного посла аж поклони бив перед п. старостою та дїдичами польскими, благаючи у них помочи против хлопів, заражених социялїзмом, радикалїзмом тай українством, яко ворогів християньскої віри), то не було-б кому п. справоздавцеви і в долонї плеснути. Однакож простора саля читальнї помалу заповнила ся людьми (що принагідно довідались про справоздане накиненого їм посла) так численно, що льояльні „вальмани“ губились по кутках.

„З волї народу“ посол Гладишовский в промові, доволї каліченій польщиною та тарабарщиною, розказав про свою „дїятельность в радї паньства“.

Промова в результатї була зовсїм маловартна й скупа. Посол зазначив, що в радї державній тримав ся довго словіньского клюбу, відтак перейшов з послом Барвіньским до руского, але через непорозуміня виступив з него рівнож з п. Барвіньским. Посольска дїяльність обмежила ся на двох промовах, а то; при спілках господарских та при справі підвисшеня платнї духовеньству, поставив два внески і дві інтерпеляциї (одну в справі будови рускої ґімназиї в Тернополи), вкінци голосував за наглячим внеском в справі загального права виборчого. Дїяльність таких послів, як він, була-б видатнїйша в парляментї, колиб не обструкция, на котру одинокам средством є у него зміна і заострене реґуляміну. Кінчаючи справоздане, просив, щоби єму зібрані ухвалили вотум довіря.

Потім вивязала ся широка дискусия, в котрій забирали слово А. Щмаґельский, Я. Остапчук, о. Заячківский, о. Курдидик і д-р Білиньский.

Два перші бесїдники виказали послови маловартність єго посольскої дїяльности. Справу наглячого внеску за загальним правом виборчим він підпирав не щиро, а лише щоби прикрити свою бездїльність. Посол, запитаний, чому виступив з руского клюбу через інтерпеляцию пос. Яворского в справі „Січи“ та засуду Трильовского, відповів, що в тій інтерпеляциї була зачеплена повага намісника і президента суду, а також була зломана солїдарність клюбу, і се примусило єго і Барвіньского виступити. Вияснюючи справу загального рівного права виборчого, посол заявив, що як з одного боку признає се право корисним для суспільности, так знов потерпає, що колиб заведене було те право, то найздібнїйші люди майже не користали-б з него. Запитаний, чому не виступив в парляментї в обороні потерпівших в часї памятного селяньского страйку, відповів, що він уважає страйк за більше шкідний, ніж хосенний, бо ті, що викликали страйк, поїхали собі до Італії (?) а люди сидїли по арештах. Страйк „спричинив незгоду межи руским а польским людом“.

По енерґічних відповідях учасників, п. Яцко Остапчук вказав, що д-р Гладишовский, яко правительственний посол, вийшов на посла насильством над сьвідомими горожанами, при помочи баґнетів, швиндлїв виборчих, надужить та старостиньских указів, не дозволявших в день вибору посла нікому, кромі виборцїв, прибути до міста, дальше пресий в листах старости та інспектора шкільного на народних учителїв, а сему всему і відповідало становище посла в таких справах, як страйки та інтерпеляция за „Січи“ в парляментї, — отже з огляду на се він ставить внесок: висказати послови вотум недовіря. — О. Курдидик очивидячки хотячи полекшити прикру ситуацию, в якій опинив ся посол, радив єму голосувати в радї державній за загальним правом виборчим. — Потім забрав слово о. Заячківский і, остерігши посла, щоб не легковажив зростаючої думки між народом та що утилїтарною політикою не задоволить відчутих потреб народу, відтак кинувши притик „шахраям політичним“, під конець повів свою промову так, аби нікого не вразити і закінчив несподївано для зібраних внеском, щоби над справою удїленя або неудїленя послови вотума довіря перейти до дневного порядку. Однак, коли против сего внеску виступив енерґічно д-р Білиньский, вказуючи, що з такими послами, як д-р Гладишовский не повинно ся панькати, трактувати їх в рукавичках, але просто кинути їм в очи недовірєм, і коли сей голос д-ра Білиньского знайшов симпатию зібраного народу, о. Заячківский взяв назад свій внесок.

Д-р Гладишовский старав ся ще боронитись — між иншим говорив, що єго становище в справі страйку було нїби згідне зі становищем руского клюбу...

Вкінци по горячій дискусиї ухвалено величезною більшостию вотум недовіря послови Гладишовскому, а з „льояльної“ сторони анї одна рука не піднеслась за довірєм.

Присутний.

Найлїпшим кормом для дїтий, особливо в першім періодї житя, є молоко здорової матери, доброї кормительки. Однак коли того корму нема або за мало чи то мати не находить ся у всїх услівях доброї кормительки, **мучка Ґурґуля** се одиноке відживляюче средство, що заступить успішно ту недостачу. Набути можна в аптиках. 983а 2—15

Хлопский рух на Україні.

Обіч аґрарного руху, що проявив ся на Україні, як і в богатьох російских ґуберніях (має їх бути всїх разом 24), пожежами дворів і корчем, іде й рух спокійний з напрямом асоциацийним. В 281 ч. „Полтавщини" з д. 26 м. м. появила ся відозва, взиваюча селяньство до утвореня хлопского союза.

Селяньство наше — починає ся відозва — а особливо селяньство України має головне жерело житя в хліборобстві. Колиж бо земля всїлякими неправдами опинила ся не в его руках, а се довело людий до великої бідности. Народ у своїй темноті, в якій его доси тримано, кидає ся до насильства і грабежи. Та се не поліпшить, а хиба погіршить его долю. Всяких прав добивають ся люди, єднаючись між собою, бо в тім лежить найбільша сила. Такою силою може стати й селяньство, коли сполучить ся разом. Доси селяни збирали ся лише по волї начальства. Та тепер стало инакше. Царский маніфест з д. 30 жовтня дав населеню право самому радити над своїми потребами. Длятого тепер не потребують селяни ймати ся насильства, а повинні самі радити над собою і дружно добивати ся заспокоєня своїх потреб. В тій цїли утворив ся вже оден загальний всеросийский хлопский союз і два рази збирав ся в Москві. Треба-ж і полтавскому селяньству утворити такий союз та прилучитись до всеросийского і вислати своїх заступників на загальний з'їзд.

Але селяньство полтавскої ґубернії має і свої окремі потреби, котрих нема в остальній Росиї. У нас поділ землї є цїлком инший. У нас є козацкі землї, яких там нема; у нас земля є власностию кождого окремого господаря, а там вона належить до цїлої громади, і т. и. Та й богато инших потреб у нас є инші, чим там. Длятого нам треба инших законів; а ті закони повинні укладатись тут на місци разом з заступниками тих ґуберній, де живе таке саме українське населене з такими самими звичаями і порядками. Ті заступники будуть лїпше знати потреби свого народу і установлять такі закони і порядки, які як-раз потрібні українському народови (автономія).

Селяньство і козацтво полтавскої ґубернії могло би з'єдинити ся в союз на підставі отсих домагань:

1) Вибирати заступників до державної думи повинно все населене без ріжниці віри і народности і то так, щоби нїхто не мав більше голосів як оден; вибирати треба безпосередно і голосувати тайно.

2) Поділ населеня на стани має бути знесений, а всї громадяни мають мати однакові закони і бути рівні.

3) У склад волости повинні входити всї, хто живе в її границях; волость має мати повну волю рішати свої громадскі справи. Уряд земского начальника має бути знесений.

4) Всї справи, котрі тепер належать до всяких урядів (уїздних і ґуберніяльних), мають бути передані земствам, до котрих вибиратись має послів тим порядком, як і до державної думи.

5) З *млн* державна, удїльна [власність царя, в. князїв і т. и.? *Ред.*] і монастирска має перейти на власність народу без відшкодованя, а приватна власність поміщиків на услівях, які установить державна дума. Користуватись землею мають лише ті, хто її обрабляє сам чи при помочи своєї родини.

6) Посередні податки мають бути знесені і заступлені проґресивно доходовим податком.

7) Всї школи має утримувати держава, і то в такім числї, щоби всї дїти могли в них користати.

8) В школах, судах і всяких інституциях має уживати ся рідного українського язика.

9) Закони для населеня краю мають установляти ся в окремім краєвім соймі для всїх тих ґуберній, де живе українське населене, — без нарушеня основних державних законів.

10) Духовельство має бути вибиране самим населенем так, як се було в старину на Україні.

11) Конечно треба без гаяня усунути всї перешкоди, обмежаючі свободу, а для тих урядників, котрі дальше її нарушають, установити кару, котру має накладати суд на жалобу покривджених.

З ради державної.

На вчерашнім засїданю палати послів велась дальше дебата над промовою президента міністрів бар. Ґавча.

П. д-р Сильвестер (з нїмецкої народної партиї) не обговорював справи виборчої реформи, полишаючи се голові клюбу (котрий в черги прийде до слова пізнїйше), а натомість говорив о угорскій справі.

По менше замітній промові п. Скедля забрав слово провідник австрийских социялїстів (недавно при доповняючім виборі вибраний до ради державної) п. д-р Адлер. Насамперед висловив ся похвально о виступі Ґавча, гармонїзуючім з робітничими маніфестациями того самого дня перед парляментом і по містах цїлої Австриї. Загального права виборчого домагає ся найбільша і політично найсьвідомійша часть населеня держави і она не стерпить нинїшного стану, длятого Адлер звернув ся з покликом до палати, щоб не ставила перешкод реформі. Кроваві події у Відни, Празї, а також (в день першого засїданя палати послів) по містах Моравиї, доказують, куда довести може огірчене мас. Дальше Адлер виказував, що загальне право виборче не є небезпечне для народностий, специяльно для Нїмців, бо коли до парляменту увійдуть в більшім числї нїмецкі робітники, то і они сповнять свої національні обовязки. Сором Нїмцям перед Чехами, що поступ в Австриї все приходить против волї нїмецких партий. Під конець Адлер виступив рішучо против того, щоби для будучого парляменту установляла реґулямін нинїшна порохнава палата послів, дальше противив ся примусови виборчому і услівю довшого осїдку.

По послї Ґлекнері, котрий заявив ся за загальним правом виборчим, але з примусом голосованя, для противваги солїдарній социялїстичної партиї, забрав слово п. Крамарж. Він похвалив становище Ґавча, що мандати повинні розділятись після країв. Чехи домагають ся справедливого розділу мандатів між них а Нїмців; се може статись тільно дорогою справедливого компромісу. Славян покривдити не вільно. Коли рада державна не буде охороною для Нїмців, тогдї можливо буде розвязати національну квестию по краях. Через загальне голосоване упадуть основи централїзациї, Нїмцї тогдї станут автономістами і свої справи економічні, суспільні і культурні полагоджувати-муть в соймах. Під конець Крамарж остерігав противників виборчої реформи. Они можуть навіть повалити правительство, але вже нинї не повалять загального права виборчого, бо его стереже увесь люд. З сего може вийти велика небезпечність для держави, бо маси готові залишити спокійну демонстрацию а взятись за инші способи боротьби!

По промові Крамаржа відложено дальшу дебату на нинї.

З Росиї.

Севастополь здобутий! — Такі вісти прийшли вчера з Росиї. Ся кріпость, сей російский Порт-Артур був довший час в руках збунтованого війска і держава мусїла при помочи вірного війска здобувати свою власну кріпость, видерти єї з рук своїх власних людий, свого власного війска! В руках збунтованих були касарнї кріпости, три північні форти і до 10 военних кораблїв. До штабу маринарки в Петербурзї прийшло справоздане з Севастополя, але его держать в тайнї. До канцеляриї штабу зборонений вступ навіть офіцерам маринарки, котрі не належать до штабу. Мимо того розійшла ся вість, що адмірал Чухнїн прислав телеґрами з страшними вістями.

Приватно доносять з Севастополя, що вчера о годинї 3 з полудня, на чорноморовій ескадрі, котра прилучила ся до збунтованого Очакова, стягнено хоругов св. Андрея, а вивішено червону хоругов. Ескадру візвано сиґналами з суші, щоби здала ся. Відповідь була відмовна. Тогди батериям уставленим по північній сторонї кріпости казано бомбардувати ескадру, але сї батерії збунтували ся і розпочали разом з ескадрою бомбардувати місто. Командантом ескадри був офіцир Шмід. Половина міста знищена. Кораблї Очаків, Днїстер і кілька торпедовців пішли на дно. Патьомкін сильно ушкоджений. О год. 5 з полудня Шмід упав тяжко ранений, по чім збунтовані здали ся.

До Льондона доносять слїдуючі подробицї про здобуте Севастополя. Зразу збунтовані мали вигляди побіди, бо диспонували десятьма военними кораблями і трема північними фортами. Решта фльоти і артилерия на березї лишили ся вірними правительству. О годинї 3 з полудня збунтовані розпочали бомбардувати місто. На пальбу не відповідали, отже збунтовані гадали, що місто вже здобуте. Командант збунтованих, офіцир Шмід вислав до адмірала Чухнїна двох матрозів з візванем, щоби здав ся. Чухнїн задержав парляментарів і сам розпочав пальбу. Через дві години кипів завзятий бій на морі і на суши. Коли збунтовані кораблї бомбардували місто, революцийні війска і матрози вийшли з касарень, де доси були забарикадовані і розпочали атакувати місто. Бій артилериї по обох сторонах зробив страшне знищене. Ґранати з кораблїв нищили приватні будинки, а еще більше будинки державні і клали трупом богато осіб. Мешканцї Севастополя схоронили ся в пивницях. Збунтовані виразно звертали свої гармати на урядові будинки і уряди маринарки, котрі найбільше потерпіли. Кілька церквей зрівнано з землею. Полудневі форти, підпирані надбережною артилериєю, підпомагали успішно революцийну фльоту. Кружляк Очаков зачав потапати зараз на початку битви. Днїпро і инші торпедовцї, поцїлені численними ґранатами, зачали також потапати і по годинї щезли під водою. Панцирник Патьомкін також сильно ушкоджений. Шмід, смертельно ранений, здав ся з своїми кораблями о годинї ½6 вечером. Тимчасом два вірні полки зачали випирати матрозів з касарень а відтак перейшли до атаку на баґнети против трех північних фортів, котрі по довшім часї здобули. Страти між збунтованими матрозами величезні. Місто в звалищах. Адмірал Чухнїн телеґрафував до царя: „Місто маю в руках".

Телеґрами.

Льондон. Дневники доносять, що в Лїбаві і Кронштадї вибухли в війску нові бунти. В Царскім Селї мала відбути ся рада военна під проводом царя, котрий рішив ся відкинути жаданя земств. В Скерневицях рекруги заявили, що не зложать військової присяги. Віднесено ся до Варшави по інструкциї. Тяжко їх покарати, бо еще не зложили присяги.

Берлїн. При загальнім страйку почтових і телеґрафічних урядників, оден Петербург лишив ся винятком. Телеґрами експедиюють до Берлїна через Копенгаґу. В Москві удержують лише з великим трудом телеґрафічний рух. Перед урядом стоїть війско і полїция. Страйкуючі урядники присилували инших покинути роботу тим, що в комнатах будинку порозливали якийсь смердячий плин. В Москві замкнено також деякі фабрики. Майже кождого дня вибухає страйк в иншій галузи промислу.

Будапешт. Телеґрафічне получене з Росиєю від вчера по полудни цїлком перерване.

Петербург. Материяльні страти з причини заворушень суть величезні. Біржевий комітет в Одесї оголосив комплетну руїну 500 купців, з того 400 Жидів. В Одесї зроблено шкоди на 100 мілїонів рублїв. Як говорять, Вітте заявив жидівскій депутациї з Одеси, що надїє ся еще перед скликанем державної думи поправити долю Жидів.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Коалїция против Ґавча.

Прага. Nar. Listy доносять, що між обома ґрупами великої посїлости, колом польским, нїмецкою поступовою і нїм. консервативною партиєю прийде до коалїциї против загального голосованя, а цїлию коалїциї буде повалене Ґавча. Сей дневник гадає, що коли би буджетову провізорию введено при помочи §. 14, Ґавч мусїв би по Новім Роцї або предложити виборчу реформу, або уступити.

Коло польске.

Відень. На вчерашнім засїданю кола польского виявило ся, що більша часть польских послів дуже невдоволена з поведеня міністра Пентака в справі виборчої реформи. Мимо того не висказано ся за его димісиєю, бо потерпають, щоби на тім Поляки зле не вийшли.

Пасивний страйк на почтї.

Відень. Між урядниками і службою почтовою розпочала ся аґітация, щоби для поправи свого положеня розпочати пасивний опір, котрий розпочав би ся в початком тиждня Різдва.

Угорска кріза.

Будапешт. Велику сензацию викликала статя, в котрій Кошут заявив ся за загальним голосованем. Кошут заявив, що угорский сойм не буде противний загальному голосованю, як в заміну за се уступить кабінет Февраря.

Резервова ескадра.

Відень. Дневники довідують ся, що адміністрация маринарки рішила утворити резервову ескадру, котра має бути активована з днем 1 січня 1906 р. Сї кораблї мають все стояти готові, через що була би скріплена відпорна сила монархії. Командантови маринарки повело ся лише з великим трудом перевести се зарядженє. Італїя вже в 1903 р. уставила на Адриї резервову дивізию. Становищем резервової ескадри, котра буде складати ся з трех кораблїв, буде Фасана.

НОВИНКИ.

— **Проєкт Ґавча** в справі загального голосованя поки-що досить неясний, особливо щодо розділу посольских мандатів. В тій справі подає оден з послів в краківскій N. Reform-і ось-які замітки: „Найменше ясним в бесїдї президента міністрів, виголошеній дня 28 с. м. в радї державній, був уступ, що згадує про 178 мандатів, котрі мають бути розложені між всїх виборців. Аж по близшім розглядненю справи в звязи з текстом, поданим в нїмецких дневниках, доходить ся до того пересьвідченя, що бар. Ґавч мав на думцї поділ на виборчі округи. Тих 178 мандатів представляє теперішне число послів з куриї I (велика власність), IV (торговельні і промислові палати) і V (загальної), котрі мають бути розміщені в обсягу теперішних виборчих округів з куриї міст і сїльскої куриї. Виходить з того передовсїм удержане теперішного числа мандатів у висотї 425, отже Галичина задержала би теперішних 78 мандатів дальше, але комбінация подїлу на округи представляла би ся ось як: Нинї числить Галичина: в I куриї 20 мандатів, в III куриї 3, в V куриї 15, разом 38 мандатів. Однак рівночасно є тепер у нас в куриї міст виборчих округів 11, в сїльскій куриї 27, отже разом 38 виборчих округів. То значить, що 38 мандатів нинїшних курий I, III і V має бути розділених на 38 виборчих округів міских і сїльских. Так отже не змінює ся загальне число мандатів, а за точку виходу територияльного подїлу принято нинїшні округи II і IV куриї. А що бар. Ґавч зазначив, що округи мають бути одномандатові, а в обсягу нинїшних виборчих округів, міских і сїльских, мало би помістити ся передовсїм 40 мандатів нинїшної II і IV куриї, і 38 мандатів куриї I, III і V, т. є всїх 78 галицких мандатів, проте на оден округ припадало би 2 мандати. Звідси висновок, що кождий з тих 38 теперішних округів куриї II і IV буде відповідно дїлений і прикроюваний з огляду на поодинокі народности. Очивидно, що тим самим округи будуть значно малі.

— **Посольский звіт** складав вчера, 30 с. м., д-р Олесницкий в Стрию. На звіт, що перемінив ся в імпонуючу народну маніфестацию, прибуло поверх тисяч народу, між тим множество сьвященників з родинами, численна місцева інтелїґенция з женщинами і делеґати робітничої партиї. Півтретягодинну бесїду пос. Олесницкого перервано френетичними оплесками, а відтак ряд бесїдників, селян, сьвященників і робітників, як оо. Нижанковский, Давидяк і Богачевский, пп. Маркус, Скобник, Броде, д-р Бачиньский і инші висказали єму заяви неподїльного, горячого признаня за его труди і політичне становище. Ухвалено відтак резолюцию в справі загального голосованя і вислано телеґраму до Ґавча, застерігаючись против скривленя ідеї загального голосованя саньвованем мандатів для упривілейованих. По зборах двигнув ся величавий маніфестацийний похід улицями міста при участи тисячів народа. На переді несено таблицї з відповідними написями. Була се маніфестация дуже поважна та імпонуюча. Похід скінчив ся перед Народним Домом окликами в честь посла і за загальним правом голосованя. Близші подробицї із сего звіту подамо окремо.

— **Похід ексцеленций.** Заповіджена бар. Ґавчем виборча реформа страшно напугала польских верховодів. Образ того переполоху пишно малює Gazeta narodowa. „Треба — каже орґан Подоляків, до котрих належить і бувший намісник Пініньский — треба, щоби почав ся похід тайних радників, начальних достойників краю і т. д. до цїсаря з просьбою, щоби зволив зважити, які виплинуть із загального а р і в н о г о виборчого права консеквенциї для Галичини і для цїлости держави (!). Для Галичини значить воно тілько, що цїлковите збочене від дотеперішного напряму польскої полїтики в Австриї, перечеркнене сороклїтної плодовитої працї і наглий зворот взад, бо після переведеня реформи не буде кому вести тую полїтику. На 120 галицких послів, вибраних по реформі, буде троха социялїстів, троха радикалів, троха Жидів — але не в роді Пінеса або Колїшера, а Жидів, подібних до Бльоха, або фанатичних рабінів — врештї богато Русинів. Але послів, готових до дальшого бережня дотеперішного напряму полїтичного, готових снувати дальше гадку народової полїтики польского кола і триматись его розумної тактики, буде тогдї так мало, що хоч навіть заложать наново польске коло, то не буде воно мати нїякого впливу і значіня супроти значній чисельній перевазї инших ґруп галицких послів, так що точка ваготи перекине ся цїлком на другу сторону. Отже для польского кола при такім станї річи нема жадного компромісу, бо кождий компроміс був би для него самоубійством". — Так пише, так радить Gazeta narodowa. А ось нинї доносять уже телеґрами, що похід ексцеленций справдї почав ся: у цїсаря були на авдиенциї пп. Пініньский і Стадницкий; виїхав також до Відня на засїданя палати панів оден з „начальних достойників краю", ексц. Тхуржицкий, та певно також не залишить взяти участи в „походї ексцеленций". Збирає ся також против загального права виборчого коалїция, котра має цїль повалити Ґавча; що до коалїциї належить і польске коло, не треба й додавати.

— **Нова польска ґімназия.** Рескриптом з дня 9 вересня с. р. позволив цїсар, з застереженем конституцийного рішеня потрібних фондів, на отворене з початком 1906/7 шкільного року пятої державної ґімназиї в Кракові. Отже до кільвадесяти польских ґімназий в Галичинї прибуває ще одна тодї, коли над домаганем руского народа, маючого всего на всего п я т ь ґімназий, щоби правительство креовало нові рускі середні школи, польский сойм перейшов до порядку дневного.

— **„Cóż na to Diło?"** Обіч усїляких „союзів", які за подувом „весни" повиростали в Росиї наче гриби по дощи, повстав також „Союз рівноправности жінок", котрий має свій окремий відділ українських жінок з осїдком в Полтаві. Той полтавский відділ помістив у 281 числї „Полтавщини" з д. 26 с. м. „відкрите письмо кружка українських жінок" з протестом проти военного стану в Польщі, прилучаючись тим способом до протесту „всїх поступових елементів в Росиї". Ми не мали ще й змоги хочби лише згадати о тім протестї, бо що-іно дістали те число „Полтавщини"; аж ось зараз Dziennik Polski повтаряє его за Kuryer'ом warszawsk'им і кінчить питанем: „Cóż na to Diło?" Поспішаємо з відповідию: Ми Польщі завсїгди бажали і бажаємо не то автономії, але навіть хочби й відбудованя rzeczy pospolitej з усїми Pomorzan'ами, Inflant'ами і т. д. — лише без Руси, бо... Русь для Руси. Коли ми виступили против теперішних заворушень в Польщі, котрі спровадили на неї военний стан, то зазначили при тім виразно, що, як бувало нераз давнїйше, так і тепер готова Польща спинити новий курс в Росиї зі шкодою для инших народів. Коли полтавский кружок Українок висказує Польщі свою симпатию, то вона нї троха не сягає дальше, чим наша симпатия, бо той сам кружок в ч. 280 з дня 25 с. м. у відозві до українського жіноцтва, подаючи програму „Союза", в котрій між иншим зазначує ся також домагане автономії для всїх народностий Росиї, ще й виразно жадає „автономічно-федеративного ладу держави на етнічно-територияльній засадї, при чім Україна має стати одною з автономічних частий Росиї". Жадаючи волї для себе, не можемо-ж бажати другим неволї! Се-ж лише специяльно шляхотско-польске пониманє волї, як сьвідчить о тім і давна история Польщі і нова история Галичини. Але що Dziennik на те, що Україна домагає ся автономії для себе?... То що він говорить на наші домаганя національної автономії для австрийских народів взагалї, а для руского народу в Галичинї зокрема, — се знаємо давно! А коли би Україна знала се так само добре, як ми, то ще велике питане, з якими симпатиями обертала ся би вона тепер до Польщі.

— **В справі молодїжи.** Дотично нашої вчерашної новинки в справі демонстрациї в I

реальній школі у Львові одержали ми слідуючі, зовсім певні інформациї: Загал руської молодіжи не брав участи в маніфестациї. Брали участь тілько одиниці з висших кляс, котрі хоть є руского обряду, признають ся явно до польскої народности і відносять ся крайно нетолерантно до всего, що руске. Кількох учеників низших кляс, не знаючи, про що йде, прилучило ся до походу, але порозумівши справу, майже всі завернули з дороги. Дотично відмовлюваня молитов в польскім язиці мусимо зазначити, що перед і по кождій годині релігії відмовляють всі ученики молитви в рускім язиці в голос. Лучало ся, що де котрі звисше згаданих ad captandam benevolentiam відмовляли молитви в польскім язиці, але по упімненю катехита приобіцяли торжественно сего більше не робити.

— **Народні віча в Бурштині і Рогатині** відбули ся в днях 28 і 29 падолиста с. р. при участи около 2000 народа. Були се найсьвідоміші люди з околиці. По відповідних політичних рефератах ухвалено одноголосно бороти ся за право загального, безпосередного і тайного голосованя і запротестовано против соймової ухвали в справі рентових осель, виміреної на шкоду руского народа, а також проти відокремішеня Галичини, протеґованого польскими верховодами. — *І. Я.*

— **Кровава забава.** Дня 15 с. м. вечером кілька селян в Ігровиці вертаючи з торгу в Тернополи, поступали в Івачеві долішнім до коршми, де застали громадского начальника Войтка Криськова, з котрими три прибувші увійшли до другої комнати шинку і там „забавляли ся“. Нараз, не знати з якої причини, запер громадский начальник двері комнати і почав ігровецких селян бити без памяти. Коли другі люди з Ігровиці хотіли дістати ся в обороні своїх, начальник громади створив двері і почав так бити зелізним гачком двох появивших ся на помічь селян, що они утратили сьвідомість. Дня 16 с. м. привезено їх до суду в Тернополи, звідки одного, Ілька Душенка, відставлено просто до шпиталю, де він того самого дня помер. Дня 17 с. н. зголосили ся до тернопільского шпиталю два другі учасники „забави“, що потерпіли тяжкі тілесні ушкодженя зі сторони розлюченого начальника громади.

— **В справі підвисшеня конґруи.** Видїл краєвого союза католицкого духовеньства в Чехах взиває, щоби все духовеньство у власнім інтересі безпроволочно вносило ось яку петицию: „До Н. Н. посла державної ради у Відни (парлямент). Як звісно, предложене о конґруї в цїли управильненя пенскі катол. духовеньства радою державною в першім читаню принято і приділено буджетовій комісиї. Позаяк закон о конґруї від 1 січня 1906 має війти в силу, а буджетова комісия має ще обробити предложене і воно має ще перейти в другім та третім читаню, то ми просимо: П. Т. зволять передати сю петицию свому клюбови з просьбою, щоби він з усею енерґією попер приняте предложеня о конґруї і старав ся на всякий случай довести до того, щоби то предложене в грудни с. р. стало законом, бо инакше все страчене.

— **Дорогі пальці.** Звісний артист скрипкар Кубеляк, що вибирає ся тепер до Ню-Йорку, обезпечив свої руки на случай нещастя на суму 400.000 марок. Скоро який нещасливий припадок приневолить его занехати музичні виступи, тоді товариство обезпечень обовязує ся виплачувати єму денно 250 марок. Колиб артист втратив оден палець, дістане одкоравову суму 200.000 марок.

— **Віче злодіїв.** Дня 12 с. м. відбуло ся в Москві, як доносять російскі часописи, за Кресловскою рогачкою незвичайне віче, бо учасниками его були самі злодії. Зібрало ся їх до 600 осіб. Злодії досить згідно поділили ціле місто на циркулї, а то в тій цїли, щоби не перепинати собі взаїмно в дїяльности. Взагалї віче перейшло досить спокійно. Вправдї кілька разів розпочинали ся малі бійки, але „розумнїйша“ частина вічевиків, и боючись очевидно поліциї, перервала в зародї всякі спори.

— **Вплив зеркала на доброту мяса.** Декотрі різники в Станиславові, як пише „Kuryer stanisławowski“ суть дуже добрими психольоґами, а знане людскі душі використують для свого інтересу. Іменно кождий з них уставив в склепі одно, або й більше зеркал і коли яка небудь гарна кухарочка прийде купувати мясо, то намість дивити ся на пальці різникові приглядає ся в зеркалах і різник має за той час нагоду замість найлїпшого волового наважити (і то ще лихо) найгіршого кіньского мяса. В той спосіб в Станиславові тепер доброта купленого мяса стоїть в відворотнім відношеню до закуплених через різників зеркал.

— **Зі Скалатчини** пишуть нам: Було би дуже пожадане при виборах до комісиї податку особ. доход., щоби все руске сьвященьство повіта скалацкого надіслало підписані карти виборчі, але не виповнені, разом з легітимацию вільна днів наперед до уряду декан. скалацкого або уряду парох. скалацкого, щоби всї карти однаково виповнити можна було і щоби голосів не розстрілювати.

— **Оповістка.** В дни 8-ого н. ст. грудня с. р. відбуде ся в Раві-рускій посьвящене „Народного Дому“. О год. 10 ій перед полуднем богослужене в парохіяльній церкві, а о 11½ год. обряд посьвященя „Народного Дому“. — Всїх Русинів равского повіту запрошуємо отсим до численної участи. Всї читальнї в Равскім повітї звелять вислати своїх відпоручників. Неменше запрашаємо і Русинів з других повітів, щоби зволили своєю присутностию звеличати наше народне сьвято! Рівнож повідомляємо, що з днем 1-ого н. ст. грудня с. р. отвираємо в „Народнім Домі“ бурсу для школярів, що ходять до школи в Раві-рускій. Зголошеня принимає і близші поясненя уділяє пр. о. Горницкий, парох в Раві-рускій. — *Видїл „Руского Народного Дому“.*

— **Дрібні вісти.** Цїсар затвердив вибір ґр. Едм. Дзедушицкого, властителя дібр в Ізидорівці, на маршалка повітової ради в Жидачеві, вибір Л. Вісневского, властителя дібр в Дрогобичи, за маршалка, а кс. Мих. Сервацкого, рим.-кат. пароха в Дрогобичи, на заступника повітової ради в Дрогобичи.

Супротив донесень польских і руских часописий про дефравдацию урядника повітового видїлу в Сокали, Ст. Гололевского бурмістр міста Сокаля п. Височаньский просить нас зазначити, що згадана вість полягає на хибних інформациях.

— **З нинїшним числом „Дїла“** висилаємо стінний календар „Товариства педаґоґічного“ у Львові на рік 1906 заразом однак просимо, в огляду що календар розсилає ся безплатно, о евентуальні добровільні жертви на висові цїли товариства.

Збори і засїданя.

Звичайні загальні збори товариства „Руска Бурса в Тернополи“ не відбудуть ся дня 4. грудня, але пізнїйше. В який день, в своїм часї оголосить ся.

Довірочні збори філії „Руского Товариства педаґоґічного“ в Калуши відбудуть ся дня 3 грудня с. р. о 2-гій год. з полудня з слїдуючим порядком: 1) відчит, 2) побудженє до житя кружків педаґоґічних, 3) реферат о устроюваню безплатних курсів для молодїжи до шкіл середних, 4) внесеня. Видїл просить горячо інтересованих о як найчисленнїйшу участь. — *З Видїлу філії Рус. тов. педаґоґ. в Калуши.*

Народне віче відбуде ся в Раві рускій дня 11 н. ст. грудня с. р. о 12-ій год. в полудне в сали „Народного Дому“ з рефератами: 1) загальне, безпосередне право виборче, 2) равельска справа а Русини, 3) парцеляцийна і зарібково-еміґрацийна справа, 4) школи в Галичинї а Русини, 5) над чим тепер радив сойм. По кождім рефераті дискусия і відповідні внесеня і резолюциї. Всїх Русинів запрашаємо до численної участи. — *Равска Руска Рада.*

На віче! Зближає ся хвиля, коли здійснить ся загальне рівне і безпосередне право голосованя. Спадуть окови, котрим сковано народ. Самі они не спадуть. Потрібно до того ще богато роботи. Тоту роботу мають еще зробити люде, котрим добро загалу лежить на серци. Потрібно до того, щоби неволений до тепер народ з'орґанізував ся в силу, перед котрою розлетять ся окови дотеперішного несправедливого права виборчого. В цїли з'орґанізованя і заманїфестованя тої сили кличемо Вас на віче з одинокою точкою порядку дневного. Загальне, рівне, безпосередне і тайне право голосованя“. Реферувати буде посол д р Андрей Кос. Віче відбуде ся дня 8 грудня н. ст. с. р. в Калуши в сали Ляндсмана о годинї 12 в полудне. — (*Слїдують підписи*).

Видовища і забави.

Заходом „Буковиньского Бояна“ відбуде ся в недїлю, 3 с. м. в сали Музичного товариства концерт при співучасти п. Фільомени Лопатиньскої, артистки міского театру у Львові. Початок о год. 8 вечером.

З товариств.

На дохід приватної женьскої учительскої семинариї „Руского товариства педаґоґічного“ відбуде ся в суботу 2 грудня о 6 год. по пол. в кімнатї VI кл. рускої ґімназиї (III поверх) відчит д-ра О. Макарушки: Спомини з побуту в Берлїнї, з 60 сьвітляними образами всїх, що найкрасших видів, будівель і памятників Берлїна. Видїл товариства сподїє ся, що так займаючий відчит з демонстрациями, на таку просьвітно-патріотичну цїль притягне множество нашої поважаної публики і молодежи і що з певностию труду не пожалують. Вступ для старших 50 сот., для молодїжи 20 сот.

Пригадуємо, що заходом драматичного тов. ім. Котляревского відбуде ся завтра відчит д-ра Щурата на тему: „Ґрунвальдска пісня“ в кімнатах тов. „Руска Бесїда“ (Ринок ч. 10). Початок о год. 6 вечером.

З інформацийної комісиї „Академічної Громади“. Повідомляє ся інтересованих, так тих, що глядають за вправними та сопідними інструктрами, як також і тих, що шукають лекциї у Львові або на провінциї, або якого иншого занятя, щоби зголошували ся до „Комісиї інформацийної“ тов. „Акад. Громади“ і всякі письма присилали на адресу. — Комісия інформацийна тов. „Академічної Громади“. Львів, ул. Вірменьска ч. 30.

Деякі замітки з приводу „Зазиву до загалу українських дївчат“.

(*Конець.*)

В дійсности нїхто так не подумає, а коли подумає, то думати ме зле. Однак мимо того я повисший „жарт“ беру як доказ того, що К. У. Д. рівночасно кладе собі за цїль еманципацию і рівночасно сам годить ся і вводить як кардинальне условє свого істнованя те, що є виплывом самолюбного сьвітогляду пересильних тепер мущин. Quod erat demonstrandum.

Розділ жінок на замужних і незамужних повстав задля вигоди мущин і еманципантка повинна не признавати его, подібно як мущини в своїй науковій, суспільній і всякій иншій публичній працї зовсїм з тим не числять ся, чи котрий з них жонатий, чи нї — не числячи поодиноких случаїв приватної, а навіть інтімної натури. Натомість К. У. Д. сей неприродний, некультурний, з боку мущини самолюбний, а для жінок обиджаючий розділ сам кладе як крітерию приналежности до нього. Щож отже я маю думати про таку еманципацию?

Про так схарактеризовану нашу еманципацию я не думаю нїчого, але позволю собі дещо „думати“ про наших еманципанток. Отже:

Основуючи своє товариство, наші „українські еманципованї дївчата“ нї дрібки не застановляли ся над тим, хто вони є, яку гадку і цїль має мати їх товариство, яку ролю мусить в ньому відгравати незамужність. Не думали над тим, наскілько тая незамужність може уважати ся за правний „casus“, з котрого можна витягати такі консеквенциї, як право належаня або неналеженя до товариства і наскілько добровільне витяганє із незамужя прерогативи належаня до товариства є моральне і етичне, як і на відворот такої самої прерогативи для замужних, що-до иншого товариства. Основательки К. У. Д. збули ті всї жизненно важні квестиї справдї як молоденькі дївчата, від котрих не можна вимагати розваги і умѣтности критичного застановленя. Так я мушу пояснити собі ґенезу основаня К. У. Д. і факт его кількалїтного житя. Коли-б хто старав ся виложити менї, що я помиляю ся і що основательки К. У. Д., основуючи его, дїлали розумно, з розмислом і з повною сьвідомостию того, що роблять, то я мусїла би тодї приняти, що К. У. Д. се товариство для „поборюваня незамужя“, до того ще — основане з повною сьвідомостию. Я певна, що такого доказу нїхто не схоче переводити і тому повтаряю сказане в горі: Молодечий жар велїв зорґанїзувати ся до працї і дївчата давай засновувати товариство. На яких основах, з якими цїлями, з якою тенденциєю, се вже дурниця. Очевидно, що коли хто з такою розвагою і знанем бере ся до заснованя товариства, то я можу позволити собі бути нечемною і на його адресу вислати раду: Перед переводженем в житє еманципацийних жіночих товариств не зашкодить дещо почитати і послухати, поцікавити ся тим, що було перед нами і що є перед нами, а тодї на основі здобутого знаня засновувати товариство і „ширити гадку дальше“.

А тимчасом найлїпше К. У. Д. розвязати та приступити, хто до „Акад. Громади“, хто до „Клюбу Русинок“. Аж доперва, коли-б К. Р. не хотів приняти як членів тих жінок, котрі всї кваліфікациї на „Русинок“, крім хиба посїдани мужів вже мають, то тодї очевидно випаде над К. Р., як над ретроґрадною інституциєю, перейти до дневного порядку і заснувати загальне жіноче товариство, до котрого мати-муть приступ не лише „дївчата“ або не лише „замужні“ жінки. Можна також, упевнивши ся так або так що-до К. Р. евентуально змінити статут і назву „Кружка“. З такою зміною змінить ся его цїлий вигляд з дотеперішного товариства для поборюваня незамужя, або товариства „наївних“ дївчат на справдїшне жіноче товариство, котре справдї зможе написати на своїм стягу „через независимість жіноцтва до социяльної і національної независимости народа“. Як довго боротьба независимости жіноцтва буде спочивати в руках дївчат, всякий змушений відносить ся до неї як до оперетки або дитинячої шопки. Не дївчата а жінки повинні орґанїзувати ся і ставати до боротьби і боротьбу тую вачинати від знищеня пересудів і вабабонів — серед себе самих. Гарнїйша частина мущин з певністю стріне їх у сїй тяжкій роботї лише як союзника в боротьбі доброго з злим і коли лише проломить ся перші вриги, то дальша робота буде вже збиранем лаврів.

Моїм побожним бажанем єсть, щоби заповіджені збори застановили ся над моїми словами, а моєю сьмілою надією, що вони справдї застановлять ся — коли еманципация українського жіноцтва справдї лежить їм на серци.

А може —?

Не знаю.

Еманципантка.

„Н. Н. зложив у мене знайдені гроші, котрі перед 9 місяцями згубив хтось їдучи із Тернополя до Кросна. Хто згубив, зволить віднести ся до мене по своє майно, але 10% з гори я потручу на руску церков в Нов. Санчи. *Свящ. Захарія Лехицкий* в Нов. Санчи.

Надіслане.

Адвокат краєвий
Д-р Иосиф Партицкий
отворить з днем 1 н. ст. грудня 1905 канцелярию 1010 4—?
в Станиславові
ул. Сапіжиньска (Тисьменецка) ч. 33.

Д-р Казимир Левандовский
повернув із студий дентистики і ординує в недугах зубів. — Витяганє зубів і пльомбованє без болю. 970 11—?
Львів, площа Галицка ч. 7.

Булїон гігієнічний знаменитий до росолу і для реконвалесцентів в цїнї за 1 кґ. **3 зр. 50 кр.** поручає за післяплатою
В. КУНЦЕВИЧ в Бродах (на Островчику.)
1010 4—4

РЕСТАВРАЦИЯ
Поручає ся реставрацию, пиварню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї рускі дневники.
З поважанєм
756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Звертаю увагу Всеч. Духовеньства
що в своїй
АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКІЙ РОБІТНИ
виконую
хрести і мідяні кулї на церковні вежі, громозводи, зелїзні вікна, будівляні окутя, після найновійших взірців а також огородженя нагробні, придорожні, ліжка для бурс від 10—20 кор. і тим подібні роботи входячі в обсяг шлюсарства.
МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ
198 10—18 **Львів, ул. Коперника ч. 16.**

Коперницкий і Син
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

До Впов. Учительства!
Впов. предплатників „Учителя“ котрим висилаємо письмо „Сьпіванник для народних шкіл“ просимо о як найскорше надіслане (залученим чеком або марками) належитости т. є. 50 гелерів. З поважанєм: **Українська Накладня у Львові,** ул. Вроновска ч. 8. 980 8—10

Пампушки щодень сьвіжі, знамениті, по 3 кр. — Чаевників фунт по 60 кр. припоручає: **Цукорня краківски, Львів, ул. Фредра.**
967 11—12

Помічник оборотний і добрий експедиент найде місце в корінній торговли Івана Бориса в Перемишли. 994 5—?

Мід патоку з власної пасіки в 5 кілевих пушках по 6 К. оплатно висилає *Омелян Бородієвич* в Денисова. 1012 7—12

Парцеляция ґрунтів (поле і ліс) в Должці, 6 клм. від стациї Мартинів, при головнім шляху Львів-Станиславів. Близших пояснень уділить: Управа дібр в Должці, п. Войнилів. 1002 4—4

Поручаю літурґічні вина (Messweine) під моєю особистою ґарантиєю від 33 крейцарів за літр австрийского і від 55 кр. за літр токайско-самородного franco кожда стация. При замовленю прошу покликати ся на „Дїло“.
З поважанєм
822 23—30 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Приймає ся панів на домовий вікт, цїна після вимагань. Скарбівска ч 35, I. п. 1029 1—3

Мід патоку десеровий, курацийний, з власної пасіки, 5 кґ. 5 К 80 с. оплатно. Знамениті **питні меди і овочеві** домашного виробу по низькій цїнї висилає *Евген Билиньский в Збаражи.* За чистість і якість ручить ся. 110 7—10

15 лїт ґарантиї за МАШИНИ до шитя дає лише фірма *В Кукавский* у Львові пасаж Миколяша.
Просить ся зажадати цїнника.
945 10—20

Поїзди всякого рода, нові і поїзджені, поручаю у великім виборі, приймаю до заміни, в коміс на продаж або купую за готівку. Приймаю також замовленя до вінчань на елеґантні повози з білими кіньми, що походять з цїсарскої стадини, по приступних цїнах. 191 2—3
М. НАС
Львів, ул. Шпитальна ч. 28

Просимо зажадати
нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.
Шіц і Хаєс
банковий дім і контора виміни.
Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 780

МАРКО ФАЄРШТАЙН
У ЛЬВОВІ
ул. Городецка ч. 51
головний заступник для Галичини і Буковини сьвітової фабрики кас
Бахер і Гільдесгайм у Відни
поручає
свій склад заосмотрений в **огнетревалі і опанцирені КАСИ** той-ж фабрики по приступних цїнах.
922 Полекші в сплатах. 8—12

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти
машини до шитя і гафту **Зінґера.**
Нїжні від 37 до 65 зр.
Ручні від 35 до 49 зр.
Обручкові ч. 41 до 77 зр.
Обручкові ч. 45 до 85 зр. (для грубої роботи).
Воч. Сьвященикам і кн. Урядникам продаю на рати, як також і для селян на почтовим уряду громадского.
Уміле сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Науки шиття і гафту безплатно. Цїнники на жадане даром. 67
ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ
перед тим
Іван Ліврун
Львів, Пасаж Миколяша.

Незвичайно дешево

КАВУ в смаку незрівнану, сильну і ароматичну, мілкого зерна, в почтових пакетах $4^3/_4$ кілевих 14 К. франко.

Каву специяльність

незвичайно великого зерна 22 К с. франко.

поручає

Народна Торговля у Львові.

1008 4—10

НАЙЛІПШИЙ

ЧАЙ

всюди можна дістати.

Головний склад у Львові

ДРОҐЕРИЯ

ЛЕШКА

Сладовского

пл. Капітульна 1.

863 19—36

НОВІСТЬ! **ПОЗІР!**

„Сокільский Базар“ у Львові 924

видає тутки і паперці „Сокола“

1000	туток з моноґрамом Сокола з корковим мундштіком	3·40 К
„	„ „ „ в ватою	2·70 „
„	„ „ „ без вати	2·50 „
„	„ гладких з ватою в пуделках	2·40 „
„	„ „ без вати „	2·20 „
„	„ „ в ватою в рульонах	2·— „
„	„ „ без вати „	1·80 „
„	„ жовтих „Майс“ в пуделках	2·20 „
„	„ „ в рульонах	1·80 „
100/100	пуделко паперців з моноґрамом Сокола	6·— „
100/100	„ „ „Ліра“	2·40 „
100/50	„ „ „	1·20 „

Ціни туток і паперців гуртовні а для купців 10% каса сконто.

Рух зелізничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу

Де Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Берґомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави руської 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5 – 30/9).
„ Белзця 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·—*.

Поїзди льокальні.

„ Брукович від 14/5 до 10/9) 6·50, 7·50, рано, 9·55 перед полуднем (тілько в неділї і рим.-кат. сьвята, 1·45 пополудни (тілько в неділї і рим.-кат сьвята), 3·05, 4·16, 5·—, пополуд. 7·41, 8·55 веч
„ Янова 8·18 рано, 1·15 пополудни (від 1/5 до 30/9) 4·32 пополудни, 8·45 вечер (від 14/5 до 10/9 і 9·25 вечер (від 14/5 до 10/9) тілько що неділї і сьвята.
„ Щирця 10·10 вечер (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня 10·10 вечер (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Закопаного (від 25/6 до 15/9), Освенціма (від 25/6 до 15/9), Велїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан 2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватра (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Коханими (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця 11·10.
„ Ряшева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави руської 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Поїзди льокальні:

„ Брукович від 14/5 до 10/9 5·50 рано, 8·30 рано (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 12·30 пополудни (тілько що неділї і сьвята рим.-кат.) 2·10, 3·20 пополуд. 6·10, 7·30 і 7·55 вечер.
„ Рави руської 11·15 в ночи кождої неділї.
„ Янова 6·55 рано, 9·15 середнопуднем (від 1/5 до 30/9) 1·35 пополуд. (від 14/5 до 10/9 в неділї і рим., кат. сьвята) 3·08 пополуд. (від 14/5 до 10/9) – 5·58 пополудни.
„ Щирця 1·55 пополудни (від 1/6 до 10/9 в неділї і рим.-кат. сьвята.)
„ Любіня вел. 2·15 пополудни (від 14/5 до 10/9 що неділї і рим.-кат. сьвята.)

Висилковий маґазин ткацких виробів

Едмунда Товарницкого

в коломиї

висилає на бажане даром і оплатно прібки полотна, шіртінґів, шевіотів, цайґів, столового біля, сукна, мужеску і женьску одіж і поручає вінчальні виправи.

Ціни фабричні.

Заступники і відпродавці глядані всюди.

Зголошеня лише письменно. 1016 4–16

ОГОЛОШЕНЄ.

Рада надзираюча товариства „Народний Дім“ в Тернополи, словаришеня зареєстрованого з обмеженою порукою повідомляє отсим по мисли §. 27 статута, що

IV. Звичайні Загальні Збори

того товариства відбудуть ся дня 14 грудня 1905 р. о год. 8 по полудни, а в разї браку комплету вимаганого в §. 30 і 31 статута, без огляду на число членів слїдуючого дня о годині 8 по полудни, в комнатах „Рускої Бесїди“ в Тернополи зі слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитане протоколу з попередних загальних зборів;
2. Зміни статута.
3. Вибір 3 членів ради надзираючої, в місце уступивших.
4. Вибір комісиї ревізийної.
5. Внесеня ради надзираючої, дирекциї і членів.

Тернопіль, дня 40 падолиста 1905.

1030 1 3 ЗА ДИРЕКЦИЮ: *Д-р Голубович.*

Фабрика цементових виробів

ҐРАФА ГЕНРИКА СТАРЖЕНЬСКОГО

в Гнїздичеві

виробляє *патентовані цементові дахівки*, ріжнобарвні, ґлязуровані і неґлязуровані в ріжних форматах. *Цементові помости* і *хідники* в ріжних барвах і взірцях. *Перепусти* і *рури* у всяких розмірах. *Жолоби* і *корита* в довільній довготї. *Комини, сходи, нагробники, граничні стовпи* і взагалї всякі робота, що входять в обсяг цементового промислу.

Телеграми: **Фабрика „Гнїздичів, Кохавина“.** Почта і зелїзниця в місци. 853 12—20

Ціни умірковані. Цїнники і кошториси даром і оплатно.

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельоване. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на метали і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляки для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Сикстуска ч 14.

Перший руский краєвий склад і робітня

ножівничих виробів

поручає власні вироби анґлїйскі і солїнґенські а іменно:

БРИТВИ, МАШИНКИ до стриженя волося від 5·60 К до 9 К, до бороди від 4·50 К до 7 К ножі, ножички, сцизорики. Всяке остренє тихже і направу принимає ся.

Цінники на жаданє даром.

ІВАН ЛЯВРУК

839 **Львів, Галицка ч. 6.**

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНІСТЬ 585

викликану іменно страшними наслїдками тайних гріхів молодости і розпусти, усуне напевно і на довго одинока розширена в многих виданях ілюстрована книга

самоохорона д-ра Ретава

Російске виданє: 1 зр.
Польске виданє: 1 зр.
Нїмецке виданє: 2 зр.

Тисячі людий найшли в нїй поясненя своїх недуг і направили свої мужескі сили при помочи вказаного в книжцї способу лїченя. По одержаню франко належитости, висилає ся франко книга в куверті маґазином видавців Р. Ф. Бірей в Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Мід курацийний

липовий в 5-кілевих бляшанках оплатно по 6 К висилає Евстахій Юзичиньский, Бережани. 794 10—10

Ч. 2 ул. Гродзїцких СКЛАД ВУДЖЕНИН **Ч. 2**

лише вепрових

заосмотрений в незрівнані в смаку шинки, ковбаси краєні і сїкані, солонину і топленвй смалець, пештети, руляди і т. п. деліґатеси, входячі в обсяг масарства, поручаю Впов. Публицї. Услуга звинна. Чистота взірцева. Цїни приступні. Мій склад вудженин не має нїчого спільного з яткою кіньского мяса.

З глубоким поважанєм **П. ПУЖИНЬСКА.**

1027 3—3

Робітню знарядів церковних

другу руску в Галичинї поручає

Василь Дуткевич

бронзівник в Перемишли.

Приймає чаші до золоченя, дароносницї, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золоченє і сріблене відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, лїхтарів, павуків.

ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, бронзівник

Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 595 55—90

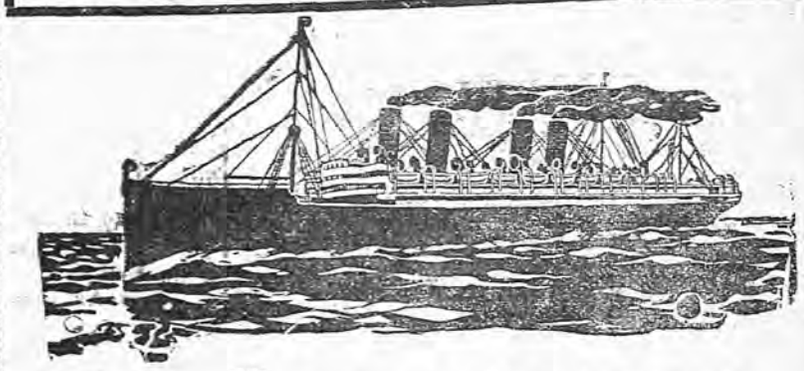

до Америки

Канади, Тексасу, Арґентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралїї, Япону, Хін і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

в БРЕМІ.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-нїмецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 34—50

НАШІ НИЗЬКІ ЦІНИ ВИКЛИКУЮТЬ СЕНЗАЦИЮ

Дуже тривкі **мужескі черевики** гладкі і обкладані пара **зр. 2·90.**

Знамениті **мужескі черевики** до шнурованя пара **зр. 3·25.**

Елеґантні **мужескі черевики** із шкіри Boks з ґумою пара **зр. 4·25.**

Великий вибір добрих **чобіт з холявами** для духовеньства пара **зр. 8.**

Дамскі елеґантні Chevreau до шнурованя пара **зр. 4·25.**

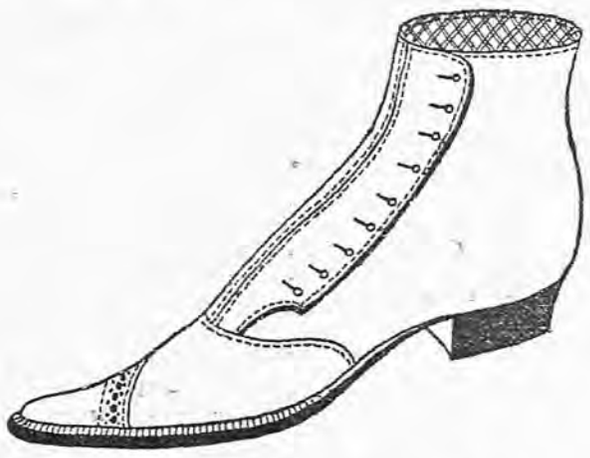

Одинока філїя у Львові лише улиця Гетьманьска ч. 8.

Готель „Вікторія.“

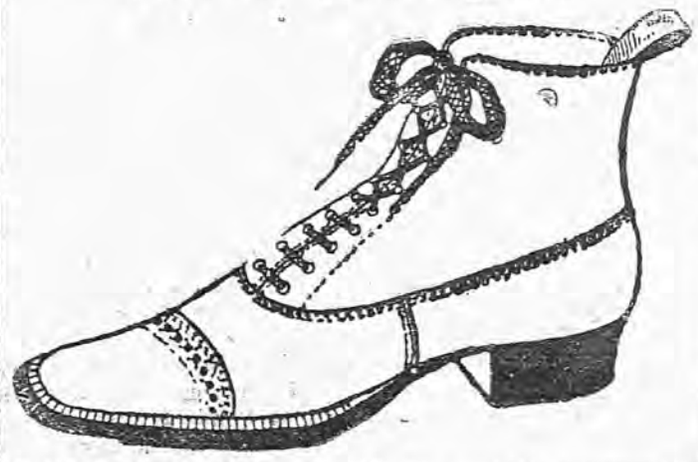

Тривкі **дамскі черевики** з ґумою пара **зр. 2·60.**

Дуже добрі **дамскі черевики** до шнурованя пара **зр. 2·90**

Незвичайно тривкі **дамскі черевики** до запинаня пара **зр. 3·25**

Елеґантні **дамскі черевики** до шнурованя із шкіри Boks пара **зр. 3·90**

Сальонові елеґантні **дамскі мештики** легонечкі пара **зр. 1·50**

Вироби найбільшої фабрики обуви в цілій монархії продає

Альфред Френкель Тов. ком. 249 8—10

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Ворновский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий. З друкарні Народової [Монастирих] Коперника ч. 9.

Ч. 259. Львів субота 19 падолиста (2 грудня) 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Історична ч. 34. Бюро газет А. Окшовского ул. Кіньского ч. 8; Ст. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 33. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chumawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї: за границею:
за цілий рік . . 32 к. — 64 к.
за пів року . . 16 „ — 32 „
У Львові (без почтової пересилки):
за цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
за чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 50 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 34 при Історичній. — Рукописи звертають ся лише за попереднім порозумінєм. — Рекламациї незапечатані вільні від порто.

Оголошеня звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числить ся по 30 с. за стрічку.

ПОКЛИК
до руского народу!*)

Сегорічна соймова сесия замкнена вістала без мериторичного полагодженя найважнїйшої справи дня т. є. реформи соймової виборчої ординациї.

Більшість галицкого сойму всїми остатками своїх сил старалась придержати при собі перестарілі привилеґії, що становлять основу єї політичної екзистенциї, і остала глухою на всї арґументи льоґіки і справедливости. Глухою на могучий голос народа, котрий в тім роцї з поза мурів соймової палати зазначив недвозначно своє грізне memento.

Руска соймова репрезентация сповнила в тій справі своє завданє після всїх своїх сил і після всеї можности. Она від двох лїт стояла за справою виборчої реформи, поновляючи рік-річно дотичний свій законопроект, а коли остаточно тота справа прийшла на порядок дневний сойму, постояла з всею силою за найдальше ідучими внесенями на розширенє прав політичних і покликанє до житя політичного найширших мас людности.

За внесенєм о загальне, безпосереднє, рівне і тайне право голосованя голосували всї рускі посли, а кромі них лише чотирох послів польского сторонництва людового і оден з демократичної лївиці.

Руска репрезентация уклягла в тій справі чисельній силї соймової більшости.

Тим однак не можна уважати справи ще зовсїм страченою.

Руска репрезентация звертаєсь отсим до цїлої рускої суспільности, до всего руского народа і складає в єго руки дальшу акцию, взиває єго піднести всенародним голосом і всенародним авторитетом тоє первородне конституцийне змаганє і могучою силою народа заступити чисельну безсильність єго репрезентациї в соймі.

Від рішучого, мериторичного полагодженя справи реформи соймової виборчої ординациї ділять нас майже цїлий рік часу.

Історія послїдних днів учить нас, що в Австриї стає нинї можливим і дійсним се, що вчера було неможливим або й неімовірним, наколи лиш проявить ся в данім напрямі відповідна сила і енерґія.

До сеї сили і енерґії руского народа апелюємо ми, руска соймова репрезентация, в тій многоважній політичній хвили!

Нехай цїлий руский нарід, цїла руска суспільність зрозуміє величезну вікопамятну вагу сего переломового історичного моменту — нехай зрозуміє, що від становиска і поведеня нашого в тій хвили залежить цїла наша політична будучність, наше політичне „бути — або не бути“!

Нехай в тій хвили і в тій справі зникнуть між нами всї ріжницї, замовкнуть всї спори і голоси ненависти, а нехай запанує у всїх сьвідомість, що тут розходить ся о первородний найважнїйший, а всїм нам рівно спільний інтерес: використати ситуацию і здобути для всїх нас, для всїх елементів руских в краю основи політичної і народної екзистенциї, котра із нинїшного понижаючого становиска парій поставити нас може на становиско дійсних рівноправних горожан!

Та становиска такого не одержуєсь даром, без труду, без жертв...

Vigilantibus jura!...

І длятого звертаємось сим до всїх Русинів цїлого краю, до руских політичних орґанїзаций і товариств без огляду на партеї і напрями політичні і взиваємо їх до як найскоршої інтензивної акциї, до борби о загальне право виборче.

Обіймім сею акциєю цїлий наш край, цїлу суспільність, не лишім анї одного села, анї одної хатини — нехай сьвідомість первородної ваги сеї справи проникне уми всего загалу нашого народа, дотре до найдальших закутків нашої землї і викличе многочисленні поважні але рішучі прояви волї народної волї, згідної, однодушної, підпертої такою силою і сьвідомостию, котрої не посьміють зіґнорувати противника нашї, з котрою мусять почислитись найвисші чинники краю і держави.

Се одинока дорога, котра довести може до корисного для нас полагодженя справи виборчої реформи, а коли дійсно цїла наша суспільність згідно вступить на тую дорогу, то малочисленні голоси нашї станут в будучій сесиї могучими силою сьвідомости і поваги мілїонів руского народа стоячого за нами і з жаданями нашими мусить почислитись сойм яко з жаданями народу, котрий зуміє вибороти і приказати поважанє для голосу своїх репрезентантів.

До сеї многоважної акциї взиваємо сим отже цїлий нарід руский в імя єго власного первородного інтересу.

Клюб руских послів соймових:

Олекса Барабаш, о. Теодор Богачевский, Йосиф Гурик, о. Теодозій Еффинович, д-р Михайло Король, о. Виктор Мазикевич, д-р Андропік Могильницкий, д-р Евген Олесницкий, Дмитро Остапчук, Антін Старух.

*) Сей поклик надіслано нам вчера. Містимо нинї, під недїлю, для єго тим успішнїйшого розповсюдненя. По прочитаню просимо передати се число до читалень і т. п., аби дізнались про сей зазив найширші круги народу. — *Ред.*

Реформа виборча а Русини.

Промова посла д-ра Олесницкого в соймі при дебатї над виборчою реформою.)

(Дальше.)

Справозданє говорить, що введенє загального голосованя булоб наглим переворотом. А мій проєкт закона є якраз тим переходом, котрий становив би лише незначний поступ в реформі виборчій, отже тим самим із сего становища комісиї повинен би бути пожаданий. Однак комісия не хоче і сего, она очивидно не хоче нїякої реформи, без огляду на те, чи ся реформа повна, радикальна, чи лиш незначна і умірена!

Вага мого проєкту закона лежить в двох головно точках: а) в заведеню V. куриї для тих і лише для тих, котрі не мають голосу в инших куриях, отже не яко куриї загальної а радше яко доповняючої, і б) у введеню безпосередних виборів в тій куриї як також в куриї громад сїльских. Против заведеня V. куриї підносить комісия заміт, що она є неґацию системи репрезентациї інтересів і що могла би обнижити значінє і висоту працї соймової. І одно і друге єсть арґументом, в котрий, здаєть ся, не вірить сама комісия.

Неґацию системи репрезентациї інтересів є V. курия така, яку маємо до ради державної, де голосують всї; але така, яку я предкладаю, є якраз доповненєм системи репрезентациї інтересів, бо дає репрезентацию інтересів тим, котрі єї доси не мали. А що-до заміту обниженя або спиненя парляментарної працї, то комісия натякає в своїм другім справозданю очивидно на той арґумент, яким широко воює в першім, а іменно, що посли з V. куриї, вибрані на основі закона з 14 червня 1896, внесли законодатовану 5% на руский народний фонд. Кождий листок мае вишочатану водним друком напись „Зоря“ для відрізненя від инших наслїдовань. Цїна приступна, якість знаменита. Взірці даром. Лискаві замовленя полагоджую відворотною почтою.

Братї Ельстер
Львів, Охоронон ч. 9.

Домагайте ся всюди тутюк і паперців „Зоря“ Русини!

лот до парляменту і ударемнили єго правильну діяльність.

Сей одинокий арґумент є неправдивий. Передовсїм з числа послів, які увійшли з V куриї, лише часть репрезентує дійсно робітничу верству; значну часть мандатів сеї куриї забрали кандидати инших кляс суспільних, маючі право вибору в инших куриях. Закон з 14 червня 1896 був з гори так уложений, щоб лиш здавало ся, що він дає щось робучій клясї, а фактично він збільшив стан посїданя кляс упревілейованих, головно тим, що всупереч принципам виказаним в § 14 закона о ордин виб. до ради державної допустив до голосованя в V куриї ті особи, котрі виконують право вибору в инших куриях. Завдяки сему значна часть мандатів сеї куриї остала при виборцях з инших куриї і, якби було правдою, що вибрані з V куриї посли внесли законот до парляменту, то в тім ще нема доказу, що се були посли верстви робітничої. А з другої сторони кождий знає, що причина бездїльности парляменту лежить в законотї, якій настав з причини квестий політично-національних, з якими робітничі посли з V куриї не мали нїчого спільного, і що якраз для уздоровленя парляменту уважано у нас вже від давна одиноким средством впровадити дорогою загального голосованя як найбільше число репрезентантів робітничих кляс, надїючись, що так переведений парлямент поставить заостряючі ситуацию справи національні на другий плян і зможе працювати правильно, — отже той арґумент адміністрацийної комісиї був зовсїм слїпим вистрілом, бо дійсність показує стан я раз противний. А впрочім не лиш в парляментї є нинї V курия; єї заведено або заводить ся в соймах поодиноких країв Австриї і нїгде єї заведенє не викликує законоту або розстрою.

А вже найкрасші арґументи витягнула комісия против голосованя безпосереднього!

„Велика, широка маса виборців — каже комісия — є менше спосібна знайти відповідну на посла особу, однак легко потрафить межи своїми товаришами означити тих, котрі належито потрафлять зробити сей вибір“.

Я цїкавий знати, для кого призначила комісия того рода арґумент? Чи були де коли в сьвітї такі вибори, при котрих би доперва вибрані виборцї означували по правиборах кандидатів на посла? Адже всї правибори відбувають ся у нас і всюди, де они-б ще були, під окликом певного кандидата; адже всї пресиї і надужитя виборчі при правиборах є не на те, щоби не допустити певного, вже поставленого кандидата, а другому рівнож означеному запевнити більшість... І щож парта така арґумертация комісиї? що она хоче нею доказати? кого переконати?

Николай Лесков. 10)

Владичий суд.

Положенє посла ставало трудне; він еще щось розказав і замовк. Владика теж мовчав і глядів на птичок.

— Що прикажете сказати князеви, ваше високопреосьвященьство? — знов зачіпив Друварт: — Єго сїятельство дуже вас просить, бо закон не дозваляє єму...

— Закон... не дозваляє... мене просить! — наче сам про себе повторив митрополит і нараз несподївано звернув очи на переплетника, що, страшно неспокійний, зігнувшись стояв перед ним троха подальше.

Слабі повіки старенького владики опустились і назад піднялись і нежна щока почала рухатись:

— Га? Що-ж менї з тобою дїяти, Жиде? — сказав він поволи і додав: — Га? Видиш, який з тебе дурак!

Жид, що вертів ся на місци, коли почув звернене до него слово, так і повалив ся на землю та почав вити ся, плакати і залебедів: — Єшу! Єшу! Ганоцрі! Ганоцрі!

— Чого ти, дурний, кричиш? — промовив митрополит.

— Ой, васе... ой, васе... васе високопреосьвященьство... колиж бо... колиж нїхто... нїхто, як ви...

— Неправда! Нїхто, як Бог, а не я; дурний ти!

— Ой, Бог, ой, Бог... Єшу, Єшу!

— Чому говориш „Єшу“? Скажи: „Господи Ісусе Христе!“

— Ой, колиж бо... Господи, ой, Сусе Христе!.. Ой, ой, дай мене... дай мене, господи... господи... дай моє дитина!

— Ну, ось так!... Дурний!

— Він до нестями утомлений, владико, і дивно, що й так еще тримає ся — промовив за ним Друварт.

Митрополит зітхнув і тихо, поволи, сердечно сказав:

— Любов нїколи не ослабає! — та знов іввів очи на птички і нараз наче до них додав: — Негідний він хрещеня! Відіслати єго до бранки! — і з тим словам в ту мить обернув ся та пішов до себе.

Відкливу на той владичий суд не було, і всї були раді, що смиренький первосьвятитель станув висше усїх постанов. „Негідного“ хресту мантїя відвели до бранки і обстригли, а хлопця віддали батькови. Їх щастєм і радощами не було часу любуватись; а відданий наємник, оскілько тямлю, після бранки вихрестив ся: він не хотів стратити гарної хрестної матери і тих трицятьох рублїв, що тогдї давано кождому вихрестї Жидови. Значить, і з сеї сторони не було страти.

Сим міг би я й замінчити своє оповіданє, коли би до него не належав еще окремий, дуже замітний епізьод.

Після кримскої війни не мало молодих людий покинуло службу і пустили ся глядати занятя в приватних інтересах, котрих тогдї повстало досить богато. За тим рухом пішов і я. Менї довелось приступити до операций одного анґлїйского торговельного дому, і в єго справах я около трех лїт був безнастанно в дорозї.

Зупиняючись, як вимагали справи, то в одзім, то в другім місци, деколи досить на довго, я у вільний час богато читав і купував усїляні старі і нові книжки, які мене цїкавили. Оттак купив я раз твори Вольтера і зацїкавив ся нападами сего письменника на біблїю. Менї захотїло ся за всяку цїну дістати і прочитати т. зв. „Юдейскі письма до Вольтера“, котрі тогдї вже були у нас бібліоґрафічною рідкостию.

За такими книжками звертались тогдї до московского склепу Кольчуґіна; але там в ту хвилю також не було тої книжки, і менї вказали инший склеп, де обіцяно менї дістати книжку у якогось переплетника.

Я ждав і навідував ся, коли дістануть, та книжка все таки не було; говорили менї, що переплетник кудись виїхав.

Так воно тяглось, а менї вже й виїздити треба було з Москви. Перед самим відїздом я ще раз зайшов до склепу, а менї кажуть:

— Приїхав; посидїть хвилю, він повинен зараз принести.

Я сїв та передивляю якусь книжку старину; аж ось чую, говорять: „Несе!“ За тим, бачу, входить до склепу старий, сивий чоловік дуже смирного, тихого вигляду, але з очивидно жидівским лицем; одягнений по міщаньски, мав в руках книжки, завязані в синїй бавовняній хустцї.

— Як ти довго збирав ся, Григорий Іванич! — кажуть до него.

— Не було часу — відповів він та спокійно поклав на прилавок книжки і виймав їх з хустки.

Єму заплатили кількось там, а менї сказали, що пришлють книжки до дому разом з рахунком. Та менї сподобав ся переплетник, і я розговорив ся з ним.

— Цїкаві — кажу — сї книжки?

— Ну, так! — каже: — Розуміє ся, хто не читав, то і цїкаві.

— Як вам здає ся: чи справдї писали їх рабіни?

— Ну, Бог знає! — відповів нїби троха знехотя, а нараз привітно усьміхнувшись, додав: — Ви читали може про бубель (в єго мові дуже богато жидівского); вона в дечому нїмує, як той онїмівший Захарія, в дечому гугнавіє, як Мойсей. Хто її там може у всїм допатати! Ось евангелиє... се книжка проста, ясна! А бубель... — І він махнув рукою.

Я троха здивував ся, що він знає евангелиє.

— Що-ж дивного, як я християнин?

— І ви давно приняли християньство?

— Не дуже давно

— Хто-ж вас переконав до християньства?

— Ну, се-ж ясно є в бубель: там писано, що Месія повинен прийти в другім храмі, і я побачив, що Він прийшов. Чого-ж еще глядати чи ждати, коли Він уже з нами?

— А таки Жиди всї те місце читали, а не вірять.

— Не вірять, бо вони начитали ся тих талмудів та ще дечого пустого і Бог знає які собі повидумували витребеньки.

Він поклонив ся і вийшов, а я розговорив ся про него з купцем; він сказав менї, що то чоловік дуже мудрий.

— А якої-ж він — кажу — справдї віри?

— Він поправдї — відповідає менї — хрещений; дехто має єго навіть за подвижника.

— Він — кажу — і обчитаний, здає ся?

— Об сїм нема що й казати; тілько він рідко з ким говорить о книгах, а то сліпце кине та рукою махне. За те він своїм Жидам все толкує та навертає їх і богато терпить від них. Вони єго і били і раз навіть хотїли удусити; а він таки не тратить духа. „Прийшов — каже — Христос і другого не дожидайте даремно!“

— Ну, а вони що?

— Ну, і вони теж руками махають.

Плащі і непромакальні пелерини, мужескі і дамскі поручає Постійні цїни фабричні. Цїнники на жаданє...

СПЕЦИЯЛЬНИЙ СКЛАД ЛІНОЛЕУМ і ЦЕРАТ Львів, ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИКА ч. 3 Постійні цїни фабричні.

476

Щоби ратувати свою опінію, комісия хапаєсь такого драстичного арґументу, що при безпосередних виборах в 1897 р. згинув оден комісар виборчий; очивидно має на думці вибори в Давидові і смерть Попеля.

Та я думаю, що комісиї, хотячій боронити дотеперішний стан, красше-б не згадувати виборів в 1897 року! З історії тих виборів комісия нічого не витягне на свою користь! Ті вибори — то справді кровава карта нашої конституциї, а коли комісия тиче нам в очи факт убитя Попеля при виборах безпосередних, то ми пригадуємо їй кроваві масакри виборців, сполучені з убійством селян в Черніеві, Холоеві і в инших місцях якраз при виборі виборців, отже при виборі посереднім. А супротив маси безпримірних надужить, насильств і беззаконий, з якими ті вибори переведено, може за безпосереднім голосованєм бути хиба лише арґумент, що мимо такої маси надужить тілько убито одного комісаря виборчого!...

Потребу посередности виборів старалась комісия доказати в першім своїм справоздання ще одним арґументом дуже дотепним. Правибори, вибори подвійні, є ситом, в котрім лишаєсь найчільнійше верно, а перепускаєсь непотрібне — очивидно зі становища тих, котрі тим ситом орудують.

І се дійсна правда! Наша конституция, наші ординациї — дійсно діраве сито, котрим від сорок літ перепускає нас пануюча кляса після своєї вподоби. Від 1861 р. висіяло се сито руску репрезентацию з числа 46 на 13 — і нині ми своїми внесенями хочемо якраз латати ті діри конституциї, о яких з такою наївною отвертостию говорить справоздане.

Безпосередний вибір зі всіх куриях — се постулят не лиш в найвисшім степени оправданий, але вже й пересуджений так, що спорити на сю тему нині навіть сьмішно. Пересуджений він зі становища принципіяльного, зі становища науки, бо коли вибір має довершитись з волею виборця, то правиборець не має ніколи певности, що вибраний чим виборець віддасть голос на ту особу, на котру він би віддав, колиб голосував безпосередно. Правиборець не може свому виборцеви дати імперативного мандату що-до особи посла, а колиб навіть міг, то виборець, репрезентуючий не одного, але цілі ради правиборців, не міг би в однім своїм голосі погодити більше таких мандатів, часто суперечних. Пересуджена є ся квестия і зі становища практики, бо вибір безпосередний заводить ся нині рік за роком у всіх краєвих соймах Австриї, а і у нас доконуєсь по містах, навіть по містах менших, що нічим не ріжнять ся від міст, місточок або сіл, котрі голосують доси посередно, а практика сего безпосередного вибору не виказує нігде ніяких уємних сторін, які могли-б грозити супокоєви або правному порядкови! Так отже на оправдане опозициї проти безпосередного вибору нема нині арґументу!

Є на се лиш оден арґумент, який комісия повинна була сказати, впрочім він виразно пробиває ся в загальній части її мотивів: „Узнаємо, що справедливість велить розширити виборче право; узнаємо, що дотеперішна система веде за собою разячі надужитя деморалізуючі край, підкопуючі авторитет власти і права, однакож ми не дамо вам реформи, бо маємо можність не дати, бо потерпаєм о мандати, котрі маємо в руках, бо потерпаєм о национальний характер сойму, о наші привілеї, що можуть бути загрожені". — Отсе справді одинокий арґумент, задля котрого комісия відкидає навіть моє умірене внесенє.

Моє внесенє преціпь не зміняє нічим основ ординациї а вводячи безпосереднє голосованє в сільскій курії, змагає лиш до того, щоби селяньский стан втягнути до ширшої діяльности публичної, заінтересувати єго нею, зробити єго учасником трудів репрезентациї краю а рівночасно співодвічальним за її діяльність, — отже змагає в дусі тих бажань, які чули ми перед двома днями при буджетовій дебаті з уст намісника краю. Так моє внесенє було золотим мостом в тій справі, а в інтересі більшости сойму було скористати з него і як найскорше ухвалити мій проєкт закона. І я певний, що більшість сойму, бачучи, що дієсь нині в цілім сьвіті тай у нас в краю; бачучи, що такі ординациї успішно порішили справу реформи в Австриї низшій і висшій в Чехії, Мораві, Стириї й Каринтиї, — вступила би була певно на дорогу сеї реформи, як би не одна річ, а то боязнь перед скріпленєм рускої справи в краю.

Се одинока перешкода і одинокий арґумент з вашого боку, задля котрої не вступаєте на той золотий міст, який я вам поставив своїм внесенєм. Ненависть до Руси, страх перед скріпленєм руского елементу сліпить вам очи і не дає вам в нинішній важній хвили добачити властивої дороги! Там на сході від нас сходить обагрене кровю сонце і для польского і для руского народу, ідуть там великі події історичні, супротив котрих політика галицкого сойму і наша тут боротьба сходить на розміри закамаркової гри. І чи в сій великій історичній хвили нема нікого між вами, хто би потрафив піднятись духом висше по-над сей клапоть землі, що зовесь Галичиною, вийти по-за мури галицкого сойму і зрозуміти, що польско-руска справа буде рішати ся не в сім закутку наших земель та що прийде час, де на широких просторах порішать її вольні народи, наш і ваш, бо ідеалу волі зречи ся може хиба підлий нарід! А супротив того яка-ж низька, мала і сьмішна тая ваша боязнь, щоб Русини не скріпили свого міцного тут стану посіданя кількома мандатами, котрі, без огляду на те, яка буде реформа, не дадуть їм тут переваги над вами! А впрочім фактичні відносини в нашім краю уладжені так, що при них ви можете рішати всякі навіть найдальше йдучі реформи без боязни о нарушенє вашого стану посіданя.

Конець буде.

З ради державної.

Вчерашне засіданє (з пятниці) розпочало ся від відчитаня внесень і інтерпеляций. Відтак приступлено до дальшої дискусиї над заявою бр. Ґавча в справі виборчої реформи.

Пос. Герольд зазначив, що Чехи з цілою силою будуть домагати ся заведеня загального, рівного і безпосередного права виборчого. Се не значить однак, щоб Чехи капітулювали і з инших своїх, національних домагань. Сі домаганя мусять бути сповнені, бо суть річию достоїньства ческого народу. Монархія не дасть ся вже удержати на основі дуалізму. Чехи суть за поворотом до історичних (?) основ держави. Загальному голосованю не треба робити ніяких перепон, бо тілько парлямент, опертий на загальнім виборчім праві, приверне рівновагу між всіляними народами і уґрунтує пановане широких верств населеня.

Пос. Романчук промовляв іменем Русинів. Русини суть вдоволені з проєктованої виборчої реформи, бо доси через несправедливу ординацию виборчу були вони одні найбільше покривдженим народом в Австриї. Бесідник не має однак певности, чи проєктована реформа дасть ся перевести в сій палаті в відповідній формі, бо „Коло польске" робить заходи, аби вибори відбували ся посередно. Була би се провокация усіх Русинів, а так само і значної части польскої суспільности. (Домаганєм посередности „Коло польске лише осьмішує ся, бо годі припустити, щоб правительство а навіть і головні парляментарні сторонництва згодили ся на таке дивоглядне чудовище, як посередні вибори. Впрочім округи виборчі по знесеню курий будуть релятивно малі і тому відпаде оден з головних „арґументів", чомуб мали бути вибори посередні. Вкінци правительство виразно заявило, що місцем вибору буде кожда громада безпосередно а вплив сторонництв застерегло лише при творену округів і розділюваню числа мандатів! — *Ред.*). Бесідник заявляє, що заведенє посередности виборів викликало би повстанє цілого руского народа, бо домаганє безпосередних виборів належить до перших і начальних постулятів Русинів в сій справі. Неслушне є також, що за підставу до розділу мандатів має ся взяти „край" а не народности. Основою при розділі мандатів повинно бути лише число населеня і єго національний характер. В тій послідній цїли повинен бути у всіх краях заведений національний катастер, подібно як се вже порішено в недавно ухваленій реформі виборчій до моравского сойму. Такий катастер не повинен оглядати ся на границї теперішних країв, котрі суть неприродні і неоправдані. Жиди повинні бути також узнані за окрему національність і вилучені з округів виборчих инших національностий. (Се зовсім справедливо! — *Ред.*) Вкінци заявив ся бесідник за виборчим примусом (?) і домагав ся, щоби через нову виборчу реформу всї народи Австриї дійшли до рівноправности. (*Оплески.*)

Записаний до голосу пос. Штравхер (з Буковини) втратив голос, бо не був в палаті.

Пос. Гібеш (соц. дем.) промовляв за реформою а при тій нагоді обговорював кроваві події на Моравії з нагоди демонстрациї, є 28 м. м., які викликав нетакт і провокация зі сторони жандармів.

Пос. Вакса (чеський радикал) є за загальним голосованєм, бо треба раз скінчити з неоправданою геґемонією Німців. Чехи стоять на основі історичного ческого державного права і будуть домагати ся, щоб загальне голосованє заведено також при виборах до ческого сойму.

Домаганє довшого осїдку в місцевости для виконуваня виборчого права є неузасаднене і відібє ся головно на людности славяньскій, тому всї славяньскі посли повинні бути такому застереженю рішучо противні.

Промовляли ще пос. Хоц (ческий рад.) і Носке (нім. лїберал), з котрих послїдний заявив ся за введенєм при загальнім голосованю пluральної системи. (Також фіртка для обезпеченя геґемонії висших кляс і богатших народів. — *Ред.*). Бесідник протестував також проти junctim виборчої реформи зі зміною реґуляміну.

На тім засіданє замкнено а дальшу дискусию відложено до понеділка на 3 год. по полудни.

Палата панів.

В пятницю по пол. відбуло ся також о год. 2 засіданє палати панів, на якім бар. Ґавч виложив тоті самі проєкти що-до виборчої реформи, як і на першім засіданю парляменту. Головну часть своєї промови присьвятив однак бар. Ґавч причинам, які спонукали правительство до виборчої реформи на основі загального права голосованя, а причини сї суть: застій в австрийскім парляментарнім житю і події в Европі. Ліпше дати добровільно тепер, що мусїло-б ся дати пізнійше, а впрочім вже і введенє V курії було лише вступним кроком до заведеня в скорім часї загального і рівного права голосованя.

Для успокоєня австрийских перів сказав також бар. Ґавч, що є проєктована рівнорядна реформа палати панів, в тім напрямі, щоб в одної сторони палата панів була охороною перед надто демократичним парляментом, а з другої, щоб потерпівші через загальне голосованє чинники мали забезпечений дальший вплив на законодавство.

Коло польске.

В клюбі польских шляхтичів тревають наради дальше і не довели еще до позитивного результату. В „колї" проявили ся дві ґрупи: подавляюча більшість є противна всякій реформі і хоче Ґавча і єго реформу звалити, а кілька послів т. зв. демократичного покрою (головно д-р Ґрек, д-р Даневяк, Петеленц і Роттер) суть натомість за реформою і грозять, що на случай неґативного становиска більшости виступлять з кола. Тепер антаґонізми попаднано на стілько, що названі посли мають остати в „колї" а д-р Пентак, котрого зразу дуже сильно атаковано, має задержати портфель міністра „для Галичини". Шляхтичі настрашили ся, що по уступленю Пентака міг би бути портфель на разї необсаджений, а в такім случаю не мали-б можности контролювати, що діє ся на радї міністрів, і вести з правительством евентуальний ґешефт о розділ мандатів.

Успокоюючий комунїкат що-до удержаня солїдарности клюбу і задержаня Пентаком портфелю оголошує орґан „кола" — „Polnische Correspondenz".

Головним інтриґантом і махером проти реформи є ґр. Лев Пінїньский, бувший намісник Галичини і кандидат на шефа найобскурнїйшої кліки подільских шляхтичів (Подоляків).

З Росиї.

Ситуация в Росиї знов заострила ся. Правительство нічим не доказує, що дійсно хоче ввести в житє заповіджені свободи, хоч в цілій державі панував довший час спокій, жаданий правительством яко услівє введеня горожаньских свобід. В Петербурзї голосно говорять о приготовляючій ся реакциї. Песимізм так сильний, що навіть розійшлась була чутка, що Віттоге вже арештовано, або що се стане ся в кождій хвили. Фактом є, що тепер Росия має два правительства. Одно уґруповало ся в царскім селї коло царя, друге є в руках Віттого, що раз більше паралїжованого реакциєю.

Се здержуванє реформ знов вивело з рівноваги революцийні елементи. Поминувши бунти війск в ріжних ґарнізонах, та робітничих страйків в Петербурзї і инших містах, розпочав ся грізний для внутрішного ладу страйк телеґрафічних урядників.

Про здавленє Севастопольского бунту надійшло справозданє віцеадмірала Чухніна, котрий доносить під датою 29 падолиста рано: Ми наміряли здавити бунт без борби. Збунтованих окружено війском, і яко ультіматум поставлено їм безусловну здачу. Однак бунтівники розпочали атак. Забрали 4 торпедовці і під'їхали до кружляка Очаків, по чім вивісили на всїх сих кораблях червоні хоругви. Очаків дав сиґнал. Офіцир Шмід обняв команду над фльотою. Він звернув ся на поміст одного торпедовця, де єго приняли окликом „ура!" Відтак Шмід поплив до порту і казав увільнити всїх тих, котрих перед тим казав увязнити. Над раном 28 падолиста узброєні відділи бунтівників заняли кілька малих пароходів в порті. Бунтівники з Очакова і панцирника Пантелеймон (Патьомкін) увязнили офіцирів і умістили їх на Очакові. Пополудни атаки бунтівників повторили ся. Так само на инших кораблях вивісили червоні хоругви. Шмід заявив увязненим офіцирам, що за кождий крок зроблений против збунтованих, каже їх повісити.

О годині ¼ 7 розпочала ся пальба з полевих гармат до бунтівників і кораблїв в полудневій части порту. Шмід відповів на се сиґналами: „я увязнив богато офіцер
Очаков відповів огнем; також батерії у
влені на північній стороні порту (збунт
ні) і кораблї ескадри розпочали сильну в
бу. Рівночасно торпедовець, на котрім
Шмід, виконав атак, але кружляки Ва
Память, Меркурій і панцирник Рости
відповіли дуже сильним огнем, так що
педовець став ся неспосібним до борби.
саме стало ся з двома другими збунтов
ми торпедовцями. Очаків дав лише 6 стр
по чім вивісив білу хорухов і здержав п
бу. На Очакові вибух огонь, котрого дов
час не мож було погасити. Шмід хотів
браний за матроза утечи, але єго розпі
і зловлено. Капітан парохода Буг, зал
Буга, бо на кораблї було 300 мін і було
безпеченьство сильної експльозиї.

Телеґрами.

Берлїн. Касарнї, в котрих були заба
довані бунтівники, вже обсадили вірні ві
Говорять, що 2000 бунтівників з мітра
ми відійшло в глубину краю. Севаст
не потерпів від борби так сильно, як б
ворять в Петербурзї. Тепер панує спокі
наслїдок вістий з Севастополя упали в
на біржах в Москві і в Петербурзї.

Варшава. Вчера в полудне знесено
ний стан в цїлім королївстві польскім.

Петербург. В телеґрафічнім урядї р
чав ся вчера страйк. За дозволом дир
академії ґенерального штабу відбули
академії збори офіцирів, на котрих зі
висказали свою симпатию демократич
рухови. В 2 баталїоні саперів ґвардиї
хли вчера заворушеня. Вояки домагаю
увільненя арештованих в четвер провід

Варшава. В касарни артилериї збу
ли ся вояки і одного підофіцира вик
через вікно на брук. Піхота окружила
ню сильним кордоном. Вояки літо
полку піхоти ґвардиї збунтовали ся і сп
полкову пекарню. Касарню сего полку окр
козаками. З Остроленки доносять, що
полку драґонів збунтували ся і спали
сарню. До них прилучили ся саперн
чім побили свого полковника. Для зде
бунту спровадили піхоту.

Петербург. Оноди арештовано
жовнїрів з полку кірасиерів, ґвардї
гузарів і баталїону стрільців, бо пос
ріжні жаданя, між иншим, щоби їх н
вано до поліцийної служби в часї з
шень.

Варшава. В середу вечером розпо
телеґрафічно-почтовий страйк при зміні
ної служби на нічну. До нічної служ
нуло тілько пять урядників. В одній
уряд замкнено, а сто телеґрафістів роз
ся по околици, щоби попротинати дро
неможливити службу при помочи вій
В середу в почтових урядах не явив
оден урядник. Уряди обсадило війско.

Штокгольм. З Ґанаравди донося
вчера цїлу фінляндску сїть телеґрафі
хопив страйк.

Петербург. Розійшла ся чутка, що
рем а одним вел. князем прийшло в
суперечки, при чім вел. князь стрілив
ря з револьвера і скалїчив єго в прав
Нинї заперечують сю вість.

Берлїн. З Петербурга доносять,
Щербатов орґанїзує реакцийну мілїц
нопідданьчу, а Ігнатєв і Дурново ст
ся всякими силами скріпити реакци
вести до відкликаня конституцийного
фесту. Революционери орґанїзують но
гальний страйк, котрий має вибухн
або 22 грудня. Надіють ся, що з ві
ґвардийских полків все війско прилу
до страйку. Завтра має вибухнути ст
кількох зелїзницях.

Петербург. Цар мав зарядити від
всїх сегорічних балїв і инших двірски
жеств.

Берлїн. Всї державні будинки в В
стоку знищені. Бунт обхопив всї по
стациї Манджурия здержано 17 поїзді
товані вояки знищили богато зелїзнич
дів. Вояки вкацивостоцкого ґарнізону
ли офіцирам, що знищать цїле місто
раблї в порті, а офіцирів вимордують
пяти днів не визначать певного рече
вороту до Росиї і як не буде подана
вість, до котрої їх відішлють.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Відень. Поголоски о димісиї Февра
ся не справдили ся. Вчера Февраврий
двогодинний авдиенциї у цїсаря. Від
Будапештеньскі дневники пишуть,
дальше до 15 с. м. Февр зарий мусит
пяти.

Будапешт. Старший жупан ґр.
заявив, що лише тим урядникам ком
видасть платню, котрі зголосять ся
особисто. Вчера не зголосив ся жаде
ник. Говорять, що комітет коаліциї
сим урядникам виплатити відшкодов
соті одномісячної платнї.

Демонстрация фльот

Царгород. Супротив можливост
демонстрацийна фльота висадила в
670 вояків. На другий день зредув
число до 100. Французский відділ об
ряд цловий, австрийский уряд телеґр
анґлїйский берег, а росийский улиц
Комунїкацию турецких властий ш
ми депешами здержано. В цловій в
дечо 48 пястрів, (10 К 56 с.); пер
вплило до каси 4.964 пястрів, (пясте
котрі здепоновано в отоманьскім ба

Париж. Ґубернатор Мітилени ма

Пять золотих медалів.
ШУБИ 842 4—6 *лише у* **Станислава Вроньского** *у Львові, ул. Театральна ч. 5.*
Пять золотих медалів.
Шкірина штуки, футра зовсїм готові, верхи до шуб, перерібка ґарнітурів Цїни найнизші, якість добірна. Цїнники оплатно. Відділ ґарнітурів після найновійших моделїв

Ф. Олїярник, торговля церковних річий і девоционалій у Львові, *перенесена з улиці Театиньскої ч. 3* на улицю Театральну ч. 20 [фронтовий льокаль] коло „Народного Дому", напротив п
вої школи і поручає свій богатий склад і виріб церковн
метів з шовку, вовняного адамашку, бронзу, різьби на дер
Приймає ся знищені прибори до відновленя. На жадане висилає ся цїнник.
10

Він махне, і вони махають, а самі все гиргир, а потому й нічого, схаменуть ся.

— І родина у него християньска?

Купець засьміяв ся.

— Як там — каже — може бути у него родина, коли він такий суєвір?

— Чим же суєвір?

— А як же єго инакше звати, коли він жадного правила не тримає ся, а гроші...

— Дуже любить? перебиваю.

— Та де там любить, коли все, що заробить, одною рукою возьме, а другою віддасть.

— Кому-ж?

— Все одно!

— Ж дам чи християнам?

— Кажу вам, що все одно. Він мабуть помішаний.

— Невжеж?

— Справді, кажу вам: з ним був випадок...

— Який?

Тут і сам купець рукою махнув.

— Давно — каже — у него десь сина взяли в рекрути, а він десь топив ся і крокодиль єго кусав; а потому з наємником у него вийшло, що не могли єго принати, аж київский Филарет поблагословив, щоби єго обстричи. Ну, а син опісля незабаром помер; заморили єго, кажуть, ставщики. І жена єму померла, а сам він, підупавши, був опісля в добрі, і „треба — каже — менї вже не про земне думати, а про небесне, та найлїпше — каже — бути з Христом".

От і пригадалось менї, де я того чоловіка бачив; і вийшло, як каже приповідка: „довів Бог бачитись, та нема що дати". Він був уже занадто богатший від мене.

З деяними пропусками переклав

А. Б.

(КОНЕЦЬ).

ти адміралови Ріпперови довгу депешу з Царгорода, в котрій турецке правительство заявляє, що порта прийме контролю над фінансами Македонії по зміні деяких услівій. Ріппер відповів, що як порта не прийме жадань держав без зміни, то міжнародна ескадра обсадить острови Лемнос і Імброс.

О конституцию в Туреччині.

Царгород. Ученики військової школи розліпили плакати з жаданем конституциї на взір Росиї. Арештовано 100 учеників.

Анархістичний процес.

Париж. Всіх арештованих о участь в атентаті на короля Альфонса увільнено.

Кріза в Англії.

Льондон. Говорять, що на вчерашній раді набінетовій порішено скорше уступити, ніж розвязати парлямент. На слідуючий тиждень президент міністрів має передати королеви димісию кабінету.

НОВИНКИ.

— **Осторога.** Польскі шляхтичі не дармують. бо в цїли під'юдженя темних мас проти виборчої реформи видали книжочку п. з. „Загальне голосоване — популярна розвідка для руских селян“, яку в тисячах примірників розкинули поміж селяньство в цїлій східній Галичині. Брошурка вийшла мабуть з гадючих, тайних фондів „центрального виборчого комітету“ звісного під назвою комітету для виборчих розбоїв, та нагадує зовсїм подібну брошуру проти страйків, видану з тих самих шляхотско-польских фондів в р. 1903. Брошура старає ся переконати селян, що теперішна виборча система є „справедлива“ а старає ся відстрашити їх від загального голосованя в сей спосіб, що нібито при загальнім голосованю „поважні господарі“ будуть майоризовані... наймитами. Є се розуміє ся брехня, бо наймити по селах в віцї потрібнім до голосованя майже не істнують; за те брошура „забуває“ цїлком згадати, що при загальнім голосованю хлопи переголосують всїх панів, і тому завдяки лише загальному і рівному (без курії) праву голосованя в соймах і парляментї засядуть самі посли з волї селяньства, а не, як тепер діє ся, всїлякі Дзедушицкі, Пінїньскі і їх попихачі. Наша інтелїґенция і сьвідомійші селяни повинні всюди, де появить ся брошура вияснити людям о що річ розходить ся, а саму брошуру нищити, бо се шляхотска отруя, призначена на те, щоб темних і несьвідомих серед селяньства задурманити і обманити. — Заразом мусимо остеречи еще перед одною небезпекою, про яку доносять нам зі Збаражчини. Темні якісь духи розносять поміж селяньством вісти про погроми Жидів в Росиї і представляють навіть масовий страйк з 28 м. м. в сей спосіб, що се виглядає на взив до наслїдуваня подібних, дуже сумних подій за кордоном. Наша інтелїґенция повинна тому дуже надслухувати і пильнувати, що говорить ся і діє ся між народом, бо нема сумніву, що в тих аґітациях ділає ворожа, шляхотско-польска рука.

— **Збір Українців в Петербурзі.** Дня 14 (28) падолиста відбула ся спільна нарада двох українських товариств — товариства імени Т. Шевченка для запомоги убогих студентів з України, що вчать ся в висших школах в Петербурзі, і товариства для видаваня українських книжок. На сїм зборі ухвалено основати з'єдинене просьвітне українське товариство імени Т. Шевченка, котре повинно поставити собі за цїль: економічний і культурний розвиток українського народу через заводжене всяких шкіл, почавши від найнизших до найвисших, дальше через орґанїзацию книгарень, бібліотек, читалень і т. и., вкінци через видаване книжок і власної часописи.

— **Перший виступ п. Заньковецкої.** Пишуть нам із Станиславова: Великої, нетерпеливо вижидаючої хвилї діждала ся наша українська громада. Дня 30 падолиста виступила вперве Заньковецка в ролї наймички Харитини („Наймичка“ драма в 5 діях Карпенка Карого); перший раз загомоніло в просторій салї станиславівского Музичного товариства її славмозвісне слово і голосним відгомоном відбило ся в душах численно зібраної публики, що з далеких сторін східної Галичини зібрала ся тут в сїм дни. П. Заньковецка незвичайний талант сценїчний. Се вже не материял, з яким мож що-небудь починати, але правдива артистка. Не тота, що нїмі слова автора вдатною грою, рухом і костюмом ілюструє і очам нашим вказує, але тота, що спільно з автором всю акцию оживлює і спільно з ним творить. Гра п. Заньковецкої — се не тільно репродукция, інтерпретация, але справдї творчість. Задачию доброго, але буденного автора є: ввійти в інтенцию автора, зрозуміти його і передати як слїд його слова і його мовчане. На інтерпретацию інтенций автора, яка виходить поза границї доброї репродукциї, може позволити собі тільно великий, незвичайний талан і таких акторів треба звати — артистами. Є ним п. Заньковецка. Дала доказ сего в своїм першім у нас виступі: в нїмій оцені, коли залицяєть ся до Харитини богатий хазяїн а відтак в незвичайно влучнім зрозумінню і відданю хвилї, у якій наймичка приходить до пізнаня страшного пекла в своїй душі, пекла, в яке ввів її той сам богатир. Траґізм — отсе, видаєть ся менї, є те царство, у якім віднаходить себе талант сеї артистки. В повних траґізму моментах виступає ясно вся культура артистична, якою розпоряджає п. Заньковецка, культура, що не дозволяє їй послугувати ся дешевим ефектом. Її гра — поважна. І тому треба, щоби і твори, в яких виступає п. З-ка були великі, поважні. По при всї свої добрі сторони „Наймичка“ К. Карого не є таким твором. Є в нїй цїлі епізоди такі наївні, що виводячи їх годї вкладати в них акторам всю свою душу. Конечним стає тодї декляматорский патос. У п. З-ної навіть той патос був все шляхотний. Одним словом, се справдїшна артистка. — До останного місця виповнена саля витала п. Заньковецку овацийно. По четвертім акті засипано її дощем цьвітів а перед першою відсконою вручив їй п. Стадник великий вінець від галицких товаришів. Ролю богатого хазяїна відограв п. Садовский знаменито. Режисерия — дуже добра. — *Остап Луцкий.*

— **Народні віча в д. 28 падолиста.** В день отвореня парляменту і заповіджених в цїлій державі манїфестаций за загальним голосованем уладили й рускі орґанїзациї в ріжних сторонах краю манїфестацийні віча, котрі всюди випали як нам доносять, дуже величаво. В Станиславові о год. 11 наповнила ся театральна саля ім. Монюшка битком селянами навіть з далеких сторін та інтелїґенциєю; зібралось народу над 3.000 душ. Підчас першого реферату — говорив п. Цегельский про виборчу реформу — надійшов повід театр манїфестацийний похід робітників, котрі зібрались були також на віче на одній з площ міста. Тогдї руске віче перервало наради і, вийшовши на улицю, прилучилось до походу; а коли похід обійшовши улицями, вернув назад під театр, рускі вічевики вернули до салї, де п. Цегельский докінчив свій знаменитий реферат. Опісля посол Гурик говорив про діяльність сойму, котрий заступає лише інтереси паніз з кривдою хлопів, та занїчив окликом за загальним, рівним, безпосередним і тайним виборчим правом, бо лише воно може поправити долю народу. В дискусиї над обома рефератами перший забрав голос адвокат д-р Зайґфельд. Він в довгій, палкій, а гарній, по руски виголошеній промові пояснив, чому пани противлять ся загальному, рівному, безпосередному виборчому праву, та взивав селян до єдности з робітниками в борбі о загальне рівне виборче право, котре спільними силами мусять вкінци собі здобути. Промавляло ще кількох селян, почім віче замкнено. С год. 3 по пол. виставлено в театрі „Бурлаки“ Карпенка Карого, а по виставі наступив еще концерт і вправи Волчинецкої і Єзупільскої „Січи“. — В Новімсеній в повіті збараскім зібрало ся около 4.000 народу. П. Яцко Остапчук пояснив значінє дня, сьвяточно обходженого в цїлій державі; указав на нашу минувшість, коли то наш народ мав таку волю, якої тепер домагають ся австрийскі народи, а котру опісля стратив за татарского, польского та московского лихолїтя; розказав коротко історию европейских конституций та виложив хиби конституциї австрийскої, а наконець, пояснивши вагу загального, рівного, безпосередного виборчого права, візвав народ, щоби постояв за сим правом. Наче доповненем сеї промови була річ п. А. Шміґельского, котрий головно виказав на примірах і датах нинїшну виборчу ординацию і шкідливість куриальної системи. Промавляли ще і о. Голїнатий, п. Гординьский, ще раз д. Шміґельский, о. Вавчицкий та Яцко Остапчук, почім вічевики, сьпіваючи пісні, опустили салю, пішли в порядку широкою улицею і розійшли ся. Замітна річ, що на зборах не було комісаря, лише оден жандарм. За те Збараж виглядав того дня, наче в стані облоги; кількох жандармів цїлий день патролювало по місті і навіть двом людям не давали зійти ся, а то зараз розганяли.

— **Народне віче в Козичах** львівского повіта відбуло ся 26 с. м. Львівске староство признало відповідним то віче заборонити і прислало на руки скликуючого комітету письмо, де каже: „В залатвеню подання з 23 падолиста 1905 ц. к. Староство заказує відбитя зкликаного через Панів на день 26 падолиста 1905, на годину $3^1/_2$ по полудню до дому громадского в Козіцах віче публичне о програмах: реферат економічний, шкільний і виборчий, понеже комітет зкликуючий віче а складуючи ся з осіб замешкалих в Зіеліові в повіті Городецкім не дає рекоймії, що отриманий порядок на згромадженє зкликаним в сьвчим повіті“. Супротив того місто публичного віча відбули ся довірочні збори і то в стодолї одного селянина. Збори отворив о. Рибчак, парох із Зелевої, а відтак слїдували реферати: економічний, шкільний і політичний, між иншим і про виборчу реформу. Референти і всї бесїдники вивязали ся із своєї задачі дуже щасливо і пояснили основно та популярно зібраному народови всї недомаганя нашого публичного житя, вказуючи на загальне право голосованя як найрадикальнїйше средство переміни руского народу на справдїшних горожан конституцийної держави. Наконець о. Рибчак подякував присутним за участь і просив, щоби несли слова нинїшних зборів від хати до хати, аби чимраз більше кріпшав голос поневоленого народа. На збори зібрало ся до 600 селян з усїх околичних сіл. — *Учасник.*

— **В справі виборів до податкової оцїночної комісиї.** З Заліщиччини пишуть нам: Для одноцїльного голосованя дня 13 с. м. на членів до комісиї податку особисто-доходового прошу всїх чесних людий подати голос на д-ра Володимира Охримовича, адвоката в Заліщиках. і о. Івана Рудницкого, декана і пароха в Торскім. — Свящ. *І. Коцик.* — З Жидачівщини доносять, що до оцїночної комісиї особисто-доходового податку дня 13 с. м. всї сьвященики жидачівского повіта будуть голосувати на о. Омеляна Левицкого, пароха в Івановець, а на єго заступника на о. Івана Шпитка, пароха в Волянева.

— **Епархіяльний синод.** В послїднім виданю „Львівских архиепархіяльних Відомостий“ поміщене отсе оповіщене: Перевівши візитацию в 13 деканатах і з'орієнтувавшись в потребах епархії, рішили ми скликати епархіяльний синод, щоби Всч. оо. могли принять участь в епархіяльнім законодавстві. Ми хотїли би крім того спитати вас о раду що-до наміреного нами розмеженя деканатів, що-до орд. комісарів для шкільних справ і реґуляміну для деканатів та орд. комісарів. Крім того явила ся потреба нового вибору синодальних екзамінаторів. Наконець рішили ми піддати ревізиї дотеперішні епархіяльні постанови що-до кеденя церковних скарбон. Супротив того скликуємо епархіяльний синод у Львові на 28 і 29 грудня 1905. Дальше подають „Архиеп. від.“ програму того синоду а також виказ осіб, управнених до участи.

Збори і засїданя.

Народний Дім в Яворові. Справа „Народного Дому“ в Яворові єсть мабуть на найлїпшій дорозї. Комітет, який займає ся будовою, взяв ся тепер ревно тай щиро до працї і скликує на день 4. тай 5. грудня с. р. довірочні збори в тій важній для нас справі до „читальнї просьвіти“. — Головою комітету єсть о. дек. Петро Левицкий, котрий горячо заняв ся справою між Духовеньством і маємо повну надію, що „Народний Дім“ в Яворові з весною зачнуть будувати, тим більше, що знати велику охоту між членами комітету для сего величавого дїла. На довірочні збори запрошує ся отсим всїх П. Т. Русинів міста та окресности Яворова, щоб на дни 4. і 5. грудня с. р. о годинї 4 по полудни явились у нас в читальнї всї, щоб разом обдумати тай обговорити так важну для нас справу. Нїкого най не забраване в сей великий день в Яворові.

Віче в Мостисках відбуде ся рішучо в пятницю, 8 с. м. На дневнім порядку: справа виборчої реформи. Початок о 10 год. перед полуднем.

Пригадуємо, що перші загальні збори „Відділів окружних „Взаїмної учит. помочи“ відбудуть ся: дня 3. грудня в Коломиї, Косові і Сонали, 8. грудня в Бібрці і Раві рускій. — Довірочні збори відбудуть ся 1 грудня в Зборові. На днях внесено подане о заснованє першого Відділу окружного на Буковині, с. є. в Чернівцях. На дорічних зборах філії тов. „Руска Школа“ в Винниці відбуде ся також нарада в справі „Взаїмної помочи. — Доси зголосилось в члени 1058 учителів, дійсних членів є вже 611, а то 547 звичайних, 60 спомагаючих а 4 добродіїв. Кождий день приносить нові зголошеня і нових дійсних членів. Оборот касовий від 1 вересня виносив 3581 К 81 с., готівка в касї виносить 1685 К 71 с. Товариство розвиває ся зовсїм нормально і корисно. — *Від Дирекциї.*

Повітове „Політичне Товариство“ в Борщеві скликає в справі реформи виборчої і загального, рівного, безпосередного, тайного права виборчого всенародне віче до Борщева на четвер 7. грудня б. р. годину першу з полудня до салї місцевої „Читальнї Просьвіти“ і запрошує всїх, кому ся первородна справа лежить на серци, до найчисленнїйшої участи. Прочі рускі часописи просимо о повторене сеї відозви. — *Видїл.*

Віче в Городенцї відбуде ся в пятницю дня 8 грудня о год. 10. перед полуднем. На порядку: загальне і рівне та безпосередне право голосованя — відтак реферат економічний і просьвітний. В поважну хвилю просить ся усїх патріотів о як найчисленнїйшу участь. — *Від видїлу політичного товариства в Городенцї.*

Видовища і забави.

Читальня „Просьвіти“ на передмістю Личаківскім у Львові устроює дня 4. грудня у власнім льокали (ул. Личаківска ч. 87) вечерницї музикально-вокальні. Програма: 1) „Дївчина і рута“, хор мішаний, 2) Шевченко: „Хустина“ декламация, 3) Дует мандолїн, 4) Шевченко: „Кавказ“ декламация, 5) „Чути дзвінок“ і инші пісні, хор мішаний, 6) Дует мандолїн, 7) Монольоґ, 8) Хор мужеский. По концертї товариські забави. Початок о год. 7 веч. Вступ 30 с. — *Видїл.*

Пригадуємо, що завтра в недїлю дня 3 грудня відбуде ся в салї „Gwiazd-и“ улиця Францїшканьска заходом читальнї „Просьвіти“ на жовківскім передмістю аматорске представлене „Запорожець за Дунаєм“. Закінчать „Вечерницї“ Нїщиньского. Початок о год. 7 веч.

З товариств.

В понедїлок 4 грудня 1905 о год. 10 рано відбуде ся в льок. товариства „Академ. Громада“ відчит тов. В. Форовича п. з. „А. С. Мерешковского: Нові досліди над хльорофільом ростин“. Гостям вступ вільний.

З товариства „Основа“ слухачів політехніки у Львові. Отсим повідомляємо о зміні льокалю під ч. 17 І. поверх ул. Льва Сапіги. — За Видїл: *Посацкий* голова, *Дудар* секретар.

Відчит в Перемишли, устроєний заходом Р. Т. П., відбуде ся в недїлю, 3 с. м. о год. 6 веч. в салї „Народного Дому“. Проф. д-р Макарушка зі Львова буде говорити на тему: „Спомини з побуту в Берлїнї“ і пояснить 60 сьвітляними образами всїх що найкрасших видів, будівель і памятників Берлїна. Вступ для старшого 50 с., для молодїжи 20 с. Дохід відчиту призначений на удержане приватних женьских шкіл. Добровільні жертви приймаєсь на сю ідейну цїль з подякою.

Віче в Букачівцях в справі загального голосованя відбуде ся зі второк, дня 5 с. м. рано.

Зертаємо увагу щоб резолюциї віч за за загальним рівним і безпосереднім правом голосованя (das allgemeine, direkte u. gleiche Wahlrecht) подавати телеґрафічно до відома президента міністрів бр. Ґавча.

— **Русини! Памятайте на Народний фонд і на українсько-руску бурсу в Новім Санчи!**

Ріхтера камінцї до будови. Коли який забавці належить ся похвала за те, що заставляє дитину до думаня і образує око та руку, то лише Ріхтера будівляним скринкам і доповняючим їх скринкам до будови мостів. Нїяка забава не визначає ся такою ріжнородностию форм, як ся, о чім можна пересьвідчити ся із взірців, долучених до кождої скринки. Просто дивувати ся треба, що за прекрасні будівлї можна виконувати при помочи тих камінців. Тому родичам, котрі ще не знають, який дарунок справити своїм дїтям на різдво, поручаємо лише ті будівляні скринки, однак щоби устеречи перед лихим наслїдуваним товаром, радимо уважати на охоронну марку „Якор“, в яку заосмотрена кожда правдива скринка.

Ruthenisch 1 b. 1905.

Надіслане.

Адвокат краєвий
Д-р Иосиф Партицкий
отворить з днем 1 н. ст. грудня 1905 канцелярию 1010 5—?
в Станиславові
ул. Сапіжиньска (Тисьменецка) ч. 33.

ОПЕРАТОР
Д-р Казимир Вільчек
довголїтний І-ший секундар хірурґ. відділу проф. Д-ра Зембіцкого, ординатор хірурґ. відділу „Народної лїчницї у Львові“.
Улиця Валова число 25, І. п. орд. 2—5 п. п.
997 4—8

Маттоні'ого 28
GIESSHÜBLER
природна щава алькалічна.

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН
в пасажу Гавсмана
(46 разів преміоване)
Від 3/12 до 10/12 до побаченя:
Інтересна подорож до Константинополя
ВСТУП 10 кр. 53

Реньске природне вино
1 фляшка . . . . К 2·40
10 „ . . . . . „ 22·—
поручає торговля
ІВАНА БОРИСА
в Перемишли. 918

Знаменитий мід десеровий курацийний по 6 К, найлїпший „Raritas“ медоборів по 6 К 60 сот. за 5 клґ. франко. Мід в плястрах по 2 К за 1 клґ. За бляшанки звертаю 60 сотиків. **На будову театру** від руского замовленя даю 20 сот. **КОРЕНЕВИЧ** ем. учитель **Іванчани.** 1009 5—34

НОВІСТЬ!
ЗБІРКУ НОВИХ НОВЕЛЬ
Евгена Мандичевского
під заг.
СУДЬБА
мож замовляти у автора в Тернополи. Книжка стоїть 1·60 с. а на почтову оплату треба долучати 10 сот.

Дивна новість!
325 штук за 1 зр. 95 кр.
Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно з 3 річною порукою, величиня LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим брилянтом, 1 прегарна колїя з орієнт. перел, сьвідна женьска вкраса з лат. замком, 1 хороший скіряний пулярес і елеґанцка цигарічка з бурштином, 1 гарнітур шпінок до сорочки і маншетів, 1 сцизорик, 1 прегарне тоалетове зеркальце з бельгійского скла в етуї, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук ріжних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланем готівки або почтовим побранем 1 зр. 95 кр. в магазині 65
С. КОГАНЕ
Краків Pf/882.
Занедогідне гроші звертають ся.

ЮЛЯН СОЛИК
передтим **Фр. Мрозиньский**
у Львові, ул. Собіского ч. 7.
поручає всякі роди 852 19—30
ФУТЕР
Футра до подорожи, пальтоти мужеські та дамскі після найновійших фасонів, саки, пелерини жакети, колїї, зарукавки, шапочки дамскі, кожушки, шапки мужеські, шкіри у всїх родах поодиноко та гуртом, також **верхи готові** до мужеских і дамских футер. — Футра для Впр. Духовеньства також а рати. — Найновійші материї на верхи в найбільшім вибоїр Цїни умірковані. Медаль золотий на виставі в Бучачи 1905. Цїнники на жадане franco.

Навіть здорова мати, добра кормителька, зробить добре, коли від часу до часу замість молока з грудий дасть дитинї кошки з мучки Ґуріґуля. Тим скріпить свої сили і поправить свій стан здоровля. Перехід кормлєнї дитини з корму матери на мучку Ґуріґуля відбуває ся правильно з виключенєм всякої небезпечности. Приняв ужити долучений до кождої пушки.
983в 1—14

Найліпші француски паперці циґаретові „LE GRIFFON“ Найліпші француські тутки циґаретові

Всюда дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! 346

Ґерманія акц. тов-о обезпечень на житє в ШТЕТЕНІ.

В Австриї яльне дї від 1873 року.

Бюра у Відни, Germaniahof I., Lugeck Nr 1 і Sonnengasse Nr. 1, (у власних будинках.)

Стан обезпечень з кінцем 1904 р. 823.9 мілїонів К.
Резервові фонди . . . . . 356.4 „ „
До роздїлу дивіденд істнуючі резерви зиску обезп. . . . 24.5 „ „
Дивіденда після пляну В в асек. роцї 1906/7 аж до 71½% повної премії.

Обезпеченє на случай неспосібности до працї!

Користи обезпеченого на случай неспосібности до працї в порівнаню з кождим иншим родом обезпеченя ось-які: На случай тревалої і цїлковитої неспосібности до працї, спричиненої недугою або случаєм пр. умовою недугою, паралїжом, подагрою, висохлим хребтовим стрижнем, слїпотою, глухотою і т. п. увільняє обезпеченого почавши від слїдуючого року обезпеченя від всякого дальшого плаченя премії тар. IV ЙД, а крім того обезпечений дістає від того самого часу 5 до 10% рiзну ренту від обезпеченого капіталу аж до ужитя або для платности послїдної річної премії. Близших інформаций уділяє безплатно. 712 5—8

АДОЛЬФ ЛІБМАН, банковий дім, Львів, Сикстуска 2.

Заступник для Кракова: Юлій Нахтлїхт *Краків, улиця Брацка ч. 10.*

КОНЦЕСІОНОВАНЕ НАФТОВЕ БЮРО
ТЕОДОРА КУЗИКА
В ДРОГОБИЧИ.

посередничить в купнї і продажи нафтових теренів, в арендованю сельяньских ґрунтів в цїли експльоатациї нафти, в купнї і продажи ріжного рода удїлів в нафтових підприємствах під найкористнїйшими услівями. 986 3—3

Охоронна марка: ЯКОР.
LINIMENT. CAPSICI COMP.
замість
PAIN-EXPELLER
признане загально як найзнаменитше, усмиряюче біль средство по цїні 80 с., 1 К 40 сст. і 2 К можна дістати по всїх аптиках.
При закупнї того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальні фляшочки в пуделках з охоронною маркою „Якор“, в аптики Ріхтера, бо тодї лише дістане ся оригінальний вибір. 939 26—20
АПТИКА РІХТЕРА
„під золотим львом“ в Празї, I. улиця Єлисавети 5. Висилка щоденна.

Премiований найвисшим відзначенем „Grand Prix“ на сьвіт. виставі в Ст.-Люїс 1904.

Домагайтесь лише екстракту до чищеня **Globus** як з боку на образку бо продають богато безвартісних наслїдувань. 445 1. 6. 9

Одинокий фабр.: Фріц Шульц jun. Акц. тов. Еґер в Ч. і Липско.

Найвеличавійший різдвяний дарунок!

Сьвітячі статуї із серцем Ісуса, Марії або ангела хоронителя, модельовані у віденській академії. Фігура з білого рожевого або голубого прозорого скла, мітового або баняного, і важить разом із судиною на олиа 2¼ кґ. Для дїточих комнат і недужих та тих плачих на безсонницю дуже відповідне нічне сьвітло. Ціна лише зр. 2·80 за штуку, із сьвітлом „карбона“ (горить без оливи два роки) зр. 3·20. Наслїдком тої ощадности на олиї статуя не коштує взагалї нїчого.

Висилає за післяплатою

R. Flessig, Wien II.
Czerningasse 16, Postfach 32.
1 68

Жолудкові терпіня

походять часто наслїдком заворушень у травленю, що проявляють ся **як недостача апетиту, твердий столець, згага, вітри, нудности, лихий сман, біль голови** і т. п. і нерідко переходять в тяжке упокоджене здоровля, коли вавчасу не зарадите тому.

Знаменитим средством на всї ті прояви зіпсутого жолудка показали ся від десятків лїт звісні і загально люблені

жолудкові каплї Брадія

тому що побуджують апетит, скріплюють жолудок і усувають легко перешкоди. Усих поганий. Цїна фляшки разом з приписом ужитя **К —·80**, подвійна фляшка **К 1·40**.

При купованю в аптиках треба зажадати виразно лише правдивих **жолудкових капель Брадія** і не дати накинути собі чого иншого. Уважати треба притім на опаковане з червоних пуделках з образком Марії як охоронною маркою і з підписом

Головний склад C. Brady's Apotheke, Wien I., Fleischmarkt Nr. 1/382 висилає за попереднім надісланем або післяплатою вкости **5** К шість малих або вкости **4** К **50** с. три великі фляшки оплатно без нїяких більше коштів. 926 5—12

ЧАСТИННУ СПЛАТУ
признано всїм особам добре ситуованим, без ріжницї стану або ранґи.
Нове отворений маґазин новостий для женщин і дїтий у Львові при ул. Галицкій ч. 19, під фірмою
„Малий Лювр“

поручає свій величезний вибір блюзок, капелюхів, рукавичок, гальок, шляфроків, матанок, фартушків
КОНФЕКЦИЇ ДІТОЧОЇ І ДЛЯ ХЛОПЦІВ
парасолїв, парасольок, панчох і панчошкових товарів, возьок і инших модних товарів, льняних товарів, столового біля, мужеского, дамского, і дїтячого біля і т. д.

Замовленя з провінциї полагоджує сьвід воротно.

Управа маґазину „МАЛИЙ ЛЮВР“ у Львові, Галицка 19 (ріг ул. Собіского). 325а

Ілюстровані цїнники висилає ся на провінцию даром і оплатно.

Наш головний склад диванів, портиєр, фіранок, хідників, коців, ковдер, кап на столи і на ліжка, церат, лїнолеум і декорацийних артикулів находить ся **у Львові, ул. Сикстуска ч. 6** (Пасаж Гавсмана).

Ілюстровані ЦІННИКИ висилаємо на провінцию даром.

Покеші в СПЛАТАХ після умови.

Всї товари, які лишились з **випродажі** звиненої фірми „А. Кшиштофович у Львові“, а то: *дивани, фіранки, портиєри, дивани* над і перед ліжка, *хідники церати, лїнолеум, перські і смирненьскі дивани* та всякі декорацийні артикули набули ми нотарияльним актом до ч. рен. 12029/5.

Ті припаси, а також більшу часть висортованих товарів нашого складу **продаємо з незвичайної нагоди по дуже низьких цїнах** *і уділяємо Впов. особам добре ситуованим, на домагане так у Львові, як і на провінциї* **радо кредиту після устної або письменної умови.** — Ілюстровані цїнники висилаємо на провінцию даром, за надісланем 10 сот. в почтових значках. Поручаємо також, як довго вистануть засоби, отсї товари: **Диваники перед ліжка** по 30, 40, 50 кр. і висше. **Дивани над ліжка** по зр. 1·20, 2, 2·10 і висше. **Дивани сальонові** по зр. 5, 6, 7 і висше. **Хідники** метр по 15, 20, 25 кр. і висше. **Портиєри** штука по кр. 60, 75, зр. 1 і висше. **Коронкові фіранки** штука по кр. 60, 75 зр. 1 і висше. **Капи на столи і ліжка** зр. 1·20, 1·50, 2 і висше. Останки ріжних материй на меблї і ріжних хідників дістати можна казочно дешево.

УПРАВА ФІРМИ **„AU LOUVRE“**
3256 28—37 **Львів, ул. Сикстуска ч. 6.**

Наша ново-отворена фірма дамских і дїточих новостий находить ся при ул. Галицкій ч. 19.

Антонович і Саркасевич
ул. Гетманьска ч. 6
(коло готелю Вікториї).
Галантерійно-забавково-спортовий маґазин
поручає новини в галантериї, забавках, приладах до подорожи і перфумериї по казочно низьких цїнах.

Дома і в дорозї доконечне средство
Бальзам аптикаря **A. Thierry**
є загально звісний і признаний.

Дуже успішний при лихім травленю з побічними недомаганями, як при відбиваню, згазї, затканю стільця, витворі квасів, почуваню наповнена, корчах жолудка, недостачі апетиту, інфлюенциї, катарі, запаленях, ослабленях, вітрах і т. п.

Усмиряє корчі і болї, злагіднює кашель, розпускає слизи і очищує.

Найменше висилає ся почтою 12 малих або 6 великих фляконів за 5 К оплатно; 60 великих або 30 малих фляшцин 15 К оплатно.

Треба уважати на одиноку правно забезпечену зелену охоронну марку з чернцею „Ich dien“. Лише такі правдиві.

Аптикаря A. THIERRY **масть з центифолії**
усмиряє біль, змягчує розпускає, гоїть і т. д. Найменше висилає ся почтою 2 слоїки оплатно 3·60 К. В дрібній продажи в торговлях 1·20 К за слоїк. Повний доказ, що бальзам аптикаря A. Thierry і масть з центифолії є недостижимі средства, подає брошура з тисячами оригінальних подяк, яку додає ся даром до замовленого бальсаму або на жадане висилає ся окремо даром. Адресувати треба: Аптикар A. THIERRY в Прерадї (Pregrada ad Rohitsch-Sauerbrunn. Про фальшівників і дальших продавців наслїдуваних фабрикатів мого правдивого препарату прошу менї донести щоби потягнути їх до судової одвічальности. 235

ДЛЯ ВСІХ СВЯТИХ!
Окраса для кождого християньского мешканя!
Фіґури представляючі серце Ісуса, Марії і ангела охронителя!

Ті красні фіґури суть з білого, рожевого або синього скла, викінчені на взірець артистичних моделїв. Висота одної фіґури виносить 37 цм. вага 2½ клґ., спочиває на великій гарній підставі і виповнює передовсім обовязок **нічного сьвітла.** З заду кождої фіґури находить ся лямпочка на оливу. В темній комнатї, коли лямпочка засьвічена сяють **СЕРЦЕ ІСУСА і СЕРЦЕ МАРІЇ** в дивнім, притягаючім сьвітлї, що дає на кождого торжественно. Кожду фіґуру висилає ся із сьвітлом „карбона“ (горить без оливи два роки і коштує лише **К. 6.** Через заощадженє на оливі не коштує фіґура майже нїчо. 857 2—2

Головний склад: ЮЛІЮС ФЕКЕТЕ, Відень, V/I. Schönbrunnerstrasse 31/D.

Водопроводи, Каналїзация для міст, місточок, сел, публичних будинків і приватних домів
проєктує і уряджує
АВҐУСТ ЛЕВ і С-ка
у ЛЬВОВІ
ул. Коллонтая ч. 6.
Адреса на телеграми: **„Кальоря“ Львів.**

Центральне топленє. Світло ґазове і електричне. — Всїлякі уряджeня промислові. Млини, тартаки, горальнї.

Мотори всїляких систем, бензинові, досучо ґазові, спіритусові і електричні. 741 15—

Громозводи на Божі доми, телефони і електричні дзвінки.

Ріхтера будівляні камінні скриночки з якором

є одинокою забавкою, котрою дїти залюбки займають ся лїтами. Нема другої гри такої всесторонної та цікавої, нема такої на довгий час дешевої, як камінні скриночки до будови, що майже не зужавають ся, а при кождім доповненю стають все більше поучаючими і милїйшими. Від кількох лїт може кожда будівляна скриночка також через улюблені і патентовані

МОСТОВІ СКРИНОЧКИ З ЯКОРОМ

після пляну бути доповнена, так що дїти через докупленє такої скриночки можуть будувати прекрасні зелїзні мости. Щоби вибрати відповідну для віку дитини скриночку, треба лише зажадати від підписаної фірми гарно ілюстрованого цїнника, котрий на жадане радо висилаєсь і містить численні вельми інтересні осуди.

Ріхтера будівляні камінні скриночки з якором і Мостові скриночки з якором а також Мозаїка з якором разом з другими вельми інтересними грами до укладаня суть по всїх лїпших торговлях з забавками в цїнї по К. —·75, 1·50, 3·— і висше на складї. По причинї многих наслїдувань треба при закупнї бути дуже осторожним і належить кожду скриночку без славної марки охоронної „Якор“ яко неправдиву зараз звернути, бо було би нерозважним свій добрий гріш за менше вартісне наслїдуване без цїли видавати. Хто любить музику, нехай зажадає цїнник славних музичних інструментів Imperator і говорячих машин.

F. AD. RICHTER et Cie.,
Королївскі надворні доставцї.
Контора і склад: I. Operngasse 16. Wien, — Фабрика: XIII/I (Hietzing), Рудольфстадт, Норимберґія, Ольтен, Роттердам, С. Петербург, Новий-Йорк. 1017 3—7

Головна річ: Кождий кусник мила з іменем „Шіхт“ під ґарантиєю чистий і вільний від всяких шкідливих примішок.
Ґарантия: 25 000 К дає фірма Georg Schicht, Aussig кождому хто докаже, що її мило з іменем „Шіхт“ має шкідливі примішки.

МИЛО ШІХТА
(з олеєм або ключом)

уживають завдяки его особлившим знаменитим прикметам успішно *до всего можливого особистого ужитку* до праня *і всего, що взагалі дає ся прати.*

6156 11—1

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Готовить: Александер Корсовский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Ежи Левицкий. З друкарнї Корсовскої [Жаровска] Конєкция ч. 9.

ТАПЕТИ, Материї на меблї, матераци, колдри, портиєри, дивани

Меблї у всїх стилях. Комплетна обстанова, тапіцерскі материяли. Всякі роботи обнимає в містї і на провінциї.

Спілка львівских тапіцерів Ягайлоньска, ч. 3. 662 16—52

Ч. 260. Львів второк 22 падолиста (5 грудня) 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ягорня ч. 24. Бюро газет А. Ольшавского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuchanski Wien VI. Gefreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з ві ор. додатком

з Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к		— 44 з
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к

Поодиноке число коштує у Львові 12 с. на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ягорня. — Рукописи звертають ся лише на попереднім за зверненєм. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати.

Оголошенє звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсерату або за її місце, а в рубрицї „На дїлане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошенє числять ся по 20 с. за стрічку.

В Росиї горить

Вісти, які надходять з російского царства, виказують, що Росия переходить тяжку і небезпечну крізу. Попередні крізи не дають ся навіть порівнати з тим, що тепер діє ся. Коцибі хотів одним словом змалювати ситуацию, яка там в послїдну хвилю витворила ся, то найвлучнїйшим для неї словом було би: „хаос“ або „анархія“. В Росиї перестала фактично істнувати всяка власть і всякий авторитет: на всїх точках рве ся а тут і там, на ріжних місцях вибухає майже раз-по-раз страшне полумя революциї.

Средством, котре відгриває головну ролю в тій великій внутрішній борбі є страйк, але той страйк втратив вже давно свої есенціональні, конкретні форми. Є то вже не страйк, але загальне нищенє, борба на житє і смерть, війна против всего, що називає ся державною чи социяльною орґанізациєю. Нїхто в тій державі не знає, що діє ся в якійсь иншій місцевости або краю приналежнім до царства; дроти телеґрафічні мовчать, бо ввесь персонал телеґрафічний застрайкував—коротко кажучи всїх обгорнула горачка безглядної, безпримірної борби. Коли Бекон проголосив фразу „bellum omnium contra omnes“, то така борба в найяркійшій формі лютує тепер як-раз на розлогих просторах Росиї — в одних місцевостях волочать ся банди гулїґанів, котрі нищать все і мордують, села в Курляндиї і на Жмуди горять від хлопских підпалів, а по головних центрах держав прокидають ся бунти всїляких відділів війска і оружна борба між збунтованими і „усмирителями“, як се діє ся в послїдну хвилю в Києві, що нагадує часи не якихось розрухів, але формальної, оружної битви як на війнї. Одним словом: на всїх точках відбуває ся процес насильного ломаня істнуючого державного і социяльного порядку, загальна баталїя, в якій падуть звязи держави серед трескоту і грохоту куль і западаючих ся пережитих форм, а усю людність обгортає паніка, обгортають дрожі переляку, такого, який переходили хиба колись ще Римляни в послїдні часи упадку римскої імперії.

Серед такого хаосу, такої внутрішної борби „всїх против всїх“ кождий сьвідомий річи політик мусить мимохіть оглядати ся за тими конструкцийними елементами, які могли би ставити чоло тому процесу внутрішного розкладу, але о скілько йде о сучасну Росию, то трудно було би такі сили там віднайти. Над цїлою ситуациєю виднїє як сьвітляна точка конституцийний маніфест царя з 30 жовтня і правительство Віттого, та нїгде правди д'ти, сей Вітте разом зі своїми нечисленними помічниками то правдиві „rari nantes in gurgite vasto“. Як зразу здавало ся, що покликане Віттого покладе хоч в части кінець розрухам і успокоїть розбурхані хвилї політичного російского житя, так тепер можна сьміло сказати, що він, сей витязь з Портсмуту і „муж провидїня“ не доріс до ролї, до якої покликала его історія. Брак пляну, брак ясно визначеної мети в поведеню Віттого дають ся спостерегати на кождім кроцї. А може взагалї нема і не може бути нїякого, хочби як ґенїяльного чоловіка, щоб потрафив розстроєні струни державного російского житя направити і видобути з них якийсь звучний акорд? Не знаємо. То одно однак певне, що Вітте за час короткого свого панованя поповнив вже ряд неконсеквенций. Завів воєнний стан в „Польскім царстві“ на те, щоб его за кілька днів знести — проголосив свободу преси і знесене цензури, а в короткім часї завів її на ново— проголосив свободу зборів, а тимчасом одної ночи, як за давних часів панованя нагайки, позарештував членів робітничого комітету, відпоручників „Союза союзів“ а в Москві проводирів хлопского з'їзду, котрих казав вивезти в „атдальовыя“, незвісні навіть місця, так начеб в Росиї на конституцию навіть не заносило ся, а істнували еще давні „времена“ з часів Плевого або Александра III-ого. Та найгірший промах Віттого в тім, що він взагалї не старав ся виділити з революцийних кадр елементів лїберальних і щиро конституцийних і не дав сейчас чогось конкретного, на чім ті елементи могли-б оперти ся і розпочати акцию. На президиальнім бюрку Віттого все еще лежить ненарушений проект „булиґінської конституциї“, а хоч Вітте обіцяв загальне голосоване і правдиву репрезентацию народу, то однак обіцянка є обіцянкою і тому годї дивувати ся, що до Віттого мало хто має довіре а навіть і конґрес земств, котрий недавно що відбув ся, висловив довіре до Віттого лише условно — „коли переведе справдї реформи заповіджені в конституцийнім маніфестї царя“. Тим часом Вітте був би зробив розумнїйше, колиб був виступив не з обітницями, але реальним дїлом, колиб був скликав сейчас конституанту хочби в формі з'їзду тих же земців, одинокої серйозної і поважної в Росиї орґанізациї, на якій нинї можна-б було оперти державне житє в нових, конституцийних формах. А так, коли прийшли лише обітницї, — ще й обітницї в Росиї, де вже вони стратили давно всяку силу, бо їх не додержувано, — не дивниця, що і розумні та щиро конституцийні чинники піддержують теперішного російского премера лише, сказати би, одною рукою.

Все те ми оповідаємо не лиш тому, щоб поінформувати нашу публику про стан річий в Росиї, отже з мотиву чисто публїцистично-інформацийного, але і тому, що тим, в сїй Росиї, серед того загального замішаня, живе і капітальна часть нашої вітчини — Україна. На чім процес внутрішного розкладу, який переживає Росия, скінчить ся, нїхто не знає, але то певно, що з потопу подій вирине там цїло лише той, хто стоїть на кріпких ногах і знає, до чого стремить. Чи се послїдне можна сказати і про наших закордонних братів, годї нам тут з далека оцїнити. Було-б однак вказане, щоб наші галицкі проводирі не спускали з ока подій в Росиї а може і порозуміли ся з нашими видними людьми за кордоном, та уложили спільний плян кампанії. Хвиля є поважна і виїмкова, тож і вимагає виїмкових заходів і працї. Кажучи старим методом: Vigilantibus jura!

Реформа виборча а Русини.

Промова посла д-ра Олесницкого в соймі при дебатї над виборчою реформою.)

(*Конець.*)

Результат виборів не залежить у нас від законів, але від їх виконаня, а на тій точцї край наш станув так високо, що інтенция екзекутивна стоїть все по-над інтенциєю закона. Екзекутива у нас єсть в цїлім того слова значіню поступова — она йде в бігом часу і передвиджує все, що передвидїти треба.

Доки наші ординациї опирались лише на устнім голосованю, обмежала ся у нас екзекутивна дїяльність на оголошеню иншого терміну правиборів, ніж був дійстно, на арештованю кількох або кільканацятьох непотрібних виборців і на инших того рода домашних средствах. В 1896 роцї виходить устава о тайнім голосованю і вже в марті 1897 р. в Дрогобичи відбуваєсь есамотажа 80 голосів одного і переміна їх на тількож голосів другого кандидата. А в другім поправчім виданю робить се той сам Дрогобич в роках 1900 і 1902, а за ним инші повіти. Значить: екзекутива примінює ся до законодавства. Було голосоване устне — був на него спосіб, а прийде загальне голосоване, ну і на него найде ся спосіб...

А що се не пуста обіцянка з моєї сторони, а дійстна правда, доказом сего хочби ті правибори, які переведено ось перед місяцем в окрузї станиславівскої V-ої курії. В місцях, де є 1000 або 800 управнених до голосованя, де кождий має виголосити кільканацять імен виборців, визначує ся на переведене правиборів час від одної до трох годин. Виборчий льокаль заповняє ся з гори певною катеґориєю виборців в числї кільканацять людий і відбираєсь від них голоси. Заким сесї переголосують, минає означений час на вибори, тож і оголошуєсь, що вибори вже замкнено, ну, і решта 800 чи 900 виборців вже не голосує! Так відбулись тепер правибори в Тисьменици в Хотимірі, в Марківцях... На се є наші інтерпеляциї в сїй палатї, є протести, а в них докази!

Прошу вас, панове, признати, чи се не знаменитий спосіб також на вибори при безпосереднім або навіть і загальнім голосованю і чи не маємо ми ґенїяльних комісарів виборчих, котрі передвиджують вже в гори всї евентуальности і на всї з гори обдумують зарадчі способи і профілактичні міри?... Доки такі перли адміністрациї жити-муть між нами, доти ви, панове, зі спокійним серцем можете голосувати за всякими хочби й найдальше йдучими реформами і законами...

Перше справозданє адміністрацийної комісиї тим відріжняєсь користно від другого, що оно щире й отверте. Не дати нїчого! — се девіза як-раз відповідаюча настроєви більшости соймової. Друге справозданє писане під очивидним примусом, під впливом сорому, що не випадає приходити перед сойм з сих часах з якою відмовою. Однак оба справозданя доходять до того самого фактичного результату, бо оба нїчого не дають.

Внесене комісиї, з котрим приходить она нинї перед сойм, є ковґальомератом фраз, в котрих не містить ся нїяка позитивна гадка і котрі самі з собою суперечні тай властиво нїякої не дають директиви краєвому видїлови, і колиб панове се внесене ухвалили, то аж тогдї поставили б ви видїл краєвий в такий клопіт, з якого не мав би виходу.

Се внесене має містити в собі засади будучої ординациї. Які-ж се засади? Курії задержує ся — се нїчо нового. Право виборче має розширитись через знижене ценза податкового і через узгляднене в більших містах робітників кваліфікованих, але рівночасно має ся запобічи, щоби те розширене не змайоризувало клас висше оподаткованих! Такий штучний проблем завдає комісия розвязати видїлови краєвому. Та я лишаю на боцї квестию, як і що з тим зробить видїл краєвий, а питаюсь лише, звідки береть у комісиї відвага щось такого предкладати соймови яко відповідь на наші внесеня?

Право виборче має розширитись. Сї слова повтаряють ся дуже часто в справозданю, одначе они чиста безвартна фраза. Бо яке буде се розширене? Обниженє ценза в містах не причиняє клясам до тепер упослїдженим анї одного мандату посольского, а цїлий ефект лежить в тім, що евентуально той сам посол може бути вибраний більшим числом голосів. Але з того мала кому потїха і нїяка користь, а для тих, що голосують, буде ще більше упослїджене, ще більша наруга, коли їх буде значнїйше число а мимо сего в тім значнїйшім числї ще менше будуть важити, як нечисленна горстка виборців упривілейованих. То дійсно іронїя і чиста комедия побільшати число управнених

Звичаї у Хинців.

Спосіб думаня і спосіб дїланя Хинців є звичайно як-раз противний, ніж у Европейців. І на нїщо не придасть ся нам, ломати собі голову, як поступить в сїм або в тім разї Хинець, коли узглянимо наш спосіб поступованя в подібнім случаю. Бо дуже правдоподібно Хинець прийде на таку гадку, яка би нам нїколи не впала до голови. Він зробить тото, не повстало би, він ужиє таких слів, яких ми нїколи не відважили би ся ужити. Наведемо ряд примірів з щоденного житя для поясненя сказаних слів.

Коли Хинець оповідає, що померли его родичі або свояки, то сьміє ся звичайно. Коли несуть молоду в ношах (лектиці) до хати її будучого мужа, то вона має побивати ся голосно і плакати, бо инакше всї скажуть, що вона без чувства. Замість сказати „як ся маєш?“, питає ся звичайно Хинець: „чи ти вже їв риж?“. Хинець не каже, „бувай здоров“, але „йди помалу“. Про твоє здоровлє розвідує ся Хинець при спосібности дуже точно, а надто питає ся, кілько ти маєш лїт; а коли ти вже в старім віцї, то він тобі буде ґратулювати з тої причини. Хинець питає також, кілько маєш місячного доходу, кілько платиш чиншу за мешканє і питає „чемно“ ще не про одно, що уходить у Европейців за неприличне або й безстидне.

Ти знов не важ ся питати Хинця про здоровлє его жінци або про його доньки. Синів він тобі покаже вже сам, непрошений. Коли видиш, що його наймолодший синок здоров і пузатий, то не хвали синка нї словом, бо коли би єму що приключило ся, то певно тебе будуть винити о се. Коли ти входиш до хати Хинця, то здіймаєш шапку, Хинець же накладає шапку на голову, заки тебе привитає в хатї. При витаню потрясає Хинець свої власні руки, замість твоїх. Також покаже тобі з гордістю кілька грубих дошок, призначених на домовину, які він дістав в дарунку від своїх любячих синів.

Коли оглядаємо хиньскі книжки, то видимо, що там всьо на-виворіть: конець на початку, а початок на кінци. Лінії йдуть з гори на діл, а не з лїва на право, як у нас. Папір в книжцї задруковує ся лиш на однім боцї, тому не треба нїколи розрізувати двох карток в купі.

В одїню Хинців спостерігаємо ось-які властивости: ранґу урядників пізнає ся по ріжній красцї ґузика на верху шапки; павине перо на шапцї мандарина не стоїть до гори, але звернене на діл і поміщене з заду шапки, так як хвіст птицї. Нараменники носять не лишень жінки, але дуже часто й мущини. Рукавиць не носять нї мущини, нї женщини, але рукави бувають нераз й кілька стіп за довгі, так що вигідно вживати їх підчас зимна як зарукавків. Рукави служать також за кишенї, яких Хинець не знав в своїм одїню. Після бороди можна означити вік Хинця досить точно. До сорокового року голять Хинцї лице цїлковито, аж доперва по 40 роцї жатя носить Хинець вуса, досить скромні задля того, що Моголам не росте як-слїд нї борода нї вуса.

Блюзи і штани носять зарівно мущини, як і женщини; иньше одїнє є довге і також оба поли его носять. Ми Европейцї помазуємо наші чоботи на чорно. Хинцї противно мажуть грубі (на півтретя сантіметра) боки підошви на біло. У нас є чорна краска знаком жалоби, а в Хинах біла, сїра або синя. Женщини курять на рівнї з мущинами. Оба поли уживають однаково вахляря. На роздерте одїнє нашивають в Хинах латку з верху.

Хиньский компас (маґнитна ігла) показує на полудне, у нас на північ. У нас каже ся: північний схід, полудневий захід і т. д., а в Хинах кажуть: східна північ, західне полудне і т. д. Зі своїм іменем поводить ся Хинець також по свойому. Він каже насамперед прізвиско а потому імя; також кладе він по імени свої титули і степень спорідненя. Він не каже: Єго Ексцеленция мінїстер, але: мінїстер, Єго Ексцеленция. Замість казати: вуйко Василь, каже: Василь вуйко, замість казати: пан Кульбака, каже Хинець: Кульбака пан. Коли Хинець пише дату, то кладе найперше рік, потому місяць, потому день. Хинець перекручує також назву дробів і каже: з семих пять, замість пять семах. Хиньский столяр зі своєю косою на голові сидить при роботї, а оброблюваний кусень дерева придержує ногою. На коня вилазить син „Царства Середини“ з правого боку. Камінь на жорнах або инше колесо при якій машинї, обертаній рукою, крутять у нас звичайно так, як йде вказівка на годиннику, а в Хинах навиворіть. На гробники ставлять в Хинах в ногах небіщика. В школї сидить хиньский учитель в кутї комнати. Коли учитель питає ученика, то ученик не дивить ся учителеви в лице, але відвертає ся хребтом до учителя. Порто за листи платить той, що дістає лист. Коли теслї ставлять хату, то дах мусить бути перше готовий, заки заберуть ся до вставлюваня стїн. В Европі пускають „вірла“ (з паперу) звичайно малі хлопцї, а в Хинах забавляють ся тим дорослі, а дїти лишень придивляють ся. Вивіски над склепами звисають в Хинах з дахів, а на них йдуть написи з гори на діл. Всї склепи стоять все отвором, а лавка (лада) до продаваня стоїть при самих дверях. В Хинах нїколи не цїлує мама дитини, анї молодий своєї судженої, бо цїлованє між народом незвісне. У нас малюють дїдька чорним, в „Царстві Середини“ він є білий. Робітник не знає недїлї. Велика часть жителів Хин признає ся рівночасно до трох релїґій: буддизму, таоізму і конфуциявізму. В Хинах не вільно повісити розбійника, аж сам признасть ся до вини. Незамужна стара дївчина, або старий „кавалер“ є в Хинах великою рідкостю, і відай не одна донька Еви у нас голосувала би за введенєм того звичаю і в Европі.

Х.

„МЕРКУР“

НОВО ОТВОРЕНА палярня кави специяльних ґатунків і мішанки найдобірнїйшого чаю у Львові, улиця Кілїньского.

949а 5—12

до голосованя а не побільшити їм числа мандатів! Для політичного становища якоїбудь партиї є зовсім байдужне, кілько єї членів буде голосувати, але залежить їй на тім, кілько буде мати послів. Ми 13 руских послів маємо за собою більше виборців як ціла велика посілість. В наших 13 округах виборчих голосувано 2.140 виборців, а в 44 наших округах 962 виборців. І яка користь з того?

Така сама буде користь і тим виборцям для котрих ценз має бути обнижений, і тим кваліфікованим робітникам, при чім критерий їх кваліфікациї комісия зовсім не означує, а котрі то критерії дуже легко можуть укладати ся в старостві або в каганї! Таким чином проект тих засад нічо а нічо нікому не дає. За те сей проект бере — він витягає руку по ті обмежені права, які низші верстви нині по містах мають, і посягає на ті права в користь кляс упривілейованих через заведене більше кругів виборчих в однім місті або через заведене системи плюральної.

І длятого проект тих засад ще гірший для нас, як обовязуюча ординация виборча — є він простою провокациєю всіх доси упосліджених кляс населеня, провокациєю спосібною вивести найспокійнійших з рівноваги — і більшість соймова, коли прийме се справоздане більшости комісиї, бере на себе всю одвічальність за наслідки, які се викличе в найширших кругах населеня.

Не ліпшим і з нашого становища безвартним є проект меншости комісиї. Він збільшує число мандатів в міст без знесеня курій, а навіть без заведеня безпосередного голосованя! — і тим чином іде до ще більшого змайоризованя нас, курії сільскої, аніж проект більшости і теперішна ординация.

Длятого наше становище однакове супротив обох проектів. Оба відкидають наші основні найсправедливійші жаданя, оба виповідають війну масам робучого народу, сільскому населеню а з окрема ще цілому рускому народови! В хвили, коли скрізь довкруги нас спадають з народів пута понижаючих обмежень на політичних прав, — коли в самій Австриї у всіх коронних країх заводять ся реформи, як не загальне то бодай безпосереднє голосоване, коли сойм такого краю, як Дальмация, одноголосно рішає загальне голосоване, — то населене Галичини, єї руский нарід і польский люд мають і на дальше з ласки соймової більшости лишитись в роли малолітних, незрілих, під курателею, в путах пониженя, зависимости й обезправненя!

Се визов нас тими, котрих не навчила нічого не лиш історія минувшини, але і не вчать їх нічого навіть наглядні епохальні факти історії сучасних днів. Сей визов приймаємо без страху й тревоги, а навпаки, охочо і радо. Він жеж буде тою іскрою, що запалить уми в цілім краю і сполучить против сеї палати всіх позбавлених нині прав до завзятої боротьби о ті права, боротьби може ще довгої, тяжкої, але она вкінци мусить довести до побіди! З кождим днем зростатимуть ряди камінярів, що стануть лупати скалу, котра привілеями горстки привалила дорогу поступу й розвитку широким масам народу, і не спічнуть, аж пробють в тій скалі широкий вихідний шлях, який поведе нас до лучших днів, до красшої долі! (*Гучні оплески від Русинів*).

Палата панів.

В суботу відбуло ся друге засіданє палати панів, замітне тим, що на засіданю всі партиї сего перестарілого „тіла законодатного“ виступили unisono проти бр. Ґавча і єго виборчої реформи, але бр. Ґавч відніс тим разом над заскорузлими політиками з „антиділювального періоду“ і всілякими утитулованими представниками реакциї сьвітку побіту.

Концерт старців і здеклясованих „мужів державних“ розпочав ся о год. 2 по пол. а увертуру до него відіграв ґр. Тун, заступник правиці. Ціла промова була наїжена шпильками — він „жалує“, що Австрия в особі Ґавча дістала керманича, котрий не знає, куди іде. Є сумно, що бр. Ґавч складав свою декларацию в той самий час, коли робітники демонстрували перед парляментом. Є се видиме уступство перед тероризмом мас, недостойне австрийского президента міністрів. Ґр. Тун не предвиджує нічого доброго з поступку Ґавча — є се скок у темряву. При такій роботі бесідник не може мати довіря до президента міністрів, для котрого вистарчило два місяці, щоб змінив свої переконаня. Ґавч уступає перед впливами із вні, але се не доведе до доброго кінця. Загрожений є також національний стан посіданя. Найбільшим промахом Австриї було, що в р. 1873 завела безпосередні вибори до парляменту; колиб делеґатів вибирали до парляменту сойми — було би „найліпше“.

Карло Авершперґ, заступник тзв. конституцийників (Verfassungspartei) боїть ся, що нова реформа посуне за да еко вплив пролетарияту. Коли правительство так легко піддало ся, то є се доказ єго незвичайної слабосильности. З парляменту, котрий вийде з загального голосованя, не буде користи, а лише нова війна, бо пролетарят схоче бути абсолютним паном а підкопує основи держави. Тому спролетаризований парляменту є великим і правдивим небезпеченьством.

Д-р Лямаш (з партиї центра) ходив — як кождий патентований німецкий учений — помежи дощ, але думає, що загальне голосоване є для Австриї надто ризиковною операциєю. Розуміє ся, що загальне голосоване є в значній части оправдане, але є се політична мода (!) нашого часу і заходить питане, чи є вже потреба у нас для такої реформи. Впрочім сторонництво центра буде і за такою реформою, але буде голосувати евентуально лише під двома условинами: Коли право голосованя буде привязане до довголітного осїдку в місцевости і буде заведений примус виборчий.

Пос. Матуш (з правиці) признає, що треба розширеня виборчого права, але се розширене повинно числити ся з „історичною“ індивідуальностию країв. Є за тим, щоб вибір до парляменту відбував ся через сойми.

Ернест Плевер, бувший міністер (з партиї конституціоналістів) є проти реформи, котра рівнала би ся змайоризованю Німців і через те нарушила-б основи сеї держави. Є також невдоволений з того, що мають бути знесені курії. Ліпше дати належне заступство робітникам в їх окремій курії, ніж з легким серцем викидати верстви осьвічені.

Слідуючим бесідником був наш „любий“ Пініньский, котрий заявив з гори, що говорить іменем всіх членів палати Поляків і більшости польского кола. „Поляки“ все були за розширенєм виборчого права, як сего дали доказ (!!) і в послідній сесиї галицкого сойму (Ото безличність!), але мусимо з гори також застеречи ся, що не будемо ніколи за реформою, переводженою в той спосіб, як хоче бр. Ґавч. При загальнім голосованю зростуть лише спори і антаґонізми національні а до того прилучать ся також антаґонізми клясові. Поляки були би за тим, щоб парлямент складав ся в части з послів вибраних на основі загального голосованя, але кромі того щоб засїдали в нім також делеґати краєвих соймів. Впрочім стоїть зовсім на тім становиску що ґр. Тун і думає, що демонстрациї треба було здавити силою. Ґеометрия виборча не богато поможе а загальне голосоване нарушить стан посїданя народів культурних і заслужених для держави, до котрих належать Поляки. Що до реформи палати панів, то боїть ся, що се має бути потіха для відсунених від участи в законодавстві парляментарнім — свого рода „S lon des refuses“.

Кромі повисших перших бесідників промовляли ще два: кн. Шварценберґ Карло і ґр. Шенборн, але в їх промовах не було нічого нового, хиба знаки зарозумілого кн. Шварценберґа, котрий ужив цілого свого концепту, щоб бр. Ґавчови „досолити“.

По них забрав доперва слово яко послїдний бесїдник бр. Ґавч, а єго промова була справді знаменитою обороною перед атаками австрийских „перів“. Бр. Ґавч припинив передовсім тих, котрі говорили про єго уступство перед тероризмом мас, замічаючи дуже влучно, що демонстраций силою давити не вільно, бо се було би доперва скоком в темряву і викликало-б необчислимі результати. Виїмкові средства можна заводити, — заводив їх і сам колись проти Праги — але лише тоді, коли суть конечні; а не тоді коли без них можна зовсім обійтись. (Мимовільний практик до ґр. Пініньского, котрий заводив виїмковий стан в зах. Галичині). Міністер не уступає перед тероризмом мас, але не може бути сліпим на те, що діє ся в цілій Европі; а впрочім має можність знати також ліпше від других, на що заносить ся в єго державі і тому було ліпше виступити самому і звести рух на дорогу леґальности, чим стояти на дазнім і ждати. Не є також правдою, щоб бесідник змінив переконаня, бо все був за розширенєм виборчого права (також в своїй першій промові) а коли завдяки обставинам справа скорше дозріла, то з сего не можна вносити, щоб змінив свої переконаня. Реформа виборчого права є державною конечностию, а ті котрі тому ставлять перепони, нехай скажуть, що варта для держави теперішний парлямент, котрий вже від ряду літ не функціонує. О виборі послів через сойми бесідник не буде розводити ся; тим, котрі за такою реформою промовляють, скаже лише два слова: „За пізно“. Бесідник знає, що коли виступив вже раз на дорогу загального і рівного права голосованя, то є річию єго яко консеквентного і серйозного мужа державного витягнути з сего консеквенциї — він знає, що дорогою на яку ступив, треба іти до самісїнького кінця а той кінець може бути лише або повний успіх або упадок. (*Порушене*). Бесідник кінчить тим, що своєю реформою змагає лише до могучости Австриї і мира для населюючих єї народів.

Промова бар. Ґавча розторощила противників і своєю силою та рішучостию дала до пізнаня, що загальне голосоване мусить прийти і всякі противні заходи остануть ся без успіху. Віденьскі дневники додають, що навіть в тій палаті панів найшло ся богато послів, котрі бар. Ґавчови по єго промові складали свої ґратуляциї.

З ради державної.

Вчера вела ся в палаті послів дальша дискусия над заявою правительства в справі виборчої реформи.

П. Кубік (польский хлоп) заявив, що польский народ з радостию привитає виборчу реформу, котра зробить кінець пануваню шляхти. Польска шляхта служила кождому правительству для власної користи, а на шкоду народу. Населене Галичини рішучо не хоче такої Польщи, в котрій панувала би така шляхта, як ґр. Пініньский, котрий пролав тілько крови і спровадив до краю ката. Треба привитати таку реформу виборчу, котра усуне від політики тих, що свої руки скалямили кровю народу. Коло польске противить ся реформі, але народ не дасть себе вязити і потрафить виборти виборчу реформу, котра чисто членів кола польского зменшить до половини. Народ в Галичині витає виборчу реформу, яко заповідь давно бажаної свободи і в переконаню, що єї наслідки будуть як найліпші.

Словіньский посол Шуклїє, італійский Ленасі і черновецкий Німець Штравхер промовляли за загальним голосованєм.

П. Дідушицкий промовляв против загального голосованя. Бесідник є лише за постепенним розширюванєм виборчого права, обмеженого в деяких клясах населеня, так аби з часом всї верстви народа „при цілковитій зрілости“, мали рівну участь в законодавстві, „Наглий скок“ веде часто до революциї, або до вибору парляменту неспосібного до усглядненя всїх потреб держави і суспільного ладу і т. д., і т. д. Загальне голосоване було би для Австриї небезпечнійше, ніж для Франциї і Німеччини, бо в Австриї населене є бідчійше і тому можливі суть фантастичні надії, що при помочи загального голосованя настануть глубокі зміни суспільного ладу в користь загального добробиту. Намірена правительством виборча реформа небезпечна тим, що коли би запакувано враженє, що нове право виборче є вимушене і накинене, то в Росиї могли би перекинути ся до Австриї всї хаотичні стремлїня. Загальне голосоване криє в собі небезпеку еще страшнійшого заостреня національного спору. Згляд висоти оплачуваного податку при розділюваню мандатів був би разячою кривдою. Против такої системи коло польске буде бороти ся всїми силами. Першим кроком уздоровленя парляменту повинна бути зміна реґуляміну нарад палати. Бесідник був би остаточно за тим, щоби збільшити число мандатів з V курії, навіть до половини числа всїх членів палати послів. Також повинні бути заступники соймів допущені до державної ради.

Бесідник закінчив польским ceterum censeo: жаданєм розширеня автономії країв, передання язикових справ компетенциї соймів і утворенєм фінансової підстави для соймів.

Дискусию перервано. Предложене о буджетовій провізориї відіслано до буджетової комісиї без першого читаня. Є се перший і великий успіх в парляменті правительства і бар. Ґавча.

Слїдуюче засїдане нині.

З Росиї.

Телеґрами.

Київ. Коли розпочав ся почтовий і телеґрафічний страйк, відкомандировано до служби саперів. Сапери збунтували ся і вирушили до инших касарень, щоби потягнути за собою инші відділи. До бунту прилучила ся полева артилерия. Сухоплїнов вислав против збунтованих козаків і піхоту. Розпочала ся формальна битва, в котрій по обох сторонах погибло по кількасот людий. Збунтованим воякам помагали робітники. Власти казали викотити на улиці картачівниці. Населене утїкає з міста.

Берлін. З Київа доносять: Збунтувала ся трета компанія пятого батальону саперів. Заходи збунтованих, щоби инші відділи втягнути до бунту були безуспішні. До бунту прилучила ся тілько решта саперів. Збунтованим і злученій з ними товпі робітників заступив дорогу ґенерал Драке, котрий зразу пробував по доброму намовити збунтованих, щоби здали ся властям. Збунтовані відповіли стрілами і зранили офіцира і кількох козаків. Зачали стріляти і козаки, з чого вийшла формальна битва. По обох сторонах було 70 убитих і 300 ранених. Бунтівників розігнано; розпочало ся строге слїдство.

Петербург. В Воронїжи увязнені вояки карного батальону підпалили військову вязницю на передмістю. Огонь перекинув ся на сусїдні склепи. Рівночасно збунтовані відділи війска вирушили з міста з музикою на чолї, щоби арештантів увільнити. На мості з міста до вязниці задержало їх війско. Арештанти стріляли з вікон до огневої сторожи, щоби унеможливити гашенє огню. Вязницю окружено. Часть бунтівників зловлено, решта утїкла.

Відень. До димісиї подали ся рівночасно Дурново і Вітте. Можливійша є димісия Віттого, бо реакция зискує на впливах.

Севастополь. Говорять, що начальника збунтованих матрозів, офіцира Шміда воєнний суд вже засудив на смерть і що вирок вже виконано.

Відень. В Петербурзї говорять, що то в вн. Борис зранив царя вистрілом з револьвера. Говорять також, що в. кн. Володимир збожеволів. Ходить по парку Царского Села з набитим карабіном і кождого, з ким стріне ся, питає ся о царя, додаючи: „Дивна річ, що не можу стрінути того, котрого хочу застрілити“.

Париж. З Петербурга доносять: Між царем а в. кн. Володимиром прийшло до дуже острої сцени. Після инших версиї в тій афері брали також участь в. князї Кирило і Борис і що Борис зранив царя вистрілом з револьвера.

Едуцуни. Кілька віддїлів ґвардиї в Царскім Селї заявило, що дальше не хочуть бути особистою сторожею царя. Заносить ся також на страйк льокаїв і кухонного персоналу в Царскім Селї. Кільканацять з них арештовано.

Петербург. Говорять, що в наслїдок послїдних подій січневий купон російскої позички не буде виплачений. Якби ся поголоска справдила ся, то се буде початком державного банкротства.

Штокгольм. З Гельсінґфорсу доносять о вигнаню пяти новообраних сенаторів, між ними шефа департаменту судівництва, віцепрезидента Міхеліне. Страйкуючі урядники телеґрафічні запротестували против заходів обмежень права зборів. Телеґрафічні урядники витревають в страйку так довго, аж центральне бюро російских урядників в Москві не оголосить, що страйк закінчений.

Варшава. Мимо знесеня стану облоги, задержано богато обострень що-до зборів, уличних походів і маніфестаций. Канцелярию воєнного ґенерал-ґубернатора Оньковского знесено. Увільнено вязнів, що ждали на воєнний суд і засуджених адміністративно. Арештанти вже віскані, будуть завернені з дороги

Петербург. З цілої держави доносять о величезних шкодах зроблених страйком. В Харкові майже всї купці позамикали свої склади. Векслї приходять звідтам з дописками: „Я зруйнований, не можу платити“. В Одесї 500 купців здержано виплати; шкоди отаксовано тут на 100 міліонів. В Ростові над Доном знищених 70 фабрик. В Катеринославі знищених 100 маґазинів. В цілій державі всї цїни ідуть в гору. Шкоду в векслях довгах обчисляють на 60 процент їх вартости.

Петербург. В суботу арештовано 25 вояків преображеньского полку ґвардиї, а 15 з них замкнено в петропавловскій кріпости. Від кількох днів не виекспедиовано жадних ґазет ні листів, В Царскім Селї арештовано богато вояків з полків ґвардиї, особливо гузарів і кірасиєрів.

Одеса. Збунтували ся два полки піхоти. В місті паніка, бо публика довідала ся, що в касарнях відбувають ся наради.

Петербург. В суботу зголосила ся до Віттого депутация страйкуючих почтових і телеґрафічних урядників. Депутациї до Віттого не допущено. Вітте казав депутациї сказати, що страйк почтових і телеґрафічних урядників не був би толерований в жадній цивілізованій державі.

Одеса. Телеґрафічний уряд не пропустив шифрованої депеші ґенерал-ґубернатора до Петербурга.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Інтриґа против виборчої реформи.

Відень. В. Лідушицкий і Ант. Водзіцкий були на авдиенциї у цісаря.

Борба о загальне голосоване.

Будапешт. Друкарі рішили не складати і не друкувати 16 прихильних коаліциї дневників, котрі виступили против загального голосованя. Порішено також бльокувати всї друкарнї, котрі хотїли би друкувати бойкотовані ґазети. В наслїдок сего бойкоту вийшли вчера лише три дневники. В деяких друкарнях зецери рішили складати ґазети, але пропускати всї уступи неприхильні загальному голосованю. Зецери рішили відступити від бойкоту лише тоди, коли всї редактори заложать заяву, що не будуть нападати на социально-демократичну партию і не будуть виступати против загального голосованя.

Відень. В віденьскій прасї бойкот коаліцийних дневників будапештеньских, зробив пригноблююче враженє.

Будапешт. Вчера відбули ся острі демонстрациї против коаліцийних дневників. Робітники хотїли вломити ся до редакциї дневника Pesti Hirlap. Коли се не повело ся, вибили шиби і стріляли до вікон з револьверів. Товпа потягла до друкарнї, виважила залізні двері до машинової гали, де знищено дві машини. Службу друкарнї прогнано револьверовими стрілами. Появила ся поліция і розігнала товпу. Товпа потягла під инші редакциї коаліцийних дневників, в котрих повибивано шиби; стріляно також до вікон.

Виборча реформа в Баварії.

Мінхен. Баварский сойм ухвалив в третім читаню одноголосно закон о загальнім, рівнім і безпосереднім голосованю до сойму.

Кріза в Анґлії.

Льондон. Димісия кабінету Бальфура буде принята. Король покликав на авдиенцию Камбеля Баннермана.

Демонстрация фльот.

Льондон. Як доносять з Риму, італійске правительство рішило примінити своє поступоване в конфлїкті держав з Туреччиною до тактики Німеччини і відкликало свої кораблї з демонстрацийної фльоти.

Япан по війні.

Токіо. В японьскім буджеті на рік 1906 знайде ся сума 1 міліона фунтів штерлінґів

ЮЛЯН СОЛИК
перед тим **Фр. Мрозиньский**
у Львові, ул. Собіского ч. 7,

поручає всякі роди 852 19-30
ФУТЕР

Футра до подорожи, пальтоти мужеські та дамскі після найновійших фасонів, саки, пелерини жакети, колії, зарукавки, шапочки дамскі, кожпаки, шапки мужеські, шкіри у всїх родах поодиноко та гуртом, також **верхи готові** до мужеских і дамских футер. — Футра для Впр. Духовеньства також а рати. — Найновійші материї на верхи в найбільшім вибоїр Цїни умірковані. Медаль золотий на виставі в Вучачи 1905. Цїнники на жадане franco.

на утворене 4 нових корпусів армії, 2 міліони на направу кораблів, 2,600.000 на направу фортифікаций Порт-Артура.

НОВИНКИ.

— **Дикі претенсиї.** Польска преса не може переболїти факту, що австрийске правительство рішило ся на заведене загального права голосованя, котре, переведене справедливо в практицї, повалило би за одним замахом пановане Поляків над Русинами в Галичинї. Тому коли ексцеленциї та всякі галицкі потентати розпочали похід до Відня, щоб ратувати загрожену польску геґемонію, рівночасно польска преса виїзджає з дизними, окленаними фразами про польске „історичне і культуральне становище, котре дає Полякам право (?) до численнїйшої (?) репрезентациї від рускої“. Так пр. Dziennik polski бреде в ч. 557 про тоту славетну польску культуру, та податкову силу, і вірить, що „її висшість від рускої далеко більша як пр. Нїмцїв над Словінцями, не говорячи вже про Чехів, котрі Нїмцям культурально дорівнують а податковою силою не богато їм уступають“. „Мусимо отже передовсїм жадати — пише Dziennik polski — для східної части краю такого роздїлу мандатів, котрий запевнив би польскому живлови перевагу, отже містам. Анї одно, навіть найменше місточко не повинно остати в сільскім виборчім округї. Консервативні аґрарні сторонництва повинні зрозуміти, що разом із загальним голосованем головна роля репрезентациї польского народу на Руси мусить перейти в руки міскі“. Дальші виводи русиноїдного дневника пошишаємо, бо вже сего досить, щоби пізнати, як безвзглядно бажають русиноїди зіпсувати найкрасший конституцийний закон, щоби лише запевнити собі дальшу супремацию над руским народом. Бож річ ясна, що колиб так кождому місточкови приділено окремий виборчий округ, то сільскі русні округи були-б дуже великі і давали-б релятивно дуже мале число мандатів.

— **Віче в Комарні** дня 1 с. м. згромадило в великій сали „Товариства задатнового“ селян і міщан по береги, а більша половина не могла діпхати ся і стояла на дворі. Зібраних було зверх 800 людей. Коли взяти на увагу непроходимі болота, дощ і що віче скликано всего 3 дни наперед, то дійсно мусить кождий набрати переконаня, що біда притисла нашого хлопа аж до кости. Президував о. Яків Косоноцкий, реферував о загальнім, безпосереднім, тайнім праві виборчім о. Ст. Онишкевич. Хотяй о. О. реферовав несподївано, в заступстві неприїхавшого референта, то его $1\frac{1}{2}$ годинного реферату вислухали люди з напруженою увагою висказуючи свої чувства в драстичних місцях грімкими оплесками і т. д. Віче приняло поставлені резолюциї через аклямацию жадаючи загальних, безпосередних, тайних виборів з примусом голосованя до всїх репрезентацийних тїл. Віче відкинуло з обуренем інсинуацию ц. н. намісника і польских верховодів, що лиш робітники і жмінка інтеліґентів жадають реформи виборчої і завізвало присутного комісаря донести ц. н. правительству о настрою селяньства. Віче протестує против виборчої ґеометриї і жадає установленя виборчих округів після числа населеня. По рефератї промавляли о кривдах селяньства а специяльно нашого руского народа пп. о. Як. Косоноцкий, Мих. Кос, Іван Бей, Гр. Тершаковець, Дм. Ольховий, Ол. Пеленьский, Ол. Щупак і др. та домагали ся скликаня всенародного віча до Львова в найблизшім часї. Вже пізно вечером (віче зачалось точно о 1 годині) розійшли ся вічевики домів з піснями „Не пора“, „Ще не вмерла“ і инші, обіцюючи нести науку і самосьвідомість між найтемнїйші кути повіта і зійтись ще численнїйше до Рудок 5 с. м. — *Учасник.*

— **Народне віче**, скликане управою рускої радикальної партиї, відбуло ся в недїлю 3 с. м., в сали при ул. Шайтохи у Львові. На віче прибуло яких 300 селян, а крім того явило ся чимало інтеліґенциї. На дневнім порядку були отсї точки: 1) Політичне положене Русинів а загальне право голосованя. 2) Справа ґімнастичних і пожарних товариств. 3) Популярні видавництва. Проводили вічу Михайло Пазник, д-р Лев Бачиньский із Стрия, Юра Соломійчук з Жабя і Стефан Гарматій з Копичинець. Першу точку реферував д-р Трильовский з Коломиї. Вказавши політичне покривджене Русинів, головнож селяньства дотеперішною виборчою ординацию, бесїдник пояснив проект бар. Гавча, вказав на заходи польских верховодів, щоби той проект вискати лише на свою користь, і заявив, що Русини ужиють всїх способів, хочби се було сполучене з найбільшими жертвами, щоби вибороти для себе справедливе загальне право голосованя, наперед до ради державної а відтак до сойму. — Опісля промовляли Іван Сандуляк з Козлова і Юра Соломійчук про потреби руского народа, почім забрав голос п. Павлик, вказуючи на вагу загального голосованя для Русинів, що по сїм і тім боцї кордону находять ся серед анальоґічних відносин. Не знаємо, яка нас судьба жде, бо не знати, що буде з нами в Росиї. Тому треба взяти ся до завзятої орґанізацийної працї по обох боках кордону. Загальне право голосованя не є послїдною цїлию Русинів. Здобувши его, Русини розпічнуть борбу о дальші політичні права, змагаючи до подїлу Галичини на західну польску і східну руску з Буковиною. Дальше говорили Лаврук із Спаса, Зубач зі Львова і Л. Цегельский, котрий звернув увагу на теперішні заходи Поляків у Відни і не ворожив їм щасливого кінця. Бесїдник вказав на відносини в Угорщинї та в Росиї як головні причини задуманої правительством реформи і заявив, що руский нарід не дасть перейти над собою до дневного порядку, бо має в своїх руках грізне средство — рільничий страйк, котрий може приняти грізнїйший вид як в 1902 р. Гарно промовляв Бородайкевич з Бортник, збиваючи податкову силу як арґумент за обкроєнем Русинам прав. Хто дає рекрута, несе податок крови, тому належать ся рівні права при голосованю. Дальший бесїдник п. Вітик взивав, щоби ми не плакали, але стали сьвідомими горожанами, що сьміло і неустрашимо відбивають ворожі атаки. Нас нехтують тому, що ми плачемо, а як нас бють, наставляємо ще друге лице. А тимчасом треба боронити ся, треба бук обернути. Всї рускі демократичні партиї повинні станути як оден муж до борби о загальне право голосованя, тямлячи на засаду: „Getrennt marschieren, vereint schlagen“. В нинїшну пору рішає ся судьба Австриї: настане Австрия демократична, свобідна, то виратуєсь, в противнім случаю розсипить ся на кусники [Голос котрогось із селян: По тім, що роблять польскі верховоди в Галичинї, і сльоза за нею не капне!] З черги обговорив д-р Трильовский другу точку порядку дневного, взиваючи до закладаня по краю пожарних і ґімнастичних товариств „Січий“, і трету точку в справі попираня партийного орґану „Н. Громадского Голосу“, а вкінци ухвалено одноцушно резолюциї: 1) з домаганем загального і рівного права голосованя, 2) протестом против всякого обкроюваня сего права у східній Галичинї в користь Поляків і 3) з загрозою великого аґрарного страйку. На віче наспіли деякі телеґрами з привітами, з котрих на увагу заслугує телеґрама, вислана з жидівского віча, яке відбувало ся того самого дня у Відни при великім числї учасників. Зібрані на тім вічу Жиди висказали симпатию для змагань руского народа в цїли вибореня собі національної автономії і просять взаїмне попираня руским народом заходів жидівскої нациї около осягненя політичних прав. — По вічу відбув ся вже вечером похід серед сьпівів народних гимнів головними улицями міста на ул. Францїшканьску, де в сали „Gwiazd-и“ відбуло ся представлене.

— **Неправдива вість.** Від д-ра Олесницкого одержали ми отсе письмо: В числї 1328 ґазетки Wiek Nowy з 3 грудня с. р. поміщена статя „Ruska kasa oszczędności“, в котрій читаю вість, що Русини мають одержати щадничу касу в Станиславові під услівем, що я маю бути єї першим директором і що в тій цїли маю перенести ся зі Стрия до Станиславова. Супротив сего заявляю рішучо, що та вість, о скілько дотикає моєї особи, єсть видумана і зовсїм неправдива. Нїхто не покликував мене на посаду директора якої-будь інституциї а особливо рускої каси щадничої в Станиславові — і я під нїяким услівем не приймив би нїколи подібної посади та не думаю зовсїм переносити ся зі Стрия до Станиславова. Рівночасно додаю, що не відомо мені зовсїм нїчого о тім, щоби Русини мали одержати концесию на щадничу касу в Станиславові, думаю однак, що в цїлім повисшім артикулї Wiek-у тілько є правди, кілько в уступах его відносячих ся до моєї особи. — *Д-р Евген Олесницкий.*

— **Відозва до сьвящеників пов. самбірского.** В день 13 грудня при виборі одного члена до комісиї в цїли виміру особ. доходового податку поручаю для згідного голосованя віддати голос на Вп. о. Петра Погорецкого пароха з Вілини, щоби тепер репрезентував нас член з повіту луцкого. Карти з леґітимациями належито виповнені і вислані на мою адресу доручу 13 ого перед полуднем. *Іван Літиньский* парох в Чукві.

— **Правиборцї і виборцї калуского повіту**, взивають д-ра Адольфа Вурста, посла з сільских громад калуского повіту, щоби дня 8 грудня н. с. с. р. на вічу, котре відбуде ся в салї Ляндсмана, явив ся і справоздане посольске перед своїми виборцями зложив. — За комітет виборців *Ярослав Коритовский.*

— **Преосьв. о. д-р Хомишин**, епископ станиславівский не буде удїляти в сей четвер (7 грудня) авдиенций, бо виїжджає на пару днів на провінцию.

Збори і засїданя.

В **Копичинцях** відбудуть ся дня 8 с. м. о 12 годині в полудне в сали „Народного Дому“ перші загальні збори окружного віддїлу тов. „Взаїмна поміч галицких і буковиньских учителїв і учительок“ з слїдуючим порядком дневним: 1) отворене зборів, 2) відчитане і поясненє статута товариства, 3) дискусия над відчитаним статутом, 4) впис членів, 5) вибір видїлу, 6) внесеня членів.

Віче в Звенигородї (в Бобреччинї) в справі загального голосованя відбуде ся в недїлю (10 грудня) о годинї 2 з полудня в читальнянім домі.

Видовища і забави.

Концерт „Тернопільского Бояна“ відбуде ся в недїлю дни 10 грудня с. р. в сали „Міщаньского Врацтва в Тернополи“. Початок о год. $8\frac{1}{2}$ вечером. Цїни місць як звичайно. — *Видїл.*

— **Позір!** Комісия забавова Тов. „Сокіл“ у Львові уряджує велику забаву в навечерє св. Андрія дня 12 с. м. в своїх комнатах при ул. Коперника ч. 9, (партер). В програму входять товариські забави, ворожби св. Андрея. Хор, несподїванки для пань і панів і ин. Добірний буфет. Стрій довільний. Вступ 40 сот. Початок забави о год. 7 вечером. Гаразд! — *Забавова комісия тов. „Сокіл“ у Львові.*

З штуки і літератури:

В недїлю дня 3 грудня с. р. виставила читальня „Просьвіти“ на жовківскім передмістю у Львові оперу Артемовского „Запорожець за Дунаєм“ (в салї товариства „Gwiazda)“. Саля була битком заповнена і по кождій важнїйшій партиї нагороджувано дебютантів щирими рясними оплесками. Був і я між публикою — мимоходом кажучи — майже зовсїм менї незнакомою. І щиро подивляв я не лише величезну працю діріґента хору п. Купчиньского, але також і вислїд тої працї, який видко було на кождім кроцї. Одарка (сопраністка: п-ї Купчиньска) була просто під кождим взглядом знаменита. Рівнож дуже добре відсьпівали свої партиї Карась (баритон: п. Сироїд) і султан (бас п. Юхнович). Лиш гра їх — як се у аматорів річ зовсїм природна — не всюди ще була удатна: Карась був за молодо ухарактеризований і занадто шаржував а султан поводив ся занадто штивно і несвобідно. Слабше випали ролї Оксани і Андрія. Андрій (тенор) був — на жаль — недиспонований, Оксана не має ще вирівнаної і певної інтонациї, хоч голос гарний і симпатичний. Хори держали ся добре, хоч значно лїпше жіночі голоси як мужескі. Мущини грішили — як се звичайно по наших хорах буває — надмірним форсованем, ну, а через те очивидно конечно і фальшованем. Се лихо конечно треба викорінити! — „Вечерницї“ Нїщиньского відсьпівані на кінци, випали зовсїм слабо і лїпше було-б стало ся, як би їх зовсїм не було сьпівано. І так — два такі гриби в борщ як „Запорожець“ і „Вечерницї“ було абсолютно за богато на один вечор. Не завадить нїколи памятати стару засаду: Ne quid nimis! — Надто окреме признане належить ся товаришеви Богданови Вахнянинови, що дуже зручно акомпанював на фортепянї (місто орхестри!) до обох продукций. — Враженє загальне з вечерка було дуже корисне. Бажати-б лиш, щоби так дальше і так також і де инде йшло: не великим коштом а з великим заробком материяльним і моральним. — *Ів. Копач.*

— **До нинїшного числа „Дїла“** долучаємо 14 арк. III-го тому повісти „Фараон“.

Тижневе справоздане торговельної палати в Львові за час від 26/11 до 4/12 1905. Валюта коронова. Цїна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·10 до 8·25 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 6·20 до 6·35 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* броварний 6·30 до 6·60, а пастівний 5·90 до 6·20, *овес* оброчний 6·20 до 6·40, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·—, а нова —·— до —·—, *просо* —·— до —·—, *горох* до вареня 8·50 до 9·25, пастівний 6·75 до 7·—, *вика* 6·75 до 7·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·15 до 6·40, *ріпак* 11·40 до 11·60, *льнянка* —·— до—·—, *насїнє льняне* 10·10 до 10·40, *насїнє конопляне* 9.— до 9·25, *хміль* (за 50 кільо) 45·— до 65·—, *нафта* звичайна 18·— до 19·—, сальонова 20·— до 21·50, *конюшина* червона 55·— до 65·—, біла 50·— до 57·50, шведска 60·— до 75·—, *тимотка* —·— до —·—, *Спірітус* loco за 10.000 лїтрів 34·— до 34·30.

Для Русина адвоката а також лїкаря, котрий осїв би в однім повітовім місточку є запевнена дуже добра материяльна екзистенция. Відомість близшу удїлить рефлектантам „Народна Канцелярия“ Львів Ринок 10.

Календар: Нинї: Филимона (лат.: Саббы); завтра: Амфилокія (лат.: Миколая); позавтра: Екатерини (лат.: Амвросія).

Репертуар руского театру (тепер в Станиславові) в салї театральній тов. музичного ім. Монюшка) в середу 6 с. м. „Бурлака“ драма в 5 дїях Карпенка-Карого; в четвер: 7 с. м. „Запорожець за Дунаєм“ опера в 8 дїях Артемовского-Гулака; в суботу 9 с. м. Перший виступ знаменитої української артистки Марії Заньковецької „Наймичка“ драма в 5 дїях Карпенка-Карого; в недїлю 10 с. м. „Хазяїн“ комедия в 4 дїях Карпенка-Карого; ві второк 12 с. м. „Катерина“ опера в 3 дїях Аркаса; в четвер 14 с. м. „Лїсова квітка“ комедия в 4 дїях Яновської (виступ п. М. Заньковецької); в суботу 16 с. м. „Продана наречена“, опера в 3 дїях Сметани; в недїлю 17 с. м. „Суєта“, комедия в 4 дїях Карпенка-Карого (виступ п. М. Заньковецької.) — Абонамент І-рядний на шість вистав 15 кор. Абонамент ІІ-рядний на шість вистав 10 кор. — Початок о годинї 8 вечером.

В Colosseum від дня 1 грудня програма сензацийних новостей. Між иньшими електричний танець і нова оперетка.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: **Бібліотека тов. ім. Шевченка** (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — **Бібліотека „Нар. Дому“** ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — **Бібліотека унїверситетска** від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — **Бібліотека Оссолїньских** від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят.— **Музей Просьвіти, Ставропигійского Інститута і Тов. ім. Шевченка** в год. пополудневих від 8—6. — **Музей Дідушицких** (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в днї звич. за зголошенем від год. 10—1. — **Музей Оссолїньских** в днї звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 8—5.

Надіслане.

Специяліст в дїточих недугах
Д-р В. Ґукевич
довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни 837
ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4 І. п.

Адвокат краєвий
Д-р Иосиф Партицкий
отворить з днем 1 н. ст. грудня 1905 канцелярию 1040 6—?
в Станиславові
ул. Сапіжиньска (Тисьменецка) ч. 33.

АДВОКАТ КРАЄВИЙ
П. Лїниньский
емер. надрадник судовий в Сокали прийме зараз рутинованого конципієнта. 1033 1—6

РЕСТАВРАЦИЯ
Поручає ся реставрацию, пиварню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї рускі дневники.
З поважанем
756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Коперницкий і Син
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. І.
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Потребую здібної учительки, евентуально здібного учителя до 2 дївчат з V і IV кл. і 2 хлопців з III І кл. з порукою успішного іспиту в липни 1906. — Зголошеня з услівями приймає урад парохияльний в Панасівцї п. п. Підкамінь коло Бродів 1025 3—3

Мід патоку з власної пасіки в 5 кілевих пушках по 6 К. оплатно висилає *Омелян Бородієвич* в Денисова. 1012 8—12

До Впов. Учительства!
Впов. предплатників „Учителя“ котрим висилаємо „Сьпіванник для народних шкіл“ просимо о як найскорше надіслане (залученим чеком або марками) належитости т. є. 50 генерів. З поважанем: **Українська Накладня у Львові, ул. Вроновска ч. 8.** 980 9—10

Пампушки щодень сьвіжі, знамениті, по 3 кр. — Чаєвників фунт по 60 кр. припоручає: **Цукорня краківска, Львів, ул. Фредра.** 967 12—12

EPILEPSI
Хто занепа[illegible] падачку, корчі і т. п. нервові [illegible]ги, нехай зажадає брошури про се. Висилає даром і оплатно **Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.** 162 29—52

Фабрика Трочиньского
Львів, ул. Фредра
поручає знамениті десерові цукри, надївані найлїпшими масами, фунт 60 крейцарів, чеколядок фунт 1 зр., кармельків 40 кр., чаєвників 60 кр., цукрів до прикраси ялинки 1 зр. 1032 1—5

Бюро Нїмчиновскої, Львів, Ринок ч. 12 а, поручає музикальні учительки з французкою і нїмецкою конверзациєю, також до шкільних предметів у найвисших клясах, рутиновані сільскі господинї і всяку службу. 77 1—1

Фортепян короткий, Гофбавера, дешево продам і нове пянїно, можлива заміна. Академічна ч. 8, І. п. офіцини. 52 1—1

Помічник оборотний і добрий експедиент найде місце в корінній торговли Івана Бориса в Перемишли. 994 6—?

РИЖКИ МАРИНОВАНІ
в почтових посилках по $4\frac{3}{4}$ клґ. висилає франко від грудня по цїнї **4·40 К** післяплата
„Народна Торговля“
971 **у ЛЬВОВІ.** 1—3

Приймає ся панів на домовий вінт, цїна після вимагань. Скарбівска ч. 35, І. п. 1029 2—3

Постановив-єм покинути стан сьвященичий і перейти в стан сьвітский. Приму яку небудь посаду — чи то яко контрольор якого небудь маєтку, чи яко інструктор, чи хотяйби льокая. За виповнене своїх обовязків ручу. Зголошеня прошу присилати до „Адміністрациї Дїла“, однак скоро, бо подане о звільнене від сьвященичого стану вже вислав-єм, отже міг бим остати ся без кута. О високість пенсиї менї зовсїм не ходить! — *Молодий сьвященик.* 992 2—10

ТОРБАН ч. 7
СЬПІВАНИК ДЛЯ НАРОДНИХ ШКІЛ
зложив Я. ЯРОСЛАВЕНКО.
Часть II. Цїна 50 г.
Головний склад:
Українська Накладня
Львів, ул. Вроновска 8.
Дістати можна також в книгарнях.

Поручаю лїтурґічні вина (Messweine) під моєю особистою ґарантиєю від 33 крейцарів за лїтр австрийского і від 55 кр. за лїтр токайско-самородного franco кожда стация. При замовленю прошу повпливати ся на „Дїло“.
З поважанем
832 24—30 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Дитина, кормлена мучкою Гурґуля, вільна від блювоти, висипок і розвільненя, визначає ся сьвіжим лицем, живим поглядом, твердим елястичним тїлом, розвиває ся сильно, опорожнене відбуває ся правильно. Власне до усуненя розвільненя мучка Гурґуля є незрівнаним средством.
983 в 1—

Панночки найдуть зараз дешеве уміщене. Пекарска ч. 5. 1035 1—2

МАРКО ФАЄРШТАЙН

ФАБРИЧНИЙ
СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН
у Львові, улиця Городецка, ч. 51

поручає всякі рільничі машини першорядних фабрик, а то: *січкарні* ріжних систем, *млинки* до *чищеня* і *меленя збіжа, ки рати, молотільні, плуги, угнетачі* і *праси до олію* і т. п.

921 Полевші в сплатах. 10—10

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельоване. Власний виріб кавчукових і металевих стампілій, ґравюри на метали і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілій.

Артистично-ритовниче заведене 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Сикстуска ч 14.

Ч. 2232.

КОНКУРС.

Повітовий виділ в Збаражи оголошує конкурс на посаду окружної акушерки з місцем замешканя в Д броводах на 9 громад.

Річна платня виносить 200 корон. Кандидатки мають внести свої подання до повітового виділу в Збаражи до дня 31 грудня 1905.

До подання треба долучити кваліфікацийне сьвідоцтво, метрику уродженя, сьвідоцтво моральности і сьвідоцтво здоровля.

З ПОВІТОВОГО ВИДІЛУ.

В Збаражи дня 26 падолиста 1905.

1021 1—1 *А. Заячківский.*

Театр ріжнородностий

DEPENDENCE BRISTOL

щодень представлене першорядних артистів, дві сензацийні комедиї. Родинна програма. Початок о год. 8½. 782 8—8

ОГОЛОШЕНЄ.

Рада надзираюча товариства „Народний Дім“ в Тернополи, словариршеня зареєстрованого з обмеженою порукою повідомляє отсим по мисли §. 27 статута, що

IV. Звичайні Загальні Збори

того товариства відбудуть ся дня 14 грудня 1905 р. о год. 8 по полудни, а в разї браку комплету вимаганого в §. 30 і 31 статута, без огляду на число членів слїдуючого дня о годині 8 по полудни, в комнатах „Рускої Бесїди“ в Тернополи зі слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитане протоколу з попередних загальних зборів;
2. Зміни статута.
3. Вибір 3 членів ради надзираючої, в місце уступивших.
4. Вибір комісиї ревізийної.
5. Внесеня ради надзираючої, дирекциї і членів.

Тернопіль, дня 40 падолиста 1905.

1030 2 3 ЗА ДИРЕКЦИЮ: *Д-р Голубович.*

Без конкуренциї.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Триєсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1

поручає спроваджувати

КАВИ				ЧАЮ			
Santos добра	55	кр.	½ кґ.	Congo добра	1·40	кр.	½ кґ.
Portorico prima	65	„	„ „	Moning родинна	1·60	„	„ „
Ceylon знаменита	76	„	„ „	Kaysow добірна	1·80	„	„ „
„ плянтац.	90	„	„ „	Souchong знам.	2·—	„	„ „
„ перлівка	90	„	„ „	„ найл.	2·50	„	„ „
Мокка арабска	80	„	„ „	Kintuk аромат.	3·—	„	„ „

Висилка 2 кґр. кави і 1 кґр. чаю разом **оплатно**, або 2 кґр. чаю і в 5 кґр. кави **особно** оплатно за післяплатою. 913

Оповѣщене.

„ЗАЩИТА ЗЕМЛИ“, общество зарегистрованное съ ограниченною порукою во Львовѣ при улицѣ Краковской число 17, II. поверхъ, удѣляетъ пожички для набыванія и удержанія земли и поднесенія господарства, покупаетъ большіи посѣлости и сельскіи господарства въ цѣли продажи тыхъ же въ цѣлости или парцелями своимъ членамъ, принимаетъ капиталъ въ щадницу, опроцентовуетъ ихъ по 4 и платитъ само подать рентовую и удѣляетъ отворотною почтою всякихъ поясненій въ дѣлѣ закупва и продажи земли.

При прошеніи о пожичку нужно предъявити вытягъ ипотечный и аркушъ посѣлости геометромъ подтвержденный. Высота ипотеки при удѣленіи кредитовъ отъ 6 до 7%.

Состояніе съ днемъ 30-го сентября 1905 года:

Станъ должный:

1. Фондъ резервный	2188·84
2. Удѣлы членовъ	22334·05
3. Щадничіи вкладки	180292·04
4. Дивидевда неподнята	1106·87
5. Сальдо отсотковъ	7633·79
6. Решта надвышки изъ 1904 г.	307·85
Общая сумма	213863·44

Станъ чинный:

1. Пожички ипотечныи	177428·84
2. Издержки администрацийніи	2183·48
3. Кошта заснованія и мобилія	284·46
4. Еффекты	6935·—
5. Льокаціи въ Банкахъ	27018.01
6. Переходовіи	5·64
7. Наличными въ касѣ	8·01
Общая сумма	213863·44

957 10 12

Оповіщене.

Надзвичайні загальні збори „Банку звязкового“ в Станиславові, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою, відбудуть ся в Станиславові в пятницю дня 15 грудня 1905 р. о годині 3 по полудни у власних комнатах при ул. Вельведерскій ч. 3 I. поверх з слїдуючим дневним порядком: 1. Зміна статута. Наколиби в означенім часї не зійшло ся статутом призначене число членів, відбудуть ся тогож дня о годині 4 по полудни другі загальні збори, котрі рішати будуть без огляду на число присутних членів. Право голосу на загальних зборах мають тільки ті члени, котрі вложили найменше 40 К. і мають виказатись уділовою книжочкою. Ті, котрі добровільно виповіли свої уділи, перестають після §. 4 статута бути членами Банку.

Станиславів дня 30 падолиста 1905 р.

1034 1—1 **Дирекция.**

Робітню знарядів церковних

другу руску в Галичині поручає

Василь Дуткевич

бронзівник в Перемишли.

Приймає чаші до золоченя, дароносниці, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золочене і сріблене відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, ліхтарів, павуків.

ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, бронзівник

Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 595 56—90

5 корон і більше денного зарібку

Товариство панчошкових машин для домових робітників

глядає осіб обох полів до панчошкових виробів на нашій машині.

Проста і швидка робота цілий рік дома. Не треба приготовних робіт. Віддалене і місце замешканя не впливає зовсім, а ми продаємо роботу.

Товариство панчошкових машин для домових робітників

987 **THOMAS. M. WHITTIK et Comp. Prag Petersplatz. 7.** 8—?

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

Маґазин Футер

М. А. АВГУСТИНА

у Львові, ул. Театральна ч 7

(напроти головного входу до костела катедрального)

поручає всякого рода

футра, ґарнітури, шапки, верхи до футер і пр.

БОА

в ріжних форматах і гатунках у величезнім виборі.

Цінники на жадане даром і оплачено. 856

ІВАН ІГНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Суконниці ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камферове і камфорово-сїркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсьвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сїркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сїрково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекцийно-гіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порпиї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порпиї і сверблячу шкіри 70 сот. 209 63—84

НОВІСТЬ! **ПОЗІР!** 924

„Сокільский Базар“ у Львові

видає тутки і паперці „Сокола“

		3·40 К
1000	туток з моноґрамом Сокола з корковим мундштіком	2·70 „
„	„ „ „ з ватою	2·50 „
„	„ „ „ без вати	2·40 „
„	„ гладких з ватою в пуделках	2·20 „
„	„ без вати „	2·— „
„	„ „ з ватою в рульонах	1·80 „
„	„ „ без вати „	2·20 „
„	„ жовтих „Майс“ в пуделках	1·80 „
„	„ „ „ в рульонах	6·— „
100/100	пуделко паперців з моноґрамом Сокола	2·40 „
100/100	„ „ „Ліра“	1·20 „
100/50	„ „ „	

Ціни туток і паперців гуртовні а для купців 10% каса сконто.

Незвичайно дешево

КАВУ в смаку незрівнану, сильну і ароматичну, мілкого зерна, в почтових пакетах 4¾ кілевих 14 К франко

Каву специяльність

незвичайно великого зерна 22 К с. франко.

поручає

Народна Торговля у Львові.

1003 5—10

НАЙЛІПШИЙ

ЧАЙ

всюди можна дістати.

Головний склад у Львові

ДРОҐЕРИЯ

ЛЕШКА

Сладовского

пл Капітульна 7.

863 20—36

БІЛЬШЕ ЯК 1000 ПОДЯК

і атестів пп. Лікарів, Клїнік і загальних шпиталів сьвідчать найлїпше про високу лїчничу вартість

Іхтіоментолю

(правно охорон.),

котрий дуже часто по кількаразовім ужитю усуває незавідно і тревало: Ревматизм, болї нервові, гостець, пораженє, біль голови, біль зубів і инші долягли ревматичного і нервового характеру.

Ціна фляшки з описом ужитя коштує 1 Кор.

ІХТІОМЕНТОЛЬ можна набути у всіх аптиках, або прямо: З хемічної лабораториї аптикаря **ШИМОНА ЕДЕЛЬМАНА** в Богородчанах. 911 10—24

Почтою висилає ся найменше **дві** (2) фляшки.

Просить ся жадати виразно **Іхтіоментолю Едельмана.**

Рух зелїзничих поїздів

зимний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохта (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Берґомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **9·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Заполяного (від 25/6 до 15/9), Освєнцїма (від 25/6 до 15/9), Вєлїчки (від 1/6 до 24/6. і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватра (від 1/7 до 31/8,) Ворохта (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави рускої	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є чорними точками; поїзди нічні є означені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 6 мінут 59 рано.

Звичайні білизни іди як також білизни зимного нижного рода, інвентовані кроєнними, розкладні іди і т. д. можна набувати через цілий день в мійскім бюрі к. к. державної обвінниці, площа Гаусмана ч. 9. 85

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий З друкарні Народної [Мужеских] Коперника ч. 9.

Ч. 261. Львів середа 23 падолиста (6 грудня) 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Діла“, ул. Чарнецкого ч. 34. Бюро газет А. Ольшавского ул. Кілінського ч. 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 33. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schnick I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chiavski Wien VI. Gumpendorferstrasse 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ ж. Haasenstein & Vogler.

Передплата і інсерати приймають ся також на інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

	в Австриї:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 34 ул. Чарнецкого. — Рукописи звертають ся лише за попередньою заграмою. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 30 с. за стрічку.

Під вшехпольским стягом.

Польский шовінїзм і гакатизм, плеканий так коєсеквентно і завзято „Słow-ом polsk-им“ і єму подібними орґанами, починає приймати у нас в послїдну пору застрашаючі і прямо неімовірні форми. Нема вині одної публичної інституциї в краю, одної якої-небудь хочби чисто економічної чи якої иншої зовсїм неполїтичної орґанїзациї польскої, щоб не мала в собі щось із того духа шовінїзму і нетерпимости, котрі так характеризують весь вшехпольский рух в Галичинї. Є се справдїшна недуга, обяв чисто патольоґічний, котрий дїлає повсюди як вожда заразлива пошесть; бацилль гакатизму находить собі легкий приступ до всїх польских сердець і умів, а ті, затроєні вшехпольскою дурійкою, навіть і не знають, що находять ся вже під єї впливом, в станї невилїчимої недуги.

Поступи польского гакатизму можемо обсервувати найлїпше ми Русини, бо нема сумнїву, що єсли на кім відбиває ся найсильнїйшими ударами польский гакатизм і шовінїзм, то іменно на нашім, рускім населеню. Виробила ся по просту подвійна міра, инша для Поляків а инша для нас, їм, Полякам все вільно, нам Русинам заборонені навіть і найлеґальнїйші прови нашої народної дїяльности, коли тілько сї прояви конїдують з програмою вшехпольского заливу і екстермінациї. Та не розходить ся тут вже навіть о саму публичну, народну дїяльність. Нетерпимість до Русинів в боку затроєних гакатизмом одиниць сягає навіть дальше, бо прямо до борби против всего, що має в собі руску кров або носить на собі руске імя. Вистарчить вже бути Русином, хочби той Русин не хотів нїчого иншого як тілько жити мирно і суповійно, але не покидаючи ся своєї національности, на рідній земли, щоб єго досягнула рука польскої нетерпимости а на єго судьбі відбив ся з усею силою бушуючий в краю оклик: „Precz z Rusinami“.

Не будемо дальше вдавати ся в ставлене диягнов анї навіть в розбиране квестиї, на чім все те скінчить ся. Зареєструємо нинї лише оден сьвіжий факт з обявів страшної вшехпольскої хороби, факт, як то наша славна на цїлий край „komisyja edukacyjna“ після приписів вшехпольскої програми відміряла иншою міркою Полякам, а иншою Русинам.

Як звісно, польска молодїж середних шкіл у Львові задемонструвала дня 28 м. м. з нагоди 75-лїтних роковин тзв. листопадового повстаня, а задемонструвала так, що не тілько зневажила од ого з професорів (професора Яніка з II реальної школи) але потоптала ще двері і повибивала вікна в шкільнім будинку і примусила молодїж усїх майже польских середних шкіл взяти участь в демонстрациї. Навіть польскі дневники під першим вражінєм сконстатували, що польска молодїж посунула ся в своїм „повстаньчім“ патріотизмі а єї поступок був тим каригіднїйший, що вже і єї патронка, рада шкільна краєва призволила була молодїжи на богослуженє і „поучаючі“ історичні відчити на тему „listopadowego powstania“, хоч по правдї такі події менше кваліфікують ся до торжественних обходів в школах австрийскої держави. Коли отже рада шкільна краєва не тілько не позволила-б рускій молодїжи на аналоґічний обхід приміром повстаня Хмельницкого, але навіть і на менше небезпечні торжества, то треба було надїяти ся, що польска молодїж буде покарана за свої поступки екземплярично, щоб спонукати єї принайменше до послуху против шкільних властий і повздержати єї на будуче від так далеко сягаючих демонстраций. І справдї здавало ся, що випрактикувана на рускій молодїжи енерґія „сильних міра сего“ спочне тим разом і на польскій молодїжи бо роблено дуже строгі міри а дотичне засїданє ради шк. краєвої відбуло ся навіть під особистою президиєю д-ра Потоцкого, ц. к. намісника Галичини. Хто однак так думав, той дуже помилив ся. Вирок польскої „комісиї едукацийної“ лежить перед нами а він звучить: всїх учасників демонстрациї І. реальної школи принимає ся назад до школи (як звісно, деякі класи в причини демонстрациї були розвязані і заряджені нові вписи) а не принимає ся назад до заведеня одного ученика з V кл. від. б), одного з VI б), трох з VII а) і одного з VII б) — з тим однак, що всї они можуть бути приняті сейчас до другої реальної школи у Львові а неприняті з кл. VII можуть вже в біжучім роцї шкільнім сїсти до матури яко екстерністи.

Не треба додавати, що цїле покаранє демонстрантів радою шк. краєвою є простою комедиєю відіграною про людске око, так само як годї об тім сумнївати ся, що ми самі не всьмо зовсїм за покаранєм польскої молодїжи, бо вона нам нїчого не завинила. Впрочім ми є за найдальше посуненою толеранциєю для молодого поколїня, котрого цїхою все і всюди був і є брак розваги а пановане чувства і темпераменту, і коли вже треба молодих людий карати, то карати їх звичайними і навіть дуже строгими карами, але без ломаня молодих єзистенций і будучности. В данім случаю розходить ся нам однак о инший факт, а іменно о поведенє тої самої ради шкільної краєвої супроти рускої молодїжи. Та сама рада шк. кр., котра так по „батьківски“ обійшла ся з польскою молодїжию, та сама рада і в ту майже саму хвилю виключила (на разї часово) з рускої академічної ґімназиї двох учеників за те, що приарештовано їх в часї ювилейної рускої демонстрациї в честь Хмельницкого. А виключила їх не вижидаючи навіть результату карного слїдства, яке против них веде ся, хоч ті ученики, як зізнали в поліциї сьвідки, найшли ся там зовсїм случайно і заховували ся цїлком супокійно.

Поведенє ради шк. краєвої є найлїпшим доказом, як відносить ся начальна шкільна маґістратура супроти молодїжи обох народностий, симптомом тої хороби, котра точить усю польску суспільність, і заразом тої подвійної мірки, яка є найлїпшим висловом гакатистичної польскої недуги. Єсли хто міг мати ще сумнїви — хоч таких на Руси нема — що рада шкільна краєва стоїть тепер під стягом вшехполяцтва, той хиба буде вже раз на все вилїчений із своїх сумнївів.

Які вийдуть результати з такого примінюваня подвійної мірки, такого патронїзованя одних, а нищеня за будь що других, не треба предсказувати. Коли одним вже в школї все вільно, то вільно їм буде також і пізнїйше на становисках ломати закон і поступати безпощадно супроти руского населеня — а коли другим нїчого не вільно, то в їх серцях зродить ся мимохіть почутє безпримірної кривди а з тим і справдана ненависть до тих, котрі нами помітують. Рада шк. краєва ладить отже в перспективі страшний зріст національного антаґонїзму, безпощадну національну борбу, таку, яка горить вже тепер в Чехах

Наше шкільництво було вже предметом численних руских жалоб в соймі, але всї ті жалоби відбивають ся від мурів намісництва і урядуючої там „komisy-ї edukacyjn-ої“ наче горох від стіни. Крайна пора, щоб система шкільна практикована в послїднім часї на Русинах стала предметом дискусиї в радї державній, о що повинні постарати ся наші парляментарні заступники.

Звіт в Стрию посла д-ра Олесницкого

з єго дїяльности в соймі.

Зараз по скінченю соймової сесиї станув пос. Олесницкий перед своїми виборцями в Стрию здати звіт із своєї дїяльности в послїдній соймовій сесиї. Поспішив ся ще й тому, що тепер на порі виборча реформа, тож хотів, щоб і єго виборцї дали доказ, що они також однодушно домагають ся зміни в напрямі загального права виборчого до сойму і до ради державної. На єго запрошенє явилось величезне число народу. Саля „Народного Дому“ заповнилась представителями цїлого стрийского повіту, переважно селянами, однак не хибно міщан і інтелїґенциї, духовної і сьвітскої, а також женщин. Тим чином звіт голови руского соймового клюбу змінив ся на величаву й дуже поважну маніфестацию народну. Се мусїли признати й чужі, навіть вшехпольске Słowo polskie.

По виборі до президиї, о. декана Поляньского на предсїдателя, Дмитра Коваля, нач. гром. Синевідска, на заступника предсїдателя, а о. Вергуна на секретаря, забрав слово п. д-р Олесницкий і в півтретя годинний промові здавав звіт із своєї дїяльности. А дїяльність єго, як відомо була так всесторонна, жива і невтомима, що міг він єї представити лиш дуже загально.

Бесїдник перейшов коротко важнїйші справи, якими сойм в послїдній сесиї занимав ся, зазначуючи при кождій справі дїяльність свою і руского соймового клюбу. І так перейшов він справу пропінациї, реґуляциї рік, парцеляциї, справу заведеня польскої (зглядно рускої) мови в урядованю жандармериї, верифікациї виборів, справи шкільні (школи народні, школи середні), внесеня в справі заложеня нових середних шкіл з руским викладовим язиком, врештї своє засадниче внесенє в справі зміни закона, котрим основане руских середних шкіл зроблено зависимим від ухвали галицкого сойму; дальше схарактеризував буджет і т. д. Опісля перейшов до справ більше льокальної натури, якими занимав ся яко посол Стрийщини на прошенє своїх виборців, між иншими справу основаня народної школи з рускою викладовою мовою в Стрию, справу стациї шупасничої в Лавочнім, і инші.

Дальше зазначив посол, що вже давно не було так важної для нас під зглядом полїтичним сесиї соймової, як послїдна. Зачалась она справою відновленя Вавеля, справою, котру хотять Поляки зробити загально-краєвою і надати їй важний полїтичний характер. На внесенє, щоб через повстане подякувати цїсареви за єго відручне письмо в тій справі, не встали лиш рускі посли, яко ті, котрі не мали за що дякувати. Опісля відчитав бесїдник іменем руского клюбу, яко представителя руского народу, протест против надаваня справі Вавеля загально-краєвого характеру і уживаня на ту цїль грошей з податків руского народу. А закінчилась сеся сесия справою, яка вибилась тепер на перший плян не лиш в Галичинї, але і в цїлій Австриї, справою зміни права виборчого. Дотеперішна ординация виборча до сойму і до парляменту є перестаріла, несправедлива і страшно кривдяча широкі маси. Рускі посли від давна стояли за загальним, рівним, безпосереднім і тайним правом голосованя, а що переведенє сеї справи в соймі з огляду на шляхоцку більшість було неможливе, то они старали ся своїми внесенями бодай трохи зробити вином в застарілій ординациї. Однак соймова більшість не допускала до сего. Тепер Русини знайшли в своїм домаганю дуже сильного союзника — робітничі маси. Виравдї сим разом ще не уступила більшість соймова перед волею нашого народу і робітників, але є повна надія, що се мусить статись в недалекій будучности. Се справа незвичайно важна. Стоїмо на переломі. Від сеї справи зависить наша будучність. Ми всї були-б негідні сеї хвилї, коли-б не вміли єї вискористати. Перед сею справою повинні умовкнути всї наші домашні сварнї яко мало значущі. Лишім їх на пізнїйші часи. Нам треба злуки, згоди і працї. — Бесїду свою закінчив посол відчитанєм відповіди руского соймового клюбу до народу. Грімкі оплески і оклики „славно“ були нагородою послови в хвилях, коли говорив про посольску свою дїяльність, а знов в хвилях, коли говорив про поступованє більшости супротив наших справедливих домагань і прав, нарід висловив своє обуренє окликами „ганьба“. Коли посол скінчив, оплески не вмовкали.

В дискусиї над звітом забрав перший слово о. Остап Нижанківский, щоб іменем зібраних заявити послови подяку і признанє за єго дїяльність, — се приняли всї грімкими оплесками — а дальше поставив внесенє, щоби відбути демонстрацийний похід через місто, по-при суд, по-при почту, ринком, по-при костел і назад перед „Народний Дім“. Внесенє приняли збори аклямациєю.

Опісля забрав слово (по польски) социялїст Брайде, висказуючи іменем робітників послови признанє за єго дїяльність, дальше похваляючи ухваленє демонстрацийного походу, а передовсїм се, що він відбудесь без повідомленя власти.

По нїм промовляли ще селянин Сколиби, о. Мосора зі Сколього, о. Вачиньский з Дрогобиччини, д-р Левко Вачиньский зі Стрия і селянин Маркус із Жулина, чи-то інтерпелюючи посла, чи виказуючи значінє зміни виборчої реформи, чи вкінци заявляючи признанє для посла Стрийщини. На послїдок промовив ще о. Давидяк з Тухлї, взиваючи всїх до єдности і згоди.

По скінченю зборів уложив ся під проводом о. Нижанківского величавий демонстрацийний похід. Понад два тисячі народу, уставившись в шістки, вирушило поважно з „Народного Дому“. На переді несено червоні таблиці з кличами: „Жадаємо загального, тайного, безпосередного права голосованя!“ — „Най жиє справедливість!“ — „Най жиє робучий нарід!“ Був се дуже імпонуючий похід, а відбув ся без перепон зі сторони поліциї і жандармериї. Обійшовши визначеними улицями вернув назад перед головну браму „Народного Дому“. Тут о. Нижанковский, ставувши між уставленими таблицями при брамі, промовив ще раз до народу. Вказавши на повагу, спокій і величавість походу, сказав, що так демонструвати може лиш нарід сьвідомий того, чого бажає, сьвідомий своїх прав; візвав ще раз до працї й боротьби за загальне право виборче, підніс оклик в честь посла Олесницкого, котрий тричи грімко повторив нарід; так само за о. Нижанковским повторив нарід грімко трикратно оклики виписані на таблицях — і похід розійшов ся.

На зборах ухвалено на внесенє посла вислати до бар. Ґавча телеґраму з протестом против застережень висказаних в єго промові що-до реформи виборчої і президия віча вислала телеґраму уложену вибраним ad hoc комітетом (пос. Олесницкий, д-р Левко Вачиньский і о. Давидяк) такого змісту: „Руске народне віче в Стрию, при нагоді посольского звіту голови руского клюбу в галицкім соймі д-ра Олесницкого, витає з радостию заповідь нової реформи виборчої, однак застерігає ся против постанов задержуючих які небудь привілеї в користь шляхти, а на шкоду робучого народу і робучої народної маси. — За президию зборів о. Амвросий Поляньский“.

Культурна круцмята.

(Письмо з Бучача).

Які відносини і який дух панує супроти Русинів в польских ґімназиях нашого краю, може послужити наглядною ілюстрациєю і наш Бучач.

В Бучачи удержують оо. Василияни конвікт, в котрім містить ся коло 40 учеників. Дїло на скрізь гуманне, що заслугувало би на безоглядне попиранє. Та нашим „приятелям“ став сей конвікт солею в оцї, і нуж докучати всякими способами оо. Василиянам і їх конвікторам.

З початком сего шкільного року стала дирекция не приймати рускі метрики, а деякі господарі кляс, Поляки, позаповідали своїм ученикам, щоби не важились приносити руских посьвідчень слабости. Приказ що-до посьвідчень почав переводити дїлом Кероньскі, за яким пішов невідступний єго товариш, суплент Ціхоцкі, а перші, що пали жертвою тої затії, були вихованки оо. Василиян. Префект конвікту о. Фещак, смирний монах, а при тім і люблячий щиро (по приміру Христа) свій нарід, видавав як давнїйше так і тепер свої посьвідченя по руски. Та пп. Кероньскі і Ціхоцкі не лиш не узгоднили тих сьвідоцтв, але ганьбили ще дотичних учеників, що сміли принести їм рускі сьвідоцтва, та зневажали при тім руску народність. „Ja po chińsku nie umiem czytać, кричали пани учителї з лютостию перед цїлою клясою; co wy będziecie ze mną żartować! Ja wam pokażę, że wam wszystkiego odechce się“ і т. д.

Колиж число неоправданих годин зростало, звернув ся о. префект з представленєм до директора Зиха і просив о інтервенцию. Але п. Зих станув на тім самім становищи і заявив, що після істнуючих приписів (?!) господарі кляс не обовязані приймати посьвідчень в мові рускій, бо в тутешній ґімназиї польский язик викладовий, та що може виставляти їх в мові польскій або латиньскій. О. префект став тому писати посьвідченя по латинї, але пп. Кероньскі і Ціхоцкі відкидали і ті, та не усправедливлювали ученикам годин. Позаяк не було вже на місци нїякої ради, пішла справа висше, — іменем руских послів мав єї піднести прилюдно в соймі о. Мазикевич. Але президент Плажек увіряв о. Мазикевича, що справу мирно полагодять, що приватні сторони у-

Братя Ельстер Львів, Охоронок ч. 9. 933

„ЗОРЯ“ оподатковаих з 5% на руский народний фонд. Кождий листок має вишитану водяним друком напись „Зоря“ для відрізненя від инших послїдовних. Цїна приступна, якість знаменита. Взірцї даром. Дасмаї замовленя понагоджую відворотною почтою.

РУСИНИ! Домагайте ся всюди ТУТОК і ПАПЕРЦІВ

Кожда мати, що дбає о здоровє своїх дїтий, не уживе нїколи иншої мучви як лише краєвого виробу мучву ГУРҐУЛЯ для дїтий“. Порівнуючі аналїзи з виробами всїх фабрик на земній кули виказали, що мучва ГОРҐУЛЯ у всїх складових частицях їх перевисшає і є одиновим і відживним средством. 984а 2—14

правлені виставляти рускі посьвідченя, що польскі учителї поступили ту цїлком безправно, і що дирекция дістане строгий виговор за дотеперішне поступоване. Кажуть, що справа мала бути порушена також рускими членами в радї шкільній краєвій.

Здавало ся, що все уложить ся мирно і настане у нас спокій; але вийшло зовсїм що иншого. Ми Русини дізнали того вже часто, що завіреня і обіцянки през. Плажка цїлком не сповняли ся. Не знаємо, чи приписувати се нещирому поступованю президента, чи винні ту референти, котрі (як говорять голосно) іґнорують волю свого шефа і заряджують цїлком противне. В сїм случаю зробив своє дїло інспектор Іван Левицкий. Сей чоловік у нас вже добре звісний. Коли би в рускій ґімназиї склало ся щось подібного, був би сейчас спав на місце, перевів строге слїдство і розігнав винних або лиш підозріних, кидаючи одних до якої Дембіци або Мельца на Мазурах, або і увільняючи зовсїм від служби. Але що ту ходило о польске безправство, сподїяне на Русинах, та о польских учителїв і директора, з котрим п. інспектор жиє до того в личній приязни, то чомуж би не повести справи по мисли польских шовіністів. І склало ся таке, що п. Левицкий зарядив зовсїм противне, як през. Плажек сьвято обіцював.

Коли дїло — мимо запевненя п. президента — не то не укладалось але ще більше розярювалось, пішов ігумен монастиря о. Веселий до директора Зиха, щоби дізнатись, як властиво справа стоїть. Та п. директор заявив єму на єго счудоване виразно: що має в тім зглядї інструкцию з ради шкільної краєвої, та що тої інструкциї держить ся і не каже професорам приймати руских посьвідчень, бо ґімназия польска тай „єнзик уржендови" польскі.

Ось такі річи дїють ся у нас! Так поступають польскі учителї, почавши від директора аж до послїдного суплента, з нашими дїтьми на нашій рідній землї. Язик руского народа, серед котрого жиють і котрий їх годує, прозивають они chińskim. І сего допускають ся не обскурні люди, але образовані, що мають подавати ще другим культуру і впоювати в молоді поколїня моральні принципи. І се роблять сини того народа, що величає ся борцем свободи і нарікає на весь сьвіт „na dzikość Prusaków i Moskali". А найвисша шкільна маґістратура знаючи о тім всїм і збувши Русинів пустим словом, мовчить і апробує те, що єї війска роблять.

Ми можемо надїятись, що по сїм прилюднім піднесеню справи, котра в данім разї може ще дальше відбитись, прийде з ради шкільної краєвої чемна увага для польских учителїв, щоби в тім дїлї трохи осторожнїйше поступали і не виявляли так явно своїх задушевних чувств. Але ми приготовані, що та увага відімстить ся тяжко не лиш на Василияньских конвікторах, але і на всїх руских учениках. П. Кероньскі, головний герой сеї сумної події сповнить на певно дане своє слово: Ja wam pokażę, że wam się wszystkiego odechce".

Та ми ще пождемо. Побачимо, чи п. директор стане на висотї свого званя, і чи з'уміє привести молодших товаришів до людности, вирозумілости і пошанованя другої народности. Колиж би се не сповнило ся, то будемо з конечности примушені принятись за инші средства. Нам звісні ріжні справки деяких панів, котрих ми не виволїкали, щоби не підкопувати поваги наукової і виховавчої інституциї перед молодїжию і суспільностию. Та приневолені, ми підіймемо ту борбу, щоби дійти до пожаданого спокою...

З ради державної.

Вчера вела ся дальша дискусия над заявою правительства в справі виборчої реформи.

П. Брайтер каже, що правительство повинно видержати і свою проґраму перевести, а не дати ся налякати Пініньскому, Дідушицкому і иншим ґрафам. Така реформа виборча, яку бажає собі Дідушицкий, довела би населене Галичини до розпуки. Ціле населене домагає ся загального голосованя. Як би правительство згодило ся на предложені тут обмеженя, то загальне право виборче стратило би всяку вартість. Противники виборчої реформи зробили тут правдивий маґазин ріжних проєктів реформи і хочуть зловати до него правительство. Проєкти Дідушицкого суть лише маневри, щоби справу провокічи. Промова Дідушицкого доказала, що всюди, де загальне голосоване заведено за пізно, приходило до револьт і до проливу крови. Як в Франциї, де загальне голосоване є від 50 лїт, нема еще социялїстичного правительства, то пани не потребують боятись, що загальне голосоване перемінить Австрию в социялїстичну державу. Як правительство схоче задержати посередні вибори, то можемо єму дарувати цїлу виборчу реформу. Усліве 5-лїтного замешканя, щоби в якійсь місцевости мати право голосу, зробило би се право для робітничого населеня безвартним. Бесїдник противить ся також виборчому примусови, бо в Галичинї переслїдувано би за голосоване урядників і правительство дістало би нове средство пресиї. Бесїдник домагає ся природного а не штучного подїлу виборчих округів, виборчого трибуналу, закона о incompatibilitas і закона, означуючого строго інґеренцию правительственних орґанів при виборах. Коли против народу все послугували ся ґвалтами, то в обороні держави можна би також раз виступити енерґічно против бунтуючих ся ґрафів і князїв. Будучність простила би Ґавчови сей ґвалт (октройоване реформи), як лише переведе добру реформу виборчу.

П. Менґер заявив, що узнає потребу загального голосованя, але перед тим треба управильнити национальні справи.

П. Герцмански домагає ся, щоби при виборчій реформі обезпечено інтереси аґрариїстів.

П. Дашиньский насамперед зазначив, що правительство, рішивши ся (в наслїдок подій в Росиї і зорґанізованого руху в Австриї) за загальним, рівним, безпосереднім правом голосованя, мусїло бути приготоване на борбу зі шляхтою всїх країв. І справдї против сеї реформи показав ся лютий спір шляхти в палатї панів і в соймі, там і тут воюєсь перфідно против правительства, коли оно поступило розумно, послухавши по доброму волї народу. Кн. Шварценберґ в палатї панів питав: „Чи нас побили Японцї?" — Отже так є! побили нас. Удар завданий росийскому царатови, дає ся відчувати всїм царикам в Европі... Кидають клевету, мовто социялїстичні походи орґанізувало правительство. Чи о сїм сьвідчать кроваві колїзиї у Відни, Празї, Кракові і Львові? Проєктоване заведене военного стану було би злочинною глупотою, долило би оливи до огня. Впрочім против кого мають робітники устроювати бунти? За загальним правом виборчим заявило ся правительство і згодив ся цїсар. Чи маємо бунтуватись длятого, що Тун, Пініньский, Шварценберґ і Пленер противні тій реформі? З них говорить лише зависть, що не они близько трону, але — як сказав тут Войтїх Дідушицкий — навіть не справдїшні міністри, а управителї міністерств. Члени палати панів, голосячи видумку, мовби правительство підпирало демонстрацию і походи робітників 28 падолиста (хоч всюди були сконсиґновані ґарнізони), дали соб сьвідоцтво, що они переняті поліцейским духом. Колиж тут п. Войтїх Дідушицкий навів історию як відстрашаючий примір, то се історія уложена ним специяльно для польского кола, бож він умисно забув, що француска революция була якраз боротьбою о права виборчі, а також анґлїйску історию обяснив на користь польского кола. Дня 15 грудня мин. року кою польске засудило революцийний рух в царстві польскім, а вчера голова кола Дідушицкий говорив тут о дорозї свободи в тім же Царстві. Яка се дорога? Она вибрукувана трупами польского люду і шибеницями. Отже Дашиньский апелює до всїх народностий в палатї, щоб довго неволеного народу польского не віддавали ще раз на поталу самовільної шляхти польскої. Для сеї шляхти темпо виборчої реформи є за скоре, хоч се вже пята доба виборчих реформ від часу введеня конституциї. Дідушицкий говорить без доказів, о політичній недозрілости люду і остерігає перед переворотами, а прецїнь нема консервативнїйшого моменту, як загальне право виборче, бо оно всї верстви населеня лучить і ставить на засадї справедливости, коли тимчасом национальний момент є найбільше вибуховим средством в політицї. Дальше полемізуючи з Дідушицким Дашиньский справедливо, чудував ся, чому Дідушицкий назвав Наполеона III. тираном? Се груба невдячність шляхти, для котрої Наполеон III., як відомо, був божищем. По тім, що Дідушицкий говорив о загальнім голосованю в Німеччинї, требаб хиба запитати єго: чи він живе в 1905 р. враз із нами, чи XVIII. віцї, в столїтю корупциї, запродажности, Тарґовіци і заговорів проти короля? Дальше (на наше зачудуване) Дашиньский згодив ся з жаданем ґр. Дідушицкого що-до розширеня автономії країв, натомість спротивив ся єго проєктови, щоби послів вибирали фахові корпорациї, бо тогдї не було би парляменту, але якесь фахове віче. Впрочім до якої фахової корпорациї належали би панове з польского кола? Чи може Джокейклюб був би також фаховою інституциєю? Держава не служить цїлям фаховцїв, але цїлям суспільности, тисяч раз висшим. Рівнож Дашиньский противить ся удержаню посередних виборів, котрі уможливлюють корупцию. Чи ґр. Дідушицкий такий наївний, що думає, мовто народний рух стримаєсь перед брамами сойму? Чейже неможливо відмовити прав 5 мілїонам хлопів, щоб удержати привілеї 2 тисячів властителїв більшої посїлости. За освободу хлопів 1848 р. заплачено шляхтї 200 мілїонів, потому за викупно права пропінациї заплачено їй 184 мілїони, так можеб і тепер викупити від них їх право виборче і пустити їх на велену пашу. Вкінци Дашиньский звернув увагу на сумну неконсеквенцию Дідушицкого, котрий домагає ся як найбільше мандатів для Галичини а рівночасно говорить, що галицкий люд не дозрілий до загального права виборчого — отже як найбільше мандатів для шляхти. Дашиньский закінчив: „Ми мусимо виборoти загальне право виборче!"

По Дашиньскім промовляли ще п. ґр. Штірґк (з вірноконституцийної більшої посїлости) против реформи виборчої, атакуючи при тім правительство, а пп. Завзорка (чеський аґраґист), Плячек і Офнер за загальним правом виборчим, на чім засїдане замкнено, назначаючи слїдуюче на нинї рано.

Справи австро-угорскі.

Угорска кріза.

Вчера розпочали ся в Будапештї конференциї в цїли скорого вияснення ситуациї і доведеня до якогось компромісу. Андраші і Апоній конферували вчера з бувшим міністром фінансів Люкачем, котрий предкладає утворене більшости з всїх сторонництв, опираючих ся на засадї угоди з р. 1867, при попертю сторонництва независимости. Порішено зредаґувати подрібно сю проґраму. В справі заключеня компромісу, Люкач конферував також з Кошутом.

Вчера вийшов лише Budap. Hirlap, в котрім зецери не застрайкували. Відбито до пів мілїона примірників, щоби заступити всї инші дневники. Студенти технїки рішили помагати тим дневникам, котрим зецери застрайкували і боронити їх від нападів страйкарів. В подвірю дневника B. Hirlap зібрало ся до 100 технїків, щоби відперти евентуальний напад страйкарів.

Сторонництва коалїциї закидають правительству, що то воно викликало бойкот в друкарнях коалїцийних дневників і що воно підбурює робітників до ґвалтів против коалїциї. Навіть закидують, що плян друкарского страйку вийшов від віденьских дорадників Февраря. Комітет коалїциї ухвалив видати маніфест в котрім правительству закидає ся, що в цїли згноблення народу вступило на леґальну дорогу і викликує забурення суспільного ладу. Правительственні аґенти збунтували часть зецерів, щоби могли виходити лише правительственні дневники.

Більша часть дневників коалїциї є за загальним голосованем. Програми партиї независимости, нової партиї і радикальної ґрупи обіймають загальне право голосованя; також решта коалїциї є за розширенем виборчого права. Однак коалїцийні дневники шукають справу загального голосованя з обороною конституциї і народу. Против сего звертає ся атентат, бо лїберальних дневників, що поборюють загальне голосоване, не обнято страйком.

Страх перед революциєю.

Велику сензацию викликало вчера донесене віденьских дневників о зарядженях в ріжних ґарнізонах в Австриї в цїли здавленя приготовляючої ся там революциї. Вчера були готові до виїзду два краківскі полки (13 і 56) як також полки ґарнізонів в Оломуцу, Вінер-Найштадї, Велосї, Іаскруку і Відни. Команду над полками краківского ґарнізону обняв ґенерал Рудиньский. Сї зарядженя видано в наслїдок донесень ческого намісника, що на підставі справоздань з ріжних сторін, в Чехії можуть вибухнути грізні заворушеня, котрим не дасть ради польоковане в Чехії війско. Намісник просив, щоби приготовити кілька полків, щоби на случай потреби вислати їх до Чехії. В сїй справі були у Ґавча члени ческої ради національної. Ґавч заявив, що сї приготовленя дійсно зарядженo, але ужиток з них буде зроблений тілько на случай остаточної потреби. До сего кроку охорони присилувало правительство представлене річи ческими властями політичними.

З Росиї.

Телеґрами.

Петербург. Від пятницї суть тут делеґати президиї конґресу земств в Москві. Вітте візвав їх, аби взяли участь в нарадах державної ради з правом голосованя.

Берлїн. В Кишиневі збунтувала ся 3 бриґада артилериї: до бунту прилучила ся також військова інжинерия. Офіцири ґвардиї заявили, що не будуть робити поліцийної служби, бо ся служба є не лиш ганьбляча, але в додатку наражає їх на чинні зневаги товпи. В Москві розпочали страйк сторожі домів. Їх збори розігнали драґони. Димісия Дурнова вже підписана, але оголошене здержано, щоби не виглядало, що правительство уступає під напором телеґрафічного і почтового страйку.

Краків. З Петербурга доносять, що вчера відбуло ся там рішаюче засїдане Союза Союзів, на котрім зредаґовано політичну проґраму і ухвалено зажадати скликане конституанти. Союз вислав до Віттого депутацию, котра зажадала відповіди до нинї. Від сеї відповіди буде залежати дальше поступоване Союза, котрий вже обдумав, що робити на случай, коли би арештовано делеґатів. Арештованих делеґатів хлопского союза увільнено.

Петербург. До заповідженого ґенерального страйку не прийде. В Москві і инших фабричних центрах робітники заявили, що не хочуть страйкувати і побили аґітаторів.

Варшава. Всї часописи, не виключаючи гумористичних, виходять без цензури.

Льондон. В ночи з 3 на 4 с. м. відбула ся в Петербурзї завзята борба між тими почтовими і телеґрафічними урядниками, що хотїли робити, а страйкарями. Побідили противники страйку. Тимчасом страйковий комітет знищив телеґрафічне получене з Льондоном через Фінляндию, так що телеґрафічна комунїкация з заграницею знов неможлива.

Київ. В послїдних заворушенях погибло до 400 людий; 2000 саперів, в тім 300 ранених, увязнено. Нинї в містї спокій, склепи поотвирані.

Льондон. Німецкий амбасадор в Петербурзї передав цареви власноручне письмо цїсаря Вільгельма.

Петербург. Правительство рішило ся перевезти манджурску армію назад до Росиї. За вісїм днів приїде до Росиї перший транспорт.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Новий кабінет в Анґлїї.

Льондон. Кампель Банерман був у короля на авдиенциї і приняв місию утвореня кабінету, заявляючи, що перед понедїлком не буде міг предложити лїсти нового кабінету.

Роздїл держави від церкви.

Париж. Сенат приняв всї артикули закона о роздїлї держави від церкви, так як їх ухвалила палата послів.

З Балкану.

Цаєгород. Порта передала амбасадорам ноту з повідомленем, що годить ся на фінансову комісию, однак з численними змінами реґуляміну. В справі сеї відповіди відбула ся конференция амбасадорів. Демонстрацийна фльота обсадила пловий і телеґрафічний уряд на острові Лемнос.

НОВИНКИ.

— **Національно-українська орґанізация на росийскім Подїлю.** Дневник „Кіевскія Новости" надрукував в 299 числї з 16 (29) падолиста обширну „Національну проґраму Українцїв-Подолян" зредаґовану очивидно в українській мові і ширену між селянством і міщаньством подільскої ґубернії. Під текстом проґрами підписаний „Орґанізацийний Видїл Подільского Українського Товариства „Просьвіта". Каменець Под. ноября 12 дня 1905 р." Як видно з тексту, „Національна проґрама видана з нагоди близьких виборів до державної думи і в ній Орґанізацийний видїл подільского українського товариства „Просьвіта" виложив: „а) Бажання що-до просьвіти", б) Бажання суспільно-політичні, в) Бажання економічні". Повний зміст проґрами Українцїв-Подолян подамо в однім з найблизших чисел „Дїла".

— **„Новий союз Українцїв імени Шевченка** — читаємо в петербурскім „Нов. Времени" (ч. 10.659 з 17/30 падолиста) — родить ся сими днями. Проґраму собі вже виробив. Судячи після неї союз поставив собі за цїль: добивати ся автономії для українських ґуберній і з'єдиненя їх в федерацию під назвою Українські краї. На перший плян ставить ся справа введене рідної мови у всїх державних інституциях. Потім висказуєсь бажане національзациї українських ґуберній — маючих свої національні окремішности, які виявляють ся не лише в мові, але і в рядї соціяльно-економічних условин — в самостійну одиницю на широких демократично-федеративних основах."

— **Признане для пос. Романчука від Жидів.** Пос. Романчук одержав за виголошене оногдїшної бесїди в радї державній підчас дискусиї над виборчим проєктом бар. Ґавча отсї телеґрами: Від жидівского сионїстичного товариства „Dorsche Schalom Zion": „Приймїть заяву нашого признаня і вдячности за Ваш безсторонний і справедливий проєкт укон ституованя жидівскої нациї. Нехай змаганя Вашої рускої нациї до здобутя свободи увінчають ся як найскорше успіхом на загальне добро людскости і поступу". — Від редакциї жидівского дневника „Tagblatt". Львівский „Tagblatt", одинока жидівска щоденна часопись в Австриї, дякує Вам за Ваш виступ задля признаня Жидів окремою народностию. Насильне причислюване Жидів до иншої нациї є не лише діймаючою кривдою для жидівскої національної індивідуальности, але також, що важнїйше, великою шкодою для инших народностий, що підлягають через те майоризациї. Числимо на дальшу Вашу дїяльність в тім напрямі, котру по нашій спроможности будемо ревно підпирати". Як довідуємо ся, пос. Романчук подякував за ті признаня окремим письмом.

— **Староста в Товмачи „оборонця кресуф польских і стану посїданя".** Читачам „Дїла" звісна вже заборона концерту в честь Богдана Хмельницкого в Тисьменици, причім товмацкий староста Свобода сьміє назвати нашого Богдана „богатиром суспільного неладу". До сеї заборони додаємо ще кілька слів. П. Свобода, щоби свою заборону ще лучше умотивувати, винайшов нараз аж велику епідемію тифу в Тисьменици. Тимчасом про якусь епідемію тут нїхто не знає, бо всї школи, а є їх чотири, непозамикані річні ярмарки відбувають ся, як приміром дня 20. падолиста а другий 27 падолиста. Так само віче социяльно-демократичної партиї відбуло ся дня 19 падолиста за дозволом старостства, котре вислало навіть свого комісаря. Так правда, пан Свобода конче мусїв видумати епідемію тифу на концерт в честь Хмельницкого, але сеї епідемії не було для Поляків, котрі в той сам день, т. є. 26 падолиста, в котрім мав відбути ся наш концерт, цїлком спокійно устроїли, але вже без епідемії річницю падолистового повстаня, і то в самій женьскої школи. Чому Ви пане старосто, дали наказ пантрувати жандармам, щоби за-

„МЕРКУР" поручає ЗНАМЕНИТІ КОНЯКИ і добірні роди ЧАЮ і РУМУ.
Львів, ул. Кілїньского
9436 6—12

повіджений концерт в честь Хмельницкого не відбув ся проти Вашої волї а не велїли їм розігнати збори в падолистову річницю? Чи Ви, пане старосто забули вже про Вашу урядову заборону, в котрім зазначуєте виразно ось тими словами: „О даній хвилї урядженя всяких громадних зібрань в Тисьменици зі взгляду на пануючу тамже епідемію тифа не єсть тепер допускальне“? Отсе новий примір галицких специяльностий, що епідемія тифу може бути грізна лише для одної народности, а для других нї, особливо тодї, коли треба одну в тих народностий позбавити конституцийної свободи. — *Міщанин.*

— **Ґрунвальдска пісня.** Bogurodzicza dziewicza, що доси вважала ся найстаршою памяткою польского поетичного слова і національною сьватостю Поляків, є западно-рускою военною піснею з литовско-рускої доби, яку 1410 р. під Ґрунвальдом сьпівали не польскі, а литовско-рускі війска. Се є результат основної студиї д-ра В. Щурата. З тою студиєю автор познакомив Львовян в своїм відчитї вигошеним на „Бесїдї“ дня 2 с. м. на дохід „Драматичного Товариства ім. Котляревского“, зглядно будови руского театру. Історичні, язикові і лїтературні докази, якими прелеґент покористував ся без найменших натягань, без найменьших перекручувань найстаршого двострофого тексту пісні, промовили до слухачів — а були між ними і специялїсти д-р Франко, д-р Коцовский і ин. — так сильно, що всїм приходило тільки на думку, як можна було доси руского походженя ґрунвальдскої пісні не видїти. Д-р Щурат виказав на кождім слові і на кождій формі, що найстарший польский текст пісні не є нїчим иншим, а тільки як найвірнїйшим, найдословнїйшим записанем чи переписанем западно-руского оригіналу, котрий не потребує нїяких поправок, а рішучо противить ся всїм тим перекручуваням, яких допускали ся ріжні, передовсїм польскі вчені в цїли вияснення незрозумілих для них слів і виказаня будьто ческого будьто старопольского походженя пісні. Лиш білоруські прикмети дзеканя і цоканя в вимові звуків *д* і *т*, лиш польске зазначене руского *р* через *rz* з деякими иншими фонетичними білоруськими ціхами (н. пр. аканем) в польскій копії відчужували від Русинів їх власну пісню, роблячи єї похожу то на ческу то на польску. В сьвітлї білорущини XIV—XV в. кожде слово пісні і кождий звук єї стали ясні. А ще більше сьвітла на западно-руске походженє пісні кинула східна церковна лїтература, яка вияснює не лиш композицию і хід гадок в пісни, але і военний характер. Сполучене трех осіб в пісни: Богородицї, Івана Хрестителя і Ісуса Христа не є нїяким наслїдованем молитв св. Кінґи, на що вказував недавно проф. Брікнер. То сполучене є наслїдованем східних церковних Богослужень, в яких молитву до Христа заносить ся все за посередництвом Богородицї і Івана Хрестителя. А підчас коли Христос, Богородиця і Хреститель в житю св. Кінґи грають ролю покровителїв дївицтва, вони в східних церковних богослуженях являють ся вже в X. в. найпопулярнїйшими военними покровителями з атрибутами громовержців, чим і военний характер ґрунвальдскої пісні поясняють ся як найдокладнїйше. Отже падуть всї гіпотези, які доси на основі тої пісні творено. Паде і гіпотеза проф. Брікнера про старопольщину пісні, про єї звязок з св. Кінґою і про авторство єї сповідника Боґухвала. Вартість має, лиш архівально-палеоґрафічна студия Хмеля і музична Поліньского. Западно-руска ґрунвальдска пісня, повставши в другій половині XIV в. на литовскій Руси, була тамже на початку XV в. вже так загально знана, що й записувати єї не було найменшої потреби. Завдяки ґрунвальдскій побідї здобула вона собі славу і в Польщи, а тому що для Поляків за тяжко було єї стямити, то й стали єї зараз після ґрунвальдскої битви записувати, а потім, не розуміючи церковних слів, перекручувати.

— **Конфлїкт студенток з професором.** Професор романьскої фільольоґії у віденьскім унїверзитетї, д-р Бекер, говорячи про Елеонору з Поату, висказав ся, що та королева „як взагалї еманциповані женщини не дуже дбали про подру у вірність“. Одна із замужних слухачок почула ся тою заміткою обидженою і за посередництвом свого чоловіка внесла жалобу до ректорату. В суботу рано проф. Бекер розпочинаючи виклад, зложив ось-яку заяву: „Своє твердженє піддержую дальше, еманципация викликує ту прояву, що женщини думають инакше про любов поза подружем, т. є. про вільну любов і про подружу вірність, що при нагоді я ще докажу. Однак своєю заміткою я не хотів нїкого з присутних обидити. Впрочім застерігаю ся против того, щоби внутрішні справи з викладової салї діставали ся перед форум, не покликане до сего.“ Студенти приняли ту заяву оплесками та іронїчними замітками, наслїдком чого слухачки вийшли ґреміяльно із салї. Як доносить Zeit, проф. Бекер вже передтим виступав нераз против студенток як їх принципіяльний ворог. В суботу по заяві проф. Бекера студенти поводили ся так брутально, що деякі студентки розплакали ся...

— **Виданя української радикальної партиї.** Як звісно, українська радикальна партия за кордоном (окрема полїтична орґанїзация від галицкої радикальної партиї) проявила живу дїяльність видаванем аґітацийних брошурок для українського народу в Росиї. Крім згаданих вже нами сїм випусків [1) Платформа укр. радикальної партиї, 2) Чому у нас нема досї доброго ладу, 3) Як люде прав собі добувають, 4) Хто народови ворог, 5) Швейцарска спілка, 6) Лист Толстого до царя Миколи II, 7) Червона квітка, збірка віршів], вийшли в послїднім часї з друку у Львові отсї дальші брошури: 8) Чого нам треба? Написав Л. Яворенко. Сторін 45. 9) Про державний лад у всяких народів. Переказав М. Доленко Стр. 63. 10) Про вибори послів до народньої ради. Написав Ф. Чулий. Стр. 28. 11) Війна з Японією. Написав А. Мунько. Стр. 16. 12) Хто з чого живе? Написав С. Дікштайн, переказав з польскої мови М. Доленко. Стр. 42. 13) Як занапащали народ на війнї? Написав В. Коновченко. Стр. 37. 14) Як визволити ся з бідноти робочим людям? Написав С. Ярошенко. Стр. 52. 15) Як цар людей дурить? [Про „государственную думу“]. Написав С. Ярошенко. Стр. 29.

— **До академії ветеринарії у Львові** вписало ся на зимовий піврік 68 студентів. По народности студентів академія числить: Поляків 39, Чехів 12, Русинів 11, Хорватів 5 і 1 Серба. В урядовім донесеню не сказано, кілько між тими Поляками є Жидів. Докторів медицини записало ся двох.

— **Рускі посилки на галицких почтах** що заєдно виняті з під приписів, запоручаючих правильне доручуванє, як сьвідчить надіслане нам отсе письмо: В „Дїлї“ ч. 219 подано, що австрийска управа почт завела реформу, що має на цїли як найшвидше доручуванє листів і посилок, а іменно осібні урядники мають контролювати по амбулянсах, чи дотична посилка йде в відповіднім напрямі. „Дїло“ висказує надію, що ся реформа вплине на швидкість в перевозї листів і посилок. Як наші галицкі власти точно виповняють сей приказ, ба навіть кплять собі з всяких прав й приказів, сьвідчать залучені опаски ґазет і коверти листові, [Автор прислав нам на доказ кільканацять опасок і коверт. — *Ред.*] І от хоч на адресї виразно виписана почта Ґельзендорф-Комарів, то мимо того ґазети й листи йдуть до Синевідзка, Калуша, Гошиня, Кохавини, Соколова, Наварії і т. п., і доперва по кількодневній подорожи, нераз по кілька нараз ґазет, доходять до адресата, хоч почту що дня відбираю. Минувшого місяця внесено жалобу до дирекциї почт і залучено рівнож 6—7 опасок коверт, але се нїчого не помагає. Виходить, що Русини виключені в Галичинї від користаня з такої публичної институциї, як почта. *Гальневич Антін* правник в Ходовичах п. Ґельзендорф.

— **Відзначенє Сенкевича.** Шведска академія наук признала онодї найвисшу лїтературну нагороду з фундациї Нобля: золоту медаль і 200.000 франків звісному польскому письменникови Генрикови Сенкевичови. Вчера Сенкевич виїхав до Штокгольму, де шведский король подасть єму відзнаку і нагороду.

— **В справі вибору до оцїночної комісиї.** На день 13 с. м. визначило староство в Перемишлянах вибір одного члена і двох заступників оцїночної комісиї для податку особисто-доходового в повіті Перемишляни, що відбуде ся в податковім відділї перед полуднем між годиною 10 а 12. Просимо проте всїх оо. духовних та инших інтересованих, належачих до III. виборчого тїла, щоб звонили свою карту голосованя не виповнену а тільки підписану власним іменем і назвиском при допученю одержаної від староства леґітимациї переслати найдальше до 12 грудня до парохіяльного уряду в Перемишлянах, де карти виповнять ся після ухвали сказаного ad hoc комітету і перешлють ся до староства. За „Селяньску Раду“ в Перемишлянах: *А. Танчаковский* голова. *Максим Панасюк* секретар. [Инші часописи просимо о повторене сеї оповістки].

— **Видавництво „Хлїбороба“**, селяньскої часописи, котрої перше число появило ся недавно в Лубнях на Українї, здержано — як нам доносять — аж до часу, поки не вийде в Росиї новий закон прасовий.

— **Підвисшенє почтової оплати.** З Відня доносять, що правительство числячи ся з конечностию поправи плат почтових функціонарів, а не маючи на се потрібних гроший, носить ся з гадкою підвисшити оплату на листи в нутрі держави з 10 на 12 сотиків, за переписні листи з 5 на 6 сотиків. Від телеґрамів буде побирати ся належитість по 10 сот. за квіт.

— **Зі Збаражчини** Дня 13 с. м. відбуде ся вибір членів до комісиї податку особисто доходового. Прошу всїх контрибуентів, щоб в власнім інтересї вислали як найскорше леґітимациї і карти виборчі з своїми підписами на мої руки. — *А. Заячківский*, парох в Збаражи.

— **В справі конґруи.** Від олеского деканату львівскої архидиецезиї внесено петицию на руки пос. Романчука яко предсїдателя руского клюбу щоби руский клюб всїми парляментарними способами вплинув на прискорене полагоди конґруального закона так в буджетовій комісиї як і в радї державній.

— **Новий адвокат в Станиславові.** З початком грудня отворив в Станиславові адвокатску канцелярию д-р Иосиф Партицкий, оден з виднїйших членів народного сторонництва. Д-р Партицкий відбув правничі студиї у Відни, де займав ся також журналїстикою в ріжних редакциях, а якийсь час був кореспондентом „Дїла“. З впровадженем нової судової процедури вступив до судової служби в Градци (Стирия) перебув три роки при судах в Градци, Марбурзї, Вільбонї та Кірхбаху і в ранзї судового адюнкта виступив із судівництва, щоби посьвятити ся адвокатурі. Витаючи д-ра Партицкого на новім становищи, бажаємо єму сьвітлих успіхів та думаємо, що рівночасно й наша народна орґанїзация в Станиславівщинї зискає в нїм одного з дїяльнїйших робітників.

Збори і засїданя.

Загальні збори бобрецкого учительства відбудуть ся 8 с. м. в Бібрцї [в будинку огневої сторожи] в цїли основаня окружного відділу тов. „Взаїмна поміч галицкого і буковиньского учительства.“ Початок о год. 2 по пол. З огляду на незвичайну вагу справи надїяти ся треба, що в бобрецкого учительства нїкого не забракне на сих зборах.

Надзвичайні загальні збори „Народного Дому“ в Підгайцях відбудуть ся 12 с. м. в комнатах „Родини“. Початок о 1 год. в полудне. На дневнім порядку: зміна статута і внесеня членів. Колиб забракло комплету, відбудуть ся збори о год. 3 без огляду на число присутних.

Загальні збори тов. „Народна лїчниця у Львові“ відбудуть ся в пятницю 8-го грудня 1905 о 6-тій год. веч. в музею ч. 7 гр. кат. духовної семинариї у Львові ул. Коперника ч. 36. З огляду, що до важности рішень потреба після постанов статуту доконче присутности 30-ти членів просить о численну участь. — *Рада товариства.*

Народне віче в Свободї золотій бережанского повіта відбуде ся 10 с. м. о 3 годинї по полудни. На порядку дневнім: наше полїтичне положенє і виборча реформа. Просимо всї сусїдні села на се віче численно прибути, бо хвиля дуже важна. Духовеньство просимо також о участь, а поки-що своїм парохіянам се оголосити і заохотити їх, щоби на се віче прибули. [Всї инші рускі часописи просимо о повторене сеї оповістки]. — *Комітет.*

Народні вічаа в Долинщинї получені з посольским звітом за час послїдної соймової сесиї відбудуть ся: 1) в Рожнїтові в домі Ханїна Вайсмана в недїлю 10 с. м. о год. 5 по полудни; 2) в Божехові в домі п. Петровичевої в понедїлок 11 с. м. о год. 1 по полудни; 3) в Долинї в домі п. Івана Базаркевича ві второк 12 с. м. о год. 2 по полудни. Прошу о численну участь — *о. Теодор Богачевский.*

Заповіджене на день 11-ого н. ст. грудня с. р. Народне віче в Раві руській переносить ся на инший день, котрий визначить ся в порозуміню з послом д-ром Михайлом Королем. — За „Равску Руску Раду“ *о. Іван Кипріян* голова.

Видовища і забави.

Заходом питомців „Руского Інститута ґімназияльного“ відбудуть ся в четвер дня 7-ого грудня 1905 в сали ґімназияльного інститута в Перемишли вечерницї в память 44 роковини смерти Тар. Шевченка. Початок о год. 6 вечером. — *Комітет.*

З товариств.

В читальни „Просьвіти“ в Кракові [ул. Ґродзка ч. 29, I. п.] відбуде ся в суботу, 9 с. м., виклад інжинїра п. Тузяка на технїчні теми. Початок о 8 год. вечером. Вступ безплатний.

З математично-фізичного кружка тов. Академічна Громада“. — В четвер дня 7 грудня о год. 11 відбуде ся в малій сали „Фізичного інституту“ відчит тов. Северина Лещія п. з. „Механїка“ короткий начерк єї розвою, поцїл і вступні понятя“. — *Ів. Тиховский.*

На дохід приватної женьскої учительскої семинариї Р. Т. П. вплинуло від Русинів перемиских зі вступного і добровільних датків 56·30 К з нагоди відчиту д-ра О. Макарушки устроєного в Перемишли дня 3. грудня 1905. Видїл складає сердечну подяку передовсїм тамошним Добродїям за їх лепти, а іменно Вп. п-нї Стефанії Добряньскій, що зволила ласкаво занятись складкою. — *О. І. Чапельский*, голова, *Андрій Алиськевич* касиер.

Дня 7 грудня с. є. в четвер о годинї 6-ій пополудни відбудесь в льокали тов-а „Академічної Громади“ нарада правників в справі відділенє „Кружка правників“ від тов-а „Академічної Громади“ та заснованя окремого самостійного кружка правно-економічного. Просить ся о численну участь. — За Видїл: *В. Електорович* голова, *Я. Горалевич* писар.

Заходом „Научного кружка“ тов. „Основа“ відбуде ся в пятницю 8. грудня 1905 о 4 годинї пополудни розмова на тему: „Революция в Росиї“. Розмову вачне тов. Бурбела. О численну участь просить ся.

Корпус ц. к. військових ветеранів запрошує своїх членів, дїйсних і почесних на богослуженє за померших членів, що має відбути ся в архикатедральній церкві дня 8 с. м. о 9 год. рано. Збір у власній реальности о 8·30 год. рано.

Урядові вісти:

— **З перемиской епархії.** Презенту на Одрехову одержав о. Петро Ясеницкий. — Ординариятским відпоручником до окружної ради шкільної в Яслї іменований о. Михайло Вербицкий, парох в Цеклиньскій Волї. — О. Александер Паславский, парох в Лежайску іменований учителем релїґії в учительскій семинариї в Ряшеві. — Увільненє від конкурсового іспиту одержав о. Володимир Калужняцкий, парох в Бортнім. — Відпустку на станиславівску епархію дістав о. Михайло Ікьницкий. — Намісництво позволило на дальшу дотацию на 1 рік для сотрудників в Тарнавцї, Вацовичах, Шмитові і Стебнику.

Ц. к. Дирекция зелїзниць державн.

З днем 1 грудня с. р. запроваджує ся на зелїзницях льокальних Хабівка-Закопане і Новий Торг-Суха на новий розклад їзди.

Дотичні зміни оголошено афішами.

Померли:

— Франц Скульский, висьлужений заліщицкий декан, рицар ордеру Франц-Иосифа I, радник консисториї, парох в Садках, упокоїв ся в 71 роцї житя а 45 сьвященьства. В. є. п.!

— Д-р Володимир Ортиньский, лїкар в Самборі, упокоїв ся дня 3 с. м. в 47 роцї житя. Покійний був щирим руским патріотом і підпомагав матеріяльно руску справу. В. є. п.!

— Русини! Памятайте на Народний фонд і на українсько-руску бурсу в Новім Санчи!

До Русинів Теребовельщини.

В своїй хатї своя правда і сила і воля каже приповідка і справдї! Як довго у нас нема даху над головою, як довго ми в комірнім, так довго не дасть ся перевести нїяка орґанїзация. Руский „Народний Дім“ в Теребовли мусить бути, бо сего вимагають потреби повіта, він є конечний яко осередок житя, яко серце цїлого повіта, в якім має розливатись оживляюча струя народного житя. Сего вимагає честь самої Руси, бо земля Теребовельска се земля споконвіку руска, а місто Теребовля се місто престольне, дорога спадщина по славнім князю Василькуу теребовельскім, що осьвятив єї своєю благородною кровю.

Нашим сьвятим обовязком проте, удержати ту спадщину в руках, а се станесь тодї, коли побудуємо в Теребовли твердиню Руси, „Дім Народний“. Грізна пора, яку переживає Україна-Русь, особливо тут на своїх західних окраїнах, домагаєсь від нас жертви на престолї вітчини. Суть хвилї, коли не вільно добрим синам навіть житя пощадити для поратованя вітчини а тим більше майна свого. Подібна хвиля і нинї настала.

Недавно розіслали ми всїм добрим синам Теребовельскої Руси і сусїдних земель довжні записи в цїли позиканя в дорозї позички потрібних фондів на будову „Народного Дому“. Отсим поновляємо свою просьбу прилюдно. Дорогі Родимцї! Поспішіть з датками, сеж бо і не жертва а лиш позичка, котру звернемо з чинших, що їх принесе той дім з приміщеня: „Рускої Каси Поміч“ „Рускої Бібльотеки“, „Народної Торговлї“ і ин. А коли в тім домі стане селяньска бурса, то сповните тим найпотрібнїйший і найпатріотичнїйший обовязок. На бік всякі вигадки і люксуси, на бік всякі вимівки. Покажім що ми доросли до тих братів Славян, що нинї і кров свою проливають за добро і волю народу, а бодай до тих, що готові обручку вічальку кинути, коли потреба, на престол вітчини. Тож не отягайтесь а надсилайте датки. І до Тебе, інтелїґенциє руска, що якою небудь ниткою звязаєшь з Теребовлею, чи спомину чи вдячности. І до Вас, сивані міщане, потомки колишньої дружини княжої. І до Вас, брати хлїборобы, кличемо всїх. Зголосіть ся всї, несучи зворотну запомогу на будову „Народного Дому“ в Теребовли.

Вкінци додамо, що той дім в Теребовли сям чи так ставути мусить а честь і слава перейде від рода в род лишень для тих, що приложили руку до сего дїла. Грошї просимо надсилати на руки скарбника філії „Просьвіти“ в Теребовли, ц. к. судиї д-ра Филипа Евина. За видїл філії „Просьвіти“ в Теребовли: *о. Теодор Цегельский*, предсїдатель, *д-р Филип Евин*, скарбник, *о. Зиновій Маркевич*, секретар.

— **Конкурс на церков.** В Гаїбові скалатского повіта розпічнесь з весною 1906 р. будова мурованої церкви. Підприємцї, що хотїли би підняти ся сеї будови, зможать внести свої оферти до парохіяльного уряду в Гаїбові найдальше до 1 січня 1906 з заявою, що зможуть зложити кавцию.

Переписка Адміністрациї.

Вп. С. Во. в Кра. Ще 4 кор. — В. Во. в Вер. До кінця року прийде ще 8 кор. — А. Кро. в Скл. За сей рік прийде ще 6 кор. — Ю. Мк. в Ро. До кінця року прийде ще 10 кор. — М. Ле. в За. За сей рік належить ся нам ще 9 кор. 20 с. — І. За. в Те. До кінця року прийде нам ще 16 кор. — М. За. в Люб. До кінця року прийде нам ще 14 кор. — П. Лу. в Ми. За сей рік належить ся нам ще 7 кор. 20 с. В. Ку. в Лї. До кінця року прийде нам ще 4 кор. 40 с. — Ю. Фе. в Ка. стру. За сей рік належить ся нам ще 6 кор. 70 с. — В. Во. в Вер. До кінця року прийде нам ще 8 кор. — Ф. П. в Тол. До кінця року прийде нам ще 6 кор. — І. Пв. в По. До кінця року прийде ще нам 20 кор. — І. Мз. в Яст. До кінця року належить ся нам ще 16 К. — М. Яцн. в Во. За сей рік належить ся нам ще 12 кор. — П. Пе. в Ко. До кінця року прийде ще нам 16 кор. — Е. Ро. в Чорт. За сей рік належить ся нам ще 13 кор. 40 с. — С. Мо. в Пв. За сей рік прийде нам ще 8 кор.

Склад і робітня шуб
БРАТІВ ЛЮБЕЛЬСКИХ
при ул. Ваговій, ч. 3 у Львові.

Поручаємо на зимовий сезон свій сьвіжо спроваджений запас шуб, в шкірах і готових, дамских і мужеских, ковнїри, зарукавки, шапки бараниці, сердаки і богато инших товарів, що входять в обсяг кушнїрства. Також удержуємо на складї великий вибір сукна в найлїпших родах до покритя шуб і перероблюємо їх після найновійших журналів, по найприступнїйших цїнах.

Ілюстровані цїнники висилаємо оплатно.

868 10—20

Незвісна дешевість

діточі забавки, ґалянтерийні товари в маґазині фірми 1048 1—5

Кавчиньский & Оберский
ул. Кароля Людвика 7, Львів, ул. Галицка 6.

Незвичайно скоро стало ледви перед кількома місяцями заведене „Какао Кандоль Йогана Гоффа“ загально улюбленим завдяки своїм прикметам, а то ніжному смакови, арому і легкому роздобутю. Зі всіх родів Какао Кандоль містить в собі найменше товщу і тому в найстравнійший. Ті, що люблять шоколяду і каву, не пожалують, коли спробують Какао Кандоль.

Календар: Нині: Амфілокія (лат.: Миколая); завтра: Екатерини (лат.: Амброзія); позавтра: Климентія (лат.: Непорочное Зач. Богородиця).

Репертуар руского театру (тепер в Стрию) в четвер: дня 7 с. м. „Запорожець за Дунаєм“ опера в 3 діях Артемовского-Гулака; в суботу 9 с. м. Перший виступ знаменитої української артистки Марії Заньковецької „Наймичка“ драма в 5 діях Карпенка Карого; в неділю 10 с. м. „Хазяїн“ комедия в 4 діях Карпенка-Карого; ві второк 12 с. м. „Катерина“ опера в 3 діях Аркаса; в четвер 14 с. м „Лісова квітка“ комедия в 4 діях Яновської (виступ п. М. Заньковецької); в суботу 16 с. м. „Продана наречена“, опера в 3 діях Сметани; в неділю 17 с. м. „Суста“, комедия в 4 діях Карпенка-Карого (виступ п. М. Заньковецької) — Абонамент І-радний на шість вистав 15 кор. Абонамент II радний на шість вистав 10 кор. — Початок о годині 8 вечером.

В Colosseum від дня 1 грудня програма сензацийних новостей. Між иньшими електричний танець і нова оперетка.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отверена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4— по пол в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолінських від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропигійского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в дні звич. за зголошенем від год. 10—1. — Музей Оссолінських в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полвід 3—5.

Надіслане.

Специяліст в діточих недугах
Д-р В. Ґукевич
доволітний асистент ц. к. ювилейного шпиталю діточого у Відни 837
ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзіцких ч. 4 І. п.

Адвокат краєвий
Д-р Иосиф Партицкий
отворить з днем 1 н. ст. грудня 1905 канцелярию 1050 7—?
в Станиславові
ул. Сапіжиньска (Тисьменецка) ч. 33.

Адвокат д-р Король
в Жовкві 1018
глядає конципієнта від 1 січня 1906.

ОПЕРАТОР
Д-р Казимир Вільчек
довголітний І-ший секундар хірурґ. відділу проф. Д-ра Зембіцкого, ординатор хірурґ. відділу „Народної лічниці у Львові“.
Улиця Валова число 25, І. п. орд. 2—5 п. п.
997 5—8

Новий великий шпиталь
для цивільних і військових без ріжниці народности і віроісповіданя задумує будовати краєве тов. Червоного Хреста у Львові. Льоси на сю ціль по одній короні до тягненя 21 грудня можна всюди дістати. Головні вигри на домагане в готівці 15.000 К 9.000 К і 3.000 К, разом 5000 вигор вартости 70.000 К. 11 льосів за 10 К 45 сот. разом в рекомандованою пересилкою можна дістати в банковій конторі Шіца і Хаєса, Львів.

Колерниский і Син
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Оголошене.
В Глібові повіта скалатского маєсь з весною 1906 року будувати церков мурована. Хотячі взяти сю будову мають внести свої оферти до Уряду парох. в Глібові найдальше до 1-го січня 1906 р. з заявою, що суть в стані зложити відповідну кавцію. 1037 1—5

Правник вправний інструктор, шукає лекциї на село. Зголошеня на адресу В. Лопачак, Ляшки долішні п. Боринячі. 1—3

Приймає ся панів на домовий вікт, ціна після вимагань. Скарбівска ч. 35, І. п. 1029 3—8

Ученик VIII кл. ґімн. глядає лекциї на цілий рік. Може приготовляти учеників до вступних іспитів ґімн. Зголошеня на адресу: *Кость Масевич* в Вербівцях п. п. Городенка. 2—3

Реньске природне вино
1 фляшка . . . . К 2·40
10 „ . . . . . „ 22·—
поручає торговля
ІВАНА БОРИСА
в Перемишли. 918

Мід курацийний
липовий в 5-кілевих бляшанках оплатно по 6 К висилає Евстахій Юзичиньский, Бережани. 794 10—10

Знаменитий мід десеровий курацийний по 6 К, найліпший „Raritas“ медоборів по 6 К 60 сот. за 5 клґ. франко. Мід в плястрах по 2 К за 1 клґ. За бляшанки звертаю 60 сотиків. **На будову театру** від руского замовленя даю 20 сот. **КОРЕНЕВИЧ** ем. учитель Іванчани. 1009 6—34

Музичні новости.
Стоїть гора високая, пісня на середний голос Д. Січенського. Ціна 70 сот.
Українські танці І. на фортепян Я. Лопатинського. Ціна К. 1·20.
ГОЛОВНИЙ СКЛАД
Українська Накладня
у Львові, Вроновска 8.
Дістати можна також в книгарнях. 962 8—10

П. Т. Господині!
Прошу при закупні меблів, матераців, колдер і т. п. домагати ся вистілки з вати д-ра Бішофа, котра є хемічно відчищена і зладжана против молів, блощиць і всяких насікомців, що гніздять ся в тапіцированих меблях. Тонкий поклад сеї вати хоронить меблі від всякого хробаства. Аркуш вати д-ра Бішофа величини 80/220 цм. коштує лише 1 зр. Висилка 4 аркушів оплачена. Відпродуючим рабат. Кожда пачка вати заосмотрена охоронною маркою і підписом д-ра Бішофа, на що треба звертати пильну увагу. Виключна продаж для Галичини і Буковини в складі колдер і матераців
ЙОСИФА ШУСТЕРА
у Львові, Коперника ч. 5.
Матераци чисто волосінні обложені ватою д-ра Бішофа є цілком певні перед блощицями, молями і т. п. незвичайно елястичні, мягкі, тревалі, поручаю їх яко знаменитість хорим; відповідно до ваги і якости коштують по зр. 18, 20, 24, 26, 28 до 35 зр. 3 подушки; ті самі матераци без вати д-ра Бішофа значно дешевше. — Матераци з морскої трави обложені ватою д-ра Бішофа, по зр. 40, 50 і 52 за 3 подушки. — Старі тверді матераци волосінні переробляю і обкладаю ватою д-ра Бішофа можливо найдешевше. Матераци пружинові з подвійним підкладом вати д-ра Бішофа по зр. 22 від мішка, без вати 18 зр. Вовняні колдри, обложені ватою д-ра Бішофа, абсолютно певні перед молями від зр. 8, 10, 12 до 15. Звичайні колдри від зр. 3·50, 4·50 і 6·50. Оксамитні колдри, спід з гарної французкої сатини з обох сторін до ужитку по зр. 14, 15, 18 до зр. 3·. Колдри на пуху з обох сторін по зр. 14, 15·50, 20 до зр. 40 поручає специяльна робітня колдер і матераців
ИОСИФА ШУСТЕРА
у Львові, Коперника ч. 4.
636 10—10

Театр ріжнородностий
DEPENDENCE BRISTOL
щодень представлене першорядних артистів, дві сензацийні комедиї. Родинна програма. Початок о год. 8½. 8—8
782

Товариство взаїмного кредиту
„ДНІСТЕР“
стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою у Львові Ринок ч. 10.
приймає **вкладки** до опроцентованя **на 4%** і оплачує за вкладників **податок рентовий** від процентів; для ощадженя коштів посилки можна присилати гроші чеками щадниці почтової; вкладати може кождий, навіть і не члени; на жадане **звертає ся вкладку кождого часу** навіть без виповідженя (за есконтом).
Позички уділяє „Дністер“ своїм членам **на 6%** сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 літ; при 30 ратах ½ річних виносить рата амортизацийні (на капітал і відсотки) 5; до позичок вимагає ся **першої гіпотеки** або **доброї поруки.**
На парцеляцию і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до *„Дністра“.*
Членами можуть бути тілько *члени обезпечені в „Дністрі“.*
Чистий зиск розділяє межи членів яко дивіденди від уділів а на добродійні цілі. — Дотепер уділив *„Дністер“* на церкви, бурси, школи і т. д. **31.738 К.**

Стан фондів Товариства кредитового „Дністер“ 31/12 1904.

Вкладки	1,783.673 К.	Позички уділені	1,616.402 К.
Уділи членьскі	133.117 К.	Цінні папери льок.	123.627 К.
Фонд резервовий і иньші	26.576 К.	Льокациї	169.456 К.
		на рахунку біж.	81.968 К.

Фабрика цементових виробів
ҐРАФА ГЕНРИКА СТАРЖЕНЬСКОГО
в Гнїздичеві
виробляє *патентовані цементові дахівки,* ріжнобарвні, ґлязуровані і неґлязуровані в ріжних форматах. *Цементові помости* і *хідники* в ріжних барвах і взірцях. *Перепусти* і *рури* у всяких розмірах. *Жолоби* і *корита* в довільній довготі. *Комини, сходи, нагробники, граничні стовпи* і взагалі всякі роботи, що входять в обсяг цементового промислу.
Телеґрами: **Фабрика „Гнїздичів, Кохавина“.** Почта і зелізниця в місци. 853 13—20
Ціни умірковані. Цінники і кошторисы даром і оплатно.

Рух зелізничих поїздів
важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Берґомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави руської	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тукгі	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Законаного (від 25/6 до 15/9), Осьвенціма (від 25/6 до 15/9), Вєлічки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави руської	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Примітка. Кожди поспішні друковані з чорними точками; кожди жирні з означеним заїздом. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 6 години 59 рано.

Звичайні білети їзди на часом їзденя всякого роду, інтересові провідники, розклади їзди і т. д. можна купити через цілий день з міцним виборі д. з. дорожних книжниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 85

„Сокільский Базар“
одинока українська фірма шкільних і канцелярийних приборів поручає свій богато взосмотрений склад в вироби паперові ґалянтерийні, гуцульскі і т. д. Вироби з глини, як тарелї, вазони, фляконики в цьвіти, попельнички і т. д. — Вироби гуцульскі, як топірці, сердаки, шапочки, пояси, тарелї і т. п. — Вироби з пацьорків, як ґердани, пояси і т. д. — Вишиванки і краватки, сорочки, ґруси, ручники, фартушки і т. д. — Образи і портрети. — Сокільскі лавцушки. — Перепись листки. — Сокільскі тутки і паперці.
„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР“ виконує кредкові портрети з фотоґрафій в ціні від 12 К.
„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР“ продає усі українські часописи і календарі і посередничить у всіх торговельних ділах.
Замовленя доконує оборотною почтою. — При більших замовленях дає опуст. 789 25—25
ГАРАЗД! **ГАРАЗД!**
„Сокільский Базар“ у Львові ул. Руска ч. 1.

НА РЕВМАТИЗМ, гостець, пострім (ішхіяс) і всякі нервові болї поручає ся усмиряючі натираня, від 5 літ незвичайно розповсюднене, многими лікарями ординоване і знаменитостями признане
Linimenthum Gaultheriae compositum
з правно зареєстрованою охоронною маркою **„НЕРВОЛЬ“** хеміка д-ра Юлія Францоса, аптикаря в Тернополи. Ціна фляконя 80 сот., 10 фляконів 8 К, не числячи опакованя і оплатно. — Тисячі подяк можна переглянути. Почтова висилка двічи на день.
Дістати можна в кождій більшій аптиці або в аптиці
1039 *Д-ра Юлія Францоса в Тернополи.* 1—48

„Народна Гостинниця“
стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою
будує у Львові свій власний готель.
Чим більше заінтересованя окаже в тій справі наша суспільність, тим скорше буде сей триповерховий дім увінчений і відданий до публичного ужитку. Заінтересоване і признане важности підприємства „Народної Гостинниці“, котре ширити буде відомости нового у нас промислу, окаже наша суспільність численним вписуванем в члени нашого товариства і льокацию своїх капіталів, від котрих то льокаций платимо 5%. — Жертви не жадаємо, але даємо нагоду певної і користної льокациї капіталів, що приспорить вкладникам доходи, а народній нашій справі хосен в загальнім значіню. — Адреса нашого товариства: „Народна Гостинниця“ у Львові, Ринок 36. **УПРАВА.** 751 14—?

Климентий Федуньо
переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету
поручає
своє переплетниче і ґалянтерийне заведене
у Львові ул. Валова ч. 29. 366
Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. и. по умірених цінах.

МАРКО ФАЄРШТАЙН
ФАБРИЧНИЙ
СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН
у Львові, улиця Городецка, ч. 51
поручає всякі рільничі машини першорядних фабрик, а то: *січкарні* ріжних систем, *млинки* до *чищеня* і *меленя збіжа, кирати, молотільні, плуги, ґнетачі* і *праси до олію* і т. п.
921 Полекші в сплатах. 10—10

ТОРБАН ч. 7
СЬПІВАНИК ДЛЯ НАРОДНИХ ШКІЛ
зложив Я. ЯРОСЛАВЕНКО.
Часть II. Ціна 50 г.
Головний склад:
Українська Накладня
Львів, ул. Вроновска 8.
Дістати можна також в книгарнях.

Перший руский склад машин до шитя.

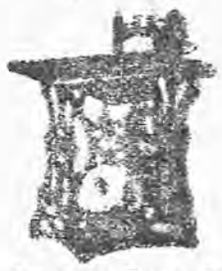

Неперевершеної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.
Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 35 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 46 по 88 зр. (для грубої роботи).
Всч. Священикам і зп. Урядникам продаю на рати, як також і для тих, що потверджений уряд громадского.
Усілки сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Науку шиття і гаєту безплатно. Цінники на жадане даром. 55
ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ
перед тим
Іван Ливрук
Львів, Пасаж Міколяша.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і отвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий. З друкарні Народової [Менсових] Коперника ч. 9.

Ч. 262. Львів четвер 24 падолиста (7 грудня) 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Вікторія ч. 34. Бюро газет А. Одлянского ул. Ягіллонска ч. 8; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Mecler, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з післ. додатком

в Австриї:		на границях:	
на цілий рік	32 к.		— [illegible]
на пів року	16 „		— [illegible]

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 34 ул. Вікторія. — Рукописи звертають ся лише за попередньою за порожнями. — Неприймані посточатані письма не порга.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Виборча реформа а Жиди.

Принцип твореня виборчих округів по національностям, що єго бар. Ґавч хоче покласти як одну з підвалин нової виборчої ординациї, в основі своїй не лише справедливий, але навіть і з політичного становища загально пожаданий. Коли би справді вдало ся по національним ґрупам розділити виборчі округи — в нутрі кождої національности придержуючи ся абсолютно лише поділу на округи після нумеричної сили населеня — тоді національна борба при виборах була би раз на все виключена, а натомість в нутрі кождої з наций могла би доконувати ся природним способом і без перепони внутрішна діференциация інтересів і заступаючих сї інтереси суспільних ґруп. Побіч того кожда нация, сьвідома, що ніяким чудом не здобуде більше мандатів, ніж се їй по єї числу належить ся, не марнувала би уже політичної енерґії в тім напрямі та мусїла би вдоволяти ся тою політичною силою в державі, яку дає їй єї власне число.

Біда лише в тім, що отсей справедливий принцип видвигнув бар. Ґавч як-раз для поповненя безличної та обурюючої несправидливости на рускім народі. Польске коло, те саме, що супротив Русинів управляє політику без'оглядної національної екстермінациї, підшепнуло бар. Ґавчови сю засаду — розуміє ся — в тою „незначною“ модьфікациєю, що розділ мандатів серед кождої з національностий не може опирати ся тілько на нумеричнім моменті, але мусить узглядняювати „історичні, культурні, і економічні“ сили кождої з наций. Іншими словами: барон Ґавч вводить принцип національної чистоти виборчих округів в першій мірі на се, аби через творене малих (прим. 50 тисяч люда) округів польских а великих (приміром 150 тисяч люда) округів руских забезпечити дотеперішну силу польскому колу — хочби і в значно зміненім складі — в парляменті.

Однак, коли би навіть в твореню виборчих округів серед кождої з національностий держано ся лише нумеричного принципу, то і тоді — коли би в основу поділу приняти дати галицкої конскрипциї — польский елемент в Галичині, завдяки тому, що майже усе населене жидівске і маси т. зв. латинників вписані за Поляків, зискав би штучну, нічим неоправдану та чужим коштом утворену перевагу в парляменті. Разом-же з твореням чисельно нерівних округів польских а руских зробило би се загальне безпосереднє і тайне голосоване таким швіндлем, з якого навіть Słowo polskie“ показує найповнїйше вдоволене.

Розуміє ся, що в виду того стають в нашім краю незвичайно пекучими і актуальними справа т. зв. латинників рускої мови і справа національности Жидів. Лишаючи нині латинників на боці — про них скажемо ще своє слово — мусимо звернути пильну увагу нашої суспільности на Жидів та на їх становище в виборчій реформі, тим більше що як елемент, що числить в нашій части краю кільчасот тисяч душ, Жидам судити ся буде доля язичка на польско-рускій вазі.

Нині всї майже Жиди в Галичині причислені до національности польскої, хоч безперечно не більші ріжниці ділять Жидів від Русинів і з таким самим правом можна би було Жидів східної Галичини зачислити до Русинів. Ми однак далекі від сьмішної претенсиї, аби Жиди східної Галичини справді були уважані Русинами і стоячи на засаді що кождий народ і кожде племя має право само децидувати про свою національність, мусимо отсе право признати і Жидам. Запротестувати однак мусимо рішучо против того, щоби галицких Жидів трактовано як Поляків і щоби на тій основі близько міліоном гал. Жидів скріплено штучно і на нашу некористь виборчий терен будучого польского кола.

Супротив того вся руска суспільність в Австриї мусить стояти на сїм одиноко справедливім і політично доконечнім становищи, яке зазначив з усею катеґоричностию в парляменті посол Романчук, жадаючи признаня жидівскої національности при твореню виборчих округів по національностям. Клич сей мусить загомонїти на всїх наших вічах і зборах, жаданю сему повинно дати рішучий вислів кожде руске віче в осібній резолюциї. Загалом треба нам ужити усего натиску і всеї сили наших мас, аби в нашім власнім інтересї вилучити Жидів в осібну національну ґрупу і в осібні виборчі округи на случай національного розмежованя округів.

Що піднесене п. Романчуком жадане вповні оправдане, на се в першій мірі нехай послужить доказом отсе живе і горяче заінтересоване, з яким до него віднесли ся самі Жиди. Заяви признаня і подяки, одержані п. Романчуком від Жидів не лише галицких, але і західноевропейских сьвідчать, що Жиди розуміють, що тепер настала хвиля, коли їм можливо добити ся признаня своєї національности в Австриї і що така хвиля не скоро повторить ся. І Жиди, народ рухливий та солїдарний, певне не занедбають свого інтересу та певно заговорять голосно і грімко про себе і свої права. Національні стремлїня Жидів скріпли уже на стілько, що вони певно видвигнуть свою національну справу на порядок дня.

Польскі політики і польска преса відповідять певне на се твердженем, що Жиди не є ніякою ґрупою національною а тілько ґрупою конфесийною. Ми однак є иншої думки і з обєктивного становища справу беручи, Жидів треба признати відрубною національностию, що має в собі живе почуте індивідуальности свого національного „я“. Навіть однак якби і не признавати Жидів, як се роблять з правила пануючі нациї, національностию в повнім новачаснім значіню сего слова, то і тоді кождий мусить признати, що галицкі Жиди становлять так численну а при тім так відмінну ґрупу в язиковім племінно-культурнім і економічнім складі Галичини та що жидівске населене галицких міст і місточок творить так відрубний круг культурних і економічних інтересів, що неможлива і несправедлива річ, убгати їх насилу в польску національність, але безусловно належить їх виборчі округи признати специфічно-жидівским, а не иншим, виборчим тереном.

Як-небудь річ має ся, Жиди галицкі в інтересї справедливости виборчої, в інтерес нашім і їх власнім, повинні творити осібну виборчу ґрупу. На сїм стоятиме твердо весь руский народ. На сїм стоятимуть також певно усї Жиди.

Лист з Арґентини.

З кругів нашої молодїжи надіслано нам слїдуюче письмо:

Під теперішню хвилю, коли із закордонної України надходять що раз то нові вісти то сумні, то невеселі, — незавадило-б поглянути на житє тої частини нашого народа, що його недоля пігнала дещо на захід до Америки.

Заслону, що перед нами завиває національне житє американьских Русинів відкриває не помалу лист, який назвів сей осени з Полудневої Америки з Арґентини до академічного товариства „Акад. Гром.“ у Львові. Лист сей, вельми характеристичний для американьских відносин, як також характеризуючий доволі ярко дбайливість деяких кругів нашої суспільности до наших земляків в Америці, містимо в цїлости.

Він звучить:

Apostoles дня 6 серпня 1905. Сьвітле Товариство! Уповаючи на Ваше сьвітле Товариство, звертаємо ся до Вас, бо надїя найбільшу і сердечно в Ваші сили. Як відомо Вам може з часописий, що нашого народа є в дальшім сьвітї за морями, не йно в Північній Америці, але й в Полудневій, а найбільше в републицї Арґентині, провінциї Міссіонес на кальвоні Апостоля і Азафа.

В тих то двох кольоніях найбільше опало нашого руского народа, бо повисше 1000 родин. Наші люди, що приїхали сюди з Галичини, байдужі, спускають ся занедбано, аж їм хтось допоможе, отже і тут знайшли ся опікуни. А опікуни сї — Поляки. Один вигнанець з Росиї Білостоцкий а другий приїхав за ним польский ксьондз і цїлком схарають ся наш руский нарід перевести на польске копито. Той згаданий Білостоцкий обіймив тут на дві тоті рускі кольонії якесь начальство від арґентиньского правительства і таку виробив собі силу, що часто виглядає як за паньщизняних часів мандатор. В цїлій Америці є воля, бо републики панують а тут нашим руским людям не можна ся називати Русинами, а лише Поляками, а длятого, щоби не утратити ласки у п. Білостоцкого і ксьондза. Декотрі тут довше вже перебуваючі, як Матій Кікайло і прочі добивачи ся о спровадженє свого руского сьвя-

„Союз рівноправности жінок“.

В новинках ч. 258-ого нашого дневника згадано вже про заложений в Росиї всеросийский Союз рівноправности жінок та про відозву полтавского відділу того союза. В хвилї, коли й між нашим жіноцтвом проявляє ся рух за рівноправностию жінок, — рух, що часом мабуть пробує виривати ся з „тїсних застарілих, забобонних“ меж націоналїзму і заганяє ся на поле космополїтизму чи то „людства“, — в сїй хвилї повинно бути цікаво пізнати програму як всеросийского Союза рівноправности жінок так і полтавского українського кружка. В сїй цїли подаємо отсе згадану відозву того кружка:

Мовчати і терпіти стало не в силу. Підняли ся всї лишені прав і добивають ся їх признаня. Всї, у кого еґоїзм не убив еще чувства справедливости, признають кождому право висказати свої потреби, боронити своїх інтересів, та домагають ся участи всїх без виїмку в управі краю.

Голоси цїлого краю однодушно домагають ся для всїх громадян безпосередного і рівного виборчого права. Скорше чи пізнїйше — може бути, що навіть дуже скоро — сї принципи будуть уведені в житє. Проста льоґіка і елементарна справедливість вимагає, щоби словами „загальне“ і „рівне для всїх“ розуміти однаково як мужчин так і жінок. Щоби мати підставу позбавити когонебудь прав, признаних зарівно всїм, треба виказати або єго неспосібність або небезпеку для суспільности.

Чиж ті, на кім передовсїм лежить моральне вихованє будучих поколїнь, неспосібні виробити собі гадку о моральних і виховуючих інтересах народу або чи вони небезпечні для суспільности? На якій же підставі жінки, що управляють маєтностями, ведуть справи, платять податки — часто із власних зарібків, — що працюють у фабриках, управляють землю, сповняють такі одвічальні обовязки в суспільности, як обовязки лїкарів, учительок, що виховують дїти, чи вони менше придатні до участи в народній самоуправі, чим кождий мужчина?

Ніхто не буде заперечувати, що й тепер жінки мають величезний вплив на суспільне житє через свій особистий вплив на мужчин. В родині вони бувають для мужчин або заохочуючим товчком і підпорою їх висших і суспільних змагань або запорою. Признайте жінцї право голосу, рівне з усїми право участи в політичній дїяльности, а в нїй розвине ся почуте обовязку і політична сьвідомість. Вона зрозуміє, чому погано цуратись політичних переконань і суспільних інтересів задля своїх власних і родинних користий; а ті мужчини, на котрих вона буде впливати, будуть у всїх суспільних справах лїпшими, а не гіршими, як се часто буває тепер при могучім її впливі.

Тому рівноправність жінок повинна бути так само бажана для мужчин, як і для жінок. Але й тепер є богато жінок, котрим не чужі почуте обовязку, суспільні інтереси і політична сьвідомість. Вони згуртували ся в союз для спільної борби за права жінок і за волю суспільности. В сїй борбі вони повинні показати свою спосібність до суспільного житя і дістати в нїй підготовлене до політичної дїяльности, котрої добивають ся.

Задачею союза рівноправности жінок є не лише ширенє ідей рівноправности, але й розвиток громадянок в повнім значіню сего слова, спосібних постояти за права, рівні з мужчинами. Длятого треба нам приєднувати як найбільше членів до нашого товариства, а особливо зпоміж тих жінок, що доси були чужі і рівнодушні до всяких суспільних інтересів. Тут, в нашім союзї вони научать ся боротись за свої інтереси, жити суспільним житєм, а тогдї упадуть остатні арґументи противників рівноправности жінок.

Ми радо принимаємо в члени нашого союза також мужчин, котрі бажають зарівно з нами добивати ся наших цїлий.

Союз рівноправности жінок має в сю хвилю 44 відділи в ріжних містах Росиї і числить понад 2.000 членів.

Програма союза.

З уваги, 1) що при теперішнім ладї жінка не має ніяких політичних прав; що борба за права жінок нероздїльно звязана з політичною борбою за визволенє Росиї;

2) що безправність жінок, з котрих складає ся більша часть населеня, в разї політичного визволеня самих тілько мужчин спинить як економічний розвиток краю, так і зріст політичної сьвідомости народу, — ми, заступниці союза рівноправности жінок, признаємо за річ безусловно конечну:

1) Безпроволочне скликанє конституанти на підставі загального, безпосередного, тайного виборчого права без ріжниці пола, національности і віри, з попереднім установленем ненарушимости особи й хати, свободи слова, печати, зборів і товариств та звороту прав усїм, що потерпіли за політичні і релїґійні переконаня.

2) Признанє прав народностям, входячим в склад Росиї, на політичну автономію і національно-культурну самоуправу.

3) Зрівнанє у всїх політичних і громадяньских правах жінок з мужчинами у всїх верствах суспільности без обмеженя прав для замужних жінок:

а) Зрівнанє прав селянок з мужчинами у всїх аґрарних реформах, які будуть переведені.

б) Охорона труду жінок і обовязкова асекурация зарівно з мужчинами.

в) Допущенє жінок на всї поля суспільної і служебної дїяльности.

г) Спільна наука жінок з мужчинами в низших, середних і висших школах так загального як і социального характеру.

В Полтаві утворив ся також відділ союза рівноправности жінок і складає ся з двох кружків, з котрих один є український. Оба кружки мали своїх відпоручниць на другім всеросийскім з'їзді союза, що відбув ся в Москві в жовтни с. р.

Заява Українок звучить:

Ми, Українки, уважаємо за річ конечну доповнити повисше сказане тим, що вже висловлено на другім всеросийскім з'їзді відпоручниць союза.

В правнім положеню Українок крім загальних болючих сторін жіночої справи особливе значінє мають еще окремі умови, випливаючі з поневолення української народности.

Великий український народ, лишений політичних прав, мусів через ряд поколїнь піддавати ся розпорядкам централїстичного державного ладу, а єго женьска половина не могла не знати всїх наслїдків духовного поневолення народу. Від часу, як Україна після переяславского договору стратила політичну самостійність, трудили ся над українською мовою лише поодинокі подвижники; а національна школа, що колись стояла на високій висоті, згодом стратила весь свій народно-суспільний характер.

Значне винародовлюванє Українок, що перейняли московску школу, було ся конечним наслїдком політичної системи, що мала на меті відчужити культурні верстви від народного житя. Поза виїмком спінуючої бюрократичної власти остала по части лише народна маса, нароком і штучно полишена в темноті.

При такім стані річий потерпіла шкоду передовсїм найважнїйша суспільна справа,

Швидко а утло 2—14

виростаюча шкільна молодїж обох полів, ослаблені реконвалесценти, женщини, що кормлять скупо і слабо збудовані, особливож особи кождого віку, недужі на жолудок і старцї найдуть в мучці Ґурґуля средство, скріплююче їх сили з великим хісном для орґанїзму. Сю легку а дуже відживчу поживу знесе та сгравить навіть дуже ослаблений жолудок.

984

щеника, та минає уже третий рік а ні відомости від нашої Архиепископскої Митрополитальної консисториї нема, хоть молять о висланє одного руского сьвященика вже який може десятий раз, тай нема жадної ані оповіди ані відповіди; а ще ті ворогі розказали прибувшому епископови натолицкому з арґентиньского міста Парани для релігійних справ, що ми Поляки, то длятого не позволить нам на руского священика.

Кілька руских людий, котрих заболідо се до крайности, зачали ся силоміцю домагати епископа, а вони знов казали, що ми „шизматики", і знов не позволив і сказав, що він не знає „малоросів". Тут удаємо ся до Вас Сьвітле Товариство о пораду і поміч для нас і знаємо тай маємо надію, що нам її не відмовите. Змилуйте ся над нами, в чужій земли опущеними, без науки, а поруште справу в консистор ї, нехай нам вишлють як найскорше руського сьвященика — а Ви ласкаві богатирі руского народа пришліть нам яким способом троха руских букварів до школи, котру ми з великою працею ледви змогли завести, де вчить тим часом руский наш дяк недавно прибувший з Денисова повіта тернопільского, Дмитро Вареница, молодий і ревний наш чоловік, котрий спільно з нами кількома працює над піддвигненем нашого народа з темности. Ми собі з великими трудами будуємо церков і навіть нам не хоче польский ксьондз пляцу посьвятити — завелисьмо школу утримувану власним коштом і подалисьмо пару час троха гроший по статут „Просьвіти" і кілька ґазет хочемо спровадити.

Сьвітле Товариство буде нам вибачне, що не уміємо ліпше просити, але легко здогадає ся, що в наших серцях велике упованіє на Ваші сили і надіємо ся, що вскорі нам наші великі бажаня сповнять ся.

Нам потреба конечно до нашої школи руских початкових книжок а також если ласка, то просили би о деякі наукові книжки до читальні, бо знаємо, що кождий Ваш член не пожалує одної книжочки із своєї бібліотеки.

Тож кінчимо на сім свою просьбу — вичливими Вашому Сьвітлому Товариству будемо ми і наші діти. Здоровимо заразом всіх наших руских апостолів словом „гаразд" і „Ще не вмерла й за морем руска Молода Україна".

Теодор Яковець — Михайло Шкрабюк — Михайло Федорак — Матвій Кликайло — Дмитро Вареница.

Вже саме повисше письмо говорить богато. Мусіло добре допечи нашим землякам за морем консекзентне іґноване їх просьб через львівску консисторию, коли вони удали ся в сій справі до „Академічної Громади". Впрочім, чи консистория схоче чи ні сповнити те, чого у неї допрошували ся американьскі земляки, се її річ. Ми сповняємо лиш просьби наших земляків. А оголошуючи сей лист, робимо всьо, що лежить в нашій можности, щоб над жаданями їх не переходжено без відповіди до дневного порядку.

Ходить нам тут о другу справу — о квестию чисто національну. Бачимо, що і у Америці дажеко більша небезпека національної загибелі як деінди. Добре: „Старше" поколїнє, що з рідної землї винесло ще інстинктовне почутє національне не дасть ся так скоро винародовити ніякими „Вялостоцкими" є tutti quanti, але що буде з молодшим поколїнєм? Коли ми не підможемо змаганя наших земляків у Америці до побудованя власних шкіл з українським викладним язиком, їх змаганя до заснованя читалень і т. д., коли їх не підможемо нашою популярною літературою, так вона силою фактів

виховане молодих поколїнь. Станути в обороні сеї справи уважають українські жінки за свій сьвятий обовязок. Та щоби сю справу як слїд уладити, вони тепер не мають найелементарнїйших условий.

Політичне визволенє і зрівнанє прав жінки можливі після нашого глубокого переконаня лиш тогді, коли духовне добро кождого народа, в тім числї і українського, визначить ся у формі, відповідній его національним окремішностям у всій їх розмаїтости. Длятого рядом з загальними потребами правного положеня жінок, вичисленими в поданій повисше програмі, українські жінки уважають за річ конечну заведенє автономічно-федеративного ладу державного на етнічно-територияльній підставі, при чім Україна повинна бути одною з автономних частий держави з повною, у всіх галузях управи переведеною децентралізациєю виборів на підставі загального, рівного без ріжниці пола і народности, безпосередного і тайного голосованя.

Ми глубоко віримо, що лише при таких основах зреформованого ладу буде можна осягнути найвисший ступень розвитку поодинокої людини, поодиноких народів і цілої держави, а також найліпше будуть порішені всї правні, духовні, економічні і побутові справи, доторкаючі нас, жінок.

Всіх, хто прихильно повертає ся до цїлий нашого союза і бажав би приступити до него, а також тих, хто хотів би близше з ним познакомитись, просимо звертатись до членів бюра полтавского відділу.

Ю. В. Будачовска. А. А. Гойерова. І. А. Гребінка. А. Т. Дмитриева. О. І. Завойкова. А. І. Кохановска. М. І. Лисицка. К. К. Лісовска. Е. Н. Лещенкова. М. Н. Мекленбурцева. К. К. Осмяловска. В. М. Панібратцева. О. Н. Селихова. А. З. Сосновска. В. І. Хмілевска. М. С. Кошова.

мусять винародовити ся і то на користь зовсїм не культурнїйшого елементу.

„Академічна Громада" постановила запомогти наших земляків книжками. Десять примірників „Букваря" і кількадесять популярно-наукових книжочок, котрі ухвалив вислати видїл „Акад. Гром." еще не вистарчить і тому просимо всіх, кому ся справа лежить на серци, присилати книжочки всякого змісту.

Просить ся присилати їх як найскорше, бо хочемо вислати нашим опущеним землякам дарунок на „Коляду".

Всї посилки просимо висилати під адресою: тов. Зелеський, Вірменьска ч. 30, льокаль „Акад. Громади".

З народних віч і зборів.

Дня 3 грудня відбулось в Нараєві повіту бережаньского місцеве віче посьвячене памяти Б. Хмельницкого та в справі реформи виборчої Нараївці мають власну хату в домі читальні „Просьвіти", але сяї дві того дому є рішучо на такі цїли за малі. Участь брало понад 600 людий, майже самих старших господарів і господинь. Вже на кілька день перед тим пустили вшехпольскі хулїґани вістку, що буде різня Ляхів і Жидів, числячи на те, що староство заважає віче.

Настрій віча був вельми поважний, коли референт О. Гарматій вдарив в дзвін прадідної слави. В его устах вийшов Хмельницкий і инші провідники народних рухів XVI—XVIII віків предтечами провідників свободолюбних змагань в Франциї при кінци XVIII в. Хмельниччину змалював референт коротко, але в хапаючих за серце красках на те, щоби нарід, пізнавши свою давну прадідну славу, почув в собі свою велику силу, про котру доси нічого не знав.

Другий референт д-р В. Бачиньский дав нарис розвою конституций в державах та їх повстаня з деспотичних монархій. На підставі історії виказав, що нїгде добровільно нїхто привілеґій не зрік ся. Найлучший доказ, чого можемо ся надіяти від теперішної баґнетової більшости соймової є справа рускої ґімназиї в Бережанах та руского шкільництва в загалї, закони повецкі, парцеляцийні і т. Господарка польскої шляхти є не лише шкідна для руского народу, але прямо убійча для краю і держави. Такому соймови, який є тепер, мусимо засьпівати „Вічная память". Коли другі народи борять ся в більшости провінций о загальне право голосованя, Русини мають потрійну роботу, бо крім парляменту ще сойм та ради повітові і громадскі. Для инших народів буде вискане загального права виборчого до парляменту кінцем змагань, а для нас початком початку борби. Виграти єї однак мусимо, бо за нами правда і ми маємо силу. А нарід наш вже зачинає почувати єї в собі. Нехай тому не упадають в песимізм слабодухи! Фальшива конскрипция змета нас в Галичині на понад 3 мілїони, але є держави цїлі о меншім числї населеня (Норвеґія, Болгария і и.). Впрочім в Галичині є нас лиде частина.

Підчас реферату знищено хрунївскі арґументи в брошурі виданій польскими верховодами против загального права голосованя. Нараївскі господарі сьміялись з дурних теревенів, не мовби то загальне голосованє давало перевагу наймитам над господарами. Наймитів всїх всюди менше чим господарів, а служать они переважно перед 24 роком, коли не мали би навіть права голосованя. Впрочім бачили міщани вже благодать тую, коли голосували не наймити а господарі, а мимо сего пани крали голоси з урни виборчої як в Бережанах в 1897 р.

Позаяк вшехпольскі хулїґани хотїли би в Бережанщині викликати які антижидівскі розрухи, перестеріг д-р Бачиньский перед невідповідними ексцесами, котрі були би лише на руку польскій шляхтї.

Резолюций ухвалило віче чотири.

1) Віче висказує погорду більшости соймовій за вороже становище занятє супроти домагань робучого народа о право виборче.

2) Віче солїдаризує ся і висказує признанє рускому клюбови соймовому і его голові д-рови Е. Олесницкому за сьмілу оборону прав руского робучого народа.

3) Віче домагає ся заведеня загального, рівного, безпосередного, тайного, несфальшованого права голосованя і заявляє, що всїми силами і способами буде стреміти до заведеня сеї реформи вже в найблизшім часї, стаючи до борби поруч мійского пролетарияту.

4) Віче протестує против „виодрембненя Галїциї".

Про резолюції віча повідомлено телеґрафічно президента бр. Ґавча.

По вічу рушив нарід в демонстрацийнім походї через місто. Комісаря анї жандармів в місті не було, тому всї Жиди і Поляки (нечисленні) поховались та позачинювались по домах, побоюючись заповіджуваних (через вшехпольских хулїґанів) розрухів. Нарід однак держав ся поважно. Се є найкрасший доказ, що мож обійти ся при таких виступах без жандармериї, бо нарід сам знає свою гідність. З окликами „хай живе рівне, загальне, безпосередне, тайне право голосованя! Проч з польско-шляхоцкою господарькою! Геть з куриями!" та піснями „Не пора" і „Який то вітер" перетягнули вічевики через місто а вкінци розійшли ся спокійно.

Дня 5 с. м. відбуло ся в Букачівцях народне хлопске віче, скликане повітовою орґанізациєю На вічу явило ся понад 1000 селян. Збори відкрив о. Іван Яворский з Лучинець довшою промовою, в котрій зазначив важність теперішної хвилї в борбі о політичні і національні права працюючих мас, а специяльно Русинів і пояснив цїль зборів. Зборами провадив о. Бачиньский з Григорова, а секретарював Никола Іванишин з Букачовець. Справу реформи виборчої реферував д-р Іван Макух зі Львова. Референт представив коротко перебіг дотеперішної борби за реформу виборчу в Австриї і вияснив причини, що спонукали правительство видвигнути виборчу справу. Корона згодила ся на зміну ординациї виборчої на Угорщині в дусї загального, рівного, безпосередного та тайного права голосованя. Тож годї було їй удержати на дальше нинїшну монструальну ординацию виборчу в Австриї. Великі революцийні страйки в Росиї стали для австрійского правительства страшним memento. Впрочім Австрия лишила би ся майже одинокою в Европі зі старою спорохлавілою ординациєю виборчою. Напір широких мас працюючого люду прискорив рішенє правительства в тій справі. Бесїдник пояснив нинїшну виборчу ординацию і обговорив принципи, на яких думає правительство оперти реформу виборчу: Число людности даної нациї, его сили податкової і культурної. Бесїдник виказав, що одинокою розумною підставою реформи виборчої може становити лише чисельність нациї. Дальше спротивив ся бесїдник твореню виборчих округів після національних курій, бо національні округи виборчі нанесуть шкоду Русинам. З латинників східної Галичини сотворять національні округи виборчі польскі, в яких маса руских голосів пропаде, а які розірвуть компактну руску масу. Візвав зібраних до рішучої борби за загальне право голосованя і до протестованя против всяких обмежень рівности права голосованя. Вкінци поставив такі резолюциї:

1) Зібрані на вічу в Букачівцях дня 5 грудня 1905 жадають безусловно загального, рівного, безпосередного та тайного права голосованя, а протестують рішучо против всяких обмежень рівности права голосованя.

2) Віче взиває всї українські демократичні партиї до спільної борби за реформою виборчою, а зібраних до як найенерґічнїйшої аґітациї за виборчою реформою.

В тій справі промовляли ще о. Пристай виказуючи неслушність, аби брати за підставу силу податкову; Василь Калина з Колоколина за висиланем петиций до міністерства з жаданем виборчої реформи, Іван Семчій з Козари говорив про соймову ординацию виборчу.

Ще раз промовляв д-р Макух і загрівав до борби за виборчою реформою.

Отець Яворский візвав зібраних, щоби вислали телеґрафічне жаданє до През. міністрів бар. Ґавча о як найскорше введенє заповідженої реформи виборчої і протест против обмеженя рівности права голосованя. На его внесок ухвалили збори протест против рентових осель, а на внесок д-р Макуха запротестували збори против замкненя пожичок банку краевого для руских селян на парцеляцийні цїли. О. Пристай запитав, що зробили би присутні, коли би шляхта скрутила лоб реформі виборчій. Всї однодушно відповіли: страйк! руки при собі а язик за зубами — спокійний страйк — була однодушна відповідь селян.

Збори ухвалили одноголосно всї резолюциї. По чім предсїдатель замкнув збори о год. 2 з полудня.

З ради державної.

На початку засїданя між иншими інтерпеляциями відчитано інтерпеляцию п. Брайтера в справі мобілїзациї двох польских полків, в цїли їх висилки до Чехії. Інтерпелянт запитує, що взагалї спонукало правительство до мобілїзациї части армії против Чехів, а специяльно до висланя не чеських полків для здавленя грозячих заворушень в Чехії.

В дискусиї над заявою правительства п. Герольд (Всенїмець) заявив ся за загальним голосованєм. П. Кльофач атакував правительство за се, що уповажнило чеського намісника до евентуального оголошеня виняткового стану в Празї. По сїй промові дискусию замкнено. Ґенеральний бесїдник Штернберґ атакував остро Ґавча за се, що уступає перед терором социялїстів. Бесїдник заявив, що Нїмцї, Поляки, Чехи, словом всї народи (?) получать ся з собою в борбі против социяльної демократиї. — На тім наради над виборчою реформою закінчено. Слїдуюче засїданє нинї.

В буджетовій комісиї в дискусиї над буджетовою провізориєю п. Романчук зложив слїдуючу заяву:

„Хоч не сповнено всїх наших многократних жадань, щоби в Галичині устала система ворожа для Русинів, мимо того, що неприязна для Русинів система триває дальше, а навіть в послїднім часї буковиньских Русинів видано на ласку ворожої більшости, хоч в заповідженій правительством виборчій реформі не бачимо поруки, що нам стане ся справедливість, що не прийде на нашу кривду порозуміне між правительством а нашими ворогами, мимо того приписуємо так велике значінє виборчій реформі, що голосуючи за буджетовою провізориєю, хочемо тим завначити наше становище, роблячи очивидно дальше наше поступованє зависимим від становища правительства супротив нас.

Комісия ухвалила буджетову провізорию. Референтом буде п. Скене.

З Росиї.

Телеґрами.

Берлїн. Росийске правительство оголосило комунїкат, вказуючий на се, що реформи приречені маніфестом з 30 жовтня будуть рішучо переведені, але населенє і адміністрация не можуть відразу привикнути до нових обставин, витворених сим маніфестом. До хвилї переведеня реформи в законодатній дорозї, давні закони повинні задержати силу, о скілько не заступлено їх прорізоричними постановами. Тепер вже уложено проекти таких провізоричних постанов о свободі преси і товариств. Наради над реформою державної думи і над розширенєм виборчого права доходять до кінця, а вибори до думи будуть прискорені. Рівночасно пороблено зарядженя против заворушень і нарушуваня публичного спокою.

Ейдкунн. Союз свободи праси запротестував против намїреного введеня провізоричних постанов прасових, бо вони противлять ся порученій маніфестом свободі праси. Союз енерґічно протестує против духа цїлого проекту, бо він задержує превенцийну цензуру для ґазет, міністрам і иншим урядникам адміністративним дає право після власної оцїнки замикати видавництва дневників і не позволяє прасї критикувати правительственні зарядженя.

Одеса. Рух між матрозами розбудив ся за ново. Потерпають, що будуть бомбардувати місто.

Київ. Страйк почтово-телеґрафічних урядників закінчений. Услівя доси не звісні, на всякий случай будуть користні. Почтовий уряд і філії отворені, від вчера рано приймають всякі посилки і телеґрами.

Катеринослав. Вчера рано отворено почтовий уряд. Торговельний рух розпочав ся. Масами надають телеґрами і листи.

Варшава. Отверджено, що в наслїдок почтово-телеґрафічного страйку держава тратить денно до 5 мілїонів рублів.

Одеса. Почтовий рух отворено. В порті формально кипить. Богато торговельних пароходів, специяльно румуньских, прибуло до порту. Торговельний рух розпочинає ся наново. Від рана надавано товари опізнені на замовленє. Банки отворені, незвичайно сильна є виміна торговельних депеш. Рух біржевих паперів кольосальний. Жиди стоять масами, отворивши наново біржу. Ґазети виходять, в фабриках працюють. Війско сидить в касарнях, лише патролї перетягають улицями.

Льондон. Дневники доносять, що становище Віттого сильно захитане. Говорять, що его наслїдником буде Гучков або Мілюков, обо его противники. В своїй проґрамі мають вони розділенє правительственних домен між хлопів і заведенє ренти на старість для робітників.

Берлїн. Центральне бюро союза почтових і телеґрафічних урядників в Москві розіслало до страйкуючих урядників у всїх містах слїдуючі телеґрами: Можемо Вас запевнити, що всї наші жаданя будуть сповнені. Континуйте тілько страйк і вірте в сукцес. Вітте хоче сповнити всї наші жаданя, лише Дурново псує.

Штокгольм. Новий сенат фінляндский рішив поручити окремій комісиї зредаґованє нової ординациї виборчої на підставі загального голосованя, контролї властий репрезентациєю народу, розширеня автономії, свободи праси і зборів. Росийский язик в школах має бути усунений, а заведений фінляндский.

Петербург. „Русь" доносить, що державна дума буде скликана найдальше дня 28 січня.

Льондон. Дневники доносять, що в Харбіні збунтував ся оден полк піхоти, убив полковника і кілько офіцирів. В надбалтийских провінциях мав вибухнути загальний бунт росийских війск. Резервісти отверто перейшли на сторону революционерів.

Петербург. В Київі і окрузї оголошено воєнний стан, бо там вибухли грізні заворушеня. Дневники доносять, що Дурново оголосив воєнний стан без відомости кабінету. Лише Вітте знав о тім.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Виборча реформа.

Прага. Pr. Tagbl. доносить, що в проектї виборчої реформи правительство установить дволїтний час осїдности, щоби мати виборче право. Впрочім проект опирає ся головно на проектї уложенім християньско-социяльним сторонництвом.

Коло польске.

Відень. На засїданю кола польского п. Козловский заатакував остро міністра Пентака за „занедбанє краєвих справ". Окрім того коло рішило голосувати за тримісячною провізориєю буджетовою, але піврічною, як жадає правительство. Пентак загрозив димісиєю і вийшов з засїданя. На вечірнім засїданю кола ухвалено одноголосно Пентакови вотум довіря, про що повідомить его окрема комісия.

Угорска кріза.

Будапешт. Велику сензацию викликав тут факт, що бувший міністер фінансів Люкач був у Кошута і відбув у него одногодинну конференцию з Андрашім і Апонїм.

Відень. Февраврий був вчера у цїсаря на приватній авдиенциї. Результат незвісний. Говорять, що Февраврий подав ся до димісиї.

Будапешт. Нарада Люкача з Кошутїцями відбула ся з ініциятиви Кошута, котрий запротестував, щоби коаліция спільно з лїберальним сторонництвом згодила ся на компромісові переговори.

Будапешт. Страйкуючі зецери довідавши ся, що в одній друкарни друкує ся коаліційний дневник, вдерли ся до друкарні і знищили наклад. Социялістичний дневник Nepszawa оголосив сих з візванем до нарушеня власности і конституциї. Дневник сконфісковано, а редактора обжалувано в суді. Між видавцями дневників а зецерами прийшло до угоди, з винятком трех дневників. Зецери вернуть до праці, а дневники можуть невязані висказувати свою гадку лише в борбі з робітниками о їх політичні права будуть поступати льояльно.

З Япану.

Токіо. З причини конфлікту між міністром просьвіти а університетом, вісім професорів університету подано ся до димісиї. Говорять, що сей конфлікт може захитати цілим кабінетом.

Льондон. В короткім часї будуть навязані дипльоматичні зносини між Росиєю а Японом. Посольства будуть перемінені на амбасади.

НОВИНКИ.

— **„Вільна Україна“.** Під такою назвою — як доносять з Петербурга — зачне в Петербурзї виходити щомісячний журнал в українській мові. [При сїй нагоді нотуємо, що редакция історичного журнала „Кіевская Старина“, котрий доси мав дозвіл друкувати тілько белетристиву й етноґрафію в українській мові, оголосила при книжці за жовтень, що она від 1906 року буде містити наукові праці зарівно в українській і російській мові. „Кіевская Старина“ не виключає й праць в російській мові для того, щоби про Україну могли інформуватись також Москалї, тим більше, що як заповідає редакция в 1906 р. „Кіевская Старина“ буде головно посьвячена науковому обробленю питань звязаних з історию, етноґрафією і літературою України, розуміючи всї ті поля в найширшім значіню і по змозї осьвітляючи кожду з них з точки погляду на сучасні інтереси нашого житя“. Також нотуємо, що редакция „Кіевской Старины“ знизила передплату на 1906 рік [26-ий свого істнованя] з 10 рублїв на 7 рублїв річно з поштовою пересилкою в границях Росиї.

— **Читальня „Просьвіти“ в Прусах.** Наші еміґранти в Прусах задумали гарне діло. Ото скрізь по всїх містах, де працюють при копальнях в значнїйшім числї засновують самостійні читальні „Просьвіти“ на основі пруских законів. Таких читалень засновано доси 25 і всї вони розвивають ся дуже гарно. Однак щоби вести успішнїйше просьвітну роботу в Прусах серед наших еміґрантів, приступлено до заснованя самостійного товариства „Просьвіта“ з місцем осїдку в Катовицях. Дня 12 с. м. відбули ся тут перші загальні збори, в котрих взяли участь делеґати всїх 25 читалень. Збори отворив о. Ганицкий. Єго вибрано предсїдателем зборів і він держав обширний реферат про значінє орґанізациї та просьвіти для Русинів в Прусах. В дискусиї над сим рефератом забирало голос богато делеґатів. Збори вибрали видїл, до котрого увійшли: о. Ганицкий, яко голова, п. Гутковский, яко секретар і по 2 делеґатів в кождої читальні яко видїлові. Збори закінчились відсьпіванем народних пісень. В найблизшім часї рішено устроїти в Катовицях для еміґрантів вокально-музичний вечерок.

— **В справі руского інститута ґімназияльного в Тернополи** пишуть нам: Батьки, що посилають своїх дїтий до шкіл, аж надто добре знають, кілько то стоїть труду, коли прийде їм в місті, часто зовсїм незнакомім, знайти для сина приміщенє. Та часто буває, що і при найлїпшій волї і стараню родичів опіка на такій „ставциї“ ніяка, і не один ученик зійшов через неї на бездорожа. Бурса, Руска і Селяньска, бодай частину селяньскої молодїжи окружають батьківскою опікою, зате наша подільска інтеліґенция, що посилає своїх дїтий до тернопільскої ґімназиї, мусить часто за дорогі гроші уміщувати їх не так, якби належало ся. Щоби зарадити тій недостачі філїя Руского товариства педаґоґічного в Тернополи рішила основати інститут для ґімназияльної молодїжи на взір такогож в Перемишли. Видїл усмотрів вже відповідну каменицю, положену в серединї міста, з просторим городом, та веде переговори що-до її купна. Веденє інститута спочивати буде в руках ґімназияльного професора, досьвідченого педаґоґа. Цїлковите удержанє ученика стояти буде місячно 40 до 44 К а інститут увійде в житє з новим шкільним роком то є 1 вересня 1906. А тепер звертаєсь видїл філїї до подільскої інтеліґенциї, духовної і сьвіцкої, з просьбою, поперти єго змаганє та до кінця марта 1906 р. зголосити своїх синів до інституту. Уладженє цїлої камяницї, справленє інвентаря вимагають конечно, щоби знати число учеників вже наперед. Зголошуватись треба на руки голови філїї Р. Т. П., о. Лопатиньского. Добро нашої молодїжи домагаєсь конечно отвореня такого інституту, тому поможіть нам у сїм дїлї та зголошуйте як найчисленнїйше своїх синів до інституту філїї Руского товариства педаґоґічного в Тернополи. — *Видїл філїї.*

— **Про пожарництво в Угнові** пишуть нам: Дня 5 с. м. по довшій перерві, повстав знов огонь, імовірно через підпаленє в стодолї одного міщанина, і лиш завдяки обставинї, що не було найменшого вітру огонь далеко не розширив ся; згоріло всего 3 хати і 3 стодоли. При тім годить ся згадати про наші пожарні сторожі. Іменно є у нас два такі товариства: „Сокіл“, заложений перед двома роками, і польска „Охотнїча страж пожарна“. За два роки істнованя „Сокіл“ не вспів доси і гаразд розвинути ся. Має до 80 членів, але без пожарних приладів, без фондів. Тимчасом „охотнїча страж“ істнує кільканайцять лїт, субвенціонована громадою річно найменше по 200 корон річно, має уніформи, пожарні прилади і т. п. Але дїяльність? При попках, „вечорках повстаньчих“, богослуженях за „полеґлих“, шпалїри удержувати, очивидно вся сторожа в комплетї (є їх з 25 мужа), бо по такім „фестї“ чи там „урочистосцї“ є все „вудка і піва цьвяртуфка“, відтак попившись цїла банда заводить танцї, сьпіви і т. д. Але як повстане огонь, стражаки кудись по закутах і заки зберуть ся, то люди самі погасять огонь. Так дїє ся правильно рік в рік. Перед місяцем однак „страж“ зробила загальні збори, вибрала старшину нову і нуж хвалити ся (як то „польска брацъ“ все робить), що ось-то тепер „товаржиство“ віджиє, старшина самі інтеліґенти (на жаль дуже делїкатні, до огню незагартовані). Почались вправи... і що-ж? Онодї повстав огонь. Наші „Соколи“ з гаками, ведрами, коновками кинулись гасити і дїйсно богато зробили, а „страж“ із своїм командантом, що на своїх тоненьких ніжках що хвиля потикав ся по грудах (бо замерзло болото) і закривав лице руками, щоби не пекло, прийшли, як вже не було по що. З одної сикавки трохи сикали на погориско, друга стояла дармо, а люди решту заливали коновками і відтягнули сикавку на бік, щоби не згоріла, так як перед двома роками вже займалась. Шкода тої сикавки, що коштує щось 1.200 корон і субвенциї громадскої. — *Місцевий.*

— **Просьба до земляків** Видїя товариства „Просьвіти“ в Катовицях приступив до основаня народної бібліотеки для руских еміґрантів в Прусах, з цїлею достарчати їм, розкиненим по ріжних місцевостях, духової поживи. Не маючи засобів на закупленє книжок для неї, звертає ся отсим до Вп. земляків з просьбою о надсиланє даром книжок, брошур, часописий старших і нових на адресу канцеляриї „Просьвіти“ у Львові, Ринок ч. 10.

— **В справі вибору до оцїночної комісиї податкової.** З Камінки стр. пишуть нам: До оцїночної комісиї для виміру податку особисто-доходового прошу солїдарно віддати голоси на двох членів, а то: 1) Івана Пилипяка, емер. поборця в Камінцї стр. і 2) о. Сидора Зельского, пароха в Мшятинї, дальше на одного заступника: о. Ізидора Давидовича з Радехова. Леґітимациї, виповнені, лїсти належить почтою висилати вже 11 с. м. до виборчої комісиї в старостві в Камінцї стр. — *М. Цегельский*, парох.

— **В Рогатинї** дня 13 с. м. при виборі до оцїночної комісиї податкової просить ся віддати голоси виключно на о. Володимира Чировского в Бабинець і о. Павла Кудрика з Рогатина яко членів, а о. Дмитра Розлуцкого з Жовчева і о. Емилїяна Рудницкого з Конюшок яко заступників комісиї. Карти і леґітимациї треба присилати до 11 с. м. на адресу „Народна Торговля в Рогатинї. — *Від повітової орґанізациї.*

— **Буковиньский банк краєвий а „Днїстер“.** Подаємо до відомости наших членів на Буковинї, та просимо нашу інтеліґенцию на Буковинї подати сю відомість широким кругам селяньства, що буковиньский Банк краєвий рішив на засїданю 9 падолиста с. р. приймати полїси „Днїстра“ від своїх довжників гіпотечних. Хто отже старає ся о позичку в буковиньскім банку краєвім, нехай предложить полїсу „Днїстра“ на доказ обезпеченя будинків від огню. — *Дирекция „Днїстра“.*

Збори і засїданя.

Народне віче в Скалатї відбуде ся заходом повітової орґанізациї дня 12 с. м. о год. 12 в полудне в сали „Руского Банку“ в справі безпосередного, загального, рівного тайного права голосованя.

Народне віче в Глинянах перемишляньского повіта відбуде ся дня 17 с. м. о годинї 3 пополудни в сали маґістрату. На порядку дневнім реформа виборча до сойму і до ради державної — *Народна орґанізация.*

Народне віче в Камінцї стр. відбуде ся 15 с. м. в сали руского „Сокола“. На дневнім порядку: 1) виборча реформа, 2) ювилей в честь Хмельницкого і 3) галицкий сойм а руска справа. — За видїя „Селяньскої Ради“ о. *Сидір Зельский.*

З товариств.

В „Кружку українських дївчат у Львові“ відбуде ся в недїлю 10 с. м. відчит п. Остапа Луцкого про „Ніобе“ Ольги Кобилянської. Початок о 3 год. Вступ вільний.

Бібліоґрафія.

— **Накладом товариства педаґоґічного** появила ся книжочка під заголовком: Подорож св. Миколая образ сцевічний в 1 актї написав Єронїм Калитовский стр. 32 з двома ілюстрациями, цїна 20 сот. Купувати в книгарнї тов. Шевченка, Львів ул. Театральна ч. 1 або в товаристві педаґоґічнім, ул. Сикстуска ч. 47. Ся пєса надає ся дуже добре на виставу в читальнях.

— **Реґуляциї рік.** Написав д-р Евген Олесницкий. Львів, 1905. Цїна 10 сот. Дістати можна в книгарни ім. Шевченка. — Є се відбитка звісних статий, друкованих недавно в „Дїлї“.

— **Сьпіваник для народних шкіл** зложив Я. Ярославенко. Школа народна, часть II. Цїна 50 сот. — Є се 7-ий випуск музичної бібліотеки „Торбан“, видаваної Українською накладнею у Львові, і виставлений в літоґрафічнім заведеню Ф. Гайдля в Липеку вже самою зверхною формою робить гарне враженє.

— **Алїбаба і инші казки з Тисяч і одної ночи.** Том II. Львів, 1905, Накладом Вячеслава Будзиновского. Сторін 117. Цїна 50 сот.

Малий Фейлетон.

Не люблю...

Не люблю я, народе, твоєї покори,
бо покорою ката нїхто не поборе:
на похнюе дерево кози лиш скачуть,
а повірні народи в кайданах лиш плачуть...

Не люблю я, народе, твоєї ще віри,
що дає тобі силу терпіти без міри —
проклятуща будь вічна сподїваня сила,
що народ у бездїлля ярмо поклонила!...

Не люблю я, народе, твойого терпіння,
що на тебе несе милосердя проміння,
що раде полюбить твої болї і муки,
а не горді, тверді, вооружені руки...

Не люблю, мій народе, твойого спокою,
бо мовчиш ти посеред загального бою;
коли ресь до свободи країна усяка —
спить оден лиш — у збруї — Козак-невмирака...

Кіпмань, 5. 12. 1905.

Силье. Яричевський.

Переписка Адміністрациї.

Вп. В. Зв. Ку. За сей рік прийде нам ще 7 К 20 с. — І. Ху. в Жа. До кінця року належить ся нам ще 6 К. — Т. Вой. в Ба. За сей рік прийде нам ще 1 К. — І. Даш. в Ту. До кінця року прийде нам ще 4 К. — М. Зв. в Жов. За сей рік належить ся нам ще 10 К 40 с. — О. Ко. в Лї. До кінця року прийде нам ще 6 К. — К. Бар. в Ка. струм. Тепер зістало на 1906 рік 1 К. — В. Гра. в Ми. До кінця року прийде нам ще 2 К. — Н. Бут. в Мо. За сей рік належить ся нам ще 4 К. — І. Га. в Ви. До кінця року прийде нам ще 4 К. — О. Іван в Трос. За сей рік належить ся нам ще 4 К. — Д. Ко. в Си. виж. До кінця року прийде нам ще 2 К. — К. Бри. в Пис. За сей рік належить ся нам ще 7 К. — П. Чу. в Тер. До кінця року прийде нам 4 К 80 с. — К. Лу. в Мшан. За сей рік належить ся нам ще 4 К. — С. Ме. в Лю. До кінця року прийде нам ще 4 К. — В. Ко. в Рож. За сей рік належить ся нам ще 22 К. — С. Ох. в Сам. За сей рік прийде нам ще 8 К. — І. Яв. в Лу. До кінця року належить ся нам ще 8 К. — А. Бо. в Оро. За сей рік прийде нам ще 16 К. — І. Го. в Тей. До кінця року належить ся нам ще 16 К. — А. Слонь. в Да. За сей рік прийде нам ще 14 К. — І. Ко. в Дро. До кінця року належить ся нам ще 24 К 70 с. — Л. Го. в Угер. За сей рік прийде нам ще 14 К. — Хв. То. „Січ“ у Від. за сей рік належить ся нам ще 12 К.

— **З т-ва св. Петра.** В місяци падолистї на річ тов-а зложили в коронах: Вп. д-р Тадей Соловій адв. кр. 10; о. І. Чарторийский від церкви в Гнїздичеві 5; дек. калуский о. Рожаньский від членів 20; Вп. посли сойму кр. д-р Евг. Олесницкий, д-р М. Король, крл. Мандичевский, о. Мазикевич, о. Ефинович, о. Богачевский і сов. Гандзук по 2; о. Кипасевич пар. Підгородя збірку 25; дек. бобрецкий о. Штогрин від членів 43; дек. роздольский о. Зарицкий від членів 18; дек. журавеньский о. Березовский від членів 17; Семен Шпицер богосл. 4 р. 1; дек. о. Горникевич від членів 30 80; дек. галицкий від членів 6; о. Мартинець Йосиф з Цуцилївець від себе і церквей 16; Елисавета Метлерка-мпф зі Львова 4. — За жертви дякує і о дальші просить — *Видїл.*

— **Конкурс на церков.** В Глїбові скалатского повіта розпічнесь з весною 1906 р. будова мурованої церкви. Підприємцї, що хотїли би підняти ся сеї будови, зволять внести свої оферти до парохіяльного уряду в Глїбові найдальше до 1 січня 1906 з заявою, що зможуть зложити кавцию.

Конкурс. Переплетня наук. товариства ім. Шевченка прийме 4 хлопців на науку. Вимагає ся від них, щоб уміли хоч читати. Перші 2 місяцї практика безплатна, по 2 місяцях платить ся хлопцям 5 кор. тижневе. Найдуть они приміщенє в ремісничій бурсї. По можливі поясненя зголошуватись у підписаного: — *Д-р Д. Лукіянович.*

Календар: Нин: Екатерини (лат.: Амбровія); завтра: Климентія (лат.: Непорочное Зач. Богородицї); позавтра: Якова, Алипія пр. (лат.: Леокадия).

Репертуар руского театру (тепер в Стрию) в четвер: дня 7 с. м. „Запорожець за Дунаєм“ опера в 3 дїях Артемовского-Гулака; в суботу 9 с. м. Перший виступ знаменитої української артистки Марії Заньковецької „Наймичка“ драма в 5 дїях Карпенка-Карого; в недїлю 10 с. м. „Хазяїн“ комедия в 4 дїях Карпенка-Карого; ві второк 12 с. м. „Катерина“ опера в 3 дїях Аркаса; в четвер 14 с. м. „Лїсова квітка“ комедия в 4 дїях Яновської (виступ п. М. Заньковецької); в суботу 16 с. м. „Продана наречена“, опера в 3 дїях Сметани; в недїлю 17 с. м. „Суєта“, комедия в 4 дїях Карпенка-Карого (виступ п. М. Заньковецької.) — Абонамент І-рядний на шість вистав 15 кор. Абонамент II-рядний на шість вистав 10 кор. — Початок о годинї 8 вечером.

В Colosseum від дня 1 грудня програма сензацийних новостей. Між иньшими електричний танець і нова оперетка.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропиґійского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в днї звич. за зголошенем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудни від 3—5.

Надіслане.

Специяліст в дїточих недугах

Д-р В. Ґукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни 887

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4 І. п.

Адвокат краєвий

Д-р Иосиф Партицкий

отворить з днем 1 н. ст. грудня 1905 канцелярию 1050 7—?

в Станиславові

ул. Сапіжнньска (Тисьменецка) ч. 33.

Перекази на Відень, Берлин, Париж і инші заграничні місцевости

видають

Сокаль і Лїлієн

банковий дім і контора виміни.

Порученя з провінциї полагоджуємо відворотною почтою без дочисленя окремої провізиї. 207 г

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

проти Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

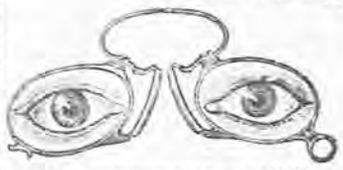

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

КОНКУРС.

Отсим розписуєсь конкурс на шкіци плянів нової церкви в Тернополи на слїдуючих услівях:

1. Церков має ставути при улици Мицкевича, фронтом до тоїж улицї.

Розміри парцелї будїлової суть подані в залученім плянї ситуацийнім. Для лучшого зрозуміня ситуациї подає ся, що майже против церкви (як в плянї означено) стоїть новий костел просвіту проф. Тельского, виконаний з цегли (robbau) і мягкого каміня. Побіч церкви має ставути дім парохіяльний.

2. Стиль церкви має бути візантийско-руский або романьский з виключенем готицкого і барокко і відповідати характерови руских церквей і руському обрядови.

3. Церков має бути виконана з цегли, гидравлєва гидравлїкою або мож ужити каменя тернопільского яко окладини на дерево.

4. Церков має містити найменше 4000 людий. Заристії, ґалериї і входи відповідні до тої величини церкви.

5. Кошти будови церкви не повинні перевисити 220.000 корон.

6. Шкіци мають бути зроблені в скалї 1 : 100 і складати ся з рису поземного двох видів т. є. з боку і з переду і відповідної скількости розрізів для показаня характеристичних частий.

7. Речинець надсилаєня праць до 1 марта 1906, на руки Всесьвітлїйшої Митрополичої Консисториї у Львові ул. св. Юра ч. 5 до 12 години в полудне а для замісцевих речинець гродовиує ся о 24 годин.

Рецепіс почтовий є сьвідоцтвом надання праці в надавім речинци.

8. Пляни мають бути подані в теках (а не в рульонах) заосмотрені в мотто і має бути залучена коверта з тимже моттом і з подавем адреса автора в серединї.

9. Нагороди визначують ся три: I) в висоті 800 К, II) 500 К, III) 300 Корон.

10. Суд конкурсовий складають упрошені Єго Ексцеленциєю Високопреосвященим Митрополитом Андреєм графом Шептицким сватови під Єго предсїдательством.

11. Рішенє конкурсу наступить в марті 1906 р.

12. Нагороджені пляни стають ся власностию гр. кат. парохіи в Тернополи, як також застерігає ся купно плянів ненагороджених а через суд конкурсовий до закупна поручених за цїну 200 корон, розуміє ся за згодою автора.

13. Ненагороджені і незакуплені пляни можна буде відобрати в місяци липни 1906 р. за оказанєм поквітованя або рецепісу почтового яко сьвідоцтва віддання плянів.

14. Застерігає ся право уладженя вистави плянів конкурсових у Львові як і в більших містах на провінциї а також право репродукциї.

Гр. кат. уряд парохіяльний.

1044 1—3 *Сьвящ. Володимир Дрожницкий.*

Незвісна дешевість

діточі забавки, ґалянтерийні товари в маґазині фірми **Кавчиньский & Оберский** 1043 2—5

ул. Кароля Людвика 7, Львів, ул. Ґалицка 6.

Помічник оборотний і добрий експедент найде місце в корінній торговли Івана Бориса в Перемишли. 994 7—?

До Впов. Учительства!

Впов. предплатників „Учителя“ котрим висилисьмо „Сьпіванник для народних шкіл“ просимо о як найскорше надіслане (заслученим чеком або марками) належитости т. є. 50 гелерів. З поважанем: **Українська Накладня** у Львові, ул. Вроновска ч. 8. 990 10-10

Фабрика Трочиньского
Львів, ул. Фредра

поручає знамениті десерові цукри, надівані найлїпшими масами, фунт 60 крейцарів, чеколядок фунт 1 зр., карельків 40 кр., чаєвників 60 кр., цукрів до прикраси ялинки 1 зр.
1032 2—5

Ученик VIII кл. ґімн. гладає лекциї на цїлий рік. Може приготовляти учеників до вступних іспитів ґімн. Зголошеня на адресу: *Кость Масевич* в Вербівцях п. п. Городенка. 3—3

Робітню знарядів церковних
другу руску в Галичині поручає
Василь Дуткевич
бронзівник в Перемишли.

Приймає чаші до золоченя, дароносиці, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золочене і срібленє відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, лїхтарів, павуків.

ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, бронзівник
Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 595 57-90

ОГОЛОШЕНЄ.

Рада надзираюча товариства „Народний Дім“ в Тернополи, словариственя зареєстрованого з обмеженою порукою повідомляє отсим по мисли §. 27 статута, що

IV. Звичайні Загальні Збори

того товариства відбудуть ся дня 14 грудня 1905 р. о год. 8 по полудни, а в разї браку комплету вимаганого в §. 30 і 31 статута, без огляду на число членів слїдуючого дня о годинї 8 по полудни, в комнатах „Рускої Бесїди“ в Тернополи зі слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитане протоколу з попередних загальних зборів;
2. Зміни статута.
3. Вибір 3 членів ради надзираючої, в місце уступивших.
4. Вибір комісиї ревізийної.
5. Внесеня ради надзираючої, дирекциї і членів.

Тернопіль, дня 40 падолиста 1905.

1030 3—3 ЗА ДИРЕКЦИЮ: *Д-р Голубович.*

Висилковий маґазин ткацких виробів
Едмунда Товарницкого
в НОЛОМИЇ

висилає на бажане даром і оплатно прібки полотна, шіртінґів, шевіотів, цайґів, столового біля, сукна, мужеску і женьску одіж і поручає вінчальні виправи.

Цїни фабричні.

Заступники і відпродавці глядані всюди.

Зголошеня лише письменно. 1016 5—16

Важне для парохіяльних урядів і читалень!

Макс Ґлязерман
ПЕЧАТНИКАР
Львів, ул. Сикстуска ч. 17

виконує густовно і дешево стампілї кавчукові і металеві для парохіяльних урядів, громад, читалень і т. п. по 2·50 с. враз з пуделком і фарбою, литі нагробні таблиці, числа домів і улиць, відзнаки для лісних та пільних сторожий і клїщі до пльомбованя мяса.

Переписка руска. 285 10—10

Щасте в подружю тоді повне, коли до мешканя справить ся пару патентованих пружинових матерацїв

„HERCULES“

котрих подушки дають ся здіймати і розкладати. Коштують **36 корон.** Продає з доставою franco

Евген Берґер, таніцер і декоратор

винахідник і одинокий фабрикант гіґієнічних, патентованих пружинових матерацїв „HERCULES“, даючих ся здіймати і розкладати

в Jägerndorf, Oesterr. Schlesien №. 4000. 1038 1—1

Охоронна марка: ЯКОР.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

замість

PAIN-EXPELLER

признане загально як найзнаменитше, усмиряюче біль средство по цїні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всїх аптиках.

При закупні того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальні фляшочки в пуделках з охоронною маркою „Якор“, з аптики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний вибір. 939 27—20

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом“ в Празї, I. улиця Єлисавети 5. Висилка щоденна.

Признаня для „Сокільского Базару“ у Львові.

З численних признань, які одержуємо зі всїх сторін краю за нашу торговельну діяльність, подаємо ось тих кілька до відомости Вп. Суспільности:

1) З портрету надісланого менї єсьм цїлком вдоволений. Новесело 25/11 1905. *Гр. Мицко.*

2) Із зошитів єсьмо вдоволені. Коломия 24 2 1905. *С. Недїльский.*

3) За хорошо викінчений кредковий портрет прошу приняти подяку. Львів 4/4 1905. *Замойский Втр.*

4) Зі зошитів єсьмо вдоволені. Коломия 2/11 1905. *С. Недїльский.*

5) За зроблений менї портрет єсьм Вам вдячна. *Вячесл. Будзиновска.*

6) З якости і цїн Ваших товарів єсьм вповні вдоволений. Прусїк 16 червня 1905. *Ольга Ґаринович*

7) За прислані шкільні прибори дякую і єсьм з них вдоволена. Сторожі вел. 15/9 1905. *Іванна Ґаринович* учительна. 1042 1—10

Портрети кредкові виконує ся по цїнї 12 К, погруде звичайна величина. Портрети кольоровані від 40 К.

В „Сокільскім Базари“ є на складї крім краєвидів також портрети і образи наших поетів, письменників і історичні.

Всї товари набувайте лиш в „Сокільскім Базари“.

Від дрібних річий

зачинаймо поширати свою торговлю і промисл в богато гроша в краю лишить ся і богато рук найде працю. Пощо маєте, Вповажані Пані, купувати заграничний крохмаль, коли фабрика ЛЕОНАРДА СОЛЕЦКОГО у Львові виробляє такий знаменитий **брилянтовий крохмаль з кіткою і бажантом,** що перевисшає своєю добротою всякі заграничні вироби, є лїпший, дешевший і можна єго всюди набути. Зажадайте лише крохмалю краєвого виробу! 995 4—4

Потягнути і вже ліжко!

Диванове ліжко „Корона“

зголошене до опатентованя у всїх державах, з мосяжною штабою, з торбиною mouquet, з плюшовою обвідкою і модних френзлях. Висилає з ґарантиєю за добрий виріб і механізм по цїнї **170 корон** за штуку винахідник і фабрикант

ЕВГЕН БЕРҐЕР,
таніцер і декоратор
Jägerndorf, Oesterr. Schlesien, № 400.

Підстави до патентованих диванових ліжок по 36 К.
1036 1—1

БІЛЬШЕ ЯК 1000 ПОДЯК

і атестів пп. Лїкарів, Клїнік і загальних шпиталів сьвідчать найлїпше про високу лїчничу вартість

Іхтіоментолю

(правно охорон.),

котрий дуже часто по кількарозовім ужитю усуває неавідно і тревало: Ревматизм, болї нервові, гостець, пораженє, біль голови, біль зубів і инші долягливости ревматичного і нервового характеру.

Цїна фляшки з описом ужитя коштує 1 Кор.

ІХТІОМЕНТОЛЬ можна набути у всїх аптиках, або прямо: З хемічної лябораториї аптикаря **ШИМОНА ЕДЕЛЬМАНА** в Богородчанах. 911 11—24

Почтою висилає ся найменше **два** (2) фляшки.

Просить ся жадати виразно **Іхтіоментолю Едельмана.**

Оповѣщене.

„ЗАЩИТА ЗЕМЛИ“, общество зарегистрованное съ ограниченною порукою во Львовѣ при улицѣ Краковской число 17, II. поверхъ, удѣляетъ пожички для нѣбызанія и удержанія земли и поднесенія господарства, покупаетъ большіи посѣлости и сельскіи господарства въ цѣли продажи тыхъ же въ цѣлости или парцелями своимъ членамъ, принимаетъ капиталъ въ щадницу, опроцентовуетъ яхъ по 4 и платитъ само подать рентовую и удѣляетъ отворотною почтою всякихъ поясненій въ дѣлѣ закупна и продажи земли.

При прошеніи о пожичку нужно предъявити вытягъ ипотечный и аркушъ посѣлости геометромъ подтвержденный. Высота ипотеки при удѣленіи кредитовъ отъ 6 до 7%.

Состояніе съ днемъ 30-го сентября 1905 года:

Станъ должный:

1. Фондъ резервный	2188 84
2. Удѣлы членовъ	22334·05
3. Щадничіи вклади	180292 04
4. Дивиденда неподнята	1106·87
5. Сальдо отсотковъ	7633·79
6. Решта надвышки изъ 1904 г.	307·85
Общая сумма	213863·44

Станъ чинный:

1. Пожички ипотечныя	177428·84
2. Издержки администраційніи	2183·48
3. Кошта заснованія и мобилія	284·46
4. Еффекты	6935·—
5. Льокаціи въ Банкахъ	27018.01
6. Переходовіи	5·64
7. Наличными въ касѣ	8·01
Общая сумма	213863·44

957 11 12

5 корон і більше денного зарібку

Товариство панчошкових машин для домових робітників

глядає осіб обох полів до панчошкових виробів на нашій машинї.

Проста і швидка робота цїлий рік дома. Не треба приготовних робіт. Віддалене і місце замешканя не впливає зовсїм, а ми продаємо роботу.

Товариство панчошкових машин для домових робітників
987 **THOMAS. M. WHITTIK et Comp. Prag Peterspiatz. 7.** 9—?

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Кранів, Суконницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоєсове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сїркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсьвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сїркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сїрково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекцийно-гіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порпї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порпї і сверблячу шкіри 70 сот. 209 69—84

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцмани	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в недїлю і сьвята), Деятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що недїлї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Сереета (від 1/7 до 31/8), Берґомета (в понедїлок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в недїлї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Законаного (від 25/6 до 15/9), Освєнцїма (від 25/6 до 15/9), Вєлїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцмани	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватра (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що недїлї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що недїлї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави рускої	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Примітка. Поїзди посьпішні друковані є чорними цифрами; поїзди нічні є означені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 6 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого пишного рода, інвестровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в міжнім бюрі ц. к. державних зелїзниць, вказ Ґаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 263. Львів пятниця 25 падолиста (8 грудня) 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро ґазет А. Окшавского ул. Кілїньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з ві ер. додатком:

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		44 к.
на пів року	16 „		22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попередним заترешенем. — Неприймані неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або на єї місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Бесїда посла Романчука

при дебатї над заявою президента мінїстрів бар. Ґавча в справі виборчої реформи.

Висока палато! Стала ся дуже важна й дуже незвичайна подія перед трома днями, коли п. президент мінїстрів заповів рішучу постанову правительства ввести загальне, рівне, безпосередне і тайне голосоване. Подія се незвичайна, бо ми від десяток лїт навикли до того, що у нас засадничо- важні питаня або попросту виминає ся або намагає ся порішати їх малодушно патанем і клиненем.

Особливе вдоволене з сеї постанови правительства мусїли-б висказати Русини, нарід нерозмірно і найтяжше покривджений і упосліджений обовязуючим нинї правом виборчим. Се просто ганьба для Австриї, що 3½ мілїоновий нарід заступлений в державній радї лише десятьма послами (*слухайте! слухайте!*), що в Галичинї на близько 400.000 руских мешканців припадає лиш оден посол, коли на инші народности, далеко менші, ба навіть пять разів менші як Русини, припадає більше заступників.

Однакож через гіркий досьвід столїтями у Русинів встало і тепер недовіре якого їм годї позбути ся. Се недовіре скріплює ся тим, що з одного боку правительство застерегло свою постанову ріжними додатками, а кромі того виринають поголоски й прояви, які сїй постанові правительства віднимають усе значінє.

Два днї тому можна було вичитати в однім віденьскім дневнику а учера і в галицко-польских дневниках про надію польского клюбу, що в Галичинї переведуть ся найблизші вибори не безпосередним, а посередним голосованем. О тім я скажу більше ще опісля, але вже й зараз тепер мушу заявити, що менї не хоче ся вірити в таку провокацию не лише цїлого руского але і переважно більшої части польского народу в Галичинї. Через те насталоби в краю таке заворушене, що правительство і ті панове, котрі дали-б до сего причину, мусїли-б опісля гірко жалувати. (*Так є! Правда!*)

Не хочу близше входити в те, о чім говорить ся тут і всюди: які мотиви могли спонукати правительство основно змінити недви в кілька тижнїв свою думку о виборчій реформі. П. президент мінїстрів пояснив сю зміну результатом голосованя в сїй палатї дня 6. жовтня. Я думаю, що був ще оден мотив. Не думаю, щоби п. президентови мінїстрів загальне право виборче стало тепер симпатичне, коли передше було несимпатичне. Але він узнав конечність і безпровочність єго, то і мусїв яко керманич держави піддатись конечности, уважаючи переведене виборчої реформи будь-що-будь далеко меншим лихом, як непереведене єї, з чого вийшли би далеко більші шкоди. Я лиш бажаю, щоби так само як п. президент мінїстрів, навернули ся також усї противники загального права виборчого. Нехай они не симпатизують з тим правом, нехай не люблять єго, але таки нехай прийдуть до пересьвідченя, що єго годї відкладати, бо оно невідкладно потрібне. Нехай они погодять ся з конечностию.

Як сказано, п. президент мінїстрів пояснив зміну свого погляду по голосованю з д. 6 жовтня. Се голосоване виказало, що за наглячостию внесеня о заведене загального, рівного, безпосередного і тайного права виборчого заявила ся значна більшість сеї палати. Отже я, хотячи заняти ся конкретними питанями, а не, так сказати-б, хапати в потемках, беру ся розслїдити, на скілько як раз ті основні черти, які нам тут виложив п. президент мінїстрів, відповідають тим чотиром жаданям.

Перше жадане — то з а г а л ь н е право виборче. На него п. президент мінїстрів вповні згодив ся, і се, що він сказав, відповідає тому жаданю. Правда, не в сїй палатї, але поза нею, зроблено против загального права виборчого два заміти, а іменно, що розтягає ся єго також на анальфабетів і на господарско несамостійні особи. Та я думаю, що ті заміти опізнились о цїле десятилїтє. Нехай би було виступало ся з ними тогдї, коли творено пяту курию. Дехто й виступив був з ними, але коли тогдї они упали, то чейже вже неможливо нинї придавати їм яке небудь значінє. Можна кождому відмовити те, чого він не має, але годї відобрати комусь те, що єму вже дано і він єго має. Отже, коли анальфабети і господарско несамостійні особи вже мають право виборче, годї їм відбирати єго.

Друге жадане — р і в н е право виборче. О нїм скажу дещо опісля.

Трете жадане — то б е з п о с е р е д н е право виборче. Я вже згадав о тім, що — як ходять поголоски і як пишуть імовірно втаємничені дневники — польске коло заходить ся о виключене Галичини з сего права. Супротив того я замічаю — і, думаю, можу се заявити не лише в імени своїх товаришів з клюбу, ба і за цїлий нарід руский, але чейже посьвідчать се і заступники польских людових партий і взагалї заступники більшости польского люду, — що якраз безпосередне право виборче є найважнїйше з усїх чотирох жадань.

Звертаю увагу, що жадане безпосередного права виборчого видвигнули були галицкі сїльскі громади, як руске, так в части й польске селяньство вже давно, заким ще порушена була яка небудь виборча реформа. З початку 1890-их років увійшло до сеї палати грубо понад тисяч петиций від руских громад, де прошено о нїчо більше, *як лиш* о введене безпосередного голосованя при виборах до ради державної. Без безпосередного права виборчого цїла реформа виборча була-б для нас зовсїм без значіня. Єї просто скарикатуровано би, так само, як зробив той славний маляр, що одним черном кисти перемінив осьміхнену дитину на плачущу. Таке сталось би і з осьміхненою на образї виборчою реформою без права безпосередного голосованя.

Звертаю увагу, що против такого р а б у н к у — не можу інакше назвати сего — встав би цїлий руский нарід, правда, потяжний до чину і не легко запальчивий, але як вже раз заворушить ся, тогдї не легко вгамонуєсь.

Звертаю також увагу, що руский нарід має в тім згладї за союзників великі впливові партиї в краю. Річ певна, цїла социяльно-демократична і польско-людова партия поступають в тім самім дусї і стоять за сим правом цїлою силою й енерґією. Було би непевно, *ба небезпечно, як раз в сїй хвили* виклинувати в Галичинї заворушене народу, коли туй за границею, в Росиї, дїлає могучий, бурний рух, що рве греблї і руйнує увесь лад. Зовсїм не маю на думцї грозити, але уважаю за свій обовязок остеречи. І се обовязок кождого сьвідущого чоловіка — зробити уважними на наслїдки правительство і тих, що мають вплив в тім дїлї. А впала би тогдї велика одвічальність на правительство і на ті партиї й особи, котрі викликали би таке, лагіднїйше сказавши, розворушене в Галичинї. (*Так є! правда!*)

Заведене безпосередних виборів — і то зараз тай всюди — є рішучою конечностию, є жаданем, від якого не попустить ся, коли не девять десятих, то певно більше як три четвертини галицкого населеня.

Длятого не треба звертати уваги на сторонництво сорозмірно мале, котре в сїй палатї має великий вплив, але в самім краю оказалось би полїтично цїлком безсильним, коли народ прийде до своїх прав.

Дальше жадане, на котре висока палата згодила ся д. 6. жовтня, відносить ся до тайного голосованя. Правительство не висказало о тім своєї гадки; длятого треба припустити, що лишить ся так, як є, значить, при тайнім виборчім праві.

Приступаю до обговореня рівного виборчого права. Після заяви правительства рівне виборче право не має бути признане в повній мірі анї поодиноким особам анї тим менше поодиноким народам або краям; поодиноким особам длятого нї, бо правительство уважає ще плюральне виборче право за справу непорішену.

О сїм говорили вже тут декотрі попередні бесїдники, і я думаю, що наведені ними арґументи повинні бути настілько переконуючі, щоби про заведене плюрального виборчого права в Австриї і не говорено більше. Плюральне виборче право попри загальнім праві виборчім вже через те саме не має змислу, бо нема міри, після котрої можна би комусь признати більше число голосів, коли при виборчім праві, признаванім на підставі цензу, таку міру легко найти.

Оттак напр.: припустїм, що той, хто платить 10 К податку, мав би мати оден голос; тогдї инший, що платить 100 або 1000 К податку, міг би мати два голоси, а той, хто ще більше платить, три голоси. Але годї зрозуміти, як уладити плюральне виборче право без цензу. Пр. для властителя великої посїлости, котрий до того є високо просьвічений і платить дуже великий податок, було би, гадаю, навіть зневажливо, коли би він мав дістати лише оден або два голоси більше від свого парібка, котрий є анальфабетом і не платить жадного податку, бо се значило би, що такий пан рівнає ся двом чи трем наймитам.

Звертаю дальше увагу, о чім врештї тут уже говорено, що вийшли би технїчні трудности при вимірі і контролї, чи хтось справдї має право віддати два або три чи більше голосів. Длятого раз на все повинно ся залишити дискусию над сею справою.

Але хоч правительство не признає ся виразно до плюрального виборчого права, а заявило ся, оскілько ходить о право поодиноких осіб, за рівним правом виборчим, всеж таки що-до виборчих округів, країв і народів стоїть воно за нерівним виборчим правом. Та сему мушу спротивити ся і зараз скажу, длячого.

Чим же є нарід або виборчий округ або край в прирівнаню до населеня? Чейже не чим иншим, як більшим числом осіб. Коли ж всї особи мають бути рівні, то чому не мають бути рівні ті самі люди в більшім числї? Чому має бути оден рівний другому, але тисяч або кілька тисячів тих людий не мають бути рівні такому самому числу инших людий? Се вже математична загадка, котрої я не в силї відгадати.

Попередні бесїдники старались тут виказати, длячого поодинокі виборчі округи не повинні бути рівні і так само після неодинакового ключа малось би розділяти мандати на поодинокі краї. Ось ті арґументи: Речник социяльно-демократичного сторонництва казав, що-до промислових і більших міст раз-враз наплинає сїльске населене і через те, хоч би утворено навіть рівні що-до числа людности виборчі округи, то вони згодом вийшли би нерівні. Але чиж се переконуючий арґумент? Се могло би що найбільше промовляти затим, що ті виборчі округи треба би по якихсь там роках наново уладити, але не за тим, щоби відразу наперед одні округи робити більші, а другі менші. Бо в такім разї могло би й так стати ся, що в якімсь сїльскім окрузї з часом повстане яка фабрика або розвине ся взагалї якийсь промисл чи то заложить ся якась висша школа, або т. и.; через те стягне ся там народу з инших округів, так що виборчий округ вже зразу більший вийде згодом єще більший. Отже того арґументу не можна уважати достаточним.

Другий арґумент вийшов тут від бесїдника ческого клюбу, котрий сказав, що такі виборчих округів і таких країв, що мають велике економічне значінє і висшу культуру, не можна майже на рівні класти з округами і краями з сего огляду висшими. На сей арґумент натякнув також і п. президент мінїстрів у своїй бесїдї. Алеж і сим причіплено до засади загального рівного виборчого права річ, що з сею засадою не має нїчого спільного. Я вже зазначив раз, що населене виборчого округа або краю або народу не є нїчим иншим, як якимсь більшим числом людий. Скоро-ж раз заведе ся рівне для кождої людини право виборче, то й виборчі округи, краї і народи мусять дістати рівне право.

Дивна річ, що і в бесїдї п. президента мінїстрів і в промовах усїх попередних бесїдників говорило ся тілько о краях, а не о народах, та що за підставу до розділу мандатів брано лише краї. Краї уважає ся нїби за щось історичного, за щось тривкого, так сказати, незмінного. Тимчасом такий погляд є цїлком а цїлком хибний. Коронні краї не є взагалї жадні орґанїчні твори, а лише механїчні; повстали вони припадково і розвинули ся та дістали свою теперішну форму також часто наслїдком всїляких припадкових подій; в декотрих з них заходили з часом всїлякі зміни та й ще могуть зайти. Цїлком противно народи є щось тривкого, даного, орґанїчного. Возьмім за приклад Галичину. Я помину ті давні часи, коли Галичина була ще під рускими князями і королями; помину й ті часи, коли вона оставала під польским панованем, а перейду лиш ті 133 лїт, від коли Галичина належить до Австриї. Кількож то змін позаходило за той час в границях краю! Первісна Галичина з р. 1772. цїлком инакше виглядала, як теперішна. В кілька лїт пізнїйше прилучено до неї Буковину, і так було довгий час. При пізнїйших подїлах Польщі і підчас Наполеоньских воєн прилучено до Галичини землї, що тепер не належать до неї. Опісля знов відділено від неї инші части, котрі аж пізнїйше назад вернули до Галичини. Краків прилучено аж пізнїйше, за те відлучено Буковину. Крім того край в теперішних своїх межах якийсь час був подїлений на дві адміністрацийні части, отже мовби на два краї з окремими намісництвами в Кракові і у Львові. Чиж се твір тривкий, орґанїчний? Подібно має ся річ також з декотрими иншими краями.

Отже не край, а народи треба принати за підставу до розділу мандатів, а ключ до сего по тім, що я вже сказав, може бути для всїх народів лише оден і той сам.

Коли правительство стане при тім, що число всїх послів має лишитись те саме, як тепер, значить, 425, то виладе оден посол на 60.000 душ населеня ще з якимсь малим додатком; і після сего ключа повинні мандати бути розділені межи поодинокі народи. Правда, що вийдуть деякі трудности при розмежуваню виборчих округів, але ті трудности не повинні бути так великі.

Врештї маємо вже й приклад на Моравї, де має бути заведений національний виборчий катастер; після того катастру кождий має віддати свій голос у виборчім округї тої народности, до котрої він належить, так що навіть мешканцї тої самої громади вибирають собі заступників в ріжних національних виборчих кругах. І я гадаю, що се найлїпший спосіб, щоби запобігти всякому національному майоризованю, та що сей спосіб всюди дасть національним меншостям найбезпечнїйшу охорону. Зовсїм повинен він вийти на користь Нїмцям, котрі, як відомо, в богатьох краях живуть розсїяні в польських, — але також і Полякам.

Жалують же ся Поляки і знимають у своїх дневниках страшний крик, що по заведеню загального виборчого права може їх майоризувати руска більшість у східній Галичинї, де живе значна часть Поляків, але не у збитій масї. Отже нехай приймуть моє внесене, а тогдї анї оден Поляк у східній Галичинї не потребує бути майоризований Русинами, бо тогдї віддасть кождий свій голос разом з иншими Поляками в окремім виборчім окрузї. Коли Поляків у східній Галичинї разом з Жидами, що заявили ся за польскою мовою, є около 1,200.000, то могли би, числячи 60.000 мешканців на одного посла, вибрати собі з самої лише східної Галичини 20 послів без всякої трудности і без найменшого небезпеченьства майоризациї.

Але дивним дивом, коли по таких криках польскої печати опісля прийшла вість, що після проекту правительства мають бути заведені національні виборчі округи, відозвали ся знов цїлком инші жалї.

Тепер починають плакати в ось-який спосіб: Ми (значить Поляки) стояли доси разом з нашими рускими братами — ми повязані з собою безлїчию звязий — а тут маємо бути на раз від них відділені і відлучені! Отже чого властиво сї панове хочуть? З одної сторони вони боять ся рускої майоризациї, з другої-ж знов сторони вони нїбито дати ся змайоризувати Русинам, аби тільки не порозривали ся ті ніжні, дорогі звязи, які привязують їх до Русинів. (*Дуже добре!*)

Се видима річ, що все або майже все істнувати буде виборча борба і бути мусить, не тільки між одиницями, але і між полїтичними та социяльними партиями, клясами і т. и. Тому було би великим промахом, як се запримітив вже також п. президент мінїстрів, коли б тоті виборчі спори хотїв хто єще заострювати та щоби втягано єще до сих спорів також чинник національний.

Найлїпшим средством, щоби усунути національні антаґонїзми при виборах є заведене національного катастру і творене національних виборчих округів. (*Дуже справедливо!*) — евентуально навіть без огляду на межі теперішних країв. Се послїдне не було-б також нїякою новиною. Як звісно, навіть Поляки годили ся на творене виборчих округів без огляду на краєві границї, коли то за мінїстерства Віндішґреца уложено проект виборчої реформи в новою курию, не ідентичною однак з курию загального голосованя утвореною за управи Баденія. Тодї був навіть референтом дотичного предложеня Поляк і не підносив против творена таких округів нїякого заміту.

Позволю собі також на случай, коли мало прийти до подїлу після національностий висловити єще одну думку, хоч зазначую з гори, що се є моя особиста, приватна думка. Є, як звісно, в Австриї вісїм народностий — по числу населеня в ось-який порядку: Нїмцї, Чехи, Поляки, Русини, Словінцї, Італїянцї, Сербо-Хорвати і Румуни. Я отже думаю, чи не було би вказане, аби і Жидам вільно було в полїтичнім змислї узнати ся за окрему національність. Се, розуміє ся, не могло би мати впливу на відносини язикові, хоч очивидно є гебрайска мова... (*Пос. Дашиньский: яко віроісповідане?*) Чиж мова є одиноким рішаючим моментом для істнованя нациї? (*Пос. Дашиньский. Чи ма-*

Мучцї Ґурґуля належить ся першеньство перед иншими подібними перетворами, спроваджуваними до нас з Прус і инших країв, бо як то виказала аналїза, містить в собі частицї корисвїйші до відживленя дїтий, як заграничні перетвори, краєвого виробу і не є дорожша. Набути можна в аптиках.

984е 2—14

Припис ужитя долучений до кождої пушки.

ють *Жиди уконституовати ся яко віроісповідане чи яко раса? — Голоси: Яко раса?*) Чи яко раса чи яко віроісповідане се рівнодушне.

Се загально відома річ, пане товаришу, що Ірляндці вважають себе за окрему народнічть від Анґлійців, хоч говорять одною і тою самою мовою. (*Пос. Дашиньский: Добре, але Жиди? Як же мають ся вони уконституовати? На якій основі?*) Таксамо, як уконституовали ся Ірляндці живуть не тілько в Ірляндиї але і в Америці, і ті послідні уважають себе також за оврему націю, хоч говорять одною мовою з Анґлійцями, а по части навіть належать до того самого віро- і повіданя.

Як Жиди уконституують ся, се можемо вже полишити їм самим — бо, розуміє ся, годі в тім напрямі ужити якогось примусу. Коли однак хто з Жидів хоче вважати себе за члена окремої жидівскої національности, то годі єму сего заборонити, тай годі змушувати Жидів, щоб причисляли себе до иншої якої національности. (*Пос. Дашиньский: Але як прийде ся до того, щоб розділювати між них мандати?*) Так само, як се було би у инших націй, приміром у Німців розсипаних по ріжних малих кольоніях.

(*Конець буде*).

Національна програма Українців-Подолян*).

Підходить час зібраня державної думи, яка після маніфесту з 17 жовтня мусить мати повні законодавчі функциї. З огляду на се, усі значнійші народи й партиї Російскої держави, приміром Поляки, Євреї, Німці й инші, виробили й оголосили свої програми, де зазначили свої політичні, суспільні і економічні бажаня, за які їм змагати ся при новім ладі у державі.

Українська-ж нація, що налічує в Росії своїх більш як 30 міліонів душ, поки що не оголосила своєї програми. Тому-то Українці Камянця-Подільского, хоч і певні в тому, що незабаром стане відома загально-українська програма, відчули потребу скласти й оголосити свою національну програму. Не маючи на думці видавати сю програму яко обовязкову задля всіх Українців Росиї, укладчики її мали йно замір викликати увагу Українців, насамперед Подолян, до такого вчасного й пекучого нині питаня, як самозазначення українського народу серед других народніх одиниць Росії.

Укладчики програми добре памятають, що всяка затримка у теперішній рішучій хвилї може бути тяжко шкідливою задля національних інтересів України. При тому укладчики програми, як і всї сьвідомі Українці, не гадають про яке-будь панування над другими націями, що живуть з ними в Росії, — ні, вони виходять з тієї думки, що рівність, братерство і вільне розвинення усїх тих націй повинні буть основою всьої національної праці Українців. Нарешті до програми Українців-Подолян прилучено й такі бажання, котрі здибають ся в програмах других націй: ті бажання о стільки спільні всякій культурній громаді, що без їх не може обійтись жадна національна програма.

А) Бажання що до просьвіти.

1. Початкова осьвіта й нижча професійна повинна давати ся українським дітям українською мовою, до якої на висчих ступнях школи прилучаєть ся й мова російська, яко загально-державна. В середніх та висчих школах також українською мовою повинні викладати ся істория України-Руси, українська мова та її література, заким виявить ся можливість викладу всїх наук по всїх школах України українською мовою.

2. В місцях, де українська людність не скрізь чи не більшостю проживає, згадана висче мета повинна досягати ся відкриттям подвійних (так званих утраквістичних) шкіл, щоб і там українські діти, поруч з другими, діставали початкову й середню осьвіту рідною мовою.

3. Початкова осьвіта повинна буть обовязкова, неплатна й загальна задля всїх дітий обох полів; вбогих дітий повинно ся вчити на громадські кошти.

4. Мусить бути як найшвидче задоволена потреба нижчих професійних (хліборобських, ремесничих, садівничих й инших господарських) шкіл, які повинні закладати ся й удержувати ся на основах, показаних в розділї 1-ому.

5. В середніх школах осьвіта повинна буть теж не платна та доступна для всїх дітий, без ріжниці верств суспільности, віри, заможности й національности.

6. Висча школа повинна мати повну волю академічну, приймати нарівні мужчин і женщин, брати з них плату за слухання лекцій, а бідних слухачів від плати увільняти.

7. Відкриття окремими особами й товариствами шкіл, бібліотек, читалень, друкарень повинно відбувати ся „явочним порядком“ без жадних цензурних заборон що-до вибору потрібних книжок, періодичних та всїх других друкованих видань. Так само повинно відбувати ся заснования вільних народніх університетів, відкриття лекцій подорожників-учителів і всїх прилюдних зібрань для читанки. І тут, чи в читанці чи в бесїдї, жадна мова не повинна терпіти заборон і перешкод.

8. Мусить бути скасована всяка цензура на видання друку як у державі, так на кордоні; за державним урядом лишаєть ся йно право судом затримувать чи конфіскувать ті видання.

Б) Бажання суспільно-політичні.

1. Всїм гражданам держави без ріжниці полу, не молодче 21 року, повинно належати право вибірати й бути вибраними в члени державної думи (зібрання народніх представників) на підставі загального, рівного, безпосереднього таємного голосування. Право меншости має забезпечувати ся „пропорціональними“ виборами.

Члени думи повинні вибірати ся на 3 роки, не більше.

2. Відокремлених селян знищуєть ся, а їм надають ся всї права, на рівні з усїма гражданами держави. Запроваджуєть ся загальна волость та дрібна земська одиниця.

3. Земські громадські одиниці повинні мати повну самостійність в справах задоволення своїх місцевих потреб, також видавання обовязкових постанов в межах своєї території: право доглядання шкіл початкових та нижчих професійних, шкіл середніх, порядкування над поліцією, місцевими податками, шинарнями, відкриттям й закриттям горілчаних складів і т. инше. Державному урядові лишаєть ся йно право доглядати того, щоби автономні місцеві інституциї додержували тих статутів, якими затверджено їх автономію.

4. Всї місцеві громадські інституциї, а між ними і суди першого ступня повинні складатись тільки з людий вибраних місцевою громадою на підставі автономічних статутів без затвердженя тих виборів державним урядом.

5. Відкриття усяких спілок, товариств, громад, зборів має відбувати ся „явочним порядком“ (т. є. через зголошене адміністративній власти — *Ред.*) з правом уживання там рідної мови.

6. В місцях, які українська людність скрізь, чи більшостю займає, українська мова повинна обовязково вживати ся по всїх місцевих інституціях. В інституціях державних повинна даватись відповідь українською мовою на прохання чи запитання тією-ж мовою. Так само і в інституціях тієї країни, де Українців меншість. Українська мова повинна конче вживати ся в церковних проповідях та в усїх зносинах межи причетом й парафіянами у тих парафіях, де Українців більшість.

В) Бажання економічні.

1. У першу чергу ставить ся добиваня тих способів, якими-б можна було запобігти малоземелю та безземелю селян. Серед способів до того конче потрібні:

а) безземельні або малоземельні селяни одержують наділи на викуп нарізані по потребі з земель державних (казенних), удільних (т. є. земель, котрі є власностию членів царскої родини — *Ред.*) манастирських, а там, де сих земель нема, із земель приватних землевласників (т. є. властителїв — *Ред.*), які мусять спродавать їх (малоземельним й безземельним селянам надільними частками на викуп) по потребі у державний банок.

б) з державної скарбниці видать ся селянам запомога на полекчення переходу до хуторного господарства (комасація);

в) зараз же повинна утворити ся радикальна зміна фунцій селянського банку, котрий мав би право й найперший обовязок скуповувать землї державців та спродувать їх малоземельним й безземельним селянам на викуп надільними частками, без жадної приплати наперед, але з тією умовою, щоби наділи ті йшли під хуторне господарство;

г) селянський банок повинен знизити строковий випрат йому на три відсотки в рік окрім нищення довгу;

д) повинно буть зазначено арендове право, що забезпечувало-б арендареви наслїдки поліпшень в господарстві й некадмірну арендну цїну.

2. Касуєть ся, як найшвидче, викупна плата за надільні селянські землї, також всї податки, що збирають ся тільки з хліборобів.

3. Знищують ся всї посередні податки й замість їх заводить ся безпосередній поступовий податок на дохід прибуток та спадщину.

4. Видають ся закони про справжню охорону фабричної, ремесницької й хліборобської праці, наймитів й домашніх слуг. Заводить ся незалежний інститут виборних инспекторів та инспектрис, що мають доглядати охорони всїх галузий праці й боронити робітничий пролетаріят від визиску хазяїв та капіталїстів-підприємців.

Орґанізаційний Виділ Подільського Українського Товариства „Просьвіта“.

Камянець-Под. 12 ноября 1905 р.

До сеї національної проґрами Українців-Подолян уважаємо за потрібне додати деякі поясненя.

Підписаний Орґанізаційний Виділ Подільского Укр. Тов-а „Посьвіта“ каже на початку проґрами, що українська нация дотепер ще не оголосила своєї проґрами. Тимчасом оно так не є. Читачі „Діла“ знають, що аж чотири українські сторонництва оголосили свої проґрами, але, розуміє ся, поза границями Росиї, бо до найновійшого часу зробити се в межах російскої держави було неможливо. З причини, що кайдани наложені на українську мову в Росиї і доси ще формально не зняті, український нарід за кордоном не мав тай доси ще не має свого дневника, котрий би інформував загал інтеліґенциї і люду о его справах, о тім, що діє ся на цїлій території України і що робимо ся для неї в конечности за границею. Тим то і дасть ся пояснити такі прояви, що в українських ґуберніях вариянти не зовсїм однакові жаданя навіть в таких справах, на яві в засаді годять ся всї українські партиї. Та нині оно вже йде до лучного...

У відділї що-до просьвіти Українська Орґанізация Подільска принципіяльно стоїть за українською мовою викладовою у всїх школах на Україні від найнизших до найвисших, а коли вони-що узнає неможливість уведеня українського загального викладу також в школах середних і висших, а обмежуєть ся лише на історию України й мову та літературу українську, то очивидно з тої причини, що при дотеперішній урядовій забороні педаґоґічної й наукової української літератури в Росиї нема ще нині ані потрібних книжок шкільних ані підготованих учителів до українського викладу всїх предметів науки. Важне тут се, що українські орґанізациї закордонні всюда на території України, поставивши в свою проґраму автономію українських земель, поставили яко оден з найважнійших домагань національзацию всїх шкіл і від сего вже не відступлять.

З ради державної.

На початку вчерашного засїданя палати послів п. Василь Яворский вніс інтерпеляциї: в справі упослїдженя руского язика ґр. Дідушицким в Бережанах і другу в справі вшехпольскої аґітациї податкового інспектора в Рудках.

Палата приступила до дискусиї над наглостию внесеня п. Хоца в справі інґеренциї президента міністрів до внутрішних угорских справ. Наглість внесеня відкинено 102 голосами против 3. П. Штайн мотивував своє нагле внесеня в справі персональної унії з Угорщиною. Штайн промовляв против загального голосованя, котрого цїлию є викинути німців з парляменту. Загальне голосоване може довести до анархії, а не дасть результатів, яких надіє ся Гавч, котрий лучить ся з социялїстами і анархістами. Бесїдник заявив ся за відокремленем Галичини і Дальматиї і за злукою давнїйших німецких провінций з німецкою державою.

Гавч запротестував против закиду, що правительство лучить ся з социялїстами і що скликано державну раду на день, на котрий социялїсти заповіли демонстрацию. Президент міністрів запротестував також енерґічно против того, що Штайн в так нечуваний спосіб втягнув до дискусиї корону.

На сїм наради закінчено. Слїдуюче засїдане в понеділок.

З Росиї.

Телеґрами.

Берлїн. З Петербурга доносять, що Вітте поступає вибраною дорогою і не дає ся з неї звести. Єго становище що раз сильнїйше а довіре до него що раз більше. Він опирає ся на умірковaних елементах земств, а радикальні від себе усуває. Супротив революцийних зборів Вітте виступає тепер щораз острійше і більше рішучо.

Самара. Военний суд засудив на смерть за желїзничий страйк голову комітету желїзничого персоналу Соколова і кількох инших его товаришів. В середу вечером надійшов телеґрафічний розказ міністра війни, в котрім зносить ся вирок смерти, а заряджує нове слїдство.

Петербург. До мешканя бувшого міністра війни, ґенерала Сахарова в Саратові прийшла якась жінка і трема револьверовими вистрілами убила его. Арештована заявила, що виконала вирок боевого відділу революцийного сторонництва. Атентат на Сахарова був пімстою за его зьвірства в часї хлопских заворушень. В однім селї пяні салдати засїкли на его розказ 33 хлопів на смерть.

Льондон. Онодї відбуло ся народне віче при участи кількох тисячів робітників. Промовляв о. Гапон. Социялїстів викинено з зборів силою. Віче рішило домагати ся амнестиї для Гапона.

Петербург. Страйк почтовців і телеґрафістів зачинає розлазити ся. Богато страйкарів хоче вернути до праці. Почтовий заряд оголосив, що всї страйкарі будуть увільнені зі служби, а потому кождий з окрема буде мусїв просити о приняте. В Москві арештовано головних аґітаторів, але сейчас утворив ся новий комітет страйковий.

Берлїн. В кількох місцевостях скопіньского повіту рязаньскої ґубернії вибухли хлопскі заворушеня. Голову і членів московского бюра конґресу почтових і телеґрафічних урядників увязнено.

Ейднуни. Арештованих в Москві членів почтово-телеґрафічного союза увільнено. В інфлянтскій ґубернії оголошено стан облоги.

Варшава. В івангродскій кріпости збунтував ся ґарнізон зложений з 3.200 піхоти, 2.800 артилєриї і 200 саперів, котрі поставили подібні жаданя як волки в Севастополи і в Кронштаді. Доси не прийшло до заворушень.

Берлїн. В дільници Придача касарня дисциплїнарного баталїону мешканя офіцирів і кілька домів цїлком знищені. Часть війска в безладї ходить по місті. Цивільні арештанти здали ся, двох вояків і двох арештантів убито, кількох арештантів і двох дозорців ранено. В бюрах вязниці згоріли документи.

Одеса. З причини небезпеки нових заворушень, розброєно обсаду кораблїв чорноморскої фльоти военної. На кораблях робить службу піхота.

Берлїн. З Варшави доносять, що урядовий дневник заповідає нові концесиї для Поляків, оголошує знесене обмежень для Жидів, улекшеня військовій службі, увзглядненє численних жадань що-до польского язика, обсаджене урядів Поляками, улекшеня при набуваню землї. Для цїлого королївства має бути утворена шкільна рада зложена з Поляків, репрезентантів населеня. Рада буде автономічна і буде видавати шкільні закони. Куратором має бути Поляк (?).

Москва. На стациї Іванова в куфрі жидівки Генкенівни знайдено револьвери і патрони. Коли жандарми арештували єї з її товаришкою, товпа зажадала від жандармів видання арештованих. Жандарми видали обі жидівки. Генкенівну замордовано в страшний спосіб, єї товаришку покалїчено.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Зелїзниця Фердинанда.

Відень. Конференциї між міністерством зелїзниць а дирекциєю північної зелїзниці, що до викупна сеї зелїзниці, вже довели до угоди, бо в засадничих справах прийшло до цїлковитого порозуміня. Викуплена буде не лиш головна лінія, але і льокальні лінії, гірска зелїзниця і вся приватна власність зелїзниці.

Ситуация в Чехії.

Відень. Міністерство внутрішних справ поручило всїм політичним урядам і жандармериям в Чехії безпровочно давити в Чехії всякі заворушеня і заборонити всякі політичні походи. На слїдуючу недїлю социяльні демократи знов пляновують величезну демонстрацию в користь загального голосованя.

Угодска кріза.

Відень. Февраний одержав повновласть на всї свої жаданя. Може тепер відрочити, або розвязати, відповідно до того, що буде уважати за потрібне. Здає ся, що кризиця під пресиєю сих повновластий, які дістав Февраний, зачала показувати охоту до компромісу.

З німецкого парляменту.

Берлїн. На засїданю парляменту правительство предложило внесеня в справі побільшеня фльоти і в справі реформа державних фінансів, бо довг держави виріс вже до $3^1/_2$ міліярда марок. Більов звернув увагу на зворот анґлійскої опінії против Німеччини, але в послїдних часах в висших кругах Анґлії наступив зворот на ліпше. Що до східної політики, то Німеччина стреміла до запевненя отвертих воріт для торговлї і промислу в Хінах. Поголоски, що Німеччина оферувала Росиї свою поміч в прибалтийских краях, не має найменшої підстави. Поступованє Німеччини в мароканьскій справі мало виключно дефензивний характер. Абсурдом суть поголоски, що ми хотїли приневолити Францию до оружного виступленя, або щоби разом з нами виступила против Анґлії.

Розділ держави від церкви.

Париж. Сенат ухвалив в остаточнім читаню закон о розділї держави від церкви 181 голосами против 102.

О фінансову контролю.

Царгород. Порта вислала до своїх заступників при заграничних дворах обіжник з повідомленем, що годить ся на фінансову комісию з деякими змінами і просьбою, щоби правительства поручили амбасадорам приняти предложене порти. Поголоски, що міжнародна фльота відступила від бльокади Мітилени і Лемноса, є неправдива. Вчера фльота обсадила цїновий і телеґрафічний урад в Кастро, головнім місті на Лемносї.

— Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанізуйте курси для анальфабетів!

ВІДОМОСТИ.

— Другі дев'ячні збори українського жіноцтва устроєні заходом Товариства „Кружок українських дівчат“ відбули ся у Львові дня 3 і 4 грудня с. р. при участи кількохсот учасників. Збори отворила голова Товариства Сев. Даниловичівна відповідною промовою, а відтак предложила на предсїдательку зборів Вп. П. Біедку а на заступницю тов. Бережницку; на секретарок покликано тов. Белеїну і делеґатку з Дрогобича Гутовичівну. З порядку дневного наступив реферат тов. Будзиновскої з Косова про жіночі ґімназиї, по котрім поставила референтка три резолюциї, а іменно: 1) потребу жіночої української ґімназиї; 2) відкик до суспільности щоб сею справою живо заінтересувались; 3) вибір комітету, котрий би заняв ся збиранєм складок так, щоб уже 1906/7 року шкільного можна утворити приватну жіночу ґімназию. В оживленій дискусиї над рефератом не було засадничої опозициї против сего проекту, тілько деякі учасниці вказуючи на трудности, були гадки, щоби перше справу підготовити (що-до сил учительских, числа евентуальних учениць, потрібних фондів і т. п.) а з огляду на се годї би було отворити ґімназию вже на 1906/7 рік шкільний. По дискусиї рішено домагатись жіночих українських державних ґімназий, а що до приватної рішено віднестись до суспільности з покликом, щоб зголошувались

родичі бажаючі слати свої дочки до ґімназиї, та після числа зголошених відповідно вести дальше акцію приватної української ґімназиї. Позаяк пора вже була спізнена, другий з черги реферат, що був визначений на нішну нараду, відложено на пополудне. Пополудневa нарада почалась о 3 годині. Тов. Дарія Шухевичівна відчитала реферат про ідеї еманципацийного руху, а під конець в резолюциї висказала симпатию клясі робітничій, котра боре ся за загальне право голосованя і домагане загального права голосованя для жінок, бо воно позволить осягнути і инші права о які жінки борють ся. По широкій дискусиї збори приняли предложені резолюциї. Дальшу нараду відложено на 4. грудня і того дня по полудни зачались о 3 год. Тов. Северина Данилевичівна реферувала про заснованє філій „кружка українських дівчат". По рефераті приняли збори дві резолюциї поставлені референткою а то: а) збори заявляють ся за потребою заснованя філій по провінциї, в цїли злуки взагалу українських дівчат без огляду на стан і б) взивають усїх дівчат щоби старались се рішене як найскорше ввести в житє. Відтак наступив реферат п. Миколи Ганкевича про боротьбу за волю за кордоном в котрім референт змальовав стремлїнє й боротьбу мас за здобуте волї. Збори замкнула Вп. предсїдателька зборів подякою всїм учасникам. З нагоди треба зазначити, що провінция за мало заінтересувала ся сими зборами, можна було надіятись більше делеґатов. А шкода, що так не стало ся, бо на них много залежало в інтересї самої провінциї. Привіти на збори надіслали Тов.: „Кружок українських дівчат в Коломиї", „Кружок українських дівчат в Чернівцях", „Кружок жіночий в Коломиї" і „Allgemeiner österreichischer Frauenverein" у Відни. — *Секретарият зборів.*

— **З]їзд „інородців" в Петербурзї.** В Петербурзї відбуває ся в теперішну пору з'їзд представників всеросийских народностий з цїлої держави. Беруть в нїм участь також Українцї та Білорусини, а нестає між ними лише Німцїв і т. зв. сибірских „інородців". Всї жалують ся на гнет — як пише звітник „Нового Времени", що зовсїм не визначає ся безсторонностию — з боку пануючого народу та єго правительства і домагають ся перетвореня Росиї на федерацийну державу. „Новое Время" пише: „Як доси від нарад не відбуває ся гладко, особливо о скілько ходить о критику дотеперішних відносин, устрою держави та відносин будучої її орґанїзациї. Гармонія трохи псує ся, коли ходить о поди окраїн Росиї між ріжні народи. На тій точцї висувають ріжниці між Поляками, Литовцями, Білорусинами і Українцями. Кождий тягне на свою сторону. Не дуже мало поділити й Кавказ між Грузинів, Вірмен і Татарів. Впрочім в тій справі має відбути ся ще другий з'їзд і то в Москві, при кінци грудня або на початку січня. Орґанїзацию з'їзду вів комітет земских і міских дїячів. Теперішний з'їзд лише відготовляє акцию. На московськім з'їздї являть ся народци сибірскі і середно-азийскі. Розсїдженю і обчисленю статистичні дати, з котрих показує ся, що Росия не є російскою державою, але чужонемінною, бо Великоросів є лише 35(?) мілїонів, а проче населене чужоплемінне". В тім донесеню „Нового Время" треба числити ся передовсїм із злобою, всеж таки є воно поки-що одинокою інформациєю про згаданий з'їзд.

— **З у ительної орґанїзациї.** Дня 3. с. м. відбули ся в Золочеві в комнатах „Рускої Бесїди" перші загальні збори окружного відділу товариства „Взаїмної помочи галицкого і буковиньского учительства при участи всїх майже учителїв Русинів і місної руської інтелїґенциї. Проводив зборам адв. Романковский. На дневнім порядку були: 1) вписи членів, 2) вибір видїлу і 3) нараду, в який спосіб удало-б ся товариству придати як найбільше членів. При другій точцї годить ся замітити, всї члени потвердили видїл, вибраний на довірочних зборах 1. падолиста с. р., а то: головою Осмена Наливайка, містоголовою Йосипа Турківа, секретарем Ридора Бучацкого, касиєром Стефанию Гальківич, контрольором Лукиу Осмачишина. По довшій нарадї голова товариства п. Наливайко подякував зібраним за довірє, впевняючи, що видїл буде ревно заходитись около розвитку товариства. — *Учасник.*

— **Про гостину руского театру в Стрию** пишуть нам: „В середу розпочалось тут представленя руского театру. На початок дано драму Карпенка Карого „Вурдалку". На жаль представлене відбулось в порожній майже сали. Явились лише місцеві Русини, т. є. ті, котрі все є всюди, і котрі своїм трудом та грошем удержують всї місцеві інституциї і всю народну роботу. Не явились анї жива душа з околиці, а треба знати, що нїгде так як іменно в Стрию легка нагода для околиці користати з театру. Село одне коло другого довкола Стрия, комунікация знаменита або зелїзницею на 5 боків, або дуже добрими мурованими гостинцями, при тім час прегарний, місячний, так що цїла околиця мов на малий пролїд може вибратись до театру. Та не лиш найблизша околиця, так корисно сполучена комунікацию зі Стриєм. Бохехів, Долина, Сколе, Миколаїв і їх околиці мають таку комунікацию зі Стриєм, що поїзди приходять до Стрия о год. 6 вечером, а відходять по 10 вечер, немовби нарочні поїзди театральні. І з тих міст, з тих околиць, де живе тілько рускої інтелїґенциї, не явив ся нїхто в театрі — анї жива душа. Сумно і соромно! На руській сценї виступають такі великі драматичної штуки, як Заньковецка і Садовский, котрі на перших столичних сценах Росиї доводили ентузиазм публики до зенїту; зі сцени в Стрию гомонить наше слово в таких уст, з яких розпнесь оно правдивими перлами і альмазами, а вруг сего Стрия дрімає байдужно руска інтелїґенция за печею або при вістових столах. І нїхто не цікавий послухати, нїкого не тягне коли все не артистичне, то хоч елементарне народне чувство, котре має — як каже звісний стишок — „кождий нарід хоробу дувий". Сум і сором! А треба знати, що в Стрию не було руского театру вже кілька років, а видно, що не треба і тепер, що потреби єго не відчувають зовсїм ті, для котрих він призначений і котрим він має служити... Нечисленно зібрана публика була до глубини потрясена майстерскою грою Садовского. Такого артиста ми не бачили ще на нашій сценї, єго місце в рядах перших артистів европейскої сцени. На цїлости видно справну режисерску руку, хоч окружене відбиває все таки супротив Садовского! — Мішане з слова нашого кореспондента, ми певні, що Стрийщина, звісна із свого патріотизму на всїх инших полях народного житя, проявить єго в цїлій повни і тепер, заповняючи битком на кождім представленю салю Народного Дому.

— **Будову каменицї „Днїстра"** у Львові завершено вчера третим поверхом і незабаром цїла на справдї величава будівля буде накрита дахом. З нагоди осягненя сего важного моменту в будові вчера вивішено на вершку мурів сньо-жовтий стяг. Не сумніваємось, що будемо рештками всего руского загалу, коли нашій симпатичній інституциї висловимо щирі ґратуляциї по приводї осягненя доси успіхів в своїй дїяльности і бажати як найкрасшого дальшого розвитку на добро і славу руского народа. Камениця „Днїстра", як вже тепер можна пізнати, буде одною з гарнїйших будівель в місті і справдешною прикрасою для цїлого свого окруженя.

— **Ґр. Стадніцкі в розпуці або заборона віча в Мостисках.** Пишуть нам з Мостищам: Ґраф і полос Стадніцкі, дуже відважний лиш в своїх стайнях супрота своєї служби, почув великий страх перед своїми виборцями і на вічу в Мостисках дня 17 м. м. не мав відваги показати ся. Однак „єго" виборцї дали собі і без „свого" посла раду і серед окликів: „ганьба ґр. Стадніцкому" ухвалили одноцушно резолюцию за заведенєм загального, рівного, безпосередного і тайного права виборчого. Те саме зробили і польскі селяни з домен п. ґрафа на зборах в Мостисках дня 16 м. м. На вічу 17 м. м. заповідано публично віче в Мостисках на 8 с. м. Чули се комісарі і вже слїдуючого дня 18 м. м. призначено староство комісаря на те віче в особі п. Рапе, що самі комісарі виразно заявили в анїциї. Віче дня 8 с. м. заповідано ся незвичайно величаво. Мав приїхати між иншими референтами навіть посол Стапіньскі. Нараз довідує ся о тім ґр. Стадніцкі з рапорту свого адютанта п. Яловського. Страшно задрожав п. ґраф! Якто? Він в соймі сказав, що говорив з селянами свого повіту і всї они заявили ся против виборчої реформи, а тимчасом не лиш віче з 17 м. м. і збори з 20 м. м. єго скомпромітували, але ще і польовальне публичне віче дня 8 с. м. має одноцушно і з як найбільшою рішучостию виказати ножа слів п. ґрафа і позла, висказаних в соймі дня 23 м. м. „To być nie może!" — сказав собі п. ґраф і мусїв шукати й п. Яблоньским способів до заборони віча. Шукали ріжних заріз в повітї, людских і худобячих — не знайшли (п. ґраф за скупий, щоби посьвятити хоч одну свою свиню на ту цїль). Ідуть до старости, уряджують конференцию з п. Подвіньским (провізоричним „старостою", а се рішаюче!) Беруть до помочи комісаря Наймана, котрий був на вічу 17 м. м. і бачив льокаєсь. Знайшли вкінци перешкоду — публичне небезпеченьство задля можливого пожару. Велику вдачність почув п. Подвіньский для п. Наймана за той дотеп. Віче отже заборонено, бо 8 с. м. можливий вже пожар, тому, що не був він можливий 17 м. м. Отсе причина. Знаменита! П. ґраф тим разом виратований. Комісарі старостства, котрі на вічу 17 м. м. майже присягали, що тепер вже староство не розгнїв над'ужить і нїчим не підриває довіря населеня до адміністрацийних властий, також доказали вартости своїх слів, своєї „честности" і запевнень галицких властий адміністрацийних. А все те лиш тому, бо п. ґрафови здавало ся, що буде мав з того користь. Однак се лиш льоґіка галицко-польских шляхичів, котрі завсїгди на відворот думають. Противно, ми тим разом дякуємо п. ґрафови за допоможенє нам отворити людям очи. А при инших і сей спосіб знаменитий. Видно, що п. ґраф лиш тоді висьвідчає більшу ворость народним масам, коли знаходить ся в більшім розпуці. Добре і се знати. — *О.*

— **З'їзд делеґатів правительственної служби** з цїлої Австриї відбув ся в недїлю у Відни і рішив після сьвяткових парад, в яких брали участь також деякі, головно социялїстичні посли, домагати ся службової праґматики, обниженя лїт служби до 35 лїт, повного недїльного відпочинку, гонорара за вічну службу і усуненя тайних кваліфікаций.

— **В справі виміру особисто доходового податку** пишуть нам із Самбірщини: Позаяк сьвященьство самбірского деканату заявило ся за кандидатурою о. Дмитра Гординьского з Кульчиць, за котрим стоять і цивільні виборцї, тому поручаю голосовати на того-ж кандидата до комісиї для виміру особисто-доходового податку в день 13 с. м. — *Іван Літиньский* в Чуквї.

— **Інтересенти в перемишляньскім повітї** зволять свої карти виборчі невиповнені а тілько підписані своїм іменем і назвиском разом з леґітимацию виборчою до вибору одного члена і двох заступників до комісиї оцїнкової податку особисто доходового, прислати до руск. кат. уряду парохіяльного в Перемишлянах і то найпізнїйше до 12 лат. грудня с. р. бо 13 грудня від 10-ої до 12-ої години в полудне відбудуть ся вибори. — *А. Танчаковский.*

— **Мілїони з димом.** На основі обчисленя „Przewodnika pożarniczego" було в Галичинї в III кварталї с. р. пожарів: в міских громадах 298, в містах і місточках 77, на двірских обшарах 7, отже взагалї 382 пожарів. Згоріло мешкальних домів 924, будинків 1288, промислових заведень 8, костелів і церков 8, людий погибло 3. Загальна шкода обчислена на 2,125.000 К, а сума обезпечень виносила лише 897,200 К.

— **Різдвяні ферії в середних і народних школах.** Управитель міністерства просьвіти видав з огляду на то, що 24 грудня 1905 припадає на недїлю Різво, розпорядженє, аби в тих середних школах і подібних наукових заведенях, в котрих різдвяні ферії розпочинають ся правильно дня 24 грудня, наука перед різдвяними фериями кінчила ся сего року виїмково вже в пятницю дня 22 грудня. Рівночасно припоручено краєвим властям шкільним видати таке розпорядженє для шкіл народних і видїлових.

— **Новеля до парохіяльного конкуренцийного закона,** рішена галицким соймом в осени м. р., одержала цїсарску санкцию. Та новеля зміняє параґрафи 9, 9 а), 10, 12, 13 і 13 в) конкуренцийного закона.

— **Впреосьв. митрополит Шептицкий** виїзджає в понедїлок 11 с. м. на довший час до Крехова.

— **Дрібні вісти.** Іматрикуляция у львівскім університетї на зимовий піврік 1905/6 відбуде ся в днях 14, 15 і 16 с. м.

Перехід православних, бувших уніятів, на Підляшю на католицизм відбуває ся дальше і як доносять польскі часописи, осягнув число 96.730 осіб в одній лише сїдлецкій ґубернії.

Міністерство зелїзниць поручило всїм реставраторам на зелїзничих двірцях завести продаж молока для подорожних.

З Перемишля доносять, що в жісї на Будах повісив ся поручник кріпосної артилєриї Новак, стаціонований в Журавици.

Збори і засїданя.

Народне віче в Олеши товмацкого повіта відбуде ся в понедїлок 18 с. м. в будинку читальнї „Просьвіти". Початок о 12 год. в полудне. Реферат про виборчу реформу виголосить деле́ґат зі Львова. — *Комітет.*

Видовища і забави.

Аматорске представлене в Бродах відбуде ся в недїлю 10 с. м. в театральній сали музичного товариства. Відограна буде заходом товариства „Русскій театръ" народна драма Кропивницкого „Дай серцю волю, заведе в неволю". Початок о 7 30 год. вечером.

Тов. „Руска Бесїда" в Чортківі устроює в навечерїє св. Андрея, то є 12 с. м. і в навечерїє св. Миколая, то є 18 с. м. вечерницї, на котрі запрошуєсь місцеву і околичну публику. Вступ від особи 40 сот. — *Видїл.*

Філїя „Просьвіти" в Рогатині уряджує через зиму цїлу серию популярних відчитів в Рогатинї і Бурштинї для своїх членів за безплатним вступом. Перший відчит буде в Рогатинї дня 14 с. м. в (четвер) в сали місцевої читальнї. Читати буде о. Созаньский про „Козаччину". Початок о годинї 2 пополудни. По відчитї відбудесь аматорске представлене (для селян безплатно); члени читальнї рогатиньскої відограють звісну драму Цїглиньского „Кара совісти". Між актами декламувати будуть селяне, а вкінци відсьпіває місцевий хор відповідну пісню. — Просять ся Вп. духовеньство і учительство, щоби ласкаво заохотили селян до громадної участи в відчитї і представленю. — Реченцї дальших відчитів будуть оголошені. — *Видїл.*

З товариств.

З кружка українських дївчат. Продовжене дискусиї над рефератом тов. Шухевичівної відбуде ся на жадане референтки в недїлю дня 10. с. м. о 10 годинї рано. — *Видїл.*

В читальни „Просьвіти" на Личаківскім передмістю [ул. Личаківска 87 I поверх] відбуде ся в недїлю дня 10 с. м. відчит на тему „Що таке ґуґестия і гіпнотизм". Часть I. Вступ вільний. Початок о 7·30 вечером.

У львівскім віддїлї товариства асекурацийного урядників (пл. Стрілецка ч. 4 III пов.) виголосить п. Т. Гартлеб в суботу 9 с. м. о год. 7·30 вечером відчит про „Політичний переворот у Росиї". На сей відчит запрошуємо всїх товаришів а також радо повитаємо гостий. — *Видїл.*

Пожарний „Сокіл" в Кропивнику, калуского повіта, засновано на статутї львівского „Сокола". Нам-сьвятство вже затвердило статут.

(З Руского Товариства Педаґоґічного).

На поклики Видїлу звернений до всїх кругів нашої суспільности в справі присланя жертв на удержанє Школи видїлової ім. Шевченка і прим. женьскої семінариї учительскої і підпираня змагань товариства зволили в послїдних днях прислати в своїй великодушности многі щирі патріоти датки. Ся скора поміч заслугує на повне признанє бо подвійно дає сей, хто скоро дає. Нам треба до вимаки сил учительских в дни 1 грудня понад 1000 корон а чекають нас многі инші виплати з кінцем року — тому кожда присилка є для нас прямо неоцїнена. Подаєм до прилюдної відомости імена перших добродїїв: о. Ал. Темницкий, Львів 5 К, Т. Стрільбицкий, Збараж 5 К, М. Лїськевич, судия з Угнова 2 К, проф. Ос. Ярема з Перемишля 20 К, о. М. Чачковский, Товсте 5 К, Симеон Наливайко, управ. в Ольшаници 5 К, д-р И. Мільницкий, віцеректор у Львові 2 К, 10 сот., о. П. Чумак в Озерянї 4 К, А. Пепеньский в Книгиничах 5 К, А. Лозатинский, офіц. почт. в Гусятинї 4 К, Товариство взаїм. кред. „Віра" в Перемишли 200 К, о. Лев Воляньский 2 К, Гр. Цеглиньский, дир. ґімн. в Перемишли 10 К, о. Вол. Вонгрошович, парох в Наконечнім 8 К, д-р Лев Петровский в Вашківцях 5 К, Пос. Кульчицкий, радник суд. в Самборі 10 К, А. на Подляшецка в Гладишові 2 К, Сидора Полєзна в Перевівци 2 К, 32 с., о. Ал. Сапоцкий в Мацошинї 8 К, М. Скальский, офіц. почт. в Тарнобережі 2, Товариство „Просьвіта" у Львові 50 К, Тов. „Днїстер" 100 К, З. Клиц в Вавилові 2 К, И. Легнер в Мшані 4 К, 5 с., о. М. Ганиковский, парох в Порогах 10 К, І. Бурбеат, управ. шк. в Городенках 2 від себе і жени 5 К, Вол. Сухий складу від питомців дух. семинариї 9 К, 20 с., Мих. Стельмахів в Загіречу 5 К, А. Новроцка в Голючах (складу) 13 К, Мих. Журавский, інжинїр лїсничий в Яхторові 50 К, О. Колєсевский Орест в Незнанах 8 К, о. П. Підгарко в Дідилові 4 К, Ред. Лисмецкий, начальник суду в Заліщиках 1 К, д. Петро Вілиньский, парох в Заріччю 10 К, Вол. Знавкевич в Станиславові 50 К, „Нова Торговля" у Львові 50 К, д-р Щасний Сольский 40 К, Юл. Сольский 10 К, д-р Ст. Федак 20 К, д-р К. Левицкий 10 К, Ром. Сосновский 6 К, о. Ал. Стефанович 5 К, Ів. Кокорудз 10 К, о. Евг. Гузар 4 К, д-р Е. Савицкий 4 К, Ів. Чернавский 4 К, Вол. Шухевич 10 К, Ант. Хойницкий 6 К, 78 с., М. Дуткевич складу від Русинів в Відни 31 К, 90 с., Симеон Ручка, Львів 5 К, А. Лукіянович, Стара Сіль 2 К, І. Бартенорка, Лашня кор. що місяця по 1 К, Е. Лукашевич, Домброва 10 К, О. Лозицка, Жолодець 2 К.

Видїл складає отсим Вп. Дорородїям як найсердечнїйшу подяку і просить не забувати о Товаристві Педаґоґічнім, єго високих завданях і всесторонній дїяльности, не також о єго недоборах і покучих потребах. На кождане пішле канцелярия кождому член Товариства і уменшить свої працями Родинї! Приходїть нам в поміч і складайте жертви на річ наших обох шкіл!

Від Видїлу Руского Товариства Педаґоґічного: *І. Чапельский*, голова. *А. Лисович*, касиєр. *Адреса касиєра: ул. Косаковского ч. 15 Б. Адреса Товариства: улиця Сикстуска ч. 47.*

Переписка Адміністрациї.

Вп. А. Пок. в Ганн. За сей рік прийшло нам ще 10 К. — К. По. в Юр. До кінця року належить ся нам ще 8 К. — Ф. Згор. в Хрев. До кінця року належить ся нам ще 16 К. — Я. Ос. в Кз. За сей рік прийшло нам ще 20 К. — А. Сте. з Щер. До кінця року належить ся нам ще 15 К. — А. Ян. з Не. мась. За сей рік належить ся нам ще 20 К. — Хв. Чит. в Кра. За сей рік вплачено все все. — Вп. Др. А. Ку. в Кв. Тепер вплачено за сей рік все. — М. Про. з Ва. До кінця року належить ся нам ще 4 К, 10 с. — Л. Пя. в Зиер. До кінця року прийде нам ще 2 К, 40 с. — А. Сте. в Тор. За сей рік належить ся нам ще 7 К 20 с. — М. — О. Зер. в Де. За сей рік заплачено все все. — М. Гж. в Шим. Тепер вписано на 1906 р. 2 К, 40 с. — Д. Ва. в Пе. Так. — І. Ма. в Сє. До кінця року прийде нам ще 7 К 20 с. — І. Чу. в Гу. За сей рік вплачено тепер все. — Л. Дем. в Каль. За сей рік вплачено все все. — С. Ів. в Стрій. До кінця року прийде нам ще 3 К 60 с. — І. Шев. в Л. За сей рік прийде нам ще 4 К. — В. Ко. До кінця року прийде нам ще 4 К. — Ол. Ва. в Со. За сей рік заплачено тепер все все.

Ustredni banka ceskych sporitelen v Praze. (Центральний банк чеських щадниць в Празї) як нам доносять, приступив до ряду Центральних чеських щадниць у Празї до підвисшеня свого капіталу і в сім цїли розсилають ся нам проспекти. Кожа щадниця, кас позичкових, інститутів кредитових і їх функціонарів буде тепер мати нагоду брати участь для приватних субскрібентів. Акції на 500 К номінальної вартости можна дістати по курсї 410 К і будуть мати участь в зиску вже за рік 1905. Акції приймають ся або в готовім на рахунок вкладки і нарахо... ся їх 4½% р. ... до дня 30 червня 1905. Просьби, в котрих зазначено ... кількість акцій, можна отримати в кождій щадницї в Празї, ул. Опоцна ч. 1, в всїх Центральних банках щадниць в Празї (Мораво ул. Фердинанда ч. 9) і в всїх кассах ... Зі кождим часом ... субскрибовано 5000 акцій.

Календарь. Нова ... (Зач. Богородицї); ... (ап. ... оказди); ... (ап. ...)

Репертуар руского театру ... Стрию: в суботу ... виступ знаменитої ... Марії Заньковецької „Найманка" ... Карого; в недїлю 10 с. м. „Хазяїн" ... Карпенка-Карого; зі вторком 12 с. м. „Катерина" ... в 3 діях Аркаса; в четвер 14 с. м. „Доля сміється" ... в 4 діях Яновської (виступ п. М. Заньковецької); в суботу 16 с. м. „Продана наречена", опера в 3 діях Сметани; в недїлю 17 с. м. „Суєта", комедія в 4 діях Карпенка-Карого (виступ п. ...) — Абонамент 1-родини на шість ... Абонамент II рядний на шість ... 8 вечерам.

В Coloseum ... новостей. ... нова оперетка.

— **Конкурс на церков.** В ... повіта розпісаєсь з ... 1905 р. ... на мурованої церкви. ... підняти ся сей будо... оферти до парохіяльного уряду в Гусятинї найдальше до 1 ... 1906 ... що зможуть зложити кавцию.

Надіслане.

Специяліст в діточих недугах

Д-р В. Ґукевич

довголітний асистент ц. к. ювилейного шпиталю діточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзіцких ч. 4 І. п.

Адвокат краєвий

Д-р Иосиф Партицкий

отворить з днем 1 н. ст. грудня 1905 канцелярию 1040 8—?

в Станиславові

ул. Сапіжиньска (Тисьменецка) ч. 33.

АДВОКАТ КРАЄВИЙ

П. Ліниньский

емер. надрадник судовий в Сокали прийме зараз рутинованого конципієнта. 1033 2-6

Звертаю увагу Всеч. Духовеньства

що в своїй

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКІЙ РОБІТНИ

виконую

хрести і мідяні кулї на церковні вежі, громозводи, зелїзні вікна, будівляні окутя, після найновійших взірців а також огородженя нагробні, придорожні, ліжка для бурс від 10—20 кор. і тим подібні роботи входячі в обсяг шлюсарства.

МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ

193 11—18 **Львів, ул. Коперника ч. 16.**

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

проти Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4195

РІХТЕРА

будівляні камінні

СКРИНОЧКИ з ЯКОРОМ

є одинокою забавкою, котрою діти залюбки займають ся літами. Нема другої гри такої всесторонної та цікавої, нема такої на довгий час дешевої, як камінні скриночки до будови, що майже не зуживають ся, а при кождім доповненю стають все більше поучаючими і милїйшими. Від кількох лїт може кожда будівляна скриночка також через улюблені і патентовані

МОСТОВІ СКРИНОЧКИ З ЯКОРОМ

після пляну бути доповнена, так що діти через докуплене такої скриночки можуть будувати прекрасні зелїзні мости. Щоби вибрати відповідну для віку дитини скриночку, треба лише зажадати від підписаної фірми гарно ілюстрованого цінника, котрий на жадане радо висилаєсь і містить численні вельми інтересні осуди. Ріхтера будівляні камінні скриночки з якором і Мостові скриночки з якором а також Мозаїка з якором разом з другими вельми інтересними грами до укладаня суть по всїх лїпших торговлях з забавками в цїні по К. —·75, 1·50, 3·— і висше на складі. По причині многих наслїдувань треба при закупні бути дуже осторожним і належить кожду скриночку без славної марки охоронної „Якор“ яко неправдиву зараз звернути, бо було би нерозважним свій добрий гріш за менше вартісне наслїдуване без цїли видавати. Хто любить музику, нехай зажадає цїнник славних музичних інструментів Imperator і говорячих машин.

F. AD. RICHTER et Cie.,

Королївскі надворні доставці.

Контора і склад: I. Operngasse 16. Wien, — **Фабрика:** XIII/I (Hietzing), **Рудольфстадт, Норимберґія, Ольтен, Роттердам, С. Петербург, Новий-Йорк.** 1017 3—7

Академік рисунковий інструктор, гладає лекциї на селї. Ласкаві зголошеня і услівя на адресу: „ЛЕКЦИЯ“ Козова poste restante. 1047 1—5

Панночки найдуть зараз дешеве уміщене. Пекарска ч. 5. 1035 2—2

Приймає ся панів на домовий вікт, цїна після вимагань. Скарбівска ч. 35, І. п. 1029 3—3

Мід патоку з власної пасіки в 5 кілевих пушках по 6 К. оплатно висилає *Омелян Бородієвич* в Денисова. 1012 9—12

Оголошене.

В Глїбові повіта скалатского маєсь з весною 1906 року будувати церков мурована. Хотячі взяти сю будову мають внести свої оферти до Уряду парох. в Глїбові найдальше до 1-го січня 1906 р. з заявою, що суть в стані зложити відповідну кавцію. 1037 2—5

Реньске природне вино

1 фляшка . . . . К 2·40
10 „ . . . . . „ 22·—

поручає торговля

ІВАНА БОРИСА

в Перемишли. 918

Поручаю літурґічні вина (Messweine) під моєю особистою ґарантиєю від 33 крейцарів за літр австрийского і від 55 кр. за літр токайско-самородного franco кожда стация. При замовленю прошу покликати ся на „Діло“.

З поважанем

822 25—30 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Постановив-єм покинути стан сьвященичий і перейти в стан сьвітский. Приму яку небудь посаду — чи то яко контрольор якого небудь маєтку, чи яко інструктор, чи хотяйби льокая. За виповнене своїх обовязків ручу. Зголошеня прошу присилати до „Адміністрациї Діла“, однак скоро, бо подане о звільнене від сьвященичого стану вже висилаєм, отже міг бим остати ся без кута. О висовість пенсиї мені вовсім не ходить! — *Молодий сьвященик.* 992 5—10

Знаменитий мід десеровий пурацийний по 6 К, найлїпший „Raritas“ медоборів по 6 К 60 сот. за 5 клґ. франко. Мід в пластрах по 2 К за 1 клґ. За бляшанки звертаю 60 сотиків. **На будову театру** від руского замовлена даю 20 сот. **КОРЕНЕВИЧ** ем. учитель Іванчани. 1009 7—24

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельоване. Власний виріб каучукових і металевих стампілїй, ґравюри на метали і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі правовані таблиці з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад каучукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Сикстуска ч. 14.

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 35 до 68 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Всч. Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для себе за хотвердженем уряду громадского.

Усїлка сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цїнники на жадане даром. 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Лаврун

Львів, Пасаж Міколяша.

НОВІСТЬ! — ПОЗІР!

„Сокільский Базар“ у Львові 924

видає тутки і паперці „Сокола“

1000	туток з моноґрамом Сокола з корковим мундштіком	3·40 К
„	„ „ „ з ватою	2·70 „
„	„ „ „ без вати	2·50 „
„	„ гладких з ватою в пуделках	2·40 „
„	„ „ без вати „	2·20 „
„	„ „ з ватою в рульонах	2·— „
„	„ „ без вати „	1·80 „
„	„ жовтих „Майс“ в пуделках	2·20 „
„	„ „ „ в рульонах	1·80 „
100/100	пуделко паперців з моноґрамом Сокола	6·— „
100/100	„ „ „Ліра“	2.40 „
100/50	„ „ „	1·20 „

Цїни туток і паперців гуртовні а для купців 10% каса сконто.

НАЙЛІПШИЙ

ЧАЙ

всюди можна дістати.

Головний склад у Львові

ДРОҐЕРИЯ

ЛЕШКА

Сладовского

пл. Капітульна 1.

863 21—36

Незвичайно дешево

КАВУ в смаку незрівнану, сильну і ароматичну, мілкого зерна, в почтових пакетах 4¾ кілевих 14 К. франко.

Каву специяльність

незвичайно великого зерна 22 К с. франко.

поручає

Народна Торговля у Львові.

1008 6—10

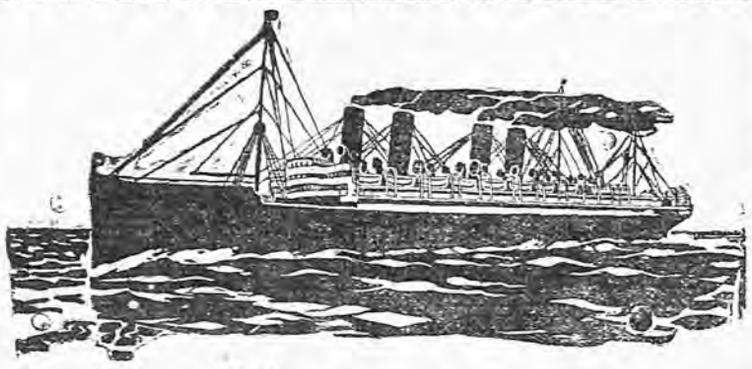

до Америки

Канади, Тексасу, Арґентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Япону, Хін і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

В БРЕМІ.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-німецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 35—50

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педаґоґічного двотижневик педаґоґічно-науковий виходить від 1 червня 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Пренумерата річна 3 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 зр.

Без конкуренциї.
Власна концесіонована робітня.
Тисячі подяк і признань.
Богато ілюстрований цїнник.

ТОРГОВЛЯ

Е. СПОЖАРСКОГО & В. УСТЕНЬСКОГО

у Львові ул. Руска ч. 1

поручає свій великій склад на фани, хоругви, фелони, евангелія, чаші, дарохранительниці, монстранциї і патериці, хрести, павуки, сьвічники, образи.

Лямпи на вічне сьвітло

(безпечні від огню) як взагалї всї потреби до украшеня церкви.

1046 Уділяє ся можливі улекшеня в сплатах ратами. 1—10

ЛЯРНЯ ДЗВОНІВ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** ріжної ваги і приймає ушкоджен. дзвони до переливаня в найкоротшім часї, а також має на складі готові дзвони ріжної ваги.

Дякуючи всїм Вп. парохам і фондаторам за всї дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цїлі ґрупи. За тревалість материялу і гармонійний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публицї

З глубоким поважанем

70 **АНТОНІЙ СЕРАФИН.**

Аґентів не висилаю.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

Де Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Демятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Берґомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова	2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, 2·30, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тукгї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·—*.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Заполяного (від 25/6 до 15/9), Освєнціма (від 25/6 до 15/9), Вєлїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави рускої	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Примітка. Поїзди позначені друковані є черенками зоченими; поїзди нічні є означені звіздкою. Мора нічна називає ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети важного нижного рода, інвестовані проводиками, розкладки їзди і т. д. можна купити через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, площа Гаусмана ч. 9. 85

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Ворковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Л[illegible]цкий.

З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

Ч. 264. Львів субота 26 падолиста (9 грудня) 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Дїла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского ч 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 28. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Дїло“ з літер. додатком:

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		44 к.
на пів року	16 „		22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попередньою заплатою. — Неприймані неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Бесїда посла Романчука

при дебатї над заявою президента мінїстрів бар. Ґавча в справі виборчої реформи.

(*Конець.*)

Представлювано тут також яко виїмок від засади права загального голосованя, коли від управненого до голосу вимагає ся якогось довшого осїдку в данїй місцевости. Я думаю, що в тій справі істнує мале непорозуміне. Тут розходить ся не о се, щоби не виказуючі ся довшим осїдком мали бути позбавлені виборчого права; се рішучо в жаднім случаю не повинно мати місця. Дотичні одиницї суть прецінь горожанами австрийскої держави і тому мусять мати виборче право, так само як кождий горожанин держави. Розходить ся отже тілько о те, в якій місцевости мають вони се право виконувати, а в тім напрямі не є все річ рівнодушна, де се право виконує ся.

Припустім, що в якімсь виборчім округї будує ся желїзницю або якусь велику фабрику чи велике промислове підприємство. Отже при такій будові можуть бути також тисячі робітників з инших виборчих округів зовсїм хвилево, хочби і на довший час, котрі однак з тим виборчим округом не мають нїяких спільних інтересів, і коли робота скінчить ся, опускають округ і повертають до їх властивого округа, з котрого походять. Чомуж отже мали-б ті робітники віддавати голос там, де осїдають лише хвилево? Вони повинні виконувати своє виборче право, але лише в тім виборчім округї, до якого належать, де перебувають релятивно довший час, до котрого привязує їх живійший інтерес. Бо яким побитом приходять коренні поселенцї округа до того, щоб їх змайоризувала чужа маса, або хоч мала на них переважаючий вплив, маса, котра не має змислу для їх змагань або потреб? Щось подібного уважаю за несправедливість. А не говорю тут про тривок осїдку — про се можна-б подискутувати і прийти до порозуміня — але якась осїлість мусить бути вимагана до виконуваня виборчого права і сумнїваю ся, чи проти того, що я тут сказав можна навести що небудь оправданого. (*Пос. Дашиньский: Італїаньскі робітники будуть мусїли в такім случаю робити далеку дорогу!*). Так, се буде їх шкода, але звідки приходять терпіти за них шкоду ті, в котрих округї задержать ся робітники італїаньскі? (*Пос. Дашиньский: Де будуть майоризувати?*). Коли приміром в якімсь округї старає ся о мандат двох кандидатів, то чому мають рішати о виборі якісь чужі, нехай буде і італїаньскі робітники, хоч до сего не мають права, хоч своїми інтересами не суть привязані до округа і не мають для его потреб нїякого розуміня? (*Пос. Дашиньский: І тому мусять робити безконечні подорожі?*). Ну, може се могло-б стати ся і без подорожий — може могли-б вони віддавати голоси і там, де перебувають, але їх голоси мають бути дочислювані не до голосів округів, в котрих перебувають, але до голосів їх властивого округа.

Се, що тут говорю, говорю не з якогось становиска партийного, але думаю, що се має рівну вагу для всїх партий і для всїх народів.

Важною є еще річ обовязку голосованя. Речник социяльної демократиї висказав ся тут проти обовязку голосованя. Він казав, що від виборів усувають ся ті, що або не розуміють ся на полїтицї або взагалї не хотять творити ся до полїтики. А я гадаю, що якраз із становища социяльних демократів треба би напирати на обовязкове голосоване при виборах; скоро раз є загальне право виборче, то й всїх управнених належало би зобовязати, щоби, голосуючи при виборах, брали участь в управі держави. [*Дїйсном слушно!* — *П. Хом: Була б ся то полїтична школа!*] — Так є; примус голосованя був би полїтичною школою. [*Але як можна когось силувати, щоби виконував своє право?*] Можна так присилувати, як се дїє ся в Бельґії; се не є жадна новина, що я тут говорю. [*П. Лїндпер: Богато людий буде виправдувати ся!*] Се вже їх річ; Нехай виправдують ся. Всеж таки не всї, що не взяли би участи у виборах, могли би виправдатись; а таки найшлось би богато таких, що зацікавились би полїтикою, і вийшло би лише на добре, коли би у всїх розбудило ся заінтересоване для загальних потреб, для добра так держави, для полїтики, щоби не лише поодинокі кляси чи люди виробляли ся, так сказати, на фахових полїтиків, а противно щоби весь загал брав участь в полїтицї.

Та се, що є в Бельґії, також не є новиною. Щось подібного було вже в старинї. Відомо-ж, що в Грециї, пр. в Атенах, убогі громадяни діставали навіть днети, щоби могли брати участь в народних законодатних зборах. Правда, що так далеко не можна тепер позуватись, але заведене якогось обовязку виборів уважаю за річ цїлком оправдану.

Дуже важна річ, о котрій говорив п. президент мінїстрів, є чистість і свобода виборів. Слово се є, що правда неясне, бо воно походить з Угорщини. [*Веселість.*] Оскілько знаю, перший ужив его бувший президент мінїстрів Сейль. Він, правда, переводив вибори трохи чистїйше, ніж его попередники; та у всякім разї не богато прикладав би я ваги до слів угорского походженя, бож відомо, як то звичайно переводять ся вибори на Угорщинї. Алеж не о слово розходить ся, а о річ; а річ се у всякім разї незвичайно важна, щоби вибори були правдивим виразом волї народу, щоби були дїйсно свобідні і чисті. Та дивна річ, що анї п. президент мінїстрів анї жаден з попередних бесїдників не згадав про спосіб, котрий у всякім разї міг би богато причинитись до чистоти і свободи виборів, — про установлене трибуналу для розслїдженя запротестованих виборів. А й се не є новиною, бо вже у 80-тих роках порушено сю справу в сїй палатї. Знані є тогдїшні внесеня бувших послів Жака і Коронїнія, тілько на жаль не полагоджено їх тогдї. Отже гадаю, що установлене трибуналу для виборів дуже богато могло би причинитись і причинилось би до того, щоби вибори дїйсно були свобідні і чисті.

Як правительство оконечно рішить ся, сего не можна ще цїлком напевно згадати. В Австриї так богато лїє ся несподїваних річий, так богато лучає ся припадкових пригод, котрі витворюють цїлком нову ситуацию, що не легко бути пророком в таких річах. Але одно можна сказати напевно: який небудь буде тепер успіх теперішного правительства, а заведене загального, рівного, безпосередного і тайного виборчого права не дасть ся спинити жадними штуками, жадними інтриґами, жадними коаліциями. Хоч би навіть теперішне правительство мало через сю справу упасти — хоч я сего не припускаю, — то кожде нове правительство опинить ся перед тою самою трудностию і буде мусїло знов заняти ся сею справою. Так само, як через упадок мінїстерства Тафого виборча реформа не спинила ся; як тою реформою мусїло заняти ся наступуюче мінїстерство Віндішґреца і пізнїйше Баденього: так і кожде дальше мінїстерство мусїло би заняти ся сею справою і не могло би її полагодити инакше, як лише по волї великих мас народу та по вислїдам науки, котра таку полагоду справи признає ще найлїпшою.

Дїятого не треба справи спиняти жадними непотрібними перешкодами! Мимо всякого песимізму і всякої недовірчивости, які менї, Русинови, є майже вроджені, віддаю ся таки надії, що виборча реформа в указанім змислї буде ухвалена і тим повстане новий відроджений парлямент, нова відроджена Австрия, та зробить ся бодай перший крок, щоби народи здобули свої права і дійшли до рівноправности. Сим бажанем кінчу свою річ. [*Признаня і оплески.*]

З теренів нафтових.

Дуже відрадне явище на овидї нашого економічного відродженя знайшов я в „Дїлї“. Се вістки про рух нафтовий в Саніччинї та поклик п. М. З., щоби Русини завязали акцийне товариство для експльоатациї жилиць земних та закупили терени, яких в тім округї можна, як видко, доволї набути, а навіть п. М. З., як пише, має повновласть до заключеня відповідних контрактів. Дїйсно, думка дуже щаслива і нїчого не лишалось би, як лише сю думку перевести в дїло.

Широка галицка земля, богатство олїю земного в нїй таке, що дотично скількости добуваної ропи занимає она трете місце в сьвітї. Безліч товариств найрізнїйших народів скарбами нашої вітчини набиває свої кишенї, лишаючи в заміну автохтонам здеморалїзоване, нахил до чарки і неробства, а надармо будеш шукати якої руской, бодай міверної, наймізернїйшої спілки, котра схотїла би також покористувати ся скарбами своєї землї. Всї найкрасші ріпні місцевости засїли чужі спілки та роблять інтереси. З часом зміркували Поляки, що то недобре, тай кинули ся до промислу нафтового. Немало вже повстало більших і менших польских спілок і в добрим, нераз навіть в дуже добрим успіхом провадять свої нафтові інтереси. А Русини нїчого! Они не розуміли ваги сего, не розуміють і коби вже раз зрозуміли! Рухливші Поляки залягли і по чужих товариствах яко урядники, надаючи через те тим спілкам а також і місцевостям характер польский. Такий Борислав, Східниця, села первісно чисто рускі, мають нинї характер польский більше як Львів. В Бориславі красує ся чудесний будинок польского Сокола, костел, по склепах всюди вивіски тілько польскі, на цїлий Борислав найшов я всего одну, побіч польскої, руску напись. Вслїд за тим всї лучші заробітки заняли мазури: вертачами (що заробляють по 6—8 кор. за шихту) мазури, помічниками шибовими мазури, а наші люди мають найлихше платні роботи: при лопатї або яко сокирники. О руській інтелїґенциї, занятій при копальнях нафти, нема що говорити. Тих, що признають за Русинів, можна на пальцях почислити; прочі сидять так тихо, що не знати чи се Русин, чи Поляк, хиба то часом в кутку, коли нїхто чужий не чує, признають ся до рускости, хоч богато є таких, що й сего не зробить, кажучи, що польский хлїб їсть, то й годї єму бути Русином, бо міг би той хлїб стратити...

А як інакше справа станула би коли-би було бодай кілька руских фірм, де могли-б і робітники і урядники-Русини знайти роботу і духа свого руского обновити. З яким жаром кождий урядник-Русин працював би в такій спілцї, о тім може мати понятє лише той, хто з ними лише близше жив та розговорив ся.

А утворене рускої спілки не повинно бути таке трудне. Відомо менї, що дуже богато сьвященників і инших Русинів умістили свої капітали в ріжних предприємствах нафтових з меншим або більшим хісном. Однак сї одиницї, роздроблені по ріжних малих предприємствах, по-просту маючи замало процентів, або коли й мають більше, то не розуміючи ся докладно на тій цїлій маніпуляциї, здані на ласку ріжних, нераз дуже хитрих своїх спільників і они є лише тими ковдами жертвенними, що мусять платити метрове. Колиж їм се остогидне, продають за щобудь ті проценти, щоби лиш розвязати ся, а купуючі бувають звичайно ті самі спільники, котрі в той спосіб приходять до маєтку. Бувають випадки, що хитрійші спільники з такими самими управителями умисно загвоздюють шиб, розуміє ся не так дуже небезпечно, а пускають чутку, що шиб небезпечно загвоздженний. Наш чоловік, не розуміючись на тім добре, з перестраху, щоб уратувати бодай щобудь, продає свої удїли за півдармо, а купують підставлені люди для его власних спільників. Знаю оден факт, що хитрий предприємець так потрафив отуманити одного Русина-сьвященика, що той набув щось 7% netto і запитав в гори за верчене до 1000 метрів. Щось в 700 метрів трафило ся загвоздженє і той, кромі вже уплачених за 700 метрів, доложив ще чисто до страти яких 3.400 К уплачених за тих невиверчених 300 метрів, що хибли до 1000 метрів. Таких ріжних випадків слухає ся як яких байок і ухам не вірить ся.

Якже інакше виглядала би справа, коли-б Русини, котрі схотїли-б умістити свої капітали в промислї нафтовім, не тинали ся несьвідомо, на помацки, по ріжних темних кутах, а завязали своє акцийне товариство для експльоатациї продуктів земних. Яку більшу певність будуть мати тогдї акціонарі, що вложений гріш не пропаде в такий нераз ярко шахрайский спосіб, що таке товариство прецінь не буде вертїти на те, щоби лише вертїти, як то богато предприємців-акордантів робить, вертячи на теренах, в яких годї кипячки сподївати ся. А роблять се тому, бо не на сподїваній кипячцї, а на самім верченю, т. є. на браню гроший за метри, роблять інтереси, зовсїм не дбаючи о т. зв. нетговичів.

Ще одна справа насуває ся менї на думку. Міг би дехто подумати, що як би руске товариство нафтове завязало ся, годї було-б найти чоловіка, котрий міг би такі дїла повести як слїд. Отже під тим зглядом нема страху. На пр. є у нас Русин, знаний широко яко знавець теренів нафтових, обізнаний і в верченем і загалом з цїлим промислом нафтовим, так що Поляки нам его завидують. Се п. Филип Левицкий інжинїр в Бориславі, добре знаний тим Русинам, що інтересували ся нафтовим промислом. Отже коли-б ані Русини думали про завязане нафтової спілки, нехай звернуть ся до него, а він, я певний, не відмовить своєї поради й помочи.

Наконець докину ще кілька слів на тему розширеної у нас думки, немов то нафтовий промисл є нїчим иншим, як грою льотерию. Отже оно так не є, бо коли льотерия полягає просто на щастю трафленя якихсь нумерів, то при промислї нафтовім, маючи певні дані, можна дійти до зовсїм певних висновків. Коли хто має терен, довкола котрого закопи дають випячку, то чейже зовсїм певно, що і в сїм теренї кипячка буде, а коли той хтось забере ся розумно й солїдно до експльоатациї сего терену, то мусить дійти до додатних результатів. Оно, певно, не виключене тут і ризико, як при кождім інтересї взагалї, може навіть і більше, але за те й зиски часто переходять і 500 процент.

Коли-б руска громада дїйсно щиро схотїла заінтересувати ся тим у нас так цвитучим але не нами використовуваним промислом, то могла-б і збільшити своє майно, а тим самим і нашої суспільности, тай причинилась би значно до піднесеня національної сьвідомости наших робітників, орґанїзациї їх, висоти їх заробітків і почутя своєї гідности яко Русинів.

Борислав в грудни 1905.

Інж. Павло Дурбак.

З пашалика п. „Міколая Недзьвецкеґо“.

[*Письмо із Жовківщини*].

От ще й року не минуло, а вже на місце п. Яна Гофмана ц. к. окружного інспектора шкільного, чоловіка, котрий мав симпатию у учительства, прийшов в жовківщину Міколай Недзвецкі і заразив цїлий той округ вшехпольским шовінїзмом.

Той пан, чуючись на становищи ц. к. інспектора окружного, хоче відразу цїлу Жовківщину [розумій школи] перемінити в одно жерело вшехпольских струй. Коли він прийде в люстрацию до якої школи, то думав би хто, що прийшов злюструвати направду стан науки — та де там! Першим словом того інспектора в часї люстрациї є: „Ілю ест Поляк?“, а потім слїдують закиди й погрози, що „дзецї не умейон поправне виражець сен по польску“... Здивоване бере, чуючи таке, і мимохіть мусить прийти на гадку, що сей „педаґоґ“ хиба на стілько обізнаний з педаґоґією, що типовий австралець або африканець з череди ням-ням! Та за те що за махер з него в польонїзованю шкіл корінно-руских, се переходить всяке понятє! А ц. к. староство замість постримати того „одновіцеля давней шляхецко-єзуіцкей Польскі“, ще й спомагає его, а на се яко доказ нехай служить отсей факт:

Орґанїзацийний статут доповняючої науки в школах одно-, дво-, три- і чотиро-клясових, затверджений ц. к. мінїстерством просьвіти в дня 18 падолиста 1897 ч. 25.556, а оголошений розпорядженем ц. к. краєвої ради шкільної з дня 4 грудня 1897 ч. 29.578 в § 4 звучить:

„В школах, в котрих наука другого язика краєвого є обовязковим предметом, належить ся якийсь час посьвятити на вправи в читаню і оповіданю уступів в тім другім язицї, на підставі книжки уживаної на IV степени науки щоденної“.

Тимчасом ц. к. окружна рада шкільна своїм розпорядженем з дня 19 вересня 1905 ч. 2251 в дневнику окружної ради шкільної з дня 1 жовтня ч. 23 з підписом комісаря Рудницкого, немов на глум всяким законам приспала до зарядів шкіл „Plan szczegółowy dla nauki dopełniającej“, уложений під проводом інспектора Недзвецкого, після котрого то науку має ся учити в школах з язиком викладовим руским з польского підручника для науки доповняючої п. заг. „Książ a dla młodzieży Cz. V“!

Цїль такої постанови занадто ярка, а явне нехтоване законів урядниками пригадує нам мимохіть цїлу деморалїзацию в колишній Польщи! Такі безправства, все тенденцийно толеровані, лучають ся лиш у нашій части краю, бо чейже в західній Галичинї така огида не дїялась би в некористь Мазурів! В 40 артикулї закона, до котрого належить згадуваний статут, є наведені слова монарха: „Поручаю виконане сего закона“ і т. д. Отже той закон, має найвисше затверджене видане в цїлях просьвітних, а ц. к. урядники мають дбати о точне виповнене его. Тимчасом ті ц. к. урядники явно допчуть закон замість дбати о просьвіту і ширити єї, взяли ся за сівачів пануючого шовінїзму та безправства!

Щож на те ц. к. краєва рада шкільна? що на те рускі члени ц. к. краєвої ради шкільної?

Н. Н.

Ф. Оліярник, торговля церковних річий і девоционалій у Львові, перенесена з улицї Тваньскої ч. 3 на улицю Театральну ч. 20 [фронтовий льокаль] коло „Народного Дому“, напротив промислової школи і поручає свій богатий склад і виріб церковних предметів з шовку, вовняного адамашку, бронзу, різьби на дереві і т. п.

Приймає ся вимщені прибори до відновленя. На жадане висилає ся цїнник. 1006 4—11

Братя Ельстер Львів, Охоронок ч. 9. спеціяльних з 5% на русский народний фонд. Кождий автор має впечатану водяну друковану „Зорі“ до відрізнення від инших наслїдовнів. Цїна пересилки дарем. Ласкаві замовленя полагоджує відворотною почтою.

ЗОРЯ спеціяльних з 5% на русский народний фонд. Кождий автор має впечатану водяну друковану „Зорі“ до відрізнення від инших наслїдовнів. Цїна пересилки дарем. Ласкаві замовленя полагоджує відворотною почтою.

РУСИНИ! Домагайте ся всюди ТУТОК і ПАПЕРЦІВ

Найліпшим кормом для дітий, особливо в першім періоді житя, є молоко здорової матери, доброї кормительки. Одвак коли того корму нема або за мало чи то мати не находить ся у всіх услівях доброї кормительки, **мучна Ґурґуля** се одиноке відживляюче средство, що заступить успішно ту недостачу. Набути можна в аптиках. 983a 3—14

З Росиї.

Телеґрами.

Берлін. Loc. Anz. описує жерело поголоски атентату на царя. Для успокоєня народу цар хотів оголосити маніфест, що з огляду на недалеке отворене державної думи наміряє заприсягнути конституцию. Коли цар сидів при бюрку і відчитував вел. князям сей документ, в. кн. Борис трутив царя в рамя, при чім цареви вилетіло перо з руки. Не знають, чи Борис зробив се нарошно, на всякий случай сей маніфест доси не підписаний.

Ейдкуни. Здає ся, що енерґічна постава і збліжене союза почтових урядників до ради робітничих депутованих (що довело до розламу між страйкуючими урядниками), зробить кінець страйкови. Таке переконане має рада міністрів, котра рішила дальше не признавати союза почтових і телеґрафічних урядників. Дирекция почт в Петербурзі рішила усунути 20 урядників з мешкань в почтовім будинку і дати дімісию 320 урядникам і 800 листоношам. Листоношів будуть приймати без трудностий, урядників після степени їх участи в страйку. Фінляндскі почтові і телеґрафічні урядники рішучо заявили, що до страйку не приєднають ся.

Лудзь. Стаціонованим тут драґонам відобрано оружиє і переведено ревізию всіх касарень. В 37 полку піхоти стверджено революцийного духа.

Петербург. Революцийний рух розвиває ся що раз сильнійше. В Катеринбурґу під Уралем повстанці зрабували арсенал, забираючи 16.000 карабінів, котрими сейчас узброєно товпу.

Мінхен. Звідси від'їхав до Росиї перший відділ самооборони, зорґанізованої німецкою шляхтою з надбалтийских провінций.

Штонгольм. З Фінляндиї доносять, що всі політичні сторонництва приняли до своєї проґрами політичну рівноправність жінок. Всі жінки мають мати право голосованя на рівні з мужчинами. Дня 6 с. м. приїхав до Гельсінґфорсу новий ґенерал-ґубернатор Ґерард, привитаний овацийно репрезентантами міскої ради і товпою народу. Ґенерал-ґубернатор був на засіданю сенату, котрого нарада відбували ся в фінськім язиці. Зміст промов віцепрезидент переклавав ґубернаторови на француске.

Варшава. Сего тиждня застрілено в Варшаві на улици одного старшого поліцая, одного аґента провокатора і заштилетовано одного аента поліцийного. Козаки заатакували ґрупу молодіжи, що з червоною хоругвою ішла через місто. Сего, що ніс прапор, убито.

Петербург. Ґенерал-ґубернатором Москви іменований адмірал Дубасов. Міністер внутрішних справ Дурново має сими днями уступити.

Берлін. На конференциї революцийного комітету делеґати полудневої Росиї запевнили, що ціла полуднева Росия зреволюционізована. На даний знак з Петербурга все військо стане по стороні населеня і збунтує ся против царя. В правительственних кругах панує переконане, що на офіцирів Николаївскої академії не можна числити. Що дня відбувають ся наради офіцирів над становищем супротив правительства і революционерів. Між иншим порішено домагати ся від властий, щоби їх неуживано до давленя демократичного руху.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Німецка фльота.

Берлін. Представитель правительства мотивував в парляменті предложене о военній маринарці, котре домагає ся будови шести нових кружляків і збільшеня числа торпедовців до 144. Бебель критикував остро заграничну політику Німеччини. Предложене о маринарці є звернене против Анґлії, буде коштувати міліони, а правительство забуває, що на случай війни Анґлія і Франция можуть своїми кораблями вабрукувати північне море.

Панамский канал.

Вашинґтон. Парлямент ухвалив кредит 11 міліонів долярів для робіт около будови Панамского каналу.

Македонія.

Софія. Хлопи убили начальника відділу повстанців Шервоґереса.

— Русини! Памятайте на фонд будови театру! — Памятайте на селяньскі і промислові бурси! — Памятайте на „Народний Фонд“! — Засновуйте читальні і орґанізуйте курси для анальфабетів!

НОВИНКИ.

— **З парляментарного руского клюбу** надіслано нам слідуючий комунікат: Руский клюб парляментарний відбув три засіданя, на котрих явили ся майже всі члени клюбу. Передвсім полагоджено непорозуміне, яке повстало межи послами Яворским з одної сторони а Барвіньским і д-ром Гладишовским з другої сторони наслідком внесеня звістної інтерпеляциї п. Яворским. Пп. Барвіньский і Гладишовский заявили, що они противні будови тій інтерпеляциї тілько з огляду на єї форму в деяких частинах. Сконстатовано, що в реґуляміні клюбу була прогалина, котру тепер усунено в той спосіб, що на дальше член клюбу не може вносити інтерпеляциї або ставити внесеня, хочби лише в своїм імени, против волі парляментарної комісиї, взглядно клюбу. Пп. Барвіньский і д-р Гладишовский з клюбу не були виступили і лишають ся в нім на дальше. Обговорено справу реформи виборчої і уповажнено голову клюбу промовляти в тій справі іменем клюбу в дебаті над заявою президента міністрів. Відтак вибрано комісию, котра має правительству предложити потреби і жаданя руского народу в Галичині і Буковині в справі виборчої реформи. З огляду на заповіджену правительством реформу виборчу постановлено сим разом голосувати за провізориєю буджетовою. Відповідну заяву в комісиї буджетовій має зложити п. Романчук, а в палаті має промовляти в дискусиї над провізориєю буджетовою п. Василько. З'обовязано членів клюбу як найпильнійше являти ся на засіданях палати.

— **Віче в Рудках** відбуло ся дня 5 с. м. при участи около 3000 людей. Саля повітової ради могла помістити заледво пяту часть; решта стояла на дорозі і на ринку. Позаяк саля була віддана на віче аж о 6 год. по пол., то пани сподівали ся, що на віч ніхто не прийде на віче, але сильно помилили ся. Ентузиязм між селянами був неописаний, констернация між панами очевидна. Маршалок ґр. Скарбек, що мав на вічу промавляти, під впливом настрою віча і поставлених революций, не забирав слова. Поляки і латинники ішли за руским хлопом і солідаризували ся з революциями віча. До удачі віча, котрому проводили о. Мих. Стецев і С. Кульчицкий, причинив ся не мало і симпатичний референт п. Л Цеґельский. Резолюциї були такі: 1) Віче домагає ся загального, безпосередного, рівного і тайного голосованя. 2) Віче заявляє, що коли польскі шляхтичі не допустять до реформи виборчої для селяньства і руского народа корисної, то належить зорґанізувати загальний страйк у східній Галичині. Як нарід в Рудеччині перенятий важностию реформи виборчої, видно з того, що селянин з Хишевич І. Савіцкий заявив, що коли шляхтичі не допустять до корисної нам реформи виборчої і коли не поможе загальний страйк, то хиба хотіли би на ново, щоби нарід перейшов до крайної масової самооборони. — *Учасник.*

— **Віче урядників** відбуло ся вчера в Кракові. Проводив нарадам пос. Яворский, котрий подав до відомости, що краєвий банк у Львові має дістати з державних фондів квоту 5 міліонів корон на переведене конверзиї урядничих довгів на основі проґрами, виладженої краківским урядничим комітетом. Бесідник відчитав письмо краєвого банку в тій справі, в котрім була заява, що краєвий банк згідно із своїм статутом може уділяти позички кредитовим кружкам на нотарияльні скрипти. Отже державні урядники в Галичині утворять „кредитовий кружок“ при краєвім банку. Кождий урядник, що домагає ся амортизацийної позички, мусить стати членом кредитового кружка. Позички будуть уділяти ся на 4% а разом з амортозацию на 7% на 21 літ, а 8% на 17½ літ, на основі нотарияльного акту за кондиятом primo loco на платаю. Крім амортизацийної рати буде ся платити 2% від рати на ґаранцийний фонд, котрий опроцентовує краєвий банк на 3%. Той фонд оплачує адміністрацийний пашаль банкови і покриває втрати по причині смерти або видаленя довжника з уряду, коли довг ані в приватнім майні ані в спадщині не мав покритя. Дожник по сплаті довгу дістає 80% математичної вартости вплачених вкладок до ґаранцийного фонду після стану в хвили сплати довгу. По дискусиї ухвалено приняти основи подані краєвим банком і уповажнено комітет до дальшої акциї в тім напрямі та уложеня остаточних условий. Зазначити треба, що виявлені основи що-до конверзиї приняв також львівский урядничий комітет. Дальше ухвалено домагати ся від правительства значної субвенциї на ціли будови дешевих мешкань для урядників і висилати 10 с. м. до Відня разом з львівскою також краківску депутацию, щоби старати ся о підвисшене активального додатку. Вкінци ухвалено утворити краєвий союз урядників і переказано комітетови резолюциї в справі зниженя літ служби до 35, в справі дорожні і праґматики.

— **Народне віче в Борщеві**, устроєне вчера місцевою повітовою орґанізацию в справі виборчої реформи, відбуло ся, як нам доносять, дуже величаво. Тисяч учасників приняло одноголосно резолюцию за загальним, рівним і безпосереднім виборчим правом, як також против всякого обкроюваня в евентуальній реформі прав Русинів, о чім повідомлено також телеґрафічно бар. Ґавча.

— **„Народний Дім“ в Яворові.** Пишуть нам: Ось і дождались Яворівці довірочних зборів, на котрих полагоджено справу „Народного Дому“. Першого дня зборів, 4 с. м. зійшлась в читальні переважно самі Яворівці, другого дня явилось переважно духовеньство з околиці. Дискусия першого і другого дня була горяча, повна великої надії, що і для нас, Яворівців, сонце зійде. Довірочні збори вибрали комітет, в котрий увійшли: о. декан Петро Левицкий, Николай Масюк, о. Кручковский з Нагачева, Григорий Щирба, о. Головна, Петро Ґаранджа, Вронислав Левицкий, о. Йосиф Крушиньский, Василь Хомін і Николай Середович. В нарадах комітету має брати також участь оден член дирекциї руского Товариства кредитового, де складають ся фонди на „Народний Дім“ і длятого, що звідтам вийшла перша думка будови Народного Дому, а член дирекциї, Іван Зєгаєвич, закупив уже місце, де має станути „Народний Дім“. Комітет буде дальше занимати ся складками на висше сказану ціль а сею дорогою звертає ся отсим до всіх, що з міста або з околиці Яворова пішли колись в далекий сьвіт за хлібом, щоб пригадали собі на своє рідне місце і зволили надіслати свої добровільні жертви на се велике діло на руки голови, о. декана Петра Левицкого в Яворові.

— **Заява.** Надіслано нам слідуюче письмо: Покликуючись на поміщену в передвчорашнім числі „Діла“ в рубрицї „З штуки і літератури“ оцінку проф. д-ра Копача виставленого оногди нами „Запорожця за Дунаєм“ а головно на наведені там слова „Вечерниці випали зовсім слабо і ліпше було-б стало ся, як би їх зовсім не було сьпівано“ маємо честь заявити, що ми ніколи не були приготовані на се, що хто небудь осудить нас так, як оцінюєсь виступи фахових сьпіваків та артистів. Ми хотіли лиш дати своїй публицї доказ, що в Читальні щось робить ся, хотіли переконати загал, що з нашого „меншого брата“ можна при добрій волі щось видобути а не сьмілисьмо ніколи конкурувати з „Бояном“ ані театром, бо до сего не маємо ані сил ані не є се цїлию Читальнї. Що свого ми дослали, сего доказом ті „щирі та рясні оплески зовсім Вп. рецензентови незнакомої публики серед котрої мимоходом найшов ся“ а котра ледви чи поділяє висше наведену енунциацию. Коли однакож Хвальна Редакция поставила нас так високо, що наш виступ публичний зачислила аж до плодів штуки, ми гордіючи тим, заявляємо, що зі своєї сторони доложимо всяких старань і не пожалуємо труду, щоби на будуче чи то продукциї нашого хору чи аматорскі вистави були виконані з можливою прецизиєю і щобисьмо взагалі могли вповні відповісти великій задачі і не завести, як тим разом, покладаних в нас надій. Инша річ, що тоді будемо в праві жадати прямо від публики і то тої знакомої Вп. рецензента, щоби нашу працю попирала, бо своєю неприсутностию на „Запорожци“ не дала хиба доказу, що рухом просьвітним як слід інтересуєсь. — Виділ Читальнї „Просьвіти“ жовківского передмістя. — *С. Мохнацкий, голова. Олек. Панас, секретар.*

— **Чорна сотня ділає.** З Іванова Вознесеньска, фабричного міста на ярославско-московскій лінії доносять: Дочка лікаря, Ольга Геннинівна прибула там, щоби вести революцийну аґітацию. На двірци лишила куферок у портиєра, а що був дуже тяжкий, тому єго отворено і найдено в нім револьвери на муницию. Жандарми дожидали на її поворот, щоби її арештувати. Під вечір побачили, як Генкинівна утікала ще з одною товаришкою а за ними гонила товпа, кричучи: „Убійте Жидівку!“ [Батько Генкинівної був Жид]. На двірци обі женщини арештовано. Товпа почала дворець облягати і домагати ся видачі обох женщин. Жандарми стягали ся, але остаточно видали їх в руки ольвіріної товпи, котра убила в страшний спосіб Генкинівну і роздерла її на кусники а її товаришку тяжко поранила. Відтак рушила сфанатизована жандармериєю дич до місточка і розпочала протижидівскі заворушеня, при чім убила 10 Жидів.

— **Божевіле наслідком обікражі.** Разом з численними утікачами з Росиї їхала онсдї з Підволочиск в напрямі до Кракова молода Жидівка Сура Ройзин в Кошиці в Херсоньскій ґубернії. Від Київа товаришив їй суджений, якийсь Жид незвісного імени. В Перезорску той Жид висів незамітно в ночи з поїзду і забрав куферок Сури, де находила ся значнійша готівка і дорогоцінности. Про обікражу Сура дізнала ся в хвили, коли поїзд уїхав кілька миль дальше і так тим зажурила ся, що збожеволіла. На стациї в Ряшеві зойкаючою і шаліючою Жидівкою заняла ся поліция, котра відставила нещасну до заведеня для божевільних в Кульпарковї. Божевільна на вміє навіть подати, як її „суджений“ називав ся.

— **Убийство.** Від Теребовлї пишуть: Дня 6 с. м. убив сокирою в Романівці, теребовельского повіта, в дворі посесора Александра Жаровского, стельмахский челядник 20-літний Іван Ковалюк, родом з сусідного села Хмелівки, свого майстра, стельмаха Франца Качку, 29-літного мазура з Стехчикова. Оба они посварили ся в варстаті і Ковалюк зажадав виданя службової книжки і якоїсь належитости. Майстер заявив, що сам має претенсию до Ковалюка і ударив єго в лице. Тоді розярений Ковалюк вхопив сокиру, ударив Качку два рази по голові і розбив єму череп, в наслідок чого Качка погиб на місци. Відтак пустив ся убийник утікати до своєї матери в Хмелівці, однако жандармерия зловила єго. Ковалюк признав ся до злочину і єго відставили до суду.

— **Рабунок.** Від Заліщик пишуть: В Силівкові, заліщицкого повіта, жив около 80-літний Андрей Шелеп з своєю жінкою старушкою. Они не мають дітий не було й нїкого наймита, лише маєток, складаючий ся з кільканайцятьох морґів землї. Великою ощадностию зібрав собі Шелеп досить значний маєток, доходячий до кільканайцять тисяч корон. В ночи з 3 на 4 трудня с. р. закрали ся до єго хати через вікно три злочинці, з котрих оден ударив прибудившого ся Шелепа три рази рискалем по голові, а відтак спитав, де гроші. Наляканий старець показав злочинцям місце в хаті, де були сховані гроші і злодії забравши цїлий скарб в сумі 23.000 корон і звязавши Шелепа і єго жінку, утікли, Бог знає куди. Доси не удало ся жандармериї віднайти злочинців. Шелепови, котрого покалїчили в голову, не грозить небезпечність житя. Ось до чого доводить темнота наших селян, що не хотять містити своїх гроший в касах. Кажуть, що Шелеп має ще гроші, але ніхто не знає, де они сховані.

— **Фондацийний запис.** Померший у вересни с. р. Корнило Скоробогатий із Соколівки коло Золочева записав 49.000 К на фондацию свого імени під управою Ставропігійского інституту в цїли попираня науки ремесла для убогих селяньских дітий руско-кат. обряду. Фондация має війти в житє по смерти жінки бл. п. фондатора, котра хоч є вірменьского обряду, почуваєсь рускою патріоткою.

— **Серед ледового моря.** В ледах арктичного океану замерзло одинайцять парівців, які вибрались на ловлю китів. Леди захопили їх так нечайно, що годі їм було добитись до якої небудь пристани. Після інформаций одного учасника експедициї, який загоді виратував ся, є на тих кораблях 400 рибаків і дві женщини, жінки капітанів. Кораблї розкинені від себе о сотки миль. Якби їх не було вдалось запровіянтувати експедицию санковою при островах Гершельских, то вже були-б померли з голоду. Їм конечно прийдесь кораблї покинути, а то позамерзали-б і позападали-б на шкорбут. Америк. капітан Жарвіс, котрий ще в р. 1897 ратував раз замерзлих рибаків, каже, що треба зладити безпроволочно велику ратункову експедицию, а ні то тих 400 людий серед ледів загине.

— **В справі вибору оцїночної комісиї** для виміру особисто-доходового податку пишуть нам: Із Зборівщини: На день 13 с. м. визначило староство в Зборові вибір одного члена і одного заступника оцїночної комісиї для податку особисто-доходового в повіті Зборів. Прошу проте всіх оо. духовних та инших контрибуентів, належачих до III виборчого тїла, щоб зволили свої карти голосованя не виповнені а тілько підписані власним іменем і назвиском при долученю одержаної від староства леґітимациї переслати найдальше до 12 с. м. на руки Впр. радника о. Мизя в Зборові, де карти виповнять ся після ухвали скликаного ad hoc комітету і перешлють ся до староства. Сьвящ. Петро Чуман, приходник в Озерянки. — З Дрогобиччини: На членів комісиї поручає ся на місто Дрогобич д-ра Ярослава Олесницкого, адвоката в Дрогобичи, п. Лонгина Ріпецкого, ем. радника і п. Теодора Кузика, капітана на пенсиї, — на села же: п. Лонгина Ріпецкого, о. Тадея Скородиньского, декана і о. Антона Лавровского, пароха з Болеховець, і просить ся на случай менше опорожнених місць заховати поданий порядок з опущенем послідних. — *Народна рада дрогобицка.* — Із Золочівщини: При виборі до оцїночної комісиї для виміру податку особисто-доходового просить ся віддати голоси на д-ра Івана Дрогомирецкого, адвоката в Золочеві і о. Иосифа Верґановского, пароха в Хильчицях, а на заступників на о. Антона Яновича, пароха зі Струтина і о. Николая Малого, пароха з Ясеновець. — *Михайло Лазорко,* начальник „Нар. Торговлї“. — З Чортківщини: Дня 13 с. м. відбудуть ся в старостві в Чорткові (відділ податковий) вибори на одного члена до оцїночної комісиї. Просить ся голосувати на о. Івана Гордієвского, пароха в Шманьківцях. Карти виборчі належито виповнені треба або особисто комісареви виборчому вручати, або адресувати: До виборчого комісара для вибору члена до оцїночної комісиї. Порто треба оплатити.

Збори і засіданя.

Русини міста Львова! Завтра, то є в неділю дня 10 с. м. відбудуть ся в справі загального рівного і безпосереднього права голосованя три народні руські віча, а іменно: I. На передмістю Жовківскім в сали жидівского ґімнастичного товариства ул. Об'їзд ч. 6. — II. На передмістю Городецкім в сали реставрациї п. Козловского, ул. Городецка ч. 85. III. — В середмістю і для прочих дільниць в сали Данка при ул. Шайнохи. Справа важна, тож просить ся о як найчисленнійшу участь. Не повинно бути ані одного сьвідомого Русина або Русинки у Львові, що не явили-б ся на однім з тих маніфестацийних зборів! — *Комітет.*

Велике повітове віче в Заліщиках відбуде ся в пятницю дня 15 с. м. в справі реформи виборчої і політичного положеня Русинів. Початок о 10 годині перед полуднем. — За Народну орґанізацию *адвокат д-р Охримович.*

Народне віче в Ріпчицях дрогобицкого повіту скликує дрогобицка „Народна Рада“ на день 10 с. м. На порядку дневнім справа виборчої реформи.

Видовища і забави.

„Кружок українських дітий“ в Коломиї устроює дня 12 с. м. в навечерів св. Андрея, в салї „Народного Дому“ аматорске представлене п. з. „Бабине діло“ С. Каначка. По представленю танцї і забави. Комітет докладає всяких ста-

ЮЛЯН СОЛИК
передтим **Фр. Мрозиньский**
у Львові, ул. Собіского ч. 7,
поручає всякі роди **ФУТЕР** 852 20—30
Футра до подорожи, пальтоти мужескі та дамскі після найновійших фасонів, саки, пелерини, жакети, колії, зарукавки, шапочки дамскі, кожухи, шапки мужескі, шкіри у всіх родах поодиноко та гуртом, також **верхи готові** до мужеских і дамских футер. — Футра для Впр. Духовеньства також а рати. — Найновійші матерії на верхи в найбільшім выборі. Ціни умірковані. Медаль золотий на виставі в Вучачи 1905. Цінники на жадане франко.

рань, щоб забави випали як найгарнійше; просимо проте всїх П. Т. Родимцїв, так місцевих, як і дооколичних, о як найчисленнійшу участь. — *Видїл.*

Аматорске представлене в Підгайцях відбуде ся 10 с. м. в сали Ґотесмана. Відограна буде народна драма Старицкого „Ой не ходи Грицю на вечерницї“. Дохід на місцеве тов. „Поміч“. Початок о 7 год. вечером.

З товариств.

Популярні виклади в Станиславові відбудуть ся заходом викладової секциї Руского товариства педаґоґічного в отсїм порядку: В недїлю 10 с. м. виклад проф. Антона Крушельницкого на тему: 1) Ґеоґрафія України, 2) Історня України від найдавнїйших часів до IX. в., до витворення київского князїцтва. В недїлю 17 с. м. виклад проф. Василя Чайківского на тему: Остаточне сформоване теперішного вигляду нашої землї. В пятницю 22 с. м. виклад проф. д-ра Юлїяна Гірняка на тему: Фізика етеру з механїчного становища. В недїлю 24. с. м. виклад д. Степана Чарнецкого на тему: Музика Миколи Лисенка. (Ілюструвати виклад відограном відповідних творів будуть п. п. Денис Січиньский і д-р Роман Перфецкий). В недїлю 31 с. м. виклад проф. Плятона Лушпиньского на тему: Данте і єго божественна комедия. Вступ по 10 сот. від особи; для учеників, міщан і селян безплатний. Дохід призначений на прив. школи, які удержує Р. П. Т. у Львові. Виклади відбуватись-муть ся в салї „Руской Бесїди“ ул. Казимирівска 10, поверх I. Початок о год. 6 вечер.

В Манаєві, зборівского повіта, засновано пожарну філїю львівского „Сокола“. Намісництво вже затвердило статут.

Урядові вісти:

— **Із станиславівскої епархії.** Речинець для рукоположеня визначено на 18 с. м. Просьи треба внести по день 15 т. м. через декан. урядн. — Військовий сьвященик о. Кас. Куницкий іменований почетним радником еписк. консисториї. — Від конкурсового іспиту увільнені: Ілия Котів з Хотимира і Волод. Кархут з Марковець. — Введені! Ник. Филипів яко прив. сотрудник в Чернїєві, Ігнат. Вовчук яко третий сотрудник в Чернівцях, Теод. Рак яко експон. сотрудник в Раранчи і Мих. Совяковский яко завідатель в Чортівци. — Увільнені: Ом. Лопушаньский від сотрудництва в Снятинї і Панк. Городецкий від адміністрациї в Сажавцї. — Правительство установило на оден рік дотацию для прив. сотрудників: в Княжім, Космачи коло Богородчан, Слобідцї лїсній, Гвіздци і Річцї. — Представителями гр. кат. віроісповіданя в буковиньских окружних радах шкільних імоновані: Кел. Костецкий (для міста Черновець), Атан. Левиньский для черновецкого, Ап. Сїмович для кіцманецкого, Ант. Авксентий для вашковецкого і Ник. Воляньский для сторожинецкого округа.

— **Іменованя.** Повітовими старостами іменовані: д-р Богуслав. Амброзевич, Кос. Свитальский, Жигм. Ретингер Роб. Гиртлер Клеборн, Мих. Равский, Юл. Нападиевич і Петро Левицкий. — Секретарями намісництва іменовані: Ад. Пясецкий, Марк. Задурович, Ад. Мирский, Марко Кринецкий, Тад. Пйонткевич і Меч. Венцлевский, а старшими повітовими комісарями: Ів. Маєвский, Віктор Луцкий, Жигм. Карасиньский і Тад. Созаньский.

Бібліоґрафія:

— **М. Колко. Бібліотека музикальна.** Число 12. Часть церковна. На сьв. вечер: 1) На Рождество Христове (конц к). 2) Станьте Давиде. 3) Голосить вістку. 4) На небі зірка 5) Возвеселим ся. 6) Во Вифлеємі. Сторін 16. Цїна 25 сот.

Переписка Адміністрациї.

Вп. О. Ма. в Ка. За сей рік вплачено вже все. — Хв. тов. Родина, в Під. За сей рік належить ся нам ще 6 К. — І. Ко. в Заво. Годять ся. — М. Ни. в Кос. До кінця року прийде нам ще 8 К. — П. Іо. в Су. До кінця року прийде нам ще 3 К 25 с. — Т. Вер. в Ве. За сей рік прийде нам ще 7 К. — Т. Ма. в Тер. До кінця року прийде нам ще 3 К. — І. Во. в Ос. За сей рік заплачено вже все. — Й. Про. в Ус. зе. За сей рік належить ся ще нам 6 К. — Л. Го. в Угер. До кінця року прийде нам ще 3 К. — Хв. Чит. Про. в Вол. За сей рік належить ся нам ще 8 К. — Д-р Я. Ло. в Го. До кінця року належить ся нам ще 14 К. — І. Бі. в Кра. За сей рік прийде нам ще 4 К.— І. Ра. в Ко. До кінця року прийде нам ще 12 К. — Д-р Е. Ко. в Кім. За сей рік прийде нам ще 8 К. — П. По. в Мо. До кінця року прийде нам ще 9 К 60 с. — Ф. На. в Во. За сей рік належить ся нам ще 13 К 40 с. — П. По. в Бі. До кінця року прийде нам ще 13 К 40 с. — Ю. Кмі. в Ба. За сей рік належить ся нам ще 6 К. 60 с. — В. При. в Пе. Тепер вплачено за падолист а не за грудень. — Т. Во. в Хо. в. До кінця року належить ся нам ще 6 К. — С. Грех в Яро. Тепер вплачено за падолист а не грудень. — В. Лих. в Гау. ве. Тепер вплачено за падолист а не грудень. — Г. Ло. в Кра. До кінця року прийде нам ще 2 К. — В. Під. в Ло. Тепер вплачено за жовтень а не грудень. — М. Дуб. в По. Тепер вплачено лиш по конець падолиста. — М. Кло. в Пу. Тепер вплачено лиш по конець жовтня. — А. Лу. в Ста. со. Тепер вплачено за падолист а не грудень.

Вп. І. Ха. в Іва. За сей рік прийде нам ще 6 К. — А. Ру. в Кор. До кінця року належить ся нам ще 14 К, 40 сот. — І. Ви. С. в Ко. За сей рік вже все. — А. Яц. в Щут. До кінця року прийде нам ще 8 К. — Т. Бри. в Гни. За сей рік прийде нам ще 6 К. — В. Вин. в Гни. До кінця року прийде нам ще 6 К. — І. Ро. в Ше. За сей рік належить ся нам ще 7 К. — М. Креч. в Ро. Годять ся. — М Ган. в Рот. До кінця року прийде нам ще 12 К, 38 сот. — І. Глинь. в Озер. За сей рік належить ся нам ще 4 К. — А. Окп. в Бен. До кінця року прийде нам ще 11 К. — М. Ви. в Се. За сей рік прийде нам ще 12 К. — Т. Ма. в Тер. До кінця року належить ся нам ще 14 К. — Е. Сі. в Ста. За сей рік прийде нам ще 14 К. — Бі. в Сян. До кінця року належить ся нам ще 12 К. — Г. Во. в Сви. За сей рік належить ся нам ще 16 К. — О. Ка. в Мінь. До кінця року прийде нам ще 16 К. — В. Гар. в Да. За сей рік належить ся нам ще 12 К. — Н. В. Ло. в Гре. До кінця року належить ся нам ще 16 К. — О. Ше. в Ко. За сей рік належить ся нам ще 29 К, 10 с. — Я. Сін. в Ро. До кінця року прийде нам ще 12 К. — Е. Бі. в Стрим. За сей рік належить ся нам ще 14 К, 40 сот. — І. Ко. в Пе. До кінця року прийде нам ще 16 К.

— **Рахунок „Краевого Союза кредитового“** стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові за місяць падолист 1905.

		Кор. с.
Стан довжний:		
1. Удїли . .	63.869 55	
Фонд резервовий .	4.420·86	68.290·41
2. Вкладки: Стан з початком міс. падолиста с.р.	1,055.113·84	
вложено . .	64.465·92	
винято . .	56.897·43	
Стан з кінцем міс. падолиста		1,062.682·33
3. Позички затягнені: Стан з початком м. падолиста	31.400	
затягнено . .	134·400	
сплачено . .	—·—	
Стан з кінцем міс. падолиста		165.800·00
4. Сальдо відсотків . . .		41.055·19
5. Решта зиск з року 1904 .		1.596·76
6. На рахунку біжучім. Ріжні		7.585·72
7. На рахунку коштів спору .		—·—
8. Кредитори		—·—
Сума .		1,347.010·41
Стан чинний:		
9. Позички удїлені: Стан з початком падолиста	945 039·50	
сплачено . .	19.689·49	
удїлено . .	52.250 00	
Стан з кінцем міс. падолиста		977.600·01
10. Недвижимости		338.682·62
11. Льокациї		2.627·36
12. Інвентар		700·00
13. Кошти адміністрацийні .		12.643·45
14. Готівка		8.209·05
15. Кошти інвентаря . .		700·00
16. Друки для товариств . .		2.144·48
17. Папери фонду резервового і специяльної резерви. . .		4.109·70
18. Кошти спору . . .		293 74
Сума .		1,347.010·41
Кредит парцеляцийний .		212.904 72 К
„ скриптовий .		79.768·25 „
„ товариств . .		591.288·40 „
„ приват. . .		93.638·64 „
Сума		977.600 01К

Членів прибуло 4 убуло 1, остало з кінцем падол. 1905 522 з 1.532 декларованими удїлами в сумі 76.600 К. Стопа процентова від вкладок $4^1/_2$. — Стопа процентова від позичок $5^1/_2$—$6^1/_2$. Затягнено позички в банку краєвім (—.— К) на процент 4%.

Львів дня 30 падолиста 1905.

Календар: Нинї: Якова, Алипія пр. (лат.: Лекокадия); завтра: Стефана (лат.: Дамазого.) позавтра: Якова (лат.: Пресв. Д. М.).

Репертуар руского театру (тепер в Стрию) в недїлю дня 10 с. м. „Хавгіи“ комедия в 4 дїях Карпенка-Карого; ві второк 12 с. м. „Катерина“ опера в 3 дїях Аркаса; в четвер 14 с. м. „Лїсова квітка“ комедия в 4 дїях Яновської (виступ п. М. Заньковецької); в суботу 16 с м. „Продана наречена“, опера в 3 дїях Сметани; в недїлю 17 с. м. „Суєта“, комедия в 4 дїях Карпенка-Карого (виступ п. М. Заньковецької.) — Абонамент I-рядний на шість вистав 15 кор. Абонамент II рядний на шість вистав 10 кор. — Початок о годинї 8 вечером.

В Colosseum від дня 1 грудня програма сензацийних новостей. Між иньшими електричний танець і нова оперетка.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят.— Музей Просьвіти, Ставропигійского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в днї звич. за зголошенем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудни 3—5.

— **Конкурс на церков.** В Глїбові сколатского повіта розпічнесь з весною 1906 р. будова мурованої церкви. Підприємцї, що хотїли би підняти ся сеї будови, звольять внести свої оферти до парохіяльного уряду в Глїбові найдальше до 1 січня 1906 з заявою, що вможуть зложити кавцию.

— **Хустку** (шаль), найдену в недїлю, дня 12 падолиста с. р. о год. $5^1/_2$ по пол. [по демонстрациї] в улицї Трибунальскій, перехована доси в реставрациї під трьма коронами, як се було оповіщене в „Дїлї“ з 13 м. м., може властителька відобрати собі від тепер в „Товаристві опіки над слугами“, ул. Оссолїньских, ч. 11, III сходи, III поверх.

Автоматичні масові лапки, введені в торговлю експортовою фірмою J. Schüller, Wien II., Kurzbauergasse Nr. 4, здобули собі завдяки дуже практичній конструкциї велике розповсюднене, бо при їх помочи вигублює ся цїлковито в короткім часї всї шкідливі і докучливі зьвірята.

Надіслане.

Специяліст в дїточих недугах

Д-р В. Ґукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4 I. п.

Адвокат краєвий

Д-р Иосиф Партицкий

отворить в днем 1 н. ст. грудня 1905 канцелярию 1010 9—?

в Станиславові

ул. Сапіжиньска (Тисьменецка) ч. 33.

ОПЕРАТОР

Д-р Казимир Вільчек

довголїтний I-ший секундар хірурґ. відділу проф. Д-ра Зембіцкого, ординатор хірурґ. відділу „Народної лїчницї у Львові“.

Улиця Валова число 25, I. п. орд. 2—5 п. п.

997 6—8

ОТВОРЕНА

GRAND-РЕСТАВРАЦИЯ

[готель Ґранд на I пов.]

Льокаль найвеличавійший у Львові, першорядна кухня, знамените пільзненьске пиво з міщаньского бровару В. В. Услуга звинна. Просячи о ласкаве підпиране і численні відвідини, остаю з поважанем

1054 1—3 **Г. Фабіян.**

Льоврана коло Абациї.

Пансіон „Central“ поручає ся Родимцям на сезон осїнний і зимовий по цїнї 5 корон денно від особи за покій з цїлим утриманем.

5—6 *Сидонія Романчукова.*

Мід патоку десеровий, курацийний, в власної пасіки, 5 кґ. 5 К 80 с. оплатно. Знамениті **питні меди і овочеві** домашного виробу по низькій цїнї висилає *Евген Билиньский в Збаражи.* За чистість і якість ручить ся. 110 8—10

Фабрика Трочиньского

Львів, ул. Фредра

поручає знамениті десерові цукри, надївані найлїпшими масами, фунт 60 крейцарів, чеколядок фунт 1 зр., кармельків 40 кр., чаєвників 60 кр., цукрів до прикраси ялинки 1 зр.

1032 3—5

Двох академиків гляда спільного мешканя з удержанем при інтелїґентній рувній родинї. Зголошене під „Володимир“ poste restante головна почта Львів.

1045 1—3

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН

в пасажу Гавсмана

(46 разів преміоване)

Від 10/12 до 16/12 до побаченя: Демонстрация австрийскої военної фльоти против Туреччини. Інтересна подорож з Полї аж до острова Мітілени. **ВСТУП 10 кр.** 53

Театр ріжнородностий

DEPENDENCE BRISTOL

щодень представлене першорядних артистів, дві сензацийні комедиї. Родинна програма. Початок о год. $8^1/_2$. 782 8—8

Жолудкові терпіня

походять часто наслїдком заворушень у травленю, що проявляють ся **як недостача апетиту, твердий столець, згага, вітри, нудности, лихий смак, біль голови** і т. п. і нерідко переходять в тяжке ушкодженє здоровля, коли вавчасу не зарадите тому.

Знаменитим средством на всї ті прояви зіпсутого жолудка показали ся від десятків лїт цїнені і загально люблені

жолудкові каплї Брадія

тому що побуджують апетит, скріпляють жолудок і усувають легко перешкоди. Успіх певний. Цїна фляшки разом з приписом ужитя **К —·80,** подвійна фляшка **К 1·40.**

При купованю в аптиках треба зажадати виразно лише правдивих **жолудкових капель Брадія** і не дати накинути собі чого иншого. Уважати треба притім на опаковане в червоних пуделках з образком Марії як охоронною маркою і з підписом

Головний склад C. Brady's Apotheke, Wien I., Fleischmarkt Nr. 1382 висилає за попереднім надісланєм або післяплатою квоти **5** К шість малих або квоти **4** К **50** с. три великі фляшки оплатно без ніяких більше коштів. 926 7—12

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пиварню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї рускі дневники.

З поважанем

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Знак випалений на корку

для охорони перед фальшованєм — MATTONI'S GIESSHÜBLER — Маттонія ґієсґіблерска вода зо щавова.

Яко добру і певну льокацию

поручаємо:

$4^1/_2$% Листи гіпотечні,
4 „ Листи гіпотечні коронові,
5 „ Листи гіпотечні преміовані,
4 „ Листи Тов. кред. земского,
4% Листи Банку краєвого,
5 „ Облїґациї Банку краєвого,
4 „ Позичку краєву,
4 „ Облїґациї пропінацийні і всякі ренти державні.

Папери ті продаємо і купуємо по найточнїйшім курсї деннім

КОНТОРА ВИМІНИ 374

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

Новий великий шпиталь

для цивільних і військових без ріжницї нагодности і віроісповіданя задумує будовати краєве тов. Червоного Хреста у Львові. Льоси на сю цїль по однїй коронї до тягненя 21 грудня можна всюди дістати. Головні вигри на домагане в готівцї 15.000 К 9.000 К і 3.000 К, разом 5000 вигор вартости 70.000 К. 11 льосів за 10 К 45 сот. разом з рекомендованою пересилкою можна дістати в банковій конторі Шіца і Хаєса, Львів. 780

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові: площа Галицка ч. I.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

МАРКО ФАЄРШТАЙН

У ЛЬВОВІ

ул. Городецка ч. 51

головний заступник для Галичини і Буковини сьвітової фабрики кас

Бахер і Гільдесгайм у Відни

поручає

свій склад заосмотрений в **огнетревалі і опанцирені КАСИ** той-ж фабрики по приступних цїнах.

922 Полекші в сплатах. 9—12

Музичні новости.

Стоїть гора високая, пісня на середний голос Д. Січиньского. Цїна 70 сот.

Українські танцї I. на фортепян Я. Лопатиньского. Цїна К. 1·20.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД

Українська Накладня

у Львові, Вроновска 8.

Дістати можна також в книгарнях. 962 9—10

Перший руский краєвий склад і робітня

ножівничих виробів

поручає власні вироби анґлійскі і соліґенські а іменно:

БРИТВИ, МАШИНКИ до стриженя волося від 5·60 К до 9 К, до бороди від 4·60 К до 7 К ножі, ножички, сцизорики. Всяке остренє тихже і направу принимає ся.

Цїнники на жаданє даром.

ІВАН ЛЯВРУК

839 **Львів, Галицка ч. 6.**

Плащі і непромакальні пелерини, мужескі і дамскі

поручає

Постійні цїни фабричні. — Цїнники на жаданє... — Постійні цїни фабричні.

СПЕЦИЯЛЬНИЙ СКЛАД

ЛІНОЛЕУМ і ЦЕРАТ

Львів, ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИКА ч. 3

476

ТАПЕТИ, Матерії на меблї, матераци, колдри, портиєри, дивани у всїх стилях. **Спілка львівских тапіцерів** Ягайлоньска, ч. 3. 662 16—52 **Меблї** Комплетна обстанова, Всякі роботи обнимає тапіцерскі материяли. маєє в місті і на провінциї.

„LE DELICE“ Цигаретові тутки Цигаретові паперці

Дістанесь у всїх трафіках. — Головний склад: Wien, I Predigergasse 3. 846

Ручить 100d 4—4

аптика К. БАЛЯССИ за те, що чудесно успішне, справдїшне анґлїйске огіркове молоко Балясси не шкодить лицю. Лиш раз зволять наші Впов. панї замовити его на пробу а переконають ся, що то косметичне средство усуває сейчас веснянки, остуди, угри, прищики і всяку нашкірну нечистоту, вигладжує лице і відмолоджує его та відсьвіжує. Фляшка 2 К, до того правдиве анґлїйске огіркове мило 1 К. Пудер К 1·20 а огірковий крем 2 К. Дістати можна в кождій аптицї і дроґерії. Перед наслїдуваними фабрикатами треба стеречи ся. Головний склад: Жигмонт Рукер, Львів; Ф. Браєр, Перемишль на Брамі ч. 4; Райм і С-ка Краків. Шварц М. аптикар в Перемишли.

ТОРБАН ч. 7
СЬПІВАНИК ДЛЯ НАРОДНИХ ШКІЛ
зложив Я. ЯРОСЛАВЕНКО.
Часть II. Цїна 50 г. 1026
Головний склад:
Українська Накладня
Львів, ул. Вроновска 8.
Дістати можна також в книгарнях.

РІХТЕРА
будівляні камінні
СКРИНОЧКИ з ЯКОРОМ

є однокою забавкою, котрою дїти залюбки займають ся лїтами. Нема другої гри такої всесторонної та цїкавої, нема такої на довгий час дешевої, як камінні скриночки до будови, що майже не зуживають ся, а при кождім доповненю стають все більше поучаючими і милїйшими. Від кількох лїт може кожда будівляна скриночка також *через* улюблені і патентовані

МОСТОВІ СКРИНОЧКИ З ЯКОРОМ

після пляну бути доповнена, так що дїти через довуплене такої скриночки можуть будувати прекрасні велїзні мости. Щоби вибрати відповідну для віку дитини скриночку, треба лише зажадати від підписаної фірми гарно ілюстрованого цїнника, котрий на жадане радо висилаєсь і містить численні вельми інтересні осуди. Ріхтера будівляні камінні скриночки з якором і Мостові скриночки з якором а також Мозаїка з якором разом з другими вельми інтересними грами до укладаня суть по всїх лїпших торговлях з забавками в цїнї по К. —·75, 1·50, 3·— і висше на складї. По причинї многих наслїдувань треба при закупнї бути дуже осторожним і належить кожду скриночку без славної марки охоронної „Якор“ яко неправдиву зараз звернути, бо було би нерозважним свій добрий гріш за менше вартісне наслїдуване без цїли видавати. Хто любить музику, нехай зажадає цїнника славних музичних інструментів Imperator і говорячих машин.

F. AD. RICHTER et Cie.,
Королївскі надворні доставцї.
Контора і склад: I. Operngasse 16. Wien, — **Фабрика:** XIII/I (Hietzing), **Рудольфстадт, Норимберґія, Ольтен, Роттердам, С. Петербург, Новий-Йорк.** 1017 5—7

Дома і в дорозї доконечне средство
Бальзам *аптикаря* **A. Thierry**
є загально звісний і признаний.

Дуже успішний при лихім травленю з побічними недомаганями, *як при відбиваню, згазї, затканю стільця, витворі квасів, почуваню наповненя, корчах жолудка, недостачі апетиту, інфлюенциї, катарі, запаленях, ослабленях, вітрах і т. п.*

Усмиряє корчі і болї, злагіднює кашель, розпускає слизя і очищує.

Найменше висилає ся почтою 12 малих або 6 великих фляконів за 5 К оплатно: 60 великих або 30 малих фляшин 15 К оплатно.

Треба уважати на одиноку правно забезпечену зелену охоронну марку з черницею „Ich dien“. Лише такі правдиві.

Аптикаря **A. THIERRY** **масть з центифолії**

усмиряє біль, змягчує розпускає, гоїть і т. д. Найменше висилає ся почтою 2 слоїки оплатно 3·60 К. В дрібній продажи в торговлях 1·20 К за слоїк. Повний доказ, що бальзам аптикаря A. Thierry і масть з центифолії є недостижимі средства, подає брошура з тисячами оригінальних подяк, яку додає ся даром до замовленого бальсаму *або на жадане висилає ся окремо даром.* Адресувати треба: Аптикар A. THIERRY в Прегрaдї (Pregrada ad Rohitsch-Sauerbrunn. Про фальшівників і дальших продавців наслїдуваних фабрикатів мого правдивого препарату прошу менї донести щоби потягнути їх до судової одвічальности. 285

Автоматичні масові лапки

на щурі за 2 зр. на миши за 1·20 зр. ловлять без нагляду до 40 штук одної ночи і уставляють ся самі від себе. **Лапка на шваби „Eclipse“** ловить тисячі швабів і стоног одної ночи за 1·20 зр. Всюди найлїпші успіхи.

Висилає за післяплатою.

J. SCHÜLER, Відень II/2. Kurzbauergasse. 795

Численні подяки і признаня.

„Сокільский Базар“

одинока українська фірма шкільних і канцелярийних приборів поручає свій богато заосмотрений склад в вироби паперові ґалянтерийні, гуцульскі і т. д. Вироби з глини, як тарелї, вазони, фляконки в цьвіти, попельнички і т. д. — Вироби гуцульскі, як топірцї, сердаки, шапочки, пояси, тарелї і т. п. — Вироби з пацьорків, як ґердани, пояси і т. д. — Вишиванки і краватки, сорочки, обруси, ручники, фартушки і т. д. — Образи і портрети. — Сокільскі ланцушки. — Переписні листки. — Сокільскі тутки і паперцї.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР“ виконує кредкові портрети з фотоґрафій в цїнї від 12 К.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР“ продає усї українські часописи і календарі і посередничить у всїх торговельних дїлах.

Замовленя доконує оборотною почтою. — При більших замовленях дає опуст. 789 26—25

ГАРАЗД! **ГАРАЗД!**
„Сокільский Базар“ у Львові ул. Руска ч. I.

Висилковий маґазин ткацких виробів
Едмунда Товарницкого
в коломиї

висилає на бажане даром і оплатно прібки полотна, шіртінґів, шевіотів, цайґів, столового біля, сукна, мужеску і женьску одїж і поручає вінчальні виправи.

Цїни фабричні.

Заступники і відпродавцї глядані всюди.

Зголошеня лише письменно. 1016 6—16

Ілюстровані ЦІННИКИ висилаємо на провінцию даром.

Полекші в СПЛАТАХ після умови.

Всї товари, які лишились з **випродажі** звиненої фірми „А. Кшиштофович у Львові“, а то: *дивани, фіранки, портиєри, диваники* над і перед ліжка, *хідники, церати, лінолеум, перські і смирненьскі дивани* та всякі декорацийні артикули набули ми нотарияльним актом до ч. реп. 12029/5.

Ті припаси, а також більшу часть висортованих товарів нашого складу **продаємо з незвичайної нагоди по дуже низьких цїнах** *і уділяємо Впов. особам добре ситуованим, на домагане так у Львові, як і на провінциї* **радо кредиту після устної або письменної умови.** — Ілюстровані цїнники висилаємо на провінцию даром, за надісланем 10 сот. в почтових значках. Поручаємо також, як довго вистануть засоби, отсї товари: **Диваники** перед ліжка по 30, 40, 50 кр. і висше. **Дивани** над ліжка по зр. 1·25, 2, 2·10 і висше. **Дивани** сальонові по зр. 5, 6, 7 і висше. Хідники метр по 15, 20, 25 кр. і висше. **Портиєри** штука по кр. 60, 75, зр. 1 і висше. **Коронкові фіранки** штука по кр. 60, 75 зр. 1 і висше. **Капи** на столи і ліжка зр. 1·20, 1·50, 2 і висше. Останки ріжних материй на меблї і ріжних хідників дістати можна казочно дешево.

УПРАВА ФІРМИ **„AU LOUVRE“**
3256 29—37 **Львів, ул. Сикстуска ч. 6.**

Наша ново-отворена фірма дамских і діточих новостий находить ся при ул. Галицкій ч. 19.

Фабрика цементових виробів
ҐРАФА ГЕНРИКА СТАРЖЕНЬСКОГО
в Гнїздичеві

виробляє *патентовані цементові дахівки,* ріжнобарвні, ґлязуровані і неґлязуровані в ріжних форматах. *Цементові помости* і *хідники* в ріжних барвах і взірцях. *Перепусти* і *рури* у всяких розмірах. *Жолоби* і *корита* в довільній довготї. *Комини, сходи, нагробники, граничні стовпи* і взагалї всякі роботи, що входять в обсяг цементового промислу.

Телеграми: **Фабрика „Гнїздичів, Кохавина“.** Почта і зелїзниця в місци. 853 14—20

Цїни умірковані. Цїнники і кошториси даром і оплатно.

ЧАСТИННУ СПЛАТУ

признано всїм особам добре ситуованим, без ріжницї стану або ранґи.

Ново отворений маґазин новостий для женщин і дїтий у Львові при ул. Галицкій ч. 19, під фірмою

„Малий Лювр“

поручає свій величезний вибір блюзок, капелюхів, рукавичок, гальок, шляпок, матанок, фартушків

КОНФЕКЦИЇ ДІТОЧОЇ І ДЛЯ ХЛОПЦІВ

парасолїв, парасольок, панчох і панчошкових товарів, воальок і инших модних товарів, льняних товарів, столового біля, мужеского, дамского, і дїтячого біля і т. д.

Замовленя з провінциї полагоджує сьвід воротно.

Управа маґазину „МАЛИЙ ЛЮВР“ у Львові, Галицка 19 (ріг ул. Собіского). 325a

Ілюстровані цїнники висилає ся на провінцию даром і оплатно.

Наш головний склад диванів, портиєр, фіранок, хідників, коців, ковдер, кап на столи і на ліжка, церат, лїнолеум і декорацийних артикулів находить ся **у Львові, ул. Сикстуска ч. 6** (Пасаж Гавсмана).

5 корон і більше денного зарібку

Товариство панчошкових машин для домових робітників

глядає осіб обох полів до панчошкових виробів на нашій машинї.

Проста і швидка робота цїлий рік дома. Не треба приготовних робіт. Віддалене і місце замешканя не впливає зовсїм, а ми продаємо роботу.

Товариство панчошкових машин для домових робітників
987 **THOMAS. M. WHITTIK et Comp. Prag Peterspiatz. 7.** 10—?

Водопроводи, Каналїзация для міст, місточок, сел, публичних будинків і приватних домів

проєктує і уряджує

АВҐУСТ ЛЕВ і С-ка
у ЛЬВОВІ
ул. Коллонтая ч. 6.

Адреса на телеграми: **„Кальоря“ Львів.**

Центральне топленє. Світло ґазове і електричне. — Всїлякі урядженя промислові. Млини, тартаки, горальнї.

Мотори всїляких систем, бензинові, ссучо ґазові, спіритусові і електричні. 741 16—52

Громозводи на Божі доми, телефони і електричні дзвінки.

Основна зам.: Кождий кусник мила з маркою **„Шіхт“** є ґарантовано чистий і вільний від всяких шкідливих складників.

Запорука: **25.000 корон** платять Фірма **Ґеорґ Шіхт, Аусіґ** кождому, хто докаже, що се мило з маркою „Шіхт“ заключає в собі які небудь шкідливі домішки.

МИЛО ШІХТА
(з оленем або ключем) 615a 10—20

Є найлїпше і найдешевше до уживаня!

Чудесна, інтензивна сила чищеня і **велика видатність мила Шіхта,** его лагідність і безуслівна чистість основують ся на специяльнім способі виробу і на дуже старанним доборі потрібних до виробу сирих материялів, котрі по найбільшій части виробляють ся в власних закладах з специяльним узглядненем їх призначеня. **Мілїони разів випробоване і досьвідчене.**

ruth. Perlan.

ФРАНККА : житня специяльність :

„ПЕРЛОВЕ-ЖИТО“

найлучша збіжева кава,
сильна арома, смак підходячий до кавового,
чиста фабрикация & вкусне опаковане.

Найлучшу поруку старанного виробу дають: ГАЙНР. ФРАНККА СИНИ.

Мала примішка **правдивого** кавового додатку **:Франкка:** надає **„ПЕРЛОВІЙ ЖИТНІЙ КАВІ**

лїпший смак, **ПРАВДИВИЙ** лише з тою **Охоронною маркою:**

Охоронна марка.

гарну золото-бронзову краску! і з назвиском **:Франкк:**

D. X 6754 O. 05. I. R. v. W., W. 1036 1—4

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий. З друкарнї Народової [Маєских] Конвикта ч. 2.

Реставрация С. Райх *що пятницї рибу по жидівски, знамениті меди, овочимске і пільзненьске пиво.*
Ринок ч. 5 З поважанем С. Райх

Львів понедїлок 28 падолиста (11 грудня) 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Дїла“, ул. Ваторни ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского ч 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч 33. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chunavski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Дїло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ваторни. — Рукописи звертають ся лише за попереднім за кореженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсерату або за єї місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Народний комітет

в справі виборчої реформи.

Як тілько розпочала ся в нашій державі борба о виборчу реформу до парляменту, Народний Комітет видав сейчас зазив до своїх орґанїзаций на провінциї, щоб уряджували віча і демонстрацийні збори за заведенем загального, рівного, безпосередного і тайного голосованя. Сей поклик не остав ся без успіху. Він ударив в живу струну наших народних мас, а та струна звучить тепер що раз сильнїйше і могучійше. Віче львівске, уряджене в столици Галицкої Руси а імпозантне своєю многочисленностию і проголошеними там промовами та запавшими на нїм резолюциями було першим фактичним проявом діяльности вказаної „Народним Комітетом“, проявом, що наче та грудка снїгу, кинена з гори в низ, котить ся по всім краю і переміняє ся поволи в велику лявину. Після столиці заговорили і инші осередки нашого публичного житя а нема майже днини, щоби до нашої преси не доходили вістки або про відбувші ся вже многолюдні віча або не заповідали ся дальші того рода збори на найблизшу будучність.

Нарід заговорив, говорить в обороні своїх прав що раз сильнїйшим голосом і се є дуже потїшаючий обяв в теперішну важку хвилю — обяв, котрий каже, що „ми не дамось“, що нашого права ми будемо, як повинні, боронити до загину!

Та на тім не скінчила ся діяльність в справі виборчої реформи нашої народної орґанїзациї. Навпаки, се що доси стало ся, то тільки сам початок борби, котрий може приняти еще, залежно від обставин, инші і більше рішучі форми. Аби акция відбувала ся з пляном, аби ми були зорґанїзовані і готові на всяку евентуальність, Народний Комітет скликав своє ширше засїданє, з участию видніїйших діячів народних з провінциї і таке засїданє тев. Ширшого Народного Комітету при надзвичайнім комплетї відбуло ся у Львові дня 8 с. м. На тім засїданю після довгих і основних дебат запали рішеня що-до веденя нашої дальшої борби в справі виборчої реформи, так що тепер можна сьміло сказати, що акция буде вести ся солїдарно і всенародно через ввесь час кампанії до послїдних єї етапів.

Очивидно було-б зайвше, коли-б ми тут вже тепер подавали, який є плян боротьби і які средства будуть ужиті, щоб справу виборчої реформи довести до успішного кінця. Ті средства, які ухвалив з'їзд мужів довіря з цілого краю, будуть введені постепенно, відповідно до потреби хвилї та витвореної ситуациї. На разї скажемо отже лише про дещо конче потрібне, іменно про ті средства, які повинні бути ужиті сейчас, аби наш нарід до евентуальної борби приготовити.

Як кожда акция в конституцийній державі, так і наша теперішна мусить мати на оці дві справи — нашу борбу в горі на парляментарній аренї, і нашу борбу в самій суспільности то є акцию аґітацийну і орґанїзацийну. Ми народ здеклясований, народ без авторитетних чинників на найвисших місцях, тож всякі права мусимо здобувати при помочи народних мас і силою. Коли тої сили не викрешемо з нашого народу, коли не вспіємо зорґанїзувати міцних боєвих надр серед самої суспільности, то можемо сказати з гори, що наша акция скінчить ся неудачию. В парляменті ми маємо мало заступників, котрі числом не входять майже в рахунок. Їх одиноким атутом в грі з переможними польскими верховодами і колом польским може бути тільки воля народа поперта силою, і коли тої волї народної не буде і не буде масової сили, що вимушувала-б респект, то і найлїпші парляментарні грачі не виграють нїчого, бо над ними перейдуть по просту до дневного порядку.

Як з сего показує ся, головна роля і обовязок в борбі о справедливу для Русинів виборчу реформу спаде отже таки на нас, на саму суспільність. Се не виключає однак і точного сповненя обовязків, які в так важній хвилї спочивають також на наших парляментарних заступниках. А першим і найважнїйшим їх обовязком стояти безперервно в тіснім контакті з краєм, з нашою народною орґанїзациєю, аби ми знали з одної сторони, що роблять наші посли у Відни і що робить ся в правительстві, а з другої, аби і ми могли тим нашим послам представляти стан річий і домаганя краю. На разї знаємо, що члени польского кола крутять ся коло Корони і правительства так, що там майже двері не замикають ся від польских авдиенций, а про руских послів ми не знаємо нїчого, не знаємо навіть, чи суть вони всї у Відни, як се є їх першим і найважнїйшим обовязком.

Так, очивидно, бути не може, і сей стан мусить змінити ся, коли акция має вести ся, як повинна, на всїх точках і довести до ладу.

Головне завданє в борбі о справедливу для Русинів виборчу реформу спочиває — як ми вже се зазначили — на нас самих, а та акция мусить на разї опирати ся на двох головних моментах — устроюваню віч і переводженю орґанїзациї. Ся акция є вже в руху, але вона не вистарчає. Дотепер відбували ся у нас віча тільки в осередках, в містах і місточках повітових, але не по селах, не по громадах. Розуміє ся само собою, що в роботї вічевій треба зачинати від так званих віч повітових, раз тому, що такі віча устроювати лекше, а відтак, що треба вперед приладити сьвідомійші одиниці, поки перейде ся до діяльности на ширшу скалю. Що однак така діяльність на ширшу скалю, а іменно по громадах, мусить наступити, що ми мусимо зайти з нашими кличами до кождої громади, до кождого навіть присїлка, до селян і навіть до замкнених на двірских обшарах форналів і наймитів се не підлягає нїякому сумнївови. Се наказує нам також дотеперішний досьвід — на віча повітові приходять менше-більше все майже тоті самі вже трохи осьвідомлені селяни, а маса темна остає в дома і може навіть не довідати ся не то про виборчу реформу, але навіть і про те, що в повітї якісь віча взагалї відбувають ся. Тай і той, котрий прийде на віче, ще не конче зрозуміє по рефераті о що розходить ся, і коли верне до громади, то певно не розкаже про віче, бо єго сам не зрозумів і не віднїс з него нїякої користи. Сьміло можемо сконстатувати, що нас при всїх дотеперішних полїтичних акциях побивали як-раз ті темні місця, темні громади і околиці, і так само може стати ся також тепер, коли нашу аґітацию і нашу діяльність не розложимо на всї громади і не постараємо ся, щоби за загальним правом голосованя стануло ціле, буквально ц і л е сїльске населенє. А средством до того є як-раз уряджуванє льокальних віч по громадах, котрими повинна заняти ся наша орґанїзация по повітах і перевести їх з пляном в найблизшім часї.

З вічами і зборами треба покучити заразом також д е м о н с т р а ц и ї, а б и п о к а з а т и с и л у і п р о т и в н и к а м а с о в о ю а к ц и є ю о с т е р е ч и. Не йде тут о якесь викликуванє вже тепер масової борби — противно ми мусимо поучувати нарід на всїх зборах і вічах, що він має заховувати ся с у п о к і й н о і п о в а ж н о, так д о в г о, п о к и н е м а п р е д л о ж е н о г о п р о е к т у п р а в и т е л ь с т в а і поки нема певности, що руский нарід буде в реформі виборчій покривджений. Сьвідомий нарід уживає передовсїм леґальних средств борби — віч, зборів, маніфестаций і демонстраций, а доперва коли ті, зовсїм леґальні средства не поможуть, переходить до средств нелеґальних і здобуваня прав силою. Треба отже на разї обмежувати ся на самі демонстрациї і висилати так до с т а р о с т в я к і д о м і с ц е в и х ш л я х т и ч і в депутациї і перед ними масово демонструвати, на те, щоб їх о с т е р е ч и та спонукати, аби так правительство як і заступники шляхтичів в „колї польскім“ не сиинювали надання справедливих прав для народу, бо инакше будуть мусїли самі приняти на себе одвічальність за наслїдки, які в такім случаю наступлять і наступити м у с я т ь. Про те однак, які се будуть наслїдки не повинно ся говорити, бо тілько чоловік нерозважний грозить і виявляє свої пляни, а розумний мовчить, а свій плян, коли треба, переводить в житє.

Отсих кілька заміток ми вважали за від-

Виборче право жінок.

Написав С. Я. Цейлин.

Загальне, рівне і тайне голосованє при виборах народних заступників впроваджено в західній Европі і Америцї, тай і то не у всїх державах в порівнаню не так давно. Раніш було инакше. Богаті суспільні кляси — дїдичі, купцї, фабриканти, урядники, довгий час не допускали до виборчої боротьби убогих працюючих.

Давати голос на виборах народного заступника то значить брати участь хочби по більшим способом в правлїню державою, то значить приучуватись критикувати всякі державні дїла і діячів. Коли більше сто лїт тому назад стала розвиватись буйна індустрия, як гриби, стали виростати буйні майстернї, фабрики і заводи, збільшатись число наємних робітників; коли разом з ростом буйного промислу і збираючої ся в більших містах наємної промислової робучої кляси стала також набирати сил, сьвідомости і відваги тогди почалась рішуча боротьба зі всїх сторонах за загальне виборче право. Під прапор наємних робітників став збирати ся весь працюючий небогатий народ і мужики, і ремісники, і малі крамарі, і небогата інтелїґенция. Всї они домагались загального права. В західній Европі і Америцї та боротьба тепер уже близько кінця. Загальне виборче право в більшости держав після борби з урядниками, міщаньством міцно утвердилось замість попереднього, ограниченого лиш богатшим і сьвідомими клясами права голосованя. Так то ми видомо, що загальне голосованє повстало і покріпшало недавно; родилось оно в горячій боротьбі, котру вела уся пригнїчена людність.

Нас дивого зовсїм нездивує, наколи в більшости держав, де принято загальне голосованє, все таки пороблено еще численні обмеженя! Атже загальне голосованє завоювало собі місце еще не так давно і навязане оно силою. Отже зрозуміло, що де лише тільки се було можливе, оно було обтяте і постановлене на половину. А се було можна зробити особливо в тих кругах людности, котрі відріжнялись слабостию, неумінєм боротись за свої права, і темною непритомностию полїтичного і клясового знаня. Такі неорґанїзовані, непривиклі або мало привиклі до публичних справ і вийшли покривдженими та видиденими на поли публичної діяльности. З того часу однак і ті покривджені люде почали збиватись в замкнені кружка і домагатись своїх прав і сьміло боротись за їх. Ми говоримо про жінок, котрі становлять половину заселеня Европи і Америки і Австралії, і були позбавлені права голосованя, права вибирати народних заступників і права бути вибраним в народні заступники. Довший час, трохи не до самого розвитя теперішнього буйного індустриялїзму фабричного, жінки проводили весь свій час около домових робіт, в клопотах домашних, в вихованю дїтий, заперті в тіснім домовім кружку, обтяжені господарством позбавлені всякої участи з якими-будь другими занятями або інтересами — они добровільно або примусово піддавались своїм чоловікам, котрі поверзували їх робучою силою.

Женщина при таких обставинах була домовою невільницею обшиваючою всю сїмю, приготовляючою конечне обутя, конечний одяг, і еще більш конечний харч. За свій тяжкий труд жінка одержувала від свого господаря-мужа прожиток, а цїнковита підвладність пану-мужу була єї удїлом. А праця єї була справдї тяжка. До повстаня теперішних великих фабрик, котрі зготовляють скоро і дешево всякі сукна, мила, сьвічки, і многі инші предмети домашної потреби, все те зготовлялось, а в декотрих відсталих селах навіть і тепер зготовляєть ся еще в сїмї, все те робилось руками жінки, яка була придавлена роботою аж до втоми тїлесної, до паморок духової. Де їй отже було застановлятись над правами, над боротьбою з всесильним мужчиною? Коли не могла найти поза сїмею нїякого занятя, була відсунена від всякого рода промислової працї, від всякого рода зарібку, то і могла прокормити і обезпечити себе, лиш віддавшись в певну власть мужчини, лише продавшись в вічну роботу на него і на сїмю!...

З тої пори пройшло богато часу, упливло богато води, змінились условини здобутку, змінились і условини родинного житя. В Европі і Америцї, скоро виросли всюди буйні робітнї, фабрики і заводи звернули увагу на жіночу працю, більше дешеву і послушнїйшу, чим мужчин. Машини упростили труд працюючого, при машинї невимагаєть ся від робітника специяльної штуки анї сили, то значить для неї достаточні слабі жіночі руки, а навіть ніжні дитинячі ручки. Нагода зарібку приманила жінку в прислугу до себе, приманила кращим заробітком і більш легкою роботою, тому що в зіставленю з каторжним невільничим занятєм в сїмї, навіть робота по фабриках і заводах здавалась жінкам раєм. А з другої сторони та-ж фабрика зменшувала зарібку платню робітників-мужчин. Давний незалежний селянин або ремісник міг еще прохарчувати свою родину з своїх приходів — тепер він попав наємним робочим фабрики, і заробітом єго оказавсь невистарчаючим для него. Жінка і дочки єго повинні були наймати ся в прислугу к тому-ж капіталу, щоби своїм заробітком доповнити конечні для родинних розходів гроші. А до сего і в родинї робота жіноча зменшилась. Мило сьвічки, сукно і инше дороге, що кождий зготовляв в дома, стали куповати фабричного виробітку, бо він дійшов до такої дешевизни, що она зрівнялась з цїною домашного сирого матеріялу! Отже зі всїх сторін нові промислові порядки, впливали в одну і тую ж точку! викидали жінку з тїсного кружка домових клопотів, на широкий Божий сьвіт, на буйну фабрику до великих місових складів. Жінка ставала все більше і більше фабричною рабинею, сельскою бурлачкою, винаймлявшою ся до пана або якого будь продаючого в торговлях, в банку, в купецкій конторі. А жіноцтво середних кляс, дочки менших урядників, бідних купців, лїкарів, адвокатів, збанкрутованих панів і фабрикантів, також кинучись на ріжні свобідні занятя, стали лїкарками, учительками, урядничками і т. д. В тих небогатих, але і не бідних верствах житє ставалось все важче і важче, мужчинам стало труднїйше діставати заробітку, котрий міг би забезпечити родину. Менша буржуазия почала здержувати ся від женитьби, або женитись в пізнім віцї. А для жінок тих-же кляс незамужність провадила за собою малощо не цїлковиту необезпеченість, утрату способу до житя. І знов все те гнало єї з сїмї на ринок, де продаєть ся і купує ся робоча сила, де і дївчата і необезпечені вдови могли би найти собі яку-небудь роботу, котра в дану пору є в уживаню і цїнї. З кождим днем росте все більше і більше наємних робітниць-жінок по фабриках, торговлях і всїляких підприємствах. Що день все більше число напів обезпечених дївчат і жінок стає ся лїкарками, учительками, писарнями і так далї. Тепер велике число женщин вже не займає ся лише господарскими роботами і виховуванєм дїтий — наємнича робота заняла важнїйше місце в житю женщини. В послїднім обчисленю в Франциї в 1896 роцї, в тій сторонї начислили більш шести міліонів женщин — наємних робітниць і в службі напів самостійних, більше півтретя міліонів женщин затруднялось в рільництві, більш міліона в торговлї і комунїкациї. В маленькій Бельґії в 1896 р. з робітників фабричних цїла четвертина була женщин, кромі сего в дрібних промислах робило їх більш пятьдесяти тисяч. Єсть такі поважні заведеня в теперішних державах, в яких женщин-наємних робітниць деколи буває більше разів кілька, чим мужчин. Так приміром при кравецтві і ткацтві в Німеччинї жінок єсть більше чим мужчин, а в Бельґії навіть два рази більше, и Росиї можна запримітити таке саме явище. Жінка селянка робить і на своїм полю в жнива і косовицю і наймає ся до двора, або в великім числї виходить на цїле лїто як приміром в Росиї на схід в Херсонщину, на Кавказ, де працюють тяжко коло землї. А скільки то селянок занятих дрібним промислом, скільки жінок по містах швачок, прачок, кравчинь, прикавчинь і крамарок? По фабриках знов бувають також тисячі замужних і дївчат; недавно в часописях

Мучцї Ґурґуля належить ся першеньство перед иншими подібними перетворами, спроваджуваними до нас з Прус і инших країв, бо як то виказала аналїза, містить в собі частицї корисніїші до відживленя дїтий, як заграничні перетвори, краєвого виробу і не є дорожша. Набути можна в аптиках.

984е 3—14

Припис ужитя долучений до кождої пушки.

повідне подати до приходної відомости, бо хвиля є дуже важна а ситуация для нас під кождим взглядом непевна. Наші противники не дармують, а при тім мусимо взяти і се на увагу, що хто знає, чи в послідній фазі борби за виборчу реформу ми Русини не останемо ся самі одні, без союзників на поли битви. Нині, коли справа загального голосованя є доперва in statu nascendi, за реформою обстають всі, доси покривджені, бо всі в ній однаково заінтересовані. Але що буде, коли сильні сторонництва і партиї порозуміють ся вже з собою що-до розділу мандатів а навіть і социяльні демократи будуть мати забезпечені для себе мандати по містах? Тоді ми Русини будемо почишені на власні сили і за нас певно ніхто инший не упімне ся, лишаючи нас на поталу польских верховодів і все відданих їм тзв. рішаючих кругів. З такою евентуальностию ми отже мусимо наперед числити ся і зрозуміти, що як реформа виборча буде вже раз усталена компромісово для решти Австриї, з одиноким покривдженем Русинів, тоді можемо з гори покласти хрестик на наші народні змаганя і на нашу будучність в тім краю. Як казав пос. Король в соймі: „Ми самі не будемо дораджувати масам борби крайної, але коли всі наші заходи і средства леґальні не віднесуть успіху, то памятайте, що борбу о свої права нарід сам возьме в свої руки і буде вести єї завзято на житє і смерть“.

Наш обовязок зробити все можливе, аби нарід до всякої борби приготовити, аби події, як в 1848 році, не заскочили єго не приготованим. Нехай-же не буде серед нас ні одної сьвідомої одиниці, що не станула-б до роботи і в ту важну історичного значіня хвилю оставала в каригідній бездільности. Ідім зі своїм словом всюди, до всїх сіл і закутин краю, осьвідомляймо нарід, аґітуймо і приготовляймо єго, аби той нарід не звернув ся колись до нас із зовсїм слушним докором: Була для руского народа хвиля, коли сама історична судьба подавала Русинам руку, щоб визволили ся з неволї, але сю велику хвилю прислали їх власні проводирі!...

Нарід за загальним, рівним, безпосередним, тайним і несфальшованим правом виборчим!

Три віча у Львові.

Вчера відбули ся у Львові три народні рускі віча в справі виборчої реформи, які випали величаво. Перше з них і найчисленнійше — було на нїм поверх 1500 учасників — для середмістя та дільниць Личаківскої і Стрийскої відбуло ся в сали Дзнка при ул. Шайнохи. Збори отворив п. Нагірний, реферував п. Лонгин Цегельский. Реферат вислухали присутні з великим заінтересованем, чого доказом були часті оплески: Ганьба! Проч з колом польским! Буде у нас як в Росиї і т. п., якими перебивано бесїдників. Реферат тревав около 2 години, почім вивязала ся довша дискусия, в котрій забирали голос пп. Павлюк, урядник „Днїстра“, робітник Масяк, міщанин Жовнїр, слюсарь Демків і робітник Зубач, взиваючи присутних до як найострійшої борби, хоч би ся борба вимагала жертв. Віче серед одушевленя і піднесеного настрою закінчило ся о год. 3/4 на 6.

Віче для передмістя Городецкого відбуло ся в сали реставратора п. Козловского при ул. Городецкій в присутности поверх 600 осіб, майже самих міщан. Віче отворив д-р Евген Левицкий, почім покликано до президиї п. І. Стоцкого властителя реальности і академіка Рубиновича на секретаря. Віче зачало ся 1/4 на 4, а реферат про виборчу реформу виголосив д-р Евген Левицкий. Реферат протягнув ся до 5 години, почім забирало ще голос кількох бесїдників, між иншими пп. Рубинович і Шустер, критикуючи махерства польского кола у Відни. Віче закінчило ся о год. 3/4 на 6 при звуках пісні „Ще не вмерла Україна“.

Віче Русинів Жовківского передмістя відбуло ся в просторій сали жидівского ґімнастичного товариства при участи поверх 500 осіб, самих найсьвідомійших мешканців сеї дільниці. Віче відкрив п. Панас, а реферував п. Іван Яримович. В дискусиї забирали голос п. Равлюк і ще двох міщан, протестуючи горячо против евентуального покривдженя Русинів. Скінчило ся віче о год. 1/2 до 6 при звуках народних гимнів.

На всїх трох вічах запали одноголосно отсї резолюциї:

1) Русини міста Львова заявляють ся за зведенем загального, рівного, безпосередного і тайного права голосованя та домагають ся як найскоршого єго переведеня.

2) Русини міста Львова протестують против всяких заходів, змагаючих до обмеженя виборчого права в руській части Галичини і домагають ся, щоби мандати в цїлім краю були розділені на одиноко слушній основі рівно після числа населеня.

3) Русини міста Львова протестують против того, щоби до евентуальних національних виборчих округів вчислювано також Жидів і домагає ся, щоби для жидівского населеня отворено окремі виборчі округи.

4) Русини міста Львова заявляють, що на случай якого-небудь покривдженя Русинів при твореню виборчих округів і розділї мандатів приступуть до борби, до якої перейде тоді цїлий руский нарід, і за свої права бороти ся будуть силою.

Всї повисші резолюциї переслано бар. Ґавчови в дорові телеґрафічній.

По вічу в сали Дзнка відбув ся демонстрацийний похід вічевиків серед звуків пісень „Ще не вмерла“, „Не пора“, „Шалїйте“ і ин. Похід двигнув ся ул. Синстуською поперек валів Гетьманьских, ул. Кілїньского до Ринку, де обійшов довкола ратуш і станув коло каменицї „Просьвіти“. Товпа зросла до 5.000 народу. Тут п. Цегельский вийшов на постумент намінний ліхтарні vis-a-vis „Бесїди“ і зазначив, що все повело ся гарно, поважно і рішучо, що в борбі неустанемо, доки не виборемо рівного права. Нехай се ворогам знають, проч з колом, проч з нерівними і посередними виборами! Нехай жиє свобода і рівність! По тих словах демонстранти розійшли ся. Походови асистував відділ поліциї.

Віче в Борщеві.

Скликане тут в дни 7 грудня б. р. через повітову орґанізацию всенародне віче в справі загального, рівного і безпосередного права виборчого відбулось величаво. Около тисяч народу з цїлого повіту заповнило битком обі салї, ґалерию, вікна, передсїнок і сходи тут. дому брацкого, де містить ся читальня просьвіти, так що формально не було де і шпильки кинути, а богато народу стояло ще на дворі. Явились також Жиди і Поляки. Справу реформи виборчої реферував д-р Єролїм Калитовский а єго півторагодинного реферату вислухав нарід з напруженою увагою. Бесїдник представив історичний розвиток конституцийних порядків і права виборчого до тїх законодатних і непогамоване стремлїнє широких мас робучого люду до виєднаня рівного голосу в тих тїлах і управі держави. Підніс конечність скінчити раз зі спорами національними, а в тій цїли конечність заведеня автономії народностий. До того в першій лїнії має послужити заведенє загального рівного і безпосередного права виборчого, охорона виборців перед надужитями власти, і розділ мандатів межи національности відповідно до їх чисельної сили. Всхідна Галичина і Буковина винна в тій цїли бути поділена одностайно і рівномірно на округи виборчі народности рускої без вилучуваня міст і місточок, а для національних меншостий т. є. Поляків і Жидів винні бути потворені національні мандати в осїдках судів окружних. Забирали голос Городиский, о. Курдидик і о. Балько підпираючи вимовно виводи референта Особливо о. Балько підніс осторогу, що межи народом курсує популярна розвідка якогось Василя Підручного під заголовком „Загальне право голосованя“, вийшовша мабуть з кузнї „комітету для виборчих розбоїв“, а розширювана махерами навіть межи шкільною молодїжею по селах, котра в спосіб переворотний і просто огидний виступає против реформи виборчої і старається против неї підбурити селян господарів головно арґументом, що они будуть тепер вибирати разом з своїми наймитами і свинопасами, котрі їх, — ґаздів, перегосюють.

Нарід голосними оплесками висказував своє обуренє на такі нечестні заходи обшарників — а з одушевленем заявляв свою повну згоду на внесени референтів. Особливо зібрані Жиди приймили з вдячностию заяву віча руских хлопів, що нарід руский узнає їх національність і жертвує їм національні мандати.

По вичерпаню порядку приняло віче однодушно і серед великого одушевленя слїдуючі резолюциї, поставлені референтом:

1. Жадаємо загального, рівного безпосередного і тайного права голосованя до ради державної і всїх тїл законодатних та репрезентацийних держави і краю.

2) Протестуємо против закулїсовим заходам більшої посїлости, недопустити до реформи виборчої і жадаємо, аби всї ті заходи були рішучо відчинені.

3) Задля ухиленя всяких спорів і борб національних жадаємо оперта устрою державного на автономії народностий, а в тій цїли жадаємо рівномірного розділу всхідної Галичини на округи виборчі народности рускої без вилучуваня міст і місточок, а для національних меншостий т. є. Поляків і Жидів жадаємо утвореня національних мандатів в осїдках судів окружних.

Повисші резолюциї висилано телеґрафічно міністрови президентови і президиї палати послів, — а надто ухвалено скликувати віча і збори по всїх громадах повіту і ухвалювати та висилати рівнозвучні резолюциї. При звуках пісней „Ще не вмерла Україна“ і „Не пора“, відспіваних з таким одушевленем і силою, що затрясли мурами будинку, розійшли ся вічевики в найбільшім порядку домів. Зауважаємо, що якась злобна рука розширила по повіті монструальну поголоску, будьто в день 7 грудня мають ся зібрати рускі мужики з цїлого повіту до Борщева і різати Жидів, в наслїдок чого ц. к. староство стягнуло щось аж 40 жандармів до міста і з Заліщик з'їхав поручник жандармериї. Вся тота воєнна кавалькада не мала однак зовсїм що робити, бо віче відбулось в найбільшім спокою, отже зібрана ц. к. Жандармерия в великої утїхи за так легку службу закупила собі цїлого вола і по відбутій службі при шляночці оноцїмера урядила комерс в честь загального, рівного, безпосередного голосованя, а для Борщівян був хиба той один неприємний наслїдок, що того дня у всїх ятках не мож було дістати мяса і нарід мусїв голодувати. Але то трудно, бо великі права „без жертв“ не здобувають ся! Вжеж би ми мали до зауваженя, що вже би був крайний час, аби ц. к. власти перестали уважати поважних і спокійних руских ґаздів за якихось розбишак і хуліґанів, а висліджували і потягнули до одвічальности тих, що такі злочинні поголоски розширяють. (Буде певно так як в часї форсованого „кавиами“ бунту на Гуцульщині. — *Ред.*), бож то прецінь єсть чистий „ґвалт публичний“.

Віче в Городенцї.

Дня 8 с. м. відбуло ся в Городенцї віче народне скликане нашою повітовою орґанїзациєю в справі загального, рівного, безпосередного, тайного і несфальшованого права виборчого. Віче було призначене на два судові повіти: городеньский і обертиньский і випало величаво. На вічу явило ся поверх 4.000 народа, так що всї громади були численно репрезентовані.

Вічу проводив д-р Теофіль Окуневский, реферував про виборчу реформу п. Вітик зі Львова і додатково д-р Трильовский з Коломиї. Нарід слухав дуже уважно виводів референта і перебивав єго промову живими окликами і оплесками. По референтї забирало голос більше осіб, почім принято слїдуючі резолюциї поставлені д-ром Окуневским:

„З признанем і надією приймає віче городеньского і обертиньского повіта до відомости, що правительство австрийске, пересьвідчившись нарешті після послїдних подій в Угорщині, до чого веде автономія історичних країв задумує обновити старий уже від 9 літ в репрезентацийних тїлах не функціонуючий орґанїзм державний новою справедливою засадою самоуправи народів!

Віче городеньского і обертиньского повіта висказуючи Єго Ексцеленциї Міністрови президентів Ґавчови за се мужество, достойне представителя великої держави, своє признане — не може однак при тім не висказати своєї тревоги, щоби сей принцип справедливости для всїх народів Австриї під претекстом більшої під взглядом історичним і культурним вартности поодиноких народів для держави не зістав цїлковито вихнений заповідженими компромісами в користь сильнїйших дотепер народів і щоби руский нарід видячи як братя єго Поляки домагають ся в сусїдній Росиї для себе автономії народної а рівночасно тут в Галичинї уживають всяких средств, щоби сю автономію для Русинів спинити і зредуновати в соймі репрезентацию руску до числа 13 на 149 вибраних польских послів, не хотячи навіть допустити безпосередности виборів, щоби Русини видячи се все, видячи безпощадну польонїзацию в урядї і школї а тепер ще заміри польонїзациї при помочи рентових осель і фондів краєвого банку не стратили до решти надії на який-такий захист в австрийскій державі і то як раз тогдї, коли заповіджена свобода їх братів на Українї, дарована царем індемнїзация за знесену панщину і можність набутя землї при помочи хлопских банків, даючих позички на купно ґрунту до 100% вартости єго розкриває для наших братів закордонних широкі горизонти свободи і культурної працї а при тім надію на повне національне житє в сусїдній державі від Збруча аж по Дон і Кубань.

Отсї резолюциї ухвалено одноголосно, по чім відбув ся імпонуючий похід до староства, де вручено наведені резолюциї на письмі через своїх 5 делеґатів старостї, котрий приобіцяв переслати їх центральному правительству, взглядно намісникови.

Такого віча і такого імпонуючого а при тім спокійного віча Городенка єще не видїла.

По вічу висилала президия віча, телеґраму до бр. Ґавча з признанем за заповіджений проєкт о загальнім голосованю і о автономії народній. Рівночасно застережено ся проти того, щоби правительство не звихнуло реформи через інтриґи Дідушицких і Пінїньских.

З Росиї.

Телеґрами.

Берлін. Через Ейдкуни телеґрафують з Петербурга: Оголошено царский указ з тимчасовими постановами для періодичної праси. Загальну і превенцийну цензуру для периодичних публїкаций ґазет і ілюстраций зносить ся. Зносить ся також адмінїстративне поступованє і такі кари для периодичних публїкаций. Відвічальність за прасові провини буде стверджувати виключно суд. Зносить ся також право міністра внутрішних справ заборони оголошуваня статей і обговорюваня справ відносячих ся до правительства. Указ вичисляє також довгий ряд случаїв, котрі буде доходити суд. Кари за прасові переступства суть: гривна, вязниця і депортация.

Петербург. Комендант кріпости Кулина телеґрафував цареви, що пропаґанду між військом в цїли усуненя військової власти веде там ґрупа цивільних урядників, що довело до оголошеня военного стану в кріпости і увязненя виновників. „Правит. Вѣст.“ пише, що з сеї вісти виходить, що поголоски о заведеню наглих судів і о постановленю перед такий суд інжинїра Соколова з кільнома иншими особами, суть безосновні.

Берлін. З Петербурга доносять: Здержане зразу виконане вироку смерти на інжинїрі Соколові (з причини загрози желїзничого страйку) виконано і Соколова повісили.

Рига. В Ремерґоскі узброєна ватага напала на дім помічника начальника повіту Генінґа. Замордовано єго і спалено єго дім, при чім погибли три драґони. Инша ватага знищила замок Калїцен. Убито офіцира драґонів

було надруковано, що одна з більших фабрик постійно відправляє всїх робітників-мужчин, і хоче замінити їх більше дешевою працею женщин і дїтий. А нїлько є в нас женщин лїкарок, учительок? Кому-ж як не селянинови і робітникови знати про їх тяжку працю в шпиталях і школах, де они вносять своїм лїченем і наукою богато помочи! І в инших державах таких жінок немало. В Америцї жінка служить в конторі і судї, в народній школї і в висших наукових заведенях, шпиталю і на війнї, на почтї і при телеґрафі, в сельскій і мійскій управі, фабричним інспектором, адвокатом і заступником, — всего і не перечислити.

Так то жінка стала цїлковито иншою чим була давнїйше. Она вже не домова невільниця, привязана до сїмї, де не може дістати роботи і заробітку. Ні, она тепер бере участь на рівнї з мущиною майже зі всїх промислах і занятях; як і мущина селянин і робітник, она в спеку мучить ся на паньскім лані при жнивах або сїнокосї, з ранку до пізного вечера, не знаючи віддиху при своїй тяжкій працї або в душній робітнї і фабрицї і она цїле житє проводить біля машин, стараючись поспіти за желїзною розпорядницею наємної працї.

Не солодке однак житє жінки при фабричнім станї. Условини єї працї єще тяжші, чим мущини. Бо і сил у неї менше, і зручности і знаня не всегда вистарчає, і семейні клопоти і дїти, а заробітку она дістає менше. Теперішня женщина-робітниця вирвана із семейного рабства, вигнана на ринок, де єї приходить ся продавати свою силу, працювала разом і майже на однакових условинах з мущинами в фабриках, робітнях, маґазинах, теперішна женщина-робітниця зачинає привикати до упертої лютої боротьби за свої права, за поліпшенє свого житя, за скороченє свого робочого дня, за збільшенє своєї зарібної платнї, за політичні права, за свободу слова, совісти, друку, зібрань, котрі повинні позволяти розвиватись їй, набирати зрозуміня річи, за участь в правлїню державою, за то, щоби женщини вибирали також народних заступників як і мужчин, за то, щоби в народні заступники вибирались нарівні з мужчинами і женщини. Виборче право жінок необходиме для них тому, що і жінка-робітниця має свої інтереси, терпить від всього теперішного порядку не менше, чим мужчина; для того що жінка може діждатись поліпшеня свого житя лише після горячої боротьби за свої права. А щоб така борба була можлива, косенна, конечне є виборче право і для жінок. Навіть тепер, коли женщини позбавлені права голосованя, многі із них беруть участь в передвиборчій борбі. Напр. в Анґлії або Німеччинї они ходять поміж товаришів мужчин, вговорюють і просять їх голосувати на того або другого народного заступника, роздають картки, в котрих народні заступники виладають, що они замишляють для народу. В самий день виборів много женщин вступає в робітничі комнати і по селах наказують товаришам мущинам, що настав рішучий день, коли селянин і зарібник не повинен спати, а повинен спішити на вибори, щоби дати голос на свого чоловіка, на свого кандидата, на свого заступника. І в Росиї женщина повинна одержати виборче право; най лиш она пізнає свої сили і інтереси, най она провадить дальше свою борбу за свої права. Житє переважить. Загальне рівне, безпосередне і тайне голосованє буде удїлом не лише мужчин але і женщин. А бідний мужик і зарібник — самі працюючі люди. Они вміють поважати чужий труд. Они в женщинах-робітницях повинні видїти товаришок по працї, з котрими они пійдуть спільною дорогою, котрих они будуть все підтримувати в їх бажанях виборчого права для женщин. Для робітника і бідного селянина женщина не ворог, не злий товариш котрого треба боятись, котрого не мож допускати до правлїня в державі. Навпаки, для бідного селянина і робітника жен щина — бажаний товариш, рівноправний працьовник. Чим більше сьвідома женщина, чим сильнїйш бореть ся она сама, чим смілїйш підтримує свого мужа або батька чи сина, тим близша загальна побіда. Виборче право жінок повинно бути піддержуване всїма сьвідомими робітниками і мужиками.

Переклав з росийского *П. Демчук.*

99 МЕРКУР 66

НОВО ОТВОРЕНА палярня кави специяльних ґатунків і мішанки найдобірнїйшого чаю у Львові, улиця Кілїньского.

943а 6—12

і кількох вояків. В Фестені повстанці спалили маґнацкий дім.

Петербург. Віче почтово-телеґрафічних урядників ухвалило всіми голосами против одного страйкувати дальше. Виконуючий комітет робітничої ради ухвалив відложити загальний страйк. В Царскім Селі радник надголошенем військової диктатури, але єї заведене відрочено з страху перед страйком. Позиция Дурнова в двірских кругах захитана. Увязнено Крусталева, голову депутациї робітничої ради. Вувшому варшавскому ґенерал-ґубернаторови поручено на місце замордованого Сахарова, здавлене хлопских заворушень в саратівскій ґубернії.

Берлін. Цар оголосив дневний розказ, в котрім висказує подяку всім козакам за повну посьвяти, невтомиму, вірну службу для престола і вітчини у війні і при удержуваню ладу в державі.

Одеса. Офіцира Шміда разом з сином відставлено під сильною ескортою до кріпости в Очакові (були донесеня, що Шміда вже повісили. *Ред.*)

Берлін. Провідники революционерів в Петербурзі видали на Гапона вирок смерти, підозріваючи єго, що перейшов на службу царизму. Ґапон утік з Петербурга.

Відень. З Київа доносять, що середина міста і Подол в руках правительственного війска; Печерска площа і кріпость в руках збунтованого війска і населеня. До бунту прилучило ся 1000 саперів і богато инших відділів війск. В місті барикади. (Донесене здаєсь старе — *Ред.*) В Новоросийску ґарнізон збунтував ся, і поділив місто на округи і удержує взірцевий лад. В Катеринодарі (область кубаньских козаків) арсенал в руках повстанців. Забране оруже роздано між населене в місті, часть вислано до Новоросийска.

Берлін. Бунт дисциплінарних баталіонів в Київі вже здавлено. Богато вояків з сих баталіонів утікло і скриває ся в околици.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Зелізнича обструкция.

Відень. На приватних зелізницях заповідають новий вибух пасивного страйку, бо сі зелізниці, хоч хочуть персоналови признати ті самі услівя, що державні, не хочуть узнати інституциї мужів довіря орґанізациї зелізничого персоналу.

Угорскі Румуни.

Будапешт. Дневники доносять, що між Румунами в полудневій Угорщині і в Семигороді кипить. Заносить ся на формальну ніч св. Вартоломея. Румуни на зборах і улицях кричать: „Проч з мадярскими панами! Не дамо Мадярам мучити нашого цісаря!“ і т. д. Посол Влад і єго політичні приятелі взивають до революциї.

Держава а церков.

Париж. Міністер просьвіти наміряє утворити позапарляментарну комісию, котра має уложити для публичної адміністрациї постанови о приміненю закона о розділі держави від церкви. Закон буде оголошений при кінци сего тиждня.

Македонія.

Будапешт. Молодий, 22-літний Македонець, що перед кількома днями приїхав з Букарешту до Каляфату, застрілив на улици директора рільничого банку в Калафаті. Арештований заявив, що атентат виконав з політичних мотивів.

Демонстрация фльоти.

Льондон. Міжнародна фльота має в четвер покинути турецкі води.

Бунт Герерів.

Льондон. З німецкої Африки доносять, що вість о смерти провідника збунтованих Герерів, Гендрика Вітбоа є неправдива.

НОВИНКИ.

— **З учительскої орґанізациї.** Дня 8 с. м. відбули ся в Станиславові в комнатах „Рускої Бесіди“ перші загальні збори окружного відділу товариства „Взаїмної помочи галицкого і буковиньского учительства“ при участи майже всіх учителів Русинів. Проводив зборами п. Мариян Якимовский а статут пояснював п. Николя Занкевич, причім відбулась оживлена дискусия. Вибрано слідуючий виділ: головою Мариана Якимовского, містоголовою Едварда Лопатинского, секретарем Николу Занкевича, касиєром Ольгу Микецеївну а контрольором Ольгу Мотюківну. Потім голова товариства п. Якимовский подякував зібраним за оказане довіре, впевнюючи заразом, що нововибраний виділ буде щиро заниматись около успішного розвитку товариства. — *Учасник.*

— **Володимир Лесевич**, відомий в Росиї ученний українець (з Лубещини) по фаху фільософії, переслідуваний царским правительством за свої чесні, гуманні думки, помер дня 13 (26) падолиста в Києві в 68 році житя а в 48 році „своєї невинної, лагідним сьвітом щирости й гуманности осяяної праці громадскої“ — як читаємо в посмертній згадці в 2. числі лубеньского „Хлібороба“, яку написав сам редактор Володимир Шемет. Дальше каже ред. Шемет про покійника: „На довгий час закинутий лихом далеко від рідного краю, він про те ніколи не забував про його“. І був він раз у раз живим докором усім тим, хто голосними викриками про „космополітизм“ та „шовінізм“ хоче виправдати свою зраду рідному краеви. В щасті вселюдскому він ніколи не топив щастя рідного народу! За останні роки він нераз виступав в обороні рідного слова, рідної мови, рідного українського письменьства. Він також укупі з Наук. Товариством ім. Шевченки у Львові видав цілий том дуже цінного матеріялу етноґрафічного, що зібрав у селі Денисівці лубеньского повіту, відкіля і сам був родом. Коли почали готуватись до виборів у думу державну, лубеньскі Українці прохали його, щоб дозволив виставити свою кандидатуру на посла до думи. І він був би, безперечно, одним з найкращих і найгорячійших оборонців прав рідного народу свого. Та не судилось! Він упокоїв ся на свитанку нового, вільного житя сплюндрованої України, Вічна, сьвята память великому чесному борцеви!“

— **Староста Франц і сесиї війтів львівского повіта.** Пишуть нам: По всіх повітах Галичини заведено так звані сесиї війтів, на котрі кождий війт під загрозою гривни мусить явити ся. По що? Здає ся на то головно, щоби подивити ся на п. старосту і вислухати ріжних нісенітниць. Кошти звертає війтам громада, що річно робить таки значний видаток. Яко взорець таких сесий возьмім з львівского повіта, бо тут в самій столици краю, они відбувають ся взірцево. П. староста Франц питає ся насамперед: А що там ксьондз казав людям в селі, чи не бунтує хлопів? Друге питане, чи не був там в селі Брайтер, до котрого і Франц має особлившу симпатію. Відтак нагремить на лагідненьких і смирненьких, бо темних війтів, щоби борони Боже не відбували ся по селах які збори, наради, віча і щоби „Соколів“ і читальні розігнати на чотири вітри, бо буде біда! Вкінци дає свою панську руку кождому війтови обливати і відпускає з миром. От сьвіжий примір. В селі Кожичах мало відбути ся дня 26 м. м. хлопске віче у важних для селян справах. Староство заказало віче, але комітет, щоби народ не відходив з нічим, скликав довірочні збори. Староста довідавшись о тім від жандармериї, скликав сесию війтів і тут розсипав ся страшно на війтів, особливо Кожицкого, на що він позволив на довірочні збори; треба було замкнути до арешту ксьондза, всіх референтів, стодолу, де збори відбували ся, збурити; то бунтівники, ксьондза не треба слухати, тілько мене; я все всіх запакую до криміналу! Війти остовпіли, бо щось подібного ще не чували, навіть і від п. Франца. Їм не могло поміститя ся в голові, щоби староста, ц. к. урядник, відважив ся намовляти їх до ломаня цісарского права, до публичного насильства! А чи староста возьме на свою шкіру одвічальність, якби війт щось подібного допустив ся? Чи п. староста Франц розважив, що якби війт на щось подібного зважив ся, то може дуже легко прийти до розливу крови? У львівскім повіті народ не сьміє радити над своєю долею, бо так подобає ся п. Францови. Все нехай мовчить і лиже руку, що бє! Поручаємо сего п. старосту послови Брайтерови і руским послам. — *Н.*

— **В справі селяньскої бурси в Ярославі** пишуть нам: За дозволом намісництва засновано в Ярославі з днем 1 марця с. р. філію Руского товариства педаґоґічного. Товариство розпочало свою діяльність в границях обнятих статутом і між иншим отворило з днем 15 вересня с. р. селяньску бурсу в Ярославі, в котрій поміщено 8 учеників народних шкіл. Як кождий початок тяжкий, так і засноване такої бурси сполучене з трудностями, а передовсім у нас задля недостачі материяльних средств. Поки-що наша бурса містить ся у винанятім домі за річним чиншом 300 К, відтак справлене найпотребнійших річий з інвентаря, а вкінци і удержане питомців в так дорогім році потягає за собою такі видатки, що годі їх покрити з малої доплати учеників. Однак коли зважить ся конечну потребу селяньскої бурси в Ярославі, а неможливість її удержаня власними місцевими силами, не полишаєсь (нам знов нічо инше, як віддати сю молоденьку інституцию ласкавій опіці нашої жертвомюбивої публики з умілою просьбою о ласкаву як найскоршу материяльну поміч. — За виділ філії Р. Т. П. в Ярославі: *о. Кипріян Хотинецкий* голова, *Ю. Шумский* секретар.

— **Охорона молодежи.** Президия товариства охорони молодежи вручила президентови м. Львова петицию, щоби зарядив строге виповнюване патенту з 1854 р. що-до продажи горячих напоїв малолітній молодежи в цукорнях, реставрациях і шинках.

— **Учительске віче** скликує головна управа польского товариства педаґоґічного. Скликане віча постановлено ще в жовни на случай, колиб галицкий сойм в послідній сесиї не полагодив рішучо справи реґуляциї учительских плат, зрівнуючи їх з платами найнизших ранґ державних урядників. Сойм не лише перейшов над оправданим домаганем народного учительства до дневного порядку, але устами соймової шкільної комісиї висказав погляд, що то домагане просто неможливе до здійсненя, причім кинув милостиню в квоті 400.000 К для „учителів, обтяжених родиною“. Таким полагодженем справи учительство чує ся пониженим і тому постановило розпочати відповідну акцию в цїли здійсненя своїх постулятів. Реченець віча і дневний порядок буде установлений на основі порозуміня із всіми спорідненими товариствами в краю.

— **Народність студентів висших шкіл у Відни.** На основі урядової статистики в зимовім півроці 1903/4 було у віденьскім університеті 7738 студентів, між ними 5278 Німців, 287 Чехів, 220 Поляків, 63 Русинів, 681 полудневих Славян, 177 Італіянців, 43 Румунів, 93 Мадярів. Технічна академія числила 1939 Німців, 61 Чехів, 127 Поляків, 8 Русинів, 48 Мадярів і 45 студентів инших народностий.

— **Повітова орґанізация повіта Гусятиньского** — упрашає всіх Русинів повіта віддати свої голоси до комісиї доходового особистого податку на о. Николая Теодоровича з Гусятина яко члена а о. Николая Темницкого яко заступника і вислати карти голосованя разом з леґітимацию на руки о. Николая Теодоровича з Гусятина як найскорше, так, щоби дня 13 грудня можна було їх зложити в уряді податковім. — *О. Север. Матковский.*

— **Рускі пожарники.** Новий гуртом інструкторів селяньских сторожий пожарних попись ся вчера о годині 2-гій пополудни в міскій пожарни при Стрілецкій площи. Мимо зимна і слоти стануло 25 молодих „Соколів“ в лаву, щоби перед спрошеними знатоками зложити наглядний доказ, що з уділеної їм науки вповні скористали та що їх учителі п. п. Антін Щербовский секретар Союза пожарного, Д-р В. Гукевич лікар і п. Ружічка асистент краєвого інструктора пожарництва можуть бути зі своєї праці вповні вдоволені. На полиці перероблено вправи малою і великою сикавкою, виношено до вікон першого і другого поверха при помочи ріжних системів драбинок, ратовано людий при помочи ріжних способів, а вкінци задемонстровано в гарний і ефектовний спосіб гашене пожежи сельньскої хати. Публики не було богато; серед присутних однак запримітили ми начальника міскої сторожи пожарної п. Правна і єго двох заступників пп. Еліясевича і Золотовского, п. Щербовского і начальника львівскої охотничої сторожи п. І. Райна. По попись промовили до нових інструкторів п. Празн і Райн, які висказали нашим „Соколам“ повне своє признане за їх справність і охоту, почім по короткій промові голови „Сокола“ розійшлись змерзлі і перемоклі „Сокоти“ домів, щоби приготовитись до теоретичного іспиту. Думаємо, що з тих „Соколи“, які мимо вчерашної слоти станули до роботи, буде край наш мати дійсну користь.

— **В справі вибору до оцінночої комісиї** в цїли виміру особисто-доходового податку пишуть нам із Самбірщини: З причини що Іван Либиньский з Чукви своїми пропозициями на членів оцінночої комісиї з повіту самбірского наробив зовсім непотрібно баламуцтва, заявляють сьвященики самбірского повіту, що голосувати будуть лиш на о. Петра Погорецкого, пароха в Вілині, бо Дмитро Гординьский, дотеперішний член комісиї єсть радше щирим мужем довіря п. старости і розпинає ся лише тоді, коли ходить з якогонебудь обшарника, а набирає завсїгди води в рот, коли рішає ся судьба сьвященика. Тому не пошкодить, коли о. Гординьского пустить ся раз в дубину а заступить єго відповіднійший заступник руских інтересів. Впрочім з о. Гординьским розпічнем внедовзі наш обрахунок, як лиш надійдуть певні вісти з Яворівщини, звідки він прийшов. Длятого нехай отці духовні і прочі тим разом не голосують на о. Гординьского, лише на о. Погорецкого, бо се незгідне з правдою, будьто би сьвященики самбірского повіту годили ся на кандидатуру о. Гординьского! Противно на о. Гординьского годить ся лише староство, а се для нас вистарчаюче. — *Один із Академиків.*

Богородчани. На члена оцінкової комісиї вибирати о. Охримовича, єго заступником о. Нестора Рудницкого. — *Деканат Богородчаньский.*

— **Дрібні вісти.** Доповняючий вибір одного члена повітової ради в Тернополи з групи міских громад, а іменно з м. Тернополя розписала президия намісництва на 21 грудня с. р.

Збори і засіданя.

Дня 28. грудня 1905 р. н. ст. відбуде ся в Копичинцях руске народне віче за загальним безпосереднім тайним і рівним голосованем в сали „Народного Дому“ в Копичинцях. Віче скликують рускі сьвященики під проводом о. Володиміра Козьоровского в Городниці, о. Николая Теодоровича з Гусятина, о. Северина Матковского в Вжир, о. Николая Темницкого з Шидловець і др. повіта Гусятиньского.

Всіх українських академиків просимо прибути ві второк 12 с. м. до Бродів. Збірне місце в льокали „Основа“ о год. 1 в полудне. Справа дуже важна. — *Марко Бардах*, ст. прав, *Омелян Кандак*, ст. прав.

Виділ читальні „Просьвіти“ на передм. Личаківскім у Львові складає отсим Вп. Як. Павлюкови урядникови „Дністра“, щиру сердечну подяку та руске „Спасибіг“ за щедрий дар в квоті 10 К зложений для нашого товариства.

Загальні збори філії „Просьвіти“ в Дрогобичи відбудуть со в понеділок 18 с. м. о год. 1 в полудни в міскій ґімнастичній сали. Крім звичайного порядку дневного буде реферат о. Остапа Нижанковского проти закладане і значіне молочарских спілок а також реферат просьвітно-економічний делеґата зі Львова. Взиваємо до найчисленнійшої участи а передовсім просим Всч. духовеньство і учительство о як найгорячійше заохочене народу, щоби прибув на збори. — За виділ: *Д-р Гр. Олесницкий.*

Віче в справі реформи виборчої відбуде ся в Соколівці (повіт Золочів) дня 13 с. м. о 2 пополудни в Читальні „Просьвіти“.

З товариств.

В пятницю дня 15 с. м. о годині 6 вечером відбуде ся в льокали товариства „Академічна Громада“ довірочна нарада в справі борби о васноване українського університету у Львові. Просить ся всіх Товаришів так місцевих як і з провінциї явити ся численно. *А. Гарасимів, М. Щуровский.*

Пригадує ся, що Андеївскі вечерниці в „Соколі“ відбудуть ся вже завтра то є. ві второк у власних комнатах при ул. Конерника ч. 9. Просимо о численну участь. Початок о год. 8. вечером. Стрій довільний. Вступ 40 сот. — *Забавова комісия.*

Бібліоґрафія.

— „Хлібороб“, селяньскої часописи, видаваної в Лубнах, вийшло 2-е число (з датою 20 падолиста) і вже прийшло до Львова, отже вість, мов-то „Хлібороб“ скінчив ся на 1-ім числі показуєсь неправдивою. Зміст сего числа ще лучший і богатший від першого тай годить ся бодай дещо навести з него для наших Впов. читачів.

Насамперед поданий стихотвір Якима Самотнього п. заг.: Не стогніть!...

Дальше йде ширша статя „Про автономію“ України (зміст сеї статі подамо окремо). За нею статя „Селяньский приговор“ литвянівских селян в лубеньского повіту (за автономію України, за загальним, прямим, рівним і тайним правом голосованя до всеросийскої думи в Петербурзі і до української думи [сойму] в Києві і дальших чотирнацять точок в справах політичних, національних і економічних). Дальша статя „Про Фінляндию“ поучає, в який спосіб Фінляндці осьмодневною революциєю вневолили росийске правительство вернути краєви автономію, всі свободи і права спасовані царями Александром III і Николаєм II. Відтак ідуть „Звістки з Галичини“ (про боротьбу за український університет у Львові і за нові українські ґімназиї та за загальне право виборче) і Звістки з Петербурга, Кронштата і Владивостока про тамошні події. Дальше цікаве письмо Якима Самотнього з Канева в Київщині.

Дальше в статі „Віча“ подає „Хлібороб“ звіти про три віча в Лубнях (одно загально робітниче скликане лубеньскою Вільною Громадою революцийної української партиї; друге було віче зелізничих робітників з причини загального страйку зелізничників; третє віче лубеньского пролетарияту, скликане Вільною Громадою укр. рев. партиї і місцевого комітету „Бунда“. Референти Вільної Громади промовляли лиш по українськи). — Під конець між вістями з Києва подає „Хлібороб“, що там з днем 3 (16) грудня почне виходити щоденна часопись революцийної української партиї під назвою „Праця“, та що недавно відбув ся в Києві з'їзд двох українських партий, демократичної і радикальної, і сей з'їзд ухвалив з'єдинитись в одну партию радикально-демократичну. — Наконець нотуємо ще, подяку редакциї „Хлібороба“ за телеґрами і богато листів з привітом з ріжних сторін України і зза кордону.

Специяліст в діточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголітний асистент ц. к. ювилейного шпиталю діточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзіцких ч. 4 I. п.

Адвокат краєвий

Д-р Иосиф Партицкий

отворив з днем 1 н. ст. грудня 1905 канцелярию 1070 9—?

в Станиславові

ул. Сапіжиньска (Тисьменецка) ч. 33.

ОТВОРЕНА

GRAND-РЕСТАВРАЦИЯ

[готель Ґранд на I пов.]

Льокаль найвеличавійший у Львові, першорядна кухня, знамените пільзненьске пиво з міщаньского бровару В. В. Услуга звинна. Просячи о ласкаве підпиране і численні відвідини, остаю з поважанем

1054 1—8 **Г. Фабіян.**

Коперницкий і Ско

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

РУСИНИ! Домагайте ся всюди **ТУТОН І ПАПЕРЦІВ** **„ЗОРЯ“** сподатвованих з 5% на руский народний фонд. Кождий листок має випечатану водним друком напись „Зора“ для відрижненя від злих наслідовань. Ціна приступна, якість знаменита. Взірці даром. Ласкаві замовленя полагоджую відворотною почтою.

Братя Ельстер

Львів, Охоронок ч. 9. 988

Незвісна дешевість

діточі забавки, ґалянтерийні товари в маґазині фірми **Кавчиньский & Оберский** ул. Кароля Людвика 7, Львів, ул. Галицка 6. 1043 3—5

Академік вправний інструктор, глядає лекциї на селї. Ласкаві зголошеня і услівя на адресу: „ЛЕКЦИЯ“ Ковова poste restante. 1047 2—5

Практиканта до корінного склепу і реставрациї хлопця вірного і працьовитого в віцї около 14 лїт з окінченою народною школою, прийме зараз „Підгірска Торговля“ в Делятинї. 1059 1—2

У Вп. п М. Солтиса, Тернопіль-Заруде, можна дістати отсї видання: „Primula Veris“ по зиї Тараса Вірного і Цебрівского (43 сот. з пер.) „Проби“ поезиї Т. Вірного (13 сот. з пер.) і „Красний примір направив“ образок з ґімназияльного житя в однїй дії (13 сот. з пер.) Разом 70 с. franco можна марками. Часть доходу на наш театр. 1058 1—2

Фортепян короткий, Безендорфера, майже новий, на продаж. — Войнарович, склад фортепянів, Львів, Ринок 8. 50 1—3

Знаменитий мід десеровий курацийний по 6 К, найлїпший „Raritas“ медоборів по 6 К 60 сот. за 5 клґ. франко. Мід в пластрах по 2 К за 1 клґ. За бляшанки звертаю 60 сотиків. На будову театру від руского замовленя даю 20 сот. **КОРЕНЕВИЧ** ем. учитель Іванчани. 1009 8—?4

Помічник оборотний і добрий експедиент найде місце в корінній торговли Івана Бориса в Перемишли. 994 8—?

Реньске природне вино

1 фляшка . . . . К 2·40
10 „ . . . . . „ 22·—

поручає торговля

ІВАНА БОРИСА
в Перемишли. 918

EPILEPSI

Хто занепа[illegible] падачку, корчі і т. п. нервові недуги, нехай важадає брошури про се. Висилає даром і оплатно Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M. 162 30 52

Прошу читати!

В тих днях вийде з під друкарскої праси IV річник

„Календарика фінансового“
на рік 1906

з незвичайно богатим змістом, особливо в банкових і фінансових справах. Дістати его може кождий за надісланем адреси переписним листом.

БАНКОВИЙ ДІМ
Рогатин і Улям
Львів, ул. Сикстуска 8.
1056 1—10

Даю лекциї

після проґрами ґімназій в Росиї, а також учу мови російскої, німецкої і польскої, ул. Паненьска ч. 22, двері 4.

Цьвіти для церквей
припоручає Впов. Публицї
СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦКА
1049 **в Стрию.** 1—6

Перший руский краєвий склад і робітня
ножівничих виробів
поручає власні вироби анґлїйскі і соліґеньскі а іменно:
БРИТВИ, МАШИНКИ до стриженя волося від 5·60 К до 9 К, до бороди від 4·50 К до 7 К ножі, ножички, сцизорики. Всяке острене тихже і направу принимає ся.
Цїнники на жаданє даром.
ІВАН ЛЯВРУК
839 **Львів, Галицка ч. 6.**

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНІСТЬ 585
викликану іменно страшними наслїдками тайних гріхів молодости і розпусти, усуне напевно і на довго одинока розширена в многих виданях ілюстрована книга
самоохорона д-ра Ретава
Російске видане: 1 зр.
Польске видане: 1 зр.
Німецке видане: 2 зр.
Тисячі людий найшли в нїй поясненя своїх недуг і направили свої мужескі сили при помочи вказаного в книжцї способу лїченя. По одержаню франко належитости, висилає ся франко книга в куверті маґазинном видавців Р. Ф. Бірей в Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

МАРКО ФАЄРШТАЙН
ФАБРИЧНИЙ
СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН
у Львові, улиця Городецка, ч. 51
поручає всякі рільничі машини першорядних фабрик, а то: *січкарнї* ріжних систем, *млинки* до *чищеня* і *меленя збіжа, кирати, молотїльнї, плуги, упнетачі* і *праси до олїю* і т. п.
921 Полекші в сплатах. 10—10

ТУТКИ циґаретові з найзнаменитших паперців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Подяка.

До Впов. П. Войнаровича, удержуючого склад фортепянів, Львів, Ринок 8. Ваш фортепян я одержав в добрім станї і есьм з него дуже вдоволений. Бажаю Вам як найбільше відбирателїв. Так солїдної і совісної фірми як Ваша я не знайшов нїгде. Для своїх клїєнтів будьте все так совісні, а найдете численних відбирателїв і приятелїв. Ще раз Вам дякую за фортепян. З поважанем сьвящ. *Володимир Левицкий*, декан і парох в Грозьовій, п. Лімна. 1052 1—1

Власного виробу
ЛЯМПИ на ВІЧНЕ СЬВІТЛО
з хіньского срібла і бронзу в огни золоченого по припису епископскої станиславівскої консисториї продає по найнизших цїнах
звісна руска торговля, сполучена з бронзівничою рукодїльнею
Петра Дуткевича
в Станиславові
улиця Бельведерска ч. 5.
Лямпи продає по цїнї 32, 40 [illegible] 62, 70, 80, 90, 100, 110, 120 корон за штуку.
Патентовані лямпки „Guillon“ сьвітять ся 14 день. 863 5—12

Хто хотїв би *з П. Т. сьвящеників, урядників, адвокатів, учителів і т. д. убезпечити себе на житє або посаг для своїх дїтий, під найдогіднїйшими условями і при найдешевших премях, зволить зголосити ся до Репрезентациї „Beamten Verein-“н в Бережанах poste restante. Іроспекти даром і оплатно.*
1030 1—3

Робітню знарядів церковних
другу руску в Галичинї поручає
Василь Дуткевич
бронзівник в Перемишли.
Приймає чаші до золоченя, дароносницї, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золоченє і сріблене відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, лїхтарів, павуків.
ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, бронзівник
Перемишль, ул. Франціїшканьска ч. 18. 595 58—90

„Народна Гостинниця“

стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою
будує у Львові свій власний готель.

Чим більше заінтересованя окаже в тій справі наша суспільність, тим скорше буде сей триповерховий дім увінчений і відданий до публичного ужитку. Заінтересованє і признанє важности підприємства „Народної Гостинницї“, котре ширити буде відомости нового у нас промислу, окаже наша суспільність численним вписуванем в члени нашого товариства і льокацією своїх капіталів, від котрих то льокаций платимо 5%. — Жертви не жадаємо, але даємо нагоду певної і користної льокациї капіталів, що приспорить вкладникам доходи, а народній нашій справі хосен в загальнім значіню. — Адреса нашого товариства: „Народна Гостинниця“ у Львові, Ринок 36. **УПРАВА.** 751 15—?

Без конкуренциї.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Триєсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад
Чаю і Кави
під фірмою
АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1
поручає спроваджувати

КАВИ		ЧАЮ	
Santos добра	55 кр. ½ кґ.	Congo добра	1·40 кр. ½ кґ.
Portorico prima	65 „ „ „	Moning родинна	1·60 „ „ „
Ceylon знаменита	76 „ „ „	Kaysow добірна	1·80 „ „ „
„ плянтац.	90 „ „ „	Souchong знам.	2·— „ „ „
„ перлївка	90 „ „ „	„ найл.	2·50 „ „ „
Мокка арабска	80 „ „ „	Kintuk аромат.	3·— „ „ „

Висилка 2 кґр. кави і 1 клґр. чаю разом оплатно, або 2 кґр. чаю і в 5 кґр. кави особно оплатно за післяплатою. 913

СЬВЯТА! ПОЗІР!

Хороших карток сьвяточних набуває ся в „Сокільскім Базари“, Львів, ул. Руска ч. 1, дарунків для старших і молодших та купує ся лише в „Сокільскім Базари“.

Великій вибір вишиваних краваток 3—4 К, сорочок, передів, ручників гуцульских, поясів, запасок, вишиваних настільників, торбинок і пр. Ґердани по 2—5 К, жіночі від 4—8 К, ланьцушкі синьо-жовті по 2 К. Студентскі шапки зі синьо-жовтим дном 2·40 К. Кепторики і шапочки 13 К. Вироби з дерева, тарелї різблені, касетки, гуцульскі топірцї і т. п. Вироби з глини. Тарелї на стїну і тіста з народною орнаментикою і з портретами поетів, фляконики, вазоники, попільнички, пушки і т. п. Образи, краєвиди і портрети Шевченка, Крушельницкої, історичні в ріжних цїнах. Спинки, шпильки, брошки, мошонки, папіросницї склянки на мід або пиво з гербом Руси.

На сьвята купуйте лиш в „Сокільскім Базари“ у Львові ул. Руска ч. 1. 1049 1—10

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
Маґазин Футер
М. А. АВГУСТИНА
у Львові, ул. Театральна ч. 7
(напроти головного входу до костела катедрального)
поручає всякого рода
футра, ґарнїтури, шапки, верхи до футер і пр.
БОА
в ріжних форматах і гатунках у величезнім виборі.
Цїнники на жаданє даром і оплачено. 856

Оповѣщене.

„ЗАЩИТА ЗЕМЛИ“, общество зарегистрованное съ ограниченною порукою во Львовѣ при улицѣ Краковской число 17, II. поверхъ, удѣляетъ пожички для набыванія и удержанія земли и поднесенія господарства, покупаетъ большіи посѣлости и сельскіи господарства въ цѣли продажи тыхъ же въ цѣлости или парцелями своимъ членамъ, принимаетъ капиталъ въ щадницу, опроцентовуетъ ихъ по 4 и платитъ само подать рентовую и удѣляетъ отворотною почтою всякихъ поясненій въ дѣлѣ закупна и продажи земли.

При прошеніи о пожичку нужно предъявити вытягъ ипотечный и аркушъ посѣлости геометромъ подтвержденный. Высота ипотеки при удѣленіи кредитовъ отъ 6 до 7%.

Состояніе съ днемъ 30-го сентября 1905 года:

Станъ должный:

1. Фондъ резервный	2188·84
2. Удѣлы членовъ	22334·05
3. Щадничіи вкладки	180292·04
4. Дивиденда неподнята	1106·87
5. Сальдо отсотковъ	7633·79
6. Решта надвишки изъ 1904 г.	307·85
Общая сумма	213863·44

Станъ чинный:

1. Пожички ипотечныи	177428·84
2. Издержки администраційніи	2183·48
3. Кошта васнованія и мобилія	284·46
4. Еффекты	6935·—
5. Льокаціи въ Банкахъ	27018.01
6. Переходовіи	5·64
7. Наличными въ касѣ	8·01
Общая сумма	213863·44

957 12 12

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

Де Львова на дворець головний приходять:

8 Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в недїлю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що недїлї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Верґомета (в понедїлок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в недїлї і сьвята.)
„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Венгця 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·—*.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Заполяного (від 25/6 до 15/9), Осьвенцїма (від 25/6 до 15/9), Вєлїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан 2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що недїлї і сьвята.)
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Коханини (від 1/5 до 30/9 що недїлї і сьвята.)
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Венгця 11·10.
„ Ряшева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави рускої 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є червоними тонкими; поїзди нічні є означені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети пільного низкого рода, інвестовані проїздними, розкладу їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, площа Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу чисопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і отвічає за редакцию: Д-р Евген Л[illegible]цкий. З друкарнї Народової [Мамецких] Коперника ч. 9.

266. Львів второк 29 падолиста (12 грудня) 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Білиньского ч. 2; Є. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком:

в Австриї:		на границях:	
на цілий рік	32 к.		— 44 „
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 6 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише на попередним за кореженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числить ся по 30 с. за стрічку.

Писма з Відня.

[*Успіхи Ґавча. Реформа виборча. Жидівске питане*].

Бар. Ґавч має щасте. Що єго попередникови, помимо надзвичайних заходів і признаваної загально спосібности, не удавало ся, се б. Ґавчови іде цілком легко. В літї ухвалив єму парлямент оден буджет, вглядно провізорию буджетову, а тепер ухвалить другу, і то як гладко! Предложене правительства відослано до комісиї без першого читаня, котре в палаті послів звичайно займало кілька засїдань, а в комісиї полагоджено за три години, і то властиво без всякої опозициї, хиба Всенїмцї гороїжили ся трохи. Здавало ся, як коли-би зникла зовсїм не то обструкция, але навіть опозиция. О польскім колї ходили вісти, що оно схоче робити правительству трудности і поставить внесене, аби ухвалити лише 3-місячну провізорию замісць 6-місячної; але оно мусїло помірковати, що се внесене перепало би, і длятого грало дальше ролю сторонництва державного, заявляючи, що як все так і тепер буде голосувати за державними потребами.

Дуже невірно і тенденцийно представляють деякі польскі дневники події в палатї панів, що там будїм, то Ґавч дізнав пораження. Противно, конець дебати над єго заявою о реформі виборчій був радше триюмфом для него, коли на найострійші і найзаїльші атаки князїв, ґрафів, бувших президентів мінїстрів, намісників і т. и. відповів рішучо, що справу реформи виборчої таки буде провадити до кінця. Та рішучість єго виразно заімпонувала, і супротив первістного холоду озвали ся оплески, а 6 до 8 членів палати (не оден, як подать деякі польскі ґазети) навіть ґратулювали єму.

Але нам, Русинам, годї віддавати ся оптимізмови і покладати великі надії на пана Ґавча і єго проект реформи виборчої. Засади тої реформи, які він виложив в своїй бесїдї, містять в собі богато некорисних для нас річий, а заходи польского кола будуть тим небезпечнїйші, що оно відступило від безвиглядної для себе засадничої опозициї та оказуючи певну уступчивість буде жадати за те відповідної нагороди. А доперва детайлї закона покажуть, чи і о скілько він вимірить нам справедливість. Хвиля ся для нас надзвичайно важна, бо коли теперішня ординация виборча єсть некористна, то она все мала лише провізоричний, переходовий характер; але те, що тепер ухвалить ся, має бути вже дефінїтивним, сталим. Отже шкоду, хоч значно більшу, лекше можна було переболїти, бо можна було надїяти ся, що она не довго потреває, але постійна, довга шкода мусить тяжше долягати, хоч би була менша. Длятого треба сейчас робити всякі заходи, порушити маси, а звернути увагу особливо на те, щоби право виборче і для націй було рівне та щоби вибори і в Галичинї були безпосередні.

Руский клюб парляментарний обговорював справу реформи виборчої досить подрібно, а результат тих нарад висказав пос. Романчук в своїй бесїдї. Над одною дуже важною точкою однакож годї було подрібно радити, а іменно о укладї виборчих округів. Сеж не тілько важна, але й трудна справа, з огляду на помішане народностий у всхідній Галичинї. Не малу вагу мало би признане Жидів за окрему народність, котру гадку порушив п. Романчук вже не яко гадку клюбу але свою власну. Порушене тоє наробило досить рейваху і в парляментї і в прасї, особливо віденьскій, і в суспільности жидівскій. В парляментї дотичну частину бесїди п. Романчука перебивали п. Дашиньский і Всенїмцї, сї притакуючи, той противлячи ся; в три дни пізнїйше домагав ся в парляментї Жид д-р Штравхер, адвокат з Черновець, також признана національности жидівскої і покликував ся на бесїду п. Романчука, і єму також перебивав п. Дашиньский. В пресї віденьскій підхопили ту справу іменно антисеміти і они висказали велике задоволене, причім християньскі социяли (Deutsches Volksblatt) приписують собі першеньство в порушеню тої гадки а Всенїмцї (Altdeutsches Tagblatt) собі, але инший орґан християньских социялів, Reichspost, називає сю гадку „ориґінальним в найлучшім змислї слова“ помислом п. Романчука. Жидівска праса, розуміє ся, також заговорила о тій справі, і то не тілько в Австриї але і на Угорщинї. О скілько-ж заінтересувала ся жидівска суспільність, видко з того, що п. Романчук дістав доси з инших 30 телеґрам і письм зі Львова і з ріжних міст Галичини і Буковини від товариств (робітничих, жіночих, студентских і и.), зборів, редакций, віроісповідних начальств і поодиноких визначних людий з подакою, признанем і просьбою о дальше попиране піднятої ним справи. У Відни мають в вівторок, 12 с. м., відбути ся великі збори жидівскі, на котрих буде виголошений реферат і вести ся нарада о „національній автономії і о Жидах в Австриї“. Отже певне заінтересоване і рух в тій справі є, але мабуть за малий, щоби був який видний успіх. Жиди мусїли би, коли їм справдї залежить на признаню їх національности, самі розвинути сильну акцию: вічами з відповідними резолюциями, мемориялами і поданями до правительства, петициями до ради державної і т. и. Доси того всего еще не видко, а сама акция двох а хочби і більше послів в парляментї без живої акциї самої суспільности жидівскої мусїла би остатись зовсїм безуспішною.

П.

Нинїшний „Dzienuik polski“ доносить з Відня, що посли Романчук, Василько і Барвіньский були у Білянд-Райдта, мінїстра справ внутрішних, та предложили єму домаганя Русинів в справі виборчої реформи.

Народ за загальним, рівним, безпосередним, тайним і несфальшованим правом виборчим!

Ще про збори в Мостисках.

Задля посвіху подали ми попередно лиш короткий звіт зі зборів в Мостисках, відбувших ся дня 8 грудня с. р. і тому доповняємо єго.

Віче вглядно збори аранжувала повітова народно-демократична орґанїзация. Про заборону віча довідались аранжери день наперед, однак нїкого з запрошених референтів не повідомлювано о заборонї тому, бо був плян, щоби в случаю заборони віча урядити два довірочні збори і в тій цїли приготовлено запрошеня. — Плян той вповнї переведено.

В зборах взяли участь всї демократичні партиї: Українцї і москвофіли, польскі людовцї і сіоністи, радикали і социялісти, взагалї Русини, Поляки і Жиди, а між ними ріжні стани. Запрошеня видавано так, щоби всї громади були репрезентовані. На зборах була навіть служба ґр. Стадніцкого.

В часї зборів приходили урядники з видїлу повітового, поліцаї і жандарми на провокацию, а жандарми записували навіть декотрих з тих, котрі не могучи знайти місця в двох салах і в сїнях, стояли на подвірю і в садї. Все те однак нїкого не збентежило. „Повятовцїв“ і жандармів денервувано головно те, що бесїдники особливо посол Стапіньский „громогласно“ і безпощадно критикували шляхоцку господарку і пословане ґр. Стадніцкого. Кажуть, що промови бесїдників чути було на сто кроків поза салею зборів.

П. Скварко в спокійній і популярній промові обговорив загальну ситуацию політичну і слово по слові пояснив значінє загального, рівного, безпосередного і тайного права виборчого. Слїдуючі промови посла Стапіньского (польского людовця) і п. Меленя (социял-демократа) були дуже сильні і взаїмно доповняли себе, бо коли перший розбурхав народ до найвисшої степени, то спокійна, поважна але гарна і сильна промова другого витворила в душах учасників консеквенцею, відвагу, силу і рішучість.

Посол Стапіньскі критикував безпощадну шляхоцку господарку, ріжні кривдячі народ закони, ріжні надужитя властий, представив вигляд сойму і парляменту і спосіб обрадовання в них, поясняв справу реформи виборчої відносячи головно безпосередність голосованя, представляв зміни, які зайшли би по заведеню виборчої реформи а зганьбивши строго „баранячу“ покірливість селян, взиває всїх до як найзавзятїйшої боротьби о виборчу реформу. Найсильнїйше однак атакував бесїдник посольску дїяльність ґр. Стадніцкого, представляючи єго як найбільшого шкідника в соймі у всїх справах, що дотичають ся поліпшеня хлопскої долї. Обурене у учасників на ґр Стадніцкого доходило до дуже високої степени. Гулюканем, відгрожуванем і окликом „ганьба ґр. Стадніцкому!“ не було кінця. Народ був ознайомлений головно цвічною промовою п. ґрафа, виголошеною в соймі дня 23 м. м. в справі виборчої реформи, а головно тим єї уступом, в котрім п. ґраф заявив, що єго виборцї не они ли бажають заведеня загального, рівного, безпосередного і тайного права виборчого, але заведене єго уважали-б за велику кривду і обиду для себе.

П. Мелень представляв боротьбу робучих мас о свободу-волю, заслуги тих мас в тій боротьбі, значінє сьвідомости, орґанїзациї і сили мас, специяльно-ж представляв боротьбу робучих мас о реформу виборчу, демонстрациї з дня 28 м. м., значінє і силу жертв падаючих в кождій майже боротьбі о волю і долю, заходи шляхтичів в цїли усуненя справи виборчої реформи, вказуючи при тім дорогу лученя всїх демократичних партий, дорогу осьвідомлюваня, орґанїзованя і рішучости мас як найвідповіднїйшу до знищеня шляхоцкої неволї, всїх привілеїв і до осягненя кращої долї для поневолених мас.

Відтак Петро Новаковский одушевив всїх своїм знаменитим хлопским резонованем і точним і вірним оповіданем про хлопску нужду і ріжні кривди селян.

На зборах по полудни промовляв крім повисших ще п. Домбеві (польский людовець) зі Львова, котрий в своїй красномовній і енерґічній промові скритикував галицке шкільництво і економічне положене в Галичинї і шляхоцку господарку, взиваючи народ до рішучої боротьби о виборчу реформу.

Дещо про рівноправність жінок.

Справу еманципациї чи то визволеня жінок зпід несправедливого ярма звичаїв і обичаїв та суспільного ладу, від віків заведеного поганою половиною людского роду, а тим самим визволеня жінок зпід ярма мужчин і зрівнаня прав одних і других, порушено вперве в Анґлії під конець 18-го століття. Незадовго відозвалась ся справа насамперед у Франциї, де обіч Сен-Сімонїстів визначне становище заняла письменничка Діднантова, знана під прибраним назвиском Жоржа Занда, а згодом рознесла ся по цїлім цивілїзованім сьвітї. Вже під конець 19-ого століття борба о права жінок могла повеличати ся значними успіхами. В північній Америцї не рідким явищем є жінка-адвокат; жінок з лїкарскими дипльомами є не мало по цїлім сьвітї; ба є навіть унїверситети, де на катедрах засїдають жіночі сьвітила. Не згадувати вже сего, що учительок в школах народних і в жіночих середних, в державній і приватній службі рахунковій, та в почтовій і зелїзничій є вже цїлі леґіони жінок — навіть і у нас. Всеж таки до повної рівноправности жінок еще дуже далеко; а й ті здобутки, до яких дійшло і доходить жіноцтво, приходять дуже нелегко, бо майже власними силами, приступом, при дуже малій або й жадній помочи із сторони держави і суспільности.

Противники рівноправности жінок указують на ріжницю в будові тїла у обох полів і на фізіольоґічні справи жіночого орґанїзму. Одно й друге, кажуть, справляє, що жінка не є і не може бути зарівно спосібна і зарівно витревала до всїх занять, які доси, так сказати, є правом мужчин; навіть цїлком змінена система вихованя не в силї хочби за тисяч поколїнь змінити наслїдків тої природної ріжницї. Як вожда людина, кажуть, повинна добивати ся того становища, до котрого може дійти найлекше, найскорше і з найменшою затратою своїх сил і средств, а на котрім опісля може бути найпожиточнїйшою для суспільности: так і жінка повинна спосібитись до тої дїяльности, до котрої сама природа так щедро її вивінувала. Але помянувши се, указують на справедливу засаду, що рівні права тїсно звязані з рівними обовязками, а жіноцтво вже з природи не є спосібне двигати рівні з мужчинами обовязки. За приклад подають військову службу, котра, хоч і неоправдана етикою, всеж таки являє ся поки-що конечностию. Є вкінци і такі противники рівноправности жінок, що збувають справу жартами, порівнуючи борбу жінок за свої права з такою ж самою борбою Жидів. Жиди, кажуть, від віків неволені всїми народами, запанували вкінци над цїлим сьвітом, так що навіть всїх земских володарів мають у своїй кишени, а все кричать, що їм кривда. Так само і жіноцтво завоювало своїх „гнобителїв“ — тілько не „вкінци“, а від самого початку, бо по словах біблії ще зараз в раю — та тримає їх за чуби, оскілько котрий ще має чуба (бо що другий ходить лисий, коли противно жінку незвичайно рідко можна побачити лису), а навзаводи кричать рівноправности!

Отже не будемо ставати нї по сторонї противників, бо й так є їх мабуть досить, хоч зі страху о свого чуба не кождий з тим признає ся, нї по сторонї жіноцтва, бо нїчого єму не поможемо, а так безсторонно вважемо на факт, що нїколи і нїгде ще так голосно не лунав клич за рівноправностию жінок, як тепер в цїлій Росиї. Не тілько що повстало там окреме жіноче всеросийске товариство рівноправности жінок, котре найшло живий відгомон і на нашій Українї, але й всюди, навіть на з'їздї земців у Москві, домагають ся загального, рівного безріжницї пола, народности і віри, прямого (безпосередного) і тайного права виборчого. Жіноче товариство зокрема ще крім того й виразно зазначує жадане рівної і спільної науки у всїх школах і рівного допущеня жінок до всїх служебних занять (урядів і т. и.). У Финляндиї, як доносять остатними днями, навіть заносить ся справдї на признане жінкам рівного, як активного так і пасивного, права виборчого. Коли би так стало ся, був би то величезний здобуток не лише финляндского, але прикладом своїм і всего жіноцтва на сьвітї.

Наче на поперте тих домагань, які відзивають ся в цїлій Росиї, розказують „Ст. Петерб. Вѣдомости“ таку історию про „Бабске царство“:

На всеросийскім хлопскім з'їздї в Москві були між иншими також жінки-делеґатки. Ті матери народу лїпше, ніж хто инший, уміли би розказати про потреби свого житя, бо вони то й є головною підпорою сільского житя, привязані до села сильнїйше, ніж мужеске населене. Війна, зарібки, піяньство відтягають мужів від дому. І як-раз тогдї треба бачити селянку, щоби оцїнити її спосібности.

В Каширскім уїздї (московскої ґубернії) є на березї Оки село Липицї. Мужеске населене того села цїлком розбрелось по фабриках сусїдного уїзда; навіть підростки — і ті на зарібках. Село являє ся справдїшним бабским царством. Але громадске житє не спиняє ся. На громадї баби полагоджують усї справи; громадску службу, як направу доріг, мостів, роблять жінки; орка, сїйба, кісьба — все те робить ся руками жінок.

І всьо йде в найлїпшім порядку. І не дивно. Завдяки тому, що на громадї буває всего трех хлопів, староста (війт), сотский і десятский, не буває при тім звичайного піяньства.

Ось улицею біжить дївча і дзвонить у дзвінок. Всї знають, що всьо значить: на громаду!

— Куди біжиш, Кулино? — питає сьвященик бабу, що йдучи поправляє на собі підкасану спідницю.

— Справи рішати біжу, батюшка.

Звичайно нї одні збори громади не обходять ся без барилки горівки. Передовсїм випивають, а там уже приступають до справ. Скількість випитої горівки дуже часто впливає на громаду і закидає її на сю або ту сторону після того, хто здогадав ся поставити почастунок. Цїлком инакше буває в бабскім царстві. Тут справи рішають ся скоро і по правдї. Та зараз таки після рішати беруть ся й за дїло: чи дорогу направити чи міст.

Так само й вся господарска робота в руках баб. Дївчата виганяють коні на ніч і вправно вискакують на коня, наче справдїшні козачки. З ними вибирає ся який там старий дїдусь, щоби їм не було моторошно на лугу; але малі амазонки і без того не боять ся.

Село Липицї визначає ся заможностию. Доми всї деревляні з рундуками, з садами; не чути там піяньства, гульнї, дайки. Баби запрошують батюшку, учительку на каву, на

Навіть здорова мати, добра кормителька, зробить добре, коли від часу до часу замість молока з грудий дасть дитинї юшки з мучки ҐУРҐУЛЯ. Тим скріпить свої сили і поправить свій стан здоровля. Перехід кормленя дитини з корму матери на мучку Ґурґуля відбуває ся правильно з виключенем всякої небезпечности. Припис ужитя долучений до кождої пушки. 983в 2—14

ЮЛІЯН СОЛИК
Фр. Мровиньский
у Львові, ул. Собіского ч. 7.
поручає свої роди ФУТЕР
від 21—30 Футра до подорожи, тулуби, мухи, шапки, рукавиці, шапки, шапки, шапки

О правдї слів прошу ласкаво перенатя ся.
Лябінера жерело дешевости.
Білизна, кравати, рукавички, кальоші, зимові трикоти, біле Єгера, скарпитки і зимові панчохи, чисто вовняні, шкіряні вироби
в найбільшім виборі. 1057 1—6
Ціна модних і галантерийних товарів знижена специяльно для переїзжих Росиян.
Львів, ул. Сикстуска ч. 10.

Оплескам участників при кождій промові не було кінця, так, що самі бесїдники мусїли просити о спокій і занехане оплесків.

Резолюциї зборів вже звістні. Належить ще піднести те, що збори ухвалили однодушно щиру подяку для посла Стапіньского і пп. Меленя, Петра і Стефана Новаковского і п. Домбского за приїзд на збори.

Рускі селяни ідучи зі зборів сьпівали на улицях міста революцийні пісни.

На зборах було около 1300 селян, а відбували ся вони в сей спосіб, що одні радили від $10^{1}/_{2}$ перед пол. до год. 2 по пол., а другі від $3^{1}/_{2}$ по пол. до год. 7·15 вечером.

Збори отворив д-р Корнер, адвокат, а предсїдателями були на першім пп. Стефан Новаковский і д-р Т. Гриневич з Судової Вишнї, а на других п. Стефан Новаковский і Стан. Звобер, селянин з Закостеля, домени ґр. Стадніцкого.

На обох зборах ухвалено однодушно слїдуючі резолюциї:

1) Зібрані дня 8 грудня 1905 селяни мостиского повіта ухвалюють змагати всякими силами і средствами безусловно до заведеня в державі і краю загального, безпосередного, рівного і тайного права голосованя до ради державної, сойму, рад повітових і громадских.

2) Зібрані дня нинїшного селяни висказують своє обуреня і погорду тим, котрі постарали ся у власти о заборону нинїшного, загального віча.

3) Зібрані дня нинїшного висказують „свому“ послови ґр. Стан. Стадніцкому за его посольску дїяльність в соймі а специяльно за его становище і бесїду в соймі в справі виборчої реформи вотум недовіря і взивають его до безпроволочного зложеня посольского мандату“.

Поручено дальше одноголосно президиї і аранжерам зборів висловити першу і трету резолюцию д-ру бар. Ґавча і намісника ґр. Потоцкого, а в справі заборони віча постарати ся о інтерпеляцию в парляменті.

На зборах було також 18 сьвященників, богато сьвітскої інтеліґенциї а між ними і богато пань.

Віче в Чорткові.

З Чорткова надіслано нам слїдуючу телеґрафічну вість:

Дня 8 грудня відбуло ся у нас віче в справі виборчої реформи. На вічу явило ся поверх 2000 учасників. Однодушно ухвалено резолюцию за загальним, рівним, безпосереднім і тайним правом голосованя і протест проти укороченя національних прав Русинів.

По рефераті шкільнім ухвалено домагати ся середної школи в Чорткові з руским язиком викладним.

Президував д-р А. Горбачевский — резолюциї подано до відомости центрального правительства.

Віче в Звенигородї.

Дня 10 с. м. відбуло ся віче в Звенигородї бобрецкого повіту в льокали уряду громадского, при участи около 1000 вічевників. Президував селянин-патріот п. Мох а реферував про загальне, рівне, безпосередне і тайне право голосованя п. Михайло Петрицкий зі Львова. Другий реферат про шкільництво виголосив академік п. Адам Миколаєвич.

По оживленій дискусиї ухвалено слїдуючі резолюциї предложені референтами:

Віче домагає ся від правительства, в разї, коли би парлямент не ухвалив загального, рівного, безпосередного і тайного права виборчого, щоби правительство само безпроволочно октройовало таку реформу, — ухвалило дальше, щоби була безусловна рівність виборча оперта на рівнім числї людности в однім окрузї виборчім, а вкінци ухвалило подати центральному правительству до відомости, що найширші круги населеня так горячо відчувають потребу реформи виборчої в поданій основі без всяких застережень, що в разї, коли би его в цїлій основі не одержали, мусїли би уважати Австрию не відчиною а гробом для себе, а правительство, за мало патріотичне і несьвідоме положеня.

Сї резолюциї подано до відомости бар. Ґавча в дорозї телеґрафічній.

Кромі того ухвалено подїл ради шкільної краєвої на секцию руску і польску.

По відсьпіваню народних гимнів розійшлись участники серед видимого одушевленя.

З ради державної.

Між внесеними вчера інтерпеляциями є інтерпеляциї п. Василя Яворского: в справі неувзглядненя в східній Галичинї руских сьвят військовими властями, польонїзацийних тенденций в львівскім ґарнізонї і іґнорованя Русинів в ґарнізонї перемискім; в справі урядового надужитя судиї Сокульского в Новім Селї; в справі демонстрациї польскої молодїжи середних шкіл у Львові; в справі надужить старости Свободи в Товмачи.

Міністер Ґавч відповів на інтерпеляцию п. Вольфа в справі телеґрами наслїдника престола на католицке віче. Депеша не мала політичного характеру і була маніфестациєю приватних чувств релїґійних архикнязя, котрий зробив ужиток з права, прислугуючого всїм в державі.

Що-до інтерпеляциї п. Брайтера на тему австрийско-російскої конвенциї що-до здавленя революцийного руху в королївстві польскім, то в сїй вісти нема анї слова правди.

На інтерпеляцию п. Сильвестра в справі демонстрациї фльот против Туреччини, міністер заявив, що не розходить ся о нїякі жаданя, але о виконане принятої Туреччиною мірпштеґскої проґрами.

З черги приступлено до дальшої дискусиї над внесенем п. Штайна о заведене персональної унїї з Угорщиною. П. Скедль заявив ся за ревізиєю угоди з Угорщиною, а против наглого єї зірваня. П. Берко говорив о гнобленю народностий на Угорщинї і вказував на федералїзм, яко одиноке средство санациї відносин. Внесене Штайна відкинено 104 голосами против 17.

Приступлено до дискусиї над наглим внесенем п. Бакси в справі брутального здавленя робітничих демонстраций в Празї. П. Бакса атакував дуже остро ческого намістника і празку полицию. Міністер внутрішних справ боронив намістника і полицию. По промові Хоца засїданє перервано і відрочено до нинї.

З Росиї.

Телеґрами.

Петербург. З порученя поліцмайстра полиция розвязала вчера центральне бюро і комітет союза союзів.

Варшава. Тут збунтували ся в недїлю ріжні віддїли військ, котрі з трема музиками перетягали улицями міста. Вечером збунтував ся оден батальон кексольмского полку ґвардиї. Вояки домагають ся безпроволочного усуненя деяких зненавиджених офіцерів. Командант полку просив збунтованих о терпеливість і прирік що всї домаганя будуть сповнені. В Люблинї поли піхоти устроїв похід через місто з червоними хоругвами, при чім виголошено революцийні промови. Вояки домагають ся сповнення своїх жадань до 14 днів. В Полоцку демонстрував віддїл рекрутів. Демонстрантів розігнало військо, шість рекрутів увязнено.

Берлін. В Севастополи знов збунтували ся матрози і піхота. Конфлїкти на улици між вояками а офіцирами на дневнім порядку. Місто Новороссийск в руках збуттованого війска. До проливу крови еще не прийшло.

Льондон. В мавджурскій армії вибухла револьта. Збунтовані рабують Харбін разом з Хунхузами. Спалено маґазин збіжа і зелїзничий дворець. Між збунтованим а вірним військом приходить до кровавих борб. По обох сторонах богато ранених і убитих.

Ейдкуни. З Петербурга доносять, що збунтованих матрозів окружено полком ґвардиї і піхоти, котра мала 12 машинових карабінів. В той спосіб збунтованих примушено здати ся. Відвезено їх до Кронштаду. В касарнях арештовано кільнох, перебраних за матрозів аґітаторів, котрі довший час вели між матрозами революцийну пропаґанду.

Варшава. В цїли поборення почтово-телеґрафічного страйку, правительство уживає тепер репресий. В многих містах царства арештовано страйкуючих урядників. В Москві арештовано провідників страйку. В Ризї розвязано в пятницю збір зелїзничих урядників, при чім ужито машинових карабінів. Число убитих має мае бути значне.

Берлін. Хлопскі заворушеня в Росиї що раз грізнїйші. Тепер вибухають розрухи в околицях зелїзниці Москва-Курск. Хлопи палять двори і загрожують зелїзничі стациї. Революціонери розпочали аґітацию, щоби не платити правительственних податків. Міністер Дурново оголосив, що безусловно не позволить на утворене союза почтово-телеґрафічних урядників. Ті урядники, котрі витревали в страйку будуть безпроволочно усунені, ті, котрі возьмуть участь в заворушенях, або в нищеню апаратів і дротів, будуть віддані під суд.

Петербург. Дня 8 с. м. рада міністрів радила над виборами до думи. Говорять, що 4 міністри заявили ся за загальним голосованем. Справи еще не рішено; вона буде порішена на кабінетовій радї в Царскім Селї.

Гельсінґфорс. Страйкуючих урядників телеґрафічних повідомлено, що хто з них до вчера в полудне не прийде до служби, буде на розказ міністра Дурнова усунений. Мимо того не явив ся в бюрах анї оден урядник.

Гамбурґ. Державний совіт згодив ся на жадане міністра війни що-до вимаганя 37 міліонів рублїв на поліпшене харчу вояків.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Штайнаманґер. Уконстатувала ся угорска конституцийна партия. Ґр. Ю. Андраші сказав в своїй промові, що партия має такі цїли: привернене і оборону конституциї, поваленє правительства і привернене публичного спокою, заколоченого правительством, котре підбурює одні кляси против других. Сї цїли накладають на партию обовязок глядати дорогу до мирного розмотаня ситуациї. Шукаємо за гоноровим миром, в котрім анї корона анї народ не були би упокорені. Нашою цїлию є удержане національної держави. З другої сторони не згодимо ся на реформу, котра знищила би провідну ролю інтелїґенциї. Не хочемо, щоби відразу нові, недосьвідчені елементи обняли провід в судьбі краю. Уважаємо лише постепенний розвій за можливий. Не хочемо наглого скоку в темноту. Андраші дуже остро виступив против терору социялїстів.

Обструкция на зелїзницях.

Відень. На приватних зелїзницях грозить пасивний страйк служби. Не розходить ся о мериторичні жаданя, бо приватні зелїзниці згодили ся на ті уступки, які дали державні зелїзниці. Розходить ся о се, що приватні зелїзниці не хочуть заключати угоди з репрезентациями орґанізаций зелїзничих, лише з своїм власним персоналом. Робітники обстають при узнаню зелїзничих орґанізаций.

Страйк друкарів.

Будапешт. Страйк зецерів в части повстав ся. Pesti Naplo і Bud. Hirlap оголосили, що з причини страйку зецерів будуть виходити в зменшенім обемі.

Роздїл держави від церкви.

Париж. Урядовий дневник оголосив закон о роздїлї держави від церкви.

Полїцкийний атентат.

Франкфурт. З Царгороду доносять, що шеф тайної полиции турецкої Темі-паша арештований, бо слїдство виказало, що то він разом з своїм вірним слугою зорґанізував атентат на султана.

НОВИНКИ.

— **Урядове крутарство.** В 280 ч. урядової „Gazet'и lwowsk'ої появив ся комунїкат такого змісту: „Уміщена в 261 ч. „Дїла“ з д. 6 грудня згадка о виключеню двох учеників академічної ґімназиї у Львові, приарештованих при нагоді рускої демонстрациї в день торжества обходу освободженя Львова від наїзду Хмельницкого, є о стілько недокладна, що справа евентуального виключеня тих учеників, котрим виточено карно-судове слїдство, є доперва в топї.“ — Се спростоване є просто крутарством. В комунїкатї сказано хитро, що „справа виключеня тих двох учеників є доперва в топї“, а се могло-б значити, що ті ученики ходять до школи; тимчасом цїла руска ґімназия і цїлий Львів знає, що на приказ краєвої ради шкільної (а властиво намісника ґр. Потоцкого), дирекция мусїла виключити обох учеників і они вже щось дві недїлї не ходять до школи. Отже цїкава річ, як властиво краєва рада шкільна називає кару для ученика, коли дирекция покличе его і скаже єму: „Краєва рада шкільна прислала сюда приказ, щоби ти від нинїшного дня не важив ся прийти до школи, поки не покаже ся в судї, чи ти винен чи не винен, коли тебе казав заарештувати комісар полициї, стрітивши тебе на ринку по демонстрациї“. Нам здаєсь, що се чисте виключене зі школи до часу рішеня справи в судї. Чому ж комунїкат замість признати провізоричне виключене, говорить двозначно, мовто „виключене є в топї“, то значить, що після принятої засади тїло учительске рускої ґімназиї на припоручене краєвої ради шкільної розслїдує справу учеників (полишених в школї), щоби на основі висїду слїдства предложити краєвій радї відповідне внесене? Отже ся двозначність в комунїкатї була конечна для замаскованя небувалого факту, що краєва рада шк. скасувала право дирекциї і учительского тїла ґімназиї — рускої! Ба що більше! — виключивши учеників з ґімназиї (хочби провізорично, а все виключивши) краєва рада шк. погіршила ситуацию їх в судї, бож перед судом они ставати будуть з пятном виключеня, дарма, що они виключені без нїякого слїдства, отже зовсїм безпідставно! Розуміє ся, при пануючім нинї в краю русиноїдстві нїяка польска часопись не заговорила о сїй небувалій процедурі краєвої ради шкільної, бо тут іде „o Rusinów“, а Поляки знають, що щось подібного нїякій польскій ґімназиї не лучить ся. Польска молодїж середних шкіл безнастанно деморалізує громадами сотон і тисячів голов, а не було случаю, щоби якого ученика польскої середної школи полиция віддала під судово-карне слїдство. Підчас остатної демонстрациї в річницю листопадового повстаня ся польска молодїж походом йшла з одного кінця міста в другий, нападала на ті школи, де відбувала ся наука, повибивала сотки шиб в будинках шкільних, побила одного учителя, а нїчого не чувати, щоби полиция приарештовувала учеників і віддавала їх під судово-карне слїдство. Коли того дня польскі ученики вертали з личаківского кладовища, полиция заступила їм дорогу і хотїла відняти червоний прапор, однак ученики не дали собі відняти, а полиция — як писали згідно всї польскі дневники — узнала се за річ зовсїм в порядку і навіть не приарештувала нїкого. Застерігаємо ся, що ми против сего поступку полициї нїчого не маємо, але в такім випадку, длячого она зовсїм а зовсїм інакше поступає супротив молодїжи рускої, супротив тих двох учеників рускої ґімназиї, що в день віча в память Хмельницкого знайшлись на привку? Она не лиш приарештувала їх, але й віддала під судово-карне слїдство, а краєва рада шкільна — випереджуючи судову розправу і не поручивши слїдства управі рускої ґімназиї — покарала учеників виключенєм їх від науки! Суперечність між трактованєм польскої а рускої молодежи шкільної чейже так в очи бюча, що — як то кажуть — і слїпий єї добачить... І чи вже галицко-польска суспільність в своїм русиноїдстві так затратила почуте справедливости, що не знайде ся нїхто серед неї, хто був би посібний обєктивно, з людского становища глянути на справу і сказати на дотичну здресу: Panowie, źle się bawicie...

— *Лише себе знають.* Польскі часописи помістили відозву, видану Поляками в Чернівцях, де обурюють ся, що черновецкий маґістрат ухвалив назвати іменем Міцкевича улицю, котра Полякам не подобає ся. „Коли ми раз — читаємо в тій відозві — дійшли в тім місті до такого степеня поваги і впливу, що числять ся з нами і суть прихильні нашим домаганям, то можемо і хочемо просити та домагати ся, щоби улиця, котра має носити дороге нам назвище „wieszcza“, не лежала десь осторонь і взагалї відповідала своїм льокальним значінєм повазї імени“. Дальше радять відозва, щоби місто проектованої ул. Огневої сторожи, назвати іменем Міцкевича Sturmgasse в середині міста. Так вміють Поляки ратувати повагу свого поета навіть в німецкім місті Чернівцях. А що ті Поляки зробили з нашим Шевченком у Львові? На глум національним почуваням всього руского населеня не лише столичного міста, але й цїлого краю, з варварским подоптанєм культуральної льояльности супротив другого народа назвали польскі верховоди іменем найбільшого руского поета, Шевченка, улицю на самім кінци Зеленого передмістя, улицю маленьку поперечну, числячу ледви кілька домів, що западають ся цїлий рік в грязи, брудї та темноті, бо такі цивілїзацийні ужиток ян камінний брук за хочби нафтове осьвітлене з ласки львівского маґістрату що не дійшли до того заулка! Може по думці польских верховодів імя Шевченко не достойне поряднїйшої улиці, польскі шовіністи не годні добачити в Шевченку нїякої великости або просто его не знають, то могли б здати ся безпечно на опінїю культуральних чужосторонних вчених, як польскі. Та годі! Поляки лише себе на сьвітї знають... Коби лише „польска культура“ була на верху!

— **З учительскої орґанїзациї.** Дня 8 с. м. відбули ся в Равї-рускій загальні збори окружного віддїлу тов. Взаїмна поміч галицкого і буковиньского учительства. До видїлу війшли: Іван Капустій голова, Іван Ваш... містоголова, Іван Молодовець секретар, Ольга Біляньска касиєрка, Осип Новицкий ... трольор. При сїй нагоді треба запримітити що замітка, яку висказала дирекция тов. „Взаїмна поміч“ про наш округ, що у нас „настрій апатичний і вижидаючий“, ... вдучна і справедлива. Товариші! Зрозуміймо що одиниці за слабі, щоби безвпинно працювати, а з своєї працї і знаку не видїти. На загальних зборах повинно нас бути не 10, ... 46. Видїл окружного віддїлу просить ... рогою руске учительство равского округу ...

„МЕРКУР“ поручає ЗНАМЕНИТІ КОНЯКИ і добірні роди ЧАЮ і РУМУ.
Львів, ул. Кілїньского
9436

стоп являють ся навіть срібні ложочки. І се оза находить ся як-раз там, де земля дуже лиха. Тимчасом в недалекім уїздї, на самім чорноземі, біднота, убожество, нехарність і пімство.

Коли по містах доси жіночі товариства, жіноча самостійність стрічають ся з недовірчивою усьмішкою; коли в самім Петербурзї, в осередку культури, жінка здобуває собі независимість приступом; коли вона лишена права голосу при виборах до державної думи: то в бабскім царстві в Липицях Кулине і Анися орудують громадскими справами, наче справдїшні Американки, не питаючи ся о гадку мужчин; їм само житє вказало подалу жіночої справи; вони побідили пересуд.

Як замічають сільскі учительки, дївчата лїпше учать ся від хлопців; вони совісніші і працюють з більшою охотою. Не рідко лучає ся, що на недїльну науку записують ся замужні жінки, але нїколи жонаті хлопи. Так і тут жінка являє ся лїберальнїйшою, поступовійшою.

До сих слів „Ст. Петерб. Вѣдомостей“ можна додати, що й у нас, хоч може анальоґічно „бабске царство“ не зараз найде ся, а все таки жінки на селї працюють зарівно і посполу з хлопами, не цураючись в потребі навіть сокири і коси, тих специяльно хлопских робіт. При тім не замічає ся, щоби жінки були менше витревалі на працю від хлопів та щоби їм „фізіольоґічні функциї жіночого орґанізму“ занадто перешкаджали. А приписати се треба у всякім разї таки впливам відмінного виховання і способу житя. Тількож з другої сторони признати треба й се, що такий спосіб виховання й житя, який на селї у фізично працюючих людей є не тілько можливий, але й конечний, в місті, а до того у людий, що приготовляють ся до працї умової, а опісля їй віддають ся, є при теперішних суспільних порядках попросту неможливий.

(*Конець буде*).

думати над нематеріяльною цілию „Взаїмної помочи“ і евентуально приступити до сего товариства, щоби колись не було пізно! — *Виділ.*

В Журавні відбули ся дня 10 с. м. в комнатах „Родини“ перші загальні збори окружного відділу тов. „Взаїмної помочи галицкого і буковиньского учительства“. Головою відділу вибраний В. Должаньский з Крехова, містоголовою В. Олексюк з Голешева, касиєром М. Кліщ з Гулятич, писарем Д. Верес з Нового села, а контрольором Б. Ящевский з Чертежи.

— **До братів селян рудецкого повіта.** Два віча в нашім повіті 1 с. м. в Комарні з сисячкою людей і 5 с. м. в Рудках з 3000 людий не дають спати нашим ворогам. Загальні, безпосередні, рівні і тайні вибори стоять мов змора в сні над панами і їх прислужниками. По справедливій виборчій реформі може віджити і наш хлоп, можемо відвоювати бодай в части се, що ми втратили в користь дідичів і Поляків. І звідси той страх, та злоба у наших противників. Бо коли не можуть нічого вдіяти у цісаря, у міністрів, коли не можуть усунути з нарад парляменту виборчої реформи, то хочуть показати в Відни, що наш хлоп не доріс до тої справи, що наш хлоп дикий, непросьвічений чоловік, над котрим мусить стояти опікун — шляхтич з батогом, а жандарм з баґнетом. І що ті махери чинять? Ото по наших славних двох вічах шукають способу, аби старостве в Рудках дати бодай марну причину недопустити до більше віч, котрі хочемо в нашім повіті устроїти; ото через своїх наушників, посїпавів хочуть викликати заворушеня против Жидів. Ті безбожні люди ширять між нашими темними селянами вість, мов то на вічу в Рудках ми ухвалили вийти ся на Жидів, а чотирох якихсь „учених“ казали, що се має бути 18 с. м. Шкода, що той чоловік, котрий чув сю новину від тих „учених“, не віддав їх в руки війта чи жандарма, нехай би були сказали, від кого тую новину чули. Братя селяни! Пильнуйте ся тих темних духів, не дайте ся звести з дороги права і уцтивости. Нехай навіть лихе слово не вийде з Ваших уст, бо вороги зараз укують з того на Вас найдани. Коли щось подібного почуєте, розкажіть о тім свому сьвященикови, війтови, а они будуть знали, що з тим зробити. Нехай мудрійші пильнують темнійших. Доходім свого права спокійно, розумно, витревало, бо за нами правда, за нами наша довговікова кривда. — *Стефан Онишкевич парох в Хижевичах.*

— **Подяка за Вавель.** Польскі верховоди в галицкім соймі рішили підчас послідної соймової сесиї вислати до цісаря депутацию, щоби подякувати за дозвіл устроїти в замку Вавель в Кракові цісарску резиденцию і польский „народовий“ музей, а також за дар з приватних фондів цісаря в сумі 100.000 кор. річно на відновлене замку. Намісник Потоцкий дістав від міністра внутрішних справ повідомлене, що депутация львівского сойму буде принята цісарем на авдиенциї в четвер 14 с. м. о 12 год. в полудне. В склад депутациї під проводом краєвого маршалка Баденія входять: Войтіх Дзедушицкий, Давид Абрагамович, Ст. Тарновский, Леон Пініньский, Ст. Стадницкий і посли Альбін Гайский та Франц Крамарчик.

— **Премії Нобля.** Дня 10 с. м. відбула ся в Християнії в присутности королівскої пари, міністрів і представителів властий торжественна роздача премій Нобля. Премії дістали: проф. д-р Кох (область медициньских наук), Ленард (фізика), Баєр (хемія), Генрик Сенкевич (література) і баронеса Берта Суттнер (діяльність в хосен загального мира).

— **Пожарний „Сокіл“ в Купчи**, камінецкого повіта, засновано на статуті львівского „Сокола. Намісництво вже затвердило статут.

— **Поправка.** У вчерашнім числі „Діла“ закрали ся через коректорский недогляд в новинці „В справі вибору до оцінчної комісиї в Самбірщині“ кілька похибок. І так місто „Іван Ліб-ньский з Чукви“ мало бути „о. Іван Літиньский“, а в підписі місто „оден із академіків“ мало бути „оден із сьвящеників“. Так само в оповістці про загальні збори філії „Просьвіти“ в Дрогобичи мало бути, що о. Нижанковский буде мати реферат „про“ (а не проти) закладаня молочарских спілок.

Збори і засіданя.

Загальні збори політичного товариства „Народна Рада“ у Львові відбудуть ся дня 25 с. м. о год. 10 рано в салі „Рускої Бесіди (Ринок 10) з отсим порядком: 1) звіт уступаючого виділу, 2) вибір нового виділу і голови товариства, 3) внесеня і інтерпеляциї. — *Д-р Кость Левицкий*, містоголова, *Осип Кузьмич*, секретар.

„Селяньска Рада“ в Бережанах взиває всіх робітників селян, міщан і інтеліґенцию, щоби безусловно явили ся на публичне віче, яке відбуде ся 20 с. м. о 12 год. з пол. в сали „Надії“ в Бережанах. На порядку дневнім стоять важні справи, як загальне, рівне, безпосередне і тайне право голосованя і реферат про Хмельницкого. Кождий сьвідомий горожанин повинен несьвідомим пояснити про вагу справи і привести їх на віче, щоби показати нашу силу і волю. — *Селяньска Рада в Бережанах.*

З Жидачева. Дня 18-го грудня 1905 то є в понеділок перед св. О. Николаєм в Жидачеві о 1 год. пополудни відбуде ся віче повітове, а реферати будуть слідуючі: 1) Найважнійші справи з послідної сесиї сойму і справа виборчої реформи. 2) Дискусия і внесеня членів. — За комітет: *о. Савюк.*

В повіті ліскім що-до реформи виборчої відбудуть ся віча в слідуючім порядку: у Балигороді дня 18 грудня, в Ліську дня 20 грудня, в Устріках 27 грудня а в Лютовисках дня 28 грудня. При тій нагоді зложить справоздане посольске п. Антін Старух, — *З народної організациї на повіт ліский.*

Народне віче відбуде ся в Сокали дня 17 грудня 1905 року о годині 1-ій в домі Народнім. Просить ся о як найчисленнійшу участь. — *Вічевий комітет.*

Народне віче в Озірній зборівского повіта відбуде ся в неділю 17 с. м. о год. 3 пополудни [в будинку Сумера Фукса коло земізниці] з отсим порядком: 1) економічне положене Русинів, 2) виборча реформа а Русини. Комітет просить високоличне духовеньство і сьвітску інтеліґенцию поаґітувати між народом, щоби на вічу явило ся як найбільше участників.

Віче правничих відбуде ся д. 14 грудня с. р. о 5-ій годині пополудни в III-ій сали львівского університету з отсим порядком дневним: 1) Справа креованя нових катедр з українсько рускою мовою викладовою на правничім видїлі львівского університету і установленя українсько-руских комісий до всіх іспитів правничих включно з реґорозальними, 2) внесеня і інтерпеляциї. — За Виділ „Кружка правників“ *В. Електорович* голова, *Я. Горалевич* писар.

Видовища і забави.

Андреївскі вечерниці уряджені товариством „Сокіл“ у Львові, відбудуть ся нині (второк) в комнатах тов. Руска Бесіда а не так як було оголошено в своїх власних комнатах. Вечерниці тому зістали перенесені до комнат Рускої Бесіди, позаяк комнати нашого товариства оказались за тісні на таку скількість гостей, кілько вже заповілось. — *Комісия забавова.*

Кружок забавковий тов. руских ремісників „Зоря“ (у Львові ул. Краківска ч. 17) устроює Гостину св. Николая, в неділю дня 17 н. ст. 1905, о год. 6 вечером. Подарунки принимаєсь що дня від 8 до ½ 10 вечер. Вступ для дітий вільний. — *Комітет.*

Вечер сьв. Николая в Станиславові. Виділ Товариства руских женщин в Станиславові приготовляє незвичайно гарну та інтересну проґраму вечерниць для дітий, котрі відбудуть ся ві второк 19 с. м. в сали тов. „Gwiazda“ при ул. Карпіньского (напроти дирекциї зелїзниць) на I поверсї. В склад проґрами входять дві сценічні вистави, одноактівка „Сплетні“ відограна малими аматорами і фантастичний образ сценічний „Привіт сьв. Николая. По представленях роздача подарунків і ріжнородні забави для дітий. Вступ від дорослих осіб 1 К, від дітий 50 сотиків. Початок о год. 6½ вечером. Буфет у власнім заряді. Дари, маючі доручитись сьв. Николаєм, належить складати осмотрені виразними і точними адресами в льокали „Gwiazd-и“ від год. 4 по пол. — *Виділ.*

Урядові вісти:

— **З львівскої епархії.** На конкурс з реченцем до 21 січня розписані парохії: 1) Глїбовичі великі і 2) Чемеринці, а з реченцем до 25 січня посада сотрудника (настоятеля ризниці) при соборній церкві св. Юра у Львові; з реченцем до 15 грудня посади катихитів нар. шкіл в Берездівцях і Вібрці і з реченцем до 31 грудня посади катихитів нар. шкіл в Радехові, Калуши і Теребовли. — Дійсн. радниками митроп. консисториї іменовані: крил. Иосиф Шах з Відня, Мих. Кульматицкий з Городка, Анат. Доминьский з Бродів і Ом. Мись з Зборова. — Криволшаньскі відзнаки дістав окружний інспектор нар. школи о. Вас. Павроцкий з Долині. — Завідательства парохій дістали: Ник. Стрільбицкий в Сороках, Клавд. Сніжиньский в Делятині, Іван Біляк в Мшанці, Иос. Макаревич в Сасові і Іван Приймa в Чемеринцях. — Канон. інституцию дістали: Ром. Зарицкий на Івачів Іпок. Хомин на Дмитровичі, Ант. Рудницкий на Плазчу вел. і Теод. Кузьмів на Підгірці. — Реченець для рукоположаня установлено по день 18 грудня. Просьби треба внести по день 15 грудня.

Іменовані: Фр. Малина з Монастириск віцедиректором, а Теоф. Кипріян з Борщева контрольором фабрики тютюну в Ягольници; Пшемислав Орловский рахунковим практикантом при дирекциї почт і телеґрафів; кс. Фр. Сташанек капеляном в карнім заведеню для мужчин у Висничу; Юл. Лятвевич старшим інспектором для охорони евіденциї ґрунтового катастру, а Ст. Концкий старшим управителем цлового уряду в VII ранзї.

Перенесені радники суду: Ян. Жиборский з Золочева до Самбора і Вол. Дембский із Самбора до Золочева.

Переписка Адміністрациї.

Вп. І. Бри. в Ко. За сей рік належить ся нам ще 16 К. — І Гор. в Шман. До кінця року прийде нам ще 20 К. — І. Вой. в Нов. язл. Тепер зістало на 1906 р. 6 К. — Д-р А. Ку. в Ка. За сей рік заплачено все. — М. Про. в Ва. До кінця року належить ся ще нам 4 К 10 с. — Л. Пи в Звер. До кінця року прийде нам ще 2 К 40 с. — А. Сте. в Тор. За сей рік належить ся нам ще 7 К 20 с. — Д. Вах. в Пе. Тан. — П. Чу. в Гу. За сей рік вплачено вже все. — А. Дем. в Каль. Сей рік вирівнано цїлком. — І. Ма. в Сва. До кінця року належить ся ще нам 7 К 20 с. — І. Шев. в Лїн. ма. До кінця року прийде нам ще 4 К. — Ст. Іва. в Стріл. За сей рік належить ся нам ще 3 К 60 с. — Хв. Чит. в Кра. За сей рік заплачено вже все а здержані числа висилано. — Вп. В. По. в Ар. во. До кінця року прийде нам ще 4 К. — С. Ва. в Со. За сей рік вплачено вже все. — І. Бри. в Ко. До кінця року належить ся нам ще 16 К. — І. Гор. в Шман. За сей рік прийде нам ще 20 К. — І. Вой. в Нов. яз. На 1906 р. зістало тепер 7 К. — М. Лу. в За. За сей рік прийде нам ще 2 К. — П. Ле. в Го. До кінця року прийде нам ще 1 К 60 с. — І. Го. в Кар. За сей рік належить ся нам ще 6 К. — Н. Смаль. в Бру. За сей рік прийде нам ще 7 К. — Хв. Чат. Про. в Кра. До кінця року належить ся нам ще 10 К. — Вп. М. Ле. в Яку. За сей рік прийде нам ще 4 Кор.

Ио. Дуб. в Ве. Тан. — Б. Оле. в Рі. До кінця року належить ся нам ще 1 кор. — В. Га. в Во. До кінця року прийде нам ще 8 кор. — Е. Бі. в Стріль. За сей рік належить ся нам ще 8 кор. 30 с. — О. Дуб. в За. З минулого року була залеглість тож тепер вплачено до кінця падолиста а не грудня. — А. Дро. в Ілин. За сей рік прийде нам ще 4 кор. 20 с. — І. Ви. в Со. До кінця року належить ся нам ще 6 кор. — М. Тру. в Ча. До кінця року прийде нам ще 9 кор. 60 с. — Ів. Борщ в Шель. За сей рік прийде нам ще 2 кор. — З. Сі. в Го. До кінця року належить ся нам ще 8 кор. — І. Ко. в Пе. Тепер вплачено за 3 а не 4 квартал. — В Гер. в Ста. До кінця року прийде нам ще 12 кор. — М. Дур. в Ко. Тепер вплачено по конець року. — Вп. І. Гуч. в Сня. До кінця року прийде ще нам 7·20 кор. — Хв. Чит. Пр. в Миш. Тепер вплачено лиш по конець сего року а не до 5 марта 1906. — Вп. М. По. в При. Тепер вплачено по конець грудня. — М Ни. в Ко. До кінця року належить ся нам ще 10 кор. — О. Ма. в Са. Тепер вплачено за падолист а не грудень. — І. Ка. в Сн. За сей рік прийде нам ще 1·32 кор. — О. Ду. в Ву. Тепер заплачено лиш по конець падолиста. — Е. Во. в Хо-ми. До кінця року прийде нам ще 12 кор. — Р. Пер. в Ві. Тепер вплачено по конець року все. —

— **До нинїшного числа „Діла“** долучаємо 15 арк. III-го тому повісти „Фараон“.

Календар: Нині: Параскева (лат.: Александра) завтра: Андрея (лат.: Луциї і Отилії); позавтра: Наума (лат.: Нікавого).

Репертуар руского театру (тепер в Стрию) ві второк дня 12 грудня с. р. „Катерина“ опера в 3 діях Аркаса; в четвер 14 с. м. „Лісова квітка“ комедия в 4 діях Яновської (виступ п. М. Заньковецької); в суботу 16 с. м. „Продана наречена“, опера в 3 діях Сметани; в неділю 17 с. м. „Суєта“, комедия в 4 діях Карпенка-Карого (виступ п. М. Заньковецької.) — Абонамент I-рядний на шість вистав 15 кор. Абонамент II рядний на шість вистав 10 кор. — Початок о годині 8 вечером.

В Colosseum від дня 1 грудня програма сензаційних новостей. Між иньшими електричний танець і нова оперетка.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—8. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропигійского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в дні звич. за зголошенем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудни від 3—5

— **Конкурс на церков.** В Глїбові скалатского повіта розпічнесь з весною 1906 р. будова мурованої церкви. Підприємці, що хотіли би підняти ся сеї будови, звожать внести свої оферти до парохіяльного уряду в Глїбові найдальше до 1 січня 1906 в заявою, що зможуть зложити кавцию.

Видавництво музичного календаря оповіщує: Знижена ціна для постійних передплатників, зглядно післяплатників, яким висилаю все календарі власним коштом, виносить лиш 1 корону, до Росиї 1 рубель вже з оплатою почти. Ту знижку задержую і на дальше лиш для тих, що замовлять календарі безпосередно у мене почт. переказами. Книгарска ціна ілюстрованого музичного календаря з додатком начерку науки гармонії о. В. Матюка виносить 1 К, 20 сот. Висилка для передплатників наступить вже з кінцем сего тиждня. Для дирекций тих наукових заведень, з яких вплине більше замовлень календарів нараз, відступаю радо безплатно по кілька примірників, щоби їх роздати зовсім бідним ученикам, а охочим до студиованя музики. Звертає ся увагу, що се одинокий календар для інтеліґентних руских родин (також для немузиків), з котрого чистий дохід призначений на основі субскрипциї на фонд будови руского театру у Львові. Адреса замовлень почт. переказами. — *Р. Зарицкий*, Львів, ул. Сикстуска ч. 62).

Федір Оліярник — під тою фірмою зістала заснована у Львові нова руска торговля апараментів і всяких инших церковних приборів з власною рукодільнею, в котрій рускі дівчата найдуть науку і заробок, а для рускої суспільности, дбаючої о прикрасу своїх храмів божих, прибув гарний вибір готових і після прібок на замовленя докладно по уставу нашого обряду виготовлених фелонів, евітрехилів, одним словом всіх церковних приборів, почавши від найдешевших цін. Руска суспільність в інтересі національного орґанізму повинна сю нову руску торговлю численними замовленями піддержати, руководячись пожаданою для нас девізою „Свій до свого“. Торговля згаданої фірми поміщена в домі вдовично-сиротиньского фонду, при улици Театральній ч. 20 напроти Народного Дому.

Тижневе справоздане торговельної палати в Львові за час від 3/12 до 13/12 1905. Валюта коронова. Ціна за 50 клгр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·10 до 8·25 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 6·20 до 6·35 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* броварний 6·30 до 6·60, а пастівний 5·90 до 6·20, *овес* оброчний 6·20 до 6·40, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·—, а нова —·— до —·—, *просо* —·— до —·—, *горох* до варена 8·50 до 9·25, пастівний 6·75 до 7·—, *вика* 6·75 до 7·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·15 до 6·40, *ріпак* 11·40 до 11·60, *льнянка* —·— до —·—, *насїнє льняне* 10·10 до 10·40, *насїнє конопляне* 9.— до 9·25, *хміль* (за 50 кільо) 45·— до 65·—, *нафта* звичайна 18·— до 19·—, сальонова 20·— до 21·50, *конюшина* червона 55·— до 65·—, біла 50·— до 57·50, шведска 60·— до 75·—, *тимотка* —·— до —·—, *Спірітус* loco за 10.000 літрів 34·— до 34·30.

Недїлимо.

Специяліст в діточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю діточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзіцких ч. 4 I. п.

Адвокат краєвий

Д-р Иосиф Партицкий

отворить з днем 1 н. ст. грудня 1905 канцелярию 1010 9—9

в Станиславові

ул. Сапіжиньска (Тисьменецка) ч. 33.

АДВОКАТ КРАЄВИЙ

П. Лїниньский

емер. надрадник судовий в Сокали прийме 1033 зараз рутинованого концепієнта. 2—6

Адвокат д-р Король

в Жовкві 1018

глядає концепієнта від 1 січня 1906.

ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕНЕ

доцента д-ра Ґабришевского

1062 **тепер пл. Марійска 10.** 1—2

Хотячи по можности як найбільше моїх Вп. Відбирателів вина вдоволити, виїзджаю до Тапольчи (Угорщина над Пляттенським озером), щоби на місци особисто порозумітись і оглянути пивниці властителя трех винниць Йос. Фріша і Слна, котрого заступаю.

Прошу проте всякі свої жаданя і замітки звертати на адресу:

Aleksander Witkowyckyj

1051 1—6 post. rest. Fapolcza am Plattensee.

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пиварню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всі рускі дневники.

З пошанами

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Льоврана коло Абациї.

Пансіон „Central“ поручає ся Родимцям на сезон осінний і зимовий по ціні 5 корон денно від особи за покій з цілим утриманем.

5—8 *Сидонія Романчукова.*

Ново отворена інгалятория

системи д-ра Булїнґа, признаної найлїпшою і найпевнійшою в недугах носа, горла, легких, астми і т. п. На взорець заведень в Ішлю Райхенгалю і Зальцбруні. 1013 1—1

Станиславів-пасаж **Д-р МОНДШАЙН.**

Коперник і Сим

Фабрика і Механічна в Львові площа Галицка ч. 1. против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всіляки инші прибори оптичні. Всіляки направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Склад і робітня шуб

БРАТІВ ЛЮБЕЛЬСКИХ

при ул. Валовій, ч. 3 у Львові.

Поручаємо на зимовий сезон свій сьвіжо спроваджений запас шуб, в шкірах і готових, дамских і мужеских, ковніри, зарукавки, шапки бараниці, сердаки і богато инших товарів, що входять в обсяг купнїцтва. Також удержуємо на складі великий вибір сукна в найлїпших родах до покритя шуб і переробляємо їх після найновійших журналів, по найприступнійших цінах.

Ілюстровані цінники висилаємо оплатно. 868 10—20

Незвісна дешевість

діточі забавки, ґалянтерийні товари в маґазині фірми 1043 3—5 **Кавчиньский & Оберский**

ул. Кароля Людвика 7, Львів, ул. Галицка 6.

Оголошене.

В Глібові повіта скалатского маєть з весною 1906 року будувати церков мурована. Хотячі взяти сю будову мають внести свої оферти до Уряду парох. в Глібові найдальше до 1-го січня 1906 р. з заявою, що суть в стані зложити відповідну кавцію. 1037 3—5

Мід патоку з власної пасіки в 5 кілевих пушках по 6 К. оплатно висилає *Омелян Бородієвич* в Денисова. 1012 10—12

Помічник оборотний і добрий експедиент найде місце в корінній торговли Івана Бураса в Перемишли. 944 3—?

Знаменитий мід десеровий курацийний по 6 К, найлїпший „Raritas“ медоборів по 6 К 60 сот. за 5 клґ. франко. Мід в пластрах по 2 К за 1 клґ. За блашанки звертаю 60 сотиків. На будову театру від руского замовлене даю 20 сот. **КОРЕНЕВИЧ** ем. учитель Іванчани. 1009 3—4

Фабрика Трочиньского
Львів, ул. Фредра
поручає знамениті дегрові цукри, надіваці найлїпшими масами, фунт 60 крейцарів, чеколадок фунт 1 зл., карамельки 40 кр., цукерки 60 кр., цукрів до прикрашеня алянка 1 кр.
1032 4—5

Поручаю літурґічні вина (Messweine) під мою особистою ґарантиєю від 33 крейцарів за літр австрийского і від 55 кр. за літр токайско-самородного franco кожда стация. При замовленю прошу покликати ся на „Діло“.
З поважанєм
832 26—80 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

РИЖКИ МАРИНОВАНІ
в почтових посилках по 4¾ клґ. висилає франко від грудня по цїні **4·40 К** післяплата
„Народна Торговля“
971 **у Львові.** 2—3

МАРКО ФАЄРШТАЙН
ФАБРИЧНИЙ
СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН
у Львові, улиця Городецка, ч. 51
поручає всякі рільничі машини першорядних фабрик, а то: *січкарні* ріжних систем, *млинки* до *чищеня* і *мелення збіжа, кирати, молотільні, плуги, унетачі* і *праси до олію* і т. п.
931 *Полекші в сплатах.* 10—10

Виконує найдешевше
всякі ритовничі роботи, печатки і цизельоване. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на метали і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.
Артистично-ритовниче заведенє 186
А. Зіґмана
у Львові, ул. Сикстуска ч 14.

НОВІСТЬ! — ПОЗІР!
„Сокільский Базар“ у Львові 924
видав тутки і паперці „Сокола“

1000	тутох з моноґрамом Сокола з корковим мундштіком	3·40 К
„	„ „ „ з ватою	2·70 „
„	„ „ „ без вати	2·50 „
„	„ гладких в ватою в пуделках	2·40 „
„	„ „ без вати „	2·20 „
„	„ „ з ватою в рульонах	2·— „
„	„ „ без вати „	1·80 „
„	„ жовтих „Майс“ в пуделках	2·20 „
„	„ „ „ в рульонах	1·80 „
100/100	пуделко паперців з моноґрамом Сокола	6·— „
100/50	„ „ „Ліра“	2.40 „
100/50	„ „ „	1·20 „

Цїна тутох і паперців гуртовні а для купців 10% каса сконто.

Перед ялинкою! Сотки впізливих аґентів вештає ся по краю з машинами до шитя і впихають в хитрий спосіб Впов. Публиці дрантє, за що діставають 20 до 30% провізиї, а навіть кажуть, що працюють для моїх філіїй. Щоби вивести Впов. Публику з баламуцтва, заявляю рішучо, що аґентів не удержую і ніякої філіїї не маю, а тим менше в Кракові.

Перший і найбільший в краю склад машин до шитя і гафтів є лише у Львові, готель Жоржа.

Иосиф Іваницкий
механік і специяліст. 1050 1—?

ПЕРША ЛІТОМИРЕЦКА ФАБРИКА
ВОСКОВИХ ВИТВОРІВ ТА СЬВІЧОК І БЛІХАРНЯ ВОСКУ
І. Владика і Син
в Літомерицях над Лабою в Чехах
(власник: Генрих Владика)
припоручає Всч. Духовеньству свої за найлїпші признані вироби а то
1. Напрестольні воскові сьвічки з добірного ческого воску т. зв. сьвічки сьв. Боніфатія за 1 клґ. 4 К 80 с.
2. Напрестольні воскові сьвічки „сьв. Франца“ з угорского і хорватского пчільного воску за 1 клґ 4 К 40 с.
3. Церковні воскові сьвічки. Пр. Д. Марії горять до кінця і не капають за 1 клґ. 4 К.
4. Воскові сьвічки з примішкою немного воску за 1 кг. 3 К 60 с. 3·20, 2·80 після скількости примішки пчільного воску.
5. Керосинові сьвічки зі штучного воску одноцїлеві по 2 К 20 с.
6. Стеаринові церковні сьвічки в величині по ½, ¼, ⅛, ⅙, клґ. за 1 клґ. 1 К 44 с.
7. Новість! Кнотики Ґаберкорна до ламп перед Сьв. Тайнами Ч. 0, 1, 2 і 3 (56 штук в коробці) 2·40 сот.
8. Патентовані вугники Віндішґа до кадильниць (виключний склад на Чехи, Мораву, Шлеск і Галичину) в пачках по 150 до 200 кусків 3·60 К, за 100 кусників.

Далї: Трійці всякої ваги, каганці, офірки, сьвічки прикрашені образками, золоченєм і цьвітами, сточки гладкі і прикрашені, сьвічки похоронні, до хрещеня, з написями або стяжками від найпростійших до найвибагливійших, все по найприступнійших цїнах. Цїни розуміють ся або платні по році або з опустом 6%, наколи до 30 днів платить ся по одержаню рахунку.

Посилки від 10 клґ. в гору оплатно до кождої стациї. Опакованє не числить ся, Цїнники даром і оплатно. Множество подяк і письм признаня.

Найстерша і найбільша фабрика воскових виробів на цїлу Австро-Угорщину. 1004 1—12

Подяка.

Видїя читальні „Просьвіти“ на Жовківскім передмістю у Львові почуваєсь до милого обовязку зложити щиро-сердечну подяку Вп. Д. Куньському за повне посьвяченє і труди в виученю аматорів штуки „Запорожець за Дунаєм“ Вп. д. В. Вахнянинови за ласкавий акомпаньямент, неменше і Впв. дд. Купчиньскій, Сидораковій, Набакови, Сироїдови, Юхновичеви і всїм прочим, що взяли участь в виставі повисшої штуки і причинили ся до морального і матеріяльного розвою читальні. Щире признанє ПТ. Публики і сьвідомість сповненя патриотичного діла нехай буде їм нагородою за їх труди.

Ст. Молскацкий голова. *А. Арш.* 1—1

НАЙЛІПШИЙ
ЧАЙ
всюди можна дістати.
Головний склад у Львові
ДРОҐЕРИЯ
ЛЕШКА
Сладовского
пл. Капітульна 1.
863 21—36

Власного виробу
ЛЯМПИ на ВІЧНЕ СЬВІТЛО
з хіньского срібла і бронзу в огни волоченого по припису епископскої станиславівскої консисториї продає по найнизших цїнах
звісна руска торговля, сполучена з бронзівничою рукодїльнею
Петра Дуткевича
в Станиславові
улиця Бельведерска ч. 5.
Лямпи продає по цїнї 32, 40 62, 70, 80, 90, 100, 110, 120 корон за штуку.
Патентовані лямпки „Guillon“ сьвітять ся 14 день. 863 5—12

5 корон і більше денного зарібку

Товариство панчошкових машин для домових робітників
глядає осіб обох полів до панчошкових виробів на нашій машинї.
Проста і швидка робота цїлий рік дома. Не треба приготовних робіт. Віддаленє і місце замешканя не впливає зовсїм, а ми продаємо роботу.
Товариство панчошкових машин для домових робітників
897 **THOMAS. M. WHITTIK et Comp. Prag Petersplatz. 7.** 10—?

Лише тоді правдивий, коли триґранна фляшка єсть замкнена нижше поданою опаскою (червоний і чорний друк на жовтім папери.)

Доси не перевисшений!!

В. МААҐЕРА
правдивий очищений
ТРАН З ПЕЧІНКИ

(є законно обезпеченім опакованю
жовтого фляшка К. **2·—**
білого „ К. **3·—**
з фабрики
ВІЛЬГЕЛЬМА МААГЕРА
у Відни.
Розслїджений першорядними повагами медичними і задля своєї легкої стравности поручений також дїтям і записуваний у всїх тих случаях, в котрих лікар хоче досягнути скріпленя цїлого орґанїзму, іменно грудей і легких, збільшеня ваги тїла, поліпшеня соків, а також взагалї прочищеня крови.
Дістати можна в найбільшій части Аптик і Дроґерий австро-угорскої Монархіи. 902 5—18
W. MAAGER,
WIEN, III./3., Neumarkt 3.
Прошив наслїдувань заряджує ся судове елїдство.

Оповіщене.

Комітет для будови руского театру у Львові видав **переписні картки** з видом народного руского театру у Львові. Чистий дохід з розпродажи сих картон призначений на будову руского театру у Львові.

Висилає ся найменше 25 штук по цїнї **2 кор. 50 сот.**, разом з оплатою почти але тілько за попереднім надісланєм гроший.

Набути можна в „Комітеті для будови руского театру“ Львів, Ринок 10, І. пов. Поодиноко можна купувати в книгарнях по цїнї 10 сот. за штуку.

Незвичайно дешево
КАВУ в смаку незрівнану, сильну і ароматичну, мілкого зерна, в почтових пакетах 4¾ кілевих 14 К. франко.
Каву специяльність
незвичайно великого зерна 22 К с. франко.
поручає
Народна Торговля у Львові.
1008 6—10

ІВАН ІГНАТОВИЧ
у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Суконницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11
поручає
дуже успішні і незрівнані в наслїдках
ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоєсове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опаленє 50 сот.

Камфорове і камфорово-сїркове мило усмиряє сверблячку і печенє шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсьвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сїркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сїрково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекцийно-гіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порпї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порпї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 69—84

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Деятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керевмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Берґомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·10**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тукгі	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Замонаного (від 25/6 до 15/9), Осьвенцїма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керевмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кокавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави рускої	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є чорними чоботами; поїзди нічні є означені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди на часом білети великого пункта, інвестровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в міжнім бюрі ц. к. державних зелїзниць, площа Гаусмана с. 9. 55

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічедає за редакцию: Д-р Евген Левицкий. З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 8.

267. Львів середа 30 падолиста (13 грудня) 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток лучить ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Загорня ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілінського 8; Є. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 25. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutarski Wien VI. Getreidemark 18; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з ілюстр. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Загорня. — Рукописи звертають ся лише на попереднім за порожнім. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсерату або за її місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Поклики і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

МАНІФЕСТ

до всїх Русинів галицкої землї.

Русини!

Настала для нас преважна хвиля.

З Відня прийшла вість, що за волею Монарха дотеперішне виборче право має бути скасоване, а на его місце має прийти право неволеного люду: право загального, рівного, безпосередного і тайного голосованя.

Дотеперішне виборче право було таке, що заступниками-послами руских селян, міщан і робітників виходили Поляки, а головно польскі пани-дїдичі, польскі маґнати: ґрафи та князї. Се право було не правом а безпримірним безправством, бо цїлий руский робучий народ, — тих руских селян, міщан і робітників, котрі своєю кервавицею заповнюють всї каси державні і краєві а своїми синами всї касарнї, — віддавало в примусову куратели нашим найбільшим гнобителям і ворогам.

Дотеперішне виборче право було крайно несправедливе тому, що через подїл населеня на виборчі куриї забезпечувало жмінцї польских дїдичів і маґнатів та польских фабрикантів і міских богачів переважну часть посольских місць в соймі і в радї державній у Відни. Несправедливе воно була ще й тому, що через посередність виборів паньско-польским верховодам давало спромогу розпоювати і перекуплювати виборцїв та ошуканьством і розбоєм загарбувати решту посольских місць, навіть в чисто селяньских і робітничих руских округах

Тим тілько чином стало ся, що на 149 вибраних послів соймових, три і пів мілїона галицких Русинів мало тілько 13 своїх заступників, а в радї державній на 78 послів з Галичини всего 10 ох було послів-Русинів. Тим тілько способом ратовано безправне пановане шляхоцкої Польщі над галицкою Русию, польских панів та їх помічників над руским робучим народом, жменї народних гнобителїв над мілїонами руского населеня. То виборче безправство се був той фундамент, на котрім шляхоцко-польскі верховоди збудували для нас тюрму на нашій власній земли!

Нове виборче право має опирати ся на загальнім, рівнім, безпосереднім і тайнім голосованю. Нове виборче право має скасувати виборчі куриї і посередність виборів.

Від тепер пани-дїдичі і міскі богачі не будуть мати вже окремих куриї, де би жменя їх вибирала собі своїх окремих заступників. Від тепер всї, хлоп чи дїдич, робітник чи фабрикант, міщанин чи князь, мають голосувати разом в однїй куриї на спільного посла з рівним голосом — бо так, як всї платять безпосередний чи посередний податок і однаково дають державі рекрута Від тепер мають настати тілько безпосередні вибори, щоби кождий голосував сам безпосередно на посла, а не через вибираних доси по громадах виборцїв, на яких, заки вони донесли повірений собі голос до виборчої урни, чигали з усїх сторін підкупство, деморалїзация, ошука і розбій.

Нове виборче право дасть отже правдивих заступників народа у радї державній, бо мілїони хлопів, міщан і робітників засипають при виборах жмінку панів шапками, а через безпосередність виборів сфальшоване волї люду стане ся неможливим, бо десятків тисяч голосуючих нїхто не залякає нї перекупить. А таке виборче право звалить вже раз пановане польских панів в нашім краю і руский хлоп, міщанин та робітник стане раз своїм паном на своїй земли.

Русини! Хвиля, яку тепер переживаємо, се від памятного 48-ого року найважнїйша з усїх великих хвиль, які взагалї свитали рускому народови в австрійскій державі. — Се історичний момент, в котрім виковує ся доля руского народу на довгі часи, в котрім рішає ся наше народне житє, чи наша народна смерть. Або прийде загальне, рівне, безпосередне і тайне виборче право та руский народ двигне заковані руки і розібє наложені на него невольницкі кайдани, — або наші вороги і гнобителї зломлять той великий державний перестрій, а тодї руский народ остане й дальше на рідній земли безпросьвітним рабом, обдертим з усїх божих та людских прав!

Руский Народе! Руский хлопе, міщане і робітнику!

Саме тепер рішає ся Твоя доля у Відни. Польскі пани і ексцеленциї ходять як-раз до Монарха, то знов до Єго мінїстрів, та жебрають і просять, щоби загальне виборче право в нашім рускім краю на їх користь сфальшовано, — щоби в рускій части Галичини творено великі виборчі округи, та щоби через те випало на руских хлопів, міщан і робітників на половину менше посольских місць в парляментї, нїж се півчетверта мілїонам руского народа по правдї належить ся — щоби по містах, де є богато польских панів, округи виборчі були малі і щоби через те шляхотско-польских послів було значно більше, нїж послів з малих місточок і з руских сїл — щоби вкінци задержано вибори посередні, аби можна було дальше перекупством і розпоюванем деморалїзувати виборцїв та загарбувати народови щей решту его посольских місць!

Русини!

Послїдні вісти з Відня доносять, що ті заходи наших ворогів не є даремні. Заходить грізна небезпека, що підшепти польских панів на цїсарскім дворі і в цїсарских мінїстрів будуть вислухані і що тодї, коли всї народи Австриї дістануть несфальшоване виборче право, ми одні, Русини зістанемо покривджені і через нерівність виборчих округів та посередність виборів віддані будемо й на дальше в руки польско-паньских верховодів. Вже з кінцем сїчня або в перших днях лютого нового року закон нового виборчого права буде уложений а цїсарскі мінїстри віддадуть его державній радї до ухваленя. І тому, Русини, бємо отсе нинї в дзвін тревоги!

Русини!

Доля Ваша і Ваших внуків та правнуків, доля всего руского народу і его будучих поколїнь лежить нинї в Ваших руках! Як не постоїте нинї сами о Ваше право, як не потрафите зірвати ся наче оден муж до рішучого та завзятого бою, то заходи Ваших ворогів поведуть ся, і Ви, руский народ, останете й на дальше, як і доси були, в безвихідній неволи.

Длятого кличемо до Вас: Гуртуйте ся до завзятої і рішучої боротьби! Нехай цїла Руска земля від Сяну по Збруч загомонить вічами і зборами, нехай все, що є нинї на тій земли покривджене — чи хлоп, чи міщанин, чи робітник і форналь стає в ряд борцїв, що готові все віддати за правду і волю, віддати своє житє і майно. За кордоном в Росиї наші братя кров проливають за визволенє з кайдан, тож покажіть, що і Ви достойні називати ся гідними синами рускої землї. А до тої борби втягайте також і польского робітника та міщанина, бо від теперішних верховодів терплять і вони на рівнї з Вами, бо і на них відібє ся, коли Східна Галичина буде покривджена в виборчім праві. Несїть сьвідомість положеня і воєнні кличі всюди, по всїх селах і місточках, по присїлках навіть і між службою по паньских дворах, бо пора є рішаюча і заспати єї не вільно. Тямте, що коли правительство предложить вже готовий закон з кривдою для нас, тодї може прийти хвиля, що наші народні заступники заявлять: „Ми вже все зробили що могли, але наші заходи неудали ся“. Тодї прийде рішаюча пора на Вас самих, на сам працюючий і покривджений народ. Мусите бути на ту хвилю готові, щоб самі станути до бою за Вашу долю і волю, почислити ся з Вашими противниками і сповнити Ваш сьвятий, Ваш народний обовязок!

Львів, в грудни 1905.

Від Ширшого Народного Комітету,

Головної управи народного сторонництва.

Юліян Романчук,
голова.

Д-р Кость Левицкий,
заступник голови.

Секретарі:

Д-р Евген Левицкий.

Осип Кузьмич.

На Сьв. Николая поручає: Василя Вітиньского у Львові улиця Батторого число 10
Одинока руска фабрика і цукорня
всякі подарунки здорові вишного виробу для чемних і нечемних дітей. (біля зелізничої рампи).
Філія ул. Жовківска ч. 61.
1065 1—4

Нарід за загальним, рівним, безпосередним, тайним і несфальшованим правом виборчим!

Народне віче в Чорткові.

Дня 8 с. м. відбуло ся в Чорткові — як се вже було донесено телеґрафічно — в сали громадскій народне віче, котре під кождим зглядом випало знаменито. Народа зібрало ся поверх 2 тисяч — менче дописала інтеліґенция.

По отвореню віча через орґанізатора повітового і покликаню на предсідателя віча о. Маланюка з Павшівки, а на заступників господарів Петра Тильного з Ягольниці і Дмитра Градового зі Звиняча, на секретаря о. Пісецкого з Білої почав д-р Горбачевский реферат про загальне право виборче. Референт в знаменитий спосіб виказав несправедливість дотеперішної системи виборчої з одної сторони а користи загального права виборчого з другої сторони і поставив 2 резолюциї в тім напрямі.

По референті перший забрав слово о. Галущиньский, та горячою бесідою загрів присутних до з'єдинення всіх своїх сил, в обороні свого права.

Відтак прийшов до слова П. Наварский кандидат адвокатский з Чорткова, Поляк, член т. зв. людової партиї. Бесідник в гарній своїй промові зазначив, що злом руский і мазурский однаково гонені через вісну клику паньску, висказав признане нашому дуновенству, що йде рука в руку з селяньством, наколи польскі попи держать з панами; а свою бесіду закінчив, що всіх Дзедушицких, Пініньских і їм подібних готов подарувати Прусакови або без жалю за ними висилати їх за море.

Андрій Борецкий господар з Базару в простій, а горячій бесіді перестерігав учасників, щоб не слухали підшептів злих духів, котрим поліпшене долі хлопа не на руку та загрівав всіх до роботи. Нинішний день повинен бути для нас сьвятом, від котрого починаєсь наша робота в кождій родині, в кождій читальни, в кождім селі, в кождім повіті.

О. Гордієвский з Шманьковець представивши правду „Руского Селянина" перестерігає людий перед хрунїством, визнаує тяжку працю наших послів супроти безличности послів польских і кінчить свою бесіду дуже палку, взиваючи до зауки в тім тяжкім часі, де навіть до костелів вмішали політику, щоб хлопів розділити.

По нім забрав слово П. Ґержабек (по польски) політичний тов. Наварского і перестерігав перед брошурою о загальнім праві виборчім, котра убрана в хлопску (русу) бесіду горлає за панами, щоб витворити між хлопами т. зв. хлопску аристократию.

О. Біліньский з Заліся відносив фатальні відносини шкільні у нас, де в польскій читанці читаєсь про Собеских а в руских про цапів.

По тім відчитав секретар зборів резолюциї, котрі народ в одушевленем приймив однодушно.

Вкінци о. Пісецкий представив вагу школи для народу взагалі а в особенности для Русинів і поставив резолюцию: „Народне руске віче в Чорткові зібране 8/12 жадає, щоб як найскорше утворено середну школу в Чорткові з язиком викладовим руским". Резолюцию серед бурливих окликів принято.

Тепер по вичерпаню всіх точок рушив 2-тисячний похід під проводом о. Пісецкого сьпіваючи патріотичні пісні аж до костела Домініканів, де зроблено овацию головному орґанізаторови д-ру Горбачевскому і народ розійшовсь спокійно домів — з заданем, щоб орґанізация як найбільше таких віч скликувала.

П.

Віче в Ріпчицях

Дня 11 грудня 1905 р. відбуло ся в Ріпчицях дрогобицкого повіта при участи звиж 200 людий віче з порядком дневним: 1) Політичне положене руского хлопа і 2) реформа виборча, 3) вибори громадові. На внесене референтів о. Михайла Бачиньского і п. Юліяна Михаця віче ухвалило слідуючі резолюциї:

1) Віче домагає ся заведеня загального, рівного, безпосередного і тайного права голосованя і заявляє, що всіми силами і способами буде змагати до заведеня сеї реформи в найблизшім часі, стаючи до борби побіч мійского пролетарияту.

2) Віче протестує против „виодрембленя Ґаліциї" — а натомість домагаєсь поділу Галичини на східну русу часть і західну польску.

3) Віче висказує погорду шляхотско-польским послам, „вибраним" в округів руских за їх вороже становище супроти домагань робучого народа о право виборче.

Вкінци на внесене референта п. Ю. Михаця ухвалило віче одноголосно вислати до бар. Ґавча слідуючу телеґраму:

Супроти сего, що польскі дідичі старають ся впевнити Тебе, Ексцеленциє, що руский хлоп не домагаєсь реформи виборчої, віче що відбуло ся дня 11 грудня 1905 р. в Ріпчицях з цілою рішучостию заявляє, що так довго не устане в борбі, як довго не буде переведена ся реформа в користь руского хлопа.

З української часописи „Хлібороб".

Вчера подали ми коротко зміст 2-го числа кубеньскої часописи „Хлібороб", нинїж, для докладнїйшого познакомленя з ним наших Впов. читачів, подаємо з него дещо більше.

Уміщений на переді числа стохотвір Якима Самотного п. заг. „Не стогніть!..." вказує українскій суспільности, що не стогнанем, не покірними просьбами (як автор се називає „криком сьвятого моління"), але криком віднятого права треба добиватись кращої долї України. Він каже:

Не стогніть ви, пригнічені, голі,
Під вагою нудного життя! —
Хіба зменшать ся лютиї болї
Від покірливих сліз та нитя?
Хіба рани, що душу згноїли,
Згоїть можна сльозами тяжкими
Або скрасить одчаєм життя?
Ви кричіть! Кричіть криком вимоги,
Що сьвіт сонця у вас одняли,
Що до правди сховали дороги,
Що пітьмою вас геть обляли!
Хай весь мир знає ваше болїння,
Чує крик не сьвятого моління,
А крик права, що в вас одняли!

Тойже автор в письмі з Канева (в Київщині) ось-як висловлюєсь про вагу першої в Росиї часописи в українській мові:

„Невимовна радість охопила Канївчан, коли вони почули, що вийшла в сьвіт українська часопись „Хлібороб", що можна буде вільно користуватись найдорожчим скарбом національности — рідним словом і стати поруч з усім культурним миром в борбі за кращу долю... Се великий празник України! По усіх глухих закутках сердешньої вітчини пролунає міцний згук слова, що так довго побивало ся сковане поліцийно-самовладним порядкуванем в глухі мури занехаяности і безчоловічної зневаги, і на його поклик встануть до нового житя „невмерлі, незариті", але тяжко ображені і немилосердно пригнічені люди. Сей згук широким морем вийде в темне, занедбане українське селянство і міщанство сьвіжі ідеї сучасности і поведе його на певний шлях добробуту. Скрізь, по усій великомученицї Україні заклекотить нове культурне життя. От через то Канївчани з несказаним почутєм радости зустріли першу вісточку про „Хлібороба" і спішно збірають гроші на передплату. Тепер на зрозумілій рідній мові і міщани зрушать ся до праці за визволенне з під тяжкого гнету і скинуть з себе тягар тиранства, якого не в силї були зрушити часописи на незрозумілій російській мові".

В двох програмових статях „Про автономію" і „Селянський приговор" висказані жаданя українського народу національні, політичні й економічні.

Як поодинокий заневолений людині — читаємо в статї „Про автономію" — так само й кожному народови-рабови, позбайленому усіх своїх народних прав, тяжко жити під гнетом другого народу. Длятого більше осьвічені й культурні народи давно вже зрозуміли, що відносини між нацию-рабом і нацию-паном схожі на відносини між наймитом та хозяїном і они всю свою силу покладають на те, щоб виборoти собі автономію, себто спроможність самим через своїх виборних вільно порядкувати своїми власними справами. Тепер же, коли ми позбули ся вже одного гнету, самодержавно-поліцийного, повстає перед усіма народами держави нове завдане — домагатись від вільної, молодої, свободолюбивої Росиї рівночасного скасованя національного централїзму, тобто гнету національного. Треба знати, що національний гніт буває не тільки при самодержавию, він не зникає і при конституциї доти, поки усі народи, що входять в склад держави, не добудуть собі автономії. Бо „нема нічого більше страшного, як бачити, що оден нарід гнете й давить другий" — казав колись найкращий в анґлійских діячів і громадян Ґледстон.

У Росиї — сказано дальше в тій статї — найперше зрозуміли се Фінляндці, бо вони довше других народів Росиї жили на волї, більш осьвічені, сьвідомі і більше шанують волю. Тепер, коли вони побачили, що надійшов час розбити кайдани, вони враз убрунились, заарештували ґенерал-ґубернатора, усю поліцию, усіх жандарів, і одностайно домагались, щоб їм повернули їхню волю. Уряд побачив, що бажаня не жарт, і зараз задовольнив їх. На Кавказї ще з весни сього року почалась завзята боротьба за автономію краю. Поляки теж про себе дбають: у всіх своїх ґазетах та заявах виразно вимагають собі автономії. Тільки пригнічений 250-літньою тяжкою неволею нарід український мовчить, мабуть через темноту свою, не розуміючи свого положеня. Останними часами, коли у нас з'явились власні українські партиї, що почали гуртувати свій нарід до боротьби за землю та волю, вони зрозуміли вагу й необхідність автономії для щастя рідного краю. Було скликано кілька віч, у Петербурзї, Києві, Одесї, Харкові, де наші Українці, обговоривши своє житє, покликали домагатись автономії для свого народу. Також і деякі сільскі громади ухвалили приговори про автономію. Але сї постанови будуть мати вагу і значінє тільки тоді, коли увесь нарід зрозуміє, що таке автономія і длячого саме вона потрібна.

Дальше редакция, пояснивши сї питаня ріжницями потреб поодиноких країв, отже й конечностию неоднакових законів і неоднакого порядкованя житя народного, приходить до висліду, що автономія України є конечна, отже і конечний є, побіч державної думи, також сойм на Україні в місті Києві. А Україною зовуть ся ґубернії: полтавска, чернигівска, харківска, херсоньска, катеринославска, київска, подільска, волиньска, чорноморска, хотмска Русь і частини курскої, воронїжскої і таврицкої.

І невжеж і тепер — кінчить редакция — коли всї народи кують свою волю, єдиний 30-міліонний нарід український не домагатиметь ся того, без чого у нього не буде ні справжньої волї ні житя людского? Людністю наша Україна займає друге місце у державі, а обширом вона більша від усякої закордонної держави. Звісне, що тая наша автономія українського народу, може кому буде й невигідною, бо хто не знає, що трохи не половину податків, що збирає ся з України, іде не на українські справи, а на те, що або зовсім непотрібне для нашого народу або й прямо й шкідливе для нього.

Статя „Селянський приговор" в сеї Литвяківці (в кубеньскім повіті) подає взорець ухвал (приговору) збору громадян по селах.

Литвяківці, обміркувавши, через що так важко живеть ся народови, прийшли до пересьвідченя, що у державі, при такім ладі як доси, потреби народу ніколи не будуть задоволені. А щоб хоч трохи повращало селянам, треба конечно установити такий лад, щоб державою правили не чиновники, а виборні від народу люди, котрі добре знають селяньскі потреби і як їм допомогти. Отже потреби тілько нашого українського народу повинні рішати виборні з нашого народу, збираючись, окремо від других народів, в Києві. А діла однакові для всіх народів живучих в Росиї (військові зелїзничі, почтові і деякі инші справи) повинні рішати вкупі всї виборні від усіх народів.

Вибори до державної думи і до українського сойму повинні бути загальні, прямі, рівні і тайні. Доглядати за виборами у кожній волости повинні виборні люди, а ні поліция, ні земскі начальники ні волостне начальство не повинно в ті вибори втручати ся. Ухвали думи і сойму нікто не мав би права змінити або скасувати, ухвала повинна бути законом. Усі чиновники, від міністрів почавши, повинні бути одвічальні перед обома думами.

Дальше треба, щоб ні на Україні ні по всій Росиї, не було ніяких станів (селян, панів, міщан), а всї повинні бути рівними людьми з однаковими правами. Поліция повинна бути передана: міська містам, повітова земствам а сільска громадам; жандармів та шпигів зараз скасувати, бо крім шкоди та знущаня над людьми вони нічого не робили; так само скасувати земских начальників, котрі тільки руйнують наше громадске житє і за людий нас не вважають. Усіми справами ґубернії повинно завідувати земство ґубернїяльне, а по повітах повітове; вибори земских радних повинні бути також загальні, прямі, рівні й тайні.

Дальше — повинна бути повна воля українсь ої мови і укр-ого друку (зараз скасувати жорстокий закон з 1876 р. і всї такі инші закони проти нашого слова); також повинна бути воля для укр-ого народу, як і для других, воля зборів, спілок, віри й особи; шкільна наука, низша, середна і висша, повинна бути безплатна й обовязкова і то на нашій українській мові; учене повинно бути таке, щоби з низшої школи можна було переходити прямо до середної а із середної до висшої.

Для поправи долї безземельних селян, а також усіх, хто хоче обробляти землю, повинні землї державні, скарбові, удільні (царскої родини), монастирскі і кабінетні на Україні перейти без викупу до хліборобів-Українців, а з приватних більших посілостий повинні без викупу перейти землї, подаровані правительством, а доси не продані; колиж би згодом не стало для хліборобів землї, то треба викупляти і приватну більшу посілість на казенний кошт. Податок повинен бути проґресивний.

Кромі того між ухваленими домаганями Литвяківців є ще такі, як: скасоване кари смерти; амнестия засуджених за справи політичні й релїґійні та за земельні безпорядки; воля переселеня в державі і скасоване пашпортів за границю; скорочене військової служби на два роки.

З ради державної.

По відчитаню інтерпеляций палата послів приступила вчера до дальшої дискусиї над наглим внесенем п. Бакси. Промовляв п. Гибеш, потім Кльофач. По якімсь часї віцепрезидент Кейзер, гадаючи, що Кльофач вже скінчив, дав голос п. Бженовскому. Кльофач не перестав говорити і говорив дальше, так що рівночасно промовляли два бесідники і рівночасно скінчили. При тім прийшло до великої бучі між ческими радикалами а Всенїмцями. По кількох дальших промовах, в котрих німецкі бесідники шкалювали Чехів, а ческі Німців, наглість внесеня Бави відкинено.

Передискутовано і ухвалено наглість внесеня п. Сильвестра, щоби безпроволочно приступати до нарад над законом о продовженю закона о льокальних желїзницях, аж до видання нового закона в сій справі.

Слідуюче засїдане нинї.

На підставі донесеня N. fr. Presse, що польске коло переговорює з правительством, щоби в Галичині лишили ся посередні вибори, руский клюб вислав до Ґавча депутацию, про котру видав слідуючий комунікат:

„Поголоски, що для позисканя польских голосів для виборчої реформи, правительство рішило ся признати Галичині вибори посередні, викликали в рускім клюбі сильне обурене. Щоби сему обуреню дати вираз і допевнити ся, яку вартість мають сї поголоски, пішли в імени клюбу до Ґавча посли: Романчук, Барвіньский і Василько і спитали его, чи се правда, що в новій реформі виборчій буде заведене посередне голосоване. Депутация сказала, що як би в Галичині попущено посередне голосоване, то Русини сущено против теперішного стану річи були би еще більше покривджені, бо в такім случаю стратили би і 5-ту курию.

Ґавч відповів, що нинї не може дати рішучої відповіди на всякі того рода питаня, бо перед січнем не може нічого говорити о подробицях виборчої реформи, котрої проект правительство приготовляє.

Ся відповідь викликала в кругах руских послів невдоволяюче враженє. На скликаним сейчас засїданю руского клюбу всї бесідники побоювали ся, що президент міністрів доси еще не рішив ся що-до основних постанов виборчої реформи і можливе є, що для Галичини будуть видані якісь винятнові постанови. Клюб ухвалив розпочати акцию всіх сторонництв щоби рішучо відкинули всї проби введеня якихсь винятнових зарядженъ для Галичини. Всї бесідники заявили також, що окрім кола польского, жадне сторонництво не має охоти вводити посередні вибори".

З відповіди Ґавча, котрий мимо рішучого проголошене безпосередних виборів, „не може" заперечити поголоски о намірі введеня посередних виборів з Галичині, виходить, що поголоски суть правдиві, і що між Поляками а правительством дійсно ведуть ся переговори в тім напрямі, щоби в Галичині задержати посередні вибори. При тім таємничість бар. Ґавча є тим більше чудна, що прецінь правительство веде з партиями переговори що-до постанов проекту, який виготовляє, і не може бути, щоби між правительством а Поляками не наступило якесь порозуміне. Коли отже бр. Ґавч мовчить, то тому, що его реформа не зносить дневного сьвітла...

Сторожність і діяльність „Руского клюбу" приймє руский нарід з признанем і вдоволенем, але поведенє правительства каже нам робити все можливе, щоб нас не заскочено неприготованими на всяку евентуальність.

З Росиї.

Телеґрами.

Льондон. Вітте в розмові з дневникарями сказав, що як довго противні анархії елементи в суспільности не сполучать ся до здавленя анархії і до співділаня з міністрами царя в цїли здійсненя засад обнятих маніфестом, так довго ситуация буде дуже поважна. Без морального поперття суспільности анархія буде тревати дальше, аж нарешті народ зажадає здавленя революциї навіть силою. Не є неможливе, що тогди засади проголошені в маніфесті будуть відкликані, або знесені. Бесідник не каже, що предвиджує се, але признає, що се є можливе.

Берлін. В Петербурзї має розпочати ся зецерский страйк, яко протест против арештованя робітничої ради. Роблять також приготовленя до зелїзничого страйку. Положене правительства дуже критичне, бо терористи наміряють розпочати мордоване урядників і членів царскої династиї, щоби в кінци оголосити републику. Фізичні сили Віттого цїлком вичерпані, а его моральний кредит у царя ослаблений, бо вплив Ігнатєва постійно росте.

Петербург. Говорять, що міністер судівництва, Манухін подав ся до димісиї, бо не годить ся з реакцийними приписами нового закона прасового. Прасовий закон не вдоволяє ані публичної опінії, ані преси. Дневники заявляють, що нового закона прасового ніхто в цїлій державі не буде придержувати ся.

Ляйпціґ. З Петербурга доносять, що в суботу страйкарі старали ся недопустити до почтового уряду тих урядників, що добровільно робили службу. Ґр. Ростовцов, котрий зголосив ся до служби, стрілив до демонстрантів з револьвера, за що демонстранти заштилетували его. Прийшло до стрілянини між поліциєю а робітниками. Поліция і військові патролї мусїли утїкати. Богато осіб поранено. В наслїдок того урядники і робітники, що добровільно виконували службу, перестали зголошувати ся до бюра.

Варшава. В Ґродеї застрайкувала цїла поліция. Провідників страйку не мож було арештувати, бо жандарми солїдаризують ся з поліциєю і не слухають наказів. Поліцийну службу виконують поки що жандарми.

Берлін. З Петербурга доносять: В хвили, коли цар хотів підписати указ, котрим коронні добра дає на власність хлопам, приступив до него в. кн. Володимир і крикнув: „Яким правом цар сьміє роздавати власність пануючої родини без дозволу всіх єї членів?" Цар встав і заявив, що робить се на підста-

Фабрика відживчої Мучки
Станислава Гурґуля
ц. і к. доставника двора в Ярославі.
Витяг з аналізи: Мучка підлягає легко і майже цїлковито стравленю, як се виказала проба штучного травленя, при котрій 90·36% підлягло стравленю. Та мучка відзначає ся також тим, що містить в собі велику скількість тїл підлягаючих стравленю в жолудку дітий навіть в тім віці, коли змога травленя скробіоватих тїл у них ще дуже мала. Скількість скробіоватих тїл в мучці виносить лиш 34·585%, коло 56·61% тїл, не числячи води і мінеральних солий, припадаючих на білковаті тїла, товщі і цукри, підлягають вкоханню навіть у немовлят в першім періоді їх житя. З того огляду перевисшає мучка для дітий СТ. ГУРҐУЛЯ подібну заграничний перетвір, а то мучку Куфека. — Краків, 28 мая 1905 р. *Д-р Іґнат Лемберґер.*
982 2—15

ві своєї абсолютної власти царскої. Сї слова так обурили в. князя, що кинув ся на царя і зачав его бити.

Букарешт. Збігці з Київа оповідають, що там спалено і зрабовано звиш 2000 склепів. Рабують в день і в ночи. Шкоди не дадуть ся обчислити. До 7000 добре ситуованих родин зійшло на жебраків. Калярев в Бесарабії знищений до тла. Чорні сотні вислали до царя телеґраму, щоби позволив мордувати Жидів, або що найменше вигнати їх. В Харкові чернь мордувала людий і рабувала склепи і доми. Два полки вислані против рабівників, получили ся з ними. Доперва драґони і козаки виступили проти черні. Число убитих і ранених велике. В Єлисаветграді огонь обхопив ціле місто. Чернь рабує жидівскі дільниці. Сповадили війско з Кишенева.

Відень. Ціла манджурска армія збунтована. Богато ґенералів і старших офіцирів уязвено, а навіть поубивано. Велике число низших офіцирів прилучило ся до збунтованих вояків. Деякі полки повиганяли своїх командантів і вибрали собі нових. Війско хоче за всяку ціну вернути до Европи.

Берлін. Революцийний рух в східнім Сибірі сильно ширить ся. Місто Іркуцк має бути спалене до тла.

Кенїґсберґ. Зелізниче получене з лінією Ріґа Орел і з полудневo-західними лініями через Біостоск перерване.

Франкфурт. Міска рада в Одесі вислала до Віттого телеґраму з жаданем, щоби Свободевского не віддавав під военний суд і щоби не виконувано вироку смерти на провідничку збунтованих матрозів в Севастополи, Шміді.

Відень. На засіданю ради робітничої депутациї обговорювано справу оголошеня ґенерального страйку. Репрезентанти робітників заявили, що хвилево страйк є неможливий. Ухвалено справу страйку відложити. Куштеляра арештовано за статї в Робітничій ґазеті, оголошувані з порученя ради депутациї робітничої. В сих статях була кілька разів обида маєстату. Арештовані члени депутациї робітничої не суть провідниками, лише підрадними людьми. Провідники спасли ся від арештованя.

Петербург. Дурново затвердив телеґрафічно димісию всїх страйкуючих урядників почтових. Союз союзів заповів правительству репресалії.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Арештованя в Чехії.

Прага. В друкарни і редакциї часописи „Чеський социяльний демократ“ зроблено ревізию і забрано богато паперів. Арештовано кількох социялїстичних провідників. Прокураторія обжаловує богато осіб, між иншими також професора Масарика о підбурюванє до клясової ненависти і о забурюванє публичного ладу і спокою. Nar. Listy доносять, що арештованя ческих социяльних демократів і національних социялїстів ческих відбувають ся на що раз більші розміри. У деяких арештованих знайдено папери, котрими дасть ся умотивувати обжалуванє о державну зраду. Між скомпромітованими є також проф. Масарик.

Клодно. Тут арештовано богато копальняних робітників. Арештовано також двох редакторів обох ческих социялїстичних часописий.

Прага. Власти впали на слїд социялїстичної аґітациї між війском. Одного з аґітаторів арештовано і відставлено до карного суду. Військові власти арештували одного рекрута з Бенешова, котрий не хотїв взяти до рук карабіна, покликуючи ся на се, що є социялїстом.

Угорска криза.

Відень. Нинїшна авдиенция Февраврия у цїсаря не принесе ніякої зміни. Хоч Февраврий має дозвіл відрочити сойм, а розвязати, як би сойм мимо відрочення радив дальше, то з сего дозволу здаєсь не буде зроблений ужиток, бо в коалїциї лише дрібна часть коалїциї заявляє ся за сим. Сойм буде здаєсь відрочений до лютого.

Зелїзнича обструкция.

Відень. За посередництвом зелїзничого міністерства справу пасивного опору на приватних зелїзницях усунено. Вчера вечером відкликано видане рано візване комітету до пасивного опору.

Виборча реформа на Угорщині.

Будапешт. На вчерашній конференциї сторонництва независимости ухвалено всїми голосами против одного приняти до своєї проґрами загальне право голосованя, але на конституцийній підставі. В наслїдок сеї ухвали виступив з людової партиї і з коалїциї посол бар Раш.

Розділ держави від церкви.

Париж. З Отави в Канаді доносять: Кілька французских станів в Канаді, яко протест против ухваленого французским парляментом закона о розділі держави від церкви, ухвалило дотеперішну французку хоругов заступити иншою з образом Серця Ісуса.

Папский консистор.

Рим. В понедїлок відбув ся тайний консистор, на котрім папа іменував новик кардиналів і епископів. В промові папа сказав, що католїцизм ширить ся між поганами, а за те народ, котрий називано доси найстаршою донькою церкви, дає причину до великої журби. Мимо того папа візвав, щоби не тратити відваги.

Союз антіпатріотів.

Париж. В Тульонї утворив ся „союз антіпатріотів“, котрого членами суть головно робітники державних арсеналів. Члени союза обовязані суть нищити ідею вітчини, викликувати militаризм і викликувати загальну погорду до офіцирів. Префект Тульону їде до Парижа, щоби міністрови маринарки здати справу з слїдства.

О Македонію.

Царгород. Вчера в ночи порта повідомила амбасадорів, що приймає головні жаданя держав з кількома змінами. В сїй справі має відбути ся конференция амбасадорів.

НОВИНКИ.

— **З учительскої орґанізациї**. Дня 8 с. м. відбули ся в Тисьменици, товмацкого округа, в домі кредитового тов. „Віра“ довірочні збори в справі „Взаїм ої помочи галицких і буковиньских учителів і учительок“. До товариства записало ся 16 членів. На тій основі ухвалено відіслати ся з просьбою до головної управи товариства о утворенє окружного відділу в Товмачи. Рівночасно ухвалено основати філїю Руского товариства педаґоґічного з осідком в Тисьменици, позаяк в околици Тисьменицї знаходить ся переважне число учителів Русинів. Вкінци ухвалено вислати подяку Вп. послови о. Богачевскому, в імени всїх учителів Русинів товмацкого округа за его сьвітлу оборону справ народного учительства. — *Учасник*.

— **Жидівска хрунїяда**. Перед кількома днями видало Słowo polskie велику відозву п. з. „Do naszych współwyznawców“, підписану кількадесятьма Жидами, між котрими находимо радних міста Львова, і представителїв жидівских філїй „Towarzystwa szkoły ludowej“, а всїх або адвокатів, або зікарів, або звісних промисловцїв, що з огляду на свої приватні інтереси є зависимі або хотять бути зависимі від польских верховодячих кругів. Ціла та відозва се бундючна апольоґія жидівского ренеґацтва, що аж смердить хрунїством і єзуїцким підхлїбством теперішним панам краю. Аж сьмішно читати ті хитрі, високопарні ельокубрациї жидівских шинкарів та ґешефтарів про свою „душу народову“, про „umiłowanie narodowych tradycyj, mowy ojczystej (значить: польскої) i ogółu stosunków, od których się warunkuje byt (ага!) każdego Żyda i jego potomstwa“, або про внєвнюванє польских верховодів про „krzewienie uczuć patryotycznych i podniesienie myśli do ideałów narodowych“, про почитанє „narodowych wieszczów i bohaterów“. Всякому в власної обсервациї звісно, як представляєсь у того рода Жидів в практицї та „душа народова“, котра в Галичинї велить їм удавати Поляків і калїчити — переважно лише при сьвідках — по польски, що має бути ознакою навіть „аристократизму“, на Угорщинї по мадярски, в Росиї з тих самих мотивів по московски, а в кождім иншім краю присвоювати собі „ойчисту“ мову пануючої народности. А вже вершком гіпокризиї являє ся у відозві обурене на сіоністів, що сьміли запротестувати против богослуженя, устроєного недавно жидівскими ґешефтарами і шинкарами богослуженя в річницю польского повстаня та виправити в біжнюди бучу. Автори відозви називають сіоністів „marną hołotą“ і заявляють емфатично: „Chcemy pracować na polskiej ziemi i pracować będziemy nie jako obcy i nie jako goście, ale jako tutejsi obywaiele“. Як бачимо, то жидівскі ґешефтарі в своїм ренеґацтві посувають ся аж до вшехпольского гакатизму, бо споконвічну руску землю, з котрої вони як-раз тягнуть житєві соки, ту богату руску землю, називають польскою! Се твердженє тим більше цинічне, що висказуєсь его як раз в пору, коли у Відни польскі верховоди добивають з правительством торгу що-до подїлу виборчих округів у східній Галичинї і зрабованя при помочи штучної роздїлової ґеометриї та причисленя жидівских мас до Поляків рускому народови кількадесять посольских мандатів. Гакатизм авторів відозви, що чванять ся асиміляторами, виступає ще більше, коли зважити, що як-раз руські посли видвигнули перші на парляментарну ареву справу уконституованя жидівскої нациї, тої самої, котру польскі верховоди, як доносять нам з ріжних сторін краю, хотять настроїти ворожо до руского народу, пускаючи фальшиві чутки про намірені руськими семинами різнї Жидів.

— **Ориґінальний процес**. Оден кандидат до буковиньского сойму, мешкаючий в Чернівцях, приобіцяв виборчому аґітаторови 200 корон за те, що буде перетягати на его сторону виборців контрандидата або бодай намовляти їх, щоби здержали ся від голосованя. Кандидат перепав при виборах і тому відмовив аґітаторови 200 К. Аґітатор удав ся на судову дорогу, але програв у двох інстанциях, бо суди признали, що „торговля пересьвідченями“ не може бути предметом важного контракту. Аґітатор звернув ся до свого адвоката, щоби вніс рекурс до найвисшого трибуналу у Відни. Адвокат не хотїв внести рекурсу, заявляючи, що приписаний реченець вже минув. Однак по якімсь часї аґітатор дізнав ся, що інформация адвоката була невірна, бо реченець на внесенє рекурсу ще не минув був в дотичнім часї. На тій основі обжалував аґітатор свого адвоката о відшкодованє за втрату, понесену наслїдком невнесеня рекурсу. Дві інстанциї відкинули згадану жалобу, покликуючись на то, що ревізийна жалоба по причинї недозволеного інтересу була-б безуспішна. Однак аґітатор вніс при помочи нового адвоката рекурс до найвисшого трибуналу, котрий і рішив его користь. Найвисший трибунал мотивував своє рішенє тим, що вербованє виборців не є неморальним дїлом і що перша інстанция була би віднесла успіх, але позаяк адвокат не вніс рекурсу на бажанє клиента, хоч дотичний реченець ще не минув, то він зобовязаний заплатити відшкодованє. В той спосіб місто кандидата заплатив виборчій гиєнї его претенсию з коштами — адвокат.

— **В справі вибору до оцїночної комісиї** для виміру особисто-доходового податку в Тернопільщинї просить ся висилати підписані а невиповнені леґітимациї до парохіяльного уряду в Тернополи.

— **Кіньске мясо у Львові**. Крім дотеперішних чотирох кіньских яток має бути отворена з днем 15 с. м. пята ятка з кіньским мясом при ул. Академічній. Підприємство з дешевим мясом заохочує бутешних промисловцїв до пробованя на тій дорозї щастя. Утворила ся вже спілка, зложена з одного масара, одного різника і двох жидівских капіталїстів, що старають ся о концесию на кіньску ятку. Так повстане конкуренция, яка публицї вийде лише в хосен. Торг на мові на заріз у Львові досить слабий; пр. в минулім тиждни убито для кіньских яток 40 коний, з котрих лише половину доставила львівска торговиця, а прочі спроваджено з провінциї. Що-до мяса, удало ся его продукцию управильнити в той спосіб щоби до яток воно приходило по 2- або 3-тижневім держаню в холодници, наслїдком чого стає більше крихке.

— **Чоловік з трома руками**. Дня 3 грудня с. р. побачив детектив в Берлїнї на зелїзничім двірци гарно одягненого молодого чоловіка, що прохожував ся між подорожними. На лївім рамени мав закинений плед, а праву руку держав у кишени. Нараз побачив детектив на своє велике зачудовоне, що молодий „панок“ витягнув з під лївої руки ще трету руку і всунув єї незамітно в кишеню близько него стоячої дами. Коли він повторив се ще раз, запросив детектив се „природне чудо“ на поліцию, де показало ся, що помисловий ревідент чужих кишень приробив собі штучну ліву руку і одягнув гарно в рукавичку єї а своєю природною конфіскував все, що знайшов в чужих кишенях. „Бюрократция“ віднеслась однак до сего винахідника зовсїм не прихильно і місто нагородити за помисл — запроторила его в холодну. Непризнаний талан.

— **Дрібні вісти**. Цїсар надав намісникови Галичини Потоцкому велику ленту ордеру Леопольда.

З Тарнобжеґа доносять, що на полях за коршмою „на Тарнівскій Воли“ найдено оноді рано тіло убитого селянина Станислава Серафина з Кшонтки, що вертав з роботи в Пруусах. Арештовано підозріних о убийство і грабіж кількох селян, перед котрими Серафон в згаданій коршмі зрадив ся, що має при собі 1.400 К.

Збори і засїданя.

Загальні збори Тов. св. Ольги у Львові відбудуть ся 27 с. м. о год. 10·30 перед полуднем: з отсим порядком дневним: 1) звіт секретаря; 2) звіт касиєра; 3) реферат: о дїлах милосердия в християньских жіночих орґанізациях; 4) реферат: антиалькоголїчний рух між жіноцтвом; 5) вибір видїлу. Перед зборами відправить ся богослуженє. — *Видїл*.

Довірочна нарада учителїв у Вашківцях н. Ч. відбуде ся в недїлю 17 с. м. о год. 12 в полудне в комнатах місцевої „Рускої Бесїди“. На дневнім порядку: 1) Заснованє окружного відділу товариства „Взаїмна поміч“. 2) Становище руских послів а соймової більшости до учительства.

Віче у Вашківцях н. Ч. відбуде ся в недїлю 17 с. м. в справі виборчої реформи. Місце сходин на ринку о год. 1 по полудни.

Народне віче в Тисьменици повіта товмацкого відбуде ся дня 17 с. м. в недїлю в справі виборчої реформи. Початок о годинї 2 по полудни. — *Комітет*.

Народне віче в Збоїских під Львовом відбуде ся дня 17 грудня с. р. о год. 2 пополудни. На дневнім порядку реформа виборча.

Загальні збори тов. „Руске Касино“ в Стрию відбудуть ся дня 20 с. м. о годинї 7·30 вечером в комнатах товариства.

Загальні збори тов. „Боян“ у Вашківцях н. Ч. відбудуть ся 17 с. м. о год. 10 перед полуднем в комнатах „Рускої Бесїди“.

Дрогобицка народна орґанізация запрошує сторонників национально-демократичної партиї на довірочні збори на понедїлок дня 18 грудня 1905 о год. 11-ій перед полуднем до вімнат тов. Руске касино.

Товаришів-академиків дрогобицкого повіта просить ся о численну участь в довірочних зборах народної орґанізациї. Відтак відбудуть ся довірочні збори орґанізациї молодїжи в вімнатах тов. Зорі. — *Михаць* ст. пр.

Видовища і забави.

Андреївскі вечерницї устроює читальня „Просьвіти“ на Личаківскім передмістю у Львові в суботу 16 с. м. у власнім льокали (ул. Личаківска ч. 87). Початок о год. 7·30 вечером. Вступ 30 сот. Забавний комітет доложить всяких старань, щоби забава випала на вдоволенє кождого учасника.

Філїя руск. тов. педаґоґ. і тов. „Сокіл“ в Тернополи, уряджують в понедїлок дня 18 н. ст. грудня 1905, в сали Міщаньского Братства: „Вечерницї св. О. Николая“ з слїдуючою програмою: 1. Вправи ґімнастичні молоденьких соколимів. 2. „Знай жити з людьми“ картина в 2-ох дїях. Відограють молоді аматори. 3. Поява сьв. о. Николая і роздача дарунків. 4. Образи сьвітляні. 5. Забави дїточі. Початок о годинї 5.30 по полудни. Вступ від особи 1 К, від дїтий 40 сот. Осібних запрошень не розсилає ся.

З товариств.

З „Української Громади“ в Празї. В склад нового видїлу тов. „Українська Громада в Празї“ на р. 1905/6 увійшли: Голова Михайло Криницкий, техн.; містоголова і касиєр Петро Огньов, техн.; писар Павло Фраднин, техн.; бібліотекар Микола Чайківский, філ.; господар і ґазетяр Осип Вала, техн.; заступ. видїл.: Левко Фрогов, техн.; контрольна ком. Ольга Косач і Ольга Горбачевска.

Безплатний курс для вивченя дїловодства при касах системи Райфайзена устроює філїя Руского тов. педаґоґічного в Тернополи від 22 до 26 с. м. включно. На курс можуть бути приняті лиш народні учителї, котрі дістануть поміщенє безплатно, а харч по цїнї 1·20 К денно. Зголошеня з 10-сотиковою маркою на відповідь надсилати на руки п. Як. Миколаєвича, учит. школи вправ в Тернополи.

Переписка Адміністрациї.

Вп. І. Че. в Корч. До кінця року прийде нам ще 16 К. — І. Ди. в На. За сей рік належить ся нам ще 12 К. — Л. Дем. в Каль. До кінця року прийде нам ще 16 К. — В. Ле. в Стру. За сей рік належить ся нам 14 К. — А. Мам. За руску Бесїду в Со. До кінця року прийде нам ще 14 К, 60 сот. — Т. Бор. в Хо. ве. До кінця року прийде нам ще 12 К. — Ю. Ле. в По. За сей рік належить ся нам ще 12 К. — Т. Ле. в Че. За сей рік прийде нам ще 12 К. — О. Кор в Оле. За сей рік належить ся нам 32 К. о надіслане котрих просимо. — Хв. Чит. Про. в Стри. До кінця року прийде нам ще 12 К. — Вп. С. Ступ. в Тор. піль. За сей рік прийде нам ще 24 К. — Йо. Іва. в Рем. До кінця року належить ся нам ще 12 К. М. Тру. в Ча. н. Буч. За сей рік прийде нам ще 14 К, 40 сот. — А. Пуш. в Ба. До кінця року прийде нам ще 8 К. — О. Жу. в Ра. н. Бук. До кінця року прийде нам ще 5·32 К.— І. Па. в Дов. вой. За сей рік прийде нам ще 3·80 кор. — В. Сі. в Ста. За грудень належить ся нам ще 2·40 кор. — Г. Пи. в Ве. До кінця року прийде нам ще 4 кор. а на Ваше предложенє годимось. — С. Ох. в Сам. За сей рік вплачено вже все. — Е. Во. в Хо. ма. До кінця року прийде нам ще 12 кор. — І. Па. в Дов. вой. За сей рік належить ся нам ще 3·80 кор. — Г. Пи. в Ве. До кінця року прийде нам ще 4 кор. — Н. Сма. в Бру. За сей рік прийде нам ще 14·40 кор. — В. Нос. в Со. До кінця року прийде нам ще 10 кор. — В. Утри. в Сквар. нов. До кінця року належить ся нам 54 кор. о надіслане котрих просимо. — В. Бі. в Кра. До кінця року прийде нам ще 2 кор.

Календар: Нинї: Парамона (лат.: Александра) завтра: Андрея (лат.: Луциї і Отилїї); позавтра: Наума (лат.: Ніканого).

Репертуар руского театру (тепер в Стрию) ві второк дня 12 грудня с. р. „Катерина“ опера в 3 дїях Аркаса; в четвер 14 с. м. „Лїсова квітка“ комедия в 4 дїях Яновської (виступ п. М. Заньковецької); в суботу 16 с. м. „Продана наречена“, опера в 3 дїях Сметани; в недїлю 17 с. м. „Суєта“, комедия в 4 дїях Карпенка-Карого (виступ п. М. Заньковецької). — Абонамент І-радний на шість вистав 15 кор. Абонамент II радний на шість вистав 10 кор. — Початок о годинї 8 вечером.

В Colosseum від дня 1 грудня програма сензацийних новостей. Між иньшими електричний танець і нова оперетка.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят.— Музей Просьвіти, Ставропиґійского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в дні звич. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудни 3—5.

Хотячи по можности як найбільше моїх Вп. Відбирателїв вина вдоволити, виїзджаю до Тапольчи (Угорщина над Плятенським озером), щоби на місци особисто порозумітись і оглянути винницї властителя трех винниць Йос. Фріша і Сина, котрого заступаю.

Прошу проте всякі свої жаданя і замітки звертати на адресу:

Aleksander Witkowyckyj
5110 1—6 post. rest. Fapolcza am Plattensee.

РУСИНИ! Домагайте ся всюди **ТУТОК і ПАПЕРЦІВ** **„ЗОРЯ“** оподатковаиних з 5% на руский народний фонд. Кождий листок має випечатану водним друком напись „Зоря“ для відрізненя від злих наслїдовань. Цїна приступна, якість знаменита. Взірцї даром. Ласкаві замовленя полагоджую відворотною почтою.

Братя Ельстер
Львів, Охоронок ч. 9.
933

Незвісна дешевість

діточі забавки, ґалянтерийні товари в маґазині фірми 1043 3—5 **Кавчиньский & Оберский** ул. Кароля Людвика 7, Львів, ул. Галицка 6.

Надіслане.

Специяліст в діточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголітний асистент ц. к. ювилейного шпиталю діточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзіцких ч. 4 І. п.

Адвокат краєвий

Д-р Иосиф Партицкий

отворить з днем 1 н. ст. грудня 1905 канцелярию 1010 10—?

в Станиславові

ул. Сапіжиньска (Тисьменецка) ч. 33.

АДВОКАТ КРАЄВИЙ

П. Лїниньский

емер. надрадник судовий в Сокали приймє зараз рутинованого конципієнта. 1033 3—6

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч 1. против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

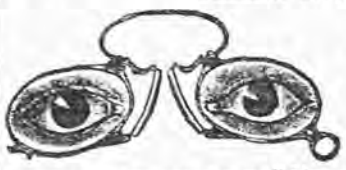

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Театр ріжнородностий

DEPENDENCE BRISTOL

щодень представлене першорядних артистів, дві сензацийні 782 комедиї. Родинна програма. Початок о год. 8½. 8—8

„Сокільский Базар“

одинока українська фірма шкільних і канцелярийних приборів поручає свій богато висмотрений склад в вироби паперові ґалянтерийні, гуцульскі і т. д. Вироби з глини, як тарелї, вазони, фляконики в цьвіти, попельнички і т. д. — Вироби гуцульскі, як топірці, сердаки, шапочки, пояси, тарелї і т. д. — Вироби з шацьорків, як ґердана, пояси і т. д. — Вишиванки і кравацки, сорочки, обруси, ручники, фартушки і т. д. — Образи і портрети. — Сокільскі ланцушки. — Перепасні листки. — Сокільскі тутки і паперії.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР“ виконує кредкові портрети в фотоґрафії в цїнї від 12 К.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР“ продає усї українські часописи і календарі і посередничить у всїх торговельних ділах.

Замовленя доконує оборотною почтою. — При більших замовленях дає опуст. 789 27—25

ГАРАЗД! ГАРАЗД!

„Сокільский Базар“ у Львові ул. Руска ч. 1.

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведене

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. и. по умірених цїнах.

Признаня для „Сокільского Базару“ у Львові.

З численних признань, які одержуємо зі всїх сторін краю за нашу торговельну діяльність, подаємо ось тих кілька до відомости Вп. Суспільности:

1) З портрету надісланого менї єсьм цїлком вдоволений. Новесело 25/11 1905. *Гр. Мицко.*

2) Із зошитів єсьмо вдоволені. Коломия 24/2 1905. *С. Недїльский.*

3) За хорошо виконаний кредковий портрет прошу приняти подяку. Львів 4/4 1905. *Замойский Втр.*

4) Зі зошитів єсьмо вдоволені. Коломия 2/11 1905. *С. Недїльский.*

5) За зроблений менї портрет єсьм Вам вдячна. *Вячесл. Будзиновска.*

6) З якости і цїн Ваших товарів єсьм вповні вдоволений. Прусік 16 червня 1905. *Ольга Ґаринович.*

7) За присланї шкільні приборя дякую і єсьм з них вдоволена. Сторожі вел. 15/9 1905. *Іванна Ґаринович* учителька. 1042 2—10

Портрети кредкові виконує ся по цїнї 12 К, погрудє звичайна величина. Портрети кольоровані від 40 К.

В „Сокільскім Базари“ є на складї крім краєвидів також портрети і образи наших поетів, письменників і історичні.

Всї товари набувайте лиш в „Сокільскім Базари“.

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

МИХАИЛА БИЧИШИНА

Львів, ул. Замарстинівска ч. 21 а.

Заложена в роцї 1896, приймає всїлякі направи повозів і виконує замовленя на нові повози по приступних цїнах з ґарантиєю за добрий виріб, понадто має їх на складї, а крім того півкриті фаетони і легонькі візки. Старі повози бере в коміс, або замінює за нові за евентуальною доплатою. 881 1—10

НА РЕВМАТИЗМ, гостець, постріл (ішіяс) і всякі нервові болї поручає ся усмиряючі натирання, від о лїт незвичайно розповсюднене, многими лїкарями ординоване і знаменитостями признане

Linimenthum Gaultheriae compositum

з правно зареєстрованою охоронною маркою „НЕРВОЛЬ“ хеміка д-ра Юлія Францоса, аптикаря в Тернополи. Цїна фляконy 80 сот., 10 фляконів 8 К, не числячи опакованя і оплатно. — Тисячі подяк можна переглянути. Почтова висилка двічи на день.

Дістати можна в кождій більшій аптицї або в аптицї

1039 *Д-ра Юлія Францоса в Тернополи.* 2—48

Правник вправний інструктор, шукає лекциї на село. Зголошеня на адресу В. Лопачак, Ляшки долїшні п. Боринич. 1—3

Академік вправний інструктор, ґадає лекциї на селї. Ласкаві зголошеня і услівя на адресу: „ЛЕКЦИЯ“ Козова poste restante. 1047 3—5

Помічник оборотний і добрий експедиент найде місце в корінній торговли Івана Бориса в Перемишли. 994 10—?

Знаменитий мід десеровий курацийний по 6 К, найлїпший „Raritas“ медоборів по 6 К 60 сот. за 5 клґ. франко. Мід в пляшках по 2 К за 1 клґ. За бляшанки звертаю 60 сотиків. **На будову театру** від руского замовленя даю 20 сот. **КОРЕНЕВИЧ** ем. учитель **Іванчани.** 1009 10-24

Реньске природне вино

1 фляшка . . . . К 2·40
10 „ . . . . . „ 22·—

поручає торговля

ІВАНА БОРИСА

в Перемишли. 918

Двох академиків ґадає спільного мешканя в удержанем при інтелїґентній рускій родинї. Зголошеня під „Володимир“ poste restante головна почта Львів.

1045 2—3

Прошу читати!

В тих днях вийде з під друкарскої праси IV річник

„Календарика фінансового“

на рік 1906

з незвичайно богатим змістом, особливо в банкових і фінансових справах. Дістати єго може кождий за надісланем адреси переписним листом.

БАНКОВИЙ ДІМ

Рогатин і Улям

Львів, ул. Сикстуска 8.

1056 2—10

„Краєвий Союз кредитовий“

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цїнах:

Книга довжників	арк.	по 10	сот.
Замкненя місячні	„	„ 5	„
Інвентар довжників	„	„ 5	„
Інвентар вкладників	„	„ 5	„
Інвентар уділів	„	„ 5	„
Книга головна	„	„ 10	„
Книга ліквідацийна	„	„ 10	„
Книга вкладок щаднич.	„	„ 10	„
Книга уділів членьских	„	„ 10	„
Реєстр членів	„	„ 10	„
Справоздане і замкненє рахунків	„	„ 10	„
Зголошеня о позичку штука	„	2	„
Виказ умореня позички	„	2	„
Асиґнати касові штука	„	1	„

Купувати і замовляти належить в

„Краєвім Союзї кредитовім“

у Львові, Ринок ч. 10, І. поверх.

Даю лекциї

після проґрами ґімназій в Росії, а також учу мови російскої, німецкої і польскої, ул. Паненьска ч. 22, двері 4.

ТОРБАН ч. 7

СЬПІВАНИК ДЛЯ НАРОДНИХ ШКІЛ

зложив Я. ЯРОСЛАВЕНКО.

Часть II. Цїна 50 г. 1026

Головний склад:

Українська Накладня

Львів, ул. Вроновска 8.

Дістати можна також в книгарнях.

Просимо зажадати

нашого банкового календарика, котрий розсилаємо даром і оплатно. **Льоси** на сплати продаємо дешевше як заграничні фірми. Аґентів не маємо. Безплатна ревізия льосів і ефектів.

Шіц і Хаєс

банковий дім і контора виміни.

Львів площа Марийска ч. 7. (ріг ул. Коперника). 780

Музичні новости.

Стоїть гора високая, пісня на середний голос Д. Січиньского. Цїна 70 сот.

Українські танцї І. на фортепян Я. Лопатиньского. Цїна К. 1·20.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД

Українська Накладня

у Львові, Вроновска 8.

Дістати можна також в книгарнях. 962 10-10

Поїзди всякого рода, нові і поїзджені, поручаю у великім виборі, приймаю до заміни, в коміс на продаж або купую за готівку. Приймаю також замовленя до вінчань на елеґантні повози в білими кіньми, що походять з цїсарскої стадини, по приступних цїнах. 191 2—3

М. НАС

Львів, ул. Шпитальна ч. 28

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти

машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 35 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 ко 77 зр.
Обручкові ч. 45 ко 88 зр. (для грубої роботи).

Всч. Священикам і кн. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за потвердженем уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10%, дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цїнники на жадане даром. 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Лаврук

Львів, Пасаж Мікольяша.

„РУСКА ХАТА“

ілюстрована часопись лїтератури, штуки і сучасного житя

виходить 5 і 20 кождого місяця в обемі 2 до 3 аркушів під редакциєю: *Дениса Сембратовича.* Цїлорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адміністрациї: Львів, Бляхарска ч. 8.

Робітню знарядів церковних

другу руску в Галичинї поручає

Василь Дуткевич

ібронзівник в Перемишли.

Приймає чаші до золоченя, дароносниці, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золочене і срібленє відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, ліхтарів, павуків.

ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, бронзівник

Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 595 59—90

Що року горять хлопскі міліони неасекуровані!

„ДНІСТЕР“

Товариство взаїмних обезпечень у Львові (ринок 10) одиноке руске Товариство асекурацийне обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу на случай пожежи. По пожарі виплачує „Днїстер“ зараз відшкодованя; оцїнку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 лїт виплатив „Днїстер“ відшкодовань в сумі 5 міліонів 340 тисяч корон.

Фонди „Днїстра“ виносять (з кінцем р. 1904) суму 1,183.874 кор. і уміщені суть в цїнних паперах.

В „Днїстрі“ єсть обезпечених більше як 300.000 будинків. На покрите хат черепом дістають члени „Днїстра“ позичку в Товаристві кредитовім „Днїстер“.

Полїси „Днїстра“ приймають ся при всїляких позичках в Банку краєвім, касах ощадности і касах спротиньских.

Чистий зиск по скінченім роцї звертає ся членам, в лїтах 1901—1904 звернув „Днїстер“ членам 284.857 кор., (за лїта 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премії).

Аґенциї „Днїстра“ находять ся в всїх містах, і більших селах і треба поставити обезпечене через аґентів; господарі письменні повинні старати ся о аґенциї „Днїстра“ в таких сторонах, де инші аґенти „Днїстра“ не роблять. Аґенти „Днїстра“ заробили вже *провізиї 662.807 корон.*

На житє обезпечайте ся тілько через „Днїстер“ в Товаристві краківскім; свою провізию від сих обезпечень дає „Днїстер“ *на рускі додродїйні цїли.* 34 23—26

„Днїстер“ припоручили Преосв. Епископ. Ординарияти.

Стережіть ся оно і асекуруйте ся в „Днїстрі“!

Поперед. сот. житя чередом (досмертну).

Власного виробу

ЛЯМПИ на ВІЧНЕ СЬВІТЛО

з хіньского срібла і бронзу в огни золоченого по припису епископскої станиславівскої консисториї продає по найнизших цїнах

звісна руска торговля, сполучена з бронзівничою рукодїльнею

Петра Дуткевича

в Станиславові

улиця Бельведерска ч. 5.

Лямпи продає по цїнї 32, 40 до 62, 70, 80, 90, 100, 110, 120 корон за штуку.

Патентовані лямпки „Guillon“ сьвітять ся 14 день. 863 6—12

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

Де Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в недїлю і сьвята), Деятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що недїлї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Берґомета (в понедїлок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в недїлї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·10**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави руской	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Законного (від 25/6 до 15/9), Освєнцїма (від 25/6 до 15/9), Велїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватра (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що недїлї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Коканини (від 1/5 до 30/9 що недїлї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави руской	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черевиками повсїмки; поїзди нічні є означені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети певного низшого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в мінїзнім бюрі ц. к. державних зелїзниць, площа Гавсмана ч. 9. 85

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий. З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

268. Львів четвер 1 (14) грудня 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Оппенвеского ул. Кілінського 2; Є. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 33. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulalski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Перекладата і надсилість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к		44 к.
на пів року	16 „		22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к

Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім за тереженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсерату або за її місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

На міжнародній арені.

Події в Австриї так заняли увагу всіх, що відносини по инших державах стратили у нас на разі великий інтерес. Тимчасом і поза Австро-Угорщиною іде політичне житє своїм ходом і власне в послїднім часї стало ся чимало такого, що вимагає хоч коротенького зазначеня і обговореня.

На перший плян виступає тут Росия, котра еще довго буде своїми переміними, які переживає, порушувати уми і серця сьвіченої Европи. В Росиї революция — сей клич лунає вже від менше більше року по всіх усюдах, а колиб хотїв поспитати ся, на чім тепер станула ся завзята революцийна борба, то годї було-б на се питанє дати якусь рішучу, позитивну відповідь. Над ситуациєю панує все еще маніфест царя про заведене конституциї, але сей маніфест має тепер вже лише теоретичну, чисто формальну вагу. В маніфест царя ніхто не вірить, як і не вірить ні самому цареви ні его міністрам і сей брак віри, брак довіря до кого небудь і до чого небудь характеризує найлїпше внутрішне положенє в Росиї. Коли прийшов Віттє, то здавало ся, що принайменше він буде тим мужем провідним, котрий згуртує коло себе російских народних діячів і дасть початок до розвязаня ситуациї. Але довіре до Віттого, коли взагалї яке-небудь було, пропало дуже скоро. Віттому ніхто вже не вірить, а се є головною причиною, чому внутрішній борбі нема кінця. Проч з царем, проч з Віттим, проч з обманцями — такі погляди ходять по всім усюдам російского царства і розбурхують нерви до дальшої борби. Недавно що перебула Росия а зглядно перебуває від двох тижнів страйк почтовий і телеґрафічний, але тепер заносить ся на страйк ґенеральний. Характеристичне є, що до страйку має приступити також служба поліцийна і військо — розуміє ся не все, але тоті его відділи, які російским боєвим орґанізациям удало ся перетягнути на бік революциї. Сьвіт чудує ся, що значать бути війска в Києві, Севастополи і т. п., а тимчасом ті бунти були по правдї мимовільними пробами, як зорґанізувати війско до борби з царатом. Революціонери розуміють, що без війска їм борба з абсолютизмом таки не удасть ся і тому їх заходи ідуть всї до того, щоб війско для себе приєднати. Коли отже падив ся вже з гори страйк ґенеральний, то рівночасно вела ся також завзята пропаґанда в російській армії і нічого дивного, що ся пропаґанда виявила ся по части перед часом. Було тут зовсїм так, як колись в славним бунтом на „Патьомкіні“ — бунт сей випередив загальну революцию фльоти, по просту тому, що там, де має ся до роботи з масами, удержати всї розаґітовані сили до назначеного моменту є річию прямо неможливою. Так отже і тепер стали вибухати бунти війска, але се — сказати-б так — малі огники, що дістають ся на вні через щілини, хоч у нутрі панує вже широко розложений огонь, котрий має вибухнути в цїлости доперва пізнїйше.

Коли би запитати ся, який є боєвий клич нової страйкової кампанії, то можнаб дати за відповідь: „Жадаємо конституанти!“ Революціонери російскі не вірять Віттому ні его приготовлюваній державній думі і тому не хочуть вдавати ся в ніякі компромісы. Поки не буде скликана рада вибрана на основі загального і рівного права голосованя, поти російскі революціонери ані думають залишити борбу. Так сказав конґрес хлопский в Москві і те саме говорить також загальна боєва російска орґанізация. Розуміє ся, що се знамя борби відносить ся тілько до кадр революцийних, бо знов що-до суспільности, то годї сказати, аби вона — навіть єї сьвідома часть — ішла вся без застережень за сими революцийними клячами. Навпаки, поміж суспільностию, особливо по містах іде вже завзята пропаґанда за „супокоєм“ і занехаєм вже раз борби, а на скілько ся пропаґанда, ширена найімовірнїйше самим правительством, віднесе успіх, покаже очивидно доперва будучність. То є тілько певне, що правительство почало в послїдну хвилю знов арештувати революцийних проводирів і старати ся о здавленє революциї силою, що певно не діялоб ся, колиб правительство не мало в тім напрямі опертя у царя або і серед деяких кругів самої суспільности.

У Франциї оголошено вже закон про розділ церкви від держави і тим завінчив ся оден период найновійшої французкої історії, який можнаб назвати периодом очищуваня французкої републики від єї ворогів. Тими ворогами уважали французкі републиканцї — не входимо в те: слушно чи не слушно — армію і католицке особливо монаше духовеньство і в тім напрямі ідуть всї змаганя французких републиканьских партий від часу звісної афери Драйфуса. Коли з одної сторони, реформою особистою армії очищено єї від елементів монархічних і консервативних, то знов з другої сторони, законом про конґреґациї і відтак розділ церкви від держати підкошено раз на все переважаючий вплив католицкого духовеньства на школи і суспільність, який те духовеньство — по думці французких републиканців — мало використувати в цїли зверженя колись републиканьского ладу. Сам закон, оголошений що йно перед кількома днями, полягає на тім, що держава від 1 січня перестане платити на удержанє католицкого духовеньства і се духовеньство мусять від того часу опікувати самі віроісповідні громади, подібно, як се мало ся вже і з иншими віроісповіданями істнуючими у Франциї. Тілько емеритури буде держава платити дальше, розуміє ся так довго, поки емерити не вигинуть, а і тота емеритура є обкроєна, бо виносить лиш три четвертини дотеперішної платнї у тих, що скінчать дня 1 січня слїдуючого року 60-ий рік житя а що найменше 30 лїт безперервної служби. Ті, котрі числять 45 лїт лїт житя а 25 сьвященьства, одержать лише половину, але в кождім случаю емеритура, так у першої як і другої катеґориї не може виносити більше як 1500 франків річно. Закон про розділ церкви від держави підносить значно фінансові сили і авторитет католицкої церкви у Франциї і тому не дивниця, що наша опозиция на консисториї заповів серйозні „вияснення“ в справі того закона в найблизшій будучности, бо зрівнанє католицизму з иншими віроісповіданями у такій ультракатолицкій колись Франциї мусїло зовсїм не викликати неприємне враженє в Ватикані.

Стара Анґлія, що рідко коли звертає на себе увагу своїм внутрішним житєм, перейшла а зглядно переходить також кризу, хоч кризу не небезпечну, бо лише кабінетову. В Анґлії є тілько два верховодячі сторонництва: ліберальне в найширшім змислї того слова і консервативне, і там буває так, що по режимі консервативнім приходить ліберальний і наоборот: по ліберальнім консервативний, — подібно, — як по зимі наступає весна а по осени знов зима. Доси був там при кермі кабінет консервативний Бальфура, отже тепер прийде до керми кабінет радикальних лїбералів. Тим щасливцем, що дістав вже місию зложеня кабінету є Кампбель-Банерман, вожд Ґледстонїстів і знаменитий орґанізатор. Однак зміна кабінету має тим разом трохи глибше значінє ніж звичайне пересуненє вказівки на політичнім барометрі, бо йде о річи заздничої ваги. Бальфура повалив Чамберлен, а повалив тому, що Бальфур не хотів прийняти его економічно-торговельної політики, котре звучить: „Листа на товари инших держав, а знесенє всяких мит у тих держав, котрі супроти Анґлії відграють ролю кольоний, отже на товари з Австралії, Канади і Полудневої Африки“. Ся політика Чемберлена має тоту рацию, що війна з Боерами скінчити ся могла для Анґлії фатально і від Анґлії можуть згодом відпасти взагалї всї кольонії, коли з них буде Анґлія тягнути лише зиски, хочби в формі мит. Чемберлен не має свого сторонництва, тому проводу не обійме, але за те прийдуть до керми ліберали, котрі при помочи Ірляндців можуть числити на евентуальну більшість. Тому то Ірляндцям знов усьміхає судьба як за часів Ґледстона, бо — Банерман, щоб мати ірляндских послів по своїм боцї, обіцює надати Ірляндиї автономії після волишного проекту Ґледстона, а се було-б першим кроком до здобутя Ірляндиї державної независимости, хочби лише в федеративнім союзї з Анґлією. Біда однак що всюди приходить шовінїзм, бо як Ґледстона звалила свого часу часть самих лїбералів над проводом Чемберлена за про-

що пятниці рибу по жидівски, знаменит меди, оцтмсне і пільзеньске пиво.
З поважанєм С. Райх.
Ресторація С. Райх
Ринок ч. 5
поручає
1056 2—3

Дещо про рівноправність жінок.

(*Конець.*)

Так званий еманципацийний рух вже й між руским жіноцтвом в Галичині від давна не є новинною, і з похвалою зазначити треба, що від самого початку аж доси остав він далекий від усїх недорічностий, які деинде уважано нераз наче за головну річ жіночого визволеня; з другої-ж сторони повертає ся він і доси в дуже ще скромненьких межах. Поясняти дасть ся се здоровим, хоч скромним виховаєм та тверезим поглядом нашого жіноцтва, а з другої сторони о стілько нормальними відносинами родинними і суспільними у нашого народу, що борба о хліб, ся може найголовнїйша причина еманципацийного руху, не стала ся ще у нашого жіноцтва так дуже пекучою потребою. За сим іде, що й орґанізация руского жіноцтва є ще слабо розвинена, хоч дуже придалась би вона навіть і до наших цїлий.

Маю тут на гадці очивидно лише жіноцтво з нашої інтелїґенциї, бо селяньских і робітничих жінок доси ще не доторкнулась наша опіка так само, як і не дійшла ще до них гадка про еманципацию; впрочім у них „само житє помагоджує жіночу справу“, бо так хлопи як і жінки однаково ходять в ярмі, однаково двигають те ярмо, отже й мають... рівноправність.

Остатним виразом — я не гадаю, що раз на все остатним — нашого жіночого руху були довірочні збори нашого жіноцтва, що відбули ся минувшого тижня у Львові. Найголовнїйші постанови тих зборів були: взяти ся за переведенє орґанізациї чи то, инакше кажучи, згуртувати свої сили, і старатись о руску жіночу ґімназию. І справдї се були би на разї найважнїйші потреби. Без орґанізациї взагалї шкода братись за яке-небудь дїло; а знов до просьвіти, до якої цїлком слушно і розумно пре ся наше жіноцтво так, що майже на сю одну річ і обмежає доси весь свій т. зв. еманципацийний рух, — до просьвіти, кажу, бракує лише ще ґімназиї. І жаданє се є цїлком оправдане, скоро у нас жінки мають уже вільний вступ до унїверситету.

Та тут насувають ся деякі замітки. В орґанізацию постановлено втягати лише дївчат, а зовсїм не звернено уваги на голос „Еманципантки“ (гл. фейлетони в чч. 257 і 258 „Діла“). Шкода, що „Еманципантка“ живим переконуючим словом не постояла при дискусиї за свою гадку. А мабуть була на зборах, бо довелось менї чути замітку: „Ось є; і чому-ж не говорить?“ А у відповідь на те відозвалась друга: „Не дай, Боже, краси, а дай розум!“

Що-до руских жіночих ґімназий слушно указувано на трудности. Державної не зараз можна діждатись, скоро її навіть всемогучі в Австриї Поляки не мають; а приватну теж не легко нам заложити собі, коли зважить ся получені з тим немалі кошти, а може й брак учителїв. Була би вона можлива хиба ще сяк-так у Львові. Отже подумати лише, з якими величезними трудностями борє ся наша приватна видїлова школа і учительска семинария; а ґімназия мала би ще більші потреби. Колиж знов числити на батьків, то пригадую, що перемиский інститут виказав за минувший рік щось около 6.000 К, недоплачених батьками. Тай так: і тут горяче і тут боляче! Тим то великих надій нема що собі робити.

Врешті руска жіноча ґімназия і не є на мою гадку такою пекучою потребою у нас. Сю гадку мав я нагоду давно вже висказати і умотивувати, та й тепер не лиш не покинув я її, але й утвердив ся в ній, слухаючи дискусиї на згаданих довірочних зборах. На замітку, що при теперішнім станї річий не великий пожиток могуть мати наші дївчата в укінченої ґімназиї, чув я відповідь, що не для хлїба, а для власної приємности бажають дївчата висшої науки. Ну, з тим я то згоджую ся, не похваляю, ба навіть, щиро скажу, не вірю. Учитись „для власної приємности“ уважаю за одно, що й гроші складати для власної приємности. Се еґоїзм або навіть неморально. Гроші складати, учити ся — має розумну цїль лише тогдї, коли хочу не сам тїшити ся в кутку або величатись перед людьми тим, що маю чи знаю, але другим добре робити. Я навіть обовязаний до сего. Атже 12—16 лїт я учив ся не з власної прачі, а людским коштом, людскою працею; я через той час дармо хлїб їв, а другі на мене працювали. І як же? Опісля, коли я чогось научив ся, чи вільно менї се ховати тілько для себе, для власної приємности або для імпонованя мому товаришеви житя моїми сьвідоцтвами чи дипльомами?... Се був очивидно лише в палкости спору не розважний промах із сторони тої панї, що боронила ідеї висшої науки. Инше має значінє учитись „не для хлїба“. Значить воно або „учитись не за панщину“, — не лише длятого, бо инакше не буде хлїба, або учити ся, хоч чоловік не потребує їсти хлїба з тої науки. І одно і друге гарно; тількож у нас дуже мало найде ся таких, котрі би могли учити ся, хоч не потребують з науки хлїба. У всякім разї учити ся для хлїба (тілько не за панщину!) зовсїм не є соромно. І тут скажу: учитись нашим дївчатам 16 лїт для хлїба — в гарнім значіню сего слова — невеликі є вигляди, а учити ся лише для власної приємности — хочби в незластивім значіню сего слова, щоби безплатно другим добре робити — зможуть при нашій незаможности лише хиба рідні виїмкові одиницї.

Всеж таки рук опускати не треба. Передовсїм, котрих батьків на се стати, ті повинні своїх дочок, охочих і спосібних до наук, учити або приватно дома або посилати до тих приватних ґімназий польских, які вже місцями є. Згодом, коли потреба руской ґімназиї окаже ся вагляднїйше, а до того й часи у нас може настануть лїпші (приріст учительских сил і т. п.), тогдї і енерґічнїйше взяти ся до дїла. Але при тім доконечна також як найширша орґанізация.

Та поки-що зверну увагу ще на одну важну річ. Говорить ся у нас і пише ся дуже часто те саме в приладї до инших наших домагань: поки здобудемо те, чого домагаємось, чого нам доконче потреба, що нам слушно належить ся, стараймо ся використати те, що вже маємо, та робити те все, що лише від нас самих залежить і чого нам нїхто не може збронити.

Яке-ж тут широчезне поле для нашого жіноцтва, добиваючого ся рівноправности! Передовсїм користати з тих шкіл, які у нас вже є, і то не для ока, а щоби чогось научити ся на пожиток другим, на пожиток народови, або хочби й на всякий випадок... для хлїба. Опісля з тими науками, які подають наші школи, легко можна навіть і без висших шкіл учитись самій дальше і висше коли ходить лише о власну приємність. Отсе що-до просьвіти і науки.

А в житю родиннім і товариским кілько то могло би жіноцтво зробити, щоби зрівнати ся з мужчинами! Я не гадаю вичерпувати сеї теми, бо можна би о сїм писати, як то кажуть, томи; длятого доторкну лише деяких річий. Оттак глянїте но, високоповажані панї і панночки, по ваших хатах. Маєте чотири, три, може дехто лише дві комнати; але між ними мусить бути оден „сальон“. Правда?... А на що? На те, щоби місяцями або роками стояв без ужитку; на те, щоби мали де стояти ваші гарні меблї, на котрих звичайно жалуєте навіть сїсти; на те, щоби в мертвім капіталї уложувати кількасот корон; на те, щоби служниця мала

На сьв. Николая поручає: Одинока руска фабрика і цукорня Василя Вітиньского у Львові улиця Баторого число 10
всякі подарунки здорові власного виробу для чемних і нечемних дїтей. Філія ул. Жовківска ч. 61. (біля зелїзничої рампи).
1065 2—4

ект білю — в користь Ірляндиї, так і тепер ґр. Росбері, голова лїбералів в палатї перів заповів, що его сторонники на розбите едно-Великої Британії нїколи не позволять. Банерман буде мусїв тому розвязати парлямент і розписати нові вибори, а яка з тих виборів вийде констеляция, побачимо по виборах, котрі мають відбути ся вже в січни слїдуючого 1906-ого року.

Нарід за загальним, рівним, безпосереднім, тайним і несфальшованим правом виборчим!

Віча в Долинщинї.

Рускі всенародні віча в Долинщинї, в Рожнїтові, в Болехові і Долинї на дни 10, 10 і 12 грудня с. р. получені із звітом посла соймового о. Богачевского випали під кождим зглядом знаменито. Найчисленнїйше було віче в Болехові, хотяй і в Рожнїтові і в Долинї місця віч цїлком були заповнені. Вічам проводили в Рожнїтові о. М. Левицкий, в Болехові о. І. Вірчак, а в Долинї о. Николай Білецкий і п. Йосиф Гошовский. Замітити належить, що п. Іван Бавяркевич купець з Долини, котрий первісно обіцяв був місця для віча, в послїдній хвили місця відмовив, бо долиньскі вшехполяки, іменно польскі „Соколи" загрозили єму бойкотом... З тої причини віче відбуло ся в читальни... Для патріотів Долинщини се новий доказ, що в Долинї як найскорше потреба руского „Народного дому" і руского склепу.

Посол о. Богачевский змалював в своїй промові зібраним послїдну сесию сойму. Іменно представив справу Вавельску і протест руского соймового клюбу, „ukrajowienie" парцелациї і пропінацию. Згадав також о справозданю в цїли піднесеня хову худоби як і резолюциях руского клюбу; о законї на покриванє домів дахівками як і о становиску, який руский клюб заняв в тій справі. Сам посол промавляв о комасациї, касах райфайзеньских, радах повітових; законї повецкім і школах народних. Поставив також внесене на заложенє в Долинї державної школи реальної з язиком викладовим руским. Інтерпеляциї вніс 20... Найдовше розводив ся бесїдник над реформою виборчою і вияснив домаїдно проект безпосередного, загального, рівного і тайного голосованя. Представив дотеперішну борбу руского народу і руского клюбу о ту реформу як і сцену, котра в тої причини в соймі відограла ся при кінци соймової сесиї. „Маршалок казав ґалерию опорожнити але справи тої вже нїхто не в силї опорожнити". Се промовив довго гноблений, довго кривджений, довго терпячий народ — се на мурах сойму мертва рука народу показала ся і грозні слова „Мане, Текель, Фарес"... Взінци завзивав зібраних, щоби в так важній хвили нїхто не цармував, але най тая борба о належні права обхопить кожду руску хату, кожду руску одиницю, най голос безпосередного, загального рівного і тайного голосованя підоймуть тисячі-мілїони.

Промавляли по рефераті в Рожнїтові Гринь Юрашко, о. Сойка, Корецкий і Петро Шаапок; в Болехові Іван Долїшний, Нїмець Иосиф Гейн з Нїнева. Михайло Мицак як і Тит Яцишин!... В Долинї промавляли: Михайло Ржим, Стефан Матійців, Иосиф Гошовский, Михайло Чміль п. Іваськевич, Гнат Хомишин, Василь Козак, о. Захарясевич і Павло Кабзак.

Взінци ухвалено отсї рівнозвучні резолюциї:

І. Віче виражає свому послови о. Богачевскому своє довіре і признанє.

ІІ. Віче домагає ся 1) подїлу Галичини на части руску і польску та подїлу ради шкільної краєвої на части руску і польску.

ІІІ. Віче заявляє ся за безпосередним, загальним, рівним і тайним голосованєм до всїх тїл законодатних без нїяких обмежень.

IV. Віче ухвалює вислати до президента мінїстрів бр. Ґавча телеґраму слїдуючого змісту: Руске всенародне віче в Рожнїтові, Болехові і Долинї з дня 10, 11 і 12 грудня с. р. при нагоді посольского звіту посла галицкого сойму о. Богачевского витає з радостию заповідь нової реформи виборчої в напрямі безпосередного, загального, рівного і тайного голосованя, однакож застерігає ся против всякого обмеженя того права і упривілїованя одної нациї против цїлого руского народу.

Телеґраму вислано.

Віче в Скалатї.

Дня 12 с. м. на взив вічевого комітету зібрало ся в Скалатї поверх 2000 народу на віче, яке відбуло ся в великій сали Руского банку. Та хоть як простора саля, а не помістила і половини прибувших, тому й чотири примежні комнати були дословно запхані. — Крім комісаря явив ся урядово староста в товаристві бурмістра і судових урядників. Прибуло також 14 сьвящеників і кілька пань. — По основних рефератах ухвалено слїдуючі резолюциї:

1) до президента мінїстрів барона Ґавча з заявою за безпосередним, рівним, тайним і загальним правом голосованя та з протестом против вилученя Галичини;

2) до руского парляментарного клюбу у Відни з подякою за заяву п. Романчука, вложену в буджетовій комісиї і з візванєм до дальшої витревалої борби о права руского народу;

3) до посла Гладишовского дословно: Зібрані висказують своє обурене за єго висказ о наймитівскім праві виборчім, а в разї коли-б на будуче не ішов солїдарно з руским клюбом в борбі о право загального голосованя, заперечують єму право представителя Русинів округа виборчого Тернопіль-Збараж-Скалат;

4) зібрані взивають Народний Комітет, щоби в порозуміню з репрезентами руского народу видав брошуру о поведеню австрийских Поляків з Русинами почавши від 1848 року до найновійших часів, долучаючи до неї на основі стеноґрафічних протоколів сойму і ради державної промови у Львові і Відни послів польского кола в справах виборчої реформи. Брошуру ту в перекладах російскім, францускім і нїмецкім має розіслати: всїм членам конґресу земств (не виключаючи Поляків) в Москві, мінїстрам російским і всїм більшим часописям в цїлій Европі, нехай раз пізнає сьвіт справедливість і свободолюбність тих панів.

Учасник.

Віче в Калуши.

Дня 8 грудня с. р. відбуде ся велике народне віче в Калуши в справі загального безпосередного, рівного, тайного і несфальшованого права голосованя. Було присутних о кого 1500 участників, без ріжницї переконань і партиї. Зборам проводив о. Корнило Дудикевич з Кропивника. Позаяк адв. д-р Андрій Кос по причинї слабости не міг прибути і виголосити реферату, виручив єго канд. адв. Роман Курбас. В дискусиї забрав голос канд. адв. Мелітон Твердохліб, котрий подав способи, якими за загальне голосованє борти ся належить, а межи иншим звернув увагу на рільний страйк, яко одиноке средство до вломаня шляхоцкої бути і опозициї зі сторони польского коле против загального голосованя. Промавляли ще о. Дудикевич, Ярослав Коритовский і селянин Чміль, котрі підносили кривди Русинів при голосованю до сойму, повітової ради і громадских рад, почім ухвалено одноголосно слїдуючі резолюциї:

1) Віче домагає ся заведеня загального, рівного, безпосередного, тайного, несфальшованого права голосованя і заявляє, що всїми силами і способами буде стреміти до заведеня сеї реформи вже в найблизшім часї, ставючи до борби поруч міского пролетарияту.

2) Віче висказує найвисшу погорду непокликаним обшарникам з кола польского за їх крайне реакцийне становище, яке займали при нагоді трактованя виборчої реформи на біжучій сесиї парляменту. Лише панове вибрані при помочи виборчих шахрайств, можуть на сором перед цїлим сьвітом проектувати і попирати несправедливу і кривдачу мілїон горожан посередність виборів в хвилї, коли на сходї падуть і ломлять ся останні дзвена вікових окон.

Резолюциї ті закомунїковала президия віча бар. Ґавчови.

По вічу вирушив головними улицями міста похід, в котрім взяло участь около 2000 осіб. Похід отворив хор залуских міщан, котрий через цїлий час походу сьпівав разом з народом патриотичні пісні а то: „Ще не вмерла Україна", „Який то вітер шумно грає" та марш „Соколів". В поході несено таблиці з написами: „Най живе вільна Україна", „Най живе рівне, безпосередне, тайне, загальне право голосованя", „Проч з парляментом привілеїв".

Перед будинком повітової ради і перед помешканєм посла до сойму Вурста, (котрого стерегло кільканайцять жандармів) підносили учасники походу оклики за загальним голосованєм а на погибель теперішним верховодам.

Похід розвязав ся в ринку де ще раз промовив до народу п. Твердохліб, вказуючи на повагу хвилї та візвав учасників до орґанїзованя всюди по селах та місточках віч та довірочних зборів. Віче імпонувало численностию учасників та супокійним і поважним настроєм.

Доказом, як такі віча розбуджують сьвідомість та образованє народа, нехай буде і та обставина, що сейчас по вічу відбула ся тут довірочна нарада чільнїйших селян, міщан та інтелїґенциї повіту, на котрій постановлено завязати чисто народовецке товариство полїтичне. Статути вже виладжує нарочно в тій цїли вибрана комісия.

Доносять, що в найблизшім часї відбудуть ся численні віча по дооколичних селах на вічу в Войнилові, скликанім на 21 с. м., реферувати буде канд. адв. з Калуша Мелїтон Твердохліб. Vivant sequentes!

З ради державної.

На вчерашнім засїданю палата послів радила над наглими внесенями в справі положеня державних урядників.

П. Штравхер, мотивуючи своє внесенє, виказував, що між урядниками панує велика нужда, длятого правительство повинно прийти їм в поміч. [П. Гаєкнер замічає, що в остаючих вісьмох роках державні урядники дістали 150 мілїонів на поліпшенє своєї платнї. — П. Ганіш відповідає, що те поліпшенє дістали лише висші урядники.] На Буковинї — каже дальше п. Штравхер, 80% урядників є задовжені, а їх платня обложена кондиктами. Низшим урядникам грозить економічна руїна. В Чернівцях більша доріжня, ніж у Відни; урядники не могуть вижити з своєї платнї. В кінци своєї півтретягодинної бесїди домагав ся бесїдник, щоби урядникам признано 30% додатку з причини доріжнї.

П. Скедль промовляв за жаданями, ухваленими на остатнім з'їздї урядників.

П. Гофер остро виступав против мінїстра скарбу і докоряв правительству, що воно визискує урядників, особливо низших.

П. Гофман-Веленгоф виказував, що додаток доріжняний лиха не усуне, і домагав ся, щоби активальний додаток вчислено до емеритури і лїта служби знижено на 35 лїт.

П. Слама говорив за внесенєм тайної кваліфікациї.

Мінїстер скарбу д-р Косель заявив, що правительство старає ся по можности заспокоювати потреби урядників і, де може, не відказує їм помочи; тим то й неоправданий є докір, мов би правительство від часу реґуляциї платнї нїчого не зробило для державних урядників. Справою доріжняного додатку не можна близше займати ся, бо на се треба би кредиту в квоті около 52 мілїонів корон. Правительство мусить обмежатись до того, щоби в конкретних випадках удїляти поміч там, де справдї нагла поміч потрібна. Мінїстер каже, що тепер приготовляє ся підвисшенє платнї зелїзничої служби, а дальше прийде на чергу справа почтових і скарбових урядників. В найблизших днях правительство внесе до палати проект закону, котрим буде заспокоєне бажанє, щоби активальний додаток брано також за підставу при вимірі емеритури, при чім буде підвисшений також плачений доси урядниками додаток на емеритуру. Дальше звернув мінїстер увагу на трудности при модифікациї службових приписів і норм службової праґматики; ті трудности виходять особливо з ріжнородности поодиноких галузий адмінїстрациї. Вкінци висказав бесїдник остру догану за форму, в якій державні урядники висказують свої бажаня. [В недїлю на вічу державних урядників у Відни названо мінїстра скарбу ворогом урядників].

На тім скінчило ся засїданє.

В буджетовій комісиї назначено проект о конґруї на перше місце дневного порядку першого засїданя комісиї по сьвятах.

З Росиї.

Телеґрами.

Льондон. В Петербурзї говорять, що відкрито заговор в цїли поваленя династиї Романовів і проклямованя першим конституцийним монархом Росиї кн. Долгорукого з Москви. Власти арештують кождого дня сотки хлопских провідників. Між козаками а бунтуючими ся хлопами приходить без перерви до кровавих конфліктів.

Київ. Велика військова револьта вибухла на ново. Половина ґарнізону збунтувала ся. Вірними лишили ся тілько козаки.

Відень. З Одеси доносять: Директор міскої бібліотеки Селесітов і адвокат Богомолець заявили присланому з Петербурга на слїдство в справі жидівских погромів сенаторови Кузьмінському, що вони готові присягнути перед судом, що ґенерал-ґубернатор Каульбарс публично взиває до вирізаня всїх Жидів.

Рига. Лотиші утворили провізоричне правительство. Офіцири показують ся на улицях лише в цивільнім убраню.

Петербург. Говорять, що приготовляє ся новий период реакциї і кровавих репресий против революцийного руху. Вітте має уступити, а керму обійме Ігнатев, з повновластями диктатора і з порученєм безпроволочного і як найострійшого здавленя всяких заворушень і революцийних проявів. З иншого жерела доносять, що Вітте хоче можливо найскорше скликати думу, але як не знайде жадного попертя земців, уступить.

Відень. Убійцею ґенерала Сахарова має бути не жінка, лише мужчина. Є ним шлюсарский челядник Ворошнїков, котрий був перебраний за жінку. Арештованого Ворошнїкова революционери увільнили вже першої ночи і вивезли за границю.

Петербург. Новий прасовий закон (тимчасові постанови для периодичної праси) обурив всю прасу. Карними постановами сего закона власти можуть знищити кождий дневник.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Відень. Авдиенция Февраврия у цїсаря тревала півчверта години, що викликало загальну сензацию. Февраврий дістав повновласть так до відрочеия як і розвязаня сойму. Здає ся, що Февраврий обмежить ся лише на відрочению, по чім вели би ся дальше компромісові переговори. В кругах коаліциї говорять, що компроміс тепер більше утруднений, бо до цїлої суми спірних точок прийшла еще справа загального голосованя. Відрочене сойму тревало би до 15 марта.

Конфлїкт з Туреччиною.

Царгород. Супротив того, що турецке правительство, замість вижиданого іраде, вислало до держав нову ноту, в котрій ставить рішучі жаданя вже перед тим державами відкинені, уважають тут ситуацию за дуже поважну. Союзна фльота обсадить тепер здаєсь третий турецкий остров.

Нїмцї в Африцї.

Берлїн. На вчерашнім засїданю парляменту репрезентант правительства заявив, що положенє в полудново-західній Африцї є поважне і конечне є ухваленє додаткового кредиту 30 мілїонів марок в цїли висланя 700 вояків, 2600 коний і 1000 верблюдів.

Зелїзнича обструкция.

Опава. На двірци північної зелїзницї в Богумілї і М. Остраві розпочав ся вчера пасивний страйк.

Норвеґія.

Християнія. Коронация норвеґского короля відбуде ся 24 червня 1906.

По війнї.

Токіо. Хіньске правительство наміряє удержувати в Манджуриї стотисячну армію. В Пекінї ведуть ся переговори, щоби для сеї армії позискати японьских офіцирів.

Вашинґтон. Бувший американьский повновластник в Сеули, котрий тепер приїхав тут яко специяльний посол корейского цїсаря, одержав з Кореї депешу, що цїсар уважає підписаний недавно договор з Японом за неважний, бо вимушений. Цїсар заявив, що сего договора не буде придержувати ся. В Кореї вибухнуть здаєсь нові заворушеня.

Зелїзниця Фердинанда.

Відень. На однім з перших засїдань палати послів в січни правительство предложить закон о удержавленю зелїзницї. Переговори в сїй справі вже закінчені.

РІЗКИ, прибрані сьвіжими цьвітами, як рожі, гвоздики, осмики і т. п. на дорунок від сьв. Миколая від 2—10 К з найкрасшим улїженєм

ОГОРОДНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ АНТОНІЯ КЛИМОВИЧА і СИНА у Львові поручає

Замовленя з провінциї відворотною почтою в ставцї цьвіти на сьвіжости нїчо не тратить. 1006 1—3

Ф. Оліярник, торговля церковних річий і девоционалій у Львові, перенесена з улицї Театиньскої ч. 3 на улицю Театральну ч. 20 [фронтовий льокаль] коло „Народного Дому", напротив промислової школи і поручає свій богатий склад і виріб церковних предметів з шовку, вовняного адамашку, бронзу, різьби на дереві і т. п.

Приймає ся знищені прибори до відновленя. На жадане висилає ся цїнники. 1006 5—11

НОВИНКИ.

— **За загальним голосованєм.** В Дрогобичи відбуло ся 10 с. м. робітниче віче. Реферував п. Вітик зі Львова про „виборчу реформу а парлямент“. — В Нижанковичах відбула ся 10 с. м. довірочна нарада селян в справі виборчої реформи. Реферували пп. Мелень і Автін Вітик. Подібні довірочні збори заповіджено в Трушовичах і Борщовичах, а на второк 19 с. м. заповіджено публичне народне віче в Нижанковичах.

— **З пашалика п. Миколая Недзвецкого.** *З Жовківщини* пишуть нам: Недавно появила ся в Dziennik'у polsk'ім а відтак і в других русиноїдних дневниках польских сяжниста оборона жовківского ц. к. окружного інспектора Миколая Недзвецкого (званого в повіті коротше „Миколайко“) супроти жалоб на него з рускої сторони — оборона писана очевидячки якимсь патриотником зпід вшехпольского стягу і приятелем п. інспектора. В тій обороні сказано, що жовківский інспектор дуже добра та справедлива душа, тому не знати, чого Русини хотять від него... Вже з сего видко, що оборону писав чоловік, котрий зовсім не хотів числити ся з фактами і з опінією учительства не лиш руского, але в части й польского. Як п. Недзвецкі (бувший вже на інспектурі в Сваляті під впливом такого сьвітла, як сумної слави русиноїд професор Сроковскі в Тернополи) поступав в жовківскім повіті, доповняємо попередні, вже знані факти, ще отсим фактом: На посаду учителя при мужескій школі в місті Жовкві подали ся два учителі, Русин Козловский і Поляк Лянґ. Сю посаду міг одержати лише учитель з видїловим іспитом з ґрупи історично-язикової, а що сей іспит мав лише кандидат-Русин, а Поляк не мав сего іспиту (помиваємо вже невористну кваліфікацию від попередного інспектора), то Русин мав по справедливости всї шанси на згадану посаду в Жовкві. За ним промовляли і іспити і кваліфікация і літа служби. Тимчасом прийшов до Жовкви на інспектора п. Недзвецкі і перевернув усе горі ногами. Козловский — Русин, не надаєсь до Жовкви, а Лянґ — Поляк, польский „сокол“, і то „заслужони“: вчить „Соколуф“ сьпіву отже треба его конче вифорсувати на посаду, яка належить ся Русинови! І так „справедливи“ інспектор Недзвецкі віддає — по вісьмох місяцях! — назад подане Русинови Козловскому, кажучи єму, що розпише новий конкурс на позаду, а рівночасно виписує Полякови Лянґови прегарну кваліфікацию і висилає его на видїловий курс до Кракова. Щоби-ж знов упертий Русин не міг податись на ново на згадану посаду в Жовкві, то інспектор Недзвецкі в оголошенім конкурсї на опорожнені посади в Жовківщині — не оголосив опорожненої ще й до нинї посади в місті Жовкві — ясна річ, дожидає, аж его приятель Лянґ зложить потрібний іспит! (Подібні практики видко і що-до посад по селах. Н. пр. на посади управителїв двоклясових шкіл в Воли висоцкій і в Батятичах мали намір податись деякі учителі-Русини, однак дано їм пізнати, що шкода стемпля, бо посаду у Воли дістане панна Клїсовска („секретарка Товариства школи людової“) а в Батятичах друга Полька, хотяй закон вказує, що при обсаді управительств мущини мають першеньство, і оно так звичайно буває, коли о управительскі посади убігають ся учительки-Русинки). — Такі яркі факти, як описаний про посаду в місті Жовкві, тяжко огірчують учительство, і загально чути голосно висказуваний здогад, що жовківский інспектор має в краєвій раді шкільній якісь плечі (погожосски вказують на п. Залеского, шефа президияльного бюра в намісництві), а те нехай буде осторогою для краєвої ради шк., щоби добре приглянулась відносинам в жовківскім повіті і не давала причини до таких, компромітуючих єї, здогадів і погожосок. Се факт, що нинї в жовківскім окрузї відносини дуже погані. Найлучше було-б перенести п. Недзвецкого в якийсь мазурский округ, де нема анї учителїв-Русинів, анї руских дїтий по школах. Русини хотять справедливости і за справедливість не перестануть боротись усїма способами. — *Один із сьвідущих.*

— **Рільничий страйк.** „Dz. polski“ доносить з Підгаєць, що в Кутузові тамошного повіта вибух рільний страйк. Селяни не йдуть до двора на роботу і чужих робітників не пускають. Жандармерия інтервенїює.

— **Наука рускої релїґії по польски.** Пишуть нам: В половині жовтня — як писано „Дїло“ — заявив президент м. Львова на засїданю міскої ради, що справа науки рускої релїґії — от що львівску міску раду найбільше обходить — в „III ґімназиї“, находить ся „на найлїпшій дорозї“, то значить, що польский виклад єї, як за пок. о. Лепкого, й дальше запевнений. При сїй нагоді згадано „Дїло“ про заходи руских кругів в перед 20 лїт, щоби сей предмет викладано по руски. Та заходи сесї не віднесли бажаного успіху, бо мінїстер просьвіти рішив тодї, згідно з постановою львівскої мійскої ради. Дивує нас дуже, що від сего, так довгого часу не роблено вже більше нїяких заходів в сїй справі. А чейже справа вельми важна так з церковного як і з національного огляду. Причиною безуспішности заходів зі сторони Русинів перед 20 лїтами було мабуть се, що они звернули ся в сїй справі на невластиву дорогу, бо до мінїстра просьвіти, коли усунене такої анамалії належить до митрополитального ординариату. Що не помиляємо ся, даємо на своє твердженє задля недостачі дотичних законних жерел лише деякі докази. В Normali-ях Маренцеллера находить ся ось яке розпорядженє мінїстра просьвіти з 25/8 1860 Ч. 12248, висланє до намісництва в Моравії. Подаю задля ваги его змісту для нашої справи в дослівнім — о скілько лише мож — рускім перекладї: „Ц. к. намісництво — пише там мінїстер — і шкільні совітники (Schulräthe) мають придержувати ся засади, що наука релїґії має також в середних школах викладати ся в тій мові, котрою мож найпевнїйше впливати на серця (чувство) учеників, задля того, де се лише можна, в матерній мові. Колиж ученики угорско-градиской, (Ungarisch-Hradisch) низшої реальної школи є майже всї Славянами (!), то катихит цїлком в праві, коли робить заходи в княжо-епископскій консисториї о позволенє держати науку і екзорти для молодежи в ческо-моравскій мові і сему зарядженю не треба ставляти нїякого опору, о чім належить повідомити директора школи“. З подібних мотивів, як отсе мінїстерске розпорядженє, завів також катехит Словінець в однїй з каринтайских, чи країньских ґімназий замість дотеперішної нїмецкої словіньску викладову мову і звістив о тім — мабуть не без відома і помочи своєї духовної власти — мінїстерство просьвіти. Се послїдне одобрило вповні погляди катехита. Навіть польский сойм Галичини не посьмів у звіснім своїм законї з 22 червня 1867, котрого дивним дивом основний державний закон в нашім краю не міг до нинї змінити, доторкнути ся сего неначе природного закона що до науки релїґії та екзорт в матерній мові учеників Завівши для себе у всїх середних школах Галичини викладову польску мову і привласнивши собі право рішати про пізнїйші зміни що до неї, мусїв позичити кому иншому право рішати про викладову мову для науки релїґії і екзорт. „Co do języka wykładowego w nauce religii — читаємо в згаданім законї — obowiązują istniejące przepisy“. Тими „істнуючими приписами“ не є що инчого — гадаю — як засада, висказана мінїстром в неведенім письмі до намісника в Моравії. — *Сьвященик.*

— **Ruthenische Revue“** переживає саме непевну крізу. Тяжка недуга її начального редактора д р Сембратовича спинила правильну появу чисел і ми при сїй нагоді просимо наших шановних читачів дарувати нам сю неправильність і заявляємо, що в протягу вільних днів появлять ся два числа разом. Друга причина крізи, се хронїчна недуга нашої преси, а то фінансовий недостаток. Вина сьому лежить в певній мірі по нашій сторонї. Адмінїстрация „Ruth. Revue“, часописи необчисленої на доходи її видавців, нїколи не пробувала енерґічнїйших заходів, щоби приневолити читачів до совісвійшого сповнюваня передплатничого обовязку, вдоволяючись тим, що „Ruthen. Revue“ обходила ся без значнїйших дефіцитів. Та дійшло до того, що сьогодня, з кінцем третого адмінїстрацийного року третина всїх наших „перед“платників (411 на 1285) не заплатила за біжучий рік нї сотика. На жаль мусимо констатувати, що головну сайку тих опізнюючих ся з заплатою передплати творить частина нашої інтелїґенциї лїпше ситована, коли на відворот люди о ноторично лихім матеріяльнім положеню, як народні учителї — наскрізь взірцеві абоненти. Справа представить ся ще поганїйше, коли завважимо, що є ще близько чи не сотка таких перед-(!) платників, які досї ще не заплатили навіть за рік 1904! Та коли того рода абоненти з Галичини побираючи преспокійно часопись і не платячи за неї, приводять її руїну, як-же мило відбиває невеличка що правда горстка дїйсних передплатників із заграниці. В чім як в чім, а тут би нам багато научити ся від нїмецкої акуратности. Завдяки неточности, а в певних случаях і несумлїнности наших абонентів у нас вже нинї без огляду на припізнене чисел значний недобір, який зросте до кінця року до 3.000 корон. Се сумне положенє приневолює нас заапелювати до доброї волї і почутя обовязку наших читачів, щоби поспішили бодай з післяплатою за 1905 рік. Ми певні сього, що таке прилюдне візванє приведе пожаданий наслїдок і вибавить нашу часопись із прикрого положеня. — Відень дня 13 грудня 1905. — За редакцию: Посол *Василь Яворский.*

— **Обмеженє еміґрациї до північної Америки.** Відручне письмо президента Рузвельта до конґресу обговорює також справу еміґрациї. Президент вказує на то, що осягненє вдоволяючого розвязаня тої квестиї є неможливе через відпорне становиско всїх пароплавних товариств. Щоби обмежити число еміґрантів, здало би ся вдержати еміґрацию через північні порти, а надати їй напрям через порти полудневі. Еміґрацию через Канаду і Мексик треба зовсїм заказати. Дальше треба довладно перепровадити закони, які обовязують пароплавні товариства, а головно перешкодити їхньому заохочуваню до еміґрациї. Дальше пропонує в своїм письмі Рузвельт, щоб скликати міжнародну анкету в цїли уреґульованя еміґрацийних справ і для запевненя основнїйших оглядин еміґрантів перед їх висиланєм до всїх країв. Сї пропозициї викликав цїлий ряд скарг північно східних Станів на наплив еміґрантів і проти того, що еміґранти переповняють міста, коли слабо заселені Стани полудневі домагають ся приросту робучих сил.

— **Убийник Сахарова.** N. fr. Presse одержала з Росиї вість, що убийник ґенерала Сахарова є мужчина. О се шлюсарский челядник, Ворошников, що був перебраний за женщину. Походить з Катеринґроду. Удавав глухонїмого і подав Сахаровови лист. В хвили, коли ґенерал читав, Ворошников вистрілив до него тричи. Арештованого Ворошникова революционїсти вже найблизшої ночи вспіли увільнити і перевезти за австрийску границю.

— **З Равского повіта.** Відрадну та втїшну відомість подаємо до відома загалу Русинів. Руске учительство в равскім повітї орґанїзує ся. Дня 8-ого грудня с. р. відбули ся два загальні збори учителїв в „Рускім Народнім Домі“ в Раві-рускій. Одні збори новоснованої равскої філії Руского товариства педаґоґічного. На зборах було 25 учителїв, межи ними 4 учительки, 4-ох сьвящеників, 4 з иншої рускої інтелїґенциї. Зборами проводив п. І. Лїськевич, судия угнівского суду. До філїяльного видїлу увійшли: о. Іван Киприян, яко голова, п. Михайло Слоневский, судия равского суду, яко містоголова, п. Ілля Молодовець, учит. в Старім-Селї, яко секретар, п-на Ольга Артимовичівна, учит. в Вербици, яко контрольорка. Заступниками вибрано пп. Івана Сойка, емер. учит. в Хлївчанах і Івана Капустїя, учит. в Брукенталї. — Другі збори се перві загальні збори новоснованого равского окружного відділу тов. „Взаїмна поміч галицких і буковиньских учителїв і учительок“. Головою відділу вибрано Івана Капустїя. Новоснованим товариствам желаємо: Щасти Вам Боже! — *К.*

— **Депутация державних урядників із Львова і Кракова,** що вибрала ся до Відня, щоби піддержати там свою петицию о підвисшенє кватирового, була принята президентом мінїстрів бар. Ґавчем на авдиенциї дня 11 с. м. Мінїстер признав необходимість підвисшеня активального додатку і заявив, що се домаганє може бути сповнене, о скілько позволить на те буджет. Так само сказав бар. Ґавч нздв. радникови Півоцкому, котрого принял на приватній авдиенциї. Відтак була депутация у мінїстра Пенгака, котрий також обіцяв піддержати її домаганя. Мінїстер фінансів покликував ся на фінансові трудности. На другий день предложила депутация свої бажаня президиї польского „кола“. Дня 12 с. м. прибула до Відня також депутация зелїзничих урядників під проводом інспектора Супера щоби старати ся о підвисшенє кватирового і признанє дорожняного додатку.

— **Добра для руского епископа в Станиславові.** Земску посїлість Коршів коломийского повіту, вложену з 5000 морґів, купив недавно львівский митрополит Шептицкий за 1,600.000 К. З того комплексу буде видїлених 1000 морґів і разом з двором признаних на власність станиславівскому епископови як резиутум за доплачувані єму до сеї пори митрополитом річно 12.000 К титулом доповненя епископскої пенсиї, а проча земля піде на парцеляцию між руских селян, при чім буде посередничити о. Войнаровский з Балинець. Ті добра продали: жінка посла Теодоровича, барон Кохановский, барон Андрій Капрі з Буковини і малолїтний барон Капрі — Як можна було надїятись, польска преса виступила знов з дикими жалями, що ось то „polska ziemia“ переходить в рускі руки. Безстидна перфидия! А кілько рускої землї продали Єзуїти в польскі руки, коли управляли в розбишацкий спосіб Василияньскими добрами. Так, то co innego...

— **Преса в Нїмеччинї.** Berliner Tageblatt оповіщує цїкаву статистику мінїстерияльного прасового бюра, на основі котрої в Нїмеччинї виходить тепер 10.143 часописий, редаґованих в 30 ріжних мовах. З того в нїмецкій мові виходить 7.138 часописий, 938 анґлїйских, 814 француских, 243 даньских, 180 голяндских, 160 італїяньских, 140 шведских, 102 польских, 69 норвеских, 52 іспаньских і 28 мадярских.

— **Будова зелїзницї Львів-Підгайцї** розпічне ся вже в найблизших днях. Управа будови у Львові розпорядила почати земні роботи коло Львова на теренах двірских обшарів в Кривчицах і Знесїню. Роботи віддані в аворді підприємцеви Вячеславови Брейтерови.

— **Взиваємо отсим п. Трачевского,** соймового посла з бережаньского повіту, щоби явив ся на вічу в Бережанах в сали „Надії“ дня 20 с. м. о 12 годинї в полудне, бо виборцї хотять осьвідомити его про доконечну потребу загального, рівного, безпосередного, тайного а нефалшованого права голосованя і запитати его про его роботу в соймі. — За видїл „Селяньскої Ради“ в Бережанах і в імени виборців *Григорий Комаряньский* голова *о. Іван Гарматій* секретар.

— **Середно-европейский час у Львові.** На однім з найблизших засїдань міскої ради у Львові має війти на дневний порядок справа заведеня у Львові численя часу на середно-европейский лад. Як зачувати, справа буде полагоджена в дусї реформи і від нового року розпічнесь у Львові численє середно-европейского часу.

Збори і засїданя.

„З'їзд орґанїзацийний для пов. станиславівского відбуде ся в четвер дня 21. грудня в комнатах „Рускої Бесїди“ в Станиславові. Початок нарад точно о год. 12-тій в полудне. Позаяк суть до порішеня дуже важні справи, проте просить ся Всеч. Отцїв Духовних припильнувати, щоби кожда громада бодай двох, вибраних делеґатів на з'їзд вислала. — За повіт. орґанїзацию *о. Ер. Барич.*

Повітове віче в Перемишлянах відбуде ся 18 с. м. о год. 12 в полудне в льокали Озіяса Наса з отсею програмою: 1) справа виборчої реформи, 2) справа креованя руских ґімназий. — *„Селяньска Рода“* в Перемишлянах.

Довірочні збори української академічної молодїжи брідского повіта, заповіджені на 12 с. м., відбудуть ся в Бродах в льокали тов. „Основа“ в понедїлок 18 с. м. о год. 2 пополудне. Справа дуже важна. Просить ся о як найчисленнїйшу участь. — *Марко Бардах* ст. прав. *Омелян Кандяк* ст. прав.

Видовища і забави.

На удержанє приватних шкіл Руского Товариства педаґоґічного, особливо женьскої семинариї учительскої відбуде ся в суботу, дня 16. с. м. у Львові відчит д-ра К. Студиньского, професора університ. на тему „Сьвятий Николай в руских старинних оповіданях“. Інтересна тема і гарна цїль повинні згромадити як найширшу публику. Відчит відбуде ся в салї VI. гл. академічної ґімназиї (II. поверх) о 6 год. Вступ 20 с., для молодїжи 10 с.

Урядові вісти:

Цїсар іменував радника краєвого суду у Львові, придїленого до найвисшого трибуналу, Людвика Бронкиньского, радником двора в найв. трибуналї. — Мод. Сальзек іменований фінанс. концепістом. — Суплент д-р Брон. Сабат перенесений з I реальної школи до VII ґімназиї у Львові. — Вик. Висоцкий іменований суплентом в Бобочеви. — Президент краєвого суду в Коломиї д-р Ад. Сумер-Брасон дістав з нагоди переходу з чинного на спочинку титул президента сенату.

В разі конкурс [illegible] ні наукового [illegible] Шевченка у Львові [illegible] Д. Лукіяновича [illegible] місця практикантів [illegible].

— **Конкурс на церков.** В Гор[illegible] повіта розпічнесь з весною 190[illegible] будова мурованої церкви. Підприємці, що в [illegible] підняти ся сеї будови, [illegible] свої оферти до парохіяльного [illegible] в Горі найдальше до 1 січня 1906 [illegible], що зможуть зложити кавцию.

Календар: Нав. Науми (лат.: Ніколая); завтра: Авакума (лат.: Іванни); позавтра: Софронія (лат.: Аделяйди).

Репертуар руского театру (Театр в Сталю) в суботу 16 с. м. „Продана наречена“, опера в 3 діях Сметани; в недїлю 17 с. м. „Суєта“, комедия в 4 діях Карпенка-Карого (вступ п. Н. Заньковецької) — Абонамент 1-радний на шість вистав 15 кор. Абонамент II радний на шість вистав 10 кор. — Початок о годині 8 вечером.

В Colosseum від дня 1 грудня програма сензацийних новостей. Між иньшими електричний танець і нова оперетка.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому“ зі второк, середу пятницю і суботу від 9—11 від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропиґійского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в дні зазн. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні зазн. від 9—1, а зі второк і пятницю також по полудни від 3—5.

Надіслане.

Специяліст в дїточих недугах

Д-р В. Ґукевич

довголїтний асистент ц. к. комунального шпиталю дїточого у Відни 887

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4 I. п.

Адвокат д-р Король

в Жовкві 1015

глядає концепісти від 1 січня 1906.

ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕНЄ

доцента д-ра Ґабришевского

1062 **тепер пл. Марийска 10.** 2—2

Адвокат присяжний

Д-р Иосиф [illegible]

отворить з днем 1 н. [illegible]

в Станиславові

ул. Сапіжаньска ([illegible]) ч. 53.

Новий великий капиталь

для цивільних і військових без ріжниці народности і віроісповіданя зазумує будівлї краєве тов. Червоного Хреста у Львові. Льоси на сю цїль по однїй коронї до тягненя 21 грудня можна всюди дістати. Головні виграи на домаганє в готівцї 15.000 К 9.000 К і 3.000 К, разом 5000 виграи вартости 70.000 К. 11 льосів за 10 К 45 сот. разом з рекомендованою пересилкою можна дістати в банковій конторі Шіца і Хаєса, Львів. 780

Дитина, кормлена мучкою Гурґуля, вільна від блювоти, висипок і розвільненя, визначає ся сьвіжим лицем, живим поглядом, твердим елястичним тїлом, розвиває ся сильно, опорожненє відбуває ся правильно. Власне до усуненя розвільненя мучка Гурґуля є незрівнаним средством.

983a 2—

Ц. к. уприв. галицкий акцийний

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Відділ депозитовий

принимає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, принимає до переховання цінні папери і уділяє на них задатки.

Окрім того заведено на взір заграничних інституций так звані

ДЕПОЗИТА СХОВКОВІ
(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар одержує в сталевій панцирній касі сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важні документи.

В тім напрямі гіпотечний Банк поробив як найдальше йдучі зарядження.

Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім відділі. 874

Всякі заграничні монети купують і продають найкористнійше

Сокаль і Лїлїєн

банковий дім і контора виміни.

Замовленя з провінциї виконуємо відворотною почтою без дочисленя окремої провізиї. 207 е 14—?

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.
против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Лекция занята

о. Он. Чубатий в Панасівцї.
1015 1—1

Фортепян Безендорфера, короткий, майже новий, з гарним тоном, продам дешево. Ринок 8 І. Войнарович. 50 1—1

Потребую сейчас економії Біліньского і скарбовости Ґломб ньского. Хто міг би менї єї продати, зволить подати цїну і рік видання. Стефан В. Лятушиньский в Любачеві за Валом.
1063 1—4

Ученик VIII кл. ґімн. глядає лекциї на цїлий рік. Може приготовляти учеників до вступних іспитів ґімн. Зголошеня на адресу: *Кость Масевич* в Вербівцях п. п. Городенка. 3—3

Висилковий маґазин ткацких виробів

Едмунда Товарницкого

в коломиї

висилає на бажанє даром і оплатно прібки полотна, шіртінґів, шевіотів, цайґів, столового біля, сукна, мужеску і женьску одіж і поручає вінчальні виправи.

Цїни фабричні.

Заступники і відпродавцї глядані всюди.

Зголошеня лише письменно. 1016 7—16

Вступайте в члени

Руского Товариства педаґоґічного!

Подібні товариства в культурнійших краях числять десятки тисяч членів і удержують сотки шкіл. Наше товариство з великим трудом удержує лиш дві школи: женьску виділову ім. Шевченка і женьску семінарию учительску! Тож вступайте в члени товариства і приєднуйте для него всих членів зі всїх верств суспільности. Присилайте вкладки (річна 1 К, вписове 1 К).

Купуйте книжочки видані товариством!

Маємо новий маґазин книжок а друкарня ще не заплачена і через се не можемо друкувати нових книжок.

Книжочки наші є відповідні для менших і старших дїтий, для молодїжи і для читалень. Поміж тими книжочками є богато ілюстрованих. Хто бере за готівку, дістане 15%—30% опусту залежно від рода книжок і квоти, на яку замовлено.

Предплачуйте: *„УЧИТЕЛЯ“*, одиноку руску часопись педаґоґічно-наукову, *„ДЗВІНОК“*, ілюстровану часопись для дїтий. Передплата виносить за „Учителя“ і за „Дзвінок“ по 6 К річно, для членів по 4 К річно.

В послїдних часах видало товариство „В ДЖУНҐЛЯХ“ (Цїна 1 К, оправно 1 К 30 с.) „ПОДОРОЖ СЬВ. МИКОЛАЯ“ (20 с.). Обі книжочки надають ся дуже добре для молодїжи і для читалень. 1064 1—?

5 корон і більше денного зарібку

Товариство панчошкових машин для домових робітників

глядає осіб обох полів до панчошкових виробів на нашій машинї.

Проста і швидка робота цїлий рік дома. Не треба приготовних робіт. Віддалене і місце замешканя не впливає зовсїм, а ми продаємо роботу.

Товариство панчошкових машин для домових робітників
897 **THOMAS. M. WHITTIK et Comp. Prag Petersplatz. 7.** 11—?

Сьвітло церковне і столове

з охоронною маркою **+. М. Ц. Н. Т.** *поручає*

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“

І-а найкрасше по 172 кор. за 100 кільо.
ІІ-а дуже добре по 156 кор. за 100 кільо.
ІІІ-а добре без знаку +. М. Ц. Н. Т. по 140 К за 100 кіл.

Від сих цїн для церков 10 опусту.

Цїна І-а ІІ-а loco фабрика, ІІІ-а loco стация Львів.

830 Сьвітло наше горить ясно, не коптить і не сливає. 18-18

Признаня для „Сокільского Базару“ у Львові.

З численних признань, які одержуємо зі всїх сторін краю за нашу торговельну дїяльність, подаємо ось тих кілька до відомости Вп. Суспільности:

1) З портрету надісланого менї єсьм цїлком вдоволений. Новесело 25/11 1905. *Гр. Мицко.*

2) Із зошитів єсьмо вдоволені. Коломия 24 2 1905. *С. Недїльский.*

3) За хорошо викінчений кредковий портрет прошу приняти подяку. Львів 4/4 1905. *Замойский Втр.*

4) Зі зошитів єсьмо вдоволені. Коломия 2/11 1905. *С. Недїльский.*

5) За зроблений менї портрет єсьм Вам вдячна. *Вячесл. Будзиновска.*

6) З якости і цїн Ваших товарів єсьм вповнї вдоволений. Прусїк 16 червня 1905. *Ольга Ларинович.*

7) За присланї шкільні прибори дякую і єсьм з них вдоволена. Сторожі вел. 15/9 1905. *Іванна Ґаринович* учительна. 1042 3—10

Портрети кредкові виконує ся по цїнї 12 К, погруде звичайна величина. Портрети кольоровані від 40 К.

В „Сокільскім Базари“ є на складї крім краєвидів також портрети і образи наших поетів, письменників і історичні.

Всї товари набувайте лиш в „Сокільскім Базари“.

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Суконницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслїдках

ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоєсове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сїркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсьвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сїркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сїрково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекцийно-гіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також примєті, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну вошивку, почене ніг і порпї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порпї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 70—84

USTREDNI BANKA CESKYCH SPORITELEN

FILIALKA V BRNE.

(Центральний банк ческих щадниць в Празї.)

Як нам доносять, приступає як раз Центральний банк ческих щадниць у Празї до підвисшеня акцийного капіталу і в тій цїли розсилають ся вже проспекти.

Крім щадниць, кас позичкових, інститутів грошевих взагалї і їх функціонарів буде також часть акций відступлена для приватних субскрібентів.

Акциї по 400 К ном. вартости можна дістати по курсї 410 К і будуть вони брати участь в зиску вже за рік 1906.

Рати на акциї принимають ся яко вкладки на рахунок біжучий і опроцентовує ся їх $4\frac{1}{2}$% р. а. аж до дня виданя акций т. є до дня 30 червня 1906.

Проспекти, в котрих знайти можна всї подробицї можна одержати в касї банку в Празї, ул. Овоцна ч. 15, в філїї Центрального банку ческих щадниць в Бернї (Морава ул. Фердинанда ч. 29) а також висилає ся їх почтою.

За короткий час вже субскрибовано 3000 акций.
1043 1—1

Практиканта до корінного склепу і реставрациї хлопця вірного і працьовитого в віцї около 14 лїт в окінченою народною школою, прийме зараз „Підгірска Торговля“ в Делятинї. 1059 2—2

Фабрика Трочиньского

Львів, ул. Фредра

поручає знамениті десерові цукри, надївані найлїпшими масами, фунт 60 крейцарів, чеколядок фунт 1 зр., карельків 40 кр., чавників 60 кр., цукрів до прикраси ялинки 1 зр.
1032 5—5

У Вп. п. М. Солтиса, Тернопіль-Заруде, можна дістати отсї видання: „Primula Veris“ поезиї Тараса Вірного і Цебрівского (43 сот. з пер.) „Проби“ поезиї Т. Вірного (13 сот. з пер.) і „Красний примір виправив“ образок з ґімназияльного житя в однїй дїї (13 сот. з пер.) Разом 70 с. franco можна марками. Часть доходу на наш театр.
1058 2—2

Оголошенє.

В Глїбові повіта сколатского маєсь з весною 1906 року будувати церков мурована. Хотячі взяти сю будову мають внести свої оферти до Уряду парох. в Глїбові найдальше до 1-го січня 1906 р. з заявою, що суть в станї зложити відповідну кавцію. 1037 4—5

КОНКУРС.

Отсим розписуєсь конкурс на шкіци плянів нової церкви в Тернополи на слїдуючих услівях:

1. Церков має ставути при улици Мицкевича, фронтом до тоїж улицї.

Розміри парцелї будівляної суть подані в залученім плянї ситуацийнім. Для лучшого зрозуміня ситуациї подає ся, що майже против церкви (як в плянї означено) стоїть новий костел проекту проф. Тарловского, виконаний з цеглї (rohban) і мягкого каміня. Побіч церкви має ставути дім парохіяльний.

2. Стиль церкви має бути візантийско-руский або романьский з виключенєм ґотицкого і барокко і відповідати характерови руских церквей і руському обрядови.

3. Церков має бути виконана з цеглї, виправлена гидравлїкою або мож ужити каменя тернопільского яко окладини на дико.

4. Церков має містити найменше 4000 людий. Закристії, ґалериї і входи відповідні до тої величини церкви.

5. Кошти будови церкви не повинні перевосити 220.000 корон.

6. Шкіци мають бути зроблені в складї 1 : 100 і складати ся з рису поземельного двох видів т. є. з боку і з переду і відповідної скількости розрізів для показаня характеристичних частий.

7. Речевець висиланя праць до 1 марта 1906, на руки Всесьвітлїйшої Митрополичої Консисториї у Львові ул. св. Кра ч. 5 до 12 години в полудне а для замісцевих речевець продовжує ся о 24 годин.

Реперіо почтовий є сьвідоцтвом надання праці в жаданім речевци.

8. Плани мають бути подані в теках (а не в рульонах) заосмотрені в мотто і має бути залучена коверта з тимже моттом і з подавем адреси автора в середині.

9. Нагороди призначують ся три: I) в вотї 800 К, II) 500 К, III) 300 Корон.

10. Суд конкурсовий складають упрошені Єго Експеленцією Високопреосвященим Митрополитом Андреєм графом Шептицким сватови під Єго предсїдательством.

11. Рішенє конкурсу наступить в марті 1906 р.

12. Нагороджені плани стають ся власностию гр. кат. парохії в Тернополи, як також застерігає ся купно плянів нагороджених а через суд конкурсовий до закупна поручених за цїну 200 корон, розуміє ся за згодою автора.

13. Ненагороджені і незакуплені плани можна буде відобрати в місяци лютим 1906 р. за оказанєм поквітованя або репевісу почтового яко сьвідоцтва віддання плянів.

14. Застерігає ся право упрощеня виставки плянів конкурсових у Львові як і в більших містах на провінциї а також право репродукциї.

Гр. кат. уряд парохіяльний.

1044 2—3 *Сьвящ. Володимир Громницкий.*

Рух зелїзничих поїздів

чинний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в недїлю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що недїлї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Берґомета (в понедїлок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в недїлї і сьвята.)
„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Велєзня 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·—*.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Заломаного (від 25/6 до 15/9), Освєнцїма (від 25/6 до 15/9), Вєлїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан 2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ваври (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що недїлї і сьвята.)
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кокавини (від 1/5 до 30/9 що недїлї і сьвята.)
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Велєзня 11·10.
„ Ряшева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави рускої 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Примітки. Поїзди поспішні друковані з черенками тонкими; поїзди нічні є означені звіздкою. Пора нічна триває ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди на такси білети великого пункту, інвентарські провідники, розкладки їзди і т. д. можна купити через цїлий день в міжнім бюрі ц. к. державних зелїзниць, площа Гаусмана ч. 9. 5

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавник: Александер Бохоньский. Редактор і одвічає за редакцию: Д-р Евген Лозинский. З друкарнї Народової [Маєских] Конференциї ч. 9.

№ 269. Львів пятниця 2 (15) грудня 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Вагорни ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; Є. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Gofreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з ліс. дедатком:
в Австриї: на провінцию:
на цілий рік . . 32 к. — [illegible]
на пів року . . 16 „ — [illegible]
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . [illegible]
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Вагорни. — Рукописи звертають ся лише на попереднім за тереженнєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

На боєвий фонд!

Передвчера оголосили ми маніфест Ширшого Народного Комітету в справі виборчої реформи, а маніфест сей не повинен остати без успіху в найширших кругах руского населеня. Він повинен бути прочитаний всюди, іти з рук до рук, аби не було ніякого доспілого чоловіка на Руси, котрий би не знав про его зміст. Мусимо загріти ся взаїмно до борби, аби хвиля не застала нас неприготованими, аби всї знали, о що йде річ і аби борба, з'єдинивши руску суспільність під одним стягом, довела наш нарід до певної побіди.

Але маніфест має еще і друге значінє — таке, що Народний Комітет — як і повинен — стає на чолї розпочатої акциї і буде єї вести до самісїнького кінця. В той спосіб акция наша не буде розбита, не буде „ходженем на помацки“, але солїдарна і плянова, ведена успішно і енерґічно. Народний Комітет розпочав цїлий ряд праць а діяльність его є вже і тепер загально відома. На віча і збори висилає Народний Комітет своїх делеґатів, а маніфест буде розкинений і розширений по краю в тисячах примірників. Кромі того появить ся вже в сих днях брошура про виборчу реформу, де в приступний і ясний спосіб буде виложена так теперішна ординация виборча як і основи проектованої реформи, аби політична сьвідомість і знанє річи обхопило як найширші круги нашого населеня.

Коли все те викладаємо, то не на те, щоб вихвалювати нашу начальну управу, бо вона сповнила тільки свій народний обовязок, які з титулу сеї діяльности [illegible] нашого, а іменно о обо- го Комітету падуть на цїлу нашу суспільність. Ся суспільність має не тільки розширювати видавництва Народного Комітету і йти єму в цїлій акциї на руку, але також врозуміти, що все те, що робить Народний Комітет, і буде еще робити в будучности, вимагає г р о ш а і що без того гроша всяка акция мусить станути в половині. До всякої публичної роботи, а щей такої інтензивної як теперішна, потреба фондів, а тих фондів на разї нема, бо руска суспільність надто слабо запомагає Народний фонд і той фонд є в нинїшну пору цїлком вичерпаний. А прецїнь мусимо врозуміти, що се, що доси зроблено, є лише малим початком і що головна часть акциї лежить доперва перед нами, — если хочемо, щоб вона була ведена до кінця успішно і енерґічно.

Не потребуємо здає ся пояснювати, що справа загального голосованя має для нас історичне значінє і що такі хвилї як теперішна, являють ся в житю народу лише спорадично, раз на цїлі століття. Ми одушевляли ся сецесиєю молодїжи і сипали на кошти тої демонстрациї тисячі, ми одушевляли ся відтак будовою руского народного театру і знов давали наш добродійний гріш, а однак обі ті справи своїм значінєм навіть в порівнанє не можуть іти з тою вагою, яку має для нас акция виборчої реформи на основі загального, рівного, безпосередного і тайного права голосованя. Се йде бій о наше: „Бути або не бути“ о долю нашу на цїлі віки а такою акциєю ми повинні всї одушевляти ся і єї всїми силами піддержувати. І то є власне причиною, що Народний Комітет рішив утворити специяльний фонд тзв. „Фонд боєвий за загальне виборче право“ і відкликати ся в тій цїли до жертволюбивости цїлої руской суспільности.

Добровільні жертви належить слати на адресу „Краєвого Союза кредитового у Львові на книжочку ощадности ч. 3.000, яка є призначена виключно на цїль збираня жертв для „Боєвого фонду за загальне виборче право“.

Русини! Нехай не буде нї одної нагоди, де би не принимано добровільні жертви для задуманої акциї, нї одного віча і збору сходин, щоби на цїль борби о наше найважнїйше національне політичне право не сипали ся сотки і десятки, нехай не буде нї одного Русина нї Русинки, щоб не поклала хоч дрібну лепту на жертвеннику нашої народної борби. А як загальне голосованє дотикає всїх, як на всїх, від сурдутовця до робітника в подертій свитинї спадуть благодати виборчої реформи опертої на найширших демократичних основах, так нехай і в складаню жертв для наміченої цїли не буде виїмків, хочби жертва одиницї обмежувала ся після спромоги тілько на жмінку сотиків. З тих сотиків, коли дамо всї, виростуть сотки, а виростя можуть навіть мілїони.

Люди кров проливають за свої політичні права — нехай-же у нас не жалують на таку цїль принайменше гроший, без котрих всяка акция мусить скінчити ся неудачию.

Збірка добровільних жертв на „Боєвий фонд за загальне виборче право“ вже розписана — ждемо і надїємо ся по оправданій що-до своєї слави жертволюбивости руской суспільности, що вже в тих днях Народний комітет буде розпоряджати значною квотою для веденя своєї дальшої діяльности в борбі о наші найважнїйші народні права!

З ради державної.

На вчерашнім засїданю палати послів дискутовано дальше над наглими внесенями поправи биту почтових урядників. П. Врайтер каже, що найживотнїйші справи не можуть бути у нас полагоджені, бо Австрия все еще хоче грати велику ролю в европейскім концертї. Парлямент не журить ся долею урядників, а правительство викручує ся арґументами, що парлямент взагалї не працює. Правительство ввело в блуд так парлямент як і урядників, коли мотивувало своє предложенє о податку від зелїзничих білетів. Сей податок, преліміонований на 11 до 12 мілїонів корон, приносить звиш 16 мілїонів. Сї гроші мали бути ужиті на управильненє платнї діурністів і емеритури вдів і сиріт старого стилю. Платню підвисшено тимчасом мінїмально. Що діє ся з рештою гроший, що належать ся канцелярийним помічникам і провізоричним слугам державним, знають лише мінїстер фінансів і мінїстер війни. Бесїдник перестерігає, щоби поправ- [illegible] внесенями. Посли з Галичини звертали специяльно увагу на волину дорізню в галицких містах, специяльно у Львові. В голосованю відкинено наглість внесень Штравхера і Шрайтера, а принято наглість внесень Гофера, Гофмана і Слями о вчисленє державним урядникам кватирового додатку до емеритури, в справі управильненя платнї і заведеня 35 лїт служби.

По короткій дискусиї ухвалено закон о торговельній маринарцї і засїданє замкнено. Слїдуюче засїданє нинї.

Коло польске посередньо заперечує вість, мов би коло польска взагалї переговорювало з правительством о подробицях виборчої реформи. Тим самим не може бути бесїди о якихсь переговорах о полишенє в Галичинї посередних виборів.

Се заперечене колу польскому не поможе, бо що такі переговори представителїв кола з правительством були, доказує „Polnische Correspondenz“, інформована членами польского кола. Сей журнал виразно писав, що Дідушицький переговорював в сїй справі з Ґавчем. Не инша справа, як справа виборчої реформи викликала численні, просто масові авдиенциї польских махерів у цїсаря, про що було писане а навіть заповіджене в орґані Подоляків: Gazet-i Narodow-ій. За скоро виявено конпакти наших перводів і заслонювати ся правительством і намісництвом, котре вже мало Ґавчови предложити плян розділу виборчих округів в Галичинї в користю для Поляків, тепер за пізно...

З Народної діяльности в Равщині.

З Рави-рускої пишуть нам:

День 8-ого грудня с. р. остане довго в памяти Русинів равского повіту. Такого великого народного сьвята, Рави-руска ще доси не видала. Вже заздалегідь проходили чутки по повіті помежи Русинами, що багато руского народу вибирає ся на обхід посьвячення „Руского Народного Дому“ в Равірускій. Сама відозва, зладжена горячо і зазивно, а роскинена тисячами по повіті много заохотила людий до участи в сьвяткованю великого народного дня. І здійснило ся. День 8-ого грудня вібрав до Рави-рускої народу більше пяти тисячок.

Богослуженє в парохіяльній церкві розпочало ся точно о 10-ій год. перед полуднем. До него станули при престолї оо. Віктор [illegible] битком наповнена; [illegible] щан з Рави-рускої, Угнова і Немирова, з чверть-сотки народних учителїв і учительок, много сьвященичих родин, і майже вся руска інтелїґенция, що промешкує в Равірускій. Радість була оглядати сам цьвіт руского загалу равского повіту.

Найвеличавійше виглядав процесиональний похід з церкви до місця „Руского Народного Дому“. Похід, що битком наповняв

Подужала!

Правдива подія. Причинок до справи рівноправности жінок.]

Дуже то довга історія. Може колись вбере охота оповісти її цїлу широко, та тепер розважу оттак лише на швидку руку і цїлком просто й сухо.

Бідна вдовиця по сьвященику перенесла ся з дїтьми до Перемишля. Двоє старших дївчаток ходило до кравця на науку; хлопчик ішов як-раз до ґімназиї, а найменше дївчатко що-йно починало науку. При цїсарскій запомозї, мізерній вдовичій пенсиї та ще мізернїйших додатках на утримане сиріт якось пхала вдовиця біду день поза день, ратуючись тим, що тримала й учеників на станциї; всеж таки приходили й хвилї, що треба було надшарпувати невеличку готівку, зібрану по смерти чоловіка з виродажи господарских статків.

Між першими постояльцями нашої паніматки найшов ся хлопчина з третої ґімназияльної клясы. Пані-матка приняла его не так для сподїваних зисків, бо то був син селянина і жив на власних харчах, як з доброго серця, бо хлопчина жвавий, чепурний, а при тім скромний, від першого погляду брав за серце.

Петрусь, наче хотячи віддячитись за паніматчине добре серце, відразу злопінував ся маленькою Олею, показуючи їй на букварі, то граючись з нею у вільних хвилях.

„Ого! Вже любощі готові!“ перебе менї хто. Таки так і є; всеж таки прошу слухати терпеливо дальше.

До любощів не зараз воно прийшло, але симпатия родила ся чим-раз більша. Петрусь не кидав станциї до кінця ґімназиї, а паніматка не позбувалась его, бо, хоч зисків з него не було, та Оля мала безплатну а щиру поміч в науках; а може крім того бистре око мами справдї вгадувало, що згодом вийде з того щось більше.

Здав Петрусь матуру з відзначенєм і забрав ся до Львова на університет. Радила пані-матка на теольоґію, але він упер ся і пішов на права.

Прощанє було з обох сторін сердечне, розлука тяжка. Прослезив ся і Петрусь, сплакнула і пані-матка; а вже тринацятилїтна Оля в дитинячій невинности безцеремонно обняла Петруся за шию і голосно заридала. Старших сестер не було, бо побогословив Бог, що тимчасом повіддавались уже за питомців.

Львів недалеко від Перемишля, то й навідував ся Петрусь в часї університетских наук часто до... пані-матки. Оля тимчасом кінчила виділову школу, а далї записалась до учительскої семинариї.

Не треба й згадувати, що взаємина Петруся і Олї ставали чим-раз яснїйші, хоч про любов не було ще між ними й бесїди; та згодом, коли Петрусь скінчив уже й права, прийшло й до сего. Але побиратись не було способу, поки він не дослужить ся хлїба.

І минав рік за роком, а хлїба не було такого, щоби можна вижити з жінкою, до того без жадної посторонної помочи. Оля тимчасом скінчила семинарию і пішла на учительку. Вона ждала терпеливо; але мама часом натякувала Петрусеви, що лїпше було піти на теольоґію, а згодом почала згадувати, що Оли лучали ся питомцї, що не потребувала би тепер на селї злиднювати в самотї, і т. и.

Ну, дочекав же ся Петрусь 80 зр. місячної платнї і став собі розчислювати: „Пята часть доходу по правилам економії на хату, значить 16 зр.; на одну простору комнату з кухнею буде досить, а може й лишить ся; більше як одної комнати нам не треба, а врештї і нема звідки. Дві пятї, значить, 32 зр. на харч; повинно бути досить на дві особи. Опал, сьвітло, пранє, услуга — одна десята, 8 зр. чи то 96 зр. річно. Повинно вистарчити: два півматерки дров з рубанєм 30 зр., доходячій послугачцї — бо слуги до двох осіб чейже не треба — по 3 зр. місячно робить 36 річно, а по 2 місячно на сьвітло і пранє, — всьо разом 90 зр., а 6 зр. лишає ся на кождий випадок, пр. коли би послугачцї треба заплатити по 3½ зр. На одїж 12 зр. місячно; 4 для мене — якось обійду ся тим! — а 8 для Олї. На инші видатки, на якусь ґазету, книжку, а може коли театр приїде, — 8 зр. Ну, а 4 зр. відложити на всяку годину.“

Числив, розчислював на всї способи й ладив і здавалось єму, що вистарчить. „Скупо, дуже скупо!“ гадав собі: „Але повинно вистарчити, поки не дослужу ся більшої платнї. Я-ж не пю, не курю, в карти не граю; гостий гостити не потребуємо. Вона вихована скромно, не в розкошах, достатках, а скорійше в бідї; то й вона обійде ся тим, що є, поки не буде більше.“

Оттак заспокоївшись, вибрав ся до Олї. Поговорили обоє з собою, поговорили з мамою і назначили день вінчаня.

Він наняв хату, гарну, простору комнату з кухнею, ще до того в садку, за 13 зр. місячно; тїшить ся сердечний, що ось уже 3 зр. місячно лишає ся в кишени, — буде на якусь приємність для Олї. До своїх кавалерских меблїв не богато що треба докупити; ліжко, шафу, тремотку, тоалетку для Олї... Е, нї! І сего не треба; атже вона те все вже має у себе. От і гаразд! Сих троха грошенят, що собі укладав, придасть ся на всяку годину!

Звінчали ся. Забрав щасливий Петрусь свою дорогу Олю на новосїлє.

Приїхали. В кухни застали стару бабусю при кипячім самоварі. В комнатї стіл застелений чистеньною скатеркою, на нїй посуда на дві особи. Не роздягла ся ще Оля, а просто загнала ся до дальших дверий і взяла за клямку; але двері були замкнені. Вона насупилась, та Петрусь не примітив того. Він привитавши її на новосїлю і обцїлувавши, поміг роздягатись, а при тім на радощах каже:

— Ось тут місце на твою шафу — і показав на зачинені двері — а тут стане твоя тоалетка, тут твоє ліжко. Поки прийдуть твої річи, я буду сидїти на софі. Правда, як тут любо, як гарно? А як дерева в садї зацвитуть... як соловії нам залящать...

І знов став цїлувати та посадив до стола, до чаю і перекуски по довгій дорозї.

І пішло щасливе, роками вижидане, солодке житє молодої пари. Оля збила невеличке хатнє господарство. При помочи бабусї ладила скромненькі обіди; до сего навчила вже в часї свого учительованя на селї. До вечері поміг і Петрусь виставити самовар, бо се й доси завсїгда робив собі сам. А вже поза его урядовими годинами і не відступали одно від другого. Рай, що рай! Показувало ся, що й грошеві обчислювання Петра були вірні: вистарчало гроший на всьо, — скромно, що скромно, але вистарчало.

Та колиж буває небо без хмар?... Оттак і на яснім небі їх житя стали згодом появлятись хмаровочки. Бувало прийде Петро з уряду кілька хвиль пізнїйше, ніж звичайно: ого, вже Оля насупить ся.

— А куди ти так довго ходиш? Я вже діждатись не могла! Думала, що тебе вже

На сьв. Николая поручає: Одинока руска фабрика і цукорня Василя Вітиньского у Львові улиця Баторого число 10
всякі подарунки здорові вчасного виробу для чемних і нечемних дітей. Філія ул. Жовківске ч. 61. (біля зелїзничої рампи). 1065 3—4

улиці Рава-рускої, був довгий неменше пів кілометра. В поході йшли всі сьвященики народовці в церковних ризах; а було їх поверх 20. Гарно та грімко, широко та високо розносив ся голос з грудий тисячного народу старорускої пісні „Пречистая Діво, мати руского краю“; а сьпівав нарід сю пісню з великим одушевленем.

Коли нарід прибув на місце „Руского Народного Дому“, то валяг всю площу, обнимаючу обшир 600 кв. сж. На середині площі під деревляним високим хрестом устроєно престіл; тут відбуло ся водосьвяте. Хвиля була нельми торжественна. Чоловік мимоволі поринув своїми думками в старовину, в часи Хмельниччини, коли то все козацтво під проводом свого гетьмана Богдана станудо зі своїм руским духовеньством до участи у водосьвятю на осьвячене походу за „волю і долю“ народу. Милий Боже, як то і тепер найде ся неодна хвиля, що пригадає Рускиови сьвітлі події з нашої бувальщини, та одушевить і загріє его огнем хоробрости до борби за народну справу!

По водосьвятю відбуло ся благословене кімнат „Руского Народного Дому“. Властиво „Руский Народний Дім“ в Раві-рускій складає ся з двох будинків. Оден будинок посїдає 4 обширні кімнати і кухню. Тут буде одна кімната призначена на канцелярию для руских товариств, а прочі будуть ужиті на селяньску бурсу. Нині є вже 13 бурсаків, а більше прийде по сьвятах. Другий будинок більший і висший побудував своїм коштом Василь Сїдельник. Сей будинок посїдає тілько одну сьвітлицю, що має служити на всякі збори, концерти, вечерниці і забави. Оба будинки були прибрані в рускі народні стяги і написи, а на рундуку більшого будинку виднів герб Руси-України і Галичини; дуже імпонуючий вигляд.

По церковних обрядах забрав слово Василь Сїдельник і, висказуючи радість, що ми Русини вже у своїй власній хаті, де аж тепер зватає нам „в своїй хаті своя правда і сила і воля“, віддав в імени будівельного комітету ключі обох будинків „Руского Народного Дому“ в руки голови товариства того самого імени, о. В. Сиротиньскому.

О. Сиротиньский підносши ключі горі, розповів коротко історию, як повстав сей „Руский Народний Дім“ в Раві-рускій. Та о сїм подамо пізнїйше окремі звістки. При кінци своєї промови підніс о. Сиротиньский імена осіб і інституций, що більшими датками причинили ся в хосен „Руского Народного Дому“; іменно підніс в подакою: 1) Равску громадску раду, що за невеличку опласту — квоту 120 корон — відступила місце в обшарі 600 кв. сж. і дала камінь на підмурівку, 2) Повітовому видїлови і раді в Раві рускій за датох 500 корон, 3) д-рови Дадлецови за дешеву спродаж свого дому, 4) о. В. Мазикевичеви за датох поверх 100 корон і обіцянку, що ще дасть значнїйшу квоту, 5) о. Ев. Горвицкому за заходи при збираню датків і виєднане місця від равскої громади, 6) будівельному комітетови, зложеному в о. Ев. Горвицкого, п. п. Мих. Сконевского, В. Сїдельника і І. Вакаловича, що дбав про будову „Руского Народного Дому“. Вкінци о. Сиротиньский подякував всему рускому духовеньству і народови равского повіту, що зложили капітал 3000 кор., чим уможливили мати свою хату; при сїм заповів, що видїл тов.: „Руский Народний Дім“ в Раві рускій ще запускає до капітал Русинів, щоби чим скорше сплатити довг в квоті 2200 корон, по чім оповістив, що з днем 8-ого грудня с. р. отвирає „Руский Народний Дім“ в Раві-рускій для руского загалу равского повіту і в нїм „Селяньску бурсу“, в котрій може мати поміщене 50 школярів. Тепер о. Іван Кипріян зложив привіт „Рускому Народному Домови“ від равскої філії тов. „Просьвіта“; п. Лука Томашевский висказав в імени селяньства радість, що Русини діждали ся своєї хати; о. Ем. Гриневецкий відчитав привітне письмо від товариства „Днїстер“ з добавкою 50 корон на селяньску бурсу від тогож „Днїстра“. Тут о. Гриневецкий запримітив, що такий привіт ми всї повинні тами зараз наслїдувати, а піднїсши горі тацу попросив присутних о скромний дар на вриждмо новоосьвященому „Рускому Народному Домови“. Присутні зложили 136 корон. На закінчене всї присутні Русини засьпівали наш народний гимн „Ще не вмерла Україна“ і одушевлені розійшли ся.

Учасник.

З Росиї.

Телеґрами.

Льондон. До дневників доносять з Петербурга, що звісний реакцийний політик Ігнатев увязнений. Цар видав розказ увязненя, бо Вітте відкрив, що Ігнатев зорґанізував заговор на житє царя, аби оголосити реакцийну диктатуру з одним з в. князїв на чолї. Ся поголоска доси не стверджена. Дневники сповістюють довгу розмову з Віттем, після котрої всї поголоски о уступленю Віттого суть неправдиві. Мимо підкопаного здоровя Вітте видержить на становищи. В армії социялїстична аґітация робить поступи, але цїлість армії є цїлком льояльна. Росия на всякий случай додержать свої зобовязаня супротив чужих вірителїв; російскі фінанси не суть загрожені і поправлять ся в найблизшій будучности.

Петербург. „Правит. Вѣстникъ“ доносить, що новий закон виборчий буде в короткім часї предложений цареви. Сими днями мають бути оголошені: новий закон страйковий, провізоричні постанови о зборах і товариствах і два правительственні комунікати, дозволяючі конечність тимчасових зарядженьь. Говорять, що страйковий закон позволяє на економічні страйки, але за політичні страйки і за намову до страйків накладає кари. На тих, що зганяють страйколомів закон накладає кари. Участь державних урядників в страйку безвзглядно заборонена. Рада міністрів закінчила наради над законом о робітничих союзах. Сї союзи можуть бути розвязувані і замикані лише по судовій розправі, отже не як доси в адміністративній дорозї міністром внутрішних справ. Закон буде оголошений в слїдуючім тиждни.

Берлїн. З Петербурга доносять, що в цїли обмеженя державних видатків, є проект зменшеня числа членів державної ради о 37, а воєнної ради о 26.

Петербург. „Новий Вік“ заповідає на день 19 с. м. виїзд двора до Москви, де має відбути ся акт найбільшої ваги для держави. Петербурґска аґенция телеґрафічна доносить: Урядово подають до відомости, що донесеня дневників, мов би дня 19 с. м. двір мав перенести ся до Москви, суть безпідставні. В найблизшім часї двір взагалї не наміряє нїгде виїздити і лишає ся в Царскім Селї.

Берлїн. З Петербурга доносять, що страйк почтово-телеґрафічних урядників тревае дальше. Лише в деяких місцевостях, також в Петербурзї страйк устав, або при помочи зарядженьь адміністрациї почти зроблено его безкідним. Страйкарі зачинають уживати насильств проти охочих до працї товаришів. Свринки почтові псують і запаскуджують. Всїх урядників телеґрафу на стациї в Москві, котрі не приняли урядових шифрованих депеш, віддадуть судови.

Петербург. На почтї від понедїлка працюють. Богато урядників вернуло до працї. З порученя міністра внутрішних справ Дурнова вигнано 67 урядників і 657 листоношів. Всїх членів бюра почтово-телеґрафічного страйку арештовано, при чім забрано всї папери і 6.000 рублїв в готівцї. Удержано телеґрафічну комунїкацию Петербурга з Москвою, Ревлем, Київом, Псковом, Новгородом, Нарвою і Архангельском. Головний заряд почт заповів всїм урядникам підвисшене платнї о 14%.

Вильна. „Своб. Слово“ доносить: Хлопи розбивають громадскі заряди і жадають введеня до шкіл матерного язика. При тім перестали платити податки, супротив чого скарбові уряди суть безсильні. Рекрути не стають до бранки.

Париж. В Петербурзї збунтував ся перший полк козаків. Рівночасно три сотнї иншого полку заявили, що не будуть робити поліцийної служби. Козацкі офіцири ухвалили прилучити ся до борби о свободу і скликали великий мітинґ. До революциї прилучив ся ґарнізон Харкова і вигнав своїх офіцирів. В Казани збунтував ся цїлий ґарнізон. В Одесї бунтують ся резервісти. Домагають ся безпроволочно увільненя і виплати кождому на руку по 120 рублїв.

Льондон. Потверджує ся вість, що революціонери увільнили з вязниці Ворошнікова, котрий перебраний за жінку застрілив ґенерала Сахарова. Разом з увільненим, щезли два сторожі вязниці.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Будапешт. Говорять, що дня 19 с. м. сесия угорского сойму буде оголошена за закінчену. Новий сойм буде скликаний по 3 місяцях.

Зелїзнича обструкция.

Терст. Супроти того, що справа управильненя платнї служби полудневої зелїзниці еще не порішена, робітники приступили вчера провізорично до нормальної працї. Тимчасом нагромадило ся тілько товарів, що треба було замкнути два маґазини.

Краків. До служби північної зелїзниці надійшла депеша віденьского комітету, поручаюча здержане пасувного опору аж до 22 с. м, бо до сего часу переговори з зарядом зелїзниці закінчили ся успішно, або розібють ся. Супротив того поїзди відходять і приходять нормально.

Японьскі бранцї.

Берлїн. Нині приїздить поїзд, що везе з Петербурга до Гамбурґа 1785 японьских бранців, вертаючих до вітчини. Між публикою зібрано для них звиш 20.000 марок.

НОВИНКИ.

— **Фонд Боєвий за загальне виборче право жде на добровільні жертви руского патріотичного загалу!**

— **„Подзенковане за Вавель“** складала вчера цїсареви у Відни депутация галицких верховодів, в котрої склад входили: ґр. Ст. Бадені, ґр. Войтко Дзедушицкий, ґр. Стадницкий, ґр. Пінїньский, Абрагамович, Бобжиньский, Рейсний і мазурский посол Крамарчик. Краєвий маршалок ґр. Бадені виголосив по польски довшу промову, в котрій подякував цїсареви іменем краю (!) за те, що зволив приняти вавельский замок на свою резиденцию і сказав, що „тепер бендее то полонченем польскей прежешлосцї з теразнейшосьцьцъ“. Хто уповажнив польского ґрафа дякувати іменем цїлого краю цїсареви за принятє польскої резиденциї, того він сам мабуть не знає, бо яко краєвий маршалок знає найлїпше протест всего руского народу против цїлої „сделки“ з Вавелем. Але цїль осьвячує Полякам средства, і передступні заходи о вавельску справу, заініціковані раз при помочи перфидиї, неправди і насильства, ведуть ся консеквентно аж „до скутку“, хочби навіть коштом популярности династиї в очах руского народу. Очивидно цїсар принав „подзенковане“, як упевняють польскі ґазети, з „великим“ вдоволенем і удостоїв кождого члена депутациї коротшою або довшою розмовою, випитуючись про галицкі справи. Між иншим спитав ґр. Стадницкого: чи в Галичинї настали вже морози? Ґраф з Мостиск мав вивязати ся із своєї відповіди зовсїм удачно. Про віче в Мостисках цїсар ґр. Стадницкого розуміє ся не питав, аби п. ґрафови не робити клопотів, і тому на морозї дискусия скінчила ся. Особлившу увагу звернув цїсар на мазурску ношу посла Крамарчика і здивував ся, що він так добре говорить по нїмецки. Ґр. Бадені замітив притім, що пос. Крамарчик найсотрійший критик театральних справ у сеймі.

— **Демонстрация академиків українців у Львові.** Позаяк при нинїшній іматрикуляциї на університетї рота присяги була відчитана лише в польскій мові, академики Русини шли із салї, доконавши не іматрикуляциї. Току саму демонстрацию рішено устроїти також завтра.

— Іматрикуляция у львівскім університетї розпочала ся вчера. Перед самим актом промовив ректор д-р Гимазиньский, вказуючи на приписи академічного уставу, почім секретар університету д-р Вінярж відчитав формулку присяги для студентів богословія, а декан д-р Жуковский відобрав присягу. Відтак відбула ся іматрикуляция студентів медицини. На богословскім видїлї іматрикульовано ся 131 студентів, а на медичнім 40, між ними 10 женщин. Нині рано і по полудни відбуде ся іматрикуляция студентів права, завтра рано фільозофії.

— **Виїмковий стан в Печенїжинї** завело на власну руку тамошне староство, очивидно виключно лише супротив Русинів. То староство знане вже загально з виданого мин. року рішеня, котрим засудило на значну гривну одного з печенїжиньских міщан за невідповідне поведене, в наслїдках дуже немиле для носів печенїжиньских гакатистів. Доперва внаслїдок криву преси, намісництво було приневолене той куріозний вирок старости Лїндого знести. Та позавидував п. Лїндому лаврів, печенїжиньский комісар староства Хадзиньский. [Він навіть підписуєсь по руски ставляючи польске ą. Се оден печенїжиньский куріоз більше]. Сей добродїй, знаний в Печенїжинї з дуже цїкавої історії з власним котом, використав сего лїта виїзд п. Лїндого на відпустку і нуж робити в повітї „поржондок“. Читальнї „Просьвіти“ в Яблонові заказав устроїти вечерок в честь Шевченка, читальнї „Просьвіти“ в Березові нижнім не заказав вправдї такого концерту, але обставив село жандармами, щоби недопускати гостий з других сїл. Тим способом навіть самого прелеґента, звісного письменника Любомира Селяньского, не допущено до сего концерту. Далї заборонив п. Хондзиньский віче, скликане на день 27 серпня до Яблонова в справі виборчої реформи а делеґатови комітету заявив виразно, що „nie dopuści, ażeby chłopom gadano o polityce“. На тім однак не спочила енерґія п. Хондзиньского. Він розвязує (також в часї відпустки старости) відразу 4 „Січи“, а о. Лугового з Березова нижного, правника Руденьского і тов., обжаловує перед судом, що під покришкою загальних зборів „Просьвіти“ в Березові нижнім устроїли загально доступне народне віче. Так само обжалував д-ра Трильовского і вільних селян з Яблонова за збори „Січи“ в Яблонові, впевнюючи, що се також було віче. Та найдивнїйше се, що і повітовий суд в Печенїжинї не остав ся по заду. І також судия Бендашевский засудив о. Лугового і тов. на гривну по 1 коронї, виходячи з того становища, що загальні збори читальнї „Просьвіти“ в Березові нижн. (на котрих очивидно і видїл вибрано) були властиво вічем, бо були на тих зборах присутні і люди з других сїл. А треба зазначити, що скликуючі збори зазначили в своїм поданю виразно, що збори будуть публичні. Та се можна би ще молоденькому п. Бендашевскому простити. На дно поступив собі так і судовий секретар п. Лобозевич, засуджуючи з тих самих мотивів одного яблонівского січовика на 14 днів арешту а д-ра Трильовского на 50 К гривни. Се вже нечуване навіть в Галичинї і людям, знаючим п. Лобозевича як незвичайно совісного судию в справах цивільних, не може попросту в голові помістити ся, як міг він видати того рода вирок. Та незадовго ті справи будуть рішатись перед судом апеляцийним в Коломиї і ми очивидно не занехаємо повідомити читачів „Діла“ о результатї. — *Поінформований.*

— **Безсильна злоба.** Від одного з інтелїґентних Жидів одержали ми довше письмо з лаймою і напастями за становиско, яке ми заняли з причини демонстрациї сіоністів на жидівскім обходї польского повстаня у львівскій божници. Нас не дивує, що автор — як пише про себе „польский патріот“ — злобить ся на нас за дотичну новинку, вимірену против Поляків „mojżeszowego wyznania“, мусимо однак рішучо запротестувати проти того, щоби нас автор письма посуджував о ненависть до всїх Жидів. Ми не відносимо ся независно до нїякого національного чи расового елементу, а виступаємо лише против тих одиниць або кругів, котрі наш нарід визискують або угнетають. Єсть також за богато претенсіональности у автора і подібних єму Поляків „mojżeszowego wyznania“, коли они уважають себе за репрезентантів усего жидівства, бо самі Жиди уважають за своїх відступників тих, котрі відбили ся від свого народу. Хто уважає себе за Поляка і боре ся за польскі ідеали, той хиба стратив право величати себе репрезентантом Жидів. Між Жидами в Галичинї відріжняємо темну масу жидівску і — сьвідому часть її інтелїґенциї, а ся послїдна гуртує ся щораз численнїйше під стягом сіонїзму. Тілько сіоністи можуть затим бути в наших очах репрезентантами жидівского населеня і тих ми все витали симпатично, не тілько тому, що так каже наш власний національний інтерес, але й з мотивів загально людских і цивілїзацийних. Тілько сіоністи можуть вирвати темну масу Жидів з під деморалїзуючого впливу краєвого „ржонду“ і польских дїдичів, між тим як „Polacy mojżeszowego wyznania“ ведуть як раз темні маси жидівства до жерела віпсутя і деморалїзациї. „Поляку мойжешовего вызнаня“ є більше. Голосують вони на старостиньску лїсту при всяких виборах і піддержують польску „сойчивву“ на русвій земли за всїлякі особисті користи або навіть зі страху перед польскими властями. Отсе й суть наші вороги разом зі всякими Ашкеназими, Лїлїєнами і тим подібними, бо піддержують польске пановане над Русинами.

— **Зміни в Старостах.** В урядових вістях подаємо про перенесеня деяких старостів. Між ними находимо двох, звісних з ширшої політичної арени: рогачицкого старосту Яго-

нещасте спіткало. Душі вже в собі не чую! — І розплаче ся бувало.

— Та цить же, голубко! — каже він: — Вийшов з уряду разом з тим а тим та заговорив ся. Він нудар, що вільна кроків стає; годі було его покинути. От і забарив ся.

— Я не хочу того! Приходи завсїгди вправ до дому, просто до дому, а то я згину тут з нудьги і страху!

То знов раз прийшло Петрови на гадку, піти з уряду до цукорнї та купити вільки тїст для Олї. І розумів ся, знов спізнив ся о кілька хвиль до дому, і знов вийшла ще гірша сцена. Оля і тїст не їла і гнївалась до вечера.

Иншим разом написав він якийсь пильний лист і хотів чим скорше вкинути до скринки, щоби ще того дня пішов. Коли брав капелюх, щоби вийти з дому, Оля каже:

— Почекай! І я піду з тобою; і так хочу перейти ся.

— Добре! — каже Петро: — Я вкину лист до скринки, а поки ти зберешся, то я верну і підемо на прохід.

— Ні! Почекай, я зараз зберу ся.

І поки вона причесала ся, сукню змінила, капелюх вложила на голову, поки вельон упняла, рукавички надїла, вже й листу не було що нести до скринки.

Але се були скоро переминаючі хмаринки. Наступали, як звичайно, перепросини, поцїлуї, пестощі, упевнення в любови і знов поцїлуї, та житє плило дальше знов в раю. А Петро радів, що Оля так его любить.

Та раз сталася ся вже прикрійша пригода. Було то дня 19. марця, латиньского св. Йосифа, імянини Петрового начальника. Підвластні урядники в бюрі зложили желаня свому начальникови, а він запросив їх до себе на вечер „на віста“. Вечером вимиває Петро з шафи фрак і клаче.

— Де ти збираєш ся? — питає Оля.

— Просив начальник „на віста“ — відказує Петро.

— Не підеш! — каже Оля голосом таким, що годі було пізнати, чи жартує, удаючи сердиту, чи таки говорить направду.

Якось він їй витолкував, що не може не йти, бо було би се нечемностию або й уразою для начальника.

— Колиж вернеш до дому? — питає вона, погодивши ся вкінци з конечностию.

— Не знаю, голубко! Буду старати ся вернути як найскорше, коби лиш удало ся вимкнутись незамітно.

Та склалось инакше. Хата начальника так була розложена, що „вимкнутись незамітно“ не було способу. В першій комнатї, де гостї роздягали ся, грано справдї віста, і там безнастанно був при гостях господар; а другого виходу не було, хиба через кухню, де знов господиня пильнувала надженої вечері. Сердечний Петро крутив ся, вертів ся, але поневолї мусїв досидїти до вечері. Колиж єму пощастило незамітно віддалитись від стола, допасти свого верхного одїня і забратись до дому, то тимчасом минула вже пізнїч.

Оля сидїла дома цїлком одягнена на кріслї. На столї лежала коло неї польска книжка про еманципацийний жіночий рух в західній Европі, котру Петро недавно вижичив на її бажане з якоїсь місцевої бібліотеки. Коли Петро війшов до хати, Оля, не вставаючи з крісла, розплакала ся в голос.

Не буду описувати сцени; скажу лише, що обоє не спали, а навіть не роздягали ся до самого рана І до самого рана не удалось Петрови перепросити розжалоблену жінку, так що, лише переодївшись, без снїданя пішов до уряду.

(Конець буде).

Кожда мати, що дбає о здоровє своїх дїтий, не ужиє нїколи иншої мучки як лише правдивого корбу мучку ГУРҐУЛЯ для дїтий“. Порівнуючі аналїзи з перебуваючих фабрик на земній кули виказали, що мучка ГОРҐУЛЯ у всїх складових частинах їх перевисшає і є одинокім і відзнаним средством. 984а 3—14

РІЗКИ, прибрані сьвіжими цьвітами, як ружі, гвоздики, рамки і т. п. на дарунок від сьв. Миколая від 2—10 К з найкрасшим уложенем

ОГОРОДНИЧЕ ЗАВЕДЕНЕ АНТОНІЯ КЛИМОВИЧА і СИНА у Львові

поручає

Замовленя з провінциї відворотною почтою в ставаннї на сьвіжости нічо раннім опакованю, так що цьвіти не тратять. 1066 2—3

шевского, котрого — як висказуєсь „Naprzód“ — за скандальні вчинки викинено сходами до гори і сховано в тіни бюр „під Кавкамя“, і товмацкого старосту Свободу, котрого за свободу виборів і страйків а також за асентерункову „свободу“ перенесено до Мостиск, щоби тут дальше управляв традиції „свободи виборів“ Калиневича.

— **Політичні монольоґи.** Заграничні дневники подають два дуже вдучні монольоґи, уложені на тему Гамлетівского: бути чи не бути?

Ґр. Вітте: Бути чи не бути?

Ґенерал Трепов: Бити чи не бити?

— **Пригода Сари Бернгард.** Сару Бернгард, звісну артистку разом з цілою трупою обкидала публика в канадайскім місті Кібек гнилими яйцями за обидливий висів великої артистки про кібекску публику. Одному акторови розбилось гниле яйце серед лиця.

— **Новий Мойсей.** У французкій місцевости Шато Ґонтіє кинула ся дня 11 с. м. молода наймичка, зведена своїм господарем в ріку Маєну, щоб покрити свій сором самовбійством На ріці були однак рибаки, котрі кинулись її ратувати. Та на своє велике диво запримітили спасителі, що нещасна повила в ріці дитину. Матір і дитину перевезено до шпиталю, де обоє находять ся зовсім здорові. Дитину на спомин незвичайного приходу на сьвіт названо — Мойсеєм.

— **Пожарний „Сокіл“ в Опаці,** дрогобицкого повіта, засновано на статуті львівского „Сокола“. Намісництво вже затвердило статут.

— **Дрібні вісти.** На вчерашнім засіданю міскої ради у Львові ухвалено завести від нового року численє часу після середно-европейского годинника.

Звісному скрипкареви Бурместрови підчас онодішного концерту в сали львівскої фільгармонії украдено із шуби у фільгармонійній канцеляриї 1000 кор. Позаяк до канцеляриї не має приступу ніхто із служби, тому викрите крадежи грозить важним скандалем.

З Женеви доносять, що убийник цісаревої Єлисавети, Люкені вбожеволів; хотів убити директора вязниці.

В Дрогобичи арештовано возьного тамошного староства, Яна Ґавиовского, що украв з бюрка секретаря Криси сто кільканадесять корон.

Збори і засіданя.

Дня 17. грудня с. р. відбудуть ся довірочні загальні конституюючі збори „Відділу окружного учителів галицких і буковиньских“ в Яворові, о 1 годині пополудни в школі ім. Шевченка. Хто би з товаришів не одержав запрошеня, зволить приїхати, а одержить на місци в дни збору. — За тимчасовий комітет *О. Власійчук.*

Виділ читальні „Просьвіта“ на городецкім передмістю у Львові повідомляє членів читальні, що загальні збори відбудуть ся в неділю дня 17 грудня 1905 о год. 2 пополудни з слідуючим порядком дневним: 1) звіт фунціонарів виділу і комісиї контрольної, 2) вибір нового виділу і комісиї контрольної, 3) внесеня і інтерпеляциї. — *Виділ.*

Кружок науково-товариский читальні „Просьвіта“ на городецкім передмістю у Львові устроює дня 17 грудня 1905 в неділю в сали „Skał-и“ при ул. Міцкевича ч. 23. концерт в котрого програму входять продукциї хору, сьпіву сольового, орхестри читальняної і т. п. По концерті відограють члени читальні — ремісники — комедию Ів. Франка „Майстер Черняк“. Початок точно о год. 7 вечером.

Народне вічев Перемишлянах відбуде ся в понеділок дня 18. н. ст. грудня о год. 12 в полудне. На порядку дневнім: загальне, рівне та безпосередне право голосованя і основане рускої ґімназиї в Бережанах. Всіх жителів повіту просимо о як найчисленнійшу участь. — *Від виділу „Селяньскої Ради“ в Перемишлянах.*

Дрогобицка Народна Рада скликує на неділю 17 с. м. в Мединичах віче, на годину 12 в полудне в льокали читальні Качковского, а на другу неділю 24 с. м. в Летні на годину пів до першої по полудни в громадскім домі в справі реформи виборчої. — За виділ: *Микайло Бачинский*, секретар.

Підписаний комітет запрашає весь досхрестний руский загал на віче народне, котре відбуде ся дня 21 грудня н. ст. т. є. в четвер по св. Николаю о годині 12 в полудне в заїзді Фаєра в Войнилові в справі заведеня рівного, загального, безпосередного, тайного голосованя. З огляду на важність справи просимо о як найчисленнійшу участь. — За комітет: *Володимир Нагроцкий, о. Ігнатий Мулик, Юрко Ґаджаровский, Ігнат Борисик.*

Видовища і забави.

Миколаївскі вечерниці для старших заходом „Кружка українських дівчат“ відбудуть ся ві второк 19 с. м. Дарунки просить ся з точною адресою лишати у сторожа „Бесіди“. — *Виділ.*

Гостина св. Николая у Львові. В понеділок 18 с. м. о годині четвертій в сали „Бесіди“ відбудуть ся вечерниці для дітий. В програму входять: діточі забави при музиці, гостина св. Николая, сьвітляні образи і т. и. Вступ від старших і дітий по 50 сотиків. Дохід призначений на „Руску захоронку“ у Львові.

Андріївскі вечерниці на Личакові відбудуть ся 16 с. м. в суботу (у власнім льокали Личаків ч. 87). Забава заповідаєсь прегарно, а єї попередить відчит „Про значінє Андріївских вечерниць“. Початок о год. 7·30 веч. Вступ 20 сот. Ві второк в день св. Николая приїде до нас св. Николай з ангелами і роздавати буде „ґречним“ дарунки. Тож просимо, щоб сих чемних як найбільше явилось. По гостині св. Николая відбудесь діточа забава. Початок о г. 6·30 веч. Вступ 40 с. від дітей по 20 с. Дарунки прошу складати на руки п. Данилевича (ул. Сподова ч. 4) а в день св. Николая від г. 4. на руки п. Кушніренка в Читальни. — *Виділ.*

Тов. „Руска Хата“ в Станиславові устроює в неділю дня 17 грудня 1905 для рускої дітвори Николаївске сьвято, на котрім відограє ся штуку в одній дії п. з. „Гостина о. Николая“. Початок точно о 7 год. вечер. Вступ: для членів 40 с., нечленів 50 с. Діти мають вступ вільний. Дарунки приймає виділ що дня вечером. — *Виділ.*

Найкрасшим Сьвято-Николаївским дарунком для дітий буде, як обезпечимо їм придане, яке могли би они побрати, коли дійдуть до літ і прийде ся їм заложити власне огнище, ремесло чи ґаздівство. А до сего нагодить ся найліпше наше товариство „Любов“, а то не тільки для того, що оно своє, але і тому, що премії, які оно побирає, найнизші, до того увільнений обезпечений від всяких стемплевих і податкових оплат, а придане зістане єму виплачене в цілости без ніяких потручень. А що товариство стоїть під безпосередним надзором правительства, котре єго діяльність що року контролює, тож і неможливі суть які небудь втрати. Близших інформаций уділяє Дирекция у Львові, Ринок ч. 10.

З товариств.

З „Кружна укр. дівчат“. Подаємо до відомости Товаришок, що сеї неділі відбуде ся на кружку відчит про Турґенева. Початок о год. 3. — *Виділ.*

До Вп. патріотів Косівщини! Клич „діти до школи“ залунав по цілім нашім краю, та наслідки єго показались наглядно на Станиславові. Лиш Косівщина на се байдужна. Бажаючи дати почин до так важного діла, рішили збори тутешної філії Руского товариства педаґоґічного відкрити з днем 1 лютого 1906 р. безплатні курси, приготовляючі до шкіл середних в Кутах і Косові, а в міру зголошень також в Кобаках, Пістини і Устерікох. До веденя тих курсів упросив виділ рутиновані учительські сили, а для учеників замісцевих винайде відповідне і дешеве поміщенє. Подаючи се до відомости Вп. патріотів нашої Гуцульщини, просимо усильно, щоб сею справою заняли ся щиро, та своїм впливом з кождого села бодай одного школяря до дальшої науки заохотили. Зголошеня приймає і уділяє точнійших інформаций п. Андрій Яворский, управитель школи в Кутах старих п. Кути. — Від виділу косівскої філії Руского товариства пед.

Урядові вісти:

Міністер внутрішних справ поручив старості Леопольдови Попелеви управу староства в Товмачи, старості Юліянови Нападиевичеви управу староства в Рогачицях, старості д-рови Богуславови Амброзевичови управу староства в Ниську, покликав старосту Иосифа Яґошевского в Рогачицях до служби в намісництві, переніс старосту Евгена Свободу з Товмача до Мостиск і поручив управу староства в Мельци секретареви намісництва Казимирови Ґрабовскому. — Намісник іменував повітового комісаря Людв. Каспарія комісарем для порадних справ у Львові. — Д-р Маркиян Місіньский, радник висшого суду у Львові, приділений до найвисшого трибунялу у Відни.

Бібліоґрафія:

— **Ілюстрована руска ботаніка.** Ботаніка на висші кляси шкіл середних. Написав Іван Верхратский. З 355 образками в тексті. Ціна примірника оправленого в полотно 3 К 20 с. У Львові, 1905. В 8-ці, ст. одмічених 238. Се перша ілюстрована ботаніка в українській мові. Проф. І. Верхратский зладив доси пять підручників ботанічних. Вийшли они в такім порядку: 1) Перевод ботаніки на висші кляси шкіл середних Е. Гікля, виданий „Просьвітою“ р. 1873. 2) Ботаніка Ростафіньского на низші кляси р. 1894. 3) Ботаніка Ростафіньского на висші кляси р. 1896. 4) Ботаніка Ростафіньского на низші кляси — видане друге з деякими додатьками р. 1898 і 5) Підручник виданий тепер. Перші чотири видання були то переводи; то перерібки з незначними лише змінами. Теперішне видане уложене оріґінально. Оттак єсть сей підручник перший в нашім язиці, зіставлений самостійно. Зверхна форма книжки гарна, коректа старанна. Численні образці улекшують і упрямняють науку. В викладі примінена нова метода — се єсть: подають ся не лише морфольоґічно-систематичні описи, але також примічаня біольоґічні. Тим виклад богато зискує на живости і інтересности. Узглядненї суть також нові досвіди наукові в царині ботаніки, а в коротности подають ся вістки про ужиточність або шкідливість описаних ростин. З фльори краєвої іменно старанно описують ся найзвичайнійші і найважнійші наші ростини, але також приведені і важнійші заграничні роди, котрі мають вагу для чоловіка чи то під зглядом економічним чи промисловим або лікарским. Руска наукова термінольоґія гарно розвита. Автор збирав через довгі літа терміни на ріжні природні плоди межи руским людом в ріжних околицях нашого краю, тому то єго термінольоґія письменна, скрізь дише свойщиною. Нові висловы утворені складно і легко, але і весь вислад ясний, прозорий, читає ся мило і приємно. Ботаніка проф. І. Верхратского єсть одним із найліпших підручників того рода і цінним здобутком для нашої шкільної літератури. Тому-то припоручаємо Ботаніку проф. Верхратского як найгорячійше нашим родичам, не повинна вона хибувати в жадній бібліотеці інтеліґентного Русина — тим більше, що подає не лише річи важні для школи, але приводить також подробиці, котрі можуть заняти ширший круг читачів. Іменно для наших сьвященик і учителів, що живучи на селі більше стикають ся з природою і майже на кождім кроці стрічають всілякі ростини, стане та книжка, надіюсь, підручником гарно улюбленим і пожиточним.

Календар: Нині: Авакума (лат.: Ніньвия); завтра: Софронія (лат.: Аделяйди); позавтра: Варвари (лат.: Лаварія).

Репертуар руского театру (тепер в Стрию) в суботу 16 с. м. „Продана наречена“, опера в 3 діях Сметани; в неділю 17 с. м. „Суєта“, комедия в 4 діях Карпенка-Карого (виступ п. М. Заньковецкої). — Абонамент І-рядний на шість вистав 15 кор. Абонамент ІІ рядний на шість вистав 10 кор. — Початок о годині 8 вечером.

Репертуар міского театру у Львові: Нині пятниця „Gioconda“ пєса в 4 діях Г. де Анунция — завтра, в суботу опера Массенета „Фавст“ — в неділю рано торжество в честь Рея, вечером „Straszny dwór“ — в понеділок опера „Werther“ Массенета, ві второк збірний вечір на дохід голодних в Варшаві.

В Colosseum від дня 1 грудня програма сензацийних новостей. Між иньшими електричний танець і нова оперетка.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу пятницю і субботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолиньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропиґійского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в дні звич. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолиньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудни 3—5.

Надіслане.

Специяліст в діточих недугах

Д-р В. Ґукевич

довголітний асистент ц. к. ювилейного шпиталю діточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзіцких ч. 4 І. п.

Академік вправний інструктор, глядає лекциї на селі. Ласкаві зголошеня і услівя на адресу: „ЛЕКЦИЯ“ Козова poste restante. 1047 4—5

Правник вправний інструктор, шукає лекциї на село. Зголошеня на адресу В. Лопачак, Ляшки долішні п. Борислав. 1—3

Студент фільозофії, совісний і вправний інструктор, глядає лекциї на провінциї X. У. 31, poste restante Львів.

Мід патоку в власної гасіки в 5 кілевих пушках по 6 К. оплатно висилає *Омелян Бородієвич* з Денисова. 1012 11—12

Помічник оборотний і добрий експедиент найде місце в корінній торговли Івана Бориса в Перемишли. 994 11—?

Знаменитий мід десеровий вуражийний по 6 К, найліпший „Raritas“ медоборів по 6 К 60 сот. за 5 кґ. франко. Мід в плястрах по 2 К за 1 кґ. За бляшанки звертаю 60 сотиків. **На будову театру** від руского замовленя даю 20 сот. **КОРЕНЕВИЧ** ем. учитель Іванчани. 1009 11-24

Адвокат краєвий

Д-р Иосиф Партицкий

отворить в днем 1 н. ст. грудня 1905 канцелярию 1010 12—?

в Станиславові

ул. Сапіжиньска (Тисьменецка) ч. 33.

Хотячи по можности як найбільше моїх Вп. Відбирателів вина вдоволити, виїзджаю до Тапольчи (Угорщина над Пятеньским озером), щоби на місци особисто порозумітись і оглянути пивниці властителя трех винниць Йос. Фріша і Сина, котрого заступаю.

Прошу проте всяві свої жаданя і замітки звертати на адресу:

Aleksander Witkowycky

1110 2—6 post. rest. Fapolcza am Plattensee.

Звертаю увагу Всеч. Духовеньства

що в своїй

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКІЙ РОБІТНИ

виконую

хрести і мідяні кулї на церковні вежі, громоводи, зелізні вікна, будівляні окутя, після найновійших взірців а також огородженя нагробні, придорожні, ліжка для бурс від 10—20 кор. і тим подібні роботи входячі в обсяг шлюсарства.

МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ

195 12—18 **Львів, ул. Коперника ч. 16.**

ОТВОРЕНА

GRAND-РЕСТАВРАЦИЯ

[готель Ґранд на І пов.]

Львовяне найвеличавійший у Львові, першорядна кухня, знамените пільзненьске пиво з міщаньского бровару В. В. Услуга звинна. Просячи о ласкаве підпиране і численні відвідини, остаю з поважанєм

1054 2—8 **Г. Фабіян.**

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові: площа Галицка ч. І.

против Банку Гіпотечного на плантацких площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всілякі наші прибори оптичні. Всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

М. НАС

Львів, ул. Шпитальна ч. 28

поручає свій великий вибір всякого рода **поїздів**, нових і переїжджених, по дуже приступних цінах, приймає їх до заміни, в комісі на продаж або купує за готівку. Також поручає всякі повозові додатки. 191 1—3

Цьвіти

для церквей

припоручає Впсв. Публиці

СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦКА

1049 **в Стрию.** 2—6

Даю лекциї

після програми ґімназій в Росиї, а також учу мови російскої, німецкої і польскої, ул. Паневньска ч. 22, двері 4.

Поручаю літурґічні вина (Messweine) під мою особистою ґарантією від 33 крейцарів за літр австрийского і від 55 кр. за літр токайско-самородного franco кожда стация. При замовленю прошу покликати ся на „Діло“.

З поважанєм

822 27—30 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Прошу читати!

В тих днях вийде з під друкарскої праси IV річник

„Календарика фінансового“

на рік 1906

з незвичайно богатим змістом, особливо в банкових і фінансових справах. Дістати єго може кождий за надісланєм адреси переписаним листком.

БАНКОВИЙ ДІМ

Рогатин і Улям

Львів, ул. Сикстуска 8.

1056 3—10

1 склянка до води з білого скла, першої сорти лише 4½ кр. тузин **54** кр.
1 склянка до води з матовим паском 6 кр., тузин **72** кр.
1 келишок до вина 12 кр., тузин **1·44**.
1 келишок до горівки 9 кр., тузин **1·08.**
1 карафка до води **35** кр.
1 комплетний гарнітур на 6 осіб лише **1·35.**
1 сервіс до чаю на 6 осіб лише **2·60.**
1 скляний сервіс на 6 осіб лише **1·90.**
1 комплетний порцеляновий сервіс столовий в декорацию з цьвіти на 6 осіб лише **6·50.**

Повисші предмети можна набувати в загально знісшім в дешевости і доброти жерелі для порцеляни і скла то є в торговли

Казимира Левицкого

ц. к. надвірного доставника

Львів, пл. Марияцка ч. 10

(давнійше Трибунальска.)

1070 1—10

Власного виробу

ЛЯМПИ на ВІЧНЕ СЬВІТЛО

з хіньского срібла і бронзу в огни вологченого по припису епископскої станиславівскої консисторії продає по найнизших цінах

звісна руска торговля, сполучена з бронзівничою рукодільнею

Петра Дуткевича

в Станиславові

улиця Бельведерска ч. 5.

Лямпи продає по ціні 32, 40 60, 70, 80, 90, 100, 110, 120 корон за штуку.

Патентовані лямпки „Guillon“ сьвітять ся 14 день. 883 6—21

Ціна *модних і галянтерийних товарів зн жена специяльно для переїзжих Росиян.*

Львів, ул. Сикстуска ч. 10.

Білизна, кравати, рукавички, кальоші, зимові трикоти, біле Єґера, скарпитки і зимові панчохи, чисто вовняні, шкіряні вироби

в найбільшім виборі. 1057 2—6

О правдї слів прошу ласкаво переконати ся.

Лябінера *жерело дешевости.*

Незвичайно дешево

КАВУ в смаку незрівнану, сильну і ароматичну, мілкого зерна, в почтових пакетах $4^3/_4$ кілевих 14 К. франко.

Каву специяльність

незвичайно великого зерна 22 К с. франко.

поручає

Народна Торговля у Львові.

1003 7—10

СЬВЯТА! ПОЗІР!

Хороших карток сьвяточних набуває ся в „Сокільскім Базари", Львів, ул. Руска ч. 1, дарунків для старших і молодших та купує ся лише в „Сокільскім Базари".

Великий вибір вишиваних краваток 3—4 К, сорочок, передів, ручників гуцульских, поясів, запасок, вишиваних настільників, торбинок і пр. Ґердани по 2—5 К, жіночі від 4—8 К, давнуцькі синьо-жовті по 2 К. Студентскі шапки зі синьо-жовтим дном 2·40 К. Кептарики і шапочки 13 К. Вироби з дерева, тарелі різблені, касетки, гуцульскі топірці і т. п. Вироби з глини. Тарелі на стіну і тіста з народною орнаментацією і з портретами поетів, фляшоники, вазонки, попільнички, пушки і т. п. Образи, краєвиди і портрети Шевченка, Крушельницкої, історичні в різних цінах. Спинки, шпильки, брошки, мошонки, папіросниці склянки на мід або пиво з гербом Руси.

На сьвята купуйте лиш в „Сокільскім Базари" у Львові ул. Руска ч. 1. 1049 2—10

Без конкуренциї.
Власна концесіонована робітня.
Тисячі подяк і признань.
Богато ілюстрований цінник.

ТОРГОВЛЯ

Е. СПОЖАРСКОГО & В. УСТЕНЬСКОГО

у Львові ул. Руска ч. 1

поручає свій великий склад на фани, хоругви, фелони, евангелія, чаші, дарохранительниці, монстранциї і патериці, хрести, навуки, сьвічники, образи.

Лямпи на вічне сьвітло

(безпечні від огню) як взагалі всї потреби до украшеня церкви.

1016 Уділяє ся можливі улекшеня в сплатах ратами. 2—10

Важне для парохіяльних урядів і читалень!

Макс Ґлязерман

ПЕЧАТНИКАР

Львів, ул. Сикстуска ч. 17

виконує густовно і дешево стампілії кавчукові і металеві для парохіяльних урядів, громад, читалень і т. п. по 2·50 с. враз з пуделком і фарбою, литі нагробні таблиці, числа домів і улиць, відзнаки для лісних та пільних сторожий і кліщі до пльомбованя мяса.

Перепиона руска. 285 10—10

Рух зелізничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Деятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)

„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).

„ Підзамочиска 7·20, 11·55, 2·30, 10·20.

„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.

„ Рави рускої 7·50.

„ Станиславова 8·05.

„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.

„ Яворова 8·18, 4·32.

„ Коломиї 10·05.

„ Рахова 10·35.

„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).

„ Белзця 5·—.

На Підзамче

„ Підзамчиска 7·—, 2·15, 6·15, 10·—*.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·10, 3·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Заколього (від 25/6 до 15/9), Освєнцима (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/6 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)

„ Іцкан 2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)

„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.

„ Яворова 6·55, 5·08.

„ Лавочного 7·50, 3·55, 6·25*, Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята.)

„ Самбора 9·—, 4·20, 10·05*.

„ Белзця 11·10.

„ Ряшева 4·10.

„ Коломиї 5·30.

„ Рави рускої 7·50*.

„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.

„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Примітки. Поїзди посьпішні друковані є черешнями товстими; поїзди нічні є визначені звіздкою. Пора нічна називає ся тут від год. вечір до 6 мінут 59 рано.

Сьпальні вагони їдуть як також біжучи великого нижчого рода, ресторацийні провідники, розкладні їзди і т. д. можна вузнати через кілька дня в міцнім бюрі ц. к. державних зелізниць, улиця Гаусмана ч. 9. 85

КОНКУРС.

Отсим розписує ся конкурс на посаду **директорки** в Товаристві **Жіноча спілка промислова „ТРУД"** у Львові. До чинностей директорки належить веденє справ Товариства взагалї. Близші поясненя уділить дирекция. До писемного зголошеня належить долучити: метрику, короткий опис житя і сьвідоцтва дотеперішного занятя. Петентки, котрі працювали вже в подібних інтересах, які веде „Труд", будуть мати першеньство. Знанє рускої мови в слові і письмі конечне. — Услівя взагалї користні.

1073 1—3 **ДИРЕКЦИЯ.**

Робітню знарядів церковних

другу руску в Галичині поручає

Василь Дуткевич

[бронзівник в Перемишли.

Приймає чаші до волоченя, дароносниці, евангелії і инші сего рода річи церковні. Золоченє і сріблене відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, ліхтарів, павуків.

ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, бронзівник

Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 595 60—90

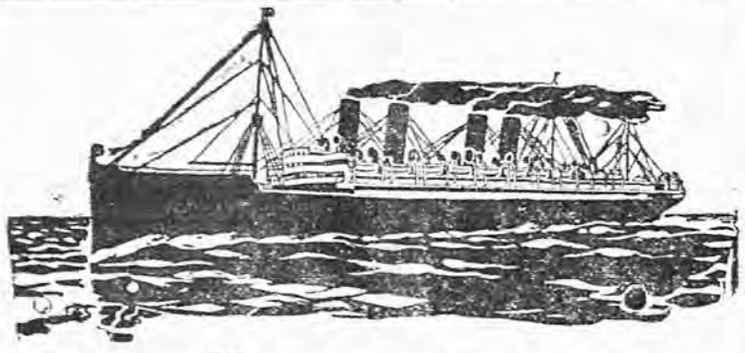

до Америки

Канади, Тексасу, Арґентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Япону, Хін і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

В БРЕМІ.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-німецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 36—50

Реньске природне вино

1/1 фляшка . . . . К 2·40
10 „ . . . . . „ 22·—

поручає торговля

ІВАНА БОРИСА

в Перемишли. 918

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованє. Власний виріб кавчукових і металевих стампілій, ґравюри на метали і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілій.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Сикстуска ч. 14.

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної доброти

машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 35 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Всч. Сьвященикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за хотвердженєм уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цінники на жадане даром. 65

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Пирум

Львів, Пасаж Мікеляша.

Хто хотів би *з П. Т. сьвященикиів, урядників, адвокатів, учителів і т. д. убезпечити себе на житє або посаг для своїх дітий, під найдогіднїйшими условями і при найдешевших премях, зволить зголосити ся до Репрезентациї „Beamten Verein-"н в Бережанах poste restante. Проспекти даром і оплатно.*

030 2—8

НОВІСТЬ! **ПОЗІР!** 924

„Сокільский Базар" у Львові

видав тутки і паперці „Сокола"

1000	туток з моноґрамом Сокола в корковим мунштіком	3·40 К
„	„ „ „ в ватою	2·70 „
„	„ „ „ без вати	2·50 „
„	„ гладких з ватою в пуделках	2·40 „
„	„ „ без вати „	2·20 „
„	„ „ з ватою в рульонах	2·— „
„	„ „ без вати „	1·80 „
„	„ жовтих „Майс" в пуделках	2·20 „
„	„ „ „ в рульонах	1·80 „
100/100	пуделко паперців з моноґрамом Сокола	6·— „
100/100	„ „ „Ліра"	2·40 „
100/50	„ „ „	1·20 „

Ціни туток і паперців гуртовні а для купців 10% каса сконто.

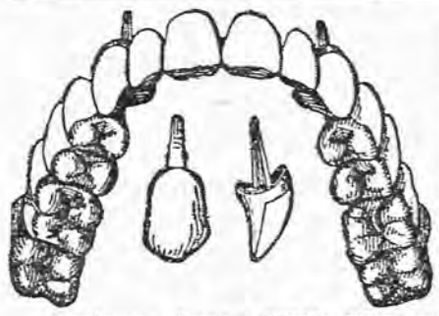

American System Bridge work Richmond crown.

Штучні зуби без плиток на піднебіню, золоті корони, ідеальні місткові і прецезийні протези американьскої методи в технічно-дентистичнім інституті

КАРОЛЯ РАТТІНҐЕРА

б. довголїтного асистента і управителя технічного відділу надвірного лікаря перского шаха. — Ціни незвичайно умірковані.

Львів, улиця Академічна ч. 14. 1072 1—5

НАЙЛІПШИЙ

ЧАЙ

всюди можна дістати.

Головний склад у Львові

ДРОҐЕРИЯ

ЛЕШКА

Сладовского

пл. Капітульна 1.

883 22—36

НАШІ НИЗЬКІ ЦІНИ ВИКЛИКУЮТЬ СЕНЗАЦИЮ.

Дуже тривкі **мужескі черевики** гладкі і обкладані пара **зр. 2·90.**

Знамениті **мужескі черевики** до шнурованя пара **зр. 3·25.**

Елеґантні **мужескі черевики** із шкіри Boks з ґумою пара **зр. 4·25.**

Великий вибір добрих **чобіт з холявами** для духовеньства пара **зр. 8.**

Дамскі елеґантні **Chevreau** до шнурованя пара **зр. 4·25.**

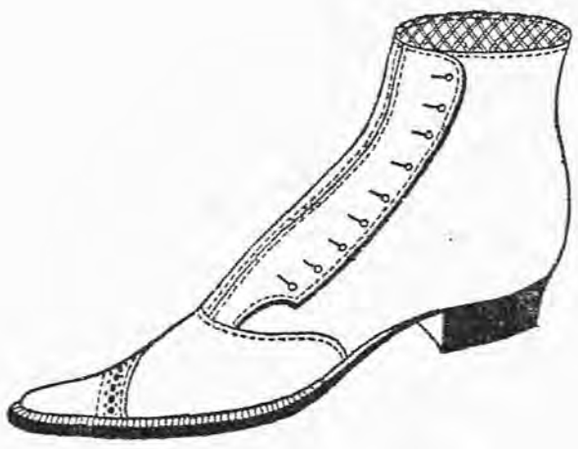

Одинока філїя

у

Львові

лише

улиця Гетьманьска

ч. 8.

Готель „Вікторія."

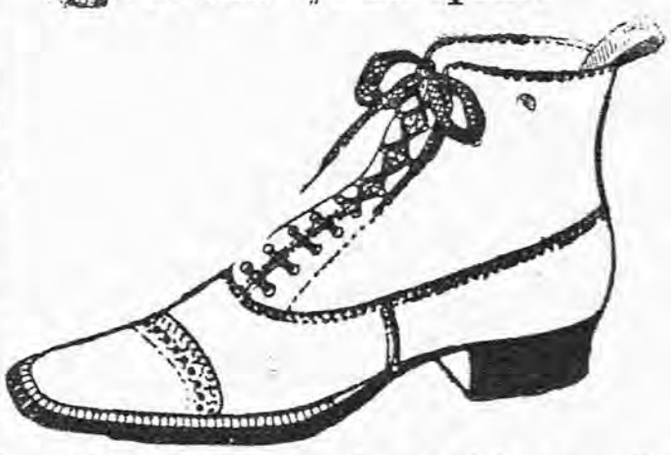

Тривкі **дамскі черевики** з ґумою пара **зр. 2·60.**

Дуже добрі **дамскі черевики** до шнурованя пара **зр. 2·90.**

Незвичайно тривкі **дамскі черевики** до запинаня пара **зр. 3·25.**

Елеґантні **дамскі черевики** до шнурованя із шкіри Boks пара **зр. 3·90.**

Сальонові елеґантні **дамскі мештики** легонечкі пара **зр. 1·50.**

Вироби найбільшої фабрики обуви в цілій монархії продає

Альфред Френкель Тов. ком. 249 8—10

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Ворковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий. З друкарні Народової [Манецких] Коперника ч. 9.

270. Львів субота 3 (16) грудня 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Баторія ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського ч. 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 35. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzinski Wien VI. Gefreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком:

в Австриї:		на границях:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 50 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попередньою за кореженью. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсерату або на її місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Писма з Відня.

[*Реформа виборча. — Справа конґруи духовеньства. — Жидівске віче в Відни*].

Як вже згадав я в попереднім письмі, Руский клюб парляментарний вибрав комісию, котра би мала предложити правительству потреби і жаданя Русинів в справі реформи виборчої. Комісия складає ся з голови клюбу Романчука, заступника голови Василька і члена парляментарної комісиї Барвіньского. На дотичне запитане президент міністрів бар. Гавч вказав міністра справ внутрішних ґр. Біляндта, котрий спеціяльно тою справою займає ся і дасть потрібні інформациї. До него отже рускі посли удали ся. Ґр. Біляндт взагалі повторив те, що сказав Гавч в своїй декларациї, іменно що число послів має розділити ся на поодинокі краї (отже по народности) після числа населеня з увзглядненем сили податкової (як безпосередних так і посередних податків) і степеня культури, і додав, що числа мандатів не можна побільшати в безконечне і що правительство займає ся також справою утвореня трибуналу виборчого; що до безпосередности виборів покликав ся тілько на слова президента міністрів. Така відповідь не могла задовольнити руских послів, особливо що до безпосередности виборів, тим більше, що і в віденьских і в галицко-польских часописях була згадка о тім, що польске коло старає ся, аби для Галичини чи то на завсїгди чи бодай на перший раз вибори лишили ся посередні або щоби рішене о тім оставлене було галицкому соймови; такі вісти і ходили в парляменті. А що Руский клюб безпосередність виборів уважає за найважнїйшу частину виборчої реформи, то комісия єго удала ся ще до президента міністрів з зазначенем особлившої ваги тої справи і з запитанем о намір правительства. Бар. Гавч відповів, що він приймає жадане руских послів до відомости, але всьо, що мав заявити, висказав вже в своїй декларациї, а більше нікому не сказав і не може сказати, як і не промовляв в дебаті над своєю декларациєю; проект закона буде укладати ся в січни, і правительство готове вислухати жаданя поодиноких сторонництв і взяти їх під розвагу. Очевидно, що і з сеї відповіди Гавча рускі посли не могли бути задоволені, хиба могли догадувати ся з неї в найліпшім случаю, що він не єсть ще звязаний якимсь приреченем, даним польскому колу. Рускі посли говорили відтак і з деякими послами ріжних клюбів і не зауважали у них охоти до голосованя за виємкою для Галичини. На всякий спосіб пильнувати сеї справи як і цілої реформи виборчої мусить також вся руска суспільність. В парляменті зазначить нині, при дебаті над буджетовою провізориєю, ще п. Василько в рішучий спосіб становище Русинів.

Справа конґруи для духовеньства стоїть так: Предсїдатель буджетової комісиї, д-р Катрайн, тирольский клерикал, єсть прихильний тій справі, і поручив на власну руку реферат єї референтови справ віроісповідних д-ру Фухсови, котрий і перед 10 роками був референтом тогдішного подібного закона і також яко клерикал прихильний єсть духовеньству. Д-р Фухс виготовив вже реферат, в котрім приймив предложене правительства з деякими дрібними поправками. На основі того реферату мала перед кількома днями вести ся нарада в буджетовій комісиї; але социяльні демократи і Всенїмці наробили великого крику і в пакаті і в комісиї, що стала ся неформальність, бо референт зістав назначений без згоди комісиї, без переведеня ґенеральної дебати в комісиї і реферат не єсть нїким підписаний. Певна неформальність зайшла тут дїйстно, длятого той реферат мусїв бути узнаний за неважний, і перед-всїм мусить над справою конґруальною відбути ся в буджетовій комісиї ґенеральна дебата, і аж потім вибере ся референт, котрий має реферат виготовити і комісиї предложити. Ту дебату назначено, помимо супротивленя социяльних демократів і Всенїмців, на перше засїдане комісиї по сьвятах. Ті самі, а може ще й деякі инші противники будуть певне робити і дальші перепони, але значна більшість комісиї буде за законом, і можна мати всяку надію, що він буде ухвалений.

Віче жидівске, о котрім я згадав в попереднім письмі, відбуло ся в означенім дни*) Та о нїм пишуть віденьскі ґазети, межи иншими особливо Fremdenblatt і Vaterland, досить докладно і вірно, тож не буду єго близше описувати. Згадаю хиба те, що згромаджене було дуже численне, що межи Жидами проявляли ся три партиї чи відтїнки: націоналїстів, сіоністів і социялїстів. Сих остатних було найменше, і коли они перебивали бесїдників инших сторонництв, величезна більшість різко виступала против них. Вкінци революцию в дусї націоналїстичнім ухвалено одноголосно. Перший товчок до сего нового руху жидівского дала очевидно бесїда п. Романчука, котрий і явив ся, наслїдком запрошеня, на тім вічу і був там предметом оваций. Коли-б судити по тім вічу, то сей рух жидівский повинен розвивати ся дальше.

Н

*) Віче відбуло ся онодї в сали Розенкера у Відни. — *Ред.*

Компроміс на Угорщині.

Єще загальне голосоване не заведено нї по сей нї по той бік Литави, ще виборча реформа спочиває що йно як канчук в руках обох правительств, а вже верховодачі круги в Монархії збирають плоди з сего цїлющого средства. Довго гороїжили ся мадярскі патріоти супроти Корони, довго гремїла мадярско-шляхоцка республика кличами бунту і революциї, а однак починає вже поволи хитати ся і по цїлій потопі гучних грізних фраз, хоч не сьміло, ступати на дорогу компромісу.

Дня 19 с. м. мав вібрати ся угорский сойм, а з тим виринула квестия, чи той сойм належить довести до розвязаня, чи відложити єго на разї ad calendas graecas. Правительство стояло на тім становиску, що сойм на случай дальшої опозициї має бути сейчас відрочений а відтак розвязаний. І се становиско правительства було зовсїм натуральне, а навіть єдино можливе. Прецїнь в тим соймом треба щось зробити, а понеже пасивний опір коаліциї тревае дальше, то і консеквенция ясна, що сойм при тім станї річий не може оставати ся в перманенциї. На тім однак розумоване правительства ще не скінчило ся. Правительство мусїло поставити собі і дальше сягаюче питане, що зробити на будуче? Розписати нові вибори на основі дотеперішної ординациї виборчої? Розуміє ся, що нї, бо правительство таким поступком лише причинило-б ся до власної компромітациї. Хто знає положене на Угорщинї, той зрозуміє, що нові вибори на основі давної ординациї виборчої були-б лише гаченем води на млин мадярскої коаліциї. В новім соймі сторонництво независимости здобуло-б собі тим разом вже рішаючу перевагу, стало-б ся безглядним паном ситуациї, а тодї правительство опинило-б ся завдяки власній недотепности в слїпій улицї і мусїло-б хиба уступити. Ясна є отже річ, що правительство не могло-б тримати ся давного сойму і обмежити ся на саме єго відрочене, але мусїло-б перейти до більше рішучих средств, а тим средством є октройоване виборчої реформи на основі загального і рівного права голосованя. Тілько таке зарядженє довело-б до путя, бо здесятнувало-б мадярску опозицию і витворило-б положене, в якім правительство могло-б числити на нову і певну більшість.

Ось-так представляє ся ситуация по стороні правительства і подібно є [illegible] по стороні мадярскої коаліциї. Ся коаліция проголосила борбу на [illegible] і [illegible] в цїлій державі акцию пасивного опору, але така акция єще не вистарчає. Консеквенция вимагала, щоб борбу перекинути також до сойму, бо єсли сойму не буде, то [illegible] ся режім абсолютний і той режім [illegible] ще цїлі роки. Що-ж [illegible] ти коаліция, коли дня 19 с. м. [illegible] а бар. Февраний прочитає [illegible] короля відрочуючий сесию — [illegible] ний час? Консеквенция борби [illegible] би рескрипт короля узнати [illegible] і удержати сойм своєю в першім [illegible] були голоси, котрі промовляли [illegible] постановою. Однак прийняти [illegible] для мадярских гегемоний [illegible] є небезпечна, бо приймала [illegible] стіни і приспішила-б [illegible] а се значить неминуче [illegible] ством нової виборчої ординациї. [illegible] зробити, було годї і лишало ся хиба [illegible] рескрипту відрочуючого сойм [illegible] знов очивидний погром коаліциї [illegible] єї фактичної безсильности. Тому [illegible] проводирі пішли до голова по розум і [illegible] зали собі, що їх дальша борба [illegible] aut-aut не веде до цїли. Чи буде сойм чи нї, мусить вже прийти до виборчої реформи, а коли так, то лїпше, щоб ся реформа була [illegible] лагоджена з їх волею, чим проти їх волї з рамени самого правительства. Для мадярских полїтиків була отже дорога вказана вже самою ситуациєю: не робити клопотів з соймом і приняти рескрипт короля до відомости, але заразом увійти в пересправи з правительством і Короною і довести до розвязаня кризи в дорозї угодовій. Попустити щось в домагань на поли військової команди і мадярского воюючого сепаратизму, а за те перевести виборчу реформу власними силами

Подужала!

Правдива подія. Причинок до справи рівноправности жінок.]

(*Конець.*)

Перепросини ся аж над вечером. Але з того часу гніви пішли чим-раз частїйші.

Петро за кождим разом винуватив і корениив себе і клав ся сам перед собою, що більше нїколи не зробить прикрости своїй дорогій Оли. „По що менї було йти тогдї на того віста, коли навіть і не граю!“ думав собі: „Або з тим старим нудярем чи треба менї заходити собі?“ Але як нї старав ся він догодити у всїм ненаглядній жіночцї, вона все найшла якусь притову до гніву. І вийшло так, що хвилю цїлували ся, перепрошувались, пестились, а зараз таки знов кілька годин гнївались.

Петро виписував „Дїло“ і „Зорю“ і мав звичай вечерами читати в голос, а Оля слухала та часом таки і спитала о поясненє якогось чужого слова. Опісля заводилась вераз і розмова про читані річи. Та при частих гнївах і се вийшло із звичаю. А привід дала Оля. Кожи раз Петро став читати „Зорю“, вона перервала єму і сказала:

— Вже менї надоїло се читанє! Чи тобі здає ся, що я читати не умію?

— Алеж, серденько моє! — відповів з жалем Петро: — Абож я не знаю твоїх наук і твого знаня? А хоч не умієш дечого, що я знаю, то зате знаєш неодно, о чім я не маю понятя. Всї не могуть же знати всього. А не хочеш, щоби я читав, то читай ти, а я буду слухати.

— Не люблю в голос читати! Волю собі прочитати сама.

І перестали читати разом. Аж нудьга брала мовчки сидїти цїлими годинами обіч себе, а знов як збирав починати яку розмову, бо не знати було, чи зараз за третим яким словом не прийде до гніву. Безнастанно-ж голубитись і цїлуватись також уже опротивіло так само, як безнастанно мід їсти мусить же чоловіка знудити.

І знов призадумав ся Петро: „Бідна Оля! Я бодай до уряду піду та людий побачу, перекинусь якимсь словом, займу ся роботою, поговорю зо сторонами; є якась ріжнородність в житю. А у неї що?... Кухня, стиранє пороків і... я! Все тілько я оден та нїма книжка. Сего за мало, щоби заповнити її душу. Як могло менї се не прийти зараз на гадку! Треба-ж їй якогось товариства. Згодом може би взялась і за яку народну роботу.“

І скоро єму прийшла ся гадка, він зараз пожалував Олю і спитав, з ким рада би познакомитись, та вичислив усїх, кого уважав за відповідне товариство для своєї жіночки. Оля розпливалась.

— Ну! — каже: — Таки мій пан і голова дому здогадав ся раз! Я-ж ходила до школи і все мала товаришок, приятельок, та сестри дома, та й до мами все хтось загостив. Була опісля учителькою, то мала повно дїтворн коло себе, а то й мама неодна зайшла побалакати, і до сьвященика ходила я. Бачила людий, бачила сьвіт довкола себе. А тут що? — і знов зачала ся слезами.

— Ну, цить же, цить, серце моє, голубко моя! Познакомиш ся й тутки з людьми. Чому-ж ти менї зараз сего не сказала?

— Чому не сказала! — повторила Оля вже сердито: — А деж я тут прийму кого у себе? В кухни? Чи в сїй комнатї? Я була бідною учителькою, а мала дві комнати і нїкого не потребувала саджати на ліжко!

— Славати Бога, й тутки не потребуєш нїкого саджати на ліжко, так як і твоя мама не саджала, хоч також мала для себе всього лиш одну комнату, де навіть більше стояло ліжок, ніж у нас — спокійно відповів Петро.

— У мами що иншого! Мама, звичайно, бідна вдова!

— А я, звичайно бідний урядник! — замітив Петро.

— Не та кажи, що бідний урядник — відповіла Оля — а те, що тобі, як і всїм мужчинам, здає ся, що жінка сотворена лише на невільницю для чоловіка, щоби єму їсти зварити, біле приладити, догоджувати...

— Єго природним потребам і дїти годувати! — доповів Петро: — Але коли і почім ти пізнала, що всї мужчини, а і я між ними, є такої гадки! Я міг би навіть спитати, де ти пізнала хочби одного такого мужчину. І чи не міг би я сказати так само слушно, чи властиво так само неслушно, що всїм жінкам здає ся, що мужчина сотворений лише на невільника жінцї, щоби працювати на те їдженє, котре вона зварить, на те біле, котре вона приладить, та щоби догоджувати її природним потребам і знов працювати на утриманє дїтий, котрі вона-ж, а не він приведе? Не всьому, серце моє, вір, що в книжках пишуть, а треба мати і власні очи та власний розум!

Як там ся розмова скінчилась, досить, що Петро поставовив, як буде, так буде, поглядати двох комнат. На меблї до „сальону“ призначила Оля свої гроші, що дістала була на відправу з учительскої служби.

В найгарнїйший час, коли сади почали розцвитати, коли крізь відчинені вікна вливав ся до комнати бальзамічний воздух і лящанє соловія, Петро з болем серця покинув свою хату та переніс ся до нової при головній улици, де до двох гарних фронтових комнат крізь зачинені вікна втискали ся туманн куряви і вонюче повітре маломійскої нехарности. Але Оля була вдоволена, бо мала „сальон“ і гарні меблї, на котрі видала цїлу свою відправу.

Почало ся нове житє. Оля не нудилась; мала товариство, гостювалась. Вдоволене її корисно відбилось і на домашнім житю з Петром. Не обходило ся, що правда, часом без колючок, без натяків на жіноче невільництво, але Петро зносив те спокійно і розумними а поучаючими відповідями повертав такі натяки в жарти.

Гірша річ була в тім, що рівновага буджету значно захитала ся. За хату треба було платити майже вдвоє тілько; показало ся незабаром, що й без слуги годї обійти ся при новім житю, а се знов значно збільшило видатки. Прийшла зима, то й опал коштував більше. Про ощадности не було що й думати, а противно, давнїйші заощадженя таяли як сніг, та не на довго могло їх і вистарчити. Ще добре, що не давав Бог дїтий, а до того й незабаром ждало Петра підвисшене платнї.

— Знаєш що, Петрусю? — каже раз Оля: — Менї дуже подобали ся такі ковтки, як має пані З. Я навіть й питала ся, кілько коштують: не богато, всього 70 зр., а такі гарні, з правдивими брилянтиками! Правда, що справиш менї, як дістанеш висшу платню?

— Я вже думав о тім — відповів Петро — що дуже здалось би тобі футро, бо ось так мерзнеш в зимі. А ковтки... бачив голубко, я волїв би, щоби ти й сих не носила, що маєш.

— А то чому?

— Ну, бо воно менї дуже нагадує дикарів, що носять ковтки навіть в носї.

— Е! То що иншого! Атже всї у нас носять ковтки.

— Носять всї, бо кожда задивляєсь і покликує ся на всїх. А як би так одна, друга, десята схотїла в и е м а н ц и п у в а т и с ь від недорічностий...

Оля не дала єму докінчити. В слові „вуманципуватись“ добачила колючий натяк на її еманципацийні погляди, а словом „недорічности“ почулась попросту обиджена. Скінчило ся на тім, що Петро на перепросини мусїв обіцяти і футро і ковтки, скоро прийде висша платня.

І доходило до того, що менш обіцяним Петром, котрий як-раз засїданем свого образованя завсїгди признавав слушне право жінок до рівноправности з мужчинами, з образованою еманципанткою Олею, котрій навіть він сам так богато допоміг до її образованя, чим-раз більше стїсняв ся крутих поглядів, на які обоє могли згодити ся. До того її еманципацийна дражливість без найменшої єго вини так зросла, що нераз в найневиннїйших висловах, які знаходила в „Дїлї“ або „Зорі“ добачувала нетовариське або й зневагу жінок, та опісля докоряла

На сьв. Николая поручає: Одинока руска фабрика і цукорня Василя Вітиньского у Львові улиця Баторого число 10 всякі подарунки здорові власного виробу для чемних і нечемних дїтей. Філія ул. Жовківска ч. 61. (біля зелїзничої рампи). 1065 4—6

Щоденно з „Дїла“ виростаюча шкільна молодїж обох полів, особливо особи кождого віку, подужі на якомсь хісном дни органїзму. Що лекку а дуже відмінну поживу вона та страва навіть дуже ослабленій жолудок. 3—14 з великим хісном дни органїзму. Що лекку а дуже відмінну поживу вона та страва навіть дуже ослабленій жолудок.

— таку, щоби геґемонія Мадярів була удержана.

Перед нількома днями відбуло ся якраз в Пешті засїданє соймового клюбу независимости в порушених справах і можна сказати, що се засїданє було точкою поворотною в розвою мадярскої кризи. Сотворено зовсїм нову ситуацию, а ся ситуация означає, що місце борби займе тепер на Угорщинї дорога компромісових „сделок“. Реферував на засїданю сам ґр. Апоні, інтелектуальний провідник мадярского сепаратизму в теперішній его фазї, а реферат випав и цїлости на користь компромісу. Отже що-до рескрипту короля відрочуючого сойм, який має бути відчитаний дня 19 с. м. при отвореню сесиї, то рішено одноголосно, що рескрипт належить приняти до відомости а вдоволити ся лише такою заявою, яка вже була зложена при відроченю сесиї для 23 вересня с. р., то є узнати відрочене сойму за нарушенє конституциї а правительство Фаврария за нелеґальне. Що-ж до другої болючої справи, справи загального голосованя, то рішено, що сторонництво є за заведенєм загального виборчого права, але лише такого, яке не нарушить інтересів мадярскої нациї і задержить теперішний національний характер угорскої держави.

Рівночасно з тими постановами сторонництва независимости розійшли ся поголоски в віденьскій і мадярскій пресї, котрі відносять по части рубець з заслони і доказують, що ті постанови сторонництва независимости мали еще свою дальшу закулісову історию. Именно дневники доносять, що еще перед тим відбули ся конференциї між бувшим президентом міністрів Сейлем і Люкачем з одної сторони а вождами коалициї і бар. Фаврариєм з другої і що справу з тих пертрактаций здає вже бар. Фаврарий цїсареви на авдиенциї в дня 13 с. м. Пертрактациї мали вже дійти до частинного компромісу принятого на радї міністрів, а пізнїйше сего компромісу має бути проект виборчої реформи, прикрашений евентуально до бажань мадярскої опозициї. Цїсар мав вислухати сего реферату і дати необмежену повновласть Фаврарому, а хоч сї поголоски суть на разї лише поголосками, то однак рішеня клюбу независимости вказують, що ті поголоски не суть висвані з пальця.

Політики по обох боках Литави можуть з правдивим інтересом приглядати ся, як тепер розвивати ся муть дальші події на Угорщинї. Чи одкаж в тих подій витягнуть вони відповідну науку і зрозуміють, де є одинока дорога до поправи відносин в Монархії, о тім треба сумнївати ся. Тим лїком є не переправи з теперішними геґемонами, лише октройованє виборчої реформи на безглядним правї рівного і загального голосованя, бо тільки в той спосіб усуне ся неоправданий гнет національний і далеко сягаючі а небезпечні для держави претенсиї теперішних геґемонів. Але і сї геґемони зрозуміли о що розходить ся і старають ся перехватити верховодячі круги в той спосіб, що хочуть вибити їм оружє раз на все з рук і дати самим реформу, — таку, деби давний лад остав ненарушений. І коли тілько міродатні круги дадуть ся взяти на сей підступ, то можна сказати сьміло, що програють остаточно кампанїю а ситуация стане ся вже для них раз на все безвихідною і невиличимою.

Віче правників Українців в справі університету.

Дня 14 с. м. відбулось віче правників Українців слухачів львівского університету, в справі вреованя нових катедр з українською мовою викладовою на правничім відділї сего-ж університету та установленя українських комісий до всїх трех державних іспитів і риґорозів.

По 5-ій годинї зполудня простора III саля університету заповнилась битком академіками; сенат анї колеґії не вислали на се віче своїх делеґатів а також не явив ся нїхто з професорів-Українців.

Віче отворив п. В. Електорович, голова „Кружка правників“ і обявши провід покликав на секретара т. Я. Горалевича студ. прав а голосу уділив референтови т. М. Кічурі студ. прав. В своїм рефератї перейшов референт точка за точкою всї до теперішні змагання української суспільности до заспокоєня єї культурних потреб а з окрема зазначив отсю ролю, яку відіграла українська академічна молодїж головно в справі заснованя самостійного українського університету. Історія отсих змагань мусїла викликати у присутних дуже пригноблююче вражінє, бо поминувши, що нї одно оправданє і правне домаганє Українців в тій тій справі не заспокоєно, бодай в части, виказала она, яку сумну та негідну ролю відіграла уся українська суспільність із своїми петициями та мемориялами, не здобувшись анї разу на більше рішучу акцию.

В дискусиї забирали голос пп. В. Левицкий, Гарасимів, Ґеранович, Щуровский, Смулка і проч. В своїй довгій промові виказав т. Гарасимів, як невідповідними дорогами поступали Українцї до вибореня собі своїх прав що до самостійного укр. університету та зазначивши, що коли ми хочемо, щоби з нами чи то у Львові, чи то у Відни компетентні чинники числили ся та щоби наші конечні культурні потреби хоть в части були зреалїзовані, мусимо покинути дотеперішний спосіб поступованя, а взятись за наші більше рішучі средства. По сїм предложив до ухваленя отсю резолюцию:

Празники, Українцї, зібрані на вічу дня 14 грудня с. р. переконавшись, що дотеперішний т. зв. леґальний спосіб веденя борби о заспокоєнє культурних потреб українського народа і заснованя українського університету у Львові не доведе до бажаних успіхів, ухвалюють: 1) покинути дотеперішний спосіб борби з мемориялами і петициями а ужити найсерйнїйших способів, які приневолили-б рішучі круги до корисного і остаточного полагодженя університетскої справи; 2) що до способу переведеня зініціонованої акциї відкликатись до загалу усеї української академічної молодїжи.

Сю резолюцию принято через аклямацию.

З ради державної.

Вчера розпочала ся в палатї послів дискусия над буджетовою провізориєю. Референт п. Скене нарікає над упадком парляментаризму в Австриї, в наслїдок чого парлямент не виконує найважнїйшого свого права т. є. контролї над буджетом. П. Жачек доказував, що причиною лиха в Австриї є дотеперішна ординация виборча. Чехи рішили ся за загальним голосованєм. Бесїдник є за виборчою ординациєю узглядняючою історичну індивідуальність королївств і країв. Засада загального голосованя скріпить становище Чехів в державі.

Міністер Ґавч заявив в справі положеня урядників, що его обовязком є не розбуджувати великих надій і не давати великих приречень. В сїй справі правительство піде так далеко, як далеко з огляду на фінансові відносини іти може.

Що до виборчої реформи, то проти всїх виводів міністер заявляє рішучо, що в лютім правительство внесе заповіджене предложенє. Наведені доси закиди не могли правительства відвести від сего наміру, анї захитати ним. Виборча реформа є конечна і з дискусиї в послїдних лїтах дали би ся навести численні голоси всїх сторонництв, що домагали ся, аби в австрийский парляментаризм влити нове житє. Міністер гадає, що се средство доведе до цїли. Що до порушених побоювань, то в міру поступу в працї над предложенєм, може заявити, що навіть послїдні в сїй справі сумнїви у правительства щезли. Палата видасть о тім свою гадку, котрої правительство вижидає з найбільшим супокоєм. Вкінци міністер просив о принятє буджетової провізориї.

П. Николай Василько заявив, що причиною всего лиха, яке Русини терплять в Австриї, є несправедлива ординация виборча. Зрозуміла річ, що Русини займуть супротив правительства вижидаюче становище. Бесїдник запевнив, що анї він, анї народ руский не суть ворогами польского народу. Виступає против коли польского. В Галичинї і Поляки і Русини суть за загальним голосованєм. Як прийде справедлива ординация виборча, то між представителями польского і руского народу знайде ся modus vivendi.

Бесїдник виступив проти товмацкого старости, котрий ствердив епідемію, коли Русини хотїли устроїти национальной обхід. Коли-ж Поляки хотїли того самого дня так само устроїти роковини повстаня, то епідемія щезла. Поляки мають в Галичинї одну ґімназию на 110.000 голов, Русини одну на 615 000 голов. Польску молодїж, коли бере участь в манфестациях, трактує ся лагідно що треба похвалити; за те проти руских учеників уживає ся як найострійших средств.

Коло польске все старало ся недопустити до ладу в сїй палатї, аби стати ся конечним. Тепер коло є невдоволене з правительства, і ґр. Пінїньский в палатї навіть виступив против правительства. Сей факт, що сї панове вже не суть мужами довіря правительства, мусить у нас розбудити надії і наклонити нас до зміни нашого становища супроти правительства. Але Русини дають правительству лише зачет на довіре, провізорию довіря. Бесїдник перестерігає перед введенєм посередних виборів, котрі Русини поборювали би з усею рішучостию. Жиди у східній Галичинї і на Буковинї добачують свій ідеал в можливости, що не мішаючи ся до виборів инших народностий, дістануть свою репрезентацию. Буковина хоче добити ся независимости від Галичини і скорого санкционованя буковиньского сойму. Русини на Буковинї домагають ся також узглядненя зажалень на церковнім поли. (*Оплески від Русинів*).

На тім засїданє перервано. *Слїдуюче* засїданє нинї.

З Росиї.

Телеґрами.

Петербург. Рига цїлком відтята від держави. Всї фабрики стоять, лише водопроводи і електрична стация в руху. Узброєні робітники унеможливляють навіть возовий рух. Товаровий рух відбуває ся лише водною дорогою. Робітнича сторожа не впускає нікого до міста. З причини браку війска, военний стан лише на папери. „Сын Отечества“ оголосив слїдуючу телеґраму інфлянцкого ґубернатора до міністра внутрішних справ: „Рига, 10. Команди всїх пароходів на ріках застрайкували. З надходячими кораблями нема нїчого сполученя. Конечне є присланє одного кружляка і двох торпедовців. В окрузї обнятім страйком рух балтийскої зелїзницї здержаний. Війско треба вислати водною дорогою. Скоре присланє значної скількости війска конечне. Правительственних курьерів переловлено в місцевости „Воля“. Дневник доносить дальше: Лотиші тягнуть до Риги і мучать ся з робітниками. Правительственні будинки горять. Дворець і телеґрафічний уряд в руках повстанців. З Лїбави вислано до Риги военні кораблї.

Рига. Положенє просто страшне. Повстанє Лотишів ширить ся що раз більше. Говорять, що замордовано ґубернатора.

Відень. Харків в руках збунтованих війск і революционерів. Робітники і зелїзничі урядники телеґрафують до вояків манджурскої армії, що неправдою є, мов би вони не хотїли перевезти до Росиї вояків манджурскої армії. Такі поголоски суть брехнею ґенералів. Робітники заявляють, що мимо страйку, вони готові перевезти армію до Росиї.

Иркутск. З Варшави доносять, що страйк почтових урядників в Варшаві закінчив ся 14 грудня в полудне.

Берлін. З Лодзї доносять, що полїция зорґанїзувала тут ватаги хулїганів, спроваджених з глубини Росиї. Всї ті люди живуть на кошт полїциї. Коли чорні сотнї зачали оногди рабувати склепи, робітники в фабриках здержали роботу і узброєні в револьвери кинули ся ратувати купців. В кровавій бійцї поналїчено богато осіб.

Петербург. Побідоносцев, хоч вже уступив з становища оберпрокуратора синоду, все еще сильно впливає на царя, котрий его часто до себе покликує. Побі оносцев передав цареви мемориял о способі, в який можна би направити зроблені блуди.

Берлін. В Петербурзї відбув ся з'їзд великих властителїв з цїлої Росиї. Супротив того, що правительство не може боронити їх житя і майна, ухвалено взяти оборону в свої власні руки і зорґанїзувати в тій цїли власну мілїцию. Беручи на себе ті обовязки, які повинна виконувати держава, пани рішили не платити податків анї процентів ріяльничим банкам. Коли би хлопи рабували дальше панських маєтностий, порішено пустити з димом хлопскі села.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска криза.

Відень. Февраврий був вчора на двогодинній авдиенциї у цїсаря. До рішеня еще не прийшло. Февраврий буде здаєсь еще раз принятий на авдиенциї.

Будапешт. Кольоман Сейль конферував вчера з Андрашім, Кошутом і Апонім. Здаєсь, що ведуть ся серьозні компромісові переговори. Бувший міністер фінансів Люкач поїхав з порученя цїсаря до Відня, де буде знов принятий на авдиенциї. Социяльні демократи проектують на 19 грудня, в день отвореня сойму, велику демонстрацию.

Зелїзнича обструкция.

Відень. Справа пасивного опору на зелїзницях доси не полагоджена. Ситуация є здаєсь кориснїйша, бо заряд полудневої зелїзницї готов поробити деякі уступки.

Острава (моравска). Пасивний страйк на товаровім двірци тревае дальше. Вже нинї в околици дає ся відчувати брак вугля, бо до заводів відходить з двірця ледво одна пята часть ваґонів.

Нота порти.

Царгород. Австрийский амбасадор одержав вчера в ночи ноту порти, в котрій порта приймає скарбовий реґулямін без особливших модификаций і домагає ся лише підвисшеня цла о 3%.

Хіньскі студенти.

Токіо. З огляду на неморальне житє великої части студентів, японьске правительство ввело ріжні обмеженя. Хіньскі студенти рішили не піддати ся сим обмеженям. На вічу, в котрім взяли участь 8.200 хіньских студентів, ухвалено вернути до Хін. В наслїдок сеї ухвали 2000 Хінців безпроволочно виїхало до Хін. Порішено утворити університет в Тянцінї, в котрого мають бути виключені японьскі, анґлїйскі і американьскі професори, а допущені лише російскі, німецкі і французскі.

Слїдство против Масарика.

Прага. На внесенє прокураторії здержано слїдство против професора Масарика на підставі § 305 з причини его промови на зборах, де Масарик зачепив особу царя.

НОВИНКИ.

— **Фонд Боевий за загальне виборче право жде на добровільні жертви руского патріотичного загалу!**

— Vivant sequentes! Властитель звісної фірми у Львові п. Евген Спожарский зголосив ся нинї іменем своєї фірми в нашій редакциї з заявою, що жертвує 2% на „фонд боевий“ і 3% на фонд будови руского народ. театру у Львові від всяких товарів церковних, які будуть закуплені в его торговли за готівку через час від 20 грудня 1905 до 30

РІЗКИ, прибрані сьвіжими цьвітами, як рожі, гвоздики, рамки і т. п. на дарунок від сьв. Миколая від 2.—10 К з найкрасшим уложенєм

ОГОРОДНИЧЕ ЗАВЕДЕНЕ АНТОНІЯ КЛИМОВИЧА і СИНА у Львові

Замовленя з провінциї відворотною почтою в стаканї раннім опакованю, так що цьвіти на сьвіжости нїчо не тратять. 1066 3—3

ТАПЕТИ, Материї на меблї, матераци, колдри, портиєри, дивани

Меблї у всїх стилях. Спілка львівских тапіцерів

Комплетна обстанова, тапіцерскі материяли. Всякі роботи обнимає в містї і на провінциї.

Ягайлоньска, ч. 3. 662 17—52

25% ДЕШЕВШЕ! На ялинку найкрасші забавки поручає І. Рутковский і Б. Веселї

Львів, ул. Галицка ч. 16.

ЦІНИ ҐАЛЯНТЕРИЇ ЗНАЧНО ЗНИЖЕНІ.

25% ДЕШЕВШЕ!

1071 1—4

тим Петрови, наче би ті вислови вийшли зпід его пера.

При такім станї річий Петро попросту боявся власної хати і, колиб не его чесний і твердий характер, давно став би був пити й гуляти. А так лише чим-раз частїйше можна було бачити его в погоду і негоду самітного на далеких проходах поза містом. Оля мабуть навкучалась безнастанна війна, то й не боронила ему вже виходити з дому. Єдину ще надію покладав Петро в материньстві Олї, котрого так тяжко було діждати ся.

Отже по трех роках після вінчаня привела Оля сина. Радість була велика і у неї і ще більша у Петра. Він знов став безвихідно сидїти в хатї. Та після перших радощів пішло назад попереднє невідрадне житє, тим більше що мимо висшої платнї годї було довести розходи до рівноваги з приходами, скоро видатки збільшились, а ощадности вичерпали ся. Пішли довги, за тим для їх конверзиї пожички на платню і знов наслїдком зменшеної платнї нові довги, і так дальше — звичайна в таких разах урядничa недоля.

За те Оля, горда на своє материньство, ще сьмілїйше вимовляла слова „Küche, Kinder und Kirche“, хоч Петро коло дитини, як не більше, то й не менше заходив ся від неї і в день і особливо в ночи, а до церкви ходив також завсїгди, коли йшла й вона. Ну... Küche... на те працював він в урядї та тримав кухарку. А поза тими трема „К“ не боронив же він жінцї віддаватись і наукам; ба навіть сам помагав і спонукував до сего, поки его найгарнїйші наміри і заходи не розбили ся — не з его вини.

Прийшла згодом еще одна дитина, а з нею ще більші злиднї. Обоє, в душею і кістьми добрі люди — лиш вона з перевернеиною головою — вже не жили, а напарили злиденне житє в мовчазнім спокою. Злиднї житя самі полагодили у них еманципацийну справу і основно зрівняли права жінки і чоловіка.

Та й в тім житю зайшла важка хвиля: Оля занедужала на тиф. Нещасний Петро став без душі. Він зателеґрафував до жінчиної сестри, щоби пробіг приїхала ратувати Олю. Приїхала. Петро з дїтьми забрав ся до сальону, сестра остала коло Олї в першій комнатї. Днем і ночию міняли ся при недужій Петро і сестра. Вкінци недуга переломила ся, горячка зменшилась, Оля відзискувала спокійний сон.

В таких хвилях лишали недужу саму, а обоє забирали ся до сальону та при відчинених дверях, щоби легко почути кождий голос або й рух недужої, сїдали при столї та нишком розмовляли або читали. І пригадував собі Петро ті щасливі хвилї, коли то він бувало так само ще з Олею сидить в першій своїй хатї та чат є їй ґазету, а опісля любязно розмовляють.

Втім раз чують в першій комнатї рух. Збігла сестра подивитись. Ні, Оля спить. Вернула й читають дальше. Отже раз в такій хвили чують виразно слабий голос недужої:

— Петру...усь!

Побіг Петрусь.

— Ходіть сюди близше і читайте при менї; я вже могу слухати — сказала Оля слабим перериваним голосом і поцїлувала Петра в руку, котру він покував був на її горяче чоло.

Радість була велика, що недужа обачує ся, яке читанє і розмови при ній не зараз ще могли почати ся. Всеж таки стан недужої хутко поліпшав ся, а згодом могла й вона з слезами в очах признати ся, як любого потрясеня зазнала вона, коли вперве зачула спокійну, дружну розмову Петра з сестрою та пригадала собі перші щасливі хвилї свого подружа.

Оля подужала. Подужала і з тяжкої недуги і з еще тяжших еманципацийних своїх химер. І з того часу вернуло в хатї вдоволенє і щастє, а згодом-перегодом вернув і маєтковий гарвад. І не було вже нїколи спорів о рівноправність, котрої Петро й давно нїколи не заперечував, а тим менше нарушав.

А. Борковский.

січня 1906. Так імена покупнів як і вложене призбираної готівки на фонд будуть оголошені для контролї в часописях. Заразом вложив п. Спожарский на боевий фонд в нашій редакциї від себе квоту 50 К. Фірма п. Спожарского находить ся при ул. Рускій ч. 1,

— **Демонстрация академиків Українців в львівскім університетї** повторила ся в нагоди іматрикуляциї студентів фільозофії. По відчитаню іматрикуляцийної роти в польскій мові оден з присутних академиків Українців, звернувши ся до товаришів, заявив, що се було би нарушенем народної чести іматрикулювати ся по польски і візвав іматрикулянтів до опущеня салї. На сей зазив всї академики Українцї в числї сто кільнадесять вийшли із салї, сьпіваючи „Не пора". Відтак вдбув ся демонстрацийний похід коридорами при окликах: „ганьба" і „проч з сенатом". По сьвяточних фериях буде визначений, як звичайно, другий реченець до іматрикуляциї, але що тодї зробить з одної сторони сенат а з другої наша молодїж, на разї не знати.

— **Віче в Бродах** львівского повіта в справі реформи виборчої відбуло ся дня 10 с. м. Віче відкрив п. Бронислав Бурбела зі Львова, ставляючи о. Ігната Погорецкого на предсїдателя. Відтак реферував п. Бурбела про виборчу реформу і вказав на значінє загального права голосованя для руского народу. Віче ухвалило одноголосно слїдуючі резолюциї: 1) Русини сенями львівского повіту, зібрані на вічу 10 с. м. в Бродах жадають загального рівного, безпосередного, тайного і несфальшованого права голосованя уважаючи борбу о се право, борбою о визволенє руского народа з невоолї політичної і економічної, в яку попав наслїдком панованя шляхотскої кліки в Галичинї. 2) Зібрані на вічу протестують рішучо против проектови відокремленя Галичини, домагають ся одиаи подїлу її на дві част , польску західну і руску східну. — За комітет скликуючий *Іван Стецків, Петро Косендяк, Гринько Шумский.*

— **Признанє для пос. о. Богачевского.** Учительство збаражского повіта, зібране на загальних зборах філії Руского тов. педаґоґічного висказує Всеч. о. Богачевскому за славну оборону руского шкільництва перед соймом, щиросердечну подяку.

— **Львівский комітет для збираня жертв на будову народного руского театру у Львові** просить отсим львівских Родимців, щоби присилали єму адреси тих руских осіб, що сего року осїли у Львові або комітетови ще не звісні. Сї доповненя потрібні для таких книг, які тепер для збираня дальших жертв виготовляють ся. Адреси просимо присилати чим скорше на „Руску Бесїду", Ринок, ч. 10 (до рук служачого).

— **Кровавi вибори на Угорщинї.** Угорска „Недїля" доносить: Сими днями в Вайда-Гуньаді вибирали краєвого посла. Жителї Тішка роздїлились на дві сторони: одна сторона хотїла мати послом правительственного кандидата, а друга опозицийного. Проводирем перших був „Новтаруш" а других сїльский начальник. Прийшло до суперечки, наслїдком котрої оден із сторонників опозицийного посла убив на смерть сїльского новтаруша. В бійцї брав участь і сїльский начальник, котрого жандарм пробив баґнетом так, що сейчас помер.

— **Українські видання для народу.** Київска социяльно-демократична українська фракция приготовляє до друку ряд брошур на українській мові, призначених для широких кругів українського народа. На початок будуть видані, як доносить „Кіев. Газета" брошури з популярним викладом всїх трех томів Марксового „Капіталу".

— **Вислїд переписи в Німеччинї.** На основі, переписи з дня 1 с. м. найбільшими містами в німецкій державі є: Берлин 2,034.000 мешканців, Гамбурґ 872.023, Монахів 537 800, Дрезно 514.283, Липск 502.605, Вроцлав 487.000, Кольонія 425.944, Франкфурт н. М 336.985, Норимберґ 293.868, Дісельдорф 252.630. Низше 250.000 числять: Ганновер, Хемниці, Шарльотенбурґ, Штетен, Есен, Кеніґсберґ, Времен. Низше 200.000: Ґалле-Ельберфельд, Штрасбурґ в Альзациї, Кольонія, Ґданьск, Бармен, Рікендорф, Аквісґран Шенеберґ, Брунштвін, Познань.

— **Подяка.** Заряд „Селяньскої бурси" в Станиславові складає отсим щиру подяку Хвальному учительному зборови І. ґімназиї в Станиславові за дар 50 корон, зложених з нагоди пращаня директора тоїж ґімназиї Терпіловского на річ бурси.

Збори і засїданя.

Загальні збори товариства „Руска Бесїда" в Самборі відбудуть ся у власних комнатах в суботу 30 с. м. о годинї 7 вечером після приписаного статутом порядку дневного. — *Видїл.*

Видовища і забави.

Кружок забавовий тов. руских ремісників „Зора" (у Львові ул. Краківска ч. 17) устроює Гостину сьв. Миколая, в недїлю дня 17 н. ст. 1905, о год. 6 вечером. Подарунки принимаєсь в тую-ж недїлю від год. 9 рано до 5 вечер. Вступ для дїтий вільний. — *Комітет.*

Забавовий кружок читальнї „Просьвіти" на жовківскім передмістю устроює зі второк 19 с. м. Николаївскі вечерницї в салї „Turnverein-у", ул. Обїзд ч. 7 в подвірю на право. В склад програми входять соля, дуети, хор мішаний, орхестра мандолїністів і „Подорож сьв. Николая" (драматичний образ). По роздаю дарунків зачнуть ся товариські забави при звуках фортепяну. Кружок доложить всяких старань, щоби забава вдоволила всїх учасників, Початок о г. 7 вечер. Вступ 40 с., від родини з 4 осіб 1 корона.

Читальня „Просьвіти" у Львові на Городецкім передмістю устроює в недїлю 17 с. м. в сали тов. „Скала" при ул. Міцкевича концерт і аматорске представленє „Майстра Черняка", комедиї Франка. Початок о 7 год. вечером. — Того самого дня о год. 2 по пол- відбудуть ся в комнатах читальнї при площи св. Юра ч. 5 загальні збори членів читальнї з отсим порядком: 1) звіт видїлу, 2) звіт контрольної комісиї, 3) вибір видїлу, 4) внесеня членів.

В Перемишли відбудесь заходом товариств „Січ", „Руська Бесїда" і „Українське жіноцтво" в понедїлок, дня 18 с. м. в великій сали „Народного Дому" театральне представленє „Подорож св. Миколая", в часї котрого роздасть св. Миколай чемним дїтям дарунки. Початок о год. 8 вечер.

В Коломиї відбуде ся дня 18 с. м. заходом „Руского жіночого кружка" в сали Народного Дому вечер св. Миколая з отсею програмою: 1) „Серед цьвітів", сценїчний образок в 2 діях. 2) „Лїкар", сценїчний образок в 1 дїї. 3) Маґічні образи. 4) Прихід св Миколая. Початок о 5 год. вечером.

В Мариямполи відбуде ся заходом читальнї „Просьвіти" 19 с. м. сьвято Миколаївский вечерок з отсею програмою: 1) „На старости лїт", образ з житя народа. 2) „Гостина св. Миколая", сценїчний образок. 3) Сьпіви дїточого хору.

Урядові вісти:

Ц. к. Дирекция зелїзниць державн.

З огляду на збільшенє руху особового підчас сьвят Різдвяних і в цїли уможливленя подорожним догіднїйшої їзди будуть курсувати дня 22 і 23 с. м. поміж Львовом а Краковом надзвичайні особові поїзди іменно: дня 22 і 23 с. м. поїзд поспішний ч. 8 відходячий зі Львова о годинї 2 мін. 25 по полудно а приходячий до Кракова о годинї 9 мін. 25 вечером; дня 22 с. м. поїзд особовий ч. 11/П відходячий з Кракова о годинї 11 мін. 10 в ночи а приходячий до Львова дня 23 с. м. о годинї 9 мін. 5 передполуднем.

Поспішний поїзд ч. 8 задержить ся в стациях Городку, Суд. Вишня, Мостисках, Перемишли, Ярославі, Переворску, Ланцутї, Ряшеві, Сендишеві, Ропчицях, Дембици, Тарнові, Слотвинї, Бохни і Підгірю-Плашові; а поїзд ч. П/П на всїх стациях і перестанках з винятком Волї жендзїньскої і Родатич.

Поспішний поїзд ч. 8 лучать ся в Кракові з поїздом поспішним зелїзницї північи, ч. 4 до Відня.

Час приїзду і від'їзду повисших поїздів поданий єсть після часу середно-европейского.

Переписка Адміністрациї.

Вп. Я Го. в Бі. ве. За сей рік належить ся нам ще 1 кор. — І. Лі. в Му. Так. — І. Га. в За. Тепер вплачено за жовтень а не грудень. — М. Ви. в Се. Тепер вплачено за липень а не серпень. — І. Кум. з Тись. До кінця року прийде нам ще 5·30 кор. — П. Лу. в Пол. За сей рік належить ся нам 5·60 кор. — М. Стрінь. в Со. До кінця року прийде нам ще 9·34 кор. — Е. Се. в Ко. Тепер вплачено за падолист а не грудень. — В. Ве. в Бро. За грудень прийде нам ще 2·60 кор. — І. Кап. в Со. Тепер вплачено за падолист а не грудень. — Е. Хру. в Ви. За грудень прийде нам ще 2·40 кор. — Ю. Гір. в Тя. До кінця року належить ся нам ще 8 кор. — О. Мар. в Тер. За сей рік заплачено тепер все. — Хв. Чиг. в Пр. в Ни. Тепер вплачено за сей рік все. — Л. На. в Зі. За сей рік вже все. — А. Тур. в Ориш. До кінця року належить ся нам ще 8·40 кор. — А. Ми. у Льво. За грудень належить ся нам ще 2 кор. — А. Вбит. в Ми. До кінця року прийде нам ще 6 кор. — М. Ко. в Бли. За сей рік прийде нам ще 4 кор. — М. Кас. в Ря. До кінця року належить ся нам ще 12·30 кор. — Д. Рав. в Жол. За сей рік прийде нам ще 7 кор. — Р. Пе. в Оле. Тепер вплачено до кінця жовтня а не падолиста.

Вірний приятель від дїточого віку до старечого. Є лиш одна гра, котрою бавить ся так само радо дитина, батько і дїд, а також одна гра, що дасть поволи побільшувати, стаючи заєдно і більше поучаючого. Майже кождий догадаєсь, що то камінцї Ріхтера до будови, котрі вносяи справедливо мож назвати вірним приятелем дїточого до старечого віку. Часто родичі, що ще будучи дїтьми бавились тими камінчиками, будують тепер знов разом з дїтьми, а то тим радше, що із взірців переконують ся про значне усовершенє тої забави. Навіть дїдусї, що брали участь в будові разом з дїтьми, будують тепер з внуками. Вже задля того та забава заслугує на особливу увагу всїх родичів. Щоби зробити її ще інтереснїйшою, фабрика завела нове доповненє, що уможливлює будову зелїзних мостів з прекрасними камінними причілками. Долучена книжка містить в собі такі чудові взірцї, що не лише дїтий, але й старші особи заохочують спробувати будови при помочи камінців. Хто бажає дізнати ся дещо близше, нехай зажадає від Ф. Ад. Ріхтера et С-ки, королївских надвірних і камеральних доставників, Відень, I. Operngasse 16, нового ілюстрованого цїнника, який вишлесь даром і оплатно.

Надіслане.

Специяліст в дїточих недугах
Д-р В. Ґукевич
довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни 837
ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4 І. п.

Адвокат краєвий
Д-р Иосиф Партицкий
отворить з днем 1 н. ст. грудня 1905 канцелярию 1090 13—?
в Станиславові
ул. Сапіжиньска (Тисьменецка) ч. 33.

АДВОКАТ КРАЄВИЙ
П. Лїниньский
емер. надрадник судовий в Сокали прийме 1033 зараз рутинованого конципієнта. 4—6

Хотячи по можности як найбільше моїх Вп. Відбирателїв вина вдоволити, виїзджаю до Тапольчи (Угорщина над Пятеньским озером), щоби на місци особисто порозумітись і оглянути пивницї властителя трех винниць Йос. Фріша і Сина, котрого заступаю.

Прошу проте всякі свої жаданя і замітки звертати на адресу:
Aleksander Witkowycky]
1110 3—6 post. rest. Fapolcza am Plattensee.

Маттоні'ого 28
GIESSHÜBLER
природна щава алькалічна.

РЕСТАВРАЦИЯ
Поручає ся реставрацию, пивярню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї рускі дневники.
З поважанем
756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Новий великий шпиталь
для цивільних і військових без ріжницї нагодности і віроісповіданя задумує будовати краєве тов. Червоного Хреста у Львові. Льоси на сю цїль по одній коронї до тягненя 21 грудня можна всюди дістати. Головні вигри на домаганє в готівцї 15.000 К 9.000 К і 3.000 К, разом 5000 вигор вартости 70.000 К. 11 льосів за 10 К 45 сот. разом з рекомендованою пересилкою можна дістати в банковій конторі Шіца і Хаєса, Львів. 780

Александер Царевич
артист-маляр
відзначений і припоручений Єго Ексц. митрополитом ґр. Шептицким, від кільканайцяти лїт виконує всякі працї, входячі в обсяг церковної штуки і приймає різьбарско-позолотничі роботи. Все виконує артистично і дешево, за готівку і на сплату.
Мешкає постійно в Винниківчику, почта в місци.
2066 1—15

Найвеличавійший різдвяний дарунок!
Сьвітячі статуї із серцем Ісуса, Марії або ангела хоронителя, модельовані у віденьскій академії. Фіґура з білого рожевого або голубого прозорого скла, матового або блискучого, і важить разом із судиною на оливу 2¼ кг. Для дїточих комнат і недужих та терплячих на безсонницю дуже відповідне нічне сьвітло. Цїна лише зр. 2·80 за штуку, із сьвітлом „карбона" (горить без оливи два роки) зр. 3·20. Наслїдком тої ощадности на оливі статуя не коштує взагалї нїчого.
Висилає за післяплатою
R. Flessig, Wien II.
Czerningasse 16, Postfach 32.
1108 3—8

Найлїпше найдешевше жерело
Дешевше як заграницею. Для заграниці всякого

Ю. КАПРАЛІК
Львів, біля входу до Фільгармонії
ул. Скарбківска ч. 1.
Цїнники даром.
рода музичних інструментів
9—1 1097

Висилковий маґазин ткацких виробів
Едмунда Товарницкого
в КОЛОМИЇ
висилає на бажанє даром і оплатно прібки полотна, шіртінґів, шевіотів, цайґів, столового біля, сукна, мужеску і женьску одїж і поручає вінчальні виправи.
Цїни фабричні.
Заступники і відпродавцї глядані всюди.
Зголошеня лише письменно. 1016 8—16

Накритя столові, десерові і люксусові з хіньского срібла на білім метали з ґарантиєю!
Уладженя каварень, реставрацій, цукорень і готелїв
поручає одинокий на Галичину і Буковину Берндорфский склад виробів з хіньского срібла, альпаки, бронзу і чистого нікелю
В. Білїньского наслїдник
Б. РЕЗЕЛЬ
Львів, улиця Гетманьска число 2.
Посріблюванє всякого рода виконує ся дуже тревало!
1068 1—8

Двох академиків глядає спільного мешканя в удержанем при інтелїґентній руській родинї. Зголошеня під „Володимир" poste restante головна почта Львів.
1045 3—3

Фортепян короткий, мало перегранний, і нове пяніно, на різдвяний дарунок дешево продам. Можлива заміна. Академічна 8, І. п. офіцини. 50 1—1

Студент фільозофії, совісний і вправний інструктор, глядає лекциї на провінциї Х. У. 31, poste restante Львів.

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛЯСТІКОН
в пасажу Гавсмана
(46 разів преміоване)
Від 17/12 до 23/12 до побаченя:
Сьвята земля Палестина.
ВСТУП 10 кр. 53

МАРКО ФАЄРШТАЙН
У ЛЬВОВІ
ул. Городецка ч. 51
головний заступник для Галичини і Буковини сьвітової фабрики кас
Бахер і Гільдесгайм у Відни
поручає
свій склад заосмотрений в **огнетревалі і опанцирені КАСИ** той-ж фабрики по приступних цїнах.
922П олекші в сплатах. 10—12

1 склянка до води з білого скла, першої сорти лише 4½ кр. тузин **54** кр.
1 склянка до води з матовим паском 6 кр., тузин **72** кр.
1 келишок до вина 12 кр., тузин **1·44**.
1 келишок до горівки 9 кр., тузин **1·08.**
1 карафка до води **35** кр.
1 компотовий ґарнітур на 6 осіб лише **1·35.**
1 сервіс до чаю на 6 осіб лише **2·60.**
1 скляний сервіс на 6 осіб лише **1·90.**
1 *комплетний порцеляновий* сервіс столовий з декорацією з цьвіти на 6 осіб лиш **6·50.**

Повисші предмети можна набувати в загально звісним з дешевости і доброти жерелї для порцеляни і скла то є в торговли
Казимира Левицкого
ц. к. надвірного доставника
Львів, пл. Марияцка ч. 10
(давнїйше Трибунальска.)
1070 2—7

Ф. Олїярник, торговля церковних річий і девоционалій у Львові, перенесена з улиці Театральної ч. 3 на улицю Театральну ч. 20
[Фронтовий жовнїр] коло „Народного Дому", напротив промисло вої школи і поручає свій богатий склад і виріб церковних предметів з золота, срібла на дереві і т. п.
На жадане висилає ся цїнник.
Приймає ся вищені прибори до відновленя.
1006 5—11

Плащі і непромакальні пелерини, мужескі і дамскі
поручає
Постійні цїни фабричні. — Цїнники на жадане... — Постійні цїни фабричні.

СПЕЦИЯЛЬНИЙ СКЛАД
ЛІНОЛЕУМ і ЦЕРАТ
Львів, ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИКА ч. 3
476

Найліпші француски паперці циґаретові „LE GRIFFON“ Найліпші француські тутки циґаретові

Всюда дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! 346

Дома і в дорозі доконечне средство

Бальзам аптикаря **A. Thierry**

є загально звісний і признаний.

Дуже успішний при лихім травленю з побічними недомаганями, як при відбиваню, згазі, затканю стільця, катарі квасів, почуваню наповненя, корчах жолудка, недостачі апетиту, інфлюенциї, катарі, запаленях, ослабленях, вітрах і т. п.

Усмиряє корчі і болї, злагіднює кашель, розпускає слизи і очищує.

Найменше висилає ся почтою 12 малих або 6 великих фляшонів за 5 К оплатно; 60 великих або 30 малих фляшин 15 К оплатно.

Треба уважати на одиноку правно забезпечену зелену охоронну марку з написом „Ich dien“. Лише такі правдиві.

Аптикаря A. THIERRY **масть з центифолії**

усмиряє біль, значує розпускає, гоїть і т. д. Найменше висилає ся почтою 2 ґлоки оплатно 3·60 К. В дрібній продажи в торговлях 1·20 К за слоик. Повний доказ, що бальзам аптикаря A. Thierry і масть з центифолії є недостижимі средства, подає брошура з тисячами оригінальних подяк, яку додає ся даром до замовленого бальсаму або на жадане висилає ся окремо даром. Адресувати треба: Аптикар A. THIERRY в Преґради (Pregrada ad Rohitsch-Sauerbrunn. Про фальшівників і дальших призначіє наслідуваних фабрикатів сього правдивого препарату прошу мені донести щоби потягнути їх до судової одвічальности. 235

Мід патоку десеровий, курацийний, з власної пасіки, 5 кґ. 5 К 80 с. оплатно. Знамениті **питні медні овочеві** домашного виробу по низькій ціні висилає *Евген Билиньский в Збаражи.* За чистість і якість ручить ся. 110 9—10

Перший руский краєвий склад і робітня *ножівничих виробів* поручає власні вироби анґлійскі і соліґеньскі а іменно:

БРИТВИ, МАШИНКИ до стриженя волося від 5·60 К до 9 К, до бороди від 4·50 К до 7 К ножі, ножички, ножицорики. Всяке остреня тихже і направу приймає ся.

Цінники на жадане даром.

ІВАН ЛЯВРУК

839 **Львів, Галицка ч. 6.**

РІХТЕРА будівляні камінні **СКРИНОЧКИ з якором**

є одинокою забавкою, котрою діти залюбки займають ся літами. Нема другої гри такої всесторонної та цікавої, нема такої на довгий час дешевої, як камінні скриночки до будови, що майже не зуживають ся, а при кождім доповненю стають все більше поучаючими і милійшими. Від кількох літ може кожда будівляна скриночка також через улюблені і патентовані

МОСТОВІ СКРИНОЧКИ З ЯКОРОМ

після плану бути доповнена, так що діти через докупленє такої скриночки можуть будувати прекрасні зелізні мости. Щоби вибрати відповідну для віку дитини скриночку, треба лише зажадати від підписаної фірми гарно ілюстрованого цінника, котрий на жадане радо висилаєсь і містить численні вельми інтересні осуди.

Ріхтера будівляні камінні скриночки з якором і Мостові скриночки з якором а також Мозаїка з якором разом в другими вельми інтересними грами до укладаня суть по всіх ліпших торговлях з забавками в ціні по К. —·75, 1·50, 3·— і висше на складі. По причині многих наслідувань треба при закупні бути дуже остерожним і належить кожду скриночку без славної марки охоронної „Якор“ яко неправдиву зараз звернути, бо було би нерозважним свій добрий гріш за менше вартісне наслідуване без цілі видавати. Хто любить музику, нехай зажадає цінник славних музичних інструментів Imperator і говорячих машин.

F. AD. RICHTER et Cie.,

Королівскі надворні достачі.

Контора і склад: I. Operngasse 16. Wien, — Фабрика: XIII/I (Hietzing). Рудольфстадт, Норимберґія, Ольтен, Роттердам, С. Петербург, Новий-Йорк. 1017 6—7

Братя Ельстер оподатковаих з 5% на руский народний фонд. Кождий листок має випечатану водним друком напись „Зоря“ для відрізнення від злих наслідувань. Ціна приступна, якість знаменита. Взірці даром. Ласкаві замовленя полагоджую відворотною почтою. *Львів, Охоронок ч. 9.* 935

Театр ріжнородностий

DEPENDENCE BRISTOL

щодень представленя першорядних артистів, дві сензацийні комедиї. Годівна програма. Початок о год. 8½. 8—8

782

ТОРБАН

МУЗИЧНА БІБЛІОТЕКА

		Ціна:
Ч. 1. Прокопович: Любощі, вальси на фортепян	К.	1·50
Ч. 2. Прокопович: Сьпіванник для нар. шкіл, Част I.	К.	—·50
Ч. 3. Лопатиньский: Не жартуй, мазурка на форт.	К.	—·70
Ч. 4. Нерадиньский: Ще не вмерла Україна, гимн на ф.	К.	1·—
Ч. 5. Стеценко: Пісні на 1 гол. з ф. 1) Стоїть гора	К.	—·70
Ч. 6. Лукашевич: Українські танці I, на фортепян	К.	1·20
Ч. 7. Прокопович: Сьпіванник для нар. шкіл, Часть II.	К.	—·50

Дальші числа друкують ся і появлять ся незабаром. На прохацьбу висилає ся за попереднім надісланєм належитости.

Українська Накладня

Львів, ул. Вроновська ч. 8. 1026

Поодинокі числа „Торбана“ дістати можна також в книгарнях.

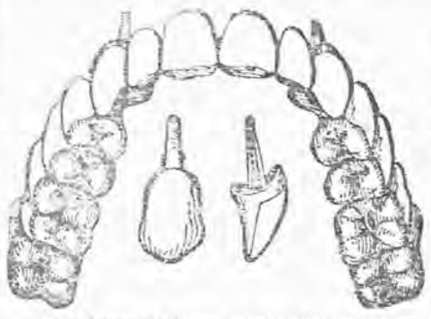

American System Bridge work Richmond crown.

Штучні зуби без плиток на підпебінню, золоті корони, ідеальні місткові і прецезийні протези американьскої методи в технічно-дентистичнім інституті

КАРОЛЯ РАТТІНҐЕРА

б. довголітного асистента і управителя технічного відділу надвірного лікаря перского шаха. — Ціни незвичайно умірковані.

Львів, улиця Академічна ч. 14. 1072 2—5

Вступайте в члени

Руского Товариства педаґоґічного!

Подібні товариства в культурнійших краях числять десятки тисяч членів і удержують сотки шкіл. Наше товариство з великим трудом удержує наші дві школи: женьску виділову ім. Шевченка і женьску семінарию учительску! Тож вступайте в члени товариства і приєднуйте для него всіх членів зі всіх верств суспільности. Присилайте вкладки (річна 1 К, вписове 1 К).

Купуйте книжочки видані товариством!

Маємо новий маґазин книжок а друкарня ще не заплачена і через се не можемо друкувати нових книжок.

Книжочки наші є відповідні для менших і старших дітий, для молодіжи і для читалень. Поміж тими книжочками є богато ілюстрованих. Хто бере за готівку, дістане 15%—30% опусту залежно від рода книжок і кости, на яку замовлено.

Предплачуйте: *„УЧИТЕЛЯ“*, одинову руску часопись педаґоґічно-наукову, *„ДЗВІНОК“*, ілюстровану часопись для дітий. Передплата виносить за „Учителя“ і за „Дзвінок“ по 6 К річно, для членів по 4 К річно.

В послідних часах видало товариство „В ДЖУНҐЛЯХ“ (Ціна 1 К, оправно 1 К 30 с.) „ПОДОРОЖ СЬВ. МИКОЛАЯ“ (20 с.). Обі книжочки надають ся дуже добре для молодіжи і для читалень. 1064 2—?

5 корон і більше денного зарібку

Товариство панчошкових машин для домових робітників

глядає осіб обох полів до панчошкових виробів на нашій машині.

Проста і швидка робота цілий рік дома. Не треба приготовних робіт. Віддаленє і місце замешканя не впливає зовсім, а ми продаємо роботу.

Товариство панчошкових машин для домових робітників

897 THOMAS. M. WHITTIK et Comp. Prag Petersplatz. 7. 12—?

ЧАСТИННУ СПЛАТУ

признано всім особам добре ситуованим, без ріжниці стану або ранґи.

Ново отворений маґазин новостий для женщин і дітий у Львові при ул. Галицкій ч. 19, під фірмою

„Малий Лювр“

поручає свій величезний вибір блюзок, капелюхів, рукавичок, гальок, шлифроків, матанок, фартушків

КОНФЕКЦИЇ ДІТОЧОЇ І ДЛЯ ХЛОПЦІВ

парасолів, парасольок, панчох і панчошкових товарів, воальок і инших модних товарів, льняних товарів, столового біля, мужеского, дамского, і дітячого біля і т. д.

Замовленя з провінциї полагоджує сьвід воротно.

Управа маґазину „МАЛИЙ ЛЮВР“ у Львові, Галицка 19 (ріг ул. Собіского). 325а

Ілюстровані цінники висилає ся на провінцию даром і оплатно.

Наш головний склад диванів, портиєр, фіранок, хідників, копів, ковдер, кап на столи і на ліжка, церат, лінолеум і декорацийних артикулів находить ся **у Львові, ул. Сикотуска ч. 6** (Пасаж Гавсмана).

Ілюстровані ЦІННИКИ висилаємо на провінцию даром.

Полекші в СПЛАТАХ після умови.

Всї товари, які лишились з **випродажі** звиненої фірми „А. Кшиштофович у Львові“, а то: *дивани, франчи, портиєри, диваничи* над і перед ліжка, *хідники, церати, лінолеум, перські і смирненьскі дивани* та всякі декорацийні артикули набули ми нотарияльним актом до ч. рен. 12029/5.

Її приваси, а також більшу часть висортованих товарів нашого складу **продаємо з незвичайної нагоди по дуже низьких цінах** *і уділяємо Впов. особам добре ситуованим, на домагане так у Львові, як і на провінциї* радо кредиту після устної або письменної умови. — Ілюстровані цінники висилаємо за провінцию даром, за надісланєм 10 сот. в почтових значках. Поручаємо також як довго вистануть запаси, отсї товари: Диваники перед ліжка по 30, 40, 50 кр. і висше. Дивани над ліжка по зр. 1·25, 2, 2·10 і висше. Дивани сальонові по зр. 5, 6, 7 і висше. Хідники метр по 16, 20, 25 кр. і висше. Портиєри штука по кр. 60, 75, зр. 1 і висше. Коронкові фіранки штука по кр. 60, 75 зр. 1 і висше. Капи за столи і ліжка зр. 1·20, 1·50, 2 і висше. Останки ріжних материй на меблї і ріжних хідників дістати можна казочно дешево.

УПРАВА ФІРМИ **„AU LOUVRE“**

256 50—?? **Львів, ул. Сикотуска ч. 6.**

Наша ново-отворена фрма дамских і діточих новостий находить ся при ул. Галицкій ч. 19.

БІЛЬШЕ ЯК 1000 ПОДЯК

і атестів пп. Лікарів, Клінік і загальних шпиталів сьвідчать найліпше про високу лічничу вартість

Іхтіоменолю

(правно охорон.),

котрий дуже часто по кількаразовім ужитю усуває невавідно і тревало: Ревматизм, болї нервові, гостець, пораженє, біль голови, біль зубів і инші долягли ревматичного і нервового характеру.

Ціна фляшки з описом ужитя коштує 1 Кор.

ІХТІОМЕНТОЛЬ можна набути у всіх аптиках, або прямо: З хемичної лябораториї аптикаря **ШИМОНА ЕДЕЛЬМАНА** в Богородчанах 911 12—24

Почтою висилає ся найменше **дві** (2) фляшки.

Просить ся жадати виразно **Іхтіоментолю Едельмана.**

Потребую сейчас економії Біліньского і скарбовости Ґломб ньского. Хто міг би мені єї продати, зволить подати ціну і рік видання. Стефан В. Лятушиньский в Любачеві за Валом.

1068 2—4

ГРЕБІНЬ до фарбованя волося.

Звичайним чесанем закрашує сиве або червоне волосся на правдиво русяве, брунатне або чорне.

Одна штука уживає ся роками. Тисячі в ужитку. Штука 5 К. Висилає

J. Schüller

II/2, Kurzbauergasse, Nr. 4/5.

796 4—?

Водопроводи, Каналїзация для міст, місточок, сел, публичних будинків і приватних домів

проектує і уряджує

АВҐУСТ ЛЕВ і С-ка

у ЛЬВОВІ

ул. Коллонтая ч. 6.

Адреса на телеграми: „Кальоря“ Львів.

Центральне топленє. Світло ґазове і електричне. — Всїлякі урядженя промислові. Млини, тартаки, горальнї.

Мотори всїляких систем, бензинові, ссучо ґазові, спіритусові і електричні. 741 17—52

Громозводи на Божі доми, телефони і електричні дзвінки.

ruth. Perlaa.

ФРАНККА : житня специяльність :

„ПЕРЛОВЕ-ЖИТО“

найлучша збіжева кава,

сильна арома, смак підходячий до кавового,

чиста фабрикация & вкусне опакованє.

Найлучшу поруку старанного виробу дають: ГАЙНР. ФРАНККА СИНИ.

Мала примішка правдивого кавового додатку :Франкка: надає „ПЕРЛОВІЙ ЖИТНІЙ КАВІ

ліпший смак, ПРАВДИВИЙ лише з тою Охоронною маркою:

Охоронна марка.

гарну золото-бронзову краску! і з назвиском :Франкк:

D. X 6754 O. 05. I. R. v. W. W. 1036 2—4

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Вознесенский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Лозинский. З друкарні Народової [Маєтних] Конвікта ч. 6.

ЮЛІЯН СОЛИК передтим Фр. Мрозиньский у Львові, ул. Собіского ч. 7, поручає всякі роди **ФУТЕР** 852 22—30

Футра до подорожи, пальтоти мужеські та дамскі після найновійших фасонів, саки, пелерини жакети, коміїї, зарукавки, шапочки дамскі, колпаки, шапки мужеські, шкіри у всіх родах поодиноко та гуртом, також **верхи готові** до мужеских і дамских футер. — Футра для Впр. Духовеньства також а рати. — Найновійші материї на верхи в найбільшім виборі. Ціни умірковані. Медаль золотий на виставі в Бучачи 1905. Цінники на жадане franco.

РУСИНИ! Домагайте ся всюди ТУТОК і ПАПЕРЦІВ „ЗОРЯ“

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрация „Дїла“, ул. Загорна ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского ч. 8; З. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chumavski Wien VI. Gumpendorfstrasse 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і відповідність за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Дїло“ з ві ер. додатком:

	в Австриї:		на границях:
на цілий рік	32 к.	—	44 к.
на пів року	16 „	—	22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция: під ч. 24 ул. Загорна. — Рукописи звертають ся лише на попередньо за кориснене. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсерату або за її місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення платять ся по 20 с. за стрічку.

Українське питане в Росиї.

В послїднім (3) числї лубеньского „Хлїбороба“ находимо декілька вісток, які з огляду на загальне положене українства в російскій імперії мають ширше значінє. Належать тут особливо дві вістки — про з'їзд недержавних народів в Петербурзї і про з'їзд української демократичної та радикальної партиї в Київі.

Позволимо собі познакомити про сї вістки наших читачів.

З'їзд в Петербурзї відбув ся на днях 19, 20 та 21 ст. ст. падолиста, радив отже через повних три днї. В з'їздї взяли участь через своїх відпоручників: Білоруси, Вірмени, Грузини, Жиди, Кірґизи, Латиші, Литовцї, Поляки, Татари, Русини (Українцї), Естьи та Фини. „Хлїбороб“ не подає точно ходу нарад, але вдоволяє ся ось-таким коротким загальним справоздачем:

Представники усїх народностий радили ся про те, як добути собі права й змогу кождому на своїй землї завести свій лад. Спершу росказували, яке лихо терплять вони через той лад, який тепер єсть, а тодї радили ся як сей лад по всій Росиї перероблти. Від нас, Українців, говорили там дд. Б. Грінченко, Л. Жебунев та І. Лачко.

Порадившись постановили, що треба завести в Росиї федерацию, то-б то такий лад, щоб кождий нарід своїми справами сам порядкував, а всї народи щоб складали вкупі одну російску спілку, а тою спілкою щоб порядкувала вибрана з усїх народів державна народна рада, та ще врадили, щоб усї ті, що були на з'їздї, скували одно товариство: „Спілку недержавних народностий“ і та спілка мусить дбати, щоб заведено в Росиї федерацийний лад.

Як бачимо з того короткого донесеня, наступила в Росиї поміж поодинокими народами злука, щоб перемінити Росию в федеративну державу на основі національній. Така злука, перемінена в постійний союз, мусить мати очевидно також спільний плян акциї, хоч зі звісних причин сей плян удержує ся на разї в тайнї.

Другою відрадною а важною вісткою є — як ми вже замітили — вість про з'їзд двох українських партий: радикальної і демократичної. Про сей з'їзд як і его історию так розказує українська часопись:

Питане про злуку української демократичної та радикальної партиї давно назріло і порушувалось на з'їздах вже декілька разів. В сїй справі відбув ся тими днями у Київі з'їзд демократів та радикалів.

Прочитавши програми української демократичної і радикальної партиї, загальні збори постановили злучитись в одну партию, і вибрали делеґатів (виборних) для спільної комісиї, котрі мають підписати угоду про сполучене партий.

Сїй комісиї доручено також виробити нарис програми сполученої партиї і скликати загальні збори на початок грудня для обговореня сього нарису.

На сїм з'їздї признано було потрібним скликати незабаром всеукраїнський з'їзд (без ріжницї партий) для обмірковання спільних справ, про заснованє культурних товариств та домагань, щоб були заснованї як найшвидше катедри української мови, письменства та історії в київскому, харківскому та одескому університетах.

Правлено також в справі просьвіти потрібним заснованє безпартийних культурних товариств „Просьвіта“ — з тим, щоб ті товариства, маючи один статут, злучились згодом в одну всеукраїнську спілку.

На другому засїданю вибрані були депутати на з'їзд поневолених націй, який мав відбутись 18 грудня (про се розказано вже висше. — *Ред.*) у Петербурзї. Делеґатам доручено вияснити загальні підвалини заведеня автономного ладу, а також підняти питане про утворене спільного (федерацийного) суду для розвязаня непорозумінь між поодинокими самоуправними країнами.

Витаємо — кінчить „Хлїбороб“ — сполучену партию (демократично-радикальну), бажаємо поступу і кличемо усї українські партиї до спільної боротьби за автономію рідного краю.

Отсї дві вістки, які принесла нам перша українська часопись в Росиї, є незвичайно відрадні, бо вказують, що наші діячі за кордоном стають покидати поволи чисто-теоретичні спори, а ступати що раз більше на дорогу позитивної, пляновсї і орґанізацийної дїяльности. Коли з'їзд в Петербурзї скріпить на вні силу українського питаня в Росиї даючи єму сокевників, так знов другий з'їзд, а власне злука двох українських партий скріпить українське питане у нутрі. Дуже розумною є постанова, що для культурного двигненя нації мають бути раснов ні товариства „Просьвіта“ та що сї товариства мають піддержувати усї сьвідомі українські елементи без ріжницї партий. Нема сумніву, що така поспішна практична дїяльність витворить найкрасший терен задля злуки сьвідомих українських партиїв під одним, національно-демократичним прапором.

На російській Українї маємо еще дві партиї, які до союза сторонництв не належать: вельми заслужену в змислї аґітацийнім партию українських революціонерів і партию социяльно-демократичну. Ся послїдна певно до злуки не пристане, бо вона все і всюди держить ся ексклюзивности і тою ексклюзивностию ратує своє самостійне, теоретично не конче оправдане становиско. До злуки повинна одная пристати еще на певно партия українських революціонерів, в якій є богато молодих і горячих одиниць, а котра по послїднім рішенню проекту партийної програми рішучо повинна йти до спілки з нашими орґанізациями національними. В згаданім проектї революцийна українська партия виявила також стан національної автономії для України, а тим самим упали вже теоретичні межі, які відділювали єї від партиї радикальної і демократичної. Після наших інформаций в послїдну хвилю ставула міжпартийна українська дискусия на тім питаню, в котрій партиї — помимо їх однакових in thesi програм — переважає елемент національний а социяльний. Розуміє ся, так далеко посунене теоретизоване сягає вже в область політичної альхемії і веде лише до зайвої ростїчи і внутрішної, зовсїм неоправданої а шкідливої боротьби.

Нашим українським братам потреба тепер передовсїм орґанізациї, і то орґанізациї та співдїлання на всїх полях, а така орґанізацийна робота певно засипле ті штучно пороблені межі, які розділюють доси українську сьвідому суспільність на ворожі табори.

На кінець подамо з „Хлїбороба“ еще одну відрадну вістку — про дїяльність наших українських діячів між мужицтвом. Як відомо вже й з „Дїла“, недавно відбув ся в Москві з'їзд селянський з цїлої Росиї, в якім порішено відмовити плачення податків, а заводити свої власні виборні уряди та ладити ся до оружної оборони перед правительством. Отже тепер має відбути ся яко провінціональний такий самий з'їзд в Київі. Про сей проектований з'їзд доносить „Хлїбороб“:

Перший з'їзд „Всеросійської Селянської Спілки“ визнав потрібними місцеві з'їзди по тих сторонах, що мають які-небудь свої окремі потреби та інтереси. На підставі сего делеґати В. С. Спілки з України, відбувши в Москві спільний з'їзд В. С. Спілки з цїлої Росиї, зібрались 11 (ноября) окремо, зібрали комітет, якому й доручили:

1) Перед другим селянським з'їздом В. С. Спілки з цїлої Росиї скликати у Київі з'їзд виборних від селян і селянок, що живуть на Вкраїнї, не розріжняючи націй й віри. В район, що може своїх виборних на з'їзд до Києва прислати, входять отсї ґубернії: Київщина, Поділє та Волинь. Херсонщина та Катеринославщина, Полтавщина та Чернигівщина, Харківщина та Чорноморє і Кубанщина а з Донщини, Таврії, Курщини, Воронежщина, Холмщина та Бесарабії на з'їзд посилають своїх делеґатів ті волости, які захочуть пристати до України.

2) Кожда волость має право післати на з'їзд до Києва одного виборного.

3) Повітові (уїздні або окружні) і ґубернські комітети В. С. Спілки з України посилають по два виборних.

4) По два делеґати мають право на з'їзд прислати і всї ті партиї, що борють ся на Вкраїнї за інтереси селянства й робітників.

Оповіщаючи про се, вибраний у Москві комітет повідомляє що з'їзд має відбувати ся в Київі 18 грудня (декабря) сего року.

З ради державної.

На початку суботнїшного засїданя палати послів відповідав: президент міністрів бар. Ґавч на інтерпеляциї ческих і социялїстичних послів в справі арештовань, доконаних в ріжних місцях Чехії при демонстрациях. Президент міністрів на підставі переведених розслїдів указав насамперед на кілька фактів насильства, зазивів до насильства, обид маєстату і т. п., котрі дали повід до арештовань, а опісля сказав: Правительство доси достаточно показало, що не гадає спиняти свобідних заяв населеня, котре законно і спокійно добиває ся якихсь політичних цїлий. Противно, в часах політичного розгораченя треба населеню дати спромогу висказати свої бажаня, хочби навіть часом в троха палкійшій формі. Таке поведене, як учить досьвід, успокоює і причиняє ся до того, що населене не сходить з законної дороги. Але з тим більшою рішучостию мусить правительство

Ще дещо про жіночий рух.

Перед кількома днями присьвятив Вп. дир. А. Борковский в „Дїлї“ кілька заміток жіночому рухови, що постійно зростає, а від давна не є новинкою і між нашим руским жіноцтвом.

Уважаючи, що тема заслугує взагалї на як найширше трактоване, подаю ось-тут Вп. читачам по можности докладний перегляд дотеперішних стремлїнь і здобутків жіночої емаципациї, хоч тем лише в загальних нарисах з огляду на вузкі рамцї фейлетону.

Як всяка боротьба пригнічених, так і стремлїня жінок йдуть у трех напрямах: політичнім, економічно-социяльнім і культурнім. Очевидно, що потягнути між межами з тих напрямків демаркацийну лінію і не легко і зайвно. Не розбираючи, в якім власне напрямку в поодиноких країнах йшов рух за емаципацию жінок, я старати-му ся лише, на скілько позволить місце, представляти цїлість, менше вдаючи ся в подробицї.

Одним з найпопулярнїйших кличів жіночої емаципациї се домаганє права голосованя для жінок. Провідницї і маси розуміли і розуміють, що удїл в виборі леґіслятивних тїл, а тим самим вплив на законодавство, як не мож лїпше посуне жіночу справу вперед. А удїл жінок в голосованю не єсть новою річию. В Анґлії до 1838 року жінки посїдали право голосованя з тими самими услівями, що мущини. Посїдають його й досї, як скоро побачимо і деінде, а краї, що можуть тим хвалити ся, виходять на тім зовсїм незле. Принцип: „no taxation without representation*)“ не веде анї держави анї суспільности до банкротства. Однак в р. 1838 до відносної постанови о голосованю додано слово „мужескі“ і тим лишено жінок дотеперішного права. Та се відобранє основного права не натрафило на з'орґанізований опір, бо до того часу жінки справдї мало з нього користали. Лише мала частина, головно образованого жіноцтва, відчула як слїд, заподїяну кривду. Тепер йде за те право в Анґлії завзята боротьба. Та коли зважить, що Анґлія, се країна високо культурна але й зі сталими, виробленими традициями, то легко відгадати, що іменно з Анґлії заходи жінок стрічають непоборимі трудности.

Після 1838 р. перший раз піднесено клич загального, значить і жіночого голосованя не в Анґлії, а в Америцї. Американки завдали его на конґресї в Филядельфії в 1787 р.

В чім часї постановлювано конституцию амер. Сполучених Держав і з тринайцяти девять держав завело у себе в р. 1789 голосованє для жінок. В дїйсности істнувало воно там (в тих девяти державах) ще перед роком ухвали, а ухвала була лише сконстатованєм фактичного стану, а сего сконстатованя домагали ся жінки тому, що в деяких державах (Віржінія, Ню-Йорк, Ню-Гамфір) роблено заходи, аби его скасувати. І конґрес, сконстатував, лишаючи кождій державі в тім напрямі свобідну руку, та осьвідчаючи ся взагалї за голосованєм жінок. Згодом повіяло реакцийним духом і під теперішну хвилю по численних перемінах і завзятих боротьбах істнує воно в чотирех державах: Вомінґ (1869 р.), Юта (1870 р.), Кольорадо (1893 р.) і Ідайо (1896 р.) Ріжними способами добивають ся американські жінки своїх прав, а деякі з них, очевидно зовсїм „американські“ і осьвідчать не тілько про витревалість, але й про відвагу. Провідниця жіночого руху Сузан Антоні голосувала в Рошестері і нюйорский суд загрозив їй карою ізза „противзаконного голосованя“. Знов Каді Стантон вибрала ся в товаристві одного з найповажнїйших горожан до виборчого льокалю і там Американець представив її в той спосіб: „Отсе прийшла п. Каді Стантон, щоб віддати свій голос. Вона платить податки, єсть здорова на умі, має приписані роки і тому я не бачу причини, чому-б вона не мала виконувати виборчого права“. Двох членів комісиї закрило собі капелюхами очи, третий присунув виборчу урну до себе, а К. Стантон всунула єму картку в руку і відійшла.

Про инші способи боротьби не ставу розпоширювати ся. Се звичайні способи леґальної боротьби, отже з'їзди, петициї, аґітация, преса. Преса, як взагал американська преса, висказує ся дуже досадно, арґументуючи за голосованєм. В одній одповідї*) читаємо:

„Кажуть нам вірити, що:

1. кожда жінка єсть замужна, її любять, і обезпечують.

2. Кождий чоловік вечерами сидить у хатї.

3. Кожда жінка має малі дїти.

4. Всї жінки, як-що одержать політичні права, кинуть ся в політику і стануть занедбувати домашнє огнище.

„А як виглядає річ справдї?“

1. Множество жінок є незамужні, богато є вдовиць, що мусять ховати свої дїти і шукати собі зарібків. Тисячі мають тую хату, що її самі доробляють ся і ще мусять старати ся на рідню. Богато з тих, що мають чоловіків, мужі ні не люблять, ні не піклують ся о них, ні не обезпечують.

2. Богато мужів так рідко сидять вечерами в хатї, що їх жінки зможуть сповійно занять ся політикою і нїхто не відчує їх браку. А як-раз ті мужі, спомагані старими пабубками, найбільше репетують, що ось-то, через політику готово розвалити ся домашнє огнище.

3. Дїти не все є малі. Вони виростають і опускають матір. І можливо, що матір намість віддавати ся політицї, возїти-ме шити фляненеві сорочки для поган, або читати романи, але належить лишити їй свободу вибору.

4. Виборче право не змінить природи жінки. Коли-б вона захотїла покинути хату, то найшла-б инші нагоди“.

Коротко і досадно! Тяжко там замітам, вголошеним в такім лапідарнім стилю не признати рациї, а теперішне положенє американських жінок доказує, що боротьба вінчає ся успіхами. Знов-же там, де істнує вже жіноче право голосованя, виказує статистика висшу моральність і поменшенє ріжних поровів, піяньства, проституциї і пр.

Питане економічної рівноправности тісно звязане з культурним і просьвітним. Праця жінок взагалї цінена в Америцї, як і усюди низше чим праця мущин. Щоб якнебудь „оправдати“ сею нерівність цїни, недопускано жінок до образованя і за те прийшлось їм зводити боротьбу. Тепер побіда на цїлій лїнії по боцї жінок. В Америцї допущена жінка до всякої школи, всякої комісиї та всякого іспиту і тепер істнує там 5000 лїкарок, 200 адвокатов, 1200 проповідниць, що належать о ріжних конфесий, 25 архитектів. Учительок, звичайно, не числю. Зате в купецтві і в робітницкім станї праця жінок єсть низше цїнена, чим мущин, а се тому, що богато з американьских робітниць уважає заробок за побічний дохід, инші знов через брак фахового образованя не можуть домагати ся висшої платнї, а инші через те, що потреби робітних жінок чи не все бувають менші, чим мущин і тому можуть вони працювати за меншу цїну. Те все складає ся на обниженє зарібної платнї і у тих, які позаннї-би одержувати більше. В Америцї веде ся горяча аґітация проти т. зв. подвійної моралї, себто иншої моралї для мущини, иншої для жінки.

В книжцї з котрої беру значнїйшу частину наведених дат*), каже ся: „Американки мають між всїми жінками найлїпше положенє. Мущини, хоч се зовсїм не льоґічно, зелюбки розхвалюють ніжність і принадність „найсвобіднїйших“ з усїх жінок. В Европі мущина міг-би легко зробити собі тую сатисфакцию: лиш декілька з прав Американок, а й ми дуже ніжно станемо усьміхати ся“. І на се в цїлости можна підписати ся.

Голосованє жінок істнує в Австралії. Молода, поступова культура і брак якої-небудь традицийности**), в полученю з рід-

*) „Без представительства нема оподаткованя“.

*) Dr. Kaethe Schirmacher: „Die moderne Frauenbewegung“. Teubner. Leipzig 1905.

**) До 1840 р. була Австралія карною кольонією і тому елементи, що заселювали її вже в природи в більшій або меншій мірі були в незгодї з старим сьвітом і его урядженя їм не відповідали.

25% ДЕШЕВШЕ! На ялинку найкрасші забавки поручає І. Рутковский і Б. Веселї Львів, ул. Галицка ч. 16. 25% ДЕШЕВШЕ!

ЦІНИ ҐАЛЯНТЕРИЇ ЗНАЧНО ЗНИЖЕНІ. 1071 2—4

виступати всюди там, де люди сходять з законної дороги і допускають ся насильства та взивають до нарушеня публичного спокою і ладу. Там не може бути бесіди о якійсь поблажливости, і то тим менше, що ті виброки не мають нічого спільного з політичними мотивами і з політичною реформою, якою тепер займаємо ся. Коли правительство як найострійше виступає против таких незаконностий, то гадає, що тим найліпше служить і громадяньским свободам і самій виборчій реформі.

Потім приступлено до дискусиї над буджетовою провізориєю. Італійский посол Пітаке пояснює в довгій бесіді, чому Італійці не мають довіря до правительства і голосувати будуть против провізориї. Він указує на упосїджене Італійців в політичнім житю, на справу італійского університету, на заложене хорватскої ґімназиї в однім з італійских міст, несанкціоновані закони, ухвалені в тристаньнім соймі і т. и. Але Італійці, кінчить бесідник, могуть ждати в тім переконаню, що вкінци таки правда мусить побідити над неправдою.

П. ґр. Штірк полемізував з референтом буджетової комісиї о єго виводи в справі виборчої реформи, уважаючи ті виводи за особисту гадку референта, а не за гадку комісиї. Справа виборчої реформи ще не дозріла, а нация ще не одно перетерпить, поки виробить собі в сій справі обєктивний суд. Опісля бесідник довго говорив про участь Австриї у спільних видатках монархії та спорив з цифрою бар. Ґавча, вложеною в сій справі на попереднім засїданю.

П. Вольф докоряє правительству, що замість буджетової провізориї могло внести такий сам буджет; потребувало лише не оклинувати чеського сойму. Що-до виборчої реформи припускає бесідник, що глушність мають ті, котрі підозрівають, що правительство виступило в сеї справою лише на те, щоби увагу парляменту відвернути від справ угорских, за домагане на, щоби Угорщину зараз відділено від Австриї.

Промовляли ще: управитель міністерства судівництва д-р Кляйн, управитель міністерства просвіти д-р Бінерт, пп. Штавхер, д-р Кюмпер і Бендель, по чім замкнено дискусию і вибрано ґенеральними бесідниками пп. Штайна против провізориї, а п. Ґорского за провізориєю.

П. Штайн заявляє, що єго сторонництво (Всенїмці) буде голосувати против провізориї, а лишить жидівско-социялістичній ґвардиї бар. Ґавча роботу, ратувати кабінет. Бесідник заповідає, що єго сторонництво виступить скоро державна рада збере ся наново, з внесенєм на поставлене міністерства Ґавча в стан обжалованя.

П. Ґорский зазначує, що польске коло завсїди голосує за буджетом, але притім всїм докоряє правительству, що від вісьмох лїт лише раз ухвалено буджет в парляменті, та й тепер міністерство Ґавча не внесло буджету на р. 1906. Бесідник замічає, що урядничі міністерства для державних фінансів є дорожші, ніж ті, що виходять із сторонництв. Дальше жалує ся бесідник, що доси звелїкає ся з будовою водних доріг, та каже: „Коли не заспокоює ся польских домагань, котрі опирають ся на ухвалених законах, то чого-ж надіяти ся що-до тих постулятів, котрі опирають ся лише на гарних обітницях правительства?“ [Бесідник, як видно, не довіряє обітницям, пороблениим польскому колу в справі виборчої реформи.] Замітне є замічене бесіди речника польского клюбу: Будемо голосувати — сказав він — за провізориєю так, як завсїгди голосували за всїми державними конечностями, котрі в сій палаті і в делеґациях переходили лише нашими голосами. Від 40 лїт вірно служимо державі, хоч наші опозицийні сторонництва завсїгди нам докоряли, що більше служимо інтересам державним ніж народовим. Ми завдяки політиці великодушного монарха перед 40 лїтами погодили ся з сею державою і наслїдком сего ніколи не справляли їй трудностий. Але ми не погодили ся з віденьскою бюрократиєю, котра не в твердих засадах австрийскої політики, а в змінчивих подувах вітру глядає дороги для своєї ролї. Ми вже не оден досьвід зробили з тою бюрократиєю в давно минулих часах, коли тримано ся клича „divide et impera!“ [коли Русинам признавано їх права! — *Ред.*]. Ми не забули тих досьвідів; а коли би прийшлось нам робити ще болючійші досьвіди [справедлива для Русинів виборча реформа! — *Ред.*], тогдї серце нашого краю може відвернути ся від сеї держави! Але не ми будемо тому винні. [Австрия завалить ся! — *Ред.*]

Після деяких фактичних спростовань приступлено до специяльної дебати.

П. Міхейда жалує ся на гноблене Славян на Шлеску. — П. Рігер (социял-демократ) заявляє, що социяльні демократи мимо виборчої реформи не могуть голосувати за провізориєю. — П. д-р Зафрон (Хорват) обговорює справи дальматскі. — П. Ґінтер (німецкий поступовець) зазначує, що для внутрішного Шлеска треба старатись, щоби знова границь краю не вношено несповою; длятого й не треба переносити польскі паралельки до німецкого міста Тішина.

Опісля буджетову провізорию ухвалено в другім і третім читаню.

Дальше принято закон о провізоричнім торговельнім договорі з Італією без дебати.

На тім засїданє завінчено, а наступуюче назначено на нинї.

З Росиї.

На резолюцию конґресу земств в Москві, передану Віттому депутациєю конґресу, Вітте відповів письменно. Ся відповідь звучить:

Повновластцї конґресу земств і міст передали менї резолюциї і ухвали конґресу з заявою, в котрій висказано бажанє, щоби правительство сьміло і консеквентно здійснило широко заложену державну проґраму, котра відновила би нормальний хід російского житя державного і отворила би краєви дорогу до глубоких орґанічних реформ у всїх областях політичного і національного житя. Рівночасно заявили повновластцї, що конґрес неможе відступити від жадного свого жаданя, і що поперте правительства чинниками заступленими на конґресї було би ілюзоричне, якби поставлених домагань не сповнено.

По відчитаню заяви конґресу в радї міністрів, видано слїдуючу заяву: „Задачию ради міністрів є передовсїм виконати волю царя висказану в маніфестї з 30 жовтня і в твердженний царем проґраму ради міністрів. Правительство не має анї права анї змоги війти з сеї дороги, отже не можуть бути сповнені всї, в найріжнїйших петициях або революциях жадані розширеня оголошених в маніфестї засад, або обмеженя висказаної в маніфестї з 30 жовтня твердої і непохитної волї царя. Так само перед скликанєм державної думи не можуть бути введені зарядженя кардинального значеня для будучности держави, котрі ослабили би силу і значенє третої точки царского маніфесту, устанаючої компетенцию державної думи. Очевидно, се не виключає виданя тимчасових постанов в цїли запевненя користаня з наданої маніфестом горожаньскої свободи і переведеня засад маніфесту в основних законах.

Треваючі дальше заворушеня і револьти, як також звернене против державної власти явна, державу руйнуюча революцийна робота не позваляють відвічальному перед пануючим, державою і історию правительству зрезиґнувати з примінення надзвичайних зараджень в поодиноких частях краю, бо без них в многих случаях прийшло би до отвертого повстаня і до проливу крови.

Що до поперття правительственної політики сею або тою партиєю, то правительству розходить ся лиш о се, щоби поодинокі ґрупи здали собі більше менше справу з наслїдків, як і для держави могла би мати їх неохота, з сеї чи з иншої причини, підперти державну власть в сїй, для судьби Росиї рішаючій хвилї, коли розходить ся о здійсненє великих засад маніфесту з 30 жовтня і о охорону подоптаних прав споконвічних горожан“.

Телеґрами.

Берлїн. Дня 14 с. м. 140 Лотишів напало на зелїзничу стацию Сіґо. Увязнили начальника стациї і урядників і зачали шукати за порохом і набоями. Опанували також телеґраф. Не знайшовши нї пороху нї набоїв, увільнили увязнених, але начальникови стациї загрозили смертию, як би не дав їм знати, як прийде транспорт муниції.

Дерпт. Революцийний рух обхопив цїлу Лївонію. З полудневої Лївонії доносять, що між Мітавою а Реґенвальдом горять всї двори. З 120 драґонів, котрих вислано на звіди, не вернуло 33. Ті, котрі вернули, оповідають, що на просторони 126 кільометрів всюди видно спопелїлі маєтки.

Петербург. Вчера пополудни опечатано редакциї пяти дневників, котрі передрукували революцийний маніфест ради делеґатів робітничих. За оголошенє сего маніфесту арештовано шість членів редакциї „Син Отечества“ і кількох инших редакторів. Маніфест взиває до революциї і протизаконного поступованя. На підставі тимчасового закона прасового апеляцийний суд сконфіскував на внесенє прокуратора вчерашнє виданє вісьмох дневників і зарядив здержанє сих видавництв аж до судового рішеня. В часї вчерашного засїданя ради робітничих делеґатів військо окружило будинок, по чім полїция арештувала 30 делеґатів і відставила їх в замкнених возах під ескортою війска до вязниці. Арештованих редакторів увільнено за порукою. Редактор „Руси“ зложив 10.000 рублїв кавциї.

Ковно. Урядові донесеня приносять вість о повстаню на Литві. Проґраму листовского з'їзду реалізують з фанатизмом (автономія Литви). Населенє нищить всюди правительственні будинки і уряди. Урядники утїкають. Говорять, що католицке духовеньство аґітує за конфіскатою маєтків православної церкви і виганєм всїх Росиян з Литви. На села старовірів нападають узброєні ватаги. Доми молитви старовірів нищать. На зелїзници Лїбава-Роми зневажено російских урядників. Зелїзнича комунікация терпить в наслїдок транспорту військ, котрого все еще замало.

Берлїн. Революціонери опанували Курляндию і Лївонію. Підпалили Ригу і Мітаву, а загрожують Лїбаві. Житє німецких підданих в найбільшій небезпецї. Від Крайцбурґа до Ковна все горить. Повстанцї задержали в Крайцбурзї бар. Корфа і Розенбаха яко заставників.

Петербург. Урядовий комунікат заявляє, що домаганя зелїзничих урядників будуть в більшій части сповнені. Міністер комунікациї наміряє зредаґувати відповідні зарядженя. Вони не можуть бути відразу всї переведені, бо на се потрібний величезний наклад гроша. Міністер видасть тимчасово лише найконечнїйші зарядженя. Державна рада ухвалила на сю цїль вставити до буджету на рік 16 мілїонів рублїв.

Берлїн. В Петербурзї говорять, що становище Віттого рішучо захитане і що цар рішив ся покликати до керми члена конґресу земств Ґучкова. Ґучков є правником, енерґічним чоловіком і знає докладно внутрішні відносини Росиї. Є він реакціонером, але осторожним на стілько, що реакцию буде вводити поволи. Заповідає також, що революцию здавить силою. Ґучков без відомости Віттого і поза єго плечима був вже принятий царем і вже приготовив цїлу лїсту нового кабінету.

Петербург. Цар вже санкціонував закон о зарядженях против страйків. Взиваня до зелїзничого, почтового або телеґрафічного страйку будуть карані вязницею від 4 до 16 місяців. Вимушенє страйку, як також належане до товариства, котрих цїлию є викликанє страйку будуть карані кріпостию до 4 лїт.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Відень. Дневники доносять, що Люкач не був у цїсаря, і що доперва за кілька днів предложить цїсареви плян компромісу. З усїх сторін запевняють, що при користнім усподобленю для компромісу, заходи Сейля і Люкача доведуть до корисного результату.

Процес о шпиґуньство.

Відень. Бувшого італійского офіцира Петра Ковтіна засуджено за шпиґуньство в користь Італії на 4 роки вязниці; а єго коханку Недобу увільнено.

Демонстрация фльот.

Цергород. Вже прийшло до цїлковитого порозуміня шести заступників держав з портою що-до жадань порти, супротив чого залишено дальшу демонстрацию фльот.

Атентат на Любета.

Париж. Вчера розійшла ся чутка, що на президента Любета в часї єго повороту з полюваня виконано атентат. В дійсности було так: Викрито в ваґонї II. класи бляшану пушку, тяжку 500 ґрамів, 12 см. високу з запаленим льонтом. Пушку забрали власти для розслїдженя єї змісту.

НОВИНКИ.

— **Фонд Боєвий за загальне виборче право жде на добровільні жертви руского патріотичного загалу!**

— **Намісник ґр. Потоцкий** виїхав до Відня і був онодї на першій авдиенциї у бр. Ґавча в справі виборчої реформи. З промови Ґурского — про яку даємо звіт на иншім місци — виходить, що між „колом польским“ а бр. Ґавчом прийшло вже до порозуміня що-до деяких уступок в користь теперішних галицких верховодів. Навіть „Neue freie Presse“ замічає, що погрози бесідника „кола польского“ на адресу правительства і віденьскої бюрократиї виходять з того, що „коло польске“ не є певне, що обіцянки бр. Ґавча зложені „колу польскому“ що-до виборчої реформи будуть додержані. Тому-то „коло польске“ грозить виповідию услуг Австриї і правительству а „Neue freie Presse“ дуже з'їдливо а влучно замічає, що се є „österreichischer Patriotizmus auf Kundigung“. Польске коло одначе лише в одній дрібници помиляє ся, коли думає, що єго погроз хтось настрашить ся — то певна річ, що без „кола польского“ то є жмінки шляхотских інтриґантів Австриї, оперта на репрезентациї міліонів населеня, певно обійде ся...

— **Народні віча в справі загального, рівного, безпосередного голосованя** відбули ся еще в Соколівці (на границї Брідщини) в Сапогові (пов. борщівский) Слободї золотій (пов. бережаньский) і Збоїсках (коло Львова), де ухвалено вже звісні ті самі резолюциї за загальним і виборчим правом а з протестом против обкроєня сего права в східній Галичинї. Точне справозданє з усїх тих віч як і дальших подамо разом в однім з слїдуючих чисел „Дїла“.

— **Рай під управою краєвої ради шкільної — або ситий голодного не знає.** Пишуть нам: Вже минає четвертий місяць науки в школах і вже четвертий місяць працюють многі учителї за дурно. В наших середних школах заведено науку всяких т. зв. надобовязкових предметів. Праця се не менша як наука предметів обовязкових а може навіть більша з огляду на се, що нема средства змусити учеників до пильної науки. „Двійка“ з надобовязкового предмету не впливає на загальний степень, а се в теперішній системі є рішаючим моментом для ученика. Але власть сего не хоче знати, та вимагає „dodatnich postępów“, в противнім разї учитель дістає „upomnienie“. Учитель мусить посьвячувати свою працю, але про нагороду за се, не сьміє говорити. Бо ото вже четвертий місяць науки, а учителї надобовязкових предметів не дістали анї сотика. Наша шкільна власть про се зовсїм не дбає, за те, як найскорше і як найточнїйше стягає всякі належитости від учителя. Коли переносять якого учителя, та дають єму „koszta podróży“ в квотї аж 30 К. хоч-би се було з Коломиї до Вадовиць і жадають „zdać liczbę“ то значить що в півтора місяця найдовше по перенесеню присилають через податковий уряд урґенс жадаючи з мізерних 30 К. звороту 10—12 К. і то заким возьме „пенсию“ на слїдуючого першого, бо інакше не виплатять тої „пенсиї“. А ту люде тратять час і здоровлє уже четвертий місяць, а про платню „великим панам“ анї не снить ся. Може би панове інспектори заглянули до тих „менших“ панів рахункового департаменту в намісництві та вислали до них „урґенс“, що дїє ся з платнею для учителїв за надобовязкові предмети — бо се з огляду на нинїшну дорожню і зближаючі ся сьвята річ дуже пожадана. — *Оден з многих.*

— **Добродійства окружних рад шкільних.** Як доносить Gazeta szkolna, в многих окружних радах шкільних відпалено укінчених семинаристів буцїм-то задля недостачі посад, а тимчасом дано їх некваліфікованим панам, протеґованим ріжними шкільними кациками. До того відпаленим семинаристам передержано подання кілька тижнів, наслїдком чого втратять пів року або рік служби і о стілько пізнїйше зложать кваліфікацийний іспит,

---

ним населенєм веліли австралійским правительствам шукати всюди підмоги до рішеня важних питань материяльних а відтак культурних. Тому жінки допущені до законодавства до школи і до вільних заводів. Однак покривдженє на поли робітничих плат істнує, як рівнож нерівний поділ прав і обовязків між чоловіком а жінкою в подружю.

В Анґлії починає ся жіночий рух в 40-вих роках минувшого столїтя. В 1847 р. видано перший маніфест за голосованєм жінок. Коли в 1866 р. ухвалювано новий виборчий закон, постановили і жінки внести 4 петициї, заосмотрені тисячами підписів так жінок, як мущин. Однак петициї відкинено. Та жінки не переставали в своїй витревалій боротьбі. Почали ся конґреси (перший в 1868 р.) і аґітация. І вже рік опісля 1869 р. одержали жінки в Анґлії, Шотляндиї і Вальї комунальне виборче право. Небавом (1880) утворено центральний комітет для боротьби о виборче право жінок, а в єго склад увійшли представительки аристократиї, та богато жінок, що визначали ся, як знамениті бесідниці. При дальшій реформі виборчого права і обниженю виборчого ценза знов поминено жінок, мимо того, що й тодї не бракло петиций і находів з інтересованої сторони. Противники сеї реформи просто використали своє сильнїйше становище, не оглядаючись, чи се слушно, чи нї. Мимо того одначе, що боротьба за виборче право майже не дала безпосередних успіхів, привела вона на сьвіт инші реформи. В 1882 р. заведено розділ майна і жінка володіє сама своїм маєтком і зарібками.

На економічнім поли жінки суть в Анґлії упосїджені. Одинокі жінки економічно незалежні, суть сьвідомі своїх социяльних обовязків, і покидаючи своє клясове становище, поспішають на поміч четвертому станови — робітницям. Се находить впрочім своє оправданє, а радше умотивованє в цїлім робітничім питаню в Анґлії: Робітники, орґанізовані зарана в фахові товариства (Gewerkschaften) з трудом лиш дають ся втягнути під социялїстичний прапор клясової ненависти і працюють спільно з иншими станами. Доперва в послїдних роках удало ся социяльній демократиї поробити деякі успіхи. Так отже на анґлійскій земли повиростали численні інституциї, що занимають ся в ріжних напрямах поправою долї робітниць і з більшим або меншим успіхом боронять їх перед визиском і надмірною працею. Законодавство працює також в тім напрямі.

Анґлійка має від 1868 р. приступ до середної школи, а 1869 р. позволено їм кінчити університетскі студиї. Однак університети є в Анґлії окремі мужескі, а окремі жіночі. Се походить з того, що тамошні університети рівночасно суть інтернатами. Майже всї університети надають жінкам академічні степени і приймають зголошеня до всяких іспитів. Жінки можуть виконувати лікарску практику (118 лікарок), правничі студиї можуть кінчити, але адвокатури виконувати їм не вільно. Анґлійскі жіночі університети удержують ся з приватних средств. Вони є також збірними пунктами для плеканя найріжнороднїйшого спорту, з котрого Анґлія славна на весь сьвіт. Надзвичайно гарну і практичну сторону своєї праці показали анґлійскі жінки основуючи „споживчі спілки“. Жінки суть головними покупцями, бо на них спочиває тягар веденя дому. Щоби отже виключити посередництво між продуцентами а покупцями, стали орґанізувати споживчі спілки. Сї спілки несуть двояку користь: Платять дивіденду і мають чималий социяльний вплив, бо властивці затруднюють у себе жінок а через взірцеві успіхи праці, як короткий час праці, висші платнї, забезпеченє, здорові льокалї і т. и. причиняють ся до спопуляризованя таких і подібних реформ. Споживчі спілки числять до 15.000 членів.

На области публичної моральности і личної свободи жінки здобули великі. Державна охорона проституциї знесена ще в 1886 роцї головно завдяки заходам Йосефіни Бутлер.

(*Дальше буде.*)

Навіть здорова мати, добра кормителька, зробить добре, коли від часу до часу замість молока з грудий дасть дитинї юшки з мучки ҐУРҐУЛЯ. Тим скріпить свої сили і поправить свій стан здоровля. Перехід кормленя дитини з корму матери на мучку Ґурґуля відбуває ся правильно з виключенєм всякої небезпечности. Припис ужитя долучений до кождої пушки.

983в 3—14

управняючий до висшої плати. Справдішні варварскі відносини, що соромом вривають скандальне галицке шкільництво, а не устануть скорше, аж окружним радам шкільним не відберуть права іменованя провізоричних учителів.

— **Де наші шкільні ординариятскі відпоручники?** З Рудеччини пишуть нам: Знана річ, як ми покривджені в окружних радах шкільних; наші національні інтереси може заступати майже одинокий заступник ординариятский. Та на жаль наші епископи не вдають собі справи з ваги таких відпоручників, бо звичайно не дивлять ся на спосібности (ad hoc) своїх заступників, а тілько на чин, протекцию і т. д. своїх ізбраних. Така анімозия відбуває ся описля не тілько на справах національних, але і релігійних знеохочує взагалі сьвященьство до школи, а результатом того мінуси в національнім і релігійнім білянсї нашого народа, а специяльно наших дітий. Читачам „Діла“ вже знаний факт, що перед сегорічною учительскою конференциєю не було богослуженя в церкві в Рудках, бо окружна рада шкільна не уважала потрібним просити о се місцевого пароха. Рівнож публично знаний факт, що податковий інспектор п. Суруфка позаписував чужі (не свої) діти в рудецкій школі руского обряду на латиньску релігію. Там таких дітий має бути більше, а і в Комарні не без того. Тепер же зайшов факт, котрий до живого обурив не тілько наше духовеньство, але і Русинів учителів. Ото окружна рада шкільна в Рудках видала розпорядженє, щоби в наших народних школах сьвяткувати день задушний (після лат. обряду) 2 падолиста, св. Яна Кантого та Ядвіґи а нема згадки за сьвяткованє нашої задушної суботи і навечерия Богоявленія. Та щоби ту поневіру наших релігійних чувств взаємцентувати, тота рада шкільна наказала так зладжений виказ вільних від школи днів повісити в школі на стіні, розуміє ся в польскім язиці. Діти сеї „тарифи“ не будуть читати, отже она зладжена і вивішена виключно для дразненя наших сьвящеників, котрі до школи ходять. Кс. Дуткевич думає, що він ще завсігди на Мазурах і може виробляти всякі гокуси-покуси, як при виборах делеґата на конференциї учителів в Горлицях. Староста Покиньский, Русин, попович, предсідатель окружної ради шкільної вдоволений, що може задокументовати дешевим коштом, що він porządny Rusin, а інші члени окружної ради Поляки, Жиди вдоволені, що наш обряд поруганий. Розпорядженя краєвої ради шкільної з 22 лютого 1893 ч. 2111, котрим нормує ся звільненє дітей від науки в день задушний і попередню середу (§ 5.) та в день патрона шкільного св. Яна Кантого та св. Ядвіґі (§ 7.) дотичить 20 шкільних округів в зах. Галичині (обіжник краєв. ради шк. з 4 січня 1902 ч. 38638). За то розпорядженє краєв. ради шк. з 24 лютого 1896 ч. 18595/95 в § 6. виразно приказує сьвятикувати навечерие Богоявленія і нашу задушну соботу, а про Кантого і Ядвіґу та день лат. задушний нема згадки, — а се розпорядженє власне дотичить східної Галичини. Вільно було іґнорувати кс. інспекторови і п. старості та прочим членам окружної ради в Рудках наш обряд та розпорядженя кр. ради шк. видані в нашу користь; та від чогож там сидить наш ординариятский комісар о. Турчманович „перла“ деканів? Чиж він не повинен був ужити свого авторітету у всіх повисших випадках і їм перешкодити, евентуально змінити, хотяй би і під загрозою зложеня свого мандату? Ліпше не бути в такій чесній кумпанії, як наражати себе на закиди лизуньства, раболіпія, навіть хрунїства. Сподіємо ся, що еп. консистория, котра знає о повисших фактах иншою урядовою дорогою, зарядить, що потреба, щоби наш обряд окружні ради шкільні не поневіряли, а знов повинна бути бачнійша при обсадженю ординариятских відпоручників. — *Оден за многих.*

— **Нова українська часопись.** Як доносять „Полтавщина“, з днем 19 с. м. стане в Полтаві виходити політичний тижневик „Рідний край“ в українській мові під редакциєю п. Коваленка. Програма часописи буде народно-демократична.

— **Українське жіноче віче в Полтаві.** Аґітация вільних громад Р. У. П. захоплює щораз ширші, доси неторкані круги. Дня 4 с. м. відбуло ся в Полтаві велике, небувале доси українське віче жіночої прислуги. Саля городової управи і всї сумежні комнати були набиті битком. Перший бесїдник пояснив зібраним значінє спілок, страйків і виказував потребу страйкової каси. Друга забрала слово тов. Соня. Вона виказала весь гніт моральний і безвихідність положеня товаришок. Дальше говорила робітниця Катя, малюючи своє горе м. и. такими словами: „Ні почитати ніколи, бо хазяйка каже: не пали сьвітла; ні до церкви піти, — роби як проклята, а в нагороду за то 3 карбованці жалування“. Відтак говорили ще п. Кохановска, жінка лікарка Хмілевска і ин. Вкінци основано спілку жіночої прислуги і рішено на будуче ще частійше скликати віча жіночої прислуги.

— **Русини бучацкого повіта — позір!** Дня 7 с. м. відбувала ся перед повітовим судом в Золотім Потоці карна розправа обжаловуючого Русина на его, бучацким старостом письмом з 6 падолиста 1905 г. 29854 законкомітовану жалобу о обиду чести проти обжалованого Русина, після тої конкомітациї „namiętnego zwolennika skrajnego radykalizmu“. Обжаловуючого заступав д-р Ізидор Аустніт, адвокат і член повітового виділу в Бучачи, обжалованого я. Я поставив внесенє на переведенє і протоколоване розправи в язиці рускім, котрому внесеню п. Аустніт спротивив ся „bo język ruski jest niezrozumiały“. Я вніс на запротоколоване сего вказу, на що п. Аустніт згодив ся і сказав „bo język ruski jest dla mnie nie zrozumiały, przecież mi za to dyplomu nie odbiorą zresztą mój klient życzy sobie prowadzenia i protokołowania rozprawy w języku polskim“. Помимо жаданя і згоди сторони противної не записано того вказу до протоколу розправи. — *Стефан Ганчаковский,* ц. к. нотар в Золотім Потоці.

— **Для Русинів лікарів.** Із Самбора одержали ми від ріжних осіб письма, в котрих звертають увагу лікарів Русинів на місце, опорожнене по бл. п. д-рі Ортиньскім. Кождий лікар, особливо молодий, що схотів би тут осісти, може числити на поводженє, тим більше, що в тій части міста, на „Перемискім“ нема ніякого лікаря. — В подбній справі пишуть нам з Варяжа: З кінцем с. м. опорожнює ся у Варяжи посада окружного лікаря, бо теперішний лікар переносить ся куди-инде. До тої посади привязана пенсия 1200 К, на обїздки 600 К, за щепленє віспи до 250 К, а лікарска практика принесе 3000 до 4000 К. По близші інформациї можуть рефлектуючі звернути ся до д-ра Стефана Мацейовича в Тартакові, що був перше на посаді у Варяжи і добре знає місцеві відносини.

— **Скільки молока в Галичині.** Молоко се найповажнійша галузь в рільнім промислї; у нас воно розкинене, роздроблене, невчислене не звертає на себе уваги. В роцї 1902 було у нас рогатої худоби 2,715.000; з того на молочні корови припадає $^2/_3$, отже 1,810.000. Пересічний подій одної корови можна приняти у нас 1.000 літрів річно, отже молока маємо річно 1.810,000.000 літр. Ціла ся маса припадає на консумцию, на виживленє телят і на перерібку на масло і сири. Пересічно на одну особу припадає з сего 0.45 літри денно, отже 164 літр річно а на цїлу людність в Галичині 1,199,324.000 літр. річно. Принявши дальше, що річно прибуває нам 488.700 телят, що випивають середно по 400 літр річно, то вийде на потребу телят 195,480.000 літр. На перерібку на масло і сири зістало ся проте 414,696.000 літр. Коли почислимо пересічно 10 сот. за 1 літру молока, то дістанемо квоту 181 міл. кор. річно за само молоко, достарчуване нашими коровами в однім роцї. Задля сеї маси молока і гроший має Галичина дотепер 33 спілкових молочарень з оборотом 3,563.329 літр, дальше 250 приватних з оборотом 37,500.000 літр. Разом коло 41 міл. літр. Маємо отже 374,696,000 літр для нових спілок і приватних молочарень, які могли би і повинні би як найскорше у нас заснуватись. Розумна годівля і розумне живленє молочних коров, управильнене часу отеленя коров, докладне видоюванє коров — отсе справи, на які треба конче звернути увагу сих, що хочуть мати красший дохід з сего цїлу господарства. Маємо коров, хоч но конче добрих, досить але не вміємо коло них ходити; не робимо нічого, щоб скільність і якість молока піднести. Вкінци можна-б піднести у нас не лиш скільність молока, але й его цїну через з'орґанізованє збуту, усуненє посередників і поправу техніки в перерібках з него. — *„Економіст“.*

— **Новий почетний медаль.** В цїли відзначеня і признаня довголїтних заслуг членів пожарних сторожий і ратункових орґанїзаций, установив цїсар розпорядженєм з дня 24 падолиста с. р. почесний медаль за 25-лїтні пожарні або ратункові труди. Право до того медалю мають без ріжницї ранґи всї круги і поли, котрі хоч би з перервами але взагалї разом 25 лїт трудили ся в пожарній сторожи або ратунковій акциї. Надане згаданих медалїв буде прислугувати краєвим політичним властям.“

— **Отець Ґапон,** що перебував довший час в Петердурзї, де майже що ночи переносив ся до иншого мешканя, щоби збаламутити поліцию, утїк вкінци з Петербурга і прибув до Парижа. В Парижи був Гапон в редакциї Matin-а і оповідав редакторам про положенє в Росиї і політику Вітого.

— **Достойні грачі в Монте Карльо.** До берлиньского Tagsblatt-у пишуть: В салях рулетних: Великий князь Николай, переходячи від одного стола до другого, кладе найвисшу ставку, не вижидаючи висліду. Грає рівночасно при чотирох столах, а на случай виграня велить гроші задержувати, поки не верне знов до того стола. Денно тратить він 100.000 франків. — Наслїдник шведского престола ставить цїнними годинами по пять франків, при чім зводить зі старими жінками дуже часто горячі словні перепалки. При столї trente-et-quarante: російский великий князь Кирило з своєю молодою жінкою. Они грають малими ставками і що хвилини перечислюють люідори, які держать в руцї. При тім обоє не мають рішучо поводженя, що вповні оправдує пословицю про тих, що мають щастє в любови. — При другім столї trente-et-quarante сидить малий, грубенький франкфуртский купець з двома негарними дамами. Він грає тисяч франковими банкнотами, а жінки бляшками. Спершу виграє він кілька разів по 12 тисяч франків, аж ось щастє відвертає ся від него і він раз по раз програє. До него відзиває ся одна жінка піднесеним роздратованим голосом: „Перестань же на хвилину стояти, за нами усе стоять краяни, при них не зможеш ніколи виграти“. Показує ся, що краянами були князь Бернард майнінґеньский і его жінка Шарльотта. Обоє сейчас щезли. Виходячи з салї, бачу, як шведский престолонаслїдник живо розмавляє з великим князем Николаєм. Я зупинив ся: здалека справдї сьмішно було глядїти, як Николай що хвилинки зупинював престолонаслїдника, щоби сконтролювати свої ставки на рулетах.

— **Дрібні вісти.** Впреосьвященний митрополит Андрей Шептицкий поїзде з Крехова до Львова 19 с. м. вечером.

В Кракові почала виходити ілюстрована сатирична часопись п. з. „Hrabia Wojtek“. Передплату приймає адміністрация „Naprzod-у“.

Нові вибори членів повітової ради в Перемишли назначило намісництво з курії сільских громад на день 6, з курії міских громад на 7, з ґрупи найвисше оподаткованих з катеґориї промислу і торговлї на 8 і з курії більших посїдностий на 9 лютого 1906 р.

В Личаківскім парку у Львові застрілив ся вчера в полудне д-р Едвард Фібіґ, урядник краєвого видїлу, в віцї 42 лїт. Причина незвісна.

З Пелчиньского ставу добули онодї тїло якогось мужчини, середного віку, що утопив ся перед кількома днями. На білю небіщика найдено знак Н. Т. а в кишени зелїзничий білет з Чернівцїв до Львова.

Від редакциї. *XX.* Адреса „Хлїбороба“ Лубнї, в ґубернії полтавскій, дім Шемета.

Збори і засїданя.

Віча і збори в справі виборчої реформи відбудуть ся: в Підярковї пов. бобрецкого дня 24 грудня о год. 2 по пол. в льокали місцевої читальнї „Просьвіти“ — в повітї лїськім зі справозданєм пос. Антона Старуха дня 20 с. м. в Лїсьву, дня 27 с. м. в Устеріках і дня 28 с. м. в Лютовисках. Збори скликують місцеві селяни. Просять ся о численну участь.

Народне віче в Новосїлках камінецкого повіту в справі виборчої реформи відбуде ся 20 с. м. о год. 12. Реферувати буде о. Зельский.

Народне віче в Холоневі відбуде ся 22 с. м. о год. 1 по полудни. На дневнім порядку: виборча реформа і галицкий сойм. Реферувати будуть д-ри Олїйник і Левицкий.

Народне віче в Богородчанах відбуде ся заходом політичного тов. „Скиту Манявского“ дня 28 с. м. в домі Хаселя Керцнера (при ул. Саджавецкій) з отсею програмою: 1) виборча реформа; 2) економічне положенє; 3) політичне положенє; 4) руске шкільництво.

Загальні збори читальнї „Просьвіти“ в Кракові відбудуть ся 30 с. м. в льокали товариства [ул. Ґродзка ч. 29, I п.]. Початок о год. 7 вечером.

Народне віче в Раві рускій відбуде ся 27 с. м. точно о 12 годинї в полудне в сали „Руского Народного Дому“ в справі виборчої реформи. З поза повіту прибудуть на се віче посол д-р Михайло Король і инші Русини. — За видїл „Равскої Рускої Ради“ *о. Іван Кипріян* голова.

Народне віче в Горожанцї великій рудецкого повіта в справі виборчої реформи відбуде ся 20 с. м.

Загальні збори філії тов. „Просьвіта“ в Бережанах відбудуть ся дня 20 грудня о годинї 3 по полудни в сали „Надії“ в Бережанах. Порядок віча: 1) Звіт уступаючого видїлу. 2) Вибір нового видїлу. 3) Внесеня і інтерпеляциї. — Програма обмежена, бо того самого дня о годинї 12 віче в справі ординациї виборчої і посьвяченє памяти Хмельницкого.

Видовища і забави.

До читальнї „Просьвіти“ на Личаківскім передмістю приїздить ві второк 19 с. м. о год 6·15 вечером св. Николай з двома ангелами, щоби обдарувати чемні рускі дїти. Перед розданєм дарунків буде Антипко вписувати до своєї книги двох хлопців, котрих відтак ангел оборонить. По представленю півгодинна дїточа забава. — *Видїл.*

Миколаївскі вечерницї в Калуши устроює тов. „Народний Дім“ 19 с. м. Відограє ся сцевічний образ „Подорож св. Миколая“. Початок о пів до 5 по полудни. Дарунки віддавати при касї.

Читальня „Просьвіти“ в Завадові устроює „Гостину св. Николая в пятницю 22 с. м. о год. 5 вечером. Вступ дїтям вільний, від старших 10 сотиків.

З товариств.

Відчит в Кракові. В читальни „Просьвіти“ в Кракові відбуде ся 21 с. м. популярний виклад інж. Тузяка. Початок о год. 8 вечером.

В справі дяків. На основі ухвали запавшої на засїданю видїлу дяківского товариства станиславівскої епархії підписаний видїл запрошує делеґатів дяківских епархіяльних товариств на 26 с. м. до Львова [Народний Дім, год. 6 вечером], щоби нарадити ся над зміною статутів дяківских товариств і зробити їх однозвучними для всїх трех епархій. — За видїл тов. а Взаїмної помочи церковних дяків станиславівскої епархії крилошанин *В. Богонос* предсїдатель, сьвящ. *Йосиф Кисїлевский* секретар.

Жертви на будову каменицї для Бурси св. Володимира В. в Самборі позволило ц. к. староство в Самборі до ч. 26731 збирати до 1 марця 906. Просимо проте умильно Впр. оо. Парохіян і ч. начальників громад занятих ревно сею справою, позаяк Видїл Бурси приневолений вже з весною розпочати будову. — *Від Видїлу Бурси св. Володимира В. в Самборі.*

З штуки і літератури:

— **Представленє і концерт читальнї „Просьвіти“ на Городецкім передмістю у Львові.** Дуже хорошо і майже в очах росте читальняний рух по передмістях Львова. Жиє в осередках сего руху як на Жовківскім, Городецкім, Личаківскім а в останних часах на Зеленім передмістю що раз краще значить свої слїди, вказуючи наглядно, чим стоять для нас сесї одиницї доброї волї, які прикладають свою руку до сеї роботи. Бо хто-ж дає нинї головний контингент учасників тих так частих а величавих віч, що самі говорять про сьвідомість усїх верств, як не члени тих читалень? Хто кормить нас від довшого часу у Львові своїми виставами та концертами, як не читальняні хори, котре товариство дало останними часами більше відчитів від читальнї на Личаківскім передмістю? Хто виставив оперу Артемовского майже бездоганно, як не читальня Жовківского передмістя? Сеж прояви житя просьвітного не аби які, хотяй би не були (сеж навіть годї вимагати) без хиб та своєрідних промахів. Вчерашної недїлї зложила читальня Городецкого передмістя свій обовязковий дар на жертвеннику просьвітного житя.

Саля тов. „Скала“ при ул. Міцкевича показалась за маленька, щоб помістити усїх гостей без ріжницї віку і званя. Члени читальнї відограли комедию І. Франка „Майстер Черняк“ вовсїм складно а вдоволити мусїли публику, яка вибухала сердешним сьміхом, передусїм підчас плачу революцтної Агафії. Очевидно про саму комедию я говорити не важусь, щоб се не виглядало так, як коли маляр торочить про право цивільне, а що троха умію відріжнити ключ „віолїновий від ключа від дверий“, то користаючи з ввічливости Редакциї, скажу дещо про концерт читальнї, котрий заняв більшу частину вечера та й сам собою був досить цїкавий. Поки прийду до виконаня точок та виконавців, мушу на сїм місци висказати пп. аранжерам концерту своє здивованє, що з такою рівнодушностію важились неушанувати волї авторів поодиноких точок проґрами. Се дуже цїкава булаб річ знати, що сказав би на се наш Лисенко, колиб був почув, що з його „Веснянок“ так неначе вирвано одну цьвітку але так нефортунно, що остав ся цьвіт нам в руках але без хвостика; або колиб був почув, що партию, де бажав собі цїлого гурту, сьпівав собі один голосочок, або що партію тенорову Івана з „Чорноморцїв“ сьпіває (risum teneatis) альт і т. д. А чейже се не всьо одно, чи тенорове сольо (хочби транспоноване) відсьпіває баритон або бас. Се инша річ, коли автор сам хоче, щоби его твір скомпонований на голос теноровий грала скрипка на естрадї, але чи се виходить на користь твору, то сумнїватись належить. — Такі і тим подібні екстраваґанциї повинні устати раз на все, бо композитор, компонуючи, бере на увагу не лиш зміст якогось лїбрета, але також красну голосу чи інструменту, скажу себто ширину голосу, волюмен і тимбр. Поодинокі точки програми випали зовсїм вдоволяючо крім послїдного твору п. Вінковского „Пісні весільні“. Твір сам є дуже старанно і солїдно збудований, під взглядом гармонїчним коректний і вже „Львівским Бояном“ свого часу гарно виконаний. Що тут не зовсїм складно випав, то ще можна дарувати, сеж нераз лучаєть ся, що хор попаде в розтїч з фортепяновим акомпаніяментом, але щоби тенори в послїдній части Allegro vivo цїлий час сьпівали a-dur, хотяй там всї хрестики покасовані, отже є найвиразнїйше a-moll, сего простити ніяк не можна.

Найприємнїйше доводить ся мені зазначити, що між виконаними ми відкрили в сопранї неоцїнені скарби. Без пересади п-на Чухраївна має незвичайний, а при тім ніжний милий і високий сопрановий голос, так що щиро радимо, щоб не занедбувала его а в найблизшім часї запродукувалась у нашім висшім інститутї музичнім, а директор сов. Вахнянин з певностию вкаже їй дальшу дорогу, в сїм напрямі хосенну.

П-на Салюківна здекларований контральт і власне длятого краща її позиция в хорі, чим в партиї сольовій, а колиб вистерігалась форсованя, голос її і в середнім реєстрі вирівнавби ся і тодї була би в неї велика сила сьпівацка. Що п. Гарасевич сьпівав гарно, не диво, сеж абсольвент нашого висшого Інститута музичного, однак загальну увагу звернув на себе молоденький діріґент орхестри читальняної, яка відограла удачно Potpourri з народних пісень. — П. Гладилович також член висшого інст. музичного. Се що нам вчера подав із своєю орхестрою, вселить нам повнадати на него повну надію. У веденю орхестри виказав подекуди більше чим звичайно зрозуміле річи. Сольо скрипкове відограв п. Артимович а хорами управляв п. Галїновский, неструджений робітник в сїй читальни. Слова признаня належать ся також акомпаніяторови і авторови „Romanz“ вчерашної, п. Б. Вахнянинови. Публика витала і пращала концертантів бурею оплесків і вдоволена опускала салю з піснею „Ще не вмерла“ на устах. — *Мисайло Волошин.*

Надіслане.

Адвокат д-р Король
в Жовкві 1018
глядає концепієнта від 1 січня 1906.

РУСИНИ! Домагайте ся всюди **ТУТОК і ПАПЕРЦІВ** **„ЗОРЯ“** оподатковаиих з 5% на руский народний фонд. Кождий листок має випечатану водним друком напись „Зоря“ для відрижненя від злих наслїдовань. Цїна приступна, якість знаменита. Взірцї даром. Ласкаві замовленя полагоджую відворотною почтою.

Братя Ельстер
Львів, Охоронок ч. 9. 835

Потребую сейчас економії Біліньского і скарбовости Ґломб ньского. Хто міг би мені єї продати, звомить подати ціну і рік видання. Стефан В. Лятушиньский в Любачеві за Валом.
1068 3—3

Реньске природне вино
1 фляшка . . . . К 2·40
10 „ . . . . . „ 22·—
поручає торговля
ІВАНА БОРИСА
в Перемишли. 918

Помічник оборотний і добрий експедиент найде місце в корінній торговли Івана Бориса в Перемишли. 994 12—?

EPILEPSI

Хто занепадає на падачку, корчі і т. п. нервові недуги, нехай жадає брошури про се. Висилає даром і оплатно Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.
162 31—52

Дьвна новість!
325 — за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годинник з хорошим ланцушком іде точно з 3 річною порукою, велична LATERNA MAGICA з 5 гарними образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки з імітованим брилянтом, 1 прегарна колія з орієнт. перел, неодна женьска окраса з лат. замком, 1 хороший скіряний пулярес і елеганцка циґарнічка з бурштином, 1 гарнітур шпінок до сорочки і маншетів, 1 сцизорик, 1 прегарне тоалетове веркальце з бельгійского скла в етуі, 20 предметів до ужитку листового і 200 штук ріжних дома потрібних предметів. Ті прекрасні, 325 штук з годинником, що сам ті гроші варт, можна одержати за надісланем готівки або почтовим побранем 1 зр. 95 кр. в маґазині 65
С. КОГАНЕ
Краків Pf/882.
Заводогідне гроші звертають ся.

Академік вправний інструктор, глядає лекциї на селї. Ласкаві зголошеня і услівя на адресу: „ЛЕКЦИЯ“ Kosowa poste restante. 1047 5—5

Знаменитий мід десеровий курацийний по 6 К, найліпший „Raritas“ медоборів по 6 К 60 сот. за 5 клґ. франко. Мід в пляшках по 2 К за 1 клґ. За бляшанки звертаю 60 сотиків. На будову театру від руского замовленя даю 20 сот. **КОРЕНЕВИЧ** ем. учитель Іванчани. 1009 12-24

1 склянка до води з білого скла, першої сорти лише 4½ кр. тузин **54** кр.
1 склянка до води з матовим паском 6 кр., тузин **72** кр.
1 келишок до вина 12 кр., тузин **1·44**.
1 келишок до горівки 9 кр., тузин **1·08**.
1 карафка до води **35** кр.
1 компотовий ґарнітур на 6 осіб лише **1·35**.
1 сервіс до чаю на 6 осіб лише **2·60**.
1 скляний сервіс на 6 осіб лише **1·90**.
1 комплетний порцеляновий сервіс столовий з декорацією в цьвіти на 6 осіб лиш **6·50**.

Повисші предмети можна набувати в загально звісним в дешевости і доброти жерелї для порцеляни і скла то є в торговли
Казимира Левицкого
ц. к. надвірного доставника
Львів, пл. Марияцка ч. 10
(давнїйше Трибунальска.)
1070 3—7

НА СЬВЯТА!
Ланцутскі горівки
виробу рафінериї спіритусу ц. к. упр. краєвої фабрики розолїсів, лїкерів, румів і т. п.
ґр. Романа Потоцкого в Ланцутї
поручають
всякі першорядні торговлї.
Цїнники даром і оплатно. 1078 1—2

„Народна Гостинниця“

стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою
будує у Львові свій власний готель.

Чим більше заінтересованя окаже в тій справі наша суспільність, тим скорше буде сей триповерховий дім уміщений і відданий до публичного ужитку. Заінтересоване і признане важности підприємства „Народної Гостинниці“, котре ширити буде відомости нового у нас промислу, окаже наша суспільність численним вписуванєм в члени нашого товариства і льокацією своїх капіталів, від котрих то льокаций платимо 5%. — Жертви не жадаємо, але даємо нагоду певної і користної льокациї капіталів, що приспорить вкладникам доходи, а народній нашій справі хосен в загальнім значіню. — Адреса нашого товариства: „Народна Гостинниця“ у Львові, Ринок 36. **УПРАВА.** 751 16—?

Власного виробу
ЛЯМПИ на ВІЧНЕ СЬВІТЛО
з хіньского срібла і бронзу в огни золоченого по припису епископскої станиславівскої консисториї продає по найнизших цїнах
звісна руска торговля, сполучена з бронзівничою рукодїльнею
Петра Дуткевича
в Станиславові
улиця Бельведерска ч. 5.
Лямпи продає по цїні 32, 40 до 62, 70, 80, 90, 100, 110, 120 корон за штуку.
Патентовані лямпи „Guillon“ сьвітять ся 14 день. 863 7—21

НАИДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО
Маґазин Футер
М. А. АВГУСТИНА
у Львові, ул. Театральна ч 7
(напроти головного входу до костела катедрального)
поручає всякого рода
футра, ґарнітури, шапки, верхи до футер і пр.
БОА
в ріжних форматах і гатунках у величезнім виборі.
Цїнники на жаданє даром і оплачено. 856

Робітню знарядів церковних
другу руску в Галичинї поручає
Василь Дуткевич
бронзівник в Перемишли.
Приймає чаші до золоченя, дароносницї, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золочене і сріблене відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, лїхтарів, павуків.
ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, бронзівник
Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 595 61—90

СЬВЯТА! ПОЗІР!

Хороших карток сьвяточних набуває ся в „Сокільскім Базарі“, Львів, ул. Руска ч. 1, дарунків для старших і молодших та купує ся лише в „Сокільскім Базарі“.

Великий вибір вишиваних краваток 3—4 К, сорочок, передів, ручників гуцульских, поясів, запасок, вишиваних настільників, торбинок і пр. Ґердани по 2—5 К, жіночі від 4—8 К, даньцушки синьо-жовті по 2 К. Студентскі шапки зі синьо-жовтим дном 2·40 К. Кепторики і шапочки 13 К. Вироби з дерева, тарелї різблені, касетки, гуцульскі топірцї і т. п. Вироби з глини. Тарелї на стїну і тіста з народною орнаментикою і з портретами поетів, фляконики, вазонки, попільнички, пушки і т. п. Образи, краєвиди і портрети Шевченка, Крушельницкої, історичні в ріжних цїнах. Спинки, шпильки, брошки, мошонки, папіросницї склянки на мід або пиво з гербом Руси.

На сьвята купуйте лиш в „Сокільскім Базарі“ у Львові ул. Руска ч. 1. 1049 3—10

Ілюстровані ЦІННИКИ висилаємо на провінцию даром.

Полекші в СПЛАТАХ після умови.

Всї товари, які лишились з **випродажі** звиненої фірми „А. Кшиштофович у Львові“, а то: *дивани, фіранки портиєри, диваники* над і перед ліжка, *хідники, церати, лінолеум, перскі і смирненьскі дивани* та всякі декорацийні артикули набули ми нотарияльним актом до ч. рен. 12029/5.

Ті припаси, а також більшу часть висортованих товарів нашого складу **продаємо з незвичайної нагоди по дуже низьких цїнах** *і уділяємо Впов. особам добре ситуованим, на домагане так у Львові, як і на провінциї* **радо кредиту після устної або письменної умови.** — Ілюстровані цїнники висилаємо на провінцию даром, за надісланем 10 сот. в почтових значках. Поручаємо також, як довго вистануть засоби, отсї товари: **Диваники** перед ліжка по 30, 40, 50 кр. і висше. **Дивани** над ліжка по зр. 1·25, 2, 2·10 і висше. **Дивани** саньонові по зр. 5, 6, 7 і висше. **Хідники** метр по 15, 20, 25 кр. і висше. **Портиєри** штука по кр. 60, 75, зр. 1 і висше. **Коренкові фіранки** штука по кр. 60, 75 зр. 1 і висше. **Капи** на столи і ліжка зр. 1·20, 1·50, 2 і висше. Останки ріжних материй на меблї і ріжних хідників дістати можна казочно дешево.

УПРАВА ФІРМИ **„AU LOUVRE“**
256 31—37 **Львів, ул. Сикстуска ч. 6.**

Наша ново-отворена фірма дамских і діточих новостий находить ся при ул. Галицкій ч. 19.

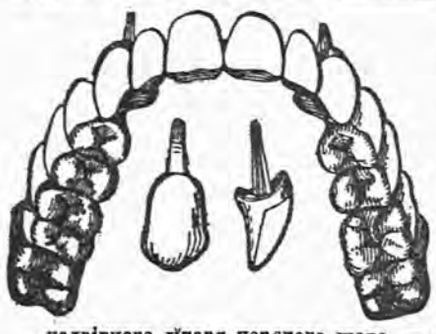

American System Bridge work Richmond crown.
Штучні зуби без плиток на піднебіню, золоті корони, ідеальні місткові і прецезийні протези американьскої методи в технічно-дентистичнім інституті
КАРОЛЯ РАТТІНҐЕРА
б. довголїтного асистента і управителя технічного відділу надвірного лїкаря перского шаха. — Цїни незвичайно умірковані.
Львів, улиця Академічна ч. 14. 1072 3—5

ЧАСТИННУ СПЛАТУ
признано всїм особам добре ситуованим, без ріжниці стану або ранґи.
Ново отворений маґазин новостий для женщин і дїтий у Львові при ул. Галицкій ч. 19, під фірмою
„Малий Лювр“

поручає свій величезний вибір блюзок, капелюхів, рукавичок, гальок, шляпок, матанок, фартушків
КОНФЕКЦИЇ ДІТОЧОЇ І ДЛЯ ХЛОПЦІВ
парасолів, парасольок, панчох і панчошкових товарів, вовльок і инших модних товарів, льняних товарів, столового біля, мужеского, дамского, і дїтячого біля і т. д.
Замовленя з провінциї полагоджує сьвід воротно.
Управа маґазину „МАЛИЙ ЛЮВР“ у Львові, Галицка 19
(ріг ул. Собіского). 325а
Ілюстровані цїнники висилає ся на провінцию даром і оплатно.
Наш головний склад диванів, портиєр, фіранок, хідників, коців, ковдер, кап на столи і на ліжка, церат, лїнолеум і декорацийних артикулів находить ся **у Львові, ул. Сикстуска ч. 6** (Пасаж Гавсмана).

Без конкуренциї.
Чи конче! треба з Гамбурґа і Триєсту спроваджувати?
Звісний в краю і виключний склад
Чаю і Кави
під фірмою
АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1
поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кґ.	Congo добра	1·40 кр.	½ кґ.
Portorico prima	65	„ „ „	Moning родинна	1·60	„ „ „
Ceylon знаменита	76	„ „ „	Kaysow добірна	1·80	„ „ „
„ плянтац.	90	„ „ „	Souchong знам.	2·—	„ „ „
„ перлївка	90	„ „ „	„ найл.	2·50	„ „ „
Мокка арабска	80	„ „ „	Kintuk аромат.	3·—	„ „ „

Висилка 2 кґр. кави і 1 кґр. чаю разом оплатно, або 2 кґр. чаю і в 5 кґр. кави особно оплатно за післяплатою. 913

Рух зелїзничих поїздів
важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:
8 Іцкан **12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохта (від 1/7 до 30/9 в недїлю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що недїлї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Сереета (від 1/7 до 31/8), Берґомета (в понедїлок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в недїлї і сьвята.)
„ Кракова **2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Яска (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск 7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця 5·—.

На Підзамче
„ Підволочиск 7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Зі Львова з головного двірця відходять:
До Кракова **12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Заломаного (від 25/6 до 15/9), Освєнцїма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан **2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,) Ворохта (від 1/7 до 30/9) що недїлї і сьвята.)
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Кохавини (від 1/5 до 30/9 що недїлї і сьвята.)
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця 11·10.
„ Ряшева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави рускої 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча
„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Примітка. Поїзди посвітні друковані з черешками поспешні; поїзди нічні є означені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 6 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого ниного рода, інвестовані провідники, розкладки їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в міжнім бюрі ц. к. державних зелїзниць, площа Гаусмана ч. 9. 65

Руска господарска Спілка

зареєстроване товариство з обмеженою порукою **в Станиславові**
подає отсим до публичної відомости, що отворила
Робітню дамского кравецтва і білого шитя
в льокали улиця Сапіжиньска ч. 26.

Війшовши в купецку звязь з першорядними фабриками є в повній силї відповісти всяким, хотьби найдальше ідучим вимогам.

Приймає замовленя на доставу і виріб комплетних виправ і цїлої жіночої конфекциї, заразом виробл є все, що входить в фах білого шитя, а особливож біля домашного і столового, постелї і т. д.

Приймає ся до науки кравецтва і білого шитя дівчата за условленим винагородженєм.

Поручаючи свою робітню ласкавим взглядам П. Т. Публики остає з поважанєм
1061 1—4 **Управа „Рускої Господарскої Спілки“ в Станиславові.**

Прошу читати!
В тих днях вийде з під друкарскої праси IV річник
„Календарика фінансового“
на рік 1906
з незвичайно богатим змістом, особливо в банкових і фінансових справах. Дістати єго може кождий за надісланем адреси перепиненим листком.
БАНКОВИЙ ДІМ
Рогатин і Улям
Львів, ул. Сикстуска 8.
1056 4—10

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий. З друкарні Народової [Манецких] Конечна ч. 9.

272. Львів середа 7 (20) грудня 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Багатори ч. 24. Бюро газет А. Ольшанского ул. Кілінського ч. 2; Є. Соколовский, Палац Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 33. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulawski Wien VI. Gottreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з ілюстр. додатком

в Австриї:		на провінциї:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Багатори. — Рукописи звертають ся лише на попередньім зарученню. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошенє звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсерату або за її місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошенє числять ся по 20 с. за стрічку.

Безсильна злоба.

Оригінальний се вид, як „вірнопідданча“ фалянґа з „польского кола“ приймає позу опозиціонера та грозить... виповідженєм своїх услуг державі і династиї. Тайні цісарскі радники, ексцеленциї, двірскі достойники та рицарі усяких ордерів, а при тім фальшівники виборів та зелізничі, лісові і пропінаторскі ґешефтарі, в роли антідержавних і антідинастичних „вархолів“ — се вид справді достойний олімпійских богів. Крайні реакціонери та льояльісти, що кожде слово критики та кожде слово протесту против власного режіму пятнували як „нігілізм“ та „анархізм“ (так представляють сї „тайні радники“ руский рух перед монархом), зривають ся нинї до бою не тілько против правительства нашої держави, але й накивують в сторону цісарского Бурґу.

Таке іменно значінє мала промова одного з проводирів краківскої консерви, Ґурского, виголошена на однім з послїдних засїдань парляменту. Промова ся звісна нашому загалови і повтарати єї не треба. Досить згадати, що речник краківскої станчикериї практикував безпощадно урядничі правительства, що бавлять ся в радикалів і слухають улиці, хоч польска шляхта від 40 років вірно служить державі і династиї, занедбуючи навіть власні національні інтереси. Коли-ж — кінчив Ґурскі — Поляки ще голосують за буджетовою провізориєю, то однак не мають певности, чи правительство, що не переводить в житє закону о каналах, виповнить ті словні приреченя (розумій: приреченя що до переведеня виборчої реформи в Галичинї! — *Ред.*), які воно поробило. — Сказано недвозначно: або правительство зробить се, що хочемо, або наша служба Австриї і династиї скінчить ся...

Промова речника „польского кола“, а іменно та часть, де говорить ся про помиреня з династиєю та про віру і самовідречену службу державі, вимагає одначе деякого спростованя. Правда, що польска шляхта помирила ся з Австриєю і єї династиєю і правда, що вона висługувала ся всякому найобскурнїйшому правительству й давала ся уживати до всякої парляментарної „оделка“, — одвак за яку ціну вона се робила і з яких мотивів так робила?

Коли польска шляхта помирила ся з Австриєю, то певно не з любови до неї або єї династиї (звісна річ, як згадує вона Марию Тересу та Иосифа II!), але в заміну за право панованя над Русинами, — специяльнє-ж, коли мова о самій шляхтї, то навіть в заміну за право нищеня і визискуваня не лише руского але і власного — польского — народу.

Австрия добре заплатила вже польских панів за се, що вони ласкаві були піддержувати єї правительства. Ся ціна — то розбій від 40 років доконуваний шляхотскою клїкою на цїлім краю, то девастация економічна і політична цїлої рускої і польскої суспільности в користь одної нечисленної власи.

Коли отже йде о білянс зисків і страт, то з дотеперішних вислуг польско-шляхоцкої клїки у Відни вискувала тілько вона сама, а натомість тратила держава. Віддавши польскій шляхтї за єї сумнївної вартости услуги цїлу Галичину в політичну аренду, держава стратила натомість то, що для кождої держави найважнїйше: стратила через те всяку опору в міліонах галицкої суспільности. Адміністрация держави в Галичинї стала пострахом і єгипетскою язвою для всего населеня краю, а кождий майже ц. к. комісар се у нас для хлопа, міщанина і робітника синонїм ворога та паньского прислужника. За ту паньску ласку, що 60 рук польского „кола“ підносило ся за кождим разом, коли треба було ухвалити державі — не з своєї а з чужої кишенї — буджет — та — не з своїх, а чужих дїтий — рекрута, за ту „вірну службу“ мусїла Австрия взяти на свій рахунок всї ті камерунські злидацтва та над'ужитя, котрих ареною стала Галичина, а котрі серед міліонів населеня підкопували крок за кроком довіре до держави та сїяли серед них хиба лише ненависть до неї.

Ось-так польска шляхта помирила ся з державою і увійшла з нею у договір. Була се societas Leonina, де всї зиски тягла лише шляхоцка клїка, а всї страти поносила держава.

Та чи справдї зробила польска шляхта з себе яку жертву на тій „вірній службі“, як каже п. Ґурский? — Клїка з польского „кола“ піддержувала правительство лиш тому, бо тілько за волею правительства вона могла грати ту ролю, яку через 40 років грала, бо тілько маючи до розпорядимости „rząd krajowy“ і австрийского жандарма може вона держати ся в краю при кермі і у Відни при значіню. „Піддержувати“ всяке правительство — таке, розуміє ся, яке йшло у всїм на руку польско-шляхоцким верховодам — се був прямий інтерес сеї клїки, се була для них асекурация їх розбоєм і ошуканьством здобутої позиції. І се в мові панів з польского „кола“ називає ся „жертвою“. Справдї — коли хто ту був жертвою, то хиба нещасне населенє Галичини, приведене за 40 років над беріг пропасти.

Польска шляхта страшить виповідженєм своїх услуг. Та сего страшака нїхто здоровий не налякає ся. Що найбільше темою для гумористики може бути погроза, що 2000 галицких шляхтичів зриває ся до опозицийної борби против правительства і против... сїмох міліонів галицкого населеня! По таких погрозах можна спокійно спати, не журячи ся о долю Австриї.

Тому і правительство не сьміє лякати ся погроз здеморалїзованої та крайно здискредитованої клїки. Може вона пінити ся зі злоби, може грозити, поки в парляментї має ще 60 місць, здобутих кривдою міліонів населеня, розбоєм, ошукою та підриванєм віри в державне право, але сили вона нїякої — поза ц. к. маєліхерами — не має. Навпаки: правительство повинно раз скористати з нагоди, щоби сим панам, з їх династично-державним патриотизмом auf Kundigung, сказати... „Adieu, meine Herren!“ П. Ґурскому et Comp. пора уже Відневи сказати: Досить ви навизискували ся державного престіжу, досить ви коштували людскої кривди, безправства та занепаду династично-державних почувань у міліонів галицкого населеня, досить через вас уже здискредитована австрийска управа в Галичинї! Тепер пора, аби держава увільнила ся від ваших, за дорогих заслуг, та щоби ставула на кріпких ногах — опираючи ся не о вморшавілу клїку але о довіре міліонів населеня!...

— Фонд Боєвий за загальне виборче право жде на добровільні жертви руского патріотичного загалу!

Бесїда п. Ник. Васильча,

виголошена в державній радї д. 15 грудня 1905. при дебатї над буджетовою провізориєю.

Висока палато! Сего року маємо вже другу буджетову провізорию; першу ухвалено в лїтї, а нинї маємо занати становище до провізориї на дальших шість місяців. Дня 27 червня с. р. голосували за провізориєю лише патентовані державні сторонництва. Наш клюб, що заступає четверту що-до числа народність в Австриї, голосував в червни так само як і давнїйше проти провізориї, бо бачив також і міністерство Ґавча в обіймах польского кола.

Тепер маю іменем мого клюбу виложити причини, чому ми змінили наше становище до правительства і чому уважаємо теперішну хвилю за відповідну, щоби правительству дати, так сказати, якийсь задаток нашого довіря. Ми від давна уважали за головне жерело всеї недолї руского народу в Австриї несправедливу ординацию виборчу і спосіб виборів. Від давна одною з найголовнїйших точок нашої проґрами була зміна виборчої ординациї; длятого річ зрозуміла, що в хвили, коли найшло ся правительство, котре сю точку нашої проґрами принимає за свою, ми з недовіря до правительства, ще й нинї з неодної причини оправданого, переходимо на становище вижидаюче. А з уваги, що головними противниками правительства в справі виборчої реформи являють ся наші відвічні ворога, видає ся нам оправданим навіть троха більше нїж вижидаюче становище до правительства.

Що головним жерелом всяких кривд, яких зазнають Русини, особливо в Галичинї, є віддавна виборче право, на те находять ся докази в цїлих томах стеноґрафічних протоколів парляментарної бібліотеки, як і у всяких жалобах, пропамятних письмах і т. и., котрі подавано до правительства, а навіть до трону.

Після теперішної виборчої ординациї могли би ми вибрати собі 24—25 послів. Але й сего малого числа мандатів не годні ми дістати через те, що наслїдком виборчої ординациї приходить сюди з Галичини так велике число польских послів не тілько від польскої народности, але і від одної власи, можна сказати, одної клїки тої народности. А що кожде правительство мусить числити ся з так великим числом послів, то й вони завсїгди уважали за свою цїль для власних олїґархічних забаганок заарендувати Галичину для себе.

Я мушу тут виразно зазначити, що анї я анї мої товариші анї взагалї руский народ не має найменшої ненависти до Поляків; а все, що о тім від довгих лїт говорить ся і пише ся з польскої сторони, мов би Русини були запеклими ворогами Поляків, має лише тую цїль, щоби роздувати в краю шовінїзм, закривати свої власні наміри та спокійно і незамітно господарити між обома народами.

Длятого справедливої виборчої ординациї бажає нинї в Галичинї не лише руске, але й польске населенє; а о тім може й п. президент міністрів сам переконати ся, коли схоче вислухати голосу польского народу і тих, що мають у него довіре, — а таких є навіть в польскім колї кількох, та лише під терроризмом, який там панує, не могуть вони тут відозвати ся.

Ми певні і переконані, що справедлива виборча ординация доведе заступників польского і руского народу до згоди. Але поки хтось третий жиє із спору обох народів, поти очивидно роздуває ся той спір; а тепер навіть державна управа в Галичинї всїми можливими способами провокує руский народ, щоби в нїм роздувати ненависть до Поляків і змусити єго до оборони та спонукати до провокациї Поляків і тим способом ловити рибу в мутній водї.

Чи маю вам, панове, подавати приклади урядово авторизованих провокаций Русинів з остатних лїт? Чи маю вам пригадувати сецесию шістьсот руских студентів з львівского унїверситету, викликану пляновою провокациєю рускої молодїжи? Чи маю пригадувати страйк руских хлїборобів, здавлений специяльно галицким способом, або стріляне і мордоване руских селян при виборах до державної ради і до сойму? Се-ж факти, котрі забрали тут цїлі засїданя. А коли п. президент міністрів, котрого тогдї не було ще тутки, довідав ся в дебат сеї палати про страшні річи, які дїють ся в Галичинї, і коли й се спонукало єго до постанови подбати о виборчу реформу, то за те певно не лише руске населенє Галичини, не лише польский галицкий хлоп, але й корона та Австрия мусять єму дякувати, бо лише тогдї можна числити на те, що доведене вже до краю сїльске населенє Галичини назад прихилить ся серцем до Австриї.

Ще й під управою теперішного президента міністрів руский народ доси в день бував провокований, — розуміє ся під опікою могучого сторонництва, під охороною найвисших достойників галицких, котрі там є лише відпоручниками того сторонництва. Наведу лише оден приклад. Є в Товмачи староста дуже добре знаний панам з польского кола. [*Голоси: Свобода!*] Староста, що любить особливо рекрутами інтересувати ся. І той староста, котрого в кождім иншім краю в Австриї, вже давно були би прогнали, там урядує і мусить урядувати, бо він визначає ся одним: він є заїдлим ворогом Русинів. Тепер він знов здав іспит із своїх староственських спосібностий. Коли Русини хотїли в Товмачи обходити одно національне сьвято, він заборонив обхід, а в дотичнім письмі зневажливо висказав ся про історичну особу, котрій Русини присьвятили той обхід, і заборону змотивував якоюсь епідемією. Дивна лише річ, що товмацким Полякам вільно було того самого дня обходити мимо епідемії память повстаня з р. 1830; імовірно п. Свобода забезпечив їх від епідемії якимсь щіпленєм. [*Веселість*]. Оттак того самого дня була епідемія для Русинів, але для Поляків не було її.

Ви знаєте вже, панове, бо о тім говорено тут нераз, що Русини в Галичинї мають одну ґімназию на 616,000 душ руского населеня; Поляки мають 36 ґімназий. В прирівнаню до Поляків повинні би Русини мати 27 ґімназий. [*П. Романчук: Бо у Поляків припадає одна ґімназия на 110,000, а у Русинів одна на 616,000 мешканців. Се рівноправність!*] Але й сї ґімназиї, які маємо, не дають Полякам спокою, бо через те росте число рускої інтеліґенциї. Длятого нашу молодїж переслїдує ся при кождій нагоді. І так пр. двох руских учеників ґімназияльних підозрівано, що вони брали участь в одній рускій маніфестациї у Львові, бо їх десь недалеко бачено. [*П. Романчук: Але зовсїм не брали в нїй участи!*] Але припустім навіть, що брали. Їх зараз приарештовано і без ухвали учительского збору видалено зі школи. Та дивна річ, що незадовго по тім обходжено у Львові памятку польскої революциї; отже з польскою ґімназияльною молодїжию поступлено собі далеко лагіднїйше. Я з тим згоджую ся, бож треба памятати о тім, що поступки ґімназиястів нїколи не можна осуджувати тою самою мірою, що поступки дорослих людий, ще до того в Галичинї, де молодїж в батьківскім домі придивляє ся і прислухує ся національному шовінїзмови і національній борбі старших. Але чому не прикладає ся тої самої міри до рускої молодїжи? Кождий нерозважний крок наших руских хлопців карає ся як найострійше. [*П. Пастор: Польска і руска молодїж повинна учити ся!*] О, так; був би то рай! Лише зробіть, щоби так було!

Недавно знов спровоковано Русинів: заборонено обходити память Богдана Хмельницкого, хоч памятку польского повстаня з р. 1830, очивидно позволено обходити. Прошу собі уявити, що Швайцария мала би таку саму приємність, як Русини, належати до Австриї і що заборонено би Швайцарам обходити память Теля. Яка то виялась би буря і як цїлком природною мусїлось би її уважати! А колиб ви панове, знали, що значить Хмельницкий для руского народу, то ви не могли би надивувати ся, що Русини з таким спокоєм внесли сю заборону. І я надію ся, що й правительство прийде раз до того пізнаня, що не зараз найде ся так спокійний народ, як руский, коли лише віддасть ся єму справедливість.

Ті панове, що приходять сюди на підставі давної виборчої ординациї з своїх курий з Галичини, мали все лише одну цїль, щоби зробити себе конечно потрібними для правительства. В тій цїли вони інтриґували між галицким народом а правительством, а в сїй палатї нїколи не допускали до спокою між сторонництвами а правительством, бо инакше зараз виявилось би, що вони не так є конечно потрібні, щоби не можна без них обійти ся. Але вони подумали собі: Колись таки возьмуть ся до нас. Вони вміркували, що навіть їх найдавнїйші приятелі, чеські посли, стали непевні, та погадали, що треба лише скоро прийти до автономії, розуміє ся, з теперішним соймом і теперішними привілеґіями, а тогдї можна говорити з короною так, як говорять нинї Мадяри. Я доведу вам, що ті панове не такі собі невинні, як доси удавали. Ви пригадаєте собі, що давнїйше не вільно було тутки навіть виступити з жадним хоч би як оправданим наглим внесенєм, бо ґр. Дідушицкий зараз говорив: Ми є за спокійними нарадами сеї палати і за реґуляміном; всьо мусить прийти в свій час; а для того голосувати будемо против наглого внесеня — пр. на знесенє мит.

А тепер президент міністрів Ґавч самим лише пляном виборчої реформи довів до того, що вчера панове з польского кола голосували за наглим внесенєм! [*Веселість*].

Ви також замічали, що давнїйше, коли лише упало тут яке слово, не уживане може у високих кругах або в дамских товариствах [*Веселість*], ті панове попадали в нервовість і шептали між собою, що треба доконче змінити реґуляминъ. Але всему тому, що нинї говорить ґр. Штернберґ, приплескують ексцеленциї і тайні радники і всї ті підпори

ДЕШЕВШЕ! 25% ДЕШЕВШЕ!
1071 3—4
І. Рутковский і Б. Веселї
Львів, ул. Галицка ч. 16.
На ялинку найкрасші забавки
ЦІНИ ГАЛЯНТЕРЇЇ ЗНАЧНО ЗНИЖЕНІ.
25% ДЕШЕВШЕ!

„МЕРКУР“
НОВО ОТВОРЕНА
палярня кави специяльних ґатунків і мішанки найдобірнїйшого чаю
у Львові, улиця Кілїньского.
2428 7—12

трову з польского воза. Чи не дивна-ж ся нагла зміна? [*Живі признаня*].

(*Конець буде*).

Нарід за загальним, рівним, безпосереднім, тайним і несфальшованим правом виборчим!

Віче в Соколівці.

Дня 13 с. м. відбуло ся віче в Соколівці (на границі пов. брідского) при участи поверх 1200 учасників. Президував о. Ів. Березиньский, заступником предсідателя був селянин Кость Черняк з Чех а секретарював селянин Олекса Саган.

По рефераті, котрий виголосив в 1½-годинній промові п. Михайло Петрицкий, редактор „Гайдамаків“ зі Львова, принято резолюциї за загальним, рівним, безпосереднім, тайним правом голосованя, з тим, що якби парлямент, де засїдають також Поляки а головно польска шляхта не приняв предложеня, то закон о виборчій реформі має бути накинений правительством з гори.

Запротестовано також проти покривдженя рускої части краю а дотичні ухвали переслано телеґрафічно міністрови бр. Ґавчови.

Промовляв еще селянин Василь Черняк, по чім поверх тисячна маса народа пійшла похід через місто сьпіваючи „Мир Вам брати“. Місцевість є москвофільска і инших пісень крім плаксивого „Мир Вам брата“ в тій місцевости сьпівати не знають.

Жиде, що місцевий сьвященик о. Кальба визвайшов собі на день віча депутацию до вамісника а й взагалі не працює в громаді в напрямі національнім.

Віче в Слободі золотій.

Дня 10 с. м. відбуло ся в Слободі золотій віче в справі виборчої реформи. Народу зі Слободи і окружних сіл зібрало ся поверх тисячу. Предсідателем зборів був місцевий парох о. Горбачевский, заступником Іван Кузів з Денисова, секретарем Лев Васильківский з Слободи золотої.

Реферували про загальне право голосованя д-р Володимир Бачиньский з Бережан і про політичне положене руского народу Тимотей Старух зі Слободи. Д-р Бачиньский пояснив народови в тригодинній красномовній бесїдї всї вправди старого права виборчого, як і велике значінє для нашого руского народу загального, рівного, безпосередного і тайного права голосованя, та що руский нарід мусить хочби і остатних средств ратунку хопити ся, щоби тоє право виборотн. П. Старух знову пояснив народови той страшний гнет і визиск руского народу польско-шляхоцкою пануючою клїкою від більше як пятьсот лїт і взивав народ, щоби сей гнет вже раз з себе скинув, а скине его тілько тоді, як дійсний нарід як оден муж стане до борби за загальне, рівне, безпосереднє і тайне право голосованя. На сей зазив залунало з тисячай грудий „Проч з посередним правом голосованя, проч з виборчими курнями, проч з польско-шляхоцкими привілеями, най жиє загальне, безпосереднє і тайне право виборче“.

Віче розпочало ся о 3 годині пополудни і тягло ся до пів до 8 години вечер.

На конець промовив о. Горбачевский місцевий парох і завізвав вібраних в горячих словах до борби за виборчим правом предкладаючи слїдуючі резолюциї, котрі народ з одушевленєм і одноголосно ухвалив:

I. Селяни вібрані на вічу в Слободі золотій дня 10/12 1905 домагають ся загального, рівного, безпосередного і тайного права голосованя, так до ради державної як і до сойму, рад повітових і громадских та заявляють, що рука в руку підуть з міскими робітниками і будуть бороти ся о се право всякими можливими средствами.

II. Домагають ся утворена округів виборчих на підставі національної автономії, причім Жиди мають бути уважані за окрему народність.

III. Домагаємо ся поділу Галичини на часть руску і польску.

IV. Висказуємо польско-шляхоцкій більшости соймовій свою глубоку погорду за єї становиско в справі виборчої реформи і всяких жадань руского народа а з окрема на поли шкільництва.

V. Висказуємо признанє рускому клюбови соймовому а з осібна голові пану Олесницкому за їх мужну оборону прав руского народа і за їх становище в справі Вавелю.

VI. Взиваємо Руский Клюб послів парляментарних, щоби рішучо виступив в обороні загального права виборчого і домагав, щоби оно для Русинів не вийшло сфальшоване.

VII. Остерігає ся австрийске правительство перед інтриґами польскої шляхти, щоби оно не важило ся руский народ скривдити, бо руский народ вхопить ся в той час остатних средств самооборони.

VIII. Хлопске віче в Слободі золотій просить руских членів палати панів, щоби они виступили в палаті і висказали, що цїлий руский народ домагає ся загального, безпосередного та тайного права виборчого.

Відповідна телеґрама зістала вислана від президиї віча до міністра Ґавча, а кромі того донесеня до німецких дневників.

Віче в Сапогові.

Дня 10 грудня о 5 ій по полудни відбуло ся довірочні збори громадян Сапогова в Бердівщині.

Явило ся понад 200 селян. Місцевий сьвященик в довшій бесїдї пояснив дотеперішну ординацию виборчу а відтак загальне, безпосередне, рівне і тайне право виборче. Присутні зрозуміли своє політичне положенє і незвичайно одушевились проектованим новим правом загального і рівного голосованя. Однодушно ухвалили відповідні резолюциї, між иншими і слїдуючу:

Протестуємо проти вилученя Галичини зі звязи коронних країв, репрезентованих в раді державній у Відни, як також проти всякого покривдженя Русинів в праві виборчім в користь Поляків.

Ухвалені резолюциї вислано телеґрафічно на руки президента міністрів барона Ґавча.

Віче у Вашківцях.

Дня 17 с. м. відбуло ся велике народне віче у Вашківцях н. Ч. Мимо сніжної заверухи зібрало ся поверх два тисячі народу із всїх майже громад вашківского повіту. Між присутними можна було замітити і Жидів. Віче відкрив уч. Ів. Герасимович. Головою вибрано віцем. д-ра С. Стоцкого, а писарем І. Герасимовича. Справу реферував п. Я. Весоловский, відтак промовляли Ів. Сандуляк, І. Стрийский, І. Шонтко, а вкінци д-р Смаль Стоцкий. По ухваленю вічевих резолюций, переслано їх телеґрафічно бар. Ґавчови і послови Н. Василькови. По сїм рушив величавий демонстрацийний похід до староства, де вибрана на вічу депутация, зложена з президиї віча і з учасників віча пп. Івана Перепилиці, Николая Гуньки і Герша Ляйба Вальцера, передала устами д-ра Стоцкого жаданя віча на руки старости Штронера до міністерства. Староста заявив, що бажаня ті безпроволочно перешле куди слїдує, та що его се незвичайно буде тїшити, коли нарід дістане рівне, загальне і безпосередне право виборче.

Справи австро-угорскі.

Державна рада.

В понедїлок відбуло ся послїдне засїданє палати п слів сеї сесиї. По інтерпеляциях і відповідях на інтерпеляциї приступлено до дискусиї над наглим внесенєм пос. Шрайнера в справі наміреного підвисшеня маніпуляций тариф на державних зелїзницях. Управитель міністерства зелїзниць, Верба виказував конечність сего підвисшеня сих тариф з огляду на недостаточні доходи державних зелїзниць супротив потреби інвестаций, розширеня зелїзничого руху і видатного збільшеня платні персоналу в р. 1906, на що будуть потрібні міліони. Підвисшене маніпуляцийних оплат не буде механічне і рівномірне, але відповідаюче вартости товару і не принесе шкоди експортови. — Наглість внесеня і внесенє ухвалено.

Палата приступила до дискусиї над внесенєм п. Китая о поліпшенє бату рільничого населеня. Наглість і внесенє ухвалено.

По залагодженю кількох запомогових справ, замкнено засїданє і сесию. Про речинець слїдуючого засїданя повідомлять ся послів письменно.

Угорский сойм.

Будапешт. Перед отвореням сойму сконсиґновано в касарнях війско. Всї улиці ведучі до парляменту обсаджено кінною і пішою поліциєю. При отвореню засїданя міністрів не було в палаті. Появив ся лише міністеріяльний урядник і приніс президентови сойму лист президента міністрів і королївске письмо. Президент Юст відчитав королївске письмо відроч.ююче сойм і сказав: „Фельдцайґмайстер Фаєрварий прислав менї лист, до котрого залучив королївский рескрипт“. Сей рескрипт відчитано. В рескрипті зазначено, що сойм відрочений до 1-го марта 1906 року.

П. Антоній мотивував внесенє коаліцийних сторонництв, котрого зміст слїдуючий: „Палата послів заявляє, що відрочене парляменту є нелеґальне. З сеї причини сойм висказує свій жаль і осуджує поступованє дорадників корони, а відрочене сойму приймає до відомости лише тому, бо не хоче утруднювати ситуациї. — Внесенє Апочіня ухвалено майже одноголосно і засїданє замкнено.

Виборча реформа на Угорщині.

Будапешт. Правительство розіслало до дневників свій проект виборчої реформи. Управнений до голосованя кождий 24-лїтний угорский горожанин, котрий уміє читати і писати. Послом може бути такий, що 10 лїт є угорским горожанином. Послом не може бути караний за підбурюванє одної народности проти другої. Кождий округ виборчий вибирає одного посла. Голосованє буде безпосереднє і тайне. Теперішне число послів і час каденциї лишать ся незмінені. Всї особи, котрі вже нинї мали право голосованя, задержують его через дві каденциї хоч би не уміли читати і писати.

З Росиї.

Дня 14 с. м. правительство розіслало комунікат, в котрім каже: Серед сторонництв проявили ся ріжні стремлїня змірюючі до того, щоби супротивити ся реформам заповідженим маніфестом з 30 жовтня і підкопати економічну, суспільну і політичну будову держави. Сї стремлїня грозять правительству, суспільности і цїлому населеню, коли не навернуть ся до їх поглядів, насильствами і виникуванєм революцийного руху, а навіть чванять ся викликанєм бунтів, котрі деворґанїзують державу і здержують правильну роботу почтових і телеґрафічних урядів і зелїзничий рух. Їх проґрама тісно лучить ся з проґрамою социяльної демократиї і социяльно-революцийної партиї, а тактика рівнає ся анархістичній. Правительство уважає за свій обовязок заповісти, що реформи заповіджені 30 жовтня будуть переведені при помочи средств опираючих ся на провізоричних законах і розпорядженях. Коли би сї средства не вистали і не погамували акциї революцийних сторонництв, покаже ся конечність ужитя заряджень надзвичайних.

В донесенях про революцию в недбалтийских провінциях і Литві кажуть, що збунтувало ся 60 тисячів Лотишів. Порішено вислати туди всї відділи війска петербурґского округа военного з винятком ґвардиї. Ґубернатор в Ковні просив міністра внутрішних справ о димісию, бо при теперішних відносинах і ґубернатор і цивільні власти суть там зайвні, а тілько війскова адміністрация є конечною. Міністер відповів, щоби ґубернатор лишив ся дальше на своїм становищи. В місцевости Кокенгузен хлопи увільнили всїх арештантів, з винятком двох уважаних поліцаїв. В Тускулї погибло в борбі з війском 300 революционерів. Богато ранено, або зловлено і відставлено до Мітави. Дванацять драґонів, полковника і барона Радена убито. Місто Туркум було через 24 годин в руках лотиских повстанців. Девятнацять жовнїрів місцевого ґарнізону забарикадовало ся в одній хатї. Повстанцї підпалили дім і всї вояки погибли в огни. З Мітави доносять, що правительственної власти тепер в Курляндиї цїлком нема. Цїла провінция є в руках повстанців. Поліцию цїлком виперто. Малі відділи війск, котрі були по селах, або вибиті повстанцями, або уступили до міст. Всї війска стягнено до Мітави і Лїбави, де тимчасом будуть в дефензиві. В Тукум повстанцї побили одну компанию і оден шваброн драґонів, при чім убито 30 вояків і підполковника. Повстанцї пообтинали трупам руки і уха і повиколювали очи. На улицях Лотиші поперетягали дроти. В ночи підпалили дім, в котрім було уміщене війско. Коли напавані вояки вибігли на улицю, замотали ся в дроти, при чім з сусїдних домів стріляно до них.

Машиніст поїзду, котрий вчера надійшов з Риґи до Петербурга оповідає, що в Ризї війско перейшло на сторону революционерів. Місто горить в кількох місцях. Через Берлїн доносять, що Риґа цїлком відрізана від сьвіта. В Ревли утворено провізоричне правительство. З Льондона доносять, що на зелїзничій лїнії Риґа-Орел повстанцї висадили в воздух військовий поїзд. Погибло 200 козаків.

Телеґрами.

Кенїґсберґ. Урядово оголошено, що від понедїлка отворено телеґрафічну комунїкацию з Росиєю на всїх лїниях.

Москва. Почта і телеґраф вже функционують майже нормально. Серед ґарнізону запанував спокій.

Петербург. Військовий розказ дневний оголошує, що вчерашним царским указом заряджено лїпший харч і висшу платню для вояків всїх родів оружия. Окрім того вояки одержать теплі накривала, мило і біле.

Берлїн. З Петербурга доносять, що росийске правительство хоче всї державні домени, що надають ся під рільну управу спродати хлопам за умірковану цїну і з розложенєм сплати на рати. Сих дібр є 120 міліонів десятин. Окрім того правительство запевнило, що хлопский аґрарний банк при першій нагоді випустить за пів міліярда рублїв цертифікатів, з котрих дохід буде призначений на закупно землї для хлопів. Правительство надїє ся, що сими средствами успокоїть аґрарний рух серед селян.

Петербург. В р. 1906 найнизша платня почтового урядника буде піднесена з 300 на 486 рублїв. Окрім того буджет видатків на почтову адміністрацию, в цїли удосконаленя служби, буде піднесений о 50%. Державна рада признала пів міліона рублїв на ґратифікациї почтових і телеґрафічних урядників, котрі в часї зелїзничого страйку були перетяжені роботою. Має бути також вредаґований проект признаня урядникам, заховуючим ся бездоганно, 5-лїтних додатків.

Гамбурґ. В наслїдок заряджеия Вільова, „лїнія гамбурґско-американьска“ вислала оден пароход до Риги, а другий до Лїбави, в цїли перевезеня німецких горожан до Німеччини. З Бремерсгавен виїхав на поміч Німцям в балтийских провінциях пароход Льойда Ваймар.

Варшава. Завішено социялїстичний дневник Kuryer codzienny. Замість него вийшов Trybun Ludowy але его сконфіскновано і також завішено. Дурново розіслав всїм начальникам поліциї слїдуючий тайний обіжник: „Поручаю безпроволочно викрити всїх провідників, бунтівників і керманичів руху против правительственного, політичного і аґрарного, як також инших осіб, називаючих себе делеґатами, а потім умістити в вязници, щоби з ними поступити після вказівок міністра внутрішних справ. В кріпости Медлїн пороблено приготовленя в цїли поміщеня більшого числа арештантів.

Берлїн. З Москви доносять, що катеринославский полк ґренадирів видав проклямацию до всїх війск в Москві, щоби прилучили ся до бунту против правительства в той спосіб, щоби самі обняли полкову адміністрацию і приготовили ся до борби о лїпшу будучність. До сего заговора прилучили ся три четвертини ґарнізону. Офіцирів прогнано з касарень. Всїх старших фельдфеблїв вигнано і вибрано нових. Артилерия прилучила ся до сих ґренадирских полків. В вікнах касарень поуставлювано картачівницї звернені на улицю, щоби унеможливити всї заходи здавленя бунту силою. Кождий збунтований полк вибрав комітет, зложений з 20 людий, котрий заряджує цїлою господарскою полковою.

Париж. Поліция відкрила в Москві лябораторию, в котрій фабриковано вибухові материяли і бомби. Часть бомб вже була нападована.

Берлїн. В Москві арештовано всїх членів конґресового бюра почтових урядників.

Льондон. З Петербурга доносять, що арештованє 200 провідників революцийного руху заскочило їх в суботу цїлком неожидано. На провінциї також заряджено численні арештованя. Всїх арештованих відставлено до петропавловскої кріпости, бо власти боялися, щоби социялїсти не відбили їх. В кріпости подвоєно ґарнізон. На всїх бастионах уставлено картачівницї, щоби відперти евентуальний напад народу.

Кронштад. З 49 вояків кріпостної артилерії, обжалуваних о переступленє службової карности, военний суд увільнив 18, а решту засудив на вязницю від 2 до 4 місяців і на відісланє до карних батальонів.

Петербург. З 268 осіб, арештованих в суботу на засїданю робітничої ради, увільнено всї, в винятком 32, котрі не хотїли подати своїх імен. Московский союз преси ухвалив перевести самостійно свободу преси, не озираючи ся на правительство. Говорять, що коло мешканя міністра Дурнова арештовано якогось чоловіка, при котрім знайдено бомбу.

Москва. Ростовский полк здав ся. Деякі жаданя вояків признано, як ненарушимість листів вояків, поправу харчу, правильну виплату.

Гельсінґфорс. Комісия для реформи народної репрезентациї заявила ся за тим, щоби сойм збирав ся що року, аби послів вибирано на 3 роки і щоби жінкам признано виборче право до сойму.

Петербург. Вчера приїхали з японьскої неволї адмірали Рожественьский і Віреніус.

Берлїн. Тут зачав виходити росийский дневник „Росийский Голос“. В Берлїнї є тепер 20.000 Росиян.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Конституция в Чорногорі.

Цетинія. Князь Никита виголосив вчера престольну промову, в котрій сказав, що для добра Чорногори було конечне внесенє автократичної власти і він з тої причини покликав народну репрезентацию, щоби радити при єї помочи, та щоби підпирала его своєю радою і дїлом. Зробив се сам, без ніякого напору, зрік ся добровільно самодержавя, бо на нїм тяжіла завелика відвічальність. Сойм має ухвалити конституцию і закони: військовий, фінансовий і конфесийний. По престольній промові князь заприсяг конституцию.

По війнї.

Гамбурґ. Гамбурска американьска лїнія заключила з росийским правительством угоду о перевезенє росийских війск з Владивостока до Росиї. Чотири пароходи вже відійшли до Владивостока.

Атентат на султана.

Царгород. Процес о атентат на султана закінчив ся. На смерть засуджено Бельґійця Иоріса і трех Вірмен, а заочно три жінки і трех Вірмен. На досмертну вязницю засуджено 13 Вірмен, більшу часть заочно; трех Вірмен засуджено на 15 лїт вязниці.

Заворушеня в Хінах.

Шангай. В понедїлок прийшло тут до заворушень, при котрих убито 20 Хінців а кількох Европейців покалїчено. Одну стацию поліцийну спалено, а два инші льокалї знищено.

Вашинґтон. Положенє в Шангаю поважне. Двох чужинців убито, а двох покалїчено. Американьскі вруншини суть в дорозї до Шангаю.

НОВИНКИ.

— **Жертви на Фонд Боєвий просить ся слати зараз на адресу: Краєвий Союз Кредитовий, Львів, Ринок ч. 10 — на книжочку ч. 3000.**

— **Збори „Народної Ради“** відбудуть ся дня 25 с. м. Просить ся, аби явили ся безусловно репрезентанти всїх повітів. По зборах відбуде ся „Народний З'їзд“.

— **Інтриґи в справі виборчої реформи.** Дневники доносять, що намісник ґр. Потоц-

Найліпшим кормом для дїтий, особливо в першім періодї житя, є молоко здорової матери, доброї кормительки. Одне коли то мати не находить ся у всїх услівях доброї кормительки, **мучна Ґуруґуля** єдиноє елементарне средство, що заступить успішно ту недостачу. Набути можна в аптеках. 983a 4—14

Ціна модних і галантерийних товарів зниженa специяльно для переїзжих Росиян. Львів, ул. Сикстуска ч. 10.

Білизна, кравати, рукавички, кальоші, зимові трикоти, біле Єґера, скарпитки і зимові панчохи, чисто вовняні, шкіряні вироби в найбільшім виборі. 1057 3—6

О правдї слів прошу ласкаво переконати ся. **Лябінера** жерело дешевости.

кий, будучи оноді у Відни, конферував з ґр. Войтіхом Дзедушицким, презесом польского кола в справі виборчої реформи. Правительство мало іже в головних начерках уложити проект виборчої реформи і предложити его деяким проводирам парляментарних клюбів. Здає ся, що окремі постанови для Галичини будуть вже виготовлені до перших днів січня, бо на 4 січня 1906 скликав ґр. В. Дзедушицкий надзвичайне засіданє парляментарної комісиї польского кола у Відни. Було-б пожаданим, щоб і наші посли зажадали на той сам час предложеня і о бі правительственного проекту, аби справа не була трактована поза кулісами односторонно. Також характеристичне, що на авдиенциї у цісаря були намісник ґр. Потоцкий, ґубернатор австро-угорского банку д-р Білїньский і член палати пан в Мадейский. Другий з них, Білїньский, вже мачав пальці в інтриґах против Русинів, бо вже підчас першого походу польских ексцеленций до цісаря інтервеніював, щоби війска з Галичини не трансферовано до Праги, де були хвилеві заворушеня, а то тому, бо — як казав — Русини проведуть в Галичині нігілїстичну (!!) пропаґанду. Що-ж до екс-міністра Мадейского, то звісне, що на засіданю польского кола радив Полякам пактувати з правительством, аби реформу виборчу обернено на некористь Русинів.

— **Інтриґи в краю.** Wiek nowy, котрий має деякі зносини з „кавками", довіс, немов то в Кутузові вибух руский страйк, що в Бучаччині ладять також „бунти" хлопскі, а рускі „радикали" під'юджують селян до різаня Жидів. Всї ті донесеня очивидно суть ложию, бо про страйк в Кутузові навіть нікому не снило ся, в Бучаччині спокій, а про різню Жидів звісно лише тілько, що до таких заворушень взивали власне якісь темні духи неруского походженя. Дальше звісно, що якраз ми звернули увагу на тоту роботу в Збаражчині, Бережанщині, Рудеччині і в Борщівщині і якраз наші орґанїзациї взивали на вічах селян, аби не давали послуху того рода польским інтриґам. Видко, що польска мафія хотїла-б вже тепер мати якусь приключку, аби здавити силою розпочатий рух аґітацийний, звернути руску селяньску масу против Жидів, а у Відни представити нас в як найгіршім сьвітлї. Длятого відкриваємо заздалегідь карти сеї підступної роботи і повтаряємо ще раз наш клич, віднесений зараз, як тілько розпочала ся наша акция за виборчу реформу: Поки не появить ся приватне предложенє правительства, нарід наш буде бороти ся лише средствами леґальними, т. є вічами, демонстрациями і орґанїзованем своїх сил, — перейде до самоборони д о п е р в а т о д і, коли правительство предложить проект виборчої реформи з кривдою для Русинів.

— **Поклик до Русинів сяніцкого повіта.** Надійшов час коли руский нарід має здати іспит із своєї політичної зрілости та національної самосьвідомости, і з радостию треба признати, що в так важній для нас справі, як справа виборчої реформи, наш нарід вже по части дав доказ тої зрілости. Живе заінтересованє реформою виборчого права серед наших селяньских і робітничих мас, численні віча і резолюциї, котрі такої тревоги нагнали нашим „опікунам", мусять нас переконати, що нарід доріс до так важної справи і не дасть ся так легко від неї відвести. Однак — на жаль — і тут пробивають ся ті и руской байдужности. Коли деякі повіти виказують навіть дуже великий рух і заінтересованє в справі виборчої реформи, то инші повіти (таких на щастє небогато) не показують майже жадного знаку житя. До таких належить і повіт сяніцкий. (Говорю тут о Русинах, бо польскі сяняні демократи заманіфестували ся вже в тій справі.) Сумно се длятого, бо так в самім Сяноці як і в повіті не брак сьвідомих і щирих патріотів, котрі тут богато могли би зробити, бо наш селянин, темнїйший може як деінде, сам до того діла не возьме ся. Правда, праця тут буде тяжша як в инших сьвідомійших повітах, бо треба селян як слїд підготовити а потребують вони в тій справі моральної помочи більше як деінде. Оповідав менї оден господар, що при послїдних виборах до сойму чи парляменту оден з кандидуючих на посла на сяніцкий повіт (якийсь шляхтич) казав на подвірю староства в Сяноці переходити виборцям по одному попри себе, і кождому в руки втикав пятку, а ті без сорому брали. (Сьвідок був тоді також виборцем). Наведений факт показує нам наглядно, як конечною річию є розвиненє в нашім повітї акциї в справі реформи виборчого права. Тож Русини-патріоти, беріть ся до діла! Байдужність в хвили, коли по цїлій галицкій Руси лунає з тисячів грудий клич: Проч з привілеями! Нехай жиє загальне, безпосереднє, рівне і тайне право голосованя! — в тій хвили байдужність є тяжким народним гріхом, за котрий можуть нас проклинати будучі поколїня. Отже до діла! Читав я недавно в „Дїлї", що в сусїднім ліськім повітї устроює повітова орґанїзация чотири політичні віча. Пожаданим було би, щоби Вп. п. посол Старух і наш повіт обняв своїми рефератами. — *Х.*

— **Соколи при працї.** Пожарний „Сокіл" в Кобиловолоках, теребовельского повіту, доніс матерному товариству у Львові, що в послїднім тижни двічи ратував при пожарі. Дня 13 с. м. вибух грізний огонь на тамошнім фільварку, але завдяки Соколам угашено его скоро. В ночи дня 17 с. м. о 10 год. почала горіти хата Филипа Внука, де вже всї спали. Саме тоді йшли з читальнї два члени „Сокола" і они з нараженем власного житя збудили і винесли з огню загорілих доматорів, на пів сьвідомих, що з ними діє ся. Прочі „Соколи", котрі були ще в читальни, приїхали за хвилю з сикавкою і не дали пожарови розширити ся на сусїдні будинки. Коли зважать ся, що при обох пожарах віяла грізна буря, то заслуга „Соколів" при успішній помочи ще збільшає ся. Добре зорґанїзовані пожарні „Соколи", до яких належить і кобиловолоцкий, най ставуть примірем для тих, котрі бажали би служити свому народови, а доси ще не війшли в житє. Львівский „Сокіл" на жаданє удїлить їм всякої поради, як устроїти перші загальні збори, набути сикавку і без ніяких власних коштів спровадити зі Львова інструктора пожарництва. Незорґанїзованих „Соколів" між основаними доси 241 філїями нема много, але тим соромнїйше буде їм, коли в статистицї Сокільства, яка небавом появить ся друком, будуть зазначені яко мертві.

— **По виборах до оцїночної комісиї в Самборі.** Пишуть нам: Спішу подякувати публично всїм, що при виборах до оцїночної комісиї в Самборі зволили віддати на мене свої голоси. Були се переважно наші духовні отцї, підчас коли за о. Гординьским постояли виборцї сьвітскі [отже головно польскі і жидівскі], котрі й віднесли побіду своїми 6 (?) голосами більшости... Так остали ми вправдї в меншости, але своїми голосами доказали ясно, що іменно нам сьвященикам діє ся в тій комісиї кривда. На нас рік-річно накладаєсь все більший та більший особисто-доходовий податок, не звертаючи притім зовсїм уваги на наші урядові фасиї, хотяй в очи називаєсь їх „точними та зовсїм льояльними"... Нам насилаєсь обидливі питаня ніби то в цїли доповненя фасий хоть на фасиї не звертаєсь уваги і все є лиш чистою формальностию. При всїх урядових письмах нехтує ся постійно наше письмо та руску мову, дарма що обовязують ще недавні накази ц. к. намісництва, щоби з рускими сторонами в справах податкових урядувати по руски! Та не було кому за нами удатись... Нехайже бодай наші опозицийні голоси при тих виборах станут нашим живим протестом против заподїяної нам кривди. — Сьвящ. *Петро Погорецкий*, парох Білини.

— **„З Бурси ремісничої і промислової".** П. Федір Олїярник, властитель торговлї церковних приборів і девоционалій у Львові, ул. Театральна ч. 20, переслав зарядови Товариства „Руска Бурса ремісничa і промислова" у Львові письмо слїдуючого змісту: „Не конче відрадні обставини нашого Товариства, себ то Бурси ремісничо-промислової змушують мене до Сьвітского Видїлу віднести ся з слїдуючою гадкою. Звісно менї, що заряд Бурси боре ся з року на рік з недоборами, а поносить радо всї ті клопоти, щоби лише придбати нашій суспільности сьвідомих і фахових ремісників та промисловців. Кожда народна інституция мене займає і тїшу ся, коли котра з них належито розвиває ся, а також смутить мене, коли що друга недомагає і не є в силї до означеної цїли дійти. Я рад би допомочи кождому, прото і нашій Бурсї ремісничо-промисловій хотїв би придбати який-такий прихід. Отже сим маю честь заявити, що з ґрупи доходу моєї торговлї церковних річей зобовязую ся на річ тої Бурси платити д е с я т ь п р о ц е н т провізиї по замкненю рахунків кождого місяця. Згоджу ся дуже радо і на се, щоби оден з поміж членів Видїлу вглянув в книжки моєї торговлї і переконав ся о висотї кождочасного брута. Будучи пересьвідчений, що Бурса тим способом в кождім разї придбає певну готівку, пишусь з глубоким поважанем *Ф. Олїярник*".

Подаючи зміст письма п. Олїярника до публичної відомости надїємо ся, що Всеч. Духовеньство наше і Хвальні Братства церковні зволять заповеднями своїми піддержувати фірму п. Олїярника і тим робом підпомогти нашій Бурсї. — За Раду товариства „Руска Бурса ремісничa і промислова" у Львові. — *В. Нагірний, предсїдатель.*

— **З „Народної Гостинницї".** Впв. членів нашого товариства повідомляємо, що каменица с. є. будучий наш готель вже накритий дахом. З весною буде отже викінчений і в житї до ужитку відданий. При тій нагоді пригадуємо Впв. членам нашу допись, яку їм доручено враз із звітом за 1904 рік, в котрій ми просили їх, щоби зволили кождий в крузї своїх знакомих потрудити ся о придбанє більшого числа членів для нашого товариства. До нинїшного дня приступило всїх членів 326; коли би отже кождий з тих постарав ся о 2—3 нових, товариство наше хоть молоде стануло би вже що до числа членів між найстаршими, на чім нам дуже залежить і о що дуже просимо. — Предсїдатель Ради *В. Нагірний.*

— **Збори державних урядників в Бучачи** відбули ся дня 17 с. м., як нам звідтам доносять. Тяжкі материяльні обставини, місцева дорожня мешкань, а ще більше артикулів живности, порушили так тихих та мовчаливих урядників, що рішили вони внести на руки президента міністрів петицию о часовий додаток дорожнаний, заки платня зістане підвисшена. Крім того вибрано комісию, котра має розслїдити причину небувалої дорожнї в Бучачи, що перейшла вже Львів та на слїдуючих зборах подати вислїд своїх заходів і вказівки, з який спосіб зарадити страшно зростаючому визискови.

— **Докторска промоция фризиєра.** Перед кількома днями відбула ся на віденьскім університетї промоция п. Мільсона Яковлевича на доктора прав. Він походив із Славонії, прийшов до Відня яко фризиєрский помічник і отворив собі пізнїйше сам голярню. Позаяк мав велику охоту до науки, використовував вільний час і скінчив яко приватист ґімназияльні студиї. Опісля учив ся на університетї прав і здав перед трома роками перший державний іспит. Відтак скінчив курс віденьскої торговельної академії і продовжав свої юридичні студиї, аж доки їх зовсїм не скінчив, при чім удержував ся з працї своїх рук. Дня 17 падолиста с. р. зробив послїдний ригороз і став доктором прав.

— **Огонь.** З Камінеччини пишуть нам: Дня 14 с. м. о год. черть на 10 в ночи вибухла пожежа в обійстю Василя Сконика, господаря в Сушні. Завдяки місцевій сторожи пожарній не дано огневи розгуватись, хотяй був сильний північно-західний вітер і о кілька кроків стояло богато соломою критих будинків, бо згоріла лишень обора сего господаря а се все проче уратовано. Так уміють рускі „Соколи" з ворогом міратись і боротись. В тім огни згоріли 3 коні вартости 800 К, 5 овець, бугай, віз і другі рільничі прилади. Цїлу шкоду обчислено на суму 2342 К, а з того убезпечено в тов. „Днїстер" на суму 400 К. Огонь був підложений. Підозрінє паде на одного ідіотичного парубка, котрого сей господар не хотїв его дальше в службі тримати а приняв другого.

— **Русини і Русинки! Памятайте на фонд боєвий за загальне виборче право!**

Збори і засїданя.

Дня 31. грудня 1905 (в недїлю) відбуде ся о 2 годинї з полудня в льокали читальнї „Просьвіти" в Л я х і в ц я х б о г о р о д ч а н ь с к о г о п о в і т а велике народне віче з слїдуючим порядком дневним: I. Отвореє віча. II. Загальне, безпосереднє, рівне і тайне право виборче. III. Суспільне і економічне положенє руских селян в Австриї. IV. Закінченє віча. По кождім рефератї будуть порішені дотичні внески і резолюциї. По вічу відбуде ся концерт в честь Драгоманова.

В і ч е в П а р и щ а х, селї надвірняньского повіта в справі виборчої реформи відбуде ся дня 22 с. м. Всїх, кому не байдужна будучність нашої вітчини, просить ся о як найчисленнїйшу участь. — *Комітет.*

В і ч е в справі положеня Русинів і виборчої реформи відбуде ся в С е м а к і в ц я х пов. коломийского дня 31. грудня о год. 2-гій по полудни в домі Стефана Чайки. Доокресних селян просить ся о численну участь. — *Йосиф Кварткюк, Стефан Чайка.*

В і ч е в Ольхівцї, селї долинського повіта, в справі виборчої реформи відбуде ся 24 с. м. о год. 3 по полудни в парохіяльнім домі.

В і ч е в Г о л и н ю, селї калуского повіту, відбуде ся в справі загального голосованя о год. 10 перед полуднем в салї читальнї „Просьвіта". Реферувати буде канд. адв. Роман Курбас з Калуша. — За комітет *Іван Дрогомірецкий.*

В і ч е в Т у ж и л о в і, селї калуского повіту, відбуде ся в справі загального голосованя о год. 1 з полудня в сали читальнї Качковского. Реферувати буде канд. адв. Мелїтон Твердохліб з Калуша. — За комітет *Іван Струтиньский, Мелїтон Твердохліб* канд. адв.

В Б і б р ц ї відбудесь н а р о д н е в і ч е в справі безпосередного, загального, рівного і тайного права виборчого, котре відбудесь дня 26. грудня с. р. о годинї 2 пополудни. Льокаль оповістить ся в день віча. — За комітет *Григорий Юшкевич, Залога Мука, Іван Костирка, Михайло Чемериньский.*

Загальні збори тов. „Руска Бесїда" в С т а н и с л а в о в і відбудуть ся 30 с. м. о год. 7 зглядно 8 вечером в сали тов. „Руска Хата" (ул. Казимирівска ч. 10).

Надзвичайне засїданє видїлу драм. товариства ім. Котляревского відбуде ся в четвер 21. с. м. о 7 год. вечером в комнатї тов. „Рускої Бесїди" у Львові.

З товариств.

З „Львівского Бояна". Найблизша проба Бояна відбуде ся в пятницю 22. с. м. (мимо сьвята) в звичайнім часї. На порядку дневнім нова велика композиция проф. Люкевича до Шевченкового „Кавказа". Прошу о як найчисленнїйший комплет. — *Іван Копач.*

З драматичного товариства ім. Котляревского. З циклю заповіджених товариством відчитів другий з ряду сего сезону держати-ме проф. Антін Крушельницкий на тему: „Л і т е р а т у р н а т в о р ч і с т ь М и х а й л а К о ц ю б и н ь с к о г о". Відчит відбуде ся в суботу дня 23. с. м. о 6 год. вечером в комнатах „Рускої Бесїди" [Ринок ч. 10 I пов.] Дохід з добровільних датків призначений на фонд будови руского театру. Гостям видїл радий.

Отвореє читальнї товариства „Просьвіта" в Луцї Войнилівскій з публичними зборами відбудуть ся дня 25 грудня 1905 о годинї 12 в полудне. За членів основателїв *Антін Вовк, Андрей Дяків.*

З віденьскої „С і ч и". На загальних зборах академічного тов. „Січ" у Відни 10 с. м. уконституовав ся видїл в слїдуючий спосіб: Іван Макар, студ. пр. голова; Омелян Вачиньский, ст. філ. заст. голови; Володимир Калинович, ст. філ. секретар; Роман Індишевский, ст. пр. касиєр; Мирослав Січиньский, ст. філ. бібліотекар; Володимир Кузьмович, ст. філ. і Кость Котис, ст. пр. заст. видїлових.

Померли.

— **Данило Ковальский**, емер. упр. школи в Кобиловоках, пов. теребовельского, упокоїв ся дня 9 с. м. в 77 роцї житя. Покійник належав до одних з найревнїйших учителїв, через що поклав великі заслуги на поли народної просьвіти, а своїм тактовним поведенем здобув собі велику любов і довіре так у інтелїґенциї як і у селян, доказом чого був величавий похорон, на котрім помимо непогоди вібралось велике число людий, а то місцеве і замісцеве духовеньство, учительство, інтелїґенция, селяни, і шкільна дїтвора. — В. є. п!

Календар: Нинї: Амвросия (лат.: Теофіла); завтра: Патація (лат.: Томи); позавтра: Зачатє Пресв. Богородици (лат.: Зенона).

Репертуар руского театру (тепер в Стрию) в четвер 21 с. м. „Сто тисяч" комедия в 4 діях Карпенка-Карого; в суботу 21 с. м. „Катерина" опера в 3 діях Аркаса; в понедїлок 25 с. м. (виступ п. М. З а н ь к о в е ц ь к о ї.) „Батькова казка" драма в 5 діях Карпенка-Карого; ві второк 26 с. м. „Мартин Боруля" комедия в 5 діях Карпенка-Карого; в четвер 28 с. м. другий раз „Суєта", комедия в 4 діях Карпенка-Карого, послїдне представленє і виступ п. М. З а н ь к о в е ц ь к о ї.

— **До нинїшного числа „Дїла"** долучаємо 16 арк. III-го тому повісти „Фараон".

Надіслане.

Специяліст в дїточих недугах

Д-р В. Ґукевич

доцентний асистент ц. к. цесарського шпиталю дїточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4 I. п.

Адвокат краєвий

Д-р Иосиф Партицкий

отворить з днем 1 н. ст. грудня 1905 канцелярию 1010 14—?

в Станиславові

ул. Сапіжаньска (Тисьменецка) ч. 33.

Хотячи по можности як найбільше моїх Вп. Відбирателїв вина вдоволити, виїзджаю до Тапольчи (Угорщина над Плятеньским озером), щоби на місци особисто порозумітись і оглянути пивницї властителя трех винниць Йсс. Фріша і Сина, котрого заступаю.

Прошу прото всякі свої жаданя і замітки звертати на адресу:

Aleksander Witkowycky

1110 3—6 post. rest. Fapolcza am Plattensee

ВСЯКІ КУПОНИ

і **вильосовані папери вартостні**

виплачує без потрученя провізиї або коштів

КОНТОРА ВИМІНИ

Ц. к. управ. Галицкого акцийного 374

Банку Гіпотечного.

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пиварню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї рускі дневники.

З поважанем

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Новий великий шпиталь

для цивільних і військових без ріжницї нагодности і віроісповіданя задумує будовати краєве тов. Червоного Хреста у Львові. Льоси на сю цїль по однїй коронї до тягненя 21 грудня можна всюди дістати. Головні вигри на домаганє в готівцї 15.000 К 9.000 К і 3.000 К, разом 5000 вигор вартости 70.000 К. 11 льосів за 10 К 45 сот. разом з рекомендованою пересилкою можна дістати в банковій конторі **Шіца і Хаєса, Львів.** 780

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1. против Банку Гіпотечного на плантациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 13, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші приборы оптичні. Всїлякі направи полагоднує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Склад і робітня шуб

БРАТІВ ЛЮБЕЛЬСКИХ

при ул. Валовій, ч. 3 у Львові.

Поручаємо на зимовий сезон свій сьвіжо спроваджений запас шуб, в шкірах і готових, дамских і мужеских, ковнїри, заручки, шапки бараницї, сердаки і богато инших товарів, що входять в обсяг кушнїрства. Також удержуємо на складї великий вибір сукна в найлїпших родах до покритя шуб і перероблюємо їх після найновійших журналів, по найприступнїйших цїнах.

Ілюстровані цїнники висилаємо оплатно. 868 10—20

Молодець, Русин з відповідним становищем і капіталом глядає товариша житя з характером кравецким або купецким. В. К. Т. Українець, poste restante, Тисьменица к. Станиславова. 1074 1—1

ПОТРЕБУЮ зараз доброї кухарки господині. Близші інформациї під адресою: Олена Стисловска, жена пароха в Девятниках п. Вибранівка. 1075 1—3

ПРАКТИКАНТА до корінного склепу і реставрациї з укінченою народною школою в віці 14 до 15 літ хлопця вірного і працьовитого приймє зараз „Підгірска Торговля" в Делятині. 1081 1—1

Поручаю літургічні вина (Messweine) під моєю особистою ґарантиєю від 33 крейцарів за літр австрийского і від 55 кр. за літр токайско-самородного franco кожда стация. При замовленю прошу покликати ся на „Діло". З поважанєм
829 28—30 НАФТУЛА ТЕПФЕР.

ПОДЯКА.
Пан радник К. Грановский в Отинії зложив на будову церкви в Торговици по раз другий квоту 100 К, за що сим іменем комітету дякую. *Северин Ступницкий* парох в Торговици.
1091 1—1

Шукає посади молодий безженний дяк, що може вести хор на чотири голоси і може практикувати в другим за піддячого. Василь Драпак, Девинячка коло Мільниці. 1086 1—1

Станция для двох учеників потрібна від 1 січня 1906 у Львові. Відомість в редакциї „Діла". 1084 1—3

В Девятниках єсть зараз до винайменя мешкане з 4 комнат з кухнею, будинком господарским, садком і огородом за 70 зр на рік. Зголошеня до о. Ник. Стисловского пароха в Девятниках п. Вибранівка. 1085 1—?

Фабрика Трочиньского
Львів, ул. Фредра
поручає знамениті десерові цукри надівані найлїпшими масами, фунт 60 крейцарів, чеколадок фунт 1 зр., кармельків 40 кр., чаєвників 60 кр., цукорків до прикраси ялинки 1 зр.
1079 1—5

НОВІСТЬ! ПОЗІР!
924
„Сокільский Базар" у Львові
видає тутки і паперці „Сокола"

1000	туток з монограмом Сокола з корковим мундштіком	3·40 К
„	„ „ „ в ватою	2·70 „
„	„ „ „ без вати	2·50 „
„	„ гладких з ватою в пуделках	2·40 „
„	„ „ без вати „	2·20 „
„	„ „ в ватою в рульонах	2·— „
„	„ „ без вати „	1·80 „
„	„ жовтих „Майс" в пуделках	2·20 „
„	„ „ в рульонах	1·80 „
100/100	пуделко паперців з монограмом Сокола	6·— „
100/10	„ „ „Ліра"	2.4 „
100/50	„ „ „	1·20 „

Ціна туток і паперців гуртовні а для купців 10% каса сконто.

НА СЬВЯТА!
Ланцутскі горівки
виробу рафінерні спіритусу ц. к. упр. краєвої фабрики розолісів, лікерів, румів і т. п.
ґр. Романа Потоцкого в Ланцуті
поручають
всякі першорядні торговлі.
Цінники даром і оплатно. 1078 2—2

Накритя столові, десерові і люксусові з хіньского срібла на білім метали з ґарантиєю!
Уладженя каварень, реставраций, цукорень і готелів
поручає одинокий на Галичину і Буковину Берндорфский склад виробів з хіньского срібла, альпаки, бронзу і чистого віклю
В. Біліньского наслідник
Б. РЕЗЕЛЬ
Львів, улиця Гетманьска число 2.
Посріблюванє всякого рода виконує ся дуже тревало!
1068 2—8

Тирольскі вина з власних винниць
ґарантовані правдиві і природні
білі і червоні у фляшках і бочках
поручає
НА СЬВЯТА
НОВО ОТВОРЕНИЙ
Склад тирольских вин
Єго Ексцеленциї Иосифа барона ді Павлі
Львів, Ринок ч. 41.
Цінники даром. 1089 1—3

Парова фабрика цукрів і медівників
БРАНДШТЕДТЕР і СПІЛКА у ЛЬВОВІ
СКЛАДИ:
пл. Ґолуховских ч. 5 (рог ул. Казимирівскої), Ринок ч. 30 (біля Бачевского)
поручає
на сьвята і ялинку
свої вироби знані у Львові від 20 літ. Богатий вибір, ціни постійні і дуже умірковані, а товар здоровий. Виключно нашим відбирателям продаємо
пришталевий цукор
1087 одинокий до чаю по 64 сот. за 1 кґр. 1—10

Хто хотів би *з П. Т. сьвященників, урядників, адвокатів, учителів і т. д. убезпечити себе на житє або посаг для своїх дітий, під найдогіднійшими условями і при найдешевших премях, зволить зголосити ся до Репрезентациї „Beamten Verein-"н в Бережанах poste restante. Проспекти даром і оплатно.*
1030 3—3

ТОРБАН
МУЗИЧНА БІБЛІОТЕКА

		Ціна:
Ч. 1.	Ярославенко: Любощі, вальці на фортепян	К. 1·50
Ч. 2.	Ярославенко: Сьпіванник для нар. шкіл, Часть I.	К. —·50
Ч. 3.	Лопатинський: Не жартуй, мазурка на форт.	К —·70
Ч. 4.	Вербицький: Ще не вмерла Україна, гимн на ф.	К. 1·—
Ч. 5.	Січинський: Пісні на 1 гол. з ф. 1) Стоїть гора	К. —·70
Ч. 6.	Лопатинський: Українські танці I, на фортепян	К. 1·20
Ч. 7.	Ярославенко: Сьпіванник для нар. шкіл, Часть II.	К —·50

Дальші числа друкують ся і появлять ся незабаром.
На провінцию висилає ся за попереднім надісланєм належитости.
Українська Накладня
Львів, ул. Вроновська ч. 8. 1026
Поодинокі числа „Торбана" дістати можна також в книгарнях.

Перед ялинкою! Сотни вязливих аґентів вештає ся по краю з машинами до шитя і впихають в хитрий спосіб Впов. Публиці дрантє, за що дістають 20 до 30% провізиї, а навіть кажуть, що працюють для моїх філій. Щоби вивести Впов. Публику з баламуцтва, заявляю рішучо, що аґентів не удержую і ніякої філії не маю, а тим менше в Кракові.
Перший і найбільший в краю склад машин до шитя і гафтів є лише у Львові, готель Жоржа.
Иосиф Іваницкий
механік і спеціяліст. 1050 2—?

Найліпше найдешевше жерело
Дешевше як заграницею. Для закупна всякого рода музичних інструментів

1067 2—8

НАЛИВКИ.
НА СЬВЯТА!
Перше гал. акц. Товариство
РАФІНЕРИЇ СПІРИТУСУ
у Львові
поручає свої знамениті вироби, як:
Лікери | *Литовску старку*
Польскі горівки | *Розоліси*
Наливки — Руми.
Специяли: *Миленька — Абсинт — Джон Буль. -Maraschino*
СКЛАДИ ДЛЯ МІСТА:
Пасаж Гавсмана 7. — Капітульна площа 3. Бернадиньска площа 2.
1080 1—5
НАЛИВКИ.

Товариство взаїмного кредиту
„ДНІСТЕР"
стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою у Львові Ринок ч. 10.
приймає **вкладки** до опроцентованя **на 4%** і оплачує за вкладників податок рентовий від процентів; для ощадженя коштів посилки можна присилати гроші чеками щадниці почтової; вкладати може кождий, навіть і не члени; на жадане звертає ся вкладку кождого часу навіть без виповідженя (за есконтом).
Позички уділяє „Дністер" своїм членам на 6% сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 літ; при 30 ратах ½ річних виносить рата амортизацийні (на капітал і відсотки) 5; до позичок вимагає ся першої гіпотеки або доброї поруки.
На парцеляцию і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до *„Дністра"*.
Членами можуть бути тілько *члени обезпечені в „Дністрі"*.
Чистий зиск розділяє межи членів яко дивіденди від уділів а на добродійні цїли. — Дотепер уділив *„Дністер"* на церкви, бурси, школи і т. д. **31.738 К.**

Стан фондів Товариства кредитового „Дністер" 31/12 1904.

Вкладки	1,783.673 К.	Позички уділені	1,616.402 К.
Уділи членьскі	133.117 К.	Цінні папери льок.	123.627 К.
Фонд резервовий і инші	26.576 К.	Льокациї	169.456 К.
		на рахунку біж.	31.968 К.

Вступайте в члени
Руского Товариства педаґоґічного!
Подібні товариства в культурнійших краях числять десятки тисяч членів і удержують сотни шкіл. Наше товариство з великим трудом удержує лиш дві школи: женьску виділову ім. Шевченка і женьску семінарию учительску! Тож вступайте в члени товариства і приєднуйте для него нових членів зі всїх верств суспільности. Приспайте вкладки (річна 1 К, вписове 1 К).
Купуйте книжочки видані товариством!
Маємо новий маґазин книжок а друкарня ще не заплачена і через се не можемо друкувати нових книжок.
Книжочки наші є відповідні для менших і старших дітий, для молодіжи і для читалень. Помів тимь книжочками є богато ілюстрованих. Хто бере за готівку, дістане 15%—30% опусту залежно від рода книжок і квоти, на яку замовлено.
Предплачуйте: *„УЧИТЕЛЯ"*, одиноку руску часопись педаґоґічно-наукову, *„ДЗВІНОК"*, ілюстровану часопись для дітий. Передплата виносить за „Учителя" і за „Дзвінок" по 6 К річно, для членів по 4 К річно.
В послїдних часах видало товариство „В ДЖУНҐЛЯХ" (Ціна 1 К, оправно 1 К 30 с.) „ПОДОРОЖ СЬВ. МИКОЛАЯ" (20 с.). Обі книжочки надають ся дуже добре для молодіжи і для читалень. 1064 3—?

ІВАН ІГНАТОВИЧ
у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Суконниці ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11
поручає
дуже успішні і незрівнані в наслідках
ЛІЧНИЧІ МИЛА.
Бензоєсове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.
Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.
Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.
Креалінове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огники, відсьвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.
Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лице і всякої висипки на шкірі 50 сот.
Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найліпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.
Смолово-ґліцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найліпших дезінфекцийно-гіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої наскірної нечистоти, кусник 60 сот.
Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку наскірну висипку, почене ніг і порпілї на голові, кусник 60 сот.
Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.
Танінове мило з ґліцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порпілї і сверблячку шкіри 70 сот. 309 71—84

Рух зелїзничих поїздів
важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Берґомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, **8·10**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Замостяного (від 25/6 до 15/9), Освєнціма (від 25/6 до 15/9), Велїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кокавини (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави рускої	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є чорними цифрами; поїзди нічні є означені звіздкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Лозицкий. З друкарні Народової [Маєских] Конечника ч. 9.

273. Львів четвер 8 (21) грудня 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ягорня ч. 24. Бюро ґазет А. Окшовского ул. Вірнського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Gumpendorfstrasse 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком
в Австриї: за границею:
на цілий рік . . 32 к. — 44 к.
на пів року . . 16 „ — 22 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ягорня. — Рукописи звертають ся лише за попередньою за кореженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за сі місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Бесіда п. Ник. Василька,

виголошена в державній раді д. 15 грудня 1905, при дебаті над буджетовою провізориєю.

(*Конець.*)

Кажу ще раз: ми переконані, що не лише рускі та социялістичні посли в Галичини, але й богато міщаньских послів з польского кола задивляють ся на справедливу виборчу реформу, — таку, якої ми домагаємо ся, — так, що вона визволить Галичину від олігархії і в наслідках своїх поправить не лише адміністрацию краю але й всі инші відносини краю.

З сеї то причини звертаємо ся до правительства, котре бере сю справу в руку, з деяким довірєм. А ще більше нахиляє ся до правительства поведенє польского кола та палати панів. Бо коли бачимо, що т. й сам ґр. Піаньский, бувший намісник галицкий, котрого за его діяльність, а властиво за его безличність і шкідливість належалось би прославити портретом у всіх руских товариствах, — коли бачимо, як він громи кидає на правительство, то вже се одно, що такі пани не є вже підпорою правительства, є достаточною для нас причиною, щоби змінити наше становище. Правда, що ми у своїй добродушности були би ніколи не припускали, що такі Піньскі найдуть ся ще й в инших краях; тим то й щиро кажемо, що бесіди ґр. Туна і инших таких панів були для нас несподіванкою. Нам видавало ся неможливою річию, щоби панове з палати панів могли не потрудитись, щоби бодай купити собі десь в книгарни літературу, в котрій говорить ся против заведеня загального права виборчого. Бо тогді були би бодай виступили з явними поважними і річевими арґументами; а то говорили вони так, як звичайно балакають собі в Галичині пан маршалок повітової ради з п. старостом.

Навязуючи до слів товариша п. Дашиньского, котрий на глумливу замітку ґр. Дідушицкого про кількох „управителів“ міністерства сказав, що ті панове „управителі“ цілком добре ведуть свої справи, замічу, що й ми є тої самої гадки, та бажати би лише треба, щоби й дальше так було. А також буковинському речникови мушу сказати, що коли би лише завсїгди були в Австриї такі міністри, котрі на баудах своїх давнїйших начальників учились би розуму, щоби опісля приходити сюди з такими ідеями, як теперішні міністри, то я пішов і не бажав би. [*Цілком слушно! — П. Ончул: Парляментарні були би ліпші!*] Се оріх, котрий врешті будемо ще гризти! [*Веселість*].

Та тепер еще раз зазначу, що се покищо з нашої сторони лише задаток довіря, [*П. Дашиньский: Провізория довіря!*] — так є! — бо само довіра можемо правительству заявити аж тогді, коли проект виборчої реформи, з котрим правительство має прийти сюди в лютім, буде виглядати так:

Доси припадає у инших сїмох народів Австриї оден посол на 40—74 тисяч душ, а Русини мають в Галичині одного посла на 135.000 душ, в Буковині одного на 149.000 душ. Та при теперішних виборчих практиках, достаточно знаних в сій палаті, не маємо навіть і тілько. [*П. Романчук: Оден посол припадає майже на 400.000 душ!*] А Русинів в Галичині в прирівнаню до Поляків є як 42% до 55%, і то в разі, коли й Жидів зачислять ся до Поляків; коли ж би Жиди стояли окремо, тоді буде Русинів 48 процент, а Поляків 45 процент.

Сі числа повинно правительство затямити собі при розділі мандатів в Галичині. Та ми приготовлені на те, що й п. президент міністрів бар. Ґавч разом з своїми панами „управителями“ не поступить собі так по драконьски з високим колом польским; вже то там буде глядати ся способів, щоби Русинів все таки лишити по заду. Але одного не знесе руский нарід: коли би задержано посередні вибори чи то через сойм чи через правиборців. В такім разі наша провізория довіря змінить ся в страшне недовіре з усіми наслідками! Показалось би тогді, що бар. Ґавч погано закпив би собі з руского народу і взагалі з галицкого населеня; і я не могу припустати, щоби в такій хвили, коли на границях держави розвиває ся російска траґедия, вільно було кпити собі з руского населеня і з широких мас польского народу для заспокоєня забаганок панів з польского кола.

Та поки покінчу справу виборчої реформи, не могу поминути ще одної річи, котра зацікавила вже широкі круги так в сій палаті як і поза нею, а особливо має вагу для нас, Русинів, — се питанє, як виборча реформа поступить собі з Жидами в Галичині і Буковині.

Я бачу, що тут на заході, а особливо у Відни, велика часть інтеліґентних Жидів цілком противна всяким виїмковим постановам виборчої реформи. Але мушу заразом зазначити, що у нас на сході Жиди дійсно бачать свій ідеал в тім, щоби дано їм спромогу не мішати ся до виборів инших народностий, а вибирати собі своїх власних заступників. Се бажанє проявляє ся там так добре у жидівскої інтеліґенциї як і в широких масах Жидів.

Знаю також, що у східній Галичині і в Буковині живуть Жиди в так збитих масах, що було би цілком справедливо забезпечити їм заступництво, котрого без виділеня їх окремим катастром не могли би мати. Маючи між своїми виборцями богато Жидів, уважаю за свій обовязок порушити сю справу, хоч розуміє ся, що належить вона передовсім до Жидів самих, котрих ми певно радо будемо попирати.

На закінченє повторю лише, що головним жаданем руского народу є безпосередні вибори, а без того кожда виборча реформа не буде для нас мати жадної вартости, і лише погіршать справу.

Позволю собі сказати ще кілька слів про буджетову провізорию.

В сій части своєї бесіди п. Василько попер домаганя державних урядників в справі поліпшеня їх долі, жадав поправи в скарбовій і податковій управі на Буковині, відділеня буковиньского судівництва від Галичини і приспішеня санкциї кількох законів, ухвалених в буковиньскім соймі, між иншими закону о новій орґанизациї виборчій до сойму і в громадах. Наконець домагав ся попаднаня церковних справ на Буковині, котрого домагають ся не тілько буковиньскі Русини але й Румуни. Бесіду свою закінчив п. Василько такими словами:

Ще нема року, як в Петербурзі під проводом о. Гапона народ ішов до царя, щоби з ним помирити ся.

Те, що тепер у нас дораджують в палаті панів ґр. Піньский і его товариші, зроблено тогді в Петербурзі: стріляно до народу, тратовано его кіньми, дражнено его.

В кілька місяців пізнїйше мусів цар і его правительство дати народови більше, чим домагано ся спершу. А таки народ не заспокоїв ся тепер тим, а президент міністрів Віте мусів післати за Гапоном. Але й Гапон не годен вже тепер запанувати над масами.

Оттак рускі посли стоять еще на чолі руского руху; ми ще можемо бажаня невольного, гнобленого і насильно дазненого руского народу тутки заявляти. Ми можемо ще відозватись до правительства: Будь сильне; будь тим, що взінци раз визволиш четвертий в черги народ в Австриї!

Але хорони нас, Боже, від того, хорони, Боже, й державу та трон від хвилї, коли би нас взивано надармо так, як тепер надармо взивають в Росиї Гапона! [*Живі признаня і оплески. Бесїдникови ґратулюють.*]

— Фонд Боєвий за загальне виборче право жде на добровільні жертви руского патріотичного загалу!

Найблизші орґанізацийні задачі нашого руского краєвого господарского товариства: „СІЛЬСКИЙ ГОСПОДАР“.

Die Landwirtschaft ist die Grundlage der gesammten Volkswirtschaft.“ — Rotzinger Volkswirtschaft.“

Послїдних кільканайцять літ зазначені в нашім народі довидним рухом економічним в ріжних напрямах. А за се завдячити належить кільком інституциям, котрі видвигнені в пору патріотичними ініциаторами в догоду відчутим народним потребам, з широким закроєм, з ясно визначеною метою, під умілим солїдним проводом потрафили з'орґанізувати цїлу сїть поменших інституций чи то аґенд в краю. Таким є: „Народна Торговля“ з своїми мало не 20 філіями, і з ними інтересом купецким сполученими сотками крамниць, — такою „Днїстер“ з сотками своїх аґенций, — такою „Краєвий Кредитовий Союз“ з рівнож мало не соткою з ним звязаних кредитових і економічних товариств. Скорий зріст і розвиток тих послїдних інституций, от хочби також жіночого „Труд“-у представляє нераз феноменальне явище. Видно, що порушено тут одну з жил нашого суспільного орґанізму.

Коли приглянемо ся близше сему рухови, коли подивимо ся за результатами осягненими сими заходами, то представляє ся образ такий: Під зглядом національним: Успіх незвичайний. Сі інституциї утверджені на стілько, що можуть ставити чоло будучині, з своїм типічним народним руским характером — се-ж наші твердині! — а ся громада затруднених в них патріотичних функціонарів се-ж наша народна міліция під зглядом народно-суспільним. Сі люди, працюючі в тих інституциях, фахово виховані, запрaвлені духом ініциативи, призначені здобувати нові займища, нові териториї для народної мисли, труду і плодів з них — се-ж рівно великий социяльний, народний здобуток. А економічний доробок також не малозначний: зістало в сих інституциях отворене русло для припливу народного гроша — майна і до самостійного его виплекованя.

Загально представляє ся нинїшна фаза в нашім економічнім розвитку так: Стараємо ся наш готовий капітал с. є. гріш згромадити в своїх руках і ним самі користувати ся, кілько се нам можливо. Бо певна річ, що більша часть того готового плинного маєтку народного с. є. гроша звязана в чужих інституциях, не лишень не йде в пожиток народу нашого, але противно служать на те, щоби підривати его силу. Але сей маєток народний ліквідний, незвязаний і звязаний, се-ж ілюзорична часть движного маєтку нашого народу котрий-то маєток що дня тисячами й тисячами щезає в процесї страт при купнах і продажах, та пропадає в безвістях, насичуючи своїми користями хто там знає яких сьвітових молохів. А що вже згадувати про глубшу економічну безповоротну втрату, що движний маєток народний в сирих продуктах не послужив до народного індустрийного переробленя а тим самим до дальшої своєї капіталізациї? Таким є білянс наш економічних втрат що-до движного народного маєтку. А такий стан економічний, взятий вже з того боку, чи не виглядає на неґацию народного господарства?!

Наша теперішна робота економічна представляє роботу плянтатора, котрому дістали ся до культивованя великі обшари. Він чує в собі силу, він має кріпку волю і охоту до праці, він має здорову челядь, він має і готового гроша. Се певне добрі завдатки, щоби він розвів на тих відвічних заростях своє господарство, уґрунтував своє житє і долю. Але се покищо заст'в будуччини. Нїм той плуг его розгорне землю, мусить він перше хащі продирати, пеньки виривати, колоди ухиляти [такою певне була робота наших поселенців в заростях Бразилиї]. Такою є і наша нинїшна народна робота економічна. Ми продираємо вікозічні хащі, ухиляємо колоди, очищуємо ґрунт, на котрім має розвести ся наше народне господарство. Але воно почне ся аж тоді, коли відкривати ся почнуть жерела богацтва, скарби землї, сили природи, і нарід стане ними користати ся, їх перетворювати, і що раз більше і більше примножувати засоби народні. Воно зазнаменує ся тим, коли плуг розуму з'оре занехані облоги, а просьвічений сївач розсїє на з'ораній землї здорове зерно гаразду.

Тількиж се доси ще не стало ся!

* * *

Підставою усего господарства народного є земельне господарство!

Пнем дерева суспільного є селяньство!

Сї тези, загального народно-економічного і социяльного значіня прибирають в осьвітленю нашого народного побуту особлившої ваги.

Ми-ж нарід хліборобский, ми нарід мужицкий par excellence. Будова національна, розгалуженє дерева суспільного може у нас лишень на тій основі, на тім пни довершати ся. Той пень для справованя своєї житевої функциї мусить бути здоровий, мусить бути оживлений животворними соками. А тих соків мають єму доносити корені с. є. господарство і земля. Отсе правди здає ся так ясні, так переконуючі, що годі їх не добачити, годі їм не улячи. А прецінь дізнають вони у нас так мало — мало узглядненя. Той корень нашого житя економічного с. є. господарство і земля трактують ся в нашій теперішній роботі економічній з якоюсь холодностию незрозумілою, якби з маловаженем. Не відношу сих слів до селяньства, котрого годі посуджувати о якусь нехіть до праці на тій своїй землї, котра дає єму кусень хлїба. Сей вказ дотичить економічної роботи нашої інтеліґенциї.

Правда! Розвиток нашого житя народного, при напорі динамічних сил поступу високо розвинених народів, ставляє перед нашу, так ще малочисельну інтеліґентну суспільність стілько проблемів, вказує на тілько потреб, що та жмінка губить ся, абсорбує ся прямо в своїх поривах найріжнороднїйшої праці. Не можна сказати, щоби котрої з них не було потреба. Той так дуже скомплікований живий орґанізм суспільний, що називаємо нарід, се-ж величезна сума безконечних потреб, котрі заспокоїти мусить ся. То й нашому народови усего потреба: потреба і науки і штуки, і ремісла і індустриї і торговлї. Але передовсїм потреба єму хлїба і хлїба, чито тих кардинальних условин гідної людскої екзистенциї, яких доставляє земля. Не хочу зовсїм тим сказати, що в тім послїднім зглядї с. є. для справи такого примноженя хлїба у нас нїчого не робило ся і не робить ся. Противно: може й не одно. Теоретичних заходів до подання народови, селянам нашим, науки поступового господарства в виданях „Просьвіти“, в окремих книжочках, в календарях, в ґазетних статях, і в тій, хоч так дуже скупенькій, фаховій журналїстицї, коли котра хвилево появить ся (з виїмком з такою постійностию о труду для піднесеня народної цїли без перерви видаваного „Господаря“ о. Негребецкого) було не мало.

Практичних викладів господарских люстраторами читалень просьвіти, — на вічах господарских, урядженах товариством „Просьвіта“ і „Сільским Господарем“ — було також досить.

Не брак вже начіть початків реальних трудів для піддвигненя сільского господарства в спосіб умістний, як: в галузи садівництва „Сільского Господаря“ в Олеську, в галузи молочарства філії „Просьвіти“ в Стрию і злучених з нею читалень, яких похвальні приклади починають наслїдувати дальші просьвітні повіти.

Знаю напевно, що не одні сьвітлі, народолюбні дїячі ширили і ширять своїм прикладом науку раціонального господарства, то в тій то в сїй галузи, як пасїчництві, хові худоби, управі землї з видним результатом.

В самім народі бачимо не одні відміни в веденю господарства: сїчкарні, молотїлки, млинки, плуги нових конструкций і штучні навози. Се все безперечно означає певний поступ.

Але й посередно робить ся не одно для піднесеня господарства наших селян.

Наші інституциї кредитові достатчають нашим селянам догідного, дешевого, навіть вже і господарского кредиту.

Наші сельскі еміґранти робітники у Німеччині причинять ся певно також не одним до піднесеня своїх родинних господарств.

Не можна забути вкінци на парцеляцию, роботу великої донеслости, котра приспорює нашому народови тілько майна і розширює поле господарскої праці наших селян.

Так. Певно. Се факти і то не маловажні.

А прецінь се все ще не виходить поза рамки проб дорисочних змагань. Се ще й не початок земельного господарства в такім розуміню, щоби воно служило на все трівкою основою цїлого нашого народного господарства.

Тут конечна серйозна рефлексия на наше особливше народне положенє і наші особливші народні цїли.

Ми ведемо тяжку боротьбу національну. Цїлию тої боротьби є здобути свободу для тих мілїонів людских екзистенций в нашім народі, щоби вони могли свобідно розвивати всї свої сили фізичні і моральні, для осягненя особистого, гідного людского народу і долї, і ними гармонїйно впливати до осягненя спільної високої народної мети: добра і слави народу — так як се є діктат нашої історії і знамя нашої культури. Певно, що се боротьба високо піднесла. Але вона і найтяжша. Ми маємо против себе великі фаланґи добре здисциплїнованих ворогів, котрі після обдуманого пляну силою і підступом атакують всї наші народні позициї, щоби нам їх видерти і спинити наш можливий народний похід наперед. А ми? проти тих сильно з'орґанізованих кадрів ведемо партизантку. Якім

Фабрика відживчої Мучка
Станислава Гурґуля
ц. і к. доставника двора в Ярославі.
Витяг з аналізи: Мучка підлягає легко і майже цїлковито стравленю, як се виказала проба штучного травленя, при котрій 90·36% підлягло стравленю. Та мучка відзначає ся також тим, що містить в собі велику скількість тїл підлягаючих стравленю в жолудку дїтий навіть в тім віці, коли змога травленя скробіоватих тїл у них ще дуже мала. Скількість скробіоватих тїл в мучці виносить лиш 34·585%, коло 56·61% тїл, не числячи води і мінеральних солий, припадаючих на білковаті тїла, товщі і цукри, підлягнуть вхолоненю навіть у немовлят в першім періодї їх житя. З того огляду перевисшає мучка для дїтий СТ. ҐУРҐУЛЯ подвійнозаграничний перетвір, а то мучку Куфека. — Краків, 28 мая 1905 р. *Д-р Іґнат Лемберґер.*
282 8—15

Оліярник, торговля церковних річий і девоционалій у Львові, [фронтовий льокаль] коло „Народного Дому“, напротив промисло перенесена з улиці Театральної ч. 3 на улицю Театральну ч. 20 вої школи і поручає свій богатий склад і вибір церковних предметів з посеребреї і т. п. Приймає ся вишнені прибори до лідовнеки. На жадане висилає ся цінник.
1006 6—11

273. Львів четвер 8 (21) грудня 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток лежить ся „Бібліотека найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“ ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Віденьска ч. 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштоб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНІ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Mariahilferstrasse 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і вдложність за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з пересилкою дедиться:

	з Австриї:	на границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік . . 24 к.	на пів року . . 12 к.
на чверть року . 7 „	на місяць . 2 к. 20 к.

Поодинокі числа коштують у Львові 10 с. на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция ул. Ватория ч. 24 у Львові. — Рукописи звертають ся лише за попередньою за уплатою. — Рекламациї неопечатані вільні від порто.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрині „Надіслане“ по 50 с. — Подписи і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Бесїда п. Ник. Васильчa,

виголошена в державній радї д. 15 грудня 1905, при дебатї над буджетовою провізориєю.

(*Конець.*)

Кажу ще раз: ми переконані, що не лише русві та социялїстичні посли в Галичинї, але й богато міщаньских послів з польского кола задивляють ся на справедливу виборчу реформу, — таку, якої ми домагаємо ся, — так, що вона визволить Галичину від олїґархії і в наслїдках своїх поправить не лише адміністрацию краю але й всї инші відносини краю.

З сеї то причини звертаємо ся до правительства, котре бере сю справу в руку, з деяким довірєм. А ще більше нахиляє ся до правительства поведенє польского кола та палати панів. Бо коли бачимо, що т й сам ґр. Пінїньский, бувший намісник галицкий, котрого за єго дїяльність, а властиво за єго безличність і шаїдливість належалось би прославити портретом у всїх руских товариствах, — коли бачимо, як він громи кидає на правительство, то вже се одно, що такі панове не є вже підпорою правительства, є достаточною для нас причиною, щоби змінити наше становище. Правда, що ми у своїй добродушности були би нїколи не припускали, що такі Пінїньскі найдуть ся ще й в инших краях; тим то й щиро кажемо, що бесїди ґр. Туна і инших таких панів були для нас несподїванкою. Нам видавало ся неможливою річию, щоби панове з палати панів могли не потрудитись, щоби бодай купити собі десь в книгарни литературу, в котрій говорить ся против заведеня загального права виборчого. Бо тогдї були би бодай виступили з якимись поважними і річевими арґументами; а то говорили вони так, як звичайно балакають собі в Галичинї пан маршалок повітової ради з п. старостом.

Навязуючи до слів товариша п. Дашиньского, котрий на глумливу замітку ґр. Дідушицкого про кількох „управителїв“ міністерства сказав, що ті панове „управителї“ цїлком добре ведуть свої справи, замічу, що й ми є тої самої гадки, та бажати би лише треба, щоби й дальше так було. А також буковинскому речникови мушу сказати, що коли би лише засїгди були в Австриї такі міністри, котрі на баудах своїх давнїйших начальників учились би розуму, щоби опісля приходити сюди з такими ідеями, як теперішні міністри, то я лїпших і не бажав би. [*Дїлом слушно! — П. Онуп: Парляментарні були би лїпші!*] Се оріх, котрий врешті будемо ще гризти! [*Веселість*].

Та тепер ще раз зазначу, що се покищо з нашої сторони лише задаток довіря, *П. Дашиньский: Провізория довіря!*] — так є! — бо само довіре можемо правительству заявити аж тогдї, коли проект виборчої реформи, з котрим правительство має прийти сюди в лютім, буде виглядати так:

Доси припадає у инших сїмох народів Австриї оден посол на 40—74 тисяч душ, а Русини мають в Галичинї одного посла на 135.000 душ, в Буковинї одного на 149.000 душ. Та при теперішних виборчих практиках, достаточно знаних з сїй палатї, не маємо навіть і тілько. [*П. Романчук: Оден посол припадає майже на 400.000 душ!*] А Русинів в Галичинї в прирівнаню до Поляків є як 42% до 55%, і то в разї, коли й Жидів зачислить ся до Поляків; колиж би Жиди стояли окремо, тодї буде Русинів 48 процент, а Поляків 45 процент.

Сї числа повинно правительство затямити собі при роздїлї мандатів в Галичинї. Та ми приготовлені на те, що й п. президент міністрів бар. Ґавч разом з своїми панами „управителями“ не поступить собі так по драконьски з високим волом польским; вже то там буде глядати ся способів, щоби Русинів все таки лишити по заду. Але одного не знесе руский нарід: коли би задержано посередні вибори чи то через сойм чи через правиборцїв. В такім разї наша провізория довіря змінить ся в страшне недовіре з усїми наслїдками! Показалось би тогдї, що бар. Ґавч погано закпив би собі з руского народу і взагалї з галицкого населеня; і я не могу припустати, щоби в такій хвили, коли на границях держави розвиває ся російска траґедия, вільно було кпити собі з руского населеня і з широких мас польского народу для заспокоєня забаганок панів з польского кола.

Та поки повінчу справу виборчої реформи, не могу поминути ще одної річи, котра зацїкавила вже шарокі круги так в сїй палатї як і поза нею, а особливо має вагу для нас, Русинів, — се питанє, як виборча реформа поступить собі з Жидами в Галичинї і Буковинї.

Я бачу, що тут на заходї, а особливо у Відни, велика часть інтелїґентних Жидів цїлком противна всяким виїмковим постановам виборчої реформи. Але мушу заразом зазначити, що у нас на сходї Жиди дїйсно бачать свій ідеал в тім, щоби дано їм спромогу не мішати ся до виборів инших народностий, а вибирати собі своїх власних заступників. Се бажанє проявляє ся там так добре у жидівскої інтелїґенциї як і в широких масах Жидів.

Знаю також, що у східній Галичинї і в Буковинї живуть Жиди в так збитих масах, що було би цїлком справедливо забезпечити їм заступництво, котрого без виділеня їх окремим катастром не могли би мати. Маючи між своїми виборцями богато Жидів, уважаю за свій обовязок порушити сю справу, хоч розуміє ся, що належить вона передовсїм до Жидів самих, котрих ми певно радо будемо попирати.

На закінченє повторю лише, що головним жаданем руского народу є безпосередні вибори, а без того кожда виборча реформа не буде для нас мати жадної вартости, і лише погіршать справу.

Позволю собі сказати ще кілька слів про буджетову провізорию.

В сїй части своєї бесїди п. Василько попер домаганя державних урядників в справі поліпшеня їх долї, жадав поправи в скарбовій і податковій управі на Буковинї, відділеня буковиньского судівництва від Галичини і приспішеня санкциї кількох законів, ухвалених в буковиньскім соймі, між иншими закону о новій орґанизациї виборчій до сойму і в громадах. Наконець домагав ся полаштованя церковних справ на Буковинї, котрого домагають ся не тілько буковиньскі Русини але й Румуни. Бесїду свою закінчив п. Василько такими словами:

Ще нема року, як в Петербурзї під проводом о. Гапона народ ішов до царя, щоби з ним помирити ся.

Те, що тепер у нас дораджують в палатї панів ґр. Пінїньский і єго товариші, зроблено тогдї в Петербурзї: стріляно до народу, тратовано єго кіньми, дражнено єго.

В кілька місяців пізнїйше мусїв цар і єго правительство дати народови більше, чим домагано ся спершу. А таки народ не заспокоїв ся тепер тим, а президент міністрів Віте мусїв післати за Гапоном. Але й Гапон не годен вже тепер запанувати над масами.

Отак рускі посли стоять еще на чолї руского руху; ми ще можемо бажати невольного, гнобленого і насильно дроженого руского народу тутки заявляти. Ми можемо ще відозватись до правительства: Будь сильне; будь тим, що взинци раз визволиш четвертий є черги народ в Австриї!

Але хорони нас, Боже, від того, хорони, Боже, й державу та трон від хвилї, коли би нас взивано надармо так, як тепер надармо взивають в Росиї Гапона! [*Живі признаня і оплески. Бесїдникови ґратулюють.*]

— Фонд Боєвий за загальне виборче право жде на добровільні жертви руского патріотичного загалу!

Найблизші орґанізацийні задачі нашого руского краєвого господарского товариства: „СІЛЬСКИЙ ГОСПОДАР“.

Die Landwirtschaft ist die Grundlage der gesammten Volkswirtschaft.“ — Rotzinger Volkswirtschaft“

Послїдних кільканайцять лїт зазначені в нашім народї довидним рухом економічним в ріжних напрямах. А за се завдячити належить кільком інституциям, котрі виднигнені в пору патріотичними ініциаторами в догоду відчутим народним потребам, з широким закроєм, є ясно визначеною метою, під умілим солїдним проводом потрафили в'орґанізувати цїлу сїть поменших інституций чи то аґенд в краю. Таким є: „Народна Торговля“ з своїми мало не 20 філїями, і з ними інтересом вузлецким сполученими сотками крамниць, — такою „Днїстер“ з сотками своїх аґенций, — такою „Краєвий Кредитовий Союз“ з рівнож мало не сотною з ним звязаних кредитових і економічних товариств. Скорий зріст і розвиток тих послїдних інституций, от хочби також жіночого „Труд“-у представляє нераз феноменальне явище. Видно, що порушено тут одну з жил нашого суспільного орґанізму.

Коли приглянемо ся близше сему рухови, коли подивимо ся за результатами осягненими сими заходами, то представляє ся образ такий: Під зглядом національним: Успіх незначайний. Сї інституциї утверджені на стілько, що можуть ставити чоло будучині, а одним типичним народним руским характером — се-ж наші твердині! — а ся громада затруднених в них патріотичних функціонарів се-ж наша народна міліция під зглядом народно-суспільним. Сї люди, працюючі в тих інституциях, фахово виховані, заправлені духом ініциятиви, призначені здобувати нові займища, нові території для народної мисли, труду і людий з них — се-ж рівно великий социяльний, народний здобуток. А економічний доробок також не малозначний: вістало в сих інституциях створене русло для припливу народного гроша — майна і до самостійного єго множеня.

Загально представляє ся нинїшна фаза в нашім економічнім розвитку так: Стараємо ся наш готовий капітал с. є. гріш згромадити в своїх руках і нам самі користувати ся, кілько се нам можливо. Бо певна річ, що більша часть того готового нинїшного маєтку народного с. є. гроша зазвана в чужих інституциях, не пашень не йде в пожиток народу нашого, але противно служить на те, щоби підривати єго спру. Але сей маєток народний ліквидний, незвязаний і вільний, се-ж ілюзорична часть державного маєтку нашого народу, котрийсто маєток що дня тисячами й тисячами щезає в процесї страт при купнях і продажах та пропадає в безвістях насачуючи своїм користями хто там инач яких сьвітових м лохів. А що вже згадувати про глубшу економічну безповоротну втрату, що движний маєток народний в сирих продуктах не послужив до народного індустрийного переробленя а тим самим до дальшої своєї капітелїзациї? Таким є білянс наш економічних втрат що-до движного народного маєтку. А такий стан економічний, взятий вже з того боку, чи не виглядає на неґацию народного господарства?!

Наша теперішна робота економічна представляє роботу плянтатора, котрому дістали ся до культивованя великі обшари. Він чує в собі силу, він має кріпку волю і охоту до працї, він має здорову челядь, він має і готового гроша. Се певне добрі завдатки, щоби він розвів на тих відвічних заросях своє господарство, уґрунтував своє житє і долю. Але се покищо лише будуччина. Нїм той плуг єго розгорне землю, мусить він перше хащі продирати, пеньки виривати, колоди ухиляти [такою певне була робота наших поселенців в заросях Бразилиї]. Такою є і наша нинїшна народна робота економічна. Ми продираємо вікозічі хащі, ухиляємо колоди, очищуємо ґрунт, на котрім має розвести ся наше народне господарство. Але воно почне ся аж тогдї, коли відкривати ся почнуть жерела богацтва, скарби землї, сили природи, і нарід стане ними користати ся, їх перетворювати, і що раз більше і більше примножувати засоба народні. Воно зазначує ся тим, коли плуг розуму в'оре занехані облоги, а просьвічений сїяч розсїє на в'оранїй землї здорове зерно гаразду

Тількиж се доси ще не стало ся!

* * *

Підставою усего господарства народного є земельне господарство!

Пнем дерева суспільного є селяньство!

Сї тези, загального народно-економічного і социяльного значіня прибирають в осьвітленю нашого народного побуту особлившої ваги.

Ми-ж нарід хлїборобский, ми нарід мужицкий par excellence. Будова національна, розгалуженя дерева суспільного може у нас лишень на тій основі, на тім пни довершати ся. Той пень для справованя своєї житевої функциї мусить бути здоровий, мусить бути оживлений животворними соками. А тих соків мають єму доносити корені с. є. господарство і земля. Отсе правди здає ся так ясні, так переконуючі, що годї їх не добачити, годї їм не улячи. А прецїнь дізнають вони у нас так мало — мало узглядненя. Той корень нашого житя економічного с. є. господарство і земля трактують ся в нашій теперішній роботі економічній з якоюсь холодностию незрозумілою, якби з маловаженем. Не відношу сих слів до селяньства, котрого годї посуджувати о якусь нехіть до працї на тій своїй землї, котра дає єму кусень хлїба. Сей вказ дотичить економічної роботи нашої інтелїґенциї.

Правда! Розвиток нашого житя народного, при напорі економічних сил поступу вис но розвинених народів, ставляє перед нашу, так ще малочисельну інтелїґентну суспільність стілько проблемів, вказує на стілько потреб, що та жмінка губить ся, абсорбує ся прямо в своїх порывах найріжнороднїйшої працї. Не можна сказати, щоби котрої з них не було потреби. Той так дуже скомплікований живий орґанизм суспільний, що називаємо нарід, се-ж множество суми безконечних потреб, котрі вимагають ся. То й нашому народови усего потреба: потреба і науки і штуки, і земледїлля і индустриї і торговлї. Але передовсїм потреба єму хлїба і хлїба, чиста [illegible] народньо-економічна відної людини [illegible], яких дотикає земля. Не хочу [illegible] сказати, що в тім посереднім [illegible] с. є. [illegible] його примноженя хлїба у [illegible] не робило ся і не робить ся. Проте [illegible] і не одно. Теоретичних [illegible] до [illegible] народови, сегодня [illegible], науки [illegible] господарства і [illegible]. Проьвіта, в окремих книжках, в календарях [illegible] статях, і в тій, хоч так дуже скупчений, фах вій журналїстицї, коли котра хапливо [illegible] і [illegible] і [illegible] просьвітности з труду для [illegible] народної цїли без перерви видавнього „Господаря“ о. Потреб-ди (?) було не мало.

Практичне [illegible] господарчих [illegible] провінциї — на річах господарских, урядженїм товариством „Просьвіта“ і „Сільским Господарем“ — було також [illegible].

Не брак вже нашу початків реальних трудів для піддвигненя сїльского господарства в спосіб уміснений, як: в галузи садівництва „Сільского Господаря“ в Олеську, в галузи молочарства філїї „Просьвіти“ в Стрию і вручених з нею читалень, яких показані прикладу починають наслїдувати дальші просьвітні повіти.

Знаю напевно, що не одні сьвітлі, народолюбні дїячі ширили і ширять своїм приладом науку раціонального господарства, то в тій то в сїй галузи, як пасїчництві, хові худоби, управі землї з видним результатом.

В самім народї бачимо не одні відміни в веденю господарства: січкарні, молотїлки, машини, плуги нових конструций і штучні навози. Се все безперечно означає певний поступ.

Але й посередно робить ся не одно для піднесеня господарства наших селян.

Наші інституциї кредитові достатчають нашим селянам догідного, дешевого, навіть вже і господарского кредиту.

Наші селскі еміґранти робітники у Німеччинї причиняють ся певно також не одним до піднесеня своїх родинних господарств.

Не можна забути вкінци на парцелацию, роботу великої доносности, котра приспорює нашому народови тілько майна і розширює поле господарскої працї наших селян.

Так. Певно. Се факти і то не маловажні.

А прецїнь се все ще не виходить поза рамки проб дерев'яних зигань. Се ще й не початок земельного господарства в такім розумінню, щоби воно служило на все трівкою основою цїлого нашого народного господарства.

Тут конечна серйозна рефлексия на наше особливше народне положенє і наші особливші народні цїли.

Ми ведемо тяжку боротьбу [illegible]. Цїлию тої боротьби є здобуте [illegible] для тих мілїонів [illegible] елементів в нашім народї, щоби вони могли свобідно розвивати всї свої сили фізичні і моральні, для осягненя особистого, гідного людского народу і [illegible], і ними гармонїйно [illegible] до осягненя спільної високої народної мети: добра і слави народу — так як се є дїктат нашої історії і знамя нашої культури. Певно, що се боротьба високо піднесена. Але вона і найтяжша. Ми маємо против себе великі фалянґи добре здисциплїнованих ворогів, котрі після обдуманого плану силою і підступом атакують всї наші народні позициї, щоби нам їх видерти і спинити наш можливий народний похід наперед. А ми? против тих сильно в'орґанізованих кадрів ведемо партизантку. Яким

Фабрика віджившої Мучка
Станислава Гурґуля
ц. і к. доставника двора в Ярославі.

Витяг з аналїзи: Мучка підлягає легко і майже цїлковито стравленю, як се виказала проба штучного травленя, при котрій 90·36% підлягло стравленю. Та мучка відзначає ся також тим, що містить в собі велику скількість тїл підлягаючих стравленю в жолудку дїтий навіть в тім віцї, коли змога травленя скробіоватих тїл у них ще дуже мала. Скількість скробіоватих тїл в мучцї виносить лиш 34·585%, коло 56·61% тїл, не числячи води і мінеральних солий, припадаючих на білковаті тїла, тоші і цукра, підлягнуть вхолоненю навіть у немовлят в першім періодї їх житя. З того огляду перевисшає мучка для дїтий СТ. ГУРҐУЛЯ подібнозаграничний перетвір, а то мучку Куфека. — Краків, 28 мая 1905 р. *Д-р Ігнат Лемберґер.*

982 3—16

Ф. Олїяр
торговля церковних річий і девоционалий у Львові,
перенесена з улиці Театральної ч. 3 на улицю Театральну ч. 20 против Театра Народного.
Приймає он вищені прибори до відповідня. На видїлї на ріжні церковні предмети на промисло церковних предметів на дереві і т. п.
1006 6—11

можуть бути результати такої нерівної боротьби? Певно, що відіпремо не оден атак, утримаємо ся на не одній позиції. Але вломити силу ворожу, знищити їх плани, — се нам неможливо. До того потреба би щобись мо вивели в поле тої національної боротьби всю нашу масу народну. Але се як на нинь ка зо сім а зовсім не можливо.

А неможливо се тому, бо ту масу в далеко переважаючій части гаде страшенна неволя, котра їй відбирає силу, духа, затирає людску і народну гідність с. є. неволя економічна. З такою армією війни вести не можна. Се научає нас що раз найсумнійший досьвід.

Економічна неволя се наш найлютійший ворог. Поконати того ворога, се перша условина нашої екзистенциї.

Проти того ворога мусить ся з'орґанізувати найзавзятійша боротьба, глубоко упляновна безпощадна війна. І кілько нас є елементу сьвітлого видючого прозорливого, правдиво народолюбного і щиропатріотичного, мусить під той покик ставати.

Силою нашою до тої боротьби, є її терен і рідна земля.

о. Д. Танячкевич.

(*Дальше буде*).

Нарід за загальним, рівним, безпосередним, тайним і несфальшованим правом виборчим!

Віче в Заліщиках.

Дня 15 грудня с. р. відбуло ся в Заліщиках в бараках над Дністром велике народне віче, котре під кождим зглядом випало величаво. Зібрало ся 4.000 (чотири тисячі) руских селян майже зі всіх громад заліщицко повіту, значне число сьвящеників і сьвітської інтеліґенциї; були також жінки селянки і з інтеліґенциї.

По отворенню віча через повітового орґанізатора д-ра В. Охримовича покликали зібрані его самого на предсідателя зборів і вибрали крім него в склад президиї о. В Нанасого з Угриньовець і господаря Іля Монича з Добровлян на заступників а о. Ом. Боярского з Новосілки Кост. на секретаря; почім делеґат Народного Комітету п. Льонгин Цегельский виголосив реферат про виборчу реформу. Референт в знаменитій двогодинній промові виказав велику несправедливість істнуючих ординаций виборчих, вияснив значенє і користи рівного, загального, безпосередного і тайного права голосованя, зазначив велику вагу теперішної хвилї і завізвав зібраних до однодушної і завзятої боротьби за виборчу реформу, причім звернув увагу на хитрі заходи наших ворогів. Всї зібрані вислухали того реферату з очевидним заинтересованем і одушевленем і часто перервали промову бесідника відповідними окликами, а коли бесідник вказав на всенародний страйк і бойкот як на найсильнійшу зброю нашу в тій боротьбі, всї зібрані заявили однодушним окликом, що коли би в Галичині полишено посередні вибори або потворено несправедливі округи виборчі, то весь руский нарід приступить до всенародного страйку і бойкоту своїх противників.

По референті забрав голос д-р Т. Окуневский з Городенки і звернув увагу на велику смертельність і сильну еміґрацию серед руского населеня в Галичині яко на наслідки політичного гнету, під яким живемо і візвав руску інтеліґенцию, щоби взиваючи нарід до страйку давала народови примір ділом і не жалувала хочби житє віддати в сій великій боротьбі, яка нас жде в найблизшім часї.

Відтак промовляли в селяни С Смук зі Синькова, Н. Сохацкий з Дзвенича і І Вістовский з Іваня а з інтеліґенциї о. Ковч, о Коцюн, д-р Охримович і п. Вараник котрий звернув увагу на потребу реформи виборчої не лише при виборах до ради державної і до сойму, але також при виборах до рад повітових і зазначив велику вагу виборів громадских.

Промови всїх бесідників були горячі і рішучі а настрій віча був живий і підвесений.

По промовах ухвалено одноголосно отсї резолюциї, які подаємо в скороченю: 1) Віче домагає ся рівного, загального, безпосередного і тайного права голосованя до ради державної, сойму і до рад повітових. 2) Віче заповідає найострійшу боротьбу і ужите найкрайнійших способів на случай, коли би при переведеню виборчої реформи полишено в Галичині посередні вибори або потворено несправедливі виборчі округи. 3) Віче висказує обурене „польскому колови" і польскій більшости соймовій за їх ворожі заходи против виборчої реформи. 4) Віче висказує признанє руским послам соймовим і парляментарним, а в окрема проф. Романчукови і д-рови Олесницкому за рішучу оборону прав руского народу. 5) Віче висказує недовіре і обурене так званим послам п Ценьскому, п. Хамцеви і граф. М. Пінїньскому. 6) Віче прилучає ся вповні до протесту руских послів соймових в справі вавельскій, а особливо гримко протестує против того, щоби коштом руского народу удержувано резиденцию для польского „круля".

Наконець поручило віче своїй президиї телеґрафічно повідомити президента міністрів бар. Ґавча о своїх ухвалах в справі виборчої реформи, — і вибрало депутацию з 7 членів до місцевого ц. к. старости, щоби на его руки передала від цїлого віча признанє для правительства за поставлене справи виборчої реформи на порядку дневнім парляменту, однак також рішучо застереженє против полишеня посередних виборів в Галичині.

На тім закінчило ся віче серед грімких окликів в користь виборчої реформи а опушевлені вічевики імпонуючою павою відпровадили депутацию улицями міста перед будинок ц. к. старостства, де задержали ся. Депутация а іменно: о. декан Рудницкий, д-р Охримович, оо. Нанасен і Боярский і господарі Стефан Смук, Ілто Монич і Иосиф Сохацкий, зложали перед ц. к. старостою відповідну заяву, а повертаючих депутатів принято окликом в честь рівного, загального, безпосередного і тайного голосованя. Від старостства рушив цїлий похід перед раду повітову, де задержав ся на хвилю з окликами: „Ганьба, проч з радою повітовою" і відтак сьпіваючи „Ще не пора" пішов похід попри „Народний Дім" перед хату повітового орґанізатора д-ра Охримовича, де відсьпівано народний гимн „Ще не вмерла Україна", почім серед окликів „Нехай жиє руский нарід" всї зібрані розійшли ся.

Такого величавого віча в Заліщиках ще не було. Поведене ц. к. властий було несподівано коректне, натомість дуже некультурно а при тім визиваючо поводив ся заліщицкий маґістрат, котрий систематично нищив і заліплював наші вічеві відозви так, що треба їх було аж три рази розліплати. — *Х.*

Віче в Сокали.

Дня 17 грудня с. р. при участи 3000 люда відбуло ся в Сокали повітове віче в справі виборчої реформи. Велика саля „Народного Дому", передпокій, сїни, естрада, подвіре одно море людских голов; отиск не до описаня.

О. митрат д-р Левицкий, хоч хорий підняв ся з ложа болїзни, щоб проводати тому вборови, імпонуючому числом зібраних і повагою нарад. О. предсідатель відкриваючи віче відчитав маніфест „Ширшого Народного Комітету" в спосіб так поривающий, що викликав у зібраних незвичайний ентузиязм.

Референт д-р Михайло Новаковский вказав на вагу хвилї і на вагу справи, над якою маємо радити. Австрия оперта свій дотеперішний систем правлїня на феодалах, їм призначила число мандатів до парляменту, яке не стоїть в жадній пропорциї до економічного, суспільного і державного значіня сеї кляси. Примірем в Галичині більша посїлість від 100 морґів в гору находить ся всего в руках 3183 властителїв і се число обшарників править безмежно краєм числячим поверх 7 міліонів народе. І впливи податкові від сеї кляси не є того рода, щоби в найменшій мірі успреведливляли ту правно-політичну перевагу, яку конституция австрийска надає феодалам. В р. 1902 безпосередний податок державний від всеї більшої посїлости приніс 3.418 714 кор., підчас коли 5 літ перед тим в 1897 р. сам податок від пива з Галичини приніс 3,600 000 кор., від раф. нафти 6,400.000 кор., а від тютюну аж 24.423.000 кор. Супроти тих величезних цифр податку, плаченого через найширші працюючі верстви, видатність податкова більшої посїлости просто мізерна, а тим самим їх політичні привілеї просто обурюючі. Але при знаній політичній системі, виборчих ошуканьствах і розбоях, більша посїлість взяла ся в парляменті репрезентовати також і всї инші кляси, навіть з V куриї, — так що австрийский парлямент се простий, самолюбний синедріон феодалів.

Ся пасожитна і самолюбна кліка не привесла однак Австриї щастя зі слави; де далї політичний маразм огортає цїлу державну машину Австриї. — Крім того на примірі Росиї могла Австрия научати ся, що сидїти на баґнетах, віднихати і дразнити широкі маси працюючого люду, того люду, що державу живить і боронить, небезпечно.

Перший раз міністри австрийскі випередили випадки і хочуть перевести акт справедливо ти для широких верстов народа, хочуть впровадити загальне, безпосередне, тайне право виборче.

Польско шляхоцкі верховоди загрожені в своїй політичній екзестенциї пішли двома дорогами, жебранини в бурґу цїсарскім і коншахтів з правительством, та юдженя помежи народом одну расу проти другої (проти Жидів) і одну веру проти другої. Бесїдник в пламенних словах пятнує і звертає увагу вічевиків на ширені також в соняльскім повітї поголоски про різню і побої Жидів і Поляків. Тих остатних взиває до солїдарної з руским народом борби за виборче право і проти ненатурального правлїня феодалів. До теперішної галицкої, польскої репрезентациї в парляменті звертає ся бесїдник з пересторогою, щоб не доводити руский і взагалї працюючий народ до розпуки. За пошахроване на нашу шкоду виборчого права відповідать мужики властителям більшої посїлости ґенеральним страйком в жнива. Aut—aut.

Гадку ґенер. страйку приняли вібрані бурею оплесків.

Той цїлком річевий реферат комісар раз-у-раз перебивав.

Відтак ухвалено однодушно висше наведені резолюциї в візванем до президиї, щоб сейчас ухвали закомунїковала тут. старости для пересланя їх центральному правительству.

О. предсїдатель перервав збори на 5 мінут, президия зборів під проводом надсов. Лїниньского удала ся до староства, а за нею безчисленні товпи народа.

Несено 3 таблиці з написами про реформу виборчу в язиці рускім, польскім і жидівскім. Сьпівано „Який то вітер", „Не пора". „Ще не вмерла".

До походу прилучило ся богато Поляків і Жидів, яким сповій, повага і численність походу незвичайно заімпонували.

По повороті депутациї надсов. Лїниньский здав вичерпуюче справозданє про її принятє, теплим словом завізвав народ до орґанізациї і до борби за виборче право аж до корисного результату.

Горячими словами взивали еще міщани Лука Ковальчук і Василь Лихограй та селяни Пилип Пиріг і Іван Будзїло, про потребу осьвідомленя цїлого працюючого народа, про борбу за се найважнійше ваше право загального голосованя, про потребу бути готовими, хочби на найтяжші жертви в борбі о загальне виборче право. Одиноким, найбільше болючим средством для галицких плянтаторів в тій борбі буде ґенеральний рільничий страйк.

О год. 5-ій вечером о. голова замкнув віче, а народ сьпіваючи пісні розходив ся поволи.

Резолюциї ухвалено слїдуючі:

I. Заведенє загального, рівного, безпосередного і тайного права виборчого до ради державної уважають зібрані в числї 3 тисяч за державну і народну конечність, яка не сьміє бути відложена анї відрочена.

II. На случай, коли би верховодячі круги віденьского „кола польского" спричинили скривленє засад ухваленого в уст. I. виборчого права, і тим захотїли придержувати працюючий люд Галичини, а особливо народ руский в дальшім політичнім, а через те і економічнім ярмі, зібрані ухвалюють при найблизших жнивах перевести ґенеральний рільничий страйк.

Про ті резолюциї повідомлено телеґрафічно президиї міністрів Ґавча і посла Романчука. — *Хлоп.*

Віче в Тисьменици.

Дня 17 с. м. відбуло ся в Тисьменици народне віче, скликане в справі виборчої реформи. В передодень віча пресловутий староста Свобода заборонив віче по причині пошести... тифу. Мимо заборони поверх тисяч народа, головно селян, зібрало ся у великій сали і відбули віче за запросинами. Підчас нарад впав до салї бурмістр Тисьменицї, Волощук, і заосмотрений в телеґрафічний наказ від товмацкого старости Свободи, щоби під віяким услівем не допустив до віча, розпочав урядованє, приказуючи зібраним, щоби розійшли ся. Обурені селяни почали Волощука просити, щоби забирав ся, бо его виженуть, а коли просьби не помагали, при загальнім крику: „проч хрюю!" викинули его за шиворот за двері. Відтак віче відбувало ся дальше. Запала однодушна резолюция з домаганем загального і непофальшованого права голосованя, котру вислано телеґрафічно до бар. Ґавча. По вічу відбула ся демонстрация.

Віче в Глинянах.

Народне віче в Глинянах з д. 17 с. м. випало під кождим зглядом величаво. Зібраних було понад 2000 селян, хотяй дуже простора саля маґістрату помістити їх не могла. Доохресна інтеліґенция слабо однак дописала. Віче відкрив гарною промовою посадник міста п. Андрей Балтарович, покликавши на провідника зборів д-ра Івана Моха. Справу реформи виборчої реферував п. д р М. Здерковский і вивязав ся з задачи знаменито. Другий бесїдник п. М. Петрицкий, редактор „Гайдамаків" в приступний спосіб пояснив вічевикам стан оплачованя податків посередних і безпосередних в порівнаню шляхти до мужиків піддержуючи в цїлій промові справу виборчої реформи. Гарну промову виголосив також на тему виборів селянин Стефан Гнида з Задвіря. Забирали еще голос селяни Захарчук з Ляцкого великого і Федько Жовнїр з Замістя. Вкінци забрав еще раз голос референт д-р Здерковский і вказав на появившу ся брошуру комітету для виборчих розбоїв та візвав нарід до поважної, кріпкої борби о свої права. При гимні „Ще не вмерла Україна" і марш „Соколів" розійшли ся вічевики домів.

Віче ухвалило резолюциї, котрі пропускаємо, бо суть рівнозвучні з резолюциями ухваленими на всїх инших вічах.

На зборах збирано на „Боєвий Фонд" і зібрано значнійшу квоту.

Х.

З вистави музея для штуки і промислу.

Відень, 15. грудня 1905.

З початком с. р. писав я Вам про участь Русинів в повисшій виставі, як і проте, що наслідком незвичайного обісланя тої вистави поділено єї на дві части; в першій, яку замкнено з весною, були виставлені білі вишивки, коронки, гафти і иньші жіночі вироби, виконані виключно білою ниткою чи таким шовком — а в падолисті отворено другу часть вистави, котра обнимає другі діли людової штуки і домашнього промислу.

Вистава тота мала, зглядно має на цїли показати ширшим кругам народу штуку і промисл домашний, а по при те сконстатувати, що з тих ділів людової працї і духа істнувало, а що еще істнує й доси, та помочи, аби істнуюче не загинуло, а коли можна, причинитись до его поновного розвою. Дальше має она провірити, чи і о скілько домашний промисл зістав змодернїзований, чи і як вплинули фахові промислові школи на розвій взглядно упадок людової штуки і домашного промислу, а в кінци дирекция музею має вислухати знатоків, що належало би зробити, аби одно і друге, если вже не піднести, то бодай уратувати від загибели.

До осягненя сеї цїли поробив заряд музею усякі заходи, аби запевнити собі як найбільшу участь відповідних жерел, а тим самим довести до того, аби людова штука і домашний промисл усїх народів Австриї були на виставі відповідно заступлені; се могло стати ся передовсїм при помочи етноґрафічних і промислових музеїв поодиноких країв, відтак і поодиноких людий, котрі занимають ся збиранем такого материялу, взглядно его посїдають, а в кінци при участи фахових промислових шкіл. Тим то і перше місце в виставі занимають збірки цїсарского етноґрафічного музею, Чеславяньского музею в Празї, музею для етноґрафії у Відни і т. п. а з поміж приватних виставців достарчив проф. В. Шухевич зі Львова найбільше оказів (понад 300) наслїдком чого представляє ся руска людова штука і домашний промисл не тілько незвичайно цїкаво і гарно, але і в цїлій своїй повни, та звертає на себе найбільшу увагу так знатоків як і взагалї усїх учасників. А се уміла оцїнка і дирекция музея, поміщуючи з признанем і з подякою назвиско проф. Шухевича у переднім слові музеального видавництва, яке появило ся з нагоди отвореня сеї вистави.

Завдяки збірцї проф. Шухевича поміщено в тім виданю в части обговорюючій домашний промисл в Галичині, передову обширну розвідку про наш промисл, а в катальоеї виставовім присьвячено тій збірцї, доповненій оказами віденьского етноґрафічного музею і буковиньского краєвого музею а надто вишивками „Клюбу Русинов" у Львові осібний відділ рускому промислови (Ruthenen in Galizien und Bukowina).

Звісна річ, що „Гуцули занимають посеред Русинів найвизначнійше місце в людовій штуцї і домашнім промислї, тому і не дивниця, що виставлена збірка проф. Шухевича богата як-раз в вироби гуцульскі, а іменно: порошниці, люльки, ремені, палиці, пистолї, бовтаці, стремена, ножі, перстенї, хрещики, вишивані сорочки і перемітки, вовняні запаски, наравиці, рукавиці і кайчурі, взори вишивок, вироби з дерева Шкрібляків, Мегедонюка, Костюка, Семенюка, Луговяка і др. З деревляних оказів звертають на себе загальну увагу три великі цїкні хрести незвичайно цїкаві не тільки спо обом виконаня (різьба, викладуване цацьорків і др. і карбоване) але і своєю формою — дальше бачимо в тій збірцї дві скринки гуцульских писанок, зібраних в Космачи п-ею Клим. Лисонецкою і 50 ґерданів, зібраних п-ею Оль. Шухевичівною з Тишковець і так скринки з писанками як і ґердани обведені прегарними рамами, з яких одна виконана В. Шерібляком, друга зроблена способом карбованя на взір гуцульскої скринї а трета украшена взорами з паперців ріжнобарвних, якими наші селяни украшають рамці образів, евольки і т. др.; богацтвом ріжнобарвних паперців, уложених в пречудні взори пригадує та послїдна рамця найкрасші вишивки, чим она звертає на себе специяльну увагу.

Зрозуміне виставлених предметів улекшує й те, що майже до кождого з них додав проф. Ш. відповідні поясненя, яких радо уділює секретариат вистави, а які впрочім в короткости зазначені також в катальозї при дотичних оказах. При тім наш виставець, застеріг собі, на случай, коли-б его предмети були в суміш з другими уложені, аби при кождім був додаток, що они суть виробом руским — се узглядняла вповні дирекция вистави в виданім власне катальозї.

Після моїх інформаций проф. Шухевич зобовязав ся перед кількома днями вислати свою збірку на виставу до Льондону в р. 1906.

Д.

З Росиї.

В Росиї проклямовано новий ґенеральний страйк. Причиною було переконанє революцийних сторонництв, що правительство анї гадає ввести в житє засади конституцийного маніфесту, лише затуманює народ, щоби в хвилею вичерпаня революцийної енерґії, вернути до старого режіму. Рада робітничих делеґатів видала ві второк відозву з слїдуючим змістом: „Правительство уживає послїдних средств, щоби ратувати свою позицию, але не є в силї дальше вести дотеперішної подвійної гри. Арештоване провідників робітників і редакторів є найлїпшим доказом, куди йде правительство. Реакция Віттого за скоро відслонила свої наміри і за скоро розпочинає борбу. На него упаде кров, котра еще потече з сеї причини. Оголошуємо нинї ґенеральний страйк і взиваємо до борби до послїдного віддиху, до послїдної каплї крови".

Зелїзничий персонал в Москві ухвалив прилучити ся до страйку. В наслїдок того

РУСИНИ! Домагайте ся всюди **ТУТОК і ПАПЕРЦІВ** **„ЗОРЯ"** оподатвованих з 5% на руский народний фонд. Кождий листок має випечатану водним друком напись „Зора" для відрижненя від злих наслїдовань. Цїна приступна, якість знаменита. Взірцї даром. Ласкаві замовленя полагоджую відворотною почтою.

Братя Ельстер
Львів, Охоронок ч. 9.

робітнича рада ухвалила, щоби страйк розпочав ся в середу о годині 12. Лише водопроводи будуть чинні. Фармацевти вже розпочали страйк. Та само не курсує електричний трамвай.

Центральний комітет „Всеросийского союза“ оголосив відозву до війска, в котрій взиває ся офіцирів, рядових і урядників армії і фльоти, щоби приступили до союза. Цїлию союза є виборотн скликане конституанти на підставі загального голосованя, перевести реорґанізацию армії і державного ладу. Тактика „союза“ в тім, щоби не уживати оружия проти тих, котрі борють ся о свободу, удержувати лад, боронити горожан перед насильствами і довести до загального страйку росийскої армії. Союз прирікає поміч всім тим, котрі потерпіли в причини участи в борбі о свободу.

В Петербурзї мала уконституовати ся війскова унія, котра наміряє підперти революцийну партию в єї жаданю як найскорійшого скликаня конституанти. Члени унії присягли, що своїм воякам не позволять стріляти до народу. Супротив того міністер війни зарядив мобілїзацию цїлої петербурґскої артилерії. Офіцири ґвардиї мали з'орґанїзувати контрреволюцию, котрої першим дїлом буде вимордувати звиш 600 головних провідників революцийної партиї.

З Петербурга доносять, що вчера розпочала страйк служба всїх шпиталїв, недужі без опіки Невї має розпочати ся страйк різників, так що столиця в найблизших днях буде без мяса. Рух на всїх лїниях здержаний, бо шини на великій просторони попсовані. Нинї столиця відтята від сьвіта, бо через сильний мороз Нева замерзла аж по Кронштад, а навіть часть фіньского заливу. Всї почтові скринки, особливо в аристократичних дїльницях знищені, при чім богато листів спалено. Нинї в полудне має розпочати ся ґенеральний страйк.

Краківский „Czas“ одержав в Варшави вість, що оден з визначнїйших горожан варшавских, котрий недавно був в Петербурзї і говорив там з членами правительства і провідниками сторонництв, одержав слїдуючі інформациї о стремлїнях в міродатних кругах петербурґских: Порушена гадка безглядної реакциї упала рішучо в наслїдок опору царя. Запанував конституцийний напрям, але получений з строгою репресиєю всїх революцийних проявів. Ся репресия вже проявила ся в цїлім ряді фактів.

Телеґрами.

Берлїн. З Одеси доносять, що до міста приїздять без перерви властителї великих посїлостий, котрих маєтки знищено до тла. Хлопи в пяти полудневих ґуберніях знищили звиш 200 дворів, доми попалено, а богато властителїв помордовано. Хлопові ватаги мають місцями по 1000 або й по 5000 голов. Піхота не може висилати, бо вояки не слухають розказів.

Київ. В кількох ґуберніях вибухли аґрарні заворушеня. В добрах Сапіги, Радивила і Плятера двори і фільварки рабовано. Хлопи забирають дрова возами. Драґони і піхота спинили дальші рабунки.

Одеса. Дня 19 с. м. знов вибухли заворушеня і рабунки. Товпи бандитів волочать ся по улицях і рабують доми. Зрабовано і підпалено кілька жидівских домів. В одній хатї в часї ревізиї експльодувала бомба і зранила кілька осіб. В царскім банку і в щадници товпа вибирає вкладки. Богато родин утїкло з міста. Почта цїлком замкнена. В містї розліплено плакати, що в часї заворушень і рабунків війско буде стріляти. Полїция сама зривала сї плакати.

Берлїн. Хоч Анґлїя вислала до Риґи воєнний корабель, загально думають, що так Німеччина як і Анґлїя з огляду на росийске правительство не скажуть воєнним кораблям в'їздити до портів Балтийского моря і що анґлїйский корабель лишить ся в Кільо.

Берлїн. Шовіністичні дневники взивають до оружної інтервенциї Німеччини. Говорять, що перший і осмнацятий корпус армії вимашерують до Курляндиї і Лїфляндиї в цїли оборони Німців.

Київ. Тут арештовано 26 членів конґресу полудново-росийского сторонництва социяльно-революцийного.

Берлїн. Положене в Інфлянтах все еще грізне. Великі товпи хлопів, узброєні в карабіни, револьвери і коси, перетягають по цїлім краю, палять двори і мордують Німців і Росиян. Спалено також два польскі двори.

Льондон. Анґлїя і Франция також висилають кораблї до Риґи і Лїбави для охорони своїх горожан.

Петербург. На вчерашнім засїданю Союза Союзів донесено, що в Севастополи знов вибухли заворушеня. Харків має бути в руках повстанців, котрі вибрали міску раду, а ся призначила 10.000 рублїв на повстанє. З Тифлїсу доносять, що там знов вибухла татарско-вірменьска різня.

Варшава. Тут арештовано голову варшавского союза зелїзничих робітників Морачевича. З сеї причини союз ухвалив розпочати в пятницю страйк привислянських зелїзниць.

Ейдкуни. „Нов. Время“ доносить, що в найблизших днях буде оголошений новий закон виборчий.

Берлїн. З Петербурга доносять, що на засїданю ради міністрів ві второк, котре тревало від год. 11 перед полуднем до 7 вечером, радили над виборчим законом. Більшість міністрів заявила ся за загальним голосованем. До остаточної ухвали еще не прийшло.

Варшава. Головний уряд телеґрафічний станув цїлком; жадних депеш не приймають. Телеґрафічний рух, навіть внутрішний, цїлком здержаний.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Відень. Вчера на авдиенциї Февраний передав цїсареви димісию кабінету. Говорять, що цїсар димісиї не приняв. Дотичне урядове оголошене має появити ся нинї. Віденьскі дневники пишуть що Февраний бодай до кінця лютого лишить ся на становищи. До сего часу добровільні посередники будуть переговорювати з коаліциєю, але рішучий зворот в ситуациї прийде доперва по новім роцї.

Австрийска флота.

Відень. Дневники доносять, що австрийске правительство утворить від 1 січня на італїйский взір резервову фльоту. До неї будуть належати 3 панцерники. Команду обійме контрадмірал Ганс.

Конституция Чорногори.

Цетинїя. Правительство повідомило дипльоматичних заступників країв, що чорногорске княжество перестало бути деспотичним, стало ся конституцийною монархією.

Заворушеня в Хінах.

Льондон. Все населене Шангаю виступило проти чужинців. З околицї на тягають до міста ватаги узброєних Хінців. Анґлїйцї сформували корпус з 1000 людий. Корпус складає ся з піхоти і кінноти. Анґлїйскі кораблї воєнні вивантажували на беріг 400 матрозів, італїйскі 300 матрозів. Положене дуже грізне.

Шангай. На жадане австрийского посла в Пекінї приїхав тут з Наґасакі австрийский кружляк. Як ситуация буде того вимагати, то кружляк вивантажує матрозів. Вчера удержано спокій. Рух нормальний. Средства осторожности задержано на дальше.

НОВИНКИ.

— **Жертви на Фонд Боєвий просить ся слати зараз на адресу: Краєвий Союз Кредитовий. Львів, Ринок ч. 10 — на книжочку ч. 3000.**

— *Голос з Гуцульщини.* Пишуть нам: Як довідуюсь з „Дїла“, в ріжних сторонах нашого краю скликують патриотичні народні віча, лише про полудново-східну завутану якось призабуто. А тимчасом для Гуцулів така осьвідомляюча акция потрібна більше як деінде, бо сей нарід просто гине серед темноти і нужди, визискуваний на всї боки. На жаль, скликанем віча в одній або в другій місцевости на Гуцульщинї нема тут кому заняти ся, а властиво нїкому не хоче ся. Сьвідомійші одиницї або змінили тепер барву, або зледащїли, або тремтять перед властями, инші знов, що признають потребу скликаня віча, не беруть ся до сего, бо не вірять, чи дїло удасть ся. Тому в інтересї всеї опозициї Гуцульщини відзиваюсь до народних дїячів з инших сторін, може би хто з них не жалував труду та взяв ся розбурханем і наших Гуцулів в справі виборчої реформи. Нехай і та частина нашого народу знає, що в теперішну пору рішаєсь у Відни єго судьба на довгі часи та нехай і Гуцули вискажуть бар. Ґавчови свій голос за нефальшованим загальним правом голосованя. Думаю, що мій поклин не прогомонить без наслїдків і що незабаром в наших горах залуне по всїх усюдах могутний вічевий дзвін. — *Сеїй.*

— **З народного руху на провінциї.** Пишуть нам: Переїзджаючи через городецкий повіт, заїхав я також і до Домажира і тут мав нагоду пересьвідчити ся, що то може зробити для народу патриотична родина сьвященика. Богато сьвящеників оповідаючи менї про відносини в своїм селї, нарікали на селян, що темні і тупі і тому вони перестали мішати ся до „полїтики“. Одзак я спитаю ся, чи в Зелевій або Домажири люди були инші? Я сьміло можу сказати, що навіть гірші: бо коли возьмемо на увагу деморалїзацию, яку принесли з собою Мазури, дальше мішані подружя, яких тут повно, то чейже сьміло може говорити, що в таких селах працювати є найтяжше! Мимо того о. Рибчак, місцевий парох не знесхотив ся тими обставинами. Маючи в своїй парохії аж 4 села (а три церкві) взяв ся до роботи і невтомимою працею при помочи своєї патриотичної родини заложив аж 3 товариства Соколів, 2 читальнї „Просьвіти“, крамницю получену з молочарнею а оперту на удїлах, дальше дуже гарний мішаний хор і курси анальфабетів в усїх чотирох селах, а в проектї є ще заведене паннами Рибчаківними курсу жіночих робіт. Рівнож незабаром має заложити ся 2 читальнї, одного „Сокола“ і крамницю з молочарнею оперту на удїлах, до якої вже зголосило ся 42 господарів. Пишу про се лиш на то, щоб показати другим сьвященикам, що їх наріканя і відпекуваня суть зовсїм несмушні, і що при добрій волї м ж доказати чудес! Єсли хто буде сумнївав ся, то прошу в недїлю пополудни прийти до котрої небудь читальнї, а переконає ся про правду моїх слів. Городеччина — се страшно занедбаний повіт; хиба крім одної парохії Домажир і Мшана. Вправдї при усяких правниках та вечерках обіцюють патриоти вступити в слїди свого сусїда пароха, однак се кінчить ся лиш на обіцянцї! Пишучи се, сподїю ся, що інтелїґенция городецкого повіта бодай тепер возьме ся до ревної працї. — *Галсайда.*

— **З учительскої орґанїзациї.** Дня 8 с. м. відбули ся в Бібрцї перші загальні збори окружного відділу товариства „Взаїмної помочи гал. і бук. учительства“, при участи многих учителїв, учительок, иншої руской інтелїґенциї і селян. Збори отворив п. І. Бурбель учитель званий зі своєї ревної дїяльности на поли просьвітнім. По поясненю статутів через п. Бурбля, відбули ся вписи членів і вибір виділу, до котрого увійшли: І. Бурбель, голова, Ф. Пеленьский, заст. гол., В. Кошович, секретар, І. Бурчак, касиєр, М. Павлїньский, контрольор. По довшій нарадї замкнено збори і вислано телеґрафічно подяку Вп. о. Богачевскому, послови до сойму, за єго ревну оборону учительства в соймі. На сїм місци складаємо також подяку Вп. д-ру Гвоздецкому за єго заходи около заснованя сего товариства. — *Учасники.*

— **Розумна гадка.** Пишуть нам: Перед кількома днями появили ся дві статї в „Дїлї“ про справи нафтові, в котрих була подана гадка заснованя руской компанії нафтової. Гадка се дуже добра і дуже на часї, бо ми, автохтони, дуже спокійно дивимо ся, як чужі люди збогачують ся скарбами нашої землї, а ми такий некультурний нарід, що с. мим нам годї взяти ся до того дїла. Гадка подана інжинїром п. Дурбаком з Борислава, дуже припала всїм до вподоби. Є то гадка про заложене спілки руской для експльоатациї нафти і воску земного. Тому ставляємо внесене в тій дорозї, щоби як найшвидше основали львівскі Русини товариство нафтове під президиєю д-ра Ярослава Кулачковского або д-ра Костя Левицкого, бо они мають в краю повне довіре в справах фінансових. На таке важне дїло посипляють ся гроші, чи то в формі удїлів чи в иншій. — X. Y. Z.

— **О. Курдидик простує.** О. Василь Курдидик, парох Черниховець збаражского повіта надіслав нам слїдуюче спростоване з просьбою о поміщене: „Не є правдою, щоби шість лїт тому я виступав на виборчих зборах за правительственним кандидатом і не правдою є, щоби я при тій нагодї аж поклони бив перед дїдичами і цк. старостою. Неправдою є також, щоби я благав у них помочи проти хлопів з тої рациї, що хлопи є заражені социялїзмом, радикалїзмом і украінїзмом.. Правдою натомість є, що шість лїт тому при виборах виступав я проти кандидатури п. Старуха, але не був за кандидатурою правительственного кандидата п. Німентовского, і промовляв всюди за кандидатурою о. Мироновича. Правдою є, що я взивав тодї селян до орґанїзациї не під червоним стягом социялїстів а на основі християньско-социяльній“. Вкінци простує о. Курдидик, що він не ратував також пос. Гладишовского на зборах з нагоди єго посольского справозданя, бо промовляв перший зараз по пос. Гладишовскім і висказав погляд, що всї рускі посли в парляментї повинні бути за загальним, рівним, безпосередним і тайним правом голосованя. — Чи воно все було так „делїкатно“ і невинно, як се представляє о. Курдидик в своїм повисшім спростованю не знаємо і відповідь на се лишаємо вже нашому Вп. дописувателеви, коли відповідати узнасть за відповідне. Містячи „опровержеиіе“ о. Курдидика ми тілько сповняли наш обовязок після принципу: Audiatur et altera pars.

— **На царскім дворі.** Про відносини на царскім дворі доносить париский дневник Gil Blas: Одна з париских дневникарок розмовляла з д-ром Ляпандом, що довгий час був прибічним лїкарем царя і до нинї тїшить ся єго довірєм. Д-р Ляпанд, котрий удержує приватну кореспонденцию з царем, оповів між иншим, що цариця є близька божевіля на тему, що її жде та сама судьба, що Марию Антоанету. Бажає вона конче виїхати з Росиї з чоловіком та дїтьми, але цар не хоче на се згодити ся. Д-р Ляпанд потверджує рішучо чутку про родинну сцену, що відбула ся в кабінетї царя. Вел. князь Володимир, представник реакцийного сторонництва, по бурливій сценї вхопив царя за рамя і кинув о землю так сильно, що цар звихнув руку.

— **До характеристики великих князїв.** З Петербурга доносять, що сими днями перенесла ся звідтам до Парижа панна Валетта, акторка Михайлївского театру, любовниця вел. кн. Алексія, царского сина. Підчас послїдного її виступу в театрі прийшло до скандальних сцен. Публика кричала против присутного вел. кн. Алексія, котрий мусїв вийти з льожі. По тій афері дирекция театру не хотїла позволити паннї Валеттї на дальші виступи і мусїла заплатити їй за зірване контракту конвенціональну кару. Обчисляють, що та любовниця коштувала вел. кн. Алексія 5 міліонів рублїв. Росийскі дневники розписують ся тепер про ту скандальну аферу.

— **Японьска преса.** В однім з анґлїйских дневників оповістив Ясиро Ішікаве, редактор японьскої часописи „Гоші Шімбун“ цїкаві звістки про японьску пресу. Довідуємо ся звідтам, що найбільший наклад, бо 220.000 примірників денно, бє „Осака Мейніші“, а зараз за нею йде дневник „Асаґі“. В Тоніо найбільше розходять ся дневники: великі опозицийна часопись, орґан попередного премієра ґр. Окума, „Гоші Шімбун“ (200.000 примірників), дальше „Жіжі Шінапо“, що належить до зятя японьского посла в Льондонї, котрий той дневник і редаґує, „Ніші Ніші“, власність попередного посла в Льондонї, п. Като а під редакциєю посла Йокої, християнина, вкінци офіцияльний орґан „Кокумін і Асаґі“. Ті часописи виходять в накладї 50.000 до 150.000 примірників. Японьскі дневники опирають видавництво на абонаментовій системі. Поодинокі числа коштують часто по 3 до 5 сот. Також анонси дуже дешеві. В складі редакциї часописи „Гоші“ входить 63 співробітників. Обнимають вони відділи: армія, фльота, полїтика, фінанси, економія, місцеві справи, штука і переводи. Всї згадані висше часописи мають власних кореспондентів в Пекинї, Сеулю, Шанґаю, Чіфу, Тієнцину, Сінґапоре, Сан Франціско, Ню-Йорці, Вашинґтонї, Берлинї, Парижи і Льондонї.

— *Страшна пригода залюблених.* На зелїзничім шляху між Дрогобичем а стацию Дрогобич-Трусавець стала ся в суботу вечером сумна подія. Серед незвичайної бурі та вихру переходили шляхом 18-лїтний ґімназияльний студент, Райх, син промисловця і 16-лїтна учениця видїлової школи, дочка зелїзничого маґазинера А. Занятї собою, не чули надїжджаючого поїзду, котрий їх і переїхав. Поїзд сейчас здержано, але молодих людий добуто ледви живих наслїдком страшних ран. Він з розбитою головою в кількох місцях і майже відтятою лївою рукою; вона з відтятою лївою ногою, обидвома руками і розторощеною головою. Обоїх відставлено до шпиталя біля стациї Дрогобич-Трусавець, де дївчина незабаром померла. Студента лїкарі мають надію удержати при житю, але остане калїкою до смерти. Длячого обоє найшли ся в тій порі на зелїзничім шляху, поки-що не знати. Імовірно мали любовні сходини, з котрими, будучи обоє дуже молоді, укривали ся, і він відпроваджував її шляхом до дому.

— **Процес о шпигуньство.** Дня 15 с. м. розпочалась перед карним трибуналом розправа проти зелїзничого інжинїра, і італїяньского підданого Петра Контіна і єго любовницї Викториї Недоби, обжалованих о те, що шпигували війскові тайни в користь чужої держави. Тою чужою державою єсть Італїя. Акт обжалованя закидав Контінови, що він на порученє італїйского ґенерального штабу італїяньского війскового атташе у Відни збирав при помочи своєї любовницї рисунки і фотоґрафічні знимки ріжних стратеґічних місць в Дальматиї і Істриї. Розправа тревала три дни. Суд засудив Контіна на 4 роки вязницї, а єго любовницю увільнив.

— **Різня Вірмен в Єлисаветполи.** Заграничні часописи подають подробицї про різню Вірмен в Єлисаветполи, богатім містї, числячім 50—60 тисяч мешканців, положенім на половині дороги межи Тифлїсом а Баку. Дня 2 с. м. Татари кинули ся на Вірмен, убиваючи їх на улицях міста. На другий день Вірмени зорґанїзували ся до спільної оборони і хотїли обезпечити відїзд женщин і дїтий. Однак Татари з околичних сїл окружили місто і вирізали всїх, що утїкали на провінцию. Розпочала ся на ново завзята і страшна борба в Єлисаветполи. Татари облягали насамперед улицї потім доми. Дня 4 с. м. Вірмени ще боронили ся в деяких дїльницях, але Татари поперетинали ґазові рури і викликали вибухи та пожежі, що положили конець всякій борбі. Дня 5 с. м. цїлий Єлисаветполь горів. Годї поки-що оцїнити число погибших, однак дня 8 с. м., коли кореспондент сїдав на корабель в Батум, чув, що Єлисаветполь представляє ся як величезне румовище а жертви числено на многі тисячі.

— **Полїтика а подружя.** Як виказує урядова статистика, а Угорщинї заключено в місяци жовтни с. р. 12.506 подруж, отже о 3800 менше, як в жовтни минувшого року. Причиною сего упадку є полїтичні відносини, а властиво задержане на війсковій службі вояків, що вислужили вже три роки. Селянські сини женять ся звичайно зараз по скінченю війскової служби; сего року богато сїльских дївчат на дармо ждали на поворот своїх суджених. Так отже повітина угорскої коаліциї розбила в яких 7600 родинах матримонїяльні пляни, а сеї „кривди“ залюблених найгорячійший патриотизм мабуть не зможе вигодити.

— **Гиґієна Марка Твена,** „батька американьского“, що скінчив недавно 70 рік житя, не була дуже строга, як то сам оповідав дїста особам, що вібрали ся на бенкетї, виданім недавно на єго честь. Від 40-го року житя я йшов спати лише тодї, коли не було вже нїкого, хто схотїв би додержати менї товариства, а вставав усе тодї, коли мусїв. Трийцять лїт я пив каву о 8 годинї рано і потім не споживав нїчого аж до години 7 вечером. На біль голови я не терпів нїколи в житю. Що до тютюну, то одиноким обмеженем, на яке можу здобути ся, є се, що не курю нїколи більше циґар, як одно на раз. Доки жив мій батько, я курив переважно тайкою, але від часу єго смерти (умер тому 50 лїт) курю все при всїх. Я не курив нїколи підчас сну, але й не здержував ся нїколи від куреня тодї, як не спав. Що-до питя, то держу ся такого правила: коли бачу, що ни-

25% ДЕШЕВШЕ! **На ялинку найкрасші забавки** поручає І. Рутковский і Б. Веселї *Львів, ул. Галицка ч. 16.* 25% ДЕШЕВШЕ!
ЦІНИ ҐАЛЯНТЕРИЇ ЗНАЧНО ЗНИЖЕНІ.
1071 4—4

ші пють, люблю робити то само що й вони; в противнім случаю всьм повздержний. Я не віддавав ся ніколи ніяким спортам, крім спаня і відпочинку. Мої привички удержують мене при житю, а вас вавели би до гробу.

— Латиньскі різдвяні ферії в середних школах східної Галичини розпочались нині і будуть тревати 7 днів, так що наука розпічне ся в пятницю, 29 с. м. З нагоди руских різдвяних свят ученики середних шкіл будуть вільні від науки від 4 до 11 січня 1906 р.

— Дрібні вісти. В маніпуляцийних відділах львівских судів буде заведене від 1 січня на два місяці на пробу одноразове урядоване.

Адвокат д-р Евген Петрушевич перенїс ся із Сокаля до Сколього.

В найдеснім оноді в Пелчиньскім ставі у Львові топільнику пізнано Франца Маникевича, рахункового асистента в Чернівець, що виїхав ще в серпни на відпустку і більше не вернув.

У Відни арештовано почтмайстра Юлїя Краля, що в касових грошей здефравдував 40 до 50 000 К, а 80.000 К приватних.

В Петербурзї арештовано звісного сьпівака Шаляпіна за відсьпіване на концерті революцийної пісні „Дайте мені кнут на цара“.

— **Русини і Русинки! Памятайте на фонд боєвий за загальне виборче право!**

Збори і засїданя.

Віче в справі виборчої реформи відбудуть ся в пятницю дня 22 с. м. на передмістю Задвірне в Дрогобичи о год. 5. по пол. — в Літни в дрогобицкого повіта того-ж дня о год. 2 по пол. в льокали читальні Качковского і в Водниківцях дрогобицкого пов. о год. 12:30 в полудне в домі громадскім — дня 24 то є в сю недїлю відбудуть ся в Сільця дрогобицкого пов. о год. 12. в полудне в домі читальні „Просьвіти“.

Видїл філії „Руского товариства педаґоґічного“ в Дрогобичи уряджує 1 січня 1906 о год. 2 пополудни конференцию в „Касині“ з слїдуючою програмою: 1) Відчит Вп. проф. Німціва, 2) справоздане з вборів у Львові (справоздавець п. Соханьский), справа видїлу „Самопомочи“, 3) внесеня і інтерпеляциї членів. З огляду на вагу хвилї, особенно з точку програми упрашаєсь о найчисленнїйшу участь! В справі вибору видїлу „Самопомочи“ спізнуєв комітет вже два рази вбори, котрі одная задля малого числа учасників не могли відбутись. Статут потверджений, робота могла-б зачатись, тому проч в апатию! Кличемо ще раз: явіть ся всї дня 1. с. м. в Дрогобичи.

Віче в справі виборчої реформи відбуде ся в понедїлок дня 25-ого с. м. в Бендзі в сали „Народного Дому“.

Загальні вбори „Руской Бесїди“ в Бучачи відбудуть ся дня 28. грудня о год. 4 по пол.

Народне віче в Єзуподи повіта станїславівского відбуде ся дня 24 с. м. в недїлю в справі виборчої реформи. Початок о 1 годині пополудни. Всї доохресні села запрашаєсь до участи. — *Комітет.*

З товариств.

З Товариства „Академічна Громада“ у Львові. За кордоном кипить завзятий бій проти царату за права поневолених народів і нас, на улицях Київа, Харкова, Одеси ллеть ся кров наших братів! З огляду на се рішав видїл товариства на засїданю з дня 17. грудня с. р. не уряджувати сих мясниць — як се бувало що року — анї балю, анї вечерниць з танцями. Краще сили наші посьвятити боротьбі за права поневолених робучих мас! Сотки, ба й тисячі, які у нас викидаєсь марно рік-річно на строї і шовки, лїпше оберути на боротьбу за виборчу реформу, а се якраз відповідати має сонцю переломової хвилї, яку переживаємо. — За видїл *Антін Герасимів* голова, *Юлїян Шеварович* писар.

Пожарний „Сокіл“ в Середопільцях, камінецкого повіта, оснований на статутї львівского „Сокола“, затвердило намісництво.

Урядові вісти:

Цїсар посунув до VI ранґи директорів середних шкіл: Володимира Ваньковского в Сяноку, Станислава Беднарского в Кракові, Франца Новосельского в Станиславові, Франца Терликовского в Станиславові і Йосифа Вінковского в Тішині.

Львівский висший суд краєвий іменував судових канцелїстів: Франца Адамского в Городку, Володисл. Весоловского у Львові, Йосифа Тура в Глинянах, Кароля Насадника в Коломиї і Володисл. Попеля в Тернополи канцелярийними офіциялами I клясї ранґи.

Календарі: Нині: Наталія (лат.: Тома); завтра: Зачате Пресв. Богородицї (лат.: Зенона); позавтра: Мини (лат.: Вікториї).

Репертуар руского театру (тепер в Стрию) в суботу дня 21 с. м. „Катерина“ опера в 3 діях Аркаса; в понедїлок 25 с. м. (виступ п. М. Заньковецкої.) „Батькова казка“ драма в 5 діях Карпенка-Карого; в второк 26 с. м. „Мартин Боруля“ комедия в 5 діях Карпенка Карого, в четвер 28 с. м. другий раз „Суєта“, комедия в 4 діях Карпенка-Карого, послїдне представлене і виступ п. М. Заньковецкої.

Конкурс.

Будову парохіяльного дому в Сяноцї віддасть руский парохіяльний комітет в підприємство. Цїна кошторисова 29700 К. Вадиюм 2000 К. Оферти письменні треба слати на руки руско-кат. уряду парохіяльного в Сяноцї до 15 січня 1906. 1083 1—3

Надіслане.

Специяліст в діточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю діточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Гродзїцких ч. 4 I. п.

Адвокат д-р Король

в Жовкві 1018

глядає концепіпента від 1 січня 1906.

Адвокат краєвий

Д-р Иосиф Партицкий

отворить з днем 1 н. ст. грудня 1905 канцелярию 10 0 15—?

в Станиславові

ул. Сапіжиньска (Тисьменецка) ч. 33.

Подяка.

Висказую щиру подяку старшинї і членам пожарного товариства „Сокіл“ в Кобиловолочах, як також громадянам тутешним за знамените зльокалїзоване пожару, котрий вибух в ночи дня 13 с. м. на державленім мною фільварку і при страшенній бурі міг починити необчислені шкоди. 1082 1—1

Абраham Премінґер, державець дібр.

Молодий вдовець податковий урядник, бажає в поважній цїли познакомитись з гарною та моторною панночкою. Листи під: „Miron“ poste restante Rzeszów. 1092 1—3

Хотячи по можности як найбільше моїх Вп. Відбирателїв вина вдоволити, виїзджаю до Тапольчи (Угорщина над Плятеньским озером), щоби на місци особисто порозумітись і оглянути пивницї властителя трех винниць Йос. Фріша і Сина, котрого заступаю.

Прошу проте всяві свої жаданя і замітки звертати на адресу:

Aleksander Witkowycky

1110 4—6 post. rest. Fapolcza am Plattensee

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. уприв. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купує і продає

всякі папери цінні і монети

по найдешевшім курсї деннім не числячи ніякої провізиї. 374

Для певної льокациї капіталів

припоручаємо:

4 і 4½ листи заставні Тов. кред. земского
4 і 4½% „ „ Банку краєвого
4 і 4½ „ „ „ Банку гіпотечного
4 і 4½ „ позичка м. Львова.

Ті папери купуємо і продаємо найкориснїйше

СОКАЛЬ і ЛІЛІЄН

дім банковий і контора виміни.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Студент фільозофії, совісний і вправний інструктор, глядає лекциї на провінциї X. У. 31, poste restante Львів. 1077

Панночка з укінченою школою видїлову приняла би посаду учительки до дїтий зі шкіл народних від 1 лютого або і скорше. Вимоги малі. Адресувати „П. Р.“, poste restante Станиславів.

Даю лекциї

після проґрами ґімназій в Росії, а також учу мови російскої, німецкої і польскої, ул. Паненьска ч. 22, двері 4.

Помічник оборотний і добрий експедиент найде місце в корінній торговли Івана Бориса в Перемишли. 994 13—?

Потребую сейчас економії Біґіньского і скарбовости Ґломб ньского. Хто міг би менї єї продати, зволить подати цїну і рік видання. Стефан В. Латушиньский в Любачеві за Валом.

1068 3—3

Фабрика Трочиньского

Львів, ул. Фредра

поручає знамениті десерові цукри надївані найлїпшими масами, фунт 60 крейцарів, чеколядок фунт 1 зр., кармельків 40 кр., чаєвників 60 кр., цукорків до прикраси ялинки 1 зр. 1079 2—5

Реньске природне вино

1 фляшка . . . . К 2·40
10 „ . . . . . „ 22·—

поручає торговля

ІВАНА БОРИСА

в Перемишли. 918

М. НАС

Львів, ул. Шпитальна ч. 28

поручає свій великий вибір всякого рода **поїздів**, нових і переїзджених, по дуже приступних цїнах, приймає їх до заміни, в комісі на продаж або купує за готівку. Також поручає всякі повозові додатки. 191 2—3

Найбільша подільска пасіка! Найчистїйший, найлїпший і найдешевший мід патока, десеровий, курацийний, 5-кілева пушка 5 К 80 сот. оплатно. Знамениті питні і овочеві меди домашного виробу, відзначені в 1905 р. чотирма медалями. Розсилає *Евген Білиньский в Збаражи.* 110 1—6

Цьвіти

для церквей

припоручає Впов. Публицї

СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦКА

1049 **в Стрию.** 3—6

Нечувано низькі цїни.

Столики до умивальнї зелїзні, мармурові і мосяжні, ріжного рода від зр. 3 до 100.

Ліжка зелїзні оріхової краски для старших зр. 12·50, 15, 16·50.

Ліжка до складаня на шарнірах по зр. 7, 7·50 і 8·50.

Ліжко універальне з матерацом в морскої ростини до складаня як столик (Kastenbett) по зр. 17, 18·50, 20, 22.

Діточі ліжочка в кількох красках.

Поручає лише фірма

Артур Бартош

фабричний склад зелїзних меблїв, хіньского срібла, а також великий вибір новостий, порцеляни, скла і т. п.

Львів, площа Марийска ч. 7

1078a (ріг Коперника). 1—5

НОВІСТЬ!

ЗБІРКУ НОВИХ НОВЕЛЬ

Евгена Мандичевского

1090 під ваг. 1—10

СУДЬБА

може замовляти у автора в Тернополи. Книжка стоїть 1·60 с. в оправі 2·10 с. а на почтову оплату треба долучити 10 сот.

Прошу читати!

В тих днях вийде з під друкарскої праси IV річник

„Календарика фінансового“

на рік 1906

з незвичайно богатим змістом, особливо в банкових і фінансових справах. Дістати єго може кождий за надісланєм адреси перепиненим листком.

БАНКОВИЙ ДІМ

Рогатин і Улям

Львів, ул. Сикстуска 8.

1056 5—10

Знаменитий мід десеровий курацийний по 6 К, найлїпший „Raritas“ медоборів по 6 К 60 сот. за 5 клґ. франко. Мід в пластах по 2 К за 1 клґ. За блашанки звертаю 60 сотиків. На будову театру від руского замовленя даю 20 сот. **КОРЕНЕВИЧ** ем. учитель Іванчани. 1009 1·50

МАРКО ФАЄРШТАЙН

ФАБРИЧНИЙ

СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН

у Львові, улиця Городецка, ч. 51

поручає всякі рільничі машини першорядних фабрик, а то: *січкарні* ріжних систем, *млинки* до *чищеня* і *мленя збіжа*, *ви рати*, *молотільні*, *плуги*, *ушетачі* і *праси до олію* і т. п.

921 Полекші в сплатах. 10—10

Мід патоку з власної пасіки в 5 кілевих пушках по 6 К. оплатно висилає *Омелян Бородієвич* з Денисова. 1012 12—12

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНІСТЬ 585

викликану іменно страшними наслїдками тайних гріхів молодости і розпусти, усуне напевно і на довго одинока розширена в многих виданях ілюстрована книга

самоохорона д-ра Ретава

Російске видане: 1 зр.
Польске видане: 1 зр.
Німецке видане: 2 зр.

Тисячі людий найшли в ній поясненя своїх недуг і направили свої мужескі сили при помочи вказаного в книжцї способу лїченя. По одержаню франко належитости, висилає ся франко книга в куверті маґазином видавця R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Парова фабрика цукрів і медівників

БРАНДШТЕДТЕР і СПІЛКА у ЛЬВОВІ

СКЛАДИ:

пл. Ґолуховских ч. 5 (ріг ул. Казимирівскої), Ринок ч. 30 (біля Бачевского)

поручає

на сьвята і ялинку

свої вироби знані у Львові від 20 літ. Богатий вибір, цїни постійні і дуже умірковані, а товар здоровий. Виключно вашим відбирателям продаємо

кришталевий цукор

1087 одинокий до чаю по 61 сот. за 1 кґр. 2 10

ПОЗІР!

В Дзедзїцах, головній стациї зелїзничій, на границї Прус-Галичини-Угорщини і австр. Шлеску знаходить ся від 1 жовтня 1905 року напротив зелїзничого двірця ц. к. концесіонована канцелярия **працї і подорожи** для робітників у пільних, земних і фабричних для заграницї і в краю т. є. до Прус, Гановерії, Баварії, а також продаж

корабельних карт до Америки на Брему і Гамбурґ.

(Подорож тревае 5 до 7 днїв.)

Позаяк тепер виїзджають робітники численно до американьских фабрик, то мають добру нагоду в тій канцеляриї дістати дешево корабельні карти до кождого заморского міста.

Положене тої стациї на границї Прус, Галичини, Угорщини і австрийского Шлеску є дуже корисне, бо дорога з того місця є найкоротша і найдешевша до Прус і Америки.

Всяких пояснень уділяє устно або письменно концесіонована канцелярия працї і подорожи в Дзедзїцах [напротив зелїзничого двірця] на австрийскім Шлеску. 1076 1—100

Казочно дешево купує ся добру порцеляну, скло, хіньске срібло, тульскі самовари і т. п.

лише в загально звісній з дешевости і доброти

ТОРГОВЛИ

АРТУРА БАРТОША

Львів, площа Марийска ч. 7

1078 [ріг ул. Коперника] 1—5

Також на місячні сплати. Поручаю також велику виповчальню порцеляни, скла, столового срібла і т. п.

ВЖЕ ВИЙШОВ

II-ий ТОМ ТВОРІВ КВІТКИ-ОСНОВЯНЕНКА

в виданю Просьвіти

„РУСКА ПИСЬМЕННІСТЬ“.

Сей том (552 сторін) містить повісти: Перекотиполе, Божі дїти, Щира любов і Дрібні повісти (казки), відтак драматичні твори: Шельменко волостний писар, Шельменко денщик, Сватаньня на Гончарівцї і Щира любов, вкінци Листи до любезних земляків (4) і Лист до Шевченка. Як в кождім томі Руской Письменности так і тут додані Поясненя. На кінци є ще Послїсловo.

Видане творів Квітки, зладжене товариством „Просьвіта“ під редакциєю Юл. Романчука, єсть найповнїйше (а радше єдине повне), найпоправнїйше і найдешевше зі всїх видань нашого славного писателя. — Кождий том коштує в звичайній оправі 1 К, в красшій оправі 1 К 50 с., з пересилкою почтовою о 30 с. більше.

Лишило ся ще кількадесять примірників I-ої книжки „Руской Письменности“, обнимаючої твори Котляревского, Артемовского-Гулака і Гребінки, але тілько в красшій оправі по 1 К 50 с. (з почтовою пересилкою о 30 с. більше).

Третя книжка (а 4-ий том) „Руской Письменности“, обнимаюча твори Маркіяна Шашкевича, Головацкого, Николи Устияновича і Могильницкого, вже друкує ся і вийде в місяци лютім. 1—?

В канцеляриї „Просьвіти“ можна також дістати

„Поезиї Тараса Шевченка“

видане товариства „Просьвіта“, 1902 (700 сторін).

Се також найповнїйше, найпоправнїйше і найдешевше видане поетичних творів нашого безсмертного кобзаря.

Цїна в гарній оправі 2 К, з пересилкою почтовою 2 К 30 с.

Цїна *модних і галантерийних товарів зн жена специяльно для переїзжих Росиян.*

Львів, ул. Сикстуска ч. 10.

Білизна, кравати, рукавички, кальоші, зимові трикоти, біле Єґера, скарпитки і зимові панчохи, чисто вовняні, шкіряні вироби

в найбільшім виборі. 1057 4—6

О правдї слів прошу ласкаво переконати ся.

Лябінера *жерело дешевости.*

Александер Царевич

артист-маляр

відзначений і припоручений Єго Е.сп. митрополитом ґр. Шептицким, від кільканайцяти літ виконує всякі праці, входячі в обсяг церковної штуки і приймає різьбарско-позолотничі роботи. Все виконує артистично і дешево, за готівку і на сплату.

Мешкає постійно в Винниківчику, почта в місци.

2066 2—15

Робітню знарядів церковних

другу руску в Галичині поручає

Василь Дуткевич

бронзівник в Перемишли.

Приймає чаші до золоченя, дароносниці, евангелії і инші сего рода річи церковні. Золочене і сріблене відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, ліхтарів, павуків.

ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, бронзівник

Перемишль, ул. Францішканьска ч. 18. 595 69—90

Власного виробу

ЛЯМПИ на ВІЧНЕ СЬВІТЛО

з хіньского срібла і бронзу в огни золоченого по припису епископскої станиславівскої консисторії продає по найнизших цінах

звісна руска торговля, сполучена з бронзівничою рукодільнею

Петра Дуткевича

в Станиславові

улиця Бельведерска ч. 5.

Лямпи продає по ціні 32, 40 ... 62, 70, 80, 90, 100, 110, 120 корон за штуку.

Патентовані лямпки „Guillon" сьвітять ся 14 день. 863 8—21

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету

поручає

своє переплетниче і галантерийне заведенє

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. и. по умірених цінах.

Висилковий маґазин ткацких виробів

Едмунда Товарницкого

в коломиї

висилає на бажанє даром і оплатно прібки полотна, шіртінґів, шевіотів, цайґів, столового біля, сукна, мужеску і женьску одіж і поручає вінчальні виправи.

Ціни фабричні.

Заступники і відпродавці глядані всюди.

Зголошеня лише письменно. 1016 9—16

Тирольскі вина з власних винниць

ґарантовані правдиві і природні

білі і червоні у фляшках і бочках

поручає

НА СЬВЯТА

НОВО ОТВОРЕНИЙ

Склад тирольских вин

Єго Ексцеленциї Йосифа барона ді Павелі

Львів, Ринок ч. 41.

Цінники даром. 1089 2—3

НАЛИВКИ.

НА СЬВЯТА!

Перше гал. акц. Товариство

РАФІНЕРИЇ СПІРИТУСУ

у Львові

поручає свої знамениті вироби, як:

Лікери | *Литовску старку*
Польскі горівки | *Розоліси*
Наливки — *Руми.*

Специяли: *Миленька — Абсинт — Джон Бу ь. — Maraschino*

СКЛАДИ ДЛЯ МІСТА:

Пасаж Гавсмана 7. — Капітульна площа 3. Бернадиньска площа 2.

1080 2—5

НАЛИВКИ. НАЛИВКИ. НАЛИВКИ.

КАЗОЧНО ДЕШЕВО!

1 склянка до води з білого скла, першої сорти лише 4½ кр. тузин **54** кр.
1 склянка до води з матовим паском 6 кр., тузин **72** кр.
1 келишок до вина 12 кр., тузин **1·44**.
1 келишок до горівки 9 кр., тузин **1·08.**
1 карафка до води **35** кр.
1 компотовий ґарнітур на 6 осіб лише **1·35.**
1 сервіс до чаю на 6 осіб лише **2·60.**
1 скляний сервіс на 6 осіб лише **1·90.**
1 комплетний порцеляновий сервіс столовий з декорацією в пьвіти на 6 осіб лиш **6·50.**

Повисші предмети можна набувати в загально звісним з дешевости і доброти жереелі для порцелани і скла то є в торговли

Казимира Левицкого

ц. к. надвірного доставника

Львів, пл. Марияцка ч. 10

(давнійше Трибунальска.)

1070 4—7

РИЖКИ МАРИНОВАНІ

в почтових посилках по 4¾ клґ. висилає франко від грудня по ціні **4·40 К** післяплата

„Народна Торговля"

971 **у ЛЬВОВІ.** 3—3

П. Т. Господині!

Прошу при закупні меблів, матерацій, колдер і т. п. домагати ся вистілки з вати д-ра Бішофа, котра є хемічно відчищена і зладжана против молів, блощиць і всяких насікомців, що гаїздять ся в тапіцированих меблях. Тонкий поклад сеї вати хоронить меблі від всякого хробаства. Аркуш вати д-ра Бішофа величини 80/220 цм коштує лише 1 зр. Висилка 4 аркушів оплачена. Відпродуючим рабат. Кожда пачка вати заосмотрена охоронною маркою і підписом д-ра Бішофа, на що треба звертати пильну увагу. Виключна продаж для Галичини і Буковини в складі колдер і матерацій

ЙОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, Коперника ч. 5.

Матераци чисто волосінні обложені ватою д-ра Бішофа є цілком певні перед блощицями, молями і т. п. незвичайно елястичні, мягкі, тревалі, поручаю їх яко знаменитість хорим; відповідно до ваги і якости коштують по зр. 18, 20, 24, 26, 28 до 35 зр. 3 подушки; ті самі матераци без вати д-ра Бішофа значно дешевше. — Матераци з морскої трави обложені ватою д-ра Бішофа, по зр. 40, 50 і 52 за 3 подушки. — Старі тверді матераци волосінні переробляю і обкладаю ватою д-ра Бішофа можливо найдешевше. Матераци пружинові з подвійним підкладом вати д-ра Бішофа по зр. 22 від мішка, без вати 18 зр. Вовняні колдри, обложені ватою д-ра Бішофа, абсолютно певні перед молями від зр. 8, 10, 12 до 15. Звичайні колдри від зр. 3·50, 4·50 і 6·50. Оксамитні колдри, спід з гарної французкої сатини з обох сторін до ужитку по зр. 14, 15, 18 до зр. 30. Колдри на пуху з обох сторін по зр. 14, 15·50, 20 до зр. 40 поручає спеціяльна робітня колдер і матерацій

ЙОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, Коперника ч. 4.

886 10—10

Перший руский склад машин до шитя.

Неперевисної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Воч. Сьвященикам і кн. Урядникам продаю на рати, як також і для селян за хотнерджеєм уряду громадского.

Усіляк силкяк приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цінники на жадане даром. 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед тим

Іван Ливрун

Львів. Пасаж Міколяша.

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і ґравьоване. Власний виріб кавчукових і металевих стампілій, ґравюри на метали і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілій.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Сикстуска ч. 14.

ТУТКИ цигаретові з найзнаменитших паперців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетскі поручає найдешевше А. Мавуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Без конкуренциї.
Власна концесіонована робітня.
Тисячі подяк і признань.
Богато ілюстрований цінник.

ТОРГОВЛЯ

Е. СПОЖАРСКОГО & В. УСТЕНЬСКОГО

у Львові ул. Руска ч. 1

поручає свій великий склад на фани, хоругви, фелони, евангелія, чаші, дарохранительниці, монстранциї і патериці, хрести, павуки, сьвічники, образи.

Лямпи на вічне сьвітло

(безпечні від огню) як взагалі всї потреби до украшеня церкви.

1046 Уділяє ся можливі улекшеня в сплатах ратами. 3—10

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

МИХАЙЛА БИЧИШИНА

Львів, ул. Замарстинівска ч. 21 а.

Заложена в році 1896, принимає всїякі направи повозів і виконує замовленя на нові повози по приступних цінах з ґарантиєю за добрий виріб, понадто має їх на складі, а крім того півкриті фаетони і легонькі візки. Старі повози бере в комісь, або замінює за нові за евентуальною доплатою. 881 2—10

НАЙЛІПШИЙ

ЧАЙ

всюди можна дістати.

Головний склад у Львові

ДРОҐЕРИЯ

ЛЕШКА

Сладовского

пл. Капітульна 1.

863 23—26

American System Bridge work Richmond crown.

Штучні зуби без платок на піднебіню, золоті корони, ідеальні місткові і прецезийні протези американьскої методи в технічно-дентистичнім інституті

КАРОЛЯ РАТТІНҐЕРА

б. довголітного асистента і управителя технічного відділу надвірного лікаря перского шаха. — Ціни незвичайно умірковані.

Львів, улиця Академічна ч. 14. 1072 4—5

НА РЕВМАТИЗМ, гостець, пострілі (ішіяс) і всякі нервові болї поручає ся усмиряючі натиранє, від 5 літ незвичайно розповсюднене, многими лікарями ординоване і знаменитостями признано

Linimenthum Gaultheriae compositum

в правно зареєстрованою охоронною маркою „НЕРВОЛЬ" хеміка д-ра Юлія Францоса, аптикаря в Тернополи. Ціна фляконy 80 сот., 10 фляконів 8 К, не числячи опакованя і оплатно. — Тисячі подяк можна переглянути. Почтова висилка двічи на день.

Дістати можна в кождій більшій аптиці або в аптиці

1039 *Д-ра Юлія Францоса в Тернополи.* 3—48

КОНКУРС.

Отсим розписуєсь конкурс на шкіци плянів нової церкви в Тернополи на слїдуючих услівях:

1. Церков має ставути при улици Мицкевича, фронтом до тоїж улиці.

Розміри парцелї будівляної суть подані в залучевім плянї ситуацийнім. Для лучшого зрозуміня ситуациї подає ся, що майже против церкви (як в плянї означено) стоїть новий костел проєкту проф. Тельовского, виконаний з цегли (rohbau) і мягкого каміня. Побіч церкви має ставути дім парохіяльний.

2. Стиль церкви має бути візантийско-руский або романьский з виключенєм ґотицкого і барокко і відповідати характерови руских церквей і рускому обрядови.

3. Церков має бути виконана в цегли, виправлена гидравлїкою або може ужити каменя тернопільского яко окладини на дико.

4. Церков має містити найменше 4000 людий. Закристії, ґалериї і входи відповідні до тої величини церкви.

5. Кошти будови церкви не повинні переносити 220.000 корон.

6. Шкіци мають бути зроблені в складі 1 : 100 і складати ся з рису поземельного двох видів т. є. з боку і з переду і відповідної скількости розрізів для показаня характеристичних частий.

7. Реченець надсиланя праць до 1 марта 1906, на руки Всесьвітлїйшої Митрополичої Консисториї у Львові пл. св. Юра ч. 5 до 12 години в полудне а для замісцевих реченець продовжує ся о 24 годин.

Рецепіс почтовий є сьвідоцтвом надання праці в жадавім реченци.

8. Пляни мають бути подані в теках (а не в рульонах) заосмотрені в мотто і має бути залучена коверта з тимже моттом і з поданєм адреси автора в середині.

9. Нагороди визначують ся три: I) в вноті 800 К, II) 500 К, III) 300 Корон.

10. Суд конкурсовий складають упрошені Єго Ексцеленциєю Високопреосвященим Митрополитом Андреєм ґрафом Шептицким знатоки під Єго предсїдательством.

11. Рішенє конкурсу наступить в марті 1906 р.

12. Надгороджені пляни стають ся власностию гр. кат. парохіи в Тернополи, як також застерігає ся купно плянів ненагороджених а через суд конкурсовий до закупна поручених за ціну 200 корон, розуміє ся за згодою автора.

13. Ненагороджені і незакуплені пляни можна буде відобрати в місяци липни 1906 р. за оказанєм поквітованя або рецепісу почтового яко сьвідоцтва віддання плянів.

14. Застерігає ся право уладженя вистави плянів конкурсових у Львові як і в більших містах на провінциї а також право репродукциї.

Гр. кат. уряд парохіяльний.

1044 3—3 *Сьвящ. Володимир Громницкий.*

---

5 корон і більше денного зарібку

Товариство панчошкових машин для домових робітників

глядає осіб обох полів до панчошкових виробів на нашій машині.

Проста і швидка робота цілий рік дома. Не треба приготовних робіт. Віддаленє і місце замешканя не впливає зовсім, а ми продаємо роботу.

Товариство панчошкових машин для домових робітників

897 **THOMAS. M. WHITTIK et Comp. Prag Petersplatz. 7.** 13—?

Знаменито прасоване білє

дістає ся легко і певно при помочи

СРІБЛИСТОГО КРОХМАЛЮ

Фріца Шульца jun. Акц. тов. Еґер і Липско.

Правдивий лише з охоронною маркою „GLOBUS" і „ЗЕЛЇЗКО".

Можна дістати всюди в картонах.

451 17—28

КОНКУРС.

Отсим розписує ся конкурс на посаду **директорки** в Товаристві **Жіноча спілка промислова „ТРУД“** у Львові. До чинностей директорки належить ведене справ Товариства взагалі. Близші поясненя уділить дирекция. До писемного зголошеня належить долучити: метрику, коротко опис житя і сьвідоцтва дотеперішного занятя. Петентки, котрі працювали вже в подібних інтересах, які веде „Труд“, будуть мати першеньство. Знане рускої мови в слові і письмі конечне. — Услівя взагалі користні.

1073 2—3 **ДИРЕКЦИЯ.**

Незвичайно дешево

КАВУ в смаку незрівнану, сильну і ароматичну, мілкого зерна, в почтових пакетах $4^{3}/_{4}$ кілевих 14 К. франко.

Каву специяльність

незвичайно великого зерна 22 К с. франко.

поручає

Народна Торговля у Львові.

1003 8—10

ЛЯРНЯ ДЗВОНІВ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

в КАЛУШИ

відзначена трома срібними медалями

виконує **дзвони** ріжної ваги і приймає ушкоджені дзвони до переливаня в найкоротшім часі, а також має на складі готові дзвони ріжної ваги.

Дякуючи всім Вп. парохам і фундаторам за всі дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цілі ґрупи. За тревалість материялу і гармонійний звук моїх дзвонів ручу і длятого осьміляю ся припоручити їх Вп. П. Т. Публиці

З глубоким поважанем

70 **АНТОНІЙ СЕРАФИН.**

Агентів не висилаю.

ЧАСТИННУ СПЛАТУ

признано всім особам добре ситуованим, без ріжниці стану або ранґи.

Ново отворений маґазин новостий для женщин і дітий у Львові при ул. Галицкій ч. 19, під фірмою

„Малий Лювр“

поручає свій величезний вибір блюзок, капелюхів, рукавичок, гальок, шляпок, матанок, фартушків

КОНФЕКЦИЯ ДІТОЧОЇ І ДЛЯ ХЛОПЦІВ

парасолів, парасольок, панчох і панчошкових товарів, воальок і инших модних товарів, льняних товарів, столового біля, мужеского, дамского, і дітячого біля і т. д.

Замовленя з провінциї полагоджує сьвід зворотно.

Управа маґазину „МАЛИЙ ЛЮВР“ у Львові, Галицка 19

(ріг ул. Собіского). 325а

Ілюстровані цінники висилає ся на провінцию даром і оплатно.

Наш головний склад диванів, портиер, фіранок, хідників, коців, ковдер, кап на столи і на ліжка, ператі, лінолеум і декорацийних артикулів находить ся **у Львові, ул. Сикстуска ч. 6** (Пасаж Гавсмана).

ПЕРША ЛІТОМИРЕЦКА ФАБРИКА

ВОСКОВИХ ВИТВОРІВ та СЬВІЧОК і БЛІХАРНЯ ВОСКУ

І. Владика і Син

в Літомерицях над Лабою в Чехах

(власник: Генрих Владика)

припоручає Веч. Духовеньству свої за найліпші признані вироби а то:

1. Напрестольні воскові сьвічки з добірного ческого воску т. зв. сьвічки сьв. Боніфатія за 1 клг. 4 К 80 с.
2. Напрестольні воскові сьвічки „сьв. Франца“ з угорского і хорватского пчільного воску за 1 клг. 4 К 40 с.
3. Церковні воскові сьвічки. Пр. Д. Марні горять до кінця і не капають за 1 клг. 4 К.
4. Воскові сьвічки з примішкою немного воску за 1 кг. 3 К 60 с. 3·20, 2·80 після скількости примішки пчільного воску.
5. Керосинові сьвічки зі штучного воску однокілеві по 2 К 20 с.
6. Стеаринові церковні сьвічки в величині по $^{1}/_{2}$, $^{1}/_{4}$, $^{1}/_{6}$, $^{1}/_{8}$, клг. за 1 клг. 1 К 44 с.
7. Новість! Кнотики Габеркорна до ламп перед Сьв. Тайнами Ч. 0, 1, 2 і 3 (56 штук в коробці) 2·40 сот.
8. Патентовані вуглики Віндінґа до кадильниць (виключний склад на Чехи, Мораву, Шлеск і Галичину) в пачках по 150 до 200 кусків 3·60 К, за 100 кусників.

Далі: Тріщі всякої ваги, кадило, офірки, сьвічки прикрашені образками, золоченем і цьвітами, сточки гладкі і прикрашені, сьвічки похоронні, до хрещеня, з написями або стяжками від найпростійших до найвибагливійших, — все по найприступнійших цінах. Ціни розуміють ся або платні по році або з опустом 6%, находи до 30 днів платять ся по одержаню рахунку.

Посилки від 10 клг. в гору оплатно до кождої стациї. Опаковане не числить ся, Цінники даром і оплатно. Множество подяк і письм признаня.

Найстерша і найбільша фабрика воскових виробів на цілу Австро-Угорщину. 1004 2—12

Театр ріжнородностий

DEPENDENCE BRISTOL

щодень представленє першорядних артистів, дві сензацийні комедиї. Родинна програма. Початок о год. $8^{1}/_{2}$. 782 8—8

Важне для парохіяльних урядів і читалень!

Макс Ґлязерман

ПЕЧАТНИКАР

Львів, ул. Сикстуска ч. 17

виконує густовно і дешево станцийні каучукові і металеві для парохіяльних урядів, громад, читалень і т. п. по 2·50 с. враз з пудełком і фарбою, литі нагробні таблиці, числа домів і улиць, відзнаки для лісних та пільних сторожий і кліщі до пльомбованя мяса.

Переписка руска. 285 10 10

СЬВЯТА! ПОЗІР!

Хороших карток сьвяточних набуває ся в „Сокільскім Базари“, Львів, ул. Руска ч. 1. дарунків для старших і молодших та купує ся лише в „Сокільскім Базари“.

Великий вибір вишиваних краваток 3—4 К, сорочок, передів, ручників гуцульских, поясів, запасок, вишиваних настільників, торбинок і пр. Ґердани по 2—5 К, жіночі від 4—8 К, ланьцушкі синьо-жовті по 2 К. Студентскі шапки зі синьо-жовтим дном 2·40 К. Кепт ряки і шапочки 13 К. Вироби з дерева, тарелі різблені, касетки, гуцульські топірці і т. п. Вироби з глини. Тарелі на стіну і тіста з народною орнаментикою і з портретами поетів, фляконики, вазонки, попільнички, пушки і т. п. Образи, краєвиди і портрети Шевченка, Крушельницкої, історичні в ріжних цінах. Спинки, шпильки, брошки, мошонки, папіросниці склянки на мід або пиво з гербом Руси.

На сьвята купуйте лиш в „Сокільскім Базари“ у Львові ул. Руска ч. 1. 1049 4—10

БІЛЬШЕ ЯК 1000 ПОДЯК

і атестів пп. Лікарів, Клінік і загальних шпиталів сьвідчать найліпше про високу лічничу вартість

Іхтіоментолю

(правно охорон.),

котрий дуже часто по кількаразовім ужитю усуває невзвідно і тревало: Ревматизм, болі нервові, гостець, пораженє, біль голови, біль зубів і инші долягливости ревматичного і нервового характеру.

Ціна фляшки з описом ужитя коштує 1 Кор.

ІХТІОМЕНТОЛЬ можна набути у всіх аптиках, або прямо: З хемічної лябораториї аптикаря **ШИМОНА ЕДЕЛЬМАНА** в Богородчанах. 911 13—24

Почтою висилає ся найменше **дві** (2) фляшки.

Просить ся жадати виразно **Іхтіоментолю Едельмана.**

„Сокільский Базар“

одинока українська фірма шкільних і канцелярийних приборів поручає свій богато заосмотрений склад в вироби паперові галантерийні, гуцульскі і т. д. Вироби з глини, як тарелі, вазони, фляконики в цьвіти, попельнички і т. д. — Вироби гуцульскі, як топірці, сердаки, шапочки, пояси, тарелі і т. п. — Вироби з пацьорків, як ґердани, пояси і т. д. — Вишивани і краватки, сорочки, обруси, ручники, фартушки і т. д. — Образи і портрети. — Сокільскі ланцушки. — Переписні листки. — Сокільскі тутки і паперці.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР“ виконує кредкові портрети з фотоґрафій в ціні від 12 К.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР“ продає усі українські часописи і календарі і посередничить у всіх торговельних ділах.

Замовленя доконує оборотною почтою. — При більших замовленях дає опуст. 789 28—25

ГАРАЗД! **ГАРАЗД!**

„Сокільский Базар“ у Львові ул. Руска ч. 1.

Ілюстровані ЦІННИКИ висилаємо на провінцию даром.

Полекші в СПЛАТАХ після умови.

Всі товари, які лишились з **випродажі** звиненої фірми „А. Кшиштофович у Львові“, а то: *дивани, фіранки, портиери, диваники* над і перед ліжка, *хідники, церати, лінолеум, перські і смирненьскі дивани* та всякі декорацийні артикули набули ми нотарияльним актом до ч. рез. 12029/5.

Ті припаси, а також більшу часть висортованих товарів нашого складу **продаємо з незвичайної нагоди по дуже низьких цінах** *і уділяємо Впов. особам добре ситуованим, на домагане так у Львові, як і на провінциї* радо кредиту після устної або письменної умови. — Ілюстровані цінники висилаємо на провінцию даром, за надісланем 10 сот. в почтових значках. Поручаємо також, як довго вистануть засоби, отсі товари: Диваники перед ліжка по 30, 40, 50 кр. і висше. Дивани над ліжка по зр. 1·25, 2, 2·10 і висше. Дивани сальонові по зр. 5, 6, 7 і висше. Хідники метр по 15, 20, 25 кр. і висше. Портиери штука по кр. 60, 75, зр. 1 і висше. Коронкові фіранки штука по кр. 60, 75 зр. 1 і висше. Капи на столи і ліжка зр. 1·20, 1·50, 2 і висше. Останки ріжних материй на меблі і ріжних хідників дістати можна кавочно дешево.

УПРАВА ФІРМИ **„AU LOUVRE“**

3256 31—37 **Львів, ул. Сикстуска ч. 6.**

Наша ново-отворена фірма дамских і діточих новостий находить ся при ул. Галицкій ч. 19.

Признаня для „Сокільского Базару“ у Львові

З численних признань, які одержуємо зі всіх сторін краю за нашу торговельну діяльність, подаємо ось тих кілька до відомости Вп. Суспільности:

1) З портрету надісланого мені всьм цілком вдоволений. Новесело 25/11 1905. *Гр. Мицко.*

2) Із зошитів всьмо вдоволені. Коломия 24/2 1905. *С. Неділіский.*

3) За хорошо викінчений кредковий портрет прошу приняти подяку. Львів 4/4 1905. *Замойский Втр.*

4) Зі зошитів всьмо вдоволені. Коломия 2/11 1905. *С. Неділіский.*

5) За зроблений мені портрет всьм Вам вдячна. *Вячесл. Будзиновска.*

6) З якости і цін Ваших товарів всьм вповні вдоволений. Прусік 16 червня 1905. *Ольга Гаринович*

7) За прислані шкільні прибори дякую і всьм з них вдоволена. Сторожі вел. 15/9 1905. *Іванна Гаринович* учительна. 1042 4—10

Портрети кредкові виконує ся по ціні 12 К, погрудє звичайна величина. Портрети кольоровані від 40 К.

В „Сокільскім Базари“ є на складі крім краєвидів також портрети і образи наших поетів, письменників і історичні.

Всі товари набувайте лиш в „Сокільскім Базари“.

ІВАН ІГНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Суконниці ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропаність шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалінове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огнин, відсьвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найліпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґліцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найліпших дезінфекцийно-гіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також приметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, поченя ніг і порпії на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танінове мило з ґліцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порпії і сверблячку шкіри 70 сот. 309 72—84

Рух зелізничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Деятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Вергмета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова	2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, 2·30, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Рашева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Осмолього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—

На Підзамча

„ Підволочиск	7·—, 2·15, 5·15, 10·—*.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	12·45, 4·15, 8·25. 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Замонаного (від 25/6 до 15/9), Освенціма (від 25/6 до 15/9), Велички (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Коканики (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Рашева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави рускої	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·45, 11·15, 2·13, 9·23*.

Примітка. Поїзди позначені друковані є черемними товстими; поїзди нічні є означені звіздкою. Мора нічна числить ся від 8 год. вечір до 5 години 59 рано.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Бориковский. Редаґує і отвічає за редакцию: Д-р Евген Лозинский. З друкарні Народової [Манецких] Конерника ч. 9.

274. Львів субота 10 (23) грудня 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найкрасших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватора ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вукшгаб ул. Кароли Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Gofreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатками

в Австриї:		на границях:	
на цілий рік	30 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватора. — Рукописи звертають ся лише на попереднім за тереженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

До нашої молодїжи.

Ми усе належали до тих, що — вважаючи вправдї першою задачию молодїжи науку, се єсть приготовленє умових засобів на цїле житє, — не лише що не відмовляли їй нїколи права до участи в публичнім житю, але противно — до певної межі вважали єї обовязком принимати в тім житю активну участь. Коли-ж серед спокійнїйших зглядно хвиль ми нераз звертали ся до нашої молодїжи з зазивами до осьвідомлюючої і орґанїчної працї серед наших народних мас, так тим більше мусимо закликувати до єї щирих патріотичних почувань та горячого ідеалїзму тепер, в той історичний, переломовий момент, що єго переживає наш народ в Австриї.

Є хвилї в житю народів, коли в усїх єго складових частий і у всїх єго одиниць хочби і як важні рациї, мусять уступити перед одною, найважнїйшою та найсерйознїйшою із усїх — рациєю дальшої судьби народу, рациєю єго бутя чи смерти. І в тих великих хвилях, коли на важках історичної долї повисає будуччина народу, в тих переломових моментах, коли рішає ся народне „бути чи не бути“, також і перед молодїжию стають незвичайні обовязки — такі, яких не знає будеищина нормального житя. Тодї і для молодїжи першим і основним обовязком та заповітом стає ставати в ряди борцїв за народну будуччину й молодечий огонь своїх сердець та сьвяте пожертвованє власного „я“ кинути на вагу борби о волю.

В усїх великих народних движенях за волю, а іменно в їх переломових моментах, молодїж усїх країв і народів відограла преважну ролю. На барикадах Парижа, Берлїна і Відня минулого віку, побіч робітничої і міщанської крови лляла ся варівно і студентска кров, а в історичній славі польских і мадярских повстань за волю і память молодїжи польскої і мадярскої на все буде лунати безсмертним приміром великого пожертвованя і безмежного патріотизму. І нинї, за кордоном, у перших рядах борцїв за волю стоїть на-рав молодїж усїх народів Росиї — між тим і молодїж українського народу. І нинї, коли дрижить, хитає ся та тріщить північний польос, коли там конає в страшних судорогах неволя, то оден з перших лаврових вінцїв за се вложить память вдячних будучих поколїнь Росиї на чоло нинїшної російскої молодїжи усїх тамошних мов і народів. Просьвічати свого духа, аби стати достойним горожанином, се дїло молодїжи у мирні часи. В часи бою і переломому трус хиба або зрадник стане книжкою заслонювати очи від хороводу подій — тодї, коли дзвін тривоги кличе кождого у лави борцїв, й тодї, коли народови треба молодечого розгону у борбі.

Та не лише в Росиї, але й по сей бік Збруча, український народ переживає крізу, від якої в невідому будуччину стелять ся галицкій Українї ясні шляхи социяльної справедливости і національного розцьвіту або темні черти ще більшого поневолення українського демосу та національної екстерміняциї. Хвилї орнану, що шалїє за північно-східною етіною габсбурґскої держави, відбили ся аж о мури віденьских палат та пірвали й українську націю Австриї в круговорот історичних подій. Велика криза, що єї збудив грім японьских пушок над Ялю, під Мукденом та коло Цушіми, відбивши ся голосним гомоном історичної науки о мури віденьского Бурґу, захопила і нас і ми — або вийдемо з неї відмолодїлі, з вольними руками, або потонемо в безодни історичного забутя — нї! сто-раз гірше — задусимо ся поволи в багнї шляхоцко-галицкого загумінку.

Чотири роки минає, як безпосередні попередники нашої нинїшної академічної молодїжи вірвали ся до активної борби за український унїверзитет у Львові. І коли всї ужиті в тодїшній борбі способи завели, коли вони усї розбили ся о цинїчний упір противника та тупу рівнодушність Відня, тодї в рядах молодїжи грімко закунано: „в народ!“ І з думкою у серци, що мусить перше в підвалинах бути захитана сила гнобителїв, аби вони і їх відезьскі приятелї згодили ся сповнити найвисші культурні постулати галицких Русинів — сотки тодїшної молодїжи справдї пішли „в народ“, несучи клич хлопского страйку від повіту до повіту, від села до села, від хати до хати. Аґітацийна заслуга нашої молодїжи в величезнім страйку руских селян в 1902 р. остане на все ясними буквами записана в історії так української молодїжи, як і цїлого нашого національного житя та емаципацийних змагань руского демосу в Галичинї та буде для дальших поколїнь нашої молодїжи сьвітлим приміром ідейних поривів, щирих і горячих змагань та патріотичного пожертвованя.

Такою вміла бути молодїж року 1902. Та певне не иншою буде і не иншою схоче бути молодїж на зорях року 1906. Коли по тім боцї Збруча, українська революцийна молодїж не жалїє своєї волї і своєї крови у борбі з царатом за щастє і красшу долю широкої України та, коли і по сїм боцї Збруча народ наш станув на історичнім розпуттю — до гробу або до ясного житя, — коли і по сїм боцї Збруча політична хвиля кличе всїх, в кого українське серце в грудьох, до одноцїлого бою за долю наших народних мас, коли і по сїм боцї Збруча могуча рука судьби готовить ся нам на скрижалях історії виписати або присуд смерти або заповіт народного воскресеня, тодї — ми віримо в се твердо — і наша українська молодїж в Галичинї, знайде ся на висотї свого народного обовязку та весь свій молодечий запал і всї свої горячі почуваня віддасть на службу рідному а закованому народу.

Молодїже: Гордощами і надією народу, опокою, на якій двигає ся храм ясної будуччини, звуть народи — молоді поколїня своїх синів. В хвилях, коли народови Твому відхиляють ся розтвори у красші країни будуччини, а коли їх бере ся заперти темна сила відвічних гнобителїв сего народу, дай Ти сьвідоцтво правди тим словам! В житю української молодїжи в Галичинї не було ще хвилї, щоби суспільність так бажала видїти єї в перших своїх боєвих рядах — як хвиля, котру переживаємо. Не було в житю Галицкої Руси моменту, в якім перед молодїжию єї ставали би так великі обовязки, як нинї стають. Не було в нас поколїня молодїжи, на котрім тяжіла би так велика одвічальність як тепер тяжать. Ти, українська молодїжи, засьвідчи дїлом, що не заведеш надїй свого народу, що розумієш вагу народного обовязку і одвічальність свою в сїй переломовій хвилї.

Нинї пора всему народови неустрашимо грудь при груди, збитою лавою вірвати ся против своїх гнобителїв та, хоч би дорога до волї мала бути вистеленою самосмертвою сотом і тисячів, здобути сьмілливою рукою сю волю і розбити наші найдани на головах наших тиранів. Нинї пора однодушним зривом всеї народної маси від Сяну по Збруч, від Бескиду до Волинї поставити запору вражим замислам народних гнобителїв та закитати в основах зморшавілою галицкою тюрмою так, аби під єї розвалинами роздавила ся сила пануючої в краю мафії. Нинї пора — ни нїколи не було такої — йти молодїжи з усїм посьвяченем, з усїм запалом і з усїм завзятєм „в народ!“

Сотки нашої молодїжи розсипали ся тепер в нагоди ферий по всїх закутинах нашого краю. Нехай-же народ знає, що єго молодїж єсть серед него; нехай народ бачить єї у рядах борцїв за волю; нехай народ чує єї горячі поклики і бачить єї горяче дїло. Народна маса дрижить і хвилює ся, а від Сяну до Збруча летить серед неї гомін пробудженя та ропіт гнїву. Вона бажає тільки провідників, бажає бачити серед себе сьмілливих борцїв. Нехай-же наша молодїж іде в ті маси, нехай несе з собою палкі кличі борби і осьвідомленя, нехай мостить і вказує народним масам дорогу до волї, нехай їх кличе і орґанїзує на рішаючий бій і слушний час. Віче за вічем, збори за зборами, демонстрация за демонстрацию, безвпинна, без віддиху аґітация — се нехай буде ферияльним відпочинком нашої молодїжи, яка при тім повинна тямити, що нинї перед лицем великих подій, не пора на полагоду фракцийних рахунків та що акция молодїжи в інтересї пляновости, систематичности і інтензивности борби поступати рука в руку та в тїснїй лучности з місцевими політичними орґанїзациями.

Несїть-же, молоді орли, свій сьвятий огонь у народні маси, запалюйте в цїлім краю пожар неустрашимої борби. Нехай в громі народного протесту буде чути ваш молодецкий огонь, нехай вірве ся з молодечогою силою народ, і нехай дрижать тирани!

В народ!

Л. Цегельский.

Ще дещо про жіночий рух.

(Дальше.)

У Франциї почав ся жіночий рух майже в той сам час, коли й в Америцї. Чим для американьского жіночого руху були війни о независимість, тим для французкого була революция. Свобода, рівність і братерство проклямовані побідним походом революциї, дали й жінцї її людскі права. Одначе сї права признано лише на дорозї льоґічного заключуваня і помощи правами вони лишали ся... в теориї. Національний збір признав лише мущинам виборче право, заперечуючи єго жінкам, мимо заходів, які від час робили Парижанки. Мимо теоретичного признаня рівности, жінкам роблено ріжні пакости, власти замикали їх товариства, толкуючи, що вони закликують спокій і взагалї уважали їх за незрілих, невольних та відносили ся до них ворожо.

Коли хто заподіяв жінкам велику кривду, якої сліди ще й доси приходить ся терпіти, то був се Наполеон I. Єго кодекс Code Napoleon виходить в відношеню до жіночого сьвіта з положеня, що жінка єсть сотворінєм куди слабшим, підрядніїшим і плохійшим від мущини. В подружнім житю жінка в цїлости зависима від свого мужа. Вона не має права ступати з чим небудь на судову дорогу, єї зарібки є власностию мужа. Муж має право держати метресу, лиш не може спроваджувати її до хати, де живе правовита жінка. Незамужній матері не вільно виносити жадоби о батьківство. Ті постанови, що згодом перейшли частини в инші законодавства, пригнїтили жінку і мрії про рівноправність пішли спати. Доперва революциї в 1830 р. і 1848 р. видвигнули наново прибиті і придушені ідеї. На щастє не було вже й віднаго великого Наполеона, щоб зміг і схотїв знов брутальним узаконенєм насильством убити ідею. Натомість найшли ся великі поборники і мислителї, що підмагали скрізу так словом як дїлом і тепер жіноча емаципация побідним шляхом йде до чим-дальшого визволеня і рівноправности жінки. І жінка була вдячна за се, що за загально людскими правами не забуто права її. Вона боролась ся разом з иншими і між жертвами революциї не бракує жіночих імен. Та мимо того далеко ще французкій жінцї до політичної рівноправности. Мимо численних петиций і аґітациї не має вона права голосованя. Наполеоньский кодекс так як істнує. Головою родини після закона є муж, він розпоряджає майном, хочби й жінчиним.

На економічнім поли єсть положенє Французок не найгірше, а се завдяки охоронї робітниць. Против сеї охорони виступала деяка частина жіноцтва, доказуючи, що істнованє такої охорони противорічить засадї рівноправности, але ясне, що таке ставленє питаня є що найменше, наївне. Лиш тілько, що так ставили єго, себ то противили ся охоронї робітниць ті ґрупи жіноцтва, що з робітницями, окрім того, що визискували їх, нїчого спільного не мали. Се були представительки буржуазиї, яких рівноправність в теориї могла зовсїм вдоволити. Як-би там одкак не було, охорона робітниць робить своє, і положенє робітниць вкупно поправляє ся. Фабричні робітницї заробляють пересїчно 2 франки денно. Найгірше є положенє робітниць в кравецтві. Жіночі строї богато коштують, але робітницї, що їх шиють — не мають з чого жити. Се, хоч одно не поминемо виписати з другого таки правда, і то не лише в Франциї — але і деінде.

Коли на політичнім і економічнім поли положенє жінки у Франциї лишає богато до бажаня, то на поли культурно-просьвітних стремлїнь успіхи жіночої емаципациї великі. І суспільність і правительство не тільки, що не кидають жінкам колод під ноги, але ще подають помічну руку в заходах. Причини легко зрозумілі: суспільність насрізь демократична, социялізм, що давно втратив революцийну марку, має численних прозелїтів і приклонників не тілько серед робітничих верств, але й серед дрібної буржуазиї — і се виробило серед суспільности настрій прихильний до всякої емаципациї тим більше жіночої. Вже з засади не може французка суспільність осьвідчити ся проти жіночих стремлїнь. А правительство єсть в попираню жіночого руху, просто, можна сказати, інтересоване. Воно уживає єго як оружя против зненавидженого клерикалїзму, і прихиляє ся до кождої реформи в области культури в користь жінок, поки лише може тим вробити пакість чорній інтернационалї. Так отже вже від 1880 р. істнують жіночі середні школи, а унїверситетских студий жінкам нїколи не боронювано. В 1899 р. почала урядувати у Франциї перша адвокатка. В жіночих школах учительскі і директорові посади признані лише жінкам.

Жіночий рух у Франциї головно радикальний. Все-ж таки істнують товариства умірковaних жінок, що допоминають ся рівноправности, однак в родинї першеньство признають мущинї. Се вже закон природи, що мущина єсть тим, що „єго сильне рамя має бути опорою“ слабосильної жінки. Шкода лише, що в богато случаях „сильного рамени“ нема, щоб на ньому спочити слабосильній жінцї, зате часто чує жінка, як воно „спочине“ на ній.

Далеко гірша, як у Франциї єсть доля жінок в Італїї, а головно в полудневій. Вправдї законодавство в відношеню до жінки доволї поступове, бо переведений розділ майна і жінка може бути правною особою, але гадка многих фільософів, що звичай сильнїйший від закона, має що-до жіночої справи в Італїї повну рацию. Жінку уважає ся через цїле її житє за велику дитину і часто сим, що любить свою матїр згандить на неї з півчутя. Понятно, що серед такої атмосфери годї думати про які-небудь політичні права окрім деяких висше названих. Голосованя, значить, жінки в Італїї не мають, мимо численних внесень в законодавних тїлах.

Ще гірше положенє італїйских жінок на поли економічнім. Охорона робітниць істнує так як рівноправність Русинів в Галичинї, себ-то на папері. Жінки мусять робити найгірші і найтяжші, а найгірше плачені роботи. В послїдних роках починає роботу між італїйскими робітницями социялїстична партия, однак орґанїзация йде дуже поволи.

В просьвітнім напрямі правительство сприяє жінкам. Жіночі середні школи виховують 120.000 дївчат, а велика частина сего числа учащає до монаших шкіл, де вчать монахинї. Дївчат приймають також до мужеских ґімназий і реальних шкіл і сї проби спільного вихованя вінчають ся гарними успіхами. Унїверситети приймають жінок без перешкоди і більше як 300 жінок має академічні степенї на ріжних факультетах. Жінка в Італїї має славну традицию з часів ренесансу, коли богато жінок було професорами унїверситетів. Тепер тая слава відживає і унїверситети в Римі і Павії мають жіночих професорів. В Італїї єсть богато лїкарок, недозволено занимати ся адвокатурою.

Іспанія, що в середнїй віки величала ся високою культурою, представляє тепер сумний вид занепаду і застою. Колись і жінки в Іспанії важили волї й славі. Історія споминає кілька імен жіночих професорів на іспаньских унїверситетах. Та минуло ся! Сучасна Іспанія, се країна з якою XVII ст. і відповідає до цїлого стану й становище жінки. Понижена і поневолена, єї уважають за жерело гріха, а закон ставить її під „опіку“ мущини. В подружю муж є головою дому і розпоряджає маєтком, своїм і жінчиним. Вона не має права розпоряджати дїтьми. Про жі-

Ф. Оліярник, торговля церковних річий і девоционалій у Львові, *перенесена з улиці Театиньскої ч. 3* на улицю Театральну ч. 20 [фронтовий льокаль] коло „Народного Дому“, напротив промисловоі школи і поручає свій богатий склад і вибір церковних предметів з шовку, воняного адамашку, бронзу, різьби на дереві і т. п.

Приймає ся вищені прибори до відновленя. На жадане висилає ся цїнник. 1006 7—11

Брати Ельстер оподатковані мов пшеничні з 5% на руский народний фонд. Кождий листок від них носить ім'я „Зоря“ для відрізненя. Взірці дарем. *Львів, Охоронок ч. 9.*

ЗОРЯ Домагайте ся покуп тютюн і цигарки

РУСИНИ!

СПЕЦИЯЛЬНИЙ СКЛАД
ЛІНОЛЕУМ І ЦЕРАТА
Львів, ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИКА ч. 3
Постійні ціни фабричні.
Плащі і непромакальні пелерини, мужескі і дамскі
поручає
Постійні ціни фабричні.

Нарід за загальним, рівним, безпосереднім, тайним і несфальшованим правом виборчим!

Віче в справі виборчої реформи в Жидачеві

відбуло ся в понеділок дня 18 грудня с. р. в присутности доброї півтора тисячки селян і Жидів.

Отворив віче о. І. Савюк і на его внесене вибрано до президиї о. В. Давидяка з Тухлї, п. В. Дубиця з Жидачева, а п. Миколу Левицкого канд. прав на писаря.

Дущею віча був посол д-р Евген Олесницкий, що виголосив реферат про найважнїйші справи із послїдної соймової сесиї і про виборчу реформу. Референт з притомний собі красномовний спосіб представив революцийний рух в Росиї і квестию угорску, а потім для вілюстрованя, як руский нарід покривджений хотьби навіть в соймі обговорював ті шкідливі зачови, що їх соймова більшість з кривдою для поневолених нас поухвалювала, як устава повітова і рибацка, устава дорогова, конкуренцийна, устава о рентових оселях, з бюрах посередництва працї і найновійший проект на знівеченє Руси, уставу парцеляцийну. Обговорюючи краєвий буджет подав бесїдник, який спосіб польский сойм приздить руский нарід. Се надто впадаюча в очи правда, бо на добродійні цїли Поляки дістали 1,033.973 кор. а Русини лише 1600 кор., а на осьвіту Поляки 1,030.578 кор., а Русини 65.000 кор. Що-до шкільництва, то для Русинів обовязує виїмковий закон із 26. VI. 1876 р. так, що о шкільних потребах Русинів рішає наперед така компетентна інстанция як повітова рада, потім сойм, що кождій новій рускій ґімназиї ставляє великі перешкоди. Русини дїставши ся під польске пановане мали одну ґімназию; від того часу минуло 40 лїт і до тепер Русини всїм видерти 4 нових ґімназий, так що одна ґімназия коштує 10 лїт заходів і працї. Для Поляків не істнує виїмковий закон із 26. VI. 1876 р. Як Полякам треба середної школи, то рада шкільна пише до міністра просьвіти, міністер просьвіти пише до міністра скарбу і ґімназия готова без ніяких заходів. Бесїдник вніс сеї сесиї проект шкільного закона, але він був надто справедливий і тому с їм перейшов над ним до дневного порядку.

В останних часах повіяло новим духом. Під напором народних рухів вийшов мін. Ґавч заявив ся в парляментї за загальним безпосереднім, рівним і тайним правом голосованя. Японцї побили Росию раз і Росия мусїла дати конституцию, але Австрию мусїли бити три рази і так тепер догадала ся, що виборча реформа конечна. Бесїдник виказує, о скілько теперішна ординация виборча є несправедлива і документує се цифрами, а вкінци пояснює значіне загального права голосованя. Тепер, сказав п. Олесницкий хочуть сфальшувати право виборче для нас і закидають між нашими, що ми є нация менше культурна. В р. 1349 зрабував Галичину польский король Казимір Великий. Тодї Русь була країною медом і молоком текучою; бувші міста були богаті, в Руси цвила торговля і наука, були школи і друкарнї. Більша все та винищила і мечем

ноче голосованє ніхто не мріє. Економічне положенє не лїпше від політичного. Край, де нема промислу і торговлї в европейскім значіню, наш загальна нужда, вже з природи не ворожить робітникови нїчого доброго. Коли ще додати до того загальне упозадїченє жінки, вийде гарна картина зі матеріяльного положеня. Що найтяжша робота, а найгірше платна єсть єї удїлом. Орґанїзация робітниць лиш-що починає ся.

Гарнїйше дещо представляє ся справа поли просьвіти й культури, хоч єсть найлїпше. Вихованє молодих Іспанок спочатку поки-що головно в руках монастирів, а плани науки ограничують ся на музику, яники, ганчірки, ручні робітки і ще дещо. Затим через приватну науку можна дістати ся до університету і богато Іспанок вчить ся в університетї, головно медицину. В літературі занимає іспаньска жінка незідрядне місце.

Загляньмо в Німеччину. „Inter arma silent musae" — каже приповідка. Німецка держава, дякуючи щасливим війнам стала „eine Grossmacht", мілїтарною державою в первороднім значіню. Ще тепер панують в нас Середи і дальше в вині кличі Вільгельма. — Конечним наслїдком такого розвою держави було, що жіночий рух, хоч під кінець 48-го року розпинав крила до лету, не дуже підняв ся в гору. Инші держави в европейскім світї сприяли свому жіноцтву — чи з їм вільнодумности і свободолюбивости, чи в їм інтересу, в Німеччинї не було сего. Кожду найдрібнїйшу уступку, незначну реформу мусїла і мусить Німкиня здобувати власними силами. На політичнім полї має жінка в Німеччинї лиш подекуди комунальне право виборче. Такого права до законодатних тїл нема. Мають его лише властителькі більших посїлостий і можуть виконувати через заступників. Правне становище не найгірше. Жінка розпоряджає своїми заробками і ощадностями, може самостійно ступати на судову дорогу і може бути опікункою.

(Конець буде).

сана цитрина перейшла Галичина 1772 під Австрию. Але і Австрия за Русинів не дбала, а як тепер дбає, се всї видимо і на своїх карках відчуваємо. Отже коли руский нарід менше культурний, то найменче се можуть закидати нам польскі шляхтичі і австрийскі міністри (признаю).

Обговорюючи квестию „виондрембленя Галїциї" сказав бесїдник, що се суста фраза польских тромадратистів. Австрия хіба би на голову впала, щоби будучи поділеною на дві части, сама добровільно дїлила ся іще і на третю. Така „парцеляция" зрештою за дорого коштувала би, а ми „голодранцї" не в силї будемо удержати таке „королевство", бо і державних урядників мусїли би прийдержувати, а тепер краєвий буджет не позваляє навіть на побільшенє платнї народним учителям, не то що.

В жидачевій справі заявив ся бесїдник на тим, щоби Жидів не рахувати до Поляків, але щоби їм яко окремій, старій і культурній нациї признати рівні політичні права з иншими австр. націями (грімкі оплески). Тепер рівні провокацийні аґенти підбурюють темний нарід против Жидів, але бесїдник як заступник руского народа відносить ся всїм натиском, що Жиди ще нїколи не були між Русинами так безсоромні як власне тепер (правда).

В дискусиї забирали слово сп. С. Борачук, І. Савюк, Пілесецкий і о. В. Давидяк, що поставив відповідні резолюциї, котрі віче одноцушно ухвалило. Вислано також телеґрам до мін. Ґавча із протестом против найгіршого покривдженя руского народа при виборчій реформі. Окликом „най жиє загальне, рівне, безпосередне і тайне виборче право!" закінчив о. Давидяк віче.

М. Л.

Величаве віче і демонстрация в Бережанах.

О 12 годині дня 20 грудня були всї салї, сїни, сходи в домі Надії натовпнені народом. Хто війшов, вже вийти не міг, бо стиск був страшенний. Віче отворив О. Г. Кончевич, голова „Селяньскої Ради", а реферат про реформу виборчу обняв незморожений д-р В. Бачинський, котрий в сїм місяци вже на пятім з ряду вічу в бережаньскім повітї про ту саму справу реферує (Нараїв, Скобода, Золота, Сарачини, Лапшин, Бережани). Референт був незвичайно популярний, досадно ілюстрований, так що сельяни з запертим віддихом повнили кожде его слово, але разом льнув відзивались в поодиноких місцях, де представлено їм їх кривду вопіючу до неба о німету.

В доповненю забирав голос д. Т. Старух, звертаючи увагу, що по леґальній борбі в разї неуваглядненя домагань нашого народа, нарід мусить ся вдатися до острійших средств. Страйк і бойкот, се одна відповідь для ляцкої шляхти, але страйк ґенеральний і безплатний. Руки при собі, а язик за зубами, а поставе тут друга, але страшнїйша Ірляндия.

По перестороні перед аґітаторами котрі намовляють до різни Жидів, а то щоби їх грабити і відтягнути до суду — ухвалено резолюциї, такі самі як де-кілько на вічах в Бережанщинї.

Віче домагає ся:

1) Загального рівного, несфальшованого, безпосереднього і тайного права голосованя.

2) Перебудови Австриї на підставі автономії народів.

3) Уміненя народа сти жидівскої.

4) Побільшення мандатів в Галичинї найменше до 100.

5) Поділу мандатів в Галичинї між Русинів, Поляків і Жидів відповідно до числа.

6) Протестує против видокремленя Галичини, посередних виборів і несправедливого поділу мандатів посольских.

7) Заявляє, що на случай покривдженя Русинів при реформі виборчій, уважало би Австрию не вітчиною з народом для Русинів і ужило би всїх найострійших средств, щоби несправедливу реформу повалити.

8) Висказує Рускому клюбови соймовому а з осібна пос. Олесницкому признанє за рішучу оборону прав руского народа в послїдній каденциї соймовій.

9) Висказує погорду польскій більшости соймовій за єї становище в справі реформи виборчої та найслушнїйших домагань руского народа а з осібна в справі рускої ґімназиї в Бережанах.

10) Висказує погорду пос. Трачевскому, що мимо разгу не явив ся перед виборцями.

11) Висказує незадоволенє руским членам палати панів за те, що в часї дискусиї над заявою през. Ґавча не станули за загальним, рівним безпосереднім і тайним правом голосованя.

Про Хмельницкого говорив О. І. Іванчук. Представив его дїяльність, тло часу і его значінє для нас. З піснею на устах рушила 5000 товпа в походї через місто. Ішли густо коло себе, а поліция робила лад на переді, уступаючи всїм з дороги. Вже один кінець був перед старостством, коли другий ще виходив доперва з ринку. Староство було замкнене, депутация не могла війти. Сьпіваючи революцийні пісні, повернула товпа тою самою дорогою а дальше в другу часть міста перед будинок ради повітової відсьпівати „славословіє" панам з „видяяду", до котрого належить посол Трачевскі яко маршалок. З перед ради повітової рушив похід назад до Надії, звідки розійшов ся. На передї походу несено червоні і синьожовті таблиці з влучними окликами.

Нарід просто розентузиазмований, домагає ся на саму віч льокальних.

По вічу ходили поголоски, пусвані очевидно брацями, що вся та товпа пятьта ячна перечекає за рогачками до ночи і поверне потім у місто різати Ляхів і Жидів. Викликують вина з лїса чорносотенцї вшехпольскі, а пощо?

Нарід однак є добре поучений і поводив ся на вічу і на улици поважно мимо неприсутности комісаря, жандармів і инших підпор шляхоцко-польскої кліки.

— Фонд Боєвий за загальне виборче право жде на добровільні жертви руского патріотичного загалу!

З Росиї.

Оголошений новий загальний страйк вже розпочав ся, головно в Петербурзї і в Москві, одначе не тїшить ся так загальним попертєм, як перший загальний страйк, котрим здобуто конституцийний маніфест. В Петербурзї перестали вчера в полудне працювати в путилівских варстатах і асекурацийних товариствах. Почта і телеґраф функционують нормально. Також в електричних заведенях працюють при помочи війска. Персонал варшавско-петербурскої зелїзницї страйкує, на инших зелїзницях рух еще удержано, хоч неправильний. Нормально курсують лише поїзди до Финляндиї. Телеґрафічне получене з Москвою перерване. Страйкарі грозять, що як всї зелїзницї не станують, то они будуть нищити зелїзничі тори. Досї страйкують фабрики, часть аптик і аптекарень, шевцї, різника і инші ремісники. Цїлковитої згоди між робітниками нема. Також часть зелїзничих робітників еще не рішила ся що до страйку. На варшавскій зелїзници страйк цїлковитий. Службу робить війско. Більша часть шкіл замкнена.

В Москві страйк загальний. Всї склепи замкнені, дневники не виходять. Рух зелїзничий цїлком устав. Оден поїзд, котрий мимо страйку виїхав, робітники заатакували стрілами. В многих місцях прийшло до перестрілок між робітниками а козаками. В місті темнота, бо страйкують робітники електричних заведень.

В Ревли замкнені всї варстати і фабрики. Збори зелїзничих робітників ухвалили здержати зелїзничий рух.

Телеґрами.

Москва. Візники напали на страйкуючих зелїзничих робітників. В бійцї убито богато візників і коний. Бюро ради робітничої вчера арештовано. Товпа кидала ся на революцийних бесїдників і студентів.

Петербург. На вчерашній конференциї міністрів в Царскім Селї під проводом царя радили над ріжними проектами законів. Конференция тревала досить довго, але скінчила ся без ніякого результату. Гадки міністрів були поділені, особливо що до права о товариствах і зборах. З сеї причини цар має мати дуже лихий гумор.

Петербург. Помічник міністра війни, ґенерал Сахгуб іменований тимчасовим ґенерал-ґубернатором балтийских провінций.

Москва. Зацерк увязнили видавця „Руского Слова" і цїлий гарнізон службовий, а в друкарни сего дневника видали перше число робітничої ґазети з відозвою взиваючою до енерґічних приготовань до оружної революциї. Заступники Союза Союзів ухвалили приступити ся до страйку. В ночи з середи на четвер арештовано богато робітничих провідників і делеґатів. Віче страйкарів розбили козаки.

Риґа. Коли ґубернатор їхав в ночи на зелїзничий дворець, хтось дав до него пять стрілів. Повозка ушкоджена, але ґубернатора не поцїлила жадна куля.

Льондон. З Петербурга доносять, що Лотиші рішили оголосити ниві цїлковите відірване від Росиї. Коло Риґи повстанцї знищили тор, в наслїдок чого вилетів з шин військовий поїзд з саперами. Убитих 5 осіб, 20 покалїчених. Сапери мусїли вернути до Двиньска. Коло стациї Кокенгаузен помічника шефа округа і иншого урядника льокального поставлено перед народний суд і в страшний спосіб замордовано. З Тукуму прийшов до Риґи сильний відділ війска з артилериєю. Місту загрожено страшними карами, як не будуть видані виновники вимордованя ґарнізону.

Харків. В маніфестациях взяло участь 250 вояків з червоною хоругвою. (Послїдні телеґрами доносили, що ґарнізон Харкова збунтував ся, що цїле місто і его заряд в руках революционерів). Висланє против них війска позволило їм передефілювати і не стріляно. Революционери уважали се за доказ симпатиї цїлого ґарнізону. З Петербурга надійшло порученє, щоби против революционерів виступати як найострійше.

Риґа. З Петербурга привезено тут 5 мітрайєз. Жандарми приїхали з ріжних стаций зелїзничих без оружя, бо повстанцї розброїли їх. На поїзд, що віз гроші до державного банку, напали повстанцї, але війско розігнало їх і гроші в цїлости доїхали до міста. Шість нїмецких горожан, увязнених повстанцями увільнено. Пять з них вернуло до Нїмеччини.

Холм. Тут замордовано шефа поліциї, слїдчого судию і двох поліцаїв. В Модлїнї замордовано шефа зелїзничої стациї.

Берлін. З Київа доносять, що там знов збунтували ся два полки піхоти.

Льондон. З Одеси доносять, що в пяти полудневих ґубернїях зрабовано 213 дібр. Властителї з родинами утїкли. Рабуючі ватаги числять по 1000 до 5000 людий, так що малі відділи війск суть супроти них безсильні. Богато аґітаторів, підбурюючих до різнї жидів арештовано.

Париж. З Петербурга телеґрафують, що часть ґенераліцї наміряє виступити з дуже знаменитою маніфестацию. Вказують явно на трех ґенералів, котрі готові взяти в свої руки керму держави на підставі загального воєнного стану в цїлій Росиї. Між арештованими в послїдних днях є богато осіб, що вернули до Росиї по оголошеню амнестиї. Між иншими арештовано Віру Зазулїч і провідника социяльної демократиї Плеханова.

Берлін. Більша часть властителїв дібр, котрих Лотиші взяли до неволї, приїхали до Риґи в добрім здоровю Лиде Петерсона, Максимовича і трех Черкесів революционери розстріляли, а трупи вкинули до ріки. В Тукумі замордовано шефа округа Рона. Революцийний комітет засудив на смерть увязнених жовнїрів, котрі стріляли до повстанців. Обчисляють, що Лотиші стратили доси 500 людий.

Ейдкуни. В севастопольскім ґарнізонї знов кипить. Збунтованих (до 1000) вояків стережуть инші відділи війск, але не позволяють вивезти їх.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Північна зелїзниця.

Відень. В міністерстві зелїзниць відбула ся в четвер конференция репрезентантів правительства з репрезентантами північної зелїзницї. На конференциї прийшло до порозуміня що до всїх найважнїйших точок, так що справу удержаненя сеї зелїзницї можна уважати вже за полагоджену.

Угорска кріза.

Будапешт. В урядовім дневнику появив ся слїдуючий комунїкат: „Угорске правительство рішило дня 19 грудня подати ся до димісиї і сю димісию предложило королеви. На сю просьбу правительства король відповів слїдуючим власноручним письмом: „Многократно зголошуваної димісиї мого кабінету угорского не можу в сїй хвили приняти з огляду на пануючі відносини політичні".

Вість, що димісиї не принято, викликала тут пригноблююче враженє. Загально думають, що як бар. Феврарий має користати з становища президента кабінету до марта, то переговори між правительством а коаліцею будуть в сїм часї неможливі, або що найменше дуже утруднені. Az Ujsag доносить, що як до 1 марта 1906 р. мир не буде заключений, то угорский сойм буде розвязаний. P. Naplo доносить, що 1 марта сойм буде розвязаний і скликаний доперва в р. 1907.

Зелїзнича обструкция.

Відень. Дирекция північної зелїзницї оголошує, що в наслїдок накопиченя товарів на всїх лїниях, здержує ся товаровий рух з виїмком живих зьвірят і мяса.

По війнї.

Токіо. Маркіз Іто іменований японьским повновластцем в Кореї.

Пекін. Японскі і хіньскі повновластцї підписали японьско-хіньский договор. Говорять, що договор відносить ся лише до Манджурії, а о японьско-хіньскім союзї нема бесїди.

Заворушеня в Хінах.

Берлін. З Пекіну доносять: Царский едикт наказує безтроволочні зарядженя в цїли привернення ладу в Шангаю і видане проклямациї до населеня, взиваючої до удержаня ладу.

Льондон. З Шангаю доносять, що все цїле населенє повстало против Европейців. З цїлого краю збігають ся товпи узброєних Хінців. Анґлїйцї зорґанїзували охоронний корпус з 1000 людий. На берег вилядовано кілька сот анґлїйских і італїйских матрозів.

Шангай. В четвер настав вже всюди спокій. Приїхав віцекороль Нанкіну і управляє спірну справу судову.

Нове правительство в Анґлії.

Льондон. На зборах лїберальної партиї новий премер Банерман проголосив свою проґраму. Бесїдник вичислив ряд реформ, котрі новий кабінет хоче перевести. Кабінет буде старати ся дальше о удержанє приязни з Францию. Що до Німеччини, то інтереси обох держав не суть такі, щоби виправдували обопільну ненависть. Засадою лїберальної політики в Ірляндиї буде привернути ірляндскому народови контролю над внутрішними справами Ірляндиї. На закінченє міністер заявив, що є прихильником вільної торговлї.

Фабрика віджившої Мучки
Станислава Гурґуля
ц. і к. доставника двора в Ярославі.

Витяг з аналізи: Мучка підлягає легко і майже цїлковито стравленю, як се виказала проба штучного травленя, при котрій 90·36 підлягало стравленю. Та мучка відзначає ся також тим, що містить в собі велику скількість тїл підлягаючих стравленю в жовудку дїтий навіть в тім віцї, коли змога травленя скробіоватих тїл у них ще дуже мала. Скількість скробіоватих тїл в мучцї виносить лиш 34·585%, коло 56·61% тїл, не числячи води і мінеральних солий, припадаючих на білковаті тїла, товщі і цукри, які лягають вкоповеню навіть у немовлят в першім періодї їх житя. З того огляду перевисшає мучка для дїтий СТ. ГУРҐУЛЯ і дібних заграничний перетвір, а то мучку Куфека. — Краків, 28 мая 1905 р. *Д-р Іґнат Лемберґер.*

982 4-15

З Сербії.

Білград. В скупштині в часі буджетової дискусиї націоналіст Стойнович зажадав зниженя цивільної листи з 1,200.000 денарів на 200.000, бо взагалі Франция, котра має міліярдовий буджет, не має такої листи цивільної, а навіть марнотратний король Мілян діставав тілько 360.000. Кілька бесідників домагало ся розвязаня справи заговірників, бо вона шкодить не лиш чести, але і кредитови Сербії.

Кріза в Італії.

Рим. Вчера появив ся королівский декрет, котрим король приймає димісию кабінету Фортіса і передає єму назад місию утвореня міністерства.

Новинки.

— **Жертви на Фонд Боєвий просить ся слати зараз на адресу: Краєвий Союз Кредитовий, Львів, Ринок ч. 10 — на книжочку ч. 3000.**

— Польскі інтриґи. Як довідуємо ся, намісництво і видїл краєвий виготовили вже статистичну таблицю, котрою мають нас побити при нарадах з правительством о виборчу реформу. Ci таблиці суть дуже характеристичні. В першій рубрицї є подане число після населеня повітів, розділене на дві катеґориї: Поляки і Русини, в другій подана висота означуваних безпосередних податків, а в третій число анальфабетів, то є уміючих лише читати, як і таких, що не вміють ані читати ані писати. При тім обчислено, що між Русинами є аж 78% анальфабетів, між тим як серед польского населеня має їх бути всего на всего 46%. О скілько можна було в першу хвилю розглянути обчисленя обох польских маґістратур, то вони не згідні з правдою, поминаючи факт, що силу податкову населеня не можна мірити самим податком безпосереднім, а й податки безпосередні не дадуть ся обчислити по національности. Що до числа анальфабетів, то є воно також неправдиве, бо наша шкільна статистика взагалі не певна, а притім між Поляків причислено також жидівске населене, котре фактично має найменше число анальфабетів. В засаді акция обох польских маґістратур не видержує ніякої критики, бо если польскі верховоди витягають против Русинів арґумент низшої культурности і податкової сили, то рацию того арґументу мусять признати також, при розділї числа мандатів між краї, а в такім случаю Галичина повинна дістати ще менше мандатів, ніж має тепер. Міряне стану культури анальфабетизмом є також скаблене, бо брак знаня читаня і писаня в масах не означає ще, що якась суспільність стоїть культурно низше або висше. Той факт є лише доказом нужденности адміністрациї, бо тілько від адміністрациї краю залежить особливо при істнуючім примусі в народних школах, чи і скілько в краю вміє читати і писати. Перед польскою автономією в шкільних справах мали Русини більше народних шкіл [54·9%], чим Поляки [42·6%] і не наша вина, що польска комісия едукацийна селою пари закладає школи для Поляків, так в західній як і у сїй Галичині, і стан народного шкільництва обернула в нашу невигоду. При тім польскі верховоди не хотять допустати до уложеня і веденя точної статистики народних шкіл по національности, аби їх тайна робота не вийшла на яву. Польскі верховоди отже дуже помиляють ся, коли думають, що в уложених ad hoc таблицях будуть мати при кінцях в правительством арґумент против Русинів. Те, що вони завезуть бар. Ґанчови до Відня, се лише арґумент за розділом краєвої ради шкільної на польску і руску, бо одна краєва рада шкільна під польским патронатом веде Русинів лише до темноти.

— Вісти з Полтавщини. Як доносить дневник „Полтавщина“, дня 16 с. м. партия українських социял-демократів відбула в Полтаві нараду, на котрій прочитано реферат в справі національного питаня. Зміст реферату був ось-який: I. Вступ. Значінє національного питаня для социяльно-демократичних партий в Росиї. Погляд на се питане німецкої социяльної демократиї. Означене задачі реферату. Означене критериї правильности будучих виводів із становища социяльних демократів II. Означене загальних законів розвитку національностий. Первісний розвиток суспільности привів до витвореня національностий. Дальший розвиток суспільности йшов дорогою розвитку національностий. Кожда нация змагає до злитя своїх національних границь з державними. III. Розвиток української і польскої національности в границях російскої держави. Особливости суспільно-політичного устрою Росиї і вплив на повите згаданих націй. Суперечність інтересів польского і російского промислу. Гнет українського промислу центральним російским наслідком: 1) застереженя користий з комунікацийних доріг центральному промисловi; 2) концентрациї капіталів в столичних ґуберніях; 3) цлової політики в інтересї російского промислу; 4) обниженя культурного рівня українського пролетарияту національним гнетом. Особливости економічної структури України, сприяючі витвореню окремого господарского орґанізму: 1) індивідуальна орґанізация сільского господарства України; 2) зростаюча звязь сільско-господарского району України з промисловим катеринославским. Україна являє ся краєм чорноморского басену. IV. Умотивоване домаганя автономії України з національним обсягом.

В тім самім числі „Полтавщини“ находимо отсю оповістку, котру наводимо дословно:

„У понеділок 5 студня (18 н. ст.) в загальній шинкарні у 8 годин вечера відбуде ся загальне вібрання членів українського гуртка спілки рівноправности жінок. Запрошуються усі члени полтавського відділа спілки рівноправности жінок“.

Передплату на видавану в Полтаві українську народну часопись „Рідний Край“ означила редакция на 3 рублї. Крім тижневих чисел редакция буде випускати окремі додатки серед тижня.

— Лотиска република. Інфлянти [Лївонія], Естонія і Курляндия — ті три імена надбалтийских провінций повторяють ся заєдно в телеґрамах, які надходять в послїдних часах з Росиї. Повстане в тих краях звераєве передовсїм против російского правительства, однак найбільше доторкає Німців, що хоч нечисленні [всего 250.000 людий], тримають верховодячу верству і користуючись попертям російского правительства, угнетають в страшний спосіб місцеве населене, що належить головно до селяньскої верстви. Всї ті три провінциї разом творять простір о третину більший від Галичини, однак числять всего лиш півтретя міліона мешканців. В тім числї є 1 100.000 Лотишів, около 1.000.000 Естів, 1000 Москалів і чверть міліона Німців. Ті цифри опрокидують брехню російского і німецкого правительства, котрі називають урядово ті краї німецкими. Лотиші творять разом з Литовцями і Жмудинами (Самоґітами) звісне в індоґерманьскій філоґії племя балтийских Естів. Малий той народець дише споконвічною ненавистю до своїх панів, німецких баронів і російских чиновників. Лотиські господарства, розкинені серед піль і нив (Лотиші не мешкають в збитих селах) можуть бути проміром інтензивної сільскої господарки. По віроісповіданю, Лотиші протестанти. Література у них переважно народна і містить в собі богато обрядових пісень з мірично-ідилічними напівами, дальше богато приповідок і загадок, що визначають ся великою оригінальностию і глубиною думки. Лотиський народ дуже музикальний. — Естн належать до естійскої ґрупи фінської. Говорять аґлютинацийною мовою, що належить до великої родини урало-альтайских мов. [Сюди належить також мадярска мова]. Москалї називають їх Чухонцями, але вони самі зовуть себе Талльонсґами, т. є синами землї, зазначуючи в той спосіб своє головне занятє — рільництво. Естн не люблять Лотишів, але спільна обом тим народам ненависть до Німців і Росиї звучить їх до спільної емансипацийної акциї. Естоньска література доволї розвинена, а про культуру естоньского народа сьвідчить найлїпше факт, що анальфабетизм у него взагалї не звісний. Наука в народних школах відбуває ся лише по естоньску, бо велика більшість естоньского народа не розуміє анї по німецки анї по російски. Лотиші то рідні брати Литовців, Естн близькі свояки Фінляндців. Перші заселюють Курляндию і полудневу частину Лївонії, Естн північну частинї Курляндиї та Естонію. Завдяки високій культурі обох тих народів і систематичному гнобленю зненавидженими Німцями та російским правительством социяльно-революцийна пропаґанда найшла в них дуже пригожий ґрунт і видає нині обильні овочі. Оба народи, як бачимо, стремлять до цілковитого відорваня від Росиї і до уконституованя самостійної лотиско-естоньскої републики. Чи се їм удасть ся, инша річ. Всеж таки теперішне загальне повстане зломить у них раз на все верховодство Німців, а від російского правительства вибере значні національні уступки.

— Віче зелїзничих урядників відбуло ся онодї вечером у Львові. Вислана депутация до Відня в справі підвисшеня кватирового і дорожняного додатку складала звіт з авдиенций. Депутация сказала, що міністер зелїзниць заявив, що задля недостачі відповідних фондів тепер не може на певно означити спосіб здійсненя тих постулятів, зате звертає увагу на справу будови домів для урядників, котру представив єму дир. Рябіцкий. По рефераті відбула ся дискусия, по чім ухвалено в як найкоротшім часї скликати загальне віче всїх зелїзничих урядників в Галичині і Буковині, представити тому вічу докладно уложений проект статуту, щоб заснувати союз галицких і буковиньских зелїзничих урядників та докладний проект дальшої акциї супроти правительства і в напрямі самопомочи.

— Злодійства у фабрицї тютюну у Винниках. Власти попали в послїдних часах на слїд великих надужить, яких попускано ся систематично від кількох лїт у винницкій фабрицї тютюну. Робітники в порозумінню з наставниками виносили, як показалось, щодень тютюн, тютюн, а навіть коробки на папіроски і доставляли сей матеріял до Львова, де фабриковано з него товар і продавано по трафіках, що приступили до тої спілки. Крадїж материялу відбувала ся в такій великій скількости, що спільники удержували при ул. Алембеків у Львові приватну фабрику папіросок, котра давала занятє постійно 40 робітникам. Провірено доси факт, який дає понятє про розміри крадежи, що за послїдні два тижні украдено з фабрики 23.000 штук тютюн. На слїд злодійства ввели мимохіть часописи, що звертали від часу до часу увагу на лихі папіроски, котрих часто не можна було курити. При розслїдї таких папіросок показало ся, що вони були зроблені з відпадків, бо добрі сорти тютюну висилано в Винник до приватної фабрики у Львові, де виробляно лїпші папіроски, звісні під назвою „султан“ і „принцеса“. Позаяк добрий робітник виробляє денно 2500 до 3000 штук папіросок, то 40 робітників занятих у фабрицї при ул. Алембеків, продукували бодай 100.000 султан в на день, тобто, що при втечьство мало кождого дня 4.000 К страти, а за кілька лїт суму, що виносила міліони. До тепер арештовано 8 осіб. Міністерство скарбу висилало з Відня комісию для розслїду цїлої справи. — Львівскі часописи подають нині подробиці про надужитя у винницкій фабрицї. Іменно повітова дирекция скарбу і окружна сторожа скарбова у Львові одержували від довшого часу анонїмні донесеня про крадежі в тій фабрицї. Власти зарядили несподївану ревізию в домі родини Фішерів у Винниках і дійсно найдено там богато туреццкого тютюну і около 50.000 туток на папіроски „султани“, „дамсеї“ і „Дунай“. На тій основі увязнено Мошка Фішера, по фаху скляря та малярa, а по переведеню слїдства ще двох Жидів. Позаяк фабричні робітники підлягають дуже строгій контроли, тому і виключено, щоби вони допускали ся крадежа. Могли ся робити лише нагнадаї і т. зв. верифірери, що в вільні від тютюнів ревізиї і вони то іменно виносили потайки тютюн та продавали Жидам, а ті вивозили до Львова. Переведені ревізиї у львівских трафіках викрили доси папіросы з краденого тютюну лише у двох трафіках і власти відобрали аптечним трафікантам право дальшої продажі тютюну, а найдений товар сконфіскували. Нема сумніву, що й богато инших трафіків належать до тої спілки, але тамті були осторожнїйші.

— Парцеляция більшої посїлости. Більша земельна власність виносила в р. 1890 3,090.973 гект., а в 1902 р. виносила вона вже 2,916.630 гект., отже зменшилась о 174.343 гект. с. є. о 5·6% і то через парцеляцию, а то в польскій єї части о 9·8%, а в руській о 4·2. Після звіту парцеляцийного банку мала зменшитись більша власність в тім часї о 360.000 морґів, а се становило б 10% всеї земельної власности. В польскій части Галичини є землї до парцеляциї менше і є вона там дорожша, бо коли пересїчна цїна морґа в цїлій Галичині виносить 341 К то в польскій части доходить вона пересїчно до 453 К, а в руській части лише до 292 К. За той час закупили в руській части польскі господарі 10.000 морґів, а решта около 90.000 морґів лишилось в руских руских господарів.

— Загадочна подія склала ся в четвер по полудни при ул. св. Софії у Львові. Поручник 15 п. п. Йосиф Ґріблер закватирував до свого мешканя під ч. 9 А „ґандлеса“ Абрамка Унґара. Що стало ся в комнаті, не знати, бо крім них не було там більше нікого. По хвили вибіг ґандлес в комнати і став кричати, що офіцир застрілив ся. І справді сусїди, що прибігли на крик Жида до комнати офіцера, застали єго на лїжку без знаків житя. На підлозї курив ся ще револьвер. Небіщика зібрав незабаром віз ратункової стациї, а Унґара арештовано і відставлено на поліцию. Ґандлес пояснює дивний факт в той спосіб, що офіцир хотїв продати єму старі сподні, а коли він давав за них 2 К, офіцир жартуючи, приложив собі револьвер до грудий і вистрілив. Се, що оповідає ґандлеса знаходило віру, бо особи, знаючі Ґріблера близше, зізнали, що в послїдних часах був він дуже роздратований, перебувши незвичайно важні пригоди. Однак вскорі показало ся, що подія має зовсїм ся инакше. Ґандлес мав взяти револьвер до рук і маніпулював ним так невпрутно, що револьвер вистрілив і куля влучила офіцера в груди. Унґара відставлено до арештї і власти потягнуть єго до одвічальности за злочин в § 335 к. з. то є за переступство против безпечности житя.

— В чиїх руках опинилась земля? На основі найновійших статистичних даних в Галичині є лише 21 осіб, що мають більше як 10.000 гектарів [16.600 морґів] землї. Між ними найбільший податок платять ординат ґр. Роман Потоцкий. Платить він річно 57.567 К річного податку, а має 104 земских дібр в просторі 40.874 гектарів. Відтак слїдують отсі богачі:

	гектарів дібр	гектарів ґрунт	податку К
Ян Лїбіґ і Сска	62	64.746	47.243
Аркини, Карольо Стефан	53	44.079	34.067
Вільгельм Шмідт і Сска	20	33.146	43.457
Бар. Пікер де Подґраґі Бертольд	28	33.421	4.357
Ґр. Яковi Мария Потоцкі	34	25.586	27.557
Ґр. Станислав Бадені	16	24.761	13.018
Кн. Кар. Лянцкоронський	38	20.077	37.569
Вільгельм Адам і Вільгельм Фридрих Шмідти	13	19.722	10.448
Ґр. Андрей Потоцкий	39	18.926	18.091
Олївіє і Мария Реленіє	10	15.452	12.196
Ординат ґр. Семеньскі-Левіцкий	23	14.303	30.342
Спадкоємці кн. Ест. Сапґушка	42	13.400	22.139
Кн. Єрним Любомірский	24	13.179	18.916
Спадк. ґр. Колїнета Невіньского	16	12.512	17.635
Ординат ґр. Тадей Дзєдушицкий	32	12.470	17.393
Мария Цєньска	16	12.367	8.052
Кн. Володимир Сапіга	21	11.065	15.670
Орд. кн. Адам Чарторийский	17	10.989	8.717
Ґр. Казимір Бадені	17	10.663	11.866
Ґр. Володислав Баворовский	13	10.242	7.702

— Зелїзниця Львів-Підгайцї. Оголошено ся земні роботи на нові лінії сеї зелїзниці на ґрунтах приналежних до дїлового обшару в Кравчицях, для проектованої зелїзниці зі Львова до Підгаєць. Поки що найпершо мало там занятє кількадесять робітників, але в міру розвитку робіт буде занятих, особливо з весною, кільмасот.

— Гиґієнічні правила при огріваню комнат. При запалюваню в печи вікна мають бути отворені, бо чим більше в комнаті сьвіжого воздуха, тим більше піч тягне і не димить. Крізь розколини і шпари в печи виходять шкідливі ґази, що витворюють ся при паленю. Попіл треба осторожно виймати з печий, щоби не лишав ся по нїм в комнаті пил. Пил на печи і рурах треба щодень постирати, бо при паленю він витворює шкідливі ґази. Також треба уважати, щоби воздух в комнаті мав достаточну вогкість, а можна зробити уставляючи аквариї або посуду з водою. Для здорових людий теплота в комнаті не повинна виносити більше як 18 до 20 степенів Цельзия, для дїтий може бути навіть низше, а для старших трохи висше. Хто при 20 степенях Цельзия мерзне, повинен уживати руху, пити щось теплого і коли треба, теплїйше одїти ся, але палити більше не треба в мешканю.

— Пос. Н. Василько почесним горожанином Ради міста Сторожинця надала почесне горожанство краєвому президентови д-ру Бляйлебенови, краєв. маршалкови бар. Юрію Василькови, пос. Н. Василькови і д-ру Ф. Лупу в признаню за їх заходи около зіброк на сторожинецких погорільців.

— Краєві льокальні зелїзниці. Дня 28 с. м. обере ся в позичковім будинку у Львові краєва зелїзнича рада на звичайну сесию. Нарада будуть вести ся над звітом краєвого видїлу з дальшого поступу краєвої зелїзничої акциї в часї від 3 липня с. р. до теперішної хвилї. Звіт містить в собі кілька інтересних подробиць. І так що-до зелїзниці Зілочів-Сасів-Ушиця, показує ся, що на основі переведених уже вступних технїчних студий і комерцийних досліди краєвий видїл постановив в порозуміню із стороною, старати ся о концесию, утвердити трасу сеї зелїзниці. По утвердженю буде можна установити капітал будови і перевести переговори з правительством та місцевими інтересентами щодо фінансового запевненя будови. — Концесию на будову зелїзниці Львів-Підгайцї удїлило міністерство ґр. Романови Потоцкому, д-р Адамови Чижевичеви і Адамови Третерови. Будова має розпочатися на цїлій лінії з весною 1906 р., а на малім просторі коло Львова вже розпочала ся. Речинець укінченя цїлої зелїзниці 19 серпня 1908 р. — В справі зелїзниці Львів-Стрийів виродив видїл, незалежно від вислїду переговорів з правительством, чи ся зелїзниця буде будована як державна, чи як краєва, зладити проект будови, щоби в случаю запевненя фінансових средств можна приступити до будови. Довжина тої лінії буде виносити 87 кільометрів. Доси виладжено вступний проект початкових 15 кільометрів і предложено міністерству зелїзниць для остаточного утвердженя траси між Львовом а Мшеховом. Відтак буде установлена висота коштів будови. Що-до простору від Ременова до Камінки стр., переведено подрібні зимки на терені, а тепер виготовляє ся подрібний проект з краєвих бюджетів. З весною будуть заряджені дальші подрібні зимки на терені, а то на просторі Львів-Ременів і Камінка-Стоянів включно довжини около 57 км. Дальше займає ся звіт краєвого видїлу проектами зелїзниць Мушина-Ковинця, Перемишль-Бахор (Дрогобич) і Тарнів-Щуцин.

— Страшний случай. Пишуть нам: В Бережанах в ночи з дня 20 с. м. на 21 жертвою загару ціла родина Петра Ніча. Старий батько разом з донькою, сином і невісткою згоріли на смерть, стару матір удалось привести до житя. Страшна дійство ще випроваджувати з хати разом чотири трупи. — Х.

— **Русини і Русинки! Памятайте на Фонд боєвий за загальне виборче право!**

Зборі і засїданя.

В справі реформи виборчої відбуде ся віче в Отрокові на передмістю Лани в залї брацкого дому в суботу 30 н. ст. грудня о год. 5 по полудни. В тій справі відбудуть ся в дни 31 н. ст. грудня в повітї стрийскім слїдуючі віча: 1) в Угерску для Угерска, Вілки, Ковчого-Кутів (реферат о. Горанович) — 2) в Лисятичах для Лисятич, Лужнич і Пятничан (реферат д-р Евген Олесницкий) — 3) в Добрянах для Добрян й Добровлян (реферат д-р Лев Бачинский) — 4) в Дулинках для Дулинки, Грабища (реф. о. Петро Шачковский) — 5) в Гірнім для Гірного (реф. д-р Самсон) — 6) в Конюхові для Конюхова й Колодниці (реф. о. деван Амвросий Позаньский) — 7) в Завадові для Завадова, Голобутова й Несвоїча (реф. о. Остап Нижанковский) — 8) в Братківцях для Братківець й Слобідки (реф. о. Н. Матковский) — 9) в Семигинові для Семигинова й Розгірча (реф. о. Володимир Федусевич) — 10) в Бережанци для Бережанцї й Стронова (реф. о. Бордун) — 11) в Дідушицях Великих для Дідушиць й Угольна (реф. о. Гошкович) — 12) в Ходовичах для Ходовича, Стриганець й Таверна (реф. о. Ерденберґер) — 13) в Стаєнкові для Фашани й Стаєнкова (реф. д-р Ігорий Бачинский) — 14) в Дашаві для Дашави, Олексич, Ярушич й Комарова (реф. о. Антін Герасимів) — 15) в Довгім для Довгого й Мерешина (реф. о. Юлян Олесницкий). Кожде віче відбуде ся о год. 3 по полудни. *Від народної орґанїзациї на повіт стрийский.*

Віче в справі реформи виборчої відбуде ся в Підгайцях для 28 грудня о год. 11, на котре запрошує — *Комітет.*

Віче в Белзі пов. сокальского відбуде ся дня 25-ого в справі безпосередного, рівного, загального і тайного голосованя на котре запрашає ся всіх, інтелігенцию, міщан і селян. Саля Народного Дому з Белзі. — *Комітет.*

Віче в Стрілисках нових бобрецкого повіта в справі виборчої реформи відбуде сь 31 грудня с. р. Початок о год. 2 по полудни. Реферувати будуть пп. Цегельский і Петрицкий зі Львова. Всіх інтелігентних Русинів просимо заохотити нарід до як найчисленнійшої участи. — *Комітет.*

Віче в Золочеві в справі виборчої реформи відбуде ся дня 3 січня 1906 р. в театральній сали о год. 10·30 рано. На віче прибуде з рефератом оден з руских послів. Того самого дня о 3 год. по полудни відбудуть ся загальні збори членів політичного товариства „Руска Рада в Золочеві". — За видїя тов. „Руска Рада" *Л. Рожанковский*, предсїдатель, *Р. Саноцкий*, секретар.

Народні віча на Буковині в справі виборчої реформи відбудуть ся дня 24 с. м. в Садагорі черновецкого повіта, Лужанах кіцманьского повіта, Чорторийї вашковецкого повіта і в Юрмівцях заставеньского повітах.

Віче в Єзуполи, повіта станиславівского відбуде ся в недїлю, дня 24-го грудня о годині 1-ій пополудни на площи, під голим небом. На порядку дневнім реформа виборча і внесеня членів. — *Комітет.*

Віче в Побережу, повіта станиславівского відбуде ся в недїлю, дня 24-го грудня, о годині 2-ій по полудни в сали „Власна Поміч". Про реформу виборчу реферувати буде п. М. Губчак зі Станиславова. — *Комітет.*

Віче в Колодіївці, повіта станиславівского відбуде ся в недїлю дня 31 грудня о годині 2-ій по полудни в стодолї парохіяльній. Про реформу виборчу реферувати буде п. М. Губчак зі Станиславова. — *Комітет.*

Дня 28 с. м. відбуде ся в Товмачи під голим небом велике народне віче.

Дня 27 грудня с. р. відбуде ся народне віче в Хирові в сали маґістратскій о 12 год. в полудне в справі загального права виборчого. Всіх Русинів в околиці упрашаю о як найчисленнійшу участь. — *І. Яворский.*

Видовища і забави.

Послїдне представленє руско-народного театру в Стрию відбудесь в пятницю дня 29 грудня с. р. (а не в четвер, як се було оголошене в розісланих програмах). З Стрия переїде театр до Перемишля.

В честь померших композиторів наших Михайла Вербицкого, Івана Лавровского і Ізидора Воробкевича і в цїли придбаня фондів на видане всїх їх музичних творів устроює товариство музичне „Станиславівский Боян" дня 16-ого січня 1906 р. в сали театральній ім. Монюшка в Станиславові великий концерт, при співучасти повної орхестри військової 24-го полку піхоти. — На програму концертову вложать ся виключно твори музичні згаданих висше авторів, як продукциї мішаного і мужеского хору „Станиславівского Бояна", продукция військової орхестри, котра відограє дві „Симфонії" Мих. Вербицкого, сьпів сольовий і відчит про композиторску діяльність Вербицкого, Лавровского і Воробкевича. — Инші часописи просять ся о повторене сего оповіщеня. — *Видїл „Станиславівского Бояна".*

З товариств.

З'їзд орґанізациї політичної повіта станиславівского відбув ся при дуже численній участи відпоручників зі сел того повіта в четвер дня 21 с. м. Між иншими ухвалено в протягу місяця скликати віча у всїх селах належачих до того повіта. Місцеві комітети мають заняти ся формальностями скликаня віча а референтів призначить орґанізация.

В недїлю 24 с. м. відбуде ся в городецкій читальни „Просьвіти" у Львові відчит п. Л. про житє Тараса Шевченка. По відчитї відбудуть ся: декламациї, сольові продукциї, монольоґи і прочі товариські забави. Вступ вільний. Добровільні дарки приймає ся з подякою. — *Видїл.*

Видїл Товариства св. Ольги подає до відомости членів, що заповіджені на день 27 грудня с. р. (середу) загальні збори товариства, відбудуть ся о годині 10½ перед полуднем після оповіщеної програми з додатком вінцевої точки: евентуальні внесеня, в сали консисторских засїдань в будинку капітульнім. Службу Божу відслужить раненько о годині 7 в церкві св. Юра о. офіциял-мітрат А. Білецкий. Видїл просить наших сьвященичих пань о найчисленнійшу участь.

Урядові вісти:

— Надане презенти. Намісництво надало о. Павлови Кульчицкому, руско кат. парохови в Черепині, презенту на руску парохію в Суходолї долиньского повіта.

Бібліоґрафія:

— Ілюстрований Музичний Календар на рік звичайний 1906. Зложив і впорядкував Ромуальд Зарицкий, річник третий. У Львові 1906. Цїна 1 кор. 20 сот в Росиї 1 рубель (з опл. почт.).

Як минувшого року, так і сего, появив ся вже заходом неструдженого а у музичних кругах загально звісного видавця п. Р. Зарицкого „Ілюстрований Музичний Календар на р. 1906". Поминаючи часть технїчну, яка є дуже старанно оброблена і відповідає зовсїм найбільше строгим вимогам культури, мусимо з великим признанем піднести старанність в части інформацийній, доборі материялу і ілюстраций. Фотоґрафії звісних у нас і шанованих композиторів о. В. Матюка, Ів. Біликовского, Ювилята М. Лисенка в окруженю Львівского Бояна, ґрупа учасників артистичної прогульки в р. 1905, та заслуженого автора „Небесних сьпівців", Сильв. Яричевского — а виконані в першорядній фірмі з Празї так гарно та артистично, що щось подібного рідко доводить ся бачити в календарях навіть найкультурнїйших народів. Часть лїтературна дібрана дуже удачно, бо складає ся з творів Яричевского, Щурата та деяких перекладів, в яких високо підносить ся цїна і слава пісні. З признанем треба зазначити поміщене „Історії українського театру", яка вчить нас високо цїнити і гордим бути на нашу штуку. „Небесні сьпівці" в розширеній і поправленій формі роблять календар дуже інтересним і несуть під нашу стріху поезию, яка вливає надію на красшу будучність. Видавцеви належить ся подяка за поміщене біоґрафії о. В. Матюка, пера Ів. Біликовского, яка відриває карти житя нашого заслуженого композитора. Се є перша біоґрафія і що іно тепер стає нам ясною его творчість і більше зрозумілими его твори. Статя видавця про „Практичні інструменти до науки гармонії" дає богато практичних вказівок для всякого любителя музики, якими може покористувати ся в студиях науки гармонії кождий, що не має спроможности купити собі який небудь дорогий інструмент, або не умів до тепер грати на фортепяні чи то скрипцї. Найважнїйша статя в календари, що надає тому же неминучу а постійну вартість — се річева розвідка „Коротний начерк науки гармонії і композициї", зладив о. Виктор Матюк, яку повинен мати під рукою кождий, що хоче основнїйше студиювати музику, вглубити єї знане і найти товчок до науки гармонії. Вартість календаря булаби безперечно висшою, колиб видавець був звернув більшу увагу на поправність мови і старанїйшу коректу. Шкода також, що не подано змісту поміщеного материялу. Взявши разом — календар м стить так богато цїнного, а мимо того так дешевий, що повинен знайти ся в руках кождого, кому дорога слава і історія рідної пісні. Се повинно стати ся тим більше, що весь дохід призначений на будову Руского Народного Театру у Львові. — *В. Б.*

Померли:

— Василь Устияновский, декан балигородский, парох в Смереку, уповоїв ся в 80 році житя і 55 сьвященьства. В. є. п.!

— Подяка. Отсим дякуємо Вп. Панови Меценасови Д-рови Костеви Левицкому за его успішну оборону перед судом. Неприятний гонорар, призначуємо згідно з волею Вп. Пана меценаса на фонд „Академічної помочи". — *Члени основателї і члени видїлу тов. „Акад. Помочи".*

Переписка Адміністрациї.

Е. Дї. в Мо. ве. За сей рік належить ся нам ще 8 кор. — А. Бен. в Ба. За сей рік прийде нам ще 7·20 кор. — І. Че. в Під. За сей рік належить ся нам ще 10 кор. — Ю. Во. в Міст. До кінця року прийде нам ще 6 кор. — Д. Ми. в Ва. До кінця року прийде нам ще 8 кор. — Е. Ру. в Добр. За сей рік належить ся нам ще 8 кор. — Б. Ґоц. в Отр. До кінця року прийде нам ще 4 кор. — С. Ви. в Ста. За сей рік належить ся нам ще 2 кор. Хв. Чит. в Кра. До кінця року прийде нам ще 3·80 кор. — Л. Гор. в Угер. За сей рік прийде нам ще 9 кор. — К. Пі. в Лї. До кінця року належить ся нам ще 2·70 кор. — Вп. Бра. в Ян. н. Те. За сей рік прийде нам ще 8 кор. — І. Мо. в Во. За сей рік належить ся нам ще 2 кор. — А. Дро. в Іл. До кінця року прийде нам ще 8·60 кор. — Др. Ве. Бі. в Зба. За сей рік прийде нам ще 1·40 кор. — В. Ро. в Ко. До кінця року прийде ще нам 7·20 кор. — М. Ксьон. в Ко. За сей рік прийде нам ще 1 кор. О. Кня. в Ти. До кінця року належить ся нам ще 8 кор. — Е. Ві. з Гяк. За сей рік прийде нам ще 3 кор. — Е. Ступ. в Вер. До кінця року належить ся нам ще 26·60 кор. о надіслане котрих просимо. — В. Гин. в Ти. До кінця року прийде нам ще 2 кор. — Хв. Чит. Про. в Пе. За сей рік належить ся нам ще 4·80 кор. — Вп. К. Со. в Ко. За сей рік прийде нам ще 4·40 кор. — Т. Сах. в Ла. До кінця року прийде нам ще 8 кор. — Ио. Пе. в Чупер. За сей рік прийде нам ще 7 кор. — А. Се. в За. До кінця року прийде нам ще 4 кор. — І. Со. в Чер. Так. — П. Ни. в Брат. За сей рік прийде нам ще 8 кор. — І. Од. в Ста. к. Хв. Тепер зістало на 1906 рік 6 кор. — І. Же. в Ни. До кінця року прийде нам ще 8·40 кор. — М. До. в Тор пів. За сей рік прийде нам ще 8 кор. — І. Ган. в Уст. ен. Тепер зістало на 1906 р. 10 кор. — В. Чай. в Пе. До кінця року прийде нам ще 10·60 кор.

Вп. Ж. Ле. в Ка. стр. Тепер вплачено за падолист а не грудень. — А. Пя. в Лас. За сей рік вплачено вже тепер все. — О. Жу. в Ра. За сей рік належить ся нам ще 3·50 кор. на залеглість з 1904. — С. Шч. в Яро. Тепер вплачено за падолист а не грудень. — В. Іва. в Бохум. Бажана Вами адреса є: Ruthenische Revue Wien VIII. Wickenburggasse 10 — І. — 9. — Вп. А. Сте. в Щир. По удержаню 20 кор. прийде нам до кінця року прийде нам ще 7 кор. — Е. Три. в Ко. До кінця року прийде нам ще 7 кор. — Я. Ми. в Хи. За сей рік належить ся нам ще 2 кор. — Д. Фе. в Орі. До кінця року належить ся нам ще 2 кор. — О. Чу. в Па. На 1906 рік зістало тепер 6·85 кор. — Е. Ду. в За. За сей рік прийде нам ще 1·38 кор.

Вп. К. По. в Юсь. За сей рік належить ся нам ще 8 кор. — А. Пок. в Гань. До кінця року прийде нам ще 10 кор. — С. Ме. в Па. За сей рік прийде нам ще 8 кор. —

Календар: Нинї: Міни, Єрґомона (лат. Вікториї), завтра: Даниїла (лат.: Адама і Еви); позавтра: Спиридіона (лат.: Рождество Христа).

Репертуар руского театру (тепер в Стрию) в понедїлок дня 25 с. м. (виступ п. М. Заньковецької.) „Батькова казка" драма в 5 діях Карпенка-Карого; зі второк 26 с. м. „Мартин Боруля" комедия в 5 діях Карпенка Карого; в четвер 28 с. м другий раз „Суєта", комедия в 4 діях Карпенка-Карого, послїдне представленє і виступ п. М. Заньковецької.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 36.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому" зі второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—3 що день окрім недїль і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропиґійского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. полудневих від 8—6. — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в днї звич. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а зі второк і пятницю також по пол від 3—5.

Далеко менше недїлого краму купували би родичі для своїх дїтий, колиб схотїли посьвятити лиш трохи часу і переглянути дуже інтересний та богато ілюстрований цїнник славних камінних скринок Ріхтера з якором а також укладові гри „Сатурн" і „Метеор". Надруковані в тім цїннику листи втїшних родичів і визначних учених та численні цїкаві оцїнки стверджують одноздучно, що нема відповіднїйшої а рівночасно тривкїйшої забави над камінні скринки до будови. Оден поважний швайцарский педаґоґ пише дословно: „вони заступають цїлий маґазин забавок" і кінчить словами: „повинні находити ся в кождім домі, де мешкають щасливі родичі". Думаємо, що оплатить ся вже ужити оден переписний листок, щоби від фірми Ф. Ад. Ріхтер і С-ка, кор. надв. і камер. доставники у Відни, I. Operngasse 16, одержати оплатно цїнник. Позаяк нове видане містить в собі також докладний опис нової, знаменитої доповняючої гри, скринок до будови мостів, а також нових укладових забав „Сатурн" і „Метеор", то навіть тоті, що вже мають скринки до будови, повинні написати переписний листок о надіслане нового цїнника. Там найде ся також дещо про добрі музичні твори Imperator і говорячі машини Ріхтера.

Тижневе справоздане торговельної палати зі Львові за час від 13/12 до 23/12 1905. Валюта коронова. Цїна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·10 до 8·25 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 6·20 до 6·35 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* броварний 6·30 до 6·60, а пастівний 5·90 до 6·20, *овес* оброчний 6·20 до 6·40, *гречка* —·— до —·—, *кукурудза* готова —·— до —·—, а нова —·— до —·—, *просо* —·— до —·—, *горох* до вареня 8·50 до 9·25, пастівний 6·75 до 7·—, *вика* 6·75 до 7·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·15 до 6·40, *ріпак* 11·40 до 11·60, *льнянка* —·— до —·—, *насїнє льняне* 10·10 до 10·40, *насїнє конопляне* 9.— до 9·25, *хміль* (за 50 кільо) 45·— до 65·—, *нафта* звичайна 18·— до 19·—, сальонова 20·— до 21·50, *конюшина* червона 55·— до 65·—, біла 50·— до 57·50, шведска 60·— до 75·—, *тимотка* —·— до —·—, *Спірітус* loco за 10.000 лїтрів 34·— до 34·30.

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть річно 8 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтелїґентного Русина тоту часопись передплачувати, а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу. *Administration „der Ruthenischen Revue", VIII Wickenburggasse 10 I St. Th. 9 Wien.*

Потребую господинї котра заняла би ся кухнею і доглядом домового господарства. Близша відомість: Анна Луцик в Бурдяківцях п. п. Скала над Збручем. 1093 1—9

На коляду!
ВАЖНЕ ДЛЯ СЬВЯЩЕННИКІВ!
Руські образки з рускими підписами і рускими текстами по 80 сот., 1·50 К, 1·70 К і 1·90 К власного накладу дуже красно викінчені (картонові) поручає руский купець **Он. Петро Довган в Борщеві** п. в місци. 1097 1—10

Іван Савицкий будший львівский ґімназиист нехай зголосить ся в його власі нім дуже пильнім інтересі до Осипа Безпалка в Гнїбові на Буковині. 1094 1—2

ЛЬВІВСКЕ ФОТОПЛАСТІКОН
в пасажу Гавсмана
(46 разів преміоване)
Від 24/12 до 31/12 до побаченя:
Наукова експедиция до Індиян (Північна Америка).
ВСТУП 10 кр. 53

Тепер опустив прасу:
Zbiór przepisów, rozporządzeń i orzeczeń najwyższych władz administracyjnych:
o prawie propinacyi [pro i contra], hurtowym handlu trunkami propinacyjnymi, tudzież wyrobu i drobnej sprzedaży słodzonych trunków, piwem zagranicznem, winem i spirytusem denaturowanym i t. d. oraz przepisy o opłatach gminnych i o postępowaniu karnem, jakoteż o wznowieniu takowego. — Cena 2 kor. 10 hal. 1095 1—10
Dістати можна у **С. ВАЙНШТОКА у Львові, ул. Різницка ч. 5.**

Спеціяліст в дїточих недугах
Д-р В. Гукевич
доцентний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни 887
ордин. від 3—5 год. ул. Іродзїцких ч. 4 І. п.

Адвокат краєвий
Д-р Иосиф Партицкий
отворить з днем 1 м. ст. грудня 1905 канцелярию 1090 16—?
в Станиславові
ул. Сапіжиньска (Тисьменецка) ч. 33.

Подяка.
Отсим почуваємось до обовязку зложити щиру подяку Високоповажаним Панам Докторам Вітошиньскому, Грабовскому і Розенфельдови в Тернополи за умільну і удатну тяжку операцию горла перепроваджену дня 10 грудня 1905 у нашого сина Евгенія.
1090 1—1 *Марія і Димитрій Очар.*

РЕСТАВРАЦИЯ
Поручає ся реставрацию, пиварню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї рускі дневники.
З поважанем
756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Звертаю увагу Всеч. Духовеньства
що в своїй
АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКІЙ РОБІТНИ
виконую
хрести і мідяні кулї на церковні вежі, громоводи, зелїзні вікна, будівляні окута, після найновійших взірців а також огородженя нагробні, придорожні, ліжка для бурс від 10—20 кор. і тим подібні роботи входячі в обсяг шлюсарства.
МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ
198 18—18 **Львів, ул. Коперника ч. 18.**

Знак випалечий на корку
Для охорони перед фальшованем
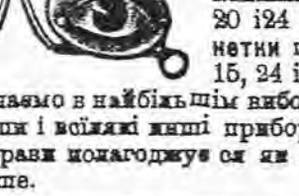

Маттонія ґієсгюблерска вода щавова. 86

Яко добру і певну льокацию
поручаємо:
4½% Листи гіпотечні,
4 „ Листи гіпотечні коронові,
5 „ Листи гіпотечні преміовані,
4 „ Листи Тов. кред. земского,
4% Листи Банку краєвого,
5 „ Облїґациї Банку краєвого,
4 „ Позичку краєву,
4 „ Облїґациї пропінацийні і всякі ренти державні.
Папери ті продаємо і купуємо по найточнїйшім курсї деннім
КОНТОРА ВИМІНИ 374
ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

Коперницкий і Син
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.
проти Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Мід патоку з власної пасіки в 5 кілевих пушках по 6 К. оплатно висилає *Омелян Бородієвич* в Денисова. 1012 12—12

Найбільша подільска пасіка! Найчистїйший, найлїпший і найдешевший мід патока, десеровий, курацийний, 5-кілева пушка 5 К 80 сот. оплатно. Знамениті питні і овочеві меди домашного виробу, відзначені в 1905 р. чотирма медалями. Розсилає *Евген Білиньский в Збаражи.* 110 2—?

МАРКО ФАЄРШТАЙН
У ЛЬВОВІ
ул. Городецка ч. 51
головний заступник для Галичини і Буковини сьвітової фабрики кас
Бахер і Гільдесгайм у Відни
поручає
свій склад заосмотрений в **огнетревалі і опанцирені КАСИ** той-ж фабрики по приступних цїнах.
922П олекші в сплатах. 11—12

ЮЛІЯН СОЛИК
передтим **Фр. Мрозиньский**
у Львові, ул. Собіского ч. 7.
поручає вояні ради 852 23—30
ФУТЕР
Футра до подорожи, пальтоти мужеські та дамскі після найновійших фасонів, сани, пелерини жакети, колії, заручавки, шапочки дамскі, комбаки, шапки мужеські, шкіри у всїх родах поодиноко та гуртом, також **верхи готові** до мужеских і дамских футер. — Футра для Впр. Духовеньства також а рати. — Найновійші матерії на верхи в найбільшім виборі. Цїни умірковані. Медаль золотий на виставі в Бучачи 1905. Цїнники на жадане франко.

275. Львів понедїлок 12 (25) грудня 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Дїла“, ул. Баторія ч. 24. Бюро газет А. Сальшавского ул. Кілїньского ч. 2; С. Соколовский, Пл. Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 33. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chwalski Wien VI. Gumpendorferstrasse 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Дїло“ з лїсл. додатками:

в Австриї:		за границею:	
за цїлий рік	32 к.	—	40 к.
за пів року	16 „	—	20 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цїлий рік	24 к.	на пів року	12 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 50 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 в., на провінциї 12 в.

Редакция, Адміністрация і Експедиция ул. ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попередньою за границею. — Рекламациї незапечатані вільні від оплати.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсерату або за її місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Похвали і всякі приватні оголошеня числять ся по 10 в. за стрічку.

Полїтичне комедиянство.

Гра, яка веде ся від довшого часу між мадярскими сепаратистами а правлячими кругами у Відни починає поволи виглядати на пусту фарсу. Коли у вересни угорский сойм відрочено а правительство Февраврия заповіло виборчу реформу на основі загального, рівного, безпосередного і тайного права голосованя, здавало ся, що віденьскі круги рішили ся зірвати з Мадярами а полїтику державну оперти на инших, немадярских елементах. Во так принаймене мусїла видавати ся річ кождому, що знає фактичні обставини на Угорщинї і вміє хоч трохи льоґічно думати — коли мадярска геґемонія держить ся там лише штучно, завдяки дивогидній ординациї виборчій, то прецїзь загальне і рівне право голосованя мусїло-б покласти сему кінець і віпхнути мадярских потентатів до ряду національної, а з тим і полїтичної меншости.

Послїдні події показують однак, що тота калькуляция не є правдива. Відень не думає зовсїм зломити Мадярів, а хоче лише наполохати їх і приперти до стїни. Загальне голосоване буде вправдї введене, але не має воно бути средством, щоб довести до иншого національного розкладу полїтичних сил на Угорщинї, але має бути тим страшаком, котрим верховодячі віденьскі круги хочуть мадярских шовіністів довести до капітуляциї. Мадяри домагають ся конечно окремої териториї цлової і роздїлу армії; нехайно знають, що Корона на такі домаганя нїколи не пристане і если Мадяри раз на все не виречуть ся тих своїх мрій, то можуть бути в такім случаю при помочи виборчої реформи зашаховані з долини.

Що віденьскі круги не думають справдї виликувати якогось перелому на Угорщинї, якогось пересуненя полїтичних сил і зміненя полїтичної шахівницї, про се сьвідчать два факти: раз навязане нових закулїсових пересправ з коаліциєю, а відтак факт, що мінїстер справ внутрішних, Крістофі, оголосив проект виборчої реформи в дневниках, рівночасно з відроченєм сойму. Колиб правительству, а передовсїм міродатним кругам в Відни було розходило ся о зміну державної полїтики і зіохнене Мадярів з їх домінуючого становища, то нема сумнїву, що віденьскі верховодячі круги були-б не навязували нових зносин з коаліциєю, а були-б неворисну для Мадярів виборчу реформу предложили угорскому соймови до парляментарного трактованя. Тодї було-б видко, — що віденьскі рішаючі круги стоять на своїм принципіяльнім становиску і з него не думають уступати; що вони хочуть основної зміни полїтики на Угорщинї — коли за згодою сойму, то добре, а як нї, то дорогою октройованя і державного замаху.

Оголошене виборчої реформи в дневниках, як се зробив Крістофі, доказує, що Відень не думає вести борбу з Мадярами з повною рішучостию. Відроченєм сесиї сойму і оголошенєм проекту виборчої реформи в дневнику віденьска камарилля дає мадярскій коаліциї новий реченець, нову проволоку на те, щоб з ними евентуально помирити ся. А так зрозуміли річ і самі мадярскі полїтики, котрі на рескрипт короля, відрочуючий сойм не відповіли парляментарною революциєю то є оголошенєм сойму, помимо рескрипту короля, в перманенциї, але приняли відрочене сойму суповійно, хоч з легко зрозумілим протестом. Так отже диспозиция тактичних порушень по обох сторонах представляє ся тепер менше більше так: обі сторони хочуть знов мирити ся і переспрявляти з собою і в тій цїли годять ся на спільну проволоку до 1 марта, то є до дня, коли угорский сойм має бути знов скликаний — щоб однак наполохати Мадярів правительство оголошує в дневниках свій проект виборчої реформи, а Мадяри знов заповідають, що вже тим разом не позволять дальше відкладати соймової сесиї і помимо відрочення удержать сойм по першім марта дорогою парляментарної революциї.

Несерйозність, а що найменше нерішучість борби Відня з Мадярами на основі загального і рівного права голосованя випливає також і з самого проекту тої реформи, оголошеного Крістофієм. Після того проекту матимуть право активного вибору всї горожани угорскої держави, що повнїчили 24 рік житя, але тілько такі, що уміють читати і писати, а вибраними можуть бути з посли тілько такі, що перебувають на Угорщинї що найменше від 10 лїт і уміють по мадярски. Обчислено, що коли-б та реформа війшла в житє, то мадярский елемент дістав би ще більшу полїтичну силу на Угорщинї ніж має тепер. Між немадярским населенєм, тілько дуже малий процент вміє читати і писати і коли доси, на підставі дотеперішної ординациї Мадяри репрезентували лише 56% управнених до голосованя, то тепер число управнених до голосованя Мадярів відношеню до других народностий підскочить на 61 процент. Иншими словами проект виборчої реформи оголошений правительством не виявє нїкого з Мадярів на Угорщинї, що стоїть на становиску мадярско-національнім, а шахує лише шахотско-мадярских лїґарів в соймі, котрі на случай введеня задуманої реформи в житє, будуть заступлені иншими, більше демократичними, але всеж таки тілько мадярскими елементами.

Таке зашаховане мадярских торіїв реформою, корисною впрочім для решти Мадярів, може бути влучним тактичним посуненєм на теперішну хвилю, але вні перестає бути влучним і ведучим до цїли, коли ставити полїтичні гороскопи на дальшу мету. Що прийде Відневи з того, коли Апоніх і Банфіх замінять инші, демократичні, але всеж таки лише мадярскі полїтики? Чи тодї сепаратизм мадярский буде зломаний а Відень буде мати спокій і буде міг правити після своєї волї на Угорщинї? Зовсїм нї! Сепаратизм коли не потахне, то радше скріпить ся, а міродатні віденьскі круги будуть в ще гіршім положеню ніж тепер бо випаде їм послїдний атут з рук, яким є виборча реформа і при її помочи шахованє Мадярів иншими немадярскими народностями. Тимчасом Відень все еще стоїть на становиску удержаня мадярскої геґемонії яко „одинокої“ по єго фальшивій думцї підвалини для державної полїтики, а супроти того можна з гори сказати, що акция міродатних віденьских кругів скінчить ся фіяском. При предложеній Крістофієм виборчій реформі їде ся так само до розбитя дуалїстичної Монархії як і при теперішній системі репрезентацийного права.

Найблизші орґанізацийні задачі нашого руского краєвого господарского товариства: „СІЛЬСКИЙ ГОСПОДАР“.

Die Landwirtschaft ist die Grundlage der gesammten Volkswirtschaft.“ — Kotzinger Volkswirtschaft.“

(Дальше.)

Рідна земля: се й наш стяг боєвий. Се є Бога надія — буде і знамя нашої побіди.

Та не можна сему кличеви надавати якогось містичного чи то якогось ідеально-патріотичного значеня.

Нї! Се девіза має означати найреальнїйший патріотизм, котрий дотикає найреальнїйшого предмету майна народу нашого с. є. того ґрунту, котрий лежить під єго ногами, котрий є єго власностию, дїдичтвом. Тож се девіза нїякий загадочний оракул. Коли єї ставлю перед очи народу, то по найглубшім зимнім розмірованю яко народний полїтик, стратеґік. І рад би я, щоби під тим кличем збула ся концентрация всеї інтензивної мисли народної, енерґії, працї, гарту, засобу науки і досьвіду для сьмілого походу до цїлої великої цїли народної с. є. поконаня економічної неволї народу, по певнім, битім шляху, — щоби тому та девіза стала як найскорійше спільною для всїх наших кермуючих чинників і орґанів житя народного. І се був би акт епізодальний в нашім розвою народнім, що господар тої землї, яким після Божого і людского права є і має на віки зістати народ руский, переводить з собою рахунок і питає себе: який є мій маєток? де мої скарби? Води не мої, лїси не мої, копальнї не мої, фабрики не мої. Що маю по-при маєток в души і в руках? На маю нїчого, лишень одну землю. Там мої всї скарби, котрі мають менї забезпечити житє і свободу, долю і славу, і здобувати нові загони для чим-раз сьвітлїйшої будущини.

Треба ж єму на ту роботу з цїлою вірою і силою приняти ся.

А та робота народна представляє ся конкретно яко: раціональний перестрій і раціональна орґанізация нашого сільского гесте селяньского, земельного господарства.

* * *

Дивнїйших, хибнїйших, зовсїм безкритичних поглядів на явний предмет ледви чи дасть ся здибати, як на той найреальнїйший і найбуденнїйший предмет дотичачий кардинальних условин екзистенциї с. є. на землю і на господарство, і то в рядах найбільше інтересованих, бо самих господарів.

Ще дещо про жіночий рух.

(*Конець.*)

Могучий розвиток нїмецкого промислу, котрому щасливі воєнні і дипльомаличні операциї запевнили сьвітові ринки і котрий своїм скорим зростом стягнув на себе неспокійні погляди анґлїйскої сусїдки, він, сей промисл, не остав без впливу на уформоване жіночого питаня і стремлїнь в економічнім і культурно-просьвітнім напрямі. Социяльне питане розвинуло ся і не питаючи на спільні ідеї і терпіня жінки з кождої верстви, казало відограти головну ролю квестиї хлїба. Під гнетом капіталїзму не стало часу на плекане мрій о рівноправности жінки, бо передтим треба було подумати про рівноправність робітницї. Тим-то в нїмецкім жіночім руху сильно і виразно зарисовує ся клясова відрубність. Нїмецка социяльна демократия старанно плекає т. зв. Klassenhass, уважаючи єго успішним аґітацийним кличем і тая клясова ненависть лишає своє пятно на жіночім руху. Отже робітницї орґанїзують ся в фахові товариства, основують для себе приюти, а навіть мають свою пресу. Охорона робітниць, поборювана у Франциї як буцїм-то доказ слабосильности жінки в Нїмеччинї не находить неприхильників. Притім так товариства, як преса мають рішуче социялїстичну закраску. Однак мимо сего клясового характеру еманципациї, що таким острим ставленєм квестиї венїв би ворожити робітницям як найкрасші успіхи, їх положене гірше, чим робітників. Найлїпші робітницї заробляють 2 марки денно, занятї в кравецтві мусять вдоволяти ся 6 марками в тиждень. Домашні робітницї плачені ще гірше. Коло економічного підвигнени заходили й заходить ся також жінки з „буржуазиї“, а так як їх економічний стан був зависимий від просьвітного, то заходи корифеїв (Аугуста Шмід, Олена Ланґе, Кетлер) обертали ся коло допущеня жінки до образованя. Завдяки витревалій борьбі добили ся вони приступу до середних і висших шкіл і до шкіл фахових. На поли фахового образованя жінки поклали чималі заслуги т. зв. Дім Летте, заснований 1865 р. президентом Летте і єго жінкою. Тепер виконують жінки лїкарску практику, в школах занимають посади вдучительок, замаєний для них адвокатский стан. Зате богато жінок працює в торговлї, і є звязані в своїм фаховім товаристві.

Ще одним визначає ся нїм. жіночий рух, а саме тим, що конфесиї грають в ньому не маловажну ролю. Евангелицкі жінки уважають собі за гріх, що весь жіночий рух спочиває в руках жінок, котрі й чути нїчого не хотять про релїґію і вони основують товариство „нїмецко-евангелицких жінок“. Католицкі жінки орґанїзують ся собі, а навіть істнує „Т-во жидівских жінок“.

Сї конфесийні товариства мають тую добру сторону, що несуть в чим-раз ширші круги гасло рівноправности, котрої конфесийність зовсїм у них не затирає. Особливо евангелицкий союз працює з великим успіхом.

Скандинавскі краї, Швеция, Норвеґія, а також Данїя і Финляндия не заслугують вправдї на назву жіночого ельдорада, але живе ся там жінкам далеко лїпше, як в инших европейских краях. Там висока культура виробила жінцї свободу, а сильна надвишка жінок вневолювала до рішеня жіночого питаня. Тому зачатки жіночого руху в тих краях були мирні, безпосередний товчок до него давало письменство, а власти і суспільність заховували ся прихильно. Правда — раю нїгде на земли нема! Ту і там відчуває ся іще покривджене і упослїджене, як пр. менша, хоч не дуже, платня робітниць, застережене висших і лїпше платних посад в урядї і школї для мущин, брак жіночого голосованя до законодатних тїл, але загальне положене ставить жінку майже на рівнї з мущиною. — З полїтичних прав належить занотувати комунальне право виборче, в справах церковних участь в виборі проповідників. Правне становище запоручає роздїл маєтку і рівнорядне становище з мущиною. На економічнім полї нема ще бажаної рівности і робітницї, хотячи її вибороти гуртують ся в фахові робітничі товариства. Зате в шкільництві жінка не стрічає перепон і всї унїверситети тих країв допускають жінок до студий і здобуваня академічних степенїв на всїх факультетах, подекуди з виїмком теольоґічного. Через те дуже богато жінок працює на ріжних обласях людского житя. Середновічне понятє о ролї жінки в подружю стрітило ся з належитою оцїнкою із сторони норвеґскої державної ради. Поставлено там внесенє, щоб вінчальну формулу змінити в тім змислї, що жінка не обіцює послуху свому чоловікови...

Гірші є відносини жінки в Голяндиї. Тамошні закони, укладані під впливом Code Napoleon ставлять жінку в зависимість від мущини. В подружю нема переведеного роздїлу майна. Все належить до мужа і лише він має рішаючу власть над дїтьми. Права голосованя жінки нїякого не мають. Робітничі платнї гірші як у мущин, але робітничі орґанїзациї приймають і жінок. Окрім того робітницї орґанїзують ся у власні товариства в чім успішно помагають їм жінки з буржуазиї. Школи стоять жінкам отвором і образують богато жінок на учительок, лїкарок, фармацевток. Послїдними часами одержали жінки приступ до адвокатского стану.

За долю і поневолене голяндскої жінки заступає ся славний голяндский письменник Мультатулї. Пристрасним тоном і їдкою сатирою критикує він безпощадно тамошні звичаї, що позволяють „молодій дївчинї з правдивою дитинячою любовю робити панчішки з бавовни свому батькови, а відтак з правдивою жіночою любовю такіж самі панчішки з бавовни свому коханому мужеви...“

В Швайцариї єсть 50% жінок незамужних і тому був там жіночий рух конечний. Жінки орґанїзують ся по кантонах, а кантональні товариства творять між-кантональні. Права голосованя жінки в Швайцариї не мають, хоч чільнїйші горожани, як духовеньство, професори унїверситетів, висші урядники суть єго приклонниками і горяча аґітация веде ся. Кантони автономні, тому правне становище жінки не однакове. В французских переважає вплив Code Napoleon. Жінка не має права розпорядимости своїмиощадностями, проект закона о одвічальности неправованих батьків в користь матери й дитини стрічає сильний опір. Робітниче питане не випадає, як впрочім вносити, в користь жінки. Важну ролю відграє домашний промисл, але й в фабричнім занятї жінки, між иншими в виробі годинників. Охорону робітниць жіноцтво поборює. Орґанїзация робітниць йде поволи і має місцями економічний, місцями полїтичний підклад. Повну рівноправність має швайцарска жінка в школї. Народна школа мішана, у всїх більших містах є жіночі середні школи, серед котрих находить ся 18 жіночих учительских семінарів. Швайцарскі унїверситети від 1860 р. приймають жінок, але з сеї свободи в більшій степени користають чужі (головно Росиянки) як свої. В Бернї на медицинї єсть більше слухачок як слухачів. Загалом швайцарскі унїверситети образують більше як 500 жінок. Не тілько як слухачки, але й як професори суть жінки дїяльні на унїверситетах. Очевидно, що як лїкарки працюють від давна, перед кількома роками в ґеневскім і цїрихскім кантонї позволено жінкам на адвокатску практику.

Швайцария з точки погляду жіної рівноправности належить до найбільше поступових і вільнодумних країв.

б.

Дитина, кормлена мучкою Гурґуля, вільна від блювоти, висипок і розвільненя, визначає ся сьвіжим лицем, живим поглядом, твердим елястичним тїлом, розвиває ся сильно, опорожнене відбуває ся правильно. Власне до усуненя розвільненя мучка Гурґуля є незрівнаним средством.

3—1

А може би вірнійше сказати, що під тим згляду панує цілковита безідейність.

Лихий ґрунт, низьке поле, квасовина, порховина, сам щирий пісок, замна глинка, самі горби, гори, тяжка земля, то знову: земля не хоче родити, як давно, збіже не видає як бувало, — се несамістачні погляди. Оптимістичні: там добра земля, видаток дуже добрий, поля богато, добрі сіножати, господарить ся добре, а в особливших припадках — господарити взірцево, раціонально. Таких оречень є без кінця. І вони мають, на звичайний розсуд своє узасаднене. Лихий ґрунт: бо лихо родить, — квасовина, бо на нім виносе, — порховина, бо мороз, спека видусило, пісок щирий, бо пшениці там не буде і т. д. Земля добра, бо легко єї обробити і дає богатий пожиток, — господарить добре, бо в час зоре і засіє, — господарить взірцево, бо що кілька літ нива буде загноєна, — раціонально, бо добирає насіння, заховує певну систему ротациї в засівах (незаперечно се похвальні методи господарскі, але о взірцевости і раціональности ледве ще сьвідчити можуть).

Питаня: чи той лихий ґрунт не можна зробити ліпшим? чи на ті квасовини, піски, горби не можна би дібрати такої управи, що вона давала би добрий пожиток? чому то земля менше родить? чому збіже не намолотне? чим то добра земля такою доброю і чи тої доброти в ній безконечна сила? — питаня ті лежать звичайно далеко поза межами рефлексиї.

Є у нас лиш оден загально пануючий народний принцип господарский: традиция. „Так господарив дід, тато, так господарю і я“.

Що той принцип не доводить нашого народу до гаразду господарского і до свободи, що противно попри инших, рівно важних причинах (політично аґрарної і социяльної натури) до материяльного і морального занепаду (до переселеня до Бразилиї і Канади) в значній мірі не буде думаю квестіоноване.

Господарство ведене після тої традициї, не згадуючи всіх инших бранів і хиб, котрих леґіон зазначувало ся тою згубною системою, що з землі добувало ся як найбільше, а віддавало ся їй мало, що-небудь або нічого, — отже система висисаня, девастациї в тім значеню як розуміє раціональна аґрікультура і економія. І здає ся, що не розмину ся з правдою, коли скажу, що нема на цілім просторі земельної посілости иншого народу одної нации, котра би не уклягала тій системі.

Певно, що тих девастаций на сьвіті і межи висококультурними народами є без кінця. І годі імпутувати в великий гріх ту нераціональність бідному, непросьвіченому рускому сільскому народови. Бо це коли від кого мав він, сирота, ту раціональність присвоїти собі? В нім не могла і думка зродити ся, що він зле господарить, коли він був найглубшого переконаня, що він господарить найкрасше.

Але сї арґументи для вирівнаня дотеперішного нераціонального веденя господарства наших селян не укидають в нічім тих так дуже доткливих, погубних наслідків, яких воно на них самих і на цілий наш нарід спровадило, і тої небезпечности їх дальшого примноженя.

Заблаговістити той так високо культурний процес раціонального перестрою нашого селяньского господарства, се такий катеґоричний імператив, проголошений грозою часу, що від него ні хвилі відтягати ся не можна, но безоглядно єму покорити ся належить. Певно! Сей перестрій велика, претяжка культурна робота.

Раціональне господарство се вершок культурного розвитку народу. Розвинені галузи наук, як ґеольоґія, хемія, фізиольоґія ростин, кліматольоґія мусять єму іти в услугу; вироблена механіка мусить бути готова на єго поклик; фабрична індустрия мусить стояти єму в догоду; способи транспорту, комунікациї мусять бути єму улекшені. А ми?!... Нам треба сей процес прискорювати з цілим висиленем, з цілим пожертвованем.

Чекають на ту роботу захабажені пустки, зіяловілі ниви; залишені, загнилі сіножати, опустілі сирітні обійстя, ґрадна загородка, згрибілі сади, скретовані вигони, чекають низини і верхіня, і вся ти так мало достережена, так цілком не вужиткована мозаїка найрозмаїтших ґеольоґічних формаций і топоґрафічних відмін, в яку так богата наша земля, — але передовсім чекають бідою прибиті люди, щоби та непрозьвітком зачарована земля дала їм прожиток, достаток і силу. Непрогляднене поле для мозольного та спасенного труду цілих ґенераций! Сей труд мусить при Божій помочи зачинати ся. Не може дальше марнувати ся єдина велика сила народу нашого: не може пропадати єго скарб с. є. земля.

Та сей труд мусить довершати ся в найстрогійшій найінтензивнійшій орґанізациї.

Дякувати Богу, що основу до такої орґанізациї маємо; а нею є наше русне краєве господарске товариство: „Сільский Господар“.

* * *

(Дальше буде.)

Нарід за загальним, рівним, безпосереднім, тайним і несфальшованим правом виборчим!

Віче в Турильчи.

Дня 17/12 відбулись з сеї Турильче пов. борщівского збори вдомі парохіяльнім скликані завязавшим ся в тій цїли комітетом (п. Евгеном Лісинецким, Іваном Чепесюком і о. Йосафом Бальком місцевим парохом) в цїли обговореня реформи виборчої до думи державної і до сойму краєвого. Учасники явились за запрошенями з Турильча, з Вербівки, з Слобідки турилецкої і Підфилипя, між ними б було обряду латиньского. Головна цїль зборів була, щоб отворити селянам очі, понеже чорні духи розвинули шалену аґітацию за дотеперішною ординацию, розкидаючи много примірників поміж нарід брошури: „Загальне право голосованя — популярна розвідка для руских селян“. Пять чверть годинного реферату підписаного, де поміж кашими збиває також точку за точкою брутійства згадан ї брошури, вислухали присутні дуже уважно і з занятєм, а як показало ся, з повним зрозумінєм важности хвилї.

На кінци відчитан підписаний маніфест народного комітету. Промовляли селяни Проць Федорчик, Василь Гуменний і инші. Резолюцию одноголосно приняту висилано дня 18/12 телеґрафічно до барона Ґавча, президента міністрів.

Ось она дословно:

Зібрані на довірочних зборах дня 17/12 в Турильчу пов. борщівского заявились одноголосно за знесенем курий, за заведенем загального, рівного, безпосередного і тайного голосованя на послів до думи державної і застерігають ся против вилученя Гуцулщини і Русинів від тогож права, при тім рішучо протестують против всяких заходів, щоб намірену реформу переведено з покривдженем Русинів.

За комітет: *Йосиф Балько, руско-кат. сьвященик.*

Віче в Горожанці.

Віче в Горожанні вел. рудецкого повіта відбуло ся при участи около 700 людий (6 сьвященників) дня 20 с. м. в справі виборчої реформи. Віче було скликане націон. демократичною орґанізациєю рудецкого повіта. Проводив вічу о. дек. М. Матвовский, місцевий парох, реферував о. Ст. Овишкевич з Хишевич. Промовляли селяни Гр. Тершаковець, Ів. Савіцкий, Давид і Мак, та о. Ю. Гумецкий. Віче ухвалило одноголосно резолюцию за загальним, безпосереднім, рівним, тайним голосованем з додатком, що коли польска шляхта не допустить в парляменї до ухваленя такої, Русинам і взагалї селянам, кривдної реформи виборчої, присутні з'обовязали ся орґанізовати рільничий страйк.

Замітна була промова селянина Ів. Савіцкого, що коли руска інтеліґенция не потрафить законною дорогою повести нарід до вибореня виборчої реформи, то нарід відсуне своїх інтеліґентних провідників, а возьме ся сам до веденя політики простим, хлопским способом, котрий декому може не буде приємний, але певно скорше доведе до цїли.

Х.

— Фонд Боєвий за загальне виборче право жде на добровільні жертви руского патріотичного загалу!

З Росиї.

Телеґрами.

Петербург. В суботу відбула ся під проводом царя рада міністрів, котра тревала 8 годин. Принято проект виборчого закона, котрого постанови мають бути дуже близькі до загального виборчого права. Оголошеня закона надають ся на Різдво. Вибори мають відбути ся при кінци січня, а дума буде скликана в лютім.

Варшава. В цїлім королївстві польскім знов оголошено воєнний стан.

Петербург. Страйк в Петербурзї має неозначений характер. В путилівских варстатах часть робітників рішила вернути до працї. В варстатах адмиралтиї вернуло до працї 3000 робітників, а в фабриках тютюну 2.000 робітників. Оногди поліция розігнала численні збори страйкарів. Бюро робітничої ради два рази розігнано. Богато осіб арештовано. В дїльници Василївский Остров поліция і військо окружали дім, в котрім мало відбути ся засїданє комітету страйкарів. Майже всіх мешканців сего дому арештовано, а в поліциї богато з них побито. Правительственний комунікат взиває населенє резиденциї, щоби не тратила рівноваги з причини оголошеня ґенерального страйку, бо пороблено зарядженя, щоби не допустити до поважних заворушень. Евентуальні заворушеня будуть безпроволочно вдавлені. В місті страйкує 8.200 робітників, т. є 2/3 робітників, що стоять під надзором промислових інспекторів.

Одеса. Тут розпочав ся страйк жіночої служби домашної. Ґрадоначальник казав замкнути університет. Професори внесли протест. Розійшла ся чутка, що пароход „Князь Ольденбурґский“ затоплений иншим збунтованим кораблем.

Москва. В Анварії, окруженій військом, арештовано з посеред 10.000 людий 70 осіб, котрі по списаню протоколу увільнено. В саді знайдено богато штилетів, револьверів і ножів. Дві особи ранено. В многих місцях відбули ся збори з червоними хоругвами. Козаки і драґони порозганяли зібраних. В однім місци прийшло до бійки. Поліция арештувала 42 осіб. З товпи стріляли на поліцию. Одного поліцая ранено. Листоноси виконують службу в цивільнім убраню. Оногди вечером прийшло до кровавого конфлікту між драґонами а робітниками, при чім по обох сторонах було богато ранених. Робітники побудували на улицях барикади і поперетягали дроти. Військо усунуло сї перешкоди.

Петербург. В Костромі страйкують фабричні робітники. З Вильни доносять, що на кількох зелїзничих лініях страйкують. В Ростові н. Д. здержали рух всї зелїзниці. В Саратові страйкують зелїзничі варстати. В Київі цїла сїть полудневo східних зелїзниць прилучила ся до страйку.

Москва. В бюрі політичної поліциї з причини експльозиї бомб знищена стїна, внутрішне уладженє бюра і завалилась стеля. Ревіровий і оден жовнїр убиті; оден жовнїр ранений.

Петербург. Социялїсти оголошують, що страйк уставе доперва тогди, коли будуть сповнені слїдуючі домаганя: Скликанє конституанти, введенє загального, рівного, тайного права голосованя, свобода коаліциї, зборів, товариств і праси, 8-годинного дня працї, роздїлу ґрунтів між хлопів, вибір начальників в армії і маринарці підчиненими. Социялїсти наміряють унеможливити довіз харчів до Петербурга, як також сирих продуктів до фабрик. Доси працюють еще чужі фабрики, головно німецкі. В місті спокій.

Тифліс. Ґр. Воронцов телеґрафував 18 с. м. до царя, що 30-го падолиста прийшло в Елисаветполи цїлком несподївано до кровавого конфлікту між Вірменами а Татарами. В Тифлїсї запанувала паніка. Народ заосмотрив ся в оружиє і приготовив ся до оборони. На улицях було до 6.500 узброєних осіб. Розброєнє було неможливе, бо поліция страйкувала. Зареквіровано військо, щоби боронити місто перед узброєними катагами татарскими. В ночи з 5 грудня прийшло до страшної борби між Вірменами а Татарами. Супротив того заряджено, аби робітникам видати оружиє, бо вони заявили, що хочуть помагати правительству в давленю заворушень. В слїдуючих днях прийшло до кількох бійок між Татарами а робітниками, котрі (хто?) мусїли здати ся. Богато убитих і ранених. Тепер панує в Тифлїсї релятивний спокій.

Льондон. В пятницю в Царскім Селї відбула ся рада міністрів, на котрій всї члени мали промовляти за загальним голосованем. Цар, котрий президував, вислухав уважно промов, але остаточно рішаючи заявив, що на загальне право виборче нїколи не згодить ся.

Новоселиця. Росийска Новоселиця горить. Підпалили єї повстанцї. Огонь може перенести ся на австрийску територию.

Берлїн. Робітнича рада згодила ся в часї зелїзничого страйку зробити виїмки для зелїзниць, що перевозять війска з Манджуриї, або до околиць навіщених голодом довозять харчі.

Петербург. (Петерб. Аґ. Телеґр.) В містах Тамбові і Козлові (тамбовскої ґубернії) заведено воєнний стан. В десяти инших містах і приналежних до них иньших оголошено стан облоги. Шефови бриґади, ґен.-лейтнантови Клавецови надано власть ґен.-ґубернатора. При арештованю збройної товпи сконфіскувано оружиє і бомби.

Революция в Москві.

Берлїн. З Москви доносять, що в ночи з суботи на недїлю прийшло там до дуже кровавих подій. Вибухла загальна революция. Полягли тисячі осіб. Товпа атакувала Кремль.

Москва. (Петерб. Аґ. Телеґр). На всїх точках міста, де в суботу збурено барикади, повстанцї їх в недїлю знов поклали. Улиця Широка аж до двірця зелїзничого повна барикад. На Страстній площи уставлено в недїлю знову пушки. Над ставком Патриярхів, на улици Бронная коло „Каретного ряду“ і на декотрих инших улицях повстанцї стріляли до войска. В ограбленім склепі оружия Торбека вибухла в ночи з суботи пекольна машина, в наслїдок чого вибух огонь в сусїднім готели „Метрополь“. Напад на склад оружия Брабеца не удав ся.

Москва. (Петерб. Аґ. Телеґр.) В суботу від рана стріляла артилерия до барикад. Сторожа пожарна підпалювала барикади. Борба, яка розпочала ся насамперед на Тверській улици а відтак перенесла ся і на инші, лютила ся особливо на тверскім бульварі і сусїдних улицях. Повстанцї зранили 20 жандармів. Після новійших обчислень було в суботу 500 ранених а в недїлю ще більше. Вечером в суботу прийшло також на передмістях до борби; на передмістю Стретенская кинено бомбу. Двірцї зелїзниць обсадило військо. „Союз союзів“ ухвалив удержати в силї ґен. страйк, але не брати участи в збройнім повстаню.

Москва. О подіях, які відбули ся в ночи з суботи на недїлю, розійшла ся пересадна (?) чутка. Говорять о тисячах убитих і ранених. В дійсности страти в людях мають бути менші. На улици Тверскій не богато було жертв, бо там ужито головно кавалериї. На ул. Лотківскій убито або зранено що найбільше 50 (?) людий. Войско окружило там 250 революціонерів, межи котрими було 30 женщин. Більшість піддала ся та аж по сальвах артилериї, котра стріляла 13 разів з пушок. На вечер сподївали ся оголошеня воєнного стану.

Москва. На двох тутешних двірцях зелїзничих зрабовано вчера 70 ваґонів средств поживи.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Зелїзнича обструкция.

Краків. Мимо донесеня з Відня о порозуміню між зарядом північної зелїзниці а робітниками, вранівскі робітники сеї зелїзниці не залишили пасивного опору, бо ждуть на письменне порученє свого комітету у Відни.

Відень. Переговори зі службою північної зелїзниці закінчили ся добре в суботу вечером. Дирекция поробила значні уступки, котрі довели до пожаданого результату. Всї стациї повідомлено, що пасивний страйк устав.

Німецкі социялїсти.

Берлїн. Социяльні демократи наміряють дня 14 січня розкинути по цїлім краю мілїони відозв за загальним голосованем до прусского сойму. В неділю 28 січня має відбути ся ряд великих зборів, на котрих провідники сторонництва розвинуть пропаґанду за загальним правом голосованя.

Хіньско-японьский договор.

Вашинґтон. Після нового хіньско-японьского договора Хіни годять ся на вивласнене Ляотуна Японови і признають японьску контролю над зелїзницею коло Шантуна. Хіни дають Японови право вибудованя зелїзниці над Яльом аж до Мукдену. Хіни заявляють готовість отвореня 16 міст і портів для загальної торговлї. Між сими містами є також Харбін.

НОВИНКИ.

— Жертви на Боєвий фонд просить ся слати зараз на адресу: Краєвий Союз Кредитовий, Львів, Ринок ч. 10 — на книжочку ч. 3000.

— **Вісти з росийскої України.** В послїднім числї „Хлїбороба“, вже четвертім з ряду, находимо чимало вістов про зріст народної дїяльности на закордонній Українї. Так передовсїм що-до часописей, то подані там такі вісти: Е. Х. Чикаленком, що написав багато гарних книжок по сільскому хазяйству подана київскому ґубернатору заява про те, що він хоче видавати у Київі дві часописи на нашій мові: 1) щоденну народню „Громадске Слово“, в 100 тисячах примірників по копійцї число; на рік коштує 3 рублї, 2) щомісячник „Нове Життя“, де будуть писати наукові розвідки про добробут, про житє народне та про письменство. Редактором першої часописї має бути Матюшевский, другої Єфремов. Співробітниками переважно будуть українські радикали та демократи. — Українські социял-демократи готують багато книжок, у яких ріжні громадскі питаня мають вияснювати ся з социял-демократичного погляду. У Полтаві ще в тім місяци почне виходити що-тиждневa часопись демократичної партиї „Рідний Край“ під редакциєю Коваленка. Кажуть, що в нового року по усїх великих городах України у Катеринославі, у Катеринодарі, почнуть видавати українські часописи. Нарештї — каже від себе „Хлїбороб“ — наша інтеліґенция прокинулась від вікового сну і хапає ся спокутувати свій гріх за своє недбальство та байдужість до народної долї. Важно, щоб усї видавництва українські були поступового напрямку, щоб будили сьвідомість робучих мас та кликали нарід до боротьби за економічне та національне визволенє рідного краю. Українцї, що живуть в инших частях Росиї теж починають ворушитись. У Петербурзї не що давно заснував ся український політичний клюб, що має на метї згуртувати усїх Українців на ґрунтї демократичної програми для боротьби за права українського народу. Клюб збирає ся видавати свою часопись. Нове товариство імени Шевченка, що недавно заснувалось у Москві рішило: Уважаючи на то, що Україна, як окремий край, має свої національні та економічні особливости, що заведенє української мови по школах та судах має величезне значінє для економічного та культурного розвитку нашого народу, домагатись: Самостійности України на широких демократично федераційних підвалинах. Се товариство, як пишуть в „Началї“ хоче скликати незабаром український з'їзд, щоб обмірковувати теперішнє становище українського народу. З нового року у Москві почне виходити три українські часописі: 1) щомісячна „Хата“, 2) щотиждневa „Зірка“, 3) щоденна „Україна“. — Тілько відрадних вістов що-до руху на поли відживаючого письменства і рідної публїцистики. — З'їзд українських семяи, що мав відбути ся дня 18 грудня перенесено на 5 ст. ст. січня. Тимчасом відбувають ся по-

„МЕРКУР“
НОВО ОТВОРЕНА
палярня кави специяльних ґатунків
і мішанки найдобірнійшого чаю
у Львові, улиця Кілїньского.
943a 8—12

енші підготовляючі з'їзди по провінциї, по селах, волостях і ґубернїяльних городах. На сих провінціональних з'їздах поясняє ся справу і вибирає ся делеґатів на всеукраїнський хлопский з'їзд у Київі. Кожда волость має право висилати на всекраєвий з'їзд по одному делеґатови, кождий повітовий чи ґубернїяльний комітет по двох. Кромі того на з'їзд мати-муть право висилати по двох делеґатів і ті партиї, що борють ся на Україні за хлопскі або робітничі інтереси. — Вкінци проектований є еще і всенародний український з'їзд, а справою тою занимає ся українська орґанїзация в Київі.

— **З'їзд делеґатів Руского Товариства Педаґоґічного** (заступників всїх філій сего Товариства) відбуде ся ві второк дня 26. грудня о 10 год. в льокали Товариства. Предметом сих перших того рода нарад будуть три важні справи, а то: 1) Дїяльність Товариства Педаґоґ. і дальший его напрям. 2) Стан нашого шкільництва акция закладаня приватних шкіл. 3) Положене нашого народного учительства і справа загального віча учительства яке польові товариства учительскі мають в р. 1906 аранжувати. Видїл головний Товариства Педаґоґ. вибрав в суботу на засїдане для кождої точки референтів і надїє ся, що сей перший з'їзд відбуде ся поважно і важливо. — *Від Видїлу.*

— **Страйк народних учителїв на Буковинї.** В послїдній сесиї буковиньского сойму був принятий проект закона, управильняючий платню народних учителїв, однак той проект зроблено зависимим від закона о шинкарских податках. Між тим появилась чутка, що правительство не предложить до санкциї закон о шинкарских податках, наслїдком чого не війшло би в житє з 1 сїчня управильнене учительских плат. В тій справі відбуло ся 17 с. м. в Чернівцях віче народних учителїв, котре рішило між иншим, що на случай несанкціонованя закона о шинкарских податках, учителї виступлять супроти правительства рішучо, між иншим устроять страйк буковиньских народних учителїв. Про се рішене повідомлено телеґрафічно президента мінїстрів бар. Гавча, мінїстрів просьвіти і торговлї, а окрема депутация має в тій справі віднести ся до цїсаря.

— **Реформа середної школи на Угорщинї.** Угорске мінїстерство просьвіти уложило проект реформи середної школи, на основі котрого замісць дотеперішних ґімназий і реальних шкіл повстане оден тип середної школи. В чотирох висших клясах такої школи учено би язиків грецкого, французского, анґлїйського та італїяньского, а також всюди однаково ґеометриї і хемії. Що до язиків, то в кождій школї будуть предметом наук два із згаданих, і ученик може вибрати собі їх до вподоби.

— **Канадийскі гаразди.** В черновецкій „Рускій Радї" читаємо: Як лиш настане зима, так зараз зачинають свою роботу еміґрацийні аґенти, що всїми способами стараються з наших людий намовити до еміґрациї, щоб на них заробити пару левів. Що відтак варід в біди пропадає, се їх не болить. Їм ходить лише о тото, аби собі збивав маєтки. А в Канадї справдї не гаразд дїє ся. Ось маємо під рукою лист із Канади, який писав Мафтей Ґрищук із Вівінеґу до свого вуйка Дмитра Ґрищука в Садаґурі. У листї тім, писанім в Америцї дня 28 тамтого місяця, читаємо між иншим таке: „Від коли я поїхав до Канади, то тут менї дуже сумно. Дуже тяжко у Канадї робити і ходити і тут бути. На весні, як я приїхав, то менї було дуже тяжко а відтак поїхав я вісїмсот миль на захід до роботи і там я робив з нашими фарьерами і вони менї вповідали, як вони мають ся і як їм поводить ся. Відкоди поважодили, то навіть не мають добрих хатів і дуже мучать ся. Одна жінка з Буковини мала пятеро дїтий, а її чоловік поїхав до роботи, то вона мучила ся з дїтьми як вміла і побила дїти і сама забила ся ножем, а одна жінка вигнала на штреку і відрубало їй голову. Инші гинуть так без нїчого, бо не мають що їсти. Оттак наші фармері мають ся в Канадї; тут чоловік як не заробить, то може згинути з голоду, бо тут не випросиш, бо не знаєш говорити. Так у Канадї жиють люди. Ходять вони по Канадї як тоті вівцї, що порозбігають ся по чистім поли, що їх порозпускує якийсь звір. Так і наші люди у Канадї жиють. Тої зими, що минула, то богато людий з Галичини потрапило ся, а сего лїта повісило ся шість Галичанів, а багато наших з Буковини порозбивав трен (т. є. колїя), а із Здубрівки забила також коня одного, лиш я забув, як називає ся. Такий то в Канадї зарібок. Ідуть люди до Канади, але не знають, чи верне ся назад до краю. Тут люди, як є в роботї, то жиють по паньски, а як кого скватує, то можуть погинути як миши на пустім поли з голоду".

— **Старославяньский звичай прогонюваня смерти** затримав ся ще до нинї в однїй чеській місцевости над рікою Лабою. В недїлю сполудня збирає ся там вся сїльска молодїж, привязує на високім дручку жіночу ляльку і носить її здовж ріки. Парубок, що носить той дручок, зове ся „татом смерти". За ним іде гурмо дїтий і сьпіває відповідну пісню. Коли похід дійде до границї села „тато смерти" вкидає ляльку в ріку, випускає дручок а сам гонить за дїтворою. Жадна дитина не повинна дати ся зловити, бо в такім разї, після повірки, хату її родичів навістять недуги і нещастя. Але сам „тато смерти" мусить удавати хід старого чоловіка, проте не годен зловити жадної дитини. Коли всї потомлять ся, збирають ся назад в купу, привязують на дручку зелену китицю цьвітів і викликуючи імя послїдної заручеиої дївчини, вертають ся тою самою дорогою назад в село. Сей звичай є останком старославяньского обряду, після якого наші поганьскі предки на весні виносили з села богиню зими і смерти Морану, а вносили богиню Весну, матїр молодечого житя і пробудженя.

— **Середно европейский час у Львові.** Відповідно до ухвали ради міста Львова з ударенем півночи з 31 грудня 1905 на 1 сїчня 1906 міский годинникар п. Шнайварт здержить ратушевий годинник на 36 мінут, щоби вирівнати ріжницю часу межи часом львівским а середно-европейским. Так само будуть управильнені міскі годинники на вежах костелів св. Анни і св. Марії Магдалини, а поки-що маґістрат віднїс ся також до управи монастиря Бернадинів і церкви при рускій духовній семинариї о управильнене годинників на вежах після середно-европейского часу.

— **Почтовий аванс.** Управитель мінїстерства іменував 60 почтових офіциялів старшими офіциялами, а 100 почтових асистентів офіциялами. Позаяк звичайний аванс вже був з початком грудня, то теперішний надзвичайний аванс є першим кроком до обіцяної правительством поправи відносин аванзу в почтових урядах. Рівночасно поруч більшого числа почтових практикантів іменувало мінїстерство торговлї асистентами також 27 помічних урядників, з котрих богато вже в 1902 р. зложило іспит з руху. Той аванс має для почтових помічників принципіяльне значінє і відповідає бажаням помічників, котрі домагали ся, щоби й вони мали під деякими услівями право осягати посади асистентів.

— **Для господарів.** Аби масло не твердло скоро в тім часї, як корови годує ся бураками, на то треба давати худобі таку пашу що розріджує его. До сего послїдного служать найлїпше пшеничні отруби та вівсяна мука, змелена нараз. Кілько давати одного і другого, залежить від скількости бураків, що їх дає ся коровам; як бураків більше, то тодї й тої поживи треба звичайно дати більше, як менше бураків, то й поживи менше. На то докладного припису нема, так само, як нема на то припису, чи лїпше з одної і другої поживи давати коровам по трошки, чи давати їм з одної богато нараз. Але добре дивити ся на те, щоби більше 1 кільоґрама на день не давати нї вівсяних отрубів нї вівсяної рвової муки.

— **Найновійший самоїзд.** Найновійшим винаходом в области самоїздів то дрібнесенькі автомобілї, що мають вид черевика і дають ся прикріпити до чобіт з високими холявами. Такий автомобіль вводить ся в рух при помочи мотора із силою $1^1/_4$ коня. Довгий він на 15 цалів. Єго чотири колеса мають 8 цалів проміру і є заосмотрені в ґумові обручі. Акумулятори, сполучені з моторами тоненькими дротами, носить ся в поясї. Моторові чоботи важать 16 фунтів і коштують 400 К. Впрочім про тягар тих чобіт байдуже, бо чоловік, що ними послугує ся, не потрібує зовсїм підносити ніг. Винахідником того найновійшого самоїзду є Француз Константінї, що перебув при его помочи вже кількасот кільометрів, а тепер вибирає ся в дорогу з Парижа до Петербурга.

— **Кваліфікацийні іспити** перед іспитовою комісиєю для учителїв народних і видїлових шкіл у Львові розпічнуть ся письменною частию 8 лютого 1906 р.; доповняючі устні іспити з нїмецкої і рускої мови як наукового предмету в народних школах відбудуть ся 9 лютого. Письменний іспит видїловий зачне ся 22 лютого. Подання, заосмотрені в приписані документи, треба внести до іспитової комісиї найпізнїйше до 20 сїчня.

— **Важне рішене найвисшого трибуналу.** Найвисший трибунал у Відни рішив, що тов., котрі на основі своїх статутів устроюють якісь театральні вистави, концерти і т. п. і зголошують їх до полїтичних властий, лише тодї тих повідомлень не остемпльовують (1 К від аркуша), коли дотичне представлене устроює ся виключно для своїх членів.

— **Стипендиї для ремісничих термінаторів.** Маґістрат м. Львова оголосив конкурс на одну стипендию в квотї 300 К з фондациї ім. Северина Фютовского для тих, що учать ся ремесла. Старати ся можуть Поляки і Русини, що уродили ся в Галичинї і не переступили 20 лїт житя.

— **Львів в III. кварталї с. р.** З днем 30. вересня с. р. по обчисленим міского статистичного бюра населене Львова виносило 173·467 Подруж заключено в III. кварталї 395. Уродило ся в тім часї 1435 дїтий, в тім 432 позашлюбних (головно з ритуальних подруж); неживо уроджених дїтий було 40. Померло в III. кварталї 1.094 осіб.

— **Полеміка.** З причини „критики" п. Б. Вахнянина на критику п. Волошина про недавний концерт читальнї Просьвіти на Городецкім передмістю у Львові надіслано нам слїдуюче письмо з просьбою о помішене: „Уважаю своїм обовязком отсим заявити, що всї гадки в рецензиї п. Волошина з концерту читальнї Просьвіти на городецкім, а з окрема що-до мого твору „Пісні весїльні" були цїлком умістні і справедливі. А що акомпаньятор п. Вахнянин так само як тенори в частинї Allegro vivo (a moll) побудив, тон дитячим видасть ся его неудалий атентат на п. Волошина в „Руслані". — *Іван Біликовский*, автор „Весїльних пісень."

— **Дрібні вісти.** Цїсар іменував двірскими шамбелянами бар. Юрия Василька Серетского, краєвого маршалка Буковини, д-ра Стефана бар. Василька Серетского, віцесекретаря в мінїстерстві внутрішних справ, Александра бар. Василька-Серетского, поручника 10 полку дрґонів і Віктора бар. Василька-Серетского, властителя дібр і резервового поручника.

У віденьскім унїверзитетї відбула ся дня 22 с. м. промоция о. Кароля Єрмі на доктора богословія.

Найвисший трибунал у Відни уневажнив вирок стрийского суду в процесі о бориславскі пожари і поручив перевести нову розправу у Львові.

Збори і засїданя.

В Богородчанах відбуде ся заходом товариства „Скат Менянский" народне віче сего четверга (дня 28 с. м.) о год. 11 рано в домі Хаскля Керцнера при улици Саджавецкій. На порядку справа загального, рівного, тайного і безпосередного права голосованя, наше положене економічне і наше шкільництво. Явіть ся всї з доохресних і подальших сїл цїлої Богородчанщини і побліських повітів! — За видїл *о. Вол. Паук.*

В Самбірщинї заповіджено слїдуючі віча в справі реформи виборчої в недїлю дня 24. грудня в Морозовичах і Макимовичах о год. 12. в полудне, в Пяновичах о год. 4 по полудни, в понедїлок дня 25. грудня в Ваневичах о год. 10 рано, а в Торгановичах о год. 2 по полудни. Дальші віча оголосить ся пізнїйше. — *Д-р Стахура.*

Народне віче в Раві рускій непеременно в середу дня 27 н. ст. грудня с. р., а не як раньше печатали Скульского з незнаснених причин напечатала у відозві 26. Пречестне руске духовеньство равского повіту зволить о сім звістити своїх парохіянам. — *о. Іван Кипріян, голова Равскої Рускої Ради.*

З товариств.

На загальних зборах „Рускої Бесїди" в Тернополи дня 8 с. м. вибрано до видїлу: рад. Теоф. Макуха головою, дир. Л. Кручковского містоголовою, д-ра Вол. Вітошиньского господарем, о. Сав. Дурбака касиєром, проф. Софр. Матвіяса секретарем, проф. Евг. Мандичевского бібліотекарем і проф. Ів. Брикович. Заступниками видїлових вибрані: проф. Гр. Демчук, проф. Т. Бойцун і І. Солтис. Збори рішили сьвяткувати торжественно 25 лїтний ювилей істнованя товариства.

Модест Менциньский в Штокгольмі.

Штокгольм 18. грудня 1905.

Свіжу подїхатись з Українцями доброю вістию о кольосальнім успіхі, який сими днями мав в Штокгольмі наш український оперовий тенор Модест Менциньский. Будучи майже єдиним заступником славяньского сьвіта, що бачив сю не легку та тим більше чести приносячу побідникови борбу о музикально-артистичне імя, я уважаю за свій моральний обовязок донести об сім українському миров і справити радість усім, кому дорога честь і слава українського імени. „Лаври, які здобуває оден з своїх вітчизн — говорив Генр. Сінкевич, діставши нагороду Нобля — се честь і слава всеї нациї. Нехай говорять, що наш нарід мертвий, поневолений і знищений: а ось доказ, що він жиє, творить і побіджає". Сї слова мимохіть прийшли менї на гадку, коли я вертав з вчерашної опери. Ні, живий еще народ, що мав Шевченка, Котляревского; і ми ще побачимо нові і нові докази української творчости, що засьвідчать о вічно живій силї славяньского ґенія. І серед тих розцвитаючих талантів Україна без сумніву запише ся імя М. Менциньского, котрий яснїє ся сходячою зорею оперового сьвіта.

Вже з самого початку, від першого виступу на сцені штокгольмского королївского театру, его чудовий голос і рідка музикальність звернули на себе загальну увагу, а притім одночасно показали, що молодий тенор своїми голосовими даними перевисшає своїх тутешних товаришів. Єго Льоенгрін, Тансгейзер, Радамес в Аїдї, Трубадур і ін. викликали гаряче зрівнїє ся шведску публику завдяки тим показчикам приметам, що артист глубоко переймає ся високими музикальними ідеями і уміє передавати їх в ярких образах, в котрих дише сьвіже молодече чуство. Особливо сильне враженє зробив М. Менциньский на шведску публику, коли в кавалей Бетовена нараз несподївано засьпівав в чисто шведскій мові, так що декотрі случаї взяли нашого Фльорестана (Єдина опера „Фіделіо") за Шведа.

Аж виставлений тут вперше після довгого вижидання „Зіґфрід" Ваґнера остаточно завоював єму загальні симпатиї і зробив усї закулїсові інтриґи. А се тим більше запітає, що Шведи страшні націоналїсти і з великою недовірливостию повертають ся до всїх чужинців, котрі йдуть на взаводи в тутешними знаменитостями. А таки успіх Менциньского в „Зіґфрідї" перейшов усї ожидання. Не треба забувати, що партия Зіґфріда найтруднїйша в теноровім репертуарі. Але голос Менциньского нїколи не звучав так гарно, як в дивній пісні „при кованю меча", і нїколи не був наш сьпіваК так ефектовний, як в ролї молодого нїмецкого героя. Вся музикальна критика одноголосно з найбільшими похвалами відозвалась про Менциньского-Зіґфріда. І так знаючий музикальний критик Петерзон-Берґер, пострах тутешних артистів, пише в ґазетї Dagens Nyheter: „Наконець після десятлїтнього сну затверделої Брунгільди штокгольмскій публицї довело ся дожити тої хвилї, коли прийшов сьмілий молодець і розбудив її. Сим молодцем був Менциньский. Виконанем головної ролї він справдї заслугує на те, щоби в рецензиї премієри передовсїм сказати про него. Річ певна, що вистава опери сталась можливою завдяки єму; а всякий, хто чув, як він легко і славно розпоряджав своїм голосом, своєю декламацию своєю ігрою у всїх трех досьвіданих актах, не показуючи нї найменшої слабости анї утоми, той мусить признати, що була се неабияка проба сили. Єго Зіґфрід був прегарний, повний молодечого жару і завзятя, дитинної наївности, героїчної сили і чистого серця".

А ось що говорить другий визначний критик музики, секретар штокгольмскої музикальної Академії Карло Валентін в Göteborgs handelslidningen: „Головну ролю виконав Менциньский славно. Благородний і дужий молодець з вигляду, з ясним, щирим лицем, ежастичний і живий, але вповні пануючий над собою, він виконав свою партию незвичайно симпатично і свобідно, з легкою плавною дикциєю, сильним гарним голосом, без усякої натуги. Менї не відомо, чи Менциньский грав сю ролю давнїйше за границею, але мабудь так воно було.*) За першим разом недво чи можна би виявити таку певність себе, таку обдуманість у всїх подробицях таке вірне заховуване всїх музикальних правил. Менциньский нї в однїй з попередних вистав не перевисшив сего виконаня. Тому і оплески звертались передовсїм на его адресу". Не менше похвально відзивають ся і другі ґазети. Stokholms Tidningen каже, що виконане головної ролї приносить Менциньскому найбільшу честь. Stokholms Dagbladet особливо хвалить его виразну нїмецку вимову, так що публика лекше розуміла нїмецкий текст у Менциньского, чим шведский у наших артистів. В тім самім дусї пишуть: урядова ґазета, Vart Land, Dagen, Nya dagligt Allehande, Social demokraten, Svenska Dagbladet і Aftonbladet, признаючи артистичний талант М-ого і відзначуючи знамените виконане такої трудної ролї, „майже перевисшаючої людскі сили", в вдоволенем замічають, що такий Зіґфрід здобував би лаври на кождій европейскій сценї".

Взагалї успіх можна назвати незвичайно сьвітлим. Театр був переповнений. Овациям не було кінця. М-ский дістав львину часть вінців, цьвітів і оплесків! вже спущено земляну зававісу, а ще его викликувано. За другим разом прийшов на виставу король Оскар разом з иншими членами королївскої родини. Мимохіть впадало в очи, коли після пятигодинної вистави (як відомо, „Зіґфрід" є одна з найдовших опер) старий король довго ще не виходив, а щедро оплескував і викликував Зіґфріда; кажуть, коли утомлена публика рушила вже до дверий, король встав і дальше оказував артистови своє вдоволене.

Нас тїшить сей успіх земляка, на котрий він вповні заслугує, бо він так цїло відданий музицї, що дуже нерадо відриває ся від своїх цїлий для приватних запросин.

Особливо приємно зазначити, що М-ский, хоч як залюблений у Ваґнері, нїколи не забуває рідної української пісні. Торік він познакомив з нею шведску публику, котра доси нїколи не чувала чудових українських сьпівів. Взагалї все рідне, все, що доторкає України або Славянщини, інтересує его дуже живо. Коли входите в его затишну, артистично обставлену робітню на Birger Jarlsgatan, то перше, що кидає ся в очи, се портрет М. Лисенка, про котрого М-ский говорить завсїгди з найбільшою почестию, любячи его так само палко, як Ваґнера. А серед великої колекциї музикальних творів побачите множество українських пісень.

Мих. Леонович.

*) Автор помилив ся, бо Менциньский сьпівав тогдї „Зіґфріда" перший раз.

Признанє. Почуваю ся до обовязку висказати принодно признанє Поважаному Зарядови товариства Жіноча спілка промислова „Труд" у Львові за взірцевий провід школи модиярства, котра хоть недовго істнує, вже так гарні роботи виготовлює, які мала я нагоду в сальонї мод сего товариства у Львові (Ринок 39) оглядати і там для себе, як також для моїх дїтий закупити. Вироби, як: капелюхи дамскі без, капузки і т. п. суть дуже зі смаком і знанем виконані, а цїни їх дуже умірковані. Є там також гарні решетки на сукнї і блюзки, почавши вже від 1 кор., котрі нашим панам особенно перед сьвятами до набутя поручаю „Школа модиярства тов. „Труд", судячи по її виробах заслугує на повнепри знанє і я не вагаюся ся се учинити в сїй дорозї. — *А. Лесицка.*

Календар: Нині Спиридона (зат.: Рождество Христа); завтра: Евстахія (зат. Щедрина муз.); позавтра: Стефана (зат.: Іоана).

Репертуар руского театру (тепер в Стрию) ві второк дня 26 с. м. „Марина Боруля" комедия в 5 діях Карпенка Карого; в четвер 28 с. м. другий раз „Суєта", комедия в 4 діях Карпенка-Карого, послїдне представлене і виступ п. М. Заньковецької.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому" ві второк, середу, пятницю і суботу від 9—1 і від 3—9. — Бібліотека унїверситетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що дня окрім недїль і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Старопиґійского інститута і Тов. ім. Шевченка в год. полудневих від 3—6. — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в дни вчч. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дни вчч. від 9—1, а ві второк і пятницю також по пол. від 3—5.

Ruthenische Revue

виходить у Відни кождого 15 і 30 кождого місяця і стоїть річно 8 кор. Є обовязком кождого сьвідомого інтелїґентного Русина тоту часопись передплачувати, а предплату треба слати як найскорше для уреґульованя і забезпеченя видавництва. Гроші слати на адресу. *Administration „der Ruthenischen Revue", VIII Wickenburggasse 10 I St. Th. 9 Wien.*

Надіслане.

Специяліст в діточих недугах

Д-р В. Гукевич

доволітний асистент ц. к. ювилейного шпиталю діточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Гродзіцких ч. 4 I. п.

Адвокат краєвий

Д-р Иосиф Партицкий

отворить з днем 1 н. ст. грудня 1905 канцелярию 10 0 17 ?

в Станиславові

ул. Сапіжиньска (Тисьменецка) ч. 33.

АДВОКАТ КРАЄВИЙ

П. Лініньский

емер. надрадник судовий в Сокали приймає 1033 зараз рутинованого концисієнта. 5 6

Конкурс.

Будову парохіяльного дому в Сяноці віддасть руский парохіяльний комітет в підприємство. Ціна кошторисова 29700 К. Вадиєм 2000 К. Оферти письменні треба слати на руки руско-кат. уряду парохіяльного в Сяноці до 15 січня 1906. 1083 2—3

Панночка з укінченою школою виділовою приймає би посаду учительки до дітий зі шкіл народних від 1 лютого або і скорше. Вимоги малі. Адресувати „П. Р.", poste restante Станиславів.

На коляду!

ВАЖНЕ ДЛЯ СЬВЯЩЕННИКІВ!

Рускі образки з рускими підписами і рускими текстами по 80 сот., 1·50 К, 1·70 К і 1·90 К власного накладу, дуже красно викінчені (картонові) поручає руский купець Он. Петро Довган в Борщеві п. в місци.

1097 2—10

Даю лекциї

після програми гімназій в Росії, а також учу мови російскої, німецкої і польскої, ул. Паненьска ч. 22, двері 4.

EPILEPSI

Хто занепа... на падачку, корчі і т. п. черьов... недуги, нехай зажадає брошури про се. Висилає даром і оплатно Schwanen-Apotheke, Frankfurt n. M. 162 32—52

НОВА ЗБІРКА НОВЕЛЬ

Евг. Мандичевского

під заг.:

„СУДЬБА"

стоїть 1 К 60 с., брош. і 2 К 10 с. в сецес. оправі. Замовляти в книг. тов. ім. Шевченка у Львові і у автора в Тернополи.

1099 1—14

ВЕЛИЧЕЗНА ЛЯЛЬКА

(Bébé)

зниж ½ метра довга

Париска головка кучерява

з очима до спання, движними руками, говорить „Папа і Мама"

лише К 5·—

ЮЛІЯН ФЕКЕТЕ

Wien V, Schönbrunnerstrasse 310

Висилає ся за післяплатою, або за попереднім надісланем гроший.

1100 1 1

Новий великий шпиталь

для цивільних і військових без ріжниці нагодности і віроісповіданя задумує будовати краєве тов. Червоного Хреста у Львові. Льоси на сю ціль по одній короні до тягнення 21 грудня можна всюди дістати. Головні виграї на ломагане в готівці 15.000 К 9.000 К і 3.000 К, разом 5000 виграї вартости 70.000 К. 11 льосів за 10 К 45 сот. разом з рекомендованою пересилкою можна дістати з банковій конторі Шіца і Хаєса, Львів. 780

Коприкевич і Син

Фабрика і Механічна у Львові площа Голуцка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плантациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найліпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12 15, 24 і висше. Зегарки поручаємо з найбільшим вибором годинники, цвінери, ланцухи і всякі инші прибори оптичні. Всякі поправки виконують ся як найскорше і найдешевше. 4155

Робітня знарядів церковних

другу бурсу в Галичині поручає

Василь Дуткевич

бронзівник в Перемишли.

Приймає чаші до золоченя, дароносиці, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золочене і сріблене відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, ліхтарів, пазуків.

ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, бронзівник

Перемишль, ул. Францішканьска ч. 18. 595 63—80

УКРАЇНА

орган руского товариства педагогічного друкований перемиський-друковий виходить від 1 червня 1905 у Львові ул. Кокоровского ч. 15. Примумерата річна 2 кр. Окремо 1·80 зл. чвертьрічна 80 кр.

„Народна Гостинниця"

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою

будує у Львові свій власний готель.

Чим більше заінтересована скаже в тій справі наша суспільність, тим скорше буде сей триповерховий дім увінчений і відданий до публичного ужитку. Заінтересоване і признане важности підприємства „Народної Гостинниці", котре ширити буде відомость нового у нас промислу, окаже наша суспільність численним вписуванем в члени нашого товариства і льокацією своїх капіталів, від котрих то льокацій платимо 5%. — Жертви не жадаємо, але даємо нагоду певної і корисної льокациї капіталів, що приспорить випадкам доходи, а народній нашій справі посеи в загальнім значіню. — Адреса нашого товариства: „Народна Гостинниця" у Львові, Ринок 36. **УПРАВА.** 751 17—?

Парова фабрика цукрів і медівників

БРАНДШТЕДТЕР і СПІЛКА у ЛЬВОВІ

СКЛАДИ:

пл. Голуховских ч. 5 (рог ул. Казимирівскої), Ринок ч. 30 (біля Бачевского)

поручає

на сьвята і ялинку

свої вироби знані у Львові від 20 літ. Богатий вибір, ціни постійні і дуже умірковані, а товар здоровий. Виключно нашим відбирателям продаємо

кришталевий цукор

7687 одинокий до чаю по 64 сот. за 1 кгр. 4 10

СЬВЯТА! ПОЗІР!

Хороших карток сьвяточних набуває ся в „Сокільскім Базарі", Львів, ул. Руска ч. 1, дарунків для старших і молодших та купує ся лише в „Сокільскім Базарі".

Великий вибір вишиваних краваток 3—4 К, сорочок, передів, ручників гуцульских, поясів, запасок, вишиваних настільників, торбинок і пр. Ґердани по 2—5 К, жіночі від 4—8 К, жаньцушки синьо-жовті по 2 К. Студентскі шапки зі синьо-жовтим дном 2·40 К. Кептарики і шапочки 13 К. Вироби з дерева, тарелі різблені, касетки, гуцульські топірці і т. п. Вироби з глини. Тарелі на стіну і тіста з народною орнаментикою і з портретами поетів, фляшки, вазони, попільнички, цукиці і т. п. Образи, краєвиди і портрети Шевченка, Крушельницкої, історичні в різних цінах. Спинки, шпильки, брошки, монониї, папіросниці скляні на мід або пиво з гербом Руси.

На сьвята купуйте лиш в „Сокільскім Базарі" у Львові ул. Руска ч. 1. 1049 1—10

Студент фільозофії, совісний і вправний інструктор, глядає лекциї на провінциї. А. Б. університет, Львів.

Студент фільозофії, совісний і вправний інструктор, глядає лекциї на провінциї X. У. 31, poste restante Львів. 1077

Потребую господині котра занялась би кухнею і доглядом домового господарства. Близша відомість: Анна Луцик в Бурдяївцях п. п. Скала над Збручем.

1093 2—3

Фабрика Трочиньского

Львів, ул. Фредра

поручає знамениті десерові цукри надівані найліпшими масами, фунт 60 крейцарів, чеколадок фунт 1 зр., карамельків 40 кр., чавинників 60 кр., цукорків до прикраси ялинки 1 зр.

1079 3—5

Знаменитий мід десеровий курацийний по 6 К, найліпший „Raritas" медоборів по 6 К 60 сот. за 5 клґ. франко. Мід в пластрах по 2 К за 1 клґ. За бляшанки звертаю 60 сотиків. **На будову театру** від руского замовлення даю 20 сот. **КОРЕНЕВИЧ** ем. учитель Іванчани. 1009 14-50

Помічник оборотний і добрий експедиент найде місце в корінній торговлі Івана Бориса в Перемишли. 994 14—?

Реньске природне вино

1 фляшка . . . . К 2·40

10 „ . . . . . „ 22·—

поручає торговля

ІВАНА БОРИСА

в Перемишли. 918

Цьвіти

для церквей

припоручає Впов. Публиці

СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦКА

1019 **в Стрию.** 4—6

Прошу читати!

В тих днях вийде з під друкарскої праси IV річник

„Календарика фінансового"

на рік 1906

з незвичайно богатим змістом, особливо в банковім і фінансовім справах. Дістати его може кождий за надісланем адреси переписаним листком.

БАНКОВИЙ ДІМ

Рогатин і Улям

Львів, ул. Сикстуска 8.

1056 6—10

НОВІСТЬ!

ЗБІРКУ НОВИХ НОВЕЛЬ

Евгена Мандичевского

1090 під заг. 2—10

СУДЬБА

може замовляти у автора в Тернополи. Книжка стоїть 1·60 с. в оправі 2·10 с. а на почтову оплату треба долучити 10 сот.

Нечувано низькі ціни.

Столики до умивальні зелізні, мармурові і мосяжні, ріжного рода від зр. 3 до 100.

Ліжка зелізні оріхової краски для старших зр. 12·50, 15, 16·50.

Ліжка до складаня на шарнірах по зр. 7, 7·50 і 8·50.

Ліжко універзальне з матерацом з морскої ростини до складаня як столик (Kästenbett) по зр. 17, 18·50, 20, 22.

Діточі ліжочка в ніжних красках.

Поручає лише фірма

Артур Бартош

фабричний склад зелізних мебелів, хіньского срібла, а також великий вибір новостий, порцеляни, скла і т. п.

Львів, площа Марийска ч. 7

1088a (ріг Коперника). 2—5

Власного виробу

ЛЯМПИ на ВІЧНЕ СЬВІТЛО

з хіньского срібла і бронзу в огни золоченого по припису епископскої станиславівскої консисториї продає по найнизших цінах

звісна руска торговля, сполучена з бронзівничою рукодільнею

Петра Дуткевича

в Станиславові

улиця Бельведерска ч. 5.

Лямпи продає по ціні 32, 40 ... 62, 70, 80, 90, 100, 110, 120 корон за штуку.

Патентовані лямпки „Guillon" сьвітять ся 14 день. 10—21

863

Товариство „Любов" у Львові

обезпечає: 1) **ренти вдовам,** зглядно **сиротам** по своїх членах, 2) **придане** на річ третих осіб (дітий).

Приступленє до Товариства дозволене кождій власновільній особі, котра єсть здорова і не переступила 60 рік житя,

Перший відділ, *обезпеченє рент,* запевнює: а) вдовам по членах річну тревалу ренту, зглядно б) сиротам річні ренти до 20 року їх житя.

Другий відділ дає можність і найбіднійшому обезпечити для своєї чи чужої дитини *придане* платне по скінченім 18, 20, 22 або 24 році житя обезпеченої дитини.

Головні користи, які дає „Любов" своїм членам, суть:

1) Можливо *найнизші премії,* які можна вплачувати в місячних, чверть-, пів-, або цілорічних ратах;

2) *28-* зглядно *14-дневу проволоку* до вплачуваня премій;

3) виплату обезпеченої квоти *зараз* по означенім реченци *без якого небудь потрученя;*

4) виплату рент в місячних ратах *з гори;*

5) звільнене від всяких *стемплевих і податкових* належитостий;

6) за членьску книжку побирає Товариство всего 1 кор., значить кошти друку;

7) вступного побирає Товариство раз на все від ренти до 500 кор. — 2 корони, від ренти до 1000 кор. — 4 корони, а від ренти над 1000 кор. — 6 корон.

Всякі запитаня належить звертати на адресу: *Товариство „Любов" у Львові, Ринок ч. 10.*

Нефранкованих письм Товариство не приймає. На відповідь належить долучити почтову марку на 10 сотиків.

Без конкуренциї.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Триєсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1

поручає спроваджувати

КАВИ				ЧАЮ			
Santos добра	55	кр.	½ кг.	Congo добра	1·40	кр.	½ кг.
Portorico prima	65	„	„ „	Moning родинна	1·60	„	„ „
Ceylon знаменита	76	„	„ „	Kaysow добірна	1·80	„	„ „
„ плантац.	90	„	„ „	Souchong знам.	2·—	„	„ „
„ перлівка	90	„	„ „	„ найл.	2·50	„	„ „
Мокка арабска	80	„	„ „	Kintuk аромат.	3·—	„	„ „

Висилка 2 кгр. кави і 1 кгр. чаю разом оплатно, або 2 кгр. чаю і в 5 кгр. кави особно оплатно за післяплатою. 913

Рух зелізничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керевмезе (від 1/5 до 30/9), Сереета (від 1/7 до 31/8), Верхомета (в понеділком), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова	2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Яма (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, 2·30, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, 2·15, 5·15, 10·—*.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Законаного (від 25/6 до 15/9), Освенцима (від 25/6 до 15/9), Вадічки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*, Керевмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Коханим (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави рускої	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Примітка. Поїзди позначені друковані з черкнами товстими; поїзди нічні є означені звіздою. Пора нічна чи ночна за від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети кожного иншого рода, інформації провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цілий день в кождім бюрі ц. к. державних зелізниць, площа Галицка ч. 2. 95

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Корковский. Редакує (...) за редакцию: Д-р Евген Р...ий.

З друкарні Народової [Маєвских] Коперника ч. 9.

276. Львів второк 13 (26) грудня 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Чарнецкої ч. 24. Бюро газет А. Окшиевского ул. Кілінського ч. 8; Є. Соколовский, Площа Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chumavski Wien VI. Gefreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатками

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		44 к.
на пів року	16 „		22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Вітоpиа. — Рукописи звертають ся лише за попередним на вирешенє. — Реклямациї неопечатані вільні від оплати.

Оголошенє звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 30 с. — Подяки і инші приватні оголошенє платять ся по 20 с. за стрічку.

О нашу школу.

(Голос з краю).

Трийцять девятий рік тяжить на нас закон шкільний єравний з 1867 р. той указ галицкий з 1876 р. Тихо без протесту відбувало ся культурне розбишацтво на руских дітях, а вінця єму досі нема. Були Русини в 1867 так ще політично не зрілі, що думали многі з них, немов-то зміна мови викладної на польску а не на руску вправді єлихом, але всеж таки молодіжи рускої більше польска школа пригорне як німецка. А вжеж то в теориї виглядає „братнї єзик“ левшим, як несловяньска німецка мова. Що наші дорібки під „єдним дахом“ є руїною для нашого народа, виказувано нераз і не два. Нинї подаємо знов малу частину нашого горя до публичного відома.

Рік шкільний	Всїх учеників було в ґімназиях галицких	Русинів було в ґімназиях галицких	Русини було відсотково	Всїх учеників, котрі перейшли в добрім поступом було в галицких ґімназиях
1875	6748	1303	19·31%	5646
1876	7125	1393	19·55 „	5972
1877	7666	1456	19·00 „	6464
1878	8355	1513	18·11 „	7103
1879	8977	1559	17·37 „	7403
1880	9504	1671	17·58 „	8034
1881	10005	1730	17·29 „	8358
1882	10302	1711	16·61 „	8522
1883	10530	1811	17·20 „	8858
1884	10803	1798	16·64 „	8945
1885	10905	1839	16·86 „	9170
1886	11168	1896	16·98 „	9501
1887	10963	1901	17·34 „	9393
1888	11053	1945	17·60 „	9552
1889	11262	2014	17·88 „	9635
1890	11620	2033	17·49 „	9537
1891	11579	2117	18·28 „	9554
1892	11523	2115	18·35 „	9705
1893	11851	2226	18·78 „	9705
1894	11707	2216	18·93 „	10097
1895	12160	2263	18·61 „	10481
1896	12894	2370	18·38 „	10096
1897	13627	2424	17·79 „	11637
1898	14519	2656	18·29 „	12604
1899	15370	2922	19·01 „	13196
1900	16478	3164	19·20 „	14160
1901	17334	3339	19·27 „	14664
1902	18861	3685	19·54 „	16501
1903	20572	3572	17·36 „	17932
1904	22137	4367	19·73 „	19533
Разом:	367595	67009	18·23 „	311843

Пересїчне число Русинів в ґімназиях за цїлий час трийцяти послїдних лїт (до 1904) доходить ледви 18·23 проц. А пригадаємо тут, що за німецкої викладної мови було Русинів більше пр. в роцї 1861 становили Русини в ґімназиях 26 проц. всеї ґімназийної молодїжи. Всеї молодїжи нотованої в звітах було за той час 367.595 — а без тих, котрих не клясифіковано або котрі одержали низший степень, лише 311.843. Не є се однак дїйсне число молодїжи, бо оден ученик, ходячи через вісїм лїт до ґімназиї, подеваний є найменше вісїм рази в звітах, а повторяючі кляси навіть більше разів. Число 311.843 подїлене через 8 дає 38.980. Найменше опустило ґімназию 38.980 учеників, але в дїйсности більше, бо не всї кінчили вісїм клас. До того числа додати треба число учеників не клясифікованих або з низким степенем подїлене через 16, беручи що найбільше міг би вождий зі слабших сидїти по 16 лїт в ґімназиї. Виходе з сего 3848 учеників слабших, котрі переважно вдоволили ся віськома клясами. І тих було більше, бо не всї репетували кожду клясу, не всї ходили до всїх осьми кляс. Остаточно найменше опустило ґімназию 42.564. Позаяк Русини становили 18·23 проц. тої молодїжи, то опустило би їх ґімназию після того 7.759, наколиб трактовано їх рівномірно з польскою молодїжию. В дїйсности було менше Русинів, бо знаємо тую „рівномірність“. Однак вже за нїмецких часів мали ми не 18·23 проц. але 26 проц. молодїжи рускої. Наколиб не ущасливлено нас „братнїм єзиком“, малиб ми і з тих 42.564 учеників 26 проц. або 11.066 Русинів опустивших ґімназию. Таким чином стратили ми в самих ґімназиях через зміну нїмецкої мови на викладну польску найменше 3,207 і то лише за послїдних 30 лїт. Тії навіть, котрі кінчили ще в р. 1875 ґімназию не є такі старі люди, а хоч часть і з молодших вимерла, то все треба мати на увазї, що великі страти ми мали вже перед 1875 а по 1867 р., та що много кінчивших ще перед 1875 доси жиє. Зважмо і те, що не взято тут під увагу шкіл реальних і страт руских по тих школах. Зважмо дальше, що ми стратили людий в двоє в троє тілько через те, що цїлий той час закладано школи в західній Галичинї а в східній дуже мало. А о кілько знов мали-б ми більше інтелїґенциї, наколиб не лише трактовано нас так, як за нїмецких часів, але колиб дістали ми були рускі школи в відповіднім числї! Сказати, що через польску школу стратили ми яких 10000 інтелїґентних людий, котрі-б досї жили і працювали серед народу, се не за бога то, але хиба за мало. Та ми не вважаємо на смертність по 1876, але знов не числимо страт з перед 1875 р. — не числимо, що вже многі з укінчивших по 1875 р. посилали-б свої дїти до школи і збільшили-б кадри нашої інтелїґенциї.

А тепер від наведених дат і розважувань на тему указу з 1867 року перейдемо до дальшої консеквенциї — ми плачемо, що за мало маємо інтелїґенциї.

От подамо прібку одного такого плачу з однеї провінціональної відозви:

„Близько дві тисячки громад руских не має жадного учителя. Десятки сель, котрі би повинні мати чотиро- і більше клясові школи, мусять обходити ся при одно- і дво клясівках. Кільканацять тисяч дїтвори є в гори призначеною на анальфабетів, а число їх більшає о кільканадесять тисяч річно.

„Яких сорок шкіл середних, належних нам після урядової статистики населеня і після числа тих шкіл у найблизших наших сусїдів, повинні в будучности найти своїх учителів.

„На сорок десять повітів наших маємо ледви кількох Русинів інспекторами шкільними.

„Близько містьсот адвокатів жиє в східній Галичинї, а наших і надесятки не має. Понад вісїмдесять місцевостий судових не має жадного адвоката Русина, хоч инших є в них по кілька і кільканайцять.

„Всї уряди політичні обсаджені не Русинами. В дикастериях судовій, скарбовій, почтовій та зелїзничій далеко нам, ще дуже далеко, до такого числа наших урядників, котре би відповідало числу руского народа в Галичинї. Ми не маємо навіть четвертини числа всїх нотарів, лїкарів, ветеринарів і аптикарів, живучих руским хлїбом. — Єдина кадецка школа на руській земли в Австриї не дає навіть 8 процент наших абсольвентів.

„На політехницї, в школах лїсових, торговельних, рільничих і промислових нема десятої части наших учеників. Наші міста й місточка не є наші! Зі сьвічкою в них шукати руских купців, ремісників і промисловців.

„Се в Галичинї!

„А чи не ждуть, не плачуть тисячі наших переселенців в північній і полудневій Америцї о проповідників Слова Божого і просьвітителїв?

„Чи не прокидає ся тепер кількадесятьмілїонна маса України зі сну? Чи не має она відсотково ще менше інтелїґенциї як Галичина? Не є перепоною кордони для імпортациї інтелїґенциї з Познаньщини і Конґресівки до Галичини — не мусять все бути стїнкою непроникливою кордон в дифузиї гадок і інтелїґенциї між австрийскою а російскою Україною.

„Казати нам, що за много у нас інтелїґенциї, се глум, злоба або іґноранция.

„За много даємо консументів для кільканайцять тисяч ґоралень, пропінаций і шинків, за много гостий для кількасот колєктур льотерийних...“

Ми плачемо і навіть не згадуємо вже про тих, що тисячі нашого селяньства кидає рідний край та тягне в степи й лїси канадийскі і бразилїйскі. Не згадуємо, що тиф має дуже добрий жир як раз в східній Галичинї, а наші пошести з неї не виніває ть.

Селяньство терпить найбільш від чужої єму школи з польскою викладною мовою. Селяньство відчуває більше тую кривду як як всї инші, бо она для него є справою життя. Лише сьвідомійше селяньство шле дїти в школу, лише сьвідомійше селяньство розрухати може маси а ми сего не виклісповуємо. Вже зі всїх кутів краю почув ся з его грудий оклик повстаючого з вікового сну: Проч з шабенницями для руских дїтий! Рускої школи з рускою управою жадаємо за наш гріш, за нашу кров. Се клик кільканайцять повітів досї зачало так вротерати очи. А де инші? Де інтелїґенция в инших повітах і що она робить? Не вжеж она не бачить того, що годинник віковий вказує переломову хвилю, по котрій чинить ся для нас „бути або не бути“? Нинї і москвофільскі штабівцї перестали виступати проти руских шкіл, чуючи, що і інтелїґенция москвофільска на провінциї обурюєсь на їх денунциациї, та підписує мемориялї і петициї в справі руских шкіл і паралельок. Москвофіли мовчать, бо чують що кампанією проти руских ґімназий збирали обурене і ненависть у селян, а собі копають гріб.

Вікова хвиля вближаєсь. Чому не дасть проводу інтелїґенция і в инших повітах? Справа дозріла, лише пхнути треба а нарід упімає ся сам о свою школу. Говоримо тепер всюди про виборчу реформу, але не забуваймо при тій нагоді осьвідомлювати наш нарід і про наше шкільництво. Справа нашого культурного двигненя є дуже важна, бо тілько сьвідомий культурний народ відносить і політичні побіди.

Коли інтелїґенция там спить, нехай памятає що зрікає ся сим самим проводу. Нехай не забуває, що проклін будучности зависне над її гробом.

Verax.

Найблизші орґанізацийні задачі нашого руского краєвого господарского товариства: „СІЛЬСКИЙ ГОСПОДАР“.

Die Landwirtschaft ist die Grundlage der gesammten Volkswirtschaft.“ — Rotzinger Volkswirtschaft.“

(Дальше.)

Кілько лише разів заверну думкою на нашого „Сільского Господаря“ не можу позбути ся якогось непоконаного болю і досади в души.

Товариство, заложене в найчистїйшім, в найкрасшім намірі, в догоду такій пекучій найреальнїйшій народній потребі, як піднесенє нашого селяньского господарства, котре поборовши всї трудности заложеня, розвинуло при своїх так скупеньких засобах матеріяльних в недовгім часї свого єствованя таку спасенну дїяльність мало не в кождім

С. Н. Єлеоньский.

Старенька церков.

(З дитинних спомнів).

Тогдї бігав я ще босий в грубій сорочцї, низко підперезаний червоною крайкою, від чого живіт мій випяжив ся вперед, як взагалї у всїх сільских дїтий. Голова у мене була стрижена і раз-в-раз чесалась: — треба би було мити мене кождого дня теплою водою, а я що дві години купав ся в мутній рцї, де купались гуси і качки і баби прали біле. Викупавшись я начав ся в піску, бавив ся в пороеї на дорозї, а потім знов купав ся.., От чому голова мусїла бути завсїгди чесана... Лице моє було як у неґра і така сама бронзова смужка видїла ся на грудях і в створі незастягненої сорочки; ноги обліплені засохшим болотом і такі самі руки. Но в такім тілько видї я міг бути атаманом серед уличної дїтвори мого віку — девяти лїт. А білорукому паничеви нудно грати серед ровесників таку почетну ролю? — тут не помогла би менї навіть і назва „попович“.

Ми жили разом — я і дїдусь. Мої отець і мати померли в молодих лїтах, і я їх навіть не тямлю, і взяв мене до себе на виховане одинокий, лишивший ся в живих дїдусь з материної сторони, старий вислужений сьвященик села Куракина; звали его о. Тихоном. Дім свій він продав новому сьвященикови, що заняв по нїм місце в парохії, а собі побудував недалеко від церкви келїю. Нам услугувала стара Аграфена. Жило ся суповійно. Дїдусь був добрий, тихий і, — як каже ся по церковному — „благоувітливий“. Він любив мене і давав менї у всїм волю. Підготовляючи мене помалу в науцї до духовної школи, він не обтяжав мене занадто ученою премудростию. Коли, приміром, не міг я виробити рахункової задачі, він накладав окуляри на ніс, брав рильце в руку і розвязував сам задачу говорячи: „оттак треба робити, Никольцю“. А коли задача була вже розвязана, то лекция кінчила ся, все одно, хто задачу ту розвязав. Коли було менї скучно за псалтирою і я позївав, дїдусь казав: „Ну, ну, йди, побігай“. І я бігав... Весело нам було, безжурно. Уличні забави любив я цїлою душею, як віколи жадного иншого дїла. І віддавшись забаві цїлою душею в день, я спав в ночи як забитий. Я не тямлю, чи снував я коли взагалї: — мабуть нїколи а то тому, що я був здоров і нїколи не хорував. Зневаг і побоїв від старших я нїколи, не зазнав, нїхто надї мною не знущав ся і не вразив моєї души, я ріс як дуб на горбку, що відпирає всї бурі, а силу свою розвивав в борбі з товаришами: діставали ся при тім і менї стусани, но хтож плаче, коли не хоче оказати ся бабою? Атаман, любив — і сльози, — річи, що не йдуть з собою в парі. Се всї ми знали.

А ось і атаман заплакав раз... Гірні сльози проливав я, — тямлю се добре... Було се того року, коли вся церковна площа в нашім Куракинї була завалена брусами, бельками, каменем, купами піску і глини. Тогди часто чув я від дїдуня:

— Ось будуть будувати нову церков. Тогдї до нашої хати часто приходили старі мужики Силантий і Матвій побалакати з дїдусем: они були в білих сорочках і чорних смушевих шапках і говорили:

— Так то, нову церков будуть будувати. І старцї і дїдусь якось тяжко при тім зітхали, і в тонї їх бесїди чути було трівогу і жаль не знать до кого.

— Не треба видко вже старої, нової хотять. І они похилили голови і думали, а слова не йшли їм на язик. Тілько сумними, запиканими очима споглядали они на стареньку церков, котра немов кланялась їм перекривленою копулою і зігнутим золотим хрестом у відповідь на їх сумні річи. Я глядїв на згорблених старців, на похилену дзвінницю, котрої вежа поросла вся мохом, і менї було чогось жаль. В ту хвилю менї рішучо не хотїло ся атаманити і бігати з товаришами, а лишав ся при старцях і прислухував ся їх бесїдї. А они говорили:

— А на що? — Се питанє ставив значущо Силантий, сумовитий старець лїт 70, що часто попадав в бесїдї в роздразненє.

— Мала, бач, стала... не помістить. Не відповідна до числа населеня, — відповів Матвій за кого-то другого, хто спричинив трівогу старців; тон голосу Матвія осуджував незвісного виновника старечого горя.

— Не відповідна до числа населеня? — відрубав Силантий. — Оно, хоть народу більше народило ся, а до церкви ходить в четверо менше. Тілько на сьвітле Христове Воскресенє тїсно буває, — то правда... Но в такий час і під церквою добре постояти... На Великдень де не стань всюди весело... На кождім місци Христос Воскрес...

— Небезпечна, Силантий Миронич, церков.., от тому то... Копула може завалитись і народ потовчи, — вмішав ся мій дїдусь.

— Можна би підперти... нові стовпи поставити, — боронив ся Силантий.

— Колюмни — хочеш сказати?... А ни поставити їх у внутрі церкви?

— Ну тогдї для забезпеки дати нові бельки, брусн перебрати і все внутро... Стояла би. Стїни не розіпруть.

— Се, що каже, правда — стїни видержуть, кріпкі, — додав Матвій. — Сам архитект сказав: ну людоньки, то раз нї-ліс!

— Тож то й є, а ну, піди пошукай нинї такого дерева. Нинїшні лїси що? Нинї ліс те саме, що й люде... дрібний, червоточений, мирша на нїм... А ось наша хата з старого дерева — моїм батьком будована, спитай но єї, кілько їй лїт — коли менї осьмий десяток?... а стїни! Цїла наскрізь почорнїла, а не гниє! Піди но, рубни єї топором, обух від неї в голову тобі відскочить...

— Звичайно, скаменїла...

— Нїчо! А от у салдата Минати Бубнова вже й зігнила — і двох десятків не постояла...

— Се правда, вміли старі люде в давні роки і дерево вибирати і будувати.

— Так, так! Глянь но ти на дзвіницю, як дзвонять на Великдень, — цїла хитаєсь, ходором ходить, туди дзвін, туди і она, на всї чотири сторони клонить ся, а не завалить ся. А чому? Будівничі були...

Так... У них кожда будова йшла в заруби... Нинї все в стовпах, та в стовпах, думають, що се лїпше... а перше все в заруби. А що міцнїйше — стовпи чи заруб?

— Заруб, розуміє ся, — відповів Матвій.

(Дальше буде.)

Когда мати, що дбає о здоровє своїх дїтий, по ужитє пікоти вишої мучки ГУРҐУЛЯ для дїтий“. Порівнуючі знаїшя з випробами всїх фабрик на земній кули виказали, що мучка ГУРҐУЛЯ у всїх сортових частицях їх перевисшає і є одиноким і відзнаним средством.

ЮЛЯН СОЛИК
передтим Фр. Мрозиньский
у львові, ул. Собіского ч. 7,
поручає всякі роди ФУТЕР 852 24—30
Футра до подорожи, пальтоти мужеські та дамскі після найновійших фасонів, саки, пелерини жакети, коміїї, зарукавки, шапочки дамскі, кожушки, шапки мужеські, шкіри у всїх родах поодиноко та гуртом, також верхи готові до мужеских і дамских футер. — Футра для Впр. Духовеньства також а рати. — Найновійші матерії на верхи в найбільшім виборі. Цїни умірковані. Медаль золотий на виставі в Вучачи 1905. Цїнники на жадане franco.

ЗНАМЕНИТІ КОНЯКИ
і добірні роди ЧАЮ і РУМУ.
„МЕРКУР“ поручає
Львів, ул. Кілінського
9436 8—12

а прямі господарства, певно на початки в близшій стороні свого первісного осідку с. в. Олеська, котре добило ся просто чудом Божим переміни свого характеру провінціонального на товариство краєве, дізнає зі сторони нашого загалу якогось ошибкого трактованя і дивного маловаженя. Мотиви мого осуду не можуть отже бути особисто — амбіційної натури. З найглубше відчутого обовязку, яко публичний діяч народний, котрий душею прилягає до всіх визначних подвигів народних, міг би я се поведенє пятнувати яко ненародне. Але ні! Се такий тяженький перехід нашого розвитку господарского.

Ніяке товариство не має такого значіня для нашого народу, як товариство господарске, яким для него є одино наше руске краєве товариство: „Сільский Господар“, бо-ж несумнівна річ, що аґенд нашого руского мужицкого господарства звісне Galicyjskie Towarzystwo gospodarskie вести не буде.

Повтаряю ще раз: нема иншого вигляду для обезпеки нашого політично-національного побуту як лише через поконанє економічної неволі нашого селяньства; а до поборення того ворога, нема иншого способу, як раціональне піднесенє і раціональна орґанізация нашого селяньского господарства.

Річ певна, що велику економічну вагу мають для нас наші народні інституциї, котрими гордити ся можемо як: Народна Торговля, Дністер, Краєвий Союз кредитовий; але вони самі по собі, хоч би згодом їх успішна робота в десятеро збільшала ся, чого напевно можемо надіяти ся, економічного житя народу обезпечити не в силі. Вони збирають маєток народний, з'уживають его самі в части (не без великої користи народної, як се зазначено на переді) орудують ним справляючи его на дальші ужитки; але вони не продукують, хоч посередно до продукциї причиняти ся можуть і причиняють ся. Так само має ся річ і з нашими касами позичковими і крамницями, котрі також приносять народови великий пожиток, збираючи, заощаджуючи, використовуючи для загального добра народний маєток; але вони нічого не продукують, хоч продукциї значно підпомагати можуть.

Такою продукцийною силою народного маєтку, жерелом економічного житя є у нас головне наше селяньске господарство. Селяньство се наш головний продуцент народного майна. Треба лише щоби той продуцент був вмілий і енерґічний, щоби та продукция его була інтензивна, що раз більша. Нині нашому селяньству, мов его давлять всякі окови темноти і нужди, такої спосібности приписувати годі. Треба звільнити ті его окови: найперше ті, котрі не дають єму прозріти мислию, огріти ся вірою, що его земля скриває ще великі скарби, котрі могуть єму дати нову силу і отворити перед ним сьвіт свободи і долі. Треба натхнути ту міліонову масу, щоби вона скотіла зняти з тої землі тую некультурність і запущенє. А сю роботу мусить ся сьвято перевести. Сю високу задачу має довершити уся сьвідома, під стягом: „Рідна земля“ в десятках аґрікультурних центрів, сконсиґнована інтеліґентна сила народу, котра перед его очима в реальнім, невсипущім труді добувати і виявляти стане нові скарби землі.

Певно, що се усе не зробить ся за дотиком якої чародійної палички. Се не є робота одної хвилі. Се й не подвиг одного поколіня. Се довга інтензивна, систематична народна праця в строгій лучности усіх культурних елементів і сил скуплена в товаристві „Сільский Господар“ для довершеня великої народної задачі раціонального перестрою і раціональної орґанізациї господарства наших селян в цїли поборення їх економічної неволі і запевненя щасливої будущини нашому народови.

Ся велика робота вимагає не малого підготовленя.

„Сільский Господар“ яко краєве господарске товариство приняло на себе і обовязки до цїлого краю, скрізь, де живе руский нарід.

Першим обовязком супротив того краю є его пізнати.

Треба тому цїлий наш край розмірити на полоси, котрі під зглядом топоґрафічно-ґеольоґічним, а тим самим і господарским представляють відміни в відмінами ечкляв серед них.

Треба звести у табелярний перегляд всі культури господарскі, всі способи веденя їх, розвинені галузи господарскі — в тих полосах.

Треба звести статистичні табелї що до величини селяньских посїлостий на тих полосах. Треба зготовити собі виказ що-до спільних вагонів, громадских пасовиск тої резерви господарско-селяньскої, їх простору, кваліфікациї, ужитку.

(*Дальше буде*).

— Фонд Боєвий за загальне виборче право жде на добровільні жертви руского патріотичного загалу!

З народних віч і зборів.

В Іванкові повіту борщівского відбулись довірочні збори селян в справі реформи виборчої в пятницю 22 грудня б. р. о год. 4 по полудни в сали нової місцевої читальні. Збори ті скликали самі іванківскі селяни, не вичікуючи на почин місцевої інтеліґенциї, — і упадили їх дуже звірцево. Комітет зложений з читальників Олекси Басараби, Федора Буґери і Дмитра Притули сам виготовив при писані законом запрошеня і запросив на збори всіх найчільнїйших громадян, так що простора саля читальні битком була наповнена. Віча загально приступного не уряджувано лишень для браку місця, щоби не могучі ся помістити не мерзли на морозї. По відкритю зборів через скликуючих вибрано головою зборів ґазду Федора Буґеру, заступником Ілька Дідура а секретарем Прокопа Галяндія. Відтак уділив голова голосу запрошеному референтови д-ру Ероніму Калитовскому з Борщева, котрий в двогодинній промові розповів зібраним популярно історию австрийскої конституциї і дотепер обовязуючого права виборчого до тїл законодатних, вияснив велике покривдженє всього робучого народу особливо-ж руского населеня в дотеперішнім виборчім праві — а відтак підніс незвичайне значінє замірено реформи виборчої для цїлого руского народу і велику вагу теперішної хвилї. „Новочасна держава, говорив бесїдник, повинна дбати о тоє, аби в ній усім було добре, на віть чим найбіднїйшим і найневиднїйшим, а не тільки кільком тисячам вибраних, а котра держава того не пантрує і о се не старає ся, тая скорше чи пізнїйше мусить упасти і знидіти, бо увесь нарід робучий, котрим держава стоїть, від неї відверне ся“.

Збори вислухали реферату з найбільшою увагою, а відтак з одушевленєм і серед грімких оплесків прийняли одноцушно поставлену референтом резолюцию, котрою домагають ся: безпроволочного заведеня загального, рівного, безпосередного, несфальшованого права виборчого, протестують в обуренєм проти забігів великих панів, звернених против справедливої реформи виборчої і жадають рівного права виборчого для всіх народів держави, в першій лінії для покривджених дотепер надмірно Русинів — а дальше також для Жидів, котрі повинні мати своїх власних послів.

По промовах кількох бесїдників, котрі дякували референтови за труд і виклад, голова замкнув збори, а зібрані з грімким „Ще не вмерла Україна“ розійшли ся домів, обіцяючи клич за реформою виборчою рознести межи увесь нарід робучий, по всіх закутинах громади і повіту.

О ухвалах повідомлено телеґрафічно міністра президента, а належитість за телеґрам зложили з найбільшою готовостию зібрані громадяни, жадаючи гарячо, аби телеґрама була як найдовша, містила докладно всї резолюциї і аби чого не пропущено.

Такі збори або віча в справі реформи виборчої відбулись в тут. повіті уже в кільканайцяти місцевостях, а то крім Борщева, в Скалї, Цїганах, Жилицях, Турельчу, Сапогові, Бабинцях, Худиківцях і других — і невпинно відбувають ся дальше, що показує, що жадане реформи виборчої огорнуло елементарно цїлий нарід руский і сим разом, здаєсь, австрийске правительство не буде могло перейти над нами до дневного порядку.

Зауважаємо, що тут. ц. к. староство дуже пильно слїдить за цїлим рухом і бажало-б его перепинити, але доси не знайшло причини до інтервенциї, бо все відбуваєсь в границях леґальних, — спокійно і поважно. Нарід умисно заховує спокій і повагу, бо чекає на виповненє правительственних обіцянок, але коли би нарід і сим разом обдурено, тоді вибуху огірченя і бурі ніхто спинити не в силї.

О сїм повинні знати всї ц. к. повітові власти адміністрацийні і своїм шефам зложити правдиві реляциї о настрою населеня, а тим способом причинити ся до чим скоршого введеня в житє справедливої реформи виборчої, котра одна може широкі, а крайно тепер невдоволені маси народу заспокоїти, а межи поганяваними братними народностями завести спокій і мирне пожитє.

Учасник.

З Росиї.

Революция в Москві.

Москва. Площу перед монастирем „Страстной“ обсадила артилерия котра острілювала бульвари Тверской і Страстной. Улицю Тверскую замкнуло військо; на розї улиць Садової і Тверскої збудовано барикади; військо здобуло їх. На многих улицях військо здавило революцийні маніфестациї, при чім богато осіб ранено.

Вчера вечером революционери зрабували два великі склепи оружя. На улиці Садовій, котра півколесом окружає місто, повстанцї будують барикади з телеґрафічних стовпів, дощок і дротяних сїток. Поодинокі дїльницї міста ізольовані від себе, бо поперериваню получення. Повстанцї дають сиґнали ракетами з доокрестних горбів, осьвітлених правительственними рефлекторами. Гарматну пальбу чують майже з усіх сторін міста. З мітраєз острілюють улицю Садову. Убитих небогато, але богато ранених. З одної хати повстанцї стріляли з анґлійских мітраєз, по чім військо стріляло до сеї хати з гармат.

Москва. Школу при Лобківскій улици, в котрій відбувало ся робітниче віче, окружило військо і зажадало видання оружя. Оден жовнір случайно вистрілив, на що в будинку відповіли стрілами і бомбами. Прикликано артилерию, котра так довго бомбардувала школу, доки вібрані не здали ся. Виконуючий комітет робітничої ради і бюра союза союзів розіслав вчера до приватних банків повідомленє, що в інтересї свободолюбного руху узнають за конечне, щоби банки працювали.

Берлін. З многих стаций зелїзничих московского повіту телеґрафують, що хлопи сусїдних сїл напали на страйкуючий зелїзничий персонал і приспували їх до працї.

Москва. При кровавих конфліктах в Москві погибло 400 революционерів а з війска 50 официрів і 102 вояків. На двох московских зелїзничих двірцях зрабовано 70 ваґонів з харчами.

Берлін. Телеґрафічні урядники ухвалили на вчерашних зборах закінчити страйк і безпроволочно розпочали службу. В Лодзї телеґрафічні урядники вернули до працї. З стациї Посад і Орехова, нижно-новгородскої зелїзницї, надійшли телеґрафічні протести зелїзничих функционарів проти загального страйку, бо доокрестне населенє відгрожує ся страйкарям.

Букарешт. Совітника Кисїлева, котрий приїхав до Кишинева на слїдство проти виновників протижидівских заворушень, отроєно. Здогадують ся, що се зробила поліция, котра бояла ся, щоби слїдство не скомпромітувало єї.

Петербург. Ґенеральний страйк не прибрав тут доси острих форм. В суботу вибухли в Ревли заворушеня, в наслїдок чого в недїлю оголошено в місті воєнний стан. Над містами Тамбов і Козлов і їх округами оголошено воєнний стан. В десяти инших повітах оголошено стан облоги.

Бреслав. Ліневич мав телеґрафувати до царя: „Половина чинної армії збунтована. Резервісти домагають ся безпроволочного повороту до краю. Я вже не маю сили бороти ся дальше проти революцийної пропаґанди в моїй армії.

Риґа. Нїмецкий конзуль просив телеґрафічно о прислане двох нїмецких кораблїв воєнних. Конзуль заявив, що нїмецка кольонія вже давно просила его о се, але з певних причин сї кроки мусїли бути залишені. Супроти того, що ситуация дуже заострила ся, він гадає, що вже надійшла хвиля попросити о воєнні кораблї.

Гамбурґ. Вислані до Риґи і Лїбави помічні кораблї заатакувала товпа і не допустила до забраня збігців.

Лїбек. Тут приїхав пароход переповнений російскими збігцями. Більшостию були властителї з російских провінций, котрі утікаючи, забрали тілько малі кнунки. Всї заявили, що відносини в балтийских провінциях страшні. Правительство цїлком безсильне. Здаєсь що всї властителї дібр поутїкали. Тих, котрі не утїкли до міст, певно вже вимордовано. Всї заграничні пароходи переповнені збігцями. Сотки ждуть на нагоду, щоби утечи.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Італійский кабінет.

Рим. Фортіс вже утворив новий кабінет міністрів, в котрім обняв президию, внутрішні справи і тимчасово портфель рільництва.

Чорногора.

Цетинія. Вчера замкнено сесию чорногорского „парляменту“ по торжественній маніфестациї в честь князя. Посли були на ґалевім обідї у князя.

Страйк в Болгариї.

Софія. З причини нового закона о цехах социальні демократи устроїли масову демонстрацию перед собранєм і розпочали вчера страйк. Президент собранія і міністер торговлї приняли депутацию робітників, котра зажадала, щоби згаданий закон знесено.

Шпигуньство у Франциї.

Тульон. Арештовано підофіцира тульоньского ґарнізону і одного досить визначного Тульонця. Сї арештованя суть в звязи з викритим в Марсилї шпигуньством. Слїдчий судия перевів богато домашних ревізий, щоби вислїдити, чи арештовані в Марсилї Нїмцї удержували зносини з Тульоном. Сконфіскувано богато листів.

Анархістичний атентат.

Барцельона. Коли вчера вечером кардинал Казанос вийшов з катедри, анархіст Салас-Комас хотів пробити его штилетом. Оден монах виратував кардинала, ударивши анархіста в лице. Напастника арештовано. При нїм знайдено револьвер і фляшину з трутиною, котру хотів по атентатї зажити.

Далекий Схід.

Пекін. Японьскі делеґати до японьско-хіньского договора від'їхали до Тяньцїну. Манджурскі міста будуть отворені для сьвітової торговлї рівночасно з уступленєм з Манджуриї, Росиї і Японьу.

Від Адміністрациї.

Просимо о вчасне відновленє передплати на I. квартал зглядно місяць січень 1906 і о вирівнанє позісталих ще залеглостий.

НОВИНКИ.

— Жертви на Боєвий фонд просить ся слати зараз на адресу: Краєвий Союз Кредитовий. Львів, Ринок ч. 10 — на книжочку ч. 3000.

— В справі виборчої реформи подає віденьский дневник „Neues Wiener Journal“ осьяке інтерв'ю з одним австрийским політиком на виднім офіцияльнім становищи, що має після запевненя дневника стояти близько бар. Ґавча. Правительство має намір викінчити проєкт виборчої реформи протягом січня а внесе в парляментї в половинї лютого. Проєкт буде опирати ся на чистім принципі загального, рівного, тайного і безпосередного права голосованя, бо правительство, зглядно бар. Ґавч є противний всяким обмеженям, які нарушували би сей принцип. Длятого не буде постанов, щоби право голосу мало залежати від 5-лїтного осїдку, а так само вибори будуть безпосередні, рівні тайні без всяких виїмків, отже також в Галичинї. Правительство не згодить ся також на систему плюральну або пропорціональну з виїмком Відня, де мабуть буде заведена система пропорціонального вибору. Найбільшу трудність справляє правительству поділ на виборчі округи. В тій справі правительство має вже зібраний статистичний материял і віддало его до диспозициї сторонництвам [хиба лиш деяким, бо руські посли доси такого материялу не одержали] в цїли евентуальних пертрактаций. Число мандатів буде підвисшене із 425 на 440 послів, з чого на Галичину випаде 90 замість дотеперішних 78. Число мандатів в Дальматиї, Триєстї, Країнї, а що найважнїйше на Буковинї буде мабуть зредуковане. Що-до реформи палати панів, то правительство веде вже і пертрактациї з провідниками трох головних ґруп сеї палати. Так звучать в скороченю ревеляциї австрийского політика, а на скілько ті ревеляциї правдиві, покаже будучність.

— **Поправа материяльного положеня державних урядників.** Підчас дискусиї в парляментї над вагким внесенєм в справі материяльного положеня державних урядників в Австриї, оповістив міністер фінансів д-р Козель, в нїм іменно напрямі думає правительство піднятя акцию в цїли підвисшеня пенсиї урядників. Із заяви міністра виходить, що правительство не гадає анї підвисшати пенсий, анї вводити загальних 20-процентових дорожняних додатків. Зате хоче міністерство прийти в поміч поліпшаючи відносини аванзу, творячи нові посади та удїляючи ремунерациї. Головний контингент урядників, обнятих тими поліпшенями, будуть творити урядники не концептові, але маніпуляцийні. Загальне поліпшенє положеня урядників наступить крім того ще в той спосіб, що поодинокі місцевости, для котрих є низький активальний додаток, будуть приділені до катеґориї місцевостий з висшим того рода додатком. Ввінци з весною має бути внесений в парляментї проєкт закона, на основі котрого часть активального додатку має вчислятись до емеритури. Однак се наступить не дорогою помочи із сторони держави, бо видатки на сю цїль мають поносити урядники, платячи відповідні вкладки.

— **Воєнні кораблї будучности.** Від часу російско-японьскої війни управи воєнної маринарки всїх більших держав почали заходитись около будови нових кораблїв з містотою 18.000 тон. Анґлія хоче мати ще більші кораблї, бо будує на 18.500 тон. Перший такий корабель, названий „Dreadnought“, має незадовго виїхати з воєнних доків. Буде він довгий на 155 метрів, отже справдї найбільшим воєнним кораблем на сьвітї. Анґлійским інжинірам та морским стратеґікам здає ся, що більший корабель не можливий, очевидно з огляду на свою задачу, бо оден чоловік не був би в силї рівночасно управляти всею незвичайно зложеною машинериєю і маневрувати кораблем згідно з планом цїлої фльоти. „Dreadnought“ буде уоружений 10-30'5-цалевими гарматами, не згадуючи великого числа легких гармат. Корабель такої величини, як сказано, по думцї фаховців доходить вже до найвисшої границї, при котрій ще надає ся до маневрованя. Тимчасом Японцї показали ся і тут недостижимими майстрами воєнної штуки і перевисшають навіть Анґлійців. Як доносить „The Naval and Milit Rev.“, японьске правительство будує воєнні кораблї з містотою 25.000 тон. Два кораблї містоти 19.500 і 22.000 тон вийдуть незабаром на море.

— **Чинш у Львові.** До яких високих цїн доходить нинї у Львові чинш найму мешкань, доказує те, що коли громада міста Львова

Склад і робітня шуб
БРАТІВ ЛЮБЕЛЬСКИХ
при ул. Ваговій, ч. 3 у Львові.

Поручаємо на зимовий сезон свій сьвіжо спроваджений запас шуб, в шкірах і готових, дамских і мужеских, ковнїри, зарукавки, шапки бараницї, сердаки і богато инших товарів, що входять в обсяг кушнїрства. Також удержуємо на складї великий вибір сукна в найлїпших родах до покритя шуб і перероблюємо їх після найновійших журналів, по найприступнїйших цїнах.

Ілюстровані цїнники висилаємо оплатно.

868 11—20

почала оглядати ся за льокалем на поміщене чотирох кляс рівнорядних школи ім. Єлисавети, вплинула оферта, після котрої властитель одної камениці зажадав за чотири комнати аж 5.000 корон річно! Очивидно що маґістрат оферти не приймив і постановив відложити справу отвореня рівнорядних кляс до 1907 року, бо тоді буде вже готовий потрібний на школу громадский будинок.

— **Нова польска семинария.** Міністерство просьвіти позволило професорови І-ої ґімназиї в Тернополи, п. Фр. Фоґлеви на отворене приватної учительскої семинариї женьскої з викладовим язиком польским в Тернополи, почавши від шкільного року 1905/6.

— **Преосьв. епископ** др. Хомишин виїхав дня 24 с. м. із Станиславова на цілий тиждень.

— **Поясненє.** З Тисьмениці надіслано нам отсе письмо: „Дня 17 с. м. відбули ся довірочні збори за запрошенями, а не „віче", як сказано в „Ділї" в дня 21 с. м., і неправдою є, щоби начальника тутешної громади, Петра Волощука викинено з тих зборів за двері. — За комітет *Тома Павлишин, Григорий Климович*". — Для поясненя сего письма замічаємо, що вістку про згадані збори в Тисьмениці взяли ми в цілій основі з вравівского „Naprzod-у".

— **З нинішним числом** розсилаємо ілюстрований цінник висячих ламп рускої торговлї Евгена Спожарского і Вок. Устеньского у Львові.

— **Русини і Русинки! Памятайте на фонд боєвий за загальне виборче право!**

Збори і засіданя.

Клич з над Білого Черемоша! Будить ся наш велит... Скидає з себе столітні оковы рабства і неволї і горнесь до просьвіти а заразом жадає своїх горожаньских прав. Перші лучі сучасної борби блиснули над Дніпром, в колисцї нашої слави і ті клячі борби і жадань відбились і о кордони Австриї. Клячі сї загули і в наших глухих горах і потрясли цїлою Гуцульщиною. Щоб дати доказ, що і Гуцул не хоче і не сьміє лишатись позад других, рішив підписаний комітет скликати загальне віче всіх сїл з обох боків Білого Черемоша і з над Путилївки на день 8 січня 1906 о 12 годині в полудне перед хатою господаря, Івана Яблїнчика (ч. 72) до буковиньского Довгополя. Хід нарад: 1) Сучасне положенє цїлої Руси-України і положенє наше в кордонах Австриї з'окрема. 2) Чому мусимо жадати від правительства загального, рівного, безпосередного і тайного голосованя. 3) Закон пропінацийний. 4) Гуцульщина, її болячки і як їх лїчити. 5) Резолюциї. В кого бє щиро-руске серце і кому лежить доля нашого народу на души, той повинен взяти участь в сїй так важній маніфестациї. — Комітет: о. Стефан Гаміп з Яблоницї, о. Іван Попель з Довгополя, т. Антін Мандрик з Довгополя, т. Александер Чех з Довгополя, т. Федько Гнатюк з Конатина, т. Теофіль Роговский з Стебнів, т. Іван Яблїнчик з Довгополя, т. Тихин Онуфрейчук з Довгополя, т. Іван Дутчак з Конятина.

Віче в Жовкві в справі виборчої реформи скликує жовківска „Руска Рада" на день 4 січня 1906 год. 11 рано по сапі на Вилинах. — *Др Король*, предсїдатель.

Віче в Свистільниках рогатиньского повіту в справі виборчої реформи відбуде ся дня 31 с. м. о год. 3 по полудни у господаря Василя Литвина.

Загальні збори філії Руского товариства педаґоґічного в Щирци відбудуть ся 1 січня 1906 р. о год. 10 перед полуднем в читальни „Просьвіти" на Острові (коло Щирця). Вп. членів і всїх сколичних людий просить ся о численну участь. — *Виділ.*

Віче в Товмачи в справі загального голосованя відбуде ся дня 28 грудня о год. 12 в полудне в домі п. Олекси Лупика на Клебани ч. 517. Просить ся о численну участь.

Віче в Кропивнику калуского повіта в справі виборчої реформи відбуде ся 28 с. м. в читальни ім. Качновского.

Народне віче в Водниках в повітї бобрецкім відбудесь в неділю 31. грудня о год. 3 пополудни зі слїдуючим порядком дневним: І. Справа виборчої реформи — реферує п. Михайло Зацерковний. II. Наше шкільництво — реферат академіка п. Адама Миколаєвича. III. Внесеня і інтерпеляциї. Доколичні села просить о як найчисленнїйшу участь місцевий — *Комітет.*

Загальні збори тов. „Родина" в Коломиї відбудуть ся дня 30 с. м. о год. 8 вечером з порядком дневним звіт уступаючого виділу, вибір нового виділу, внесеня і інтерпеляциї, а потім відбуде ся ліцитация часописий. За виділ *М. Каратницкий* голова, *А. Лепкий* писар.

Загальні збори тов. „Руска Бесїда" в Перемишли відбудуть ся в четвер с. є. 28 грудня 1905 о год. 6 вгляднo 7 вечером у власнім льокали в „Народнім домі".

Урядові вісти:

— **З перемиской епархії.** Консисторскими радниками іменовані: С. Стецак в Камінці-Старе Село, Тадей Минчакевич в Руді лїсній, Вас. Демчук в Руді монастирскій, Ант. Колпачкевич в Гійчу, Іван Ґісовский в Журавцях, дек. Мих. Маковский в Горожанці вел. — Крилошаньскі відзнаки одержали: Бст. Манастирский в Голім, Ксавер Білиньский в Лівчицях, Йосиф Гумецкий в Татаринові, Михайло Жарский в Стронятинї.

Міністер скарбу іменував в персональнім етатї прокураториї скарбу у Львові ад'юнкта прокураториї скарбу, д-ра прав і фільософії Вітольда Рубчиньского секретарем прокураториї скарбу, а провізоричних ад'юнктів прокураториї скарбу: д-ра Адама Лядмерера і д-ра Станислава Марчака дефінітивними ад'юнктами прокураториї скарбу.

Міністерство торговлї іменувало ад'юнкта будівництва Йосифа Фалїка в Тернополи комісарем будівництва для округа гал. дирекциї почт і телеґрафів.

Директором канцеляриї у висшім краєвім суді у Львові іменований старший сфіциял Тадей Попель.

Міністер скарбу іменував в етатї галицкої прокураториї скарбу провізоричних концепістів д-ра Йосифа Вжеского і д-ра Ст. Ґоломба дефінітивними концепістами і концепієнта д-ра Ігн. Вайнфельда концепістом прокураториї скарбу.

Бібліоґрафія:

— **Осип Маковей: Ярошенко.** Історична повість. Львів, 1905. Сторін 324. Ціна в гарній сецесийній оправі. — Сей твір нашого визначного письменника був нагороджений премією на конкурсї „Просьвіти".

Ярошенко. Історична повість Осипа Маковея. — У свій час ми доносили, що Товариство „Просьвіта" наділ по премією 700 К, з „Михайлової фундациї" історичну повість Маковея. Ся повість вийшла недавно з друку п. з. „Ярошенко" і обнимає 324 сторін, вісїмки. Друкована на веліновім папери і оправлена в полотно з витисками. Поки подамо ширшу оцїнку сеї повісти, зазначуємо тут лише коротко, що автор вибрав до своєї повісти Хотиньску війну з 1621 року на історичне тло. В тій війнї грозила Польщі велика небезпека, бо триста тисячів Турків ішло на 30 тисячів польского війска. Коли-б у сей небезпечний час не прийшов був Петро Конашевич Сагайдачний зі 40.000 козаків Полякам на поміч, то Поляків ждала неминуча тяжка катастрофа. А так ґеніяльний стратеґ Сагайдачний і випробовані у війнах козаки вирятували Польщу з біди. Поляки сьвяткували тоді триюмфи по цїлій Европі, при чім очивидно козаків мало хто й згадав, а коли й згадав, то наче в паски, хоч без найменшого сумнїву лише они рішили війну в користь Польщі.

Сю подію пригадує автор в широких описах в сам час, коли то наші добрі сусїди так „на віки" забули неоцно добро, яке мали від нас. Очивидно нема надії, що поможе таке пригадуванє наших давних заслуг для Польщі; але Русини повинні памятати ті часи, коли успішно міряли свої сили з ворогом, найстрашнїйшим тоді в Европі.

Пригоди хотиньскої війни зачучив автор разом з оповіданем про міщанина з Серета, Миколу Ярошенка, котрому чата забрала родину. Він шукав сеї родини протягом цїлої війни і зазнає ріжних пригод. Фабула повісти придумана автором мабуть нарочно так, щоб єї могла читати і молодїж. Справдї нема в повісти нїяких „слизьких" місць і єї можна дати в руки чи хлопцям чи дївчатам без найменшого страху, через що ся книжка надає ся особливо на дарунки для молодїжи і шкільних бібліотек. При тім може єї читати з однаковою користию і приємностию і старший чоловік, як се признала комісия, зложена з визначнїйших знатоків літератури, що призначили авторови премію.

Історичної повісти на більші розміри у нас від часів „Чорної ради" Кулїша — коли не рахувати невдатних „Двох доль" Мордовцева і менших, звичайно лише популярних історичних оповідань — не було. „Ярошенко" Маковея се по довгій павзї в літературі мова проба под ти публицї поважну історичну повість, якої потреба безпечно дає ся відчувати. З того боку она заслугує на тим більшу увагу.

Сю книжку можна дістати в книгарнї Товариства ім. Шевченка у Львові, ул. Театральна ч. 1. Гарно оправлені примірники коштують по 3 К, і 60 сот., з почтовою посилкою о 20 сот. більше. Де є рускі ґімназиї, там у книгарнях можна сю книжку також дістати.

Малий Фейлетон.

Хмара.*)

Повна грому, як війна,
В сталь роспечену сповита,
Чорно-хмура і сердита,
Богом кари йде вона
І реве несамовито.

Грізно суне, грізно бє
В піднебесному роздолї!
Ще їй ширу, ще їй волї, —
Вона землю дістає
І росте, росте поводі.

Її спинить, нї розігнать!
В тьмі і сяєві страшному
Вся з води, вогню і грому,
Вся і гнїв і благодать —
Бє й кропить без угомону.

І зажарені лани
Підіймають сьвіжі груди,
І стають робочі люди
Незалежні, як пани: —
Урожай і воля буде!

Так закутий в ланцюги
Гнїту, здирства і знущання
Рух народу в час повстання
Розбива все навруги,
Повний сили й поривання!

І безмірний вздовш, і вшир,
Він гримить, горить і сяє,
Пута рабства розбиває,
І навік роскутий мир
Сонце правди зустрічає,

Ю. Будяк.

*) Прегарний сей вірш беремо з послїдного (4) ч. лубельского „Хлїбороба". — *Ред.*

Переписка Адміністрациї.

Ф. Згор. в Хре. За сей рік належить ся нам ще 16 кор. — Е. Ро. в Чорт. До кінця року прийде нам ще 13·40 кор. — С. Во. в Кра. За сей рік прийде нам 4 кор. — А. Сконь. в Дя. До кінця року прийде нам ще 14 кор. — Т. Зя. в Сто. Годимось, лиш просимо не забути. — І. Ма. в Ястру. До кінця року прийде нам ще 16 кор. — П. Пе. в Ко. За сей рік належить ся нам ще 16 кор. — М. Яци. в Вор. До кінця року належить ся нам ще 12 кор. — Хв. Чит. Пр. в Бу. За сей рік прийде нам ще 8 кор. — Вп. Л. Кв. в Чор. Гроші на театр віддано куди слїдувало а передплата вирівнана тепер за сей рік цїлком. — І. Сен. в Ско. До кінця року прийде нам ще 4 кор. — М. Під. в По. Тепер вплачено до кінця падолиста а не грудня. — Н. Бе. в Со. мів. За сей рік належить ся нам ще 7·20 кор. — Р. Про в Ко. До кінця року прийде нам ще 6 кор. — І. Ко. в Лю. За сей рік належить ся нам ще 13·60 кор. — Е. Лу. в Лу. До кінця року прийде нам ще 6 кор.

Календар: Нинї: Евстахія (лат. Щепана муч.; завтра: Фтирса (лат.: Іоана); позавтра: Єлефтерії) (лат.: 2000 Молоденців.

Репертуар руского театру (тепер в Стрию) в четвер 28 с. м другий раз „Суєта", комедия в 4 діях Карпенка-Карого, послїдне представленє і виступ п. М. Заньковецької.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). Бібліотека „Нар. Дому" зі второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропиґійского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в днї звич. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а зі второк і пятницю також по полудни від 3—5.

НЕВУВАЛЕ!

ПО РАЗ ПЕРШИЙ

появе ся накладом Сокільского Базару у Львові, Руска 1.

Листковий Календар

на р. 1906

і коштує 1 К, з пересилкою 1·10 К.

Сей календар є уложений листками, котрі віддирають ся раз в тиждень в суботу. Зміст календаря. Дата після григорияньского численя, рускі сьвята, латиньскі і славиньскі. Крім того схід і захід сонця, зміна місяця а при кінци календаря кілька чистих карток, жидівский календар. Приписи почтові, скали стемплева, обчислюванє відсотків і сьвітові гроші. При кождім дни є місце на записки. Листкі календаря наліплені на картинї з окрасою змісту зі сокольства і з гербом України. Вішати можна на стїну або ставляти на бюрко. 1098 1—20

ПО РАЗ ПЕРШИЙ

ПО РАЗ ПЕРШИЙ

ПО РАЗ ПЕРШИЙ

Перед ялинкою! Сотки вмізливих аґентів вештає ся по краю з машинами до шитя і впихають в хитрий спосіб Впов. Публицї дрантє, за що дістають 20 до 30% провізиї, а навіть кажуть, що працюють для моїх філій. Щоби вивести Впов. Публику з баламутства, заявляю рішучо, що аґентів не удержую і нїякої фінії не маю, а тим менше в Кракові.

Перший і найбільший в краю склад машин до шитя і гафтів є лише у Львові, готель Жоржа.

Иосиф Іваницкий

механік і специяліст. 1050 3—?

Власного виробу

ЛЯМПИ на ВІЧНЕ СЬВІТЛО

з хіньского срібла і бронзу в огни золоченого по припису епископскої станиславівскої консисториї продає по найнизших цїнах

звісна руска торговля, сполучена з бронзівничою рукодїльнею

Петра Дуткевича

в Станиславові

улиця Бельведерска ч. 5.

Лямпи продає по цїні 32, 40 50, 62, 70, 80, 90, 100, 110, 120 корон за штуку.

Патентовані лямпки „Guillon" сьвітить ся 14 день. 863 11—21

К и С

ПОПОВА

найлїпший чай на сьвіті.

Звертаєсь увагу на російскі цлові бандаролї оригінального опакованя і охоронну марку К & С. 934 1—20

Адміністрация „Молодїжи" (в Тернополи) пригадує, що ще більше як сотка передплат не вплинула за сей рік. Просить ся должників о надісланє передплати (5 К), бо наближаєсь хвиля замкненя рахунків.

Надіслане.

Всечеснїйший О. Добродію Д. Білиньский. Прошу в імени громадян Чортівця старати ся о парохію в Чортівци. Громадяни хочуть з Вами дїлити свою долю і недолю так, як в роках 1896—8, де Ви були ревним душпастирем яко сотрудник. — *В. Петрунях* в Незвиск. 1105 1—2

Специяліст в дїточих недугах

Д-р В. Гукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Гродзїцких ч. 4 І. п.

Адвокат краєвий

Д-р Иосиф Партицкий

отворить з днем 1 н. ст. грудня 1905 канцелярию 1050 18—?

в Станиславові

ул. Сапіжиньска (Тисьменецка) ч. 33.

Адвокат д-р Король

в Жовкві 1018

глядає концепієнта від 1 січня 1906.

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пиварню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї рускі дневники.

З поважанєм

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Коперницкий і Син

Техніки і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

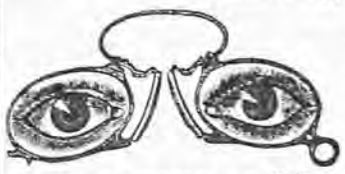

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Панночка з укінченою школою видїловою приняла би посаду учительки до дїтий зі шкіл народних від 1 лютого або і скорше. Вимоги малї. Адресувати „П. Р.", poste restante Станиславів.

На коляду!

ВАЖНЕ ДЛЯ СЬВЯЩЕННИКІВ!

Рускі образки з рускими підписами і рускими текстами по 80 сот., 1·50 К, 1·70 К і 1·90 К власного накладу дуже красно викінчені (картонові) поручає руский купець Он. Петро Довган в Борщеві п. в місци.

1097 3—10

Фабрика Трочиньского

Львів, ул. Фредра

поручає знамениті десерові цукри надївані найлїпшими масами, фунт 60 крейцарів, чеколядок фунт 1 зр., карамельків 40 кр., чавників 60 кр., цукорків до прикраси ялинки 1 зр. 1079 4—5

Мід патоку з власної пасїки в 5 кілевих пушках по 6 К. оплатно висилає *Омелян Бородієвич* в Денисова. 1014 12—12

Поручаю літурґічні вина (Messweine) під моєю особистою ґарантиєю від 33 крейцарів за літр австрийского і від 55 кр. за літр токайско-самородного franco кожда стация. При замовленю прошу покликати ся на „Діло".

З поважанєм

822 29—30 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

МАРКО ФАЄРШТАЙН

ФАБРИЧНИЙ

СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН

в Львові, улиця Городецка, ч. 51

поручає всякі рільничі машини першорядних фабрик, а то: *січкарні* ріжних систем, *млинки* до чищеня і *мелення збіжа, кирати, молотільні, плуги, уньогачі* і *праси до олію* і т. п.

921 Полекші в сплатах. 10—1

Цїна *модних і галантерийних товарів знижена специяльно для переїзжих Росиян.*

Львів, ул. Сикстуска ч. 10.

Білизна, кравати, рукавички, кальоші, зимові трикоти, біле Єґера, скарпитки і зимові панчохи, чисто вовняні, шкіряні вироби

в найбільшім виборі. 1057 5—6

О правдї слів пр шу ласкаво переконати ся.

Лябінера *жерело дешевости.*

5 корон і більше денного зарібку

Товариство панчошкових машин для домових робітників
глядає осіб обох полів до панчошкових виробів на нашій машині.
Проста і швидка робота цілий рік дома. Не треба приготовних робіт. Віддалене і місце замешкання не впливає зовсім, а ми продаємо роботу.

Товариство панчошкових машин для домових робітників
897 **THOMAS. M. WHITTIK et Comp. Prag Petersplatz. 7.** 15—?

НАЙЛІПШИЙ
ЧАЙ
всюди можна дістати.
Головний склад у Львові
ДРОҐЕРИЯ
ЛЕШКА
Сладовского
пл. Капітульна 1.
868 25—36

Знаменито прасоване біле
дістає ся легко і певно при помочи
СРІБЛИСТОГО **КРОХМАЛЮ**
Фріца Шульца jun. Акц. тов. Еґер і Липско.
Правдивий лише з охоронною маркою „GLOBUS“ і „ЗЕЛІЗКО“.
Можна дістати всюди в картонах.
451 18—28

Тепер опустив прасу:
Zbiór przepisów, rozporządzeń i orzeczeń najwyższych władz administracyjnych:
o prawie propinacyi [pro i contra], hurtownym handlu trunkami propinacyjnymi, tudzież wyrobu i drobnej sprzedaży słodzonych trunków, piwem zagranicznem, winem i spirytusem denaturowanym i t. d. oraz przepisy o opłatach gminnych i o postępowaniu karnem, jakoteż o wznowieniu takowego. — Cena 2 kor. 10 hal. 1095 2—10
Дістати можна у С. ВАЙНШТОКА у Львові, ул. Різницка ч. 5.

Вступайте в члени
Руского Товариства педаґоґічного!

Подібні товариства в культурнійших краях числять десятки тисяч членів і удержують сотки шкіл. Наше товариство з великим трудом удержує лиш дві школи: женьску видїлову ім. Шевченка і женьску семінарию учительску! Тож вступайте в члени товариства і приєднуйте для него всяких членів зі всїх верств суспільности. Присилайте вкладки (річна 1 К, вписове 1 К).

Купуйте книжочки видані товариством!

Маємо новий маґазин книжок а друкарня ще не заплачена і через се не можемо друкувати нових книжок.

Книжочки наші є відповідні для менших і старших дітий, для молодїжи і для читалень. Поміж тими книжочками є богато ілюстрованих. Хто бере за готівку, дістане 15%—30% опусту залежно від рода книжок і квоти, на яку замовлено.

Предплачуйте: *„УЧИТЕЛЯ“*, одинову руску часопись педаґоґічно-наукову, *„ДЗВІНОК“*, ілюстровану часопись для дітий. Передплата виносить за „Учителя“ і за „Дзвінок“ по 6 К річно, для членів по 4 К річно.

В послїдних часах видало товариство „В ДЖУНҐЛЯХ“ (Ціна 1 К, оправно 1 К 30 с.) „ПОДОРОЖ СЬВ. МИКОЛАЯ“ (20 с.). Обі книжочки надають ся дуже добре для молодїжи і для читалень. 1064 5—?

Заснована **1782** Ціс. кор. привіл. Заснована **1782**
РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ
Найстарше заведенє промислове в краю і одно з найстарших в монархії.
Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів
І. А. Бачевский у Львові
ц. і к. надворний доставник
поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковaних цїнах.
Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях,
ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА
на теплій, хемічній дорозї фабрично владжених і солоджених та ц. к. інститутом до розсїду споживних средств розслїджених.
Цїнники і інформациї висилає ся на домагане оплатно і даром. 1103 1—104

Незвичайно дешево
КАВУ в смаку незрівнану, сильну і ароматичну, мілкого зерна, в почтових пакетах $4^3/_4$ кілевих 14 К. франко.
Каву специяльність
незвичайно великого зерна 22 К с. франко.
поручає
Народна Торговля у Львові.
1003 9—10

БІЛЬШЕ ЯК 1000 ПОДЯК
і атестів пп. Лїкарів, Клїнік і загальних шпиталїв сьвідчать найлїпше про високу лїчничу вартість
Іхтіоментолю
(правно охорон.),
котрий дуже часто по кількаразовім ужитю усуває незавідно і тревало: Ревматизм, болї нервові, гостець, пораженє, біль голови, біль зубів і инші долїглости ревматичного і нервового характеру.
Цїна фляшки з описом ужитя коштує 1 Кор.
ІХТІОМЕНТОЛЬ можна набути у всїх аптиках, або прямо: З хемічної лаборатории аптикаря **ШИМОНА ЕДЕЛЬМАНА** в Богородчанах. 911 14—24
Почтою висилає ся найменше **дві** (2) фляшки.
Просить ся жадати виразно **Іхтіоментолю Едельмана.**

Лише тодї правдивий, коли триґранна фляшина єсть замкнена нижше поданою опаскою (червоний і чорний друк на жовтім папери.)

Доси не перевисшений!!
В. МААҐЕРА
правдивий очищений
ТРАН З ПЕЧІНКИ

(з законно обезпеченім опакованю
жовтого фляшка К. **2·—**
білого „ К. **3·—**
з фабрики
ВІЛЬГЕЛЬМА МААҐЕРА
у Відни.
Розслїджений першорядними повагами медичними і задля своєї легкої стравности поручений також дїтям і виписуваний у всїх тих случаях, в котрих лїкар хоче досягнути скріпленя цїлого орґанїзму, іменно грудей і легких, збільшеня ваги тїла, поліпшеня соків, а також взагалї прочищеня крови.
Дістати можна в найбільшій части Аптик і Дроґерий австро-угорскої Монархії. 902 6—18

W. MAAGER,
WIEN, III./3., Heumarkt 3.
Проти наслїдувань заряджує ся судове слїдство.

ІВАН ІҐНАТОВИЧ
у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Сукиницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11
поручає
дуже успішні і незрівнані в наслїдках
ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоєсове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сїркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсьвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сїркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сїрково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекцийно-гіґієнїчних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметї, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порпї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порпї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 73—84

Александер Царевич
артист-маляр
відзначений і припоручений Єго Еп. митрополитом ґр. Шептицким, від кільканайцяти лїт виконує всякі працї, входячі в обсяг церковної штуки і приймає різьбарско-позолотничі роботи. Все виконує артистично і дешево, за готівку і на сплату.
Мешкає постійно в Винниченку, почта в місци.
2066 4—15

Парова фабрика цукрів і медівників
БРАНДШТЕДТЕР і СПІЛКА у ЛЬВОВІ
СКЛАДИ:
пл. Ґолуховских ч. 5 (ріг ул. Казимирівскої), Ринок ч. 30 (біля Бачевского)
поручає
на сьвята і ялинку
свої вироби знані у Львові від 20 лїт. Богатий вибір, цїни постійні і дуже умірковані, а товар здоровий. Виключно нашим відбирателям продаємо
кришталевий цукор
1087 одинокий до чаю по 64 сот. за 1 кґр. 5—10

Накрита столові, десерові і люксусові з хіньского срібла на білім метали з ґарантиєю!
Уладженя каварень, реставрацій, цукорень і готелїв
поручає одинокий на Галичину і Буковину Берндорфский склад виробів з хіньского срібла, альпаки, бронзу і чистого нікелю
В. Білїньского наслїдник
Б. РЕЗЕЛЬ
Львів, улиця Гетманьска число 2.
Посріблюване всякого рода виконує ся дуже тревало!
1068 3—8

НОВІСТЬ! **ПОЗІР!**
„Сокільский Базар“ у Львові
924
видає тутки і паперцї „Сокола“

1000	туток з моноґрамом Сокола з корковим мундштіком	3·40 К
„	„ „ „ в ватою	2·70 „
„	„ „ „ без вати	2·50 „
„	„ гладких з ватою в пуделках	2·40 „
„	„ „ без вати „	2·20 „
„	„ „ з ватою в рульонах	2·— „
„	„ „ без вати „	1·80 „
„	„ жовтих „Майс“ в пуделках	2·20 „
„	„ „ „ в рульонах	1·80 „
100/100	пуделко паперців з моноґрамом Сокола	6·— „
100/100	„ „ „Ліра“	2.40 „
100/50	„ „ „	1·20 „

Цїни туток і паперців гуртовні а для купців 10% каса сконто.

Рух зелїзничих поїздів
важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

Де Львова на дворець головний приходять:

8 Іцкан 12·20*, 6·10, 1·40, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в недїлю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що недїлї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Верґомета (в понедїлок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в недїлї і сьвята.)
„ Кракова 2·31*, 6·—, 8·50. 1·30, 5·25, 8·40, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск 7·20, 11·55, 2·30, 10·20.
„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави руської 7·50.
„ Станиславова 8·05.
„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова 8·18, 4·32.
„ Коломиї 10·05.
„ Ряшева 10·35.
„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).
„ Белзця 5·—.

На Підзамче
„ Підволочиск 7·—, 2·15, 5·15, 10·—*.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12·45, 4·15, 8·25, 8·35, 2·50, 6·35*, 11·—*, Замостного (від 25/6 до 15/9), Освєнцїма (від 25/6 до 15/9), Велїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан 2·51, 6·15, 9·20, 2·40, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що недїлї і сьвята.)
„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова 6·55, 5·58.
„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Коханиця (від 1/5 до 30/9 що недїлї і сьвята.)
„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця 11·10.
„ Ряшева 4·10.
„ Коломиї 5·50.
„ Рави руської 7·30*.
„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия 11·10*.

З Підзамча
„ Підволочиск 6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Примітки. Поїзди посьпішні друковані є чорними чевчиками; поїзди нічні є означені звіздкою. Пора нічна тиєнить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. д. можна набувати через цїлий день в міжнім бюрі ц. к. державних зелїзниць, площа Гарсьмана ч. 9. 85

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Редактор Александер Ґорковский. Редаґує і оківає за редакцию: Д-р Евген Лукинич. З друкарні Народової [Маєтности] Коперника ч. 9.

277. Львів середа 14 (27) грудня 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят, о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ягорня ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzaski Wien VI. Gefreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платять у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ягорня. — Рукописи звертають ся лише за попередньою за порожнею. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або на єї місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числить ся по 30 с. за стрічку.

Народний з'їзд.

Дня 25 с. м. відбув ся в льокали „Рускої Бесіди“ у Львові річний з'їзд делеґатів нашого сторонництва тзв. Народний з'їзд. Перед тим, як звичайно, відбули ся загальні збори „Народної Ради“, краєвого нашого товариства політичного, котрі були явні і радили в присутности комісаря правительственного п. Урбановича. Народний з'їзд був довірочний за запрошенями, т. ж з'їзд радив при замкнених дверах, при співучасти виключно тих, котрі одержали письменні леґітимациї і мають право засїдати в сїм нашім неофіцияльнім соймі на основі нашого орґанїзацийного стату.

Народний з'їзд разом зі зборами „Народної Ради“ є нашим найвисшим ухвалюючим тїлом і найвисшою інстанциєю, тож єго рішеня мають для нас і для нашого виступу на вні многоважну і рішаючу вагу.

Маючи обовязок здати звіт із нарад і ухвал сих зборів ми очивидно не будемо подавати ходу дискусиї в цїлости і в єї формальнім хронольоґічнім порядку, раз для того, що се впливало б некорисно на ясність в представленю справи, а відтак тому, що в того рода звіті треба б помістити не одно, що або не надає ся до прилюдного оголошеня, або має лише другорядне значінє. Тому, хотячи поінформувати нашу суспільність про хід і результати зборів, обмежимо ся головно на виклад річевий а передовсїм на реферати і рішеня, бо тілько в той спосіб дасть ся вибрати і ясно спрецизувати тоті погляди і тоті постанови, які повинні бути оголошені чи то з огляду на наш загал чи то з огляду на наше становиско на вні.

З'їзд під зглядом своєї репрезентацийної сили а передовсїм своєї чисельности випав дуже корисно, відповідно до виїмкової, поважної хвилї, яку переживаємо. В з'їздї через делеґатів були, з виїмкою трох, заступлені всї повіти рускої части краю, а особливо добре вражінє робив факт, що в з'їздї тим разом брало участь селяньство в більшім числї, ніж звичайно. Кажемо, що се є факт відрадний, бо вказує, що наші народні маси заінтересували ся в теперішну хвилю дуже живо політикою та що наше селяньство старає ся брати активну участь в веденю справ, коли вислало таке поважне число іменно відпоручників — селян.

Народному з'їздови проводив пос. Ю. Романчук, в части яко заступник д-р Кость Левицкий а секретарював д-р Евген Левицкий.

Перший реферат: Про нашу політичну діяльність в минувшім роцї виголосив дотеперішний перший заступник голови „Народного Комітету“ д-р Кость Левицкий. Весїдник представив передовсїм визначні, основні лінії нашої народної політики послїдного часу і сконстатував, що тота наша політика була опозицийна, а що не меньше важне — тим разом — солїдарна і одноцїльна. Ся солїдарність і одноцїльність відносить ся так до поведеня нашої репрезентациї в парляментї і соймі як і що до нашої партийної преси. Що-до політики парляментарної то можна-б зробити лише той оден заміт, що руский клюб в парляментї не проявляв все такої діяльности яку повинен, а передовсїм не виказував все тої рішучости, яка була-б пожадана при єго опозицийнім становиску. Часть вини тої появи добачує дехто в єго складї, особливо після того, як задля репрезентативної сили на вні вступили до того клюбу також посли вибрані проти волї народа — Гладишовский і Варвіньский, котрі навіть скомпромітували сей клюб виступивши з него, а відтак назад приступаючи. Рада на се одна, аби нарід на будуче острійше ставив ся при виборах і вибирав послів одної, виразно опозицийної марки.

Тим, котрий справдї працював в парляментї і заступав наші справи з усею подивугідною пильностию і працьовитостию був — як від кількох десятків лїт — наш ветеран-політик пос. Романчук, котрого працю в тім віцї ми всї високо цїнимо. (*Довготревалі оплески*).

Сьмілївійше, а при тім з незвичайним достойньством виступав в сїм роцї посольский клюб соймовий, а особливо єго духовий провідник пос. д-р Олесницкий. В першій мірі однак треба се сказати про становиско руского клюбу в справі равельскій (*Гримкі оплески*) і заяву пос. Олесницкого, яка визвала загальне одушевленє. В той спосіб клюб сповнив достойно свою запачу і виступав в тою рішучостию, яка стріла ся в сїм роцї в признанем усеї рускої суспільности. (*Горячі оплески*).

Що-до нашої преси, то була она також опозицийна, хоч якийсь час тревали серед неї непорозуміня більше особистої натури. Орґанами сторонництва були властиво лише три часописи: „Дїло“, „Свобода“ і „Ruthenische Revue“, з котрих послїдна стояла також в можливій звязи з „Народним Комітетом“. Паралельно з тою пресою ішли еще „Гайдамаки“, котрі яко приватне підприємство не належить до орґанів сторонництва. Сконстатувати треба, що тепер всякі непорозуміня і диссонанси в нашій пресї „Народний Комітет“ усунув, а при тім зарядив, щоби наш популярний орґан „Свобода“ стояв під управою того самого видавництва, що і наш другий орґан „Дїло“. Се зроблено в тій цїли, аби головні орґани сторонництва були ведені одноцїльно, і в тім самім дусї. З жалем треба однак зазначити, що наша суспільність не сповняє як слїд свого обовязку супроти преси, не старає ся єї розширювати, а се відносить ся особливо до „Свободи“ і „Ruthenische Revue“, з котрих послїдна мусїла навіть на якийсь час застановити своє видавництво.

Відтак перейшов референт до кількох конкреттних справ діяльности „Народного Комітету“ і до нашого політичного бізнесу з послїдного року. До наших головних масових акций з послїдного року належить зарібкова еміґрация до Німеччини, котрої вагу наша інтеліґенция не конче добре розуміє. Тимчасом тою акциєю ми отворили для нашої народної маси жерело до висших зарібків і вікно до культури, так що ся еміґрация принесе нам в результатї двигненє нашої маси на висший степень економічного добробиту і цивілїзациї, і заслугує вповні, щоб ми форсували єї з усїх сил. Наш бізнес з послїдного року є по части пасивний, як прим. дві неудачі при виборах, але переважно активний, бо наш нарід в послїдну хвилю починає рухати ся і орґанїзувати, а особливо замітна і успішна є наша діяльність на поли фінансовім і економічнім. Длятого ми не повинні зражувати ся, але іти невпинно на дорозї масової і чисто-опозицийної політики на всї боки, розуміючи, що нам добровільно нїхто нїчого не дасть а нарід руский матиме лише те, що возьме сам власними руками і здобуде силою.

Другий реферат про акцию в справі виборчої реформи виголосив д-р Евген Левицкий. Весїдник вложив передовсїм вагу сеї справи для руского народа, а відтак перейшов до тих средств, які „Комітет Народний“ вже ужив або ужиє в будучности, щоби справу виборчої реформи, помимо закулїсових заходів всїляких ворожо настроєних для нас чинників довести до успішного кінця. Наша акция мусить розвивати ся в двох напрямах — на аренї парляментарній і в самій суспільности. Що-до заступства справи в парляментї і перед рішаючими кругами в державі, то „Народний Комітет“ старав ся передовсїм навязати контакт з нашим парляментарним клюбом і се єму вповні удало ся. Контакт мусить бути удержаний на те, щоб наша акция відбувала ся пляново і в однім напрямі, бо тілько тодї можна числити на успіх. Яко тяжке delictum omissionis треба зазначити факт, що наші члени палати панів не сповнили свого обовязку і не зазначили свого становиска при дискусиї над декларациєю бр. Гавча, і се є промах, котрий не дасть ся вже направити, бо хвиля проминула, а пізнїйші евентуальні енунциациї не будуть вже мати відповідного впливу на вні.

Відтак перейшов бесїдник до нашої акциї в краю і замітив, що аґітацийна праця серед суспільности є нашим головним атутом в борбі о справедливу виборчу реформу. Чим більше в сїм критичнім часї устроїмо віч і маніфестаций, чим більше покажемо нашу силу, а вкінци чим більше розрухаємо і заінтересуємо справою наш нарід та доведемо єго до стану елементарного масового напруженя, тим більше будуть з нами числити ся і тим лїпші суть вигляди для нас — особливо при пануючих тепер відносинах за кордоном — що наша борба скінчить ся тим разом успішно. Правительство, а навіть і верховодяча в краю польска партия мусить зрозуміти, що дражнити Русинів небезпечно і що Збруч не є тим китайским муром, котрий спинить могучу хвилю всенародної борби за волю, що забезпечить Австрию і жмінку шляхотско-польских верховодів. Фраза Дзедушицкого: „ми під сим галицким дахом перетреваємо супокійно бурю“

---

2)

С. Н. Єлеоньский.

Старенька церков.

(З дитинних споминів).

— Ну, так що-ж? І заруб бував в ріжний спосіб, а в церквах сей заруб в семи замках... От як!

— А коли єї будували, батюшка? — спитав Матвій мого діда.

— Давно, братя, давно. При матушцї царицї Аннї Івановній, лїт півтораста...

— Еге! А чия-ж се заслуга? Що, чи-ж не наші прадїди нею трудили ся?

— Так оно... Документи показують. Давнїйше не було в Куравинї жадної церкви. Она перша. От як, коли задумали єї будувати, прийшла така грамота.

— Від самої царицї?

Від неї. За єї підписом. І печать на грамотї не така, як тепер, не в пяку, а воску білого...

— Матенько... і воскова? От оно як! Не вже-ж і не помилують? — бурмотів Матвій.

— Надій ся від нинїшних людий помилуваня, — сердито відповів Силантий. — Скорше від козла молока добудеш, як...

— А всего того молодий сьвященик нарубав... Він... о. Андронік... Як приїхав, так і напосїв ся: що се за церков? Відноста.

Треба нову будувати, а то нечесть для Господа такі розвалини... Відома річ, перед начальством відзначитись захотїло..

— Нї, Матвій Митрич, не то... — відповів Силантий. — Се ще давнїйше зачалось. Тут не у сьвященика вина, а в Спиридонї Карпові... Він — купець наш все те затїяв. Коли старий дїдич помер і дїдичка попала в довги, тогди Спиридон Карпов зголосив ся до купна села. Місце відлюдне, купців не було, гроший треба доконче, ну і продала — так як би подарувала. Звісно, жінка... а ще й в бідї... Карпов і покористував ся — за пятнайцять тисяч... А тут сам ліс варт пятнайцять тисяч... От в-того й пішло. Поміщиком став Спиридон Семенич, а сам мужик з Тамбукова... І почалась з того у нас біда. Тямиш? Прийде на раду і намовляє: „Будуйте церков, дерево з ліса дам даром“. А ми не згодились.

— Та так оно було... сказав Матвій, а Силантий згадував дальше минувшину:

— Ми єму відказуємо, а він зачне сваритись: „Дурни! Вам в сьвятім дїлї хочуть помочи, а ви перепони робите... Свині!“ А ми на се сьміємось: „Гарно, кажемо, а чогож ти за других стараєш ся? Нам добре і в старій молити ся. А коли тобі тїсно з твоїм черевом стояти серед нас, засядь в крилосї поруч Єремича і підтягай за ним, як маєш голос“. А Карпов на се: — Та коли я обіт здїлав церков побудовати, як-же слова не додержати“. — „А чогож ти такій обіт робив? Чи ще де захотїлось купити здовжене село?“ — „Се не ваше дїло“. — „Та нехай буде і не наше... обдурив дїдичку“... — „І се не ваше дїло“. — „Ну, і наше і не наше, іди з Богом, ти не з нашої парохії“. Відпекались... Однак він не відступив від дїла. Минуло пять лїт, він знов причепив ся до нас: „Люди православні, не хотїли ви будувати церкви разом зі мною, так позвольте менї одному, і материял і ліс — все *моє*, так як при моїм богацтві се нїчим. Від вас тілько одного вимагає ся — позволеня на будову, згодїть ся“. А ми єму: „Розбогатїв?“... Ну, а ми ще не доробились маєтку, де нам бідним молити ся в богатій церкві. Дасть Бог збогатимось, самі побудуємо від трудів наших праведних“.

— Так, кріпко стояли за нею, матушкою нашою, не давали в обиду, пригадав Матвій.

— Але не устоялись, — відповів з сумною усьмішкою мій дїдусь, однак без докору, а скорше з жалїсто.

— Устоялись би, коби тебе самого не були взяли в відставку, — сказав Силантий. Нїяка сила не перемогла би нас, коби ти був з нами. Та инакше дїло повернуло ся... Чи ти, батюшка, забув, як ми з тобою їздили до благочинного? — Силантий замовк, а Матвій просив:

— Ну но, скажи, як то було.

— Та я вже сто разів про се говорив, — нерадо відізвав ся Силантий.

— Чого доброго любо всегда послухати.

— Ну, що-ж? Знаємо, як... — почав Силантий з разу нерадо, но потім що-раз більше одушевляв ся споминами: — От благочинний візвав єго, батюшку о. Тихона, і мене, як церковного старосту, а за яким дїлом, того в письмі не було означено. Їдемо. Приїхали. І що-ж? Допрос: „А по якій то нерозумній причинї ви робите перепони в Божім дїлї?“ — „В якім?“ питаємо. „Та церкви не позваляєте будувати Спиридону Семеничу Карпову?“ — „А ми, мовляв, в чім тут винуваті? То громада, се громадске дїло“. — „Громада громадою, се правда, великий чоловік, та і ви також не маленькі, — перші люди в громадї. Чому-ж ви не пересьвідчите громаду?“ — „А чого-ж нам на рожен іти?“ — „За Господа? Що се ви! Видко і самі ви не хочете, з того і счинив ся у вас бунт. Подумайте самі, гіршої від вашої церкви нема нїгде і за сто верств. Як так довше она постоїть, то консистория велить запечатовати — а тогдї що буде?“ Страхає нас благочинний. Ну, а ми не дуже то і налякали ся і відрубали: „Не так то легко єї запечатувати, она сильна, она матушка наша, ще сто лїт перестоїть“... — „Перестоїть... Глядїть лиш, щоби ви устоялись на ваших місцях... Дїло поважне“. — „Та знаємо, що поважне — будувати а розвалювати, се не все одно. Іти на перекір громадї неможливо“. Тут якраз виходить сам Спиридон Семенич з сусїдної кімнати, там він скрив ся і слухав нашу бесїду... Черево вперед, на нїм золотий ланцух, чоботи блискучі, а лице таке червоне, гнївливе... і каже: „Се самі головні бунтівники, отче благочинний, — сьвященик і староста. Они збурили цїлу громаду. Староста кричить а піп мовчить, та тим мовчанєм більше лиха робить, як криком. Їх висадити, а дїло, піде як по маслї“. А ми: „Висаджуйте, нам все одно“. Так і відїхали ми при своїм. Коли розказали се ми нашим куравинцям, народ сьміяв ся від радости. Дуже добре зробили, лїпше і не можна! Щоб ми мали такого негодяя Спиридона уважати нашим добродїєм? Нїколи! Знаємо ми єго, волоцюгу. Коби не він, двірска земля була би нашою; так як він, кождий би купив; а тепер він нас знищить. Пройдисьвіт, обманець. Видиш, совість гриве... Відкупити ся хоче у Господа за обманьство. А ми таки не позволимо!... За гроші дїлом Божим заниматись? Нї, — не допустимо до того, безчестити нашу матушку, церкву Божу... Проч з нечистими руками! Ми вже самі колись тее — то нашими праведними грішми, а не так Бога прославляти... Силантий одушевив ся, но Матвій глянув на купу дерева і сумно сказав, розмахуючи руками:

— І що з всего того вийшло!

Швидко а утло виростаюча шкільна молодїж обох полів, ослаблені реконвалесценти, женщини, що кормлять скупо і слабо збудовані, особливож особи кождого віку, недужі на жолудок і старцї найдуть в мучцї Ґурґуля средство, скріпляюче їх сили з великим хісном для орґанїзму. Сю легку а дуже відживчу поживу знесе та стравить навіть дуже ослаблений жолудок.

984 4—14

показала ся вже пустою фразою, о стілько небезпечною, що може при легкодушній опірности шляхотских варозуміяців в результаті залити край потоками крови.

Народний Комітет вважав за відповідне рушити маси і в тій цїли зарядив не лиш уряджуване зборів і демонстрацийних віч, але видав також маніфест і дві брошури, котрі розкидають ся в тисячах примірників. І завдяки Комітету та нашої преси не остав без успіху, бо вже тепер можемо повеличати ся поважним рухом вічевим, котрий звернув собою увагу далеко навіть поза границями краю. Вистарчать сказати, що від дня 28 падолиста, то є від дня проголошеня реформи бр. Ґавчом саме наше сторонництво урядило по день зборів в ріжних повітах краю 69 великих віч (малих по громадах не числимо) а по конець сего року заповіджених є дальших 35 віч, так що протягом одного місяця ми можемо виказати ся поважною цифрою поверх сотни величезних віч і маніфестацій. А є надія, що тих віч в січни буде еще два або і три разів більше, що є обзором вельми потїшаючим, не тілько в огляду на саму акцию за виборчою реформою, але і наше становисно в державі і краю.

Відтак обговорював бесїдник наше становисно до инших руских партий і замітив, що єдиним, якого ми всї повинні держ ся, є засада „getrennt marschieren, vereint schlagen". Справедлива виборча реформа є тим спільним капіталом, з котрого ми усї будемо потягати відсотки, тож повинні ми також зрозуміти, що в таку боєву а важну хвилю ми повинні усувати все, що непотрібно нас взаїмно дражнить і виникало-б діверзию в рядах нашої народної боєвої сили. Нехай кожде з руских сторонництв старає ся як найбільше зробити для борби за загальне і рівне право голосованя, а наша спільна цїль буде осягнена.

В дальшій части реферату бесїдник обговорював вже in concreto наше становисно супроти ріжних чинників краю як і про всякі заходи і роботи комітету, котрі суть in statu nascendi і котрі яко такі, годї виясняти публично перед часом, для того ту часть реферату вже поминаємо. По тім рефераті бесїдник предложив слїдуючі резолюциї, котрі принято одноголосно:

I. З'їзд делеґатів руского народа цїлого краю витає з одушевленем заповідь виборчої реформи до австрийского парляменту на основі загального, рівного, тайного і безпосередного права голосованя та домагає ся, щоби заповіджену реформу переведено як найскорше хочби на случай потреби і дорогою октройованя.

II. З'їзд протестує проти того, щоб на основі всїляких канулїсових торгів з верховодячою в краю клїкою, руский нарід в евентуальній виборчій реформі в який небудь спосіб скривджено, а з окрема протестує проти того, щоби компетенцию галицкого сойму і галицких властий розширювано, або щоби чи то дорогою нерівного розділу мандатів, чи через задержане посередности виборів, чи то вкінци через примінене плюральної або пропорціональної виборчої системи, признано рускому народови в Галичині менше мандатів, віж єму після числа населеня по справедливости належить ся.

III. З'їзд заявляє, що беручи на увагу розвинену вже з руской сторони акцию, руский нарід без огляду на сторонництва буде добивати ся справедливої виборчої реформи всїма леґальними способами, та що на случай, коли-б ті леґальні средства не віднесли успіху і правительство предложило проект виборчого права кривдячий Русинів, нарід руский не дасть ся здержати від рішучої і масової самооборони, а одвічальність за се спаде на тих керманичів держави, котрі в д остерігаючим голосом самого народного руху у Східній Галичині як і народних руских діячів перейшли для хвилевої вигоди до дневного порядку.

IV. З'їзд висказує своє глубоке пересьвідчене, що справедлива виборча реформа лежить так в інтересї краю як і держави. В інтересї краю для того, що при теперішній ординациї виборчій цїле населене Галичини без огляду на народність і віроісповідане віддане є на поталу девастацийної політики одної, нечисленної навіть пануючої верстви — а для держави для того, що при істнуючім положеню, всї власти ділаючі в краю віддані суть і мусять бути віддані на вислуги для верховодячої кліки на некористь загалу, що відкопано в найширших кругах населеня довіре до сеї держави і єї орґанів, а з окрема підкопано в тім населеню почуте права і віру в безсторонність державної адміністрациї. При тім, справедлива виборча реформа вирівнає також політичний вплив руского і польского народа в краю а тим самим дасть підвалину до національного порозуміня безпосередно між ними дом руским а польским, того порозуміня, котрого край і держава так для загального супокою як і культурного двигненя Галичини так дуже потребує.

V. З'їзд домагає ся, щоби при творенню виборчих округів населене жидівске виелїміневане і для того населеня утворено окремі виборчі округи на основі національного катастру.

VI. З'їзд висказує своє домагане, щоби правительство перед уложенем остаточного проекту виборчої реформи вислухало також парляментарних заступників руского народа яко єго леґальну репрезентацию, а з окрема застерігає ся проти того, щоби правительство принимало на себе які небудь зобовязаня супроти „польского кола", не поінформувавши перед тим про домаганя противної сторони ру ку делеґацию і не вислухавши в тім напрямі єї опінії.

VII. З'їзд рішає вислати депутацию до президента міністрів бар. Ґавча з тим, що ся депутация має предложити президентови міністрів домаганя руского народа в справі виборчої реформи а заразом поінформувати єго про стан умів серед руского населеня краю, та остерігти центральне правительство перед тими небезпеками, які викличе і викликати мусить несправедливий для Русинів проект виборчого права.

В дискусиї над обома першими рефератами забирали голос пос. д-р Олесницкий, пп. Сиваско, Л. Цегельский, д-р Копач, д-р Л. Кульчицкий з Коломиї, пп. Тимотей Старух, Тит Якимів, відтак пп. Іван Прибила з Романова, п. І. Гарасимович і другі. Резолюциї віча рішено висилати телеґрафічно до бр. Ґавча, а депутацию має вибрати сам Комітет Народний. Кромі того принято резолюциї пос. д ра Олесницкого, щоб в критичних моментах скликати евентуально всенародне віче до Львова а по предложеню правительством в лютім проекту виборчої реформи, Ширший Народний Комітет, котрий має порішити ті средства, яких належало-б ужити в дальшій евентуальній борбі.

Вкінци принято ще кілька резолюций п. Л. Цегельского, між иншими також резолюцию, щоб в інтересї успіху нашої борби по обох сторонах кордону увійти зараз в тісніїші зносини з нашими політичними орґанізациями за кордоном.

На вість, що тернопільске староство заборонило пять віч пос. д-р Олесницкий в рішучій промові запротестував проти того поведеня галицких властий, котрі суть хиба властями польскими а не австрийскими, коли видають зарядженя проти акциї за реформою проголошеною центральним правительством. Рішено вислати депутацию в послїм Романчука, д-ра Олесницкого і нового голови „Народного Комітету" д-ра Костя Левицкого до намісника, щоб вияснив се поведене підчиненим собі орґанів і видав зарядженя щоб не обмежувано свободи зборів запорученої законами.

Справа виборчої реформи і нашої політики були найважнїйшими справами полагодженими на з'їздї. Кромі того реферовано про діяльність „Народної Канцеляриї" і часть адміністрацийну Народного Комітету, про нашу пресу і переведено вибір до центральної управи, з чого здамо звіт окремим разом.

— Фонд Боєвий за загальне виборче право жде на добровільні жертви руского патріотичного загалу!

Перший з'їзд делеґатів філії Руского Товариства Педаґоґічного.

відбув ся ві второк 26 с. м. справді величаво і поважно. Явило ся 42 відпоручників. Заступлених було 22 філїй і головний видїл; лишень 5 подальших філїй (на загальне число 27) не прислало делеґатів. На нарадах був також перед полуднем посол і радник шкільний О. Барвіньский присутний. Наради тревали цїлий день з малою перервою в годинах 1·30—3.

Переведено основну дискусию над діяльностию Р. Тов. Пед. доси і признано вповні так головній управі як і філїям чималі заслуги поло піднесеня нашого шкільництва і народного учительства. Ухвалено в части реорґанізацию товариства при нагоді зміни статуту, а іменно в тім напрямі, щоби товариство могло як найбільше членів зівсїх кругів суспільности приєднати і зробити товариство як найпопулярнїйшим, так як сего єго цїль і діяльність вимагають. Ухвалено змінити чужі та не популярні назви в фірмі това (пр. педаґоґічне на шкільне, анальфабети на неграмотні), виріжнити кілька родів членів (звичайних, що платили би 2 К, спомагаючих або надзвичайних, які вносили би 1 К або навіть і 50 с. пр. для селяньства і міщаньства). Дискутовано над напрямом видавництв і часописий тов-а і доведено до деяких резолюций, які будучий видїл має взяти під розвагу і виконати. Найбільше радженю над тим, щоби філїям дати більше свободи в діланю, більше самоуправи і тим чином перевести більшу децентралїзацию. Були і такі голоси, щоби округи чи повіти мали для себе окремі товариства педаґоґічні чи шкільні, а у Львові був лишень Союз для всїх повітових товариств. Сї цїнні гадки приняв головний видїл устами голови о. І. Чапельского дуже радо і з найбільшим узнанем, так як він і доси давав філїям свободу і попирав всяку конкретну, позитивну працю не накидаючи з гори якогось одинокого напряму і одинової роботи по округах. Дуже цїнні вказівки і гадки подали прихутні при оживленій дебаті над заснованем приватних шкіл, особливо народних. Сю акцию як і курси для неграмотних та курси приготовляючі до середних шкіл і семинарий учительских узнали збори за далекосягні і під пору необхідні і основні для народної праці. — Вкінци висказано ся за тим, щоби учительство лучило ся в одну велику і сьвідому громаду та добивало ся всякими леґальними средствами поліпшеня своєї долї і піднесеня свого стану, так як на се заслугують за свою тяжку і важну працю. В загальнім вічу учительскім, яке аранжує краєво (с. є. польске) товариство педаґоґічне і кравевке учительство, ухвалено не брати офіцияльно участи через відпоручників обох руских товариств (с. є. Р. Товариство Пед. і Взаїмної помочи), лишено однак учительству повну свободу що-до прилученя ся до сеї акциї, яка є на часї і стала ся в виду послїдних ухвал соймових конечною. Ся резолюция що-до участи, а властиво небрана участи обох руских товариств запала тому, бо оба товариства не дістали доси ніякого запрошеня а навіть офіцияльного повідомленя, так що і тут добачувано справедливо нехтоване всего, що руске. — При сїй нагоді виразив з'їзд бажане, щоби Руске Товариство Пед. і Взаїмна поміч (яка числить вже 800 дійсних а крім того має 382 не здекларованих членів) повинні стояти в як найтіснїйшій взаїмці і переводити все спільну акцию і роботу в справі згуртованя і осьвідомленя всего руского учительства.

При кінци наради відчитано внесеня сих філїй, які не прислали своїх відпоручників і рішено йдучи за бажанем послїдних загальних зборів товариства (з дня 2 лютого 1905) і зборів філїї в Коломиї урядити загальний збір за р. 1905 який відбуде ся 1 або 2 лютого 1906, не у Львові лиш на провінциї, полишено одним головному видїлови вільну руку що до вибору міста. — Зборам проводив проф. О. Ярема, делеґат і голова філїї в Перемишли а від 6 год. проф. Т. Біленький, голова і делеґат філїї в Самборі. З'їзд скінчив свої наради о год. 7. — Голова товариства о. І. Чапельский подякував присутним за труд і живу участь в нарадах і виразив бажане, щоби такий з'їзд повтаряв ся рік річно і приніс товариству і всо філїям як найбільшу користь і успіхи.

З Росиї.

Телеґрами.

Москва. Вчера о год. 11 перед полуднем із стациї Перова московско-казанської зелїзниці прийшов окремий поїзд з відділом революцийної міліциї, зложеним з 200 осіб. Заняли вони машину льокомотиви, куди прибуло також 2000 страйкуючих робітників. Товпа заняла склад живности. Прийшло до стычки з військом, уставленим коло двірця. Товпа, зібрана коло Николаївского двірця, стріляла на військо. З даху двірця ярославскої зелїзниці відділ ґвардиї стріляв на товпу. Стациї Люберси і Перово находять ся в руках революціонерів; на обох стациях виставлені червоні хоругви.

Петербург. Люди, що приїхали з Москви, кажуть, що революцийна міліция складає ся там з студентів з Москви, Харкова і Одеси. і то переважно з т. зв. „вічних" студентів, що давно вже не належать до університету. Крім того належать до міліциї робітники фабричні.

Петербург. Всї друкарні дневників, крім „Нов. Времени", страйкують. Військо нарком уникає стичок з народом. Рада міністрів постановила як найострійше виступити против загального страйку. Ґенерали Дубасов в Москві і Скалон у Варшаві дістали далеко сягаючу повновласть.

Петербург. Страйк кінчить ся. Складачі в друкарнях вернули до праці. До Варшави відходять поїзди під охороною війска. На кількох шляхах портової зелїзниці здержано рух. В одним місци військо шаблями розігнало товпу. У виборскій части міста військо стріляло до людий, що хотїли здержати від електричної зелїзниці.

Петербург. Одно досить велике товариство, оперте на засадах маніфесту в д. 30 жовтня, видало відозву до робітників, щоби не давали ся уводити революционерам, бо страйк не удає ся, а державна дума напевно заспокоїть їх жаданя.

Ейдкунн. Дня 23 с. м. був у Лїбаві спокій але положене все таки поважне. Наслїдком почтового, телеґрафічного і зелїзничого страйку місто є цїлком відрізане, а довкола панує анархія. Цїла рівнина коло Лїбави обнята повстанем. Надіють ся, що в самій Лїбаві не прийде до заколоту.

Київ. На пат. св. вечер увязнено богато осіб з урядничих кругів, особливо урядників зелїзниці, котрих дирекция зелїзниці телеґрафічно візвала була до Київа. Арештовано около 700 осіб, між ними богато Поляків. У ґенерал-ґубернатора явила ся депутация, щоби уявнених випущено на сьвята. Ґенерал-ґубернатор зателеґрафував до Вітого, але не дістав відповіди. — Зелїзничий рух між Київом а Одесою і Москвою перерваний. В понеділок прибув поїзд з Київа до Волочиск під охороною війска, але йшов 17 годин. Вчера поїзди не йшли. В кількох місцях шлях ушкоджений. В ночи нападано на улицях Київа і по стациях зелїзниці, а навіть у ваґонах, пересторога, що поїзди підуть у воздух.

— Жертви на Боєвий фонд просить ся слати зараз на адресу: Краєвий Союз Кредитовий. Львів, Ринок ч. 10 — на книжочку ч. 3000.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Рада державна.

Прага. Narodni Listy доносить, що державна рада вбере ся в остатнім тижни січня для окончної полагоди торговельного договору з Італією, а може і з Росиєю та балканьскими державами; потому прийде на чергу справа рекрутів, а в половині лютого виборча реформа і удержавлене північної зелїзниці. Зараз по новім роцї буде скликаний на кілька днів моравский сойм.

Виборча реформа.

Відень. На домагане польских послів голова польского кола ґр. Дідушицкий імовірно скличе до Львова на д. 17 січня соймове коло польске, щоби обговорити правительственний проект виборчої реформи.

З Франциї.

Париж. Католицкі дневники оголошують виїмки з білої книги Ватикану, котра незадовго має появити ся. Дотичає вона відносин Ватикану до Франциї і обновіщує богато документів, між иншими письмо папи Пія X-го до президента Любета, в котрім папа звертає увагу, що змагане Франциї до розділу церкви від держави має на цїли не лише сам той розділ, але й знищене християньства у Франциї. Книга рішучо збиває замід, мов би то Ватикан поборював Францию. Вкінци каже ся в ній, що хоч на підставі міжнародних договорів Франция має опіку над католиками на Сходї, всеж таки рішене в справах тої опіки повинно належати до Ватикану. — Як заявили, пятьох французских кардиналів має в четвер вібрати ся в Парижи, щоби нарадити ся над положенем, витвореним законом о розділї церкви від держави. Сею справою має також заняти ся з'їзд французского епіскопату, скликаний до Парижа.

Париж. Президент Любе надав російскому амбасадорови Нелідову з нагоди 50-лїтного ювилею дипльоматичної служби велику хонту леґії гонорової. Сю відзнаку вручив амбасадорови президент кабінету Руве.

Мароко.

Танджер. Султан не приняв на скликане мароканьскої конференциї до Мадриту заміть до Альґедірасу.

Російске посольство в Кореї.

Льондон. Daily Telegr. доносить, що до Сеулю приїхав російский урядник, котрий має напевно заложити в Сеулю російске посольство.

НОВИНКИ.

— Русини і Русинки! Памятайте на фонд боєвий за загальне виборче право!

— **Слово до бучацких повітових орґанізаторів!** Сором в жилах кров стинає, серце стиснає ся з жалю, коли придивити ся просьвітній і „орґанізаторскій" праці наших бучацких інтеліґентів! Запечатаєм і найлїпшим сьвідоцтвом тої патріотичної роботи були послїдні вибори. На 250 правиборців впало на руского кандидата 48 голосів! А тепер коли починає ся борба о загальне, безпосередне голосоване, в Бучаччині нічна тишина. Ходить чутка, що десь по сьвятах скличуть до Бучача віче. Дуже добре. Але чого то вичікувати, чим на пізнїйше відложимо, тим менші користи. Чим не кіпше би було тепер перед сьвятами, от в ярмарковий день, ужадити віче, коли за всїлякими орудиями в місті народу тьма-тьменна. А як

РУСИНИ! Домагайте ся всюди **ТУТОК і ПАПЕРЦІВ** **„ЗОРЯ"** оподатвованих з 5%, на руский народний фонд. Кождий листок має випечатану водним друком напись „Зора" для відрижненя від злих наслїдовань. Цїна приступна, якість знаменита. Взірці даром. Ласкаві замовленя полагоджую відворотною почтою. Братя Ельстер *Львів, Охоронок ч. 9.* 933

би величаво оно випало. А по сьвятах кождий мужик забирає ся до зимової господарскої роботи. А не буде з нашої бесіди нічого, бо бучацкі повітові орґанізатори нас не хочуть розуміти. От в руськім касині приготовляє ся баль на мясниці і вже замовили нові столики до віста. — *Мужик.*

— **Махерства в справі виборчої реформи.** Як доносить Gazeta narodowa, значне число польских послів зажадало від презеса віденьпослівсоймового польского кола, ґр. Войтіха Дзедушицкого скликаня ще ваним розпічне ся по сьвятах сесия ради державної, соймового польского кола для обговореня справи правительственного проекту о загальнім праві голосованя. Позаяк рада державна збере ся імовірно 20 січня, то ґр. Дзедушицкий скличе соймове польске коло мабуть на 17 січня до Львова.

— **Сумни конець польскої бляґи.** Тілько в своїм часї реклямовані і вихвалювані польскими ґазетами винаходи Щепаніка, чи там польского Едізона, як єго називали, показали ся остаточно „непрактичними". Тиждень тому назад у Відни відбули ся збори акціонерів Щепанікового товариства, котре по вислуханю звіту д-ра Віндера ухвалило ліквідацию. Ухвалено також продати за всяку ціну патенти Щепаніка, оцінені колись на пів міліона, а тепер на... кілька тисяч.

— **Дальше образоване учительских кандидатів.** Пруске міністерство просьвіти прикладає велику вагу до того, щоб учительским кандидатам середних шкіл, студиюючим нові мови, подати нагоду основного вдобразованя у своїм фаху. Тому порозумілось з анґлійским міністерством просьвіти, котре згодило ся певному числови пруских учительских кандидатів надати місця асистентів при висших школах в Анґлії і Шкоциї. Кандидати зобовязують ся ся лише відбувати деякі дві години конверсацийні вправи з малими відділами учеників. Впрочім не обовязані вони більше до ніякої шкільної служби. З французким правительством заключено також подібну умову. Сей практичний спосіб образованя повинно би звести правительство й австрийскої держави, коли хоче, щоби учительскі кандидати знали добре мови бодай сусїдних народів.

— **Упадок ручного ремесла.** Анґлійский конзуль у Філядельфії подає свому правительству звіт з шевского промислу за рік 1904. Після него в шевскім промислї в Америці працювало в тім році лише 197.000 робітників, підчас коли в Анґлії було занятих ще 290.000. Всеж таки Америка витворює далеко більше обуви, як кождий инший край на сьвіті, а се тому, що Америка має так незвичайно усовершені шевскі машини, котрими виробляє обув. На увагу заслугують уступи звіту, що виказують, що за величезний поступ зробили в Америці шевскі машини. Отже щоб зробити ручно 100 пар мужеских черевиків, треба було в 1865 р. ужити до того 2225 годин праці і кожда пара, ручно зроблена, коштувала тоді пересічно 21 марок. Та сама скількість обуви і тої самої якости зладжена машиною в 1904 р. коштувала 298 годин праці, а пересічна ціна кождої пари виносила 3 марки. Та величезна знижка ціни за обув дала Америці спромогу опанувати сьвітовий ринок до того степеня, що ніяка инша держава не може з нею конкурувати. На основі статистики, на котру той конзуль покликує ся, випродуковано в Сполучених державах в 1900 р. 219 міліонів пар обуви а в минулім році аж 620 міліонів пар. Робітники при шевских машинах не потрібують зовсім учити ся шевства, бо при великім поділї праці кождий чоловік научить ся в кількох годинах машинового шевства. Подібний як у шевстві упадок ручної роботи в користь машинової проявляє ся в кождім иншім ремеслї і остаточний результат всюди той сам. З одної сторони людство, а з другої працюючий для него невільник — машина.

— **Про гостину руского театру** пишуть із Стрия. Гостина руского театру в Стрию дає рускій публиці сим разом високе артистичне вдоволене. Складаєсь на се репертуар, режисерия і артистичні сили. В репертуарі пересувались поперед очи публики найкрасші і найновійші твори української драматичної літератури, а то першого нашого сучасного драматурґа Карпенка-Карого. З давнійших єго творів бачили ми „Наймичку", „Сто тисяч", з новійших „Бурлаку", „Суєту", „Батькову кавку", „Хазяїна" а побачимо ще „Мартина Борулю". Крім того давано Яновскої „Лїсову квітку", Аркаса „Катерину" і Сметани „Продану наречену". Та коли висказуємось з признанем про репертуар, то тим більше признанє належить ся управі театру і режисери. Се рішучо не той самий театр і не ті самі люди, яких знаєм з літ попередних. Все змінилось до самого коріня, ми бачимо на сцені не артистів а живих дійсних людий, дійсне правдиве житє, а супротив того й наші народні штуки представляють ся зовсім инакше і зовсім инакший будять інтерес. Минули ті часи, де можна було в нашім театрі бачити артистів з невивченими ролями, протягуючих поодинокі квестиї, карикатурюючих селянина. Нинї все те уступило — на сцені панує артизм і реалїзм, театр наш змінив ся до непізнанки. А серед того вишколеного артистичного окруженя сяють ясним-сьвітлом дві першорядні зьвізди українського театру: Мария Заньковецька і Микола Садовский. Їх креациї — се недорівнана артистична росіш для руских видців, кебуючих ся їх кождим словом і кождим рухом. Садовский порвав публику в „Хазяїні", „Наймичці", „Лїсовій квітці", а передовсім в „Бурлаці" і „Суєті". Заньковецку бачили ми доси в трех зовсім відмінних ролях в „Наймичці", „Лїсовій квітці" і в „Суєті", а в кождій з нихзмалась первостепенною артисткою. Не диво, що гостина сих велитнів нашої сцени остане в памяти кождого на довгі часи. Опера „Катерина" і „Продана наречена" вийшли рівнож зовсім бездоганно, з виїмком орхестри, котрої дирекция мимо всїх заходів не могла в Стрию відповідно доповнити. Крайна пора була-б, щоби наш театр спромігся на більшу власну орхестру. Публика від третого представленя почавши заповняє салю кождого вечера. Між гістьми бачимо кромі місцевих Русинів також численно репрезентовану околицю і то не лиш з під Стрия, але з Болехівщини, Долинщини а навіть Калущини. Послїдне представлене театру в Стрию буде в пятницю 29 н. ст. грудня, почім виїздить театр до Перемишля.

— **Социялїстичний міністер.** В Льондонї відбуло ся недавно заприсяженє нового анґлійского кабінету міністерияльного. Велику сензацию викликав міністер Джон Бурнс, прийшовши пішак в звичайній робітничій, синїй блюзї та в капелюсї з обвислими крисами. Так явив ся головний проводир анґлійских робітників перед королївскою палатою і привитаний бурею оплесків від тисячів народа, пішов представити ся королеви і вложити в єго руки торжественну присягу. Джон Бурнс став героєм дня і анґлійскі часописи розписують ся на цїлих шпальтах про сю достойну пошану людину. Уродив ся він в Льондонї, куди єго родичі примандрували із Шкоциї. Вже в 10 році житя робив у фабрицї сьвічок, відтак був якийсь час післанцем, пізнїйше термінатором у Коваля, а вкінци учеником у фабрицї машин. В неділї та сьвята помагав в роботї кельнерам, щоби своїм заробітком допомочи матери. В 16 році житя виголосив першу промову на мітинґу, за що хотїли єго вигнати з фабрики і лишити сьвідоцтва з відбутої практики. По роботї у фабрицї учив ся пильно та читав безнастанно, щадячи кождий гріш на книжки. Навіть в Африцї, над рікою Нїґром, де цїлий рік працював як механік, вспів від часу до часу вистарати ся о якусь книжку. Повернувши до Льондону, виголосив на однім мітинґу промову, за котру єго увязнили. Відтак відбув подорож по Европі, студиюючи робітниче питанє, а осївши опісля постійно в Льондонї як робітник за тижневою винагородою, посьвятив ся орґанізациї робітничої верстви. Єго імя стало голосне в Европі підчас великого страйку льондоньских портових робітників в 1889 р. Підчас послїдних виборів до парляменту Бурнс не мав навіть на фіякра, а треба знати, що вибори в Анґлії коштують величезні суми. Всеж таки єго вибрано. Тепер президент нового кабінету Кемпбель-Ванерман покликав єго до співробітництва у правлїню, повіривши єму теку льокальної адміністрациї. Бурнс є завзятим абстинентом. В своїм житю не випив одної каплї алькоголю, а так само нїколи не курив. Навіть зимою ходить без пальца і не позволяє собі бодай на таку вигоду як рукавички. Єго жінка така-ж сама проста людина; не держить слуги і всю домову роботу полагоджує сама. Публика дуже цїкава, що Бурнс зробить з міністерскою пенсиєю в квотї 2000 фунтів [48.000 К] річно, бо доси в своїх аґітацийних бесїдах виголошував погляд, що нїхто не сьміє мати більшого доходу як 500 фунтів.

— **Америка Европі „на сьвята".** Перед кількома днями привіз американьский пароплав „Філядельфія" до Европи 3225 листових мішків, між ними 60.000 переказів загальної вартости яких 10 міліонів корон. Є се переважно сьвяточні і новорічні дарунки від еміґрантів для їх родин в Европі.

— **Про Хрусталева,** увязненого проводира робітничої ради, подають російскі часописи ось-які подробиці: Хрусталев з прізвищем Носар походить, як Гапон, з України. Уродив ся в Пирятині полтавскої ґубернії сином столяра, в молодих лїтах працював в ріжних ремеслах, а кожду вільну хвилю уживав до науки. Приватно вложив іспит з VI кляси ґімназияльної в Лубнах, а по кількох лїтах записав ся на університет в Петербурзї на правничій видїл. Тут відразу війшов в гурт людий, що віддавав ся пропаґандї між робітниками, і будучи вже помічником присяжного адвоката, розпочав практику в друкарни. З весною с. р. вислала єго друкарня, де був занятий, своїм делеґатом до робітничої ради і тут сейчас видвигнув ся на передове місце.

— **Еміґрация людий і капіталу з Росиї.** Німецкі часописи доносять: Число утікачів з Росиї зростає з кождим днем так швидко, що в теперішній зимовій порі годї дати всїм пристановище. Переповнені російскими еміґрантами особливо Берлин і Кеніґсберґ. Російский капітал, що від року еміґрує звідно за границю, тепер просто заливає німецкі банки. В берлиньских банках уміщено в сїм році кількасот міліонів рублїв. Берлиньскі готелї переповнені по береги втікачами з Росиї. Російскі студентскі мундурки стрічає ся в Берлинї на кождім кроцї, а так само всюди чує ся російску мову. — Те саме можна сказати про Львів і Краків, де також задержує ся велике число втікачів з Росиї, щоби переждати бурливі часи, а відтак по заведеню ладу і спокою в Росиї назад повернути.

— **Аґрарні заворушеня** мали вибухнути на Волини, як доносить „Gazeta narodowa". В Піщові, добрах ґр. Йосифа Потоцкого селяни вигнали офіциялїстів і забрали землю в свое посїдане. В Кременци мало знов відбути ся хлопске віче, де уряджено не приймати викупна ґрунтів, приналежних до властителїв дібр, але селяни мають ті добра відобрати і розділити між себе. — Можливо річ, що донесенє орґану подільских махерів є лише фіктою, пущеною для постраху перед евентуальним перенесенєм аґрарних заворушень на галицке Поділє — о що й головно ходить — викликана з боку галицких властий репресалїй супротив вічевого руху в справі виборчої реформи серед руского народу.

— В справі поручника Ґрібля, застріленого онодї ґанделесом Унґаром, виходять на яву подробиці, що кидають на цїлу подію зовсім нове сьвітло. Ґрібель мав вносини з одною Жидівочкою, котрі так єго компромітували, що військові власти потягнули єго до одвічальности. В ту саму справу був вмішаний також Унґар, що був навіть якимсь свояком Жидівочки. Яка сцена між офіцером а Унґаром попередила катастрофу, доси не знати.

— **Отворенє філії „Просьвіти" в Заліщиках** разом із загальними зборами відбуде ся в понедїлок 1 січня 1906 в комнатах „Руской Бесїди". Торжество розпічне ся богослуженєм в місцевій церкві о год. 10 перед полуднем. — *Комітет.*

— **Премії за добре віщованє погоди.** Значінє добрих проґнов погоди, особливо для рільництва і морскої плавби, не дасть ся нинї заперечити. Дуже високо ставлять єго Американцї, котрі й вимагають до того, щоб віщованє погоди о скілько мож видосконалити. В тій цїли визначили вони нагороди для тих, що їх проґнози найчастійше здійснили ся. Виходили при тім із становища, що коли такі премії мають дійсно заохотити когось до совісної працї, то й мусять мати неабияку вартість. Тому першу премію установлено в сумі 500.000 долярів, а другу в сумі 250.000 долярів. Щоби ті міліонові на наші гроші премії осягнути, варто очивидно завдати собі працї в згаданім напрямі. Хто хоче, може спробувати.

— **„Сокільский Базар" у Львові** жертвував на цїли Руского Товариства педаґоґічного 20 К титулом опусту з товарів побраних народним учительством, що вповні узнаєть ся. Нехайже учительство попирає і дальше що змога свій руский Базар з приборами шкільними.

— **На боєвий фонд** вібрав п. Корончевский в Вібрцї 6 кор. 80 сот. які через п. Цегельского передано касї „Нар. Комітету".

— **До нинїшного числа „Дїла"** долучаємо 17 арк. III-го тому повісти „Фараон".

Збори і засїданя.

В Лагодові пов. перемишляньского відбуде ся віче в справі реформи виборчої дня 31 грудня 1905 о годинї 2 по полудни, на котре запрошує — *Комітет.*

Віче в Жабю відбуде ся дня 31 с. м. На дневнім порядку: 1) Справи виборчої реформи. 2) Просьвітне та економічне положенє руского народа. Дискусия при вільних внесенях. — За комітет *Іван Сінятович, Федір Лоскурійчук, Михайло Гончук,*

Руске всенародне віче в справі реформи виборчої відбуде ся дня 3 н. ст. січня 1906 в Белеєві долиньского повіту о годинї 4 по полудни в домі Антона Гаркота. Прошу о участь — *о. Теодор Богачевский.*

Конференция української социяльної демократиї у Львові відбуде ся 28 с. м. з отсею програмою: 1) Революция в Росиї. 2) Становище супроти сторонництв на Українї. 3) Загальне право голосованя. 4) Справа орґанїзациї. 5) Проект аґрарної програми. Наради розпічнуть ся о год. 9 рано в льокали тов-а металевих робітників в пасажи Міколаша.

Віче загальне відбуде ся в Теребовли дня 2 січня 1906 о год. 1 по полудни в домі належнім до наси „Поміч". Порядок дневний: 1) Реферат про реформу виборчу. 2) Реферат про наше шкільництво, 3) Внесеня. — За комітет вічевий: *о. Теодор Цегельский,* парох в Струсові.

Народне віче в справі виборчої реформи відбуде ся в Марківцях, повіта товмацкого, дня 31 н. ст. грудня 1905 о годинї 2 пополудни. — За комітет *Семанъ Пастернак.*

Дня 1. січня 1906 о 1 год. відбудуть ся довірочні збори філії „Руского Товариства педаґоґічного" в Калуши в комнатах „Руского Касина" з слїдуючим порядком: 1) Звіт делеґата. 2) Відчит. 3) Внесеня. Просить ся о як найчисленнїйшу участь!

Видовища і забави.

Дня 31. грудня 1905 відбудесь в Калуши аматорске представленє 2 комедий „Настоящі" і „Заверуха". Початок о 8 го вечером в сали Ляндсмана. Ціна місць: к сла по 2 К, лавки по 1 К, вступ 50 сот. а ід міщан і селян по 20 сот.

З товариств.

На загальних зборах товариства українських социял-демократів „Воля" у Львові вибрано ось-який видїл: С. Вітик головою, Панейко містоголовою, Возняк, Олексин, Чума, Глинчак, Буняк, Росткович і Мулик видїловими, а Панас і Пак до контрольної комісиї. При товаристві має засновати ся робітничий хор.

Послїдні вісти.

Петербург. Революцию в Москві здавлено. Вчера видано нову ординацию виборчу з правом голосованя всїх, що платять які-небудь безпосередні податки без огляду на висоту — а з робітників ті, що суть заняті в заводах, де працює що найменьше 50 робітників. Вкінци дрібні купцї і ремісники.

Репертуар руского театру (тепер в Стрию) в четвер 28 с. м. другий раз „Суєта", комедия в 4 діях Карпенка-Карого, послїдне представленє і виступ п. М. Заньковецької.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 36.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому" ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропиґійского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в дні звич. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудни від 3—5.

Надіслане.

Специялїст в діточих недуга х

Д-р В. Ґукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю діточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Іродзїцких ч. 4 І. п.

Адвокат краєвий

Д-р Иосиф Партицкий

отворить в днем 1 н. ст. грудня 1905 канцелярию 10.0 18—?

в Станиславові

ул. Сапіжиньска (Тисьменецка) ч. 33.

Пов. Дирекция Дому торговельно-промислового

„Доставу" в Станиславові.

Склад товарів церковних, фелонів, лямп, паукiв і т. д.

З присланого фелона так що-до краси як і цїни єсьм дуже вдоволений. Радо своїм знакомим поручу „Доставу", але найлучше за „Доставою" промавляє сам фелон.

З поважанем: *О. Кисілевский,* парох Незвиск.

1109 1—1

Новий великий шпиталь

для цивільних і військових без ріжницї нагодности і віроісповіданя задумує будовати краєве тов. Червоного Хреста у Львові. Льоси на сю цїль по однїй коронї до тягненя 21 грудня можна всюди дістати. Головні виграи на домаганє в готівцї 15.000 К 9.000 К і 3.000 К, разом 5000 виграш вартости 70.000 К. 11 льосів за 10 К 45 сот. разом з рекомандованою пересилкою можна дістати в банковій конторі Шіца і Хаєса, Львів. 780

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. І.

проти Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

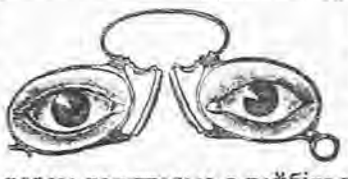

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїмані инші прибори оптичні. Всїмані направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Іван Савицкий бувший львівский ґімназиист нехай зголосить ся в його власнім дуже пильнім інтересі до Осипа Безпалка в Глїбові на Буковинї. 1094 2—2

Студент фільозофії, совісний і справний інструктор, глядає лекциї на провінциї Х. У. 31, poste restante Львів. 1077

На коляду!

ВАЖНЕ ДЛЯ СЬВЯЩЕННИКІВ!

Рускі образки з рускими підписами і рускими текстами по 80 сот., 1·50 К, 1·70 К і 1·90 К власного накладу дуже красно викінчені (картонові) поручає руский купець **Он. Петро Довган** в Борщеві п. в місци. 1097 4—10

Станция для двох учеників потрібна від 1 січня 1906 у Львові. Відомість в редакциї „Дїла". 1084 2—3

Іспитований ди уміючий вести хор, в теноровим голосом, глядає місця. Адре увати до Замочка ч. дому 16, п. Жовква. 1108 1—2

В Краківци єсть дуже вигідний льокаль на корінний склеп, з помешканєм, в самім ринку зараз до винаймленя. В місті, де находить ся суд, податковий уряд і инші уряди нема ніякого християньского склепу, тому заложенє єго малоби красну будучність, тим більше, що тепер будуть будовати зелїзницю з Яворова до Ярослава через Краковець. Рефлектуючі зволять зголосити ся до руско-кат. Уряду парохіяльного в Краківци. 1107 1—3

ФОРТЕПЯН Швайцгофера, короткий, майже новий, на сьвяточний дарунок дешево продам. Войнарович, Ринок, 8. 50 1—2

Вдовець бездїтний, гр.-кат., лїт 38, властитель посїлости, ц. к. емерит і приватний урядник, не маючи близших знакомств, глядить тою дорогою товаришки житя, особи тихої вдачі і доброї господинї, старшої панни, або вдови бездїтної. Справа трактує ся на серіо. Львовяни мають першеньство. Точнїйші інформациї під адресою А. Б. poste restante Броди. 1106 1—1

Знаменитий мід десеровий курацийний по 6 К, найлїпший „Raritas" медоборів по 6 К 60 сот. за 5 клґ. франко. Мід в плястрах по 2 К за 1 клґ. За бляшанки звертаю 60 сотиків. **На будову театру** від руского замовленя даю 20 сот. **КОРЕНЕВИЧ** ем. учитель **Іванчани.** 1009 15-50

Прошу читати!

В тих днях вийде з під друкарскої праси IV річник

„Календарика фінансового“

на рік 1906

з незвичайно богатим змістом, особливо в банкових і фінансових справах. Дістати его може кождий за надісланем адреси перепиним листком.

БАНКОВИЙ ДІМ

Рогатин і Улям

Львів, ул. Сикстуска 8.

1056 7—10

НОВА ЗБІРКА НОВЕЛЬ

Евг. Мандичевского

під заг.:

„СУДЬБА“

стоїть 1 К 60 с., брош. і 2 К 10 с. в сецес. оправі. Замовляти в книг. тов. ім. Шевченка у Львові і у автора в Тернополи.

1099 2—14

Перший руский склад машин до шитя.

Неарішнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Ніжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 по 77 зр
Обручкові ч. 45 по 88 зр (для грубої роботи).

Всч. Сьвященикам і зп. Урядникам продаю на ратьи, як також і для селян за потвердженем уряду громадского.

Усайки складати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шиття і гафту безплатно. Цінники на жадане даром. 55

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед т. зв.

Іван Лаврук

Львів, Пасаж Мікеляша.

Нечувано низькі ціни.

Столики до умивальнї зелїзні, мармурові і мосяжні, ріжного рода від зр. 3 до 100.

Ліжка зелїзні оріхової краски для старших зр. 12·50, 15, 16·50.

Ліжка до складаня на шарнірах по зр. 7, 7·50 і 8·50.

Ліжко уніварсальне з матерацом з морскої ростини до складаня як столик (Kästenbett) по зр. 17, 18·50, 20, 22.

Діточі ліжочка в мілких красках.

Поручає лише фірма

Артур Бартош

фабричний склад зелїзних меблів, хінського срібла, а також великий вибір новостий, порцеляни, скла і т. п.

Львів, площа Марийска ч. 7

1088а (ріг Коперника). 3—5

Помічник оборотний і добрий економент найде місце в корінній торговли Івана Бориса в Перемишли. 994 15—?

---

1 склянка до води з білого скла, першої сорти лише 1½ кр. тузин **54** кр.
1 склянка до води з матовим паском 6 кр., тузин **72** кр.
1 келишок до вина 12 кр., тузин **1·44**
1 келишок до горівки 9 кр., тузин **1·08.**
1 карафка до води **35** кр.
1 компотовий ґарнітур на 6 осіб лише **1·35.**
1 сервіс до чаю на 6 осіб лише **2·60.**
1 скляний сервіс на 6 осіб лише **1·90.**
1 компастний порцеляновий сервіс столовий з декорацією в цьвіти на 6 осіб лиш **6·50.**

Повисші предмети можна набувати в загально звісним з дешевости і доброти жереді для порцеляни і скла то є в торговли

Казимира Левицкого

ц. к. надвірного доставника

Львів, пл. Марияцка ч. 10

(давнійше Трибунальска.)

1070 6—7

П. Т. Господині!

Прошу при закупні меблів, матерацїв, колдер і т. п. домагати ся вистілки з вати д-ра Бішофа, котра є хемічно відчищена і зладжана против молів, блощиць і всяких насікомців, що гнїздять ся в тапицированих меблях. Тонкий поклад сеї вати хоронить меблї від всякого хробаства. Аркуш вати д-ра Бішофа величини 80/220 цм. коштує лише 1 зр. Висилка 4 аркушів оплачена. Відпродуючим рабат. Кожда пачка вати заосмотрена охоронною маркою і підписом д-ра Бішофа, на що треба звертати пильну увагу. Виключна продаж для Галичини і Буковини в складі колдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, Коперника ч. 5.

Матераци чисто волосїнні обложені ватою д-ра Бішофа є цїлком певні перед блощицями, молями і т. п. незвичайно елястичні, мягкі, тревалі, поручаю їх яко знаменитість хорим; відповідно до ваги і якости коштують по зр. 18, 20, 24, 26, 28 до 35 зр. 3 подушки; ті самі матераци без вати д-ра Бішофа значно дешевше. — Матераци з морскої трави обложені ватою д-ра Бішофа, по зр. 40, 50 і 52 за 3 подушки. — Старі гверді матераци волосїнні переробляю і обкладаю ватою д-ра Бішофа можливо найдешевше. Матераци пружинові з подвійним підкладом вати д-ра Бішофа по зр. 22 від мішка, без вати 18 зр. Вовняні колдри, обложені ватою д-ра Бішофа, абсолютно певні перед молями від зр. 8, 10, 12 до 15. Звичайні колдри від зр. 3·50, 4·50 і 6·50. Оксамитні колдри, спід з гарної французкої сатини з обох сторін до ужитку по зр. 14, 15, 18 до зр. 3·. Колдри на пуху з обох сторін по зр. 14, 15·50, 20 до зр. 40 поручає специяльна робітня колдер і матерацїв

ЙОСИФА ШУСТЕРА

у Львові, Коперника ч. 4.

686 10—10

Робітню знарядів церковних

другу руску в Галичині поручає

Василь Дуткевич

бронзівник в Перемишли.

Приймає чаші до золоченя, дароносиці, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золочене і срібляне відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, шіхтарів, павуків.

ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, бронзівник

Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 595 64—90

„Сокільский Базар“

одинока українська фірма шкільних і канцелярийних приборів поручає свій богато заосмотрений склад в вироби паперові галантерийні, гуцульські і т. д. Вироби з глини, як тарелї, вазони, фляконики в цьвіти, попельнички і т. д. — Вироби гуцульскі, як топірцї, сердаки, шапочки, пояси, тарелї і т. п. — Вироби з пацьорків, як ґердани, пояси і т. д. — Вишиванки і краватки, сорочки, обруси, ручники, фартушки і т. д. — Образи і портрети. — Сокільскі ланцушки. — Перепнені листки. — Сокільскі тутки і паперцї.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР“ виконує кредкові портрети в фотоґрафій в цїні від 12 К.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР“ продає усї українські часописи і календарі і посередничить у всїх торговельних ділах.

Замовленя доконує оборотною почтою. — При більших замовленях дає опуст. 789 30—25

ГАРАЗД! **ГАРАЗД!**

„Сокільский Базар“ у Львові ул. Руска ч. I.

Подяка.

Всевишний навістив нас тяжким ударом, забираючи нам дня 16 грудня с. р. нашу найдорожшу незабуту донечку Пелю, уч. II. кл. цїсальної перемиского Інститута в 12 весні житя. В тім тяжкім горю, в сім давлячім смутку дізнали ми зі всїх сторін так богато співчутя, що не маємо слів, щоби належито всїм за те подякувати. Проте сею дорогою спішимо зложити прилюдно подяку передовсїм Їх Високопреосьвященьству за сердечні вітцївскі слова потїхи, котрі вілляли в наші зранені серця. Відтак дякуємо Високоповажаній Панї Директорцї Примівній, Високоповажаній Панї управительцї Крвавич і Панї Величковскій за материньску печаливість і опіку підчас слабости до послїдної хвилини житя покійної. Дякуємо Високопреподобному Отцю Катехитови Мартиновичеви за занятє ся устроєнем цїлого похорону і відправлене парастасів над домовиною. Складаємо подяку всїм Високопреподобним оо. Духовним, а то: Високопреп. Отцю Крилошанинови і Ректорови Дух. сем. Мрицови, Високопреп. Отцю Крилошанинови Зубрицкому, Високопреп. Отцю Капеляну Їх Високопреосьвященьства Погорецкому і Високопреп. Отцю Катехитови Мартиновичеви, що безкористно відправили похорон і за торжественний провід на місце вічного відпочинку. Спасе-Віг Вп. П. Директорови цїлея Зарицкому і цїлому учительскому зборови, що зволили мимо невідповідної пори так численно прибути для віддання послїдної прислуги нашій незабутїй Пелї. Рівнож дякуємо Високопреп. Отцю Ректорови Мрицови за ласкаве позволенє питомцям духовної семинариї а Високоповажаному Пану Дир. Цеглиньскому за ласкаве позволенє ученикам сьпівати підчас похорону. Дякуємо Товаришкам нашої найдорожшої Пелї, що зложили два прекрасні вінцї на домовину своєї товаришки, за участь в похоронї і за устроєнє поминального Богослуженя. Рівночасно дякуємо Вп. Хорови питомцїв духовної семинариї і Вп. Хорови ґімназияльних учеників, що причинились своїм трогаючим сьпівом до звеличеня того сумного обряду. Вкінци дякуємо Всїм, що взяли участь в тім сумнім для нас обрядї. Засилаємо за всїх нашу горячу молитву щоби Всевишний Їх хоронив від подібного горя і за всї присуги сторицею винагородив.

Василь і *Емілія Бернацкі* родичі. *Зеновія*, *Ірина*, *Володимир* рідня.

Підбірцї 26 грудня 1905. 1110 1—1

ОГОЛОШЕНЄ.

З „Труда“. Беручи під розвагу ту обставину, що анґлїйский крій входить що раз більше в моду і яко гарний довго задержить ся, ми рішили відкрити специяльний курс для сего крою для пп. кравчинь і дамских кравцїв, заанґажувавши до веденя сего курсу спеціяліста до сего крою, котрий довгі лїта працював в первородних заграничних фірмах. Наука відбуде ся в 12 лекциях, а розпічне ся 15 сїчня; вписи приймає ся вже тепер в канцеляриї дирекциї у Львові, Ринок ч. 39. Оплата 60 кор. за цїлий курс і 4 кор. вписового. 1111 1—3

Дирекция.

Власного виробу

ЛЯМПИ на ВІЧНЕ СЬВІТЛО

з хінского срібла і бронзу в огни золоченого по припису епископскої станиславівскої консисториї продає по найнизших цїнах

звісна руска торговля, сполучена з бронзівничою рукодїльнею

Петра Дуткевича

в Станиславові

улиця Бельведерска ч. 5.

Лямпи продає по цїнї 32, 40 50, 62, 70, 80, 90, 100, 110, 120 корон за штуку.

Патентовані лямпки „Guillon“ сьвітять ся 14 день. 868 12—21

СЬВЯТА! ПОЗІР!

Хороших карток сьвяточних набуває ся в „Сокільскім Базари“, Львів, ул. Руска ч. 1, дарунків для старших і молодших та купує ся лише в „Сокільскім Базари“.

Великий вибір вишиваних краваток 3—4 К, сорочок, передів, ручників гуцульских, поясів, запасок, вишиваних настільників, торбинок і пр. Ґердани по 2—5 К, жіночі від 4—8 К, паньцушкі синьо-жовті по 2 К. Студентскі шапки зі синьо-жовтим дном 2·40 К. Кепторики і шапочки 13 К. Вироби з дерева, тарелї різблені, касетки, гуцульскі топірцї і т. п. Вироби з глини. Тарелї на стїну і тіста з народною орнаментикою і з портретами поетів, фляконики, вазонки, попільнички, пушки і т. п. Образи, краєвиди і портрети Шевченка, Крушельницкої, історичні в ріжних цїнах. Спинки, шпильки, брошки, мошонки, папіросницї склянки на мід або пиво з гербом Руси.

На сьвята купуйте лиш в „Сокільскім Базари“ у Львові ул. Руска ч. I. 1049 6—10

Осторога!

Супроти наслїдувань машини до шитя, виробляваних на спосіб одної з наших найстарших систем, а оферованих конкуренцийними фірмами яко машини Зінґера або також улїпшені Зінґера, звертаємо увагу, що ті вироби не є оригінальні Зінґера машини до шитя і що не походять з нашої фабрики.

Знані в цїлім сьвітї оригінальні Зінґера машини до шитя можна дістати лише в наших складах. Хто отже хоче набути добру машину до шитя, повинен поінформувати ся докладно, чи вона походить з нашої фірми і не вдоволяти ся непевними відповідями. Звертаємо також особливу увагу на охоронну марку, наслїдувану так часто конкуренциєю для збаламученя купуючого.

ЗІНҐЕР і С-КА, акцийне товариство машин до шитя

Львів, ул. Сикстуска ч. 6.

Філії: Станиславів, ул. Смольки 1; Тернопіль: ул. 3 мая; Перемишль: Ринок 23; Стрий: ул. Собіского 7/9; Коломия: Народний Дім; Чортків: Ринок. — Філії на Буковині: Чернівцї, ул. Паньска 16; Сучава, ул. Франца-Йосифа. 1102 1—3

ТОРБАН

МУЗИЧНА БІБЛІОТЕКА

		Цїна:
Ч. 1.	Ярославенко: Любощі, вальці на фортепян	К. 1·50
Ч. 2.	Ярославенко: Сьпіванник для нар. шкіл, Часть I.	К. —·50
Ч. 3.	Лопатинський: Не жартуй, мазурка на форт.	К. —·70
Ч. 4.	Вербицький: Ще не вмерла Україна, гимн на ф.	К. 1·—
Ч. 5.	Січинський: Пісні на 1 гол. з ф. 1) Стоїть гора	К. —·70
Ч. 6.	Лопатинський: Українські танцї I, на фортепян	К. 1·20
Ч. 7.	Ярославенко: Сьпіванник для нар. шкіл, Часть II.	К. —·50

Дальші числа друкують ся і появлять ся незабаром.

На провінцию висилає ся за попереднім надісланем належитости.

Українська Накладня

Львів, ул. Вроновська ч. 8. 1026

Поодинокі числа „Торбана“ дістати можна також в книгарнях.

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

МИХАИЛА БИЧИШИНА

Львів, ул. Замаростинівска ч. 21 а.

Заложена в роцї 1896, принимає всїлякі направи повозів і виконує замовленя на нові повози по приступних цїнах з ґарантиєю за добрий виріб, понадто має їх на складї, а крім того півкриті фаетони і легонькі візки. Старі повози бере в коміс, або замінює за нові за евентуальною доплатою. 881 4—10

ПОЗІР!

В Дзедзїцях, головній стациї зелїзничій, на границї Прус-Галичини-Угорщини і австр. Шлеску знаходить ся від 1 жовтня 1905 року напротив зелїзничого двірця ц. к. концесіонована канцелярия **працї і подорожи** для робітників у пільних, земних і фабричних для заграницї і в краю т. є. до Прус, Гановерії, Баварії, а також продаж

корабельних карт до Америки на Бремю і Гамбурґ.

(Подорож тревае 5 до 7 днїв.)

Позаяк тепер виїзджають робітники численно до американьских фабрик, то мають добру нагоду в тій канцеляриї дістати дешево корабельні карти до кождого заморского міста.

Положенє тої стациї на границї Прус, Галичини, Угорщини і австрийского Шлеску є дуже корисне, бо дорога з того місця є найкоротша і найдешевша до Прус і Америки.

Всяких пояснень удїляє устно або письменно концесіонована канцелярия працї і подорожи в Дзедзїцях [напротив зелїзничого двірця] на австрийскім Шлеску. 1076 3—100

Парова фабрика цукрів і медівників

БРАНДШТЕДТЕР і СПІЛКА у ЛЬВОВІ

СКЛАДИ:

пл. Ґолуховских ч. 5 (ріг ул. Казимирівскої), Ринок ч. 30 (біля Бачевского)

поручає

на сьвята і ялинку

свої вироби знані у Львові від 20 лїт. Богатий вибір, цїни постійні і дуже умірковані, а товар здоровий. Виключно нашим відбирателям продаємо

кришталевий цукор

1087 одиноким до чаю по 64 сот. за 1 кґр. 6—10

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

Де Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в недїлю і сьвята), Дежатина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що недїлї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Берґомета (в понедїлок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в недїлї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави руської	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тукгї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Ожмольского (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Замостяного (від 25/6 до 15/9), Освенцїма (від 25/6 до 15/9), Велїчки (від 1/5 до 21/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що недїлї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Коханими (від 15 до 30/9 що недїлї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави руської	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Стрия	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Примітка. Кожди поспішні друковані є чорними цифрами; кожди нічні є означені звіздкою. Пора дня чинить ся від 5 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди як також білети важного лишого рода, інветоровані провідники, розкладки їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мінім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавсмана ч. 9. 65

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Виданє: Александер Ґерковский. Редаґує і пише за редакцию: Д-р Евген Лозинский. З друкарні Народової [Монешних] Коперника ч. 9.

278. Львів четвер 15 (28) грудня 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найвизначнїйших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Дїла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілїньского ч. 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Дїло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	64 к.
на пів року	16 „	—	32 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попередньою заторожею. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Що дальше?

(*Руска гімназия в Бережанах*).

І стало ся, що ми заздалегідь добачували. „Шкільна (!) комісия“ банкрутованого шляхоцко-польского сойму відкинула всї внесеня шкільні посла Олесницкого і товаришів з цинізмом гідним „борців“ з „Окопуф сьвентей Труйци“. Не помогли арґументи в мемориялах, петициях руского народа, прогомовіли безсоїдно демостенівскі промови заступників народа. Кліка чує ся безпечною в своїх окопах. Она не може інакше робити. Хто вперіс, випас ся на людскій кривдї, той до смерти лишить ся гапапасом.

Навіть до паралельок мішано-руских не допустила „комісия едукацийна для ширеня темноти“. Батьки учеників чотирох клас і доси не одержали відповіди на свої подання. А сповнили они всї, кажемо буквально, всї постанови закона. Не жадали они паралельок руских, але вкладу руского в деяких предметах вже в сїм роцї. Число учеників всюди було більше як нормальне. Стилїзация подань була як найформальнїйша. Підписи вложені при сьвідках. Подання внесено можливо найчаснїйше бо зараз по вписах. Коли пущено поголоску, що треба леґалїзованих підписів, зроблено в друге подане з нотарияльно-посьвідченими підписами для двох клас. І се не помогло. Староство дістало до розсїду підписи і тягнуло людий безпотрібно по бюрах. Там, де хотять основати польску школу проти волї громади, проти постанов закона як в Гнильчи, вистарчить польскому ксьондзови підписати подане, а вже без старостева, без леґалїзациї підписів в потоптанем до нічних законів повстане школа тому лише, що се польска. Воля тисячів податників з Бережанщини, згідна з духом закона, виявлена найлеґальнїйшим і найформальнїйшим способом може бути брутально здавлена, тому лише що метою єї є руска школа.

І чию се волю зневажено? Потоптано закони признані, відважені дрібною аптикарскою важкою Тирольцем Сходу, синам жиру пруских куль в під Кеніґрецу...

Під тим Кеніґрецом бились ми за добро, за волю краю і держави. А в шляхоцкім соймі в комісиї едукацийній товчуть нас також „для добра краю і держави!“

Там в Бережанах стоїть коло римского костела памятник погибшим під Кеніґрецом. Івани і Грицьки мають на нїм вирити свої імена; Войтків і Фронцків там не видати.

Для віднаесот зайшлих Войтків і Фронцків сорок пїт вже істнує ґімназия польска в Бережанах, для пів міліона Грицьків і Іванів в під Кеніґрецу паралельки навіть нема!

Отже проч з невольницькими плачами!

Сини Грицьків-Іванів виступають, хлопский сїрак вже мудрує. Уміли колись не вступитись в під Кеніґрецу, не остоять ся перед ними банди баґнетових заступників в Окопах св. Труйци. Шкільна справа є лише одним боляком, а таких є більше. Борба о реформу виборчу викурить рідню лисів з їх нор. Банда з Окопів мусить розлетїтись на чотири вітри, а хочби й злетїти в гору з Окопів. Не стане банди з Окопів, то пропадуть також всякі комісиї для ширеня темноти. Від того тїла, що приймає до служби прогнаних лапівників, хоч десятки сьвіжих невіпсованих сил на посади чекає, від покровительки Іродіяд над рускою молодїжию по Дрогобичах, Бучачах і семинариях учительских, від тих що мовчать на „праве брудів з Бучача по „Гайдамаках“ і „Іскрах“ — можемо ще й гірших річий надїяти ся в хвилею, коли війшли до неї батьки хрестні вшехпольского гакатизму в роді Пінїньских.

Не будемо отже плакали! На Окопи пійдемо в борбі о право виборче, але стрібуємо рівночасно обійти ті Окопи другим відділом нашої армії у Відни.

Початок вже зроблено.

Наш вічно рухливий, речник з волї народа посол Яворский вніс 4 грудня в парляментї петициї о руску ґімназию в Бережанах, а одну з них долучено до протокову засїдань. Як відомо ґімназийний, бережаньский комітет просив, щоби громади присилали подвійні аркуші з петицями о руску ґімназию. До сойму вислано таких петиций 91, а до ради державної 57, бо не всї громади вислали подвійні підписи. Меморияли без петиций внесено до ради шкільної краєвої, надворної канцеляриї і міністериї просьвіти.

Звертаємо се ще раз до всїх сьвідомих людий з повітів Бережан, Підгайцї, Рогатин і Перемишлянщини. Се було би ганьбою не зібрати підписів з більшого числа громад. Є знані ширше патріоти, котрі доси анї одного підпису не взяли в своїй громадї.

Тепер повинні пійти петициї до міністериї просьвіти, надворної канцеляриї і до ради державної зі всїх громад. Всї громади, що доси не підписували петиций, або дали одноразові підписи, мають зібрати потрійні підписи на окремих аркушах. Ті що два рази підписували мають дати подвійні підписи. На верху аркуша зробити наголовок: Підписи з громади ..... повіта ..... в справі основаня рускої ґімназиї в Бережанах.

Селянам виконати, що за ті підписи не тягали і не будуть тягати по староствах. Роблено се при провірюваню підписів в справі рівнобіжних клас руских, а не повної ґімназиї. Дуже добре є прибивати печатки громадскі, рад шкільних місцевих, читальняні. Ми числимо що віднаесот громад надішле ті підписи безпроволочно на руки д-ра В. Бачиньского кандидата адвок. в Бережанах. Громади, котрі тепер не пришлять, опублїкуємо в часописах на сором патентованим патріотам.

Ось — так ми поведемо дальше акцию енерґічно аж до успіху о свою середну школу. А рівнобіжно з тим і напружім всюди всї наші сили за здобутєм справедливого виборчого права, бо поки сего не буде, поки не упаде зморшавілий будинок шляхотско-польских привілеґій, поти не засвітає нам доля на жаднім поли нашого народного житя — поти бушувати будуть всюди по рускім краю духи неволї, злоби і темноти.

Оден іменем многих.

— Жертви на Боєвий фонд просить ся слати зараз на адресу: Краєвий Союз Кредитовий, Львів, Ринок ч. 10 — на книжочку ч. 3000.

Найблизші орґанізацийні задачі нашого руского краєвого господарского товариства: „СІЛЬСКИЙ ГОСПОДАР“.

Die Landwirtschaft ist die Grundlage der gesammten Volkswirtschaft.“ — Rotzinger Volkswirtschaft.“

(Дальше.)

Се все має бути споряджене з усею научною строгостию і докладностию. З товариства „Сільский Господар“ мають бути виключені всяка поверховність, дїлетантизм, експериментоване.

Таке підготоване мусить бути зроблене, щоби „Сільский Господар“ міг мати вірний образ реального поля своєї діяльности.

Девізою „Сільского Господаря“ мусить бути реальна праця. Єго задачею не може бути якась протекцийна система для засібних господарств. Ні; полем єго діяльности є цїлий нарід в єго поневоленю, в єго безпорадности. На ті хороби треба знайти лїк. А як вже має бути примінена система протекцийна, то там, де найбільше запущене, де найубожший терен; бо певно, що там примінене добродїйство культури, згідно аґрікультури, буде найбільше пожадане. Цїлию тої роботи є: ту понурену постать народну з тяжко поневолених індивідуах підвести і роз'яснити блеском просьвітку, надїєю свободи і гараздю. Не входить в програму Товариства „Сільский Господар“ займати ся політичними питанями аґрарних реформ. Не єго річию заходити ся коло прибільшеня посїлости селяньскої через парцеляцию великих обшарів.

Але єго завданєм є виховувати елемент придатний до таких набутків, узброїти своїх господарів в потрібні прикмети і чесноти господарскі. В школї „Сільского Господаря“ повинні наші селяни набирати ся просьвіченою наукою розуму господарского, інтелїґенциї, щоби вміли розвязувати раціонально всї практичні питаня, дотикаючі їх питомого господарства. Вони повинні перенятися любовю і пошанованєм для своєї землї, бо се-ж їх мати, що їх годує, — того пошанованя, щоби її хоронити від всякого знищеня. В тій школї мають вони наповнити ся почуванєм своєї гідности і свободи господарскої.

Свобідне земельне господарство селяньске се не простий механїзм, не шарварок, не панщина, котрі потребують лише рук. Се свобідна праця, се інспірована праця вільного, просьвіченого господаря, котрого земля є єго дорогою власностию. Невільникови не відкриє земля своїх скарбів. Приклад класичний — земля старого Риму. До чого довело господарство, обслугуване на латіфундиях рабами? До руїни, до упадку держави. Земля се не звичайна фабрика, котра дає однакові вироби. Се найтяжше скомплїкована жива машинерия природи, котра видає численні роди продуктів, в найріжнороднїйших обставинах. Єї обслуга вимагає самостійного дїланя в кождій комбінациї. Сї трудні функциї може сповнити лише самостійний, свобідний власник — господар хлїбороб. Се величезна мана тая социяльна теория, котра каже, що одно комунальне веденє господарства, улекшуючи техніку господарову, може нарід довести до свободи, до гараздю. Автоматів виховує, а не людий; а народ може завести лише до упадку. Таку доктрину можуть голосити лише теоретики котрі не переходили практичних курсів фізиольоґії господарских мас.

Лишень цїла леґія свобідних, просьвічених, самостійних господарів-хлїборобів може нарід утримати в силї, гараздї і свободї. (Се цїлком не має означати, що землю треба шматкувати в безконечне; се вже хоробливий стан диаметрально противний свободї господарсий. На такий стан треба вже й окремих лїків.)

Утворити таку затяжну леґію, котра на все давала би охорону тим дорогим цїлям народним, се-ж і завданє тої переповмової орґанїзациї нашого селяньского господарства. Сїльский господар розмірявши господарскі полоси в цїлім краю, основує в них в відповідних пунктах орґанїзацийні господарскі центра, с. є. заводить свої філії чи то відділи. А такими відповідними пунктами будуть з правила ті місцевости, де находять ся всї инші орґанїзациї народні, так просьвітні, як і економічні, котрі в тій великій культурній роботї народній спільну участь приняти мають. Тими орґанїзациями є: філії „Просьвіти“, товариства кредитові, товариства торговельні, згідно філії „Народної Торговлї“.

Задачею тих полосових господарских центрів буде надати вдомашненим на тих полосах культурам господарским чи то галузям господарским раціональну научну основу і запевнити їх раціональний зріст і пожиток. Се довершати ся має палїятивно через подаванє загальних теоретичних відомостий в дотичнім предметї, до чого особливо покликане товариство Просьвіта, через практичні виклади і курси Сільского Господаря, і властиво реально в реформових культурних урядженях. Такими першими урядженями мають бути: взірцеві селяньскі господарства, по можности в двох відмінах: господарство в середних реальних обставинах тих полос і господарство в обставинах найнизшого стану засібности. Утворенє сих взірцевих господарств не має доконуватись в спосіб закупна ґрунту чи посїлости і усадженя на нїй культіватора, бо до сего не маємо на тепер матеріяльних засобів. Се довершити ся мусить иншим, приступнїйшим способом. Ми маємо вже нинї межи нашими сїльскими господарями яко-тако просьвічених людий, котрих господарства носять вже на собі певні хоч і невеликі признаки поступовости. Треба межи ними вибрати найкрасші окази такої культурности, і їх подїлити роллею, служити взірцем господарским. В такім взірцевім господарстві не лише раціонально оброблене поле, єго збільшена видатність, дорідна худоба, піднесена інтратність господарска, має сьвідчити о станї культури, але і будинки, огороди і хата. Тут скупчує ся цїлий високий культурний і економічний народний інтерес. Інтерес просьвіти жадає щоби та хата була справдї сьвітлицею, уміло вбудована під взглядом естетично-народним, гиґієнічним, щоби мала відповідні урядженя для вигоди і приємности. Інтерес каси жадає, щоби з того господарства був сталий припливи гроша до неї і відплив до него. Інтерес торговлї є, щоби бути для него купцем і продавцем.

(*Дальше буде.*)

Народні віча і маніфестациї.

Всенародне віче белзкої землї з дня 25 грудня 1905.

На звук вічевого дзвона заповнила ся велика саля „Народного Дому“ в Белзї по береги. Велика маса людий мусїла стояти на улици і подвірю. Віче отворив горячою промовою до зібраних надсовітник Лїниньский зі Сокаля і з молодечою вервою відчитав маніфест „Ширшого Народного Комітету“.

Опісля уділив голосу референтови д-ру Новаковскому зі Сокаля. Навязавши до великих европейских переворотів попередних стоїть, напятнував референт політику галицких верховодів та в пориваючій бесїдї представив присутним кривди поневолених націй Австриї, а особливо нужденне положенє мужиків східної Галичини. З огляду на теперішну хвилю в Росиї задрожала Австрия в своїх основах і правительство виділо ся зневоленим внести проект виборчої реформи на підставі загального, рівного, безпосередного і тайного права голосованя. Грімкими оплесками і окликами перервали пориваючу бесїду референта розентузиязмовані вічевики. В дискусиї забирали голос п. Стефан Лїниньский академік, Василь Лихограй і Лука Ковальчук зі Сокаля і взивали народ до систематичного веденя борби за загальне, рівне, безпосередне, тайне і несфальшоване виборче право. Д-р Новаковский ще раз остерігав нарід перед хуліґаньскими заходами наших верховодів, що старають ся розбудити релїґійну і національну пристрасть серед широких мас населеня краю, під'юдити на себе маси з одного боку, а з другого вижебрати для Галичини у правительства в своїм інтересї лише право виборче.

Ухвалено резолюциї ось такі:

I. Загальне, рівне, безпосередне і тайне право голосованя до ради державної і до сойму уважають вібрані в числї около 4 тисяч за державну і національну конечність, яка не може бути анї відложена, анї відрочена, анї сфальшована.

II. На случай, колиб верховоди віденьского кола польского схотїли резолюцию згадану в уступі першім перекрутити, вібрані заповідають в часї найблизших днів ґенеральний рільничий страйк.

III. Всенародне віче в Белзї жадає одноголосно основаня самостійного українсько-руского університету у Львові. — Про ті резолюциї повідомлено телеґрафічно бар. Ґавча.

Великі заслуги коло устроєня сего величавого віча положив белзкий міщанин Теодор Лїськевич.

По вічу устроєно величаву демонстрацию головними улицями міста при сьпіві народних гимнів і серед окликів в честь загального права голосованя і на ганьбу безличних наших опікунів. В маніфестациї взяло участь що найменше шість тисяч народа всїх трех народностий. Несено таблиці в мові руській, польскій і жидівскій за загальне виборче право. — Ся перша маніфестация в нашім Белзї викликала нечуване враженє в цїлій околици. Маніфестация була так поважна і спокійна, що сконсиґнована жандармерия не мала найменшої причини до інтервенїованя. Народ пре до окликами великого віча у Львові. На таке віче з тих сторін прийдуть учасники тисячами. — *Міщанин.*

Велике віче в Бібрці

скликане заходом самих лише місцевих міщан-патріотів відбуло ся дня 26 с. м. при вдизї 5.000—6.000 народу з самого міста і з доохресних сіл. Місцеве староство робило зразу перепони сему вічу та заборонило єго з причини, якої не передвиджує нїяка законна постанова, а іменно з причини, що в повідомленю про віче не подано староству „імен референтів“ (!!), з чого староство не має запоруки, чи на вічу буде захований лад і спокій. Однак в сам день віча, коли на площах і улицях міста зайшли ся товпи народу, наплиаючого з околиці, і коли іменем комітету вічевого пп. Юзькевич і Корачевский інтервенїювали у п. Ґродзїцкого, управителя староства, представляючи, що

Ф. Оліярник, торговля церковних річий і девоционалій у Львові, *перенесена з улиці Театиньскої ч. 3* на улицю Театральну ч. 20 [фронтовий льокаль] коло „Народного Дому“, напротив промислової школи і поручає свій богатий склад і виріб церковних предметів з тонку, вовняного адамашку, бронзу, різьби на дереві і т. п.

Приймає ся знищені прибори до відновленя. На жадане висилає ся цїнник. 1006 8—11

як-раз така законом неоправдана заборона збурить нарід та може причинити нелад і несупокій — п. управитель змінив своє рішене в послідній хвили та згодив ся навіть на зміну льокалю віча, а іменно згодив ся, щоби віче відбуло ся не в тіснім льокали місцевої читальні (де не помістило би ся і 200 осіб), але в невивінчених і непосьвячених ще мурах будуючої ся там церкви. Зазначити однак треба, що і в разі невідкликаня заборони віча, збори відбули би ся, бо пороблено вже всякі заходи, аби в місце публичного віча сейчас скликати довірочні збори в кілька тисяч люда. Рівнож з висилкою телеґрафічної жалоби до міністра задля зміни старостиньского рішеня здержано ся.

Наслідком переговорів з п. Ґродзіцким віче дещо спізнило ся, бо зачало ся о годині 3-ій (замість 1-ої), що однак цілком не пошкодило єго імпозантности. Величезну будову забили щільно тисячі народу, голова при голові, так, що ще навіть на дворі стояли ті, що не могли вже втиснути ся до середини. Президував вічу о. Сінгалевич з Романова, заступником предсідателя був п. Корончевский, міщанин з Бібрки, а секретарювали пп. Мох зі Звенигорода і Концюх з Бібрки. Про виборчу реформу виголосив майже двогодинний реферат п. Льонгин Цегельский та поставив резолюциї, ухвалені уже на многих инших руских вічах в справі виборчої реформы. Як живо заінтересували ся широкі маси народу сею реформою та який серед тих мас піднесений настрій, можна було обсервувати так підчас сего реферату, як підчас промов дальших бесідників. Кожде слово критики на теперішні відносини викликувало справдішну бурю окликів: „проч з колом польским! проч з неволею!“ і т. д. а кождий зазив до борби за виборчою реформою та против заходів „кола“ витано з таким грімким та грізвим аплавзом, що якби панове Давдушицкий, Абрагамович і т. п. були сьвідками сего вислову опінії і настрою мас, то мабуть дуже призадумали би ся, чи належить дальше нічемними заходами у Відни дратувати необчисляму силу народних мас.

З дальших бесідників п. Мох зі Звенигорода запропонував на членів депутациї, маючої ся вислати до старости в цїли закомунікованя єму ухвал віча: о. Сінгалевича і пп. Корончевского та Юзькевича, О. Вианицкий з Залесеньць остерігав перед антижидівскими аґітациями і перед хрунівскою брошурою „Руского Селянина“ о виборчій реформі та взивав, аби вічевики стали аґітаторами в справі реформи по найдальших закутках краю, а п. Орлевич з Романова взивав до складок на „боєвий фонд“. Промовляло ще двох бесідників-селян, яких імен — на жаль — не знаємо.

По тригодинних нарадах і по ухваленю резолюций (між иншими, аби зміст ухвал закомунікувати телеґрафічно бар. Ґавча), віче замкнено серед грімких сьпівів „Ще не вмерла“, „Не пора“ і „Який то вітер“. Вибрана вічем депутация удала ся сейчас до староства, а вічевики тимчасом величезним походом, що уформував ся сам зі себе, двигнули ся через місто також в сторону староства. „Не пора“, „Ще не вмерла“, „Шаній-те“ і „Який то вітер“ на переміну з окликами „проч з колом польским!“, „нехай живе загальне різне, тайне і безпосередне виборче право!“ лунали громом понад місточком, що ще ніколи такої демонстрациї не бачило. Перед старостаом похід на хвилю серед оглушуючих окликів за виборчою реформою задержав ся, а опісля перед радою повітовою, де посипали ся різні оклики на адресу „кола польского“. Вернувши опісля назад до ринку, похід розвязав ся і селяни серед сьпівів зачали гуртами розходити ся до своїх сіл, несучи всюди клич борби за волю.

Позаяк телеґрафічна стация по вічу була уже замкнена, то телеґраму до Ґавча вислано зараз слідуючого дня рано, а що і депутация не застала старости, то голова єї о. Сінгалевич вислав ухвали віча почтовою дорогою до рук старости з тим, аби сей закомунікував їх правительству і монархови.

Звіт з решти віч і зборів подамо в завтрішнім числі.

З Росиї.

Нова ординация виборча.

Петербург. Петербургска телеґрафічна аґенция доносить: Царский указ признає право вибору до думи: 1) тим, котрі що найменше рік є властителями недвижимостий і платять від них податок; 2) властителям оподаткованих підприємств промислових; 3) тим, що платять податок від помешкань; 4) тим, що платять промислові податки; 5) тим, що мають власне помешканє, записане на їх імя; 6) тим, що беруть платню від держави, земств, громади або зелізничих підприємств (ті особи мають також право брати участь в нарадах мійских виборців). — Робітники фабрик, де працює що-найменше 50 робітників, мають право вибирати повномочника на виборчі збори. З фабрик, де працює 50—1000 робітників, висилають робітники одного повномочника, а з тих, де працює понад 1.000 робітників, вибирають одного повномочника на кождих 1.000 робітників. Повномочники вибирають властивих виборців. — Для селян остають ті самі виборчі приписи, що були в проекті Булиґіна. — Перше засїдане думи може бути отворене, коли сенат оголосить місту що-найменше половини загального числа членів думи. — Цар запорядив, щоби приспішити вибори і чим скорше скликати думу; в тій цїли має міністер видати окремі розпорядженя.

Революция в Москві.

Берлин. Local Anzeiger доносить з Москви: Революціоністи завели ся в надіях, що войско прилучить ся до них. Вчера прийшла до Москви сьвіжа дивізия і справила страшну різню серед революціоністів.

Москва. Населеню починає доскулювати голод. Ціле місто наче вимерло. З гійском бє ся ще 60.000 революціоністів. Убитих і ранених числять на 20 000.

Льондон. З Петербурга і Москви доносять до дневників, що розрухи в Москві ще не скінчили ся. Перший полк донських козаків, полк тверских драґонів і піхота наново збунтували ся; длятого ті війска задержано в касарнях. Повстанці напали на вязницю, щоби випустити політичних вязнів, але мусїли вкінци відступити. На т. зв. Червоній площи прийшло до завзятої битви між войском а повстанцями. Поновний напад на николаївский дворець не удав ся повстанцям. Ґенерал-ґубернатор урядово признає, що в остатних днях убито і зранено около 15.000 осіб, і уважає положенє за грізне. Повстанці не оказують утоми, а борба тревае дальше. Брак войска не дає здавати ворохобні. Остатні вісти доносять, що на всїх двірцях в Москві кипить бій. В прохорівских фабриках 3.000 узброєних робітників ставило проти войска.

Москва. Петерб. аґенция доносить з середи год. 3 по пол.: Місто виглядає як підчас війни. Вчера (ві второк) вечером патрулї ревідували прохожих і без пардону стріляли до тих, хто опирав ся. О 9 год. вечером всюди по домах було темно. Стрілянина тревала безперервно аж до півночи. Грабіжи прибрали великі розміри. Нині почала ся стрілянина з самого ранку, а розпочала ся коло николаївского двірця. Три відділи узброєних повстанців іде вздовж казаньскої зелізниці між Москвою а Перовом. Передний відділ має занати николаївский дворець. Получене між Москвою а Перовом удержує ся при помочи окремих поїздів. Другий відділ повстанців оперував в стороні Садової улиці і сусідних бульварів; в тій стороні поставлено барикади. Повстанці в малих відділах нападають на войско. Особливо жінки тримають ся хоробро, а часом поступають навіть люто. Третий, найсильнійший відділ оперує коло брестского двірця від ул. Садової до Страстної; тутки бють ся ще завзятійше. В иншім місци забарикадував ся відділ повстанців в школї Комісарева. До школи стріляно з пушок і сильно її ушкоджено.

Петербург. В урядових кругах мають надію що за два-три дні привернуть в Москві спокій. Вчера прийшли до Москви сьвіжі войска з артилериєю. Стрільба з пушок поробила в місті велике знищенє.

Страйки і розрухи.

Петербург. Пет. аґ. доносить: Більше як 15.000 робітників вернуло до праці; страйкує ще 48.000 робітників. Ґазети знову появиходили. Лучають ся випадки, що убивають поліциянтів. Приходять також до малих стичок з козаками. На декотрих зелізницях, як пр. на шляху балтийскім, рух еще не цілком привернений. Увязнений цілий штаб „узброєної петербургскої когорти“, зложений з 49 осіб, разом з начальником штабу, інжиніром Шуманом. — В Харкові д. 25 с. м. почав ся загальний страйк. На фабрику Райха, де робітники замкнули ся, артилерия дала дві сальви. Робітники з фабрики льокомотив поспішили товаришам на поміч і кинули між війско дві бомби. Також коло зелізничого двірця прийшло до бою з войском. Згинуло 9 осіб, а понад 200 ранено; 138 осіб арештовано. Ніч проминула спокійно. — В Одеси також почав ся загальний страйк. В пристани станула робота. Пароходи здержали від'їзд, а товарові поїзди ідуть лише до Жмеринки. Робітники з пристани постановили боронити населенє перед погромами. На стациї Кавотині (? може Казатині?) прийшло до стички між робітниками і войском; 6 зелізничих погибло, а 15 ранено.

Київ. Страйк обняв банки, фабрики, школи, трамваї, зелізниці. Ґазети не вийшли. Телеґраф з Петербургом і Москвою перерваний. В жидівских частях міста чорні сотні убили двох Жидів. Перед зелізничим двірцем прийшло до бою між війском а повстанцями.

Відень. Die Zeit доносить з Київа, що загальний страйк зовсім не удав ся. Склепи всї отворені. Також на полудневo-західних зелізницях не удав ся страйк. Лише частина фабрик і робітень страйкує. Одна трамваєва лінія мусїла перервати рух, бо кількох робітників стріляно до возів. Кілька зелізничих стаций під Київом є в руках повстанців; вислано там війско.

Берлін. Доносять з Київа: Загальний страйк не удав ся; але почтовий рух цілком здержаний.

Москва. Воєнна маринарка на Каспійскім мори збунтувала ся.

Берлін. Berliner Tageblatt доносить з Петербурга: Поминувши кілька менших бійок з війском або жандармами, панує тут спокій. Скоре увязнене всїх провідників революцийного руху не допустило до подібного вибуху, як в Москві. Робітників вернуло вже до праці около 90.000, значить, більше ніж половина. При такім стані річий більші сили війска тут непотрібні; для того часть ґвардиї під начальством ґенерала Орлова вислано до Ревля. Там Орлов зараз розпічне енерґічну кампанію против лотишских повстанців..

Париж. З Бресту доносять, що французский панцирник „Адмірал Обе“ дістав приказ, щоби був готов зараз виплисти на Балтийске море.

Кіль. Два німецкі панцирні кружляли відплили до Мемелю.

Вроцлав. Bresl. Ztg. доносить з Варшави, що в царстві польскім готовить ся зелїзничий страйк. Сегодня має бути застановлений рух на варшавско-віденьскім шляху і межи Лодзею а Капішем.

— Фонд Боєвий за загальне виборче право жде на добровільні жертви руского патріотичного загалу!

ТЕЛЕҐРАМИ.

Будапешт. Люкач мав вчера дорогу нараву в Кушутом

Софія. „Ліґа добродійности“ оголосила маніфест з зазивом до болгарского населеня, щоби добровільно оподаткувано ся на визволене Македонців.

Париж. Зачувати, що вибір президента републики відбуде ся д. 16 січня.

Льондон. Daily Telegr. виказує міста в Манджурії, котрі в силу хіньско-японьского договору будуть отворені для загальної торговлї; між ними находять ся: Ляоян, Тепін, Харбін, Цицикар і и.

НОВИНКИ.

— Русини і Русинки! Памятайте на фонд боєвий за загальне виборче право!

— **Москвофіли рушили ся.** Акция нашого сторонництва за виборчою реформою порушила вкінци і москвофілів, котрі рівночасно з нашим зїздом відбули також річні збори свого політичного товариства: „Русская Рада“. Як заповнює „Галичанинъ“, на зборах явило ся около 300 учасників, між ними посли д-р Гладишовский, д-р Король і богородчаньский посол А. Барабаш. Президував на зборах д-р Н. Антонович, а секретарювали д-р Н. П. Глїбовицкий і селянин Іван Батицкий Найважнійшою справою зборів була справа виборчої реформи, котру реферував Мончаловский. В дискусиї над сим рефератом забирали голос д-р І. Дрогомирецкий (до резолюций), пос. д-р Гладишовский, котрий почув в собі нараз велике одушевленє для загального голосованя, пос. д-р Король, о. Давидяк а вкінци звісний Верґун recte Вергун, котрі всї промовляли дуже горячо за справедливою виборчою реформою. Характеристичні були промови д-ра Антоневича і згаданого вже Вергуна з котрих перший осуджував правительственну політику колишних Ковальских et Comp. (Сам колись хвалив російский абсолютизм і бив поклони перед австрийским правительством!) а другий зрадикальнів раптом до грани, хоч ще так незвно величав абсолютну Росию і був заступником „на Австрию і Балкани“ верховодячої колись в Росиї чиновничо-царославної кліки. Поведенє Верґуна є очивидно нещире, п. Верґун виступає тепер в червоній, майже революцийній одежи, бо абсолютизм в Росиї збанкротував і госп. Верґун хоче ратувати „обєдиненіе“ при помочи нових, ліберальних елементів. Ті ліберальні елементи ведуть однак не до обєдиненія а передовсім до узнаня демократичної, української національности, котра тепер по зваленю абсолютизму допоминає ся рівних прав з Москвалями. За те щирійшими були промови инших москвофілів, нештабовців, але провінціональних, котрі промовляли за понеханем спорів з нами, а за солідарною акциєю в борбі о реформу виборчу. До тих належать о. Н. Дяків, о. І. Решетило, о. Н. Венецкий, дяк Л. Старицкий і селянин Михальчук, котрі лишили високу москвофільску політику на боці а радили війти в порозуміне при помочи д-ра Короля і д-ра Олесницкого з нашим сторонництвом. Вкінци принято резолюциї подібні до резолюций наших віч а зразом постановлено, щоби „Русская Рада“ скликала в справі виборчої реформи всенародне віче до Львова. На москвофілів приходить пора, щоби супроти подій в Росиї перейшли вже раз на становиско нашої національної окремішности, і коли ми радо витаємо акцию за загальним голосованем, так знов з другої сторони бажаємо, щоби партия покінчила вже з всїлякими „общерусскими“ баламутами, котрі роблять з себе все можливе, і крайних консерватистів або й навіть крайних радикалів, аби тілько спинити розвій нашої національної ідеї. Пора зрозуміти, що доля „общерусскости“ а властиво „обмосковлюваня“ вже рішена і що нема змислу держати ся теориї, котра не веде до цїли а є головною перешкодою до успішної борби руского елементу по сей бік кордону.

— **Собраніе членовъ „Народного Дома“.** Рівночасно з „Русскою Радою“ відбуло ся оноді „собраніе членовъ „Народного Дома“, на котрім після донесеня „Галичанин-а“ явилось „довольно значительное“ число учасників. Характеристичне, що на зборах явив ся також митрополит, за що удостоїв ся великої похвали від о. Давидяка і д-ра Дудикевича, але дуже сумнївної вартости. Річ в тім, що на синод має приготовлювати ся потайки внесенє на реформу календаря, а се внесенє має вже покутувати і приготовляти ся з темних коридорах св. Юра. Бесідники витали отже дуже ревно о. митрополита а заразом напятнували яко зраду, колиб наш календар мав бути зрівнаний з польским. Наш календар є — певна р ч — хибний, але і се є певне, що єго реформу заповів депутациї припошан дня 18 серпня намісник ґр. Потоцкий, на те, ażeby „święta ruskie wypadały równocześnie z polskimi“. Так отже показує ся, що кравевим верховодам іде не о хибне численє часу, але о витворенє нового „wspólnego achu“ між Русинами і Поляками, на те, щоб можна було відтак голосити, що Поляк а Русин to wszystko jedno. Розуміє ся, що при такім стані річий о зміні календаря на разї нема і бесїди, і було-б дуже пожадане щоб приготовані вже материяли зложено до архіву. — Про принятє або неприняте в члени „Народного Дому“ пос. д ра Олесницкого, котрого незвичайні заслуги для народної справи признають також москвофіли, не було говорено на зборах, хоч говорено на зборах „Русской Рады“ про потребу конечного „содійствія“ з національними демократами. А прецінь було-б варто і цікаво дізнати ся, що совіт Нар. Дому в тій справі „думає-гадає“..

— **Народний Комітет** видав доси в справі акциї виборчої 1) маніфест, 2) брошуру п. Л. Цегельского про виборчу реформу (обширнійшу) 3) брошуру д-ра А. Чайковского про тоту саму річ в формі катехизму (для найменше сьвідомих) і 4) петициї, які належить підписувати і висилати до центрального правительства. Понеже на „Народнім з'їзді“ не всї розібрали дотичні друки і тепер годі сконтролювати, чи в дотичні материяли суть заосмотрені всї повіти, длятого взиваємо отсим всїх, що взяли друки, аби о б о р о т н о ю п о ч т о ю дали знати до „Народної Канцеляриї“, що друки побрали і що з тими друками стало ся. Се потрібне на те, щоб друки вислано безпроволочно і до тих повітів, де їх доси нема. При тім просимо також не забувати про боєвий фонд, котрий на покрите всїх видатків не вистарчає.

— **З учительскої орґанізациї.** Пишуть нам: В 273 числі „Діла“ була згадка про перші загальні збори бобрецкого відділу „Взаїмної помочи учителів“, котрі мали відбути ся „при участи многих учителів, учительок, иншої рускої інтеліґенциї і селян“. Щоби дати сьвідоцтво правді, належало би сю допись о стілько спростувати, що на зборах було лише 17 учителів і 3 учительки, хотяй повинно їх бути що найменше в двоє тілько, з інтеліґенциї взяли участь о. Сінгалевич, парох Романова, і д-р Гвоздецкий, судия з Бібрки, а з селян оден, п. Прибила з Романова. Вражала всїх неприсутність старших учителів, чей же ніхто, навіть сам п. Ґродзіцкі не почислив би між „гайдамаків“ приміром одного з них, котрий покликаний інспектором на заступника предсїдателя окружної конференциї, проводячи нарадам навіть при руских рефератах і при руских промовах не відізвав ся инакше як в „знаку урядовім“, так само ніхто не посудив би о то многих иньших [котрих імен не хочу вичисляти], які хотяй струджені більше як 20-лїтною працею, були би своєю присутностию доказали, що тани поступають з духом часу. Дав би Бог, щоби слідуючі загальні збори відбули ся так як пише Вп. дописуватель при „многих“ учасниках, а може се легко бути, коли вибраний видїл, до котрого покликано що найсьвідомійших учителів, схоче о то подбати. Належить додати, що саля сторожи огневої, в котрій відбули ся збори, була того дня вечером переповнена, бо члени читальні з Романова давали аматорске представленє на дохід будови церкви в Бібрці і збирали заслужені оплески за працю свою і свого провідника о. Сінгалевича. — *Також присутний.*

— **З просьвітної орґанізациї.** В У с т е р і к а х п. Черемошем відбули ся дня 21 м. м. перші загальні збори читальні „Просьвіти“, котрим проводив п. Роговский, народний учитель і кошовий „Січи“ в Стебнях на Буковині. Зібрало ся около сотни селян обох попів, а також кількох учителів. Явив ся також п. Генрик Орошану, урядник акцийного тов-а в Устеріках, котрий хоч Німець вписав ся в члени читальні. Головою вибрано п. Шварговского, тому є надія, що під єго проводом товариство буде гарно розвивати ся і причинить ся до осьвідомленя наших Гуцулів. — З Ф е л ь ш т и н а старосамбірского повіта доносять, що заснована там читальня „Просьвіти“ розвиває ся дуже красно, бо вже прийшла до свого власного дому о трех комнатах, вартости 2000 К. В домі читальні містить ся торговля, що також розвиває ся успішно. Шкода лише, що сколична інтеліґенция, а навіть многі члени читальні в послідних часах сторонять від рускої торговлї і попирають жидівскі крами, даючи в сей спосіб доказ, як мало їм залежить на скріпленю питомої рускої орґанізациї. — З І в а н к о в а коло Скали н. Збручом доносять про гарний розвиток місцевої читальні „Просьвіти“. Заходами о. Чубатого громадяни вибудовали для читальні красний дім, в котрім члени устроїли доси кілька аматорских представлень. Богато завдячує читальня також учителям місцевої 4-клясової школи. Дня 26 м. м. мав старший учи-

Мучці Ґурґуля належить ся першеньство перед иншими подібними перетворами, спроваджуваними до нас з Прус і инших країв, бо як то виказала аналїза. містить в собі частиці корисніші до відживленя дітий, як заграничні перетвори, краєвого виробу і не є дорожша. Набути можна в аптиках.
Припис ужитя долучений до кождої пушки.
984е 4—14

тель п. Ратушняк відчит про вплив просьвіти на поліпшене долї народа, а дня 10 с. м. всї чотири учителї устроїли при співучасти шкільної молодїжи вокально-декламацийний вечерок, сполучений з відчитом. Управитель школи о. Соболевский говорив про потребу заснованя огневої сторожи „Сокола“. Вечерок припав селянам дуже до вподоби і взагалї цивілїзацийний вплив читальнї на громаду пізнати на кождім кроцї. Прекрасний се примір просьвітної роботи, веденої згідно та однодушно парохом і учительством. — В Оленсичах стрийского повіта відбуло ся дня 26 м. м. посьвячене церковного дому, в котрім містить ся читальня і крамниця. Громада гордить ся тим домом, котрий має стати для неї осередком просьвітного житя. Щасть Боже в її змаганях.

— **Бойкот школи.** Пишуть нам: В Вишатичах повіта перемиского є учителькою, велика польска патриотка п. Гонората Кляінґ. Щоби зазначити висшість польскої культури, не позваляє руским дїтям поздоровлятись словами „Слава Ісуса Христу“, не каже нїколи по руски в школї молитись, а навіть не допустила руского сьвященика до викладу предмету релїґії. Таким поведенем учительки до крайности обурені громадяне Вишатич, рішили дня 19 с. м. своїх дїтий так довго не посилати до тої школи, як довго буде в нїй учителювати п. Г. Кляінґ. Рівночасно вислано жалобу до краєвої ради шкільної. — Idem.

— **Наша рівноправність в царстві п. Сеферовича.** Пишуть нам: Подає ся до відома ц. к. дирекциї почт і телеґрафів, що на почтовім урядї в Домажири і Янові в. Львова нема анї одної рускої написи. Рівнож „urzędniczki“ в Янові говорять до селян, коли приходять на почту, хоч се старий ґазда, „ти“. Взиває ся отже ц. к. дирекцию, щоб приказала начальникам тих почт, аби як найскорше постарали ся о рускі написи, а „урядничок“ в Янові упімнула, щоб взглядом сторін заховувало се чемно, а не так як „polskie niedźwiedzie w Nieświeżu“. — *Галайда.*

— **Нехтоване руского письма на почтах.** Пишуть нам: Недавно тому читав я в „Дїлї“, що міністерство торговлї і фінансів зарядило, щоби в амбулянсах зелїзничих поїздів були призначені окремі урядники до скорої висилки всяких почтових посилок значить, щоби в сей спосіб уникнути всяких опізнень, на які адресати так часто зі шкодою навіть бувають наражені. Але о тих зарядженях ц. к. міністра почтові функціонарі або забувають, бо по просто нехтують его, наражаючи сторони приватні на всякі шкоди. На се подаю слїдуючий доказ: Ще дня 4 грудня с. р. писав до мене оден знакомий з Мариямполя к. Галича лист і подав як найточнїйшу мою адресу с. є. імя, назвисько і місцевість з послїдною почтою. Дивним однак дивом сей лист, як виказують стампілї почтові, був аж на пятьох урядах почтових, прибув до Стрия аж 17 с. м. Цїлих 13 днів вандрував по Галичинї. Можеб вже раз ц. к. Дирекция почт у Львові наказала своїм функціонарам навчити ся руского письма і не наражати сторони приватні на матеріяльні шкоди. Сї неуки повинні вже раз зрозуміти, що живуть на Руси, тому й руске письмо як слїд повинні знати, инакше проч з ними! — *І. Г.*

— **Подвійна міра.** Як доносять нам з достовірного жерела, на видїловий курс в Кракові покликала краєва рада шкільна на 30 кандидатів 29 Поляків а лиш одного Русина, а так само на рільничий курс приняла 8 Поляків а лиш 4 Русинів. Се новий причинок до ілюстрациї нерівномірного трактованя шкільними властями руского учительства (щоби при відповідній нагоді виказувати статистичними цифрами культурну низшість Русинів], а рівночасно новий доказ на конечність роздїлу краєвої ради шкільної на руску і польску.

— **Український людовий університет** розпічне незабаром свою дїяльність по головнїйших осередках Буковини. Щоб сю справу повести певним шляхом, відбуло ся 15 с. м. засїданє делеґатів трох товариств „Руска Бесїда“ „Руска Школа“ і „Історичне Товариство“, котрі разом утворили комітет людового університету. Головою вибрано проф. університету д-ра Мільковича, заступн. інсп. О. Поповича, секретарем проф. Бриндзана а касиєром проф. І. Ісопенка. Передовсїм ухвалено з'орґанізувати викладн в той спосіб, щоби працю в людовім університетї подїлити між дві секциї: наукову і орґанізацийну. Перша має дбати о як найбільше відчитів, а взразом видавати оцїнку їх. Друга повинна занимати ся технїчною стороною: орґанізациєю відчитів, а іменно означенєм місця і часу їх. Комісиї уладили ось як: До І вибрано проф. д-ра Мільковича, д-ра проф. Ст. См. Стоцкого, д-ра О. Маковея, і д-ра Кордубу а до II інсп. О. Поповича, проф. І. Ісопенка, проф. Т. Бриндзана, уч. І. Карбулецкого і проф. А. Клима. Уложене програми відчитів полишено І секциї. — Справу фондів полагоджено провізорично так, що рішено аби кожде з трох товариств, які вислали своїх відпоручників до комітету, визначило на людовий університет по 100 К. За вступ має ся платити по 10 сотиків від особи. Кошти їзди по селах і місточках буде ся преленґентам звертати. Відтак приступлено до обговореня закупна приладів до відчитів, а передовсїм сьвіоптікона, причім члени комітету згодили ся на те, щоб поки-що в Чернівцях сьвіоптікон позичати, доки не призбере ся фонди на закупно доброго власного сьвіоптікона. Вкінци обговорено деяких подробиць поручен секретареви виготовити відозву до руської інтелїґенциї, аби зголошувала ся з відчитами і заразом по місточках орґанізувала кружки, котрі мали би на цїли уряджувати відчити та гуртувати слухачів для преленґентів, яких висилати-ме черновецка управа людового університету.

— **З кругів молодїжи.** Заява „Академічної Громади“ в справі уряджуваня балю сих масниць спонукує нас до оголошеня низше поданої оповістки, о котрої поміщене в найблизшім числї „Дїла“ усильно просимо. „В переломовій хвилї яку наш народ по сїй і по тамтій сторонї Збруча переживає стаємо і ми українські технїки згуртовані в тов. „Основа“ в ряди борців за народну будуччину, віддаємо весь наш молодечий запал на жертву нашому поневоленому народови. І хоть числом слабі, але сильні вірою в сьвятість нашої цїли подїлими ми наші сили. Одні пішли в народ показувати єму дорогу до кращої долї, а другі, знаючи що кожда акция, кожда борба вимагає средств материяльних, взялись за придбанє фондів на сю борбу. Таку цїль маючи перед нами, рішилисьмо ся урядити дня 6 лютого 1906 великі вечерницї з танцями, з яких часть чистого доходу призначуємо на „боєвий фонд“. *Стефан Посацкий* голова, *Остап Левицкий* за секретара.

— **Кілько Поляків в Росиї?** Опираючись на вислїдї послїдної переписи дотично „рідної мови“, „Kurjer warszawski“ означує загальне число Поляків, живучих в російскій державі, цифрою 7,941.410 людий. В тім числї находить ся 98% римо-католиків, на православних припадає 50,008, на ісповідуючих жидівску віру 47.063, лютеран 37,672, евангелицко-реформатского віроісповіданя 1,691. Понадто за Поляків подано ся 363 магометан, 143 старовірів, 46 караїмів, 38 менонїтів, 2 будистів і ин.

— **Товариство для плеканя надлюдий** засновало ся в Парижи. Як доносить „Journal des Debats“, в місяци падолистї уконституовало ся над Секвансою товариство „Elite“, що має на метї поправу людскої раси дорогою штучного добору. Способи до осягненя сеї цїли пояснив докладно основатель товариства А. Пішу. Коротко сказавши: товариство „Elite“ старає ся при помочи відповідного перованя своїх членів [очивидно в законній формі!] о „надлюдий“. Щоби стати членом товариства, треба наперед піддати ся основним оглядинам що-до фізичної здібности до служби для людства. В додатнім случаю призначують кандидата до певної місцевої ґрупи. Вона збирає ся кождої недїлї у вигідній сали, де пізнають ся свобідно пари, які по думцї знавців найлїпше собі відповідають.

— **Убийство на границї.** Пишуть нам: В селї Боднарівцї зараз за російскою границею коло Гусятина сталa ся ось яка траґічна подія. В ночи з 22 на 23 с. м. двох селян з Боднарівки вибрали ся на польованє на ґрунтах, приналежних до дїдича Буськевича. Довідавши ся про се два сини дїдича виїхали верхом на поле і дігнавши селян, стали їх пражити козацкими нагайками. Оден з утїкаючих крикнув: „Не бийте, бо стрілю!“ і на одержану відповідь: „Вольно!“ дійсно вистрілив. Наслїдок був фатальний, бо оден Буськевич, попілений в серце, упав на місци трупом, а другий потерпів досить поважну рану. — *Т.*

— **Новий мезаліянс в цїсарскій родинї.** Вже два роки тому вирнула чутка, що архикнязь Фердинанд Кароль хоче оженити ся із одною віденьскою панночкою. Коли сї плани не знайшли одобреня в кругах цїсарскої родини, як мачохи Марії Терези і брата Оттона, не поминаючи і голови сїмї, то архикнязь мав думку зрезиґнувати з усїх прав і привілеїв, які єму дає приналежність до пануючої родини, а перемінити своє назвище на „барона Роттштайна“. Однак до сего не дійшло, як кажуть, тому, що батько тої панночки казав архикнязеви ще два роки пождати. Речинець дволїтний минув і архикнязь сего лїта навязав у Райхенгалю давні зносини з вибраною свого серця. Рішуче полагодженє своєї справи відкладає до часу виздоровленя брата. Архикнязь Фердинанд Кароль вже довгий час на відпустцї і пробуває поза праским ґарнїзоном, при хорім братї.

— **Дрібні вісти.** Намістництво запрезентувало о. Івана Маркевича, руского пароха в Млиниских, на опорожнену парохію цїсарского надання в Берлогах.

Міста Станиславів і Стрий заводять у себе середно-европейский час.

Трибунал присяжних судиїв у Львові засудив на кару смерти через повішене 24-лїтного паруба з Кремінок жовківского повіта, Федьна Горбача, за убите 3-лїтної дитини.

Видїл повітової ради в Дрогобичи розписав конкурс на посаду окружного лїкаря в Підґужи з річною платнею 1.200 К і додатком на подорожі 730 К.

Збори і засїданя.

Народне віче в Балинцях повіта коломийского відбуде ся в недїлю дня 31 с. м. о годинї 2 по полудни в домі читальнї „Просьвіти“ з отсим порядком дневним: виборча реформа і наше політичне положене. До як найчисленнїйшої участи в сїм вічу запрошує — *Комітет.*

Народне віче в Добротворі каменецкого повіта в справі виборчої реформи відбуде ся в недїлю 31. грудня о год. 1 з полудня в сали громадского уряду заходом тов. „Руска Селяньска Рада“ в Камінцї струмиловій.

Народне віче в Тисьменици товмацкого повіта відбуде ся в недїлю 31 грудня в комнатах тов-а „Руска Родина“. На дневнім порядку обговорене справи виборчої реформи і инших важних справ, що обходять в теперішну пору руский нарід. Початок о год. 1 в полудня. — За комітет *Федір Камінський, Константин Ольшаньский.*

Народні віча в Самбірщинї в справі виборчої реформи відбудуть ся в недїлю 31 с. м. в Торчиновичах, Викотах, Бережници і Сїдім. Початок всюди о 12 год. в полудне. — За повітову орґанїзацию *Др Стахура.*

В Жидачеві відбуде ся в понедїлок 1 січня в домі п. Стасини довірочна нарада над дуже важними і пильними повітовими і народними справами. Початок наради о год. 11 перед полуднем. Просить ся також і в сїй дорозї о точну і численну участь. Переживаємо преважний переломовий час і тому жадному з нас не вільно нїчим вимовляти ся від нарад і хотьби і найдальшої дороги. За народну орґанїзацию жидачівского повіта *о. Омелян Левицкий.*

Дня 31 грудня 1905 відбудуть ся в Книгининї село коло Станиславова в льокали К. Лїбля (в Кантинї) перші загальні збори читальнї Просьвіти. По зборах о год. 6-тій вечером відбудесь концерт, котрий закінчить вистава штуки І. Луцика „Не клени“. Вступ на концерт: 50 сот. за місця сидячі, 30 сот. за місця стоячі. Просить ся о чисельну участь. — *Комітет.*

Всїх товаришів академиків з коломийского округа (а коли можливо і з сусїдних повітів) просимо явитись в суботу дня 30 грудня н. ст. о годинї пів до 2 в полудня в „Народнім Домі“ (II поверх) в Коломиї. Важні справи до обговореня. — *Филипонович, Глушкевич, Колчуняк.*

З і Сокаля. На недїлю дня 31. грудня 1905 о год. 1 по полудни взиває ся до Сокаля мужів довіря і тт. академиків сокальскої і белзкої землї на довірочні наради, які відбудуть ся в сали Народного Дому. — *М.*

З товариств.

Пожарний „Сокіл“ в Лукавици нижній, стрийского повіта, засновано на статутї львівского „Сокола“. Намісництво вже затвердило статут.

Поклик

Руского товариства педаґоґічного до всїх кругів рускої суспільности!

На перший поклик головного видїлу, який появив ся 10 падолиста, поспішили многі сьвідомі патриоти всїх кругів з жертвами і складками. Видїл подав вже раз спис жертводавців а тепер появить ся прилюдно другий виказ жертв. Загалом беручи вплинуло в падолистї 896 К 65 с., а в грудни (до 25-ого) 937 К 7 с, разом 1833 К 72 с. Се сума є досить поважна і принесла товариству велику поміч і пільгу. Особливо треба узнати жертволюбивість нашого сьвященьства, яке тепер по соборчиках уряджує складки. Доси стало ся се в деванаті Ходорівскім, Варяжскім і Жовківскім. В Тернополи, Городку і Старій Соли заараньовано між сьвітскою інтелїґенциєю більші складки, також деякі громади зробили се за ініциятивою своїх ідейних парохів (пр. в Білій, Мистковичах). Відбувають ся також відчити у Львові і по провінциї (пр. в Станиславові, Залїщиках і Калуши). Особливо належить ся подяка щира преленґентам проф. Д-р О. Мазарушкі, проф. д-р К. Студиньскому, д-р В. Коцовскому і д-р М. Вахнянинови.

Видїл дякує як найсердечнїйше всїм П. Т. Жертводавцям і Аранжерам складок за присилані жертви, просить однак не вгавати в тім хорошім дїлї і не забувати при Різдві Хр. на змаганя і потреби товариства педаґ., про єго форсовну працю і дальші стремлїня в справі заснованих шкіл. Нам треба що місяця попад 1000 К жертв і підмог, бо инакше пропадем з всїми нашими премногими аґендами. Ми віднесли ся до всїх наших інституций економічно-фінансових і рад повітових і маємо вже деякі підмоги від них (пр. від „Віри“ в Перемишли, „Днїстра“ у Львові, „Народної Торговлї“ у Львові, Банку звязкового в Станиславові, Товар. ім. Шевченка і „Просьвіти“ у Львові, Ради повітової в Збаражи), однак се лиш малі почини в тій акциї. Просимо усильно наших заступників в Радах повітових і Дирекциї та Ради надзираючі всїх наших інституций прийти нам в помочию і присилати нам підмоги, бо наша робота не приносить нам гроша, лиш забирає гріш, однак видасть в будучности великі овочі і сотворить правдиві і тривкі основи для нашої просьвіти і культури та подвигне наш поневолений нарід в занепаду.

Від Видїлу:

І. Чапельский голова. *А. Алиськевич* касиєр.

Пошукує ся **адміністратора** до веденя ґазетярского підприємства. Першеньство мають старші особи, передовсїм емерити. Зголошувати ся до редакциї „Дїла“.

— **Видїл тов. „Опіка над слугами і робітницями“** глядає панї до заряду, бездїтної вдовицї. Зголошувати ся до п. Стефановичевої ул. Осолиньских ч. 11, 5 сходи, II поверх.

Важне для Тейсарова.

До побиранї анциви уповажняю гр.-кат. церков в Топорові і цїлий дохід призначаю на будову нової церкви. — Прошу тих всїх, котрі у мене купували або міняли жито, щоб зволили подати менї свої назвиска, бо хочу виказатись, що в 1904 р. мав я насїнє чисте, цилїндроване.

1114 1—1 Сьвящ. *Омелян Кордуба.*

Календар: Нинї: Елевтерия лат. (Дїтий убитих у Вифлеємі); завтра: Агтея, Теофанії (лат. Томи); позавтра: Даниїла прор. (лат.: Давида кор.).

Репертуар руского театру (тепер в Стрию) в четвер 28 с. м. другий раз „Суєта“, комедия в 4 діях Карпенка-Карого, послїдне представлене і виступ п. М. Заньковецької.

Репертуар міского театру у Львові: Нинї (четвер) „Оповіданя Гофмана“, опера Офенбаха — завтра (пятниця і в суботу) „Продана наречена“, опера Сметани.

В Colosseum ще лиш пару днїв програма з 15—31 грудня. Пятнайцять полярних медведів.

Надіслане.

Специяліст в дїточих недуга

Д-р В. Гукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Іродзїцких ч. 4 І. п.

Адвокат краєвий

Д-р Иосиф Партицкий

отворить з днем 1 н. ст. грудня 1905 канцелярию 1050 19—?

в Станиславові

ул. Сапіжиньска (Тисьменецка) ч. 33.

Адвокат д-р Король

в Жовкві 1018

глядає концепієнта від 1 січня 1906.

ПАННА в середнім віцї, інтелїґентна і господарна, посїдає 8.000 К, хотїла би пізнати в цїли супружества чоловіка честного характеру, на становиску державного урядника або ґімназияльного професора. Річ пізком серіо. Дискреция словом чести. На анонїми не відповідає ся. Оферти за оказанєм інсератового листу. Листи під „Українка“, Львів Адміністрация „Дїла“. 1113 1—2

Взиваю сим п. Олексу Ластовецкого, учителя з Білогоров (п. Олїїв) і п. Гр. Безкоровайного, учителя з Підгайчиків (п. Зборів) до відкликаня публично часописями сего, що говорили на мене дня 1/12 1905 на учительских зборах в Зборові до 14 днів, бо в противнім разї буду змушений удатись на дорогу судову за обиду чести. Заразом прошу Редакцию „Проміня“ повідомити сих панів, коли я надіслав гроші до Редакциї яко пренумерату за „Промінь“ і чому они доси не отримали ще нї одного числа.

Михайло Бадлюк учитель Львів, ул. Театральна ч. 8. 1112 1—1

Всечеснїйший О. Добродїю Д. Білиньский. Прошу в імени громадян Чортівци старати ся о парохію в Чортівци. Громадяни хочуть з Вами дїлити свою долю і недолю так, як в роках 1896—8, де Ви були ревним душпастирем яко сотрудник. — *В. Петрумяк* з Независк. 1105 2—2

Конкурс.

Будову парохіяльного дому в Сяноцї віддасть руский парохіяльний комітет в підприємство. Цїна кошторисова 29700 К. Вадиюм 2000 К. Оферти письменні треба слати на руки руско-кат. уряду парохіяльного в Сяноцї до 15 січня 1906. 1083 3—3

Промеси до всїх тягнень

австрийских льосів.

Безплатна ревізия льосів для всїх тягнень.

Обезпечене льосів від страт

при вильосованю найменшої виграної.

Сокаль і Лїлієн 2076

дім банковий і контора виміни у Львові.

Коперницкий і Сие

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1. против Банку Гіпотечного на плянтацких площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Склад і робітня шуб

БРАТІВ ЛЮБЕЛЬСКИХ

при ул. Валовій, ч. 3 у Львові.

Поручаємо на зимовий сезон свій сьвіжо спроваджений запас шуб, в шкірах і готових, дамских і мужеских, ковнїри, зарукавки, шапки баранцї, сердаки і богато инших товарів, що входять в обсяг кушнїрства. Також удержуємо на складї великий вибір сукна в найлїпших родах до покритя шуб і перероблюємо їх після найновійших журналів, по найприступнїйших цїнах.

Ілюстровані цїнники висилаємо оплатно. 8 68 11—20

Потребую господині котра занялась би кухнею і доглядом домового господарства. Близша відомість: Анна Луцик в Бурдаківцях п. п. Скала над Збручем. 1093 3—3

Станция для двох учеників потрібна від 1 січня 1906 у Львові. Відомість в редакциї „Діла". 1084 3—3

ПОТРЕБУЮ зараз доброї кухарки господині. Близші інформациї під адресою: Олена Стисловска, жена пароха в Девятниках п. Вибранівка. 1075 3—3

Мід курацийний

липовий в 5-кілевих бляшанках оплатно по 6 К висилає Евстахій Юзичиньский, Бережани. 794 1—10

Реньске природне вино

1 фляшка . . . . К 2·40
10 „ . . . . . „ 22·—

поручає торговля

ІВАНА БОРИСА

в Перемишли. 918

Найбільша подільска пасіка! Найчистійший, найліпший і найдешевший мід патока, десеровий, курацийний, 5-кілева пушка 5 К 80 сот. оплатно. Знамениті питні і овочеві меди домашного виробу, відзначені в 1905 р. чотирма медалями. Розсилає *Евген Білиньский в Збаражи.* 110 3—?

НОВІСТЬ!

ЗБІРКУ НОВИХ НОВЕЛЬ

Евгена Мандичевского

1090 під заг. 3—10

СУДЬБА

може замовляти у автора в Тернополи. Книжка стоїть 1·60 с. в оправі 2·10 с. а на почтову оплату треба долучити 10 сот.

Оповіщене.

Стрибожий Дарунок (оповіданя) *Л. Мартовича* 1 К. 30 с. **Душі кланяють ся** (оповіданя) *М. Яцкова* 75 с. **Австрия чи Польща** (історня Руси під Австриєю) *В. Будзиновского* 70 с. **3 тисяч і одної ночи:** Том І. „Купець і Іфриг" 55 с., Т. II. „Алїбаба і 40 розбійників" 55 с. В полотняній оправі за том 95 с. **12 аґітацийних брошур** *Будзиновского і Мартовича* і „В Небі" о. *Бобикевича* 47 с. (Ціна разом з посилкою). Всї ті книжки разом з посилкою 4 Кор. Замовляти у В. Будзиновского, Львів, Жулиньского 4. На кредит не висилає ся.

Панночка з укінченою школою виділовою приняла би посаду учительки до дітий зі шкіл народних від 1 лютого або і скорше. Вимоги малі. Адресувати „П. Р.", poste restante Станиславів.

К и С

ПОПОВА

934 2—20

найліпший чай на сьвіті.

Звертаєсь увагу на російскі цлові бандаролї оригінального опакованя і охоронну марку К & С.

НА РЕВМАТИЗМ, гостець, пострім (іскіяс) і всякі нервові болї поручає ся усмиряючі натираня, від 5 літ незвичайно розповсюднене, многими лікарями ординоване і знаменитостями признане

Linimenthum Gaultheriae compositum

з правно зареєстрованою охоронною маркою „НЕРВОЛЬ" хеміка д-ра Юлія Францоса, аптикаря в Тернополи. Ціна фляшку 80 сот., 10 фляшок 8 К, не числячи опакованя і оплатно. — Тисячі подяк можна переглянути. Почтова висилка двічи на день.

Дістати можна в кождій більшій аптиці або в аптиці

1039 *Д-ра Юлія Францоса в Тернополи.* 4—48

5 корон і більше денного зарібку

Товариство панчошкових машин для домових робітників

глядає осіб обох полів до панчошкових виробів на нашій машині.

Проста і швидка робота цілий рік дома. Не треба приготовних робіт. Віддалене і місце замешкання не впливає зовсім, а ми продаємо роботу.

Товариство панчошкових машин для домових робітників

987 THOMAS. M. WHITTIK et Comp. Prag Petersplatz. 7. 16—?

Важне для парохіяльних урядів і читалень!

Макс Ґлязерман

ПЕЧАТНИКАР

Львів, ул. Сикстуска ч. 17

виконує густовно і дешево стампілї каучукові і металеві для парохіяльних урядів, громад, читалень і т. п. по 2·50 с. враз з пуделком і фарбою, литі нагробні таблиці, числа домів і улиць, відзнаки для лісних та пільних сторожий і кліші до пльомбованя мяса.

Переписка руска. 285 10—10

Вступайте в члени

Руского Товариства педаґоґічного!

Подібні товариства в культурнійших краях числять десятки тисяч членів і удержують сотки шкіл. Наше товариство з великим трудом удержує лиш дві школи: женьску виділову ім. Шевченка і женьску семінарию учительску! Тож вступайте в члени товариства і приєднуйте для него нових членів зі всїх верств суспільности. Присилайте вкладки (річна 1 К, вписове 1 К).

Купуйте книжочки видані товариством!

Маємо новий маґазин книжок а друкарня ще не виплачена і через се не можемо друкувати нових книжок.

Книжочки наші є відповідні для менших і старших дітий, для молодіжи і для читалень. Поміж тими книжочками є богато ілюстрованих. Хто бере за готівку, дістане 15%—30% опусту залежно від рода книжок і квоти, на яку замовлено.

Предплачуйте: *„УЧИТЕЛЯ"*, одинову русу часопись педаґоґічно-наукову, *„ДЗВІНОК"*, ілюстровану часопись для дітий. Передплата виносить за „Учителя" і за „Дзвінок" по 6 К річно, для членів по 4 К річно.

В послідних часах видало товариство „В ДЖУНҐЛЯХ" (Ціна 1 К, оправно 1 К 30 с.) „ПОДОРОЖ СЬВ. МИКОЛАЯ" (20 с.). Обі книжочки надають ся дуже добре для молодіжи і для читалень. 1054 6—?

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведене

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по умірених цінах.

Власного виробу

ЛЯМПИ на ВІЧНЕ СЬВІТЛО

з хіньского срібла і бронзу в огни волоченого по припису епископскої станиславівскої консисториї продає по найнизших цінах

звісна руска торговля, сполучена з бронзівничою рукодільнею

Петра Дуткевича

в Станиславові

улиця Бельведерска ч. 5.

Лямпи продає по ціні 32, 40 50, 62, 70, 80, 90, 100, 110, 120 корон за штуку.

Патентовані лямпки „Guillon" сьвітять ся 14 день. 863 13—21

Казочно дешево купує ся добру порцеляну, скло, хіньске срібло, тульскі самовари і т. п.

лише в загально звісній з дешевости і доброти

ТОРГОВЛИ

АРТУРА БАРТОША

Львів, площа Марийска ч. 7

1078 6 [ріг ул. Коперника] 3—5

Також на місячні сплати. Поручаю також велику виповчальню порцелани, скла, столового срібла і т. п.

Признаня для „Сокільского Базару" у Львові.

З численних признань, які одержуємо зі всїх сторін краю за нашу торговельну діяльність, подаємо ось тих кілька до відомости Вп. Суспільности:

1) З портрету надісланого мені єсьм цїлком вдоволений. Новесело 25/11 1905. *Гр. Мицко.*

2) Із зошитів єсьмо вдоволені. Коломия 24 2 1905. *С. Недїльский.*

3) За хорошо викінчений кредковий портрет прошу приняти подяку. Львів 4/4 1905. *Замойский Втр.*

4) Зі зошитів єсьмо вдоволені. Коломия 2/11 1905. *С. Недїльский.*

5) За зроблений мені портрет єсьм Вам вдячна. *Вячесл. Будзиновска.*

6) З якости і цїн Ваших товарів єсьм вповні вдоволений. Прусік 16 червня 1905. *Ольга Гаринович.*

7) За прислані шкільні прибори дякую і єсьм з них вдоволена. Сторожі вел. 15/9 1905. *Іванна Гаринович* учителька. 1042 5—10

Портрети вредкові виконує ся по ціні 12 К, погрудє звичайна величина. Портрети кольоровані від 40 К.

В „Сокільскім Базари" є на складі крім краєвидів також портрети і образи наших поетів, письменників і історичні.

Всї товари набувайте лиш в „Сокільскім Базари".

ІВАН ІГНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Сукиницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сїркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, жиряї, коросту, огник, відсьвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сїркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сїрково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найліпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґліцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найліпших дезінфекцийно-гіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також приметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашвірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашвірну висипку, почене віг і порпаї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґліцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порпаї і сверблячу шкіру 70 сот. 209 74—84

Парова фабрика цукрів і медівників

БРАНДШТЕДТЕР і СПІЛКА у ЛЬВОВІ

СКЛАДИ:

пл. Ґолуховских ч. 5 (ріг ул. Казимирівскої), Ринок ч. 30 (біля Бачевского)

поручає

на сьвята і ялинку

свої вироби знані у Львові від 20 літ. Богатий вибір, цїни постійні і дуже умірковані, а товар здоровий. Виключно нашим відбирателям продаємо

кришталевий цукор

1087 одинокий до чаю по 64 сот. за 1 кґр. 7—10

ВЖЕ ВИЙШОВ

II-ий ТОМ ТВОРІВ КВІТКИ-ОСНОВЯНЕНКА

в виданю Просьвіти

„РУСКА ПИСЬМЕННІСТЬ".

Сей том (552 сторін) містить повісти: Перекотиполе, Божі діти, Щира любов і Дрібні повісти (казки), відтак драматичні твори: Шельменко волостний писар, Шельменко денщик, Сватаньня на Гончарівці і Щира любов, вінци Листи до любезних земляків (4) і Лист до Шевченка. Як в кождім томі Руской Письменности так і тут додані Поясненя. На кінци є ще Послїсловo.

Видане творів Квітки, зладжене товариством „Просьвіта" під редакциєю Юл. Романчука, єсть найповнійше (а радше єдине повне), найпоправнійше і найдешевше зі всїх видань нашого славного писателя. — Кождий том коштує в звичайній оправі 1 К, в красшій оправі 1 К 50 с., з пересилкою почтовою о 30 с. більше.

Лишило ся ще кількадесять примірників І-ої книжки „Руской Письменности", обнимаючої твори Котляревского, Артемовского-Гулака і Гребінки, але тілько в красшій оправі по 1 К 50 с. (з почтовою пересилкою о 30 с. більше).

Третя книжка (а 4-ий том) „Руской Письменности", обнимаюча твори Маркіяна Шашкевича, Гоновацкого, Николи Устияновича і Могильницкого, вже друкує ся і вийде в місяци лютім. 2—?

В канцеляриї „Просьвіти" можна також дістати

„Поезиї Тараса Шевченка"

видане товариства „Просьвіта", 1902 (700 сторін).

Се також найповнійше, найпоправнійше і найдешевше видане поетичних творів нашого безсмертного кобзаря.

Ціна в гарній оправі 2 К, з пересилкою почтовою 2 К 30 с.

Висилковий маґазин ткацких виробів

Едмунда Товарницкого

в КОЛОМИЇ

висилає на бажане даром і оплатно прібки полотна, шіртінґів, шевіотів, цайґів, столового біля, сукна, мужеску і женьску одіж і поручає вінчальні виправи.

Цїни фабричні.

Заступники і відпродавцї глядані всюди.

Зголошеня лише письменно. 1016 11—16

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

Де Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан **12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Верґомета (в понеділок), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)

„ Кракова **2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Ясла (від 1/7 до 15/9).

„ Підволочиск 7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.

„ Лавочного 7·29, 11·45, 10·50.

„ Рави руской 7·50.

„ Станиславова 8·05.

„ Самбора 8·15, 1·50, 9·20*.

„ Яворова 8·18, 4·32.

„ Коломиї 10·05.

„ Ряшева 10·35.

„ Тухлї 3·45 (від 15/6 до 30/9), Сколього (від 1/5—30/9).

„ Белзця 5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск 7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова **12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Заліщиків (від 25/6 до 15/9), Освенцїма (від 25/6 до 15/9), Велїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)

„ Іцкан **2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)

„ Підволочиск 6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.

„ Яворова 6·55, 5·58.

„ Лавочного 7·30, 2·55, 6·25*, Коханиця (від 1/5 до 30,9 що неділї і сьвята.)

„ Самбора 9·—, 4·20, 10·55*.

„ Белзця 11·10.

„ Ряшева 4·10.

„ Коломиї 5·50.

„ Рави руской 7·20*.

„ Перемишля 10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясля.

„ Стрия 11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск 6·43, 11·15, **2·13**, 9·23*.

Примітка. Місяди поспішні друковані є чорними товстими; місяди нічні є означені сьвідкою. Пора нічна числить ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні бічні їзди на такім бічнім зелїзнім шляху, ілюстровані провідники, розкладні їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, площа Ґвуємана ч. 9. 85

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Возьницкий. Редакторе і отвечає за редакцию: Д-р Евген Лозинский.

З друкарні Народової [Менцевих] Коперника ч. 9.

279. Львів пятниця 16 (29) грудня 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24, Бюро ґазет А. Окшанского ул. Кіхінього ч. 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароли Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chwatski Wien VI. Gottfeldemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

	в Австриї:	на чужинщині:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише на попереднім за вереженням. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числить ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Просимо о вчасне відновлене передплати на I. квартал зглядно місяць січень 1906 і о вирівнане позісталих ще залеглостий.

Сьогобіч і тогобіч Збруча.

Українська нация переживає історичну кріву. Перед роком ще ніхто — крім „запалених голов, для яких усе можливе — й не думав, що може вона надійти“. „Розважні“ ворожбити з вигідною резиґнацаєю пророчили навіть, що вона загалом ніколи для нас уже не прийде та що вірити в неї — се студентскі мрії, а ждати й готовити ся на неї — се затрата сил, похід „з мотикою на сонце“. А однак вона прийшла, — несподівано, нечайно, наче той „злодій у ночи“. Самі ми не счули ся, як знайшли ся в круговороті великих, потрясаючих подій, як те, що здавало ся незрушимим, мало-що не вічним, захитало ся в своїх основах й затріщало у всіх вязаних, як через розколене склепіне тюрми блиснуло нам проміне волі та кращої будуччини.

Від 1648 року до нині не було політичного перевороту на Сході Европи, що його хвилї розлили би ся потопою по всій земли українського народу, затопили би всї єї закутини, та з таким розгоном несли судно історичної долї цїлої нациї в часові безвісти будуччини — як нині. В огни пожежі, що громом котить ся та перевалює ся від Фіна до Молдавина і від Молдавина до Фина, в дантейскім горнилї, про яке з острахом і дрожию згадувати-муть колись будучі поколїня, серед борби ґіґантів, що против неї забавою піґмеїв здає ся все, що доси прожило людство, — виковує ся доля України. А хвилї розшалїлого океану народів так могутні, що врушили з основ й ту зморшавілу будову, під якої дахом коротав свій вік і наш галицкий відломок українського велитня. Ex Oriente lux. І від Сяну по Кубань, від Бескиду по Кавказ валять ся долї форми досьогочасного політичного бутя, тріщать окови, якими спутано дрімаючого титана, та в багрянім зареві Сходу виринає молоде, огнем і кровю скупане сонце свободи.

Праґматична залежність подій австрийских від російских лежить перед очима усїх — наче на долони. Історична звязь між долею російскої України а Галичини кидає ся тут в очи всякому, хто лише хоче глядїти. Збруч, та й Збруч, що здавало ся океаном. Австрийско-російский кордон не був — як задавало ся — непроходимою китайскою стїною. І луна пожежі, що палає на Київом, Полтавою, Харковом та Одессою продерла ся через обосторонні ряди граничних варт, кидаючи горючі головнї сьогобіч Збруча.

Подув політичної весни у Росиї, від якої тепла вже рушила крига, що під нею закована дрімала Україна, сей подув приніс весну і нам. Кождий сукцес революциї у Росиї се оден більше удар в австрийску тюрму народів. Кождий тріюмф волї на Україні — се наш безпосередний тріюмф. Темпо житя політичного габсбурґскої монархії — конґльомерату кільканайцятьох племен; народів — реґулює ся в першім ряді тим, що діє ся за кордоном. И на відворот: лиш невдоволенем самих австро-угорских народів з істнуючого доси в Австро-Угорщині ладу могла тілько літ непохитно держати ся в Росиї неволя. Революция в Росиї захитала рівновагу неволї по обох боках Збруча та стала бичем для Відня, знезвоюючи його оглянути ся за трівкійшим від баґнетів лучниками для державної будови. Кождий дальший успіх народів Австро-Угорщини на шляху свободи та рівноправности повисне наваїм таким-же бичем над головами Петербурга.

В тій міжнародній ліцитациї, з природи річи одно з перших місць судило ся українській нациї. Україна з замкненими устами не могла бути приманою для Галичини. Галичина у польско-шляхоцких дабетах не викликувала одушевленя для України над Дніпром. Росия і Австро-Польща солїдарно виключили Україну з політичної гри. Та дзвін революциї покликав й український народ до голосу і над Дніпром встають заковані доси рабы до нового житя. Широкі політичні горизонти ві кривають ся перед українським велитнем; великі надії розпирають українські серця; з молодечим жаром зриває ся українська думка до лету. Там, над Дніпром, в колисцї нашої національної минувшини, кладуть ся нині основи для ясної будуччини народу, там витворює ся кристалїзацийний осередок нашої будучої волї, точка тяготїня для всїх частин українсько-руского народу. І се не може остати без впливу на нашу долю в Галичині. Відень не може замикати очий, що з Київа до Львова не ціла доба дороги та що одна й та сама українська мова лунає й одні й ті самі українські ідеали плекають ся по обох боках Збруча.

Хід українсної справи в Росиї мусить отже стати реґулятором нашої долї під габсбурґским скиптром. І коли нині, збуджена російскими подіями, австрийска кріза принесла нам Галичанам, дїлемсу „бути чи не бути“ — то і України слово, побіч нашого, мусить впасти на вагу подій. Як подув свободи тогобіч кордону, приніс нам крізу по сей бік, так і рішинець нашої борби в Австриї великого політичного значіня для закордонної України.

Сьвідомість єдности національних інтересів по обох боках Збруча та взаїмної залежности долї України і Галичини повинна отже стати дороговказом для української політики по обох боках кордону. І сьвідомість ся уже є, та знайшла вплив не в однім вже конкретнім дїлї. Політична хвиля вимагає однак, щоби сьвідомість та зродила дїло: плянове співдїлане, одноцїльність чинів. Україна і Галичина мусять собі подати руки до спільного дїла. Історичний дзвін дзвонить нам житє або смерть. В таких хвилях за мало платонїчних симпатий. Такі хвилї вимагають зрілого і сьмілого дїла. Се тямо ми і нехай се тямлять наші брати тогобіч Збруча.

Українцї по обох боках кордону — в'єднаймо ся!

— Фонд Боєвий за загальне виборче право жде на добровільні жертви руского патріотичного загалу!

Народні віча і манїфестациї.

Перемиска політична орґанїзация повітова розвинула в справі загального права голосованя дуже широку акцию. Зібрані на довірочній радї дня 21 с. м. в сали „Народного Дому“ заступники майже усїх сїл перемиского політичного повіта рішили одноголосно, укадити в тій справі віче в кождім селї повіта. Після плану, поданого на тій радї зарядом орґанїзациї, скінчать ся віча по селах коло 5 лютого 1906 по чім відбуде ся в Перемишли віче повітове. Віча по селах зачались вже дня 26 с. м.

Віче в Кротвиниках

відбуло ся при участи повад 500 людий в комнатї громадского дому дня 26 с. м. о год. 4 поп. Реферат про загальне право голосованя виголосив п. Кіцуля, по чім вивязалась палка дискусия; промавляли п. Кульчицкий селяни Скірко, Тимко Микита і Гоч. Ухвалено отсї резолюциї:

Віче домагає ся: 1) Загального, рівного, нефалшованого, безпосередного і тайного права голосованя; 2) подїлу мандатів в Галичині між Русинів і Поляків відповідно до числа населеня; 3) протестує против відокремленя Галичини, посередних виборів і несправедливого розділу мандатів посольских; 4) заявляє, що в разі покривдженя Русинів при реформі виборчій, уважало би Австрию не вітчиною, а гробом для Русинів і ужило би всїх найострійших средств, щоби несправедливу реформу повалити. Сї резолюциї рішено вислати телеґрафічно до президента міністрів бар. Ґавча.

Віче в Ольхівцї.

Руске громадске віче для Ольхівки і Ришнятого долиньского повіту дня 24 с. м. випало дуже гарно. Проводив місцевий парох о. Медведский, в котрого хатї віче відбувало ся; заступником предсїдателя був місцевий війт Іван Сомиш. Реферат про реформу виборчу виголосив посол о. Богачевский. Потім забирало голос богато селян, витаючи ту так конечну реформу. Вкінци ухвалено отсї резолюциї: 1) Віче заявляє ся за безпосередним загальним рівним правом голосованя до всїх законодатних тїл і застерігає ся против всяких обмежень на шкоду нашу, 2) Віче домагає ся утвореня округів виборчих на підставі національної автономії, при чім Жиди мають бути узнані за окрему народність, 3) Віче жадає подїлу краю і ради шкільної краєвої на часть руску і польску. — Вислано телеґраму до б. рона Ґавча.

Віче в Камінцї струмиловій.

На день 15 грудня заходом камінецкої „Селяньскої Ради“ було скликане народне віче в справі загального, безпосередного, тайного права голосованя. Камінецкий народ пійняв велику вагу того віча і численно зібрав ся на нього — прибуло зверх 1000 люда з повіту і кільканайцятьох сьвященників. На віче се зволив також прибути звісний зі своєї красномовности п. Семен Вітик. На вічу тім були слїдуючі реферати: о. Сидір Зельский з Милятина отворив віче довшою промовою поясняючи цїль віча, та значінє безпосередного, загального та тайного права

---

3)
С. Н. Єлеоньский.

Старенька церков.

(З дитинних спомнів).

Силантий мовчав, одушевлене щезло, і він понуро промовив:

— Що-ж дїяти? Тростиною обуха не переколиш. Знаємо, сила солому ломить... Старцї зітхнули і замовкли в самім, а здавалось менї, інтереснім місци, і я не витерпів:

— Дїду Силантий, щож дальше було?

Тут що йно запримітили они мою присутність і звернулись до мене, — я сидів на земли, зложивши руки на груди.

— Ти чого тут притаїв ся? — спитав мене дїдусь. — Цїкаво?

Я змішав ся і почервонів з сорому за цїкавість, та не знав що сказати, но добродушний Матвій вибавив мене з замішотаня, ласкаво погладив мене по голові і сказав добродушно:

— Нїчо! Нехай слухає. Може й придасть ся. Попом буде... В дїдуся вийде...

Бути подібним до дїдуся, не міг менї нїхто нїчого красшого пожелати: я обожав дїдуся. І Матвій, вдивившись своїми на пів сьліпими очима в мої сяючі очі сказав:

— Хочеш знати, як ми воювали з Карповим? Так? — я кивнув головою а він промовив:

— Так от від разу їх обох по голові — і дїда твого і Силантия...

— А за що?

— А вже про се запитай Спиридона Семенича. Він тобі скаже. Він повинен знати, за чим він в ґубернію ходив, кого і як просив, щоби на своїм поставити.

— Задля старости, Никольцю, так, задля старости мене в відставку післали, — вимикнаючо успокоював мене дїдусь. — А Силантия так таки не затвердили на три лїта і велїли другого вибрати.

— Так. Ось з того і почалось. — Приїхав теперішний сьвященик о. Андронік і став разом з Карповим уговорювати. Карпов викотив барилку горівки, а мужики, бач, на ню ласі. Старі мужики, розумнїйші, постарїли ся і поглупіли, громадою стали верховодити молоді, крикуни і гарнаки. Їм тілько все нове подавай. Тепер все инакше дїє ся, і нїхто на старих не оглядає ся. Они, бач, в грубих сорочках ходять, а тепер всюди тонкий ситець... Перше скалки, а тепер — нафта, перше ходами, а тепер — чоботи; перше ти до Київа місяць волїв ся, а нині — сїв на колїю а другого дня вже там, нині зелїзна дорога... телеґраф... і Бог зна що... Тай що до церкви те саме можна сказати. Були часи, молились старі люди в старій, чомуж би молодим в новій церкві не молитись? — „Будуй, Спиридон Семенич, церков, коли хочеш, тілько з нас щоб нї копійки!“ — „Нї, нї, будьте спокійні, тілько виберіть мене в церковного старосту“. — „А не можна-б без того?“ — „Та можна би, але так буде лучше“. — „Ну, нехай, будь і старостою. Тілько почастунок дай“... А коли чоловік горівку заюхає, та ще й даром, то нїчого з ним не вдієш. Ти єму слово, а він тобі двадцять, нїякого розумного слова не послухає, а так притьмом в біду лїзе. Тогдї ми ось з Матвієм аж похрипли, так вговорювали в людей, що не треба нової церкви, а Карпов мовчав, мовчав, та як не крикне: „Погляньте на на себе — дядьку Силантий! дядьку Матвію! Погляньте оден на другого“. — „А щож на нас такого?“ — „Та погляньте“. — Ну, ми і поглянули на себе... — „А тепер погляньте на церков“ — „Ну, кажемо, чого?“ — „А тепер скажіть, кілько їй лїт?“ — „Скілько?“ — „Кілько вам обом разом, стілько їй однїй“. Мужики як не зареготуть ся... А ми: „Чого регочетесь навіси?“ — А нам на се: „Їм би вже давно час на тамтой сьвіт, а они не знать чого ще тут тиняють ся“. Ну, тут ми з Матвієм махнули рукою і відійшли. Своє ми, бач, відслужили, більше ми не господарі в громадскім дїлї, не треба вже нас тут. З того часу остали ми вже самітні.

Я з увагою слухав оповіданя старцїв, но все ще не міг зрозуміти того, чому старцї так твердо стояли за старенькою церквою, упирали ся довгі лїта принятя добродійство, терпіли, а навіть потерпіли за се, як мій дїдусь, що лишив ся парохії і доходів за попиране народу, котрий не котів нової церкви. Я думав: „Дійсно, коли дім старіє ся, треба будувати новий. А церков — чомуж би нової не вибудувати? Она була би красша і простірнїйша“. Но я бояв ся оскорбити любих старцїв невмісним питанем і терпеливо слїдив за їх дальшим розговором в надії, що знайду в їх словах розвязку тайної загадки. І я скоро діждав ся. Матвій висказав своє задушевне бажане:

— А що, батюшка, як би так оставити стару церкву для нас старих? Ге? Ти би нам в ній службу Божу правив по старому, що-ж добре я кажу? Хоть би раз в рік, в день свободи... 19-го, значить, лютого. Та она, матушка, церква наша деревяна, старенька, все знає... все знає! Як ми в ній сльози наші проливали... Ось ти мене, батюшка, по приказу поміщика з Мартою звінчав — тямиш? Було се першого року твоєї служби... Ти ще молодий тодї був, а я зовсїм безусий парень... А я тодї Сверчкову Олену любив, а Олена мене, а Марта любила его от Силантия... Памятаєш, Силантий, як ми стояли з нашими невістами під вінцями? Як серце в нас всїх четверо боліло? що?

А батюшка питав: „По своїй волї, Марто, виходиш за муж за Матвія а ти Олена за Силантия?“ Та як-же... „По своїй“ шепче... І ти, батюшка знав се і також плакав, жалував нас, но нїчого не міг вдїяти, бо всї ми були невільними кріпаками... „Ісаія ликуй“ сьпівають нам, а у нас в серци: „Со сьвятими упокой“. Ех, давно то було, гріх би на старости лїт і згадувати про се, та само згадує ся, щож я тому винен?! А ми не лукавили, праведно жили, сьвято. Тілько баби наші стали сварливими, і ти їх, батюшка, картав в тій та в церкві...

— Так, так, — потвердив дїдунь.

— А дядька мого Петра, заговорив Силантий, — на смерть на двірскім подвірю закололи і ти похоронив его, і також плакав, бо знав, що нишою смертию умер покійник, як писали тобі з двірскої контори...

— Так, так, — похилив голову мій дїдунь.

— А дївку Мотрю тямите? — пригадав Силантий. — Перша красавиця була... Пять днів сидїла закована в дубовім кріслї з гвоздями, не їши не пивши, без сну, не поворушилась... Бурмистр Прахов вселив ся до

Книгарня Наукового тов. ім. Шевченка
у Львові, ул. Театральна ч. 1
поручає на сьвяточні дарунки:

1115 1—6

ЯРОШЕНКО, історична повість Осипа Маковея в гарній оправі	К	3·20
МОЙСЕЙ, поема Івана Франка	„	2·20
ІСТОРИЯ УКРАЇНИ РУСИ Михайла Грушевського том I. II. і III. в другім виданю в анґл. опр.	„	30·—
АКОРДИ, антольоґія української лїрики по К 7·50, 8, 9 і	„	10·—
НА ВІЧНУ ПАМЯТЬ Котляревському літературний збірник	„	12·—
ПИСАНЯ Осипа Юрія Федьковича том I. II. і III. в гарній оправі	„	15·40

голосованя. П. Семен Вітик своєю поривачою до ентузиязму бесідою дуже довідно і незвичайно приступно витолкував далекосяглість такого голосованя, єго конечність, та великі користи, а відтак пояснив селянам парляментаризм і познакомив їх з діяльностию парляменту та сойму. Д-р Дмитро Левицкий оповів зібраним про Хмельниччину, чим подав сьвітлий примір до боротьби за свої права, до борби з всякими численними ворогами, які так нищать до коріня руский повірний народ. Д-р Михайло Олійник в своїм рефераті представив цифрами і даними страшно кривдячу руский народ діяльність галицкого сойму, по чім забирали ще голос п. Гаврило Мулькевич та селяни: Іван Рудий з Перетина, Кошицкий з Сокохова, та Дмитро Семенюк з Павлова. На конець промовив ще раз на загальне домаганє ся віча п. Семен Вітик і загрівши їх огненними словами до завзятої борби за свої права, до невпинної праці для власного добра — закінчив тим величаво віче. Годить ся замітити, що зібрані на вічу селяни одноголосно від часу до часу переривали бесідникам могучим, грімким домаганєм ся: „Дайте нам загальне, безпосередне, тайне, право голосованя!! Проч з привілеями! Проч з хлопськими кровопийцями! Проч з Дідушицкими, проч з Пініньскими!“

Віче однодушно ухвалило отсї резолюциї:

1) Зібрані нині на вічу домагають ся безпосередного, загального, тайного, права голосованя!

2) Нинїшне віче застерігає ся против всяких надужить в повисшім вглядї зі сторони правительства, котре буде відвічальне в разї коли терпеливість покривдженого і гнобленого народу вийде з рівноваги;

3) Взиває ся „Селяньску Раду“ в Камінцї струмиловій, щоб скликувала в камінецькому повітї народні віча;

4) віче грімко протестує против провокациї цїлого руского народу в Галичинї львівскою міскою радою з нагоди сьвяткованя нею 250 лїтного ювилея, відступу Хмельницкого від облоги Львова. Віче вислало до міністра Ґавча також відповідну телеґраму.

Дня 22 грудня заходом „Сел. кам. Рускої Ради“ відбулось також віче в Хоцові.

—ик.

Віче в Романовім селї

збаражского повіта відбуло ся д. 17 грудня при участи около 200 селян, між котрими було не мало з Кійданець. Проводив зборам п. Ів. Чорний.

Про намірене правительством уведенє загального, рівного, безпосередного і тайного права виборчого і про заходи польскої шляхти, які мають на цїли звихнене того права на некористь Русинів і взагалї робучого сільского люду в Галичинї, говорили п. А Шміґельский і п. Ол. Вучак. Зібрані ухвалили отсю резолюцию:

Хлопи зібрані на вічу в Романовім селї д. 17 грудня прилучають ся до борби о загальне, рівне, безпосередне, тайне і несфальшоване право виборче і жадають заведеня того права при виборах до парляменту, сойму, рад повітових і громадских. — Ту резолюцию переслано рекомендованим письмом до бар. Ґавча.

—

Віче в Валахівцї.

збараского повіту відбуло ся д. 24 грудня с. р. Хоч се село незвичайно запущене і темне, прибуло на віче поверх 300 селян. Між вічевиками були хлопи зі Стрийвки, Зарудя і Охрімовець. Проводив п. Ф. Амброжий, секретарював п. Ол. Вечак. Про загальне, рівне, безпосередне і тайне право виборче реферував (по польски) п. Струж, сец. дем. з Тернополя. Спімаує про революцию в Росиї і, вказавши на єї хід і вплив на австрийске правительство, що вкінци під напором робітників усеї Австриї згодило ся на реформу виборчу в дусї жадань робучого люду, перейшов до нинїшної, виборчої ординациї, а критикуючи її остро, вказав дорогу, якою має іти руский і польский народ, щоби осягнути загальне, рівне, безпосередне і тайне право виборче, а тим самим і красшу долю. Предметом промови п. А. Шміґельского було: Що то є полїтика. Бесїдник на численних примірах виказав, в які сумні відносини попав польский і руский хлоп через те, що за мало займав ся полїтикою, говорячи: нехай пани займають ся нею, вони розумнїйші. По деяких замітках, з якими звернув ся до бесїдників п. Малецкий, селянин з Кришовець, і по відповіди на них п. Стружа і п. Шміґельского предсїдатель замкнув збори.

Принято одноголосно таку резолюцию: Віче в Валахівцї з д. 24 грудня с. р. жадає знесеня теперішних виборчих привілеїв, а заведеня загального, рівного, безпосередного і тайного права виборчого до ради державної і сойму. Віче заявляє, що в борбі о те право ужиє ся найострійших средств, щоби своє справедливе жаданє перепертн, та підносить рішучий протест против полишеня в Галичинї посередних виборів. — Порученим письмом ту резолюцию вислано на руки бар. Ґавча.

— Жертви на Боєвий фонд просить ся слати зараз на адресу: Краєвий Союз Кредитовий. Львів, Ринок ч. 10 — на книжочку ч. 3000.

З Росиї.

Послїдна телеґрама, яка в ночи надійшла з Москви до Берлїна, звучить: „Загальний страйк вигасає, над привернено. Ніч з середи на четвер минула спокійно. Здає ся, що революция в Москві майже здавлена. По при сю вість, маємо нинї инші, противні вісти, про котрі не знаємо, чи вони спізнені, чи суть запереченєм першої вісти. Оден берлїньский дневник доносить, що революціонери одержали шість картачівниць і виступають сьмілїйше против правительственних військ. Цїла уральска зелїзниця в руках повстанців. З Петербурга вислано з великим поспіхом дальші війска до Москви, бо московский ґарнізон не в силї поборювати революцию, а рівночасно стерегчи непевні війска інтерновані в касарнях. Вчера вислано з Петербурга до Москви семенівский полк ґвардиї і кілька віддїлів артилериї, Зелїзнича комунікация між Петербургом а Москвою знов перервана, що утруднить дальшу висилку військ до Манджуриї. Під датою 25 с. м. доносять: Революціонери перенесли поле борби на вузкі і круті улиці. Шпиталї переповнені. Всюди богато трупів. На многих домах білі хоругви з червоними хрестами, де пороблено шпиталї і амбулянси. Згорів величавий будинок друкарнї Ситіна, де усадовив ся був революцийний комітет, зложений з 600 людий, узброєних в бомби і машинові карабіни. Сей будинок війско бомбардувало ґранатами, революціонери відповідали бомбами. Остаточно повстанцї утікли. В будинку погибло богато осіб. Баррикади будують ся з пляном, в лїніях стісняючих що раз більше центр міста.

Послїдні вісти про революцию в Москві звучать: Повстанцї ударили на двірцї николаївский і казаньский але їх відперто. В садовій улици збудовано нові баррикади. Артилеристи збомбардували оден дім при сїй улици. Склепи при головних улицях міста знов отворені.

Радикальні сторонництва проявляють меншу аґітацию за загальним страйком. Умірковані робітники наміряють вернути до праці. В фабриках за містом знов працюють.

При помочи сьвіжо надісланих військ ґенерал-ґубернатор Дубасов розігнав онегди в ночи решту віддїлів повстанців і арештував майже всїх провідників.

До Москви приїхав ґенерал Міщенко. Говорять, що буде іменований військовим диктатором в Москві,

Телеґрами.

Київ. В Харкові приходило вчера до частих конфліктів з військом. „Кіевлянин“ грозить Жидам погромом, як будуть визискувати свої виборчі права. Загальний страйк закінчений. Жандармерия доконує масових ревізий домашних і арештовань. Революціонери приготовляють ся до оружного опору. Ґен.-ґубернатор заборонив дїтям виходити на улиці. Повторили ся конфлїкти війска з революціонерами.

Льондон. Твер в руках повстанців. Революціонери здобули зелїзницю до Казаня. В Одесї знов взяла гору терористична партия. Ґазові робітники застрайкували і в наслїдок того в місті темно.

Петербург. В Твері кіннота і артилерия обсадили міст на Волзї, бо революціонери наміряли висадити міст в воздух.

Берлїн. В Одесї воєнний стан. Проголошений в понедїлок загальний страйк не міг бути переведений, бо населенє відносило ся до него несимпатично; страйк майже кінчить ся. До заворушень не прийшло.

Ревль. Склепи отворені. Телеґрафічне і почтове получене не функціонує. Зелїзничий рух до Петербурга вдержаний. Часть робітників хоче вернути до праці. В повітї замішанє. Число війска недостаточне. В кількох місцевостях повстанцї присилували власти покинути місто. Говорять, що повстанцї взяли до неволї бар. Штакельберґа.

Петербург. Тут страйкує еще 37.000 робітників.

Варшава. В повітовім місті ломжиньскої ґубернії Високе Мазовецке революціонери обсадили ринок, дібрали ся до правительственної каси, а висадивши зелїзні двери динамітом, забрали з каси 486.000 рублїв. Війска в місті не було, поліция утїкла.

Київ. На полудново-західних зелїзницях привернено особовий рух під охороною війска. На просторони Жмеринка-Козятин заведено стан облоги і іменовано окремого ґенерал-ґубернатора. В Козятинї робітники держали через цїлий день в облозї малий віддїл війска, аж прийшла поміч з Київа і увільнила замкнених.

Краків. Почтове і телеґрафічне получене з Варшавою цїлком привернене.

Ріґа. Лотиші зрабували доси 124 дібр. Палати зрабовано, інвентар забрано. Офіциялїстів, котрі не утїкли і деяких властителїв вимордовано.

Петербург. Говорять, що державна дума збере ся 4 марта ст. ст.

Берлїн. На кружляку Діяна, що вертає з Далекого Сходу, збунтували ся матрози. Старші матрози здержали хвилево бунт, предкладаючи посередну дорогу. Звернено ся з просьбою о інтервенцию до грецкої королевої Ольги, котра має гідність почетного адмірала російскої фльоти. Матрози жалували ся на строгість офіцирів і лихий харч. Королева прирекла інтервенцию.

ТЕЛЕҐРАМИ.

З Манджуриї.

Токіо. Положенє в Манджуриї що-раз критичнїйше. Ватага хіньских розбійників заатакувала Харбін, де прийшло до правильної битви між розбійниками а козаками. Російскі війска остаточно побідили. Хінцї утїкли, лишаючи на побоєвищи 300 трупів. Хінцї получили ся з російскими бунтівниками і зорганізували експедицию в цїли здобутя північного Сахаліну. В инших містах, де стоять російскі ґарнізони, також проявляє ся занепокоєнє.

Угорска кріза.

Будапешт. Бувший міністер фінансів Люкач відвідав вчера Андрашія і довго конферував з ним.

Мароко.

Мадрид. Говорять, що мароканьска конференция збере ся в Альґенціраси дня 15 січня.

Памятник Міляна.

Білград. Націоналїстичний посол Стойковіц має виступити з жаданєм поставленя памятника королеви Мілянови.

Болгарско-сербска унїя.

Відень. Дневники доносять, що між болгарским а сербским правительством заключено угоду в справі переведеня сербско-болгарскої унїї цлової.

Президент Франциї.

Париж. Вибір президента Франциї відбуде ся 16 січня.

НОВИНКИ.

—

— Русини і Русинки! Памятайте на фонд боєвий за загальне виборче право!

— Про долю народних учителїв. Заким краєв. рада шкільна приступить до роздїленя тих 400.000 корон, котрі „życzliwy“ сойм польский був ласкав ухвалити на поліпшенє долї народних учителїв, мушу звернути її увагу на кілька точок, котрі при подїлї тої жебранини винні завважити. І так повинно ся тут поминути: 1) Всї учительки взагалї, а замужні специяльно; в рахунок можна би взяти тих вільного стану, котрі мають на удержаню родину. 2) Всїх учителїв вільного стану, з виїмком як під 1. 3) Всїх учителїв жонатих з учительками, бо їх побори вже в IV клясї платнї доходять до 3.000 К річно. 4) Всїх управителїв шкіл 5 і 6-клясових, котрі є управителями промислових доповняючих шкіл [за саму управу тих шкіл мають 600 К, крім того ще й платнї години]. 5) В части і фахових учителїв при тих школах, бо і они мають щонайменше тих 500 кор. доходу. 6) Всїх управителїв [директорів] та учителїв видїлових шкіл, бо їх платня вже вистарчаюча. — Отже найскорше помочи потребують, як з того показує ся, всї инші учителї, а передовсїм ті межи ними, котрі мусять посилати вже своїх дїтий до середних шкіл. Не можна тут поминати нїяк учителїв[ньок] тимчасових, котрі мають вже обовязки родинні, а мійских з сельскими не можна рівнати. Ті послїдні хотяй би тілько на одноклясівках, стоять далеко лїпше матеріяльно від тамтих навіть з видїловими іспитами. — *Учитель.*

— Зазив до нашого жіноцтва! З інтелїґентних кругів нашого жіноцтва надіслано нам отсе письмо:

Настала для нас важна хвиля! Скрізь по широкій нашій Українї кипить боротьба за красшу долю, за слушні права. По нїм боцї кордону боремось завзято за виборчу реформу, а по тім боцї ллесь кров наших братів, гине цьвіт нашого народа за волю-свободу. Під теперішню хвилю вся наша увага повинна бути звернена тут на виборчу реформу, там на справу автономії України. Хто почуває себе Українцем, кому дорога будучність нашого народа, той не може, не сьміє бути байдужним на теперішні події. Наші батьки, та брати взялись горячо за дїло, але їм треба і наших жіночих рук до помочи. Передовсїм звертаюсь до Вас дївчата, з зазивом, щоб Ви не були байдужні на преважну справу, якою є загальне голосованє. Надходять мясниці, може котра з Вас думає вже про строї, мріє про вечерниці! Киньте геть такі думки, а беріть ся за аґітацию, за роботу по селах. Нам не пора тепер думати про такі марниці, як забава, розривка; хвиля надто важна, щоби про власну приємність думати. Тож до праці, до бою всї жінки, та дївчата! Сегорічні мясниці повинні у нас на всїй Руси-Українї перейти тихо, незамітно; нї одно товариство не повинно устроювати вечерниць. Идім за приміром „Академічної Громади“, що вже заздалегідь постановила сего року не устроювати нїяких вечерниць, а то по тій причинї, що за кордоном ллесь кров наших братів, а може й сестер! Всю нашу увагу звернїм на скріпленє нашого народного духа. Майже в кождому селї є інтелїґентна жінка, як не учителька, то жена, або донька сьвященика; до Вас отже, що стоїте найблизше народу, звертаюсь отсе з покликом: гуртуйте коло себе наших менших братів, осьвідомляйте їх, скликуйте віча! Потрібний референт все найдеть ся, тож нема нїякого труду скликати віче, та запросити когось, щоби реферував про виборчу реформу. Рускі жінки, та дївчата, не будьте бездушними сотворінями, що їх справа народна „бути чи не бути“ зовсїм не обходить! Идім у завзятий бій, щоби запевнити нашому народови красшу будучність! Гроші, які-б непотрібно викинути на розривку, на вечерниці, жертвуймо на боєвий фонд, та приватні рускі школи. Саме тепер настала пора, щоби і наше жіноцтво стало враз до завзятої борби, щоби ворог пізнав нашу силу, єдність, та тим чином не посьмів дальше знущатись, та легковажити нас. Будьмо сильні, кріпкі, витревалі, бо лиш таким судило ся жити! На віча, на збори, а всї громадою! — *О. Ж.*

Намість жежань сьвяточних та новорічних, шлїм гроші на боєвий фонд, та на наші приватні рускі школи!

— Як то було? З Тисьмениці дістали ми від міщан письмо, в якім просять нас подати до відомости, що спростоване в „Дїлї“ ч. 276, підписане пп. Павлишином і Климовичем вимушене, бо оба сї панове є під безпосередними приказами п. Волощука. П. Павлишин, бувший жандарм, і поліцай в Тисьмениці є під приказами п. Волощука як бурмистра, а крім того молодший товариш по занятю бюровім в касї „Віра“, а п. Климович є бухгальтером каси „Віра“ в котрій знов п. Волощук є директором. Виходить з сего, що оба сї панове прямо мусїли відкликати що п. Волощука викинено з довірочної наради за двері, але слова „марш хруню“ не відкликали. Нарід був однак так озлоблений на Волощука, що проводив его послїдними словами. Хто знає, що з ним було би стало ся, якби не скрив ся в безпечне місце.

— Як дехто цїнить себе і свою рідну мову? В одній зі снїданкових реставрацій Львова, де сходять ся часто Русини, був я сьвідком нехтованя прав нашої мови рускими сьвящениками. Приходить оден і говорить зразу по руски до обслуги; присїдаєсь до якогось панка і говорить з ним і вже і з обслугою по польски. Приходить другий, обслуга поздоровляє его по руски і зачинає говорити по руски, а він на те по польски. І цїлий час відтак говорить з обслугою, котра сама заявляє охоту говорити по руски з гостем, по польски. Що се? Чи ми супротив кельнерів трусливі? Ганьба! Діялось се в середу 27 с. м. — *М.*

— Епархіяльний собор у Львові почав ся вчера (по богослуженю відправленім прелатом о. Білецким) в сали епархіяльного музея при св. Юрі. В соборі бере участь 130 духовних: прилошани, доктори богословія, катихити середних шкіл, декани і делеґати

Фабрика віджи вчої Мучки
Станислава Гурґуля
ц. і к. доставника двора в Ярославі.

Витяг з аналїзи: Мучка підлягає легко і майже цїлковито стравленю, як се виказана проба штучного травленя, при котрій 90·36% підлягло стравленю. Та мучка відзначає ся також тим, що містить в собі велику скількість тїл підлягаючих стравленю в жолудку дїтий навіть в тім віцї, коли змога травленя скробіоватих тїл у них ще дуже мала. Скількість скробіоватих тїл в мучцї виносить лиш 34·585%, коло 56·61% тїл, не числячи води і мінеральних солий, припадаючих на біловатї тїла, товщі і цукри, підлягнуть вхолоненю навіть у немовлят в першім періодї їх житя. З того огляду перевисшає мучка для дїтий СТ. ГУРҐУЛЯ подібний заграничний перетвір, а то мучку Куфека. — Краків, 28 мая 1905 р. *Д-р Іґнат Лемберґер.*

982 5—1

неї, а она: „Умру, а не піддам ся“.. І ти, батюшка також єї похороняв, а лице твоє було блїде, як стїна.

— Так, так, — ще тихше відповів дїдусь і ще низше похилив свою старечу голову.

— А солдатчина? Можебн за тих, що йшли в бій? Який то плач підняв ся в церкві?

А мало дечого иншого було? Все терпіли. І все она, матушка, церква наша скорбіюча, виділя, чула, затями... кілько то вже літ... все стерпіла.. за півтораста літ свого житя слез вилято в ній богато, богато!.. Як зібрати їх, цїла до копули наповнила би ся...

— А ось, молоді і не знають того, — замітив Матвій.

— Куди їм до того! Який у них розум? Ворябличий.

— За то друге горе є в них. Своє, — додав мій дїдусь.

— Як би не було, є, та тільки губить ся між ними, — відказав Силантий. — Нинїшне горе в шивочках, містах. А наше кріпацке горе все в однім місті збиралось... от там! І Силантий вказав на церкву. — До Бога оно йшло, сьвяте оно було... І дійшло!..

Я тепер все зрозумів, чому так дуже встоювали ся старцї за старевькою церквою, і менї стало жаль їх, що їх не слухають і хотять позбавити їх сьвятого місця, скропленого їх сльозами, осьвяченого їх питомими, тяжкими терпінями. Тут, в старенькій церкві почалось їх житє, тут їх крестили і надавали сьвяте імя і знаменали крестом на терпіня; тут знов, по кільканайцяти лїтах, вінчали їх терновими вінцями і пускали в житє на нові терпіня; тут супроводили вони своїх страдальців — предків на місце вічного супокою.

деканатів, провінциял Василиян о. Філяс і деякі ігумени та ректорат духовної семинарії. По пожагодженю приписаних формальностий приступив собор до нарад над предложеними єму справами. Справ було три: 1) Зміна поділу архиепархії на деканати і установлене протопресвитерий (чого доси не було). Як відомо, нині львівска архі пархія поділена на 30 деканатів, з котрих більшість має понад 25 парохій; тепер же має бути 54 деканатів, отже о 24 більше, через що число парохій по деканатах зменшає ся, так що найбільший деканат (ходорівский) має 18 парохій, всї прочі менше, а найменше львівский, бо всього лиш 8 парохій. Нові деканати будуть: 1) бурштиньский, 2) винницкий, 3) войнилівский, 4) глиняньский, 5) грималівский, 6) долиньский, 7) жидачівский, 8) зарваницкий, 9) каменецкий, 10) козлівский, 11) лопатиньский, 12) микулинецкий, 13) милятиньский, 14) новосельский, 15) озеряньский, 16) олїївский, 17) перемишляньский, 18) підкаменецкий, 19) поморяньский, 20) радехівский, 21) рожнятівский, 22) синевідский, 23) стрілиский, 24) тухляньский, 25) янівский. (З обрахунку виходить не 24, але 25 нових, але се дванатого, бо з 30 нинїшних деканатів викинено оден, а то холоївский.) Цїлу архіепархію поділено на пять протопресвитерій, а то: львівску, галицку, бережаньску, тернопільску і стрийску. Протопресвитери вести-муть нагляд над діяльностию деканів. — Друга справа предложена соборови, то заряд церковного майма (записи на церкви, доходи зі скарбон і церковні братства), а третя — школи (реґулямін для шкільних комісарів, котрі мають наглядати науку релїґії в школах, реґулямин для ординаріятских делеґатів до окружних рад шкільних, приписи для катихитів і для тих духовних, що учать катихизму в школах). Отсе весь материял, предложений соборови і принятий собором, отже ніякого проекту зміни календаря не було на порядку дневнім. — Нині ухвали синоду проголошують ся в церкві св. Юра.

— **Зміна назв руских ґімназий.** Управитель міністерства просьвіти зарядив, аби державні ґімназиї в Коломиї, Перемишли і Станиславові уживали в урядових актах і на печатках замість назв „перша“ або „друга“ ґімназия назв: ц. к. ґімназия в . . . . з польскою, згідно рускою викладовою мовою.

— **Самоубийство банкира.** В однім з берлиньских готелїв отроїв ся банкир з Варшави, бар. Нелькен, заживши цианкалї. Причиною самоубийства було банкротство, що виносило около пів міліона корон і є одним з епізодів загального фінансового краху в Росиї. У Варшаві збанкротовало доси вже кілька капіталістів.

Збори і засїданя.

Загальні збори тов-а „Взаїмна помічгалицкого і буковиньского учительства“ в Чернівцях відбудуть ся дня 31 с. м. о год. 2·30 по полудни в Народнім Домі з отсим порядком дневним: 1) Отворене зборів і вибір президиї, 2) відчитане і поясненє статута, 3) дискусия над відчитаним статутом, 4) вибір виділу, 5) внесеня членів. З огляду на вагу справи просить ся о численну участь.— *Ольга Жураківска.*

Народне віче в Струтинї вижнім долиньского повіта відбуде ся ві второк, дня 2 січня о год. 3 в полудне в сали місцевої читальнї. На дневнім порядку: 1) Виборча реформа, 2) справа українського університету; 3) справа орґанїзациї. — За комітет: *В. Мацьків, Е. Щуровский.*

Народне віче в Стрийцї збараского позіта відбуде ся дня 31 с. м. о год. 1·30 по полудни в домі Василя Рокицкого. Про виборчу реформу будуть реферувати пп. Струж з Тернополя і А. Шміґельский з Залужа. — За комітет: *Василь Бучак.*

Народні віча в Надвірнянщинї в справі виборчої реформи відбудуть ся: дня 9 січня о 3 год. по полудни в Дорі коло Делятина і дня 11 січня о 1 год. по полудни в Перерослим. — За комітет: *о. Корнило Петровский.*

Народне віче в Грибовичах під Львовом відбуде ся дня 31 с. м. в недїлю о годинї 2 по полуд. в справі реформи виборчої.

Віче в справі реформи виборчої відбуде ся в Лабачи (повіт Броди) в недїлю д. 31/12 о год. 12 по полудни.

Дня 31 грудня відбуде ся в Верешові вижнім пов. печенїжиньского віче в справі виборчої реформи, на котре запрошує ся всїх, інтелїґенцию, міщан і селян. Початок о год. 2 по пол.

Дня 1 січня 1906 відбуде ся в Кошиках пов. збараского в будинку парохіяльнім о год. 1 в полудня віче в справі загального голосованя.

Загальні збори тов-а „Руских Женщин“ в Станиславові відбудуть ся в середу 10 січня 1906 р. о год. 3 по полудни в комнатах Інститута дївочого при ул. Казимірівскій ч. 54, в отсим порядком дневним: 1) Внесене виділу в справі орґанїзациї інститута. 2) Внесене виділу в справі основаня школи вареня. 3) Уступлене виділу. 4) Вибір голови і членів иділу. 5) Внесеня членів. Колиб о год. 3 не явило ся приписане статутом число членів, збори відбудуть ся без огляду на число членів о год. 4 в тим самим порядком дневним. — *Виділ.*

З товариств.

Пожарний „Сонїя“ в Конюшках, рогатиньского повіта, засновано на статутї львівского „Сокола“. Намісництво вже затвердило статут.

На Селяньску Бурсу в Станиславові зложили в жовтни і падолистї (в коронах): Вп. Пп. інж. Шльос 20, С. Кульчицкий 4, В. Пачовский 1, о. Барановский 5, Д-р Янович 16, о. Кумановский 5, о. Скорсбогатий 4, о. Вариш 2, о. Кумановский від парохіян з Різдвян 10, С. Ручка 5, Дністер 100, Маґістрат міста Станиславів 100, о. П. Білиньский 10, п-нї Т. Сембратович 20, о. Др Мельницкий 2·10, С. Гавневич 2, Н. Н. з Вучача 50, Др Л. Петровский 5, п-нї С. Палїєва 2·03, А. Огродкий 10, Р. Перфецкий з Відня 4, Кліш з Ваниилова р. 2, о. В. Кархут 10, Ю. Мудрак 3, п-нї Е. Лукашевска 10, Н. Н. з Станиславова 5, Л. Кульчицка 1·25, А. Заранта 2, о. П. Стунач 10, о. К. Пірожок 2, о. Березовский 4, о. Б Верлановский 10, о. Вариш з віста 4·80, Копровский складка: від себе 5, о. Гординьский 5, о. Левицкий 2, о. Білїнкевич 2, о. Галїковский 3, о. Н. Рудницкий 4, І. Масляк 1, І. Ціховский 1, К. Ґреслер 1, о. Волянський 10, Д-р Лисинецкий 5, С. Сметанка 5, о. П. Мицьковский 10, Стеблецкий 1, Поколїньский 1, В. Гузар 2, Каранович 1, о. Редкевич 2, Дидиньский 3, Мирон 1, Рябчук 1, о. Д-р Щепкович 2, Губчак 1 і Кшеніньска 2, Ковшевичева 1, Котилївна 1, Гарасевичева —·20, о. Фльорчук 10, С. Єл. —·2, о. Ухач 10, Д-р Розенбаум 20, Навроцкий 6, Ревакович 5, о. Сїйиньский 2 вірцї бараболь, о. Редкевич, о. Матейко ко 6 бох. хлїба, Н. Коронецкий від громадян Долини 8·91, о. Бачиньский 5, о. Бровко 3, о. Гнатів 3, о. А. Кадайский 4· — Видано часть (після волї Вп. Добродїїв) на оплату шкільну, часть на удержане Бурси. Всїм Впов. Добродїям складаємо від бідних а жадних науки школярів горячу подяку. На удержане 100 осіб потреби великі а фонду не маємо ніякого. Просимо Впов. Родимцїв о щиру поміч. За Заряд „Селяньскої Бурси“ *о. К. Кульчицкий.*

Урядові вісти:

Намісник іменував в рахунко ім департаментї намісництва рахункових офіциялів: Альфреда Будзиновского, Бронислава Гошовского і Яна Ямрозика рахунковими ревідентами; рахункових асистентів: Тадея Солтиковича і Миколу Сіяка рахунковими офіциялами, а рахункових практикантів: Александра Гошовского і Александра Сташкевича рахунковими асистентами.

З штуки і лїтератури:

— **Музичне видавництво „Станиславівского Бояна“** заповідало свого часу в часописях, що задумує видавати всї музичні твори наших померших композиторів, Вербицкого, Лавровского і Воробкевича. Се одиноке у нас періодичне видавництво приступило тепер до здїйснення сего дїла і розпочало „Симфонїями“ М. Вербицкого, котрі будуть появлятись на переміну із найновійшими творами сучасних композиторів. М. Вербицкий полишив около 10 прегарних орхестральних творів, названих ним „Симфонії“; всї вони спочивають в рукописях, і майже нїхто нїчого про них не знає. Тому почали ми видавати наперед сї „Симфонії“ в укладї фортепяновім Дениса Січиньского. Щоби наше видавництво могло зрівнатись із першорядними европейскими музичними виданями, перенесли ми его з 21-ким випуском до фірми „Breitkopf u. Härtel“ в Липску, і від тепер всї музикалїї там печатати будемо і то з руским і нїмецким текстом, а нїмецкої мови уживати мемо длятого, щоб і ширший музикальний сьвіт з нашою музикою познакомити. До тепер була ся музика немов в оковах, а плекала її виключно лиш галицка і буковиньска Русь, і то дуже часто після неточних відписів. Наша музика пре ся сама в ширший сьвіт, перед котрим має вона і чим похвалитись, та лиш средств їй до сего недостає. Праміром із ріжних сторін нїмецких провінций дістали ми похвальні листи з заохотою до дальшого видаваня творів нашої музики. І так позволимо собі навести кілька уступів з листу одного корреспондента [д-ра Шарлїтта] найбільшої і найпочитнїйшої фахової часописи берлїньскої „Die Musik“, писаного до Дениса Січиньского. Він пише: „Sehr geehrten Herr! Gestatten Sie mir als einem Mitarbeiter der Berliner Zeitschrift „Die Musik“ Ihnen unbekannterweise auf diesem Wege meine Anerkennnng fur Ihre in jeder Hinsicht und insbesondere in Bezug auf die diskrete Harmoniesirung so äusserst gelungener Liedersammlung: „Szcze ne wmerła Ukraina“ zum Ausdrucke zu bringen, sowie meinen herzlichsten Dank zu übermitteln für die schönen Stunden, die mir diese herzlichen Weisen, wahre Delicatessen für jeden musikalischen Gourmand bereitet haben“. Дальше пише він: „Von dem Wunsche beseelt weiteste Musikkreise mit diesen für sie eine „terra incognita“ bildenden Weisen bekannt zu machen, oder richtiger gesprochen, auf dieselben aufmerksam zu machen, habe ich einen, für das „Die Musik der Russen“ umfassende Sonderheft unserer Zeitschrift bestimmten Artikel über diese Lieder geschrieben, und zur Illustrierung des von mir Gesagten, einige Lieder aus Ihrer Sammlung mir zu zitieren erlaubt“.

На днях появилась вже у згаданої фірми в 21-ім випуску нашого видавництва „VI Симфонїя“ (на повну орхестру) М. Вербицкого, в фортепяновім укладї Д. Січиньского, і з прехорошою титуловою картою, на котрій видніє орнаменти із народних вишивок і фотоґрафія автора. Сей твір має 9 сторін нотного штиху великого формату, а цїна поодинокого примірника виносить лише 2 К 50 с. — На сїм місци признаємось, що найбільше боремось із недоборами касовими і длятого удаємось до нашої жертвоюбиної П. Т. Публики, щоби зволила наші змаганя поперти. Сей так гарний музичний твір надаєсь якраз на дарунок сьвяточний, і можна набути его або в самім видавництві, або по всїх книгарнях. Просимо купувати а переконаєтесь, що твір сей і гарний на око і гармонїйний змістом! В комісову розпродаж даємо радо совісним людям. Всї замовленя, письма і гроші просимо слати на адресу Евгена Якубовича, учителя в нарнім заведеню в Станиславові.

За „Музичне видавництво станиславівского Бояна“: *Денис Січиньский*, артистичний редактор. *Евген Якубович*, адміністратор.

Померли

— **Михайло Калинець**, парох в Мечищові, бережаньского деканату, упокоїв ся в 60 роцї житя і 32 сьвященьства. В. є. п.!

— **Ольга** з Леонтовичів **Дорошова**, жена асистента ц. к. зелїзниць державних, упокоїла ся дня 28 с. м. у своїх родичів в Тенетисках в 26 роцї житя. Була се женщина рідких прикмет і ревна патріотка. В. їй п.!

Переписка Адміністрациї.

Вп. О. Ле. в До. кінця року прийде нам ще 4 К. — І. Пла. в Тов. За сей рік належить ся нам ще 1 К 10 с. — Т. Крох. в Ко. За сей рік заплачено вже все. — М. Ку. в Го. Тепер вплачено за падолист а не грудень.

Вп. Н. Іва. в Ло. За сей рік прийде нам ще 20 с. — І. Ла. в Дву. За сей рік прийде нам ще 70 с. — І. Де. в Мо. Ви мали залеглість з минулого року 2 К, тож тепер вплачено за падолист, а не грудень. — А. Уля. в Ла. До кінця року належить ся нам ще 7 К. — Н. Ру. в Яб. Тан. — І. По. в Ус. Вже вирівнано. — С. Га. в Лу. Тепер заплачено по конець сего року. — О. Прин. в Росн. Тепер вплачено за вересень а не падолист. — Т. Ґу. в Яки. До кінця року прийде нам 22 К о надіслане котрих просимо, щоби висилку не здержувати.

В Шу. в Ко. До кінця року належить ся нам ще 7 К. — Воч. Мон. оо. Вас. в Улат. На рік 1906 вістало тепер 9 К. 30 с. — А. Акем. в Ваш. Мимо щ рої волї, лиш 28 К річно. Є. — Вп. в За. Тепер вирівнано за сей рік все. — Г. Бу. в Цу. Годять ся. — Др. Л. Во. в Кіп. На рік 1906, вписано тепер 8 К. — Вп. І. Туп. в Чор. К. Ус. На рік 1906 вістало тепер лиш 2 К. — В. Жи. в Порш. Тепер вплачено за жовтень а не грудень.

Пошукує ся **адміністратора** до веденя ґазетярского підприємства. Першеньство мають старші особи, передовсїм емерити. Зголошувати ся до редакциї „Дїла“.

Календар: Нин: Аггея, Теофанії (лат. Томи); завтра: Даниїла прор. (лат.: Давида кор.); позавтра: Севасти (лат.: Сильвестра).

Репертуар міского театру у Львові: Нинї (пятниця і в суботу) „Продана наречена“, опера Сметани.

В Colosseum ще лиш пару днів програма з 15—31 грудня. Натиайцять полярних медведів.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому“ ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят.— Музей Просьвіти, Ставропиґійского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в днї звич. за зголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в днї звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудни від 3—5.

Надіслане.

Специяліст в дїточих недугах

Д-р В. Ґукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Іродзїцких ч. 4 І. п.

Адвокат краєвий

Д-р Иосиф Партицкий

отворить з днем 1 н. ст. грудня 1905 канцелярию 1010 20—?

в Станиславові

ул. Сапіжиньска (Тисьменецка) ч. 33.

Молодий вдовець податковий урядник, бажає в поважній цїли познакомитись з гарною та моторною панночкою. Листи під: „Miron“ poste restante Rzeszów. 1092 2—2

Коперницкий і Сич

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1. проти Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші ко 12, 16, 20 і 24 К. — Льорнетки пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвіерки, лиоти і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Спитований дяк уміючий вести хор, з тенорови голосом, глядає місця. Адресувати до Замочка ч. дому 16, п. Жовква. 1108 2—2

Академік глядає лекциї на провінциї. Новик poste restante Львів.

Укінчений правник, вправний інструктор глядає лекциї на селї. Іспит зрілости зложений з відзначенєм. Зголошеня під: М. С. Гадинавці poste restante. 1116 1—5

Помічник оборотний і добрий експедиент найде місце в корінній торговли Івана Бориса в Перемишли. 994 16—?

Воч. Панотцям, Вп. Урядникам і Вп. Учительству поручаєсь

Новозаснований покій до снїдань і Реставрация

К. Високіньского

при ул. Снарбківскій ч. 3 (ріг ул. Театральної)

vis a vis Народного Дому.

Знаменита кухня і ретельна услуга. Льокаль отворений від год. 8 рано до 1-ої в ночи. 1117 1—3

На коляду!

ВАЖНЕ ДЛЯ СЬВЯЩЕННИКІВ!

Рускі образки з рускими підписами і рускими текстами по 80 сот., 1·50 К, 1·70 К і 1·90 К власного накладу дуже красно викінчені (картонові) поручає руский купець **Он. Петро Довган в Борщеві** п. в місци. 1097 5—10

Знаменитий мід десеровий курацийний по 6 К, найлїпший „Raritas“ медоборів по 6 К 60 сот. за 5 клґ. франко. Мід в плястрах по 2 К за 1 клґ. За бляшанки звертаю 60 сотиків. **На будову театру** від руского замовленя даю 20 сот. **КОРЕНЕВИЧ** ем. учитель Іванчани. 1009 16-50

Цьвіти для церквей

припоручає Впов. Публицї

СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦКА

1049 **в Стрию.** 5—6

Поручаю лїтурґічні вина (Messweine) під моєю особистою ґарантиєю від 33 крейцарів за лїтр австрийского і від 55 кр. за лїтр токайско-самородного franco кожда стация. При замовленю прошу покликати ся на „Дїло“.

З поважанєм

822 30—30 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

В Краківци єсть дуже вигідний льокаль на корінний склеп, з помешканєм, в самім ринку зараз до винаймленя. В місті, де находить ся суд, податковий уряд і инші уряди нема ніякого християньского склепу, тому залежене его малоби красну будучність, тим більше, що тепер будуть будовати зелїзницю з Яворова до Ярослава через Краковець. Рефлектуючі зволять зголосити ся до руско-кат. Уряду парохіяльного в Краківци. 1107 2—3

Панночка з укінченою школою виділовою прийняла би посаду учительки до дїтий зі шкіл народних від 1 лютого або і скорше. Вимоги малі. Адресувати „П Р.“, poste restante Станиславів.

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельоване. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на метали і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблиці з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Сикстуска ч. 14.

Прошу читати!

В тих днях вийде з під друкарскої праси IV річник

„Календарика фінансового“

на рік 1906

з незвичайно богатим змістом, особливо в банковім і фінансовім справах. Дістати его може кождий за надісланєм адреси переписаним листком.

БАНКОВИЙ ДІМ

Рогатин і Улям

Львів, ул. Сикстуска 8.

1056 8—10

Ціна *модних і галантерийних товарів знижена специяльно для переїзжих Росиян.*

Львів, ул. Сикстуска ч. 10.

Білизна, кравати, рукавички, кальоші, зимові трикоти, біле Єґера, скарпитки і зимові панчохи, чисто вовняні, шкіряні вироби

в найбільшім виборі. 1057 5—6

О правдї слів прошу ласкаво переконати ся.

Лябінера *жерело дешевости.*

НОВА ЗБІРКА НОВЕЛЬ
Евг. Мандичевского
під заг.:
„СУДЬБА“
стоїть 1 К 60 с., брош. і 2 К 10 с. в сецес. оправі. Замовляти в книг. тов. ім. Шевченка у Львові і у автора в Тернополи.
1099 3—14

Перший руский склад машин до шитя.

Неперівнаної доброти машини до шитя і гафту Зінґера.

Цїни від 27 до 65 зр.
Цїни від 25 до 48 зр
Обручкові ч. 41 по 77 зр.
Обручкові ч. 45 по 88 зр. (для грубої роботи).

Всім бажаючим і зн. Урядникам пересилаю на рати, як також і для тих, що тоновдержеєм уряду громадского.

Уплати сплати приступні. Готівкою о 10%, дешевше. Науки шиття і кроєнє безплатно. Цїнник на жадане зараз. 58

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ
перед тим
Іван Ляпрук
Львів, Пасаж Мікеляша.

Мід патоку з власної пасіки в 5 кілевих пушках по 6 К. оплатно висилає *Омелян Бородієвич* з Денисова. 1014 12—12

1 склянка до води з білого скла, першої сорти лише 4½ кр. тувин **54** кр.
1 склянка до води з матовим паском 6 кр., тувин **72** кр.
1 келишок до вина 12 кр., тувин **1·44**
1 келишок до горівки 9 кр., тувин **1·08.**
1 карафка до води **35** кр.
1 компотовий гарнітур на 6 осіб лише **1·35.**
1 сервіс до чаю на 6 осіб лише **2·60.**
1 скляний сервіс на 6 осіб лише **1·90.**
1 комплетний порцеляновий сервіс столовий з декорацією в цьвіти на 6 осіб лиш **6·50.**

Повисші предмети можна набувати в загально звісній в дешевости і доброти жереї для порцеляни і скла то є в торговли

Казимира Левицкого
ц. к. надвірного достанника
Львів, пл. Марияцка ч. 10
(давнійше Трибунальска.)
1070 7—7

ТУТКИ цигаретові з найзнаменитших паперців як: Le Houblon, Abadie (білі і жовті) Єгипетські поручає найдешевше А. Мазуркевич, Львів, ул. Скарбківска ч. 7.

Робітню знарядів церковних
другу руску в Галичині поручає
Василь Дуткевич
[бронзівник в Перемишли.
Приймає чаші до золочення, дароносиці, евангелії і инші сего рода річи церковні. Золочене і сріблене відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, ліхтарів, павуків.
ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, бронзівник
Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 595 65—80

СЬВЯТА! ПОЗІР!
Хороших карток сьвяточних набуває ся в „Сокільскім Базари“, Львів, ул. Руска ч. 1. дарунків для старших і молодших та купує ся лише в „Сокільскім Базари“.

Великій вибір вишиваних краваток 3—4 К, сорочок, передів, ручників гуцульских, поясів, запасок, вишиваних настільників, торбинок і пр. Ґердани по 2—5 К. жіночі від 4—8 К, ланьцушкі синьо-жовті по 2 К. Студентскі шапки зі синьо жовтим дном 2·40 К. Кепторики і шапочки 13 К. Вироби з дерева, тарелї різблені, касетки, гуцульскі топірці і т. п. Вироби з глини. Тарелї на стіну і тіста з народною орнаментикою і з портретами поетів, фляконики, вазоники, попільнички, пушки і т. п. Образи, краєвиди і портрети Шевченка, Крушельницкої, історичні в різних цїнах. Спинки, шпильки, брошки, мошонки, папіросниці склянки на мід або пиво з гербом Руси.

На сьвята купуйте лиш в „Сокільскім Базари“ у Львові ул. Руска ч. 1. 1049 7—10

Казочно дешево купує ся добру порцеляну, скло, хіньске срібло, тульскі самовари і т. п.
лише в загально звісній з дешевости і доброти
ТОРГОВЛИ
АРТУРА БАРТОША
Львів, площа Марийска ч. 7
1058 6 [ріг ул. Коперника] 4—5
Також на місячні сплати. Поручаю також велину виповичальню порцеляни, скла, столового срібла і т. п.

НЕВУВАЛЕ!
ПО РАЗ ПЕРШИЙ
появив ся накладом Сокільского Базару у Львові, Руска 1.
Листковий Календар
на р. 1906
і коштує 1 К, з пересилкою 1·10 К.
Сей календар є уложений листками, котрі віддирають ся раз в тиждень в суботу. Зміст календаря. Дата після григорияньского числення, рускі сьвята, латиньскі і славяньскі. Крім того сход і захід сонця, зміна місяця а при кінци календаря кілька чистих карток, жидівский календар. Приписи почтові, скаля стемплева, обчислюванє відсотків і сьвітові гроші. При кождім дни є місце на записки. Листкі календаря наліплені на картині в окрасою змісту зі сокольства і з гербом України. Вішати можна на стіну або ставляти на бюрко. 1098 2—20
ПО РАЗ ПЕРШИЙ
ПО РАЗ ПЕРШИЙ
ПО РАЗ ПЕРШИЙ

Тепер опустив прасу:
Zbiór przepisów, rozporządzeń i orzeczeń najwyższych władz administracyjnych:
o prawie propinacyi [pro i contra], hurtowym handlu trunkami propinacyjnymi, tudzież wyrobu i drobnej sprzedaży słodzonych trunków, p wem zagranicznem, winem i spirytusem denaturowanym i t. d. oraz przepisy o opłatach gminnych i o postępowaniu karnem, jakoteż o wznowieniu takowego. — Cena 2 kor. 10 hal. 1095 3—10
Дістати можна у **С. ВАЙНШТОКА у Львові, ул. Різницка ч. 5.**

Парова фабрика цукрів і медівників
БРАНДШТЕДТЕР і СПІЛКА у ЛЬВОВІ
СКЛАДИ:
пл. Ґолуховских ч. 5 (ріг ул. Казимирівскої), Ринок ч. 30 (біля Бачевского)
поручає
на сьвята і ялинку
свої вироби знані у Львові від 20 літ. Богатий вибір, цїни постійні і дуже умірковані, а товар здоровий. Виключно нашим відбирателям продаємо
кришталевий цукор
1087 одинокий до чаю по 64 сот. за 1 кґр. 8—10

Власного виробу
ЛЯМПИ на ВІЧНЕ СЬВІТЛО
з хіньского срібла і бронзу в огни волоченого по припису епископскої станиславівскої консисторії продає по найнизших цїнах
звісна руска торговля, сполучена з бронзівничою рукодїльнею
Петра Дуткевича
в Станиславові
улиця Бельведерска ч. 5.
Лямпи продає по цїні 32, 40 50, 62, 70, 80, 90, 100, 110, 120 корон за штуку.
Патентовані лямпки „Guillon“ сьвітять ся 14 день. 883 14—21

.Без конкуренції.
Власна концесіонована робітня.
Тисячі подяк і признань.
Богато ілюстрований цїнник.
ТОРГОВЛЯ
Е. СПОЖАРСКОГО & В. УСТЕНЬСКОГО
у Львові ул. Руска ч. 1
поручає свій великій склад на фани, хоругви, фелони, евангелія, чаші, дарохранительниці, монстранції і патериці, хрести, павуки, сьвічники, образи.
Лямпи на вічне сьвітло
(безпечні від огню) як взагалі всї потреби до украшеня церкви.
1046 Уділяє ся можливі улекшеня в сплатах ратами. 4—10

НАЙЛІПШИЙ
ЧАЙ
всюди можна дістати.
Головний склад у Львові
ДРОҐЕРИЯ
ЛЕШКА
Сладовского
пл. Капітульна 1.
860 26—36

НОВІСТЬ! ПОЗІР!
„Сокільский Базар“ у Львові
924
видає тутки і паперці „Сокола“

1000	тутки з монограмом Сокола з корковим мундштіком	3·40 К
„	„ „ „ в ватою	2·70 „
„	„ „ „ без вати	2·50 „
„	„ гладких в ватою в пуделках	2·40 „
„	„ „ без вати „	2·20 „
„	„ „ в ватою в рульонах	2·— „
„	„ „ без вати „	1·80 „
„	„ жовтих „Майс“ в пуделках	2·20 „
„	„ „ в рульонах	1·80 „
100/100	пуделко паперців з монограмом Сокола	6·— „
100/100	„ „ „Ліра“	2.4[illegible] „
100/50	„ „	1·20 „

Цїни тутки і паперців гуртовні а для купців 10% каса сконто.

БІЛЬШЕ ЯК 1000 ПОДЯК
і атестів пп. Лікарів, Клінік і загальних шпиталів сьвідчать найлїпше про високу лїчничу вартість
Іхтіоментолю
(правно охорон.),
котрий дуже часто по кількаразовім ужитю усуває незавидно і тревало: Ревматизм, болї нервові, гостець, пораженє, біль голови, біль зубів і инші долягности ревматичного і нервового характеру.
Цїна фляшки з списом ужитя коштує 1 Кор.
ІХТІОМЕНТОЛЬ можна набути у всїх аптиках, або прямо: З хемічної лабораторії аптикаря **ШИМОНА ЕДЕЛЬМАНА** в Богородчанах. 911 15—24
Почтою висилає ся найменше **дві** (2) фляшки.
Просить ся жадати виразно **Іхтіоментолю Едельмана.**

Рух зелїзничих поїздів
важний від 1 мая 1905 після середно-европейского часу.

Де Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40**, 5·45, 9·10, Ворохти (від 1/7 до 30/9 в неділю і сьвята), Делятина (від 1/10 до 30/4), Коломиї (від 1/6 до 30/9 що неділї і сьвята) Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Серета (від 1/7 до 31/8), Берґомета (в понеділки), Жидачева (від 1/5 до 30/9 в неділї і сьвята.)
„ Кракова	**2·31***, 6·—, 8·50. **1·30**, 5·25, **8·40**, 9·50*, Нового Санча (від 25/6 до 15/9) Яола (від 1/7 до 15/9).
„ Підволочиск	7·20, 11·55, **2·30**, 10·20.
„ Лавочного	7·29, 11·45, 10·50.
„ Рави рускої	7·50.
„ Станиславова	8·05.
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*.
„ Яворова	8·18, 4·32.
„ Коломиї	10·05.
„ Ряшева	10·35.
„ Тухлї	3·45 (від 15/6 до 30/9), Окмього (від 1/5—30/9).
„ Белзця	5·—.

На Підзамче

„ Підволочиск	7·—, **2·15**, 5·15, 10·—*.

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45**, 4·15, **8·25**, 8·35, **2·50**, 6·35*, 11·—*, Замкненого (від 25/6 до 15/9), Освенцїма (від 25/8 до 15/9), Вєлїчки (від 1/5 до 24/6) і (від 16/9 до 30/4.)
„ Іцкан	**2·51**, 6·15, 9·20, **2·40**, 10·40*, Керезмезе (від 1/5 до 30/9), Дорни-Ватри (від 1/7 до 31/8,) Ворохти (від 1/7 до 30/9) що неділї і сьвята.)
„ Підволочиск	6·30, 10·55, 2·—, 9·—*, 11·05*.
„ Яворова	6·55, 5·58.
„ Лавочного	7·30, 2·55, 6·25*, Кохавинк (від 1/5 до 30/9 що неділї і сьвята.)
„ Самбора	9·—, 4·20, 10·55*.
„ Белзця	11·10.
„ Ряшева	4·10.
„ Коломиї	5·50.
„ Рави рускої	7·30*.
„ Перемишля	10·05* (від 1/5 до 30/9) Хирова, Ясла.
„ Сяриа	11·10*.

З Підзамча

„ Підволочиск	6·43, 11·15, 2·13, 9·23*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані з чорними цифрами; поїзди нічні є означені звіздкою. Пора нічна тя єсть ся від 6 год. вечір до 5 мінут 59 рано.

Звичайні білети їзди на чином білетів важного нижче рода, інвестровані провідники, розклади їзди і т. д. мож набувати через цїлий день в мійскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, площа Гаусмана ч. 9. 35

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Відповідає: Александер Борковский. Редакує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Л[illegible]. З друкарні Народової [Менших] Коперника ч. 8.

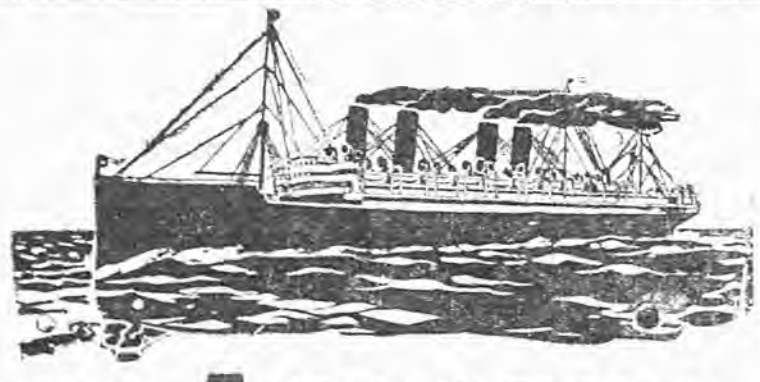

до Америки
Канади, Тексасу, Арґентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Япону, Хін і т. д.
з Галичини і Буковини
найдешевше перевозить
Перевозове товариство пароходів
NORDDEUTSCHER LLOYD
в Бремі.
В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.
Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:
Ґенеральна Аґентура Північно-німецкого LLOYD'A
у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 38—50

Заснована **1782** Заснована **1782**
Цїс. кор. привіл.
РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ
Найстарше заведенє промислове в краю і одно в найстарших в монархії.
Фабрика найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолісів і румів
І. А. Бачевский у Львові
ц. і к. надворний достанник
поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковaних цїнах.
Має спеціяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїїв у всїх смаках і якостях,
ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА
на теплій, хемічній дорозї фабрично зладжених і сполоджених та ц. к. інститутом до розсїду споживних средств розслїджених.
Цїнники і інформациї висилає ся на домагане оплатно і даром. 1103 2—104

280. Львів субота 17 (30) грудня 1905.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найкраснейших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінього ч. 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 33. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chumawski Wien VI. Gofreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з лі ер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к

Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише на попереднім за тереженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Вшехпольскі „wyodrębniacze“.

Довгий час польскі шовіністи пробували на всякі лади, якби-то загальне голосоване так пофальшувати, щоб рускому народови обкроїти его право репрезентациї, аж вкінци прийшли до того пересьвідченя, що хитра штука їм не вповні поведе ся. Як небудь буде переведена можлива ґеометрия виборча і якнебудь будуть введені иньші охоронні средства для забезпеченя ґеґемонії Поляків, то все таки руский нарід не дасть ся змести з лиця землї і він мусить при реформі виборчій на основі загального і рівного права голосованя здобути більше посольских мандатів і зискати більший політичний вплив ніж мав дотепер. Для польских шовіністів було-б найлїпше, якби взагалі всіх Русинів виключити від виборчого права, але така горендальна постанова ішла би навіть у нас в Галичині трохи за далеко і на неї не зважив би ся не то політи, що числить ся хоч трохи з реальними обставинами, але навіть і такий, котрий має... вплюмінїюм в голові.

І чим більше польскі політики приходять до пересьвідченя, що з півчетверта міліонами Русинів не дадуть собі ради, тим більше виринає на ново старий вшехпольский клич — „wyodrębnienia“ Галичини. Польскі шовіністи розуміють, що демократизация публичноправних інституций в Австриї, яка вже починає промощувати собі дорогу заповідию виборчої реформи, не дасть ся спинити і піде дальше в розпочатім напрямі, і щоби до сего не допустати, хочуть Галичину вирізати з одноцїльного австрийского тїла та обставити єї китайским муром краєвої автономії. Що тоді Русинам прийшло-б ся вже остаточно вмирати на рідній земли о тім нема сумніву, бо коли навіть тепер, де будь що-будь польскі гакатисти мусять числити ся з парляментом і центральними властями вони видуть безоглядну гакатистичну і виразно екстермінацийну політику супроти Руси, то щож стало б ся доперва тоді, колиб над Русию запанували абсолютно Козловскі і Ґломбіньскі і колиб над польскою адміністрациєю не стало ніякого, хочби і морального бича?

Та не се цікаве, що вшехполяки підносять знов з усею силою клич „wyodrębnienia“ і перевели недавно-що офіцияльну орґанізацию „narodowo - demokratycznego stronnictwa“ з краю з чисто гакатистичною програмою, але цікаве се, що їм на руку починають іти і иньші польскі, навіть чисто людові елементи, такі, котрі преціпь повинні бути більше оглядні і не ставати в оден ряд вшехпольскою гакатою. Такий приміром „Kurjer lwowski“ анї словечком не згадує про рішеня нашого „Народного з'їзду“ хоч той з'їзд ставив в квестиї національній на дуже льояльне, чисто демократичне становиско, а „подібної тактики як „Kurjer“ хопив ся також краківский „Naprzód“, орґан польскої социяльної демократиї, котра що раз більше забуває, що в єї програмі стоїть постулят автономії народів, а не автономії країв. Впрочім, що-до „Kurjera Lwowsk-ого“ то він вже заздалегідь застерігає ся, що на рівні зі „Słowo-м polsk-им“ ставить яко conditio sine qua non виборчої реформи забезпечене польских мандатів в східній Галичині, а з також за розширенем автономії краєвої, коли тілько сойм прийме більше демократичну ординацию виборчу, котра забезпечувала-б людові польскі елементи від шляхотскої майоризациї.

Так отже гакатизм і клич „wyodrębnienia“ Галичини стає що раз більше актуальним і ми Русини мусимо з ним числити ся, бо нехай нам се не буде тайною, що під тим кличем ідуть і підуть всі Поляки, хочби на вні, для встиду, деякі з них і укривали свої дійсні цїли. А при тім треба взяти на увагу і сей факт, що за кулїсами у Відни польскі політики старають ся інтриґувати в інтересі „wyodrębnienia“ також між Німцями і вже зносили собі для тих плянів крайне німецке крило, зв. всенїмців, партию, котра дуже радо повитала-б вилучене зі звязи Цісаїтавії, Буковини і Галичини, раз длятого, що тоді левше було-б Німцям запанувати над Словінцями і Чехами, а відтак тому, що їх ідеал розбитя Австриї і прилучення німецких країв Цісаїтавії до Німеччини був би блисший здійсненя.

Ми, Русини, справу про себе вже давно рішили і стоїмо на тім, що проти всякого, не то відокремленя, але навіть якого-небудь розширеня Галицкої автономії будемо боронити ся силою. Для нас квестия розширеня автономії краю рівнає ся квестиї житя або смерти і тому немає сумніву, що руский нарід поставить все на одну карту, аби до зреалізованя польских плянів не допустити. А що се значить для дальшого розвою відносин в краю, ба і для его будучности се хиба кождий, навіть і запаморочений шовінїзмом Поляк чейше порозуміє...

Та не о се нам на разі йде, не йде нам о становиско Русинів, котре в справі автономії краю не підлягає сумнївови, але йде нам о польскі людові елементи, о тих, котрі радше повинні бути нашими союзниками в борбі, а не ворогами. Тим елементам хочемо тут сказати пару слів, аби їх в таку поважну і важну хвилю хоч в части — коли се можливе — зрефлектувати.

Польскі людовці — беремо сей термін в загальнім не вузко партийнім значіню — йдуть під стягом гакатизму і йдуть на віску, котрий тягнуть вшехполяки а котрий попихають дійсні інтересенти — шляхтичі. Отже ми запитаємо тих людових шовіністів, чи той їх сліпий візок везе до добра Польщи, навіть зі становиска загально народної польскої політики? Хто так думає, сей є хиба сліпий, хиба не видить дальше як по Збруч. Коли нині в Росиї падуть кайдани неволї і навіть українському народови витає краща будучність, то щож з того вийде, панове Поляки, коли Ви, не бачучи і не розуміючи знаків часу здобудете автономію того клаптика землї в Австриї і здавите Русинів? Можете бути певні, що тим клаптиком не зискаєте нїчого і виведете борбу, котра скінчить ся не чиїм иншим а Вашим остаточним гробом.

А тепер погляньмо на справу еще зі становиска хлопа польского і польского робітника, котрого Ви нібито передовсїм репрезентуєте. Що Ви несете тому хлопови і робітникови „вилученем“ Галичини? Несете єму ще більший занепад економічний і в тим ще більшу політичну неволю. Занепад економічний тому, що видатки на адміністрацию краю, по его вилученю, зростуть непомірно; політично тому, що зведені у пропасть нужди маси не підуть на вами, а поточать ся дальше у пропасть, в яку вже йдуть — пропасть здеправованя і деморалїзациї. А проти того не захоронить вас і демократична ординация до сойму, бо попри сойм остане еще і на дальше дотеперішна адміністрация, котра є в цїлости в руках шляхти і котра, знаючи більшу независимість від Відня, зробить всї репрезентацийні права „люду“ прямо ілюзоричними.

Чи то отже має бути той стяг, під котрим людові польскі елементи мають завести свій люд до красшої будучности? Дуже сумніваємо ся.

Wyodrębnienie Галичини є неможливе до переведеня, хочби тому, що на него не пристане Відень, котрий вже має досить з дуалїзмом, щоб ще кидати собі під ноги коноду триалїзму. Красше отже не паморочити себе і других хоробливою мрією, не ступати на дорогу, котра веде лише до внутрішної борби без вигляду на успіх, але шукати иншої розумнїйшої дороги. А ся дорога для всякого правдивого демократа і інтелїґентного чоловіка ясна: не дати ся тероризувати вшехпольским гакатистам, але виносити стяг національної і социяльної справедливости — для всїх і супроти всїх.

Руского народа ви не з'їсьте, але памятайте, що коли будете баламутити і юдити польского робітника і польского хлопа у східній Галичині, то оборону тих ваших народних елементів ми возьмемо в наші руки і поведемо его до красшої будучности, без вас і навіть проти вас.

— Фонд Боєвий за загальне виборче право жде на добровільні жертви руского патріотичного загалу!

Ф. Олїярник, торговля церковних річий і девоционалий перенесена з улиці Театральної ч. 3 на улицю Театральну ч. 20 [фронтовий льокаль] мого „Народного Дому“, напротив промисловоі школи і поручає свій богатий склад і вибір церковних річий, метів в шовку, вовняного адамашку, бронзу, різьби на дереві і т. п. Прийме ся виконує ся до відповіди. На жадане висилає ся цінник. 1106 8—11

4)
С. Н. Єлеонський.

Старенька церков.

(З дитинних споминів).

Всї ті гадки представляли ся тогді в діточій голові коротко — одними словами: „крестились“, „вінчались“, „похоронялись“, но в кождім тім слові, завдяки споминам Силантия, відкривав ся для мене новий змисл, і дїйства церковні промовляли до мого серця о чімсь більшім, як о обряді. Мої дитинні мисли йшли одною дорогою із старцями. Матвій тілько докладнїйше висказував се, що і я думав:

— Коби хоть похоронити ся в своїй церкві! Видно, нову церкву, котра замінить стару, они уважали чужою для себе, і хотїли, щоби послїдний акт їх земного сумного побуту довершив ся там, де і передші, в тій самій старенькій церкві, переповненій вріпацкими слезами.

— Не допустять, — зітхнув Силантий. — Будуть ждати вашої смерти. Нї, Матвію, похоронить нас новий сьвященик в новій церкві...

Гляди, доживай...

І всї в сумовитою усьмішкою глядїли на стару церкву. І я мимоволї запитав:

— А що, дїдуню, була наша церков коли небудь новою?

Старцї засьміяли ся, і Матвій відповів питанем:

— А ти як думаєш, хлопче, були ми такими недоростками, як ти? — І Матвій доторкнув ся пальцем до мого випуклого живота. Я зрозумів, як я був наївний, і почервонїв, но рішучо не міг я представити собі дїдуся хлопятем... Розуміє ся, і від був малим, но яким? Дїдусь їде на патику?! Як се сьмішно! Так само і церков — всегда знав я єї старою, і не міг уявити собі єї новою, се переходило мої виображеня. Тепер церков, коли я глядів на неї, силуючись представити новою, немов ще низше осїла і вросла в землю. Перше, коли площа не була нїчим заважена, величину церкви мірав я величиною сїльских хат. Но тепер она стала ще меншою, як була минувшого року, похилилась від убутку сил. Нагромаджені із всїх сторін стоси дерева, червоні стоси цегли і глини, сьвіжі білі опілки, високі ковли, на котрих трачі різали дерево — все те відбирало старенькій церкві і розмір і красу, і она представляли ся убогою в своїм уборі. Старенька церков так і губилась при всїм тім материялї, котрий говорив о повній своїй побідї і тому так свобідно розложив ся по цїлій просторій площі. Від тої нової сили стара будова церкви боронилась тілько почорнїлим огородженем з сивими, червоними, зеленими стовпами. Но ті деревяні стовпи були слабими оборонцями, бо вже самі готові були повалитись на землю, як би не були підперті кілями. В одну із дїр огородженя намагав ся всунути свою рогату голову бичок, що пас ся на густій траві і хитав огородженем.

— Коли-б хоть так лишили — запечатану, єї, матушку, а не розбирали! заявив послїдне смирне бажане Матвій: — все би легче було, поглянули би иноді на неї і згадали-б давні наші муки...

Но мій дїдусь відповів на то:

— Нї, розберуть.. Наказ прийшов, щоби розібрати... Будові перешкаджає, а до того, матеряли, який окаже ся спосібним ужити до нової будови. Стіни на простїнки, а сяк найде ся здорова липа — на новий іконостас. Зелїзо так як є на дах піде.

— Жаль, жаль єї матушку... Коли-ж будуть розбирати?

— Небавом... — Тілько Карпова дожидають, обіцяв приїхати на „отданіє Паскі“. — Тогді і...

— Батюшка! Відслужи ти послїдню літурґію, — просили старцї.

— Не знаю, чи згодить ся на се о. Андронік, я готов. Від него належать.

— Ми его упросимо..

— Щ-ж, сам позволить, я готов... Вправдї сили нема, но Господь поможе. Відслужу.

На загальну радість о. Андронік не відмовив, вволив волю старців і мому дїдусеви, як випадало старшому першеньство на послїдній службі в старенькій церкві.

Прийшло і „отданіє“ Паскі — послїдний день в довговічній сьвятії жизни старенької церкви. З раннього ранку заходились коло неї робітники, перевязували верівками від дзвіницї, копули, хрестів. Церков була мов повязана. Одна грубий конець линви прикріплений був до стовпа, вкопаного в землю. Всї знали, що після Літурґії буде молебен перед почином дїла, котре в передять розібрав старої церкви, і ціле село зібралось в церкві; нїхто не остав ся в дома, прийшли навіть немічні старцї, посїдали з далека і кашляли довгим, протягливим кашлем. Підчас богослуженя в церкві рішучо нїкуди не було упасти яблоку, всї люде стиснулись в одну масу, нї поворохнутись, нї молитись не можна було, ледви можна було дихати, руки високих мужиків лежали на плечах, стоячих в переду. Хвилями колибала ся цїла маса то в ту, то в другу сторону, иноді фиксоване те ґенадїйно кінчало ся витручуванем стоячих у входових дверей. Вікна в церкві всї були створені, в них виходила густа пара, як зотвореної пазні. Но в друге тілько було проду під церквою. Навіть на Великдень не було такого імпонуючого числа. Я стояв в вратсї рядом з Єреміем, котрому иноді помагав в читаню і підсьпівував. Почалася Служба Божа дрожачим голосом мого дїда: „Христос воскресе“.

— Христос воскресе! — заспівали і ми Єремієчем, но мій голос обірвав ся на першім слові і я замовк. Єремич також не міг добути з себе голосу. Видко було, і він був сильно зворушений. Менї слези покотились з очей, я обернув ся до вікна і притулив ся лицем до зелїзної решітки. А там за парканом сидїли робітники цїлою ватагою і задумчиво глядїли на церков. В ногах у них лежали тяжні топори. До нинї памятаю, в якім порядку були ті топори, всї однакові, всї сьвітили ся вістрями в лучах ясного майового сонця. Я перечислив ті топори — їх було сорок пять. Кожо робітників проходжував ся, заложивши руки за спину, будівничий Іван Мойсеїч в червоній сорочцї і чорній шапцї, з під котрої виднїлись косми рудого волося. Скоро надїхав парою товстих коней сам Спиридіон Семенич Карпов — високий ростом, товстий і сильний мущина, майже старець, з сердитим, понурим, проникаючим, но умним поглядом. Одїтий був він в таку саму одіж, як і Іван Мойсеїч, тілько ярій одежи і сукно було лучшого виробу, а ковнїр був високо запятий і не видно було, яка на нїм сорочка. Він сьміло висїв з коляски, ласкаво подав два пальцї Іванови Мойсеїчу, перекинув ся з ним двома-трома словами, оглянув скорим поглядом приготований матеряли і вдивив ся у вікно, при котрім я стояв. Я не міг видержати того сстрого погляду і інстинктовно відвернув ся до іконостасу. Богослуженє йшло своїм порядком. О чім я думав, і о що молив ся в тій хвили, добре не тямлю. Менї здавалось, що служать заупокійну Літурґію, но нї гробу, нї самого покійника не було. Може бути, що і не умер ще покійник той, він ще живий, но вже почислені его години і мінути, і грабарі на лице... І се богослуженє, будьто би ще над живим, но сказаним на смерть єством, розривало мою душу. До мого уха доходив немилий звук з улиці, я поглянув в вікно і побачив одного робітника з точилом в руках, — він острив вістре свого топору, і в моїй розпаленій голові мимоволї відозвались звуки пісни-казки:

Точать ножі булатнії...

(Дальше буде).

Книгарня Наукового тов. ім. Шевченка у Львові, ул. Театральна ч. 6 поручає на сьвяточні дарунки: 1116 2—7

ЯРОШЕНКО, історична повість Осипа Мазовея в гарній оправі	К 3·60
МОЙСЕЙ, поема Івана Франка	„ 2·20
ІСТОРИЯ УКРАЇНИ РУСИ Михайла Грушевського том I. II. і III. в другім виданю в англ. опр.	„ 30·—
АКОРДИ, антольоґія української лїрики по К 7·50, 8, 9 і	„ 10·—
НА ВІЧНУ ПАМЯТЬ Котляревському літературний збірник	„ 12·—
ПИСАНЯ Осипа Юрія Федьковича том I. II. і III. в гарній оправі	„ 15·40

Найліпшим кормом для дітий, особливо в першім періоді житя, є можно здорової матери, доброї кормительки, чи то мати не находить ся у всіх услівях доброї кормительки, **шучна ґуґуля** се одинове відповідне средство, що вступить успішно ту недостачу. Набути можна в аптиках.
983a 5—14

Найблизші орґанізацийні задачі нашого руского краєвого господарского товариства „СІЛЬСКИЙ ГОСПОДАР“.

Die Landwirtschaft ist die Grundlage der gesammten Volkswirtschaft.“ — Rotzinger Volkswirtschaft“

(Дальше.)

Певно що таке взірцеве господарство вимагати буде зараз якоготь вивіновання на початку. Та сей видаток буде напевно винагороджений в тисячне. Таке господарство мусить розуміє ся, лежати в догідним, видним місци, щоби впадало в очи, близько орґанізацийного центра, щоби могло бути раз-враз надвороване. Що такий приклад взірцевого раціонального веденя господарства буде дуже могутним чинником для справи его уґрунтованя в народі, не улягає сумнївови. Се були би наші рентові осеї, основані на нинїшнім принципі як ухвалені галицким соймом — на принципі просьвітно-господарскої ренти для руского народу.

За тими першими урядженями пішли би згодом взірцеві господарства під управою Сільского Господаря з ширшим пляном, з заводовими оборами, стациями розплодовими худоби. За ними пішли би дальше фахові школи господарскі: загальні для всїх наук господарских, з стациями досьвідними, з лябораториями для хемічних розборів, і специяльні для поодиноких галузий господарских.

Паралельно з тим розвивала би ся акция дотеперішна з шкілками овочевими, спроваджуваним штучних навозів, добірного насїня і т. д. і подаване їм всяких жаданих інформаций. Не маловажним фактором для просьвіщаня сеї аґрікультурної роботи були би господарові вистави з преміями. Се усе певно примножувало би контингент просьвічених, раціональних господарів хліборобів.

Але ся інтензивна, орґанічна праця вимагає вложеня незвичайного зі сторони цїлого народу: для доставленя способних, одушевлених робітників-борців і немалих материяльних средств. Треба накликувати на нашу інтелїґентну молодїж, щоби на ту так почесну, важну і благодатну народну службу звертала свою гадку. Річ певна, що за гроші можна би запомагатись і чужими силами, котрі не вагались би приноровити ся до вмілого нашого народу; але на такі становища треба нам правдивих патриотів. Під взглядом материяльної помочи не можна числити на довгі літа на якісь не то достатні, але троха значнїйші потреби нї від правительства нї від сойму. Се можуть бути лише жебрацкі милостинї. Як товариство Сільский Господар так розвинесь, що буде сильно стояти на своїх ногах, стане могучим, впливовим чинником народним, то певно що тоді міродатні орґани поспішать з своєю нескупою помочию грошевою. Така льоґіка політики а вже специяльно нашої краєвої політики супроти нас. До того часу мусимо рахувати головно на свої власні сили. А тих сил вже нам повинно стати. Наші повітові економічні, взглядно кредитові товариства в своїм добре зрозумілім інтересї покликані і обовязані приходити в поміч Сільскому Господареви чи то тим его філїям (відділам), котрі в дотичнім повітї вести-муть свою діяльність, постійною річною запомогою при подїлї зисків.

Центральному зарядови Сільского Господаря повинні своєю постійною помочию іти в услугу всї центральні заряди наших великих товариств, як „Просьвіти“, „Днїстра“, „Союза краєвого кредитового“, „Торговлї“, хоч і всї инші заряди від сего обовязку не увільнені. Всї они звязані найжазнеїшими інтересами з інтересами раціонального розвитку наших селяньских господарств чи то материяльного узасобленя наших селян-господарів, якому інтересови служить Сільский Господар. Інтерес просьвіти лежить в приростї інтелїґентного елементу, який доставляють економічно свобідні господарі-хлібороби. „Днїстер“ числити може на значно збільшену клїєнтелю асекурантів движимого майна і житя; „Кредитовий Союз“ на достатний приплив ощадностий; „Торговля“ на постійно оживлений торг. І всї инші наші інституциї можуть надїяти ся лише скріпленя з скорого руху господарского і прудкого циркульованя гроша. Се стверджене правно суспільно-економічно: Hat der Bauer Geld, so hat es die Ganze Welt.

Але не тілько взгляд на найближшу материяльну користь має бути тут рішаючий, скілько той високий патріотичний взгляд на наше нинїшне злиденне народне положене, на небезпечности для нашої будущини, яких треба безаглядно ухилити великим всенародним поривом, шукаючи сили там, де вона єдино для нас находити ся може: в економічнім визволеню нашого селяньства, до чого веде одна дорога національного перестрою і упліднене господарства; а тої дороги пильнувати має „Сільский Господар“.

Се вже другий раз взивано земляків і наші народні інституциї, щоби поспішили з помочию „Сільскому Господареви“, узнаючи се строгим народним обовязком.

На мій перший голос поспішив з так сильною помочию з інституций лише оден „Днїстер“, що в цїлим признанем прилюдно зазначую. О скілько знаю, резервує „Днїстер“ місце для тої запомоги при роздїлї зисків і на дальше.

Товариство „Сільский Господар“ мусить взнавати на довго від нашого інтелїґентного загалу цїлої протекциї. Єго становище мусить в нашім народі бути просто привілейоване. Щоби „Сільский Господар“ міг ту свою велику задачу сповнити з того приходу, який дають річні членьскі ґульденові вкладки, котрих і так дуже скупо, се сьмішно і думати.

Коли зберу ще раз повисше вже осьвітлені, найблизші орґанізацийні роботи „Сільского Господаря“, то вони вказують на такі конечні потреби:

Підготовляючі роботи: розмежене попис господарских, споряджене табель переглядних культур господарских і галузий господарства, зіставлене статистичних дат що-до обсему селяньских посїлостий, евіденций виговів і пасовиск громадских. Се потягає за собою потреби як: зібрати дотичний готовий науковий материял з усїх можливих жерел, офіцияльних і неофіцияльних, набутий чи в формі відписів чи дорогою закупна, заложити підручну фахову бібліотеку, вести безконечну кореспонденцию і т. п.

Закладане філїй вимагає інформаций, інструкций, писаня і посланя.

Закладане взірцевих господарств, ся перша властива орґанізацийна робота, вимагати-ме заходу немалого.

Продовжене дотеперішної роботи, уряджене віч господарских, викладів, — се рівнож вимагає заходів і кореспонденций, винайму льокалїв і т. д.

Шкілки овочеві вимагають догляду постійного.

Се все означає видатки, котрих покрити треба.

Питане тепер, хто має вести ті всї аґенди. Від членів виділу товариства годі вимагати, щоби вирікали ся своїх занять, котрі дають їм хлїб, і цїло віддавали ся справам товариства; та й не стане їм фахового образованя, щоби могли вести строгу аґрікультурну роботу. До веденя тих аґенд треба рутинованого аґронома, котрому не чужі також і инші економічні і суспільні науки. Таку кваліфікацию конечно повинен мати ґенеральний секретар Сільского Господаря; мусить то бути посада постійна, обезпечена статутом і відповідно платна. Товариство мусить мати й власний льокаль, хочби на разї скромний, але власний. Вкінци потребує воно й власного печатного орґану. Доси послугуєсь воно „Економістом“; але „Економіст“, хоч і як велику услугу віддає нашому економічному рухови, та не може він заступити фахового орґану для інтензивної роботи и по двигненя раціонального сільского господарства. Далеко лїпше міг би до сеї цїли служити „Господар“ о. Негребецкого, і мене дивує дячого доси „Господар“ не є орґаном товариства. Але що не стало ся доси, те стати ся повинно. Річ певна, що о. Негребецкий не робить на своїм видавництві інтересів, а попросту лише робить жертву для народної справи за що належить ся єму повне признане. Длятого можна також напевно надїяти ся, що о. Негребецкий радо схоче віддати свого „Господаря“ на услуги товариства; а тоді треба би лише розширити се видавництво, підвести під програму „Сільского Господаря“, збогатити ілюстрациями і цїною зробити як найприступнїйшим для нашого селяньства.

З усего виходить, що зараз перші видатки „Сільского Господаря“ мусять бути значні. А покрити їх треба гладати не деинде, як в жерелах доходів наших народних інституций. Не умію я конкретно вказати сих жадань, але з одним звертаю ся на адресу „Днїстра“. Дирекция сего товариства оказала вже, що розуміє вагу піднесеня нашого сільского господарства, і уділила „Сільскому Господареви“ запомогу. Нехай же подвоїть сю запомогу на оплату ґенерального секретаря, а тоді наше господарске товариство дістане відразу тривку основу до свого дальшого розвитку.

Я вже в попереднім моїм письмі указав на потребу окремого синдикату для справи нашого сільского господарства. І стало ся, що такий синдикат утворено тимчасово з відпоручників „Сільского Господаря“, „Просьвіти“ і перемиской „Спілки для господарства і торговлї“. Та треба его зробити інституциєю постійною, а й відпоручники „Днїстра“, „Кредитового Союза“ і „Народної Торговлї“ повинні в нїм мати місце і голос. Таким способом справа раціонального перестрою нашого селяньского господарства, яку заступає „Сільский Господар“, виденгнулась би на першорядне місце і дістала ся би під всенародну опіку і контролю.

Лишилось би менї ще кинути сьвіжо на постуляти що-до дальшого розвитку народного господарства.

(Дальше буде.

— Жертви на Боєвий фонд просить ся слати зараз на адресу: Краєвий Союз Кредитовий. Львів, Ринок ч. 10 — на книжочку ч. 3000.

Народні віча і манїфестациї.

Віче в Скалї над Збручем,

скликане місцевим комітетом, відбуло ся д. 21. грудня о 2 год. пополудни. Заля читальнї „Просьвіти“ була битком заповнена. Було понад 300 людий як місцевих та і з околиці, між котрими кілька женщин і кільканацять Жидів. Головою віча вибрано о. Балька, а секретарем тутешного дяка Старицкого. Борщівске староство вислало на се віче свого комісаря в асистї кількох жандармів.

Реферат про виборчу реформу виголосив о. Курдидик.

Відтак забрав голос академік Я. Щ. Але коли бесїдник зачав говорити про обставини, які спонукали правительство до виборчої реформи, предсїдатель на інтервенцию комісаря візвав его, щоби кінчив. Ухвалено ряд резолюций, котрі вислано телеґрафічно до бар. Ґавча. При сьпіві „Ще не вмерла“ і „Не пора“ розійшли ся вічевики домів, по части розгонювані (!) комісарем і жандармами.

Віче в Парищи

надвірняньского повіта, скликане комітетом, зложеним з місцевих селян, відбуло ся д. 23. грудня. У вічу взяло участь крім місцевих ґаздів також богато людий з Глинок, Добротова, Красної, Лоєвої, Надвірної, Гвозда, Фатькова, Грабівця, Тарновиці, Переросля і Волосова в числї до 900 людий. Задля недостачі обширного льокалю віче відбувало ся в трох місцях, а подаю справоздане тілько з віча, на котрім я сам був, а на котрім головою був Василь Сукловский, господар з Тарновиці; на двох инших президували Петро Когутяк з Княгинина і Іван Бородайкевич з Бортник. Д-р Зайнфельд в довгій хорошо обдуманій та ядерній промові виказав лихі культурні, економічні і політичні наслїдки теперішної виборчої ординациї та користи, яких треба надїяти ся з реформи виборчої ординациї. Відтак В. Чадик, академік з Коломиї, реферував потребу сїчової орґанізациї, при чім висказував невдоволене зі становища клюбу деяких парляментарних послів в справі переслїдуваня руху сїчового галицкою адміністрациєю. Відтак промавляли в справі сїчової орґанізациї Денис Бурачиньский, студ. аґрономії у Відни, і Богдан Бучиньский зі Львова, зазначуючи, що ще в 15 селах надвірняньского повіта нема „Сїчий“. Опісля відчитано резолюцию вічеву: „До Міністра президента Ґавча у Відни. Віче хлопске в Парищах надвірняньского повіта одноголосно заявилось за загальним, рівним, безпосередним тайним правом голосованя“. — *В. В.*

Віче в Холоєві.

пов. каменецкого відбуло ся дня 22 с. м. (друге з черги в повітї), скликане повітовим товариством „Селяньска Рада“. Над 600 місцевих і доохресних селян виповнило щільно велику салю „Дому Братского“. Президував о. І. Боднар з Дмитрова. По 1½ годиннім рефераті д-ра Д. Левицкого з Кам. Струм. принято резолюциї за загальним, безпосередним правом голосованя і з протестом проти інтриґ польскої шляхти в цїли обкроєня сего права для Галичини і покривдженя Русинів при подїлї на виборчі округи. Дотичні резолюциї вислано телеґрафічно мін. Ґавчови.

Опісля реферував д. Мулькевич з Камінки Струм., член виділу Селяньскої Ради, про потребу зміни виборчої ординациї соймової. Говорив також д-р Олїйник з Камінки Струм., що хлопи повинні розуміти вагу хвилї і постояти за переведене реформи, бо инакше пани не допустять до неї або обкроють її, та візвав до орґанізациї на поли економічнім і виложив значінє кас позичкових і спілкових крамниць. Вкінци промовляв еще селянин Рудий з Перетатина, взиваючи до борби. О. С. Петрушевич, місц. парох, остерігав перед інтриґами, які проявляють ся, щоби хлопів підняти проти Жидів, а потім за „бунт“ карати і не позволяти на віча. О. Данилович з Нестанич взивав, щоби тепер при догідній хвили хлопи стали згідно разом, а відзискають те, що загирили через байдужність і нездарність. На тім закінчено збори.

Довірочні збори в Новосїлцї костюковій

заліщицкого повіту, скликані о. Ѳ. Боярским, відбули ся д. 22. грудня при участи селян місцевих і з сусїдних сіл: Винятинець, Голїград і Лисашник. Про реформу виборчу говорив о. Боярский. Відтак вивязалась вельми інтересна дискусия на тему нашого політичного, культурного і економічного положеня, в котрій селянин і місцевий крамар Федір Семенак своїми здоровими спостереженями і радами викликував загальне признане і одушевлене. Промовляло богато селян, а всї промови були ядерні. Шкода, що на вічах не відважують ся забирати так чисельно голосу, як на таких зборах. Взагалї по аданим було би, аби ініцятиву в народнім руху взяло на себе наше сьвідоме селяньство під моральним проводом нашої інтелїґенциї. В галїщицкій повітовій орґанізациї заініціована проба в народній роботї д-ром В. Окримовичем в тім дусї видала надзвичайно корисні результати. З великим признанем належить ту піднести, що якби кождий повіт мав так щирого і сьвітлого орґанізатора, яким без сумнїву д-р Окримович, то Русь наша незабаром виглядала би инакше. По вичерпаню дискусиї, котра тревала б годин, довірочні збори закінчили ся одноголосною ухвалою резолюций за загальним, рівним, безпосередним тайним голосованем. По відсьпіваню „Не пора“ і „Ще не вмерла“ всї розійшлись спокійно в свояси з постановою урядити ще такі збори в сусїдних селах.

Довірочні збори в Кутах старих.

Покик про загальне, рівне, безпосередне і тайне голосоване дійшов вже і до нашої Косівщини, та коли тутешна інтелїґенция на се байдужна, то акцию в сїй так важній справі розпочав сам народ. Перші довірочні збори відбулись тут в Кутах старих дня 24 с. м. заходом самих селян, а головно Николая Тимчука, Василя Петрука і Петра Будза. Мимо пізного оголошеня зібралось народу так много, що простора саля читальнї „Просьвіти“ учасників помістити не могла. Предсїдателем зборів вибрано п. Яворского, котрий виказав вагу теперішної хвилї для нас Русинів та значінє рівного, загального, безпосередного і тайного голосованя. Опісля пояснив п. Голейчук кривди, які терпить руский нарід з теперішного, несправедливого виборчого права, та подав способи, якими нарід за загальне право бороти ся повинен, бо ті дали доказ, що теперішне положене розуміють добре та за свої права гідно упімнуть ся. Одноголосно і з одушевленем ухвалено відповідні резолюциї, котрі телеґрафічно відіслано до президенти міністрів бар. Ґавча, а крім того порішемо: Візвати тутешних орґанїзаторів та всїх сьвідомійших патріотів косівского повіту до якоїсь роботи в справі розбудженя і осьвідомленя нашої Гуцулії. Не забули і на фонд боєвий і на сю цїль зібрано дрібними датками 7 К. — *Учасник.*

Довірочні збори в Глубічку

борщівского повіта відбули ся дня 22 с. м. при участи около 100 людий. Ухвалено однодушно домагати ся загального рівного і безпосередного права голосованя. Ухвалені резолюциї подано до бар. Ґавча.

Велике народне віче в Кучурові великім.

на Буковині відбуло ся дня 24 с. м. Мимо великої непогоди зібрало ся дуже велике число учасників. Віче відкрив уч. Ник. Топущак. Головою вибрано надуч. Ів. Ілюка, заступником Михайла Суховерского, а секретарем уч. В. Соневицкого. Справу виборчої реформи реферував уч. Й. Безпалько, а відтак промавляли Ілия Ілюк, селяни Ол. Кравчук і Ол. Мінтенко. На внесене Ник. Пентелейчука ухвалено одноголосно ось таку резолюцию: „Нинїшне руске, хлопске віче в Кучурові великім на Буковині, жадає заведеня загального, рівного, безпосередного та тайного голосованя і ухвалює найострійше поборюване буть яких концесий в питаню виборчім пануючим партиям або нациям“. Сю резолюцию вислано телеґрафічно на руки президента міністрів барона Ґавча, по чім віче о 5 годині замкнено.

Віче в Побережу.

повіта станиславівского відбуло ся в недїлю дня 24 с. м. дуже величнo. Народу, між котрими були і господарі з Ґаусовець, зібралось висше пять сотен. Віче отворив поважний господар п. Іван Королик, котрого вибрано і на голову а п. Вовка на секретаря зборів. Референт п. Губчак представив в довшій промові теперішне положене народу руского, вказав на шляхту польску, яко головного виновника сего положеня, розказав про стан в якім находить ся тепер справа реформи виборчої та подавав способи, якими можна змусити шляхту і „коло польске“ до полишеня опікуна над народом руским. Зібраний нарід вислухав бесїду з найбільшою увагою та від часу до часу висказував свої чувства і погляди на справу грімкими окликами.

По скінченій промові п. Губчака рушив нарід під руским стягом в похід. А як лише похід перейшов кільканайцять кроків та запунала пісня і оклики за загальним голосованем, то сейчас все майже що жило вийшло з хати на улицю і в одну мить зібралась та йшла улицею майже півтора тисячна товпа. Нарід спрямував відтак до церкви, відсьпівав молебень та по коротній промові на цвинтари вернув другим вінцем села на місце зборів. Ту по кількох еще промовах голова п. Королик замкнув збори візвавши зібраних до складок на боєвий фонд. Зараз зложено кілька корон. Радість у зібраних була не до описаня, бо від непамятних часів не було в селї так сьвітлої хвилї. — Підчас зборів прийшов в село і жандарм та проходжувавсь одинцем далеко улицями. Та добре що прийшов, бо чейже повинен здати своїм орґанам вірне справоздане, як весь нарід є одушевлений виборчою реформою.

Львівский синод.

Нашу вчерашну коротку вістку про львівский синод доповняємо нинї ширшими вістями. Про се пишуть нам з кругів духовеньства (Містимо для інформациї без змін):

Наради синоду отворив в четвер митрополит довшою промовою, в котрій указав на цїль і значінє того синоду. Часті диецезальні синоди — мовив архиперей — суть захвалювані церквою і дуже хосенні, бо на них обговорюють ся сучасні потреби церкви і народа; тому треба нам старати ся, щоби они частїйше відбувати ся. Ординариятскі розпорядженя, хоч опирають ся на деканальних справозданях і видавались теоретично слушні, но завсїгди оказують ся в практичнім приміненю відповідні. На синоді має епископ

ЮЛЯН СОЛИК
передтим **Фр. Мрозиньский**
у львові, ул. Собіского ч. 7.

поручає всякі роди 85 25—30
ФУТЕР

Футра до подорожи, пальтоти мужескі та дамскі після найновійших фасонів, саки, пелерини жакети, колії, заручники, шапочки дамскі, колпаки, шапки мужескі, шкіри у всїх родах поодиноко та гуртом, також **верхи готові** до мужеских і дамских футер. — Футра для Впр. Духовеньства також а ратн. — Найновійші матерії на верхи в найбільшім виборі. Цїни умірковані. Медаль золотий на виставі в Бучачи 1905. Цїнники на жадане franco.

нагоду війти ся з клиром, пізнати его гадки і погляди, порозумітись з ним щиро і отверто, та обдумати відповідні способи поступованя; врім того ухвали синоду, вийшовші з душі клиру, найдуть певно в своїм сповненю тим більшу прихильність і поміч з сторони духовеньства. Я маю вправді право видавати для диецезії закони, однак я роблю концесию з моєї власти і хочу порадитись з клиром, та спільно з ним видати потрібні постанови. Я виєднав з кождого деканального соборчика поучений і піднесений на дуду, тим більше хісна надію ся з сего розширеного збору. Може бути, що успіхи синоду не будуть зараз видні, але скликувані частійше і доповнювані новими ухвалами викажуть на певно добрі овочі. Взиваю при тім всіх отців, щоби висказували свої гадки цілком щиро і отверто. В теперішнім часі нагромадилось у нас богато справ, що потребували би розсмотреня, однак на все те треба би довшого часу. Тому предкладаю нині ті справи, котрі видались пильнійші. Другі проекти, що в послідним часі наспіли або ще наспіють, будуть складані на руки постановлених прокураторів, врил. Бачиньского і Пюрка, та прийдуть під обради найблизших синодів.

По уконституованю синодальної президиї приступлено до обрад. Не будемо входити в подрібні ухвали, бо ті будуть небавом в повнім обемі оголошені. Зазначимо взагалі, що они мали на цїли тіснійше з'орґанізоване клиру і розбуджене в нім більше інтензивної праці на деяких полях церковного і шкільного житя.

Перша точка була: новий поділ деканатів. Теперішні деканати були надто великі, а через те ставав ся надзір їх вельми утруднений. Тому сотворено з дотеперішних 30 деканатів 54 менших, обіймаючих взагалі по 15 до 16 парохій. Крім того розділено всю диецезию на пять протопресвитератів: львівский, галицкий, золочівский, тернопільский і стрийский. На кождий такий округ, обіймаючий 10 або 11 деканатів, буде поставлений протопресвитер, іменований з кримовах або диецезального клиру, котрий вести ме нагляд над парохіяльним і деканальним діловодством деканів. Крім того унормував синод точно права і обовязки деканів, приймаючи по части давнійші постанови і доповняючи їх деякими новими, відповідно до потреб часу.

Дальше дискутовано о деканальних соборчиках і способі їх переводженя, о кваліфікованю сьвященників, о церковних брацтвах і заряді церковним майном, о передачі парохій новим сьвященикам, і вибрано нову синодальну комісию.

Важною точкою була справа правильного веденя науки релїґії в людових школах. Перед сею дискусиєю підніс митрополит, що в сій справі панують у нас значні недостачі. Значна часть сьвященників усуває ся нераз від шкіл, покликуючись на свої численні церковні занятя, або і на те, що не одержують за шкільні обовязки ніякої заплати. Певно, що за ту працю належалась би якась нагорода; та хоч і не удержує клир платн за се, то мусить таки трудитись не лиш в церкві але і в школї. Дякуймо Богу, що нам вільно ще працювати в школї і виховувати нашу молодїж в релїґії. В инших краях бажано би духовеньство трудитись в школах, та їх виключено з відтам і признано науку релїґії річию приватною. Берім ся поважно і всіми силами до праці в школах та виховуймо собі на скрізь християньску суспільність, бо можуть прийти і у нас такі часи, щоби в тім случаю наша суспільність відчувала сама потребу релїґії. Так отже годі нам усуватись, а треба братись всім ревно до сего діла.

Після того ухвалено точні норми для катехитів, для шкільних комісарів і для делеґатів в радах шкільних окружних. Кождий деканат поділено на два або три шкільні округи, обіймаючі по 8 до 12 шкіл, і поставлено в кождім окрузі комісаря для пильного надзору науки релїґії і релїґійного виховання. Всї комісарі повіта, делеґат до ради окружної і декан мають стояти в тіснім контакті між собою, збирати ся від часу до часу на конференциї, спирати себе взаїмно і обдумувати средства до успішного веденя діла і усуваня всяких перешкод.

Вінця удїлив митрополит — на бажанє деяких членів — деякі пільги що до посту в храмові празники. Рівнож заявив архиерей, що уживанє колпаків при богослуженю, приписане на послїднім синоді, є православне і не могло бути (після канонічних правил) частним розпорядженем усунене.

Обради синоду закінчились в четвер о 9 годині вечером. По скінченю їх подякував митрополит горячо клирови, що вібрав ся так численно на синод, та брав так живу і щиру участь в нарадах. Рівнож висказав свою радість, що наш клир мимо инших різниць станув при ідеї церкви так однодушно, згідливо і солїдарно та ухвалив в так коротнім часї тілько важних постанов, котрі вийдуть на певно на скріпленє церкви і на добро народа. Вкінци виразив бажанє, щоби за сим синодом пішли небавом і дальші синоди, та застановлялись над новими потребами часу. Іменем клиру подякував митрополитї офіциял Білецкий, що відняв так важне діло.

Вчера (в пятницю) рано довершило ся торжественне проголошенє ухвал синода в престольній церкві св. Юра. О год. 8 відправив митрополит велику литургію. Відтак засїв на своїм престолї, синодальне духовеньство ставуло в хорі (між крижошаньскими стихарями), а секретарі стали читати в голос ухвали синоду. По прочитаню кождого закона питав архиерей: „Отци синоду, угодно вам сіе?“ На се відповідали синодальні: „Угодно!“

По прочитаню всїх ухвал виголосив митрополит красну і піднеслу бесїду. На ріжних полях — мовив він — накопиювались у нас многі потреби і бажаня, та я не сьмів заряджати сам, бо боя ся почути жалї: досить вже нам тих праць, досить що раз то нових трудів, під котрих бременем упадаємо. Тому завізвав я вас брати, щоби вас порадитись. І ви вібрались тутки і проголосили однодушно: працювалисьмо не раз тяжко, та ми готові ще більше трудитись, коли сего вимагає добро церкви, нашого народа і вітчини. Сей дух наповняє мене великою надією. Передше находила церков поміч в можних правительствах. Тепер ті часи минули безповоротно. Правительства відвернулись по найбільше від віри і розпадають ся в наших очах, наколи їх церков своєю моральною силою не піддержить. Та церков найде свою опору в масах люду, котрі стануть для неї сильнійшою і певнійшою підпорою як всї велити сьвіти. До сего треба нам солїдарности і посьвяченя для люду. Ви обняли того духа, бо коли нинїшні сьвітові парляменти марнують в незгодах місяці і роки безкоснено, ви в коротім часї порішили згідно і без найменшого непорозуміня важні справи і приняли на себе ріжні обовязки. Розїжджаючись, несіть того духа в прочу братию вашу, зогрівайте їх до труду і дайте народови приклад праці, а ваш солїдарний труд принесе великі овочі, більші як вам нині може здаватись.

По відсьпіваню пісни „Тебе Бога хвалим“ замкнено синод.

На синод наспіли дві телеґрами: від папи і з цїсарскої канцеляриї гласить: Excellenz Andreas Grafen Szeptycki, griechisch katholischen Erzbischof und Metropoliten Lemberg. Seine kaiserliche und königliche Apostolische Majestät geruhten die von Eurer Excellenz und er Dioecesensgynode im Gebete zum Ausdruck gebrachte treue loyale Gesinnung mit besonderer Befriedigung zur Kenntnis zu nehmen und mir allergnädigst zu beauftragen allerhöst ihren Dank auszusprechen. Schiessl Kabinets Kanzlei

X.

На Угорщинї.

Ми вже згадували, що обі воюючі сторони на Угорщинї, опозицийна коаліция і Корона рішили ся в послїдну пору навязати нові зносини в цїли заключеня компромісу. Рішаючим моментом була послїдна одноднева сесия сойму, котра скінчила ся відрочевм, отже якби тихим завішенєм оружя на час до марта, коли-то сойм має зібрати ся на нову сесию. Короні розходить ся головно о трактати з другими державами, порішенє справи австро-угорової угоди а фінансів краю, котрі то справи вимагають швидкої, такої чи иньшої пожагоди. Мужем довіря Корони є бр. Волод. Люкач, котрий вже розпочав переправи і конферував найперш з бр. Февраром а відтак з Францом Кошутом. Результат сих конференций є очевидно держаний в строгій тайнї і вийде на верх доперва хиба тоді, коли переправи доведуть до якогось позитивного результату. Після Кошута прийшла черга в конференциях на Юлїя Андрашія.

Комітат в Шатмари ухвалив, щоби всї комітати вислали збірну депутацию до короля, з просьбою, щоби на Угорщинї заведено як найскорше лад парляментарний. Що комітати, котрі яко автономні інституциї суть в цїлости в руках мадярских шовіністів пристануть всї на проект комітату шатмарского о тім годї сумнївати ся, вирнула одная квестия, хто стане на чолї сего походу до Корони. Мадярські шовіністи хочуть випхати на сего провідника примаса Вашарія, котрий має великий голос у Відни, але примас не хоче й чути про таку ролю. Коаліция буде мусїла отже оглянути ся за ким иньшим, хоч меньше авторитетним і впливовим.

Пасивний опір комітатів проти правительства, поки не рішить ся ситуация, триває дальше, а тепер може ще з більшою силою як передтим, аби приперти Відень в переломову хвилю до муру, але не всюди кінчить ся він по бажаням коаліциї. Стягнене резервістів переведено дня 27 с. м. без ніяких перепон а до доповненя гусарских полків ужито вояків перенесених в кавалярії. Трохи траґічнійше відбуває ся натомість розгонюванє правительством комітатских зборів т. зв. конґреґаций і скидуванє з уряду всїляких опірних жупанів і наджупанів. Передвчера прийшло при розігнаню конґреґациї в Шатмарі до прямо траґічної сцени. Перед салею уставились жандарми і коли члени конґреґациї рушили походом з одної каварнї до будинку, де мало відбути ся засїданє, виступила жандармерия з нафлянцованими баґнетами і заборонила вступу. Розказ: „стріляти!“ здержав членів конґреґациї від дальшого походу, збори не відбули ся. Подібні сцени мали мати місце і в иньших містах а дневники заповідають, що нині буде оголошене нове зарядженє правительства, котрим усі безділї опірних жупанів і наджупанів має бути усунені, хочби й силою, зі свого становиска.

З Росиї.

Телеґрами.

Петербург. Революционери одного округа московского вислали до бурмістра депутацию з просьбою, щоби переговорював з ґен.-ґубернатором, бо на случай запевнення безкарности вони готові зложити оружє. Вчера приїхали до Москви дальші 4 баталїони. В инших частях Москви борба веде ся дальше.

Москва. Вчера пополудни розпочала ся праця в електровни. Улиці, на котрих були побудовані барикади, поволи відзискують нормальний вигляд. Надіють ся, що нині зачне ся рух на брянській зелїзници. По десятидневній перерві ґазети знов появили ся. Лад вже цїлком привернено. Склепи поотвирані. На головних улицях живий рух. В більшій части фабрик праця відбуває ся нормально. Міска дума розвиває живу акцию ратункову для жертв борби. На зелїзници Одеса-Волочиска нормальний рух.

Одеса. Воєнний стан знов оголошено, бо в Севастополи вибухли нові заворушеня. Серед артилерії проявило ся велике огірченє. Богато жовнірів арештовано.

Петербург. Військовий комендант Петербурга запротестував проти дальшої висилки військ до Москви і надбалтийских провінций, бо без достаточної сили не міг би удержати спокою в столици. В наслїдок сего протесту вже готові до відїзду війска задержано в Петербурзї. Лише великі засоби муниції і гармати вислано до Москви. Телеґрафічне і телефонічне получене з Москвою перерване. Розійшла ся чутка, що Гапон дня 23 с. м. приїхав до Петербурга.

Берлін. Під Курськом поїзд, що їхав до Петербурга, дня 26 с. м. коло Вальна кинено бомбу. Льокомотива розбита, 12 осіб ранених.

Льондон. В Ростові н. Д. страйкарі оголосили полудневo-російску републику. Ґубернатор вислав козаків. Побудовано барикади, котрі збурено гарматами. По обох сторонах сотки убитих і ранених. Остаточно побідили правительственні війска.

Петербург. В середу жотиські повстанцї були 18 км. від Жерициї. Сільске населенє утїкає до міст. Власти безсильні, бо повстанців, котрі машерують в трех віддїлах по 3000 людий, здержує лише швадрон драґонів і 30 козаків. Жиди, котрі хотїли утворити мілїцию, зложену з 600 людий для оборони міста, стрітили ся з опором старовірців.

Льондон. З причини повстаня в надбалтийских провінциях можливі суть поважні міжнародні комплїкациї. Говорять, що відносини між Росиєю а Німеччиною вже тепер поважно захитані.

Одеса. Ґенерал-ґубернатором іменований ґенерал Карамґазов.

Варшава. По нападї на повітову касу в Високім мазовецкім, революционери розбігли ся в пяти ріжних напрямах, одні зелїзницею другі пішьми. Поліцай, котрий хотїв зловити одного революционера, убито. Перед нападом перервано телеґрафічну комунікацию у всїх напрямах. З забраних 486.000 рублїв 20.000 було в золотї, 300.000 в банкнотах і публичних паперах, 160.000 сріблом.

Льондон. Коло Нарви революционери викинули з шин чотири поїзди, що везли війско проти лотиских повстанців. Богато вояків і коний убитих.

Варшава. Центральне бюро почт і телеґрафів доносить о привернену нормальної почтової і телеґрафічної служби.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Унґвар. Сьвіжо іменований наджупан Бернард зложив присягу, хоч не явив ся жоден член муніципального видїлу. Перед комітатским будинком численна товпа кидала через вікна сніговими кулями.

Чеські анархісти.

Прага. В часї лат. Різдва відбув ся тут конґрес чесно-анархістичної федерациї, в котрім взяло участь 35 делеґатів ріжних орґанізацій. Конґрес ухвалив видати в найблизшім часї антивійскове письмо аґітацийне і заложити чеську секцию міжнародного анархістичного союза.

Торговельні договори.

Відень. Дневник зак. держ. оголошує виміну нот з 18 с. м. в справі продовженя до 22 лютого 1906 торговельних зносин між Австро-Угорщиною а Швайцариєю. Рівночасно появило ся правительственне розпорядженє, котре на підставі порозуміня з Угорщиною удержує status quo для імпорту товарів з Швайцариї.

Розділ держави від церкви.

Париж. Рада міністрів ухвалила, щоби супроти розділу церкви, члени духовеньства не брали участи в офіцияльних привитах новорічних.

Конституция в Мекленбурзї.

Шверін. В Мекленбурзї оголошено конституцию на взір конституциї з держави Німеччина. До сеї пори Мекленбурґ був аномалією, з хадом між деспотизмом а конституциєю. Уклад становий задержано.

Японьский парлямент.

Токіо. Палату послів отворено престольною промовою, в котрій цїсар висказує народови подяку і признанє за его подвиги, котрі уможливили закінченє в так сьвітлий спосіб війни з Росиєю. Бесїда згадує о приязнім становищи супроти Японьу всїх держав, спеціяльно маркує анґлїйско-японьский союз.

НОВИНКИ.

— **Русини і Русинки! Памятайте на фонд боєвий за загальне виборче право!**

— Польскі дїдичі проти виборчої реформи. В Жовкві відбули ся вчера збори виборців великої посїлости округа Жовква-Рава руска, Сокаль, котрим проводив сокальский маршалок Вінкентий Країньский. По висуханю посольского звіту д-ра Старжиньского і висказавши єму „подяковане, узнанє і зауфанє“, принято однодушно таку резолюцию: „Збори уважають виборчу реформу, о скілько вона буде би оперта на звісних доси основах, дуже небезпечною з огляду „народового“, політичного і суспільного. — Збори висказують пересьвідчене, що польске село може згодити ся лише на таку виборчу реформу, котра була би сполучена із зміною конституциї в дусї значного розширеня компетенциї краєвих соймів і перетворена державного устрою в автономічнім напрямі, котра привернула би краєвим соймам хоч в части право обсилання ради державної, а котра не наражала би на шкоду політичної одноцїльности краю, его „народових інтересів“ і першорядних суспільних інтересів“. — З тих зборів видно, що польскі шляхтичі уряджують тепер всюди у східній Галичинї збори против виборчої реформи, бо подібні збори відбули ся вже перед тим в Теребовли, а й рада повітова в Товмачи узнала виборчу реформу за „небезпечну“. Шляхотских зборів ніхто не боїть ся, бо робить їх польска шляхта при помочи жмінки своїх посіпаків, при замкнених дверех, а що загальне голосованє є для них небезпечне, се відомо і без їх ухвал. Шляхотско-польскі збори супроти многолюдних руских віч і демонстраций суть просто фарсою, котрої в виїмком арандарів сих „зборів“ ніхто не бере на серіо.

— **Народне віче в Теребовли**, заповіджене в справі виборчої реформи на 2 січня, заборонило староство, тому відбудуть ся того самого дня довірочні збори. Заборона публичного віча наступила в тої „рациї“, що в повідомленю подано яко четверту точку нарад „внесеня учасників“, що староство в Теребовли уважає за суперечне із законом. Теребовельскому старості можна-б виставити патент на оригінальність помислу, бо така інтерпретация закона можлива хиба в Галичинї. Заразом запитуємо намісника Потоцкого, як він виправдає поведенє теребовельского старости, тим більше, що той сам староста позволив недавно на такі самі збори в Теребовли, уряджені польскими шляхтичами і ґанатистами против виборчої реформи, проголошеної президентом міністрів.

— **Справозданє про наш „Народний з'їзд“** подають доволї точно віденьскі дневники і ческа „Politik“. „Neue freie Presse“ подала наші рішеня в справі виборчої реформи в повній основі. Оподї ґазети мали зі з'їзду лише то, що мало загальне політичне значінє — деякі дальші подробиці зі з'їзду і зборів „Народної Ради“ подамо в понеділок.

— **Курс анальфабетів в Хлиплях** мостиского повіта отворено при читальни „Просьвіти“. Тим зроблено перший крок до прогнаня темноти серед місцевого населеня, а то тим більше, що завдяки верховодячій кліцї не постарано ся доси для Хлипель і сусїдних руских громад з кількатисячним населенєм анї одну школу. — *Б.*

— **Три курси пожарництва** перевели інструктори львівского „Сокола“ в послїдних тижнях, а іменно в Купчи коло Буська та в Чорнокінцях малих і в Давидківцях коло Чортнова. З науки пожарництва в Купчи, користали також селяни з Ракоболт, Ріпнева, Побужан, Ляперівки, члени „Сокола“ з Козлова та з кількох инших сіл, повідомлених львівским „Соколом“ про курс з Купчи. По курсї перевів інструктор п. Шишкевич перші загальні збори „Сокола“. Новообрана старшина дає всяку запоруку, що товариство буде добре розвивати ся; вона вже замовила нову сикавку, бо на курсї переведено науку пожарництва при сикавцї, позиченій з Ракоболт. Пожарний стяг в Купчи, мимо того, що се село невеличке, числить поверх 40 членів.

Курс пожарництва і перші загальні збори „Сокола“ в Чорнокінцях малих перевели в днях 21 і 22 с. м. відпоручники львівского „Сокола“ пп. Ґеринович і Матренчук. В курсї брали участь також члени „Сокола“ з Чорнокінець великих. Головою „Сокола“ вибрано місцевого пароха о. Палагицкого, котрий займає ся дуже ревно новим товариством. В днях 23 і 24 с. м. перевели ті самі інструктори пожарний курс і перші заг. збори „Сокола“ в сусїдних Давидківцях, де вибрано головою тов-а о. Стрільбицкого, місцевого пароха. Як в Чорнокінцях малих так і в Давидківцях народ кмарою вібрав ся, аби приглядати ся пожарним вправам та товариским забавам

РУСИНИ! Домагайте ся всюди **ТУТОК** і **ПАПЕРЦІВ** **„ЗОРЯ“** сподатвованих з 5% на руский народний фонд. Кождий листок має випечатану водним друком напись „Зоря“ для відрізненя від злих наслїдовань. Цїна приступна, якість знаменита. Взірці даром. Ласкаві замовленя полагоджую відворотною почтою.

Братя Ельстер
Львів, Охоронок ч. 9.
#33

дітвори, яка мимо морозу розбавила ся під проводом одного з делеґатів, як нїсли перед тим. В члени обох „Соколів“ вписало ся поверх півтора сотки селян.

— **Крадежі в фабрицї тютюну у Винниках.** Слїдство доси ще не скінчене. На основі дотеперішних заходжень здає ся, що з тої фабрики забирано від довшого часу і транспортовано до Львова щоденно по 5 кґ. тютюну і значну скількість тутюк. Ревізия 1400 робітників і робітниць, занятих у фабрицї, не могла бути докладно переведена. Вже в грудни вловлено на горячім учинку робітника, що украв 2 кґ. тютюну і аж тепер засуджено его на дїймаючу гривну та 4 днї арешту. Уваженого у Винниках 22-лїтного ремісника Фішера, що то в его мешканю найшли 5 кґ. тютюну і масу тутюк, відставлено до карного суду у Львові разом з двома спільниками. Делеґований до Винник слїдчий судия Франке велїв увязнити також двох вермайстрів з фабрики тютюну.

— **Галицкі конї в Африцї.** Торговцї коний з Пруси закуповують в Галичинї від селян 6-лїтні конї 14 міри, призначені для прусских військ в Африцї. Платять по 400—600 корон за коня, котрог- цїна виносить звичайно 200 до 300 кор. Закуплених коний зібрано в Осьвенцїмі около 150. Дальші транспорти в дорозї.

— **Російскі еміґранти** так численно напливли до Львова, що аж починає бути тїсно в так просторім містї. Цифри сих чужинцїв не можна подати анї в приближеню, бо полїция не веде в тім напрямі нїякої евіденциї, инакше як краківска, котра виказує, що в Кракові перебуває тепер около 18.000 російских підданих. У Львові лише недостача місця в готелях і подорожіне мешкань виказують на великий наплив чужинцїв. Каварнї чим скорше заосмотрують ся в російскі часописи, котрих домагають ся заграничні гостї. Торговцї меблями на їх випозичуваню роблять інтереси, бо хто може, уладжує собі приватні мешканя. Приватні зелїзничі економи не тямлять такого оживленого транспорту подорожних річий, як тепер. В банках та инших фінансових інституциях ростуть вкладки і депозити, бо приїзжі льокують там свої капітали. Богато убогих еміґрантів, що говорять російскою мовою, найшло місце в готелях як посмугачі з огляду на російских гостий.

— **Знов подорожіли друк і папір друкарский.** Як оголошують львівскі властителї друкарень, уложив союз австрийских властителїв друкарень у Відни новий цїнник для складачів (зецерів) і машиністів, котрий зачне обовязувати в цїлій державі від 1 н. ст. січня 1906 р. Сей цїнник буде висший о 10—12 процент дотеперішних плат. Рівночасно фабрикати паперу заповіли, що від 1 січня 1906 р. піднесуть цїну всїх родів паперу, бо, як кажуть, цїна сирих материялів на папір раз-враз зростає.

— **Ревізиї в касарнях.** В Станиславові переведено сими днями ревізиї у всїх тамошних касарнях піхотних полків. Ревізиї були дуже строгі, бо ревідовано всї убікациї, знаряди, постїль і сїнники. Шукали як кажуть, заборонених писем і брошур социалїстично-революцийного змісту, однак не найдено нїчого підозрілого.

— **Зміни в австрийскій армії.** Як доносить Zeit, з днем 1 січня військові власти заводять у всїх корпусових полках артилериї при всїх чотирох батериях гавбіци. Доси лише по дві батериї з кождого полку були заосмотрені в гавбіци, від тепер всї 14 корпусові полки артилериї будуть перемінені на полки гавбіцові.

— **Пригода в театрі.** В народнім театрі в Будапештї давано онодї драму „Властитель гут“. По другім актї оден з видців, що сидів в партері, добув нагло з кишенї револьвер і вистрілив двічи собі в груди. В театрі повстав очивидно переполох і публика почала утїкати. Обляпаного кровю молодого мужчину перенесено до бічної комнати, де лїкарі провірили у него простріленї в двох місцях легкі. Смерть наступила вскорі опісля. Показало ся, що самоубийник називав ся Александер Бардаш і був купцем в Сальнацї. Там любив ся нещасливо в донцї одного властителя дібр. Щоби усмирити свій серцевий біль приїхав до Будапешту трохи розірвати ся. Сцена в згаданій драмі, де геройка жаркуєсь на любовну недолю, так его зворушила, що відобрав собі на місци житє.

— **Поворот японьских бранцїв.** Francfurter Ztg. описує сцену пересїданя із зелїзничих поїздів на кораблї в Гамбурзї японьских бранцїв, що вертали з російскої неволї. Майже годину перед приходом першого поїзду тиснули ся товпи цїкавих. Доступ до кораблїв був дозволений лише за білетами. Кілька визначних личностий з нїмецкої армії, богато дам з висшого товариства, японьскі урядники, лїкарі, офіцири, женщини призначені до догляду хорих, фотоґрафи з апаратами, відділ військової шпитальної служби та вояки приналежні до корабельної служби, дожидали на бульварі і на покладї анґлїйского пароплаву, що в его долїшних убікациях уряджено кажарет. Приготовлено також значні припаси теплих страв, скріпляючих вин і т. п. Около 3 год. (було се 15 с. м.) над'їхав перший, недогляднo довгий поїзд. Зібрана товпа цїкавих повитала Японцїв повіваючи хустками та окликами в їх честь. Але скоро гамір втих, коли поза вікнами ваґонів показали ся блїді, нужденні лиця тяжко недужих людий. Вульвар виповнив ся малими японьскими вояками, що ворушили ся швидко в товпі. Присутні женщини війшли до ваґонів і почали розділяти між ранених страви та напої, підчас коли лекше ранені і реконвалесценти явили ся на бульварі. Шпитальна служба і сильнїйші вояки помагали слабшим товаришам при виходженю, а відтак всї уставляли ся в ряди вздовж поїзду. Кождий вояк ніс свої клунки. Ишли переважно на кулях. Підчас коли той довгий ряд вуліючих виходив поволи на корабель, заняла ся шпитальна служба тяжко раненими, що лежали на ліжках, понакриваві старанно фланелевими ковдрами. Деякі лиця переношених робили вражінє веселости і вдоволеня. Однак переважно споглядали спід накривал остовпілі, болем притомлені очи недужих з восковими, майже трупячими лицями. На одним з ліжок лежав вояк, котрому ґранат урвав обидві ноги; тому на іронію виходила бюрократична печаливість, по приписам котрої і на тім ліжку не бракло пари військових чобіт. В самих корабельних каютах розміщено з трудом недужих. Холодний, проймаючий дощ почав падати, коли ще богато ранених находило ся на бульварі. — У всїх присутних та цїла сумна сцена полишила незатерте вражінє нужди й нещастя.

— **Трачене засуджених в Америцї** відбуває ся так по варварске, що цїла преса виступила однодушно против тих моральних і фізичних тортур. Трачене при помочи електричности не визначає ся зовсїм тою швидкостию, що є найважнїйшим услівем при виконуваню кари смерти, а так само вішане в Америцї відбуває ся так нездарно, що засуджений мусить довший час зносити страшні муки. Американьскі дневники розписують ся широко на сю тему і доносять заєдно про нові случаї трачення, що суперечать всяким вимогам людяности. Кат з Ню-Джерсі, Джемс Гізе, придумав нову шибеницю, збудовану в той спосіб, що засуджений не спадає долів по усуненю помосту, але при помочи тагарового приладу потягають его нагло в гору і він помирає карк. Але й та нова шибениця недопасує. Коли вішано недавно мурина, засудженого на смерть за убийство жінки, мурин висів пять мінут у воздусї і все таки віддихав та був зовсїм при сьвідомости. Мусїли его спустити, заложити петлю на ново і знова витягнути его в гору. Тепер наступила смерть, але аж по шести мінутах.

Збори і засїданя.

В Дрогобиччинї відбудуть ся віча в справі реформи виборчої в недїлю дня 31 грудня с. р. в слїдуючих громадах: 1) в Раневичах в читальни „Просьвіти“ о год. 12, 2) в Трускавци в читальни „Просьвіти“ о год. 12, 3) в Модричах в читальни „Просьвіти“ о год. 12, 4) в Тустановичах в домі п. Михайла Монастирского о год. 4·30 по пол., 5) в Кропивнику новім в читальни „Качковского“ о год. 4 по пол. — *о. Михайло Бачиньский.*

Віче в Ганусївцях повіта станиславівского відбуде ся в понедїлок, дня 8 січня 1906 з порядком дневним про реформу виборчу. Реферувати буде т. Губчак з Станиславова. — *Комітет.*

Загальні збори товариства „Основа“ в Бродах відбудуть ся 1 січня 1906 р. о год. 4 по полудни у власнім льокали [дім „Самопомочи“].

Панове академики з равского повіту, що схотїли би на вічах, устроєних підчас наших сьвят по громадах, реферувати о виборчій реформі, зволять менї подати свої адреси — *о. Іван Кипріян парох в Немирові.*

Видовища і забави.

В недїлю 31. с. м. устроює читальня „Просьвіти“ на Городецкім передмістю у Львові товариські сходини. В програму входять: Соло сопранові п-на З. Ч., монольоґи п. С., соло фортепянові п. Б. В. і прочі товариські забави. Вступ до читальнї місце стояче 5 сот., сидяче 20 сот. Просимо о як найчисленнїйшу участь. Початок о год. 6·30 вечером. — *Виділ.*

З товариств.

В читальни „Просьвіти“ на Личакові у Львові відбуде ся в недїлю 31 с. м. відчит п. Бурбеки про гіпнотизм і суґестию. Початок о год. 7 вечером. По відчитї товариські забави. Буфет у власнім заряді. Вступ вільний. Добровільні датки пожадані. — *Виділ.*

Пожарний „Сокіл“ в Рудницях, львівского повіта, засновано на статутї „Сокола“ у Львові. Намісництво вже затвердило статут.

З товариств.

Загальні збори тов. „Народна лїчниця“ у Львові відбули ся дня 18 грудня с. р. під проводом сов. Омеляна Глицкого.

Товариство, хоча повільною ходою, розвиває ся що-раз то красше, а в минувшім роцї прибули два нові відділи, ведені спецiялїстами лїкарями-Русинами. Тепер має лїчниця шість відділів, а то: 1) відділ внутрішних недуг; 2) відділ ґінекольоґічний; 3) відділ скірних недуг; 4) відділ очних недуг; 5) відділ хірурґічний і 6) відділ дїточих недуг, ведений д-ром Василем Гукевичем, загально знаним лїкарем-спецiялїстом дїточих недуг, що по довших студиях в заграничних шпиталях дїточих осів у Львові.

Збір лїкарский числить 9 лїкарів, котрі безплатно, а вельми совісно працюють на лїчницї і тому загальні збори прилюдно висловили їм подяку. В минувшім роцї стратила лїчниця визначну лїкарску силу — д-ра Ярослава Грушкевича, що працював в тій інституциї від єї основаня аж до свого виїзду до Тернополя. Так уступаюча рада як і зібрані члени висказали єму подяку за хосенну, а безплатну працю.

Попри stricte гуманну дїяльність лїчниця не спускала з ока і наукової роботи. Се прецїнь одинока інституция на просторі цїлої Руси, в якій наші лїкарі можуть робити наукові досліди, а печатаючи їх в рідній мові положать основи до розвою медичних наук в руській мові.

Фреквенция хорих була велика. Пацієнти були не лише зі всїх дїльниць Львова, але в переважаючій більшости з провінциї. За той рік було 16.700 ординаций. Товариство має 381 членів, а між ними 17 членів добродїїв, що зложили на лїчницю по 100 кор. В минувшім роцї приступили сї члени добродїї: 1) п. Юліян Романчук; 2) о. Гляньский Ізидор, парох Буцнева; 3) о. Ефінович Теодозай, парох Поповець; 4) Науков. тов. ім. Шевченка та 5) о. Балицкий Петро, парох Зарваницї, що княжими жертвами грошевими піддержує товариство.

А товариство потребує моральної та материяльної піддержки, бо его веденє вимагає вкладів і тому лїчниця минувшого року мусїла поборювати великі фінансові трудности.

Приходів було 9676 кор. 22 сот., а розходів 9175 кор. 7 сот.; остала касова решта 501 кор. 15 сот. Алеж товариство має великі зобовязаня, які надїє ся заплатити запомогами, а крім того рада упросила деяких патріотів по всїх більших містах на Руси та по декотрих деканатах, аби заняли ся придбанем членів і збиранем вкладок від них.

До ради товариства вибрані: о. крил. Іван Чапельский, предсїдатель; Ом. Глинецкий, д-р Михайло Коцюба, проф. Ілля Кокорудз, о. Іван Рудович, Никола Лятошиньский, о. Никола Галянт, сов. Максимович Петро, Павлишак Мих. та Давидович Нак. До контрольної комісиї ввійшли: Грозик Григорий, проф. Цегливьский Роман і Давидовский Петро.

В дискусиї висказано бажанє, щоби дирекция в коротких артикулах, печатаних в часописях для народу, поучувала ширший загал про приписи гіґієни, про поміч в нагних випадках і т. п., а деякі члени апелювали до нашої інтелїґенциї, щоби обзнакомлювала селяньство з цїлями лїчницї, та справляла їх шукати тут лїкарскої помочи. Вкінци рішено вислати до Ексц. Митрополита депутацию з подякою за опіку і піддержку, а до депутациї вибрано: сов. Харакевич Гр., о. Елїашевского Богд. і Павлишака Михайла, радного міста Львова.

Календар: Нинї: Даниїла прор. (лат. Давида); завтра: Перед Рожд. Сенс. (лат.: II. по Рож. Сильвестра.

Найкрасшим сьвяточним дарунком є безперечно відзискане здоровлє по утяжнім недомаганю. Одним з найцїннїйших лїчничих средств є бальсам і масть з центифолиї аптикаря Thierry-я, котрих значінє і прикмети виказує дотичний інсерат. Книжку з тисячами подяк пересилає безплатно аптика A. Thierry-я в Преградї коло Rohitsch-Sauerbrunn.

Гарним і практичним дарунком на сьвята є машина до шитя, що в кождім домовім господарстві стала необхідним предметом щоденного ужитку, а видаток на неї так скоро амортизує ся її власною хосенностию. Фірма Акцийне товариство машин до шитя Зінґера і С-ка, що від давна старали ся свої фабрикати довести до можливої звершености, заслугує при покупі машини на особливе углядненє. Іменно Зінґера родинні машини котрих горішна часть або властива машинерия дає ся спустити під стіл, є чимсь в тім роді найпрактичнїйшими і найлїпше подуманими. По ужитю машини горішна й частина перекладає ся на бік і ховає під до окремого заглубленя, наслїдком чого віддадуть уживане доси до накриття машинерії віко, а сама машина може служити за столик. І тут вказати треба на звісні від давна прикмети тої машини, як на легке й ужиче, велику видатність праці, бездоганне функціонованє, а також на її пригожість до виконуваня величезних ґастів. Понадто ті машини можна набувати на дуже догідні сплати. А також звершений їх вигляд дуже елеґантний, сальоновий хоч дає ся також машини стилево ад'юстовані, то є гармонїйні до цїлої обстанови мешкань. Отже хто хоче справити практичний та пожаданий дарунок на сьвята, нехай розглянє ся в складї машин Зінґера у Львові, ул. Сикстуска ч. 6.

Надіслане.

Спецiялїст в дїточих недугах

Д-р В. Ґукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни 887

ордин. від 3—5 год. ул. Гродзїцких ч. 4 I. п.

Адвокат краєвий

Д-р Иосиф Партицкий

отворить з днем 1 н. ст. грудня 1905 канцелярию 1010 20—?

в Станиславові

ул. Сапіжиньска (Тисьменецка) ч. 33.

Потрібний приватний учитель, найрадше ученик учительскої семинариї, з невибагливими вимогами, що приготовив би вільких селяньских хлопців до вступного іспиту до I кляси рускої ґімназиї і учительскої семинариї. Зголошувати ся з поданем до руского уряду парок. в Яблонові п. Болшовець. Увічнені семинаристи могли би обняти евентуально посаду другої сили учительскої в Яблонові з 1 лютого 1906. 1120 1—1

Звертаю увагу Всеч. Духовеньства

що в своїй

АРТИСТИЧНО-ШЛЮСАРСКІЙ РОБІТНИ

виконую

хрести і мідяні кулї на церковні вежі, громозводи, зелїзні вікна, будівляні окутя, після найновійших взірців а також огородженя нагробні, придорожні, ліжка для бурс від 10—20 кор. і тим подібні роботи входячі в обсяг шлюсарства.

МИХАЙЛО СТЕФАНІВСКИЙ

10 15—18 **Львів, ул. Коперника ч. 16.**

Маттоні'ого 28

GIESSHÜBLER

природна щава алькалічна.

Ц. к. уприв. галицкий акцийний

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Відділ депозитовий

принимає вкладки і виплачує задатки на біжучий рахунок, принимає до переховання цїнні папери і уділяє на них задатки.

Окрім того заведено на взір заграничних інституций так звані

ДЕПОЗИТА СХОВКОВІ

(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. річно, депозитар одержує в сталевій панцирній касї сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де *безпечно а дискретно* можна переховувати своє майно або важні документи.

В тім напрямі гіпотечний Банк поробив як найдальше йдучі зарядженя.

Приписи відносячі ся до того рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім відділї. 874

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пиварню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї рускі дневники.

З поважанєм

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

ТОРГОВЛЯ

Івана Бориса

в ПЕРЕМИШЛИ

поручає

Заяцї по 3 К.

Сернину на части.

Убранє на деревце з цукорків медівників і тісточок по К 2·20, 4·50 і 5·50.

Сьвічки на деревце, церковні і столові по найниз. цїнах.

Вина столові, курацийні і десерові.

Товари полудневі найлїпшої якости.

При почтових висилках опакованя не числю і відсилаю відворотною почтою.

Мід патоку з власної пасіки в 5 кілевих пушках по 6 К. оплатно висилає *Омелян Бородієвич* з Денисова. 1014 12—12

МАРКО ФАЄРШТАЙН

У ЛЬВОВІ

ул. Городецка ч. 51

головний заступник для Галичини і Буковини сьвітової фабрики кас

Бавер і Гільдесгайм у Відни

поручає

свій склад заосмотрений в **огнетревалі** і **опанцирені КАСИ** той-ж фабрики по приступних цїнах.

9221 олежні в сплатах. 12—12

На коляду!

ВАЖНЕ ДЛЯ СЬВЯЩЕННИКІВ!

Рускі образки з рускими підписами і рускими текстами по 80 сот., 1·50 К, 1·70 К і 190 К. власного накладу дуже красно викінчені (картонові) поручає руский купець Он. Петро Довган в Борщеві п. в місци.

1097 6—10

Укінчений правник, вправний інструктор глядає лекциї на селї. Іспит зрілости зложений з відзначенєм. Зголошеня під: М. С. Гадинівці poste restante.

1116 2—5

ТАПЕТИ, Материї на меблї, матераци, колдри, портиєри, дивани

Меблї у всїх стилях.

Комплетна обстанова, тапіцерскі материяли. Всякі роботи обнимає в містї і на провінциї.

Спілка львівских тапіцерів

Гайлоньска, ч. 3. 663 18—52

Панночка з укінченою школою видїловою приймає би посаду учительки до дїтий зі шкіл народних від 1 лютого або і скорше. Вимоги малі. Адресувати „П. Р.“, poste restante Станиславів.

Нечувано низькі цїни.

Столики до умивальнї зелїзні, мармурові і мосяжні ріжного рода від зр. 3 до 100.

Ліжка зелїзні оріхової краски для старших зр. 12·50, 15, 16·50.

Ліжка до складаня на шарнірах по зр. 7, 7·50 і 8·50.

Ліжко універзальне з матерацом з морскої ростини до складаня як столик (Kästenbett) по зр. 17, 18·50, 20, 22.

Діточі ліжочка в нїлько красках.

Поручає лише фірма

Артур Бартош

фабричний склад зелїзних меблїв, хіньского срібла, а також великий вибір новостий, порцеляни, скла і т. п.

Львів, площа Марийска ч. 7

1088a (ріг Коперника). 4—5

Найбільша подільска пасіка!

Найчистїйший, найлїпший і найдешевший мід патока, десеровий, курацийний, 5-нїлева пушка 5 К 80 сот. оплатно. Знамениті питні і овочеві меди домашного виробу, відзначені в 1905 р. чотирма медалями. Розсилає *Евген Білиньский в Збаражи.* 110 4—?

Перший руский краєвий склад і робітня

ножевичих виробів

поручає власні вироби анґлїйскі і соліґеньскі а іменно:

БРИТВИ, МАШИНКИ до стриженя волося від 5·60 К до 9 К, до бороди від 4·50 К до 7 К ножі, ножички, сцизорики. Всяке острене тихже і направу принимає ся.

Цїнники на жадане даром.

ІВАН ЛЯВРУК

889 **Львів, Галицка ч. 6.**

Власного виробу

ЛЯМПИ на ВІЧНЕ СЬВІТЛО

з хіньского срібла і бронзу в огни золоченого по припису епископскої станиславівскої консисторії продає по найнизших цїнах

звісна руска торговля, сполучена з бронзівничою рукодїльнею

Петра Дуткевича

в Станиславові

улиця Бельведерска ч. 5.

Лямпи продає по цїнї 32, 40 50, 62, 70, 80, 90, 100, 110, 120 корон за штуку.

Патентовані лямпки „Guillon“ сьвітять ся 14 день. 863 14—21

ВИНА

з винниць князя Віндішґреца
„ ґрафа Тіси і
„ ґрафа Каролїя

є специяли, на котрі звертаємо особлившу увагу.

Понадто поручаємо

Австрийскі вина

найнїжнїйші і найблагороднїйші гірскі сорти. Всякі инші роди і закраєві сорти в найбільшім виборі є на нашім богато заосмотренім складї.

Закуповуючи просто з жерел у великій скількости і числячи на великий попит, ми в силї доставити вина найлїпшого по найнизших цїнах.

Макс Віксель і Син

Львів, ул. Краківска ч. 6.

1118 б 1—3

Найхосеннїйші дарунки на сьвята се оригінальні машини до шитя

Зінґера.

Купує ся їн у всїх складах, заосмотрених шини вивісками.

ЗІНҐЕР і Ска, Акцийне тов. машин до шитя.

Львів, ул. Сикстуска ч. 6.

1101 1—?

Висилковий маґазин ткацких виробів

Едмунда Товарницкого

в КОЛОМИЇ

висилає на бажане даром і оплатно прібки полотна, шіртінґів, шевіотів, цайґів, столового біля, сукна, мужеску і женьску одїж і поручає вінчальні виправи.

Цїни фабричні.

Заступники і відпродавцї глядані всюди.

Зголошеня лише письменно. 1016 12 16

3—30 **ПОПОВА** 934

найлїпший чай на сьвітї.

Звертаєсь увагу на російскі цлові бандаролї оригінального опакованя і охоронну марку K & C.

Парова фабрика цукрів і медівників

БРАНДШТЕДТЕР і СПІЛКА у ЛЬВОВІ

СКЛАДИ:

пл. Ґолуховских ч. 5 (ріг ул. Казимирівскої), Ринок ч. 30 (біля Бачевского)

поручає

на сьвята і ялинку

свої вироби знані у Львові від 20 літ. Богатий вибір, цїни постійні і дуже умірковані, а товар здоровий. Виключно нашим відбирателям продаємо

кришталевий цукор

1087 одинокий до чаю по 64 сот. за 1 кґр. 9-10

Законно охоронене: Кожде наслїдуване і передрук карані. Несьвідомість закона не оправдує.

Судия: Обжалований викинув майже весь свій послїдний гріш на зовсїм безвартісні і безуспішні средства, хотяйби і кождий инший мусїли були знати, що **лише** Thierry-я бальсам і центифолїєва масть найпевнїйші, найуспішнїйші і неомильні лїчничі средства у всїх случаях, як се доказано тисячними подяками.

Обжалований: На жаль, я дав собі нераз вговорити і уживав перщих лїпших лїчничих средств, які менї ранли, а які показали ся нездалї, уживав фальшованих бальсамів, і тепер дуже того жалую.

Судия: Незнане закона не є ніяким оправданєм. Чому Ви не спровадили собі брошуру з тисячами сьвідоцтв від аптикаря з Преґради, котру висилає ся кождому на домагане безплатно і даром.

Обжалований: На жаль і сего я не знав.

Судия: Сим разом увільняє ся Вас від переступства обовязкового береженя свого здоровля і родини, однак під услівем, що поправите ся. Маєте також перестати спроваджувати та уживати всякі инші безвартісві й безуспішні суроґати та фальшфікати і маєте все уживати лише THIERRY-я бальсаму і центифолїєвої масти, одиноко певних і напричуд дїлаючих средств. Законы здоровля повинні ми всї точно виповняти і нехтоване їх чи то наслїдком несьвідомости чи занедбаня буде тяжко каране недугою або бодай ослабленєм орґанїзму і конституциї.

THIERRY-я бальсам і центифолїєва масть служать до помочи терпившій людскости і до усмирена болїв та недуг, і Ви не потрібуєте більше терпіти, коли сї дуже дешеві средства все маєте дома й при собі та заєдно їх уживаєте.

THIERRY-я БАЛЬСАМ є незрівнаним средством на кашель, катар, грудні недуги, туберкульозу, запалене горла, хрипку, бронхітіс, недуги легких, утроби, жолудкові корчі, кольки, жолудкові недомаганя, головнож на інфлюєнцу і т. п. і несе певну поміч та пільгу.

Цїна: 12 малих або 6 подвійних фляшок або одна специяльна велика фляшка в патентованою ватичкою 5 К оплатно.

THIERRY-я ЦЕНТИФОЛЇЄВА МАСТЬ є non plus ultra при всяких застарілих ранах, запаленях, рожі, чираках і спухненях, абсцесах, ранках у дїтий і т. п., змякшує і витягає всяке чуже тіло, що дістало ся до тїла, як олово, скло, скалки, пісок і т. п. без болю, заразжує, завчасу ужита, майже все зараженю крови і робить злишними болїсні операциї.

Цїна за 2 слоїки оплатно зр. 3.60.

Брошуру з тисячами оригінальних подяк дістане на домагане кождий даром і оплатно.

Висилка лише за попереднім надісланєм гроший або за післяплатою від

аптикаря **A. THIERRY**

в Преґрадї коло Robitsch-Sauerbrunn.

Дістати можна в більших і медичних дро ґериях. 1104 1—26

ПІЛЬЗНЕНЬСКЕ ПИВО! ОЛОМУЦКЕ ПИВО!

з міщаньского бровару в Пільзні Марка В. В. Найлїпше в сьвітї.

з міщаньского бровару в Оломуцу незрівнаної доброти поручаємо яко диєтетичне пиво.

РІЖНІ краєві пива в найлїпших якостях в бочівках і фляшках.

Красїчиньский портер всюди на складї.

Безплатна достава до дому у фляшках і бочівках почавши від 25 літрів. — На провінцию висилаємо в пакках по 25 і 50 фляшок за післяплатою і кавциєю. 1118a 1—3

Макс Віксель і Син, ЛЬВІВ ул. Краківска 14.

Ч. телефону 97. Ч. телефону 97.

Театр ріжнородностий

DEPENDENCE BRISTOL

щодень представлене першорядних артистів, дві сензацийні комедиї. Родинна програма. Початок о год. 8½. 782 8—8

Александер Царевич

артист-маляр

відзначений і приноручений Єго Еп. митрополитом ґр. Шептицким, від кільканайцяти лїт виконує всякі працї, входячі в обсяг церковної штуки і приймає різьбарско-позолотничі роботи. Все виконує артистично і дешево, за готівку і на сплату.

Мешкає постійно в Винниченку, почта в місци.

1069 5—15

„Сокільский Базар“

одинока українська фірма шкільних і канцелярийних приборів поручає свій богато заосмотрений склад в вироби паперові ґалантерийні, гуцульскі і т. д. Вироби в глини, як тарелї, вазони, фляковики в цьвітї, попельнички і т. д. — Вироби гуцульскі, як топірцї, сердаки, шапочки, поясы, тарелї і т. п. — Вироби з пацьорків, як ґердани, поясы і т. д. — Вишиванки і краватки, сорочки, обруси, ручники, фартушки і т. д. — Образи і портрети. — Сокільскі ланцушки. — Перепісні листки. — Сокільскі тутки і паперцї.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР“ виконує кредкові портрети з фотоґрафій в цїні від 12 К.

„СОКІЛЬСКИЙ БАЗАР“ продає усї українські часописи і календарі і посередничить у всїх торговельних дїлах.

Замовленя доконує оборотною почтою. — При більших замовленях дає опуст. 789 31—35

ГАРАЗД! **ГАРАЗД!**

„Сокільский Базар“ у Львові ул. Руска ч. 1.

Найлїпше найдешевше жерело

Дешевше як заграницею. **Для закупу на всякого**

Ю. КАПРАЛІК

Львів, біля входу до Фільгармонії

ул. Скарбківска ч. 1.

Цїнники даром.

1067 4—6

рода музичних інструментів

У всїх дневниках оголошувані моравскими фірмами **стінні дивани** в шенїлї, близько 100 цмт. широкі а 200 цмт. довгі в ріжних десенях або з фіґурами по 2 зр. 50 кр., **можна дістати у нас по 1 зр. 95 кр.** Преріжні сальонові дивани 3 метри довгі а 2 метри широкі по 6·50 зр. і висше. Портиєри пара 1·20, 1·50 зр. і висше. Коронкові фіранки метр по 18 кр. і висше. Хідники метр 18, 25 кр. і висше. Зимові хустки по 2·50, 3 зр. Кльотові гальки по 1·25 і 1·80 зр., а підшиті фланелею по 3 зр. Одяги для хлопчиків по 4 зр. і висше. Білі сорочки з фалдованими передами по 1·30 зр. з кольорованими передами по 1·40 зр.; кольорові сорочки з шовковими передами по 1·40 зр. Найлучші ковнірики по 14 кр., преріжні краватки, ковнїри (боа) футряні по 3·25 зр. — і т. д. і т. д. Висилаєсь на провінцию відворотною почтою, а за невідповідне звертає ся гроші. — При більших замовленях даємо також кредит а на жадане висилаємо цїнник.

Перший Краєвий Дім товаровий і експортовий у Львові

ул. Третього Мая ч. 15.

ТОРБАН

МУЗИЧНА БІБЛІОТЕКА

		Цїна:
Ч. 1.	Ярославенко: Любощі, вальц на фортепан	К. 1·50
Ч. 2.	Ярославенко: Сьпіванник для нар. шкіл, Часть I	К. —·50
Ч. 3.	Лопатинський: По жартуй, мазурка на форт.	К. —·70
Ч. 4.	Вербицький: Ще не вмерла Україна, гимн на ф.	К. 1·—
Ч. 5.	Січинський: Пісні на 1 гол. з ф. 1) Стоїть гора	К. —·70
Ч. 6.	Лопатинський: Українські танцї I, на фортепан	К. 1·20
Ч. 7.	Ярославенко: Сьпіванник для нар. шкіл, Часть II	К. —·50

Дальші числа друкують ся і появлять ся подабаром.

На провінцію висилає ся за попереднім надісланєм належитости.

Українська Накладня

Львів, ул. Вроновська ч. 8. 1126

Поодинокі числа „Торбана“ дістати можна також в книгарнях.

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педаґоґічного двотиждневник подвірчо-науковий виходить від 1 перня 1879 у Львові ул. Коперникского ч. 15. Преумерата річна 5 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

МИХАЙЛА БИЧИШИНА

Львів, ул. Замарстинівска ч. 21 а.

Заложена в роцї 1896, принимає всїлякі направи повозів і виконує замовленя на нові повози по приступних цїнах з ґарантиєю за добрий виріб, понадто має їх на складї, а крім того півкриті фаетони і легонькі візки. Старі повози бере в коміс, або заміняє за нові за евентуальною доплатою. 881 5—10

Плащі і непромакальні пелерини, мужескі і дамскі

поручає

Постійні цїни фабричні. — Цїнники на жадане... — Постійні цїни фабричні.

СПЕЦИЯЛЬНИЙ СКЛАД

ЛІНОЛЕУМ і ЦЕРАТ

Львів, ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИКА ч. 3

476

Найліпші француски паперці циґаретові „LE GRIFFON“ Найліпші француські тутки циґаретові

Всюда дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! 346

ВЖЕ ВИЙШОВ

II-ий ТОМ ТВОРІВ КВІТКИ-ОСНОВЯНЕНКА

в виданю Просьвіти

„РУСКА ПИСЬМЕННІСТЬ“.

Сей том (562 сторін) містить повісти: Перекотиполе, Божі діти, Щира любов і Дрібні повісти (казки), відтак драматичні твори: Шельменко волостний писар, Шельменко денщик, Сватання на Гончарівці і Щира любов, вкінци Листи до любозних земляків (4) і Лист до Шевченка. Як в кождім томі Руської Письменности так і тут додані Пояснення. На кінци є ще Посмертно.

Видане творів Квітки, зладжене товариством „Просьвіта“ під редакциєю Юл. Романчука, єсть найповнійше (а радше єдине повне), найпоправнійше і найдешевше зі всіх видань нашого славного писателя. — Кождий том коштує в звичайній оправі 1 К, в красшій оправі 1 К 40 с., в пересилкою почтовою о 50 с. більше.

Лишила ся ще небагато примірників 1-ої книжки „Руської Письменности“, обіймаючої твори Котляревского, Артемовского-Гулака і Гребінки, але тілько в красшій оправі по 1 К 50 с. (з почтовою пересилкою о 50 с. більше).

Третя книжка (2 і 3 том) „Руської Письменности“, обіймаюча твори Шевченка, Мартовича, Головацкого, Николи Устиянича і Маковея, вже друкує ся і вийде в місяци лютім. 3—?

В тім же „Просьвіті“ можна також дістати

„Портрет Тараса Шевченка“

видане [illegible], 1892 (700 сторін).

Се також [illegible] найдешевше видане поштовим [illegible] в гарнім [illegible] бомбастного кобеляка.

Ціна в гарній [illegible] з пересилкою почтовою 2 К 30 с.

„ПІСНЯ“ ДЗВОНІВ

АВГУСТА СЕРАФИНА

і НАЛУШИ

в Львові при срібній подаванні

виконує **дзвони** ріжної ваги і приймає уношджен. дзвони до перелиття в найкоротшім часі, а також має на складі готові дзвони ріжної ваги.

Дякуючи всім Вп. парохам і фундаторам за всі дотеперішні замовленя, прошу о ласкаві замовленя так на поодинокі нові дзвони як і на цілі ґрупи. За тревалість матеріялу і гармонійний звук моїх дзвонів ручу і даятого осьмілюю ся прирекомендувати їх Вп. П. Т. Публиці

З глубоким поважанем

70 **АНТОНІЙ СЕРАФИН.**

Аґентів не висилаю.

ПОЗІР!

В Дзедзіцах, головній стациї зелізничій, на границі Прус-Галичини-Угорщини і австр. Шлеску знаходить ся від 1 жовтня 1905 року напротив зелізничого двірця ц. к. концесіонована канцелярия **праці і подорожи** для робітників у пільних, рільних і фабричних для заграниці і в краю т. є. до Прус, Німеччини, Баварії, а також продаж

корабельних карт до Америки на Бремну і Гамбурґ.

(Подорож тревае 5 до 7 днів.)

Повсякчас тепер виїзджають робітники численно до американьских фабрик, що мають добру нагоду в тій канцелярії дістати дешево корабельні карти до кождого заморского міста.

Положене тої стациї на границі Прус, Галичини, Угорщини і австрийского Шлеску є дуже корисне, бо дорога з того місця є найкоротша і найдешевша до Прус і Америки.

Всяких пояснень уділяє устно або письменно концесіонована канцелярия праці і подорожи в Дзедзіцах (напротив зелізничого двірця, на Австрийскім Шлеску. 1078 4—100

Накритя столові, десерові і люксусові з хіньского срібла на білім метали з ґарантиєю!

Уладженя каварень, реставрацій, цукорень і готелів

поручає одинокий на Галичину і Буковину Берндорфский склад виробів з хіньского срібла, альпаки, бронзу і чистого віклю

В. Біліньского наслідник

Б. РЕЗЕЛЬ

Львів, улиця Гетманьска число 2.

Посріблюванє всякого рода виконує ся дуже тревало!

1065 4—8

ЧАСТИННУ СПЛАТУ

признано всім особам добре ситуованим, без ріжниці стану або ранґи.

Ново отворений маґазин новостий для женщин і дітий у Львові при ул. Галицкій ч. 19, під фірмою

„Малий Лювр“

поручає свій величезний вибір блюзок, капелюхів, рукавичок, гальок, шляпок, матанок, фартушків

КОНФЕКЦІЯ ДІТОЧОЇ І ДЛЯ ХЛОПЦІВ

парасолів, парасельок, панчох і панчошкових товарів, боальок і инших модних товарів, льняних товарів, столового біля, мужеского, дамского, і дітячого біля і т. д.

Замовленя з провінциї полагоджує скорий і воротно.

Управа маґазину „МАЛИЙ ЛЮВР“ у Львові, Галицка 19

(рог ул. Собіского). 325а

Ілюстровані цінники висилає ся на провінцию даром і оплатно.

Наш головний склад диванів, портиєр, фіранок, хідників, коців, ковдер, кап на столи і на ліжка, церат, ліноленм і декорацийних артикулів находить ся **у Львові, ул. Сикстуска ч. 6** (Пасаж Гавсмана).

НАЙДЕШЕВШЕ ЖЕРЕЛО

Маґазин Футер

М. А. АВГУСТИНА

у Львові, ул. Театральна ч. 7

(напроти головного входу до костела катедрального)

поручає всякого рода

футра, ґарнітури, шапки, верхи до футер і пр.

БОА

в ріжних форматах і гатунках у величезнім виборі.

Цінники на жаданє даром і оплачено. 856

НАЛИВКИ.

ПА СЬВЯТА!

Перше гал. акц. Товариство

РАФІНЕРИЇ СПІРИТУСУ

у Львові

поручає свої знамениті вироби, як:

Лікери | *Литовску старку*
Польскі горівки | *Розоліси*
Наливки — Руми.

Специяли: *Миленька — Абсинт — Джон Буль. Maraschino*

СКЛАДИ ДЛЯ МІСТА:

Пасаж Гавсмана 7. — Капітульна площа 3. Бернадиньска площа 2.

1080 3—5

НАЛИВКИ.

---

5 корон і більше денного зарібку

Товариство панчошкових машин для домових робітників

глядає осіб обох полів до панчошкових виробів на нашій машині.

Проста і швидка робота цілий рік дома. Не треба приготовних робіт. Віддаленя і місце замешканя не впливає зовсім, а ми продаємо роботу.

Товариство панчошкових машин для домових робітників

867 THOMAS. M. WHITTIK et Comp. Prag Petersplatz. 7. 17—?

Ілюстровані ЦІННИКИ висилаємо на провінцию даром.

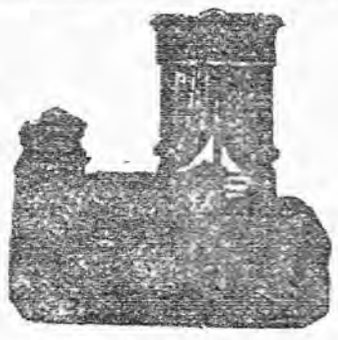

Полекші в СПЛАТАХ після умови.

Всі товари, які лишились з **випродажі** звиненої фірми „А. Кшиштофович у Львові“, а то: *дивани, фіранки, портиєри, диванки* над і перед ліжка, *хідники, церати, лінолеум, перські і смирненьскі дивани* та всякі декорацийні артикули набули ми нотарияльним актом до ч. рен. 12029/5.

Ті припаси, а також більшу часть висортованих товарів нашого складу **продаємо з незвичайної нагоди по дуже низьких цінах** *і уділяємо Впов. особам добре ситуованим, на домагане так у Львові, як і на провінциї* **радо кредиту після устної або письменної умови.** — Ілюстровані цінники висилаємо на провінцию даром, за надісланем 10 сот. в почтових значках. Поручаємо також, як довго вистануть засоби, отсі товари: **Диваники перед ліжка** по 30, 40, 50 кр. і висше. **Дивани над ліжка** по кр. 1·25, 2, 2·10 і висше. **Дивани салонові** по зр. 5, 6, 7 і висше. **Хідчики** метр по 15, 20, 25 кр. і висше. **Портиєри** штука по кр. 60, 75, зр. 1 і висше. **Коронкові фіранки** штука по кр. 60, 75 зр. 1 і висше. **Капи на столи і ліжка** зр. 1·20, 1·50, 2 і висше. Остатки ріжних материй на меблі і ріжних хідників дістати можна кавочно дешево.

УПРАВА ФІРМИ **„AU LOUVRE“**

3256 34—37 **Львів, ул. Сикстуска ч. 6.**

Наша ново-отворена фірма дамских і діточих новостий находить ся при ул. Галицкій ч. 19.

Водопроводи, Каналізация

для міст, місточок, сел, публичних будинків і приватних домів

Центральне топленє. Світло ґазове і електричне. — Всілякі урядженя промислові.

Млини, тартаки, горальні.

АВГУСТ ЛЕВ і С-ка

у Львові

ул. Коллонтая ч. 6.

Адреса телеґрам: „Кальорі“ Львів.

Мотори всіляких систем, бензинові, сонячо ґазові, спіритусові і електричні. 741 19—52

Громозводи на Божі доми, телефони і електричні дзвінки.

Руска господарска Спілка

зареєстроване товариство з обмеженою порукою **в Станиславові**

подає отсим до публичної відомости, що отворила

Робітню дамского кравецтва і білого шитя

в льокали улиця Сапіжиньска ч. 26.

Війшовши в купецку звязь з першорядними фабриками є в повній силі відповісти всяким, хотьби найдальше ідучим вимогам.

Приймає замовленя на доставу і виріб комплетних виправ і цілої жіночої конфекциї, заразом виробляє все, що входить в фах білого шитя, а особливож біля домашного і столового, постелі і т. д.

Приймає ся до науки кравецтва і білого шитя дівчата за условленим винагородженем.

Поручаючи свою робітню ласкавим взглядам П. Т. Публики остає з поважанем

1061 3—4 Управа „Руской Господарскої Спілки“ в Станиславові.

---

ruth. Perlan.

ФРАНККА : житня специяльність :

„ПЕРЛОВЕ-ЖИТО“

найлучша збіжева кава,

сильна арома, смак підходячий до кавового, чиста фабрикация & вкусне опакованє.

Найлучшу поруку старанного виробу

дають: ГАЙНР. ФРАНККА СИНИ.

Мала примішка правдивого жнивого додатку :Франкка:

надає „ПЕРЛОВІЙ ЖИТНІЙ КАВІ

лїпший смак, ПРАВДИВИЙ лише з тою Охоронною маркою:

Охоронна марка

гарну золото-бронзову краску! і з назвиском :Франкк:

D. X 6754 O. 05. I. R. v. W., W. 1086 4—4

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борковский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий. З друкарні Народової [Маєских] Коперника ч. 9.

281. Львів понедїлок 19 грудня 1905 (1 січня 1906).

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Дїла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Окшавского ул. Бійньского ч. 2; Є. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzaski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Дїло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попередньою за порожнями. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсерату або за її місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Просимо о вчасне відновлене передплати на I. квартал зглядно місяць січень 1906 і о вирівнане позісталих ще залеглостий.

В Росиї рішає ся?

На першім плянї міжнародного житя стоїть нинї Росия, котрої внутрішні події звертають на себе і доси увагу цїлого цивілїзованого сьвіта.

Якийсь час в росийскім царстві відносини були не вияснені, бо обі воюючі сили здержували ся від рішаючої борби. Коли правительство Віттого з одної сторони радше кокетувало на всї боки і видавало зарядженя, котрі відтак відкликувало, то знов революцийна Росия держала ся тактики борби підпольної, яку можна би назвати не отвертим боєм, але партизанткою веденою при помочи успішного терору і страйків.

Послїдні два тижнї спровадили переміну в тих становисках обох воюючих сил. З одної сторони, правительство зважило ся ступити на дорогу репресиї, а знов з другої сторони революционери проклямували ґенеральний страйк і то не страйк супокійний, але страйк революцийний, з оружем в руцї. Приарештоване голови робітничого союза Носаленка і инших провідників революциї було тим критичним моментом, котрий викликав зміну ситуациї і поставив єї на становисно рішаючого aut-aut.

Нема однак сумнїву, що була еще і глибша, загальнїйша причина, котра викликала сю поважну зміну у внутрішнім положеню. Тої причини належить глядїти в настрою суспільности, котра змучена страйками і боротьбою, стала що раз більше попадати в знесхочене і помогла правительству вже тим самим фактом перехилити ся на бік реакциї та насильної, терористичної борби з революционерами. А той настрій суспільности був також причиною, чому і революционери приспішили акцию рішаючого отвертого бою, бо заходила небезпека, що в противнім случаю апатия була-б іще сильнїйше обгорнула росийску суспільність а тодї революция була-б упала сама через себе, роблячи бій в правительством на довший час неможливим.

Нинї можна вже сконстатувати, що перехід боєвої орґанїзациї на борбу через оружне повстане було похибкою, та що лїпше було революционерам держати ся тактики партизантскої борби, котра принесла з собою тілько безсумнївних успіхів, чим переходити в борбу на барикадах. О скілько можна ґориентувати ся по подіях в Москві, то боєва орґанїзация уложила собі такий плян, аби на разї сконстатувати свої сили в другій столицї держави, Москві, а відтак доперва, коли правительство кине тут маси свого війска з иньших осередків руху, зробити таке саме оружне повстане і по других головних містах. При тім числили еще революционери на дві помічні сили, а се на страйк по зелїзницях, котрий мав відібрати правительству можність перекидувати з місця на місце війско, а дальше на саму армію, котрої важнїйші полки мали перейти на бік революциї.

Отже вже нинї можна сконстатувати, що рахунки тоті не дописали, і то в обох напрямах. Коли ґенеральний страйк на зелїзницях не удав ся, то знов війскові бунти тим разом також притихли, обмежуючи революционерів на їх власні, оружні сили.

На разї годї еще сказати, на чім стоїть революция в Москві, бо півурядові донесеня петербурґскої аґенциї, немовби революцию в Москві вже цїлком здавлено, суть неправдиві і видимо тендеицийні. Але приватні донесеня не суть того рода, щоб можна революционерам числити на безсумнївний успіх. В результатї революция буде справдї, як заповідає правительство, здавлена силою, а тодї врийде черга на реакцию.

Потїшаючим в тім положеню справи є лише одно: що в Росиї реакция на довгу мету є неможлива а борба мусить таки остаточно скінчити ся наданем конституциї. Як однак довго треба буде ждати, поки суспільність отямить ся і набере нових сил до борби, на разї предвидїти годї і диятого дуже можливе, що реакция удержить ся через кілька місяців, коли не довше.

В кождім случаю революцийний рух в царатї прийшов до нової критичної точки, після котрої мусить прийти, принайменше на якийсь час — такий чи иньший перелім.

Найблизші орґанїзацийні задачі нашого руского краєвого господарского товариства „СІЛЬСКИЙ ГОСПОДАР“.

Die Landwirtschaft ist die Grundlage der gesammten Volkswirtschaft.“ — Rotzinger Volkswirtschaft.“

(Дальше.)

З раціональним перестроєм нашого селяньского господарства буде положена й трвка основа до розумного уладженя цїлого нашого народного господарства. Розумне уладжене народного господарства означає: використане і спожиткованє всїх засобів, богацтва землї і сил природи своєї батьківщини не лише на стілько, щоби заспокоювати ними буденні потреби житя, утворити догідні условини екзистенциї для своїх земляків, а щоби їх всїх спосібними учинити до розвиваня своїх вдалостий, для дальшого витворюваня і примножуваня народного майна в цїли обезпеки будущини і висших культурних задач народу.

Коли тисячі рук просьвічених, самостійних господарів-хлїборобів використувати-ме в раціональний спосіб продуктивну силу землї, добуваючи з неї чим-раз більше плодів, то певно, що се вже буде сьвідчити о засобі і силї народного нашого господарства. Земля призначена до того, щоби упліднена розумною працею давала насущний хлїб всїм, що на нїй живуть і працюють. Постійна, інтензивна, розумна хлїборобска праця має доводити до того, щоби земля робила ся чим-раз урожайнїйшою, щоби єї плоди збільшались в міру, як більшає єї людність.

Се завітні закони для господарскої культури народів. Гріхи проти них карани ся завсїгди найпогубнїйшими наслїдками. Се зазначено на картках історії незбитими доказами. Плодорідні землї „комори збіжа“, пустошать ся, як: Мезопотамія, Сирия, Мала Азия, Греция, північна Африка, — переходять на вигони, як в Іспанії (на лад Монголів, що хотїли цїлі ланы перетворити на пасовиско). Обезлюднюють ся краї; поневолене, зубожіле селяньство покидає батьківску землю, шукаючи собі иншої батьківщини, як в Ірляндиї (або хочби тепер у нас). Ідуть в слїд социяльні і полїтичні закріпощеня, и стало ся у нас на Українї, або моральні занепади: такому голосови здеморалїзованої маси старого Риму „panem et circenses!“ вторує зведащілий Лязароні новітної Італії. На великих просторах з природи не убогої землї находять періодично голодні лїта, як в Індиях, в Росиї, Італії. Ба й такі богаті прериї, як американьскі в Сполучених Державах, тратять через робітничу господарку після виказів економічної статистики на видатности.

Правда, є виїмкові приклади инакше розвинених культур, инакше уладженого національного господарства. Такий приклад подає собою Анґлія. Незмірені богатства сьвітова великаньска торговля, високо розвинена індустрия, сьвітової слави наука і штука. Але на зметених з лиця землї хлїборобских господарствах мислеві парки, тисячаврові мисливскі ревіри, латіфундиї, на яких нї одної хлїборобскої сеї не видати. Та висока культура се виссані соки з соток народів всїх кінців сьвіта, — культура, що зросла на врабованях, задавнених, загвадах.

Такого прикладу наслїдувати не можемо і не будемо. Наша культура не може мати иншої основи, як основу і цїху хлїборобску. На тій здоровій основі ми маємо звести кріпку, величну будову нашого самостійного народного господарства, використовуючи всї наші засоби і сили, щоби забезпечити в нашім народї загальний, матеріяльний гаразд, а за ним і розвиток на всїх полях культурного житя.

Раціонально упліднена земля — се збільшена цїна єї вартости, се збільшений лежачий основний господарский народний капітал, се збільшена господарска гіпотека. Примножені плоди землї і господарства — се улекшені условини житя для цїлого суспільно-народного загалу, але се зразом і примножений движний господарский народний капітал. А такий капітал — се знову сьвіжа сила продукцийна, се сила інвестацийна для инших продукций, се й прибільшена сила консумцийна, се головний мотор всїх колїс економічного руху в ремислї, торговлї, індустриї, се реґулятор обороту, обігу крови економічного житя, с. є. гроша.

Нїщо не має стілько економічних потреб, і то самих конечних, до заспокоєня, як загальне господарство. Воно потребує для себе специяльних рукодїльників (стельмах, коваль, римар, поворозник), специяльних виробів (серп, коса, плуг, борона і т. д.) Раціональне господарство потребує їх нерівно більше і в иньшім, лїпшім доборі (машин), потребує специяльних артикулів-фабрикатів (соли, вапна, штучних навозів). Заспокоюванє сих потреб се рацея житя-бутя дотач-

ПЕРША РУСКА фабрика і цукорня в Галичинї ВАСИЛЯ ВІТИНЬСКОГО у Львові ул. Ватория ч. 10 і філїя ул. Жовківска ч. 61. 1127 1—3

Приймає всякі замовленя сьвяточні місцеві і заміщеві на торти, струцлї, та на инші тїста і пукри.

б)

С. Н. Єлеоньский.

Старенька церков.

(З дитинних спомнів).

І дрож пробігла по моїм тїлї... А Єремич сьпівав:

— „Простим вся воскресенієм і тако возопіїм: Христос воскресе!“ І благородний мотив сеї кінцевої пісни пасхальної, і дрожачий голос дяка викликали в моїм умі питане: „По що розбирати церков? Чи-ж не можна обійти ся без сего і пощадити єї і лишити на радість мого дїда і прочих старих людий, те, чи-ж одним тілько старим? А ось, чи я старий, а як я жалую єї, стару нашу церков, як я всегда любив єї, а тепер ще лїпше люблю, як кожду иньшу! Ми були раз з дїдусем в городї, повів він мене до одної високої і величавої церкви і сказав: „Се собор“... Я не міг оглянути від разу цїлу ту будову, она пригнобляла мене своєю величиною, і я почув в душі біль. Я почув себе чужим в тім соборі, — всюди камінь і камінь, твердий камінь, — в стїнах камінь, кругом собора огороджене камінне, дорога до собора виложена камінем, тяжко на ноги, від стїн віє холодом, в серци сумно... Тисячи-пудовий дзвін не веселив мого слуху, він лякав мене своїм гуком, від котрого дрожала земля і камені, о котрі я спотикав ся. В округ церкви я шукав взором за зеленю, берізкою, травою, но тяжкий камінь не позваляв нїчому рости, тілько в оцнім заглубленю камінного стовпа росла, на велике моє здивоване, тоненька як прут, берізка, висока не більше аршина, та на стежцї до одних дверей, що рідко коли отвирали ся, з поміж камінних плит, продирала ся трава... А коло нашої церкви — скілько там густої, пахучої трави! — такої і в лузї не найдеш; недармо о. Андронік третого дня казав єї виносити... Три рази в лїто єї косять, а она в осени все ще покаже ся з землї... А які гарні липи коло нашої церкви, берези, клен, грабина, а особливо дикий виноград, що вершком підіймає ся висше дзвіницї! Таких дерев нема тепер навіть в Карповім лїсї.. Старі люди кажуть, що деревину ту садили тодї, як будувана ся церков... І менї жаль стало тепер нашої церкви, жаль тих кілька мармурових плит на цвинтари, під котрими спочивали померші поміщики, сьвященики зі своїми родинами. „Все те — думав я — опорожнить ся тепер, зрівнаєсь з землею, і не буду я вже сидїти і думати на тих могилах і плитах, поросших мохом“. І менї було тяжко, гірко... І я думав: „От Христос воскрес, здїлав чудо над чудами, як каже дїдусь; будучи Сам мертвим, воскресив Себе... Для Христа і в імя Христа будували церков... На що-ж нищити дім Христа, раз він збудований! Коли треба нової церкви, то будуйте єї поруч старої, є місця досить, а сеї не тикайте, не розбирайте! Но розберуть — наказ такий, а може ще і за восковою печатю... Господи! — молив ся я, — здїлай ще раз чудо — не дай погибнути твоїй сьвятій церкві!“ І та наївна молитва озарила мою дитинну душу якось надією, і я починав сильно вірити: „А що-ж, та-ж се може бути, що і не розберуть? Може бути, зайде щось надзвичайного, несподїваного і рука Божа здержить піднесені на церков руки робітників з острими топорами... Таж було вже так... От сьвятий і Чудотворець Николай, мій патрон, здержав руки ката над головою чоловіка, і він остав ся живим“... Но опять проразливий свист точила о вістре топорів доніс ся до мого уха, змінив хід гадок, перевіс мене в неминучу дїйсність, стиснув моє серце, я здригнув ся і стратив надію; мене огорнув перестрах і на чоло виступили каплї зимного поту — від тяжких думок враз з здухою в самій церкві. Я не міг не видїти немилучої сили сорок пять топорів, котрі нїчого не пощадять і зроблять се, що їм прикажуть Карпов і Іван Мойсеїч... „Нї, розберуть, розберуть і вже більше не залунає в стїнах сего храму „Христос воскресе“. Ті почорнїлі стїни, ті замінчені образи сьвятих не учують побідної пісни... Будуть сьпівати єї в иньшій церкві, но не тут. І жаль стало менї тої церкви, котру виображав я собі чимсь живим, віддихаючим, що все видить, все чує, як я, як дїдусь, як всякий живий чоловік. І те сьпівчуте, яке оказував я церкві, викликало в моїй души цїлу драму. — А дїд скінчив Літургію і вийшов на амвон з заміром сказати слово науки.

— Христос воскресе! — сказав він, силуючись бути веселим, но в тій хвили слеза задрожала на єго рісницї. — Послїдний раз ми говоримо „Христос воскресе“ в теперішнім роцї і послїдний раз на всегда в тій церкві... Послїдна Літургія... Послїдна в сїй церкві і — моя... — Слези душили дїдуся, він не міг говорити дальше і заридав. — Амінь. — Сказав він після довгої павзи, поцїлував хрест, оросив єго слезами і чарід почав підходити до амвону. В павзах межи зітханям, дїдусь, не обертаючись до нїкого, похилив голову і ронив гіркі сльози:

— Послїдна, послїдна... Перша і послїдна... Що-ж, нова буде красша, а то... послїдна з перших...

І старцї, притулюючись до хреста, не здержали своїх слез. Жінки в голос ридали, за ними дїти; посумнїли і мужики і боролись з чувствами, по приміру дїдуся, старців і загального настрою сумної хвилї. І я підійшов і, зложивши на хрест свої дитинні руки, сильно притиснув їх до грудий і крикнув в розпуцї:

— Дїдусю! Не вже-ж послїдна?

— Послїдна, голубчику, послїдна, Никонька!... відповів він і так заплакав, що не міг вдержатись на ногах. За ним стояв о. Андронік, також сумний. Він взяв з рук дїдуся хрест і дали відпускав народ. Дїдусь відійшов за престол розбирати ся при помочи Єремича і став прощатись зі сьвятими місцями, де служив Богу зверх пів віку... В церкві успокоїлось, зітханя і плачі устали і народ почав розходити ся. Вже всї вийшли, послїдний приступив до цїлованя хреста церковний сторож. О. Андронік побагословив опустїлу церков хрестом, ввійшов у вівтар, а дїдусь не переставав бити поклони і глубоко зітхав.

Кілько ударив він поклонів, — годї було начислити; потім зачав він цїлувати край престола — також без числа, потім жертвеник, потім царскі двері, стїни, зелїзну решітку в вікнї а, наконець, упав перед престолом у царских дверей і став цїлувати те місце, де звичайно стоїть священик при службі і де на ступнях із за півторавікового стояня були заглублення, з котрих трета часть принадлежала безперечно ногам мого дїда. О. Андронік і Єремич зрозуміли, що з дїдусем зле, взяли єго під руки і вивели з церкви.

Коли ми — дїдусь, я, о. Андронік і Єремич — появили ся на площі перед церквою, зібрані люди звернули на нас свої очі. Товпа, на вид ослабілого старця, веденого під руки, притихла, і серед тишини знов почув ся плач. Дїдусь обернув ся до церкви, ударив три поклони, а потім сказав до Єремича:

— Відведи мене на бік.

— А молебен не будете правити? — запитав о. Андронік.

— Нї. Не можу!

(Дальше буде).

Книгарня Наукового тов. ім. Шевченка у Львові, ул. Театральна ч. 1 1116 3—6

поручає на сьвяточні дарунки:

ЯРОШЕНКО, історична повість Осипа Маковея в гарній оправі	К	3·60
МОЙСЕЙ, поема Івана Франка	„	2·20
ІСТОРИЯ УКРАЇНИ РУСИ Михайла Грушевського том I. II. і III. в другім виданю в анґл. опр.	„	30·—
АКОРДИ, антольоґія української лїрики по К 7·50, 8, 9 і	„	10·—
НА ВІЧНУ ПАМЯТЬ Котляревському літературний збірник	„	12·—
ПИСАНЯ Осипа Юрія Федьковича том I. II. і III. в гарній оправі	„	15·40

них продуцентів, зглядно комісантів. Більше запотребоване сих предметів в кращім доборі — се примножене їх сили продукцийної, їх техніки, а вже-ж і їх інтеліґенциї, се прибільшений рух: порушене дальших оружий, економічних сил до дальших продукций, — се примножена праця, примножені засоби до житя до розвитку, до спільного гаразду. А примножена засібність звертає ся знову і ту з більшим попитом і попитом до тих продуктів, котрі дає земля і господарство. Так зачіпає колесо в колесо, пружини в пружина, побуджуючи продукцию і консумцию в правильнім устрою того великого живого апарату, котрий називаємо народним господарством. Але та продукция і консумция мусить довершити ся в межах народної посілости і приналежности, о скілько земля і природа тої посілости доставляє засобу і сил. Инакше цілий будинок такого народного господарства щезає як миляна банька.

А у нас який стан того народного господарства? Майже всї так безконечні потреби нашого селяньского господарства заспокоюють ся чужими виробами. Серпи, коси, обручі до коліс, підкови для коний, ось до воза, цьвях, пилки, сверпли, совира, молоток, мотика, сїчкарня, млинки, і т. д. — се вироби чужої навіть заграничної індустриї. Що се значить? Що то робили чужі руки, чужі розуми, чужі гроші в догоду їх власного народного господарства. А що се значить для нас? Що забракло тілько праці для рук, тілько хліба для житя нашим людям, — що убуло тілько руху, тілько продукцийної сили, тілько економічного народного засобу. Але мало того. Всїх тих предметів доставляють в переважаючій части чужі купці, чужі комісанти (а вже хиба з їх рук наші крамарі). Се знову загирене сили економічної, марноване того готового засобу народного, так убогого. А в чиї руки дістають ся наші продукти? Ким опанований цїлий торг збіжем, худобою, яйцями, не згадуючи иньших артикулів, які витворює наше сільске господарство? Може грошем, запопадливостию, інтеліґенциєю наших людий? Чи не служать ті продукти до того, щоби їх визиском спомагали ся і скріпляли ся чужі і ворожі нам господарскі орґанізми?

А завернїм в сторону иньших потреб, вже не земельного господарства, потреб загальних буденного житя, таких артикулів, як сїрник, сьвітло, мило. Хто їх продукує? Не чужа сила продукцийна? Чи нема у нас зовсїм придатного ґрунту на таку продукцию, ні в сирім материялї, ні в людях? А всї иньші артикули — згадаю лише сільскі жіночі збори — вже навіть і не питаймо, хто їх витворює, але хто ними майже виключно орудує? Знову чужа господарска рука!

Так цїле поле нашого народного господарства показує собою оден образ: марноване засобу господарского, загирюване економічної сили. Чи се не народна руїна, не народне самоубийство? Чи такий стан самовільної господарскої загуби має дальше тревати?

Нашому народному господарству треба надати тривку, раціональну, рахункову підставу і справдї народний лад і стрій. А доконати сего мають строга народна карність і орґанїзация.

Фабрики, котрі би перетворювали засоби, плоди нашої землї і нашого сільского господарства ми раптом не заведемо. Цїлого гаразду артикулами нашої народної консумциї не вирвемо рівнож як стій з чужих рук. На се потреба нам ще твердої школи приспособленя і злуки сил. Перша наша господарска орґанїзация має довершитись в ресортї рільничих потреб наших селяньских господарств, у тім засновку нашої народної економії. Перший захід орґанїзацийний: гарбати своїх господарских рукодїльників, як стельмахів, ковалів, римарів, поворозників і и.

Орґаном для заспокоєня всїх инших господарских потреб наших селян є спілки. Спілки — се клич, що носить ся у воздусї. Всї наші інтеліґентні уми чують его, розуміють, ним озарюють ся. Треба йно, щоби він розносив ся скоро дальше і дальше, обняв одушевив увесь наш народний загал і ставав правдою. Та до сего треба доложити доброго труду, просьвітного і патриотично-аґітаторского.

(Конець буде).

— Жертви на Боєвий фонд просить ся слати зараз на адресу: Краєвий Союз Кредитовий, Львів, Ринок ч. 10 — на книжочку ч. 3000.

Еще зі зборів „Народної Ради" і Народного З'їзду.

Загальні збори політичного т-ва Народна Рада.

Дня 24 грудня с. р. відбули ся — як вже звісно — звичайні річні загальні збори „Народної Ради".

Від кількох лїт не було на зборах тілько членів як сего року, бо явило ся їх поверх 300. Найважнїйше, що в сїм числї було які дві сотки селян і міщан, сам цьвіт сьвідомих народних мас з усїх руских повітів в краю.

Збори створив пос. Юліян Романчук, голова товариства, довшою промовою. Від 20 лїт як основало ся наше товариство — говорив Вп. бесїдник — не збирали ся збори товариства під таку важну хвилю як нинї, коли на Українї, дотепер поневоленій під кождим зглядом, зачинає свитати сонце свободи.

Згадавши як тому 20 лїт основало „Народну Раду" по невдалих виборах до ради державної, перейшов до користий, які принесло заснованє сего товариства.

Користи ті найкраще видно, коли порівнаєсь нинїшний стан руского народу з его положенєм перед 20 лїтами. Безперечно користи ті великі на всїх полях нашого народного житя, але і богато, дуже богато бракує ще нам до того, аби ми станули поруч иньших народів в державі і то так під зглядом полїтичним як культурним і економічним.

Виказавши наші недостачі на сих полях бесїдник пригадав, що при реформі виборчій дістанесь більше мандатів тим народам, де більша сила просьвітна і економічна тому належить нам доложити всїх заходів до двиганя народу на всїх полях. Не вистане покликуватись на нашу чисельну силу, бо о здобутю прав рішає сьвідомість мас, і тому мусить всюди лунати оклик „до працї на всїх полях нашого народного житя".

Сим окликом закінчив Вп. бесїдник свою промову нагороджену рясними оплесками, почім представив зборам правит. комісаря п. Урбановича і уділив голосу секретареви уступаючого видїлу п. Осипови Кузьмичеви в цїли проголошеня звіту з дїяльности уступаючого видїлу за минулий рік.

П. Кузьмич згадавши про склад і уконституованє уступаючого видїлу перейшов до важнїйших моментів з дїяльности видїлу, бо детайлїчне обговореня акциї полїтичної, єї напрямки і тактика належать до реферату на довірочних зборах. П. Кузьмич з'образив акцию видїлу в цїли недопущеня санкциї шкідних законів для нашого народу ухвалених галицким соймом, а то законів про рентові оселї і раду шкільну краєву — опісля акцию видїлу при доповняючих виборах в золочівскім повітї і причини неудачі рускої кандидатури. Відтак представив роботу видїлу при виборі доповняючім з V курії в окрузї станиславівскім, вкінци заходи видїлу при доповняючих виборах до ради міста Львова. При всїх тих виборах провадив видїл інтензивну роботу для забезпеченя стану посїданя рускому народови, та на жаль при виборах до сойму і ради державної розбили ся наші заходи будьто о брак постійної орґанїзациї, будьто о вороже становиско другої партиї або о байдужність і деморалїзацию мас. Що-до виборів у Львові то ту перемогло нас число, але передвиборчі віча львівскі видали такі результати, бо розбурхали руских міщан і робітників дотепер спольонїзованих, до народного житя і визвали національну сьвідомість у них.

Вкінци згадав про найважнїйшу акцию видїлу в справі реформи виборчої, а то акцию через пресу, аранжоване віч, брошури і т. д.

Справозданє секретаря принято до відомости без дискусиї.

З черги послїдовало справозданє касове, і сей звіт подамо окремо яко звіт касовий „Народного фонду".

Слїдували вибори нового видїлу і голови товариства. На внесенє вибраної ad hoc комісиї вибрані зістали членами видїлу: Юліян Романчук, д-р Кость Левицкий, о. Ал. Темницкий, о. Ал. Стефанович, Льонґін Цегельский, д-р Ол. Колеса, д-р Ст. Дзїєтаньский а заступниками: о. Стефан Онишкевич, Захар Скварко і д-р Сидір Голубович.

Головою товариства вибрано одноголосно д-ра Костя Левицкого а довголїтному голові пос. Юл. Романчукови висказали збори устами д-р Олесницкого найгорячїйше признанє і подяку яко своєму ветеранови і голові за его довголїтні труди.

П. Романчука не вибрано головою, бо сам заявив, що его головство при занятях через більшу часть року є аномалією. Комісия згодила ся з тим поглядом посла Романчука і предложила на голову того, котрий вже вів фактично — управу сторонництва в минулих кількох роках — д-ра Костя Левицкого.

——

На з'їздї доповнено вибір Народного Комітету вибравши до центральної управи сторонництва еще слїдуючих шістьох членів: д-ра Евгена Олесницкого, д-ра Евгена Левицкого, п. Богда Рожаньского, о. Йос. Фолиса, о. Волод. Ганицкого, і д-ра Мирося. Здерковского.

На засїданю з дня 30-ого с. м. наступило уконституованє президиї „Народного Комітету" в той спосіб, що заступником голови д-ра К. Левицкого вибрано о. Алекс. Стефановича, секретарем п. Л. Цегельского, а касиерами о. Темницкого і о. Фолиса.

——

В звітї з „Народного З'їзду" подали ми, що в справі заборони віч мала удати ся до намісника депутация зложена з пп. послів Романчука, д-ра Олесницкого і голови „Народного Комітету" д-ра Костя Левицкого. Згадана депутация ходила справдї в минувшу середу до намісника і дістала відповідь, що намісник в справі зборів не видавав жадних припоручень і нїяких видавати не може, бо се було-б суперечне з законом. Чи десь треба заборонити віче чи нї, залежить від місцевих обставин і він буде розслїджувати дотичні заборони індивідуально. Старости тернопільского виправдує тим, що подекуди падуть на вічах погрози небезпечні для публичного супокою. Депутати відповіли, що віча як-раз відбувають ся супокійно і супроти того заборона тернопільского старости і других була надужитєм.

——

На з'їздї дискутовано широко про нашу пресу, висказуючи на єї адресу більше або меньше оправдані жаданя. О. Данило Лепкий жалував ся, що тепер преса не хоче містити дописий з провін, так як присилає ся, п. Тим. Старух з Бережанщини домагав ся, щоби писати для народу більше популярно по хлопски, та щоби для сельского жіноцтва давати окремий відділ, аби їх справами народними заінтересувати. Кілька влучних заміток в тім самім напрямі подав також о. Кальба з Соколівки, бючи головно на те, щоб зміст популярних видавництв був більше ріжнородний а стиль ядерний, простий і ясний. П. Зах. Скварко домагав ся видаваня в як найбільшій скількости популярних брошур, як найлїпшого средства до сьвідомлюваня народу.

— Фонд Боєвий за загальне виборче право жде на добровільні жертви руского патріотичного загалу!

Народні віча і манїфестациї.

Віча в лїськім повітї.

Рух вічевий за загальним, рівним, безпосередним, тайним правом виборчим грімко відбив ся по цїлім лїськім повітї. За ініциятивою многозаслуженого в нашім повітї, а при своїм лихім здоровлю майже неструдимого провідника і діяча д-ра Струтиньского скликано в послїдних днях грудня чотири народні віча в повітї для познакомленя населеня з правом загального, рівного, безпосередного і тайного голосованя.

I. Дня 18-ого відбулось перше з сих віч в Балигородї під проводом о. Романа Чайківского при участи трох соток вічевиків. П. посол Антін Старух в популярний спосіб виложив склад теперішного сойму краєвого, пояснив запавші ухвали в послїдній соймовій сесиї та виказав, що причина нашої нечисленної репрезентациї в законодатних тїлах лежить в кривдячій нас ординациї виборчій. По мові п. Старуха, котру нагороджено подякою і признанєм повного довіря, говорив про право загального, рівного, безпосередного і тайного права голосованя о. Ростович, парох Волковиї. В дискусиї над сею темою д-р Струтиньский в довшій промові в питомий собі знаменитий спосіб виказав несправедливість дотеперішної системи виборчої з одної сторони, а користи загального права виборчого з другої, почім одноголосно ухвалено відповідні резолюциї.

II. Подібно дня 20 грудня відбуло ся в сали маґістрацкій в Лїську повітове віче на судовий округ лїський при участи пів тисячки селян. По знаменитій мові посольскій посла Старуха реферував про загальне право виборче д-р Струтиньский, краєвий адвокат в Лїську, по чім віче одноголосно приняло дотичні резолюциї.

III. Для населеня судового повіту Устрицкого відбуло ся дня 27 грудня віче в Устриках долїшних при участи яких 3 сотом людий під проводом о. Калужняцкого пароха в Загірю. По яснім і знаменитім справозданю посольскім п. Старуха, реферував в хороший і популярний спосіб про загальне право виборче о. Роман Чайківский, парох з Тарнави гірної. В дискусиї над сею темою поміж иншими забирав голос о. Михайло Зубрицкий з Мшанця і популярно вияснив народови, як польска шляхта почавши від найдавнїйших часів була причиною нашої неволї і темноти та й тепер дальше хоче руский нарід держати в своїх руках; опісля збивав всї арґументациї, якими шляхта хоче правительство склонити, щоби загальне право виборче для Русинів і галицких хлопів сфалшувало. Резолюциї ухвалено одноголосно.

IV. Вкінци найчисленнїйше віче відбулось дня 28 грудня в Лютовисках для селян судового повіта лютовицкого. Висше півтора тисяча народа з околиці Лютовиск і сусїдного повіту турчаньского виповнило три убікациї і сїни заїздного дому до послїдного кутика. Коло стола президиї засїли предсїдатель віча о. декан Котецкий, д-р Струтиньский, бурмістр лютовицкий. Д-р Дулемба, богато місцевої інтеліґенциї, а наплив народа був такий, що дсохрестні сьвященики, котрі прибули численно на віче, навіть в половинї не могли дістати ся до вічевих убікаций. Бесїдники виголошували свої промови з винесеня з повним викінченєм і видним вражінєм на слухачів. Реферат знаменито обробленний про право загального голосованя виголосив з жаром о. Єронім Моравский з Кривого. Мова посла Старуха, що тревала 2 години, була принята з одушевленєм. Зпоміж селян визначив ся в дискусиї селянин Грицько Смолїй з Михнівця (друг і співробітник на поли народнім свого пароха Івана Присташа); він своєю плавною, богатою змістом і звінкою промовою загрівав своїх братів до просьвіти, тверезости, крамарства, бо, як казав бесїдник, в сїм лежить сила і повага нашого селянства. Зазначити треба, що за ініциятивою одного з панів судиїв лютовицкого суду ухвалено віче по селах потворити т. зв. сирітскі ради, котрі мали би обовязок опікуватись сиротами по селах, а о надужитях, доконуваних над сиротами або їх майном, доносили ц. к. судови.

На всїх висше згаданих вічах заступав правительственного комісаря совітник і старости п. Шаловский, а своїм тактом не мало причинив ся до того, що віча відбули ся з повною свободою і повагою, якої вимагала так для нас важна справа реформи ординациї виборчої. На усїх сих вічах ухвалено одноголосно отсї резолюциї: 1) Віче стоїть за загальним, рівним, безпосередним, тайним правом виборчим. 2) Віче ухвалює нашим послам Олесницкому і Романчукови подяку і признанє за їх різку оборону прав Русинів. 3) Віче ухвалює довіре свому послови п. А. Старухови. 4) Віче ухвалює висилати телеґрафічно повідомленє до Ексц. президента міністрів Ґавча, що віче стоїть за загальним, рівним, тайним, безпосередним правом голосованя і домагає ся як найскоршого уведеня сего права в житє.

З Росиї.

Телеґрами.

Петербург. Революция в Москві здавлена. Про послїдні хвилї сеї борби московского пролетарияту з війском доносить: Онодї вечером і вчера війска всїх родів оружя і артилерия з машиновими карабінами окружили ся в дїльницї Пресній, де забарикадувала ся решта повстанців. Артилерийска пальба тревала цїлий день. Революционери поукривали ся в домах, де їх арештовано. Деякі доми позапалювали ся від гарматних стрілів і цїлком згоріли. В пороховскій фабрицї, де революционери сконцентрували ся, гарматні стріли зробили страшне знищенє. Коли розпочали ся масові арештованя, деяким провідникам повело ся утечи. Вчера арештовано 600 осіб. Революцию можна уважати тут за цїлком зломану. В центрі міста спокій. Робітники вертають до працї, а нинї розвиває ся нормальний рух торговельний. Вчера вийшли ґазети. Трамвай курсує. Артилерия знищила звиш 60 домів. На стациї Перово козаки задержали два ваґони з оружем для повстанців.

Одеса. Місто знов має нормальний вигляд. На полудневo-західній зелїзницї рух зачав ся на ново. Нинї зачинає ся праця в фабриках. На пароходах страйк тревае дальше.

Сератів. Онодї прийшло до конфлїкту між робітниками а козаками. На стрічи робітників козаки відповіли сальвою; 3 особи убиті, до 20 ранених.

Петербург. Революция в Інфлянтах ширить ся щораз більше, бо правительство не має там достаточної сили війск до борби. У броєні ватаги революционерів рабують і нищать двори, а властителїв мордують. На Урали, де революцийний рух щораз сильнїйший, правительство висилає з великим поспіхом війска, особливо артилерию. Революционери знаменито узброєні, бо опанували кілька фабрик оружя і арсеналів, між иньшими славну фабрику в Златоустії.

Варшава. Почтовий і телеґрафічний страйк закінчений. В фабриках страйк тревае дальше. Революционери висадили в воздух зелїзничий міст під Люблином; комунїкация з Козлем перервана.

Петербург. Арештованя членів крайних сторонництв тревають дальше. В ночи з 30 грудня арештовано 11 социяльних революционерів. Вчера арештовано 122 осіб. В часї ревізиї дому, що належить до вірменьскої капітули, знайдено револьвери і бомби. На Николаївскій зелїзницї коло Тверу узброєні робітники зірвали шини на мостї над Волгою. Війско привернуло спокій машиновими карабінами. Убито 30 робітників.

Петербург. Дотеперішного міністра судівництва покликано до державної ради, а сенатора Аґімотова (реакционер) іменовано міністром судівництва.

Берлін. „Нов. Врем." повторяє поголоску, що Туреччина в цїли охорони магомеданьского населеня наміряє заняти Кавказ.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Стрий 1 сїчня. Пятнайцять віч в повітї стрийскім випало вчера з величезним успіхом. Участь взяло повних сорок сїл. Прилучили ся до нас спроваджені Мазури і Нїмцї. Села декоровано сино-жовтими хоругвами. Одушевленє нечуване. Скрізь як найбільший порядок. Цїлий повіт робить вражінє сьвідомої вишколеної, народної сили. Подробицї пізнїйше.

Угорска кріза.

Будапешт. Дневники доносять, що Февраврий уступить, а его місце займе теперішний міністер рільництва Вереш. Уступить також міністер гонведів Вігар і міністер просьвіти Люкач. Не буде се зміна полїтичного курсу, лише зміна осіб. Кабінет лишить ся кабінетом Февраврия без Февраврия.

Переговори Анґлії з Росиєю.

Париж. Переговори розпочаті між Анґлією а Росиєю еще перед вибухом революциї в справі порозуміня що-до modus vivendi в Азиї, ведуть ся дальше. Дневники гадають, що по повороті нормальних відносин в Росиї буде заключена анґлійско-росийска угода, зворована на французско-анґлійскій.

Антімілїтарна аґітация.

Париж. В процесї в справі антімілїтарної зґітациї суд присяглих узнав винними 26 обжалованих. Одного засуджено на 4 роки вязницї, трох на 3 роки, трох на 15 місяців,

Навіть здорова мати, добра кормителька, зробить добре, коли від часу до часу замість молока з грудий дасть дитинї юшки з мучки ҐУРҐУЛЯ. Тим скріпить свої сили і поправить свій стан здоровля. Перехід кормленя дитини з корму матери на мучку Ґурґуля відбуває ся правильно з виключенєм всякої небезпечности. Припис ужитя долучений до кождої пушки. 983в 4—14

двох на 6 місяців, решту на рік. Окрім того всіх засуджено на гривну по 100 франків.

Голод в Японії.

Льондон. В північних провінциях Японії панує голод, так що від голоду гине тепер більше людий, ніж на війні. Голодова смерть грозить 680 000 людям.

НОВИНКИ.

— **Русини і Русинки! Памятайте на фонд боєвий за загальне виборче право!**

— **В справі нафтових теренів** вище нам оден з наших Вп. читачів: В Бориславі контрактовано в початках ґрунт за що-небудь, а з часом дійшло на 2.000 кор. або й більше за оден морґ. В контракті, котрий робить ся в засаді на 25 років, мусить бути докладно означений час, коли найпізнійше має зачатись верчене за нафтою, і треба умістити застережене, що на випадок, якби контрактуючий не додержав речинця, гасне обовязуюча сила контракту, а вкладена при контракті готівка пропадає в користь властителя тереву, евентуально мусить бути в контракті означене відшкодоване (і то значне) за продовжене речинця. Також мусить бути означений спосіб верченя, щоби фірма не ужила підступу, ставляючи двох-трох робітників до копаня ям і толкуючи ся так, що роботи вже розпочали ся. Розпочатих робіт перервати не вільно; кожда перерва (окрім хиба з технічних причин) веде за собою уне важнене контракту або виразно означену кару грошеву в користь властителя тереву. Властителі вузких парцель повинні вязати ся разом, бо можуть бути з'ізольовані. Закон о нафтянім промислі постановляє, що закіп (шиб) мусить стояти в середині колеса о проміни 30 метрів, то значить, що коли по обох боках парцелі стоять закопи, то на парцели, котра не має відповідної ширини, не вільно ставити заколів. В надолугу за те признано властителеви ґрунту право не позволити ставити закопи на менше віддалене як 30 метрів. На се повинні уважати головно селяни, котрим бодай поверховне знане дотичного закона є конечне. Від поставленя закопу платять в Бориславі 1.000 кор. і висше. Також за занятий під копальню квадратовий метер площі платять по 20, 40 і 60 сотиків річно. Що-до процентів *brutto* (*без всякої* участи властителя ґрунту в коштах видобутя нафти) то сї проценти повинні бути застережені in natura на виключну власність властителя без обмежень. (Процент netto — се удїл властителя ґрунту в чистім зиску від удїлу в коштах добутя нафти) В Бориславі маємо ще факт, що оден селянин контрактово зобовязав ся припадаючу єму ропу продавати вертячій фірмі — і мусів брати від неї по 80 сотиків за 100 кільо при курсї трох корон! І ще одна справа: При верченю палять або ропою або ґазами. Коли палять ропою, повинні платити після застережених процентів і після курсу. Ґазами навіть в Бориславі палять в більшій части за дармо, бо на се не звернено уваги в контракті, отже і тут треба застерегти собі відшкодоване, тим більше, що коли палять ґазом, то ропи є значно менше. Хто вже зробив контракт і сего не застеріг собі, може ратувати ся в той спосіб, що не дозволить на поставленє ґазометра, т. є. приладу до обчисленя скількости ґазів, котрий в давім випадку є конечний. — *М. Н. з Яс. с.*

— **Відділ товариства „Сільский Господар" в Золочеві** на золочівский судовий повіт війшов в житє, уконституовавшись на перших загальних зборах дня 26 грудня 1905. До виділу війшли: Ігнатий Барчиньский, властитель фільварку „Тавличівка" в Золочеві, Николай Летний, властитель реальности в Золочеві, Михайло Белтарович, властитель реальности і радник суду в Золочеві, о. Николай Малий, руско-кат. парох в Ясенівцях і п. Данило Безпалко, господар в Городилові, дальше яко заступники виділових: Василь Чорнодольский, господар в Золочеві і Андрій Сембай, господар в Городилові. Головою відділа вибрано радн. Михайла Белтаровича а єго заступником п. Ігнатия Барчиньского. Членів дотепер приступило 35, переважно господарів з окружних найблизших сіл, судячи одначе по тім, з якою охотою приймили дотеперішні члени справу „Сільского Господаря", надїємо ся, що в недовзї приступлять як не всї, то принаймеше багато з усїх громад. В цїли приєднуваня членів як і взагалї дальшої акциї виділ постановив упросити до помочи по двох людий з кождої громади яко делеґатів, котрі дїяли би на місци. Виділ буде правильно збиратись що дві недїлї, а то кождої середи по 1 і 15 кождого місяця від години 3—4 з полудня в своїм локали в домі „Просьвіти" в Золочеві (де є бурса), щоби так делеґати як і кождий член міг устно вносити свої жаданя і предложеня. Просимо отже всїх сьвідомих справи, щоби гонерли нашу найширшу добру волю, приступаючи до нашого товариства і приєднуючи як найбільше членів, бо праця наша тілько тоді може принести огочі, коли до неї *возьмемо ся всї разом*. Членьска вкладка виносить річно 1 К, а хто може, дасть 2 К. Письма і гроші просить ся присилати на разї до рук Михайла Белтаровича, радника суду в Золочеві. — За виділ золочівского відділу тов. „Сільский Господар" *М. Белтарович.*

— **„Руслан" в страху.** В суботнїшнім числї „Руслана" появила ся статейка, в якій орґан пос. Барвіньского бє в давні тревоги з причини, немов то наш орґан прихиляє ся знов на сторону консолїдациї з москвофілами. Сю консолїдацию бачить „Руслан" в тім, що здаючи звіт зі зборів москвофільскої „Рускої Ради", написали ми, що промови провінциональних москвофілів, котрі висказували бажанє спільної акциї з нашим сторонництвом, були щирійші, чим промови Вергуна, Маркова та инших проводирів москвофільск. фракциї. Не потрібуємо зазначувати, що посуджуваня „Руслана" суть просто схоплені з воздуха, бо ми виразно писали в звіті з Народного З'їзду, що у відношеню до инших партий стоїмо на становиску принципу „getrennt marschieren, vereint schlagen" і треба дуже розгорячкованої фантазиї, щоби в наведених „Русланом" з нашого дневника словах добачувати хочби якийсь слїд консолїдацийних тенденций. Радше треба припустити, що „Руслан" з розмислу промовчав про наше становище до инших партий, а в тім числї й до москвофільскої, та умисно намалював консолїдацийного чорта на стїнї, щоб викликати алярм і борбу між нами а москвофілами; борбу, котра при давій ситуациї вийшла б лише на користь наших національних противників. Коли отже така була цїль „Руслана", то єму хитра штука не удасть ся і підсуджена ним міна крім єго власної компромітациї не буде мати віяких наслїдків. Ми не думаємо про віякі консолїдацийні союзи, але й будемо виступати против всяких зглядів, щоб виклинати тепер які-небудь між рускими сторонництвами партійні спори — в пору коли в борбі о виборчу реформу треба нам як найбільшого внутрішного мира і співділяня всїх Русинів без огляду на їх партийну марку.

— **Зразок народної темности в Росиї** подає петербурска „Новое Время" (ч. 10686 з 14/27 грудня). Комендант Ораніенбавма (окружного міста в петербурскій ґубернії) мусів свими двями вислати військовий караул (варту) на тамошнє кладовище, де похоронено помершу „мать Порфирию", котру забобонний нарід називав „богородицею". По похоронї почитателї єї були певні, що она воскресне, длятого днем і нічю товпив ся нарід на цвинтари, дожидаючи воскресеня, мужчини співали побожні пісні, женщини заводили. Осьвічена часть населеня міста удала ся до команданта міста з просьбою, щоби він зарядив лиху та не дозволив православному кладовищу перемінитись на сектантске, і комендант вислав на кладовище військовий караул. — По смерти „богородиці" Порфирії лишила ся ще одна „чудотворна" особа в Росиї — сьвященик „Йоан Кронштатский".

— **Варварство салдата на границї.** З Угнова пишуть нам: Дня 26 грудня вибрав ся Корнило Целевич, технік II року, до Новосїлок передних під російску границю на полюваня. Пострілявши заяця, котрий побіг на російску територию, кинув на йдучого салдата, щоби заяця зловив. Салдат зловив заяця і призвав Целевича до себе. Целевич спершу отягав ся, але відтак пішов, в товаристві гаєвих з Новосїлок, хотячи почастувати салдата патіроскою. Одначе салдат показав від разу свою варварску вдачу. Бо зняв з рамени Целевича дубельтівку і віддалив ся. Гаєві на се почали утїкати і техи в собі. Нараз салдат почав стріляти і прострілив Целевичеви зовсїм одну ногу, так що той упав на місци. Тоді прибігли инші салдати і поволїли непритомного Целевича на станицю. Свідчить на тім, що російскі власти арештували дикого салдата, а Целевича відставили до шпиталю в Томашеві.

— **Пачкованє оружя до Росиї.** Перед кількома днями, як доносять віденьскі часописи, надійшла до Відня з автентичного жерела вість, що російский революцийний комітет в Женеві винайшов пароплав, щоби перевести до Росиї 10.000 карабінів і 1½ міліона набоїв. Сей пароплав удав ся на Чорне море і мав на берегах Криму виладувати оружє та амуницию. Тимчасом державні цлові корабелї зловили той пароплав і сконфіскували цїлий єго табор, крім дрібної частини, вкиненої до моря. Зате инший корабель вспів виладувати на сушу 4.000 карабінів.

— **Початок нового року** припадав у ріжних народів в ріжних часах, переважно на день весняних та осїнних врівнань, або зимових і лїтних пересилень. Атенский рік цивільний розпочинав ся підчас лїтного пересиленя дня з ночю. Нума Помпілій назначив початок року на весняне врівнанє. Перші християни зачинали рік в ріжних порах: в Сирії дня 1 жовтня, в Тирі 19 жовтня, в Геліополїс 23 вересня, в Арабії 22 марця, в цїлій майже Греції, в Римі і західних провінциях римскої держави перші християни застали вже юліяньский календар, початок року обходили в дни 1 січня. Юлій Цезар реформуючи календар в цїли вирівнаня давних похибок в численю часу, назначив в 46 р. перед Христом 445 днів; слїдуючий рік то є 47 перед Христом розпочав ся в є в дни 1 січня і мав 365 днів. Однак не всюди принято на початок року сю дату. На основі візантийского або царгородского численя часу, що разом з обрядом грецкої церкви перейшло по Росиї, початок року припадав постійно на день 1 вересня. Найбільше звісною і у всїх християн уживною є ера Діоківия, коли в Росиї придержувано ся ери византийскої та до 1700 р. кладено початок року на день 1 вересня і аж Петро Великий перевіс єго на 1 січня. У Франциї в 15-ім віцї обходжено новий рік дня 1 марця, а за панованя Карольнґів дня 25 грудня. Числене від 1 січня розпочало ся від 1653 р. Підчас французкої революциї перенесено початок року на осїнне порівнанє дня з ночию, дня 22 вересня, що тревало від 1792 до 1806 р., почім повернули до Календаря нового стилю (Григорияньского). Початок в 1903 р. після старого стилю припадає о 13 днів пізнїйше, то є 14 січня; та ріжниця зростає о три дни що 400 лїт. В 16-ім столїтю виносила 10 днів. Від року 1900 до 1908 буде виносити 15 днів, по 19.300 роках три місяцї, а по 48 900 роках цїлий рік, то значить, що тодї календарі обох стилїв зрівнають ся, о скілько очевидно передтим не зробять поправки в юліяньскім календари.

— **Руска каса ощадности.** Ходить чутка, що в найблизшім часї буде отворена в Перемишли руска каса ощадности з філїями у Львові і Станиславові.

— **До Русинів равского повіту.** З огляду на борбу о справедливу виборчу реформу просимо: 1) Щоби Русини вписували ся як найчисленнїйше в члени „Равскої Рускої Ради! Річна вкладка для інтелїґенциї 2 кор., для міщан і селян 50 сот., а навіть 20 сот., 2) Щоби дотеперішні члени чим скорше зложили річні вкладки за роки 1905 і 1906. Членів вписуємо і вкладки відбираємо що понедїлка в „Народнім домі". 3) Всїх мужів довіря по громадам, щоби були в поготівлю виконувати розпорядки, які видадуть ся до них. Сьвяти. *Іван Китрієн*, голова „Равскої Рускої Ради".

— **В справі науки релїґії в народних школах.** Духовеньство, зібране на деканальнім соборчику в Лаврові дня 14 грудня 1905, ухвалило: 1) домагати ся від правительства ремунерациї за удїлюване науки релїґії в народних школах: 2) домагати ся, щоби сьвященики, котрі удїляють науку релїґії в народних школах, могли яко катехити брати участь в окружних конференциях шкільних з голосом рішаючим.

— **Дрібні вісти.** Курс для писарів сільских громад буде отворений з початком лютого с. р. при краєвім видїлї у Львові. Про услівя принятя можна довідатись в кождім повітовім видїлї.

Російский письменник Леонид Андреєв утїк до Берлина перед грозячим єму увязненєм.

Як доносять з Брукселї, бельґійский король Леопольд II заключив морґанатичне подружє з вдовою Воґан, донькою сторожа, а сестрінницею социяліїстичного посла Лавґедальва.

Збори і засїданя.

Народне віче в Ходорові устроює бобрецка „Руска Рада" в справі виборчої реформи в четвер, дня 4 с. м. о годинї 2 по полудни [на відсїню дому Йосипа Крїла].

Народне віче в Жежехові великім камінецкого повіта відбуде ся в пятницю, дня 5 січня с. р. о год. 1 по полудни на дзвіницї. Про виборчу реформу буде реферувати о. Сидір Зарський.

Народне віче в справі реформи виборчої відбуде ся в Заліській Воли повіту ярославского ві второк 2 січня с. м. о год. 12 в полудне в громадскій канцеляриї. — *Комітет.*

Народне віче в Синькові великім повіту відбуде ся в пятницю дня 5 січня с. р. в справі виборчої реформи. Початок о 11 годинї рано. За комітет *Стефан Смук* господар з Синькова.

Велике повітове віче в Яворові в справі виборчої реформи відбуде ся ві второк по руским Новім роцї, т. є. 16 січня с. р. Референт буде зі Львова. Прийдуть і визначнїйші патріоти. З послів обіцяв ся приїхати о. Богачевский, славний заступник учительства. Просимо наше духовеньство і учительство, щоби завчасу повідомили о тім нарід і заохотили до численної участи. Справа як надто звісна і важна, щоби ще треба більше заохоти. — *Комітет.*

Народне віче в справі реформи виборчої відбуде ся в Добромили дня 12 січня 1906 о год. 11 перед полуднем в сали маґістрацкій, на котре о численну участь прошу — *Андрій Павиш.*

Відозва

в справі будови „Народного Дому" в Яворові.

Під теплими промінями свободи пробудив ся від віконого сну і наш галицко-руский народ,

На завуслїдку, відлогом лежачу національну ниву вийшли народні патриоти, щоб двигнути свій бідний народ в духовної темноти і поставити єго в ряди других цивілїзованих народів. Тай праця тота не вістала без величавих успіхів. Зі всїх сторін Галицкої Руси доходять нинї відрадні вісти про що раз то більше зростаюче національне житє та еманципацийне змаганє нашого народа.

А просьвіта, основана на великій рускій історії тай руских традициях — се підстава нашої лучшої та яснїйшої будучности!

Одиноким майже місцем, в котрім концентрує ся по повітах культурне житє руского народа — се безусловно „Народні Доми".

Велике значінє „Народних Домів" поняли рускі патриоти тай почали горячо, усїми силами будувати місця просьвіти на нашій Руси. Всюди як далеко сягає руска сьвідомість почали появлятись в наших містах тай місточках а навіть селах „Народні Доми".

І руске місто Яворів не вістало, ба і не може вістати на боцї. Уже від кількох лїт зродилась у серци Яворівских руских патриотів щаслива а велика думка побудовати в місті Яворові відповідний „Народний Дім", де Русь Яворівска могла-б жити своїм житєм, збиратись в щасливих та гірких народних хвилях на нараду.

Жертволюбні руські народолюбці поспішили з своїми жертвами на згадану цїль, сума котрих виносить в півцем листопада с. р. 1000 корон.

Поки-не в теперішнім часї справа будови „Народного Дому" в Яворові стояла безучасно і на дальше єї відкладати безусловно не можна, тем більше, що як-раз тепер є відповідне місце в самім осередку міста на продаж — рішили мужі довіря на зібраню в перших днях грудня с. р. приступити безоглядно до введеня в житє великої думки будови „Народного Дому" в Яворові в як найкоротшім часї.

Народним гріхом було-б також тоє місце в руских руках випустити — тож обовязком Яворівских Русинів є поки-що — завсїм тай всїх сил долагати, щоб се не стало ся. Вибрано отже ширший комітет, де входять представителї міста тай повіта Яворова, а обовязком єго є дальше вести справу в тій горячій справі.

Підписаний комітет, памятаючи про свою тяжку задачу тай свій обовязок, рішив безпроволочно приступити до збираня відповідних фондів. Нашою великою вадою і думкою є випробувати руску жертволюбність в так важній народній справі.

Чекаючи отже на традицийну жертволюбність нашого народа, звертаємо ся передовсїм до Тебе, найблизша нам Яворівска Русь, з горячою просьбою: „Поспіши з більшою жертвою на Твою велику національну цїль!" Ти справді матеріяльно бідна, не маєш могучих опівунів, но Ти богата в велике патриотичне серце!

Особливою Ти, наше Духовеньство, що на кождім майже кроці наші народні змаганя попираєш, Ти народо-любивий сьвітска інтелїґенциє, Ви славні міщани і Ви Братя — селяне і Ти руска молода наша молодеже, — не відмовти нинї Твої готівки і найменшої жертви на так високо патриотичну цїль!

Нехай і одного руского імени не забракне в великім списї жертв на „Народний Дім" в Яворові.

З особливою просьбою звертаєм ся до Вас Впр. Отцї і Ви Вп. Панове, котрих Яворів — родинне місце. За послїдні десятки лїт Яворів придбав рускому народови видне число духовної і сьвітової інтелїґенциї. Поспішіть отже і Ви, великі народолюбці з Вашими патриотичними жертвами на руский „Народний Дім" в Вашому серцю близкім і дорогім Яворові.

Нехай Ваші дїди тай батьки видять Вашу реальну любов до свого родинного руского гнїзда.

Не менше і до Тебе, ширша Галицка Русе, простягаємо нашу просячу руку. Подай поміч Твоїм вірним синам і причинись до скорійшого введеня в житє нашої гадки, причинись і Ти, щоб ми могли у власній хатї розвинутись, бо „в своїй хатї своя правда і сила і воля!"

Спільними силами приступім до винесеня нашого народного огнища. Нехай стане в історичнім рускім місті Яворові уже в слїдуючім роцї 1906-ім величавий, відповідний памяти нашої славної минувшости „Народний Дім".

Усї, і найдрібнїйші жертви на будову „Народного Дому" в Яворові упрашає ся отсим присилати ласкаво на руки о. Петра Левицкого, пароха і декана в Яворові з тим, що всякі детки будуть оголошувані дневниками.

Від комітету будови „Народного Дому".

О. Петро Левицкий, парох і декан Яворівский предсїдатель. Секретарі: *Бронислав Левицкий, містоголова „Сокола", о. І. П. Годовка.*

Звертаємо увагу на знане фірми Адольфа Зінгер у Львові. Се одинока фірма, що спроваджує каву та чай просто з жерела і конкурує з Триєстом.

Календар: Нинї: Бенедикта (лат. Новий Рік 1906); завтра: Ігнатия (лат.: Макарого) повтора 10-ниця лат.: Теоновея)

Репертуар руского театру (тепер в Перемишли в салї „Народного Дому): ві второк 2 с. м. „Зальоти Сільского Мудія" оперета о 3 діях М. Кропивницького. — В четвер 4 с. м. „Ой не ходи Грицю та на вечерниці", драматична оперета в 5 діях М. Старицкого. — В Недїлю 7 с. м. виступ п. М. Заньковецької „Суєта", комедия в 4 діях Карпенка-Карого. — В понедїлок 8 с. м. „Продана Наречена", опера в 3 діях муз. Сметани. — Ві второк 9 с. м. виступ п. М. Заньковецької „Ватькова Казка", драма в 5 діях Карпенка-Карого. — В четвер 11 с. м. „Запорожець на Дунаєм", опера в 3 діях Гулака Артемовского. — Абонамент на шість листів першорядний 15 кор. Абонамент на шість листів другорядний 10 кор.

В Colosseum ще лиш пару днів програма з 15—31 грудня. Пятнайцять полярних медведів.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому" ві второк середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім неділь і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропиґійского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. полудневих від 8—6. — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в дні звич. на вголошеньем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні звич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудни від 3—5.

„МЕРКУР"

НОВО ОТВОРЕНА
палярня кави специяльних ґатунків
і мішанки найдобірнїйшого чаю
у Львові, улиця Кілїньского.

947а 8—12

Надіслане.

Специяліст в діточих недугах

Д-р В. Гукевич

доцент асистент ц. к. цесарського шпиталю дїточого у Відни 887

ордин. від 3—5 год. ул. Гродзїцких ч. 4 I. п.

Адвокат краєвий

Д-р Иосиф Партицкий

отворить з днем 1 н. ст. грудня 1905 канцелярию 1050 21—?

в Станиславові

ул. Сапіжаньска (Тисьменецка) ч. 33.

Д-р М. Дорундяк

адвокат в Борщеві,

глядає конципієнта від 1 лютого 1906.

1119 1—6

Панна образована з посагом, бажає пізнати в цїли матримоніяльній молодця на становиску (або зміряючого до сего). Першеньство мають укінчені і на укінченю богословиї. Річ серіо трактована. Дискреция запевнена. На анонїми не відповідає ся. Poste restante М. М. Вєха. 1125 1—1

Краєвий Союз молоч. Спілок при фіяії „Просьвіта" в Стрию орґанізує молочарскі спілки, має на складі всї машини і приряди молочарскі, які за відповідною порукою дає і на сплату, уділює інформациї устні і писемні в бюрі („Народний Дім") а за зворотом кошів по дорожи уділює через свого фахового інструктора молочарства, точні інформациї на місци. Союз отворив торговлю **десерового масла**, яке на замовленя висилає що дня в 5 клґр. пачках. (1—5)

Панна в середнім віцї, інтелїґентна і господарна, посїдає 8.000 К, хотїла би пізнати в цїли супружества чоловіка честного характеру, на становиску державного урядника або ґімназияльного професора. Річ цїлком серіо. Дискреция словом чести. На анонїми не відповідає ся. Оферти за оказанєм інсератового листу. Листи під „Українка", Львів Адміністрация „Дїла". 1113 2—2

Маттоні'ого 28

GIESSHÜBLER

природна щава алькалічна.

Коперницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1. против Банку Гіпотечного на плянтацких площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Що є

МАЛЯҐОН?

1126 1—7

Знаменитий мід десеровий мурацийний по 6 К, найлїпший „Raritas" медоборів по 6 К 60 сот. за 5 клґ. франко. Мід в пляшках по 2 К за 1 клґ. За бляшанки звертаю 60 сотиків. **На будову театру** від руского замовленя даю 20 сот. **КОРЕНЕВИЧ** ем. учитель **Іванчани.** 1009 17-50

Парова фабрика цукрів і медівників

БРАНДШТЕДТЕР і СПІЛКА у ЛЬВОВІ

СКЛАДИ:

пл. Ґолуховских ч. 5 (ріг ул. Казимирівскої), Ринок ч. 30 (біля Бачевского)

поручає

на сьвята і ялинку

свої вироби знані у Львові від 20 лїт. Богатий вибір, цїни постійні і дуже умірковані, а товар здоровий. Виключно нашим відбирателям продаємо

пришталевий цукор

1087 одинокий до чаю по 64 сот. за 1 кґр. 10—10

ВЖЕ ВИЙШОВ

II-ий ТОМ ТВОРІВ КВІТКИ-ОСНОВЯНЕНКА

в виданю Просьвіти

„РУСКА ПИСЬМЕННІСТЬ".

Сей том (552 сторін) містить повісти: Перекотиполе, Вожі дїти, Щира любов і Дрібні повісти (казки), відтак драматичні твори: Шельменко волостний писар, Шельменко денщик, Сватаньки на Гончарівцї і Щира любов, вкінци Листи до любезних земляків (4) і Лист до Шевченка. Як в кождім томі Рускої Письменности так і тут додані Поясненя. На кінци є ще Посліслово.

Видане творів Квітки, зладжене товариством „Просьвіта" під редакциєю Юл. Романчука, єсть найповнїйше (а радше єдине повне), найпоправнїйше і найдешевше зі всїх видань нашого славного писателя. — Кождий том коштує в звичайній оправі 1 К, в красшій оправі 1 К 50 с., з пересилкою почтовою о 30 с. більше.

Лишило ся ще нїкількадесять примірників І-ої книжки „Рускої Письменности", обнимаючої твори Котляревского, Артемовского-Гулака і Гребінки, але тілько в красшій оправі по 1 К 50 с. (з почтовою пересилкою о 30 с. більше).

Третя книжка (а 4-ий том) „Рускої Письменности", обнимаюча твори Маркіяна Шашкевича, Головацкого, Николи Устияновича і Могильницкого, вже друкує ся і вийде в місяци лютім. 4—?

В канцеляриї „Просьвіти" можна також дістати

„Поезиї Тараса Шевченка"

видане товариства „Просьвіта", 1902 (700 сторін).

Се також найповнїйше, найпоправнїйше і найдешевше видане поетичних творів нашого безсмертного кобзаря.

Цїна в гарній оправі 2 К, з пересилкою почтовою 2 К 30 с.

Охоронна марка: ЯКОР.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

замість

PAIN-EXPELLER

признане загально як найзнаменитше, усмиряюче біль средство по цїні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всїх аптиках.

При закупнї того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальні фляшочки в пуделках з охоронною маркою „Якор", в аптики Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний вибір. 929 26—20

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом" в Празї, I. улиця Єлисавети 5. Висилка щоденна.

Потребую сейчас економії Біліньского і скарбовости Ґломбиньского. Хто міг би менї єї продати, зволить подати цїну і рік видання. Стефан В. Лятушиньский в Любачеві за Валом.

1063 1—3

Реньске природне вино

1 фляшка . . . . К 2·40

10 „ . . . . . „ 22·—

поручає торговля

ІВАНА БОРИСА

в Перемишли. 918

Нечувано низькі цїни.

Столики до умивальнї зелїзні, мармурові і мосяжні, ріжного рода від зр. 3 до 100.

Ліжка зелїзні оріхової краски для старших зр. 12·50, 15, 16·50.

Ліжка до складаня на шарнірах по зр. 7, 7·50 і 8·50.

Ліжко уніварсальне з матерацом з морскої роетини до складаня як столик (Kästenbett) по зр. 17, 18·50, 20, 22.

Діточі ліжочка в кількох красках.

Поручає лише фірма

Артур Бартош

фабричний склад зелїзних меблїв, хіньского срібла, а також великий вибір новостий, порцеляни, скла і т. п.

Львів, площа Марийска ч. 7

1088a (ріг Коперника). 5—5

EPILEPSI

Хто занепадає на падачку, корчі і т. п. нервові недуги, нехай зажадає брошури про се. Висилає даром і оплатно **Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.**

162 33—52

БОТАНІКА

на низші класи шкіл середних. Написав Іван Верхратский. З 255 образцями в текстї. У Львові, 1905. Цїна 3 кор. 20 г.

МІНЕРАЛЬОҐІЯ

на низші класи шкіл середних. А. М. Ломницкого. Переложив і подекуди доповнив Іван Верхратский. Видане друге. У Львові 1898. Цїна 1 кор. 40 г.

БОТАНІКА

на висші класи шкіл середних. Після учебника Д-ра О. Ростафиньского зладив Іван Верхратский. У Львові, 1898. Цїна 2 кор. 40 г.

НАЧЕРК СОМАТОЛЬОҐІЇ.

Написав Іван Верхратский. У Львові, 1897. Цїна 3 кор.

Спис важнїйших виразів з рускої ботанїчної термінольоґії и номенклятури з оглядом на науку в висших клясах ґімназій. Зладив И. Верхратский. У Львові, 1892. Цїна 60 г.

Тоті книжки мож дістати в книгарнях імени Шевченка, Ставропигійскій і Сенкарта (в ринку), також у автора. При замовленю у автора що найменше двох примірників наменених виданий в якій небудь комбінациї (пр. два ексемплярі ботаніки або два мінеральоґії або 1 примірник мінеральоґії і Спис і т. д.) порто оплачує сам автор. Адрес: Іван Верхратский, професор академічної ґімназиї зі Львові, в Домі народнім.

Академік глядає лекциї на провінциї. Новик poste restante Львів.

1128 2—2

Студент фільозофії, совісний і вправний інструктор, глядає лекциї на провінциї Х. У. 31, poste restante Львів. 1077

Помічник оборотний і добрий експедиент найде місце в корінній торговли Івана Бориса в Перемишли. 994 17—?

ТОРГОВЛЯ

Івана Бориса

в ПЕРЕМИШЛИ

поручає

Заяцї по 3 К.

Сернину на части.

Убране на деревце з цукорків медівників і тісточок по К 2·20, 4·50 і 5·50.

Сьвічки на деревце, церковні і столові по найниз. цїнах.

Вина столові, курацийні і десерові.

Товари полудневі найлїпшої якости.

При почтових висилках опакованя не числю і відсилаю відворотною почтою,

---

НОВА ЗБІРКА НОВЕЛЬ

Евг. Мандичевского

під заг.:

„СУДЬБА"

стоїть 1 К 60 с., брош. і 2 К 10 с. в сепес. оправі. Замовляти в книг. тов. ім. Шевченка у Львові і у автора в Тернополи.

1099 4—14

Прошу читати!

В тих днях вийде з під друкарскої праси IV річник

„Календарика фінансового"

на рік 1906

з незвичайно богатим змістом, особливо в банкових і фінансових справах. Дістати єго може кождий за надісланєм адреси перепиненим листком.

БАНКОВИЙ ДІМ

Рогатин і Улям

Львів, ул. Сикстуска 8.

1056 9—10

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНІСТЬ 585

викликану іменно страшними наслїдками тайних гріхів молодости і розпусти, усуне напевно і на довго одинока розширена в многих виданях ілюстрована книга

самоохорона д-ра Ретава

Російске видане: 1 зр.
Польске видане: 1 зр.
Нїмецке видане: 2 зр.

Тисячі людий найшли в нїй поясненя своїх недуг і направили свої мужеські сили при помочи вказаного в книжцї способу лїченя. По одержаню франко належитости, висилає ся франко книга в куверті маґазином видавців Р. Ф. Бірей в Липску. (R. F. Biereу's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Оповіщенє.

Стрибожий Дарунок (оповіданя) *Л. Мартовича* 1 К. 30 с. **Душі кланяють ся** (оповіданя) *М. Яцкова* 75 с. **Австрия чи Польща** (історія Руси під Австриєю) *В. Будзиновского* 70 с. **З тисяч і одної ночи:** Том I. „Купець і Іфриґ" 55 с., Т. II. „Алїбаба і 40 розбійників" 55 с. В полотняній оправі за том 95 с. **12 аґітацийних брошур** *Будзиновского і Мартовича* і „**В Небі**" *о. Бобикевича* 47 с. (Цїна разом з посилкою). Всї ті книжки разом з посилкою 4 Кор. Замовляти у В. Будзиновского, Львів, Жулиньского 4. На кредит не висилає ся.

„РУСКА ХАТА"

ілюстрована часопись лїтератури, штуки і сучасного житя

виходить 5 і 20 кождого місяця в обемі 2 до 3 аркушів під редакциєю: *Дениса Самбратовича.* Цїнорічна передплата виносить 12 кор. Адрес адміністрациї: **Львів, Бляхарска ч. 8.**

Власного виробу

ЛЯМПИ на ВІЧНЕ СЬВІТЛО

з хіньского срібла і бронзу в огни золоченого по припису епископскої станиславівскої консисториї продає по найнизших цїнах

звісна руска торговля, сполучена з бронзівничою рукодїльнею

Петра Дуткевича

в Станиславові

улиця Бельведерска ч. 5.

Лямпи продає по цїнї 32, 40 50, 62, 70, 80, 90, 100, 110, 120 корон за штуку.

Патентовані лямпки „Guillon" сьвітять ся 14 день. 883 15—21

У Всїх дневниках оголошувані моравскими фірмами **стїнні дивани** в шенїлї, близько 100 цмт. широкі а 200 цмт. довгі в ріжних десенях або в фіґурами по 2 зр. 50 кр., **можна дістати у нас по 1 зр. 95 кр.** Преріжні сальонові дивани 3 метри довгі а 2 метри широкі по 6·50 зр. і висше. Портиєри пара 1·20, 1·50 зр. і висше. Коронкові фіранки метр по 18 кр. і висше. Хідники метр 18, 25 кр. і висше. Зимові хустки по 2·50, 3 зр. Кльотові гальки по 1·25 і 1·80 зр., а підшиті фланелею по 3 зр. Одяги для хлопчиків по 4 зр. і висше. Білі сорочки з фалдованими передами по 1·30 зр. в кольорованими передами по 1·40 зр.; кольорові сорочки з шовковими передами по 1·40 зр. Найлучші ковнїрики по 14 кр., преріжні краватки, ковнїри (боа) футряні по 3·25 зр. — і т. д. і т. д. Висилаєсь на провінцию відворотною почтою, а за невідповідне звертає ся гроші. — При більших замовленях даємо також кредит а на жадане висилаємо цїнник.

Перший Краєвий Дім товаровий і експортовий у Львові

ул. Третього Мая ч. 15.

Робітню знарядів церковних

другу руску в Галичинї поручає

Василь Дуткевич

Бронзівник в Перемишли.

Приймає чаші до золоченя, дароносницї, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золочене і сріблене відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, ліхтарів, павуків.

ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, бронзівник

Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 595 46—90

СЬВЯТА! ПОЗІР!

Хороших карток сьвяточних набуває ся в „Сокільскім Базари", Львів, ул. Руска ч. 1. дарунків для старших і молодших та купує ся лише в „Сокільскім Базари".

Великий вибір вишиваних краваток 3—4 К, сорочок, передів, ручників гуцульских, поясів, запасок, вишиваних настільників, торбинок і пр. Ґердани по 2—5 К, жіночі від 4—8 К, ланьцушкі синьо-жовті по 2 К. Студентскі шапки зі синьо-жовтим дном 2·40 К. Кептарики і шапочки 13 К. Вироби з дерева, тарелї різблені, касетки, гуцульскі топірцї і т. п. Вироби з глини. Тарелї на стїну і тіста з народною орнаментикою і з портретами поетів, фляконики, вазоники, попільнички, пушки і т. п. Образи, краєвиди і портрети Шевченка, Крушельницкої, історичні в ріжних цїнах. Спинки, шпильки, брошки, мошонки, папіросницї склянки на мід або пиво з гербом Руси.

На сьвята купуйте лиш в „Сокільскім Базари" у Львові ул. Руска ч. 1. 1049 8—10

Без конкуренциї.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Триєсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1

поручає спроваджувати

КАВИ				ЧАЮ			
Santos добра	55	кр.	½ кґ.	Congo добра	1·40	кр.	½ кґ.
Portorico prima	65	„	„ „	Moning родинна	1·60	„	„ „
Ceylon знаменита	76	„	„ „	Kaysow добірна	1·80	„	„ „
„ плянтац.	90	„	„ „	Souchong знам.	2·—	„	„ „
„ перлївка	90	„	„ „	„ найл.	2·50	„	„ „
Мокка арабска	80	„	„ „	Kintuk аромат.	3·—	„	„ „

Висилка 2 кґр. кави і 1 кґр. чаю разом оплатно, або 2 кґр. чаю і в 5 кґр. кави особно оплатно за післяплатою. 913

Вступайте в члени

Руского Товариства педаґоґічного!

Подібні товариства в культурнїйших краях числять десятки тисяч членів і удержують сотки шкіл. Наше товариство з великим трудом удержує лиш дві школи: женьску виділову ім. Шевченка і женьску семінарию учительску! Тож вступайте в члени товариства і приєднуйте для него всих членів зі всїх верств суспільности. Присилайте вкладки (річна 1 К, вписове 1 К).

Купуйте книжочки видані товариством!

Маємо новий маґазин книжок а друкарня ще не заплачена і через се не можемо друкувати нових книжок.

Книжочки наші є відповідні для менших і старших дїтий, для молодїжи і для читалень. Поміж тими книжочками є богато ілюстрованих. Хто бере за готівку, дістане 15%—30% опусту залежно від рода книжок і квоти, на яку замовлено.

Предплачуйте: „*УЧИТЕЛЯ*", одинокy руску часопись педаґоґічно-наукову, „*ДЗВІНОК*", ілюстровану часопись для дїтий. Передплата виносить за „Учителя" і за „Дзвінок" по 6 К річно, для членів по 4 К річно.

В послїдних часах видало товариство „В ДЖУНҐЛЯХ" (Цїна 1 К, оправно 1 К 30 с.) „ПОДОРОЖ СЬВ. МИКОЛАЯ" (20 с.). Обі книжочки надають ся дуже добре для молодїжи і для читалень. 1064 7—?

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Відп. ред.: Александер Бобровский. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Лозинский. З друкарнї Загорової [Жванецких] Коперника ч. 9.

282. Львів второк 20 грудня 1905 (2 січня 1906).

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Баторія ч. 24. Бюро газет А. Ольшавского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Sibhter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ в літер. додатком:
в Австриї: за кроновою
на цілий рік . . 32 к. — 64 к.
на пів року . . 16 „ — 32 „
У Львові (без пересилки аграмовано):
на цілий рік . . 25 к. на пів року . . 13 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . . 80 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінциї 12 с.
Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за поверненєм належитости. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.
Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за єї місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подписи і жадані вказівки оплачують ся по 20 с. за стрічку.

Галицкі латифундиї.

Чимало великих політичних движень та переворотів записала істория людства і поодиноких народів. Записала однак при тім і се, що в основах кождого подібного движеня та перевороту, наче могутня підойма, що єї силою двигав ся політичний рух, лежали великі та глибоко в житє суспільности сягаючі проблеми социяльно-економічного характеру. Політичні борби та перевороти, се побіч гри инших чинників також, а може переважно вислів гри социяльно-економічних сил та антаґонізмів; всї кріваві і некріваві революциї се розвязки пекучих проблемів социяльно-економічного значіня. Кожда політична борба се в своїх основах борба социяльно-економічна — борба о житє, о хліб, о власність, о землю.

Перед очима остовпілого сьвіта, від Уралу по Балтик та від Кавказу по кримане море, шаліє орган політичного перевороту — найбільшої та найстрашнїйшої революциї, яку зазначено доси на скрижалях людскої памяти. Та що лежить в основах сего незмірного політичного перевороту? Що є сею архімедовою підоймою, яка висаджує з основ царство половини сьвіта? В чім той пальний материял, що в нього з елементарною силою знимають ся хвилї пожару політичної революциї? Основа російскої революциї — се квестиї социяльно-економічні, робітнича і аґрарна, і з них-то черпає та революция той елементарний розгін і ту елементарну, невичерпану й неодолиму силу, з якими вона потрясає царатом. Воля і хліб, воля і земля — се синонїми для мас усїх народів Росиї, що стоять в огни борби, і борба о демократичну конституцию в Росиї се борба о житє, борба о хліб і землю — о таку поправу державного ладу, щоб адміністрация не визисувала народної працї і гроша, щоб оден нарід не ссав соки другого, щоб верстви працюючі і угнетені могли прийти до сили, а з тим і кращих условин житя тай до землї.

А що-ж иншого борба наших народних мас против своїх гнобителїв, як знов не та-ж сама борба о основи політичного ладу а при тім і социяльно-економічного бутя, як не борба о людске житє, о хліб, о землю?! Що-ж иншого політичне движенє нашого селяньства як не рефлекс єго социяльно-економічних змагань, як не аґрарне движенє в ясканім виді?! Що-ж иншого цїлию політичної борби, що єї вияли наші села, як не здобутє політичної власти на се, аби вона стала мостом і способом до здобутя не тілько національних і політичних прав, але також хліба і землї, тих елементарних та кардинальних підстав усього суспільного житя?! Коли наші селяньскі маси кидають ся в круговорот політичної борби, коли вони під теперішну хвилю тисячами демонструють на сто вічах, то борють ся вони також о хліб, о землю, о краще, людяне бутє. Політичне движенє наших мас — се не лиш движенє національне, але і аґрарне, в самих своїх кардинальних основах.

Земля — підстава істнованя і розвою народу та головний і основний варстат суспільної продукциї — у нас лише **через половину в руках нашого народу**, селяньских мас. На 13,186.293 морґів управної землї (по відчисленю неужитків і землї під будинками) в цїлій Галичинї — 5,371.269 морґів обіймає велика посїлість, розділена між 4.493 властителїв, а 7,890.908 морґів хлопска посїлість, роздробнена між 1,827.348 селяньских родин. Коли-ж при браку фабричних осередків і промислових зарібків 77·384% населеня краю обмежені лише на житє з рільничої продукциї, то ясне, що пересїчна хлопска посїлість — 3·6 морґа ґрунту — придавлена до того тягарами, зваленими завдяки нерівномірній оцїнцї ґрунтів, несправедливій системі податковій та всяким иншим привілеґіям з плечий великої посїлости на плечі хлопских мас, а в дальшій консеквенциї обдовжена понад всяку міру, — давно уже не вистарчає, щоби бути основою еґзистенциї мілїонів сільского населеня. Як ще додати, що в руках великої посїлости майже пять шестих (83·53%) усїх лїсів в краю, то зрозумілим мусить бути, що аґрарне питанє зродило ся у нас в зелїзною доконечностию та з зелїзною доконечностию движеня наших народних мас мусить ставати елементарним рухом, змагаючим до відповідної переміни істнуючих форм социяльно-економічного та політичного ладу.

Аґрарне питанє в нашім краю заостриє ся в подвійнім напрямі як-раз на сході — в рускій части Галичини; раз, що велика посїлість східної Галичини в прирівнаню до хлопскої посїлости представляє значно більший процент усеї управної землї, ніж на Мазурщинї, та що велика посїлість східної Галичини сконцентрувала ся переважно в маґнацкі латифундиї — найшкідливійшу форму земельної власности, — а по друге, що находить ся вона до того в руках національно ворожих руским масам сільского населеня. Досить сказати, що коли на Мазурщинї велика посїлість становить 29·7 проц. усеї управної землї, то **в рускій части краю займає вона аж 40·3 проц. землї**, а в деяких повітах доходить до 47 проц. (Камінка, Бібрка, Лїско), 48½ проц. (Броди) — навіть 58½ проц. (Надвірна)!

В східній як-раз Галичинї лежать величезні латифундиї: державного скарбу (281.654 ha), бар. Лїбіґа (61.507 ha), Шмідта (53.238 ha), Поппера (33.419 ha), Романа ґр. Потоцкого (28.253 ha), Якова ґр. Потоцкого (25.586 ha), фундациї ґр. Скарбка (24.062 ha), Стан. ґр. Баденія (22 761 ha), князя Лянцкороньского (18.947 ha), Марії Ценьскої (14.146 ha), Тадея ґр. Дзедушицкого (12·015 ha), Казиміра ґр. Баденія (10 663 ha), арцибіскупства львівского (9.896 ha), ґр. Млодецкого (9.777 ha), бар. Ватманової (9.592 ha), ґр. Аґенора Гołуховского (9.207 ha), ґр. Баворовского (9.078 ha), князя Юрия Чарторийского (8.587 ha), князя Адама Чарторийского (8.126 ha), Тишковского (8·029 ha), Марії Сапіжанки (7.723 ha), Рапапорта (7.491 ha), Колїшерів (6.529 ha), князїв Любомірских (5.827 ha), Гартенберґів (5.546 ha), ґр. Стадіона (5 084 ha), Де Во (5.500 ha), Марії ґр. Гołуховскої (5.020 ha), СС. Провидїня (4.455 ha), львівских Домінїканів (4.344 ha), ґр. Красїцкого (4.312 ha), Фльорент. Ценьскої (4.310 ha), Кшечуновича (4.105 ha) і т. д. На відворот знов в східній Галичинї пульверизация хлопскої землї дійшла до найдальших границь — так, що є навіть повіти, де пересїчна хлопска посїлість спадає до трех а навіть низше трех морґів (Борщів 3·10 морґа, Заліщики 3 морґи, Снятин 2·98 морґа!).

Коли-ж уся майже велика посїлість східної Галичини находить ся до того в руках національних противників руского народу, то аґрарне питанє східної Галичини єсть не лише социяльним питанєм сільских мас нашої части краю, але і економічно-національним питанєм рускої нациї в Галичинї. **Социяльний інтерес наших сільских мас єсть рівночасно нашим національним інтересом, а розвязка аґрарного питаня в східній Галичинї сама собою причинить ся також до розвязки руско-польских відносин.** Так социяльні інтереси наших сільских мас, як і наш національний інтерес диктують нам отже з невідхилимою доконечностию постулят основної аґрарної реформи, дорогою загального викупу великої посїлости східної Галичини на річ місцевих сільских мас, які по правдї сю землю досї обрабляли. А той перехід землї у руки селян буде переходом єї назад в руки нациї рускої, з котрої рук колись єї загарбано.

Нинї велика земельна посїлість в Галичинї починає вже парцелювати ся, але латифундиї держать ся тим, що верховодача в краю партия завдяки несправедливій ординациї виборчій всї тягарі переважує на сільскі маси і кує такі закони, які творенню і удержаню латифундий у нас пособляють а велику земельну посїлість ратують взагалї від єї загибели. Коли отже виринає квестия виборчої реформи, то треба зрозуміти, що справедлива виборча реформа зваляє ті шляхотні привілеґії, а тодї і упадуть сї перепони, які загачують нашим народним масам доступ до землї. Велика посїлість і **небезпечні для социяльного ладу латифундиї** станутъ тодї розпадати ся приспішеним, а якщо природним і здоровим темпом парцеляциї, бо замкне ся їм той міцно публичного гроша і те кованє несправедливих законів, котрі велику посїлість у нас в штучний спосіб піддержували, а піддержували ся шкодою і небезпекою для загальних народних інтересів, а навіть і социяльного ладу.

Тому-то треба народови пояснювати, що справедливе виборче право не лише дорогою до поправи єго політичного положеня, але і дорогою до поправи єго економічного биту, до здобутя землї. Нинї та земля сконцентрована в руках упривілеґіованих одиниць — по заведеню загального і рівного права голосованя, вона перестане вже бути штучно плеканим монополем і дістане ся в руки тим, що на ній працюють і гарують — в руки хліборобского загалу.

— Фонд Боєвий за загальне виборче право жде на добровільні жертви руского патріотичного загалу!

Народні віча і маніфестациї.

Віче в Хирові.

відбуло ся дня 27. грудня. Народу зібрало ся так богато, що саля маґістратова не могла всїх помістити і для того дуже много людий мусїло тиснути ся на коридори. Також дві побічні комнати, що притикають до салї, були заповнені вічениками. Були то майже самі селяни і троха міщан. Замітити треба, що польских міщан було більше ніж руских. З самого Хирова не було навіть жадного руского сьвященика. З околиці прибули лише два з то: о. Адріянович і о. Дуб, решта поховали ся в шкаралупки. Реферат в справі реформи виборчої в заступстві референта, що мав приїхати зі Львова, виголосив о. І. Яворский зі Стрілбича. По півторагодинній бесїдї при загальній увазї слухачів забирало голос богато селян, наводячи ріжні лихе, що, мов прокляте, падуть на нарід в наслїдок теперішної ординациї виборчої з усїма єї шахрайствами і розбоями. Іван Мазур, господар з Посади Хирівскої, зачав від порівнаня з недужим і єго лїкарем. Таким недужим то нарід руский, єго недуга то загальна темнота, а лїкарем то рада шкільна краєва. Замість недужому подати лїк здоровий і цїлющий, вони просто труять наш нарід і морочить голови дїтям польщиною, а рускі дїти не уміють навіть по руски читати. При тім рада шкільна краєва не

ПЕРША РУСКА ВЕЛЯ ВТЯНЬ В ГАЛИЧИНЇ фабрика і цукорня у Львові ул. Баторія ч. 10 і філія ул. Жовківска ч. 61. Приймає всякі замовленя святочні місцеві і заміщеві на торти, струдлї, та на инші тїста і цукра. 1127 2—3

6)

С. Н. Єлеоньский.

Старенька церков.

(З дитинних споминів).

Товпа розступилась і дїдуся посадили на ступнях церковної вартівнї. Я сїв при нїм і глядів в послїдний раз на стареньку церков, на послїдні хвилї сї житя, стараючись скрити в своїй души всї єї дорогі, милі черти. От она — так добре знакома менї дзвіниця. В верху над хрестами кружили стада голубів і галок, — мали они свою хронольоґію від тих предків, котрі перші осїли на дзвіници, разом з дзвонами. В цвитучу весну церковні стїни оживали і відзивались голосами ріжних представителїв пти-чого царства. Тепер птиці вилїтали в гнїзда, но по хвилї знов вилїтали і сїдали на даху, вдивляючись переляканими черконими очима на се, що хочуть робити ті люди, перевязавши мотузами від головного пристановища голубів — дзвіницї. — Сумне враженє викликував в души сей вид... Стара церков, приголубивши до свого нїдра живі єства, була безпомічна, она сама була звязана, як вязень, і мовчала, немов провинилась в чім і в острахом ждала кари, тяжкої судьби. З неї виносили хоругви, ікони, підсьвічники, книги церковні. По пустій церкві роздали ся послїдні кроки якимсь сумним відгомоном. Се виходив о. Андронік в епітрахили, з відкритою головою і побожно ніс в тимчасову каплицю сьв. Дари, завинені в церковну пелеву, при чім ми з дїдусем встали, роблячи єму дорогу, і набожно хрестились перед сьвятощами. По тім о. Андронік знов убрав ся у всї ризи і ставши перед винесеним з церкви іконостасом, почав молебен, зачинаючи:

— Христос воскресе! — В єго сьпіві чутне було зворушенє; нарід зітхнув одною грудею і перехрестив ся. Під конець молебня зворушенє у людий більшало, чути було зітханя і плач. Скінчив ся молебен і все затихло в ожиданю сего, що станесь. Ікони умістили в каплици, при чім я і дїдусь кожду уділували. О. Андронік окропив сьвяченою водою приготовлений до будови материял, розібрав ся і звернув ся до Карпова, благословлячи єго і говорячи:

— Боже благословеньство нехай спічне на тобі і на твоїм сьвятім дїлї.

— І нас благословіть, батюшка, — підійшов Іван Мойсеїч з робітниками.

О. Андронік благословив і єго, і видячи, що у робітників за поясами топори, сказав:

— Без топорів, без топорів підходіть. — Они кинули на землю свої оруда, приняли благословеньство, і, напривши голови, взяли знов топори в руки, ожидаючи дальших розказів.

— Ну що-ж? — сказав зворушений о. Андронік, благословлячи сорок пятого робітника.

— Починати? спитав будівничий.

— З Богом! Зачинайте! — відповів батюшка і церковний староста.

— Ну, дїти! Перш всього ударте в дзвін! — сказав Іван Мойсеїч і сильно натиснув шапку на свою руду голову. І робітники, плюнувши в долонї, полїзли на дзвіницю...

А в тій хвилї проніс ся з дзвіницї сумовитий похоронний звук дзвона. В товпі я не видів вже Єремича, і дзвонив тепер, очевидно, він, старий паламар. Подзвонивши в кождий дзвін осібно, він вібрав всї мотузи разом в обі руки і, ударивши у всї дзвони разом, перестав дзвонити. Тогдї Симантий, Матвій і иньші старші, упали на колїна, підняли голови і руки в гору і закричали плачучи:

— Матушка! Прощай!

За ними припали до землї, відкривши голови, ряди мужиків, і так дальше — всї до одного, і, після повтореної стердями молитви, вся та товпа вложена в жінок, дїтий, дорослих бородатих мужиків заголосила і зарыдала в нїмій розпуцї:

— Матушка, прощай!

Деякі падали лицем до землї і не підносили ся.

А Єремич на дзвіници сумно дзвонив:

— Дзень!... дзень!... дзень!... І знов разом у всї дзвони: Дррдзень!

О. Андронік не предвидів тої несподїваної сцени і зметушив ся. Він, оставивши Карпова, скоро вибіг на підвисшенє, підніс руки в гору, звернув ся до народу, хотячи щось говорити, но товпа не слухала єго, припавши до землї і голосячи:

— Матушка, прощай! Рідненька наша, прощай!

І поблїдший сьвященик знов звернув ся до отворених дверей церкви і сам припав лицем до землї, немов і він просив прощеня у обидженої ним і засудженої на смерть сьвятої церкви, і пішов до церкви, розбирати престол і жертовник. А високий, гордовитий Карпов стояв збентежений, від часу до часу підіймав очі в гору і в такій поставі простояв кілька хвиль. Підчас ся він загальному настроєви товпи, пізнав він свою провину перед старенькою церквою, дякував він Богу, що сподобив єго приступити до сьвятого дїла будови нової величавої церкви, — незвісно... Но дві грубі сльози скотили ся з єго повік... Видко було в товпі ще одного чоловіка — Івана Мосеїча, котрий всеціло занятий був своїм дїлом і голосно спитав десятника, що вихилив з вікна дзвіницї голову в шапцї:

— Готов?

— Так! — відповів десятник.

— Ну, спускайте!... Зразу мазі...

І в послїдний раз заголосив маленький дзвінок — мій любчик з срібним голосочком, і жалібно замер в своїм півголосї, задрижав, коли спускали єго по мотузї. Менї було дуже жаль, що в сеї дзвіницї я більше не почую мельодийного, веселого голосу мого любимця, котрого я, кілько разів був на дзвіницї, гладив, мов живого чоловіка. А остальні на дзвіници дзвони продовжали свій сумний передзвін, а в їх хорі недоставало очевидно одного різкого, сильного голосу, і тепер доперва я зрозумів, яке значінє мав сей дзвінок з тоненьким дївичим голосом в воздушній сїм'ї дзвіницї, як він прикрашував цїлий діссованє між недібраними до себе старшими голосами... Як чемна дитина в ріжнохарактерним, недібраним товаристві. І менї здавалось, дзвіниця сїмї тужить тепер упавшого з небесної висоти на землю рідного, дорогого немовляти. Вкупі з дитиною-дзвінком спустив ся на землю і єго старший брат — альтового роду, і дзвіниця ставала

Книгарня Наукового тов. ім. Шевченка у Львові, ул. Театральна ч. 1 поручає на сьвяточні дарунки: 1116 4—6

ЯРОШЕНКО, історична повість Осипа Маковея в гарній оправі . . . . . К 3·60
МОЙСЕЙ, поема Івана Франка „ . . . . . „ 2·20
ІСТОРИЯ УКРАЇНИ РУСИ Михайла Грушевського том І. II. і III. в другім виданю в анґл. опр. „ 30·—
АКОРДИ, антольоґія української лїрики по К 7·50, 8, 9 і . . . . . „ 10·—
НА ВІЧНУ ПАМЯТЬ Котляревському літературний збірник . . . . . „ 12·—
ПИСАНЯ Осипа Юрія Федьковича том І. II. і III. в гарній оправі . . . . . „ 15·40

дивить ся на потреби народа, а приняти поединчих осіб переносить над саму школу. За примір подає Хирів, де люди уже від літ старають ся о школу 5-клясову, а рада шк. краєва, аби надати посаду директорки протеґованій учительці, утворила проти волі громади дві школи 4-клясові. Селянин Заньків з Буньковичів оповідав, як староста Річчі при послідних виборах до сойму переводив правиборів в Буньковичах. Підчас самих правиборів жидок роздавав циґара людям, аби голосували на старостиньских виборців. Се обурило его і він виступив проти того перегуртства; тоді староста питає: „Що там?" А жидок каже: „Заньків бунтує". На те староста: „Дайце му циґаро", а Заньків знов єму відповів: „Дякую вам, пане старосто. Я маю свій тютюн в капчучу, правда, що лише за 2 крайцарі, але як не маєте, я вам дам; прошу!" По селї лунало довготреване „ганьба", як правительственному комісареви робило ся маркітно. Селяни з Лопушниці і Сушиці вказували на закон ловецкий, котрий пани хиба для своєї користи могли собі ухвалити. При кінці промовила еще міщанка Сабатова, але з такою сьмілостию і такою рішучостию, що просто треба було чудувати ся. Сказала вона, що нинїшні школи матерям вирвають дітий. Її дитина ходить вже кілька літ до школи, а не уміє навіть по руски перечитати. Що-ж та школа варта? Як дитина не пошанує рідної своєї мови, то не пошанує і матери. В Хирові на 11 учителів і учительок нема ані одного Русина ні Русинки. Був оден Русин, та его виїли. Має бути така школа, то лїпше, аби і жадної не було. Бесїда та щира і сильна в арґументациї зробила велике враженє на вібраних. Опісля відсьпівано народні гимни найперше в салї, а потім ще на місті, і подїлившися на ґрупи довго ще радили вічевики зі собою. На велике віче до Старого Самбора всї приобіцали приб ти як найгромаднїйше. Резолюциї ухвалено такі, як всюда, і вислано їх бароновн Ґавчови телеґрафічно.

Віче в Копичинцях.

Гусятиньска повітова орґанїзация скликала на день 28. грудня народне віче до Копичинець для обговореня справи загального голосованя. По богослуженю, котре скінчило ся по 10 годині, сали „Народного Дому" в Копичинцях, ґалерия, всї побічні убіжациї наповнились битком народом, котрого явило ся поверх 3.000. Межи ними немало жінок, так селянок як і з інтелїґенциї. Сьвященики повіту гусятиньского явились без ріжниці партий майже в комплетї. Віче отворив о. Козьоровский з Городниці, а проводили вічу о. Шанковский Антін, п. Захарій Садовский і Міштар, секретарювали Бобяк і Голубович. Розпочались реферати. Промовив перший о. Матковский з Боссир, виясняючи значінє посередних, а безпосередних, курияльних, а загальних, явних, а тайних виборів. Потім реферував І. Бобяк, селянин з Говилова великого, про потребу реформи виборчої. Основний его реферат тревав понад 2 години. Висказав він фактами і цифрами, як тяжко нас кривдять всї дотеперішні ординациї виборчі до ради державної, сойму, ради повітової і т. д. Бесїду его, заправлену місцями гумором, народ перериває гучними одобреннями. Апеж і комісар правительственний не остав позаду та кількократно жадав відобраня голосу бесїдникови, коли той фактами ілюстровав нашу кривду. Але що референт і президия віча не напудилась его, а реферат письменний, що лежав перед бесїдником, міг би у всякім разї дискредитовати его, коли би він розвязав віче, то ж п. комісар Совіньский обмежив ся лише до того, що раз-враз відзивав ся: „wzywam po raz drugi!"... По І. Бобяку промовляли панове: Сїчиньский і Темницкий. Бесїди їх, оперті на широкім загально людскім тлї, осьвітляли наше положенє політичне і положенє політичне Австро-Угорщини, виказували, що з ласки нічого не діставемо, що і Ґавч тілько обставинами знесилений до реформи приступає; а коли ще бесїдники виказали махінациї, які уживають вороги народу, специяльно коло польске, щоби не допустити до реформи виборчої для нас корисної, викликали формальний ентузиязм вібраних. П. Захарія Садовский спитав правительственного комісаря, яким правом війт в Целїєві здирав оповістки про віче. Потім промовляли ще селяни: Шмата про користи, які вийдуть для нас з загального, тайного голосованя на поли культурнім, а селянин Слободян з Сокиринець коротенько ще раз арекапітолював наші кривди та закінчив окликом, котрий якби з усїх сердець виходив: „Досить знесилисьмо кривд, дайте нам наші права!" По рефератах одноголосно ухвалило віче резолюциї жадаючи: безпосередного, загального, тайного голосованя, подїлу Галичини на польску і руску, застерігаючись против махінаций кола польского і его ґеометриї виборчої. Ухвалили також жадати подїлу ради шкільної на руску і польску і свого університету у Львові. По однодушнім принятю тих резолюций, постановлено закомунїкувати їх телеґрафічно Ґавчови. По вічу рушив народ з салї походом, сьпіваючи „Не умерла" і „Ще не умерла Україна", через місто аж до будинку суд вого, де з балькону дому д-ра Сафіна промовив еще раз до народу п. Михайло Петрицкий, редактор „Гайдамаків", загріваючи до борби за свої права. Гусятинщина, котра ще в р. 1901 на вічу передвиборчім ухвалила була страйк, а відтак в р. 1902 дала почин до нього, не повинна і в тій борбі лишити ся по заду, де рішає ся доля руского народа. На тім скінчило ся віче. Ціле віче і маніфестация відбулись дуже поважно. Тут відзиваємось еще до повітової орґанїзациї — а о тім була бесїда вже і на вічу — що конче треба скликувати віча в кождім селї, а окрім того й в містах: Хоростковї, Гусятинї, Пробіжній для близшої околиці і тих міст.

Як все, так і сим разом, дбалий о безпеченьство Дільц стягнув до Копичинець на час віча з цілого повіта жандармерию, а що не мали вони що робити підчас віча і походу, то бодай по вічу чіпали кількох селян, що мали брошури про загальне голосованє або яке число „Гайдамаків", звідки, хто їм дав і т. д. Як же би то прецінь могло бути, щоби жандармерия з цілого повіту не мала якого „Ereigniss". Чи винюхали що два тайні аґенти полїциї, що приїхали з Гусятина на віче, не знаємо. Най вільно нам тут буде еще подякувати о. А. Шанковскому за дуже тактовний провід віча.

— Жертви на Боєвий фонд просить ся слати зараз на адресу: Краєвий Союз Кредитовий, Львів, Ринок ч. 10 — на книжочку ч. 3000.

Манджурска армія.

З уваги на вісти, які надходять з Росиї про ворохобню, проявляючу ся між російским військом на далекім сході, не від річи буде повторити письмо, яке дневник Frankfurter Ztg. дістав від свого дописувателя з Манджуриї.

Заколоти — читаємо в тій допису, — які починають проявляти ся в російскій армії у східній Азиї, звертають знов увагу на Манджурию, той майже уже забутий далекий край. Сотки тисяч жовнірів ждуть там нетерпеливо вже від кількох місяців на хвилю, коли раз уже перевезуть їх назад до вітчини. Та перевіз такої величезної маси війска лише одною зелїзницею з країни 8.000 кільометрів віддаленої, вже сам по собі нелегкий, ще більше стає ся трудний через безнастанні р зрухи і страйки в Росиї. Тим то й російска військова управа має тепер незвичайно трудну задачу; бо коли їй не удасть ся чим скорше перевезти манджурску армію до краю, то готова вибухнути загальна революция військова на далекім сході. А тоді армія може розпасти ся на малі ватаги, котрі, злучивши ся з ватагами Хунхузів, готові спровадити поважний заколот в цілій східній Азиї. Се знов могло би мати вплив також на російску армію в Европі і на теперішні події в царстві. Длятого цікаво буде придивити ся змінам, які зайшли в російскій военній армії від часу заключеня мира.

Насамперед розпущено полки, змобілїзовані в серпни, але ще не вислані на военний терен; було сего около 130.000 людий. Та через зелїзничі страйки, які тимчасом настали, провізив ся поворот тих людий до дому, а 21 корпус еще й доси не перевезений.

З Азиї вернули до краю насамперед що найспосібнїйші до військової служби; було того 10.000 жовнірів і 600 офіцирів. Вибрано їх в цілої армії і вислано до Европи, щоби було кому муштрувати сегорічних рекрутів. Дальше був намір перевезти з Азиї 100.000 найстарших віком резервістів; але через розрухи на Сибіри і через зелїзничий страйк залишено той намір, а осиротїлі родини даремно ждуть і доси повороту своїх мужів і батьків. За те для удержаня ладу і охорони зелїзниць перевезено жовнірів молодших і вибрано на те 13 корпус, котрий уже підчас мирових переговорів прийшов із смоленьскої ґубернії до Харбіна. Той корпус розміщено здовж сибірскої зелїзниці поміж Байкальским озером а Челябиньском, щоби тут стеріг зелїзничого руху. Гадка була при тім така, щоби 13 корпус чим скорше заступити 4-тим корпусом і перевезти его до Европи, та з уваги на его вірність ужити его до здавленя революциї. Але тут зайшли несподївані перешкоди.

Завернене 13 ого корпусу, котрий зовсїм не брав участи у війні, викликало розпіт між тими полками, що перебули війну і гадали, що їм передовсїм належить ся вернути до краю. Деморалїзация росте чим-раз більше, коли почали до Владивостоку вертати з Япону военні бранцї, котрі відразу викликали знані великі розрухи між військом. Показало ся, що далеко лїпше було перевезти здеморалїзованих бранців морем просто до Росиї.

Анґлїйскі дописуватели указують еще на одну причину невдоволеня між військом в Манджуриї. Через страйки зелїзничі і почтові не доходили до жовнірів листи від родин; ті знов, що приходили, військові команди палили, щоби військо не довідувало ся про розрухи, які панують в царстві. Тимчасом ті вісти дістали ся між військо через Японців.

Але найбільше причинив ся до деморалїзациї війска брак всякого занятя. Коли армія, що числить 600.000 людий, цїлими місяцями не має жадної роботи, то й не диво, що сходять ся по кілька тисяч і ворохобтять ся. За три зимові місяцї, що я провів в російскім таборі під Мукденом — пише дописуватель — не було анї разу військових вправ, маршів або стріляня; жадної полевої служби там не знано.

Страшна є судьба хорих і ранених, котрих перевозять до краю. Шпитальні поїзди могуть перевезти місячно ледви 6.000 людий; але через розрухи і страйки припиняють ся поїзди, а сим і перевіз хорих і ранених спиняє ся. Лучає ся нера , що переповнені хорими поїзди задержують ся на шляху. Лазарети, позакладані на етапах, так переповнені, що хорі і ранені мусять в острі сибірскі морози пробувати в легких полотняних шатрах.

Всї заходи звернені тепер передовсїм на те, щоби чим скорше увільнити резервістів і опольчене; перевіз армії наступить опісля. Але коли би на довший час спинив ся перевіз, то революция у війску стане невідперта, а так само й серед сотов тисяч родин, котрі ждуть повороту своїх кормителїв.

З Росиї.

Телеґрами.

Москва. Віддїл революціонерів, котрий замкнув ся в фабрицї Прогорова здав ся і видав оружє. Власти повідомили мешканцїв дїльницї Пресня о тім, що дїльниця буде бомбардована і вказали місце де мають сховати ся жінки і дїти. Сю дїльницю обсадив полк ґвардиї. Вчера привернено перервану комунїкацию зелїзничу.

Петербург. Лотиші дальше заховують ся так, якби мали оголосити лотиску републику. В Курляндиї війска еще не зачали свого дїланя. В місті Єлець арештовано 10 членів страйкового комітету, почім розпочав ся зелїзничий рух. В Ризї революціонери зловили трох панів, що вийшли з реставрациї, завязали їм очи, розстріляли і утїкли. В Віндаві революціонери наказали позамикати склепи, правительственні бюра і вдержати рух трамваїв. Сей наказ виконано. Місто в руках повстанців. Війско безсильне. Ґенерал-ґубернатор оголосив, що зревольтовані громади будуть ґреміяльно депортовані.

Пудзь. Почтові урядники вернули до працї. Трамваї від 28 с. м. не курсують. Сего дня розпочав ся в Лодзї загальний страйк. Служба застрайкувала, більшість склепів замкнена, фабрики нечинні. По цїлім місті кружляють.

Київ. Команданта Касатіна, котрий казав стріляти до безборонного народу, відставлено до шпиталю яко божевільного. В ночи 6 компаній піхоти окружило передмістє, де арештовано звиж 70 хуліґанів, а многих розброєно. Телеґрафічний рух еще перерваний. Аґрарний рух обняв 20 ґуберній. Великі властителї зібрали з місього шумовиня ватагу палїїв, котрі пускають з димом сена і руйнують хлопів.

Петербург. В буджетї на р. 1906 доходи преліміновано на 2 мілїярди рублїв, а видатки лише о 8 мілїонів менше ніж в попереднім роцї. На поправу платнї вояків преліміновано квоту 19 мілїонів, на збільшенє полїциї вставлено 21 мілїонів. Будову нових кораблїв военних відрочено. На замовлені вже кораблї военні вставлено до буджету замість 60 мілїонів рублїв, лише 38 мілїонів. На покрите военних коштів вставлено замість 600, лише 400 мілїонів рублїв, котрі мають бути покриті сьвіжою емісиєю.

Київ. Вчера арештовано тут дуже богато шкільної молодїжи по переведеню ревізиї в домах. Звиж 200 учеників замкнено в арештах разом з звичайними злочинцями. В тиждни арештовано в Київі звиж 2000 осіб. В місточку Городище і в околиці вибухли протижидівскі заворушеня.

Одеса. Вчера кинено тут дві бомби. Одна з них покалїчила смертельно 4 особи, а кільканацять покалїчила. Друга бомба експльодувала коло комісарияту, полїциї. Погиб оден урядник полїцийний, а три офіцири ранені. В місті паніка.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Угорска кріза.

Будапешт. При новорічних ґратуляциях складаних членами клюбів президиям клюбів, виголошувано промови о політичній ситуациї. Февраврий заявив, що мусїв услухати візваня цїсаря, бо коаліция не хотїла утворити правительства, що було причиною застою в полагодженю найважнїйших справ держави. Февраврий висказав надію, що любов цїсаря до угорского народу і вірність Мадярів до монарха уможливлять успішне полагодженє ситуациї. Ґр. Андраші заявив, що мирне полагодженє кріза з гонором для мадярского народу не зменшить довіря цїсаря. Кошут сказав, що в коротім часї ціла Угорщина знайде ся в таборі прихильників персональної унії. В будучности можна надїяти ся лише дальшої борби, бо проби компромісу не доведуть ні доч го і не сотворять основ мира.

Іспаньский кабінет.

Мадрид. Президент міністрів Веґо де Армію подав ся до димісиї в причини ріжниці гадок з міністром внутрішних справ.

НОВИНКИ.

— Русини і Русинки! Памятайте на фонд боєвий за загальне виборче право!

— **Українська мова і петербурский цензурний комітет.** Як пишуть нам з Праги, повідомив недавно цензурний комітет професора д-ра Пулюя, що по предложеню головної управи по дїлах печати дозволено в Росиї друкувати книжочку: „Нові і перемінні зьвізди" а рівночасно і „Спомини про Куліша і дружину його Ганну Барвінок". [Книжочку можна дістати у Львові, в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка і в складї тов. „Просьвіти".] Се рішенє цензурного комітету, видане на просьбу професора Пулюя в українській мові, є тим дуже відрадне, що в книжочці не вичеркнуто гірких але оправданих докорів, зроблених російскому правительству за царский указ з 1876 року. В книжочці не вичеркнуто і дуже гірного докору, зробленого самій цензурі. В памятному слові, що було прочитане над могилою Куліша 29. липня 1897 року, докорив проф. Пулюй цензуру словами:

„Друже мій! Ти втїкав від гонителїв українського слова на тую землю, де над мислячою головою не стоїть з довбнею безголовий цензор, а за плечами з проповідника Христової свободи не притаїв ся поработитель кат". Ти безбоязнений архістратиг України і Галичини мужественно підносив твій громовий голос проти насилля єзуїцького". Такий лїбералїзм російскої цензури, досї нїколи не зявлений для українського слова, є дуже відрадна проява, не тілько для України, але й для самої Росиї, бо доля України то частина долї Росиї. Треба б тілько бажати, щоб лїберали, керманичі Росиї не дались вломити силою чорних духів.

— **Депутация буковиньских учителїв** була, як доносять з Відня, в суботу у шефа секциї в міністерстві скарбу в справі управи і ненія пиат учательства. Відтак удала ся депутация до міністра просьвіти, котрий заявив, що поправі долї учителїв не буде нічо стояти на перешкодї, коли найдуть ся на се средства по санкциї пропінацийного закона. Однак міністер остеріг депутацию, що на случай страйку, котрим грозять учителї, шкільні власти будуть мусїли поступити з цїлою строгостию.

— **Непошанованє руских сьвят во сковими властями.** Пишуть нам: Ц. к. суд краєвої оборони (k. k. Landwehrgericht) в Перемишли покликав на 19 грудня 1905 на 9 годину рано, то є в торжественне руске сьвято св. Николая на термін отсї рускі сторони: Луку Івасеза зі Сморжого, стрийского повіта, Федя Цицика з Лужка дїльного і Романа Праця з Губичів дрогобицкого повіта. Всї вони були покликані під загрозою 10 К кари. Ми не мали би нічого против того, якби се були люде латиньского обряду, нехай би собі їх майор-авдитор Іван Сербеньский здорово пересухував, але бідних руских людей кількадесять миль до суду волочити в так торжественне сьвято — того вже годї не напятнувати. Взагалї нехтованє всего, що руске, в перемискім ґарнізонї, слїдно на кождім кроцї, дарма що за оден такий факт, описаний перед двома місяцями в „Дїлї", пос. Яворский вніс був в парляментї інтерпеляцию.

— **Гостина руского театру в Стрию** закінчилась в минувшу пятницю. В четвер пра-

ЮЛЯН СОЛИК
передтим Ф р. Мрозиньский
у львові, ул. Собіского ч. 7,
поручає всякі роди
ФУТЕР
852 26—30
Футра до подорожи, пальтоти мужескі та дамскі після найновійших фасонів, саки, пелерини жакети, колії, зарукавки, шапочки дамскі, колпаки, шапки мужескі, шкіри у всїх родах поодиноко та гуртом, також **верхи готові** до мужеских і дамских футер. — Футра для Впр. Духовеньства також а рати. — Найновійші матерії на верхи в найбільшім виборі. Цїни умірковані. Медаль золотий на виставі в Бучачи 1905. Цїнники на жадане franco.

Дитина, кормлена мучкою Гурґуля, вільна від блювоти, висипок і розвільненя, визначає ся сильно, опорожнює відбуває ся правильно. Власне до усуненя розвільненя мучка Гурґуля є незрівнаним средством. твердим єдиственним тїдом, розвиває ся сильно, опорожнює відбуває ся правильно. 4—14

шана стрийска руска громада дружину артистів спільною вечерою. В великій сали Народного Дому відбулась вечера на сто осіб серед дуже сердечного настрою, переплітана горячими промовами і співами. Опісля слідували товариські забави, котрі потягнулись добре поза північ. Всі учасники винесли з сего вечера дуже миле враженє. В пятницю дано на послідну виставу по раз другий комедію Карпенка-Карого „Суєта“. Публика заповнила і сим разом салю по береги. В третім акті зготовлено Николї Садовскому велику овацию. В сценї, де проголошує він яко адепт драматичної штуки свою програму, якою має бути українська штука і чим має бути український театр, загремів амфітеатр довгими оплесками і окликами „слава“ і серед тих оплесків подано знаменитому артистови великолїпний вінець лавровий з написом на лентах „Николї Садовскому — Стрийщане“. Мария Заньковецка виступає в тій штуцї аж в IV актї. Коли появилась на сценї, залунали оплески вдруге а на сцену вийшли пп. інжинїр Левандовский та д-р Савюк і подали артистцї пишний срібний вінець з написею: „Марії Заньковецкій — Стрийщане“. Там пошанувала Стрийщина великих українських артистів, котрих гостина довго остане всїм в памяти. З признанем зазначити треба, що інтересувались театром і одушевлялись ним сим разом всї Русини, місцеві та околичні, без ріжницї політичних і партийних поглядів. Живе народне слово з уст велетнїв нашої драматичної річи мусїло полонити кождого, у кого лиш троха бє руське серце. — *Е.*

— **Не буде балїв сих мясниць у Львові.** Крівава луна засьвітила за кордоном. Важна політична хвиля, боротьба за волю і свободу на Українї, а виборча реформа в Галичинї — се справи, що ворушать кожде навіть дрімуче серце, поривають усї уми, та кличуть до працї і борби. Супроти ваги справ загального значіня відзивають ся голоси, що не пора думати нам про балї та взивають нас до складаня жертв на народні цїли. Радіють касиери товариств, котрих жертви є головною основою; боєвий фонд, та приватні рускі школи виступають у відозвах на перший плян. Кождий сьвідомий руский громадянин вкладає до свого буджету певну суму на народні цїли та хоч не одному нелегко се приходить, пірваний живійшою струєю народного житя уважає народні справи за свої питомі і тягне ся, як то кажуть, з послїдного, щоб причинитись для загального добра. Для наших мужів і батьків метою боєвий фонд то справи широкого політичного значіня, они бо мають посади, розпоряджують фондами, керують інституциями фінансовими і політичними. А ми жінки? Чи чужі нам справи загальні? Чи є для нас робота хоч не маємо безпосередного впливу на справи політичні, та не розпоряджуємо фондами? Просьвітна робота по містах і селах, курси анальфабетів, участь в роботї по читальнях, орґанїзация жіноцтва в цїли розбудженя змаганя до сьвітла у нас самих, підпиранє інституций, що мають на цїли двигненя власної торговлї і промислу та підмога наших добродійних товариств, се для нас робота, яка не спиняєсь без впливу на справи ширшого значіня. Вагу сеї працї розуміють наші жінки. Відзивають ся що-раз частїйше поклики з кругів жіноцтва і повстають товариства двигневі і піддержувані силами жінок. Жінки наші взивають і тепер у важній політичній хвилї, щоб понехати забави а працю і гріш жертвувати для справ загальних. Ті, що недовірчиво глядять на такі пориви кажуть: І балїв не буде і не дасть нїхто гроша на народні цїли“. Але досьвід учить нас, що у всїх виказах жертв подибуємо богато імен жінок. Сподїватись належить, що тепер слабі фонди приватних руских шкіл, Руска захоронка і товариство опіки над слугами і робітницями найдуть щиру підмогу у нашого жіноцтва. Найбільшої помочи домагає ся Руска Захоронка у Львові, котра держать ся головно жертвами та заходами з балїв і вечерниць. Побоюватись належить, чи остоїть ся она, коли не підопремо єї численними жертвами. Рускі жінки з нагоди „Коляди“ нехай тямлять і про голодні дїти а дївчата, бодай сей гріш, що мали видати на балеві цьвіти і вступи нехай жертвують на хлїб для бідної дїтвори. Жертви приймають: 1) На приватні рускі школи Товариство педаґоґічне ул. Сикстуска ч. 47. 2) Товариство опіки над слугами і робітницями на руки Д. Стефановичевої ул. Осолїньских ч. 11. 3) Руска Захоронка на руки В. Коцовської, ул. Фридриків ч. 12. — *Б.*

— **Варварство податкового урядника** Сойм. посол п. Дмитро Остапчук просить нас о поміщенє отсего письма: До податкового уряду в Збаражи повїзджали ся дня 14 грудня м. р. селяни, щоби платити податки. Був я між ними. Виждавши кілька годин, приступаю до віконця і прошу зовсїм чемно поборця Воляньского, щоби полагодив мою справу. На се п. Воляньский, пан житя і смерти в податковім урядї, обрушив ся і крикнув: „Won paszoł durny chłopie! Weź sobie fiakra i jedź do domu, gdy czasu nie masz!“ Очивидно, що такий відзив може обурити до живого. Коли такий „пан“ промовляє в той спосіб до мене, посла на краєвий сойм, то можна собі уявити, як він мусить відноситись до инших. Представляю нагий факт без коментарів, а від Екс. Коритовского домагаю ся розслїдженя цїлого факту і поученя того поборця, як має трактувати сторони, з котрих працї живе держава, а рівночасно і він сам. — *Дмитро Остапчук,* посол на сойм краєвий.

— **З Бучача.** (*Гецевъ виграє гонор.* — *Просьвітний рух в читальни „Просьвіти“*). На тлї подій в читальни Качковского з дня 21 падолиста 1905, себто за сварку і бійку — про що в „Дїлї“ була в своїм часї згадка — відбула ся вже друга розправа перед судом повітовим в Бучачи. Яко обжаловані станули: проф. Гецевъ, єго своячка, Тереся Юзьків, Антін Гриневич, Михайло Береза і єго жінка Мария та Іван Крижановский. Крім двох послїдних, всї прочі обжаловували себе взаїмно а то за обиду „гонору“ (пер. §§ 491 і 496 з. к.). Розправа відбула ся дня 16 грудня і тревала від 9 год. рано до $^{3}/_{4}$8 вечером, з двогодинною перервою на обід. Гецевъ-а і Юзьків боронили і заступали два адвокати бучацкі, а Гриневича кандидат адвокатури з Чорткова п. Наварский; жаден адвокат бучацкий не хотїв заступати справи проти пр. Гецевъ-а, бо боялися, що вже анї єго сини анї єго родини не мали би що довго порабляти в бучацкій ґімназиї. До розправи покликано коло 25 сьвідків, котрих переслухувано під присягою. З тих кілька зізнало, що з уст Михайла і Марії Березів такі комплїмента посипали ся на адресу Гецевъ-а і єго своячки Юзьків: „То простачка, то не професор але гицель, єму пасує палкою пси бити за баштами, то простий хлоп“, і т. д. Двох сьвідків потвердило також, що Михайло Б. бухнув раз пр. Гецевъ-а кулаком в груди. Публика, яка битком салю наповнила так, що не було куди обернути ся, заходила ся від сьміху та впробувала від часу до часу сьвідків. А вже найбільший сьміх повстав на сали, коли сьвідок Софія Окуш зізнала, що Мария Б. мала сказати до Гецевъ-а: „Якби ти був порядний професор, то не ходив-бись до такої читальнї“. Той сам сьвідок додав від себе, що дїйсно в читальни находять ся також люди менше відповідні для товариства такого, як ґімназияльний професор. З огляду на зізнаня сьвідків засудив суд всїх обжалованих, крім Юзьків, на арешт від 1—10 діб з заміною на кару грошеву від 3—10 К, та на заплаченє відшкодованя. Між иншими пр. Гецевъ дістав дві доби арешту замінені на 20 К кари. Всї однак внесли відклик задля високого виміру кари. Вже два тижнї минає, як розправа відбула ся, мимо того люди не перестають о нїй говорити. Ту і там можна почути таку розмову: „Дивуй ся нинї хлопови, що шукає „опору“ в судї, коли — на жаль! — інтелїґенция наша так само поступає. Додати треба, що Гецевъ був лиш при першій розправі присутний і зізнавав як твердий Русин... по польски. Тепер по другій розправі для санациї чести, бодай на як йсь час, виїхав до Африки щось на два місяцї. Належить сподївати ся, що краєва рада шк. зажадає акців з тої розправи, аби їх переглянути; опісля переконавши ся, як люди пр. Гецевъ-а шанують, яку єму честь віддають, як знов він нарід вчить і просьвічає — забере єго з Бучача, де він став ся вже неможливий. Кількох придурковатих приклонників проф. Гецевъ-а, головно ті, що то не вміють нї читати нї писати, а хочуть, аби їх за кріпа обібрати, цїлу ніч пили у Ґершона (рід фізії читальнї Качковского) на конто засудженя Берези і Гриневича. Але мудрійші, побачивши, яким способом пр. Гецевъ ніби то назад доступив чести, таки на другий день прийшли до читальнї „Просьвіти“, бо — кажуть — „в нашій читальни Качковского лише пиятика, бійки та сварнї, а у вас, як чуємо, можна щось цїкавого про політику почути, прочитати всякі ґазети“. Дїйсно, читальня „Просьвіти“ за рік свого істнованя положила великі заслуги на поли народного відродженя. З початку мала она ледви 43 членів, а з кінцем року числить 99. Отже за рік прибуло 56 нових членів, а стягнуло їх не що инше, як часті товариські сходини, получені з популярними викладами п. Назарука та відчитами о. Каровця і Я. Маркова. Крім того майже що недїлї і сьвята, коли наші члени зійдуть ся, прочитає хто на голос ґазету, або зачнуть розмову про політику, що варта послухати. До тепер дана читальня 4 представленя, з котрих половина доходу пішла на добродійні цїли і 2 рази вечерницї. Часть доходів з послїдних миколаївских вечерниць призначив видїл читальнї на фонд боєвий, іменно 9 К 43 с. котрі зі складкою членів в читальни 8 К 67 с, отже разом 18 К 10 с, вислано вже до „Народної канцеляриї“. З бучацкої інтелїґенциї до читальнї мало хто вахдить, щось двох чи трох. Давнїйше оправдувала ся она тим, що за далеко льокаль читальнї від міста находить ся. Тепер вже читальня містить ся в монастири ОО. Василиян, в самій серединї міста, (Василияни відступили одну комнату даром). Мимо того якось нїкого з панків не видно, анї нїхто з них бодай в члени не вписує ся. Взагалї бучацка інтелїґенция тримає ся осторонь всякого народного руху і роботи для добра руского народу. Тілько тодї бучацка інтелїґенция чує себе патриотами і тодї тілько робить, коли зійде ся в „Бесїдї“ і раптом загреє собі в карти. Складок на руский театр у Львові, на Народний комітет або на инші добродійні цїли нїхто ту не збирає, анї навіть не хоче дати собі про те говорити. Нехайже соромить ся така інтелїґенция та най вчить ся патриотизму від міщан, котрих вже уважали за пропащих. — *К.*

— **Зміни в скарбовій сторожи.** Міністерство скарбу поручило іменувати звичайними респіцієнтами всїх тих старших стражників, що мають 18 лїт служби в корпусї і поводять ся бездоганно, хоч би не мали анї цлового іспиту, анї консумцийного, лише на респіцієнта. Рівночасно поручило міністерство іменувати всїх тих стражників, що мають 6 лїт служби, звичайними стражниками на повисших услівях. В тих днях появить ся розпорядженє міністерства, заводяче важні зміни в особистих відносинах корпусу скарбової сторожи. Буде се перший крок до цїлковитої реорґанїзациї корпусу.

— **Справа вилученя ґубернії сїдлецкої і люблиньскої з Царства польского** стала ся тепер більше на порі, як колинебудь передше. За тим стоїть не тілько православне духовеньство, котре недавно їздило в тій справі в депутациї до Петербурга, але і місцева адміністрация.

Збори і засїданя.

Народні віча в Городеччинї в справі виборчої реформи відбудуть ся: в Дубровицї дня 9, в Городку дня 11, в Долинянах дня 13, в Ясениськах дня 14, в Рясній рускій (львівского повіта) дня 14, в Ловинї дня 20, в Угерцях незабитівских дня 20, в Милятинї дня 20, в Добрянах дня 22, а також в Вовчухах, Верецові і Карачинові, для котрих речинець установить ся пізнїйше.

Загальне віче народного учительства гусятиньского повіта в справі реґуляциї платнї і службових та правних відносин відбуде ся дня 10 с. м. в Копичинцях в салї Народного Дому. — За комітет *Захар Садовский.*

Народні віча в справі виборчої реформи відбудуть ся в Бучачи в четвер 11 с. м., в Цененеві і Вибудові бережаньского повіта ві второк 9 с. м. і в Козові бережаньского повіта в середу 10 с. м.

— **Русини! Памятайте на Народний фонд і на українсько-руску бурсу в Новім Санчи!**

Переписка Адміністрациї.

Вп. Е. Ве. в За. За сей рік заплачено тепер все. — О. Кор. в Оле. За сей рік заплачено вже все. — А. Ру. в Кор. Вирівнано за сей рік все. — В. Чай. в Пе. За сей рік прийде нам ще 1 К. — Л. Луш. в Три. Годять ся. — Р. Край. в Ма. За 1905 ще 2 К. — П. Бу. в Крч. Тепер виплачено лиш по конець цьвітня 1906. — В. Ро. в Ко. В червни і серпни не виплачено нїчо, тож тепер заплачено за жовтень 1905 а не сїчень 1906. — Хв. Кас. в Лю. Тепер виплачено лиш по конець 4 кварталу 1905 а не на I. квартал 1906. — В. Іллє. в Со. к. Бібр. Тепер виплачено за падолист а не грудень. — А. Здер. в Крч. За сей рік уплачено все. — М. Бе. в Яво. Одержано.

Пошукує ся **адміністратора** до веденя ґазетярского підприємства. Першеньство мають старші особи, передовсїм емеритн. Зголошувати ся до редакциї „Дїла“.

Центральний банк ческих кас ощадности в Празї. До нинїшного числа додано циркуляр в справі нового випуску акций сеї інституциї, котрого не можна було з технїчних причин розіслати раньше. З огляду на те, що речинець назначений до 31 с. м., і таким чином є занадто короткий, банк згоджує ся для українських власень, що прийдуть пізнїйше, зробити виїмку і приняти їх додатково.

Календар: Нинї: Ігнатия (лат.: Макарого) завтра: Юлиянна (лат.: Геновефи); позавтра Тата (лат.: Анастазиї)

Репертуар руского театру (тепер в Перемишли в салї „Народного Дому“): В четвер 4 с. м. „Ой не ходи Грицю та на вечерницї“, драматична оперета в 5 діях М. Старицкого. — В Недїлю 7 с. м. виступ п. М. Заньковецької „Суєта“, комедия в 4 діях Карпенка-Карого. — В понедїлок 8 с. м. „Продана Наречена“, опера в 3 діях муз. Сметани. — Ві второк 9 с. м. виступ п. М. Заньковецької „Батькова Кавка“, драма в 5 діях Карпенка-Карого. — В четвер 11 с. м. „Запорожець за Дунаєм“, опера в 3 діях Гулака Артемовского. — Абонамент на шість вистав первородний 15 кор. Абонамент на шість вистав другорядний 10 кор.

Репертуар міского театру у Львові: Нинї (второк) „Тоска“ опера в 3 актах Пуччінього.

В Colosseum ще лиш пару днів програма з 15—31 грудня. Пятнайцять полярних медведів.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім сьвят). — Бібліотека „Пар. Дому“ ві второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—2 що день окрім недїль і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропиґійского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Дідушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в дні знич. за зголошенем від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні знич. від 9—1, а ві второк і пятницю також по полудни від 3—5.

Надіслане.

Специяліст в дїточих недугах

Д-р В. Гукевич

доцент асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни 887

ордин. від 3—5 год. ул. Іродзїцких ч. 4 I. п.

Адвокат краєвий

Д-р Иосиф Партицкий

отворить з днем 1 н. ст. грудня 1905 канцелярию 1050 22—?

в Станиславові

ул. Сапіжаньска (Тисьменецка) ч. 33.

Адвокат д-р Король

в Жовнї 1018

глядає концепієнта від 1 сїчня 1906.

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, пиварню і торговлю вин МАРКА ПОМЕРАНЦА. Кухня у власній управі, дешевше як всюди. В льокали всї рускі дневники.

8 поважанем

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** реставратор Ринок ч. 7.

Попоружник і Банк

Механіка у Львові улиця Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** піхні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, лупи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

На деревце

поручає найкрасші сортимента від 2—5 кор.

Х. Шаф

Львів, ул. Трибунальска ч. 16.

!!! 50% дешевше від всїх, а то для того бо по сезонї.

Поручаю лїтурґічні вина (Messwein) під моєю особистою ґарантиєю від 33 крейцарів за лїтр австрийского і від 55 кр. за лїтр токайско-самородного ґатунку кожда стация. При замовленю прошу покликати ся на „Дїло“.

З поважанем

822 30—30 **НАФТУЛА ТЕПФЕР.**

Цьвіти для церквей

припоручає Впов. Публицї

СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦКА

1049 **в Стрию.** 6—6

Всч. Панотцям, Вп. Урядникам і Вп. Учительству поручаєсь

Новозаснований покій до снїдань і Реставрация

К. Високіньского

при ул. Скарбнівскій ч. 3 (ріг ул. Театральної)

vis a vis Народного Дому.

Знаменита кухня і ретельна услуга. Льокаль отворений від год. 8 рано до 1-ої в ночи.

1117 2—3

На коляду!

ВАЖНЕ ДЛЯ СЬВЯЩЕННИКІВ!

Рускі образки з рускими підписами і рускими текстами по 80 сот, 1·50 К, 1·70 К і 190 К власного накладу дуже красно викінчені (картонові) поручає руский купець **Он. Петро Довган в Борщеві** п. в місци.

1097 7—10

В Краківци єсть дуже вигідний льокаль на корінний склеп, з помешканем, в самім ринку зараз до винаймленя. В місті, де находять ся суд, податковий уряд і инші уряди нема нїякого християньского склепу, тому залежене єго малоби красну будучність тим більше, що тепер будуть будовати зелїзницю з Яворова до Ярослава через Краковець. Рефлектуючі зволять зголосити ся до руско-кат. Уряду парохіяльного в Краківци.

1107 3—3

Що є МАЛЯҐОН?

1126 2—7

Найбільша подільска пасіка! Найчистїйший, найлїпший і найдешевший мід патока, десеровий, курацийний, 5-кілева пушка 5 К 80 сот. оплатно. Знамениті питні і овочеві меди домашного виробу, відзначені в 1905 р. чотирма медалями. Розсилає *Евген Білиньский в Збаражи.* 110 5—7

Укінчений правник, вправний інструктор глядає посади на селї. Іспит зрілости зложений з відзначенем. Зголошеня під: М. С. Гадинівцї poste restante.

1116 3—5

МАРКО ФАЄРШТАЙН

ФАБРИЧНИЙ

СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН

у Львові, улиця Городецка, ч. 51

поручає всякі рільничі машини першорядних фабрик, а то: *січкарнї* ріжних систем, *машини до чищеня і меленя збіжа, кирати, молотільні, плуги, уняваці* і *праси до олію* і т. п.

971 Полекші в сплатах. 10—10

Виконує найдешевше

всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованє. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравери на метали і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблицї з бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печаткові марки, знаки для випалюваня із зелїза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.

Артистично-ритовниче заведенє 186

А. Зіґмана

у Львові, ул. Сикстуска ч. 14.

„МЕРКУР“ *поручає* **ЗНАМЕНИТІ КОНЯКИ і добірні роди ЧАЮ і РУМУ.**

Львів, ул. Кілїньского

9436 9—12

МЕ

Трійці

воскові по 2·50 кор. і 3·50 кор.
стеаринові по 1·50 кор. поручає:

„Народна Торговля“ у Львові.

1123 1—2

Тепер опустив прасу:

Zbiór przepisów, rozporządzeń i orzeczeń najwyższych władz administracyjnych:

o prawie propinacyi [pro i contra], hurtownym handlu trunkami propinacyjnymi, tudzież wyrobu i drobnej sprzedaży słodkonych trunków, piwem zagranicznem, winem i spirytusem denaturowanym i t. d. oraz przepisy o opłatach gminnych i o postępowaniu karnem, jakoteż o wznowieniu takowego. — Cena 2 kor. 10 hal. 1095 4—10

Дістати можна у **С. ВАЙНШТОКА** у Львові, ул. Різницка ч. 5.

НОВІСТЬ! — **ПОЗІР!**

„Сокільский Базар“ у Львові

924

видає тутки і паперці „Сокола“

1000	туток з монограмом Сокола з корковим мундштіком	3·40 К
„	„ „ „ з ватою	2·70 „
„	„ „ „ без вати	2·50 „
„	„ гладких з ватою в пуделках	2·40 „
„	„ „ без вати „	2·20 „
„	„ „ з ватою в рульонах	2·— „
„	„ „ без вати „	1·80 „
„	„ жовтих „Майс“ в пуделках	2·20 „
„	„ „ в рульонах	1·80 „
100/100	пуделко паперців з монограмом Сокола	6·— „
100/100	„ „ „Ліра“	2·4 „
100/50	„ „	1·20 „

Ціни туток і паперців гуртовні а для купців 10% каса сконто.

5 корон і більше денного зарібку

Товариство панчошкових машин для домових робітників

глядає осіб обох полів до панчошкових виробів на нашій машині.

Проста і швидка робота цілий рік дома. Не треба приготовних робіт. Віддалене і місце замешкання не рисує зовсім, а ми продаємо роботу.

Товариство панчошкових машин для домових робітників

987 **THOMAS. M. WHITTIK et Comp. Prag Petersplatz. 7.** 18—?

НАЙЛІПШИЙ

ЧАЙ

всюди можна дістати.

Головний склад у Львові

ДРОҐЕРИЯ
ЛЕШКА
Сладовского
пл. Капітульна

860 27—36

НАЛИВКИ.

ПА СЬВЯТА!

Перше гал. акц. Товариство

РАФІНЕРИЇ СПІРИТУСУ

у Львові

поручає свої знамениті вироби, як:

Лікери | *Литовску старку*
Польскі горівки | *Розоліси*
Наливки — Руми.

Специяли: *Миленька — Абсинт — Джон Бу ь. — Maraschino.*

СКЛАДИ ДЛЯ МІСТА:

Пасаж Гавсмана 7. — Капітульна площа 3. Бернадиньска площа 2.

1080 4—5

НАЛИВКИ.

Александер Царевич

артист-маляр

відзначений і припоручений Єго Ексц. митрополитом ґр. Шептицким, від кільканайцяти літ виконує всякі праці, входячі в обсяг церковної штуки і приймає різьбарско-позолотничі роботи. Все виконує артистично і дешево, за готівку і на спилату.

Мешкає постійно в Батиївчику, почта в місци.

1063 6—15

ОСТОРОГА!

Дійшло до моєї відомости, що увихають ся аґенти з машинами до шитя та ширять ріжні сплетні на мою фірму; одні кажуть, що моя фірма банкротує і випродує лиш решту машин, другі, що роблять для моєї філії в Кракові і в т. й. спосіб виманюють добру віру П. Т. Публики. **Заявляю рішучо, що одно й друге брехня, бо аґентів не держу, ані не маю філії в Кракові.** Держу машини лишень в найлїпшій якости, продаю їх дешево і через те годі мені послугувати ся аґентами, що за своє посередництво дістають 20 до 30% провізиї. На складі маю все **200 машин до вибору.**

Перший і найбільший в краю склад машин до шитя і гафту Central-Bobbin. **Лише у Львові, готель Жоржа.**

Йосиф Іваницкий

механік і специяліст. 1050 1—52

Прошу домагати ся цінників.

НЕВУВАЛЕ!

ПО РАЗ ПЕРШИЙ

покеще ся накладом Сокільского Базару у Львові, Руска 1.

Листковий Календар

на р. 1906

і коштує 1 К, з пересилкою 1·10 К.

Сей календар є уложений листками, котрі віддирають ся раз в тиждень в суботу. Зміст календаря. Дата після григорияньского числена, рускі сьвята, латиньскі і славяньскі. Крім того схід і захід сонця, зміна місяця а при кінци календаря кілька чистих карток, жидівский календар. Принцеи почтові, скала стемплева, обчислюванє відсотків і сьвітові гроші. При кождім дни є місце на записка. Листкі календаря наліплені на картині з окрасою змісту зі сокольства і з гербом України. Вішати можна на стіну або ставляти на бюрко. 1098 3—20

ПО РАЗ ПЕРШИЙ

ПО РАЗ ПЕРШИЙ

ПО РАЗ ПЕРШИЙ

Накритя столові, десерові і люксусові з хіньского срібла на білім метали з ґарантиєю!

Уладженя каварень, реставраций, цукорень і готелів

поручає одиновий на Галичину і Буковину Берндорфский склад виробів з хіньского срібла, альпаки, бронзу і чистого віклю

В. Біліньского наслідник

Б. РЕЗЕЛЬ

Львів, улиця Гетманьска число 2.

Посріблюванє всякого рода виконує ся дуже тревало!

1068 5—8

Заснована **1782** — Заснована **1782**

Цїс. кор. привіл.

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одне з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лікерів, правдивих польских горівок, розолісів і румів

І. А. Бачевский у Львові

ц. і к. надворний доставник

поручає Вп. **Управам рільничих кружків і сільских крамниць** свої знамениті вироби по умірковaних цінах.

Має специяльні парові апарати до виробу горівок, румів і инших спіритуалїв у всіх сменах і якостях,

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

на теплій, хемічній дорозі фабрично зладжених і солодженых та ц. к. інститутом до розсліду споживчих средств розслїджених.

Цінники і інформациї висилає ся не домагане оплатно і даром. 1103 3—104

ВИНА

з винниць князя Віндішґреца
„ ґрафа Тіси і
„ ґрафа Каролія

є специяли, на котрі звертаємо особлившу увагу.

Понадто поручаємо

Австрийскі Вина

найнїжнїйші і найблагороднїйші гірскі сорти. Всякі инші роди і закраєві сорти в найбільшім виборі є на нашім богато заосмотренім складі.

Закуповуючи просто з жерел у великій скількости і числячи на великий попит, ми в силї доставити вина найлїпшого по найнизших цінах.

Макс Віксель і Син

Львів, ул. Краківска ч. 6.

1118 б 2—3

ІВАН ІҐНАТОВИЧ

у Львові ул. Сикстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Суконниці ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11

поручає

дуже успішні і незрівнані в наслідках

ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоесове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сіркове мило усмиряє сверблячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огнин, відсьвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сіркове мило з великим успіхом уживане до знищення прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сірково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґліцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекцийно-гіґієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порпаї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґліцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порпаї і сверблячку шкіри 70 сот. 209 75—84

ПІЛЬЗНЕНЬСКЕ ПИВО! ОЛОМУЦКЕ ПИВО!

з міщаньского бровару в Пільзні Марка В. В. Найлїпше в сьвіті.

з міщаньского бровару в Оломуцу незрівнаної доброти поручаємо яко диєтетичне пиво.

РІЖНІ краєві пива

в найлїпших якостях в бочівках і фляшках.

Красїчиньский портер

всюди на складі.

Безплатна достава до дому у фляшках і бочівках почавши від 25 літрів. — На провінцию висилаємо в пакках по 25 і 50 фляшок за післяплатою і кавциєю. 1118а 2—3

Макс Віксель і Син,

Ч. телефону 97.

ЛЬВІВ
ул. Краківска 14.

Ч. телефону 97.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Редаґує: Александер Бачевский. Уклад і друк на редакцию: Д-р Евген Левицкий. З друкарні Народової [Маєнних] Коперника ч. 9.

283. Львів середа 21 грудня 1905 (3 січня 1906).

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватори ч. 24. Бюро газет А. Окшивского ул. Кілінського 3; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chumavski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з ді ор. дадатком

в Австриї:		на провінциї:	
на цілий рік	32 к.		— 44 „
на пів року	16 „		— 22

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 „ 50 к

Поодиноке число коштує у Львові 10 с. на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватори. — Рукописи звертають ся лише на попереднім за вирахованєм. — Рекламациї неопечатані вільні від коштів.

Оголошеня звичайні приймають ся по 30 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубрицї „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня платять ся по 30 с. за стрічку.

Від Адміністрациї.

Просимо о вчасне відновлене передплати на I. квартал зглядно місяць січень 1906 і о вирівнане позісталих ще залеглостий.

Найблизші орґанізацийні задачі

нашого руского краевого господарского товариства „СІЛЬСКИЙ ГОСПОДАР“.

Die Landwirtschaft ist die Grundlage der gesammten Volkswirtschaft.“ — Rotzinger Volkswirtschaft.“

(Конець.)

Господарскі спілки можуть мати троякий характер: спілки для імпорту господарских артикулів, спілки для експорту господарских плодів, спілки для господарского промислу. Представляють вони звичайно три стадиї господарского розвитку. Спілки, котрі би служили відразу всім трьом цїлям, ледво дасть ся подумати; а у нас о тім ще менше може бути мови. У нас на тепер можливі спілки для імпорту господарских артикулів. Проби зі спілками другої чи третої катеґориї можна і у нас тут і там робити, як от спілка для експорту безрог і рівничого промислу в Станиславові; та се проби, котрі ходу економічного розвитку переіначити не в силї.

Наші перші спілки мають служити до того, щоби уможливити нашим селянам-господарям набуване дешевих, добрих рільничих артикулів. Але і до тих спілок неможемо ставити на разї ніяких особливших вимог. Се не будуть спілки, котрі ведуть інтерес на свій власний рахунок. Така окрема орґанізация на тепер і неможлива, і в наших нинїшних обставинах була би під кождим зглядом навіть згубна. Наші спілки можуть орґанізувати ся лише коло готової вже орґанізациї Народної Торговлї і свою задачу переводити через її орґани і через крамниці з нею злучені. З того виходить, що орґанізация сих спілок є заразом і орґанізацию спілок крамничих. Ся послїдна справа так актуальна і зріла, що єї відтягати не можна. І се народний обовязок Народної Торговлї посьвятити тій справі всеінтензивність наміру, всю енерґію труду, щоби єї найскорійше успішно перевести.

Засади, на котрих мала би оперти ся та купецко-господарска орґанізация, були би: 1) лише члени господарских спілок дістають товар по умовленій зниженій цїнї, 2) той товар побирають лише для свого ужитку і не сьміють его перепродувати, 3) переступлене тої заборони потягає за собою виключене з спілки. Народна Торговля заховує і тепер засаду зниженої цїни для крамниць; хиба лежить лише в тім, що не дїєсь без обовязуючої умови що-до скількости товарів і часу.

Предмети, котрі входили би в повисший уклад купецко-господарский, були би: знаряди і прибори господарскі. Артикули рільного запотребованя, дорожші, як машини, котрих нам на разї на складах утримувати годї, а котрі треба спроваджувати, підходили би під сей уклад лише на замовленя спілок в більшій скількости. Для штучних навозів уважав би я спеціяльним комісантом для спілок господарских, Спілку для господарства і торговлї в Перемишли.

Найголовнїйшою цїлию в сїй першій господарскій орґанізациї буде: збудити і укріпити спільний становий інтерес у наших селян-хлїборобів. Коли се осягнемо, то здобудемо вже цїле поле для всеї дальшої господарскої орґанізациї нашого селяньства, а тим самим положена би була ґранітна основа під будову нашого народного господарства.

Спілки для експорту збіжа, худоби і т. д. були би лише питанем часу. А дальше пішли би спільні млини, рівниці, ґарбарні і инше, — в тім широкім стилю всенароднім, котрий єдино становити може о переведеню цїлого плану народного господарства, о его засобі і силї. Не буде се, як вказано, спинятн нормального ходу розвитку нашої народної господарскої орґанізациї, коли тут і там будуть переводити ся явісь льокальні орґанізациї, чи то з ініциятиви поодиноких людий чи институций, як от спілки молочарскі в Стрийщинї при читальнях Просьвіти. Такі похвальні заходи се пожадане підготоване до всенародної господарскої акциї в цїлім широкім закрою.

Природними наслїдками таких орґанізацийних робіт будуть: примножуване господарского засобу і зріст продукцийної сили в економічнім зглядї, а під зглядом народно-психольоґічним нові засоби інтелїґенциї, ініциятиви, підприємчивости, енерґії. Знайдуть ся тоді певно і капітали і люди для рут зелїза, для копалень вугля, торфу, для фабрик машин господарских, для фабрик штучних навозів, та й для фабрик сїрників, сьвітла мила, шкла, прядїлень полотна, сукна, цукроварень.

А та домашна народна індустрия утворити мусїла би і домашні торговельні ринки. Наша земля така богата у відміни, під зглядом різнородности засобів, плодів землї і родів з домашних господарских культур, що вона подає найвдячнїйше поле до виміни сих продуктів, значить, до їх позбутя. Камінний материял, мінеральні поклади гір, торфу, вугля, руда залїзна, земельний віск, нафтані підгіря, — пшениця поділя, кукурудза, тютюн Покутя, — вовна полонин, надбужке прядиво, — медобори і воловодахмїль пісву, бурак чорнозему. Обмінювати ся взаїмне сими продуктами чи їх перетвором, умножувати і удешевити собі їх взаїмний ужиток, — се значило би утворити найкорисніїший, найдогідніїший, бо найблизший і свій питомий ринок. А кілько би се знову заняло рук, кілько добуло би нових вдалостий, кілько забезпечило би своїм людям хлїба і долї! І кілько би то примножувало народного господарского засобу!

Так бачимо перед собою безмежне поле до господарскої народної працї. Земля наша скриває скарби. Вони були для нас закриті тяжким непросьвітом, довгою неволею, нестямою. Їх маємо добувати суцїльним подвигом, сьвітлим розумом і горячою народною любовю.

Коли раз приймем ся за ту роботу, коли стане прибувати що-раз більше схочих і вправних рук до неї, коли розведе ся той рух і зазнаменує ся те розумне народне господарство, котрому вічних засобів доставляти буде земля, а оживляти буде правлячий дух, ґеній народу; коли окови економічної неволї спадати зачнуть з рук і душ народу: тоді нам певно ніяка ворожа сила не буде страшною; тоді, в Боже надія, та боротьба за нашу народну свободу під стягом „наша рідна земля“ буде сьвітло закінчена. Тоді наш хлїборобский український нарід стане новим могутним фактором до участи в цивілїзацийній роботї всего сьвіта, збогачуючи своєю культурою скарбницю вселюдскої культури.

о. Данило Танячкевич.

— Фонд Боєвий за загальне виборче право жде на добровільні жертви руского патріотичного загалу!

Народні віча і маніфестациї.

Віче в Раві рускій

відбуло ся дня 27 грудня. Зібрало ся народу близько три тисячі. В сали „Руского Народного Дому“ помістило ся поверх 1000, а прочий нарід заняв площу перед домом. На віче прибув з Жовкви посол д-р Король. Віче відкрив голова „Равскої Рускої Ради“ о. І. Киприян гарною промовою, в котрій взивав до борби за загальне, рівне, безпосереднє і тайне виборче право. Провідником віча вибрано о. Ем. Гриневецкого, а секретарство обняли сс. Іван Решетило і Нилъ Богдан Ломницкий. З уваги що референт Народного Комітету д-р Новаковский в Сокали мав надїхати доперва о 2½ год по полудни, а віче було заповіджене на 12 год. в полудне, то сю прогалину часу заповнив д-р Король, розказавши всї події що-до виборчої реформи, які діяли ся у львівскім соймі і державній радї, при чім зазначив, що польска шляхта найбільше противить ся справедливій виборчій реформі. Відтак надїхав д-р Новаковский і у своїм рефератї виказав несправедливість і недорічність теперішного виборного права, опертого на заступстві інтересів. Дальше вказав д-р Новаковский, щоби робучий нарід польский держав руку в руцї з робучим народом. Тепер польска шляхта цькує польского хлопа проти руского, щоби при сварнї обох більші зиски тягнути для себе. Тож о справедливу виборчу реформу повинен робучий нарід, чи руский чи польский, станути до спільної борби. Промови д-ра Короля і реферату д-ра Новаковского нарід вислухав з великим зацїкавленем. Підчас обох промов лунало „проч зі шляхтою! проч з польским ярмом!“ В дискусиї забирало голос трох вічевиків і відпоручник Народного Комітету. Відтак віче приняло одноголосно слїдуючі резолюциї: 1) Домагаємо ся загального, рівного, безпосереднього і тайного виборчого права, уважаючи се за державну і народну конечність, котрої не вільно відложити на пізнїйше. 2) Те виборче право не сьміє бути з який-небудь спосіб пофальшоване для Галичини, а всїм польским шляхтичам, що власне старають ся се право пофальшувати, кличемо: ганьба їм, проч з ними! 3) Домагаємо ся побільшеня посольских мандатів з Галичини найменше до 100. 4) Домагаємо ся розділу посольских мандатів в Галичинї межи Русинів, Поляків і Жидів відповідно до їх числа голов. 5) Висказуємо руским клюбам: в парляментї на руки пана Юл. Романчука, у львівскім соймі на руки д-ра Олесницкого повне признане за їх стараню оборону прав руского народу. 6) Висказуємо п. Павлови Сапіезї недовіре і погорду, що видер посольский мандат з V-ої курії, а лише для свого гонору, а не в добро робучого народу. Недоцїнене єму більше посовати. 7) На випадок, коли би польскі шляхтичі таки дозволили пофальшованя жаданого в I-ій резолюциї виборчого права для Галичини, заповідаємо при найблизших жнивах перевести загальний рільничий страйк на їх жнивах. 8) Взиваємо всїх Русинів, щоби без огляду на партийні пересьвідченя станули спільно рамя об рама до боротьби о справе-

7)

С. Н. Елеоньский.

Старенька церков.

(З дитинних споминів).

(*Конець*).

І так одинацять довгих, могучих ударів, з незвою двох хвиль межи кождим... Так дзвонять тілько тогди, коли помре сьвященик... Всї ждали, причаївши віддих, послїдного удару. Минуло пять хвиль після одинацятого, а удару не було. Ті пять хвиль видались нам, на земли, цїлою вічностию. Видко було, що Єремич відкладав послїдний удар, послїдню мінуту... Хто знає, чи дожиє старий дзвонар до нової дзвіницї... І я в напруженим слухом вижидав послїдного удару, но замість него, почув голос:

— Ну, беріть всї... кілько вас тут... замотув... Всї разом що сили... Все одно, не бути єму найбільшому при Карпові... скаже сплати другий в триста пудів... Розгойдай серце... Раз... два.. три... чотири... Ну!... І був удар!... Щось безголосове, страшно — сумне завеніло в старій міди і обірвалось з плачем...

Коли спустили дзвін на землю, був він вищерблений в тім місци, де був послїдний, дванацятий удар старого дзвонара.

— Прощай, прощай батюшка, віковий наш благовістнику! уже прямо ревіла товпа, прощаючись з дзвоном і падаючи перед ним на колїна... А робітники підіймались по шнурах наверх — здіймати хрести... І заступали топорі, заскрипіло зелїзо, голоснїйше закричали пугачі. Перелякані голуби і галки кружили в округ церкви били крилами о стїни... копула була мов облїплена темними точками, се стревожений рій пчіл загніздившийся в копулї, гудів, но за тріскотом дощок гудіня того не було чути зовсїм.

— Що-ж, православні, помагайте! — звернув ся Карпов до парохіян. Но люде не рухались з місця.

— Ведро горівки ставлю охотникам... Ну, хто охочий?

Но всї відвернули ся. Нї у кого не підіймались руки на церков, збудовану прадїдами, всї, навіть ті, що вибрали Карпова церковним старостою, чогось засоромились і стояли понурі, пригноблені внутренним голосом кляна. Знищеня церкви довершили чужосторонні робітники.

— Не хочете? — звернув ся до народу Карпов. — Ну, ваше дїло. Самі зробимо.. Хлопцї, — кричав він до робітників: — глядїть, щоби до вечера розібрати до самої землї. Два ведра горівки...

І робота кипіла, як в часї пожежі. Відривані дошки летїли з гори, як тріски, порох і порохно з бельків спадали на землю. Часами спадали з гори голі, посивілі голубята і молоді галки. Старі галки старались вхопити їх в лету, но разом з ними і самі падали на землю, бючи крилами. Церков з кождою хвилею убувала. От, копула упала, нема вже і бані і стовпів; сухе порохно і голубяні гнїзда сипались на землю, а підхоплені вітром, уносились разом з пухом і пірєм птиць. Мій дїдо сидїв через цїл й той час в ставі якоїсь задеревілости і зітхав глубоким стоном, повтаряючи що хвиля: „Господи помилуй! Господи помилуй!“ немов з кождим падаючим бельком рвали зелїзними клїщами его власне старече, немічне тїло.. Но нагло він випрямив ся і крикнув:

— Стійте! Ведіть мене в церков... в вівтар... Там грамота... Печать воскова...

Робітники здержались на хвилину, і дїдо, держачись моєї руки, ввійшов до церкви.

Голі стїни немило вражали очі своєю порожнечею і тими білими смугами, що лишились на тих місцях, де висїли ікони, і по мім тїлї пробігла дрож, менї здавалось, що з мене зняли сорочку і я став нагим. Дїдусь станув коло того місця, де стояв жертівник. Тут під вікном була скринка, заклеєна жовтим, товстим платком. Дїдусь здїйняв платок і виняв зі скринки пачку старих, пожовклих паперів.

— Сховай се, Николинька... Тут все — і воскова печать і проче... Гріхи мої поневольні — всї приказы поміщачої контори дотично нещасних Сихачтиїв, горем прибитих Март, помордованих Іванів і Матрон... Зберіг я се тут, щоби всегда помянути їх за проповидию і Бога молити за свої і чужі гріхи перед Єго сьвятим престолом... Господи, прости нас грішних!... І ще раз поцїлував мій дїдусь зелїзну решітку вікна і поклонив ся тому місцеви, де був престол, тепер розібраний руками о. Андронїка. Ми вийшли з церкви і пішли до дому. З вікна дїдусевої хати слїдив я, як зникала наша церков, як горизонт постепенно відкривав ся, а над вечером я міг без перешкоди дивитись на гарний двір Спірідона Семенїча, заслонений дотепер старенькою церквою.

Другого дня рано я сумно глядїв на церковну площу. Купи бельків і цегол немов висше виросли за ніч, а на місци, де була старенька церков, стояла маленька тимчасова каплička. На камени в тій капличцї стояла старинна, різьблена з дерева, невеличка статуя Христа в терновім вінци з каплями крови на чолї. Ту статую в багрянцї, обвішену хрестиками і старинними сьвятецкими медалями, дуже поважали наші куракиньскі бабусї, коли она стояла в церкви за шклом, в темнім углї церкви. Они часто ставили сьвічки „страждущому Христу“ і тепер прийшли сюди зі сьвіжо витканим сукном, показали єго у стіни Спасителя в жертву на построєне нової церкви, і сумно схрестили руки перед скорбним лицем Христа. В капличцї з боку на стїнї була вже прибита зелїзна скарбона з церковною печаткою; в ню і я кинув свою копієчку.

І, кинувши грошик з часів Катарини, закрив я очі від сумного чувства, і менї живо представила ся старенька церков у всїх своїх арисах в низу до гори, у всїх подробицях, з високою банею, із зломаною ринвою, з її безчисленними суками-очима, і менї стало весело, і часто закривав очі, і менї здавалось, що старенька церков цїлком не розібрана, она цїла, жиє, красує ся, манить до себе... А дїдусь запримітивши, як я закриваю очі, спитав мене:

— Ти плачеш, Николинька? Що-ж, жаль?

— Жаль, дїдусю... Дуже жаль! — кинув ся я єму на груди і гірко плакав, а сльози так і лились з очей.

— Плач, дитино, плач!... Се сльози не запрасні...

Богато літ минуло з того часу... Волею судьби, грамота з восковою печатю о першій Куракиньскій церкві і приказы поміщачої контори на вінчане парібків з дївками переховують ся у мене, в дорогій мому серцю дїдусевій шкатулї... Коли огорне мене сум і туга, тогдї виймаю я в дїдусевої шкатули грамоту царинї і приказы поміщачої контори, гляджу на старинну воскову печать, на підпис бурмістра Прахова, згадую незабутого мого дїдуся, закриваю очі як в дитинних лїтах, і передімною, немов жива виступає незабута, старенька церков... І менї стає легче на серци і я повторяю в духу:

— Треба жити... а, може бути, навіть і можна жити...

З російского перекладав *Іван Радецкий.*

ПЕРША РУСКА фабрика і шукорня в Галичинї ВАСИЛЯ ВТИНЬСКОГО у Львові ул. Ватория ч. 10 і філїя ул. Жовківска ч. 61.

Приймає всякі замовленя сьвяточні місцеві і заміщені на вильї тїста і пукри.

1127 3—3

Книгарня Наукового тов. ім. Шевченка у Львові, ул. Театральна ч. 8, I

поручає на сьвяточні дарунки:

1115 5—6

ЯРОШЕНКО, історична повість Осипа Маковея в гарній оправі	К 3·60
МОЙСЕЙ, поема Івана Франка „ „ „ „ „ „	„ 2·20
ІСТОРИЯ УКРАЇНИ РУСИ Михайла Грушевського том I. II. і III. в другім виданю в анґл. опр.	„ 30·—
АКОРДИ, вибольгія української лїрики по К 7·50, 8, 9 і	„ 10·—
НА ВІЧНУ ПАМЯТЬ Котляревському літературний збірник	„ 12·—
ПИСАНЯ Осипа Юрія Федьковича том I. II. і III. в гарній оправі	„ 15·40

дане виборче право! 9) Взиваємо польский і жидівский робучий нарід, щоби гуртом з руским народом взяли ся до боротьби о загальне, рівне, безпосередне і тайне виборче право.

Відтак нарід вирушив з „Руского Народного Дому“ походом через місто до староства при сьпіві: „Ще не умерла“, „Не пора“, „Який то вітер“ і „Шалійте“. Похід випереджали виписані на таблицях гасла: „жадаємо з. р. б. т. виборчого права! Проч з панованем шляхти! Рівне право для всіх“. Гасла були виписані по руски і жидівски (Равскі Поляки не розуміють, о що розходить ся!). Перед старостом нарід заняг усю дорогу; президиї удала ся до старости, щоби єму закомунікувати о рішених на вічу резолюциях. О сих донесено також міністрови Ґавчови. Від староства вернув народний похід до ринку, де д-р Новаковский з підвисшеня вагрів нарід до взвятої борби о справедливе виборче право.

На конець не можемо поминути ще і сеї замітки. Наші нацаки все і всюди виступають з річами малої ваги. Ото о. Решетило з Маґери ні сіло, ні пало, застогнав, що митрополит Шептицкий хоче увести в нашу церкву григориньский календар, чим зрівняють ся рускі сьвята з польскими. З того — мовляв о. Р. — вийде для Руси більше нещастя, ніж з пофалшованого виборчого права. А вже найбільший сором, що хоч нацаки горлали і взивали всіх до згоди в борбі о справедливе виборче право, але коли вічевики зачали сьпівати „Ще не умерла“, то нацаки давай викрикувати на „Українців“ та давай всупереч сьпівати „Мир вам брати“. Як можна бути так неконсеквентним? Тут викриває ся, що нам Русинам Ляхи всюди діють кривду, що ми ними з усего обрабовані, а тут зараз сьпіває ся „Мир вам брати“, „Що-ж нам нині на заваді“, „Гаразд хатам“, наче би ми не зазнавали ні від кого кривди! Чи ви, нацаки, наберете ся вже раз якого розуму? По що-ж вам іти до борби, як вам „мир“, як вам нема ніякої „завади“, як „гаразд вашим хатам? — *Вічевик.*

Віче в Єзуполи

відбуло ся дня 24 грудня під голим небом; явилось понад 2 тисячі учасників, так місцевих як і з доокрестних сіл. Головою віча вибрано Якова Татарина. Референт д-р Зайнфельд зі Станіславова в $1\frac{1}{2}$-годинній палкій бесіді розповів зібраним популярно іст рию австрийскої конституциї і до тепер обовязуючого права виборчого, виявив велике покривджене всього робучого народу, особливож руского населеня, в дотеперішнім праві виборчім, а відтак указав на незвичайне значінє заміреної реформи виборчої для цілого руского народу і на велику вагу теперішної хвилї. На віче явились також численно латинники і Жиди, котрі ту при всяких виборах ідуть враз з ґрафом Дідушицким против Русинів. Референт пояснив їм популярно, як то до тепер дбав про них їх тато „Войтек“ і як він тепер заходить коло правительства, щоби тайного безпосередного права виборчого покривдженим робучим людям не дати або єго в користь шляхоцкої кліки сфалшувати. Послідну точку єго бесіди, в котрій загрів зібраних до спільної борби против махерств шляхоцкої кліки, на чолї котрої стоїть ґр. Войтек Дідушицкий, перервали крім Русинів також зібрані латинники і Жиди безнастанними окликами: „Проч з Войтком! Най жиє безпосередне несфалшоване право виборче!“ Потім промовляли ще п. Пошмураний і Вінтон, господар з Козини. Зібрані вічевики мимо зимна і сніжної метелиці вислухали рефератів з великим одушевленем і серед грімких оплесків приняли одноцушно поставлену референтом д-ром Зайнфельдом резолюцию, котрою домагають ся безпроволочного заведеня загального, рівного, безпосередного права виборчого, а протестують в обуренем против заход в великих панів, звернених против справедливої виборчої реформи, та жадають для всіх народів держави, в першій лінії для покривджених дотепер надмірно Русинів, безпосередного права виборчого. О ухвалах повідомлено телеґрафічно міністра президента Ґавча. З малем зазначити мушу, що двох громадян з Єзуполи просили устно, щоби з повітового комітету в Станіславові висланo референта на віче; їм сказано, що „котрийсь з нас там приїде“, однак ніхто не приїхав. Коли би так не запрошено в останній хвили д-ра Зайнфельда, то инші 2 тисячі учасників були би розійшли ся огірчені домів, не почувши нічого. — *Учасник.*

— Жертви на Боєвий фонд просить ся слати зараз на адресу: Краєвий Союз Кредитовий. Львів, Ринок ч. 10 — на книжочку ч. 3000.

Письмо з Черновець.

(*Збори і віча. — Взаїмна поміч учителів. — Концерт Бояна*).

З Черновець пишуть нам:

Громадяньский рух на Буковині збільшив ся в послідним часї у всіх напрямах. Цілий ряд політичних зборів в справі заведеня загального, безпосередного, тайного і рівного голосованя відбув ся і відбуває ся по буковиньских місточках і селах і становить успішну противвагу недавній демонстрациї волоскої „сметанки“ на улицях Чернівців. Іменно скликали були на сьв. Миколая волоскі студенти протестуюче віче против... оно відай само не знало, против чого мало протестувати, отже придумало „небезпечність прилученя Буковини до Галичини“ і „експанзию Русинів, загрожуючу історичним (?!) правам (!) буковиньских Волохів“ — і з тими сьмішними прямо домаганями Волохи гурмою тягали ся по Чернівцях до краєвого правительства і митрополичої палати, сьпіваючи волоскі пісни та галасуючи. Русини-ж сьмілим і енерґічним обстоюванем за виборчою реформою в як найбільше демократичнім дусї доказують наглядно перед цілим сьвітом, що після слів тої пісні „не чужого ми бажаєм, а свого то права!“

— На просьвітно-научній области можемо занотувати два відрадні факти послідної доби; суботнїшні перші загальні збори окружного відділу тов. „Взаїмна Поміч“ галицких і буковиньских учителів і учительок“ та основане „укр. людового університету“. Збори „Взаїмної Помочи“, які відбули ся дня 31 грудня м. р. в „Народнім Домі“ в Чернівцях при імпонуючім здвигу нашого учительства, важні не тілько тим, що становлять важну епоху в сильній орґанізациї буковиньского учительства, сеї нашої одиноної майже остої в праці над народом на провінциї, а ще і тим, що „Взаїмна Поміч“ веде акцию поруч із галицкою орґанізацию і становить немов перелом у тій дивній ексклюзивности, якою відзначають ся відносини між тими так собі близькими, а так чужими рускими країнами. — Що-ж до людового університету, то єго будуча діяльність доперва докаже єго ужиточности. Однак імена, які находимо між основателями і першими виділовими сеї наукової інституциї дають запоруку, що она розвине ся як найкрасше. Працю розділено між дві секциї, з яких одна, наукова, має старати ся о відчити, друга, технїчно о устроєнє їх і веденє ділозодства товариства. Д І комісиї вибрано проф. д-ра В. Міньковича, д-ра проф. Смаль-Стоцкого, д-ра О. Маковея і д-ра Кордубу, а до II комісиї insp. О. Поповича, проф. І. Ісповеньа, проф Т. Вриндзаня, уч. І. Карбулинского і проф. А. Клима. — Наконець і на артистичнім поли можемо похвалити ся знатним успіхом в нагоди недавного концерту „Буков. Бояна“, який доказав знаменитий розвій нашого сьпівацкого товариства і хосенний вплив заснованої при нім музичної школи, а надто познакомив нас з такою визначною сьпівацкою силою, якою є п. Фільомена Лопатиньска, наша черновецка землячка і колишня членица черновецкого хору. Згаданий концерт набрав ширшого значіня і розголосу не тілько задля величавої участи публики, але і задля надзвичайно прихильних, прямо одушевлених відзивів німецкої преси про виконані на нїм продукциї. З огляду на се, що таке заінтересоване вибагливої німецкої критики є рідкою появою в нашім артистичнім житю, позволю собі навести сї голоси: Czernowitzer Ztg. пише: При співучасти панї Фільомени Лопатиньскої в львівскої опери, устроїв „Bukowyńskyj Bojan“ концерт в великій сали „Musikverein-у“ який привіс повний доказ єго артистичних змагань. Мішані хори звелїли в позній гармонії і познакомили нас з кількома многонадійними талантами. Чудово вийшли у виконаню між иньшим хори Лисенка!“ „Спать менї не хочеть ся“ і „Ой та не люби двох“ та мусїли бути повторені. Головний успіх вечера становили продукциї п-ні Фільомени Лопатиньскої, артистки, що розпоряджає великими голосовими средствами і уміє їх уживати. Що тільки засьпівала, оперову арию, чи народну пісню, всьо було однаково чаруюче і всьо виявляло правдиву артистку. Тому були цїлковито оправдані ті бурі оплесків, які зривали ся в сали по кождій точці і витали кождий наддаток, який привітлива артистка додала понад програму. Сала була повна, а настрій возьми одушевлений. Товариство, а особливо невтомний голова і диригент п. Лев цкий мають повне право гордити ся таким успіхом.

Концерт „Буковиньского Бояна“ — пише еще ентузиастичнїйше „Bukowiner Post“ — мусимо назвати руским торжественним концертом. Не тілько тому, що руска інтелїґентна громада явила ся на нїм в повнім числї, але також задля артистичної вартости того, що запродукувано на нїм. Хори, які випровадив голова і диригент товариства п. Левицкий, були без виїмки добре вишколені і взвчені з ніжним зрозумінем для музикального вражіня і оства народної пісні. Ся послїдня домінувала в програмі. Се дуже відрадне і зовсїм зрозуміле. Се еще завсїгди бюче жерело в рускім народнім житю зумів згромадити і опрацювати такий майстер, як Лисенко і тепер се жемчуги народної поезиї. Однак блеску артистичного пира надала вечерови співучасть панї Фільомени Лопатиньскої. Ся наша землячка, яка під добу є членна при львівскій опері, є скінченою артисткою. Єї хороші богаті голосові средства, знаменита школа, примінена до змісту деклямация здобули разом великий успіх, розбурхали правдиві бурі оплесків. Тоді прийшли щораз нові наддатки, які за кождим разом доказували, якою штукаркою сьпівацкого хисту є панї Лопатиньска, якої голос понад се відзначує ся сьвіжостию і повнотою теплого тембра. Подібну правдиву апольоґію української пісни подав також „Czernowitzer Tagblatt“.

По перечитаню сих рецензий чейже шановні земляки не вважати муть пересадою, коли скажу, що послїдний концерт „Буков. Бояна“ становив pointe сезону в такім інтернаціональнім місті, як Чернівці і оживив знатно артистичні змаганя між нашою сьпіволюбною громадою.

Буковинець.

З Росиї.

Урядово доносять, що в рішаючих кругах яко найважнїйший вислїд послїдних подій в Москві, де сотаточно здавлено революцийний рух, уважають сю обставину, що військо лишило ся вірне і з переконанем здавило револьту. Вірність російских військ є традицийна і певна, а в деяких кругах сумнївали ся о тім, бо революционери порозвували дрібні факти до великого значеня. Слїдства виказали, що причини всїх військових бунтів були натури економічної, а не політичної. Військо не лиш лишило ся вірне, але має також силу і переконане до давленя бунтів. В Москві богато революционерів убито, ранено, або увязнено і Москва вже на довгий час увільнена від революцийної орґанізациї. Ся орґанізация є ще чинна в кількох точках Росиї, але в короткім часї також буде усунена. Правительство рішило ся вести чинну політику против революцийного руху, аж до кінця, бо революция здержує виконане приречених реформ.

Рівночасно з здавленем революциї в Москві, розійшлась в Петербурзї чутка, що в короткім часї Дурново обійме становище Віттого. Се значило би, що по здавленю революциї прийде реакция.

Телеґрами.

Петербург. Революция в надбалтийских провінциях скріпляє ся, бо правительство супроти Лотишів не поступає енерґічно. Чиновництво вже від давна підбурювало населене проти Німців і через те супротив повстаня Лотишів є тепер безсильне. В околици Дерпту на чолї революцийного комітету станув народний учитель. Двіста хлопів здобуло замок Шасніц; властителя увязнено. Властителї дібр утїкають до міст, в котрих є сконцентроване військо.

Одеса. До одної з більших каварень вкинено вчера чотири бомби, котрі зробили страшне знищене. Ранених 100 осіб. Еще в иншім місци міста знайдено бомбу.

Рига. В понеділок 300 робітників напало на драґонів, що чистили коні. Убито 11 драґонів, а зранено 14. Убито також одного поліцая і одного урядника. Драґони відповіли стрілами і прогнали напастників, з котрих 8 убито. Инший відділ війска окружив повстанців і зажадав видання оружа і провідників.

Катеринослав. До Севастополя прийшов полк піхоти, котрий обсадив стацию Сямбніков. Занятє сеї стациї, стациї Лозова і здавлене повстаня в Александрові, зробило велике враженє на революцийній партиї. Вислано військо, щоби обсадило стацию Нижний Дніпрів і дві инші, котрі революционери мають в своїх руках.

Бахмут. Оногди приїхали тут з доокрестних фабрик специяльним поїздом революционери і розпочали карабінову пальбу до касарні, в котрій були 3 компанії піхоти і швадрон кінноти. Військо відповіло стрільбою і розпочала ся формальна битва, котра тревала від години 3 рано до 4 пополудни. В полудне надійшла сотня козаків і ударила на повстанців. Робітників відперто. Військо здобуло стацию Горлівка, при чім погибло 300 робітників. По стороні війска убито 3 козаків, а 7 ранено. Здало ся 50 повстанців, котрих по зложеню присяги увільнено. Сконфісковано 7000 патронів, 300 ланц, богато карабінів, револьверів, динаміту і дві бомби. Вчера відійшов перший поїзд з Ростова до Харкова.

Варшава. В понеділок поліция викрила лябораторию бомб, в котрій знайдено 19 готових бомб, 13 порожних і богато динаміту. Арештовано ґрупу анархістів.

Маґдебурґ. З Петербурга доносять, що рада міністрів рішила арештованих членів революцийних комітетів по привернену спокою увільнити і по змові, не розпочинати політичних процесів.

Відень. Російскі цлові кораблї на Чорнім мори переловили пароход, що віз до Росиї 10.000 карабінів і $1\frac{1}{2}$ міліона набоїв. Инший пароход революционерів виладував 4000 карабінів, купленых женевским комітетом революцийним.

— Русини і Русинки! Памятайте на фонд боєвий за загальне виборче право!

ТЕЛЕҐРАМИ.

Рух в Альбанії.

Царгород. Донесеня дневників о ситуациї в Альбанії переборщені. Рух обмежає ся на санджаки Презрін і Іпек, а звернений проти особистого податку. Однак головною причиною були місцеві антиґонізми і інтриґи, котрих причину в послїдних часах вже усунено. Привернено комунікацию між Дяковою а Презрілом, котра була замкнена ватагою Альбанців, зложеною з 30 людей. Мимо того ґенерал Шемі-баша вирушив з Митровиці до Презрілу, щоби спокій і лад на дальше обезпечити. Ситуация цїлком не є грізна і в короткім часї прийде до цїлковитого успокоєня.

Оружє для революционерів.

Позен. Тут арештовано кільмох офіцирів під завидом, що російским купцям продавали рівне оружє, головно старе, для російских революционерів.

Фабрика бомб.

Солунь. Коло Сересу в болгарскім участку поліция викрила фабрику бомб, в котрій було 350 готових і 1200 невикінчених бомб. Знайдено також набоєм наповнену нітроґліцериною, пекольну машину, богато набоїв і карабінів Маньїхера. Болгарский участок окружено війском; арештовано богато осіб.

Сіонїзм.

Льондон. Державний підсекретар для кольоній вислав до провідника анґлійских Сіоністів Занґвіля письмо, в котрім висказує симпатию для проєкту утвореня жидівскої кольонії в східній Африці. Хоч сему проєктови стоять на перешкоді великі трудности, є надія, що він дасть ся виконати.

НОВИНКИ.

— **Виборчі брошури.** Просимо усіх наших Вп. орґанізаторів і инших народних діячів, що не одержали ще до розширюваня брошур виданих Народним Комітетом в справі виборчої реформи, щоби зголосили ся с е й ч а с по всякі в тій справі друки до Народної Канцеляриї, аби можна було вислати їх еще перед сьвятами. Друк брошур зарядженo вже в дальших 10.000 примірників.

— **Відповідь на спростоване о. Курдидика.** В ч. 273 „Діла“ опрокинув о. Курдидик закиди, починені єму з нагоди звіту пос. Гладишовского в Збаражи. Підписаний в своїй кореспонденциї анї одним словом не натякнув, щоби о. Курдидик, шість літ тому назад підчас виборів, підпирав правительственного кандидата і за ним бив поклони перед польскими дідичами та старостою, про се отже сам о. Курдидик пише від себе в своїм спростованю. Але що тоді о. Курдидик з покорним просив помочи, звернений в сторону польских дідичів, старости і инших присутних на кандидатских зборах п. Нементовского, против хлопів, зараженых социялїзмом, радикалїзмом і т. п., то нехай собі також пригадає, що тоді єму присутні рускі хлопи відповіли „обійдемось“ — богато з них ще й до нинї носить се в живій тямці. Правда, о. Курдидик кінчачи свою просьбу, поставив против „червоному социялїзмови“ своє християньско-социяльне антідотум. — Що до звіту пос. Гладишовского, то також правда що о. Курдидик перший промовляв і „клав на серце“ (власні слова о. Курдидика) Гладишовскому голосувати в парляментї за реформою виборчого права, очевидно бажаючи сам остабити сподївану критику. А підчас промов бесїдників, критикуючих діяльність п. Гладишовского, о. Курдидик в „Zwischenruf-ах рекомендував було „заслуги в Тернополи“, як мабуть заснованє бурси для охорони „жадаєских“ нащадків і т. п. О. Курдидик яко „партайман“ пос. Гладишовского не повинен вирікати ся єго оборони! Кінчачи отсю відповідь, бажаю вдоволити всім „покривдженим“ в моїй дописи. Дотримуючи „слово чести“, дане о. Заячківскому, вважаю за потрібне дати єму по докладним провіреню отсе поясненє: висказ про „шахраїв політичних“ многі з присутних зрозуміли в тім змаcві, що він був звернений на адресу нашу або близьких нам товаришів одномисленників. Що до внесеня річ мала ся так: П. Яцко Остапчук, кінчачи свої критичні виводи против пос. Гладишовского, сказав так: „Якби хто з передбесїдників поставив внесенє уділити послови вотум довіря, тоді я був би змушений поставити внесенє, аби перейти до порядку дневного над вотум довіря, позаяк одная такого внесеня нема, то ставлю своє внесенє аби уділити послови вотум недовіря. „О. Заячківский поставив своє внесенє, аби перейти до порядку денного над довірєм або недовірєм вже по внесеню п. Я. Остапчука і зовсїм не покликував ся на п. Я. Остапчука, немов то він таке внесенє ставив. Отже єго внесенє було поставлене зовсїм самостійно, о чім і президия віча твердила. На всякі дальші спростованя в тій справі не буду відповідати. — *Присутний.*

— **Пригадка для Борщівщини.** Виділ „Народного Дому“ пригадує патріотичному духовеньству, інтелїґенциї і всїм добрим людям борщівского повіта, щоби при надходячих Різдвяних сьватах не забували на будову нашого „Народного Дому“. Дім той яко осередок всеї нашої діяльности і національного житя в повіті для нас з кождого огляду доконечний і розпочата будова мусить бути в 1906 р. вивінчена. Тимчасом всї наші фонди вже вичерпані і коли через зиму нічого не призбираємо, то дальше веденє будови стрінесь з непоборимими трудностями, а наш повіт остане знов на довший час без власної хати. Для того просимо всїх, кому на сїм преважнім ділї хоть трохи залежить, збирати підчас сьвят жертви на будову „Народного Дому“ усяними способами, які де покажуть ся відповідні, а то дрібними складками, на церковни, при тарову або вісті і т. п., а щоби до складок як найширші верстви народу притягнути, уважаємо за найвідповіднїйше, в к о ж д і м с е л і в и с л а т и к о л я д н и к і в з к о л я д о ю н а ц і л ь б у д о в и, та в часї сьвят відправити на ту цїль деількa акафістів, пояснивши вперед народови велике значінє справи. Також просимо позбувати записи довжні, котрих богато

Кожда мати, що дбає о здоровє своїх дітий, не ужиє ніколи иншої мучки як лише краєвого виробу мучку ҐУРҐУЛЯ для дітий“. Порівнуючі аналїзи з виробами всїх фабрик на земній кули виказали, що мучка ҐОРҐУЛЯ у всїх складових частицях їх перевисшає і є одиноким і відживним средством. 984a 5—14

ще стоїть невикуплених і незаплачених, а всї належитости просимо відсилати на адресу д-ра Михайла Дорундяка в Борщеві. — [Прочі рускі часописи просимо о повторене сеї оповістки]. — Від виділу „Народного Дому в Борщеві: *д-р Калитовский, д-р Дорундяк, о. Балько.*

— **З львівского унїверзитету.** На зимовий піврік записало ся на львівский унїверзитет 3247 студентів, з того на теольоґічний виділ 411; на правничий 1613 звичайних і 35 надзвичайних; на лїкарский 130 звичайних [між ними 17 женщин], 16 надзвичайних [між ними 2 женщини]; на фільозофію 806 звичайних [47 женщин], 184 надзвичайних [109 женщин], госпітує 22 мужчин і 1 женщина. Що до народности записано: 2367 Поляків, 853 Русинів, 13 Нїмців, 12 инших народностий. Що-до віроісповіданя: 1601 римо-католиків, 861 греко-католиків, 767 Жидів, 15 инших віроісповідань, 8 вірмено-католиків і 3 безконфесийних. З Галичини родом є 3039 студентів, з Буковини 24, з инших країв австрийскої держави 20, з Росиї 126, з Нїмеччини 21, з инших держав 12.

— **Смерть учителя з голоду.** Як доносить Kurjer lwowski, в Стрілисках бобрецкого повіта помер дня 25 грудня м. р. народний учитель Юліян Ріхтер наслїдком голодового обезсиленя, не маючи чим відживлятись. Покійний будучи сильним характером не тїшив ся ласкою своїх властий, котрі перекидали ним з місця на місце, так що за 25 лїт учительскої служби був на 30 посадах! Вкінци зломаний недолею, довершеною в додатку родинними нещастями, між иншим довгою недугою жінки, попав в крайну нужду, з котрої визволила его смерть... Страшний се примір учительского гараздy в Галичинї під управою польских властий, яким подібних нема хиба на цїлім сьвітї.

— **Пригода на границі.** З Надбжезви, тернобжеского повіта, доносять; В ночи з 27 на 28 грудня якийсь чоловік хотів перейти з пачкарем границю за Надбжезом. Салдатска патруля, що явила ся ненадїйно, стріляла і убила пачкаря. Тодї незвісний чоловік кинув дві бомби меншого калїбру, котрі ранили кількох салдатів та коний, а сам щез в темряві. На гук вистрілів збігли ся сусїдні патрулї, що ужекнили переїзд трех наладованих возів до Конґресівки.

— **Мілїони з димом.** Звіт австрийского мінїстерства скарбу подає, що тютюновий монополь приніс в 1904 р. скарбови 227,584.831 кор., в чім є 154 мілїони чистого зиску, се є о 6 міл. більше чим в 1903 роцї. Уживане тютюну в „брусках“ упало о 4.000 метричних центнарів, з чого видно, що люльку курить що раз менше людий. Натомість консумция цигар і папіросів незвичайно зросла. Найбільше вивурено „шпортів“, бо 1,891,000.000 штук. Папіросів „драма“ продано 1.276,000.000. З циґар курено найбільше „сї джінїя“. Як зміняє ся з часом уживане ріжних виробів тютюну, показує отсе порівнане: В 1875 р. припадало річно на одну голову пересічно: 49 циґар, 2 папіроси, 114 ґрамів тютюну, 113 ґрамів табаки. По 30 лїтах в 1904 р. припадало на одну голову: 45 циґар, 140 папіросів, 943 ґрамів тютюну і 46 ґрамів табаки. Инакше: в 1875 р. припадало на одного чоловіка пересічно 5·62 корон за тютюн річно, а в 1904 роцї 8·31 корон.

— **Страйк студентів усїх духовних академий і духовних семинарий в Росиї** не скінчений і доси. Всї заходи властий тих шкіл, щоби молодїж вернула ся до науки, не довели до нїчого. Отже тепер сьвятїйший синод оголосив своє „Опреділене в справі деяких змін в устрою духовних академий“, в котрого виходить, що і духовні академії дістануть, на над сьвітских висших шкіл, автономію. В наслїдок царского указу синод, вислухавши думок запрошених двох епископів, які були ректорами дух. академий, і відпоручників професорских корпораций дух. академий, ухвалив ось-які головні основи: 1) Духовні академії підлягають синодови під опікунчим надзором місцевих владик. 2) Ректора і інспектора академий вибирає корпорация академії а затверджує синод. (Ректором має бути сьвященик з ученим степенем щонайменше маґістра богословія; коли би показала ся конечність провізоричного вибору сьвітского на ректора, то ся провізория не може тревати довше як пів року. 3) В склад академічної ради входять всї звичайні й надзвич. їхні професори і доценти, а на випадок потреби, узнаної академ. радою, брати-муть участь в засїданях ради також инші особи викладаючі в академії. 4) Рада дістає обмежене право надавати учені академічні степені і самостійне, в границях закона, рішане наукових і педаґ. питань. На основі сих точок мають ради дух. академий виробити проекти зміни нинїшного академічного статута і прислати синодови до 1-ого лютого 1906, а заким реформа переведе ся, синод постановив уже тепер, за дозволом царя, ввести висше наведені засади в дух. академії, а тим застереженем, що вибір ректорів і інспекторів академий може поки-що осущитись лише тогдї, коли особи, що нинї займають сї посади, добровільно зречуть ся їх. Виложивши все те, синод поручає епископам вівати студентів, щоби вертались до академий. — Що-до духовних семинарий синод, рівнож узнавши потребу реформи, поручає педаґоґічним зборам семинарий прислати, через епископів, свої погляди в тій справі також до 1-ого лютого 1906 р.

— **Мадярска опозиция** робить в дуже оригінальний спосіб свою опозицию. В Ужгородї (Унґварі) відбувала ся дня 29 грудня інсталяция старшого жупана Берната. На улицях міста був вже від досьвіта великий рух. Коли старший жупан під ескортою двох шкадрон гузарів і численної жандармериї їхав до комітатового дому, великі товпи народу на улицях ганьбили его. По переду товпи несено чорну хоругов, а за нею їхав віз жупія запряженний оськом, а на возї була домовина з написею: „Тут спочиває зрадник вітчини Зиґмунт Бернат“. Коли старший жупан їхав попри церков, задзвонено там дзвіном, котрим дзвонять, коли іде похорон. Перед комітатовим домом повитано жупана знову ганьблячими словами та обкидано грудками снїгу. В тій демонстрациї брали участь навіть многі дами. В сали засїдань не було ані одного члена комітатового збору, а при складаню присяги був лиш секретар старшого жупана, Бойнарович. Старший жупан іменував его зараз старшим секретарем. Тимчасом порізано на конях упряж при возї, котрим старший жупан був приїхав, і треба було довшого часу, заким він міг знову поїхати до дому. На засїданю виділу комітатового ухвалено опісля, що інсталяция старшого жупана єсть неважна та висказано подяку урядникам за їх патріотичне поведене. — Трегічно випала інсталяция старшого жупана в Дебреченї. В понедїлок вечером прибув там ново іменований старший жупан Ковач. Хотяй его прибутє не було заповіджене урядово, на двірци зібрала ся велика товпа, котра виволїкла жупана з повозу і зневажила его чинно, а відтак всадила до приготованого каравану і завезла до міста. Як лише жупан хотів злїзти з каравану, товпа била его, аж вкінци стратив сьвідомість. Наслїдком інтервенциї кількох осіб жупана знесли з каравану коло щадничої каси. Коли товпа стала виступати чимраз грізнїйше і вибивати шиби, вирушило військо. Ковач одержав кілька ран на голові, а на руках мусїли відтяти єму два пальцї. Стан его здоровля був дуже грізний, так що в ночи мусїли відвезти его до Будапешту.

— **Екзекуция мінїстра.** Маґістрат в Будапештї наказав екзекуцию меблїв і движимостий угорского мінїстра внутрішних справ Крістофія, автора проекту загального права голосованя на Угорщинї, за незаплачене громадского податку в сумі 1.028 К. Цікава річ, що мінїстер Крістофі сам не платив податків, хотяй недавно передтим видав опять дуже острий обіжник до комітатових управ з наказом візвати населене, щоби платило добровільно податки, дарма що сойм їх не ухвалив.

— **Про нового росийского мінїстра судівництва Акимова** пишуть петербурскі „Новости“: Акимов, зять повійного мінїстра просьвіти ґрафа Деланова і свояк мінїстра внутрішних справ Дурнова, є знаний з реакцийних пересьвідчень. Перед іменованем на мінїстра займав він посаду сенатора карного касацийного департаменту т. зв. правительствуючого сенату. Дотеперішний мінїстер судівництва Манухін пійшов в „отставку“ через невдоволене „тайного кабінету“ тим, що прокураторні мало відносились до т. зв. „політичних переступників“, не добачуючи в богато випадках законної основи до ваточуваня слїдств за політичні справи. Іменоване Акимова загалом уважаєсь за признаку реакцийного настрою правительства.

— **Границя людского віку** не перестає бути предметом дослїдів всяких учених. Якийсь А. Девньо в Швайцариї вібрав в обемистій книжцї все, що доси в тій справі писано, а докинув ще кілька своїх замітон, до чого має право, бо на вступі книжки каже: „Жию лїт 85, від 50 лїт єсьм дневникарем, чую ся зовсїм здоров, здібним до дальшої працї, і зовсїм не маю охоти, заким дійду до сотної річницї, пращати ся з тим сьвітом“. Далї розпочинає свою працю питанем, котрий рік можна уважати остаточною границею людского віку, і відповідає на него поглядами ріжних учених і фактичними примірами з метрик і хронік. Голосний свого часу д-р Гуфеляид, котрий перший вібрав усї дані що-до довговічности і уложив їх в одну систему, прийшов до пересьвідченя, що остаточною границею людского житя є 200 лїт. Доказує він, що сучі сьвірята можуть жити вісїм разів так довгий протяг часу, як припадає на їх зріст і розвиток. То правило відносить ся також до чоловіка. Повник чоловік росте — як каже Гуфеляид — підчас перших 25 лїт свого житя, отже повинен жити 200 лїт. Що правда, нїхто ще доси не похвалив ся таким поважним віком, однак коли приймемо й инші дати, приміром 20 лїт розвитку і пять разів тілько на довготу житя, то дійдемо до висновку, що сто лїт є нормальний час побуту пересїчного чоловіка на тій земли. Чомуж так мало людий доходить до того віку, а ще менше его переходить? На то знов відповідає оден з найзнаменитших учених, проф. Мечников: „Переважна часть людий умирає смертю неприродною, отже головно наслїдком отроєня орґанїзму невідповідним відживлюванем“. Розумоване Мечникова дуже просте: Коли є люди, що дожили більше, як сотного року житя — а таких є більше, як нам здає ся — то значить, що границя людского житя сягає до того часу і що чоловік годен дожити так пізного віку; коли ж люди переважно вчаснїйше умирають, то дїє ся се тому, що або приносять вже із собою на сьвіт зародок отруї, котра передчасно підтинає їх житє, або тота отруя витворює ся у них підчас житя. Що то за отруя і як перед нею боронити ся? — Над тим застановляли ся нераз ріжні люди, а й винї то питане займає учених природників, а головно хемікiв. Не тратять кони надії, що колись та тайна буде видерта природі, а тодї кождий буде міг дожити сто лїт житя, о скілько єму не внудять ся кести заєдно борбу з отруями, чи там бактериями, що заєдно чатують на людске житє і видирають его передчасно.

— **Дрібні вісти.** З Кракова доносять, що в касарни одного з полків поза Краковом украли невислїджені доси виновники з полкової каси 11.000 К.

Мінїстерство внутрішних справ зарядило утворене в Чернівцях дирекциї військової поліциї від нового року. Директором черновецкої поліциї іменований сучавский староста Конст. Таранґуль.

Місто Відень числить тепер 1.918.000 мешканців.

Міста Броди, Самбір, Теребовля і Кути завели в новим роком численє часу після середно-европейского годинника.

Збори і засїданя.

Народні віча в справі виборчої реформи відбудуть ся: в Хишевичах рудецкого повіту дня 8 с. м.; в Колодрубах рудецкого повіту дня 13 с. м. [в обох місцевостях о 1 год. по полудни]; в Вибранівцї бобрецкого повіта в середу 10 с. м. о 12 год. в полудне; в Солотвинї богородчанского повіта в середу с. м. о год. 1 з полудня (в домі Герша Тарбмана); дальше в самбірскім повітї в отсих місцевостях: в Чуквї, Блажові, Волї Блажівскій, Зворі, Сприни, Манастирци, Ольшаницу і Лопушнї — всюди ві второк дня 9 с. м. о год. 12 в полудне, в Лужавици о год. 2 і в Черхаві о год. 5 по полудни. — На Буковинї відбудуть ся народні віча дня 7 с. м. в Конятинї, а 9 с. м. в Шипинцях і Яблоници.

Урядові вісти:

— **З перемиской епархії.** Володимир Ясеницкий, парох в Радиничах, іменований завідателем мостиского деканата на місце увільненого на власну просьбу дотеперішного декана о. Михайла Ольшаньского, пароха в Стерваві, що дістав титул вислуженого деканата і тит. радника епис. консисториї. — Володимир Дуркот, парох в Мисловій, іменований орд. шкільним комісарем для шкіл дукляньского деканату на місце увільненого на власну просьбу о. Фіюмена Кисільовского. — Киприян Ясеницкий, парох в Баннгородї, іменований завідателем баннгородского деканата. — Презенту на парохію Войткова дістав Антін Менциньский. — Канонічну інституцию на парохію Одрехова дістав Петро Ясеницкий. — Завідательства дістали: Мирослав Устияновский в Смереку. Іван Ковальчин в Скороднім. — Управляючим сотрудником в Тиличи установлений Мирон Лисяк, тамошний сотрудник. — Увільнене від іспиту конкурсового дістав Олимп Поляньский парох в Ґорівцях. — Відзнаки крилошаньскі дістав Михайло Жарский парох в Стронятинї. — Високе правительство продовжило дотацию з релїґійного фонду на дальший оден рік для сотрудників: в Торках декзнату сокальского, в Тиличи, Хащові; Жужели, Реклинци і Дахнові.

З товариств.

Чи одинока „Руска ремісничa і промислова Бурса у Львові“ задля недоборів мусить знидїти? Таке питане ставлять собі від часу до часу члени виділу тої Бурси, бачучи, що узбираний перед утворенем інституциї гріш зменшає ся з кождим роком о цїлу тисячку корон. Жертволюбивість одиниць з інтелїґенциї, головно з сьвященьства на цїли Бурси росте вправдї з кождим роком, однак зріст єї не стоїть в жаднім відношеню до великих і вічно побільшаючих ся видатків інституциї, коли ж возьмемо на увагу, що для Русинів настали саме часи, що власними силами і власними жертвами ідемгати мусять нараз сотки дуже важних інституций а надто, що мілїони темних мас нашого народу не є на тілько осьвідомлені, щоби в народнім інтересї скинулись всї по кілька сотиків на кожду цїль — то не дивниця, що наші бурси, приватні школи, захоронки, чотальні і инші просьвітні та гуманїтарні інституциї не домагають. В виказах жертв на ріжні народні цїли фіґурують майже все ті самі люди, незасібна руска інтелїґенция; з того виходить, що видатки всїх народних інституций через темноту трех мілїонів наших менших братів покривати мусять кількасот одиниць. Поневе видатки на такі інституциї зростати будуть в скорім темпі, а горстка інтелїґенциї своєю і так вже надзвичайною жертволюбивостию нїяк не вспіє їх покрити, уважаємо за конечне, весь наш народ осьвідомити чим скорше о великих потребах інстатуций, сповняючих важну функцию в его економічнім і культурнім движеню і відкликатись до него, щоби взяв на себе часть сего патриотичного податку, а тодї справа народного відродженя піде скорійшим ходом. Велика справа реформи виборчої, в якій скликуєсь сотки віч, не повинна цїлком перешкаджати, щоби на сих вічах не обговорювано бодай побіжно цїлий і потреб наших просьвітних і едукацийних інституций і щоби не взивати мілїони наших менших братів до складаня котрайби невеличких жертв на їх удержане. Арангери віч повинні конечно взяти се на увагу, а зробить свому народови подвійну прислугу.

Вертаючи до заголовка нашої нотатки, подаємо до відома Хвальним Комітетам і Брацтвам церковним, що земляк наш п. Федір Оліярник у Львові, ул. Театральна ч. 20, видячи, як тяжко беремось з недоборами, постановив жертвувати по замкненю своїх книг 10% доходів від завуплених приборів через Комітети і Брацтва на річ нашої Бурси. Хто застановляв ся коли над великою задачею нашої Бурси, хто зрозумів, що упосліджене нашого народу лежить власне в тім, що не маємо своїх станів робітничих і промислових, в наслїдок чого так мужицтво як і інтелїґенция мусить віддавати всї роботи переважно в руки нациї нам ворожій, хто роздумував над тим, що ремісники і промисловцї становлять нинї головний контингент населеня в містах і місточках, а що нинїшні представителї ремесла і промислу належать переважно до чужої нациї, проте і чужий характер тих в вампанії політичній рішаючих осень — той з радостию і надією на лїпше прийме до відомости заяву нашого жертволюбивого земляка п. Федора Оліярника; щоби однак та заява не осталась лише заявою, повідомляємо о ній всї наші церковні комітети і брацтва і просимо, щоби свої церковні запотребовани полагоджували у нашого земляка. З натиском додаємо, що жертви, які рішив ся понести п. Федір Оліярник для нашої Бурси, безусловно не вплинають на підвисшене цїн. Зі сторони Виділу Бурси заявляємо, що доходи, які прийдуть згаданої торговлї, призначуємо на закупно власної хати, бо рікрічно платимо чим раз більші чинші за хату і рікрічно стрічаємо ся з чим раз більшими трудностями в вишуканю відповідного льокалю, з причини що такій інституциї як Бурса, ще до того руска, властителї наменець не хотять хати винаймити, а єсли вже винаймають, то за дуже високим чиншом.

Нехайже наша суспільність нашого голосу не віґнорує з своєю жертволюбивостию доваже, що Бурса наша не сьміє знидїти, крім того нехай церковні Комітети і Брацтва з своїми запотребованями звертають ся до нашого земляка п. Федора Оліярника у Львові, ул. Театральна ч. 20. Хто дістав справоздане Бурси за рік 1904 а не вислав еще датку, нехай тепер при сьвятах, коли весь сьвіт радуєсь, відшукає его та залученим чеком нехай пришле дещо для наших бідних а жадних науки дїтей, хто засїдає в Виділї якої ради повітової або якої інституциї кредитової нехай також памятає за нашу одинову на цїлу Галичину і Буковину руску ремісничу і промислову Бурсу у Львові, Ринок ч. 10, та нехай учинє своїх впливів, щоби нашій Бурсї признано яку-таку субвенцию. Ми висилали подани о субвенцию до всї виділів рад повітових східної части краю, та на жаль лиш кілька з них наші петициї узгляднили. Всї рускі часописи просимо о ласкаве повторене сеї відозви. — *Від Виділу „Рускої ремісничої і промислової Бурси у Львові“*, Ринок ч. 10.

Календар: Нинї: Юліяни (лат.: Ґеновефи); завтра: Тата (лат.: Анастазиї); позавтра: 10 муч. в Кратї (лат.: Емілїї).

Репертуар руского театру (тепер в *Перемишли* в салї „Народного Дому): В четвер 4 с. м. „Ой не ходи Грицю та на вечерницї“, драматична оперета в 5 діях М. Старицкого. — В Недїлю 7 с. м. виступ п. М. Заньковецкої „Суєта“, комедия в 4 діях Карпенка-Карого. — В понедїлок 8 с. м. „Продана Наречена“, опера в 3 діях муз. Сметаля. — Ві второк 9 с. м. виступ п. М. Заньковецкої „Батькова Кавка“, драма в 5 діях Карпенка-Карого. — В четвер 11 с. м. „Запорожець за Дунаєм“, опера в 3 діях Гулака Артемовского. — Абонамент на шість вистав перворядний 15 кор. Абонамент на шість вистав другорядний 10 кор.

Репертуар міского театру у Львові: Нинї (середа) „Chopin“ опера Орфея, в четвер „Betlejem“, в пятницю „Продана наречена“.

В Colosseum від 1 до 15 січня сензацийна програма. Виступ сьпіваки сьвітової слави Аналії де Лагреи о незвичайно високих тонах. Кромі того кільканайцять инших артистичних атракций.

Надіслане.

Специяліст в дїточих недугах

Д-р В. Ґукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Гродзїцких ч. 4 I. п.

Д-р М. Дорундяк

адвокат в Борщеві,

глядає концепіента від 1 лютого 1906.

1119 2—6

Конечний і Син

Зотики і Механїки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на пляцтацких площі Галицкої поручають

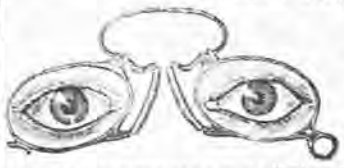

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Найбільша подільска пасїка!

Найчистїйший, найлїпший і найдешевший мід патока, десеровий, курацийний, 5-літрова пушка 5 К 80 сот. оплатно. Знамениті питні і овочеві меди домашного виробу, відзначені в 1905 р. чотирма медалями. Розсилає *Евген Білиньский в Збаражи.* 110 6—?

Що є МАЛЯҐОН?

1126 4—7

Знаменитий мід десеровий курацийний по 6 К, найлїпший „Raritas“ медоборів по 6 К 60 сот. за 5 клґ. франко. Мід в пляшках по 2 К а 1 клґ. За бляшанки звертаю 60 сотиків. **На будову театру** від руского замовленя даю 20 сот. **КОРЕНЕВИЧ** ем. учитель Іванчани. 1009 18-50

ОГОЛОШЕНЄ.

З „Труда“. Беручи під розвагу ту обставину, що англійский крій входить що раз більше в моду і яко гарний довго задержить ся, ми рішили відкрити специяльний курс для сего крою для пп. кравчинь і дамских кравців, запрошуваючи до веденя сего курсу спеціяліста до сего крою, котрий довгі літа працював в первородних заграничних фірмах. Наука відбуде ся в 12 лекциях, а розпічне ся 15 січня; вписи приймає ся вже тепер в канцеляриї дирекциї у Львові, Ринок ч. 39. Оплата 60 кор. за цілий курс і 4 кор. вписового. 1111 3—3

Дирекция.

Трійці

восковї по 2·50 кор. і 3·50 кор.
стеаринові по 1·50 кор. поручає:

„Народна Торговля“ у Львові.

1123 2—2

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведенє

у Львові ул. Балова ч. 29. 356

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелий, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипломів і т. ц. по умірених цінах.

ПОПОВА

найлїпший чай на сьвіті.

Звертаєсь увагу на російскі цлові бандаролї оригінального опакованя і охоронну марку К & С.

ТОРБАН

Число:	МУЗИЧНА БІБЛІОТЕКА	Цїна:
1.	Ярославенко: Дубонос, вальц на фортепян	К. 1·50
2.	Ярославенко: Співник для народ. шкіл, Часть I	К. —·50
3.	Лопатинська: Не жартуй, мазурка на фортепян	К. —·70
4.	Нарбутовський: Що не виграла Україна, гимн на форт.	К. 1·—
5.	Січинська: Пісні на [illegible] гос. в фор. 1) Стоїть гора	К. —·70
6.	Лопатинська: Українські танцї I, на фортепян	К. 1·20
7.	Ярославенко: Співник для народ. шкіл, Часть II.	К. —·50
8.	Фендалович: З віз Розвіти, колоновка на фортепян	К. 1·—

Дальші числа друкують ся і появляють ся неавбром

На провінцию висилає ся з попереднім надісланєм належитости

Українська Накладня

Львів, ул. Ярославська ч. 8. 1126

Поодинокі числа „Торбана“ дістати можна також в книгарнях.

Казочно дешево купує ся добру порцеляну, скло, хіньске срібло, тульскі самовари і т. п.

може в загально знаєвій з делікатности і доброти

ТОРГОВЛЇ

АРТУРА БАРТОША

Львів, площа Марийска ч. 7

10 8 (рог ул. Коперника) 5—

Також на місячні сплати. Поручаю також велику вивозичальню порцеляни, скла, столового срібла і т. п.

Осторога!

Унаслїдок наслїдуєнь машин до шитя, виробляних на спосіб одної з наших найпопулярнїйших систем, з нерозумних конкурентних фірмами [illegible] Зінґера [illegible] ж улицеві Зінґера [illegible] що її вироби не є оригінальні Зінґера машини до шитя і що не походять з нашої фабрики.

[illegible] наші машини [illegible] Зінґера [illegible] в наших складах. [illegible] добру машину до шитя, [illegible] переконати ся докладно, чи вони [illegible] в нашої фірми і не вдоволяли ся [illegible]

[illegible] також особливу увагу на охорону [illegible] для обламучення купуючих.

ЗІНҐЕР і С-КА, акцийне товариство машин до шитя
Львів, ул. Сикстуска ч. 6.

Філії: [illegible] ул. [illegible] 1; [illegible] ул. [illegible]; Перемишль: Ринок [illegible]; [illegible] ул. Собіского 7; Коломия: Народна Дім; Чернівці: Ринок — [illegible] Буковина; Чернігів, ул. Павлова [illegible] ул. Франца Йосифа. 1102 2—3

Найкрасшим дарунком на Різдво і Новий Рік

єсть

Ілюстрований Календар тов. „Просьвіта“
на рік 1906.

Дістати можна в товаристві „Просьвіта“ у Львові, Ринок ч. 10 і у всіх книгарнях.

Охоронна марка: ЯКОР.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

заміст

PAIN-EXPELLER

признаний загально за найлїпший, усмирюючі біль средство по цїні 80 с., 1 К 40 сот. і 2 К можна дістати по всіх аптиках.

При закупні того улюбленого домового средства треба уважати на оригінальні фляшочки в пудельках з охоронною маркою „Якор“, і назвою Ріхтера, бо тоді лише дістане ся оригінальний лїк. 30 29—20

АПТИКА РІХТЕРА

„під золотим львом“ в Празї, I. улиця Сметана 5. Висилка щоденна.

Помічник оборотний і добрий експедиент найде місце в корінній торговли Івана Бориса в Перемишли. 904 18—?

Перший руский склад машин до шитя.

Незрівнаної добротности

машини до шитя і гафту Зінґера.

Цїнї від 37 до 45 зр.
Ручні від 35 до 68 зр.
Обручні [illegible] від 17 до 22 зр.
Обручні [illegible] 45 до 58 зр. [illegible] рубель.

Всї. Оригінальних і нк. Уряд [illegible] раз, як [illegible] і [illegible] на [illegible] [illegible]

Учітеся [illegible]. Готівкою о 10% дешевше. Науки шиття і кроєнє безплатно. Цїнник на жадане даром. 58

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

[illegible]

Іван Пацаун

Львів. Пасаж Міколяша.

ТОРГОВЛЯ

Івана Бориса

в ПЕРЕМИШЛИ

поручає

Заяцї по 3 К.
Сернину на части.
Убране на деревце з цукорків медівників і тісточок по К 2·20, 4·50 і 5·50.
Сьвічки на деревце, церковні і столові по найниз. цїнах.
Вина столові, курацийні і десерові.
Товари полудневі найлїпшої якости.
При почтових висилках опакованя не числю і відсилаю відворотною почтою,

---

Прошу читати!

В тих днях вийде з під друкерскої праси IV річник

„Календарика фінансового“
на рік 1906

з незвичайно богатим змістом, особливо в банкових і фінансових справах. Дістати его може кожний за надісланєм адреси переписним листом.

ВАНКОВИЙ ДІМ

Рогатин і Улям

Львів, ул. Сикстуска 8.

1056 10—10

Робітню знарядів церковних

другу руску в Галичині поручає

Василь Дуткевич

бронзівник в Перемишли.

Приймає чаші до золочена, дароносиці, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золоченє і срібленє відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, пїхтарів, павуків.

ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, бронзівник

Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 595 67—90

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

МИХАИЛА БИЧИШИНА

Львів, ул. Замарстинівска ч. 21 а.

Заложена в роцї 1896, приймає всїлякі направи повозів і виконує замовленя на нові повози по приступних цїнах з ґарантиєю за добрий виріб, понадто має їх на складї, а крім того пізкриті фаетони і легонькі візки. Старі повози бере в коміс, або замінює за нові за евентуальною доплатою. 881 6—10

СЬВЯТА! ПОЗІР!

Хороших карток сьвяточних забуває в „Сокільскім Базарі“ Львів, ул. Руска ч. 1, запрошує для старших і молодших та купує ся лише в „Сокільскім Базарі“.

Великий вибір вишиваних кравецких 3—4 К, сорочок, передів, ручників гуцульских, скатерів, запасок, вишиваних настільників, торбинок і пр. Ґердани по 2—5 К, жіноцї від 4—8 К, дївоцькі сиво-жовті по 2 К. Студентскі шапки зі сиво-жовтим дном 240 К. Кепи-рожки і шапочки 13 К. Вироби з дерева, тарелї різблені, ласоньки, гуцульські топірцї і т. п. Вироби з глини. Тарелї на стіну і тісто з народною орнаментикою і з портретами поетів, фляшочки, вазони, попельнички, пушки і т. п. Образи кравецкі і портрети Шевченка, Крушельницкої, історичні в різних цїнах. Спомини, шпильки, брошки, мешонки, паперосницї сплавки на мід або нікель з гербом Руси.

На сьвята купуйте лиш в „Сокільскім Базарі“ у Львові ул. Руска ч. 1. 1049 9—10

Що року горять хлопскі міліони неасекуровані!

„ДНІСТЕР“

Товариство взаїмних обезпечень у Львові (ринок 10) одиноке руске Товариство асекурацийне обезпечає будинки, движимости збіже і пашу на случай пожежи. По пожарі виплачує „Дністер“ зараз відшкодованя; оцїнку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 лїт виплатив „Дністер“ відшкодовань в сумі 5 міліонів 340 тисяч корон.

Фонди „Дністра“ виносять (з кінцем р. 1904) суму 1,183.874 кор. і уміщені суть в цїнних паперах.

В „Дністрі“ єсть обезпечених більше як 300.000 буданків. На покрите хат черепом дістають члени „Дністра“ позичку в Товаристві кредитовім „Дністер“.

Полїси „Дністра“ приймають ся при всїляких позичках в Банку краєвім, касах ощадности і касах спротиньских.

Чистий зиск по скінченім роцї звертає ся членам, в лїтах 1901—1904 звернув „Дністер“ членам 284.857 кор., (за лїта 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премії).

Аґенциї „Дністра“ находять ся в всїх містах, і більших селах і треба подавати обезпечене через аґентів, господарі письменні повинні старати ся о [illegible] „Дністра“ в таких сторонах, де нині аґенти „Дністра“ не роблять. Аґенти „Дністра“ заробили вже *провізиї 662.807 корон.*

На житє обезпечайте ся тілько через „Дністер“ в Товаристві краківскім; свою провізию від сих обезпечень дає „Дністер“ *на рускі добродійні цїли.* 34 24—26

„Дністер“ припоручили Преосв. Епископ. Ординарияти.

(Стережіть ся оних і асекуруйте ся в „Дністрі“!)

(Асекуруйте ваше здоровлє, ваше житє тілько в „Дністрі“!)

Вступайте в члени

Руского Товариства педаґоґічного!

Подібні товариства в культурнїйших краях числять десятки тисяч членів і удержують сотки шкіл. Наше товариство з великим трудом удержує лиш дві школи: женьску виділову ім. Шевченка і женьску семінарию учительску! Тож вступайте в члени товариства і приєднуйте для него нових членів зі всїх верств суспільности. Приспайте вкладки (річна 1 К, вписове 1 К).

Купуйте книжочки видані товариством!

Маємо новий маґазин книжок а друкарня ще не заплачена і через се не можемо друкувати нових книжок.

Книжочки наші є відповідні для менших і старших дїтий, для молодїжи і для читалень. Поміж тими книжочками є богато ілюстрованих. Хто бере за готівку, дістане 15%—30% опусту залежно від рода книжок і квоти, на яку замовлено.

Предплачуйте: *„УЧИТЕЛЯ“*, одиноку руску часопись педаґоґічно-наукову, *„ДЗВІНОК“*, ілюстровану часопись для дїтий. Передплата виносить за „Учителя“ і за „Дзвінок“ по 6 К річно, для членів по 4 К річно.

В послїдних часах видано товариство „В ДЖУНҐЛЯХ“ (Цїна 1 К, оправно 1 К 30 с.) „ПОДОРОЖ СЬВ. МИКОЛАЯ“ (20 с.). Обі книжочки надають ся дуже добре для молодїжи і для читалень. 1064 8—?

Власного виробу

ЛЯМПИ на ВІЧНЕ СЬВІТЛО

з хіньского срібла і бронзу в огни золоченого по припису епископскої станиславівскої консисториї продає по найнизших цїнах

звісна руска торговля, сполучена з бронзівничою рукодїльнею

Петра Дуткевича

в Станиславові

улиця Бельведерска ч. 5.

Лямпи продає по цїнї 32, 40 50, 62, 70, 80, 90, 100, 110, 120 корон за штуку.

Патентовані лямпи „Guillon“ сьвітять ся 14 день. 863 17—21

У всїх дневниках оголошувані моравскими фірмами **стїнні дивани** з шенїлї, близько 100 цмт. широкі а 200 цмт. довгі в ріжних десенях або з фіґурами по 2 зр. 50 кр., **можна дістати у нас по 1 зр. 95 кр.** Преріжні сальонові дивани 3 метри довгі а 2 метри широкі по 6·50 зр. і висше. Портієри пара 1·20, 1·50 зр. і висше. Корсункові фіранки метр по 18 кр. і висше. Хідники метр 18, 25 кр. і висше. Зимові хустки по 2·50, 3 зр. Кльстові ганьки по 1·25 і 1·80 зр., а підшиті фляненею по 3 зр. Одяги для хлопчиків по 4 зр. і висше. Білі сорочки з фалдованими передами по 1·30 зр. з кольорованими передами по 1·40 зр.; кольорові сорочки з шовковими передами по 1·40 зр. Найлучші новірки по 14 кр., преріжні краватки, новірки (боа) футряні по 3·25 зр. — і т. д. і т. д. Висилаєсь на провінцию відворотною почтою, а за невідповідне звертає ся гроші. — При більших замовленях даємо також кредит а на жадане висилаємо цїнник. 1130

Перший Краєвий Дім-товаровий і експортовий у Львові
ул. Третього Мая ч. 15.

Парова фабрика цукрів і медівників

БРАНДШТЕДТЕР і СПІЛКА у ЛЬВОВІ

СКЛАДИ:

пл. Ґолуховских ч. 5 (рог ул. Казимирівскої), Ринок ч. 30 (біля Бачевского)

поручає

на сьвята і ялинку

свої вироби знані у Львові від 20 лїт. Богатий вибір, цїни постійні і дуже умірковані, а товар здоровий. Виключно нашим відбирателям продаємо

кришталевий цукор

787 одинокий до чаю по 64 сот. за 1 вґр. 10—10

ПОЗІР!

В Дзедзїцях, головній стациї зелїзничій, на границї Прус-Галичини-Угорщини і австр. Шлеску знаходить ся від 1 жовтня 1905 року напротив зелїзничого двірця ц. к. концесіонована канцелярия **працї і подорожи** для робітників у пільних, земних і фабричних для заграницї і в краю т. є. до Прус, Гановерії, Баварії, а також продаж

корабельних карт до Америки на Бремю і Гамбурґ.

(Подорож тревае 5 до 7 днїв.)

Позаяк тепер виїзджають робітники численно до американьских фабрик, то мають добру нагоду в тій канцеляриї дістати дешево корабельні карти до кождого заморского міста.

Положенє тої стациї на границї Прус, Галичини, Угорщини і австрийского Шлеску є дуже корисне, бо дорога з того місця є найкоротша і найдешевша до Прус і Америки.

Всяких пояснень удїляє устно або письменно концесіонована канцелярия працї і подорожи в Дзедзїцах [напротив зелїзничого двірця] на австрийскім Шлеску. 1076 5—100

НА РЕВМАТИЗМ, гостець, пострім (ішіяс) і всякі нервові болї поручає ся усмиряючі натирання, від 5 лїт незвичайно розповсюднене, многими лїкарями ординоване і знаменитостями признане

Linimenthum Gaultheriae compositum

з правно зареєстрованою охоронною маркою „НЕРВОЛЬ“ хеміка д-ра Юлія Францоса, аптикаря в Тернополи. Цїна фляшку 80 сот., 10 фляшок 8 К, не числячи опакованя і оплатне. — Тисячі подяк можна перегляднути. Почтова висилка двічи на день.

Дістати можна в кождій більшій аптицї або в аптицї

1029 *Д-ра Юлія Францоса в Тернополи.* 5—48

Цїни сьвяточні товарів прямо покликуватись на нашу чекерець.

Тиснено [illegible] Тернополї. Редакция і [illegible] за редакцию: Д-р [illegible]

З друкарнї Народної [Жоскових] Коперника ч. 9.

284. Львів четвер 22 грудня 1905 (4 січня 1906).

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Вагорни ч. 24. Бюро ґазет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; Є. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.		— 44 к.
на пів року	16 „		— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Вагорни. — Рукописи звертають ся лише за попереднім за тереженем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числить ся по 20 с. за стрічку.

Наші міста а виборча реформа.

При розділї виборчих округів в Галичині буде одною з труднїйших, а заразом найактуальнїйших квестий, чи наші міста і місточка мають бути вилучені і виділені окремими мандатами, чи навпаки міста і місточка мають іти в суміш з селами яко однопільні округи виборчі. Ся квестия стане ся актуальною через наших Поляків, котрі думають, що по вилученю міст і місточок будуть могли на ново забрати значну часть мандатів у східній Галичині і забезпечити собі в той спосіб свій стан упривілеґійованого „посїданя“. Вони чіпають ся при тім арґументів бр. Ґавча, котрий сказав, що осередки промислові і культурні заслугують на окреме і упривілеґійоване становиско з огляду на свою силу культуральну і видатність податкову, та комбінують так, що як вилучать ся міста і місточка, то округи мійскі будуть менші, а тим самим можна буде з них узискати більше число мандатів, ніж їм належить ся після числа населеня.

Що-до нас, то ми стоїмо на тім принципіяльнім становиску, що роблене ріжниці між містами і селами при системі загального і рівного права голосованя є взагалі не узасаднене, та що людність при розділї мандатів повинна бути трактована в суміш, так як всї однаково оплачують податок консумцийний і податок крови, а тим самим заслугують на однакове трактоване що-до права репрезентованя. А не вистарчає тут також арґумент культури, бо коли не робимо ріжниці між правами інтеліґенциї по селах, а людьми не інтеліґентними, то не маємо також права в того самого титулу робити ріжницю між селом а містами. Засадою є рівні обовязки то і рівні права, а що-до культури, то вона повинна бути як-раз розширена на всю людність, а не монополїзована містами, як сего хочуть приклонники всяких привілеґій. А надаване більших прав містам і осередкам культури тілько причинить ся до дальшого монополїзованя осьвіти культурними кругами на некористь загалу.

Та колиб навіть станути на становиску бр. Ґавча і твердити, що міста заслугують з титулу культурности і свого промислового та податкового значіня на окреме виїмкове трактоване, то і тоді мусимо сказати, що таке виїмкове трактоване, було-б неузасаднене, о скілько розходить ся о Галичину. Бо придивім ся близше нашим галицким містам і місточкам, а побачимо, що оба критерия бр. Ґавча до них не пристають, та коли можна з такими арґументами виступати щодо деяких инших країв, то в кождім случаю не до — Галичини.

Так передовсїм на точці промисловости і трактованя міст яко осередків промислового руху, то треба замітити, що наші міста не суть зовсїм на тій точці містами в західно-европейскім значіню. Де є у нас розвитий промисл, де фабрики, де хочби широкий, на велику скалю ведений рух торговельний? Наш край є краєм par excellence аґрарним, а наші міста завдячують своє істноване і розвиток в переважній части комунікациї, яко узли комунікацийні, а ще більше тій обставині, що суть осїдками для війска і властий адміністрацийних. Се отже одиниці адміністрацийні, а не — як на заході — осередки фабричні і промислові. А за виїмком в тім напрямі можна уважати у нас хиба лише кілька великих міст, не так з огляду на теперішність, як з огляду на їх будучність, о скілько в них торговля вже розвита і суть в них справді завязки і висшої культури і деякі ґарантиї розвитку великого промислу. Та такі міста можна у нас почислити на пальцях. Ось вони: Львів (з 159, 877 мешканцями), Краків (91, 323), Перемишль (46, 295), Коломия (34, 188), Тарнів (31, 691), Станиславів (30, 410 — з Київгинимом навіть 44, 413), Тернопіль (30, 415), Стрий (23, 205), Ярослав (22, 660) і Дрогобич (19, 432). Всї инші галицкі більші міста — не виключаючи тут навіть Бродів, що колись мали великий рух торговельний, а тепер суть в декаденциї (ч. м. 17,361 в р. 1900 супроти 17.534 в р. 1899) — не мають вже зовсїм характеру великих міст, числять переважно по 10 до 11 тисяч мешканців (поверх того мають лише Самбір 15.724 мешканців, Новий Санч 15.724 і Ряшів 15.010) і з гори можна предсказати, що яко осередки промислу не мають будучности, а навпаки, з переміною Галичини на край промисловий мусять тратити на користь вичислених вже нами великих міст в роді Львова, Перемишля, Кракова, Тарнова, Станиславова або Стрия.

Так отже з арґументом промисловости стоїть у нас дуже лихо і тілько незначне число великих міст може бути у нас вилучене, а не инші міста, які на се не заслугують. Сї инші міста або й навіть місточка промисловостию нічим не ріжнять ся від сіл, а що-до населеня, то переважна їх часть є так дрібна, що не видержує конкуренциї з більшими сїльскими громадами. На заході маємо місточка, де є всього на всього по тисячу або і кільнасот мешканців а той самий процес упадку малих місточок проявляє ся і у нас в східній Галичині. Наші східно-галицкі місточка, навіть і ті, що суть місцем осїдку для судів і властий адміністрацийних числять пересічно по 4—6 мешканців, але суть і такі, що падуть значно нисше понад 3.000 мешканців, як прим. Журавно (2.911), Стрілиска (2.672), Лисець (2.512), Лопатин (2.926), Нараїв (2.738), Янів к. Львова (2.591), Войнилів (2.726), Косів около 3.000), Щирець (1730), Вишнївчик (2636), Немирів (2966), Стара Сіль (1430), Нове село (748!), Борщів (1690) і богато инших. Уважати такі міста і місточка за осередки промислу на се требаб хиба дуже буйної фантазиї і якби не факт, що в тих місточках урядують власти, а сїльске населене має там свій дрібний торг, то тоті міста і місточка пропали-б вже були давно з лиця землї.

А коли фатально стоїть справа з силою, економічною тих осередків „промислового житя“ і „податкової видатности“, то ще гірше стоїть там справа зі степенем культури. Вся культура тих міст і місточок се „pan burmistrz, pan pocztmistrz і pan aptekarz“, а решта се темна маса найгіршої кондуїти, яка що-до свого степеня культури стоїть далеко позаду від нашого, навіть неписьменного мужика. Можна сьміло сказати, що як почислимо інтеліґенцию по селах, а по тих місточках і містах, то певно буде єї більше по тих сїльских громадах, чим в „осередках культури“.

Справа має однак еще і иньше значіне, а іменно таке, котре доторкає ся вже всїх свободолюбних елементів, не виключаючи й поступових Поляків. Поляки помиляють ся, если думають, що тими містами і місточками видвигнуть ся назад на упривілеґійоване становиско, а рівночасно нехай возьмуть на увагу, що те вилучене міст і місточок є як-раз найбільшим небезпеченьством для справи демократизму в Галичині. Бо скажім собі правду в очи, чим суть тоті міста і місточка з огляду на свою горожаньску кваліфікацию? Суть то елементи найбільше здеморалїзовані, маси, котрі стоять на кождий поклик до свобідної диспозициї старостів і инших повітових махерів і потентатів. Дрібні міщаньскі і маломіщаньскі купці суть безпосередно зависимі від волї пана старости, пана фізика повітового і ветеринаря, а решта се здеморалїзована маса, для котрої права люду те саме що торічний сніг. І нехай наші міста та місточка будуть вилучені, нехай їх лише наділять окремими мандатами і дадуть еще упривілеґійоване становиско, а тоді з загального і рівного права голосованя вийдуть посли, від яких треба буде нам всїм відхрещувати ся — як то кажуть — обома руками і ногами.

Вкінци еще і се треба взяти на увагу, що вилучене і упривілеґійоване міст є рівнозначне у нас з покривдженем нашої основи народної — сїльского населеня. Коли при 90 мандатах округи мійскі будуть вже творені на 50.000 мійского населеня, тоді оден „сїльский“ округ випаде не на 80.000 мешканців але на яких сто кількадесять мешканців, отже і „сїльских“ та робітничих мандатів (бо селяни підуть разом з мійскими робітниками!) буде меньше, ніж бути повинно. А в тім хиба суть заінтересовані всї, кому добро краю і населеня лежить на серци.

Ось з тих то мотивів ми є противні вилучуваню en masse наших міст і місточок і твореня для окремих упривілеґійованих округів, а за тим повинні бути також і незаморочені дурійкою шовінїзму Поляки.

За автономію України.

В „Одесск'ім Листку“ (в 274. числї з 24. ст. ст. падолиста) находимо надруковану українською мовою о ь-тану статю знаного українського діяча Липи:

На увагу.

У постановах загально-земских з'їздів, а тако-ж сливе всїх „союзів“ і студентских орґанїзаций читаємо: Кожна народність має право на „самоопредѣленіе“, то-б то на власне культурно-національне життя.

Нормальне життя кожної народности, що складають російську державу, можливе тільки при повній автономії, з власною краєвою народньою радою. Оновлена держава має бути федерацією всїх поодиноких народностий. Лиш така імперія може забезпечити нам спокій в нашому краю; може пе-

Памяти Волод. Викторовича Лесевича.

Лѣнивой поступью прошелъ онъ жизни путь,
Но мыслью обнялъ все, что на пути замѣтилъ.

А. Анухинъ.

Жив ледви кому звісний. А хоч перевисшав окружене цїлою головою, був завсїгди одним з останнїх: тихим, чемним, привітливим, сердечним, байдужним до розголосу, роботящим аж до самого вечера, не дбаючим про заплату. Затямив Шевченка, був другом Драгоманова, засмакував засланя, а ще після 60 лїт безцьвітного житя діждав ся заборони жити якийсь час в границях Росиї. Вибрав до працї терен ледви кому доступний: посьвятив ся позитивній фільозофії, яка в Росиї мало ще найшла поклонників, а тим самим апостол сего напрямку не міг стати у власній вітчині пророком. „Подавляющее большинство моими вопросами не интересовалось; для нихъ все лежащее внѣ сферы „Марксъ не Марксъ“ равно ничего не стоитъ“ — писав до мене покійний 3. IV 903 р. В останнїм часї розголос про Лесевича став вдирати ся до західної Европи, але що-йно став вдирати ся; живо його посїву еще не наспіло.

Дня 29 падолиста с. р. відбув ся похорон Викторовича в Києві, на якому, — як читаємо в ч. 308 „Киевских Откликів“ — явила ся незначна громадка Українців-демократів, офіцирів і ґімназистів; професорів університету, а навіть студентів не було зовсїм. Поховали його сумерном: без гомону, без надгробного слова. Жив тихо і скінчив тихо. Звичайна історія правдивих великтнїв в робітнї духа.

„Вспоминаю, какъ я самъ выбирался на свѣтъ только при помощи книгъ“ — писав менї покійний під датою 18. XI. 903 р. З книжкою не розставав ся до послїдньої хвилї. Вже сїдоглавим старцем, як я його пізнав в Римі, сидів над італїйською граматикою і доповняв, що йому було невнане з сеї мови. Голяндської мови вивчив ся инш в тій цїли, аби прочитати кілька студий з области теольоґії, які не були перекладані, а тим самим для него недоступні. Одною з перших книжок, з якими, по його власним словам, пускав ся у сьвіт, були твори Фаєрбаха. В мене є один том сих творів, від покійного, весь позачеркуваний і заосмотрений ґльоссами. Значить ся, він студиював його часть і основно.

Вступив на літературну ниву в другій половині 60 р. з популярними статями про позитивну фільозофію, як послїдователь Конта. Капітальний свій твір „критику основоначалъ“ видає в р. 1877, і тут відступає від первісного позитивізму та творить свою „научну фільозофію“. За тим пішли „Письма о научной философіи“ (1878), „Что такое научная философія?“ (1891), численні відчити про Авенаріюса, всїлякі статї з области фільозофії, критики і пр., зібрані в книжці „Етюды и очерки“ (1887), і чимало студий про буддизм, до якого свого часу хилив ся. У нас вийшов том його етноґрафічних записків.

Був одиноким представителем строгої позитивної фільозофії в Росиї і першим справжнїм фільозофом українцем, катедри однак не занимав нїколи.

Був українцем, та обставини не позволили йому виступати таким активно. Житє по російських городах відорвало його від рідної землї до того степеня, що забув навіть по українськи говорити. І се болїло його дуже. Одного разу зі сльозами в очах сповідав ся покійний переді мною і каяв ся, що не може виступати як українець фактично. Я розумів гаразд положене Викторовича і цїнив його тим більше: переді мною стояв другий Драгоманів. Наших общеруссів ненавидів і гидив ся ними.

„Основою духовной жизни народа — читаємо в його статї „Международный языкъ культурныхъ сношеній“ (гл. „Р. Мысль“ 1903 кн. II стр. 80) — долженъ оставаться народный языкъ, всѣ же другіе языки, какіе только могутъ проникнуть въ народную сферу со стороны, неизбѣжно получатъ значеніе вспомагательныхъ“. А далї: „одинъ только народный языкъ будетъ вѣчнымъ спутникомъ народа всегда и вездѣ и во всякомъ случаѣ: безъ него человѣкъ становится безсловеснымъ“.

Так думав покійний, а не так судило ся йому робити. І менї були зрозумілими сльози старця-фільозофа. Се була одна з численних жертв російського деспотизму на нашу невід'жалувану шкоду; відав одна з послїдних жертв, але одна з найбільших.

Я пізнав ся з покійним при кінци 1902 р. Вже наперед вичитав я в „Дїлї“, що через Львів переїхав наш земляк з-за кордону і поїхав в Рим. І я дожидав його, майже певний, що менї доведеть ся з ним познайомитись. Про покійного я не знав нїчого і представляв собі, що побачу юного, запеклого потомка козацького роду, та дожидав гостя нетерпеливо. Минуло чимало часу — його не було. Аж одного вечера дають менї знати, що на брамі жде на мене гість. Я відчув, що то він. Виходжу і бачу сивого старця. Ми привитались як давні знайомі, а радше як батько з сином З тої хвилї зачала ся наша дружба. Мене приковала до покійного його ніжність і широчезне знане, а його до мене — не знаю. Се був найкращий час мого житя в римській кепії, а може і найкраща доба в цїлім житю. Зайду, бувало, на його кватиру, покійний зрадїє як рідному братови, метне ся робити місце, зсипає на землю цїлі стирти книжок з канапи, а відтак сїдає у свій, фотель опутує ся покривалами і стає говорити про всїлячину, спершу по українськи, а відтак, запалившись ся, і не находячи вислову бистрим думкам, що топочать ся до мозку, по російськи. Кашель не дає йому говорити, та згодом старець забуває і про кашель і говорить без кінця. Очи в него горять, з лиця бє жар одушевленя, а слово розкриває безконечні овиди знаня. Мене поражала ся прозорість ума покійного і глубина його думки; менї здавало ся, що він дивить ся на цїлу історию людскости і на еволюцию в царстві духа з таким зрозумінем, як на один, що-йно пережитий день. Мимо того не було можна замітити в него хоч би тїни якоїсь гордости або легковаженя когонебудь. В кождім цїнив він передовсїм чоловіка і нїкого не осуджував безпощадно, хиба чоловіка підлого. Інтересував ся всїм. За кождим разом розказував менї якийсь епізод з богослужень по римських церквах, критикував проповіди, як католицьких, так і протестантських бесїдників, оповідав про диспути з духовними, що старались його навернути „в православія“ і пр. і пр. Не пропускав нїякої нагоди, не іґнорував

Книгарня Наукового тов. ім. Шевченка
у Львові, ул. Театральна ч. 1
поручає на сьвяточні дарунки:

1115 6—6

ЯРОШЕНКО, історична повість Осипа Маковея в гарній оправі	К 3·60
МОЙСЕЙ, поема Івана Франка	„ 2·20
ІСТОРИЯ УКРАЇНИ РУСИ Михайла Грушевського том I. II. і III. в другім виданю в анґл. опр.	„ 30·—
АКОРДИ, антольоґія української лїрики по К 7·50, 8, 9 і	„ 10·—
НА ВІЧНУ ПАМЯТЬ Котляревському літературний збірник	„ 12·—
ПИСАНЯ Осипа Юрія Федьковича том I. II. і III. в гарній оправі	„ 15·40

рестерегти нові кривані події, які неминучі в тім разі, як що для українського народу зостанеть ся аби якийнебудь світ національний.

Не так давно російська суспільність боялась думок про волю слова, спілок, зібрань і таке инше, а де-хто просто вбачав у сих словах державну зраду. Тепер же лише слово автономія і в ньому бачуть також державну зраду.

Нам здаєть ся, що право на автономію націй випливає з високайшого маніфесту, що узаконює організациї ріжних спілок. А хиба автономія якогонебудь краю — се не єсть велика народна спілка? Фінляндия вже має автономію, Польща, Кавказ, Україна що борють ся за неї.

Преса пригноблених націй, що поставили на першу чергу здобути собі автономні права, повна твердими пересьвідченнями, що свобода російських народів, навіть московського, не можлива без свободи всїх поодиноких націй, що складають державу.

Московська преса одностайно прилучила ся до сього голосу, коли не лічити двохтрьох часописий, і ся тема панує тепер в журналїстицї цїлої імперії.

Тільки оден народ не має доси змоги подати свого рішучого голосу в сїй справі — се народ український. І не диво, бо наш народ доси не подавав нїякого голосу: тут, в російській державі, у нас нема доси нї одної часописи [Автор певно думає: політичної щоденної ґазети, бо, як відомо, в Лубнах виходить „Хлїбороб“] і ми не могли висловлювати своїх думок, своїх потреб. Нашою-ж закордонною літературою широкий загал не міг користувати ся.

Правда, постанови окремих українських громад, як от студентскої в Петербурзї і в Одесї, про потребу автономії для українського народу були друковані в російських часописях, але вони губили ся в морі ріжних корпоративних постанов.

Правда, наші письменники нераз користували ся ласкою російських редакторів, що згожували ся в ряди-годи друкувати їхні розправи на сю тему. Однак і се загубило ся в сучасній життєвій колотнечі.

Ми разом з иншими народами, залишивши на деякий час свої національні потреби, стали до спільної боротьби за волю всїх народів, за кращу будуччину, спільними силами поборели бюрократичний лад, доборолись до конституциї, правда, поки-що в проекті. Конституция однак неминуча. Проте який її статут буде вироблений і підписаний монархом — се залежати-ме від того, як скиздуть ся партиї в цїлій державі.

Україна має кілька орґанізованих партий — умірковавих і бойових — і сливе всї вони визначають на своєму прапорі насамперед автономію.

З усїх народів, що увіходять в імперію, Україна доконче потребує автономії, щоб мати змогу спершу скинути з себе столїтнє ярмо, загоїти намулені рани, а потому вільно й нормально розвивати ся.

Бюрократичний режім, що доживає свого віку, за цїле довге столїття здеморалїзував не тільки наш народ, а навіть нашу інтелїґенцию. Запустив свою отруту так глибоко в народне тїло, що наші люди немов учадїли, розгубили ся і тільки тепер починають питати: „чиї вони сини, яких батьків, ким, за що закуті?“

А в нашої інтелїґенциї, правда не з кращої а з так званої зауряд-інтелїґенциї, спершу зробив вірних приспішників своєї обрусительної політики, а далї цїлком пересьвідчив її фактом анормального життя, що Українцям бракує тільки московської культури, аби вони були не парівями, а людьми. І ся інтелїґенция тепер тільки дивуєть ся, коли чує такі новини, про які, на приклад, казав на селянському з'їздї делеґат з Катер-

---

нічого, а всьо, що могло бути для него новим, старав ся пізнати і собі презвоїти. Розказував менї про свою присутність на сходинах теософістів в розвалинах терм, про слухане реферату проф. Марукного в під'земелях катакомб, про візиту у папи в палатах Ватикану, і про арамінїя з засїдань учених всеї землї. На різдвяні сьвята пишав слухаючи колядв нашій церковнї; плакав, радіючи, що наша пісня гомонить на далекій чужинї в центрі царства Христового і в однім з головних стаций всесьвітньої культури. Вчащав на всї ориентальні богослуженя в часї обходу Богоявленя в церкві S. Silvestro in capite.

Саме в тім часї зладив я на італійській мові статю про наше історичне і культурне житє, а не могучи сам, як звичай, віднести ся з нею до якої редакциї, просив о сю прислугу покійного. Лесевич приняв поручене дуже радо. В тім однак часї Італія кокетувала Росию, а навіть нагодилась витати самодержця в мурах столицї. Острий тон статї, що була звернена проти російського насильства над українським словом, не припав до смаку італійським редакторам і покійному доводилось носити ся з нею досить довго, поки остаточно не приняв її проф. Чамполї до місячника „Rivista moderna“. Треба було бачити, як радів покійний, коли вручав менї число з моєю статею! Так не тїшив ся певно нїодин автор, що бачив свій твір печатаний в перве. В Римі працював покійний над французькою статею, яка була відтак напечатана в „Revue de sociologie“.

(Конець буде).

носящими: „Жизнь нашу обставили тяжело. Не разрѣшаютъ даже читать и молиться на своемъ языкѣ“. І дивуєть ся інтелїґенция, що ся заява йде з нїдрів народних. І розуміє вона, що народ, нация — се той феніс, що сам себе спалює, аби зараз-же з'явити ся відродженим.

Не дивлячись однак на швидкий поступ інтелїґенциї що-до сьвідомости своєї національности, ми розуміємо, що бюрократичний лад довго ще сидїти-ме, мов короста, на народньому тїлї і культурно-національна боротьба з ним буде жорстока, навіть в автономній Українї.

Автономія для українського народу не єсть нове з'явище: він завжди був автономний. У часи великого Київського князювання усї меньші князївства були автономні і сполучались федеративно. У часи литовсько-української згоди Україна-Русь була не тільки автономна, але мала чималий вплив і на Литву. У часи нашої спілки з Польщею Україна завжди боролась за широку автономію, а коли з боку Польщі почались рішучі заходи скорити Україну, зробити з неї провінцию, вона відокремилась у самостійну державу. До Московії вона прилучила ся як рівний до рівного, вільний до вільного, забезпечивши собі цїлковиту автономію, навіть самостійні зносини з иншими державами. І при тому на протязї всеї історії, не дивлячись на перешкоди з гори, український народ мав виборний уряд на підставі загального, рівного, безпосереднього голосованя.

І тільки з народженем російської бюрократиї, що важким тягарем лягла на життя всїх народів, і наш народ поволи-поволи мусїв коритись чужим для його урядникам. Своїм довгим і жорстоким панованнєм бюрократичний лад стер з лиця Европи Україну-Русь: її величезну територию, її трицяти міліоновий народ з його мовою. Нашу тисячилїтню історию позачив собі, а край назвав спершу „Малою Россією“, потім „Югомъ Россіи“, а врешті „окраиною“.

Земські з'їзди визнають в принципі не тільки автономії націй, але й „областий“ і „окраїн“. Уважаючи на їдкий ще бюрократичний паврусский дух, нехай поки-що лічуть нас і не Українею, а „окраїною“ — однак і в такому вигляді ми потребуємо власної Краєвої Ради Народньої, до якої посли повинні бути обібрані на підставі загального, рівного, безпосереднього і тайного голосованя.

І сю справу ми не ставимо на „чергу“ — нї?

Се єсть справа сьогоднїшнього дня.

Липа.

— Фонд Боєвий за загальне виборче право жде на добровільні жертви руского патріотичного загалу!

Народні віча і манїфестациї.

Віче в Богородчанах.

Відбуло ся в четвер дня 28 грудня заходом політичного товариства „Скит Маняєвский“. У вічу взяло участь 500—600 людий з судового богородчанського повіту. Зборам проводив о. В. Паук. По відчитаню маніфесту виголосив п. Назарук популярний реферат про загальне голосованя, котрого зібрані вислухали з великим заінтересованем. Другий бесїдник о. І. Барчин говорив про конституцию про горожаньскі права, про способи, якими нам треба наших прав добувати, та перестеріг людий перед темними духами, котрі хотять людий намовити до розрухів против Жидів. По сих рефератах ухвалено одноголосно слїдуючі резолюциї:

1) Віче повітове на дни 28 грудня 1905. домагає ся загального, рівного, безпосереднього і тайного права голосованя до всїх тїл законодатних. 2) Віче заповідає найзавзятїйшу борбу і узнає найкрайнїйших способів на випадок, коли би при переведеню виборчої реформи (в наших краях Австриї) покинено лиш в Галичинї попередні набори або потворено несправедливі виборчі округи. 3) Віче висказує велике признане руским послам соймовим і парляментарним, а іменно з'окрема проф. Юл. Романчукови і д-рови Ев. Олесницкому за неустрашиму, сьвітлу і рішучу оборону прав руского народу. 4) Віче прилучає ся до протесту руских соймових послів в справі земку і палати на „Вавелю“, а особливо протестує против того, щоби коштом руского народу удержувано резиденцию для польского „круля“. 5) Віче висказує обурене „верховодам польским“, що мачали свої пальцї в руській кровї підчас виборів, і польській більшости соймовій за їх ворожі виходи проти виборчої реформи. 6) Віче поручає президиї своїй телеґрафічно позідомити президента міністрів бар. Ґавча о своїх ухвалах в справі виборчої реформи і вибрати депутацию з 8 членів до староства, щоби передати на руки старости резолюциї віча до правительства. 7) Віче домагає ся узнаня жидівскої народности. 8) Перестрою Австриї на підставі автономії народів. 9) Віче протестує против від'окремленя Галичини. 10) Віче висказує невдоволене руским членам палати панів, що в часї дискусиї над заявою през. Ґавча не стали за загальним, рівним, безпосереднім і тайним правом голосованя.

По виборі депутациї рушили всї вічевики походом з фанами червоними та синожовтими перед староство, котрому депутация передала ухвали віча. Похід через місто був справдї величавий і в Богородчанах ще не виданий. Взяло в нїм участь коло 1500 людий. З під староства розійшов ся нарід спокійно домів.

Віче в Замістю

повіт. суд. Глинани відбуло ся дня 30. грудня при участи 400 місцевих селян. Вічу проводив о. Височаньский і він рівнож виголосив реферат о політичнім положеню Русинів. Справу виборчої реформи реферував п. Айталь Вітошиньский. Зібрані селяни дуже заінтересовали ся справою, чого доказом, що дуже богато з них забирало голос. Ухвалено резолюцию за загальним, рівним, безпосереднім, тайним правом голосованя, з жаданем подїлу Галичини на руску і польску часть і висказано признане послам Олесницкому і Романчукови за повну посьвяти оборону руского народу.

Віча в Збаражчинї.

В хвили, коли по всїх закутинах нашого краю збирає ся численно нарід наш на віча і збори, не дармує і Збаражчина. Ініциятива до всеї роботи виходить від самих селян, а головними робітниками являють ся пп. Яцко Остапчук і Андрей Шміґельский. Они по при участи і помочи п. Стружа, делеґата тернопільскої польскої социяльної демократиї, відбули доси окрім віча в самім Збаражи (16. XI.) і в Новім Селї (28. XI.), шість віч в повітї.

Дня 17. грудня відбулось віче в Романовім селї (було вже справоздане в „Дїлї“), а дня 22. грудня в Шилах при участи поверх 1000 людий, між котрими було богато жіноцтва. Про виборчу реформу говорив широко і пьвітисто п. А. Шміґельский, відтак промовляв п. Струж (по польски), котрого мову, як доказ симпатиї польского працюючого народу, принято з великим одушевленем. По нїм промовляв п. Мир. Вітошиньский, студ. прав, навязуючи до борби о право виборче, борбу о руский унїверзитет у Львові. Дальше забирали голос пп. Йосиф Пастушенко, Касиян Багрій і Яцко Остапчук.

Дня 23. с. м. відбули ся довірочні збори в Обводівцї для сел Лозівки і Обводівки разом. Було около 300 людий. Головним референтом був п. Яцко Остапчук; по нїм промовляв п. Струж. В дискусиї забирали голос пп. Іщук, Мислїцкий і Савчук.

Дня 24-го відбулись рівночасно два віча: одно для сел майже виключно польских Заруди і Валахівки в Валахівцї, при участи яких 300 людий; друге в Сухівцях при участи звиш 1000 народу.

Перше віче, хоч менше числом, о много важнїйше з огляду на се, що авдитория его слухала перед тим лиш „wszechpolskich działaczy“, відкрив п. Козловский. Справу загального голосованя пояснив і в палкій мові візвав хлопів до солїдарности п. Струж. По нїм промовляв по руски п. Шміґельстай, котрого мова була хорошим доповненем мови попереднього бесїдника і складала ся з нею на гармонїйну цїлість. В дискусиї забрав голос старий мазур п. Малецкий, котрий, як всї тамошні селяни, з одного боку довго бо замучений вшехпольськими підшептами, а з другого боку учуваши від бесїдників слово правди, опинив ся відразу на бездорожу і спитав, кому властиво мają wierzyć. На се питане відповів широко п. А. Шміґельский, а відповідь его нагороджено грімкими оплесками і признанями. Селяни-Поляки прощали сердечно бесїдників і обіцяли всї взяти участь у вічу, що відбуде ся найблизшої недїлї в сусїднїй Стрийвцї.

Віче в Сухівцях відкрив п. Семен Багрій, про реформу виборчого права говорив п. Яцко Остапчук, по нїм промовляли Т. Яків, Ів. Ґура, Ф. Довгань.

Дня 27. с. м. відбуло ся віче в Сенявї, селї що в більшій части почуває себе польским. Людий зібралось повад 400; віче відкрив п. Максим Колтунюк; про виборче право реферував п. Струж, по нїм на тему солїдарности хлопів польских і руских п. М. Вітошиньский, студ прав; відтак пп. А. Шміґельский говорив про способи, яких уживають панове шляхта, щоби не допустити до заведеня загального права виборчого, а закінчив п. Я Остапчук хорошими образами російскої революциї. На всїдім вічу ухвалено резолюцию більше менше такого змісту: Хлопске віче в ... жадає заведеня загально, рівного, безпосередного і тайного права голосованя до парляменту, сойму, рад повітових і громадских і заявляє, що є готове в борбі о те право ужити як найострійших средств, коли би Галичину в якийнебудь спосіб скривджено. Резолюциї по кождім вічу переслано телеґрафічно президентови міністрів бар. Ґавчови.

— Жертви на Боєвий фонд просить ся слати зараз на адресу: Краєвий Союз Кредитовий. Львів, Ринок ч. 10 — на книжочку ч. 3000.

З Росиї.

Телеґрами.

Льондон. В Москві вечерами улиці пусті, а в ночи революционери стріляють до патролїв з ваду. Ревізиї і арештованя відбувають ся без перерви. Полїция розстрілює многих без суду. На провінциї деякі лїниї зелїзничі суть еще в руках повстанців. На казаньскій зелїзници військо мусїло здобувати кожду стацию з окрема, при чім погибло звиш 300 робітників. Оногди відбуло ся в Москві богослуженє з подякою за здавленє повстаня. Того самого дня прийшло до кровавої бійки в участку Пресная. Між арештованими революционерами є богато, що приїхали з Женеви, Італії і Німеччини. Всї мали гроші. В містї вже все вернуло до норми, лише електричність еще не функционує, бо проводи перерваві.

Берлїн. Горкий має бути в Москві. Поліция відкрила его мешканє і перевела там ревізию, але не знайшла нїчого підозрілого. Директора зелїзницї в Петербурга до Царского Села арештовано за удержуванє зносин з революционерами.

Петербург. В часї бійки з революционерами в Люботинї (харківска ґуб.) військо стріляло до зелїзничого маґазину; при тім запалив ся ваґон з експльодуючими материялами. Згоріло еще 39 ваґонів.

Берлїн. Ґенерал Орлов в надбалтийских провінциях зачинає поступати дуже строго. Одного страйкуючого начальника стациї казав повісити. Населенє зачинає складати оружиє. Зелїзниче получене Мітави з Лїбавою привернено. В околици портового міста Ганзаль в Естонії від кількох днів панують великі заворушеня. Єсти, що прийшли з Інфлянт, рабують двори і палять двірскі будинки. Богато маєтків цїлком знищено, кількох властителїв увязнено і забрано з собою. Козаки, піхота і 80 узброєних властителїв дібр пустили ся здоганяти злочинців.

Рига. Військо привертає в сих сторонах спокій. Повстанє в Динабурзї здавлено кровавo. Революционери тероризують. В фабрицї ґумових виробів замордували в снї сторожа, дверника і 8 жовнїрів охорони. Богато аґітаторів арештовано. Сконфісковано богато оружия. Зелїзничий рух на лїниї Дінабурґ-Риґа еще не привернений.

Мітава. Приїхав тут ґубернатор Бекман, котрий одержав поручене здавленя повстаня в Курляндиї. Передовсїм мають бути привернені вигнані власти. В тій цїли уряди в ріжних місцевостях дістануть для охорони військові віддїли.

Петербург. Число страйкарів в фабриках упало до 2.500. Арештованя студентів і робітників тревають дальше. В Пскові арештовано богато членів хлопского союза і богато зелїзничих урядників за страйк. Цїлию всяких заряджень є здавленє социяльно-революцийного руху. З Кавказу брав вістий від двох тиждів В Ярешику і Катеринбурзї хлопи вкладають назад до щадниць виняті гроші. Хлопи купують також папери, котрі упали в курсї. Телеґрафічне получене з Лїбавою привернене. Страйк зелїзниць кінчить ся.

Берлїн. Опір Віттого против іменованя Акімова міністром судівництва слабне. Цар лише за порадою Віттого відкинув проект загального голосованя.

Петербург. Рада міністрів рішила державну раду перемінити на висшу палату державної думи. „Наш Голос“ доносить, що Вітте вже перед двома тиждями подав ся до димісиї, але цар еще не рішив ся. Говорять, що з причини строгого поступованя міністра Дурново приготовляє ся страйк всїх урядників. Правительство замкнуло 39 друварень. Вісїм редакторів социялїстичних часописий увязнено.

Берлїн. В Петербурзї говорять, що провідники здавленої в Москві революциї приготовляють новий вибух на день 22 січня с. р. (?). В Москві арештовано віцебурмістра Дувасіна.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Виборча реформа.

Прага. N. Listy доносять, що в міністерстві роботи над виборчою реформою поступають тепер прискореним темпом. В найблизшім часї зачнуть ся наради з заступниками поодиноких країв, сторонництвами і заступниками національних меншостий.

Моравский сойм.

Відень. Моравский сойм скликано на 8 січня.

Угорска криза.

Будапешт. Учителя Герчеґа, котрий в Дебречинї напав був на Ковача, арештовано в ночи. Радник полїциї Бодо, іменований правительственним комісарем в Дебречинї, виїхав до Дебречина. Він має широку повновласть потягати до строгої відвічальности всїх участників нападу і тих властий, котрі знали о приготовлених ексцесах, а неунеможливили їх, лише противно, помагали ексцедентам.

Димісия Ґолуховского.

Ляйпціґ. З Відня доносять, що Ґолуховский носить ся з гадкою внесеня просьби о димісию.

НОВИНКИ.

— По референтів на віча просимо передовсїм зголошувати ся до орґанїзаций повітових, а відтак доперва, колиб орґанїзациї повітові абсолютно не могли найти референта на місци, до „Народної Канцеляриї“. Але і в тім послїднім случаю просимо зго-

Швидко а утло вироставоча шкільна молодїж обох полів, ослаблені реконвалесценти, женщини, що кормлять скупо і слабо збудовані, особливож особи кождого віку, недужі на жолудок і старцї найдуть в мучцї Ґурґуля средство, скріпляюче їх сили з великим хісном для орґанїзму. Сю легку а дуже відживчу поживу звесе та стравить навіть дуже ослаблений жолудок.

984 5—14

лошувати ся швидко, на які два тижні наперед, бо ми не маємо на стілько референтів, щоб можна було висилати їх в послідну хвилю — *Народна Канцелярия.*

— **Анкету учительских мужів довіря** скликало краківске товариство учителів народних шкіл дня 28 м. м. до Кракова. На запрошенє прибуло 520 делеґатів і делеґаток, що репрезентували 63 повітів. Між ними були представники польского тов-а педаґоґічного, руского тов-а взаїмної помочи і кількавайцятьох инших подібних товариств. Нарадам проводив п. Новак, презес краківского тов-а учителів, а в заступстві п. Онуфрій Власійчук, учитель з Яворова, Русин. Предсідатель отворив наради промовою, в котрій представив історию учительства з послідних 30 літ і виказав кривди та розпучливе положенє галицкого учительства. Витаючи щиро товаришів Поляків і Русинів, віззав усіх в імя станової солідарности до програмової праці, зверненої не лише до поліпшеня долі учительства, але й до підчесеня загального стану народного шкільництва та народної просьвіти. „Радьмо, петиціонуймо ще дорогами дозволеними конституциєю, до правительства і цісаря, а ми коли се не поможе, то проче пожалуймо на загальнім вічу". Містопредсідатель п. Власійчук подякував за почесний вибір і впевнив, що руске учительство бажає подібно як і польске братньої згоди, спільної праці і єдности, яко рівні з рівними, бідні з бідними. Відтак розпочали ся наради в справі орґанізациї народного учительства в Галичині і згоджено ся на станову орґанізацию, оперту на автономії місцевих, окружних і краєвих соймів. Близші подробиці будуть унаглядненi в реґуляміях і статуті, котрий зладить окрема комісия. — З черги наступив реферат в справі реґуляциї учительских плат. Референт предложив проект, котрого фінансовий дефект обіймає основні пункти ранґи IX, X, і XI урядничого етату, і доказав цифрами, що не 15 міліонів, як твердять неприхильні чинники, але вистане 6 до 7 міліонів корон на таку реґуляцию плат. Тілько що найменше можна би ще видобути від державного скарбу на сю ціль і сего учительство домагає ся. — Реферат в справі петициї і депутациї до правительства і цісаря, а також мемориялу принято бурливими оплесками і загальною подякою для референта, котрий відчитав готову петицию, де виказав, що стараня у правительства і в парляменті о реґуляцию учительских плат після етату для трех найнизших урядничих ранґ мають вигляди успіху в теперішних часах. Анкета приняла петицию в цілости з внесенем комісиї, що на случай, колиб ті петициї не осягнули сподіваного успіху, уповажнює анкета краківске учительске товариство, щоби виготовила мемориял до цісаря. — Велике враженє зробив реферат про правнофахові і політичні права народного учительства, котрого виводи опертись на становищи, що учительство має в школі держатись строго шкільних прав, але поза школою нехай користає в цілій повни з усяких прав горожаньских. — Справу скликаня загального учительского віча зроблено зависимою від успіхів, які осягнуть у Відни депутация і мемориял. А що вигляди на якісь успіхи дуже непевні то вже тепер рішено розпочати орґанізацию того віча. „Нехай тут прибудуть всі — говорив дир. Мацьоловский — нехай тисячі до нас прийдуть, а ми вас, брата, Поляки і Русини, приймемо отвертим серцем, бо мусимо показати силу і солідарність, з котрою будуть і мусять числити ся всі". — По вичерпаню програми нарад предсідатель анкети запросив учасників на спільну перекуску до льокалю учительскої читальні. — Слідуючого дня війшли ся комісиї з'їзду, аби обговорити приділені їм справи і вибрали до виконного виділу: Стан. Новака головою, Онуфр. Власійчука і Парчиньского містоголовами, а Бровьского і Микульского секретарями. Референтами і членами того виділу вибрані: Андрусикевичева, Байґер, Бобер, Фрайндорф, Гінцель, Корн. Яворский, Іван Яворский, Качоровский, Кольман, Лілієнталь, Лопатиньский, Юл. Мацьоловский, Евг. Міллер, Мінштейн, Оршульский, Палка, Кав. Полякевич, Пенкшиц, Петровский, Ротерівна, Солецкий, Сєшковска, Ів. Шафраньский, Сьвйонтецкий, Васунґ, Витвицкий, Татара, Стеф. Залеский, Заячківский і Жураковский.

— **До Русинів брідского повіта.** Коли по цілій Галичині відбувають ся всілякі збори і віча, коли у всіх повітах нарід орґанізує ся і лучить ся з масами селяньства, щоби їх освідомити і повести до красшої будучини, одна лиш Брідщина, повіт в 75% чисто руский, спить сном блаженним. Видно, що Брідщане вдоволені із свого стану посіданя, [мають посла Барвіньского в парляменті і посла Ефиновича в соймі і раді повітовій] та гадають, що від того стану посіданя й хлоп буде ситий і сьвідомий! А тимчасом нарід чуючи про рух в инших повітах, даремно вичікує, щоб хтось ним заняв ся! Не диво проте, що в таких обставинах навіть собраті вшехполяки важать ся устроювати відчити про польскі ідеї, по чисто руских селах та бальмутити руский нарід. А як в коротнім часі мужик схоче перейти до порядку дневного над дотеперішними „патріотами", то годі буде виправдувати ся невдячностию. Нині час горячий! В протягу кількох днів наступають великі перевороти суспільні! Не дайте проте пропадати народови в темноті і неволи! Русини брідского повіта, пробудіть ся! Орґанізуйте віча, довірочні наради, загальні збори читалень та при всіх нагодах поучайте нарід про вагу хвилї, бо теперішний стан посіданя не богато нам поможе.—Р.

— **З российскої України.** Із Київа доносять: Черговий з'їзд Р. У. П., що приняла тепер назву У. С. Д. Р. П., скінчив ся в суботу. На з'їзді принято автономію України. В Петербурзі видано деякі наші видання. Партийним виданням богато стоять на перешкоді урядові реакцийні утиски. З новим роком стане появляти в Петербурзі научний місячник партиї „Вільна Україна" (на взорок „Die Neue Zeit"). Назва центрального щоденного орґану буде „Боротьба". Крім сього подано прохання о дозвіл популярного орґану Укр. Соц. Дем. Роб. Партиї „Робітник" й иньші..." — *С.*

— **Віче урядників**, з черги третє, відбуло ся вчера в Кракові. Д-р Паткевич здавав справу з побуту у Відни депутациї в справі підвисшеня активального додатку. Пос. Ротер виказував потребу веденя урядничої акциї в звязи з послами. Відтак ухвалено, щоби вибраний комітет війшов в безпосередну звязь з товариством будови дешевих мешкань для урядників, заявити ся за отворенем східних границь для довозу худоби і за тим, щоби домагання що-до службової цензуратики зібрав загальний союз публичних урядників в Галичині в дорозі анкети та предложив у формі петициї правительству, а рівночасно щоби независимо від тої акциї внести петицию о знесенє тайної кваліфікациї. Опісля розвела ся широка дискусия над справою утвореня загального урядничого союза. Віче згодило ся, що союз повинен опирати ся на децентралізациї, обняти Поляків і Русинів, служити як оборона материяльних і моральних прав урядників з виключенем політики і сповняти задачу взаїмної помочи.

— **Реґуляция учительскої платні в Країні.** На краєвих зборах країньских учителів, що відбули ся 30. грудня м. р. в Любляні принято резолюцию, котра взиває сойм до дефінітивного порішеня учительскої платні на найблизшій соймовій сесиї. Країньські учителі, як виходило із промов вічевих бесідників, рішили ся на случай відмовно становища сойму зупинити весь учительский апарат в краю, себто хопитись страйку.

— **Крадіж у фабрицї тютюну.** З Винник доносять: Слідча комісия взяла ся енерґічно до діла, а в слід за тим арештувала ріжних людий, що-до котрих заходили оправдані підозріня, що допускали ся систематично обманьства. То викликало між робітниками велике заворушенє, а онодішної ночи прийшло навіть до бучі. На приказ слідчої комісиї арештовано тої ночи фабричних керкфірерів Почку і Маєвского та керкфірера Вільчиньского, котрого відставлено під сторожию до Львова. Робітники, а головно робітниці війшли ся в ночи на нараду і ухвалили домагати ся арештованя засуспендованого вже передше асистента Червіньского, грозячи в противнім случаю застановленем праці. У фабрицї робить яких півтора тисяча робітників. Вчера рано замісць праці у фабрицї розпочали ся авантури. „Арештувати Червіньско!" кричали в усіх усюдів. Управа фабрики не могучи дати собі ради і страхаючись дальших буч, зажадала від старости помочи жандармериї. І справді вчера рано о год. 10 від'їхали зі Львова до Винник дві фіри жандармів, однак коли прибули на місце, у фабрицї панував уже спокій.

— **Скороченє відбору пересилок poste-restante.** Міністерство торговлї видало свіже розпорядженє, на основі котрого пересилки poste-restante з шифрованою адресою будуть на домаганє доручувані адресатам в мешканю, а також відповідно до бажаня висилані на иншу адресу, подану відбирателем. Однак тота полекша зовсім не зносить права, прислугуючого почті, домагати ся виказаня тотожности особи, щоби уникнути евентуальних надужить або похибок.

— **Уклінна просьба** до Всечесного духовеньства равского повіту о щедру коляду для бурси „Руского Народного Дому" в Раві руській так зі складки в церкві, як також з коляди помежи хатами парохіян. Бурса удержує на разі 16 школярів, а ще є місце на 50. — За виділ „Руского Нар. Дому:" Сьвящ. *В. Сиротиньский*, голова.

— **Подяка.** Виділ Руской ремісничої і промислової Бурси у Львові складає сею дорогою як найсердечнійшу подяку Високоповажаним Панам Добродіям, директорови Олександрови Борковскому і артистови Олександрови Мишудзі, що зволили ласкаво зложити на річ сеї Бурси по 100 К.

— **Подяка.** Виділ Руского товариства педаґоґічного складає отсим сердечну подяку Високоповажаному Пану меценатови д-рови Стефанови Федакови за поновний щедрий дар в квоті 500 К, на цїли приватної семінариї жіночої, Хв. товариству „Дністер" за підмогу в квоті 100 корон для бідних дівчат, Науковому товариству ім. Шевченка за підмогу 50 К, Звязковому банкови в Станиславові за підмогу 50 К, і товариству „Віра" в Перемишли за підмогу 50 корон. — *Виділ.*

— **Дрібні вісти.** Цісар санкціонував закон, ухвалений галицким соймом, в справі дозволу повітовій раді в Золочеві на затягненє позички в квоті 120.000 К.

Нові вибори до повітової ради в жовківскім повіті відбудуть ся з ґрупи сільских громад (12 членів) дня 7 лютого, з міских громад (7 членів) 8 лютого, з більших посідлостий (7 членів) дня 14 лютого.

У всіх львівских судах завів президент апеляциї Тхоржницкий одноразове урядованє, поки-що на пробу до 10 марця, а тоді наступить рішенє, чи має бути задержане одноразове урядованє, чи буде привернена дворазова праця.

Повітовий виділ в Бучачи ухвалив затягнути позичку 15.000 К на будову керниць по селах. Позичка має бути вреалізована в краківскім товаристві обезпечень.

Дирекция іспитової комісиї в Самборі оповіщає, що подання о припущенє до кваліфікацийного іспиту в реченци лютовім треба вносити через зверхні власти до дня 3 лютого.

З днем 1 цьвітня с. р. буде підвисшена в Австриї почтова оплата в той спосіб, що марки на звичайні листи будуть приписані не по 10 але 12 сотиків, а на переписні листи не по 5 але 6 сотиків.

В Ряшеві застрілив ся в однім з тамошних готелів студент IV кл. ґімназияльної незвісного назвиска і з незвісної причини.

Збори і засіданя.

Народне віче в Рядехові в справі виборчої реформи відбуде ся дня 9 с. м. о год. 1 в полудня. Реферувати буде п. Вітик зі Львова. — *Виділ камінецкої „Селяньскої Ради".*

З товариств.

З тов-а „Зоря" у Львові. В навечерів Рождества Христового [то є в суботу вечером] буде ходити хор товариства з колядою по членах і гостях. Ласкаві датки будуть обернені на будову дому товариства. — *Комітет.*

З читальні „Просьвіти" в Кракові. На загальних зборах читальні „Просьвіти" в Кракові вибрано слідуючий виділ: інж. Фр. Тузяк головою, Микола Голубівка містоголовою, інж. Ярослав Стефанович касиєр, Григорий Мариян секретар, Богдан Лепкий, Іван Кізк, Лев Кишакевич видїкові. В читальни відбувають ся що неділї від 3—5 пополудни курси для анальфабетів і руской мови. Курси ті получені з популярними і просьвітними розговорами, веде проф. Чеховский. Що суботи устроює товариство сходини з популярно-науковими викладами і відчитами. В січни відбудуть ся ось-які більші сходини: в четвер 4 с. м. відчитає проф. В. Лепкий дві нові свої новелї: „На сьв. вечір"; в суботу 13 с. м. Маланчині вечерниці; в суботу 20 с. м. відчит Гр Мариняша: „Враженя з российскої України"; в суботу 27 с. м. популярний відчит з природописних наук інж. Фр. Тузяка. Що вторка і четверга товариські сходини. Бажанем товариства є стати осередком житя не тільки краківскої громади а усіх Русинів західної Галичини. Нехай лиш бажане се станесь бажанем всіх, кому прийшлось жити дальше від своїх. Нехайже всї Русини заточенці вступлять до сего товариства. Для замісцевих вкладка 3 К на квартал. Товариство містить ся при ул. Ґродзкій ч. 29 I пов.

З адвокатскої палати у Львові. В суботу відбули ся збори львівскої палати адвокатів, на котрих вибрано: президентом опять д-ра Генрика Макса, а віцепрезидентами д-рів Вика і Помяновского. Президентом дисциплінарної ради вибраний на місце д-ра Ґрузата, котрий від сего становища відказав ся, д-р Андрій Дзендзелевич, а до виділу палати адвокатів: Четер, Френкель, Пльодер, Сокаль, Каменьский, Левенштайн, Панет, Добецкий і Ясїньский. Прокуратором палати вибраний д-р Добецкий, а заступниками д-ри Годлевский і Файлес.

Урядові вісти:

Цісар надав президентови міністрів бар. Ґавчови велику ленту ордеру Стефана, міністрови внутрішних справ ґр. Біленбгтови-Райдтови велику ленту ордеру Леопольда.

Цісар надав радникови двора в найвисшім трибуналї Климентови Адольфови Підлашецкому при нагоді перенесеня єго на власну просьбу в стан спочинку кавалерский хрест ордеру Леопольда.

Намісник іменував канцелістів намісництва К. Длуґошевского, А. Чубаке, І. Пшестшельского і І. Квасяка повітовими секретарями.

Управитель міністерства справедливости переніс начальника судової канцелярії Фердинанда Еберля зі Львова до Сянока, а начальника суд. канцелярії Евстахія Волиньского з Сянока до Львова.

Радники краєвого карного суду у Львові Харам, Оганович і д-р Савчак перенесені до цивільного суду, а на їх місце прийшли з суду цивільного до карного радники Берсон, Ионас і Левандовский. Предсідателем сенату присяжних судів став на місце рад. Харака рад. Проміньский.

Некрологи.

— **Антін Желехівский**, парох в Підсірцях і Верчанах стрийского деканату, упокоїв ся дня 18 грудня м. р. в 53 році житя а 28 сьвященьства. В покійнім втратила Стрийщина щирого патріота. — В. є. п.!

Пригадка. Прошу тих Вп. добродіїв, яким я післав ще з Коломиї книжки: „Чоловік чести" і „Фраґменти", аби зволили прислати мені за них належитість на адресу: Станиславів ул. Казимирівска ч. 29. *Антін Крушельницкий.*

Календар: Нині: Тит (лат.: Анастазий); завтра: 10 куч. в Кроті (лат.: Едвард); позавтра: Навеч. Рожд. Хр. (лат.: Трех Королів.)

Репертуар руского театру (театер у Перемишли в салі „Народного Дому"): В Неділю 7 с. м. виступ п. М. Заньковецької „Суєта", комедия в 4 діях Карпенка-Карого. — В понеділок 8 с. м. „Продана Наречена", опера в 3 діях муз. Смєтани. — Зі второк 9 с. м. виступ п. М. Заньковецької „Батькова Клятва", драма в 5 діях Карпенка-Карого. — В четвер 11 с. м. „Запорожець на Дунаєм", опера в 3 діях Гулака Артемовского. — Абонамент на шість вистав перворядний 15 кор. Абонамент на шість вистав другорядний 10 кор.

Репертуар міского театру у Львові: Нині в четвер „Бетьман", а пятниця „Продана наречена".

В Colosseum від 1 до 15 січня сьвяточна програма. Виступ сьвітової слави Анадії де Лагреи в незвичайно нових танцях. Кромі того кілька найцять инших артистичних атракций.

Специяліст в діточих недугах
Д-р В. Гукевич
довголітний асистент ц. к. ювілейного шпиталю діточого у Відни 837
ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзїцких ч. 4 I. п.

Краєвий Союз молоч. Спілок при філії „Просьвіта" в Стрию орґанізує молочарскі спілки, має на складі всї машини і прилади молочарскі, які за відповідною порукою дає і на сплату, уділює інформациї устні і писемні в бюрі („Народний Дім") а за зворотом коштів по дорозі уділює через свого фахового інструктора молочарства, точні інформациї на місци. Союз отворив торговлю **десерового масла**, яке на замовленя висилає що дня в 5 клґр. пачках. (2—5)

Важне для Тейсарова.

До побираня акциї уповажняю гр.-кат. церков в Тейсарові і цілий дохід призначаю на будову нової церкви. — Прошу тих всіх, котрі у мене купували або міняли жито, щоб зволили подати мені свої назвиска, бо хочу виказатись, що в 1904 р. мав я насїнє чисте, цилїндроване.

Сьвящ. *Омелян Кордуба.*

ВСЯКІ КУПОНИ
і вильосовані папери вартостні
виплачує без потрученя провізиї або коштів
КОНТОРА ВИМІНИ
Ц. к. управ. Галицкого акцийного 374
Банку Гіпотечного.

Коприкциний і Син
Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.
против Банку Гіпотечного на пляцах площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К, ньвлоїди по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** білі по 12, 15, 24 і вище. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, люпи і всілякі инші прибори оптичні. Всілякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Висилковий маґазин ткацких виробів
Едмунда Товарницкого
в коломиї
висилає на бажанє даром і оплатно прібки полотна, шіртінґів, шевіотів, цайґів, столового біля, сукна, мужеску і женьску одіж і поручає вінчальні виправи.
Цїни фабричні.
Заступники і відпродавці глядані всюди.
Зголошеня лише письменно. 1016 18—16

Важне для парохіяльних урядів і читалень!
Макс Ґлязерман
ПЕЧАТНИКАР
Львів, ул. Сикстуска ч. 17
виконує густосно і дешево стампілії каучукові і металеві для парохіяльних урядів, громад, читалень і т. п. по 2·80 с. враз з пуделком і фарбою, литі нагробні таблиці, числа домів і улиць, відзнаки для місних та пільних сторожий і клеші до пльомбованя мяса.
Переписка руска. 285 1—15

Академік глядає посади на провінциї. Новик poste restante Львів. 1128 2—2

Укінчений правник, виразний інструктор глядає посади на селі. Іспит зрілости вложений є відзначенем. Зголошеня під: М. С. Гадинівці poste restante. 1116 4—5

Помічник оборотний і добрий експедиент найде місце в корінній торговли Івана Борноса в Перемишли. 994 19—9

Перший руский склад машин до шитя.

На коляду!
ВАЖНЕ ДЛЯ СЬВЯЩЕННИКІВ!
Руські образки з рускими підписами і рускими текстами по 80 сот., 1·60 К, 1·70 К і 1·90 К, власного накладу дуже красно викінчені (картонові) поручає руский купець Он. Петро Довган в Борщеві п. в місци. 1097 6—10

XVI. Справоздане Дирекциї Каси задатнової в Радимні

стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою, з діяльности і рахунків за рік 1905.

Товариство числить 1.464 членів з чого припадає:

селян	1101
промисловців	170
гандлярів і купців	78
урядників	96
товариств	6
капіталістів, дідичів і фабрикантів	13
Разом	1464

Кредита банкові виказують:

Союз Кредитовий	13·800 К
Банк Краєвий	18·950 „
Банк Австро-Угорскій	3.600 „
Банк Акц.-Зиявковий	24.730 „
Галицка каса ощадности	23.000 „
Разом	84.080 К.

Удїли вплачені виносять 75.304 К 51 с. квота декларована 128.780 К а в 5 кратною порукою дають члени Товариству ґваранцию на суму 643.900 К.

Фонд резервовий з резервовою страт виносить суму 11.035 К 17 с., а цїлий маєток в удїлах і в фондї резервовім виносить: 86.339 К 68 с.

Вкладки ощадности виносять суму: 148.651 К 70 с.

Від вкладок платнисьмо: до високости 1000 К 5% а понад 1000 К 5½%.

Пожичок членам удїлнисьмо:

1060 штук на суму . . . . 417.923 вексельних а
305 штук на суму . . . . 114.963 скриптових.

По сплаченю в роцї 1905 декотрих пожичок через членів остає 1113 штук на суму 305.918 К до біланcу на рік 1906. Цїла залеглість у членів з кінцем року 1905 виносить суму 17.383 К а відсотки проволоки 747 К 75 с. З давнїйших лїт сплачено 170.055 К с. в.: 7·79% а позістала решта 82.322 К с. в.: 2·21% є забезпечена гіпотекою або доброю порукою. Страти не може бути жадної як до тепер через лїт 16 не малисьмо жадної. Від пожичок побиралисьмо 7½% а за проволоку 2½%.

Найбільше число пожичок припадає на пожички селяньскі бо на суму 286 340 К.

До скарги віддалисьмо в роцї 1905 26 пожичок на суму 5.470 К з которих сплачено 3.059 К а решта є прольонгована та забезпечена. Загальний оборот касовий в роцї виносить: 2,042 039 К 71 с., а в школа в р. 1904 виносив суму 1,963.098 К 25 с., проте збільшив ся оборот о суму 78.941 К 46 с. Чистий зиск з р. 1905 виносить 5.610 К 14 с.

РАХУНОК ЛЬОКАЦИЙ:

Удїл в Союзї краєвім кредитовім	1.000 К — с.
„Віра“ в Перемишли рах. біж.	1.522 „ 13 „
„Народна Гостинниця“ у Львові	100 „ — „
2 акциї „Банку Звязкового“	800 „ — „
Разом:	3.422 К 13 с.

I. Рахунок оборотів за рік 1905.

ПРИХОДИ			РОЗХОДИ
13.444·04	Удїли вплачені	Удїли виплачені	3.236 30
59 332 21	Вкладки на рахунок біж. вплач.	Вкладки на рахунок біж. підняті	22.604·46
419.470·—	Довги банкові	Довги через Товариство сплачені	413.760·—
479.356·—	Пожички сплачені	Пожички удїлені членам	532.896·—
21.109·67	Відсотки побрані	Відсотки виплачені	12.355·90
980·—	Фонд резервовий	Кошта адміністрациї	6.000·28
855·55	Зворот коштів адміністр.	„ спору	849·95
860 57	„ „ процесових	Нерухомости	157·33
760·—	Дохід з нерухомости	Льокациї	23.802·29
22.292 71	Льокация	Зиск з року 1904	4 916·40
1,021.460·75		Разом	1,020.578·96
1,020.578 96		До того розходи	1,021.460·75
2,042.039 71		Загальний оборот	2,042.039 71

II. Рахунок коштів адміністрациї:

ПРИХІД		РОЗХІД
	З біланcу року 1904	14·77
	В роцї 1905:	
	Платнї двох членів Дирекциї і двох практикантів	3.572·—
	Друки	261·40
	Контроля	192·—
	Порторня, прибори канцелярийні і дрібні	536·25
	Податки: а) заробковий	664·34
	Податки: б) чиншовий	244·40
	Податки: в) належитости	141·61
	Асекурация	24·14
	Належитість до „Związku“	126·58
	1% з зиску до Союза	50·56
	Опал, сьвітло і оголошеня	187·—
855·55	Зворот коштів адміністраційних	
14 77	Асекурация дому на р. 1906	
5.144·73	До рахунку страт р. 1905	
6.015·05		6.015 05

III. Рахунок висків.

ПРИХІД		РОЗХІД
10.644·98	З рахунку відсоток	
	Кошти урядженя і рухомости	10·—
	„ адміністрациї і податки	5.144·73
119·89	Зиску з року 1904	
	До рахунку біланcу: Сальдо на рік 1906 зиск	5.610·14
10.764·87		10.764 87

IV. Рахунок біланcу.

СТАН ЧИННИЙ			СТАН ДОВЖНИЙ
75.304·51	Удїли	Пожички	305.918·—
11.035·17	Фонд резервовий	Відсотки заплачені на рік 1906	363 23
148.651·70	Вкладки ощадности	Движимости	90 —
84.080·—	Кредита банкові	Асекурация заплачена на р. 1906	14·77
3.444 37	Відсотки побрані на р. 1906	Дім власний	15.697.39
5.610·14	Чистий зиск	Льокациї	3422·13
		Готівка з 31/12 1905 р.	2.620·38
328.125 89		Разом	328.125 89

Дирекция відбула в роцї 1905 засїдань формальних 31 а комісия контрольна перевела в роцї 1905 несподїваних шконтрум каси і діловодства Товариства 10 разів.

ДИРЕКЦИЯ:

Др І. Малик. *о. Р. Вісьневский.* *Н. Захарияревич.*

52 1—1

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педагогічного двоякодневник педагогічно-науковий виходить від 1 серпня 1882 в Львові ул. Ковальска ч. 15. Преумерата річна 3 зр. півріча 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Мід курацийний
липовий в 5-кілевих бляшанках оплатно по 6 К висилає Евстахій Юзичиньский, Бережани. 794 2—10

З причини революциї в Росиї всї грубі риби, а то: щупаки, ворони, линя, судаки повтїкали і є на продаж 10% дешевше як всюди в торговли

МУНДА
ул. Трибунальска ч. 5
котрий поручає також сьвіжі яйцї по 3 кр., фунт найкрасшої муки 8 кр., фунт мазурского масла 50 кр., лїтр столового вина і всякі корінні товари по найдешевших цїнах.
56 1—4

ТОРГОВЛЯ
Івана Бориса
в ПЕРЕМИШЛИ
поручає
Заяцї по 3 К.
Сернину на части.
Убране на деревце з цукорків медівників і тїсточок по К 2·20, 4·50 і 5·50.
Сьвічки на деревце, церковні і столові по найниз. цїнах.
Вина столові, курацийні і десерові.
Товари полудневі найлїпшої якости.
При почтових висилках опакованя не числю і відсилаю відворотною почтою,

Найбільша подільска пасіка! Найчистїйший, найлїпший і найдешевший мід патока, десеровий, курацийний, 5-кілева пушка 5 К 80 сот. оплатно. Знаменитї питні і овочеві меди домашного виробу, відзначені в 1905 р. чотирма медалями. Розсилає *Евген Білиньский в Збаражи.* 110 7—?

Що є МАЛЯҐОН?
1126 5—7

На деревце
поручає найкрасші сортимента від 2·—5 кор.
Х. Шаф
Львів, ул. Трибунальска ч. 16.
!!! 50% дешевше від всїх, а то для того бо по сезонї.

5 корон і більше денного зарібку
Товариство панчошкових машин для домових робітників
гнїздає осіб обох полів до панчошкових виробів на нашій машинї.
Проста і швидка робота цїлий рік дома.
Не треба приготовних робіт. Відданене і місце замешканя не впливає зовсїм, а ми продаємо роботу.
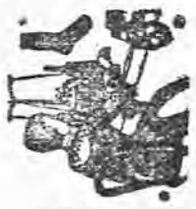
Товариство панчошкових машин для домових робітників THOMAS. M. WHITTIK et Comp. Prag Petersplatz. 7. 19—?
987

Признаня для „Сокільского Базару“ у Львові.

З численних признань, які одержуємо зі всїх сторін краю за нашу торговельну дїяльність, подаємо ось тих кілька до відомости Вп. Суспільности:

1) З портрету надісланого менї єсьм цїлком вдоволений. Новесело 25/11 1905. *Гр. Мицко.*

2) Із зошитів єсьмо вдоволені. Коломия 24/2 1905. *С. Недїльский.*

3) За хорошо викінчений кредковий портрет прошу приняти подяку. Львів 4/4 1905. *Замойский Втр.*

4) Зі зошитів єсьмо вдоволені. Коломия 2/11 1905. *С. Недїльский.*

5) За зроблений менї портрет єсьм Вам вдячна. *Вячесл. Будзиновска.*

6) З якости і цїн Ваших товарів єсьм вповнї вдоволений. Прусїк 16 червня 1905. *Ольга Гариновичь.*

7) За присланї шкільні прибори дякую і єсьм з них вдоволена. Сторожі вел. 15/9 1905. *Іванна Гариновичучительна.*
1042 6—10

Портрети кредкові виконує ся по цїнї 12 К, погрудє звичайна величина. Портрети кольоровані від 40 К.

В „Сокільскім Базари“ є на складї крім краєвидів також портрети і образи наших поетів, письменників і історичні.

Всї товари набувайте лиш в „Сокільскім Базари“.

ІВАН ІГНАТОВИЧ
у Львові ул. Синстуска ч. 25 і пл. Марияцка ч. 11. Краків, Суконницї ч. 20. Перемишль ул. Мицкевича ч. 11
поручає
дуже успішні і незрівнані в наслїдках
ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Бензоєсове мило на оприщене і шкірні пятна, усуває ропавість шкіри і надає лицю білости та оксамітної мягкости 70 сот.

Бораксове мило очищує докладно і вибілює шкіру, усуває веснянки та опалене 50 сот.

Камфорове і камфорово-сїркове мило усмиряє свербячку і печене шкіри, усуває прищі і червоність носа, лиця і рук 60 сот.

Креалїнове мило знаменито очищує шкіру, усуває прищі, лишаї, коросту, огник, відсьвіжує і виніжнює шкіру кусник 70 сот.

Сїркове мило з великим успіхом уживане до знищеня прищів та угрів на лици і всякої висипки на шкірі 50 сот.

Сїрково-смолове мило уживає ся на коросту. Се мило показало ся найлїпшим средством на сю недугу, кусник 70 сот.

Смолово-ґлїцеринове мило єсть з кождого огляду одним з найлїпших дезінфекцийно-гігієнічних тоалетових мил. Яко звичайне мило до щоденного ужитку є завдяки своїй дезінфекцийности а також прикметі, що змягчує шкіру, знаменитим і випробованим средством до усуненя всякої нашкірної нечистоти, кусник 60 сот.

Смолове мило усуває прищі, лишаї, всяку нашкірну висипку, почене ніг і порпаї на голові, кусник 60 сот.

Тимольове мило знаменито очищує шкіру від всяких прищів, кусник 1 К.

Танїнове мило з ґлїцериною є незрівнаним средством на почене голови, усуває порпаї і свербячку шкіри 70 сот.
209 76—84

У Всїх дневниках оголошувані моравскими фірмами **стїнні дивани** в шенїлї, близько 100 цмт. широкі а 200 цмт. довгі в ріжних десенях або з фіґурами по 2 зр. 50 кр., **можна дістати у нас по 1 зр. 95 кр.** Прерізні сальонові дивани 3 метри довгі а 2 метри широкі по 6·50 зр. і висше. Портиєри пара 1·20, 1·50 зр. і висше. Коронкові фіранки метр по 18 кр. і висше. Хідники метр 18, 25 кр. і висше. Зимові хустки по 2·50, 3 зр. Кльотові гальки по 1·25 і 1·80 зр., а підшиті фляжею по 3 зр. Одяги для хлопчиків по 4 зр. і висше. Білі сорочки з фалдованими передами по 1·30 зр. з кольорованими передами по 1·40 зр.; кольорові сорочки з шовковими передами по 1·40 зр. Найлучші ковнїрики по 14 кр., прерізні краватки, ковнїри (боа) футряні по 3·25 зр. — і т. д. і т. д. Висилаєсь на провінцию відворотною почтою, а за невідповідне звертає ся гроші. — При більших замовленях даємо також кредит а на жадане висилаємо цїнник. 1130

Перший Краєвий Дім товаровий і експортовий у Львові
ул. Третього Мая ч. 15.

ВИНА
з винниць князя Віндішґреца „ ґрафа Тіси і „ ґрафа Каролїя
є специяли, на котрі звертаємо особлившу увагу.
Понадто поручаємо
Австрийскі вина
найнїжнїйші і найблагороднїйші гірскі сорти. Всякі инші роди і закраєві сорти в найбільшім виборі є на нашім богато заосмотренім складї.
Закуповуючи просто з жерел у великій скількости і числячи на великий попит, ми в силї доставити вина найлїпшого по найнизших цїнах.
Макс Віксель і Син
Львів, ул. Краківска ч. 6.
1118 б 8—3

ПІЛЬЗНЕНЬСКЕ ПИВО! ОЛОМУЦКЕ ПИВО!
з міщаньского бровару в Пільзні Марка В. В. Найлїпше в сьвітї.
з міщаньского бровару в Оломуцу незрівнаної доброти поручаємо яко диететичне пиво.
Ріжні краєві пива в найлїпших якостях в бочівках і фляшках.
Красїчиньский портер всюди на складї.
Безплатна достава до дому у фляшках і бочівках почавши від 25 лїтрів. — На провінцию висилаємо в пакках по 25 і 50 фляшок за післяплатою і кавциєю. 1118а 3—3
Макс Віксель і Син, ЛЬВІВ ул. Краківска 14.
Ч. телефону 97. Ч. телефону 97.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Редактор: Александер Корольский. Видає і друкує за редакцию: Д-р Евген Л вицкий. З друкарні Народної [Маєцких] Коперника ч. 9.

285. Львів пятниця 23 грудня 1905 (5 січня 1906).

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найкращих повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Ольшанского ул. Кілінського ч. 8; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Букштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком:

	в Австриї:	на границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише на попередньо зложеним. — Рекламациї неопечатані вільні від порто.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсерату або за єї місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числить ся по 20 с. за стрічку.

Фінґоване публичної опінії.

Кампанію против загального голосованя, розпочату авдиенциями у цісаря і нездарно написаною брошурою фондом „Комітету для вик. розбоїв“, перенесено тепер на ради повітові. Наші пани доконче хочуть мати у Відни арґумент, що в Галичині загального голосованя домагають ся що найбільше заводові аґітатори революцийних сторонництв, а сам народ сеї реформи не хоче, що уважає єї за шкідну для своїх інтересів, а небезпечну для суспільного ладу і спокою в краю. Знаючи, що коли би відкликали ся до народних віч, то голос народу заговорив би против них, вони стараються ся офінґувати сей голос при помочи такої „правдивої репрезентациї“ всїх суспільних клас і обох народів Галичини, як ради повітові.

Нині вже маємо голос двох рад повітових против загального голосованя: товмацкої і снятиньскої. Революциї обох сих рад повітових против загального голосованя опирають ся на арґументі, що економічна нерівність поодиноких ґруп населеня Галичини унеможливлює політичне зрівнане сих ґруп і і що введене загального голосованя перед економічним і просьвітним двигненем народних мас може скінчити ся великою катастрофою суспільною. Товмацка рада пустила ся навіть на хлопоманство, бо в своїй резолюциї зажадала від правительства, аби воно, заки дасть загальне голосоване, дало в якийсь спосіб бідним хлопам землю, та щоби дало гроші на просьвіту. Снятиньска рада вже була осторожнійша і не поставила таких радикальних жадань, бо боялась ся, що хлопи готові увірити в щирість сих батьків народу, що готові зажадати виконаня сего постуляту товмацкої ради.

За сими двома повітовими радами підуть всї инші і в хвили, коли у Відни будуть остаточно редаґувати проект нової ординациї виборчої, товариство Козмовских, Пініньских, ну — і сам наш намісник — ухвали соток віч народних протиставлять ухвалам всїх рад повітових, хіба „виключно компетентних“ репрезентувати „голос народа“.

Питане, чи правительство схоче вірити в се, що голос рад повітових в сїй справі є голосом народа. Кажемо „чи схоче“, бо певно знаємо що дійсно не вірить і вірити не буде в се, що ради повітові суть дійсними репрезентациями всїх народних мас. Ради повітові вибрані на підставі ординациї виборчої еще гіршої, ніж ординация до ради державної і як правительство раз вже стануло на становищи, що парлямент не вибраний загальним голосованем не репрезентує нї інтересів нї думки загалу горожан держави, то тим більше мусить станути на становищи, що вибрана еще гіршою ординацию виборчою рада повітова не є репрезентантою інтересів, бажаня і думок загалу горожан в повіті. З сеї причини голоси рад повітових не повинні іти в „небйоси“, а всї резолюциї сих ненародних тїл, повинні не читані помандрувати до коша.

Коли ж би хто станув на тім, що хтось, хоч не має права про щось говорити, то мимотого єго гадка може мати рацию, а в сїм случаю ради повітові, хоч вони неуправнені репрезентувати погляди і бажаня повіту, случайно могли висказати се, що більшість в повіті думає — ми скажемо: Якби репрезентований радами повітовими народ дійсно був противником загального голосованя, то члени рад повітових силкували би публичні народні віча, або що найменше ішли би з своїми резолюциями на віча, котрі тепер сотками по цїлім краю відбувають ся. Як не кожде, то може що друге віче ухвалило би таку резолюцию, яку ухвалила товмацка, чи снятиньска рада повітова. Чомуж пани з товмацкої ради повітової не важили ся виступити з своєю резолюциєю на жаднім народнім вічу в Товмаччині, хоч ся резолюция така принадна, бо попросту домагала ся від держави викупна латіфундий для хлопів?! Не зроблено сего, бо аранжери маніфестаций против загального голосованя знають, що народ виніс би їх за обшивку звідтам, що ухвалив би таку резолюцию, яку ухвалюють на всїх вічах.

Не маючи відваги станути перед публичним вічем, замикають ся в своїй раді повітовій і фінґують публичну опінію. Як би правительство схотїло удавати, що вірить в се, що сказане в резолюциях повітових рад, то звертаємо єго увагу на обставину, що народні віча, на яких переходять як-раз противні ухвали, суть публичні і кождому доступні і що до нині жадне публичне віче не ухвалило резолюциї в дусї резолюций рад повітових. Голосом народу суть резолюциї ухвалювані на сотках публичних віч народних, а сї віча однодушно домагають ся загального, рівного і безпосередного голосованя.

Галицких противників загального голосованя перестерігаємо, щоби не грали з огнем. Народ, що з таким запалом кинув ся до аґітациї за зломанем старих привілеїв одної класи, народ, котрий так однодушно маніфестує своє бажане, своє рішуче жадане політичної рівноправности, сей народ не стерпить дальшого ярма і не дарує тим, котрі знов виймили єго зпід законів, які будуть обовязувати в цїлій державі. До теперішних верховодів Галичини перестерігаємо, аби не важили ся домагати ся виняткових постанов для Галичини в цїли удержаня польско-паньского „стану посїданя“, бо нинїшний вічевий рух повинен бути для всїх наших противників доказом, що руский народ вже не дасть тесати собі вілків на голові. Тепер народ еще надїє ся, що з весною буде зрівнаний в своїх правах політичних з прочими, доси упривілейованими горожанами. Коли в наслїдок інтриґ дотеперішних верховодів весна принесе народови розчароване, то народ готов на весну заговорити инакше, готов зробити більшу несподїванку, ніж зробив був в памятнім і болючім для шляхти 1902 роцї. Не грайте отже з огнем!

— Фонд Боєвий за загальне виборче право жде на добровільні жертви руского патріотичного загалу!

Жидівска курия.

Вчера порушили ми одну важну квестию, яка стане актуальною при розмежовуваню округів, квестию міст і місточок — нині хочемо доторкнути ся другої, не меньше актуальної і важної справи що-до Жидів.

Пос. Романчук подав в своїй парляментарній промові проект, щоб Жидів вилучено і надїлено їх окремими мандатами, а ся здорова думка найшла швидко живий відгомін так в нашій суспільности як і між самими Жидами. На становиску пос. Романчука станув наш Народний з'їзд, а нема майже одного руского віча в справі виборчої реформи, деби не домагано ся утвореня для жидівского населеня окремої курії з самостійними, чисто жидівскими мандатами. Еще живійше інтересують ся справою Жиди, у котрих квестия — так сказати жидівскої національної автономії — викликала справдїшну ідейну революцию. Думку жидівскої курії підхопили сейчас сіоністи, а з їх почину вийшов ряд віч і зборів, які з усею силою настоюють на здійснене згаданого постуляту, не кажучи вже про заараньковане петиций, які сіоністичні круги висилають в тій справі до центрального правительства. Вкінци і пос. Штравкер з Черновець заявив ся за окремою виборчою курією для Жидів, приступаючи в той спосіб до акциї також іменем жидівского населеня на Буковині.

Тими, котрі доси відпірно заховують ся супроти постуляту вилученя Жидів, суть Поляки. Поляки заараньжували навіть заяви львівского кагалу і ґрупки жидівских львівских адвокатів і банкирів, щоб нібито звалити акцию жидівских націоналів, при чім польскі „патріоти“ мойсезвого віроісповіданя заявляють, що вони дуже полюбили „сю польску землю“, але заразом висказують пересьвідчене, що і Поляки відвдячать ся їм за те, та будуть трактувати Жидо-Поляків на рівні з коренними Поляками. В той спосіб зазначено зі сторони кагальників з гори, що їх „польский патріотизм є лише „auf Kundigung“, що отже в єго основі буде лежати інтерес, на засаді „do ut des“.

Чого надїють ся від жидівскої помочи Поляки? Вони ждуть — так як при квестиї вилученя міст і місточок — що Жиди поможуть їм удержати стан упривілеґійованого посїданя в Східній Галичині. Такий рахунок може мати однак лише дві підстави — або численє на те, що Жиди все дадуть ся вести на привязи „ґешефту“, або, що зіллють ся національно з Поляками. Є то отже рахунок опертий з одної сторони на деправациї жидівского населеня, а з другої сторони на польскій асиміляциї. Не треба бути дуже бистрим обсерватором публичного житя, щоби зрозуміти, що оба рахунки суть схиблені. О скілько йде о політичну деправацию жидівскої маси, то деправация така є мечем обоюдним, бо ті самі кагальники, що нині йдуть з Поляками, завтра так само легко дадуть ся ужити до иньшої цїли. Є се отже політична метеореольоґія, а як кожда метереольоґія, так і ся є дуже хитка і не обчислима. Повіє иньшим вітром, то і ласка кагальників зверне ся в другий бік — навіть і проти Поляків. А при тім треба взяти ще й се на увагу, що численє і піддержуване політичної та горожаньскої деправациї і деморалізациї є все і всюди обявом під взглядом

Памяти Волод. Викторовича Лесевича.

Лѣнивой поступью прошелъ онъ жизни путь,
Но мыслью обнялъ все, что на пути замѣтилъ.

А. Апухтинъ.

(*Конецъ.*)

Минала зима; здоровє покійного погіршалось! Хорий став банувати за родиною, та лїкарі післали його на південь. Довелось нам розійти ся на віки. Покійний перебув якийсь час в Castellamare, а відтак поїхав в Париж з викладами в „Русской школѣ“, відки вернув у своє село Ромодан доперва після конґресу социольоґів, в половині липня 1903 р.

З того часу завела ся між нами переписка, в якій були порушені всїлякі питаня теоретичні і практичні.

Не буду розписуватись подрібно над змістом сеї переписки; скажу лиш коротко, що єї основною темою було спершу питане теольоґічне, а за тим висунулась на перший плян моя особа, якою покійний заняв ся щиро і піклував ся до останньої хвилї.

На теольоґічне питане дивив ся покійний як на річ другорядну та не на часї. Нам треба поки-що найти якийсь modus vivendi на материяльній почві, а проблеми віри... про них поведем річ опісля. Сї проблеми не на першій стороні отвертої перед нами книги, як того хоче теольоґія, а на послїдній.

Ми доси прочитали лиш кілька сторін сеї книги, а ще лишає ся до прочитаня так богато! „Вѣра — пише Лесевич в письмі з д. 5 жовтня 1903 р. на первый случай, покачто, такъ-же полезна, какъ полезна сальная свѣчка, когда еще до електрического фонаря далеко, но зачѣмъ она при этомъ фонарѣ на что она при немъ годится? Ее держутъ по рутинѣ, по привычкѣ, по обычаю...“ Розуміє ся само собою, що я стояв на становиску опонента, бо в противнім разї не були би були потрібні сї доказы зі сторони автора листу. Та не буду розводити ся над теоретичними питанями, які порушила наша переписка. Для мене важнїйша друга сторона медалю: вдача Лесевича як чоловіка взагалї. Хотїв би я на сїм місци спиатити хоч в части довг, який я затягнув супроти покійного, а зроблю се найкраще, коли скажу кілька слів про те, що він зробив для мене в часї нашої, що так скажу дружби.

Покійний Викторович привязав ся до мене як до власного сина.

„Я очень сожалѣю, — писав він до мене 30. серпня 1903. р. — что лишенъ возможности видѣться съ Вами: мнѣ было такъ пріятно жить съ Вами и дѣлиться моими размышленіями. Душевно радъ, что Вы сохранили обо мнѣ добрую память, какъ и я объ Васъ“.

З початком 1904 р. вибирав ся покійний в Париж, де мав читати лекциї на вольнім російскім університетї. При сїй нагоді пише до мене д. 18. XI. 1903. р. слїдуюче: „Я все еще не теряю надежду посѣтить Васъ передъ поѣздкой въ Парижъ, гдѣ я опять буду читать лекціи. Хорошо бы Вы здѣлали, еслибы тоже поѣхали и послухали тамошнихъ професоровъ. Многое интересное Вы при такомъ случаѣ узнаете, а то какъ бы не пришлось сказать: еслибъ знаалъ!“

Я пирав мав вертати з Риму до Галичини. Стало на тім, що ми з'їдемо ся в цьвітни в Абациї, або у Фльоренциї і поїдемо в Париж. Та склало ся инакше. Я мусїв вертати з Риму проти волї ще перед кінцем лютого, а покійний занеміг і не чув ся в силах відбути подорож.

Тимчасом виринула друга справа: яким робом поратувати мене в трикрій ситуациї. Та на разї всьо уложило ся само собою. В літї мав я відвідати покійного в його селї на Українї. Було порішено, як і коли маю приїхати. Тимчасом зайшла нова перепона. Покійному треба було виїхати на Крим, а тим самим годї мені було сповнити моє бажане. Ся обставина мала бути гробом наших вносин, тим паче, що надходила пора моєї ординациї, що в очах Викторовича рівняло ся моїй смерти. Треба згадати, що покійний рішив ся піддержати мене материяльно в намірених дальших студиях на фільозофічнім видїлї, а по причині, що подорож і житє на Криму підорвали троха його фінанси, він не чув ся в силах своє бажане зреалїзувати і тому почував ся до вини передімною: „Желаю Вамъ отъ всей души всего лучшаго — пише при тій нагоді 19. VII. 1904. р — и очень прошу Васъ все же такъ, рады старой дружбы, не лишить меня извѣстій, на что Вы рѣшитесь и гдѣ будете жить. Я съ своей стороны не забуду никогда нашей встрѣчи и всегда сохраню о Васъ наилучшую память... Съ этими чувствами прощаюсь съ Вами, несмый потономъ жизни и желаю увидѣть Васъ еще разъ при лучшихъ обстоятельствахъ“.

Але вже 9. XI. 1904. р. пишее покійний що иншого. „Мнѣ по прежнему очень хочетъ ся поддержать Васъ и дать Вамъ возможность выйти на широкую дорогу жизни“. І покійний додержав слова. Завдяки його підмові я міг записати ся на університет в цїли придбаня ще хоч троха знаня, яке навчав мене цінити покійний фільозоф.

Тимчасом недуга стала добирати ся до бл. п. Лесевича серіозно. В листї з д. 23. IV. 1905 р. доносить він менї між иньшим таке: „Мы переживаемъ теперь трудное и тяжелое время. Совершаются событія, исхода которыхъ предвидѣть невозможно, и на хорошее показаній мало. Я подъ вліяніемъ всего этого волнуюсь и тревожусь такъ, что даже заболѣлъ“. Послїдне письмо в справі висилки менї творів Кальтгофа носить дату 20. VI. 1905. р. А вже 30. с. м. доносить менї д. В. Леонтович таке: „Вже 18 день Володимір Викторович тяжко хворіє. В його йшли камені з печенї і заразом робила ся дуже висока температура і пр.“

На які два тижні перед смертю дав менї покійний доказ свого альтруїзму і з тим замкнув очи. Упокоїв ся як раз в навечерів важних подій, яких дожидав і за які боров ся цїле житє. Як безсмертний Тарас не діждав ся зреалїзованя своїй мрій; Парка пожалувала йому сеї одинокої розради. Осиротив Россію, осиротив Україну. А мене покрив ні-

Книгарня Наукового тов. ім. Шевченка
у Львові, ул. Театральна ч. 1
поручає на сьвяточні дарунки:

1115 6—6

ЯРОШЕНКО, історична повість Осипа Маковея в гарній оправі	К	3·60
МОЙСЕЙ, поема Івана Франка	„	2·20
ІСТОРИЯ УКРАЇНИ РУСИ Михайла Грушевського том I. II. і III. в другім виданю в анґл. опр.	„	30·—
АКОРДИ, антольоґія української лірики по К 7·50, 8, 9 і	„	10·—
НА ВІЧНУ ПАМЯТЬ Котляревському літературний збірник	„	12·—
ПИСАНЯ Осипа Юрія Федьковича том I. II. і III. в гарній оправі	„	15·40

суспільним шкідливим, бо не має будучности ся суспільність, котра сама в собі підриває основи моральности. Успіх хиленний при такій роботі може бути, але результат буде все фатальний, бо скінчить ся загальною, суспільною, та горожаньскою ґанґриною.

А так само скиблений є і другий рахунок що-до асиміляциї. Асиміляция була можлива колись і можлива там, де дотичний елемент не жиє компактно і не підлягає постійним змінам, але не можлива вона серед наших Жидів, котрі жиють збитими масами, відсьвіжують ся що раз новими напливаючими силами (як примірем тепер в Росиї) і мають дуже живе і піддержуване навіть самими загальними почуте своєї окремішности. А при тім в масї жидівскій пробудила ся вже думка національна, росте сіонізм, котрий пошлав вже рішучо загату всяким асиміляцийним подвигам. Жиди не дадуть ся вже засиміляувати, а тим самим не стануть також дійсними Поляками. Маса жидівска остане і на дальше такою як є, жидівскою — а в такім случаю поспитаємо, що за рацию, аби та окрема від Русинів і Поляків маса відігравала ролю ваги і була фактичним, а навіть рішаючим реґулятором наших національних і політичних відносин? Поляки і Русини в Галичині майже рівні собі що-до числа населеня, а в такім случаю не улягає сумнівови, що не в руских і польских, але ні-раз в жидівских руках мусить опинити ся в часом судьба і рішиньо нашої внутрішної борби.

Отсе і є ті арґументи, котрі промовляють за виключеньем Жидів і утворенем для них окремої національної курії. Але кромі тих арґументів є ще і другі, не меньше важні, хоч на перший погляд більше теоретичного характеру. Се арґумент справедливости і арґумент зі становиска цїли Жидівства яко національного елементу. Звідки то ж Жиди не мають мати своєї окремої репрезентациї, хоч мають свої окремі інтереси відмінні від інтересів всї людности, і свою окрему національну фізіоґномію, а мають мати репрезентацию лише о стільки о скілько причеплять ся до иньшої національности і дадуть ся використати при тім чи деморалізуючих гешефтів? Се ж хиба не справедливо і таке становиско не дасть ся виправдати ніяким арґументами. Тут є ще і друга обставина, котра промовляє за виключеньем Жидів, а се їх ціла яко елементу національного. Поляки і Русини суть автохтонами — східна часть Галичини є териториєю руською, а західна польською, але де є територия Жидів? Такої території нема, є лише елемент, вічно змінюючий ся і непостійний, котрий може бути субєктом права лише яко корпорация (в найширшім змисї того слова), яко персональна унія, оперта на засаді індивідуального катастру. Всї одиниці мойсеєвого віроісповіданя повинні бути взяті яко цїлість і тілько тій цїлости можуть бути признані права репрезентациї, а не на тій засаді, що они замешкують тому чи иньшому терториєю. З того-ж принципіяльного становиска виглядає лиш на дальша елиминация національних жидівских курий і окремих мандатів.

Технічна справа виділеня Жидів і розділеня решти мандатів в краю, дасть ся дуже легко перевести, бо приналежність до мойсеєвого віроісповіданя не улягає прецінь сумнївови. Нині маємо Жидів в цїлім краю 11% (в р. 1900 було Жидів 811.371 на 7,315.939 всеї людности), з чого виходить, що при проектованім правительством на Галичину 90-ти мандатах, на Жидів випало би — по відтинаню жидівского елементу не приналежного до Австриї (а такого є около 25.000) — менше більше 9 мандатів. Решта 81 мандатів могла-б вже бути розділена територияльно на автохтонну людність, русину і польську, що також не представляло-б великої трудности, бо ріжниця лежала-б лише в тім, що 81 мандатів треба-б поділити не на 7,315.939 — але на 6,504.568 мешканців. При тім — розуміє ся — вже і обчислене людности місцевостий та повітів мусїло-б підлягати відповідній корректурі.

Так представляє ся квестия жидівска при всїлї ординациї виборчої, а ми дуже сумніваємо ся, чи можна найти заміти, котрі були-би в силї звалити в тім напрямі нашу арґументацию.

Розуміє ся, що в законї мусїла-б бути зарез м застережена також ревізия розділу округів і мандатів, в тім напрямі, щоби приміром що 10 літ нормовано на ново число мандатів припадаючих після числа населеня на жидівску курию, але така ревізия є всюди конечна там, де ординация опирає ся не на території, а куриях національних, бо територия не зміняє ся, але людність по національности чи расї підлягає майже постійним змінам, а особливо у Жидів.

— Жертви на Боєвий фонд просить ся слати зараз на адресу: Краєвий Союз Кредитовий. Львів, Ринок ч. 10 — на книжочку ч. 3000.

Народні віча і маніфестациї.

Довірочні збори в Карлові.

Видїл карлівскої „Народної Спілки" повідомив старостве в Снятині, що 31. грудня уряджує загальне народне віче в справі виборчої реформи. Се було ц. к. комісареви Яворчиковскому не в смак і розпорядженем з дня 28. м. м. не позволив на таке віче, оправдуючи заборону тифом, дифтерією і иншими видуманими заразливими хоробами, яких в Карлові і в цїлім снятиньскім окрузї цїлком нема. Однак не так склалось, як комісарови ждалось! Місто загального віча відбули ся довірочні збори. Чужосторонних людий не було, але за те явилось пів тисячки Карловян. Збори відбулись під проводом селянина Івана Свидуляка. Сей дуже популярний виложив теперішні найголовнїйші прояви і стремлїня в нашім політичнім житю. Згадав про значінє загального права голосованя і влучно напятнував ворогів того права. Учасники зборів вислали до президента міністрів, бар. Гавча свою заяву за безпосереднім, загальним, тайним голосованем. „Пшиязнов" і хитрі „оекуновє" „руского людку": Стефан Мойса і Миколай Кшиштофович, котрі дня 29. м. м. на засїданю повітової ради скиномінь вихвали селянам брошуру під заг. „Загальне право голосованя", видану звісним Деминчуком, нічого не вдіють. Селяни глузують собі з таких брошур і їх авторів, що не дивлячи потуги спекти на наші шиї. Годить ся також зазначити, що в початком минувшого місяця відбулось загальне народне віче в Орельци. Зазначуємо се з тій цїли, щоби не видавалось, гейби Снятинщина, голосена п. Мойсею, заснула сном блаженного на ту пору, коли навіть хвилинку стати не вільно.

Учасник

Віче в Морозовичах

в самбірскім повіті відбуло ся дня 25. грудня. Преседував проф. Сїлецкий, а реферував в справі виборчої реформи д-р М. Бабюк. На вічу взяло участь все, що жило в селї, а також О. Боберский, місцевий парох і дуже дїльний народний робітник. Віче з ентузиязмом ухвалило резолюциї за загальним рівним, безпосереднім і тайним правом голосованя, котрі переслано телеґрафічно через п. Гавчови. По вічу відбув ся похід зі о півами.

Дня 31 грудня мали відбути ся віча в Викотах, Торчиновичах, Бережници і в Сїдім, але старостве заборонило; тому відбули ся там збори за запросинами.

Віче в Золочеві.

відбуло ся дня 3. с. м. в міскій сали. Зібрало ся більше як 600 людий з околичних сіл. На вічу явив ся правительственний комісар п. Едмунд Станїславский. Предсїдає сов. Рожанковский, а головний реферат мав д-р Дрогомирецкий. По сїм забрав голос п. С. Вітик, що явив ся на запросини тутешних Русинів. В приступний і горячий спосіб пояснив зібраним причину, для якої скликано віче. Такої промови Золочів ще не чув. Люди були здивувані, що можна там сьміло говорити на панів. Богато зібраних плакало. Комісар кілька разів перервав промову п. Вітика, а вкінци на згадку про Обертиньского зломаним голосом на пів по польски, на пів по руски розвязав віче. Нарід обурений був до крайности. По розвязанім вічу відбув ся похід через місто під повітову раду і староство. Несено таблиці з написами: „Проч з куриями!", „Проч з колом польским!", „Нехай живе загальне, рівне, безпосереднє і тайне право голосованя!" Що-до неправного розвязаня віча постановлено внести зажалене.

Віче в Погіоцях

рудецкого повіта відбуло ся дня 1 с. м. при участи около 400 осіб; прибули люди також з сусїдних сіл. Преседував місц. парох о. Е. Косноцкий, реферував о виборчій реформі о. С Онишкевич з Хишевич. Віче приняло резолюцию в справі загального, рівного, безпосередного і тайного голосованя, запротестовало против „виодрембленя" Галичини і загрозило ґенеральним рільничим страйком, єли би дїдичі перешкодили справедливій виборчій реформі. На вічу промовляли і селяни Волод. Муцин, Ів. Бабій, Петро Лакота і ин. Подібно як недавно в Горожанні вел. жалували ся люди на реґуляцию Днїстра, що на роботах заробляють тілько підприємці, а бідний хлоп виставлений хиба на всякі секатури, коли реґуляцийний район переступить худобина. Підносили грімкий протест против „свого" посла п. Баля, що позамикав дороги, котрими люди з поконвіку їздили, а перед коштовним мостом, побудованим краєм на Днїстрі в Сусулові, перебудував браму; хто хоче через міст і реїхати, мусить насамперед іти до жида, щоби відчинив браму — тепер за дармо, а не задовго певно скаже платити. Жалувались також на грубе поведенє старости Повіньского і інспектора кс. Дуткевича і урядників в уряді податковім в Комарні; ті панове трактують людий сполами: мудю, дурню і т. д. На вічу була майже половина латинників, котрі казали, що їх уживають лиш до юдженя против Русинів, але так само трактують одних як і других, бо інтерес пана инший, а інтерес хлопский инший. З піснию „Ще не вмерла" і „Не пора" розійшов ся нарід вже пізно доміє.

Віче в Задвірю.

в перемишляньскім повіті відбуло ся д. 31 грудня 1905 при участи селян з Задвіря, Полонич, Полтви, Убиня і Новосїлок. Справу реформи закона виборчого реферував посол Брайтер перед аудиторию, котра сягала до 800 голов. Крім него промавляли річево: Іван Бурак, Йосиф Павлишин, Микола Тименшин, Микола Вашук, академик Денис Шавала та Стефан Гнида, котрий своєю палкою промовою викликав серед вічевиків правдивий ентузиязм. По вічу відбув ся похід через село при сьпіві пісень „Ще не вмерла Україна", „Не пора". — Похід прозадив п. Брайтер. Треба лише висказати жаль, що місцевий парох не уважає за потрібне іти в так важній справі разом з своєю громадою.

Рух в Сяніччині.

За зривом до борби і за кличем на віча в цїлім краю пробудив ся і наш глухий кут на окраїнах Руси. Дня 17 грудня зійшло ся в Загутинню до читальні „Просьвіти" за запрошенями 85 сьвідомих селян. П. О. Л. говорив про стан селян в Австриї взагалї, а в Галичині зокрема, а п. В. Б. про загальне і безпосередне право голосованя; почім принято отсї резолюциї: 1) Селяни Загутиня дня 17. грудня 1905. домагають ся загального рівного безпосередного і тайного права голосованя до сойму і до ради державної; 2) домагають ся подїлу Галичини на часть руску і польску; 3) висказують признанє рускому клюбови сойму за оборону прав руского народу; 4) взивають народну орґанізацийну раду в Сяноці, щоби безпроволочно скликала загальне повітове віче до Сянока.

Такі самі збори відбули ся 19. грудня в Одреховій при участи 450 селян, дня 25. грудня в Новосїлках при участи 135 селян і в Волици при участи 90 люда, а всюди варто було видїти, з яким жаром і завзятєм промовляли селяни, виказуючи свої кривди і гнет. Всюда реферати і резолюциї приймав нарід з одушевленем і радо видав датки на Бурсу селянску в Сяноці і на фонд боєвий. Д. 22. грудня відбуло ся віче в Боську, скликане місцевим парохом о Кизиком. Про резолюциї повідомлено телеґрафічно бар Гавча.

— Русини і Русинки! Памятайте на фонд боєвий за загальне виборче право!

З Росиї.

Московский ґен. ґубернатор Дубасов оголосив широке справозданє о послїдних подіях в Москві, в котрім каже, що розбитю революцийних ватаг дня 28 грудня, революціонери помогуючи ся зелїзницею, котра еще до 29 грудня була в їх руках, зачали утікати. Тепер сї ватаги цїлком розбиті. Завзятий опір повстанців присилував на ужите гармат, однак старано ся о охорону житя і майна спокійних горожан. Деякі-фабрики пальба артилериї знищила. Коли повстанці здали ся, военну акцию здержано; цїлий день ужито на опорожненє з жінок і дїтий участку, в котрім кипів бій. Дня 3. січня війско остаточно завічило борбу. Рівні дневники жалували ся на заїле і строге поступованє війска. Сї закиди, котрих цїлию є вірване звязий, що лучать народ з війском і оклеветанє армії, навіть не заслугують на спростованє. Вояки, котрі в сих виняткових відносинах мусїли переходити страшну борбу, котрих чувства хитали ся між обовязком супроти вітчини, а любовю до своїків, не могли все мати рівновагу і зимну кров. Мимо того війско під ніяким зглядом не переступило границь визначених єму жовнірским обовязком і присягою.

Телеґрами.

Льондон. Оден росийский міністер мав сказати, що балтийскі провінциї, польске королївство, Сибір, Кавказ і кілька полудневих провінций будуть вилучені від виборів до державної думи.

Петербург. Дневники доносять, що на Новий Рік буде оголошене скликанє державної думи на 15. марта. Вибори відбудуть ся в лютім. При головнім заряді справ рільництва зачнуть ся наради комісиї в справі наданя хлопам додаткових ґрунтів.

Берлін. В Москві 10.000 повстанці пробувало увільнити політичних арештантів, але війско унеможливило се. В Челябіньску 10.000 резервістів, що приїхали з Владивостока, як також місцевий ґарнізом перейшли на сторону революціонерів; увільнили арештантів і спалили касарню. В Одесї під одну каварню підложено 4 бомби. Дві віднесено на поліцию, де вони в наслідок неосторожного поступованя експльодували, убиваючи 6 поліцаїв.

Петербург. Ґенерал Орлов енерґічним поступованем майже цїлком успокоїв надбалтийскі провінциї. Повстанці здали ся і зложили оружиє. Цар казав московскому ґен. ґубернаторови видати 100.000 рублїв до роздачи між населенє, що потерпіло в наслідок послїдних заворушень.

Берлін. В Москві увільнено з служби всїх зелїзничих робітників, що дня 1. с. м. не вернули на свої становища і тих, що підбурювали до страйку. Тим, що лишили ся, не вільно приступати до ніяких союзів. Платня за час страйку не буде видана. Зелїзничі двірцї обсадило війско. Подорожних ревідують, знайдене оружиє конфіскують.

Петербург. Між членами союза союзів прийшло до розламу. Одна часть хоче вести страйк дальше, друга хоче вернути до спокійної дїяльности.

Варшава. Говорять, що ґубернії любиньску і едвецку мають вилучити з королївства польского, а прилучити до царства.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Виборча реформа.

Відень. Вчера приїхав тут намісник Потоцкий, щоби взяти участь в конференциях правительства з парляментарною комісиєю кола польского в справі виборчої реформи. Сї конференциї зачнуть ся вже нині.

Угорска кріза.

Будапешт. Суспендованого секретаря будапештеньского комітату Пасекаса засуджено на 2 місяцї вязниці за надужите урядової власти.

Дебречин. Поліция арештувала ученика середних шкіл Шварца, котрий чинно зневажив надкупана Ковача. В місті спокій; війско відкликано. Коли правительственний комісаф Вода входив до будинку прокураториї держави, товпа викрикувала проти него. Кінна жандармерия розігнала товпу.

Австрия на Балканї.

Відень. Дневники дементують поголоски розсївані з Берлїна, мов би Австрия сильно скріпила свої війска в новобазарскім санджаку і будувала там гостинцї, що викликало енерґічний протест турецкого правительства. Австрия має там вже від давна 3.000 війска і не збільшає его, хоч має до сего право на підставі конвенциї з 1879. року. Будова гостинців є потрібна з огляду на се, що там будує ся зелїзницю, а против сего турецке правительство не протестувало.

По війнї.

Льондон. Анґлїйский амбасадор в Петербурзї мав зажадати від росийского правительства вияснень в справі листу адмірала Рожественьского про цушімску битву. В сїм листі Рожественьский заявив, що анґлїйска фльота в Вейгавей мала наказ кинути ся на росийску фльоту на случай, коли би росийска фльота побила японьску.

Петербург. Рожественьский оголосив в „Нов. Времени", що він не дістав від адмірала Біріева дозволу на оголошенє свого листу про Цушімску битву і що в оголошенім письмі суть его власні приватні гадки, за котрі виключно він відповідає.

Повстанє в Африцї.

Берлїн. З Камеруну доносять, що повстанє мурнинів росте до величезних розмірів. В полудневім Камеруні збунтувало ся против Нїнців 10.000 добре узброєних мурнинів. Против сеї сили німецкі власти мають тілько дві компанії війска.

Швидко а утло виростаюча шкільна молодїж обох полів, ослаблені реконвалесценти, женщини, що кормлять скупо і слабо збудовані, особливож особи кождого віку, недужі на жолудок і старцї найдуть в мучцї Ґурґуля средство, скріпляюче їх сили з великим хісном для орґанїзму. Сю легку а дуже відживчу поживу знесе та стравить навіть дуже ослаблений жолудок.

984 6—14

чим смутком. Кілька пол су сьвітла в мою душу, навчив мене вірити в людкість, навчив любити „ближнього", розширив мій духовий овид — і розгонив мене за віки. „Ніщо світ хуж полумфри: лучше ничего не знать, чем знать „дабы ничего", а полумфра и есть много „знаю" — пишна мені в листї сю неоку науку. „И бойте дерзновенно посягать на грешное, чтобы не сказати потомъ, какъ одинъ изъ героевъ Некрасова:

„Я за то презираю себя
Что я силы свои не пытал ни на что,
Осуждал самъ себя безпощадными судомъ

пише мені в листї з д. 3. IV. 1903. р. А. л... Я чую ся таким малим і порівнаю з тим поміжним старцем-велитнем! І тим більший жаль огортає мої серце на гадку, що того велитня вже нїт між нами. „Весною я надіюсь проїхать через Львов и тогда увидимся. Я скоро Вамъ много новаго" писав послїдний д. 9. XI. 1904. р. Та не судилось ні нам побачити ся, ні мені почути обіцяного нового.

Забрав нас, Друже, своє зелїзне слово до гробу і лишив мені вічний смуток і жаль по Тобі, мені, безпомічному, безвідрадному сироті, що може хиба Твій гріб зросити тою щирою сльозою, сими кільома сном нами про Тебе.

„Увы! ни мощный умъ, ни сердца жаръ
ни геній
Не созданы надолго для земли".

В Камени д. 15. XII 1905

Петро Карманський.

Бійка в Пекінї.

Льондон. В Пекінї японьский патроль побив ся з нїмецким відділом. Погибло 12 Нїмцїв а 8 Японцїв ранено. Оден нїмецкий жовнїр має 28 ран від баґнетів, 4 тяжко ранені Японцї умирають.

НОВИНКИ.

— **З полїтичної орґанїзациї в Богородчанщинї.** Дня 28. грудня м. р. відбули ся в Богородчанах загальні збори полїтичного товариства „Скит Манявский“ при численній участи інтелїґенциї, селян та міщан. Голова товариства о. Паук подаючи образ і результат єго дїяльности, вказав на невідрадні відносини, серед яких товариству годї було виказати ся значайшими здобутками і радив вибрати головою чоловіка молодшого від него. Одначе зібрані члени вибрали єго на ново провідником товариства, причім містоголовою став о. Рудницкий, парох Богородчан міста, а до видїлу ввійшли: о. Величковский з Заріча, Мих. Бойко з Саджави, Федір Говера з Невочина, Ів. Басараб з Ляховець, Ів. Козорів з Богородчан, Ів. Говдяк з Богородчан старих. Відтак приступлено до наради в справі „Народного Дому“ в Богородчанах. Недостача такого дому спиняє дуже повітову орґанїзацию, бо нема навіть де скликати віча, як показалось якраз того самого дня, коли то треба було вдоволити ся аж шопою далеко за містом. Ухвалено однодушно розпочати сейчас акцию будови „Народного Дому“ в Богородчанах і вибрано окремий будівельний комітет, що має заняти ся тою справою. — *Учасник.*

— **Ховають ся за полїцию.** Зростаючий чимраз більше рух між руским населенем в справі виборчої реформи викликав тревогу в тих польских кругах, що завдяки всяким привілеям хотять за всяку цїну удержатись при дальшім пануваню над Русинами. Польска преса спершу збувала мовчанкою безчисленні рускі віча, думаючи, що удаваним іґнорованем прагну ить грімкий голос півчверта міліона Русинів, дарма що ті віча викликують у поважній віденьскій пресї сензацию. Аж в послїдних днях виринають в польскій пресї голоси, що вказують на велике занепокоєнє наших верховодів. І так в орґанї прогнаного намісника ґр. Пінїньского та иншої подільскої шляхти, Gazet-ї Narodow-ій читаємо: „Доходять до нас з ріжних сторін краю вісти, що радикальні живла під покришкою загального права голосованя ведуть небезпечну (?) для публичного спокою аґітацийну акцию, котрій власти приглядають ся безчинно. На таких зборах падуть „najpotworniejsze hasła“, а коли присутний на тих вічах урядник поводить ся мовчки, аґітатори поясняють відтак людям, що дїла, до котрих їх заохочують, дозволені, чого найлїпшим доказом, що „п. комісар сам того слухав і на то годив ся“. Було-б порадно, щоби власти припильновували строго закон про збори. Не заохочуємо тим зовсїм до натяганя чи надуживаня тих законів, але в інтересї спокою і публичної безпечности треба конче строго їх виконувати“. — Слїдом за „Народуфною“ пішов орґан Вшехполяків. Słowo polskie, в новім звісний руский ренеґат і „wytrawny publicysta polski“ ще недавно кпив собі з руского вічевого руху, ударило нагло в дзвін тревоги доносячи з перестрахом, що „руска аґітация, ведена дуже зручно, оперуюча популярними кличами, викликала дотеперішний стан і „doprowadzi zdaje się do zaburzeń“. По інформациям Słow-a polsk-ого на віче в Підгайцях селяни поприходили „z drągami żelaznymi“. Дальше читаємо дословно: „Здає ся, що жандармериї не був звісний сей факт, як і другий, що в передодень віча хлопи умовляли ся, котрі мають брати із собою зелїзні штаби, а котрі в хвили вибуху заворень мають вдасти до складів і забирати все, що в даній хвили може служити за оружє. На щастє віче відбуло ся досить спокійно, але по селах хлопи збирають ся і отверто радять о різаню Лахів і Жидів“. Так страшно стоять справи і в инших повітах. „Stoimy na wulkanie, który w niedługim czasie może wybuchnąć“ — вкече Słowo polskie і радить польскій інтелїґенциї в краю заняти ся паралїжованем руской аґітациї, устроюючи всюди віча та поясняючи, що що иншого загальне право голосованя, а що инше готовити ся до „rzuięcia panów“. Нїчемність і брехливість Słow-a polsk-ого аж надто явні, а так само яка її цїль. Автор знає то, що навіть жандармериї не звісне, а що жандармерия у східній Галичинї взісна на цїлий сьвіт в нюху, вражливого на найменші прояви руской аґітациї, то редактори Słow-a polsk-ого повинні би рішучо заняти начальні становища в східно-галицкій жандармериї, бо проявляють недостижимі в тім напрямі здібности. Доси відбуло ся сто кількадесять руских віч в справі виборчої реформи, але анї жандармерия анї адмінїстрацийні урядники не годні були сконстатувати нї на однім вічу чогось небезпечного. Поведенє руского народу на тих вічах аж надто тактовне і поважне, так що орґани безпечности, хоч як скорі бачити в кождім руским слові укрите „гайдамацтво“, не мали доси найменшої причини виступати активно. Та се власне не подобає полїцейским, підлим душам польских верховодів, і тому давай послугуватись нїчемною брехнею, щоби штучно витворити серед легковірного народу загальну тревогу та доказати конечність репресалїй супроти руского вічевого руху. Такі штучки нїчемних полїцейских душ польских верховодів звісні нам з недавної історії, тому ледви чи осягнуть бажаний успіх. На підставі їх заходів можемо лише повторити слова посла д-ра Олесницкого, висказані недавно на народнім з'їздї: Проект загального права голосованя внесло віденьске правительство, і тому аґітация за виборчою реформою, згідною з тим проектом, не може бути небезпечною і мусить бути дозволена так довго, як довго Галичиною управляють ц. к. урядники, зависимі від австрийского ц. к. правительства у Відни.

— **Польске veto відживає.** Пишуть нам: В Милївцях заліщицкого повіта мали відбути ся вибори до ради громадскої. Начальник громади оголосив вибори на день 2 січня с. р. і повідомив о тім староство. В означенім часї зібрали ся громадяни виборцї, щоби виконати своє право, надане конституциєю. Зібрали ся всї старі радні з парохом і людьми цїлого села в громадскій канцеляриї, не було лишень пана. Вкінци по довгім дожиданю приїхав пан, а що комнати канцеляриї за малі, щоби помістити більше число людий, то пан приказав отворити школу. Тут виголосив до людий довгу проповідь на тему, що в селї є неспокій і що він чув, що хотять вибрати нових молодих радних з поминенєм старих, переважно хрунїв або паньских лизунїв. В своїй промові радив вибирати старих людий і самих неписьменних, з молодших ради, лиш одного патиенника та поставив себе яко кандидата на радного з третого кола. Був се удар, вимірений проти місцевого сьвященика, бо сего поставила громада кандидатом з третого кола. Панови не подобало ся, що єго поставили лише в першім колї [хоч се було зовсїм непотрібно, бо він є радним без вибору] і він хотїв переферувати себе конче на місце пароха, а на своє місце в першім колї вихати хруня і лизуна. По яркій промові, місцями аж занадто енерґічній, волїв подати собі друковану листу нових радних, а неуміючи читати по руски, попросив писаря, щоби переписав єму по польски, і зачав переходити усїх кандидатів на листї, відкидаючи кождого, хто не був паньским лизуном. По дїдичу промовив до виборцїв парох і держачи закон в руках, пояснив людям, що нїхто не має права накидати вам радних, бо цїсарский закон велить вибирати кождого, хто має до сего право, і заохотив вибрати собі таких, яких самі люди уважають за відповідних. Коли пан побачив, що вся громада хоче нових радних, а тим самим не приймають анї єго на радного анї паньских лизунїв, тодї ужив свого старопольского привілею і заявив, що розвязує збори. На се відповів парох, що до того не має права, а народ як один муж гукнув, що хочемо, аби зараз відбули ся вибори. По тих словах пан утїв, за ним війт Барнюк, і розуміє ся не відбули ся того дня вибори. Не знати, чи мав сей панок таке порученє від староства щоби унеможливити вибори, чи хотїв лиш покористуватись старопольским veto, в кождім случаю поступив собі безправно, за що деінде дістав би відповідну науку. А у нас? — *Сусїд.*

— **В справі руских весїль** надіслано нам отсї, на увагу заслугуючі замітки: Пишете, що балїв не буде. Славно! Русь занадто бідна, щоби балювала ся, а пора занадто поважна. Але на тім не повинно вже і все скінчити ся. Ідуть мясниці. А що-ж з весїлями? До тепер бувало так, що не оден з нас своїй дитинї не мав що дати на перше урядженє, на порядну одїж, запозичав ся з весїлє шумне голосне навіть на сто осіб спровити мусїв, про людске око, хотяй в кутику тяжко нарікав. Ба, нехай би і „старий“ хотїв обійти ся тихонько, так молодий соколик повідає: „Хиба-ж я старий дїд — вдовець, чи що?!“ І так мусять бути Іцки-музиканти, мусить бути вільна десяток осіб, хотяй би лиш яких небудь знакомих, балеві сукнї, кухарі і проче і проче — без кінця. За нами іде і наш бідний селянин, що на весїлє видає сто два і двіста корон, а бувають случаї, що нивку поля продає на весїлє! Чи і під нинїшну пору має бути так само?! Сотки тисячів марнують ся що року. Се гріх непростимий для народа так бідного і пригнобленого, як ми! Дальше так бути не повинно Нехай фахові люди залишуть всї обряди і весїльні пісні яко цьвіт народної поетичної і музикальної творчости на памятку, але весїля самі зредукуймо до того, що конечно потрібне. Примір нехай дасть просьвічена часть народа. Народ лиш той гідний красшої долї, що спосібний до пожертвованя для висших ідеалів. Ми нинї положім на народнім жертвеннику наші шумні а непотрібні забави весїльні. Ми ж всї в жалобі! Наша вітчина Русь тяжко страждає. Під таку пору хиба темна голова думає про веселу забаву по весїлях. Та щоби нас не посудили, що се робимо для скупости, оголосїм в часописях так: „Отсею дорогою маю честь повідомити моїх приятелїв, знакомих і дальшу рідню про вінчанє.... а місто весїля складаю за народний фонд (або нашу публичну цїль) .... корон“. Знов же ті, що мали бути на весїлю, зложуть свої корони на публичну цїль місто балевих суконь і видатків на дорогу тай пішлють желаня на письмі. А саме вінчанє тихонько в тїснім кружку родиннім! — *Сїльский парох.*

— **Учителї Русини перемишляньского повіта** з'обовязали ся словом чести не приймати від Русинів письм (листів і переписних листів) котрі не будуть омарковані маркою „Народного фонду“. Так само з'обовязали ся і на своїх листах і переписних листках наліплювати марку „Нар. Фонду“. Тому заявляємо отсим, що нїякий учитель Русин від дня 1 січня н. ст. не прийме листів і карток, на котрих не буде наліплена марка „Народного Фонду“. — *Учитель.*

— **Осторога для Русинів перемишляньского повіта.** Ляхи казять ся супроти тих демонстраций, які уладжує народ так руский як і польский за загальним, рівним, тайним і безпосереднім голосованєм, та ось які найдацтва придумують: Дня 9 січня с. є. в третий день нашого Різдва скликують Поляки „народови вец“ до Перемишлян на полудне, на котрий приманюють так руских, як і польских селян на се, щоби они запротестували проти заведеня загального, рівного, тайного і безпосередного голосованя в Галичинї. Хотяй сумніваємо ся, чи аранжери віча зженуть богато такої дурної худоби, себ то по їхньому „людку“, однак взиваємо сим всю інтелїґенцию Перемишлянщини, особливо сьвящеників, щоби пояснили народови цїль сего „вецу“, стримували нарід від участи, а висилали тілько сьвідомих, відважних патріотів, котрі вміли би аранжерів навчити про потребу виборчої реформи. — *Свій.*

— **Потрібні референти.** П. Т. академиків та инших людий, що схотїли би виголосити реферат на вічах в громадах дрогобицкого повіту, прошу подати свої адреси або явитись на найблизших загальних зборах „Народної Ради“ в Дрогобичи. — *Іван Золотоуст Отто,* парох в Лишни, голова дрогоб. „Народної Ради“.

— **Справленє похибки.** В вчерашній статї вийшла похибка через пропущенє слова „тисяч“. Має бути: наші поменші міста і місточка в східній Галичинї мають пересічно по 4—6 тисяч мешканців.

— **До Русинів місточка Вишневчика і околиці.** Просимо всїх земляків, що підписали ся платити місячні датки на бідних учеників-ґімназиястів, щоби з початком сего місяця та в колядою вивязали ся з добровільного, все-ж таки принятого обовязку. Вишневецких парубків-молодців, що на тую цїль муть колядувати, просимо не випускати з Ваших хат з голими руками, тим більше, що з новим роком шкільним число школярів-ґімназиястів хочемо побільшити. При тій нагоді дякує комітет Впр. о. рад. Петрови Біжиньскому із Зарваницї за щедрий дар 25 корон. Рівнож д. Царевичеви, о. Гаврилюкови Семенови, о. Н. Н., рад. суд. Заградникови, д. старш. учителови Лубковичеви та всїм иншим Добродїям, що з'обовязали ся платити і подають датки точно, належить ся щире спасибіг! Тому, що я виїхав, як рівнож мої родичі з Вишневчика випроваджують ся, радо беру на себе і розпочате дїло буде вести дальше п. Царевич Александер, артист-маляр з Вишневчику. Всї датки просимо слати під тою адресою. — Інсбрук, в січни 1906. — *Т. Г.*

— **З нинїшним числом** розсилаємо на показ ч. 1 „Дзвінка“ за 1906 р., поручаючи ту одинокy у нас того рода часопись особлившій уваві наших передплатників.

Збори і засїданя.

Народні віча в справі виборчої реформи відбудуть ся: в Косові дня 10 с. м. о год. 12 в полудне в сали „Рускої Бесїди“, в Ходорові бобрецкого повіта дня 11 с. м. о год. 1 в полудня [віче заповіджене на 4 с. м. не відбуло ся з причини заборони староства]; в Перевівци калуского повіта дня 9 с. м. о год. в полудня; в Постолівцї-Раковім кутї гусятиньского повіта дня 9 с. м.; в Сосновї підгаєцкого повіта дня 13 с. м. о 11 год. перед полуднем [реферувати буде п. Тимотей Старух] і в Топорівцях на Буковинї дня 9 с. м. о 1 год. з полудня.

З товариств.

З Кружка земляків“ у Відни. На послїдних загальних зборах тов вибрано слїдуючу старшину: д-р Олександер Кулачковский головою, Кость Яецкий, заступником, Никола Кошак секретарем, Ярослав Бурачинский скарбником і Бородайкевич заступником. Адреса товариства у Відни: XIII/9 Suppeg 9.

В львівскім „Соколї“ тривають Різдвяні ферії від 6 до 10 січня включно. — *Старшина.*

З тов-а „Зоря“ у Львові. В навечерів Рождества Христового [то є в суботу вечером] буде ходити хор товариства з колядою по членах і гостях. Ласкаві датки будуть обернені на будову дому товариства. — *Комітет.*

Бібліоґрафія:

— Руска Письменність, II, 2. **Твори Григория Квітки-Основяненка.** Том другий. Видане товариства „Просьвіта“. У Львові, 1905. З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка. — Цїна оправного примірника 1 К, в красшій оправі 1½ корони. — Зміст сего тому: Повісти: Перекотиполе, Божі дїти, Щира любов і дрібні казки (Пархімове снїданьнє, На пущаньнє, Купований розум, Підбрехач). Драматичні твори: Шельменко, волостний писар, Шельменко девщик, Сватаньня на Гончарівцї, Щира любов. Поясненя і доповненя (Листи до любезних земляків, Лист до Шевченка). — З сим другим томом кінчить ся виданє творів Квітки. Є воно найповнїйше з усїх дотеперішних видань. Друк третї книжки „Рускої Письменности“, в котрій будуть містити ся твори Маркіяна Шашкевича, Головацкого, Никори Устияновича і Могильницкого, вже зачав ся.

Від Адмінїстрациї.

Просимо о вчасне відновленє передплати на I. квартал зглядно місяць січень 1906 і о вирівнанє позісталих ще залеглостий.

Переписка Адмінїстрациї.

Вп. І. Цн. в Кор. На 1906 зістало тепер 4 К. — И. Ку. в Ца. Тепер зістало на 1906 рік 14 К. — Хв. Тов. „Родина“ в Збо. За рік 1905 прийде вам ще 2 К. — М. Під. в По. Тепер вплачено за грудень 1905, а не січень 1906. — П. Па. в Збо. Тепер вплачено за вересень а не грудень. — І Ки. в Ко. Тепер вплачено по конець 1905, а не за І. квартал 1906. — І. Во. в Щир. Вирівнане все. — М. Гл. в Бел. За сей рік все. — В. Сай. в Ра. За сей рік вже все. — А. Чо. в Пе. За січень прийде ще 60 с. — І. Ма. в Сва. Тепер вплачено до кінця жовтня а не грудня. — А. Лу. в Сти. Тепер вплачено за грудень а не січень. — С. Ле. в Ста. Тепер вплачено за 4 квартал 1905 а не І. 1906. — Р. Ше. в Сам. Тепер вплачено лиш по конець лютого, а не марта. — И. Ду. в Вет. Так. — А. Сьмі. в Тлус. Тепер вплачено за жовтень а не грудень.

Пошукує ся **адмінїстратора** до веденя ґазетярского підприємства. Першеньство мають старші особи, передовсїм емерити Зголошувати ся до редакциї „Дїла“.

Календар: Нинї: 10 нуч. в Криті (лат.: Емілїй); завтра: Навеч. Рожд. Хр. (лат. Трех Королів); позавтра: Рождество Христа (лат.: Валентин).

Репертуар руского театру (тепер в Перемишли в салї „Народного Дому“): В Недїлю 7 с. м. виступ п. М. Заньковецкої „Суєта“, комедия в 4 діях Карпенка-Карого. — В понедїлок 8 с. м. „Продана Наречена“, опера в 3 діях муз. Сметани. — Ві второк 9 с. м. виступ п. М. Заньковецкої „Батькова Клака“, драма в 5 діях Карпенка-Карого. — В четвер 11 с. м. „Запорожець за Дунаєм“, опера в 3 діях Гулака Артемовского. — Абонамент на шість вистав первороядний 15 кор. Абонамент на шість вистав другорядний 10 кор.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові: Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого ч. 26.) отворена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (крім р. сьвят). — Бібліотека „Нар. Дому“ зі второк, середу пятницю і суботу від 9—1 і від 3—6. — Бібліотека університетска від 8—1 рано і від 4—7 по пол. в суботу лише рано. — Бібліотека Оссолїньских від 9—3 що день окрім недїль і польских сьвят. — Музей Просьвіти, Ставропигійского Інститута і Тов. ім. Шевченка в год. пополудневих від 3—6. — Музей Дїдушицких (ул. Театральна ч. 18.) від 10—1, в дні явич. за вголошенєм від год. 10—1. — Музей Оссолїньских в дні явич. від 9—1, а зі второк і пятницю також по полудни від 3—5.

Репертуар міского театру у Львові: Нинї в пятницю „Продана наречена“.

В Colosseum від 1 до 15 січня сензацийна програма. Виступ сьпіваки сьвітової слави Амалї де Лягрец о незвичайно високих тонах. Кромі того кільканайцять иньших артистичних аттракций.

Надіслане.

Специяліст в дїточих недугах

Д-р В. Ґукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Гродзїцких ч. 4 І. п.

Д-р М. Дорундяк

адвокат в Борщеві,

глядає конципієнта від 1 лютого 1906.

1119 2—6

Краєвий Союз молоч. Спілок при філії „Просьвіта“ в Стрию орґанїзує молочарскі спілки, має на складі всї машини і приряди молочарскі, які за відповідною порукою дає і на сплату, удїляє інформациї устні і писемні в бюрі („Народний Дім“) а за зворотом коштів по оферти удїляє через свого фахового інструктора молочарства, точні інформациї на місци. Союз отворив торговлю **десерового масла**, яке на замовленя висилає що дня в 5 клґр. пачках. (3—5)

Коперницкий і Син

оптики і Механїки у Львові: площа Галицка ч. 1. против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** цїльні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, лупи і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Мід курацийний

липовий в 5-кілевих бляшанках оплатно по 6 К висилає **Евстахій Юзичиньский,** Бережани. 794 3—10

Укінчений правник, вправний інструктор глядає лекциї на селї. Іспит зрілости зложений з відзначенєм. Зголошеня під: М. С. Гадинівцї poste restante.

1116 4—5

Всч. Панотцям, Вп. Урядникам і Вп. Учительству поручаєсь

Новозаснований покій до снїдань і Реставрация

К. Високіньского

при ул. Скарбнївскій ч. 3 (ріг ул. Театральної)

vis a vis Народного Дому.

Знаменита кухня і ретельна услуга. Льокаль отворений від год. 8 рано до 1-ої в ночи.

1117 3—3

Знаменитий мід десеровий курацийний по 6 К, найлїпший „Raritas“ медоборів по 6 К 60 сот. за 5 клґ. франко. Мід в пиястрах по 2 К за 1 клґ. За бляшанки звертаю 60 сотиків. **На будову театру** від руского замовленя даю 20 сот. **КОРЕНЕВИЧ** ем. учитель **Іванчани.** 1009 19-50

Академік глядає лекциї на провінциї. Новик poste restante Львів.

1128 2—2

НОВА ЗБІРКА НОВЕЛЬ
Евг. Мандичевского
під заг.
„СУДЬБА“
стоїть 1 К 60 с., брош. і 2 К 10 с. в сецес. оправі. Замовляти в книг. тов. ім. Шевченка у Львові і у автора в Тернополи.
1099 5—14

Поручаю літургічні вина (Messwein) під мою особистою ґарантиєю від 33 крейцарів за літр австрийского і від 55 кр. за літр токайско-самородного franco кожда стация. При замовленю прошу покликати ся на „Дало“.
З поважанєм
822 30—30 НАФТУЛА ТЕПФЕР.

Що є МАЛЯҐОН?
1120 6—?

ТОРГОВЛЯ
Івана Бориса
в ПЕРЕМИШЛИ
поручає
Заяці по 3 К.
Сернину на части.
Убране на дереце з цукорків медівників і тісточок по К 2·20, 4·50 і 5·50.
Сьвічки на дереце, церковні і столові по найнизш. цінах.
Вина столові, курацийні і десерові.
Товари полудневі найлїпшої якости.
При почтових висилках спокоєнє не числю і відсилаю відворотною почтою.

Цьвіти
для церквей
пропонує Всв. Публицї
СТЕФАНІЯ БОГОРЕЦКА
1049 **в Стрию.** 6—?

З **причини революциї в Росиї**
всї грубі риби, а то: щупаки, коропи, линя, судаки пентіжки і є на продаж 10% дешевше як всюди в торговли
МУНДА
ул. Трибунальска ч. 5
котрий поручає також сьвіжі яйцї по 3 кр., фунт найкрасшої муки 8 кр., фунт мавурского масла 50 кр., літр стоголового меда і всякі корисні товари по найдешевших цінах.
56 8—4

Виконує кандрашовець
всякі ритовничі роботи, печатки і цизельованє. Власний виріб кавчукових і металевих стампілїй, ґравюри на метали і дорогих камінях. Шильди ритовані і литі прасовані таблицї а бляхи для сторожий і асекурацийних товариств. Печатки марки, знаки для виказуваня із воска і шпунтові бляшки. Склад кавчукових типоґрафій Perfect і ріжних красок і стампілїй.
Артистично-ритовниче заведенє
А. Зіґмана
у Львові, ул. Сикстуска ч. 14.

Хвалебної доброти
[illegible]

ЗЕЛЕНИЦЬКА ЖЕНИЦЬКА
[illegible]
Львів, Високий Замок.
ТУТИМ [illegible]

Робітню знарядів церковних
другу руку в Галичині поручає
Василь Дуткевич
бронзівник в Перемишли.
Приймає чаші до золоченя, дароносиці, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золоченє і срібленє відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, пїхтарів, павуків.
ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, бронзівник
Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 595 68-90

Вступайте в члени
Руского Товариства педаґоґічного!
Подібні товариства в культурнїйших краях числять десятки тисяч членів і удержують сотки шкіл. Наше товариство з великим трудом удержує лиш дві школи: женьску виділову ім. Шевченка і женьску семінарию учительску! Тож вступайте в члени товариства і приєднуйте для него всяких членів зі всїх верств суспільности. Присилайте вкладки (річна 1 К, вписове 1 К).
Купуйте книжочки видані товариством!
Маємо новий маґазин книжок з друкарня ще не заплачена і через се не можемо друкувати нових книжок.
Книжочки наші є відповідні для менших і старших дїтий, для молодїжи і для читалень. Поміж тим книжочками є богато ілюстрованих. Хто бере за готівку, дістане 15%—30% опусту залежно від рода книжок і кости, на яку замовлено.
Предплачуйте: *„УЧИТЕЛЯ“*, одиноку руску часопись педаґоґічно-наукову, *„ДЗВІНОК“*, ілюстровану часопись для дїтий. Передплата виносить на „Учителя“ і за „Дзвінок“ по 6 К річно, для членів по 4 К річно.
В послїдних часах видало товариство „В ДЖУНҐЛЯХ“ Ціна 1 К, оправлене 1 К 30 с.) „ПОДОРОЖ СЬВ. МИКОЛАЯ“ (20 с.). Обі книжочки надають ся дуже добре для молодїжи і для читалень. 1084 9—?

НЕБУВАЛЕ!
ПО РАЗ ПЕРШИЙ
появка ся накладом Сокільского Базару у Львові, Руска 1.
Листковий Календар
на р. 1906
і коштує 1 К, з пересилкою 1·10 К.
Сей календар є уложений листками, котрі віддирають ся раз в тиждень в суботу. Зміст календаря. Дата після григориньского чисел, руські сьвята, латиньскі і славяньскі. Крім того схід і захід сонця, зміна місяця а при кінци календаря кілька чистих карток, жидівский календар. Принцип почтові, скали стемплева, обчислюванє відсотків і сьвітові гроші. При кождім дни є місце на записки. Листки календаря заліплені на картині з окрасою змісту зі сокольства і з гербом України. Вішати можна на стіну або ставляти на бюрко. 1098 4—20
ПО РАЗ ПЕРШИЙ

ПО РАЗ ПЕРШИЙ — ПО РАЗ ПЕРШИЙ

Заснована **1782** Заснована **1782**
Цїс. кор. привіл.
РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ
Найстарше заведенє промислове в краю і одне з найстарших в монархії.
Робота найзнаменитших лїкерів, правдивих польских горівок, розолїсів і румів
А. Бачевский у Львові
з 1 к. належитий достатний
поручає Вп. Управам рільничих кружків і сільским кружницям свої знамениті вироби по зниженій цїнах.
Має спеціяльно парові апарати до виробу горівок, [illegible] і инших спіритусів у всїх смаках і якостях.
ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА
по цїнах хемічній дорозї фабрично виготовлених і солодких [illegible] інститутом до розсвіду спокійних [illegible].
Цїнники і інформациї можна ся не домагати оплатно і даром. 1107 4—104

НАЛИВКИ.
НА СЬВЯТА!
Перше гал. анц. Товариство
РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ
у Львові
поручає свої знамениті вироби, як:
Лїкери | *Литовску старку*
Польскі горівки | *Розолїси*
Наливки — Руми.
Специяли: *Миленька — Абсинт — Джон Буль. — Maraschino.*
СКЛАДИ ДЛЯ МІСТА:
Пасаж Гавсмана 7. — Капітульна площа 3. Бернадиньска площа 2.
1089 5—5
НАЛИВКИ.

РОДИМЦІ!
ПЕРВОРЯДНА РЕСТАВРАЦИЯ і ПИВАРНЯ
в готели краківскім пл. Бернадиньска ч. 8
під зарядом
Олекси Утриска
поручає свою знану з доброти домову кухню. Потрави приладжувані на сьвіжім маслї. Цїни умірковані. Пиво пильзненьске. Великий склад сьвяточних вин (реньскі, австрийскі, угорскі, французкі). Висилки на провінцию доконують ся оборотною почтою.
58 1—6 Поручаю ся ласкавим взглядам **Олекса Утриско.**

СЬВЯТА! ПОЗІР!
Хороших карток сьвяточних набуває ся в „Сокільскім Базари“, Львів, ул. Руска ч. 1, дарунків для старших і молодших та купує ся лише в „Сокільскім Базари“.
Великий вибір вишиваних краваток 3—4 К, сорочок, передів, ручників гуцульских, поясів, запасок, вишиваних настільників, торбинок і пр. Ґердани по 2—5 К, жіночі від 4—8 К, ланьцушкі синьо-жовті по 2 К. Студентскі шапки зі синьо-жовтим дном 2·40 К. Кентерики і шапочки 13 К. Вироби з дерева, тарелї різблені, касетки, гуцульскі топірцї і т. п. Вироби з глини. Тарелї на стїну і тіста з народною орнаментикою і з портретами поетів, фляконики, вазонки, попільнички, пушки і т. п. Образи, краєвиди і портрети Шевченка, Крушельницкої, історичні в ріжних цїнах. Синики, шпильки, брошки, мопонки, папіросницї склянки на мід або пиво з гербом Руси.
На сьвята купуйте лиш в „Сокільскім Базари“ у Львові ул. Руска ч. 1. 1049 10—10

Лише тоді правдивий, коли триґранна фляшка єсть замкнена нижше поданою опаскою (червоний і чорний друк на жовтім папери.)

Доси не перевисшений!!
В. МААҐЕРА
правдивий очищений
ТРАН З ПЕЧІНКИ

(є законно обезпеченім опакованю
жовтого фляшка К. **2·—**
білого „ К. **3·—**
з фабрики
ВІЛЬГЕЛЬМА МААҐЕРА
у Відни.
Розслїджений першорядними повагами медичними і задля своєї легкої стравности поручений також дїтям і записуваний у всїх тих случаях, в котрих лікар хоче досягнути скріплення цїлого орґанїзму, іменно грудей і легких, збільшення ваги тїла, поліпшення соків, а також взагалї прочищення крови.
Дістати можна в найбільшій части Аптик і Дроґерий австро-угорскої Монархії. 902 7—18
W. MAAGER,
WIEN, III./3., Heumarkt 3.
Проти наслїдувань заряджує ся судове елїдство.

Тепер опустив прасу:
Zbiór przepisów, rozporządzeń i orzeczeń najwyższych władz administracyjnych:
o prawie propinacyi (pro i contra), handlu trunkami, propinacyjnym, [illegible] wyrobu i drobnej sprzedaży [illegible] trunków, prawie zagranicznym, [illegible] i sprzedaż denaturowanym i [illegible] przepisy o [illegible] i o rozpędzaniu karczm, [illegible] — Cena 2 kor. 0 hal. 1095 3—?
Дістати можна у С. ВАЙНШТОКА у Львові ул. Різницка ч. 5.

У Всїх дневниках [illegible] фірмою **стінні дивани** в шенїлї, близько 100 цмт. широкі а 200 цмт. довгі в ріжних десенях або з фіґурами по 2 до 50 кр., **можна дістати у нас по 1 зр. 95 кр.** Прерівні сильнові дивани 3 метри довгі а 2 метри широкі по 6·50 зр. і висше. Портиєри пара 1·20, 1·50 зр. і висше. Кор[illegible] фіранки метр по 18 кр. і висше. Хідники метр 18, 25 кр. і висше. Зимові хустки по 2·10, 3 зр. Кльотові гальки по 1·25 і 1·80 зр., а підшиті фланелею по 3 зр. Одяги для хлопців по 4 зр. і висше. Білі сорочки з фалдованими передами по 1·30 зр. з кольорованими передами по 1·40 зр. кольорові сорочки з шовковими передами по 1·40 зр. Найлучші коньірики по 14 кр., прерівні краватки, коньіри (бов. футрові) по 3·25 зр. — і т. д. і т. д. Висилаємо на провінцию відворотною почтою, а за невідповідне звертає ся гроші. — При більших замовленях даємо також кредит в на жадане висилаємо цінник. 1180
Перший Краєвий Дім товаровий і експортовий у Львові
ул. Третього Мая ч. 15.

НОВИНКА! **ПОЗІР!**
„Сокільский Базар“ у Львові
324
видає тутки і паперці „Сокола“

1000	тутки з монограмом Сокола з корковим мундштиком	3·10 К
„	„ „ „ в ватою	2·70 „
„	„ „ без ваты	2·50 „
„	гладких з ватою в пудрах	2·40 „
„	„ без ваты	2·20 „
„	„ в ватою в рудрах	2·— „
„	„ без ваты „	1·80 „
„	жовтих „Майс“ в пудрах	2·20 „
„	„ „ в рудрах	1·80 „
100/100	пудерко паперцїв з монограмом Сокола	[illegible]
100/50	„ „ „Ліра“	2·4 „
100/50	„ „ „	1·2[illegible] „

Цїни тутки і паперцїв гуртові а для купців [illegible] % каса скоїта

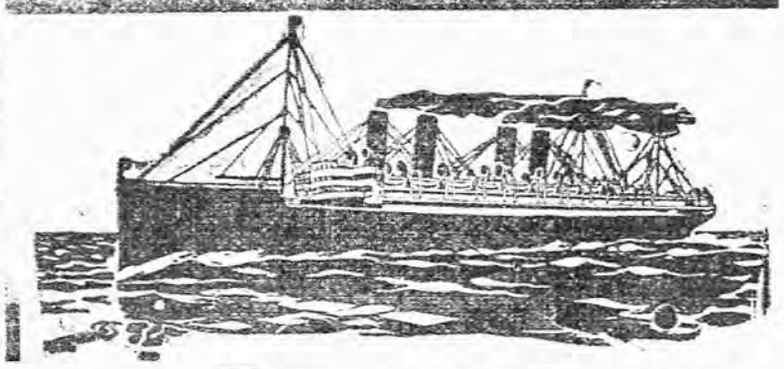

до Америки
Канади, Тексасу, Арґентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралії, Японії, Хін і т. д.
з Галичини і Буковини
найдешевше перевозить
Перевозове товариство пароходів
NORDDEUTSCHER LLOYD
в Бремі.
В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.
Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шифкарту до:
Ґенеральна Аґентура Північно-німецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 39—50

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Олександер Кульчицкий. Редаґує і отвечає за редакцию: Д-р Евген Лозинский. З друкарні Варсдової [Мавецких] Конкурсна ч. 9.

286. Львів субота 24 грудня 1905 (6 січня 1906).

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Вагория ч. 24. Бюро газет А. Опільского ул. Кіліньского 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 35. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuchaski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з ілюстр. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	24 к.
на пів року	16 „	—	12 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Вагория. — Рукописи звертають ся лише за попередньою заторгованою. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсерату або за її місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числять ся по 20 с. за стрічку.

Христос раждаєть ся!

Знова, як рік річно стрічаємо сьвято Христового Різдва, знов витає вся руска родина Сьвятий Вечір — великий спогад народин Правди на земли.

Минають роки, ідуть віки, в безмежних просторах часу міняють ся людскі поколїня — а кождим разом витаємо з однаковою вірою і надією сей вселюдский празник, се сьвято приходу Правди у людство.

Всюди, серед родинного круга та в Божих храмах, де несуть ся думи і болї, лине та несесь клич надії і віри, бо Вселенна сьпіває одним хором: „В темностях земних Сонце засьвітило“.

І в тих людских почуванях, що ясним полумєм палають в кождім серци в день Христового Різдва, в тих дрожанях людских дум, що їх нутою надія на красшу будучність і тверда віра в той день, як „Сьвятая правда на землю прилетить“, лежить запорука, що все те не привид наболїлого серця, але що се дійсна правда, що справді з кождим роком чим раз то висше і певнїйше двигає ся Храм Будучности, приходить Правда у людство. А правда та, що „сонцем в темностях засьвітила“ будить сонних і підносить зневірених, коїть рани і сталить енерґію, веде весь на сьвіт дорогу свободи і красшого буття.

І наша велика Мати Русь-Україна витає з такою-ж вірою і надією, вірою у Правду і надією на Єї побіду, великий празник Христового Різдва.

Заворушила ся вікова могила, родить ся до нового житя величня приспана сила, встає Русь-Україна на всїх усюдах до нового, самостійного житя. Перед нею розвертають ся яснїйші горизонти будучности, а в пропасти минувшини котять ся Зло і Неправда, Тьма і Неволя, та готовлять ся зробити місце вступам Правди на нашій земли.

З чувством радости, з піднесеним духом витати-ме сего року наша Мати, Русь-Україна, празник Рождества Христового. Там на Сходї, де доси панували кнут і неволя, блиснуло сонце свободи, засияли благодатні проміня волї і залили сьвітлом всю нашу країну. Могучі филї революциї, величний кервавий протест всїх так довго кривджених і гнетених вийшов на користь і наших братів за кордоном. А хоч сю революцию здавила на разї безпощадна сила куль і баґнетів, то однак давна неволя не верне вже до панованя, не склеять ся вже ті кайдани, які розторощила раз на все месть та гнів поневолених народів.

А і тут, по сїм боцї кордону благословить ся вже на сьвіт, тріщать вперве пута, які наложила Австро-Польща на Галицку Русь. Давні наші потентати, що тілько стоїть гнобили наш нарід, дрожать вже о свої привілеґії, а встає народ, що що раз могучійше і сильнїйше домагає ся прав на своїй земли. Ми живем, ми двигаємо ся, ми підносимо заковані руки, бо справдї прийшла хвиля, яка повертає лише в дни праздничні людства і народів, раз може на цїлі столїтя.

Так отже з радостию і піднесеним духом засяде тим разом український народ до Різдвяної вечері. Засяде з вірою в свої відживаючі сили, засяде з надією в свою кращу, сьвітлїйшу будучність. А хоч Зло все еще тиняє ся по нашій земли, хоч криги темноти і неволї еще не розпирсли ся і все еще давлять грудь нашого народу, то однак ми знаємо, що се вже тільки послїдні судороги вікової неволї, послїдні хвилї розпаношеної тиранії. Ми знаємо, що як по Різдві прийде колись еще сьвітлїйший празник Христового Воскресенія, так само і для нас може ще настати час боїв і терпіня, але по них прийде вже неминучо хвиля нашого „Народного Відродженя“ — хвиля нашого Народного Воскресеня.

Тож засїдаючи разом з цїлою нашою українською Родиною до нинїшної Вечері, разом з усїм українським народом від Карпат до Дону а навіть і з тими, що живуть далеко поза Океаном, ми кличемо піднесеним голосом:

Христос раждаєть ся — Хвалїте!

Колядуймо на боєвий фонд!

Майже півтора сотки народних віч заговорило досх про виборчу реформу. Чверть міліона повнолїтних, в силї віку, горожан-Русинів взяло участь в тих народних манїфестациях. Наче вихор несе ся по краю, від Висловки по Збруч, від Буга по Прут, протест народних мас против черних замислів відвічних его гнобителів, цинїчної банди Дзедушицких, Пінїньских, Абрагамовичів і tutti quanti. Наче грізна хмара, миготяча непевними лискавками, готова грянути перуном, повисла над краєм. Народ заговорив своє слово, міліони дають вислів своїй волї, а слово се і вислів сей вже нинї примушують кождого числити ся з настроєм міліонів.

Елементарний розгін демонстрацийного руху в справі виборчої реформи заполохав наших противників. Масове движене руского народу звернуло на себе живу увагу віденьских кругів. Для нас однак найважнїйше в тім руху се, що в поставі наших народних мас слїдно на кождім кроцї готовість поперти свої жаданя і свій протест чинним арґументом. Для нас цїнний той безглядний настрій, що ним дише нинї народна маса двох третин Галичини.

Хоч як одначе імпонуючо розвиває ся наш масовий рух в справі виборчої реформи, хоч як могучою новенною розлив ся він як довга і широка Галицка Русь, і хоч як піднесений уже настрій наших народних мас — то се однак не може і не сьміє осліплювати нас: не сьміє закривати нашого зору що до тих небезпек, які мимо всего ще висять Дамокловим мечем над головами нашого народу. У Відни саме зачали ся торги менерів з польского „кола“ із правительством. Потом руского мужика згодовані і кровю руских виборців омазані верховоди торгують ся нинї з шефом австрийского правительства о шкіру руского народу. Провідники девастуючої наш край кліки докладають там заходів, щоби нам зготовити остаточно політичний гріб, а собі забезпечити свобідну руну і безкарність на довгі літа. Кліка виборчих махерів, пропінаторових і зелїзничих спекулянтів, фальшивників публичної опінії та шулерів готовить у Відни новий розбій, нову брудну спекуляцию, нове ошуканьство. Жменя найбезгляднїйших під сонцем олїгархів готовить ся доконати найогиднїйшого швиндлю на правах міліонів.

Се мусимо ми нинї живо тямити і се нехай буде для нас товчком у наших дїлах. За два тижні — після всякої правдоподібности — появить ся проект виборчої реформи в парляментї. Сто пятьдесять віч залунало громом по нашім краю протягом же цїлих шести тижнїв. Нехай же в тих двох тижнях в десятеро зросте масовий рух в східній Галичинї. Нехай заворушить ся в десять раз таким завзятєм вічевий рух, нехай стрясе на ново тими повітами, в яких доси кипів, та нехай обійме наче пожежа і ті кути, що доси ще не здобули ся на знак житя. Тисяч віч нехай в оден час загремить по цїлім краю, а грізний голос їх нехай буде memento для тих, що дратують народ, та нехай не менше важкою осторогою обіб ся о мури віденьских палат. Нехай як там почують рокот чотаромілїонових мас та нехай знають і тямлять, що той, в кого нїчого до втрати, а до виграня чимало, не буде надумувати ся над вибором способів борби.

Манїфестацийна кампанія о виборчу реформу добігає до кінця, але й мусить дійти до свого вершка. Маси наші розколихані наче хвилюче, збурене море, але вони мусять дійти до що висшого, ще більш критичного стану напруженя. Движене тих мас йде з елементарною силою, та мусить воно набрати такого розгону, на якого межах стоїть уже масове дїло. Нинїшний рух єсть величезним політичним зривом народу, та мусить він дійти там, де сама з себе в разї потреби, зродить ся лявіна чинної самооборони мас.

Та задача жде нас на перші два-три тижні по сьвятї Різдва. Таке дїло доконати мусимо, набравши нового віддиху і нових сил при сьвяточнім колачи.

Тимчасом в часї сьвят колядуймо на боєвий фонд!

Рівні округи.

В попередних статях на тему виборчої реформи ми порушили дві квестиї: вилучення міст і елїмінованя Жидів — а тепер приступаємо до обговореня і вияснення третої і

Сильвестер Яричевский.

В ніч тиху, різдвяну...

Сьвіт виглядав немов яка зачарована срібна палата з дивно гарним сьвітилом магічним у горі. З ріжних кутів тої палати виринали звуки — тони, немов радісні вигукуваня невидимих дрібних божеских естеств, що заповняють зачаровану могутними батьками-богами посїлість.

А сеж були не иньші сьпіви, як наші сердечні колядки, що їх вигукувало здоровими грудними голосами охоче парубоцтво, дївчата й хлопці-школярики в подільскому тихому селї.

Місяць так немов і радів тим піснями, а з ним підморгували притакуючи вірки, гостеньки небесні.

Так чудово було, так мило як звичайно буває в ніч тиху, різдвяну.

В отця Чапляньского, пароха сего села, угинав ся стіл під добірними стравами й напитками. Сьвят-вечір мусїв прецінь відповідати ґастричним уподобаням пароха, що мимо того всього був чогось не в добрім гуморі. Щось єму хибувало. Так ніби здоров собі чоловік, орґани травленя працюють зі звичайною, рускою правильностию, а прецінь — щось — не тее. І то ще в таку важну данину, в такий торжественний момент. Пані добродійка Чапляньска не дуже була тому рада, що єї друга половина дістала подобу середи скривленої на пятницю, але щож робити? „У гістериків — се звичайна поява“, думала їмость, що не знати чому часто хрестила свого єґомостя тим комплїментом з царини психопатольоґії.

Сама вечера, хоть і яка сута і „паньска“, не мала сили направити гумор. Розмова не клеїла ся, а тут еще й гостий не було нїяких: они обоє, мати їмості й далекий свояк пан-отця, старий, сиво-бородий дїдуган, що доживав у своєна віку — от самі свої. Як би гості, то пан-отець може якось і розвіряв би ся, а так-що?

З надвору залунала коляда „Нова радість стала“: сьпівали єї дрібні хлопці.

— Ов, якже погано пікають, як недорізані когути! — кинув словом парох.

— От, як уміють, так, мостердзею, й піють. Мале то ще, звідки там добути голосу! — забавив ся в безплатного адвоката старушок.

Аж от і почув ся прикливний дзвінок, відчинили ся двері і до хати увійшла спора громадка, може з дванайцять чоловіка: старші парубки й молоді ґазди. Несли зі собою вьвізду, виріб доморослого якогось майстра. В вьвізді блимала сьвічка. Були се члени читаль і „Просьвіти“, що прийшли старим обичаєм заколядувати й „повінчувати“ свому єґомосцеви, хоть о. Чапляньский нїколи й не заглянув до їх читальнї, а навіть дуже часто кпив собі з мудрагелїв-читальників. Вже то така вдача подільского народу, що привязує ся він до своїх душпастирів, хочби вони й байдужі були часом до нього. Бо таких ще богато, богато...

Читальники засьпівали „Бог предвічний“

Сьпівали голосами негарними, твердими часто деревяними, коляда виходила безскладно, лише сила голосу була велика, виходила зі здоровенних грудий, що не знають чахотки, і тому була в нїй живлова якась мощь. О. Чапляньский слухав нерадо, кривив почасто лицем, коли який фалшивий тон перерізав пісню навпоперек врешті й дочекав ся кінця коляди. Найповажнїйший з громади став складати желаня, яких стилїзация переходить з дїда, батька на сина, від рода в род. По желаню стали цїлувати по руках пароха й єго жінку.

— Тяжко колядуєте, мої дорогі, — став докоряти о. Чапляньский, — дивна річ, що в тім селї якось нема нї трошки музикальних людий, — докінчив звернувши ся до жінки.

— Та, просимо єґомостя, колядуємо тай сьпіваємо, як нас навчили тати наші. А в школї не навчили нас! — сказав неначе в докорем один з колядників.

— Тай і тепер не навчать нїчого в школї. Аво, дїти наші то висьпівують краковяки, тай якісь ванди, але заколядувати порядно, анї руш! Деж бо то! Учитель навіть з нами не хоче й балакати по руски, а дїтям то вже й цїлком заказує! сипав, мов з дїжки барабої оден зі „старших“ ґаздів.

— Ну, ну, так оно зле не є! — успокоював пан-отець. — Тай по других селах не дуже там розщабають ся по школах за рускою піснею, а прецінь якось инакше!

— Бо талант мають до того! — відозвав ся хтось. — Ану, прошу єґомості, попробуйте нас навчити що сьпівати, то побачите, що і з нас будуть люди! — Відозвав ся Марко, що славив ся писатим парубком у селї.

— Таки так, — притакнув другий, — у єґомості голос, то голос! Нівреку!

— А деж ви мене чули, люди, таже я в церкві не так дуже висьпівую, бо нема для кого.

— Е, я чув на похоронї одного пана в містї — то там єґомостів було богато, але жаден не засьпівав так, як ваші єґомость, дай Вам Боже здоровля!

— Ну, ну, досить тої хвальби! — сказав видимо урадуваний мужицким підбасованем наш пан-отець.

— Отут маєте за коляду і бувайте здорові!

Колядники вийшли.

— Прошу тебе, заколядуй но що ладного, Гіларию! Ти вже давно не сьпівав нїчого, а я рада тебе слухати! — Просила-лебедїла приємненька їмость. Духо нинови вернув відай гумор. Він став собі по середині комнати, поклав руки на грудях і задививши ся в образ Христа, завішений на стїнї, засьпівав славну нашу коляду „Нова радість стала“. Мягкий єго, троха немов салом залитий голос і мимо своєї недво замітної здеревілости металїчний еще голос, могутно лунав по високій комнатї. Здавало ся, що сьпівак перенив ся на скрізь колядою, попав у релїґійний захват, в настрій, в якім душа людска наливає ся дивною щирістю, добротою, великою любовію всїх і всього, що довкола нас... Приявні слухали, немов зачаровані. Душами полинули во время оно, де „над вертепом вьвізда ясна сьвіту засїяла“.

Скінчив.

— То-то голос! То краса! — сказала бабця. — Господоньку! — В тім виклику змістила весь свій подив, усю свою оцїнку артистичного пиру, який справив о. парох своїй рідні.

Пішли розмови на тему музикальности й сьпіволюбности нашого народу.

— Я все кажу, що наш нарід не з зівсїм такий музикальний, яким його величає ся! От, є одинцї тай, конець. У нас взагалї говорить ся багато про той нарід, а який він є направду — нїхто й не хоче подумати...

Пан-отець попадав у горячку резонерства.

— Обвішує ся єго всякими правами, жадає ся для него навіть таких річий, до яких він не дорів і які єму не потрібні і не можуть належати ся, бо то сліпа, несьвідуща маса, якій до культури ще далеко, дуже далеко. От дивіть, мої кохані, недавно я читав що на однім з народних вборів політичних говорили про нову ординацию виборчу й „наші“ проводирі поставили жадане таке, що аж сьмішно: загальне, рівне, тайне і безпосередне право голосованя! Чуєте, се для нашого дурного хлопа!

Мучці Ґурґуля належить ся першеньство перед иншими подібними перетворами, спроваджуваними до нас з Прус і инших країв, бо як то виказала аналїза, містить в собі частиці кориснїйші до відживленя дїтий, як заграничні перетвори, краєвого виробу і не є дорожша. Набути можна в аптиках,

984е 5—14

Припис ужитя долучений до кождої пушки.

слідної квестиї, яка нас на разї інтересує: подїлу виборчих округів.

Ми стоїмо на тім засадничім становиску, що округи виборчі в цїлім краю повинні бути рівні, то значить що оден мандат повинен випадати всюди на однакове число населеня. По правдї сказавши, ми навіть не розуміємо, щоб могло бути инакше бо коли засадою є, що голосоване має бути загальне і рівне, то з сего виходить, що і округи виборчі мусять бути рівні, если засада загальности і рівности не має бути зломана. Нерівність округів виборчих має се значінє, що певним кругам населеня має бути признане сильнїйше право репрезентацийне чим населеню в решті краю, а в такім случаю годі говорити хиба о загальности і рівности. Надане якомусь округови, меншому по населеню такої самої репрезентациї як иншим, більшим по населеню округам рівнє ся в практицї признаню части населеня плюрального голосу, хоч форма на вні виглядає на перший погляд зовсім инакше. Коли приміром мійским округам, в цїлости взятим, даємо мандат вже на 60.000 мешканців, а округам сїльским оден мандат доперва на 120.000 мешканців, то се є те саме, якби мійскому населеню дати по два голоси, хоч кождий управнений в праві до голосованя мати-ме право віддати голос лише на одного кандидата. А так само має ся річ і з иншими округами, хочби сї округи були й чисто сїльскі, але рівної що-до числа населеня селянства.

З приміненю до відносин між Поляками а Русинами треба сказати, що якби так не лиш сталось — як хочуть Поляки — самі міста, але і по „селах" потворено округи виборчі менші на Заходї чим на Сходї, то се рівнало б ся наданю Полякам плюрального голосу, а тим самим рівнало би ся ярмому покривдженю Русинів, покривдженю, на яке Русини не заслужили.

Поляки хочуть можче ратувати свій стан управнїгійованого посїдання, а в тій цїли проектують три средства: 1) виключене міст і утворене з них окремих виборчих округів з управнїгійованим числом мандатів — 2) творене на Заходї менших округів чим на Всходї і 3) творене на руснй териториї з поодиноких польских громад виборчих округів для забезпеченя своєї національної меншости. А на чім спирають свою арґументацию? Опираючи ся о першої і другої точки на тім, що нібито Поляки вказують висшу від Русинів податкову силу і висший стан культури, що отже, їм належать ся релятивно більше число мандатів, чим рускому населеню. По сказанім висше не потребуємо хиба зазначувати, що таке нерівномірне дїлене мандатів рівнало би ся наданю Полякам плюрального голосу на некористь Русинів, не говорячи вже про те, що арґументи сили податкової і культури не видержують, при загальнім і рівнім праві голосованя, ні найлекшої критики. Сила податкова Русинів а Поляків не дасть ся взагалї обчислити, а як би можна навіть було обчислити єї що-до податків безпосередних, то що вона значить супроти податків посередних податку крови, які однаково обтяжають так Поляків як Русинів? А при тім панове Поляки повинні зважити, що даючи плюральний голос чи то „міщанам" чи сїльскому населеню на Заходї, вони тим самим кривдять і своїх таки земляків, селян та робітників у східній Галичинї, котра через таку систему привілеґій одержала-б меньше мандатів, ніж їй в дїйсности належить ся. Остає ся отже вже тілько арґумент культурности, але що як се за арґумент, коли і культурність не дасть ся виміряти, а сам анальфабетизм не може хиба ще уходити за мірило культури. При тім тїла репрезентацийні не суть інституциями культурними але політичними, а в таких інституциях повинен мати рівну репрезентацию кождий горожанин, без огляду на те, чи він кінчив школи чи нї. Анальфабетизм Русинів не є також нашою виною, бо коли на Руси в теперішну пору є більше анальфабетів ніж повинно бути, то вина в тім як-раз Поляків, котрі держать в своїх руках виключну першу народного образованя і не мають права карати нас за свою, а не нашу вину.

Остає ся лише квестия охорони меншостий через творене в східній Галичинї окремих виборчих округів в польских громад — але ми поспитаємо, де то Поляки живуть на Руси в компактній масї, щоб могли домагати ся твореня окремих округів? Хиба що будуть виривати громади з поодиноких повітів і лучити їх per fas et nefas в одну цїлість, але при фактичнім розложеню їх елементу такі округи виглядали-б хиба надто вже монструально. Поляки прецїсь будуть мати рекомпензату за свої „втрати" в мандатах по великих містах, де Русини підпадуть при евентуальнім вилученю тих міст безглядній майоризациї. Коли отже Поляки хотїли-б справдї хоронити свої меньшости по селах (де є переважно латинники-Русини, записані силоміць за Поляків), то нехай числять ся із тим, що в такім случаю принцип мусів би бути самьований обосторонно і що тодї Русини з тим самим правом могли-б домагати ся охорони також своїх, зовсїм не маловажних меньшостий по містах.

Так отже ми, Русини, мусимо бути рішучо противні вирмуваню поодиноких громад з наших руских повітів і конструованю якоїсь дивоглядної ґеометриї виборчої, а коли маємо висказати наше засадниче домаганє, то се домаганє звучить: рівність, і то безусловна рівність округів в цїлій Галичинї.

Справа находить ся тепер in statu nascendi у Відни в закулїсових переправах правительства і обовязок пильнувати наших народних інтересів належить в першій мірі до наших парляментарних заступників. Щож до руской суспільности, то вона вже на сотках віч заявила, що є за рівностию виборчих округів і проти всякої несправедливої ґеометриї виборчої, а що ся суспільність розрухана нинї вічами, на случай покривдженя сповнить свій обовязок, се не улягає сумнївови.

А тепер вже лиш яко post scriptum варто занотувати вість, що „польске коло" буде домагати ся не лиш поданих нами висше „средств охоронних", але передовсїм запереченя посередности виборів.

Коли так є справдї, то нехай знають польскі шляхтичі, що ми їх гру добре розуміємо, і що если при квестиї роздїлу мандатів можуть бути переправи між людовими рускими а польскими елементами, бо в тім напрямі розходити ся може дїйсно о справу національну, то знов що-до посередности виборів всяка дискусия є з гори виключена. При посередности виборів розходить ся не о ратоване Польщі, але шляхтичів. На тім пунктї стане отже против шляхотскої кліки все, що є лише свободолюбного в краю без огляду на віроісповіданє і національність, бо посередні вибори се виключно інтерес шляхти, так польского як і мойсеєвого віроісповіданя, а справа „narodowa" може тут бути хиба паравною. Панам з „кола" розходить ся лише о те, аби репрезентантами так польского як і руского населеня виходили і на дальше самі Дзєдушицкі і Козловскі, а за таким увіковіченєм шляхотского привілею не піднесе ся нї одна руна в краю. А по правдї піднесуть ся, але — пястуки.

Виборча реформа.

В справі правительственного проекту виборчої реформи виринають вісти, досить імовірні, з котрих виходить, що руский народ знов упаде жертвою давного договору міродатних кругів віденьских з представителями польского народу. **Вибори в Галичинї мають бути посередні!**

Сю страшну для нас вість приніс нам — здаєсь досить добре інформований орґан п. Странского „Lidowe Nowiny". L. N. доносять з Відня: Супротив донесень, що Гавч переговорює з сторонництвами в справі виборчої реформи, довідуємо ся, що правительственне предложене вже цїлком готове. Правительство згодило ся на жадане християньско-социяльного сторонництва введеня дволїтної осїлности яко услівя права голосу. В цїли позисканя Поляків для цїлого правительственного проекту в Галичинї вибори мають бути посередні. Що-до розділу мандатів, то рівність буде обовязувати для славяньских мандатів. Галичина дістане 95 мандатів, Д. Австрия 52, Стирия 28, Г. Австрия 20, Тироль 20, Дальматия 10, Зальцбурґ 6, Терст 4, Форальберґ 4, Чехія 115, Моравя 43, Шлезк 12, Країна 11, Каринтия 10, Буковина 9, Істрия 5, Ґориция 4. Разом буде 448 послів. В Чехії Чехи будуть мати 69 мандатів, Нїмцї 46; на Мораві Чехи 26, Нїмцї 17. На Мораві на ческий округ виборчий прийде 61.000 населеня, на нїмецкий 35.000.

N. Fr. Presse пише, що після нової ординациї виборчої мандатів буде 435 до 440. Число галицких мандатів підвисшать з 78 на 87, або 88. Число ческих мандатів зросте о 30. Нїмцї стратять більшість в парляментї, яку доси мали разом з 18 італїйскими послами. Число італїйских і румуньских мандатів буде зменшене о 4. Славяне будуть мати без Нїмців католиків більшість в відношеню до сполучених Нїмців, Італїйців і Румунів.

— Фонд Боєвий за загальне виборче право жде на добровільні жертви руского патріотичного загалу!

З'їзд народного учительства.

Онодї подали ми короткий звіт зі з'їзду народного учительства в Кракові в новинках опираючи ся на донесенях инших дневників. Нинї подаємо допись нашого таки кореспондента, а се з огляду на вагу справи. Наш Вп. інформатор пише:

Дня 28. грудня м. р. відбув ся з'їзд делеґатів учительства в Кракові в сали музею технїчно-промислового, позаяк станьчиківский служка і президент міста, д-р Лео, відмовив учительству салї маґістратскої, хоч она стоїть отвором для всїх инших зборів. Та за се дістав він від вічевиків належну відправу. Учасників прибуло 550 з 63 повітів, межи котрими було кільканадесять учителїв Русинів.

По отвореню з'їзду через комітетового п. Ст. Новака приступлено до вибору президиї, в склад котрої ввійшли п. Новак яко предсїдатель, п. О. Власійчук (Русин), яко єго заступник, а секретарами вибрано Пйотровского, Міскульского, Вероньского, Льобенца та Витвицкого.

Предсїдатель привитав зібраних теплими словами, висказуючи радість, що товариші рускої народности також прибули, щоби в імя станової солїдарности разом станути до програмової працї задля поліпшеня незавидної долї учительства і піднесеня єго загального становиска та осьвіти темних мас народу.

Заступник предсїдателя О. Власійчук подякував по руски за вибір і запевнив, що товариші рускої народности бажають також співділаня як і Поляки в спільній роботї і єдности, яко рівні з рівними, а „бідні з бідними".

Слїдували реферати, а то: директор школи видїлової п. Парчиньский виголосив реферат о орґанїзациї учительства з цїлого краю; п. Залеский о платнях учителїв, виказуючи, що на зрівнане платнї з трема ранґами урядників державних потреба около сїм мілїонів; п. Вероньский реферував справу меморияльу і депутациї до центрального правительства, а вразї потреби і до Корони з просьбою о підпомогу фондів краєвих зі скарбу державного на виключне поліпшене платнї народних учителїв; п. Залеский реферував правно-заводове становиско учительства і підніс з натиском, щоби учитель в школї був лише учителем і держав ся строго основ вихованя, але поза школою щоби умів користати зі своїх горожаньских прав в цїлій повни.

Про учительске віче реферував п. Новак і зазначив, що в разї відмови просьби у Відни, віче повинно випасти імпозантно та щоби на тім вічу учительство зазначило

— Що то значить „загальне... рівне.. нарахти нїмо старик, що умів вправлї доволї віру по найматы ся господаркою, але на „посїдницї" не все вигнавав ся.

— Виговори, сказав нам тото. Гіярцю! — просила жінка радо, що муж зі переходить в иньшу, не таку нудну вже фазу гумору.

О. Чапливьский виговорив, як умів, все те, що чув і читав у справозданях з кількох віч і бесїд парляментаристів тай людових трибунів. Збивав все у прах і знаходив вірних прихильників і одродумців в тім своїм родиннім крузї.

* * *

Розгорячений живою розмовою, а радше своїми арґументами, доволї умучений удав ся о. парох до спокої сгальнї на спочинок. Завтра-ж Різдво — треба рано до церкви, праця буде немала. Пан-отець відправляв свою службу в церкві з усею точностию і довершенностию. З того він був загально звісний. Хотів спати, аби рано бути сьвіжим. Але сон мимо позірного умученя не брав ся його. Думки лїтали по голові всїлякі. Вони приймали на себе вид малих темновірих пташечок, що в одної оконицї перелїтали в другу. Завитали також з пору його дїтинних лїт, молодости, бо ось кинув перед хвилею оно і на образ Христа, що мовить ся на Горі Оливній. Сей образ має ще з дому, з мален'кого містечка. Се памятка від родини, що майже вся вже вимерла і якої згадка наповняла його душу дивним холодом. Пригадував собі все, все...

Відкіль маленьке містечко, в якому панують Жиди і Ляшки, бідують міщани, вилїтають зі своїх хат у комірне. Отець його, бідний кушнїр, працює тяжко, упиває ся, бє свою жінку а його маму, дрібну, пожовкну, збідовану й згеровану міщанку; часто хрутить його за вуха і товче по хребтї кулаками, що не мають великої сили, сїдають на його спину як сухі трісни.. Потому бачить: він — хлопчина пятнайцати лїт на віку — утїкає з гончарами-Жидами до Львова, учити ся у школї, аби „вилрапати ся на пана". Мешкає у сторожа серед бруду й голоду, вчить його горбату дочку читати і писати, а там і дістає ся до одного старого холостяка-пана на льокая. Чистить чоботи, палить у печи, бігає по тютюн, але ходить до школи. У школї учить ся того, що мус, чого треба й чого не треба і в домі, у старого кавалїра так само. З трудом приходить йому, старигановi, тота глупа наука. Але вчить ся, затявши зуби. Дома умирають одно за другим отець, мати, ба навіть сестра. Єго се не інтересує анї не болить навіть. Се дім невоолї, дім роботи... Скінчив ґімназию, ой, як то було тяжко. По матурі взяв на вакациї діюрну в однім провінциональнім містї, познакомив ся з ріжними людьми. Радів тим, що говорили з ним, як з рівним, а не як зі слугою, як се привик був. Познакомив ся зі сьвященником, що звав себе „твердим Русином, столпом Руси", розмовляв з ним часто, чув від него такі самі мудрощі, як бувало в ґімназиї: Про єдину, нероздїльну Русь, про дурну Україну, про фоветину. Ах, нераз він чув про те і в ґімназиї, як спорили на ті теми його товариші, але не звертав на се уваги. Він же був старший віком, а се смаркачі. Що мудрого могло бути в їх розмовах? Або чи з того всього можна їсти хлїб, котрого він так прагнув? Самостійний хлїб — то ідеал його житя... Товариші не займали його, бачучи його індіферентизм у партийних справах. Називали його „йолуп м"... Та що єму там, чи йолуп чи не йолуп, аби хлїб мати! От що!...

О. Чапливьский і сам не знає гаразд, як се він дістав ся до семинариї. Знає, що там сидів над роботою, „кував". Робив усе, як машина, що лише розпорядили. Товариші шкартували, вирабляли геци, зводили якісь партийні борби, вилїтали з мурів „на сьвіт", а він до всего того не мав охоти. Вони-ж і сторонили від него. „Йолупом" був для них дальше. Мав лише одного приятеля, також якогось бідака. Сей говорив йому часто: Гей, гей, коби то скінчити теольоґію, тай зараз жінку хап, тай маєток хап, тай на парохію. Аби тілько подобати ся старості тай панам, то можна дістати парохію, як рай. Такі перспективи бачило його око, ними пестила ся його душа...

Як скінчив семинарию, пожичив собі у лихваря гроший і поїхав женити ся. Але разом з приятелем. Їздили не богато. Пізнали ся з рідкею одного канцелїста-Русина. Смирний чоловічиско був, мав жінку Польку, тому був „порядний"; в хатї були дві доньки, на які наскладали родичі „з відкись" троха маєтку. Поженили ся оба з надиними канцелїстівними. О. Іляриий був старший віком, то взяв старшу і товстїйшу. Ах, тото була пара!...

О. парох тямить як дістав ся зі сотрудництва на парохію. Вже як сотрудник мав славу ревного обрядовця, доброго ритуалїста, а прегарний голос причиняв ся чимало до „щастя" в сьвітї. Був скромний і незвичайно чемний для своїх отців парохів, то не мали з ним клопотів. Як розписано конкурс на його теперішну парохію, то він подав ся, пішов до ясновельможного дїдича, поклонив ся і обіцяв ся не „псувати" хлопів політикою, тай дістав презенту. Тай пощо було обіцяти, коли пан і так знав і чув про него, як про чоловіка тихого, що не сходить ся „з попами борителями", чи требаж було кращої рекомендациї?...

І от він тут-тут уже девятнайцятий рік. Як прибув, так і доси не дав панови причини до неприємностий. А мужицтво тримав від себе далеко. З хлопом не треба бавити ся в нїчні сентименти! — от його тактика. Про рідне місто згадував рідко, а коли й згадав, то була се немила споминка тих лїт повних біди, нуждарства, голоду й холоду, які він так нетерпів, так глубоко нетерпів!... Добре, що з того всього вибрив так щасливо! Слава тобі Христе, Сине Божий!

Глянув вдячними очима на образ із прискорбним лицем. Шептав:

— Господи, Господи, Ісусе! Люблю я Тебе, люблю, бо спас єси раба твоєго нікчемного од нужди. І заповіт твій сохраняти буду во віки віков!

Говорив на пів голосно мов у почині горячки.

— Вірно я тобі служив, Господоньку, і всі дни живота мого тобі послужу словом і дїлом моїм. О Боже!... О ти, що нинї плоть узяв на себе, аби спасти люд свій весь... Люд... свій... весь...

Цїдив кожде слово.

Аж тут і друга думка, друга сентенция зі сьвятого письма лежить на зустріч його розбурканій, в пропасних країнах доґм заблуканій мисли:

— Аще кто речет, яко люблю Бога, а ближнего своєго ненавидить, лож єсть!

Лож єсть! — Глянув на образ і здавало ся йому, що той нещасливий Христос на образі киває головою й потакує: Лож єсть! лож єсть!

— А хибаж я не любив мого ближнього?

Душа його взяла себе як предмет і оглядала себе.

— Мерзість над мерзостями!... А вони так близько! Тоті ближні довкола! А я знав тільки богатих ближніх... Так, так, тай они мої ближні. І пан дїдич і його завідатель і всї панове з міста і... і... мужики на селї з їх жовтими мов глина дїтьми і... з їх бідою..

— Тай з їх політичним пониженєм!... прикнуло щось в його душі до його душі.

ЮЛЯН СОЛИК
передтим Фр. Мрозиньский
у львові, ул. Собіского ч. 7,
поручає всякі роди
ФУТЕР
852 27—30
Футра до подорожи, пальтоти мужескі та дамскі після найновійших фасонів, саки, пелерини жакети, коміі, заруканки, шапочки дамскі, кожухи, шапки мужескі, шкіри у всїх родах поодиноко та гуртом, також **верхи готові** до мужеских і дамских футер. — Футра для Впр. Духовеньства також а рати. — Найновійші матерії на верхи в найбільшім виборі. Цїни умірковані. Медаль золотий на виставі в Бучачи 1905. Цїнники на жадане franco.

грімко свою силу а заразом гнет, який терпить через верховодячу тепер в краю партию вшехпольску і станьчиківску.

Візвано також польске тов. педаґоґічне у Львові, щоб оно солідарно поступало в анкетою в справі скликаня загального віча учителів.

По нарадах вибрано виконуючий комітет з трийцять кількох членів з правом кооптациї, котрий то комітет поділив ся на чотири комісиї а іменно: на комісию статутову, орґанізацийну, вічеву і внескову.

Тут замітити годить ся, що зібрані на сій анкеті учителі були цілком далекі від того нетерпимого шовінізму, який між польским учительством в рускій части краю так розпаношив ся.

Рівнож ухвалено заснувати чим скорше власний орґан, щоби зачату справу орґанізациї ширити при помочи часописи межи учительством.

Орґанізация має бути повітова, окружна та краєва, а фондами збираними на сю ціль завідує кожда орґанізация сама для себе, лише дає звіт краєвій управі, кілько сей фонд виносить і де єго уложовано.

На добавок годить ся згадати, що станьчиківска і вшехпольска преса накидувала заздалегідь щоби ніхто з учителів рускої части краю не важив ся їхати на з'їзд до Кракова. Але ми зараз догадали ся, що станьчикам і вшехполякам ходило о се, щоби учителі рускої народности не переконали ся, що не все учительство польске замотилачене вже крайним шовінізмом та нетерпимостию для рускої народности, а відтак щоб польске учительство зі східної Галичини не здеморалізувало ся" та не пристало до спільної акциї з Русинами, покидавши основу до вваженя верховодячої тепер в краю клїки. Там могли станьчики і вшехполяки почути як „благословять" їх роботу просьвітителі народу, але они їх не можуть переслідувати за мнимий сепаратизм, як то оклеветують бідних учителів рускої народности.

Та дай Боже, щоби розпочата акция спільними силами вирівнала кривди заподіяні віками і щоби учителі згідно та солідарно виступили й поконали шахотску клїку, котра гнобить зарівно свій нарід як і нас Русинів.

Учитель.

— Жертви на Боєвий фонд просить ся слати зараз на адресу: Краєвий Союз Кредитовий. Львів, Ринок ч. 10 — на книжочку ч. 3000.

Робітнича революция в Москві

закінчила ся, видержавши кільканайцять днів завзятої боротьби з військами цілого ґарнізону московского, скріпленого опісля ще частями ґарнізону петербурґского.

Причиною революциї — стверджують самі російскі дневники і як ствердила свою ухвалою міска дума Москви, — було правительство ґр. Віттого, котре по оголошеню звісного царского маніфесту про конституцийні свободи, зволікало вводити ті свободи в житє. Нарід ждав тиждень за тиждень, а вкінци почав підозрівати, що царский маніфест був лише хитростию, обчисленою на [illegible] звічнене цілодержавного зелїзничого страйку, так грізного для інтересів держави.

І пригадано ся: „[illegible] Прийшов днесь із небес, щоб спасти люд свій весь"...

Отже, Боженьку ти мій, весь люд, весь люд! А я тебе так любив, так любив своєю душею і серцем і не розумів того, що тебе не люблю любячи...

Весь люд!... Загальне, рівне право ти приніс. О... о... видиш... нема привилеїв у тебе, нема гербів, нема титулів!...

Понятя мішали ся на переміну.

Загальне, рівне... ага... тайне, безпосередне право голосованя... Яка то добра душа була, яка богобоязлива і чоловіколюбна душа була!...

Роздумував, дихаючи тяжко.

— Апостоли, сьвятці, праведники — ви на нинїшний лад не мали би права голосованя! Анї активного анї пасивного! Ви бідні рибаки! Рибаки!

Екзальтував ся, кричав:

— Христе, Сине Божий, і Тобі не можна до урни, бо таке велике право — панське вельможне — варварске — — —

— А я за ним? Проти ближнїх? Проти Тебе? Христе! Христе!

— Ні, най жиє . . . . . .

Очи в него заблищали.

— Най жиє загальне, рівне, тайне і без... Най жиє. Христе Боже наш, Спасе, тайне, безпо — — —

— Гарцю, Бог з тобою, що тобі таке? [illegible] жінка і кинула ся до чоловіка, що лежав у тяжкій горячці.

На другий день відправляв людям Службу Божу запрошений сьвященик зі сусідства.

* * *

Сего року о. Чапиньский є дуже діяльним аґітатором в справі загального права виборчого. Давні товариші вже від року запримітили в нїм дивну, корисну зміну.

А то пробудила ся в нїм спляча душа і повела в золоті брами справедливости й любови брата — в ніч тяку, різдвяну...

Се підозріне скріпив ще факт, що як раз по оголошеню царского маніфесту з'явились на арену так звані „чорні сотні" і розпочали під знаменем портрету царя, свої звісні страшні погроми. Колиж в додатку виявило ся і стверджено доказами, що чорні сотні були орудем в руках противників конституциї тай що в видвиженю чорних сотень на арену співділали навіть визначні урядові особи по провінциях — тоді огірчене і обурене на правительство ґр. Віттого обняло всї свободолюбні елементи. Почались наново скрізь по Росиї усані можливі страйки, розрухи селяньскі, вибух вседержавний страйку почтових урядників і почтової служби... Правительство-ж, замість заспокоїти нарід переведенем в житє запоручених в царскім маніфесті свобід конституцийних, обернуло, як то кажуть кота хвостом і почало грозити, що свобід не буде, доки не настане спокій і лад. Остаточно появив ся новий закон о друку а відтак доповняючий закон о розширеню виборчого права до державної думи. Оба закони не здоволили свободолюбної суспільности, а вже закон о виборчім праві робітники мусїли узнати просто за провокацию, коли зважити, що ґр. Вітте, обнимаючи уряд президента міністрів, рекомендував ся прихильником навіть загального, безпосередного, рівного і тайного права голосованя. Все, що стало ся від часу обняти керми правительства ґр. Віттим і оголошеня царского указу о конституциї, мусїло щораз більше утверджувати не лиш робітників, але і всї конституцийні елементи в пересьвідченю, що правительство ґр. Віттого навертаєсь до реакциї. Розумієсь, щоби плян правительства не удав ся, мусїло бути в інтересї усїх свободолюбних елементів не допустити до спокою й ладу в державі, бо тоді улекшило би ся правительству переведене єго наміру — взяти всїх і вся в свої зелїзні рукавиці... І справдї ладу й спокою в Росиї доси нема, ба що більше — чим далї, тим грізнїйші бачимо там події. Революцийний рух обіймає щораз нові провінциї. Нема дня без атентатів і мордів, без рабованя, руйнованя і палення дворів. Міста, місточка а навіть села засіяні військами; не диво, що по більших містах днем і ночю стоїть артилерия з канонами та мітрайлєзами по площах і улицях, але навіть на села виїздить артилерия. Військо стріляє в нарід, нарід стріляє у військо; розумієсь, боротьба не рівна: трупів і ранених по стороні народу безконечно більше. (Недавно в однїй місцевости на 300 жертв зміж народу було лиш около десять з боку війска.) Ледви в однім місци „усмирено" бунт, вибухає він в другім і так без кінця. Арешти і вязниці набиті позрештованими проводирями страйків і бунтів, а на їх місце, видко, стають нові... Вязниця, смерть від кулї або шрапнеля не лякає борців у нерівній борбі з правительством. А вже найяркійше показало ся се на робітничій революциї в Москві.

Революция в Москві — се для царского правительства найболючійше з усего, що від часу погрому російскої армії і фльоти на азийскім Сходї стало ся в Росиї. Представити собі: революция в Москві! — в „первопрестольній" Москві, в тій Москві, що то спасла Росию від великого Наполеона, в тій Москві, куда царі їздять коронувати ся, в тій богатій Москві і уважаній за стовп консерватизму, де ще в 1880-их роках різники кинулись були з ножами на студентів, коли ті збунтувались на свою університетску зверхність. Нинї-ж в тій Москві підготовляєсь і розгорілась робітнича революция, не стрітивши ні найменшого відпору з боку міліонної міскої суспільности — знак, що ся суспільність Москви, коли не солідаризує ся з робітниками, то що-найменче не бачить причини ставати в обороні царского правительства... А се чейже не абищо! Москвичі — то не якісь там „інородці": Поляки чи Кавказці, або українські „сепаратисти"... Революция в Москві, в серци Росиї, — то голосний на увесь сьвіт протест самого „великоруского" народу, а не якихсь „окраинныхъ" народів, ворогів царскої держави... Здушити сю революцию, не дати революціонерам опанувати Москву, мусїло очивидно бути найбільшою конечностию зміж усїх, які доси за весь час хаотичного стану в державі мало царске правительство перед собою. І оно здушило військом сю революцию, що правда по великій натузї і не щадячи ні міста, ні революціонерів, ні загалом людского житя.

Історня сеї революциї, з усїми єї страшними подіями, ще не списана. Знана она сьвітови лише з поверхових телеґрам, і то (як показує ся) не в однім невірних, тенденцийних на сторону правительства і військ. Наші Впов. читачі знають з телеґрам щовжнїйше (очивидно лиш поверхово) про події і діяльність революціонерів та про діяльність військ. Тепер доперва очивидці Москвичі починають в російских дневниках описувати докладнїйше (хоч уривково) страшні дні московскої революциї. Читаючи сї описи, волос дубом стає, мороз переймає чоловіка. З одної сторони одчайдушне пожертвоване революціонерів, з другої безпардонність військ.

Всї очивидці згідно підносять незвичайне самопосьвячене революціонерів і тілько задля того революция протягла ся так довго і треба було скріпляти сильний ґарнізон московский. Характеристичну річ стверджують російські часописи, що за весь час сеї революциї атакуючою стороною були революціонери. Революціонери будували барикади, артилерия стріляла з канон до барикад і так розганяла революціонерів; колиж наближала ся кавалерия й піхота, революціонери стріляли на військо з будинків, по дорозї до барикад, а військо знов стріляло у вікна таких будинків. Революціонери, розсипавшись із барикад, заняли за барикадою якийсь великий будинок і з відтам острілювали військо; тоді артилерия стріляла з канонів на будинок, не питаючи ні о те, чи не потерплять невинні мешканці того будинку і сусїдних. Розуміє ся через те гинули невинні люди. Так н пр згинуло кілька старих жінок в однім домі притулку. Звичайно такі обстрілювані з канон доми запалювались, а коли робітники не мали куди втечи, то погибали в огни. Розказують, що революціонери з горящих домів не переставали стріляти аж доки не подали трупом. Кілько революціонерів погибло, годі знати; так само не відомо на певно, кілько погибло з війска (се, є звичайно, держить ся в тайні). Розуміє ся погибло і поранено множество людий, котрі не мали участи в революциї. Дневник „Молва" писав підчас революциї: „Канонада не вмовкає. Гудять гармати, трескотять машинові канони, воздух зі страшним свистом січуть шрепнелї. По всїх улицях валяють ся трупи тисячів. Трупарні переповнені. В шпиталях уже від кількох днів нема анї одного вільного місця. Скоро рідпуть ряди революціонерів, котрих військо, очивидно, вистрілює як птахів, а ще скорійше заповняють ся они новими рядами. Боєва дружина перемінила ся в якусь многоголову гидру: на місце одної твідрубаної голови виростають три нові. Чотири дні й ночи триває вже в цїлім місті страшна різанина, а чимчасом числї революціонерів на барикадах більше, ніж вчора й оногди. На Арбатскій площи уставлені дві батериї стріляли без перерви дві години; острілювали величезні улиці Арбат і Поварску. На одну й другу випускано по черзї по два картачі й шрепнелї, і то так скоро, як тілько се можливе. В Садовій улици за пів години дано шістьдесять сальв по чотири шрепнелї, разом 240 шрепнелїв на однїй улици! Було там що-найменше так само горячо, як в найтраґічнїйших хвилях битви під Мукденом"...

Вчера дня 28. падолиста екзекутивний комітет революцийний (против волї московского відділу ради робітничих делеґатів) ухвалив закінчити революцию в Москві, надїючись, що ґенерал-ґубернатор Дубасов дасть спокій революціонерам. Тимчасом, коли революціонери полишили барикади, військо кинулось на них і деяких убивало, а инших поєбр ювали і арештувало. Тоді революціонери постановили сконцентрувати ся в дїльници Пресня, де є богато фабрик; там була і кватира революцийного комітету і склад оружя, стрілива і харчів. В ночи на недїлю мин. тиждня кілька тисяч революціонерів забарикадували вулички, що вели до Пресни, на важнїйших точках уставили мітрайлєзи і ждали на військо. В недїлю о 10 годині почала ся облога Пресни під командою полковника Міна. Артилерия і часть піхоти (між нею прислуний з Петербурга Семйоновский полк ґвардиї) і відділи мітрайлєз окружили Пресну з трьох сторін, а кавалерию, другу часть піхоти і мітрайлєзи уставлено на Ходинським поле, єдине місце, куди революціонери могли втікати. Під вечер почато бомбардувати фабрики Прохорівску і Мамонтова. Коли над раном в понедїлок внїшні мури були вже розбиті, а в внутра бухав огонь, Семйоновский полк пійшов до штурму.

— Русини і Русинки! Памятайте на фонд боєвий за загальне виборче право!

З Росиї.

Телеґрами.

Київ. Реакция в цїлій державі росте. Страйк і заворушеня здавлено з нечуваною брутальностию. Система безглядної репресиї дала в в результаті позорний спокій, але рівночасно витворила серед суспільности крайне огірчене против цїлком безсильного тепер кабінету Віттого, котрий так в горі, як і в масах стратив довіре. Окрім кабінету Віттого кермує тепер справами держави анонїмне побічне правительство в Царскім сели, в котрого склад входять Побідоносцев, Трепов, Дурново, Ігнатев, Ґоримиин, Сташиньский, Штурмер і инші. Новоіменований міністер судівництва Акімов довідав ся про свою номінацию доперва з „Правит. Вѣстника". Кавказ і Сибір цїлком відрізані від Росиї. Власти не можуть навіть вносити ся з Ліневичем, бо страйкуючі урядники задержують шифровані депеші.

Петербург. З Віндави вислано полк артилериї до Ґольдінґен в Курляндиї, котра то місцевість від двох тижнїв є в руках революціонерів. Стацию Дебальцево військо заняло без проливу крови. Забрано богато оружя, 16 скринь динаміту і 26 бомб. Инші стациї також здали ся без опору. Провідника повстанцїв в Горлївцї, Демеґа убито.

Берлїн. В кабінетї міністрів панує цїлковитий хаос. Міністер просьвіти Толстой подав ся до димісиї. Становище міністра торговлї Шімірзева також захитане, бо в. кн. Александер Николаєвич рішучо поборює всяку єго діяльність.

Москва. На підставі міністерского розпорядженя дістали димісию всї ті зелїзничі урядники, котрі брали утасть в страйку, або намовляли до страйку. Також дістали димісию ті урядники, котрі дня 1. січня не зголосили ся до служби.

Берлїн. Адвоката Мандельштама, редактора завішеного радикального дневника „Жизнь" арештовано. Після офіцияльної інформациї на казаньскій зелїзници розстріляно на підставі воєнного права 64 урядників. Від 20 до 30 грудня убито в Москві 548 осіб, ранено 1065. Не вчислено тут трупів непривезених до полїцийних льокалів.

Варшава. Стацию Купів в радомскій ґубернії знищили узброєні повстанцї. В Ростові н. Д. і в Таґанрозї отверта революция. В Варшаві застрілено на улици бриґадира петербурских варстатів зелїзничих Бібобродзкого.

Петербург. Зелїзнича служба лїнії Рига-Орел вернула до праці. Рух на сїй лїнії відбуває ся нормально.

Радом. В центрі міста кинено бомбу на полїцмайстра, що ішов з жінкою. Обоє тяжко ранені. Жінка вже вмерла.

Петербург. „Москва" доносить, що до державного буджету вставлено 1,800.000 рублїв на удержаве думи. При міністерстві торговлї має бути утворений департамент праці.

Варшава. В однїй каменици при Вовчій улици полїция викрила тайну друкарню і склад социялїстичних прокламаций.

Київ. Телеґрафічне получене між Київом а многими стациями, н. п. Одесою, Ростовом, Катеринославом і цїлим Кавказом перерване від 5 днів. Депеші залягають масами і доперва по кількох днях оголошеня виносять їх до Київа зелїзницею або почтою. Навіть урядова кореспонденция відбуває ся при помочи окремих курьерів.

Радом. Під Радомом революціонери висадили в воздух зелїзничий міст. Знищено локомотор, в наслідок чого поїзд вилетів з шин. Убитий палач, а машиніст, єго помічник, 2 кондуктори і 4 подорожні тяжко покалїчені.

Петербург. При головнім заряді державних дібр установлено таксаторів, котрі зачнуть вступні праці в цїли віддачи державних лїсів на власність селян. Державна дума вже в осени має заняти ся проєктом вивлащеня двірских і приватних дібр в користь селян.

Варшава. Вчера в ночи полїция викрила фабрику бомб при улици Лешно. Знайдено 69 бомб. 700 револьверів і велику скількість набоїв.

Бахмут. Вчера три компанії війска обсадили стацию Грішіно, котра служила за операцийну підставу страйковому комітетови катеринославскої зелїзницї. Забрано богато оружия і 300 пудів динаміту.

Петербург. Віцеґубернатора Уери убито на улици. Убийци утік. В Лїбаві на директора телеґрафічного заряду Бекмана виконано атентат. Бекман тяжко ранений помер.

Москва. Фабрики і варстати в промисловій дїльници в руху. З причини великої біди в наслідок страйку робітники дістають залички. Страти з причини страйку обчислюють на два міліони рублїв. Арештованя тревають дальше. Мимо виняткового стану розпочали ся вступні праці до виборів до думи державної. В січни відбуде ся конґрес земств для нарад в аґрарних справах.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Пропінация.

Відень. Цїсар санкционував ухвалений галицким соймом закон в справі зарядженя в причини знесеня права пропінациї.

Угорска криза.

Будапешт. Люкач дальше веде переговори з коаліциєю. Мимо заперечень факт є, що Люкач кілька разів конферував з Кошутом і що можливість компромісу що раз близша.

Відень. Zeit доносить, що в кількох угорских містах, а між иншими в Дебречині війско вислане против демонстрантів сьпівало разом з ними пісню Кошута. Правительство старало ся сї вісти заперечити, але се фратерізоване війска з народом є фактом, котрий не дасть ся усунути з порядку дневного.

Будапешт. Дневники доносять, що архикнязь Йосеф казав Февраєрому зложити собі справоздане о політичнім положеню і від'їхав до Відня, де вчера був принятий цїсарем на приватній авдиенциї.

Дебречин. Арештовано різьбаря Дебречина, котрий в часї нападу на Ковача грозив єму револьвером.

Цлові договори.

Відень. Сербский посол Вуїч конферував вчера з Ґолуховским в справі цлових унїй між Австро-Угорщиною (чи сербско-болгарскої?) а Сербією. По конференциї Ґолуховский предложив цїсареви справоздане з стану переговорів в сїй справі.

По війнї.

Петербург. В міністерстві маринарки утворено три окремі комісиї слїдчі. Перша має перевести слїдство в справі близших обставин морскої битви коло Цушіми, друга що до капітуляциї чотирох панцирників під командою Небоґатова. В сїй справі обвинувачені суть адмірал Небоґатов і капітани Григорьев, Лесекін і Смирнов. Трета комісия має розслїдити справу капітуляциї торпедовця Безвочний (?).

Трансвал.

Льондон. Підсекретар для кольоний Черчіль виголосив в Манчестрі промову, в котрій заповів автономію для Трансвалю.

Просимо *перед закупном меблів, диванів, портиєр, фіранок, хідників, тапет, ковдер і постель відвідати нас ласкаво!* **Спілка львівских тапіцерів** **Ягайлоньска 3.** 662 19—08

Abbazia.

1.

Опатия — пестійка щедрої природи,
од та [illegible] ципариси, лаври та букши ни,
з пр на ями весняної краси на [illegible],
осьміє [illegible] я до моря осьміхом [illegible].

Пад [illegible] ой осьміх чаром на сріблисті води,
[illegible] бре [illegible] них любі, сонїшні омани,
а такі [illegible] гір — сограгвені великани
[illegible] у прибережних фелах при [illegible] подж.

Дор [illegible] не знають бурі ні орнани.
Азал [illegible] рожі, мирти і каштани
цвитуть [illegible] чним цьвітом в почутю свободи.

І [illegible] тій сьвітлій, затишній при- [стани
[illegible] тому [illegible] ємни і пезни,
хто [illegible] над морем гори — своїм стопам сходи.

2.

[illegible] бути як найблизше Бога,
[illegible] над морем скрився чернець по- [божний.
[illegible] моря шум три- [вожний,
[illegible] дорога.

[illegible] з порога
[illegible] замежний,
[illegible] порожний
[illegible] любови Бога.

[illegible] монастир спокоєм.
[illegible] ем
[illegible] й спасеня.

[illegible] ресторани.
[illegible] орґани
[illegible] Воскресеня

3.

В [illegible] гори, сонцем на ґребіти,
[illegible] Мадонна.
[illegible]
[illegible] привіти.

[illegible] вдячність житя.
[illegible] оборона,
[illegible], буря незгомонна,
[illegible] смерть мсті сіти.

Коли на хмару бриде пінною широко,**)
вона, [illegible] руки до небес високо,
благає в свого Сина милости й пощади.

Не в силі він благати Матери відперти.
І в серце, що тремтіло вже в обіймах смерти,
житє наново вносить всї свої принади.

4.

Незамітні в краплин безвістні мірияди,
з котрих кождіська є собі окремим сьвітом,
являють ся одним ненаглядним бакитом,
одною силою житя або заглади.

І хоч розібють ся о камяні огради,
і хоч розмече їх від себе динамітом,
все вернуть ся вони з своїм блакитним цьвітом
одною силою у первістні посади.

Ось чи [illegible] ти все мені заімпонуєш море,
[illegible] єдности, що не гнїтить свободи,
[illegible] всї запори.

Всякий би житрий сьвіт з'орав під поїв гори
[illegible] цьвітисті огороди,
[illegible] тебе він не поборе.

В. Щурат.

[illegible] Корзо — острів напротив Опатиї [illegible]

[illegible] Шірокко — південний буревий [illegible].

[illegible]

Всем нашим [illegible] передплатникам, Читачам [illegible] нашим дневника та всем русинам Громади перешлемо з нагоди Різдва Христова [illegible] Весьлих Сьвят.

— [illegible] з жертв на фонд бісний [illegible] дозвіл по сьвятах.

— Кибазаньский відступ. Пишуть нам: Опатиньский маршалок Мойса заключив спілку із старостою. До цієї в ціли недопущення агітациї [illegible] прямим голосованя [illegible]. Староста заказав вже чотири віча, [illegible] а тим сим М [illegible] на день 29 грудня м. р. [illegible] ту і [illegible] проти за [illegible] голосованя. Мо [illegible] буде доказ що „Index“ [illegible] голосованя. Однак хитрі спільники перечаснили ся, бо [illegible] сенатур народ скликує збори довірочні, котрі дуже добре удають ся, а резолюциї їх висилає ся телеґрафічно бар. Гавчови. Річ певна, що відступ Мойси не є фактом одиничним і що незабаром і другі повітові ради на указ комітету від розбоїв підуть тою самою дорогою, тому завчасу остерігаємо руску суспільність перед тими польськими затіями. Рівночасно остерігаємо і п. Левицкого, (котрий за заборону четвертого січового сьвята, став старостою) щоби був осторожнїйший, бо ніхто не може предвидіти, що може статись, хоч би вже за рік; а річ знана, що ніхто так легко не їде на велену пашу, як урядники адміністрацийні, підчас зміни системи політичної в державі. На всякий случай факт, що п. Л [illegible] лячно і публично позволив при послїдних виборах до ради громадскої в Снятині голосувати ж и в о м у з а м е р ц я, ще не передавнений!

На день 14 січня (руский новий рік) скликано велике віче до Забелотова, будем мати отже навіть доказ, як п. Левецкий шанує австрийскі закони.

— **Москаль з Росиї про галицких москалюшків.** В 277 числї „С.-Петербургскихъ Вѣдомостѣй“ умістив якийсь „Проѣзжій“ статю п. заг. „Разрыв между русскими в Галиціи“. Сей „Проѣзжій“ (як виходить в тексту статї — Москаль) згадує о дневниках і просьвітних товариствах обох таборів, о Народній Торговли і крамницях, а відтак переходить на школи й бурси і тут замічає, що львівскі москвофіли, на великий жаль („къ глубокому сожалѣнію“), в своїм антаґонізмі до Українців воюють дітьми в середних шкіл. „У Львові — пише автор статї — в однім будинку під вивіскою „Народный Домъ“ живуть два окремі сьвіти — інституциї: бурса Народного Дому і руска ґімназия одинока у Львові. Бурса москалїв а ґімназия Українців. І ось на 82 питомців бурси Народного Дому учить ся лише 30 в руській ґімназиї, 29 ходять до німецкої (котра служить головно жидівскому населеню), а решта ходить до польских ґімназий. З 82 лише 30 від москалїв учить ся по руски. Москалї щоби діти не заразились сепаратизмом українців, віддають дітий на боки, нехай поляче ся, нехай кормлять ся космополитизмом від Жидів, аби тілько не зіткнули ся з вуль- [sic!] ким націоналізмом Українців. „Дуже жаль, що москалї виривають дітий від рідного шкільного товариства. З 80 взяти 50, коли в руській ґімназиї 928 учеників, розкинути тих 50 між польскі і жидівскі діти — се щось таке, як колись в Росиї відбирали дітий у молокан (така секта — *Ред*] і розкидали по монастирях для накормленя тих дітий духом православія, а вибрали недалекі монастирі на Іргізі, без особливої авреолї сьвятости... Оден із видних москалїв у Львові боронив перед нами німецку школу. Казав, що уряди найпевнїйші тим, котрі говорять по німецки, тай в парляменті потрібна німецка мова, хотяй сам примітив, що Чехи й Хорвати промовляють там рідною мовою, але зараз додав, що їх мови не вписують ся до стеноґрафічного протоколу. На все те хоче ся сказати: Братя Славяни, співіменники наші, живьте роздор! Роботи у вас богато, робите чесно, то робіть разом, бо [illegible] Поляки лишать ся на завсїгди“ „злоковкеними“, головно через ваше житє. І перед Нїмцями ви довго не осьміяте ся заговорити рідною мовою“. — Розуміє ся, сей голос російского Москаля лишить ся голосом вопіючого во пустини. Ненависть проводирів галицких москалюшків до „малороссійщини“ така шалена, що такий їх отець, як редактор „Галичанина“ Марков, вписуючи сего року свого сина до першої кляси львівскої німецкої ґімназиї і маючи до вибору одну з двох правних мов (Landessprache) яко обовязкового предмету, в и б р а в м о в у п о л ь с к у! Шкода, що той якийсь „оден із видних москалїв у Львові“ замовчав сей характеристичний факт перед „Проѣзжимъ“...

— **Зачинають ся епідемії перед рускими вічами.** З Тисьменицї пишуть нам: На день 32. м. м. хотіли місцеві Русини скликати віче в справі виборчої реформи, однак комісар Бурживьский в імени старости заборонив се віче по причині тифа, який має лютити ся епідемічно в Тисьменици, зазначуючи в своїй заборонї, що всякі публичні збори в Тисьменици заказані розпорядженем старостза з 30. жовтня м. р. Сею забороною п. Бурживьский позволив собі із скликуючого вічевого комітету безличнo закпити, бо вже по виданю вказаного розпорядженя староства, іменно в недїлю відбуло ся в Тисьменици публичне віче в справі виборчої реформи, скликане соціялістами із Станиславова, і на тім вічу був присутний ц. к комісар Сьвентопольский; дальше дня 30. грудня м. р. відбули ся за дозволом того самого староства загальні збори в місцевім польскім касині, а від часу до часу відбувають ся в Тисьменици публичні вечерки і т. п. Лише коли ходить о руске віче, староство вигадує собі якийсь тиф, про котрий ніхто тут не знає, бо всї діти ходять до школи на науку і правильно відбувають ярмарки та торги. Розуміє ся, що против сеї заборони внесено рекурс до намісництва, а не сумніваємо ся, що й рускі посли заопікують ся, де треба, безправством товмацкого староства і не позволять скорочувати для Русинів самовільно конституцийні свободи. — *Ф. К*

— **Поясненє.** Від о. Івана Ольшаньского, парока в Хирові, одержали ми письмо, в котрім автор поясняє факт, зазначений в оногдішнім „Дїлї“ дописувателем з Хирова, що він не явив ся на віче, скликане дня 27 м. м. в тім місті. Іменно о. Ольшаньский виїхав був з Хирова на 6-тижневу відпустку і тому на згаданім вічу не міг бути присутним.

— **Честь кому честь.** Нема мабуть в Галичині інтелїґентного Русина, котрому не було-б звісне імя нашого сьвітлого артиста-земляка п. Александра Мишуги. Історія польскої опери запише золотими буквами се імя як одного з найлїпших артистів-співаків, що своїми креациями надали польскій штуцї властивого значіня; руска-ж музика, котрій на жаль не судилось доси зорґанїзувати власну оперу, буде згадувати на вічні часи того соловія, що чарівним голосом одушевляв публику на руских концертах та патріотичних вечерницях, викликуючи теплотою рускої мельодиї найкрасші почуваня в души кождого Русина. Та мало хто знає п. Мишугу ще з одної сторони, котра виставляє єму найгарнїйше сьвідоцтво єго горячого руского патріотизму. Наш славний артист є щедрим добродїєм, що від многих лїт призначує правильно що року значнїйшу суму на ріжні рускі публичні цїли. Держатись принципу, що ліва рука не повинна знати, що дає права, п. Мишуга вистерігав ся заєдно против всякої реклями в тім напрямі. Все таки удалось нам осягнути від компетентних кругів уповажнене подати до публичної відомости, що сими днями наспів від щедрого артиста-добродїя з Київа знов поважний дар, бо 800 кор. на рускі цїли, З тої суми призначено 400 кор. для Руского товариства педаґоґічного, 100 кор. на руску бурсу ремесничу і промислову, 100 кор. для убогих учеників рускої ґімназиї у Львові, 100 кор. для рускої захоронки і 100 кор. для руского товариства опіки над слугами у Львові. Не сумніваємось, що будемо речниками всего руского загалу, коли на сім місци висказемо для щедрого артиста найвисшу пошану і запевнимо, що єго імя остане між руским наротом незабутне. П. Александер Мишуга здвигнув собі сам своїми дїлами в нашій тямцї monumentum aere perennius.

— **На львівску політехніку** записалось в сім роцї шкільнім 1307 студентів, а то на виділ інженерий 727, будівництва 118, механіки 266, хемії 108, на курс ґеометрів 88 студентів.

— **Мадярска опозиция при роботі.** Як звісно мадярска опозиция не хоче признавати урядовців, іменованих теперішним правительством, і бунтує нарід а той ставить їм неможливі перешкоди. От що доносять тепер подрібно про звісну подію з нагоди інтронізациї нового жупана Ґустава Ковача в Дебречині. — На вість о тім іменованю утворив ся в місті комітет, котрий поробив всїлякі приготовленя щоби старшого жупана не допустити до урядованя. Ніхто не знав, коли він прийде і для того день в день дожидали на дворци всїлякі люди, а між ними студенти, приїзду Ковача. Они раймили були караван і випозичили від купця старі шкапи та запрягли їх до того каравана, котрий що дня заїздив перед дворець і там чекав. Місцева поліция мусїла о тім знати, але до нічого не мішала ся. Коли прийшло до демонстрациї, було на двірци всего лиш двох поліцаянтів. В місті було вже все так приготовлене, щоби старшого жупана ніхто не приймив на ніч ані не дав єму їсти і цілого шеф стациї велїв запалити в двох комнатах на двірци, щоби Ковач мав бодай де заночувати. Вість о приїздї Ковача розвеселась зараз по місті і на дві години перед приїздом зібрались на двірци тисячі народу та заїхав караван — після иншої верзиї навіть аж два. Ковач приїхав о 6 год. 47 мінут вечером. Ледви що поїзд заїхав на перон, як товпа з криком кинулась до поїзду і стала шукати за старшим жупаном. Ковач вийшов послїдний з ваґона. Перед ним вийшов був єго секретар, помічний конципіст міністерства Шірмай. Хтось побачивши єго, крикнув: Ось тут старший жупан! Шірмай втік до ваґона першої кляси і тут сховав ся перед кулаками та палицями, які підносили ся на него. Товпа кинулась тоді до ваґонів шукати Ковача. Коли він на конець показав ся на східцях ваґона, пізнав єго учитель Ґерберт і кинув в него стухлим яйцем а хтось крикнув: Тут єсть зрадник вітчини! Той падлюка! Убийте єго! В тій хвили вхопив хтось Ковача за ноги і він повалив ся на землю. Тепер кинулась товпа, зложена з самих інтелїґентних людей і стала місити єго ногами а відтак підняла єго в гору щоби єго лїпше можна було бити палицями та кидати в него камінєм. Надармо просив ся нещасливий: Пустіть мене! Клену ся єдиним живим Богом, що подам ся до димісиї! Лише не убивайте мене! Замираючий єго голос заглушав дикий крик. Збитого до крови, з проваленою головою вхопила товпа і зачепила до каравану та поволала на дашок. Розлючена товпа не дала єму ще й тепер спокою, била єго палицями і кидала в него камінєм. — Так повезли Ковача, що вже лежав без памяти на дашку каравану, улицями Гуніяді і Торговою аж на головну площу перед великий готель. Тут скотив ся нещасливий з даху каравана і упав на землю, а опритомнївши, хотів втікати до недалекої каварнї, але товпа заступила єму дорогу, стала єму плювати в лице і знов бити кулаками та палицями. Ковачеви удало ся тоді забічи в бічну улицю, де стоїть будинок каси ощадности, а товпа бігла за ним і заєдно била. Перед самою брамою будинку впав він без памяти на на землю. В тій хвили надбігли два урядники банкові, взяли Козача і занесли ледви ще живого на перший поверх і тут поклали єго в одній комнатї на софу. Розлючена товпа хотїла ще впасти й до будинку, але ще в пору замкнено сильну браму. Із злости повибивала товпа всї вікна в касї ощадности. Ковача ще тої ночи відставлено під ескортою поліциї і війска на дворець та відвезено до Будапешту.

— **З учительскої орґанїзациї.** Дня 1. січня с. р. на загальних зборах тов. „Взаїмна поміч гал. і бук. учителїв і учительок“ у Снятинї вибрано отсей окружний видїл: голова Василь Равлюк, заступник Мария Шмериковска, секретар Семен Фодчук, касиєр Іван Голубович, контрольор д-р Андрониї Могильницкий.

— **Дрібні вісти.** З Київа доносять, що пп. Лучицкий і Науменко внесли просьбу о дозвіл видавати щоденну українську часопись п. з. „Свобода і право“, бо на видаване заповідженого дне нника „Громадске Слово“ власти не позволили задля єго програми.

В касарни уланів краєвої оборони за Личаківскою рогачкою у Львові застрілив ся 26-лїтний Альбін Лїсовский, родом з Хоростькова, б. капрал 13 п. уланів в Золочеві. Лїсовский по вислуженю трех лїт зголосив ся до дальшої служби при уланах краєвої оборони, але тут єго не приняли.

Цїсар удїлив з власних фондів запомоги: громадї Підлїски бобрецкого повіта на докінчене будови церкви 200 К.

Збори і засїданя.

Народні віча в справі виборчої реформи відбудуть ся: в Куцурові бобрецкого повіта 9 с. м. о год. 2 по полудни в льокали читальнї; в Черніївці станиславівского повіта 21 с. м. о 3 год. по полудни; в Чорнокінцях снятиньского повіта 11 с. м. о 12 год. в полудне; в Красній коло Ланчина 20 с. м. [illegible] в читальни „Щось і я“ в хатї п. Л[illegible] і п. П[illegible]; в Заболотові снятиньского повіта 14 с. м.; в Отрокові мобірдичнї: дня 8 с. м. в Біличах долишнїй і в Сушици [illegible] й дня 9 с. м. в Стоїльбичах; в Дрогобичанах: дня 8 с. м. в Волиякубовій о год. 4 по полудни; дня 9 с. м. в Уеятичах о год. 2 по пол.; дня 14 с. м. в Доброгостові о год. 1 з полудня і дня 14 с. м. в Михайлевичах о год. 1 з полудня — всюди в громадскім домі.

Загальні збори „Товариства руских женщин“ в Стрию відбудуть ся дня 20 с. м. у власних комнатах в „Народнім Домі“ о год. 3[illegible] а на случай недостачі комплету о 6 вечером, без огляду на число зібраних.

З товариств.

З читальнї „Просьвіти“ на Личакові. Видїл читальнї „Просьвіти“ на Личаківскім передмістю в Львові бажає всїм членам і гостям веселих свят та запрошує на спільну просфору, яку уладжує в недїлю дня 13 с. м. о годинї 6-ій вечером в комнатах товариства [ул. Личаківска ч. 87]. Вступ на просфору виносить 1 корону і бажаючих взяти участь просимо сю квоту найдальше до 11 с. м. зложити у п. Ільяша [illegible], господаря читальнї, замешканого при [illegible] Личаківскій ч. 101. Богато на[illegible] — [illegible] лягає з вкладками, котрі [illegible] членів за рову конечно вирівнати [illegible] симо при зміні члена вкладок залежить [illegible] бо від точного платї товариства. Інтелїґенцию, що замешкує Личаківску дїльницю, просимо вписувати ся в члени товариства, бо аж тоді числити можемо на [illegible] то побіду, коли на кождім передмістю згуртуємось в сьвідому і солїдарну громаду. Рівночасно подаємо до відома, що дня 21 с. м. відбудуть ся в льокали читальнї надзвичайні загальні збори з порядком дневним: 1) доповнене видїлу, 2) справа купна власної хати, 3) справа заложеня при читальни власної позичкової каси і 4) внесеня та інтерпеляциї. — Ілько Пак містоголова, *Мария Данилевич*, секретарка.

Урядові вісти:

— **З львівскої архиепархії.** Канонїчну інституцию на Підгайцї дістав о. Іван Токар. — Завідательство у Вишнївчику дістав о. Любомир Білиньский. — На конкурс виставлені з реченцем до 1 марця 1906 р.: Сороки, дек. щирецкого; Мечищів, дек. бережаньского; Стінка, дек. золочівского. — Дійсними радниками іменовані оо.: Александер Стефанович, проф. релїґії у Львові; Іван Токар, парох в Підгайцях; Павло Бачиньский, парох в Глинянах-Заставу; Йосиф Кнм. Панасиньский, душпастир при шпиталю в Кульпаркові; катихити у Львові. Іван Родович, Юрей Стеткевич, Теодозий Лежогубский і Леонид Лужницкий. Касиян Куницкий, військовий капелян; Іларіон Гошовский, парох в Журавні; Корнило Дудикевич, парох в Кроп внику. — Надїлені крилошаньскими відзнаками оо.: Андрей Пеленьский в Книгиничах і Роман Крижановский в Небилові. — Надїлені похвальними грамотами оо.: Николай Левицкий в Оброшинї і Стефан Ващишин ектпозит в Сороцї.

— **З станиславівскої епархії.** Канонїчну інституцию дістали: оо. Іван Брикович на Копачинцї і Николай Сїменович на Вільче. — На конкурс з реченцем до 31 січня

Плащі і непромакальні пелерини, мужескі і дамскі
поручає
Постійні цїни фабричні. — Цїнники на жадане... — Постійні цїни фабричні.
СПЕЦИЯЛЬНИЙ СКЛАД
ЛІНОЛЕУМ і ЦЕРАТ
Львів, ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИКА ч. 3
476

287. Львів середа 28 грудня 1905 (10 січня 1906).

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Батория ч. 24. Бюро газет А. Ольшанского ул. Біліньского ч. 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 28. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chulaski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з лі ер. додатками
в Австриї: за тримісяц.
на цілий рік . . 32 к. — 24 к.
на пів року . . 16 „ — 32 „
У Львові (без почтової пересилки)
на цілий рік . . 28 к. на пів року . . 14 к.
на чверть року . 7 „ на місяць . 2 к. 34 к.
Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Батория. — Рукописи звертають ся лише за попереднім на то зверненням. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсерату або за її місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення платять ся по 30 с. за стрічку.

Роман Сембратович,

редактор і публіцист, ур. в році 1876. в Новім Селі чесанівского повіта, упокоїв ся дня 8. н. ст. січня, в сей понеділок у Відни по довшій недузі.

Вість про смерть Романа Сембратовича зворушить прикрим болем серце кождого патріотичного Русина. З Сембратовичем зійшов до гробу публичний діяч з великими для нас заслугами, чоловік справжнього політичного ума і публіцистичного таланту. А ті заслуги Сембратовича треба тим висше цінити, що покійник довершив свого діла в віці молодім, в весні житя, тоді, коли инші збирають ся доперва до лету, а що найвисше ставлять перші кроки на шляху народної діяльности. Роман Сембратович не ждав на старший вік, не отягав ся аж до часу, коли суспільність дасть Єму патент на діяча, але кинув ся сам, власними силами до публичної праці, начеб знав, що не богато суджено Єму житя і що треба Єму спішити ся, коли хоче принести дійсну користь для свого народу..

Покійник вивів наш український нарід на европейску трибуну, приєднав єму сотки прихильників між першими сьвіточами цивілізованого сьвіта, а вагу такої діяльности зрозуміє лише той, хто знає чим, якою силою є опінія публична в судьбі народів.

Немолима смерть забрала нам покійника перед часом — упав як той скошений цьвіт, в самім розмаю житя, упав як той герой-боєвник, що нищив свої нерви, свої сили, борючи ся о права свого народа з пером в руці. А тої втрати, яку зі смертию покійника понесла Русь-Україна, так легко незаступимо. В наших боєвих кадрах упав оден з найчільнійших.

Покійник працював для нас серед чужинців і на чужині постигла Єго смерть, спільна судьба усїх людий. Не на рідній земли отже, котру так любив, спічнуть Єго тлінні останки, але там, на тім побоєвищи, де Він боров ся за наш нарід до послідної хвилї. Та хоч могила покійника спічне на чужині, хоч не судило ся Єму умерти між своїми, то однак місце Єго спочинку не остане самітним. Над гробом Романа Сембратовича витати буде все память вдячного народу.

Земля покійникови пером!

— —

Сембратович уродив ся в р. 1876 в Новім Селї чесанівского повіта, де єго батько Александер був сьвящеником. В 18 ім році житя скінчив руску ґімназию в Перемишли з дуже добрим успіхом, по чім записав ся на правничий факультет у Відни. Тут Сембратович був однак обмежений на свій власний зарібок, бо між батьком, а сином виринули непорозуміня з причин політичних, а молодий Роман був надто характерним і ідейним, щоб поступити ся хочби навіть рідному батькови „задля кусника хліба“. Прийшло ся отже заробляти лекциями, а сей зарібок був надто дрібний, щоб з него можна було у Відни удержати ся, не терплячи недостатків. Але природний хист Сембратовича пер єго до иншої, ширшої діяльности на поли публіцистики, і він вскорі зачав слати свої статї так до віденьских як і заграничних дневників. Сї статї звернули увагу ширшого політичного сьвіта і вже в третім році побуту у Відни заанґажовано єго найперш на постійного співробітника безпартийного віденьского дневника „Neues Wiener Journal“, а відтак навіть на кореспондента дневника „Frankfurter Ztg.“, одного з найповажнійших ліберальних дневників в Німеччині. Тут обняв він перо по д-рі Каннері, звісним тепер редакторі дневника „Die Zeit“.

Ввійшовши в европейский публіцистичний сьвіт, Сембратович забезпечив собі раз на все становиско яко дневникар, що приносило єму поважний дохід позерх 300 зр. в місяць. Але Сембратович не обмежував ся на оден дневник, а старав ся найти приступ до як найбільше часописий, не для зарібку, а задля того, щоб служити пером народній справі. Зручність політична Сембратовича полягала в тім, що він вмів до подій европейского сьвіта, які інтересували чужих, навязати все і наші народні справи, інформуючи в той спосіб Европу про Україну і наше політичне положене. Ся робота мала так великі успіхи, що вкінци Сембратович став головним і широко звісним інформатором про Русинів всїх визначних европейских публіцистів і політиків, а єго статї печатали ся не тільки в німецких дневниках, але і в француских, данських (в „Politiken“ Брандеса) і ин. Розуміє ся, що тих статий є безліч і якби хотів їх всїх зібрати, то вийшов би з того не важні томи.

До більших публіцистичних праць Сембратовича належать: „Polonia irredenta“, видана в р. 1903 в Франкфурті над Меном і также видане „Das Zarentum im Kampfe mit der Zivilisation“ (в р. 1905). В першій автор зображає відношене до України Поляків, а в другій офіцияльної Росиї, так що обі становлять цїлість і дають повний образ нашої національної борби на два фронти.

Видячи однак що брошури і статї не вистарчають до інформованя Европи про наші справи і що треба постійного в тім напрямі видавництва, к тре боронило б нашої справи з заграниці, Сембратович взяв в р. 1903 участь в заснованю „Ruthenische Revue“ і се головна і незвичайна заслуга Сембратовича для Русинів. Тої часописи став Сембратович сим редактором, а для єго характеристики варто зазначити факт, що беручи ся до редакциї „Ruth. Revue“ Сембратович мусїв задля браку часу вречи ся навіть добре гонорованої посади кореспондента заграничних дневників, не оглядаючи ся на се, що видаванє „Ruth. Revue“ було необезпечене, а єго власна позиция материяльна могла кождої пори поважно захитати ся.

Торік, вже яко редактор „Ruth. Revue“ зарядив Сембратович анкету в справі указу з 1876, а ся анкета мала чималий вплив на російске правительство, коли в обороні українського народа станули люди першого імени і авторитету в Европі. Опінії сих европейских політиків видав відтак Сембратович в окремій брошурі п. з. „Das Urteil der europäischen Kulturwelt über den Ukas v. I 1876 (видено у Відни в 1905).

Сембратович остав до послїдної хвилї при видавництві Ruth. Revue яко редактор, хоч недуга стояла єму в тій праци на перепонї. Сембратович був вже здавна хорий на чахоту (туберкули), але тяжка праця причинила ся значно до того, що хороба стала що-раз більше нищити і підривати єго сили. Вкінци Сембратович їздив в сім році до Льоврани сподіючись поправити стан свого здоровля, але се єму невповні удало ся. Хороба взяла таки верх над єго підірваними силами, спровадивши вкінци катастрофу.

Вість про смерть Сембратовича наспіла до нашого дневника вчера в ночи і ми сейчас вислали телеграму та зарядили покладене вінця на єго могилу.

Польска демократия в справі виборчої реформи

По довшім часї мовчанки останнє вкінци польска демократия спрецизоване становиско в справі виборчої реформи, а думаємо, що не буде без інтересу познакомити з сим і нашу публику. Дуже можливе, що ті енунциациї польских демократичних сторонництв викликала також наша статя на тему „Польскі „wyodrębniacze“ і если так є в дійсности, то можемо бути лише вдоволені з того, що польскі людові сторонництва починають числити ся з Русинами, що на жаль доси не мало місця — на радість верховодячої кліки.

Стачовиско людовців означив Kurjer Lwowski в статї п. з. „Wyodrębnienie Galicyi jako antidotum reformy wyborczej“ (ч. 1 ex 1906), де між иньшими читаємо:

„Коли тепер заповіджено виборчу реформу, котра має зрівнати в політичних правах всїх горожан і знести особливі привілеї табулярнстів, а тим підкопати значено і вплив галицкої консервативної партиї, консерватисти стали ся відразу горячими прихильниками відокремленя Галичини.

„І сей зворот аж надто зрозумілий. Коли правительство в Австриї хоче оперти ся на цїлій суспільности, а не виключно на правительственно-двірских партиях, коли у Відни має висохнути для наших консерватистів керниця нагородженних для них дободійств і ласк, они хочуть бодай в Галичині удержати ся в горі і задержати дотеперішне верховодство над цїлим краєм. Не добро краю і народу, але ви найтїснійший еґоїзм клясовий є причиною сих людий до відокремленя Галичини.

„А видко се найлїпше з того, що против польского сторонництва людового, котре домагає ся неподїльно загального, рівного, безпосередного, тайного голосованя до сойму і відокремленя Галичини, консерватисти та національно-демократичні [illegible] витворили собі прямо противне гасло і кидають відокремленя Галичини від держави з виразним застереженем, що в сїй відокремленій Галичині не буде загального і рівного права виборчого.

„Народові демократи обіцюють тілько „розширене виборчого права“ в Галичині відокремленій, а консерватисти цїлком не наміряють ступити поза рами звісної резолюциї соймової.

„Коли би сповнили ся мрії наших консерватистів і національних демократів, в Галичині запанували би реакция і гнет, котрий хиба мусїв би довести до повстаня народних мас. Бо не тілько верма в відокремленім краю була би і на дальше монополем здеморалізованої безжаранами надужитями засліпле-

Мартин Хомик.

Плятон про виборчу реформу.

Присьвячують ся одній „Українській дївчині“ в доказ вдячности за мимовільно придуманий псевдонім.

Поперед усего застерігаю ся проти імпутованя, немов то мене шановний редактор вислав до Плятона на інтервіев. За такий вчинок він міг би запізнати ся з кратками судовими, хоч він не міг сего зробити як правник, що знає всї сумні наслїдки такого вчинку. Тож упереджаю П. Т. Публику, що моя стріча і розмова з великим античним фільозофом склали ся зовсїм не зависимо від моєї і редакторскої волї.

Цїлого прецеденсу моєї вандрівки в трансцедентальні сфери я не знаю і не можу з тим подїлити ся з П. Т. читачами — досить, що я опинив ся в країні, в якій по словам батька Котляревського нї холодно, нї душно, а саме так як в сїраку“. Якийсь час я не міг з'ориєнтувати ся, аж на раз побіч себе побачив я старе лисе індівідуум з кучерявою бородою, яке через плече перевісило верету.

Чи не сьвятого ключника Петра — питаю — маю честь бачити перед собою?

В моїм запитаню слїдний був сумнів, бо і дійсно, звідки я, „масон“ і „безбожник“ приходжу до таких знакомостий.

— Помиляєш ся молодче — відповідає поважний старець — бачиш перед собою академика Плятона.

Тут передовсїм годить ся зазначити, що ми не порозумівались при помочи звуків. Наша розмова була радше ідейним знакованем, понятним лише для тих, які визволили ся з материяльної вязниці — тїла. Представлене Плятона в першій хвили поразило мене і я не знав, як підтримати дальше розмову (стріча несподївана, сам на сам!) Та врешті я пригадав собі, що в сальонах говорить ся конвенциональні фрази представленя.

Дуже менї мило пізнати — кажу — я Артим Хомик — виявляю своє правдиве назвиско, бо чомусь здавало ся менї що в трансцедентальних сферах псевдонїмів недопускають ся.

Рівночасно хотів я Плятонови подати руку на привитанє, однак на моє здивоване я спостеріг, що він був фантомом нематеріяльним двійником — щось в роді получаня монадів душі великого фільозофа. А ще що дивнїйше, ми могли один в одного війти і переходити крізь себе, що було найкрасшим доказом нашої нематеріяльности — бож материяльні тїла є непроникливі.

Розмова наша на разї урвала ся. Ми посували ся мовчки по безмежному просторі виповненому нематеріяльними моделями зовнїшного сьвіта, які Плятон назвав ідеями.

Врешті я пер В и запитав його про здоровле, на що він своїм поглядом дав зрозуміти, що питане моє дурне, а дальше запросив собі говорити йому ви, лишень ти, бо в його країні нема ієрархий. Врешті я спроміг ся задати йому питане в тій формі.

— Чи думав ти коли небудь за свого житя на землї, що обставини так змінять ся? Що зникне Геляда, невільництво, що демос, потомки рабів, зважить ся коли небудь видерти берло тиранам і сам заволодїти своєю долею і недолею? Чи припускав ти коли батькови, ти, що був жерелом мудрости, якого думки помішали декому зі слабших голов розум, що навіть твоя Політея з оґерами, кобилами і їх пастирями фільозофами в роді Войтка Дзедушицкого, що твоя Політея, в якій під карою смерти заборонить ся писати ні то кепскі, що було би по части оправдане, але навіть добрі поезиї, що твоя політея, накажу, ніколи не здійснять ся а піде в ідейний архів?

Не глузуй із мене, о молодче, який всїми фібрами своєї душі немов губка втягаєш в себе мудрість, не глузуй бо і я намучив ся не мало, відпокутував немало за всї ті дурниці, які мав нещасте полишити потомкам. Всякий із нас за житя дурень — всякого думка мов волами їде. Се і не дивно. Тїло замкнуло в острог душу, стало жерелом всяких привичок компромісів — се тїло заслонювало перед нами цїлу країну правди, до якої так і рветь ся душа. Лише часами в хвилях т. зв. слабости ми почували, що належимо до иньшого сьвіта, лише часами мов мракою заслонений ставав перед нами сьвіт думки — сьвіт правди. Тїло є жерелом неправди лжи і пі лости і всїх нїчемностий, душа його антитезою. А коли зложить ся сантеза, повстане „Федон“, „Ляхес“, „Лізіс“, „Політея“ і т. д.

— Як бачу, о старче, що вічно держиш руку на живчику поступу — відповідаю — на тебе мала вплив також і диалектика Геґля. Де він тепер? Де Арістотель, Зенон з Елеї, Анаксімандер, Анаксіменес, Геракліт, Демокрит, де пантеїзм Панчатантра, чи може він „відбиваєть ся в зеркалї Маї, що дає житє“? Де много много иньших звісних і незвісних фільософів? Чи ви тут не з'орґанізували ся в жадне фільософічне товариство, не робите рефератів, не порозумієте ся, що до сумнївних квестий.

— Ні, живем одинцем, один далеко від одного. Думка наша не потрібує орґанізациї, бо ми самі не маєм орґанів. Всякий у нас мчить думкою далеко в перед. Що в материяльнім сьвіті іде повільною ходою в міліонах літ, а тут мчить зі скоростю, для якої нема порівнаня. Ось гляньмо.

І він показав менї модель і дно землї, вже зовсїм замерзлої мертвої, в якій вся вода пішла на ангідризацию а весь кисень на оксидацию скал, так що лишала ся ще азотова атмосфера о тисненю 600 мм. ртути, але жи є орґанічне вникло.

— Се будучність вашої землї — каже поважно Плятон. Як бачиш отже — говорить по павзї — всьо у нас тут ясне — всьо передискутовано, всї судьби, які мегакосмос і мікрокосмос переходив, переходить і переходити-ме — звісні.

— Коли так, о божеський Атенче, що став подібний Мойрі Ананке і все з нас, то скажи менї, як стоїть справа з виборчою реформою Гавча, як стоїть справа з загальним, безпосереднім, рівним і тайним правом голосованя?

Усьміхнув ся старий.

— Розумію твоє питане, о молодче, який любиш людство і бажаєш для нього добра. Ти питаєш про реформу Гавча. На се питане я не відповім тобі вирост, а радше докажу тобі, демонтруючи на моделях, що так історія космоса, як також всїх минувших теперішних і будучих заволоднень сонїшної системи повтаряють ся. І він завів мене перед великий модель — ідею Юпітера, який тепер перестав бути тїлом на пів плинним і знаходив ся в такій самій стадиї розвою як земля за Гавча.

— Як бачиш історія сеї планети відбудеть ся анальоґічно з історією землї. Ті анальоґії зовсїм паралельні. Юпітер перебуде таку саму еволюцию неорґанічну і орґанічну як і земля, перейде всї ґеольоґічні періоди, аж врешті дочекаєть ся найрозумнїйшого свого єства-чоловіка. Всьо відбудеть ся так само — різниці лишень будуть квантитативні а не квалітативні. Люди Юпітера будуть подібні до людий землї. Різнити муть лишень ростом відношенє їх ростів б[illegible] промірів планет. Історія Юпітерового [illegible] перебуде еволюцию від капо[illegible] ґалістичного ладу, який [illegible] велитеньска буржуазия

Мучці Ґурґуля належить ся першеньство перед иншими подібними перетворами, спроваджуваними до нас з Праґи і инших країв, бо як т[illegible] містить в собі частиці кориснїйші до відживленя дїтий, як заграничні перетвори, краєвого виробу і не є дорожша. Набу[illegible]
984a 6—14 Припис ужитя долучений до кождої пушки.

піонаїстів, 16 реакціонерів, 11 поступовців.

Мароканьска конференция.

Кадикс. Цивільний ґубернатор провінциї Кадиксу переніс ся до Альґезірасу на цілий час мароканьскої конференциї. Горожаньска ґвардия і поліция будуть виконувати службу безпеченьства і удержувати лад. Більша часть держав вже іменувала своїх делеґатів на сю конференцию.

Анґлійский парлямент.

Льондон. В понеділок король підписав проклямацию розвязуючу парлямент і заряджуючу нові вибори.

Американьский експорт.

Вашинґтон. Департамент рільництва предложив конґресови закон о збільшеню числа урядників для оглядин мяса. Се має уможливити більшене експорту свинячого мяса, котре в наслідок більшого запотребованя за границе о виску є більшу ціну.

Америка в Азиї.

Вашинґтон. Коло Манїґі заложено дві голови і ватари бриґад, щоби ґенералам уможливити відбуване маневрів. Департамент війни признає, що можливе є, що положене в Хінах вимагало би висилку еще двох полків на Филипіни. При тім замічено, що тепер нема ніко такого, що випраедувало би якесь примусове положене, але в Хінах відбувають ся тепер глубокі переміни і є можливе, що потрібна буде охорона американьских інтересів.

Новий кабінет японьский.

Токіо. Цісар приняв членів нового кабінету. Премієром є провідник лібералів маркраф Сайонзі, міністром просьвіти дотеперішний посол у Відни Маміно.

НОВИНКИ.

— **З найбереньского уряду праці для Русинів** оповіщують: Потрібні сейчас робітники до копальнь. Тоті робітники, що вертали з роботи з Прус в часі між падолиста а 26 грудня і були окрадені на просторі між Мисловичами а Подґужом, нехай зголосять ся до експозитури поліциї в Осьвенцімі, бо зловлено злодійску шайку, котра оперувала на тім просторі і відобрано їй значнійшу суму гроший, походячу з крадежий. — Не без інтересу буде подати до публичної відомости факт, що характеризує темноту наших людий. Де фабрики паперу на Саксах була законтрактована партия дівчат з Коропця по 1 м. 50 ф. денно разом з помешканем, опалом, сьвітлом, в додатку 25 ф. бульби. По місяци робота скардова. Однак нашим дівчатам не подобалось сидіти в теплій хаті, почали ремструвати і вкінци повтікали. Чехи, Німці не гордують роботою і доробляють ся гроша, лиш нашим Русинам робота не в смак.

— **Ешехпольско - шляхотска інтриґа.** Від кількох днів Gazeta Narodowa і Słowo polskie виносують несотворені річи про вічевий рух серед Русинів та старають ся представити сей рух „jako bardzo groźny“, а передовсім яко акцию звернену против Поляків. Słowo polskie не стидає ся навіть перекручувати тенденцийно статї й донесеня „Діла“ та не тілько бачить в нашій роботі ненависть до Поляків і Польщі, але предсказує навіть з весною різню Поляків і Жидів у східній Галичині. Причину тих тенденцийних напастий і видумок вияснило донесене нинїшного Kurjera Lwowskiego, що намісник Потоцкий старає ся вже у Відни супротив „грізної поступи“ руского селяньства против „Поляків“ о заведене виїмкового стану в трех повітах: збаразкім, підгаєцкім і городеньскім, хоч на разї без успіху. Ми із свого становища мусимо як найострійше напятнувати сї заходи ешехпольскої мафії, а рівночасно мусимо зазначити, що не є правдою, немов то наш рух за виборчою реформою мав, як клевечуть і Słowo і Narodówka, характер анти-польский. Наша акция звертає ся лише против давної ординациї виборчої і верховодячої в краю кліки, а сама запозвідь справедливої виборчої ординациї виклинала вже „чуда“, бо на наші руські віча являють ся такожь Поляки та Жиди і всї солїдарно ухвалюють наші резолюциї за загальним і рівним голосованем. О борбі специяльно против Польщі нема отже навіть бесіди, а є лише спільна борба всїх демократичних елементів против шляхотских привілеїв. Притім наш рух є строго леґальний, а й Народний З'їзд візвав край до супокійної і строголеґальної борби на час аж до предложеня дотичного проекту бар. Ґавча, що всякі небезпечні заворушеня, про які фантазує Słowo polskie і Narodówka, є прямо виключені.

— **Справа уніятскої церкви в Холмщині.** Петербурске „Новое Время“ надрукувало перед сьвятами широку допись якогось Москаля-обединителя против галицких Василиян, а специяльно против Василиянина о. Ломницкого і против нинїшного митрополита львівского. Притоку до сеї дописи дала обставина, що по оповіщеню царского указу про свободу вір в Росиї, виїхав до Росиї Василиянин о. Ломницкий старатись о те, щоби „упорствующим“ уніятам привернути колишні уніятскі церкви і наново узнати унію за леґальне віроісповідане в російскій державі. Як пише автор дописи, о. Ломницкий був в тій справі кілька разів в Петербурзї. Першим разом був у бувшого прокуратора синода Победоносцева і предложив єму згаданий проект, однакож Победоносцев не згодив ся. Наслідок сего не дав на себе довго ждати — тисячі колишних уніятів забрали польскі біскупи до латиньскої церкви. Сей факт мабуть став ся причиною, що коли недавно о. Ломницкий знов приїхав до Петербурга, новий прокуратор св. синода кн. Оболенский не відправив его так, як Победоносцев, і о. Ломницкий виїздить чи вже виїхав в Холмщину. Отже автор дописи, „обуреннїй“ сим, малює Василиян і митрополита Шептицкого як найчорнійшими красками. Досить згадати на примір слова автора, мовто митрополит Шептицкий, від коли став владикою, не вислав до свого духовеньства анї одного послания в руській мові, а всї шле книги в польскій мові. Річ ясна, що за плечима автора дописи в „Новім Времени“ стоїть об'єдинительна православна ерархія, котра волить, щоби часть холмского українського народу потонула в польскім моря, аніж щоби там привернено унію...

— **Нова українська часопись.** З Київа доносять нам, що там появило ся нове число української часописи „Рідний Листок“. Є се тижневник, призначений для попітяни, літератури і науки.

— **У страха великі очи.** Пишуть нам з Гусятинщини: Дня 31 грудня м. р. відбуло ся в Шпанци посьвячене церкви. З тої причини вискала жандармерия до староства таку телеґраму: „W Mszańcu wielki zjazd księży ruskich, ogromne zbiegowisko ludzi, proszę o sukkurs. От яким духом віє від тутешних опікунів руского „ludku“! Навіть посьвячене церкви не обійдесь без скріпленої „охорони“. — *М.*

— **Учительске віче в Калуши** відбуло ся дня 31 м. м. при участи 80 учителів місцевого повіта під проводом п. Гумля, управителя школи в Калуши. Віче радило в справі положеня галицкого учительства та ухвалило внести свої постулати до краєвого видїлу і краєвої ради шкільної. Ухвалено вислати поздоровлене послам о. Богачевскому та п. Стапіньскому за їх оборону інтересів народного учительства. Того самого дня вечером відограли аматори дві комедийки: „Настоящі“ та „Заверуха“, котрі випали досить удачно. З роль найкраще вивязались п. Бринова, п. Заґаєвич, а передовсім п. Яворска, котрій належить ся повне признане. Хосен з представленя був так матеріяльний як і моральний добрий, бо простора саля була по береги виповнена місцевими Русинами, котрі вдоволені грою аматорів, весело опускали салю. Належачоб проте частійше, як раз в рік, устроювати подібні вистави, місто переходжувати цілі вечері при зеленім столику, як се у рускім касині в Калуши діє ся. — *Х.*

— **Жидівске віче в Бродах.** Дня 6 січня с. р. відбулось в Бродах в салї маґістратальній великане віче в справі признаня жидівскої народности та утвореня жидівскої національної курії, в якім взяло участь понад 600 осіб з усіх верстов жидівского населеня. По відкритю зборів головою приготовного комітету, в якого склад входили найвизначнійші з помів брідских жидівских горожан, вибрано п. Брафа предсідателем а голову нагаку, п. Фаерштайна заступником предсідателя зборів. Реферував д-р Пордес зі Львова. По двогодинній дискусиї принято майже одноголосно, бо лиш оден голос був против отсї резолюциї. На внесене п. референта: 1) Віче заявляєсь за кроєванем жидівско-національної курії задля береженя жидівскої меншости при впровадженю загального права голосованя. 2) Президия віча має про се повідомити телеґрафічно президента міністрів бар Ґавча. — На внесене радного п. Ліфшіца: 3) Згромаджені тут виборці висказують теперішному послови з міст Броди-Золочів д-рови Емільови Бикови по причині его виступу против виборчої реформи і проти жидівскої курії вотум недовіря і взивають, аби зложив мандат. 4) Президия віча має про се повідомити телеґрафічно д-ра Ем. Бика. — Подібні віча відбувають ся і в инших містах.

— **Посмертна згадка.** Дня 3 с. м. скінчив житє в Самолусках о. Лука Шуст в силї віку, бо в 58 році житя. Коротка, але тяжка недуга вирвала его скоропостижно з ряду борців з Гусятинщини, а єсть їх так мало тепер в сім повіті. Був головою філії „Просьвіти“, та ревно займав ся читальнями. У власнім селї в Самолусках читальня процвитала за его моральною і матеріяльною підмогою. Щедрою рукою запомагав він народні інституциї, особливож Народний Дім в Копичинцях і театральний фонд. Сам з народу спішив все охотно з помочею єму. Лиш нездарність доконалишних патріотів і байдужність спричинила, що хорий не зробив завіщаня і не обділив своїм значним майном народних інституций. А так то майно задля недостачі близших наслідків розвіє вітер. Прикро нам то підносити, однак нехай се буде пересторогою на будуче, щоби праця людий наших не шла на фіскус. Вічна память і пером земля усопшому! — *П.*

— **Sequentes vivant!** Заходом о. Чубатого, голови читальні „Просьвіта“ в Іванкові коло Скали, відограють читальники в салї своєї читальні на дохід боєвого фонду за загальне виборче право, в день Нового року т. є. 14 січня в неділю два представленя: „На старости літ“ народний образ в 1 акті і „Знімчений Юрко“, комедия в 2 актах. Сусідні патріоти зволять ласкавим прибутєм поперти таку патріотичне діло іванківскої читальні. — О.

— **Філія краєвого товариства годівлї дробу і кріликів в Старім Самборі** устроює дня 14 с. м. в читальни „Просьвіти“ відчит з слїдуючою програмою. 1) Про годівлю дробу взагалї. Познакомлене з всякими расами дробу з демонстрациями на вольоровних таблицях. Живлене молодого а старого дробу в літї а в зимі завладане спілок торговельних, і товариства годівлї дробу. 2) Годівля кріликів у нас а в инших краях. Познакомлене з родами кріликів і призначене вождої раси. Поміщене кріликів з демонстрацию на зробленій на ту ціль ставнї разом з живими зьвірятами (кріліки бельґійскі і срібні). Стягане шкірок і їх сушене. Висушені і виправлені шкірки. Живлене кріликів. Годівля на велику скалю в инших краях і значене економічне.

— **Незвичайне обманьство.** Краєвий банк у Львові став в понеділок жертвою хитрого обманьства. Підчас натовпу коло каси, який по двох днях сьвят і що в початком року звичайно панує, виплачено в полудне незвісному мущині 20.000 К на касову асиґнату, дуже зручно підроблену. В чверть години пізнійше шеф бюра, переходячи виплачені до полудня позиції, замітив неправильність виплати і вскорі пересьвідчив ся о обманьстві. Зарядженo строге слїдство, котре покищо не викрило виновників. Показало ся лише, що до обманьства ужито друкований *формулар*, уживаний в банку, на котрім вибито правдиву стампілїю ліквідатури. Також порядкове число асиґнати було вносите нумерацийно машинкою, уживаною в банку до сеї цїли, що пізнано по деяких хибах цифер наслїдком довгого уживаня машинки. Саме число (156) находило ся справдї того дня в юкстах, також і число ліквідацийної книги видавало ся касиєрови в прибиженю правдиві. Лише підписи ліквідацийних урядників були дуже вірно підроблені. Касиєр Нартовский прагадує собі, що асиґнату предложив єму до виплати якийсь елеґантний молодець. Обманьства допустив ся хтось, що має вступ до краєвого банку і є добре в банковою маніпуляциєю обзнакомлений а гроші вежів собі виплатити хтось другий, стоячий в тамтим в порозуміню. Перед кількома роками пропало в тім банку з каси також 20.000 К. О мальверзацию підозрівано урядника Б., котрого мимо увільняючого вироку судиїв присяжних усунено з краєвого видїлу на основі дисциплінарного слїдства.

Зборы і засїданя.

Народні віча в справі виборчої реформи відбудуть ся в Станиславівщині: в Дубівцях дня 14 с. м., в Криносї 19 с. м. і в Сапогові 21 с. м.; в Турці коло Коломиї 13 с. м. в полудне, в Велдїжи долиньского повіта 14 с. м. о 4 год. по полудни, в Мельничи жидачівского повіта 15 с. м. о год. 11 перед пол., в Угнові 15 с. м. в полудне в громадскій стражници, в Раві рускій 16 с. м. о год. 1 з полудня в сали Народного Дому, в Зборові 12 с. м. в полудне.

Звичайні загальні збори товариства „Жіноча громада“ в Бережанах відбудуть ся дня 13 с. м. в сали „Надії“ о 3 годині з полудня, на котрі всїх замісцевих членів запрошує ся. — *Видїл.*

Видовища і забави.

Товариство „Руска Бесїда“ в Тернополи устроює для місцевих і замісцевих членів дня 13 с. м. (в суботу) Малянку з отсею програмою: 1) Пращане старого року 2) Томболя. 3) Ворожби на р. 1906. 4) Привіт Новому Рокови. 5) Товариські забави. Початок точно о год. 8. — Вступ вільний.

Померли.

— **Лука Шуст**, парох в Самолусках, гусятиньского деканату, упокоїв ся дня 3 с. м. в 58 році житя а 27 сьвященьства. В. є. п.

— **Роман Левицкий**, пенс. надсовітник верховного суда в Сараєві, бувший президент окр. суда в Вігачи, помер нагло 12 грудня 1905 р. в Градци, де жив від 5 літ по пенсіонованю. Повійний був в силї віку, але надмірна робота в званю розстроїла его нерви і мусїв передчасно пенсіонуватись. Одначе і ту не найшов потрібного супокою, бо невластенія надто сильно захопила его орґанізм. Повійний був родом з Сівки к. Войнилова, попович. Належав до тих, що в „богоспасаємій“ за нїяку ціну не хотять жити. Розпочав судейску службу на Мораві, а 1879 прийшов до Босни і виробив собі славу доброго і праведного судиї. Жаль, що покинув рідний край, бо міг був працювати для него з пожитком. Лишив вдову (Німку) і двоє дїтий. В. є. п.

Справозданя з віч будемо давати лише два рази на тиждень більшими партиями.

Переписка Адміністрациї.

Вп. В. Дн. в Пе. Тепер вплачено за падолист а не грудень. — І. Ре. в Стр. Тепер вплачено за IV квартал 1905 а не I квартал 1906. — В. Ра. в Де. Тепер вплачено лиш по конець грудня 1905. — К. Ро. в Бу. До кінця червня 1906, прийде нам ще 8 К 80 с. — С. Св. в Спо. На 1906 вписано тепер 4 К 80 с.

Вп. Ю. Кар. в Гв. нж. Тепер вплачено лиш по конець лютого. — О. Ле. в Желд. Тепер вплачено за грудень а не січень. — А. Іва. в Жи. За 1. квартал прийде нам ще 4 К. — В. Під. в Ло. Тепер вплачено по конець падолиста. — Хв. Ресур. в Ка. Тепер вплачено за 4 квартал 1905, а не 1 квартал 1906. — Хв. Касино в Ра. рус. Тепер вплачено за 4 квартал 1905 а не 1 квартал 1906. — О. Ду. в За. Тепер вплачено по падолист а не січень. — Ф. Ко. в Ста. До кінця грудня 1906 прийде нам ще 4 К. — П. Де. в Тер. До кінця грудня 1905 прийде нам ще 3 К. — Гр. Ив. в Бе. Тепер вплачено [illegible] січень. — К. Ма. в Дов. Тепер вплачено по конець падолиста, а що Ви в останній війну у війску сеи не наш. вина, бо часопись не відкликану Вами, посилано [illegible] на Вашу адресу. — В. Сас. Яв. р. Тепер вплачено лиш другий піврік 1905 року.

Вп. С. Ма. в До. Тепер вирахувано залеглість лиш до кінця падолиста. — Ю. Ло. в Кя. стру. Тепер вплачено за грудень 1905 а не січень 1906. — О. Во. в П. Ка. Тепер вплачено лиш по конець грудня 1905. — Д. Мар. в Вох. Тепер вплачено за 4 квартал 1905 а не 1 квартал 1906. — Т. Сав. в Но. Тепер вплачено по конець 1905. — К. Лих. в Гау. во. Тепер вплачено за грудень 1905 а не січень 1906. — К. Ст. в Ко. Тепер вплачено по конець грудня 1905. — М. Ху. в Кра. Тепер зістало на 1906 рік 18·80 кор. — А. Тур. в Орин. Тепер вплачено лиш по конець грудня 1905. — Ф. Ор. в То. Тепер вплачено лиш до кінця 1905. — М. Чес. в На. Тепер вплачено до кінця падолиста 1905 а не січень 1906. — Хр. Тов. „Родина“ в Під. Тепер вплачено за жовтень 1905 а не січень 1906. — І. Тур. в Сем. За 1905 вплачено тепер все. — І. Кош. в Но. Тепер вплачено по падолист а не грудень.

Календар [illegible] завтра: С.С. Мартина (лат.; Гіпатия); [illegible]: Анисей (лат.: Генорат).

Репертуар руского театру [illegible] в Перемишли в салї „Народного Дому“: В четвер 11 с. м. „Заворожена Дунаєм“, опера в 3 діях Гулака Артемовского. — Абонамент на шість вистав попорадний 15 кор. Абонамент на шість вистав другорядний 10 кор.

Бібліотеки, театри і музеї у Львові. Бібліотека тов. ім. Шевченка (ул. [illegible] ч. 20) [illegible] рена в середу і суботу від год. 4—7 по пол. (вхід [illegible]). — Бібліотека „Пар. Дому“ [illegible] пятницю і суботу від 5—7 і від 8—9. [illegible] університетська від 8—1 рано і від 4—6 [illegible] в суботу лише рано. — Бібліотека [illegible] сих від 9—8 що дня окрім неділь і [illegible]. — Музей Просьвіти, Ставропигійский інститут і Тов. ім. Шевченка [illegible] від 8—6. — Музей Дзиковецких (Катедральна ч. 18.) від 1—[illegible] в дні [illegible] від год. 10—1. — Музей [illegible] звич. від 8—1, а [illegible] від 3—5.

В Colosseum від 1 до 15 січня [illegible] програма. Виступ сьпівачки сьвітової слави Анналї де Лягрен о незвичайно високих тонах. Крім того кілька найдальших инших артистичних атракций.

Тижневе справоздане торговельної палати в Львові за час від 1/1 до 8/1 1906. Валюта коронова. Цїна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 7·90 до 8·10 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 5·95 до 6·15 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* броварний 6·00 до 6·10, а пастівний 6·10 до 6·40, *овес* оброчний 6·20 до 6·40, *гречка* —·— до —·—, *кукурудза* готівка —·— до —·—, а нова —·— до —·—, *просо* —·— до —·—, *горох* до варення 8·50 до 9·—, пастівний 7·— до 7·50, *вика* 8·— до 8·50, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·20 до 6·40, *гречка* 11·40 до 11·60, *льняна* —·— до —·—, *насїнє льняне* 10·10 до 10·40, *насїнє конопляне* 9·— до 9·25, *хміль* (за 50 кільо) 45·— до 65·—, *нафта* звичайна 18·— до 19·—, [illegible] 20·— до 21·50, *конюшина* червона 55·— до 65·— [illegible] 50·— до 57·50, шведска 60·— до 75·—, *тимотка* —·— до —·—, *Спіртус* loco за 10.000 літрів 34·— до 34·30.

Медицина

Специяліст в діточих недугах

Д-р В. Гужевич

довголітний асистент ц. к. лечничого шпиталю діточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Ґродзіцких ч. 4 І. п.

Д-р М. Дорундяк

адвокат в Борщеві

гляде кодифікацию від 1 лютого 1906. 1119 3—3

РЕСТАВРАЦИЯ

Поручає ся реставрацию, [illegible] МАРКА ПОМЕРАНЦА. Купа у [illegible] ше як всюди. [illegible]

756 **М. ПОМЕРАНЦ,** [illegible]

Конфекция

Спечки і Махачка у Львові [illegible] І. против Ванку Ґвоздецкого [illegible] Ґалицкої [illegible]

Барометри [illegible] К. [illegible] 16, 20, 24 К. — Лепр[illegible] 12, 20 і [illegible]. Разом поручаємо в найбільшім виборі [illegible] цивери, люпи і всякі инші [illegible] Всякі направи полагоджує ся як найлїпше і найдешевше.

ЮЛІЯН СОЛИК

передтим **Ст. Мрозиньский**

у Львові, ул. Собіского ч. 7,

поручає всякі роди 852 28-30

ФУТЕР

Футра до подорожи, пальтоти мужескі та дамскі після найновійших [illegible] жакети, колії, зарукавки, шапочки дамскі, кожухи, шапки поодиноко та гуртом, також **верхи готові** до мужеска [illegible] Впр. Духовеньства також а рати. — Найновійші мат[illegible] Цїна умірковані. Медаль золотий на виставі в Б[illegible]

ної в еґоїзмі, неуступчивої касти, але населене отратило би змогу апелю до державних трибуналів, отже самоволя галицких кациків була би нічим не обмежена".

Як бачимо з того відзиву „Kurjer-a Lwowsk-ого", людовці заявляють проти відокремленя Галичини, а ставлять перше місце загальне і безпосередне та рівне право голосованя, і се є вже значний поступ супроти того, що писав „Kurjer Lwowski" давнійше в тій самій справі. Людовці все еще фантазують, що як ординация виборча до сойму змінить ся, то вже тоді настане рай в Галичині, хоч се є неправда, бо як довго адміністрация спочиває в руках пануючої кліки, так довго відносини не змінять ся. Ліпше отже йти від парляменту до сойму і від центрального правительства до краєвого, ніж на виборіт, бо демократичний парлямент змінить також адміністрацию в краю, але виборча реформа до сойму сего таки не вдіє.

Таке є в справі виборчої реформи становиско людовців — становиско демократів (не „narodowych", але мійских лібералів) і социяльних демократів означили пос. Роттер і пос. Дашиньский в промовах, які виголосили дня 8 с. м. на зборах в Кракові, скликаних тамошним „towarzystw-ом demokratyczn-ым". Для точної характеристики подаємо виписки з сих промов без змін.

Пос. Роттер сказав: Народність наша (польска) на загальности виборів не втратить, а говорене, що потопе в мори рускім є звичайною собі фразою. Відносини між Поляками а Русинами суть справді лихі і справа є поважна. Нема сумніву, що перед кільканадесять роками Поляки і Русини були гнетені правительством. А що ся кривда вростає в серце, то рай ясна, що сих ран так швидко не загоїть. Забути — се неможливо і в річаи сильнійшого подати руку до згоди. Тай треба надіятися, що те, що при нинішній системі виборчій є неможливе, те саме дасть ся перевести, коли ординация виборча змінить ся. Бо тоді не буде без значіня, коли в Відни делеґация руска і польска підуть разом з „обороні краю".

Бесідник мав еще порушити квестию забезпеченя польских меншостий в східній части Галичини, але сего на жаль дневники — хоч справа для нас з того боку є як-раз дуже інтересна — не подають.

Провідник польскої социяльної демократиї пос. Дашиньский говорив знов так:

„Хто хоче побільшеня числа мандатів для Галичини, той мусить бути також за виборчою реформою. За приміром Кракова повинні ціли і инші міста. Міста — а править ними демократия — повинні домагати ся справедливої ординациї виборчої, а тоді оборонять також Польщу (polską), яка в східних частях краю [illegible] по міста [illegible]

Отсї виписки дають на разі образ про становиско і змаганя польскої демократиї на поли реформи виборчої ординациї. Від сего становиска треба — розуміє ся — відріжнити становиско demokracyi narodowej" зпід стягу Ґломбіньского, бо ся як-раз вчера видала рішучий бій загальному і рівному голосованю і загрозила центральному правительству, що Поляки будуть на спосіб Мадярів бороти ся о samodzielność (читай державу) Галичини. В той спосіб вшехполяки з ненависти до Русинів витягнули гармату найбільшого калібру, хоч дуже сумніваємо ся, чи осягнуть який позитивний результат. Ми вже нераз запримітили, що вшехполяки суть лише передною сторожию подолявів і польскої шляхти східної Галичини а вчерашні напади Słowa polsk-ого вийшли звідти, що правительство не згодило ся на вибори посередні в східній Галичині для ратованя банкротуючих шляхтичів. Inde irae — але, що справдішні демократичі польскі елементи станули вже на иньшім становиску, то треба надіяти ся, що відзив Słowa polsk-ого остане ся голосом „вопіючого в пустини". Орґанови вшехпольскої гакати дадуть направді оплески Дзедушицкі і Козловскі, але правительство страшка вшехпольских комедиантів певно не налякає ся, бо нема кого...

З учительскої орґанізациї.

(*Діяльність Товариства „Взаїмна поміч галицких і буковиньских учителів і учительок" у Львові за перші чотири місяці его істнованя.*)

Дня 28 грудня 1905 р минули як раз чотири місяці, від коли Товариство „Взаїмна Поміч" вийшло на основі першого Загального збору і переведених виборів до Ради Надзираючої і Дирекциї в фактичне житє. Хотяй комісия статутова вибрана вічем руского учительства дня 18 липня 1904 р. робила майже через цілий рік всякі можливі заходи в справі приєднуваня як найбільше членів з поміж народного учительства, одначе не усі вийшли ся многі учителі від сумнівів і зголошували ся по введеню Товариства в житє в перших двох місяцях писмо і ноцоли. Дирекция мусіла розвинути по тій причині як найживійшу акцию, друкуючи відповідні відозви та поясненя до статуту (про касси з Товариства, про Відділи окружні) і висилаючи по всіх округах на руки мужів довіря і делеґатів всі друки і поясненя. В цілости вислано протягом перших чотирох місяців до 800 посилок так менші до поодиноких членів як і більші (пачки) до мужів довіря.

Сі змаганя і заходи Дирекциї видали справді доволі корисні висліди. З кінцем грудня числило Товариство 815 дійсних членів, які прислали декларациї, вписали вписове і платять точно вкладки членські. Крім того зголосило еще 388 осіб своє приступленє; понеже одвак не прислали доси ані декларациї ані ніякої вкладки, рішила Дирекция поурґувати їх, висилаючи їм на ново при тій нагоді декларацию і чек та має надію, що принайменше половина з сих різних Іванів — яких у нас на Руси все еще много надибуєш, — прилучать ся до нашої так в бідної і горної орґанізациї. — Зі згаданих 815 дійсних членів є 690 звичайних, 121 спомагаючих [illegible] виключно народними учителями, або учительками, другі себто спомагаючі належать до всіх кругів суспільности; найбільше тут сьвящеників, но находимо між ними велике число сьвітскої інтеліґенциї (обого пола), а не хибує і заступників селяньства і міщаньства. Се є найліпшим доказом, що наше учительство зуміло собі приєднати за свою тяжку працю повну пожертвованя всю руску суспільність і втягнуло в легкостию много ідейних патриотів до своєї станової орґанізациї мимо сего, що майже всї користи мати муть лиш они самі яко дійсні члени, с. є. самі учителі. Між 4 добродіями находимо одного сьвященика, двох визначних людий зі сьвітскої інтеліґенциї і одного купця. Дирекция почуває ся до милого обовязку подякувати сердечно в своїм імени і в імени ради надзираючої на тім місци прихильно так всім своїм мужам довіря і орґанізаторам по округах за їх всї труди і заходи, а навіть пожертвованя як і тим многим членам спомагаючим і добродіям за участь в праці товариства і всяку моральну і материяльну поміч принесену на жертвеннику так хорошої орґанізациї, яка є запорукою ліпшої будучини для учительства. В тім часї (від 28/8—28/12) поробила дирекция заходи коло заснованя 39 відділів окружних, а то 36 в Галичині а 3 на Буковині. З сих відділів вийшло вже в житє 22 відділів в Галичині а 1 на Буковині. Підготовано терен до першого збору в дальших 8 округах, вкінци чинять мужі довіря невпинно заходи для отвореня остальних 9 відділів а дирекция старає ся зі своєї сторони, щоби еще в кількох глухих закутках розбудити житє і довести в обох краях небавом до числа 50 відділів. Дирекция вишле в скори всїм відділам потрібні книги і формулярі до унормованя діловодства і буде посилати до виділів окружних що місяця такзвіт зі своєї діяльности, як і програму роботи в найблизшій будучности. Тілько тим способом зможе товариство розвивати успішну і позитивну діяльність. Найбільше число членів виказують відділи в отсих 19 округах: в Коломиї (49 дійсних членів), Камінці струм. (31), в Перемишлянщині (35), в Сокали (26), в Долині (24), в Жовкві (22), в Збаражи (26), у Львові в місті і окрузї (33), в Тернополи (27), Рогатині (23), Стрию (26), Снятині (27), в Жидачеві (21), Калуши (28), Золочеві (22), в Вібрці (21), Чортакові (26), Яворові (20), Раві руській (24). Повнаше 20 дійсних членів числять відділи в округах: Гусятин, Дрогобич, Заліщики, Збараж, Підгайці, Косів, Ліско, Надвірна, Перемишль, Городенка, Мостиска, Станиславів Товмач і Теребовля. Лише в 2—3 членів хибує до числа 10, якого вимагає статут при заснованю відділу, в округах: Сколат, Грибів, Бучач, Бережани. — На два відділи поділено округи Перемишляни (II-ий отворено в Іванах) і Камінку струмилову (II-ий в Буску) і ті нові відділи вийдуть небавом в житє. До такого поділу може прийти еще на бажанє членів в окрузї Коломия, а також в многих инших округах, в котрих зголосилось більше членів, но не внесло, поки що, ані декларациї, ані вписового вачікуючи початку Нового року, або иншої догіднїйшої пори. Тут би можна зачислити округи: Сокаль, Жовкву, Стрий, Долину і инші. — На Буковині війшов в житє на днях відділ окружний р Чернівцях; дальше подано о заснованє відділу на округ Вижницю і Вашківці. Тут зголосило ся 59 членів. Найбільше заходили ся коло основаня Буковини і приєднаня членів та приготовленя ґрунту під відділи окр.: Ольга Жураківска, Вол. Галицкий з Багни, Іван Герасимович в Вашковець і Юрий Павлюк з Товтрів. В падолисті і грудни дались і Буковина втягнути в нашу тривку орґанізацию станову і дасть Біг діло піде і тут з часом не гірше як в Галичині. Є тут перепони іншого рода як в Галичині; є много упередженя до Галичан, инші там відносини службові і суспільні, инше (с. є. корисніше) положенє материальне — но то все не може видержати критики, супроти високих завдань товариства. — Загалом беручи відбулось по округах около 40 зборів будьто довірочних будьто офіцияльних (с. є. перших загальних) а всюда бачили ми одушевлене для ідеї товариства, особливо найжива секция правної охорони і оборони, повну симпатию і вже вибирано по округах референтів сеї секциї, яка має бути помічною головній управі сего тїла. Кількох учителів користало вже з сеї оборони. — Очевидно се перші почини; секция ставляє перші кроки в своїм розвитку, шукає відповідних способів, средств і людий — з часом одначе переведе ся і тут як найчисленнїйшу і найвідповіднїйшу орґанізацию в користь членів і самого товариства.

(*Конець буде*).

— Фонд Боєвий за загальне виборче право жде на добровільні жертви руского патріотичного загалу!

З Росиї.

Телеґрами.

Варшава. При улици Лешно викрито тайний склад оружия. Сконфісковано 21 бомб, 700 револьверів і богато набоїв.

Радом. При ревізиї в Римскім готели знайдено друкарску працю, проклямациї, динаміт, інструменти до виробу експльодуючих материялів і богато револьверів. Арештовано дві особи.

Мітава. В борбі з військом погибло богато Лотиских провідників. Комітети повстанців внесли всякі привілеї, але поки що шанують право власности. Конфіскують лиш добра, вводять особисто-доходовий податок і цивільні шлюби. Революционери заложили власну почту і мають телефонічне получене з цілим краєм.

Петербург. Ґенерал Сологуб телеґрафує з Риґи: Відділ війска висланий до Мітави уявнив революцийний комітет зложений з студентів. При наміреній утечи убито трех революционерів, а ранено одного.

Москва. Дневник „Русскія Вѣдомости" завішено за збираве складок на страйкарів. В касї дневника було 50.000 рублів на сю цїль. Гроші сконфісковано. В наслідок енерґічного поступованя війска в Ростові н. Д., повстанці в ночи утїкли з укріплених становищ. В місті вертає нормальне житє.

Ґродно. В ґубернії вибухло повстанє хлопів. Звиш 600 добре узброєних хлопів ударило на двір одного шляхтича. Візвані на поміч гузари 20 хлопів убили, решту розігнали.

Одеса. Тут арештовано ґрупу анархістів, котрих підозрівають, що кидали бомби.

Петербург. Синод зарядив, щоби сьвящеників, котрі в часї заворушень виступали против законів, усунути з уряду і віддати судови. В Москві стверджено, що кількох сьвящеників брало безпосередну участь в робітничім руху.

Самара Артилерист Власов стрілив з револьвера до команданта ґарнізону ґенерала Сергієва і убив его на місци.

Москва. На двірцях зелїзниці перестали рейдувати подорожних. Резізні відбувають ся лише на зелїзници миколаївскій, котрою прийдуть ся з Петербурга.

Одеса. Обслуга торговельних пароходів в портах Чорного моря вступила [illegible]

Петербург. Розійшла [illegible] що надбалтийскі революционери [illegible] ґенерала Орлова з цілим его відділом. Часть відділу погибла. Положенє в надбалтийских провінциях незмінене. Також в Раві панує революцийний терор. Німецкий конзуль поважно загрожений.

Москва. На розказ прокураторії арештовано поліцмайстра Єрмолова, котрий в приватнім мешканю застрілив доцента Воробєва.

Берлін. *8* Петербурга доносять, що у арештованих членів потиского комітету революцийного знайдено проскрипцийну листу, котра зазначувала 200 осіб засуджених на смерть.

— Жертви на Боєвий фонд просить ся слати зараз на адресу: Краєвий Союз Кредитовий. Львів, Ринок ч. 10 — на книжочку ч. 3000.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Державна рада.

Відень. Говорять, що палата послів буде скликана 22. або 24. с. м. Проєкт виборчої реформи еще не готовий. Число мандатів буде побільшене з 425 до 442.

Угорска кріза.

Будапешт. На зборах членів муніцийний, котрі відбули ся в клюбі по розбитю надзвичайного засїданя поліциєю, ухвалено наложити на громади пештеньского комітату 10 % додаток до податків, щоби винадгородити тих урядників, котрі потерпіли в наслідок пасивного опору. Слїдство в справі нападу на Ковача веде ся дуже строго. Арештовано до 80 осіб. В 1905 р. впливуло до податкового уряду о 13,293.607 корон менше податків, ніж в р. 1904. Против всїх заперечень компромісові переговори тревають дальше і веде їх Люкач. Є надія, що переговори доведуть до успішного результату.

Аґітация против Ґолуховского.

Будапешт. Супротив атаків мадярскої преси против Ґолуховского, мов би він некоректно заховував ся в угорскій кризі і що его балканьска політика нещаслива, бюро кореспонд. оголосило рід комунікату, в котрім стверджує, що поступованє Ґолуховского в угорскій справі було від самого початку коректне і що будучність віддасть єму справедливість. Що до акциї держав в Македониї, то проґрама держав вповні побідила. Неправдивий також закид, що сербско-болгарска унія цлова заскочила Австрию. Правительство Австро-Угорщини було від початку о кождій фазі переговорів в дуже добре поінформоване.

Аґрарний страйк.

Будапешт. Рільничі робітники вже тепер орґанізують ся і в часї жнив наміряють розпочати страйк. Женці в великих доменах не хочуть підписувати контрактів.

Виборча реформа в Прусах.

Берлін. Социялісти заповіли на 21 січня велику демонстрацию за загальним правом голосованя до пруского сойму. Правительство оголосило, що не забороняє зборів, але безусловно розвяже вовці, на котрих буде ся аґітувати проти правительства. Правительство не позволить на жадну політичну маніфестацию і кожду вдусить силою.

Французкий сенат.

Париж. Міністерство внутрішних справ оголошує, що при виборах до сенату вибрано 27 републиканів лївиці, 26 радикалів, 14 социялістичних радикалів, 4 социялістів, 6 на-

ном її буде також закон вільної конкуренциї, хоча окрадати і обдирати леґально людий, цинїчне признанє зьвірскої натури в людині. Витворить ся також клясa видїдиченних пролетарів, повстане материялїстичний погляд на історию, якого основателями будуть Маршіма і Енґельс. Наступить емансипацийні рухи пролетарів в більше культурних центрах світа. І держави будуть анальоґічні в мілітаризмом, проституциєю, альоголїзмом. Північна західну частину найменшого з континентів, споруженого в найбільшим замешканю народу, яких підібе зі своїм прибічниками одна провожадна володарска родина в многим числом гончих псів чиновників. З сеї родини [illegible] конче в простій лінії походити ме чарі Ніколаша II., якого предки перед тим ще будуть служити за стільчик до всїданя на ніньский хребет для великих володарів Тартарьщини. За сего чарі Ніколаша II. повстануть великі суспільні конфлікти після довгої і нещасливої війни з малим жовтим народом на далекім сході. Нарід врешті вирве владу від чарі і тим самим [illegible] почин до звеволеня континенту. Недалеко в сусїдстві від держави Гарі буде політично дивгляднїйша держава Австрі Каджаріджа, де володіти ме стьрушок Ференчі-Йошафо I. Держава ся абсолютерат розличних національностий, які жерти муть ся немов пси між собою за кістку, що спадає з державного стола. В тій державі також сильні намагати муть ся аби сему шкіру здерти зі слабших. Врешті там дійде до того, що парлямент держави Австрі станеть ся „мертвим містом", де мешканці прати муть ся по щопах і будуть нездібні ухвалювати державні конечности. Коли-ж в державі чарі Ніколаша II. вийшове революцийна струя і загрозить вибухом державі Австрі, тоді поставить ромо Гавічі, премієр держави, новелю нової ординациї виборчої на основі загального, [illegible] посередного, тайного права голосованя. [illegible] в парляменті клюб льокаїв, званий [illegible] представитель шляхтичів з провінциї [illegible] в якій придавлять породу людську звану музиці до тої степени, що вона ледви подобати ме на людий а радше на загноєшену худобу. Сей клюб лакеїв „Кікльон" боятиме ть ся реформи як вогня і інтриґувати буде в передпокоях міністрів і підмовляти підкупювати їх коханки, аби виборче право сфальшувати. Вони схочуть відокремити провінцию Галачірі, і завести там загальне, але лишень посередне право, аби дальше розпоювати виборців, але не бій ся молодче, якого боять біль людства, глянь лишень, скільки то відбудеть ся мітінґів тих музиціяк які своїми горлами, що на них мозолї поза ростали ревіти муть. „Дайте нам право, яке нам належать ся! Дайте нам загальне, безпосередне, тайне, рівне, нефальшоване право виборче!" Так молодче і сто раз повторяють ся, бо її напрям її фаталїстичний напрям один і той сам. Ділає бач та сама сила на всїх планетах — тож і той сам напрям ходу історії. Так мусить бути. Поволи природа визволяє свої творива з оков, а дорога визволеня все однакова.

Задумав ся божеський старець, а мені стало ясно що дістанемо загальне, безпосередне право голосованя, бо так хоче історія.

Після довшої мовчанки я запитав.

— Батьку, чи ти можеш дозволити, аби ґр. Войтек звав ся твоїм учеником. Ти се видиш, і не гримиш.

— Я вже запротестував — каже Плятон — давши йому місто мозґу „алюмінїюм".

— Чи можу оголосити мою розмову з тобою, великий Атенче, як верну на землю?

— Можеш. Нема тайни.

Я ще хотів запитати його, чи загальне, безпосередне, тайне право голосованя здійснить всї наші бажаня, стремлїня, надії. Та тут я опинив ся знова в реальному сьвітї, де і холодно і душно і де дуже много людий не має сїрників.

ЕРКУР 66

НОВО ОТВОРЕНА
палярня кави специяльних ґатунків
і мішанки найдобірнїйшого чаю
у Львові, улиця Кілїньского.

2473а 9—12

Тепер опустив працю:

Збірник przepisów, rozporządzeń і orzeczeń najwyższych władz administracyjnych:

o prawie przemysłowym (pro i contra), hurtowym handlu trunkami pro [illegible], handlu wyrobu i drobnej sprzedaży słodzonych trunków, piwem [illegible], winem i spirytusem denaturowanym i t. d. oraz przepisy o [illegible] gminnych i o postępowaniu karnem, jakoteż o [illegible] takiego. — Cena 2 kor. 10 hal. 1095 6—10

Дістати можна у **С. ВАЙНШТОКА у Львові, ул. Різницка ч. 5.**

5 корон і більше денного зарібку

Товариство панчошкових машин для домових робітників

видає обо́х полів до панчошкових виробів на нашій машині.

Проста і швидка робота цілий рік дома. Не треба приготовних робіт. Віддалене і місце замешкання не впливає зовсім, а ми продаємо роботу.

Товариство панчошкових машин для домових робітників [illegible] THOMAS W. WHITTIN et Comp. Prag Petersplatz. 7. 11 9

Жолудкові терпіня

[illegible] у траплено, що проявляють **[illegible] нидоти з апетиту, твердий столець, згага, пітра, нудности, лихий смак, біль голови** і т. п. і не [illegible] також ушкодженє здоровля, коли завчасу не за[illegible] тому.

[illegible] на ві́ті проти зіпсутого жолудка по[illegible] віт найсні і загально люблені

жолудкові каплї Брадія

[illegible] апетит, скріпляють жолудок і усувають легкі [illegible] Ціна фляшки разом з приписом [illegible] **К 1·80**, подвійна фляшка **К 1·40.**

[illegible] в аптиках треба зажадати виразно лише **жолудкових капель Брадія** і не дати накинути [illegible] на опакованє в червоних пу[illegible] марною маркою і з підписом *Brady*

Головний склад C. Brady's Apotheke, Wien I., Fleischmarkt Nr. 1382 висилає за попереднім надісланєм або [illegible] **5** К [illegible] малих або квоти **4 К 50** с. три [illegible] 926 4—12

Генерована і звісна в цілім краю

ФАБРИКА МЕБЛІВ

Францїшка Цайзера

у Львові, Пасаж Мікояша ч. дверий **25**, при ул. Коперника поручає П. Т. Публичности свій богато заосмотрений склад меблів ріжного рода і **ріжних стилів.**

Цїлє [illegible] до сиділень, їдалень, сальонів і т. д. по приступних цїнах. Приймає всякі замовленя і сповняє їх шв[illegible] *При надходячім Новім роцї поручає ся зглядам П. Т. рускої суспільности.*

При сій нагоді звертаємо увагу, що фірма наша не має [illegible] спільного з т. зв. Галею авицийною. 64 2—3

Заснована **1782** Цїс. кор. привіл. Заснована **1782**

РАФІНЕРИЯ СПІРИТУСУ

Найстарше заведенє промислове в краю і одне з найстарших в монархії.

Фабрика найзнаменитших лікорів, правдивих польских горілок, возлїсів і румів

А. Бачевский у Львові

[illegible] достачник

[illegible] **Управам рільничих кружків** [illegible] свої знамениті вироби по умірковаиих цїнах.

[illegible] парові апарати до виробу горівок, [illegible] спиртатїв у всїх смаках і якостях.

ПІСЛЯ ВИМОГІВ ЗАКОНА

[illegible] фабрично владжених і [illegible] до реєстру опо[illegible]

Цїнники і інформациї висилає ся на домагане безплатно і даром. 1101 5—101

ПОЗІР!

В Дзедзіцях, головній стациї зелїзничій, на границї Прус-Галичини-Угорщини і австр. Шлеску знаходить ся від 1 жовтня 1905 року напротив зелїзничого двірця ц. к. концесіоноване канцелярия **працї і подорожи** для робітників у пільних, земних і фабричних для заграницї і в краю т. є. до Прус, Гановерії, Баварії, а також продаж

корабельних карт до Америки на Бремену і Гамбурґ.

(Подорож тревае 5 до 7 днїв.)

Позаяк тепер виїзджають робітники численно до американьских фабрик, то мають добру нагоду в тій канцеляриї дістати дешево корабельні карти до кождого заморского міста.

Положенє тої стациї на границї Прус, Галичини, Угорщини і австрийского Шлеску є дуже корисне, бо дорога з того місця є найкоротша і найдешевша до Прус і Америки.

Корабельні білети на Гамбурґ за 86 зр., на Бремен [illegible] зр. з харчем і спанєм на кораблї. Аґентів в заступ[illegible]

[illegible] уділяє устно або письменно концесіо[illegible] представниці і подорожи в Дзедзіцях (напротив [illegible] в австрийскім Шлеску. 1076 9—100

РОБІТНЯ ПОВОЗІВ

МИХАИЛА БИЧИШИНА

Львів, ул. Замарстинівска ч. 21 а.

Заложена в роцї 1896, приймає всїлякі направи повозів і виконує замовленя на нові повози по приступних цїнах з ґарантиєю за добрий виріб, понадто має їх на скла ї, а крім того півкриті фаетони і легонькі в'зки. Старі повози бере в коміс, або замінює за нові за евентуальною доплатою. 881 8—10

НОВІСТЬ! ПОЗІР!

„Сокільский Базар" у Львові

924

видає тутки і паперцї „Сокола"

1000	тутки з моноґрамом Сокола з корковим мундштіком	8·40 К	
„	„ „ „ з ватою	2·70	„
„	„ „ „ без вати	2·50	„
„	„ гладких з ватою в пуделках	2·40	„
„	„ „ без вати	2·20	„
„	„ „ в ватою в рульонах	2·—	„
„	„ „ без вати „	1·80	„
„	„ жовтих „Маніе"	2·20	„
„	„ „ в рульонах	1·80	„
100/100	пуделко паперців з моноґрамом Сокола	6·—	„
100/10	„ „ „Ліра"	2.4	„
100/50	„ „ „	1·2	„

Цїни тутох і паперців гуртовні а для купців 10% каса сконто.

НАЙЛІПШИЙ

ЧАЙ

всюди можна дістати

Головний склад у Львові

ДРОҐЕРИЯ

ЛЕШКА

Сладовского

пл. Капітульна 1.

860 28—36

Накритя столові, десерові і люксусові з хіньского срібла на білім метали з ґарантиєю!

Уладженя каварень, реставраций, цукорень і готелїв

поручає одиноким на Галичину і Буковину Берндорфский склад виробів з хіньского срібла, альпаки, бронзу і чистого нікелю

В. Білїньского наслїдник

Б. РЕЗЕЛЬ

Львів, улиця Гетманьска число 2.

Посріб[illegible]ване всякого рода виконує ся дуже тревало!

1065 7—8

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР"

стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою у Львові Ринок ч. 10.

приймає **вкладки** до опроцентованя **на 4%** і оплачує за вкладників податок рентовий від процентів; для ощадженя коштів посилки можна присилати гроші чеками щадницї почтової; вкладати може кождий, навіть і не члени; на жадане звертає ся вкладку кождого часу навіть без виповідженя (за есконтом).

Позички уділяє „Днїстер" своїм членам на 6% сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 лїт; при 30 ратах ½ річних виносить рата амортизацийні (на капітал і відсотки) 5; до позичок вимагає ся першої гіпотеки або доброї поруки.

На парцеляцию і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до *„Днїстра"*.

Членами можуть бути тільки *члени обезпечені в „Днїстрі"*.

Чистий зиск розділяє межи членів яко дивіденди від уділів а на добродійні цїли. — Дотепер уділив *„Днїстер"* на церкви, бурси, школи і т. д. **31.738 К.**

Стан фондів Товариства кредитового „Днїстер" 31/12 1904.

Вкладки	1,783.673 К.	Позички уділені	1,616.402 К.
Уділи членьскі	133.07 К.	Цїнні папери льок.	123.627 К.
Фонд резервовий і иньші	26.576 К.	Льокациї	169.456 К.
		на рахунку біж.	81.968 К.

РОДИМЦІ!

ПЕРВОРЯДНА РЕСТАВРАЦИЯ І ПИВАРНЯ

в готели краківскім пл. Бернадиньска ч. 8

під зарядом

Олекси Утриска

поручає ся ою знану з доброти домову кухню. Потрави приготовані на сьвіжім маслї. Цїни умірковані. Пиво пильзенське, великий склад сьвяточних вин (ренські, австрийські, угорські, французькі). Висилки на провінцию доконують ся оборотною почтою.

58 2—6 Поручаю ся ласкавим зглядам **Олекси Утриски.**

Робітню знарядів [illegible]

другу руску в Галичині поручає

Василь Дуткевич

бронзівник в Перемишли.

Приймає чаші до золоченя, дароносиці, [illegible] і инші сего рода річи церковні. Золоченє і срібленє відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, ліхтарів, пазуків.

ВАСИЛЬ ДУТКЕВИЧ, бронзівник

Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 595 (9—90

Ревматизм, гостець, нервові болї, біль зубів, біль голови

усуває тревало і шидко знаменитий

Ichtyomenthol

Правно хоронений.

Лікарями признаний і поручуваний, вичроблений клїнїчно. Поверх 1000 легалізованих но[illegible]

Дістати можна у всїх аптиках з просто[illegible] хемічної лабораториї аптикаря **ШИМОНА ЕДЕЛЬМАНА** в [illegible]ородчанах.

Цїна фляшки разом з описом ужитя 1 К[illegible]

Почтою висилає ся найменше **дві** (2) фляшки.

При відборі 10 фляшок від разу 10 К оплатно. 9[illegible] 2—?

Осторога!

Супротив наслїдувань машини до шитя, вироблюваних на спосіб одної з наших найстарших систем, а оферованих конкуренцийними фірмами яко машини Зінґера або також улїпшені Зінґера, звертаємо увагу, що ті вироби не є оригінальні Зінґера машини до шитя і що не походять з нашої фабрики.

Знані в цїлім світі оригінальні Зінґера машини до шитя можна дістати лише в наших складах. Хто отже хоче набути добру машину до шитя, повинен поінформувати ся докладно, чи вони походять з нашої фірми і не вдоволяти ся непевними відповідями. Звертаємо також особливу увагу на охоронну марку, наслїдувану так часто конкуренцию для збаламученя купуючих.

ЗІНҐЕР і С-КА, акцийне товариство машин до шитя

Львів, ул. Сикстуска ч. 6.

Філії: Станиславів, ул. Смольки 1; Тернопіль: ул. 3 мая; Перемишль: Ринок 25; Стрий: ул. Собіского 7/9; Коломия: Народний Дім; Чортків: Ринок. — Філії на Буковині: Чернівцї, ул. Паньска 16; Сучава, ул. Франца-Йосифа. 1102 3—3

ПЕРША ЛІТОМИРЕЦКА ФАБРИКА

ВОСКОВИХ ВИТВОРІВ ТА СЬВІЧОК І ОБІХАРНЯ ВОСКУ

І. Владика і Син

в Літомерицях над Лабою в Чехах

(власник: Генрих Владика)

припоручає Всч. Духовеньству свої за найлїпші признані вироби а то:

1. Напрестольні воскові сьвічки з добірного ческого воску т. зв. сьвічки сьв. Боніфатія за 1 клг. 4 К 80 с.
2. Напрестольні воскові сьвічки „сьв. Франца" з угорского і хорватского пчільного воску за 1 клг. 4 К 40 с.
3. Церковні воскові сьвічки. Пр Д Марії горять до кінця і не капають за 1 клг. 4 К.
4. Воскові сьвічки з примішкою немного воску за 1 кг. 3 К 60 с. 3·0, 2·60 після скількости примішки пчільного воску.
5. Керосинові сьвічки зі штучного воску одновілеві по 2 К 20 с.
6. Стеаринові церковні сьвічки в величині по ½, ¾, ⅙, ⅛, клг. за 1 клг. 1 К 44 с.
7. Новість! Кнотики Ґаберкорна до лами перед Сьв. Тайнами Ч. 0, 1, 2 і 3 (56 штук в коробці) 2·40 сот.
8. Патентовані вуглики Віндінґа до кадильниць (виключний склад на Чехи, Мораву, Шлеск і Галичину) в пачках по 150 до 200 кусків 3·60 К, за 100 кусників.

Далї: Трійці всїлякої ваги, кадило, офірки, сьвічки прикрашені образками, золоченим і цьвітами, сточки гладкі і прикрашені, сьвічки похоронні, до хрещеня, з написами або стяжками від найпростійших до найзбагатнїйших, — все по найприступнїйших цїнах. Цїни розуміють ся або платні по роцї або з опустом 6%, наколи до 30 днїв платить ся по одержаню рахунку.

Посилки від 10 клг. в гору оплатно до кождої стациї. Опакованє не числить ся, Цїнники даром і оплатно. Множество подяк і письм признаня.

Найстерша і найбільша фабрика воскових виробів на цїлу Австро-Угорщину. 1004 3—12

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Редакує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицький. З друкарні Народної [Маєских] Коперника ч. 8.

Виборча реформа в Прусах.

Берлін. Социяльні демократи устроюють поза Берлїном в 940 місцевостях віча в справі загального голосованя до сойму. Військо вождь скеповане. Власти рішили ся поступати на случай потреби як найенерґічнїйше.

Крадїж оружия.

Берлін. Донесеня дневників о спроневіреня і крадїжи оружия і муніциї в армії суть перебільшені. Слїдство веде ся.

Вибір президента Франциї

Париж. Рада міністрів установить завтра речинець конґресу в Версалю для вибору президента републики. Вибір відбуде ся 16 або 17 с. м. Кандидатом більшости є Фалїєр, кандидатом меншости Дуцер.

Мароко.

Париж. Тут сумнївають ся, чи мароканьска конференция доведе до розвязаня справи. Має лише розпочати ся полїтична провізория, щоби не допустити до небезпеки рішаючих дїлань.

НОВИНКИ.

— **Хлїбороба число 5** наспіло з України до Львова в часї Різдвяних сьвят (спізнило ся з причини страйку). Зміст его цїкавий, як звичайно. На вступі дві гарні поезийки під спільним заголовком „Прокидайтесь!“ Дальше йдуть статї: „Селяньскі страйки“ (поучене селян о страйку яко мирнім способі боротьби о кращу долю); — „Як полагодити справи народів російської держави“ (автор, В. К., виказує потребу автономії народів в державній федерациї); — „Приговор Семенівського сельського сходу“ (ухвали селян із Семенівки порятинського повіту, полтавської ґубернії, між иншим ухвалено потребу автономії для України з українським соймом і введеня української мови у всї школи на Україні); — лист з Галичини „Боротьба у Австриї за загальне виборче право (в листї викажано інтриґи польских панів у правительства, щоби они панували далї над українським народом і над польськими селянами й робітниками); — „З'їзд учителів [народних шкіл] Миргородського“ повіту“ (з'їзд ухвалив конечність, щоби в українських народних школах вся наука вела ся в українській мові; щоби в семинариях учительских введено науку української мови, лїтератури, історії й етноґрафії України, а покищо завести курси для підготовленя теперішних учителів до українського викладу; щоби висше згадані предмети заведено також у всїх висших школах на Україні; щоби ґубернїяльне земство, не гаючись постарало ся о шкільні книжки в українській мові і в тій цїли оголосило конкурс; щоби дозволено поповнити всї бібліотеки научними книжками в українській мові; щоби почато видавати в українській мові книжки й часописи для дїтий; вкінци щоби в лїтї устроювати вандрівки для пізнаня рідного краю); — в дальших статий більше замітні: „Звістка про Український селянський з'їзд у Києві“ і про заходи задля основаня товариства „Просьвіта“ в Каменци-Подільскім. Український селянський з'їзд в Києві має відбутись дня 5 ст. ст. січня 1906. (Був він визначений на 7 ст. ст. грудня 1905, але з причини страйку почти й телеґрафу на київско-полтавскій і харківско-миколаївскій зелїзници годї було повести справу орґанїзациї селян по волостях так швидко, щоб усю підготовляючу роботу зроблено в час). — Товариство „Просьвіта“ в Каменци-Подільскім має на метї ширити просьвіту, будити народню самосьвідомість та підіймати народню культуру серед Українців Поділя. Щоб осягнути мету, „Просьвіта“ ставить в своїм статутї: основувати школи, бібліотеки й читальнї; видавати книжки, брошури й ґазети для народу; устроювати віча, збори та розмови про питаня дотикаючі України; закладати музеї старовини; заводити недїльні й вечірні занятя, щоби вияснати народови переважно національно-полїтичні та правничі питаня, знайомити его з медициною та красшими способами господарованя. Статут „Просьвіти“ містить в собі також постанову засновуваня відділів (філїй) на Поділю. „Хлїбороб“, навівши всї постанови статута пише: „Сї просьвітні товариства мати-муть величезне значінє для усеї правобережної України, що стогне під подвійним гнетом російського уряду і польських панів, що захопили у свої руки всї народні добра. Треба неодмінно, щоб українська інтелїґенция і у нас, на лївобережній Україні, зрозумівши свої обовязки в сей час для народу, взялась за заведенє таких просьвітних товариств. Сї товариства будуть міцною обороною проти змосковленя та споляченя нашого народу“.

— **Полїцийний гакатизм в Яворові.** Пишуть нам: Виданий Народним Комітетом у Львові маніфест до руского народу в справі виборчої реформи на припорученє комітету руської орґанїзациї на Яворівщину розліплено на всїх видатнїйших місцях. Не минуло однак кілька днів, як капраль яворівскої полїциї Василь Росьо поздирав афіші з тим маніфестом в цїлім місті, покликуючись притім на якийсь „тайний приказ“. Безправство було тут як надто очевидне, бо маніфест перейшов львівску ц. к. цензуру, отже нїякий яворівский потендат не мав права его конфіскувати. І справдї висланій руским комітетом депутациї бурмістр як зверхник міскої полїциї заявив, що про здиранє маніфесту нїчого не знає і нїяких приказів в тім напрямі полїциї не давав. Се може й правда, але о здиранє маніфесту постарав ся хто инший — як бурмістр Станиславъ Лєхович, звісний „приятель“ Русинів, та тутешний інспектор полїциї. Не сумнїваємось, що безправством яворівских гакатистів займуть ся Русини, члени місцевої ради громадскої, жадаючи від маґістрату вияснення, а рівночасно вносячи на аранжерів того безправства жалобу до краєвого видїлу — *В.*

— **Заборони руских віч** починають практикувати ся в ріжних повітах на широку скалю. Самбірский староста Кешковский заборонив в послїдних часах аж 16 віч, заповіджених в справі виборчої реформи, а так само староста в Станиславові Прокопчиц, вкорочуючи конституцийні права руских горожан, працює ревно, щоби як найбільше захитати льояльність руского населеня до правительства і цїсаря, що толерують такі безправства. Так пр. віча в Добрівлянах і Узени заборонив староста Прокопчиц лише тому, що в донесеню про віче зазначено як другу точку дневного порядку „внесеня і дискусия“. Старостї та стилїзация видала ся надто загальною, так що „не можна, як сего вимагає § 2 закона о зборах, набрати пересьвідченя, в якім напрямі і якого рода внесеня через участників ставляні будуть“. До якого безправства посуває ся станиславівске староство, показує найлїпше факт, що віче в Хриплинї розвязав дня 10 с. м. комісар Янїцкий за відчитанє з „Дїла“ ч. 273 резолюций, ухвалених в присутности комісаря на вічу в Сокали! Словом, „polskie rządy“ під патронатом намісника Потоцкого в цїлій повни. В справі старостиньских репресий супроти вічевого руху між руским населенем ходила вже до намісника Потоцкого руска депутация з відповідним представленем, але щож, коли „від голови риба смердить“! В „polskie rządy“ у східній Галичинї мусить як найскорше вглянути віденьске правительство і навчити гакастичних сатрапів, щоби не вільно переслїдувати в Галичинї, а специяльно у східній, як щось небезпечного то, що виходить з кругів самого центрального правительства як рецепта на дотеперішні суспільні недомаганя. Нехай центральне правительство дасть доказ, що Русинів уважає ще горожанами австрийскої держави. а не шляхотслої Польщі, бо в недовгім часї готов руский нарід сам той факт задокументувати, але сумнїваємось, чи се для правительства і польских верховодів буде приємне,..

— **Вісти з Києва.** Замість наміреного а не дозволеного видавництва українського дневника „Громадське Слово“ і місячника „Нове Життя“ стане вже сими днями виходити в Києві дневник „Громадська Думка“ і місячник „Нова Громада“. Звертаємо увагу на оповістку сих видань, поміщену між анонсами нинїшного числа.

— **Еміґрация з Галичини.** На основі обчислень дирекциї полїциї в минулім роцї переїхало через Краків до Америки з Галичини 55.000 осіб, в того до Арґентини і Канади около 8.000, а до Прус 59.000 осіб.

— **Галицкі „русскіє“ в Петербурзї,** зорґанїзовані там в „ґалїцко-русское общество“, устроїли в льокали „русскаго собранія“ торжественний вечер в день сьвятого московского митрополита Петра, родом з Галичини. До „ґалїцко-русскаго общества“ належать самі найреакцийнїйші елементи з галицких еміґрантів („русских“) і з російских Москалїв-обєдинителїв, котрих оклик є: „самодержавіє, православіє і народность (московска)“, тому й не диво, що предсїдатель, проп. Будилович, в своїй промові кидав громи на нинїшні змаганя немосковских народів до автономії („самоопредѣленія“). Другі бесїдники проливали крокодилячі сльози над нещасною Холмщиною, де „малороссы“ з під опіки московских батюшок-обєдинителїв утїкли до польских костелів (бо такі Будиловичі анї слухати не хотїли о привернення унїятскої церкви колишним унїятам)... На сей вечер „ґалїцко-русскаго общества“ загости з Києва „галицкий“ митрополит Флавіан, а волиньский епископ Антоній прислав привітну телеґраму. Зі Львова прислали привітні телеґрами: редакция „Галичанина“, „русскія женщины“ і „русскіє студенты“ (сї послїдні стихом). Тексту телеґрам не подає „Новое Время“, з котрого ми взяли сю вістку.

— **Замах на православного епископа в Росиї.** Як доносять російскі часописи, таврицкий і симферопольский епископ Алексій, котрий на проповідях метав громи на свободолюбний рух в державі, дістав недавно підкинене письмо, заповідаюче єму, що за свої проповіди заплатить житєм. І дїйсно, невдовзї потім одного вечера, коли епископ писав в своїм кабінетї, під вікнами роздав ся вистріл. На щастє епископа сьвітило ся в двох вікнах побіч себе і стріляючий помилив ся — замість у вікно епископского кабінету стрілив у сусїдну комнату епископского келейника.

— **Самоубийство полкового лїкаря.** В Коморнї на Угорщинї відобрав собі житє полковий лїкар д-р Бет, родом з Кракова, наслїдком нервового розстрою. Д-р Бет видав був книжку п. з. „Ради для молодших товаришів, військових лїкарів“, де взивав військових лїкарів, щоби не забували, що вони передовсїм лїкарі, бо військовий лїкар, коли скине мундур, остає дальше лїкарем, не як офіцир, котрий скинувши військовий мундур, є вічним. За ту брошуру д-ра Бета перенесено з Кракова до Комарна, що побільшило его нервовість і довело до самоубийства.

— **Крадїж у війску.** В Самборі викрито в канцеляриї 77 п. піхоти крадїж. Хтось вломив ся до середини і розбив дві дубові і оловяні каси, одну зелїзну касу і столик. Поки-що провірено недостачу 1400 К. Заряджене слїдство звернуло підозрінє против рахункового фельдфебля Александра Кирчана. Разом з ним арештовано Рахелю Лянґнер і Настку Банахович, підозрілі о співучасть в крадежи.

— **Розпорядженє в справі хірурґічних операций.** Міністерство внутрішних справ видало на днях рескрипт до всїх управ шпиталїв, санаторий і лїкарских палат з порученєм, щоби на будуче при кождій операциї був ведений точний протокол історії недуги із списом усїх осіб, занятих при операциї т. є. оператора, асистентів, догляда́чів і доглядачок та з приміткою, яку іменно функцию сповняє кожда з тих осіб. Причину до видання сего розпорядженя дало то, що недавно помер у Відни чоловік, на котрім в однїй з тамошних санаторий, була переведена операция а причиною смерти его було, що в череві недужого оставлено звиток бандажів і відтак зашито рану. Заряджено вправдї судове слїдство, однак мусїло ся его залишити, бо годї було провірити, хто іменно поносить вину.

— **Крадїж оружя в нїмецкій армії** викрили військові власти і результат заряджeного слїдства виникав в Берлянї великий перестрах. Ревізия переведена у одного Нїмця в Познани викрила великий склад військового оружя, навіть найновійших систем, а з найденої кореспонденциї показало ся, що підофіцири ріжних нїмецких ґарнїзонів не лише з міст положених недалеко Познаня, але навіть з Мецу і Монахова продавали військове оружє і військові тайни.

— **Застрілене селянина.** В лїсї коло Довгої калуского повіта жандарм Кміцік стрінув селянина Василя Гоча з рушницею. На візване жандарма, щоби віддав оружє, Гоч вложив ся до вистрілу, мірячи в жандарма. Однак Кміцік его випередив, бо вистрілївши чим скорше з карабіна, положив селянина на місци трупом.

— **Траґічна смерть.** З Ясла доносять: Дня 5 с. м. погибла траґічною смертию 34-лїтна Людвика Станьковска, вдова по зелїзничім дїрнику. В ночи удала ся на ріку Яселку, роз брала ся до нага і шукала полонки, щоби утопити ся. Однак завела ся, бо при великім морозї ріка замерзла всюди. Тодї Станьковска перебігла нага півтора кільометра аж до зелїзничого шляху, положила ся на шинах і ждала на поїзд. Однак заким поїзд над'їхав, найшли її лежачу без житя. Прикликаний лїкар ствердив смерть від замерзненя. Що було причиною того розпучного поведеня, не знати.

— **З житєвих траґедий.** В мешканю зелїзничого ад'юнкта Володислава Петешка при ул. Красїцких ч. 14 у Львові найдено вчера рано отроєну 22-лїтну дївчину Катерину Бандуровску, а самого Петешка даючого слабі знаки житя наслїдком зажитя отруї. Прикликаний лїкар ствердив смерть дївчини, а Петешка велїв відставити до шпиталю. Що було причиною самоубийчої постанови тих людий, не знати. Петешек є кавалер і числить 35 лїт, Бандуровска була служницею і походила з Пустомит коло Щурця.

— **Справа крадежи у Винниках** прибирає щораз більші розміри. У Львові кружить чутка, що подібні надужитя викрито і в инших фабриках тютюну: в Заболотові, Кракові і Ґедіно (Моравія), де мали арештувати по кілька людий. Страйк у Винниках втихомирено, бо дирекция сповнила домаганя робітників що-до усуненя урядника Червіньского і заосмотреня родин увязнених верхмайстрів. Оден з них, Маєвский, збожеволїв у вязници, так що мусїли его відставити на Кульпарків.

— **Вибір нового президента у Франциї** має відбути ся дня 16 с. м. Мандат президента кінчить ся дня 18 лютого, але що після французких законів вибір нового президента мусить відбувати ся на місяць перед вигасненем мандату, то вибір відбуде ся вже за кілька днів. При сїй нагодї не від річи буде пригадати, що французка република держить ся вже 35 лїт і що єї першим президентом, був ґен. Мак-Магон вибраний 24 мая 1873; по нїм слїдував Ґреві від 30 січня 1879, котрий був президентом через дві каденциї. Від 28 грудня 1885 був президентом Саді-Карно, котрого убив анархіст Казеріо; дня 26 червня 1894 вибрано Казимір-Перієра, а кілька місяців опісля стар президентом Фор, а по смерти того в 1899 вибрано теперішного президента Любета.

— **Спростованє і заяви.** Доносять нам, що замітка про о. Вол Кальбу в дописи про віче в Соколівцї не була оправдана. О. Кальба не був на вічу, бо мусїв того дня бути в справі громадскій на авдиенциї у намісника, але о. Кальба не лише скликав се віче але і уряджує дальші віча в повітї та бере в них участь. Від себе додамо, що нам патріотична дїяльність о. Кальби звісна та що замітка в дописи появила ся лише наслїдком лихої інформациї нашого дописувателя. — Радник п. Тит Заячківский зі Львова просить нас о поміщенє слїдуючої заяви: Одержавши запросини на вечерницї дня 4. лютого с. р. устроювані тов-ом „Руска Бесїда“ я отсим заявляю, що не брав жадної участи в ухвалах комітету для сих вечерниць і що від пропонованої менї участи в тім комітетї ухиляю ся.

— **Дрібні вісти.** З Тернополя доносять, що в теперішну пору перебуває там около 6000 еміґрантів з Росиї.

Доповняючі іспити зрілости відбудуть ся у всїх середних школах в Галичинї дня 6 лютого с. р.

Дефіцит в цїсарскій опері у Відни виносить за минувший рік 863.000 К. Є се найбільший дефіцит, який занотовано від часу істнованя сеї опери.

В Тунїсї військовий суд засудив вояка парного відділу Поппа на 8 лїт вязницї за то, що иншому воякови, котрий щоби увільнити ся від військової служби, виколов собі одно око, на его просьбу поміг виколоти також друге око.

Збори і засїданя.

Народні віча в справі виборчої реформи відбудуть ся: в Рожневі брідского повіта дня 14 с. м. о год. 3 з полудня; у Волици барилові камінецкого повіта 14 с. м. о год. 1 з полудня; в Перегиньску долиньского повіта 14 с. м. о год. 2 з полудня; в Бродах 15 с. м. в домі Брандріса (коло маґістрату) о год. 10 перед полуднем; в Янові коло Львова 15 с. м. о 12 год. в полудне; в Старих Богородчанах богородчаньского повіту 19 с. м. о год. 2 по пол. в стодолї Василя Паливоди; в Хомяківцї товмацкого повіта дня 20 с. м. о год. 2 по полудни.

Видовища і забави.

В честь композиторів Михайла Вербицкого, Івана Лаврівского і Ізидора Воробкевича устроює „Станиславівский Боян“ в середу дня 17 с. м. в театральній сали тов. ім. Монюшка великий концерт при співучасти Дениса Стефановича, абсольвента монахійскої консерваториї і військової орхестри 24 п. п. Початок точно о годинї 7 вечером.

Товариство робітниче „Ogniwo“ в Тернополи устроює аматорске представленє „Ворожбит“ 14 с. м. в недїлю в сали „Міщаньского Брацтва“.

З товариств.

З „Львівского Бояна“. Видїл „Львівского Бояна“ повідомляє своїх членів, що перші вправи хоральні по сьвяточних феріях відбудуть ся в пятницю дня 12 січня о год. 7·30 вечером точно. З огляду на концерт, який відбуде ся з кінцем сего місяця, просимо о численну участь в пробах. — *Видїл.*

З Личаківскої читальнї. Пригадуємо всїм нашим членам і гостям, що в недїлю на Новий рік по вечірни відбудеться уже спільна проскура. Хто схоче взяти участь, зволить ласкаво зложити перед недїлею 1 К на руки п. І. Пана або кого иншого з видїлових. (Для робітників 40 сот.) — *Видїл.*

З читальнї „Просьвіти“ на жовківскім передмістю у Львові. В суботу дня 13 с. м устроює забавовий кружок читальнї вечер Маланки при звуках смичкової музики. Початок о год. 8 вечером, вступ 60 сот. Часть доходу призначена на Руску захоронку.

Відчит в „Рускій Бесїдї“. Заходом тов. „Основа“ в суботу дня 13 о год. 6 вечером виголосить в комнатах „Рускої Бесїди“ інж. Франц Тузан відчит з наук природописних. Вступ на салю 50 сот. Дохід призначений на новорічний дарок для „Ремісничої Бурси“.

Померли.

— **Андрій Пацута,** студент 4 р. теольоґії, упокоїв ся в Сурховія ярославского повіта дня 4 с. м. в 22 роцї житя. Покійник був щирим патріотом і ревно займав ся народними справами в своїм повітї. В. є. п.!

— **Ярослава Ізидора Кульчицка,** дочка парха в Черепинї, упокоїла ся дня 30 м. м. в 12 веснї житя. В. її п.!

Пошукує ся **адміністратора** до веденя ґазетярского підприємства. Першеньство мають старші особи, передовсїм емерити. Зголошувати ся до редакциї „Дїла“.

Надіслане.

Специяліст в дїточих недугах

Д-р В. Ґукевич

довголїтний асистент ц. к. ювилейного шпиталю дїточого у Відни 837

ордин. від 3—5 год. ул. Іродзїцких ч. 4 І. п.

Яко добру і певну льокацию

поручаємо.

4½% Листи гіпотечні,
4 „ Листи гіпотечні коронові,
5 „ Листи гіпотечні преміовані,
4 „ Листи Тов. кред. земского,
4% Листи Банку краєвого,
5 „ Облїґациї Банку краєвого,
4 „ Позичку краєву,
4 „ Облїґациї пропінацийні і всякі рента державні.

Папери ті продаємо і купуємо по найточнїйшім курсї деннім

КОНТОРА ВИМІНИ 374

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

Для певної льокациї капіталів

припоручаємо:

4 і 4½ листи заставні Тов. кред. земского
4 і 4½% „ „ Банку краєвого
4 і 4½ „ „ „ Банку гіпотечного
4 і 4½ „ позичка м. Львова.

Ті папери купуємо і продаємо найкориснїйше

СОКАЛЬ і ЛІЛІЄН

дім банковий і контора виміни.

Копєрницкий і Син

Оптики і Механіки у Львові площа Галицка ч. 1.

против Банку Гіпотечного на плянтациях площі Галицкої поручають

Барометри анероїди по 7, 8 і 10 К найлїпші по 12, 16, 20 і 24 К. — **Льорнетки** пільні по 12, 15, 24 і висше. Заразом поручаємо в найбільшім виборі окуляри, цвікери, лупа і всїлякі инші прибори оптичні. Всїлякі направи полагоджує ся як найскорше і найдешевше. 4185

Пийте лиш „Каву здоровя“ з фабрики в Полгужи, звісну із своєї незрівнаної доброти і поживности. 1 Ко коштує лиш 1 К 60 с.

Академік глядає лекциї на провінциї. Інструктор poste restante Львів. 59 2—3

У еник VI. кл. гімн. глядає лекциї, бюрового завитя у адвоката, або в иншій руській інституциї. Зголошеня: М. Д. poste restante Рожнів 1060 61 2—3

Пампушки і знамениті тісточка по 3 кр. поручає Кравінска цукорня, Львів, ул. Фредра. 62 2-5

Мід курацийний

липовий в 5-кілевих бляшанках оплатно по 6 К висилає Евстахій Юзичиньский, Бережани. 794 4—10

На коляду!

ВАЖНЕ ДЛЯ СЬВЯЩЕННИКІВ!

Руські образи з рускими підписами і рускими текстами по 80 сот., 1·50 К, 1·70 К і 190 К власного накладу дуже красно виконані (картонові) поручає руский купець Он. Петро Довган в Борщеві п. в місци. 1097 1 10

Інтелігентна женщина в віці від 35 літ, котра уміла би провадити смачну домову кухню на 16 до 20 осіб, знайде місце від 15 с. м. До помочи служниця, платня 24 К, а може бути підвисшена. Зголошуватись у п. Кривяка, урядника „Дністра“ у Львові. 65 2—2

До заміни парохія Волиця, деканата сяніцкого, за рівнорадну у всхідній части диецезиї. Інформациї в уряді парохіяльнім. Волиця п. п. Бунівско. 66 2—3

Академік глядить лекциї на селї. Приготовить до гімназияльної матури або учительскої семинариї. Зголошеня: „Правник“, poste restante, Бич. 67 2—3

Ученик VI. кл. глядає лекциї на селї. Зголошеня на адресу: І. О. Збараж, poste restante. 63 2-4

Що є

МАЛЯҐОН?

1126 7—7

Реномована і звісна в цілім краю

ФАБРИКА МЕБЛІВ

Францішка Цайзера

у Львові, Пасаж Міколяша ч. дверий 25, при ул. Коперника поручає П. Т. Публичности свій богато заосмотрений склад меблів ріжного рода і **ріжних стилів.**

Ціла уладженя до спалень, їдалень, сальонів і т. д. по приступних цінах. Приймає всякі замовленя і сповняє їх шибко. *При надходячім Новім році поручає ся вкладам П. Т. рускої суспільности.*

При сій нагоді звертаємо увагу, що фірма наша не має нічо спільного з т. зв. Галею акцийною. 64 3—3

Климентий Федуньо

переплетник бібліотеки ц. к. львівского університету поручає

своє переплетниче і ґалянтерийне заведенє

у Львові ул. Валова ч. 29. 366

Підіймає ся всяких робіт, особливо переплету Служебників, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг, Альбумів, Мап, Дипльомів і т. п. по умірених цінах.

Краєвий Союз молоч. Спілок

при філії „Просьвіта“ в Стрию

орґанізує молочарскі спілки, має на складі всї машини і приряди молочарскі, які за відповідною порукою дає і на сплату, уділяє інформациї устні і писемні в бюрі („Народний Дім“) а за зворотом коштів полорони уділяє через свого фахового інструктора молочарства, точні інформациї на місци. Союз отворив торговлю **десерового масла**, яке на замовленя висилає що дня в 5 клґр. пачках. 1111 1—3

Без конкуренциї.

Чи конче! треба з Гамбурґа і Триєсту спроваджувати?

Звісний в краю і виключний склад

Чаю і Кави

під фірмою

АДОЛЬФА ЗІНҐЕРА Львів, Сикстуска 1

поручає спроваджувати

КАВИ			ЧАЮ		
Santos добра	55 кр.	½ кг.	Congo добра	1·40 кр.	½ кг.
Portorico prima	65 „	„ „	Moning родинна	1·60 „	„ „
Ceylon знаменита	76 „	„ „	Kaysow добірна	1·80 „	„ „
„ пашчат.	90 „	„ „	Souchong знам.	2·— „	„ „
„ перлянка	90 „	„ „	„ найд.	2·50 „	„ „
Мокха арабска	80 „	„ „	Kintuk аромат.	3·— „	„ „

Посилка 2 кгр. кави і 1 клґр. чаю разом оплатно, або 2 кгр. чаю і 3 кгр. кави особно оплатно за післяплатою. 913

ОСТОРОГА!

Дійшло до моєї відомости, що увихають ся аґенти з машинами до шитя та ширять ріжні сплетні на мою фірму; одні кажуть, що моя фірма банкротує і випродує лиш решту машин, другі, що роблять для моєї філії в Кракові і в т. й спосіб вискують добру віру П. Т. Публики. **Заявляю рішучо, що одно й друге брехня, бо аґентів не держу, анї не маю філії в Кракові.** Держу машини лишень в найліпшій якости, продаю їх дешево і через те годі мені послугувати ся аґентами, що за своє посередництво дістають 20 до 30% провізиї. На складі маю все **200 машин до вибору.**

Перший і найбільший в краю склад машин до шитя і гафту Central-Bobbin. *Лише у Львові, готель Жоржа.*

Йосиф Іваницкий

механік і спеціяліст. 1050 2—52

Прошу домагати ся цінників.

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педаґоґічного хвоткиденним педаґоґічно-науковий виходить від 1 через як 1889 у Львові ул. Кохановского ч. 15. Прекумерата річна 8 зр. піврічна 1·60 зр. чвертьрічна 80 кр.

Подяка.

Подобало ся Всевишньому в Єго недостежимих вироках покликати до Себе нашу найдорожшу доню Славцю Ію в 12 весні єї житя. Аби віддати покійній остатну прислугу, а нас потїшити в нашім нечуванім горю, поспішили Всеч ОО. Добродії: о. Фіялковский з Давидова, о. Ожга з Старого Села, о. Декан Пелех з Толщева, о. Яримович з Шоломиї, о. Глиньский з Підмонастиря, о. Гуглевич з Жиравки, о. Заперковний з Водник, о. Яцкевич з Красова, о. Мійский з Волкова, за що отсим складаємо Їм наше щиро-сердечне Спасибіг. Осібно дякуємо Всч. о. Яцкевичу за золоте трогаюче слово при мощах покійної в Церкві, котре мов цілющій бальсам поділало на наші трудні, зболїні серця і о. Заперковному за сердечні слова потїхи над гробом. Сердечно дякуємо ВП. Паням, Пані Пелеховій Добродійці з Толщева і Панні Мані Пелехівній, що мимо хуртовини прибули посїтити покійну і мов матисестричка проживали над нею щирі слези жалю. Також дякуємо ВП. Пані Каршневич, управительці школи в Черепіни, що мов рідна мати занимала ся покійною нашою донечкою в єї тяжкій слабости і по смерти. Щаслива громада, де проживає людина з так благородним серцем як Ви Вис. Пов. Пані. Також дякуємо Впов. Пані Васловскій, управительці почти в Давидові, що поспішила посїтити нашу донечку в єї страшній слабости і нас потїшити. Дякуємо і Вам, Впов. Пане Самборский, Ревнтий з Красова, що з далека мимо великого зимна прибулисьте на похорони нашої любої доні і Вашим прекрасним сьпівом звеличилисьте обряд похоронний. Також дякуємо Ч. провізорам Церковним в Давидова, Черепіна, Ч. Брацтву Церковному в Черепіна і Чест. Парохіянам в Черепіна, котрі також відчули глубоко в своїх серцях наше монче горе, відпували покійну перед похоронами, сьпівали трогательні пісни підчас довгих зимових ночий, проливали слези тяжкого жалю, а потому in gremio поспішили віддати покійній послїдну прислугу. Всім Вам благородні, щирі душі, ще раз сердечно дякуємо і будемо молити Всевишнього Бога, аби Вас стеріг перед страшним нещастям, яке нас постигло з початком того страшного для нас 1906 року.

Отилія, Павло Кульчицкі родичі покійної. — *Ґеньо Тадьо* братчики.

Черепінь 6/1 1906. 68 1—1

ГРОМАДСЬКА ДУМКА

щоденна політична, економічна і літературна ґазета, почне виходити в Київі з 1-го січня (января) року 1906.

ГРОМАДСЬКА ДУМКА давати-ме щоденний огляд житя політичного, громадського, економічного і літературного на Україні, в Россиї й по чужих землях; звістки про всякі світові події, цікаві нашим людям; поезиї та оповідання, наукові фейлетони і т. и.

В ГРОМАДСЬКІЙ ДУМЦІ досї згодились писати: Антонович В. проф., Балабуха С., Бондаренко Ів., Боржковський В., Василенко М., Верзилов А., Винниченко В., Волох С., Вороний М., Ганейзер Е., Гатюк В., Грінченко Б., Грінченкова М. (Загірня), Григоренко Гр., проф. М. Грушевський, Грушевський Ол., Дмитрієв М., Дніпрова Чайка, Доманицький В., Дорошенко В., Дорошенко Д., Єфремов С., Жебуньов Л., Житецький П., Квасницький Є., Квітка К., Козаренко Гр., Козловський В., Комаров М., Комарова Г., Коношенко А., Корчак-Чепурковський А., пр. д. Коцюбинський М., Кошовий В., проф. А. Кримський, Левицький М., Леонтович В., Липа Ів., Липкевський С., Лисенко М., Лісовський Ол., Лозинський М., Лотоцький Ол., Маковей О., Маркович Д., Матушевський Ф., Мирний П., Мировець В., Науменко В., Падалка Л., проф. В. Перетц, Русова С., Русов О., Самійленко В. (Сивенький), Славинський М., Сластьон О., Смуток П., Степаненко В., Тимченко Є., Туган-Барановський М., Франко Ів., Чернявський М., Чикаленко Є., Шраї І., Ярошевський Б. та инші.

Ціна ґазети: **ГРОМАДСЬКА ДУМКА** на рік **4** карб., на пів року **2** карб., на 3 місяці **1** карб., на місяць **50** коп. з пересилкою. За кордон на рік 9 карб., на пів р. 4 крб. 50 коп.

ГРОМАДСЬКА ДУМКА виходити-ме що-дня, окрім понеділків, та після сьвят. Перші числа **Громадської Думки** вийдуть у грудні (декабрі). Передплатники **Громадської Думки** на р. 1906 одбірати-муть усї числа, що вийдуть до 1 січня, нічого не доплачуючи. Адреса редакциї **Громадської Думки** у Київі, Михайлівська ул. ч. 10.

Редактор-видавець В. ЛЕОНТОВИЧ.

НОВА ГРОМАДА

літературно-науковий місячник, почне виходити з січня року 1906.

НОВА ГРОМАДА містити-ме твори красного письменства (поезиї, оповідання, повісти, драматичні твори), наукові й публіцистичні статї, огляду політичного і громадського житя на Україні й поза її межами і т. и. **НОВА ГРОМАДА** має тих самих співробітників, що і **Громадська Думка**; виходити ме що-місяця книжками по 10 аркушів друку. Ціна з пересилкою на рік 6 карб.; за кордон 8 карб. 50 коп.; окрема книжка коштує 75 коп.

Адреса редакциї **НОВОЇ ГРОМАДИ** в Київі, Михайлівська ул. ч. 10. — *Редактор-видавець В. ЛЕОНТОВИЧ.*

Передплачувати **ГРОМАДСЬКУ ДУМКУ** і **НОВУ ГРОМАДУ** можна також і в книгарні „Киевской Старини“, у Київі, Безаківська ул. ч. 14. 1—3

Александер Царевич

артист-маляр

відзначений і припоручений Єго Ексц. митрополитом ґр. Шептицким, від кільканайцяти літ виконує всякі праці, входячі в обсяг церковної штуки і приймає різьбарско-позолотничі роботи. Все виконує артистично і дешево, за готівку і на сплату.

Мешкає постійно в Вишнівчику, почта в місци.

1069 7—15

Власного виробу

ЛЯМПИ на ВІЧНЕ СЬВІТЛО

з хіньского срібла і бронзу в огни золоченого по припису епископскої станиславівскої консисториї продає по найнизших цінах

звісна руска торговля, сполучена з бронзівничою рукодільнею

Петра Дуткевича

в Станиславові

улиця Бельведерска ч. 5.

Лямпи продає по цїні 32, 40 50, 62, 70, 80, 90, 100, 110, 120 корон за штуку.

Патентовані лямпки „Guillon“ сьвітять ся 14 день. 863 19—31

ОГОЛОШЕНЄ.

З „Труда“. Беручи під розвагу ту обставину, що анґлійский крій входить що раз більше в моду і яко гарний довго задержить ся, ми рішили відкрити спеціяльний курс для сего крою для пп. кравчинь і дамских кравців, заанґажувавши до веденя сего курсу спеціяліста до сего крою, котрий довгі літа працював в первородних заграничних фірмах. Наука відбуде ся в 12 лекциях, а розпічне ся 15 січня; вписи приймає ся вже тепер в канцеляриї дирекциї у Львові, Ринок ч. 39. Оплата 60 кор. за цїлий курс і 4 кор. вписового. 1111 3—3

Дирекция.

НЕВУВАЛЕ!

ПО РАЗ ПЕРШИЙ

появе ся накладом Сокільского Базару у Львові, Руска 1.

Листковий Календар

на р. 1906

і коштує 1 К, з пересилкою 1·10 К.

Сей календар є уложений листками, котрі відриваєть ся раз в тиждень в суботу. Зміст календаря. Дати після григориньского численя, рускі свята, а тиньскі і славеньскі. Крім того сходи і заходи сонця, зміна місяця а при кінци календаря кілька чистих карток, жидівский календар. Прилиш почтові, школа стенцілева, обмелю ань відсотків і сьвітові гроші. При кождім дни є місце на замітки. Листкі календаря надплені на картині з окрасою змісту зі сокольства і з гербом України. Вішати можна на стіну або ставати на бюрко. 1098 5—20

ПО РАЗ ПЕРШИЙ

Вступайте в члени

Руского Товариства педаґоґічного!

Подібні товариства в культурнійших краях числять десятки тисяч членів і удержують со ни шкіл. Наше товариство з великим трудом удержує лиш дві школи: женьску виділову ім. Шевченка і женьску семинарию учительску! Теж вступайте в члени товариства і приєднуйте для него всих членів зі всїх верств суспільности. Присилайте вкладки (річна 1 К, вписове 1 К).

Купуйте книжочки видані товариством!

Маємо новий маґазин книжок а друкарня ще не заплачена і через се не можемо друкувати нових книжок.

Книжочки наші є відповідні для менших і старших дітий, для молодіжи і для читалень. Поміж тими книжочками є богато ілюстрованих. Хто бере за готівку, дістане 15%—30% опусту зажежно від рода книжок і квоти, на яку замовлено.

Предплачуйте: „*УЧИТЕЛЯ*“, одинову руску часопись педаґоґічно-наукову, „*ДЗВІНОК*“, ілюстровану часопись для дітий. Передплата виносить за „Учителя“ і за „Дзвінок“ по 6 К річно, для членів по 4 К річно.

В послїдних часах видало товариство „В ДЖУНҐЛЯХ“ (Ціна 1 К, оправно 1 К 30 с.) „ПОДОРОЖ СЬВ. МИКОЛАЯ“ (20 с.). Обі книжочки надають ся дуже добре для молодіжи і для читалень. 1034 10—?

Висилковий маґазин ткацких виробів

Едмунда Товарницкого

в КОЛОМИЇ

висилає на бажанє даром і оплатно прібки полотна, шіртінґів, шевіотів, цайґів, столового біля, сукна, мужеску і женьску одіж і поручає вінчальні виправи.

Цїни фабричні.

Заступники і відпродавці глядані всюди.

Зголошеня лише письменно. 1016 15—16

Признаня для „Сокільского Базару“ у Львові.

З численних признань, які одержуємо зі всїх сторін краю за нашу торговельну діяльність, подаємо ось тих кілька до відомости Вп. Суспільности:

1) З портрету надісланого мені есьм цїлком вдоволений. Новесело 25/11 1905. *Гр. Мицко.*

2) Із зошитів есьмо вдоволені. Коломия 24 2 1905. *С. Недїльский.*

3) За хорошо виконаний кредковий портрет прошу приняти подяку. Львів 4/4 1905. *Замойский Втр.*

4) Зі зошитів есьмо вдоволені. Коломия 2/11 1905. *С. Недїльский.*

5) За зроблений мені портрет есьм Вам вдячна. *Вячесл. Будзиновска.*

6) З якости і цїн Ваших товарів есьм вповні вдоволений. Прусік 16 червня 1905. *Ольга Ларинович.*

7) За прислані шкільні прибори дякую і есьм з них вдоволена. Сторожі вел. 15/9 1905. *Іванна Ґаринович* учительна. 1042 7—10

Портрети кредкові виконує ся по цїні 12 К, погрудє звичайна величина. Портрети кольоровані від 40 К.

В „Сокільскім Базари“ є на складі крім краєвидів також портрети і образи наших поетів, письменників і історичні.

Всї товари набувайте лиш в „Сокільскім Базари“.

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Борисковий. Редаґує і одвічає за редакцию: Д-р Евген Левицкий. З друкарні Народової [Маєнних] Конференция ч. 6.

289. Львів пятниця 30 грудня 1905 (12 січня 1906).

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток получає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Вагорна ч. 24. Бюро газет А. Ольшанского ул. Вісінського 2; С. Соколовский, Площа Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chuzawski Wien VI. Getreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ і ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з пересл. додатком

в Австриї:		за границею:	
на цілий рік	32 к.	—	40 к.
на пів року	16 „	—	20 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция ул. ч. 24 ул. Вагорна. — Рукописи звертають ся лише на попередньо за зложенем. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсерату або за її місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошення числить ся по 20 с. за стрічку.

Польскі „меншости“.

II.

Подібно, як що-до вичислених вже нами повітів має ся також і з иньшими повітами східної Галичини.

В повіті яворівскім є лише одна мала Руда коханівска і краковецка (в суд. повіті Краковець), що має незначну перевагу Поляків (в Руді коханівскій 150 р. к. а 91 гр. кат. — в Руді краковецкій 125 рим. кат. а 64 гр. кат.). Друга громада: Великі Очі має властиво перевагу Жидів, бо є їх 958 на 605 р. кат. а 363 гр. кат.

В повіті Калускім нема ніяких сільских громад не то польских, але навіть мішаних.

В повіті каменецкім на 97,051 мешканців є девять громад з перевагою польскою, але всї вони мають взагалї лише м ле число мешканців. В Бушині є Адами з 881 р. к. (П. 969!), 75 гр. кат. (Р. 15) і 28 Жидами, Вербеки з 277 р. кат. а 38 гр. кат., та Будки з 520 р. кат., 17 гр. кат. і 6 Жидами. В самій Камінеччині є Яговя, мала оселя з 110 р. кат. а 10 гр. кат., Язениця польска з 556 р. кат. а 87 гр. кат., Криволянка з 85 р. кат. а 8 гр. кат., Обидів з 498 р. кат. а 42 гр. кат. і Підзамче з 177 р. кат. а 49 гр. кат. віроісповіданя. Всї ті дрібні „польскі“ оселї не входять навіть в рахунок, коли зважить ся, що ціле населене повіта виносило 97051 мешканців.

Повіти вологомийский, печеніжиньский і косівский суть чисті що-до рускости і не мають ніяких сільских громад, хочби з примішкою польщини.

Повіт львівский має релятивно еще найбільше громад з населенем польским а радше спольонїзованим, але і тут Поляки по селах суть в значній меншости. До польских сільских громад можна-б лише зачислити: Білогорще з 553 р. кат. а 59 гр. кат. записаними переважно за Поляків, Голоско нове з 352 р. кат. а 55 гр. кат. (Поляків 412), Клепарів з 1425 р. кат. але і 231 гр. кат., Костіїв з 489 р. кат. а 13 гр. кат., Козельники з 456 р. кат. а 21 гр. кат., Кривчиці з 658 р. кат. але і 172 гр. кат., Кульпарків з 1019 р. кат. але і 156 гр. кат., Пасіки з 225 р. кат. а 8 гр. кат.; Пруси р. к. 1209, гр. кат. 28, Рясна польска р. кат. 1151 гр. к. 28, Сокольники р. к. 2204, гр. кат. 32, Сигнівка р. кат. 545, гр. кат. 34, Зимнавода р. к. 549, гр. кат. 51, Зимновідка р. кат. 533, гр. кат. 6 і Зубржа р. к. 995, гр. кат. 42. В Щирецкім є лише дві громади: Наварня (р. к. 443, гр. к. 43) і Полана (р. к. 944, але гр. кат. 100). Третя, Семянівка має аж 1509 р. к. (в тім числї після офіциальної статистики має бути аж 1763 Поляків) але є там заразом аж 258 гр. кат., які без сумніву суть Русинами. В винницкім судовім повіті є Білка королївска (619 р. к., 77 гр. к.), шляхотска (1430 проти 64), Чишки (1667 проти 51) Давидів (1373 проти 130), Ганьчари (241 проти 42), Кротошин (793 проти 13) і Винники (472 проти 5), з безсумнївною перевагою польскою. Супроти того є сільских громад в львівскім повіті з перевагою польскою 24, але між тим є всїх громад в тім повіті 132, з людностию 108. 872, так що значна перевага Русинів в тім повіті не уягає також ні найменьшому сумнївови.

В повіті ліськім є лише одна громада з видимою перевагою Поляків (Пораж з 698 р. кат. на 6 гр. кат.) — громади Мичківці, Орелець і обі Тарнави мають менше більше по рівні Поляків і Русинів.

В повіті мостискім є всього 9 громад з перевагою римо-католиків зглядно Поляків (Иорданівка 110 проти 37, Крисовичі 620 проти 59, Ляцка воля 1445 проти 21, Пнікут 1019 проти 14, Русівечко 209 проти 14, Рідниці 209, Стрільчиска 1034 проти 12, Сулківщина 664 проти 32, Тростянець 1311 проти 33 — а в судовошишеньскім суд. повіті: Слабаш 138 проти 49, Соломянка 404 проти 14, Войковичі 377 проти 97 і Завадів (253 проти 59). Все те суть самі меньші громади (з виїмкою чотирох) і то на 71,988 населеня.

В надвірнянскім і підгаєцкім повіті нема взагалї громад, якіб мали хоч в части замітнїйшу перевагу польску. В Підгаєччині є лише одні Панівці з 332 р. к. на 17 гр. кат., при чім 4 Русинів записано за Поляків. Кілька инших громад мають мішане населене з високим процентом Русинів.

В перемискім повіті є лише Дрогобичка 1243 проти 15, Гутиско 695 проти 4, Ненадова 1943 проти 92, Сільниця 743 проти 54, Сивниця ad Дубецко 791 проти 30 — з перевагою польскою. Цїлий повіт обнимає 121.383 мешканців.

В перемишлянскім повіті є лише одно більше село Ганачів (1043 проти 33) з видимою перевагою польскою, а другий Свірж з 1321 проти 380! Малий Майдан ліповецкий має 352 р. к. на 62 гр. к. а Копань 214 на 59. Копань є однак громадою в цїлости рускою.

Повіти равский і рогатиньский не мають взагалї сільских громад з польским елементом. Одно маленьке сільце в Рогатинщині — Лопушна має всього 140 р. к. на 49 гр. к., хоч тих послїдних записано майже всїх за Поляків.

В Рудеччині суть лише Вучаки (761 проти 8), Мапна (368 проти 25), Тумигорови (2008 проти 82), Мільчиці (966 проти 32) з перевагою польскою. Повіт має 62,482 населеня.

В Самбірщині суть лише Дубляни з 1782 р. кат. проти 391 (отже радше село мішане), Висковичі (2012 проти 117), Чуква (1696 р. кат., але і 509 гр. кат.), Сусідовичі (1657 проти 56) і Стрілківці (1128 проти 42) з перевагою польскою, але з того лише дві послїдні можуть бути уважані за громади з переважно польским населенем. Цїлий повіт має 85.042 мешканців.

Повіт сяніцкий має около двайцять громад з перевагою латинників (всїх громад в повіті є 130), але тілько деякі з них суть більші і заслугують на назву польских. Ось они: Небещани з 1432 рк. проти 89. Бзянка з 671 р. к., Яслиска з 701 рк. проти 14, Климківка з 1069 рк. проти 15, три Посади (долїшна, горішна і яслиска — в тій послїдній однак є ма 660 рк. аж 235 гр. кат.) Важанівка, Довге, Яцьмір, Посади: яцьмірска і вільхівска, Страхотина і Заршин. Всї инші мають по 100—500 мешканців, не заслугують отже на відмарковане. Всеї людности має повіт 95.306.

В повіті сколацкім — на котрий Поляки так часто відкликують ся яко на повіт з поважними польскими меншостями — є на 64 громад 13 з перевагою латинників, але ні одна громада не може бути уважана за чисто або навіть вичначно польску. Сї громади суть: Вуцики з 428 рк., а 361 гр. кат., Елеонорівка з 261 рк. а 120 гр. кат., Красне з 937 рк., а 553 гр. кат., Мазурівка з 463 рк. а 173 гр. к., Підшіс з 469 рк. а 148 гр. к., Познанка з 683 гр. кат. а 161 гр. к., Перекалець з 187 р. к. а 163 гр. кат., Хмелиска з 790 рк. а 634 гр. к., Ганущинці з 1165 рк., а 205 гр. к., Качанівка з 2422 рк. а 957 гр. кат., Панасівка з 592 рк., а 188 гр. к., Полупанівка з 725 рк. а 220 гр. к., Росохаватець з 429 рк. а 355 гр. к. і Задишшівка з 871 рк. а 799 гр. к. Як бачимо отже з того, з всїх вичислених громад тілько 4—5 мають значну перевагу латинників — всї инші суть громади мішані і то з високим процентом Русинів. До переважно польских можна отже лише зачислити: Познанку, Ганущинці, Качанівку, Панасівку і Полупанівку. Всї сільскі громади вичислені нами репрезентують разом 10,449 латинників, в чім буде безперечно богато Русинів, хоч і записаних офіциальною статистикою до польскої народности. Цїлий повіт має між тим 76,065 населеня.

В повіті сокальскім нема взагалї сільских громад не то чисто польских, але хочби мішаних з видимою перевагою Поляків. Оден Кристинопіль має 429 латинників на 387 гр. кат., але заразом на 2722 Жидів, а Ворохта 239 лат. на 196 Русинів.

В повіті станиславівскім нема взагалї громад з видимою перевагою польскою. Само Хоростків має 404 рк. проти 100 гр. кат., Озерце 251 проти 26, Болчків має 866 рк., але притім 127 гр. кат., записаних однак переважно за Поляків.

Старосамбірщина і Стрийщина не мають сільских громад з польским населенем.

В тернопільскім повіті є 11 громад з перевагою латинників, але нема там ніодної громади, яку можна би назвати чисто польскою. Значну перевагу виказує лише 6 громад, а іменно: Чернелїв мазовецкий з 926 лат. проти 297 гр. кат., Драганівка з 1321 рк. проти 409, Лозова 666 проти 58, Плотич 785 проти 196, Почапинці 908 проти 73 і Зегребелна з 745 латинниками проти 152 гр. кат. і тілько Русинів. Цїлий повіт має 110,006 населеня, отже належить до одного з більших. До громад з латинниками можнаб в тім повіті причислити і еще дальших 11 громад з мішаним населенем,

---

1)

Пояснене

одного темного місця в Слові о полку Ігоревім.

Написав *Р. Заклинский.*

Ось забираю ся до роботи, щоби докинути одну цеголку до великої будови, якою є около сотки знаменитих праць, на поли інтерпретаций „Слова о полку Ігоревім“, а крім того около 50 перекладів Слова з поясненями.

Цїлию сеї моєї працї є пояснити се речене з Слова, що знаходить ся в 9. части, в снї Сьвятослава; оно звучить ось так:

Всю нощь съ вечера бесоуви врани възграяхоу оу Плѣсньска на болони, бѣша дебрь Кисаню, и не сошлю къ сивему морю.

Щоби я зміг добре пояснити се темне місце, вибрав ся я до Підгорець[1]), звидїти Плїсньско, і прибув там з сином Данком дня 30. вересня сего року. Наслїдком моєї подорожи єсть сеся праця.

Для ілюстрациї наводжу численні пояснення і переклади сего темного місця виготовані з поважних праць, які я зміг роздобути у Львові, шукаючи за ділами премногих авторів, що займали ся „Словом о полку Ігоревім“. На жаль нема всїх у Львові. Тепер уважає ся трактомове дїло Барсова (не докінчене) за найважнїйшу працю на тім поли. З наведених пояснень і переводів читателї будуть могли пізнати, чи добре пояснювали та перекладали се темне місце декотрі інтерпрети, що шукали Кисані аж в Арменії азийскій а инші над Чорним морем, инші попадали в сьмішні здогади... а тут правдиве пояснене таке натуральне і близьке.

Для лучшого пояснення того темного місця, подаю наперед опис околиці, де була побудована твердиня Плїсньско.

Від Львова аж до Кременця простягло ся посмисте узгіре, порізане глубокими та широкими дебрами. Перед кількадесять роками думали німецькі ґеоґрафи, що се окремі гори і називали їх kleine Karpaten. Узгіре се носить назву близше Львова-Гологори, а близше Підгорець-Воровяки. Оно не є ніяким пасмом гірским і находить ся при берегу височини подільської. Оно не богато взнесене понад уровень Поділя, котре простирає ся по его стороні полудневій. Зате від сторони північної, против долини бужанської, є оно подекуди взнесене на 360—417 метрів[2]) і представляє ся величаво, віби гори. Як сказано, те узгіре порізане глубокими дебрами, яругами, но скоро вступимо в такі дебри, видає ся нам, що находимо ся в гірскій стороні[3]). Врешті треба завважати, що те узгіре не належить до Поділя, бо як на Поділю нема пісків, так противно се узгіре збудоване з білого або жовтого піску, в котрім находять ся великі брили каменні, капнякові, а з его вбочий в дебрах сипле ся морский пісок. Земля на нїм досить лягова і тому придатна до культивованя волоского оріха.

Те узгіре остає під впливом вожиньского підсоня, а в своїх дебрах має лагіднїйший климат. В сих то сторонах від непамятних часів пишали ся прехор ші сади, де розкішно розростав ся волоский оріх попри всї инші садові дерева. Понадто ще по широких та розлогих вбочах — стінках росли скрізь сади винаградові. Коротко сказавши, цїла ся околиця визначала ся культивованем оріха і винограду.

В сих сторонах дуже рано полстав цїлий ряд сильно укріплених замків. До них належала велична твердиня Плїсньско, побудована серед розкішних садів, що находили ся близше замку, а подальше росли букові та грабові ліси. Та кріпость стояла при битій дорозї, що вела з Волиня в Галичину. Самий кут полудневo-сходовий, згаданої високоровенї, вибрали собі колишні володїтелї сих сторін за місце під будову кріпости. Відси поза валами в сторону західно-північну простирало ся широке болоне; по стороні західній в віддаленю около 400 м. був монастир Василияньский, з церквою мурованою, побудованій над дебрею кисанською[4]). Хто поглянув в сторону полудневу з вікон монастирських, то все дивив ся на дебру, що звала ся Кисаня.

В затишній околици, в прекрасній стороні находив ся замок плїсньский на краю високої ровени, що обіймала пару кільометрів квадратових. Ся ровень окружена рядом великих провалів та дебрів: Від сходу сонця розложила ся глубока та широка долина, котрою вела згадана дорога з Волиня. Нею мусїв переходити (попід Плїсньско) і вертати сюди сумної памяти Боян, князь половецький тоді, коли ішов против Угрів[5]) під Перемишль. (Се той страшний Буян Шолудивий що кровавими сидами записаний в памяти народній). — В тій долинї находить ся тепер бровар і млин над бистрим потоком, і она має назву Плїсньско.

По стороні полудневій від давного замку находять ся дебри, з напрямом західним, довгі та широкі, що аж до монастиря також носять назву Плїсньско, а дальше на за під сонця від него одна довга дебра має тепер імя Кисаня[6])[7]) або Кисиця.

(*Дальше буде.*)

---

[1]) Підгірці село віддалене около 20 клм. від Золочева. Їдучи зі Львова до Підгорець можна їхати до Золочева, але близша дорога до стациї Ожидів. Звідтам фіякром (яких є досить на стациї) до Олеська (4 км), а звідти 7 км до Підгорець. В Підгірцях є уряд почтовий, що має назву „Підгірці коло Золочева“.

[2]) Tatomir. Geogr. Gal. 2 у Льв. 1876. стор. 11.

[3]) Просьвіта. Ґеоґрафія Руси ч. І. Льв. 1887. стор. 37—39.

[4]) Теперішний монастир враз з церквою находить ся низше від давного, під берегом.

[5]) Д-р Коцовський. Іст. літ. замітки до Слова о полку Ігоревім. В справоздаю дир. Акад. ґімн. у Львові 1893 стор. 31.

[6]) Можна сумнївувати, що слово „Кисаня“ мало форму „Кисань“, коли в тих часах жив автор Слова о полку.

[7]) Збіч одної части дебрів кисанських, (звернена до півночи) називає ся Турви (при вимові того слова чути коротке, випущене о, отже Турови). На тій вбочи є мочар, званий на місци мучавина, а серед него безодня. Той мочар є тепер невеличкий і покритий грубою верствою торфу з верха, так що на нїм люди косять осоку, лиш не ідуть на середину, де безодня, бо там мож би утопити ся.

Фабрика відживчої Мучки
Станислава Гурґуля
ц. і к. доставника двора в Ярославі.

Витяг з аналїзи: Мучка підлягає легко і майже цїлковито стравленю, як се виказала проба штучного травленя, при котрій 90·36% підлягло стравленю. Та мучка відзначає ся також тим, що містить в собі велику скількість тїл підлягаючих стравленю в жолудку дїтий навіть в тім віцї, коли змога травленя скробіоватих тїл у них ще дуже мала. Скількість скробіоватих тїл в мучцї виносить лиш 34·585%, коло 56·61% тїл, не числячи води і мінеральних солий, припадаючих на білковаті тїла, товщі і цукри, підлягнуть вхолоненю навіть у немовлят в першім періодї їх житя. З того огляду перевисшає мучка для дїтий СТ. ГУРҐУЛЯ подібний заграничний перетвір, а то мучку Куфека. — Краків, 28 мая 1905 р. *Д-р Іґнат Лемберґер.*

989 715—

громади сї мають однак рішучу перевагу грекo-католиків і Русинів.

Повіт товмацкий має лише одну громаду: Тарнавицю пільну з 1591 латинниками проти 18 гр. кат. а 14 Русинів, решта сільских громад є чисто руских.

В теребовельскім повітї є лише 7 громад з перевагою латинників (Маниниса, Слобідка, Боричівка, Лошнів, Плебанівка, Підгайчики і Тютків), але лише одна з них Баричівка має рішучу перевагу Поляків (758 лат. на 12 гр. кат., всї записані офіцияльною статистикою до польскої народности). З решти: Слобідка має 802 рк. на 235, Лошнів 2112 проти 656, Плебанівка 1135 проти 360, Підгайчики 940 проти 261 а Тютків 01 проти 337. О причисленю тих місцевостий до польских громад нема отже і бесїди.

Турчаньский повіт є вільний від Поляків по селах, а в Заліщиччинї тілько оден маленький Червоногород має 266 рк. а 328 Поляків на 92 гр. к. а 49 Русинів. (12 Жидів приписано до Польщі).

В повітї збараскім — на котрий подібно як на Скалат любять покликувати ся польскі шовіністи — є всього на всього на 60 громад повіту 10 громад з перевагою латинників, але лише чотири з них: Грицівці, Кретівці, мале сільце Нетреба та Заруде з Максимівкою мають видиму перевагу польску. Грицівці мають 614 рк. проти 15 гр. к. і Русинів, Кретівці 845 проти 6, Нетреба 213 проти 18 а Заруде 735 проти 19. Решта громад в числї 6 суть або малі або мають загалом високий процент греко-католиків а в тім числї Русинів. Яцівці мають 434 проти 358, Капустинці 191 проти 137, Курники 329 проти 215, Стрийівка 1072 проти 782 і Валахівка 247 проти 183. — Цїлий повіт числить 66.722 населеня.

Повіт зборочівский має лише 4 громади з видимою перевагою латинників, хоч належить до одного з найбільших (148=808 населеня — разом зі Зборівщиною). Хмелева має 366 рк. проти 109, Гута верхобужска 203 проти 3, Кондратів 282 проти 40, Руда 193 проти 71 а Віцинь 953 проти 184. З прочих мішаних мають лише Опаки 462 проти 287 а Новосїлка 873 проти 229, належать отже супроти високого проценту Русинів до громад par excellence мішаних, а не до польских.

В повітї жовківскім на 74 громад є лише три з видимою перевагою Поляків: Премільки з 243 рк. проти 11, Рожанки з 297 рк. проти 41 і Станиславка з 420 рк. проти 3 гр. к. Дві инші Передримихи (160 проти 131) і Дальнич (402 проти 367) мають помимо числа латинників перевагу Русинів (150 і 460).

Послїдний повіт, жидачівский не має взагалї сільских громад з польском населенем і тому належить до повітів чисто руских*).

Подані нами дати з усїх повітів рускої части краю вказують найлїпше, що чисто польских громад в східній Галичинї майже нема та що говорене про якесь охоронюване польских меншостий через вириване поодиноких громад і лучене їх в окремі польскі округи виборчі належить до пустих фантазий. Та мало того — наведені дати доказують також, що таке домагане з боку Поляків є зовсїм не узасаднене, бо коли взяти сю „Польщу“ на скальпель критики, а особливо, коли приглянути ся їй через строгу призму статистичних дат, то ся польска меншість по громадах східної Галичини стопить ся раптом до дуже малих границь. Що Поляки записують собі до статистики богато Поляків по селах рускої части краю, се не дивниця, бо їм йде о те, аби східну Галичину позбавити характеру руского а зробити з неї територию, коли не польску, то що найменше територию по національности польско-руску, отже мішану. Коли одначе пошукаємо в виказах статистичних за громадами, що мають репрезентувати польский елемент на Руси, то передовсїм переконаємо ся, що чисто польских громад по селах східної Галичини майже нема і можна їх почислити на пальцях одної руки — а решта се громади мішані і то лише по кілька на оден повіт. Розуміє ся, що є і громади, де є по трохи латинників а переважаюча решта Русинів, але о таких громадах треба з гори сказати, що вони суть чисто рускі, бо ті латинники суть або таки з уродженя Русинами а тілько перетягненими на латиньский обряд, або вправдї польонїстами, але такими, котрі вже давно зрущились і котрих годї тепер причислювати до Поляків.

В кождім случаю показуєсь, що о твореню з переважно або чисто польских громад окремих округів польских нема навіть бесїди, раз тому, що така комбінация нарушувала-б меншости рускі по мішаних громадах, а відтак тому, що таких громад є лише незначне число, яке не дало-б ся навіть при найлїпшій воли склеїти в якийсь виборчий округ.

Польскі шовіністи, що хочуть конче говорити про репрезентацию для меншостий польских втягають тут еще звичайно і місточка, думаючи, що хоч в той спосіб дасть ся викроїти якийсь мандат — як річ однак стоїть з тими поменшими місточками поважемо вже, рівнож на основі дат статистичних, в слїдуючій статї.

*) Всї повисші дати брали ми з Special Orts-Repertorium von Galizien, виданого цк. центральною комісиєю статистичною у Відни в р. 1890. Такеж репертоpіюм з 1900 р. еще не появило ся.

— Фонд Боевий за загальне виборче право жде на добровільні жертви руского патріотичного загалу!

Польска демократия

в справі виборчої реформи.

Социяльно-демократичний „Naprzód“ помістив дуже влучну статю на адресу польских верховодів з нагоди поголосок про виїмкові заряджени проти вічевого руху в східній Галичинї. Статя „Naprzod у“ звучить:

Не знати як і відки, нїбито за вістею з „Now. Reform-и“, нікому впрочім не знаною, виринула у віденьских дневниках носьміла зразу сплетня, мов то в кількох повітах східної Галичини має бути заведений виїмковий стан, може ще з нагляними судами, з катом і шибеницею, як уже бувало за управи блазна ґр. Льва Пінїньского.

Річ певна, що сю сплетню мусїли пустити зібрані тепер у Відни рабінники виборчих прав, ті Дідушицкі, Абрагамовичі, Бобжиньскі, Ґломбіньскі, Козловскі, Колїшери, котрі воліли би бачити край під военним станом, ніж щоби він мав користати із свобід, добрих на їх гадку для инших народів, але не для Поляків або Русинів!

Лукавство, розпуна, а на щастє і безсильна глупота загнала ся аж так далеко, що грозять хлопам шибеницею за їх борбу против інтриґи, бажаючої задержаня лайдацких посередних виборів в Галичинї. Справдї сором краєви, що такі люди так довго ним управляли. Се-ж не громадяни, не консервативні політики, а превілейована гайка, котра криє ся за плечі войска і жандармів перед усяким, навіть найзаконнїйшим рухом населеня!

Анї оден з матадорів не мав відваги станути на найскромнїйшім народнім вічу в сїй найважнїйшій справі. Тепер уладжують вони комедию з засїданем соймового коло, котре за кілька днів має радити о тім, чи виборча реформа потрібна чи нї. Абрагамович з парляменту буде питати ся Абрагамовича з сойму, чи має пристати на виборчу реформу. Вже дальше мабуть не може посунути ся глупота, коли зважити, що жаден з тих ворогів народу не сьміє спитати народ о гадку, бо боїть ся его, бо хоче спровадити на него виїмковий стан, наглі суди, шибеницю і ката.

Всї опозицийні посли стають нинї сьміло на величезних приподних зборах, як пп. Ротер, Стапіньский і ин.

Вони всюди дістають висказ довіря за те, що обіцюють чесно бороти ся за виборчу реформу, але збори всїх суспільних верств домагають ся на першім місци рівного безпосередного, тайного і загального права голосованя. Сотки сільских громад, сотки хлопских віч польских і русских ухвалюють те саме; в руках правительства находять ся достаточні вісти о тім всїм, як і о тім, що нїколи ще не було в Галичинї так загального руху, як теперішний!

І се-ж то й є солию в оці Абрагамовичам, Козловским і Колїшерам. Тої лєґальности боять ся вони, і відси то походять ті підюджуваня у віденьских дневниках, щоби на край навести виїмковий стан. Але така недачість, не відповідаюча дійстному станови річий, така політика розпуки занадто грішні повела би за собою наслїдки, щоби котрий небудь міністер міг зважити ся на неї. Апетити остануть лише апетитами!

Посол Ґрек є першим членом кола польского, котрий заявив ся за загальним і безпосередним правом голосованя. Своє становище в справі виборчої реформи зазначив він на своїм справоздавю посольскім в Ярославі. В своїй промові заявив він, що справа виборчої реформи є істотною справою для політичного житя в Австриї, і що вже не дасть ся усунути. Реформа покличе до житя нові верстви суспільні на підставі суспільної справедливости і Австриї дасть правдиву підвалину державну. Бесїдник не боїть ся майоризациї Поляків в східній Галичинї, але противно, гадає, що в справі національних ріжниць скорше прийде між обома народами до порозуміня, коли не невідвічальні заступники народів, але руска і польска демократия возьмуть в свої руки долю обох народів.

Бесїдник заявив ся за безпосередними виборами. Коли би шляхтї повело ся задержати шкандальну систему посередних виборів, то се відбило би ся на публичнім спокою, бо борба пішла так далеко, що вже єї нїчо не вдержить.

Шляхта мусить зрезиґнувати з своїх привілеїв. Обовязком інтелїґенциї є іти в народ тим більше, що лавіни вже нїхто не вдержить, а „огнем і мечем“ не можна знищити справедливих домагань народних. Бесїдник доси боров ся в колї польскім дуже остро за правительственним проектом і дальше буде се робити.

Віче виборців ухвалило вотум довіря для Ґрека і резолюцию з жаданем безпосередного, рівного, тайного права виборчого.

— Жертви на Боевий фонд просить ся слати зараз на адресу: Краєвий Союз Кредитовий. Львів, Ринок ч. 10 — на книжочку ч. 3000.

Народні віча і манїфестациї.

В бережаньскім повітї зходом „Селяньскої Ради“ зголошено до староства віче в Литятинї на д. 8. а в Ценеві і Вибудові на д. 9 січня. Але п. староста без достаточної причини заборонив ті віча, та викликав тим розʼярене між народом. В разї дальших заборон розпічне ся ряд довірочних зборів. Початок зроблено вже в Ценеві, де д-р Вачиньский пояснював справу виборчої реформи зібраним трем соткам народу.

В бобрецкім повітї. На вічу в **Підʼяркові** д. 24 грудня 1905 крім місцевих селян явили ся селяни з Підсоснова, Миколаєва, Ганачева, міщани з Бібрки, „Соколи“ з Коцурова, Звенигорода, Гаїв, Романова і Городисливич та богато околичних Жидів. Крім справи реформи виборчої обговорювано також справу нашого шкільництва, при чім домагано ся руских шкіл від найнизших до найвисших. Послови Мицельскому висказано недовіре і візвано его до зложеня мандату. По вічу відбули ся сокільскі вправи. — Величаво відбуло ся д. 31 грудня віче в **Романові**. Зібрало ся около 2000 народу при асистї пятьох жандармів і двох комісарів. Справу виборчої реформи і нашого упосїдженя в шкільництві пояснював місцевий начальник громадский п. Прибила. В дискусиї промовляли селяни місцеві і з сусїдних сіл, а також оден міщанин з Бібрки і оден Жид з Гаїв. — У **Водниках** староство бобрецке заборонило віче, длятого відбули ся збори за запросинами. Зібрало ся 653 селян, з одинацятьох околичних сіл, між иншими також „Соколи“ з Коцурова і Звенигорода. На боевий фонд зібрано 11·33 кор. — Дня 31 грудня відбули ся в **Стрілисках нових** довірочні збори, бо на віче не позволило староство нібито з причини епідемії черевного тифу, хотяй торги і ярмарки відбувають ся правильно без перешкоди. На збори зійшло ся около 500 людий з околичних сіл, а друге тілько розійшло ся з причини браку місця. Реферував справу виборчої реформи п. Сем. Вітик. По зборах відбув ся величавий похід улицями місточка при асистенциї 12 жандармів. Нарід розійшов ся опісля спокійно, ночею не вступаючи до шинків.

В борщевскім повітї відбули ся в **Бабинцях** в трех ріжних частях села довірочні збори в днях 31 грудня м. р. і 1 та 2 січня с. р. Справу реформи виборчої пояснював місцевий парох о. М. Проскурницкий. — Дня 7 січня зійшло ся в **Шишківцях** на запросини пароха о. Евг. Дудкевича понад 200 селян з Шишковець і Худовець. Про виборчу реформу говорив о. Волод. Яворский з Колодрібки.

В брідскім повітї відбули ся д. 30 грудня довірочні збори в **Суховоли** і в **Підкамени**. В Підкамени домагано ся доконче скликаня віча. — Дня 31 грудня на віче до **Лабича** вислав староста Русоцкий 26 жандармів, комісаря і громадского писаря з Туря Зайончковского. Про виборчу реформу говорив п. Мих. Петрицкий. В дискусиї висказано обурене, що навіть в сали зборів явило ся 14 уоружених жандармів. — Дня 4 с. м. відбули ся довірочні збори в **Нижваші** при участи 102 селян. Про виборчу реформу говорив п. Ом. Назаревич. В дискусиї домагали ся селяни як найчастїйшого скликуваня подібних зборів.

В **городеньскім** повітї відбуло ся д. 25 грудня віче в **Тергевици пільній** при участи 740 людий місцевих і з сусїдних сіл: Глушкова, Чернятина, Вербовець, Топорівець, з Підвисокої, Задубровець, Ганьковець і з Сороків. Справу виборчої реформи пояснював о. А. Олесницкий. По вічу уладжено похід через село, а вечером виставлено заходом членів місцевої читальнї „Просьвіти“ „Арендаря“; вистава дала чистого доходу 21 кор., хоч за вступ плачено лише 10 сотиків від особи.

В **долиньскім** повітї зібрало ся д. 2 с. м. над 250 людий на віче в **Струтиню вижнім**. Справу виборчої реформи пояснював п. М. Щуровский. По вічу відбув ся похід через село. — Дня 3 с. м. відбуло ся віче в **Белеєві** під проводом місцевого начальника громади п. Андр. Царика. Реформу виборчу пояснив посол о. Богачевский.

В **дрогобицкім** повітї відбуло ся д. 31 грудня віче в **Трускавци** при участи над 250 людий під проводом місцевого пароха о. Скородиньского. Референтами були пп. М. Кондрат і В. Ґрех. — Маємо також вісти про довірочні збори селян, що відбули ся в нат. сьвята в **Східници** і в **Кропивнику новім**. На тих зборах зібрано також дещо на боевий фонд (в Східници 16·20 кор.).

В **збаражскім** повітї зібрало ся д. 31 грудня на вічу в **Стрийвці** около 800 людий з Стрийівки, Максимівки, Валахівки і Кришовець. Реферували п. Струж (по польски) і п. А. Шміґельский (по руски). — Дня 9 січня відбуло ся віче в **Лубянках нижних** при участи понад 500 людий, між котрими було богато також з сусїдних сіл. Про виборчу реформу говорили пп. А. Шміґельский і Мир. Вітошиньский. Так їм як і иншим бесїдникам часто перебивав комісар, а навіть грозив розвязанем віча без достаточної причини; але напертий головою зборів п. Шміґельским, виправдував ся ломаною руснявою, що він нїчого не має против змісту промов, а лише ходить єму о те, щоби „wyrażenia nie były fałszywie zrozumiane“. По вічу відбув ся без перешкоди величавий похід по селї. Замітна річ, що було се перше віче в Збаращинї, на котрім явив ся комісар. Видно, що денунциациї Народової і Слова польского не пішли в ніс.

В **калускім** повітї відбуло ся віче д. 21 грудня в **Войнилові**. Справу виборчої реформи пояснив зібраним кандидат адвокатский п. Твердохліб. — На вічу в **Тужилові** д. 22 грудня зібрало ся 200 людий з Туж лова, Голиня і Пійла. Реферували пп. Твердохліб і Барвін з Калуша. — Віче в **Голиню** відбуло ся при участи 300 людий. Реферували пп. Твердохліб і Левиньский з Калуша. По вічу уладжено похід через село. В поході несено таблиці з написами: „Ще не вмерла Україна!“, „Проч з парляментом привілеїв!“, „Най жиє рівне, тайне, безпосередне і загальне голосоване!“ В поході взяв участь хор калуских міщан. Перед читальнею „Просьвіти“ вічевики спокійно розійшли ся.

В **камінецкім** повітї зібрало ся д. 31 грудня понад 1000 людий на віче в **Добротв**рі. Велике одушевлене викликав між народом відчитаний маніфест до руского народу. Виборчу реформу пояснив д-р Дм. Левицкий. По нїм реферував п. Мульвевич про господарку сойму, пояснив ті всї страшні закони, якими в остатних часах хочуть пани скувати руского хлопа, виказав ту вилику ріжницю, як галицкий сойм дбає про Русинів, а як про Поляків, і вказав, що одиноким средством до вибореня лучшої долї се реформа виборча. Оба реферати вислухав народ з великим заінтересованем і одушевленем. „Проч з гнобителями, най жиє рівне і загальне право виборче, волємо згинути, чим маємо терпіти таку нужду і неправду“ — се були окрики, якими зібраний народ раз-враз перебивав бесїдників.

— Русини і Русинки! Памятайте на фонд боевий за загальне виборче право!

З Росиї.

Царский указ з 6 с. м. заряджує прискорене скликаня державної думи, на що разом з ріжними зарядженями, на котрих опирає ся виборча система, потрібні дуже широкі приготовленя. Головна часть сего материялу відносить ся до уложеня виборчих лист, котрих виготовлене передано комітетам земств і міст. Оголошене виборчих лист буде можливе доперва пізнїйше, бо новий закон виборчий збільшає число виборців 10 до 15 разів. Уложене виборчих лист вимагає еще богато часу, що найменше 2 місяцї, числячи від оголошеня закона. По уложеню виборчих лист вони мають бути оголошені і справлені, на що указ предвиджує час трех тижнів. В цїли прискореня скликаня думи, верифікацию мандатів указ віддає не сенатови, але самій думі. Дума буде леґально уконституована, як сенат оголосить половину членів думи.

Урядовий комунїкат каже, що правительство зробило все можливе, щоби прискорити скликане думи. Однак мимо сего полагоджене конечних вступних справ вимагає богато часу, а в котрім случаю найменше 50 днів. Посли можуть доперва при кінци цьвітня зібрати ся в Петербурзї, як нормального житя не заволотять повстаня і инші заворушеня.

Телеґрами.

Петербург. Від 21 січня будуть дозволені передвиборчі збори. Дневники доносять, що амнестия для політичних злочинців буде знесена. Поліцийний департамент видав рескрипт, в котрім каже, що вертаючі з заграниці еміґранти не будуть помилувані, лише арештовані. Рескрипт мотивує се тим, що в послїдних 2 місяцях по оголошеню закона о амнестиї, сотки нових злочинців політичних утїкли за границю і під маскою політичних еміґрантів вертають без пашпорту до Росиї.

Рига. Тут арештовано богато революцийних провідників. Онегди в ночи на баталїон піхоти стріляно з трех домів. Військо окружило сї доми і арештувало 18 революционерів. Вислано там кірамурів ґвардиї і артилерию. В місцевости Жериця військо арештувало 15 потиских провідників, а одного застрілило. Головний провідник Лотишів, Ґранїд утїк. Повстанцї розширюють гроші з портретами своїх провідників. Президента естоньскої републики, кравця Шульца вислано і розстріляно. В порті повстанцї напали на пароход, що прийшов з Льондона, забрали оружє і утїкли.

Берлїн. Місточко Ауц в Курляндиї бомбардувала артилерия, по усуненю жінок і дїтий. Кільканацять мущин убитих і ранених. Трету часть місточка Лївенгоф, де хлопи збуйствували ся, артилерия цїлком знищила. Зловлених аґітаторів по коротнім переслуханю сейчас розстрілювано.

Одеса. Слїдча комісия під проводом ґенерала Колосова закінчила слїдство в справі революциї в Севастополи. Обжалованих було 250 матросів; 6 цивільних осіб і офіцери Шмідт і Воронцин. Процес відбуде ся в Керчу, бо боять ся, щоби в Севастополи знов не вибухли заворушеня.

Петербург. В Новоросийску вертає успо-

коєне, почтовий страйк вінчить ся. Хоч місто було в руках революционерів, не прийшло там до більших заворушень і борб про які доносили дневники.

Льондон. Пробуваючий в Льондоні князь Петро Крапоткін, від коли в 1876 р. утік з казаматів Петропавловскої кріпости, одержав дозвіл повороту до Росиї під услівєм, що більше не буде займати ся політикою.

Петербург. Положенє в Сибірі має бути грізне. З причини бунту війска здовж цілої зелізничої лінії, не можна переїхати через Урал. Збунтоване війско знищило зелізницю що їде по леді через Байкальске озеро, так що решта війска є пішком відтята, бо зелізниця окружаюча Байкал еще не викінчена. Округ Златоуст в руках повстанців.

Петербург. „Нов. Время" оголошує заяву Віттого, що маніфест з 30 жовтня в нічім не обмежає самодержавних прав царя. Вітте переконаний, що вертаюча з Манджуриї армія причинить ся до успокоєня краю. На его думку лише 30 процент війска на плечах армії є здеморалізований, 70 процент, значить переважна часть армії є карна і можна на ній оперти ся.

Берлін. З Петербурга доносять, що державна рада розпочала праці над буджетом на рік 1906; буджет виказує дефіцит 500 міліонів рублів.

Льондон. З Царгороду доносять, що повстанє в північнім Кавказі щораз страшнїйше. Вимордовано богато Росиян і німецких кольоністів. Магомеданьскі духовні взивають до сьватої війни і увільненя Кавказу з під росийского гнету. Всї дороги суть в руках повстанців.

Варшава. В Острівци радомскої ґубернії, де революционери убили 3 поліцаїв, чотири пяні салдати вдали до фабрики зелізн. і застрілили 8 осіб.

Букарешт. З Бесарабії знов надходять вісти, що в більших місцевостях в околици Кишинева побито жидів.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Державна рада.

Прага. Д-р Пацак заявив по візиті у Ґавча, що державна рада не збере ся перед 25 с. м. і проєкт виборчої реформи не буде предложений палаті сейчас по єї скликаню, але доперва коло 15 лютого, бо проєкт еще не готовий.

Відень. Zeit доносить, що супротив трудностий, з якими в державній раді стрітить ся проєкт виборчої реформи, правительство або зачне наново переговори з сторонництвами, або розвяже парлямент і переведе нові вибори під гаслом виборчої реформи. Задачию нововибраної палати послів було би ухваленє загального голосованя, почім палата знов була би розвязана і вибори переведені вже на підставі нового закона виборчого.

Угорска кріза.

Відень. Февраний був вчера знов у цісаря на авдиенциї і здавав справу о політичнім положеню на Угорщині і дотичних зарядженях. Февраний лишив ся у Відни і завтра знов буде у цісаря на авдиенциї.

Будапешт. Для тих міст, в котрих заходять трудности що до стаганя податків, будуть іменовані правительственні комісарі.

Македонія.

Софія. Приїхали тут чотири делеґати сербских революционерів і відбули конференцию з провідниками болгарских революционерів в справі поступованя в Македонії. Сї переговори доси не видали ніякого результату.

Париж. Правительство видало „жовту книгу" в справі Македонії, котра записує події до 25 падолиста 1905. З предложених документів виходить, що Франция енерґічно підпирала реформи умовлені між Австриєю а Росиєю. Книга вичисляє дальше крови пороблені в цїли побореня опору Туреччини против переведеня фінансових реформ і остаточне зломанє опору султана, в наслідок одноцушної преси держав, доконаної демонстрациєю фльоти.

Мароканьска конференция.

Париж. Делеґат Італії на мароканьскій конференциї в Альґесірасі зголосив компромісове внесенє, на котре згодить ся так італійске правительство, як і францускe.

Японьско-хіньский договор.

Токіо. Вчера оголошено японьско хіньский договор. Окрім сего договора є еще тайна умова, після котрої Хіни не можуть дати ж дній иншій державі концесиї на зелізницю з Аіриву до Шантуну і з Сінмінтуну до Мукдену. Хіни рішили ся як найскорше увільнити ся від всякого чужого впливу.

Сербско-болгарска унія.

Софія. Урядовий дневник заявляє, що цлова унія з Сербією має виключно на цїли зближенє обох народів. Болгария не хоче шкодити інтересам Австро-Угорщини; приязнь Австро-Угорщини для молодого княжества є дуже цінна. Дневник надїє ся, що сербска скупштина прийме цлову унію.

Француский сенат.

Петербург. При голосованю на президента в сенаті, на 249 голосуючих Фалієр одержав 173 голосів.

НОВИНКИ.

— **З Новим роком** висилають наші люди тисячі карток з новорічними желанями. Просимо отже памятати, щоби кождий переписний листок мав народну марку, бо се не тільки причинить доходу народному фондови але заразом буде доказом народної карности, сьвідомости і жертвелюбности. Народні марки можна дістати у всїх руских торговлях, а у Львові в Сокільскім Базари. Замовленя з провінциї полагоджує Народна Канцелярия. Не забувайте на Народний фонд! — *Народна Канцелярия.*

— **Поляки против унії.** Навязуючи до статї „Нового Времени" в справі заходів росийского правительства около привернення унії в Холмщині і на Підляшю, Słowo olskie звертає увагу росийских урядових кругів, що коли в тій справі є інтриґа, то ведуть її не Поляки, але „найзавзятої вроґове польскости" галицкі Русини з українського табору, з котрими симпатизує митрополит Шептицкий. Зараз по виданю толерандийного указу — пише Słowo polskie — за почином митрополита Шептицкого роблено заходи в Римі о привернене унії в росийскій державі. І саме польскі впливи ударемнили ті заходи. Тепер, як доносить „Н. Время", заходять ся в Петербурзі о привернене унії, навіть певно против волі курії. Росийскі патріоти і православні ревнителі з зачудованем певно дізнають ся, що польскі „народові" сторонництва рішучо противні привертаню унії. „Історія навчила нас і щоденний досьвід в Галичині переконує, що унія була комбінацією схибленою, шкідливою польским інтересам. Впрочім населенє давнїйше унїятске в Холмщині і на Підляшю — внечнює вшехпольский орґан — не хоче вертати до грецкого обряду, але переходить з православія на обряд латиньский. Не потребуємо зовсїм унії, щоби стали ся фактом слова холмского православного епископа Евлогія: „Здаєсь, що не богато мине часу а Холмска Русь перейде до Польщі"". Дальше заявляє Słowo polskie, що росийско-православні патріоти мусять погодити ся з конечним фактом польонізациї східних повітів любиньскої і седлецкої ґубернії. Около 100.000 людей перейшло там на латиньство, так що православні творять лише незначний відсоток. Населенє давнїйше унїятске стало тепер латиньским і відновленє унії того факту не змінить, латинники вже не вернуть до унії. Вкінци вказує Słowo polskie на небезпечність привернення унії навіть для росийскої держави, бо унія стала би одним з чинників „separatyzmu rusińskiego", котрий „для Росиян є грізнїйший як для Поляків". То росийскі політики певно добре розуміють і тому противлять ся привернению унії. Але нехай то виразно скажуть — кінчать вшехпольский компаніон „Нового Времени" — і нехай не нарікають на польску інтриґу, бо Поляки також, хоч з инших причин, противні привертаню унії в росийскій державі. — Ті инші причини висказано Słowo polskie в горі ясно і як факти вказують, принципом вшехполяків пермують ся супротив руского, чи там українського елементу також польскі сторонництва в росийскій державі. Не знають сего а властиво не хотять доси знати українські діячі за кордоном, котрі ще в нинїшну пору не бачать, що переважна часть Поляків станула вже під вшехпольским стягом.

— **Повітова рада в Сяноці** на засїданю 29 грудня м. р. на внесенє д-ра Іскрицкого ухвалила резолюцию за загальним, рівним, безпосереднім і тайним правом голосованя до сойму і парляменту і поручила повітовому видїлови повідомити про се краєвого маршалка Баденія і президента міністрів бар. Ґавча.

— **Słowo polskie в розпуці** супроти вічевого руху між руским населенєм. Орґан вшехпольскої мафії удавав спершу Galgenhumor, пробуючи класти собі в перших вічевих маніфестаций за виборчою реформою, та коли побачив, що вічевий рух захоплює весь руский нарід, що від Збруча до найдальших границь Мазурщини несесь могутний руский голос за загальним правом голосованя, вшехпольска „кліка" казить ся і намагаєсь порушити всї пекольні сили, щоби здьвити нашу акцию. І апелюють перепуджені русиноїди до центрального правительства, докоряючи єму та грозячи за те, що опустило галицких верховодів, і взиває краєве правительство до репресий, пускаючи в сьвіт брехнї, немов то на руских вічах ухваляєсь „різню Жидів та Ляхів", а коли бачать, що брехнї та клевети не дуже помагають, в розпуці кличе всю польску суспільність до контрдемонстрациї против руских гайдамаків. От вчерашнє Słowo polskie доносить зі жахом, що на найблизші дні заповіджено аж 9 віч на провінциї, що „Діло" взиває щоденно руский загал до складок на боєвий фонд, що Народна Канцелярия висилає на віча референтів, котрі несуть „гасла великі между люд". Наслідком того орґан вшехпольскої мафії плаче, що польска суспільність легковажить собі цїлу справу, не висуває від себе віяних постулятів... Послїдну дошку ратунку бачить вшехпольска мафія в параліжованю руского вічевого руху і взиває польску суспільність „висувати постуляти народові та не позволити щоби рускі „редикали", сіоністи і соціялісти мали трасти цїлим краєм і репрезентувати его опінію". Справдї ми дуже радемо гаватистичній мафії поїхати хочби на одно руске віче та „висунути народові постулята". Тоді гаватистична мафія пізнала би нарешті, що не вона, але руский нарід покликаний ставити на своїй земли національні постуляти.

— **Пан Ґродзіцкий урядує.** Пишуть нам з Бобреччини: Як всюди по цїлій Галичині ведесь борба о виборчу реформу, так і в бобрецкім повіті повіяло вічевим духом. Доси відбуло ся тут кільканайцять віч, однак управитель староства, Ґродзіцкий в послїднім часї починає закладати против них „старопольске veto", заборонюючи або розвязуючи їх. Так пр. у Водниках заборонив віче, бо, каже, не мав певности, що не буде нарушений публичний спокій. З тої самої причини заборонив публичне віче в Стрілисках нових, так що в обох згаданих місцевостях відбули ся довірочні збори. Дня 9 с. м. мало відбути ся віче в Куцурові. Льокаль на віче показав ся за малий, і нарід не могучий в малій части у нїм змістити ся, почав домагатись, щоби референт вийшов на ґанок. Однак присутний Ґродзіцкий не лишень на то не позволив, але велїв ще двері та вікна позамикати. Нарід почав ремствувати і Ґродзіцкий корпстаючи з того, розвязав віче. Обурене зібраного народу було таке велике, що коли Ґродзіцкий всїв на сани, щоби від'їхати, нарід обсипав его не дуже парляментарними окликами, причім дісталось єму й трохи снїгу за обшивку. По его від'їздї селяни уладили довірочні збори. — Дня 10 с. м. мало відбути ся віче у Вабравінці. Зібрало ся яких 2 00 народа, однак жандарми порозганяли его на приказ староства, що заборонило, прорікши просто і коротко по старопольски nie pozwalam! Так само заборонив Ґродзіцкий віче в Ходорові, заповіджене на день 11 с. м. в причини, що сїни Ґріна як побачуть „гайдамаків", готові зі страху завалити ся або згоріти, а пан Ґродзіцкий страх дбає о хлопске здоровлє та боїть ся наражати хлопску шкіру на небезпеку. — Як бачимо, то Ґродзіцкий дістав небезпечну манію дразнити нарід, думаючи, що за свою „sprężystość" знаганзує скоро на старосту. І дуже можливо, бо про его „polskie rządy" повідомлено намісника і президента міністрів бар. Ґавча. Але заким бобрецкий сатрап дістане за свої „заслуги" нагороду, перестерігаємо краєве і центральне правительство, щоби не позволяли гратись з огнем! Весь нарід кипить від обурення, видячи, як безлично „polski rząd" зловживає его тих конституцийних прав, якими свобідно корпстують ся нині всї народи австрийскої держави. Правительственні круги повинні вже раз пізнати, що руский народ не позволить вже довше польским башибужукам рабувати себе ad maiorem Poloniae gloriam. Тому кажемо ще раз: схаменіть ся, панове Ґродзіцкі і Потоцкі, бо часи змінюють ся! — *Селяни і міщани бобрецкого повіта.*

— **Пожажний збір української інтелїґенциї** відбув ся дня 2 н. ст. січня в Києві для наради над основанєм українського політичного товариства, котрого цїлию має бути ширенє національних ідей. По довгій нараді вибрано комітет з десять членів і припоручено єму обробити статут товариства і покищо скликувати публичні збори.

— **З епархіяльних з'їздів в Росиї.** Свого часу писали ми в „Ділї" про сї з'їзди духовеньства та про їх ухвали, що домагають ся коренних змін в дотеперішнім церковнім устрою православного духовеньства. В однім з останних чисел „Нового Времени" находимо звіт із епархіяльного з'їзду в Нижнім Новгороді. Настрій сьвященників був (як пише кореспондент) ще більше віж реформаторский, бо радикальний. Сьвященики попеpед усего рішили, щоби „Пилатові контори" (так сільскі духовні називають консисториї) скасувати, а на їх місце поставити „совіт пресвитерів" на зовсїм инших основах ніж нинїшна „Пилатова контора". Ухвалили, щоби до совіта пресвитерів допущено і мирян в голосом дорадчим (без права голосованя), а тілько в випадках суду над духовними особами мирян були би виключені. — Коли прийшла на порядок справа „наград" (відзначень), то на запитанє предсїдателя з'їзду: „Желательни-ні наґради?" вакунало грімке: „Не желательни! Не надо наґрад! Ізбавї нас от лукавого!" Відтак у промовах сьвященики виказували, що відзначеня розбуджують зависть і т. и., а вслїд за тим ухвалено скасувати відзначеня, між ними і від св. синода (хрести) і з царского кабінету. — При дебатї над справою зміни нинїшної одежі духовеньства думки поділили ся і взяла верх думка, щоби лишитись при теперішній одежі, бо зміна єї могла-б соблазнити мирян і довести до роскола. — Цікава була дискусия о предложеню, щоби духовним особам дано волю ходити до театру, до опери і на сьвітові концерти. З'їзд заявив ся за тим, бо (як сказано в ухвалї) замість щоби хрипливий ґрамофон торгав слух, чейже лучше послухати співу й музики в театрі й на концерті. — Припадком виринуло на з'їздї також питанє що-до їзди духовних на вельоципедах. „А чи яло ся сьвященикови їздити на вельоципедї?" запитав оден з учасників з'їзду. На се предсїдатель: „Не яло ся, бо сьвященик, в своїй довгій одезї, развраз путав би ся і падав..." Однак заміт предсїдателя не переконав зібраних і они порішили, що в їздї сьвященика вельоципедом нема нічого злого.

— **З просьвітної роботи.** Дня 10 с. м. о год. 7 вечером відбув ся в читальни „Просьвіти" на Ваворівщині відчит п. Павла Шпікули про „житє, діяльність і заслуги М. Петровича Драгоманова". О год. 8 вечером в сїй самій читальни відбув ся другий відчит п. Клима Чачки про „політично-суспільне положенє Русинів-українців давнїйше а тепер". Присутні, зворушені викладами обидвох преляґентів, висказали їм щиру подяку. Відтак з піснею на устах: „Не пора" і „Ще не змерла" розходились домів, з великою втїхою на серцю, що хоч тілько є лучности і прихильности інтелїґенциї до простого народу. — *П. Ш.*

— **Військова панама.** Дефравдация в полковій касї в Домбі під Краковом, про котру була у нас недавно звістка, приняла дуже траґічний хід. В суботу 6 с. м. арештували військові власти в Кракові польового ад'ютанта Рудольфа Ляфіта, офіцера 3 полку дивізийної артилєрії, підозріного о співучасть в згаданих мальверзациях. Ляфіт відобрав собі житє зараз першої ночи в ґарнізоновім арешті, повісивши ся на гаку. Того самого дня застрілив ся капітан 3 полку дивізийної артилєрії бар. Рудольф Еліячек-Зібенбурґ. То само убийство стоїть також в звязи з дефравдациєю, а довершив его капітан в хвили, коли до его мешканя прийшла військова комісия. Дізнавшись про її появу від послугача, капітан поручив єму просити комісию, щоби задержалась в сальоні, куди він сейчас прибуде. Кілька мінут пізнїйше роздав ся вистріл. Члени комісиї війшли до комнати і застали капітана лежачого коло ліжка без житя.

— **Оден з наслідків страйку духовних семинарий в Росиї.** Петербурский св. синод оголосив недавно: На приказ царя синод вислухав предложений оберпрокурором протокол учебного комітету міністерства просьвіти з 19 ст. ст. грудня, де сказано, що цар, на предложенє міністра, надав дня 10 ст. ст. грудня міністрови право допускати умінчених учеників духовних семинарий у всї університети, коли матимуть всї услівя, які установить міністер. На основі сеї царскої постанови міністер полишив кождому університетскому факультетови окремо установляти (за одобренем університетского совіта) услівя, на яких увічені семинаристи будуть приймати ся на факультети. І так сповнено одно з важних бажань духовних семинаристів, підперте ухвалами студентів університетских.

Збори і засїданя.

Народні віча в справі виборчої реформи відбудуть ся 14 с. м. в Дрогобичи на передмістю зварицкім о год. 1, на передмістю задвірнім о год. 5; в Ролеві пов. дрогобицкого о год. 4, в Воробленичах о год. 12, в Тупівці сваватского повіта дня 15 с. м.

Видїл дрогобицкої „Народної Ради" скликує надзвичайні за альні збори на день 21 с. м. (в понедїлок) о год. 1 в полудне до вімнат „Руского" Касина" в Дрогобичи. Позаяк на порядку дневнім дуже важні справи, проте просить ся о як найчисленнїйшу участь.

Звичайні загальні збори укр.-руского драматичного товариства ім. І. Котляревского у Львові відбудуть ся в середу дня 24 с. м. о 5 годині по пол. в комнатах тов. „Руска Бесїда" (Ринок ч. 10 І п.) з слїдуючим порядком дневним: 1) Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів, 2) звіт уступаючого видїлу, 3) звіт контрольної комісиї, 4) вибір нового видїлу, 5) зміна статута, 6) внесеня і інтерпеляциї. Така програма загальних зборів після 26 § статута домагаєсь безусловно присутности 60 членів. А що для лїпшого розвою товариства, зміна теперішного статута є не лиш бажана, але конечна, коли хочеть ся усунути сильну перепону в працї, в якою стрічаєсь видїл, тому просить ся членів, щоби не занедбали свого обовязку, але в означенім дни явились в комплетї на зборах. — *Видїл.*

Видовища і забави.

Маланчин вечір у Львові устроює „Кружок українських дївчат" в суботу дня 13 січня 1906 р. в комнатах „Рускої Бесїди". Початок о годинї 8·30 вечером. Вступ 1 кор. — *Комітет.*

З читальнї „Просьвіти" на жовківскім передмістю у Львові. Подаємо до відомости, що безпосередно перед вечерницями Маланки, які відбудуть ся в суботу 13 с. м. в сали „Turnverein-у" ул. Обіз ч. 6 виголосить інжинїр п. Ф. Тузин виклад про „Технїчне примінене сьвітла". Преляґент зачне виклад по год. 7·30. Потім зачнуть ся танцї. Вступ на виклад, для учасників вечерниць незмінений, для прочих 10 сот.

Урядові вісти:

Іменованя. Цїсар іменував старших радників скарбових краєвої дирекциї скарбу у Львові Фридриха Рімана і Станислава Прокоповича радниками Двору. — Міністерство торговлї іменувало офіциялом почтового Сидора Бенеша старшим офіциялом почтовим, а асистентів почтових: Иосифа Медвідя в Золочеві, Каяны. Шмідта у Львові, Генриха Фляка в Калуши, Романа Савина в Підволочисках, Иосифа Годневича в Самборі, Петра Курмановича у Львові, Войтіха Колтона у Львові, Медарда Ґалушневича у Львові, Антона Серафіньского у Львові, Иосифа Марьяньского в Коломиї, Івана Майковского в Золочеві, Івана Чарніка у Львові, Мечислава Вужиму в Збаражи, Ісаака Катца в Бродах, Теодосия Левицкого в Калуши, Александра Максимовича у Львові офіциялами почтовими, а Дирекция почт і телеґрафів полишила їх і на дальше в дотеперішних місцях службових.

Бібліоґрафія:

— Ruthenische Revue чч. 21 і 22 (за м сяць падолист), послїдне під редакциєю незіжалуваного покійного Романа Сембратовича, містить статї: „Der Fluch der bösen Tat" von Basil Jaworski; „Eine bequeme Pollitik" von Wladimir Kuschnir (Wien); „Oesterreich und Fortschritt" von Josef Turjanskyj (Wien); „Das Polonisierungssystem im ruthenischen Schulwesen" vom Landtagsabgeordneten T. Bohatschewskyj; „Die Petersburger Akademie der Wissenschaften über die ruthenische Frage"; „Ein Bauernsterben" von Al. Martowycz; „Rundschau".

Ученик VI. кл. гімн. глядає лекциї, бюрового занятя у адвоката, або в иншій рускій інституциї. Зголошеня: М. Д. poste restante Рожнів loco. 61 3—3

Інтелігентна женщина в віці від 35 літ, котра уміла би провадити смачну домову кухню на 16 до 20 осіб, знайде місце від 15 с. м. До помочи служниця, платня 24 К, а може бути підписшена. Зголошуватись у п. Кривана, урядника „Дністра" у Львові. 65 2—2

Практиканта до корінного склепу і реставрациї в віці 14 до 15 літ з укінченою народною школою, спосібного хлопця прийме зараз Підгірска Торговля в Деятині. 1124 1—4

Мід курацийний

липовий в 5-кілевих бляшанках оплатно по 6 К висилає Евстахій Юзичиньский, Бережани. 794 5—10

Пампушки знамениті по 4 кр. поручає руска цукорня Василя Вітвиньского у Львові, ул. Баторо о ч. 10 і філії тої-ж ул. Жовківска (біля рампи). 81 1—10

Фортепян Швайґофера, короткий, майже новий, концертовий із сильним і гарним тоном продам дешево. Ринок 8. 71 1—1

Знаменитий мід десеровий курацийний по 6 К, найлїпший „Raritas" медоборів по 6 К 60 сот. за 5 клґ. франко. Мід в плястрах по 2 К за 1 клґ. За бляшанки звертаю 60 сотиків. На будову театру від руского замовленя даю 20 сот. **КОРЕНЕВИЧ** ем. учитель Іванчани. 1009 21-50

НА КАРНАВАЛ!

виконує після найновійших мод бальові сукні робітня п. А. Клосевич, ул. Хорущина ч. 13. 83 1—5

ГРЕБІНЬ до фарбованя волося.

Звичайним чесанем закрашує сиве або червоне волосє на правдиво русяве, брунатне або чорне.

Одна штука уживає ся роками. Тисячі в ужитку. Штука 5 К. Висилає

J. Schüller

II/2, Kurzbauergasse. Nr. 4/5.

796 5—?

НОВА ЗБІРКА НОВЕЛЬ

Евг. Мандичевского

під заг.:

„СУДЬБА"

стоїть 1 К 60 с., брош. і 2 К 10 с. в сецес. оправі. Замовляти в книг. тов. ім. Шевченка у Львові і у автора в Тернополи.

1039 7—14

3 причини революциї в Росиї

всї грубі риби, а то: щуки, коропи, линї, судаки повтікали і є на продаж 10% дешевше як всюди в торговли

МУНДА

ул. Трибунальска ч. 5

котрий поручає також сьвіжі яйцї по 3 кр., фунт найкрасшої муки 8 кр., фунт мазурского масла 50 кр., літр столового вина і всякі корінні товари по найдешевших цінах.

56 4—4

Що є МАЛЯҐОН?

1136 7—7

Перший руский склад машин до шитя.

Неврівнаної доброти машини до шитя і гаоту Зінґера.

Нїжні від 27 до 65 зр.
Ручні від 25 до 48 зр.
Обручкові ч. 41 мо 77 зр.
Обручкові ч. 45 мо 88 зр. (для грубої роботи).

Всч. Священикам і пп. Урядникам продаю на рати, як також і для тоги за потвердженем уряду громадского.

Услівя сплати приступні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гаоту безплатно. Цінники на жадане даром. 85

ВОЛОДИСЛАВ КУКАВСКИЙ

перед гим

Іван Ляврук

Львів, Пасаж Міколяша.

РОДИМЦІ!

ПЕРВОРЯДНА РЕСТАВРАЦИЯ і ПИВАРНЯ

в готели краківскім пл. Бернадиньска ч. 8

під зарядом

Олекси Утриска

поручає свою знану з доброти домову кухню. Потрави приладжувані на сьвіжім маслї. Ціни умірковані. Пиво пильзненьске. Великий склад сьвяточних вин (реньскі, австрийскі, угорскі, французкі). Висилки на провінцию доконують ся оборотною почтою.

58 3—6 Поручаю ся ласкавим зглядам **Олекса Утриско.**

Краєвий Союз молоч. Спілок

при філії „Просьвіта" в Стрию

орґанізує молочарскі спілки, має на складі всї машини і прирядя молочарскі, які за відповідною порукою дає і на сплату, уділює інформациї устні і писемні в бюрі („Народний Дім") а за зворотом коштів посторони уділяє через свого фахового інструктора молочарства, точні інформациї на місци. Союз отворив торговлю **десерового масла**, яке на замовленя висилає що дня в **5 клґр. пачках.** 1111 2—3

Власного виробу

ЛЯМПИ на ВІЧНЕ СЬВІТЛО

з хіньского срібла і бронзу в стилї золоченого по припису епископскої станиславівскої консисториї продає по найнизших цінах

звісна руска торговля, сполучена з бронзівничою рукодїльнею

Петра Дуткевича

в Станиславові

улиця Бельведерска ч. 5.

Лямпи продає по цїні 32, 40 50, 62, 70, 80, 90, 100, 110, 120 корон за штуку.

Патентовані лямпки „Guillon" сьвітять ся 14 день. 893 20—21

ОГОЛОШЕНЄ.

З „Труда". Веручи під розвагу ту обставину, що анґлїйский крій входить що раз більше в моду і яко гарний довго задержить ся, ми рішили відкрити специяльний курс для сего крою для пп. кравчинь і дамских кравців, заанґажувавши до веденя сего курсу специялїста до сего крою, котрий довгі лїта працював в перворядних заграничних фірмах. Наука відбуде ся в 12 лекциях, а розпічне ся 15 січня; вписи приймає ся вже тепер в канцеляриї дирекциї у Львові, Ринок ч. 39. Оплата 60 кор. за цїлий курс і 4 кор. вписового. 1111 3—3

Дирекция.

НЕВУВАЛЕ!

ПО РАЗ ПЕРШИЙ

появив ся накладом Сокільского Базару у Львові, Руска 1.

Листковий Календар

на р. 1906

і коштує 1 К, з пересилкою 1·10 К.

Сей календар є уложений листками, котрі відірають ся раз в тиждень в суботу. Зміст календаря. Дата після григорияньского числення, руські сьвята, латиньскі і славяньскі. Крім того сходи і захід сонця, зміна місяця а при кінци календаря кілька чистих карток, жидівский календар. Приписи почтові, скала стемплева, обчислюванє відсотків і сьвітові гроші. При кождім дни є місце на записки. Листки календаря наліплені на картинї в окрасою змісту зі сокольства і з гербом України. Вішати можна на стїну або ставляти на бюрко. 1098 6—20

ПО РАЗ ПЕРШИЙ

ПО РАЗ ПЕРШИЙ

ПО РАЗ ПЕРШИЙ

Без конкуренциї.
Власна концесіонована робітня.
Тисячі подяк і признань.
Богато ілюстрований цїнник.

ТОРГОВЛЯ

Е. СПОЖАРСКОГО & В. УСТЕНЬСКОГО

у Львові ул. Руска ч. 1

поручає свій великий склад на фани, хоругви, фелони, евангелія, чаші, дарохранительниці, монстранциї і патерициї, хрести, павуки, сьвічники, образи.

Лямпи на вічне сьвітло

(безпечні від огню) як взагалї всї потреби до украшеня церкви.

1046 Уділяє ся можливі улекшеня в сплатах ратами. 6—10

Законно охоронене: Кожде наслїдуванє і передрук карані.

Несьвідомість закона не оправдує.

Судия: Обжалований викинув майже весь свій послїдний гріх на всевім безвартісні і безуспішні средства, хотяйби і кождий инший мусїли були знати, що **лише** Thierry-я бальсам і центифолієва масть найпевнїйші, найуспішнїйші і неомильні лїчничі средства у всїх случаях, як се доказано тисячними подяками.

Обжалований: На жаль, я дав собі нераз вговорити і уживав перших лїпших лїчничих средств, які менї радили, а які показали ся нездалї, уживав фальшованих бальсамів, і тепер дуже того жалую.

Судия: Незнанє закона не є ніяким оправданем. Чому Ви не спровадили собі брошуру з тисячами сьвідоцтв від аптикаря з Прегради, котру висилає ся кождому на домаганє безплатно і даром.

Обжалований: На жаль і сего я не знав.

Судия: Сим разом увільняє ся Вас від переступства обовязкового бережения свого здоровля і родини, однак під услівем, що поправите ся. Маєте також перестати спроваджувати та уживати всякі инші безвартісні й безуспішні суроґати та фальсифікати і маєте все уживати лише THIERRY-я бальсаму і центифолієвої масти, одиноко певних і напричуд дїлаючих средств. Закони здоровля повинні ми всї точно виповняти і нехтованє їх чи то наслїдком несьвідомости чи занедбаня буде тяжко каране недугою або бодай ослабленем орґанізму і конституциї.

THIERRY-я бальсам і центифолієва масть служать до помочи терпиючій людскости і до усмиреня болїв та недуг, і Ви не потрібуєте більше терпіти, коли сї дуже дешеві средства все маєте дома й при собі та заєдно їх уживаєте.

THIERRY-я БАЛЬСАМ є незрівнаним средством на кашель, катар, груднї недуги, туберкульозу, запаленє горла, хрипку, бронхітіс, недуги легких, утробы, жолудкові корчі, кольки, жолудкові недомаганя, головнож на інфлюенцу і т. п. і несе певну поміч та пільгу.

Ціна: 12 малих або 6 подвійних фляшок або одна специяльна велика фляшка в патентованою затичкою 5 К оплатно.

THIERRY-я ЦЕНТИФОЛІЄВА МАСТЬ є non plus ultra при всяких застарілих ранах, запаленях, рожі, чираках і спухненях, абсцесах, ранках у дїтий і т. п., змякшує і витягає всяке чуже тїло, що дістало ся до тїла, як олово, скло, скалки, пісок і т. п. без болю, заразжує, завчасу ужита, майже все зараженю крови і робить злишними болїсні операциї.

Цїна за 2 слоїки оплатно зр. 3.60.

Брошуру з тисячами оригінальних подяк дістане на домаганє кождий даром і оплатно.

Висилка лише за попереднім надісланем гроший або за післяплатою від

аптикаря **A. THIERRY**

в Преґраді коло Robitsch-Sauerbrunn.

Дістати можна в більших і медичних дроґериях. 1104 2—26

Робітню знарядів церковних

другу руску в Галичинї поручає

Василь Дуткевич

бронзівник в Перемишли.

Приймає чаші до золоченя, дароносиці, евангелиї і инші сего рода річи церковні. Золоченє і срібленє відбуває ся в огни. Поручає склад хоругов, чаш, ліхтарів, павуків.

ИЛЬ ДУТКЕВИЧ, бронзівник

Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 18. 895 70—90

5 корон і більше денного зарібку

Товариство панчошкових машин для домових робітників

глядає осіб обох полів до панчошкових виробів на нашій машинї.

Проста і швидка робота цїлий рік дома. Не треба приготовних робіт. Віддаленє і місце замешканя не впливає зовсїм, а ми продаємо роботу.

Товариство панчошкових машин для домових робітників

967 THOMAS. M. WHITTIK et Comp. Prag Petersplatz. 7. 21—?

Вступайте в члени

Руского Товариства педаґоґічного!

Подібні товариства в культурнїйших краях числять десятки тисяч членів і удержують сотки шкіл. Наше товариство з великим трудом удержує лиш дві школи: женьску видїлову ім. Шевченка і женьску семінарию учительску! Тож вступайте в члени товариства і приєднуйте для него всих членів зі всїх верств суспільности. Присилайте вкладки (річна 1 К, вписове 1 К).

Купуйте книжочки видані товариством!

Маємо новий маґазин книжок а друкарня ще не заплачена і через се не можемо друкувати нових книжок.

Книжочки наші є відповідні для менших і старших дїтий, для молодїжи і для читалень. Поміж тими книжочками є богато ілюстрованих. Хто бере за готівку, дістане 15%—30% опусту залежно від рода книжок і касти, на яку замовлено.

Предплачуйте: *„УЧИТЕЛЯ"*, одиноку руску часопись педаґоґічно-наукову, *„ДЗВІНОК"*, ілюстровану часопись для дїтий. Передплата виносить за „Учителя" і за „Дзвінок" по 6 К річно, для членів по 4 К річно.

В послїдних часах видало товариство „В ДЖУНҐЛЯХ" (Цїна 1 К, оправно 1 К 30 с.) „ПОДОРОЖ СЬВ. МИКОЛАЯ" (20 с.). Обі книжочки надають ся дуже добре для молодїжи і для читалень. 1064 11—?

Тепер опустив прасу:

Zbiór przepisów, rozporządzeń i orzeczeń najwyższych władz administracyjnych:

o prawie propinacyi [pro i contra], hurtownym handlu trunkami propinacyjnymi, tudzież wyrobu i drobnej sprzedaży słodzonych trunków, piwem zagranicznem, winem i spirytusem denaturowanym i t. d. oraz przepisy o opłatach gminnych i o postępowaniu karnem, jakoteż o wznowieniu takowego. — Cena 2 kor. 10 hal. 1095 7—10

Дістати можна у **С. ВАЙНШТОКА** у Львові, ул. Різницка ч. 5.

Театр ріжнородностий

DEPENDENCE BRISTOL

щодень представленє першорядних артистів, дві сензацийні комедиї. Родинна програма. Початок о год. 8½. 70 1—8

НОВІСТЬ! ПОЗІР!

„Сокільский Базар" у Львові 924

видає тутки і паперцї „Сокола"

1000	тутох з монограмом Сокола з корковим мунштіком	3·40 К
„	„ „ „ в ватою	2·70 „
„	„ „ „ без вати	2·50 „
„	„ гладких з ватою в пуделках	2·40 „
„	„ „ без вати „	2·20 „
„	„ „ в ватою в рульонах	2·— „
„	„ „ без вати „	1·80 „
„	„ жовтих „Майс" в пуделках	2·20 „
„	„ „ в рульонах	1·80 „
100/100	пуделко паперців з монограмом Сокола	6·— „
100/100	„ „ „Ліра"	2·40 „
100/50	„ „ „	1·20 „

Цїни тутох і паперців гуртовні а для купців 10% каса сконто.

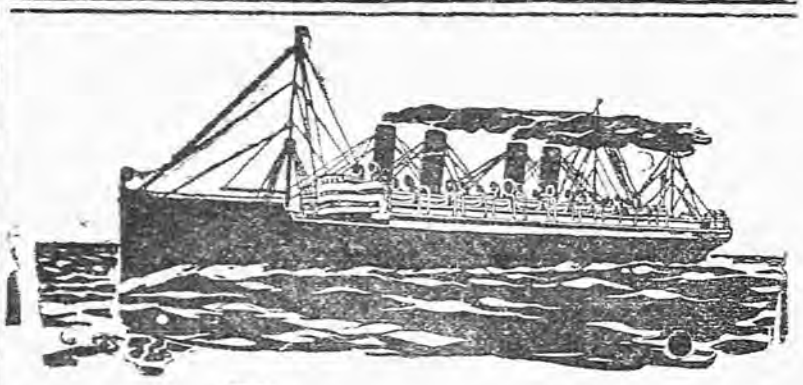

до Америки

Канади, Тексасу, Арґентини, взагалї до всїх місцевостий північної і полудневої Америки, до Австралїї, Япону, Хін і т. д.

з Галичини і Буковини

найдешевше перевозить

Перевозове товариство пароходів

NORDDEUTSCHER LLOYD

в Бремі.

В Бремі се товариство удержує руского сьвященика, котрий виконує душпастирскі обовязки і опікує ся еміґрантами.

Хто хоче їхати до Америки, нехай пише по шіфкарту до:

Ґенеральна Аґентура Північно-німецкого LLOYD'A у Львові ул. Городецка ч. 93. 243 40—50

При закупні товарів просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець: Александер Бостельский. Відповідає і друкує за редакцию: Д-р Ґустав Л[illegible]. З друкарні Народової [illegible] Коперника ч. 9.

Львів субота 31 грудня 1905 (13 січня 1906).

Виходить у Львові що дня (крім неділь і сьвят) о 5-ій годині по полудни. Яко літературний додаток долучає ся „Бібліотеку найзнаменитших повістий“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрация „Діла“, ул. Ватория ч. 24. Бюро газет А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовский, Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; A. Chutawski Wien VI. Gefreidemark 13; — В ФРАНКФУРТІ І ГАМБУРЗІ M. Haasenstein & Vogler.

Передплата і належитість за інсерати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

	в Австриї:	за границею:
на цілий рік	32 к.	— 44 к.
на пів року	16 „	— 22 „

У Львові (без почтової пересилки)

на цілий рік	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 34 к.

Поодиноке число коштує у Львові 10 с., на провінциї 12 с.

Редакция, Адміністрация і Експедиция під ч. 24 ул. Ватория. — Рукописи звертають ся лише за попередньою за тереженьєм. — Рекламациї неопечатані вільні від порта.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. за одну стрічку інсератову або за її місце, а в рубриці „Надіслане“ по 50 с. — Подяки і инші приватні оголошеня числять ся по 20 с. за стрічку.

Запросини до передплати.

З слїдуючим числом розпочинаємо новий, XXVII рік нашого видавництва.

Маючи за собою в той спосіб більше як чверть столїтя народної працї, ми не потребуємо анї захвалювати нашого дневника анї викладати єго програми. „Дїло“ все стояло на чолї народного руху, несло високо стяг народної независимости, а кинуло і не одну думку, яка відтак здійснила ся і принесла для народу пожадані користи. Таким отже буде „Дїло“ і в слїдуючім роцї — яко одинокий независимий орґан нашої суспільности буде пильнувати борби о наші народні права на всїх полях, буде будити енерґію і охоту до публичної працї, буде робити все, що належить до дневника опертого на широких демократичних і народних основах, щоб наша народна справа ішла вперед і щоб ми — на скілько позволять нам обставини — зближали ся до нашої остаточної цїли.

Условини передплати будуть в роцї 1906-ім ті самі, що були дотепер, помимо підвисшеня по всїх львівских друкарнях належитости за друк. Від якогось часу підносить ся також домаганя, щоби „Дїло“, яко головний орґан нашої суспільности, побільшати, бо дотеперішні єго рамки є вже не вистарчаючі. Видавництво розуміє, що ті домаганя в принципі оправдані, але на разї нема на стілько доходів, щоб можна було їм вдоволити. Руский независимий дневник може опирати ся лише на передплатї, а на жаль треба сконстатувати, що на галицкій Руси є ще за мало інтелїґентної, а особливо охочої до читаня публики, аби вона могла передплатою піддержати дневник в ширших розмірах. Помимо того видавництво буде старати ся розширити „Дїло“ о стілько, що кромі бібліотеки найзнаменитших повістий буде видавати „Дїло“ в збільшенім $1^1/_2$-аркушевім обемі, як се вже бувало і в послїдних тижнях минувшого року. А можливе навіть, що ще протягом року наступить таки і збільшене формату „Дїла“, але се залежить — як ми вже зазначили — виключно від нашої публики: коли ся публика у власнім і народнім інтересї стане ширити наш дневник і приєднувати єму більше передплатників, то і доходи видавництва зростуть, а тодї можна буде наш дневник поставити — як се вже давно повинно було наступити — на висшу, европейску стопу.

Що-до лїтературного додатку, то сей додаток буде розсилати ся лише чвертьрічними більшими зошитами, а то тому, що теперішна практика з розсилкою кождого аркуша окремо показала ся і для адміністрациї і для читаючої публики невигідною. Не потребуємо при тім додавати, що в сїм додатку будуть поміщувані лише твори найзнаменитших письменників, аби в той спосіб, сполучивши dulce cum utili причинити ся також до ублагороднення та образованя нашої публики.

Вкінци подбано і о красший зовнїшний вигляд „Дїла“, бо вже від 1 ого лютого „Дїло“ буде печатане новими, гарнїйшими черенками.

Условини передплати на „Дїло“ виписані у відтинку при наголовку кождого числа.

— Фонд Боєвий за загальне виборче право жде на добровільні жертви руского патріотичного загалу!

РІК 1905
в житю українського народу.

І знов оден год потонув в безодни минувшини. І знов о оден рік стало старшим людство, а з тим і прибув оден рік більше історії українського народу. А був се рік, що в історичній долї України-Руси запише ся на все яркими буквами переломових подій. А був се рік, в якім українській нациї, як довга і широка земля Дажбогових внуків, зазоріло на ясний день воскресеня і свободи. А був се год, що — як-небудь повернеть ся далї течія політичних подій — стане годом родин великої української нациї в політичному розуміню сего слова та зворотною хвилею для дальшого розвою історичної долї цїлої України — від Кавказу по Бескид, від Вислоку по Кубань.

Мрачним заранем сходив для України по обох боках Збруча рік 1905. Брутальна сила чиновницкої самоволї та централїстично-обєдинительного самодержавя придавлювала важким каменем саме серце України. Чужинецьке та своєрідне гайвороня сьпівало пісню похоронну Україні. В ярмах ходили козацькі нащадки, з кайданами на души, з зневірою у серци, з понуреними голозами. А по сей бік Збруча в нерівній борбі з шляхотско-польскими знемогала Галичина. В шляхоцко-польскій кузни під червоно-синою хоругвою вковано нові ланци для галицко-руского народу, з наругою нехтуючи голос мілїонів.

Так зачинав ся рік 1905.

Даже-ж инакше віч вінчить ся!

Рев гармат на далеких манджурских полях та китайских морях збудив дрімучу Україну. Задрижала тюрма, затріщали кайдани та серед величавої суспільної бурі запалала вірниця Волї на небосклонї України. Могутній оркан, що перемчав під вригою окованих берегів ледового моря до горячих долин Кавказу та якого подуви раз-в-раз стрясають тюрмою сто й десять народів і племен, захопив й закованого та дрімучого велитня черноморского басейну, не минаючи й західних окраїн великої Руси-України.

В пожарі російскої революциї виковує ся доля України. Весняні проміня сонця волї і свободи збудили й українську націю до житя. Горячий подих революцийного оркану надтопив і ту кригу, що придавлювала душу України, та не спинивши ся на чорно-жовтих межових стовпах, приніс заранє волї й австрийській Україні. І заворушив ся закований народ, стрепенув ся дрімаючий велит та від Кубанї по Вислок встає із гробу вікового, з молодечим жаром зустрічати нове житє, нову, кращу долю.

По тім боцї Збруча вперше від сотоків років всьміхнула ся політична воля України. Кровю і геройскою смертю що найкрасших синів усїх народів царскої імперії окуплена, відчинила вона Україні заковані доси уста і Україна заговорила. Знесенє виїмкових постанов против Українців та дача конституцийними ґарантиями можність орґанїзациї народних сил — отсе великий, історичний здобуток України. Дорога у кращу будучину відчинена, шляхи народнього відродженя відкриті, найтяжші пута уже скинені. І Україна вперве ввійшла в круг прочих великих націй Росиї як рівнорядна їм нация, вперве побіч народів: великоруского, польского, фінляндского, вірменьского, литовского і инш. Як рівнорядний борець станув народ український, видвигаючи через репрезентантів своєї опінії та через свою пресу постулят української національної школи, української національної адміністрациї і автономії України.

Наші закордонні брати не задрімали великих хвиль. На Україні вродила ся уже українська преса, головний лучник народної опінії, а монструальні українські віча по більших містах і осередках України і Росиї та репрезентанти України на з'їздах земців і на конґресах дали висів основним жаданям українського народу. До найблизшої будучини належати-ме інтензивне вискане волї та переведене якнайбільш всесторонної орґанїзациї народних сил в рамцях теперішного ладу. Перед нашими закордонними братами стають тепер великі задачі: сповнити на Україні ту політичну і орґанїзацийну роботу, для якої лїпше доси було лише в Галичинї. Українського мужика і робітника зробити сьвідомим політично горожанином та повним почуваня і ідейним сином Вітчини-України, сотворити орґанїзацийні осередки для української культури — від самого долу до самого верху, для української політичної думки — усїх відтїнків і нюансів, і покласти тим робом трівкі і незрушимі основи для дальшого розвитку України — отсе задачі їх на грядучі днї.

А по сїм боцї Збруча з кінцем року 1905 ми стали сьвідками такого політичного движеня наших народних мас, якого Галичина ще не видала. Мозільна праця минулих лїт не пішла на марне та в зневірених нинї мусїла вродити ся нова віра — непохитна віра в житєві сили народу. Народ, що проявив таке незмірне заінтересоване для важних політичних подій, народ, що так грімко відкликнув ся в рішаючій добі на заповідь кращого ладу, народ, що з таким завзятєм заворушив ся в борбі о своє право — той народ непропащий, хочби й яку долю судило ся ще єму зустрічати. І як-небудь обернуть ся дальші події в Галичинї, як небудь рішить ся знята борба — нас нїхто і нїколи уже не з'умів в гріб закопати. Галицкі Русини проявили нинї незвичайну і несподївану для наших ворогів політичну силу та сьвідомість, та що небудь стане ся — ся сила і сьвідомість остануть незнищенним завдатком нашого будучого тріюмфу. Грудень року 1905 міг і повинен був навчити галицких верховодів, що панованю їх недалекий уже конець, та що народ сей з'умів незадовго силою зломити ту брутальну руку, що єго давила і давить.

З піднесеним чолом, з ясним зором, вдивленим у сходяче сонце кращої будучини та з могучою вірою і надїєю у серцях поспішають всї сьвідомі сини України-Руси на зустріч рокови 1906. Минула вікова зима, прогуло уже найтяжше лихо: зневіри у власні сили і знатнї, а злучені одною думкою Українцї-Русини звід Кубанї, Донця, Днїпра, Днїстра, Буга і Сяну, йдучи до бою на волю України, громом клачуть на пращанє року 1905. „Ще не вмерла Україна!

Народні віча і манїфестациї.

В касівскім повітї відбуло ся д. 31 грудня в Жабю велике гуцульске віче при участи около 3.000 народу з цїлого судового повіту. Були там люди з Жабя-Ляцї, Жабя-

---

3)

Пояснене
одного темного місця в Слові о полку Ігоревім.

Написав *Р. Заклиньский.*

(Дальше.)

В старосьвітських часах назва тої дебри була та сама, що нинї; она звала ся Кисань, як о тім знаємо від знаменитого автора поеми, званої „Слово о полку Ігоревім“.

По сторонї північній від твердинї находить ся кілька поменших дебрів, уквітчаних раз-коло-разу сїдами та селяньскими загородами.

Против замку давного, на тій самій ровени стріляє високо в облаки своїми вежами замок підгородецький, котрий тут від шіснайцятого столїтя стеріг людий від неволї татарської. Він ще нинї позирає на другу твердиню, недви милю від него віддалену, що находить ся на високім холмі. Се славний замок олеський; Нинї в руїнах [8]) Підгорецький замок віддалений від Плїсниська на півтора кільометра.

З замку плїсниського остали ся до нинї лише укріпленя. Се вали, усунені з землї, що були підмуровані тесаними доками каменями, укріплені з природи, бо мали стрімкі збочі, високі стїнки також підмуровані. Від сторони північної і західної були укріплені сипаними валами, як висше написано. Тоті вали можна ще тепер оглядати, они заховані майже в цїлости. На полудневім кінци тої площі находить ся вал, усипаний в підкову, роздїлений на дві части. На нїм був терем княжий, окружений від сторони північної і західної високими та широкими валами. Таких валів є пять рядів, оден далеко від другого, задля оборони. Там то було Підгороде, нїби передмістє замкове.

Поза тими валами і фосами замковими по сторонї північно-західній находило ся широке болоне нїби вигін замковий, на котрім міряли свої сили ті неприятелї, що ставали на нїм в численними військами, та будьто хотїли собі займити сей важний замок, будьто мінними [9]). Два боки площі замкової були єго обрабувати. Задля того се велике болоне є покрите многими могилами; тут як далеко око доглянє, скрізь видніють могили. Одні з них великі, зрідка розложені, другі круглі, маленькі, але їх богато. Много могил щезло уже з лиця землї, бо їх зорано. Тут на сїм болоню було і цвинтарище поганське. Отсе болоне плїсниське можна ще нинї оглядати. Про него згадує автор „Слова о полку Ігоревім.“

Місце де був замок і город в Плїсниську, називають тепер підгорецькі селяни „Городиско“. Переказ народний говорить, що „там мала свій замок царица Єлена і він потому запав ся“.

Могли би ми думати, що переказ народний невірний, що фантазия народна видумала якусь Єлену, котрої може і на сьвітї не було. Тому врім повисшого переказу, звертаю бачність ще на другий, котрий розповідає, що та сама Єлена основала монастир василиянський близько замку, очивидно на захист для богомільних людий.

Монастир той стоїть ще тепер. Та княгиня побудувала єго над деброю висаньскою, а від сторони болоня обезпечила (єго) валами і фосами, та вивінувала щедро.

На доказ, що переказ народний є згідний з дійстностию, подаю відпис з таблиці, що є вмурована в стїну в церкві монастирській на Плїсниську.

На нїй написано:

CELSISSIMA PRINCIPISSA HELENA M. DUCIS WSEWOLDI FILIA ANNO 1180 HOC MONASTERIUM PRIMO FUNDAVIT. QUOD POSTMODUM ILL. STANISLAUS KONIECPOLSKI PALATIN. SAND. RESUSCITAVIT AC TANDEM SERENISSIMUS IOANNES III. POLONIARUM REX AMPLISSIMIS BENEFICIIS DITAVIT CONFIRMAVIT PRIVILEGIIS INSTRUXIT. IDEMQE FECERUNT REGII PRINCIPES CONSTANTINUS ET IACOBUS. UNDE MONACHI HUIUS MONASTERII MEMORES TANTORUM BENEFICIORUM HOC MONUMENTUM POSUERE.

Так отже бачимо що княгиня Олена донька Всеволода основала монастир р. 1180, значить ся, на пять років перед війною Ігоря з Половцями.

Конець першої части.

(Дальше буде.)

[8]) Тепер відчовляють єго з руїн, та умістили нїм нїсько клас школи людової.

[9]) Тих камінних стїн тепер уже нема. Розібрали їх, здає ся в 16 столїтю на будову замку в Підгірцях, а може і на будову нового монастира і церкви нової. Решту порозбирали селяни в наших часах. Лиш на малій просторони близько монастиря є ще кавалок того підмурованя, яким були попідмуровані всюди стрімкі стїнки під замком і вали городові. Той кавалок муру, зложений з величезних брил камінних виглядає якби циклопский мур, є власністю монастиря.

Буду просити Вп. О. Ігумена, щоби з ласки Своєї сего муру не розбирав, а полишив єго нетканим, коли буде прибудовувати дальшу часть монастиря, задля того, що той кавалок муру є дорогоцїнний памятник з давних часів.

Де було давне Плїсниськo, там тепер є поле селяньске. Подаю гадку, щоби руські товариства відкупили те поле, а як нї, то може би Василиянський монастир се закупив.

Найлїпшим кормом для дїтий, особливо в першім періоді житя, є молоко здорової матери, доброї кормительки. Однак коли того корму нема або за мало чи то мати не находить ся у всїх услівях доброї кормительки, **мучка Ґурґуля** се одиноке відживляюче средство, що заступить успішно ту недостачу. Набути можна в аптиках. 983а 6—14

Слупайки, з Вистриці, Дземброві, Криворівні і з Яворова горішного; прибули також священики. Віче отворив Мих. Гончук, а проводив о. К. Лагода з Жабя-Слупейки. З уряду був комісар Волькевич, що заступає тепер начальника громади. Справу виборчої реформи пояснювали о. Лагода, п. Ів. Сінятович і о. Волянський з Криворівні. П. Мих. Гончук і п. Сінятович говорили про економічний і просьвітний стан нашого народу, про наше шкільництво та положенє народних учителів.

У львівскім повіті відбуло ся на 31 грудня віче в Грибовичах під проводом п. Гр. Щура. Виборчу реформу пояснив п. Бр. Бурбела, а по нім п. Малинка зі Збоїск змалював гірку долю наших селян, котру може поправити лише загальне право виборче до всіх репрезентацій. Наконець п. Коновалець з Малехова остерігав людий перед брошурою, виданою панами, що має відвернути нарід від виборчої реформи, а ворожо настроїти проти Жидів. По вічу вбирано складки на боєвий фонд, а опісля уладжено похід через село.

В надвірняньскім повіті відбуло ся віче в Перерсли (доносиватель не пише коли), скликане місцевим комітетом о. Петровским на чолі. Перед вічем відправлено службу Божу за душі поубиваних жандармами людий в часі Баденівских виборів в р. 1897. З церкви рушив нарід на віче. Насамперед відчитано маніфест Нар. Комітету, а потому о. Барош пояснив справу виборчої реформи. Опісля п. В. Бучиньский говорив про теперішне політичне положенє в Австриї, Угорщині і Росиї. По одноцушній ухвалі резолюцій комісар розвязав віче, коли поповий „Січи“ з Гвоздя взивав людий до паралїжованя заход в наших сипкунів, щоби народний гнів звернути на Жидів. Під напором 12 жандармів вийшов нарід на улицю і уладив похід на зелїзничу стацию, де надано телеґраму до бар. Ґавча. В поході було до 3000 народу.

В перемиськім повіті відбуло ся заходом повітової орґанізациї від д. 26 грудня до 3 січня 17 віч: д. 26 грудня в Коровниках; 29 грудня в Бикові, в Новосілках і в Плешовичах; 30 грудня в Станиславчику і в Германовичах; 31 грудня в Нижанковичах, Бушковичах і Бушковичках; 1 січня в Кругелю великім, в Пралківцях і в Тарнавці; 2 січня в Дуньковичах і Малковичах; 3 січня в Горохівцях, Витошкицях і Княжичах. В Бушковичах і Бушковичках пояснював справу виборчої реформи адвокат д-р Кормош, на всіх инших вічах реферував п. Кіцула. На всіх тих вічах участь і заінтересованє селян були великі. Селяни брали живу участь в дискусиї. Особливо замітні були віча в Нижанковичах і Горохівцях. В Нижанковичах зібрало ся понад 600 місцевих міщан і околичних селян в трех просторих комнатах громадского дому. Збори отворив нотарияльний кандидат п. Кравчук, а президував місцевий бурмистр п. д-р Ручка, котрий в дискусиї іменем польского населеня Нижанкович висказав ся за конечностию переведеня загального, рівного безпосередного і тайного права виборчого та заявив повну згоду з ухвалами віча. В Горохівцях було на вічу над 400 людий, між ними около 50 Мазурів. Поляк Рудніцкий взивав до згоди між рускими і польскими селянами і іменем Поляків заявив згоду з ухвалами віча. Віче ухвалило також домагати ся знесеня т. зв. демоляцийних реверсів, які мусить виставляти кождий, хто хоче щонебудь, хочби лише який причіпок, побудувати в фортифікацийнім районі.

В печеніжиньскім повіті заходом о. Лугового відбуло ся д. 31 грудня величаве віче в Березові вижнім при участи понад 5000 селян з Березова, Вані березівскої, Текучі, Минуличина, Апрешор, Космача, Лючі, Слободи та Яблонова. Справу виборчої реформи обговорював д-р Трильовский. Промовляли також селяни, а найкрасше говорив Павло Лаврук з Іспаса про пановане шляхотских верховодів. По вічу виставлено в читальни „Просьвіти“ сценічний твір „Гостина св. Николая“. Замітна річ, що в шість днів по вічу (!) прийшла зі старостства заборона (датована 4-о дня по вічу) на уладженє віча в стодоли, бо такі збори треба віби то уважати за збори „під голим небом“, на котрі треба окремого позволу. — Дня 9 січня вібрали ся в Яблонові довірочні збори, на котрих д-р Лесь Бучацкий з Коломиї дуже гарно пояснив справу виборчої реформи. Місцевого війта, котрий пер ся на збори з титулу свого „урядового“ становища, випрошено за двері. По ухваленю резолюций зложено 6 К на боєвий фонд.

В рогатиньскім повіті відбуло ся д. 31 грудня віче в Свистільниках при участи около 1000 селян. Виборчу реформу пояснив д-р В. Бачиньский з Бережан. В дискусиї промовляли між иншими п. Павло Людкевич з Липиці долішної, виказуючи, що рускому хлопови діє ся тепер від польского панованя більше кривди, ніж колись від Печенїгів, Татарів, а навіть від давної Польщі. Люде з сусідних сіл домагали ся, щоби в кождім часі скликано віче.

В рудецкім повіті згодили самі селяни до старостства на д. 9 січня віче в Ляшках завязаних, але п. староста Покіньский (попович) винайшов якусь епідемію і заборонив віче. Длятого відбули ся довірочні збори, на котрих явило ся сто кільнадесять селян з Ляшок і сусідних сіл. Справу виборчої реформи пояснив зібраним п. Ів. Зоколюка.

В самбірскім повіті крім віча в Морозовичах, о котрім була вже згадка в „Ділї“ (ч. 285), відбули ся д. 25 грудня віча у Ваневичах і Торгановичах. На обох сих вічах пояснював справу виборчої реформи п. Форостина. У Ваневичах по братскім причастю почало ся віче при участи молодих і старих, хлопців і жінок. Отворив збори господар Ів. Минько, взиваючи до уваги, бо „будемо радити над нашою кривдою і як би їй зарадити“. По рефераті в оживленій дискусиї говорив між иншими п. Звіржавський про заходи панів, щоби анальфабетам не дати права голосованя. На те сказав бесідник: „То в штайрамті не питають нашого брата, чи вміє писати, тілько кричать: płać chłopie! Та й карабіна і гармати не боять ся дати хлопови, а виборчу картку боять ся дати!“ Пишний господар, Ів. Сидорак, розказував про несправедливости, які діють ся хлопам. „Торік — каже — була в самбірскім старостві ліцитация риболовлї. До ліцитациї станув дідич Бараньский і хлоп Лесько Сидорак, мій тато. В цілім сьвіті при ліцитациї той більший пан, хто більше дає; але в Самборі инакше: там той більший пан, хто уродив ся паном. П. Бараньский дістав риболовлю, хоч в оферті подав лише 20 кор. против 25 кор., котрі подав мій тато. В намісництві відкинули ревурс; сказали, що пан лише розуміє ся на рибі, він хлоп. А ревурс до Відня пропав, як камінь у воду; вже й з Америки вернула би відповідь, а з Відня нема. А пан так розуміє ся на рибі, що віднавив її одному хлопови, а той Жидови, а той знов другому хлопови. І яка тут рада? Нам треба своїх послів, щоби вставляли ся за нами. А послів дістанемо хиба тогді, як зміниться теперішне право виборче“. По вічу постановлено піти походом на віче до Торгановичь. Наперед ішов господар з синьо-жовтою лентою і біла таблицю з рускими фанами. На таблиці була намальована трупяча голова і напись: „Смерть курням!“ На другім боці була напись: „Жадаємо загального, рівного, безпосередного, тайного права голосованя!“ З заду йшов сурмач і скликував селян на віче. При сьпівах ішов похід дальше через Морозовичі, більшаючи по дорозі; а коли прийшов під двір п. Созаньского в Торгановичах, залунав імпонуючої громади грімкий оклик: „Най жиє рівне право! Ганьба шляхті!“ На вічу в Торгановичах проводив о. Саноцкий, а реферував п. Голос. Опісля господар з Ваневич Мих. Дорош в чудовій бесіді, котрою зелектризував усіх з бр вих (бесіда тая буде окремо оголошена після повітового віча), взивав селян до праці, бо тепер у нас жнива; що зберемо, в того будемо жити, а як нічого не зберемо, то пропадемо раз на все!“ З Торгановичь так само вернув похід до Ваневич. — На оба ті віча староство не вислало комісаря; але довідавши ся, як вони відбули ся, заборонив староста віче, скликане на д. 31 грудня до Торгинович. Длятого відбули ся там наше збори за запросинами під проводом п. Якова Пенїшкевича. В дискусиї над справою виборчої реформи зажадав п. Пенїшкевич між иншим, щоби громадска рада завела у себе урядоване і переписку в усіма властями в рускій мові. Внесенє одноголосно принято і вложено сей обовязок на громадску раду. Зібрані приняли також на себе обовязок збирати складки на самбірску бурсу св. Володимира. — Зголошені в Дорожеві і Білині великій віча заборонило старостро. В Білині, коли д. 9 січня зібрав ся на віче народ (місцева шляхта) з місцевим парохом о. П. Погорецким, о. Літиньским з Чукви (родом з Білини) та місцевою і привізною інтелїґенциєю, тогді з'явив ся префект з жандармом і оповістив, що віче заборонене. Довідавшись про сю несподівану новину, роздано зараз кільна соток запросин на довірочні збори до господаря п. Василя Федурка, і всі пішли разом до его хати. Збори відбули ся під проводом отця Погорецкого, а справу виборчої реформи пояснив п. Всев. Ріпецкий з Самбора. В тім надійшов під хату префект з жандармом, а жандарм війшов таки до хати і візвав зібраних, щоби розійшли ся. Та господар хати умів випросити напасника, почім однодушно ухвалено резолюциї.

— Жертви на Боєвий фонд просить ся слати зараз на адресу: Краєвий Союз Кредитовий. Львів, Ринок ч. 10 — на книжочку ч. 3000.

Інтелїґенция а селяньство в Підгаєччині.

(Хрунїнда в Підгаєччині. — Господарка повітової ради. — Величаве віче і демонстрация в Підгайцях. — Справа Бокова. — Вшеххулїганізм.

З Підгаєччини пишуть нам:

Дня 28 грудня відбуло ся в Підгайцях віче в справі загального права голосованя. Славетна повітова рада відмовила своєї салї. На свою салю підгаєцкі патріоти, сьпіваючі славославія на ювилеях підгаєцкого старости, маршалконосла Літиньского, доси не спромогли ся. Они провадять, висшу“ політику. Результатом тої політики є ґенеральне хрунївство Підгаєччини при послїдних виборах до ради повітової і до ради державної з V куриї. Перед вели хрунї убрані не в самі „кацаки“ і „сїраки“. Они не хотять робити „неприятности“ старості, рускому перекінчикови, котрий в чотири очи здобуде ся навіть на руске слово та традицийні вискази: „Якби Ви, Всечесніші знали, як то чоловік нещасливий! Нераз робити мусить неодно противи своєї волї. На милість Бога, не робіть жадних зборів! Не вводіть в примре положенє свого чоловіка!“ Патріоти замикають очи, як в однім з найчистїйших повітів буде ся косцюлем за косцюлком, ба й повстають нові латиньскі парохії. Патріотів не обходить се нічого, що по шкołах заводить ся польску викладну мову в часто руских селах. Їм байдуже, що підгаєцкий повіт виказує процентово найбільше польских шкіл і анальфабетів рівночасно. А тимчасом повітовий видїл з урядниками-люстраторами в роді пенсіонованого „власціеля дубр“ Жубра ґеадує в повіті по свому. Такий Боків має много до говореня, з тої громади забрав в свої руки видїл повітовий громадску позичкову касу. Вже кільканайцять літ, а звіту громада не дістає жадного, анї каси єї мимо упімнень не звертають. Завідателем єї є Жубр. Взиваємо тут его ексцеленцию п. намісника, та маршалка краєвого, щоби безпроволочно зарядили люстрацию господарки видїлу повітового а з окрема розслїдили справу каси боївскої, покликуючи до переслуханя давних членів заряду каси на досліджене, кілько гроший громада віддала, а кілько з того ще тепер лишає ся по кільканайцятьлїтній господарці збанкрутованих дідичів. З такого самого Бокова заплачено в минувшім лише році до 400 К судових кар. Суд віддав як і кари з попередних літ і наших сіл повітовому видїлови.

Чи знає що хто про ті гроші, не звісно. Той сам Жубр забрав перед кількома літами повновласть від громади Боків на побранє належних громадских додатків від фонду пропінацийного. Понеже і инші громади давали такі повновласти, будуть ласкаві пп. Ексцеленциї Потоцкий і Бадені запитати ся панів-дведзїців“ про людску кервавицю. Нехай не чекають, аж нарід збере всї факти і зажадає вияснення через Відень.

Інтелїґенция наша байдужує, або жалує ся на апатию селяньства. Се є ложию і очернюванем народа, коли хтось говорить о его апатиї. Найкрасше дало ся се видїти на вічу. Шістьтисячна тьма народу заняла віче, ну пощу в ринку. Треба було видїти той вираз лиця вічевників підчас реферату д-ра Бачиньского. Треба було почути тії окрики обурення, коли комісар хотів перервати бесідникови. Треба було спровадити який ґрамофон, щоби увічнити тії величаня на адресу наших гнобителїв.

Участь в вічу брали також Жиди. Вшеххулїґани алярмують власти і сьвіт, немовто готовить ся різня Жидів і Ляхів. Жиди видно мудрійші, бо зробили збори ще перед нашим вічем і постановили поводити ся тактовно, щоби нічим не провокувати народа. На них взивали ся обопільно успокоювати свої маси в виду побрехеньок о різни ширених вшеххулїґанами. Д-р Бачиньский вияснив зібраній товпі, чому то як-раз вшеххулїґани ширять вісти о різни. Они хотіли би дуже яким чином спровокувати нарід до якого небудь безправства, щоби завести вимковий стан.

По вічу рушили делеґати до старости. Староста звернув увагу на непокоячі вісти (ширені вшеххулїґанами), а рівночасно подякував орґанізаторам за спокійний перебіг віча а за пересторогу дану народови перед, ексцесами. Вслїд за делеґатами рушив нарід а дорога вела по при раду повітову. З під старостства рушила шеститисячна товпа другою частию міста на тракт бережаньский звідти по при новий будинок суду та назад перед раду повітову. Тут піднесли селяни д-ра Бачиньского на свої плечі, а він промовив в друге. „По відсьпіваню „Вічная память“ і инших „величаній“ повітовій раді нарід розійшов ся.

Того самого дня запросили Боківці д-ра Бачиньского до себе на віче на 1 січня. Боків був колись найбільше запущеним селом; тепер ще лежить в найглухійшім куті. Школа там ледви від пяти літ. Дідичом в селї є Поляк „чистей крві“, походячий в прямій лінії від друга Лелка, п. Пельц. Яко надстражник скарбовий стояв довший час на границі і прийшов якось до крайцаря. По кількох посесиях вупав за сьмішно малі гроші обдовжений Боків. Сьвітлі тут були для него часи. Незвичайно темний нарід робив за песачу платню 10—15 кр. Навіть в жнива недавно ще плачено по 25 кр. Понеже робітників бідного народа, є в Бокові дуже много, удало ся Пельцови дійти в короткім часі до великого майна. Бездітний — він є, а близших кревних нема. Збудував в Бокові косцюлок і уфундовав латиньску парохію (В Бокові є до 100 душ латинників). — В акті фундацийнім сказано, що латиньский парох не має нічого брати за треби! Гадав фундатор, що тим чином всї гр. католики перейдуть в мить ока на „польске“. Та ту склала ся несподіванка. Руский парох забрав ся зі сьвідомими селянами не на жарт до роботи. Минулого року збудовано власний просторий дім на склеп і читальню „Просьвіти“. Склеп розвинув ся гарно. Двайцять кільна душ рушило до Прус. Ціна робітника пішла в гору, бо і на инші села кинули ся люди на роботу. Заходами сьвідомих громадян перейшло двайцять кільна душ з латиньского на грецкий обряд. Косцюлек боківский став ся средством аґітацийним. Був колись час коли на Руси не було анї одного косцюлка. Зачали їх фундувати зайди пани, що загарбали руску землю. При фундованю всюди були застережена, що латиньске духовеньство не має брати нічого за треби. Таким чином сотворено з поперетаганих „міліон Поляків“ зі східній Галичині. З часом застережене не брань за треби пішло в непамять. Таким чином косцюлки, то лапка на збільшуване материялу на Польщу від моржа до моржа. Таким вияснюванем навертають самі селяни латинників до віри батьків, а тим самим до народности. Другим чинником є чужа незрозуміла польска мова, котрої жадають від людий, які від віків не инакше говорили, як по руски.

Місцевих вшеххулїґанів лють огорнула. Они знають тілько перехід на латиньске, а на грецке... кольною їм в боці, котру в перве несподівано почули. А тут ще якісь еміґрациї заробкові! А сходини на читане до читальні, курс анальфабетів... „То пшецеж буят“ — верещать місцеві і доохрестні вшеххулїґани. Звідти походить так бравура жандармериї, о котрій мусів посол Яворский говорити в парляменті 21 червня м. р. Не було нічим дивним, що староство заказало віче в Бокові в его передодень а то тому, що підписані на повідомленю є анальфабети! Та громадяни Бибка, Дитятина, Хоковеч, Шумлян, Славутина, Вожикова, Сілца, Литвинова, Рудник, Носова, Гнильча ба й Маркової не знали нічого про заказ. Як для провокациї вислало староство жандармерию з цілого повіта ба й з Монастириск. Жандарі почали розганяти, трактуючи людий культурним поздоровленем „марш“! мимо пояснювання, що будуть довірочні збори міст віча. До довірочних зборів не хотіли за жадну ціну допустити, покликуючись на розказ староства до уряду громадского і жандармериї, що віче заказане та що они мають до него не допустити. Д-р Бачиньский запротестував против трактованя людий як худоби та остаточно пояснив жандармам, що їх заказ довірочних зборів є при нічім. До салї читальняної війшли лише на прихапци запрошені а решту почали жандарі розганяти. На інтервенцию д-ра Бачиньского відступились жандарі, а люди без запрошень розійшлись на заяв д-ра Бачиньского спокійно домів. Не обійшло ся однак без зворушуючих сцен. „Ми йшли як на спасеніє, щоб Месиї послухати серед студени і снїгів, а ви нас відправляєте!“ говорили люди з дальших сіл. Се є відповідь підгаєцким патріотам на мнимую апатию селяньства. Вахмайстр повітовий хотів конечно бути на зборах, покликуючись на свій чин. Д-р Бачиньский випросив его, бо не мав запрошеня. Озлоблений зачав контролювати запрошеня, а потім виніс ся. По надній а річевій бесіді, ухвалили довірочні збори резолюциї як де інде по вічах. Надто рішено завізвати ґрафа Потоцкого, щоби підчас переговорів з Ґавчом в справі реформи виборчої предкладав не лише домаганя польскої шляхти-панів, але також домаганя три і пів міліона руского народа в Галичині. По зборах вислано телеґраму до Ґавча о зборах а до намісника з жалобою на староство за заказ віча.

Алярмуючі вісти в часописях польских а з окрема в Słow'i polsk'im про мнимі приготованя до різні є нічим иньшим як злобною вшеххулїґаньскою вигадкою, чортівским маневром. Квичить вшеххулїґан про якісь зелїзні палиці, змови на різанину та рабунок і и. начеб такі приготованя дійсно були та „nie dość cenzurowana mowa Baczyńskiego“ була би хиба спричинила вибух вульвану. Брехня аж воняє від вшеххулїґана. Наконец-б справді такі приготованя були, була-б польска прокураторня та телеґрафи давно в руху, а може й вимковий стан з військом і катом. Чейже сам староста дякував за спокійний перебіг віча і батьківскі пересторога. Чейже сидить доси безпечно жмінка вшеххулїґанів в Підгайцях і на повіті і не боїть ся різанини. Противно все робить лише, щоби провокувати спокій не населенє. Одна часть вшеххулїґанів боїть ся викрити фактів дідичівскої господарки в раді повітовій, як се було з Боковом на дотеперішних вічах. Друга часть вшеххулїґанів хоче ся приподобати Пельцови. Може чейже їм що запише. А у всіх них одна гадка: „Такими брехливими алярмами як на Гуцульщині в 1904 році спинити зріст народної сьвідомости“. Та чельности вульвану ви вшеххулїґани не затнете. Лява прірве вихід як се в однім то в другім місци. А не спинить єї жмінка вшеххулїґанів з цілою фалянґою всяких хрунів, від котрих роїть ся, в тім повіті.

Тому руки проч!

Підгаєцкий.

З Росиї.

Телеґрами.

Петербург. Пресова комісия під проводом Кобека вже вредаґувала проект нового закона цензурного о заграничних друках. Після сего проекту цензурованє спроваджуваних з заграниці часописий і книжок зносить ся. Удержить ся лише цензурованє ілюстрованих кореспонденток, котрі буде переглядати найблизший від границі уряд цензури. Для інформациї цлових урядів буде уложений виказ книжок і ґазет, котрі не будуть впускати ся до Росиї. Сі виказ будуть укладати ся що два роки. Коли на сей проект згодить ся рада міністрів, буде предложений державній раді.

Тифліс. Телеґрафічний і почтовий рух до закавказких стаций розпочав ся на ново, з винятком кутаїсної ґубернії, котра є цілком відтята від Тифлїсу. Більшість провідників страйку арештовано. Кількох офіцирів жандармериї і ґенерала Ґрамосіна страйкарі увязнили. З будинку вірменьского семинаря кинено дві бомби на патрольо; двох козаків

Просимо *перед закупном меблів, диванів, портиєр, фіранок, хідників, тапет, ковдер і постель відвідати нас ласкаво!* **Спілка львівских тапіцерів** **Ягайлоньска 3.** 662 19—53

ранено, одну дитину убито. Будинок збомбардовано і спалено. В будинку був склад бомб і набоїв. В наслідок експльозиї погибло 33 осіб; 30 осіб є ранених. На однім передмістю відкрито дім з складом бомб. Війско збомбардувало дім, при чім погибло 8 революционерів. При ревізиї забрано богато оружия і амуниції.

Петербург. На Кавказі все магомеданьске населене знаменито узброєне і має артилерию. Всї Магомеданцї рішили бороти ся до послїдного против російского ярма. Татари рішили винищити зненавиджених Вірмен. Піхота окружила Новоросийск. Зревідовано масу домів і арештовано богато революционерів.

Рига. В курляндскім окрузї Газенпот розстріляно 93 повстанців. 28 дібр спалено. Губернатор Інфлянт позволив на всякі збори.

Севастополь. Збунтувала ся служба пароходів Ксенія і Цар, котрі мали транспортувати війско до зревольтованих місцевостий. Адмірал Чухнїн казав арештувати збунтованих і поставити їх перед военний суд.

Петербург. Від всїх урядників і офіциялістів московских зелїзниць зажадано письменного зобовязаня, що в будучности не будуть брати участи в ніяких страйках. З винятком 2 телеґрафістів і одної маніпулянтки всї урядники підписали зобовязане.

Москва. При ревізиї в прохорівскій фабрицї знайдено велику міну, котра всї будинки мала висадити в воздух. Комендант 7 к рпусу приїхав з Петербурга до Москви, щоби зарядити все, що потрібне для удержаня ладу. Московску артилерию збільшено о кілька батерий. У всїх копальнях, в містї Пермі і на зелїзници, що іде через Перм, заведено стан скріпленої охорони.

Петербург. „Нов. Время" оголосило статю, з котрій подало гадку Віттого о відносинах царского самодержавя до оголошених маніфестом з 30 жовтня свобід. Сю статю повторили заграничні часописи. Петербургску аґенцию телеґрафічну уповажнено заявити, що Вітте ніколи не висказав подібної гадки.

Берлін. Намісник Кавказу має зажадати присланя двох змобілїзованих корпусів армії, бо така сила потрібн[illegible] о успокоєня Кавказу.

Петербург. Ґе[illegible] Сологуб телеґрафує: Революцийний [illegible] овії здавлено при помочи енерґі[illegible] повання війска. З Інфлянт ґене[illegible]сить, що і там вже панує ді[illegible]

[illegible]инки! Памятайте [illegible]ий за загальне ви-

ТЕЛЕҐРАМИ.

Виборча реформа.

Відень. Prager Tagblatt доносить, що Галичина дістане 87 мандатів, т. є. о 9 більше, ніж тепер має. Округи будуть зорґанізовані так, що 75 мандатів дістануть Поляки, а 12 Русини. На Буковині Русини дістануть 3 мандати, так що разом будуть мати 15 послів. N. Fr. Presse подає, що Галичина дістане 87 мандатів, з чого Русини дістануть **25 до 30 мандатів.** Ся вість була би о стілько подібна до правди що Fremdenblatt успокоює Нїмців і Поляків запевненем, що їх „стан посїданя" буде удержаний. На всї ті вісти кореспондентське бюро заявляє, що дійсні цифри в правительственнім проектї значно ріжнять ся від „певних інформацій" подаваних дневниками.

Угорска кріза.

Відень. Авдиенция Февраря у цїсаря тревала до години 12 в полудне. По авдиенциї Февраря від'їхав до Пешту, де нинї цїсарске ся рада міністерска. Говорять, що відбу[illegible]ній авдиенциї Февраря закінчив на вчера[illegible]зване о політичнім положеню на своє справо[illegible]ложенях правительства в сїй Угорщинї і пре[illegible] справі. Цїсар згодив ся на сї предложеня.

Будапешт. Справозданє Февраря о ворогах в цїли успокоєня краю, цїсар приняв прихильно. При тім монарх зазначив, що на всякий случай мусить бути привернений леґальний лад і пошановане краєвих законів.

Заворушеня в Хінах.

Шангай. Пропаґанда антідинастичних стоваришень розростає ся до величезних розмірів. Місионарі просили конзулів анґлїйского і американьского о охорону.

1906.

Ми собі обіцяли по Тобі багато,
Новий ти наш роче!
Що внесеш подарунків прегарних у хату —
Що серце захоче —
И розібєш ти у прах ледовую палату
Катів опівночи...

Хоч стидаємось часто тієї надії,
котра, мов пилива,
Що єї леда легіт шляхами розвіє — —
та серце — дитина:
То усе йому рожі цвитуть і лелії
хоть скрізь — хуртовина...

. . . . . .

Наступає чорна хмара, надпливає і туча,
Живлова борба страшенна, громами лупуча —
і розриває степ, могили, перерізує гори
і зі сну вуликами збудить, виллє Чорне [море —
і зруйнує у сусїда хату, повну зради,
і заграє гордим братям пісню в дзвін за- [гради —

Й розпічне ся передвічна борба Правди й [Лжи, —
зьвізди стануть приглядатись, хто кого за [може...
Й покінчить ся люта битва з ворогом лу- [кавим
і могила накормить ся опиром крівавим,
а побідна Правда блисне скран'ю в неба [зводи!
Привитайтеж, поклонїтесь їй усї народи!...

Де той сон величний, задушевних блесків [повний?
Що з Тобою, Україно, велете безмовний?
Не встаєш ти обновлений з гекатомб, по- [жару?
Чи несеш уже в правицї історичну кару?
Ні ще?!... Вийтеж дальше громи, сьвіт най [запалить ся,
З під руїн най блисне Правда так тверда, [як краща!...

Сильвестер Яричевський.

Прокидайтесь!

(З 5 числа лубнянського „Хлїбороба").

Годї вже спати вам, заспані очи,
Инші часи настають —
Хмари розходять ся, темної ночи,
Знаю, не довго вже буть.

Снить ся менї вже схід сонця ясного,
Чую вже слово живе:
Гайда вперед задля дїла сьвятого,
Жде нас там щастя нове.

Щастя роботи на спільному полї
Працї, науки знаття,
Щастя сьвятої, народньої волї,
Щастя нового життя.

Л. Красовченко.

В сьвятій борнї за кращий час
У багатьох виздають руки —
А ми вперед ходїм! Хай нас
Не спинять в руху й хрестні муки!

Ми вірмо в те, що тьму болїнь
Розвіє стяг братства й волї
І ми добудем тої долї,
Що вабить нас у далечінь!

Яким Сьмотний.

НОВИНКИ.

— **Вп. Передплатникам, Читачам і Прихильникам дневника пересилаємо бажаня щасливого Нового року!**

— **Про похорон пок. Романа Сембратовича** пишуть нам з Відня: Вчера (10 н. ст. січня) віденьска руска колонія провожала на кладовище одного з найлїпших синів України, бл. п. Романа Сембратовича. Прикований впродовж чотирох місяців до постелї, в остатних часах покинутий лїкарями, зійшов до гробу саме в хвилї, як його робота мала бути найуспішнїйша. Не судило ся покійникови діждати того часу, за який борув ся за весь час своєї дїяльности, не діждав ся сходу сонця на закордонній Українї, анї лїпшої долї для нашого народу по сей бік кордону, а час сей, здаєть ся, так недалекий... Похорон покійного відбув ся в середу (10 січня). Після відправи похоронного богослуженя тутешними оо. парохом і сотрудником над домовиною в домі покійного, рушив похоронний похід о 3 годинї до церкви сьв. Леопольда на ґерстгофі. Похід, [illegible] 200 людий, числено на віденьскі відносини дуже [illegible], творила в першій мірі нїмецка публїка, а в меншости віденьскі Русини, передовсїм студенти і рідня покійного. Між учасниками походу видно було письменників і публїцистів: Люциана Бруннера, д-ра Фрідріха Герца, Матіяса Ахера (д-р Бірнбавм), Кароля Морбурґера і п. Хармаца. Перший з них зложив на домовинї покійного гарний вінець з написю: „Борцеви за волю і право". Рівнож гарні вінцї зложила редакция „Ruth. Revue" з написю: „Любому шефови" і редакция „Дїла" з написю: „Остатний привіт від Редакциї „Дїла". Надто було багато вінцїв від рідні покійного і від єго жінки, від учительского тїла одного віденьского повіту і т. д. В церкві відправлено похоронний обряд, при чім сьпівав хор „Січи" і (при кінци) хор оперових сьпіваків. Опісля рушив похоронний похід на ґерстгофске кладовище. Сам похоронний акт на кладовищи був дуже зворушаючий. Іменем „Січи" промовив студ. Витвицкий, дійсно гарно. Вказуючи на заслуги покійного для українськоі справи, підніс траґічний момент, що смерть заскочила єго в передодень надходу тої доби, за яку покійний боров ся. Смерть заскочила єго в чужинї. У краю, над Днїстром і Днїпром, не буде гомонїти над єго гробом голос вільного люду; та думки сего люду летїти-муть над могилу борця і окружать єї ореолею вдячности. По нїмецки промовляв письменник Морбурґер, приятель покійного, при чім дуже сильне враженє зробила та точка промови, де бесїдник дякував жінцї покійного, що вона, без огляду на своє дуже лихе здоровє, була покійному одинокою розрадою і помічю до остатної хвилї житя. Здавало ся, що руский загал не віддав належної покійникови остатної прислуги, однакож се легко пояснити тим, що похорон відбув ся саме в час Рідвяних сьвят, коли реґулярні механїзми не функционують, через що загал не міг дізнати ся про сю сумну подію. Аж в остатній хвили зачинають впливати до редакциї „Ruth. Revue" телеґрами й заяви співчутя з нагоди страти єї редактора і вони своїм змістом ставлять покійному належний єму памятник. — Х.

— **Краєва рада шкільна при роботї.** Акция народного учительства в справі поліпшеня своєї незавидної долї наполохала незвичайно „батьків" нашого шкільництва, проте старають ся всїми способами вже в самім почнї єї здусити. Ось новий доказ. Сими днями подіставали всї старости президияльно з краєвої ради шкільної порученє, щоб вислїдити і донести про сих злочинцїв, котрі посмілились їхати до Кракова на учительскі довірочні наради. Факт сей не потребує коментарів, а які будуть єго наслїдки, побачимо. — *Поінформований.*

— **В справі роздїлу учительскої запомоги** пишуть нам: Референт шкільної комісиї в соймі ґр. Лев Пінїньский з притиском зазначив, що запомога в суми 400.000 К буде справедливо роздїлена межи найбільше потребуючих і обтяжених родиною без всякої протекциї. Одеак вже тепер заходить обава, що оно инакше вийде, бо факт є, що самі окружні ради шкільні, себ то шкільні інспектори і старости будуть владжувати лїсти учителїв, котрі заслугують на запомогу і „obarczeni" родиною без запиту інтересованих. Давнїйше при підвисшеню платнї краєва рада шкільна присилала для кождого учителя аркуш до виповненя і виказаня родинних відносин а тепер інспектори без питаня інтересованих учителїв мають се зробити. Ми знаємо дуже добре „справедливість" деяких інспекторів і старостів, як они поводять ся супротив нелюбих собі учителїв. Тож оправданий сумнїв, чи дійсно инше найбільше потребуючі з учителїв дістануть ухвалену соймом запомогу, але підлесники, лизуни та інспекторскі і старостинські прихвостні. А може инше тоті старші учителї, котрі на основі звісного указу заслужили собі на нагороду за „nadzorowanie" молодших своїх товаришів, щоби они борони Боже „nie bawili się w politykę"? Проте відзиваємо ся до наших радників в краєвій радї шкільній, щоби потрудили ся до дотичних референтів і переконали ся, чи дійсно після слів референта комісиї шкільної в соймі без протекциї і без личної анїмозиї інспекторів роздїлює ся ухвалена соймом запомога, бо по переведеню роздїлу покривджені вже нїчо не дістануть. Тому caveant consules! — *Учитель.*

— **З учительскої орґанїзациї.** Дня 17 грудня м. р. відбули ся перші загальні збори відділу учительского тов. „Взаїмна поміч" на яворівский округ. В членн вписано ся 31 членів звичайних і 1 надзвичайний. До виділу вибрані: пп. Антін Нуд яко голова, Онуфрий Власійчук яко секретар, Андрій Маренїн яко заступник голови і касиер, п-нї Михайлина Городиньска яко контрольорка і Іван Вальчик. Вправдї з огляду на число вписавших ся членів можна би приступити до заснованя відділу на судовий повіт краковецкий, але в сим здержано ся, аж розвине ся робота в відділї на яворівский округ. Богато ще учителїв в повітї а навіть в самім Яворові не вписало ся до тепер задля незвісних причин до товариства, але є надія, що і вони зрозуміють потребу орґанїзациї та приступлять до неї. — *О.*

— **Пос. Ґломбіньский не має щастя перед своїми „виборцями"**, як показало ся вчера на зборах, скликаних ним в справі виборчої реформи. Герштвшехпольскої кліки видко з горя не надіє[illegible] ся успіху на арені поза колом і „Словом польським", тому хоч на афішах і в часописях заповіщ[illegible] початок віча на год. 6, приватними листами мобілїзував своїх прихильників на годину 5, щоби то[illegible] повнили салю, не пускали відтак немилих гостий. Та не так стало ся, як ждало ся, бо про шпиндель вшехпольского герштa дізнали ся социялїсти і опозицийні елементи, котрі й явили ся ще перед 5 год. в сали польского товариства педаґоґічного у великім числї та зіпхнули насїпших вшехполяків на третий плян. Розпочалось віче. Пос. Ґломбіньский подякував за численні збори і просив о вибір предсїдателя. Тодї виступив д-р Диманд і запропонував інжениїра п. Гаввнера, социялїста, котрого більшість і вибрала, але меншість підняла бучу, проповуючи на предсїдателя радника маґістрату Фішера. Щоби завести спокій, п. Гудец радив приняти обох на предсїдателїв. Справдї оба кандидати заняли місця в президиї, однак Ґломбіньский не хотів на се згодити ся, а єго поплечники кричали заєдно, що хочуть лише Фішера. Із загальної метушнї та бучі скористав Ґломбіньский і убравшись в пальто, утїк з салї. Крик настав ще більший, так що комісар поліциї розвязав збори. Тодї серед гамору д-р Диманд станув на кріслї і тубальним голосом предложив пос. Ґломбіньскому заяву недовіря, котру більшість вібраних приняла оплесками.

— **Боєвий фонд для Калущини.** На зборах калуских Русинів дня 30 грудня м. р. ухвалено одноголосно на внесенє п. Ярослава Коритовского заложити повітовий боєвий фонд і наложити на всїх Русинів податок на цїли аґітациї, орґанїзациї політичного руху і реорґанїзациї руху просьвітного. Вибрано комітет, котрий вже займає ся розложенєм податку на поодиноких особи.

— **Справа ад'ютів судових авскультантів і практикантів** не війшла на дневний порядок нарад грудневої сесиї ради державної по тій причинї, що управитель міністерства справедливости, д-р Кайя — як доносять з достовірного жерела — заявив, що правительство готове признати авскультантам і практикантам більші уступки, як давав проєкт палати панів. Тому ся справа поверне ще до правничої комісиї посольскої палати і буде аж пізнїйше предметом її нарад.

— **Варварство граничного вояка.** Свого часу подали ми вістку про напад російского вояка на студента п. Целевича. П. Целевич ось як описує сю пригоду: В середу дня 27 грудня о 2 год. по полудни, я полював в Новосїлках передних над російскою границею з двома гаєвими і пострілав заяця, що утїк через кордон по при салдата граничної сторожи. Йдучи за слїдом заяця, я з гаєвими дійшов до салдата, перед котрим задержали ся ми на 20 кроків і спитали, чи він не бачив заяця. Тодї салдат попросив мене о папіроса. Я приступив до невтральнього пояса і дав салдатови папіроса в присутности гаєвого, котрий надійшов з російского боку. Салдат почав оглядати мою рушницю, випитував про рисунки на ній, і в ходї розмови закинув собі мою рушницю на плечі та гримнув: „Пастой! бо стріляю". З тими словами вимірив в груди гаєвому. Той просив ся, звиняв ся, а коли бачив, що салдат не жартує, обернув ся і утїк. Тодї салдат звернув ся до мене і грозив баґнетом; я уступив, а звінци починаю утїкати. За хвилю паде стріл, і куля перешиває менї наскрізь кість в нозї під колїном і 38 кроків від кордону я повалив ся на сніг. Салдат прибіг, поволїк мене на лїнію кордону і почав стріляти на алярм. За годину прийшли салдати і занесли мене до стациї, а звідтам відвезли до шпиталю в Томашеві. Заходом моєї матери, котра приїхала до Томашева, удало ся перевезти мене через границю до Львова. Рана не є легка, але може вилїчу ся". — Дикого салдата арештовано, а справа має оперти ся о австрийский парлямент.

— **З великоміских скандалів.** Вчера арештовано у Львові б. властительку корчмі торговлї Клявдию Маєвску і при тій нагоді польскі дневники розписують широко про погані вчинки тої женщини. Мала вона в 1902 р. звісний „снїданковий" склеп на розї ул. Академічної і Хоружини, спершу разом із своїм чоловіком, а відтак сама. Визначала ся незвичайною вродою, і тому склеп був все переповнений гостями мужеского полу. Але рівночасно Маєвска запускала ся в любовні авантури і задля того чоловік покинув її, перенїсши ся до Кракова. Тепер п. Клявдия зажила широким житєм, дарма що наслїдком сего склеп хилив ся скоро до фінансової руїни, бо численні гості бавились у неї звичайно на вредит а властиво даром. І справдї не минув рік, як склеп продано на лїцитациї, а п. Клявдию закупив ся оден з її обожателїв, міский ветеринар Єкнер. Той взяв її на удержанє і видав на неї за рік поверх 10.000 К. Так руйнувати ся міг лише завдяки своїй богатій родинї, що помагала єму материяльно. Не дивниця, що та родина намовляла єго всїми силами до зірваня з Маєвскою. Коли-ж Єкнер думав справдї з нею розійти ся, Маєвска заявила єму, що чує ся матїрю, виїхала кудись на провінцию і вернула по якімсь часї з дитиною. Супротив того Єкнер почув ся до деяких зобовязань і знов ложив грубі суми на удержанє Маєвскої та її дитини. Позволив навіть наложити на свою пенсию кондикт на сю цїль. Та незабаром Маєвска почула ся знов матїрю. Єкнерови видалось се тим разом підозрілим і постановив більше її пильнувати. Маєвска виїхала задля нового до Ворохти, відтак до Абациї, то знов де инде, але Єкнер не відступав від неї на крок. Вкінци Маєвска вернула до Львова і одного дня незамітно вибралась до одної гостинниці, звідки прийшов до Єкнера післанець з вістию, що став знов батьком. Тодї Єкнер взяв із собою лїкаря і удав ся до Маєвскої і приневолив її піддати ся лїкарскім оглядинам. Показало ся, що Маєвска зовсїм не була матїрю, а що більше, Маєвска призвала ся, що в перший раз підійшла Єкнера з чужою дитиною, щоби лише вимантити від него гроші на удержанє. Сталось се в падолистї минувшої осени. Хоч завдяки обманьству хитра женщина видурила від Єкнера кільканайцять тисяч, тепер не хотїла зречи ся претенсий до него, а особливо кондикту в квотї 80 К, місячно. Пертрактациї тревали до послїдного часу, аж вчера Єкнер доніс про цїлу історию поліциї, котра вчера арештувала хитру бабу. Для її характеристики годить ся ще додати, що найперше була вона замужна за податковим поборцем в Станиславові Фідлєром, а по єго смерти вийшла за цукорника Маєвского в Н.

Плащі і непромакальні пелерини, мужескі і дамскі

поручає

Постійні цїни фабричні. — Цїнники на жадане...

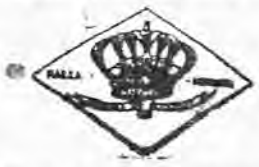

СПЕЦИЯЛЬНИЙ СКЛАД

ЛІНОЛЕУМ і ЦЕРАТ

Львів, ул. КАРОЛЯ ЛЮДВИКА ч. 3

Постійні цїни фабричні.

476

Савчи. Цукерня збанкротувала, повстав карний процес о легкодушне банкротство і при тій нагоді Маєвску засуджено на 3 місяці вязниці за кривоприсягу. Відсидівши кару, Маєвска вирушила у Львові, де купила з чоловіком згаданий склеп. Навязуючи численні любовні зносини, довела одного субєкта до самоубийства, а иншого вполи мужчина, замешкалий в тім самім домі, стріляв до неї з револьвера. Її кільканайцять літна донечка з першого подружя удалась зовсім в матір, бо ступає вже тепер її слідами.

— **Консумция тютюну в Австриї.** Після справозданя австрийского міністерства скарбу, приніс тютюновий монополь в 1904 р. австрийскому скарбови 227,584.831 кор., в чого повстає чистий зиск в квоті 154 міліони корон, о 6 міліонів більше як в 1903 р. Консумция тютюну спала о 4000 метричних сотнарів, що треба приписати фактови, що люлька що раз скорше виходить з ужитя. За то піднесла ся значно консумция цигарів і папіросів. Найбільше розійшло ся папіросів „спортів", котрих прокурено в 1904 р. один міліярд і 681 міліонів штук, що дає суму 30 міліонів корон. Папіросів „драма" розпродано міліярд і 276 міліонів у вартости 11 міліонів корон. З цигар зріс відбуток так званих „віржінія", а зі то зменшив ся слідуючих цигар: „реганітас", „трабуко", „нуба" і „ровітас". Між папіросами мали меньший відбуток: „султан", „герцеґовина", „ніль", „стамбул", „енідґа" і „віржінія". В 1875 р. припадало пересічно на кожду голову: 49 цигар, 2 папіроси, 1143 ґрами тютюну і 46 ґрамів табаки. На гроші заміненний рахунок виказує, що перед 30 літами платив кождий мешканець Австриї за тютюнові вироби 5 корон 62 с., а тепер платить 8 кор. 31 с. Консумция папіросів зросла в тім часі 70 кратно. Цифри отсі про державні доходи із тютюнового монополю доволі характеристичні і для теперішної виборчої реформи. Всякі „добре уроджені" радіб получити викуповуванє політичних прав тільки з плаченем податків безпосередних, не дивлячись на величезні суми податків посередних, які як на те платять саме найубожші верстви населеня. Беруть ось хочби доходи із тютюнового монополю. В р. 1904 при зіставі самому держ. скарб. як сказано 227,584.831 К., а ось на р. 1906 при іменовано нашою позицию 229,559.000 кор. Рівночасно виносили усі подати безпосередні всего 305,320.000 К, а сам податок ґрунтовий, на якім опирає свої привілеї шляхта, лише 53,100.000 К. Але й тут не треба забувати, що податки ґрунтові платять не лиш дідичі, але всі ґрунтові властителі, так що на дідичів припадає з сеї суми всего 14 міліонів. І так вони „бідніші", платячи $^{1}/_{3}$ частину безпосередних податків, мають нині в своїх руках $^{1}/_{3}$ частину всіх мандатів, якби навіть більш ніхто не вибрав своїм заступником дідича, як самі лише вибранці із першої курії. Ще в ярмійших контурах виступає теперішне безправне виборче право, коли зважить ся, що посередні податки поносять саме найбіднійші люди, як се видко і при консумциї тютюну, де дорогі сорти тютюну і папіросів розходять ся найслабше, а дешеві найбільше.

— **Вистава Івана Гуса.** В Таборі в Чехах устроює ся історична вистава присьвячена памяти Гуса. На виставі будуть вібрані важні річи звязані з особою Гуса: єго рукописи, части єго одежі, остатки костра, на якім він спалений в Констанці 1414 року, оригінал соборного едикту, яким оголошено Гуса єретиком, і т. и. Кромі того будуть там вібрані всі книжки о Гусі на всяких мовах, копії з образів показуючих епізоди з житя Гуса, нумізматичні й археольоґічні памятки і т. и.

— **Памфлет против нинішного папи і єго політики** появив ся недавно в Італії і викликав серед тамошного духовеньства велике враженє. Автор (як кажуть, невдоволений сьвященик) нарікає на переслідуванє убогих, головно заграничних сьвящеників в Римі, а відтак остро критикує політику Пія X-ого і називає єї повною суперечностий і неконсеквенций. Кінчить похвалами кардинала Рамполі і надіє ся, що мимо інтриґ против него він таки скорше чи пізнійше у інчає ся папскою тиарою під іменем Льва XIV-ого. Памфлет названо „Чорною книгою" (в суперечности до офіцияльної „Білої книжки", яка недавно вийшла), бо він вийшов в чорній окладинці.

— **Допущенє женщин до нім. висших шкіл.** Коли в жовтни м. р. допущено женщини з ґімназияльним сьвідоцтвом зрілости на університеті в Карльсруге, рішило ся також і баварске міністерство просьвіти на той самий крок і позволило студенткам, що мають сьвідоцтво зрілости з женьскої ґімназиї в Карльсруге, іматрикулювати ся від сего семестру на обох краєвих університетах і на техниці. Через се може остаточно порішить ся також питанє і в Прусах, де правительство ще опирає ся висшим студиям жінок. На техниці в Штутґарті будуть від тепер студентки мати рівні права з студентами. Віртемберске міністерство просьвіти оголосило, що женщини з правом приналежности до краю будуть допущені на техніку в Штутґарті яко звичайні студентки під такими самими услівями як і мущини.

— **Для потерпівших Жидів в Росиї.** З Льондону доносять, що до банкерского дому „Н. Ротшильд і син" вплинуло в користь російских Жидів, потерпівших від погромів, 3,546.000 рублів. До тої суми треба додати ще жертви, вібрані в Австриї, Франциї і Німеччині, а також около одного міліона рублів, зібраних в Росиї. Разом вібрано в кождем пострадавших Жидів в Росиї около шість міліонів рублів.

— **Бранці з року 1877.** Румуньский монах Кразнару заалярмував румуньску столицю зовсім неімовірним твердженем, що в турецкій неволі находять ся ще 70 Румунів, з часу російско-турецкої війни. Він оповідає, що рішив ся недавно відвідати монастир St. Monument в Греції. З Букарешту до Ґаляцу ішов пішо і всів тут на грецкий корабель якого капітан запевнив єго, що в Константинополи не потребує пашпорту. В Константинополи арештовано Кразмарого і видано. Він мусів через Туреччину іти пішо в товаристві двох жандармів, що відпроваджували єго з місця на місце а на ніч все замикали до арешту. В великій тюрмі в Адрианополи міг він тайно ходити. В однім відокремленім будинку, що складав ся з просторої комнати, мав він найти при сій нагоді 70 Румунів, що дуже утішили ся, побачивши в нім давного товариша війни. Люди оповідали, що вони сиділи в вязници від часу їх увязненя. Їх добре годували і вбирали, однак було їм заборонено кореспондувати з внішним сьвітом. Вони подали монахови свої імена і реґементи та просили його поінформувати власти о сім у вітчині. Прийшовши до Букарешту, передав Кразмару військовим властям лісту тих, що мали находити ся в Адрианополи. На велике здивованє властий виказало ся при перегляді актів, що імена і військові відділи бранців згоджували ся і що кождий був назначений на лісті „пропав". Зателеґрафовано до румуньского консуля в Константинополи, щоби сейчас постарав ся увільнити бранців.

— **Трисотна річниця уродженя Рембрандта,** сьвітоспазного маляря голяндского, припадає 15-ого червня 1906 р. Голяндия приготовляє ся до сьвяткованя сеї річниці в величавий спосіб. Головні торжества відбудуть ся в Лейдені, місци уродженя Рембрандта, і в Амстердамі, де він умер (28 жовтня 1669 р.) і зрізати-муть три дні. Амстердамский театр зиставить ряд живих образів з житя найбільшого маляря Голяндиї. Місто Амстердам закупило (з нагоди ювілея) дім, де проживав Рембрандт, і має привернути єго до такого самого виду, який він мав за житя Рембрандта.

— **Морский університет.** В Гамбурзі проектує ся основанє університету в цілком новою, особливою програмою. Головна увага в тім університеті буде звернена на предмети, маючі звязь із морем: мореплавство, морске право, міжнародне право, загранична і кольоніяльна торговля, гіґієна зворотникова, розслідки моря і т. и. Однакож ціль сего університету не є підготовляти моряків, але учених специялістів в морских справах. Університет має обіймати кілька самостійних факультетів.

— **З двора короля Гакона.** З Християнії доносять ґазеті Neue Hamburger Zeitung богато цікавого про трудности, які мусить поборювати новий норвеский король Гакон. Старі хліборобскі роди, що мають велике слово в Християнії, витворили між собою цілий ряд степенів, а відповідно уважати на них є у Норвежців вимогом доброго тону. Між ними, що звикли особливо заздро стерегти своє традицийне першеньство, находить ся на першім місци родина Бернзона. Є лише один рід, що може дорівнати блескови Бернзонового імени, то „династия" Сарс. Але она є так звязана, що тут ходить лише о дуже ніжну ріжницю степеня. Репрезентативна сторона товариского виступа спочиває цілком в руках Бернзонової родини, особливо старого поета-політика. В зносинах з новою королівскою родиною находить єго прадідна хліборобска гордість характеристичний відгомін. І за коротший час повстало без числа більше або менше дотепних приказок що курсують по Християнії, від коли король Гакон прибув туди. Одна подія, що має право мати претенсиї до „історичної" правди, лучила ся як раз того вечера, коли національний театр давав в честь в'їзду короля Бернзонову штуку „Sigurd Jorsalfahr". По другій дії запросив король присутного поета до своєї льожі і привитав єго поважною заміткою: „Det er et mege. smukt stykke, kjäre Björnson!" („Дуже гарний кусник, любий Бернзоне!"), при чім вимовив після своєї даньскої привички особо „meget" („дуже") копенгаґским жарґоном „majet". Бернзон приступив до короля, поклепав єго по батьківски сердечно по плечах і сказав навчаючим тоном: „Не кажіть, Величество „majet", лише „meget", так як тут у нас водить ся. На такі дрібниці треба на Вашім становищи уважати!" — Король Гакон видивив ся на сердечно споглядаючого поета-сенора, усьміхнув ся силовано а опісля сказав, що затямить собі то напімненє. — „Так добре!" відповів Бернзон. „Коли не забудете моєї просьби, то ще богато дечого дасть ся навернути на добре!"

Збори і засіданя.

Народні віча в справі виборчої реформи відбудуть ся в Перемишлянщині: в Полоничах дня 14 с. м., в Соколові 14 с. м., в Слєсвіті 14 с. м., в Ляшках королівских 19 с. м. і в Полтві 20 с. м., в Вуську камінецкого повіта 20 с. м. о год. 11 перед полуднем в домі п. Яворского; в березівскім повіті: в Гжудні 19 с. м., в Улючи 21 с. м. і в Павлокоші та Ізбебках, для котрих речинець означить ся пізнійше; в Станиславівщині: в Темерівцях 19 с. м., в Викторові 20 с. м. і в Комарові 23 с. м., в Верпогах калуского повіта 20 с. м. о год. 2 пополудни, в Отинії товмацкого повіта 21 с. м. о 12 год. в полудне; в Яворові 16 с. м. о год. 11 перед полуднем, в Михнівци турчаньского повіта 20 с. м. о год. 3 по полудни.

З товариств.

Аматорске представленє в Надвірній відбуде ся 14 с. м. в ратушевій сали заходом читальні „Просьвіти". Виставлена буде „Параця", комедия в 3 діях Лопатиньского.

Урядові вісти:

Іменованя катехитів. О. д-р Діонизий Дорожиньский, катехит в рускій ґімназиї у Львові, іменований катехитом в німецкій ґімназиї у Львові; о. Леонид Лужницкий, заступник катехита в рускій ґімназиї у Львові, іменований катехитом в тійже ґімназиї і о. Іван Рудович заступник катехити в німецкій ґімназиї, катехитом в рускій ґімназиї у Львові.

Померли

— **Стефан Ганущак,** учитель рускої ґімназиї у Львові, упокоїв ся дня 4 с. м. у своїх родичів в Повергові рудецкого повіта. Була се чесна і праведна душа як рідко, що з ясним ідеалом ледви вступила в сьвіт, щоби незабаром з ним розпрощати ся. Покійник пробував з успіхом пера на літературній ниві і був автором кільмох новель та драми „Доля жартує", преміованої на конкурсі драмутичного товариства ім. Котляревского. Недуга, якої небіщик набавив ся бідуючи в ґімназиї, звалила єго передвчасно до гробу, бо як-раз у віці, коли міг покласти найбільші заслуги для свого народа. Земля єму пером!

Народна Канцелярия просить звертати ся за брошурами і друками безпосередно опремими картками, бо жаданя з провінциї, висказані на переказах і чеках адресованих до краєвого Союза кредитового (на книжку вкладкову ч. 3.000), не можуть вчасно дійти до відома Народної Канцелярии, позаяк ті відтинки і чеки мусять бути вперед втягнені до книжок для евіденциї. Тілько замовленя на картках або відтинках адресованих безпосередно до Народної Канцелярії будуть вчасно полагоджені. — *Народна Канцелярия.*

З літературної критики.

Ярошенко. *Історична повість Осипа Маковея У Львові. Накладом С. Ґорука 1905, 8⁰, стор 324. Ціна в гарній оправі 3·60 К.*

Наша небогата історична повість діждалась одного твору, і то преміованого. Ярошенко — се повість, основана на подіях під Хотином 1621 р. Герой повісти, Ярошенко, особа, як бачимо, цілком видумана, якого батько, родом Русин з Каменця подільского, осів на старі літа по ріжних невгодинах житевих в Сереті на Буковині, — покидає батьківский дім, щоби відшукати полонену жовнірами родину: батьна, матір, жінку і малого сина. В часі тої шуканини попадає Ярошенко між ріжних людий тай перебуває ріжні пригоди: нераз заглянув він смерти в очи: наперед дістає ся в руки опришків, опісля відбиваєсь хоробро спільно з козаками від Турків, дістаєсь в полон, звідки ратує єго лише сліпий случай і заводить знова до козаків; під Хотином пізнає добре оба табори: козацкий і польский; бере участь разом з козаками в завзятих борбах на окопах і поза ними; віднаходить в польскім таборі свого старенького батька, якого на жаль убиває небавом куля одного польского чури в часі масакри зненавиджених і о зраду підозрілих Волохів; вкінци перешукує турецкі ясири, щоби там знайти матір, жінку і сина; тимчасом єго старший брат Іван, що про него вже давно родина ні чутки не мала, ратує їх з ясиру до польского табору, і тут наступає случайна стріча Ярошенка з братом; веселим поворотом родини до рідного дому кінчить ся отся історична повість.

Професор берлиньского університету Брікнер, оцінюючи в своїй що йно виданій Історії російскої літературы історичний роман Л. Толстого „Війна і мир" пише на стор. 346, що „проклоном історичних романів є се, що они не є історичними". Про Маковейового Ярошенка сего сказати не можемо, противно можна-б твердити, що бажанє автора, остати, навіть в подробицях, вірним історії, вязало єго поетичну фантазию, клало границї єго почуваням, робило єго в більшій мірі обережним, обєктивним істориком-критиком, ніж легкокрилим, свобідним поетом. Во, поминувши видуману фабулу (пригоди Ярошенка), яка є лише средством, а не цілию і до якої сам автор не привязує великої ваги, старає ся він передовсім вірно зобразити час і людий; а споміж тих що найважнійші, розумієсь, ділаючі особи. У незеличкій зглядно повісти нільки там ріжнородности в зображеню представителів ріжних станів і народів: Русинів, Румунів, Вірмен, Татарів, Турків, Німців і Поляків; пімеа, Татарів, Турків, Німців і Поляків; пізнаємось там із старим Сагайдачним та молодим ще тоді Дорошенком, що й справді ведуть тут своє військо славне запорожске цілком так, як то у пісні сьпівають: „Ой на горі, там женці жнуть", та із знаним нам з одної думи козаком Голотою; подивляємо незвичайну хоробрість козаків; автор зводить нас в однім місци з самим молодим султаном; бачимо часто Ходкевича, королевича Володислава та инших польских полководців і мужів стану, находимо в польскім таборі молодого Петра Могилу, що тоді ще думав о доступленю волоского господарства і многих инших. Проти козацкої хоробрости, витревалости і вірности ставить трусливість польских героїв, що на возах, соломою критих, нишком втікали з табору домів. Іменно симпатично відбиває між коротко зображеними історичними постатями Сагайдачний і Ходкевич.

Пан Маковей нагромадив у своїй повісти дуже богато материялу, за богато як на таку зглядно коротку історичну повість. Звідси вийшло, що не знайдеш у тій повісти пластично і докладно зображених характерів, довших розборів душевного стану ділаючих осіб — на те всьо у таких рамках, які має повість, не булоб автору прямо вистарчило місця: зате довго, инколи занадто довго і часто затримуєсь при описах воєнних подій або особистих пригод Ярошенка. Однак почасти дасть ся се виправдати самим предметом повісти: майже всі події відбувають ся в околах і під окопами коло хотиньского замку!

Повість мимо своєї наскрізь воєнної закраски виріжнаєсь незвичайним спокоєм: нема там ні вибухів надмірної радости ні гніву ні розпуки, навіть у самого Ярошенка бере звичайно розвага верх над жалем і розпукою.

Хто знає спосіб писаня п. Маковея, тому не треба й додавати, що й сей єго твір написаний стилем дуже легким і справді гарною мовою. Деякі коротесеньні описи природи в ефектовних місцях — се правдиві поетичні цьвітки! Пана Маковея можна-б сьміло назвати у нас поетом „кольоратурним". Певно, колиб який критик хотів у подробицях доконче промахів шукати, то знайти їх може от хоч би прим. получене Сагайдачного з Дорошенком. Але бо й треба спитатись: у кого їх нема? Все таки одного маленького гріха п. Маковейови, яко бувшому резервовому офіцерови піхотному, дарувати не можна: „Моркотун — пише він на стор. 58 — З кількома козаками пішов, куди їм велено, і завели небавом таку пальбу, як би було їх з кільканадесять". Отже кемов би справдішний теперішний Schnellfeuer зі стрільб системи Маннліхера, і то коли? в році 1621! Тимчасом ще в часі семилітної війни уживав жовнір при кождоразовім набиваню своєї стрільби аж 90 темп! Лише тому підносить ся се, бо ціла книжка переповнена воєнними епізодами, тож сьвідомому річи може легко сей промах впасти в око.

Ще одно. Ціла повість майже — се самі диялоґи. Без сумніву причиняєсь такий спосіб писаня до надання повісти легкости, але тоді відбирає собі автор можність подаваня рефлексий і зображуваня картин.

У кого лише охота, запізнатись через ту повість з одною картиною історії, у якій наші козаки відограли немаловажну ролю, той без сумніву радо перечитає собі сей совісно і гарно написаний новий труд нашого симпатичного письменника. Тай наші шкільні бібліотеки збогатять ся одним історичним твором більше, а ми знаємо добре, як їх на жаль маємо мало; — маю тут, розуміє ся, на думці лише наші історичні повісти, а ориґінальні, не перекладані!

О. Макарушка.

Тижневе справозданє торговельної палати в Львові за час від 1/1 до 8/1 1906. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 7·90 до 8·10 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 5·95 до 6·15 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* броварний 6·60 до 6·10, а пастівний 6·10 до 6·40, *овес* оброчний 6·20 до 6·40, *гречка* —·— до —·—, *кукуруза* готова —·— до —·—, а нова —·— до —·—, *просо* —·— до —·—, *горох* до вареня 8·50 до 9·—, пастівний 7·— до 7·50, *вика* 8·— до 8·50, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·20 до 6·40, *ріпак* 11·40 до 11·60, *льнянка* —·— до—·—, *насіне льняне* 10·10 до 10·40, *насіне конопляне* 9.— до 9·25, *хміль* (за 50 кільо) 45·— до 65·—, *нафта* звичайна 18·— до 19·—, сальонова 20·— до 21·50, *конюшина* червона 55·— до 65·—, біла 50·— до 57·50, шведска 60·— до 75·—, *тимотка* —·— до —·—, *Спірітус* loco за 10.000 літрів 34·— до 34·30.

Переписка Адміністрациї.

Вп. О. Гу. в Ква. До червня прийде нам ще 4 К. — В. Чер. в Дн. ста. На рік 1906 зістало 10 К. — И. Ра. в Ту. За рік 1905 вже все. — А. Ки. в Ко. Тепер вплачено за IV квартал 1905, а не I квартал 1906. — В. При. в Пе. Тепер вплачено за грудень а не січень. — Т. Ско. в Ту. Тепер вплачено до кінця I кварталу. — В. Куп. в Дро. На рік 1906 вплачено тепер 6·90 К.

ЮЛЯН СОЛИК
передтим Фр. Мрозиньский
у Львові, ул. Собіского ч. 7,
поручає всякі роди
852 28–30
ФУТЕР
Футра до подорожи, пальтоти мужеські та дамські після найновійших фасонів, саки, перерваки, жакети, колії, зарукавки, шапочки дамські, колпаки, шапки мужеські, шкіри у всіх родах поодиноко та гуртом, також верхи готові до мужеских і дамских футер. — Футра для Впр. Духовеньства також а рати. — Найновійші материї на верхи в найбільшім виборі. Ціни умірковані. Медаль золотий на виставі в Вучачи 1905. Цінники на жадане franco.